peracta, omnia cum novis-
pico concordare reperta sunt.

acr. Rituum Congregationis

Pro
R. P. D LAUR. SALVATI
Secretario
Joannes C.nor. Pozzi
Substitutus.

---

rite peractis, omnia in
rii Romani in quatuor
mplari typico apprime

ridie idus maji 1890.

Gonella *Rev. Archiep.*

---

ar.

Zoetti *Prov. Gen.*

1495

vobis offertur. Nec facilter ad huiusmõi operta iudicia procedatis qñ q̃ꝫ q̃ diuine simulq; vigilie ac sudoribus vigesñ est nõ leuiter vnico pierunt̃ intuitu. Et quidem in ea nihil sit dictũ qđ nõ arbitrar fuerim sucunte officie t veritati pterti in foro plene cui satisfaciẽdũ magis cenſui q̃ ad forũ cõtemnẽdũ. ppea nõ sũ secutus aliq̃ cõmunẽ opinionẽ doctorũ pterti canonistarũ t legistarũ q̃ pricipalit̃ t theologice veritati nõ mihi visa fuit sucurre. Et iudicio sancte Matris ecclie t cuiuslibet melius sapietis corrigendã submitto et sit ad laudẽ domini nostri ihesu xpi. t ei⁹ gloriosissime Matris Marie ac seraphici patris mei Francisci in secula seculorum. Amen.

Explicit plogus Incipit tabula declaratoria ordis. t cõtẽtorũ i pdicta ſſima

Et q̃ hec Angelica ſſma pncipaliter edita ẽ p simplicib⁹ cõfessorib⁹ nõ habentib⁹ pritiã vniuersalẽ iuris: ideo hanc tabulã ei ppono q̃ ꝛia demonstrabit Primo ordine libri q sic distinguit vꝫ per lras alphabeti. t q̃libꝫ lra p capitula diuersa: q̃libet vo capitulũ suos hꝫ paragrafos: exceptis q̃tuor capitulis q̃ stati nõ subdiuidũt p. §. lꝫ alr. Mã capitulũ excõicatio. e. t. vti. subdiuidit p cãus t casus in. §. subsistũt. Itẽ capitulũ matrimoniũ. iii. distinguit per impedimẽta: t q̃libet impedimẽtũ pgruos hꝫ. §. Itẽ capitulũ restitutio. i. vbi ponit q sũt ad restitutionẽꝫ obnoxii: qđ cũ sint varii t quãplures et pot⁹ pateãt oculis p alphabeti litteras describuntur. t iuxta subsistentem materiam littere. §. continent. Quorũ capitulorum principia sunt que subsequuntur.

Applicato alla Libraria de
PP. Capuc. di Bivona

Abbas chas 1
Abbatissa 1
Abdicatio 2
Abdicatio 2
Abiectio 2
Abiolutio 5
Abreptio 6
Accidia 7
Accionce 7
Accolitꝰ 7
Accus 7
Accusatio 7
Adiuratio 9
Administratio 9
Admonitio 9
Adoptio 10
Adozatio 11
Adulatio 11
Adulterius 12
Aduocatus 14
Affinitas 14
Agnati 14
Allchimia 14
Alea 14
Alienatio 17
Alimenta 17
Altare 18
Alternatius 18
Ambitio 18
Amicitia 18
Amor ini 18
Amor seculi 18
Angaria 18
Appellatio 20
Apostasia 20
qua benedicta 20
tribuer 21
ybdiaconus 22
bo 22
Balistario
rum ars char. 25
Balneum 25
Bannum 25
Baptismus 31
Bellum 33
Benedictio 34
Benefacere 34
Beneficium 37
Bigamia 38
Busertus 38
Blassemia 39
Capella
Calix 39
Calúniator 39
Canonica portio 42
Canonizatio 42
Cantus 42
Capitalum 42
Character 42
Carcer 43
Caritas 44
Castitas 44
Castratus 45
Casus cpi 45
Casus fortuit⁹ 46
Cathecismus 46
Causa 47
Cautio 47
Cecitas mentis 47
Cedere bonis 47
Celare 47
Censure 47
Census 47
Certum 48
Cessio 48
Cessio 49
Cimiterium 49
Circellantia 49
Citatio 49
Citatrix 50
Ciuitas 50
Clamor 50
Clandestinum 51
Clauis 51
Clausula 52
Clericus 52
Coactio 60
Coadiutor 60
Cogitatio 60
Cognatio 61
Collegium 61
Collusio 61
Colonus 61
Comenda 62
Cómissio 62
Comodatum 63
Compaternitas 63
Cópensatio 63
Compositio 63
Compromissum 63
Cómicare 63
Cómutare 64
Consensú 64
Concilú 64
Concubinatus 64
Cócussiónis crimē 64
Condemnatus 64
Conductio 65
Cóductor 65
Cófessio delicti 66
Cófessio sacrilega 81
Cófirmatio platoꝝ 81
Cófirmatio sacri 82
Cófirmatio pape 82
Cófraternitas 82
Cósuratio 82
Cósanguinitas 82
Cóscientia 83
Cóscriptio epoꝝ 83
Cósecratio eccliaꝝ 83
Cósecratio altaris 84
Cósecratio cimiterij 84
Cósecratio paméꝺoꝝ 84
Cósecratio ꝓginum 84
Cósentire 85
Conseruatoꝝ 86
Consiliú 86
Cónspiratio 87
Constellatio 87
Cónsultio 87
Cósuetudo 88
Cótemptꝰ 90
Cótemptio 90
Cótinuú 90
Cótractus 90
Cótrario 91
Cótumatia 91
Cótumelia 91
Correa 92
Correctio platoꝝ 92
Correctio fraterna 93
Corporalia 93
Corpora scoꝝ 94
Corpore viciatꝰ 94
Corpus xpi 94
Crapula 94
Credere 94
Credulitas 94
Crescere 94
Crimen 94
Crisma 95
Culpa 95
Cura animarú 96
Cupiditas 96
Curialitas 96
Curiositas 96
Custos 96
Damnatus
Damnificatus 96
Debitú 97
Debitú ꝓpagale 97
Decanus 99
Decima 99
Defensio 99
Degradatio 101
Delectatio 101
Delegatus 102
Dementia 102
Demoniacus 102
denunciatio 103
Depositú 103
Derisio 103
Desperatio 103
Detractio 105
Deuotus 106
Diaconus 106
Dialetica 107
Dies festus 107
Diffamatio 107
Difficultas 108
Dignitas 108
Dilapidatoꝝ 108
Diligere 108
Diligentia 109
Diocesis 109
Discere 109
Disciplina 109
Discordia 109
Discretio 109
Dispensatio 109
Disputare 112
Diuinatio 112
Diuortium 112
Diurnitas 112
Doctoꝝ 112
Dolus 112
Domesticus 114
Domicilú 114
Dominica dies 114
Dominú 114
Dominus 114
Donatio 115
Dos 121
Dubiú 124
Ducatú 124
Ebrietas 125
char. 125
Ecclesia 125
Electio. 126
Elemosina 129
Emancipatio 130
Emphiteosis 130
Emptio 134
Emunitas 137
Enormis 137
Episcopus 137
Errare 139
Erubescere 139
Etas 139
Euagatio 140
Euangeliú 140
Eucharistia 140
Eunuchus 147
Exactio 147
Exaltatio 147
Examinatio 148
Exceptꝰ 147
Exceptio 148
Excõicatio 148
Excusatio 171
Executoꝝ 172
Exemptus 174
Exemplú 176
Exequie 176
Exheredatio 176
Exorbitantia 176
Exorcista 176
Exorcismus 176
Expensꝫ 177
Experientia 177
Expositio
Expositus
Expressio
Extensio
Extimatio
Exuma

Revisione
exemplo
In fidem etc.
Ex Secretar
SAC. RITUUM
visione et
ora editio
distribut.
rdare repert.
idem etc. Tar
SAC. RI
Imprimatur.
C. BARTH. ROTTI P

Permutatio 386
Perplexitas 387
Perunc 387
Perseuerantia 387
Perſona inuiabilis 387
Perſonaꝫ 387
Piscaf 388
Pignus 389
Pigritia 389
Patrata 389
Placere 389
Pollicitatio 390
Pollutio 390
Ponto canonica 390
Poſſeſſor bo. fi. 390
Poſtulatꝰ 390
Poſthumus 390
Prebenda. 390
Peccatum 391
Peccaria 391
Preceptum 394
Predicare. 395
Precef 395
Precedēs 395
Precioſum 395
Precipitatio 395
Predia vrbana 395
Predo 395
Prefatio 395
Prelatus 395
Preſcriptio 402
Preſumptio 402
Primas 402
Primitia 403
Principe 403
Priuilegiū 404
Probatio. 404
Procurator 404
Prodigus 404
Profectus 404
Protestatio 405
Prouincia 405
Prudentia 405
Pubes. 406
Publicum 406
Pudicaf 406
Pudicitia 406
Punitio 406
Purgatio 406
Purgatorium 406
Purificatio pīma 406
Pusillanimitaf 406

Quadragesima

char. 406

Quarta trebellia. 406
Queſtuarij. 407
Queſtus 407

Rancor

char. 407

Ratio 407
Ratiocinia 407
Raptor 407
Rapina. 408
Ranhabitio 408
Reconciliatio eccliē 408
Recompenſatio 408
Recuſari 408
Regularis 408
Religioſus. 416
Religioſuf locꝰ 417
Reliquie 417
Remiſſio 417
Rennitef 417
Renunciatio 418
Repreſalia. 419
Reſidere 419
Reſcriptum 419
Reus 419
Reſtitutio 433
Reſuſcitatus 433
Reuelare 433
Reuerentia. 433
Rigor 433
Ritus 433
Rixa 433
Rogationus dieꝰ 433

Sacerdos

char. 434

Sacramētū 434
Sacrilegius 434
Sacriſta 435
Sagittarius 435
Salarius 435
Sācus 435
Saracenus 435
Satiſfactio 435
Scādalū 436
Scientia 437
Scisma 438
Scriptura 438
Securitas 438
Secretus 438
Seditio 438
Senſualitas 439
Sentencia 439
Sepultura 440
Seruus 443
Sigillus 444
Simonia 444
Simplicitas 455
Simulatio 455
Sobrietas 455
Societas 455
Sodomia 457
Solicitudo 457
Solutio 457
Sors 459
Spectacula 461
Sponſalia 461
Statutum 464
Stipulatō 466
Stola 466
Studium 466
Stultitia 466
Stultus 466
Suptum 466
Suaſio 467
Subarratio 467
Subdelegare 467
Subditꝰ 467
Subdiaconꝰ 467
Subornatio 467
Subſanatio 467
Subſtitutio 467
Subtilitaf 470
Succeſſio 470
Succeſſor 470
Suffragia 470
Superbia 471
Supſtitio 471
Suſpenſio 473
Suſpitio 476
Suſurratio 476

Tabelio

bar.

Taciturnitas 477
Talia 477
Tantum 478
Temperātia 478
Temere 478
Temeritas 478
Tempus 478
Tergiuerſatorꝫ 478
Temptare 478
Teſtamentū 479
Teſtes 479
Theſaurus 485
Timor 485
Tollerantia 485
Tonſura 486
Torneamentum 486
Torpor 486
Tortura 486
Tranſactio 486
Tranſitꝰ 487
Treuga 487
Tributum 487
Tribulatio 487
Triſtitia 487
Turpe lucrū 487
Tumor 487
Tutella 487

Vanagloria

char.

Vaſa ſacra 488
Vaſallus 488
Vectigal. 488
Vellatio virginum 488
Venatio 488
Vendicio 488
Veneficiū 489
Veniale peccatū 489
Verberatio 489
Veſtis 489
Vicarius 489
Vidua 489
Vilicuſ 489
Vendicatio 489
Violentia 490
Virginitas 490
Virtus 490
Vis 490
Viſitatio 490
Viciatꝰ corporē 491
Vitium 491
Vnaniniter 491
Vniuerſitas 491
Vncio extrema 491
Voluntas 491
Votum 492
Vſucapio 499
Vſura 500
Vſus clauius 516
Vſus 516
Vſufructus 516
Vxor 517

Ypocriſis

char. 518

Ypotheca 518
Yronia 518
Yſtrio 518

Zelus

char. 518

Secundo pdo tabula nomi-
nazoctorum sacre
theologie t vtriusq; iuris q; iuxta con
sciox in plata sūma augusta t fidelis-
simi vices ideabet t i allegādo eo-
rū abbreuiatiōes q; illi inferscripta or
dine alphabeti ordinata: nō ēs eorum
ētigtant' vl excellētiam ānotata. vide-
licet in sacra scriptura seu theologia
Albert' magn' ordis predicatorum
Alexander. s. de ales ordinis minorum
Alexander bō bard' ō alexādria or. mi.
Ambrosius doctor ecclie sanctus.
Anselm' cātuarēsis archiepō scūs.
Augustinus doctor ecclie sanctus.
Aureolus. s. Petrus aureol'. or. mi.
¶ In iure Canonico vel Ciuili.
Abbas Alanus.
Albericus ō rosate Albert' Papiēsis.
Alexander de Imola.
Alexander neno vincētinus.
Andreas barbatius siculus.
Angelus. s. de perusio.
Angelus arearinus. seu ō aretio
Antonius de butrio.
Archidiaconus.
Azo
¶ Sumiste
Azuarus ordinis minorū
Archiepō Florētin' ordis pdicatorū
Astensis ordinis minorum
Augustinus de Ancona.
¶ In sacra scriptura seu theolo.
Beda
Bernardus sanctus.
Bonauētura ordis minorū sanctus
¶ In iure canonico vl ciuili
Bal[illegible]us. s. de Perusio
[illegible]rol' videlicet ō saxo ferate
[illegible]nus glosator decretalium
[illegible]nomeus bariensis.
[illegible]cus cepola veronēsis
[illegible]us butrigarius.
Bernardin' ō senis ordis minorū scūs
Bertrandus cardinalis ordis minorū
¶ In sacra scriptura seu theolo.
Cassianus
Ciprianus martyr
¶ In iure canonico seu ciuili
Calderin' q; fuit Joānes calderini
Cardinalis. s. Frācisc' de zabarellis
Cynus Collectarius
Cōpostellanus cui nomē Bernardus
Clarus ordinis minorū sūmista
¶ In sacra scriptura seu theologia.
Damascenus
Dionysius
Dynus vtriusq; iuris doctor.
Dominic' ō sācto georgio canonista
¶ Sūmiste
Directoriū iuris qui fuit Petrus casa
elle ordinis minorū.
¶ In sacra scriptura seu theo.
Egidi' ordis heremitarū.
Frā. s. Frācisc' ō mayronis ordis mi.
Frācisc' de āpulis ordinis minorū
¶ In iure canonico vel ciuili.
Federicus de senis
Florianus
Franciscus vercellensis
Franciscus de rāponibus
Franciscus de albertariis
Franciscus tigni de pisis
Franciscus de aretio seu aretinus
Fulgosius. i. Raphael fulgosius
¶ In sacra scriptura seu theo.
Gilbertus
Grego. i. scūs gregori' doctor ecclie
Guliel'mus ō mara ordinis minorū
¶ In iure canonico vel ciuili
Gabriel ō osseleris mutinensis
Garsias
Gaspar de calderinis
Geminian' s. Ghīsl' ō scō geminia.
Girardus ō senis.
Gofredus
Gratianus cōpilator decreti
Guido de suzaria
Hanormita. i. nichola' abbas scūs
ēps panormitanus
Paulus de castro
Paulus de liazariis
Petrus. i. ō bella perica
Petrus helie
Petrus de stagno
Petrus de ancharano
Pileus
Philippus
Philippus de perusio,
Placentinus
Petrus casuel. i. directorii. vt. s.
¶ In sacra scriptura t theologia
Rabanus
Ricard' s. ō mediavilla ordis minorū
Ricard' anglic' ordinis minorū vn'
ex quatuor cēpositorib' regule nostre
Ricardus de sancto victore
¶ In iure canonico vel ciuili
Raynerius de forliuio
Raphael fulgosius
Rizardus malumbra
Rofredus beneuentanus
¶ Sumiste.
Raymondus ordinis pdicatorū
Rodonensis guielm' nomīe glosa-
tor raymondi ordinis predicatorus
Rogerius
Scot'. s. Joānes scot' ordis minorū
¶ In iure canonico vel ciuili
Salicetus
Stephanus prouincialis
Signorolus ō homedeis
¶ Summiste
Speculator. s. guielmus durandi
Sūma pfessorū ordinis predicatorū
¶ In theologia
Thomas ō agno ordis pdicatorū scūs
Theodus doctor iuris canonici
¶ In theologia
Thomas de castronouo ordinis minorū
Thaldus de perusio
Vbertus ō bobio.
Vincentius
Vldericus
Vldorus sanctus
Ymola. i. Joannes de ymola
Zenzelinus doctor iuris canonici

Tertio hec tabula p simplicia
declarat motū allegādi
tā theologos qui iuris canonici t ciuilis
ac alias abbreuiatiōes doctores in theo
logi allegant vel i q̄libris: vl supra ma
gistrū tenēdas. sic vs Bona. i. vel. 2. vl
3. aut. 4. subaudi supra magistr' sententia
rū postea pōit vl. t p' pōit articulo. i. vl
2. aut. 3. tc. deinde subiūgitur q. i. vl. 2. tc.
Aliqui addit prime vel scde partis subi
telligē ciuslde distinctionis. aliqui allegāt
sic vs Bona. in. i. vel. 2. tc. super literā.
s. pdicti magistri sententiarū sunt duo in
minoli doctores q; aliter allegāt vs alc.
t scūs Tho. Illam q; fecerūt sūmā sup
magistrū sniarū quarū vna hs quatuor
partes. s. illa Aler. altera tm tres q; vide
rim. t. 2. pars ambox duxit in duas pr
tes. Ideo allegant sic. si est in prima par
te vel. 3. aut. 4. Aler. i prima vl. 3. aut. 4.
s. parte summe pdicte tractatu ō potēcia
dei vl ō sapia. t huiusmodi. q. 4. vel. 2.
tc. Tho. vo allegat similiter in pma vl
3. s. pte. q. tali articulo tali. Cū vo id qđ
allegat est i. 2. pte sūme ipsor. allegat sic
in prima fe vel in fa fe. s. in pma pte fe
partis pdicte sūme vel in scda parte pte
dicte. s. scde partis principalis sūme. Jura
vero canonica allegantur diuersimode.
Quidam decretū q; hs tres ptes principa-
les. Quida pars hs alia partē subdistin-
ctam. Ideo si allegat qđ est in pma pte
quotat p dist. t. c. vel. §. tolūmō. t hs cē
tū vna distinctionē si vo allegat qđ ē in
fa parte principali: sic quotat prima vl
fa aut tertia tc. vsq; ad triginta ser t sub
audi causa: q; hs triginta ser causas post
subinferē. q. i. vel. 2. tc. q; q̄libet cā hs su

Guido epo cõcordiensis
Guilelmus de cuneo.
Guilelmus naso
Guilelm⁹ ō mõte lauduno q scripsit sup clementinas t alias sic laudun⁹
Guilelm⁹ durandi q fecit speculum.
¶ Sūmiste
Girard⁹ odonis ordinis minorum
Gregorius ō arimino
Gualdensis
Gualter⁹ epo pictauiensis ordis mi.
¶ In sacra scriptura seu theolo.
Henricus de gandauo
Hieronimus doctor ecclie sanctus.
Hugo de sancto victore.
¶ In iure canonico vel ciuili.
Hearvchus borch.
Hermanus magnus legista
Hostiensis lumen iuris canonici
Hugo q fec mltas glosas sup ōcretū
Hugo ōcelensis.
Hugolinus de la fontana glosator iuris ciuilis
¶ In sacra scriptura seu theologia.
Johānes scott ordinis minorum q al legatur sic scotus
Joānes ō noto ordis minor siculus
Joānes ō neapoli ordinis p̄dicator
Joannes de nipolis.
¶ In iure canonico vel ciuili.
Jacobus butrigarius qui allegat butrigarius.
Jacobus lotharius.
Jacobus de belusio
Jacobus de rauena
Jacobus de arena
Jnnocēti⁹ papa splendor canonistar
Joānes theotonicus glosator ōcreti
Joānes fauentinus.
Joānes de faucona
Joānes de deo hispanus
Joānes monachus cardinalis
Joānes ādree irradiator iuris cano.
Joannes de anania
Joānes plagiarius de senis
Joannes de montemerlo
Joannes ō sancto georgio bononiēsis
Joānes calōrum⁹ q allegat calōrinus
Joannes de lignano.
Joannes de imola q allegat imola.
Joānes ō platea bononiēsis
Joānes antoni⁹ ō sancto georgio mlte epo alexandrinus mediolanensis.
¶ Sūmiste
Jacob⁹ de laude ordis minorū
Joānes de saxonia ordis minor
Joannes de ancōa
Joānes ordinis predicator qui fecit sūmā p̄ciosa
¶ In sacra theologia
Landulphus ordinis minor.
¶ In iure canonico vel ciuili.
Lappus ō castlīōe abbas
Laurentius ō pinu
Laudun⁹ vīō.ē.guilelm⁹ ō mōte ꝛc.
Laurenti⁹ ō redulphis florentinus.
Lodouicus de roma.
Lucas ō grasijs.
Magf sniaz.f.Petr⁹ lōbard⁹ princeps theologorum
¶ In iure canonico vel ciuili
Martinus silimani
Marsilius
Matheus romanus
Matheus de mathesolijs
Nicola⁹ de lira ordis minor totius biblie subtilissimus expositor.
¶ In iur canonico vl ciuili
Nicholaus de matarelis
Nicholaus de neapoli
Odoardus
Odofredus
Oldradus de ponte legista.
Oldradus de laude canonista q multa ꝓsilia
¶ In theologia ia.
Petr⁹ a.ō tarātasio ordis p̄dic⁹
Petrus aureolus ordis minor
Petr⁹ ō palude ordis p̄dicator.
In iure canonico vel ciuili

plice iuris ciuilis t canonici.t primo rubrice.ff.o.t primo.

Rubri.ff.veteris

1 Hoptionibus
4 Alienatiõe iudicij mutādi causa facta
9 Ad legem aquiliā
10 Ad exhibendum
11 Aleatoribus
14 Ad legem rodiam de iacta
14 Ad senatusc̄ōsultū macedonianum
16 Ad vellcianum
19 Actionibus empti t venditi
1 Onstitutionibus principum
3 Calumniatoribus
4 Capitis diminutione
8 Cōmunia predior
10 ¶ Cōmuni diuidūdo iudicio
17 Cōditione causa data
17 Cōditione ob turpem cām
17 Cōditione indebiti
17 Cōditione sine causa
13 Cōditione furtiua
13 Cōditione ex lege
13 Cōditione triticaria
13 Constituta pecunia
13 Comodati vel econtra
16 Cōpensationibus
18 Cōtrahenda emptione
1 Uisione rerum
4 Dolo malo
16 Depositi vel ecōtra
20 Distractione pignorum
24 Donationibus inter virū t vxorem
24 Diuortijs
2 O per quē factū est
2 Edendo
4 Eo qō metus causa
4 Ex quibus causis maiores
13 Eo quod certo loco
14 Exercitoria actione
19 Extimatoria actiõe
21 Edilicio edicto t ō redhibitoria actõe
11 Fideiussorib⁹ t triplę stipulationibus
11 Exceptiõe rei vēdite t tradite
2 Erijs t dilationibus
5 Fideicommissaria hereditatis petitione
10 Finium regūdorum
10 Familie herciscūde
22 Fide instrumētorum
23 Fundo dotali
11 Fugitiuis seruis
1 Bo qui sunt sui vel alieni iuris
3 Bis qui notantur infamia
9 Bis q deiecerūt vel effuderūt
18 Hereditate vel actione vēdita
1 Ustitia t iure
2 Jurisdictione olim iudicum
2 In ius vocando
2 In ius vocati vt eant
4 In integrū restitutionibus
5 Judicijs
5 Inofficioso testamento
11 Interrogatorijs actionibus
12 Jureiurando
12 In litem iurando
14 Institoria actione
15 In rem verso
18 In diem adiectione
20 In qbus cās pignus tacite ꝓhatur
22 Juris t facti ignorantia
23 Jure dotium
1 Egibus t senatusc̄ōsultis t longa ꝓsuetudine
18 Lege cōmissoria
19 Locati t cōducti
4 Inoribus viginti⁹q annis
4 Mandatis principum
11 Moztuo inferendo
17 Mandati vel ecōtra
2 Eqs cū q̄ iur vocat⁹ē vic
3 Negocijs gestis
4 Mauue cauponcs stabularij
9 Noxalibus actionibus
22 Nautico fenore
1 Rigine iuris

1 Officio consulis
1 Officio prefecti ptorio
1 Officio prefecti vrbis
1 Officio questorum
1 Officio pretorum
1 Officio prefecti vigilum
1 Officio proconsulis ⁊ legati
1 Officio prefecti augustalis
1 Officio presidis prouicie
1 Officio procuratoris cesaris
1 Officio iudicis
1 Officio ei⁹ cui mãdata ē iurisdictio
1 Officio assessorum
7 Operis seruorum
2 Actis
3 Postulando
3 Procuratoribus
5 Petitione hereditatis
5 Possessoria hereditatis petitiõe
6 Publiciana in rem actione
13 Pignoraticia actione
15 Peculio
17 Pro socio
18 Periculo ⁊ cõmodo rei vendite
29 Prescriptis verbis
20 Pignoribus ⁊ hipothecis
22 Probationibus
23 Pactis dotalibus
2 Quod ḡsq; iuris ī alterꝝ statuerit
2 Qui satisdare cogãtur
3 Qui notantur infamia
3 Quod cuiuscq; vniuersitatis nõie
4 Quibus ex causis maiores
4 Quod metus causa
7 Quãdo dies vsufructus legati cedat
7 Quibus modis vsufructus amittit
7 Quemadmodum seruitus amittit
7 Quib⁹ rebus ad eundẽ iudicẽ eat
8 Quod cum eo: qui in aliena⁹ potesta
te est negocium
8 Exercito actio ō peculio est annalis
8 Quod iussu
8 Quib⁹ modis pignus tacite ꝯhitur
10 Que res pignori obligari possunt
20 Qui potiores in pignoribus habeãt
20 Quib⁹ mõis pign⁹ vl hipoteca soluit
1 Erum diuisione ⁊ qualitate
4 Receptis arbitris ⁊ q arbitriũ
6 Rei vendicatione
11 Religiosis ⁊ sumptibus funerum
12 Rebus creditis ⁊ si certus petatur
18 Rescindenda venditione
19 Rerum permutatione
23 Ritu nuptiarum
24 Repudijs ⁊ diuortijs
1 Latu hominum
1 Senatoribus
2 Si ge iusdicenti ñ obtẽpauerit
2 Si quis ī ius vocat⁹ nõ ierit
2 Si ex noxali causa agatur
2 Si ge cautionibus iudicio sistendi
5 Si pars hereditatis petatur
6 Si ager vectigalis vel emphiteoti-
carius petatur
7 Si vsusfructus petaf vel ad aliũ per-
tinere negetur
8 Seruitutibus
8 Seruitutibus rusticorum prediorũ
8 Seruitutibus vrbanorũ prediorus
8 Si seruitus vendicetur vel ad alius
pertinere negetur
9 Si quadrupes pauperie fecisse dicat
11 Seruo corrupto
11 Seruis fugitiuis
11 Si mensor falsum modum dixerit
22 Si certum petatur
18 Seruis exportandis
⁊ Ransactionibus
13 Tritticaria
14 Tributoria actione
22 Testibus
22 Traiecticia pecunia
7 Sufructu ⁊ quẽadmodum qs
vsufructu vtatur
7 Usufructu accrescendo
7 Usufructu earum rerus que vsu cõ-
sumuntur
7 Usu ⁊ habitatione
7 Usufructuarij⁹ quẽadmodũ caueat
22 Usuris ⁊ fructibus

Rub. inforciati

2 Ctione rerum ãmotarum
2 Administratõe ⁊ periculo tutorus
3 Auctoritate ⁊ cõsensu tutorum
6 Acquirẽda vel obtinẽda hereditate
6 Ad senatusconsultum silanianum
10 Annuis legatis ⁊ fideicõmissis
11 Alimentis ⁊ cibariis legatis
11 Auro ⁊ argento legato
11 Adimẽdis ⁊ transferendis legatis
12 Ad legem falcidiam
13 Ad senatusconsultum trebellianum
15 Assignandis libertis
15 Ad senatusconsultum tertullianus
14 Onorum possessionibus
14 Bonoꝝ pos. furioso muto ⁊c.
14 Bonoꝝ possessiõe ꝯ tabulas
14 Bonoꝝ possessione ẽm tabulas
14 Bonoꝝ possessiõe ex testõ militis
15 Bonis libertoꝝ
11 Oncubinis
3 Cõfirmãdo tutore vel curatore
4 Contrario iudicio tutelle ⁊ vti
li actione
4 Curatoribus furiosi
4 Conditiõibus institutionum
12 Conditionibus ⁊ demonstrationibus
14 Contra tabulas
14 Collatione bonorum
14 Cõtũgẽdis cũ emancipato liberis
14 Carboniano edicto
10 Ote prelegata
14 Otis collatiõe
4 Xcusationibus, ⁊ tpibus earum
4 Excusatione tutorum
4 Eo qui pro tutore vel curatore
negocia gesserit
4 Judeiussorib⁹ ⁊ nominatoribus
⁊ heredibus tu. ⁊ cu.
10 Fundo instructo ⁊ istfo legato
13 Fideicõmissis ⁊ affinitatibus
5 Je que in testamento delentur
5 Heredibus instituendis
11 Bis ꝙ pene cũ testõ relinquit
11 Bis que pro nõ scripto hñtur
11 Bis quib⁹ vt indignis
Mpẽlis ī reb⁹ dotalib⁹ factis
5 Intuito rupto ⁊ irrito testõ
5 Jure deliberandi
6 Jure codicillorum
14 Jure patronatus
2 Beris agnoscendis
3 Legitimis tutoribus
5 Liberis ⁊ postumis
7 Legatis ⁊ fideicõmissis.i.
8 Legatis ⁊ fideicõmissis.ii.
9 Legatis ⁊ fideicõmissis.iii.
11 Liberatione legata
14 Legatis prestandis ꝯ tabulas bono
rum possessione petita
15 Libertis vniuersitatum
4 Agistratib⁹ conueniendis
6 Militari testamento
10 Ptione ⁊ electione legata
14 Obsequijs a liberis ⁊ libertis
15 Operis libertorus
10 Culio legato
10 Penu legata
3 Si petãt tutores vel curatores
3 Ñ ex facto tutoꝝ vel curatoꝝ
4 Nõ cus falso tutore
6 Quẽadmodũ testamenta aperiantur
13 Ñ dies legatorum cedit
15 Quibus nõ cõperit bonoꝝ possessio
15 Quis ordo in bonorum possessione
seruetur
4 Ebus eorum qui sub tutella vl
cura sunt
11 Rebus dubijs
11 Regula carboniana
1 Oluto matrimonio ⁊ eciam ad
modum dos petatur
1 Si mulier ventris nomine in pos-
sessione mittatur

1 Si mulier vētris nomine calumnie causa
3 Suspecti tutorib⁹ ac curatoribus.
6 Si omissa ei testamenti
6 Si qs aliquē retari prohibuerit
10 Secundum legata
10 Suppellectili legata
12 Si cui plus ꝑ .l. falcidiam
14 Si tabule testamēti extabunt.
14 Si a parēte qs fuerit manumissus
15 Si qd in fraudē patroni factū sit
15 Si tabule testi nulle extabūt
15 Successorio edicto
15 Suis ⁊ legitimis heredibus
3 Stellio
3 Testamentaria tutella
3 Tutoribus ⁊ cura. datis ab hijs
4 Tutelis ⁊ rōnibus distrahendis.
5 Testamēcis ⁊ q testamēta facer pōt
10 Trunco vino ⁊ oleo legato
2 Entre inspiciendo
4 Ubi pupillus educari vl̄ morari debeat
5 Vulgari ⁊ pupillari substitutione
10 Usu ⁊ usufructu legato
13 Ut legatorum causa caueatur
13 Ut in possessionem legatorum
14 Utere i possessionē mittēdo. ⁊ curatore eius
15 Unde legitimi.
15 Unde liberi
15 Unde cognati
15 Unde vir ⁊ vxor
15 Veteremorum ⁊ militum successore
15 Ut ex legibus ⁊ senatusconsultis bonorum possessio detur

Rubrice. ff. noui

Qui primiali arcenda
Ademptione libertatis
Requirendo rerus vsio
Reuocanda possessione
Qua quotidiana ⁊ estiua
Rebus cedendis
6 Actionibus ⁊ obligationibus
8 Acceptilationibus
9 Arborum furtim cesarum
9 Abigeis
10 Accusationibus ⁊ inscriptionib⁹
10 Ad legem iuliaꝫ maiestatis
10 Ad legem iuliam de adulteriis
10 Ad legem iu'iam de vi publica
10 Ad legem corneliam de sicariis
10 Ad legem corneliam de falsis
10 Ad legem pompeiam de parricidijs
10 Ad legem iuliam repetundarum
10 Ad legem iuliam de annona
10 Ad legem iuliam de vi priuata
10 Ad legem iuliam peculatus
10 Ad legem iuliam ambitus.
10 Ad legem faulam de plagiarijs.
10 Ad senatusconsultum turpillianum
11 Appellationibus ⁊ relationib⁹
11 A quibus appellare non licet.
11 Appellationibus recipiendis
11 An per alium causa appellatiōis.
11 Apud eum ad quē appellat aliū cās
11 Ad municipales ⁊ ō incolis
12 Albo scribendo
12 Admistratōe rez ad ciuitatē ptinētiū
4 Onus iudicis auctoritate posſ.
10 Bonis dānatorum
10 Bonis eorum qui ante sentē tiā morē sibi cōsciuerūt
2 Collusione detegenda.
4 Confessis.
4 Cessione bonorum
4 Curatore bonis dando.
5 Cloacis
9 Concussionibus
9 Crimine expilate hereditatis
9 Crimine stellionatus
9 Collegijs illicitis ⁊ coꝛporibus
10 Custodia reorum ⁊ exhibitione
10 Cadauerib⁹ punitorū
11 Captiui ⁊ postliminio reuersis
11 Castrensi peculio
12 Censibus
1 Anno lfecto
1 Donationibus
1 Donatione causa mortis
1 Diuersis ⁊ tpalibus ꝓscriptionibus
6 Dolo mali exceptione
16 Duobus reis constituendis
12 Decurionibus ⁊ eorum filijs
11 Decretis ab ordine faciendis
21 Dictione libertatis
4 Ex qb⁹ causis i possessionē est
6 Exceptionib⁹ ⁊ ꝓscriptionib⁹
6 Exceptione rei iudicate
6 Exceptione doli mali
9 Extraordinarijs criminibus
9 Exactoribus ⁊ expilatoribus
11 Eum qui appellanti
12 Extraordinarijs cognitionibus
2 Edicēō missarijs libertatibus
5 Fluminibus ⁊ ne qd i flumine publico ripa ve eius fiat
5 Fonte
8 Fideiussoribus ⁊ mandatoribus
9 Furtis
9 Furti aduers⁹ nautas
9 Furibus balnearijs
5 Lande legenda
2 Ure aureorum annulorum
5 Interdictis seu extraordinarijs actionibus
5 Itinere actuq; priuato
8 Iudicatum solui
9 Incendio: ruina: naufragio
9 Iniurijs ⁊ famosis libellis
10 Interdictis ⁊ relegatis ⁊ deportatis
11 Iure fisci
12 Iur: immunitatis
2 Liberali causa
5 Locis ⁊ itineribus publicis
2 Loco publico fruēdo
5 Libero homine exhibendo
5 Libertis exhibēdis seu deducēdis
6 Litigiosis
11 Libellis dimissorijs.
12 Legationib⁹
2 Manumissionibus
2 Manumissis vindicta
2 Manumissionib⁹ que seruis
2 Manumissis testamento
5 Migrando
12 Muneribus ⁊ honoribus
2 Natalibus restituendis
2 Ne de statu defunctoꝝ post quinquennium queratur
5 Ne vis fiat ei qi possessionē nactus ē
5 Ne quid in loco sacro fiat
5 Ne qd in loco publico vl̄ itinere fiat
5 Ne qd i flumine publico ripa. ve eius fiat quo aliter aqua fluat
8 Nouationibus ⁊ delegationibus
11 Nil innouari appellatione pendēte
12 Nundinis
1 Periculo noui nunciatione
12 Operibus publicis
1 Oblicanis ⁊ refugalibus.
3 Pro soluto
3 Pro emptore
3 Pro herede
3 Pro donato
3 Pro derelicto
3 Pro legato
3 Pro dote
3 Pro suo
4 Priuilegijs creditoꝝ
5 Precario
8 Pretorijs stipulationibus
9 Priuatis delictis
9 Prevaricationibus
9 Popularibus actionibus
10 Publicis iudicijs
10 Penis
11 Priuilegijs veteranorum.
12 Policitationibus
12 Professionis
2 Ui fine manumissione
2 Qui ⁊ a qb⁹ manumitti
2 Quib⁹ ad libertatē petere nō licet
4 Quib⁹ ex causis in possessione
4 Que i fraudē creditoꝝ facta ⁊
5 Quorū bonorū
5 Quorum legatorum

6 Quod vi aut clam.
6 Quarum rerum actio non datur.
10 Questionibus
11 Quis & a quo appelletur
11 Quando appellandum sit
11 Que sine fine appellatõe rescindãt.
4 Et iudicata & de effectu sniarũ
4 Reb⁹ auctoritate iudicis possidendis
5 Rippa munienda
5 Ritus
5 Remissionibus
8 Rem pupilli saluam fore
8 Rem ratã haberi & õ ratihabitõe
9 Receptatoribus
10 Requirendis reis
11 Re militari
12 Regulis iuris
2 Tatu liberis
2 Si libertin⁹ ingenu⁹ eẽ dicatur
2 Statu defunctorum
4 Separationibus
5 Superficiebus
5 Si arbor vicini edibus impendat
5 Saluiano interdicto
7 Stipulatione seruorũ
8 Solutionibus & liberationibus
9 Si quis testõ liber eẽ iussus fuerit
9 Si familia furtum fecisse dicatur
9 Sepulcro violato
10 Sententiã passis & restitutis
11 Si tutor vel curator vel magistratus
11 Si pendente appellatione
5 Tabulis cribendis
9 Termino moto
9 Tigno iniuncto
3 Sucapionibus & vsurpatiõib⁹
Via publica & si qd in ea
Et in flumine publico naviga
e licet
a publica & itinere reficiendo
armata
possidens
ob
7 Verborum obligationibus
9 Vi bonorum raptorum
12 Vacatione & excusatione muner
12 Variis & extraordinariis cognitionibus
12 Verborum & rerum significatione

Rubrice codicis

1 Postatis
1 Assessoribus & domesticis
1 Annonis
2 Aduocatis diuersorum iudicũ
2 Aduocatis diuersorum iudicorũ
2 Aduocatis fisci
2 Alienatione iudicij mutãdi cã facta
3 Ad exhibendum
3 Alee vsu & alcatoribus
4 Actionibus & obligatiõibus
4 An seru⁹ ex suo facto post manumiss.
4 Actionibus hereditarijs
4 Actionib⁹ ẽpti & venditi
4 Ad senatuscõsultũ macedonianum
4 Ad senatuscõsultũ velleianũ
5 Alendis liberis
5 Administratione tutor & curator
5 Alimentis pupillo pstandis
5 Arbitrium tutelle
5 Auctoritate pstãda
5 Actore tutore seu curatore
6 Ad senatuscõsultũ trebellianũ
6 Ad legem falcidiã
6 Ad senatuscõsultũ tertullianũ
6 Ad senatuscõsultũ orphicianũ
6 Assertione tollenda
7 Acquirenda vel retinẽda possessiõe
7 Aduersus creditorẽ
7 Annali exceptõe italici ꝓtractus
7 Alluuionibus & palludib⁹ pascuis &c.
7 Appellationibus & relationib⁹
9 Acceptilationibus
8 Adoptionibus
9 Accusationibus
9 Ad legem iuliã maiestatis
9 Ad legẽ iuliã de adulterijs & stupro
9 Ad legẽ iuliã de vi publica & puata.

9 Ad legem corneliam de sicarijs
9 Ad legem fauiam de plagiarijs
9 Ad legem viceliam
9 Ad legem corneliam de falsis
9 Ad legem iuliam repetundarum
9 Ad legem iuliam ambitus
9 Ebigeis
9 Abolitionibus
9 Ad senatusconsultum turpilliani
5 Onis libror & ius patronat⁹.
6 Bonor possessiõe fm tabulas
6 Bonor possessiõe ꝫ tabulas liberti
6 Bonor possessione ꝫ tabulas
6 bonis maternis
6 Bonis q liberis in ptate cõstitutis
7 Bonis auctoritate iudicis possidẽt
9 Bonis eor q sibi mortẽ cõscuerũt
9 Bonis ꝓscriptor seu dãnatorum
1 Omnibus rei militaris
1 Contractibus iudicum & cor que sunt circa eos
1 Causis in qbus infamia irrogatur
3 Cõmuni diuidundo
3 Cõmunia vtriusq iudicij
3 Consortibus eiusdem litis
4 Conditione indebiti
4 Conditione ob causam datorum
4 Conditione furtiua
4 Conditione ob turpem cãm
4 Conditione ex lege siue sine cã
4 Constituta pecunia
4 Comodati
4 Compẽsationibus
4 Contrahenda emptione
4 Cõtium rerum alienatione
4 Cõmercijs & mercatoribus
Concubinis
5 Confirmando tutore
5 Contrario iudicio tutelle
5 Curatore furiosi & ꝓdigi
6 Carboniano edicto
6 Collationibus
6 Codicillis
6 Cõia de legatis vel fideicõmissis
6 Conditionibus inserꝛtis in legatis & in fideicõmissis
6 Caducis tollendis.
6 Cõia de successionib⁹
7 Cõi seruo manumisso
7 Cõia de manumissionibus
7 Cõia de vsucapionibus
7 Collusione detegenda
7 Cõminationes vel epistolas
7 Confessis
7 Cus de momẽtanea possessione fuerit appellatum
8 Cõtrahẽda & cõmittẽda stipulatiõe
8 Creditorẽ euictionẽ pignoris ñ ꝓbet
9 Custodia reorum
9 Crimine peculatus
9 Crimine sacrilegij
9 Crimine expilate hereditatis
9 Crimine stellionatus
9 Calumniatoribus
1 Diuersis rescriptis & ꝓgmaticis sanctionibus
1 Defensoribus ciuitatum
1 Dolo malo
3 Dillationibus
4 Delictis defunctorũ inchoatum & in quibus heredes conueniantur
4 Depositi
5 Donationibus ante nuptias
5 Dotis pmissiõe vel nuda pollicitatiõe
5 Dote cauta non numerata
5 Donationibus inter vir & vxorem
5 Diuortio facto apud quẽ liberi educentur
5 Diuidenda tutela
7 Dictitia libertate tollenda
8 Distractione pignorum
8 Debitorem venditionẽ pignoris ꝓpe dire non posse
8 Duob⁹ reis stipulandi & ꝓmittẽdi
8 Donationibus
8 Donationibus cã mortis
8 Donatione sub modo vel si
2 Episcopis & clericis

1 Ēpali andria t diuisio capitulis
1 Edendo
2 Errore calculi
2 Errore aduocatorum
2 Etiā p procuratorē in integrum restitutione agi pot.
4 Ex delictis defunctor
4 Exercitoria t institoria actione
4 Edilicijs actionibus
5 Eo qui p tutore negocia gerit
5 Exulationibus t pbalib⁹ eorum
5 Exulatione veteranorum
6 Edicto diui adriani tollēdo
7 Executione rei iudicate
8 Edificijs priuatis
8 Etiā ob cirographariam pecuniaz pignus teneri
8 Exceptionibus seu preseriptionib⁹
8 Euictionibus
9 Emancipationibus liberor
9 Exhibendis vel transferendis reis
9 Emendatione seruorum
9 Emendatione propinquor
2 Ylosa.minore
2 Fideiussoribus minorum
2 Formulis t impetratiōe actionum sublatis
3 Heredis
3 Familie herciscunde
3 Finium regundor
4 Fide instrumētor t amissione eorū
5 Fundo dotali
5 Fideiussoribus tutor t curator
6 Furtis t seruo corrupto
6 Fideicōmissis
6 Falsa causa adiecta legato vel fideicōmisso
7 Fideicōmissarijs libertatibus
7 Frientibus t litis expensis
8 Fideiussoribus t mandatoribus
2 Fabiomonera
Famosis libellis
3 Generali abolitione
Ereticis t manicheis
3 Ylo q ad ecclesias pfugiūt
1 Ylo q in ecclisa manumittūt
2 Ylis qui ad statuas confugiunt
2 Ylis qui potentiorum nomine
2 Ylis que vi metus ve causa fiunt
2 Ylis qui venia etatis impetrauerūt
4 Hereditate vel actione vendita
4 Heunuchis
5 Heredibus tutorum
6 Heredib⁹ instituendis
6 Ylis quibus vt indignis
6 Ylis que pene nomine relinquūt
6 Ylis que sub modo legau seu fideicōmissi relinquūt
6 Ylis qui ante apertas tabulas
6 Heredib⁹ decurionū
7 Ylis q a nō domino manumissi sūt
7 Ylis qui per metum iudicio nō appellauerūt
8 Ylis qui in priorum creditorū loco succedūt
9 Ylis qui parentes vel liberos occiderūt
9 Ylis qui sibi ascribūt in testamento
9 Ylis q latrones vel criminib⁹ reos occultant
Ystiniano codice confirmando
Justiniano codice emendādo
Judeis
Juris t facti ignorantia
In ius vocando
In integrum restitutione minorum
In quib⁹ casib⁹ in integrū restitutio necessaria non est
In integrū restitutione postulata ne qd innouet
Jureiurando ppter calūniā
Judicijs
Jurisdictione omniū iudicū t de foro competenti
In quibus casibus militēs fori prescriptione vti nō possunt
Inofficioso testamento
Inofficiosis donationibus

3 Inofficiosis dotibus
4 Jure emphiteotico
5 Incestis t inutilibus nuptijs
5 Interdicto matrimonio inter pupillū t tutō.vel cura.
5 Jure dotiū
5 In qb⁹ casib⁹ tu.hītī: tutor vl cura tor da.nō potest
5 In litem turando
5 In litē vando tutore vel curatore
6 Jure aureorum annulor
6 Institutionib⁹ t substitutionibus vl restitutionibus sub cōdiōe factis
6 Impudez t aliis substitutiōibus
6 Jure deliberandi t de adeūda vel acquirenda hereditate
6 Indicta viduitate tollenda
7 Ingēnis t manumissis
7 Indicta libertate
7 In qb⁹ cāis cessat lōgi tpis ꝓscriptio
8 Interdictis
8 In qbus cāis ius pignoris tacite contrahatur
8 Jure dominij impetrando
8 Inutilibus stipulationibus
8 Ingratis liberis
8 Infantib⁹ expositis liberis t fuis
8 Infirmandis penis celibatus, t orbatus
8 Jur. libertorum
9 Iniurijs
1 Legibus t ꝓstitutiōib⁹ pncipū
3 Lūis contestatione
3 Lege acquilia
4 Locato t conducto
5 Legitima tutella
6 Libertinis t eor filijs
6 Liberis ꝓteritis t exheredatis
6 Legatis
6 Legitimis heredibus
7 Lege fusia canina tollenda
7 Latina libertate tollenda
7 Liberali causa
7 Longi tpis ꝓscriptione
8 Litigiosis
8 Lunione pignoris
8 Liberis exhibendū seu deducēdis
Mādatis principum
Modo multarum
Magistratib⁹ municipalium
Mandati vel contra
Monopolijs t pactū negociatorū
Magistratib⁹ iuriendis
Manumissione pignoris
Mortis cā donationibus
Mulieribz q̄ suis ꝓpijs se iurārūt
Mutatione nominis
Malefitijs t mathematicis
Mo codice cōponendo
Nova cōstitutio federici
Ne sanctum baptisma tereꝫ
Nemini licere signū saluatoris
Ne iudeus xpianū mancipium
Nemini liceat potentioribus
Ne fiscus vel respublica
Negocijs gestis
Ne quis in sua cā iudicet
Noxalibus actionibus
Ne vxor p marito vel ecōtra conueniatur
Ne filius p patre vel pf p filio
Non numerata pecunia
Nautico fenore
Nundinis t nouis mercationibus
Noua vectigalia illicu nō possit
Nuptijs
Ne fideiussores dotiū ueniant
Ne pro dote mulieris
Nūlibus liberis t matribus eoruz
Ne tutor vel curator vectigalia cōducant
Necessarijs suis hēdib⁹ vl fisci
Ne ōstans ōductoris post quinquēnū queratur
Modo iure quiritū tollit
Ne rei dōtice vel remissio
Ne liceat inuenā cadiuū p uocare

Donationib⁹ t delegationib⁹
Vtli agentibus non nocebit
De fine iudicio principio
Officio prefecti pretorio
Officio prefecti pretorio affrice
Officio pfecti vrbis
Officio magistri militū
Officio questoris
Officio magistri officiorum
Officio comitis sacrar largitionū
Officio comitis rerum priuatarum
Officio comitis sacri pfistorij
Officio proconsulis t legati
Officio comitis orientis
Officio prefecti augustalis
Offō vicarii t pfecti
Officio pretor
Officio rectoris puincie
Officio prefecti vigilum
Officio ciuilū iudicum
Officio militarū iudicū
Officio diuersor iudicū
Officio ei⁹q vicē alicui⁹ iudicis obti.
Officio iudicis alexandrie
Ordine iudicior
Operis libertor
Obligis pfonis pstādis a liberto
Ordine cognitionū
Operis noui nūciatione
Operis publicis
Vganis sacrificiis t tēplis
Precibus iperatori offerēdis
Pactis
Postulando
Procuratorib⁹
Pedaneis iudicib⁹
Pluspetitionibus
Petitione hereditatis
Probibita seqstratiōe pecunie
Probationibus
Pl⁹ q̄ semel qō agit ēq̄ sibi sufficere dicit
Pignoraticia actione
Per q̄s psonas nobis acquiritur
Pro socio
Patrib⁹q filios distraxerunt.

Periculo t comodo rei vēdite
Pactus inter ēptorē t venditorē
Pacti pacē tā sup dote q sup dōe
Periculo mulo. t curatoz
Predijs vl aliis reb⁹ minor si alie.
Posth. hered⁹ illimitēdis vl exhi.
Peculio eius q libertatē meruit
Pro donato
Prescriptiōe lōgi tpis. x. vl xx annō
Prescriptiō e. 30. vl 40. annorum
Pena iudicis q male iudicauit
Priuilegio fisci
Priuilegio dotis
Precario saluiano interdicto
Pignoribus
Publicis operibus
Pretorio pignore vt in actionibus
Partu pignor t omni cā
Pacti pignor, t de cōmissoria l. re scindenda
Patria ptāte
Postliminio reuersis t redemptis ab hostibus
Priuatis carceribus
Penis
Dando libellus principi de. litis contesta. facta
Quib⁹cāis ifamia irrogatur
Qui t aduersus quos in integrum restitutio postulatur
Quibus ex cāis in integrum restitutio maioribus datur
Qui pro sua iurisdictione iudices dare vel pñt
Qui legitimā pson hñt i iudicio
Ñ ipator inter pupillos t viduas
Ñ lz vnicuiq se sin iudice vindicat
Ñ fisc⁹ vel pūatus debitores
Dō cū eo q i alie. iurisdi. vl ptāte est
Que res vendi non possunt. t qui vēdere vel emere vetantur
Que res exportari ñ pñt vl ñ debēt
Ñ licēat ab ēptiōe discedere
Qui petant tutores vel curatores
Qui dare t dari tutores pñt

Ñ mulier officio mutue fungi potest
Ñ ex facto tutoris vel curatoris
Ñ tutores t curatores cē desinunt
Qui numero liberoū se excusant
Qui morbo se. ex.
Qui etate se excusant
Qui numero tutelarum
Ñ decreto opus non est
Ñ dies legati vl fideicōmissi cedat
Qui admitti ad bonor possessionē possunt
Ñ nō petentium ptes petentibus accrescant
Qui testamēta facere pñt vel non
Quēadmodū testā aperiantur
Quib⁹cāis fui accipiūt pmiū libertat
Qui manumitti nō pñt
Qui nō pñt ad libertatem puenire
Quib⁹ad libertatē pclamare non ls
Quib⁹ñ obicit lōgi tpis ꝓscriptio
Quadriennij prescriptione
Quō t qñ iudex sniam pferre dēbz
Quib⁹ res iudicata non nocet
Ñ puocare non est necesse
Quor appellatiōes nō recipiantur
Qui bonis cedere pñt
Quorum bonorum
Quorum legatorum
Que res pignori obligari pñt
Qui potiores i pignorib⁹ hēantur
Que sit longa consuetudo
Qui accusare non pñt
Ñ ciuilis actio ꝓiudicet criali
Questionibus
Eputatiōib⁹q fiunt in iudicio
Restōe militū t eor q rei pu- blice
Receptis arbitris
Rescriptis
Rei vendicatione
Religiosis t sumptibus funerum
Rebus creditis t iureiurando
Rescindenda venditione
Rebus alienis non alienādis
Rē alienā gerētibus nō interdici

Rer permutatōe t ꝓscriptis verbis
Rei vxorie actione i ꝓpetuū extincte translata
Repudijs t iudicio bonorū dissolu.
Rerum ammotarum
Repudiāda bonor possessione
Repudiāda vel abstinēda hēditate
Re iudicata
Res inter alios acta vel iudicata
Relationibus
Renocādis his que fiunt in fraudē creditorum
Rationibus operum publicorum
Remissione pignorum
Renocādis donationibus
Raptu t ginū hō effat. sica vindicā
Requirendis reis
Vnme trinitate t fīd catholica
Senatusconsultum
Sacrosancte ecclesie t pris legis earum
Si cō me vel vtilitat publicā
Statuis t ymaginibus
Si tutor vel curator intruenerit
Si in cōi eadem cā in integr restitutio postulatur
Si aduersus rē iudicatā
Si aduersus vēditionē pignoris.
Si aduersus libertatē
Si aduersus donationem
Si aduersus transactionem
Si aduersus solutionem
Si aduersus dotem
Si aduersus delictum
Si aduersus vsucapionem
Si aduersus fiscum
Si aduersus creditorem
Si vi se ab hereditate abstinuit
Si et omissa hēditate vel bonorum possessione vel aliquid aliud
Si minor se maiorē dixerit
Si septus i integrū restituī possit
Si maior factus rati habuerit
Satisdando

3 Sportulis ꝛ sumptibus
3 Seruitutibus ꝛ aqua
4 Si certum petatur
4 Suffragio
4 Si furio extero se emi mandauerit
4 Si pp publicas ꝓstationes venditio facta nō fuerit celebrata
4 Si sine censu vel religio
4 Si qs alti vl sibi sub alterius noīe
4 Si seruus exportandus veniat
4 Si mancipiū ita veniat ne ꝓstituat
4 Si mancipiū ita alienatū sit
5 Spōsalib⁹ ꝛ arris spōsalicijs
5 Si rector ꝓuicie vl ad eā pueniēs
5 Si quacunq; ꝓditus ptāte vel ad eā pueniens
5 Si nuptie ex rescripto principis petantur
5 Secūdis nuptijs
5 Si secūdo nupserit mulier
5 Soluto matrimōio ꝛ quēadmodū dos petatur
5 Si cōstāte matrimonio dos soluitur
5 Si ex plurib⁹ tutorib⁹ vl curatorib⁹
5 Suspectis tutorib⁹
5 Si mater indēnitatē promisit
5 Si contra matris voluntatem
5 Si tutor nō gesserit
5 Si ex falsis allegationib⁹
5 Si qs ignorans rem minoris
5 Si tutor reipublice cā aberit
5 Si malor factus ratū habuerit alie.
6 Seruus fugitiuus
6 Successorio edicto
6 Si in fraudē patroni
6 Si qs aliquē testari prohibuerit
6 Si omissa cā testamēti
6 Suis ꝛ legit hēdib⁹ ꝛ ex filia nepotib⁹
7 Senatusconsulto claudiano tollēdo
7 Seruo pignori dato manumisso
7 Seruo cōmuni manumisso
7 Seruis reipublice manumittēdis
7 Sententijs prefectoꝝ
7 Sententie prefecti pretorio
7 Sententie ex piculo recusādis
7 Suisse ꝛ iter locutiōib⁹ oīuꝫ iudicū
7 Suis q̄ sine certa ꝯtitate
7 Suisse q̄ ꝓ eo qō interest ꝓcurātur
7 Si a nō cōpetēti iudice
7 Sententia rescidi nō posse
7 Si plēs sit vna suis fuerit ꝑdēnati
7 Si ex falsis istrumētis
7 Si pendente appellatione mors interuenerit
7 Si vn⁹ ex plib⁹ apellauerit
7 Si ꝑ mōmētanea possessione fuerit appellatum
8 Si p vi vl alio mō perturbata absentis sit possessio
8 Saluiano interdicto
8 Si res⁹ aliena pignori data sit
8 Si ātiquior creditor pign⁹ vēdiderit
8 Si cā iudicati, pignus captū sit
8 Si cōis res pignori data sit
8 Si pignus pignori datū sit
8 Si vendito pignore agatur
8 Si vn⁹ ex plib⁹ hēdibus creditoris
8 Si pignoris cōuētione
8 Solutionib⁹ ꝛ liberationibus
9 Si reus vel accusator mortu⁹ fuerit
9 Si qs imperatori maledixerit
9 Si qs eā cui⁹ tutor fuerit corruperit
9 Sepulcro violato
9 Seditiosis ꝛ his q̄ plebem
2 Sententi i passis ꝛ restitutis
Ransactionibus
Tpibus i integrū restitutiōis
Testibus
4 Testamentaria tutella
5 Tutoribus vel curatorib⁹ illustrium personarum
5 Tutore vel curatore q̄ nō satisdedit
5 Tutoribus suspectis
6 Testamēto militis
6 Testis ꝛ quēadmodū testā ordinēt
7 Testamētaria manumissiōe
Tpibus ꝛ repatiōib⁹ appellationū
8 Tabulis exhibēdis

1 Exeri fure enucleando
1 Ut lite pendēte vel post
1 Ut oēs tā ciuiles q̄ militares post administrationē
2 Ut nemo ꝓuatus titulū predijs
2 Ut q̄ ō sūt aduocat⁹ ꝓuī inō ꝛ suppleat
2 Ut nemini liceat sine iudicis auctate
2 Ut nēmi liceat sine iudice se vindicat
2 Ubi ꝛ apō quē cognitio restitutionis
2 Uronibus militū ꝛ coꝝ qui
3 Ut nemo iuit⁹ agēt cogat vl acculat
3 Ubi in rem actio
3 Ubi de ratiocinijs agi oꝫ.
3 Ubi de possessione agi oꝫ
3 Ubi qs de curiali vel cohortali
3 Ubi cā fiscalis agitur
3 Ubi de fideicōmisso agi oꝫ
3 Ubi de crimine agi oꝫ
3 Ubi de hereditate agatur
3 Ubi ꝓueniat q̄ certo loco promisit
3 Ubi de causa status agi oꝫ
3 Ubi senatores vel clarissimi viri
3 Usufructu ꝛ habitatione
4 Ut actiōes ab heredibus, ꝛ contra heredes incipiant
4 Usuris
4 Uectigalibus ꝛ commissis
5 Ut mulier si añ annale spaciū se maꝛito cōiunxit
5 Ubi pater tutor vel curator
5 Ubi pupilli educātur
5 Usuris pupillaribus
5 Ubi cause post pubertatem
6 Uñ legitimi ꝛ vnde cognati
6 Unde liberi
6 Uñ vir ꝛ vxor
6 Uerboꝝ ꝛ reꝝ significatione
6 Usuris ꝛ fructibus legatorum
6 Ut in possessione fideicōmissoꝝ vel legatoꝝ seruandoꝝ cā mittendi
7 Uenditione libertatis
7 Usucapione ꝑ emptore
7 Usucapione pro donato
7 Usucapione pro dote
7 Usucapione pro herede
7 Usucapione transformanda
8 Usuris rei iudicate
8 Uideri
9 Uti possidetis
9 Ut ī. cerū tpe crimā qō terminet
9 Ut bonorum raptorum

Colla. Ru. auten.

1 Diuinistrātib⁹ officia in sacris appellationibus
Appellationibus ꝛ intra que tempora dē appellari
4 Apud q̄s oꝫ cām dicere monacos
6 Armis
6 Administrationibus
7 Appellationibus
8 Alienatione ꝛ emphiteosi
9 Onsulibus
Consulario q̄ ex asciscio ꝛ liberi natos
3 Consanguineis ꝛ veterinis framb⁹
6 Constituto q̄ ō dignitarib⁹ ꝛ ep̄is
6 Constitutio innouat legem
8 Collatoribus ꝛ alijs capitulis
9 Defensoribus ciuitatum
3 Depositiōibus ꝛ denunciationibus inquisitorum
6 Duobus reis
Ecclesiasticarū rerū imobilius alienatione
5 Exhibēdis ꝛ introducēdis reis
5 Equalitate dotis
7 Executoribus ꝛ q̄ conueniuntur
7 Ecclesiasticis titulis
9 Idemnisatoribus ꝛ mandatorib⁹ ꝛ solutionibus
1 Filijs añ votalia instrumēta nati
3 Heredibus ꝛ falcidia
1 Uis qui ingrediuntur ad appel.
5 Uis q̄ ingrediūtur monasteria
6 Uec cōstitutio interpretat priorem
6 Uec ꝑstitutio innouat cōstitutiō
8 q̄ ꝓscriptionē .c. annorum
9 Heredibus ab intestato succedentibus
2 Usurārū q̄ ō ꝓstatur ab his qui

administrationem accipiunt
2 Incestu & iustibus nupcijs
5 Iureiurādo a moriente prestito
6 Instrumentoꝝ cautella & fide
6 Iudicibus
7 Immensis dōationib⁹ i filios factis
8 In medio litis nō fieri sacras formas
9 Interdicto collegijs hereticorum
Inonibus]
8 Litigiosis & decima pte litis
1 Onachis
3 Mēsura ordinādoꝝ clericorū
3 Mandatis principum
3 Ministrantibus in sacris officijs
1 On eligēdo icō o nubētes
2 Non alienandis aut permutandis rebus ecclesie
4 Nullum agricole traditione tenere illius terram
4 Nuptijs
5 Nouī operis nunciationē
8 Neqꝫ vir qō ex dote est
Rinilegijs dotis
Priuilegijs archiepi
Iomodo oporteat epos & alios clericos ad ordinationeꝫ p duci
6 Questore
6 Quib⁹ mōis nīles effi.ītimi
7 Quib⁹ mōis nīles efficiuntur sui
2 Eferēdarijs palacij sacri
4 Restitutionibus & ea q̄ parit in xi.mense post mortem viri
7 Reis promittendī
8 Restitutionibus
9 Restitutionibus fideicōmissi
9 Raptis mulierib⁹ q̄ rapto nubunt
2 Criptum exemplar
5 Scenicas nō solum fideiussorem prestant
9 Sanctissimus epūs
2 Scolario viceconsulū
3 Triente & semisse
4 Tabellionibus
7 Testibus
7 Tpe nō solute pecunie sup dote
8 Testamētis imperfectis
1 Terminat⁹ sit numer⁹ elicoꝝ
2 Et iudices sine q̄quo suffragio
2 Ut ecclesia romana-c.an.prescr.gau.
4 Ut null⁹ mutuūs agricole teneat ei⁹ terram
4 Ut pthocola diuidātur in chartis
5 Ut preponat nomē imperatoris
5 Ut ñ fiāt pignoratōes p alios plōs
5 Ut ōcetero ꝓmutatōes ecclīasticaꝝ rerum
5 Ut ea q̄ vocātur insinuata sup elicis
5 Ut elici g recedūt alijs,p eis ſbrogat
5 Ut in priuatis domibus sacra mīsteria nō fiant
5 Ut mobilia añ nuptiale donationeꝫ
5 Ut facte noue cōstitutiones
5 Ut clerico sacra de expēsis
5 Ut nullus fabricet oratoriꝫ domum preter voluntatem epi
5 Ut ab illustribus. & qui super eaꝫ dignitatem sunt
5 Ut defuncti seu funera eoꝝ non inurientur a creditoribus
5 Ut vrbane ordinarie prefecture
5 Ut oēs obedeāt iudicibus ,puinciaꝝ
6 Ut hi qui obligatas se res habere p hibent minorum
6 Ut nō luxuriētur ꝫ naturam
6 Ut liberti ōcetero auro nō egeāt
6 Ut elici apō ,ppios epos ꝓueniant
7 Ut fine,phibitione mīes ōbitrices & creditrices tutellā gerāt minorum
7 Ut eractione instante dotis
8 Ut neqꝫ miles neqꝫ federatus
8 Ut diuine iusiōes ſbscriptiōes habeant
Ut cū de appellatōe cognoscīt
8 Ut liceat matri & auie
8 Ut diuine iussiones
8 Ut spōsalitia largitas sit spālis ꝫct⁹
9

9 Ut litigantes iurent
9 Ut iudicel ñ expectēt sacral iussiōes
9 Ut nulli iudicum liceat hīe loci fuatores
8 Ut fratrum filij succedant
9 Ut differentes iudices
9 Usurie nautice

Ru. institutionum

1 Doptionibus
1 Etiliano tutore
1 Eluctoritate tutorum
2 Adēptiōe legatorum & translatione fideicommissorum
3 Assignatione libertorum
Acquisitione per arrogationem
4 Ecceptilationibus
4 Actionibus
Onorum possessionibus
4 Bonorum vi raptorum
1 Apitis diminutione
Curatoribus
2 Codicillis
3 Contrahenda emptione
2 Donationibus
3 De cōsensu & obligatione
3 De duobus reis stipulandi & promittendi
3 Diuisione stipulationum
1 X qb⁹ cāis manumittere ñ licet
1 Excusationibus tutorum
2 Exheredatione liberorum
3 Eo cui libertas cā bona adiciuntur
3 Emptione & venditione
4 Exceptionibus
1 Educiaria tutella
2 Fideicōmissarijs hēditatibus.
3 Fideiussoribus
3 Gradibus cognationuꝫ
1 Is qui sui vl alieni iuris sunt
2 Heredibus instituendis
2 Hereditate libertorum
2 Heredū qualitate & differentia
3 Hereditatib⁹ q̄ ab itestato ōferuntur
1 Officia & iure
Jure naturali gentium & ciuili
Jure personarum
Ingenuis & libertinis
Inofficioso testamento
Jure codicillorum
Inutilibus stipulationibus
Iniurijs
4 Interdictis
1 Ibertinis
Lege fuscia canina tollenda
Legitima agnatoꝝ tutella
Legitima parentum tutella
Legitima patronoꝝ tutella
2 Lege falcidia
2 Legatis
3 Legitima agnatorum successione
3 Literarū obligationibus
3 Locatione & conductione
4 Lege aquilia
2 Jitari testamento
Mandati
3 Aptijs
Oralibus actionibus
4 Obligationibus
3 Obligatōib⁹ q̄ ex q̄si ꝫctu nascuntur
Obligatōib⁹ ex consensu
3 Obligatōib⁹ q̄ ex ōlicto nascuntur
4 Obligatōib⁹ q̄ ex q̄si ōlicto nascunt
4 Officio iudicis
1 Patria potestate
2 Pupillari substitutione
2 Per quas pōas nobis acquiritur
2 Per quas pōas obli.noB acgritur
3 Perpetuis & tpalib⁹ actionibus
4 Pena temere litigantium
4 Per q̄s pōnas agere possumus
4 Publicis iudicijs
4 Jib⁹ mōis ius pfic prīt solusc
1 Qui dari tutores i testō possunt
1 Quib⁹ mōis tutela finitur
1 Quib⁹ alienare licet vel non
2 Quib⁹ nō est pmissū facere testāmēto

2 Quib⁹ mõis testa mẽta infir.
3 Quibus mõis re ẽtitur obligatio
3 Quib⁹ modis obligatio tollit
4 Cõ eũ cõ q in alĩa potestate
2 Erum diuisiõe
2 Reb⁹ corpalib⁹ t incorpalib⁹
4 Replicationibus
1 Ati sdatiõe tutor t curator
1 Suspect tutorib⁹ t curatorib⁹
2 Seruitutib⁹ pdior rusticor
2 Sigulto reb⁹ p fideicõmissũ relict
3 Senatusco sulto tertulliano
3 Senatusco sulto orphiciano
3 Successione cognatorũ
3 Seruili cognatione
3 Successione libertor
3 Successione libertor sublata
3 Stipulatione seruor
3 Societate
4 Strãdrupes pauperiẽ fecisse dicatur
4 Satisdationibus
1 Stellio
2 Testamẽtis ordinãdis
2 Testamẽto militari
2 Usufructu
2 Usu t habitatione
2 Usucapiõib⁹ t lõgi tpis pscri.
2 Vulgari substitutione
3 Verbor obligationibus
4 Vi bonor raptor

Rubrica. li. codi.

10 Annona t tributis
10 Apocis publicis
10 Athletis
10 Auri publici pcussoribus
10 Argẽti pcio qõ thesauris infertur
10 Auro coronario
11 Annonis ciuilibus
11 Administratione rerũ publicarum
11 Aque ductu
11 Alexandrie primatibus
11 Armoꝝ vsꝰ in suo pncipe ildict⁹ sit
11 Agricolis cẽsitis t colonis
11 Agricolis t mancipiis vtilibus vel fi
12 Agentib⁹ in rebus scalibus
12 Apparitoribus prefector pretorio
12 Apparitoribus magistror militum
12 Apparitorib⁹ proꝝsulis t legati
12 Apparitoribus cõmitis orientis
12 Apparitoribus pfectis annone
10 Onis vacatiõ⁹ t ỗ incorpatiõe
10 Onueniendis fisci debitoribus
10 Lapiendis t distrahendis pignoribus eã tributor
10 Canone largitionalium titulorum
10 Conditis in publicis horreis
10 Collatiõe donatorum vel reuelator
12 Collatione eris
11 Classibus
11 Curialibus vrbis rome
11 Collegiatis
11 Canone frumentario vrbis rome
11 Capitatione ciuium cẽsib⁹ exiẽda
11 Colonis palestinis
11 Colonis tracẽsibus
11 Colonis illiricianis
11 Cẽsib⁹ cẽsitorib⁹ peãtorib⁹ t inspec.
11 Collatione fundorum patrimonialium t emphiteoticorũ
11 Cõductorib⁹ t pcuratorib⁹ pdi. fis.
11 Collatiõe fudor fiscaliũ vl rei pri.
11 Ciphis ex loco dãnẽsi vl pscis
12 Cõsulib⁹ t ẽ spgẽdis ab his pecũijs
12 Cõsistorianis militibus
12 Comitibus t tribunis scolarum
12 Comitibus rei militaris
12 Comitibus t archiatris sacri palacij
12 Comitibus q procuratiõez petit
12 Curiosis
12 Comitibus cõsistorianis
12 Castrẽsi oĩuz palatinorum peculio
12 Castrẽsi peculio militum
12 Castrensitarijs ministerialibus
12 Commeatu
12 Comitibus qui prouin. re.
12 Cursu publico t ãgariis t pangarijs
12 Coartatibus principibus

10 Elatoribus
10 Defensoribus
10 Dilatorib⁹
10 Decreta decurionũ
10 Decurionibus t filijs eor
11 Debitorib⁹ ciuitatũ
11 Diuersis predijs
12 Dignitatibus
14 Domesticis t ptector⁹.
12 Decanis.
12 Desertorib⁹ t occultatorib⁹
12 Diuersis officijs t apitorib⁹ iudicũ
10 Factorib⁹ tributorũ
10 Excusationib⁹ munerũ
10 Excusationib⁹ artificũ
11 Expensis ludor
12 Equestri dignitate
12 Exactione t trãslatione militariũ annonarũ
12 Executorib⁹ vel exactoribus
12 Errogatione militaris annone
10 Fide istror t iure aste fiscalis
10 Fiscalib⁹ vsuris
10 Filijsfa. t quẽadmodũ pater p his teneat
11 Frumẽto vrbis ptanti.
11 Frumento alexandrino
11 Fabricensib⁹
11 Fundis limitrofis t terris t paludib⁹ t pascuis
11 Fãdis patrimonialib⁹
11 Fuguiuis colonis pãmonialib⁹ t emphiteoticis
11 Fundis reipublice
11 Fundis t saltibus
11 Filijs officialiũ militariũ q in bello mort.
11 Gladiatorib⁹
11 Grege dominico.
10 His q ex publicis rõib⁹ mutuã pecuniã fenebrẽ acceperunt
10 His q se deferunt
10 Honorib⁹ nõ cõtinuandis
10 His q spõte mũera publica suscipiũt
10 His q a pncipe vacatiõez accepẽt
10 His q numero liberor vl paupertatẽ excusationẽ merentur
10 His q nõ ipleto stipendio
10 His q exilio dati vl in eũ amoti
10 His q ex publica collatione iam sunt nõ ẽtur.
11 Honorariorum vehiculis
11 His qui ex officio qõ administrauerũt ꝓficiunt
11 His q in sacro palatio
10 Ure fisci
10 Indictionib⁹
10 Imponenda lucrativor descriptione
10 Incolis t vbi domicilium hꝫ videat t his q studior cãm alia ciuitate degunt.
10 Infamibus
10 Irenarchis
10 Immunitate nemini cõcedẽda
11 Iure reipublice
11 In quibus causis coloni censitum dominos accusare pñt
10 Ybernis
10 Legationibus
11 Lustralis auri collatione
11 Locatione predior ciuilium vl fiscaliũ.
12 Locor t itinerũ custodia.
12 Lucris aduocatorũ
10 Municipibus t originarijs
10 Muneribus patrimonior
10 Mulieribus in quo loco munera ꝑsonal ꝓficiant.
11 Metalarijs t metallis t procuratoribus metallorum
11 Murilegulis t gineciarijs
11 Metropoli berito
11 Mendicantibus validis
11 Maiuma
11 Mancipijs t colonis patrimonialiũ
12 Magistris scbrinior.
12 Militari veste
12 Mensoribus

12 Wetatis t epidemenitis
10 Efiscus rē quā vēdidit euincat
10 Neope a colatoribꝰ exigāt
11 Nauicularijs
11 Naulbꝰ nō excusandis
11 Ne qd oneri publico imponatur
11 Naufragijs
11 Nulli licere in frenis t selis margaritas t smaragdos
11 Nauis uberinis
11 Ne qs liber actū reipublice agere cogatur
11 Ne rusticani ad villā obsequium vocentur
11 Nō licere habitatoribus
12 Negociatores ne militent
12 Numerarijs t adiutoribus scrinijs
21 Wni agro deserto
12 Obligatione votoꝝ
12 Officio prefecti vrbis
10 Etiis bonoꝝ sublatis
10 Penis fiscalibus creditores preferri
10 Predijs curialiū t decu. sine decreto non alie.
10 Prebendo salario
10 Professoribus t medicis
10 Periculo successoꝝ parentis
10 Pōderatoribus t auri illatione
10 Portoribus ad munera nominandis
11 Predijs t oibꝰ rebus nauicularioꝝ
11 Priuilegijs cōporatoꝝ vrbis rome
11 Pecculio nominatorum
11 Pistoribus
11 Priuilegijs cōstanti. vrbis
11 Pascuis publicis t priuatis
11 Pericula eoꝝ qui pro magistratibus interuenerunt
11 Predijs cannatis
11 Priuilegijs domꝰ auguste
11 Palatium t domibus dominicis
12 Prefectus pretorijs sacre vrbis
12 Pretoribus t honore piecture
12 Prepositis sacri cubiculi
12 Primicerio
12 Prepositis libarum
12 Publice letitie
12 Professoribus q in vrbe pstant.
12 Prepositis sacroꝝ scrineoꝝ
12 Principibus agentibus in rebus
12 Primipili
12 Priuilegijs eorum qui in sacro palatio militant
12 Priuilegijs scolarium
12 Perfectissimatus dignitate
12 Prepositis t tribunis scolarum
12 Prefecto pretorio
12 Palatinis sacraꝝ lar.
12 Palatinis
12 Publice letitie vl' pfectū nūciatiōis
12 Perfectissima dignitate
12 Primipillo
10 Elando t quibus quarta pe debetur ex bonis
10 Quemadmodum ciuilia munera indicantur
10 Quibus muneribus excusantur hi qui post impletam milī.
10 Qui etate
10 Qui morbo se excusant
11 Quibus ad conductionem rerum fiscaliū nō licet accedere
11 Quo quisq ordine pueniatur
12 Questoribus
12 Qui militare possunt vel non
10 Lis postulatis
12 Re militari
10 Lententijs aduersus fiscū latis retractandis
10 Superindicto
10 Si liberalitatis imperialis
10 Supercractionibus
10 Si seruus aut libertus ad decurionatum arpiauerit
10 Securialis relicta ciuitate rus habitare maluerit
10 Si propter inimicitiaꝝ creatio scā sit

10 Sāpnū recuperatione.
10 Susceptoribꝰ t archarijs ꝓpositis
10 Suarijs t susceptoribꝰ t ceteris corporibus
11 Studijs libalibꝰ vrbis rome t pstā
11 tinopolitane.
11 Sumptus infuncti muneris ad oēs pertinere collegas
11 Spectaculis t scenicis t lenonibus
11 Solutionibus debitorum.
12 Silēnarijs t ōcuriōibus eorum
12 Stratoribus
12 Salgamo hospitibꝰ nō ꝓbendo.
12 Saltorum t itineruꝫ cu.
10 Thesaurijs
10 Tabularijs: scribis logographis
12 Tronibus
12 Tractorijs
10 Enditiōe rex fiscaliū
10 Ut nemini liceat i cōparatiōe speciex se excusare
10 Vacatione publici muneris.
11 Uestibus olobarijs t auratis
11 Ueteris nūmismatis ptāte
11 Uendēdis rebus ciuitatis.
11 Uenatione ferarū
11 Ut nemo ad suum patrocinium suscipiat vices
11 Ut nullus ex vicarijs pro alienis vicarijs debitis pregra.
12 Ut dignitatuꝫ ordo seruetur
12 Ueteranis.
11 Ut rusticani ad nullū ōuocēt officiū

Rub. de usibus feu.

Alienatione feudi
An maritus succedat vxori in bñficio.
Apud quē vel qs cōtrouersia feudi
An remoueri debeant testes
An mutus vel alius iperfectus
Allodijs
An ille q interficit fratrē dñi sui
Alienatione feudi paterni
An agnatus vel filius deficiens
An apud iudicē qō feu. ter. de.
Beneficio fris t qualū frater
Beneficio femine
Controuersia inuestiture
Contentiōe inter dñm t vasallū
Cōtentiōe inter dñm t fidelem
Contentiōe inter me t dominum
Cōstitutiōe dñi lotharij feudorum
Cōtrouersia feudi iter pares terni.
Controuersia inter dominum emphi. t vassa.
Consuetudine recti feudi
Clerico qui inuesturam facit.
Capitulis cōradi
Cōtrouersia inter masculum t feminam
Cōtrouersia inter dominū t emptorem
Capitaneo q curtē vendidit
Cōtrouersia iter vassa. t aliū de bñficio
Cōstitutionco do. Federici
Cōtrouersia iter epm t vassa.
Clerico violatore pacis
Dob' frib'a capitaneo iuditis
Discopū vl' abbatē vl' abbatissā vl' dñoꝫ plebis feudū dare ñ posse
Eo q finē fecit agnato de feu. pa.
Eo q sibi t hēdibus suis masculis t feminis inuesturam acceperit
Feudo gardie t castaldie
Feudo marchie, ducat' t comitatus
Feudo sine culpa ñ amittendo.
Feudo dato in vicē legis cōmissorie
Feudi cognitione
Forma fidelitatis
Filijs natis de matrimonio
Feudo nō habēte ꝓpriā feudi naturam
Fratrib' ō nouo feudo inuestitis
Ic finit lex deinde consuetudines regni incipiunt
Imperator lotharius.
Inuestitura feudi
Inuestitura inter dñꝫ t vasallū
Ius q inuestituit de ducatu

Inuestitura ꝺ re aliena facta
Inuestitura qui nichil accepit a ſꝛpcio
Inuestitura ui mantu facta
Inuestitura apꝺ patres curie termi.
In quibus casibꝰ feudū amittatur
Lege cōrad
Nec vasallo q cōmittit est.
Minimis valuasoribus.
Mutꝰ vel alienꝰ ipsectꝰ feudū reti.
Natura feudi
Noua forma fidelitatis
Natura successionis feudi
Nomis feudoꝝ
Nec iuramēto firmanda
Per quos fiet inuestitura
Pace tenēda t ei⁹ violatoꝝꝫ
Pignore dato quid iuris sit
Prohibita alienatōe feudi p lotharium
Prohibita feudi alienatōe p Fredericū
Pugna
Qui feudū dare possūt
Qui successores feudū
Quo tempore nulles inuestituras petere debeat
Quibꝰ modis feudū amittat.
Qui successores teneant
Quēadmodū feudū ad filiū ptineat
Quibus mōis feudū ꝓstitui pōt
Quid sit inuestitura feudi
Quid precedere debeat inuestitura an fidelitas
Quale vasallꝰ iurare ꝺbeat fidelitatem
Quale olim feudū poterat alienari
Quos dicatur dux marchio
Que sit ꝓma cā brificij amittendi
Quot testes sint necessarij ad probandā nouā inuesturā
Quid iuris sit si post alienationē feudi.
Quale dño de pprietate placet
Que sint regalie.
Quot testes sint necessarij ad probādā integritatem feudi
Successione feudi.
Si controuersia fuerit ī inuestitura
Si de feudo desidet
Si epūs vel abbas vel abbatissa
Successione fratꝝ
Si ꝺ sue anter dūm t vasallū lisoriat
Si de feudo ꝓtroversia fuerit
Si de feudo vasallus ab aliquo interpellatus fuerit
Si negatū fuerit brificiū a vasallo
Si vasallꝰ feudo ꝓuat cui debeat ꝺferri
Si vasallus feudi conditionem negauerit ex certa sciēcia
Vasallo decrepite,etatis qui feudū refutauit
Vasallo q cōtra constitutionem lotharij feudū alienauerit
Vasallo nullū q arma bellica ꝺposuit

Rub. iuris canonici

Hic ꝓmo sciēdū q decretum nonnulli gutur p ſticas. Sꝫ in tres principales partes. Quaꝝ pria ꝓtinet cōtū t eius distinctiones t sub qualibet distinctiōe capitula. Scōa po ꝓtinet. xxxvi. causas. t sub qualibꝫ cā qōnes. t sub qōnibus capitula. Et. xxxiii. causa a q. iii. vsqꝫ ad. q. quartā interponit tractatꝰ ꝺ pnīa q dividitur i. vii. distinctiones t sb ālibet di. capitula. Tertia po ē ꝺ ꝓsecratiōe que dividit i. v. distinctiones. Et sub qualibꝫ di. capitula. alij vero libri iuris canonici continēt Rubricas que sequuntur.

Rubr. decretalium

5 Accusatiōib⁹: inquisitionibus t ꝺnunciationibus
5 Adulterio: stupro
1 Alienatiō e iudicij mutandi cā facta
5 Apostatis
2 Appellationibus t recusationibus t relationibus
1 Arbitrio
1 Auctoritate t vsu pali
3 Baptismo t ei⁹ effectu
5 Bigamis ordinādis vel non
1 Blāmatoribus
5 Capellis monachoꝝ t aliorꝫ religiosorum
3 Causa possessionis t ꝓprietatis
3 Celebratione missaꝝ t sacro eucharistie t diuinis officiis
3 Censib⁹: exactionib⁹ t penatiōib⁹
3 Cohabitatione clericoꝝ t mulierū
4 Clandestina desponsatione
3 Clericis coniugatis
3 Clericis nō residentibus
3 Clerico egrotante.
5 Clericis pugnantib⁹ in duello
1 Clericis peregrinis nō admittendis
5 Clerico venatore
5 Clerico percussore
5 Clerico nō ordinato ministrante
5 Clerico excōicato deposito vel interdicto ministrante.
5 Clerico p saltū ꝓmoto
5 Clerico q ordines furtiue suscepit.
4 Cognatione spirituali
4 Cognatōe legali
5 Collusione detegenda
3 Comodato
2 Concessione prebēde t ecclesie non vacantis
4 Cōditiōibus appositis in matrimōio
2 Cōfessis
2 Cōfirmatiōe vtili vel inutili
1 Constitutionibus
1 Consuetudine
1 Corpore viciatis nō ordinādis.
4 Coniugio leprosorum
4 Coniugio seruoꝝ.
4 Consanguinitate t affinitate.
3 Consecratione ecclie vel altaris.
3 Conuersione coniugatoꝝ
3 Conuersione infidelium.
5 Crimine falsi
3 Custodia eucharistie crismatis et aliorum sacramentorū
3 Decimis ꝓmicijs t oblatiōibus
5 Delicto puerorum
3 Depositis
5 Desponsatione impuberū
2 Dilationibus
4 Diuortijs
2 Dolo t contumacia
3 Donationibus
4 Dōationibus inter vir t vxorē
5 Dō q ordines furtiue susceperit.
3 Ecclesijs edificandis vel reparandis
1 Electiōe t electi potestate
3 Emptione t venditione.
4 Eo q cognouit ꝓsanguineā vxoris sue
4 Eo qui duxit in matrimoniū quā polluit per adulterium
2 Eo q minus i possessionē cā rei fuis
2 Etate t qualitate t ordine ꝓficiendoꝝ
5 Exceptionibus
5 Excessibus prelatorum.
2 Exulibus
3 Fide instrumentorum
2 Fideiussoribus
1 Filijs ꝓsbiterorum
2 Foro competenti
4 Frigidis t maleficiatis
5 Furtis.
5 Hereticis
5 Homicidio voluntario vel casuali
5 Homicidis q filios ꝓprios occidūt.
1 Homicidis q vi metus ve causa fuit
3 Homicidis q fuit a ꝓlato sine ꝓcessu capituli
2 Homicidis q fuit a maiori pte.
5 Idolis t saracenis
3 Immunitate ecclesiarum
5 Infantib⁹ t languidis exponit
1 In integrum restitutione
5 Iniurijs t damno dato.
2 Iudicijs
2 Iureiurando
3 Iuramento calumnie
3 Iure patronatus
3 Institutionibus

2 Jtis contestatiõe
2 Libelli oblatione
3 Lite pendente nihil innouetur
3 Locato ꝛ conducto
5 Agistris ꝛ ne aliquid exigant p docendo
1 Maioritate ꝛ obedientia
5 Maledicis clericis
4 Matrimõio 3cto 3 ill dictũ eccle
2 Mutuis petitionibus
4 Alis ex libero vẽtre
3 Ne clerici vel monaci secularib⁹ negocijs se immiscent
5 Ne plati vices suas
5 Ne sede vacãte aliqd innouetur
5 Nõ ordinato ministrãte clerico
5 Noui operis nunciatiõe
2 Oblatione libelli
1 Obligatis ad rationcinia
5 Obseruatiõe ieiuniorum
1 Officio archidiaconi
1 Officio archipresbiteri
1 Officio primicerij
1 Officio sacriste
1 Officio custodis
1 Officio vicarij
1 Officio ꝛ potestate iudicis delegati
1 Officio legati
1 Officio iudicis
1 Officio iudicis ordinarij.
1 Ordiato ab epo q fñciauit epatus
2 Ordine cognitionũ
1 Actis
2 Parochijs ꝛ alienis parrochianis
3 Peculio clericorum
5 Penis
5 Penitentijs ꝛ remissionibus
2 Peregrinationibus
3 Pignoribus ꝛ alijs cautionibus
3 Plus petitionibus
3 Postulatione prelatorum
1 Postulando
2 Prebendis ꝛ dignitatibus
3 Precarijs
3 Presbytero nõ baptisato
2 Prescriptionibus
5 Priuilegijs ꝛ excessib⁹ priuilegiator⁹
2 Presumptionibus
2 Probationibus
1 Procurationibus.
5 Purgatiõe canonica
5 Purgatione vulgari
3 Purificatõe post partũ
4 Vt clerici vel vouẽtes infimoniũ cõtrahere possint
4 Vt filij sint legitimi
4 Qui matrimoniũ accusare possint
5 Raptoribus incendiarijs ꝛ violatoribus ecclesiarum
3 Reb⁹ ecclesie alienãdis vel nõ
1 Renunciatione
3 Regularib⁹ ꝛ trãseuntib⁹ ad religionẽ
1 Regulis iuris
3 Religiosis domib⁹ vt epi sint subiecte
3 Reliquijs ꝛ veneratione sanctorũ
3 Rerum permutatione
1 Rescriptis ꝛ eor⁹ ptic̃ipationibus
2 Restitutione spoliatorum
1 Vera vnctione
1 Sacramẽtis iterãdis vel non
5 Sagittarijs
5 Scismaticis
1 Scrutinio in ordine faciendo
4 Secundis nuptijs
2 Sententia ꝛ re iudicata
5 Sententia excõmunicationis.
3 Sepulturis
2 Sequestratiõe possessionum
1 Seruis ñ ordinã. ꝛ eor⁹ manumiss.
5 Simonia ꝛ ne aliqd p spũalib⁹ exigatur vel promittatur
1 Sindico
3 Solutionibus
5 Sortilegijs
4 Sponsalibus ꝛ matrimonio
4 Sponsa duorum.
3 Statu monachor⁹ ꝛ canonicorum.

regularium
3 Successionibus ab intestato
3 Sũma trinitate ꝛ fide catholica
1 Supplenda negligẽtia plator⁹
1 Empor⁹ ꝛ q̃litate ordinãdor⁹
1 Testis ꝛ vltimis voluntatibus
3 Testibus ꝛ attestationibus
2 Testibus cogendis vel non
5 Torneamentis
1 Transactionibus
1 Translatione prelatorum
1 Treuga ꝛ pace
1 Iciatis corpe ordinãdis vl nõ
5 Verborum significatione
3 Vita ꝛ honestate clericorum
3 Voto ꝛ voti redemptione
5 Vsuris
2 Vt lite non contestata
3 Vt ecclesiastica bñficia sine diminutione conferantur
2 Vt lite pẽdente nil innouetur
Sequitur diuisio decretalis
¶ Versus
Pria creat clericos: officia ꝓparat ide
Altera iudicium cũ regsitis appellat
Tertia de vita 3ctibus testaq; mentis
Rubere q̃rta docet. ꝛ q̃ spectãt ad illũ.
Vltima criminibus penas iiũgere curat

Rub. li. vi. decret.

Rbitris
Appellationibus
Accusationib⁹ iqsitionib⁹ denũciationibus
Jgamis
Constitutionibus
Consuetudine
Confessio
Clericis coniugatis
Clericis non residentibus
Clerico egrotante vel debilitato
Cõcessiõe eccle: ꝛ pbende nõ vacãtis
Capellis monachorum
Censibus ꝛ exactiõibus
Consecratione ecclesie vel altaris
Cognatione spũali
Dolo ꝛ contumacia
Decimis
Despõsatione impuberum
Lectione ꝛ electi pene
Etate ꝛ qualitate ꝛ ordine preficiendorum
Eo qui mittitur in possessionẽ causa re i seruande
Exceptionibus
Excessibus prelatorum ꝛ subditorũ
Filijs presbyterorum ꝛ alijs illegitime natis
Foro competenti
Ex quo vi metus ue cã fiunt
Hereticis
Homicidio
In integrum restitutione
Judicijs
Juramento calumnie
Jureiurando
Institutionibus
Jure patronatus
Immunitate ecclesiarum
Jniurijs ꝛ damno dato
Jtis contestatione
Maioritate ꝛ obedientia
E sede vacãte aliquid innouetur
Ne clerici vel monaci
Ficto vicarij
Officio ꝛ potestate iudicis delegati
Officio legati
Officio ordinarij
Postulatione prelatorum
Pactis
Procurator⁹ ꝛ ꝓscriptionib⁹
Prebendis
Priuilegijs
Penis
Penitentijs ꝛ remissionibus
Escriptis
Renuntiatione

Restitutione spoliatorum
Rebus ecclesie nō alienandis
Rerum permutatione
Regularibus
Religiosis domibus
Reliquijs ⁊ veneratiōe sanctoꝝ
Regulis iuris
Unima trinitate ⁊ fide catholica
Supplēda negligentia ꝓlatoꝝ
Sententia ⁊ re iudicata
Sepulturis
Statu regularium
Sponsalibus ⁊ matrimonio
Scismaticis
Sententia excōicationis
Emporibus ordinationum
Testibus
Testamentis
Tlite pēdente nihil innouet
Uita ⁊ honestate clericoꝝ
Uoto ⁊ voti redemptione
Usuris
Uerborum significatione

Ru. clementinaruꝫ

Ꝑpellationibus
Ꝑpisimo
Aula possessiōis ⁊ ꝓprietatis
Concessione prebende
Censibus
Celebratione missarum
Consanguinitate ⁊ affinitate
Oto ⁊ ꝓmissa
Decimis
Lectione
Etate ⁊ qualitate
Exceptionibus
Excessibus prelatorum
Oto competenti
Hereticis
Homicidio
Ad integrum restitutione
Iudicijs
Iureiurando
Iure patronatus
Immunitate ecclesiarum
Iudeis ⁊ saracenis
Ægritis
Ficio vicarij
Officio delegati
Officio ordinarij
Robationibus
Prebēdis ⁊ dignitatibus
Priuilegijs
Penis
Procuratoribus
Penitēcijs ⁊ remissionibus
Escriptis
Renūciatione
Rebus ecclie nō alienandis
Rerum permutatione
Regularibus
Religiosis domibus
Reliquijs ⁊ veneratione sanctorum
Unima trinitate
Supplenda negligētia ꝓlatoꝝ
Sequestratione possessionis
Sententia ⁊ re iudicata
Sepulturis
Statu monachorum
Sententia excōicationis
Estibus
Testamentis
Tlite pendente
Uita ⁊ honestate clericoꝝ
Usuris
Uerborum significatione

FINIS

¶ Incipit summa Angelica correcta ſm primum exemplar ipſius B.e. Pa. Fra. Angeli eo q̄ alie impreſſe vſq; in preſentez vitio tranſcriptoꝝ in multis ſunt diminute ⁊ corrupte.

Bbas debet eſſe preſbyter c.i. de eta. ⁊ quali. ⁊ ctatis. xxv. annoꝝ. vt. j. etas.

¶ Abbas a quo dz eligi. ꝛ. a monaſterio cui

1 ꝓfici debet. xviij. q. ij. c. abbatem.

2 ¶ De cuius monaſterio debet eligi. ꝛ. q̄ de ꝓprio niſi q̄n idoneā ꝑſonaz nō haberet: quia tunc de alio monaſterio eligi poteſt. xviij. q. ij. c. ꝟ ſit.

3 ¶ A q̄ dz confirmari. vide. j. confirmatio. ſ. iij.

4 ¶ A quo dz bñdici. ꝛ. q̄ ab epo diocesano p quā bñdictionez intelligit ei dari cura monaſterij ſm Inno. in c. i. ō ſup. ne. prela. Nec anteq̄ ſit bñdictus dz exercere que ptinēt ad eius officium ſm glo. in. d. c. i. Ō limito ſm Laudu. i clc. antēdētes. ō ſta. mo. q̄n eſt ꝙſuetudo in monaſterio q̄ bñdicatur als non. ⁊ ſic intelligo. d. c. i.

5 ¶ Sed qd ſi epūs recuſet eū bñdicere. ꝛ. q̄ ſi tertio regſtus cum humilitate ⁊ deuotiōe vt ꝙgruit recuſauerit eū bñdicere: tūc pōt ⁊ monachos ſuos bñdicere ⁊ alia que ad eius offiū pertinent exercere: vt in. d. c. i.

6 ¶ Quo die dz bñdici. ꝛ. q̄ ſolūmō in diebus in quib⁹ ordines minores poſſunt ꝙferri ſm cōem opi. docto. vt no. glo. in. d. clc. attendentes. ⁊ Pa. in. c. cum ſis. de ꝙſe. ec. vel al.

7 ¶ Utr̄ poſſit aliquid exigi pro tali benedictione. ꝛ. q̄ nō Alr̄ eēt ſymonia ter. eſt in. c. ſicut. cl. iij. de ſimo.

8 ¶ Utr̄ vnus abbas poſſit eſſe duobus monaſterijs ſeu duab⁹ eccliſs cuꝝ cis ⁊ in votis factus ante ingreſſum reli-

rīalat̄ hūmōi. ꝛ. q̄ nō ſine diſpenſatione pape: niſi vnū monaſterium: aut eccliā depēdeat et alia: vel ad minuſ ſint ūncta. vt in. c. vlt. in fi. de re. bo.

¶ Utr̄ abbas poſſit ſolēniter ꝓfeſſo benedictiones dare. ꝛ. q̄ in eccliſs q̄ ei pleno iure ptinēt pōt poſt miſaꝝ. veſpoꝝ. ⁊ matutin aꝝ officia. Alibi aūt publice ac per vias non poteſt niſi ex ſpāli priuilegio ei concedatur. vt in. c. abbates. de priui. li. vi.

¶ Utrū poſſit bñdicere paramēta. et quę. vide. j. benedictio. ſ. i. ij.

¶ Utrū poſſit ordines conferre. vide. j. ordo. ij. in prin.

¶ Utrū abbas poſſit abſoluere ſuos monachos. ꝛ. q̄ ſic ab oib⁹ peccatis ⁊ cēſuris: niſi ſpāliter alteri a iure reſeruent. Et ꝛ Pa. in. c. monaci. de ſen. excō. teneat q̄ nō pōt abſoluere niſi ab excōicatione ꝓ infectione manuū in perſonā eccleſiaſticā. Tu tū tene q̄ pōt. vt. j. abſoluto. i. ſ. ij.

¶ Utr̄ poſſit ꝓhibere ſuo mōacho: vc ꝓficatur epūs vel eius penitēciario ꝛ. ſm Pa. de lau. in ſum. q̄ non. Ō limito niſi ſit exemptus: vel aliud habeat ꝓ priuilegium a papa.

¶ Utr̄ abbas poſſit diſpēſare cū mōa cis ſup irregularitate. ꝛ. q̄ ſic ſup irregularitate quā ꝓtraxerūt recipiēdo ordines in excōicatiōe facti tamē me moriā: vel uris periā nō būtes. Et hoc q̄n graue ⁊ notabile factū nō fuit ſiue hāc irregularitatē incurrerūt añ ingreſſum religionis ſiue poſt ſm cōtertoc. in. c. cum illoruꝫ. de ſen. excō. In alijs aūt irregularitatib⁹ nō pōt de iure cōi: vt notant. Hoſt. ⁊ Pa. in d. c. cū illoꝝ. facit regula. Quę a iure cōi. de reg. iur. li. vi. niſi vbi ius exp̄ſe ei concedat.

¶ Utrū poſſit diſpenſare cum mona

glonia.&.q sic.xx.no. glo.in.c. nolunt xxxvij.q.v.De vono in religione facꝫ. vide.j. votum.ij.§.iij.

16 ¶ Vltrum possit dispensare cum monacho ꝛ regula. vide.j. dispensatio.§. viij

17 ¶ Vtr̃ possit ꝓcedere monachꝰ viij alicuꝰ rei vel cuiꝰ administrationē. &. Fm Inno.in.c.ij.q cle. vel vo. q pōt concedere certos reditus monacho vnde viuat. ꝛ dicit Jo.an. in regula: ñ est obligatorium. de reg. in.li. vi. valere statutum monasterii ut pro inhumatione ꝛ alijs necessarijs quisq; monachorum recipiat certū quid. sed ut possit dispēsare ad libitū ꝛ disponere nō potest sibi ne possit ei auferri q̃ suo superiori placuerit nō pōt ꝓcedere: etiā cum licētia pape. c. cum ad monasterium de sta. mo.

18 ¶ Vltrum possit expellere monachos suos. &. q nō Fm Pa. in. d. c. cum ad monasterium. per. c. ij. de regul. quod vult vt fugitiuos requirat ꝛ cogat eos ad suum redire monasterium si potest eos tenere absq; graui scādalo vl taltem prouideat eis de alio loco religioso eiusdē ordinis vbi ad agendam penitentiā deputēr ꝛ necessaria eis ministrentur.

19 ¶ Vtr̃ possit licētiare ad aliā religionem. vide.j. religiosus.§. xxxiij.

20 ¶ Quid de bonis illius monachi quez abbas de facto expulit. vide.j. monasterium.§. vj.

21 ¶ Vltrum possit dare licentiam monacho standi separate in aliq̃ cella. &. q sic: dūmodo ex iusta cā ꝛ infra septa monasterii ſs nō eē. ut.i.c.vi.xx.q.iij

22 ¶ Vtr̃ possit corrigere monachos suos. &. q sic. nec tenef in hoc requirere ꝓsilium sui capituli Fm. Pa. in.c. ioannes. de regula.

23 ¶ Qd q obligatur abbas. &. q vltra alios monachos obligaf ad curā aiarum sibi subiectarū ꝛ monasterii ac rerum ipsi⁹ ꝛ magna negligētia est peccatum mortale. ut. j. negligētia. §. i.

¶ Vltrum ligef suo statuto etiā cum cōuentu facto. &. Fm Pa. in .d. c. ad monasterium. q nō. ꝛ dicit Jo. an. in. d. regula. Non est obligatorius q etiam si iurasset seruare tenet reuocatio ls sit purus. Ex quo patet q ls instituerit porē cum ꝓuentu: aut aliū officialē potest reuocare: qa abbas monacho suo in aliquo non potest obligari: sicut nec dominus seruo. l. interpositas in fi. C. de transac.' 24

¶ Vltrum teneatur ire ad sinodum. &. q sic si hꝫ ꝑplm: vel capellas habētes ꝑplm etiā si ipse sit exemptus dummodo capelle seu populus non sit exemptus. alias non. c. quod super his. de ma. ꝛ obe. ꝛ quod ibi no. 25

¶ Vltrum possit prioratibus ecclīs administrationib⁹ aut q̃buslibet alijs beneficijs nouas pensiones iponere: aut veteres augere aut ad mēsam suā p̄dicta applicare. &. q. non nec qls alius ꝓlat⁹ ꝛgularis cle. vnica. ō sup. ne. ꝓ 26

¶ Vltrum possit p̄tare clicos in ecclesijs in quib⁹ habet⁹ ꝓpat⁹. &. q non, sine ꝓsensu capli. c. ea noscit. de his q fi. a ꝓla. nisi ex approbata ꝓsuetudine vel priuilegio aliud habeatur ut ibi. 27

Bbatissa debet eligi a monasterio in quo ꝓficiēda est q̃ electione nulla ꝺꝫ admitti nisi compleuerit. xij. annū. ꝛ sit professa tacite vel expresse. ꝛ eligēda ꝺꝫ compleuisse. xxx. annum ꝛ eē professa expīsse ordinē regulārē. Idē dic de ꝓrissa ꝑ quā monasterium regitur. cuius electio si due partes ꝓuētus ad eaꝫ accedunt q̃ ꝑscrutinium procedit. nulla exceptione aut appellatione admissa est ꝓfirmanda. Si ꝯo nulla ad vnas partes accesit. tunc non obstāte publicatione scrutinij ꝛ electione pīt alie accedere ad eā q̃ hꝫ maiorē partem totius capli q̃ si ad duas ptes accedit. non obstante q̃ cāq; ꝓfirmet. ꝛ q vocauit ad eas dirigēdas in huiusmodi electionib⁹ nisi se abstineant ab his ꝑ q̃ discordia pōt exoriri vel exorta nutriri: sunt excōicati ipso facto. Et hec locū hīt nedum in monasterijs religiosis approbate. verūetiā in mulieribus q̃ Fm q̃rundā ꝓuinciaꝫ ꝓsuetudines nec ꝓprijs renunciāt. nec ꝓfessionē faciūt regulārē sed viuunt ut in ecclesijs secularib⁹ canonici regulares. hec no. in. c. indēnitatib⁹. de elec. lib. vi. de quo habes. j. excōicatto. vij. casu. xvj.

1 ¶ A quo debet ꝓfirmari. vide. j. confirmatio. §. iiij.

2 ¶ Vltrum debeat bñdici. &. q sic vbi est ꝓsuetudo q si non faciat se bñdici infra annū a sua ꝓfirmatione computandum vbi est cōsuetudo q bñdicat nisi cā rōabilis subsit cadit ipso facto a iure suo cle. attendentes. de sta. mo.

3 ¶ Vltrum possit quocunq; die bñdici. &. Fm glo. in. d. cle. attēdentes. q sic.

4 ¶ Vltrum abbatissa possit ecclesias ꝓ serre ꝛ beneficia ꝛ instituere clicos in ecclesijs sui monasterii. &. glo. in. c. dilecta. de maio. ꝛ obe. q sic de ꝓsensu sui capli post suā confirmationem.

5 ¶ Vltrum possit abbatissa excōicare ab officio suspēdere vel interdicere. &. q non Fm glo. in. d. c. dilecta: qz hec ptinēt ad claues. c. tāta. de excel. pla. Pōt tñ a bñficio ꝛ ab officio monachas ꝛ clicos suspendere ꝛ prohibere ne celebrēt in eius ecclesijs. sed tñ talis suspēsio non est ꝓprie suspēsio Fm Pa. in. d. c. dilecta. qa si celebrarent nō eēnt irregulares clici celebrantes.

6 ¶ Vtr̃ possit p̄dicare: moniales bñdicere ꝓclīs audire ꝛ bñdi. &. q nō pōt aliqd facere qd ponet ad aliquē ordinē. ut p̄z. i. c. noua. ō pe. ꝛ re. Pōt tñ i matutinis euāgeliū legere. vñ etiā diaconissā appellauē. xxvij. q. i. diaconissam. Et etiam moniales seu subditas monere ꝛ exhortari.

¶ Vtr̃ abbatissa volēs log cū aliq̃ debeat esse associata. &. q sic. salte ꝑ vetulā monachā. xviij. q. ij. diffinim⁹. ꝛ. c i decia eadē. q. vi q due vl tres dīt eē 7

¶ Quō abbatissa pōt erire ꝑ homagio faciēdo. habes. j. monialis. §. iij. 8

Borsum ꝑ curās hō nicida ē. ꝛ q sterilitat⁹ venena procurat. ꝛ peccat mortalr. c. aliqñ. ꝛ. c. se. xxvij. q. ij. Et si aiam⁹ erat fer⁹ ꝺꝫ puniri capite qz verus homicida. Si ꝯo tnaiat⁹ erat si nobil hoc facit pte bonoꝝ amissa relegaf. Si ꝯo ignobil dānaf i metallū. ff. ō pe. l. ij qs aliqd. §. q abortōis

Brogatio legū vl ꝓsuetudinū fit trib⁹ de cāis. ¶ Pria pp ꝓsuetudinem ẽ nā. xxxi. di. an triēnū insti. de testa. §. ij. ¶ Scōa pp disparē successionē tpoꝝ. xxxiij. di. c. fraternitaz tue: vbi ter. Defectus nri ipis qb⁹ nō solū merita sed corpa ipsa ꝺfecerūt districtiōis illi⁹ nō pauē manere cēsurā. ¶ Tertia pp emergentia mala. xxxij. di. §. verū. in fi. vbi excēplū de sergente eneo quē ¶ Borsco bona fecit inpēte eneo quē ¶ Borsco bona fecit intentiōe. Ex ec. bona intentione distruxit.

Bsens cā reipublice ut ābasiatores ꝛ huiusmodi multa babēt ꝓprijlegia.

¶ Sed nunquid illi qui data opera ꝛ affectate etiā cā reipublice sūt abītes gaudēt illis ꝓulegijs. &. q ñ. ar. l. ꝛ q data. ff. ex q. cau. ma. ꝛ l. pe. C. quo modo ꝛ quando iudex. ꝛ l. vniuersi.

a ij

C. de legationib⁹ fm vnā lec. Et advertē q⁹ ille q in officio modica valoris abūs est cū reipublice p̄sumitur affectare & data opa abesse. ter. est singularis in l. ispadones. §. fi. ff. ō exercitu. Sequitur hoc Ludo. de ro. in no. & facit. Felicos abūtes q vt ampliores obtinēāt dignitates stant cū cardinalibus. Et ambasiatores tenēt̄ restituere expēsas communitati quādo stant plus q̄ expediat dolose vel voluntate sua. vt in. d. l. & qui data.

Bsolutio p̄mo ab excōicatione vni⁹ possit impēdi a nō sacerdote. ff. fm Bonal. tit. excōicatio q̄ō duplex est ipsius absolutio. ¶ Vna q̄ pertinet ad for⁹ p̄uiale. Et hec solui a sacerdotib⁹ p̄ōt impēdi. vt in. c. canonica, de sen. excō. Et sic intelligo Inno. in. c. quāto. de p̄sue. ¶ Alia est q̄ pertinet mere ad for⁹ p̄tentiosū. Et' huiusmodi absolutio p̄ōt cōmitti diacono & inferioribus clicis. Et de hac intellige glo. in. c. pastoralis de offi. ord. que vult vt etiā laicus absoluat. de q̄ dic vt. j. absolutio. iii. §. xvii. Ita tamē q⁹ absolut⁹ a talib⁹ oportet postea absoluatur iterū a sacerdote de p̄ma absolutione rōne mortalis pec⁹ pp quod fuit excōicatus. Nō fm Inno. in. d. c. quanto. & in. c. fina. de excess. prela. quia pertinet ad potestatē clauiū que solis sacerdotib⁹ date sunt. xx. di. §. i. & xcv. di. §. illud autē. & c. dū. & de penitēn. & remiss. noua.

1 ¶ Utrū ois sacerdos possit absolvere ab excōicatione minoris a iure quā quis incurrit participando locutiōe & huiusmodi. ff. q⁹ nō. sed solū p̄p̄rius ep̄s vel curat⁹: vel hīs lūcētiā ab eo vel a papa. ar. c. nup. §. in secunda. de sen. excō. vbi etiā archiep⁹ in p̄uincia: q̄ est suā diocesim declarauit nō illecere intellige nisi dū visitat: vt in. c. perpetuo de censi. li. vi. ergo multo min⁹ alijs. cōcor. Inno. & Host. in. d. c. nuper.

¶ Utrū⁹ p̄p̄rius ep̄s vel curat⁹ possit absoluere ab oi excōicatione maioris lata a iure. ff. fm Inno. in. d. c. nuper q⁹ tā a minoris q̄ a maioris p̄ōt absoluere p̄p̄r⁹ ep̄s vel p̄p̄r⁹ sacerdos nisi in casib⁹ in quib⁹ p̄dicto⁹ canonis sibi absolutionē reseruauit vel alteri. et cū ipso p̄cor. Ho. ibidē vbi est quasi tex. expressus. Et hāc opi. tenēt theologi. vt in dir. lib. iii. ti. iiij. inter quos est scūs Bona. in. iiii. dis. xvii. q. vlt. & scūs Tho. cadē di. ar. vl. q. i. silr sūmiste: vt Bonal. ti. excōicatio. & sūma cōfe. ntu. xxiii. §. lxxv. li. iij. & Joā. de saxonia i sua sūma ti. absolutio. Sriuz tenet Pa. in. c. monaci. & c. mulieres de senten. excom. & glo. in. c. si ep̄s de pe. & remiss. quā sequitur Se. ibidem & etiaz glo. videtur in cle. attēdentes de sta. regu. & in cle. vnica. de p̄lang. & affl. & Sed. p̄si. xiii. Ego p̄sulo q⁹ sacerdos p̄p̄r⁹ eā opinionē sēq̄tur q̄ sibi videtur in illo casu magis expedire saluti ipsi⁹ penitentis: vel cōitati fideliū: quia vtrāq; p̄ōt tenere. Et. p̄ia de subtilitate iuris nulli videtur verior. Et intellige nisi ep̄s sibi absolutionem a tali excōicatione reseruasset spāliter: q⁹ tūc p̄p̄r⁹ sacerdos non posset absoluere: vt latius dicam. j.

¶ Casus aduerte etiaz q⁹ a ep̄is solis cōceditur absolutio ab excōicatione pro violenta iniectione manuū in personā ecclesiasticam. vt in d. c. mulieres. & ea noscitur. & c. pueniit. q̄ iniuria ē leuis: vel q̄ excōmunicat⁹ adire nō potest papā. Et sic iterior nō absolut ab ea nisi cui spāliter cōceditur: vt habet: & huiusmodi: de q̄. j. excōicatio v. casu. i. §. xxxvij. cum sequen. & 3

3 ¶ Utr⁹ idē sit dicendū de excōicatiōe statutor⁹ prouincialiū & ciliorū aut synodaliū: seu q̄ facit legati in suis legationibus. ff. dic. vbi. &. q⁹ Gul. dicit q⁹ sic. Et est verum sicut vult Pa. in. c. graue. de p̄ben. i glo. Et loquitur ip̄e de ep̄o: qa tenet q⁹ pertinet ad ep̄m absolutio. Et addit etiā si incurrat in aliena diocesi a subdito suo: & etiam si sta statutum cēt & confirmatum per papā fm Jo. an. in. c. ex frequentibus de insu. & ibi Pa. p rōnem: quia ex q̄ p̄ditores non sibi nec alijs reseruarunt videnf alijs p̄cessisse. Gul. autem intelligit ēt de propriis sacerdotibus ex quo excipit religiosos quib⁹ est p̄hibitū a' talibus sententijs. puincialibus aut synodalibus absoluere. clemē. religiosi. de de p̄ue. & sic tene fm q⁹ diri in hoc. q.

4 ¶ Utr⁹ idē sit dicendū de suspensione aut interdicto q̄ō iponitur a iure: aut p statuta prouincialia synodalia vel legator⁹. ff. glo. in. d. c. graue q⁹ sic. ex q̄ cōditor canonis non reseruauit. facit glo. in. c. si quis. el primo. xvj. q. vij. gl. tū in clementi. de here. limita. verum q̄ñ suspēsio non habet tp̄s determinatum quia quādo habet tp̄s determinatum nullus inferior absoluere potest. & eam segtur Lar. ibi' & Pa. in. c. ram lr̄is de testi. de quo dic ut. j. suspensio iiij. §. i. sed que sunt i iure reseruata pape. vide. j. excōicatio. v. que autē ep̄o vide excōicatio. vi. & a q⁹b⁹ alij possūt absoluere. excōicatio. vij.

5 ¶ Utrum in articulo mortē constituti possit absolui ab excōicatione vel impeditus: & quis potest absoluere. vide j. absolutio. iij. §. xvj. & xvij.

6 ¶ Quis absoluat exemptū ab excōicatione. vide. j. exemptus. §. vi.

7 ¶ Utr⁹ ille q incurrit excōem in vna diocesi ibi hīs domiciliū: postea trāsiens se ad aliā diocesim possit absolui a prelata excōe ab ep̄o vel curato illius diocesis ad quā se transtulit. ff. fm Bal. in. iij. di. xvij. ar. ix. q. v. q⁹ sic. si excōicatio est a iure: vel per statuta quorūcūq; & non sit reseruata per p̄ditores. ar. d. c. nup. q̄ō, non distingunt an sit lata in diocesi vel alibi. secus si esset ab hoie: est si cōditor canonis sibi reseruasset: quia tunc non posset. Hoc idē tenet. Jo. an. & Pa. in. d. c. ex frequentibus. quo ad ep̄iscopos.

Bsolutio. Scdo ab excō municatione q̄ est ab hoie seu iudice a q̄ p̄ōt ipēdi. ff. q⁹ regulr ab illo p̄ōt q eam tulit: quia regulr q potest soluere p̄ōt & ligare: & econtrario. xx. iiij. q. i. si Petrus. & xxi. dis. inferior. ff. de re iudic. l. q p̄decessores. & ff. de regu. iur. l. nemo. In prima de pe. dis. i. & bum. Fallit nisi habet i. vi. casibus Papa⁹ in delegato pape q iobedientē sue snie p̄ōt excōicare: sed post annū a sua snia diffinitiua nō p̄ōt absoluere: uel ōffi. dele. c. querēti tibi dicit Inno. q & si excōicat delegatus pape ante diffinitiuam snias sp vsq; ad diffinitiuā sententiā: & etiā post vsq; ad annū absolvere poterit quia ppetuata est iurisdictio sua: ut in. c. gratū. & c. li. eo. tit. quia ea que ad ius referuntur debent esse ppetua. C. si de re. l. falso. & hoc idem tenet glo. in. d. c. querenti. ¶ Secūdus in eo q posti excōicauit icidit ipse in maiorē excōicationē. xxiii. q. i. audiui mus. de hoc vide. j. excōmunicatio vi. Secus si i minorē quia posset ō sentiri. Secus si i minorē quia posset ō sen. excō. duobus. de cle. excō. mi. & celebrat. ¶ Tertius in incendiario. vide j. excōicatio. v. casu. v. ¶ Quartus in snia lata ab inferiore: sed p̄firmata ex certa scia per papam. Nō intellige de snia que est ab homine fm Jo. an. in c. ex frequētibus. de insti. Nō q⁹ in

C de legationib⁹ fm vnā lec. Et advertē, q̄ ille q̄ in officio modici valoris abstā est cū reipublice ꝓcurāmitur affectare ⁊ data opa abesse. ter. est singularis in. l. ipadonez. §. fi. ff. ō exercu. Sequit hoc Ludo. de ro. in no. ⁊ facit ℨ clicos abūce q̄ vt ampliores obtinēt dignitates stant cū cardinalibus. Et ambaliatores tenēt̄ restituere expēsas communitati quādo stant plusq̄ expediat dolose vel voluntate sua. vt in. d. l. ⁊ qui data.

Bsolutio primo ab excōicatione vtrū possit impēdi a nō sacerdote ⁊c. fm Bonal. titu. excōicatio qō dupler est ipsius absolutio. C Una q̄ pertinet ad fori ꝓriale. Et hec solū a sacerdotib⁹ pōt impēdi. vt in. c. canonica, de sen. excō. Et sic intelligo Inno. in. c. quāto. de ꝓsue. C Alia est q̄ pertinet mere ad fori ꝓtentiosū. Et' huiusmodi absolutio pōt cōmitti diacono ⁊ inferioribus clicis. Et de hac intellige glo. in. c. pastoralis de offi. ord. que vult vt etiaz laicus absoluat. de q̄ dic vt. ℨ. absolutio. iii. §. xvii. Ita tamē q⁹ absolut⁹ a talib⁹ oportet postea absoluatur iterū a sacerdote de ꝓma absolutione rōne mortalis pcī pp quod fuit excōicatus. Nō fm Inno. in. d. c. quanto. ⁊ in. c. fina. de excess. prela. quia pertinet ad potestatē clauiū que solis sacerdotib⁹ date sunt. xx. di. §. i. xcv. di. §. illud autez. ⁊. c. bñ. ⁊ de penitē. ⁊ remiss. nouā.

C Vtrū ois sacerdos possit absolvere ab excōicatione minoꝛi a iure quā quis incurrit participando locutiōe ⁊ huiusmodi. q̄. q̄ nō. sed solū ꝓpr⁹ sus epūs vel curat⁹: vel hīs licētiaz ab eis vel a papa. ar. c. nup. §. in secunda. de sen. excō. vbi etiā archiepūs in ꝓuincia: is ēt suā diocesim declarauit nō licere intellige nisi vel visitauit vt in. c. perpetuo de censi. li. vi. ergo multo min⁹ alijs. cōcoꝛ. Inno. ⁊ Host. in. d. c. nuper.

C Vtrū⁹ ꝓpr⁹ epūs vel curat⁹ possit absoluere ab oi excōicatione maioꝛi lata a iure. q̄. fm Inno. in. d. c. nuper q̄ tā a minoꝛi q̄ a maioꝛi pōt absoluere ꝓpr⁹ epūs vel ꝓpr⁹ sacerdos ni si in casib⁹ in quib⁹ ꝓditoꝛ canonis sibi absolutionē reseruauit vel alteri. et cū ipso ꝓcoꝛ. Ho. ibidez vbi est quasi ter. expressius. Et hūc opi. tenēt theologi. vt in dir. lib. iii. ti. iiij. inter quos est scūs Bona. in. iii. dis. xvui. q. vlt. ⁊ scūs Tho. cadē di. ar. vl. q. i. sitr sūmiste: vt Bonal. ti. excōicatio. ⁊ sūma cōse. titu. xxviii. §. lxxv. li. iij. ⁊ Joā. de saxonia i sua sūma ti. absolutio. Iriuz tenet Pa. in. c. monaci. ⁊. c. mulieres de sentēn. excom. ⁊ glo. in. c. si epūs de pe. ⁊ remiss. quā sequit Ge. ibidem ⁊ etiaz glo. videtur in cle. attēdentes de sta. regu. ⁊ in cle. vnica. de ꝓsang. ⁊ affi. ⁊ Sed. ꝓsi. xiiii. Ego ꝓsulo q⁹ sacerdos ꝓpr⁹ eā opinionē sequat̄ q̄ si bi videtur in illo casu magis expedire saluti ipsi⁹ penitentis: vel cōtenti si deliū: quia vtrāq; pōt tenere. Et. pria de subtilitate iuris mihi videtur verioꝛ. Et intellige nisi epūs sibi absolutionem a tali excōicatione reseruasset spāliter: qa tūc ꝓpr⁹ sacerdos non posset absoluere: vt latius dicam. ℨ.

C Casus aduerte etiaz qa epūs solus cōceditur absolutio ab excōicatione pro violenta iniectione manuū in personā ecclīasticam. vt in. d. c. mulieres. c. ea noscitur. ⁊. c. pcenit. q̄ iniuria ē lenis: vel q̄ excōmunicat⁹ adire nō potest papā. Et sic iferioꝛ nō absolut ab ea nisi cui spāliter cōceditur: vt abbas: ⁊ huiusmodi: de q̄. ℨ. excōicatio v. casu. i. §. xxxviij. cum sequen. ⁊

3 C Vtrū idē sit dicendū de excōicatiōe statutoꝛ prouincialiū ꝓciliꝛ aut synodaliū: seu q̄ facūt legati in suis legationibus. q̄. dic. vbi. ō. q̄ Guil. dicit q⁹ sic. Et ēt verum sicut vult Pa. in. c. graue. de p:eben. i glo. Et loquit̄ ipse de epo: qa tenet q⁹ pōtet ad epm absolutio. Et addit etiā si incurrat in aliena diocesi a subdito suo: ⁊ etiam si statutum ēt ꝓfirmatum per papā fm Jo. an. in. c. ex frequentibus de insu. ⁊ ibi Pa. p rōnem: quia ex q̄ ꝓditores non sibi nec alijs reseruarunt videnē ꝓcessisse. Guil. autem intelligit ēt de propriis sacerdotibus ex quo excipit religiosos quib⁹ ēt ꝓhibitū a' talibus sententijs. puincialibus aut synodalibus absoluere. clemē. religiosi. de de ꝓbe. ⁊ sic tene fm q⁹ dixi in ꝓcc. q.

4 C Vtrū idē sit dicendū de suspensione aut interdicto q̄ ponitur a iure: aut p statuta prouincialia synodalia uel legatoꝛ. q̄. glo. in. d. c. graue q⁹ sic. ex q̄ cōditor canonis non reseruauit. facit glo. in. c. si quis. el primo. xxj. q. vij. gl. tiī in clementi. de here. limita. verum q̄n suspēsio non habet tpo determinatum quia quādo habet tpo determinatum nullus inferior absoluere potest. ⁊ eam segtur Lar. ibi' ⁊ Pa. in. c. tam ſris de testi. de quo dic ut. ℨ. suspensio iiij. §. i. sed que sunt i iure reseruata papē. vide. ℨ. excōicatio. v. que autez epo vide excōicatio. vi. ⁊ aq⁹ alij possūt absoluere. excōicatio. vij.

5 C Vtrum in articulo morē constitutus possit absolui ab excōicatione uel impeditus: ⁊ quis potest absoluere. vide ℨ. absolutio. iij. §. xxj. ⁊. xxij.

6 C Quis absoluat exemptū ab excōicatione. vide. ℨ. exemptus. §. vi.

7 C Vtr⁹ ille q̄ incurrit excōem in vna diocesi ibi hīs domiciliū: postea trāsfert se ad aliā diocesim possit absolui a prelata excōe ab epo vel curato illius diocesis ad quā se transtulit. q̄. fm Pa. in. iiij. vi. xvij. ar. ic. q. v. q⁹ sic: si excōicatio est a iure: vel per statuta quoꝛūcūq⁹: ⁊ non sit reseruata per ꝓdictoꝛes. ar. d. c. nup. q̄ non distinguit an sit ꝓta in diocesi vel alibi. secus si' esset ab hoie: vel si cōditor canonis sibi reseruasset: quia tunc non posset. Hoc idē tenet. Jo. an. ⁊ Pa. in. d. c. ex frequentibus. quo ad epōs.

Bsolutio Secūdo ab excō municatione q̄ est ab hoie seu iudice a q̄ pōt ipēdi. q̄. q⁹ regulr ab illo pōt q̄ eam tulit: quia regulr q̄ potest soluere pōt ⁊ ligare: ⁊ econtrario. xx. iiij. q. i. si Petrus. ⁊ xxi. dis. inferior. ff. de re iudic. l. q̄ ꝓdemnare. ⁊. ff. de regu. iur. l. nemo. la prima de pe. dis. i. ō. Fallit vbi hec i. vi. casibus Pabum. Fallit vbi hec i. vi. casibus Pabum. Fallit vbi hec i. vi. casibus Pabum

nostra facien⁹ quis auctoritate impar
timur.c.fi aplice.de preben.li.vi.C.de
vere iu.enu.l.i.§.ola. Sec⁹ si sine cer
ta scia aut cause cognitione confirmat:
vel ti tnia est per ttantum3: quia quicq̄
aliqs cōfirmatū poterit inferior absol
uere:nisi papa in ꝓfirmatione sibi vel
alij reseruasset sicut de alijs q̄ fiūt a iu
re:et.§.dictum est in ꝓcedenti.c.§.iii.
Quantus de illo q excōicauit ⁊ tñ non
est sacerdos:q licꝫ possit absoluere de
absolutione q̄ pertinet ad forꝫ contentio
sum:nō tñ de illa q̄ pertinet ad forꝫ pe
nitēciale. De q̄ dic vt.§.absolō primo
Sert⁹ ē in illo cui papa mādat vt aliq̄
excōicet sine aliq̄ cause cognitio
ne:q: talis est mernus executor.⁊ ideo
absoluere nō poterit.ar.c. sup cōnuꝫ
⁊.c. fi. de offi.dele.sec⁹ si mādatuꝫ cau
se cognitionē:q: tūc posset absoluere
ar.c. verbum de pe.di.i.hoc no .io.et
archi.xxi.di.inferior.⁊ host.⁊ ber.i.c.
i.cum inferior.de maio.⁊ obe.

1 ¶ Sed qd si papa mandat simplr vt
sniam excōis in aliq̄ ferat.§.ino.in
d.c.fi.q: nō ds eā ferre nisi cuꝫ cause
cognitiōe ⁊ monitiōe ꝓmissa.ij.q.i.ne
mo.⁊.c.sacro.de sen.excō.⁊ facit glo.
in.d.c.fi. Addit tñ q si ꝓstat papā co
gnouisse de eā q: tūc ad ei⁹ mandatū
sine alia cognitione ds ferre sniam.l.
de q̄ re.ff.de iudi.⁊ silr dicendū est de
suia quā alij pñt p aliū ferre.host.tñ et
Jo.an.⁊ pa.i.d.c.fi.tenēt q: p tale man
datū simplr factū nō ꝓcedit accesso
rie iurisdictio. ¶uis ¶pa.dicat q: opi
nio vin.q dicit q: dat iurisdictio cum
papa mādat aliqō spāle ēe curiaꝫ:pu
ta vt excōicet:est valde equa.ego cre
do q: ⁊ si sit eq̄:tñ sit verior ꝓia.⁊ ō
ad intentionē pape sit recurrendus q̄
per verba mādati pōt ꝙhēdi. Et si
cui cause cognitiōe mādet: vt puta ga
dam⁹ veritate cognita vt excōicet ⁊c.
nie absoluere poterit.secus si dicat:q:
certificatum sum⁹ q: talis ⁊c. Ideo mā
damus quatenus excōicet ⁊c. tunc a
tali non poterit⁹ absoluere.

¶ Vltrꝫ archiepūs possit absoluere q 2
sinia excōis epi tui suffraganei: aut ali
oꝝ⁹ inferioꝝ q ¶uis sint de sua ꝓuin
cia:nō tñ iunt ō sua dioceſi.§.q: non
c.romana.⁊.c.venerabilibus de sen.
ex.li.vi.nisi q̄ hoc habet consuetudo
vel q̄ ad eū appellatū est.de quo dic
vt in dicto.c.⁊ in.c.ad reprimendaꝫ.
de offi.oꝝ.⁊.c.per tuas.de sen.ex.

¶ Vltrꝫ epūs possit absoluere excōica 3
tum a suo inferioꝛe:puta archidiaco
no ⁊ hmōdi.§.Fm ino.i.c. cū ab
ecclesiarum de offi.oꝝ.q: sic.etiā non p
missa satisfactione:q: ordinarie est to
tius dioceſis.vt in.c.i.de offi.oꝝ.C. de
iurisdi.om.in.l.fi. Jtē q: tales officia
les dicunt vicarij epoꝝ.de offi.archi.
c.i.lxxx.di.nō debere. ¶ale facit tñ
epūs:q: iurisdictionē nō seruat suis sub
ditis.de excess.pla.c.ij.⁊ de offi. oꝝ.c.
quāto. Quod intellige vbꝫ nisi ex cō
suetudine haberent vt non possint ab
epo absolui:quia tunc non posset de
offi.archi.c.dilecto. Et hec opi. inno.
est cōis doc. ¶uis alij ꝺicāt: vt not.
pa.in.d.c.cū ab ecclie.⁊ hāc teneas
¶ Quid si epūs cōmittat alicui vices 4
suas. An talis valeat absoluere supra
dictos in.§.ꝓcedēn sicut epūs pōt.§.
vlr.li.ij.ti. v.q: nō :nisi hoc exꝓresse
cōcedat.ar.de pe.⁊ re.si epūs li.vi.de
ꝓcu.q ad agendū.li.vi.etiā si diceret
cōmitto vobis vices nras etiam in
his q̄ spāle mandatū exigunt:q: in ta
li mādato maiora ⁊ grauiora non ve
nūt quā in cōmissione sūt exꝓssa .cle.
non pōt.de ꝓcur.q: istud ē mai⁹ ¶ ab
soluere simplr:q: fit cū iniuria inferioris
¶ Vltrꝫ epūs ex territoꝛio suuꝫ possit 5

excōicatos a se vel a suis inferioꝛib⁹ ab
soluere.§.q: nō:in his q̄ requīt cau
se cognitionē:q: vt dicit ino.in.c.no
uit.de offi.le.de eā cognoscere nō po
test nisi sedēs ꝓ tribunali. arg.ti.q.iii.
abolitio. sed hoc in aliena dioceſi nō
pōt facere.ix.q.iij.c.epm.⁊ alij plib⁹
c.ciuſdē.q.⁊ hoc vbꝫ nisi habeat licē
tiā epi dioceſani: vt in eisdē. c.dr ¶al
lit hoc in epo expulso q̄ petita licentia
¶uis nō obtēta ab epo in cui⁹ dioceſi
est pōt sedere ꝓ tribunali ⁊ exercere
iurisdictionē supra suos subditos dū
mō non trahat eos vltra duas dietas
a fine suę dioceſis qui non fuerunt ex
pulsores seu fautoꝛes aut ꝓsiliatoꝛes
clc.vnica.de so.compe. In his autē q̄
nō requīt cause cognitionē pōt.quia
q̄ sūt voluntarie iurisdictiōis pñt vbiq̄
exerceri.ar.l.oēs.pcōsules.ff.de offi.
procō.⁊ le.Legatus aūt a latere. an
possit vic et in.c.nouit.⁊.c. excōicatis
de offi.le.q: nō me extēdo cum hodie
multa habeāt a papa: qb⁹ credit q̄n
nulli sit ꝓiudiciū: vt.j.legat⁹.§.4.⁊.5.

6 ¶ Vltrū mortuo vel amoto excōicato
re capl̄m successor: aut ille ad quem
eius ptinet iurisdictio possit absoluere
quos ꝓdecessoꝛ potuisset.§. q: sic
ter.est in.c.si epūs.cl.ij.ri.q.iii.⁊ in.c.
vnico de maio.⁊ obe.li.vi.

7 ¶ Vltrū participās in crimine crimi
noso sit absoluēdus ab excōicatore il
lius cui participādo incurrit maioꝛem
excōicationē.§.q: sic.c.nup.de sent.
excō.de q̄ dic vt.j.excōicatio.viii.§.i.

8 ¶ Absoluere q pōt ex officio in certi
casib⁹ illos q ꝓpter violentā manuū
iniectionē in ꝑsonā ecclīasticaꝫ excōi
cati sunt: pōt alijs cōmittere absoluti
onem si viderit expedire.c.fi.de offi.
oꝝ. Jdeꝫ dic de quocūq̄ q ex officio
ordinarie potestatē pōt absoluere. silr
dic de illo cui est cōmissum a papa ra

tione dignitatis.secus si rōne ꝑsone
vt in.d.c.fi.no.glo.

Bsolutio Termo
quo ad
modū absoluēdi ab excōica
tione. Dic q: nō ds esse conditionalis
alter non valeret.c.actus de regu.iur.
li.vi.ergo fiat absoluta.

¶ Vtrū teneat q̄ seruare certaꝫ for 1
mā in absoluēdo.§.q: sic.l.v. ¶ Pri
mū q: faciat illū iurare q: parebit mā
datis ipsi⁹ absoluentis.c.ex tenore. de
sen.ex. Limitat hoc Hug.in crimi
bus horrēdis non in lenib⁹:⁊ placet.
¶ Secundū q: anteq̄ absoluat sufi
cienē ꝑstet emēdā ꝓlato iuxta ꝓpias
facultates.c.porro.⁊.c.parrochianos
de sen.excom.de q̄ dic vt.j.§.ix.⁊.xx.
¶ Tertiū vt absoluat cū ꝑsal.⁊ oratio
ne dñica ⁊ alijs ꝓiciet.l.absolutōe cō
secta.vt in.c.a nobis.cl.ij.de sent.ex.
¶ Quartū q: precipiat ei:ne vnq̄ fa
ciat ꝙ illū canonē:ꝙ quē faciēdo icur
rit excōēz.d.c.ex tenore. Jntelligo ni
si i casib⁹ ꝓcessis a iure:q: nemi dñm
cui⁹ iuris ē auferēdū.vt in aūt.de nup.
§.ſz hoc qō.⁊.ff.de re ind.l.iuꝫ.§.si qs
ꝓdēnat⁹. Et ita q ꝓcessit clicū inūgen
dū est ne vnq̄ clicū ꝓcuiat nisi de mā
dato ꝑlati: vel eā defensionis ⁊ hmōi
Cōsuetudo etiā hz vt ꝓbetur q̄ seruā
da ē i masculis non in feminis nec in
nilū inuenib⁹ ꝑsertī i rudo. ¶ Quin
tū q: vtat ꝓbo absolutoꝛio. vel relata
toꝛio. vñ cōit obſuat tñc modō. ꝓto
dicat aliquē ꝑsal. vel orōnē dñicaꝫ. se
cūdo dicat. Salutē sac fuū tuū deꝰ ⁊c.
cūdo dicat. Saluū fac fuū tuū deꝰ ⁊c.
℣. Dñe exaudi orōnē meaꝫ.§. Et cla
meus ad te veniat. ℣. Dñs vobiscū.§.
Et cū spū tuo. orō. Deꝰ cui ꝓpriuꝫ ē mi
sereri sp ⁊ ꝑcere: suscipe deprecationeꝫ
nraꝫ:⁊ hāc famulū tuū quē excōis ca
thēa ꝓstrigit miſatio tue pietatis absol
uat ⁊ rpm dō.nr m.amē. Deide dicat

Ego te absoluo a vinculo excõis quã incurristi propter tale scisi: et restituo te sacris ecclie. In nomine patris etc.

2 ¶ Utr absolutio teneat si non seruetur pfata forma: videtur q non: quia forma rescripti exacta diligentia fuanda est ita ut nec ordo prepostereturc. cum dilecta. de rescrip. et alijs i glo. allegatis ibidem. Sed ego dico oĩmodo q si absolu fit ab hoc alicui cõmuni sub tali forma ñ valet nisi forma seruetur. facit. c. fi. et qõ ibi no. de pbẽ. et. c. prudentiã. ii. de offi. del. Rõ quia qui omittatur forma data ab hoc nulla cõpetit iurisdictio: et propterea non valet actus deficiẽte potestate. Si vero absolutio cõperat alicui de iure vel simplr cõmittatur tenet quãcũq; ñ sit seruata forma pfata dũmõ vitatur aliq; verbo absolutionis uel relaxationis ut. ꝯ. dictum est. Rõ quia in absolutione ab excõicatione sicut et in excõicatione nulla est forma substantialis a iure: ut no. in. c. i. de sen. excõ. lib. vi. et in. c. i. de iudi. facit. ii. q. iij. c. i. Ita tenet Sol. vt no. Panor. in. c. fin. de resti. spol. et idẽ tenet Inno. in. d. c. cũ dilecta. et sic patet qñ absolutio solo ỹbo facta tenet. et sic intellige fm dictaꝫ distinctionẽ Jo. et archi. in. c. comperimus. xxiij. q. iij. Inn. et Ho. in. c. cum desideres ỹ sen. excõ. qui tenent q ab solutio ab excõicatione solo verbo facta tenet: sed peccat qui ea nõ seruat que pdixi nisi ex rõnabili cã omittat. Sicr absolutio ab excõicatiõe: siue iusta siue iniusta tenet q̃ad ecclam nisi tantum. c. ois de reg. iur. quia iura sũt pro ptiora ad absoluendũ lꝫ ad ligandum. c. ponderet. l. vi. et no. in. d. c. cũ desideres. et. c. ex literis de pba.

3 ¶ Utr papa saltim ite: vel ad osculum recipiente excõicatũ absoluat ab excõmunicatione. ꝯ. q nõ nisi sic faciẽdo intendat absoluere. clemẽ. si filiꝰ põsit. de sen. excõ. et nisi exprimat non ỹ bet reputari absolutus fm Inn. in. c. cum olim etsemus. de priui.

4 ¶ Ein epõ vel alius inferior a papa possit absoluere excõicatũ recipiendo eũ ad osculũ vel salutẽdo. ꝯ. Inno. in. d. c. eũ olim etsemus q non: sed oportet q vtatur aliq; verbo denotãte absolutionẽ. accordat glo. i. d. c. cũ desideres i. ꝯ. fi. et ẽ cõis opi. doc. i. d. c. cũ desideres. et in. d. cle. si filiꝰ. et ió dicat: ego absoluo te a tali excõicatiõe et restituo te sacris ecclie. In noie patris etc.

5 ¶ Utr absẽs p lras possit absolui. ꝯ. Ri. i. iij. di. xviij. ar. x. q. ij. q. fic. tex. est in. c. quanto. ij. q. v. et ibi glo. et in. c. de manifesta. ij. q. i. Sz qñ erit absolutus qñ receptis lras nisi aliud pfiet ỹ mẽte.

6 ¶ Utr absens possit absolui p procuratorẽ. ꝯ. Jo. an. in. c. qui ad agẽdum. de pcur. li. vi. et archi. in. c. cos qui. de sen. excõ. li. vi. et spe. ti. de pcur. tenent q fic. Sed ego credo vez fm Inno. in. d. c. cũ desideres qñ iubet iusta cã alis nõ. ut saltẽ p3 i. d. c. cum desideres. de sentẽ. excom.

7 ¶ Utr inuitꝰ possit absolui ab excommunicatione ꝯ. q fuerunt multe opi. tam theologoruꝫ. in. iij. di. xviij. et canonistaꝝ. in. c. ab excõicato. de reseri. et. c. significasti. de eo qui duxit in vxorã pol. q adul. et in. c. i. de sen. excõi. li. vi. sed placet mihi opi. que dicit q põt ex cã rõnabili q̃ est qñ videt q ex cõicatio non pdest excõicato et nocet cõitati propter pticipationẽ. et hoc no. Pa. in. c. aplice. de excep. qui dicit q vbi imminet vtilitas ecclie tollitur excõmunicatio seu impedimur ordinatio ecclie si non absolumur: tũc est absoluendus eñ inuitus. facit. c. venies. el. ij. de testi. Si tñ absolut sine cã: etiaꝫ tenet absolutio: quia sicut in potestate prelati fuit excõicare etiam inuitũ. sic et renocare: par enim ma est ligandi et soluendi. de pe. di. i. verbum.

8 ¶ Utrum excõicatus possit aliũ absoluere. vide excõicatio vlti. ꝯ. xix.

9 ¶ Utr excõicatus q se offert ad iustiam debeat absolui. ꝯ. q sic si competens cautio de parẽdo iuri pstetur nõ obstante ỹdictione vel appellatiõe ad uersarii. de ap. c. qua fronte. Fallit hoc in casu qñ excõicatus dicit excõicationis sniam esse nullã: tñ petit absolui ad cautelã: quia tũc si aduersarius dicat cũ excõicatũ pio mãdesta offensa: et probet infra terminũ octo dieruꝫ tũc non põt absolui nisi prius sufficiẽtẽ pstet eiñdã: ut i. c. solet. de sen. ex. li. vi. facit. c. odoardus. de solu. et qõ ibi no.

10 ¶ Utr ligatus plibus excõicationibus teneatur oẽs causas exprimere. ꝯ. Pa. in. c. cũ pro cã. de sen. ex. ¶ Aut quelibet cã de per se sufficiebat ad excõmunicationẽ. Exemplũ de eo qui fecit rapinã cũ effractione ecclie q ẽ ex cõicatus statuto epi et canonis. statuto ,ppter rapinã. A canone propter effractionẽ: et sic quelibet videtur ỹncipaliter ỹsiderata: et sic nõ tenet absolutio oĩb nõ exprssis: quia superior ñ intendebat absoluere nisi pro cã exprssa. argu. opti. in. c. officii. eo. tit. et in. c. ex parte. de offi. or. nisi petisset generaliter absolutionẽ ab oĩbus excõicationibus et generalr fuisset ỹcessa qa lꝫ fieri nõ ỹbeat nisi spãliter exprimat tñ facerꝫ. Si vero fuit excõicatus solum vna excõicatione: sed propter plures causas: nunc dicendum q aut vna cã per se sufficit: et tunc si exprssit causam sufficiẽtẽ: tenet absolutio. ar. c. sup literis. de rescrip. ¶ Aut oẽs de per se non sufficiũt: sed sil tũcte sic: et tũc nõ tenet absolutio nisi oĩbus exprssis.

11 ¶ Utr ligatus a plibus iudicibus, debeat absolbus absolui. ꝯ. q sic: et semper debet vitari donec ab oĩbus sit absoluta. ¶ Aut vti oẽs cõmutant absolutionẽ. Ita no. doc. in. d. c. officii. nisi sit superior iudicum fm Ricar. in iii. di. xviij.

12 ¶ Utr absolutio obtẽta ex falsa causa valeat. ꝯ. fm. Inn. i. c. ex parte. de ordi. q nõ. ii. q. iij. c. ii. Ratio quia tal non intendit absoluef sa. glo. in. c. qõ sup his de fi. instru. et. d. c. cũ p causa.

13 ¶ Utr dubitans de excõicatione debeat petere absolutionẽ. ꝯ. si habet comoditatẽ absoluẽtis et nullum sibi imminet preiudicium debet: qa in dubiis tutior pars est eligẽda. c. nuncius. de spõ. Si ỹo nõ habet comoditatẽ talẽ: tũc aut hec dubitatio ,pueniꝫ ex probabili cã. et sic petere tenetur. ¶ Aut proueniꝫ ex leui: et sic debet depõere dubiũ nec tenetur petere. ar. in. c. inquisitioni de sen. ex. q si non põt deponere dubium: tunc debet petere absolutionem ratione iam dicta.

14 ¶ Utr mortuus qui signa ptritionis ostendit sit absoluendus. ꝯ. q sic. c. a nobis et. c. secundo. de sen. excõ. et nõ ni si ab eo qui de iure poterat vel ỹ eius mandato. ut in. d. c. sed nũquid exhumabitur corpus. ꝯ. q nõ: si est sepultum in ecclia alis sic. et sepelietur in ecclesia. Et de ista materia vide in. d. c. a nobis. el. ij. per doc.

15 ¶ Quando teneãtur heredes. videre ỹ. hered. ꝯ. iiij.

16 ¶ Quõ absoluetur ille qui legitimo impedimẽto ne possit adire cũ tenetur impedimẽto ne possit adire cũ tenetur ipedimẽto ne possit adire cũ qui de iure poterat cum absoluere vt papã: epm et huiusmodi. ꝯ. q dz cessare impedimentũ q cessante tali impedimento ꝯ primũ cõmode poterit adibit cuꝫ q illũ poterat absoluere offerẽdo se eius parere mandatis. Intellige nisi impedimẽtũ sit ppetuũ fm Inn. i. c. quia

de sen. ex. q. ſi nō fecerit. ītez l candē
reincidet excōicationē. Silr ⁊ illi qui
absolui fuerūt a sede aplica vel lega-
to qñ mandat eis vt abqb' ſe purgēt
⁊ pallio inuriā ſanctuarii ſatisfaciant. c. eos q. de
ſen. ex. li. vi. Et io. an. vidē. vt recitat
Pa. in. c. porro. de ſe. ex. extendū hoc
ad quecūq; qui absolui cum onere
petendi ic; vel ſatisfaciendi alicui q; re
uocāte ſi nō facit. Quōmō cōmode po
terit. ſed nō credo vez p̄ io. mo. vnde
dūi de rosa ꝓpter dictū io. mo. dicūt
q; absolut' ab audiore ſi te nō repre
hendat nō eſt excōicat'. ſz excōicādus.

17 ¶ Sed ex hoc dubitatur qa pōt ab
ſolvere excōicatū verentē tali impedi
mento. ⁊. q; ſi eſt in periculo mortis q
liber ſacerdos pōt ſm inno. in. c. a no
bis. el. ij. ⁊. c. ſacris. de ſenten. excom.
⁊ pa. in. d. c. a nobis tenet q; etiā laicus
pōt absoluere talē ab excōicatione: ⁊
eſt glo. ibidē. ⁊ in. c. paſtoralis. in. §. pre
terea. de offi. ord. Et tūra q; videnē ꝑ
ria dicit intelligēda de peccatis nō ō ex
cōicatione. Et hoc vez ſi epūs vel pro
prij ſacerdotes aut alteri' pūna habe
ri nō poſſit. Si ō o detineat aliq; legi
timo impedimēto alio a piculo mortis
ep̄s eſt regrēdus. vt no. ino. ⁊ ſequitur
pa. in. c. de cetero. de ſen. excō. ⁊ ſi ad
eū mittere non pōt ſm inno. in. c. i. de
ſen. ex. ſacerdos ꝑpri' absoluet. ⁊ hec
locū habent tam in excōmunicatione
iuris q; hois. d. c. eos.

18 ¶ Quid aūt ſit impedimentū legiti
mū. vide. ī. excōicatio. v. caſu primo.
§. 50. ⁊ quis ſit in periculo mortis. vi
de. ī. mors. §. vi.

19 ¶ Utrū absolutio p vim vel metū ex
torta valeat. ⁊. q; nō. vide. ī. excōica
tio. vii. caſu. xviii. De absolutōe a pec
catis. vide. ī. cōfeſſio. v. in pn. ⁊. ī. inter
rogationes in ſi.

20 ¶ Sed nūquid excōicatus ꝓpter
uſū ſibi dat ꝑ pri' ſatisfacere anteq; absol
uatur. ⁊. q; ſic ſi poteſt. Si ō o nō pōt
debet p̄ſtare idoneā cautionē q; ſatiſ
faciet cū ad pugnatorē veniet formā
vt in. c. ex parte. el primo de verb. ſigni.
⁊. d. c. odoardus: alter peccat qui ab
ſolut. Sunt enī caſus in qb' non va
let absolutio ante ſatisfactionem. de q
bus. ī. excommunicatio. vii. caſu vlti
mo. §. ii.

¶ Utrū talis q; non poteſt ſatisfacere 21
teneat cedere bonis anteq; absoluat
⁊. q; de rigore iuris ſic ſi aduersarius
exigit. vt no. in. d. c. odoardus. In cō
ſciēa dico q; non ſed ſufficit reſtituat
ſm q; tenet. dic vt. ī. reſtō. iii. per totū

¶ Cui applicabit ſatisfactio pecunia 22
ria ꝓ iniectione in eccleſiā teū. ⁊. q; ſi
ſunt in religioſum applicabit monaſte
rio ar. xij. q. i. nō dicatis ⁊ de ſtatu mo.
c. cum ad monaſterium. i. rūſo. ſi vero
fuit in clericū. ipſi clico applicabitur. ni
ſi fuiſſet in iniuriā eccleſie propulſatus.
quia tunc etiam eccleſia agere pote
rit ꝓ iniuria. inſti. de iniu. §. ſi cōi ſeruo
⁊ ſic eiā eccleſie ſatisfiet.

Eceptio personarū ſm alex. ſe cūda ſcē tractatu de accepti

one plonaꝝ eſt iniuſtitia q; plona plo
ne preferet in ꝓferendo ei aliqd qđ ex
debito iuſtitie alteri eſt ꝓferendus rō
ne alicui' ꝓditōis trāſitorie non con
gruētis ad ipſaꝝ rē exiſtis circa perſo
nam: puta diuitiaꝝ poteſtaꝫ: terrene:
vel cognatiōis carnalis: ⁊ nō ob me
ritū ei' ad ipſam rē. ⁊ ſic patet vt ſit ac
ceptio plone q; oportet. ¶ Primo
illud qđ ꝓferr ſit ex debito ꝓferendū
q: ſi non eſſet ex debito non poſſz eſſe
acceptio plonaꝝ: q: tali di: an non li
cet mihi facere qđ volo. ī. de meo q;
nō teneo: dare alicui. ¶ Secūdo oz
q; non attēdat ad meritū ⁊ ꝓuenien

uū illi' cui dat ꝓuentūm rei que dat
ſed ſolū ad alia non ꝓgruētia ad ipſaꝝ
rem: puta parentelā potentiā: diuitias
⁊ huiuſmodi.

1 ¶ Utrū ſit apud deū. ⁊. q; non. arga.
xxxij. q. iiij. ſicut ſanctū. de ꝓſe. di. iij.
nec quēq; de iudi. nouit de prebē. re
uocabilis. vbi of non generis nobili
tas: ſed virtutū vitēq; honeſtas gratū
deo faciunt.

2 ¶ Utrū debeat eſſe apud homines. ⁊. q;
non. xlix. di. c. vlti. lxiij. di. ſacroꝝ. ij. q.
v. ſi. qa presbyter. xi. q. iij. ſūmope ⁊. d.
c. venerabilis.

3 ¶ In quib' phibet acceptio plonaꝝ
⁊. q; in. viij. ¶ Primo i penitēcie im
poſitione. xxvi. q. vii. ſacerdos. ¶ Se
cūdo in ſentēcie diffinitiōe. iij. q. ix. ne
ceſſe. ¶ Tertio i his q; ſunt fidei. xxv.
q. ij. §. i. ¶ Quarto in hoſpitum recep
tione. xlij. di. geſcam'. ¶ Quinto in
elemoſynarum largitione. xvi. q. i. ſi cu
pis. ¶ Sexto in iudiciis. de regu. iur.
in iudiciis. lib. vi. ¶ Septimo in pro
motione dignitatū. d. c. venerabilē. et
xl. di. non loca. ⁊. c. multi. ¶ Octauo i
exhibitione honoris.

4 ¶ Utrū ꝓmouere aliquē ad dignita
tem ꝓpter ꝓſanguinitatē ſit acceptio
perſonaꝝ. ⁊. ſm alex. vbi. ī. q; ſūt bñ
ficia tpalia ⁊ ſpūalia. In collatione bñ
ficij tpalis: cui non eſt annexū ſpūale
ſz illud ꝓferre intuitu cōſanguinitatis
ſi bonus eſt: q: ꝓſanguinitas eſt bene
ꝓditio faciēs ad negociū circa diſpen
ſationes p̄monitorū. Si ō o eſt annexū ſpūale: puta q: ſunt res eccleſie vel
que pauperibus ſunt diſpēſanda: ſilr li
cet ei ꝓferre: non ex rōne ꝓſanguini
tatis p̄cipali: ſed ſecundaria: vt non
egeat: ſed non ita vt luxurietur. Si ō o
eſt ſpūale bñficiū: non eſt attendenda
rō conſanguinitatis vel carnis: q: ſpūa
lia non dantur iure ſanguinis ſed dui
no munere: ſed attēdi debet rō ſpūal
que. i. eſt vt detur iuſtior ⁊ melior nam
ſimplr ſed ad illud regimē. vt in. c. ſic
vii. q. i. Quod ſi ꝓdinones ſint pares
poteſt ex illis ꝓdinonibus moueri ad
dandū ꝓſanguineo: dūmodo non ſit
ſcandalū ex reſpectu ꝓſanguinitatis:
q: ꝓpter ſcandalū multa dimittēda
ſunt: ergo eſt acceptio perſonaꝝ in p
monomb' ad dignitates ⁊ officia qñ
bñficiū ſpūale dat ꝓpter ꝓſanguinita
tem p̄cipaliter facit. c. moyſes. viij. q.
i. vel qñ non datur meliori ad illud re
gimen. vt in. d. c. ſz quia talis infideli
ter agit negociū dñi non melioraꝫ
cū poteſt: vt qñq; cuiq; officiū dat ⁊ in
digno. ꝓcor. thoma quol. ⁊ ſcba ſcē
q. lxiij.

¶ Utrū cū ꝓdinones ſunt inequales 5
excedentes ⁊ excelſe: puta ſi aruo: ſed
ignobilis: alter nobilis: ſed illiteratꝰ
ſit acceptio perſonaruꝫ ſi p̄ponatur
nobilis. ⁊. alex. vbi. ī. q; licet literatu
ra ſimplr ſit p̄ferenda nobilitati: et
in. c. venerabilis. ō prebē. q: eſt neceſ
ſaria i regie eccleſie. nō i caſu pōt p̄fer
ri nobilitas vt arceant lupi per poten
tiā: ⁊ in caſu vt ſint diuerſa membra in
corpore eccleſie qb' par ei' ꝓſuerit
⁊ ſic nobiles poſſūt ꝓmoueri: dūmō
moꝝ honeſtas eis ſuffragetur.

¶ Utrum ſi preferatur minus bon' 6
vir melioti bono ſit acceptio perſona
rum. ⁊. alex. vbi. ī. q; aliud eſt in ma
ſori dignitate: aliud eſt in minoribus
beneficiis. Illud cum eligatur de gre
mio illius eccleſie. Illud cum poſtu
latur de alterius gremio. Cum ergo
latur de alterius gremio. Cum ergo
electio eſt facienda ad maiores di
gnitates requiritur ſcē ſcientiam
vt eligatur vtilior regimini quamo
do ſit bonus. quia ſcōm albertum ma
gnum peccat mortaliter qui p̄mo
uet malum q; ſit malum p̄ q;

quia qui sibi nequā est: alteri non potest esse bonus: t qui sibi non parcit: multominus alijs parcet. ff.ō hic qui ait sen.l.fi. nec exemplar fm eius pauctatē numeroz ecclie. In minori vō beneficio iudicat q bonus sit. Si vero fit ptulatio: regitur ut fm ꝓficientiā finem eligat melioremt melioremt.

7 ¶ Vltz papa potest ꝓponi vnus in iudicio.ff.Eller.vbi.ō.q non: sed equitas debet seruari: t illud ecclīastici.iuic. Iō iudicando esto misericors pupillo.t Esa.i. Suppenite oppilo: iudicate pupillo: t illa intelligitur ut inducatur miserabiles personas ab oppressione potentū. Et si amore vel amore defecerint persone necessarie ad istructionē fidei cause: iudex debet ei sub venire. In veritate aūt sententie nulli parti parcere.

8 ¶ Vltz exhibitio honoris que fit prelato malo inducat acceptionem personarū.ff.qui.ō. ibidem q Plato spūalibus siue qualis debet honorari rōe potestatis a deo accepte. Cū quis aūt honorat peccatorē amore ídebito a quo deberet corrigi: tunc peccatum est.

9 ¶ Vltz exhibitio honoris ꝓpter diuitias sit accepto personaz. ff. Alexan. vbi.ō.q si cū habeā respectus ad diuinū: ut tanto melior quanto ditior videatur: peccatum est Silr si de exhibitione honoris ecclīastici hoc intelligatur. Si vō hoc fiat p vitatione scandali: ita tū q pauper non ꝓtemnatur vel diues in peccato non foueatur: nō erit peccatum.

10 ¶ Vltz acceptio personaz sit peccatū mortale. ff. Aug. de anco li. de ptāte pape q pēna mortale tollit nobis xp̄s q̄ē vita nr̄a ad collo.iij.c.xp̄o ā tribus mortis fm nobis est: scilicet p ignorātiā eq tatē p doctrie vitandā p vtc scitatē. Jo. xiij. Ego sum via.t.iustitie veritas sciētie doctrie: t vita.s. exēpli. Cū ita accepto personaz repugnat iustitie: puta non reddēdo iustitiā cui debemus: vl fa ciendo ꝓ amore amicitie pecunie t huiusmodi: sic est mortale. Cū vō repugnat doctrine: puta determinando vel declarādo ex cōplacentia ꝓ sanctā doctrinā. sic est mortale. Cū vero repugnat vite puta cū preferūtur malus bono: indignus digno propter ꝓsanguinitatē t huiusmodi: non ꝓgruenna ad ipsas rem q̄ datur: sic est mortale. Idē de etiam q̄ est mortale: qū melioz ad dignitatē ecclīasticā non preferūtur saltem in maioribus dignitatibus: ut ꝓs per ea que not. ī. Electio. §. xxi. iuncto quod dico. ē. hic. §. vi.

Ecidia

Fm Ric. de sco vic. é tor por mentis bona inchoare negligentia: vel fm Dam. est tristitia aggrauās mentē: ut nihil boni ei agere libeat. Et hec é diffinitio essentialis fm Alle. secunda secunde tractans de accidia: alie sunt per effectū: t differt ab inuidia. fz Alle. ibidem: q̄ inuidia est de alieno bono. Accidia vō de ꝓprio ¶ Vltz accidia sit ꝓ aliquod ꝓceptum decalogi. ff. Alleran. vbi. ō. q̄ est spāliter t expliciter ꝓtra illud eccle. xxxvij. Ne dederis ī tristitiā cor tuum: sed repelle eā a te. t xx. Tristitiā longe expelle a te. multos enim occidit t non est utilitas in illa. Implicite vō é ꝓ illud. ¶Memento ut die sabbati scifices exo. xx. In accidia est tristitia de spūali bono t laborioso cū amore gēus carnal. In illo vō ꝓcepto é amor sancte geēs que cum gaudio est in bono spūali ls sit laboriosum. Cū ls ꝓcipiatur: ibi abstinere ab ope seruli in quo est labor: nō tñ ꝓhiberur bonū spūale: ut orare ꝓdicare t huiusmodi, que sunt bona spūalia licet laboriosa. Et ex illo pate

q̄ de sua rōne accidia é mortale peccatū. vñ. ff. ad corin. vij. Tristicia huius seculi mortem operatur. Et ut aduertere possis q̄n accidia ex propria rōnem t est mortale peccatū: attende q̄ aut talis tristitia boni ꝓhibet in omissione necessariorū ad salutē: t sic est mortalis aut in omissione eoz q̄ non sunt necessaria: t sic est venialē petiū Aut deducit ad aliquod mortale: vt puta desperationē: t sic é mortale peccatū. Et ex hoc patet q̄d dicendū de eo q̄ anediat abholatur diuina t spiritualia. quia nisi sint necessaria ad salutem t ea dimittat: vel deliberate disponat dimittere non peccat mortaliter Silr de eo q̄ pp alicui mortē disponit nō beneficere t de necessarijs q̄ peccat mortaliter. Idē de eo qui ꝓpter hoc nollet esse creatus a deo: vel vellet esse irrōale aial: quia est mortale si deliberate. Idē silr de illo qui ꝓpter tristitiā ī merurit grauem infirmitatē: aut notabile corporis nocumentum: quia mortale est si potest se iuuare t huiusmodi. Et fm predicta intelligo. secūda secūde. q. xxxv.

2 ¶ Utrū accidia sit grauissimū peccatorū. ff. fm Alex. vbi. ō. q̄ est loqui de accidia multipliciter vno mō fm qđ terminatur t ꝓsumatur ī .l. desperationem. t sic est grauissimū peccatorum rōne desperationis adiūcte in qua terminatur. Aut loquitur de accidia ratione ociositatis sibi adiuncte. Et hec ociositas é occasio multorū malorum quia aīa nisi in bonis occupetur: ī mala deflut: t sic est magnū malū. Secundū rūtamē rōne generis peccati non est maximū peccatoz: quia maius est in fidelitas superbia t huiusmodi.

3 ¶ Que sint filie accidie. ff. fm Gre. xxxi. mor. q̄ sunt sex. Prima desperatio. Secūda pusillanimitas respectu cōsiliorū. Tertia ociositas. Quarta torpor seu pigritia circa ꝓcepta. Quinta est vagatio mentis dicta. Sexta malitia q̄ qs detestatur bona spūalia: ō q̄ bus dicitur in loco suo de quolibet.

Lrtiones

a mre ciusti oriuz hūs fz ino. ō ꝓsti. c. q̄ i ecclia ruz. Et de spūalibus generalibus t universalibus q̄bus sunt t q̄ter formētur vide Anno. de offi. or. ꝓquerēte. de li. obla. c. ij. de cā pos. t ppte. cum ecclesia de sepul. certificatus quia pertinent ad foruz contentiosam.

¶ Que dicūtur actiones bone fidei habeantur inst. de ac. in. §. actionū. t in gl. c. cū venerabil. de excep. Et sūt. xv. ex vēdito. ex ēpto locatio: t cōductio negotioz gestio: mandatū: depositū: ꝓsocio: tutele: cōmodati: pignoratitia familie herciscūde: cōdictiōes: ꝓscriptis vbis q̄ de extimato ꝓponūtur: permutatio: t hereditatis petitio: nec dicitur bone fidei quia solum in his sit seruāda bona fides: fz q̄ i his magis eruberat iudicis officiū fz in alijs

¶ Que dicūtur stricti iuris. ff. ter. in. sti. vbi. ō. q̄ sunt alie ab his: vt actio mutui t arbitrij t his silia. Et dicuntur stricti iuris: quia non venit in eis nisi qđ stricte exigit actionis nā. t ō ipsis vide glo. in. d. c. cū venerabilem.

¶ Que dicuntur actiones ꝓnales. ff. Frā. vercel. et refert Ge. in. c. eccl̄ēsia de rescrip. li. vi. q̄ sunt q̄ ꝓsonas tenēt obligatas ex ꝓcu: vt mutuo locatione &c. vel q̄si ꝓcu: vt negotiorū gestio: tutela t huiusmodi. Aut quasi ficio vt furti: odi inferet &c. vel quasi maleficio: vt in iudice in alie iudicante ex imperitia t proficiente ꝓpenaculo quod nocuit. vt infra. de offi. t in rubricis sequentibus.

¶ Que sunt actiones realeꝫ. ff. Ge. 4

vbi.ff.q hunt que sequunt rem t non
personā: nec per eas vcit persona ob
ligata: ut rei vendicatio: publiciana: t
similes fm io.de imo.

5 ¶ Utrum in actionib⁹ personalibus
curratq̄ scripto ꝫ ecclesiā t alios. vi
de.j.prescripto.§.xxxiij.

6 ¶ Actio est inanis creditoris quam
excludit inopia debitoris.c. olim no5
de re.spol.ff.de dolo.l. nā io.t q nihil
hꝫ ei⁹ periculo nihil est.ff de fur.Lita
q fullo.§.i.t ei⁹ de vsur. cum tu.

Colitri

grece: cereferarii latine.xxi.di.c.cle
ricos.in fi.vii ei⁹ officii est ꝓparare luminaria t ipsa portare coram
ministris altaris.xxv.di.plectis.xxxij.
di.§.deseruientes.

Comodatio.

vide.j.commodatum.

Ctus

requirit tria regulariter: ut i. c.magne
ō voto.t ar.ii.q.i.aliud. ¶ Pri
mū quid liceat fm equitatē. Equitas
ō est iustitia dulcore misericordie tē
perata fm Cyprianū. ¶ Secundū quid
decet fm honestatem.t est diuersum a
ō̄bo licet: q̄ multa licēt que nō decēt
¶ Tertium qd expediat fm vtilitatē.
vti filie sine ꝓsensu ꝑis ꝫhere matrimonium licet.ut in.c.sufficiat.xxvij.q.
ij.sed nō decet.ut in.c.i.de despōsa.
impu.nec eis expedit: cum mulieres
sepe laborent ō ꝓpria cōmoda.l.si pater.in fi.C.de ispon.

1 ¶ Quō cognoscet si actus est validus
& pa.in.c.cum olim de cle.ꝫiug.q̄ re
currendi est puncto ad ꝫsuetudinem loci vbi q̄ orandus fuit: vel vbi actus
est gestus.t nō ad ꝫsuetudinem loci alterius: vel vbi actus est applicandus.
Exemplificamus de ꝑre sacerdote ecclesie cathedralis q ꝫmu fm cor rituū est
legitimus vbiq̄: t ideo pōt eligi in ecclesia occidentali pro ꝑlato.facit l ar.
ad hoc.l.i.C.de occu.t no.ꝙ bar.in.l.
oēs populi.ff.de iusti.t in.t.l. cunctos
populos.C.de sum.trin.t facit ad.q.
vtrū testis facti senis cum tribus testibus fm eorum statuta valeat quo ad
bona alibi existentia.

¶ Ite actus gestus ab hīte duplicem, 2
potestatē: semp in dubio ꝑsumitur gestus fm eam potestatē fm quā act⁹ tolerari possit ut valeat.ut no.pa.in.c.ni
si essent de ꝓbend.facit.c.qō sicut de
elec. vbi ꝓsumit actus factus respectu maioris potestatis ab eo qui duplicem potestatem habet.facit.l. iij.ff.de
mili.te.

¶ Actus legitimus est ille q obuenit 3
vel firmat a lege.ff.de verb.sig.l.lege
obuenire: ut est emancipatio: acceptilatio: adito hereditatis: ꝫtio inimoris: tutoris datio: t huiusmodi q non
sunt actus ꝫtuli.fm ō̄o ordinē minorum est regere: ꝑdicare: ꝓfessiōes audire: legere: visitare: diffinire: eligere
eligi: accusare: testificari: t ad ordines
ꝓmoueri: qui omnes intelligunt solūmodo actuū legitimoꝝ: t non alii.

Ecusatio

est aliquē in libello
rei de crimine ōbrre ad vindictā fm ius in sūma in rubrica.C.ō accu. Circa quā ārēda sunt infrascripta.

¶ Utz accusationē debeat ꝓcedere 1
monitio.&.q nō de necessitate ar.
c.ii.t.c.quatr t qñ.et.ij.ō accu.t i gl.
ii.q.viii.§.i. Ratio q: sit solū ad pēnā
iponendā.ut in gl.in.c l3.de simo.

¶ Utrum aliquis teneatur accusare. 2
&.secōm glo.in.c.quapropter.ii.q.vij.
q̄ nemo facit tertius. in.l.unica. C.ut
nemo inuīte. t.c.si primates. t.q.
ij.t glo.in.c. licet. in fi.de accusatio.
Bartho.in.l.in cum.ff.de accusa. dicit
verū nisi in homicidio: quoniā heredes tenentur accusare. arg.l.ꝓtor.
§.i.ff.de inim.ās perderent hereditatem.ut.l.i.ff.de his qui.ut indi.sed cōtrarium videtur tenere glo.i.l.si quis
homicidij.C.de accu.t ibi cy.bal.sali.
t ange.t rapha.in.d.l.in cum.l.q̄ nō
tenentur accusare.t iura que videntur
contraria non loquuntur de accusatione ꝓprie: sed de denunciatione de q̄
dicam in tit. suo: t in quo differt ab accusatione imo videtur q̄ accusare sit
ꝫ ꝺceptum diuinum dum dicit: Dimitte nobis debita nostra.gl.est i.l.furti.§.pactus.ff.de his qui no. infa. de
quo dic ut.j.§.iij.

3 ¶ Quis pōt accusare.&.aut crimē est 3
ꝑuatum aut publicū. Si ꝑuatū: regula
riter non admittit nisi cui⁹ interest vt ut
dēt velle glo.in.l.fi ff. de ꝑua. delī.qō
limita: nisi sit tale delictum ꝑuatū ex q̄
pena pecuniaria applicāda fisco debe
at ponī: q: tunc quilibet de populo ad
mittit ad accusandū ꝓ illa pena. Ita
vult gl.singularis vr.t bar.i ꝓca.ff.ꝫ
po.ac.l3 bal.teneat ꝫ i.l. aduersus.C.
de fur.si vero est crimē publicū ghbet
admittitur q nō prohibet spāliter lege
vel statuto aut consuetudine t qui ꝓhibētur habes.ij.q.vij.t.iij.cā.q.iij.t
v.ꝙ totū.t de accu.in multis.c. t in.l.
qui accusare.cum plurib⁹ legibus se.
ff.de accu.sicut sunt infames vxores
pauperes: multi quos omitto: qa nō
pertiēt ad nos.t hoc verum nisi i duobus casibus. ¶ Primus quando sui
vel suorum iniuriam prosequuntur.ut
no.in.l.fi.ff.de ꝓtus.delic.t in.l.fi.ff.
de iniu facit glo.in.l.cum emancipati
filij.§.emancipatus.ff.de colla. bonoꝝ
¶ Secundus quando delictū non est
commissum ꝫ personam: puta statuto
cauet: ut q blasfemauerit vel iurat de
nocte puniat in.t. nunc quilibet ad accusandū talē admittatur et no.bene.t
io.de imo.l.l.i.ff.de pub.iud. t bar in
l.ter cornelia.§.si qō libellus. ff.de iniur. Regrum tñ multas limitatiōes et
distinctiōes ēq̄ dimitto q: ad nos non
ptinent. vide ii.q.i. phibēt. vbi ō hoc.
¶ Licet tñ ad vindictā publicā accusare nō ꝺs: cui⁹ si pena sanguinis nō venit iponenda.facit c.sicut sacerdotes.
ii.q.vii.q: humōdi ofoliis nō ꝺs scienti
scere fm pa.in.c.cum ꝑ.de accu.sed si
ꝓsequit iuriā suā pōt: etiā si venit ipo
nēda pena ciuilis fm pa.vbi.ꝫ dūmō
dicat q nō ītēdit accusare: et pēa ipo
nat.ter.t clar⁹ i.c.plat. de homi.li.vi.

¶ Qua intentione debet quis accusare ut sit sine peccato accusatio.&.q ꝑ 4
pter bonum cōmune.l. ut ceteri quiete viuant.xxij.q.v.non frustra. vel ꝑpter suum interesse. Illo tale erit peccatum qualis inordinatio intentionis
scilicet mortale.si ex odio: venniale si ali
qua passio fragilitatis immisceatur. ar
gu.c.accusati.de accusa. t.ii.q.vii.si q
sunt. t.d.c.qualiter t quando. non tamen tenetur ad aliquā relōem ꝓpter
hoc ſ; solū ad penitentiā de peccato.

¶ Quis modus sit seruandus in ac- 5
cusatione. vide.ii.q.viij.per totum.

¶ Utrum pactum seu iuramentum 6
de non accusando valeat.&. fm glo.
in.c.quemadmodum.de iureiuran.q̄
non tenet de crimine perpetrando.ff.
de pact.l.si ut⁹.§.pacta. t.§.seq. t pec
cat mortaliter si hoc iurat.ut patet.j.
ti.xvi. De peccato ō̄o
iuramentum.xii.§.vii. De peccato ō̄o
cōmisso valet.dicto.§.pacta. t in gratu.
d.c.quemadmodū ibi non solum se
prius. Si tamen pecuniam recuperet
turpiter accepta: t retinere tenetur de
bono consilio. Ratio: quia propter
charitatem proximi ex compassione
debet mouere credēdo q̄ se emendabit?
t ñ ꝓpī pecunii. ¶ Ratio sua ō̄o

ret restituere si recepisset pro non accusando de peccato ꝓcurãdo: vel ꝓ accusando calũniose.i.q.i.iubemus.

7 ¶ Utrũ quis possit desistere ab accusatione incepta.&.si videt cum quem accusauit innocentẽ teneatur oi mõ q̃ potest desistere.ii.q.iii.si quez.aut per abolitionẽ.Si vo non cognoscit innocentẽ esse:potest desistere si vult quo ad ꝑscientiã ex charitate:sed nõ ex ꝑmo:vt no.glo.in.c.i.de collu.sed quo ad impunitatẽ fori contentiosi ñ potest nisi in certis casibus: de q̃bus vide Bar.in.l.quesitum.ff.ad turpil. t Pa.in.c.15 de accu.

8 ¶ Quot modis accusatio redditur eitiosa.&.q̃ tribus modis ſm Gratianum.ii.q.iii.in.ꝟ.notandũ.t.l.i.ff.ꝺ abolit.i.¶ Primo calũniãdo:t tunc est qñ falsũ crimẽ iponit:t talis tenet de oi dño dato ꝓximo.c.vlt.ꝺ cal. t peccat mortaliter.xxii.q.ij.c.ꝑmus ¶ Secũdo tergiuersando:t tunc est tergiuersator qñ in totum a lite recedit sine licẽtia iudicis.Hoc itellige q̃ ad ꝑscientiã si ex aliquo malo fine facit:quia ſi ex ꝓpassione ꝓximi quo ad ꝑscientiã licet:sed q̃ ad forum contentiosum punitur in q̃q̃z libris auri.l.iij.ff.de ꝑuari. ¶ Tertio ꝑuaricãdo:t tunc est qñ colludit cũ reo falsas probationes t varias simulãdo:t tal punitur arbitrio iudicis. vt.l.i.t.ij.ff. de ꝑna.Sed in ꝑscia credo non peccet:nisi talis falsitate vel mẽdatio vratur t hoiusmodi ꝓhibitis: vel ex alio malo fine.de istis habes in.l.i.ff. de aboli.t in.l.i.ff.ad turpilia.

9 ¶ Utrũ post peractã penitẽtiã ꝺ peccato possit quis sine peccato accusare talẽ.&.ſm Inno.in.c.ꝺ his.de accu. q̃ sic.A tenet glo.ſi.ꝟ ibidẽ.Ratio est quia per penitentiaz satisfit deo.sed ꝑ

utilitz reipublice vt ceteri timeãt t quiete viuant.facit.C.de apostat.l.hi qui cum suis concez.

¶ Utrũ semel accusatus possit de eo ter dez iterꝝ accusari.&.q̃ nõ.c.de his. de accu.quia delicti vindex hoies sepẽ queri non debet.ff.mau.ca.stab.l.15.ꝟ. vlt.xxxv.q.ix.venia.Fallit in duobus casibus.¶ Primo si secũdꝰ accusator docebat ꝓmũ ꝑuaricasse.ff.de ꝑuarica.l.iij.¶ Secũdus si suã voluẽtẽ prosequens ignoret accusationem ab alio institutã.l.sicut.ff.de accusa. vide in glo.ꝺ.c.de his.

¶ Utrũ accusatus possit sine peccato 11 aliquid dare accusatori vt desistat ab accusatione.&.Inno.in.c.crimina.ꝺ collu.q̃ quedaz est cã criminalis:t i hac añ inchoatã accusationẽ ꝑ grauã desistere potest:vt.ff.de his q̃ no.insa. l.furti.ꝟ pactꝰ.t.ff.ad turpil.l. mulier t.l.quesitũ.post nõ licet nisi vt habet C.ꝺ abo.l.ij.t.iij.t.v.q i.quidã.t trãsigere aliquo dato vt retẽto in crimine publico nõ lz.t si fiat trãsactio nulla est:t accusatus habetur pro cõfesso.C. de trãsac.l.transigere.ff.de ꝑuari.l.in oibus.Ubi autẽ est tale crimẽ quod irrogat penã sanguinis:lz vnicuiq̃z sanguẽ suũ redimere qualitercũq̃z.ff.ꝺ bo.eoz.l.i.vel penaz detrusionis ꝑpetue ſm Pa.in.c.i.de collu. quia licet tũc nisi in adulterio.d.l.trãsigere. In alijs aũt vbi pena sanguinis non irrogatur trãsigere non licet nisi in crimine falsi:vt in.d.l.trãsigere.In crimie vo ꝑuato trãsigere licet ſm glo.in.d. l.trãsigere.t no.q̃ ſz canones oẽ crimen dicitur publicũ:t ideo trãsigere non licet.vt de collu.per totũ.quia ecclesia ꝑ nullo crimine ponit penam sanguinis.c.sententiaz sanguinis. ne

Et que dicantur crimina publica ꝺ iure ciuili.habes.j.crimen.ꝟ.viij.

12 ¶ Utrũ accusatus teneat rũdere veritatẽ.vic vt.j.ꝟ.sessio delicti in princi.

13 ¶ Utrũ liceat accusato calũniose se defẽdere.&.q̃ nõ:cuĩ si iniuste accusarez:quia hoc esset genꝰ vindicte q̃ sine peccato fieri nõ põt:imo potius ramẽtũ de calũnia receptũ esset ꝑnã Quãdo cuĩ iuste accusat: defẽdẽdo se ſm iuris ordiné semp vz ꝑ posse accusatorem excusare:nec peccat se defendendo ſz ordinez iuris:cuĩ si accusator remaneret infamiatꝰ ſm scotũ in.iij.di.xv.q.i nõ tenet se ꝑdere. vñ põt qualcũq̃z exceptiones cõpetẽtes ꝓponere t appellare.t alia iuridica facere:nõ tñ mendaciũ dicere:q̃z peccaret mortaliter ſm sco.vbi.ꝟ. appellare aũt cã mortẽ afferẽde ne ꝓtra eũ iusta sniа detur nõ licet: q̃z calumnia est.cõcordat tho.secũ scẽ.q.lxix ar.ij.t ricar.in.iiii.di.xv.ar.v.q.iij.

14 ¶ Utrũ accusato: teneat se inscribere ad penã taliõis.vide.j.iscriptio.ꝟ.i.

15 ¶ Ad qd tendit accusatio.&. Pa.in c.sup his.de accu.q̃ tẽdit ad depositionẽ ab officio t bñficio. Et si crimen sit enorme ad perpetuũ carcerẽ.vt in c.tuc.de pe.t hoc ꝺ iure canonico: ſz de iure ciuili tẽdit vt puniat debita pena.Denũciatio vo tẽdit ad correctionẽ:nõ ad puniendũ peccatũ pena cõdigna sed vt desistat a peccato.t hoc ꝑcedit tã in denũciatione euangelica quã canonica:tã iudiciali quã extraiudiciali.

Diuratio

creaturarũ gd est.&.ricar.in.iij.di.xxxvii.ar.iij.q.ij.est per inuocationẽ diuini nois vel alterius rei sacre obsecrãdo vel imperãdo inclinare eos ſm se: vel in cõpa-

puniendum.

¶ Utrũ adiurato hois fiducia respõ. t qui.ã.ibidem.q̃ aut adiurãs iuuenis eos inclinare ad bonũ aut ad malum culpe.¶ Primo mõ aut adiurat obsecrãdo.t sic nõ accipit nomẽ dei i vanũ.Sic eni adiurauit apls ad ro.xv. obsecro vos ꝑ misericordiã dei vt exhibeatis corpa vra &c.¶ Aut adiurat imperãdo:t tũc subdistinguo.¶ Aut adiurat eum q̃ sibi tenet obedire:t sic licet.¶ Aut adiurat cũ in quẽ nullam habet potestatẽ:t sic assumit nomen dei in vanũ:q̃ vsurpat potestatẽ i aliũ quã non hz quantũ in se est: t peccat mortaliter.Si aũt adiurãs intẽdit inclinare illũ quẽ adiurat ad malũ culpe: sic nomẽ dei in vanũ assumit.

¶ Utrũ adiurato demonũz sit licita t &.q.ã.ibidẽ.Aut adiurat imperando aut obsecrãdo.¶ Primo mõ: aut vt ipsum docẽat vel obsequũ aliq̃ facianꝫ:t sic illicitũ est:q̃ ꝑtinet ad quandã familiaritatẽ vel societatẽ: licitũ tñ est aliq̃n.i.cũ aliq̃ sancti viri ex ꝑsũ instinctu spũssancti: vel reuellatiõe diuina vtuntur ministerio demonũ ad aliquos effectꝰ.¶ Aut eos adiurat vt a se t a primis expellat: t hoc licet q̃z sunt aduersarij nri obstinati.t sic intelligit illud marci vltimo.In nomine meo demonia eicient &c.adiurare aũt eos obsecrãdo sp̃licitũ ẽ:q̃z sic quedã signũ familiaritatis importat.

¶ Utrũ adiuratio creaturaz irrõna 3
bilũ liceat.&.ric.vbi.ꝟ.q̃ aut adiurãtur ſm se t absolute.t q̃ sic eos adiurat nomẽ dei assumit in vanũ:q̃ nõ intelligũt adiurationẽ illã.¶ Aut adiurant i relatiõe ad alios.t hoc dupler. aut in relatione ad deũ:vt cũ aliq̃ scl ad infidelitatis ꝑuersionẽ t infirmoz in fide ꝑfirmationẽ inuocat nomẽ dei:

ret restituere si recepisset pro non accusando de peccato ꝓcrādo: vel ꝓ accusando calūniose.i.q.i.inbenuto.

7 ¶ Utrū quis possit desistere ab accusatione incepta.&.si videt cum quem accusauit innocentē tenetur oī mō q̄ potest desistere.ii.q.iii.si quez.aut per abolitionē. Si vo non cognoscit innocentē cum esse: potest desistere si vult quo ad ꝓsciemiā ex charitate: sed nō ex ꝑmo: vt no.glo in.c.i.de collu sed quo ad impunitatē fori contentiosi nō potest nisi in certis casibus: de quibus vide Bar.in.l.quesitum.ff.ad turpil. t Pa.in.c.15 de accu.

8 ¶ Quot modis accusatio redditur ētiosa.&.q̄ tribus modis ſm Gratianum.ii.q.iii.in.fi.notandū.t.l i.ff.ō aboli.i. ¶ Primo calūniādo: t tunc est q̄ falsū crimē iponit: t talis tenet de oī dāno dato ꝓximo.c.vlt.ō cal. t peccat mortaliter.xxii.q.ij.e.ꝑmus ¶ Secūdo tergiuersando: t tunc est tergiuersator: q̄ in totum a lite recedit sine licētia iudicis. Hoc itelligē q̄ ad ꝓsciemiā si ex aliquo malo fine facit: quia si ex ꝓpassione ꝓximi quo ad ꝓsciemiā licet: sed q̄ ad forum contentiosum punitur in quīq̄ libris auri.l.iij.ff.de ꝙuari. ¶ Tertio ꝙuaricādo: t tunc est q̄ colludit cū reo falsas probationes t varias simulādo: t talꝑ punitur arbitrio iudicis. vt.l.i. t.ij.ff. de ꝑna. Sed in ꝓscia credo non peccet: nisi talis falsitate vel mēdacio vtatur t huiusmodi ꝓhibitis: vel ex aliquo malo fine. de istis habes in.l.i.ff. de aboli. t in.l.i.ff.ad turpilia.

9 ¶ Utrū post peractā penitētiā ō peccato possit quis sine peccato accusare talē.&.Fm Inno.in.c.ō bia.de accu. q̄ sic. t tenet glo.ibidē. Ratio est quia per penitentiaz satisfit deo. sed ꝓ punitionē que imponitur in iudicio talis reipublice vt ceteri timeāt t quiete viuant: facit.C.de apostā.l.hi qui cum iuta concez.

¶ Utrū semel accusatus possit de eodez iterū accusari.&.q̄ nō.c. de his. de accu. quia delicti vinculo bene sepulti non debet.ff.nau.ca.stab.l.15.ꝑ. vltī.xxv.q.ii. venit. Fallit in duobus casibus. ¶ Primus si secūdꝰ accusator decat primū ꝙuarticasse.ff.de ꝙuarica.l.iij. ¶ Secūdus si iudex volens prosequens ignoret accusationem ab alio institutā.l.sicut.ff.de accusa. vide in glo.d.c.de his.

¶ Utrū accusatus possit sine peccato aliquid dare accusatori vt desistat ab accusatione.&. Inno.in.c.crimina.ō collu.q̄ quedaz est cā criminalis: t i hac ante inchoatā accusationē ꝓ gratiā desistere potest: vt.ff.de his q̄ no.infa. l.furti.ꝑ pactꝰ. t.ff.ad turpil.l. mulier t.l.quesitū.post nō licet nisi vt habet C.ō abo.l.ij. t.iij. t.v.q i.quidā.t trāsigere aliquo dato vel retēto in crimine publico nō ls. t si fiat trāsactio nulla est: t accusatus habetur pro ꝓfesso.C. de trāsac.l.transigere.ff.de ꝙuari.l.in oībus. Ubi autē est tale crimē quod irrogat penā sanguinis ls vnicuiq̄ sanguinē sui redimere qualitercūq̄.ff.ō bo.coz.l.i. vel penaz detrusionis ꝑpetue ſm Pa.in.c.i.de collu. quia licet tūc nisi in adulterio.d.l.trāsigere. In aliis aūt vbi pena sanguinis non irrogatur trāsigere non licet nisi in crimine falsi: vel in.d.l.trāsigere. In crimie vo ꝙuato trāsigere licet ſm glo.in.d. l.trāsigere. t no.q̄ ls canones oē crimen dicitur publicū: t ideo trāsigere non licet. vt de collu.per totū.quia ecclesia ꝓ nullo crimine ponit penam sanguinis.c.sententiaz sanguinis. necle. vel mo. Excepto vbi ponēda est pena detrusionis ꝑpetue: vt dictū est.

Et que dicantur crimina publica ō in re simili.habes.i.crimen.ꝑ.viij.

11 ¶ Utrū accusatus teneat rūdere veritatē.vide vt.i.ꝓfessio delicti in princi.

13 ¶ Utrū liceat accusato calūniose se defēdere.&.q̄ nō: cui ſi initialle accusatoꝛ: quia hoc esset genꝰ vindicte q̄ sine peccato fieri nō pōt: imo post inramentū de calūnia receptū esset ꝑiurꝰ Quādo etiā iuste accusat: defēdēdo se ſm iuris ordinē semp ds ꝓ posse accusatorem excusare: nec peccat se defendendo ls ordinez iuris: etiā si accusator remaneret infamatꝰ ſm sententiā in.iiij.di.xv.q̄ nō tenet se ꝑdere. vñ pōt quascūq̄ exceptiones cōpetē teo ꝓponere t appellare. t alia iuridica facere: nō tñ mendacia dicere: q̄ peccaret mortaliter ſm scō.vbi.s. appellare aūt cā mortē afferēde ne ꝓtra eā iusta sniā detur nō licet: q̄ calumnia est.cōcordat tho.scō a scō.c.q.ltra ar.ii. t ricar.in.iiii.di.xv.ar.v.q.iij.

14 ¶ Utrū accusato: teneat se inscribere ad penā talionis. vide.i.iscriptio.ꝑ.i.

15 ¶ Ad qd tendit accusatio.&. Da.in c.sup his.de accu.q̄ tēdit ad depositionē ab officio t bñficio. Et si crimen sit enorme ad perpetuū carcerē. vt in c.tue.de pe. t hoc ō iure canonico: ls de iure ciuili tēdit vt puniat debita pena. Denūciatio vo tēdit ad correctionē: nō ad puniendū peccatū pena cōdigna sed vt desistat a peccato. t hoc ꝓcedit tā in denūciatione euangelica quā canonica: tā iudiciali quā extraiudiciali.

Diuratio

creaturarū

gd est.&. ricar.in.iiij.di.xxxvij.ar.iij.q.ij.est per inuocationē diuini nois vel alterius rei sacre obsecrādo vel imperādo inclinare eas ſm se: vel in cōparatione ad eas ad aliqd agendū vel patiendum.

¶ Utrū adiuratio bona sit licita respō. t qui.ō. ibidem.q̄ aut adiurās intendit eos inclinare ad bonū aut ad malum culpe. ¶ Primo mō aut adiurat obsecrādo. t sic nō accipit nomē bñ vanū. Sic enī adiurauit apls ad ro.xii. obsecro vos ꝑ miſicordiā dei vt exhibeat corpa vra tc. ¶ Aut adiurat imperādo: t tūc subdistinguē. ¶ Aut adiurat cum q̄ sibi tenet obedire: t licet. ¶ Aut adiurat eū in quē nullam habet potestatē: t sic assumit nomen dei in vanū: q̄ vsurpat potestatē alterū quā non ls quantū in se est: t peccat mortaliter. Si aūt adiurās intēdit inclinare illū quē adiurat ad malū culpe: sic nomē dei in vanū assumit.

¶ Utrū adiurato demonū sit licita 16 &.q.ō.ibidē. Aut adiurat imperando aut obsecrādo. ¶ Primo mō: aut vt ipsum doceāt vel obsequiū aliqd faciant: t sic illicitū est: q̄ tunc ad quandā familiaritatē vel societatē: licitū tñ est aliqñ.i.cū aliq̄ sancti viri ex spūali instinctu spūssancti: vel revelatiōe dum vtūtur ministerio demonū ad aliquos effect⁹. ¶ Aut eos adiurat vt a se t a ꝓximis expellat: t hoc licet q̄ sunt aduersarii nri obstinati. t sic intel ligit illud marci vltimo. In nōie meo demonia eicient tc. adiurare aūt eos obsecrādo sp illicitū est: q̄ sic quoddā signū familiaritatis importat.

¶ Utrū adiuratio creaturaꝝ irrōna 3 bilū liceat.ꝑ.ric.vbi.ō.q̄ aut adiurā tur ſm se t absolute. t q̄ sic eas adiurat nomē dei assumit in vanū: q̄ nō intelligūt adiuratiōnē illā. ¶ Aut ad iurant i relatiōe ad alia. t hoc dupliciter aut in relatione ad deū: vt cū aliq̄ sci ad infidelitū ꝙuersionē t infirmoꝝ in fide ꝓfirmationē inuocāt nomē dei: ad hoc vt eius virtute ipse creature

rationabiles adiurate. Aliquo modo moueant qui nō est per exp̄ virtutes nāles: t sic licet. Sic adiurant in relatione ad diabolū ad hoc vt diabol⁹ ab eis repellat ne eis vtat: vel ille ad nocēdū. t sic adiurant ab ecclesiis ecclesie. t sic etiam licet.

4 ¶ Utrū adiurato illicita sit peccatū mortale. ℟. vt colligo ex ꝺ̄bis prefati Rī. vbi. ſ. q. ſicſer ſe. q: ſic est directe ꝑ ſecundā precepti. nō assumes nomen dei in vanum. etc. xx.

Dministratio

Legitima t libera est q̄ quis p̄t in iudicio agere t q̄uenire: t etiaz ē iudicū de alīq re disponere. facit c. ecclie de pba. t ibi ino. allegat. l. ij. in. ℟. ij. C. de iura. cal.

1 ¶ Utr̄ administrator teneat de mala administratione satisfacere. ℟. ꝑz in no. in. c. er p̄tū. ꝺ̄ pig. q. sic. t ille cuius est administrato: ꝑz actionē negociorū gestorū ꝑ eū q male administrauit. ff. de neg. ge. l. ij. ℟. vlt. xij. q. ij. si q̄ de reb⁹. t. c. si quis qualibet cōditione. Sñ aduerte q. tenet administrator ſm glo. in. l. cū oñdim⁹. ff. de fideiuſ. tu. de dolo vt ibi t lata culpa. vt. l. curatorib⁹. C. de neg. geſ. t etiā leui. vt. l. quicqd. C. arbi. tu. De dolo solū tenet ſm glo. in. l. iij. ff. de neg. geſ. q̄ mea affectione ductus solū administrauit t lata culpa q̄ equiparat dolo. vt. l. q. nerua. ff. depo. ꝺ̄ leui vō tenet vt cōit vt. l. d. l. quicqd. Aliqñ etiā ꝺ̄ leuissima vtq̄ diligētiſſim⁹ erat gestur⁹. l. si pupilli. ℟. videam⁹. ff. de nego. ge. Aliqñ de casu vt in casib⁹. v. positis. in l. si negocia. ff. de neg. ge. ¶ Dnim⁹ si accessit alio dep̄dandi. ¶ Secūd⁹ si noua negocia t insolita fecit. ¶ Tert⁹ si culpa p̄cessit. ¶ Quartus si fuit i mora. ¶ Quintus si casuz recepit. Nota etiā q. administrat⁹ nō solū hz actōz ꝺ̄ administratore: sed etiā ꝺ̄ heredes t intelligit ino. vbi. ℟. q̄ dolo vel lata culpa aliqd gessit q. heredes tenent. Si vō ex leui culpa nō tenent heredes nisi in casib⁹. iiij. quoz tres ponūtur in l. i. C. de here. tu. ¶ Damnus si illo fuerat inchoata ꝺ̄ tuto: ē. ¶ Secūda si aliquid ad eos pueniet de reb⁹ administrati. ¶ Tert⁹ si de bonis administrati alijs ex gſa p̄cessit. q: ff. ꝺ̄ fur. l. si pignore. vbi spēs lucri ē. et alteno lari gri: t bñficio sibi debitoꝛ acquirere

¶ Quartus ponit in glo. d. l. cū oñdimus. ſ. si nō explicet inchoata p̄ desū cū: q: tenet de leui etiam. l. q. eqd. C. arbi. tut.

¶ Utrū scienter cōmittēs administrationē indigno teneat ipse de mala administratōe. ℟. q. sic ꝑz in glo. i. c. ex̄rōe de eta. t q̄li. allegat. ff. ad munici. l. lucius. ℟. impator. ff. de ma. q̄uē. l. i. i p̄n. per totum. t peccat mortaliter.

¶ Quis dicat habere administrationē i ecclīasticis. vide. ℣. legatū. i. ℣. xvi.

Dmonitio

an dēat fieri ante denūciationē. ℟. q. sic. est glo. in. c. q̄ſr t q̄ñ. el. ij. de accu. t no. gl. in. c. licet hely. de simo. vide de hoc. ℣. denūciatio. in p̄n. t. ℣. ij. t. x.

¶ Utr̄ añ admonitōz ꝓstituat i mora t q̄ē obligat⁹ ad aliqd dādū vel faciēd. fine. determiatiōe tp̄is vide. ℣. mora. ℣. i.

Doptio

est legitim⁹ acc̄p quez q filī⁹ nō est p̄ filio habetur pene nāz imitās. ff. de adop. i glo. di vltim. aūt vt habet i. l. i. t. ij. ff. ꝺ̄ adop. q: vna ꝺ̄ arrogatio q: rogāt. i. interroga. t q. an velit istū hr̄e p̄fem t p̄ istū i filiū. ¶ alia stat i nole generali: t supponit hic p̄ specie: sic in hoc nole creditor. ff. si cer. pe. l. i. t. ij. ℣. mutui.

1 ¶ Utrū adoptio t arrogatio in ois⁹ ꝓueniāt. ℟. q. sic: nisi i aliqb⁹ ſpālib⁹ q̄ sunt. v. ¶ Primū q: adoptio fit cū iussibus mgr̄atus cōpetentis auctoritate vū tñ apud eū plena sit actio. ſ. merā t mistā ſperiz. C. de adop. l. i. Arrogatio aūt tñ fit auctoritate p̄ncipis ibi. e. m p̄n. ¶ Secōm in arrogatione regrit vtriusq̄ vbū exp̄ssū i adoptōe nō. Sñ ibi nō p̄t arrogari: ſz adoptari sic. ff. ꝺ̄ adop. l. ij. t. l. in adoptiōi b⁹ hec p̄bat. ¶ Tertiū q. arrogatus arrogatū t res suas t liberos qui erāt in sua p̄tate subiciat p̄tāti arrogatoris. ff. ꝺ̄ adop. l. xi. ℣. vl. Adoptio vō nō nisi i casu q̄ñ. ſ. dat auo materno: vl si post emācipationē genuit filiū t auo p̄no ꝺ̄cidit. ibi. ꝺ̄ ado. ℣. si vō arrogat ergo q. est sui iuris. adoptat vō exp̄ñs i alīca p̄tate. ¶ Quartū q. arrogator tenet satisdare de restituēdis illis bonis p̄tis ad ℟ō cēnt ventura si arrogat⁹ p̄manſisset in statu suo. ff. de adop. l. nec ei. ℣. fi. ¶ Quintū q. si arrogator emācipauerit eū vel exhr̄ēdauerit sine cā tenet ei relinq̄re q̄rtam partē suoz bonoz coz. ſ. q̄ hitur⁹ fuisset ab intestato: ſm gl. i. l. si arrogator. ff. e. q̄ q̄rta nō est augumēntata p̄ aut. ꝺ̄ tri. t se. ſm bar. ibi insti. de adop. ℣. cū aūt ipubes adoptiuo vō nihil tenet ꝺ̄ necessitate relinq̄re. C. e. l. i. t. ij. Si tñ moriat adoptator sine testō succedit in bonis eius. l. pe. C. de adop. post medium nisi sit legitime emācipatus.

2 ¶ Utr̄ arrogat⁹ in filiū filij sui acquirat q̄rtā partē bonoz sicut arrogatus simp̄r. ℟. a ꝛo in fi. insti. de ado. q: si p̄ adoptat aliquē loco nepot̄. si filius ꝓsentit mortuo suo p̄re hic arrogat⁹ i p̄tatez filij cui arrogat⁹ fuit trānsit: nec agnoscit auo su⁹ hr̄es. Si aūt filī⁹ non ꝓsenserit mortuo p̄re nō reincidit in p̄tatez: ſz agnoscet auo suus hereꝛ: vl tāq̄ nepos: ſz i filiū si adoptauerit. et tāq̄ eū q̄ē vl sua⁹ voluisse et sibi hr̄ēdē. idē dic ꝺ̄ adoptato i nepot̄. vl ꝺ̄ iceps q̄ ꝺ̄ post fieri vt ibi. t. e. adop. ℣. excepto q. si trānsit i p̄tate p̄tis adoptiui. et q̄ ꝺ̄cit de masculo dic de femina

¶ Utr̄ fiat adoptio si q̄s dicat coā 5 milite accipio te i meū filiū. respōde pa. l. c. unico ꝺ̄ cog. le. q. ñ. l. ñ modo C. ꝺ̄ pba. nisi fuer⁹ forma ꝺ̄ q̄. ℣. l. q. si at auctoritate mgr̄at⁹ vel p̄ncipis q̄ ꝺ̄ est ꝺ̄ sabbatia adoptōis t verbū i arrogatione vt dictum est in prin.

¶ Quis possit adoptari. ℟. q. q̄s tas 4 masculus quā femina. ff. de ado. l. adoptio dūmō sit p̄ius. l. nec̄z abnās. ff. eo. nec p̄ procuratoꝛē fieri p̄t. l. post mortē. ℣. nec̄z. ff. e. Rōnem hui⁹ habes p̄ bar. i. l. gallus. ℣. forsitā. ff. de lib. t po.

¶ Utr̄ q̄s possit adoptare i sexū vl 5 roꝛē. ℟. q. nō vt. l. nec apud. C. ꝺ̄ hered. insti. t ibi ang. ita q. nec etiam i patrē quia contra naturaz

¶ Quis āt ñ p̄t adoptaꝛ. ℟. q. castra 6 ti et dicuntur castrati q. sic nati sunt vt nunq̄z generare possint sed spadones sic t dicunt hi quibus abscisuz est cū spata vel cultello item nec femine nisi ex rescripto p̄ncipis in solatio filiorum amissoz. Item qui nō precedit p xesu. ānos eum quem vult adoptare vel arrogare hec habentur Insti. de adop. Item qui non habet. lx. ānoz non potest arrogare ꝛz adoptare possit nisi iusta causa intercedēte. l. si pater. ℣. vlti. ff. de adop. Et iusta causa est morbus aut cūiunctio persone alte debet intendere generationi vt in. d. ℣. vltimo

¶ Utr̄ impediat matrimoniū vide. ℣. 7 matrimoniū. iii. t. xiii. impedimento.

Donatio

que sit dē q̄ oneratio: vtr̄ regrat actū cōpetē. ℟. q.

sic dicit.n.damas.dñi.li.q.q: ꝑdixi sum⁹ ex duplici iudꝫ.i.intellectuali t sẽi bili ita deo duplicẽ adoratiõnẽ debem⁹.s. i ala q̃ ꝓsidet i interiori motu aie t corporali q̃ ꝓfitet in exteriori motu corporis.t qz in oꝫ⁹ acuꝫ⁹ latrie:illõ qõ ẽ exteri⁹ referẽ ad illud qõ ẽ interi⁹ sicut ad principali⁹:ideo exterior adoratio fit ꝓpter interiorẽ.vt scilicet ꝑpter signa humilitatꝫ que corporaliter exhibem⁹ excitẽ affect⁹ nostr⁹ q̃ ꝓcedit ꝑ sensibilia ad intelligibilia.Unde genuflexiões signãt nostrã infirmitatem respectu dei:t ꝓsternim⁹ nos q̃si nihil nos esse ex nobis.ꝓfitentes

1 ¶ Utz adoratio regrat locũ dñmia ti.ꝙ.q nõ ꝓncipaliꝫ q̃si sit de necessitate ei⁹.ſz bñ regrit fm ꝓdecentiã:sicut t alia signa corporalia. fm illud io.ii.dom⁹ mea domus oronis vocabit.t iõ io.iij.Venit hora in qua veri adoratores adorabũt in spũ q est ꝓncipalis actus adorationis:vt dictũ ẽ: Loc⁹ ñi regnẽ:nõ ꝓpter eũ q adoratur:ſz ꝓpter adorãtes. ¶ Primo propter loci ꝓsiderationẽ:ex q̃ spãles devotionẽ ꝓcipiũt adorãtes:vt exaudiant vt ps.iij.ꝙ.viij. ¶ Secũdo ꝑpter sacra misteria t alia sanctitatꝫ signa q̃ ibi continent. ¶ Tertio ꝑpter cõcursũ multoꝝ adorantiũ:ex q̃ oro fit magis exaudibilis:fm illõ math. xviij.vbi duo⁹ vel tres ꝛc.

2 ¶ Utrũ tres ꝓsone in deo adorentur vna adoratione.ꝙ.q sic:qz sicut i eis est vna ẽntia:substãtia t excellentia: ita vnus honoꝛ t reuerentia eiſ debet t ꝑ ꝓ̃s vna adoratio.

3 ¶ Utz alq̃ creatura sit adorãda.ꝙ. q sic,ꝑpter quãdã dei excellentiam q̃ deo debet reuerẽtia quã quedã creature ptic̃pãt nõ fm eq̃litatẽ:ſz vt dicit fm quãdã ꝑticipationẽ.t iõ alia veneratione veneramur:deuꝫ q̃ꝫ ꝓnet ad latriã.Alia veneratõe veneramur creaturas quãdã excellẽtes:qõ pertinet ad dulĩã.ꝓterea cum ea q̃ exteriora agũtur sint signa interioꝛis reuerẽtie:quedã exteriora ad reuerentiaꝫ ꝓnẽtia exhibent excellẽtib⁹ creaturis inter q̃ maximũ est adoratio. Sz aliqd est qõ soli deo debet qõ est sacrificiũ.Hoc elicit ex augu.x.de ciuitate dei fm ergo reuerentiã excellenti creature debitam nathã adorauit dauit.iij.Re.i.ſz vo excelẽtiã q̃ deo debetur Mardocheus noluit adorare Amã timẽs ne dei honorem trãsferet ad hoiez:vt dicit hester.xiij.

¶ Utrũ humanitas christi sit adorãda cultu latrie.ꝙ.q hũdo respectum ad humanitatẽ christi in se sic nõ ẽt adorãda latria cũ sit creatura:ſz solũ illa q̃ dulia dignior est fm glo.sup illõ psal.Adorate scabellũ pedũ ei⁹. Habendo tñ respectũ ad vbũ cũ q̃ ẽ vnita hypostatice:sic deberet ei latria:qz vna adoratiõe adorat suppositũ t nãta q̃ nõ adorat ꝑ suppositũ. Christ⁹ aũt est nomẽ ꝓne in duab⁹ naturis Hec ex ricar.in.iij.di.ix. 4

¶ Utrũ imago christi sit adorãda latria.ꝙ.q ꝓsiderãdo eã ꝑut est q̃dã res sic null⁹ honoꝛ ei debet:sicut nec alicui lapidi vel ligno. Sed ꝓsiderãdo ꝑut imago christi:tũc qz ides motus q̃ est in imagine est i imaginato. ideo vn⁹ honoꝛ debet imagini t imaginato.t ꝓpterea cũ xpo latria adoret:sic t eius imago:qz vt dicit dama.iij.li.c. viij.honoꝛ imaginis ꝓuenit ad ꝓthopitũ.i.imaginatũ.de hoc est ter.in.c. venerabiles de ꝙse.di.iij.nec ob.illõ exo.xxvi.Nõ facies tibi imaginẽ ꝛc. qz illud,ꝓhibitũ fuit,ꝑ eo rpe quo deꝰ naturã humanã nõ assũpserat:qz nõ figurari nõ poterat.sec⁹ in humanitate assumpta:ꝓpterea imagines sunt 5

libri simplicius ad eoꝝ instructionẽ recte a scis iudẽ.vt i.e.q.latũ ó ꝙse.di.iij.

6 ¶ Utrũ crux xpi sit adoranda latria.ꝙ.q honoꝛ siue reuerẽtia non debet nisi rõnabili creature. Insensibili vo nõ debet nisi rõne nature rõnabilis.t hoc dupliciter. ¶ Primo inquãtũ reputat creaturã rõnalẽ. ¶ Secũdo inquantũ ei cõiungit quocũq modo. ¶ Primo mõ solent hoies venerari imagines regio. ¶ Secũdo mõ ciuitellẽ.Utrũq aũt venerant hoies eadem veneratõe q̃ t regẽ.Si ergo q̃rat de cruce q̃ xpo fuit crucifixus an sit adoranda:dico q̃ vtroq mõ ẽ veneranda. ¶ Primo qz reputat figuram xpi extẽti in ea. ¶ Scdo ex ꝓtacto ei⁹ ad xpi mẽbra:t ex hoc qz eius sanguine ẽ ꝑfusa. Cũ vtroq mõ adoratur adoratione eadẽ cũ xpo.i.latrie Et iõ crucẽ allogmur t ꝓpiccamur q̃ si ipsum xpm.Si vo logmur de cruce xpi in alia nã.i.lapidis:ligni t huiusmõi sic veneramur tñ eã vt christi imaginẽ quã veneramur adoratõe latrie:vt dictũ est.Alig tñ vt tho.tenẽt in iij.q.xxv.q crux xpi.in q̃ pependit nõ adorat eadẽ adoratiõe.i.latrie cũ verbo cũ nõ pineat ad ꝓsonaꝫ ei⁹ q̃si pars ei⁹:sed rõne ipdulie in q̃ est q̃dã res xpi:rõne cui⁹ vestis siſr t alia que ad humanitatẽ eius referunt ipdulia adorant.ſz scũs Bonau.in.iij.dis.ix. dicit q̃ illa crux vt est res quedã non dz adorari latria nec dulia.sed adoratione cuiusdã honoris t reuerẽtie tantũ ꝓ instrũ nre salutis.sicut etiam fuere mur Sacra.Pro eo q̃ sunt Justꝛa nre salutis:t quelibet hap pot teneri. 7 ¶ Utrũ mater xpi sit adorãda latria ꝙ.q nõ cũ sit pura creatura:qz tñ est mater dei qõ est excelentissimum:ita q̃ excellẽtius pure creature ꝓuenire nõ pot.Ideo sibi nõ tñ ꝓuenit honor dulie:ſz etiã ꝑdulie:q̃ ꝑ dulia maior fm glo.ꝛere.xiij.c.

¶ Utz icõz relige sint aliq̃ mõ venerãde.ꝙ.q sic vt vult augu.i. de ci. dei qñ aliqs afficit ad aliquẽ ea q̃ sibi ẽ eo reliquunt:post mortẽ veneratur nõ tñ corp⁹ t ei⁹ partes sed cuam alia exteriora:vt vestes t huiusmodi ¶ Manifestũ est aũt q̃ scõs dei venerari debem⁹ inquãtũ sunt mẽbra xpi: filij t amici t intercessores nri. Et iõ religas icõz ẽclesiaꝝ i eoꝝ memoriã honorẽ ꝙnuo venerari debem⁹.Etiã t xpõ eos honorat i eoꝝ ꝓsentia miracula faciendo. 1 2

¶ Quid aũt sit latria.vide.ꝑ latria t idulia in.c.suo. 9

¶ Utrũ aliqs ꝓssit adorare aduersarium sine peccato.ꝙ.q nõ etiã si xpõ sore credat tñ interi⁹ vel exteri⁹ condicto exhibeat actualiter:qz ipsa nouitas rei insolite ꝓsiderationẽ t animaꝝ actualẽ requirit:si cui vi de trã virginẽ q̃ cogitabat q̃s ẽt talis salutatio.In adoratõe vo hostie sufficit hãc cõditionẽ habere habitualiter.i.si cõ secratio debita est facta,ꝑ eo q̃ hostie consecratio est ꝓsecta. 10

Dulia quid est.ꝙ. fm alexan.

Seqꝫ tcõ e tractanꝫ ó adulatione est peccatũ ex sermone vane laudis alicui exhibito intẽtõe cõplacẽdi. Laudare enĩ aliquẽ de q̃ nõ est laudandus:vel plꝰ q̃ est laudãdus: vel nõ eo fine q̃ fieri dz peccatũ est.t de hac xxv.di.ꝙale.vi.q.i.sũt primi.xiiij vij.sũt nõnulli.t.xi.q.iij.nẽo prorũ. 1

¶ Utrũ adulatio sit peccatũ mortale ꝙ.fm alex.vbi.ã.q tripler est genus adulationis. ¶ Dicũ q̃ dicit maliũ bonũ fouẽdo peccatoꝛi in peccatis.t hoc est mortale.Quod intelligo si malum tale ẽſz mortale fm glo. 2

e.sunt plimi.g.c.sunt nōnulli.t.c.ele/
ricus g.lxvi.di.fecus si illud malū qō
laudat est venale.quia nūc adulatio
esset venale peccatū.xxv.di.§. aliās.
¶ Secundū genᵘ adulationis est qō
fit intēto nemīi nocēdi.ſs vt alicui p
sit vel cōplaceat: vel alia vtilitatē pse/
quat. t laudat in illis q nō sunt pec
cata.t istō ē venīale.si vo sit intento
nocēdi alteri.hec alteri pōsit ē mortā/
le. vī. n. facere libidie mortali. ¶ Ter
tiū genᵘ ē circa ea q nō sūt peccā: t nec
pdest nec obest.ſs tñ pōt prōpnū ōi gnāt
pp assiduitatē.t est mortale.ſ. vl in eo
cui adulat.puta q p adulationē mor
talr peccat in ſuperbia vel alio mō.vel i
eo q adulat.vt puta q nō timeret de/
um offendere t ēt dat cām alteri pec
cādi mortalr ex adulatōe.laudare āt
aliquē ñ mēdacit ad finē bonū vicius
ñ ē.nec adulatō.ꝑcor.tho.ſa.fe.q.cxv
2 ¶ Vltr ſpetās bñficiū p adlatōem
teneat resignare.&. Alle.vbi.ō. q ꝺs
reduci ad nūᵐ ab obligo. Et si nom
seruiret ei in alio: nisi in hoc quod sib
adlāret.credo q idigne recapet. t re
signare tenetur.sicut ille qui seruit in
turpi offō. Turpe aūt officiū ꝺr cui est
ūnerū peccatū.hec Alle. Sꝫ tu ō hoc
die latᵉ.ſ.simonia. v.§. iuſ.
3 ¶ Vltr dare adulatori ibᵒ sit pcīi.&.
q tale pcīm ē dare qīa ē adulatio pp
quaꝫ dat si venale venale.si mortale
mortale.vt ꝑs.lxxxvi.di.c.dōare.t du
obᵒ.c.fe.t sic intellige tho.scōa sōe.q.
cxvij.dare tñ adulatori: nō pp adula
tionē.ſs ppter pcīam ad sustētationē
nature nō est pcīm.vt i dict.c.no.adꝫ
dic de dūbᵇ histriombᵘ.vt i dict.c.
4 ¶ Licit adulatio phibet.t si exerceāt
ad lucrō ꝫ ōgrad ādi sē.xlvi.di.c. clicᵘ.
5 ¶ Adulatio fit ēmoꝫ modis ſm ale.
vbi.ō. Pōt laudādo bonū qō ñ hūt
scō auxēdo bonū qō hūt p ꝫ si
Tertio laudādo malū qō hūt vicēdo
boni. Quarto minuēdo malū ipsū. t.
dicēdo nō tā graue pcīm. Primi duo
modi sunt venialia pcā nisi immoderat
prēpᵗᵘ dei vel i eo q laudat: vel in eo q
laudat. tertiᵘ t ꝙrtᵘ modᵘ ē pcīm mor
tale: si malū sit mortale.ſa.d.§.al.i.gl.

Dulteriuꝫ est alienī thoꝝ violatio. vñ ꝺ adulterio q̄si ad alienū thoꝝ accessio.xxxvi.q.i.§. cū ergo. t aliqñ ē simplex.ſ. qñ solū alter ē solutᵘ. qñꝫ duplex.i. qñ ābo sūt ꝑiugat.

¶ Quotmōis cōmittit.&. Fm alex. 1
scōa scōe tractatu de adulterio. q. p/
pe ē solū qñ go accedit ad alienā vxo
rē. Scōo ēt qñ ꝑiugatᵘ peccat cū solu
ta. Tertio ſm q̄ndā iuris iterptatoꝫ ē
qñ go ita ardēter amat vxorē q ēt si
ñ eēt vxor ꝑcubēi vellet cū ea vī eōrio
vxor viz. sic intellige.c.ozigo.xxxij.q.iuſ.

¶ Vtrū sit maximū mortaliū peōz. 2
&.q.ō. ibidē q nō quo ad deū: sed est
grauius incestus vel ꝺ naturā: ſs quo
ad penā sit grauissimū.

¶ Que ē pena tā viri q̄ vxoris adul/ 3
terātis.&. Fm glo i.c.tuc.de pcura. q
mulieri oli erat pēa capitᵃ. vt.C.ō adl.
l. castitati hodie vō puᵇ ꝺberata re
trudit in monasterio.C.de adult.aut.
ſs hodie.est t alia pena: qz Fm pa.i.c.
plerūq. de dote.pᵒ di.re. mulier pdit
dotē: t vir donationē ppter nuptias si
mfimoniū separet p ſniam iudicis ec
cliastici. alᵃs nō Fm io.an.pa.tñ ibidē
tenet q si est notoriū adulteriū: qz tūc
cū possit pp ꝛia auctoritate vir expelle
re vxorē: t eōrio lucrat qz si petet ob
stabit ei exceptio adulterij: pdet etiaꝫ
mulier donationē ppī nuptias quā ex
pacto aut statuto debebat lucrari solu
to matrimonio. bona vō parafrenalia
nō pdit Fm doc. qz i penis vō ba debēt
restringi regula ꝺdia. de reg. iu. lib. vi.

Quāuis glo. in.d.c. plerūq; teneat q
pdat.ē t ſtia pēa: qz amittit ius peēdi
debitū. ō q dicā. j. ꝺbitū. §. vii. si tñ re
cōciliāt recuperāt oia. vt i.d.c. plerūq;
4 ¶ Vtrū mulier adultera teneat reue
lare filiū quē de adulterio suscepit: t
quomō teneat satisfacere.&. Quis di/
uersi diuersimode hic dixerit ego cre
do opi. pa. in.c. officiū de pe. t re. nullī
simā qui dicit sic: aut nullū iminet pe
riculū. t verisīle sibi credet: vel pōt ꝓ
bare: t sic tenet reuellare: aut nō pōt
ꝓbare: nec sibi credet: t sic nō tenet
qz induceret sibi scandalū sine aliqua
vtilitate. ar. ij. q. vij. plerūq; boni. Item
iminet periculū sibi vel alteri t sic nō
tenet: qz i reuellādo iminet periculū
aliᵘ: in nō reuellādo solū piculū rei.
t int duo mala minᵘ est eligendū. xxij.
vīsti. c. nemo. Satisfaciat ergo ꝺ suo
q̄nū pōt dānificat, sicut sūt q nutriūt
pacē. vel ꝓuant hīdūtate ppter ipius
pacē. vel ꝓuant hīdūtate ppter ipiuꝫ
t doleat nō posse plene satisfacere t si
ipsa nō pōt satisfacere tenet adulter:
si scit vel ꝓbabilr credit q sit eiᵘ filiᵘ
si mo hoc facē pōt sine scādalo. ar.
c.fi. de iniur. alᵃs non. Mecſob. regula
q scādalizauerit. de reg. iu. vbiōr vti/
lius eni scandalū nasci ꝑmittᵗ q̄ꝫ ve
ritas deseraᵗ: qz intelligit in iudice t
teste: nō in denūciatiō ē Fm eundē pa.
5 ¶ Vtrū filiᵘ q ē in possessione filiatio
nis teneat credere mri dicēti eū esse
spurīū vel suppositū.&. Pa. in.c. per
tuas. de ꝓba. q. nō. t tenet doc. in.l. fi
liū. ff. de his q sunt sui vel ali. iu. t.l. si
vicinis. C. de nup. t ibi dicūt fatuū fu/
isse illū q regno renūciauit ppter di/
ctū matris. t dicit pa. ibi eūꝫ hoc p/
cedere si ambo parētes negarēt eū fi
liū. vt ꝓbat in.c. trāsmisse. in fi. iuncta
glo. in verbo indutis. qui fil. sint le. t
ter. cū glo. in.l.i. §. ij. ff. de car. edic. t
l. si posthum⁹. ff. de li. t posthu. t hoc

vez nisi ꝓbēt tempore conceptionis
nō cōcubuisse simul: vel ppter absen
tiam: vel ppter infirmitatē. imo plus
dico etiā si ꝓbaret q adulterabat
ēt quodā alio tempore conceptionis
dūmodo vir eius habitaret cum ea.
censebit nihilominᵘ talis filius legiti
mus vt in.l. nules. §. defuncto. ff. de
adulte. Ratio quia in dubio debemᵘ
fauore filioꝝ sic interptari. vt no. pa.
in.c. intellexim⁹. de adul. t sacit. c.l. si
vicinis. t.l. quia semp. ff. de in ius vo.
¶ Vtrum autem dictus filius post cō 6
pletā prescriptionem debeat sibi face
re conscientiā de successione in bonis
si ꝓbet vel sibi constet non fuisse le
gitime concepti. &. q non vt patebit
ex his que notant in ti. de ꝓscript. §.
xlvij. Secus ante cōpletā ꝓscriptio/
nem: qz si credit t ex scrupulosa ꝓsci
entia existimat verum matrem dicere: t
se esse illegitimū sic tenetur abstinere
a bonis patris putatiui: nisi esset talis
conditionis q alio modo non posset
vivere: qz sic necessitatē vite. posſs ca
pere: marie nō erūnt alᵃs qb⁹ debe
ret i ista necessitate: t ꝓponere satis/
facere: si ad pinguiorē puenīret for/tu
nā. vez est q de ꝓsumpta bona fide ou
rāte nō tenet ſs hoſt. t rodo. thūc. cō
rāte nō tenet ſs hoſt. t rodo. thūc. cō
stituit i possessione filiatōis. t iciprᵗ ꝓ
scribere qñ incepᵗ esse noiari seu repu
tari p filio legitio. vt no. i. d. c. p tuas.
¶ Vtrū adulteriū cōmutat sine dolo 7
&. q nō vt ꝑs in. l. si ex lege. ff. ō adul.
vbi errātes in iure excusant a pena in
cestus t adulterij. facit. c. lucrecia: alᵃs
est sub. c. proposito. xxxij. q. v. Et hoc
intellige Fm glo. in. d. c. nō quo ad cul
pam: quia peccat mortaliter quicūq;
eum cōmittit ex mera fine ex igno/
tia vel errore iuris. Secus si ignoꝝ
tia vel errore iuris. Secus si ignoꝝ
tia facti q excusat a cīpa pena q: erēdi
du ēē q erat adulter. Et qñ omnia

er coactione absoluta: dñi ñ in anio nō ꝓsentat: ꝫ q̄ ad penā obligat fm pa.i.c.t ñ necesse hī ó po. post di.re. q̄ aut iogmur de pena cōpositi: vel pena pōtionis ppie iurbe: vt dos sen donatōis ppter nuptias. t sic excusat error enī iuris. vt.l.si adulterū.ff. de adult. t.ar.in auc.desponsa nupturo. C.ó incer. t inna.nup. t ꝫ io.and. t cōiter doc.in.d.c.t ñ necesse teneāt ꝫrū.s. q̄ error iuris nō excusat a pena tamē bar.in.l.qui ɔ. C.de incestis è cuꝫ pa. quia nō est in dolo q̄ errat. vide.ſ. dolus.§.i.t.ij. aut iogmur de pena perdi nonis lucri: t sic error nō excusat nisi sit iuris. vt in.l.ne passim.C. de iur. t fac.igno. sibi excusat a dolo metus enī ꝑditionalis. vt in.d.c.ꝓposito.

3 ¶ Quō dē notorīū adulteriū.g.pa. in.c.inciderim⁹.de adult.publice. vbi adulteras q̄ stat ī domo cūꝫ publico ꝓcubinario: t ꝓuincit notorie ó adul terio q̄ habet cā in mēsa: in domo: t i lecto: vt in.c.fi. t in.c.tua.de cohā. cle. t mu. vñ i.l. furē.ff. de fur. t i.l. ca/ pite q̄to.ff. de adul.no. q̄ adulterū dī notoriū q̄ vir t mulier deprehēdā tur in lazebris se osculātes t huiusmo di actibus ꝓpinqs adulterio. facit.l.si qs nō dicā rapere.C.ó epi. t cle. ites q̄ passim admittit viros cā adulterij vt in.l.palā.i.pn.ff.ó ri.nup. t qō not. in.c.cum i diocesi. de vsurio.

9 ¶ Vtrū spurij possint īstitui hēdes. et quō succedāt. vide.ſ. filiꝰ.§.i.ij. t.iij.

Duocat⁹ dī ille qui in iudicio apud eū qui iurisdictioni p̄est desiderū suū vl amici exponit: vel al terius desiderio ꝫdicit.l. sciendū.§.i. ibi p̄ soc. t l.paul⁹. la ꝑma t ibi bar. ff. de legatis. t ió cōsulens in camera non ꝓprie dī aduocat⁹ Ita q̄ phibi re aduocari nō censet, phibere ca/ riera ꝓsulere vel allegationes in scri pto facere fm pa.in glica. de postul. tenet bar.in.l.i.ff.ó va. t extraor.co. t debet cē uniperit⁹ t studiose p qn quennū saltē: t iuramēto vocatꝰ pro banus.l.nemini.C.ó ad.di.iudi. t no. bar.in.d.l.i.

¶ Sed qui sunt q repellūtur ab ad/ uocādo.g.q̄ multi ó quib⁹.iij.q.vij. infames. t est ó ius. Nō cuiq; dat q̄ postulet: imo negat. addit⁹ pene: ser/ uus puer actor arene luminibus ca/ rens mulier muliebria passus. t mul/ ti alij repelli pñt quos omitto, solūmō dicā de his qui sine petō aduocare ñ possūt: q̄ sūt in triplici ofia.ſ. hereti/ ci t ceteri excōicati. secūdi elici. tertij religiosi de quib⁹ lat⁹ p̄sequemur. 1

¶ Heretici t infideles t excōicati p 2
pter suspitiones hereſis nullo modo pñt aduocare. l. nemo. C. ó postlu. t.l. nemo. la.ij. C. de epi. au. de pe. di. i. ne mo. vl i so. ó here. excoicam⁹. el ꝑmo

¶ Excōicati etiā repellūt.ij.q.ij. ex 3
cōicatos. ó excep. c. exceptionē. t oēs supdictos t quēlibet ipsoꝝ admittēs iudex graviter peccat. vt ꝓ3 in.d.c. ne mo⁹ vel in foro. t in.d.c. excōicatos.

¶ Vtrū epi t alij superiores possint 4
aduocare, p alijs. g. q̄ nō cora eccliastico vel ciuili iudice. vt.ij.q.i. te quidē lxxxiij. di. perlatuꝫ. t. c. epōs. xiij. q. v. denicq; xxi. q. iij. per totum.

¶ Vtrū sacerdotes possint postulare. 5
g. q̄ nō possunt neq; cora eccliastico vel ciuili iudice nisi in quattuor casi/ bus. vt in. c. fi. de postul. ex ne cle. vel mo. sacerdotib⁹. xv. q. ij. c. vnico. i gl. xiiij. q. v. denicq; Prim⁹ casus est pro se. Secūdus, p eccliā suā. Tertius, p psonis sibi ꝫiunctis. t hoc intellige q̄ nō pñt habere aliū: vel nō ita bonā Persone aūt cōiūcte sunt ī isto casu vsq; ad quartū gradū. C. de epi. t cle.

aut.licenti.l. C. de adue. di. in l. peti/ tionē. ¶ Quarto casu est q̄ miera/ bilibus ꝑsonis: intelligo miserabiles personas oēs illas que per se propriā cām non pñt ministrare vel eccliastico auxilio indigētes. lxxxvi. di. c. fi. in fi. t lxxxvij. di. defensionis. C. q̄ ipera. inq; pa. t vidu. p totū. In criminali ó o cō/ rā seculari iudice nullo modo possunt vt. ſ. dicam. §. vij.

6 ¶ Vtrum diaconi vel subdiaconi bñ ficiati vel nō bñficiati possint aduoca re. g. q̄ cora secl̄ari iudice ūpñt. c. i. ó postu. nisi pro cā sua vel eccliē suē: vel miserabiliū ꝑsonaꝝ: fm spe. ti. de ad uo. allegat. d. c. i. in q̄ glo. dicit etiaꝫ q̄ ꝑmiserabil⁹ ꝑsonis ꝫ allegat. d. c. fi. Et sic patet q̄ in oi casu pñt in quo t sacerdotes in foro seculari pñt. Lo/ rā aūt eccliastico pñt fm ino in. d. c. i. bñficiati tñ nihil querēt ꝓ salario: sed oblata spōte recipe pñt. xv. q. ij. c. vni/ co: ꝫ gl. dicit q̄ nō seruat q̄ nēo mili tat stipēdijs suis. c. cū ex officij ó ꝑceri.

7 ¶ Vtrum in minoribus ordinib⁹ ꝑsti ti possint aduocare. g. q̄ si sunt bñfici ati nō pñt, nisi cora eccliastico iudice. c. i. de postu. limita hoc fm pa. t hosti. q̄ hñt sufficiēs bñficiū ad eoꝝ sustē/ tationē: q; si nō hñt pñt p aduocatio/ ne agrere sibi: etiā si sunt diaconi vel subdiaconi. Si aūt nō sunt bñficiati: pñt tā cora eccliastico quā etiā secu/ lari i cā ciuili. In cā aūt criminali nul lo mō pñt cora seculari iudice ne cle. vel mo. c. sniaꝫ. xxiij. q. viij. his a qb⁹. li. di. aliquantos. Quidā tñ dicunt eos posse pro reis postulare t appellare: t c. eos: ꝫ tuti⁹ est in tonī abstinere. d. c. sniam. t no. d. glo. in. d. c. aliquantos.

8 ¶ Vtrum religiosus possit postulare. g. q̄ nō nisi cū vilitas monasterij ex posceret abbe ꝑāte. c. ex ptē. ó po/ stula. Exceptāt etiā ad canonicas re/ gulares ibidē ꝓ3. Ex hoc dicit pa. q̄ oꝝ ꝑdicta vno sil cōcurrūt: ale nullo mō et cora ecclesiastico iudice et aduoca/ t⁹ vl procurator pōt. Si ó ꝑdicta vno ꝫcurrāt pōt etiā cora iudice secl̄ari. ar. in. c. i. t. c. fi. e. g. intelligo i cā ciuili vbi

¶ Vtrum ꝓpter lucrum applicandū 9
monasterio abbate ꝑāte possit mo/ nachus eē aduocat⁹ vel procurator. g. ino. in. c. cū. ꝫ. t. ij. de sen. t re iud. q̄ etiā ꝓ laico pōt esse aduocat⁹ t procura tor monachus ꝓpter vilitatē mōaste ri: t ita dī q̄ dictus seruatur. Sꝫ ꝫ trariū q̄ nō possit tenere io. an. Ego ūt dico cū pa. in. d. c. et patre sore magis honestū t equum vt abstineat ar. c. nō magno: ne cle. vel mo. t. xvi. q. i. alia ē cā. Aduerte tñ q̄ clerici vl monaci so lā phibēmur ut viri postulare, q̄n indif/ ferēter exercere volūt talia officia fm ino. in. c. vnico. de ob. ad rō. Secus si volūt solū assumere in vna cā. t hoc se quit archi. in. c. pucit. lxxxvi. di. t placꝫ t videt equum licet colle. in. c. dilecti. de arbi. tenear q̄ nec etiam in vna cā t forte verius.

¶ Vtrū aduocat⁹ tenear grat̄ pro ipo 10
tēte aduocare. g. pa. i. c. i. de offi. iudi. Nō. distinguit sic: aut est potēs ad sol/ uendū t sic ē vera opi. Bal. q̄ dicit q̄ nō tenet: sed index dꝫ sibi ꝫstituere la/ riū fm facundiā t ꝓ mō litis t con suetudinis patrie. ut in. l. i. §. in honora rijs. ff. de va. t extraor. co. g. Aut ē ipo te: t tūc tenet gratis aduocare lege tene: t tūc tenet gratis aduocare lege divina hoc ꝓ cipiēte. ¶ Bath. xvi. Dili ges primū tuū sicut teipsum: t credo q̄ peccat mortaliter q̄n scit talem impo tentem incurrere notabile dānum et defectū aduocati: si requisitus eum nō adiuuat gratis. Secus si leue dānum quia tunc esset venale. Et similiter in/ der peccat mortaliter vel venialiter si

cut aduocatus: si scies talē impotentē
nō punget tibi de aduocato: precipi-
do alicui ipiori: q̄ gratis aduocet p ta
li impotēte. Et si ei nolunt obedire po
test ⁊ debet eis interdicere officiū ad
uocationis. l. prouidendū. C. de postu.
ar. l. moris est. ff. de penis ⁊ in. l. i. ff. de
offi. presec. vr. ⁊ in. d. c. i. Et cū cauet
ne pretior: offerat aliū ptē. vt no. bar.
in. l. alicuius. §. ne pretiosce. ff. ō of. pfi.

11 ¶ Utrū aduocare possit q̄s ꝺ cum a
quo recepit beneficia sine vicio ingrati-
tudinis. ⁊. q̄ nō. ut ꝓ l. c. ff. de postu.
imo possꝫ dōatio reuocari. ar. d. c. ff.
uicto. c. ff. ō dona. ꝫ adūte q̄ beneficiū
datū p mercede laboꝝ ⁊ seruitorum
nō ē gratuitum beneficiū facit. l. acq-
lius regulas. ff. de dona. vbi dōatio fa
cta magistro rōne discipline non ē me
ra donatio ⁊ ideo reuocari non posset
rōne ingratitudinis: ꝫ solāmō q̄ dō
nans seu beneficium ē gratuitū. Fallit
hoc quando p se vel p patre vel mre
impotēte aut p alia miserabili persona
aduocat: ut colligit ex spec. in ti. de ad
uo. q̄ tūc pōt sine vicio ingratitudinis

12 ¶ Item aduocatꝰ teneat ad restōem
si per ignorantiā: aut negligentiā suaꝫ
amisit causam clientulo. ⁊. Ido. vt reci
tat spec. in ti. de aduo. q̄ tenet. arg. l.
idem iuris. ff. ad. l. acq. Et breuiter te-
netur fm eandē Ido. qualicūq; culpa
uice ꝺdatur. ar. l. si vo ideo ꝺ empto-
rem. ff. de euic. Secus si ex qualitate
cause vel defectu p̄bationū: quia tunc
vicium ē materie nō artificis. ff. ad. l. ac-
quil. l. si seruus seruū. §. si calicem. de
quibꝰ aūt vel q̄n negligētia vel imperi
tia teneat: vide. ꝺ culpa. §. v. ⁊. vi. mul
tomagis tenet si dolo suo clientꝰ amit
tit eis. ff. de ind. l. si filiusfa. ꝺ. ol. sepe

15 ¶ Utr aduocatus sciēter defendens
causam iniustā teneatur ad restōnem
⁊. q̄ vltra mortale peccatū q̄ cōmit-
tit tenetur ꝺs ¶ Bō al. ti. restitutio ad oē
quod amisit ille ꝓtra quem patrocinia
p̄stabat sive per malicias: sive per pti-
nāciā vel falsitatē: ⁊ etiā clientulo: si eū
decepit dans ei intelligere eum habe-
re causam iustam: q̄ aliter non litigas
set. ar. C. de admi. tu. l. non ē ignotus.

¶ Quid si ignorabat iniustā causam 14
⁊. q̄ si hec ignorantia prouenit ex cul
pa sua: vtputa quia non ē peritus in iu
re: aut quia non inquisiuit a clientulo
vt debuit debita ꝫ merita cause: credo
q̄ similiter teneat ad restitutionē: nō
solum illi contra quē aduocauit verū
etiā clientulo suo si aliter nō litigasset
fm modū culpe ⁊ regulas: de quibus
ꝺ culpa. §. v. Si vo p̄fata ignorantia
puenit ex qualitate negocij: vt falsa in
formatione vel mala clientuli excusat
Tenetur tamē eā ꝺmittere postq̄ co-
gnoscit iniustitiā cause. l. rem nō nouā
§. patroni. C. de iudi. Et salarium rece
ptum restituere tenetur secūdū ¶ Bo-
nal. aduocatus. Quod credo necessa-
riū q̄n ex culpa sua puenit talis igno-
rantia: alīs nō credo nisi de ꝺ filio. ⁊ sic
ꝺs hosti. hic ꝺcoꝝdat tho. fa fe. q. lxxi.

¶ Utr aduocatꝰ possit petere salariū 15
⁊. q̄ cā nūdū incepta pōt petere, put
vult nisi in casu vbi alius bonus nō i
ueniret. ar. coꝫ q̄ no. i. l. i. C. ō epis. au.
Causa vo incepta vl finita vl q̄n alius
bonus nō inueniretur non pōt petere
nisi moderatū attēta qualitate cause:
laboris ⁊ cōsuetudine regionis. ⁊ ido
neitate aduocati: vt colligit. iii. q. vii. §
arcentur in tex. ⁊ in glo. Aduerte hic
q̄ aduocato ⁊ pcuratori nō licet face
re pactum de quota litis: neq; etiam
de certa quantitate vel re cum hac cō
ditione si vincat: quia est cadē ratio: si
cut ⁊ de promissione quore litis: que ꝺ
prohibita est: ne per fas ⁊ nefas inten
dat ad victoriā cause: ut possit conseq

promissum. Sed quando simpliciter
promittitur aliquid certum: siue qui-
nias: siue reo pro mercede: siue vin-
cat: siue perdat. Et etiam si vltra hoc
promittitur aliquid nole palmarij: q̄ ꝺ
ē modicū quid non magnaꝫ: sic valet
pactū: quia cessat ratio prohibitionis
in isto casu. Et fm hoc ꝺcoꝝ-
doc. ⁊ glo. in. l. sumptꝰ. ff. de pac. ⁊. l. i.
in verbo ⁊ si nomine palmarij. ff. ō va-
⁊ extraor. cog. ⁊. l. si bi qui. C. ō postu.
⁊. l. item. C. de ꝓcura. ⁊. l. salarium. ff.
man. qui multum intricate ⁊ varie lo
quuntur: Item no. q̄ aduocatus ⁊ p
curator non potest accipere salarium
quod excedat centum aureos i vna cā
l. i. §. in honorarijs. ff. de va. ⁊ extraor.
cog. ⁊ in gl. i. d. l. salariū. Item nō p̄sit
p̄dicte alique ꝫcūi facere cā incepta ⁊
⁊ nūdū finita cū cliēntulo. C. ō postul.
l. quisq̄s ⁊. iij. q. vij. §. item si quis.

16 ¶ Utrum salariatus de publico pos-
sit aliquid petere ab aliquo particula-
riter. ⁊. pa. in. c. i. de postul. fm ino. q̄
non ab aliquo litigante: sic nec potest
salariatꝰ medicus ab aliquo consimto
in infirmitate: sed a non litigantibus
vel sanis licite recipiūt: q̄ salaria sunt
constituta talibus solum pro litigan-
tibus ⁊ infirmis probatur ꝺ. l. antepe. C.
de p̄fess. ⁊ me. li. x.

17 ¶ Utrū possit quis aduocare p vtra-
q̄ parte. ⁊. spe. in. ti. de aduoca. q̄ sic
ar. xlv. dis. disciplina q̄si in fi. ⁊ ibi glo.
extra de postu. p̄e. bone memorie el
primo quasi in p̄in. Quod verū cre-
do in casu dubio: alīs non: quia q̄ndū
causa ē dubia potest aduocatus patro
cinari sine peccato fm Rod.

13 ¶ Utr aduocatꝰ possit vti decepti-
ne contra eum qui habet iniustā can-
sam. dic vt ꝺ. bellum. §. xix.

Finitas quid sit: ⁊ q̄ mō impedi

at matrimoniū. vide. ꝺ matrimonius.

Gnati sunt qui per vi- rilis sexus per sonas cognatōis ⁊ cōmunit. vi.

Nam in agnati et cognati intelligūtur
ut genus in specie: vnde fratres et eo-
dem patre. Filius fratris: nepos ⁊ hu-
iusmodi agnati sunt. Et eq̄ p femininū
sexus cognationem iungūtur nō agna
ti: sed nāli rōne cognati sunt sicut filij
sororis vel auunculi. ff. de. lc. in. l. sunt ꝗ.

Lchimia vtr licet ꝙ. Isidr.

i consilijs suis tenet q̄ sic: dū
modo non faciant per artem magicā
vel per aliam legibus odiosam. vt pa-
cit. l. omnia. C. de thesau. q̄ tales me-
thalarij sunt qui labore proprio ⁊ si
bi ⁊ reipublice cōmoda ꝫperant. C. ō
metha. l. i. Exura propter publicā vti
litatem que ex eorum officio videtur
resultare fauent eis: nam possunt inui
to domino ingredi fundum ad metal-
lum inquirendum. l. ij. ⁊. l. quosdam.
tibi no. C. de methal. quod alīs non li
cet. d. l. vnica ⁊. ff. de acquirēdo re. do.
Ratio est: q̄ vt dicitur in libro de
proprietate rerum in. c. de alchymia:
Omnia metalla procedunt ex codē
principio: scilicet ex sulphure ⁊ argen
to viuo. Sed ex virtute elementoꝝ
que habent in materia: influentiam in
vno loco ꝙ in alio: in vna minera fit
stagnum: in alia argentum. Cum er-
go ars imitetur naturam. ff. de adop.
l. adoptio. Nō igitur est peccatum si p
virtutem que est in elementis: aut per
vis alchimiste de stagno volunt facere
argentum: quia cum sit ex eodem ꝓn
cipio: ⁊ in habentibus simbolum fi-
lior fit trāsitus fm. q̄ꝺ mo. tolet. ꝙ
Cus mille ducati sint in [illegible] verb ⁊
pidū. xvi. q. v. nec mi[illegible] eos meā.

Sed his non obstantibus credo q̄ fit illicita ex multis respectibus. ni pdo. q̄ nullas inuenitur qui hēat veraꝫ huiusmodi artem. Ꝫ dicatur de multis: sed saltē ex experiētia: tum q̄ videmus q̄ cōiter ipsi facētes multa ꝫsumunt: et a cōi accūab⁹ cōmittunt: ꝫ vtiq̄ ꝫsumunt: nec iā quod operantur hꝫ veritatē cū auro: vel argēto: sed solū apparētiam. ó semper sūt pdēnandi alchimiste. Et hoc euidēt probatur: q̄ nēo in publico eā vult facere vt appareat q̄ male agāt q̄ odiūt lucem. Et si aliq̄ aliqd veri faciūt aut fit cū dāno ꝓputatis expensis vel ex aliqua decepcōe ponendo aurū ver̄. vel aliqua diabolica fallacia que vt eos amē dere faciat huiusmōi facit eis ver aurū ex appositōe auri veri occīte aliq̄s

• Cum ergo sit tale exercitiū ꝫ vtilitatē publicā ut pꝫ ex ꝫcipiōe rex: et q̄ vt cōiter faciūt ex his monetam falsam. ideo simplicit sūt pdēnādi eā facientes.

Lea vide. ſ. Ludus. §. iij. cū sequentibus

Lienatio quid dr. ℟. q̄ proprie et stricte est dis actus per quē trāsfert dñium. Dicit ter. C. de fun. do. l. i. Et fm glo. in. c. nulli liceat de re. ec. non ali. et eā sequunt doc. ibi dē. Largissime ēt aliēatio dr datio in emphiteosim et locatio ad longum tpꝰ. vt voluit. Ba. de bella p. in aut. de non alie. §. q̄ vō etiaꝫ quādo sola possessio in aliū trāsfertur. vt no. inno. de re. ec. non alie. c. epi. et Albt. in aut. hoc ius pꝫcedit. C. de sa. san. ec. sed ꝫ vt ter. in. d. c. nulli: vbi dicit. Illienationis aūt verbū cōprehendit cōditiōes. l. vēdere sub cōditiōe. Illi hīt ꝫductiōem ad longum tēpus donationes: vēditionē pmutationem: et ēphiteosim ac ppetuum. Ꝫcedi hec ter. ſ. ꝫbū ꝫtinet dēotat ꝓpriā naturā vocabuli vt dicit bar. in. l. affinitates. alias incipit. l. cui eoꝝ. ff. de pobi. §. Ité pōnitus vbi dicit se dānatse glo. in. l. gallus. §. instituens. ff. de li. et po. Et sic cōsuluisse q̄ vbi statuto cauet q̄ tutela soli ꝫ veniat mi. et aliē q̄ ēt ppie venit, pauus. et noie nurus venit, pnurus. et noie filij venit nepos et pnepos nisi addat aliqd qō faciat determinationē ad certā plonā ita litat bar. in. d. §. instituens et no. idem in. l. liberoꝝ. ff. de vb. sig. Ba. in. d. c. nulli liceat. dicit q̄ in mā fauorabili: et larga. vt in. d. c. nulli est ver̄ sed i mā odiosa nō venit nisi qō dicī ꝫcessus p quē trāsferf dñiū ppea i reb⁹ ecclie alienādis accipit aliēatō. vt. i. d. c. nili fꝫ gl. ubiō.

¶ Alienatio ō fratre ad sororē nō est fm. Bōal. co. ti. allegat. C. ꝺ fideicō mis. l. voluntas.

¶ Que regrūtur aliēatiōe rei eccliastice. ℟. Ba. in. c. cū aplica ō his q̄ fi. a. pla. q. v. ¶ Primo tractatus. ſ. an expediat vel nō. ¶ Secō ꝫsequēs capli

¶ Tertio q̄ fiat pro vtilitate ecclesie

¶ Quāto auctoritas supiorꝭ. ¶ Quito subscriptioꝝ hoc pōit i. c. tua de his que fi. a pla. et in. c. i. eo. ti. et. c. nulli de re. ec. non alie.

¶ Ver̄ subscriptio regrat necessario. ℟. Ba. i. c. i. de his q̄ fi. a pla. q. ino. dat vnā rōnē q̄ nunq̄ regrat subscriptio nisi in casib⁹ a iure exp̄ssis. nō q̄ rōn in q̄libet dispōe sufficit consensus nec regrat scriptura. l. pactū. C. de pa. vide gl. i. c. i de cō. li. vi. Et iō vēditōes pmutatōꝝ et dōatōꝝ pīatus facere nō pōt nisi de ꝫsēsu capli et subscriptione canonicoꝝ. Albt. i. d. aut. hoc ius ꝫcedit q̄ subscriptio i aliēatiōe rei ecclesiastice

est non est necessaria nisi in trib⁹ casibus pdictis. ſ. vendatiōe: pmutatōe: et dōatōe. vt in. d. ℔. tua. et in cāib⁹ no. per archi. i. c. sine exceptione. xij. q. ij.

4 ¶ Que sunt cāe legitime aliēationis rer̄ ecclesiasticaꝝ. ℟. Ba. in. d. c. nulli liceat q̄ sunt quattuor. ¶ Pria necessitas si debita urgēt: et ecclesia nō pōt satisfacere de fructibus. ¶ Secunda utilitas. ſ. vt hēat rem meliorem: et ita ponunt in aut: hoc ius. C. de sa. san. ec. et. x. q. ij. c. hoc ius. ¶ Tertia pietas xij. q. ij. aut. et. c. sanctorum. ¶ Quarta incommoditas: vt quia res est magis damnosa q̄ utilis ecclesie, vt in. c. terulas. xij. q. ij. et ibi plene. Ju glo.

5 ¶ Ver̄ ois aliēatio rei ecclesiastice sit prohibita sine pīata solēnitate vel aliq̄ de pīatis cāis. ℟. fꝫ doc. in. d. c. nulli liceat q̄ nō: sed imobiliū. Et noie immobiliū rer̄ ꝓpriētātē ea q̄ seruādo fuari pōt: facit. l. tutores. la. ij. C. de admi. tu. et. c. ma. de his q̄ fi. a pbela. Sꝫ albt. in. d. aut. hoc ius tꝫ q̄ mobilia q̄ etiam seruari pōt aliēari possunt sine predicta solēnitate. vt. omēs. ꝛc. nisi sint ad diuinū cultū deputate: q̄ tunc seruabīf aut. ēterea. C. de sa. san. ec. ſ. vt nō vēdantur nisi pro necessitate et vtilitate: et placet.

6 ¶ Ver̄ pecūia sit de his q̄ seruando fuari pōt. ℟. Ba. in. d. c. nulli liceat q̄ nō. q̄ retēta nihil operatur. xxxviij. di. eicieno. et no. in. l. cū plures in fi. ff. de admi. tu. vbi tutor⁹ ꝫ pecuniā pupilli ponere in emptōe ꝑdioꝝ. Quod ver̄ credo nisi i duob⁹ cāib⁹. ¶ Pri m⁹ q̄n pecūia ecclesie cēt deputata ad emēda bona imobilia: q̄ tūc iudicaf bonū imobile: nec posset mutari. ter. est singularis. et ibi bal. et Rod. de ro. i. l. iij. §. qd ergo. ff. de ꝫ. iudi. tu. et vti. actione. et p hoc tenuit albt. q. xxxiij. i fa parte statuoꝝ: q. q̄n statuto cauet q̄ mulier lucret dimidiū qtez bonoꝝ int mobiliū mariti decedēte sine liberis q̄ lucrabit̄ parte pecunie deputate ad bona imobilia emēda: q̄ illa pecunia iudicabīf vt imobilis. Sed bal. et ꝫc⁹ in. l. cetera. §. fi. ff. de le. i. et allegat mirabilē ter. in. l. cū in fundo. §. si fund⁹ ff. de iure do. Et illud credo ver̄ q̄ ad dictū statutū: q̄ iura adducta p albt. ff. de here. inſti. l. ex facto. §. cetez la. ij loquunt in actu fauorabili vltime volūtati. Sed et cle. ne romā: de elec. lo quitur i fauorē ecclie. Et cū ꝓpter statutū sit ꝫ cōem dispōez iuris ergo stāte iura ad hoc nō debēt allegari. Sed l. et si non sunt. ff. de au. et ar. le. §. qd er go. ponit casū vbi argentū cepit fabri cari habēt ꝑ facto: et non ꝑ effecto fauore vltime volūtatis. ¶ Secūd⁹ casus est q̄n pecunia cēt in magna quātitate facit. c. licet hely. de simo. vbi accusatur ꝓlat⁹ q̄ male expēdit nō modicā pecuniā: ergo nō pōt ea vti sicut fructib⁹. fec⁹ si cēt modica quantitas. Et sic limito dictus pa. et ita intelligas in. d. c. nulli.

¶ Quid ē illud q̄ seruādo fuari pōt ℟. fm ang. in. §. q̄ pax. i aut. de nupt. q̄ dī cē illud qd nō corrūpit trienio. et est glo. singularis in. l. vnica. C. si ad uer. vin. Hoc limito q̄n tale q̄ seruatē pōt ꝓducere fructū sic seruatū: alias n̄ argu. l. i. §. fuit q̄sitū. ff. ad treb. Et ita intellige q̄. in. d. §. fuit q̄situs et facit ter. in. l. aristo. §. fi. cū l. se. ff. de iur. delt. et sic q̄ vsu ꝫsumunt nō sunt de illis que seruādo seruari possunt. Salle in pecunia ut dictū est: q̄ est casus ſpecialis.

¶ Ver̄ iura actōes et nōia debitoꝝ censentur mobilia vel imobilia. ℟. pa. i. d. c. nulli q̄ nō ꝓpie: q̄ mobile et immobile claudit aliq̄ termin⁹ ꝓut. l. mobile. ff. de verb. sig. Et q̄ cū sit q̄uentū ff. de verb. sig. Et q̄ cū sit q̄ incorporale sunt in tertia specie ut pꝫ

in l.a vlas pio. §. in rendit̃oe. ff. de re iudi. Ideo cōsulit Oldr. q̄ si princeps relinquit bona mobilia distribuēda nō veniunt penes nudum exactē. Etiam tamen notabis q̄ si quis voluit cōprehēdere totū primonū suū facit solū mētionē ō mobilū: t imobilibus nīc iura: actiōes: t noīa debitoz silt mobilia: si adhereāt imobilibus Si ō adherent mobilib⁹: tunc mobilia. Et idem de ānuis reditibus. Et sic iuncta cle. cruz. §. cum annuj reditus: de rer. sig. facit glo. in c. ij. de re. ec. nō all. li. vi. Alienari nō nou possunt sine debita solēnitate t cā: quia seruando seruari possunt. Quo Dy. ut no. Albi. in. d. aut. hoc iuo. cōsuluerit posse alienari: quod posset teneri post factū: vel cuz ante ex magna causa.

9 ¶ Utrū mobilia p̄ciosa ecclesie censeantur imobilia. ℟. q̄ sic vt colligitur ex. Lex que tutozes. C. de admi. tut. t ex glo. in. c. ep̄s qui mancipiū. xij. q. vj. simul iunctis. Idem tenet pa. in. d. c. cuz de his que fi. a prela.

10 ¶ Utrū prelata sozoza requiraf in oi alienatione rez imobiliū ecclesiarum ℟. Pan. ut refert Ge. in. c. j. de. re. ec. nō all. li. vi. quasi in fi. q̄ tractatus non requiritur nisi in ecclesijs cathedralibus nō in ecclesijs inferioribus: z sufficit consensus superioris. Sed ego credo vez dictū Pan. q̄ ecclie inferiozes nō habēt caplm: alō non ar. cle. j. de re. ec. nō all. Causa aūt legitima. s. ut necessitas vl utilitas semp requirit vt in. d. cle. j. Et licet ñ dicat nisi ō necessitate vel utilitate cui pōt fieri propriate. Nō ḡt vbicūq; statutū vel cō suetudo loquitur in materia iuris: t alī quos casus excipit: ñ p hoc firmat regulam in nō enumeratj. Z ius cōe antiquum: quātuo in casib⁹ nō exceptis supplet ut in cōi. facit. c. ad audiēdā. cō ibi notatis de cle. non resi. facit gl. t Bar. in l. fi. ff. de vsuca. vbi no. volunt q̄ si vnū ius ponit regulā t excipit aliquos casus cū dictiōe tarditiua: q̄ ribaldinus excipiuntur alij casus qui reperiūtur a iure excepti in alia pte iuris facit. c. q̄si frequēter ibi cita glo. t. rūso. vt li. nō cōte. facit gl. in. l. j. C. de cōdi. ind. e. que vī velle q̄ exceptio vno casu a regula videtur excipi omnes similes. Dario ē cum vnū positū excepti gl'a ar. l. nō pūt. delegi. c. translato de consuetu. Et q̄ d, vī q̄ exceptio firmat regulā in non exceptis. vt in. c. dūs. xxxij. q. vij. t in. c. quonīā de consuetu. vbi dicit dūs. non ly diminuere vxores excepta cā fornicatiōis: dz ita intelligi q̄ firmat regulā i cāibus nō similibus. t non specifice exceptis facit. l. j. ff. q̄ vi aut clam. c. cuz tua dilecta de cōfir. vti. Distingue tñ q̄ si casus consilio nō excipiūt specifice alibi. nūc i materia fauorabili extēdit t pia p idēptitatē rōnis vt senūt gl. j. l. illō. C. de la. san. ec. Sec⁹ i materia restringibili. vt no. in. l. ij. C. de pa. q̄ si. di. vide q̄ no. j. c. inter alia de imu. ec. t. d. c. cū dilecta. t. d. c. q̄nīaz q̄ no. ga facit ad multa.

¶ Quid si ep̄s nō ly caplz. q̄ eccle 11
sia ē destructa pp guerras t huiusmōi ℟. Pa. j. c. j. ō vis q̄ si. a pla. dūt doc. q̄ loco canonicoz aduocet aliqs clicos honestos. arg. lxv. distin. si forte. t l. vbi absunt. ff. de tu. t cu. dan. bonus ter. xvij. q. iij. nullus reo. Et hoc est vt le⁹uare ēt i alienatōe ecclie inferioris.

¶ Utz necessitate occurrēte q̄ nō pa 12
at vt hēatur recurs⁹ ad superiorē: licite possit fieri alienatio sine eiusdez superioris licētia: vide. j. Juramētum. iij. §. j.

¶ Quis dicatur superior: vt p̄ ista ad 13
ip̄z recurrat i cā alienatōis rei ecclesiastice. ℟. q̄ si nō exceptis ē ep̄s propius In exceptis ē plat⁹ ipsoz sub qb⁹ sūt

vt abbates si ecclesijs sibi subiectis t ministri nīsoz q̄ ad monasteria seū clare: t pueritales p̄dicatoz q̄ ad sua monasteria. Ita elicit ex no. j. d. c. cle. j. t per Lar. in. c. statuimus de translac.

14 ¶ Utz recipiēs, rē ecclie sine obligatiōe solēnitatis teneat eā restituere ℟. q̄ sic fm Bo. ij. ō alie. et cū fructibus: nec pōt repetere p̄ciuz ab ecclesia xij. q. ij. nō liceat. c. q. ij. hoc ius i auctū co ō nō alie. §. j. Limita hoc verū q̄ nō reperit p̄tiū ab ecclesia nisi cōuersū fuisset i utilitatē ecclesie. ar. c. j. ō de posito. Do t alī limitationem fm. d. An. q̄ qñ cā ītia fuit alienatōis: ly nō sit seruata forma nō tenet in p̄scia ga solēnitates adinuēte sunt ad euitandū deceptōes. Et tō qñ deceptō non subest t fuit cā ītia alienādi nō tenet restituere i p̄scia qō vī no. recitat Pa. in c. quia plerīq; de immuni eccle. t est equissimum.

15 ¶ Utz p̄latus ecclie possit renūciare exceptiōi cōpetēti ecclie: aut trāsigere cuidēter in dānū ecclesie. ℟. Pa. in. c. j. ō spo. q̄ nō fm Inno. ibidē nisi ex spāli cōcessiōe pape facit. l. p̄ses. C. de trāsac. t l. j. tra ītia ciuilis regulas. ff. ō pac. Et q̄ iferē q̄ nō pōt cedere litī t cause aut trāsigere nisi sit cā euidēs t debita solemnitas si actio sit ad rez imobilē iuxta no. j. c. nulli liceat de rec. ñ al. Si ō sit ad rē mobilē: sic potest. vt no. gl. j. d. autentica hoc iuo. Et hoc ē verū p. l. cuz hi. §. si cū lis. ff. de trāsac. t l. nō solū. C. de p. mi. Quis aliq tenet ut indistincte q̄ trāsigere possit: vt no. Albi. in. d. autenica hoc iuo.

16 ¶ Utz p̄latus solus possit repudiare legatū sine solēnitate p̄scripta. ℟. vt colligo ex p̄scripto. ij. Pau. de castro. q̄ nō ly donatiōnē sic: t dicit p̄bari t dū ex l. magis puto. §. fideī. ff. de re. cōuz q̄ sub. qu. Nō. diuersitatis ē ga donatio

ne nō acquirit donatario nisi velit t nō ignorāti ly i legato sufficit facta vocatiōis sol⁹: acquirit eni ignoranti: revocabile. l. cū pater. §. Iardo. ff. ō le. ij. t. d. §. fundaz. ergo legatū ēt q̄situ ipso facto. Et sic ut ibi ge no. per hoc. j. c. vt sup de re. ec. non alie. t in. c. ma. de his q̄ fi. a prela. Et mihi placet: Quia Sede. cōsi. vnij. voluerit q̄ ēt legatarius pōt repudiare. Et cū Se. ē Inno in. c. ij. de do. Bar i. l. iubemus nulli. C. de sa. tū. ec. vbi dū dixit t Pa. l. c. i. de dolo t pra. vbi late pōt ly eos non se quor nisi qñ qō legat ēt ō vis q̄ alie nari sine solēnitate pōt ante factū: sed post factū sic si cā legitima subesset. Et idē dic in quocūq; prohibito alienari sine aliqua solemnitate vel cōsentia alterius.

¶ Utz iconom⁹ ecclesie cui cōmissa est in aliquo casu alienatio possit illā facere cōsanguinea suis. ℟. Pa. in c. ut sup. de re. ecclie. nō alie. legitime teneant per autenticā q̄buscūq; modis C. de sacrosan. ec. posita. x. q. vj. q̄ nō nec alij⁹ administrator cuiuscūq; cōditionis sit. Sed Pa. dicit non esse verum in prelato: sed bene in iconomo t alijs. Ego tamen credo q̄ in cōscientia si ex cā legitima fiat exoletur. t valeat talis alienatio arg. c. j. de cōsa. cle. t mu. in ter. t in glo. 17

¶ Quid dicatur perpetuū. ℟. gl. x. q. 18
ij. hoc iuo. ¶ Primo quod durat vsq; ad. xxx. annos. ff. de perpe. t tempo. ac. ¶ Secundo quod durat quādiu vitā cui concedit. ff. pro socio. li. x. c. ¶ Tertio quod durat peccarie. x. q. ij. ¶ Et quādiu pensiones soluant. Inst. de loca. ℟. adeo. ¶ Quarto quod durat vsq; ad tertiam generationez, ut in aut. de nō alienan. §. emphiteosim. Et sic ou talis contractus prohibeāt fieri alienatē: t in casib⁹ de quib⁹ ff. dicit ē.

19 ¶ Utrum terre inculte date ad cultu-
ram cum pmissione dandi eas in em-
pteosim possint dari post culturam
ipsaꝝ. & pa.in.c.ad aures de reb.ecc.
nō alie.q̄ sic extimab⁹ fiunt eoꝝ he-
redib⁹ alias nō: nisi seruata debita so-
lēnitate q: nō sūt ampli⁹ hꝛe illustres

20 ¶ Utrū sede vacante possint alienari
bona eccle.& pa.ī.c.i.ne sede va.q̄
aut sint bona q̄ seruando seruari non
possunt: nec in eccla epāli iconom⁹ si
ve capām sine alia lnīa poterit. Sicut
dicm⁹ in tutore.l.lex que tutores.C.ō
admi.tu.t.l.tutor q reverto:iuꝝ.ff.eo.
Si vō bona seruari pūt: tunc in eccle
sia ꝯāli nō poterūt alienari sine lnīa
pape solū'ar.d.c.i.t in.c.i.de re.eccle.
nō alī.li.vi. In eccla vō interiozi: tūc
si magna v:get necessitas: t ecclia diu
est vacatura: nec pōt comode expecta
ri creatio prelati: tunc in istis duobus
casib⁹ dicit ino.q̄ dabitur curato: bo
nis. t p illū fiet alienatio: nec pa⁹ pote
rit fieri etiā per archiepiscopū anteq̄
sit datus administrator ecclie vacanti
vt in.d.c.i.lib.vi.facit.l.ij.ff.de cu.bo.
dan.t quod no.in cle.ij.de re.ec.non
alie.t ꝛcor. Bn.t Bu. Similiter non
valet alienatio facta a scismaticis vel
intrusio.de scīā.c.i.xij.q.ij. alienatiōes
Et tenentur qui ꝯam recipit restituere
non solum rem: sed etiā fructus perce
ptos t qui percipi potuerūt a tuno pos
sessore.c.grauis de resti.spo. Et est ex
cōmunicatus qui intitur talib⁹ aliena
nonib⁹. vt.ī.excōicatio.viij.casu.ix.

21 ¶ Utrū platus hūs bona distincta a
bonis capli possit illa cōcedere alicui
ad vitā ipsi⁹ plati sine capli cōsensu et
alia solēnitate.& pa.in.c.nimeb̄: de
bigā si.a pla.q̄ ꝛc. ꝛsi.lj. tenet'q̄ sic.
vide doc.in.c.veniēs.de trāl.t matie
cā pietat' p tex. ibi cta gl.xvi.q.i. possessi
onem vō archi.l.c.i.ō re.ec.si al.li.vi.

22 ¶ Utꝝ in alienatione rei minozis re
quirat aliq̄ solēnitas.& ino.i.c.i.ō re.
ec.nō ali.li.vi.q̄ sic.l.causē cognitio:
t decretus: t cā legitima.C.de p.mi.l.
minozū.t.l.si minozes.t.ff.de re.eo.
qui sunt sub tu.l.magis puto.§.nō pa
sim.t.§.si.eo. Et hoc vꝝ etiā in mobi
libus preciosis fm eundem ibidē: alīs
haber contra possidentē rei vendica
tionē contra tutorē aut curatorē per
sonalem actionē tutele: vel negociorū
gestorum.d.§.si eo.t.§. se.C. de p.mi.
l.t si pōes. Et vicit ibidē ino.q̄ decre
tum est sniaꝝ: t non imponit sine cause
cognitiōe t ideo in scriptis est dandū
C.de sen.ex peri.re.l.ij. ff.de re.eo.q̄
sunt sub tu.l.i.t.d.§.si eo.t.d.l.minoꝝ
Sepe tñ in iure decretū vocat auctoritas.l.i.C.ō mi.t.l.i.C. quādo decre.
opus non est.

23 ¶ De alienatiōe possessiōis date sub
ꝯditiōe ne alienet. viō. ī. dōatiō.§. xlvij

24 ¶ Utꝝ valeat alienatio scā p cū q cō
misit capitale crimē: etiā ad pīā cās.&
ino.in.c.q: ꝓpter de elec.q̄ alienatio
tenet: vūmō fiat añ sniaꝝ.l. post ꝯcūm
ff.de dona.t.l.si q⁹ post hac.C.de bo.
dā.q̄ ꝓcipit q̄ bona illi⁹ q capitale cō
misit crimē publicent: intelligēda ē p⁹
sniaꝝ iuēra: vl ex suspitiōe pene aliena
ta.ut.ff.ō.do.cā mor.l.si aliq⁹. fallit in
crie leſe maiestat: vt i gl.d.l.post ꝯcūm
silr t hereſ. vt in.c.cū scōm.de here.
li.vi.q: sūt i cōmissū a die cōmissi crimiō. ī. hꝛtic⁹. idē dicī q̄cūq̄ crie p qō
ipso scō bōa ips ꝓpterāq̄ cent ꝓfiscata

25 ¶ Utꝝ alienatio in fraudē creditoꝝ
vel pīonoꝝ valeat.&.ino. vbi.ā. q̄ nō
q: venit revocāda. ut.ff.de hīs que in
frau.cre.per totū. imo plus q̄ntus non
sit facta i fraudē: si tñ fraus est i ipso fa
cto revocatur.l.oēs.§.lucius.ff.e.ti.

26 ¶ Utrum alienatio rei litigiose vale
at. vide.ī.cessio.in prin.

27 ¶ Utrū alienatio fundi dotalis: vel
rerum donataꝝ ꝓpter nuptias valeat
vide.ī.doo.§.xi.t.xij.

28 ¶ Qui phibeant alienare. vide.ī. do
natio.§.iij. cum sequentib⁹.

29 ¶ De alienatione bonoꝝ mobiliū q̄
seruādo seruari nō pōt facta p eccliasticas pſōas. vide.ī.clic⁹.xiij.ꝑ totum.

Limenta

Alimentoꝝ appellatiōe veslimēta t calciamēta intelligūt i legatis. vt.ff.de ali.t ci.
le.l.legatis. Idē dico si legat⁹ ē victꝰ
vt.ff.ō ꝓbo.sig.l. verbo victꝰ. secus
si cibaria sūt relicta. vt.ff.de ali.t ci.
le.l.antepe. Idē noie alimētoꝝ veniūt
medicine fm dy.ang.t imol.i.l.si cū
dotē.§.si maritꝰ.ff.so.ma.p.l. verbo
victus cū se. vbi est casus.ff. ō verbo.
sig.t ꝓbat in.l.legatis.ff.de ali.t ci.le.
t bal.in.l.i reb⁹.ff.cōmo.Quos dicere
vīt ꝯnū in.d.§.si maritꝰ. p copulam
que ponit inter diuersa. vt no glo.in
gica.ff.de iur.t fa.ig. Hoc non ē vꝝ
qr ibi ponit inter genꝰ t speciē. vt i sili
notat glo.in.l.i.C. de ser.t aqua. sed
appellatione cibariorum nō veniūt me
dicine fm ang.in.d.§.si maritꝰ. simi
liter noie alimonie veniūt necessaria
vite fm pa.in.c.cū scōs.ō ꝓben.t p3
ex.c.nō liceat.ō ꝓbē.in fi.lfe. Ē. no
men vite necessaria ꝑportat vestes: ci
bos medicinas t huiusmodi: sicut di
cim⁹ de alimētis legatis i.d.l.legatis.
t ibi tenet bar.q̄ ille cui ō bene alimē
ta dꝛ hꝛe expēsas p studio necessario
sine q̄ viuere nō posset fm ꝓdecentiā
plonc puta grāmaticā t huiusmodi.
secus de expēsis in studijs in qbus dꝛ
militare: sine quib⁹ bñ pōt viuere ho
nestē fm ꝓdecentiā sue plone. Idē no.
in.l.de bonis.§.nō solū.ff.de⁹ car.edi.

1 ¶ Quis tenet ad alimēta prestāda.&
fm a30.in sum.C.de alen.li.t mo.in
ti.alimēta. Ubi ꝑmo parentes liberos t
liberi parentes alere tenēntur: t ea one
ra inuicē sufferre. vt ps.C.e.p totū. nō
tñ de ere.alicno. vt.ff.e.n.l.si ga.§. pa
rens. Bo.tñ q̄ noie pīs hic venīunt
ascēdentes ex linea paterna: t matris
noie ex linea materna. Si tñ differen
tia qr mater non tenet nisi pater: vel
ascendentes ex ei⁹ linea defecerint vel
sint egētes. vt.l.si quis.§. etrū. t.l. nō
quēadmodū.ff.e.n. fallit hoc ēt q̄n fi
lij pōt sibi sufficere i alimēt⁹. vl ex bōis
suis vl ex artificio. limita ſꝫ bar. nisi sit
nobilis cui ñ deceat talē artē exercere.
t idē puto i liberis circa parentes suos
ff.e.l.si ga.§.ſꝫ si filius. nec distinguo an
sit ēmancipat⁹: vel ne an sit legitim⁹
vel ne q: de iure canonico tā pī quaꝫ
mater tenet alere spurios. vt no. ino.
in.c.ij. de regula. t pa.in.c.cū haberet
de eo q̄ du.quā po.ꝑ adult. Fallit etiā
vt.ī. filius.§. xxi. ¶ Sēdo vir vroꝛem
t vroꝛ virū: si vir sit inops t vroꝛ locu
ples. C.vñ vir t vroꝛ. aut ꝑterea. ff. so
lu.ma.l.si cū dotē. ff. ad sil. l.i. ff. de iu.
do. l. mutus. Et hoc verum nisi vir vī
vroꝛ esset i culpa q̄min⁹ exhiberet de
bita obsequia alteri. ar. l. iulian⁹. §. offer
ri. ff. de ac. emp. cū silibus. ¶ Tertio
rater fratrē si egeat fm glo. in. l. pare
tū. C. de alen. li. t. d. l. si quis a liberis.
t eā approbat salicet. in. d. l. parētū di
cens esse rōnabile: qr si tenent alere
fratrē naturalē tñ: et in aut. licet. C. ō
nnā. li. multo magis naturalē t legiti
mū. ar. ff. ō admi. tu. l. tutor fm dignitatē. §. in soluēdis. ¶ Quarto seruus
a dño. ff. de admi. tu. l. cuꝫ ꝑs. §. pe.
Quoq̄ fiet q̄ ēt in. l. ij. C. de bis qui
sunt sui vel ali. iu. t in. l. vnica. §. ſꝫ ici
mus. C. de lat. li. to. ¶ Quinto soc⁹
nuꝫ suam. d. l. si quis. ¶ Sexto tutor
matrē pupilli t sororē ei⁹. t. d. §. in
soluēdo t no. q̄ alimēta debet ꝑstari

fm ꝓsuetudinē regionis arbitrio bōi viri ⁊ ꝑ facultatē debēt ⁊ dignitatē legatarij. fm bar. in tract. de duob⁹ fratrib⁹. facit. l. alimēta ff. de alī. ⁊ ei leg. ¶. l. cū hī. §. in ꝓsona. ff. de transac.

Lare duplex est. stabile qđ quidē in ecclia ꝓsecrata nō pōt eō strui nisi qđ epūs appti⁹ ꝓsecrauerit ve eō ꝓsecrari ꝓmīsit. l. ab alio. eō. lxviij. di. c. q̄uis. ⁊ de ꝓse. di. i. c. null⁹. el. ij. Illud ꝫ dr viaticū. f. in via po:tādū vel po:tabile fm io. an. i. c. q̄n. de p̄. mī. li. et. ⁊ no. q̄ illud altare po:tatile. aliq̄n sit ex tabla ⁊ lapide: ita q̄ lapis ē sigillū: ⁊ sepulchrū ē in ligno aliq̄n vō sit ex lapide solū. ita q̄ i ipso lapide ē sepulchrū. aliq̄n cū ligno ⁊ lapide: ita cū q̄ in lapide ē sepulchr⁹ ⁊ sigillū ⁊ ponit lignū p angūda⁹ et⁹ latitudine aliq̄n sit in lapide solo sine sepulchro ⁊ reliquis. Et istis q̄tuor modis solū mō pōt fieri. ⁊ debet ee latū q̄ sup eo possīt stare hostia ⁊ calix. ar. c. ꝓcedimus. de consec. di. i.

1 ¶ Altr̄ dēt ee ꝓsecratū ab epō tā stabile q̄ viaticū. ℟. q̄ sic. d. c. nllos. ⁊. d. c. ꝓcedim⁹. ⁊. c. q̄ i dubijs ō ꝓse. ec. l. al.

2 ¶ Quō execrat altare. ℟. fm pa. i. c. ꝓposuisti de ꝓse. ec. vel al. q̄ duobus modis ¶ Pmo q̄n mēsa altaris est mota. i. q̄n tabula supio: de loco cui cōpaginat amouet fm ino. in ℟ica p dicti n. ⁊ ho. in. c. i. c. ti. ⁊ hoc vr̄ i altari stabili: ⁊ ꝫ in ipsa mēsa sit fozma ꝓsecratōis nī si remoueat mēsa a structura execrat altare: q̄ ꝓsecratio, itel ligat ꝓncipaliter i ꝓtōe lapidis supio ris ⁊ structure inferio:is. sec⁹ si totum trāsiceret cū sibi coherētib⁹. sec⁹ i po:tatili q̄n execrat nisi amouea illud paruū sigillū ꝓtīnēs ꝓsecrationē: q̄n factū ē ita q̄ in lapide fit sepulchr⁹. Sed q̄n lapis ē ꝓ sigillo i ligno: tūc fm io. an. in. c. ligneis. e. ti. amoto lapide a ligno ē execrati. Q̄n vō ē facti tertio mō: tūc si lapis amoueat a ligno abb. ⁊ io. an. i. d. c. ligneis tenēt q̄ nō execrat: q̄ ꝓsecratio ē in ipso lapide. pa. ibidē dubitat q̄ cuī recipiat fozmā ab ipso ligno ⁊ lapide: puta q̄ lapis est ita paruꝰ q̄ nō sufficit ad fozmā altaris viatici: sublato ligno est verū dicere q̄ altare patit enozmē lesionē. Eu dicas vr̄ ee q̄n lapis ē ita parvus q̄ nō pōt ꝓtinere calicē cū hostia eo mō q̄ dr sup ipis pōt ad celebrādū alīs vera ē opi. abb. ⁊ io. an. ¶ Secōdo mō execrat q̄n enozmit ē fractū. d. c. ligneis. ⁊ ibi dicit pa. q̄ vbicūq; ꝓtingat enozmis fractura in altari execratur. q̄ videt pdēt fozmā sec⁹ si fractura non sit enozmis. Tīo solū mō execratur altare portatile. q̄rto mō dictū ⁊ nō aliis modis. ⁊ no. eundē pa. i gl. in. d. c. i. q̄ enozmit frāgitur ⁊ execratur altare stabile si aliqs de lapidibus tāgētib⁹ ipsā ꝓsecrationē vel sigillū est amot⁹. ⁊ no. q̄n fit consecratio altaris fit vnū fozamē paruum in mēsa lapidea altaris vel aīi altare: vel in latere dextro. ⁊ post ꝓsecrationē clauditur lapide paruo ⁊ dr ille lapis sigillū: q̄ denotat illud cōsecratū: ⁊ ibi ponūtur reliquie ⁊ nomē ep̄i ꝓsecrant̄: ⁊ sancti ad cuius hono:em consecratur.

¶ Ein aūt possit poni co:p⁹ xp̄i consecratū p religa. ino. cū ꝓsilio assistētiuꝫ ℟. q̄ non. fertur tīq; leo papa dedit partē co:poral⁹: ⁊ co:pis xp̄i in ꝓsecratione cuiusdā ecclie. hec pa. in. d. c. p 3
posuisti. tenet aſſē. li. vi. ti. xxix. q̄ altare portatile pōt ꝓsecrari sine reliquijs allegat. c. ꝓcedim⁹. de ꝓse. dis. i. Et iura q̄ videtur cōtraria dicit q̄ loquunt in altari stabili. Et q̄ nō sint necessarie facit ℟ica in missalib⁹ antigo q̄ dicit q̄ si religet nō fuerit omittatur illa

particula illi⁹ oīonis q̄ dr post ꝓfessiones. s. Oram⁹ te dñe p merita scō:uꝫ tuoꝝ quoꝝ reliquie hīc sunt: ⁊c.

4 ¶ Altr̄ execrata ecclia execret altare ℟. pa. in. d. c. ꝓposuisti. q̄ nō quia ecclesia pōt destrui absq; hoc q̄ destruatur altare. Sec⁹ si poluatur q̄ tunc cū polluit altare ⁊ indiget reconciliatōe. hoc intellige de stabili altari: non de viatico seu po:tatili.

5 ¶ Utrū ꝑsa altaria possint eadē die i eadem ecclia ꝓsecrari. ℟. q̄ sic: sicut ⁊ plures epī eodem die ꝓsecrari. c. cū fisī. de ꝓse. ec. vel al.

6 ¶ Altr̄ altare in ecclia ꝓsecrata possit dirui sine licētia epī: videt q̄ non ar. c. placuit. de ꝓse. di. i. sec⁹ in nō ꝓsecrata: ar. a ꝫrio fm glo. in. c. q̄uis. ℟. alle. Idē dic ō erectōe q̄ ⁊ ō diruitōe

7 ¶ Utrū sacerdos possit ꝓsecrare altare. ℟. q̄ nō. xxvi. q. vi. ministrare.

8 ¶ Utrū in altari in q̄ epūs celebrauit possit p̄sbyter eodē die celebrare. ℟. q̄ nō. de ꝓse. di. ij. c. fi. nisi de licētia epī: aut necessitate cū epūs nō pōt ꝓficere. vl. q. i. nihil hec glo. in. d. c. fi.

Lternatiua pena lio ꝫs

bar. in. l. quicūq; C. ō ser. fu. si verba dirigūtur iudici: tūc optio est iudicis: puta cū dicit punitur vl̄ pdēnetur. Si vō dirigūtur reo: puta luat mille vel exhibeat medietatē ⁊ huiusmodi: tūc optio datur reo. Si vero vba nō dirigūtur nec iudici nec reo: puta dicit statutū sit pena pedis ⁊ huiusmodi: tūc in pena co:poralib⁹ electio est iudicis. l. i. §. expliator. eo. ff. de effrac. In pecuniarijs vō erit reimar. l. plerūq; ff. de in. do. et filia distinctio fit in legat̄ p dr. de reg. iu. li. vi. ⁊ doc. in. l. lucio. ff. de le. ij. Si vō legatū sit ꝑ fit alternatiue nō magis referendo verba ad heredē q̄ ad legatariū. tūc electio ē legatarij: vt puta legatū sit fundum vel vsufructus vendicabit tīc⁹ q̄ voluerit. et ita. d. l. lucio.

¶ Utrū quando quis tenetur ad alterutrum duoꝝ sub alternatiue possit vtrumq; duoꝝ q̄ q̄ voluerit. ℟. glo. in. c. iuri. de teras. de reicrip. q̄ sic iuste. de hered. instit. §. pe. C. de condi. ind. l. pe. ⁊. d. l. plerūq; ff. de le. ij. l. si ita scripta de ꝓben. referente. contra instit. de leg. §. si generaliter. Sed nūq glo. predicta vera puto iura: nisi electus fuerit in mora. ff. de op. le. l. mancipioꝝ. ff. de legat. l. si tali verum. §. i. ff. de solu. l. si duobus. §. primo. ℟. ff. de petit. here. l. item. §. idē recte aut. Unde talis si loco ⁊ tempore debito offerat alterū cui teneba⁹ ⁊ nolit recipere liberatur debitor. Unde si periret vel alio modo alteraret: nō ꝓpter hoc teneretur ad altez et quod fol⁹ creditor est in culpa per iura ꝓmo allegata. Sed si nullus sit in culpa debens duo alternatiue puta sichus aut pamphilum: si periit periculū primi ad venditorē pertinet l. dano. §. si emptor. ff. de ac. emp. ⁊ ven.

Optio fm ale. secūda ꝓcē tractatu de auaritia. q. vij. est appetitus potentie. Potentia autem potest appetitus ꝓ per illaꝫ acquirit̄ bona ñaturalia: ⁊ sic reducitur ad superbiam: vel ꝓout est apparens sufficientia vel habundantia: ⁊ sic reducit ad concupiscentiam oculoꝝ. Unde augusti. primo confe. auaricia possidere vult multa: ⁊ tu domine possides ea. Potentia vero dicitur in possessione ois. vnde gl. sup illud. Cognoui q̄n dño nie⁹ es q̄n bonoꝝ meoꝝ nō egs aīt. Quātumlibet autem sufficiat deus: ⁊ enim auaritia terre quicū pos sidere totam. adde celum: adhuc quod

plus est q fecit celū t terrā. t ō Aug. in li. de vera religiōe. Ambitio seculi fugbos facit ꝓcupiscētia curiosa. t in li. ꝓse. Fugiebā vt ꝓmerā a cōcupiscētia carnis ꝓcupiscētia oculoꝝ t ambitione seculi.

2 ¶ Utrū ambitio sit peccatū mortale &. q nō sp: sed ꝑmo rōne finis: t est tūc qñ in tali appetitu ꝓstituit finē ex. s. q: parat' esset qōcūq; mortale cōmittere ꝓ ꝓsequēdo potentiā vel honorificentiā: vel secūdo rōne rei que appetit: vtpura q: appetunt vel plā beneficia ecclīastica. ar. c. q: in tñ. de ꝑbē. nisi in casu licito. de q vic vt. j. clericus. iij. §. ij. vel aliqō bñficiū vel officiū seculare vel ecclīasticū seipō se indignū rōne criminis vel ignorātie et huiusmodi: q: tunc est mortale. Rō: q: vult qō ler ꝑhibet. Silr dico cum appent bñficiū aut dignitatē q̄ hꝫ cura aliaꝝ ꝑncipaliter ꝓpter honorez videl mortale rōne predicta. facit in ar. c. statuim⁹. lxi. di. t. c. licꝫ. viij. q. i. t optime. c. miramur. lxi. di. t hoc itelligo si fit deliberatio voluntatis: alīs veniale peccatū cōmuniter est.

Amor ✠ vide. j. diligere. ꝑ totum. t. j. placere.

Amor ✠ seculi est filia luxurie. de quo vide j. diligere. §. iij.

Angaria est op⁹ ꝑsonale t manuale mere ꝑsonale mun⁹ aūt mere ꝑsonale dr qō pōt labor cōꝑali expleri sine detrimēto rei. vt j. l. mōet la. ij ff. de mu. t ho. pangaria dō i qbuscū qs ꝑsistit. vt vult glo. in. l. nemīnē. C. ō sacrosan. ec. t bñ q: dictio ꝑ auget. vt l. verbana. §. ꝓuocare. ff. de verbo. si. t no. in. c. si ꝑsiterit. de ac. t sic ē mun⁹ mixtū: sicut angaria mere ꝑsonale ē.

Appellatio est a minore ad maiorē iudicē ꝓuocatio fm canones. ij. q. vi. ois oppressus. t. c. sequēti. t. c. placuit.

¶ Qñ est appellandū. &. q infra. x. dies a die late sñie. vt. C. de ap. aut. ho die ⁘o. fallit in abñte cā ꝓbabili: vel notoria cā: quia talis infra. x. dies a tē pore q̄ sciuit sñiam latā pōt appellare et. C. quō t qñ iudex. l. ab eo. ff. qui appel. fit. l. i. §. fi. t hoc verū nisi sit contumax vere in nō cōparēdo vel veniendo ad iudiciū: q: tūc nō audit nisi veniat iudice sedēte adhuc ꝓ tribunali. l. diuus. ff. de i integ. resti. secus si fuisset ꝓtumax restituēdo: q: pōt appellare. l. creditor. ff. de ap. 1

¶ Utrū appellatio interposita post excōmunicationē vel interdictū: vel suspensionē ab officio: vel ab ingressu ecclesie tollat ipsaꝝ censuraꝝ effectū. &. q nō ter. est in. c. is cui. de sen. ex. lib. vi. t hoc verū qñ tales censure absolute fūt inflicte. Rō q: secū trahūt executionē. c. pastoralis. de ap. secus cēt si sub cōditiōe forent posite: vtputa si nō solueris hinc ad mēez excōmunicato te vel suspendo: vel si nō feceris hoc vel illud: q: tūc si añ cōditionis euentum appellauerit legitime bñ suspendit. vt in. c. ꝓterea cl. ij. de appel. 2

¶ Quid si dicat. Excōmunicato te si appellaueris. &. ino. in. d. c. ꝓterea q̄ appellatio suspēdit effectū. sed dubiū cēt si dicit excōmunicato te si dispoueris ad appellādū. t tūc dico q̄ in casu in quo talis ꝓlat⁹ nō pōt ꝓhibere appellationē nō erit excōmunicatus: alīs sic. 3

¶ Utrū excōmunicatus post legitimam appellationē sit euitād⁹. &. q si et no. in. c. licet. de sen. ex. li. vi. t. c. pastoralē. de ap. Clerūtamē si excōmunicat⁹ notorie ꝑsister t ꝑsist infra tēpus a iure vel a iudice determinatū appellationem nō fuerit ꝓsecut⁹ vt debuit: eo ꝑ hoc poterit publice excōmunicatus denūciari t tūc erit euitandus taꝫ in iudicio quā extra t ab actib⁹ legitimis remouendus. d. c. licet. t ꝺꝫ reputari ꝑ excōmunicato post talē denūciationē donec sentētialr fuerit declarātū appellationem añ excōmunicationē fuisse interpositam. 4

¶ Sed vtrū talis post denūciationē excōmunicatiōis t desertionē appellatiōis celebrās aut ingerēs se diuinis efficiatur irregularis. &. archi. in. d. c. licet t sequit ibidē Se. q̄ nō q: ex q̄ appellatō legitia fuit añ excōmunicatōez posita ipsā excōmunicatiōem suspēdit: t ꝺꝫ p⁹ desertionē appellationis denūciēt excōmunicatus: nō tñ excōmunicat: nec vere est excōmunicatus: vt ibi patet. 5

¶ Utrū a qualibet sñia vel grauamīe possit appellari. &. q sic: si est hois de iure canonico: de iure ciuili nō ab interlocutoria nisi q̄ iudex in crimīa li vel ciuili negocio gōnez ꝑ tormēta interlocutus est ꝺ. l. añ sñiam. ff. ꝺ appell. facit glo. in. l. añ sñiam. ff. ꝺ ap. nō re. Alr aūt nō appellaf ab interlocutoria. vt in. l. ij. C. de epi. au. t ō q: grauamē q̄ ꝑ eā inferf pōt reparari per appellationē a diffinitiua. sed q̄ nō posset reparari liceret. Quidā tñ tenēt q̄ etiā ab interlocutoria pōt appellari sp. vt. l. ait ꝓtor. §. qd tñ. ff. de mino sed primū verius. 6

¶ Utr qs possit appellare a declarato 7 re pene legis: videf q̄ nō q: a ꝓhibere gis nō pōt appellari. l. si q̄ pena. ff. de verbo. sig. t in. c. q: nos. t ibi glo. de ap. sed tu dic q̄ a declaratore pōt gl. est singularis in. c. cupītes. §. q̄ si per rr. dico. de elec. li. vi. quod no.

¶ Utrū qs possit appellare a denūcia 8 tione aut declaratōe excōmunicationis: seu alteri⁹ censure. &. pa. in. c. ꝓuenit. de ap. q̄ sic. q: hec nō est sñia iuris a q̄ nō licet appellare. c. q: de ap. sed in dicis declarati. que est hois. facit ad hoc glo. no. in. c. cupītes. de ele. li. vi. t hoc verū nisi sit notorī⁹ excessus: q: notorius criminosus nō audit appellans. facit qō no. ino. in. c. ex parte. cl. ꝓmo. de ver. sig. qui dicit q̄ in notorīis nō requirit ꝓpōle sñia: sed fit q̄dām iuris exceptio. t ter. in. c. qñ. de fi. ꝓsbr. Quod limita verū qñ excessus est ita notor⁹ q̄ nulla tergiuersatione potest celari.

¶ Quis pōt appellare. &. sic est⁹ in 9 tercst: alīs p alīū facta nō valet. l. i. ff. ꝺ ap. nō re. t. c. ex ore. de his q̄ fi. a ma. par. cap. nisi qñ ꝓuocaret ꝑ eo q̄ ducit ad supplicīū. vt. l. non tñ. ff. de ap. ¶ Utr religiosus possit appellare. &. 10 q̄ nō a correctione suoꝝ ꝓlatoꝝ si fiat statuta ordinis vel regule. c. ad nostram. t. c. reprehensibilis. de ap. t c. cū speciale. c. ti.

¶ Utrū appellatio extraiudicialis sic 11 ānulet post facta sicut iudicialis. &. fm ino. in. c. ex parte cl. i. de verbo. sig. q̄ sic facit. c. ad audiēntiā. de ap. in hoc tñ est differētia fm eundē ino. in. c. his q̄ fi. a ma. parte ca. q: iudex ꝓcedit in forma iudicii ꝺꝫ audire omnes exceptiōes: t nisi audiat iudex appellat ab eo. Sed secus est si nō q̄ nō vt iudex: sed vt ꝑuata ꝑsona ꝓcut fa-

etū sua. q: ille in forma iudicij si pceda nec pceder pōt. r iō si dixer qd p ficiat ferū sup q appellat. nec reuocabit nisi pbet ē citus cāe. nec imputabit ei si nō audit ꝫdictionē vl appellationē aduersarij nisi pbet veritatē cause appellatōis. vt ō elec. c. cū dilectus. r mch°. c. cū iter canonicos. iudicio quod no. i. c. interposita i gl. i v. si et ō ap. et sic collige q appellatio extiudicial' dz fieri ex cā pbata a iure vl ciuili: vl cō suetudinario vl canonico. ¶ Decimo dō q tenet gesta et post appellationē tpā: nisi approbata veritate cāe. Tertio no. q eo ipso approbat veritas cāe q nō pbat ꝛriū. ¶ Quarto q sententia excōicatōis n̄ is p° appellatōe is ex cās his interpositā: et si nō pbat veritas Nō q̄nū ē spale in excōe r ꝫ supdicta. Et ē rō. q: nūq dz qs excōicari nisi cā pbet. ff. q. i. nemo. ō hoc vide Innoc i. c. dilectis filijs ō ap. q in hoc ꝫcordat.

12 ¶ Ubi r a q ē appellādū. g: q a iudice q punīuit r vbius reddi ꝫsueuit. Ni regularit' q ad cās agēdas pnēti eo loco oīt fieri r agitari. ff. ō inter. ac. l. voluit. §. q ait r co:ā iudice q sniaz tulit. si et° sit copia nō p vicos vl' oz:os. ff. q̄ sit ap. l. i. §. dies. Et si non vult iudex recipere appellatiōem punitur. l. iudicibus. r. l. q̄si. C. eo.

13 ¶ Ad quē ē appellādū. g. ad superiorē r gradatim. ff. eo. l. iperato:es. r. C. eo. l. ad dictos. Si ꝓ a delegato appellat ad delegātē. C. eo. l. pcipim°. §. coz. Si ā a delegato delegati seruetur forma posita. C. q. p sua iurisdi. l. vnica. i fi. r i gl. ibidē. Et ppea dat cautelā. Ra. ful. in. l. eo cāu. C. ō ap. q. ep's vl' al° ordinari° ō leger cās q: si appellat a sniā revoluet ad iḍm q ipe ō leger cās appellatōis q pōt delegari. vt l. cū post sniaz. C. ō ap no. gl. r ang. i l. eos in pncipio. C. eo. ti. Et si ipe appellet ad eū reuertet. r cum nō liceat appellare tertioloco nō exibit ō eius officio.

¶ Qualiter est fiēda. g. si in continē- 14
ti fit sufficit viua voce sine scriptis. C. eo. l. litigatorib°. Si fit incōtinēti. tūc dz porrigere libellū appellatorij. ſ. r. vices. C. e. aut. hodie āt q libell° dz ꝑrrigere nomē appellātis r ei° aduersarij r nomē iudicis a q̄ r ad quē appellat. Hec notat. l. i. §. h. ff. e. forma sic ego Tit° dico sniaz nulli quā tulistis dñe iudex. B. ꝫ me. ꝫdēnādo me sempronio in. x. libras psoluendas. r si aliq̄ ē ego senties me gravatū ad talē iudicē appello in scriptis petēs apsos ꝛc.

¶ Utrū appellare liceat. g. q sic q̄ 15
fit ex cōfidētia iuste cāe: vl ad declinā dū indebitū grauamē iudicis. q: hoc fit auctoritate iuris. r qō fit iuris auctoritate nō hz calūniā. r q liceat appellare ex causis expssis hētur in. c. pastoralis ō ap. si vō appellet q̄ cā afferē de more: r aio agrauādi aduersariuz sic nō pōt fieri sine peccato mortali si ē in notabile detrimētū. p̄rio r tenet ei ad restitōem q:. q. vi. c. qcūq. ꝫcor. Tho. ſa fe. q. lxiij.

¶ Ho. q timēs iniuriā iferri sibi ab 16
aliquo iudice r accipiēs iter eundi ad p̄ncipē ꝑcipiat illi ne sibi iniuriā inferat p hoc videt positus sub p̄tectione p̄ncipis vt sic illō ꝑceptū cū arreptōe itineris hēat vi cuiusdā appellationis extiudicialis facit q notat Bar. i. l. de pupillo. ff. de no. ope. nūci. r Inno. r Jo. an. i. c. vt debitus de ap. facit. c. di lecti. el. i. r. c. ad audiētiā de ap. vbi ps q arreptio itineris ad supiorē ꝓstituit eū sub eius ptectōe. r sic punit iferēs tali iniuriā dū ius ꝓtēnit r eū sub cui° ptectōe se posuit. vt not. Pa. i. c. in causis de elect.

Postasia

ctatu ō apostasia ē temerarie a statu fidei: oble ecclīastice vl' religionis recessus. Et sic collige triplicē apostasiā. vt ēt no. glo. i. c. i. de apo. Jn prima fuit iulian° apostata. vt i. c. iulian° ij. q. vj. r qcūq ꝑcedat a fide ti. q. vj. non pōt. Et tū ſm Host. in. d. c. i. sūt vere heretici. r i ipso hūt locū ofa iura ō hrticis. ex q̄ ps q ipso facto sunt excōicati. c. excōicamus de hereti. el i. r ꝓ r ita ꝛs Jnno. i. d. c. i. nec tenēt facere pūt. vt j. testamentū. §. i. Jn fa sūt oēs xp̄iani qui nolūt obedire suis ꝓlatis ecclesiasticis. viij. q. i. scīdū. ſs aduerte q aut ille iobediēs tō nō obedit pape. seu canonibus. q: nō credit ꝑ hēant ptātez ꝑdendi canones r ille q hēant ptātez ꝑdendi canones r ille q punīri vt hereticus. xix. di. nulli fas est. r ibi dicit ſm. q est excōicatus r hrticus r scismatic°. c. ls de elec. c. excōicamus ō hf. c. i. de scis. r pa. i° clemi. de ere. r q̄. dicit q ē ifāis. r notat gl. vi. q. i. infames. r glo. i. d. c. generali ō cle. li. vi. r ibi Gemi. ant tō nō obedit nō q: nō credat eū hre ptātem. ſs q: ꝓtēnit r talis grauit dz punīri. d. c. nulli fas ē. Si vō nō vult obdire ex q̄dā ꝓcupiscētia q̄ tp̄s ꝛs. tunc mitt° punit ō q̄ vide. j. iobia i pn. in. iij. sunt large oēs q pōt deū p peccatū mortale mixta illud. xxxviij. di. c. fi. r Exe. Ecce ego mitto te ad gētes apostatrices ꝛc. Pōpte vō i ista tertia spē sunt apostate illi q recedunt ab ordie suo. siue sāpte religionis. vt i. d. c. i. r. l. di. c. vlt. de gb° logtur Augn. xlvij. di. c. quantūlibet diēs. Multi ꝑiores q̄ q in monasteriis defecerunt. Pro cui° declaratōe q̄renda sunt aliqua dubia.

1 ¶ Utrū cleric° in sacris q dimittit solū hitum sit apostata. g. Pa. in. c. me de apo. q̄ sic. ar. c. i. de voto. li. vi. sec° si ēt i minorib°ſm Ino. i. d. c. tue ſs alij ꝛriaz tenēt. i. q̄ sint apostate tales cleric̄i in minorib°. sed mihi placet opi:ino q nō per rationem q̄ facit pa. in. d. c. tue. q: in cle. ſ. de vi. r ho. cle. nō punitur solū ex defectōe habit°: nīsi dimittat r tonsurā: r p oia incedāt vt laici. r hec vera ꝛs nisi tales cleric̄i in minorib° habēt hūficium q: si tenēt hūficiū r dimittunt habitū sunt apostate. d. c. ſ. i. vi. r qō tū no.

¶ Utrū peccent clici apostatice. g. r aler. vbi. ē. q sic i ḍma tice: q: faciūt ꝑ illud qō dixerunt: Dño pars hereditatis mee ꝛc nō tamen postea si fūt in minorib° tūs nec credo eiā q tales peccent mortaliter taliter apostatando per. c. vlti. de vi. r ho. cle. r per c. ſoānes. de cle. coniu. r quod no. gl. in. d. c. tue nisi retinerent beneficium si qō habebant: quia nullū votum fecerunt nec ꝑ aliqd ꝓceptū faciunt. r ꝓpterea dicit aler. vbi. ē. q nō efficiāter infames si solum erāt in minorib° ſs alij apostate sic. ij. q. iij. si quis a vero. ij. q. iij si aūt. Ri. tū in. iiij. di. xxiij tenet q etiā habēs primaz tonsuram nō pōt eā deserere sine peccato mortali. qō limitat ver. nasen: vez nisi eā rōal' eū moueat ad dimittēdū ſs qū solū ex sola libidie laicādi defert: tūc peccat mortaliter. ſs q nō peccet mortaliter videt veri° p tura ꝓbatur. Alij āt q sunt in sacris: sp sunt i pcō mortali: r sunt cohercēdi vt redeāt ad assumēdū habitum r tonsuram. vt in. d. c. me. quō autem si vroz̄ accepit dispensatur cū eo. vide. j. bigamia. §. vij. r ix.

¶ Utr i minorib° ordinib° crātes pos ſ sint renunciare clericatui. g. pa. in. d. c. tue. q nō verbo. vt in. c. ſi diligenti. de ſo. ꝓpe. sed factosic: exercēdo actū oino ꝛrium clericatui. vt no. in. c. i. ō aposta. vel quando monitus nō vult

respiscet. ⁊ idē in aliis casib⁹ a iure expressis de quo dic vt. j. excōicatio. v. casu ꝓmo. §. xxij. cum sc.

4 ¶ Utr̄ religiosus recedēs inconsulto ꝓlato suo: ⁊ nō iubiciēs se alteriꝰ obedientie sit apostata. ꝑpe. &. fm ino. in c. fi. de renū. ⁊ in. c. intellexim⁹. de ete. ⁊ qua. q. sic quantūcūq; retineat habitū ⁊ tonsurā: q; oportet ingrediatur monasteriū si vult euitare apostasiam de quo no. in. c. ex parte. de tempo. or. ⁊ in. c. ioānes. de regu.

5 ¶ Utr̄ religiosus ītrā monasteriuꝫ magis latū sit apostata. &. glo. in. c. fi. de apo. ⁊ in. c. ex ꝑte de tempo. or. q. nō ꝓprie. an autem large sit' apostata. vide. j. religio. §. xxxiij.

6 ¶ Utr̄ recipiēs ordinē sacrū in apostasia ꝓprie habeat ipsi⁹ ordinis executionē sine dispēsatiōe. &. Pa. in. c. fi. de apo. q. nō si erat religiosus apostata quantūcūq; peniteat ⁊ solus papa dispēsat cū eo. secus si minoreꝫ vñ suscepisset. q; ep̄s posset dispēsar. hoc intelligo si nō sit religiosus exemptus q; sup exēptū nullā hꝫ ep̄s auctoritatē. vt p̄s. j. exēptus. §. vt. fallit hoc si in tali apostasia vmisisset habitū. ⁊ sic suscepisset postmodū ordines: q; cū eēt excōicatus. c. vt periculosa. ne cle. vel mo. li. vi. solus papa poterit dispensare: vel melius dic q; habebit locū qđ dicitur in. c. cum illoꝛ in fi. de sen. ex. de quo vide. s. abbas. §. xiiij.

7 ¶ De clericis vel monachis ꝺhentib⁹ mꝭmoniū. vide. j. bigamia. ꝑ totum.

8 ¶ Utr̄ religiosus apostata sit regrendus. vide. s. abbas. §. xvij. ⁊ de cl⁹ bonis vide. j. monasteriū. §. vi.

9 ¶ Utr̄ christian⁹ q; ꝓpter timorem mortis facit aliquē actuꝫ infidelitatis exteri⁹: puta renerētiā idolo: ls̄ interius teneat fidē peccet mortaliter. &. q; sic: ls̄ ꝓprie nō sit apostata nec excōicatus. facit. ꝑ hoc. c. sicut ianctus xxxvij. q. iij. ⁊ quod ibi no.

¶ Utrū liceat xp̄iano sine apostasia portare habitū infidelium. vide. j. infidelitas. §. ix.

Qua bñdicta aliq̄ fit ad reconciliationem ecclie polute sāguine vel semine: ⁊ hec bñdictiō ab ep̄o solū cū vino ⁊ cinere. vt i. c. aqua. ⁊ in. c. ꝓposuisti. ō ꝓse. ec. vl. al. aliq̄ fit ad aspergendū boues vel domꝰ. ⁊ remouēdā sterilitatē rer̄ hūanarū: ⁊ ad multiplicationē ceteroꝝ bonoꝝ: ⁊ ad defensiones hoium aduersus insidias atq; versutias diaboli. ⁊ ad delēda peccata venialia ⁊ hec bñdiciūt a sacerdotib⁹ cū sale. vt in. c. aqua. ō ꝓse. di. iij. nec credo q; diaconi possint hanc bñdicere ar. d. c. aquā. ⁊ in. c. plectis. §. ad pbyter̄. xxv. di. dē q; bñdicere dona dei ē officiū ꝑsbyteroꝝ nō diaconi: ⁊ mandat oīb⁹ sacerdotib⁹ vt eā faciāt i. d. e. aquā. ⁊ cōsuetudo interpretat. vt oī die dominico benedicatur.

¶ Utrū aq̄ nō sacrata addita sacrate efficiat sacra. &. fm regulaꝫ glo. in. c. q̄ō in dubijs. de ꝓse. ec. vel al. q; dic q; dicit q; sacrū tanq̄ dignior trahit ad se nō sacr̄. xiij. q. ij. nō extimem⁹. ⁊ alijs ꝓcor. q̄ō intellige ver̄ fm pa. in. d. c. q̄ō in dubijs in liquoribꝰ. ⁊ in hiis que mixtione ꝓfundunt: nec facio casū an sit mator quātitas aq̄ nō benedicte q̄ꝫ bñdicte rōne predicta. fallit hoc in sacramēto sanguinis xp̄i: q; liquor' addimus nō miscet sanguini cū, sit ibi sāguis in venis: sed solū cōmiscet accidentib⁹ illis: ⁊ ꝓptereā nō efficit sanguis christi. vt no. in. c. cum marthe. de cele. mis.

¶ Utrū aqua bñdicta sit cā remissionis peccatoꝝ venialiū sicut cetera sacramēta. &. fm pe. in. iiij. di. ij. q; non quia non est sacramētū: sed remissio que fit per ipsam fit per modū meriti nō sacramēti. Aqua enim bñdicta datur ad remouendū ꝓhibens remissionem ⁊ disponendum ad deuotionem ⁊ doloꝛem peccatorum.

Arbiter ꝓfm Inno. i c. quamuis ō iureturā. alle q; eligit vt iudex. i. vt ꝓcedat seruato i solēnib⁹ ordine iudicij. ff. ō arb. l. i. ⁊ l. qualē. Arbitratoꝛ ē ꝑs cūdē ibidē q; eligit vt aliq̄d existimet vel qd sibi videat ō aliq̄ re dicat sine ordine iudiciario vel ea arbitrefinit. de emp. § ꝓcūl. ff. de ver. obli. l. si quis arbitratu. ff. de le. iij. l fideicōmissa. §. sic fideicōmissū. Jn nullē differt arbitrator ab arbitro. de quibus not. doc. ⁊ Pa. i. d. c. quamuis. que omitto.

1 ¶ Utruꝫ arbiter ꝓmittēs transire tps teneat ꝓtibus. &. q; sic. facit ter. in. l. i. §. sciēdum in versi. prodesse. iunctio. §. precedēti. ff. de ma. cōuc. facit qđ no. in. l. si. C. de cōtraben. emp. ⁊ in. l. iij. §. tā ⁊ si nemmem. ff. de arbi. ⁊ in. l. iij. ff. ꝓ socio. glo. instiu. de oblig. que ex quasi delic. nas. in ꝓnci. ⁊ in auc. decernim⁹. C. de arbi. ⁊ in. l. si quis in ꝓscriben. do. in fi. C. de pac. qđ limito verū qñ ex dolo vel lata culpa hoc facit: alias nō nisi se obtulisset q; nūc teneret euā de leui. ¶ Vltomagis tenet ad restitutionē si iniustā dedit sententiā ex dolo vel lata culpa. ⁊ ēt leui qñ se obtulit.

2 ¶ Utruꝫ arbitrator possit die feriata ꝓcedere in eā ⁊ sentētiare. &. Pa. i. c. cōquestus. de ferijs. q; sic: q; est amicabilis cōpositor ⁊ pacis mediator facit. c. i. de ferijs. in fi. ꝓcor. spec. ⁊ ino. i d. c. quamuis. Sed tñ peccat dicit pa. ibidē si ex suo arbitratu nō solū habet respectus ad cōplementū ꝺctus. sed si ꝓncipaliꝫ itenderet pacē vel aliquez pīū actū. vt in. d. c. i. ⁊ sic itellige bar. in. l. si de meia. §. fi. ff. ō arb. q; dicit q; pōt ꝓcedere eā die festa. ⁊ sequitur pa. in. c. cum dilectus de arbi.

¶ Utrum femina possit ēe arbitratrix &. q; sic: ñ tñ arbitrix: q; haberet ꝓcedere iudicialiter: qđ ē officiū virile. vt ꝓbatur in. c. dilecti. de arbi. ⁊ i. l. fi. C. de arbi. nisi sit femina q; ex dignitate haberet iurisdictionē. vt regina. vide in. d. c. dilecti in glo.

¶ Utrum monach⁹ possit esse arbitrator. &. q; sic: q; est officiū pietatē reducere discordantes. ad ꝓpos. dis. ar. c. ministrū. ij. q. iij. ff. ꝓ socio. l. si societatē habma i fin. vt iudi. di. si nō. lxxvj. di. q; venit. ⁊ q; possit esse tenet pau. in cle. ij. de rescrip. regrit tñ licentiā abbatis ⁊ idem ibi Jo. de ligna. Et rō est quia nō hꝫ neq; velle neq; nolle. xij. q. i. ñ dicat. Oldr. tñ tenuit q; etiā sine licentia abbatis. Et credo ver̄ si abbas sciat ⁊ nō contradicit: quia videt ꝓsentire Et sequitur car. i. d. cle. ij.

¶ Utrum monach⁹ possit esse arbiter. &. q; nō: nisi de licētia abbatis ⁊ vtilitate monasterij. ar. c. ij. de testa. li. vi. vbi nō pōt ēe testamenti executor sine licētia superioris ⁊ vtilitate monasterij hꝫ sit actus sanoꝛabilis: ergo nec arbitriū i se assumere. d. c. nō dicatis. hoc hꝫ bal. in. l. si q; ex ꝓsensu. C. ō epis. au.

¶ Utruꝫ arbitrator possit ꝓ bono pacis sine pcō de iure alteri⁹ cape ⁊ dare alteri. &. pa. i. d. c. quamuis. q; sic allegat. l. sed ⁊ si in seruū. §. si ge. ⁊ l. si de meis §. recepisse. ff. de arb. ⁊ inoc. ter. est nōcta glo. in. c. nisi essent. de preben. facit. c. bis que. ⁊ ibi pa. in c. fi. ō transac. ō ma. ⁊ obe. ff. ꝓ socio. l. societatē. la. ij. §. arbitroꝛ. ⁊ ñ solū ꝓ iusto tatē. la. ij. §. arbitroꝛ. ⁊ ñ solū ꝓ iusto dio: sed etiā in casu scito: ex q̄ facit ꝓ bono pacis. bal. tenet q; nō pōt ⁊ iurium cōmittit. de vsi. seu. Et credo verū dicat qñ facit sine cā. sec⁹ ꝓ bono

pacis: q; multi lucrat qui a lite recedit. ar. cōz que no. in fi. l. lucius. ff. ad treb. t nili minis coactus lederet partem facit q3 no. idē pa. in. c. fi. ō trāsla

7 ¶ Utrū arbiter p recōpensatione alicuius ſpūalis poſſit indicare vanduz tpale. ſ. pa. in. c. fi. de re-permu. q; ſi quia cum arbitrū videat quida3 ptra ctus vt in aut. vt diffe. inol. ſ. i. Uñ quē admodū p vñ Jetus nō pōt dari aliquid tpale p ſpūali ſine ſimonia. Sic nec per viam arbitrij: vt hic.

8 ¶ Utrū in eccleſiaſticis poſſit cōpro mitti in clericū t laicū. ſ. q; ſic. c. p tua. de arbi. nō vt in iudicio: quia laicus eſt oino icapax huj⁹ iuriſdictionis vt in. c. decernim⁹. ō iud. t iuriſdictionē cōpeteret cuilibet inſolidū t idiotis libr. et no. glo. in. c. prudentiā. ō offi. dele. t ſic mixturā faceret habitabilē l. pedius. ff. de arb. t quod no. in. c. cū ſup. de offi. dele. t ſic q3 eſſe non pōt d. l. pedius tenet tū glo. in. c. cōtingit. de arbi. q; etiā de ſpūalib⁹ pōt cōpromitti in clericū t laicū auctoritate ſuperiorū.

9 ¶ Utrum de rebus temporalib⁹ clerici poſſint compromittere i arbitros laicos. ſ. Fm ino. in. c contingit. de arbi. q; ſic. facit. c. dilecti. de arbi.

10 ¶ Utrū cum quo iurauit ſtare ſentē tie arbitratoz poſſit ſine periurio petere reductionē ipſi⁹ arbitramēti ad arbitriū boni viri cū tale arbitramentū eſt iniquuz. ſ. pa. in. d. c. quintanallis nullus opi. recitat: ſed in ſciētia colligo et ego dicto ſic. Dat deceptio intercenit et ꝓpoſito. t tūc reſpectu cuiuſcūq; leſionis pōt peti reductio nō obſtante quocūq; pacto. Rō q: ſicut expreſſe nō pōt renūciari dolus futurus l. ſi vn⁹. ſ. illō nulla. ff. de pac. ita nec tacite ſub generalitate verboz. et hoc cōiter ſequunt doc. t dī dolus ex ꝓpoſito q̄ ſciens p fraudē: g; fam ſenodū aggrauat parte altera. Dut ō decepto intercenit re ipſa t ſine dolo arbitratoris. t nīc ſi leſio ē modica ſi poteſt per reductio. vt in. l. ſi de minis. ſ. receptile. ff. ō arb. cuī ſi renūciatio ſi intercenit: vt patet in. c. nuli eſſent. de ꝓben. aut leſit nō modice. t cōis opi. eſt ut poſſit reduci. Sed hoc credo verū ſi nō intercenit renūciatio. Si vō intercenit renūciatio. i. vt poſſit dare vni t leuaſ alteri. q; renūciatio aliqd operaſ. ar. c. ſi papa ō pui. li. vj. t. c. i. bis de pui. t in. l. ſi q̄ſ. C. de inoffi. te. Jdeo tūc poterit rōne marie t enormis leſionis t nō magne: q; iſta maxima leſio in dubio uideſ excepta. ar. l. octo. ſ. lucī⁹. ff. ō his que i frau. cre. t q; poſſit reduci facit. l. ſi quis cū alter ff. de verb. ob. q; ſatis eſt q; nō fecit ſi cut bon⁹ vir facere ō buiſſet. l. ſi libertus. ff. de ope. li. t ex q̄ maxia leſio nō fuit exꝑſſa nō d3 trahi vltra intentionē agētis. Jta ſenſit bald. in. l. pe. C. de arbi. t. d. anto. i. d. c. gntauallis. t magna quantitas dicit reſpectu piſonarū vel cauſe Fm bal. all. l. cū filiꝰ. ſ. heres meus. ff. de le. ij. vide bonā glo. i. c. fi. de re iud. li. vj. Quid ſi fuiſſet dictū vt poſſit alte t baſſe in totū vel in partez ō iure vni⁹ dare alteri. Et ſic credo nō poſſit ſi volus nō intervenit niſi addi tū fuiſſet illi potestati verbū reſtrictiuū ſ. alte t baſſe put ſibi videbit vt placebit: q; hec verba iportāt arbitriū boni viri. l. thayo. ſ. ſozore ſua. ff. ō fideicō. li. i. ff. ō le. ij. t. l. q̄ſquis. ff. ō le. iij. in pn. vide. ſ. iudicare. ſ. iij. t. v.

11 ¶ Quō debēt pnūciaſ arbitri ſentē tiā. ſ. q; i pſali dicēdo: Nos arbitri p nūciam⁹ ꝛc. Excepto i electione q̄ d3 fieri in ſingulari vice oiuz de re iudi. c. cū ab eno. li. vj. t pūnib⁹ oibus arbitris Fm pa. in. c. ſane. de arbi. Utrū tū dicit bar. in. l. duo ex trib⁹. ff. ō re iud. q; ſi tertius fuit pſus i diſceptatiō e ſup mentis cauſe: t vtrū quicqd voluit et monitus ab aliis duob⁹ nō vult eſt pūſ nec allegat cauſam legitimā abſētie q; tunc pūt duo ꝓcedere ſine ipſo tertio Et quomō pōt mutare ſniam vel corrigere. vide. ſ. iudex. § xxv.

12 ¶ Cōpromiſſū eſt in duos arbitratores t nō ꝛcordāt: nūquid pūt copelli eligē tertiū: aut iudex poſſit ipſe eligere. ſ. recitat pa. i. d. c. gntauall. bal. i. c. i. de iuriſdi. i. una facta dicere q̄ſdā ſapientes ꝓfuiſſe q; nō: t placet. ſic⁹ de arbi. q; cōpelluntur eligere. c. iij. cū ſpāli. 3 ap. t. l. ité ſi vn⁹. ſ. ſi i duos. ff. ō arb.

13 ¶ Arbitrio boni viri q̄ dī deberi re ling vel ſtari intelligitur de iudice ordinario loci no. glo. in. c. ſtatutū. de reſcrip. li. vj. t ſequit Se. in. d. c. ſtatutū. ſpec. in ti. de arbi. ſ. i. ꝑſi. ſed quis. vbi dicit q; bonus vir cui⁹ arbitrio dī ſtari dicit iudex loci. l. continuū. ſ. cū ita. ff. de verb. ob. ꝛcor. lap. abbas.

Rchidiacon⁹

multa pōt de iure. Sed quia Fm ino. in. c. i. de offi. archi. ꝓſtōnes t ꝓſuetudines p diuerſa loca ꝓualēt i officijs. de ꝓſue. cū olim. de excēſ. prela. c. ad hec ipſis ſtabit. t ió i officio ſuo faciet Fm q; ꝓſuetudo ꝓſcripta ſuē ecclēſie hz. Ubi aūt nō eſſet talis ꝓſuetudo vel ſtatutū haberēt locuz capſa toti⁹ illius tituli Fm eundē ino. Et ſic poſt ep̄m eſt vicari⁹ in oib⁹: t hz curā in clero: tam in vrbe quā in parochijs habitātes. t ipſos d3 de tertio in tertiū annū ſi ep̄s nō pōt viſitare. vt i d. c. i. t in. d. c. ad hoc. Debet aſcultare euangeliū t epſam t rūſorta: t nullus ea i eccliā cantet niſi pri⁹ ab eo auſcultatus t de ei⁹ iuſſu: t ceroferarios ordinare. vt iu. c. ij. eo. ti. tenet ſi aliquid ex ſua negligēcia vel alteri⁹ fraude deperiit de reb⁹ eccleſiaſtic⁹ p poſſe ꝓvideat. vt in. c. ij. c. Debet examinare eſt cos q; ſūt ad ſacros o:dines ꝓmouēdi. c. ad hoc. t. c. ad nrm. Bobarcē t abbatiſas ponit in ſede ſua. vt in. d. c. vt nrm. q; oia capſa ſūt i. d. ti. ō ol. archi.

¶ Uiz peccet archidiaconus riden t do ego dicēti: Scio hūc eſſe dignum. Scio quanti humana fragilitas permittit. ſ. Fm ino. in. c. vnico. de ſcrutinio di. ſa. q; ſi talis ordinādus pōtaē a ꝓbis pōt ſana ꝓſcientia ridere: dum modo nō ſciat aliqd mali de eo. ar. ō ꝓſumi. Saduz. q; ſi ſcit aliquid mali de eo quod eſt ſecretū: debet obtenere a ꝓlato vt eo abſente faciat ordinationē. Et ſi nō pōt vel ſine ſcandalo: tunc ēt pōt ſana ꝓſcia dicere: q; nō dicit niſi vt miniſter: nō vt ipſe: t eccliā q; nihil ſcit de occultis per euz loquit: nec dz omittēdo talia dicere: indirecte publicare crimē fratris ſecretū. Si vō eſſet publicū tale crimē: nūc peccaret mortaliter talia dicēdo. xxij. q. ij. ꝓmuz ſi nō crimē eſt pcū mortale: tale q̄ ſcit. ſec⁹ ſi eſt veniale. vt. xxv. di. ſ. criminis.

Rchiepiſcop⁹

pōt in tota ſua ꝓuincia exercere iuriſdictionē tollēdo prauā ꝓſuetudinē t fulminādo ſniam excōis in ſeruātes eā Fm ino. t ſeḡt pa. in. c. ex frequētib⁹. de inſti. t ſenſit gl. i ſū. ff. q. iij.

¶ Item poteſt in ſua dioceſi exiſtens t rōne notorietatis delicti delinquentes ſuffraganeoz ſuoz ſua ſentencia afficere. t ſ3 ter. in. c. romana. in. ſ. notoria. de cenſi. lib. vi. loquatur dum viſitat: tamen. doct. cōmuniter extendunt in d. c. ex frequentibus. etiam dum non viſitat rōne notorietatis delicti.

¶ Utrū archiepiſcop⁹ poſſit abſolvere ſubditos ſuffraganeorum ſuoꝝ. ſ.

Se.ti.c.perpetuo.de cens.libro. vſq; non poſſit ligare vel ſoluere: nili dam vitiat: vt ter.hic inuit: nec etiam a minori excõicatione abſoluere: vt in c.mup.§.in ſeda vo.de ſenté.ex.t hoc vez nili p appellationé ei ad eũ venu luta ſit: vel in caſib⁹ ſibi ſpãliter a iure pmiſſis.de quib⁹ habes in.c.paſtoral'. de offi.or.in glo.t in.c.venerabilibus. de ſen.ex.li.vi.t in d.c.perpetuo.

3 ¶ Vtrum poſſit aĩ ſe crucé portari facere.&.q trãſitꝰ p puincĩã ſuam põt t bñdicere ppło t i põtificalib⁹: t ſine pontificalibus celebrare: t celebrari facere tam in locis exemptis quaꝫ nõ exemptis. Et etiam epꝰ in ſua dioceſi põt ſiſr hec. Tñ debẽt fieri ſine violentia t grauamie exẽptoꝝ.cle.archiepo.de pui.multa alia q̃ ad foꝝ ꝓſcie pñet tãgẽtia ſtatũ archiepoꝝ.vide.j. prelatus per totũ.et epꝰ per totum.

Rchipreſbiter

ecclie cathedralis dꝫ bñe curaꝫ quõ alij ſacerdotes diuina officia celebrent debito mõ: t in abñtia epi põt põtes bñdicere: alijs ſacerdotib⁹ penitẽtiã iniũgere.c.ij.de offi.archipreſ. Vñ alio noie dicũr decani.vt in.c.ad hec de offi.archi.

1 ¶ Vtrũ valeat abſoluere oẽs de epatu.&.q ſic oẽs q ad ipſum ꝓ pnia recipienda recurrũt: qꝛ eſt parochialis ſacerdos oiam de epatu.c.officiũ.co.ti.in ter.t in glo.t.l di in capite.

2 ¶ Vtrum idẽ poſſit archipꝛbyter ruralis.&.q nõ niſi inquantũ epꝰ ei dat auctoritatẽ: plebib⁹ enim ſolũmodo peſt t nihil dꝫ facere ſine relatione epi aut ꝯ cius decreta.c.fi.e.ti.

Rgumentatio

a minori ad mat⁹ valet affirmatiue.c.ſi in laicis.xxxviij.diſ. a maiori ad minus valet negatiue.xxxij.q.v.ſi paulus. Et ō hoc l.c.eſt in cunctis. de elec.in glo.cum ſuis concor.

¶ A toto ad partes valet affirmatiue 1
xliij.q.v.penale eſt.

¶ A parte ad totum valet. negatiue 2
xxxij.q.iiij.meretrices.

¶ Ab ethiologia noĩs.xvj.q.i.placuit 3
el.i.t.ij.ſed nõ valet niſi negatiue t i nomine appellatiuo: qꝛ ꝓpria noĩa ſponunt ad placitũ.vt no.bar.i ꝓhemio inſortiatꝰ ſup ẽtica. Limito etiam ſm pa.in.c.i.de iudi.vez qñ nomẽ ſumitur ex eſſẽtiali nã ſua: vt mutuũ: teſtamentũ: quia hoc vez eſt. Teſtiñ eſt mentis teſtatio.l.i.ff.de teſta.vbi ergo nõ ẽ teſtõ mẽt nec teſtiñ. ſiſr mutuum ẽ qđ ō meo fit tuũ.l.ij.ff.ſi cer.pet.vbi ergo ō meo ñ fit tuũ ñ ẽ mutuũ.ſecus qñ ipenit nomen ex eo qđ deberet eſſe i nolato. Elñ iperator dꝫ auguſtus qꝛ augere debet rempublicã.ſi nõ auget tñ imperator ẽ: vt no.i ꝓhemio.ff. veteris. Papa põtifex dꝫ: quia dꝫ eẽ pons per exẽplaritatẽ vite. Sed ſi nõ facit tñ pontifex eſt. vt in.c.i.de conſti. li.vj. Sic igit intellige inſti.de tute. in ꝓin.ff.de ver.ſig.l.bonoꝝ.t.l.maluꝫ. C.de defen.ci.l.defenſores.la.ij iſti.de dona.§.eſt t ali⁹.C.de ferijs.l.a nullo. C.de offi.ꝓfc.vr.l.i.vbi ter.Sciatio ꝓ fecto ex ipſo noie qđ ꝓfecto debeatur annone. Ex quib⁹ patet q argumẽtũ põt ſumi ab interpretatione noĩs. Et ſic limita ſm bald.de vaſallo militẽ q arma bellica depoſuit illud ꝓuerbiuꝫ Si noie pueris nec rem habere meretris eſſe veruꝫ.ſi nomẽ ſigẽt ſubam vel q̃litatẽ neceſſariã ineſſe alicui ſubiecto vt.ff.de fideicõ.li.l.luci⁹.t.ff ō pact.l. tale pactũ.§.fi.ſecus ſi ſignificat ſolaꝫ ſimpliceꝫ demonſtrationem .ff.de re. du.l.ſi cognatis. Et ex hoc patet eẽ verum q ſcolares ſcolas intrãtes non attendentes nec ſtudẽtes non gaudẽt ꝓuilegio ſcholariũ: vt tenet io.de lig. i ꝓhemio cle.adducit.no. p glo.in.l. vna.C.de feud.li.vi.ro.t videſ ter.in l.ſi quis.C.de dome.ꝓte.t idẽ ſi inhoneſte viuãt.C.de curio.t ſta.l. agentes alſo incipit p id ẽpa. Siſr eſt vez q illi qui ſunt de collegio alicuⁱ artis: ſed arẽ illã nõ exercẽt nõ gaudent ꝓuilegio illius artis.vt no.bar.in.l. ſemper ff.ō in.inu.p illum ter.in.§. negociatores.xvi.q.i.generaliter.t hec faciũt tam contra ſcolares t artifices quaꝫ eoꝝ rectores qui grauãt litigãtes cum eis rõne ꝓuilegioꝝ.t ſō ſi hoc ẽ manifeſtũ credo q teneãr ad reſtitutionẽ rectores oiuꝫ in quib⁹ plꝰ ſũt grauati.t ſiſr ſcholares ſi tales ſũt: q nõ gaudeant Quis nõ ſit manifeſtũ. Ju nomie aũt ꝓꝓio ſepe fit.ar.ls nõ validuꝫ: t ideo hoies querũt bona noĩa.t dicebat vror io.an.q ſi venderenr debẽt emi pro magno bono: ꝓpterea io. an.extollit nomẽ ꝓpriũ i ꝓhemio c.c. Siſr accurſius in.l.facta.§.ſi in vãda ff.ad treb.interꝑtando nomen ſuum. Et hoc euenit: qꝛ ex horrido noie ſepe ſuſpicant hoies miniſtrũ: putãtes a ꝓauo euentu ipoſitũ: p hoc vide ter. cum glo.in.d.§.ſi in vanda.

4 ¶ Ab auctoritate.xxxij.q.i.dixit.

5 ¶ Ab oppoſitꝰ vſ Ꝯriſia.viij.q.i.ſciẽdũ

6 ¶ A ſili.ij.q.i.multi.in glo.

7 ¶ Ab exẽptis gẽtiliuꝫ.de verb.ſig.ſo
rue.de ꝑſe.di.i.c.i.vide bal.in l.cõuẽticulã.C.de epiſ.t cle.quõ multis alijs modis valet: ſꝫ omitto ꝓpter breuitatẽ

Rra

non precia.ſed pignora dicuntur.

¶ Arraꝫ donatio ẽ argumẽtum emptionis vel vẽditionis: aut alterius Ꝯctus: qui tñ Ꝯctus valeret ſine ea.l.qõ ſepe.in ꝓn.ff.de Ꝯben.empti. epõt qs ab emptione t vẽditione diſcedere poſt ipſaꝝ datione ꝫ niſi fiat data noĩe arre t ꝓ parte ſolutionis: q cũ pe ꝑij ſit ſoluta res nõ ẽ integra.C.qñ li.ab emp.di.l.vnica.Utrũ tñ ſit ne per quẽ ſtat ne Ꝯctus perficiat: qñ ſolũ dare ꝓ arris: ipſas perdit q dedit: t q recepit reſtituet in duplũ.inſti.de emp. t ven.§.his.t idẽ dic de pignore: dũ modo nõ ſit datũ exti matũ noie parꝫ ſolutionis.C.de rei ven.l.precii.

¶ Vtrũ poſſint intercenire in matri- 2
monio: t quõ faciũt matrimoniuꝫ.vi de.j.ſponſalia.§.xij.cum ſeq.

Rrogantia

ẽ que dã ſi lia ſuperbie qua quis multum ſe exiſtimãs ceteros quos ifra ſe videt deſpicit: t quib⁹ nõ ꝓſulendo loquitꝰ vir dñando dignatur.c.i.xl.di.

¶ Arrogãtes dicũtur q garrulitatem 1
auctoritatẽ putãtes humilr neſciũt inferre quod docẽt.di.xlvj.§.i.t.c.i.t di. xlix.c.hinc t enim.circa medium.

¶ Arrogantia ruſticoꝝ nihil impudẽ 2
tius.d.§.i.

¶ Vtrũ ſit mortale peccatũ.&.q ſic. 3
qñ ex tali ſuꝑbia vel ꝓtentione ſit q̃ ſit mortal.t ꝓpterea vide.j.ſuꝑbia.t cõ temptio.alſo cõiter pcñ veniale crit.

Rrogatio

.vide.t. adoptõ

Rogat⁹

balliſtarioꝝ.vtrũ licet.&.q nõ.imo ꝓhibetur ſub pena excõicationis inter xpianes.vt in.c.vnico.de ſagitta rijs. Quod eſt vez ſm gl.ibidẽ t doctores. In bello iuſto.ſec⁹ in iuſto: qꝛ data in ſtina licitũ eſt quibuſcunq armis uti t pugnare: imo aduerſariũ decipe ꝓ ſeductionẽ: parãdo inſidias.vt in.c.dominus.xxiij.q.ij.

¶ Vtrũ artifices q inter ſe conueniũt t
ꝙ alios nõ inſtruãt: aut ꝙ nõ vendãt niſi certo mõ: t hmõi peccent.&.ſm

Jnno.in.c.significante.de ap.q sic: si fraudulenter faciunt. Secus si ex p̄ulegio vel consuetudine.t.C.de mo. l.vna. intelligit qñ fraudulenter facerit. vel dicit q̄ locus hēt de plonis t rebus: nō de loco vel mō. vel dic q̄ si faciant ex aliqua cā leta q̄ ls. Secus si ex auaritia: vel i dānum rei publice Et sic intelligē.d.l.vnicam.

¶ Utr artifices faciēs que p se vel alio admitto nō p̄nt eē vtilia. ō quib⁹ dicit. l. quod sepe. §. veneni mali. ff. de contrahen. emp. q̄ flagitiose rei nec emptio: nec mandatum. nec societas valere pōt peccent moztaliter. &. q̄ sic. imo omnia mala eis imputabunt ex ipsis venientia. c. fi. de iniur. t dani. da. Et hoc videtur tenere Jnno. in. c. i. ne cle. vel mo. q̄ dicit q̄ in his nullo mō ls negotiari. Sed si posset eē vtile cum aliquo admitto. vt puta p̄o seruis occidēdis: vel si sint forte gladij vel colores. quia p̄nt esse vtilia ad aliqua si ad defensionem. vel ad colorandū. homine vel mulieres in casa licito. t p̄o bona causa licita est in his negociatio fm eūdē Jnno. vbi. ō. Et hoc credo verum qñ existimat. vel pōt existimare p̄babiliter q̄ tal emens: vel cui talia vat: vel facit velit eis vti ad bonum. Alis tale erit peccatum talia facere: vl vēdere aut donare quale peccatus est tali re vti. Et ex hoc ps quid dicendū de artificibus qui faciūt tarillos: cartas: pōpas: curiositates. t huiusmodi. que vt frequētius sūt moztale peccatū illi qui ipsis vtuntur. qz nō p̄nt absolui nisi a tali arte abstineant.

3 ¶ Ara siue exercitium corporale extrinsecum vtrum sit licitum. &. q̄ sic. si hec p̄curant. ¶ P̄dimum recta intētio: nam cuius finis bonus est. i. intentio: ōm quoq; bonum est in his q̄ de se nō sunt mala. Finis ergo vlūgi⁹ qui ds hōi est deus. i. corr. Oia quecunq; facitis: aut in verbo: aut in opere. Finis p̄pinquus ds esse aliquod rōnale: vt subuentio proximi: vel sue necessitatis ad eph. iij. Operetur hijs manib⁹ suis vt hēat vñ tribuat necessitati patienti. Qui ergo laborat laboret vt corpus exerceat ne occio torpescat: vel vt lucrum acquirat quo se. t suos gubernare possit vl vt alijs subueniat vñ viuere possint virtuose. t sic ad gloriaz perueniant. Si āt alia intentione quis facit artem aliquam tale est peccatum: q̄lis est intētio prava quaz hs

¶ Secundū q̄ opus ipz non sit prohibitū a deo vel ab ecclia: vel a legibus. sicut ē are vsure t oia q̄ non sunt nisi ad peccatū. vel malū p̄ximorum.

¶ Tertium q̄ fiat modo debito t cū debitis circunstāntijs. i. tempore debito non festino. de quo dic. vt. j. Serie per totum. Item sine fraude vel dolo: periurio: mendacijs: t huiusmodi. q: tale pecūn erit aro: quale mala circunstantia cum qua fit.

¶ Quartum. q̄ fiat ab eo qui non est prohibitus. Illā quedam sūt que clicis prohibent. vt. j. Clicus. ix. per totum.

Scisinus. fm Archi. i. c. p̄o hūani de homici. li. vi. dī ascindo scidis q: scindunt alias a corpore. Iſti p̄pe sūt serui q̄ subsunt dñio alicuius: t p pecunia occidunt homines ad alicuius instātiā fm predictum Archi. alij volunt q̄ sint quidam infideles liberi qui p̄o pecunia faciliter quelibet interficere homines non curātes si se ipsi interficiant. i. q̄ sint sub dñio alicui⁹ vel nō fideles vl infideles dūmō p pecunia eis data homines interficiūt nō refert fm Io. de imo. t segtur Ge. i. d. c. p humani.

¶ Que pena p̄curantiū morte alicui⁹ qui ds hōi est deus. i. corr. Oia quecunq; facitis: aut in verbo: aut in opere. Finis p̄pinquus ds esse aliquod rōnale: vt subuentio proximi: vel sue necessitatis ad eph. iij. Operetur hijs manib⁹ suis vt hēat vñ tribuat necessitati patienti. Qui ergo laborat laboret vt corpus exerceat ne occio torpescat: vel vt lucrum acquirat quo se. t suos gubernare possit vl vt alijs subueniat vñ viuere possint virtuose. t sic ad gloriaz perueniant. Si āt alia intentione quis facit artem aliquam tale est peccatum: q̄lis est intētio prava quaz hs

¶ Secundū q̄ opus ipz non sit prohibitū a deo vel ab ecclia: vel a legibus. sicut ē are vsure t oia q̄ non sunt nisi ad peccatū. vel malū p̄ximorum.

¶ Tertium q̄ fiat modo debito t cū debitis circunstāntijs. i. tempore debito non festino. de quo dic. vt. j. Serie per totum. Item sine fraude vel dolo: periurio: mendacijs: t huiusmodi. q: tale pecūn erit aro: quale mala circunstantia cum qua fit.

¶ Quartum. q̄ fiat ab eo qui non est prohibitus. Illā quedam sūt que clicis prohibent. vt. j. Clicus. ix. per totum.

Scisinus. fm Archi. i. c. p̄o hūani de homici. li. vi. dī ascindo scidis q: scindunt alias a corpore. Iſti p̄pe sūt serui q̄ subsunt dñio alicuius: t p pecunia occidunt homines ad alicuius instātiā fm predictum Archi. alij volunt q̄ sint quidam infideles liberi qui p̄o pecunia faciliter quelibet interficere homines non curātes si se ipsi interficiant. i. q̄ sint sub dñio alicui⁹ vel nō fideles vl infideles dūmō p pecunia eis data homines interficiūt nō refert fm Io. de imo. t segtur Ge. i. d. c. p humani.

¶ Que pena p̄curantiū morte alicui⁹ 1

tus p tales. &. q̄ cunq; p̄cepta. t quācumcūq; magnus platus seu quelibet alia plona ecclesiastica vel secularis quēpiā xp̄ianoz per predictos occidi fecerit vel mandauerit: quilibet motu si fit secuta aut eos receptauerit vel occultauerit: aut defensauerit excōis t ō positionis a dignitate: honore: ordine officio: beneficio incurrit ipso facto. Et ē cū suis bonis mūdanis ol b⁹ diffidat⁹ a toto christiano p̄plo p petuo. Hec regnī alia sua posset p babilibus constituerit argumētis illud scelus cōmisisse. hec in. d. c. p hūani.

¶ Utrū tales diffidati possint interfici impune. &. ang. ōperu. p̄si. xiij. t segt Ge. in. d. c. p humani. q̄ sic nedum p iudicē: s t quēcūq; p̄uatus: qz idem est bānire: t diffidare qđ statuere t peccare vt impune possit occidi. vt no. C. ō accu. l. reos. quod i p̄scientia liceret qñ fieret zelo iustitie: alias non

3 ¶ Utr clicus talr diffidat⁹ sit spoliatus oī p̄ulegio clicali. &. Ge. i. d. c. p hūani q̄ sic t sic alia ōgradatōe p̄t occidi vl ē berari sine excōe vl alia pēa.

4 ¶ Utrū bona p̄dictoz sint capiētiū. &. q̄ sic si sūt bōa mūdana. Aduerte tñ hic fm archi. ibidē q̄ regnī p̄i⁹ sua iudicia declarātis ipsū asasinū vel fautorē talū anteq̄ liceat ō tales p̄cedere in plona vel bona. t ad ter. d. c. p hūani rñdet nō regni alia sua. i. q̄ det sua3 occidēdi t hmōi: qz sufficit sit ō clarat⁹ ascisin⁹. vel fautor: Quod no. quia facit ad multa.

Strologia nihil iffert ad salutē: s ponit⁹ mutit i error. t ideo a quolibet fideli ē postponēda. xxxvij. di. ō. sed cōtra. xxvj. q. ij. illud. circa fi. t. c. sed t illud.

Stultia p̄pe fm tho. fa c. q. lv. est cuius quo ad p̄lequēdū aliquē finē boni vl mali vsq; non vere medias: s silis t apparēs bo: qđ qdem ē p rōnez t p prudentiā t peccatū. Aliqñ tñ dī prudentia p̄pter similitudinē: s ipropie vt prouer. p̄mo: vt dicit parumlus astutia.

¶ Astutia large est qdā apparēs ficto seu falsa. t pōt dupli fieri. ¶ P̄mo ad bonū alterius: t ad illius malū inferre t sic nō ē peccū: vt p3. xxij. q. ij. in. c. vtilē. vbi pōt quō xp̄s t dauid t alij vsi sint falsatione t sancte. t glo. dicit ibidē q̄ dol⁹ p̄ hoste bon⁹ ē. xxij. q. ij. dōs t. xlij. di. i. mandas. ff. de cap. t postli. re. Nihil interest. t. xxij. q. v. dixit. Qđ vere credo: dūmodo mendacia ñ vocās. t hostis sit nobis p̄ iusticiā hostis

¶ Secundo mō astutia seu falsatio fit ad fallendū proximū. t sic semp ē peccatū. xxvij. di. qđ interrogasti. xij. q. i. certe. Et aliqñ est venniale peccatū: aliqñ mortale fm nocumentū qđ infert p̄mo: vel intendit inferre ex ea. vtputa ō re notabili: sic ē mortale. ar. c. i. xxij. q. ij. t hoc etiā si fieret p̄pter bonū alterius qz nulli facienda ē iniuria. p alteri⁹ bono. d. c. primum. t ō hac habes. j. prudentia. §. iij.

Auaritia fm Tullū ē inordinatus amor hūdi. t dī inordinatus qđ qs sup modū mētis q̄rit vel retinet diuitias. Illā bona exteriora homo cōsistere debēt in qdā mēsura. i. vt q̄rat hec diuinaq; put sūt necessarie ad vitā vel sui p̄ditionē. t sic auaritia ip̄ est pcm fm tho. secūda secūde. q. cxviij. p tot⁹ declaratōe ē notādū vt dicto alex. t tho. vbi. ō. q̄ auaritia cōsistit in trib⁹. i. appetēdo: i acgrendo: t in retinendo inordinate res t̄porales.

¶ Utr ait sit pcm mo: tale auaritia q̄ 1 p̄sistit i appetēdo. &. q̄ sic tri⁹ mōis: p mo appetēdo aliēa illicite voluntate ō

liberata: ita q̄ p̄cederet l' opus si esset facultas. ℣ illo mō est mortale peccatum: q̄ ℨ illud p̄ceptū ecc̄. xx. Nō cōcupisces rem p̄ximi tui. Potest nō esse veniale p̄ter p̄pter modicitatem rei appete: sicut ō de furto. j. furtus ℨ. xxxvij. ¶ Secūdo est mortale p̄ter cū appetit ōliberate illicita q̄ sine peccato mortali teneri nō p̄t: puta hō ficiū ecclesiasticū cū sit idigⁿ. ¶ Tertio posset esse mortale peccatū q̄n appetit supflua appetitu suffocante totaliter mentē a debita cura ius ℣ necessaria ℨsideratione diuinoꝝ vt patet i. c. idolatria. xxvij. q. i. ℣ facit. c. cum oīs auaritia. i. q. i. Superflua igit amore desiderare diuitias: dūmodo sit infra dei: vtputa q̄ nec illicito mō nec illicita vellet: nec p̄pter hoc dimittit necessaria ad salutē cōtīt ē p̄ñ veniale.

2 ¶ Utrum auaritia in acquirendo sit mortale. ℟. q̄ sic duob⁹ modis. ¶ Primo si acq̄rit p illicitū ℨ cuius diuina vel humana lege p̄hibit. puta p usurā: rapinā: falsū ℨ cūi ℣ hmōi. ¶ Secō si acq̄rit p opa q̄ sūt pcā mortalia: ℭ uis ēt nihil acquireret vt adulterari ℣ filia. sic ō talia opa ℭ uis illicita: nō ēēnt peccatū mortale: tūc auaritia nō ēēt mortale: vtputa cū aliqs cōponit ꝺ ba loco sa ad lucrū: salua tñ honestate: ls essꝫ veniale p̄ñ: sicut illud per qđ q̄rit.

3 ¶ Utr̄ auaritia i retinendo sit mortale peccatū. ℟. q̄ sic triplr. ¶ Primo cum retinet sciēter ea q̄ restituere tenetur ℣ pōt. c. sepe ꝓtingit. de resti. ſpo. ℣ totiens quotiēs pōt restituere ℣ disponit nō restituere. ar. d. c. sepe. ¶ Secūdo cū retinet ea que sunt vltra suaꝫ necessitatē ℣ sue familie videns aliquē i extrema necessitate: q̄ tenetur ei de tali supfluo subuenire de p̄cepto. vt dicit Ruf. in. iiij. di. xv. de q̄ vide. j. clemosina. ℨ. i. ¶ Tertio cuꝫ retinet supflua rōne ꝺdecētie sui status: q̄ de ipso tenetur facere clemosinas: cui non est stēnd⁹ in extrema necessitate sm Ri. vbi. ℨ. ℣ hoc itelligo cuꝫ retinet amore inordinato. secus si teneret ut loco ℣ tpe dispensaret: q̄ nō tenet simul talia superflua dare. In alijs autem casibus communiter est veniale.

¶ Que sunt ei⁹ filie. ℟. q̄ multe. ipsa est que fecit meuꝫ ℣ tuū ℨ ius näle qđ oia cōia fecerat. viij. di. ℨ. differt. xlvij. di. sicut. xij. q. i. dilectissimis. ℣ c. duo. Ipsa in terrenis facit fortes in celestibus debiles. xlvij. di. oēs huius seculi. Ipsa excecat rōnem ℣ gratius facit videre aut ℭ solem. d. c. sicut. ℣. xxxvij. di. nōne. Ipsa facit idolatrare ℣ fornicari. xxvij. q. i. idolatria. ℣. i. q. i. cū oīa auaritia. Ipē facit adulari regib⁹ ut capiant alienas hereditates. d. c. nonne Ipsa furtū: rapinā: usurā: fraudē: falsitatem: iniustitiā: simoniā: acceptiones personaꝝ ꝓditionē: turpe lucrū: immisericordiā ℣ inquietudinē parit: de q̄bus vide in multis iuris. Et breuit ipsa ē oium malorꝝ radix. xlvij. di. bonorū auctor. i. ℣ xxiij. di. hīs ergo. Ipsa maiorē reuerētiā exhibet auro ℭ ꝺo. xlvij. di. sicut. Ipsa excecat mentes. de elec. q̄rundā. li. vi. ℣ in. c. dī auaritie cecitas

Audacia

vtrū sit peccatum. ℟. q̄ sic sm q̄ dicit excessum passionis q̄ proprie dicitur audacia: de qua eccle. viij. cum audace ne eas. ℣ opponitur sollicitudini que est contra timores ℣ audacias.

Agere

an prohibeatur qui est prohibitus acquirere. ℟. Be. j. c. cum ex eo. de excess. p̄la. li. vj. q̄ non quia p̄hibitus acquirere nouū ius in re non dicitur venire contra p̄hibitionem: ls augmentet p̄ssūm quod habebat ante p̄hibitionē: vt est casus in c. fi. ij. ℟. de cōcess. p̄ben. li. vj. vide. j. loca. ℨ. iij.

Augurium

qđ sit i cōsideratione autuꝫ ad sciaꝫ futurorum est ex traditiōe malorꝝ angelorū xxvj. q. ij. qui sine.

1 ¶ Utrū hāc artē exercere sit licitū. ℟. q̄ vanitas ē ℣ supflua. xxvi. q. ij. c. illō mo est idolatrie cultus augurii superstitionib⁹ iplicari. xxvi. q. ij. sed ℣ illud. et sic patet q̄ ē p̄ñ mortale. ℣ ꝓsimat hoc: quia in. c. augurijs. xxvi. q. vi. dī q̄ augurijs seruīre est ab ecclia separari. sed de hoc latⁿ vide. j. sortilegiū

Austeritas

idisciplina ℣ grauitas ℣ orōnib⁹ reprehendit. ō cōse. di. v. nō mediocriter. ℣ posset ee mortale p̄ñ: vꝫ q̄n notabiliter ledere vitā. pp̄ria ℣ sciēter: vel ex tali indiscretiōe que. p̄uenit ex lata culpa. vt patet ex. d. c. non mediocriter: qđ demonstrat eos cōmittere rapinam.

1 ¶ Austeritas in imperādo est q̄n non cū tranquilitate corrigit: ls aspere subditos iflectere festinat. xlvi. di. hoc ꝫ

2 ¶ Austerus nō debet esse dispensator vbi deus est benignus. xxvi. q. vij. aliter gant in fi. Melius est per mansuetudinem peccatores ab errore cruere ℭ per austeritatem in foueam perditionis propellere. xlvi. dis. recedite. quia austeritas imoderata nec correctionem inducit: nec salutem. xlv. di. cum beatus. Et sic patet q̄ nec multa austeritate exulcerādi sunt subditi neq̄ nimia benignitate dissoluendi. xlv. di. disciplina.

Alistariorum

ars quomodo prohibetur. vide. ℨ. ars. in p̄n.

Alneum

virū sit in tradum die vnica. ℟. p voluntate aut luxuria omni tēp̄e p̄hibet': pro necessitate autem licet: vt est tex. in. c. peruenit. de cōse. di. iij.

¶ Utrꝫ liceat clericis vel religiosis ℣ balnea intrare. ℟. q̄ sic cā necessitatis vt patet ex tex. xxiij. q. i. omnis q.

¶ Utrum liceat balneum intrare cū ℣ mulieribus. ℟. q̄ non. vt est tex. in. c. non oportet. lxxxi. di. imo vt dicit glo. ibidem. Si vir ingredit balneum cuꝫ muliere extranea: donatione p̄pter nuptias p̄natur ℣ mulier dote: si cuꝫ viro alieno habuerit balneuꝫ. vt. C. de repu. l. viri ℨ. inter culp̄as. imo infamis est qui tenet mulieres custodientes balneatorꝝ vestes. vt. l. athletas. ff. de his qui no. infa. ℨ. ait p̄tor.

¶ Utrum liceat balneuꝫ intrare cuꝫ ℣ iudeo. ℟. q̄ non. vbi christiano. ℣ si clericus est debet deponi: laic⁹ excōicari q̄ cū iudeo se balneat. xxviij. q. i. nulli⁹.

Annum

Quālr pueniat cp̄m. vide. j. excōmunicatio. v. casu. xiij.

¶ Utrū iniuste bāniens aliquē teneat ℣ ad restitutionē ō amissio rōe talis bānitionis. ℟. q̄ vltra peccatū mortale qđ incurrit tenet ad restitutionē sm ino. in. c. fi. de his que vi me. cā fi. ff. quod me. cā. l. si cū exceptione. ℨ. pedius. q̄ bānitio eius fuit amissionis occāsio. d. l. si cū. ℨ. in hac actione. Nec ob. ff. eo. l. metū. la. iij. in p̄n. vbi sentientes armatos contra se venire ℣ fugiēs si occupatus fuit fundus quem fugiēdo dimisit nō tenent armati: quia loquitur q̄n metus fuit vanus: quia forte contra cum non ibant: sed si p̄missent ire contra eum ℣ hmōi bene tenerentur de omni dāno quod inferret

sibi contigale eoꝝ occasione. ar. dicta rum. l. c. d. c. n. c. n. q. i. in primo. De bānio que debet fieri in matrimonio. vide. j. Clandestini in prin. de bānione que cē celebrato. vide. j. celebrato.

2 ¶ Utrū bānitus amittat q̄ sit iuris ei⁹ dē. ℟. Fm bar. aut est bānitus taliter q̄ pōt impune offendi. Et si est bannitus iperii pdit. Si vo est bānitus alterius ciuitat⁹ vel regni: sic nō pdit ea q̄ sunt ꝓpria illi⁹ ciuitat⁹ vel regni. hoc no. bart. in. l. amalione. ff. de ca. di. Et addit q̄ ad hoc vt sit talis bānitus duo requirūt. ¶ Primū q̄ sit inobediēs. et refugerit ab iperio cui subest. et sit erbānitus. ¶ Secundū q̄ in hostiū numero se ꝓferat: et habet cū ꝓ hoste. Si aūt go esset bānitus: nō tñ haberet vt hostis. nec posset offendi impune ex forma statuti: tūc talis nō pdit nisi ea que sunt ciuitat⁹. Et sic patet quō pōt facere testū vel succedere: q: primo nō pōt. j. bānitus iperij. aliq⁹ bānitus ciuitat⁹ pōt: et multoforti⁹ bānitus q nō pōt offendi: ſz secund⁹ posset fm iura cōe. sec⁹ in successione ſz statuta ciuitatis. Et sic pz q̄ bānit⁹ ex debito ex quo venit bona publicāda nō egparat deportato q nō succedit nec ex testamento nec ab intestato. l. j. C. de hered. insti. q: talis succedit et pōt acquirere de nouo si remanet liber. et hoc fm dispositionē iuris cōis: ſz nō vigore statutoꝝ ciuitatis vel terre: de qua est banitus.

3 ¶ Sed quid valet ei cū nō possit i ciuitate vel terra agere. ℟. q̄ pōt cedere alteri iura sua recepto ꝓcio. et si obstabit cessionario bānitus. sic no. bar. in. l. certa forma. C. de iure fis.

Aptismus primo ꝗt ꝛupler é ℟. ꝛupler: vt dicit aug. li. iiij. ō vnico baptismo. et de ꝓse. dist. iij. c. baptismi vicem. i. fluminis ō hoc Joan. venit Jesus i terrā iudeā et baptizabat et iste ꝓprie dicit baptism⁹. alij aūt, methaforice: q: vterq; istar baptismi hz purificare: et p ipsū nicē eius implere. ¶ Secūdus est baptism⁹ sanguinis. Jo. xij. Baptismo hoc habeo baptizari. et iste est baptismus potissim⁹. de cō se. di. iiij. cathecumin⁹. ¶ Tert⁹ ē baptismus flumīis siue spiritussancti. ō quo act. ij. Vos aūt baptizabimini spiritu sancto. Et iste est ꝓpositū suscipiendi baptismū mō debito si dabit facultas: vnde istud nō ꝓgruit nisi adultis habentib⁹ vsum rōnis. d. c. baptismi vicem. Iste baptism⁹ nō equipollet primo: quia nō remittit tota pena debita peccatis: sicut in primo: sed plus et minus fm suam deuotionē. Item p istum nō imprimit caracter: Item p istum nō datur iste ecclesiastica sepultura: sicut et cathecumini: cuius ꝓ eis oret ecclesia. Item in isto requirit ꝓtritio vt saluetur: sed non in primo sed solum attritio. ¶ Secundus vo baptismus excedit primū quo ad premiū accidentale: qō est aureola et etiam essentiale fm Pe. de pal. in. iiij. quia plus ō gratia confert: sicut est ibi maius opus ſz non imprimit caracter per ipsum sicut per primū. Et iste secundus est cōmunis adultis et paruulis q: si paruuli interficiantur ꝓ christo: puta in detestationem fidei christi quā ꝛenent parentes eius sunt martyres fm theologos: et fm Pe. de pal. in. iiij. etiā si essent in ventre: et in despectū christi mater percussa abortum faceret vel interficeretur. Sed quia hic intendo tractare de baptismo fluminis. ideo videndum est. quid sit baptismus fluminis: ℟. baptismus est exterior hominis ablutio cum certa forma verborum fm magistrum senten. in. iij. dist. iij. in quo scōm ino. in rubrica de baptismo sunt tria sicut in sacramento altaris. ¶ Unum quod est tñ res sacramenti. i. gratie infusio: et peccati remissio. ¶ Secundū qō est tñ sacramentum. i. aqua abluens: et ablutio pasio: intelligo cum debita forma verboꝝ: aliter non. i. q. i. detrahe. ¶ Tertiū quod est sacramentū et res. i. caracter. Aqua ergo verbo domini sanctificata propriē est sacramentum sicut species panis et caracter. secundario sicut verum corpus christi.

1 ¶ Utrum sit de necessitate. ℟. Fm bonauen. in. iiij. sen. dist. iij. et Ricar. ibidē q̄ post tempus passiōis christi: ex quo euangelium est publicatum. quilibet etiam sanctificatus in vtero debitor est se cepit ipsius baptismi: ex quo ad eum institutio peruenit. Unde aduerte q̄ nisi aliquo dictorum baptismorum quis suppleat vices baptismi fluminis damnabitur nisi eo fuerit baptizatus. sed adultus etiam punietur pena sensus ex tali omissione quia peccat mortaliter non suscipiēdo. ex quo ad eum peruenit institutio sed paruulus carens vsu rationis. solummodo punietur pena damni. Sed aduerte q̄ non potest supplere baptismus fluminis aliquo modo quando habetur oportunitas ipsum capiendi si non capitur.

Aptism⁹ ſi. Quer⁊ tur q̄ sit forma baptismi. ℟. scōz doc. in. c. i. de baptismo est hec. Ego te baptizo i nomine patris et filii et spiritus sancti amen. ponitur etiam de consecrat. iiij. c. a quodam. et. c. multi.

1 ¶ Utrum ego sit de substantia. ℟. In no. in. d. c. i. cum glo. q̄ non. et ter. est in. c. reuelerunt de consecra. distin. iij. qō est baptismus licet omittatur ego. Et Rich. iij. et al. ar. ii. q. iij. et credo q̄ non est de substantia. Ego.

¶ Quid si dimittatur te. ℟. Tene. in. d. c. i. q̄ nihil sit. Esset tñ baptismus si pro illo pronomine te: poneretur nomen propriū illius quem baptizat ℟s Pe. aureoli. in. iij. sen. dist. iij. q. ij. peccaret tamen grauiter si sic faceret.

¶ Quid si diceret: Ego te lauo in nomine patris et filii. ℟. Pe. aureol. vbi ō. q̄ non esset baptismus: quia oportet exprimat verbum denotans ablationē: sicut baptizo. abluo etc. nō lauo te et huiusmodi: quia nihil faceret.

¶ Quid si vnus baptizans diceret: Ego te baptizans. ℟. sanctus Bon. in. iiij. dist. v. q̄ esset baptismus: quia cōmuniter dicimus ita. Et hoc verum nisi intenderet aliam sensum inducere: quia tunc non esset baptismus. vnde tenet Sco. in. iij. dist. vi. q̄ si plures baptizādo dicerēt: nos baptizam⁹ etc. q̄ non esset baptismus: quia non rep⁊sentant christum qui est vnus. sed Bo. intendit dicere q̄ est baptismus quando ꝓ nos intendit dicere: Ego lucet facimus dominī.

¶ Quid si ego diceret i plur⁊: Ego vos baptizo. ℟. Pe. au. vbi ō. q̄ solus dz baptizare in singulari. Et facies grauiter peccat nisi necessitas subesset: q: tūc liceret vt fecerūt apostoli.

¶ Quid si omittat in. ℟. Qualiensus q̄ non est baptismus.

¶ Utrū possit dicere: In nomine pris et filij etc. ℟. Pe. au. vbi ō. q̄ nō: ſz in singulari. i. m nōe pris etc. quod tlez est ac si diceret. In virtute sancte trinitatis. i. patris et filij etc.

¶ Quid si dicat: ego te baptizo i nōe xpi. ℟. q. ō. q̄ nō est baptizans: ly dixpi. ℟. q. ō. q̄ nō est baptizans: ly dixpi pensatus fuerit apostolus ad gloriā nominis xpi. Bo. vbi. in. c. a q̄dā. de ꝓse.

c 6

di.iiij.tenet q̄ fit baptizat⁹ per dictus
c. Ego credo indubio iterū baptizan
dū ꝑz modū.vt.ī. baptismus .iiij.ꝯ.r.
9 ¶ Etz fit baptizat⁹ sī dicatur: In no
mine trinitatis.ꝛc. q̄ nō.Fm glo.in.d.
c.a quod i facit.c. multa ibidem.
10 ¶ Quid si dicatur. In nomine geni
toris ⁊ geniti. ⁊c.ꝛc.q.ē.⁊ cōmuniter
theologi q̄ nihil fit.q̄ ista nomina pa
tris ⁊ filij.magis nominant ypostases
q̄ genitor⁹ ⁊ genit⁹. Bof.⁊ Jo.tenent
q̄ fit baptizat⁹.ꝛz ꝑmū verius.⁊ ió in
dubio est baptizādus iterꝫ.
11 ¶ Quid si non dicatur copulatiua . ⁊
ꝛc.Inno.i.d.c.i.q̄ valeret si ponerē.
loco ei⁹ q̄z q̄ nulla est differentia iter
has copulatiuas ⁊ q̄s alias nō valeret
12 ¶ Sed q̄ro vtrum sit de necessitate
q̄ ꝑferatur in latino.ꝛc. Aureol⁹ vbi
ē.q̄ sic a latino qui scit litteras ab eo
vero qui latin⁹ est: sed litteras nescit
ꝑferā i vlgari.a greco i grecoi fmō e
Et licet grecus si proferat in latino ⁊
latinus in greco: aut in vulgari: sit ba
ptismus. tamē peccat tu aūt dic q̄ ds
proferre in ea lingua in q̄ melius pōt
proferre vel lfali vel vulgari.
13 ¶ Etz reqrat ꝯtinuatio i ꝓlatione
dicte forme .ꝛc. Au. vbi.ē.q̄ sic. nō in
terponēdo hīstoriā. Et credo q̄ si no
tabil⁹ eēt discōtinuatio: nihil fieret. se
cus in modica discōtinuatione : puta
tussis vel silētij: ⁊ huiusmodi q̄ intē
tionē nō discontinuent.
14 ¶ Etz possit fieri trāsp̄ositio in dcis
v̄bis.ꝛc. Au. vbi.ē.q̄ nō ⁊ peccat gra
uī trāsponendo ꝛs baptizatus sit: nisi
trāsp̄sitio mutet sensum vt dicendo
Ego te pr̄is ⁊ filij baptizo .in nomine
spūs sancti: vel nisi intendat īducere er
rorem: q̄z non baptizaret.
15 ¶ Quid si ꝓferāt corrupte ꝑfata
verba.ꝛc. au. vbi.ē.q̄ si fit ex ipotētia
nō est peccatū Ex loco est peccatum
graue. nō baptismus est. Ex mala vero
intentione est peccatum grauissimuz
⁊ non erit baptizatus.q̄ fit baptizat⁹
in duobus primis casibus. ꝑz m.d.c.
retulerit. de ꝑsc.di.iiij. vbi ille dicebat
Ego te baptizo in nomine patria ⁊ fi
lia ⁊ spūs sancta. Ratio fm glo.ibidez
q̄z error sillabe non nocet. vt.ff.ō ma
te.l.q hēbat funz .marcj. fine dictōis
Secus eēt i principio vel medio .Etiā
tene q̄ q̄n aliqua diminutio. vel corru
ptio interuenit in forma ꝓfate pro
lationis: non ex malitia q̄ si moritur
stati: credendū est q̄ de⁹ suppleat. ⁊ tal⁹
sepeliēdus est in cimiterio. Si ō puer
vixerit reiterādū est sub ꝯditione: nisi
in casu q̄n certum est q̄ non mutat alt
quid de essentia ꝓfate forme. sicut ē
error sillabe solum maxime in fi.
¶ Utrum sit necessaria expressio vo 16
calis.ꝛc. sanctus bo.in.iiij.dist.iij.ar .i.
q.ij.q̄ sic. vñ sine v̄bo vocali nullius
est efficatie. facit.c. detrahe.i.q.i.
¶ Utrū sit necesse q̄ ꝓferātur cuz 17
fide.ꝛc. scūs bo. vbi.ē. ar.ij.q.ij.q̄ nō
q̄z baptismus non est sacramentuz sin
gularis pers̄one. Ideo fides persone ni
hil prodest, nec obest. sed ē sacramētū
ecclie xp̄i. vñ quicquid fit de fide coz
dis persone baptizantis iudicandum
est fm expressionē oris.
¶ Utrū grecus qui dicit baptizetur. 18
pe. in nomine pr̄is ⁊ filij ⁊ spūs sancti
rite baptizet.ꝛc. cōmunis opi .theolo
gorz in.iiij.di.iij. est q̄ sic. q̄z in forma
baptismi requiritur primo de necessi
tate vnum pertinēs ad sanctificationē
elemēti quod est ꝯmuocatio trinitatis.
Aliud pertinens ad determinationez
intentōis ministri. s. expressio actus ba
ptizandi ⁊ circa istud ꝯcurrunt duo. s.
expressio ipsius actus ⁊ persone i quā
transit actus. Et ista sunt de necessitate
baptismi. sed modus exp̄mendi est ex

institutō ecclie. Et ió peccaret mor
talr̄ latin⁹ sic baptizās ꝛs non grecus
Scotus credo q̄ iterꝫ baptizetur ꝓ
pter dubium q̄z alij ꝯdicunt.
19 ¶ Utrū aliquid addēs ad p̄dictā for 19
mā baptizet. vt̄ si dico. Ego Petrus
sacerdos baptizo te: in nōe p̄ris ⁊ filij
⁊ spūs sancti amē: ⁊ sancti Jo. baptiste
⁊c.ꝛc. Inno.in.c.4. de bap. q̄ si tale ad
ditum inēdat eē de ſuba forme ita q̄
non valeret q̄si volēs nouuz ritum ad
ducere non eēt baptizatus. Si autez
crederet non esse de substantia forme
sed ex simplicitate aut ex deuotō e aut
etiam ex malitia. etiam si diceret: in
nōe diaboli aut hereticorz. ego te ba
ptizo in nōe patris ⁊ filij. ⁊ spūs sancti
amē: dūmodo hoc non credat esse de
forma ⁊ baptizaf inēdat: erit baptiza
tus: aut dūmō talis additio nō distra
hat intellectum forme: seu corrūpat.
vt puta si dicatur: In nomie p̄ris ma
ioris: filij miozis ⁊c. ꝛs bo.i.iiij.di.iij.
ar.ij.q.iij. pme p̄tis: q̄z ñ eēt baptizat⁹

Aptismus iij. q̄ ad māz q̄

est debita mā baptismi.ꝛc. au.
vbi.ē.q̄ est aqua simplex nāl⁹ potens
abluere. Ex quo ꝛz primo q̄ in nullo
alio liquore potest fieri baptism⁹ nisi
in aqua eī de bap.c.nō vt apponeres
¶ Secundo requiritur q̄ pura. vnde
nec in brodio vel i aqua mixta butiro
vel piguedie potest fieri baptism⁹: q̄ñ
s. permixtū soluit spēz aque. sicut si pa
rum aque multum vinum misceatur:
alias potest.
2 ¶ Sed nunquid salsedo impediat. ꝛc
qui.ē.q̄ non. q̄z nō aufert speciem aq̄
immo ponitur in spera aque. Aqua
ꝺo religiosa sale nō vt mā debita nisi
per euaporationez ⁊ exalationem re
duceretur ad vulcedinem.
3 ¶ Sz nūquid quelibet admixtio aq̄ 3
facta impediat. ꝛ. Ri. in iiij. di. iij. qu.
iij.q.iij.q̄ aque minio potest duplici
ter fieri. ¶ Uno modo vere ⁊ prope
quādo ex mutuis cōstituitur ali
quod vnum peri essentiam .⁊ sic im
pedit: q̄z non est aqua in actu. ꝛs in po
tentia. ¶ Alio modo impropie sedm
quandā apparentiaz fm quā miscent
illa quoz minime pauca fm sensum
sunt iuxta se inuicē posite: ⁊ actualiter
alterate saluis eorum essentijs que di
citur ꝓprie confusio: ⁊ sic non impe
dit quin possit fieri baptismus: q̄z ma
net species aque. Et ideo q̄nis aqua
maris sit alterata ꝓpter admixtiones
grossoz vaporū terrestriū aduste rum
que permixtio fm philosophū .ij. me
thauroruz est causa salsedinis maris: ⁊
aqua liscuij ꝓpter sui collocem per ci
neres: ⁊ alie aque ꝓpter eaz transitū
per venas sulphureas: tñ quia in eis
manet salua spēs aque potest fieri ba
ptismus. Dic ergo q̄ ad cognoscendū
aquā debitaz sacro ist attendi debet.
¶ Primo origo. ⁊ sic salina: urina:
aqua rosea ⁊ huiusmodi non sunt mā
debita. ¶ Secūdo ad speciē aque. s.
vt sit liquida. ⁊ tertio vt sapor alicuius
liquoris alterius non tollat virtutē nā
alij sapores reī nō liquidaī nō imu
tant speciē aque si manet liquida: sed
bene sapores reī liquidaī: vt puta vi
ni ⁊ huiusmodi. vñ q̄ñ plus habet de
sapore vini ⁊ huiusmodi q̄s aque non
potest de ea baptizari.
¶ Tertio requirit q̄ possit lauare: q̄z 4
aqua in linteo vel in lana non est apta
lauare nisi exprimat extra. Similiter
nec glaries: vel nix: vel grādo nisi di
soluatur: nec lutum.
¶ Quarto q̄ sit materialis nō artifi 5
cialis. Et ideo aqua rosea: vel ardens
non valet: sit⁹ nec aqua supernatans
cruoꝛi que dicitur sleuma⁹: nec aqua

quam faciunt alchimiste. Aqua vñ q̃ ermñ de latere xpi fuisset mã debita qz ꝺ a aqua fuit.

6 ¶ Ulz vrina possit eẽ materia debita ꝙ.ri.vbi.ꝫ.q nõ nec cerusia debito mõ coacta.nec saliua.quia in eis non manet salua ipsa aque.

7 ¶ Uuri i aqua palludosa posset fieri ꝙ.Ri.vbi.ꝫ.q sic.qz ibi ẽ ipsa aque Intelige nisi esset ita condensa sicut est aqua in glacie.

Aptism⁹ iiij. q̃ ad *modum

quis modus est tenendus in baptizando.ꝙ.Pe.Elu.q p mo ꝺ ablui ab eo qui baptizat. non fricari: vel tingi: vl̃ submergi. Ex quo ꝑ q ꝓiciens puer in puteum non habens funem non baptizat.

1 ¶ Quid de illo qui deponit in cantro p cordã cũ fi pót manu ad aquaꝫ attingere intingẽs eũ ⁊ extrahens.ꝙ.ri.vbi.ꝫ.di.iiij.q.vl.q sic ẽ baptizat⁹.

2 ¶ Secũdo ꝺ immergi vt appareat mortu⁹ cũ xpo. Ulz adit totũ corpus sit ablucẽdũ.ꝙ.Ri.vbi.ꝫ.q ꝓncipalr caput: seu facies.qz in ea vigent sensus.postea pectus q est sedes cordis. Tenetur tamẽ cõsuꝰ q qualitercũq; cõtingatur.est baptizatus.⁊ q sufficit aspersio quantuncunq; modica in casu necessitatis.

3 ¶ Tertio ꝺ talis imersio esse trina vbi est consuetudo.alꝫ nõ:qz non est de necessitate sacramenti sed sufficit vna.de consc.distinctiõ c.iiij.de trina.

4 ¶ Uerũ regratur sistas in prolatione verboꝝ ⁊ ablutiõe.ꝙ. Laudul.in.iiij. di.vi.q.ij.q sic quãta requirit in actibus humanis.s.quãtũ põt non punctual̃ esse vir posset vñ fm Sco.et Ri.i.nij.di.iij.sufficit q plato vꝺ boꝝ incipiatur antequam ablutio terminetur vel cõuertis.

¶ Ulz regraf q aqua q̃ ga baptizat sit scificata a ꝓsbitero ꝓmo q oratones.ꝙ.fm sicut Bo.i.iij.di.iij.q nõ de necessitate sed de congruo. Ita vñ q nisi necessitas hoc requireret.peccaret mortalr sacerdos baptizans in aqua non sanctificata eo modo quo dictum est scilicet per orationem sacerdotis. 1

¶ Quid si omittant alie solẽnitates. ꝙ.doc.in.c.i.de bap.debent suppleri: ls nõ sint necessarie.Aduerte q baptism⁹ ꝺ fieri cũ chrismate illius anni.alr punit sacerdos si cõtra fecerit nisi i necessitate.de cõse.di.iiij.c.si q̃s de olio.De quo.j.oleum. 6

¶ Ulz adultus baptizãdus possit cõ stituere ꝓcuratorẽ ad'rñdendũ ꝓ eo. vt sit parvulus.ꝙ.q nõ.tex.est in.c.cũ ꝓ parvulis.de consc.di.iiij. 7

¶ Quid faciendũ de eo qui dubitat nõ fuisse baptizatus. Respõdeo q si dubium'est iuris.vt puta quia doctores diversa opinant: vel si dubiũ est facti probabile.vt puta qz inuenit ꝑ ner proiectus.nec apparet q fuerit baptizatus tunc baptizandus est isto modo Si tu nõ es baptizatus: ego te baptizo.In nõe patris ⁊ filij ⁊ spiritus sancti.amen. Ex alio autem dubio nõ debet quis rebaptizari. 8

¶ Quando ꝺ ga baptizari.ꝙ.q aut sunt pauli. Et sic dico q statim: nã pp periculũ mortis: de cõse.di.iiij.venerabil.tum ẽt qz demones nõ tñ possit super eos fm Dio.c. vltio celestis yerarchie. Unde non excuso a peccato illos qui tñ differũt paulo: baptismum. Nec credo euadant peccatum mortale illi qui tales pueros baptizant in domo: non seruata debita solemnitate quando nulla subest necessitas: sed solum faciunt propter expectationem compatrum : aut propter 9

maiorem pompam posset fiendam. Et licet possent differant ad ecclesiam ⁊ suppleant omissas solemnitates.nõ tamen suscipiẽtes efficiuntur patrini. quia non tenent ad baptismum: cuaꝫ si iterum baptizarentur : cum semel sint vere baptizati. Si vꝺ sint adulti sic si non iminet periculum mortis.per.viij.menses catyczari inter catechuminos debent teneri.⁊ istrui in fide: vel tempore arbitrario. Et sic intelige.c.indei cum sequen.de consecrati.distin.iiij. Si vero iminet periculum mortis:statim sunt baptizandi fide eis exposita.de consecrati.distin.iiij.ne q absit.Et tempus propũ valiam adultorum qui non sunt in periculo mortis est pasca ⁊ pẽthecostes. de consc.distin.iiij. c.de catechumenis.⁊ dicto.c.venerabilis.

Aptism⁹ v. quo *ad minis

truꝫ. Quis est minister baptismi.ꝙ.Marcolus vbi supra.distinc.v. q.i.q est viator quilibet vnus personaliter distinctus: potens contingere ⁊ verba proferre intendens.in habitu facere quod facit ecclesia.vel de q̃ presumitur q intendat. Et sex dicit. ¶ Primo q sit viator.quia nec angelus.vel sanctus est minister baptismi si tamen baptizaret non esset rebaptizandus.quia crederetur q dꝰ dispensauerit: dummodo esset certus q esset angelus: vel sanctus paradisi.

1 ¶ Secundo dicit quilibet scilicet tã fidelis quam infidelis: hereticus.excõmunicatus ⁊ huiusmodi.siue vir siue mulier vel latinus bonus.vel malus.tamen non debet baptizare nisi sacerdos.⁊ qui non sit precisus nisi in casu necessitatis.de consecra. distinc. iiij.c.in necessitate cum multis.c.xxx. q.iij.super quibus . Aliter peccaret mortaliter.ar.c.i. de cle.non ordi. Audiente q nec presente presbytero clerici nec simpler.nec presente clerico laicus:nec presente viro mulier debet baptizare.de consecra.di.iij.c.mulier.⁊ c.romanus.⁊ xxx.q.iij.c.super quibus.Unde non sacerdos baptizans sine necessitate efficit irregularis.c.i. de cleri.non ordi.mini.In necessitate vero solum põt quilibet : ls tenetur baptizare aliter peccaret mortaliter.ar. c.quicunq;.de consecra.distin.iiij. Et ideo bonum esset q quilibet addisceret formam baptismi.

¶ Tertio dicit vnus: quia non plures.vnde si plures dicerent: Nos baptizamus.non vere baptizarent.Ri. vꝺ in.iiij.di.iii.dicit q tenet baptism⁹ Sed primum tamen vt.ꝫ.dictum est. Si vꝺ quilibet eorum diceret: Ego te baptizo ⁊c.tunc bene esset baptizatus. 2

¶ Quarto dicit personaliter distinct⁹ quia nullus seipsum potest baptizare c.debitũ de baptismo. 3

¶ Quinto dicit potens contingere. Et quo patet q in vtero nullus potest baptizari:quia natiuitas secunda presupponit primã.de quo dic vt.j.baptismus.vi.ꝫ.i.ij.⁊.iij. 4

¶ Utrum non habens manus possit baptizare.ꝙ.Aureo.vbi.ꝫ.q non. 5

¶ Sexto dicit potens verba proferre quia mutus non potest baptizare:vnde quãuis non habens manus diceret verba:⁊ mutus habens manus alueret non esset baptizatus. Pe. de pal.tenet q esset baptizatus.Sed pmũ verius vt.ꝫ.baptismus.ij.ꝫ.iij. 6

¶ Septimo subiungit q intendat: vel saltem appareat q intendat baptizare nõ lauare tñ: vñ fm ino.in.cã. de baptismo.nõ ꝓ necesse q̃ ad effectũ baptismi q sciat q̃d sit baptismus.c. 7

q̄ infundat gr̄a: vel q̄ sit sacramentū
nec ei⁹ q̄ credat hoc plenum: im-
mo si ꝑsonā credit ⁊ reputat ydolā et
decepcionē baptiſm⁹ cū habet effectū
sui nō requirit cū q̄ baptizans sēta: qd
sit ecclia: nec q̄ gerat in mēte facere
qđ facit ecclia: imo si ꝑsonā gereret in
mente. nō facere q̄ facit ecclesia: ſs
cū facit: q̄ formā seruat nihilominus
baptizat. vnmodo baptizare intēdat
Cū si q̄s in necessitate vadat ad infide
lem ⁊ dicat ei: Baptiza me hoc̄do ei
formā. Si ille baptizat cū fm intentio
nē petētis intēdens facere qđ alij bap-
tizātes faciūt. esset baptiſm⁹. Sec⁹ si
intēderet solus lauare. Landul. cū in
iiij. di. v. q. ij. dicit q̄ si nō intēdit face-
re qđ facit ecclia qđ nō est baptiſmus
Sed opi. imo. mihi placet. q̄uis ista
sit magis tuta: q̄ sicut furiosus ⁊ amēs
quia nihil intendere possunt nō bapti
zant. sic videt q̄ intētio baptizandi re
quirat sciēs. Et hoc potest dici inten
dere quod intendit ecclesia. Et sic in
tellexit laudul.

2 ¶ Utrū regratur intentio actualis in
baptizante. fr. Laudul. in. iiij. di. vi. q.
iij. q̄ nō de necessitate: nec sufficit ha
bitualis precise: quia licet possit exire
in actū: tamen num. ꝑ erit. Virtualē aūt
semper est necessaria. Dicitur autem
virtualis quando quis habuit actualē
intentionē nadū ministrandi sacramē
tum: ⁊ ex illa motus est ad ministrādū
posito q̄ actualiter nō cogitet cū mi-
nistrat. virtualiter tamen manet inten
tio prima. ⁊ hec est que mouet: q̄ vo
lūtas per suū imperiū mouet potētias
inferiores ad actus suos: vt pedes ad
ambulandū ⁊ huiusmodi. Cum' ergo
volūtas intēdit aliquid exequi mouet
potētias ad inferiores ad exequendus
Et si cesset actualiter intētio volūtatis
manet tamen executio potēcie actualē
exemplū cum in me sit actualis inten-
tio eundi ad ecclesiā ipero pedes mo-
ueri: ⁊ si in medio motus cesset inten
tio actualis: manet cū motio pedis. Si
cut etiā Ri. q̄ si baptizās nō sit obligēt
in applicando intētionē suā fm q̄ de-
cet ad ipsum actū: nō excusat a peō.

¶ Utrū q̄s debeat potius baptizari 9
a malo sacerdote ⁊ a bono laico. fr.
Landul. vbi. ō. dixi. v. q. ij. q̄ sic. quia
bonitas ministroꝝ non nīi spectat ad
facm ⁊ auctoritas intellige qñ est pa
ratus baptizare: alias nō vt. j. ꝑ. xij.

¶ Utr̄ sacerdos exīs in mortali pec 10
cet mortaliter baptizando. fr. fm Ri. i
iiij. di. v. q̄ sic: nisi ꝓterat de peccato:
vel nisi baptizet in articulo necessitat:
q̄ tunc non peccat. Limito hoc verū
qū de peccato nō aduertit: neq̄ q̄ cō
tritionem debeat habere.

¶ Utrū nō sacerdos baptizās in aq̄ 11
sanctificata ꝓferat facm. fr. Ri. i. iiij.
di. v. ar. vlti. q. i. q̄ sic. sed peccat mor-
taliter nisi in necessitate quando alias
habere non potest.

¶ Utrū baptiſmus sit recipiēdus ab 12
hereticō vel excōicato: ꝑciso: suspēso
⁊ huiusmodi. fr. inno. in. c. fraternitati.
de cle. excō. mi. q̄ nō nisi in necessita
te. Et volūtarie suscipiēs sine necessita
te ab hereticō: aut a q̄cūq̄ ab eccliā
ꝑciso: aut suspenso a iure vel ab hoīe
nō recipit gr̄am. i. q. i. multe. ⁊ c. le. q̄
facit cū institutionē eccliē: ⁊ sic peccat
mortaliter. In necessitate aūt licet. xxxij
di. ꝯ. vex. Si vō ñ sit ꝑcisus ab eccliā
q̄uis sit i mortali posset q̄s recipe: dū
mō eū nō īducat ad ministrādū: etiaꝫ
si alū posset habere. ꝓcor. Ri. vbi. ō.

¶ Utrū credēs baptizare masculum 13
⁊ baptizat feminā vel ꝓferat facm. fr.
fm Hosti. q̄ si simpliciter baptizat est
baptizata. Similiter si intendit bapti-
zare personam cuiuscunq̄ sexus sit.

Sed si solū intenderet baptizare ma
sculum tantum. sic non conferet sacra-
mentum ⁊ non esset bepti⁹ata.

Aptismus. .vj.q. ad ci

qui baptizandus est.

¶ Utrum i vtero matris totaliter exi
stens nec ex aliq̄ apparens ab extra sit
baptizandus. fr. q̄ nō. c. q̄ maternis
de consc. di. iiij.

1 ¶ Utrū mater sit apienda. fr. q̄ ñ si ē
viua q̄ nō sunt facienda mala vt euc
niant bona. Secus si iam est mortua

3 ¶ Sed nūquid si appareāt aliquid eī
poterit baptizari. fr. aureolus vbi. ō.
q̄ sic si est paro principalis. Si vero
appareat pes vel manus: ⁊ ipse q̄ nō
Lādul. in. iiij. di. iiij. q. i tenet q̄ si pes
vel manus appareat q̄ debet baptiza
ri. cū natus postea ꝺ⁹ iterū baptizari
illo nō. Si tu non es baptizatus ego
te baptizo. In nomie ꝑ⁹ ⁊c. Domi-
nus Lar. i cle. fidei de sū. trī. ⁊ q̄ o⁹
totus sit nat⁹: nisi necessitas imineat.
q̄ in tali necessitate id quod apparet
ꝺ⁹ baptizari. ꝓpter occultaꝫ opationē
spūsancti. i. q. i. multi circa. medū. gl.
in. c. si ad matris. de cōse. di. iiij. tenet
q̄ non potest baptizari per. c. q i ma-
ternis. ea. di. Ratio qa q̄ non ē perfe-
cte natus nō pōt dici hō. l. qđ certatū
est. C. de postu. he. insti. vbi opo⁹ret sit
totus natus vt dicat qs posthumus.
Alij dicūt q̄ si caput appareat ꝺ⁹ bapti
zari. l. cuꝫ i diuersis. ff. de re. ⁊ sump.
fu. facit. c. si baptizata. ꝺ⁹ se. di. iiij. mul
tiplex est alia opi doc. in. hoc. sed tu te
ne opi. Landul. que est securio⁹ ⁊ val
de pia. quā tenet tho. ⁊ Ricar. i. iiij.

4 ¶ Quid si nascatur cum pelle secun
dina poterit'ne baptizari. fr. aureo. vbi
ō. q̄. sic.

5 ¶ Utrū monstrum sit baptizandum:
⁊ quō. fr. fm Landul. i. iiij. di. vj. q. ij.

q̄ si perpendat duas habere alas: vt
puta duo habet capita: quattuor pe-
des: duas spinas i dorso ⁊ huiusmodi
tunc baptizetur quilibet per se: ⁊ inte-
gantur i loco q̄libet per se. Si vō dubi
tatur an sint due ale: vtputa q̄ habet
quattuor manus ⁊ vnuꝫ caput vel du
as spinas i dorso: nūc credo q̄ debeat ba
ptizari ꝓcipalis absolute: ⁊ alt⁹ postea
sub ꝺ⁹itione. Si tu non es baptizatus:
ego te baptizo ⁊c. nec baptizet iterum
one vaga: sed determinādo se ad vnā
alā nihil faceret fm beniam q̄libet.

¶ Utrū regratur ꝓfessus baptizan. fr. 6
aureo di. iiij. q. i. ali. sen. q̄ non i puc-
ro. In adulto vō sic. ver⁹ vel interpre
tatiua vnde ul: vel reclamās si bapti
zetur nec recipit primū effectū: nec se-
cundū baptiſmi. Sed de habente cō
sensum interpretatiuuꝫ est dubiū: sicut
qui per minas vel penas ꝓfitetur. et
ꝺ⁹ quādam dixerit non suscipere caracte
rem baptiſmi. Alij sciēter q̄ voluntas
coacta: volūtas est tenent fm sensū po.
in. iiij. di. iiij. ar. ij. q. i. q̄ suscipit: nisi in
tenderet nō suscipere sacramentū: ſs
solum illudere ⁊ tales penas euadere
quia tunc non susciperet. sīc Lādul.
in. iiij. di. iiij. q. i. tenet q̄ qui dissentit in
cor̄de necessario est rebaptizandus.

¶ Utrum i adulto regritur intentio 7
vt recipiant baptiſmū. fr. Ricar. i. iiij.
di. vj. ar. ij. q. iij. q̄ sic: vel in actu: vel i
habitu. In actu i illo q̄ prius habuit i
tentionē nō recipiēdi: quia necesse est
ut habeat i actu ꝓ triam. s. recipiēdi
alſo nō expelleret cōtrariū. ⁊ sic nō re-
ciperet sacramentum: similiter quan-
do aliqs admonetur vt actu consentiat
at: requiritur consensus actualis: ali-
ter non consentiret nec actu nec habi
tu quia habitu dispositus dicitur ho-
mo qnādo si actualiter ⁊ deliberate re
cogitaret de illa re actualiter consen-

tiret in illa3: alo sufficit habitualio: sicut si quis cathecumenus nudū baptizaret actu nō cogitanten de susceptione baptismi: vel furiosum: siue amentem q ante amentiā habuit intentionem recipiendi: vel nunq̄ habuit contrariam.

8 ¶ Utrū regrat fides i adulto. ꝛ. fm tho. i. iij. di. vj. q. nō q̄ ad caracterē suscipiendi: sed bene q̄ ad ħnda3 gfa3

9 ¶ Utrū requirat rectitudo intentōis ꝛ. q. nō ad susceptionē caracteris. vñ q recipit baptismū ꝑpter questū sicut iudei sepe facūt: verū baptismum recipiunt. l3 non fructū baptismi.

10 ¶ Utrum amentes ⁊ dormientes possint baptizari. ꝛ. q. si ante habuerunt consensum ⁊ necessitas imineat possūt baptizari. ut in. d. c. maiores. in. fi. Si vo añ amentiā vel dormitionē ꝓ traditerūt: ꝓmuit q. ꝓpositū duret Et ió nō suscipiūt: nec caracterē3 nec baptismū. vt ibidē. Si vo nō dixerunt. tenet aureolus vbi. ꝫ. q. suscipiūt caracterē3. Hoc vex fm ricar. vbi. ꝫ. dūmodo aliqū ꝓsenserint de adultis loquendū q habuerūt vsum rationis. secus in illis qui nunq̄ vsum rōis habuerunt: quia suscipiunt caracterem.

11 ¶ Utrum pueri iudeoꝝ sint baptizādi. ꝛ. q. i hoc fuerunt opi. diuerse: quibusdam dicentib⁹ q. nō inuitis parentibus. Sed ego dico cū Sco. ⁊ Landul. in. iij. di. iij. q. etiā3 inuitis parentibus sunt baptizandi: nō quidē ꝓ pnas ꝑsonas: sed ꝑ ꝓncipes aut eoꝝ3 dños ⁊ educandi religiose ⁊ caute ne occidant a parentib⁹: ⁊ ꝑ hoc facit qō. oldra in consi. suis. vbi tenet q. iudei sunt serui facti ꝑ passionē xp̄i. cū iudeis. c. ⁊ si iudeos. ⁊ fuit mandatum executioni ꝑ Constantinū. vt no. hosti. in. c. ꝓsalute. de iudeis. ⁊ hoc dicit archi. tlv. di. qui sincera. hoc idē tenet tho. in epistola ad ducē3 lotharingie

Nam cum sint serui principis qui est eorum dominꝰ potest eos vendere. ar. C. si ser. expor. vene. l. i. ⁊. ij. ⁊ ꝑ illā rōnez tenet archi. in. c. fraternitatē. iuj. di. q. potest eis auferre bona eoꝝ. cū non habeant ea nisi vt peculium. allegat. c. iudei el. ij. ō iudeis vbi statuitur q. si conuertantur nō auferant eis bona. ergo si non conuertunt possūt eis auferri a contrario sensu. Rchus sacer. c. sicut iudei. c. ti. vbi phibet q. sine iudicio terrene potestatis nullꝰ eis auferat bona vel offendat. ergo er cā legittima possent. Preterea sustinent er pietate ⁊ gratia. ut dicitur in. c. ⁊ si iudeos. de iudeis ergo non debet trahi ad necessitatez. ff. de offi. procon. l. solēt. in fi. ⁊ ex hoc posset sustineri opinio. aure. qui cum landul. ⁊ Sco. cōcordat q. inuitis parentib⁹ possūt baptizari per dños ⁊ bene facerent.

¶ Utrum iudei adulti: aut alij adulti 12
sint compellendi ad baptismū. ꝛ. ō iudeis tenet Sco. vbi. ꝫ. q. sic per dominos eoꝝ ꝓ quo facit tex. in. c. maiores. ō bap. vbi cōmēdat ille tex. qui coegit infideles baptizari. Sed ꝫ est tex. in. c. sicut iudei. de iudeis. ⁊. xlv di. de iudeis qui ꝓhibet compulsionem. Sed ego dico veram opi. Sco. intelligendo de compulsione indirecta hoc est. Ita sunt angariandi ⁊ fatiganduin redigendi q. eis eueniat voluntas cōuertendi. sicut exponit Greg. super illud compellit intrare. facit c. vlti. xxiij. q. iij. cum glo. ⁊. q. vj. c. ia3 vo. sed de cōpulsione directa nō licet q: ōes voluntarii vult militē. d. c. ō iudeis. sicut idem dico de aliis infidelibus.

¶ Utrum liceat emere aquam vel la 13
borem ab eo qui non vult aliter baptizare. vide. j. simonia. ij. §. xij.

¶ Quid si ñ vult. baptizare nisi cō 14
mittat offerendo aliquod mortale: puta adulteriū. ꝛ. landul. vbi. ꝫ. q. si ipse nō potest baptizare. puta quia manex vel minus nullo modo assentiat: q. si deus offerentis ⁊ operatio ⁊ deuotio baptismi flaminis impetrabit: quia credendum est q. in talib⁹ necessitatibus diuina pietas suppleat.

15 ¶ Utrū requirat contritio de peccatis factis ante baptismū a baptizando ꝛ. fm Alex. de hal. in scōa scōe q. sic de necessitate de oibus mortalib⁹ que recordat etiam de venialib⁹ in genere ⁊ forte de venialib⁹ maioribus q. recordatur particulariter. aliter non suscipit gratiā baptismalē. l. gratia3 ⁊ remissionē peccatoꝝ: l3 bene suscipit effectū baptismi qui est res ⁊ sacramentum. i. caracterē. de conse. di. iij. c. ostenditur. Sco. tamē in. iij. di. iij. clari⁹ exprimendo dicit q. licet non doleat de venialibus q. nō tollitur effect⁹ gratie baptismalis: sed nō complementū: quia non dolet illud veniale de quo nō dolet ⁊ sic dicitur fieri simpliciter: vel ꝫ3 quid. fieri simpliciter accedit ad baptismū ille qui habet in se mortale peccatū: de quo nō vult penitere: sed tñ recedente fictione: hoc est adueniēte contritione habebit effectū baptismi. l. remissionē peccatoꝝ. vt i. d. c. oñdit in fi. Et hoc intellige quo ad penā peccatoꝝ precedentiū baptismum. l3 nō quo ad penā sequentiū baptismū3 Et ideo pnia est ei iniūgenda de ꝑpetratis post baptismū3 fm sanctū Bo. in. iij. di. iij. ar. ij. q. iij. Ficte fm quid accedit qui nō dolet de venialibus ⁊ iste nō habz complementum. Et aduerte q. hic nō accipio ꝓtritionē ꝑ dolore informato a gratia: sed ꝑ dolorē q. excludit actualiter obicē mortalis peccati in actu tenetur etiam talis postea confiteri peccata ante baptismū3 cōmissa. vt patet ꝫ. conse. ij. §. ij.

Baptismus. vij. q ad effectum. quenit vtrū ꝓpriꝰ aut seruat oia peccata. ꝛ. q. sic. c. regenerante. ⁊. c. sine pnia. de ꝑe. di. iij. Nō q. baptismꝰ est ad regenerandū instituto. Cū ibi trāsit hō ō ptē tenebrarum in adoptionē filioꝝ dei. ⁊ ibi maxime aperit largitas misericordie dei in ꝓmo aduētu. ⁊ hoc est cō Pau. ad tit. ij. ꝓ lauacrū regenerationis ⁊ renouationis spiritussancti quē effudit in nos habunde.

¶ Utrū per baptismū tollat oīa pena 1
ꝛ. q. sic pena q̄ retardat ⁊ excludit a vita eterna. ō ꝑe. di. iij. sine pnia. hoc est pena quā q̄s deberet exoluere: aut in hac vita vel in alia ꝓ peccatis cōmissis anteq̄ vitā eternā intraret: alo aūt penas non tollit.

¶ Utrū baptismꝰ tollat concupiscentiā 2
ꝛ. q. inquantū habet rōnez culpe extinguit ꝑ baptismū: sed inquantum habet rōnem vitij sine pene nō tollit vt non sit nisi ꝑ speciali dono dei ⁊ miraculo fiat sed vt non obsit bene fit ex infusione gratie que ibi fit ex qua superari potest. de conse. di. iij. c. ij.

¶ Utrū ꝑ baptismū tollat irregulari- 3
tas. ꝛ. illa q. pueni ex defectu facti nō tollit. vñ bigamꝰ añ baptismū vel post nō pōt promoueri: fiet corrupta vel añ vel post nō pōt vellari. ⁊ de his habet xxvi. di. acutus. Si vo pueniat ex peccato sic tollit fm cōiter doc. irregularitas homicidij: sed si homicidiū fit sine peccato: vt in iudice ⁊ huiusmodi. sic fm aliqs irregularitas nō tollit. vt no. xxvi. di. c. deinde. sed ꝫ3 sco. in iij. di. xxiij. irregularitas cuiuscūq̄ hominis tollit q̄litercūq̄ fiat cōmissa. hoc segf gl. l. di. c. si qs viduā. ⁊ ij. §. ecce. ⁊ hec ē verior opi. Alia ār irregularitas q̄ pueni ex defectu natalū nō tollit.

4 ¶ Utrum tollat infamiā. &.q. sic fm gl. in. d.c. sine penitentia. Nō q. p ba ptismū tollant peccata: t ea q̄ sequun tur ex peccatis ratione qua sunt pec cata. t ideo cū infamia ꝓsequat̄ pēn: t ista rōne peccata: ideo tollunt.

5 ¶ Utrū p baptismū ꝓferant hōi gra t virtutes. &.q. sic fm gl. in. d.c.ij.

6 ¶ Utrū effectus baptismi equaliꝫ ꝓseruatur oīb⁹. &. fm hoc. Trā bona. in iiij. di. iij. ar. 2. q. iij. ꝑne partis. q. triplex est effectus baptismi. ¶ Primꝰ caracteris ipressio. ¶ Secūdus gratie infusio. ¶ Tertiꝰ in ecclīa reditus. Quo ad primū t tertiū equaliꝫ oēs suscipiunt si nō ficte accedūt. sed quantuꝫ ad secūdū nō: q. gra habet duplicem actū. s. delere peccatū: t sic magis delet eo q magis cōmisit: q. delet oēm culpā. Secundus actus est habilitare ad bonū: t hoc maiorē efficaciā hꝫ in eo qui se magis disponit. In paruulis aūt equalis est efficacia cōmuniter.

7 ¶ Utrum puer cuꝫ deferēt ad baptismuꝫ si occidat saluet. &.q. si occidit ne baptizari possit in odium baptismi seu xpi sic pie credo saluet. si vo occidat ex alio respectu: sic dō inhabitatur.

8 ¶ Quid si puer moreret̄ qñ baptizāri debuit ego te baptizo in nōe patris. ante. Ē cōpleat. &. ric. in. iiij. di. iij. ar. ij. q. iij. ꝑne credendū est q. dē⁹ suppleat Unde t in cimiterio dꝫ sepeliri. similr si sacerdos impediret ne totū cōpleret ēt baptizād⁹ sic: si nō es baptizat⁹ ꝛc.

9 ¶ Utrum baptismꝰ sit reiterandus. &. q. nō. imo tam ministri ꝙ suscipiens scienter vltimo supplicio plectunt̄ l. ij. C. ne sa. bap. ꝛc. t sunt irregulares vt. ſ. irregularitas. ꝓmo. §. xxxij.

10 ¶ Utrū ignorans si factꝰ se baptizari sine ordine sit irregularis si postea inuenit q. fuerat baptizat⁹. &.q. irregularis est. dō ꝓse. di. iiij. qui bis. Fm cōes intellectum. Potest tamen ep⁹ dispēsare in necessitate magna.

¶ Utrum non baptizatus credens se baptizatum saluetur. &. sic. de presby. non bap. e. apostolicam.

¶ Utrum suscipiat caracterē ordinis si ordinet̄. &.q. nō. de ꝓsi. non bapt. c. i. t. c. veniens. si celebrat tū ignorās credit q. cōficiat virtute ecclesie. Fm ino. Hoc idē tenet tho. in iiij. di. xxiij. t albr. t sūma ꝓse. li. iij. ti. xxij. q. viij. t placet: q. virtus spūsancti, vegetans ecclesiam suam supplet potestatem in tali ecclesia decipiatur.

Baptismus

viij. q. ad cuꝫ qui tenet. Querit quis pōt tenere ad baptismū. &.q. nō potest tenere abbas: monachus: vel religiosus. ō conse. di. iiij. nō ls ei ꝓmo. xvi. q. i. placuit el sed. o. tū si tenēt sunt cōpatres.

¶ Utrus pater vel mater. &.q. non si sunt in matrimonio. intellige. xxx. q. i. ad limina. alo contrahēt cognationes spirituales: t etiam baptizando nisi in necessitate baptizarent.

¶ Utrum non baptizatus possit tenere ad baptismū. &.q. nō. de ꝓse. di. iiij. c. in baptismate. ls baptizare possit: q. baptizatus est de necessitate sacramēti nō suscipiens seu tenēs ad baptismuꝫ t si tenet nō erit cōpater: sed bñ baptizatus. cum sit vere pat̄ spūalis. vide. ſ. matrimoniū. iij. impedimento. vij. §. x.

¶ Quot debent tenere ad baptismū. &.q. vnus tñ. de conse. di. iiij. c. in cathecismo. t. c. nō plures. sed tū de consuetudine non seruatur.

¶ Ad quid tenentur leuantes de baptismo: &.q. tenent̄ admonere quos tenuerunt: vt castitatē custodiant: fidē diligant t charitatem teneant: t ante omnia symbolum t orationes dominicam debent docere: vt in. c. vos

ante omnia. de cōse. di. iiij. t magister in. iiij. di. vi. c. pe. dicit q. exigitur a patrino diligens cura circa eum ꝑ quo respondet. Quod limita verum sēm Tho. qñ parētes notabiliter negligūt

ellum

quidem duplicit̄ dicitur. ſ. proprie t ipproprie. Proprie autem bellum est illud quod auctoritate principis superiorem non recognoscentis indicitur vt est imperator: t papa fm hosti. xxiij. q. i. c. i. ff de capti. l. hostes. t. ff. de verbo. signifi. l. hostes. Et in isto bello capti efficiunt̄ serui t bona efficiuntur capientium: t sequitur tertium ino. scilicet postliminij. de quo in. l. postliminium. t. l. si quid bello. t. l. hostes. ff. de capti. t hoc verum si bellum sit iustum. Debent tamen bona capta assignare capitaneo: vt distribuat vnicuiq. fm merita: fm bart. in d. l. si quid bello: ls a principio efficiātur capientium. Et hoc verum credo quod dicit bar. nisi consuetudo haberet q. vnusquisq. sibi retineret quod cepit quia tunc non tenetur assignare quia illud intelligitur actum quod est consuetum. l. q. si nolit. §. qui assidua. ff. de edil. edic. Hodie etiam ex consuetudine inter christianos non seruātur iura captiuitatis t postliminij quo ad seruitutē cui standū est: vt. l. postliminij. ff. de capti. t no. bar. in. d. l. hostes. ff. c. Quid autem sit postliminium ꝛ. &.q. est ius amisse rei recipiendē ab extraneo in statum pristinum restituendo: moribus legibusq. constitutus dicit textus in. d. l. postliminiū. Unde q̄ ad res bene est seruandum: vt ille qui aliqua perdidit in iusto bello quo ad eum integre restituantur. Et ideo non currit prescriptio contra eum fm gl. in. c. prima accusatione. xvi. q. iij. Arma tamen de rigore non restituuntur

tari et interficiant vel mutilent. sed et
fidei ecclesiasticam: vel patriam libe
ret. Et ꝫ aliqui interficiantur: non tñ
eis imputabitur: ꝛ multo magis prelati
hoc possūt imo peccarēt si nō facerēt
xxiij.q.v. de occidendis. de homici.
postulasti. ꝛ.c.tua nos. xxiij.q.iij. ¶Ba
rimanus. xxiij.q.i. in summa. ꝛ.c.nu
litate. de cle.pereu.c.iij. ō resti. spo.c.
olī. el primo. Quo. tamen in.c. quod i
dubiis de penis limitat predictam ex
hortationem nō posse fieri qñ fiunt in
pcussionibus. ꝫs ad hoc. ꝛ mihi placet.
ꝛ est securius. ¶ Secō cā legitima vt
pro defensione sua vel suoꝝ aut pater
naꝝ legi. xxiij.q.viij. si alia. ¶ Tertio
res. l. pro repetitōe rerum ꝛ huiusmo
di. d.c.olī. ¶ Quarto aliq vt nō erodio
sed vt hēat debitū ꝛ huiusmodi. xxiij.
q.i. qd culpat. ꝛ.c. militare. ¶ Quito
auctoritas sapiotis. d.c. quid culpatur
ꝛ l. vnica. C. vt ar. vius inscio prin. li. xi.
Pōt et fieri auctoritate epi. Fm Jo.
in sum. precipue qñ pugnatur pro fide
vel contra eum qui pro peccato mortā
li excōicatus non vult parere.

5 ¶ Utꝝ si aliquod predictoꝝ defuerit: te
neat ad restōnē tam dānoꝝ quorum
q̄ etiam raptoꝝ bonoꝝ. ꝙ. Jo. c. ti.
ꝙ sic si deficit. scōm vel tertiū. Si tñ
res subsit ꝙ. l. pro rebus repetēdis fa
ctum sit. nō tenetur qui monit bellum
restituere quod ibi cepit. dūmodo nō
excedat quod hēre debebat. Et hoc ve
rū in foro prīali. vbi hꝫ locū ligdi ad
non ligdū cōpēsatio. Sicut si quis ꝓfi
teat per furtum accepisse. ꝛ. non cogeꝫ
restituere. ꝫs dꝫ hēre alia. ꝛ. ab eodē. Si
vero dāmficauit plus aduersarii: non
credo excusatum: nisi cōcurrat simul
auctoritas: nisi i casu q̄ vi vi repellere
ꝫs. ꝫs teneatur cōpēsare dāna data cui eo
quod debet hēre. ꝛ si plus hēt restituat
c. qui habenti. ꝛ i. c. ic. xxiij. q. v. ꝛ in. d.

l. hostes. ff. ō capti. ꝛ Fm qō dico l. §. se.
¶ Utꝝ ultra superioꝝ a principe liceat 6
facere bellū. ꝙ. Pa. i. d. c. sicut q aut
his qui facit bellū habet iurisdictōez
sup his quib⁹ guerram facit. ꝛ illi sunt
pro maces ꝛ rebelles. ꝛ sic pōt statuere
ꝛ cōcedere q̄ liceat vnicuiq̄ res eoꝝ
inuadere: ꝛ sua facere. ꝛ liberos homi
nes rebellis capere ꝛ ōtinere quousq̄s
dño reputare potuerint. c. a nobis. el
pro de sen. excō. Si aūt nullā iurisdi
ctionē sup eos hīt nō pōt sine aucto
ritate principis: nisi essent insani. q. nūc
pōt se ꝛ sua defendere cum moderami
ne inculpate tutele. ꝛ hominē petere
ꝛ etiā occidere. vt latius dicam. ī. Deſē
sio. Non pōt tñ aduersarium capere
ꝛ nec inuadēdo res aduersarii suas face
re. Quod intellige nisi in recompensa
tionez dānoꝝ suoꝝ ꝛ in satisfactōez
expensarū: laborum ꝛ operum etiam
ipsum admittantium. di. i. ius gentium.
xxiij. q. vij. si de rebus: vel nisi in terri
torio suo eos delinquentes inueniret
item qñ talis superiorem nō habet co
rum quo sua repetere possit: res suas
propria auctoritate repetere posset ꝛ re
cuperare. l. iudici. ꝛ. l. nullⁿ. C. de indeis
¶ Utrum subditi teneantur ire ad bel 7
lum iustum dño mandante. ꝙ. Pa. in
d.c. sicut. el. iij. q subditorū quidā sūt
vasalli proprie. vt sunt qui tenent feu
dum ab eo. Quidā vasalli improprie:
vt sunt subditi rōne originis vel domi
cilij nihil tamē ab eo detinēt: ꝛ talez ꝓ
prie nō sunt vasalli. ꝫs ibi hēant posses
siones nec tenentur dño prestare fide
litatem. Quidam sunt milites veri. vt
qui iurāt que ponit. gl. i. l. pe. ff. ex q.
cau. ma. que sunt. ī. Biles. Quidam
nō veri milites: sed tñ respectu hono
ris qui illa nō promittunt. sed viuunt
vt alij ciues. vt per Ly. in. l. i. C. de in.
ꝛ fac. igno. Istis premissis distingue.

ant dño vult alios pūblico voluntatis
inuadere nō fauore reipublice. ꝛ non
tenentur eum sequi etiam vasalli pro
prie. ar. d. c. de forma. xxiij. q. v. nisi ali
ud habeat consuetudo: vel pactum.
Aut dominus inuasit. ꝛ tūc si timor
est subitane⁹ ꝛ improuisus omnes apti
ad pugnam seu custodiam tenentur
fauore reipublice. Nam clerici hoc ca
su tenentur ad custodiaz. c. peruenit.
ꝛ quod ibi notat. de immu. ec. Facit
c. omni timore. xxij. q. viij. Aut nō est
tal⁹ timor. ꝛ nunc vasalli proprie dicti
tenentur. per. d. c. de forma ꝛ milites
veri per. d. l. pe. Alij vero non sunt cō
pellendi quomodo dño sufficiat de
per se et redditū⁹ quos habet a loco.
Nam propter hoc honorant domi
num i redditib⁹: gabellis ꝛ huiusmōi
vt necessitatis tempore eos defendat.
ar. xxiij. q. v. principes. ꝛ. c. regū. si vō
non sufficit per se tunc tenent omnes
ꝙ salute domini. vt patet ex. c. si nulla
ꝛ. d. c. omitti more. xxij. q. viij.

8 ¶ Utꝝ subditi sequentes dominum i
iniusto bello arcuentur. ꝙ. Pa. in. d.
c. sicut q ino. dicit q non li scienter
hoc faciunt: nec excusantur ex timore
amittēdi feudum: vel alia bona. xxiij.
q. v. ita ne. si vō dubitant ꝛ inquisierūt
quantum potuerunt peritiores: ꝛ sem
per dubii remanserunt excusant pro
pter bonum obedientie. c. quid culpa
tur. xxiij. q. i. aliter non argu. c. cuꝫ in
hibitio. de clan. despon. non tamen ex
cusantur amici ꝛ cognati ꝛ alij qui vo
luntarie adiuuant talem in dubio. im
mo si erat iniustū ō oi damno dato te
nentur ad restitutionem.

9 ¶ Utrum subditus qui in dubio bel
lando multa acquisiuit: teneatur ea re
stituere: cognito q bellum erat iniu
stum. ꝙ. q sic omnia que habet. ꝛ cre
do q etiam consumpta: quia nunq̄

habuit bonam fidem: et quo semper
dubius permansit. Et de hoc vide. ī.
preteriptio. §. iiij. ꝛ secundum illam di
stinctionem dic.

¶ Utrum omnes existentes in bel 10
lo iniusto teneantur insolidū. ꝙ. scōm
Bo. ti. re. i. q sic de omni dāno qō
suo auxilio consilio fauore datum est:
quod aliter datum non fuisset. argu.
xxij. q. iij. omnes. ꝛ. ij. q. i. notum. i si
si ō pbabiliter credit q ꝓpter suuꝫ
auxilium: consilium: vel fauorem nō
plus fecerint qꝫ alias facturi erāt: nō
tenetur nisi de his que ipse habuit: vel
damnū ō dit: vel aliquis ō familia sua
directe ꝛ occasionaliter. arg. de sen. ꝛ
re iudi. c. i. de eta. ꝛ quali. or. c. ma. ꝛ
de hoc vide etiā ī. furtum. §. xvi.

¶ Sed querit quid tenetur restitu 11
ere faciens bellum iniustum. ꝙ. Bo.
vbi. ō. q tenetur de omnib⁹ damnis
que ipse vel sui intulerunt aduersario
vel eius hominib⁹ tenetur etiam pro
prijs hominibus de damnis datis ab
aduersarijs.

¶ Utꝝ habēs iustū bellū teneatur in 12
aliquo de dāno aduersarii. ꝙ. mo. vbi
ō. q non tenet de illis dānis que bo
na fide iulit: a qb⁹ comode abstinere
nō poterat Fm ꝓsecutudinē pugne. Si
qua tñ aio crassandi ꝛ malitiose inuasit
cū alꝫ posset abstinere ꝛ sibi cōsulere
tūc tenet cōpēsare cū dāno sibi dato
ꝛ si excedūt tenet eis satisfacere.

¶ Utruꝫ habens iustum bellum te 13
neat ō dāno dato subditis aduersarij
ꝙ. q. ō. q nō. imo licite bona capit. nō
solū aduersarij: sed etiā fautoꝝ ꝛ sub
ditoꝝ suoꝝ donec sibi sit satisfactum.
subditi tamē aduersarii q deū timen
tes nolunt domino suo i bello iniusto
ipēdere auxiliū vt ꝓsilium nullatenⁿ sūt
spoliādi ne pēa excedat auctorē. l. ar. ō
his q ff. ama. par. ca. q̄sunt. ꝛ. l. q. iij.

c.i. Imo fm Ricar.in.iiii.vi.xv. q scié ter talibus innocentibus iferunt dam num tenentur ad restitutionem Clerū credo nisi dominus eorum directe vl indirecte ex personis vel rebus eorū fuerint. Multo magis tenetur ad restitutionem qui damnificat non subditos aduersarii innocentes scienter: vt sunt ecclesiastici & huiusmodi. Secus autem esset si a casu damnificaret hoc non intendes nec obligatus intendere vt puta quia bellans cōtra aduersarium non valens cum impugnare incendit ciuitatem. & sic comburuntur ecclesie & bona ipsius & aliorum innocentū nāz tūc nō tenent & sic patet q ecclesie icastellate pōt incendi & bona ibi repposita ex quibus sustentabantur contra hostes i iusto bello possunt capi. non icastelate vero a proposito nec res ecclesie sunt auferende & contrarium facientes tenentur ad restitutionē.

14 ¶ Utrū dūi qui habuerūt bellum ad inuicem possint cōponere simul de dānis. ¶ Bona. ti. resti. q ille qui habuit iniustum bellū nō pōt componere i preiudiciū hominū suorū quin ipse teneat eis de damnis que passi sunt: nisi & ipsi fuerit in culpa. Hoc verum in foro cōscientie: si ad talē culpā non venerūt ex eius persuasione alīs non facturi. Ille autem qui habet iustū bellū debet procurare pro viribus vt satisfiat suis hominibus. Et si non potest & ipsi homines cōtradicunt cōpositioni fm ¶ Bona. nō potest de damnis que passi sunt in incendijs & rapinis componere. facit l. ar. l. i. & l. transactionis placitus. & l. presēs. C. de transac. & c. fi. de rema. & obe. Sed ego credo q in omnibus potest. ar. eorum que notantur in l. fi. C. si contra ius vel vti. pu. & in. c. q̄ ecclesiarum de consti. vbi patet q ex rationabili causa potest princeps tollere rem vnius & dare alteri. & non pōt esse maior rō q̄ bonus publicus carere bello. Et similiter poterunt qui habēt iura imperialia. Utū Host. tenet q quando duo milites habuerūt iniustū bellū mutuē pace inter eos facta & dāna remissa q̄ hec remissio extenditur ad omnes vtriusq; partis: licet non cōsentiant quando par aliter haberi non posset. allegat. l. conuentionū. ff. de pac. Cōcordat Pda. in. c. in nostra. de iniu. Aduerte hic secundum eundem Pda. vbi. s. q̄ nomine damni proprie & stricte venit diminutio patrimonii p alium facta. l. iij. ff. de damno infec. Et ideo non veniunt expense facte propria voluntate: etiam coacta nomine damni. Quod nota. pro statutis & similibus odiosis. Item limita q̄ predicta remissio non valet quo ad damna data ecclesijs & ecclesiasticis personis: nisi prelati ipsarum consentiant.

15 ¶ Utrum dominus teneatur mandatario de damnis que in bello est passus. ¶ secundum Pda. in. d. c. sicut q̄ sic nisi causa pietatis humanitatis vel parentele bellum fecerit vel nisi ex debito teneretur vl̄ nisi aliqd recipere? teneriat pro mercede. Et vide de hoc j. mandatum §. v. Et hoc intellige de damnis que verisimiliter potuit mandans prouidere.

16 ¶ Utrum occupata per principes christianos qui hodie inter se bella gerentes propria temeritate quod vnus quiete possedit ab antiquo alius violenter de nouo accipit sint restituenda ¶. d. anto. in. c. quod super his de voto scōm Host. quod non videt quomodo iuste teneant nec qualiter confessores eorum peccata dictis notoria palpitent. nec qualiter ab eisdē elemosinas aut possessiones accipiant: aut eos absoluant. Unde caueant ne cū

tertiarijs ad inferos vadant & alios secum trahāt. nec credit q̄ in italia prescribi talia possint. c. fi. de prescrip. Et ideo restituere tenetur.

17 ¶ Utrum clericus in bello iusto cū domino suo vadens qui lucratur aliqua de bonis aduersariorum teneat ea restituere. ¶. Bo. ti. resti. q̄ si ea rapuit: peccauit capiendo. & restituere tenetur eis a quibus abstulit quia illam rem capiendo non potuit facere suam. quia sicut dominus non potuit ei dare auctoritatem bellandi. sic nec rapiēdi. Posset tamen retinere si guerra durante dominus vt illam teneat consentit. Si vero nō ipse rapuit. sed sibi ab hijs quib⁹ licuit rapere data fuit. tūc ñ tenet restituere. Quod verum credo quando ex consuetudine quilibet qō rapuit sibi retinet. alias secus. quia de iure quilibet tenet capitaneo assignare: vt illa distribuat. vt. l. siquid bello. & ibi Bart. ff. de capti. ergo sine eius auctoritate tenere non poterit. facit. c. dicat. xxiii. q. v. nisi vt dixi consuetudo sit in contrarium.

18 ¶ Utrū liceat oi tpe bellare. ¶. q̄ in bello iusto non licet bellare in quadragesima: nec in diebus festiuis nisi necessitas vrgeat inuitabilis. tert⁹ est cum glo. in. c. si nulla. xxiii. q. viii. Item nec tempore treugbe. c. i. de treu. & pace. Quod intellige in pugnatore: non in defensore. vt notat predicta glo.

19 ¶ Utrum in bello iusto liceat vti decepcione dolo: vel insidijs ad vincendum inimicos. ¶. q̄ sic dūmodo mendacium non dicant vel fidem promissam non frangant. facit. c. vtilem summa lationem. xxii. q. ii. c. dominus. & q. vii. in summa. xiiii. q. v. dixit. vide glo. in c. cupientes in ver. malignantium de elec. li. vi.

20 ¶ Utrū locās arma. equos & huiusmodi cuni ad bellum repent si immittant i bello. ¶. Inn. i. c. sicut d. iii. de iureiurando. q̄ nō. qua sic ea cōducit. ff. loca. Item queritur. §. si quis seruum facit. l. videamus §. fi. ff. eo.

¶ Utrum comodans possit simpliciter 21 repetere. ¶. Innocen. vbi supra q̄ non quia non excessit fines contractus. ff. como. l. si vt certo. §. sed interdum.

¶ Utrum tenente aliquo rem meam 22 liceat mihi violenter auferre. ¶. Pda. in. d. c. sicut aut incontinenti recuperare volt. & licet q̄ vim vi repellere licet. de quo. j. Defensio. Aut non stans & sic debet per iudicem cū recuperare si potest q̄ si non potest. sic in defectum iudicis potest dominus rem suā etiam violenter si aliter non potest facere recuperare. ar. l. nullus. C. de iude. in glo. & l. ait pretor. ff. de his que in frau. cre. §. si debitor. notat. Inno. in. c. olim el primo ō resti. spo. & Ille. Ric. & Sco. i. iii. di. xv. q̄ si aliter nō possum rem meam habere. licet furto eam tollere. de quo dic. vt. j. Furū §. xxxx. Non tamen licet per mendacium. quia non licet mentiri pro alterius vita. xxii. q. ii. ne quis. Et sic limita glo. in. c. cupientes de elec. li. vi.

Benedictio

sup populū q̄ dā & solēnis q̄ fit cū illa solēnitate. Adiutoriū nr̄m &c. Et hāc solā episcopi possunt facere in tota sua diocesi. & archiepiscopi in tota prouincia. & legati in terminis sue legacionis: & abbates quibus ex priuilegio concessum est. et notat. xxi. q. vi. ministrare de consec. vi. i. cum ad celebrandas. de excess. prela. accedentibus. ō priuil. abbates lib. vi. Alia simplex. Et hec fit a sacerdotib⁹ i missa absēte epo. aut de mandato eius cui pīa est xxi. di. deniq; xcv. di. cccc. ego vico.

1 ¶ Vtrū benedictio calicis paramē
tor̄ t huiusmodi p̄o missis celebran
dis possit fieri a sacerdote.&. doc.in
cle. attēdētes.de.ſta.re.tenent q̄ non
quia sunt ponus ordinis ep̄alis.t hoc
idē i.d.c.abbates. Sed iudicio meo
nullo iure eor̄ dictū probat. Et credo
q̄ imo possint benedicere paramēta
tali rōe motus p̄sbyter p̄t oia face
re q̄ sūt ordinis: nisi sint ordinis ep̄a
lis. vel spāliter ei interdicta.c. quāuis.
xcviij.di.t.d.c.ecce.t lxxii.di. legimus
sed benedictio paramentor̄ eū nō sit
ordinis ep̄alis patet q̄r cōpetit abba
tibus ex cōsuetudie vt tenēt doc.in.d.
c.abbates.t.d.cle.attendentes qō fie
ri nō posset si esset ordinis ep̄alis .ar.
eor̄ q̄ notatur in.c.pe.de p̄se.ec. vl̄ al.
nec est etiā eis p̄hibitū.p̄z q̄r in d.
c.Quis.p̄hibet cōsecratio sacerdotū
diaconor̄ t sūbdiacōor̄.cōsecratio vir
ginū: cōsecratio ecclie vel altaris: cri
sma cōficere crismate frontes bapti
zator̄ signare: publice penitentē rcō
ciliari.t in.capi.ministrare.xxvi.q.vi.
additur q̄ nō būdicat publice plebē
in ecclesia Quod intellige vt dixi.ē.
t i.c.p̄sulto de p̄se.di.i.q̄ nec corpo
ralia debet cōsecrare.ergo vestimenta
p̄t quia in.c. vestimēta.t in.c.vasa ō
cōse.di.i.nihil.dicit ō episcopo Qua
re credo omnia que pertinēt ad cele
brationē missarū que nō fiūt cū sacra
unctiōe: vt est calix t patena. t nō sūt
eis specialiter inhibita sicut sunt cor
poralia que ab ep̄o debent eē būdicta
vt in.d.c.p̄sul.t alia hmōi p̄nt benedi
cere.ar.d.c.quāuis.t.c.ecce. nisi ep̄s
esset p̄sens quia non licēret.ar.c.de
nigr.xxi.di.

2 ¶ Vtrū abbates possint similiter bū
dicere. Be.in.d.c.abbates tenet q̄ sic
omnia in quibus sit verbalis solū bū
dictio: t qui faciūt ad op⁹ suar̄ eccle
siar̄ alia nō. Sed ego dubito de bene
dictione corporalium que licet sit ver
balis .solū tū videt episcopis reserua
ta.d.c.p̄sulto nisi dicamus derogatū
per contrariā cōsuetudinem cui sit po
tius episcopis reseruata ratiōe digni
tatis q̄ ordinis. Et ideo abbates pos
sent ex consuetudine.ar.d.c. acceden
tibus. Idem dic de benedictione cali
cis de quo.j.calix.§.i.

¶ Vtrū vestis debeat iterum benedi 3
ci quando repeciatur.&.q̄ nō. nisi qñ
fit.talis repeciatio q̄ sine ipsa cum di
cta veste nō posset celebrari. puta to
tius manice.t hmōi. quia cum amit
tat formam debet iteruꝝ benedici. ar.
eorū que notantur.in.c.i.ō p̄se. eccle.
vel al. Secus dico si de stola fiat ma
nipulus. Vel de manipulo stola: quia
nō videt alia forma: nisi q̄ vnum est
breuius altero. que quidē breuitas nō
mutat formam

¶ Vtrū sponsa que non est virgo be 4
neat benedici.&.q̄ nō.xxxii. di. seria
tim.imo benedicens secūdas nupti
as ab officio t beneficio suspensus dz
mitti ad papā.c.i.de secun. nup.

¶ Vtrū diaconus possit benedicere 5
mensam.&.q̄ nō: p̄sēte p̄sbytero
nisi esset diaconus cardinalis. sed absē
te p̄sbytero potest p̄z notata in.c. legi
mus.xciii.di.

¶ Vtrū recipere pecuniā p̄ bñdictio 6
ne nubentiū sit simonia.&.q̄ sic tex.
est in.c.cū in ecclie.de simo.

¶ Vtrū mulier possit benedicere.&. 7
q̄ nō. nisi vt potest quilibet bon⁹ chri
stian⁹.c.noua.de penitē.t remi.quia
que sunt ordinis non cadunt in muli
erem.d.c.noua.

¶ Vtrū benedictio mense t aque sit 8
certi ordinis.&.fm Inno.in.c.i.de ex
ces.prela.li.vi.q̄ benedictio aque sic
Et ideo esset irregularis: excommuni

catus. vel suspensus ipsam benedicen
do. secus de benedictione mense que
nō est ordinis.

9 ¶ Vtrū libri ecclesiastici sint, benedi
cendi .&.fm glo.in.c.i. de pig. q̄ nō.

Benefacere

er timore t nō
er amore nō reputatur benefacere sed p̄o non facere. xxxii.q.v.ad fi
dem.xxxii.q.v.sicut enim.de cōse.di.
v.quicquid.lxxxvi.di.nō satis. ō reg.
tu.q̄ ex timore.

Beneficium

est quedam be
niuola actio gaudium tribuens: capienti in lib .feu.c.i.ex qui.can. feu. amit.t Pa.in.c.vnico.de como.t in c.ad audientiam.de prescrip.hec diffinitio comprehendit quodcunq̄ q̄ dicitur beneficium. Sed hic de ecclesiastico solum dicendum est.

1 ¶ Quotuplex est beneficium ecclia 2
sticum.&.q̄ aliud.est religiosum: aliō
seculare. Religiosum aliud simpler
vt canonicat⁹ regularis. Aliō duplex
vt abbatia: p̄riuatus. vel aliud habēs
iurisdictionem. Seculare vero. Aliud
summum vt papatus. Aliud mai⁹ vt
episcopatus. Aliud mediocre seu du
plex vt dignitas vel personatus: vl̄ ali
ud habens curam animarū. Aliud
minus seu simplex. vt canonia. capel
lania. aduocatoria t huiusmodi. Li
ūo modo dicitur large beneficium:
Et est quando quis habet beneficium
non in titulum: vt sūt capellani ad nu
tum āmouibiles: sed quando habz in
titulum aliquod beneficium: cui est al
signata dos quantūcunq̄ sit simpler
dicitur habere beneficium cū admi
nistratione .fm Be. in.c presēti.ō of
fi.ordi.li.vi.

¶ Vtrum prebenda sit quid spirituale t 3
le.&.p̄a.in.c.electo.de preben.q̄ ō
est annexa iuri canonic partim est spi
rituale t partim temporale. Si vero
non est annexa canonic vt puta quia
in ecclesia non sunt prebende vbiun
cte sed omnia cōmunia.t per capitu
lum assignatur illi vnum predium in
prebenda: t alteri aliud. vel quid simi
le Vel etiam si sunt vbiuncte. tamen
non sunt canonicalibus annexe. quia
non est ibi numerus canonicorum: tē
est mere temporale.t potest. concedi
etiam laico ad ipsi⁹ sustentationem.

¶ Vtrum altaria que dantur in titu 3
lum perpetuū dicantur beneficia.&.
scōz glo.in.clemen.i.de decī.t sequn
tur. Be.in.c.i.de cōsue.libro.vi.q̄ he
t appellatione officii altaria predicta
intelliguntur.facit.c.ii.ō cōcess.prebē.
Secus si non dantur in titulum quia
beneficium nō dicuntur proprie.

¶ A quo debet dari beneficium ec 4
clesiasticum.&.q̄.regulariter per or
dinarium nisi ex speciali statuto Vel
consuetudine ad alium pertineat. Ut
j.dicam.

¶ Vtrum capitulum sede vacāte pos 5
sit cōferre.&.quod non illa beneficia
que ad episcopi collationez pertinent
Sed bene potest conferre illa que ad
episcopum ipsum capitulum cōmu
niter pertinent. Similiter alia benefi
cia potest conferre quando episcopus
est suspens⁹ a collatione beneficiorum
ēt si episcopus haberet interesse in
tali collatione tamquam prelatus. Et
idem potest episcopus quando capitu
lum esset excōmunicatum. seu maior
pars maiori excōmunicatiōe vl̄ iudi
cum.c.si ad ep̄m ne sc. va.li.vi. Si ō
pertinet ad Episcopum collatio cum
cōsilio capituli: vel assensu non posset

capitulum intronittere nisi suspensus esset i mora petēde relaxatiōis. Si vero capitulum vel alius ō cōsuetudine vel statuto deberet conferre de consilio episcopi: defuncto episcopo: vel in remotis agēte. ita q̄ in breui eius presentia non possit haberi. non propterea debet differri collatio. vt in.d.c. si ad episcopum.

6 ¶ Quid de beneficijs vacātibus i curia. ℟. q̄ omnia beneficia: dignitates ⁊ personatus vacantes in curia romana non possunt conferri nisi p papam Similiter beneficia: dignitates vl' personatus curialium vel accedentium: seu redeuntium. de curia si ōcedunt in loco vicinio curie ad duas dietas legales: que faciunt .xx. miliaria pro vic.l. ff. siquis cau. Et notat glo. in.c. presenti de preben. li. vi. Unde si distarēt per .xxxi. miliare non includerentur ff. ō. ō. si. l. iii. limita nisi predicti more rentur in loco proprij domicilij: vel proprie domus. quia tunc non reseruantur pape: nisi esset talis curialis q̄ licet haberet ibi proprium domicilij tamen ibi morabatur solum propter curiam: quia tunc reseruatur. Similiter reseruatur quando est curialis qui moritur in loco vnde recedit curia: vel in itinere dum curiam sequeretur quantuncunq; vbi decedit sit remotus ab ipsa curia. Verū est q̄ post mēsem si non fuerint collata beneficia predictorum: conferre possunt illi ad quos pertinet eorum collatio per seipsos tantum: vel ipsis agentibus in remotis per suos vicarios generales: quibus id cōmissum fuerit in eorum diocesibus existentia. nisi essent parrochiales ecclesie: ⁊ vacarent sede apostolica vacante: vel si anteq̄ papa ea conferret mortuus est. hec notātur in c. licet. el primo. c. statutum. c. presenti ⁊.c. si apostolica ō prebē. li. vi. Aduerte etiam circa hec ad regulas cancellarie ⁊ reseruationes que faciūt cōmuniter pontifices in sua creatione. quia non sūt per se habent vno modo. Ideo non pono hic.

¶ Quid de presentatis a patronis sede vacante. ℟. q̄ capitulum potest eos admittere ⁊ instituere in beneficijs. licet ad episcopum si viueret pertinuisset. c. ⁊ si capitulum. de inst. li. vi. 7

¶ Quid si episcopus conferat beneficium absīt: ℟. q̄ licet non fiat suum donec consentiat. tamē episcopus nō poterit alteri conferre donec ille recusset: nec valet collatio si conferat nisi episcopus assignasset terminum cum petentem consentiendi infra quod nō consentit. si tamen post terminum iterum consentit antequam alteri esset collatum valeret. c. si vbi absenti. de preben. li. vi. 8

¶ Vtrum episcopus vel alius cui mādabatur de beneficio prouideri pauperi clerico teneatur iterum prouidere si ille clericus aliud est consecutus. ℟. q̄ non. c. si pauper. de preben. li. vi. 9

¶ Vtrum episcopus teneatur ordinatio per ipsum prouidere de beneficio. ℟. q̄ sic. si est in sacris ordinatus. c. cum secundum de preben. Idem dic quando cōmisit q̄ ordinetur per alium. c. si episcopus de preben. lib. vi. Et hoc verum nisi habeat suas vel pr̄ nam hereditatem vnde possit sustentari fm glo. in.d.c. si episcopus. 10

¶ Vtrum promittens alicui prouidere de beneficio ecclesiastico non vacante: vel qualitercūq; pmittat cū potuerit teneatur. ℟. q̄ non q̄ talis promissio est nulla. c. detestanda. de concess. preben. li. vi. 11

¶ Vtrū recipiēs būficiū eccliasticū ō manu laici cadat in aliquā penam. ℟. 12

Inn. in. c. q̄nto ō elect. q̄ sic q̄ est intelligibilis ipso iure de iu. patro. preterea tamen episcopus posset cū eo dispensare. Fs eūdē. ar. c. super. ō sē. ex.

13 ¶ Vtrum quis possit renunciare suo beneficio vt alij prouideat. ℟. Pa. in. c. dilecto de preben. q̄ sic. dūmodo in actu renunciationis non vedat in pactum. sed ipsam renunciationem faciat pure ⁊ libere. alias esset simoniacum. vt vult glo. in.d.c. dilecto. ⁊ gl. in. c. ex pte el primo. de offi. dele. Si tamen in animo gereret vt alteri concederetur: non esset simonia: dūmodo pactum non faciat licet peccet vt est clara. glo. in. c. ordinatiōes. i. q. i. 14 ¶ Cui pōt vari beneficium ecclesiasticū. ℟. q̄ solis clericis non coniugatis ⁊ habentibus etatem debitam. ⁊ q̄ sit etas debita vide. infra Etas. ⁊ quis ordo regratur vtō. j. clericus. vii. ℟. v.

15 ¶ Vtrum clericus coniugatus possit habere beneficia ecclesiastica. ℟. Pa. in. c. sane ō cle. coniu. q̄ nō. Sed nec etiaz administrationes ecclesiasticas Et per hoc puto q̄ nō possit esse vicarius episcopi. q̄ tenent doc. in. c. vno. eo. ti. li. vi. ⁊ in. c. Joannes. Itē Pa. eo. ti. tenet q̄ nec etiaz potest dispensari cū eis vt hēant būficium simpliciter licet alij 3rium teneant. ⁊ pōt saluari dictū eorū. vt valeat dispensatio si fiat a papa. ⁊ Pa. intelligat nō valere si fiat ab inferioribus pape.

16 ¶ Vtrum filius sacerdotis possit obtinere beneficium in ecclesia patris. ℟. q̄ sic si alias est legitim°. c. ad hec. de fi. pb̄y. dummodo non ad illas dignitates vel prebēdas quas immediate pater eius habuit promoueat. c. statutus de fi. pres. Et nomine filiorum in hoc veniunt etiam nepotes de iure in hereditate succedentes. vt sunt per rectam lineaz descendentes nepotes ex filio. ō here. Fi. ⁊ vi. ⁊ fm Io. ⁊ Ber. in. c. ad extirpanda de fi. pbr. Secus in collaterali° in quibus successio locum non habet. ar. de offi. ordi. c. ex parte. Item. fs Bo. nepos potest poni immediate i ecclia q̄n° eius habuit patre eius viuente: sed pte mortuo nō potest. q̄ cessat ratio in primo casu successionis. sed nō in secō. Itez aduerte q̄ si pater habuit personatū immediate non poterit filius in eadem ecclesia habē vicariū. vt i. c. michael de fi. pres. vel contrario. si pater habuit vicariam perpetuam filius immediate nō poterit habē personatū. vt i c. cōstitutus. de fi. pres. 17

¶ Quis potest dispensare cum illegitimis vt obtineant beneficium ecclesiasticum. ℟. q̄ episcopus in beneficio simplici cui nō immineat cura animarū vt in. c. is qui de fi. pres. li. vi. Nec distinguo fm glo. ibidem an. sit spurius adulterinus. vel naturalis licet quo ad successiones distinguantur ⁊ in difficultate dispensandi. In alijs aūt fel' papa

18 ¶ Sed numquid poterit ep's dispensare cum talibus in personatu vl' dignitate sine cura. ℟. glo. in. d. c. is qui. q̄ nō sed solus papa. Et eam sequuntur cōiter doc. et si efficeretur religiosus.

19 ¶ Vtrū episcopus possit cū predictis dispensare in canonicatu ecclesie cathedralis. ℟. fm. Archi. i. d. c. is q. ℟ sic er q̄ nō inuenit pbibitū. Et cui cōcordat Se. i. d. c. is q. licet Jo. mo. ⁊ alij teneāt q̄ nō pōt. Quod nō placet.

¶ Vtrū epus cū predictis possit dispensare in rectoria. ℟. q̄ sic in oi būficio dūmō nō cadat in nomē dignitatis vl' personat°. vl' hēat curā aiaz. Et hoc tene 15 qdā teneāt 3rū. vt no. Se in. d. c. is q. Et rō positiua est q̄ quelibet dispensandi 3cessa aliquis causa effectus nō in ipm 15 in aliū deuolat de Late interp

tari. vt no. Jo. an. in. c. fi. de verb. sig. Et ic. Jo. de imola. ⁊ Be. in. d. c. is q. Et maxime quādo interpretatio fit ꝑ ipsū concedentes. Nō. no. de priuil. c. q. circa Et ideo iura q̄ vident ꝓria intellige ⁊ limita q̄ loquunt in dispensatōe alicui ꝓcessa: cui⁹ effect⁹ in ips⁹ ꝛi vak q̄ stricte interpēāda ē. Quod nota.

21 ¶ Quid si beneficiū simplex hēat curas animaꝝ annexā. nunqd ep̄s potest dispensare cum predicto. ꝛ. scōm Alrebi. in. d. c. is q. q̄ sic. quia talis nō dicit hēre curā animaꝝ. vt ꝓbat tex. in. c. sup eo. de ꝓbeb. li. vi. Nam vt ibi ꝓ̄ pōt quis hēre prebēdā ⁊ dignitatē: cui annexa est parochialis ecclesia. ⁊ tamē nō posset quis hēre simul dignitatē ⁊ ecclesiam curatā. c. ō nulla. de ꝓbeb. L ap⁹ abbas limitat hoc verum quando ecclesia curata habet vicariū aliū ad vsū. alias nō. alij doc. idē tenent q̄ nullo mō ep̄s pōt dispensare. vide Be. in. d. c. is qui mihi placet prima opi. cum predicta limitatione domini lapi.

22 ¶ Pone q̄ in eccl̄ia ē statutū iuratū ⁊ ꝑ papā approbatū q̄ null⁹ illegitim⁹ ibi ꝓmoueat an ep̄s possit dispensare. ꝛ. Jo. mo. ⁊ sequit Be. in. d. c. is q. q̄ nō. ex quo tale statutū est iuratū vel cōfirmatū. Secus esset si solū eēt statutū nō iuratū vl cōfirmatū. q̄ tūc posset ep̄s dispensare ꝯ ꝓpriū statutū. iuxt. no. de elec. c. licet canon. li. vi. L limita predicta oia q̄ ep̄s pōt dispēsare cū illegitimo in beneficio simplici: verū nisi aliud impedimētum canonicum obstet ꝙ illegitimitas ⁊ super que ep̄s non possit dispensare. vt in. d. c. is qui.

23 ¶ Utrū dispensatus vt ꝓmoueat ad ordines sacros per papā. per hoc videant̄ tales illegitimus dispensat⁹ vt possit obtinere beneficiū cui⁹ cura. ꝛ. q̄ non. q̄: dispensatio nō trahitur ad eōs secutiua ēius sup quo dispēsat quādo dispensatio impōnit effectū validū sup actu in q̄ dispēsat absq; eo q̄ ert̄ dak ad illō ꝓsecutiuū ꝑs Be. i. d. c. if q

¶ Utrū ꝑlatus illegitimus dispen- 24
sans vt possit obtinere beneficiū ecclesiasticū possit post ꝓmū postea aliud obtinere virtute dispēsationis. ꝛ. Be. in. d. c. is qui. q̄ paulus hic distinguit q̄ aut dispensatio fuit facta sup certo beneficio. ⁊ hic si fuit in culpa vt illud nō hēret. sic aliud nō poterit hēre. Si ēo nō fuit i culpa: vt dispēsatio sup in certo beneficio fuit. sic poterit post ꝓmū aliud hēre. Et placet mihi. ls Be. ibi videat tenere opi. d. L api qui aliter distinguit. Sed mihi non placet. Vide eum ibi si placet.

¶ Utrū ꝓlatus dispensatus vt pos- 25
sit hēre būficiū curatū possit ꝓ hoc obtinere dignitatē. ꝛ. Be. i. c. fi. de fi. ꝓb. q̄ nō. q̄: ista ponunt vt diuersa in. d. c. fi. ergo vno ꝓcesso nō veniet aliud. Etiā i dispēsatione. nō ꝓcedit argumētus a maiori. nec a simi. vt ibi no. Be.

¶ Utrū illegitimus vel irregularis dis- 26
pēsatus in ordine ⁊ beneficio atq; ꝓmotus possit postea ipetrare dispensationē sup pluralitate nō scā mētiōe de ōfectu illegitimitat̄ vl irregularitat̄. ꝛ fm Be. i. d. c. fi. q̄ nō tex. est i. d. c. fi.

¶ Utrū ep̄us possit dispēsare cū ꝓ- 27
dictis illegitimis. vt possint plura būficia simplicia retinē simul. ꝛ. Be. vbi ō. q̄ nō facit. c. is cui primo. ꝛ. de ꝓben. li. vi. vbi q̄ cōceditur alicui vt possit beneficium alteri conferre. itel ligitur de vno ⁊ non de pluribus.

¶ Utrū ep̄us possit dispensare cum 28
illegitimis vt hēant simplex būficium seu prebēdā in eccl̄ijs suoꝝ patrū qui sūt sacerdotes. ꝛ. q̄ nō ipis vinculū. c. cum decorē. de fi. ꝓb. ¶ Multo min⁹ in cānonicatu. c. cū ad abolēdā. de fi.

presbyt. Si ipsis mortuis. sic dūmodo nō dispensetꝛsuper beneficio seu prebenda quā eius ꝓ tenebat imediate. secus si mediate. Sotre. tamen tenet q̄ nunq̄ canonicatū in cad̄ ecclesia poterit hēre ex dispensatione ep̄i. Sed ꝛiū credo verum. vt notat in vlt. c.

29 ¶ Pone papa dispensauit cū illegitimo. vt possit promoueri ad būficiū cui cūrā hūs nunqd per illā dispēsationē poterit promoueri ad beneficiū cui prefic̄iendus est per electionem eligendus. ꝛ. fm Be. in. d. c. is q. q̄ sic. q̄si quādo vicium tollit ex toto. vt in casu hōdō potest eligi. vt in. c. cum dilto nēp. ō elec. cui⁹ si esset dubiū an ēba dispēsatiōis tollāt ex toto vicium. Et hoc tene. licet alij dicant q̄ non pōt eligi.

30 ¶ Infra qō ips⁹ debet beneficiū vacans concedi. ꝛ. q̄ in cathedralib⁹ ⁊ regulari eccl̄ia vacante prelato ifra tres mēses eligere tenentur. c. ne pro defectu. ō ele. nisi essent ꝓuilegiati vt minores. Alia autem beneficia eccl̄iastica ifra sex mēses. c. nulla. de ꝓcess. ꝓbē. Alias collatio: seu prouisio deuoluit ad eum qui proximo preesse dignoscitur nisi in casu in quo prouisio pertinet ad capitulum deuoluitur ad episcopum. ⁊ econtrario. ⁊ post ad metropolitanum ⁊ post ad papam. Hoc est verum nisi legitimo impedimento essent impediti. Et incipit currere dictum tempus a die scientie: non vacationis. c. quia diuersitatem. ō con. prebendis. c. quia diuersitatem. Et intelligitur legitimum impedimētum peregrinatio vel suspensio etiam ex culpa nisi esset in mora petēde absolutionis. d. c. quia diuersitatem. Et si beneficia permanerēt ad regulares exēptos. episcopi prouidebunt non obstā te exemptione. cle. quia regulares. de sup. ne. prela.

31 ¶ Utrum prefatum tempus habeat locum in habente inferiore presentatum per patronum. ꝛ. domin. de tota tenent q̄ non. q̄. d. c. nulla non extenditur ad eum qui habet instituere: sed ad eum qui habet conferre.

¶ Utrum liceat alicui sibi procurare 32
beneficium. ꝛ. Tho. ⁊ ray. q̄ beneficium cum cura animarum non licet. q̄: idoneꝰ non potest administrare sine gratia seu caritate quā nullus se habere scire potest. Secus esset de alijs beneficijs. q̄ possunt procurari. augde anchō. li. ō potestate pape ꝛs gīāle nō posse fine pcō. Nō vez credo q̄ principalr ꝓcurat. vt hēat būficiū. sec⁹ principalr ꝓcuraret vt possz. pdēsse q̄ principalr ꝓcuraret vt possz. pdēsse

¶ Utz occupās būficiū vinent̄ secum 33
faciēs se ifāmi sit ifamis. ꝛ. pa. i. c. i. de ꝓcess. ꝓb. q̄ sic. ni. q. ni. audiam⁹. ⁊ solus papa dispēsat cū eo: sicut cū illo q̄ vinē te vrore aliā accepit. vt in. c. fi. ō eo q̄ vxi. vt quā pol. p adul. ex q̄ cōcludit papa ibidē q̄ licet cū vacaret secerit se ifāmi vel sibi ꝓferri a papa non habuit mēuōc ō occupatiōe. postea si ꝛs: ⁊ ē subrepticia: q̄ nō sic facit obtinuisz facit. c. postulasti. ō reseri. Silr dicit de eis q̄ ō facto occupāt vel p brachiū secular se in vacāt⁹ būficijs intrudūt si nō facūt mentionē in ipetratiōe de tali occupatiōe: q̄ oēs id ex q̄ nō ita facilr obtinerent tacitā inducit̄ surreptionē. p. d. c. postulasti. cū similibus.

¶ Quot būficia pōt qs hēre. ꝛ. fm 34
Pa. i. c. ꝙquerēte. de cle. non resi. q̄ plura būficia ꝙtūcūq; simpler qō q̄ se sufficit ad vitā būficiati nō pōt alō tenere sine peccato mortali. ꝛs gl. i. c. duā el. ii. ō elec. qō limitat idē Pa. si ꝓpter se solū hz. sec⁹ ēo si collata sibi eēnt nō rōe sui. ls ꝓpter vtilitatem beneficiorum. vt q̄ est homo industrius ⁊ bone conscientie vt no. in. c. cuz tam ꝙdam de prebē.

35 ¶ Utrum habēs plura q̄ vnā sufficit exercere p dispensationē. & glo. p dicta q̄ sic. sed Pa. i. d. c. vnic. dic q̄ hoc p endubitato q̄ nō sit tutus quo ad ecclesiam triūphantē: et dispensatus per papā q̄ dispensatus est ꝓpter se et ad sui vtilitatē: q: in hoc casu nō solum alteratur⁹ potest dispōno: sed etiā xp̄i ꝓmoui iuste dispergit. cuz ergo papa non possit sine cā alienare bona ecclie sine graui peccato: vt dicit ar. xvi. q. ii. nō licebat pape. ergo multo minus pōt dare licentiā alteri ipsū dispergēdi. vt in. c. nup de resti. spo. p di. et sic ꝓncipit rō ino. in c. cū ad monasteriū. de statu mona. quia hic non solū violat ius positiuū: sed potius diuinū. Hoc idē tenet host. i. d. c. vnic quē sequit Jo. an. dicit etiā Tho. i. et. quodli. q. v. q̄ habere plures p̄bendas absolute considerandū est quid de se inordinatū vtpote quia qs nō potest in diuersis ecclesijs deseruire qb⁹ q̄si p impēdio p̄bēde fuit ordinate vt ministrāt⁹ in eis deuē. Est etiā diminutio diuini cultus: vnde vnus loco pluū construit. Est etiā inequalitas vbi vn⁹ habet multa bñficia: et alius nō pōt habere vnū. Cōtinet et aliqñ defraudationem voluntatū testatorū q̄ vt certū numerus deseruiēt tū ꝑputaret talia ꝓtulerunt. et multa alia. et nisi aliq̄ circūstantia superueniat q̄ remoueat totaliter inordinationē eius nūq̄ erit sine peccato. sicut nec homicidiū pōt fieri etiā cū dispensatione nisi habeat circūstātiam q̄ remoueat et⁹ inordinationez: Aduerte tamē fm Goffre. q̄ ē triplex circūstantia q̄ pōt remouere talē inordinationem ita q̄ dispēsatio sit legitima et tuta dispensatus. ¶ Prima necessitas puta quia plures nō inueniuntur idonei. ¶ Secūda vtilitas ecclesiarū et eorū quib⁹ ꝓsūt. ¶ Tertia progressiua meritoꝝ. Hec valet ꝓsecundo fm pa. in. d. c. vnic. et iura siue glo. q̄ dicunt valere intelligo p necessitate vel vtilitate bñficiorū vl̄ ꝓrogatiua meritoꝝ puta quia plus valet absens q̄ alius p̄sens: vel p potētia retinēdi plura bñficia simplicia: sed nō vt fructus lucrisaciat sibi ad vtilitatē p̄uatā: vel ad augēdum patrimoniū: vel vt lautius viuat: vel vt facilius ad epatū: vel maiorē dignitatē possit ascendere: q: cū tali intētione etiā vnū beneficiū habere de se est inordinatum: q: est ꝺ oēm rōnē. vt in. c. rō nulla. cū ibi notāt. de ꝓben. et ꝺ offic ꝓtatis. xvi. q. i. c. fi. vide et de hoc. j. clericus. ii. q. iii.

¶ Eltrū habēs bñficiū cū cura si recipiat fm cū cura ipso iure sit priuatus ꝓio. & q̄ sic stati adepta pacifica possessione. c. de multa ꝺ ꝓben. vel q̄ per eū stetit quominus haberet. c. 13. el. ii. ꝺ ꝓben. li. vi. Et nisi primū resignet in manū ordinarij vel cui cōpetit ipso iure est ꝓuatus etiaz secūdo. et inhabilis ad quodcūq̄ beneficiū et etiā ordines sacros. et ad papā ꝓtinet dispensatio p extrauā. Jo. xxii. q̄ incipit Execrabilis. Et ideo nō poterit absoluere subditos rōne ꝓmi bñficij Fallit hoc in vii. casib⁹. ¶ Prim⁹ q̄ secundū annectit ꝓmo. c. super eo. ꝺ ꝓben. lib. vi. ¶ Secūdus cāus q̄ expendit de bonis ꝓpris in vtilitatem ꝓmi bñficij: et ipsuz retinet donec sit sibi satisfactum fm. An. de bu. p. c. quicunq̄ xii. q. iiij. Et. sufficit. q̄ talis expensa sit vtiliter ꝓposita: ls postea a casu sit totū perditum: fm Jo. an. in. c. ex parte. de ꝓsti. puta q: domum factā ignis postea cōbusit ¶ Tert⁹ casus q̄ acceptat calore ire cūdie secūm Jo. de li. et. d. Anto. et facit glo. in. c. ex. l fis. de diuoꝝ. q̄ vult q̄ cōfessio ex iracūdia facta nō ꝓiudicet ¶ Quartus casus q̄ acceptat ad tem

pus. puta donec alii fuerit bñficium ꝓuisum fm Pe. de an. li. in. c. i. de ꝓb. e. li. vi. Quint⁹ casus q̄ cōmutant vnū bñficium in aliud bñficia cū rata: dūmō possessionē ipsius bñficij q̄ cōmutant nō fuerit nact⁹ tex. est in cle. fi. plures de ꝓbē. Sextus casus q̄ p dispēsationē. et in. d. c. vnic. Septimus casus i ep̄atu q̄ nō vacat per scōm fm gl. i. d. c. de nulla. et Jmol. in cle. gl̄e de reseri. Idē dic de q̄cunq̄ alio bñficio eccl̄iastico q̄ q̄ nō pōt cū alio tenere nisi dispēset cū eo. et q̄ possit dispensare. j. dicā. §. xxx etii.

37 ¶ Utz bñs bñficiū i cōmēda teneatur ꝺuare eccl̄iā i statu suo &. Pa. in. c. de monachis de ꝓben. q̄ sic. nec pōt aliqd de statu eccl̄ie minuere ls ꝺ supfluo pōt sibi ꝓuidere alo nō.

38 ¶ Quis pōt dispēsare vt qs hēat plura bñficia: legitima cā iteruenīte. &. q̄ in pluribus simplicibus. vel in vno curato. et alio simplici pōt ep̄s dispensare vt j viuersis eccl̄ijs hēat. ls i vna eccl̄ia pōt h̄ sunt simplicia. fm glo. in. c. litteras vbi. de cōcess. p. Jo. an. dicit verū si sunt diformia. vnde dicit q̄ pōt dispēsare. vt qs hēat dignitatez et canonicatū in eadē eccl̄ia facit. c. i. cū gl. de ꝓsue. li. vi. Federi. ꝓsilio. cxv. tenet q̄ pōt dispēsare ep̄s vt qs hēat canonicatū et altare seu bñficiū alicuius capelle. in eadē eccl̄ia. Et hoc sequit Pa. in. d. c. litteras. In duob⁹ ās ꝓsonibus nō pōt. puta vt qs habeat duos canonicatus in eadē eccl̄ia. Et dicit Pa. vbi. ꝺ. q̄ hoc sequit cōmuniter. Et ꝺ duo altaria in eadē eccl̄ia nō pōt in titulū hēri ex dispensatione ep̄i fm Guil. ꝺ monte lau. Et vt seq Be. vbi. ꝺ. et placet q: altaria q̄ dantur i titulū ꝑpetuū vīr bñficia fm gl. in cle. i. de decī. Et sequit Be. in. c. i. de ꝓsue. li. vi. Altaria ꝺo que nō dantur in titulū bñficij hēri ex dispēsatione epi. In ꝓsonatibus ꝺo. et dignitatibus: vel administrationib⁹ tant⁹ officijs ꝑpetuis quocūq̄ nōie censeantur nō pōt nisi solus Papa dispēsare. et in. d. c. i. in eadem eccl̄ia. vel in diuersis. et in. c. de multa. de ꝓben. licenter. vide tñ solū de cadē eccl̄ia ꝓbende. Sz hoc in dictis. c. sicut etiā loquit hīc in diuersis. i. eccl̄ijs. p. c. q: nō nulli. de cle. non resi. q̄ no. ls Inno. dicat ꝺ ius. in. d. c. de multa. i. q̄ epus pōt dispensare in pluribus eccl̄ijs dūmodo curā animaꝝ nō habeant.

¶ Quid fiēdū ꝺ fructibus bñficiorū 39
vide. j. clericus. iii. et. xiii. per totū.

¶ Eltrū fructus bñficij vacātis sint 40
seruādi successori. &. q̄ sic vsi vtilitatē eccl̄ie erpēdēdi. alo ꝺ facientes si sint capitula: ꝓuentus. collegia vel singulares ꝓsone in cathedralibus eccl̄ijs et regularibus: vel collegiatis sunt sub pena ipso facto ab offō et bñficio. donec plene restituerit q̄quid peceperit nō obstantibus ꝓuilegijs: vel ꝓsuetudinibus vel statutis etiam iuramento vl̄ sedis apostolice auctoritate firmatis c. q: sepe. de elec. li. vi.

¶ Quid de platis q̄ bona eccl̄iarū 41
dignitatū ꝓpatuū et ꝓsonatuū vacātium sibi subiectarū vel que pertinent ad eorum custodiā occupāt. &. q̄ nisi spāli ꝓuilegio: vel consuetudine prescripta: vel alia rationabili causa hoc faciāt epi et superiores sūt suspensi ab ingressu eccl̄ie. et alij ab officijs et bñficijs donec satisfecerint. Idē dic de alijs ꝓsonis eccl̄iasticis ad quoz collationē p̄sentationē seu custodiaz ptinent dignitates: ꝓsonatus ꝓpatus vel ecclie vacātes. vt in. c. pūn de offi. ordi. li. vi. Et hec ꝓhibitio loquit ꝺ bonis aliaz eccl̄iaz ab his ꝺ quibus ꝺ in. §. precedenti. et in. d. c. q: sepe.

d r

42 ¶ Utrū fruct⁹ bñficiorū possint locari. vide.ℨ.Ellenato in ℞n.t.§.xviii.

43 ¶ Quid de distributionib⁹ quotidianis vide.ſ.clericus.xvi.§.iii.

44 ¶ Quid de iuste possidentib⁹ beneficia ecclīastica.ℜ.q̄ resignare tenēt in manu illius q̄ pōt accipe resignationē vl'i. esset in articulo mortis alicui alteri recipiēti eā nōie illi⁹ cui ē facēda ℞s Inno. Et ē tenetur fructus perceptos restituere.de renun.c. post translationē §.ruritus. Et dicat Archi.q̄ si aliquis minus canonice obtinet beneficiū ſ.si monstace: vl'p fraudē: aut surreptionē aliquā ippetrū non ꝓscribit.c.postulasti o cle.er.mi. Utrū ē qō dicit Io.q̄ vite necessaria stricte potest retinere de cōsilio cōfessoris: ita q̄ solum nō egeat t alios fructus in ecclie vtilitatē conuertat.ga restituere tenēt.c.dilecto de ꝓben.aſr nō potest absolui nisi obtineat dispēsationē ab eo q̄ pōt: nec in foro anime tenētur ei subditi obedire: vel soluere aligd qñ sciūt ꝓ certo nec pōt eosdē subditos absoluere: vel ligare: de quo tamē dic t limita: vt. ſ. Consilio quarto.§.xii.

45 ¶ Utrū filius puer⁹ bñficio ecclīastico pp crimen lese maiestatis cōmissū a patre ℜ.glo.i.c. satis puerium.lvi. vi.q̄ nō. Itē dicit nec propter crimē lese maiestatis diuine.vt puta.q̄ hereticus. Vel sismaticus.c. quicunq̄ de here.li.vi.de scisma.c. vnico.li.vi.vbi licet ꝓhibeantur admitti ad bñficia ecclīastica talium filii.tamen nō ꝺf q̄ habitis priuentur.q̄ no.

Igamia ē triplex ſm glo.eodem titulo.c. ꝓmo. ¶ Prima dicitur vera. ¶ Secunda similitudinaria. ¶ Tertia interpretatiua.

1 ¶ Quot ſmodis, contrahitur bigamia vera.ℜ.Fm. Ri.in.tit. di.xxvii.ar.iiii. q.i.t.glo vbi.ſ. vno modo quando habuit plures legitimas vxores.xxxi.di. acutius.t.c.sc. Intellige si ambas cognouit.alſ secus ar.i.c.ōbinz ō biga.

¶ Quot modis contrahit bigamia interpretatiua.ℜ.Fm.glo.in.d.c.i.q̄ duobus modis. ¶ Primus quādo ꝓtrahit cū corrupta .xxxiii.di. martini .t.c. a nobis eo.ti. Intellige si cognouit eā alias nō.d.c.ōbinz. ¶ Secūdo bigamus reddit debitū vxori adultere .xxxiiij.di.c.si cuius.t.c.sc.etsi si ad precepti ecclie ꝺberet ſm cōmunē opinionem.t etiam si ignorabat eā adulteram Fm. Pa.in.c.si vir de adul.allegat de biga.c.ii.

¶ Sed nunquid accipiens virginem quā non cognouit: t ea mortua.accipit secundā virginē quā cognouit: vl' ecōtrario primā cognouit.ſs nō secundā efficitur bigam⁹.ℜ.Io.ti.eodez q̄ nō. Similiter si ducit mulierez virginez ab aliquo desponsatam sed non cognitā premortuo sponso nō est bigamus.di.xxxiii.c.fi.t.d.c. debitū.

¶ Quid si credebat virginem tempore consumationis matrimonij.t p⁹ cognouit corruptam .ℜ.q̄ bigamus est.xxxiiij.dist.c. Si cuius cum.c.seq. nec excusat error vl'ignorantia secundū Goffre.

¶ Utrum.deflorans virginem t postea accipiens eam vxorem sit bigam⁹ ℜ.glo.t Pa.in.c.sanc.de cle. coniu. q̄ non. Et ſs Io.vbi.ſ. dicat quod celebrior opi.teneat contrarium.'ego credo veriorem'opi. q̄ non sit bigamus quia licet aut̄. quomō. opo.cpi. §.i.velit q̄ vxorez habuerit virginem tamen si attendamus ad veritatem que opi.preferenda est.c.nuper a nobis de biga.viij.di. Veritate.lxxxi.di. quicunq̄. t qui filii sint. le. per tuas. C. plus valc. quod agi.li.ii. t.iii. non

duisit carnē suam. Nec ob.q̄ opinio preferatur veritati.de sponsa. inuenis iij.q.vij.§.tria.ff.de offi.presto l.barbarius.C.de testa.l.i.xxii.q.ii.homines. ff.ad macedo.l.iij.t l.d.c.nuper a nobis.quia respondet Innocen. in.d.c. nuper q̄ casualia sunt. Preferēt enim aliquando opinio veritati fauore contrahentiū t odio decipientiuz.vt dicta.l.iii.ff.ad macc.vel fauore prolis. c.cum inter.qui filij sint le. aut testamentorum dicta.l.i.vel aliqua cōmunis opinio preferatur veritati. dicta.l. barbarius.t in.d.c.nup a nobis.vbi facti attēdit qō nō excedit casūz suuz

6 ¶ Quid si vnam vxorē habuit t cognouit añ baptismū t aliā p⁹.ℜ.q̄ bigam⁹ ē.xxvii.q.vl.c.oportet.t.c.acutius.ls Io.cōtrariū dixerit t male.

7 ¶ Quot modis cōtrahitur bigamia silitudinaria .ℜ.q̄.iiii.modis. ¶ Primus cum quis contrahit cum deo p votum solenne.postea contrahit matrimonium de facto. xxvii.q.i. quotiēs t de bigamis.c.a nobis. ¶ Secūdus quando diuersis temporibus habuit plures vxores vnam de iure alteram de facto t cognouit ambas.d.c.nuper ¶ Tertius si sil'duas habuit vxores vnā de iure alterā de facto vel ambas de facto t cognouit ambas.d.c.nuper ¶ Quart⁹ modus si existēs in sacris contrahit.vt in.d.c.nuper.

8 ¶ Sed quis dispensare potest cum bigamis vere.ℜ.q̄ quidam dixerunt q̄ nemo potest.tu dic cum Ri.vbi.ſ. q̄ papa solus potest.xxxiii.dist.lector in glo.vbi lucius dispensauit cum patriarcha archiepiscopo q̄ fuit bigamus. Alius inferior non potest etiam in minoribus.no.in.c.vnico de biga. li.vi. Idem de bigamis interpretatiue.quia sic i ipsis ē defectus sacramenti.sicut in bigamis vere Fm glo.in.d. c.i.de biga.

¶ Aliunquid in bigamis suadendi narie possit episcopus dispēsare.Respondeo secundum Pa.in.c. de bigamo.t.c.sequenti.qui cle.vel vo.q̄ si clericus in sacris contraxit cum corrupta solus papa dispensabit dicto.c. nuper. Si vō clericus de iure contraxit cum vna puta anteq̄ esset in sacris t de facto cum altera.scilicet post ordinationem.t ambas cognouit. solus papa poterit dispensare. dicto.c. nup Et similiter in nō clericis qui isto modo bigamiam contraxerint. Quidam voluerunt restringere hoc verum si scienter impedimentum accepit de facto eam. Secus si ignorabat. tamen cōmuniter tenetur q̄ sine scienter sine ignorans de impedimento secundam acceperit t cognouit q̄ ter. ad aium cum opere secuto attendit.quia sic in ipsis est defectus sacramenti sicut in bigamis vere Fm glo.in.d.c.i.t in.d. c.nuper.Fm Be.in.c.vnico de bigami.vi.Si vō existens in sacris: quis contraxerit cum virgine : nec aliam habuerit vxorem ante in laicali habitu vel in minoribus poterit episcop⁹ dispensare.vt ministret ter.est in.c.diuersis.de cle.coniuga. t in.c.i.qui cle. vel vo.cum glo.ibidem t etiam vt p moueatur ad vteriora.c.sanc de cle. coniu. Et ad dictum.c.nup quod videtur contra: dicit q̄ intelligit de eo qui ante sacros ordines aliam habuit.et post in sacris aliam accepit. Tld.c. vō ij.q.cle.vel vo.dicit q̄ loquitur in illo quem non penitet vere: vel est suspitio de recidiuo q̄ tunc nisi ingrediatur religionem non potest. Similiter qñ immineat scandalum.vt in.d.c.no.

¶ Clerq̄ bigam⁹ bigāa vā Fm primaz mōz sit ꝑuat⁹ ꝑuilegio clicali.ℜ.q̄ ſs solū illi q̄ sūt i minorib⁹ ordinib⁹ ſs q̄ ſ

in sacris dñi gaudet ꝛc. Se. in. c. vnico de biga. Nō. Fm eū. q: ille q est i nimo ribus taliter ȝdendo pōt viuere ꝛ ds vt laicus. Ille vero q est in sacris non pōt redire ad seculū vt no. de apostat. c. tue in glo. fi. Fm. Jo. de fanto. Et nō ls sit p̄ arus p̄bitate. ordinū. nō tñ p̄ uilegio clericali. Simulat religiosus religionis approbate gaudet. ita q̄ tales peccēs esset excōmunicatus. q: ls ille ter. p̄cet eū p̄uilegio clericali non tñ p̄uilegio mō achali vel religiōis. Et ter in. d. c. vnico restrigat vt loquat de cristīnab⁹ i nimorib⁹ ordinibus. ꝛ ñ ō monachis. vel cristīnibus in sacris. ꝛ hec verio: ē opi. quā sequunt Archi. glo. i. c. q̄ q: lxxxiii. di. Bul. gar. Jo. mo. ꝛ Jo. cal. ls Bonagra. i. c. ō bigamis co. ii. teneat q̄ sacerdos q̄ cōtraxit. cū vidua: vel duo matrimonia succesiue ꝛ postea cōmisit homicidium poterit puniri per iudicem secularem per. d. c. vnicum.

1 ¶ Vtrū bigam⁹ interp̄tatiue sīc sit p̄uat⁹ sī p̄uilegio. sicut bigam⁹ vere. ℟. Se. vbi. ō. q̄ sic Idē tenet glo. i. d. c. vnico: Nec ob. q̄ō in se. ℣. dicā de cāa vo ad casū ficti. q: in isto interp̄tatiuo ides est q̄ ad oēs modū. sicut in vo q: sic ē in eis defectus sacramēti sicut in veris bigamis. vt not. glo. in. c. i. de biga. ꝛ patet in. c. debitum eo. tit. vbi dicit. q̄ duxit carnem suaȝ facit ct. d. c. quisquis. lxxxiii. di.

2 ¶ Vtrū similitudinarie bigam⁹ sit p̄uatus sīmiliter p̄uilegio clericali. ℟. Se vbi. ō. q̄ nō nisi quo ad execuōnē ordinū. Et ex hoc sequit idē Se. q̄ cōstitutio penalis nō extēdit de casu vo ad casū fictū. q̄ casus fictus non fingit idē esse q̄ ad oēm effectū quem hȝ casus vus sicut est in proposito. vt patet in. c. nup. a nobis ō biga. Intelige ergo tex. d. c. vnic. ō bigamo vo ꝛ interp̄tatiuo. ꝛ q̄ nō est in sacris vel religiosus q̄ est nudatus ol p̄uilegio clericali. ꝛ astrictus seculari foro. ꝛ ei sub excōmunicatiōis pēa p̄cipitur vt non deferat tōsurā: vel habitū clericalem. d. c. vnico. ꝛ si portat peccat mortaliter. vt j. ler. §. ui.

Iserius dr quia per duos dies stam⁹ super s. xtā cal' martij ꝛ no. q̄ vigilia sīcut Bathie sēp debet cē die imediate p̄cedēs festo eiusdem nisi veniret festū die lune. q: tūc fieret die sabbati. Et fm cōsuetudinē romane ecclesie tpe hiemis. fa die sit festū sancti Bathie hec notātur in. c. quesiuit de vbo. signi.

¶ Vtrū suspēsus p annū possit celebrare tpe hiemis vltra die anni discretionis. ℟. glo. in. d. c. quesiuit q̄ sic. Sicut libertas p̄missa fuienti p annū acquiritur si seruit. ccclxv. diebus. ff. de statu libe. l. cū heres. §. sicb⁹ si hȝdi meo

Lassemia sportare dr quando ȝ derogationē excelētie bonitatis alicuius ꝛ p̄cipue diuine. Qui cūq; ergo negat aliqd de deo q̄ sibi p̄uenit: vel asserit aliqd de eo q̄ ei nō conuenit. diuine derogat bonitati. qui deus est ipsa bonitas essentia fm Dio. de di. no. Quod qdē cōtingere potest vel fm intellectū tñ: vl fȝ intellectū ꝛ affectū. Et vtroq; mō huiusmodi ō rogatio si sit tñ in corde est blassemia cordis. Si vo i ore est blassemia oris q̄ blassemia oris opponitur cōfessioni fidei ꝛ caritati diuine. Et sic ex genere suo est peccatū mortale semp nisi quis aliqñ ex surrepti6e i verba blassemie p̄ueret. ita q̄ hoc q̄ō diceret nō adverteret. q: tūc solū venialiē peccaret nec hēret p̄p̄e rōnem blassemie hec ex. Alex. secūda scē. tit. de blassemia.

1 ¶ Quod sunt spēs blassemie. ℟. fm Almb. sunt due. Prima est cū deo attribuit q̄ d nō cōuenit: Secūda cū ab eo remouetur q̄ ei p̄uenit. addet ter nas fm Tho. vbi. ō. cū creature attribuit q̄ cōuenit creatori soli. Sed p̄prie loquēdo nō sunt diuerse spēs: quia negatio ꝛ affirmatio nō diuersificant habitus spē. q: per eandē iniam inote scit falsitas affirmationū ꝛ negationū

2 ¶ Vtrū peccatuȝ blassemie sit remissibile. ℟. q̄ si blassemia sit ex coactiōe vel deceptiōe vel infirmitate sic habet cām ānexā. p̄uocatiuā diuine misericordie ad remissionē. Et sic intelligē illud Bath. xii. Omne peccatum ꝛ blassemia. s. ex. affirmitate: vel coactione remittit. Si aūt blassemiā concomitat certa malitia: tūc dicit irremissibilis. nō q: nō possit remitti. sed quia nō hȝ secū cām motiuā ad remissionē. ꝛ sic intellige illud Bath. xii. spūs aūt blassemie. s. illate ex certa malitia non remittet. i. vix siue difficulter remittit. q: nō habet excusationem.

3 ¶ Blassema vo scōȝ p̄ redundat in deum. dum vel illis attribuit quod Deus sua gra declarauit nolle in eis esse: vl remouent q̄ō declarauit in eis esse et eodem modo est peccatum sicut blassemia. dei.

4 ¶ Vtr⁹ blassemans possit absolui a p̄prio sacerdote. ℟. Pa. in. c. statuim⁹. de male. q̄ nō publice blassemās. sed epūs. facit glo. in. c. ii. de pe. ꝛ re. li. vi. Secus si occulte. q: fm Jo. tūc non ptinet ad epm. Ego vero intelligo q̄ ē casus epi q̄ñ blassemia ē publica non simpliciter. sed q̄ñ p̄pter publicitatē defertur ad epm. Unde dicit Gof. ꝛ Jo. q̄. q̄ dicunt in. d. c. statuimus. de pena temporali vel pecuniaria intelliguntur sedente iudice pro tribunali.

In iudicio aūt anime p̄biter asserētius moliendo rigorem vindictē pōt ut rigorem ex causa circa penā spūalē supiorē. xxvi. q. vii. penitēt⁹. hec Jo.

¶ Sed quando dr publica. ℟. Pa. ꝛ Jo. in. d. c. statuimus q̄ publica dicitur q̄ñ est notoria iuris puta cōuictus vel cōfessus in iudicio. vel notoria facti. puta. q: publice plumb⁹ astantibus blassemiam intulit. facit. c. fi. de cohabi. ꝛ mu. Et breuiter quando probari potest ꝛ ad episcopum defertur dicitur publica. ar. l. palam. ff. de verb. si.

6 ¶ Quid si calore iracundie. vel ebrie, tanq̄ blassemat. ℟. Pa. in. d. c. statuimus. doc. cōmuniter recitant dictū abbatis vicentie q̄ licet peccet grauit tamē nō puniet pēa. d. c. statuim⁹. q: nescit quodāmō quid faciat. sicut nec p̄sciso sic facta iudicat: vt no. glo. i. c. ex litteris. de dnor. Et placet Pa. in ebrio. ar. l. oē delictuȝ. §. q̄ se vulnerauit. ff. de re. mili. Sed in accēso calore ire dicit forte nō procedere. nisi calor esset ex iusta cā. puocatus. ar. l. fi. adul. tertiū. §. iperatores. ff. de adul. secus q̄ñ ex iusta cā: puta q: i ludo amisit. ar. c. iebrianerūt. xv. q. i. sed ego dico q̄ tā ex ebrietate q̄ ex ira blassemās nō excusatur a mortali si aduertit q̄ō dicit ꝛ significatiōnēȝ vborū vt patet ex dictis q̄ vo ad pēnā. d. c. statuim⁹ credo eos excusari p̄pter vbū i eo positū. s. p̄sciscit relatare. Sed q̄ ad alīā penā extraordinariā bñ anēdēdū est an fuerit i culpa ebrietatis. vel ire vt maior impunat. ꝛ si nō fuit in culpa minor detur.

7 ¶ Que est pēa p̄sati. c. statuim⁹. ℟. q̄ vii. diēbus stet hiemibus ecclie dū agūtur missarū solēnia. ꝛ vltio die sine pallio ꝛ calciamēnis. ꝛ ligat⁹ corrigia in collo. Jtē in. vii. sertis festis p̄sanq̄ dñi carū iciunet in pane ꝛ aq̄ ꝛ nō intretur eccliaȝ. Jtē q̄ in quolibet p̄fatoȝ dieruȝ

rem si poterit. vel unus aut habet vnd pauper reficiat. si nō pōt in alium pīm cōmutet. Item si exhonerauerit. xxxt. solidos soluat. vel. xxx. vel. xx. vel. xl. secundū. r. vsualiū monetā. qui priat si no fuerit licet hereditat ei ingressus ecclie r in ea sepultura carat. ecclastica sepultura

Abella cūde. ī. pedagium. r Talia q̄ p eccl̄ accipiunt. vel q̄si.

Alir nō dz ee ō cre. aut auricalco. aut cupreo nec de ligno. nec ō vitro nec ō cristallo. vl lapide. de cōse. di. i. vasa. c. c. ie. sed debet esse de auro vel argento aut stagno. c. calix. de cōse. di. i.

1 ¶ Quis pōt cōsecrare calicē r patenā. Car in Cle. amēdātes. de sta. re. vī sentire q epūs r oēs abbates qui vtuntur insignijs pontificalibus q̄ hrit ex cōsuetudine. q: ista sūt potius dignitates q̄ ordinis. Sz Oc. in. c. abbates. de priule. li. vi. dicit q: ls hic gl. sit p epīs abbatibus. tamen debēt abstinere ppter vnctionem que fit in eius cōsecratione. c. vnico. de sacra vnctione.

¶ Quō ecclesiatur. ff. fm pe. de pal' q consecratio calicis fit in superficie. Ex hō si calix argenteus cōsecratus deaurent indiget recōsecratiōe. Secus credo si deauratio cadit ppter vsū qr nō reconsecrabit. nec est silē in calice deaurato sicut in pixte ecclesie. qui de crustatus indiget recōsecratiōe. vt in glo. c. ecclesiis. de cōse. di. i. sed in pdictione aut quod ita subtiliter ponitur non videtur sic ita cōsecratio in superficie ipsius quin remaneat in argento. r ita fit ut cōsuetudo. Sile si amittat formā suā ecclesiat. ar. c. i. ō cōse. ec. vl al. r qr destructa forma ei nō est calix r si reparatur erit nouus calix. et ideo consecrandus. Secus si formam nō amisit. quāuis aliqualiter lesus fuerit

Alumniato q̄ vide. ff. Accursiano. ff. vii.

Ambium cūde. ī. vsura. p mo. ff. li.

Anonica portio dicitur quia ē a canonibus approbata r debita iure decretoꝝ. r. q. i. de his. r. c. decernimus. r. xvi. q. i. constitutum. r in. Cle. dubū de sepul.

¶ Quotuplex ē canonica portio. ff. 1
q̄ duplex. vna q̄ debet epō ab oībus ecclīs totius dioecesis. de qua hō. r. q. i. in. c. de hīt. r. c. se. in glo. r de testa. c. officij. r. c. se. cum concordantijs in glo. Alia que debetur ecclie pochialī. de qua habetur. de sepul. per totum in decre. r. vi. Cle.

¶ Quota est canonica portio epalis 2
ff. Fm glo. in. c. requisiti. de testa. ē tertia vel quarta fm cōsuetudinē

¶ Quota est canonica portio parrochialis. ff. q̄ iura sunt diuersa. r ideo 3
erit quarta quia in illa omnia iura cōcordāt. licet quedam dicant mediam. quedam tertiam. ff. de arbi. l. diem. §. si plures. r de arbi. c. si. ex tribus. li. vi. nam in dubijs sequimur quod minimum est. ff. de le. ii. l. si ita relictum in fi. ff. de re. iur. l. semper. ita no. Archi. in. c. cum gl̄ de sepul. li. vi. r Inno. in. v. c. regulī. r Ber. in. c. certificari. de sepul. r hoc verum. nisi cōsuetudo esset dandi medietatem. vel tertiam. quia tunc illa esset debita. vt in. d. c. certificari. Et sic intellige iura que videnē dicere q̄ est tertia vel medietas.

¶ Utrum consuetudo. valeat qua ni- 4
chil datur epīscopo vel parochiali ecclesie. ff. Ho in sum. titu. de sepul. tenet q̄ non. Similiter. r Hof. cum sit irrationabilis capi. fi. ō cōsue. r contra

iura ō feud. c. i. vsus. pe. de petitio in tractatu. ō canonica portione. Et Jo no. in. d. c. requisiti. tenent q̄ consuetudo valet. dūmodo sit p̄scripta spacio annoꝝ xxxt facit. c. ō quarta. de p̄scrip. r quod notat Jo. in. d. c. certificari.

5 ¶ Utrum p̄scriptione etiam sicut consuetudine possit in totum tolli. ff. fm Ho. vbi. ī. r. d. pe. q̄ sic. ideo requiritur tituꝰ vl cursus temporis cuius contrarii memoria non existat. r ita loquit. c. i. de p̄scrip. li. sexto. Ratio quia ius cōmune est pro ecclesia parochiali vel episcopo. Et ideo vbicunq̄ p̄sumptio est contra possidentem oportet q̄ titulꝰ alleget r probet per quem talis p̄sumptio tollatur.

6 ¶ Utrum pactum possit renuncia-
ri victa quarta. ff. fm archi. in. c. pactum. de pac. li. vi. q̄ quando dānificatur ecclesia non valet pactum. Secus vbi non dānificaretur quia valeret sine auctoritate superioris facta l. non eo minus. C. de p̄cu.

7 ¶ A quibus debeat quarta epis-
copalis. ff. Fm Ho. in. sum. ti. de sepul. q̄ debet r potest peti ab omnibus ecclesijs. ī. p̄priā dioecesim constitutis. vt xvi. q. i. constitutum sine sint Capelle monachorū vel aliorum religiosorū. vel monasteria. Uel alia pia loca sine sint cōuentualia. vel quecunq̄ alia in ciuitate vel extra. vt de offi. or. conquerente. de testa. officij. r. c. requisiti. etiā si sint exempta. nisi in pactis hoc sit spaliter mētio ō p̄iudicio epalis quarte de veteri. dubū. §. vlti. ff. ne quid i loco pu. l. i. §. meruit pa. ō o i. d. c. officij ts p̄ tria. ī. q̄ solus debeatur ab ecclijs epo subiectis nō ab exemptis seu subiectis immediate pape. r dicit q̄ sic cōiter tenet pe. ō in p̄fato tractatu pa. verū dicet quādo legātus ecclie exē

pte non ē subditꝰ epī. vel exemptus sīr epo debeatur. Sed verius videt oppa. q̄ illa quarta sit epalis ratione sollicitudinis qui debēt habere in ecclesijs sibi subiectis. vt patet in. d. c. cōquerente. nō respectu legatūs.

¶ Sed numqd exempti tenent solvere 8
quartā canonicam pape. ff. abbas in. c. requisiti. de testa. q̄ sic. Et sequitur d. pe. vbi. ī. Legatus tamē ō latere potest nō potest. q̄ nō ē diocesanꝰ erē p̄ter de p̄u. c. auctoritate. li. vi. i. glo.

¶ De quib' debetur quarta cānica 9
epalis. ff. q̄ de oībus legatis facta q̄ buscūq̄ ecclīs vel pijs locis. ff. q̄ dixi in. §. p̄cedēti. r etiam quarta decimarū. r quarta eorū q̄ venūt ecclesiastice funeris vt in. c. requisiti. de testa. r ibi pa. sallit hoc in. vii. casibus fm. d. pe. vbi. ī. ¶ Primus q̄ relinquitur aliqd p ornamētis ecclesie seu rectoꝝ vel cū legat picturā pro planeta. vel aliud ornamentū pro altari. vt no. doc. in. c. fi. de testa. Ex q̄ sequit q̄ si legat aliqd vt fiat corpus vel pictura vel mansiones vel calix vel hūsmōi nō debet ḡrta. q: ista ē fabrica ad lōgeuū beneplacitū dei. d. c. fi. r l. i. C. ne. fi. sal. Ymagines r cruces appellāt signū dei. l. nutia. §. scia ff. de au. ar. q. lc. r Inno. i. c. cū ad sedē. ō resti. spo. dicit q̄ cruces r calices sūt ornamētū eccle. ¶ Secundo q̄ legat p pīat ornamēt reddi-
mēdis oīdis seu reparādis. vt dicit Inno. i. d. c. fi. Idē dic cū legat p libris necessarijs diuino officio. Sic q̄ legatur p monumento fiendo q: religionis interest monumenta cōstrui vl ceremoniari. l. i. § interdictū. ff. de mor. use. ¶ Tertius quando legatur pro fabrica ecclie reparatione idēptē. r potius p fabrica nō habet. vel si habetur non sufficit. Si vō ecclesia non indiget fabrica. soluetur quarta fm Ho.

religiosus seruabitur p tpe necessario
ad fabricā. ¶ Quarto qñ legat p
luminaribus olei p lāpade vel cere
i dom̄o ¶ Quint⁹ qñ legat p anni
uersario celebrando annuatim. c. cū
creantia de cr. mul. ¶ Sextus quan
do legatur p.o. vii. xxx. i huiusmodi
fm Hosti. in d. c. fina. ¶ Septimus
qñ relinquunt ad ppetuū cultū dom⁹
pria. q festū sanct⁹ fiat annua
tim vel dicatur officiū in una capella
q in huiusmodi ptibus cultus deuot⁹
c. fi. de relig. li. vi. ¶ Octau⁹ fallit fz
Pa. in d. c. requisiti in oblationibus
de qbus nō debetur quarta vt olim.
¶ Non⁹ fallit fz eidē donatōe i ui
ta de qua ēt non debet. c. de his de
sepul. i. c. i de sta. monacho.

10 ¶ Vltz debeat quarta epūs ō relicti
facta hospitali &. Pa. in. d. c. officij
q sic si est religiosus puta auctoritate
epi cōstructum ēt seōz Jo. an. si re
ticuum fuisset factum pauperibus ta
lis hospitalis quia presumitur hūisse
respectū ad locuz nō ad pson̄a Se
cus si relictum esset pauperib⁹ simpli
citer q nō deberetur. l. nulli. i. l. si qs
ad declinandaz. C. de epi. i cle. si vō
hospitale nō est religiosum lz diuersa
sit opi. tñ tenet cum Pa. ibidem q si
hospitale est edificatū auctoritate ipz
defuncti sic epūs hēbit quartā q epūs
hēbit curā vt dr in aut. ō ec. ti. §. li qs
q nō pōt amplius redire ad ppha
na Sī vō edificator eiuit sic non de
betur ārta i relictū vi facti paupi
bus cū talis locus nō sit capax q edi
ficator pōt cū destruere. c. inter dile
ctos ō dona. i ibi Jnno. Et ex dictis
pz q de relictis istis fraternitatib⁹ ñ
debet. xiii. vt tenet Pe. q. ō. Limita
tñ si fuit dictuz Jo. an. de pauperib⁹
simpr vez. l. qñ legat i genere pau
perib⁹ fm Bald. Jta q inter psonas
distribuat i nō inter loca. vtputa q te
stator iubet cuilibet paupi dari tunicā
vl certā quātitatē pecunie q legat vt
singularibus ptibus i sic si debet ārta
epi. c. ex pte el. iij. de v̄. si. alō legādo
pauperib⁹ in genere vl legare hospitali
qđ ē in ciuitate vbi testator hz domi
cilū cal⁹ ē i. d. l. si qs ad declinādū. ff.
vbi aūt i diō. ōberet ārta Jo. an. i
ei sequētes et sic vez credo qñ ē tale
hospitale q pauper cōtuer ibi mīstr
Secus i hospitalib⁹ vbi pauci pascū
tur Et sic intelligo Jo. An.

¶ Vltz debeat ārta epūs de legato fa 11
cto alicui et singulari pson̄e. R. d. pe.
vbi ō. q nō sicut qñ legat clerico nō
hūt administratiōne vl plationē. seu
alteri canonico. vti. d. c. requisiti. §. fi.
vl cū legat leprosis morātib⁹ i tali lo
co seu domo. vl cū legat hereditē aut
istis ffib⁹ q morāt i aliq̄ loco vl aliq
bus mulieribus p dote vel viduis pe
regrinis i huiusmōi. in qbus cessat.
d. c. ex parte. el. ii. vide qđ no. inno. in
c. relatum. de sepul.

¶ Vltz debeat ārta epūs ō legatis 12
p male ablatis. R. d. Pe. vbi. ō. q nō
q sunt debita nō legata. siue restitu
tio sit certa. siue incerta.

¶ Utrum debeatur quādo subditus 13
legat ecclesie eē diocesim ꝓstitute. R.
q non ita tenet Abbas in. d. c. requi
siti. i Jnno. in dicto. c. officij. i Jo. in
d. c. certificari. Et ita cōsuluit Jo. de
montemerlo. Hec intelligo nisi ꝓsue
tudo vel ꝓscriptio aliud habeat. c.
cum inter de verb. sig. el. ii.

¶ De quibus debetur canonica pa. 14
rochialia. R. q de omnibus que ve
niunt ratione funeris. i de omnibus
legatis factis ecclesie apud quam ele
git sepulturam. de sepul. per totum. i
in Cle. dudum. eo. ti. Fallit hoc in. xiiii.
casibus secundum. d. Pe. vbi supra.

¶ Primus qñ per cōsuetudinē vel
prescriptionē nihil solui fm q dictū
est. ¶ Secūdus qñ p priuilegium pa
pe erimit a prestatione. de relig. do. c.
constitut⁹. de testa. c. officij in fi. de se
pul. in nra hutusmodi sunt hodie fra
tres minores i pdicatores p priuilegiū
¶ Tertius qñ legat ad vsus priuilegia
tos. de quib⁹ in. c. fi. de testa. q sūt. vii.
casus pmi. de quib⁹ nō debet quarta
epalis. de quib⁹. ō. i. §. ir. ¶ Quartus
qñ ecclie donat donatione iter vinos
vt in. d. c. de his. §. si vō. ¶ Quintus
quando post electionē sepulture in ali
quo monasterio sanus existēs illud in
trat: i in eo pfitet anteq̄ moriat. Et
idē dico si intrauit cū ppōsito absolu
te mutandi vitā: q desinit ee parochi
anus alteri⁹ ecclesie. ar. c. bñficiuz. ō
regu. li. vi. Si vō nō fecit pfessionem
nec habuit absolute ppōsitū vitā mu
tandi debet ārta, fm archi. in. c. cum
quis. de sepul. li. vi. i videt verius fm
Be. ibidē: lz alij dicāt ō: q religiosus
censet ꝑhere domiciliuz in monaste
rio facta pfessione tacite vel expresse:
nō aīa. vt dicit archi. i Jo. in. c. statuū
de rescrip. li. vi. Et idē videt dicēduz
de leprosō q intrauit domū leprosorū
q nō debet fm Gu. secus de illo qui
recipit in ꝓfratrē q tñ retinet bōa sua
quo ad ppietatē. q debet quarta. c.
cū i plātare. de pui. q nō trāsit i reli
gionē. Secus si solum sibi retinuisset
vsumfructū suoz bonoz: q gauderet
priuilegio religionis. c. vt pulegia. de
priui. ¶ Sext⁹ qñ quis legat ecclesie
in qua nō sibi elegit sepulturā: nec se
pelit ibidē fm glosam ordinariā in. c.
i. de sepul. i idē ino. in. c. ii. de sepul. et
archi. in. c. ii. c. ti. li. vi. lz in. c. placuit.
xiii. q. ii. tenuisset q debereī. hoc idez
pbat Jo. an. in. c. i. i. c. certificari. de
sepul. in glo. i in cle. dudū. §. verū. vbi
reprobat opi. Bo. tenēti ꝓtū in. d. c.
ii. i est opi. vera: alia Host. reprobata
fm d. An. in. d. c. certificari. nam talia
ōbēt ee subiecta qualia ꝑdicata. xxxii.
q. vii. apostolus. ¶ Septimo fallit qñ
ō facto sepelit: vtputa q erat ibi inter
dicta ecclia vel ciuitas. fuit tñ de facto
i ō voluntatē fratrū sepultus in coruz
ecclia i multa oblata. Maz fm Se. cō
si. cxix. i sequit Be. in. d. c. i. de sepul.
li. vi. nō debet quarta. Rō q: talis tē
pore interdicti nō pōt eligere sepultu
ram apud mēdicantes. vt no. inno. de
pulle. c. vt pulegia. i. c. cū i plantare.
i de pe. i re. qđ in te. Huic licebat ipsis
recipere mortuaria vt dicit p defun
ctio si cū penitētia decesserūt. xi. q. iii.
quicūq̄ intra. facit qđ no. ino. i. c. tāta
de excess. pla. Ītē q: quarta debet rōe
iniurie facte ecclie parochiali. d. c. cer
tificari. ergo nulli iniuriā ei facit: ex q
ibi nō poterat sepeliri. imo plus dicit
idem Federi. q si mēdicantes sponte
cū tali tpe sepeliūt non debet quarta.
sed tenēt tanq̄ violatores interdicti.
cle. i. de sepul. i in. c. si canonici. de of.
ordi. li. vi. nūc enim solū debet quarta
q̄ sepelitur in casu a iure cōcesso. sec⁹
qñ sepelitur in casu a iure ꝓhibito vt in
si sepelitur in casu a iure ꝓhibito vt in
c. ex parte el primo. i. c. cū libet. i in
c. in nra in fi. ō sepul. i ibi dicit inno q
qñ de facto nō de iure sepelit debent
corpus i oblationes q rōne sepultu
re facte sunt. sed non legata facta non
rōe sepultur vl occasiōe ipsi⁹. i ita pz
q si de facto sepelit ō voluntatē illius
cuius est ecclia: q nō tenet ad ārtā
aliquā: sed tenet i corpus i oia q rōe
sepulture habuit restituere sed nō ār
tam de legato factio nō rōne sepultu
re vel eius occasiōe. Sīc no debet de
his q amici ō bonis ipsoz nūc offerūt
¶ Octauo fallit qñ ecclia parochialis
erat interdicta ex culpa sua i non pa

rochiani. tunc ecclesia non habebit quartā: sine parochian⁹ sepeliat alibi ex electione ista sine nō: vt q; alibi est sepulcrū suoꝝ maioꝝ fm Pet.t no. Be.in.c.i.ō sepul.li.vi. ¶ Nono: qñ renocat electionē qui fecit legando. t alibi eligit sepulturā t sepelitur: quia parua sunt nō elegere t electā mutare ff.de adi.le.l.i.t.ii. Sed primo casu nō debet vt.ō.dictū ē. ergo nec in scō. Ita consulit Fede.consi.x. Be.in.d.c.i. videt tenere q; reuocata electōe sepulture-reuocet t legati: t debitur illi ecclesie vbi elegit sepeliri: quia subrogatus debet intelligi subrogat⁹ cuꝝ oīb⁹ qualitatib⁹ onere t honore.l.i.§. hec actio ff.si quis te.li. esse iud.sue.t ideo onus etiā emolumēti cōmutat t econtra.l.altine.§.seia.ff.de adi.le. Et dicit verum nisi aliter constet de voluntate legantis. ¶ Decimo: qñ licet elegerit: tamē nō sepelitur ex facto hēredum: vel ex facto contingēti circa personam defuncti puta q; moritur nimis longe: vel hēredes nolūt ad ecclesiaꝫ electā deferri: quia verba sunt intelligēda cuꝝ effectu.l.i.ff.qō quisq; iur.t.l. ea quidem.C.si man.ita fue.alie.ter.ē in.c.relatū.de cle.nō resi. ergo cessabit canonica: ex quo ibi nō sepelitur. Ita tenet Sed. vbi.ō.t.d. Pe.vbi.ō. Be.tamē in.d.c.i. videt sentire q; isto casu eccla nō pnat legatis factis gra sepulture: vt no.in.c.in nra. de sepul. t ideo forte nec sua quarta eccla parochialis. ¶ Undecimo cū legatur p incertis male ablatis fm.d.pe.vbi.ō. ¶ Duodecimo qñ legatum est ecclie parochiali tantū quantū est quarta pl legatoꝝ factoꝝ ecclie electe fm Io. in.d.c.officii.t.d. Pe.vbi.ō. Alij volunt q; nō cōputabit: sed soluet quartam ecclie electe: ac si nihil ecclie parochiali esset legatū: sicut Sot. Ray. in summa. Jo.in.d.c officii. Fe.ji.ii. Jo.de ligna.in.d.cle.dudū. Tu vō tene q; si pluetudo esset q; teneret uñ legare ecclie parochiali: nūc vera sit secūda opi. vt nō cōputet. Si vō dicta pluetudo nō est: sic cōputabit. t si minus est supplebit: sicut filius facit in.l. si qū. C. de inoffi.te. Et plus est legatū ei quā sua q̄rta nō defalcabit. ¶ Tertiodecimo qñ ipe testamēti t legati nō elegit sepeliri: ſ3 postea ipe mortuo elegit sepulturā. facit.c.relatū. de sepul.in ij.glo. Ber.i.d.c. ō hic dicit se dubitare: ſ3 ego credo ñ teneri nisi fiat i fraudem. ¶ Decimoquarto qñ parochianus nō potuit audire diuina: nec percipere ecclesiastica sacramēta in sua parochiali eccliaꝫ ppter vacationē lōgo tē pore: t alibi elegit sepulturā fm bal.i suo tractatu De hoc rō qr q̄ legant p laborē: cessāte eo cessat t legati.l.scio in fi.ff.de ānu.le. Cū ergo quarta debet p administratione sacroꝝ t celebrationē. vt patet in.d.cle.dudū.§. verū ibi cū mercedis exhibitio. p3.q; nō ōbet q; cessante cā finali cessat effect⁹. ō q̄ i.c.cū cessante. ō appel. Io. vō t Jo. in.c.relatū. de sepul.t Pe.vbi.ō. tenēt q; imo debet: q; vicū plati nō dz nocere eccle. Sed ego teneo cū bal. t dico q; vicū plati nocet ecclie i acq rēdis vt no.pa.i.c.vt sup.ō rc.ec.ñ al.

¶ Utrū de legato facto rectori ecclie in qua elegit sepulturā p nullis dicendis p rectorē debeat.iii.parochialis §.q; sic. quia etiā debet q̄rta cpalis. vt in.c.cum inter vos de ver.sig. 5

¶ Utrū de donatōe cā mortē debeat. §.q; sic. quia accedit magis legato q̄ contractui. l.fi.C.ō dona.cā mor. cle. dudū. de sepul. 6

¶ Cui ōbetur canonica portiō. §. cpal. debet cpo diocesis. parochial ēo ōbetur ecclie. vbi audit diuina t percipit ecclesiastica sacra. ter. est in.c.cū qs. de sepul.li.vi. vel dz peregre de iure. Si vō trāstulit domiciliū alicubi t mortuus ē in loco nouū domiciliū acquisierit: nūc debet ecclie parochiali in q̄ moritur fm archi.in.c.i.de sepul.li.vi. Hug. Ray. Sot.t Elin in.c. nos de sepul. quia volūt q; ibi dz sepeliri si ñ elegisset. Sed tenēdo opi. ino. in.d.c. nos instituta. de sepul. q; dz sepeliri in ecclia cathedrali: ipsi debebit. Si vō hz domiciliū in diuersis parochijs vt sunt reges: tunc est equū q; diuidat. ſ3 nō credo necessariū: sed dabit ecclesie in q̄ moritur: ſ3 Io.t Inno. dicant diuidendam. 7

18 ¶ Quid si audit diuina i vna. in alia vō recipit sacra. §. ino.t Joā.in.c. de his. de sepul. Archi in.d.c.cū qs. qō fiet diuisio portionis. c.i.t.c. relatū. ō sepul. limito si vtraq; habet cimiteriū t curam: alē nō. ar.c.si ecclesia. ō cō sec.eccle. vel al.

19 ¶ Quid de illis receptis in pctib⁹ retētis bonis suis. §. Io.t Sot. q; sicut nō eximunt a iurisdictione epi: ita debet q̄rta de legatis p ipsos. de quo dic vt.ō.§. xiii.

20 ¶ Quō extrahent ille quarte. §. ho. in sum. de sepul. q; extrahet pmo q̄rta epalis: q; antiqor t dignior: demū parochialis si venit extrahēda. Si vō pri⁹ fuisset quarta parochial extracta: sic epo habebit q̄rtā quarte parochialis: t quartā de reliquis.

Anonicus

dz sacere q̄ ad canonie officiū spectāt. t si puer est p aliū. vt de eta. t q̄l.c.ii.ff.de decurio.l.spurii.§. mimo: eo.

1 ¶ Utruꝫ possit esse laicus. §. f3 Elin. q; nō pōt ñ laicus ex iusta cā habere prebendā. extra de consti. c. cuꝫ. Ho. ferrariensis. t ibi Pe. a. hoc tenet.

2 ¶ In quo sunt interrogandi. vide. §. Interroganonce.

Anonizatio

Inno.in.c.audiuim⁹. de reli. t ve.san. ē canonice t rōnabiliter statuere q; ala quia honoret p ecō. puta q; fiat officiū p eo solēne sicut p aliis sanctis q; sūt eiusdē pditionis: vel pfessor fiat officiū pfessoꝝ: si martyr martyrum.

¶ Que requrunt in canonizatione. §. Ino. vbi.ō. q; rōnabiles de fide t recta cōuersatione vite: t miraculis eius. extra de testi. venerabili fratri nostro. 1

¶ Utrū oīo sit fundēda ad nō scōs. §. Ino. vbi.ō. ad aliquē vtz q; credit beatus. t p se mereretur ad deū: q; de⁹ fidēlibus ōrantibus etiā si ille nō esset bonus. ecclesia posset acceptare. ar. xxxvi.vi.§. vltra. xv.q.vl.c.fi. nō tñ licet de eo facere officiū solēne vel pcessionale. 2

¶ Utrum aliquis papa possit canonizare. §. Inno. ibidem q; non. 3

Antus

in ecclia innūmeratus est ad quē candā cōpunctōnē in voce ante dictoꝝ. xxi. di. cleros ante fi. de cō. d. v. non mediocriter.

¶ Utrū cātus theatrales sint cantandi in ecclesia. §. q; non. nec in modū tragediarum: sed cantandum est cū cordis deuotione. xcu. dist. cantandi. t.d.c. non mediocriter. t. xxxviii. dist. sedulo. xii. q.i. qua. 1

Apitulum

potest se de vacā te absoluere ab excōe tam ab hominis a qua ēpi absoluēt potuisset: nisi a sede apostolica specialiter sit ei interdictum. c. vnico. de. ma. t obe. li. vi.

¶ Utrum possit dispensare in casibus in quibus permittit epo dispēsare. §. Sed. consi. xxix. q; sic. t no. Pa. ubi cum olim. de ma. t obe. 1

: ¶ Vtrū posit dare cōfessorē seu absoluere in casibus epo reseruatis .ff. Pa. vbi.ff.q. sic.

3 ¶ Vtrum prio capituli cōsistat in maiori parte.ff. Bo.eo.ti.q. in maiori t sanio. Ita q totum capitm dicitur facere quod maior t sanior pars facit c.cum in cunctis ō hoc q fi.a ma.par. ca. Fallit hoc in tribus casib⁹. ¶ Primus.qñ aliqd est pluribus commune non vt collegiatis: sed vt singulis.quia nic nō valet quod fit a maiori parte: sed oz cōsentiant singuli .ff. de seruit.p.l.per fundū.de consti.c.cuz oēs in glo. ¶ Scōs quando maior pars capli delinquit t propterea est priuata pte sua. vt in.c.bone. memorie.el p mo. t.c.cum nobis. de .elec. cum si. t c.gratum.de postu.pre.q; tunc tota potestas.capli residet in maiori parte que non deliquit.no. Pa.in.c.i.de his que fi.a ma.par.ca. ¶ Tertius in electione romāi pōtificis.vbi oz q due partes cōsēgit.c.lz de elec.

4 ¶ Sed que dicitur maior pars capli t sanior.ff. Bo.q illa que nititr maiori ratiōi t pietati.vtiq; dicit.sane qppe. presumit tamē.semp pro maiori parte t illi stat nisi cōtrarium probetur.l.ri. di.nullus. t.d.c.i.de cle. dubū el prio Scōla tangunt doc.de.potestate capituli.in.d.c.cū olim que nō pertinent cōfessoribus. vide.tbi.

Aracter quid ē.ff. si cuius bona .i tit. di.vi.q.i.prime prio fz cōmunem opi.ē q̄dam spūalis qualitas anime. Vnde non est passio vel potentia. anime. immo est habitus in prima spē qualitatis accipiendo cōmuniter habitū prout cōprehendit oēm qualitatem animam disponentem siue facile mobilem.siue perfectam.siue sperfectam. Vnde dicitur habitus quia est ppetuus. t q; si pficit. sed ad vteriorem perfectionē disponit.l.ad gratias potest dici dispositio.

¶ Sed quid dat.ff. scōs Bo.vbi.ō.q. 1
ii.q; ad quattuor. ¶ Prio ad significandum ¶ Scōo ad disponendum. ¶ Tertio ad assimilandū. ¶ Quarto ad distinguendū. Nā cū sit signum sacrale signat gram gratum facientē nec solum signat: sed disponit ad eam q; vsus sacrorū nō est tm in significādo.sed etiam in disponendo. t q; disponit ad gram habet aliquaz similitudinē cū gratia que est similitudo dei. Ideo aliquo modo cōsignatur deo. t q; omnes configurat deo. t sic vni assimilat gregē dominī inter se. t sic distinguit ab his qui non sunt de grege domini. vel etiā q; distinctionem facit in eo de grege fm aliam t alii rationem assimilandi.

¶ Vtrum imprimatur in oibus sacra 2
mentis.ff. scōs Bo.vbi.ō.q.tiij.q; nō nisi tm in tribus sctis. ¶ Primo. in baptismo i quo fides signitur. t distinguitur pps fidelis a fideli. ¶ Scōo in confirmatione in qua fides roboratur t hō vt pugil ad pugnādū exigitur t ab infirmis discernitur. ¶ Tertio i ordine in quo virt⁹ multimoda datur t homo vt sanctus ad ministeriū tēpli a laico separatur

¶ Vtrū sit indelebil.ff. scōs Bo.vbi 3
ō.q.v.q; sic Rō est ex parte cūe voluntarie.s.dei ip̄m mētis t ex parte subiecti nō est pncipaliter i affectiua q̄ mutabile est sz in tota imagine t pncipalr i cognita.q; imago pncipalr consistit i cognitiua.vt dr i li.ō spūs t aia: tū ex parte finis q; nō datur ad actus alicuius t tutis vel sciētie.sed ad actus distinguendi.

Arcer Vtrū aliq; possit se includi face-

re in arcto carcere ad pniam peragendam.ff. Pa.in.c.veniens de regula. q; sic ex illo.c.t.c.qui vere.xvi.q.i.

1 ¶ Vtrum liceat incarcerare aliquem ff.q; sic fm ordinē iustitie.s.aut i penā aut in cautelaz. Et hoc pertinet ad eū qui vniuersaliter hz de actib⁹ t cursu vite dispōere.ali⁹ nō pōt nisi ad horā ne aliquod petitū faciat: vel vt iudici repūtet fm Tho.Fa.Fe.q.lxv.

2 ¶ Vtrum cedens bonis possit incarcerari p debito.ff.q; nō. Nā vt tenet Pa.in.c.latoz.de pig.nō pōt q; etiā p pactuz se obligare carceri p debito renūciādo būficio cessionis bonoz: uz qz est ꝯ bonos mores. Idē tenet Dy.p §.elegāter in l.alia cā.ff.sol.ma.t Rica.allegat glo.in auc.imo.C.de act.t ob. Et putat vez bar.i.d.§.eleganter. nisi i duob⁹ casib⁹. ¶ Primo⁹ si aliēa uit oīa sua bona in fraudē creduoz ea sua est in.l.fi.ff.que in frau.cre. qō tenet Dy.in.§.si quis in fraudez.inst.de ac. ¶ Secundus si debitor ipe q̄ ꝯrit sciebat se non soluēdo esse.vt.ff.de iudo.l.pe. Nam in istis duob⁹ casib⁹ nō debuit sibi beneficiū cessionis bonoz cū Et placet mihi ista opi.qz eā t sequenda in conscia.licet alij ꝯrium teneant q̄.s.possit i carcerari simpliciter. Adde etiam q; teneri facere aliquem in carcere p debito: aliqñ est ꝯ p̄ceptū caritatis proximi.vt puta.qñ in nulla culpa est de dāno pximi.t nō hēat vnde sapissfaciat ipse nec speratur q; aliquis p eo sit satisfacturus.secus si fuit i culpa:qz tunc ad penaz posset detineri: quod bene nota.

3 ¶ Vtrū incarcerans aliquē iniuste teneat.ff.q; siue sit iudex siue nō: teneat de oi dāno ei dato ad restitutionē: t ēt de iniuria sibi satisfacere.ar.c.penale. cum ibi notatis. xiiij.q.v. Et quicūq; patuat⁹ aliquē incarcerauerit: cuiaz p manifesto crimine: capūe punit de iure ciuili.vi.C.de coarta.l.oēs.li.xii.cō mittit enim crimē lese maiestatis: t vltimo suplicio punit quisquis hz carcerem ad detinendū aliquē: vt.C.ꝺ hac.car.l.vnica. Dez intelligit glo.i.publice accusatū. Secus si ad detinēdū proprios seruos ne fugiant.

¶ Vtrū ille qui iurauit redire ad car 4
cerem teneat.ff.pa.in.c.li ꝓ de iure iurā.q; sic cuā si sit sibi periculū mortis dūmodo carcer nō sit inuriosus.ō q̄ dicit glo.in cle.pastoz.ad.in verbo per violentiā.de re iudi.q; nō tenetur tunc redire.

¶ Vtrum ꝯcus gesti p incarceratoz 5
valeant.ff.pa.in.c.accedēs.de pur. q; detentus in carcere publico t iuste si est dānatus pena capitali non valent quia est effectus seruē pene t bona sua veniūt ad successores ab intestato: nisi in crimine lese maiestatis.vt in auten. bona dānatoz.C.de bo.dā.eā cuā nō pōt disponere ad pias cās fm Jo.an. in.c.ij.de vsur.li.vi. Si non est sic dānatus valent: vt no.in.l.q; in carcere3. ff.qō nec.cā.cuā cū eo q cum secit detinere: vt dicit bar.ibidē. Aut detinet in carcere iniurioso. Et sic cuz illo qui eū tenet nō valent: sed debēt rescindi actione qō metus cā.d.l.qui in carcerem. Cū alio aūt valent nisi ad hoc de rincat.iurta no.i.c.dño.de secū.nup. De capto ab hostib⁹ in bello nihil dico: qz hodie vt dicit.ē. Bellū.nō efficit seruos ō ꝯsuetudine: t ió valet ꝯctus per cū factus secus sit de iure.vt in.l. eius q in pn.ff.de testa. t in.l.vlt⁹.ff.ꝺ iu.fisci. t no.fm eundē pa.vbi.ē.q; no dr liberatus a carcere q cui odiū. t ió oportet sit in loco tuto.vt no.bart.i.d. l.qi carcerē ꝯ practicā illoz q educit aliquē de carcere t cuse dicunt ibi per famulum,

¶ Nō q̄ videt ꝺ̄s velle ut̄ carceres
nos ⁊ facere q̄ habeant necessaria: ut
C. de epi. aud. Lic. ⁊ pōt libāt eū q̄
videt ad nullius utilitatē vel fine ꝺ̄o
cio aut cū ꝺ̄o ꝺ̄ēntū ex mero ofi
cio aut cū ꝺ̄o ꝺ̄ēntū ex mero ofi
cio. vt no. ꝺ̄ in. Li. quis ex⁹. §. fi
l

Idem dar. in l. v. que incipit. Genera
liter. C. de secun. nup. q. Incref tenet t
facit ille text. cū auc. sua. Idē ts Pa. in
d. c. vt clicoz. t addit q caute addat si
casse vterit t viduitate. Unde p hoc
qđ legit in l. vnica. C. si secū. nup. iuni
tat Hug. in auc. quō opoz. epi. §. hec ō
deo vez si nubat tñ semel. per text. in
l. bouem. §. hoc sermone. ff. de verbo.
sig. q quem ter. dicat q si quis reliquit
sua bona p matrimdiis multerib⁹ indi
stincte q intelliget solū de mulierib⁹
prima vel secunda vice ℨbentib⁹: nō
de tertio nubentibus. Silr dicit idem
ange. idē q si ꝓdicta verba casse vire
rit ꝓferunt a lege sic lucrat leganū. et
trāseundo ad secūda vota: q: oēs nu
pte sunt honeste: ſz si ꝓferant a ma
rito filio vel eius herede: q sedunt p
trāsitū ad scōa vota sic perdet. si aut
proferant ab alijs puta a ꝓsanguineis
vxoris aut extraneis: sic nō perdet p
scōa vota: sed bene trāseundo ad ter
tia conubia.

Astratus vtrū pos
sit ordina
ri. vide. j. corpore vicīat⁹. §. i.

Asus epis reseruati q
sunt. &. q de casi
bus a iure reseruatis modica
est ꝓtroversia inter doc. Int̄er enim
doc. se remittūt ad glo. in. c. si epūs. de
penit̄. t remiss. li. vi. q ponit ser casus.
¶ Prim⁹ est de excōicatione maio
ri. t hoc intellige de illa quā ꝓdixi: ca
nonis sibi vel alteri reseruauit: q: alle
gat. c. nup de sen. excō. t tō dic vt. §.
absolutio. i. §. ii. ¶ Secūdus de blas
femāte publice deū vel sanctos. Hoc
vez. si ꝑ qđ denūciat epūs t pōt ci: q: allegat. c. ii. de male. qō quidem
loquit de foro ꝓtentioso: vt ps inuēti
ergo videt q si nō denūciat epūs nec
ꝑ eū aliqs ꝓcedit: q in foro aie possit
a pprio sacerdote absolui cum pena
nō debeat excedere casum suum. vt. ū.
dixi blasphemia. §. iii. ¶ Tertius ō sor
tilegijs allegat. c. ii. de sortile. sed nihil
facit: quia si faceret potius esset casus
reseruat⁹ patriarce q epō: q: pātarce
cōmunt illius sacerdotis absolutio et
dispensatio: t tō nō videt reseruatus.
¶ Quartus cōmutatio votoz. seu dis
pensatio. t hoc vez est q pertinet ꝑ
cōiorem opīnē. ad epos. c. i. de voto.
¶ Quint⁹ ē restō incertoz. allegat. c.
cū sit. de iudeis. sed nō facit. vt. j. restō
ti. §. xiii. nisi in manifestis vsurarijs. vt
dicet. j. vsura. ii. §. viii. ¶ Sextus ē cō
tract⁹ matrimonij ℨ interdictū eccle
allegat. c. i. t. c. vl. de ma. ℨ iter. ecc. ℨ.
Et est vez qū epūs ꝓciperet alicui ne ℨ
heret ꝓpter aliquā rōnabilē causam.
t talis cōtineret: q: tunc ad epm ert
mittēdus ꝓpter honorē. ar. c. graue.
de ꝓben. ¶ Septim⁹ clādestinū ma
trimonīū ꝓtractū. de clā. despon. c. cū
inhibitio. sed nihil dicit de hoc. c. illō
Io. tñ ti. de penitentia ponit primum
secundū t quartū: t post ponit ꝑ quar
to scōm eū de solēni penitētia. allegat
50. di. c. miroz. t. c. i capite. Sed hoc
tñ ꝑ notorio imponi debet. vt patet
xxvi. q. vi. c. vlt. in text. t in glo. Ubi er
go talis pēna a plātis cōiter nō iponit
ꝑ talib⁹: non video qn inferior possit
absoluere. ¶ Quintus ſz Io. est dis
pensatio irregularitatis in clico. t cō
cedendū est. ¶ Sextus de incendia
rijs añ denūciationē. Et satis facit ad
hoc. c. pessimā. xxiii. q. viii. in verbo si
qs aūt archiepūs vel epūs. Et intellige ō
incendiarijs qui volo hoc fecerint: vl
fieri fecerint auxilio vel ꝓsilio aut mā
dato vt ibidē. ¶ Septimus si audiuit
epūs ꝓfessionē alicui⁹: t eū voluit absol
uere ab aliquo peccato: q: tunc infe
rior nō debet se intromittere. xxi. dis.

inferior. Io. in sū. ii. ō pēna ponit so
lū quanuo: ō prelatis. Dic. iuris libd.
ti. xv. ponit. vii. de prediciis. Benedi
ctus. x. in extraganti revocata p Bo
nifacū in cle. dudum de sepul. ponit
quatuor de predictis. Et sic patet qđ
tenendū de casib⁹ de iure reseruatis
q: in veritate nō sūt nisi. v. vt patet sed
de casibus per consuetudinē reseruat
est magna diuersitas inter doc. q dul
dā ponentibus plēs quibusdā panciori
bus. Glo. i. d. c. si epūs sic dicit. Solet
episcopis reseruari pēna alius publico
rū enormū criminū oppōnes filio
rū ex ꝓposito vl casu cuiuslibet ho
micidij falsi testimonij vel infāmi. plu
rij. Incestus: corruptiones monialiū
coaītes cū brutis t similia. Sed certe
non pōt dari certa determinatio. quia
quāqđ dioceſis habet consuetudinē
suā. nec est vna ꝓsuetudo generalis in
oibus dioceſibus q ad hec. imo aliqñ
epūs vno anno reseruāt sibi plus aliqñ
minus sicut eis vī. Uñ tene fm Spe.
in reportorio in rūa sup qbus sit penitēs
ad epm remittēdus q ꝓpius sacer
dos pōt absoluere ab oibus q spāliter a
iure non sunt reseruata epīs vel alijs
vel q nō sūt ipīs sacerdotib⁹ directe
vel p aliquā ꝓnūaz interdicta. arg. c. at
si cli de iudi. t. c. nup in fin. de sen. ex.
t in. c. inter corpalia. ō transla. pla. q
talis hz ordiariā iurisdictionē sup po
pulū sibi cōmissū a iure. ō pe. di. vi. c.
placuit. ō pe. t fmiss. c. ois. Sz aduer
te fm eundē Spe. q epūs directe: vel
aliq ꝓnūa seu consuetudine pōt inter
dicere dicti sacerdotib⁹ aliquos casus
ne absoluāt. ¶ Primo si talis sacer
dos cōmisit crimē ꝓpter qđ meretur
tali prāte priuari. ¶ Scōo quādo ad
vtilitatē cōitatis expedit: alō nec pōt
obligare sacerdotes parochiales qui
absoluant. facit. c. de ecclesiasticis pa
rilegijs. xxv. q. ii. c. ꝓuilegia et primo
t. d. i. Ubidē no. etiam q Hugo talis sa
cerdos hēat auctoritatem absoluendi
ab aliq casu q non debet absolui nec si
videt expedire saluti anime ꝓpriis fz
remittet ad superiorē q: vt dicit apūs
ii. cor. xiii. Pātez dedit deus in edifi
catione non in destructione. Silr licet
epūs sibi ꝑ eōi vtilitate reseruasset ali
quē casuz: t sacerdos videret in aliq
singulari nō expedire saluti eius mo
dolē si remitteretur q pōt absolue
re inf. no. p Pa. i. c. quod dilectio. de
consan. t affi. t in. c. ar si clici. ō indi.
Et sic colligē q sacerdos pochialis ō
iure pōt absoluere ab oi ercōe scōm
q dixi. ō. Absolutio primo t ab eibus
peccatis excepto crimine iccīdiarioz
t ℨbētis ℨ interdictū eccle matrimo
niū. t ab eo a q epūs nolūt eū absolue
re postq audiuit euz i ꝓfessione. t qñ
publica pēna est imponēda: nisi epūs
ꝓpter eius delictū: vel propter vtilita
tez aliaz ei interdixerit aliquoz aliorū
absolutionē peccatoz. Dispēsare aūt
vel in irregularitate. aut voto vel alijs
qbuscūqđ nō pōt nisi spāliter ei cōceda
tur. Tenet etiā Hen. in primo quolib.
q. xxv. q prelati non possunt sibi reser
uare nouos casus vltra illos qui de iu
re eis reseruantur: nisi ex causa legiti
ma. Et hoc verus quo ad sacerdotes
qui habent curam animarum. Quo
cō ad alios bene possunt tot quot vo
lūt: excepto q ad minores t predicto
res ō qb⁹ dic vt. j. ꝓfessio. iii. §. xxvii.

Asus fortuitus est repē
te rei euentus q
prouideri nec resisti potest vt
colligitur in. l. in rebus comodato in
prin. ff. como. vt uoz seruoz tam sine
culpa: hostium incursus piratarum vl
naufragium. Incendium: fuga ser
uorum qui custodiri non solent. vt ibi

ponitur. Ibi no.q vbi diligentissimus preuidisset nó é casus fortuit⁹. veluti si domi qui rutura diligentissimus p̃uidisset: nó puidisti. t ꝓpterea equus i ea vinisti q̃ periit ex ruina. Secus si ex tremoni: aut subito ipetu ventoꝝ

1 ¶ Alterum furti sit casus fortuitus. &. pa.i.c. vnico. de como. q̃ gl. iuris ciuilis videntur ẽ hic sed ipse dicit q̃ si per violentiã subtrahitur est fortuitus nisi fueris in culpa transeundo p̃ loca periculosa. ar. l. nó est verisimile in pri. ff. qó me. ci. Si autẽ clandestine. t tẽ si ab ea persona a qua diligentissimus precauisset. puta a vili famulo. non est casus fortuitus. aliás sic. facit qó not. in. l. que fortuitis. C. de pig. ac.

2 ¶ Vltr qs teneat ó casu fortuito. &. ter. i. d. c. vnico q̃ sic in trib⁹ casibus. ¶ Prim⁹ qñ culpa p̃cessit. puta cõmodaui tibi equũ vt ires mediolanũ t tuisti placẽtiã t incidisti in latrones ipunabitur tibi. vt hic t in. l. si vt certo §. sed interdũ. ff. como. ¶ Secõs quãdo p̃cessit mora. puta non reddidisti qñ debuisti. t fortuito p̃didisti. tibi ipunabitur. vt i. d. c. vnico t in. c. bona fides depositi. Hoc verũ in cõscia. nisi eodẽ mó fuisset pitura apud dñm q̃ tũc nó tenet nisi de eo in quo eum dãnificauit p nó factã restõẽ rei tempore debito. ar. c. fi. de iurisꝺ. Sz qñ dubiũ est an fuisset pitura vide. j. mora. §. vl. ¶ Terti⁹ qñ pactũ intercessit vt teneret ó fortuito. vt i. d. c. vnico t hõa fides limita nisi adueniat culpa ei⁹ cui ꝓmisit. q̃ sic ñ teneret. l. cuꝫ ꝓponas. C. de nau. se. t. l. qui officij. §. fi. ff. de ꝺhen. emp.

3 ¶ Sed quid si generaliter renũciauit t null⁹ casus fuit expressus. puta dicendo. q̃ volebat teneri ó oi casu fortuito an teneat. &. q̃ licz varia sit opi. vt ffert Bal. in. l. i. C. como. ego dico tñ fm Jo. an. in. d. c. vnico q̃ nó tenet. facit l. sed t si. in. §. questum. ff. si quis cau. Quod verũ é infallanter in ꝑscia nisi in casibus in q̃bus specialiter fuisset renũciaturus si fuissent expressi ar. c. fi. de offi. vi. li. vi. t no. accursius in d. §. q̃stiũ. t bñ q̃ ꝺ eũ q̃ leges dicere potuit aptius est iterp̃etatio facienda de re. iur. li. vi. t in. l. quicquid. ff. de v. ob. dicitur. Quicqd astrigẽde obligationis cã dictũ est: id nisi palam vbis exprimatur omissum intelligendũ est

4 ¶ Sz qd si aliqui casus fuerunt enumerati specialiter. t postea secuta fuit renunciatio generalis. &. fm Bar. in d. §. q̃stiũ q̃ p illã generalẽ renũciationem nõ veniunt casus maiores exp̃ssis. sed solũ ꝑsimiles exp̃ssis. Qõ qdẽ verũ est generaliter in oibus odiosis: sicut hic. Secus esset in fauorabilib⁹ vt no. in cle. non potest de ꝓcu. t Jnno. in. c. sedes. de rescrip.

5 ¶ Sed qd si renũciatióe generali interuenit iuramentũ. &. Jo. an. vbi. ꝑ. q̃ ñ obligat. Ró fz ip̃s ẽ q̃: iuramẽtũ nó obligat vltra cõsensuꝫ iurantis facit. c. veniens el primo t qó ibi no. Jnn. ó iureturãdo. t hoc credo verũ in casibus p̃o quibus specialiter non iurasset. Secus in quibus specialiter si fuissent expressi consensisset. pro quibus facit. c. tua nos cum ibi notatis ó spon. Concordat Bal. vbi. ꝑ. Nõ q̃ iuramentum habet vim casus expressi. l. cum pater. §. si quis matrem. ff. de lega. ii.

6 ¶ Vltr extimatio faciat venire casum fortuituꝫ. &. fm Jo. an. in. d. c. vnico t Bar. in. l. si vt certo. §. nunc videndũ ff. como. t. l. i. eo. ti. quãdo sum⁹ in cõtractu. cuius nature non repugnat q̃ dñium trãsferat. tunc extimatio facit emptõẽz. vt. l. plerũq; ff. de iure. do. t l. quotiẽs. C. eodẽz Et sic extimatio

facit periculum oẽ t comodũ recipiẽtis. l. necessario in p̃i. ff. de peri. t co. rei ven. t. d. l quotiens. t q̃ plerũq; cui deteriorationis. vt. l. si extimatio cũ. l. se. ff. so. ma. exemplũ cũ mulier dedit viro rẽ extiatã. vt i. d. l. plerũq; vl cum q̃ extiatã rẽ tradit. ita q̃ extiatio reddat nõ res. vt in. d. §. nũc videndum Si aũt sum⁹ in ꝺcto ó cuius natura ẽ vt solũ p̃ pre dñiũ transferat t p̃ pre nõ. sicut est in societate. sic periculum partis solũ si extimatio fit trãsit i acceptãtẽ. vt. l. cũ duobus. §. dãna. ff. p̃ socio. Si aũt sumus in ꝺcto cuius natu re repugnat dominij trãslatio vt in locato t huiusmodi sic extimatio nó facit emptionẽ: nec trãsire periculũ casus magis q̃ teneat ex natura ꝺcti⁹ Nec ob. q̃ bar. vbi. ꝑ. vult vt aliquid operẽt. t sic si tenebat lata solũ teneat ó leui: si ó leui. tũc ó leuissima. si ó leuissima: tũc de casu. q̃: hoc nõ teneo sit nec Pda. in. d. c. vnico Sed dico q̃ operat extimatio tũc solũ vt sciat preciũ si deteriorareẽ vel perderetur ex vicio recipiẽtis t sic relevatur dñs ab honere probandi verũ preciũ rei Si autez res extimata daretur cũ pacto q̃ aut res vel extimatio redderet sic facit transire periculum perẽptoris: sed non deteriorationis. vt. d. l. plerũq; in fi.

Athecism⁹ qd ẽ. &. q̃ ẽ ille exorcismus qui fit ante ianuam ecclie sup̃ baptizando. Unde dicitur cathecismus a cathecizo. i. instruo vel doceo Ró cathecismus instructio vel doctrina dicit de hoc in. c. per cathecismum. ó eo. spi. li. vi. t in. c. ante baptismum de conse. di. iii.

1 ¶ Vltr ꝺhat alíq; cognatio spũalis in tenẽtibus i cathecismo sicut in baptismo. &. q̃ sic q̃ impedit matrimoniũ ꝺhendum sed non virtute Jcturo vt in d. c. per cathecismum.

¶ Qd quid tenetur qui tenet in cathecismũ Dic vt ꝑ. baptismi⁹. viii. in fi.

¶ Qd quid valet cathecismus &. fm Theo in iii. di. vi. q̃ minuit pñam demõia: ne tamũ possit in corpe t alia vió. j. exorcismus q̃ idem est.

Aula dr multiplr aliqñ cã pia. vide. j. legati. ii. i pn. cã cuius⁹ finis ẽ comodũ ptis: seu aliquoꝝ sine alteri⁹ punitione. In hac tractantur ó pecunijs et possessionum negocijs t huiusmodi. vt i. xiii. q. ii. iuppudentiũ tuã. Cã criminalis cuius est finis punitio peccati vel vindicta publica. vt in. c. at si clerici t in. c. cuꝫ non ab hoie. de iudi. t. d. c. sup̃ prudẽtiã t. xvi. q. 4. frater noster. circa mediũ. Cã mixta ẽ que p̃cipat de vtroq; ó ꝑcu. c. tua. Et lz gl. videant varie ponendo pecuniariam pnã aliquando p̃o cumli aliquando pro criminali. vt in. l. pretor. in princi. ff. de sepul. violã. t in. l. vnica. C. quando ci. ac. crimi. pre. Tamen ꝑcorda q̃ quando pecuniaria pena applicatur fisco: criminalis est si cut tenet Innocẽ. in. c. qualiter. t quando. el. ii. de accusati. t est glo. t Barto. in. d. l. pretor. §. i. quia sic intenditur vindicta publica per penam pecuniariam: sicut per penam corporis. Si vero applicatur fisco p̃ interesse fisci: ciuilis est vt in. l. i. C. de his qui. vt indig. Hec obstat. c. per tuas. de simonia. t quod ibi notat Pda. in rubrica de iudi. quia illud. c. loquitur de ammonitione p̃lationis que est ciuilis: quia facit ad bonum subditorum habere bonum prelatum. Et tali non imponitur pena debiti delicto: sed non permittitur exercere qó ei non cõuenit scilicet p̃lationes ad quam est indignus. Item non dicunt

doc.q̄ facile est agere ciuiliter quādo pēs applicat partis cui abo mō. sicut in d.c.q̄ nunq̄. Hoc legitur glo.ꝛ bar. ꝛ Bing.in.l.iii.ff.de ie.vio.ꝛ Bart.in l.ff.in q̄de. Quero quomodo cognoscant.ff.de pa.delic. Īté glo. Libri.et Salic.in.l.i.C.de ie.vio.ꝛ glo.in.l. aut domū in prin.ff.de pe.ꝛ cōior est opinio de hoc no.d.Anto. in Rubrica. de rei.

1 ¶ Nomine cōe intelligit de cā ppīnqua non remota. vide glo.in.c.ō cete ro.ō homi. Et no.q̄ cā remota dicit occasio. facit lex q̄ domū in fine.ff.loca. Ētri sacies turri: est occasio homicidij illi⁹ qui ascendit ꝛ se precipitauit Ipa ō vo est cā ppinqua. Qui aūt quo teneat pro causa remota no.glo.in.c. sicut nobis.ō testi.que distinguit. Aut dabat operam rei licite.ꝛ si adhibuit diligentiā debitā. nō tenet.xxvii.q.v. de occidēdo. Si ō no adhibuit tenetur.ꝛo.dixi.supe.ff.ad.l.aq.q occidit.§.pe. Si aūt dabat opam rei illicite.ipsūm ei semp omnia que inde sequunt.ꝛo.dixi.c.quātū dixit. de iur. c.fin.ff.ad.l.acquil.l.item Bella.in prin.ii.§.item ꝛ cum eo.

2 ¶ Causa ecclesie nō dr cā ppria remota.vnde i cā ecclie sue pōt esse iudex.ii.q.vi.c.si go erga epm.in glo. facit.c.fi.de postu.vbi pōit aut diuersa p se et p ecclia. Et hoc verū dūmō alī cōstituat qui agat nomine ecclie vt in.c.insuper.de testi. Similiter pōt ec testis i cā ecclie q̄ alius ē cōstitut⁹ qui agat nomine ecclie.d.c. insuper. Sed no.q̄ licet canonicus possit esse testis p̄ canonico suo ℈ extraneum q̄ nō dicit domesticus eius ſꝫ ecclie tamē fm Hugo.et in glo.d.c. superpruden.ſ.viii.q.ii. nō tamen pōt esse iudex pro eo cōtra extraneū: q̄ melior causa repellit aliquem a iudicio q̄ a testimo.de offi.ōle.c.cū. R. canonic⁹

¶ Cum ppriaꝫ pali ē eam esse cuius emolumenū vel dānū ad aliquē suo nomie pertinet c.biduū.§.pali.ii.q.vi. 3

¶ Cā cōis vtriusq; ē.vt.ff.de ri.nup. l.illud. Et ideo testis nō pōt esse in re cōi sibi cū alijs nisi indirecte.vt legatarius q̄ potest esse testis in causa testamēti in quo sibi ē aliq̄d relictum. Insti. de testa.§. legatarijs sed causa vniuersitatis non videtur singularis persone. vt in.c. qui manumittitur.xii.q.ii. ꝛ ibi vide doc.in.d.§.legatarijs. cum limitationibus suis. 4

¶ Causa alia impulsiua que occasionē remotā pōstat.sicut Lafurnia q̄ iportune postulando causaꝫ dedit vt mulier non posset postulare. vt in.l.i.§. seruꝫ.ff.de postu. Et ista cessante nō cessat effectus.alia final.ꝛ ista regula pōsitionem.c.cum cessante causa de ap.l.generaliter.C.de epi.ꝛ cler.ꝛ ibi Bal.multa dicit de hac materia.c. generaliter.vi.q.i. Hec. cognoscitur ex v. Primo quando illud quod exprimitur in viam cause respicit vtilitatem tā alterius q̄ etiam ptium.l.ticio centum in prin.ff.de condi.ꝛ demō.puta dono tibi centū.vt inde faciat fieri capellam in tali ecclesia que illa indiget ꝛ huiusmodi. Si ō respiceret solum vtilitatem illius qui debet implere ꝛ non sit pia: sic presumitur causa impulsiua.d.l.ticio.§.sed si filio. Unde si lego tibi.x.vt caligas emas nihil omīnus tenet legatuꝫ.licet nō emas Similiter si vt fūdū. Sed si vt emas fundum alteri minus industrioso non valet nisi caueat.vt ibi. Secundo cognoscitur quando exprimitur pīna actus in viam cause.l.si quis pro redemptione.C.de donatio.ꝛ l.si ego in prin.ff.de iu.do.ꝛ vult Barto. in.l.ii. §.fi.ff.de dona.vt puta dono tibi centum vt facias hospitale: nam hospitale q̄ fiat erit causa finalis. Tercio cognoscitur quando in gerendo actum exprimitur ab hoīe cā obligāq; lex requirit ō necessitate eam ad validitatē act⁹ q̄ tunc intelligit finalis vt actus fuerit nec.l.ſꝫ si mota.§.fi.cū.l.ſe.ff.de do. iter vi.ꝛ vx.vbi dicit q̄ donatio facta vxori ad restaurationem edifi igne cōbustarū valet vsq; ad eaꝝ reparationē.ꝛ nō in plus. Quarto obligāq; nō pōt esse alia rō illa censet cā finalis.l. Quis.vbi glo.C.de fideicōmiſ. Nā q̄ legaliter ad somē.videt legare ꝛ habuit.ff.de ser.ru.p.e.l.ité si. Quito vbi cūq; lex exprimit cām censet finalis glo.ē notabilis in.l.cum tale.§.legato cāꝫ falsaꝫ.ff.de cōdi.ꝛ demō.quaꝫ ad hoc pōderat ang.i.l.scīēdū.ff.de edi. edic.ꝛ Bar.i.d.§.fi.cuⁱ⁹ sūt ista dicta. 5

¶ Est ꝛ alia cā q̄ ē cōmuna alicui⁹ esse actus sed nō sufficiēter ꝛ efficacit.ꝛ talis nō tenet ad restitutionē vltra peccatum cōmissum. Et de ista logitur.c. fi. de iniurijs. Nō no.q̄ facit ad multa. 6

Autio simpliciter dicta regulariter

intelligit nuda promissio vt.l.ſꝫ eimus.C.de ver.sig. Sallit in cautione exp̄essa a lege ptoria.vt.ff.de pto.stipu.ptorie.la pria. Et sic intellige glo.in c.pria igitur.de pse.di.iiij. Īté fm glo in .l.pe.in fi.ff.de pet.he.q̄ ē plōa supecta.vt.l.si fideiussor.§.fi.ff.q̄ sa.co. q̄ tūc dꝫ cauere cuꝫ fideiussoria. Sꝫ cū addit idonea vel sufficiēs: intelligit de pignoratitia vel fideiussoria.vt.ff. de fideicōmiſ.li.i.ergo q̄dū.§.addi. ita Vide glo.in.c.ad nrām el pmo de iureiurādo.ꝛ in.c.vltimo de pig.ꝛ

li.c.ex publico.de cōuer.iu. Si ō dicit cautio mediocria: tūc venit obligatio omniū bonoꝝ.ꝛcr.ē singularis in.l.filio i fi.ff.vt le.note cane. Si ō dicit cautio cōpetēs intelligitur arbitrio iudicis fm aliquos: vel secūdum alios fideiussoria vel pignoratitia .vt in glo.l.si debitori.ff.de iudi. Notat tamē Bal.in.l.vniuersa.C.de pcūm pera.of.q̄ quādo statuto cauetur q̄ caueat idonee: q̄ cōpromissuꝫ pertur intelligitur arbitrio iudicis.ꝛ in.l. oēs C.de epi.ꝛ cle.dicit tenetur quis dare fideiussores:ꝛ si pōt: tūc tenetur obligare oia bona sua meliori modo quo pōt. Si ō dicatur.satisdet vel satisfaciat.fideiussoria intelligit.vt in.d.l.qui satis.cog.ꝛ fm glo.in.d.l.pe.

Ecitas mētis secūdū

Tho.Fa scōe q.xv.ar.i.p̄ocenit dupliciter. Primo ex hoc q̄ auertit se spōtanee a cōsideratione p̄mi p̄incipij intelligibilis scōm illud psal. Noluit intelligere vt bene ageret. Illo mō p occupatio nē mētis circa alia q̄ magis diligit q̄ dictū p̄incipiū ſꝫ illud psal. Sup ecce dixit ignis.ſ.cōcupiscentie.ꝛ non viderunt solē. Et sic patet q̄ est peccatum. ꝛ a Gre.xxxi.mora.ponit filia luxurie

¶ Sed vtruꝫ sit mortale.&.q̄ sic qñ sic non vult intelligere necessaria ad 8
salutē.xxxviii.di.c.qui ea .sīr quādo ita occupatur i temporalibus q̄ omittit necessariaꝫ vacationem quaꝫ deo tenetur exhibere.vt in diebus festiuis i gb⁹ ſꝫ Ri.i.in.di.xxxvi. ar.iii.q.iii. i aliqua hora tenetur deo vacare mēte: vel huiusmodi.secus si omnīno que non sunt necessaria ad salutem q̄ nec est peccatum venuale.

Edere bonis debet q

soluere non vult creditoribus suis. Et vale/

dere ad aria. primum ne incarceret. l. i. C. qui bo. ce. po. de quo vid. §. Lar cer. §. fin ne ecclie cetur. vbi erat ex cõmunicatus vs absolui recepta idonea cautõe de solvendo. verbo si ad pin quiorẽ formã venerit. de solu. c. odo ardua. Tertium q̃ nõ cõdẽnẽ aũ in quẽ facere potest habita ratione ne egeat: nec cui fraudi ẽ alimentis quotidianis. ff. de re. iudi. l. sunt qui i id q̃ facere pñt. v. ff. qui. bo. cc. poss. l. is qui. v. l qui bonis. v. l. si debitorẽ. Hec ob. c. peruenit. de fideiuss. q̃ ibi nõ efferat bonis. Limita tamen ter mi qñ non cõuenit rõe delicti. qui si cõuenret rõe delicti non haberetur respectus ne egeret cui in clerico. vt. no. Pa. i. c. olim nobis. de. resti. spo. Quõ vo sit vide. j. solano. §. xxii.

Clare ppter peccatũ alicuius vl gratiã aut consanguinitatẽ. simonia ẽ. vt in. c. nemo. de simo. vbi glo. ꝛ Inno. dicit q̃ nõ est q̃ quilibet teneatur alterius peccatũ ad penitentiã. iudicãt. xxiii. q. iii. tam sacerdotes. Secus ãũt in iudicatõe furis. vl̃ serui fugitiui vt capiatur q̃ licite mercẽs accipitur. ff. õ officio pfecti vbis. l. solẽt. v. ff. de cõdi. ob. tur. cum. l. unu. §. vltimo. Hec propie dicit. Inno. q̃ est simonia vbi ex gratia quis nõ idoneus. sed vs punitur sicut simoniacus. tu vide fm glo. in. l. iii. §. si tibi. ff. de condi. ob. tur. ca. q̃ ille qui nõ tenetur per officiũ vel actiones vel iudicẽ reuelare fidem licite accipit aliquid. vt idicet is a cipere vt sibi iudicet turpiter accipit. q̃ contra publicã vtilitatẽ: que ẽ malefitã punit. vt. ff. õ fideiuss. l. si. q̃ si arce. §. pe. Et sic patet q̃ rõe naturalium tenetur quis iudicare. q̃ tunc nõ liceret accipere p iudicio. vt. ff. de cõdi. ob tur. cum. l. unu. si. v. l. ii. primo. §. Õ tamẽ licet vt in. d. §. si. vbi quod limito vel̃ de indicatõe q̃ sit p̃ lato vt punitur. secus de alia q̃ sit alicui vt prouideat q̃ teneretur.

Censura ecclesiastica quid cõprehendat. g. q̃ interdicunt suspensionem ꝛ excõicationẽ. 3. de vsu. c. querenti.

Census est quedam pẽsio que de prouentibus soluitur. v. q. ii. quesitũ: vel põt dici census quasi annuatim soluitur in Pascate vl̃ summa. ff. de censi. l. etatem.

¶ Census nouos imponere ecclesiis aut veteres augere prohibentur omnibus episcopis ꝛ prelatis i. c. prohibemus õ censi. cũ si ciperunt eos de manu laici. vt in. c. ecclisie. eo. ti. Dicit tamen Pa. in. d. c. prohibemus. q̃ hoc verũ est ad vtilitatem corũ ppriã vt in. cle. ii. õ re. ec. non alii. Secus est ad vtilitatem alterius ecclesie. rõnabili causa subsistente ꝛ a prelato iurisdictionem habente episcopalẽ ꝛ in ecclesia pleno iure sibi subiecta. q̃ tunc põt. vt no. Inno. in. d. c. phibemus. ꝛ facit. c. preterea. eo. ti. 1

¶ Quis potest imponere censum. g. q̃ quinq̃ hꝫ mõ in re tali. vt inst. de vsufru. §. sine testamento: 2

¶ Quod argumentus prestat census solutio. g. q̃ aliqñ subiectionẽ. de cõ si. c. eis anima. Siliquando pfitam libertatem vel perceptã protectionem. vt in. c. percepimus. de priuil. 3

Cretum dicitur id de quo proponitur nomine: vel indubitata circũlocutione constat. vt in glo. de paul. c. cum plantare. Inst. de exhered. li. §. nominati. vbi dicitur q̃ qui vnũ filium solum habet nominatim exheredat sine dicat. ticium filium meum exheredo. siue filiũ meũ exheredo.

Cessatio a diuino officio alia generalis. ꝛ hec comparatur interdicto. ita q̃ posita generali cessatione ab eo qui põt vel de iure vel de consuetudine in loco aliquo. si quis ibi celebrat est irregularis. ꝛ reliquos talem cessationẽ nõ seruãs est excommunicatus ipso facto si matrix ecclesia seruat. Et sic intellige cle. i. de sen. ex. ꝛ Inno. in. c. non est nobis de spõ. Cessatio vo specialis est illa que solus in aliqua ecclesia ponitur. Et hec non cõparatur interdicto. Unde celebrans in eadem ecclesia nõ efficitur irregularis nec religiosus excommunicatus si non seruat. quia talis ecclesia esset matrix. Et sic intellige glo. ii. c. si canonici de offi. ordi. li vi. ꝛ Inno. in. c. vlecetis. filijs de ap. 1

¶ Que si pena imponentis generalem vel specialem cessationem indebite. g. q̃ illi qui imponunt tenentur restituere omnes fructus quos interim ab ecclesia perceperunt. In qua cessatum est etiam si talis ecclesia sua erat. ꝛ ipsi ecclesie. Item tenentur de omni damno quod alii incurrerunt propter talẽ cessationem. d. c. si canonici. ꝛ ibi Se. dicit q̃ licet. d. c. loquatur de capto canonicorũ tñ idẽ erit in aliis qui ipsam cessationẽ imponunt. 2

¶ Que est pena illius qui dat causam cessationi. g. tenetur ad omne interesse quod canonici. aut alii incurrerũt. ꝛ ad aliquam aliam satisfactionem extimandam arbitrio superioris vt recompensationem cessationis facte in ecclesiis. d. c. si canonici. 3

¶ Que requirunt ad hoc vt cessatio debeat seruari. g. fm. Jo. an in. c. quãuis de offi. or. li. vi. q̃ x. ¶ Primo q̃ hi qui cessari habent ex consuetudine. vel alio iure. Secundo q̃ conuocentur absentes ad contradicendum de cessatione. ¶ Tertio q̃ tractet diligenter. ¶ Quarto q̃ de cessãdo ẽ liberet. ¶ Quinto q̃ sit manifesta offensa: vel iniuria. Et fm Inno. ꝛ Host. debet esse notoria. q̃. si si esset nulla consuetudo p̃ desse: q̃ ẽt ecclesie onerosa de cõsue. c. i. ꝛ. c. cum venerabilis q̃ ille cõtra quẽ cessat non debet cum unci probandis: sed aperte ꝛ notorie: maxime in cultu diuino tollendo. C. de actio. ꝛ. ob. li. negantes. ¶ Sexto q̃ sit causa rõnabilis. ¶ Septimo q̃ ante cessationem instrumento publico vel patentibus literis autentico Sigillo munitis causas cessationis exprimant. ¶ Octauo q̃ illud instrumẽtum vel literas tradant ei contra quẽ cessant. ¶ Nono q̃ requirant illũ vt emendet competenter iniuriam vl̃ quam cessare volunt. q̃ si non fecerit tunc locum habet cessatio. ¶ Decimo q̃ post cessationem vtraq̃ pars debet arripere ad sedes apostolicã infra mensem p se vel p procuratores sufficienter instructos. ꝛ cõmunit dictõ quã cito poterũt se sedi aplice ꝛpsentent vt discutiat qd sup hoc sit agẽdũ. Sili si nõ seruãt nõ seruãt cessatio. Silr si pl̃q posuit cessationẽ cũ nõ fuerint ab alio nõ fuit silr hoc tio. Jo. mo. ꝛ Baf. i. c. si canonici. de of. or. li. vi. q̃. c. reprobat. p̃suetudo illoꝝ q̃. in aggrauatione cessatõis imagines crucis vel aliorũ sanctoꝝ. p̃sertim vtencio imponũt vel lapidibus ꝛ hmõi. ꝛ q̃ talia fiãt graviter sũt puniendi vt ibidẽ

Cessio actionũ an valeat. g. Pa. i. c. fi. de alie. iu. mu. cũ fac. colligendo dicta. doc. distinguẽdo hic. Et queritur an valeat cessio actionũ dic an sit

facta in vltima voluntate. ⁊ tenet vt no. i.l.nomen.ff.ꝺ le.iu. Sic tñ q; si actio erat in iudicio deducta per defunctum nó debet agere legatarius. sed heres oẽm talẽ validitatẽ quã cõsequetur heres debet legatario restituere: Et si nihil cõsequitur. nihil restituet: q; videtur testator legãdo actionẽ legasse cuẽ tamq̃ nudum. Et ob hoc ne fiat collusio p̃ heredem pót legatarius si vult assistere heredi i iudicio. vt i auf. nãe si heredi. C.ꝺ liti. Si vo actio ñ erat deducta in iudiciũ poterit legatarius post cessionem agere. vt ibi. Sed cui⁹ sumptibus. &. glo. in auf. nãe si heres q; si erat litigiosa cũ legabat. nãe sumptu heredis. l. cũ seruis. ff. de. le. i. Si vo facta est litigiosa viuo vel mortuo testatore tũc sumptu legatarij. vt. ff. ꝺ le. i. l. Fu⁹. legatus. nisi heres fuerit in mora. ar. ff. de le i. l. cũ reo. Aut cessio fit inter viuos. ⁊ distingue quia aut fit potentiori ratione officii seu dignitatis p̃cipue ⁊ nó valet ⁊ cedens debet pdere oẽ ius qꝺ habebat. Et isse ẽ p̃ prima causa. l. ii. C. ne li. po. Et hoc verum fm spe. in ti. de. cessione actionũ post Alin. qñ fit potẽtiori malitiose: cã oppinẽꝺi aduersarius secus si fieret bona fide. ar. l. qui stipendia. C. de p̃cur ⁊ placet Pa. Si vo cessꝺ fit potẽtiori nó rõe officii vl dignitatis: sed rõne nobilitatis: vel q; diues vel alio respectu: tũc si fuit facta cessio rõe iudicij quandi pót excludi cessionarius per exceptionẽ. vt. l. pe. ⁊ qꝺ ibi no. ff. de. ali. iu. mu. cã la. nó perdit tñ actiones cedẽs: sed punit fm vnam opini. quia nó pót amplius cedere illã actionem alteri: nec pót in ea cõstituere p̃curatorem: sed tenet ipse p̃leq: vt vꝺ inuere. d. l. pe. gl. tñ in. d. l. pe. dicit q; in isto casu videt trãstulisse magis rem q̃ litẽ. ⁊ sic cessionarius habebit rem si euincat: ⁊ cedens expẽsas litis facit iudicij mutandi: quia tenetur vt p̃z ex notatis in glo. in. l. i. C. ne lic. po. Aut cessio q̃ fit inter viuos: ⁊ que nó fit potẽtior: ⁊ dubitata. ⁊ vꝺ dubitata eo ipso q; est in litigiũ deducta: q; dubius cuius lis: ⁊ sic non potest regulariter alteri cedi. ⁊ cedẽs incidit i vicium litigiosi. vñ dx puniri. vt hẽtur in. l. fi. C. de liti. ⁊ p̃ gl. in. e. ecclia el p̃mo ne li. pen. fallit i casibus ibi numeratis. No. hic q; in casibus in quib⁹ pót fieri cessio: q; p̃secutio actionis fiet a cedẽte: nó a cessionario fm ino. in quadã glo. m. ꝺ. c. fi. allegat in ar. l. q̃ q̃. ff. ꝺ aq̃ plu. arcẽ. Aut actio nó ẽ dubitata tũc regulariter pót cedi titulo donationis: vẽditionis vel alio titulo legitimo. vt p̃bat. C. de he. vel ac. ven. l. nobis venditio. ⁊ in. l. p̃ diuersas. C. man. Pretendit tñ si lat⁹ contractus ex ser. ¶ Primo ex modicitate precij: ⁊ extimat ista actio fm dubiũ. expẽsas: labores ⁊ huiusmodi fm Pa. ibidẽ. ¶ Secũꝺ ño qn cessione nó exprimit titulus: vt qñ dicit cedo actionẽ ⁊c. nec vꝺ p̃ q̃ cã vt p̃batur in. ꝺ. l. p̃ diuersas. ⁊ tenẽt cõmuniter doc. ¶ Tertio qñ cessio fuit pro parte vendita: ⁊ pro pte donata. vt. ꝺ. l. p̃ diuersas: Rõ q; ista cessio est odiosa secus in alijs quia valet. Et isto casu admittit cessionarius vsq; ad quãtitatem quã exbursauit In alia perdunt actiones vt in. ꝺ. l. p̃ diuersas. ¶ Quarto qñ cessio pure vẽdit: tñ p̃ciũ nõ soluitur nisi p̃ parte. ⁊ de reliq̃ cõfitet se recepisse ¶ Quinto qñ dicit se donare p̃pter benemerita. que nó sũt. Fallit in casibus contẽtis in. ꝺ. l. p̃ diuersas. vbi nõ p̃sumit silatio. vt puta si inter choeredes ẽ facta cessio: vel eũ ẽ facta insolutũ: vl p̃ munimine rei sue: vt cũ domꝰ tua. nunãt ruinã domui mee: ego

timẽs emi oẽ ius tuũ. Itez si sit inter legatarios ⁊ fideicõmissarios: vel qñ heres cessit actionẽ legatario. Silr in societate. s. qñ socius sibi cedit actionẽ

1 ¶ Utrũ clericus possit emere cessionem. &. pa. i. ꝺ. c. fi. q; nõ: q; vilẽ emere ⁊ carius vendere nó licet ei: ꝛ posset tñ vꝺari ecclie vl clico bõafide ⁊ tenet nec credo illicitũ fm pa. ibidez

2 ¶ Sed querit qñ dicit res litigiosa &. litigiosa res est de cuius dñio causa mouet inter petitorẽ ⁊ possessorẽ iudiciaria ꝓtẽtiõe. vel p̃cib⁹ p̃ncipi oblatis ⁊ iudici insinuatis: ac p̃ eum sumaro reo cognitis. Ita dicitur in auc. litigiosa res. C. de liti. ꝛ bar. i. l. i. C. ꝺ liti. distinguit. q; aut agit actione realiꝰ et tũc si cõtẽꝺitur de dñio vel quasi. puta quia dicit rem suam esse: vel de el⁹ dñio vl quasi. sic res efficit litigiosa p̃ simplicem ꝓtentionẽ vt in. ꝺ. auc. litigiosa. Si vo non contendit de dñio sed de alio iure p̃ncipaliter: puta hypothecaria ⁊ huiusmodi: sic non efficitur litigiosa. Aut agitur actõe pẽsonali ⁊ sic nunq̃ efficit litigiosa. Aut agit actione mixta: ⁊ sic si est vniuersalis efficit litigiosa per solam controuersiam. Si vo est particularis: sic efficitur litigiosa per litis ꝓtestationẽ. Concordat ino. in. c. cũ. Ant. ferrariẽsis. ꝺ cõsti. ex hoc patet q; quãꝺo res nó est litigiosa potest alienari absq; vicio litigiosi: alꝫ nó sine pena litigiosi.

3 ¶ Que est pena litigiosi. &. vt no. i. l. fi. C. ꝺ liti. q; qui scienter ex aliquo cõtractu rẽ litigiosam acceperit restituere tenet rem ⁊ precio eius pluabit ⁊ fisco applicabit. Si vo ignorãs rez litigiosam emerit: vel ex alio cõtractu acceperit: tũc cõtractus non tenet: ꝛ condẽnatur vendẽs restituere preciũ ⁊ vltra tertiã partẽ. Et si p̃ donatiõez sit facta alienatio eximibit: ⁊ idẽ fiet de precio quo est extimata: vt dicit ẽ de contractu emptionis vel alio contractu exceptis casib⁹ donationis ante nuptias vel transactionũ: aut diuisionis rerum hereditariarũ facte vel p̃ legati: vel per fideicõmissi causam de quibus in. ꝺ. l. fi. ⁊ in. ꝺ. glo. ꝺ. c. ecclesia el primo. ⁊. ii. q. i. quia res. i lingio in quibus potest fieri alienatio sine vicio litigiosi.

¶ Utrum res litigiosa possit alienari ab alijs inter quos nulla lis ẽ de ea. &. ang. in auc. de litigio. q; sic. 4

Imiterium

greece dicit a cinis greece q; est dulcis satio animaꝝ vel potius corporuz: quia ibi cinis mortuorum detinetur vel a tis q; est ante: quia ante ecclesias fieri solet. hec He. in. c. vnico. ꝺ ꝓse. cc. vl alta. li. vi. de imunitate cimiterii: vide ĵ. Immunitas. ⁊ de eius consecratione ⁊ pollutione. vide. ĵ. consecratio. iij. per totum.

Ircunstantia

dicitur quod circũstat actum quasi extrinsecus extra actus substantiam consideranꝫ. Hoc autez vno modo est ex parte cause. ⁊ sic vel finalis: ⁊ sic consideramus cur fecerit: sive respectu agentis p̃ncipalis: ⁊ sic quo fecerit. Aliquando respectu instrumenti: ⁊ sic quo instrumẽto: vel quibus auxilij. fecerit. Aliquando circũstatur ex parte mensure. ⁊ sic consideram⁹ vbi vel in quo loco: aut quãꝺo fecerit aliquando ⁊ tertio ex parte ipsius actus consideramus modum agendi. puta fortiter vel lẽte: si sepe vel semel solus sive consideramus obiectũ: sive materiam actus. puta virum patrez percussit vel extraneum: sive effectũ quẽ agendo induxit: puta virum peremẽ

ão vel subtraxerit vl occiderit: que oia continent i hoc versib⁹. Quis qd vbi: quibus auxiliis: cur: quó quãdo ⁊ quomodo. Pta tñ q⁹ in quid includa tur nó solum effectus: iz enã obiectũ vt intelligat: ⁊ qõ: ⁊ circa quod.

1 ¶ Vtrum circũstantia mutet speciem peccati. &. q⁹ circũstantia tripliciter se habet ad actum peccati. Aliquando enim circũstantia adueniens actui in differenter se habet quantũ ad rõnez ⁊ nõ dat speciẽ peccato: neq; aggrauat. Nihil enim ad rationẽ pertinet illę qui percutit tali vel tali veste induatur. Aliquando vo differentiaz aliquaz habet per comparationez ad rationẽ importans aliquid repugnans rõni primo ⁊ per se: ⁊ tũc dat speciem peccato: sicut accipere ⁊ alienũ. Si ãt primo ⁊ per se non importat aliquid repugnãs rationi: sed per comparationem ad id qõ primo ⁊ per se rationi repugnat aliquã repugnantiã habet ad rationẽ. Sicut accipere aliquid in magna quantitate: nihil repugnãs rationi dicit: sed accipere alienum in quantitate dicit maiorẽ repugnantiã ad rationẽ. Vnde illa circũstantia aggrauat vel sic fm philosophũ. v. ethi. q⁹ peccatũ recipit speciez ex intentione peccantis. Vnde ille qui mechat vt furet magis est fur. q̃ mechus.

2 ¶ Vtrum circũstantia aggrauet peccatũ i infinitũ. &. q⁹ qñ circũstãtia non constituit speciẽ nouã. tunc non aggrauat peccatũ in infinitũ. et venale possit fieri mortale: quia peccatũ veniale ⁊ mortale nõ sũt eiusdẽ speciei: sed quando circũstantia cõstituit nouam speciẽ potest cõstituere peccatũ mortale: ⁊ ita aggrauare in infinitũ sicut si quis dicat verbum ociosum: et proiecit aliquẽ ad luxuriam.

1 ¶ Vtrũ circũstantia persone aggrauet in infinitũ. &. q⁹ non nisi solum dupliciter. ¶ Primo quãdo ꝓpter cõditionez sui status est aliquid ei de necessitate: puta religioso non accipere vxorẽ. ¶ Secũdo ratione scãdali q⁹ eni i est cõtra preceptũ ꝑbere ruinam ꝓximo: aliter nõ potest. vt ō. p supradicta. hec oia ex fran. in. ii. sen.

Iratio debet fieri tribus edictis: vel vno peremptorio: quod continere debet tantum tẽpus quãtuz tria edicta nisi necessitas exigat. de vita. c. i. vbi de hoc in glo.

¶ Vtrum quãdo iura exigũt trinam monitionem sufficiat vna vide. j. clericus. x. §. iii. 1

¶ Vtrum corporaliter impeditus teneatur per alium comparere. &. pa. in c. in nomine domini de testi. q⁹ nõ ⁊ actus gestus eo absente est perinde: ac si non fuisset citatus. 2

¶ Vtrũ sententia lata cõtra non citatum valeat. &. Lar. in cle. pastoralis. i §. omnes. de re iudi. q⁹ si nullo mõ fuit citat⁹ est nulla ipso iure. de mato. et obe. c. inter quatuor. Pa. tamen vidit in. c. causaz que ō rescrip. ⁊ in. c. cũ sit de appel. q⁹ in facto notorio cũ certum sit absenti nullam competere defensionem potest fieri sententia cõtra absentem non citatum: excepta sententia excõicationis. c. sacro de sen. exc. 3

¶ Sed quid si citatus sit non legitime. &. Lar. vbi ō. videt q⁹ debeat haberi ꝓ nõ facta. c. bõe cl. ii de elec. 4

¶ Vtrũ quis possit ōnũciari excõicatus nõ citatus. &. pa. in. c. peruenit. de ap. q⁹ nõ vbi excessus nõ sit notorius facit. c. cum secundum. ō heren. li. vi. 5

¶ Vtrũ prelati religiosoz possint subditos ab officio deponere: suspendere. ⁊ huiusmodi ipsis nõ citatis. &. q⁹ sic si ita habet cor ꝓsecundo: aut cõ 6

stitutiones fm quas debet ꝓcedere ⁊ no. in. c. cum speciali. ⁊. c. quia nos de appel. ⁊ in. c. cum medicinalia. ō sen. excõ. li. vi. ⁊ dicit glo. in. d. c. cum speciali quam sequit pa. ibidẽ q⁹ dispositio c. sacro. de sen. excõ. non ẽ necessario seruanda in religiosis cõtra suas obseruantias speciales. Et ibi dicit pa hoc ꝓcedere: vbi regula vl cõstitutio religiosoz dat certũ modũ excõicãdi religiosos: et satis sit seruare eaz Et hoc idẽ tz Fede. in consi. v.

7 ¶ Vtrũ citatio aliquãdo sit nulla. i. ñ valeat. &. glo. in. c. si epo. iii. q. ii. q⁹ sic viii. casibus. ¶ Primus q⁹ in angusta rpa. ¶ Secundus q⁹ non exprimitur cã citationis. ¶ Tertius quia nimis maturat peremptorii. ¶ Quartus rõne rpis. ¶ Quint⁹ rõe loci. ¶ Sext⁹ rõe iudicis. ¶ Septim⁹ q⁹ rescripti apostolici nõ iserit i ea. ¶ Octauus q⁹ sit spoliato. ō quibus vide ibi Tur⁹ tamẽ est vt semper citatus comparcat allegaturus priuilegiũ: vel appellaturus si cũ grauauerit. nisi quando cõstat cũ nõ esse iudicẽ sunm. vt in d. gl. ⁊ in. c. veniens de accusa. in glo.

Ytaristis qui variẽ vtitur instrumẽtis licite potest aliquid vari: ⁊ talia audire vel talibus vti: quando fit ad laudem dei: vel ob aliã iustam causaz: puta recreationis: quia debilis est vel infirmus ⁊ huiusmodi. de ꝓfe. di. iii. peruenit. Ad voluptatẽ autem vel luxuriam talibus vti vel aliquid dare est peccatũ mortale. xcii. di. i scã not. hec glo. in. c. donare. xxxvi. di.

Yuitas vel vniuersitas ñ dicitur aliquid facere nisi id sit collegialiter deliberatum: etiam si maior pars illud facit. Ita dicit glo. notabiliter in. l. ficut. ff. quod cuiusq; vniuer. sequitur Bar. in. l. aut sacra. ff. ō pe facit quod no. in. l. felicis. de pe. lib. vi. ⁊ glo. in. l. aliud. §. retert. ff. de reg. iu. quereres quando vniuersitas delinquit. cõmunis opi. tenet fm pa. in. c. ii. de postul. pre. ⁊ Jo. an. i. d. c. felicis. q⁹ est quando pars aliquid fuit deliberatũ in vniuersitate ipsa: pulsata campana ⁊ alijs requisitis ad congregationez: vnde si omnes huius ciuitatis facerent delictũ non diceretur factum ab vniuersitate sed per singulos vniuersitatis. etiaz si facerent pulsare campanã. ⁊ leuarent vexillum nam istud est potius factum singulorũ. facit quod no. i. c. cũ cões. de ꝓsti. Pa. in. c. vlect⁹ el. ii. ⁊ simo.

¶ Vtr̃ destructa ciuitate destruãt ofa priuilegia ei⁹. &. ino. i. c. ii. ō no. q⁹. nũ. q⁹ si ecclia: vel ciuitas: vl alia loca. siue sacra siue ꝓphana auctoritate superioris pp delictũ cor̃ ōstruant: ō cetero nõ dz vocari clicus filius ecclie vel municeps illius ciuitat: ⁊ ille loc⁹ priuilegiũ pdit. vt de ꝓle. di. i. placuit. xvi. q. vii. ⁊ hoc dicim⁹. ar. ff. qñ di. le. ffufru. ce. l. i. Si ãt ab hostib⁹ ōstruat: aut p tirãnidẽ vl ⁊ vt ꝑficiet fruet ofa priuilegia facit. vii. q. i. pastoral. ⁊ xix. q. iii. q̃ sed ⁊ idẽ vl si auctoritate supioris trãsferat ad aliũ locũ: vel alij vntat: vt no. in. c. ne se. va ō reli. do. c. q⁹ nõ asserũ ⁊ idẽ itelligit in ciuitate ꝓsis alijs locis ꝓphanis. ar. ff. de ꝓhẽ. em. l. ede sacra. ¶ Vtr̃ ciuitas appellatione aliud q̃ qõ ẽ ifra menia veniat. &. fm Pa. in c. Rodulfus. de rescrip. q⁹ nõ i materia odiosa seu stricta: nisi quãdo dispositio cõcepta nomine ciuitatis esset inanis: vel posset fieri fraus: tũc ꝓmẽtur suburbia ⁊ ꝓmẽnia edificia. Et sic intellige to. an. i. c. si ciuitas de sen. excõ. li. vi. ꝓ in materia larga seu indifferẽti vi. ō nõie ciuitat̃ venit ciuitas cũ suo territorio. vt est ⁊ ex. i. l. vnica. §. ⁊ vbẽ. ff. de

offi.prefec. vrb. Similiter in materia larga nomine ciuiū: venit etiā ille de comitatu ꝛ de toto territorio. vt in.l.q ex vico.ff. ad muni. ꝛ in.l.nō dubito. ff.de capti. ꝛ.l.qui contumeciā. ff.de ver.sig. ꝛ per Bart.in.l.i.ff.ad muni. vide bonā glo.in.c.i.§ vlti.li.vi, §3 in materia stricta secus: ls contrariū videat tenere bar.i.d.l.i.ꝛ.l.mille pas suū.ff. de verb.sig.ꝛ.l.nam quod ligde.§.si ita legef.ff.de pe.le.que volūt q̄ mille passus a maro cōprehendan tur intellige quando subiecta materia ita requirit in speciali.

3 ¶ Vtrum natus in aliqua ciuitate ex parentib⁹ qui ibi nō habent domicilium sit ciuis.&.q̄ nō fm bar.in.l. filios.C.de mu.ꝛ origi.ls in.l. filij.ff.ad munici.ls dubitanue loquaf. Pa.vbi ē.tenet q̄ non.

4 ¶ Vtrū ciuitas censeaf iure minorū &.ino.in.c.i.de resti.in inte.q̄ sic. Est ētū differēa inter minorē ecclesiā rem publicā ꝛ ciuitatē in integrū restōne: ls lex dicat q̄ respublica fungaf vice minoris.C.q.ex cau.ma.l.pen.ꝛ.C.de iure re.pu.l.rēpublicā.C.de sa.ss.ecc. l.fi.quia pupillo ꝛ etiā minori non curritur hodie vsucapio aut p̄scriptio.x.vel xx.annoꝝ in rebus que seruando seruari possunt: siue sint mobiles siue i mobiles.C.de admi.tu.l.lex que nuorcs in fi. Ideo super eis nō est necessaria restitutio in integrū: ls ante tempus huius legis curreret contra minorē nō cōtra pupillū.ff.ō acqui.re.do. l.bonefidei empto.§.l.§3 cōtra ecclesiā ꝛ rempublicā ꝛ ciuitates currit vsucapio ꝛ p̄scriptio ꝛ alie tēporales ꝛ opetue p̄scriptiones. sed vaf ei restituno sicut minori: quia predicti fingūtur esse in vltima instantia minoris etatis. Pro scripto aūt.xxx.vel.xl.annorum certū est q̄ currit cōtra oēs p̄ dictos. sed datur eis restitutio ex verbis generalibus edicti que sūt. Si qd cum minore gestū erit ꝛc. Pupillus autem ab his prescriptionibus seruatur illesus. C. de prescrip. xxx. annoꝝ l. sicut. Quod autem ciuitati venit restitutio in integrū nō placet. Inn. vbi ē.arg.l.nihil interest.ff.ad maced. sed bar.in.l.respublica.C.ex quib.ca.ma. post Ja.butri.tenet q̄ sic salte ex clausula generali: quia ex quo regitur per administratores habet instam causaꝫ petendi restitutionem. ¶Hoc etiam tenet Bald.ibi ꝛ est verior opi.ls glo.in d.l.tenent contrariū. facit p̄ hoc.l.sed ꝛ hi q.ff.de publi.vbi ciuitas dī respublica. Segf hoc Jo.an.i addi.ad spec. ti.de i inte.rest.vbi post multas opi.resident i opi. Odof.q tenet q̄ nō solū ciuitas sed etiā castrū ꝛ villa possunt petere restitutionē in integrū: cuꝫ ibi sint multe persone vidue ꝛ pupilli. ꝛ licet bar.post butri.in. d.l. respublica. non admittat nisi in villa ꝛ castro populoso. Bal.tñ ꝛ Ja.de are.tenēt etiaꝫ i villa nō populosa ex quo regit̄ per alios ꝛ ibi sint minores ꝛ mulieres. ꝛ hanc opi. Pa.in.c.i.de restit.in integ. dicit equior.ē. ꝛ facit q̄ no.in.l. rēpublicā. C.de iure reipublice. ꝛ in.d.l.sed ꝛ hi. vbi dicitur q̄ quodlibet municipiū dicit̄ respublica.

Jus vtrū efficiat in loco vbi p̄sequit̄ q̄s dignitatē.&.bar.i.l.i.ff.ad munici.q̄ sic facit.l. municeps.§. miles. ff.e. ꝛ q̄ notāt doc.in.c.q: in vsi ō p ben. vbi ꝓcludū tq̄ clericus sortf beneficium vbi est beneficiatus si residere i eo tenef: alio nō: sicut hi quib⁹ dispē satū est sup pluralitate beneficioꝝ.

¶ Vtrū dicēs volo te habere p ciue efficiat ciuē si hꝫ auctoritatē.&.q̄ sic. vsi statutū q̄ dicit q̄ talis habeaf p ciue efficit ciuē. argu. optimꝫ in.c.ex parte. de vespon. ꝛ q̄ no. Bar. in.l.si marītus. ff. de adul. ꝛ in.l.si is qui pro emptore. ff. de vsuca. Rō fm pa.in.d. c.ex parte. q: vbi actus dependet a mera volūtate loquentis: paria sunt vicere q̄ vult talem habere p̄ vxore vl ciue: sicut dicere te duco in vxorem vel facio ciuē. Et sic si statutū dicit q̄ scholares tanq̄ ciues debent tractari: ex hoc creati sunt ciues rōne predicta. Et ideo dictio tanq̄ ponit veritatem ñ similitudinē. Et hoc verū qñ verba ꝛ materia subiecta patiuntur.

Lamor

est filia ire q̄ quia clamat cōtra aliquē cōfuse ꝛ inordinate: aut furiose loquif. ꝛ fm se est veniale peccatū per accidens. posset esse mortale rōne scandali qñ illud preuidet vel debuit preuidere ꝛ non curat desistere a clamore tali.

Landestinum

matrimoniū ꝙ qñ dicaf. &.gl. in.c.cum inhibitio de clan. despon. q̄ tribus modis. ¶ Primo cū ñ habēt testes. vt i.c.q̄ nobis. c.n. ¶ Secūdo cū nō fit cū solēnitate illa: de q̄ in.c.aliter. xxx.q.v.ꝛ est vt desponsef a parentib⁹ vel quib⁹ cura cōpetit mulieris dotef suo tpe. ꝛ a sacerdote vñ dicatur. ¶ Tertio qñ nō p̄nuntiis bannis a p̄sbytero publice cum termino: vt qui voluerit p̄ponere impedimentum si est cōpareat. vt in.d.c.cuꝫ inhibitio. Tu tñ dic: vt colligf ex dicta io. an. in addi. ad spec. ti. de clā. despō. ꝛ Oldr. consi. cclvi. Inno. ꝛ pa. in. d.c. cū inhibitio. q̄ quotiēscūq̄ quis cōtrahit fm consuetudinē patrie sue coram amicis vel vicinis ꝛ sufficientib⁹ testibus q̄ nō contrahit clādestine. facit l.si vicinus. C. de nup. ꝛ de p̄sc. di. i. ecclesia. el p̄mo. dē ecclesia. i. catholicorū collectio ergo i facie ecclesie ꝓbat

¶ Quid si cōtrahit solū cora duob⁹ testibus. &.q̄ si ex rōnabili cā facit: puta q: timet aliq̄ impedimentū inuste vl est senex ꝛ verecūdatur. huiusmodi excusatur: q̄uis consuetudo sit vt fiant banna vel alia solēnia. ar. eoꝝ que notant in.d.c.cum inhibitio. per pa. vbīmodo tēpore ōbito postea publicet nisi ea excōicaret ꝓtrahētes sine bānis p statuta sua sinodalia: q: sic esset excōicatus alio nō peccat. Consulo q̄ hoc faciat de licētia epi fm ꝓpos. xxx q.v.in p̄in. Sed cōtrahere solus cū sola mortale peccatū videf. ar.d.c.cū inhibitio: quia materia valde ponderosa rōne cuius pondcrositatis videt preceptiua. ter. est cum glo.in.c. rogo xi.q.iii. facit gl.i.c. nostrates. xxx.q.v.

¶ Vtrum contrahentes publice cora testibus: ls sine bannis: cū tamen cōsuendo sit q̄ banna fiāt qui postea inueniuntur in gradu p̄hibito ignoranter contraxisse ambo vel alter eorum procrent filios legitimos. &.glo.i.d. c.cum inhibitio tenet q̄ non. sed Innocen. ꝛ pa. q̄ sic: q: ubi clandestine nou contraxerunt: ex quo in facies ecclesie nomine p̄hibēte contraxerūt Et est verū si attendam⁹ ad tex.d.c. cuꝫ tñ si ambo sciuissent impedimentum vt ibidē Et no. q̄ in ꝓtractu matrimonij semper deberet interuenire presentia aut scientia ꝓpij sacerdotis vt in.d.c.alr. ꝛ in.d.c.cū inhibitio. ꝛ sacerdos qui scit impedimentū ꝛ ñ p̄hibet matrimoniū contrahendū ex contēpm: vel religiosus seu regularis qui p̄sumpserit ire celebrare clādestino matrimonio cōtrahēdo p triennū suspēdi sit ab officio. vt i.d.c.cū inhibitio

¶ Vtrū spōsalia sīr sint p̄hibita clādestine ꝓbat. &. Jo.an. ꝛ post eum alij

in.d.c.cum ibidito q̄ sic.sicut ꝛ matrimonium.l.erato.ff.de spon.

Laues ecclie secūdus R.i.iii.ri.xviii. ar.i.q.iii.sunt aliqua potestas supra naturalē facultatē:que est principij aliquoꝝ actuū supnaturaliū.

1 ¶ Quot sunt ille claues.ꝛ.qui.ē.ibidem q̄ sunt due quantū ad effectum ꝛ relationē vna tamen in radice.Claues enim ecclie sūt potestas iudicādi in foro animaꝝ que potestas ex duobus integrat.Ut potestate discernē di cause examinatiōe ꝛ pene ordinē di cause determinatiōe.¶ Pola dī claues icie vñ claues scie nō ē habit⁹ scientie nec actus scīēdi:q̄uis claues ecclesie nō ōbet recipere nisi habēs habitū scīēe sufficientē ad executionem potestatis.¶ Secūda dicit claues potentie:cui⁹ actus est determinare causam ligando vel soluendo.ꝛ ista dicitur principalior:quia prima ordinatur ad istam.potestas autem ligādi vel soluēdi in foro causaꝝ non est proprie claue.ꝛ Quis prefate claues distinguant penes actus:tamen in radice sunt vna.nō tñ interesse sed cū potestate sacramentū conficiendi:quia ille tres potestates fundant in caractere sacerdotali.Et ideo oīb⁹ ꝛ solis sacerdotib⁹ noue legis date sunt.Sco. tamen.in.iii.di.xix.q.vnica tenet contrarium.s.q̄ nō sit vna in radice cum potestate conficiendi.de quo vide.j. Ordo.i §.vii.ꝛ xvi.

2 ¶ Quomodo dicit sacerdos aperire ꝛ ligare.ꝛ.Ric.vbi.ē.q.vi.q̄ triplicit̄er.¶ Primo iudicādo.s.cū examinata hominis conscīēcia indicat ei ce sum clausum vl apertū.¶ Sēdo aperit relaxando aliquā partē pene peccato debitī.ꝛ claudit:penitentem aliqua pena sensus ligando:quā explere eum oportet vel hic vel in purgatorio antēq̄ ingrediatur celum. ¶ Tertio claudit ꝛ aperit excōmunicādo:ꝛ absolūcādo:sed hec respiciūt forū contentiosū potius q̄ penitentie. ¶ Eādo quarto de nō cōtrito contritum faciendo ex vi absolutionis.vt.j.consilio.ii.§.i.

¶ Utrū⁹ quilibet sacerdos possit vsū clauium exercere.ꝛ.Ri.in.iii.di.xix. ar.i.q.ii.q̄ actuo nō tñ requirit potentiam a qua fit:s subiectū⁹ debitū⁹ in quo recipiat.¶ Materia autem debita sunt persone super quas habens claues hab⁹ iurisdictionē.Et ideo nō oīs sacerdos habet insidītione⁹ sup quēlibet nisi fm ordinationē vicarij christi.Et propterea nō omnis sacerdos potest exercere vsum clauiū:sed solus fm eum modū quem ecclesia statuit. Ob hoc quidam putātur vsu pōtis sicut excōicati ꝛ herenci.Quidā mā sicut illi qui nō habent populum. 3

¶ Utrum liceat sacerdoti vti claub⁹ pro sua voluntate.ꝛ.Ri.in.iii.di.xviii. ar.i.q.iii.q̄ nō:quia sicut minister ꝛ instrumentū nō habet efficatiā in agēdo nisi fm q̄ mouet a principali agēte.sic sacerdos cuꝝ operet p istas claues instrumentaliter: si vtit istis clauibus fm ꝓpriū arbitriū dimittēs rectitudinē⁹ motionis diuine peccat. 4

¶ Utr⁹ sacerdos per potestatē clauiū dimittat culpam peccati.ꝛ.Ri.vbi.ē. ar.ii.q.i.q̄ ¶uis non possit absoluendo remittere culpaꝝ effectiue:quia sic ē soli⁹ dei.vt dicit magister in littera: tamen ministerialiter ꝛ instrumentaliter illi.q̄ p attritionē remouit obstaculū gr̄e spiritussancti dispositiue remittit maculā peccati inquantū suo ministerio assistit virtus diuina que peccatum remittit.hec ille. 5

¶ Utr⁹ sacerdos p potestatē clauiū 6 possit remittere penaꝝ peccati.ꝛ.Ri. vbi.ē.q.ii.q̄ sic a'iquā partē pene tē porālis peccato debue.non tñ illud quam sibi tempus:sed eā illius que in purgatorio est implenda:ꝛ plus vel minus fm q̄ penitēs est bñ dispositus ꝛ de hoc habes.j.indulgēcia §.v.

7 ¶ Quido date sunt claues bto Petro.ix.q̄ ecclia fuit sibi data.xxii.q. i.quodcūq̄.ꝛ de pe.di.i.quecūq̄ penitet. Et ligant oīa super terraꝝ si nō erāt ti.q.iii.cepisti.ꝛ.d.c.quem penitet.

8 ¶ Claues horreoꝝ q̄ ōdit:videt̄ dixisse oīa q̄ in cis sunt. de si.instru.c.ij. fm ino.ꝛ eis dat̄ videt̄ data possessio omnium que sub illis sūt.extra de cōsue.c.ex literis in fi.

Lausula generalis sequens intelligitur fm species precedētes ex pressas de capel.mo. dilectus filius fm Inno.facit cle.non potest.de procura.in.c.sedeo de reseri.in.l.fi.§.cui oulcia.ff.de vi.tm.ꝛ oleo le.vide.ē.casus.§.iu.ꝛ.iij.

Lericus ḡmo ge dicatur.ꝛ.Pa.in ẽica.de vi.ꝛ ho.cle.q̄ largo sūpto vocabulo appellatione clericoꝝ veniunt omnes qui habent ordines in quacūq̄ dignitate sint aut ordine: etiam in prima tonsura.c.cuꝝ contingat de eta.ꝛ qual.ex quo sūt ad dei seruitiū electi.vnde oēs qui nō sunt laici dicūtur clerici.xii.q.i.duo sunt genera.facit.xxi.di.cleros.in pin.ō ꝑben. cum fm.ꝛ in ẽica predicta tūcto nigro.priuilegiū ergo tributum clericis concedit oibus etiaꝝ in dignitate: qa si cp̄s est:clericus est.ꝛ etiā religiosus qui etiā nōie clericoꝝ honorabilibus cōprehendit.liii.di.§.hac autem auctoritate.ꝛ qō no.in.c.ut.de sup.negli. pcla.li.vi.Sed in materia odiosa vl stricta significatione appellatiōe clericorum non cōprehendunt ep̄i nec alii ecclēs in dignitate:nec cui canonicis ecclesiaꝝ cathedraliū:nec canonicis seu religiosis.facit.c.q̄ periculosum.ō sen.ex.li.vi.ꝛ c.fidei seruoꝝ.ō heren. li.vi.c.statuū ō elec.li.vi.ꝛ glo.in cle. i.de sup.ne.pre.Rō quia in eis est q̄litas sup alios que non reperit in simplicib⁹ clicis.faciūt ad hoc dicta Jo. an in.d.c.statuus.qui mgt q̄ nōie ecclesiaꝝ parochialiū nō veniūt ecclie parochiales collegiate in mā stricta:quia habēt qualitatē collegii supra ea sum:sed in materia nō odiosa sic.facit similiter quod no.idē pa.in.c.i.de instītu.qui dicit q̄ in materi favorabili nōie ecclie venūt monasteria:sec⁹ in stricta mā.qō no.q: facit ad multa.

¶ Utrus appellatione monasteriorū ꝛ venit ecclesie seculares: vel appellatione monachoꝝ veniant clerici seculares.ꝛ.pa.i d.c.i de instītu.q̄ nō: sue materia sit larga sive stricta.xxi.q.⁹ i.placuit facit qō no.Baro.in.l.i.ff.ad munici.qui dicit q̄ nōie ciuiū veniūt contadini.l.q ꝛ vico.ff.ad muni.ꝛ nō ecōtrario.facit.c.rodulfus.ꝛ.c.significante ꝛ quod ibi no.de rescrip.

¶ Utrū appellatiōe populi veniāt clerici.ꝛ.pa.in.c.i.ō vi.ꝛ ho.cle.q̄ i materia odiosa non:nec a cōtrario. facit c.si sententia.de sentē.excō.li.vi.cum glo.Et sic limitat ter.Inno.de in.na. gen.ꝛ ci.in §.plebiscitū.q dicit q̄ appellatione populi venerūt ciues significantur cōnumeratie etiam patricius ꝛ senatoribus.et intelligatur de his q sunt eiusdem ꝓfessionis.secus i alijs vt probat dict⁹ ter.i.c.si sententia cuꝝ sua gl.In materia aūt priuilegiorum pōt dici q̄ comprehēdant.facit.c.dilecti cum sua materia.de so.comp.q̄ no.Barto.in.d.l.i.ꝛ quod notat in.d.

ē.rodulfus.ꝛ qđ no.Jo.an.in.c.Joānes de cle.cōiu.qui dicit q̄ ſtatuit ex cōmunicare certo casu laicos nō cōprehendit clericos etiam cōiugatos Et hoc ſequitur Pa.in.c.i.de prebend. preſtata intellige ſm q̄ dico.ſ.lxx.§.vi.

3 ¶ Utrum diſpenſatio cuꝫ illegitimo poſſit effici clericus debeat intelligi vt poſſit promoueri ad minores ſolū glo.in.c.litteras.ō ſi.poſſ.tenet q̄ ſic cum ſit materia odioſa ꝛ Pa.in.c.ſi quiſq̄ de coha.cle.ꝛ mu.dicit q̄ per miſſio in genere mediocritatē reſpicit.l.vl.C.eo.ō le.§.i.ꝛ.ff.ō le.i.Llegato generaliter cum aliis cōcor.i glo. d.c.litteras. Ex quo concluditur cū p dictis q̄ ſolū ad minores poterit promoueri: quia ordines minores ſunt medij inter primā tōſuraꝫ ꝛ ſacros ordines. Item dicūt Ber.Oſt.ꝛ Jo. q̄ diſpenſat cū aliquo vt ad beneficia eccleſiaſtica pmoueat q̄ ſoluꝫ intelligit de bñficijs q̄ non ſunt prelationes aut dignitates.predicta tñ limita ſm q̄ dicāt.diſpenſatio.§.ix.

Clericus ii. Quid ōbet habere.ſ.mlta ꝛ ſunt vntes.vt.xl.di.per totū.ꝛ quecunq; alia que q̄libet bonus chriſtianus debet habere: ſed ſpiſſiter aliqua que ipſi debēt habere inferamus: que q̄dem ſunt nouē in ſūma.

1 ¶ Primo ꝺꝫ eſſe lſatus.pꝫ hoc.xxxvii.di.xxxvi.ꝛ.xxxviii. per totum. ꝛ xvi.q.i.ſic vive.

2 ¶ Utrum oino illiteratus ſit ordinandus.ſ.ino.in.c.cū in cōctis.de electi. q̄ nō pat tñ ſcītes ſi ſpes eſt q̄ poſſint p̄ficere pmoueri poſſunt: alīs nō niſi ſint monachi q̄ magis ſdigēt contemplatione q̄ſ ſcīētia ꝛ facit qđ legit xvi.q.i.legi.vbi dicit Jo.ſufficit monacho ſi ſit bon⁹:ls ſit illiteratus.

3 ¶ Sꝫ que ſcīētia ē neceſſaria.ſ.Jno.vbi.ſ.q̄ eſt requirēda pꝫ dignitatem locū ꝛ ordinꝫ ad qđ aſſumit vt in.c.eccleſia veſtra.de electi. Si enim aſſumitur ad epiſcopatū: debet habere ſcientiam noui ꝛ veteris teſtamenti cum ſit iudex animarū ꝛ iurīs: cū ius dicere debeat.ii.q.i.de plona. Poreſortero autēꝫ ſufficit q̄ ſciat canones cōmunes penitentiales ꝛc.de quibus xxxviii.di.que ipſis. Cantor debet ſcire cantum: ꝛ ſic de oīnib⁹ ordinibus quod ſatis colligitur ex his que eis dātur in ordinem.xxiii.di.per totuꝫ.ꝛ ex poteſtate officio quod habent exercere. De ſententia vero confeſſorum vide.ſ.confeſſio.iiii.§.iii.

4 ¶ Utrum peccet qui ſuſcipit aliquam dignitatem vel aliud officiuꝫ ad qđ ñ habet ſufficientem ſcientiā.ſ. Jnno. vbi.ſ.q̄ ſic.xxxviii.diſti.omnes.xxiii. q.ii.ſi quis abbas de eta. ꝛ quali.c.fi. Sed aduerte q̄ eſt quedam ſcientia eminēs que ſubtiles queſtiōes diffinire nouit: ꝛ in promptu reſponſiones habet ¶ Mediocris ſcīētia eſt que ſcit aliquo modo examinare negocia q̄ſ uis ad omnia neſciat reſpondere.ꝛ in libris veritatem eorum que ſcire ōbꝫ ſcit querere: vel ſaltem circa ea dubitare ꝛ conſulere peritiores: etiam ſi in promptu omnia non habet ſufficiens tamen ſcīētia eſt que ſufficit ad faciendum que ſibi iminent ex officio quod habet: hanc qui non habet credo q̄ peccet mortaliter acceptando officiū arg.d.c.fi. Et ſimiliter qui ei ſcienter dat tale officium niſi ex cauſa diſpenſaretur.quia imperfectum ſcīētie ſupplet perfectio caritatis.de renun.c.nil ſi cum p̄idem.§.p defectu.

Clericus iii. debet eſſe hoſpitalis.xxiii.di.per totum non cupidus ſeu auarus.xlvii.di.per totum.

1 ¶ Utrū clericꝰ p̄bendatꝰ teneatur facere qnatuor partes de reditibus eccleſie ꝛ oblationib⁹ fideliū.ſ.epō pauperib⁹:ipſi ſacerdoti ꝛ clicis ꝛ fabrice ſicut volunt ſnc̄ iura.vt in.c.ſtatuo.ſ.ꝛ.c.cognouimus.ꝛ.c.ſe.xii.q.i.§. ꝓ q̄colligo ex pa.in.c.i.de cc. edi..q̄ quo ad quartā epi.ꝛ quartā fabrice ſtā dū ē ꝓſuetudinem.q̄ quidē valet i pſatis iurib⁹ derogare: niſi q̄ fabrica remaneret derelicta: quia nūc eſſet irrationabilis ꝛ nō valeret:ꝛ ſic teneretur dare quartā.ar.d.c.cognouimus.ꝛ i.d.c.i. Et hoc intellige q̄ñ redditus ſuperſūt detractis neceſſarijs. Quo aūt ad q̄rtaꝫ debitā pauperibus nō valet aliq̄ conſuetudo in cōtrariuꝫ q̄n teneatur. Ego plus dico q̄ nō ſolū quartaꝫ partē ſed ꝛ oīa q̄ ſuperſūt eorum neceſſitatibus teneſ pauperib⁹ errogare ſi habūt a nō egeat reparatiōe.vl niſi velit,cōuertere talia ad ampliādū cultū dei in tali eccleſia. Nulla extrema neceſſitate in aliquo occurente. Nam in iſtis duob⁹ caſib⁹ licite deſiſtit ab erogatione in pauperes alīs nō ſine mortali peccato.ar.eoꝝ q̄ no.in.c.dudum el.ii.de elec.ꝛ in.c.cū ſecundū.de.prēben.facit.c.clericuſ.q ꝛ.c.duo. ꝛ.c.vl. xii.q i.ꝛ.x.q.ii.epō. Maꝫ eis ꝺꝫ.xii.q.ii.auꝫ habet eccleſia ꝛc.Tho.i quoſ. ꝛ ſcō a ſcōe.q.clxxv.dicit q̄ ſi iſta bona ſunt diſtincta ꝛ aliquid ſibi retinet qđ ꝺꝫ fabrice vel pauperib⁹ vel miniſtris peccat mortaliter: ꝛ teneſ ad reſtitutionē.ſi vero nō ſūt diſtincta eius fidei cōmittit .ꝛ ſi in modico deficiat qđ non obuiet bone fidei erit venialē peccatū .Jn notabili ꝓo exceſſu erit peccatū mortale.

2 ¶ Utrū ḡñſ bona patrimōialia licite poſſit eccleſiaſticū beneficiū ſuſcipere ſ. ſm. R.i quoſ.iii.q.xx.q̄ ſi bōa patrimonialia ſufficiūt ad neceſſitatēꝫ nature ſolūꝫ pōt eccleſiaſticū bñficiū recipere in tantū inquantū exigit neceſſitas ſtatus ꝛ pſone Si ꝺo uſi hꝫ patrimonio quātum regit neceſſitas ſtatus nature ꝛ pſone intātū q̄ multa ēt poſſet pauperib⁹ errogaſ ſi vltra hoc accipit eccleſiaſticū beneficiū ñ intendens eccleſie deſeruire ſed vt amicos poſſit ditare ꝛ magis honorari ꝛ deliciari viuēſ peccat mortaliter. facit.c. clericos.i.q.ii.ꝛ.c.ſe.Jno in d.c.clericos.i.q.ii.ꝛ.c.ſe.Jno in d.c.clericos dicit. Jo.q̄ cūꝫ ſeruiēdo eccleſie ſumat.ꝛ ex cupiditate ſuū pſimoniuꝫ reſeruat q̄ mortaliter peccat facit ter in.c.Mñi in fi.xvi.q.i. p illa opi.alīs ſeruiendo.eccleſie: ls vi uere de eccleſia ꝛ ꝓſeruare pſimoniū ſuis heredib⁹ ꝺꝫ ino.in.c.epī de pbē. Si ꝺo recipit vt bñ. diſpenſet ſic non peccat ſm Ri.vbi.ſ.dūmō ſit idoneꝰ

3 ¶ Utrū platus poſſit ſatisfacere p debito perſonali de fructib⁹ eccleſie.ſ. dño Jnno.in.c.olim nob de reſti. ſpo. q̄ ſic facit.c.pueniſ.de fideiuſ.Archi. in.c.ſtatutū.de reſcrip.li.ſ.tenet ſtū pa.in.d.c.oliꝫ limitat archi. dicere verū in debito ſcto p delicto vl p pſimonio ſuo.ꝛ ſic ſua.ꝛ ō hoc vide ultra immunitaa.§.ii.cū duob⁹.§.ſe.

4 ¶ Utrū clericuſ p bēdatus cōuertens redditus bñficij i vſus inhoneſtos teneatur reſtituere.ſ.pa.in.d.c.cū ſcōꝫ de pben.q̄ ſic eccleſie ſi habet de patrimonio vel alūde.xii.q.iij.c.i.ꝛ.ii. quia de altari ꝺꝫ viuere nō luxuriari. ꝛ accipitur luxuria p oi luxu.ſeu illicita cōcupiſcētia.xliii.di.in p̄n.ꝛ math. in cle.q̄ſi.de.vi.ꝛ bone.cle. dicit q̄ talis ſctat rem inuito dño.qr quicquid habent clerici ſūt bona pauperū. xii. q.ii.aurū.ꝛ.xv.q.i.c.ſi. Et quātum ſit eorā peccatū.mortale patet i.d.ꝛ.ſi illi xii.q.ii. Et ideo recipiēteſ eā tenentur ad reſtitutionē niſi in caſu ꝓceſſoris.

q.vi.si res. Et hoc verū quo ad forū placentie nec sufficit q̄ restituant defraudatos beneficij sui. ho.nisi quatenus habuerint sibi necessaria.

Clericus iiij. p̄s esse habitu honestus. xxxi.di.p totum. & in.c.clerici. ofi.xx. de vi.& ho.cle. vbi dicitur q̄ coronam & tonsuras habeāt cū grunce indumenta clausa deorsū deferant mensa brevitate vel longitudine nō nocenda p̄nis virilibus & rubeis non utatur non fabulariis coniuncta fremo scilis pectoralib⁹ deauratis aut alijs superfluitatez hūteo fibulas nec coronigeas aureum vel argenteum ornatū hūteo. nec annulos nisi quib⁹ cōpetit ex officio. Quod quidem capitulū q̄ non loquitur in omnibus p̄ceptis sm ino. ibidē l3 pe. dicat q̄ sic. tu tamē dic melius f3 Pa. ibidē q̄ aliqua sunt de p̄cepto aliqua non propterea inferam dubia ad ea que ō necessitate hūt scienda.

1 ¶ Utrū clericus teneatur deferre tonsuram. ff. q̄ si est in minoribus & non habet beneficiū nō tenet. ar.c. Joannes de cle. conti. & in.c. vnico eo. titu. li.vi. & glo. in.c.fi. ho. di. Si vo est i sacris vel beneficiatus tenet de p̄cepto facit. d.c. ioānes & quod ibi no. & in.c. vnico de biga. ib. vi. Et limita dictum Pa. i. c. si quis de vi. & ho. cle. vbi dicit indistincte q̄ peccat mortal⁹.

2 ¶ Qualis habitus prohibetur clericis & ter. in cle. q̄si de vi. & ho. cle. q̄ vestis recegata vel partita. i. diuersi coloris cpitogij seu tobardū fodratum vel q̄ ad oram. & ita breue q̄ vestis inferior videatur notabiliter. reputogium seu tobardū est vestis superior & talia portantes quicūq; sint clerici etiam habētes prim⁹ i tonsurā solū peccāt mortaliter. si tales in minoribus p̄situm hūt beneficiū aut si nō habēt p̄fatas vestes portant cū tonsura clericali alias et q̄ peccēt mortal⁹ p̄bat Stephan⁹ pp. vbi sanctum⁹. allegat. xvij. dist. §.i. & i.q.vii. si quis omnem. & hoc verū nisi causa rōnabilis: subsit. vt i.d. c. & qū publice. Secus si in domo. Et dicatur publice portare dum multitudo hoc p3 sicut dicit publicus aleator: vel viurarius vel maledicus. ō excei. p̄cla inter de male. c.ii. & ō etcc. exceptiones. xxxiij. di. vidua. In domo vo vt fieri secrete: q̄ dom⁹ reni secretā importat nō publicā. vi.q.i. c. mento. & nō solum peccat mortaliter verū etiā si est beneficiatus est suspensus per sex menses a perceptione fructuū beneficiorū suoz. Si nō è bñficiatus: & est in sacris circa sacerdotū peridē tps est inhabilis ad beneficiū obtinēdū. Idem de alijs clericis talez vestē & tonsuram simul publice deferentibus. Sacerdotes vō vel religiosi ac habentes dignitatē p̄sonatū seu beneficiū cui cura aiaz imineat q̄ ānū sunt suspensi a perceptione fructuum suorū bñficioz si habēt beneficia. si nō habēt per idē tps sunt inhabiles ad obtinendū beneficiū. Et istis. s. sacerdotibus vel religiosis: aut dignitatem seu beneficiū cum cura habentibus prohibet nō solū predicta vestis sed etiā insula: seu pileū lineū in capite publice portaf. Sub eisdez penis & p̄cepto p̄cipit q̄ hūtes administrationē infra mensez predictū cpi rogium dent pauperibus: Religiosi vō q nō habēt administrationez infra mensem solo superfluis assignēt in pios vsus conuertendū. Et l3 insula sit, vestis pōpola ad collū plorata circū quaq; tamē hic accipit p birreto quod ponitur sub capucio ad cutandū sudores f3 Bath. in.d.cle. l3 tū portare de uestre vel alterius sb capucio. f3 sē. & lau. quio ex rationabili causa: sic3 facit.c. penul. eo. ti.

3 ¶ Quid si cpitogij seu tobardum sit breve solū: l3 nō fodratū an sit locus pene p̄fate. Bath. tenet q̄ sic. Zen. q̄ nō. Ego dico q̄ quo ad penam ti cit verum Zen. sed quo ad culpā ligatur per idē vitatē rōnis. ar. ff. de adul. l. si postulauerit. §. rō facit. xxxi. di. c. nō licēat el secūdo. vbi vult canō q̄ vestē talarē habēāt clerici. & clarius. xxi.q. iij.c. nullus: cū tribus capitis sc.

4 ¶ Utrū clicus vīce viridib⁹ aut rubeis vestib⁹ peccet mortal⁹. ff. f3 ino. i.d.c. clici officia. q̄ non. cū male faciat quia in.c. clerici. xxxi. di. dicit. q̄ vestimēta & calciamēta que religionez non decent: eis nō licēt. Sed Pa. ibidem tenet q̄ peccet mortal⁹ per.d.cle. q̄s que sub p̄cepto ampliat ctia3 ad calligas p̄cipiēs ne caligis scaehatis: viridibus aut rubeis vtantur publice. Lar. vō in.d.c. q̄i. tenet q̄ caliga rubea vel viridis nō prohibetur nisi sit scachata. Et q̄ nō valet argumentuz3 quia omnes vestes licēt clericis cuiuscūq; colozis: nisi sint expresse prohibite. Sed cōtra ipsum Lar. è expressus text. in.c. nullus. xxi.q. iiij. vbi vf solus vtatur vestibus que concesse sunt clericis: ergo nisi sint concesse intelligūtur prohibite. patet etiā in.c. epi. & duobus ca. se. ca cā. & q. Et ideo tene q̄ est mortale. ar. victoz. c. xxi.q. iiij. Idē dic de quacūq; veste irreligiosa respectu sozmie. purpurea vel cindata veste nō è eis prohibitū ex fm gl. i. §. 4. xxi.q. iij. nec etia⁹ preciosa dūmodo sit fm consuetudinem coz inter quos vnūt ne vilescant. ar. c. epi. lxx. di.

5 ¶ Utrū clericus nutricē comāns vel barbaz peccet mortaliter. ff. q̄ sic. quia pōt excoicari. c. si qs de vi. & ho. cler. xxii. di. c. si qs. Et hoc qū facit sine rationabili causa: tēm glo. in.d.c. si quis ex rationabili causa: sic3 facit.c. penul. eo. ti.

Clericus debet esse cultus tem. vt in.c. vt clericoz de vi. & ho. cle. & nō solū verecūdus cum apparēre. ppterea non debet cohabitare cū mulierib⁹ ō cohabitatione. & nul. per ia.

¶ Utrū clericus inmundis⁹ possit cō trahere sine peccato mortali. ff. q̄ sic si nō habet beneficiū. Si vō h3 peccat mortaliter retinēdo beneficiū. Faciunt ad hec que notant i gl. c. fi. ho. di. & quod no. in.c. nec. de apostata. & i.c. ioānes. de cle. pu. q̄ cum beneficiuz3 pdat ipso iure possēs. xxii. vt tenet gl. & hoc in.c. i. de cle. pu. & etiā si antecessor agnoscat intrare monasterium nō ppter hoc recuperaret nisi ei de nouo concederet. quia ius semel extinctū non reuiuiscit: l3 cesset cā extinctionis. vii.q. i. cū periculosum. de cōse. di. iij. queritis. & cōiter tenēt doc. hūs etiā si matrimoniū nō tenuit: puta q̄ erat consanguinea vel affinis primi: nihilominus ipso facto fm Pa. i.d. c. i. quāuis alij teneant contra. Ideo retinendo beneficium iniquē facit et cum peccato mortali cum nullo iure ipsum habeat. sed sit intrusus.

¶ Utrum clericus peccet mortaliter cohabitando cum mulieribus. ff. q̄ sic si habitat cum quacunq;. de qua possit esse rationabilis suspitio enim si sit cōsanguinea siue affinis. facit.c. i. de cohabi. cleri. & mul. c. c. interdixit. xxxi. distin. Balsomagis peccat mortaliter si tales masculos vnica de quibus rationabiliter possit suspicari argumentum a minori: Cum ibi de quibus nulla potest esse suspitio licite cohabitat: siue cōsanguinee sint siue non. De concubinario. vide. i. Concubinatus. §. ii.

3 ¶ Sed que sunt de ghna fustpcio nō
oritur .s. matrimonia t amita .s. sororis
pris t matertera .l. ioseph in fi. .xxxi.
di. t iuxta dicit .xxxi. di. cū alijs, q; sed
nulle ei ghnatiōis allegāt sicut cognatio cuius
libet suspecti .c. a nobis. de coha. cler.
t mu. t .c. ex in cuiusmodi. de p̄sum. et
idē dic ō filia t hmōi. Sed ō multi
tudine q. et in .c. femine .xxxv. di. t i
d .c. sicut ait in fi. Et idē dico cū alijs
gb⁹ aīa ordinationē sine suspitōe pote
rat cohabitare: et vxorio fratr̄ t ō fa
milia t hmōi. vt i .c. cui⁹ alijs. .lxxi. di.

4 ¶ Utrum accessus ad domos quarū
cūq; mulierū suspectar sit clericis p
hibitus .s. q; sic. sicut t cohabitatio.
lxxi. di. clericus cū duobus .c. seq.

5 ¶ Utrum frequentatio monasteriorū
monialiū clericis p̄hibeat .s. q; sic.
nisi ex manifesta t rōnabili cā. vt in .c.
monasteria. de vi. t ho. cle. Et vt dicit
glo. frequentare ē vltra vnam vicē ire
ter. q. ii. ita nos.

Clericus .vi. ds laudeo ōbus exoluere .xci. di. clericꝰ vicui
t .c. fi. t .xcj. di. c. fi. Quō aūt teneat t
qñ: t q ad officiū vicendā. vid. j. hora canonica per totum.

Clericus .vij. debet i suis beneficiis residenciā debitā exhibere. c. q; nōnulli. de cle. nō resi.

1 ¶ Utrum clericus possit deservire p
alīd i suo beneficio potēs ipe p se servire .s. pa. in d. c. q; nōnulli. q; nō de
iure. ter. est in l. nullus qui necru. C. de
decu. sine beneficium sit simpler: sine
curaīa: sed de pluralitate sic in bñfi
cijs simplicib⁹. In beneficijs aūt curatis si valet p̄scriptio nisi esset rōnabilis: veputa q; bñficium tenue t hmōi: q; tunc valeret consuetudo.
facit .c. ij. de elec. li. vi. Ego aūt idem
teneo etiam in beneficio simplici q; si
consuetudo sit ex legitima t rōnabili causa non valet: quia esset damnosa
ecclie. Sibi nō valet dispēsatio nisi
fiat ex rōnabili cā: q; est dispensatio nō
dispensans. facit q̄ no. in .c. ex
tue de cle. nō resi. Et hoc ꝓpter multa mala que ecclesiis venīt: t pauperibus q̄ ex nō residentia: quia tales
ōservientes cū vie possint viuere: que
rit que sua sunt nō ch̄risti: t tales principales comedunt que vel in reparationem ecclesie vel pauperib⁹ dare ō
berent. Et ideo dic sm ter. c. quia nō
nulli. de cle. non re. q; debet residere
in ꝓpria persona t curas illius per se
exercere sm ordinē suum intelligē. vt
extra de fi. pref. c. ꝓposuit. Ubi. tamē
tenet q; in cōscientia si ꝓuideat suis impensis q; ecclesia decenter t populus
bñ regit: tipse honeste viuit t bonum
exemplū inbditis ꝓbet: talis nō per se
exerceat officiū t videt quō ꝓsum officiant q; exercuāt a pcō. Sed ego nō
credo nisi qñ ꝓ necessaria ei vel vtili fiat absō. l. de pollicitationib⁹. ff. de
pol. t. l. si absentē. ff. de lega.

¶ In quib⁹ casibus absens habetur pro residente .s. q; in tribus. ¶ Primus si est in seruitio pape de cle. non
re. c. cum dilectus. ¶ Secundus si est
in seruitio episcopi sui de cle. non re.
ad audientiā. t. c. de cetero. Sed hec
nō credo vera, in his qui cum papa t
ep̄o morant: nō ꝓpter eorum seruitia
exhibenda: sed propter ambitionem
vt obtineant beneficia. ¶ Tertius ꝓpter causam licui sm modū. de quo i
se. ℌ. dicitur. In istis casibus absēs habetur pro presente in omnibus: nisi q̄
ad quotidianas distributiones que nō
solent talibus dari.

3 ¶ Utrum aliquando possit se absentare a beneficio clericus .s. q; nō: ni-
si duo concurrant simul videlicet cā
honesta t rōnabilis t licita sit plati
vt in .c. relatū de cle. nō re. Dicu tamē
ino. in .c. ex tue. e. ti. q; posset ex pluralitate idoci. vt sine licētia ex cā rationabili se absentet. Pa. ait in d. c. relatum. dicit q; si necessitas occurreret
que non pateret dilationem vt posset
adire prelatū ꝓ licētia: tunc sine licentia posset. l. i. in princi. ff. de exercet. ac.
t. l. tutor q; reperitur. in prin. ff. ō ad
mini. tu. Quod vidit sm Jo. an. in. d.
c. relatū. limito quando in breui est re
uersus. ar. l. iii. ff. de vinor.

4 ¶ Utrū clericus teneat restituere fructus q̄s in absentia percepit ex beneficio suo .s. q; si subest legitima causa
non tenet: sed si legitima cā non subest credo q; teneat restituere: q; fructus beneficioꝝ vant in stipendiū vt
dixi. ℌ. in ℌ. i. Sz aduerte q; qñ clericus
tenetur restituere in quocūq; casu intelligitur si habet alia bona que non
sint de ecclesia. Si vo nihil habet ni
si de ecclesia. tunc credo nō teneatur
Nam cum sint de ecclesia restituere
non habet. Et credo etiam q; nō debet
ar sibi subtrahere necessaria vite ne
recipiat ab ecclesia ꝓ facienda. l. ii. re
stitutō. ar. cod. q; no. in .c. cum super
de causa pos. t ꝓpric. vbi notat Jo. ō
signa. q; nudus etiam possessor eccle
siastici beneficii non tenet de cōsumptis sicut alij nudi possessores. Quod
limitat Pa. ibidē quādo consumpsit
bono modo sicut debet facere alius clericus. Peccat tamen mortaliter recipiendo tales fructus tantōs ex beneficio suo. vt patet in .c. quia nōnulli. de
cle. non re. Secus si reciperet tantōs
alius pauper et necessitate: quia non
credo peccaret mortali: neq; venialiter in recipiendo: sed bene non residendo sm quod tenet: vel in tenendo beneficium iniuste.

5 ¶ Utrū recipiens ecclesiā parochialem nō intendens promoueri ultra annum ad sacerdotiū: sed vt habeat fructus vnius anni: teneat ad restitutionem. q; si nisi mutata voluntate ꝓmoueri fuerit. vi. c. cōmissa. vbi de cle. li. vi. Et si nō restituet tenet ille q; seruiuit tali eam dedit vt ibidē. Et peccaucium nō tali ille vendo indigno
ille acceptando indigne. arg. eorū q̄
notant in .c. nihil. de elec. vacabit tamen dicta ecclesia par octiale si non
est collegiata ꝓpio iure statim post annum si promotus in sacerdotē nō fuerit. c. licet de elec. li. vi. Et incipit ānus
a pacifica possessione: vel qñ per eū stetit quin haberet intellige nisi legitimo
impedimento sit impeditus ordinari⁹
nec poterit ea vice iterato ei conferri
d. c. cōmissa. Non vacat tamen dicta
ecclesia statim quando venit ad talem
conditionē. q; amplius illo anno ꝓ
moueri nō pōt: sed solū elapso anno
vt in d. c. cōmissa. Sibi non vacat ecclesia curata collegialis: li nō ꝓmoueatur infra ānū. c. statuū. de elec. li. vi.
Sed pōt ꝓuari vt idē. pēnū ep̄o insti
tum studio dispēsare q; non teneatur
infra annū ꝓmoueri nisi ad subdiaconatum ad quē si nō fuerit ꝓmot⁹ ꝑdit
vnis ecclesiis. Sid sacerdotiū vo elap⁹ ad
pēnū. ita q; elapso septēnio infra annū officiat sacerdos. Illoqn incurrit
victā pēnā. c. cū ex eo. ō elec. li. vi. interim possideatur ecclesie ō vicario.

6 ¶ Utrū clericus q; recipit beneficiū
nō vt ibi seruiat. li tenet habere post
sit pinguius peccet .s. pa. in .c. relatū.
ō cle. nō resi. q; sic: quia nō iuste ē ꝓ
motus habens talem animū: non tamen tenet resignare: sed sufficit penitere de iniqua voluntate.

7 ¶ Utrum clericus infirmus teneat

beat habere fructus prebēde vl' distributiones quotidianas.ff.pa.in.c. ad audiēdū eo.doc.dicūt t hū q' si infirmitas est que impediat eū residere vel interesse diuinis: sic sine vsurio debet habere. Si vero infirmitas non prestat causam nō residendi vel abiēdi diuinis. puta q' alīs non interesset vel nō resideret non debet habere: q' ea sine superuenīēte receptū interp'tationē fm statum precedentē. vt in.c. maiores quasi in fi. de bap.

8 ¶ Utrum clerici qui personaliter ñ interfuit officiis possint percipere distributiones quotidianas.ff. q' non exceptis illis q' infirmitas seu iusta t rationabilis corporis necessitas. aut euidēs ecclesie vtilitas interesse non permittit. t si receptū tenēt ad restitutionē. vt in.c. vnico de cle. non resi. li. vi. nec valet p̄scriptio aut statutum in cōtrarium: nec remissio aliorū canonicorū quando eis non accrescit alīs sic et ibi no.

9 ¶ Utrū ille qui nō residet possit priuari beneficio.ff. fm ino.in.c.ex tue. de cle. nō re. q' si est absens ex cā probabili t necessaria vel probabili tñ puta studioz vel cum epō t huiusmodi tale nō pōt puari nisi citetur p̄nio vti cumq; fuerit limitat tñ q' qui haberet cernū ipō ad redeūdū ex qualitate negocii vel alīs t nō veniret. ex tunc alteri licite daret: nec est necessaria citatio: nec expectatio ser mensiuz ō q bus in.d.c. ex tue. t. vii. q. i. p̄lemnz Alij dicūt q' regulē citatio ad domuz t expectatio ser mensiuz: t mihi magis placet. Nō enī ō huic ei obesse q' bonā intūi habuit absentie. Tenetur tñ talis semp nonlicaf ecclie vbi morat cū ea cā rōnabili posse semper reuocari p̄ necessitate ecclie: qō si nō fecerit latirare p̄ tunc. Si vō absens est nō ea cā legitima: si hoc est certuz potest puari: alīs ō debet citari: t post sex menses vacari alteri t no. q' habēs officium in ecclia semp ō debet apparere: nec ad eum est minēda citatio post expectationē ser mensiū. q' edictū emisit fm ino. ibidē. Et ideo poterit eius beneficium alteri assignari.

¶ Utrū clericus possit peregrinari. ff. t o ino.in.d.c.vnico.de peregri. q' nō sine auctoritate superioris. de p̄se.di.v. nō oportet nec etiam epūs. de voto.c. magne. Et cā tñ p̄sequēde appellationis sine p̄ cuiuslibet oppressione pōt ire ad papā vel ad aliū superiorez inuito epō vl' plato suo. ii. q. vi. ois oppressus. t tribus. c. se. Idē no. glo. in. c. vt' ō debitus de ap. Credo tamē q' semp debet ad minus de honestate petere licentiaz ar. c. licet ō regul. Sine necessaria ēt cā: sed p aliq̄ vtilitate tñ non licet ad papam accedere sine auctoritate sui p̄lati vel papē. in aūt. de epi. t cle. ff. interdicimus: nec ō debet admitti in alienā diocesi ad celebrandū nisi habeat licentiā sui epi. vt no. Pa. in. c. fraternitati de cle. nō resi.

Clericus

vii. debet cē sine crimine. xxv. di. p totum. Et crimē hic accipio p omni peccato mortali: ls stricte accipiat pro peccato qō accusatione t depositione est dignum ff. nō aūt in fi. xxv. di.

¶ Utrum clericus semp precet mortaliter exercēda sua officia in mortali. ff. fm Tho. in iii. di. xxxiii. q' sic quā doctūs talis exhibet se i aliquo vt ministet ecclie: t totiens quotiēs huiusmodi actum exerceret. Unde q̄ tangit res sacras quasi suo vicio officio mortaliter peccat facit. c. fi. de tempo. ord. facit. c. quotidie ō p̄se. di. ii. t. c. ō homine. de cele. miss. Secus si exequere

1

mur in aliquo casu: in quo etiam laicis exequi liceret: sicut baptizare in articulo necessitatis: fm quod dicit. ff. baptismus. v. ff. xi. vel si colligeret corpus xp̄i proiectū in terra.

2 ¶ Utrum sit abstinendū a clericis in crimine iacentib⁹ quo ad diuina t receptionē sacramentoz. ff. fm pa. in. c. vestra. de coha. cle. t mu. distinguendum: aut sunt p̄scise a canone vel a iudice. Si a canone. tē subdistinguo: aut factū est occultū. Et sic sētiūt doc. hic q' a sacramētis necessarijs non sit abstinendū: sed volūtarijs sic. Ego credo etiaz a necessarijs debet abstinere q̄ñ ab alio posset habere: nisi q̄ ipse paratus est dare: quia quando ipse nō est paratus dare: si ab alio possiz habere: nō debeo eum inducere ad ministrādū sacra etiā necessaria. Si vō paratus est ministrare possum ēt volūtaria ab eo recipe sicut dicimus de vsurario. j. vsura. ij. §. ij. t sic intellige c. si tñ. t. c. placuit. vi. q. ii. cum ibi no tanē. Aut facti est notorii. t sic nullo mō licet recipere aliq̄ sacra a talibus excepto baptismo. de quo dic vt. ō. baptism⁹. v. §. i. t. xii. aut sunt p̄scise a iudice. Et sic nullo mō licet recipere sacramenta ab eis vel audire diuina: q' nullo mō pūt dici tollerati: ex quo p fniam sunt condēnati. vt in. d. c. vestra. t ix. q. i. c. i. t ii. t no. ino. i. c. quaeliter t q̄ñ el. ij. de accu. Si vō p̄scisio ñ sit facta nec ab hoc nec a canone. tenent doc. in. d. c. vestra q' ii peccō si non abstineo a sacramētis etiam volūtarijs: quia non sunt suspensi quo ad nos. c. fi. ō coha cle. t mu. Ego verū credo q̄ñ parati sunt dare alīs non nisi in sacramēto necessarijs. vt dixi: q' cū peccēt mortaliter sacramēta administrando. c. fi. de tempo. or. nō debeo eos inducere sine necessitate. In necessarijs autem sacramētis q̄ñdo ab alio non possū ea habere licet: q' ego facio ad quod teneo: ls ille non. t ō sibi imputat. facit glo. in. c. non est. de spon. Nec ob. glo. in. §. verum. xxxi. di. quia loquitur quando possum habere aliū. Non tamen debet esse ita quis nimis scrupulosus: q' potest p̄sumere q' saltem habeat attritionē quādo ea administrat. Hodie tamen contra iura p̄dicta quo ad p̄ciosos a canone vel a iudice ē facta dispēsatio per concilium Cōstantiense confirmata p Basiliense. de quo infra excōicato. viij. §. iii. Et ideo eam serua.

¶ Uxo dicat tollerat⁹ ab ecclia. ff. 3
Pa. vbi. ff. q' ille q' nō fuit p̄denatus nec p̄scis⁹. nec hz opis euidētiam.

¶ Utrū oē peccatū notoriū inducat 4
peisionē seu suspēsionem a canone ne exerceat officiū suū. ff. fm. d. Tho. in d. c. vna sic. Nec ob. d. c. qō loquitur solūz de fornicatione ex quo Pa. ibidem est ī dictum d. Tho. sed ego teneo verissimum dictuz do. Tho. quia p̄stitutio penalis ēt q̄ ad penā extēdit ad casū similē ex identitate rōnis si ratio in ea p̄stitutione est expressa. et i. l. bis solis. C. de reuo. do. Ad hoc tex. optimus in. l. ii. in. §. quid si curatores. t. §. quid si decesserint. ff. ad tertul. t. l. palam in. §. senatus. ff. de ri. nup. Nec pōt dici q' sit interpretatio extensiua q' est pena intēsiua seu intellectiua. q' a lex nō est aliud q̄ ipsa rō legis. et p̄batur in. l. nō dubiū. C. de legi. Et qō lex penalis extendat si i ea ē eadem rō nālis vel ciuilis. tenet bal. post bar. t ē bonus tex. in. c. i. in. §. porro i ti. q' iuris p̄ma cā amit. bñ. Et cum. d. c. vestra q' rōnez notorietas peccati p̄scindat notoriū. ergo ille tenet in oi mortali peccato notorio. vide qō dicam. j. ler. §. vi. i pena. §. v.

1 ¶ Utrum clericus teneatur restituere fructus quos percipit de beneficio ex furto in peccato mortali & q̄ si pec-

cans in peccato mortali & q̄ si pec-
cans in peccato mortali & q̄ si pec-
cans in peccato mortali & q̄ si pec-

tuendū nō ita sicut ſ pugnāti. ſz aud
i q̄ gaudent. vt i.c. vnico. de cle. cōiu.
li. vi. Et ita ē ver⁹ intellect⁹ littere: licet
alii aliter intellexerit. Hec ybi. ex cle.
Dec vi. t ho. cle. limo ꝓhibent habere
ni itrare. exercit. dc. nō os intellige nisi
in itinere causa necessitatis. vt in. c. cle
rici. ca. dc.

§ Utz clerici possint exercē officia
a ꝓfano vilioa. vt aptare pelles t hu
iusmodi. &. q̄ nō p id ꝑpetrāt rōis fm
Pan. i. d. cle. i. Rō q̄ ista⁹ cleri
calis debonestāt. ar. l. athletas. §. ait
prior. ff. de his q̄ no. infa. nō tñ incur
rēt penā statuti cōtra exercētes officiū
tabernariorum. Credendum tamen
est eos peccare mortaliter si sint in sa
cris vt religiosi talia publice exercē
tes secus si occulte p artificio ad sus
tentationē vite.

9 Utrū clericus possit exercere officiū
tabellionatus. &. fm. ho. in. c. sicut. ne
cle. vel mo. q̄ clericus ꝓstitutus tabellio
a laico nō pōt si ē in sacris postq̄ ē si
bi interdictū etiā i cāis ecclesiasticis.
fm Inno. i. d. c. sicut. Et tñ si aliq̄s sibi
ierdicat facit instrumēti rō. ſz postq̄ ē
sibi interdictū nō. Si vō est ꝓstitut⁹ a
papa vel ab epo q̄ ad diocesis suā po
test i cāis ecclesiasticis cū ei no ꝑbeat
ꝓpter ordines sacros: aut bñficiū ec
clesiasticū officiū iterdici. ar. de deci.
c. tua. el. ii. t de iudi. decerninus. ꝑ ar
bi cōtingit. Si vō sūt in minoribus pñt
exercere cuiꝰ si sunt bñficiati. ar. d. c.
sicut a cōtrario sensu. ſz sit honestius
abstinere.

10 Utrū liceat clericis loculatoris of
ficium facere. &. q̄ nō publice t tales
sūt q̄ faciūt spectaculū ꝓpter corporis
facit. l. ii. §. fi. ff. de his q̄ no. infa. Et si
hoc facūt: p ānū ipo iur ꝑdūt oē ꝓui
legiū clericale. Dic no. q̄ archi. quez
q̄tur. De. in. c. vnico de vi. t ho. cle.
li. vi. dicit q̄ clericus in sacris t etiam
monachus ꝑdit ꝓuilegiū canonis si qs
laudente. xvii. q. iii. Et videtur verum
Quia Jo. mo. teneat contrarium t di
cat q̄ solū cadūt in minoribus ꝑdūt
Sed etiam ꝑdūt si minori ipe post tri
nā monitionē nō desistit. c. vnico. ꝑ vi.
t ho. cle. li. vi. in occulto tñ vel cā infir
mitat⁹ vel alteri⁹ honeste rei: cā ioci ali
q̄d facere nō reprobat fm glo. i. d. c.
vnico. t facit quod no. Jo. de cataristis
t his qui varijs vtuntur instrumentis.
lxxvi. di. don arc. in. glo.

Utz clericus possit esse ꝓcurator se
cularium ꝓsonarū. &. Pan. i. c. ii. ne cle.
vel mona. q̄ ꝓcurator generalis in cā
ecclesiastica bñ posset. t corā iudice ec
clesiastico. Sed in causis secularibus in
iudicio vel extra nō potest esse. posset
tamen esse i aliqua cā particulari.

Et sumarie dic. q̄ clericus nō potest 12
in placitis secularib⁹ discēptare: excepta
cāus de qb⁹. s. aduocat⁹. &. r. vi. t. vii.
Nec ꝓcurator nisi vt dixi. nec cōductor
rerū secularium nisi cā necessitatis
victus: qa tūc posſz ꝓducere vineā vel
domū vt aliq̄d vñ viueret lucraretur
nec canes vel aues seq. vt i. c. i. ne cle.
vel mo. nec ꝓcurationes villarū: aut iu
risdictiones seculares sb aliq⁹ ꝓncipi
bus t secularibus viris exercere vt in
sticiarius eorum fiat. vt in. c. sed nec
eo. ti. nec sētēnā sāguinis si est in sacris
dare nec sacerdos officiū vicecomitis:
aut ꝓpositi secularis habere. c. clicis
eo. ti. nec. sniaz sāguis dictare: aut iter
esse vbi vidicta sāguinis exerceat. nec
ꝓposit⁹ balistariorū. t hmōi viris san
guinū. nec vllā cirugie artez q̄ adustio
ne vel icisiōe indigeat. nec ipendere
benedictionē aq̄ feruēti. seu ferro can
dēti ad purgationē. vt. i. c. sentētiā. eo.
ti. Et oēs talia. vel aliq̄s horū exercē
tes. si tertio a suis ꝓlatis moniti nō de

stiterit ꝑdāt ꝓuilegium clicale. vt notat
voc. i. d. c. ſs nec. Jte ꝓbyteris decā
nis. archidiaconis plebanis. ꝓpositis
cātoribus t aliis clericis ꝓsonatū habē
tib⁹ ꝓcipitur sb excōmunicatiōis late
sentēcie pena. ne leges aut physicā au
diant. vt in. c. fi. eodez ti. De quo casu
dic. vt. ſ. Excōmunicatio. vii. casu. vii.

Clericus

r. debz eē nō vidica
tiu⁹. ſs patiēt. vñ ꝓcipit ei ne
arma portēt nisi ad defensionē. vñ clici
q̄ relicto habitu clericali arma portāt
si tertio moniti nō deponūt ꝑdāt pui
legiū clericale. de. ſ. excō. c. i audiētia
habitu clericali guerrā vel seditiones
mouet vel atrociter ōligt publice aut
i factū armorū se immiscet ipso facto si
ne monitione perdit priuilegium ca
nonis. si quis laudente. xvii. q. iii. vt i
c. perpendimus de sen. ex. de apostata.
in c. i. in prin. Priuilegium autez so
ri non amittit nisi post monitionē ſa
cit. c. si iudex de sen. ex. li. vi.

2 Utrum clericus miles effectus per
dat priuilegium clericorum. &. Inno.
in. c. i. de apostatis. q̄ si facit actū om
nino clericatui contrarium vt puta
exercet seua. vadit ad bellum statim
perdit. quia eligens contrariam viaz
excluditur ipso facto. a prima. xxii. q.
i. cum renunciatur. Si vō nō exercet
seua nec alium actum contrarium cle
ricatui. sed vivit honeste vt clericus
etiam si duxit vrorem virginem. t sic
non perdit. Pan. tamen dubitat in. c.
vt consultationi. de cler. coniuga. in co
mulie qui iurauit illa de quibus i gl.
l. pe. ff. ex qui. ca. ma. quia iste act⁹ vi
detur omnino contrarius clericatui
qui pugnare non debet etiam cum in
fidelibus. c. ex multa. ꝑ voto. Sed pri
mum ceptus.

3 Utrum clericus occidens vel mu
tilans quemlibet suum ꝑdat priuile
gium clericale. &. Pan. in. c. clerici. ar
ma. de vi. t ho. cle. q̄ nō.

4 Utrum pro defensione ꝓpriorum li
ceat eis sumere arma. &. Pan. vbi. li
ceat eis sumere arma. &. Pan. vbi. li.
q̄ si habet iurisdictionez in loco sic ls
pro defensione suorum mouere arma
non tamen ipse in propria persona. c.
nouit. de sen. ex. li. vi. Si vō iurisdi
ctionem nō habet aut sine clerico pro
cedere potest t sic nō debet arma ſa
cere. c. ex multa de voto. Jdez. xxiii.
q. viii. reprehensibile. t. vii. q. i. sciscī
tatis t quod ibi no. Si autem non po
test aliter propulsari tunc licet aggre
di. Et aliter propulsari tunc licet aggre
di. Et aliter non potest presumum ꝑ
fendere. xxiii. q. iii. maximian⁹. t. c. si
quis cum duobus. c. sequentibus. Ire
gularitatem tamen incurrit sine pec
cato predicta. Cle. si furiosus. Et de
hoc vide. ſ. defensio. t quo ad irregu
laritatem homicidium. iii.

Clericus

ri. debet eē
sobrius vt
in. c. a crapola. ꝑ vi. t ho. cle.
vbi precipitur eis vt vinū sibi tempe
rent t a vino se temperent. Et quāuis
aliqui teneant ibidem q̄ peccet mor
taliter si bibat vinum sine aqua. tamē
cōmuniter doc. non tenent sed sufficit
bibere temperate. vnde tex. dicit q̄ ꝑ
bet esse contentus trina potatione in
c. quando q̄ pal. ca. xlvii. di.

Utrum liceat eis cogere alios ad 1
bibendum. &. q̄ non. Intellige vltra
necessitatez neq̄ fabulas anes can
tare vel turpia iocapilla vel visu vel
larvas demonum aute se ferre consē
tiant quia hoc est diabolicum. t sacris
canonibus prohibitum vt dicit tex. i
c. nullus presbyterorum. dist. xxxiii.

2 ¶ Utz liceat clericis facere pelliā. & q̄ sic ñ ex cantate vel modo obtinent a superfluitate vestitione & ornatione aliorū: vt in.c. cōmissa. xxxiii. di. i pcipio & fine mōc laudes deo reddā/tur & aliqd legit de ficta scriptura. vt in.c. quādo. & in.c. pro reuerentia. ea. di. aliqn ñ licet. vt in.c nō liceat. ea. di.

3 ¶ Utz debeat bñdicere mēsā antēq̄ comedat. &. q̄ sic. & post lāpsū cibum reddere grās. xxxiii. di. c. non liceat

4 ¶ Utz debeat comedere ante tertiā. &. q̄ non. vt in. d. c. non liceat.

5 ¶ Que debēt esse in eorū cōmūnio. &.

¶ Prio lecto damnarū scripturarū

¶ Secundo quod nulli detrahatur.

¶ Tertio q̄ inanes secularium negotiorū fabule nō recitent & multo min⁹ aliud turpe. ¶ Quarto q̄ solū p̄ sustentatione cibus sumat. habent ista in c. conuiuia. & c. nullus presbyterorū et c. p reuerētia. & c. si liceat. xxxiii. di.

6 ¶ Utz peccēt mortaliter si ꝺ aliq̄ plā tozū facūt. &. q̄ non ſz venialiter nisi quādo turpia vel larvas demonū aſſe fieri p̄tēnūt q: talia sūt eis p̄hibita vt in. d. c. nullus p̄sbyterorū. Et tō vidētur esse mortale. & ſz. d. c. nullus p̄sbyterorū loquat solū de p̄sbyteris. tū. c. p̄sbiteri. xxxiii. di. crēdit ad omnes existentes i sacris. Qui aūt nō sūt i sacris nō credo mortaliter peccēt: nisi put ex̄ seculares in hmōdi peccarēt

Clericus .xv. ꝺs esse alienus ab

hijs q̄ irregularitatē inducūt de q̄ vide. ſ. irregularitas p̄mo. q sūt q nō p̄sūt p̄mouēri & quibus virtutibus debeāt refulgere. bē. xl. qi. per totum. Illā debēt esse exēplū oīb⁹ laicis. viii. q. i. q̄lis. vbi ꝺ vehementer ecclesia xp̄i destruit hoc. i. meliores esse laicos q̄ clericos. facit. vi. q. i. §. verum hac auctoritate.

Clericus .viii. quo ad bona ipso/

rum & eorum dispositionem.

¶ Utz clericꝰ possit testari de rebꝰ ec 1
clie mobilibꝰ. &. Inno. in. c. cū i offi/
cijs. de testa. q̄ nō. vt tbi. & c. ad hec. &
c. relatū. cl. ii. xii. q. iii. c. i. & no. q̄ oia
dicūt bona ecclie q̄ituum ecclie vl ꝺ
facultatibꝰ ecclie acq̄siuit. vt in. c. i. de
testa. in ter. & in glo. veritū glo. in. c.
p̄ma. ꝺ offi. ordi. li. vi post Hostien. ſz q̄
clici nō hītes administrationē: & dicunt nō hīre administrationē q̄ non hīt bñficiū cui sit assignata dos fm
Be. in. d. c. p̄ma. ſz simplī bñficiati vt
fūt canonici & similes quibꝰ id q̄ hīt
obuenit sibi rōe p̄sone nō q̄ habeant
p̄bēdā in ecclia distincti: q: sic habe/
rēt administrationē. possūt disponere
& testari ꝺ fructibꝰ perceptis vsq̄ ad dīē
mortis. de cōsuetudine & etiā si ꝺsue/
tudo esset possēt testari de reddit⁹ bus
p̄cipiēdis anno sequēti post mortē suā
vt refert Pa. i. d. c. cū i officijs. Sed
ego credo licēt quādo ꝺponit i p̄ofl
vsus vel in casib⁹ de q̄bus i sequēti. §.
alia consuetudo est irrationabilis. ar.
c. fi. xvi. q. i.

¶ Utz clericꝰ possit ꝺ rebꝰ p̄dict⁹ do 2
nare aut alio modo disponer. &. Pa.
vbi. ꝺ. q̄ ñ, nisi i q̄tuor casib⁹. ¶ pri/
mus q̄ rāndē expēdit de suo in vtili
tatē ecclie. c. si qs. xii. q. ii. & q. v. si ep̄s
q: i hoc cās posset etiā testari. Immo
si nō testaret̄ heres posset petere. fa/
cit. c. de multa. & q̄ ibi notat. de p̄bē.
& l. q̄ oia. i. fi. ff. de pcu. & gl. i. l. si non
soluē. §. si cētū. ff. de ꝺdi. ide. ¶ Secū/
dus q̄ hoc ħz cōsuetudo fm Ho. &
Lan. i. d. c. si ep̄s. ſz Pa. hoc intelligit
de rebus mobilibꝰ & modicis. Et ego
addo q̄ disp̄it pie & rōabiliter alias ñ

¶ Tertiꝰ q̄ donat ituitu elemosyne
q̄ clericꝰ etiā i egritudine p̄t face/
re. vt i. c. ad hec. & c. relatū. cl. ii. de te
sta. ¶ Quartꝰ cīus q̄ vult remune
rare sūtia honesta. tā a ꝓsanguineis q̄
ab extraneis recepta. d. c. relatū. §. ii.

¶ Eddo quīū q̄ ꝺat religiosis lo/
cis. d. c. relatū. Et no. practicū ſz pa.
vbi. ꝺ. q̄ si clericus vult aliq̄ respectu
illoꝝ q̄tuor vltimoꝝ ꝺare faciat ipse
ꝺ viuit & nō relinq̄t: q: non valet. d.
c. ad hec. & no. q̄ quicūq̄ accipit alio
mō de rebꝰ ecclie ꝺcio tenet ad resti
tutionē. facit q̄ no. ino. i. d. c. ad hec.
& q̄ no. i. c. cū fm de p̄bē. sed melius
q̄ no. pa. i. c. vt vnusq̄sq̄ de pec. cle.
vide q̄ dico. ſ. Immunitas. §. iu. & se.

3 ¶ Utrū clerici possint de distributiōt 3
bus q̄tidianis disp̄ere. &. q̄ sic. si ñ
habēt administrationē i ecclia q: dā/
tur p̄ro stipēdio personali. vt in. c. vni/
co. de cle. non re. li. vi.

4 ¶ Quid de donatiōe iter vtuos. &. q̄ 4
valet. q: p̄sumit donatus ituitu amici
cie. vel spe future remuneratiōis fm
glo. in. c. requisisti. de rel.

5 ¶ Sz q̄d de bonis acq̄sitis ituitu di 5
gnitatis clericalis. vt puta. p̄ missis dice
dis. &. De. vt refert Ly. in aūt licen
tiā. C. ꝺ epi. & cle. q̄ p̄t testari. Et pla
cet Ho. in. c. q: nos. de testa. & Inno.
ibidē q̄ dicūt q̄ si clericꝰ rōne officij
alīq̄ acq̄siuit. puta q: fuit capellanus
alicuius p̄cipis q̄ multa ei ꝺnauit q̄
p̄t de talib⁹ ꝺ agris ad libitū disp̄one
re. limitat pa. hoc i. d. c. cū i officijs q̄
ad missas vel nisi ꝺcessit pro missis
dicēdis tāq̄ pochiali sacerdoti: q: sic
nō posset disp̄ere. multo magis po/
test disponere de bonis acq̄sitis ituitu
p̄sone. puta ex successiōe cognatorū
vel ꝺnatiōe amicoꝝ seu industria cleri/
coꝝ. vt puta doctrina seu artificio p̄t
disponere. vt in. d. c. ga nos. & q̄ ibi
no. De. tū vt refert Ly. vbi. ꝺ. limitat
hoc vel i clericis inferioribꝰ: nō aūt
epo. Et addit Bal. ibidē. etiā si esset
Cardinalis. Idē ꝺ plātis regularium
ecclie. & etiā i. d. aūt. q. solū. & credit
q̄ p̄dicti epi & plati regularū ecclia/
rū possint disponere ad libitū de acq/
sitis aūt epatu vel plātiōe. & de acq̄s. in
epatu vel plātiōe p cognatione eisq̄ ad
q̄rū gradus. de reliq̄s ꝺ q̄tercūq̄
acq̄sitis nō p̄t disp̄ere. ſz acquisitis ec
clie. Cōis tū opi alijs. vt. ſ. Legatus
p̄mo. §. xvi. ſz ego limito i casu i q̄bus
p̄t facere: q̄ vult vel ē nisi i. v. cāl
bus. ¶ Primꝰ q̄ ipe ēt obligat⁹ re
stituere ecclie. vt puta. q: dolo vel cul
pa nō leui tū fm Inno. in. d. c. cū i of/
archi. Ille q̄ accipit p̄cū p̄ opposito ser
uādi bona ecclie tenet. cū plus sit bē/
re dignitatē. Nec ob. l. noia. C. arbi.
tu. vbi si noīa debitorū min⁹ idonea
fuīt q̄ ipe tutele erāt bona. non tenet
tutoꝝ, nisi fuerit i lata culpa. ff. ꝺ admi.
tu. l. tutoꝝ q̄ repto. tū. §. cōpetit. vbi tu/
toꝝ emēs p̄dia min⁹ idonea. nō tenet
nisi de lata culpa. q: sunt cāus spāles.
ſz regulare ē vt teneat de leui culpa.
& sic tenet Ber. & Ho. in. c. ea q̄. de of
fi. archi. ¶ Secūdꝰ si de bonis ipsi⁹
ecclie alicui fecit gratiā ſz ino. vbi. &.
allegat. l. cū oñdim⁹. ff. de fideicōm. tu.
& C. eo. li. & vltima. ¶ Tertiꝰ cāus si
passus ē p̄pter negligētiā suā rē ecclie
p̄scribi fm Pa. i. c. ex p̄tūi. ꝺ pig. al
legat. c. placuit el. ii. xvi. q. iii. ¶ Quar
tus ē si reddit⁹ i vsus inhonestos. xxv.
tū. xii. q. iii. c. i. ¶ Quintꝰ i casib⁹ de q̄
bus. ꝺ. dixi. Clericꝰ. vi. q̄ tenet ad re/
stitutionē q: i istis casibus p̄mo tenet
satisfacere ecclesie anteq̄ aliud dispo

nat. de hoc etiã vide Immolitan. §. hã.

6 ¶ Ubi acquisiũ per successore ẽ ecclie priusq parrochianus debeat eligere ecclie. §. Item. in. c. ei iter de ẽ. li. q. fin. Et ẽ disponere ad libitũ non põt.

7 ¶ Utrũ prelatus inducẽs testatorem ad sibi relinquẽdũ qđ ecclie reliquisset teneatur illud restituere & an possit disponere. §. Pa. in. c. ii. de pe. cle. q. quod dicit q nõ põt disponere sed illud restituere per l. quicquid. C. ar. tu. Sed. Cy. formãdo hanc q. in tutore dicit q si blãdo sermone ẽ3 inducat ad sibi relinquẽdũ3 q nõ teneãt. ar. in l. fi. ff. si qs ali. se vbi patet q talia non cõmunt delicta. Si vo volo seu fraude eo3 inducit. tenetur ecclie ad interesse. Sed q teneatur ecclie simpliciter vet. est cũ glo. l. c. quicquid. q. xvi. q. iii. vbi patet q planus tenẽt ad interesse ecclie quãdo ei potuit querere & negle rit ad instar tutoris. vt. i. o. l. q quid & in. l. pupillor. C. de admi. tu. Nec enim debet utilitatẽ suã preponere utilitati ecclie. sicut nec tutor utilitatẽ suã utilitati pupilli. l. tutor. ẽ3 dignitatẽ. §. i. ff. de admi. tu. l. si. vt certo. §. comodanti. ff. como. ff. depo. l. quod nerua. in. fi. et. vii. q. i. presentium. & c. placuit. Pa. vbi. ẽ. tenet. & sequit opi. Cy. S3 ego credo ver in tutore. q: de eo põt dici q suã personã põt pferre cuicũq3. ar. c. pennis. ẽ turcu. & de pe. di. ii. caritas sed in prelato teneo glo. cum ter. in p dicto. c. quicũq3

8 ¶ Cui restituet qui ẽdebite aliquid ab ecclesiastico recepit. §. Rodo. & Ray. q auctoritate iudicis pẽtentiat fieret restitutio ecclie cui ablati est si pauper ẽ ecclia. vel si ẽ babũdãs fiet pauperib⁹ q i dixẽt. ẽdẽ ho. ar. xvii. q. iii. si. gl. i. atrio

9 ¶ Utrũ clericus qui rẽ ecclesie melioraut ex sua industria possit de sua melioratiõe disposere. §. q nõ. facit. c. in

quẽdã. & c. si. qs. de pe. cle. Nõ. q: ad hoc tenet si de eius fructib⁹ vixit p vicia in. q. pece. Sec⁹ si ẽ primõio vt de suo melioraret vt. ii. dicit3 est. §. ii.

¶ Utrũ relictũ clico i dubio plumat in utilitatẽ ecclie dubi. §. q si administratione nõ hẽ3 nõ presumit secus si administratione hẽ3. Et ad coniecturas ẽ recurrendũ vt in. c. regula ẽ testa. & qđ notat Inno. in. c. cũ in officus eo. ii. vide. ſ. legatus. i. §. xvi. xvii. & xviii.

¶ Utrũ clic⁹ possit ẽ bonis ecclie dotare sororẽ vel alere pentes. §. Pa. in. c. puenit ẽ arbi. q sic sororẽ. vel alii ẽ sanguinei si indiget de reddit⁹ ecclie. pbat p c. i. de co. cle. & mu. & p gl. eius ter. in. c. olo ẽ. Sed contra. xxi. di. vbi glo. dicit q clericus hñs vxorẽ vel filios põt eos pascere de reddit⁹ ecclie. ergo multomagis dotare. cũ cãdotio sit fauorabilior ẽ cã alimẽtorũ. vt notat. Cy. facit. qđ no. i. l. cũ i pce. §. pe. ff. de admi. tu. & in. l. nõ oi. C. eo. ti. in. glo. Et hoc intellige si idigẽt. vt i gl. pfati. c. olo. & nõ ad põpã vt alimentatus. ar. eo. q no. xxxi. di. i pn. q: sic tñ dãtes ẽ recipiẽtes tenenẽ ad restitutiõ3. xvi. q. vii. pueniẽt. & no. Hath. & Lar. i. cle. ii. de vi. & ho. cleri. limitatiõ q ad accipiẽtes vt teneãt ad restitutiõ3. vez qñ clic⁹ ẽ nõ soluẽdo. alis ñ qñ accipit ẽ reb⁹ q aliẽari põt ad libitũ clicor. sicut sũt fructus & huiusmõi fm Ulde. & placet licet alii indistincte velint q teneant. Quod esset tutius.

¶ Utrũ peculiũ qõ ẽ aducticiũ i laico sit ẽsi castrẽse i clico. §. pa. i. c. q: noo. de testa. & in. c. constitutus. de resti. in inte. q sic. Et ideo licet sit filiusfa. & ẽ men usufructus non acquiritur pri. Hoc tenuit Ho. in. d. c. quia nos & ea suo ẽ i auten. presbyteros. C. de epi. & cle. vbi dicit. q rel ad dominũ clicor vẽcatices sint eis ad similitudinẽ castrẽ

sium vt testari possint.

13 ¶ Quis succedat clico decedẽti ab intestato. §. q i bonis ecclie ecclia. i bonis ẽo suis de quib⁹ potest ad libitum dispõere. succedãt ẽsanguinei si habeat xii. q. iii. quicũq3. & q. vltima. c. vltio i aut. de ec. ti. §. si qs ẽpa. q si non hẽs talem q de iure venuit ab intestato succedet ecclesia. c. i de suc. ab inte.

14 ¶ Utr clericus ordinat⁹ ad titulum patrimonij sui tacite vel expresse possit ẽ dicto pmonio ad libitũ dispõere. §. q sic fm Be. i. c. si epus ẽ pbẽ. li. vi. nisi expresse sit actũ q trãsierit i rẽ ecclesiasticã fm Jo. de li. & Jo. an. ibi dẽ. In dubio ẽo cũ nesciatur an bona fuerit ecclesie vel plone pumẽdũ est q ecclesia si tñ pstat eũ hũisse aliũ. hẽ3 dubitatur an sint ista. vel illa ẽ sumitur q possessore & ali⁹ pbabit. ar. tu. q. iii. c. i. t. q. v. c. i. i fi. Si nullus sit i possessione. & in dubio stant fiet distributio equalis. de suc. ab inte. c. ii. in glo.

Clericus xviii. q ad eorum privilegia.

¶ Quero que sũt ẽsilegia clericorũ. §. pa. in. c. epus de ẽbẽ. q oia ẽsilegia multũ ẽ ẽgruunt clericis hñt de quib⁹ ẽsilegiis multi dẽ i gl. l. pe. ff. et q. cau. ma. Nõ q: sũt vi milites illi peratoris. ẽ3 ubi dei. facit. c. i. cũ gl. de cle. egro. ter. cũ glo. i. c. xpianis. ii. q. i. & simlit glo. in. c. militare. xxii. q. i. & ter. cũ gl. i. q. iii. saluator. circa me diũ. Et merito viri q pueniũt clericis. q: ignorãtia iuris ñ ipetratur multi cũ bẽat vacare armis. l. i. & qđ sit no. C. ẽ ii. & fac. igno. sed nõ sic i clericis cũ bẽant scie iuẽdere fm q dixi. ẽ. Clericus. ii. §. iii. & sic de ceteris. unde pro debito pueniri nõ pũt vltra ẽ facere pũt. nec tenẽtur cedere bõis. l. milites. ff. de re iudicata nisi sit ex delicto contractum: vt. ẽ. Cedere bonis.

¶ Jul Bertrãd⁹ enumerat. viii. ẽsilegia clericorũ q nõ pocuiũt cõtra uolũtatem clerici. de ho. cle. ¶ Primũ q nõ pocuiũt cõtra uolũtatem clerici de ho. cõpe. c. si diligẽs. ¶ Secũdũ q ẽ bere & excõmunicat⁹. xvii. q. ii. si qs suadente. ¶ Tertiũ q non tenẽtur pstare munera seu onera personalia vel realia. de imu. ec. c. nõ tm⁹ vide. ſ. Immunitas. §. xxviii. cũ sequentibus. ¶ Quartũ q possunt vendicare rẽ & cõcessa ecclesie aũ traditionẽ. l. fi. C. de sa. ti. ec. & c. ex litis de cõpar. ¶ Quintũ q: gaudẽt codẽ ẽsilegio familie eor. ii. q. i. clericum. al ẽmo. xxvii. vi. cos. & vtrobiq3 i gl. Intellige q ad sor. vt i dictis glo. patet. ¶ Sextũ q: facientes statuta ẽ clicos sũt excõicati. de imu. ec. eos qui. li. vi. ¶ Septimũ q solũ clerici possũt obtinere bñficia ecclesiastica. de vita. et hõ. ¶ Octauũ q: ẽ litteras ẽ laicũ ipetratas cum clausula generali nõ possũt pueniri vt i gl. c. fedes. ẽ rescrip. ¶ Nonũ q: ñ tenẽtur dare sportulas de vi. & ho. cle. cũ ab omn. ¶ Decimũ q: acquisita ẽt sub potestate ẽsio disponunt. vt. volũt aut. ẽsibyteros. C. de epi. & cle. ¶ Undecimũ q: ẽ reb⁹ iuris recupãdis agere põt sine ẽsẽtu ẽsio. no. archi. i. c. fi. ẽ indi. hi. vi. ¶ Duodecim ũ q: ẽ necessitate nõ pũt distrahi a pfe. i. m. l. u. C. ¶ Tertiũdecimũ q: fu⁹ ẽ pa. q fi. di. ¶ Terniũdecimũ q: fu⁹ fecẽte dño elicat⁹ liberat a furore dominica & pẽte. Inn. ei. fi fu⁹. ¶ Quartũdecimũ q: pũt facere collegiũ. ar. c. fi. ẽ re. do. vbi solũ nouus religios ẽsibef. qđ tacite ñ ẽs nisi vt vide. ſ. collegiũ & ẽ multi alii ẽsilegiati. ſ. immunitas. ¶ Utrũ clic⁹ ẽugat' sepi' adiri ẽsilegio gaudeat. §. q ñ ẽs h ẽmeũs gie & ẽsert tẽsim & c. reflet clericales. solũ gaudet i vnob⁹. ¶ Pallio ẽsilegio cognoscendi. si qs suadente. xvii. q. iii. ¶ Ecclesia ẽ aliq̃ criminẽ ñ põt trahi ad rationẽ.

secularē: nec inder sectarīs hēresi cū
uicū q̄ excessū pōt eū punire pecūia
liū vl̄ ꝓfessionalr. c. vnico. de cle. ꝓfessi. li. vi.

¶ Utrum clic⁹ possit uti statutis ⁊ cō
suetudinib⁹ laicoꝝ ad suū cōmodū. &
pa. in. c. fi. de vi. ⁊ bone. cle. ⁊ facit ter
mi ar. q̄ sic facit etiā ter. in. c. ad nr̄aꝫ
de ꝓba. Utramē eos nō ligāt in cōsū
pmdictū. vide gl. in. c. i. ne sc. va. ⁊ qō
dico. j. Statuni. §. vii.

Oactio alia absoluta
qua qs totalr
cogit ad aliqd faciēdū cor
poraliter ℨ eius voluntatē: sicut ille q̄
ligat ⁊ huiusmodi de q̄ i. c. ꝓsbyteros
50. di. ⁊ Huic aligd faciat ex tali coa
ctione ℨ deū nō peccat. vt pꝫ in. d. c. ⁊
no. glo. in. c. ad ei⁹. v. di. facit. c. qō la
tēter. ⁊ qō ibi no. de reg. iur. Qō inel
lige vbi nisi alo ꝓcētiat post. Est ⁊ alia
coactio que di ꝓditionalis: q̄ qs cogit
vt vnū de duob⁹ eligat de q̄ in. c. lecto
res. xxxii. di. ⁊ ī gl. p̄dcā ⁊ hec nō excu
sat in peccatis. c. sacris. de bīs q̄ vi me
tusue cā fi. ℨ qua dic vt. j. metus. §. vi.

¶ Utrū coactus suscipiat baptismuꝫ
vel ordinē. &. glo. in. c. epōs. lxxiii. dis. ⁊
ino. in. c. fraternitat. ℨ hēret. q̄ si coa
ctio fuit absoluta: nō. sed in coactione
conditionali suscipit caracterē ℨ Quis
nō grauī. vt. ℨ. baptismus. vi. §. vl.

¶ Utrū seruitia facta deo p coactōēꝫ
ei placeāt. &. q̄ nō. xxiii. q. v. ad fidem
⁊. xx. q. ii. ꝓsens vnica tū sunt facienti.
sed nō ad salutē nisi dispositiue.

¶ Utrū matrimoniū teneat p coactō
nē contractū. &. q̄ absolutā certū ē q̄
nō: sed p ꝓditionalē tenet nisi interue
nisset met⁹ q̄ posset cadere in ꝓstantē
de quo dic vt. j. metus. ⁊ matrimoniū
ni. impedimento. xi.

Oadiutor dari nō pōt ep̄o
⁊ aliis superiorib⁹ ꝓlatis siue li
cētia pape: nisi i vnob⁹ casib⁹.

¶ Primus q̄ ep̄s vel alⁱ superior ꝓlat⁹ est
grauatus senio. aut ualitudine corpo
rali ita grauat⁹ q̄ ꝓpter suū offm̄ ne
q̄t exercere. nūc de ꝓsilio ⁊ assensu ca
pituli sui vl̄ maioris pt̄is vnū vl̄ duos as
sumere pōt coadiutores.

¶ Scōd̄ q̄n ꝓlati ꝓlati cēnt amēteo: ita q̄ velint vl̄
nolint nescīt exprimere: nūc capīm vel
due partes vnī vel duos coadiutores
eis dare pōt. vt i. c. vnico. ō. cle. eg. li. vi.

¶ Quibus dari dꝫ coadiutor. &. Fm
ino. i. c. nisi cū ꝓdē. de renū. q̄ dꝫ dari
cuicūq̄ ꝓlato q̄ nō pōt suū officiū ex
ercere vii. q. i. quasi p totū.

¶ Utr̄ dilapidāti bona ecclie sit dād⁹
&. Inn. in. c. venerabili. ō. of. del. q̄ sic

¶ Quid pōt coadiutor. &. hꝫ liberā ⁊
legitimā administrationē: excepto q̄
nihil pōt alienare. vt pꝫ in. d. c. vnico.
nec dꝫ aligd de bonis ecclie cui est ad
iutor sumere nisi sūptus moderatos.
vt ibidē. vide ad hoc. c. scripsit. vii. q. i.

¶ Sed nūqd epī ⁊ alii ꝓlati superiores
possint sibi facere cōmissariū i adiuto
riū. &. q̄ sic. vt no. doc. in. c. vnico. Et
differt iste a coadiutore. q̄ nō hꝫ nisi
eam auctoritatem quā sibi volūt dare
secus in coadiutore.

¶ Cū expirat officium coadiutoris.
&. q̄ morte illⁱ cui datⁿ ē coadiutor.
vt no. doc. i. c. grā. i. ō sup. ne. pla. li. vi.

Ogitatio nō meret
penam ab
hoie, cui suis terminis est ꝓpria
de pe. di. i. §. cogitatiōis. in tex. ⁊ in gl.

¶ Utrū cogitatio deliberata in malū 1
mortale: sit pcīm mōtale. &. q̄ sic. xlix.
di. c. hinc ⁊ enim. §. ponderosus. etiaꝫ
si opus nō sequatur.

¶ Utrū cogitatio morosa sit mortale 2
pcīm. &. ꝓsensus in ōlectatiōnē alicuⁿ
actus q̄ ex genere suo sit pcīm mortale
est mortale pcīm fm scīm Bo. in. ii. di.

rtiii. ⁊ Ri. ibidē. ⁊ Ale. Fa Fe. i tracta
in ō peccato venali. ⁊ i hoc cōmuniꝫ
ꝓcordāt doc. Delectari aūt cū ꝓsensu
solū de cogitatiōe. q̄: hoc ꝓuenit ex i
clinatiōe affectus i ipāꝫ cogitationeꝫ
que qdē fm se nō ē mortale peccatuꝫ
sed q̄nq̄ veniale. vt cū qs inutilit co
gitat de ea q̄nq̄ nullū. vt cuꝫ qs vtilit
cogitat. puta q̄ vult ꝓdicare vel dispu
tare. iō ꝓsensus in talē delectationē nō
erit mortale fm Tho. i. ii. q. lxxxviii. ar.
viii. sed solū q̄n delectat de fornicatio
ne cogitata. ⁊ ꝓsentī i talē delectationē
fm ꝓlatū Tho. vbi. §. Si vō cogitatio
ni morose nō adest ꝓsensus in delec
tatiōeꝫ cogitatiōis actus. ꝓhibitus. nūc
fm. S. Bo. ebi. ō. distinguēduꝫ ē q̄ aut
imminet pericūlū casus in peccatū morta
le. ⁊ tūc si aduertit pericūlū q̄ sibi imi
net. ⁊ nō repellit. sed pauc in hmōi co
gitationib⁹ occupari. nūc fm magros
peccat mortalr. Si vō nō aduertit pi
cūlū delectationis nec repellit. nō pec
cat mortalr. Et hoc magis mihi pla
cet: ⁊ ē tutior: q̄uis aliq dicāt non esse
mortale etiā q̄n aduertit pericūluꝫ dum
mō nō ꝓcētiat i delectatiōnē: Sīlr q̄n
nō imminet pericūlū casus nō est mortale
pcīm si nō repellit. ſꝫ tū periculosū. Col
lige ergo sic q̄n qs hꝫ cogitationē i q̄
delectat. q̄ aut delectatio est de eo qō
nō ē pcīm vel saltē mortale. ⁊ sic ꝓtū
cūq̄ i eā ꝓcētiat nō peccat mortalr fꝫ
Ri. vbi. §. puta mulier vidua cogitat
de actu ꝓiugali q̄nē hūit cū marito. ſꝫ
delectet i ipa delectatiōe cogitatiōis
vt ꝓtertā nō vt pītē nō peccat mor
talr nisi immneat sibi pericūlū casus. pu
ta polutiōis ⁊ hmōi q: tūc si aduertit
peccat mortalr nō repellēdo. Si vō
ē de eo qō ē mortale ex gñe suo. vt for
nicari ⁊ occidere hoieꝫ pp vindictaꝫ
⁊ hmōi. ⁊ tūc aut placet ipsa delecta
tio ⁊ opis ꝓsumptio si facultas adesset
⁊ sic ē mortale pcīm. Simplr delecta
tio. ſꝫ displicet opis ꝓsumptio. ⁊ ſꝫ est
mortale pcīm. aut neutrū placet. ⁊ tūc
si imminet pericūlū ⁊ aduertit: si nō repel
lit ē mortale ſcōꝫ tutiorē ei⁹. Si aūt nō
imminet pericūlū: aut nō aduertit ē tm
veniale si nō repellit. Si aūt statī repel
lit sic nullū est pcīm. Si aūt delectatio
solū ē i cogitatiōe nō i re cogitatiōis.
puta delector de aliq̄ cogitatiōe q̄: est
pulchra adinuētio ⁊ hmōi. ⁊ tūc si ē p
pter bonū finē. puta vt predicē ℨ tale
pcīm vel disputē. sic ē meritoriū. si aūt
nō ē ꝓpter finē bonū: ſꝫ ꝓpter vanita
tē sic erit pcīm veniale: nisi vt dixi imi
neret pericūlū. q̄: tūc vt dictū ē peccaret
mortalr q̄n aduerteret nō repellēdo.
Et de hoc etiā vide. j. Sentialuas.
quando est peccatum. vel non.

Ognatio est triplex
carnalis le
galis ⁊ spiritualis. ō quibus vi
de. j. Matrimonium. iii. impedimen
to. vi. ii. vii. ⁊ viii. ⁊ xv.

Ollegium q̄: simꝫ collegiū
tur: vel q̄: simul cohabitāt vi
etū ē fm gl. i. l. i. ff. qō cuiusq̄ vni. ⁊ dē
ecclīastico si maior pars ieq̄lis ē clicoꝝ
q̄: magis dignū trahit min⁹ dignū. c.
qō i dubijs. ō ꝓse. ec. vl̄ al. l. qō maior
ff. de mio. no. Bar. l. i. ff. ō colle. illi.

¶ Utr̄ liceat facere collegiū. &. Inn.
i. c. dilecta de excess. ꝓ. ſꝫ alij aſr dicāt
q̄ hoies cuiuscūq̄ ꝓfessiōis. vt grāma
tici vel negociatores ⁊ hmōi pōt simꝫ
ꝓuenire ꝓpria auctoritate ⁊ facere sy
bi rectorē ⁊ sindicū: dūmō cohēāt vel
collegiū factū p cā honesta puta ad
ōfessionē iusticie suę: vl̄ ne i officio sua
fiat fraus ⁊ multo magis si faciant cā
pietatis vel religionis. Et q̄ licēt ꝓhi
collegia patet. C. de in. om. iudi. l. ſ. ff.
collegia patet. C. de in. om. iudi. l. ſ. ff.
qō cuiusq̄ vni. l. i. ff. ad ure. l. oib⁹. ⁊ ō
qō cuiusq̄ vni. l. i. ff. ad ure. l. oib⁹. ⁊ ō

15

pen.c.q2.t.ff. de colle.illi.l.i.§.i. vbi
alīq̄ phibendo 2cedere vt alia colle
gia.t ibi cūi vt q̄ senatusco iusto illi
cita arcent ergo licita 2cedunt.t illi
cita ēq̄ sit p malo alīq̄.t destrūdi
ēt.vltima.ff.de colle.illi. Dicit Bart.i
l.i.ff. de colle.illi.q̄ de iure cōi colle
gia q̄ fiunt cū religiōe sūt p̄missa.l.i.
in pn.ff.q̄ cuiusq; vni facit quod no.
Jo.in.c. delicta. de excel.p.t Inno.t
Bo.i.c.iter dilectos de donā.t quod
no.pe.de pusio in tractatu de canōica
portione episcopi.c.iii. Quod no.ga
facit pro illis ducipinaj.t huiusmodi
5 quos clamant aliqui inquisitores.

2 ¶ S3 quot hoies faciūt collegiū.&.
q̄ duo vel tres. de electi.c.i. Fm leges
tres requirunt vt l.neratius.ff. de ō b.
si.sed.t. hoies faciūt plebē vel populū
t.q.iii. vnio.t.t. vel.xo. faciunt turbā.
vel cetū.ff. de vi bo.rap.l.p̄tor ia.ii.§.i
sicut.t. ouces faciūt gregē.ff.ō abige.l.
ouces. vnus vel duo nō faciūt familiā.ff.
de ō.si.l. detestatio in fi. vide glo.in.c.
i.t.q.i.S3 p̄teria. dē q̄ b3 dūtaxat in do
mo.l3 filios nō hēat. nō enī p̄sonā so
lam demonstramus. sed t ius dicū. l.
pronunciatio in.§. pater. ff. de verb. si.

3 ¶ Utr decrescentes collegiū ō beāt ha
bere partē suā bonorū collegij.&. In
no. vbi.ō. q̄ sic de his q̄ in eo 2ferunt
ipsi de collegio t sic logt̄ l.i.§.fi.ff. de
colle.illi. facit p hoc.l.ii.§. viaz .ff. ne
qd in lo.pu. de cle. 2iu. qō a te. vbi no.
ō hoc. xoi. q. vi. de lapsis. Sed de aliis
q̄ donant vel legant vniuersitati nō b3
hab̄e reptē. facit l. sicut. §. si quid. ff. qō
cuiusq; 2tinuer. cum aliis. no. in glo. d.
§. fi. que cō eor. cum Inno.

4 ¶ Utr collegium differat a societate.
&. Inno. vbi. ō. q̄ sic. patet i. l.i. ff. qō
cuiusq; vni. vbi dī. q̄ socij alicui⁹ p̄fes
sionis p̄nt facere collegiū. ergo socie
tas nō ē collegiū. Jtē collegiū residet
in uno. ff. qō cuiusq; vni. l. sicut i fi. S3

societas mortē vnius socij soluit. ff. p
socio. l. adeo. morte socij finitur socie
tas. vt nec ab initio pacisci possimus.
vt hēs succedat societati. dicit ter. ibi.

¶ Utr collegiū possit sibi facere vnū 5
rectorē sub q̄ possint oēs de collegio
2uenire. &. q̄ sic ter. ēt in l. fi. C. de iur.
om. iu. t tenetur ei obedire vt ibi.

¶ Utr destructo collegio extinguant 6
oia p̄legia eius. &. Pa. i. c. ii. de po.
sta. q̄ sic si ē ecclīasticū t destruat per
superiorē. Si vō ē seculare sūt opi. sed
verius fm eū ē q̄ durāt apud ciuitatē
vel locū si ipsi ciuitati erāt 2cessa sicut
in ecclīasticis diuīs apud ecclīas. vide
de hoc. ō. Ciuitas. §. i.

¶ Utr collegiū vel vniuersitas petat 7
restitutionē i integrū sicut minor. &. ali
q̄ dicūt q̄ sic. Sed nō tenet vez i colle
gio pio sicut sūt hospitalia t hmōi fs.
Jo.an. i. c. ii. de resti. i inte. li. vi. arg. c.
regressi. ō testamē. S3 Pa. i. c. i. ō re.
in ite. q̄ hoc sequit. allegat. l. oia. C. de
epi. t cle. q̄ dicit oia p̄legia concessa
eccliję extendi ad hospitalia t p̄ta lo
ca. vide de hoc. ō. Ciuitas. §. iii.

¶ Quō collegiū pōt disponē sup re 8
pūati. t q̄t debēt 2uenire vt possint ali
qd facere vide. j. Statuti. §. xi. t xii. t
xiii. t. j. Electio. §. xei. Et quō singuli
pūt cē testes p̄ collegio vt j. testi. §. xv.

Ollusio Est aliquē cū suo aduersa
rio pecūia mediante: vl̄ gfa pa
ctsci. vt p se i cā vl̄ iudicio p̄mittat sēte
tiari ō collu. c. i. t se. Utr liceat collu
dere cū adūsario. vid. ō. accusatio. §. ii.

Olonus quō efficit
qe. &. pa. i
c. idicatū ō imu. ec. q̄ tūc q̄s
p. xx. āños tanq̄ obligat⁹ t scriptꝰ so
lo stat. aso vult q̄ ēt regrat̄ p̄missio. se
cus si nō tanq̄ obligat⁹ vt i colōis nr̄i
tpio in qb⁹ nulla acqrit̄ fuit⁹. ar. l. pō
ponitur q̄rit. §. i. ff. quēad. ser. amit. Et

no. p3 ho. i fi. ō naz ex libero vētre q̄
qdā dicunt ascripticij q. l. p̄ scripturā
solo vel terre aurglebe sūt adscripti. q̄
dā dicūtur cēsiti. t eodē mō 2stituunt
sicut ascripticij s3 differūt q: illi sūt ob
ligati ad tertiā vel quartā t hmōi p̄ce.
Cēsiti vō certū cēsū soluere tēnr ānua
ti. l. ii. C. i q. ca. col. cen. xo. ac. po. Qui
dā dicūtur ppetui. Oliz. enī tpe famis
2stituebant reddit⁹ er publico. t tō q
ribaldos q se simulabāt inalidos p̄de
bāt si erāt liberi: i ppetuo hēbāt colo
natu. si serui p̄dictori vabantur. C. de
mēdi. vali. vnica. Et fm Bar. ibidē l3
reddimus nō 2stituitur h3 locū hec pe
na hodie. Nec ob. aut. ō q̄sto. §. sīvo.
q: logtur qñ p̄dēt a publica p̄sōa. qa
tūc in publicū opus dātur. Fut vō sine
dūis. t. l. vnica p̄dicta logtur qñ a pri
uata p̄sona. p̄dūtur. Quidā sūt inglini
stricte vt sūt q̄ fīdo tenent tñ i suburbio
p̄nt 2motari. t differūt a colono
q tenēt habitare i fūdo. Inquilini ar
ge sūt q domū nr̄as habitāt ad certum
tpūs solūēdo certū qd. vt i. c. ppterō lo
ca. Quidā dūr originarij. vt sunt nati
ex colōis: siue i possessiōe: siue alibi vt
i. l. cū satis primo. &. C. de agri. cēsi. t
colo. li. xi. t Hoc vez si mr̄ erat colo
na alīs sec⁹. facit l. fi. C. de agri. cen. t
co. Quidā sūr coloni simplices q̄ sub
certa mercede p̄dia colēda accipiunt
ānuati. t hi oēs agricole noie aliqñ cō
p̄hēdūr. Uñ agricola q̄si agrū colēs

8 ¶ Utr colon⁹ q̄ terrā colēdā accepit 8
ad tertiā vel q̄rtā p̄tē vel aliā reddimi
possit deducere semē. vel expēsas aliās
&. Inno i. c. ma. ci. ii. de deci. q̄ nō ō
iure nisi p̄ spāle pactū aliud fiat. Et si
pactum non fit. consuetudo debet at
tendi si est q̄ si non est stabimus iu
ri.

Omenda quō pōt
fieri ō

beneficio ecclesiastico. vide ō. Bene
ficium. §. xxvii.

Omissio fit p pa
tem alī
cui exp̄sso noie dignitat̄ facie
do mētō5 q̄ residet i alio loco fuit vt
talis possit cognoscere i loco residēte
fm Jo.an in.c. exhibita. ō re. permu.
Ubi vō nō fit mētio de residēta tūc
cōmissio ē facta i loco dignit̄ ausa exp̄s
se. nec ex illā diocesim potest cogno
scere de illa causa. c. statutum. §. i nul
lo de rescrip li. vi. t quod ibi notatur.
¶ Utr cōmissio facta i genere de dis
pensando restringatur ad mediocri
tatē. dic vt ō. Clericus primo. §. vltio

Omodatum est ali
cuius rei ad aliquē spāles vsū
gratuito facta concessio fm glo. in. c.
vnico de como. Et p declaratione p
scripte diffinitionis multa sunt q̄rēda.

¶ Utr comodatū 2sistat solū i rebus 1
mobilib⁹. &. gl. p̄dicta q: nō. s3 etiā in
reb⁹ imobilib⁹. sicut t ico: pomis. pu
ta seruitute habitandi. ff. como. l. i. vbi
ter. dicit posse comodari rē mobilem
t etiam soli t etiam habitationem.

¶ Utrum cōsistat in rebus q̄ vsu 2su 2
munt. &. q: nō nisi cū 2cedunt ad pō
p̄s vt dicit: appareat. ff. eo. ti. l. iii. §. vl
timo. t. l. seq. Et ideo patet verbū ali
cuius rei.

¶ Utr comodari possit res ad tertiū 3
vsū. &. q: nō q: tūc p̄carius ēēt. t hoc
differt q: p̄carius ad tertiū vsū ē q̄ ad
tps duratiōis puta p se t hēdūr sibi. ff.
ō p̄ca. l cū p̄cario. comodatum vō ad
certū vsū. q: t. h3 tps tacitū vl exp̄ssū
añ q̄s nō pōt revocari. Et vide tacitū
puta comodauī tibi libr⁹ ad trāscribē
dū h3 tps i q̄ possit comode trāscribi
ff. como. l. iii. §. vl. t. l. iii. t. l si vt certo
§. terdū. t. l. vlia p3 ino. d. c. vnico.

4 ¶ Utz possit reuocari comodatū aīs vsū cpletū.&.q nō.d.c.vnico.t.l.in comodato.§.sicut.ff.eo.ti. ¶ Precariō vō dū pōt reuocari.q: nō ē ad certū vsū.ff.de pca.l.ii.§.i.t de pca.c.vlio. Et si reuocat aīs tn tenet ō dño comodatario.l.i reb⁹.ff.como. Limito tn hoc i ꝓscia vez.nisi comodans sibi erat passurus dñm: nisi reuocasset.et comodatarius alias eum: puidere non potuisset.q: potiꝰ et re mea debeo mihi cōsulere nec comodatarius potest dici deceptus.et quo alias etiam sibi prouidere non potuisset.

5 ¶ Sed qd si comodatariꝰ nō potuit sine culpa sua re comodata vti: ifra tēpus ꝑfixū tacite vel expīle.nunqd iuito dño possit vti alio tēpore.&. Bar.i l.i comodato.§.sicut.ff.como.t segl ¶ Pa.i.d.c.vnico q nō.q: cū dñs certet de dāno vitādo.t ipe de lucro capiendo.debet cūs potius comodatario imputari.facit.l. si vno anno.§. ¶ Item cum quidam.ff.locati.

6 ¶ Utz vtēs re comodata ꝫ voluntatē dñi sciēt ad aliū vsū teneat.&.q sic ad restitutionē.d.l.si vt certo.§.sed interdū.imo ꝫmittit furtū t peccauit cōtractādo rē alienā inuito dño t aliquādo posset esse mortale. puta qñ est res magni ponderis t dāni vel ex itētiōe qñ cita faceret i magno dāno sicut de furto dicit.j. Furtum.§.xxxiii. Si vō credit ꝓbabiliter dñm cōcessurū non cōmittit furtū.l.q vas.§.vetare.ff.de fur. Idē qñ ñ credit ꝓbabiliter.§.placuit Inst.de obli.que ex delic.nas. m.glo.

7 ¶ Utrū comodans vasa vitiosa vel equū teneat. de dāno ꝓmi.&.q sic fm glo.t doc. l.d.c.vnico.si sciēt hoc facit. nec reuelauerit comodatario. secus si ignorabat viciū.ff. como.l.in rebus.§. possunt. t.§. item qui sciens.t.l. pe.sectus in locato. Et sic patet quare dictum'est ad aliquem spectalem vsum

8 ¶ Utz i comodato possit intervenire mercedis.&.gl.in.d.c.vnico q nō.q: si interuenit mercedis trāsit i locatū vl i ꝫctū innominatum. Inst.mā.§. vltimo Et ꝓpterea dr in diffinitiōe gratuito.

9 ¶ Utz dñium rei comodate trāseat i comodatariū.&.gl.ꝓdicta q nō q: is qui cōmodat retinet dominiū t possessionem.ff.como.l.rei comodate.

10 ¶ Quid si res comodata perit. cuⁱ piculo peribit.&.q domino ꝑibit.nisi comodatariꝰ fuerit i culpa.d.c.vnico.

11 ¶ Utz teneat comodatariꝰ de oi culpa.&.q si comodatū sit gra recipientis tn̄ tenet etiā de leuissima.d.c. vnico.t.d.l.in rebꝰ.t.d.l.si vt certo.§.comodatū. Si vō sit gratia comodātis tn̄.vt puta comodauit tibi vasa.vt ornatior venires ad me sic tenet solū de dolo.d.§.iterdū.t.l.si mei cū eo.ti. t.ff.de ac.t ob.l.i.§.is quoq;. Si aūt sit gra vtriusq;.vt puta.vt cōis amicꝰ inuitaret comodauit tibi vasa.t hmōi. tunc tenet de dolo t lata culpa t leui fm glo.i.d.§.iterdū.t.d.l.i rebus. Et no.fm ¶ Pa.i.d.c.vnico q hoc nō est spāle i comodato.ꝫ ē gīale in oibꝰ ꝫctibus.vt in.l.ꝫctꝰ.t qō ibi notatur.ff. de re.iur. Fallit i ꝓcario vbi nō tenet nisi de dolo: Quis fiat gra recipientis tn̄. Rō diuersitatis reddit q: ꝓcariū pōt semp reuocari.ꝫ comodatū non t tō magis grauat comodatariꝰ.facit l.quesitū.§.illuc.ff.de pca.t.d.l.ꝫctus Fallit etiam fm q dicā.j. Locatio.§. tertiū. Quid aūt sit culpa lenis: leuissima: t lata. t qñ q tenet ō dolo teneat etiā ō lata culpa.vide.j.culpa p totus

12 ¶ Utz comodatariꝰ teneat de deteriorationē rei.&.q nō.si in ea re vsus ē quā accepit.t sine sua culpa deterior ē facta.vt.ff.como.l.eū q rē in pn.t.l. si.t qō dī i.l.sed mihi vf.ff.eo.ti. vbi ter. Proprie cui rei vicit nō reddita quando deterior facta redditur. Intellige et culpa sua dicta.l.eū qui rem

13 ¶ Utz comodatarius possit repetere ipensas quas fecit in re comodata.&. q nō.illas q nāli rōe fiūt.vt puta ciba rios t hmōi.ꝫ alias sic.vt puta impēsas valitudinis: vel fuge t hmōi.vt.l. in rebus.ff.como.§. possunt.

14 ¶ Utz comodatarius teneat de casu fortuito.&.q nō.nisi pactū seu mora iteruenerit.d.c.vnico.t.d.l.i reb⁹ t.C.como.l.i.ff.de ac.t ob.l.i.§.is ō q. Aduerte tn̄ q ꝫ mozolius teneat si res perijt.tn̄ i ꝓscia si eodē mō apud dñs fuisset pitura nō credo teneat nisi solū ad aliqđ iteret.si dñs pasⁱ ē pp mozā ō q vid.j. Mozā.§.pen.t vltio

15 ¶ Utz remittēs rē comodatā p nunciū t cāu fortuito pijt.teneat.&.q nō cāus ē in.l.argētū.ff.como.t ibi glo. Nec ob.c.significāte.de pigno.q: loquit i mutuo.qđ q: ē debitoris pijt si bi.q: debitor est obligatꝰ in genere t genus pire nō pōt.l.incēdiū.C.si certe. Res vō comodata remanet i dominio comodātis.t ideo pijt dño. Si vō periit culpa nūcii.vl si fuit infidelis quō teneat.habes.ē.§.xi.fm illā distinctionē fm culpā i qua sint.puta q: cōiter habebat idoneus.i nulla culpa ē. l.argētū.ff.como. Si nō sic. Sic vide de qua culpa teneat.t fm illaꝫ iudica.

16 ¶ Utz comodatarius possit preferre res suas comodatis qñ oēs saluare nō pōt.&.q si sue erant viliores nō pōt. facit.l.qđ nerua i.fi.ff.ꝺpo. Si vō erāt eiusdē ꝓciositatis.silr nō pōt si cōmodatū ē factū gra comodatarij.facit.l. rebus.ff.como. Si vō ē factum gratia comodātis.tn̄.etiā suas viliores pōt ꝓponere.facit.d.§.iterdū. Si aūt gra vtriusq;.tunc solum pōt ꝓponere res suas si sūt eque ꝓciose. Qñ aūt seruant ꝓciosiores.pōt eas ꝓponere reb⁹ cōmodatis. Quis comodatū sit factum gratia recipientis tn̄.qz quidā diligēs hoc faceret.t nō teneat facere nisi qđ diligētissimꝰ fecisset.d.l.in rebꝰ.ꝫmo. &. Et sic itellige.d.l.si vt certo.§.quia vō senectute.qđ no.q: facit ad multa vt q teneat de dolo possit ꝓpōere viliores suas. Qui vō ō leui: equales. Aut de leuissima: ꝓciosiores solum.

17 ¶ Quis pōt comodare.&.fm ¶ Bo. iti.comodati q ille q pōt contrahere. facit i ar.l.Julianꝰ.§.añpe.ff.de actio. emp.t ven.t ea q̄ bona fide possidemus.l.comodare.ff.como.t etiā que mala fide possidemus.vt ibidem .sed non in conscientia.

18 ¶ Que sit nā comodati.&.idem mo. vbi.ō.q ē vt res ipa comodata restituat.q: hoc ē de iure nāli.di.i.ius nāle nec pōt rōe cōpēsatiōis directe retineri ꝓtertu alicuius debiti.l.vltima. C.como. In ꝓriū tn̄ tenet ibidē cōter.t facit qō no. ¶ Pa.t gl.i.c.bona fides de deposito. q: solū phibet cōpēsatio i depōsito vt.l.fi.C.de cōpen. ergo i alijs ꝫctibus admittitur.q: exceptio firmat regulā xxii.q.vii.dñs.

ompatermitas

vide.j. Matrimonium.iii.impedimento.vii.

Ompensatiōs

biti t credit inter se contributio.vt.ff.de compēsa.l.i.

¶ Utrum admittatur in omnibus.&. Pa.in.c.bona fides.de depōsito.q sic in omnibus que in suo genere recipiunt functionem.i.quando vna res potest fungi vice alterius sicut sūt cōi terque consistunt in numero: pōdere t mēsura. In alijs aūt cessat cōpensatio.

nō fi tu teneris mihi restituere equd
t ego tibi. f. ducatoo nō fiet compēsa
tio. q; posset ee unaor affectio qui ha
beo ad equū. q; sit qz tuas pecunie.
Sec⁹ ait qñ nulla possum ꝓdere i
teresse. vt para. Bonum tibi pecu
niā t mi mihi gd simile Ite regrit q
debitum sit liquidum vel de proximo
liquidandum. l. fi. C. de compensa.

2 ¶ Utz cōpetat idirecta bēat locuz
vbi ii bēt locū directa. ff. pa. i. d. c. bōa
fides q sic para res tua venit ad me
potero illā tenere donec mihi satisfe
cerit ꝓ debito meo vide q cy. distinguē
tē. i. l. fi nō sorte. §. si cēti. ff. ō pdi. ide.
Inno. bō. i. c. cū oli cāz. ō re. spo. dicit
q auctoritate supioris possū accipe
equalēs qū ré meā bēre nō possū. al
legat. c. dña. xxxi. q. ii. dāmō sine frau
de mēdacio vel calūnia recuperet alr
dicit q tenet ad restitutōez. allegat. c.
nō sane. xiii. q. v. Quod credo verum
qñ calūnia vel fraus pseuerat. alo nō.
q; licet peccauerit i recuperando nō tñ
peccat i retinēdo. nisi fz q dicū. j. sur
mi. §. vl. t. dli. Et sic serua i pscia lz quo
ad forū cōtēnosū aliter foret dicēdū.

Ompositio

amicabilis. an possit iteruenī
re i decimis. t alijs spūalib⁹ ꝓtractib⁹
ff. gl. i. c. statuim⁹ de trāl. q sic. vt ibi t
de decimis et multiplici. t. c. nup. cuz
alijs. Ita tñ intellige q nullum tempo
rale det ꝓ spirituali. qa simoniacū et
lex. vt in iuribus in ea allegatis patet.

Ompromissum

pōt facere ghibet sup rebus q̄s
pōt alienare: seu libere disponere. In
alijs ūr q̄s alienare. nō pōt sine certa
solēnitate. nec pōt cōpromittere sine
illa solēnitate. facit. c. cū tpe. de arbi.
Pa. ibidē. facit gl. t bar. i. l. nulli. ff. de
tr̄sac. et. l. nō solū. innecta gl. C. de ꝓdi.
mi. nō ali. vbi caueł q tutor nō pōt
transigere sine auctoritate iudicis sup
illis reb⁹ q̄s alienare ñ pōt intelligē qñ
p tr̄sactionē seqrel alienatio. sz sup fru
ctib⁹ t a'ijs q̄ sol⁹ pōt alienare. pōt ēt trā
sigere. quomodo compromittens te
neatur. vide. §. Arbiter. §. r.

Ommunicare

vide. j. eucharistia. iii. p totuz

Ommutare

vide. j. p
mutatio.

Oncessum

intelligit de iure
cōi qō nō ē phibitū. ar. xxx.
q. iiii. g spūalē. t. xvi. q. i. sunt nōnulli.
v. di. ad et⁹. ff. ex q. cau. ma. l. nec non
§. qō eis. ff. de ꝓcu. l. mut⁹. §. i. ff. de te
sti. l. i. Ō trāsla. p. iter corpalia. ff. ō col
le. illū. l. i. Soluit gl. i. d. c. iter corpalia
q ꝑma iura loquūt i pstitutoib⁹ affir
matiuis t nō ꝓhibitiuis sicut ba. Exē
plū ꝓcedit q Ōhāt matrimoniū ergo
semp t cuilibet. Exēplū i phitis. hōl
cidium prohibetur ergo semper. nisi
vbi inuenitur concessum.

¶ Cōcedit aliqd alicui trib⁹ modis 1
fm Pa. in. c. super de do. post di. re.
¶ Primo i donatiōe vel hereditate.
vt possit libere dispōere sicut de re ꝓ
pria. ¶ Secō i feudo. vt vtile dñium
trāseat i vasallū. t directū remāeat pe
nes dñz. de q̄ ō feu. c. i. ¶ Tertio do
nec vixerit qui recipit. t videtur hoc
casu concessus vsufructus rei. t talis.
pōt ius suū alteri ꝓcedere in vita sua.
¶ Utz ꝓcessū ꝓpter necessitatē extē 1
dat vltra necessitatē. ff. Pa. i. c. deus
q. ō vi. t ho. cle. q nō nisi q̄tū necessi
tas expostulat. Et sic causa limitata: li
mitatum producit effectum. arg. d. c.
deus q. in ꝓ bo quātū ad hoc spectat

3 ¶ Utz ꝓcedēs ꝓcedat necessario via
q̄ sequunt ex illo. ff. q. c. viii. di. q̄ tu
re. t de offi. dele. cum super. de dolo.
t contu. cum dilecti.

4 ¶ Utz ꝓcisio ꝓncipali ꝓcedaſ t ac
cessoriū. ff. q. sic. qz cōmissa ei cōmit
tunt ea. q̄ ad eāz spectant. de offi. de
le. preterea. in ter. t in glo.

5 ¶ Utrum concessum de gratia spēcia
li debeat trahi ab alijs in crēplū. ff. q.
non de priui. sane. vbi de hoc.

6 ¶ Utz concessū a papa: vel ab alijs
expiret morte. vide. j. Bfa. §. ii. t iii.

Onciliuz

generale congre
gare ē ꝓuilegiuz solius pape
xcvii. di. c. i. t. ii. t. ii. q. vi. c. iō. el. i. t. iii
di. §. porro. vnō sine auctoritate pape
ꝓgregatū nullū ḥz firmamentū. xvii.
di. §. i. t p totū ō elec. significasti añ fi.

1 ¶ Quattuoz ꝓcilia ꝑz Niceni⁹. Cō
stātinopolitanuz. Ephesinum: t calce
donēnse sunt tanq̄ quattuoz euange
lia fuanda. xv. di. sicut sancti.

2 ¶ Utz ꝓuincialia cōcilia possint cele
brari sine auctoritate pape. ff. q. sic tñ
cū auctoritate pr̄iarce: aut ꝑmat⁹. aut
ārchiep̄i. iii. di. §. porro. xviii. di. i sūma.

3 ¶ Añ ꝓuincialia ꝓcilia ōbēt celebrari
t q ꝓuenire teneanť: hēs plene. xvii.
di. p totū. t ad qd debeāt celebrari. q̄
notāda sūt ō archiep̄os si conferūtur.

Oncubinatus

vtz liceat. ff. Jo. an. post ho. i
regula sine culpa in mercurialib⁹ t re
citat pa. i. c. vt clericoꝝ ō vi. t ho. cle. q
nō. čt ō iure ciuili. qz ex q̄ ius canoni
cū expresse phibet vt ē tex. no. xxxii. q.
iiij. nēc: immo de⁹. vt in. c. meretrices
ea. q. vbi dī q in illo ꝑcepto exo. x. nō
mecabis. phibet oīs cor⁹ ꝑt vroīs:
t lex ciuilis i spūalib⁹ subiceat se dispō
suis canōici in auc. vt cl. aꝑ ꝑ. cpi. t i

esse. ō ee. ti. lack. c. clici ō iudi. ergo ꝛc.

¶ Utz ꝓcubinari⁹ possit absolui nisi 1
abiciat ꝓcubinā. ff. q. si ē ꝓcubū rece
diui nō pōt absolui nisi abiciat. qz nō
ē ꝓpriꝰ rruti. q u legat. si ē o ñ ē pcu
lū ō recidiuo tūc si factū ē notoriū nō
pōt absolui. et tenēť eū abicere ad tollē
dū scādalū ppli. marie qñ ē violēta su
spicio ō eoꝝ incōtinētia ꝑ moreſ cor
alis sic. t q̄ dico ō ꝓcubinario. idē dic
ō ꝓcubina. facit ad hoc. xxxiii. di. audite

¶ Utz sacerdos ꝓcubinari⁹ sit suspē 2
sus. ff. pa. in. c. vba. ō co. cle. t mu. q q̄
ad deū t se nulli dubiū cū sit in mortali
pcō. t ō peccat mortaliter celebrādo
de quo dic. vt. ē. cleric⁹. viii. §. i. Ñ si
ē occultus nō efficit irregularis cele
brādo vt notat Inno. in. c. si celebrat
de cle. cx. mi. Si ō ē manifestus ita
q̄ nulla possit tergiuersatione celari.
tunc suspensus est ab officio ꝑz. xxxii.
di. c. preter. Naz nō ē differentia in
ter interdictum t suspendimus. quia
non refert quid de equipolentib⁹ fiat
c. lz ex quadam de testi. l. non possunt
ff. de legi. Et hoc est clarum. xxxii. dis.
§. verum. Et ideo si celebrat est irregu
laris. c. i. de re iudi. li. vi. t etiam suspē
sus a beneficio. vt in. d. c preter cum
glo. Secus si non habet talem ope
ris euidentiaz. Multi tamen doc. vo
lunt q requiratur monitio. aliter non
sit suspensus ipo facto: nec incurrat ir
regularitatem. Sed primum verius.
Et id quod de sacerdote dicitur dic ō
clerico in minoribus: aut quocunq;
alio inferioꝝ. a sacerdote. vt no. archi.
in. §. hec de mal. xxxvi. di. Et similiter
sunt irregulares si exercent actum cu
iuscunq; ordinis. t solus papa dispen
sat. c. i. de re. iudi. li. vi. t. c. i. de sen. ex.
li. vi. Et idem dic de quocunq; pecca
to mortali. sicut de fornicatione. vt ff.
Clericus. viii. §. iii.

3 ¶ Vtz peccet mortaliʒ audiẽs missã sacerdotis concubinarij: vel recipiẽs sacramenta. Dic vt ſ. Clericus. viii. §. ii.

4 ¶ Quid si ꝯcubinar⁹ manifest⁹ vt currat ipso iure ꝑtaʒ pẽã suspẽsionis. ſ. Pa. i. d. c. vestra. q. nic qñ fornicatio ẽ ita notoria q nullã hʒ dubitationẽ. vt puta qñ publice tʒ ꝯcubinam sicut vroꝛẽ z matre filios ita q nõ audeat differri: aut negatio nulla esset vt dicit gl. i. c. tua nos ꝺ coha. cle. z mul. allegat. l. q sẽtẽtiã. co. i. ꝺ. cel ari. ꝺ pe. facit. l. illud. §. fʒ z si. ff. de tri. ac. z. xxxii. di. nullus. z. c. ꝑter. Si aũt nõ ẽ ita notoriũ: tʒ ꝓbabilr põt tergiuersari. vt qꝛ tʒ ꝯcubinã cũ mʃe z dicit cẽ pedisse quã mʃis z hmõi tũc regrit mõitio z añ eã nõ icurrit. facit. c. si q. lxxxi. di. z c. sicut. de coha. cle. post mõitionẽ sic. nisi desistat. z sic. Cõcozda doc. q sũt varij i hoc. vt illi q dicũt mõitionẽ necessariã intelligant qñ põt tergiuersari alr q dicũt nõ esse necessariam intelligantur qñ nõ potest tergiuersari.

Oncussionis

crimẽ ẽ: cuʒ gs minat⁹ alicui nisi ita vel ita faciat faciã: vl ñ faciã. ꝛc Fm gl. i. §. ꝯcussiõis. i. q. i. i. l. iubemus. C. ad. l. iul. repe. posita. i q. i. §. iubem⁹ vt scire q ꝯcussio ẽ qñ iudex venialẽ dat sẽtẽtiã. alias nõ datur⁹ vel pẽã ꝑmio remisit. vel cupiditate igessit. z. ff. de ꝯcus. l. ii. ꝯcussionẽ facit q pecuniã accipit eo q crimẽ minat⁹ sit. z q fac cusationẽ innocẽtiũ coegerũt: vel q pecuniã ob accusãdũ: vel ñ accusãdũ. ꝺ nũciãdũ: vl si denũciãdũ: vl ferẽdũ testimoniũ accepit. et breuit ꝯcussio ẽ ꝑpe qñ go bñ aliq̃ ꝓtẽ vl offiñ pecuniã accipit ob indicãdũ aut decernẽdũ: vl q magis: vel minus faciat quod ex offo facer ꝺberet: vel per minas cogit aliquẽ ad faciẽdũ vel nõ faciẽdũ idebite vt colligit ex. l. i. iii. iiii. v. z. vi. ff. ad legẽ iul. repe. Vnde tglis ꝯcussor efficit infamis si ꝺcnet ꝺ hoc crie z fm canones pmit pẽa ꝙdrupli. xvii. di. quoniã

¶ Vtz sit peccatũ mortale ꝯcussio. §. q sic patet lu. iii. vbi Jo. milibus vt saluarent⁹ dixit. Neminẽ ꝯcutiatis neq calumniam faciatis. facit q sit peccatuʒ mortale. xxiii. q. i. militare in fi.

2 ¶ Vtz sit restituẽdus ʒ de necessitate ꝓ ꝯcussionẽ acceptũ. §. q sic nisi sit datũ ob malũ faciẽdũ. qꝛ tũc cũ talit dãs nõ repetat ꝓpter turpitudinẽ suã si restituí ꝺʒ dabit⁹ paupib⁹. qꝺ cũ ius ñ ꝓcipiat erit de ꝯcilio. vt patebit. j. Restituo. i. i. ꝺ. turpe. ſʒ datũ ꝓ ꝯcussionẽ ʒ alr vt faciat qꝺ tenebat necessariũ est restituẽdũ illi q ꝺdit. vl ei⁹ hʒdib⁹ aut si ignozãt paupib⁹. qꝛ i ꝯscia ñ valeat talis dõatio. ar. l. i. §. q̃ honozãde. ff. q̃ rũ re. ac. nõ da. fac. c. ſic. xvii. q. v. z. l. i ff. qꝺ nic. cã. z hoc vez i his q hñt sꝯpẽdia publica vt talia officia administrẽt alr ũ credo ꝺ necessitate teneant recipiẽdo ꝺbitas sportulas nisi i cãu quo gratiã essʒ obligatus offiñ administrare vt puta paupi z hmõi facit. d. c. militare cũ gl. sua: vide. j. iuder. §. viii.

Ondemnatus

ad mortem vel mutilationem membꝛi. an possit fugere. vide. j. Fugere. §. i.

Onditio est triplex

¶ Pria ratione status persone. vt cuʒ quis libere: vel seruilis conditionis dicitur de ser. non ozd. c. vltimo. xxxi. q. iii. liberi. z. ḡ. ti. Colonus. ¶ Secunda est in rebus quẽ libere vel seruilis condic. dicuntur. ff. z C. de seruitu. p totũ. ¶ Tertia dicitur conditio promissionis vel alterius contractus. Et hec differt maxime a modo z a causa

1 ¶ Quõ ꝺditio ꝺcipit. §. q ꝓ si. mod⁹ ꝓ ut: causa ꝺ per quia.

2 ¶ Quid est ꝺditio tertio mõ dicta. §. est futurus euẽtus in quẽ actus suspendit̃ fm Bar. in. l. i. i prima col. ff. de ꝺdi. z demõ. z Jo. an. z car. in. c. vez de cõdi. appo. vñ añ euentũ ꝺminõis nihil est. l. i. C. de cõdi. infer. z. l. cedere diem. ff. de verbo. sig.

3 ¶ Modus aũt est exhoztatio siue inuitatio ad remunerationẽ quandã: si ne implementũ loco eius qꝺ est factũ z iõ nõ suspẽdit sed clarificat: vñ pro missum sub mõ põt peti de pñti ꝓtita cautione de mõ obseruãdo. l. q here/ dit̃cta. l. qꝺ dieb⁹. §. ternulius. ff. de ꝺdi. z de. z qꝺ no. i. c. verũ. ꝺ ꝺdi. app.

4 ¶ Causa ꝺ de ꝓterito vel pñti est sumpta rõ dispositionis vel motus.

5 ¶ Demõstratio est ex ꝓterito vel ꝓsenti aliquo accidẽti vl qualitate rei q̃ gerit certificatio vel liquidatio.

6 ¶ Vtrũ cõditio cõprehẽdat aliquando modũ. §. q ꝺditio sumit ꝑmo latissime. z tũc cõprehẽdit etiã modum vt in. c. ii. z. c. vez de ꝺdi. ap. ¶ Secũdo late: z tũc cõprehẽdit conditiones q etiã sunt de ꝓterito vel pñti: q̃ ꝓpe nõ sunt ꝺditiões: qꝛ nõ suspẽdũt actũ cũ in rez nã sint certe. l. cũ ad pñs. ff. si cer. pe. ¶ Tertio ꝓprie. z tũc est qñ cõsert in futuꝛ euentũ siue incertum/ do sit respectu rei siue diei: tʒ aliq̃ gl. dubitauerint de die mortis. Ita tʒ gl. in. l. in oĩb⁹. ff. de. reg. iu. rex. est in. l. qꝺ cũq. §. i. ff. de verbo. obli.

7 ¶ De ꝺdinõe in mʃimonio: aut i religione. vide. j. matrimonii. ii. j. impedimento. iii. z religiosus. §. iii. de ꝺdi. dona. vide. j. donatio. i. §. xlvi.

8 ¶ Conditio possidentis potioꝛ ẽ vbi est par cõ turpitudinis. ff de condi. obtur. cãm. l. si ob turpem. §. pozro.

9 ¶ Vtrũ ꝺditio tacita faciat ꝟcũ ꝺditionalẽ. §. q nõ facit. l. ꝺditiõe. ff. de cõdi. z demõ. de quo dic. vt j. matrimoniũ. iii. impedimento. iii. §. i.

¶ Vtz ꝺdno q dno ẽ extrinsecꝰ inspẽdat. vide. j. infimionũ. iii. impedimento iii in prin.

¶ Vtz ꝺditio viciet aliqñ ꝟcũ an vi iudicẽ. §. vt colligit i ti. de ꝺdi ap. ꝓ doc. z p legistas. de ꝺdi. z demõ. z alijs locis q aut ꝺdinio ẽ ꝟ nãʒ z subꝺ ꝟcẽ z sic viciat ꝟcũ: z nõ viciat. vt in. c. fi. de ꝺdi. ap. facit. l. cũ hi. §. si pacto. ff. ꝺ transac. z id dr de substãa actꝰ sine q̃ nõ põt stare actꝰ. z ecõtra nõ dr ꝺ substantia actus sine q̃ põt stare. vt cõmuno. doc. in. d. c. fi. facit qõ no. bar. in. l. i ff. de lib. z post. z qõ no. in. l. i. i ꝓncipio ff. ꝺ verb. ob. ¶ Et hoc vez primo si apponat a ꝓncipio ꝟcus. Secꝰ si post ꝟcũ qñ ꝟcus nõ põt reuocari uoluntate partiũ vt matrimoniũ. c. ditur. xxxii. q. iii. z. c. ex litteris. de diuoꝛ. z votum z huiusmodi. facit. l. p seruũ. ff. de ꝛ. ꝺ. ff. ꝺ viu. z habi. ¶ Scõo vez si p ambas partes apponat. z de aliis vide. j. matrimoniũ. iii. impedimẽto iii. ¶ ut nõ est ꝟ substantiã ꝟcus: ſʒ est aut ipossibilis aut turpis: z sic viciat z relicit. et nõ intrat in ꝛactatꝰ spũalibus: puta mʃimonio. z voto z huiusmodi. vt no. in. d. c. fi. ¶ In ꝛactibꝰ aũt tpalibꝰ regulariter viciat. vt no i glo. in. d. c. fi. q iura in ea allegata. Et hoc itez in ꝛactibus qui fiũt inter viuos. In ꝟcibꝰ ꝺ g fiũt in vltima vo'ũtate sic distinguo. aut ꝺdno ipossibilis addicit in quo. aut ꝺdno ipossibilis addicit in ꝑsonã honozati. vt puta testatoꝛ ubi q heres suus digito tangat celũ: z si nõ tetigerit det centũ ꝟcũ Dyno. z sic non valet legatũ de centũ facũ Dyno. qꝛ ꝺditio viciat. Insti. de lega. §. fi. no. glo in l. vnica. C. ꝺ his q̃ pe. no. z ibi tenet cũ hac distinctõe. Aut ipossibilis ꝺdno addicit in ꝑsona honozati. Ceꝛ⁹ cui talis

gant: vel aº q̃ heres instituit: q̃ sub eõ die de possibili alicui fit legatum: vel aliqs instituit heres. puta si nec¹ celi vigilio tengerit heres esto: vel habeto cẽtũ ↄ isto casu tanq̃ vltime voluitas retenet ↄduto. ↄ valet institutio ↄ legatũ inst. de hered. inst. §. impossibilis: ↄ cõ ter doc. in d. §. fi. Bar. nĩ i. l. i. ff. de cõdi. inst. tenet ℨ pdicta distinctione de quarto vtũ: si pax ad nos. ↄ no. q̃ cõdicio turpis aut impossibilis q̃ ad hoc eq parat. vt in d. c. fi. no. aut ↄduto nõ est nec turpis nec impossibilis: nec ↄtra sabbathũ actus: ↄ sic vitat. vt no. i. c. de illis. de condi. appo.

Onductor quis dicat. vide. ℨ. locatio. in pn. Et quõ ẽ excõicatus q̃ aĩ tps ↄductionis ↄduc domũ bonõic alicui⁹ doctoris vl scholaris sine cõsensu ipsius inquilini. vide. ℨ. excõicatio. vii. casu. iii.

Onfessio delicti an sit facienda ad interrogatões iudicis. ℟. pa. i. c. cũ sub de ↄfe. aut ꝓcedit a iudice ꝓ inquisitionẽ ex mero officio iudicis: ↄ tũc si factũ ẽ notoriũ. vl fama flagrat: vel q̃ semiplene ꝓbatũ est: ↄ sic rñdẽr tenet veritatẽ sub pẽa mortalis pec̃i ℨs Tho. scõa scõe. q. lxix. ar. i. cer. no. in. c. cũ delecti. de accu. ↄ hoc ꝛ q̃ si agit ad alĩ penã q̃ spũalẽ Si vo factũ nõ ẽ notorium: neq; flagrat infamia. tũc nõ tenet rñdere. ar. c. q̃ſr ↄ q̃. el ꝓmo. ó accu. etiã si iurat fet dicere veritatẽ fm Hen. de gan. i ꝓmo quol. q. xxxiii nec ẽ obediendũ i hoc plato: q: ℨ caritatẽ. Occulta enĩ publicãda nõ sũt: si soli deo relinquenda. vi. q. i. si oĩa. ↄ. c. oues. ↄ. c. ex merito. aut ꝓcedit a iudice ad istãtiã partis ↄ sic necessario nõ ẽ rñdendũ: nisi id de q̃ agit sit famosũ ↄ ipediat oꝛdinis executionẽ: seu bñficij retentionẽ: ó q̃ nec venit ponẽda pẽa ↄpatis. sed dicet ne mẽdatũ. ℟. q̃ ũ: ℨs vtẽ aliqs ó bis duplicib⁹ ↄ sibi lato. ar. xxi. q. v. §. ex hijs. ¶ Vtrũ ↄfessio iudicialis ꝓiudicet ↄfitenti. ℟. fm pa. i. c. ex parte. de ↄfe. q̃ sic si sit maioꝛ. xxv. an. ↄ sit ꝓpe: ↄ ex certa scia: ↄ expssa cã: ↄ coꝛã suo iudice. ↄ pte ptte: ↄ ñ sit ℨ nãm: nec ℨ iuo: ↄ si agat de re litigiosa: ↄ nõ sit ℨ libertatem alio nõ ꝓiudicat. vide diffuse i. d. c. ex parte. q̃ ponus est fori contentiosi.

¶ Vtrũ cõfessio extrudicialis ꝓiudicet i abñtia partis. ℟. pa. i. c. si cauno de fid. instru. q̃ q̃n ꝓmissio fit pñti sic ꝓmitto tibi pñti q̃ dabo abñti centũ. ↄ tũc obligat nãtr: ↄ de iure ciuili. secus si diceret ꝓmitto tali abñti centũ: q̃ tũc ñ obligat ẽt nãtr: q̃ nõ est cui acquiratur obligatio. Ita no. glo. ↄ doc. in. l. stipulatio. §. si qs insulã. ff. de ỽb. obl. ↄ i. l. i. ff. de pac. ↄ in. c. si tibi abñti. ó ꝓben. li. vi. Fallit hoc q̃n dicit tutoꝛi pupilli: curatoꝛi furiosi: actoꝛi vniuersitatis q̃ promittit eius pupillo furioso vel vniuersitati: q̃ obligat. l. cũ. q. §. iiii. cum tribus sequentibus. ff. de cõsti. pec.

¶ An qs teneat ↄfiteri positionẽ i q̃ quis ꝓpoſuit. xx. cũ solũ. x. ỽbe debeat: aut cũ absolute petit q̃ ei debetur sub cõditione. ℟. fm bar. i. l. i. §. si stipulati ff. de verb. ob. ↄ i. l. si is qui ducenta. ff. de reb. dub. Aut q̃ ponit i positionibus seu libello ẽ falsũ rõe q̃liter. ↄ sic pot negari i totũ: q̃ videt aliud sentire. Et sic intellige glo. in c. fi. ó ↄfe. li. vi. ↄ i. c. ii. ó testi. c. li. vtputa q̃ ó debeo sibi cõdite petit absolute aut dixit. q̃ come di hodie ↄ fuit heri ↄ hymõi. Rõ q̃ si ↄfiteret sic. Debeo: ↄs sub conditione actoꝛ posset accipe ptẽ cõfessionis ꝓ se. q̃ tenet ei. ↄ reꝰ hẽret ꝓbare q̃ teneatur sub cõdite fm cautelã pa. i. c. i. de po. ꝓla. ↄ doc. bar. i. l. aureli⁹. §. idẽ

q̃liter. ff. de li. ℟. vbi dicit q̃ si qs ↄfitet se interfecisse hoiem: ℨs ꝓpter suã defensionẽ. q̃ nõ credet ei q̃ ꝓpter suã defensionẽ. Et ponit rõnes q̃: ꝓsumpto ẽ ℨ eius rõne opis ꝓpetrari: cũ sit factũ a iure dñatũ. Itẽ q̃: cõuter non cõtingit. q̃ aggressus interficiat aggressoꝛẽ. vbi ẽo hec cessant. tene q̃ nõ pot quis accipe ptẽ cõfessionis ꝓ se. ↄ ptẽ refutare: q̃n cõfessio ẽ facta vnico contructu. sic ↄ archi. in. c. i. ó cõfe. li. vi. Tñ q̃ magis tut⁹ est nõ ↄfitẽdo veritatẽ poterit negare. Aut q̃ ponit in libello: seu positionib⁹ ẽ falsũ i q̃ntitate seu i ꝓte sũme seu i ꝓte rei. vt q̃ petit xx. cũ ñ ỽ nisi. x. vl petit totũ: ↄ ñ ỽ nisi medietatẽ. ↄ tũc tenet ↄfiteri veritatẽ. vñ tenuit pe. q̃ si talẽ positõ negat ex toto q̃ est ꝓiur⁹. ↄ facit text. cũ glo. in. l. pupilli⁹. §. fi. ff. de ỽbo. sig. vbi ꝓ q̃ debitoꝛ negãs rẽ cẽ suã negat si bi cẽ cõ. ↄ glo. in. c. fi. xii. q. i. Ibi nõ addit glo. q̃ res ciuitat vel vniuersitatis ñ ẽ cuiuslibet. xii. q. ii. q̃ manumittit. et i. l. q̃ solidũ i pn. ff. ó. le. ii. vbi petẽs totũ ↄstituit aduersariũ i mora ꝓte debita. ↄ hoc ẽ ℨ penatoꝛes nostri ipso

4 ¶ Vtrũ ↄfitẽs ↄsocius cris sit testis idonei⁹ ℨ socii. ℟. q̃ nõ. vt no. gl. in. l. si filiũ. C. de li. cõ. Etiõ nõ ỽ interrogari de ↄsocius. vt in. l. si. ↄ ibi. ꝓ doc. C. ó q̃stio. Intellige q̃ ñ ỽ interrogari q̃ ad hoc vt sit testis. ℨs bñ pot interrogari. vt ꝓcuꝛ denũ possit inueniri ẽtas ab alio

5 ¶ Vtrũ interrogat⁹ vel sua sponte dicẽs facta idicia ℨ socii. ℟. q̃ non. vt no. bar. in. l. i. §. seruo⁹. ff. de q̃ñi. ¶ Varie cũ oĩ indicio dẽat ꝓbari ꝓ duos testes vt ꝓ glo. ↄ doc. in. l. fi. C. famil. her. ↄ ꝓ bar. in. l. fi. in añpe. q. ff. de. q̃. ꝓ ang. i l. fi. ff. q̃ me. cã. ꝓ. bal. in le. q ꝓpõebatur. ff. de le. ij. vñ licet vn⁹ testis q̃ ponit directe sup ipso facto ꝓncipali: puta q̃ vidit cõmitti ipsũ maleficiũ sa

ciat indicia ℨ si est oĩ exceptione maioꝛ vt no in. l. si quis. C. ad. Luk. male. bar. in. l. fi. ff. ad. l. cor. ó sic. ↄ bal. in. l. fi. C. fami. her. Sali. l. i. fi. C. de q̃st. no. bar. ↄ Ang. in. l. i. ff. de iur. Tamen superadicto socio ex q̃ confessus est crimen suũ est infamis infamia facti talẽ ideo nõ est testis oĩ exceptiõe maioꝛ: q̃ vilis ↄ infamis nõ facit indicium aliq̃ mõ Ita. dicit bal. in. l. i. §. idẽ cornelio. ꝓ lium. ff. de questi. Et bal. in. c. i. in. §. facẽm de ↄfine. rec. seu. dicit. q̃ illis q̃ bus vñ testẽ facet idicium. ℨ intelligi si ẽ vite ꝓbate vl bone opinionis: nec pot hĩ suspect⁹ familiaritate: vel fama mala. vel alia cã arbitrio iudicis. Et ió ℨs eũ infamis infamia facti nõ ẽ idone⁹ testis. vt no. eũ ipse bal. i. l. fi. C. de requ. re. ꝓ no. ibi. ꝓ glo. Et quid sit indicium: ↄ quõ ꝓbat. ↄ i quib⁹ fallit q̃ supra dictũ est. vide. ℨ. Indicium per totũ

¶ Quid si esset vno vl tres testes singulares q̃ ↄfiterẽt ℨ tuũ. ℟. q̃ nullo mõ possũt ↄiungi ad faciendũ indicium: nisi sit testis omni exceptiõe maioꝛ. vt. ℨ. viri. i. §. ꝓcedẽti ↄ multominus ad faciẽdã plenã ꝓbationẽ. Rõ q̃: cũ duo testes regrant regulariter vt dictũ est: tales nõ sufficiũt. q̃ vnusquisq̃ dictũ de ꝓ se ipsius ẽ. ita no. bal. in. l. si qs ex argẽtario. §. i. ff. de edẽdo ↄ ꝓ ℨ per no. ꝓ. d. Anto. i. c. ℨs de testi. vñ loquitur de ꝓbatõe ꝓ testes singulares. Nec ob. q̃ vn⁹ testis ỽponẽs sup facto ꝓncipali iungat cũ ꝓbatõe fame. vt ꝓbat. l. i. iii. §. eiusdẽ. ff. de testi. ↄ ꝓ Bar. ibi. in. l. admonẽdi. ff. ó intermissa. Ista est. q̃: hoc est ꝓsecutũ scilicet vn⁹ testis integer vt dictũ est. Ita fama que facit ꝓsecutũ indicium. vt notat Bar. in. l. de minore. §. si ꝓce. ff. de q̃stio. Itẽ nec ob. q̃ vne ꝓbatõe semiplene vnius generis ꝓiungant ad vnã plenã faciendã. nisi no. ꝓ. Bar. i. d. l. admonẽdi. q̃ ibi

vez qñ ꝓnunc ad eundē actū: sed hec ꝓfationes diuersoꝝ actuū: et diuersi generis numꝰ ꝓdunt ad plenam ꝓfationē faciendā. Ite est casꝰ et ita deducit Bal. in l. ei⁹ q̄ i ff. C. de testi. et idem bal. in l. obseruare. C. quo ap. nō reci. potuit. d. Ilmo. in. c. veniēs el ꝑmo. de tolt. Et hic infert q̄ due mulieres decies se peccasse cū aliq̄ nō possint tūc ad faciēdū indiciū perse cutū: nec artandū ad veritatē dicendā cui ei aliqb⁹ ꝓiecturis: marie cū deposit de delicto ꝑpetrato ꝑ eoꝝ corpoꝛe iuncta notata ꝑ bar. l. l. si qs i gui ff. ad sena. ꝓnul. sillaniani. vbi dicit q̄ nullū facit indicū. et idē Ang. in. l. u. C de cal. vide. ſ. testis. §. xxiii. quando dicatur singulares.

Confessio sacramentalis ꝑmo qd é. & fm Bo. q̄ est lex coīā sacerdote pōꝛ suoꝝ declaratio. vel fm alios. Confessio dr̄ ab q̄si sil vel ex toto: vel vnde dr̄ fatio. Nā sicut ſnia sic cōfessio q̄ grat ſniaꝝ⁹ eē certa. vñ i. l. certū. ff. ō ꝓcess. certū ē gt ꝓfess⁹ ꝑ iudicato erit

1 ¶ Qualis dr̄ eē ꝓfessio vt sit lex. & fr̄ cōuiter theologos in. iiii. di. xvii. q. xvi. dr̄ hec ꝓditōes q̄ ponunt i his ō sib⁹ Sit simplex: humil: ꝓfessio pura fidel Atq; frequēs: nuda: discreta. libēs. verecūda. integra: secreta. lachrymabil accelerata. Fortis et accusans: et sit parere parata. Quas Ri. exponit in. iiii. di. xvii. ar. iii. q. vlt. Simplex. i. vt nihil admisceat q̄ ñ facit ad peccati ēntitatē. Humil in verbo et signo. Pura i. recta intētione facta. Fidelis. i. vera: vt nihil de falsitate admisceatur. Frequēs q: valde ē vtil. Nuda: nō tuoluta verboꝝ obscuritate. Discreta: vt maiora cū maiori grauitate. Libens: nō necessitate ſr̄ libera volūtate. Verecunda: nō fractantia pleua. Integra: vt nullū retineat. Secreta: non publica. Lachrymabilis: ex dolore cordis. Accelerata: ne nimio ꝓlongef. Fortis: ne ex verecūdia dimittat. Accusatiua: se nō alios. Parere parata. ſ. ad obedientiā consilioꝝ.

¶ Utrū ꝓfate ꝓditiones sint oēs ō ne- 2
cessitate confessionis. & fr̄. Ri. vbi. §. dicē q̄ nō: sed q̄dā de ꝓgruitate: ſs vt clarius intelligant multas inferā cōnes

¶ Utrū notatio ꝓpone cum q̄ qs pec 3
cauit sit necessaria ad peccati ꝓfessionem. & fm Ri. vbi. §. di. xxi. ar. ii. q. ii. q̄ ant notatio ꝓpone est necessaria ad peccat: magnitudinē et speciē exprimē dā. et tūc ē necessaria. vt puta q: peccauit cū nīfe: nec hēat aliā ꝓsanguineaꝝ q: si haberet aliā ꝓsanguineā: puta soroꝛem: sufficeret dicere peccauī cū cōsanguinea mea i ꝑmo gradu. Alut tal⁹ notatio soli est vtilis ꝓfitēti vt ꝓfessoꝛ melius sciat iponere ꝓsiliū et pniam: et sic sibi est necessaria. Alut est vtilis illi cū quo peccauit: et tūc pōt dicere: sed n ō i ꝓfessione: q: sic ꝓfessoꝛ ñ possꝫ ali qd facē nisi eē ꝓfessionē ei dicat. Alut nō est vtilis nec ei q ꝓfitet: nec ad correctionē illius cū quo peccauit nec ad exꝑssionē speciei peccati: et sic nō soli debet tacere eius expressionē: imo dicit Ri. q̄ credit teneat celare. et vt dicē scis Bo. in. iiii. dis. xxi. parte. ii. ar. i. q. iii. q̄ ꝓfitēs si exꝑmit nō effugit vera etionem: nec cōfessoꝛ si ad hoc ꝓcessit Sibi q̄ñ notatio ꝓpone esset cū piculo alteri⁹: etiā si circūstātia eēt de necessitate: omittēda ē fm pe. de pal. in. iiii.

¶ Utrū requirat ad ꝓfessionē q̄ fiat 4
genu flexo: capite discopto et hmōi. & q̄ nō: nisi de bono et equo. Discipulꝰ eni hūilitatē cordis fregrit de⁹. xiii. q. v si qd. Quis actus humilis corpis ipsam inducāt et in ipsis merenur.

¶ Utrū ꝓfitēs ꝓpter gliaꝫ vanā: vel 5
aliū malū finē peccet mortaliꝛ. & q̄ sic: q: peruertit finē sacri. facti ad hoc qđ dico. ſ. honoꝛ. §. vi. imo nec scīm suscipit: q: pars essentiat hui⁹ sacri q̄ ꝓfessiū in actu suscipiēdi est actus interioꝛ. Cū sine eo nō est sicut nō ꝓcreet matrimoniū q̄ ꝓbēdo nō inūderet ni si in carnalē copulā ad tps. Tenef eni qs ꝓfiteri peccata sua: et deo satisfacat quem offendit et eccliē: et vt de suis peccatis veniā cosequatur: Ellia aūt i tentōe ꝓfessio facta nō valet. et tenef eā iterare: nisi in casu vt. ſ. dicā. §. xiii.

6 ¶ Utr̄ ꝓfitēs petēs qđ nō fecit peccet mortaliter. & q̄ sic: nā q: ꝓsciam non manifestat: nā q: nc̄ntur. xxii. q. ii. cuꝫ humilitatis. Limito illud verū q̄ñ cōscientia dictat q̄ ñ fecit. Ite q̄ñ petēs qđ cōfitef eēt mortale si fecisset. Et sic intellige Ri. in. iiii. di. xxi. et vir. ii. de pe. et re. q̄ illud Bre. qđ habef di. v. ad eū i fi. Bonaꝫ mēnis ē culpā cognoscere vbi culpa ñ ē. Intelligit ꝑ formidare vl i gne se pcōꝛ ē ꝓfitēdo sed nō i ſpē

7 ¶ Utrū oē mēdatiū dictū in ꝓfessione sit petēs mortale. & q̄ nō: sed solū illud qđ est pniciosū: puta ꝫ famā suā vel alteri⁹: aut ꝫ id qđ necessario hꝫ cōfiteri. Cū si taceret vel negaret aliqđ mortale qđ fecit: et de q̄ nō est legitime cōfess⁹: peccaret mortaliter: nisi forte timeret ꝑbabiliter de reuelatiōe ꝓfessionis vel q̄ sollicitaret cum ad malū tali confiteno. q: aliū nō hꝫ: posset aliquid tacere vel negare cū ꝰbis palcatis. talr̄ q̄ mendaciū nō dicat: et etiā si diceret ꝑpter hoc nō eēt mortale: sed erit venīale. xxii. q. ii. c. i. cum ibi no. Idē dicendū de eo q hīs aliq̄ peccata a quib⁹ scit q̄ ꝓfessoꝛ solue nō pōt eū absoluere tū ne scādalizef ō co ꝓfitef de solutis solū et tacet illa a qb⁹ nō pōt ab eo absolui cū ꝓposito cōfitendi integre cū eo q cū possit absolueꝫ

¶ Utrū cōfessio facta sit necessario ite 8
randa. & fm Ri. in. iiii. di. xvii. q. v et legitime cōfessus nō tenef reuera re confessionē de necessitate: nec tenetur ga obedire ꝓcipiēti sibi vt iterꝫ ta lia ꝓfiteat: nec papa posset ꝓdere legē hoc ꝓcipiendō fm pe. ō pal. nisi ex bono ꝓsilio qa velit vt faciū⁹ iuuetur re missionē qđ fu sepi⁹ ꝓfitēdo de pe. di. i. inuenimus.

¶ Ellignāt tñ doc. in. iiii. di. xvii. aliōs 9
casus in quib⁹ confessus tenef iterꝫ cō fiteri cadē peccata. ¶ Penit⁹ qñ ꝓfitef ei q nō pōt absoluere.

¶ Scōs qñ ꝓfitef sciunt ei q nescit ul te 10
gare vel soluere. ō qb⁹ dicā tan⁹. ſ. cōfessio. in p totū. et confessio. iii. §. iii.

¶ Tert⁹ qñ qs nō ꝓfitef integre o'a ii
peccata mortalia. de qb⁹ nō ē ītie cō fessus vni ꝓfessoꝛi cui si ꝓfiteref iuuer sis ꝓfessoꝛib⁹: ſs sciēter tacet aliqđ pec catū mortale: vel ō q̄ dubitat vtrū sit mortale: vel aliqđ aliud qđ ē ō necessitate ꝓfessionis: vt puta circūstātiā q̄ mutat spēz et hmōi ex verecūdia vel aliq̄ q̄cūq; respectu. de pe. di. v. c. i. circa fi.

¶ Quid si tacuit ex ignorātia sca ob 12
liuione. & fm Ric. vbi. §. ar. ii. q. vi. q̄ aut penitēs adhibuit debitā diligentiā put de lege cōi hūana pnime fragili tas vt mēdū hī et oīnm pcōꝛ suoꝝ mortaliū. q̄ ē fm Sco. ea. di. q̄ tanta diligētiā adhibet vt mēdū hēat q̄uā qs apponeret i re multū ardua: et q̄ si hī multū eēt cordi. et tūc ū tenef ꝓfiteri alia petā de qb⁹ cōfessus ē nec etiā illud petū oblitū tenef: ꝓfitens ꝑ sacerdotē tēnone necessitat⁹ ſs soli ꝑ nef cōfiteri alij sacerdoti qr̄ ꝓprius de ut⁹ fuerit absolut⁹ quātū ad medicinā dei et eccliē q: cōfessoꝛ pōt absoluere. de ꝓfessio. et dicto mō obligat. nil subin telligit talr̄ ꝓdicto. ſ. q̄ qñ ad mēdū ꝓfe ducenf. q̄ illa ꝓfitens sacerdoti q̄ pot

sit oī absoluere. Et no. hic fm pe. de pal. in. iii. q. p si ꝑm⁹ ꝓfessor hēat au ctoritatē absoluēdi ab oī excōicatōe t casib⁹. t sic imēdebat absoluek qñ cū eo ꝓfessus fuit. q. ꝫ petñ oblitum tali mō ect casus reseruat⁹. vel excōicatō poterit nihilomin⁹ sēdm ꝓfessor eū ab soluere. q. nō pōt esse ꝑpl⁹ casus reſuat⁹. nec excōicatio. ꝫ solū petñ simpler. Q3 būno. p ifm q dicit ubi cō fessorē auctoritate applica. vt faciat q i absolutiōe intendat eos absoluere ab oī excōicatōe iḡtū eor auctoritat ic ecclēdit t ab oī casu. Ellis oporteret re currere ad eū q de iure posset eū a tali absoluere facit. c. officij. de sentē. ex. a ꝫno. t. e. sup ifis. de reseri. claꝫ ē pro hoc. Aliut penitēs nō adhibuit debitā diligētiā. ꝫ fuit ignorātia ignorātia crassa vel affectata: tūc tenetur oia ꝑius cō fessa. t talr oblita recōfiteri nisi i casu qñ posset hre ꝑorē sacerdotē. t nō ect ei iterdcā petāl absolutōñ. addo fz sentā Bo. q. ſ. fuerit recēter eū eo ꝓfess⁹ ita q hēat mlta suoꝝ petōꝝ q ātea fuit ꝓfess⁹ vel saltē recordek pnie iposite. vt j. dici. ꝫ. xiii. q. tūc sufficeret solūmodō oblitī eū sua negligētia ꝓfueri. alr si

13 ¶ Quart⁹ casus i q ꝓfessio ē iterāda ē qñ ea obliuiscitur pnias inūcta. vel contēpſit facere. Intellige ꝑ mortali petō. q. si ꝑ ventali fuit inūcta nō tenetur eā facere ō necessitate fm tho. Jdē q si ꝑ impossibilitatē vl infirmitatē dimisit q. ꝑ mortali ipsita ē nō tenetur iterare. ꝫ sufficeret intimare eā ꝓfessori vt eā cōmutet. Jdē dic si fuisset sibi ꝓmissa ab alio ꝓfessore fz q. j. dicī

14 ¶ Quint⁹ casus ē qñ ꝓfitetur siñ cō tritōe vl attritō ē ō bita. q. sufficiat ad gr̄e susceptionē eū sacro. puta q. ē in voluntate peccādi. vel ex mala intētiōe ꝓfitetur. vel nō vult satisfacere qō tenetur t hmōi. Et ꝫ qdā dicāt q i isto casu ñ tenetur reiterare. q. recedēte ā cūlō e iusceptū fructū pnie. Eu tñ tenet q iterāt tenet. t hec ē cōis opi. theo. vt dicit scūs Bo. i. q. vi. ꝑtē di. t ho. t ino. t archi. vt no. Dur. Et rō est q. ñ susceptū absolutionē peccat mortalr fz Ri. ca. di. ar. ii. q. viii. ꝑ hoc hēs tex. de pe. di. iii. ſ. iter hoc el. ii. vbi dr sicut venā ꝑuertit pnia ꝑa. sic deū intrat sic ta. t ē q eū absoluit sciēter. t sic nō pōt dici absolut⁹. q. iplicaret ꝛdictionē q sic absolūtek t ligarek ffpcū cimdē. vñ no. doc. in. c. q. qdā. ō pe. t re. q. ꝫ pnia t ꝓfessio illoꝝ q nolūt abstinere sit accepta. t salubrib⁹ monitis sit eis pnia ꝛdictā. q. vꝫ ei ad mlta nō tñ est absolso ipendēda. q. nō est capax ei⁹. nec i isto sacro ſpnitur caracter virtute cui⁹ postea valeat sicut in baptismo. Addit tñ scūs Bo. in. d. q. vlt. q. vez ē q. tenek reiterar i isto casu t ouob⁹ ꝑcedētib⁹ qñ mutat ꝓfessorē. sec⁹ si ad eūdē ꝑdeat. t adhuc mēoriā hēat suoꝝ petōꝝ q. receēter ꝓfess⁹ est. Dic. tñ ō pal. in. iiii. di. xvii. dicit q si ēt sit oblit⁹ ꝓfessor petā sibi cōfessa ꝫ tñ pniam ꝑ eis impositā scit. q. tali ꝓfessori sufficiet cōfiteri alia petā pt⁹ ꝓfessa solū ipliciter. dicēdo ō illo pcīs q. alr vobis viri dico meā culpā Sec⁹ si pnia nō fuisset taxata tūc. q. oporteret vt petōꝝ meōriā hēret. t sat placet. Et addo ēt q. non sit interdcā ei pnia absoluendi. t sic nō oꝫ q. reiteret. sed sufficit ꝓfiteri. vel petñ sciēter retētus vel pniaꝫ oblitā vel fictionē suā explicite. t ō aliis ꝓfessis iplicite. vt. ē. dixi. Hec itelligo q. ꝓfessor hēat meōriā ō singul⁹ petis in nūero vel spē. ꝫ sufficit fecordetur i gr̄e ō petis q. ei ꝓfess⁹ fuit t de qualitate vite eius quod no.

¶ Sext⁹ casus fm aliq̄s ē qñ go re cidiuat. ꝫ hūc ñ sequit cōis doc. nisi fz Ri. ca. di. ar. ii. q. viii. qñ petā dimissa t recidiuata notabilr tñ aggrauāt q. notabil t periculosa ḡuitas petī ex pmu ñ posſs nisi dicēdo aliq̄s petñ p⁹ consciū t diuulgauit alr nō. t sic tenet.

16 ¶ Septim⁹ casus ē qñ qs ꝓfitet petñ a q su⁹ ꝓfessor nō potuit eū absoluere q. licet illud confessus fuerit t oia alia tñ illō a q ñ potuit absolui tenek iterato supior ꝓfiteri. nec ꝑpe ista dr iterato supior. accipit ꝑ vna ꝑsōa cū cōfessor. nā ꝓfessor absoluit a qb⁹ pōt. t supior pficit. vñ fz Ri. vbi. ē. deberet ꝑcedere absolutio supioris. qō credo de honestate ñ ō necessitate: fm Dur.

17 ¶ Octau⁹ casus ē fm aliq̄s vt ponit s. bo. vbi. ē. ꝑp petī oblit recordatōe ꝛdictī q. ei qs ꝓfitek t alicui⁹ petī obliuiscik volūt vt oia postea ꝓfiteak vt ꝓfessō sit integra. ꝫ hoc ñ sequit cōiter doc. ut dic vt. ē. dixi. ſ. xi. fz illā distinctionem.

18 ¶ Sz qd dicem⁹ de illo q tō nō ꝓfitet ō aliq̄ petō mortali: q. ñ cognoscit q. sit mortale petñ. ſ. vt colligo ex doctria doc. i. iiii di. xvii. q. si scā vi ligētia fm eoꝝ fragilitatem vt memoriā haberēt suoꝝ petōꝝ ꝓfitetur integre de his q cognoscūt fore petā mortalia: t ea q ñ recognoscūt petā mortalia: ꝓpterea nō ꝓfitetur q. nō tenetur reiterare cōfessionē qñ de hoc postea aduertūt: ꝫ sufficit solū ꝓfiteri taliter nō ꝓfessa sicut dixi. ē. de oblitis. t ꝫ ignorātia iuris nāli aut diuini aliq̄n nō excusat qn peccat mortalr faciens ꝛ eis⁹ ꝓcepta. et ignorātia tñ nō tenek hō hoc nō cognoscēs ō eo spāliter pēitere vel ꝓfiteri. ꝫ solū qñ agnoscit. ꝫ sufficit de hoc doleat i genere t dicat cū ꝓphēta. Delicta iuuentutis mee t ignorātias meas ne memineris. t ꝓfiteak i gr̄e sic ignorata sicut oblita. et qñ cognosceret. tūc ꝓfiteak illa solū specifice t sufficit. Et q. ꝑ qd dicēdū de pueris t puellis t alijs q. facūt multa pcā mortalia q. ñ cognoscūt esse pcā cata saltē mortalia qr ꝫ sepe⁹ confitēdo illa dimiserit ꝑpter talē ignorātiam q. nō tenētur iterare ꝓfessiones sed sufficit solū ō illis ꝓfiteri qñ ea cognoscūt. nec distinguo an habeāt aliquā excōicationē vel neq: etiā si haberēt aliquā excōicationē nō ꝑpter eā teneretur ꝓfiteri iterꝫ ꝓfessa et patebit. j. cōfessio. v. ſ. ix. t. x. quod no. bñ

¶ Nonus casus fm aliquos ē qñ go 19 ante completam penitētiā cōmutatā qō mortale. Sed ego dico q. sufficit q. penitētiā expleat: t de cōmisso ꝓfiteatur solū. t ē veri⁹. ē quo vide. j. pe. ſ. viii Cauino tñ ēet q. cōfessor aliquā pniaꝫ iniūgeret q. statim t i statu gr̄e penitēs possit agere. t postea aliā adicere quam nō intēdat ꝑ pnia sacrali ipōere: sed ꝑ q. dā volūtaria satisfactione iniūgere: ita q. q. ꝛtingeret ipleat sufficiat: t ēt si nō ipleat nō intēdat illaqueare: ꝫ i suo arbitrio pōere

¶ Sext⁹ casus fm pe. de pal. ē cū go 20 cōfuetur excōiat⁹ ecclīs quā tūc ignorat: nā cū nō sit capax sacrī pnie tenek iterato cōfiteri de oib⁹. Sed illud nō credo vt. j. patebit cōfessio. v. ſ. x.

¶ Vltrū sit ꝓfitēdū ꝑ vba obscura. q. xi q. ñ: ꝫ talr clara q. ꝓfessor plene itelligat alr nō valeret. dz tñ ꝓfitēs loq de pcīs ꝑ vba publica t sobria: t talr bōe state ornata q. nō soleāt ipudiciā i audītu: dū tñ sufficiēter exprimat factum

¶ Quid ō illo q ꝓfitek sacerdoti qui 21 dormit aut eū ñ itelligit. q. q. scit tali ꝓfess⁹ tñr iterato ꝓfiteri si ē petñ mortale t sacerdos dz ei dicē q. ꝓfessio ꝛportat fuelatōez petōꝝ q. ñ pt ēe sine relatiōe vni⁹. ſ. penitēt. t precipiōe alterius. ſ. cōfessoris. t ō vno eoꝝ ꝛficiente nō est cōfessio. secus de venīali.

13 ¶ Utz peccator teneat de necessitate confiteri peccator circūstātias. &. secūdū Sco. in iii. di. xvii. ar. ii. q. nō solū peccatū ē confitēdū: sz etiā circūstantia illa necessario ē confitēda q specialē p hibitōe phibet: vbi gl a cognoscere nō suā phibet cognoscere. Signanter phibet spālr. nō iceslut est spāle peccatū qđ papa statuit. Silr frequētia ē necessario confitēda. Silr ponēs aliō peccatū. q. habet vice noui peccatū omittī. Dicit tñ Archi. vt refert Dir. q sufficit dicere se multotiēs peccasse: de silib' idē iudicū habeat. Alie aūt circūstātie er qb' aliq modo peccatū ē grauī': vel ex pte obiecti nō est certū qđ oporteat cōfiteri. Quis cōis opi. theologorū teneat qđ nō sunt de necessitate. tutū' tñ ē: vtile eas confiteri maxime q notabilit aggrauāt nisi sint i peccatis carnalib' i qb' fm Tho. in iii. di. xvii. laudabile ē circūstātias tacere q spēm nō mutāt: audītē vl' cu fitētē aliquīt ad turpitudinē sz aggrauēt peñ. imo posset ē ita p'uocatiue q necessario esset tacēde: alie aūt circūstātie q nihil faciūt ad grauitatem peccati. fatuū ē confiteri: nisi fm. S. B. qñ faceret vt sacerdoti satisfaceret. puta comedit carnes i q̄dragesima er i firmitate: hmōi: ō huiusmōi circūstātie dicit aug de pe. di. v. c. i. sumūtur ab arist. in. ethi. c. iii. Quis: qd: vbi: p q̄: cur: q̄tiē: quō: qñ. Quis. s. si religiosus vl' secularis. Quid. s. fecisti furti vel homicidiū. Vbi s. in q̄ loco. per q̄s. s. an solus vel associat' p se an per alīū. Cur. s. q̄ alo q̄ itētiōe. Quotiēs. s. semel vel plures. Quō. s. an naturalr vel ō nāz. an puērus a tentatione aut potius ipī i puerīē. Qñ. s. an in die festo vel ieuniorz. Et de istis vide. ē. circūstāta qñ. s. mutet spēm. z iō aduerte q circūstāta. Quis ē necessaria. vt s. confessor sciat si ē sui fori vel nō si ē cōiugat' vel religiosus. Et ppterea scīpsus ē q̄rēda circūstāta. Quid silr circūstāta. cur. aliqñ ē necessaria qñ spāli phibitione phibet. sicut cū qs facit elemosinā vt puocet ad luxuriaz aliquē alo nō. Circūstantia. Quotiēs. silr ē necessaria saltē fm cā cōpurationem qua qs facere pōt: puta q bis i ebdomada vel ter fecit cōiter. z pseuerauit p annū z huiusmodi z sufficit. Et hoc est tutius: q̄uis opi. archi p dicta non sit ip'obāda. Circūstātia Quō. silr est necessaria qñ spāli phibitōe cadit' puta p'tra naturā z hmōi. alit nō. Idem dic de circūstātia. Vbi puta i ecclesia qñ est aliqđ opus. q. tūc ē sacrilegium. Circūstātia vo. Qñ. vł esse de necessitate qñ sit peccatū die festo. De q dic vt. s. Interrogationes. per totū.

¶ Quid de illo q confitet solūmō nō reddat' notat' i populo. &. q si ibi cōstituit finis. nō valet imo tenet iterū confiteri. Et tūc cōstituit finis qñ nullo mō confiteret si nō dubitaret ō ifamia Secus qñ nō cōstituit finis. puta quia confitet ppter deū z ppter remissionē peccatorū inducet' tñ ad hoc ex pudore vel timore z huiusmōi. Et idē dic ō illis q confiteri cogūtur a suis prelatis. 14

¶ Utz ille q confitetur aliqđ peccatum vt videat si recū' z gliet: satisfaciat. &. q nō sz peccat mortalr sic confitēdo. q talī vł. Quid gloriaris i malicia. &. z ppterea debet confiteri vt erubescat de peto suo. non vt laudetur. 15

¶ Utrū diuidēs confessionē suā satisfaciat. &. fm Sco. vbi. ē. q nō sz oportet oia ñ confessata tā secreta q̄z publica de quib' memoriā hz premissa debita cōsiderata confitear vni: etiā si ille nō posset eū absoluere ab oīb' z hēat necesse de aliq ad superiorē recurrere. alr nihil faceret. vt pz de pe. di. v. c. i. ¶ cauē sit 16

17 ¶ Utz peccata manifesta sint confitenda. &. fm cōiter theo. i. iii. di. xvii. q sic. q: sz sint nota sacerdoti: nō tamen in forma iudicij nisi per confessionem.

18 ¶ Utrū peccata venialia necessario sint confitēda. &. fm Sco. vbi. ē. q. i. ar. iii. q non eū si nullā habet mortale. q: p peccatū venīale etiam i ppōito nō pōt dānari nec pīchiari z pnia ē scīa tabula. p pīchiātib' igit nō obligat ad eā nisi hīs mortale. imo dicit Pe. ō pal' in iii. q nec etiam papa posset ad hoc obligare. q: hoc esset mutare sacrū materiā. Dicit tñ. Sa. Bo. in iiii. di. xvi. q. vltia vez' nisi rōe periculi ad qđ dicit. q: tūc tenet penitere quādo' piculū aduertit als non. Addē so q tenet confiteri de venīali qñ. s. dubitat an sit mortale vt dicet. ī. Tertio tenet confiteri de venīali rōe p'fessionis. puta q: p'fessus ē aliquā religionē que ad hoc obligat. vel ex voto tenet obedire i oībus q nō sūt ō deū z aiaz z p'lat' sic p'cipit. Hec ob. qđ dicūt qdaz q nō hīs mortale tenet saltē ō venīa li confiteri ppter preceptum ecclie i. c. cōis de pe. z re. q: rñdet Sco. vbi. ē. q li omnia i. d. c. distribuit p mortalib' solūm z nō p venīalib'. Et ita etiam dicit gl. i. v. c. Et sic tenet q ō p'ceptiōe ē venīalia confiteri bono p'sulto nisi vt deū ē

19 ¶ Utz p'fessio necessario fit facienda soli sacerdoti z a solo. &. q sic de necessitate p'cepti ecclesie i. d. c. omnis in ō. si. solus z i versi. sacerdoti p'tra multos sacerdotes q pueros q tenent ad p'fessionē i simul confitent q̄s nō credo euadere mortale peñ. cū faciant cōtra p'uaricari ecclesie p'ceptū. Dicit Ri. vbi. ē. ar. iii. q. viii. qđ in articulo necessitatis scilicet quando mors imīnet de p'pinquo: ita q vnus post alium non pōt confiteri sz plurib' simul confiteri: nec p hoc enacuat virt' sacramēti. similiter idē idē tenet qđ si qs vellet confiteri duobus sacerdotibus simul. et certus p'sūmit habere qđ vere absolueret: z taliter audītes nō peccāt sic. qa facūt ō p'ceptū eccl'e. Sz tales vere absoluat. q: nō est ibi necessaria solūtudo ex pte sacerdot' sicut p'dictum. vñ qñ ex seruere z ut sit magis tranquilla cōscia vtrob' confitēt simul. illi pōt sine peccato audire z absoluere. Sco. tñ. i. iiij. di. xvi tenet q confitens simul plurib' sacerdotib' nō ē p'fessio sacrāmentalis q: ex p'posito quē sacerdos repūtat

¶ Utz p'fessio sit ficta cuz lacrimis. &. q si lacrimas accipiat p cōtritione seu attritiōe q sic. s. q dico. ī. Cōtritio. §. iiij. Dz ergo volere de peccato mortali p'misso i p'terito cessare i p'ti abstinere saltē q ad p'positū i futuro z satisfacere. put tenet alr nihil facit. Aduerte tñ fm Sco. vbi. ē. d. xvij. q. vltima q attritus cōfitēs q̄uis no hēat actū talē q sufficiat ad meritū ō cōgruo' tñ hīs volūtatē suscipiēdi sacrm eccl'esie: z sine obice peccati mortalis actualiter sibi facto: vel in volūtate inherētis recipit non ex merito sed ex pacto diuino effectū istius sacrm in vltimo influēti plat' onis. q ē vis huius sacramēti. Ita etiam tenet Tho. i. iiij. quol'. q. x. dicēs q nō p'fecte conuersi aut attriti virtute clauiū gratiā p'tritiōis acq'rūt dūmō nō ponāt obicē spiritui scō. cui' gb' 2 cor. R. i. iiij. di. xvii. ar. ii. q. viij.

¶ Utz hō teneat statiz confiteri peccato mortali ppetrato. &. Sco. i. q. di. xvii. ar. iij. q. vubū ē alijs dicēbus q sic alijs q nō tenet. sz tñ i voto p aliquo tp're. s. semel i anno vnc. sed ante quo tp're. s. semel i anno vnc. sed ante di. tū. c. oēs solū añ mortē. Et hūd vł dicūt fm eūdē Sco. Et cū ipso cōcurrit theologi. Sed magis mihi videt tuta opi. S. Bo. ca. di. ar. ii. q. ii

q̄ habita oportunitate idonei, confessorio teneāt. De clericis nō audet affirmare ſ3 tñ ſibi videt idē dicēdum q̄ de religioſis. Alii vō ſi differunt, p̄ter maiores ſ3 oportunitatē temporis ꝛ cōfeſſoris vſq; ad xl. excuſant. Si vō talē oportunitatē temporis ꝛ cōfeſſoris haberēt: nō credit q̄ maiorē nō ſperant habere i illo ānō nīe ſtari tenent nec p̄ſūt differre vſq; ad ānū. Quo vō ad vōs ſ3 ſitēdi oēs ſcōz dāt q̄ ſtatuz tenent oēs tā religioſi q̄m clerici ꝛ ſeſarea. q̄d tñ limito q̄ ad p̄cepti vez q̄n excitātur a gſa dei ſm Gul. Pa. Fe tractatu de ne gligēcia. de q̄ vide. ſ. Contritio. §. iij. ſ. q̄n tenet ſ3 fiteri de peccato alīs non de p̄cepto. Sūt etiā multi etiāz q̄b⁹ cōcordāt doctores ſi q̄b⁹ hō tenet ſtari ſ3 fiteri habita oportunitate quos ponit Ri. vbi. ꝫ. ar. iij. q. vj. ¶ Primus q̄n vult cōicare vel celebrare. vide. ſ. Euchariſtia. iij. §. xvij. cum ſequentibus. Idē dicit Iandul. ca. vi. q. ij. quādo ꝺz̄ adminiſtrare ſacra vel aliquē actū ſolenne i eccliā exercere. puta legere euangelii ꝛ huiuſmodi. Idē Tho. i p̄mo q̄libet. q. vj. ꝛ Io. de nea. q̄n vult ordinē ſacrū recipere. Sed hoc nō ꝓbat aliquo iure niſi peccatum eſſet manifeſtū. Et ſic limito ꝛ intelligo glo. i p̄i. de pe. di. v. q̄ dicit q̄ q̄n peccatū mortale eſt manifeſtū ſtatuz hō tenet confiteri. ¶ Secūdus caſus q̄n eſt in periculo notabili ꝛ imīenti mortis. vt puta: q̄ vult intrare mare p lōgū tp̄us ꝛ piculoſa: ꝓpterea ꝓcipitur medicis q̄ ut efficacē faciāt q̄ pt⁹ admoneāt me dicos ſpūales. de q̄ dic vt. ſ. Medicꝰ. §. viij. Et aduerte ſ3 Pe. ō pal. q̄ tūc piculū mortis ē. q̄n̄ qs eſt in tali caſu i quo frequēter homines moriuntur. ¶ Tertius caſus ē q̄n ſibi dicat ꝓfeſſor q̄ ſtatī teneatur confiteri de neceſſitate. ¶ Quart⁹ caſus q̄n ꝓbabiliter videt q̄ illo ānō copiā idonei ꝓfeſſoris hēre non poterit qui ip̄m poſſit abſoluere. ¶ Quīt⁹ caſus q̄n p ſtatutū qs eſt obligat⁹ ad plures ꝓfitēdū. ut ſūt religioſi ꝛ ſimiles. q: nō ſufficit tūc ſemel i ānō ꝓfiteri. Limito verū ſi ſtatutū obligat ad mortale. alias non credo teneatur ō neceſſitate niſi ſ3 q̄ dixi. ē. §. xxviij. ¶ Vltz qs poſſit cōfiteri p̄ interpoſitā 32
ꝑſonā vel p ſcriptū. &. q̄ nō loquendo de ꝓfeſſiōe ꝑtinēt ad ſacrm ſm cōmunit Theo. vbi. ē. facit de. pe. di. i. q̄d peniteat. q: q peccauerit tenet ſe accuſare. Et ad. c. quaſ. xxx. q. v. reſpōdet. Sco. vbi. ē. q̄ poteſt cōfiteri p ſcriptum ſi ē preſens ꝛ ipſe legit quod ſcripſit.
¶ Sed qd ſi ē mut⁹ vl ignorat linguā. 33
&. q̄ non tenet ꝓfiteri niſi eo mō quo pōt. ſ. p ſigna ꝛ huiuſmōi. Et qd dicit alig q̄ ꝓfiteat p interpretem improbat Sco. ꝛ bene ſimiliꝫ p ſcriptū q: ē ꝓtra rōem ſacr̄t. Et iō nullo mō faciat. ſed ut diri ꝓfitēatur prout poteſt per ſigna ꝛ ſufficit ſcōz Sco i. iiij. di. xvij. q. vnica. ꝛ Ri. ca. di.
¶ Vltz ille q̄ rūdet ꝓfeſſori ad iterro 34
gata ſatisfaciat. &. ſ3 Rodo. q̄ ſic quā tū ad ea de q̄bus iterrogat. Silr q ro gat ꝓfeſſore vt eū iterroget ut plenius ꝓfiteat: niſi ſit talis q̄ poſſ⁹ dimitteret ꝓfiteri q̄m ore. ꝓprio ꝓfiteret ſuā peñ q: de ſuperbia. puēit. de. pe. di. v. c. i. q̄ q dē ē peñ mortale. vñ prudēs cōfeſſor q̄ſ hoc ꝑpēdit faciat eū rectificare ꝓfiteri entiam ꝛ dolere de tali diſpoſitione.
¶ Sed qd ſi dubitat. &. S. Bo. ca. 35
di. ar. ij. q. i. q̄ ſi ꝓbabiliter dubitat de aliq̄ anſu peccatū veniale vel. mortale niſi certificet p aliquē docū tenetur ꝓfiteri ſcōm q̄ i dubio h3. ꝛ ab eo abſtinere i ſumz. alr ſi nō ꝓfitetur peccat mortaliꝫ. q: exponit ſe piculo. Cōcordat. S. Tho. ibidem. di. xvi.

¶ Vltz confitens teneat̄ acceptare 35
eōz pnias q̄s ſibi ꝓfeſſor vult imōge re. &. q̄ nō ſm Bo. ꝛ ſequit Pa. i. c. ſignificauit. de. pe. ꝛ re. ſ3 ſm Sco. in iiij. di. xvij. q. vnica. ſufficit ei ꝓpoſitū acceptādi a deo hic vel in purgatorio. ſ3 ſi acceptat tenet ipſe plere. Aduerte tñ q̄ ſi ꝓfeſſor iniungeret penitēti ut ſatisfaceret. primo quē leſit puta reſtituendo ablata ꝛ huiuſmodi q̄ illā tenet de neceſſitate exp̄lere. imo deberet p̄cere poſſibile. vt lati⁹ patet. ſ. Reſumto. iij. Silr tenet acceptare illud q̄d ꝓfeſſor iniūgit p̄ neceſſaria cautella ne i peccatū recidiuet. Et ꝓpterea no. q̄ ꝓfeſſor tripl⁹ aliqd ꝑponit penitēti. ¶ Primo p modū exortatōis. ſicut cū admonet ut q̄die ozet. faciat largas elemoſynas. ꝛ huiuſ. tad illa ñ tenet ex neceſſitate penitēs. ¶ Secūdo mō per modū declaratōis cois obligationis. ſicut q̄n declarat q̄ reſtituat ablata: coicet ſi paſca: ꝛ huiuſ. ſi non obſtat penitens euacuat ſibi fructū p̄ſe. non tñ ꝓpter hoc tenet reiterare cōfeſſionē. nec cōmittit peccatū inobedientie ſpāle nō obediēdo ſacerdoti. q: ſacerdos nihil ſibi ꝑponit. ſ3 declarat qđ tenet facere. ¶ Tertio mō. p ſpāli ſatisfactione peccatoꝝ ꝛ ad illā tenet ex p̄cepto. alīs cōmitteret ſpāle peñ inobedientie. ſi eā acceptauit ꝛ nō ipleret ꝛ iterare ꝓfeſſionē teneret ſ3 q̄ dictū ē. ē. Nō intelligo de pnia q̄n ſacerdos ſponit ꝑceptue ſec⁹ ſi ponet exortatiue. ſicut faciunt p̄ti ꝓfeſſores q̄ aliquā pnā penitentiam dant de p̄cepto. ꝛ poſtea aliā maiorē de conſilio propter periculum tranſgreſſionis.

Onfeſſio ii. ō ei⁹ obligatione.

Pro cui⁹ intelligētia querunt multa

¶ Vltz ꝓfeſſio ſit de iure diuino ꝑcepta ꝑ. Fm Sco. i. iiij. di. xvij. q. vnica. q̄ ſic. Et ꝓbat̄ ꝓmo ſic. Quicūq; tenet recipere gratiaz pdūi p viā factionē ꝛ certioreē exp̄cepto diuino q̄ di. diligēs dñz deū tuū ꝛ primū ānū. alr vt cōtinere deū ꝛ ꝓximū ſalutē. ſ3 hoc nō pōt fieri niſi p ꝓfeſſionē. q̄d ꝓbat ſic. Ecclia⁹ ꝓhibēs q̄ſlo nō hēat actū talē q̄ ſufficiat. ad meritū ō ꝓgruo. tñ hīs voluntatē ſuſcipiendi ſacrm eccle. ꝛ ſine obice mortalis pcti actualis ſibi facto. vel ſūtare iherēti recipit ñ ex merito ſ3 ex pacto diuino efficāx illi⁹ ſacrī: ut ſic pcat̄ attrit⁹ ꝛ attritōe q̄ ñ h3 rōez meriti ad remiſſionē pcti. nolēs tñ recipe ſacrm pnie ſicut diſpōſiat i eccliā. ꝛ ſiñ obiece ſ voluntate pcti mortalis i actu i viſo iſtāri illi⁹ ꝓpoſito i q̄ē via ſacrī illi⁹ recipit remiſſiōez ꝛ gr̄az pnialē ñ ex merito ut diri q: nō erat: ſ3 ex pacto dei aſſiſtēs facto ſuo ad effectū illā ad quē iſtituit. alioqui ñ appareret quō ſacrm pnie eēt ſa tabula ſi nunq̄ ꝓpoſitū vt ſacrm eſt poſſet recuperari ſa gr̄a amiſſa ſed tñ p attritionē tāq̄ p p̄tiā diſpoſitionē ꝛ p cōtritionē tanq̄ per cōpletiuā. Ista ponit Sco. in iij. di. xiij. q. vl unica. Et hoc idē tenet. S. Tho. in iij. quoſ. q. x. ꝛ Ben. de gan. in. quoſ. q. xxxij. Ex quo patet q̄ non eſt alia facilior via ad inueniendū gr̄am. q: hic in ꝓfeſſione nō requirit aliud. niſi q̄ hō nō ponat obicē gr̄e. q̄d ē multo minus q̄m hēre attritionē q̄ p modū meriti de ꝓgruo ſufficiat ad iuſtificationē. nec ēt certior. q: pōt magis ee certe hō q̄ ñ ponat obicē. i. actualē peccādo q̄m q̄ hēat attritiō. ergo q̄libet tenet p hāc viā ꝓfeſſionis gr̄az recuperare. cū ſit facilior ꝛ certior. ꝓbat ēt q̄ ꝓfeſſio ē ō inf dino p argūmētū a ꝑrio ſup illud Jo. xx. q̄q̄ remiſeriſ pcī remittūt eis. ergo quoq̄ ñ remiſeriſ nō remittunt: ſ3 q

cerdotes nō remittit nisi ꝓfitendus
ergo tenent ex ꝓcepto xpi. Hic nōꝫ
facit Pe.aureolus i ḡrio.vi.xvij.q.i.
Probat etiā p id qđ no. Jo.Zin.i.c.
significasti.de foro cōpe. vbi tenet q
papa tenet cōfiteri de necessitate. Sꝫ
melior nō qua ꝓbat q sit de iure diui
no ē q nō ē credēdū q ecclesia t apli
illud ingā ipositisset hominiḃ tā picu
losū.nisi xpo vōluisset aplo illud pre
ceptū dedisset sicut t ō alijs sacramē
tis excepto baptismate de quibus nō
patet quādo t quō a xpo cpīte fuerit
instituta. Indubitāter ergo tenendū q
ē de iure diuino.t semper homines te
nebant ad cā post casū i peccato mor
tali i voto sed nō in effectu.q; nundū
erāt instituti confessores.nisi post passio
nē xpi q hērent auctoritatē absoluēdi.

2 ¶ Utꝝ oēs tenent ad confessionē.ḡ.
q; sic.oēs q peccatū mortale comise
rūt tā infideles q; fideles fm Ric.in
iij.di.xvij.ita q; nō confitens mortale
ꝑcūi cōmissū ante baptismū q; post
si hꝫ copiā idonei ꝓfessoris memoriā
peccati t ꝓs t loquelā ad ꝓfitēdū oio
dānabit cū sit de iure diuino ꝓcepta.
ar.3.patuit. Utꝝ tū ꝑt ꝓfessio est ꝓ
cepta ab ecclesia ut fiat semel i āno.in
c.oio.de pe.t re.nō ligat nisi fideles.

3 ¶ Utꝝ pueri teneant confiteri.ḡ.fm
Sco.in.iiij.di.xvij.t cōmuniter doc.
pueri qui non discernūt t quorū etas
ignorat qd videat.t furiosi nō tenent
ꝓfiteri. Sꝫ qđ quis instructus t iterro
gat⁹ ordinate ꝑcipit dicte qđ iustum.
t qđ iniustū i lege diuina.qō pōt facili
ter videri si ad ordinatas interroga
tiōes ordinate respōdit sicut aliꝰ adul
tus plecte ex similiḃ ꝑmissis simpliciter responderet.tunc habet erate sufficiēte ad cognoscendū iustū.vel inu
stum ꝓtra dei legem t cōfiteri tenet.

4 ¶ Utꝝ nō habens mortale teneat ex
ꝓcepto ecclesie ꝓfiteri saltez semel in
anno.ḡ.S.bo.S.Tho.Ri.t Pe.in
iij.di.xvij.tenēt q; sic.non ex vi sacti.
sed ex vi statuti ecclesiastici. Sco.ca.
tenet.Sꝫ sufficit q; se ꝑtiter sacerdoti t
dicat se non hēre ꝓscias mortalia pec
cati.vt ad cōmunionē possit admitti.
Tu vero dic q; cū hō teneat ꝓfiteri fm
Ri.i.iiij.di.xxi.ō mortaliḃ obliua ge
neraliter nō de singulis generū.sed ō
generiḃ singulorꝫ.Ité q; dicit ps. ab
occultis meis munda me dñe.q; vera
ēopi ꝑma q; ga tenet ꝓfiteri saltē ge
neraliter de generiḃ singulorꝫ ꝓpter
piculū peccatorū ignoratorū t occul
torū.Et opi.Sco.itelligit quando ga
est certus q; nullus mortale habet.ga
tunc nō tenetur cōfiteri.Et sic ser⁹.

5 ¶ Utꝝ possit dispēsari cū aliq; vt non
teneat ꝓfiteri.ḡ.fm Ri.i.iiij.di.xvij.
t Tho.ea.di.q; non fm q; obligat ex
vi sacti. Pōt tū papa dispēsare fꝫ q;
obligat ex ꝓcepto ecclesie.s.vt possit
diu⁹ cōfessionē differre. Ḃ sit statutū
ab ecclesia. Uñ etiā papa tenet cōfite
ri.qlꝫ ille cui confiteri dz sit inferior
eo inḂtū ē plat⁹ ē tū superior inḂtū ē
peccator.t ipe confessor vel minister.

Onfessio Tertio cui faciēda est

vtrū soli sacerdoti.ḡ. fm S.
Bo.i.iiij.di.xvij q; de cōfessiōe possu
mus loqui dupliciter. vno mō ꝑt est
opus virtutis directe repugnās hipocri
si i q; qs ſepm̄ accusat ne aliꝰ sit Ḃ ap
pareat vel mala sua apīt ad inuestigan
dā curationē.t hoc mō confessio pōt
fieri cuilibet etiā laico qui pōt admini
re istruēdo vel orando.t de q; hō pōt
erubescere t humiliari.t ille crem plo
humilitas meliorari nō peccatoꝝ co
gnitiōe depranari. Alio mō ꝑt confessio ē opus sacrale t ꝑt ordinatur ad

rectā aliationē q; fit p absolutionē t ꝑ
gationē. Et qñ hec potestas collata ē
solis ꝓbyteris.nō hec ꝓfessio nullis ni
si ꝓsbyteris est fienda.

1 ¶ Sꝫ qđ si ꝓbyter deest tenet q; cō
fiteri laico i cāu necessitatis.ḡ. Magi
ster sniaꝫ in.iiij.di.xvij.t S.Tho.ea.
di.t tex.Aug.de pe.di.i.quē penitet.t
glo.cī.de offi.or.in.c.pastoralis ꝺicit
volūt q; sic.sed ē opi.Sco.Ri. Pe.
t cōiter theo.in.iiij.di.xvij.q; nō te
netur ō necessitate. Et hoc patet ex ꝓ
dictō.imo vt dicit Sco.ca.di.q; si pec
cator sic posset p se verecūdari t i ge
nerali sic ōrere ꝓsiliū vel laicus nō ē
magis discretus q; ipse q; non ē vtile
ꝓfiteri laico nec expedit. posset bene
esse vtile ex materia verecundie q; est
vna pena debita p peccato.vñ sic cō
fitens laico solueret vnā penā debitā
p peccato t sic esset bonū ꝓsiliū eidē
ꝓfiteri in tali cāu dūmō sit talis q; non
hēat deprauari ex auditiōe peccatoꝝ
Et sic itelligit.Aug.vbi.ē.vt ibi patet

2 ¶ Utꝝ omni sacerdoti sit ꝓfitēdū.ḡ.
fm cōmuniter doc.q; nō sed solū sa
cerdoti ꝓpio loquēdo de cōfessione
ꝑt ē sacramētalis.t de ꝓcepto iuris
diuini t ecclesie.vt clare patet i.c.ois
de pe.t re.nisi fm Ri.i.iiij.di.xvij.in
cāu extreme necessitatis quādo alicui
iminet piculū mortis ꝓbabiliter.t ꝑ
ꝓtū sacerdotē habere nō pōt.nā tūc
quilibet sacerdos pōt quēlibet peccato
rē audire in ꝓfessiōe t absoluere ab oi
bꝰ peccatis casibus t excōicatoiḃ⁹ et tꝫ
glo.in.c.pastoralis.de offi.or.quaꝫ se
quītur cōiter doc.ar.ad hoc.xxvi.q.
vi.si presbyter.t.c.se.t de fur.c.fures
de sen.ex.c.eos.li.vi.ita q; nō oportet
ꝑplius de ipsis ꝓfiteri seu ad aliquē re
currere etiā si erat casus reseruatus.
ar.d.c.eos.sed tū quo ad excōēꝫ sua
qō dixi.ā. absoluto.iii.§.xvi. dūmō

talis sacerdos nō sit hereticꝰ excōmu
nicatus.aut ab ecclesia ꝑtice fꝫ.S.
Bo.ea.di.ego tū credo q; nisi sit ꝑti
culū puerisonis in ꝓfitē.q; etiā i tali
casu liceat ꝓfiteri hereticō.t excōmu
nicato aut ꝑcīso t absoluto ab ipsa si
alius sacerdos haberi nō pōt.t sit pa
ratus audire.q; inducere talē non ꝺs.
vt.ā.Clericus.viii.§.ii.Et q; tales sa
cerdotes vere absoluāt in tali casu nec
peccāt sic absoluēdo dūmō peniteāt
de peccato suo:ratio ē q; fm Pe.au
re.i.iiij.di.xvii.potestas clauis q; est ad
soluēdi a peccato.t ex ꝓsequēti ad pe
nā eternā cōmutādā in tēporalez t ad
gratiā actuę ꝓferēdā q; modū applicā
tis actu meriti passionis christi fūdaē
i caractē sacerdotali q; qđē ē idelebi
lis. Et Ḃ ab ecclesia in tali sit ligā
tus. Et Ḃ ab ecclesia in tali casu nō cre
ta talis potestas.vñ in tali casu nō te
do.q; necessitas nō subiacet legi posi
tiue.vt in.c.quod nō est de regu.iur.
in.6.t hoc ꝺz glo.in.c.nō est.de spon. Et fꝫ
Pe.de pal.in.iiij.sicut a tali pōt ba
ptismū recipe.sic t penitētiā.cū t ipsa
sit sacramentū necessitatis. Et ꝙuius
sit sacramentū confiteri.per ea que.ā.
dixi. Confessio.ii.§.i.

3 ¶ Sed qđ dicitur ꝓpt⁹ sacerdos.ḡ.
vt colligo ex Ri. vbi.ā.t Pa.in.d.c.
omnis.t Lar.in Cle. dudū.de sepul.
¶ Primo papa i toto mōdo.¶ Se
cundo legatus in tota sua prouincia.
¶ Tertio penitētiarij⁹ eiusdē legati in
ꝓuincia. ¶ Quarto archiepiscopus
dū visitat.est ꝓprius sacerdos suoꝝ
suffraganeorū t eos absoluere pōt.c.
nostro.de pe.t re. ¶ Quinto epūs i to
ta sua dioceſi. ¶ Sexto archipbiter
ecclie cathedralis. ¶ Septimo vica
rius generalis epi. Ista duo possūt au
dire omnes de dioceſi.ar.l.cuꝫ ꝓtor.
ff.de iudi.t.c.officiū.de offi. archipbi
byteri. ¶ Octauo ꝓbyter parochialis

ſtoꝛa ſua prochia. ¶ Nono vicarii ꝑ
fatoꝛ. ¶ Decimo oēs habētes licētiā
ab aliq̄o predictoꝛum.

4 ¶ S3 nūqd nō hītes execūtionem
ordinū possint licētiari ad audiendas
ꝓfessiones ab aliq̄ q̄ execūtionē dare
nō pōt ꝛ. vt colligo ex archi. in. c. ple
ctis. xxv. di. ⁊ Pa. in. d. c. oīs. q̄ tri
pliciter vicar' ḡ nō habere execūtio
nē ordinū. ¶ Primo q̄ nō h3 velle
vel nolle ſ3 ei⁹ velle dependet ab alio ſi
cut fūt religiosi. vt. xii. q. i. nō dicatis.
de elec. ſi religiosus. li. vi. ō testa. reli
giosus. de sepul. c. fi. li. vi. vnde nisi ta
les habuīerūt a suis ꝓlatis. nullo mō
eīs ex licētia sacerdotū parochialiū
vl' epoꝛ ſi. fūt exēpti pōt absoluere vel
ligare. ¶ Secūdo dī quis non habeꝫ
execūtionē ordinū q̄ ē excōmunicat⁹
suspēsus vel interdict⁹ ⁊ hmōi tales⁹
nō pōt vari licentia audiendi ꝓfessio
nes. nisi prius habilitētur ab eo q̄ tale
impedimentū pōt auferre. ¶ Tertio
dī q̄ nō hēre execūtionē ordinū q̄a
nō h3 populū sibi subditū. sicut sunt
religiosi a suis ꝓlatis hītati. ⁊ oēs sa
cerdotes seculares q̄ nō habēt curaꝫ
animaꝝ. vnde bene tales⁹ pōt cōce
dī licētia audiēdi. non solum ab his q̄
hīt curā i casu specialiter ipsis cōmit
tēdo. ſ3 ēt generaliter dādo licētiā inb
distis ipsoꝝ vt quēcūq̄ voluerīt eligāt
ꝓfessoꝛē. Nec ob. q̄ inder. Progatus
iudicat iure ꝓpio. Et ió si nō habet
iurisditionē i actu nō pōt. ar. c. signifi
casti. de so. cōpe. Ratio q̄: ꝓnatus nō
pōt dare iurisdictionē qui nō h3. l. pua
toꝛ. C. de iu. om. iudi. Item progare
nō ē ꝓrogare. Et ió q̄ nō ē nō po
test ēligi. c. ad dissoluēdū. ō despon.
ipū. Quia respōdeo q̄ quilibet sacer
dos ex quo ē sacerdos ordinarius h3
iurisdictionē. solū deficit materia i qua
exerceat. ⁊ ió cū sibi exhibet per talē
licētiā in genere data absolut auctoꝛi
tate ꝓpria quā h3. ⁊ pōt exercere ob
lata sibi materia ōbita. illō obstat ēt
c. ad hec. de rescrip. vbi ꝓfessio iudicat
incerti nō valet. q̄: illud rez est quātū
ad soꝛ ꝓtentioīū. vt no. Ge. in. c. fi. de
pe. ⁊ re. li. vi. Et istā opi. tenet Hosti. ⁊
sequūt pa. in cle. i. de ꝓbe. Iꝫ ꝓbe tenuī
ser ꝫnū. Et ió fm hoc limita ⁊ intelli
ge dicta doc. in Cle. i. ō ꝓbe. ⁊ xvi.
q. i. ℔. cccc. ⁊ in Cle. dudum de sepul.
¶ Undecimo dī ꝓprius sacerdos ei⁹ 5
ille q̄ eligit a papa ꝑ suo ꝓfessoꝛe. Et
fili⁹ ab epīs archiepiscopis ꝓfarchis
cardinalib⁹ ⁊ sinulib⁹ ꝓlatis epīs su
pioꝛib⁹. ⁊ eīs ab iferioꝛib⁹ ꝓlatis dūm
nō sint exēpti. vt p3 i. c. fi. de pe. ⁊ re.
S3 no. q̄ tales iferioꝛes epīs oporteat
ꝓmo q̄ sint immediate sub papa. q̄: exē
pti q̄ hīt abbatē vel generalē ⁊ hmōi
sup se nō pōt sibi eligere ꝓfessoꝛē ō iu
re cot fm Host. ⁊ pa. i. d. c. fi. ¶ Se
cūdo q̄ sint ꝓlati. ⁊ capit large ꝓlati
fm pa. ibidē etiā ꝑ sacerdoub⁹ curaꝫ
q̄ large dicunt ꝓlati. vt i. c. tua. de cle.
egro. Iꝫ stricte nōie ꝓlati veniāt solū il
li q̄ hīt iurisdictionē foꝛi ꝓtēnosi. vide
bonā gl. i. c. ii. ō iudi. ⁊ i Cle. dudū. de
sepul. i vbi. ꝓlati. ¶ Tertio q̄ sint exē 6
pti. vno illoꝝ deficiente non possunt
sibi eligere confessoꝛem.
¶ Utꝛ ꝓlati possint vna vice eligere
vnū. alia vice aliū. ℟. q̄ sic oīmō non
faciant in fraudem fm Directoꝛiam
¶ S3 quā auctoꝛizatē h3 talis electꝰ 7
sup eos q̄ eū elegerūt ℟. fm pa. i. c. ſi
gnificasti de so. cōpe. q̄ electi ꝑ exem
ptos epīs iferiores si nōn absoluere
ab excōicatione ⁊ casib⁹ epīs reserua
tis. ar. c. ii. de pe. ⁊ re. li. vi. nisi spāle in
dulgētiā habeāt sup hoc. ſ3 illo. Iꝫ q̄
vbi exēptꝰ eligit electꝰ h3 ꝓtēt priuilij
pape q̄ ad absolutionē nō q̄ ad dispē
sationē nisi ō spāli mādato. Ad nō exē

ptis ēt electꝰ h3 ꝓtēt illi⁹ cui subest
vñ ꝓfessoꝛ epi pōt sup iꝑ3 sicut archi
epo. ⁊ sic ō ceteris. Et hoc magis ꝓ3
q̄ ad ꝓdictos. ō. qb⁹ loqt. d. c. fi. ō pe.
⁊ re. Et idē dicere de illo cui papa ꝑce
dit vt possit sibi eligere ꝓfessoꝛē vt cō
fessoꝛ possit eū absoluere ab oībus nō
reseruat⁹ pape. Et ad. c. ii. ꝓdictū. dico
itelligēdū i eāu suo q̄n epūs vat suo sub
dito talē licētiam. sed non q̄n papa. q̄:
potuisset loqui generaliter si voluisset.
8 ¶ Utꝛ eo ipo q̄ epūs vl' tales exēpti ō 8
qb⁹. ℔. ꝓsumūt alicui videāt eū eligere
℟. q̄ sic. q̄: plus est factus eligere q̄ ō
bis. l. nō dubiū. C. de legi. ⁊ in. c. lege
bat. de maio. ⁊ obe. ⁊ in. c. fi. xv. q. vi.
9 ¶ Quodecio dī ꝓprius sacerdos qlib3 9
ꝓsbyter pochialis olim vagabūdoꝛ
⁊ illoꝝ q̄ nō hīt ꝓpriū domiciliū. Et
hoc tādiu q̄diu i eo⁹ pochia iucūnāt
q̄: a q̄cūq̄ pochiali ꝓsbytero ad quē
se transferunt pōt absolui ⁊ a foꝛiori
ab epo. aut licētiā hīnib⁹ ab eodē epo
i sua dioceſi audiēdi ꝓfessiōes. ⁊ nō. ℔3
pa. i. c. fi. de foꝛo ꝛpe. q̄ vagabūdi di
cuntur q̄ nō hīt domiciliū certū vel
hitationē fm glo. ⁊ Bart. in. l. dices. ℔.
pretoꝛ. ff. de dam. infec.
10 ¶ S3 qd dicem⁹ de scolarib⁹. mer 10
cenarijs mecatoribus stipendiarijs ⁊
hmōi ꝛmoꝛādib⁹ i aliq̄ pochia nūqd
poterūt absolui ab illi⁹ sacerdotib⁹ a q̄
bus pōt absolut pochiales illius paro
chie. Iꝫ ibi nō ꝫxerit domiciliū. ℟. fm
pa. i. d. c. oīs. q̄ sic q̄: ille dī ꝓprius sa
cerdos ꝓfatoꝛ i cui⁹ pochia habitāt. ō
cerdotes. ar. c. fi. ō pochijs. vide gl. ō
hoc t3 i cle. ꝓfa. ō ꝓui. ⁊ hec ē cōiter
opi. hoc idē t3 pa. i. c. cū ꝓpter ō foro
compe. quā opi. limito veram quādo
per maiorem partem anni ibi fuerūt
vt dicam in se. ℔. aliter non.
11 ¶ Nunqd idē sit dicēdū ō pegrinis 11
viatorib⁹. aut mercatorib⁹ ꝛcurrēti
b⁹ hicinde ꝑ negociatiōe. ℟. vt colligo
ex ino. ⁊ ho. i. d. c. oīs. q̄ si alicubi mo
rant p̄ānū vl' ꝑ maioꝛē ꝑtē ānī. ꝓcrā
tur ꝑānū vl' ꝑ maioꝛē ꝑtē ānī. ꝓcrā
tura pasca i q̄ tenēt ꝓfiteri. ⁊ maxime
qū i pascate cōtī n decimā. sō domū
sui loci q̄: tūc nō vident hēre vbi to
micilū vbi ē coꝛ dom⁹ q̄ ad sacra. nō
tūc tucie ꝓfitent pochiali illi vbi sunt.
et ab eo pōt absolui xvi. q. i. q̄sti. ar. de
deci. ad apostolice. si ꝛo talē morā ali
cui nō ꝓrahūt nō poterūt ꝓfiteri ibi
dē nisi licētiā acceperit a ꝓprio epo.
vl' sacerdote pochiali vbiubet ꝓfitēt
vel saltē pegrinādi. siue itinerandi. q̄:
tūc eīs ibidē ꝓfiteri possent. ⁊ absolui
q̄: ꝓsumit q̄ eo ipso q̄ licētiā itinerādi
dederūt. ⁊ eīs ꝓfitēdi ⁊ sacra suscipien
di dederit. Tun⁹ tū cēt spāle licētiā pete
re. ⁊ q̄s cāus sibi reseruat⁹ epūs facer
sibi declarari. cū nō possit absolui a ta
li⁹ sine eius licētia. Ad intelligo quā
do p talē morā alicubi non fecerunt
q̄ possint ab illo ordinario absolui.
¶ Quid de illo qui in diuersis locis 12
morātur equaliter. aut in diuersis ca
stris hīt domiciliū nec apparet q̄s sit
ꝓncipale. ℟. q̄ debēt ꝓfiteri illi in cui⁹
pochia se iucūnāt tpe ꝓfessiōis fiende
ar. c. ex pte. ō so. cōpe. facit gle. in. l. ii.
C. vbi de cri. agi. opo. q̄ dicit q̄ēcūq̄
ꝛcurri posse vbi degat. ⁊ morāt. ibi.
tū dicit q̄ tutius erit q̄ ab eroq̄ epo
vel ꝓsbytero in cuius iurisditiōe mo
rant licentiam peterēt.
¶ Cui debet cōfiteri sacerdotes. pe 13
positi decani. canonici seculares et
huiusmodi ecclesiastici non exempti
inferiores episcopis. similiter religiosi
etiam exempti qui non sunt ꝓdicti. ꝛc.
fm omnes doc. q̄ tenētur ꝓfiteri suis
prelatis vel de eoꝝ licentia.
¶ Utꝛ ꝓlati ꝓprij sacerdotes possint
alijs sua auctoritatem delegare. ℟. q̄

e 4

Ri. anglicū in quoꝝ aut talio sacerdos habet auctoritatē ordinariā: ⁊ sic pōt aut hꝫ ꝓmissā: ⁊ tūc distinguo q̄ aut a papa: ⁊ sic pōt. Intellige vez qū a papa cōmuniē iurisdictione. Secꝰ cū communitur nudū officiū sine iurisdictione vt puta audire ꝓfessiones: qz nō pōt facere. c. fi. de offi. de. vide. j. delegatus. §. vi. Aut ab inferiore vt ab epō: ⁊ tunc aut ad emergentē causā: ⁊ sic pōt in particulari aliquā causaꝝ cōmittere vt officialis ⁊ generalis pniarius epi: nisi sit eis spāliter interdictū. Si vo hꝫ cōmissionē particularē nō pōt sicut si sacerdos fuerit ꝺuctꝰ ad officiandā ecclie parochialis cui nō sit ordinarꝰ illi parochie. Et sic loquitur. c. fi. de off. dele. i. §. ceterꝝ. vbi dr: salua legatoꝝ sedis aplice auctoritate nulli cui cōmissum fuerit ꝓdicare cruceꝫ excōicare: absoluere: dispēsare: vel iniūgere pēnā: licebat ō cetero hoc alijs cōmodare

15 ¶ Utrū in aliq̄ casu liceat ꝓfiteri alteri ꝙ ꝓprio sacerdoti. ⁊. Fm pa. i. d. c. ois. q̄ sic. q̄cūq; subest aliq̄ legitima cā: puta qz est revelator ꝓfessionis: vel sollicitator ad malū: vel nō hꝫ debitū sciam vel ꝓbabiliter videt sibi periculū vel sacerdoti imminere: vel est excōicatus ⁊ hmōi. ⁊ tūc ꝺꝫ petere lniaꝫ ⁊ obtinere ꝙ si non pōt obtinere nec adire pōt superiorez sufficit q̄ petit. ⁊ sic suppiet. d. c. ois. p. c. placuit. ⁊ vbi gl. ō pe. di. vi. sic vt sit sensus ꝺꝫ obtinere licentiā. s. si pōt. vt i. di. c. ois: vel adeat alienū si ñ pōt. vt i. d. c. placuit. ego vo in hoc multū ñ insto. qz verissimū puto: ⁊ qz hodie habent multi ꝓpij sacerdotes qb⁹ legitīe ꝓfiteri possumus si vn⁹ nō est idoneꝰ: ⁊ si casus accideret: tene qđ dixi qz ꝓcepta nō se extendūt vltra caritatē. Et si licet cā meliorande vite. extra de regula. c. ls. quanto magis causa recuperande.

¶ Utrū liceat absq; alia licētia ꝓfiteri fratrib⁹ minorib⁹ ⁊ ꝓdicatorib⁹. ⁊. q̄ sic li. v. ꝺcurrit. ¶ Primū q̄ ḡdiano vel ꝓuncialis ministeꝝ aut custos q̄ ad minores. ⁊ magister aut ꝓvincial aut eⁱ⁹ vicariꝰ q̄ ad ꝓdicatores accedat ad priam ꝓlatoꝝ petēdo q̄ fratres q̄ fuerint electi possint libere ꝓfessiones suoꝝ subditoꝝ audire. Sed istō primū est de bñ cē. vt. j. patebit. §. xii.

¶ Scōm q̄ fuerint electi ⁊ habilitati ad audiēdas ꝓfessiones ꝙ generalē: aut ꝓuncialē ministrū q̄ ad minores vel ꝙ magistrū aut ꝓvē ꝓuncialeꝫ q̄ ad ꝓdicatores. ¶ Tertiū q̄ sic electos pōtent ꝙ se vel ꝓ ffres. q̄ ad hoc deputauerint epōs: seu coꝝ vicegerētib⁹ petēdo humiliꝫ vt de coꝝ beneplacito possint audire ꝓfessiones suoꝝ subditorū. Hm aūt regrā q̄ ꝓsonaliꝫ ducat tales ffres electos. ego credo q̄ nō: sed sufficit q̄ verbaliꝫ vel aliꝫ q̄litercunq;. Rō qz q̄ñ aliq̄ō onꝫ ponit alicui sine determinatōe q̄ impleto ad aliq̄ō bñficiū meret admitti: q̄cūq; leuiori mō ipleat onus cōditio dī ipleta: ⁊ sic ad bñficiū meret admitti. hoc ꝓbat. ff. ō ꝺi. ⁊ de. l. q̄ō traditi. Cū ergo onꝫ ꝓsentationis ꝓpositi ꝓfat electus nō distinguat quō ō beat fieri cū possit fieri multq; modis: vt. ff. de ꝓcu. l. pñs. ⁊ ibi glo. igit q̄litercūq; fiat siue ꝙ scriptū siue verbaliꝫ intelligitur ꝺcitio ipleta. Nec ob. gl. in cle. dudū. de sepul. q̄ dicit q̄ ꝺꝫ fieri pētatio ꝓsonalis: qz pñs dī qui ꝓbet sensibꝰ corporis. ar. ff. de verb. ob. l. i. i pn. q: si aduertis hec rō nō valet: qz pētatio ꝓsonaliꝫ etiā pōt fieri ꝙ ꝓcuratorē. vt in. l. fi. C. de ꝓcu. Et sic ꝓbet se qꝫ sensibꝰ ꝙ se aut ꝙ aliū. vt d. l. pñs. Sic intellige gl. ꝓ. d. l. pñs. ⁊ ibi ⁊ ꝙ no. ꝙ Jo. an. in. c. pñti. de ō bē. li. vi. facit. c. tur. de ꝓcu. vbi ꝓꝫ q̄ pñs noialiꝫ nō iſert necessario vt ꝙ se faciat sed bñ si aḋerbialiꝫ dicat vt sibi patet

¶ Quarū qō regrit est q̄ nō audiūt ꝓfessiones ēt diocesis illi⁹ cui sūt pñta ri. ⁊ in hoc differūt a ꝓpositis sacerdotibus parochialib⁹: vel epis vel ꝓlatis ordinariis q̄ pōt vbiq; audire suū subditū: ⁊ absoluere in foro ꝓuiali: qz i hiis ꝙ sūt sine strepitu ⁊ sub fictōne nulli⁹ leditur territorū. l. ij. ff. de of. procon. facit qō no. pa. in. c. cū ꝓpingat. de fo. cō pe. ⁊ ita ꝓ Lar. i. d. cle. dudū. ¶ Quinꝙ ille q̄ vult eis ꝓfiteri sit de iurisdictione illius ꝓlati cui tales sunt pñtati hec habentur ex. d. cle. dudum.

17 ¶ Utr ꝓdicta pētatio solū sit fienda epis. ⁊. car. i. d. cle. dudū. q̄ nō. ꝓ ibi noie ꝓlati intelligit qlibet hñs iurisdictionē epalē: ita q̄ nulli diocesano ꝓbent eorum subditi nec ipi. ar. c. abbates. in fi. de ꝓtule. li. vi.

18 ¶ Utr hec pētatio possit eis fieri ēt territorū exiētibus. ⁊. q̄ sic. Fm pa. in. d. cle. dudum.

19 ¶ Quid si sedes vacat. ⁊. pau. vbi. ⁊. q̄ fiet capīo. ar. c. cū olim. ō. ma. ⁊ obe. ꝙ si ꝓpōnit ꝙ ñ possit hīi copia talis ꝓlati. ⁊. Pau. vbi. ⁊. q̄ petēt a vicario suo i spūalib⁹ si hꝫ. de tē. or. c. cū nullꝰ li. vi. Si ñ hꝫ ⁊ maliciose hoc facit ꝺꝫ adire superiorē q̄ eⁱ⁹ negligentiā ꝺꝫ supplere. c. q̄ diuersitatē de ꝺcel. ꝓbē. Et idē dic si ēt excōicatus: vel suspēsus: vel interdict⁹ q̄ adire ꝺꝫ superiorem

21 ¶ Quid si pñtēt electi añ petitionē licētie. ⁊. sen. in. d. cle. dudū q̄ valet cō cessio facta: sed q̄ possent ꝓlati dicere q̄ volūt q̄ fiat primo petitio.

22 ¶ Utr vicarii ministroꝝ aut mgroꝝ ꝓuncialū possint eligere ꝓfessores. ⁊. car. in. d. cle. dudū. q̄ non. ⁊ sic ts gl. ibidem ⁊ paulus.

23 ¶ Quid si ꝓlati nolūt dare licentiam ꝓdictā petēb⁹. ⁊. Car. vbi. ⁊. q̄ nihil refert: qz expectato ꝓgruo tpe pōt eligere ⁊ electi ꝓfessiones audire.

¶ Quid si dicit ꝓlati: nō ꝓmittō alias quos q: nō admittent⁹. ⁊. Car. vbi. ⁊. q̄ potērūt audire sine alia ꝓmissiōe.

¶ Utrū ꝓfati electi ⁊ semel pētati aut deputati durēt post mortē acceptātē ꝓlati. ⁊. car. vbi. ⁊. q̄ nō. si sub vna ⁊ bis sunt deputati. s. vsq; ad eoꝝ būplacitū cū illud morte extinguat. vt in. c. si gratiose. de rescrip. li. vi. Si vo simplr deputētur durat post mortē: ⁊ sic debent deputari nec credo q̄ ipsis invitis possint aliter ꝺputari nisi q̄ eoꝝ potestas sit ꝓpetua: qz eoꝝ auctoritas ē papalis cōi approbata. ar. c. sup qōnꝫ de of. dele. de elec. ne romani in pn. in cle. de elec. ne romani vel in pn. in cle.

¶ Utr ꝓfati deputati possint cōmittere alijs. ⁊. car. vbi. ⁊. q̄ nō. qz hīt nudū ministeriū. Et i hoc dicit Lau. q̄ hīt ptātē sine administratōe ad instar hīt ptātē sine administratōe ad instar

¶ Quos pōt absoluere ꝓfati deputati: ⁊. vt. ⁊. patet. ocī q̄ ab illo ꝓlato cui sūt ꝓsentati pōt absolui tā ecclīcos q̄ nō crēptos: tā ecclīasticos q̄ seculares ꝓ dominis parochialis: ⁊ nō obstāte eⁱ⁹ ꝺdōis cōtrē. imo ē preceptuꝫ ⁊ ois excōicatiōe. ⁊ nō ꝓ tales ꝓficientes ipso iure est nulla per extrauagantē Martini. iij. que incipit in Rica de ꝓtule.

¶ Si qb⁹ pcis pōt tales deputati absoluere. ⁊. q̄ ab oib⁹ a qb⁹ pōt sacerdotes pochiales a iure. ⁊ licet epi possint sibi vel ꝙ alios: aut ex ꝓsuetudie reseruare casus: ita q̄ curati absoluere nō poterūt: tñ ꝓfati frēs bñ absoluent ⁊ facit ad hoc qđ no. Gul. i. i. ꝓpe C. ō sa. san. ec. ⁊ seqr pa. i. c. sup specula. ne cle. vel mo. vbi dicit q̄ reuocato ꝓuilegio boñ. ñ ē reuocatū ꝙ hoc ꝓuilegio boñ. q̄ tā ius est q̄situm studio señ. hoc

idē ps ꝓbū. d. cle. dudū. vbi dicit a iure: ergo venit ꝯra casū ꝑter illos q̄ sunt seruant hāc epīa. nec ob. motiua Jo. m. iglo. d. cle. q̄ cū dicit q̄ i re sua libet pōt facere q̄d vult: dico verū nisi sapio: ad quē pinet ꝓcipaliē aliter velit disponere: ut ēt in ꝓposito. Item cū dicit q̄ si epūs pōt artare ordinariā multomagis extraordinariā: nego pmo q̄ ꝓtās ꝓlator fratrū sit extraordinaria: imo est ordinaria surgēs a ꝓlata cle. dudū. ut ts̄ Sen. ⁊ Lau. in. d. Cle. dudū. Itē posito q̄ sit extraordinaria vel ꝓcluderet si ptās ꝓlatorū esset ab epō. sed cū sit a papa ut. s. dictū est: nō pōt iferior: tollere ꝓcessa p sapiorē. xxi. di. inferior. Cle. ne romani. de elec. aliter possent tot casus reseruare. q̄ in totū tollerēt istō ꝓuilegiū fratrū: q̄d cē nō pōt. e. q̄nto. de ꝓui. Nec hīs obuiat rō sua. s. ne idē subdit⁹ censeat diuerse cure. q̄ ex hoc non segt̄ q̄ sit diuerse. ts̄ bñ sub ordinate cure: ut ps̄ in q̄dā nia ꝓcessionib⁹: tā pape q̄uā epōr. Itē cū dicit nō est iure ꝓcessū q̄d iure reuocā cē. Dico hoc vel in iure cōi: non aūt q̄d reuocatur i iure ꝓuinciali: vel si nodali nisi q̄ ad determinatos subditos. Itē cū dicit, q̄ pochiani nō sūt exē pti ts̄ frēs sint. c. p. exemptionē de ꝓui. li. vi. Cōcedo ts̄ nō segtur ex hoc q̄ nō possit absolui ab oib⁹ excepto a iure reseruatis epīs: q̄ sicut nec pōt ipediri q̄n ꝓcreātur ꝓlatis fratrib⁹ ua q̄ nō absoluitur ꝑm eor auctoritatē p regulas accessoriū. de reg. iu. li. vi. q̄ auctoritas respicit fratres nō subditos epī quam in actu pōt exercere q̄n adest mā debita. q̄ est quozūcūq̄ volentiū ꝓfiteri de diocesi. d. cle. dudū. Itē cū ꝓcludit nō absoluat frater q̄d nō absoluit curatus verū diceret nisi ei p aliū ſpiorē eēt ꝓcessum: ut in alio est. Nō ob. cle. religiosi. de ꝓui. q̄ nō absoluāt in casib⁹ ꝑdi aplice: aut locoz ordinariis, ſseruatis: q̄ subintelligitur q̄d casus epālcs a iure nō a statuto vel a ꝓsuetudine: q̄ cū excludūtur p. d. cle. dudū: sic oportet ista ſsse eos excludat: ne leges ludātur ibo ſsāt. l. ſi. §. vbi aūt. C. ē. ho. q̄ li. ⁊ in ra turib⁹ sunt cōcordāda. l. unica. C. de inof. do. de elec. cū expediat. li. vi. ⁊ sic firmū tene i ꝓsēcia: sicut etiā hoc idē ts̄ Jo. ō ligna. i. d. c. ois utriusq̄ seruus nisi q̄n alicui casui cēt inia excōicatōis ipso facto ānexa p statutū ⁊ epīs reseruata: q̄ tūc absoluere ei nō posset. ut cē q̄n. vi aliquē mutet ad ſsplorē: tūc ts̄ possz absoluere mutēd⁹ cēt q̄ debem⁹ cē coadunatores eoz. ⁊ de hoc ⁊ q̄ sunt casus epīs a iure reseruati. vide. s. casus primo.

¶ Circa ꝓlati frēs possint p epos aut ꝓlatos admitti sine accessu ministroz ⁊ hmōi ad petēdā licentiā: ⁊ pīsatiōs electoz. s. Jo. ⁊ Jnno. ut ffert Dire. q̄ sic: si procedit ō voluntate utriusq̄ parti. ar. l. cū pi. ff. ō pac. do. vñ si admittuntur ac si esset obseruata ꝓfata forma a ꝓlatis caridē habebūt auctoritatē si eut si seruata fuisset. Si vo solū procedit iniam audiēdi ꝓfessiones suoz subditorū. tūc nō posset absoluere nisi inq̄ntū ꝓlati eis procedūt ⁊ posset sibi q̄t vellēt casus reſuare: quia tunc non absoluunt auctoritate. d. cle. dudū. ts̄ ex mera cōcessione ꝓlatoz. verū tū ē q̄ tales ex sola inia admissi solēt vbiq̄ subditos audire sicut ⁊ ipsi ꝓlati: nec durat tal auctoritas nisi ad eoz būpla cuū. q̄ nō. bñ. Jō sint casui ꝓfessores ut q̄n nō seruata ꝓfata solēnitate petūt licentiā audiēdi ꝓfessiones rogēt ꝓlatos ꝓlatos: sitis q̄ velint eos admittere: ac si cēt seruata prefata forma si auctoritatem prefate cle. volunt habere.

¶ Circa ex ꝓsuetudine possit iduci ut q̄s cōfiteatur ad libitū cui vult. s. ut i. c. fi.

epō. ō pe. ⁊ re. li. vi. q̄ nulla ꝓsuetudine possit introduci: ut q̄s eligat sibi ꝓfessum sore sine sui sapioris, inia: intelligo aut tacita: vīputa q̄ videt ⁊ tollerāt eū posse ꝓhibere: aut expssa dicit tū pa. in c. ꝓquerite. de offi. or. verū q̄ ad subditos. s. q̄ ad erūtem in dignitate noie dignitatis posset ꝓscribere hāc curā ⁊ fieret ꝓprius sacerdos fm Jo. ⁊ alios. legat. c. dudū el. ii. de elec. ⁊ c. cū olim. de prescrip. ⁊ē verū post ꝓscriptiōz

31 ¶ Circa sacerdos pochial' vēat facere inias suis subditis alteri ꝓfitendi s. scūs Tho. in. iij. di. xviij. q̄. q: multi sūt adeo infirmi q̄ ponā sine ꝓfessione decederēt q̄ ꝓfiterent tali ꝓsbytero. ió vare ds. Etī illi q̄ sunt nimis solliciti ut ꝓcias subditoz scūm: mulē laqueū dānatōis incutūt: ⁊ p ꝓña sibiipsis hec sā cta Tho. Q̄d credo verū nisi q̄n ꝓpter hoc sollicitāt scire ne alios inficiāt: aut ut ceteri hoc sciētes magis a pcīs pce seruent: ds tū exigere specificatione il lius cui q̄ vult ꝓfiteri ⁊ si ē eq̄ bon⁹: sicut ipse ꝓcedat. Si vo nō est eq̄ bon⁹ nō ds dare. Et si ille ꝓfessor ad quem vult ire hs alio mō auctoritatē audiēdi: tūc dicat sibi q̄ nō expedit ⁊ inducat ut nō vadat: ts̄ si vult ire relinquat eū arbitrio suo: q̄ sibi ñ iputabit: aliis sic si male confiteretur.

32 ¶ Circa sit credēdū dicēti se bñe licentiā a suo ꝓlato ꝓfitēdi alteri. s. fm Ri. in. iij. di. xvij. or. iij. q. ii. q̄ sic. ⁊ sīr dicenti se cē ꝓfessū. Nō q̄ cognitio in foro pnie dependet a voluntate subditi ds eū reputare idoneū ad eucharistiā sumēdā si se asserit penitentē ⁊ legitie ꝓfessus ei q̄ potuit eū absoluere. Si tū sacerdos hēret aliq̄ signa, p habita q̄ ille nō. diceret verū nō teneret ei credere nisi faceret fidē sufficiēter ei: nō vi eo q̄ sit vere penitēs ⁊ vere ꝓfessus: q̄ illa nō cadūt sub ꝓbatiōe: ts̄ q̄ illi vel illicē ꝓfessus q̄ eū posuit absoluere. fallit introduci: ut q̄s eligat sibi ꝓfessum sore. s. pbet se absolutū: ⁊ i illo q̄ ds pleneā tūi ꝓcō: utputa q̄ ts̄ ꝓbabiliē ⁊ bmōi

¶ Circa illi q̄ ꝓfitent ill' q̄b⁹ dat inia a papa uel legato: aut epo audīdi ꝓfessiones. vī q̄ hūt inias a ꝓdicē eligēdi sibi ꝓfessore saltē sel' in āno teneant ꝓfiteri. epo sacerdoti pochiali. s. glo. Ber. d. c. ois. ts̄. q̄ sic. ts̄ male ⁊ falsē ts̄ cōter doc. in. d. c. ois. ⁊ in. c. ii. de pe. ⁊ re. li. vi. Sufficit enī inia alteri⁹ eoz vel sacerdoti pochiali fm Jo. an. in. d. c. ii. multo fortiⁿ nō tenent si sūt ꝓfessi epo ꝓpo qa di pochiali ꝓsbytero i c. nullⁿ. de pochijs. ⁊ in. c. ij. ix. q. ii. Et q̄uīs aliter teneret cēt temerariⁿ ut ps̄ p cīuagan. tē. Jo. xxii. q̄ incipit. Etsi electiōis q̄ ds abſoluere. ⁊ vt dicit scūs Tho. i. q̄d. s. q. ult. q̄ nō pōt aliqs auctoritate cui de quo⁹ q̄ nō pōt aliqs auctoritate cui ius cāq̄ hois cōpetit ad ꝓfitēdū pcīi q̄d alteri ꝓfessus ē q̄ eū absoluet potius: q̄ ꝓfessio pcōr ē q̄dā sacrale vinculo iperio subiacēs nō hūano. addo tū cū scō Bo. m. iij. di. xvii. q̄ si sacerdos pochial' est bonⁿ ⁊ idoneⁿ: bonū ē ꝓfiteri. Et dic etiā q̄ tuⁿ ē ꝓfitendum. s. q̄ renittant ad eū a q̄cūq̄ auditur. ñ tñ necessariū ē: nec ds q̄ illa pcā a q̄b⁹ sūt vel a talib⁹ absoluti ⁊ē ꝓfiteantur: ts̄ possent ea tacere ⁊ alia occurrentia ꝓfiteri. Et dic etiā q̄ tuⁿ ē ꝓfitendum. s. q̄ ꝓpo pochiali sacerdoti vel ꝓlato. s. ri. ꝓpo pochiali sacerdoti vel ꝓlato. s. alteri, ꝓpter multas deceptiōes ⁊ illegitimitates q̄ sūt i alijs deputati, vñ ts̄ cōsulo q̄ nēo dimittat ꝓpriū pochialē, p alio ō parato: nisi clare ꝓfiet eū quem eligit ee bone ꝓficere ⁊ debite pīe ⁊ meliorē. s. ꝓpriⁿ pochialē: q̄ ts̄ inest alteri defectⁿ i pochiali magis creditat. s. ei ꝓfitēdo. s. alteri: cū ſsplorem ei ſsit ei ꝓfitēdo q̄d sufficiēte cū approbat videlicet ꝑ

1 ¶ Quid si aliqs vult septies ꝓfiteri in anno: nūquid sacerdos pochialis teneat eum totiēs audire. ꝛ. Fm Ri. in. iiij. di. xviij. q. sic de necessitate ꝓcepti: si ille qui vult ꝓfiteri de necessitate ꝺꝫ ꝓfiteri. Si vo nō teneret de ꝓcepto ꝓfiteri nec sacerdos ꝓpter obligaret eū audire nisi de ꝓximo. Addu tñ Ri. q si subditus vult plica ꝓfiteri & sacerdos noluerit audire: q nīc talis libere pōt cōfiteri alteri ꝓfessori: & ille pōt eū absoluere: nisi ei⁹ sacerdos eū ad determinatā ꝓfessorē miserit: q si nō vult eus audire: nec aliū determinatū assignare. videt tacite ei licētiā dare: ut ꝓ illa vice alteri ꝓfiteat cui voluerit. Ꝺꝫ sic electus non poterit absoluere nisi ab his a qb⁹ ꝓpr⁹ sacerdos potuisset.

Onfessio .iiij. q. ad q̄ litatē illius cui fīda ē circa qꝫ queritur.

1 ¶ Qualis ꝺꝫ eē ꝓfessor. ꝛ. q ꝺꝫ hīe. v.

¶ Primo bonitatē vite. ſ. ut nō sit in peccato mortali. de pe. di. vi. c. i. Unde ecclīa in pcō mortali qui absoluit peniteñ nisi ipse de sua mortali culpa peniteat grauiter peccat. Fm scīm Bo. in iiij. di. xix. imo mortalr. Ꝺꝫ Hir. ti. xv. li. i. ar. ꝺ. c. i. uide qꝫ. ē. dixi elic⁹. ſ. viij. ſ. i.

2 ¶ Sed nūquid tali sciēter ꝓfitēs peccat mortalr. vide ut. ē. clericus. viij. ſ. ii.

3 ¶ Scōo ꝺꝫ hīe scientiam: ſꝫ quātam sciam ꝺꝫ hīc necessario. ꝛ. Fm sanctū Bo. in iiij. di. xvij. & elicit ex. c. nulli sacerdotū. xxxviij. di. q. tantā scientiam ꝺꝫ hīe q sciat discerniere in pcīs coib⁹ qꝫ venale & qꝫ mortale: & q sciat sp ad q̄ pcā sua ptās se pōt extēdere. Rō q: alia pnia ꝓ mortali: alia ꝓ venali ē imponēda. Itez q: si eēt aliqꝫ peccati genus ad qꝫ nō posset manū extēdere nisi hoc cognosceret i periculū aie ei⁹ audiret ꝓfessiones & eti ā ꝓfitentiū. Ūñ hoīes q hoc cognoscūt tenēntur ꝓsulere dē sūr spūāl capitaliū: ut illa q̄ rectiꝰ sit. ꝛ. c. null⁹. de pe. di. vi. vbi Gulo ꝺ hoc ꝓdicatione: ut fornicatio: ebrietas tali ꝺubitet: tñ absoluto nō negat. ꝺ q & hmōi. Illa fornicatio luxuria est. ebrietas gula est. Et hoc spēs q̄dā ꝓprie dicta. malū de sua sua act⁹ eo ꝙ statī nolata hīt annexū malū: ut fornicatio: & talia ꝓfessor: tenet scire vtrū sint mortalia vel non. ¶ Quedā de sua sui actus ennis: sicut cognoscere vxorē ꝓpriam nō est pcīm: sed ex libidine sic cuaꝫ est mortale qui excedit limites mīmonij. etiā si nō eēt iua: & talia nō ꝺꝫ ꝺ ne cessitate ꝓfessor sciat vtrū sint mortalia vl venialia. Ellia sūt pcā q̄ sunt filie pcī catoꝝ capitaliū ut illa pcā: quoꝝ fines terminātur & ordinātur ad fines capitaliū: sicut dolus acquisitio rei iniuste et hmōi. & de talib⁹ nō ordinari⁹ non tenetur scire vtrū sint mortalia vl nō: ſꝫ curat⁹ ordiari⁹: ut ep̄s: archiep̄s: & ceteri alij supiores tenētur scire. q. tenētur purgare: ꝓcere & illuminare alios hec ille. Caueat igit ꝓfessor ne sit preceps in ꝺādo sniam ꝺ mortali: vbi sūt varie opi. doc. si cut de decimis soluendis: vbi nō ē ꝓsuetudo de locis Januēſꝫ ꝓsulat semp q sibi videtur tut⁹ nec moueat ꝓpter dictum vnius doc. nisi rōnabiliter ut dicā. ſ. opinio. §. i.

4 ¶ Sed qd si ꝓfessor propter suā ipēritiā ꝺubitat de aliq. ꝛ. q optimū qꝫ ꝓsit ē in ꝓfessore ē scire ꝺubitare. Ūñ ni si sciat p certo se leguisse decisionē alicuius casus: vel nō hēat rōnes euidētes semp ꝺꝫ ꝺubitare & pītos ꝓsulere: vel ipse de nouo studere ꝺicēdo pcōri ut reuertat: q: vult meli⁹ videre vl sal tē si hoc nō pōt facere absoluat penitē & inquantū sua auctoritas se extēdit: & ponat ei q ꝓsulat peritos: & deliberet facere qcqd faciendū ei fuerit ꝺeclarātū. & sufficit. & p hoc facit ſ. ar. si qs pos

5 Terno ꝺꝫ hīe caritatē erga penitēteñ ut eū iterroget & instruat. ꝺ pe. di. v. c. i. an aut de necessitate teneat facere interrogatōes & quo. vide. ſ. interrogationes in prīn. & per totum.

6 ¶ Quarto ꝺꝫ hīe pietatē in cōpatiendo peōri benigne eū ꝓsolādo: infundēdo vinū & oleū ut ꝺꝫ in. d. c. olim. ut possit saluū i purgatorio qꝫ nimū penitentiā iponēdo desperatū in inferno: nec exigat iurarñtū vel pmissionē a penitēte: nisi i casib⁹ in quib⁹ ius ita vult. & si videat q nō ipleb̄it q̄ sibi iponet.

7 ¶ Sꝫ pōt q ꝓbr pochialis hēat alios pochianos: surdos: mutos: vel furiosos & hmōi. ꝛ. q ꝺꝫ facē posse suū ut inducat eos ad ꝓtritiōes & pnias ꝑ ꝙ est possibile. ſ. signis: aut nutibus et hmōi. & si nō pōt ꝓficere oret deū p ipsis: & faciat ozare populū ut ꝺñs eos illustret: & eū nihil omiserit de ꝓtingēte. bus nō ipatabitur ei. facit de cōse. ꝺi. iiij. soleꝫ queri. & xlvij. di. epīscopis.

8 ¶ Quid si eger petat ꝓbyterū: & añ adūgat pdit loq̄lā vel efficit furiosus. ꝛ. q uel ad num infirmi: uel ad testiō. q uel ad num infirmi: uel ad testiō. ꝛ. q uel ad num infirmi: uel ad testiō nūq eoꝝ q ipsū audierūt peteē pniam: uel ꝓbyterū ꝺꝫ ei qcqd potest būanitatis ipendere: absolūēdo uel ꝓcō cilian do. & si pōt sine ꝑiculo oz ei⁹ cucharidō. & si pōt sine ꝑiculo oz ei⁹ cucharido. & si pōt sine ꝑiculo oz ei⁹ cucharido. & si pōt sine ꝑiculo oz ei⁹ cucharido

rviij. Si peccauerit i te frat⁹ ꝛc. Si aūt ꝑdari nō pōt: ꝫ sciat non teneꝫ ei dicere nisi credat ꝙ labor: et ignorātia cessāt ꝛ iupina q̄ eū nō excusēt: vl̄ q̄n ꝑbabilr credit ꝙ parati erūt acgeice re ꝓfitio bonor sup hoc. in his duob⁹ casibus teneꝫ ei reuelare alr nō. imo ego credo ꝙ grauiter peccaret alr re uelando: quia esset occasio peccati.

11 ¶ Quinto debet habere potestatē ab soluendi fm ꝙ. ꝫ. dictum est.

12 ¶ Sed qd de ꝓfessorib⁹ illis q̄ vel de iure nō tenēt hūsmodi: vel sūt itrusi aut excōicati: vel nō hūt iniam audiendi: ꝛ hmōi. ℟. ꝙ. q̄nūq̄ ē ex pte talis sacerdotis deceptūr alias: eū si possint nec liceat nec soluere. ꝫ parochus. c. null⁹: ꝫ q̄ ad ꝓfectos distinguēdū ē: ꝙ aut hūt instā ē im ignorātie: ꝛ sic sūt absoluti q̄ ad deū q̄diu talr ignorantia durat: ꝫ si postea hoc scīāt fm ino. tenēt cōfiteri itez sacerdoti legitimo q̄ eos possit absoluere. ar. d. c. olim ꝛ de p̄s. non bap. c. veniēs. vbiūq̄ tū hic fm pe. de pal. in. iij. di. xvij. ꝙ si impedimētum est iuris quia nō est ordinat⁹: sic licet q̄ ad deū sit absolutus ꝓfitēdo talr q̄diu ignorātia durat tñ eū scīr tenēt itez ꝓfiteri legitio ꝓfessori: nec papa posset dispensare ꝫ ꝫrio Si vō impedimētū est iuris positiui: nūc aut talr eū quo ē ꝓfessus habebat cōmuniter ꝙ plato: puta qr erat in possessione et ꝓfirmat⁹ ꝙ iuprē: ꝫ non tñc obtinuerit bñficiū: ꝛ ꝓfess⁹ ē qo tali tāq̄ suo ꝓlato: qr sic reputabat cōiter: ꝛ sic ipse credebat et ignorātia facti: ꝛ tali ꝓfessus nō tenēt iterare ꝓfessiōē: ꝫ postea sciat nō fuisse tñc positū. Si vō ex ignorātia iuris hoc ꝓuenit: erputa qr audit eū ē berare cīcū: ꝫ nō putabat excōicatū ꝛ hmōi: sic tenēt fm eundes peccatū iterare. ꝛ ita tenēt doc. ꝛ glo. vl. in. c. nihil de elec. ꝛ ita est verū de iure antiquo. ꝫ hodie tñc ꝙ ꝓfessus scienter tulit eū eo ꝙ ē su⁹ ꝓlat⁹: q̄uis sit excōicat⁹ uel suspēsus nō tenēt iterare. vt. j. excōicano. viij. ℣. uj. Si aūt nō erat ꝓfirmat⁹ ꝫ itrusus: sic tenēt iterare ꝓfessionē sa eū tali: posq̄ scīt fm pa. in. d. c. nihil. Et ad. l. barbari⁹. ff. ō offi. ꝓ. dictū ꝙ lo quif q̄n talis ponit i officio a ꝛpiore. hoc tene in ꝓfessio eū ordinarijs volūtarie ecclie sicut sūt religiosi: qr possūt scīr ō impedimēto credo tenēant iterare ꝓfessionē fm ꝙ ꝛ fno. ut. ō. dictum est.

¶ Utr sacerdos dēat absoluere eū q̄ 13
nō vult ab aliquo desistere: qō ipse ꝓfessor credit mortale cē. ℟. fm Bot. i q̄. ꝛ. ꝙ si ē certū mortale esse qr nulla diuersitas ē iter doc. ō hoc nullo mō dr eū absoluere. Si vō nō est certū qr est dubiū iter doc. ꝛ diuersa opi. tūc si ē ordinari⁹ ei⁹ tenēt eū absoluere. ꝛ si ipse ꝓfessor nō pōt formare sibi ꝓsciaz qn sit perfi in diuersitate doctor. tūc nihilomin⁹ dicat ei ꝓsciam suaz ꝛ informet ut ꝓsulat pitos: ꝛ disponat facere qō te neat ꝛ absoluat eū ꝛ si pur penitēt nolet agnoscere tale qd peccm nihilomin⁹ absoluat: qr hoc ꝓcedit ex rōe: ꝛ nō ex pterua: qr ordinari⁹ dr leg cōe iudiciū ecclie nō suū. Si vō nō ēt ordinar⁹ dr leg ꝓpriū iudiciū. Et ideo si credit mortale ꝛ nō pōt depōere ꝓsciaz nullo mō pōt eū absoluere siue peccato.

Confessio

v q̄ ad absolutionē. q̄rit̄ quō dēat fieri absolo in foro pnie a pcis. ℟. ꝙ hmōi dr. Misereat tui ꝛc. Indulgētiā ꝛc. ne effectus sacri impediat ex pte penitēte. postea dicat. Ego te absoluo ab oīb⁹ pcis tuis. In nole pīe ꝛ filij ꝛ spūssancti. Sed nunqd suppdicta ola sint necessaria. ℟. ꝙ nō: nisi. Ego te absoluo ab oīb⁹ pcis tuis. In nole pīe ꝛc. fm Jo. de nepo. in. thi. di. xviij. q. v. Dicit tñ Tho. in q. dam q. de quol. ꝙ laudabiliꝰ addit cōfessor qcq̄ i boni feceris sit in remissionē nr⁹ pcōr. Et ad hoc addit Jo. ꝛ quicquid mali passus fueris quia sic in ultū a sacerdote valet tali et vob⁹ vi delicet ex vi opis ꝛ clauiū. Et iō ipona tur penitēti ut ꝙ intelligat nō secrete ut faciat aliq̄ ꝙ p modū absolutōis iudicit: qr sic nō valet nisi ex vi opis fieret: ꝛ post pnia iniungeretur.

1 ¶ Utr absolo dēat fieri aīi inūctiōs pūc siue satisfactōis. ℟. ꝙ nō: ut ꝓz in cle. dudū. de sepul. ꝛ ibi Jo an. Nā primo dr audire ꝓfessionē. Scdo ipone re pnias. Tertio absoluere sacrals⁹. Et tñ q̄ sit incōtinenti videt inesse. C. de pac. l. petens iō ñ odess⁹ si absolo pat⁹

2 ¶ Utr sacerdos pochial⁹ possit absoluere ab oīb⁹ suos subditos. ℟. fm communiter doc. in. c. de⁹ q. de pe. ꝛ re. ꝙ sic. de iure. ab oīb⁹ pcis ℣ℂ grauibus: excepto his q̄ reseruātur in iure epis aut superiorib⁹ uel q̄ ex cā legatia sūt eis spāliter interdicta. ar. d. c. de⁹ q cui⁹ supscripto dicit: Epo ꝛ fratrib⁹ ei⁹. i. sacerdotib⁹. ꝛ q̄ pcā refuāturvide. ō. casus. idē die de excōicatiōe. ut. ō. absolo ꝓmd. cerdotū pochialiū vel alioꝝ plator au diūt ꝓfessiones. ℟. ꝙ nō p̄nt absolueꝛ nisi ab his q̄ eis ꝓcedūtur. Et aduerte ꝙ maiorē auctoritatē nō p̄nt eis dare ℣ℂ habeant ipsi pochiales sacerdotes, dītes inias ant alii. c. nemo. de rc. iur: li. vi. excipe frēs minoresꝛ ꝓdicatores ꝛ electos ab his q̄b⁹ iure p̄nt eligeꝛ confessores. de quibus dic ut. ō. ꝓfessio. uj. ℣. vij. ꝛ xviij.

3 ¶ Quid de his ꝓfessorib⁹ q de inia sa

4 ¶ Utr officiales epi hēant auctoritatē in penitētijs casuū epaliū. ℟. fm ho. in sū. ti. de pe. ꝛ re. ꝙ nō p̄nt absoluere in foro pnie: ꝫ nīs in foro ꝛtencioso: nisi hoc eis exp̄sse ꝓcedat. Sallt hoc i vicario gñali epi: q̄ etiā si nō sit sacerdos pōt hoc alio delegare: nisi sit exp̄sse p hibitū. ar. ō. pe. c. pe. ꝛ. xvij. di. c. finis. ¶ Utr epus cōmuēs alicui suā auctoritatē ꝓcēdēdi ꝓfessiones: et hoc intelligat q̄ possit absoluere a casibus generali ꝓcessione nō venīt illa q̄ nō est set qs verisiꝰ spāliter ꝓcessurus. ut in. c. si epus. de pe. ꝛ re. li. vi. ꝛ de reg. in. i generali. li. vi. ꝛ de offi. vi. c. viij. cū suis ꝓz. Sed si aliquem casum spāliter reseruauit ꝓcedat cū clausula gñalis: tūc bñ pōt absoluere cūm de nō existente ꝓfessi fm ꝙ epus pōt de iure. ar. c. q ad agendū. de ꝓcura. li. vi. nisi casus esset adeo grauis, ꝙ verisiꝰ nō venit in tali gñalitate: sicut de iniectiōe violēta i ꝑsonā ecclīasticā. de quo in. c. puenit. de sen. ex. q nō venit nisi exp̄mat fm Jo. in. d. c. qui ad agendū. Ego tñ credo ꝙ in foro aīe in tali gñalitate etiam si nullū exp̄mat pōt absoluere ab oīb⁹ q̄ verisiꝰ ꝓcessisset in spē: qr vba gñalia sunt gñalr accipiēda. de vsu. ad aliena sunt gñalr accipiēda. de decī. ad audiendū. p̄sertim in fauorē salutis aīarum quo nihil est fauorabilius. xviij. q. iij. si habes. de pe. ꝛ re. nec ꝓ dilatione. ¶ Utr epus ꝓcedēs iniam alicui ut eligat sibi ꝓfessorē idoneū: eoipso ꝓcedat iniaz absoluēdi a casib⁹ suis dicto ꝓfessori electo. ℟. ꝙ nō: nisi hoc exp̄mat: vl̄ euidēt ꝓsert ꝙ alia sig̃. ꝙ hoc in spāli voluit ꝓcedere. c. si epus. ō pe. ꝛ re. li. vi.

7 ¶ Utr vn⁹ sacerdos possit absoluere ꝛ alius audire. ℟. ꝙ ñ qr sacra ñ sunt audienda. ar. xviij. di quorundam.

8 ¶ Utr ppr⁹ sacerdos possit absoluē cū q̄ peccauit. ℟. Fz Ri. i. iij. di. xvij. ꝙ sic intelligē nisi sit casus refutat⁹ ꝙ iuspēnē. inō si nō immet periculū: aut ex pte ꝑsone cerdot⁹ aut ex pte mīs pp eoz fragilitatē. vñ si immet tale periculū nullo mō ꝓhibeat. ꝫ petat iniaz alii ꝓfitēri: quā si nō

vult dare malicioſe pōt nihilomin⁹ alteri ꝓficeri. melⁱ tñ facerⁱ ſi eū ad aliū confeſſozē mitteret cui quo magis vecōmendaretur.

9 ¶ Itē ſacerdos audito penitente q̄ hꝫ caſū a q̄ nō pōt eū abſoluere poſſit eū abſoluere a caſib⁹ ꝓmenib⁹ ad ſe: t poſtea remittere eū ad ſuprioꝛē p abſolutione aboꝛ ꝓmenū ad ipſū. ſ. q̄ hꝫ in hoc fuerūt opi. nī hec ē verioꝛ quā ꝛ Hen. de gī. in. quoſ. q. xxx. q̄ ſic Et ita fuit curia t cōis ꝓſuetudo. Cū penite⁹ dz oia ꝓfiteri integre de qb⁹ eſt mēoꝛ: t ſacerdos abſoluerit a qb⁹ pōt. t poſtea remittet eū ad ſuprioꝛē ut abſoluat eū a reliqs. Rō q̄: p ꝓfeſſionez facta ſi ſerion oia pcā ſūt ꝓfiteri remiſſa t ū peōr ē abſolut⁹ a deo. Abſolto ē o ſacerdos ſiēda p eccliaz duo facit. unū q̄: ꝓtē debite ſatisfactōis dimittit. Aliō q̄: abſolutum eccle militāti a q̄ p peñ ſuā ſepar⁹ fuerat recōciliat. Dic enim mo: talr peccatoꝛ q̄mū ad ſe a cōione fidelioꝛ t eccle ſepar⁹ eſt t excōicatus. Hūc adit noſtri hoꝛ repugnat ſepare abſolutionē t facere eā p ptes. Sanſa cto eni p ptes bñ pōt iniūgi. pōt q̄ppe ſacerdos dicer: faciaꝫ hoc vſq̄ ad. viij dies: t poſtea reuertaris ad me: t iniū gā tibi reſidua. Sīlr reconciliatio pōt fieri p ptes: ſicut pz ō excōicato plib⁹ excōicatiōib⁹ q̄ pōt abſolui ab vna poſtea ab alia. c. cū p cā. de ſen. ex. t idez glo. in. c. officij. c. ti. t glo. in. c. ex pte ō. of. or. Licet pōt dici q̄ ꝓma abſolo cum bitōe ō ſeda ſubſequēda. Ita q̄ ꝓma ſit ſub ratiha i ꝓma ſuſpēdit: nec hꝫ effectū donec ſequat ſecūda. t tūc ſeda agēs in ꝓpa ꝑſone ꝓme p̄cedēt agit totum q̄ vnica abſolutio ō olb⁹ agere deberet. t ſic ratificat ꝓmā. imo illa cū iſta vnica ſimplicit t idiuiſa reputabit. t q̄q̄ ita ſit nī pz i ꝓma abſolone aliq̄ ꝓditio appo ni de ſeda ſequēda: nec ꝙ in ſecūda de ꝓma: q̄ de iure ſubintelligit ut non ſit neceſſe q̄ exꝓmat hec alie. Et ſubdat vez ſore: vūmō diſponat penitens ut ad ſuprioꝛē: alias ſi videret eū rebellē ō nullo pz eū abſoluere: q̄uis impenitē ſe oſtenderet. t. i. q. xxxi. ſubdit q̄ ſi ſacerdos abſoluerit ſub ꝓditōe. i. ſi ō ſtim ab ſoluat p ſuprioꝛē vel ad tp⁹. i. quousq̄ ſuprioꝛ abſoluat q̄ nī valeret abſolo. in. q. xxxij. dicit q̄ ſi ſuprioꝛ cōmitteret ſiſtori tali mō videlz: q̄ abſoluat poſſit ſub tali ꝓditōe. q̄ ēt ſibi ꝓficiat: q̄ valet talis ꝓmiſſio: t pōt fieri q̄: ꝓfeſſio nihil aliud ē q̄ ligaminis oſſio. t idē ſi gamē plib⁹ pōt oſſidi: t tūc nō hꝫ vigoꝛē ꝓma ꝓfeſſio niſi ſub ꝓpoſito faciēdi ſecundū. hꝫ ſi poſtmodū ꝓficeri ſuprioꝛi renuerit q̄ dimiſſa ſit nō redeūt: hꝫ nouū crimē incurrit. t ſi dictā ꝓditionē ac ceptat dz eā abſoluere ſine oi ꝓditōe apposita ex pte abſolutionis. Si vō ꝓmittat ſic vz poſſio ſub ꝓditōe. ſ. q̄ nō valeat niſi ei ꝓficiat: vel eā ratā hūerit nō valet talis cōmiſſio nec abſolutio.

¶ Quid ſi talis cāuſ refuſat⁹ ſit excōica tio nūqd poterit abſolui a pcis pu⁹: t poſtea mitti ad ſuprioꝛē p abſolutōe ab excōicatōe. ꝛ. multi tenēt q̄ nō: q̄: cū excōicat⁹ ſit ex ecclia hꝫ pōt repōi niſi p eū ad quē ſpectat abſolo ipſi⁹: p ea q̄ no. i. c. pūcti ō ſen. ex. li. vi. t hꝫ hec opi. videat bōa: tñ mihi magis placet ꝫna ſ. q̄ pōt abſolui a peccat⁹ t poſtea mitti ad ſuprioꝛē ut abſoluat ab excōicatōe q̄ gdē pz ex ꝓdict⁹ i ꝓcedēti. q. t hec ē benignioꝛ opi. ſm ꝓ. o. t verioꝛ iudicio meo. vñ nō ob. eoꝛ rō: q̄ talis ñ reponit i ecclia: hꝫ abſoluat ab aliꝺ niſi p eū ad quē ſpectat: nec dz ſe imiſcere diuinis donec ſit abſolut⁹ ab excōicatione. Nec ob. cū ſi dicat quō pōt ergo abſolui a ſacerdote ſi nō debz ſe imiſcere diuinis: q̄ cū excōicatus nō ꝓhibet talis imiſcio. t q̄ō of q̄ excōicat⁹ nō eſt particeps ſacroꝝ. vez ē cōpletue: hꝫ nō inciatiue. nec ob. c. qui cū q̄. xxiii. q. i. vbi of q̄ ſe ſegregauit ab vnitate fidei vel ſocietat⁹ ꝑtri t ꝑauli nō pōt a vinculo peōr abſoluī nec tanuā regni celeſtis intrare: q̄ vt pz log⁹ ō hꝫticū. t alij q̄ ꝓpoſito malo ſi poſſent abſolui. Aduerte tū q̄ ſi ſozet i mozā peēde abſolutōē. ſic nullo mō dz abſolui a peccat: niſi certus ꝓfectus appareret q̄ nullo mō ꝓfuturef i mozā ex tali abſolutōe. Si ē o nō fuit in mozā: vel ſi fuit tñ verūſimr apparet q̄ ampli⁹ nō erit. credo q̄ ꝓfeſſoꝛ debeat abſoluere a peccatis: nec eū gravare vt pli⁹ vadat p abſolutōe excōicationis. ꝓſertꝫ qui comode hoc facere non pōt. Et ſic videf velle Ric. in iiij. di. xviii. ar. ix. q. iiij. in ver. ibi q̄: ꝓ ſimendū ē vt in plib⁹ q̄ inſte excōicati fuerāt t q̄ niſi p eos ſtaret ab excōicatiōe abſolueret̄ur ergo vbi ceſſat talis p̄ſūptio abſolueudus eſt. Hoc idez tenet Rod. ti. de ſen. excō. §. xviii.

11 ¶ Itē peccās in alieno territorio eſt ſiciatur de iuriſditōe illi⁹ in cui⁹ territorio deligit vt poſſit abſolui ab eo. ꝛ. ſm pa. in. c. cū ꝓtingat. de ſo. cōpe. q̄ in foro pniali ñ ſortiuntur eos foꝛ alteri⁹ ſacerdotis ex delicto cōmiſſo in ei⁹ territorio etiā notoꝛie facto. t no. ꝑ gl. in c. i. xvi. q. i. t q̄ō no. in. c. i. de rap. Rō: q̄: pnia ꝓponitur ꝓpter offenſam dei t aie ꝓpꝛie ſm Io. ō ligna. t iō illi ſoli ſubijcitur quem habet loco dei t qui eſt iudex aīme ſue.

12 ¶ Itē peregrini t viatores q̄ō licētia ꝓpꝛij ſacerdotis ꝓficiūtur alteri q̄ tñ hñt caſus reſeruatos epiſc poſſunt ab eo q̄ē elegerūt in ꝓfeſſoꝛē abſolui. ꝛ. ſm Rod. q̄ ſic: marie ſi inſtituerit ꝓpa generalis ꝓfeſſionis: vt in paſcha: dz tñ ei iniūgi q̄ eū habeāt copiaz ſui epiſcp⁹ vez ei ꝓficeāt illud peccatū relictū t ab eo recipiat pniam de illo.

¶ Quid ſi ſacerdos abſolut⁹ a q̄ non hꝫ pōt. ꝛ. ſm Ri. i. iii. di. xviii. q̄ ſine ſciat et malitia ſiue ex craſſa vt affecta ignorāia nō taliter peccat. Et ſm Hoſt. ti de penitēcia tenet dicere ꝓfeſſo q̄ talis cōfeſſio nō tenuit vel obtinere auctoꝛitatē. t poſtea log cū eo de aliq buſ q̄ſi dubitet ne bñ eū intellexerit: t ſic eū abſoluere. Dō itelligo ſi como de pōt t ſine ſcandalo: alſ nō credo tenear: q̄: talis ꝓfeſſus ꝓpter bonū fidem excuſaf. ar. xxxvii. di. §. vl. Aduerte q̄ q̄libet ꝓfeſſus ſunt ei q̄ eū nō potuit abſoluere: poſſūt hoc ſcū tenef ut rū ꝓfuturā illa cadē pcā ſi adhuc ē memoꝛ ſacerdoti q̄ cum poſſit abſoluere ſm Ri. in. iiii. di. xvii. Sed tu diligenter ſm q̄. ō. dicī. ꝓfeſſio. iiii. §. xii. Aduerte q̄ ſi ꝑdict⁹ ꝓfeſſoꝛ: potuit eū abſoluere ab aliq⁹ hꝫ nō ab oib⁹. ſufficeret ꝓficeri illa ſolū a quib⁹ nī potuit eū abſoluere ei q̄ hꝫ poteſtatē non alia.

Confeſſio

vi. q̄ ad pcionez. gl. in. c. ſunt pleꝛ. de pe. di. iii. hꝫ q̄ regulariter ꝑ qnlibet moꝛ tali pnia ſeptēnis debef. Attñ tenetur ſm coiter doc. in. c. de⁹ q. de pe. t re. q̄ pnie ſūt hodie arbitrarie p. d. c. de⁹ q. t p. c. mēſurā. de pe. di. i. Ita q̄ Io. an. in. c. vt mēſure. de emp. t ven. hꝫ q̄ canones penitētiales hodie de nihilo ſeruūt. nihilomin⁹ ſacerdos t ſi poſſit recedere a dictis canonib⁹ i iponēdo pniaz quā vult pp fragilitatez hoīm t ꝓñr ex cā. t ꝑ hoc facit glo. bona in d. c. ſunt plures. tñ bonū eſt vt eos canones ſciat: vt ſm eos ſciat ſe tēperaf t peccatoꝛi inotēſcere quid meretur.

¶ Sed qd ſi ſacerdos videt q̄ nō faciet pniam vel nō vult ſubire. ꝛ. ſm

Tho.ti.pnia.vi.q⁹ ꝺ3 sacerdos tales ponere quā sine murmur & ꝓte ne portare: & nō aliā ꝓpter piculi. et cui ꝓcedat q⁹ ipse posit redimere ie iunia q ei ꝓsuit: & qō remittonel pla tor ꝓmt cui nec ꝺ3 exigere iuramētū vel ꝓmissionē de abstinēdo in futuri ab aliq̄ peō. vel de lactādo qō sibi in tūget nil in calib⁹ a iure exp̄ssis. sed absoluat ei simplr sine ꝓdūōe cū pte stantone q⁹ si nō restituet alena: vel la ciet debitū q⁹ cruciabit frueti ꝓfessio nis Iuta sibi videatur q⁹ ū sit sactur⁹ ad qō obligantur. cauti⁹ tū cēt qui adest comoditas mittere eū ꝓmo ad satisfa ciendū & postea reuertatur ꝺ3 cuāge liū. Si comode nō pōt sufficit dispōat ꝓpriā⁹ poterit satisfacere. vñ ꝓsbyt nullatenꝰ ꝺ3 peccatoꝝ ꝑmittere a se ō sperāt recedere. Et in his ꝓcor. In nocē. i. d. c. ofa. & Sco. in. iii. dis. xv.

2 ¶ Quid si peccator ꝓfitetur. ñ tū vult abstinere in futuꝝ. &. q⁹ ꝺ3 sibi ꝓsiliuꝫ dare & pnām iniūgere & hortari vt ñ desistat brīscere. q⁹ dño cui⁹ eu⁹ illu minabit. & valēt ad multa bona sēm doc. in. c. qō qdā. de pe. & re. nō tñ ꝺ3 cū absoluere. q⁹ peccaret mortalr taz absolūdo ꝗ penitēa ꝺ3 ri. i. iiii. di. xvii.

3 ¶ Utrū bona opa q⁹ penitēa faciet sint magis efficatia ad expiandū culpā ꝑ teritā qñ ꝑ ꝓfessoꝝ ei iniūgūtur sic di cendo ofa bona q⁹ facies. vel intēdio fa cere iniūgo tibi i remissionē peōꝝ. &. Sm Tho. in quol. q⁹ sic. q⁹ valent du plicater. ¶ Dzo ex ñā opis. Sedo ex vi. clausū. & tō plus hūt expiare culpā ꝑteritā i. Et ꝓpterea bonū est q⁹ sacerdos hoc ei iniūgat taliter q⁹ intelligat vt. ō. dicī ꝓfessio. v. in pīn.

4 ¶ Utrū vñ⁹ ꝓfessoꝝ possit ex cā relaxare aut ꝓmutare pniaz quā alter ipo sūt. &. breuiter loquēdo de pnia sacra li q⁹ sic. si talis ꝺ3 auctoritate absolue dī a tali peō ꝓpter qō fuit sibi ꝓposita eni ñ ille q ꝓposuit cēt supior. Si vo ñ habs auctoritatē absoluēdi a tali peō: nō potest eā nec relaxare nec ꝓmuta re nisi necessitas vrgeat vel pietas ina deat. pūi. n. tūc cēt interꝑtari q⁹ supe rior: i hmōi casib⁹ acceptet. Sm Rod. ar. c. latoꝛ. xxxii. q. ii gl. xxvi. q. vii. c. tpa. tenet q⁹ epūs pōt diminuere pniaz quā papa imposuit. ar. d. c. latoꝛ. Mō ego admitterē qñ ñ pōt haberi recur sus ad sup iozē comode & ex cā: alsō nō credo. Et hoc etiā ꝺ3 Aluar⁹. & seqūt Lar. in cle. fi. de pe. & re. & Sm ꝓdictaz distinctionē ꝓcordabis opi. ꝺ3as q⁹ re ctātur in. d. cle. fi. Fallit hoc Sm alios nisi alicui in pnia fuisset ipositū vt iret ad terrā sanctā. q⁹ tūc sine auctoritate pape nō posset cōmutare. arg. c. i. & c. sup his de voto & ūcto. c. ex multa. c. ii. qō ego limito qñ imūrissz vt iret i sub sidiū terre sācte: alsō nō p tura sallega ta. Et Sm hāc distinctionē limita & itel lige glo. & doc. in. d. c. i. & ita ꝺ3 Tho. ti. penitētia. iiii. & Ostien. li. v. ti. xxxii.

¶ Sed q̄ro q⁹ sūt canones pniales. &. 5
q⁹ eos reduco ad viginti: quoꝝ primꝰ habet. lxxxii. di. ꝓsbyter. vbi dat cuili bet ꝓsbytero fornicatoꝛi: vel cōmutēti qō cuiꝰq⁹ peccatī qō inducit depositō nē pnia. x. annoꝝ: in q⁹ primos tres mēses ꝺ3 ieiunare in pane & aq̄ tri ex ceptis diēbus & festis ꝓcipuis in q⁹ ꝑt recreari vino pīcipuis & legūminibus inclusus tū stando. post exīos ꝺ3 vnuꝫ annū cū diminūto ieiunare in pīe & aq̄ post vsq⁹ ad septimū annū ieiunas ꝺ3 tres feriās in pane & aqua. s. ii. iiii. & vi. nisi secundā ferīā debet redimere vno psalterio vel denario. post tres sequē tes annos. vi. ferīā in pane & aqua ieiu net. Quidā intelligūt in adulterio vel incestu solū. Sed nō dic cui⁹ in fornica tione. ¶ Secūdus canon hētur. xxx.

q. i. c. si q⁹ sacerdos. & c. nō ōbet vbi ꝺatur pnia. xii. annoꝝ ꝓsbytero qui co gnouit filiā spūalē cui⁹ audiuit in ꝓfessione. & si ē publicū vl si ē cōp. xv. annis peniteat: & mulier ꝺ3 ola pau ce penitēat: & mulier ꝺ3 ola pau ce rib⁹ dare. & in monasterio ꝑpetuo ser uire deo. ¶ Tertius est de ipō. duo. c. accepīsti. vbi cōtrahēs p verba de pre senti cum aliquo alio vel pōsato. impo nitur penitētia q⁹ ieiunet in pane & aq̄ xl. dieb⁹ & vii. annis sequētib⁹ peniteat ¶ Quartus est in. c. de filia. & c. deuo tū. xxvii. q. i. vbi peccāti cū mōiali vel religiosa. pnia. x. annoꝝ iniungitur & consentiēti. ¶ Quint⁹ ē in. c. si q⁹ cū duab⁹. & in. c. si quis cū matre. xxxiii. q. vi. vbi ignoraēter cognoscēs duas se rores: vel matrē: vel neptē. vel amitā aut filiā ponitur pnia. vii. annoꝝ. Si sci enter ꝑpetuo ꝓiugio. ¶ Sext⁹ ē de excel. pla. c. clerico. vbi clīco pec canti contra naturā perpetua penitē tia ponit detrusus in mōasterio. Lai cus ponit detrusus in mōasterio. Lai co vo vsq⁹ ad vignā satisfactionē ipo nitur separatio a cetu fideliū. ¶ Se ptimus ē in. c. hoc ipsū. xxxiii. q. ii. vbi incestuoso vel peccāti cū brutis ponī tur pnia plusq̄ vii. annoꝝ. ¶ Octau⁹ est in. c. admonere. xxxiii. q. ii. vbi vro ricide ponit pnia aspera & ꝑpetua s. ne vinū vl siceram bibat. carnes nūq̄ comedat nisi in pasca & natiuitate dñi in pane & aq̄ & sale viuat ieuntis & oīo nibus intentus: vel intret monasteriū. ¶ Non⁹ est in. c. latoꝛ. xxxii. q. iii. in matricidis quib⁹ quasi cadē cū vxoꝛi cida ponitur nisi q⁹ ista est solū septen nis. ¶ Decimus est in. c. ii. de pe. & re. vbi interficiēti ꝓsbyterū ponit pe nitentia. xii. annoꝝ. ¶ Undecim⁹ est i. c. accusasti. de accu. vbi accusanti iniu ste aliquē ad mortē. si occisus fuerit im ponit penitētia. xl. dieꝝ in pane & aq̄ & vii. annis peniteat. Si vo membrū ꝑ

diderit vbus annis. ¶ Duodecim⁹ in. c. quicūq⁹. vi. q. i. vbi pluro imponit le tumū. xl. dierū in pane & aqua. & pnia vii. annoꝝ. Idē de eo qui cum ludēcir vel ꝓiurat vel cogit. & si erat seruꝰ ds. trib⁹ quadragesimis & legitimā seruā .s. ii. & iii. & vi. i pane & aqua ieiunet. c. qui cōpulsus. xxii. q. v. ¶ Tertiusdecim⁹ nus est in. c. et mēsure. dē emp. & ven. vbi. xxx. dieꝝ in pane & aqua ieiunus imponit salsanti mēsuras: ꝺ3 granio: penitēta impōit falsario litaz apūca rum in. c. dura. & in. c. ad falsarioꝝ. & in c. ad audiētias. de cri. fal. & in. c. nouā nus. de verb. ꝺ3. ¶ Quartusdecim⁹ est in. c. de his ꝺo. xxxii. q. ii. & in. c. si quis de pe. di. v. vbi diminūti pniaz so lēnē imponit pnia. x. annoꝝ: & erbibi tio eucharistie i. sūi vite sine solū. ¶ De cimusquintus est in. c. nemo p ignoraā tiam. de ꝓse. di. i. vbi ꝓsbytero qui cle ricum mortuū muolutt in pala altaris imponit penitētia. x. annoꝝ. & v. men sium. Diacono ꝺo trū annoꝝ cuꝰ si mū. Diacono ꝺo trū annoꝝ cuꝰ si dimidio. ¶ Sextusdecim⁹ ēst in. c. ꝺ vi ro. xi. q. ii. vbi cōmūcās sacrilegiū ipo nit pnia septē annoꝝ. Ita q⁹ trib⁹ pnis carnes ñ comedat. nec vinū bibat. ni si in pasca & natali dñi. In alijs. v. an nis tribus ferijs a carnibus & vino ab stineat. Lombardus ñ eccleſiā. xv. anis penitere ꝺ3 & relaxare. vt in. c. si q⁹ re eccleſiā. xvii. q. iii. ¶ Decimusseptim⁹ est in. c. statuim⁹. de maledi. vbi blasphēm b⁹ publice deū vl sc̄os ipōit ds pnia ō q̄. ꝺ3 blasphemia. s. vii. ¶ Octauusdecim⁹ est in. c. si q⁹ dederit. xxiii. q. i. vbi ds cōtonē hereticos: vel lactātes ab eo nesciēt hoc ꝓbitum ab eccla ō penitere vno anno: si erat sciēs. & ī ite q⁹ ꝑmitit hereticū celebrat i eccla catholica p ignorāā tuna. xl. dieb⁹ pe

niteat si scienter p annū peniteat. Qui aūt p eiº reuerēna t dīnatione ecclie x.annis penitear. Qui aūt trāsierit ad hereticos vel alios ad hoc induxerit peniteat.vii.annis.

6 ¶ Sūt mala/ala canones in gbº pnia vii.ānoz.aliqñ mioz: ipomk qī ptereo qz ex q̄ r̄fare c̄ p p gl̄bz mōtali sit se pēnie nō sunt necessaria eoī exp̄mer.

7 ¶ Ad regulas aūt p̄dictas dz ꝓfessoz sp hꝫ oculū t q̄ꝫ ex cī. puta qz ōbi ho vel alteri obligatº. vī ꝓpter piculū ne cī faciat penitēa possit relaxare p̄di cta pena cī vt victū est hodie sint in arbitrio ꝓfessoris.tū bonū ē ignotesce re cī peccatoz vt magis timeat pecca re.t intelligat qd sit ei agendū si vult absolui a pena peccati.vel in hoc mō do vel in alio:qz credendū ē eccliam inst nctu spīritus sancti eas sic tacasse si cut deº p iustitia exigit.vel hic: vel in purgatorio a quocūq talia ꝓpetrāte: vt aptē dī in.c. hoc ipsum.xxxiii.q.ii. Hoc ipsū q canonū censura post.vii. ānos remeare penitēē in statū pristinū ꝑcepit nō electiōe ꝓprij arbitrij sicti p̄ca.sz potº ista diuina iudicij sanxe rūt t.j.dī. Hinc etiā ecclīastica ꝓsue tudine est vsurpatū.vt maioz criminū pnia.vii.ānoz spacio ꝓcludat nisi vel officij excellētia: vel criminū magni tudo p̄missū spaciū trāsīre cēdere cogat hec ibi. Aduerte etiā q i foro pniali se rie ltīe vicunt .ii.iiii.t.vi.feria.vt in.c. ꝓsbyter.lxxxvi.dī.t in.c.ieiunia.ō ꝓse. dī.iii.facit ō homici.c.ii.t iō sicutº ē i his penitētes affligef si mō iduci pīt

Onfessio .vii. quo ad eius effectus

1 ¶ Utrū ꝓfessio liberet a culpa peccati.&.q̄ sic. Hā fm Turco.i.iiii. dī.xvii.q.i.nisi meritū xp̄i actualr ap plicef ifi vī illi nulla culpa deletur qz solū p meritū passionis xp̄i pcā remit tit̄ur Cū ergo sacramēta sint immedia tā applicatiua passionis xp̄i ad nos.nō alio culpa deletur mediantibº sacrīs ō facto exhibitis vel in voto. ꝓpterea cuz pnia sit sacrīs t ꝓcipiat in ꝓfessiōe.qz p eā hō se subdit ministris ecclie q sūt sacroz dispēsatores.ideo ꝓfessio ex vi absolutionis iūcte culpā remittit nisi hō obicē peccati mortalis in actu pōat fm Sco.in.iiii.dī.xiii.q.vi. Hec ob.q in ꝓtritiōe pcā remittit̄ur.qz ꝓtritio vo tā ꝓfessionis hz annexā. Et iō sicut ba ptismº liberat a culpa ītīa fz q actu ꝑcipit.sz etiā fm q in voto habet si cut p̄z in illis q iustificati ad baptismū accedūt: nec frustra postea baptismus ꝑcipit.sic t de ꝓfessione vicēdū ē q si qs ꝓtritº accederet ad ꝓfessionē i ac u absolutiōis grā angeret t etiā pcā re mitterent si ꝑcedēt volo: nō sufficitz ad ꝓtritionē.t ipse tūc obicē gratie nō ꝑberet. Mis etiam ꝓcor.scūs Tho.i iiii.dulin.xvii.

¶ Utrū ꝓfessio liberet a pena pcī.&. 2 q̄ sic tripl̄r. ¶ Uno mō ex vi absolu tōis in voto vel in actu liberat a pena etna sicut t a culpa a q̄ liberatº nihilo mīnº remanet obligatº ad penā tpalē fm q pena est medicina ꝓmouens t purgās q̄ restat in purgatorio pacienda q̄ dē ē impoportiōata virtb⁹ penitēt in hoc mūdo viuētis.sz p vim clauīs in vsū minuit q̄ remanet ꝓportionata virtb⁹ penitētis viuētis in hoc mūdo. Ita q̄ satisfactēdo in hac vita purga re se pōt. ¶ Secūdo qz sacerdos pōt dimittere de pena debita fm pa in.c. sicut dignū.de homi.t de hoc habes j.indulgētia.§.v. ¶ Tertio dimittit pe na ex ipsa nā actº ꝓfitētis q penaz hꝫ ānexā erubescētie.t iō quāto plibº ꝓfitet qō pcis tāto magis pena minuit ꝓpterea ꝓfessus t absolutº in purgato rio minus puniet q̄ contritº sūi pre

sentim propter duo vltima.

3 ¶ Utrū ꝓfessio gñalis sufficit ad delen da mortalia.&.fm Ric.in.iiij.dī.xxi. ar.iiij.q.iij.q̄ sic pcō obliti aduerte tū q̄ ad remissionē mortaliū oblitoruz t ignoratoz nō sufficit ꝓfessio gñalis q̄ fit in ecclia sine sacrāli si hō hz copiā ꝓsbyteri t facultatem ꝓfitēdi:sz tenet de eis gñaliter ꝓfiteri t a ꝓsbytero petere absolutionē fm eandē Ric.vbi.ā.va let tñ ꝓfessio gñalis ad delenda venia lia. Utrū no.q ꝓfessio gñalis sacrālis q̄ fit in secreto sacerdoti de gñibº singu loz nō ō singulī genez valet ad remis sionē pene t culpe venialiū ex q̄mor fm scīm Tho.in.iiij.dī.xxi. ¶ Primo er ꝓtritiōe penitētis. ¶ Scōo ex ꝓpō sitate ꝓfessionis. ¶ Tertio ex ofone sa cerdo . ¶ Quarto ex viclautū. alia ſt ꝓfessio q̄ nō est sacrālis:sz solū gñalis valet ex tribus ꝓmis tātummodo.

Onfessio vtilio quo ad sigillū t eius celationem

1 ¶ Utrz sigillū ꝓfessionis sit de essentia sacrī.&.aureo.in.iiij.dī.xxi.q. sic. Mā de rōne sacrīt q̄ sit signū efficax. Est eni sacrm sensibile efficiēs qō figurat Sed sacrz illud significat t figurat q̄ deº audit pecīs:t q̄ ꝓstituit sozz secre tā in q̄ morī dz pcīs t extingui: ergo cū significatio sacrī ꝓfessionis sit signi ficatio occulte deletōis pcī t sozī. Pō ad rōnez eiº ptinet ut nullo mō revele letur. Unde qui revelat facit irritū sa cramentū referendo ꝓfessionī naturā sue significationis t figurationis.

2 ¶ Utrz sigillū confessionis sit de iure nature.&.Sco.in.iiij.dī.xxi.q.j. q̄ sic rōne caritatis:fidelitatis: veritatis: p misse tacite t vilitatis quos sigillo mul ti confitentur qui non facerent.

3 ¶ Utrz papa possit ꝓcipere sacerdo ti ut revelet ꝓfessionē.&.fm Ri.in.iiij. dī.xxi.q̄ nō. Et si ꝓcipit nō est ei obe diendū:qz secretū ꝓfessionis ē de iure nāli diuino t ecclie sup q̄ papa nō pōt ꝓcipe. Unde si cū sacerdos in actu ꝓfessionis sit spāliter vicariº: t spāliter q̄ ad illā spēz sit maioz gñali.c.studuīsti. de offi.ord. Iō papa in hoc nō ē maioz cū sit vicariº gñalis. Hinc rōnem po nit Pa.in.c.dilectº.de excess.prela.

4 ¶ Quid si interrogef sacerdos an sci at aliq̄d de eo qō audiuit in ꝓfessione: uel ꝑsef ei sacrm ut dicat si aliq̄d au diuit i ꝓfessione.&.fm Sco.t Ri.vbi ā.dz rūdere se nihil scire vel audi visse supple ad reuelādum: sicut t xp̄s dixit Mar.xiij.q nec filiº hois scit de die iudicij.intelligit ad reuelādū gñaliter. Utrū nō dz tacere: ut dicāt aliq̄: t male: sed audacter dicere q̄ nihil scit t q̄ nihil audiuit: qz subintelligitur ad reuelādū. Et in hoc ꝓcor.S.Bo.ca. dī.t cōiter doc.t pa.in.d.c.dilectº.Iz. qdā dicit q̄ pōt dicere se nihil scīre ut hō sed ut deº. Ita dī in.c.si sacerdos de offi.ord. Micheº ē ut dixi. Ad revelā dū qz nō pōt negari qn scīat ut hō.

5 ¶ Utrz liceat saltē revelare de nia cō fitētis.&.tenēt qdā q̄ sic illīq vtz t ne cessariº est ad ꝓficiēda q̄ requnt ad il lud foz:qz adhuc gerit ꝓsonā dei: sed alii ꝓsone nō licet.t hmōi opi.ē Ric. vbi.ā.S. Bo.vbo t pe.t.S.Tho.ea. dī tenēt q̄ licite pōt revelare nisi time atur de scandalo.t hoc solu: ei q̄ pōt ꝑdesse t nō obesse.ita tū q̄ sacerdos ꝓhibeat se nunciū ꝓfitētis. Sed magis mihi placet opinio ꝓbati Turco.vbi.ā. Land.ea.dī.q̄ nullo mō:ꝫz qz confi tēs nō pōt dispēsare in lege nature di uina t in essentia sacramenti. Et iō cau tius est q̄ faciat sibi dicere extra con fessionem hoc quod vult q̄ revelet.

6 ¶ Utrz ille cui revelat peccatum ali cuius ex aliq̄ cā ō teneaz ꝓfitentis tenēdo

opinionē q doc possū facere teneat celare. q. scdo Tho. vbi. ā. q. sic sicut tenetur ⁊ uterq; celare.

7 ¶ Vltz in aliq̄ casu liceat revelare cō fessionē. ā. q. sic in. vi. casib⁹. ¶ Primus quādo sacerdos indiget consilio rei q̄ vicerso peccatū sibi intendit in ꝓfessione nullo mō referat ad personā ꝓfitentē taliter q̄ possit deveniri ad eius notitiā. Illud p̄z in. c. officiū. de. pe. ⁊ re. vbi papa nō reprehendit legatū petentē cōsiliū de peccato: qđ alias sic in ꝓfessione habuisse i vli. vñ credo q̄ confessores nō peccēt mortaliter q aliq̄n etiā vicit se habuisse tale peccatū in ꝓfessione q̄ in tali generalitate ut dicit q nullo mō pōt deprehendi persona q̄ ipsum cōfessa est: ꝫ sit periculosū talia referre nisi in casu necessitatis p ꝓfitentis bōdo ꝓpter scandalū ⁊ periculū ne veniat in notitiā personē. ¶ Scōs casus in q̄ licet revelare ē de licētia ꝓfitentis: quod tñ nō placet. ut dixi. ā. ¶ Tertius casus fm ino. ⁊ sequit pa. in. c. olim de. pe. ⁊ re. est q̄n quis ꝓfitetur se velle facere aliq̄d malū: quia illud nō est dictū i penitentiali foro: ⁊ tō ꝓpter rationē illius sacri nō tenet celare: nec etiā ꝓpter preceptū legis naturē seu divine: rō ē, quia missionis saltem tacite de nō revelādo: quia ut dicit sanctus Bo. in. iij. di. xxi. intelligit q̄ dz celare nisi veritas vel obedientia aliud exigat ut in ꝓposito. Nec obstat q̄ cō munit⁹ tenēt theo. ea. di. q̄ nō liceat q: dictū eorū limito ⁊ intelligo q̄n qđ ꝓfiteret se habere penā: de quo nō potest penitere: ⁊ a quo non pōt recedere ut absolvere: ⁊ hoc ideo cōfitet ut sacerdos ꝓbeat consiliū ⁊ oret p eo ut ōnus eum illuminet ⁊ hmōi: ⁊ tale peccatū nō vergit in periculū alioꝝ ꝫ nisi ipsi⁹ confitētis. nam tūc nullo mō pōt revelari: quia talis ꝓfessio disponit ad ꝓritionē ⁊ ꝓfert ad peccatorē ꝫ ꝓpter revelationē fm Ri. in. iij. di. xxi. ar. iij. q. ii. sed q̄n vergeret in periculū cōmune vel alterius: tūc ſi nullo mō vult cessare talia quin illud faciat: credo sine p̄iudicio q̄ nō solū pōt: imo tenet revelare ei q̄ potest ꝓdesse ⁊ nō obesse ut malo obviet⁹. ¶ Quartus casus est q̄n quis habet per aliū vi ꝫ peccatū sibi occultū in confessione fm sanctū Bo. ⁊ Ri. ⁊ cōtorem opi. theo. in. d. xxi. di. ¶ Vltz ē q̄ ꝓpter scandalū nō dz revelare nisi p necessitate vel utilitate illud dicat ⁊ nisi juraverit dicere veritatē fm inno. c. oim. de pe. ⁊ re. ⁊ recitat pa. in. di. c. vlcerosus. de excess. prael. nunq̄d tñ dz revelare se habuisse illud in ꝓfessione: quia fm Sco. vbi. ā. peccaret mortaliter. Et idē dic si revelat aliq̄d plusq̄ sciat ex confessionē: pura scit semiplene aliq̄d factū ex ꝓfessionē ⁊ plene in ꝓfessione: nō licet sine peō mortali nisi semiplene exp̄mere: vel si hz dubiū alr q̄ dubie revelare nō dz. ¶ Quint⁹ casus ē q̄n cēnt aliq̄ q ꝓditerūt interficer ꝓlatū rei, cū eis cuntē in nemore: quoz vn⁹ penitet ⁊ ꝓfitet aīi nemoris ingressum. n. tūc pōt sacerdos retrocedere: ꝫ ex hoc alij socij cognoscāt sociū ꝓfessū fuisse ꝓditionē. fm enī Sco. in. iij. di. xxi. q. ſi alr vici pōt. q̄ signū qđ dese ē idē ferens ad significandū tale pctm fuisse ꝓfessū. vel nō fuisse: ꝫ aliq̄b⁹ sit signū magis determinatū ex aliq̄ ꝓsupposito nō tñ ex se est signū revelandi ꝓfessionis: nec p̄ ꝺns simpr̄ illicitū ꝓfessionem. Quidā tñ tenēt q̄ i tali casu tenēt potius intrare nem⁹ ⁊ subire mortē q̄m tali signo revelare: ꝫ eis ñ credo. ¶ Bellum tñ faceret si aliq̄s cās fingeret cur intrare vellet. Sed si nō pōt invenire credo cū Sco. q̄ pōt desistere ab ingressu q̄ visis illi p tale signū deprehendant ꝓfessionē ei fuisse factā. si tñ signū nō est indifferēs ꝫ certū: nullo mō licito tenet⁹ ſi vitare q̄ sentiat ⁊ celādū. ā. p legē nāt̄ humanā ⁊ ecclesiasticā q̄ ad vitandū excōicatiōnē. ¶ Quid si sacerdos sciat p ꝓfessionē q̄ ex aliquo hominum cū muliere i ecclia. ā. q̄ hoc nō pōt revelare ego nisi i gñe q̄ hoc nō pōt revelare ego nisi i gñe vicēdo tal ecclia ē polluta: ⁊ idigeat revicēdo tal ecclia ē polluta: ⁊ idigeat reconciliatiōne. ar. c. h̄ gnificatū. ā. dni. ⁊ c. si sacerdos. ā. ol. or. ⁊ hoc nūc ē ꝫ dā tenēt q̄ nec ēt i gñe vēar revelare. q̄ vez credo q̄n est ita occultū quia sic nō indiget reconciliatione.

¶ Vltz abbas vl alius ꝓlat⁹ possit ⁊ imo debeat subditū ab aliq̄ offō pp delictum qđ scit in ꝓfessione. ā. fm Ri. ⁊ Sco. vbi. ā. q̄ nō. etiā si scit cū male vi tali officio: nisi q̄n hoc facere posset sine suo spiritū periculo: ⁊ alteri⁹ consciētia q̄ eū ēmoneat pp ꝓfessionē: qz sic posset sed ego credo illud vez nisi q̄n talis dubitāt ꝓfiteretur penā a q̄ nō vult desistere ⁊ qđ ē ꝓt in periculū alioꝝ: qz tunc credo posset cū officio ꝓbare q̄n ad livitū ipsius spectat ēmonere vel ꝓhibere. vi. ā. ſ. vii.

¶ Quid ſi ꝓblo q̄ scit i ꝓfessione ipe ꝫ dimittū in matrimonio ꝺbēdo: vel decanus i ꝓmovēdo ⁊ p eū prītido. ā. q̄ secrete dz eos monere ut desistāt q̄ ſi ꝺ būt būdicat nupnal⁹ si petit q̄ pōtet orbūt būdicat nupnal⁹ si petit q̄ pōtet ordinādū pōtet q̄n alr facere n̄ pōt sine manifestatōe ꝓfessōis. facit qđ no. gl. ⁊ doc. in. c. vnico. ā. sen. i. o. ſa. Nō q̄ etiā si diceret nō sibi crederet nisi q̄te nus posset ꝓbare: ⁊ sic frustra faceret ¶ Quid ē q̄ cadit sb sigillo ꝓfessōis ⁊ q̄ dicit se extēdit ad oia q̄ cadūt ib. ā. q̄ dicit se extēdit ad oia q̄ cadūt ib. sacrāli ꝓfessione ut sūt pcā. idirecte ē oca dūt oia illa p q̄ dēpbēdi pōt pctm vel pcōr. vii fm Ri. vbi. ā. q̄qđ p se vīp acessū directe vl idirecte possū revelā dū vl ꝓfessionē vl malū fugiendo vl ali qđ aliud nocumētū grave ponēs ex pcō cōfessio cadit sub isto sigillo

nō pōt facere q̄n cū ꝓdat nō tenetur.

Ūñ locus ē ipse ē filia ex quib⁹ pōt deuenire i notiā peccati ꝓfessi.nō simpr sed sub relatōe ad ꝓsonā q̄ ip̄s est ꝓfessa cadit sub illo sigillo.ē durat etiā post mortē penitētis. fm Sco.vbi.ē. Ūñ est ꝑceptum negatiuum. quod obligat etiam ad semper.

15 ¶ Utr̄ ille cui ꝓfessor reuelauit ꝓfessionē teneat celare qđ sibi reuelauit. ꝑ.fm Ri.vbi.ē.q.sic.imo plato sibi ꝑcipiēs q̄ reueleť nō tenet.nec debet obedire.q2 talis ꝓfessor q̄ sibi reuelauit dēdit de facto sibi ꝓtēz loquendi nō ō iure.ē iō nullo mō ꝛs ei reuelař.

16 ¶ Quid de illo q̄ audiuit a ꝓposito aut a casu ꝓfessionē quā q̄ facit ꝓfessori.ꝑ.Ri.vbi ē.q̄ tenet celare de iure nature ē diuino.ē iō nullo mō potuit sine peccato mortali reuelare sine ꝓfessu expſso penitētis. Et addit Sco.vbi ē.q̄ qui dolose ē ſidiose audiunt que quis confitetur peccat mortaliter

17 ¶ Utr̄ ꝓsona cū q̄ q̄ peccauit cadat sub sigillo ꝓfessionis.ꝑ.Ri.vbi.ē.q̄ sic sine penitēs potuerit sui peñ ꝓfiteri sine expſsione illius persone: siue non.

18 ¶ Utr̄ penitēs teneat celare penitētiā sibi a ꝓfessore iniūcta.ꝑ.fm Ri. vbi.ē.q̄ si penitēs i manifestando q̄ sibi a ꝓfessore ē iniūctū faceret ꝓiudiciū fame ꝓprie absq̄ vlla vtilitate aut ꝓfessori.q2 si forte sciretur q̄ sibi iniūxit incurreret odiū aliquor.ē huiusmodi.nūc tenetur celare. Si ꝺo nec fame ꝓprie resultat ꝓtendicium.nec sacerdoti.tunc potest reuelare si vult.

19 ¶ Que ē pena reuelātis ꝓfessionē.ꝑ. q̄ vltra peccatū mortale ꝺz detrudi in arcto monasterio ē deponi.vt in.c. omnis.de pe.ē re.

20 ¶ Sed nunqd laic⁹ reuelās ꝓfessionē sibi factā sit detrudēd⁹ i arcto monasterio. ꝑ.fm hosti.in.d.c.omnis q̄ nō sed alia penitētia puniendus.

¶ Cui scribit ꝓbatio q̄ talia reuelauit ꝓfessionē. ꝑ. Pa.i.d.c.ois.q̄ si cōfessor ꝓfiteat se dixisse tale peccatū.ꝛs negat se habuisse illud i ꝓfessione nisi ꝓbet se aliunde hāuisse q̄ ꝺ ꝓfessionē p̄ iurmeť ꝛ eū.i.q̄ i confessione hūit. ar. et q̄ ii.placuit nō tñ ꝓuniť pena ordinaria.d.c.omnis.sed pena arbitraria. quia non aperte convincitur.

21 ¶ Utr̄ cadē sit rō de sigillo ꝓfessionis ē sigillo secreti.ꝑ.q̄ ꝛs sigillus secreti ē sigillū ꝓfessionis se hēant fm inserius ē superius.q2 oē sigillū ꝓfessionis ē sigillū secreti ē nō e conuerso.tñ non ē eadē rō de vno sicut de alio. Utr̄ ē q̄ peccat mortalit frāgēs q̄libet istor sigillor. Ūñ ꝛs Sco.vbi.ē.q̄ siue ille q̄ alicui aliqua dicit exp̄mat q̄ ea dicit sibi sub sigillo secreti: siue nō.tenet celare vō modo ſtelligat q̄ sub secreto ei dicit. Et addit Ri.vbi.ē.q i hoc ꝓcor.q̄ si reuelat: crimē pditiōis incurrit. Limita tñ fm.S.Bo.ea.ꝺi. verus q̄ nullo mō ꝛs reuelař sigillū secreti nisi i duobus casib⁹. ¶ Primꝰ q̄ñ veritas id exigit.puta q2 ꝺgit periculum aliorum.

¶ Secūdus q̄ñ obiecta cogit ad reuelandū. Ūñ ē ista duo ē iuramētū et ꝓmissio non valet. Ūñ dicit Pa.i.d. c.ois.q̄ si talis assumit i testē tenet reuelare: q̄uis sub sigillo secreti sit ei dictum.nō tñ tenet denūciare.q2 aliud ē testimoniū dicere aliud denunciare nā denūciare nō tenet qs qđ ꝓbare nō pōt.vi.q.ii.placuit.ii.q.i.si peccauerit.ii.q.vii.plerūq̄.Idē tñ de gan. viij.quoꝝ.dicit q̄ subditus qui recipit aliqd ab alio ꝛ secreto nō ꝺgēs i damnū cuiuscūq̄ nō tenet reuelare etiā plato ꝓcipiēti ut reueleť. Et fm hoc limito.S.Bo.ut intelligatur teneri ex obedientia q̄ñ plat⁹ vult scire qđ pōt cedere i detrimentū religionis.aut alterius.alio nō.sigillū ꝺ ꝓfessionis nullo

modo ꝛs reuelare nisi fm q̄.ē. dictū est.

22 ¶ Utr̄ ꝓfessor dicēs aliquē sibi ꝓfessū de peccatis suis sit reuelator ꝓfessionis ꝑ.fm Ri.vbi.ē.q̄ ñ q2 nihil occulet manifestat:sed solū manifestum quod scit eē ꝓfessionē.q2 si dixerim⁹ q̄ peccatū nō hēmus ip̄i nos seducim⁹ ꝛc. i.Jo.i.Si ꝺo diceret q̄ē sibi ꝓfessus de magnis criminib⁹ ē multis.ūñ est reuelator ꝓfessionis. Quidā etiā dicūt q̄ dicere talia ꝺ ba.ſ.hoc peccatū audiui i ꝓfessione q̄ē peñ mortale.ē satisfacere ad hoc vt facere ter.d.c.ois.sed ego hoc nō credo. Et ē ꝺ ꝛs Sco.vbi ē.nisi grale deueniat i notiā ꝓsone q̄ cū cōmittit.periculosū est tñ talia dicere.

Confirmatio electorū

an sit de necessitate petēda ꝑ.q̄ sic de iure cōi ita q̄ electꝰ ad regimē cuiuscūq̄ ecclie aut religionis si administrationi dignitat̄ se ingesserit añ ꝓfirmatōez.siue tang̃ plat⁹.vl ꝓcurator-aut iconomus .aut alio nouo q̄sito colore in ſpialib⁹ aut rpalibus.p se vel aliū i totū.vl i ꝑte añ ꝓfirmatōez ipso facto ꝑuat oi iure quod p̄ electionem in ipsa dignitate habebat.c.quamuis de elec.li.vi.Fallit hoc in cāu q̄ñ abbatissa electa a maiori ꝑte.nō tñ a duabus ꝓtib⁹ impugnat ne ꝓfirmeť.q2 iteri pōt administrare.c.idēnitatib⁹.§.si ꝺo.de elec.li.vi.Idē fallit q̄ñ ꝓfirmatio a papa ē petenda.ē electꝰ ē valde remotus ꝛs vltra italiā.nūc bñ pōt administrare i tēporalibus ē ſpialib⁹ añ ꝓfirmationē Excepto q̄ nullā alienationez facere pōt.ut i.c.nihil de elec. Quod verum credo q̄ñ nō ē i mora petēde confirmationis.alo hēbit locum pena.d.c. auaricie. Et quod dicit ter. de vltramōtano.credo hēat locū i cisalpino. q̄ñ cura esset vltramontee.ut tenet Io. ē Jo.an.i.d.c.nihil.ē Guil.i.d.c. auari

cie. Secus esset si hēret p̄ hospitium. ut nos fratres minores.qui habemus q̄ electꝰ q̄uis nō sint q̄ñ pōt administrare si vtr̄ plata habeant locū in cpo. ꝑ. ē Be.in.d.c.auaricie fm Jo.an.q̄ sic. Et q̄ nota q2 ꝓuisio pōtis emanans ad coadiuuationē vel executionez in re ambiguā interpretat late ut iudicat pēta in iure ambiguo.alias non hēret locum in cpo.q2 appellatōe dignitat̄ non cōprehēdit ep̄atus.ut dicit gl.in.c.ii.de pbē. li.vi.Sz hic sic.q2 iure ambiguo includebat ep̄atus.ut i.c.nostr.ē.c.q̄liter de elec.

¶ Utr̄ hēat locū plata pēa i iperatore.ꝑ.hu.ē Jo.an.i.c.legim⁹.xciij.di. q̄ñ.ē ut ꝛs gl.i etc.vnica de iureiur.i ō.reges romanos pōt administrare ē oēz iurisdictionez exercere ipsi q̄uis patriarchē teneat ꝺrāi ꝛs plz nubi opi.glo.

¶ Q̄ñ ꝺz peti ꝓfirmatio.ꝑ.q̄.si ꝛ mētes post p̄timū consēsū.aſr limito cessante impedimēto.si non petat̄.vel ab electo:ib⁹:vl ab ipo electo:vel ab alio p ipo electo ē nulla.c.q̄ sit ō elec.li. vi Jn cathedralib⁹ ō ē regularibus ecclisie quarum confirmatio a papa est petenda seruā moderationem.c. cupientes de elec.li vi.

¶ A quo ꝺz peti confirmatio.ꝑ.q̄.si electꝰ est exceptus debet peti a papa.vel ab eius legato de latere si est aliquis in partibus illis.puincia.ut i.c.si abbatē de elec. li.vi. Intellige q̄ñ talis exceptio subest mediate pape.secus si mediate.ut sit punctales numeri ordinis minorum q̄ q̄uis sint exempti.tñ bñt sup se q̄ñ le totius ordinis a q̄ bñt ꝓfirmari. Tñ Pa.in.c.i.de sup.ne prela.ꝛs q̄ abbates etiā exempti sūt p ep̄os ꝓfirmandi. Si aūt nō sūt exempti debent ꝓfirmari per suos plates immediatos superiores ut puta.ep̄os ē ep̄os suos.Archiepos ep̄os suffraganeos suos. ¶ Papa vel pōt archa archiep̄os nō exceptos.hoc est

signat ex.c.cū monasterū.r ex.c.nihil r ex.c.bone memorie.cl.i.ō electum ibi no r.lxiij.solū.illud.

5 ¶ Quō dz fieri cfirmatio a superiore vel ab eo cui ō iure cōi.siue ipāli puta pūilegio.vel cōsuetudine p̄scripta siue ex delegatione cfirmato placet.ꝛ.q dz vocare nominati si est aliqs coelectus sūr ei eo vel apparet aliqs oppositor.alē generalis i ecclia in q̄ dz talis posse vocatio dz fieri:vt si q sint q se velit opponere cōpeant assignato termino perēpto:no.etiā si nullus appareat dz ipe cfirmator diligēter examinare r electionis negciū r psonā electi.maxime i sciēa r honestate vite r etate.q:si idignū cfirmat vel illegitie mortaliter peccat.r est pūat⁹ ipso iure a potestate cfirmādi pnti successorē illius.r cfirmato ipso iure ē nulla.q̄ nō vocat⁹ q sūt vocādi si ē aliqs coelect⁹ vel ali⁹ q velit oppōere ꝛ electi vel electionē r non discusso negocio fit. hec habentur ex.c.nihil de elec. r.c. fi.de elec.li.vi.cum ibi no.

6 ¶ Dz nunqd si elect⁹ admīstrat post cfirmationē nulli cadat i penā dz de q ē.i pn.ꝛ.gl.i.d.c.fi.q si errauit in facto.puta credidit factī vocationem r discussionē.r sic nō cadit:ſz excusat. ſz si errauit i iure non excusat a dicta pena.ō re.in.ignorātia.li.vi.cū cor.

7 ¶ Utrū p̄tata nullitas cfirmationis bēat locū i postulatiōe.ꝛ.gl.i.d.c.fin. q sic.i admissiōe postulatōis q̄ fit a superiore q postulatū admittēdo cfirmat sec⁹ i postulatione q̄ ē in eo q postulat monachus elect⁹ a plato suo. Sīr dz locū i pūtatiōe.vt ille cui fit p̄sentatio fuer ō ecclesiē.d.c.fi. Nec ob.si dicas q cfirmatio sit penalis:r sic extendi nō debet.quia nō est penalis.cū nō p̄iudicet iure quesito ſz querēdo.vide ibi doc.

8 ¶ Utrū sit fundū qō dictū ē.§.iii.p ce dēti i ord⁹ būficiis etiā simplicibus.ꝛ. Be.i.d c.fi.q sic.siue bēant curā animar:siue nō.q:cū i oi būficio requiratur exaltatio r cfirmatio electi seu pūtati seu postulati.ſz io.an.post ho.i.c. proposuit.de cōcel.p.ergo seruanda sunt predicta.

¶ Utrū i hospitali silr.ꝛ.Lap.ſz ge. vbi.ſ.q sic si dat būficiū p viā p̄ēptiōis vel electiōis.sec⁹ qui nō dat i būficium.quia tunc sit cōmutatio:non electio: vel collatio:seu p̄sentatio:vt in cle.quia contingit de relu.domi. 9

¶ Utrū plat⁹ superior possit cfirmare sine capīo.ꝛ.Be.i.c.qui ō elec.li.vi. q Archi.hic post opi. recitatas ꝛ q non dz cfirmatio si in abbātia capituli fiat.ar.cor q no.de offi.dele.cūz.ff.ō admi.tu.l.tutū r meritū in pn.r.ff.de exerci.l.i.§.q si plures. Et hoc vez ni si p̄scribendo eccle bēret ītū.q: nūc valeret cfirmatio de p̄sue.c.nō ē.lxvi. 10

Confirmationis

sacm ad qd valet.ꝛ.Melchiades papa i.c.ipo sanct⁹ de p̄se.di. v.q valet ad argumētū gle ad cōfirmādū i pugna ī vicia r diabolū r armat r instruit ad aganel h⁹ mūdi r pūia

¶ Utrū sit necessariū ad salutē.ꝛ.q ñ absolute.q: baptizatus si statī decedit saluat vt patet i.d.c.ipo sacrum ¶ Quis nō sit cōfirmatus.tñ necessariū ē.ita q cōtēnens ip̄m suscipere mortaliter peccaret.r dānaret.vt colligitur ex.d. c.ipo sacr⁹.cū ibi no. Et pp̄terea credo q notabile negligēa epōr in nō cferendo istud sacm.sit eis peccatum mortale.per ar.in d.c.spiritus sanctus

¶ Utrū soli epi hoc sacm possint cōferre.ꝛ.q sic vt patet i.c ō hia.r duobus.c se de p̄se.di.v. Tū fm Inno. i c.quāto de cfirmat.papa posset dare licētiā sacerdotibus vt conferrent.q: fm gl⁹.in.c.manus de p̄se.di.v. r sequit Inno.vbi.ſ.cr demandatione pape quilibet clericus potest conferre ordinem r sacramentum quod habet. 11

¶ Quib⁹ dz p̄ferri istud sacm.ꝛ.q̄ oīb⁹ fidelib⁹ baptizat⁹ aſ tā sanis ¶ etiaꝫ morte periturīs.vt patet i.c.vt ieiunij.r.c.fe.de cōse.di.v.¶ Huic gl. scribit.r.c.de cōse.di.v.¶ Quis gl. scribit videat q̄ dēat dari solū būtibus pervideat q̄ dēat dari solū būtibus pfectā etatē.i.xxi.annorū.nō credo verū 12

¶ Utrū p̄cepto eratis volēs suscipe istud sacm teneat cfiteri pus.ꝛ.q ¶ Quis teneat cfiteri de mortali si q̄ cōmisit añ̄ ¶ suscipiat aliꝰ peccaret mortaliter esi cfiteri nō credo teneat ō necessitate ar.d.c.vt ieiunij in ōbo monēmur.

¶ Utrū de chrismate tñ r illius anni debeat fieri.ꝛ.q sic cū sit minoris necessitat⁹ cfirmatio ¶ baptismus.ar.c. quoniam de sen.ex.li.vi.r.c.si quis ō alio de consecrati.di.iiii.

6 ¶ Utrū oi tpe possit cferri.ꝛ.q sic ar. c.oēs fideles r.c.ō hia.r.c.vt ieiunij. r.c.fe.ō p̄se.di.v.ſz ipso dz cē ieiunus vt i.c.vt ipi.ō p̄se.di.v.ſz ñ ō p̄cepto

7 ¶ Utrū ieunꝰ tñ debeat suscipe.ꝛ.q sic.nisi necessitas aliud suadeat.tñ credo sit p̄sūū:nō p̄ceptū.vt patet i.d.c. vt ieiunij. Et ppterea dicit. Alle.q melius est cfirmari post prandiū ¶ ipso postea discedēte nō possit cōfirmari.

8 ¶ Quid si quis oleo p chrismate sit vnct⁹.ꝛ.ſz ho.r ino i.c.vnico ō sacrum.q dz dici chrismate liniri.r dz illa orō reiterari.signo te ꝛc.Alie antē orōnes q̄ p̄cedūt r sequūt nō iterant

9 ¶ Que est forma huius sacramenti. ꝛ.q in iure nō inuenitur nisi q i frōte chrismate debet signari.Tamen in pōtificalibus cōmuniter habet. Ego te consigno signo crucis r confirmo te chrismate salutis.In nomine patris r filij.ꝛc.Et hec⁹ est seruanda.

10 ¶ Utrum sit reiterabile istud sacm ꝛ.q non.vt in c.dictum est.r.c.fe.ca. di. Et peccaret mortaliter sciēter iterans:secus si ignoraret.aut putaret quia non dicitur iteratum quod nescitur factum.

¶ Utrū non confirmatus possit tenere aliū ad confirmationem.ꝛ.q non c.in baptismate de cōse.di.iiii. Et si tenet non contrahit compaternitatem vt ibi patet concor. Tho.r Pe. 11

¶ Quot possint tenere ad istud sacm 12 cramentum.ꝛ.tantus vnus debet esse qui teneat.c.non plures de cōse.di. iij. Sicut r in baptismo.et ibidem.

¶ Utrū ille qui tenuit in catheciſmo 13 vel baptismo possit tenere in hoc sacramento.ꝛ.q consuetudo romana est q non.sed per singulos singuli suscipiant. Tamen fieri potest si necessitas cogit.alē non.vt in.c.in catheciſmo de cōse.di.iiii. Sed no.q hodie. ex consuetudine est:vt qui tenet in catheciſmo teneat in baptismo.r ideo sine peccato fit. Si tamen plures sunt qui tenent omnes est ciuiter compatres suscepti.vt in.c.fi.de co.spi.li. vi. Et ideo vir non debet tenere vxorem r ecōuerso.quia oritur impedimentum

Confirmatio

fūmi pōtificis ex certa scientia facta validum quod erat nullius respectu iuris positiui.fm Jo.de li.vt refert Pa.in c.cum super de causa pos.r propte. facit firmum quod alēs est infirmum. Solenne quod non est solēne supplēdo defectus solemnitatis omisse.q.i in primis de transac.c.i.de concess.p. q:. Si ō sit in forma cōi nō ex certa scia.nihil iuris tribuit:ſz solū ver⁹ cōfirmat.ō ſpir.vti.vel inn.c.dilecta.r.c.i. in gl.r de p̄scel.p.q: diuersitatem.r ō p̄sul.q: īcidētio.nec p ipm derogat in

1 ¶ Confirmatio ꝓpe nō effectū succes
sor ꝓfirmat ꝓnōes predecessoris: seu
eius gesta: ut dicit Pa.in.c.i.de loca.
t est dictū Bo.vū pot⁹ est ratificatio
uel inouatio. Sed ꝓfirmatio est qñ su
perior confirmat factū inferioris. Qō
no.q: facit ad multa.

Onfraternitas

an sit licita.ff. Pe.de perusio
tractatu de canonica pōne epi.c.nisi.
q: sic si fiat ex eā licita facit glo.in.c.si
go clericor.xi.q.i.q̄ dicit q fraternitates
bone admittunt.q.v. et si go despicit
Sed q fiūt ad malū ꝓhibent.C.ō mo
no.l.unica.de hoc.d.Andreas barba
tius i.c.officii de testa.plene tractat ar
chi.etiaz i.d.c.si go despicit.t vide.ff.
collegium.

2 ¶ Etz statuū ꝓfraternitatuz q̄ caueāt
ne go recipiāt nisi soluat nō liceat.ff.
De.vbi.ff.q: sic si sit ꝓpter honestaz
causā puta alendis paupib⁹ t hmōi.d.
c.si go despicit.t ar.xxvi.q.iij.nō exem
plo. Quidā tñ dicūt nō licere: q: exclu
dit pietatē.s.ne go recipiāt nisi soluat:
t videt magis equū. Si tñ statuū di
ceret q: receptus soluat tñ oi mense li
ceret. Ludo.ō ro.in no.dicit q: arch.
q.ii.vi.c.si go despicit cōsuluit q: si sit
statuū p vba affirmatiua sic valet. Si
p vba negatiua.s.nullus admittat. sic
nō valet.allegat.c.ad aplicam.ō simo.
Et addit idē Ludo.q: si potestas inue
nit societatē in q̄ sit statuū inhonestuz
pōt statim eoipso cessare societatē fm
Bar.in.l.sub ptextu.ff.de extraor.cri.
t sequit Bal.in.c.i.§. conuenticulas.
de pa.te.in vii.seu.

Onuratio est quā
do alig rebelli auctoritate in vnum se
colligēdo iuramēta inter se vedenit.ij.
q.i.si clicor.t no.q: coniuratio t ꝓspi
ratio p vno eodēq; crīe accipiunt.ff.
q.i.iuratiōū. vñ ꝓiurat ē sil vel vnū
iurare. ꝓspirare vō ē sil: vel in idē ꝓpa
re: fm glo.in.c.ꝓhōez.ō sen.ex li.vi.
¶ Ex dīs ois ꝓiuratio sit illicita.ff.q: p 1
pte conspiratio: ut p3 exp̄ssis⁹ est
illicita. Dī tñ aliqñ largo mō ꝓspiratio
seu ꝓiuratio q̄ alig coniurāt: vel in idē
aspirāt qō de se est licitū t bonū: t tunc
ls talis ꝓspiratio. ut no. glo.in. d.c.si q
clicor al.i.q.i. ꝓcussionis.xxiij. q.i.c.i.
no.ino.in.c.cū.J.t Et.ō sen.t re iud.
t Pa.in.c.exhibita de iudi. Qñ ergo
qs ꝓiurat ut rebellet ꝓlato vel obedi
tie t hmōi sic est ꝓspirator: ut p3 ō vb.
sig. ꝓsumptionē.li.vi. t sic ꝓspiratio ō se
est mortale pecū. In dubio vō sp ꝓsu
mit mala fm ino.in.c.i.ō scif. t Dīn.in
c.fi.de testi.co. t Jo.an.i.c.iij.ō vb.si,
¶ Que est pena ꝓiurantiū vel ꝓspirā 2
tiū.ff. laici debent excōicari si ꝑ epm
fm glo.in.c.fi.de testi.co. t fm Bo. t
Jo.an.in vna libra auri ꝓdēnari singu
li. Ja ꝓsumptiō Federici.de pace.te.c.
hac edictali. t si qs tumultū ꝑ aliquez
fecerit uel seditiosas voces emiserit ca
pitalis est pena.l.denūciam⁹.C.de his
q ad ec.ꝓsu.t.l i.t.ij.C.de sedi.t.ff. de
pe.l.aut facta.t.C.de epi.t de.l. ꝓuen
ticulā. vbi ꝓhibēt cer⁹ uel turba ꝓgre
gari nisi inueniat ꝓcessum exp̄sse.ff.ō
col.illi.per totū clerici debent deponi.

onsanguinitas

vide.J.matrimoniū.iiij.impe
dimento.vi.

Onscientia ꝓuenit
cōlege nāli rōnal creatā: t cū sinde
resi in hoc qō est regulare: ſz differēt
in mō. lex nālis dicat ei bonū faciēdū
t malū fugiendū: post hoc sequit iudi
cium in rōne. t sic formal ꝓscia. vltem⁹
facto iudicio q̄ sic' oz eē legē sindere
sio q̄ ē similla ꝓscie q̄ stimulat voluntā
tē ad bonū faciēdū. t sic p3 q: ꝓscien
tia ꝓprie est regula in rōne. sinderesis
vō in voluntate instigando eā ad bonū
t stimulādo. hec ex Aller.in.ii.ꝑte sū.
¶ Utrū ꝓscia liget ad faciēdū oē qō 1
dictat p modū ꝓceptiōis vel ꝓhibitio
nis.ff. sanctus Bo.in.ii.sen. .di.xxxix.
ar.i.q.iii.q: aut ꝓscia dictat aliqd q: ē
fm legē dei. t sic tenet facere: aut dic
tat qō est ꝓter legē dei. t sic tenet fa
cere vel ꝓscias deponere. vtpote si di
ctat necessariū ad salutē festucā ō terra
uare si nō deponit ꝓscias aut nō le
uat: mortaliter peccat. Sint cōscia dictat
qō ē ꝑ legē dei: t sic nō ligat ad faciē
dū: ſz ligat ad deponendū: q: erronea
errore repugnāte legi diuine: vñ q̄dūm
manet ponit hoez ēē statū salutis: t tō
necessario tenet eā deponere: q: sine
faciat qō ꝓscia dictat: sine nō faciat ꝑ
mortaliter peccat. Faciēdo qō dictat pec
cat mortaliter: q: facit ꝑ legē dei: nō faci
endo peccat mortaliter: q: faciēdo bonū
facit in ꝓtēptū dei: vñ credit dictāte si
bi ꝓscia: hoc deo displicite. t sic intel
lige. xxviii.q.i.§. ex his.ō iv.p tuos el.ii
de testi.spo.ſtas.ō p scrip.c.fi.qō fit ꝑ
ꝓsciam edificat ad gehennam.
2 ¶ Quid si ꝓlat⁹ ꝓcipiat aliqd qō ꝓsci 2
entia ſubdin dictat eā ꝑ legez dei. ff.
scīa Bo.vbi.§.q: tenet eaz deponere
nisi elaz sit illud forte ꝑ legez dei. Et si
nescit ō illa iudicare oz sapiēter eō
silere: vel p orōnez a deo declaratio
nē postulare. vel dic vt habet in.c.inq
sitioni.de sen.ex.q: qñ scit p certo q:
est ꝑ legē dei nō obediat: q: mortaliter
peccaret: sed pot⁹ tolleret eā excōi
cationē. Si nō scit p certo ſz ex leui t
temeraria credulitate: tūc ad ꝓsilium
sui ꝓlati deponat. Si vō hēat credu
litatē ꝓbabilē t discretā: q̄uis nō ma
nifestā t euidentē: tūc ꝓpter obediētiā
faciat qō sibi ꝓcipitur q: tenet in tali
dubio t ꝓpt bonū obedire exemplū:
ſz nullo mō ex ꝓpria voluntate faciat
q: nō licet imo mortaliter peccaret: q: q
amat paululū plus in illo. Et illud est q
dicit ter.in.c.nō solū.de regula.li.vi.
Decernit t expedit vt ꝓscie portan
nō ō sint iudicii rōnē ne dū spūalia p
fectus q̄rit inde salutis vilipendiū icur
ratur. vide t.J.religioso.ff.rcir.
¶ Utrū ꝓfidēs ō ꝓscia famē negligēs 3
peccet mortaliter. vide.J.fama.§.i.

Onsecratio epi
archiep̄oz infra tres mēses p⁹
electionē t ꝓfirmationē differri nō ꝓs
nisi necessitas aliud suadeat. lxxv.dis.
quoniam quidam.
¶ Et q̄ oz ꝓsecrari archiep̄os.ff.q: ab 1
olb⁹ suffraganeis sine q nūc ad metro
politanā ecclesiam sunt vocādi.de tē.or.
si archiep̄s t cū ꝓscīa ꝓmatis.c. placet
lxv.di.ita q: sine eo ñ recipit executio
nem consecratus. vt no. Inno.in.c.ne
epi.de tempo.or.
¶ Quis ꝓsecrabit epm.ff.si est exēpt⁹ 2
ꝓsecrabit a papa vel de ei⁹ mādato. si
vō nō est exēptus q: archiep̄s cū duo
bus ꝓuincialib⁹ epis. aut tres cōpro
uinciales epi ex tussu archiepi. Ita tñ
q: oēs epi cōprouinciales sunt p epistaz
requirēdi vt ꝓsentiant. vt i.d.c.nec epi.
vbi dicit Inno.q: si aliqs epoz contu
prouincialiū contēnatur in ꝓsecratiōe
archiepi vel epi q: poterit agere et p
uet executiōe officii sicut i clericōe agi
tur vt casset. de clec.q: sicut. ar.ō clec.
cū in veteri. de arbi. cū olim. lxv. di. nō
or. t ēt gratior ꝓnia sibi poterit ipsum
¶ Quo die debent cōsecrari prelati 3
ff.q: die dñico hora tertiarum.li.vi. qui
in aliquo. quasi in fi. lxxv. dis. quod die
t.c.c.ordinationes.
¶ Quō oz fieri. vide in.d.c.ordina 4

cōcea. sed melⁱᵒ in corⁱ pastorali. t qd
fit de substantia no. in. d. c. ordinatio-
nes. lxv. di. in summa.

5 ¶ Patriarcha aūt t primas ac cardi-
nales credo q̄ a papa līt ꝓsecrāri vel
de eius mādato t nō ab alio. ar. c. pu-
dēda. t qō ibi no. xviij. q. i. Dicit etiam
Pa. i. c. memoriale de accu. q̄ ḡlibꝫ
platᵃ ꝓfirmatᵃ a papa non pōt būdici
seu ꝓsecrari q̄ infertorē. nisi de licentia
pape. vt i. c. cū i distribuēdis. ō tē. or. ni
si ꝓsuetudo aliō hēat. papa vō ꝓsecra-
ri debet ab episcopo hostiense. xxiij.
di. in nomine domini.

6 ¶ In q̄ loco sūt ꝓfati ꝓsecrandi. ḡ. q̄
archiepūs i sua metropolitana ecclesia
vt i. d. c. si archiepūs. alij aūt vbi placue
rit ad quē pīnet cōsecratio. lv. di. c. fi.

Onsecratio ecclesie a q̄

dꝫ fieri. ḡ. q̄ ab epō p̄pōrio
nō ab alieno. nisi de licētia p̄pōrij. fa-
cit. c. tua fraternitas. de ꝓse. cc. vel al. Non
epūs ergo nō pōt ēt de licentia epi. nec
cuī reconciliare. vt in. c. aq̄. eo. ti. Dicit
tū Inno. ibidē q̄ papa pluribus epīs
cōcessit vt possit simplices sacerdotes
reconciliare eccliaꝫ. aq̄ tū ꝓpuo p epm
bñdicta. Et sic patet q̄ ex ꝓcessiōe pape
solū pōt reconciliare non cōsecrare.
Intelligē ō ecclia ꝓsecrata. q̄ ecclesia
nō ꝓsecrata bñ pōt reconciliari p sacer-
dotē aq̄ exorcizata tñ. vt ff. c. fi. ō ꝓse.
cc. vel al. q̄. aq̄ exorcizata pōt fieri p
simplicē sacerdotē. Ex quo pꝫ q̄ non
oporteat fiat per episcopū. vel ō licentia
cius fm glo. in. d. c. fi. Et est cōis opi.

1 ¶ Quo tpe pōt ꝓsecrari. ḡ. q̄ in om-
ni tpe ēt festiuo ꝫ nō. d. c. tua fraterni-
tas.

2 ¶ Quō dꝫ ꝓsecrari. ḡ. q̄ modᵒ hēbet.
in cor pastorali. t aliquid de ꝓse. di. i.
o'e basilice. t qō no. Sed a pastorali
non est recedendum.

3 ¶ Utr aliq̄ sit reconsecrāda. ḡ. Pa.
in. c. ꝓposuisti. de ꝓse. cc. vel al. q̄ hēt
tribus casibus. ¶ Primus qñ nescit
an fuerit ꝓsecrata. vt puta q̄ nō appet
aliq̄ signū p q̄ō appeat ꝓsecrata. nec
scriptura. nec testis t hmōi. de consec.
di. i. ecclie. Altaria. q̄ nō dē uerāi qō
nescit factū. c. solēnitates. el. i. de cōse.
di. i. c. veniēs. de presbyt. non bap. Se-
cūdus si pietes sunt cōbusti t decussa
ti Rō q̄ cōsecratio. ꝛ limitio' sit in ipsis
parietib⁹. Et tō ḡ nō cōtrahit. si tū cō
burātur est reconsecranda gl. est de con
se. di. i. ecclesijs. Secus si tectū cōbu-
ratur vel destruatur: q̄ nō ē reconsecrā
da. vt in. c. ligneis. de consec. cc. vel al.
¶ Tertⁱ⁹ si parietes ita cōtuerint q̄
de nouo oportet ipsam reficere etiā de
eisdē lapidibus. Et licet glo. t aliq̄ ibi
velit q̄ si nūc una pars fīciatur. t po
stea alia q̄ nō sit reconsecranda. tamen
Pa. vbi. ō. ḡ. q̄ dꝫ reconsecrari. quia
in spiritualib⁹ cōsideramus veritatem
ꝛ nō fictionē. vt notat Archi. in. c. i. de
voto. li. vi. Tō ē uerū q̄ nō est in ūtate
illa prima ecclia: nec consecratio q̄ fuit
in illa p̄mansit in ista. q̄ nō est liquor q̄
commisceatur. Et hanc opi. sequitur
Inno. in ḡica. eodem titulo.

¶ In ḡbus casib⁹ ecclia polluitur t in 4
diget reconciliatiōe. ḡ. pa. i. d. c. propo-
suisti ponit duos casus. ¶ Primⁿ⁹ qñ
in ea effūditur sāguis. Et no. q̄ effusio
significat abūdantiā. pro q̄ vide bonū
ter. cū glo. in. c. cum illoꝛ. ℌ. q̄ si clau-
strales. de sen. ex. t ideo ex modica le-
siōe: ꝓpter quā modicū ō sanguine effluat
nō idiget reconciliatione. Aduerte q̄
ista effusio sanguinis oportet q̄ sit fa-
cta ex cōtentione. vel ex iniuria fm Ro-
do. q̄ si furiosus vel ligno cadēte effun
deretur sanguis ñ esset reconciliāda t hoc
vt uelle Hug. ō conse. di. i. ecclesijs. t
Io. in. c. si ecclia. de conse. cc. vel al.
¶ Secūdus qñ i ea aliq̄ occiditur. ℌ
lignis nō effūdat. puta q̄ suspendit t
hmōi. t intelligē ō homicidio violen-
to vl iniurioso. ℌ no. in. c. vnico. eo. ti.
li. vi. Secus i homicidio casuali. vl cū
q̄ se defēdēdo aliū occidit. vel si scīēs
ibi occidat. q̄ tūc nō ē reconcilianda.
Sꝫ gl. in. d. c. vnico tꝫ q̄ in hoc vltimo
casu polluit. t est reconcilianda. sed non
lauandus est locus vbi sanguis effusus
est. ꝛ ēt communiter hoc tenetur.

5 ¶ Sꝫ qd si q̄s i ea letaliter vulneret. t
ex ecclia moriat. ḡ. glo. d. c. vnico q̄
reconciliabit. et si sanguine recollegisset
in tentella. ℌ non cōstat si vulneratꝰ ex
ꝓgit ad ecclīam. ℌ ibi moriat t san-
guis effundat. nō reconciliabitur. Silr
dic ℌ hug. si cruor in tecto ecclie sagi-
tte. ℌ nō reconciliabit. q̄ ex ecclia vt ferit
6 ¶ Quid si q̄s sane mentis seipm vul-
neret vel occidat in ecclia irato alio. ḡ.
Be. i. d. c. vnico q̄ reconciliabit si ē pu-
blicū. de sen. ex. ꝓtigit. el. i. q̄ homici-
da ē. Secus si ēet furiosus t non sane
mentis ar. Cle. si furiosus. de homi.
¶ Tertius qñ excōicatus sepelitur in 5
ecclia vel pagan⁹. q̄ si erat ꝓsecrata ē
reconciliāda t corpora p dictoꝛ probi-
cienda si discerni pōt ab alijs. de cōse.
di. i. ecclias. t de ꝓse. cc. vel al. ꝓsuluisti
t ibi pa. pōt illum cū cinere se. ¶ Quar-
tus qñ fuit ꝓsecrata p notoꝛium excōi
catū. Nā ea q̄ ꝓsistūt exterioribus bñ
dictionib⁹ t cōsecrationib⁹ facta p noto
riū excōicatū nō debēt p fideles exer-
citari añ reconciliationē. ¶ Quint⁹ fm
glo. i. d. c. ꝓposuisti qñ pietes successi-
ue repantur. ℌ credo sit reconsecrāda
¶ Sextus qñ effūdit semen. de adul.
c. significasti. Sꝫ qñ ē occultū non po
luit. vt tꝫ glo. in. d. c. vnico. t ex. d. c. si-
gnificasti. i ō. publice. t fit publicū. vel
ex ꝓfessiōe cuꝛ q̄ fecerit. vel rei euidē
tia. Et intelligit qdam de ei effusione
seminis criminosa. Secus de effusiōe

que fit i cōnio. t ea q̄ fit in matrimonio
cū precēde plio t hmōi. Cōtrarium ui
detur cōiter. vt pꝫ in glo. d. c. vnico. t
li. vi. Secus i homicidio casuali. vl cū
q̄ se defēdēdo aliū occidit. vel si scīēs
ibi occidat. q̄ tūc nō ē reconcilianda.
Sꝫ gl. in. d. c. vnico tꝫ q̄ in hoc vltimo
casu polluit. t est reconcilianda. sed non
lauandus est locus vbi sanguis effusus
est. ꝛ ēt communiter hoc tenetur.

5 ¶ Sꝫ qd si q̄s i ea letaliter vulneret. t
ex ecclia moriat. ḡ. glo. d. c. vnici q̄
reconciliabit. et si sanguine recollegisset
in tentella. ℌ non cōstat si vulneratꝰ ex
ꝓgit ad ecclīam. ℌ ibi moriat t san-
guis effundat. nō reconciliabitur. Silr
dic ℌ hug. si cruor in tecto ecclie sagi-
tte. ℌ nō reconciliabit. q̄ ex ecclia vt ferit
6 ¶ Quid si q̄s sane mentis seipm vul-
neret vel occidat in ecclia irato alio. ḡ.
Be. i. d. c. vnico q̄ reconciliabit si ē pu-
blicū. de sen. ex. ꝓtigit. el. i. q̄ homici-
da ē. Secus si ēet furiosus t non sane
mentis ar. Cle. si furiosus. de homi.
¶ Tertius qñ excōicatus sepelitur in 5
ecclia vel pagan⁹. q̄ si erat ꝓsecrata ē
reconciliāda t corpora p dictoꝛ probi-
cienda si discerni pōt ab alijs. de cōse.
di. i. ecclias. t de ꝓse. cc. vel al. ꝓsuluisti
t ibi pa. pōt illum cū cinere se. ¶ Quar-
tus qñ fuit ꝓsecrata p notoꝛium excōi
catū. Nā ea q̄ ꝓsistūt exterioribus bñ
dictionib⁹ t cōsecrationib⁹ facta p noto
riū excōicatū nō debēt p fideles exer-
citari añ reconciliationē. ¶ Quint⁹ fm
glo. i. d. c. ꝓposuisti qñ pietes successi-
ue repantur. ℌ credo sit reconsecrāda
¶ Sextus qñ effūdit semen. de adul.
c. significasti. Sꝫ qñ ē occultū non po
luit. vt tꝫ glo. in. d. c. vnico. t ex. d. c. si-
gnificasti. i ō. publice. t fit publicū. vel
ex ꝓfessiōe cuꝛ q̄ fecerit. vel rei euidē
tia. Et intelligit qdam de ei effusione
seminis criminosa. Secus de effusiōe

Onsecratio altaris ē

alia a ꝓsecratōe. c. i. de ꝓse.
ec. vel al. Tō vna sine alia fieri potest
de quo vide. ō. Altare.

Onsecratio cimiterij

quō dꝫ fieri hēbet i pastorali:

1 ¶ Quis polluit.&.q. si cimiterū ē cōsecratū ecclie nīc polluta ecclia polluit cimiterū sed nō econtrario. vt in.d.c. vnico de ꝓse.cc. vel al.li.vi. Si ō nō ē ꝓtiguū ecclie vel si est ꝓtiguū sed nō polluitur ecclia nīc polluit p ēgunui vl sentinia effusionē. sicut dictū ē de ecclia. Itē qui aliqs excōicatus vel infidelis in eo sepelit. vt i.d.c. ꝓsuluisti. et i d.c ecclia. et.li. aduerte tū q. si eēnt plura cimiteria ꝓtigua. tū pīcē hītia in medio se tigentē. q. poluto vno nō polluit alīs cuī si p portā medii hēat accessus ō vno ad alīd vt i.d.c. vnico

2 ¶ Sed qd si polluto vl ēgunuia effusio fiat in porta i medio posita. &. Jo. An. vt refert Ge. in. d.c. vnico. q. illō cimiterū ē violatū cuī eā ꝓcis. et porta fuerāt facta q̄si sit illius accessio. p.l. et si nō sūt. §. pe. et vltio. ff. de aur. et ar. le. vbi dē specrāt q̄ res cuī rei ornāde cā fuerit adhita. ū que sit ꝓciosior. Et ō legato auro legata sunt vasa aurea Legata gēmis. gēmea vasa. et Fz hoc sine gēme sint in aureis vasis. auro cedēt. et idem de argēto. cū.l.se. Et dicit Ge. ibidē q. i dubio pcis intermedius videtur ꝓncipaliter factꝰ. vt faciat duo cimiteria ū accessorie. vt inuit tex. ibidē

3 ¶ Item si fr sit dicēdū si polutō vl effusio ēgunis fiat in porta ecclie. &. Ge. vbi. ē. q. Joā. de Imo. dicit q. sic q̄ intra clausurā hoīj versus eccliam ē facta. Secus si in ptē q̄ ē ex clausura. ar. no. ꝓ Bar. in.l.j.ff. de dona.

4 ¶ A quo dz reconciliari. &. q. ab epo sicut dictum est de ecclia cuz aqua benedicta. vt in.d.c. consuluisti.

5 ¶ Cimiz debent quis sepeliri in cimiterio poluto. &. q. nō. vt in.d.c. vnico.

6 ¶ Item corpa excōicatoz hereticorū aut paganoz sint exhumāda q̄n ꝓsecrare vult cimiterū. vel reconciliaf polutū. &. q. sic si discerni ꝓnt de consecvi.i. ecclesiam el.ii.

7 ¶ Item recōciliata ecclia reconciliandi sit cimiterū. &. f3 archi. et Jo. an. i.d.c. vnico q. sic si ē ꝓtiguū. alias secus.

Consecratio vestimentoꝝ et vasoꝝ

ad diuinū cultuz necessariorum ad quem pertinet. vide ē. Benedictio. §. i. et. ii.

¶ Item possit alienari. &. q. in vsus pphanos nullo mō debēt cōuerti q̄ semel deo dicata sūt. sed vetustate cōsūpta debēt cōburi. et cineres i ecclia reponi. c. cū semel. et q̄ō ibi no. xviii. q. iii. et in regula semel deo. de reg. iur. li. vi.

Pītr vasa ecclīastica et calices cōfracti seu minus vēdi i casib⁹ ꝓcessio ō gb⁹. ē. Alicano. §. ii. x. q. ii. hoc ius. et i glo. ꝓfate regule. Integra non nisi alteri ecclesie vel loco religioso. vt in c. ligna. de consec. dist. i.

Consecratio ēginuz

q̄ tēpoꝝ dz fieri. &. q. in die epiphanie nīe. et i natalib⁹ apl̄oz. et p totā ebdomadā resurrectiōis. et oī die dñico. vt no. xx. q. i. §. vel amen. et. c. se. et i cāu ne cessitatis puta pīculi mortis oī die puto. xx. q. i. deuoto. et i gl. c. ū. de ꝓse. cc. vel al. sno. i. c. i. ō tēpo. oz tz q̄ ētiā i solēnibus festiuitatibus pītr consecrari.

2 ¶ A quo debēt cōsecrari. &. q. ab epo ꝓpno. vt in. d. c. deuotis.

3 ¶ Item ēla q̄ ē corrupta sit cōsecrāda &. q. nō. xxxi. di. scutiuus. et. d. c. deuotis. et. c. inuēculas. ea. q. Et ēginis fuerit violent corrupta. tū ꝓsecrāda nō ē qz lz corona ei duplicet ēginī ad meritum nō tī hēbit aureolā virginī. vt no. in sūma. xxxii. q. v facit. c. ille famule. ca q. Sed theologi tenent et bene q. habebit. et nec ꝓpter hoc nō ꝓsecrat. sz qz ecclesie nō ꝓsunt an ꝓsecrit vel nc.

¶ Quid fieri ō ea q̄ occulte corrupta

fuit et nisi ꝓsecret imminet scādalū. &. q. ep⁹ si sabit eā ꝓsecrare faciēdo ea que nō sunt de sba ꝓsecrationis et omnēdo substantialia. q̄ō lz sicut patet i. c. i. ō hīs q. vi. me. ve cū si. et facit. c. vtlem. xxij. q. ū. et nomen virginitatis habuit in nomen castitatis.

Consentire videtur

Fm Jno. i. c. i. geneſi de elec. q̄ō qui tacet i actu honorabili seu ꝓcupiscibili. sed i actu vituperabili et pudicitali et in quo esset verecūdū loq et ꝫdicere plerūq; vī dissentire. l. filiusfa. §. inuitus. et ibi glo. ff. de pcu. et ē glo. i. l. q patif ff. man. Et glo. in. c. plerunq; q. q. vi. limitat Jo. de Imo. i. c. vfa de loca. et gl. in. c. diaconus. xxvii. di. et in. d. l. qui patif q̄ actuo q fit i pudicium valet etiā illo ꝫdicēte. Secus si non vz nisi pīs ꝓsentat q: nīc tacēs hī ꝓ ꝫsentē. Exēplū primi vēdo rē alienā vīno pīte et tacēte. et sic nō vz. q: et eo abīte vel ꝫdicēte potuit vēdi i pudicio veudentio. ut no. in. l. rē alienā. ff. de ꝫben. ēp. sicut et legare pīt rē alienā i pudicius sui heredis ut no. in c. filius de testa. Exēplū secūdi. ipignorat qs rē alienam pīte vīno. et sic vz ut no. i. l. gaius. ff. ō pi. ac. Et de hac distinctiō e hēs ter singulariē in. l. sepe. §. cui ūt his. ff. de rei: iudi. facit. l. si seruus cōis. ff. de do. inter vi. et vxo. vbi frater vonās rē cōez sibi et ffi pīte fratre et non ꝫdicēte vallet ꝓcessio. facit c. ꝓtinebaf ō his q̄. §. q̄. vbi si plures ꝓnulr vñficiuz pīte capitulo et nō ꝫdicente tenet collatio. facit qō no. bal. i. l. si tuno:. C. in q. can. in mte. re nō est nc. vbi dicit q: si quis fcit aliquē se gerere p eius procuratore. nīc si ꝓtradicēdo pōt illū ipedire. si tacet cōsentit. Secus si nō pōt ipedire. Simile decisionē pōnit dominus ō rota in habētib⁹ cām cōmunē si vnus ū

qđ malū tractat sint culpabiles. ꝛ. q. crimes ī ꝓlio luoluūtur peō .ꝛ teneāt ad restitutionē de bono. tñr de qbuscūq aliis qđ malo obtinare pūt ꝛ non faciūt. Rō q. q tenetur loq ꝛ tacere ꝓlē nī ex ꝑcepto iudicū. l. ō erate. §. q tacuit. ff. de interro. ac. ꝛ. c. si post ꝓsūm. de ꝓsc. li. vi. Quilibet aūt de vniuersitate tenetur vouū suū exp̄mere in ꝓcemīb⁹ facta cōtrarie ex debito officij. ar. l. c. i. de his q fi. a ma. par. ca. Et ō ibi dicit Inno. q nisi ꝑdicat si aliqua ibi male ageretur hꝰ p ꝓsentīā q ad pēm ꝛ q ad pēnā. Mō quidem vꝰ q ad culpam hēo. p indubitato ō q̄cūq; q pōt obviare peō ne cōmittatur ꝛ nī facit. xxij. q. v. hoc vꝰ. Sꝫ ō pēa nī credo. nisi in plato ul cui ex officio cōpeīt. ut dicit q hīt vocē i capitulo. ar. cop̄ q no. in. c. negligere. i. q. vij. ul nisi sodolose taceat ꝛ nī phibeat. ar. cop̄. q. no. in. c. q̄te. ō sen. ex. Et ſm hāc distinctionē limita par. in. l. vtr. ff. ō pici. vbi vult q solū teneāt obviare q ē subiect⁹ illi. q dꝫ offēdi sicut fē⁹ filiꝰ ꝛ gl. in. l. culpa caret ff. ō reg. iur. ꝛ ter. Dnīs. ō pu. iudi. §. alia q vult q ꝓsc⁹ q̄cūq; crimen sit puniat intelligē qñ hꝫ ex officio. ul qñ sodolose nō phibetur uel in crimine lese maiestatis. l. quisquis. C. ad. l. iul. ma.

3 ¶ Qñ dꝫ ꝓtari ꝓsensus. ꝛ. ut colligit ex Bar. i. l. si qs mihi bona. §. tullū. ff. de aeq. here. ꝛ Pa. i. c. cū nos. ō his q fi. a p. ꝛ ab alijs doc. ibidē q qñq; i actu regrīt initꝰ allegā⁹. ꝛ nūc dꝫ ꝑcedere. ut i. d. §. tullū. qñq; regrīt auctoritas. l. ꝓcēsus auctoritas bilio. ꝛ dꝫ iter uenire in tpo actꝰ ſm q ꝓbū sonat. ul mādatū aīt seu ī mediate p⁹ vt i. d. §. initū. in. l. obligari. §. tutor. ff. ō auc. tu. ꝛ Inſti. eo. §. tutor. qñq; regrīt licētia ꝛ dꝫ ꝑcedere. c. Is. ō regula. qñq; ꝓsilū. ꝛ dꝫ regrī aīt ꝛ expectari rītū. c. ei i veteri. ō elec. qñq; regrītur ꝓcēꝰ ꝛ tūc si ō solēnitate actꝰ regrītur ut iter ueniat certo tēpore ī pōt intervenire post. c. audiuj ul cto. c. q. pp ō elec. Aut nī regrītur certo tpe. Sꝫ simplr ad validitatē actꝰ. ꝛ tūc si actꝰ tenuit pōt ꝓsentire ip. vsq; canonicꝰ ꝓtēpꝰ i electione pōt ꝓsentire qñcūq; vult. c. qđ sicut ō elec. Si vō actꝰ nō tenuit. ꝛ tūc pōt et intervenire post scīm. Sꝫ validat actus. nō vt er tūc. Sꝫ ut ex nunc. facit qđ no. gl. in regula ratū. ꝛ in regula ratihabi no. ꝛ in regula non firmatur. ō re. iur. li. vi. quod limito verum in alijs. sed nī in sacramentis.

¶ Quid regrītur vt ratihabitio ꝓsumet actū p̄cedēt. q. Bal. in. l. fi. C. ad macedo. ꝛ in. l. obseruaī. §. fi. ff. ō offi. ꝑcō. multa dicit. ¶ Sed ut dic clarius q ꝓsio dꝫ sit scīm noie meo. ut in. d. regula ratū. Intellige ſm gl. in. c. cū qđ ō sen. ex. li. vi. factū noie meo qñ mea ꝓsentia ē secut. ¶ Secūdo q hēam ratū tāctꝰ gestū noie meo. Hā possum hꝰe ratū factū sꝫ q̄titatē facti non. s. q sit scīm noie meo. l. cū interdicto. C. ar. tu. ꝛ no. in. l. pōni. ff. ō nego. ge. Et ista ē opinio Ja. ō are. approbata in. l. i. §. biecisse. ff. de vi. ꝛ vi. ar. ꝛ p glo. ſm Bar. ibidē in. §. sꝫ ꝛ si cū qđ. Iꝫ ſm bal. sit gl. Ꝫria ibidē in. §. q̄cēs. hic nī adverte. q nō solum ratihabitio exꝓssa sufficit sꝫ ēt tacita in maleficijs. utputa q nō revocat postꝙ scit q ē factū nomine ei⁹ aut nō Ꝫdicit. ut li. ff. ō pto. c. i. in fi. de offi. delega. c. cū olim. el. i. C. ō in ce. nup. l. cū ancillis. C. veter. l. i. ꝛ no. gl. in. c. cū ipolitō⁹. ō iurcura. li. vi. q. nūc ē ratihabitio ꝓsūpta. li. q. i. notā Sec⁹ ēt in nī maleficijs. ¶ Tertio q actꝰ nī regrat ꝓsūtī. q. q ꝓsūtī requirit ratihabitio nō pōt ꝓfirmare. Inſti. de auc. tu. §. tutor. ¶ Quarto regrīt ſm Pa. in. c. i. ō ꝑuer. i. fi. q. extrema sint habilia ad illū actū ꝓpetrādū.

. l. tho i qđ actus gestꝰ ē. ꝛ ratihabitionis ipa q. si vnā illoꝝ ō ficit nō p cedit ratihabitio qz cū ratihabitio sit ficta in rīs nō pōt ꝑcedere sup ipossibili. ō q plene p Bar. i. l. si ia q. p ēpiore. ff. de vsuca. Exēplū qđā nole insanire iterse cit maior fact⁹ ratū hꝫ. certe talis ratihabitio nō retrotrahīt. qz ipossibile erat tūc tpis talē mādare. Exēplū de alio extremo. Ab aliq̄ bēbā terminus ad aliqđ agēdū. amic⁹ meꝰ noie meo fecit. ego post terminū ratū habui: nō retrotrahitur: qz sicut post terminū potuīsē vere facere. sic nec ficte. Ratio qz vbi certū tpis ē de sba: ibi oportet observari ipis alis actꝰ est nullꝰ ipo ture. ff. de excu. tu. l. scire oꝫ. §. ꝓīe. qz recedere a tpe est recedere a forma. ff. de. ō. ob. l. qui rome. §. augerius. vide bonā gl. i. l. si ego. ff. ō neg. ge. in fi. ꝛ p hoc facit ter. l. l. bonoꝝ. ff. rē. ra. hā. ei de bonā gl. i. c. q̄ sit ō elec. li. vi. facit qđ no. Car. m clc. qđ circa de elc. vbi dicit q fictio non pōt id qđ fm naturā ē impossibile. exēplū inſti. de adop. §. minor. vbi quis nō potest adoptare eū quem non antecedit per tot annos q eum generare posset. Similiter nō posset fingi q quis vineret hoc die qui. ccc. annis preterito moritur est inſti. de excu. tuto. §. sed si in bello.

¶ Quinto requiritur ſm Inno. in. c. prudentiam ō offi. dele. q illud quod quis facit valeat. vt sit aliquid qz quod nihil est. non potest ratum haberi. vn. de excō municato noie alterius non valet: licet ille ratum habeat: nisi ipse qui potest excō municet. Similiter si quis iurisdictionem faciat nomine indicis non potest ratū haberi quia que facti sunt ꝛ solemnitatem requirunt nō possunt rata haberi: Et ideo cum sententia a non suo iudice lata: sit nulla de iudi. at si clericꝰ. ꝛ cum alie solemnitates requirantur quas ipse nec qui ratum habere vult si emineret nō teneret qđ facit: ergo nec ratū tñr pōt si ab aliq̄ omittāt. facit. d. l. obſrnare i fi.

¶ Sexto requiritur q⁹ possit mandatum per alium fieri: quia si per alium non potest fieri ratihabitio non retrotrahitur. vtputa facit quis adulteriū ul fornicationē nomine meo nō possum ratū habere. ut dicit glo. i. l. i. §. q̄nemo ff. de ni ꝛ ui ar. ꝛ Cy. in. l non dīs. C. ō accu. ꝛ in. c. sciant cūcti. de elec. li. vi. li mita illud verū in alijs que non sunt delicta: sed quo ad delicta: licet non ꝓprie cōmittat sed interpretative: ideo eadem pena punitur tanq̄ eiusdem delicti particeps ꝛ mandator ut notat Bal. in. l. vnica. §. ne aūt. C. ō cad. tol.

¶ Septimo q⁹ lex nō regrat nisi delictū simpliciter: qa si lex regreret maleficiū. ꝛ ꝓ ꝓno machinatione seu maleficiū. ꝛ p ꝓno machinatione sufficeret sola ratihabitio. facit ratū ñ sufficeret sola ratihabitio. facit glo. ꝛ Jo. an. in. c. i. de conuersione coniug⁹. ex quo potest q⁹ ꝙs mulier habeat ratum homicidiū viri post mortem: tamē quia requiritur machinatio ꝓ ꝓmē quia requiritur machinatio ꝓ ꝓmē Ideo nō impediet matrimonium sequēs cum illo qui occidit ſm Ge. in. c. cum quis de sen. excom. li. vi.

¶ Vltr actus qui debet expediri per ꝓsensum in omni ꝓstitum valeat si singuli ꝓsentiant ut singuli non collegialiter. ꝛ. Pa. in. c. cum in ecclesia de cā pos. ꝛ ppri. q. nō. ut in. c. generali. ō elec. ꝛ. l. ij. C. de decurio. nec obſpe cialē in electione q̄uis glo. dicat contrarium in. c. i. de re ecle nō alien. vi. Sed tu tene q⁹ non valet. Et hoc sentit posmodū Jo. an. ibidem in nouellis. ꝛ firmat Jo. cal. in. c. cum omnes. de ꝓsti. ꝛ Bar. i. l. omnes populi. ff. de iusti. ꝛ iu.

qđ malđ tractat sint culpabiles. ꝛ. q
cxiteo i ꝓtio luoluitur pcō .ꝛ tenet
ad restitutionē de dāno. nisi de gbus-
cūq; alijs qñ malo obuiare pūt ꝛ non
facidt. Rō q; q tenetur log ꝛ tacet ꝓ-
nit i cā ꝓiudiciū. l. ō etate. §. q tacuit. ff.
de interro. ac. ꝛ. c. li post ꝓstitū. de ꝓc.
li. vi. Quilibet aūt de vniuersitate te-
netur vocē suā exprimere in ꝓcessibꝫ
facta cōtrario et debito officij. ar. l. c. l.
de his q fi. a ma. par. ca. Ex̄tō tbi dicit
Inno. q nisi ꝑdicat si aliqua ibi male
agerētur bñ p ꝓsentē q̄ ad pēnā ꝛ q̄
ad pēnā. Nō qdem vlr q̄ ad culpam
hēo p indubitato ō q̄cūq; q pōt ob-
uiare pcō ne cōmittatur ꝛ nō facit. xxij.
q. v. hoc vr. Sz ō pēa nō credo. nisi in
plato ul cui ex officio cōpet. ut ibi q
hñt vocē i capitulo. ar. eoꝛ q̄ no. in. c.
negligere. i. q. vij. ul nisi ꝓlose taceat
ꝛ nō phibeat. ar. eoꝛ q̄. no. in. c. q̄ste. ō
sen. ex. Et fm hāc ꝺistinctionez limita
ꝑ. in. l. vtꝛ. ff. ō pici. vbi valt q solū
teneat obuiare q ē subiect⁹ illi. q dz of-
fēdi sicut fē⁹ fili⁹ ꝛ gl. in. l. culpa caret
ff. ō reg. iur. ꝛ ter. Inſti. ō pu. iudi. §. alia
q valt q ꝓsc⁹ q̄ius exemplo sit puniat
itelligē qñ hz ex officio. ul qñ volose
nō phibetur vel in crimine lese maie-
statis. l. quisquis. C. ad. l. iul. ma.

3 ¶ Qñ dz ꝓstari ꝓsensus. ℞. ut colligit
ex Bar. i. l. si q̄s mihi bona. §. iussū. ff.
de aeq. here. ꝛ Pa. i. c. cū nos. ō his
q fi. a ꝑ. ꝛ ab alijs doc. ibidē q qñq; i
actu regitur inf⁹ alicui⁹. ꝛ tūc dz ꝑce-
dere. ut i. d. §. iussū. qñq; regit aucto
ritas. i. ꝓsēsus auctorizabilis. ꝛ dz iter
uenire in ipo actu fm q ꝓbū sonat. ul
modicū aū seu imediate p⁹ vt i. d. §. inf
sū. in. l. obligari. §. tutor. ff. ō auc. tu. ꝛ
Inſti. eo. §. tutor. qñq; regitur licētia
ꝛ dz ꝓcedere. c. Iz. ō regula. qñq; ꝓsti-
tui. ꝛ dz regi aū ꝛ expectari rnsū. c.
cū i veteri. ō elec. qñq; regitur ꝓsēꝫ
ꝛ tūc si ō solēnitate actꝰ regitur ut ite
ueniat certo tēpore ñ pōt intervenire
post. c. audiē uicto. c. q: pp ō elec. Aut
ñ regitur certo tpe. Iz simplr ad vali
ditatē actꝰ. ꝛ tūc si actꝰ tenuit pōt ꝓsen
tire sp. vñ canonicꝰ ꝓtēpꝰ i electione
pōt ꝓsentire q̄cūq; vult. c. qō sicut ō
elec. Si vo actꝰ ñ tenuit. ꝛ tūc pōt ēt
intervenire post sctñ. Iz validat actus.
nō vt ex tūc. Iz ut ex nunc. facit qō no.
gl. in regula ratū. ꝛ in regula non firmatur. ō re. int.
li. vi. quod limito verum in alijs. sed ñ
in sacramentis.

¶ Quid regitur vt ratihabitio ꝓfir 4
met actū ꝓcedēte. ℞. Bal. in. l. fi. C. ad
macedo. ꝛ in. l. obseruaſ. §. fi. ff. ō offi.
ꝓcō. multa dicit. ¶ Sed tu vide clarius]
q ꝓtio 03 sit sctñ noie meo. ut in. d. re
gula ratū. Intellige fm gl. in. c. cū qa
ō sen. ex. li. vi. factū noie meo qñ mea
ꝓsentia cōfecit. ¶ Secūdo q hēam
ratū tāq; gestū noie meo. Hā possum
bñe ratū factū Iz ēqtate facti non. l. q
sit sctñ noie meo. l. cū interdicto. C. ar.
tu. ꝛ no. in. l. pōni. ff. ō nego. ge. Et.
ista ē opinio Ja. ō are. approbata in. l.
i. §. siccisse. ff. de vi. ꝛ vi. ar. ꝛ p glo. fm
Bar. ibidē in. §. Iz ꝛ si cū qa. Iz fm bal.
sit gl. ꝛria ibidē in. §. q̄ste. hic. ñ ad-
uerte. q nō solum ratihabitio expꝛssa
sufficit Iz ēt tacita in maleficijs. utpota
q: nō reuocat postq̄ scit q ē factū no
mie ci⁹ aut nō ꝺicit. ut li. ñ ꝓto. c. i. in
fi. de offi. delega. c. cū olim. el. i. C. ō in
ce. nup. l. cū ancillis. C. veter. l. i. ꝛ no.
gl. in. c. cū ipositiōib⁹. ō iureiura. li. vi.
q: tūc ē ratihabitio ꝓsupꝑa. ij. q. i. notā
Sec⁹ cēt in ñ maleficijs. ¶ Tertio q
actꝰ si regrat ꝓcūā. q: q ꝓcūā requi-
rit ratihabitio nō pōt ꝓfirmare. In-
stī. de auc. in. §. tutor. ¶ Quarto reg-
rit fm Pa. in. c. i. ō ꝓuer. i. ñ. q. extre
ma sint habilia ad illā actū ppetrādū.

.f. ipo i q̄ actus geꝛ. ē. ꝛ ratihabitionis
ipo q: si vnā illoꝝ ō ficit nō ꝓcedit ra
tihabitio q: cū ratihabitio sit fictio iu
ris nō pōt ꝓcedere sup impossibili. ō q̄
plene p Bar. i. l. si is q. ꝓ ēptore. ff. de
vsuca. Exēplū qdā nolle insanus iuerse
cit maiorē factꝰ ratū hz. certe talis ra-
tihabitio nō retrotrahit. q: impossibile
erat tūc tp̄re talē mādare. Exēplū de
alio extremo. Ab aliq̄ bēbā terminus
ad aliqd agēdū. amicꝰ meꝰ nolle meo
fecit. ego post terminū ratū habui. nō
retrotrahitur: q: sicut post terminū ñ
potuisse vere facere. sic nec ficte. Ra-
tio q: vbi certū tp̄s ē de sua: ibi opoꝛ-
tet obseruari tp̄s alsa actꝰ est nullꝰ ipo
iure. ff. de ercu. tu. l. scire 03. §. ꝓtio. q:
recedere a tpe est recedere a forma. ff.
de. ō. ob. l. qui rome. §. angerius. vide
bonā gl. i. l. si ego. ff. ō neg. ge. in fi. ꝛ p
hoc facit ter. l. l. bonoꝝ. ff. rē. ra. ha. vi
de bonā gl. i. c. q̄ sit ō elec. li. vi. facit
q̄ no. Lar. in cle. q̄ circa de ele. vbi
dicit q fictio non pōt id q̄ fm natu-
rā ē impossibile. exēplū missi. de adop.
§. minorē. vbi quis nō potest adoptā-
re eū quem non antecedit per totam
nos q eum generare posset. Simil-
ter nō posset fingi q quis vixeret ho
die qui. ccc. annis preteritis moꝛtuus
est missi. de ercu. tuto. §. sed si in bello.
¶ Quinto requiritur fm Inno. in. c.
prudentiam ō offi. dele. q illud quod
quis facit valeat. vt sit aliquid q: quod
nihil est. non potest ratum haberi. vn-
de excōmunicatus noie alterius non
valet: licet ille ratum habeat: nisi ipse
qui potest excōmunicet. Similiter si
quis iurisdictionem faciat nomine in-
dicis non potest ratū haberi quia que
facti sunt ꝛ solemnitatem requirunt nō
possunt rata haberi: Et ideo cum sen-
tentia a non suo iudice lata: sit nulla
de inūi. at si clericꝰ. ꝛ cum alie solemni
tates requirantur quas ipse met qui ra
tum habere vult si omiserit nō tene-
ret qđ facit: ergo. nec ratū. bñe pōt si
ab alio omissū. facit. d. l. obseruare i fi.
¶ Sexto requiritur q⁹ possit manda
tum per alium fieri: quia si per alium
non potest fieri ratihabitio non retro
trahitur. vtputa facit quis adulteriū ul
fornicationē nomine meo nō possum
ratū habere. c. ut vicit glo. i. l. i. §. q̄stio
ff. de vi ꝛ vi ar. ꝛ Ly. in. l. non dubito. C. ō
accu. ꝛ in. c. sciant cūcti. de elec. li. vi. li
mita illud verū in alijs que non sunt
delicta: sed quo ad delicta: licet non p
prie cōmittat sed interpretative: ideo
eadem pena punitur tanq̄ eiusdem
delicti particeps ꝛ mandator ut notat
Bal. in. l. vnica. §. ne aūt. C. ō cad. tol.
¶ Septimo q⁹ ler nō regrat nisi deli
cti simpliciter: qa si ler regreret ma-
leficiū. ꝛ p ꝓtio machinationē seu tra-
ctatū ñ sufficeret sola ratihabitio. facit
glo. ꝛ Jo. an. in. c. i. de conuersione
iug⁹. ex quo potest q⁹ Iz mulier habeat
ratum homicidiū viri post moꝛtez: ra
tionē quia requiritur machinatio p pri⁹
Ideo nō impediet matrimoniū sequē
cum illo qui occidit fm Be. in. c. cum
quis de sen. excom. li. vi.

¶ Qñ actus qui debet expediri per 5
ꝓcuratorem in ꝓmptu ꝓstitum valeat
ꝓcuratorem. Si singuli ꝓcuratores
fi singuli ꝓcuratores vt singuli non col-
legialiter. ℞. Pa. in. c. cum in ecclesia
de cā⁹ pos. ꝛ ppti. q nō. ut in. c. gnesi.
ō elec. c. i. li. C. de vecurio. nec obsp
cialē in electione q̄uis glo. vicat con-
trarium in. c. i. de re. eccle. nō ꝺ. vi.
Sed tu tene q non valet. Et hoc tan
vt postmodū Jo. an. ibidem in nouel
la. ꝛ firmat Jo. cal. in. c. cum omnes.
de ꝓba. ꝛ Bar. l. omnes populi. ff. de
iusti. ꝛ iu.

Conservator quis pōt esse. ff. q̄ si vat a papa oppo-

nat q̄ sit ep̄s vel aliqs per⁹: plane: ut ab hac: ut valeāt dignitē: vel personatū in cathedralib⁹: aut collegiis eccl̄ie. Item q̄ non sit de iurisdictōe vel dominio seu districtu eccl̄iastico: vt ep̄o talli illius cui val p̄ seruator: exceptis illis q̄ regibus et regnis dātur. Ite q̄ nō sit p̄seruator: seruatoris iut. hītur hec in. c. hac cōstitutōe. de offi. dele. li. vi. et extra ciuitatē vel dioceses i q̄bus fuerint deputati: vel alibi q̄n in ciuitatibus: seu locis in q̄bus vbi copia possit haberi pitor p̄cedere non possūt. nec aliquos vltra vnā dietam a fine dioces⁹ eorundem trahere possint ut in. d. c. hac constitutione.

1 ¶ De q̄bus possint se intromittere. ff. q̄ solū de manifestis iniurijs et violentijs. et si de alijs se intromiserint: vel ad ea q̄ iudicialē indaginē requirunt sua p̄sumptuē exercenderint fiūt suspēsi p vnū ānū ab officio et pāre q̄ hoc fieri procurauerint excōicatiōis sniam incurrit ipso facto a q̄ non poterit absolui nisi primo satisfaciat integraliter ō expensis ut in. d. c. hac constitutione.

2 ¶ Que expensē debēt restitui. ff. Gl. ibidē q̄ solū legitime et propter hāc causam facte. ij q. i. c. in primis.

3 ¶ Quid si reus negat notoriū et actor vult p̄bare. ff. q̄ p̄seruator cognoscere poterit: q̄ quilibet iudex cognoscere potest an sua sit iurisdictio. l. si quis ex alicna. ff. de iudi.

4 ¶ Quāmdiu durat eor⁹ officium. ff. q̄ visis ad obitus concedentis. et tunc expirat quo ad negocia non cepta. ut in d. c. hac constitutione.

5 ¶ Circa numera et expēsas assessorum et notarioꝝ tenetur obseruare quod de legatis statutum est. de quo vide. j. huius. c. viij. cum sequentibus.

¶ Quid. de attēptatis p̄ seruatorem ꝫ premissa. ff. q̄ irrita sūt ipso iure. d. c. hac ꝫstitutōe. et hec vera sūt nisi in eor⁹ literis alia potestas eis daretur ut sit communiter. Et sic patet q̄ hodie parum valet hec prouisio. 6

¶ Sed qd si alius q̄m ille cuius ē p̄seruator procuraret vt se intromitteret de alijs quibus esset excōicatus. ff. Gl. d. c. hac ꝫstitutione q̄ nō. nisi particeps esset cū parte posita excōicatiōis incurrit q: tūc ligaret eadē excōicatiōe p̄cipiādo i crimine criminoso. alias nō. 7

¶ Quis pōt absoluere illū. ff. Archi. Jo. mo. et Jo. an. i. d. c. hac ꝫstitutōe q̄ ordinarius ex q̄ cōdito: canōis sibi reseruant. 8

¶ Utr̄ possit vices suas alteri cōmittere. ff. q̄ nō: nisi citatiōes et sniarum denunciatiōes: nisi aliud specialiter in eorum lr̄is ꝫtineatur. d. c. hac ꝫstitutōe. 9

Consilium ē voluntas. pcm necessitatis. xiij. q. i. qō p̄cipit. tñ q ꝫsilio dñi nō vtit. nīm⁹ bonū adipiscit. c. quisqs. ea. q. Et merito arguit q̄ ꝫsilia sapiēti et recta suadentia nō vult recipere. lxxxiij. di. c. i. Et i dubijs dz hō regrere ꝫsiliū. xci. q. ij. visis. et di. x. c. vl. xi. q. iij. excellentissimi.

¶ Utr̄ qs teneat ex ꝫsilio dato. ff. q̄ aut dat qs ꝫsiliū deliquēti: aut ꝫhenti Si deliquēti q̄ ad penā sen restitutionē faciēdā ei stiguo: aut talio erat facturus cui⁹ sine ꝫsilio. et tūc si dedit ꝫsiliū ope. tenet i. ista. ō ob. q̄ ex delic. na. §. at vbi. ope. ff. de fur. l. si qs vxori. §. i. etiā si ꝫsiliū nō adhibuit p̄cipalit. dz sectidario. ff. de fur. l. si pignore. §. pe. isti. de fur. §. ope. vt puta accomodauit scalā ad ascēdēdū et hmōi. Si vō dedit consiliū sine ope alias facturo ñ tenet. d. §. at vbi ope 10

Nec ob. l. i. §. si qs. ff. de ser. cor. q̄ ei cui⁹ specialis i q̄ nō dz augeri malitia serui laudādo. vl pōt vici q̄ ibi non solū ꝫsuluit: sed etiā laudādo incitauit qō magis ē. p hoc facit q̄ no. in. l. sepe. §. fi. ff. de. ō. fi. et in. l. i. l. fi ff. man si vō nō erat facturus tenet. l. fi remunerādi gr̄a. §. plane. ff. man. sed non ei cui dedit ꝫsiliū. secūm gl. in regula nullus est. ꝫsilio. de reg. iu. h. vi. dz ei ꝫ quē et maleficij noīe. puta si fecit homicidiū homicidā ē. ro. vi. si qs vidua. et hmōi. Sed tu dic i ꝫscia teneri etiam ei quē male ꝫsulēdo corrupit quātum pōt et hortādo ad bonū. ar. vi. q. i. deteriores. Si vō dat ꝫsiliū ꝫhēti et tūc si ē fraudulentū tenet idistincte. ff. ō vo lo. l. q̄ si cū scirco. vbi ille q̄ ꝫsuluit dolose et sui lucri cā nūmare debuerit nō idonco tenet actiōe de dolo ei cui ꝫsilius dedit. ad idē. ff. de p̄so. l. ij. Si vō nō ē fraudulētū. nō tenet. ut i. d. regula nullus ex ꝫsilio. ff. de dolo. l. eleganter in fi. Et hoc verū si' est simpler ꝫsiliū q: si esset mādatū q̄uis nō sit fraudulentū. si ē designata certa p̄sona. puta. mādat qs vbi⁹ nūio pecuniam tradas et sic tenet indistincte etiā si alias erat facturus. ff. man. l. ij. §. rua et alicā. et. ff. de ne. ge. l. iij. §. fi. Si vō nō ē designata certa p̄sona et tūc si alias ñ erat facturus tenet. ut i. d. §. plane. alias nō.

2 ¶ Utr̄ ille q dz aliqd agere cū ꝫsilio alicuius possit p̄cedere si ille moriturus est. vel ē absēs. vel nō vult ꝫsulere. ff. vt colligo ex Gl. in. c. i. ne sc. va. li. vi. et Jo. an. in. c. ex pte de ꝫsti. q̄ aut ꝫsilium dz' peti ex statuto. vel ex ꝫsuetudine. et tūc pōt p̄cedere si ille moriturꝰ ē vel remotus vel nō vult dare q̄n piculosū ē expectare. respectu actus sup q̄ requiri dz. sicut collatio beneficij. et hmōi. Si vō ꝫsiliū nō requirit p statutū. vel ꝫsuetudinē sed de mandato alicuius. Gl. videtur q̄ non pōt procedere. sed dz ad mādātē referri. Et hoc verū sm Gl. in. Compost. nīsi cōmissio facta fuisset sub nomīe dignitatis. q: si moritur⁹ ē expectabile successor. ar. c. q̄uam. abbas de offi. dele. Jo. an. vbi⁹ limitat vt rū. nisi imineat piculū ex dilatione. ar. l. fi lō q̄ue. §. fi filius. ff. de iudi. et in. l. fi cū vot. §. sed si lantar. ff. so. ma. et hoc tenet Bar. in. l. i. § si plures. ff. de excusat. Rano sm eū q: mādatū dz strictē gl. sm iura. ar. c. ex literis. de ꝫsti. et. c. ii. de rescrip. Sed de mēte iuris est q̄ si pōt hēri: habeat. nisi non pōt hēri: et piculū sit i mora. p̄cedatur ad ꝫsumptiones actꝰ in. d. c. i. Et placet mihi quia sic videtur de mente mādātis. 3

¶ Utr̄ actꝰ gestꝰ tenear si pōt peti ꝫsiliū et nō petit. ff. Jo. an. in. d. c. ex parte. q̄ si mādato: et forma mādati volunt requiri ꝫsiliū. nō tz actꝰ nisi requisit. vt i. c. cū i veteri. de elec. Si vō est ex dispositione legis. et tūc si lex a p̄incipio cū dedit p̄ātē mādauit ꝫsiliū requiri: simili nō valet ex defectu p̄āte q̄ habuit cā modificandi et ḡificandi. et sic intelligerē. c. nouit. de p̄so q̄ ff. a pla. tra q̄ fine clausula decreti actus ē nullus aut hītis p̄sumptē mandauit supio⁹ ut p̄cedat cū ꝫsilio. et tūc tz ls sit puniendus. ar. c. dilecto. el. ij. de p̄ben. vide glo. singularem. i Cle. i. de iure patro. 4

¶ Utr̄ obligatꝰ petere ꝫsiliū teneat illō seq. ff. Gl. i. d. c. q̄ aut pen dz ab eo a cuius p̄ātē ōpēdet p̄incipit actꝰ vt q̄ clericꝰ nō ꝫcumat eor⁹ alioq̄n sine ꝫsilio ꝑpriū et sic tenet seq. et ille ē eāus i. c. i. de so. cōpe. cū gl. Si vō nō ōpēdet actus ab eo tz vna cū alius dz interesse: tūc si p alia iura dz seq claz ē q̄ arrabit. et ita p̄cedit gl. i. c. ij. ō cor. vici. sm intellectū Jo. petri hoc. l. c. vici. sm intellectū Jo. petri hoc. l. c. studeat. ro. vi. qō regit ꝫsiliū aliorū sūdeat. ro. vi. qō regit ꝫsiliū aliorū ep̄orū i depositione sacerdotis. et inel

ligitur q̄ legat pp.c.ſi ꝺ p̄ſbr.xv.q.
vij. aut ſi apparet p alia iura expſſe q̄ ō
ꝺeat leg nūc ſi ꝺs regri a pcipe officij
ſup illa ꝺs ſeq̄tur. ꝛcluſio ē inno.in.c.
venerabili.ō offi.ꝺele. Nā coadiutor
tibi oat⁹ ꝺs officiū ſup reb⁹ ecclie ſicut
p̄lat⁹ cui datur. ergo ꝺs leg ei⁹ ꝛſiliū
Aut ſi ꝺs regri a pcipe officij: ſ3 ab
hñte ius ꝛtic tenetur leg. vñ ſi mādat
puideri alicui de eccliā regſito ꝛſilio
patrōi.ꝺs ꝛſiliū leg eū hēat ius in tali
puiſiōe ecclie.dicti ē Jo.an. i.c.dile
et⁹.ō offi.le.ꝛ i.c.i.ꝺe ca.mo. Aut non
ꝺs regn ab hñnd⁹ ius: tūc ſi mā hēat
q̄ ōbeat leg ſeḡndū ē.puta ſi ꝛſulatur
alicui ne ordinetur pp irregularitatē ꝛ
ita peccdit ter.in.c.ad aures.ō eta.ꝛ q̄
li.ꝛ ita eū intelligit Jo.an.in. d.fgula
null⁹ ex ꝛſilio.aut mā ñ hēt ut ſeq̄tur
ꝛſic ñ tenetur leg.ō clc.eū in veteri.ō
arbi.eū oli.adde fm Jo.an.in regula
null⁹ li.vi.i mercu.q̄ ſi dicatur iurta ꝛ
ſiliū: ul⁹ fm ꝛſiliū talis tenet leg. Et ſ3
Ly.in.l.id q̄ ꝓ pupill⁹.C.ꝺe epi.ꝛ cle.
ldē ꝺicēdū q̄ ꝺf ō ꝛſiliū talis.ſecus ſi
ꝺf eū ꝛſilio. S3 Jo.an.vbi.ſ.ꝛBar.i
d.l.id q̄ nō apparobit hoc. ſ3 tenent
q̄ nō tenetur ſequi. Ego recurrerē ad
intentionem mandantis.

5 ¶ S3 pōe q̄ tali obligato leg ꝛſiliuꝫ.
ꝺef ꝛſiliū iniuſtū.&.Mo.ꝛ ſeq̄t pa.q̄
ñ ꝺs ſeq: q̄ ꝛſiliū ipoꝛtat q̄ ſit iuſtū. vt
in.l.ſuentū ꝛ meuiū.ff.ō admi.tu.ꝛ no.
bar.in.l.i.§.ſi plco.ff.ō exerci. ꝛ ſ3 eū
ꝺē Mo.poſſet ꝓſerre iniam ꝺñi. Mō
vēꝛ fm Pa.ꝺe eqtate: ſec⁹ ō rigore
iuris. Mō vēꝛ credo: niſi periculum
eſſet exꝓectare.q̄ tūc poſſet ꝺare etiā
de rigōre iuris ut.ſ.dictum eſt.

6 ¶ Quid ſi papa mādet collegio ut eli/
get vnū ex ꝛſilio tal⁹ poterit ne eligeꝛ
eū a q̄ ꝛſiliū peteꝛ debēt.&.Pa.in.d.
c.cū ſ veteri q̄ ſic ſ3 hoſti.ſec⁹ ſi ꝛſilio
ꝛ aſſēſu mādaſſet: q̄ ñ poſſet: q̄ ſi ꝓ/
mo eſſu pōt ꝛſulek ne ipm eligāt.ꝛ ſic
ñ ꝛſcīt añ electiō ſ3. ſ3 i ſcdo cāu.q̄ ꝺs
ꝛſcīat.notabiḷ ābitioſus ut i.c.poſt pe
titā de electione ex q̄ ꝓ3 q̄ l3 ſtatuta
caueaḷ.ne mulier poſſit alienare. niſi
de ꝛſēſu ꝺuoꝝ agnatoꝝ tū alienatio ſe
cta vni ꝺs ꝛſēſu alterius agnati valet.
imo pt⁹ ꝺicit hoſti .ut recitat pa.vbi.ā
q̄ ſi ꝛmittaḷ aliq̄d ſic eū ꝛſēſu ꝛ ſiliꝫ
triū ꝛ vn⁹ ꝺiſſēnt ꝛ duo ꝛſcīūt q̄ ſufſi
cit dūmodo tertius non contēnatur.
¶ Quid ꝺe ꝓponētib⁹ i ꝛſiliꝫ aliq̄d ꝓ
q̄ ꝓmi iniuſte dāmificenḷ: ul⁹ q̄ fiant
iniq̄ ſtatuta.&.fm Dtr.q̄ tenētur ad re
ſtitutionē ſolidū: q̄ talis dāmificatio
ñ fuiſſ ſcā niſi ex coꝛ ꝓpoſitōe vltra
mortale ꝓcſſi q̄ cōmiſerūt ꝓponēdo

Onſpiratio vide.ſ. conuꝫ/ catio.

Onſtellatio vide .J.ſoꝛ tilegium.

Onſtitutio alia ciuꝫ/ lis.alia ec cleſiaſtica. Ciuilis.ciuile ul⁹ ſoꝛēſe ius ap
pellatur eccleſiaſtica ꝺo canonis noie
cēſet.iij.ꝺi.§.i.vbi ꝺicit glo.q̄ ēt aliq̄
ꝛſtitutio.eccleſiaſtica appellaḷ canō q̄
ꝛſtituitur i vniuerſali ꝛcilio. Aliq̄ ꝺe/
cretū q̄ papa ſtatuit ō ꝛſēſu cardina
liū ad nulli⁹ ꝛſultatōē ex ēt ꝺe elec. bo
ne.cl.i.q̄ ēt ſol⁹.eē ō reſcrip.c.i.ali
q̄ epiſtola ꝺecretalis q̄ papa ſtatuit
aliquid ad alicui⁹ ꝛſultatōē ex aliq̄ ꝺo
gma.q̄ ꝛſtit i ꝺoctrina fideī xp̄iane
aliq̄ mādatū q̄ cōſtit in ꝺoctrina
moꝝ aliq̄ ſterdictū q̄ nulla pena ad
dicit facit.c.ſi q̄ ꝺogmata .xxv.q.ij.
aliq̄ ſanctio q̄ addit penā. xvij.q.
iij.ſi q̄ Cōſtitutio tamē ꝓꝓie dicitur
quod principe ſtatuit.c.conſtitutio.ꝺi.
i.large accipitur ꝓ omni iure ſcri/
pto.c.cum omnes de conſtu.

1 ¶ Cuꝫ ꝛſtitutio pape q̄ a ꝓncipio ꝛmu
niſ ñ recipitur ipo ſciēte ꝛ tollerante
obliget ad pcñ.&. Pa.in.c.q̄ circa.
ō ꝛſtā.ꝛ aſſ.poſt.ō.Hoſtien.q̄ non.ꝓ q̄
facit q̄ no.iij.ꝺi.§.leges.ō treu.ꝛ pa.
c.i.ſi ꝺo a ꝓncipio a maiori pte recipi
tur ſic obligat: Quis,minoꝝ pars non
ſeruet Et ſic itelligo.c.cū ſūdus ꝺe
ꝓben.q̄ multa ꝓ patientiā tollerantur
q̄ ſi ꝺeducta fuerint in iudiciū: exigen
te iuſtitia non ꝺebēt tollerari. vide q̄ꝺ
vico.J.Conſuetudo.§.x.

2 ¶ Cuꝫ oēs ꝛſtitutiones emanate poſt
ꝛpilationē ꝺecretaliū habeant vis.&.
q̄ nō niſi ꝺe his fiat mēno in.vi.li.ꝺe
cretaliū.uel niſi ſint facte poſt ꝺictū ſe
xtū.vt ꝓbatur in ꝓlogo ꝺicti ſexti.
De hac materia.vide.J.lex.ꝛ

Onſuetudo ē ius q̄ꝺ ꝺā moꝛib⁹ iſtituū q̄ ꝓ lege ſuſcipitur
e.ꝛſuetudo.i.ꝺi.ꝛ ō hac hic loquoꝝ ñ
ꝺe illa ꝛſuetudine large ꝺicta q̄ ꝺs ꝺf
ꝛſuet⁹ facere aliq̄ꝺiū ē quoꝺdā ius ꝓ
uatū nō publicū ut iſta de q̄ hic ut.l.ō
quibus.ꝛ.l.cū ꝺe ꝛſuetuꝺine.ff. ꝺe leg.
2 ¶ Quia pōt ꝛſuetuꝺine introꝺucere.
&.q̄ ille q̄ pōt facere legeꝫ. q̄ a q̄ re/
mouet gen⁹ ꝛ ei⁹ ſpecies.l. fili⁹ i fi.ff.
ꝺe bona.ꝛ.l.iurisgētiū.§.ſi fraudādi.ff
ꝺe pactis in gl.ergo a ꝺñio ſenſu.ꝛſue
tudo eſt ſpecies iuris. Inſti.ꝺe iure na
turali.§.conſtat.

3 ¶ Que requirūtur ad faciēdā ꝛſuetu/
ꝺinē.&.q̄.v.ꝺe neceſſitate. ut hēat vi
legis. ¶ Primū q̄ ſit rōnabilis.q̄ ō
ſubſtātia legis eſt q̄ ſit rōabilis.iij.ꝺi.
erit aūt. Ideo ꝛſuetuꝺo rōne carens
nunq̄ hēbit vi legis. Et no.q̄ ut ꝺicit
ꝺ.An.i.c.fi.ꝺe ꝛſue. Et refert Ge.i.c.
l3.ō ꝛſti.li.vi. ꝛſuetuꝺo i tū ē rōnabi/
lis i q̄ꝺ pticipat ō fine iuris. Finis u
rie canōici ē felicitas alē.finis iuris ci
uilis ē bonū publicū.ut notat gl.ō iure
turi.cū ꝛſgat. Et ſō ꝛſuetuꝺo ꝺs ſue
nire religiōi diſciplie ꝛ ſalui. Si ergo
iſtis ē ꝺria puta q̄ natrī poſſi ō ſe ē ter
rōnabilis ꝛ ñ pōt ſuari ſine pcō. viij.
vi.q̄ ꝺ.ꝛ ſcī.c.ſe. Quis ꝛdūret iuri ci
uili ſicut vsure q̄ ꝓ bono publico ꝓmit
tebāt.vt ꝺic ſ3 pa.i.ꝺ.c.fi.q̄ qñ ꝛſue
tudo aliq̄ bono ſic iſtituīt ꝺf rōabilis
ſ3 ſit ꝺ ius q̄ ē rōabile q̄ illō mo re
ſpectu iſtō alio ꝛtrariū ius ſtatuiq̄ cōe
tractet negocia cū ꝛſilio capli.c.nouit
ꝛ.c.ſito ō his q̄ fi.a pla. ꝛ ē rō q̄ fir
miꝰ ē iudiciū primoꝝ.c.prudētiā.ō of/
fi.ōle.ꝛ.xx.ꝺi.ō gbꝰ.vbi ꝺf facilꝰ iue
niſ qō a plurib⁹ ſcioꝝ q̄rit.ñ ꝛſue
tudo pōt introꝺucek ꝺñū ut i.c.ñ ē.ō
ꝛſue.li.vi.q̄ tū erit rōabil⁹ alia rōe.vꝫ
ut facilꝰ exꝓeḍiāt negocia hoc vēꝛ
ꝺummodo non ſit contra veritatem
ꝛ bonos moꝛes.

¶ S3 q̄ro an alia ꝛſuetuꝺo poſſit eſſe 3
rōabilis q̄ ſit ꝺ legē ꝺei ꝛ nālē.&.pa.
vbi.ō.q̄ ꝓcepta ꝺei q̄ꝺā ſūt moꝛalia.
vt puta.q̄ moꝛes inſtruūt ꝛ info:māt ſi
cut non occides.honoꝛa ꝓtem tuos ꝛ
hmōi.ꝛ iſtis pōt ꝛſuetuꝺo ꝺeſtiguere
imitaḷ ꝛ augeḷ ſi rō nālis inaꝺet. nec
ē ꝓbi.q̄ ꝓ tūc ē ip⁹ ꝺeū ſic velle
iſſe cū noluerit oēs cēſus ꝺiſtinguek ſ3
ꝺederit regulas ꝛ ꝓtāē vicario ſuo.xx
viij.ꝺi.quod ceſſq̄ ligaueris.ſed vbi rō
nulla nālis ſuggerit ius ꝺiuinū ꝺeligā
ere ſeu limitare nulla ter pōt ꝛ mūnꝰ
ꝛſuetuꝺo.ꝛ eam faciens ꝺicitur erra/
re. Et ſic intellige ter.in.c.ſunt qui.ꝺi
xxv.q.i. Quedam ſunt ꝓcepta mīe/
ta.i.figuralia Et hiſtorum quedam ſa
cramentalia ꝺe quibus poterat ratio
reꝺꝺi ad litteram.ut ꝺe circūciſione.
ꝛ ꝺe purificatiōe poſt partū mulieris.
Quedā vō ceremōialia.ō gbꝰ rō red
ꝺi nō poterat q̄ ad lkaꝫ.ſ3 ſolū q̄ ad i
tellectū.vt illō.ñ arabis cū boue ꝛ aſi/
no.ꝛ hmōi. Ité q̄ꝺā iudicialia ſūt que

nō obligū hodie nisi. Et q dicī infra
Decime. §.i. Et ꝫ ita valet cōsuetudo
4 ¶ Dcī qō regrit ē q moꝛes t actꝰ
bolum p q̄s introducitur ꝓsuetudo so-
lū.ut.d.l.de qbꝰ sint tales q ꝓbabili
arguāt ꝓsensum populi illius q pōt fa
cere ꝓsuetudinem victa.l. de quibus.
5 ¶ Ꝫ quis possas ꝓsumere de ꝓsensu
populi volentis introducī ꝓsuetudinē
ff.q actꝰ aut pceduꝝ a superiori ut sint
actꝰ iudiciales. tūc si ꝓcēus populi ac
cedat a pncipio vel ex post facto tacite
t sint frequentati ita q saltē sint duo.
vt due inie t lapsus tpis sic ꝓsumitur
ꝓsuetudo. qz bñt aptitudinē ad ꝓsue-
tudinē inducēdā.ff.ō iofth.te.l.nā. t bio
t.ff.ad silla.l.si quis.§.qō sub eodē te-
cto. Si vo tales actꝰ nō sint iudiciales
vt vēdere.locare. t hmōi aut actꝰ pri-
uatoꝝ.ut ē videre in pozticibꝰ sup viaꝝ
publicā sic nō sufficiūt duo actꝰ. Ꝫ re
grit frequntia t multitudo actuū. ita q
totus populus sciat.l.ꝫ t ea.ff.ō legi.
.l. nā iperatoꝝ ibidē. t.ff.de instī.ac.l.
ꝫ t si pupillus. Dicē q sint actꝰ talis pu
blici t ita notoꝛij fm cōem opinionē
doc.ut vīsi nullꝰ trāsieriti notitiā totiꝰ
populi victa.l.ꝫ t si pupillus.§. ꝓscri-
bere. Et nō ē q: oportet ut interueniat
tacitꝰ ꝓcēsus populi si ozʼesse ꝓsuetudo
ga ex vno actu agnosci: nō pōt q̄uis
sit notoꝛiꝰ nisi habeat cām successiuā
p tpꝰ debitū ad introducēdā ꝓsuetudi
nē.ut puta.si pons edificaret in publi
co. t haberet cām pmanentem. Silr si
bñficiū secularē ꝓferꝛ regulari t posʼ
sidenti tpe habili ad ꝓsuetudinē efficit
regulare, t ēpio.ut in.c.cū ō bñficio
ō pbē.ii.vi. nisi appareat ō expsso
ꝓsensu populi volētis introducere ꝓ-
suetudinē p illum actuꝫ sine q̄ ꝓsensu
nunq̄ erit ꝓsuetudo.ut notat glo.in.d
c.ꝓsuetudo. Et ꝫ gl.in.c.ita nos.xxv.
q.i. t iu.c.cū ecclia.ō eā posʼ. t p. dicat
q bīnus actus in criminalibus facit ꝓ
suetudinem. Intellige de ꝓsuetudine
large accepta non de illa de qua hic.
¶ Tertiū qō regrit ē ut sit introducta 6
ex certa sciētia: nō p errorē qz si talis ē
erroꝛ q tollat ꝓsēsū ī pōt cē ꝓsuetudo
qz ō ficit cā.l. ꝓsensus populi.d.l.ō qbꝰ
¶ Quartū qō regrit ē q maioꝛ pꝑs po 7
puli sit vsa illa ꝓsuetudine. Intellige
ō maioꝛitate populi bñs ꝓsēsū habi-
lē ad faciēdū legē. vī pueri mulieres
t furiosi t hmōi non ꝓsumūtur in nu-
ro. qz nō pōt ꝓdere legē. vt in.l.i.ff.ō le
gi. t nō solū maioꝛ pꝑs ꝫs oz sint tue p
tes ppli ut collegij ut i.l. nulli. t i.l. pla
ne.ff. quod cuiusq; vni. aliʼ sicut legeꝫ
nō pōt facere. sic nec ꝓsuetudinem.
¶ Quintū qō regrit ē tpe ō buū. ꝫs q 8
ro quitū tpe regrit.§.pa.in.d.c.fi.ō
ꝓsuē. q ꝫs varie sint opi. tū ītō sibi vī
q ō iure ciuili regrit tpe. x. an. qz iura
regrūt tpe lōgū ad introducēdū ꝓsue
tudinē. C. q̄ sit lō. ꝓsue. i rubro. t in ni
gro: t ar.in.l.ij.C.ō fundu. t lōgū tpe ē
x.an.C.ō p.lō.tē.p totū. t i gl.dicte.§.
C. q̄ sit lō. ꝓsue. t hoc ꝫs bar.i.d.l.ō q
bꝰ. t cy.i.d.l.ii.ō iure ât canonico die
q aut ꝓsuetudo est ꝑter ius. t sufficit
tpe. x. an. facit gl.in.c.fi.ō ꝓsue.li.vi. t i
e. ꝓsuetudo. xii. di. limita ꝫs ino.in.c.
cū dilectus ō ꝓsue. nisi ventret ad ōtra
hēdū iuri alicuꝰ ecclie ꝑticularis q:
tūc regrit tpe ō bīnū ad ꝓscriptionē se
cus si eēt ꝫ ecclias vniūsalē. Ꝫs pa.i
d.c.fi. ēt idē tpe regrit ꝫ ecclias vniū
salē. aut ꝓsuetudo ē ꝫ ius canonicū t
regrit tpe. xl. an. q: oz sit ꝓscripta. ut i
d.c.fi. t i.c.iii.ō ꝓsue.li.vi. dicit tū. do.
anto. i.d.c.fi. q; si papa scit. sufficit tpe
x. an. qō ē singulaꝝ. si vo ꝓsuetudo eēt
ꝫ ea q̄ refuata sūt ꝓncipi i figuā spāl
ꝑ ullegij: tūc tā ō iuꝝ ciuili q̄s canōico
regrit tpe ō cuiꝰ initio memoꝛia non
fit. ut ē ter. i.c. iuꝝ gbuldā de verb. sig.

9 ¶ Dicꝛ talis ꝓsuetudo tollat legē con
trariū. §. q̄ sic. si ſupioꝛ scit t tollerat
facit glo. in.c.i.ō treu. t pa. t quod ibi
no. Bof. vī dicit. d. Iñ. q nō regrit
alia ꝓscriptō qz ex q̄ ſupioꝛ videt t tol
erat nō videt velle vinculum nectere
Pa. ibi dicit q ſufficit bin⁹ vel trinus
actus vt tollat. Si vo ſupioꝛ ignoꝛat
nūc vtūngue aut lex ꝫta hꝫ clausulā
derogatoriā ad ꝓsuetudinē. t sic non
valet ꝓsuetudo: qz lex ſp loquit. l. arria
ni. C. de hēre. Et hoc vez fm. d. Ant.
in.c.fi. de ꝓsue. nisi ex noua cā: vt etiā
antiq̄ veniſſet nō cognita ꝓsuetudo in
ducere. quaꝫ si ꝑncepo cogitasset ad
nullisset ar. l. si quem. ff. mā. est ter. nā
cta glo. in cle. statuti. de elec. vel scōs
De. in.c.ls de ꝓbi li. vi. nisi lex nīs re
ſisteret ad finē: vt ꝓsuetudinē ꝑtenas
tollat q patet qñ nō facit mēcionem
de ea nisi vt eam tollat qñ aliʼ nō tolle
retur vtps in.d.c.ls. q: tūc pōt induci
noua cōsuetudo. Et ita pōt ꝓcedē
glo. in cle. statuti de elec. Propterea
tenet Pe. de petru. in trac. de canonī
ca pozuōe circa fi. q pōt introduci no
ua ꝓsuetudo ꝫ cle. vnīcū. de sepul. Si
vo nō hꝫ clausulā derogatoriā: vꝫ cō
suetudo ꝫ legē. ar. l. ex facto. ff. ō vul t
pu. sub. dūmodo sit ꝓscripta q̄ ad tollē
dū ius canonicū: qz q̄ ad tollendū iuſ
ciuile nō oportet sit ꝓscripta: sed ſuffi
cit tacitus ꝓsensus populi quia secula
res habēt⁹ cōdendi leges etiā ꝫ le
gem iperatoꝛis ab ipo iperatoꝛe. l. oēs
ppli. ff. de iuſti. t ius. t ideo pōt induce
re ꝓsuetudinē: nō sic est ꝫ ius canon
cū. Sed oportet ꝓscripta sit t non sit
tale ius qō ꝓscribi nō possit: t ideo qz
laici nō pōt ꝓscribere spūalia. sic nec
ꝓsuetudinē inducere. c. malana. ō elect.
etiā si nō esset mēcoꝛia de eiʼ iuſtio. vt
no. Jo. an. in.c.ii. de ꝓbē. lib. vi. facit
quod dicā. ſ. matrimoniū. ut impedi
mento. xvii. §.i. de statuto.
¶ Sed pone q lex seu statutū hꝫ ex
cōicationē annexā in ꝓfatione: nūq̄d
idem erit vt ꝓsuetudo tollat. §. vt colli
go ex Lar in plego de. Jun. t cal. ā.
Iñ. t Pe. in.c.i. de treu. t pa. quidaꝫ
tenēt q nō excusant facientes ꝫ: eam
qñ solū est ꝓceptiua: quia ex q̄ a pn
cipio ligavit ꝓtrauenientes ad peccatū
nō tollit eiʼ dispositio. quia tpe nō est
modus tollendi obligationis. l. obliga
tionū la. ii. §. placet. ff. de ac. t ob. Ꝫs
tu tene q si contrariū legis vel statuti
nō est de se mortale peccatū rumeta le
ge vel statuto nō ligat fm q. ō. dixi ō
lege simplici. Et sic tene q: nō erūt ex
cōicati facientes ꝫrū ex q̄ p dixi actū
factū est ꝫ legis latoꝛe sciēte t volēte ꝫ
dicere: t nō ꝫdicēte. Dixi alit ignoꝛat
requirit tēpus. xl. annoꝛ si est iuſ cano
nicū: vel si é statutum epi: t credo suf
ficiant. x. anni. vī aſi delinquētes sine
rōnabili cā dū ligabunt t pena t cul
pa: sed pesī non. Nec ob. q ex q̄ talis
peccauerūt nō poterūt induci ꝓsetu
do: quia successores pōt euitare q ex
tinta cā nō seruauerūt. facit ter. i.c. cū
oli. de cle. pu. t xv. q. vlt. c. cū multi c.
vbi loquit de lege penali abrogata ꝑ
ꝫrū ꝓsuetudinē. Si vo ex rōnabili cā
nō seruauerūt p decessoꝛes: sic etiam
nō seruauerūt p decessoꝛes: sic etiam
ñ peccauerūt nec ligati fuerūt. facit q
no. archi. in.c. vnīcā. lxxvi. di.
¶ Quō interrūpit ꝓsuetudo. §. Pa. 11
in.c.fi. de ꝓsue. q: si est ꝓpleta t plus ita
requirit tpe. x. annoꝝ. t sic intelligit
Jo. an. ibidē: tale ñ frāgitur etiā p plu
res actus ꝫnos actus. Si vo nō ē ꝓ
pleta sufficit vnus actꝰ ꝫn⁹. ita q si no
no oportet incipiatur ar. l. vbi dco. ff.
de reg. iur.
¶ Tertiū ex consuetudine possit intro 12
duci vt exigat aliquid p spūali sine si
monia. §. Pa. in.c. finali de simo. q

sic qñ nō ꝓcessit exactio: ꝫ ex mera
benignitate ꝙ deuotiō ꝓpositi talis ꝯsue
tudo est introducta. facit.c. ad apostolicā
de simo. vbi dicit ꝓpellendos ad laudā
dē ꝯsuetudinē seruandā. Si vō exa
ctio ꝓcedēs dedit causam cōsuetudini
huic nō vꝫ cū hēat initiū viciosū. ꝙ sic
intelligāt ter. i.c. cū i ecclie de si. si bene
pōderet limita hec vt. j. simo. ij. ¶. xxi.

13 ¶ Sed q̄ri ipse requirit ad illā cōsue
tudinē introducendā. ¶. Pa. vbi. ō. q̄
ipse. r. ānoz. vt q̄ clicos non astringit
ꝫ laicos iter q̄s rgl̄r currit cōsuetudo
ex cursu. x. annoz vt cōiter no. in. l. de
gbus. ff. de legi. itē q̄ pia. ꝙ ō etiam de
iure canonico sufficit ꝓscriptō ꝓpe. vt no.
glo. in. c. fi. de consue. li. vi.

14 ¶ Circa in oī pacto intelligāt actum
qō est ꝯsuetū. ¶. q̄ sic. l. semp in stipu
lationibus. ff. ō reg. iu. tex. est in. l. qō si
nolit. ¶. q allidua. ff. de edil. edi. ff. ō aq̄
plu. ar. l. ii pe⁹. ¶. placuit. C. loca. l. ij. ꝙ
ff. de leg. commil. l. iiij. q̄ incipit. si fun
dus. ar. ff. ō ꝓscrip. ō. l. si nbi. ꝓterea
dicit bal. in. Liberto. C. ō ope. li. q̄ qui
cōd̄ pitoparios alio non expēdio tenek
eis puidere i expēsis ꝙ ferramentis ꝫ
q̄ est cōsuetū: ꝙ nō allr. allegat. d. ¶. pla
cuit ꝙ bar. in. l. nemo est q̄ neciat. ff. de
duo. rcis. dicit q̄ si cōsuetudo est q̄ vē
ditor legat per substitutū. intelligitur q̄
illud possit: ꝫ non sit actum.

15 ¶ Circa cōsuetudo prava excusat a pe
na hui⁹ ꝛcepti. ¶. fm glo. iiij. vi. i. c. de
mi. q̄ sic: si cōsuetudinis prauitas nū
dū ē declarata ꝓ ino. secus q̄ ad deum.
Nō vere intelligo q̄ non excusat q̄ ad
deū q̄n ignorātia prauē consuetudinis
esset cā talis: reputa ꝫ ina nāle. xxxi. q.
vii. flagitia. Nec⁹ vbi esset ꝓbabile dō
bāt sup cōsuetudinis validitate. nā tūc
ignorātia legis nō ē pcūsa. vt i. l. regula
ff. de iu. ꝙ fac. ignō. ꝙ in. c. cū dilect⁹. de
cōsue. ꝙ qō no. ino. i. c. ꝙ tuo. ō. ij. ꝙ gl.
i. c. vno. de postu. ꝓ. li. vi. in. ō decerno
¶ Circa cōsuetudo interpret pulegia
idulgentiaꝝ ꝙ statuta sicut ꝙ legē. ¶. q̄
sic. c. cū dilect⁹. de ꝯsue. l. si ve interpra
tiōe. ff. de legi. ꝙ qō no. Joan. an. in. c.
qō dilectio. de ꝯsangu. ꝙ alli.

¶ Vbi habet locū ꝯsuetudo. ¶. q̄ l. ij.
lis locis vbi viguit. vt no. Pa. in. c. cū
olim de ꝯsue. ꝙ iō nocet ꝫ pulegia ge
neralia studii in loco vbi viguit: ꝫ nō i
alio loco ō gb⁹ i aut. hita. C. ne fi. ¶. pa.

¶ Circa papa reuocet consuetudinē
particularē si de ea nō facit mentionē.
¶. q̄ non. c. licet. de ꝯsti. li. vi.

¶ Circa oēs teneant seruare vnā con
suetudinē. ¶. q̄ non sed quilibet suā: nec
ēt consuetudinē romāe ecclesie vbi ō,
sāt eē fidē ꝙ articulos eius nec papa mā
dat vt seruet. vide gl. i. c. i. ō sū. tri li. vi.
ꝙ. c. nolite. ij. di. facit. c. qñ. de feriis. ꝙ
vbi Pa.

¶ Circa in his q̄ sunt mere facultatis
inducāt ꝯsuetudo ꝓut essus priuati
in ꝓiudiciū facientis. ¶. q̄ nō. necq̄ ex
donatione mere facta. vt no. in. l. i. ff. ō
seruitu. ꝙ per Ly. in. l. ij. C. q̄ sit lō. con
sue. ꝙ p Jo. an. in. c. i. ō cle. ꝓiu. facit qō
no. ino. in. c. bone el. ij. de postu. ꝓ. vbi
dicit q̄ recepto de lōge venīcti: nō ac
quirit q̄si possessio: nec cōsuetudo: ꝫ
pluries fuerit receptus. ꝙ bar. in. l. cum
de i rē ō. ff. de vsur. ꝙ l. opas. ff. de ope.
li. dicit q̄ ꝫ rusticus dederit vnuꝫ par
caponū p decēnium ex liberalitate sīt
iuit qō ad molendinū suū non ī ducit
ꝯsuetudo: q̄ isti act⁹ sūt mere facultat⁹

¶ Quot actus requiruntur vt quis di
catur habere aliquid in consuetudinē
¶. q̄ in ciuilibus requiritur q̄ sint tot
actus q̄ faciant ꝓscriptionē: nā tres
actus aut quatuor non faciunt cōsue
tudinem nisi sit legitime prescripta. vt
no. glo. in. d. c. cum ecclesia ō cū pos. ꝙ
ꝓpositi. Circa est q̄ duo vel tres actus
mentur aliqué in possessione quousq̄
sit diuitum. ꝯuj. q. ij. seruitus. In cri
minalibus ꝙ vero introducitur per bi
nā actum. vt ō. ¶. v.

22 ¶ Circa omnis cōsuetudo ꝓprie dicta
sit obligatoria sub pena mortalis pec
cati. ¶. q̄ non: q̄ cuius sit lex: siue ha
beat vim legis consuetudo-tū sicut nō
ois lex obligat ad mortale: sic nec ois
cōsuetudo. Sola ergo illa cōsuetudo
obligat ad mortale que introducta est
ea mente vt sit prohibitiua: vel ꝓce
ptiua sub peccato mortali: qō pōt per
pendi qñ cōmuniter tenetur ab oibus
q̄ faciens contra peccat mortaliter.

Contemptus

fm col
lec. i. c. i. de consti. ꝓprie ē qñ
ex sola voluntate ñ vult qs subicere se
statuto: vel ꝓcepto obedire. ꝙ non pōt
apparere quo ad ꝛos extrinsecum nisi
post monitionē. Sed si quis transgre
ditur ꝓcepū ex ꝛcupiscētia: ira vel ne
gligētia: aut alia particulari causa non
peccat ex contēptu. Idem tenet Sie.
vt refert Lar. in clemē. eos. de sepul.
nisi quis ex particulari causa induce
retur scpius ad iterandū: q̄ tūc etiam
videtur contēnere fm eum. Et hoc ve
rum quo ad ꝓsumptionē: non quo ad
veritatē: q̄ cuā frequēter factum ex ali
qua causa non est contēptus. Disponit
tamē consuetudo ad contēptū. vt no.
Tho. Fa Fe. q. lxxxvi. ar. penul. in respō
sione vltimi argumenti. pro his facit
xi. q. iij. c. excelentissimi⁹. vbi ponit aliō
esse peccare ex necessitate. aliō ex igno
rantia: aliud ex contemptu.

1 ¶ Vtrum faciens ex contemptu cōtra
exhortationes superioris peccet mor
taliter. ¶. vt colligitur ex dictis doc. ꝙ
aut facit contra: quia contemnit au
ctorem ꝙ illum negando: ꝙ talis con
temptor non solum peccat mortaliter
sed si talis superior est papa velut he
reticus debet puniri: vt dicit glo. in. c.
generali. de elec. li. vi. ꝙ Dan in. cle. l.
de cta. ꝙ quali. ꝙ est infamis. vt no. glo.
vi. q. i. infames. Si vō nō contēnit au
ctoris potestatē: sed obseruantiā consi
lij. seu exhortationis: ꝙ sic solum pec
cat venialiter si consilii est reuerenie:
vtputa quia subditus deberet facere ta
men prelatus nō vult ꝓcipere: sed po
tius consulere. Si vō esset necessitas
quod prelatus consulit: ꝫ nolit ꝓcci
pere forte ꝓpter scandalū: sic peccat
mortaliter. vt no. in. c. ad aures. ꝙ in. c.
fi. de temp. ordi. Si vero ꝯsilium ē per
fectionis nec etiam venialiter peccat.
Et tunc est perfectionis q̄n licite potest
omittere. sic no. Archi. vi. di. c. tesiſi.
ꝙ xxv. dis. ¶. alias. Et sic intellige glo.
ꝙ iura q̄ allegat in. d. c. gnāli. ꝙ ibi Be.

Contentio

ꝓprie ē
impugna
tio veritatis cū cōfidentia cla
moris fm Ambro. Largo autem mō
do est etiam sine impugnatione ꝓpo
tis de qua dicit. xl vi. di. in prin. nihil est
impudētius arrogātia rusticoꝝ qui ga
rulitatem auctoritatem putant.

¶ Quotuplex ē cōtētio. ¶. q̄ tripler.

¶ Vna elationis. ꝙ hec ē de q̄. i. co. ii.
ꝙ q̄ hodie ē i secularib⁹ erga doctores
q̄n aluū magis laudare videt ꝓtendit
ꝫ laudatores. Jtē circa p̄dicatores ēt
ca religiosos: aut religiones: ꝙ ꝫ de se
ñ sit nisi pcñ venialē: tñ multotiēs cue
nit mortalia: puta ōtractiōes aut alō
malū inē illud. Circa ē ꝛsēs ꝙ ꝛtio: ibi
icōstātia ꝙ oē op⁹ pravum. Jac. de ¶.

¶ Alia ē vilipurationis: ꝙ hec ꝓtēt mor
talit triplr. ¶ Primo q̄ ē ꝫ veritatem
ēt si nō fiat cum mordinatio clamore.
Et hoc intelligo de re alicui⁹ ignoran
tie: puta ꝫ fidē: bonos mores: vel per
tinētia ad vulgo doctrinae: ꝙ nonsubtiliter

Nī cōtrio que sit inter pueros etiaꝫ ꝫ veritatē non vī peccatum mortale
¶ Secūdo qꝛ ē ꝫ honestatē. vt puta ita inordinate ꝓtendēdo cuiā. p veritate qꝛ notabile scandalū sequat. aliaꝫ erit veniale iordinate ꝓtendere de fide ⁊ huiusmōi. ¶ Tertio qꝛ materia est ꝓbita. sic vt publice disputare ⁊ cōtendere de fide ⁊ hmōi: nisi doctus ⁊ necessitate imineāte: aut ꝓtendere iudicio de eo qđ facere tenet sicut illi q̄ vedēt dare vt habeāt oblationē soluendi ꝓtendūt. Alia est cōtentio. litigatio. ⁊ hec ē piculosa ꝓpter multa mala q̄ ibi imiscent nō tñ ꝓhibita. aliaꝫ iuxta canonicā esset diffinandū. Potest tñ esse illicita dupliꝛ. ¶ Primo rōne iniustitie qꝛ scient litigat ꝫ iustitiā. ⁊ sic est mortale peccatū. ¶ Secūdo rōne scādali scilicet illius a q̄ perit. Et hoc intelligo si ē scandalū pusillorūꝫ non phariseoꝝ. Et tūc est phariseoꝝ qđ ō clarat eis sua nō esse q̄ ab eis petunt vel iniustā cām fouere. ⁊ tñ ex malitia nolūt debitū facere sed turbant: ⁊ sci dalizantur. qꝛ tūc nō ē necesse desistere. Fm notata l. §. t. xiii. q. t. Ale. autem scōa scē titulo de ꝓcurōe. dicit contentio potest fieri pluribus de causis. ¶ Primo causa malignitaꝫ. vt cum qs vult iniuste vincere: vel animaꝫ simpliciū puertere. ⁊ sic ē peccatū mortale ⁊ ꝓhibet. ii. thi. ii. Noli contendere verbis. Si tñ hoc sit i his i ḡbus nulli ē pīcūlū ⁊ ex quadā leuitate nō erit mortale pcīm. ¶ Secundo causa necessitatis. ⁊ hec nō ē pcīm. Ubi glo. supillud ꝓper. iiō ꝓcādas aduersus hominē frustra. dicit nō vetat cōtentionē ꝫ male facientē vt corrigat qꝛ frustra nō fit: ꝫs certa necessitas cogit. ¶ Tertio ex causa exercitationis. ⁊ hec nō ē mortale peccatū. Iꝫ aliqñ ꝓtingat esse veniale pcīm ꝓpter indebitū modum ¶ Quarto causa eruditionis. ⁊ licet. ¶ Quinto ex quadā inanitate glorie. vel honoris. ⁊ sic ē pcīm veniale sic luce. xxii. Facta ē ꝓtentio qꝛ eoꝝ ⁊c. ¶ Sexto ex eā conat⁹ bōe operatiōis ⁊ hec ꝓcipit luce. xiii. Cōtendite intrare p angustam portam. ⁊ hec est virtuosa.

Ontinuum

ē ptā iter se nō intermissa cōiunctio. vnitas est sine mixtura.

¶ Cōtigua dīr q̄rū extrema se contingunt. v. phi. Et ideo est differentia inter continua ⁊ cōtigua quia continua sine medio. contigua cū medio stant. no. Ge. i. c. vnico ō ꝓse. cc. vī al. li. vi.

Ontractus

est fm gl. rav. in ti. de negociis secularib⁹ q̄ si in pcīn. vltro citroq̄ obligatio ex voluntate ⁊ pacto surgens partium. ¶ Quot modis ꝫbitur. q. q. iii. mo. dio. re. ōbis. lris ⁊ ꝓsensu. iiii. de obli. in fi. De quo dic vt. j. obligatio. §. iii. ¶ Quasi ꝫct⁹ aūt ē obligatio q̄ puenit nō ex ꝫctu: vel maleficio: vl q̄si. ꝫ q̄daꝫ medio. sicut qñ qs agit negocia alteri⁹ sine ei⁹ mādato aut exercet tutellā: vl est curator ⁊ hmōi. vt insti. de ob. que ex quasi contrac. na. per totū. ¶ Quomodo dolus ānullet contractum. vide infra. Dolus. §. viii. ¶ Utr ꝫct⁹ itelligat geri fm ꝓsuetudinē loci. Iꝫ nō exprimat. ff. Pa. i. c. cū. Ubi ō ꝓsti. q̄ sic. no. bar. i. l. nemo ē q̄ nesciat. ff. de duo. re. sti. facit. §. consuetudo. §. xiiii. Et no. q̄ vt dicit gl. i. l. si vno ānō i ō. sed trāsactio. ff. loca. q̄ er q̄rate ⁊ nā ꝫctus ō ba accipiunt ꝫ ꝓpriā significationē: vt ibi vbi donatio accipit ꝓ trāslatiōe. facit. l. i lege. c. ti. ⁊ no. de re. iur. l. nō vī. ⁊ ita talia sūt predicata qualia subiecta esse oūdunt ⁊ econtra. xxxii. q. vii. apostolus. Et de

hoc vide. j. Religiosus. §. xviii.

5 ¶ Cōtract⁹ aliq̄ sūt bone fidei. i. ex pacto vēdito locatio ꝫductio. mādati. ꝓpositi. Societas. pignus. comodatum. ⁊ similia. Bone fidei dīr tio. mutuū ⁊ similia. Bone fidei dīr ꝓpter duo. ¶ Primo. qꝛ si dolus dat cām eis nō tenēt. ¶ Scōo qꝛ veniūt vsure ex mora. ⁊ iudex potest extimare ex bono ⁊ eq̄ qđ venit recōpēsādū: vl restituendū. nō sic in scribus stricti iuris. vide gl. in §. actionū. insti. de actio.

6 ¶ Cōtract⁹ q̄ā dīr nolati. vt venditio. locatio ⁊ huiusmōdi. quia habent ꝓpria nomina eis soluꝫ cōuēnīa.

7 ¶ Cōtract⁹ alij dīr inolati. q̄ sunt. iiii. vt facias. ¶ Primus do ut des. ¶ Scōs do ut facias. ¶ Tertius facio ut facias. ¶ Quart⁹ facio. ut des. Et ió dīr innominati qꝛ nolā eoꝝ pīt aliis nominaꝫ ꝫcub⁹ ꝫuenire. ⁊ illi sequuntur nām ꝫ ctuū nominatoꝝ q̄ eis assimulātur. l. nūlea. §. sed si facio. ff. ō prescrip. ver.

Ontritio

fm qꝛ no. S. Bo. in. iiii. di. xvi. ar. i. q. i. ꝓme pria est dolor voluntarie assūptus ꝓ peccatis cū ꝓposito ꝫfitēdi ⁊ satisfaciēdi. Et no. qꝛ sicut ꝓteri aliqd vī qñ in minimaꝫ ptes frangit ⁊ qñ anihilat. Frāgi aūt qñ solū in magnas ptes dividitur: sic metaphorice cor bonis duꝫ vī q̄dm divine ispirationi q̄si manui se tangenti nō cedit. sicut duꝫ est qñ tactui non cedit. sed obviat. i. vī in affectu peccādi morat. Cōterit aūt qñ affectus peccati fm oēm sui ptē i eo totaliꝛ destruitur. i. qñ voluntas. ꝓpecte fecdit. Frāgitur ō solū qñ reciscit ⁊ recipit: q̄nis nūdū totaliꝛ ꝓuertat. ⁊ sic vī aliter nō ꝓteri.

8 ¶ In q̄ differt ꝓtritio ab attritione. S. fm Fran. ⁊ alios theo. qꝛ in duobus ¶ Primo qꝛ attritio est dolor imperfectus. Cōtritio ō est dolō perfectus. ¶ Scōo qꝛ attritio est dolor sine gratiā faciēte. Iꝫ nō ꝓtritio. Et ió ꝓtritio ⁊ attritio mālī idē sūt sicut domus obscura ⁊ illuminata. Attritio quippe est lux aurore q̄ crescēdo fit meridies. i. cōtritio. Et aduerte fm. S. Bo. ubi ꝫ. q̄ vnoꝫ modo qs ꝓterit. Ultra supe rius cleuās q̄ ē spes venie ex cōsidera tione viuine misericordie. Alia ōrio deprimens que est minor pene. ex consideratione diuine iustitie.

1 ¶ Utr dolor ꝓtritōis debeat esse maximus. ar. ij. q. i. qꝛ duplex est dolor. Un⁹ i voluntate q̄ nō ē aliud q̄m pelor. Alt⁹ i sensualitate. q̄ vocat dīsplicētia. ⁊ ille dr ee maximus i gñe. i cōparatione ad alios dolores oium tpaliū. Etiā in cāu in q̄ ꝓgeret vel cōmittere pcīm mortale. vel incurrere dānū tpale. aut mortē. glibet tenetur magis eligere penā q̄m peccare: vel peccare. Nō dr tñ fr. S. th. in quol. decēde re i spāli ad hanc penā. imo stulte facit q̄ seipm in hoc solicitat. Et alios dolor i ēsualitate q causaf ex ꝓmo dolore vel fr necessitatē nature ex motu ꝓpriorū virtutū quē sequūtur iferiores: vel fr electionē. put voluntas excitat dolorē illā. ⁊ sic nō est necesse q̄ dolor ille sit maximus. imo nec etiā ē necesse dolore isto modo.

2 ¶ Utr i dolore cōtritionis possit esse excessus. S. scūs Bo. vbi. ꝫ. q. ii. q̄ nō ¶ Primo mō accipiēdo ꝓ displicentia rōnis. Sed scōo mō. put est passio ēsualitatis sic. Etiā si aduertit q̄ nō pōt sustinere sine magno detrimēto tenet cēpare. si ātī nō aduīt. ⁊ ió nō ꝓpat nō credo peccet: qꝛ dabat opaꝫ rei licite

3 ¶ Utr hō semp ꝫbeat ꝓteri. S. q. ꝫ. ar. iii. q. ii. q̄ nō est duplex ꝓtritio seu ꝓstinus peccati quedā in habitu. ⁊ ad hāc tenetur etiā post peccati ꝓfectū remissionē: quia vt dicit Hugo. de sā. vic. Cū de⁹ absol-

4

nit absq; a peccato obligat eū vinculo
detestatōis ppetue: quedā est i aem. t
ad ꝓle nō tenet sp: ꝫ p loco t tēpore
l. cui⁹ recogitat peccata sua intellige ō
mortalib⁹: q: ō venialib⁹ nō est neces
se hꝫ ꝓtestationē. vt. ē. ꝓfessio. i. §. xxxiii
Videtur hic q ꝫ Tho. in. iii. di. viii.
nō sufficit ꝓtestio gñalis qñ hō sp⁹ inter
pōit sua mortalia ꝫ i mēoria q̄ sibi ad
hoc nō fuit remissa: ꝫ oportet sit spāl
de eis: sed posit⁹ fuit remissa sufficit
gñalis. Sicūde etiā ſm Ric. de gan. i
q̄. q. carea pōn pōt ꝓsiderari. Ꝓdicio
suba act⁹. Sēdo aliq̄ bonū q̄ sequit
ex pcō: puta filiū generati ex adulte
no. Terno mo: dinato act⁹ ipsi⁹ adul
terii. Nō tenet ergo hō dolere ō ſuba
act⁹: neq; de bono secuto ex eo: ꝫ, fo
lū de mo: dinatiōe act⁹. Ertiō ꝫ hō nō
posit dolere vt delectatiōe quā habu
nec de filio gñato nihilomin⁹ nō ē ei
ratum habē: sed sufficit doleat q̄ talē ō
ceptionē t filiū habuit ex inordina
to modo t cum offensa dei.

5 ¶ Vltz hō teneatur ꝓtestari cōmis
so mortali. §. q̄ nō: q: sicut ꝓceptū ō
lectatiōis dei ẽ̄ntū ad actū interiorē
nō semp obligat: ꝫ solū q̄n mā occur
reret: ꝓxience: nō speculatiue. l. cū cō
sideraf de⁹ vt diligēdus vel nō diligē
dus tenetur hō iudicare vt diligēd⁹ t
diligere: sic t ꝓpō mortale cōmissum
si mēti occurrit pratice. vel vt mā ōle
cationis: vel detestatōis tenet hō in
dicare detestādū t detestari. ſm Ꝑde.
de pa. in. iii. vel. dic. vt. j. volūtas. §. vi.

6 ¶ Quo ꝫit effect⁹ ꝓtestōis. §. q̄ ē re
missio culpe t pene. de pe. di. iii.

Ontumacia est q dam

volūtaria inobedientia q̄ ꝫ gl mēti
onē iudicio implere ꝓtēnit: ita elicit er
e. ii. de. do. t ꝓtu. ūicta glo in ō. ꝓtuma
citer. t sibi no quō fit multi⁹ modis t cō
tumacia. ꝓpe in nō faciēdo volūtate.
q̄ facere iciit se vebere: vt ꝓ⁹ in. d. ēl.
¶ Vltrū excōicat⁹ p ꝓtumacia absolui t
debeat anteq; satisfaciat ve expensis.
t caueat de fiēdo m iudicio. §. non si
vere fuit ꝓmmar. Secūdo si p⁹ ſ ꝓtue:
puta q: impedit⁹: tñ aūdū ꝓstat si hoc
allegat t petit: absolui ōbet. vt in. c. re
nerabilib⁹. §. idē est citā ō sen. ex. li. vi.
¶ Vltz lite nō ꝓtestata testes pōt rece
pi ꝫ ꝓtumacē t ꝓcedere ad sniaz diffi
nitiuā. vñ. c. q̄n frequēter. vt li. ſ ꝓte.

Ontumelia est vi

gil ex Tho. ſcō a ſcō e. trac. de ꝓtumelia: q̄ſi
go id q̄ est ꝫ honorē alicui⁹ deducit i
notitiā ei⁹ t alioꝝ siue p ſigna siue per
ōba. t differt a ꝓuicio t ip: roperio. nā
ꝓuicio ꝓportat gñalē ōfectū culpe t pe
ne. Cōtumelia vo ō solū culpe. Et ſ fi q̄s
dicat alicui iniuriose cum eē cecū: aut
claudū cū sit: ꝓuicio dicit ꝫ ñ ꝓtume
lia. ſi at iniuriose dicat cū surē. ſ solū ꝓui
cio ꝫ t ꝓtumelia ifert. t hoc ꝫ theo
logos: ꝫ ſm legistas ꝓuicio dī a colle
ctōe vocū cū i eni⁹ plēs voces ꝓferūt
ꝓuicio appellat q̄ſi ꝓuocū. ita dicit te
xtus i. l. iteē apud labeonē. §. ꝓuicio. ff. ō
iniur. t pōt fieri etiaz abſn. vt cū go ad
domū tuā venerit te abūte: nec tñ q
dicit: ꝫ t q ꝓtinuit alios ad vociferā
tionē ꝓuicio secit. vt i. d. l. iteē ap. t oz sit
adūsus bonos mores vociferatio. l. ad
ſamā vl iniuriā vl iudiciū alicui⁹: aſs ñ
ē ꝓuicio t q̄ i cetu dicti sit. vt i. d. l. iteē
apō labeonē. ip: ropriū vo ꝓpe ē q̄ſ ali
q̄s iniuriose alteri ad mēoriā reducit an
tiquū q̄d ꝓtulit ei necessitatē paciēti. vñ
eccl. xx. Exigua dabit t mitra ip: ropabit
Accipit tñ vnū q̄q; p alio. vñ alex.
vbi. §. ita diffinit. ꝓtumelia ē ꝓſ⁹ ex ip: ro
perio sermonis manifesto tēdēs ad ne
cumentum ꝓximi.

1 ¶ Vltrū ꝓtumelia sit ꝓſ⁹ mortale. §.
ꝫ. s. Tho. t ale. vbi. §. q̄ i pcia ōbor
marie antēdendū ē quo affectu ōba p
ferant. Si ergo intēdo ꝓferē ad hoc
ferant: vt p ōba q̄ ꝓferunt auferat bonor ē
alteri⁹ hoc. ꝓpe t p se ē dicere ꝓuicio
vel ꝓtumelie: t hoc ē ꝓſ⁹ mortale ñ
min⁹ q̄ furtū. Si at ōba ꝓuicij vel cō
tumelie alteri dicerent nō alio de bono
rādi: ꝫ pp cor: rectiōē ꝫ vel hmōi ñ cō
uicia dicit⁹ vl ꝓtumelia. ꝓpe t formal⁹
ꝫ p accīs t mal⁹ inq̄ntuz. l. ob id. q̄ō
bit ee ꝓuicij vl ꝓtumelia. Ex hoc pōt ee
q̄ſq; venale ꝓſ⁹ sicut q̄ſ ꝓuicij ñ mi
tiā ē ōbonestās t ꝓferē ex alia ai leui
tate vel leui ira absq; firmo, ꝓposito ō
honestādi. et puta q: intēdit ꝓtestaf le
uiter solū aliquē. q̄ſq; nullū vt in du
bio sequēti. vñ hūda est magna dicere
tio vt moderate hō talibus ōbis vtaf
q: posset ee ita g̃ue ꝓuicia q̄ auferret
bonor ē ꝫ q̄ē ꝓferē: t posset hō pec
care mortaliter: et ſ nō itēderet vebo
notationē alteri⁹: sic̄ graviter ꝓcuriēs i
ludo nō caret culpa. t tenet ꝓuiciator
vltra peccatū ſm Hico. de lira p se vl
p̄terpositā ꝓsonā dicere suā culpā ꝓtu
meliato vel saltem signa eppollēna ei
oñdere nisi vep̄hendat q̄ ꝓtumeliat⁹
ei remisit iniuriā: puta q: ridet cū eo t
hmōi. excipit plat⁹ t pfīa. q. corrigen
do ꝫ excedat ñ tenet petere' venīā ꝫ
pou⁹ huore videtur: q: sic tenerek silr
petē venīā. ō q̄ dic vt. j. correctiō i. §. ii
2 ¶ Vltrū liceat cū correctōis dicere cō
uicij vel ꝓtumelie §. ꝫ tho. vbi. §. q̄ ſi
cut licet ōberare: vel i reb⁹ dāmnifica
re cā disciplīe: ita t ꝓuicius dicere: ſi
cut dīs discipulos stultos. t Ꝑau. cō
rinthios increpatos. Dicit tñ Aug. i li.
de ser. do. in mōte raro t ex magna ne
cessitate obiurgatō eo sunt adhibēde i
qb⁹ nō et nob: ꝫ vt dīs futaſ illem⁹
3 ¶ Vltz hō teneat illatas ꝓtumelias in

fluere. §. ꝫ ſm Tho. vbi. §. q̄ ſic ḡn.
tū ad ꝓparationē al. l. q̄ſ ep⁹ ex sicut
t alia dīna: ꝫ ẽntū ad actū nō. ſp. al
q̄ſ eni tenemur nō fluere. ¶ Prin
q̄ſ cederet i bonū ei⁹ q̄ dicit ep⁹ ut
rep̄mēdi et audacia ne talia dicerent.
ita Hō. ꝓuer. xxvi. rūde stulto inē stul
tiā suā. ¶ Secūdo hō ex sufferētia alio
rū ꝓfect' ipedirek vñ Gre. hoſ. in. ſup
Ezec. Vi. q̄t q̄z vita i exēplo imitatōis
ē posita vebēt si pōt detrahēdo sibi ō
ba cōpescere: ne coz p̄dicationē ñ au
diant q audire poterūt: t i prauis mo
ribus remanentes bñ viuere ꝓtēnant.

Orea vtrum sit licita. §. vt

colligo ex dict⁹ doct.
q̄ sic: ſ. vii. incurrūt. ¶ Primū
tio debuā. l. q̄ nō sit deputatū oīoni
necessarie vel pie oñ tenēt mgri et re
fert Hen. in. iii. di. xxxvi. ar. iii. q. iii. q. ē
peccatū mortale coream vocare dicb⁹
diuicias pp dictū Hugu. di. q̄ facerent
meh⁹ scie iudeoz ſ lana filiaret ḡn ip
to vic i meomenijs ipudice saltare. q̄
qdē credo vez q̄ omnia nulla vl p̄di
catōe aut vesp̄or celebratōe t hmōi i
tēderēt: vl p notabile spaciū puta p ma
io: ē pte dici: aſs nō facit. l. ſ. C. ō ser. t
c. q dic ō ꝫle. di. i. ¶ Secūz: plena ꝓui
nico. nā ecclīasticis plōis p̄hibēt. xlvi
di. c. clicuz. de ꝫle. di. v. c. null⁹ p̄hy
teoꝝ. c. ū oz. el pno. ar. xxxiii. di. h̄ by
teri diacones ita q̄ credo eos peccare
mortaliter nisi forte modicitai t q̄ſi ea ſ
rītādi excusarer: puta i secreto q hmōi
ēnā iuris ꝓceptū: ſ. ō iusti. t iu. h. hyr
ceptā. t ō si fiet modo ibōdo ē ꝓſ⁹
mortale: vtputa gethlandīb⁹ ꝓuoc̄it
b⁹ ad libidinē: cūm⁹ mulīb⁹ v. cū oīna
mēt lasciuie t ibōdestia. facit peccatū. ſ.
veteri. §. illō vo qi illos ludos appellā
er qb⁹ cria o: tuit. ¶ Quartū recta ſ
rio: q: si fiet ad ꝓuocādū ad libidinē vl
alīq malo fine et fuit cōtī ē ꝓſ⁹ mortale

Secus si ex aliqua leuitate supbie: vel iniurie glie. Nam si quod intendit est peccatū mortale: sitr ipium op' si veniale: erit veniale. ar.c. vide.i.q.i.t.xx. ii.q.i. noli.t.c. militare. ¶ Quintū locus aptus. s. ppban' nō eccliā seu alia loca sacra vel religiosa: qr videt mortale corrizare in loco sacro. ar.c. decet de emu. ec.li. vi. ¶ Sextū raritas corrizationis. Nam Rod. dicit q' coreus ducēs ex cōsuetudine peccat mortalr Corrizāte aūt raro t sine corrupca intēcōe dicit nō audeo, dicere q' peccet mortalr is nec audeo excusare a mortali: cū ingerat se piculo alios puocandi ad libidinē t exēplo suo alios ad similia tacēda puocare. ¶ Septimus habilitas corrizanē. Nam qui ita fragil est q' iz bona intentiōe corrizare incipiat tū nō erit gn ad libidinē mortalē puocet peccat mortalr aduertens de tali sua fragilitate se ingerēdo: qr eccli. iij. Qui amat piculū pibit i illo. t ppterea qr dicit Hie. in q̄dā homel'. Non credo viro si dicat se illesum evasisse a talibus spectaculis: cū David ex eo q' vidit Bersabee lauantē se puocat' sit in libidinē: hec ille. Et etiā qr plate ydiones nō inueniunt in coreis nr̄is ipis: tō nō video quō sine mortali peccato q' eas facit ex cōsuetudie sicut cōiter fiūt. Dicit nr̄i Ale. scōa scōe ti. de ludo. q' lud' uel saltatio q̄cūq; puenit ex spūali iocūditate: sic ē meritoria sicut David lusit t saltauit cora archa dñi. Aliqñ puenit ex recreatōe vel exercitatione. t sic pōt eē sine pcō. Aliqñ ex dissolutiōe mentis lasciue: t sic est peccatū. l. mortale vel venale fm q' dictū ē. ¶ Tertz inspecto corrizāte ludos vel iocationū in peccatū. g. Alex. vbi. s. q' inspecto q̄dā est in trāsitu nō tendens vltr' ad delectationē peccan mortal: ut fornicatiōis: t hec ē venial'. Quedā est studiosa in q. l. est fomentū pcī mortalis t hec q̄cūq; est pcīm mortale: intelligē q̄n aduertit de piculo: vel cogitatiōis mozose vel opis. Jtē ioculatio q. d. l. est hystriōtica: t qdā corrosiua mulierū lasciuaz: qdā cū exercitij vel fastidij tollēdi sine accidie vitāde. Inspecto ergo studiosa ioculationis pme t scōe ē gere pōt in mortale pcīm. terzie t q̄rte pōt eē venialis: t aliqñ meritoria.

Orrectio

prelatoz inuenditoz t increpādo nō dz fieri alio nocēdi: qr sic peccaret mortalr si ō liberate t i notabili nocumēto. sec' si in modico malo uel indeliberate: sed dz fieri zelo caritaz primū. s. ad bonū subditi delinquentē ut corrigat: vel ad a'ioz bonū: ut vel timeāt sibia facere: uel quietius viuāt. ut. xxij. q. v. proest. ¶ Qualis dz esse. ē. q' nascēda est seueritas cū lenitate: ut neq; multa asperitate vlcerent subditi: neq; nimia benignitate soluant se ple dī in. c. dil. ipli na. xlv. di. t p totā dist'. t pon' dz declinare in benuolentiam q̄ seueritatē. ut in. c. lz ea. di. xc. di. ponderet.

¶ Quid si excedat modū. ē. q' pōt appellari ab ea etiā si sit religiosus qō p̄batur in. c. reprehensibil'. de ap in fi. nulla enim negāda est defensio etiā si sit excōicatus. c. cū inter de excep. Non tñ tenet plat' modus excedēs petere venias a subdit' ut in. c. qñ necessitas. lxxxvi. di. qō verū nisi ex malignitate seu odio faceret: qr tūc tenet facē, renū qr tenet iniuriaz. ff. ad. l. acq. l. quē admodū §. magister ut no. in gl. i. d. c. qñ tex. est in. l. nec nigrand'. ff. ō iniu. ¶ Tertz peccet mortalr plat' nō corrigēdo. ē. q' si loqmur de punitōe i pcō occulto nō tenet plat'. imo nec dz nisi secrete. Si vo in pcō manifesto sic tenet plat' de pcepto eā facere sub pena mortalis peccati ar. lxxxvii. di. totū. t. ii. q. vi. q. nec regimina nisi in casu qñ videret nō expedire cōitari nec ille q corrigēdus ē qr i. d. c. p. dest dz sine pcepto fieri quodlibet hoc solū agāt vt vita hominū corrigat t emendet finē dz eā exercere et omittere si ex. c. ad pias ea. cā. q. iii. t in. c. cōmēdationes. xlvij. di. t. l. c. et. 2 Numeret. 50. di. Si vo ñ expediret cōitari nec etiā nocerēt t omittēdo p̄ficeret deliquēti ad emēdationē licite omittit t ex debito. Si nō expedit delinquenti correctio is tñ cōitari nō ē omittēda. Si vo loqmur ō correctōe q̄ fit vbo vl doctrina sic tenet multo magis q̄ aliqs' alius sine peccatū sit secretū: sive publicū vez ē q' secreta dz secrete corrigere als si nō corrigit t emēdat cuz pōt peccat mortalr. xlii. di. sutrecto: intelligē in crialib'. t sic intelligē gl. xxv. di. §. als ea demū q̄ dicit q' ta etiurnitas in prelato est mortale peccatum. Et hoc etiam limitat in secretis fm q' dico. ī. correctio fit na. §. vi.

4 ¶ Tertz prelatus erro in pcō mortali peccet mortalr corrigēdo. ē. q' sic is De de pal. i. vij. di. xxiij. etiā si peccatū suū sit occultū. qr suspēsus ē cora deo. facit ad hoc. ii. q. vij. q nec t ō cōse. di. v. c. fi. hoc limitat tāē De i plato i spūalibus secus ō plato i spūalibus qr si tuder suspēdit aliquē latronē nō peccat mortaliter is sit ipse in mortali. Idē is. S. Tho. i. iij. t sequit' Archi. 50. di. cū exandro. t. xij. q. vij. §. idē testatur i plato corrigere p̄dicando in mortali ēt occulto q' peccat mortalr Secus si corrigit p modū magisterij publice docēdo. i. legēdo scripturam sacrā qr si ē occult' vt dicūt q dam nō peccat mortaliter is solū qñ ē notorium qr scōdaliz at frō. l. ij. is q' si peccatū ē occultū t ei quē corrigit t alijs, aliis bus q' sine peccato corrigit t auctoritatē q̄ vident vtere p̄ria vtet intelligēdus q' vtqne nō pōt corrigere is si peccatū ē notorium sic nullo mō pōt corrigere qr scōdaliz at corrigēdo auctoritatē t p̄dicationē. Tu aduerte q' si cāus occurrēt correctionis i q̄ erro in mortali nō hz opportunitatē pcerendi ō peccato tuo sic vt a ē opinio Fran. Sed si hz opportunitatem t non facit quod in se est vt conteratur cuz sit insufficiens quo ad se peccat mortaliter officium exequendo. c. fin. de temp. or.

Orrectio

fraterna ē mōitio caritatiua ffia de emendatione peccatoz ex fraterna caritate procedēs t hec ē de pcepto oīb' ffis Ri. l. iiij. di. xviij. ar. ii. q. i. t qr ē pceptū affirmatiuū ideo non obligat nisi p loco t tēpore debito

¶ Tertz omissio frat ne correctōis sit mortale peccatum. g. Ri. vbi. ē. q' triplr pōt omitti. ¶ Primo meritorie q̄n hō nō corrigit. qr nec ipe nec loc' ē corrigēdi t expectat illō. ¶ Secūdo ex peccato mortali q̄n. s. homo speret posse fratrē a peccato retrahere. t tūc ppter icomodū corpale vel tēporale omittit qr tūc ordinē caritatis querit plus diligēs bonū tpale q̄ alioz. primi. ¶ Tertio omittit cuz pcō venali q̄n. s. ppter icomodū tpale sit tardior tūc si crederet posse revocare si diuinteret addō. xxj. is Th. scōa scōe. q. xxxiij. ar. ii. q' pōt omitti sine peccato ppter timorē q̄n metuit ne dicendo fratri vel ne alios a bona vita impedit addē v. fm glo. in. c. q aliū de hēti i peccato cōmisso q̄ nō hz pseverantiā. qr nō tenet corrigere glibet is solū pl̄atus. Secus si hēt p̄seuerātiā qr tenet gl̄ibz sicut tenet i peccato cōmittēdo addē. vi. q' peccati sit mortale

vel venale talio qualitatis q̄ h3 emi
tare mortale alias de pcō veniali nō
tenetur corrigere aliquē de p̄cepto
2 ¶ Vltr tenemur q̄rere q̄o corrigamus. Respondeo fm Tho. vbi. ꝫ. q
nō q̄ hūficia q̄ nō debemus certe p
sone sed cōiter oibus sufficit si ipedi
mus pānis occurrentibus. alioquin
oporteret nos facere ꝓtra illō puer.
xxiij. Ne q̄ras ipictatē in domo iusti.
3 ¶ Vltr subditi teneant̄ corrigere pla
tos. ⁊. Ri. vbi. ꝫ. q. iij. q. loquendo de
correctione fraterna ⁊ humili sic sed
de correctione increpationis vl' pūitōis
fi: nisi manifeste errarēt i fide nūc eni
si nō esset superiores iudicātes vl' no
lent inferiores possent q: hoc sic fddit
hūcū oi catholico iferiorē non solū
quo ad forum intrinsecum: sed etiaz
extrinsecum facit. ad hoc quod no. ii.
q. vii. in. c. lecti ⁊ in. c. paulus.
4 ¶ Vltr cessās i pcō mortali excusef
a p̄cepto fraterne correctionis. ⁊. fm
Ri. vbi. ꝫ. q. ii. q. peccator aut ē occul
tus aut manifestus ⁊ ē correctio i pu
blico ⁊ in occlto. Peccatori aūt ma
nifesto nō h3 corrigere in publico p
pter scandalū. q̄ cū talis correctio sit
assūptio v̄bi dei nō d3 p̄pter sui vigni
tatem manifeste assumi p os manifeste
polui ne v̄bū dei vilescat i cōspectu
hoīnū. Si aūt peccatū ē occultū ⁊
corrigit in occulto aut manifesto fm
q̄ factū erigit ⁊ hoc fac humilr suaz
ꝓpriaz recognoscēs nō peccat corri
gēdo imo tenef. q̄ pcīs non absolui
volens a p̄cepto nec ꝓpterea hō ēp
plectuo q̄ si vult facere quod in se est
dīs paratus ē sibi remittere peccatū
5 ¶ Quo ordine est procedēdū i correc
tiōe fraterna. ⁊. fm Tho. vbi. ꝫ. q. pec
cata publica publice sūt corrigenda.
In peccatis v̄o occultis locuz h3 q̄ō
dī. Mat. xviii. di. Si peccauerit in te
frater tuus vade. ⁊ corripe eū iter te ⁊
ipm solū q̄ si videt nō ꝓficere dicat
ꝓlato secrete q̄ possit prodesse vt not.
Pa. in. c. nouit de iudi. Et de hoc vi
de. ſ. Denunciatio.
¶ Quid si scio pcīm alteri⁹ q̄ō q̄ com 6
missit ignorat. ⁊. vt colligo ex Tho. i
iii. de pnia. ⁊ Rod. q̄ si pcīs ē tale q̄ō
nō excusat ignorātia tūc aut non pōt
ꝓbari q̄: occultū ⁊ sic si spero de cor
rectiōe teneor dicere alīs. nō. ii. q. vii.
plerunq; q̄ efficerer peior. ſ3 debeo
secrete reuelare ꝓlato q̄ possit ꝓdesse
Si aūt pōt ꝓbari tūc si ē ꝓlatus suus
tenef ei dicere q̄: ei ꝓcipit. Si pecca
uerit ⁊c. Bath. xxvj. Si v̄o nō ē ꝓla
tus. aut sperat ō correctiōe ⁊ sic tenef
ei dicere. aut nō sperat sed de deterio
ratiōe ⁊ tūc nō tenef fm ꝓdictos nisi
q̄n sequeref er talī pcō alior⁹ periculum
seu malū vt puta q̄ administrat sacra
mēta cum non sit sacerdos ⁊ hmōdi
Pa. tū i. d. c. nouit ꝫ. q. indistincte te
nef siue efficiaf melior siue peior q̄ō
credo v̄ez q̄n facit ad bonū alior⁹ taf
correctior sperat q̄ fiet iustitia alīs nō
credo teneaf. xi. q. iij. q̄n v̄bi apertus
ter. Dic. Si v̄o ignorātia eos excusat
nō credo teneaf dicere nisi q̄n videret q̄ desisteret vel ficret alicui sacra
mento iniuria.

Orporalia altaris ꝺbent

eē ō puro pāno lineo ab epō
bñdicta nō de pāno intincto aut de se
rico. c. cōsulto de cōse. di. i. que non
debēt lauari p femīnas nec tāgi. xxiij.
di. sacratas ⁊ de cōse. di. i. nemo el. ii.
Unde ministri altaris debent habere
peluim non q̄ q̄ā q̄ ipsis lauādis tene
ant. ⁊ quā in sanctuario ꝓficīt vt in
d. c. nemo. Et similiter de alijs altaris
paramētis dī ibidē. Sed hodie per
cōtrariā consuetudinē derogatū est ⁊

credo excusef de alijs. sed nō de corporalibus ꝓpter rōnē posītā in. d. c. f.
ne fragmēta vilīci corporis male tra
ctēf. ⁊ iō ſria ꝓsuetudo cēt irrōnabil
⁊ credo obliget de p̄cepto etiā hodie
ex quo ꝓsuetudo nō pōt ei derogare.
Sīr etiā forte posset dici de pala alta
ris cadē rōe. Sed no. q̄ credo suffi
ciat si solum prima lanatura ꝓficiaf
intra sāctuariū ꝓpter līnē rōnē p̄dictē
1 ¶ Vltr post lanationē sint iterū ꝓsecrā
da. ⁊. q̄ nō. q̄: h3 amictus recedat lauā
do ⁊ de alio ponaf nō ꝓpter hoc nua
taf forma: nec bñdictio fit in superficie
ipsoz. Idē dico si reparētur vū raptu
ra nō fuerit tāta q̄ corrūpat formā. q̄
tūc ē qñ ē tāta q̄ ꝓ corpalib⁹ vū non
possēt ꝓ hoc facīt no. i. c. i. ō ꝓsc. cc.
vel al. vide de hoc. ⁊. Benedictio. ⁊.
i. cū sequentibus.

Orpora sūctorū vtrum

possint trāsferri de loco ad locū. ⁊. q̄ nō sine
licentia epi de ꝓse. di. i. corpa. Et hoc
verū qñ iam erant tradita sepulture.
l. vltima. ff. de reli. ⁊ sūp. su. Et de hac
materia vide. ſ. Reliquie. per totum.

Orpore vicians ꝺ qui

h3 membrum debilitatū: vel mutilatū. Debili
tatū h3 q̄ eū h3 inefficax. vt oculū ce
cū. manū aridā mutilatā q̄ ipso caret
1 ¶ Corpore vicians vtrū sint ꝓmouen
di ad sacros ordines. ⁊. vt no. i. sū. lv.
di. q̄ aut fūit spōte vicians i quocunq;
mēbro. ⁊ tūc nō pōt ꝓmoueri ⁊ ꝓmo
ti deiciunt̄. c. penitētes ea. di. q̄ sunt
homicide. c. si q̄s. ca. di. ⁊. c. q̄ptē. ibi
dē Tho. i apparatu h3 q̄ pōt repōs dispē
sare si tale mēbrū ē occultū excepto i
castrato. vñ dicit q̄ cū religioso po
test dispēsare. vt cū pede ligneo cele
bret. Si v̄o apparet. nō pōt nisi papa
qñ fuit i culpa viciatōis. de cor. vi. c.
l. ⁊ de cle. pu. ſuae. c. i. Sicut vñ gl. i. d.
c. q̄ptē q̄ si q̄s hēret digitos supfluos
posset sibi ꝓcidere sicut ⁊ ungues ⁊ dē
tes nimis prolixos. h3 ū firmat pede.
¶ Sibi tamen placet quando posset
fieri talis abscisio sine periculo vite ⁊
deformitate corporis. Illud non sunt
sponte viciati sed casu. vt puta ab ho
stibus in via vel ꝓpter ęgritudines
voluntarij. siue a se siue a medicis. ⁊
tunc si non parit nimiam deformita
tē possunt promoueri. vt ō cle. egro.
c. presbyterus. Et sic intellige. c. si q̄s
el. ij. ⁊ iij. lv. vi. Si vero alias sunt vi
ciati a casu distingue. aut dabant ope
ram reillicite. ⁊ non possunt promo
ueri aut rei licite. ⁊ tunc si sunt viciati
in membris nimis siue occultis nō
repelluntur. vt in. c. qui partem. ⁊ in
c. eunuchus. lv. di. Si vero i magna
mēbris ⁊ manifestis non possunt pro
moueri. vt si in oculo habet enorme
vicium. vel in manu. vt in. c. si cuīge
lica. lv. di. Similiter si mēbrum q̄ō
generat scandalum. d. c. presbyterus
de cor. vi. c. i. ⁊. ij.
¶ Quid de ceco. aut habente macu- 2
lam in oculo a nativitate. vel ex infir
mitate: aut a casu sine culpa sua. ⁊. q̄
si macula generat deformitatem non
potest promoueri nisi dispensetur per
papam vl' nisi efficiatur religiosus ſ3
Inno. de cor. vi. c. cum de tua.
¶ Quid de claudo ex consimili cau- 5
sa. vt. ꝫ. ⁊. q̄ si sine baculo potest ire ⁊
stare. potest promoueri. c. si quis el. iij.
in ter. ⁊ in glo. lv. di.
¶ Utrū aunlsio vngule in police im 4
pediat. ⁊. q̄ hoc tenendum est q̄ō cū
pediat. ⁊. q̄ hoc tenendum est q̄ō cū
q̄ vicium corporis quomodocunq;
prouenerit si reddit inhabilē ad fran
gendum hostiam ⁊ contractandum
impedit promouendum. ⁊ promotus
impedit ministrare in altari nō potest similiter
ministrare

quodcunq; vicio corporis notabilem sive i oculo sive in manu: aut i spaulis sicut gibosus & hmoi qđ generat scãdalũ. alias secus-nisi vt dicit ĕ. Gal. §. 1. vt colligit i. c. 1. & ii. ó cor. vi. vez ĕ q̃ ipsi pmoti q̃bus illud cuenit post pmotionẽ pñt oia q̃ tñt sacerdotalis ordinis exercere. pter celebrationẽ misse. d. c. pbr. intelige nisi fuerit culpa sua.

5 ¶ Quis iudicabit qñ dubitat an generet scãdalũ. ℟. Inno. i. c. i. ó cor. vi. q. epo. vt i. c. ii. eo. ti. In religiosis exẽptis suus prelatus ordinarius.

6 ¶ Quid si qs ex indignatione dẽtem sibi amputauerit: vel qcũq; membrũ secauerit. ℟. Inn. in. c. significauit. de cor. vi. q. nõ ĕ irregularis: nisi membr vel ptẽ membri amiserit que generet deformitatẽ. Si vo nõ generat ẽ deformitatẽ: tũ est notoriũ q̃ ex indignatiõe sibi abscidit ptẽ membri nõ põt promoueri: vel ministrare i susceptis sine dispẽsatiõe. Sisr si ita secauerit q̃ claudicaret repetatur tanq̃ eo: pore viciat⁹

7 ¶ Utr̃ cadens morbo caduco possit celebrare. ℟. gl. i. c. cõiter. xxxiij. di. q̃ si cadit frequẽter nõ põt. vij. q. ij. c. i. si vo raro nec euitit vocẽ pfulã. põt dũmõ hẽat coadiutorẽ. vij. q. i. illud. Promoueri tñ non potest. ex quo se mel passus est vt i. c. maritũ. xxxij. di.

8 ¶ Utr̃ demoniaci vel amẽtes possint ministrare. ℟. q̃ si fuerint oẽs. vt no. i d. c. cõmuniter. mihi placet q̃ si p annũ steterint liberi q̃ pñt ministrare ex dispensatione epi pmoueri aũt nõ debent. vt in. c. clerici. & c. sepe. xxxiij. di.

9 ¶ Utrũ leprosi possint promoueri. ℟. Hugo. xlix. di. §. hinc & eniz q̃ nõ: ex promoti celebrare pñt in occulto & etiã i publico alijs leprosis: nisi tñ in tantum leprosa q̃ p corrosionẽ membrorũ eius redolidũ impotentem: presertim i ditis cum quibus pertractare hz sacrm eucharistie. vide. j. leprosus. §. vi.

Orpus xpi. vide. j. eucharistia.

Rapula qđ sit ℟. gl. in. c. a crapula ō vi. & ho. cle. est supfluitas cibor. vñ crapula ẽx cruda epula

¶ Utrũ sit peccatum mortale. Dic. 1 vt. j. Gula. §. ij.

Redere i deũ ĕ amissa in ipz ire dere. de pe. di. ij. credere. & ō pe. di ij. §. caritas. Aliud est credere deũ. & credere i deũ vt no. glo. de consc. di. iii. c. i. igit & de credulitate. vide. j. Fides. per totum.

Redulitas male dicẽtib⁹ ō alijs improbat. lxxxvi. di. si qd. qz antecz pbẽt illud malũ nõ ō bemus credere. ij. q. i. deus. xi. q. iij. in cunctis. & c. Quis. xxv. q. vij. si qd. & q. viij. c. vltimo. in fi. xxx. q. v. nullũ añ.

¶ Quotuplex est credulitas. ℟. vt notatur in. c. inquisitioni. de sen. ex. q̃ dapler. qdam temeraria & leuis. vtputa qñ audiunt aliqd a leuib⁹ psonis vel a pauc⁹ q̃bus credi nõ debet. & hec ō ponẽda ĕ ad pfectũ sui pastoris. qđ ẽ. p babulis & discreta. puta qz videt solus cũ sola i latebris. vl qz cõiter ita vicit

Rescere spualiter an qs possit cõpelli. ℟. vt notatur in. c. gesta. lxxiiii. di. q̃ nõ. Sed vide q̃ dico. j. Obedientia. §. ij. & Religios⁹. §. xxx.

Rimen ppne ĕ mortale pecti. vt patz p gre. i hoc. xij. facit. xxv. di. §. criminis. i ỹ. quin fiat criminale dũ placet. largo aũt mõ accipit qñq; p veniali etiã iurta illud. Nemo sine crimine vivit. qñq; pro infamia. qñq; p peccato depositiõe digno. Vide gl.

in. d. §. criminis.

1 ¶ Que sũt crimina suspẽsiõe digna. ℟. d. Eln. i. c. at si clici. de iudi. q̃ oia ex q̃bus qs de facto est infamatus. intelige talr q̃ populus scãdalizet. ex. c. ij. de pur. cano. etiãz si sit episcopus fm Jo. an. post archi. in. c. i. ó accu. in gl.

2 ¶ Que sũt crimina depositiõe digna. ℟. d. Eln. vbi. ẽ. q̃ oẽ delictũ causãs irregularitatẽ q̃ enumerãt doc. an. c. nisi cũ pudẽ. §. pter pfectam. de renũ. in glo. magna. ō quibus. j. irregularitas pmo. Itẽ si est diuturnitatis. lxxxi. di. presbyter in glo. Item fornicatio notoria: vel diu continuata: vel scandalosa. c. quam sit de excess. prela.

3 ¶ Que sũt crimina degradatione digna. ℟. q. ō. ibidẽ. q̃ omne crimẽ cũ i corrigibilitate. c. cũ nõ ab homine de iudi. falli. in heretico. c. ad abolendã. & c. excõicamus de hereti. & c. i. eo. ti. vi. Itẽ in falsario literar̃ apostolicar̃ cũ. c. ad falsarior̃ de crimine fal. Itẽ in sortilego. xxvi. q. v. c. qñq; sacerdotũ. de homici. dubiũ est. Et dic q̃ si intelligat de ō balt est verũ. secus si de reali vide tamen eundem ibidem. gamulte fiunt limitationes.

4 ¶ Utr̃ criminosus. añ peractã penitẽtiã vel post possit celebrar̃ sine dispẽsatione: vel possit promoueri ad ordines. ℟. fm glo. & Inn. in. c. ex tenore. de tem. ordi. q̃ aut crimen ẽ occultũ & sic potest. dũ tñ vere penitear ter. est in. c. fi. de tem. or. Sufficit enĩ absolutio sacerdotis ex pñte clausũ nisi sit tale crimẽ qđ impediat executionẽ post penitẽtiã. vt i. d. c. nisi cũ pudẽ. §. i. vt ẽ in crimine qđ inducit irregularitatẽ. De quo. j. irregularitas pmo. Si vo crimẽ ẽ manifestũ. q̃uis nõ sit crimẽ enorme sed mediocre nõ põt sine dispẽsatiõe. etiã post pactã pniam. Et of manifestũ si quietus est i iudicio vl extra

more pbatiõis pfectus ẽ vt epis publicatione. Hec ob. c. pbr̃. & c. pcurrit. ho. vi. q̃ pfectũ nõ ẽ abstans facultatẽ dispẽsandi cũ vere penitẽtib⁹. & maxime vbi nõ minuet scandalũ. et. ho. di. vt pfuerect. & c. dño silicio. Et hec vera sũt i criminib⁹ capitalibus. Ad dicunt mediocria. secus i leuib⁹. Et dñr leuia q̃ p̃tigũt p ignorãtiã: vel culpã sine dolo: vel si ĕ dolus ĕ tñ cũ re modica. vt no. in. l. iiii. ff. de pe. & in. l. lenia. ff. de accu. & i. c. cũ dilecti eo. ti.

¶ Quis põt dispẽsare cũ talib⁹. ℟. q̃ 5 epus in criminib⁹ minorib⁹ adulterio. In maioribus aũt solus papa. vt no. in. c. at si clici ō iudi. nisi ex magna causa vide. j. Dispẽsatio. §. v. & etiã nõ possũ qñ inducũt irregularitatẽ. vt puta qz celebrauit excõicatus. & hmõi. nisi in talib⁹ i qb⁹ aure precidit dispẽsatio i irregularitate. vt. j. irregularitas p totũ

¶ Crimẽ dr̃ publicũ qđ ad publicũ 6 spectat iudicium. & hec sũt que no. ff. de pub. iudi. l. i. q̃ sũt leges nature. & subhac comprhẽde sacrilegia. & reliqua. Lex iulia ō adul. Lex cornelia de sicariis & veneficijs. Lex pom. de parri. Lex julia pec. Lex cornelia de testis falsis. Sin aũt in alijs. Ita dicit q̃ sic Intelligi i istis. nõ i alijs scripturis. fz Glecur. Lex julia ō vi. publica. cpta. de ãbitu repetũdar & ō annona & hmõi i qb⁹ lex exprimit qđ sit publicum vt in. l. iii. i fi. ff. de punica. & ibi Bar. & Jo. de Imo. in. l. fi. ff. de pun. delic. & in. l. ii. ff. de pen. Sed fm ius canonicũ oẽ crimẽ dr̃ publicum. cui ad publicum iudicium spectat pnã dum vt in. c. crimina de collum. glo. & sic dñar⁹ in iudicio ō qđq; crimine ab ecclesiastico efficit ille nõ sit damnat⁹ ppter publicũ crimẽ. qđ limitat vez si dimat⁹ ppter dolũ fz nõ si damnat ppter culpã vt no. Ingr. ere. in

ff. de suspec. tu. §. suspectus.

7 ¶ Jnt publicoꝝ iudicioꝝ. quedā sunt capitalia. ex quibus mors aut exilij ponit. hoc ē aq̄ t ignis interdictio. p quas penas crimē caput de ciuitate. Alias cetera nō exilia ſz relegationes. ꝓprie dicunt. qz nec ciuitas retinet. Quedā sūt nō capitalia. ex quibus pecuniaria aut in corpus aliqua coheritio pena ē vt in. l. publicoꝝ. ff. de pub. iudi.

Brisma vide. j. oleuz sanctum.

Alpa alia latissima: ſz Bar. in. l. qđ nerua. ff. depositi. Et idē ē q̄ verus dolus t manifestus. Alia latior. t est dolus ꝓsumptus. Alia lata. t hec ē nō intelligere qđ oēs intelligerēt: vel maior pe ter. ē in. l. late culpe. ff. de ver. ſig. Sed no. q̄ cōiter gl. nō ponūt nisi latā culpā t ter. in. d. l. qđ nerua expōit latiorē ꝓ lata t sic colligo ſm glo. in dicta. l. qđ nerua q̄ nomie doli, ꝓprie nō cōprehēdit q ex culpa fecit. qz dolus differt ꝑ. t noie culpa. qz dol⁹ est oppositus. vt ꝓbat in. l. i. §. doli. ff. de dolo culpa vo nō. vt in. l. si ꝓcuratore. §. dolo. ff. man. t ꝓ hoc facit dictus Bal. i l. qđ ergo. §. pena. ff. de his qui no. infa. vbi dicit accusat' qđ de homicidio dolose facto: t ꝓbatur culpa. an absoluet seu mitius agek i eadē istantia. §. q̄ mitius agek. t sic tenet q̄ dolus nō est regulariter culpa vez est q̄ lata culpa ē dolus ꝓsumptus. ita q̄ vbi cūq; qs tenek de dolo venit t lata culpa. Sed tñ verus dolus nō ē. vt no. glo. in. c. bona fides de depo. Etiā cōscia vbi cessat ꝓsumptio nō hētur ꝓ dolo t qđ debeat ꝓbare dolū vl latam culpā interuenisse. vide. j. Lusios. §. 1. uo. etiaz q̄ lata culpa ē deuiatio iuris cōsuete abēa diligētia quā hōiēs cōuer ciuilē ꝓsessionis. Et tō error artificis nō ē lata culpa nisi qñ errat in eo qđ cōiter hoies i illa arte sciūt nō qñ errat in eo qđ excellētissimi sciunt Jta limitat Bar. in. d. l. qđ nerua. Ḡñ si depositū pecūiā apud cāpsorē q̄ cōiter hēbat bone ꝑdītōis t nō erat. nō est lata culpa. Et Bal. in. l. pignoris. C. de pig. ac. dicit accessi ad molēdinū. t in cursu hostiū ꝑdidi bestias. nō est lata culpa ex quo maior pars credebat se curum accessum.

¶ Vtrū lata culpa equiparetur dolo. 1
Vide. j. dolus. §. iij.

¶ Quid ē leuis culpa. ℟. ꝯmittek qđ 2
diligēs hō nō omisisset. vel facere qđ diligēs hō nō fecisset. Exēplū fenerator nō excussit res pignoratas a tuncis tali tempore quo diligens fecisset.

¶ Quid ē leuissima culpa. ℟. ē nō ꝓui 3
dere qđ diligētissim⁹ ꝓuidisset. l. si putator. ff. ad. l. aquil. vl omittere. qđ diligētissim⁹ nō omitteret. l. diuus. ff. de offi. ꝓsi. nō equitare vt diligētissimus equitaret leuissima culpa est vel non curare facere qđ diligētissim⁹ curaret

¶ Qua culpa tenetur quis ex contra 4
ctu vide. ē. comodatum. §. xi.

¶ Qua culpa tenet qs ex officio. ℟. 5
Pa. in. c. cū cāz ō testi. q̄ iudex tenek de dolo t lata culpa. ſz nō de leui. qđ credo verū i eo q̄ a ſupiore ponik i officio p obediētiā solū secus de eo q̄ illud qđ fecit si nō alius diligēnor fuisset qz tūc tenek ēt ō leui. Diff vico q̄ nō tenek nisi ō dolo t lata culpa agrimē sor t alij q̄ assumunt ad calculuz vel cōcordiā ter. est in. l. fi. t ibi Bart. ff. si mes. fal. mo. dixerit. t i. l. fi. ff. de varijs. t extraordi. cogni. no. gl. i. c. qz iudicā te. de ꝓcurat. Fallit hoc i his q̄ exercēt aliquā artē sicut ꝓfitent se ꝑitos t magros qz tenēt eaz ō leuissima. facit qđ notat glo. insti. de ob. que ex q̄si delic. na. t ꝛz Pa. l. d. c. iudicāte

Sed ego credo vez qđ diligētissimū q̄sq; esset nisi fuisset deceptus ex sua ꝓfessiōe quia tunc de leuissima aut dili gentem qz tunc de leui solum tenek.

6 ¶ Vtrz i foro aliq̄ teneaf qđ restituere dānū qđ vedit. primo ex culpa sua. ℟. q̄ ꝛz Inno. i. c. qz plerisq; de iniu. cc. velit q̄ solū ō dolo t lata culpa teneatur t multi doc. ꝓ singulari dicto habeāt tñ ego credo q̄ teneaf de oi dānō ex quacūq; culpa sua de q̄ tenetur tā de iure ciuili q̄s canonico p ea que dicā. j. ler. §. iiij. Et ꝓ hac opi. est glo. cū tex. i. c. ꝓsuluisti. ii. q. v. q̄ dicit q̄ tenetur etiā quo ad deū si diligētiā ōbi tā nō adhibuit vt i. d. c. ꝓsuluisti. t. 50. di. clico. t. xxxiij. q. ii. i lectū. Dicit tū q̄ nō ponit rōe hōicidij ſz negligentie vt. xv. q. i. c. inebriauerūt t facit. c. si. de iniur. t dā. da. qđ indistinite logk t hoc ē tutius cū ipe Inno. nullo iure ꝓbet vicia suā q̄. d. c. inebriauerūt nisi hū facit ꝓ eo imo potius ℨ si dñs ispiciatur ꝛz adducat ꝓ se cuz hoc concor. Joan. i. c. qñ ℨ de ꝓba. t ibi eū seqk Pa. q̄ negligentia in proprio facto culpanda est in alieno vituperanda. l. si constante. §. si maritus. ff. so. ma.

Ara alias ſz ino. i. c. cū satis ō offi. archi. strictē ē ptās ligandi t soluēdi i foro pniali. t hec nulli ꝓuenit ꝓlato nisi sacerdoti vt ꝓbat. xxi. di. i nouo. ō pe t re. c. oīs t hāc ptātē ligādi. t solueēdi gladz sacerdos cū ordie accepit ꝛz nō i ilios vl i illos q̄ sibi nō sūt commissi. Dff etiaz cura large t ē potestas eiciēdi t recipiēdi i ecclia cogēdi t puniēdi excessus. xxi. di. §. i. sub hac etiaz est excōicare interdicere suspendere et huiusmodi que sunt ad morum correctionem de elec. oudum el. ii. Et de vtraq; istarum intelligitur. c. de multa de ꝓbē.

Aspiditas vide. ē. auaritia

Arialis dt q̄ nemo curie legis adulat ꝓncipibus. xxxvii. di. nonne. ſz. di. q̄ in aliquo. Jtē curiales dicuntur aduocati i causa sanguinis vel milites seu officiales sua exercētes li. vi. aliquantos t. c. se.

¶ Vtr talis sint ad ordines ꝓmouē 1
di vel ad religionē. ℟. q̄ nō nisi cum magna discussiōe vt intelligatur vtrū sit solutus a curialibus vel si est irregularis vel vt fugiat obligationem et huiusmodi vt in. c. legem. liij. di. t dic q̄ per triennū debent ꝓbari t extibonum Consilium nisi aliquod rationale aliud suadeat non debet tamen recipi ad religionem nec ordinari etiam si non est irregularis t si ex deuotione moueatur nisi sit solutus a curia li. di. c. i.

Asiositas ē positis diuinis t sanctoꝝ eloquijs scriptis philosophoꝝ t poetarū ratione vanitatis vel delectationis intendere xxxviii. di. sacerdotes t. c. Jtem cū sacra scriptura non ſm sanctorus expositionem sed ſm seculares sapientias ꝓpriū sensus vanitatem exponitur t ꝓpriū eadem distinctiōe. Jtem qui plura volunt sapere q̄s oporteat aut ō his de quibus non est dubitandum sciunt questiones de rerum. c. quōiam aliqui curiosi li. vi. ex quibus cum ibi notatis patet q̄ velle cognoscere qđ non conuenit est curiositas t peccatum quia inordinatio quedam

¶ Vtrum sit peccatum mortale. ℟. q̄ 1
siue curiositas sit respectu partis intellectiue siue respectu partis sensitiue ē mortale peccatū i. vii. cāb⁹ vt colligo ex tho. ſcōa ſcōe. q. clxvii. alex. fa fe.

14

¶ Primo rõe finis puta quia ppter
superbiã vl aliqd qõ sit mortale peccati
querit cognoscere vl videre aut au
dire &c. ¶ Secundo rõe illoz a quibus
vult scire vl audire puta a demonib⁹
vl a viris a quibus sub pcepto phibentur
aliqd addiscere vel cognoscere. xxvi.
q.i. illud. ¶ Tertio rõe coz q cogno
scere vl videre aut sentire volum⁹ vt
puta qz sũt phibita sicut a ppositio vl
le audire peccatũ illius q ꝓsilet alteri
e fisse ic̃ationes diuinationes & hmõi
phibita vt coz libros velle tenet qa
similis culpa é discere sicut docere. p
hibita. l. culpa. C. de male. & ma. Sili
dico õ q cũq; phibito qõ exercere nõ
põt sine mortali peccato sicut sunt ar
tes aliq male: aut velle scire quõ fit ta
le pctũ: aut videre: aut sẽtire. nã talis
curiositas est pctũ mortale nisi i casu
qñ qs talia vellet scire vt posset ꝓdẽ
nare & ip: obviare facit. c. nec mirũ. xxvi.
q.v. ¶ Quarto rõne coz q omittunt
ppter curiositatẽ puta cũ qs omittit
addiscere nec essaria ad salutẽ vel ad
suũ officiũ vt intendat poetis aut curio
sis facit. c. nõne. & c. vnio. xxxvii. dist.
¶ Quinto rõe illius ad quẽ talis co
gnitio seu visio inducit vt puta si ad er
rorem ꝑ fidẽ vel ad peccatũ mortale
sicut velle videre cocuntes & aliq̃ spe
cracula ex quibus puocat ad mortale
peccatũ: vel audire hmõi facit. c. iõo
xxxvii. di. ¶ Sexto rõe mõi vt cũ qs
ppter talia sciẽda vel videnda fac̃ phi
bita puta superstitiosa vel dimittit audi
re diuina q tenet vt videat spectacula
& huiusmodi facit. c. q dicit de cõse. di. i.
& c. q sine. xxvi. q. i. vl qz õ bonis pau
pum ecclias̃ticis emit libros vel sol
uit doctoribus q ei legãt inutilia facit
c. legant. xxxvii. di. ¶ Septimo rõne
coz q inducunt ad talia facienda vtpu
ta qñ quis ex curiositate sua sciendi p
uocat aliquẽ ad detrahendũ vel audi
tate videndi puocat ad faciendũ ipsa
cula phibita. sicut sunt torneamenta
& hmõi q fiunt ĩ pũt sine mortali fac̃
c. qui venatoribus. lxxxvi. di. dẽ cons
sc. di. ij. pro dilectione in aliis, communi
ter est veniale peccatum.

Listos q mercedẽ ac
cipit ĩ spẽ custodia tenet de dolo lata &
leui culpa. ff. loca. l. q mercedẽ in glo.
& qõ no. xxiii. q. iii. loco personas nos.
Imo. in. c. Quis õ reg. iur. &z si spẽr
pro custodia mercedem acciperet te
neret etiam de leuissima vt in. d. glo.
quam limitat vt. ĩ. Locatio. §. xxiiij.
¶ Quid si neget dolo vel negligẽcia
amisisse qo phabit. & gl. vbi. §. q ipse
custos ar. ff. de edẽ. l. si qs. §. vltimo. &
hoc verũ quo ad foz ꝓtionũ secus i
foro ꝓscientie vt patet ex dictis. ĩ. lex
§. iiij. Idẽ dic de custode carceris. ff. õ
cu. & exhi. re. l. vlti. & idẽ in deposito.
c. bona de depo. cũ ꝓcor. in glo. i. idẽ
in alijs qui & calib⁹ regularit q dolũ alle
gat dõ, phar. ff. õ. pba. l. q̃ritẽ. §. q dolũ

Annatus ꝑiniam
ad mortẽ an possit disponere de rebus
suis vide Ytinerario. §. xxiij.
¶ Utrũ dãnatus ad mortẽ possit fugere de carcere vel quomodocunq; dic
vt. ĩ. fugere. §. i.
¶ Utrũ hostes de bono alicuius dãnat
ppter crimen eius, & postea restituti p
ncipẽ ad bona sua teneãt restituere
&. De. in. c. Quis õ rescrip. lib. vi. q
aut restitutio facta preiudicet iuri q̃si
to tertio q ea legitime hẽrat & sic nõ
tenet restituere q ea habũt qz nõ fit in
re gratio ĩ tali cãu & ista est casus. d. c.
Quis & in iuribus allegano in glo. ibi
dẽ. & factũt no. p Bar. & Bal. in. l. gal
lus. §. & qd si trũ. ff. de li. & po. Aut per

restitutionẽ ꝓncipis ita facta nõ ꝓiudi
catur nisi ipsi ꝓcedẽti. & sic remegrat
ad ea q amiserat: & sic ea sũt sibi re
stituẽda. & sic ꝓcedunt iura allegata p
alia pte in. d. glo. ar. c. cũ vilecti. de do
na. cũ ibi no. Hoc tenet Io. de imo. &
no. q vlta facit. p lilato post mortẽ te
statoris eũ nõ ꝓiudicet veniẽti ab in
testato: etiã si nõ adierũt hereditatẽ
qz talis legitimatio est q̃dam restõ natal
l. fi. C. õ natu. Secus si añ mortẽ testa
toris q: preiudicat: qz nullũ ius adhuc
habebat. l. post emancipationẽ. ff. õ li
lega. vide etiã. ĩ. gratia §. i.

Amnificatus

vz furtive & secrete possit sibi
satisfacere vide. ĩ. furtũ. §. xi.

Ebitum ꝓngale: tõ
vi qz tũ pe
na mortalis peccati vir vxori
& vxor viro petẽti reddere tenetur fm
cõiter doc. & aplm. i. co. vij. nisi ex rõ
nabili cã excuset: & assignãt a doc. vii.
causę ppter quas nõ tenẽtur reddere
¶ Prima dõ phibitio sãcte ecclie. nã
õ interdictũ ecclie é peccatũ mortale
actꝰ ꝓngalis. Ecclia uit phibet ne gs
ꝓsumet matrimoniũ cert⁹ pib⁹. õ quibus
ĩ. matrimoniũ. iij. ꝓdimẽto. ij. Sili ꝑ
hibet ecclia ne añ bñdictionẽ ꝓnuptiã
tur qñ qs ducit eã q̃ alteri nõ fuit con
uncta p matrimoniũ. Cũ fm Rod. co
gnoscẽs añ bñdictionẽ vbi est ꝓsum
do q bñdicant peccat mortal⁹. Mul
dã trũ vt dicit Ri. in. iij. di. xxxii. q. i. ar.
iij. dicit hoc esse vez respectu actꝰ pe
tẽdi nõ respectu actꝰ reddẽdi: qz red
dens nõ peccat fm Tho. in. iij. ca. vi.
Ego vo istud de bñdicrõe limito vez
nisi ex rõnabili cã moneret ad perẽdũ
puta ppter fornicationẽ cuitandã cuz
nõ possit ꝓuideri: & vxorẽ ducere vt bñ
dicat nõ possit ppter dotẽ habendaz
¶ Prima dõ phibitio sãcte ecclie. nã
õ interdictũ ecclie é peccatũ mortale
actꝰ ꝓngalis. Ecclia uit phibet ne gs
ꝓsumet matrimoniũ cert⁹ pib⁹. õ quibus
ĩ. matrimoniũ. iij. ꝓdimẽto. ij. Sili ꝑ
hibet ecclia ne añ bñdictionẽ ꝓnuptiã
tur qñ qs ducit eã q̃ alteri nõ fuit con
uncta p matrimoniũ. Cũ fm Rod. co
gnoscẽs añ bñdictionẽ vbi est ꝓsum
do q bñdicant peccat mortal⁹. Mul
dã trũ vt dicit Ri. in. iij. di. xxxii. q. i. ar.
iij. dicit hoc esse vez respectu actꝰ pe
tẽdi nõ respectu actꝰ reddẽdi: qz red
dens nõ peccat fm Tho. in. iij. ca. vi.
Ego vo istud de bñdicrõe limito vez
nisi ex rõnabili cã moneret ad perẽdũ
puta ppter fornicationẽ cuitandã cuz
nõ possit ꝓuideri: & vxorẽ ducere vt bñ
dicat nõ possit ppter dotẽ habendaz
nisi esset scandalũ in pria. ar. coz q ve
cem⁹. ĩ. obedientia. i pn. Ether. cui de
cit q dictũ Rod. é minus vez: & hoc ex
vl sẽtire Ino. & d. Ant. in. c. i. de spon.
qz licet ꝓluendo hẽat vl legis: tñ lex
nõ obligat ad mortale nisi sit ꝓcepta
de elec. c. gsalu. li. vj. & sic nõ videt q
peccet mortal⁹ qñ cũ simplr ꝓsumaret añ bñdictionẽ: nisi vt vitet scan
dalũ. & iõ vbi nõ imminet scandalũ ꝓsu
lẽdũ edi ipse spõsus q facilẽ multa pec
cata mortalia añ tpe ꝓluctionis q qñ
notũ é nimis nouũ in pria ꝓsumaret: ex
quo ducere nõ pũt ppter dotẽ bñdaz
¶ Sed nũquid toties peccat mortal⁹ quoties exigit sine rõnabili cã añ bñ
dictionẽ tenẽdo opi. Ro. & q nõ nisi
pma vice: nisi nouo ꝓtẽpu exigat. Et
q̃ sequit q possit in isto casu negare de
bitũ sine pcõ nisi seruet statutũ ecclie.
¶ Seda cã dz ipotetia q̃ qs nõ potest
reddere debitũ salua incolumitate sui
corporis: qz fm Ri. in. iij. di. xxxij. ar.
i. q. i. de⁹ nõ obligauit viz mulierẽ ꝑ ordinẽ nature rez que ꝑ prius attẽdit ad
actũ nutritiue: q̃ ꝓseruat ꝓprũ individuũ q̃ ad actũ ḡnative q ordinat ad
conseruationẽ speciei & iõ nõ tenet ad
actũ generatiue in notabile ꝓiudicium
incolumitatis corporis ꝓpriꝰ.
¶ Utrũ teneat reddere debitũ leproso. &. fm Ri. in. iij. di. xxxij. ar. iij. q. ij.
q sic: &z ñ teneat cohabitare qz ñ é sic
periculũ in reddẽdo sicut in cohabitã
do vide. ĩ. leprosus. §. ij.
¶ Utrũ furioso vel famuo sit reddẽdũ &. fm Ri. vbi. ꝑ. q quotiescũq; petit
reddi sine ꝑiculo ꝓprie pene tenetur.
¶ Utrum reddẽs se ꝓponat ad reddẽdũ peccet. &. fm Ri. in. iij. di. xxxij. ar.
i. q. i. q ille q mõ illicito loquitur reddi
se ipotetice peccat mortal⁹ nõ tñ ille
q mõ licito. puta ignorãdo. ordinãdo bõ

intēcio. Sit tamē sic rō ablē obsequiū q: quis se reddat min⁹ potentē: ñ tñ totaliter impotentem.

7 ¶ Tertia cā dr crimē adulterij: vñ vir vroz adultere: vel ecōuerso nō tenen tur si inocēs est reddere ō debitū ꝟ3 Ri. in.iiij.di.xxxv.ar.i.q.i.q: ꝟ3 q̄ ad vinculū nō possit tñ pōt eam dimittere q̄ ad cohabitationē ⁊ thoꝝ. Fallit hoc i vij. casib⁹. ¶ Prim⁹ si ipse sit fornicatus.xxxij.q.vi.c.i.c.pe.⁊ vl.de adul. ⁊.c.significasti.de diuo:. ¶ Secund⁹ si vroz vi oppressa sit.ca.cū.q.v.ita ne. ¶ Tert⁹ si credebat maritū ꝓbabilit mortuū.xxxiij.q.i.cum per bellicam. ¶ Quartus si alter sub ꝓtexte mariti cognouit eam.xxxiij.q.ii.in lectum. ¶ Quintus si marit⁹ tradidit eā adul terandā ꝑtim inuitā.ō eo q̄ cog.cō sang.vro.siue.discretionē. ¶ Sext⁹ si maritus post adulteriū cognouit:⁊ tol leranit eā ar.xxxij.q.i.si quis vxorem. ¶ Septim⁹ si matrimonio in infidelitate ꝫcto vir dedit vroꝝ libellū repudij ⁊ vroz alteri nupserit:q: si ꝓuerte ret vir teneꝫ eam accipere.c.gaudemus.de diuo:. ¶ Octauus ꝼm alios si vir abstinēdo ꝫ voluntatē vroris ei occasionē dedit.xxvij.q.ii.si ru. Et pla cet multi:ꝫ ꝫriū teneat glo.ibidem.

8 ¶ Utrū peccet exigēdo debitū scienꝫ ab adultero inocēs: vel reddendo.ꝛ. ꝼm Ri.vbi.ā.q.ij.q⁹ aut est correctus vl paratus corrigi:⁊ sic nō peccat. Si vō sit incorrigibilis:teneꝫ eā dimitte re:⁊ sic peccat mortaliꝫ cognoscendo ter.est in.c.si vir.de adul.⁊in.d.c.si q̄ vroꝝ siue sit manifestā siue occultum vtrūmodo sciat ipsa. Quē ter.sic limito intelligēdū q̄ñ inocentes nō imineat pericula fornicationis ⁊ denegādo debitū ꝓuerteret adulter: ꝫ q̄ñ ex denegatōe efficit peior ⁊ ex redditōe nō facit tot pcā:⁊ inocēti fit quasi fornicatōis nō videō mortale pēm exigere ⁊ reddere q̄ō ēt ꝫ Bo.ō ca.no.i.iiij.di.xxxij.q.i

9 ¶ Utrū possit vir vroꝝ adultere necessaria ministrare.ꝛ.q⁹ ñ si negādo eme darel q: vtiq⁹ esurieti panis tollit cuꝫ de cibo securus iusticiā negligit.v.q.v. c.nō oīs.⁊ male merit⁹ ꝺz egestate la borare.l.bona fides.ff. depositi.§.i.⁊ ō alijs penis adulterij .vide.ā.adulteriū §.iij.

10 ¶ Utrꝫ teneaꝫ inocēs ad ꝓceptū ec clesie reddere adultero debitū.ꝛ.q⁹ si adulteriū pōt ꝓbare infra paucos dies nō tenetur ar.c.solet ō sē.ex.li.vi. Si vō non pōt ꝓbare teneꝫ.ar.xi.q.iij.c. i. Et idē in casib⁹ in q̄bus separari pōt matrimonium: vt.j.matrimoniū.iiij.

11 ¶ Quarta cā dr votū emissū ab ꝺbo⁹ ⁊ bus de cōi consensu: vt.j.matrimoniū iij.impedimento.v.

12 ¶ Quinta cā dr honestas: puta q: pe tit in ecclia vel in publico:q: nō teneꝫ sibi reddere debitū nisi hō esto mō.i. cor.xiiij.omnia honeste.⁊ ꝼm ordinez fiant in vobis.

13 ¶ Sexta causa est scandalum. Nam vbi esset scandalum consumare matri monium ante adhibitas aliquas solē nitates ꝼm morem patrie non tenetur reddere añ illaꝫ obseruātiā: ñ tñ mor taliter peccaret reddēs: ꝫ bñ exigēs si sine rōnabili cā faceret.vt.ā.dixi.§.i.

14 ¶ Septima cā est religio quaꝫ quis vult intrare q: non teneꝫ reddere: ꝫ ꝺz sibi statui rpō infra qō igredi tenea tur.c.ex publico.de ꝓuer.ꝓiu.vñ si nō la iustaꝫ causaꝫ inest ꝫcto matrimonio p̄ēba de pūti tenetur exact⁹ reddere.

15 ¶ Utrꝫ nō reddēs petēti q: nō vult cō cipere excusetur.ꝛ.q⁹ ñ. Si fornicari pec eat mortaliter qui ex ira vel alio malo fine nō vult reddere.

16 ¶ Utrū teneatur petere.ꝛ. Ri.vbi.ā. xxxij.di.q.ij.i.ar.q⁹ nō.q: nemo teneꝫ vti iure suo. Qō vtꝝ credo nisi in cāu qñ nō petendo alter caderet in aliqō mortale:quia tunc tenetur.

17 ¶ Utrꝫ teneatur reddere ñ petēti.ꝛ. Ri.vbi.ā.q.ij.q⁹ sic.nō tñ petēti expſſe se:ꝫ etiā petēti ꝑ alīq̄ signa ꝑ q̄ ꝓcem rat alterꝫ effectaꝫ sibi reddi debitū cō iugale:alō si nō petit tacite vel expſſe nō tenetur reddere. Ēuertere añ alte rū ne petat nō licet nisi cū debita san timonia. Ēlī dicit Aug.de ancona q⁹ si ex negatōe debiti alter scādalizatur si excusatur a mortali denegāo. Qō li mita nisi ex aliq̄ cā ꝑdictaꝫ faciat.

18 ¶ Utrꝫ ꝫcto matrimonio cū vna clan destine:⁊ publice: postea cū alia teneaꝫ ꝑme reddeꝫ debitū.ꝛ.q⁹ si ñ pōt reddi sin̄ scādalo puta q: ecclia excōi cat eū ⁊ hmōi q⁹ tenetur nō reddere: q: ab omni specie mali est abstinendū i.thessalo.vltimo:alīs sic.

19 ¶ Sed nūquid cohabitabit cū scōa ad ꝓceptū ecclie.ꝛ.q⁹ sic.⁊ necessaria ministrabit. si mō pōt facere sine pericu lo coitus seu adulterij cū dicta scōa q: q̄ñ cū periculo ꝓbabili:nūc panaꝫ excōi cationē:⁊ nō cohabitet: ꝫ necessaria ministrabit sepat⁹ q̄nū pōt:cum ꝑma etiā nō cohabitabit q̄ñ sin̄ scādalo co habitaꝫ ñ pōt:⁊ sibi ꝑuet q⁹ sic ꝫrit ⁊ tō cōsulēdū est tali q⁹ patriā mutet vbi cū ꝓia sin̄ scādalo cohitare possit

20 ¶ Utrꝫ actus inꝼimonialꝫ sit pēm.ꝛ. ꝼ3 alex.in.iij.parte sū.in.vj.ꝓcepto q⁹ nō.ꝫ sit pēm ꝼ3 eundē scōa scōe tra ctatu de adul.q̄ñ ꝑuaꝫ istis circūstātijs

21 ¶ Prima dr recta intēcio: puta q: ex cedit finel inꝼimonij sacrū⁹ cū q̄cūq⁹ alia: vel cū ea etiā si nō esset sua coiret vel ꝓstituit ibi finē vltimū.⁊ sic ē mor tale peccatū.xxxij.q.iij.origo.⁊.c.libe rorū. Aduerte tñ q⁹ hoc intelligitur q̄ñ hoc actu cogitat vt sit mortale:q: actu bus nō habitb⁹ merentur vel demerentur ꝼm ꝑe.de pal.in.iiij.di.xxxij.q.iij.Debet ergo intentio ſſere ſra li mites mſimonij:si talis actꝰ ꝺz esse ſn̄e peccato:hoc ē q⁹ nō cognosceret si nō eēt sua lꝭa vroꝝ.⁊ idē dic ō vroꝝ er ga viz.ſſufficiē tñ ꝼ3 Ri.i.iiij.di.xxxi.q. pe.q⁹ actu vl habitu hāc intēcionē hēat.

22 ¶ Secōa dr cā. Plaz ex triplici cā sine ꝛ pcō exigit⁹ ⁊ ꝺditur ēt cū merito ex p mia duab⁹.prīa pliꝰ pcreāde.scōa de bitū reddēdi.terna fornicatōis vitāde cōiter tñ tñtur q⁹ sit peccatū veniale cōiter exigere cā fornicatōis vitāde in se.vi de glo.in.c.q⁹qd.xxxij.q.ij. Alia ex cā cognoscere est pēm aliq̄ mortale: ali q̄ñ venale.vt in.§.seq.patebit.

23 ¶ Utrꝫ si fiat cā sanāde libidinis sit pec catū mortale.ꝛ.q⁹ canonistaꝫ.xxxi.q. iiij.in.c. origo.⁊.c.libꝰ ⁊ theologoꝝ in.iiij.di.xxxi.⁊.xxxij.fuit diuersa opi. Aliq⁹ tenēt q⁹ sp est pēm mortale cor⁹ ꝓugali cā sanāde libidis.⁊ dr q̄ñ ꝓue nit voluptatē ⁊ cogitationē mentis⁹ p⁹ nocādo ⁊ calidus vtēdo vt possit plicu coire:ꝫ magis cōsit tūtur q⁹ nō ē pēm mortale: dūmō si ñ eēt vroꝝ nō face ret.⁊.d.c.origo ⁊ libꝰ exponūt q̄ñ uta finaliꝫ q̄rit delectationē q⁹ cuī si ñ eēt vroꝝ nō curaret.⁊ hec opi.ē magis rō nabil⁹:q: apls dicit.bēat vnusq⁹q⁹ suā ꝓ delectationē in ea⁊ nō i alia q̄rēda ꝓp fornicationē vitādā:nec segnr q⁹ pōat ibi finē:q: nō vltimū.hāc.a.bo. Ri.⁊ ale.⁊ cōit theo.tenēt.⁊ placet q: ꝑ ista scōa opi.est ter.Aug⁹.i.ad ro. ꝓ ista scōa opi.est ter.Aug⁹.i.ad ro. vij.in pn. vbi dicit.Cōiugalis pudꝰ generādi gra.ñ ꝺz culpā.Deuptecōie ꝺo sanāde ꝫ tñ cū ꝓuge ꝺz culpā ꝑ pter thoꝝ fidē venialē.hecule.

24 ¶ Utrꝫ cognoscere vroꝛē cā sanitatis ⁊ sit licitū.ꝛ. Ri.i.iij.di.xxxi.ar.ij.q.ij. q⁹ ꝼm quosdā sic.vel forte pōt dici q⁹ ꝼm quosdā sic.vel forte pōt dici q⁹ sit veniale peccatū:⁊ hoc verius.⁊ seq tur Tho.in.iiij.di.xxv.

25 ¶ Tertia dr̄ modꝰ debitus nullꝰ. Et hoc dupl̄r. ¶ Primo q̄ ad vas: qz si fiat extra & ibi emittat semē: indubitāter est mortale grauissimū. xxxij. q. vj. c. adulteri. ¶ Scdo q̄ ad modū standi nālē: qui quidē est vt mulier jaceat i dorso vir aūt ita vētre incūbat ei: qz sic facilꝰ ꝓcreauit mulieres nisi p accidēs impediatur. Oeuasio aūt ab isto est latralis ꝓcubitus: & nutrix sedētis: & ite matrix stāte: vel a tergo supgredīte matrīe hoz ē eoz qui retro more iumēt oz. huc vltimū modū quidā indistincte reputāt mortale. Is. i vase fiat. Pe. de pal. vbi. ō. Den. boich. in. c. ing sioni. de sen. ex. tenet q̄ supgressio mulieris: sīr est mortale: nisi aliq̄ necessitate vel rōnabili cā fiat: puta infirmitatis: vel periculi aborsus: quia sic puer tens vsum & ritū sacramēti scienī etiā in accidentalib⁹ peccat mortal̄r: sicut tales glo. Ray. tenet q̄ quelibet deuiatio a mō nālī si fiat causa voluptat̄ am plius sic querēde solū q̄ est peccatum mortale. Tho. ō. in. iij. dis. xxx. in fa dicit q̄ quidā dicūt fore signū mortal ꝓcupiscētie aliq̄. Aliq̄ ō o pessi vēniale. Aliq̄ nullū q̄ ex iusta cā: puta infirmitatis: vel ꝓpter periculū. plus suffocande Alber. in. iij. di. xxxi. dicit q̄ nihil eoz q̄ facit marit⁹ cū vxore sua to vase debito fm se est mortale: is potest esse signū mortalis ꝓcupiscēne. Tu ō detestaberis oēs istas deuiationes: & periculosas fore ōclarabis & plurādebis vt desistāt quantū poteris: nō sinā nō p̄cipitabis: q: vxor ꝓmittt: vt i ea ḃō delectetur ꝓp fornicationē vitādas Et iō hoc tenebit̄ q̄ qualitercūq; op⁹ ſciatur & quōcūq; fiat: dūmodo i vase debito semē emittat & talr̄ q̄ mulier retinere eū possit nō erit mortale de se Sec⁹ si mulier taliter staret q̄ ex hoc semē retinere nō posset q: est mortale

Quis vir in vase emitteret. Et fm hoc concorda predictos doc.

¶ Sed quid ō eo q̄ fricatōib⁹ osculis & tactib⁹ delectatur ñ intēdēde venire ad actū ꝓugalē: sed finē in his ponere. R. Pe. de pal. vbi. ō. t3 q̄ ē peccatū mortale. Sed ego nō credo nisi se vel alt̄ ad pollutionē extraordinariā ꝓuocaret. & sic tene p ea q̄. ō. dicta sūt

¶ Quid de illo q̄ ante ꝓpletionē actꝰ se retrahit: nec semē emittit extra vas ne ḥeat plures filios. R. Pe. vbi. ō q̄ nō peccat mortal̄r: nisi ex hoc malier ad semin̄ādū ꝓuocaretur. Idē dicit de eo q̄ ne habeat filios abstinet: q: is appetere non plures habere & possit pascere: nec tenet actū ꝓincipiatū cōsummare vxore nō petēte. Et eadē rōe videtur fm eundē posse dici de muliere q̄ postq̄ est cognita a viro vadit statim ad mingendū: vel se cito erigit vt emittat semēne ꝓcipiat. Sz de hac opi. vadit dubitat ꝓpter. c. aliq̄n. xxxii. q. ii. qō videt innuere q̄ sit peccatū mortale. Sed posset dici q̄ d. c. loquitur q̄n qs ex sola voluptate hoc facit vl q̄n postq̄ cōceptio ē facta q̄rit abortū. is Pe. intelligit q̄n hoc fit ex rōnabili cā: puta q: nō pōt eos pascere & hmōi: & an̄ q̄ ꝓcipiatur i vētriculo mris & sic posset teneri: is sit periculosa. Dare aūt vel recipe venena sterilitatis dico ē mortale. vt in. d. c. aliquando.

¶ Quarta dr̄ tpo debitus. Nā tpe festi: & orōnis & colonie est abstinendū.

¶ Utr̄ peccet mortal̄r qui exigit sine reddit tpe solēnitat̄. R. fm cōiter doc. in. iij. di. xxxij. q̄ nō limitat scūs Bo. ibidē. ar. iij. q. j. nisi ꝓcepta obligent: q: credit mortale: vel nisi interueniat̄ facere dicit ꝓcēptus. Aller. tū seḃa seḃe intrac. de adulterio. tenet q̄ si cognoscit ꝓpter delectationē. i. explendam qō ē mortale. qō verū credo q̄n interuenit

contēptus facre dicī ꝓpter talē delectationē faciēdā. Et sic ꝓcorda glo. q̄ i ūma. xxxij. q. iij. cum Alle. ꝓcordat also nō: quia circūstātia q̄ nō cadit sub spāli ꝓhibitiōe nō pōt mutare speciē peccan: nisi vt dictū est q̄n rōne ꝓcēptus. Nam nullo iure cauetur q̄ ō ꝓcepto ñ cognoscatur vxor i festo. sed. c. xxxiij. q. iij. sūt ō ꝓsilio vt patet imēti. & sic etiā tenet R. in. iij. di. xxxij.

30 ¶ An posset cōicare q̄ reddidit. R. is Alle. vbi ō. & sco. in. iij. dis. xxxij. q̄ sic nec de necessitate ꝓcepti tenet abstinere: sed nō ds ꝓpter reuerētiā sacri de bono consilio: nisi forte solēnitas aliō suaderet vt dr̄ de pollutione. j. Eucharistia. iij. ¶. xxx. Idē tenet glo. in. c. licitis. xxxij. q. iiij. de exigēte dūmodo ñ cā lasciuie libidinis ꝓcesserit. is tu bene vtiter dic vt in. d. c. xxx. cum seq.

31 ¶ Quinta dr̄ q̄litas ꝓsone cū q̄ ē cōcubit⁹ vt nō sit mestruata vl vicia ptui

32 ¶ Sed nūqd peccat mortal̄r qui cognoscit tpe mestrui. R. q̄ casus dubius est inter doc. Sed saluo meliori iudicio mihi videt distinguēdū: vt colligo ex dictis ac rōnib⁹ theologoz. in iij. di. xxxij. Aut ex tali cōitu pōt fieri gñatio & tūc nō est peccatū mortale: nec i ea gente: nec in reddēte fm cōiter doct. Nec ob. q̄ sūad leui. xv. & Ezec. xviii. dr̄ p̄ceptū mortale: q: nō est mortale respectu turpitudinis: alias esset peccatū mortale & q̄n hz ꝓtinuū & ad quā cūq; cubitū turpitudinis ire: qō ē ō doc. cōiter. Est ergo respecta pericu li. plus mortale solū. facit. c. intelligēta de verb. sig. Si ḃo potest fieri gñatio probabil̄r vt cū nō hz ꝓtinuū fluxum vel est debite etat̄ etiam distinguo: aut cōsiderat periculū. plus. i. q̄ possit generari leprosa q̄ alio tpe generaret sa

na. Quidā ꝓpter suā delectationē habēdā & sic peccat mortal̄r: tā exigēs quaz reddēs isto mō. Alii dicunt ꝓpter fornicationē vitādā in se vl in alio nō ꝓcipal̄r ꝓpter delectationē & sic nō peccat mortal̄r talr̄ exigēs vel reddēs: quia tenetur hō magis diligere ipsū suā vl primi q̄ bonū corpis primi: aut nō cōsiderat periculū. plus nec ō gñationē: & tūc si exigit cā fornicationis vitande inisse vl in alio: vel debitū reddēdi nō peccat mortal̄r: is ꝓcipiat ꝓ leo leprosa: qz cū det opaz rei licite: is nō ḥbuaz diligētiaz posuerit: tñ nō reputabit̄ ad mortale. ar. coz q̄ no. in. c. inebriatus. xv. q. i. Si aūt solū exigit cā libidinis vl fādit: tūc ex futuro cuē tu cognoscet si peccauit mortal̄r: vl ñ qz si pleq̄ gñabitur leprosa reputabit̄ mortale: qz ḍdit sopam rei illicite. ar. c. i. ō ꝓsump. Si ḃo nō generet leprosa erit veniale. Jō ante cuētum ds fōsa erit venialis. Jō ante cuētum ds fōsa fieri tāq̄ō mortalis. c. inuenis. ō spon.

¶ Quid ō exigēte tpe ꝑtui vicino 34 R. Ri. in. iij. di. xxxii. ar. iij. q. ij. q̄ si ñ ne periculo aborsus. Sit pōt carnaliter copulari suę vxori ꝓgnāti pōt exigere sibi mortali: & mulier sibi tūtur reddere re: qz matrimoniū nō solū ē in officiū sz ēt in remedium. Si aūt nō pōt sine ꝓbabili periculo aborsus: ñ ds necnō def nec exigef. limo fm Pe. de pal. vbi. ō. peccat mortal̄r tū reddēs q̄ exi gena: qz nō curat occidere aiam parvuli vna cū corpe. Aduerte q̄ magis est periculū aborsus in ꝓncipio ꝓcepte Rō: qz Quis fm Aristo. matrix mulierū possit pregnationē claudat. tū ex delectatō e mouetur aliqs & aptur: & sic mā nūdū plecte coagulata vispdiuꝛ & efflūdit: & iō vitupat Aric. accedēs ad gnāt̄. i. d. c. origo ñ tū erit peri. mortale ex q̄ nūdū formaꝰ ñ poc ñ ita

34 ¶ Ehz imediate post partū possit eri gi.g.Ri.vbi.ō.ar.iiij.q.i.q nō de cō gruo donec sit purificata: nō cū de ne cessitate est abstinendū. Limitat ꝑe. de pal.vbi.ō.nisi mulier esset ex parta infirma: t esset ei periculū mortis vl ag grauandis infirmitat. t placet.t.c.ad cius.v.di.t.c.fi cā.xxxiij.q.iij.t.q.vi e.nō solū loquuntur de honestate.

35 ¶ Terra dī ꝓpria loci: q nō de bet fieri i loco sacro.vñ si est ꝓfecrat⁹ locus peccat mortaliʒ tam exigēs quā reddēs ꝓpter ꝓtemptū sacri fm ale. vbi ō.si nō sit necessitas ꝓp quā non ꝓ sit cognoscere in alio loco: vtputa ga violēter sit recluſi ꝓ longū tp⁹: q: nec est de bono cōsilio abstinere nō de ꝓ cepto ꝓcor. Ri.i iij. Sed. ꝑe. ō pal. vbi.ō.tenet indistincte q ē mortale. ſz nō credas ei nec valet ei⁹ rō.ſ.q nul la sit necessitas sicut in vrina. imo ma ior q qs stet iusta ignē lōgo tpe t non calefiat nec ēt alia rō.ſ.q loc⁹ polui: q: polutio nocturna i sōnis ēt poluit: t mī non ē pcm. tō tene cū alex. t Ri.

Ecanus idē est qđ ar chidiaconus t tō dic vt.ō.archidiacōnus.

ecima alia ꝓdialis.ſ.de bis q ꝓueniunt ex prediis. Alia ꝓsonalis.ſ.ō bis q ꝓueniunt ex negociatiōe: artificio: scia: militia: venatōe t hmōi industria ꝓsonaꝝ. Alie mixte sicut q ꝓueniūt ō nialib⁹ t eoꝝ feud⁹ q partim sūt ꝓdia les a ꝓdijs vñ viuūt: partim ꝓsonales pp custodiam t corū curi.ō hoc hēk in.c.ad aplice. t in.c.pastoralis ō ōci. t ō par: ochijs.c.fi.

1 ¶ Ertz sint ō ꝓcepto vnde tpe gra tie.g.Alex.i.iij.parte sū.q sic, q̄cūq cū necessitate t petuntur a ministris ecclie: vl ēt si non petuntur: dūmodo sit ꝓsuetudo regionis. vt in.c.ꝓcūt: ſz melius in.c.ſ aliqb⁹.ō ōci.in fi.ōi. Alle gppe decime necessario soluēde sūt q debēt ex lege diuina: vel consuetudine approbata.

¶ Sed nūquid ꝓsuetudo excuſet a so lutione ōcimaꝝ. g. vt colligo ex alex. vbi.ō. Solutio decime vno mō est de iure nature t morale. ſ. inchoatiū ꝓcia ri etat q de⁹ honorādus est ō ꝓpria sub stātia: t q aliq̄ta pars substātie def ad sustētationē ministroꝝ dei: t hec fuit semp in ꝓcepto. vñ Gene.xlvij. sacer dotib⁹ egypti cibaria ex horreis publi cis ministrabātur. alio mō vt iudiciale ꝓceptū inchoatiū determinat certū. ſ. ōci mā partē dandā ministris fm rōnem egtatis mutue distributionis vt sit equi tas dati t accepti inter seminantē spūa lia t tpalia dantē fm q possibile est: t hec fuit in lege i ꝓcepto simplr. Exo. xxiij. t numeri. viij. Alī legē ēo sunt ō ꝓsilio. vt patet ge.xxviij. vbi Jaco. vo uit decimas: qō facere nō potuisset si fuisset i ꝓcepto. ¶ Tertio mō soluō ō cime ē qd cerimoniale q̄ndā ad aliquā significationē sicut t oia antiq̄ legis fa cta. fm illud. i. cor. x. Oia in figura cō tigebant illis. Qui eni decimā dat q ē pfectōis signū. eo q denari⁹ numer⁹ ē pfect⁹ q̄si pm⁹ limes numeroꝝ vltra quē numeri n̄ ꝓcedūt: ſz reuertūt ab vno nouē partib⁹ reſuatis, ptestat q̄si in q̄dā signo ad se ptinere ipfectionē p fectionē vo q erat futura p rōm eē ex pectandā a deo. vñ cū iudicialia hodie nō obligēt nisi ,put ꝓcipiūtur ab eo q pōt. ps q isto scō mō decime sunt ō lūf positiuo. ,put vo sunt cerimonia lia hodie, phibēt. t in hoc ꝓcor. Ri. in.iiij.di.xvij. t scūs Tho. scōa scōe.q. lxxxvij. t hoc tenet. ſz ino. i ſtica ō ōci. t Jo. tenēt q simplr sint de iure diui no morali t nāli. Qō nō ē verū nisi vt dictū est. t in hoc decipiunt multi ca

nonistę. Cū ergo ḡnl⁹ ꝓsuetudo ex cuſet a soluō ē ipa. Dico q si facer dos q ministrat spūalia petit ꝓpter in digentiā t sustentationē nō excuſat ꝓ pter ꝓsuetudinē qn teneat vare tā pōi alēs quam psonalē. q: nulla ꝓsuetudo pōt ꝓ suo nāle t morale. vtil. vil. que ꝓ Silr nō pōt ꝓsuetudo excuſat qn hō teneat ex aliq̄ta parte substātie sue ho nor are deū. Excusare aūt pōt cōsuetu do t excusat in alijs casib⁹ si sit preteri pta. Vñ q def sacerdoti nō indigēti decima ex institutione t ꝓcepto ecclie solum est tpe gr̄e. Et hoc vī innuere Jo. i.c.a nobis. de decī. cū dicit q cō ſuetudo excusat a decimis etiā ꝓdialibus nō soluēdis cū ñ petuntur: p q̄ sa cit. c. suggestū. co. ti. qō esse ñ pōt si est ꝓceptū morale. Hec ob. xiij.q.i.ſ. his ita. t xvi.q.i. reuertimini. t.c. decie t.c. in sacris. t.c. decias. t de decimis parochianos. t in.c. tua nos. t i.c. ma nobis. t.c. cuꝝ nō sit inhomine. t.c. in aliq̄b⁹. in quib⁹ dicit q a deo sunt isti tute vel diuina lege ꝓcipiunt: q: ibi ac cipitur lex diuina ꝓ lege mosarca. vt ꝑz xiij.q.i.ſ. his ita. q̄ qudē filios gr̄e nō ligat: nisi q̄ ad moralia. vt ꝑz di.v.ſ.i. t vi.di.ſ. his ita. t ō puri. posi par. c. vni co. vel nisi vt dixi iudicialia ꝓcipiūtur ab ecclia: vt facit in decimis: vt in tit. de decī. in malis. c. t in aliq̄bus alijs vt patet de iniur. c.i. xxiij.q.iiij. t. vi. t nūc licet sit ꝓcepti legis diuine date moysi: nō tñ obligat vt tale: sed vt ꝑ ce ptū ecclie. Et tō male reꝓhendūt aliq canonistę theologos: q dicūt decias ñ esse de iur diuino: q: nō negāt qn fue rint ꝓcepte a deo in lege veteri: sed q: nō obligāt vt lex diuina inquantū sūt iudicialia ꝓcepta: ſz solū vt ꝓcepta ec clesie. Inquantū aūt sunt a iure nāli t morali dī sunt de iure diuino debite: etiā hodie. Et ideo cōclude q si nūm fier ecclie indiget ꝓpter sustentationē t petit q nō excusatur pp ꝓsuetudinē ꝑ dictā. si aūt ñ indigeat tenetur soluere ēt q ꝓsuetudo se hz: vel decimā vel vigesi mā: aut trigesimā aut si nihil soluī. ex causa dūmō ꝓsuetudo sit ꝓcepta p ea que dixi. ō. ꝓsuetudo. Sancta tñ est que dicit. ō. ꝓsuetudo. Sancta tñ est eas integre soluere. t p hoc facit. c. a nobis. de decī. vbi dī q̄ quilibet teneatur soluere decimas. nisi a ꝓstatione earū ſpūaliū sit exemptꝰ: qđ quidē esse nō posset si ēt simplr de iure diuino ar. iiij. di. erit. sacra etiā qđ no. archi. xvi. q. i. t sequitur pa. i. c. in aliq̄b⁹. de decī.

¶ Ertz papa possit dispensare ne quis 3 decimas soluat. g. Alle. vbi.ō. q ꝓcce ptū de decimis inquantū est iudiciale pōt ecclia ordinare q t quas debeant recipe t q soluī: sicut fecit in multis re ligiosis. vt.ō. dictū é. t hoc ideo licite rōe necessitatis vel utilitat: alr nō dz facere.

¶ Sed quęritur quando dari debent 4 g. vt dicitur in.c. cum homines: de pce ci. q statim fructibus collectis. Et hoc quo ad prediales: quo ad personales debent soluī in fine éni. Sed nō dic q fm consuetudinē ꝓcepta sunt solucn de: t si peręūt perībit illi q est in mora alr nō: sed cui debentur.

¶ De quibus debent soluī. g. q de oī 5 bus fructibus terraꝝ: arboꝝ: animā lium. piscationū: venationū: ficuum: pensionū: molendinoꝝ. etiam aduen tum balneoꝝ: fullonioꝝ: lapidicinioꝝ tum metallarioꝝ. Item de negocijs t arti ficijs t ceteris bonis. vt colligitur. xvi. q. i. t. q. vij. t de decī. in' mulę. c. ſz ho die consuetudo seruanda est.

¶ Ertz de illicite acqsitis. g. alex. vbi. ō. 6 q i psonalib⁹ ē distinguendū aut transi sertur dñiū in aegrotē. sic tñtur da re: ſz ecclia nō dz recipe ꝑ dita perso na ē i scelef: ne videatur approbare ei⁹ mortē: ſz si coꝛrerit potē recipe ſē

in meretrice ⁊ histrione ⁊ hmõi. Si aũt vltius nõ transferẽt: sicut in vsura: furto rapina ⁊ hmõi sic nõ tenẽt: nec ecclesia põt recipe. Si vo decimãt pdicti laici indistincte: glibet tenet quantũcũq; peccator ⁊ inde⁹ ⁊ inualor: ⁊ ecclesia põt recipe: qz nõ dant ꝓmittu p sone: ꝯ ẽ si ex censu debito pdictoꝝ. facit. c. de terris. de decī. Nõ tenent tñ iudei soluere psonales decimas cũ nõ percipiant sacra: nec audiant diuina. ar. dicti. c. de terris.

7 ¶ Qui tenent dare decimã. ꝛ. Alex. vbi. ꝑ. q; oẽs laici tã pauperes quam diuites. Itẽ cuĩ iudei de pdiis. d. c. de terris. vt. ꝑ. in. ℌ. precẽtiũ. xvi. q. i. decimas Item dicit de rebus pr̃imonij sui: nisi deseruiãt illi ecclie cui debent. eo. c. ij. Item Alex. dicit q; vbi esset ꝯsuetudo q; de fructib⁹ possessionũ ecclie posset testari in mortẽ. sicr tenerent de ipsis ad decimã. Et sic intellige. c. ij. de decī. Itẽ religiosi nisi sint exẽpti priuilegio sedis aplice sicut sũt monachi albi: cisterciẽsis: hospitalarii ⁊ hierosolomitãi: ⁊ milites alij. de q̃ no. in. c. suggestũ. cũ multis. c. se. ỽ decī. Dicit tñ Alex. vbi. ꝑ. q; priuilegiũ de nõ soluẽdis decimis nõ locurat eos q; teneant soluere in tribꝰ casibus. ¶ Primꝰ cũ pactõe tenent: qz priuilegiũ nõ reuocat pactũ precedẽs nisi fieret mentio spãlis in eo. vt in. c. ex multiplici. de decī. ¶ Secũdus cũ parochialis ecclia cui ỽbenant⁹ enormiter ledit. ar. d. c. suggestũ. ¶ Tertiꝰ cũ cessat soluẽdo tacite renũciãt priuilegio: ꝯ de hoc vide glo. ⁊ doc. in. d. c. suggestũ

8 ¶ Cui debeant dari. ꝛ. q; pdialis debẽt dari illi ecclie in cuiꝰ parochia pdiũ fuit. est. vt in. c. q̃n. de decī. ⁊ i. c. fi. de paroch. nisi aliud bẽat ꝯsuetudo. vt in. c. i. ⁊ ii. ⁊ in. c. cõmissũ. ⁊ multis aliis. c. de decī. Personales ỽo debẽt dari ecclie parochiali in q̃ audiunt diuina: vel ỽbi recepit ecclastica sacra. xvi. q. i. c. questu. Vbicũq; ỽo debẽt dari ỽbi cõsuetudo est: vel si nõ ẽ ꝯsuetudo: si pars cũ vna dẽtur illi parochie. Si ỽo partim in vna partim in alia vindicãtur facit quod no. in. c. ad aplice de decī. ⁊ Pa. no. diffuse in. c. cũ ꝯtingat. e. ii.

¶ Vtrũ solucdo ei qui de iure ecclesiã q nõ tenet sed de facto excusek. ꝛ. q; nõ si scit. nisi ex iusto metu excusef: vel nisi per tolerantiã ecclesie que cum nõ contradicat videtur ꝯsentire ꝯ Rod. Et hoc vltimũ verum. nisi placeret eĩ ecclesiam fraudari.

¶ Vtrũ clericꝰ qui habet sufficiẽs patrimoniũ vñ viuat ꝯ statũ sue persone posset decimas recipere. ꝛ. alex. vbi. ꝑ. q; sic. vt ꝓcurator in necessitates pauperũ vel vtilitates ecclie expendẽdas. nõ aũt in vsus ꝓprios ꝯuertẽdas. imo si in ꝓprios vsus cõuertit cõmittit sacrilegiũ si in malos incurrit iudiciũ. sacit. c. q̃n. in fi. xvi. q. i. ⁊ c. pastor. i. q. ij.

¶ Vtrũ decie possint ꝓscribi. ꝛ. q; laici nullo mõ pñt ꝓscribere vt eis soluãt de ꝓscri. c. cũ. Si tñ clici si pochiã hñt pñt de ꝓscrip. ỽ q̃rta. si ỽo nõ hñt nõ pñt. Sicr ⁊ de religiosis dicendũ ẽ. ar. eoꝝ. q̃ no. in. c. placuit. de ꝓscri. ⁊ in. c. cũ ꝯtingat. ⁊. c. seq. de decī.

¶ Cui soluer q antiqꝰ ñ soluit ⁊ nũc vult satisfacere. ꝛ. q; nõ et q ꝓscripsit: ꝯ ecclie parochiali ꝯ Rodo. ⁊ Rar. Mõ verius credo si ecclie parochiali: tũc erant soluẽde: alias secus.

¶ Vtrũ sacerdos pochiales possit remittere decias ñ solutas tpe ꝓterito. ꝛ. ꝯ Rod. q; sic in totũ vel in ptẽ: et q̃ i posterũ vult abstinere ⁊ facere debitũ suũ. ꝯ nihilꝯ q; nõ possit nisi sit pauꝑ cui remittãt. ar. c. fi. xvi. q. i. qz cũ sint pauꝑũ no pñt i nõ ꝓios vsus ꝯuerti: nã ⁊ sup alimẽti legati nõ valet trãsactio sine iudicis auctoritate. l. cũ hi q⁹. ff. ỽ tñs.

13 ¶ Vtrũ laico possit cõcedi decima. ꝛ. Fm doc. in. c. ad hec de decī. q; nullus cõtract⁹ põt inire cũ laico de decimis per quẽ vltius directũ vel vtile trãsferat in ipsũ: qz videt alienatio quedaꝝ vt ꝓbat ꝑ text. cũ gl. in cle. i. de re. cc. nõ ali. Sed ꝓcessio ad modicũ tẽpus que nõ videt alienatio bñ posset fieri ⁊ etiã ad tẽpus vite alicuꝰ. et cũ ⁊ cũ auctoritate plati Fm glo. in. c. quãuis eo. titu. quia ꝑ dubiũ vite põt dici modicũ tẽpus. Sed de hoc vicio glo. dubitat ꝓpter ea q̃ dicit. ỽ. alienatio. ℌ. xvij. ⁊ potiꝰ credo q; si possint ꝯcedi ad vitã alicuꝰ nisi auctoritate pape ⁊ hoc intelligo i laico q; laicaliter vivit secus in laico ꝯuerso ⁊ religioso cui concedi possent ꝯ q; not. doc. in. d. c. quãuis. Jus uero decimãdi nullo mõ ꝓt cadere in laico cũ sit spũale vt in dicta. c. no. Et hoc intelligo sine auctoritate pape q; sol⁹ põt Fm notata. c. ii. ỽ undi. ⁊ tutius ẽ in foro aie si ex cã hoc papa fecit alias non. vt no. do. an. i. c. ã no bis. de decī. ⁊ seq̃t Pa.

14 ¶ Vtr̃ laicus hñs in feudũ decimas secura ꝯscia teneat. ꝛ. q; si scit se habere post ꝯcilii lateranẽsis. qõ sunt celebrati. 1279. ⁊ sine auctate pape nõ ꝓt tenere vt no. in. c. ꝓhibem⁹ de decī. Si scit se habuisse añ illud ꝯcilium vel post ꝯ cũ auctoritate pape ⁊ ex cã sic põt tenere. Si ỽo ignorat an ante vel an ĩtervenerit auctoritas pape seu ex cã lis̃ tũc. Post ut refert Jo. an. i. c. cũ aplica de his q̃ fi. a pla. tenet q; nõ põt tenere Jdẽ Alexãd. ⁊ Jo. mo. i c. ii. de decī. li. vi. Sed Jo. an. tenet cõtrariũ qñ cõis opi. ẽ q; auctoritate pape: vel añ illud ꝯcilii fuerunt ꝯcesse q̃ opi. mihi placet maxie qz vnusq; sp̃s in foro aie ꝓsumẽdus est bon⁹ nisi ꝓbet ỽ malo: ⁊ iõ ds credere q; ꝓdecessores sui nõ tenuissent nisi cum bono animo

¶ Vtrũ talis laicus possit eas petere ꝛ. ꝛ. q; nõ i laicũ q̃cũq; modo ex quo transferat vltius vide vel directe ⁊ glo. in. c. ꝓhibem⁹ ỽ decī. teneri q; auctoritate ep̃i posset tũ cõuenire nõ tenetur ⁊ bñ. In alijs aũt ecclias vt illis quibus locũ bñ põt donare vt in. c. cũ aplica de his q̃ fi. a pla. ⁊ hoc de ꝯsuetudine diocesiana. Ignorare autẽ nõ põt Fm Jo. an. sed ꝯ Rodo. tenet q; sic. ⁊ ꝑ. placet ⁊ multi ⁊ tam plus licet ⁊ num⁹

¶ Vtrũ ecclia possit sine ꝯsensu rectoris dimere decimas ab aliquo iusto titulo ꝛ. ꝛ. q; põt redimere qñ ex tali pecunia nulli fit de nouo agro alio nõ licet vt no. in. c. ad aures el̃ pũo ỽ simo.

¶ Vtrũ liceat clicis accipe in pigꝰ decimas vendito a laico. ꝛ. alex. vbi. ꝑ. q; sic ut ꝓprietarius quãlibet alia possessionẽ quã laicus detinet. multe nec tenẽt fructꝰ cõputare in sorte: imõ timõt decimę nõ ponant ad alias ecclesias si ad suas qa si ad alias ꝓhibetur vt i c. interdicim⁹ de decī.

¶ Quõ tenẽt religiosi teneantur facere consuetudĩ. ꝛ. predicare de decimal. vi de excõicatio. etĩ. casu. alio.

¶ Cui ẽ remunerato ꝑ dicat̃ soluẽ tũ decimas. ꝛ. q; multiplex. Primus habũdantia fructuũ. Secũda tantos de quibꝰ mal. ij. ⁊ in. c. reuertimini. ⁊ c. decime. xvi. q. i. Tertia tenitas finet. c. decime. xvi. q. i. Et ita tenitas finet patus. xvi. q. vii. maiores. Doctoliti sicus qõ nõ accipit christus.

Circumcisio

Utrum sit licita ad faciendum pactionem ne ledat. ꝛ. q; sic vt in. l. vt vi. ff. ỽ nũn. tu. ⁊ ibi bar. ⁊ bal. ⁊ alij in. l. ficiẽtis. ℌ. q; eas obtinere. ad. l. aegl. cũ religiosis sine lesione ꝑtenentis. qñ licita comode bñ põt ꝓtenere. Fm Jo. de li. in tract⁹ de iusto bello. Mõ qz hoc competit de iure nãli vti. ⁊ tuo nãle ⁊ quo ad actus nãles religiosi

nō cēlēt mortal. xvi. q. i. c. placuit el
ii. l. vero nobis. C. de epis. & cle. & cēt ad
uersus suū superiorē pt̄ quo se defendere.
ar. c. et die. ō accu. & hoc verū si ille ꝫ
quē se defendit iniuriose vult̄ eū ledere:
q: iuste & ordine iuditio seruato ꝓ
cedere nō posset sine peccato se offen
dere. alīs sic dāmō fiat defensio cum
moderamine inculpate tutele. Iust̄ eni
duob⁹ ꝛcurrāt⁹. i. q⁹ sit ad repellen
dū iniuriā & cū moderamine inculpate
tutele licet. Aduerte hic q⁹ nō licet p
cussio repetere eū incōtinēti: q: hoc
cēt vindicta. l. nō est singul. ff. ō re. iu.
nisi timeret de percussione geminata. sa
cūt notata p ino. i. c. olim cāz. ō rest.
spo. & q8 no. i sum. xxij. q. i. facit. l. iiij.
in pn. ff. ad l. acql.

1 ¶ Utrū defensio possit tolli p papā vel
ꝓncipē vel legē vniuersalem: vel mūi
cipalē. &. albri. in l. oēs. C. ō epis. & cle.
gdā dicūt q⁹ nō: cū sit ō iure nāli. & vi
dek epūs i cle. pastor. alis. §. pe. ō re iu
di. Dñs Gabriel de osseler in suo tra
ctatu ꝫ q⁹ si statuto caueā q⁹ possit p/
cedi nulla data, defensiōe q⁹ valeat. &
ꝓ hoc facit. q: licet appō sit spēs de
fensionis: nū tollā i mulē casib⁹. vt. C
quoꝫ ap. nō re. p to. Itē q: iura volūt
in mulē casib⁹ nullā dari defensionē.
vt. C. de sic. l. fi. in fi. C. ō adul. l. i. adul
terij. C. ō fal. mo. l. ij. cū silib⁹. nec ob.
q⁹ defensio sit de iure nāli: q: vez est i
defensione manuali: & ō ista loquit. d.
l. vt vim. sed defensio danda p iudicē
reo petenti vel nō petēti ē ō iure gētiū
vel ciuili & iō p aliud ius tolli pōt. Et
hoc dicit esse verius albri. ibidem

2 ¶ Utrū defensio ꝓ reb⁹ liceat. &. Fm
ino. in. d. c. olim & bar. in. d. l. vt vim. &
gl. & doc. in. l. i. C. vñ vi. q⁹ sic & ꝓ re
bus afferēdis ne auferant & ablati vt
recuperent. Et hoc verū in ablati si i
cōtinēti fit. i. ātēꝫ ad alia negocia di
uertat ter. cū. ff. de vi & vi ar. l. ideꝫ est
§. cū igit q⁹ armatus. Et dicit pa. l. c.
significasti scō de homi. q⁹ dē inter
nallū q⁹ i lucta ꝓma se diuertit ad alia
nō necessaria. Sec⁹ si comedit vl bi
bit vel ꝓgregat amicos & hmōi. ff. ō.
ō. ob. l. ꝓinu⁹ ꝓmo. &. ff. ō duo. re. l.
duos. §. vl. C. vñ vi. l. i. & hoc sent a inf
ꝓcessū nō regrit auctoritas supiorio
nisi de bono ꝓsilio nec incidit talis ꝑ
excōicationē si ꝑsona a q⁹ auferē est ꝫ
ecclīastica etiā si in ꝑsonā inimici ma
nū q⁹ alīs recupar nō potērat vt colli
git i. d. c. oli & d. c. significasti nisi ap
posito modū excedat vt i. d. c. oli i fi.

3 ¶ Utrū q⁹libet de populo possit quēli
bet defendere impune. &. bar. in. l. si qs
i seruitute i fi. ff. de fur. & in. d. l. vt viz
& ibi gl. & xxiij. q. viij. §. i. in glo. & Ly.
& pe. in. l. i. C. vñ vi. q⁹ sic cōsuluit tñ
bar. i. d. l. vt vim ad tollendū oē dubiū
q⁹ faciat sibi mādari vt ipsum defēdat
clamādo defendite vel currite & filia
vt no. bal. in. d. l. i. q: nūc fm oēs licite
& impune facit in ar. l. grac⁹. C. ō adul.
Aduerte tñ q⁹ irregularitatē nō effu
git q⁹ ꝓ alterius defensione aliū occidit
de quo vide. ꝙ. homicidū. iij. §. iii.

4 ¶ Quid dē moderamē inculpate tute
le. &. gl. i. d. l. i. mīlū laborat. ꝫ barto.
ibi & in. l. furē. ff. ad. l. eor. ō sic. dic̄ q⁹
inculpata tutela ē id facere sine q⁹ aliē
se defendere nō pōt sine piculo plōe
vel nēx vñ nō ds pati q⁹ dānificet in
aliq̄ si dānū est irrecuperabile alīs se
cus vt in. d. l. furē. Ex q⁹ ifert⁹ q⁹ cēt si nō
possū effugere qn me petunias nisi te i
terficiā q⁹ licite te interficio q: cū iniu
ria ꝑsonal⁹ sit maior q̄ realis vt in. l. i
fuor ꝙ i fi. ff. de penis & ꝓpter realē iure
cuperabilē possū te interficere vt in.
d. l. furē ergo fortis⁹ ꝓ ꝑsō ali facit glo.
de resti. spo. olim el ꝓmo ad fi. & gl. in
c. significasti. el scō de homi. Et iſtō

tenet ꝓlo. in. d. §. q cū aliter bal. ō ꝙ
d. l. i. dicit q⁹ tria debēt eē vt sit mode
ramē. ¶ Primū eq̄tas vt si cuꝫ ra
tis: scū armis vt. ff. ō vi & vi ar. l. i. §. vi
vi. ꝫ ego hoc credo vez q⁹ ꝓ repel
lere. quia paruus vir cū armis pōt se
defendere a magno q cū pugno forte
cū iterficeret. ar. iij. q. viij. §. tria. ¶ Se
cundū tpis vicinitas: q: ñ post cēt vin
dicta. ℨ. c. seditiōsi. xlvi. di. ¶ Ē er
tiū tal & tāta quāta ē necessitas. ¶ Ē d
de quartū q⁹ initiū sua seruat vt se de
fendat: q: act⁹ ex intentiōe nomē acci
pit: nō ex eo q⁹ est p accidēs. i. ꝓter ꝓ
positū in verb⁹ mo: alib⁹. Ūñ duo esse
tū⁹ mortal. nisi ab eo q⁹ itēdit ñ ab eo
vt ꝓ. v. ethi. c. iiij. & sic ñ erit peccatū
vt ꝓ. v. ethi. c. iiij. & sic ñ erit peccatū
¶ Quid si excedit modū. &. ꝫ ino.
Bo. & d. Anto. in. c. olim causam. de
resti. spol. q⁹ si excedit a ꝓposito sic te
neē de dāno. Si aūt nō a ꝓposito sic
nō tenet ad aliquā satisfactionē. nisi
forte ad cautelā. facit. l. si ex plagijs. §.
tabernari⁹. ff. ad. l. acq. nec excōicatō
nē incurrit. vt no. i. d. c. oli el ꝓmo. & d.
c. significasti. el. ij. licet Ray. dicat q⁹ ē
tutius q⁹ petat absolutionē vel dispen
sationē. & ē bonū q̄ cōmode pōt hīi
Dicit nū. d. Anto. in. d. c. olim. q⁹ q in
sequi, percussorē de facto & vulnerauit
ñ ds pūri vt volusius: ꝫ vt culpabilis
qz incōsultus calor vicio calūnie caret
l. i. §. q̄ri posset. ff. ad tur. ij. q. iij. §. notā
dū ter. ē i. l. si adulterij. §. imperato
res. ff. ō adul. gl. xxiij. q. i. § i.

efunctus mortu⁹ Vide. ꝙ.

Egradatio tuplex
ḡdam
verbal: quedā actual. Et hec
actualis fit sic. q̄ clic⁹ indut⁹ vestib⁹
sicut si in officio esset dispoliat cū ver
bis ad hoc ꝓgruis. vt habet i. c. ō gra
dato. de penis. li. vi. et dicit Ho. in. d.
c. q⁹ actual⁹ degradatio est executio ō
balis depositionis, ppter ꝙ tenet q⁹ po
test fieri sine numero epoz: ꝫ nō ō/
balis: q: ō3 fiat a ꝓprio epo. & sit vehi
t⁹ numer⁹ epoz. vt in. d. c. i ter. & in gl.

1 ¶ Utrū verbalis clicū degradatū sit
excōicatus. Fuerūt opi. ꝫ placz mihi
opi. gl. in. d. c. ō gradato. q⁹ verbalis
degradatū actualiter nō sit excōica/
tus. ꝫ degradatum verbalē sic. & ē se
curior opi. Dicit tñ Ioa. in. c. ad abo
lendā. de hereti. vez nisi pēt verbalē
sequaē incorrigibilitas: q: tūc perāt
etiā fm vnū intellectū. c. cū nō ab ho
mine. ō iudi. & ablata alia tradūt⁹ pot
fet cōprimi p iudicē secularē.

2 ¶ Utrū iudex secularis possit iudica
re ō gradatū actualē. &. Fa no. in. d. c.
ō gradato. q⁹ Guil. tur⁹ cēt vt tradere
tur p iudicē ecclīasticū: tūc ex q̄ actua
lit degradat⁹ ē pōt p ter. pfati capitli.

3 ¶ Utrū ō gradat⁹ ꝓficiat celebrādo. &
ꝫ archi. ō ꝓse. di. iij. i. c. oīdit. q⁹ sic
& ista ē ōtissima op. q: caracta deo ips
sus i alia p voiez ñ pōt auferri. ꝫ gl. i.
vi. dicerū Ꝙrū. i. c. accedēs: & ista alia
dicerū Ꝙrū i. c. accedēs: & insu alia

4 ¶ Utrū degradat⁹ teneat⁹ dicē effīi
si ei facias. &. ꝫ Rod. q⁹ sic. q⁹ ꝓbat
p. c. dolētes. ō cele. nisi q: ex q̄ ordina
tus ꝓcipit: & iste ordinat⁹ sit & caracte
rem hēat ꝫ ō gradat⁹ officiū dicere te
neē: nō tñ ds dicere. Dñs vobiscū: &
filia q⁹ ad dignitatē ordinis pertinēt.

5 ¶ Quis pōt restituere degradatū de
positū. &. q⁹ solus papa. c. i. e. ſ. ſo. di.
Sic & ꝓses ꝓ uincie nō pōt restituere
quē dānauit. ff. de quest. l. i. in fi.

electatio

(cogitatio de re quę fit peccami mortale. vtĝ. ff. cogitatio. §. ii.

elegatus

est is cui a summo pontifice vel ordinario iniungitur ei quod ad ecclesiasticos. Sicut dico de liberatore et alijs dictis q̃ ad ecclesiarum

1 ¶ Cuius pōt delegare. §. q̃ habet ordinariā et quilibet qui extraordinaria iurisdictione aliquid potest.

2 ¶ Quispōt esse delegat⁹ in ecclesiastico foro. §. q̃ delegat⁹ pape nō pōt eē q̃ nisi sit in dignitate ecclesie cathedralis vel plonatus dicte: aut canonicus ecclie cathedralis. vt in. c. statuti de reseri. li. vi. et q̃ habeat ad min⁹. xx. ānos nisi ex certa scientia papa causam cōmitteret nō existenti in dignitate vel minori de ol. def. cū vicecomū. de elec. cū in eccl̃is. aliqz pōt quilibet eē q nō prohibet. Dicz eē q causę spūales vt de decimis. ō iure patronat⁹ et hmōi nō pōt delegare laicis sed clericis tm̃ de iudi. decernimus.

3 ¶ Utrū guardiani ordinis nri minorū et pozes fratres mendicantiū habeant dignitatē. §. Sed i. c. null⁹ ō elec. glo. hic tenet q̃ sic. Et ió pōt esse de gratia pape: facit qđ no. Jo. an. in. c. causā de iudi. et in. c. cum olim. de ma obe. et Lar. in. cle. ij. de reseri. et ibi glo. patet in. d. cle. ij. distinguit ō pozes. q̃ aut habet supra se in monasterio superiorē sicut q est sub abbate et iste nō hz dignitatē: hz ille q nō hz sup̃ se superiorē i monasterio habet dignitatē: q̃uis nō sit perpetuus sufficit q̃ possit esse.

4 ¶ Quid pōt delegari. §. q̃ ad id pertinet ad ordinē ecclesiasticum: vt ordinare: et illa delegari nō pōt nō habenti illū ordinē: alia alia pōt delegari nisi prohibeant⁹ iure hec habenti de offi. ordi. qđ sedem. de consue. ec. aqua.

¶ Quid potest delegatus. §. Sed an. c. presumit. de testi. et glo. in. c. solet de sen. et re. iudi. qui dicit q̃ delegata potestas non est strictę iurisdictionis et ió id solū potest qđ ei cōmissum: et sine quo ei expediri nō pōt de offi. ordi. c. i. et. c. operę. et. l. ad legatū. ff. de pen. et id propter qđ facilius expediri posset causa non venit nisi expresse cōmittatur.

¶ Utrū delegatus possit subdelegare. §. q̃ delegatus a principe pōt subdelegare. no. hic. et. c. pastoralis. de offi. de. iudi. et. l. i. ff. de offi. eius cui mandatum est. et. c. super qđam. et. c. fi. et. ii. et hoc verū nisi qñ certū ministerium sibi cōmittitur et nō alterius. Inno. in. d. c. fi. ō magno ministerio sicut prędicare crucē dispensare cū irregulari: penitentiā iniungere absoluere excōicatos: et hmōi: vel qñ p rescripti vba apprehendit q̃ ei electa industria: vel videtur eius sicut qñ vt Confidimus de tua industria: vel gloriaris: vel qñ negotium nō est bñ expedibile p alium. Fallit in legato sedis aplice qui etiā in prędictis potest subdelegare. vt in. d. c. finali. de. Delegatus aūt ab inferiore nō pōt nisi sit delegat⁹ ad vniuersitatē causarum. ff. de iudi. l. cum prior. §. i. ff. quis et a quo appel. l. i. §. i. vel nisi hoc sibi ipse processerit fm Jo. an. per. c. is cui. de offi. del. li. vi. vel nisi qñ vni articulū totius cause cōmitteret cle. i. de offi. dele.

¶ Nūqd poterit subdelegare nō existens in dignitate ex personatu: neq̃ canonico ecclesie cathedralis. §. q̃ ñ vt cōiter tenet. in. d. c. statutum.

¶ Quid de sinis duarū delegationū discordantiū. §. q̃ dependet ex delegante vt acceptet quā voluerit. Secus i sinis arbitror ex cōiectura omisso q̃ nō ex sibi p̃sidentes loco pape in scitis quibus nisi oēs consentiant iactu gerēdo nihil faciūt: quia eius iudicium infertur totius. no.

Pza in. c. nō est. de regu. et in. c. pe. ō sta. me. Secus in sinis vnius ordinarii ita seclusis aliis qui tenet p rescriptū in cā minoris libertatis et testamenti et hmōi fauoribus: qui tñ tenet p actore. et in. c. vir. de sen. et re. iudi. in relatis si agit vt minorū et hmōi tenet: alter valeret pro eo q̃ vt valeat agit vel se defendit.

9 ¶ Utrū quis teneat acceptare subdelegationem facta sibi subdelegare pōt. §. ino. in. c. pastoralis. ō offi. de. q̃ sic nisi qñ patet q̃ delegat⁹ malitiose se excusaret. vt in ter. plan. c. pastoralis. nam tenet: et si vellet eū cogeret iudex ecclesiasticus: et si veller eū cogere iudex ecclesiasticus. secus si nō posset. et est differentia inter delegatū a principe et ab inferiore: quia delegatus a principe potest cogere oēs: ecclesiastici sunt in foro. C. q̃ p̃ sua iurisdictionem. vna. ff. ō nunc. et hodie. ministeriales. iudices. dicti. excepti aduocati q̃ alibi ōs in foro suo recipere iudicium nō possunt cogi. C. de aduo. vtriusq̃ iudi. L. sancimus. in fi. delegatus ab ordinario ñ pōt cogere volentem alterius iurisdictionem. ff. de iurisdic. omi. iu. l. vl. ff. de tu. et cura. dab. bis. l. i. de offi. ordi. pastoralis i pn. et i gl. ō fatu. c. pastoralis. de offi. dele.

10 ¶ Ubi potest cognoscere delegatus pape. vide. §. cōclusio.

11 ¶ Qñ expirat iurisdictio ei⁹. §. re integra expirat p scientiā mortis delegātis l. ci⁹ q. in pn. ff. si cer. pe. de offi. dele. grani. Itē p mortē illi⁹ ā quē mādat grani. Itē p mortē illi⁹ ā quē mandat reintegra de reseri. significauit. et multis aliis modis. vt in. c. qñ abbas ō offi. dele. et in multis aliis locis q̃ omitto

12 ¶ Qđo pōt absoluere excōicatos a se. vide. §. absolutio. ff. in pn. et. §. i.

13 ¶ Quid si delegat⁹ nō vult facere idem de mādato suo. et ppter ea aliqua nō vult ei credere cū nō teneat. vt i. c. cū in iure. ō offi. del. et eū excōicat. §. fm doc. in. d. c. q̃ nō tenet: q̃ delegatus nō hz auctoritatem excōicādi nisi qñ est sibi rebellis: et eā ratio nō sit ex iurisdictionis defectu: nulla excōicatio

cnemia

(i est pars tibie. Excoriat a culpa quamuis ad tactum. in ista cō. nullus. xx. q. i. alibi. xxvii. q. vi. quēadmodū. et ab irregularitate. vt in cle. vni. de homi.

¶ Utrū q̃ aliqñ sint hmōi possit puto i neri ad ordines. vide. §. corpore vicia tus. §. viij.

cnomiacus

(m pōt fit pmouere. vide. §. corpe vi ciatus. §. viij.

¶ Qđo i dubio possit pbari an qs sit demoniacus. §. q̃ si p. xxx. dies cum bus indifferenter vel cogat: et varie edmio q̃ dęmones possessi. vt habet. C. c. ij. vij. q. ii. in ter. et gl. si nulli sentiret lesionē apparebit q̃ nō sit demoniac⁹.

cnunciatio

(gdra pler. hma est ēgelica q̃ ab ēgelio sūpta. Mat. xviij. et regu. vi. ¶ Primū q̃ sit seruer. christian⁹ ij. q. iij. ad mensas. Is infidelis posset denūciari si ē legē nature: vel ē legē coz in moralib⁹ offendit: q̃ papa hz iurisdictionem in eos in suis casib⁹. de quo. i. audeo. §. xxvii. ass nō. ¶ Secūdō: q̃ procedat secreta monitio in q̃ vt emendet vel desistat obsecrādo eū. ¶ Tertiū: q̃ peccatū ñ sit alio occultius q̃ possit pbari p testes: q̃ si esset aliter ec eccliā nō haberet locū. et sequit. Ja. m. c. nouit. ō iudi. ii. q. i. si peccauerit imo si cū duob⁹ solis testib⁹ esset nō posset denūciari ad penitētias imponendas. ¶ Quartū: q̃ si si desistit: vel cuidat se ad ei⁹ monitionē adhibuisse debitā q̃ sufficit: vel eū q̃ possit eē ēfessus. ¶ Quintū: q̃ si le nō corrigit vicinus

peclaco ⁊ denūciet. ¶ Secūd q; p
det se eum bñ monuisse. vt. j. dicam.
1 ¶ Vtrū glibet teneat ad supdicta de
nūciationē. ℟. doc. canō. in dict. c. no
ta. ⁊ si peccauerit varie loquunt. sed
videt mihi dicēdū p ꝓcordia q; si lo
quamur put ē solū fraterna correctio
sic tenet opi. archi. in. d. c. si peccauerit
q; est oibus de ꝓcepto q; dixi. ℈. cor
rectio fraterna. Et ista correctio solū
ꝓcedit ab actu caritat. ⁊ ista, ꝑpe ñ of
denūciatio euāgelica. nec ꝙrunt supa
dicta. Si vo loq̄mur ō denūciatōe. p
pete euāgelica. ⁊ tūc distinguo ꝙ3 ino.
in. d. c. nouit. q; aut loq̄mur de peō p
petrato qō recipit augmētū: vl mul
tiplicationē: seu ꝓtinuatione malū: ⁊ ēt
de ꝓpetrādo. ⁊ sic glibet q; credit se eā
posse ꝓficere sine graui detrimēto pu
ta q; nō oporteret eū ōsistere a nego
cijo suo: vel i currere periculū: vel ali
ud periculū teneāt de ꝓcepto. xxij. q. v.
c. hoc videt. qō verū intelligo q̄n tal
est ꝓlatus ⁊ quē finis huj⁹ denūciatōis
obtineri possit q; est vt vel ille emēdet
nā si vellet ad aliud ꝓcedere ꝓlat⁹ pec
catore emēdādo se nō pōt de iure ꝙ3
doc. in. d. c. nouit. q; p ista viā nō q̄rit
nisi pnia pe. vel si corrigi nō vult ad
terrorē alioꝝ ecclēsie ⁊ talr̄ puideat
q; ceteri timeāt. Si vo tal nō sit ꝓlat⁹
vel nō possit sine graui dāno eā ꝓsequ.
sic nō tenet nisi solū q; exofficio habz
cui ofꝛ. Ireuj. vi. Error cui nō resistit
approbat ⁊c. cū sitib⁹. ℈. si vo loq̄mur
de peccato ꝑpetrato qō nō habet cōti
nuationē: sic dico q; solū tenēt q; hñt
ex officio. rō q; hoc ꝓcedit ab actu in
stitie ad ꝓstructōm aliox ꝑ exēplū: qō q
dē ꝓtinet ad supiores. xi. q. ij. ꝓcipue.
⁊. xxiij. q. viij. duo ista.
2 ¶ Vtrū denūciationē euāgelicā se
per debeat ꝓcedere admō ino. ō q̄. ℣.
dicū ē. ℟. q; si peccatū ē publicū nul
la regꝛ monitio ꝙm Archi. in. d. c. ℟
peccauerit iuxta illud peccāt coram
oib⁹ argue. xl. vi. ℈. illud Si vo peccā
ē occultū ⁊ tardatio denūciatōis inter
ret nocumētū ꝓximo ꝓpale vel ꝑsonale.
puta traditio ciuitat̄ hereticis infectio
⁊ hmōi: silr̄ sine monitiōe denūciabit
nisi ꝓsit q; ad ei⁹ monitionē ōsistet.
nā quilibet ds corrigi vt si pōt ei⁹ fama
nō ledat. Si vo nō sit nocumētum ꝓ
ximo nisi ipse peccāti solū ds ꝓcedet
duplex monitio. Vna. q; monēt̄ solus
q; ꝙ iuramētum ipsi⁹ hz ꝓbari. Alia q;
monētes ⁊ vno teste vel duob⁹: ⁊ per
ipsos ꝓbat. Limitat Ry. i. iiij. vi. xix.
ar. iij. q. i. q; ꝓcordat cū supdicti nisi q;
babiliter crederet nō ꝓficere ꝓ secre
tā mōitionē ꝙ3 pot⁹ ille irritabit ℥ cor
rigētem ⁊ ꝓmonit⁹ subterfugia q̄reret
vt corrigi nō posset iuxta illud ꝓuer.
ix. Noli augere derisorē ne oderit te:
quia nō ds tūc monere alr̄ sic.
¶ Qui admittit ad hāc euāgelicā 3
denūciationē. ℟. ꝙ3 gl. in dict. c. si pec
cauerit ⁊ nouit q; admittūtur oēs ista
mes mulieres minores nisi ꝓmaneāt
in crimine: silr̄ eā ad testimoniū. L.
mitat̄ ino. in. d. c. nouit si solū pnia de
crimie q̄rit vt ds fieri in ista ⁊ ñ aliqō
ꝓtale nec directe nec idirecte q; tūc
nō ltī testes admittunt ꝙm eūdē ino.
¶ Vtr̄ sit ordo iuris seruād⁹ i ea. ℟. ꝙ3 4
ino. i. d. c. nouit q; ñ ar. c. i. ō do. ⁊ cō.
¶ Secūda dꝛ canonica q̄ a canōib⁹ in 5
uēta ē q; hz ortū ꝙm ino. a lege veteri
⁊ ista est duplex q̄dā spāl cōpetens illi
soli cui interest ꝯ bonū ꝓpriū ⁊ fit vt
qs ō bñficio āmoueat ⁊ ꝙrit tria mo
nitō ꝙ3 cōiter doc. ⁊ facit glo. ii. q. vii.
c. q̄pp alia ē gñal⁹ ⁊ publica ⁊ hec ꝙm
ino. Et locum hz i criminib⁹ ꝑpetratis
si crimina recipiūt augmētū ꝓp mul
tiplicationē actuū vel ꝓp cōtinuatōem
iniurie alr̄ nō nisi solū ō ꝓpetridis. ⁊

ve hac habet ō tarcin. c. q̄ admodū
i fi. q̄ vo ad ꝓpetrāda habet ō ōspō.
ipa. c. ad dissoluendū. xxij. q. v. hoc vt
⁊ nō ds i ista gñali ꝓcedat secreta mo
nitio ꝙm glo. in. d. c. ad dissoluēdum
6 ¶ Tertia dꝛ iudicial⁹ ⁊ hec ē duplex 7
Quedā publica. q. j. cōperit ex officio
puro in q̄ nō regꝛit monitio ꝙ3 iudex
ex officio suo ⁊ p denūciationē suoꝝ
officialiū ꝑ ea ꝓcedit ⁊ hz locū tūc i no
torijs vt in. l. ea q̄dē. C. de accu. ⁊ solū
iudex q; hz mer̄ vl mixtū ꝑsonā tales
denūciatores ꝑstituere pōt vt in. l. i.
§. ges q̄s. ff. ō of. ꝓcōs. er. ¶ Quedā
ꝓpria q̄ cōperit lesō ꝓ suo interē ⁊ ista
q̄n̄ in foro ciuili ⁊ de plano expedit
cui⁹ si nō ꝓcessit monitio vt q̄n ille q;
ꝓpōit nō pōt agere puta q; seru⁹ vel
ptūs alteri⁹ subditus inscio hoc qui sūt
⁹ sui vel alii. ff. de of. ꝓcōs. vr. l. i.
§. q̄ aūt Et idē dic de religioso con
q̄rente⁹ de iniustis grauaminib⁹ suoꝝ
ꝓlatoꝝ. Itē de his q̄ ꝑtinent ad forum
renale vt iusto ꝓcio vendant. Idē de
rusticis oppressis In foro aūt canonico
regꝛit tripler monitio ꝙm Bol. ⁊ co
mmunit doc. i. d. c. nouit ꝙ3 pa. ibidē ꝙ3
sufficere bīna: sicut i euāgelica ⁊ hoc
credo vū q; ꝓcedet mōitio nisi ti
mor impediret eā. Et ꝙ3 iudex eccliasti
c⁹ iudicialr̄ admittat denūciationē euā
gelicā. nō tñ ista nisi q̄n crimē ē eccle
sticū de sui nā vel rōne pacis vel iura
mēti vel crimē notoriū ñ audit in fo
ro seculari vl q̄n est miserabil ꝓsona q̄
cā ꝓponit. Itē q̄n ꝓpr patrōcinū se ñ ꝓt
tuare in foro seculari q; eius dūs vel
tyrannus ⁊ hec differt ab euangelica
¶ Prio q; ñ admittit nisi ille cui⁹ in
terest itē ille cui⁹ ites ñ ꝙsequit ꝓtextu
criē itē i ista nō recipiūt nisi tri testes.
itē in ista nō solū regꝛit vt corrigatur
peccās vt in illa ꝙ3 ēt vt reo restituat ⁊ le
sus seruet indēnis. itē in ista ꝓcedit in
dicialr̄ vū dicta ē i scripta hēdz litte
ratio: ⁊ ista in scripta ferēda nō i illa:
ꝙ3 ista expedial⁹ de plano ⁊ tō dr̄ indici
alio q; i iudicio fit ⁊ iudicialr̄ ꝓcedit
ꝙ3 nō vbiq̄nq; In illa vo nō ⁊ ō
hoc vide ꝑa. in. d. c. nouit diffuse
¶ Quō formabit libell⁹ seu denūcia 7
tio i ista iudicial. ℟. ꝙm ino. in. d. c. no
uit, sic: ofte inder talr̄ tenet lib⁹ meū
ꝑ scias ⁊ i periculū alc⁹ me cū ed me
puncat Ideo pcto officiū vestrū vt co
gatis eū ad penitentiā ⁊ restitutionē ꝙ3
¶ Quarta dꝛ regularis. q; ꝙ3 diuer 8
sas religiones ⁊ religiosoꝝ ꝑstōes ex
peāit ⁊ ꝓcedit simplr̄ ⁊ de plano ⁊ nō
pōt appellari ꝙm Jo. an. facit. c. repte
hensibilis de ap. Et ad istas eximas
nemo obligat nisi q̄n a suo prelato co
git vt. j. patebit.
¶ Vtr̄ teneat qs denūciare alicui⁹ 9
peccatū: q̄ ipse qui cōmisit ignorat
vide. ℣. correctio. ii. ℈. vi.
¶ Vtr̄ ꝓlato ꝓcipienti denūciādū peccā 10
alteri⁹ teneat subdit⁹ obedīr̄ nisi ꝑua
ta forma euāgelica. ℟. si peccā ē publi
cū vl i nocumētū ꝓximi hēdū dic q;
sic vt. ℣. ꝙ3 i ꝓ. idē dic q̄n si ꝑseuer
correctō ꝙ3 ñ sit i nocumētū vt. ℣. di
ctū ē si vo peccā sit ē adh nocēdum ꝓxi
mo ⁊ occultū ⁊ ispāl correctio si secre
te corrigat vt cōiter ds ꝓclamari nisi sint
signa ꝓbabilia i ꝓximū q; dico ꝙ3 ri. vbi
℣. q; publicā denūciationē ds ꝓcedet
secreta monitō ex ꝓcepto diuino ℥ q̄s
ꝓlat⁹ nō pōt ꝓcipere nec subdit⁹ obedīr̄
⁊ si frat se corrigit ꝺbeo ōsistet apu
blica denūciatōe ⁊ sic intellige. ii. q. i. si
peccauerit. ii. q. vii. accusatō nā ex pec
pto ꝺi teneor si possū sine ōtrisito bōi
ispāl⁹ q̄ corrigo famā ipi⁹ i leuī
q; ꝓciosior q̄s tpalia ⁊ vs ad bōa tpa
lia vt de testi. c. testimoniū ō exce. pl.
int dilectos. itē ad bōa ispālia q; mīs
tiorē ifamie a peō ꝑtrahūt q; q̄n sc ista

mutos ꝓsiderit sine freno peccāt. Ūñ gl. in vlti. C. de ꝓb. c. vlti. Glade t cozri pe eū rc. dicit ne publice correct⁹ ꝺ e. cū. ita p̄dat q̄ p̄data i peó remaneat le cret. Aut denūciatiōne non est necesse ꝓced it mōnio. Et tó sine secrete mo neri sine nó sine secrete cozrerit se ad mei mōitionē sine nó tenet se crete denūciare plato p̄cipiēti q: vals ad p̄emēda peā recidiui nec est i fa me fratris p̄iudiciū si talis é plat⁹ q̄d esse debet nō é q: q̄libet tenet obedir suo plato in his q̄ p̄inēt ad eoz offiū t nō sunt ꝺ deū vel alias ꝺ sic obedit nō est ꝺ deū into sm deū t intentōes euangelicā in q̄ nō solū dns intendit peccatoꝝ cozrigere ꝺ eū i correcto ꝝ recidiuo p̄enare q: non est opus va lentib⁹ Mat. ix. t sic platos medicos volut esse. est etiaz de his q̄ p̄inēt ad officiū platoꝝ. Ūñ Ber. li. de dispen satione t ꝓcepto. c. v. dicit. Regularis ꝓfessio q̄ se minoꝝ spōte subdidit ma toꝝi eq̄ alligat t cōis eqdē pacti reoꝝ vtrūq; necessitate teneri vnū fidēl cū reliquū fidelis obediētie. Cura aūt nō est usq; ad curandū: sed etiā ad p̄e fuādū a peccato: qđ fieri nō p̄t nisi peccato: correct⁹ in q̄ est ꝓnitas ꝺ re litta cognoscat nec p̄t cognosci nisi per te q̄ solus nosti ergo teneris vice re ad bonū fratris tui Ūñ videm⁹ q̄ senex lapsus in peccatū carnis facili⁹ flabit into eū retinet hui⁹ sñi. Aug. sup Ieu. v. c. t xxii. q. v. c. hoc vō. Item Bas. in sñm. Sub. de mara. t cōiter oēs doc. oēs. nisi t sanctus Tho. i quos. Si tñ p signa valde ꝓbabilia et plausibilia ēq̄ violētas creōrek q̄ plat⁹ ex alia denūciatiōe ifez ifamare vellet tunc crimē occultū fratris tam veraciter correcti sibi denūciari ñ ꝺ t hec q̄ ꝺ denūciatiōe publica dicti ve ra sūt ꝺ scūm Tho. sc̄b sc̄de. q. xxxiii. ar. vii. in grauib⁹ peccat⁹ nō in leuib⁹ q̄ fame nō derogāt. Hec ob. ipa dicunt aug. in regula qui dicit q: peccatū fra tris p̄i⁹ ꝺ ostēdi, ꝓposito q̄ tullius q: vt dicit Ri. vbi. ꝺ. q. ii. ubi loquit ꝺ q: ꝓpositus é singularis ꝑsona q̄ p̄t t ꝺ ber. ꝓdēt magis q̄ ali⁹ q̄libet ꝺ obe dere plato tanq̄ eccliē. t. sicut in loco iudicis residēt ꝺ, seq̄ tullii inducto nem vt dicti est in ꝑn. hui⁹. c. sic ꝑsuna tur expōit Tho. vbi. ꝺ. q. vii.

¶ Quid de eo q̄ tirannū denūciare de crimē q̄ sciuerit. ꝙ. q: tale tirannū ꝺ interptari vt denunciet nō debi to. facit. c. ex parte tua de cle. non resi. cū filiabus. Et tó si dogmur de denū ciatiōe publica sic non p̄t: nisi ꝑmo monuerit peccātē secōo q: possit ꝓbare eius dictū. Tertio q: monuerit cū ꝑ te vno vel duob⁹ ꝑ q̄s possit ꝓbari mo nitionē t q̄rto q: noluerit se ꝛrrect quia tūc deficiēte⁹ si reuellaret face ret ꝺ suo diuinū t sic peccaret mortaliter vt no. The. t canōiste marie i. d. c. si peccauerit. q̄ limita vez ꝺ oi peō occulto q̄ non ꝺ nocere ꝓximo vt dictum est. ꝙ. Si vō loq̄mur de denū ciatione secreta fiēda plato: tūc dic q: tenet sine ꝓbare possit sine non sine monuerit indiuidue: si mō plat⁹ sit q̄ lis eē debet alias nō ꝛputa q: crudelis quia bestialis vel diffamato: t hmōdi q: in tali nō ꝺ nisi vt pi⁹ ꝑsit ꝛrando: monēdo caritatiue inducēdo fratrē ad corrigendū t si nō p̄t dimittat eum deo t apte ꝓbare in. d. c. si peccauerit.

¶ Quid si iurauit vl̄ promisit denun ciare. ꝙ. q: si intēdebat q̄n promisit vel iurauit q: etiā ad ꝑceptū ꝛpositio vt etiā sine ꝑcepto ꝛpositio in peō com mittendo si reuelat mortaliter peccauit ꝓmittēdo t tenet nō obstāte iuramē to t promissione denūciat in casu in q̄ denūciatio cadit sub ꝑcepto. Ja alias aūt casibus i q̄b⁹ē de ꝛsilio nō tenet sed bene p̄t denūciare nō obstante tali iuramento vel promissiōe sine peō ꝺ s no. xxii. q. iii. i musē capitulo.

13 ¶ Circa q̄ho vel alio ꝛpositi ꝑcipiēte vt q̄lib⁹ q̄ sciit q̄ fecerit tale furtū te neat reuellare sub excōicatiōe late tē tūc sit reuelādū q̄q̄d aliqs sciat. ꝙ. vt colligo ex supdicte t ꝑ ea q̄ dicit. j. Jnglino. ꝙ. i. q: aut epo ꝺ ifamatus aliquē de alq̄ t q: nō plene ꝓbat ad monet vt q̄ sciit dicat tūc idiscrete tene tur deponere quicq̄ sciit ꝺ nō posse rit monitos t ꝺ ñ posit ꝓbari quia tē nō venit vt denūciet sed vt testificet ꝺ eo quod sciit facit. c. i. ꝺ testi. co. z q̄ ꝺ tbi no. Fallit hoc in parentib⁹ t filijs q̄ nec etiā volēti ad testimoniū aduer sus sciunt admittunt. ter. é i. l. parē tes. C. ꝺ testi. t. iiij. q. iij. ꝙ. ité parentes. Et intelligit solū ꝺ ascēdentibus t ꝺ descēdēt⁹ nō ꝺ collateralib⁹ ꝺ gl. i d. ꝙ. ité. Nec etiā debēt ꝛpelli vt oz ꝺ viz nec socer aduersus generū ꝓsui gnū sobrinū sobrinū t ex sobrinis na tū t eos q̄ in ꝑi gradu sūt vt. iii. q. iii. ꝙ. ité. i. iul. ponit in. l. lege ysia. iu dicioz publicoz. ff. de testi. vbi dicit gl. sobrini t sobrine sūt q̄ ex feminis. puta ꝛsobrini ꝺscēdūt sicut ꝛsobrini ā ꝛsorini vt insti. ꝺ gra. ꝙ. iij. t. vi. Hoc limito q̄n ꝑcedit crimina liter se cuus si crimē vt. j. familia. ꝙ. vii. Si aūt ñ erat ifamia ꝺ aliquē ꝺ s i gñali ing rit quis fecerit tale q̄d vt sit cōiter hic tenet talē admonere sm ordinē cuā gelicū vt puideat t emēdet q̄d fecit t satisfaciat epo ꝑcipiēti alias si noluerit tūc si p̄t ꝓbare tenetur reuellare alr erit excōicatus ꝺ s si ꝓbare non posit nō tenet Ita ꝺ gl. i. c. sacerdos ꝺ pe. vi. vi. t. vi. q. i. c. si eia t. q. ii. placuit t d. c. si peccauerit. ii. q. vi. plerūq; facit c. si sacerdos ꝛc offi. oz. Et nō est ga tūc regrit vt denūciatos nō vt testis q̄d no. q: sepe vtī ꝓcat t ꝙ hoc in sert Jo. de plā. in. ii. ꝺ pub. iudi. ꝙ. pu nire illū q̄ sciit aliquē ꝛmisse crimen lese maiestat⁹ q: nō denūciauit cui ꝑ bare non posset q: teneat ei ad omne dānū. Et ides ꝺ bal. in dicti ꝛsilio q̄d sciptū qn̄q; allegata sint mēdacia unde q̄d ꝺ q̄ sciit intelligit de talia ꝓbabili. q̄ accusare C. de eden. facit. l. nisi C. de calū. Si tñ esset talis ꝓcurator q̄ se crete ꝓcurare vellet debet sibi secre te tñ q̄n ꝑti dicet. xxii. q. v. c. hoc vt ꝺ eū cōiter regrit vt ꝓcedit indicialr nō tenet nisi de eo q̄d ꝓbare p̄t. Et sm hoc limita q̄d. j. dicit supra. ꝙ. xli. t vbi q̄d dicit j familia. ꝙ. vii.

Epositum est q̄d custodiēdū alicui datū ē vt. ff. ꝺpo. l. i. i ꝑn.

¶ In q̄bus ꝛsilit depositū. ꝙ. gl. i. c. t bona fide. c. ii. q. i reb⁹ mobilib⁹ t se mouētib⁹ nisi forte vbi a plurib⁹ res q̄ē i ꝛtroversia ꝑ legēs ꝺponit vt i c. erraūta de iudi. t in. l. ij. ff. ꝺpo.

¶ Utrū dñium t possessio transferat in depositarium. ꝙ. q: non sed remanet apud deponentem. d. l. ij

¶ De q̄ culpa tenet depositari⁹. ꝙ. q: regulr non tenet nisi de dolo t lata culpa q: cōiter fit gra ꝺponētis tñ vt ꝺ i. d. c. bona fide. t. d. l. i. ꝙ. eius. Sed i duob⁹ casibus tenet ēt de leui.

¶ Primo si mercedez accepit ꝑ cu stodia. d. l. i. ꝙ. si quis fuū. t d. c. bona fi des.

¶ Secōo si ꝛuenit vt teneret. d. l. i. ꝙ. si ꝛueniat vbi ꝺ Jac⁹ ex ꝛuētōe legē accepit dūmō ñ ꝛueniat vt ñ te neat ꝺ dolo q: hec ꝛuētio ꝺ ꝺ bonos mores t ꝺ bonā fidē t tñ ñ ē secūda d. ꝙ. si ꝛuenit. Et trib⁹ cāb⁹ tenet ꝺ leuissima.

¶ Tertio si cū ꝺpositario apud eū sit res ꝺposita.

¶ Secōo si ꝺ positario obuiat intellige q̄ diligēti li

mal ereptus. ¶ Tertius si ꝓuenit vt in d.l.ij.§. sepe euenit de casu fortuito nō tenetur nisi faceret in mora restituendi vel ex pacto ꝓuenerit d.c.bona fides

4 ¶ Utrū ecclia teneat ꝑ ꝓpositō fcō ꝑ prelato ecclie fi pur.&.q? ri vt p3 i.c.i de ꝓpo.nisi sit ōnū i vtilitatē ecclie vt ibi dē.nec fi fcm fuerit ꝓlato cū cleris capli & alijs solēnitatib⁹ q̄ req̄r vt obliget ecclie q? ē fcm ecclie ꝓpositū nec sic tenet aliquātū tenēt q? si ꝓpositū sit factum apud sacrifiū deputatū ad custodiā valoris & depositoꝝ a ꝓlato & toto capō ecclia tenet vt i gl.in.c. i.eo.ti. Sed q̄ planius ē cōsuetus bñ administrare & gubernare bōa ecclie ꝓfuerit vtilitatē ecclie cōuertisse ut dicit Archi.i.c.hoc ius.x.q.ij.& bar.i l.ciuitas.ff.si cer.pe.& latius per bal.i auten. hoc ius.C. de sacro san.ec.

5 ¶ Sed q? ꝓbabit vsū in vtilitatem ecclie.&.q? ille q dicit.l.ci.q.ff.ō proba.fm. Inno.i.d.c.i.& dicit sp̄ile hoc in deposito & in mutuo vt l.d. aut. hoc ius.§.is creditor.x.q.ij. Sz i depositō credo ego verū nisi q̄n ꝑ eius satisfactionē oporteret vēdere res immobiles ecclie is q̄n pōt satisfieri de fructibus nō oportet ꝓbare vsū i vtilitatem ecclie vt in.d.§.is creditor. Sic nec in alijs scīb⁹ excepto mutuo. vi de opi.diuersos.c.q? qbusdā ō fiōiul.

6 ¶ Utr̄ ōpositarius possit res suas ꝓponere depositis q̄n ibas saluare nō pōt.&.p3 dilectionē positi.ī. Cōmodatus.§.xvi. Et is.d.c. bōa fides viō̄ntur velle eum esse in dolo si casu aliquo habet salua suas depositis perditis intellige verum quo ad ꝓsumptionē q̄ cessat i foro aie

7 ¶ Quid si depositū reddat sed deteriorarū.&.q? tenet q̄si reddītū nō sit vtr̄ dicit tex.i.d.l.i.§.si res deposita qō intellige si dolo deteriorata sit vel ēt culpa q̄si ō culpa tenebat q? tūc tenetur restituere vel totū ecumanō cū is deterioratio ratio sit q? inutile factū ē deponēti aut si non saltem quāto deterius ar.eorum que no.in.l.i in pun. ff.de edil.edic.

¶ Quid si heres aut alius distraxit ō positū factū mortuo.&.q? si dolose fecit tenet si autē ignorans rez depositā & bona,fide distraxit ī tenet nisi ō eo q? ad eus peruenit. Similiter dic in comodato vt in.l.i.§.vltimo.ti.l.§ si nō sit heres.ff.co.ti. Q? si nummos vendidit vel ꝓcius nundus exegit sine dolo tūc actiones tantus prestabit deponēti: aut comodāti vt in.l.ii.ff.ō ꝓpo. Si vō rem possit redimere & prestare nec velit nō caret culpa.i. dolo. vt.l.plane.ff.depo. iuncta.l.dolus.ff. man. Et ideo tenetur

¶ Utrū depositor possit renocare depositū semp q̄si vult.&.q? sic.d.c.bona fides & si deposuisset vt sibi redderet certo tpe vt i.d.l.i.§.si deposuero

¶ Utrū semp sit reddēdū depositus quādo petitur.&.q? regulariter sic ar. d.§.si ōposuero ti.d.c.bona fides immo denegāo cōmittit furtū & cōdēnatus suo nōie efficitur infamis.C.ōpositi.l.q depositi.& no.suo nōie q? si procurator.tutorio.curatorio vel defensorio nomine cōdēnetur nō efficitur infamis vt in.l.furti.§. si quis alteno.ff. de his q no.infa.Fallit tamē hoc.l.q tenetur reddere in.tuj.casib⁹.¶ Primus quādo quis gladio depositō efficitur furiosus & sic cū petit non tenet etiā si iurasset semp reddet quādo peter.xxii.q.ij.ne qs.¶ Secūdus si deponens post depositū fuit deportatus & bona eius publicata sūt q? i publicū deferendū est depositū nō ei q̄ deposuit vt.l.bona fides in prin.ff.depo.

¶ Tertius quādo fur & dñs cōcurrūt

ī pēnīse.q? dño ꝓponit.d.l.bōa fides

¶ Quartus quando fur ōponit apud communem cui furripuit: uel apud proprietarium.ut in.d.l.bona fides.

11 ¶ Utrū cū cōpensationis possit reinueri depositū.&.q? nō.ut in.d.c.bona fides. Et est singulare in depositō: is in dēo. Et singulare ī regulam.xxii.q.viij. do minus.q? verū est de cōpēsatiōe directa sed de cōpēsatiōe indirecta loquēdo bene pōt fieri in cōscia simplr de qbuscūq? ut.ī. Cōpēsatio.§. ij. is quo ad fortū ptēnsū soret dilingādū ꝑ iuris q̄si volose negat facere debitum

12 ¶ Utr̄ depositarius possit uti re depositā.&.q? nō ꝑ cōmūne furtū. ut.l.q. furti.ff.de cōdi.fur: fallit hoc in duobus cāsibus. ¶ Prim⁹ si pecunia non obsignata depōatur.l.qui⁹.ff.depo.sed cui si signata.l.si sacculum.ff.ō ꝓpo. Et idē dic de qbuscūq? q̄ ꝓsistit in numero.pōdere & mensura eadem ratione. ¶ Secundus si putauit dñm permissurum.ff.de fur.l.qui re in prin.

13 ¶ Utr̄ aliqs possit rē suā apud alium depositā furti accipe.&.fm.S. Tho. sēda sēde.q.ī.ar.v.q? nō.q? granat depositarū ad restituendū. uel se offerendō immūē. tūc si facit tenet eā relenare q̄n vez intelligo: nisi ipse depositarius scīuisset rē depositā iniuste detentā a deponēte: uel nisi ēo dño eā petente simul ēā usurpatore eā sibi denegasset q? cū iniuste eam teneat vī q? sine peō sarius possit sibi auferri.ar.l.ancille.C. de fur.& l bona fides.ff.depositi.

14 ¶ Cui credendū est q̄n depositū non est ostensā depositario: seu tabernario. vt puta.q? deposuit bursā: uel saculus plenū.nō non ostendit quid erat intus & quanti.&. Matth.in.clē.ne in agro. de sta.mo.in.§. sane.q? non credetur ōponēti nisi probet: neq? stabitur eius iuramento.q? iuramētū nō datur nisi quādo precedit semipleua ꝓbatio. uide.c.fi.quod metus ci vide.j. nauta.§.i.

¶ Quo teneatur tabernarius & nauta & huiusmodi de his que deponuntur apud eos. vide.j. nauta in prin.

¶ Qd qd teneat deputatus ad custodiā librorū vide.ē. Custos in prin.

Erisio

fm Sco. Tho. sēda secūde.q. lxxv.ē cū aligo malum alicui⁹ plone uel defectus in bōis uel rtūs potest ut erubescat & vereccūdetur. Et propterea differt a cōuicio seu conuicia q? sicut finis ipius est vt tollat bonores sic deridēdo intendit vt erubescat Sit autē derisio in verbo cachin.& sic est derisio Elīqū fit naso rugato & sic est sabsannatio aliquādo facto & sic est illusio tū in fine idē sunt et no.q? si ꝓ bōo habitat in eccliā irridebit eos.

¶ Utrū sit mortale peccatū.&.qui.ē. ibidē q? sic quando irridēdo eū ꝓximū pēdit aliquē & tam vilē existimat vt de eius malo nō sit curādū sed sit ꝓ hac hūdā & tāto grauⁿ quāto magis tenetur reuereri cū. ¶ Unde irrisio dei ē grauissimū peccā. ¶ Scīs locū ī derisionis scōrū & sacroꝝ. ¶ Terrā penit & platoꝝ ꝓpterea cham fuit maledictus.ii.q.vi.sinia.xv.v.c.i. ¶ Quartum iustorū q̄ grauis ē q? multa bene a gēdo retrahūt irridere nūt ō malo ꝓximi i quātū ē leue seu puū & sine notabili vilitate ꝓximi vel ꝓturbatiōe ecclie vētale peccā ꝑ Ille.Ba Fen.ō brisiōe.

Esperatio

ē qñ ex falsa estimatiōe ꝓpter peō q̄ fecit vī bōa q̄omittit ōsperat de dei misericordia credens deum nolle vel non posse sibi parcere: vel in grauī recipe.

¶ Utrū sit grauissimū peō.&.q? ex parte nr̄a ē grauⁿ ꝙ odiū ōi q? ꝑ spē renocamur a malis & introducimur

ad bona ꝓsequēda. ꝯ ſublata ſpe bo
mineꝫ ifrenare labunt i pcā. t a bonis
retrahūt ūñ gl. ſup illud puer. xxiij.
ſi deſpauero. Impij erecrabit⁹ deſpa
tōe quam g hēt cū gnālib⁹ ſuis⁹ vi
te laborib⁹. t qꝫ penas ēi ñdet certitu
dine ꝓſūaſ pdit. t Jſa. de ſū. bo. Deꝫ
petrare flagitiū aliqꝫ mors ē deſpare
ē ſcēdere i ifernū. Ad dū tñ dr quod
puenit ex eo q⁹ voluntas holo diuine
bonitati ꝥriat fꝫ ſe ē grau⁹ peñ ſiſr
ſhdeitas. Et itelligeq⁹ ē grauiſſimus
peñ qñ hō ſciēter t aduertēs deſ
aolit peere penitēt⁹ t grās da
re redeūt⁹: qz ſicut mor⁹ ſpei q ꝓmo
mīi ſe hēt ad ertmationē vās laudabi
lē t meritor⁹ ſic motus oppoſitus
ſ. deſpationis q ſe ꝓformat ertmatōi
falſe de deo ē vicioſus t mortale peñ
t grauiſſimū. ſec⁹ ſi deſpatio ēet i ſubi
to t ideliberato motu cū aliq̄tēs ex cō
plexione nature cauſetur. qz eſſet ve
niale. vel nullū peccatū. hec ex Tho.
ſcda ſcē. q. xx. t Ēile.

2 ¶ Deſpatio aliqñ puenit ex accidia.
qz ꝓpter triſtitiā quā ꝓcipit erga bonū
deſpat poſſe p ſe vl p alīū illō ꝓficere
Aliqñ pcedit ex luxuria q̄ hō dedit⁹
ōlectationibus veneris faſtidit bona
ſpūalia t non ſpat ea q̄ſi bona ardua
aliqñ ex auaritia q̄ hoies q hēt multa
reſtituere ligat vt deſperet aliquando
ex nature complexione: qua homo
malenconicus incidit in eam.

3 ¶ Vtr̄ ſit ō aliq̄ deſperādū i hac vita
ff. q. nō. c. nemo. de pe. di. vij. xxvj. q.
vi. c. ie qui ī infirmitate. t. c. ſi ꝓſbyter
t. c. agnouimus.

Detractio

ē aliene fa
me per oc
culta verba denigratio. Et dr
occulta reſpectu eius de q̄ dñr. qz in
eius abſtia pferunt. Et differt fm
Tho. ſcda ſcē. q. lxxiij. a cōmunicia.
qz ꝓtumeliosus ꝑ apta ē ba dicta i fa
cie ītēdit derogare honor⁹ detractor
ō in abſtia. primus cuius famā ledit t
ſic patet q⁹ i modo quia ille occulte.
ille apte t in fine differt: qz ille famaz
ille honorē auferre intendit.

¶ Quot mōis fit detractio. ff. fꝫ ale. t
ſcda ſcē tractatu co. q⁹. vi. modis.

¶ Primꝰ ē occultanꝰ qui⁹ qō eēt ma
nifeſtādū neceſſario ad honorē t ſalu
tē alīus nō vult ꝓpalare. ūñ Gibe⁹
Grauis ſgt rapacitas. cū verā alteri⁹
gliaz t ſi mēdatio nō cor⁹pis ſitēcio
ꝓteris. ¶ Scōs ē negatiuus. ſ. cū ne
gat ſciēter alteri⁹ bonū. ſ. dicēdo nō ē
verū q⁹ tal⁹ ſit bon⁹. ¶ Tert⁹ ē depra
tiu⁹. ſ. cū dicit bonū factū: ſed mala i
tēcione: ſeu qz ſecuta tot ſcādala ſūt t
hmōi ꝑ illd. xi. q. iij. c. Ehe q dicīt. ꝛc.
¶ Quart⁹ eſt venenatiuus. ſ. cū mala
imiſcēt bōis ſic ſit cōiter q⁹ dñt pa⁹
bona: poſtea addunt mala t hmōi.
¶ Quint⁹ ē publicatiu⁹. ſ. cū occul
ta pcā mālfeſtat his qb⁹ nō dz̄ant ordi
ne q̄ nō dz. ¶ Sext⁹ ē augmētatiu⁹. ſ.
addēdo vel ex mō loquēdi aggrauan
do factū. ¶ Septim⁹ ē iuēntiu⁹. ſ. falſa
crimina iponēdo ſiue ꝓdicti mōi fiāt
vbis claris: ſiue obſcuris: ſiue ſignis
vl lītis aut alio mō equalēti q⁹ factis t
ſignis logmur ō ſpō. cū apud t. c. tue
¶ Vtrū ſit pcā mortale. ff. vt colligo t
ex doctria ale. vbi. ſ. t. Tho. vbi. ſ. q⁹
tripl⁹ dicīt q⁹ detractor. ¶ Primo
mō ſolū formal⁹ t hic ē ille qui dicit
occultat negat ꝛc. q̄dā q̄ de ſe nō ſūt
i ſfamā primi ſed tñ ea ītēcione vt dif
fameī⁹ t talis ſemp peccat mortalit fa
cit. c. cū volūtate de ſen. ex. cuz ſilib⁹
Nō tenēt tñ ad reſtitutionem ſame.
¶ Secūdo mō dr q⁹ detractor mā
liter tāū t ē ille q nō animo ſfamā
di ſed ex loquacitate: vel alio mō ſde
bito occultando negādo vba ꝓfert
que tamē ſic. aut occultato. negato t
ſi milia de ſui natura erant ſfamatoria
t ea occultauit negauit ꝛc. ei qui bonā
opinionē habebat de ꝓximo ex qui
bus nunc mali habet nec ſciuit alīū
de. t ſic indiſcrete tenēt. ſ. ſi virit verū
ſine mendacio excuſando ꝓximū. ſ.
q⁹ male virit. t qꝫ nō credat ſi occul
tauit reuellādo t hmōdi. Si vō i
poſuit ſalūi dicēdo ſe mēdacē virtiſſe
etiā ſi deberet remanere infamat⁹. qz
magis tenēt ſuare famā ſuā ꝓmo
ꝙ iniuſte ſibi. vñ ſi i publico virit re
tracteti publico. ſi in occulto: i occul
to. ſallit hoc i. vij. caſibus. ¶ Primꝰ
qñ ſequeretur malor⁹ infamatio et pu
ta qz nō amplius forte recordant. t ꝓ
terea quādo vult reſtituere famā di
cat de eo malo qō dixi de tali: non cre
dant⁹: nec ſpecificet quid. ¶ Secun
dus caſus quādo reſtō non poſſet ſie
ri ſine piculo ꝓbabili alicuius morta
lis pec⁹: vel mortis corpor⁹ alīs t hmōi
qz tunc cū tale malū ſit ꝓponēdum
fame nō tenēt aduertēdo. vñ fm doc.
q⁹ qñ reſtitutio fame ñ pōt fieri. ſfama
to: tenēt ad aliquod equivalēs in reb⁹
ar. c. eccliē ſācte Marie. vt lit. pen. ni.
inno. ¶ Tertius qñ virit his quibus
debebat. puta ꝓlato q⁹ denunciationez
aut accuſationē. vel his qui poterant
ꝓdeſſe non obeſſe. ¶ Quartus quā
do talia de ſui nā nō erant infamato
ria. puta. qz poterāt ītērp⁹etari i peñ
veniale. ¶ Quint⁹ qñ virit ſe audiuiſ
ſe nihil ipſe addēdo ex quo credulita
tē faceret t ſic nō tenēt ad reſtitutio
nē fm. Sco. in. iiij. t Ādul. t Ēile ad
dit tamē Elſteñ. q⁹ ſi ſequat ſfama ni
hilomin⁹ tenēt ḡuis ſimpl⁹ dixerit ſe
audiuiſſe nihil addendo. Sco. cō vi
cit q⁹ vſ dubiū dicēt q⁹ crear gen⁹ peī
veniale qñ ex cōſideratōe talia refert.
¶ Sextus caſus ē qñ ille cui dixerat

ſfamā primi. t ſi talis occultatio. ne
gatio ꝛc. de ſe ſfamāt. puta. qz ſūt ꝓta
honeſtatē vite t mori t apud illū vel
illos qbus occultat negat ꝛc. ſequit i
famia primi ꝫ quē tal⁹ ōtrahit. nūc
mortalit peccat. ar. c. ſepe ꝓtingit. t. c.
bi q. t. o. di. ſi vō de ſe talia nō ſfamāt
puta qz poſſunt intelligi ita de culpa
veniali ſicut de mortali. ſicut cū qs di
cit talis ē magnus ſuperbus alter⁹ ava
rus iracūdus⁹ t hmōi. que poſſunt
accipi t ꝓ pmo motu q eſt venialis.
t cū ꝓ peccato mortali. tūc nō pec
cat mortaliter talis, pferens ex loqua
citate: qz ſi primi audiētes ſcādalizā
tur ē eis iputādū. cū factāt ꝫ illud eſto
te mſericordes de reg. iur. qz in me
lio: ē parte debebāt iterp⁹etari. Idē di
cēdū in his q̄ ſūt modice ipor⁹tūie. pu
ta peccata venialia q̄ cōmuniter nō i
famāt. Idē ſiſr dic fm ſco. in. iiij. di.
xv. q. iiij. ō eo q⁹ ex loquacitate dicit ſe
audiuiſſe aliq̄ mala ſfamatoria. primi
Nō qz talis ex natura act⁹ nō aufert
illi famā in opinione audiētis. qz q ci
to credit leuis ē cor⁹de: dūmō aliquid
nō addat q̄ puocent audiētes ad cre
dēdū: qz tūc eſſet mortale ꝫ Ādul.
vbi. ē. Siſr ſi ille cui dicit habebat eū
ꝓ ſcelerato. qz iam infamat⁹ erat apō
cū ō alijs. t ſi nō ō iſto. ¶ Tertio mō
dicīt qs detractor māliter t formalit
qñ. ſ. occultat: vel negat: vel dicit vba
ſfamatoria t cū ītēcione ſfamādi. t ta
lis ſine dubio magis mortaliter pec
cat ḡ raptores rerū. vi. q. i. ex merito
t. c. ōteriores. Et q⁹ detractio ſit mor
tale peñ ex ſe facit. c. accuſato. ii. q.
vij. t. c. nemo pitor. xi. q. iij. t. c. hōici
dior⁹ ō pe. di. i. t. c. clic⁹. cl. ij. xl vi. di.
¶ Vtrū ille q ꝓ detractionē ſuā abſtu
lit famā ꝓximi teneatur ad reſtitutio
nem. ff. fm omnes doc. in. iiij. di. xv.
q⁹ ſic ſicut q rem rapuit alienā. diſtin

scinit q̄ alii vīl postea vt puta qō tunc erat fc̄reū mīc publicatū est p alios

¶ Septim⁹ qī ille oīo erat infamis ial t̄ apud illos cū quibus detraxit ō eo.

4 ¶ Circ ille q infamauit primū idire ere. s. negādo crimē sibi ipositū ab ac cusatore in iudicio aut denūciatore te neat. ff. fm Ieo. vbi. ō. q non teneatur peccare saltē i iudicio ꝓfiteri: nisi mo r ordine de q̄. ō. confessio delicti r tō sibi ꝓfuerit q accusat de q̄ nō pōt ꝓbare. Rīdē. v. q. iii. ds tū per vba sobria excusare cū vicēdo ñ credat q maligne ꝓcesserit ſz sic credebat aut aliquis eū induxit r hmōi.

5 ¶ Circ audītō ōtractōis peccet mortaliter. ff. ſz Tho scda scē. q. liij. ar. iiij. q ꝓcedere ꝓ audītū ōtractōi pōt' eē dupl'r. Ēno nō directe qī. s. quis iducit aliū ad peccatū detractiōis r placet ei propter odiū quod hz ad eū cui detrahit r sic est equale peccō cuz ōtractore Et tō si detractio erit mortalis sic r auditio ad ro. i. nō solū qui faciūt sed q ꝓsentiūt facit. c. nō solum xi. q. iii. Alio modo ꝓsentit qs indirecte. s. qī nō resistit cū resistere possit Et hoc contingit aliqñ non quia peccatus et placeat sed ꝓpter timorez humanū vl negligētiā: aut verecundiā r tūc aliqñ est mortale puta q: ꝓlat⁹ q tenet ꝓsecere vl ꝓpter scādalū aut q: ꝓponit timorē humanū caritati dei alo vītale ē ꝓcor. alex. vbi. ō.

6 ¶ Circ infamās seipz dicēdo aliq̄ mala q̄ non ꝓmisit peccet mortal'r. ff. q fi facit ꝓpter tormēta euitāda sicut facit ille qui ad tormūtā ponunt ñ peccat sed licite fieri pōt q: tal' cōfessio facta tali metu ñ valet nec etiā si fiat ꝓ alio ſz si nō fiat ex tali metu peccat mortaliter r tenetur frāctā argu. c. nō sūt audiēdi. xi. q. iii gl. tñ in. c. i. xv. q. vi. ſz q etiā si facit ꝓpter tormēta peccat mortal'r sed ego nō credo q: ñ ē mēdacīū pniciosū nisi forte in casu q̄ rāsicaret post tormēta ex q rāsicatiōe eēt occidēd⁹ ipe vl alius dānificādus q: sic mortal'r peccaret r teneret retractare q̄ ad id q̄ fal'e dixit de alio ſz q̄ ad id q̄ dixit ō se si oppositū ꝓfuit. ꝓfugeret mon q̄s ipz post tormēta nō teneret ō necessitate retractā

Jacomus ds assiste dotib⁹ r ministrāt i oīb⁹ q̄ agūt i sacris xpi ꝓdicāt euāgeliū dōat pacez r annunciāte. xxv. di. plectus. ō. ad diaconū. r. xciii. dist. i multis capitā.

¶ Circ possit dispēsare corp⁹ xpi. ff. q r non ō ꝓse. di. ii. pueri nisi necessitate cogēte de iussu epi vel ꝓsbyteri. xciii. di. presente vl si longe esset epūs vl ꝓsbyter r necessitas cogeret posset sine alia licentia ea. dist. c. diaconos.

¶ Circ diacon⁹ idut⁹ ad cātādū euāgelium possit cātare i choro. ff. Du. i. c. i sacra romana. xciii. di. ſz q nō. r si facit ercōicat⁹ ē vt i. d. c. ſz verū credo q illa ꝓhibitō tñ locū hēat in eccliis romana i cardinali ꝓpter vbū ibi positū in hac sede imo credo mereat si tō cātat vt chorū adiuvet q: forte pauci sūt si vō faceret q̄si ꝓtēnēs officiū suū vl ex tactātia sic peccaret r ita posſz intelligi dicta ꝓhibitō ꝓfan. c. q̄ ad rōez ꝓhibitōis ſz ñ q̄ ad penā ercōicatōis. q: solū locū hz in cardinali vt. ō. dūt

¶ Quō vīl sola vīd. j. sacerdos. ff. r. 3

Jalctica dīluadet i c. ñ ne. r i. c vlo r. ff. hic ēt. xxxvii. di. p to.

Jes sest⁹ qī incipit. ff. vt colligit ex gl. i. c. q̄ tuā ō sersio r gl. l. c. puīcian dū ō ꝓse. di. iii. q. diūsis ſpecib⁹ diuersis horis incipit q̄ ad officiū incipit i vespi q̄ ad cēn carnū incipit a cene termino. limita nisi ꝓtraheret vltra me

diū nocte cena r qñ dies sequēs ē diei ieiunii: vel serta seria: q: sicut q̄ ad ieiunii incipit in media nocte. sic r abstinēntia carnū. Et vt termin⁹ cene medie nor. qī dies ieiunii vl serta seria sequit. fm Ida. i. d. c. qñ q̄ to ad cel sationē ab opib⁹ seruilib⁹ fm Ida. i. c. i. ō sersio incipit fm ꝓsuetudinē patrie. facit. c. qñ co. ti. Et tō si est ꝓsuetudo q incipiāt festare in mane tenēda ē dū modo cessēt vsq ad aliud manc. si in sero sic Sua. Elnū tū ē notādū q ſz cō suetudo possit determinare q̄ hora sit incipiēdū festū. non tū pōt diminuere qn ad min⁹ p. xviii. horas nō cessem⁹ ab opere seruili sel in ebdā. q: isto mō est de iure diuino. qō ꝓsuetudo nō pōt diminuere: ſz possit augere: vel declarare. Pōt etiā ꝓsuetudo augere et faciam⁹ festū plusq̄ p. xviii. horas vt ps in. d. c. qñ q limita nisi augeret tasr q sabbatū videremur festare. q: tūc ñ vs. ar. c. qdā de apostā incipit etiā i diei alijs respectib⁹ alijs horis. ſz nihil ad ꝓsciam. r ex dictis patet qd dicēdus de barbitōsoribus r alijs artificib⁹ q̄ labōrāt vsq ad mediā noctē vl vsq mane dici festi q: ſz sint inducēdi vt ō sistāt nō tū ꝓdēnādi de mortali. et q̄ sic est ꝓsuetudo dūmō ptrahant festum postea vsq ad sequens mane ita q per xviiij. horas ipsum seruent quod no.

1 ¶ Circ die assignata ad aliqd faciēdū alicui teneat sūi alia mōitōe. ff. q sic q: tūc dies interpellat ꝓ hoie. ō locato c. potuit. C. de ꝛhen. r cō. mi. l. magna C. ō in. ēphi. l. ij. facit. c. ii. ō ꝓcl. pbē.

2 ¶ Quot miliaria ꝓtinet q̄libz dies. ff. q i iudicijs ſz legeo. xx. vt. l. i. ff. si quis cau. r ff. ō v. sig. l i mīnek r quodlibet miliare. hz mile passus. r qlibet passus. v. pedes. vt. d. l. i mīnek. i ter. r i gl. ſz i ꝛcūb⁹ stādā ē arbitrio bōi viri. vt arcta q̄ligare r ꝓdūcē ꝓ mittentē limites. vt. ff. ō v. ob. l. ꝓtimus. ff. cū ita. ſz gl. i. c. nō nulli. de relig. vult q̄ arcta m⁹ cōez vīs loquēdi fm quē assignabāt miliaria. r tō si ꝓsumendo ē q̄ dēt xxv. mīa stabit. r de illa intelligunt referri pta. ſz indicio meo arbitrio bōi viri ē relinquēdū: q tū a cōi ꝓsuetudine recedere nō ds cū sit optia interpolegū. de ꝓsue. c. cū dilect⁹. ff. ō legi. i. ſz ō interpretatiōe mīs sit cā cuiāc⁹. alib⁹ vicēdi

Jfiamatio vīs. ō. tractio. r no. q̄ pōt q̄ ploraf offīa iudicis vt cōpellat diffamātē cessāt. r in der tenet. vt in. l. diffamari. C. de inge. ma. no. ino. in. c. ꝓsequēte ō offi. ot. ꝓ pterea dicit ter. in. d. l. diffamari statū i genez: siue errore: siue malignitate q̄ndā p unquā est. i. valde iniquum

Jffidar an possit occidi impune r rebellari. vide. ff. assasin⁹. ff. ii.

Jgnitas est fm archi. i. c. i. de ꝓsu. li. vi. administratio rez ecclīastrarū cū iurisdictōe. ꝓpterea hꝰe dignitatē ē ff ꝓ. i. c. ō mīra. ō pbē. hꝰe iurisdictiōez. s. q̄ ad fōz pētiōis ēt i modicis cāis fm Pe. de anc. i cle. ſi dignitatē ō pbē. sic archipbyteri i ecclia picta nisi q ercōicāt: turpēdāt: r absoluāt. vñ glibet rector seu ꝓbr ecclie colliate dē hꝰe dignitatē. et no. Pan. i cle. i. ō clee. r i cle. nc i agro. ō sta. mo. r vñ ō ro. decl. clxvi. p hoc facit ter. i. c. idēm tatib⁹ ō cle. li. vi. vbi abbatissa dē hꝰe dignitatē. hoc ſz car. in cle. ii. ō reseri. r ibi ē gl. q̄ dicit hic eē approbāt opi. abbaz i hoc limitat. ino. i. d. c. ō multa si ē ꝓpena alīat. c. ij. ō sta. mo. q. ſi. r ſz ñ sit ꝓpena dūmō possit eē ꝓpetua: sicut ē i ministrio ordinis minoz sufficit nā dr eē ꝓpetuū qō ē i potēta ꝓpetua vt no. Car. in. d. cle. ij. ter. ēt pro hoc

in e effectos in. ō. ppetuā illeta gl. ō co
pa. cle. e nra ītē dr dignitat si ifecclia
vbi est reparef p dignitate t bēat ad
ministratiōē tpalū rez ppetuā lz non
sit nūmerata iter dignitates ecclialis
cas fm Inno. ibidē ministri aūt qui
sine penitus Jurisdictione exercent
offīa aliqz sūt procuratores sindici t sa
cerste q pōt sit cāpanas nō hūt digni
tatē t si cēnt ppetui sec⁹ si haberēt in
risdictionē. ff. de off. pto. ceſa. l. ultima
fm eundē Inno. Silr dr dignitas q
appellatur aliq̄ nole de dignitatib⁹ in
ris vt archidiaconat⁹ t hmōi t si non
exerceret offīa fm Inno. ibidē ex q
bus patet q vicarij epi nō hz aliquā
dignitatē fm Pa. vbi. ō. t differt a p
sonatu dignitas q̄ plonat⁹ fm arch.
vbi. ō. e quedā proganua in eccliā si
ne iurisdictiōe vt habere stallū hono
rificū in choro i capitulo i optiōib⁹
in pcessionib⁹ in vocib⁹ vādis t simi
lib⁹ plusq̄ alij sui ordinis canonici t
nō tñ alij in dignitate ꝛstituti q̄uis
fm Inno. vbi. ō. aliqñ accipiat p di
gnitate. Offīū vo fm eūdē arch. vbi
. ō. est administratio rerū ecclialiū
sine iurisdictiōe sicut procura
tores castaldi de quibus. i. q. iii. sa
uato. Item viceddūs t similes qui sic
pice habent referre tūc habent offīū
non dignitatem.

2 ¶ Utz successor i dignitate teneat ex
ītu inito cū p̄decessore suo. ff. pan.
l. c. i. ō. pba. q sic si fuit initus nōie di
gnitatis cui si fuit initus cuz subdito
suo ita tenet Ly. in. l. digna. vor. C. de
legi. t Jo. an. t cōiter sequentes cui
si ral sit papa vel iperator facit. l. cesar
ff. ō publica. t ēt q: tal⁹ obligato ē de
iur nulli cui p̄cepa submittit saē cle.
pastoralis. ō. ceterū de sen. t re. iudi.

2 ¶ Utrū dignitas possit appeti vel q̄rī
ff. q dignitas ecclesiastica nō immo
ipso iure efficit idignus t dz repelli. l.
q. vi. sicut is q Dignitas ꝺo secularis
si est dignus t aptus pōt appeti t peti
ab eo q pōt eā dare etiam mediante
pecunia vūmō palā vel t petat vt. ff.
ō pollici. l. i. ō. i. ff. ō decuri. l. eos. t ff.
de offi. pto l. barbar⁹ in pri. Secus
si eli vt. C. ad. l. iul. repe. l. h. i pn. ibi
nō ībitu vel p̄cio Silr lz dare pecu
niā vel petere vt ꝛfirmef vt no. gl. fin
gularis i. d. l. eos facit. p hīs oib⁹ gl. i
l. vnica. ff. ad. l. iul. de ambitu Silr lz
emere mulierā. ff. ō ac. em. l. creditor.
ō. iter vēditorē q̄ō limita si q̄rit vt p.
sit ñ vt pōsit t sic peccat de q̄ vide. ō.
ambitio. ō. i. t. ī. officiū. ō. i. t. iii. ari
sto. tñ. i. poli. c. vi. dicit q licite apetf.
p̄cipatus si tria ꝛcurrāt. ¶ Primo
q hēat amorē ad ꝛsistentem politiā
¶ Secūdo potētiā maritimā operū
p̄cipatus. ¶ Tertio virtutē t iustitiā
i vnaquaq̄ politia eā q̄ ad politiā pti
net vñ fm eius lz scienti se hēre p̄dcā
tria apetere p̄cipanū ppter vtilitatez
reipublice sz nō lz ei q̄ petere vnde
dicit. ii. poli. c. vi. non bñ statutū ē ibi
petere qui principatū significabitur
¶ Utrū qs possit hēre plures dignita 3
tes ecclialicas simul vide. ō. Benefi
cium ō. xxxv. cum se.

¶ Utz epus possit dispēsaf cū eo q. xx. 4
hz annū solū vt possit hēre dignitatez
ecclialicā sine cura alaz. q. q sic. c. q
nuntium de ēta. t q̄li. li. vi officiū qua
tūcūq̄ vile dr dignitas q̄ sit p̄cipe
mūdāte ter. ē i l. nemo plect⁹. C. de di
gni. Et sic verificat. l. vnica. C. de mā
pn. vbi dr q nulli credaf se mūdato
p̄cipis venisse nisi in scriptis ostēdat
t addit nec ullius dignitate terreni si
ue tribuni: sive notarij: sive comi. p
ferat dignitatē hec ibi

Ilapidator dī p
lat⁹ q

rem ecclialicas alienat t male erpen
dit q dcht deponi. xi. q. ij. apostolicos
t. xvii. q. iij. nullus rem

1 ¶ Elīz suspecto ō vilapidatōe ō beat
dari coadiutor. q. q sic vid i. c. vene
rabili ō offi. dele. t l. c. lz helr. ō. q: ō
de symo.

Iligere deū debem⁹ ex toto cord
te. de pe. dist. ij. ō. caritas ē. vi
de. ō. Caritas.

1 ¶ Utrū teneamur diligef inimicos.
q. S. Bo. in. iij. di. xxx. q. iij. t. v. q. est
affectus t effectus dilectōis duplex.
¶ Primus nocētiū q̄ nolum⁹ noce
re t isto mō est i precepto vñ q̄libz te
nef nō optare eis malū ꝛtrū malus
ē. i. q se possumus tñ p accīōs optare
eis malū puta si credim⁹ q̄ sit expedi
ens sibi vel ecclie vel cōitati sed iter
re q̄ ad effectū nō lz nisi sit officialis
cui ꝛpertt t zelo iustitie faciat vlt cāu
permisso a iure. alius est effect⁹ t affe
ctus benificētie. Et hic ē duplex qdā
a caritate elicitus q̄ qs optat alij tum
tñ bonū vel bona tpalia. f. gratiā t
gloriā t iste ē i pcepto erga inimicos
Quidā ē a caritate iperat⁹ q̄ qs optat
alij bonū tpale t pſperitatē trāsitoriā
t iste nō est i precepto nec q̄ ad affec
tū nec q̄ ad effectū nisi i casu necessi
tatis est tñ perfectōis optare talia inimi
co nisi per accīōs ꝛtrarium putāt et vl
alijs nociua vel si est imminens eccle
sie: aut cōitati q: tē eēt ipfectōis opta
re sibi bona tpalia. Intelligе tñ ꝛz alex.
i. iij. pte. iij. tractatum de caritate q ē p
ceptū affirmatiū qō non obligat ad
semp. i. cū nō sumus i consideratō ei⁹
aut dormim⁹ sed solū p loco t tpe q̄ñ
de hoc cogitam⁹ vel necessitatis cāus
occurrit. Limita etiā p̄dicta fm Sa.
Bo. vbi. ō. q. v. t Ri. ibidē ar. j. q. j. in
effectib⁹ spāl⁹ lz q̄ ad effect⁹ gñales
tenef quis de p̄cepto diligef inimicos
puta cū qs orati gñali p populo p̄di
cat facit elemosynā gñalē t hmōi q:
tenef nō excludere eos aliqb⁹ t etiā
tenef ad offerti salutatōnē ꝛz Ri. ibi
dē q cōmuniter impedītur nisi casu
quādo timeret eos p̄vocari ad malū
aliqō vel aliō scādalum oriri.

¶ Utz teneamur remittere signa rā 2
cona. ō. ꝛz Ric. vbi. ō. q. ij. q sic si pe
tit veniā. actionē aūt nunq̄ v⁹ dic fm
sle. vbi. ō. q ē rācor q conīatur ap
petitum vindicte t hanc diminuef ē p̄
cepti vt. ō. ꝛz t ē primo qui comittaf
zelus iustie t hanc nullus tenef fmit
tere de necessitate. no. tñ q: sūt q̄dā si
gna. p̄pinqua q̄ gerūt. p habilē suspici
onem rancoris vt cuz qs nūq̄s velit
loqui iurianti vel cū obuiat timent.
vel tozuo vultu respicit t huiusmodi
t talia nulli lz tenere sine ante satisfa
ctōnez sive post q: ab oi specie mali
ē abstinēdū nam ex talibus signis pa
tet inimicitia facit. c. ij. de renū. lib. vi.
t. l. volū. C. de dolo vide q̄ not. in. c.
cuz adrianus. lxxj. di. vbi glo. vult q
quādo qs aliū nō salutat p timorē esse
inimicus quā limitat. Pan. l. c. repel
lant de accu. verū q̄ erat solitus salu
tare Sūt alia signa remota vt nō cō
uersari amicabilr nō facere sibi mu
nia seruitia nō communicare conseruari t
hmōi t si hoc facit vt magis viuat in
pace t ille magis cognoscat delictum
suū non peccat alo peccti venīā t fami
ciēti p posse nō potest sine peccato
venīali tamen ista denegare vide de
hoc. ī. Iniuria. ō. vi. t. vij.

¶ Utz diligere mūdū sit pcm. q. Fm 3
Alc. sc̄da sc̄de tractatu de amicitia. q.
ij. q aut diligit ad necessitatē t sic nō
est pcm. Fm Beda. sup Jo. ij. nimis
mūdo ad necessitatē ñ ad voluptatē.
aut diligit ad voluptatē t ꝛsequitur ad.

t hec ē phibitū. et ls ordinate qs possit amare mūdū tñ vitiale ē qñ ē occasio peccatoz aut vtilit mūd⁹ vt finis i eo ꝓstituat t ꝓpter se t ls nō sit i eo aliqd appetēdū ꝓpter se: tñ extimat i eis sufficientia cū ñ sit t sic cadit sb.p habitōe tal⁹ dilectio t illus duob⁹ modis ot nolite diligere mūdū i. Jo.ii. t nole mūdi itelligunt walia. ē etiā diligere mūdū. i. lōgo tpe velle stare in mūdo ꝓpter delitias t sic est venialē pcñ ls ꝓpetuo velle stare nō pōt cē sine mortali pcō: si ē deliberatio volūtat fz pe.ō pal.i.iiij.di.xxi. velle stat ꝓp lōgari solū ñ ē pcñ ls si vt magis mereat t melius operet est meritorium

Jligentia ꝯlem tenet quis ponere in rebus alienis vide.ē. Lomodatuz.§.xi.

Jocesis ē vbi epl xvi. q. iii. c. gēāqz

Jscere dz glibz añquā docear. xxiii. di. c. hic igit i fi. t. xxxvii. di. relatiñ. t. lxi. di. c. i sacerdotib⁹ t. xvi. q. i. si clicat⁹ t q recusat discere diaboli mēbrū ē. xxxviii. di. nullus t sacerdotes debēt semp sacris litteris itēdere silr ꝓdicatores. xxxvi. di. §. ecce t. xxxviii. di. ignorātia etiā senes t aug. dicit se libenter a Juniore adiscere. xxiiij. q. iij. si habes circa medium

Jsciplina est virtus male vite. xxiii. q. v. c. ad fidē nō amat filium aut fratrē q eū ñ disciplinat cadē. q. c. ñ putes. Mali sūt flagellādi nō interficiendi. xxiii. q. v. c. i. t. ii. t ꝓ to. q. facit elemosinā q ꝓ disciplinā corrigit. xlv. di. t q emēdat cū nīficordia ē tēperāda. c. disciplina. xlv. di. t citra effusionē sāguinis ar. de rap. c. i archiepiscopatu vide.ē. Correctio. i.

Jscordia vtr sit pcā tale. §. Fm Tho. sēda scōe. q. xxxvii. ar. i. q⁹ discordia ē pcñ iquātū ꝓcordie ꝛriat qō qdē pōt cē dupliciter. ꝓ se: aut ꝑ accīs ꝓ se. i. cū scient t ex hoc sic accipit ꝓ se i humanis actibus t motib⁹ dissēcit a bono diuino t bono ꝓximi i q tenet ꝓsentire t nīc ē mortale ex gñe suo, ꝓpter ꝛrietatē ad caritatē t hoc ē qñ cognoscit tale qd fm rōnē cē fiēdū tñ ñ vult aliqs assentire, ne videat seq opi. aliox tanq̄ minꝰ sapiēs vel ex odio aut displicentia ad aliū cui ārik ,puideri vl alia ex cā. Et sic itellige. c. obligationes dissidentiuz xc. di. t. c. abiit. xi. q. iij. t. c. ismael dist. lvi. Limito hoc i reb⁹ alicui⁹ ipoztāte alias ecē venialē sicut i pueris patet. ꝓximi etiā mot⁹ hui⁹ discordie sūt venialē pcñ ,ꝓpter iperfectionē actꝰ qñ aūt discordia ē ꝑ accīs quod ē qñ in actib⁹ humanis ē ꝑter itētiones. sicut cū vnus dicit t credit bonū tale quod alius opinat ꝛriū tunc nō ē pcñ nisi sit cū errore circa ea q̄ sūt ō necessitate saluꝯ: vl cū ptinacia idebita qz caritas ē volūtatū vnio nō opinionū

Jscretio ē mater omniū virtutū i. q. v. ꝓcētiū de officio custo. c. i. ē necessaria i ꝓlato i corrigēdo. §. o. di. pōderet predicatori. xliii. di. sit rector. §. vlt. ꝓcessori. xxiij. q. iiij. his q ō pe. di. i. quē penitet ō pe. t re. c. ois

Jspensatio ē iuris cōmunis relaxatio fcā cuz cāe cognitōe ab eo⁹q ius hēt dispēsādi fm glo. i. q. vii. §. mlioz alr ē. §. nisi rigor t addit dispēsare ē diuersa pēsare nā ois hec ō q⁹ bus ibi fit mētio pēsare dz q dispēsat vult et q̄ sint illa ifera i q̄one sequēti t ió fz ber. i li. ō dispēsatōe t ꝓcepto

---

ꝓlati sine cā rōnabili vl saltē dubia fz ꝓ sola volūtate vētes licētiā veniendi ꝛ legē tūt tulipatores ñ dispēsatores

1 ¶ Que tūt cāe legitime dispēsādi ꝯ. vt colligo ꝑ totū. q. vij. prime cāe sunt ser. ¶ Prima ꝓpa ibidē. c. necessaria t. c. qō ꝓ remedio. nā defect⁹ nīi ipis gbus nō solū merita sed corpa ipa ō fecerūt restrictiōis illius nō patif manere cēsurā xxviij. di. fraternitatē tue ¶ Seda vtilitas vz vt alij facilius reuertāt. xxij. q. iij. ipa pietas t. i. q. vii. tali. ¶ Terna q̄litas ꝓsone t meritū t scie. d. c. tali t. c. vidici cū ali⁹ eque digni⁹ nō sit. ¶ Quarta religio. lxxvij. di. c. miōacus de sen. excō. c. cū illorū ¶ Quinta nullitudo rōe scādali vitādi. §. o. di. vt constituerentur. ¶ Sexta necessitas. d. c. tali.

2 ¶ Utr dispēsatō necessarie fgrat cāe cognitiōz. §. pa. i. c. diuisis ō clicis ꝛiagāt q⁹ i ꝓncipe nō: fz sufficit sola ipius volūtas i hīl q̄ sit iuris positiui solū vt no. ino. i. c. cū ad monasteriuz de stamo. sed i iferiore sic vt no. gl. i. d. §. ni si rigor vñ si fiat sine cognitione, cāe ē dissipatio nō dispēsatō t venit puniēdus qz egit ꝛ legem vide bonam gl. in. c. ij. de scis. vbi plene no. doc. tenet tamen quo ad eum qui dispensauit qz non potest contrauenire neq̄ eam revocare ex quo egit actum in quo potuit dispensare. licet non teneat quo ad superiorē vt no. gl. in. d. c. diuersis

3 ¶ Utrum dispēsatus sine causa legitima sit tutus quo ad deuz. §. et colligo ex Inno. in. d. c. cum ad mōasterium t Pda. i. c. nō ē voti ō voto q⁹ aut logmur ō papa aut de alijs si ō papa aut logmur i his q̄ sūt iuris diuini vt i voto iuramēto t hmōi t sic non pōt dispēsare sine iusta cā: alr dispēsat⁹ nō est tut⁹ q̄ ad deū. Si āt subest iusta cā: tz dispēsatus t ē tut⁹ etiā i voto castitat⁹

---

t ꝓpetat fm Inno. vbi. ē. Si ō loquimur de his q̄ sūt iuris positiui pt sine cā t est tut⁹ in ꝓscia: qz et⁹ est destruere cui⁹ est ꝛdere nec ꝓncepto tenet se gbus sunt ligatus. l. digna vor. C. ō limitat tñ Pda. de ꝓscriptis bñficioz in qua non pōt sine cā legitima t iuriz Jo. an. in. c. de multa. de pbē. qz oia bona eccliaz sūt dei vt in. c. cū ex eo. de elec. li. vi. Et ió nō est tut⁹ talr dispēsat⁹ ō quo dic vt. ō. bñficū. §. xxxv. Ex qb⁹ infert Pda. q⁹ nō est tut⁹ religiosus: cū q̄ dispēsat sine cā iusta vt trā seat ad laxiōrē religionē. Silr si ꝓficit ecclie curate cā legitima nō subsistēte puta qz nō est apt⁹ ad officiū ꝓdicādi vel exercitiū cure. Utī dicit glo. singularis in. c. monaci vagātes. xvi. q. i q⁹ religiosus ꝓmotus ecclie seculari nō vt ꝓsit ꝛ vt ꝓsit peccat mortaliter qz facit contra votū suū. Si loquimur de aliis a papa sic clarum est q⁹ non est tutus quo ad deum nec quo ad eccle siam vt not. Inno. vbi. ē. qz cuicūq; alio a papa ꝓcedit dispēsare intelligit q⁹ hoc faciat ex cā legitima. t ió dz fieri cū cause cognitōe qō no. bene.

4 ¶ In quibus potest dispensare papa vide. §. papa

5 ¶ In quibus casibus potest episcopus dispensare. §. q⁹ glo. in summa. §. o. distin. t in. d. §. nisi rigor t doc. in c. at si clerici de iudi. satis consule loquuntur t cōtrarie. Sed tu dic clare q⁹ aut dispensatio est in faciendo contra canones vel concilium t sic non potest nisi hoc ei expresse a iure concedatur. c. dilectus de temꝑe. ordi. et sic intellige opinionem que dicit q⁹ non potest nisi ea concedatur expresse vt in. d. c. dilectus Et sic colligo q⁹ episcopus ꝓcedit dispēsatio i oib⁹ criminib⁹ minoribus adulterio nā peccās mortalr notorie notorietate iuris nō

pōt pmoueri.xxv.di.hmō itaq; i glo. ep̄mor deponi. ſo.di.q. ſemel. ꝛ ſō l.diget diſpēſatōe q̄ epūs i crimibus minoribus adulterio ꝛcedit gñaliter vt no.i.d.c.at ſi clici ꝛcedit etiā in aliqbus matoribꝰ vt de hereticō ꝛ ſciſmatico. ſo.dūtin. preſbyteros i glo. Itez i ſacrilego. ſo. dūt. ſi ga preſbyter et quomō ſ illis ꝛ mulr alijs diſpenſat. ſ. ſubticā. In tribus tñ cāibꝰ pōt epūs diſpēſare ſ canonē ꝛ zelū ſz ei expreſſe nō ꝛcedat. ¶ Pdimo rōne ꝛſuetudinis vt q; cōſuetudo p̄ſcripta hz vt diſpēſare poſſit.c.ſi.de ꝛſue.xl.q.i.q; etiq;. ꝛſuetudo.n. facit valere diſpēſationē q̄ alias nō valeret ar.ō cel.miſſ. penitiſſimo cū ſuis ꝛcor.ꝛ ar.de tranſlac.c.ſi. ¶ Scōo rōe magne neceſſitatis vel vtilitatis de nouo emergēte ꝛ i excogitate tpe ꝛſtitutionis q; tūc epūs pōt diſpēſare vt tenēt dñi ō rota ꝛ Jo. de ligna.i.d.c.at ſi clici ꝛ legt Pdan. ibidē ꝛ Bal.not.in.l.oēs populi.ff.de iuſt.ꝛ iu.ꝛ bar.i.l. ſi hoiem.ff.mādati Ponit exēplū qō i ciuitate ꝙdā fuit factū ſtatutū ne qs deſerret arma ꝛ tamē poſſet dare licētiā portandi ꝓpter bellā ciuitatis quā de nouo hz ꝛ etiā ſtatuere. q; eſt cāus nouus nō p̄ viſtus a ſtatutētibꝰ etiā ſi iuraſſēt ſuare illud ſtatutū vt no.bal.i.ff.C.q ad.bo. poſ.ꝛ bar.i.ij. ꝛſtitutis.C.ō.qbꝰ facit.d. l.ſi hoiem vbi curatoꝛ gñalis ex nouata cā phibet ſpāli curatori ne exeq̄tur manumiſſionē ſibi cōmiſſas ꝛ bñ vt ibi ex qbus ꝛcludo ep̄s poſſe diſpēſare i gradibus phibitis in matrimonio q̄ ſpedimētū ē occultū ꝛ ad papā nō pōt hīi recurſus ꝛ ſeparatio nō pōt fieri ſine notabili ſcādalo ſicut ſepe euenit i multerib⁹ ō cognite fuerūt a ꝛſāguineis viri añq; haberēt mrimoniū ¶ Tertio q̄ canon vicit diſpēſationē poſſe fieri ſz alr expreſſe nō idulgeat. q; tūc epūs pōt ar.c.nup de ſen.excō

lata ſz Jo. de lig.ꝛ Jo. cal.ꝛ originaliter fuit dictū ino.i.c.dilect⁹ de rē.ordin. q; fruſtatorie intelligerēt de papa qui ſēp pōt idulgere ꝛ hoc etiā ſz gl.in.c. ſuper eo qō iam ē factū vt tolleret ꝛ ſic pōt epūs niſi phibeat vt i.d.c.nup ar. ad hoc.xxij.q.v. hoc vi ꝛ ſic intellige ſēāz opinionem illoꝝ q dicūt q epūs phibet ſibi ſz vt clarius ſcias q̄ ei ꝛcedit ꝛ quō ꝛ q̄ eī phibet hic refero bulā tot⁹ iſtius ſtime.ꝛ pmo q; epūs diſpēſat cū apoſtata vide.ē. apoſtata.ſ. vi.ꝛ ſ. Irregularitas.i.ſ.xxvii. Itē in bis baptizato vide baptiſm⁹.vii ſ.ix. ꝛ.x.ꝛ Irregularitas.i.ſ.xxiij. Itē cū eo q recipit bñficiū de manu laici vide. Beneficiū.ſ.xij. Itē i clico ꝙuagato vt hēat bñficiū vide bñficius.ſ.xv. Itē i ſllegitio vt hēat bñficius ibidē.ſ. xvij. cū mulr.ſ.ſe. Itē quō q; hēat beneficia plura ibidē.ſ.xxxviij. Itē i bigamo. vide bigamia.ſ.ix. Itē vt q; ſ hat mrimoniū ſine bōis vide.ē. clā deſtinū.ſ.i. Itē cū clico exiſtēte i ſtudio ne.pmoueat ad ſacerdociū ꝛ ſup reſidētia vide Clicus.vij.ſ.v. Itez in viciato in coꝛpore vt pmoueat. vide Coꝛpore vitiat⁹.ſ.i. Itē i qbus crimibꝰ diſpēſat, vide crimē.ſ.v. Itē in dignitate cū eo q hz.xx.āñū vide.ē. Dignitas.ſ.iiij. Itē i pugnāte i duello. vi de Duellū.ſ.i. Itē i etate quō pōt diſpēſare vide Etas Itē quō diſpēſat cū filioꝝ illi⁹ q occidit ſacerdotē eccliē q̄ hēbat feudū vide hereditas.ſ.xii. Itē quō diſpēſat cū homicidio vide homicidiū.ij.ſ.i.ꝛ.ſ.ix.ꝛ homicidium v.ſ.i.ꝛ.ij.ꝛ.iiij. Itē cū eo q ē i bello iuſto. vide irregularitas.i.ſ.v. Itē quō diſpenſat cū ſfami vide infamia.ſ.xij. Itē quō diſpēſat cū plat⁹ ne ab officio amoueant qñ ꝓcedit ingrendo vide

ſ.iqſitio.ſ.de. Itē quō diſpēſat cū illo q ligna p hñicia ꝛburēdis poſuit vide de Irregularitas.i.ſ.xviij. Itez quō diſpēſat i eo q ordinat i excōicatione exūs vide ibidē.ſ.xvii. Item cū eo q duos ordines ſacros vno die accepit ibidē.ſ.xxij. Item cū eo q miniſtrat ad baptiſmū bis vni collatū vide ibidē.ſ.xxiij. Itē quō diſpēſat cū eo qui ſuſcepit ordiné ab epō excōicato vel q ſſignauit eparui ibidē.ſ.xxx.ꝛ.xxxi. Itē quō diſpēſat cū eo q ſuſcepit ordines cū tpa debita ibidē.ſ.xxxv. Item cū eo q miniſtrat i ordine quē nō hz ibidē.ſ.xxxvij. Itē cū publice penitē te.ibidē.ſ.xlix. Itē cū illegitimo ibidē §.liij. Itē i ipedimēto mrimonij vide §.liij. Itē i ipedimēto.xviij.§.iij. ¶ Mrimonij.iij ipedimēto.xviij.§.iij. Itē i ſolēnit penitēte vide pnia.ſ.v.itē quō diſpēſat cū ordinat⁹ a ſciſmatico vide ſciſma §.iij. Item quomō in ſimoniaco i ordine vl i bñficio vide.ſ. Simonia.vi.§.ij.ꝛ.iii. Itē in alta ſimonia ibidē.§.v. Itē cuz ſortilegio vide ſors.§.iiij. Itē quō diſpēſat cū pugnāte i torneamēto vide.ſ. torneamētum ¶ vltio Itē quō diſpēſat i voto ſancti Jacobi et ierlm vide.ſ. votū.iii.§.vi. Item in voto caſtitatis ibidē.§.ix.

6 ¶ Utz epūs i caſib⁹ i qbꝰ diſpēſat pōt poſſit hoc facere ſine capl'o.ē. archi. i.c.io q ō fili. phibi. li. vi. ſz q; ñ ſed ego teneo cum gl.in.c.cum ex eo.ō elect. li.vi.q⁹ ſic.

7 ¶ Utz abbas vl alⁿ plat⁹ religioſoꝝ poſſit diſpēſare cū ſuis ſubditis.ē.q; ñ niſi inquātū, eis a iure vl regla aut p p̄ uilegiū cōceſſū vt no.ino.i.c.ii.ō eo q ſup.oꝛ.luſce.ꝛ do.ant i.d.c.at ſi clici ꝛ ibi dicū Pdā.q; eſt cōis opinio

8 ¶ Sz i qbꝰ caibꝰ ꝛcedit abbati vt diſpēſare poſſit.ē.q; i dicē. ¶ Pdio in nouitio vt pmoueat ad ſacros ordines xxvii.diſtin. monachus. ¶ Scōo cuz apoſtata mōaco vt poſſit miniſtrare ꝛ aſcēdere ad alios ordines ar. ſo.di. e.h. niſi in apoſtaſia ſit ordinatus vt ō apoſtat.c ſi q; ad papā tūc pūnet vt ibidē. ¶ Tertio cū illegitimo mōacho riū itrāte vt pmoueat i.c.i.ō ſi. phib. ¶ Quarto q; nō ꝛfiteant ꝛ enchari ſtiā ſum ꝛ ſemel i mēſe de.pria ō ſta. mo. ¶ Quinto q; mōachus deſ in capellanū eccliē pochialis ep̄i ꝛ ppli cō ſenſus accedat. lxiij di.c.i.ꝛ.xvi.q.i. doctos cū mſt alijs capl'is. ¶ Sexto q; monachus hēat ꝓpām cellā.ſ. ſepta monaſterij ex.c.i.xvij.q.ii. nullus.xx. q.vlt.c.ſi.ad ſi. ¶ Septio i' teuntio. cidia ꝛ eſu carnū ſilētio ꝛ epiⁿ⁹ manuū ad q̄ teneāt monachus vt de ꝛſe. di.v. nō mediocriter ꝛ.c. carnem ꝛ.c. nunq; de ſta. mo. c. cū ad monaſterū Sed hoſti. i.d.c. cū ad monaſterū ō eſu carnū vl tenere q; nō pōt ſed ſz ſ ep̄s eſt gl. ino.ꝛ Pdan.d.c. cū ad monaſterū imo vicoſpine q; pōt diſpēſare in oībus regule exceptis tribus vel p ar.a ſrio i.d.c. cū i ſ. minuta pa. ibidē dūmō ſit diſpēſatio n̄ diſſipatio vt puta p neceſſitate ꝛ alias ō qbꝰ.ē.ſ.i. ¶ Octauo i irregularitate ō ē. ē. abbas. ſ. xiij. Nono i obſeruantijs regle remittendis. xx.q.vi.c.ſi. in gl. de ꝛſe. di.v. carnē ſalē i his q̄ ſūt ō tba. ar. ō vi.ꝛ ho.cle.de⁹. Pdo cui⁹ declaratōs ne notandū ſm ſiller. q; in regula dñi Biſdicti q̄dā ſūt pure ipūs alia vt caritas humilitas ꝛ cetere virtutes Et in iſtis nō pōt abbas diſponere. Quedā ſunt ptim ipūs alia ꝛ ptim coꝛpalia vt cantare: plalere: oꝛare: ꝛ hmōi ꝛ de iſtis pōt abbas diſponere: non tñ ſm libitū volūtatis ſz ſm q; bonū ꝛ equū viderit expedire ſm occurrētia q̄ ꝓ pte eſt diſpēſare. Quedā ē o ſunt que ſūt in obſeruātijs coꝛporalib⁹ puta co meſtio carnū: fractio ieiunij: ꝛ hmōi

cnile si talia a regula ꝓcipiunt vel ꝓ
hibent nō pōt abbas ea mutare nisi
fm q cōuent caritati vt dicit beat⁹
Bñdict⁹ i regula. i. q. subtilit rōnabil
cā: alo non Rō q: ls abbas ꝓfit sub
diſ regla nī ꝑsit abbati t subdus t tō
cuo obla ꝓponēda t cū dr in regula
beati Bñdicti q ola de dispositione
Abbat fiāt intelligāt ō illa de qb⁹ re
gula expſse nō ꝓcipit vel ꝓhibet. Si
nī abbas monaco multū laboriāt co
gnita necessitate plone ꝓcipiat q car
nes māducet dr sibi obedire alr si ex
sola voluntate ꝓcipiat nullo mō dr si
bi obedire vñ beat⁹ bñdict⁹ i regula.
Quidā militāt caritati imobilr fira
tū ꝓcepta regule ita. i. q. mutari non
possūt nec ab ipsis ꝓpositis sine offensa
Quid ait debeat facere talr mōach⁹
cui ꝓcipit aliqd qō ē ꝫ regulā t dubi
tat de cā legitima vel i ꝓscia timet vi
de. j. Religiosus. §. xxxi. Et qō hic di
cit Alex. de abbate serua i q̄cunq; ꝑ
lato cuiuscūq; religionis si ei pmittit
ur ex regula dispēsatio sicut fit mini
stris fratrū minoꝝ q pñt dispēsar i oi
bus exceptis trib⁹ voto t q̄ sūt ꝫ dei ꝓ
cepta fm Dr. li. ii. ti. xix. fm q̄ ꝓuenit
caritati. Et hoc fmit beat⁹ Francisc⁹
cū dicit si q frater sciret t cognosceret
se nō posse regulā spiritualr obserua
re ad suos mīstros dēant t possint re
currere. i. vt dispēsent si ꝓueniat cari
tati vt dictū ē. Et sic patet in quibus t
quando possunt ꝓlati religiosorum
dispensare in regula. Quod bene no.

9 ¶ Utr potestas dispēsādi sit late iter
ptāda. ꝛ. fm Pa. i. c. fi. de frmonia.
q̄ sic qā dar potestas dispēsādi nō ex
pīsis plonis dispēsādis tanq̄ ꝓncipio
bñficiū. Et sic sentit gl. in. d. c. fi. t sic
intelige bar. i. l. iij. ff. de ō bo. obli. vbi
dicit q̄ si dar ptās alicui legitimādi fi
liū adulterinū dē incestuosū. potit legi
timare adulterinū t incestuosū simul
q: i mū larga sub simplici venīt mu
ta vt in l. si uta. ff. de li. t posthu. Sec⁹
dispēsatio ar. in. c. si cui ō ꝓbē li. vi. q:
ols recessus a iure cōi ē odiosus vt est
ter. in. c. fi. ō filius ꝓsbr. li. vi. t in. c. q̄
dilectio de ꝫiu. t affi. Et sic dstigue ca
nonistas tenentes ꝫ bar. in. c. ꝓ rene
rabilē q fi. sint legi. adde etiā qō dico
ꝫ. bñficiū. §. xx. aduerte nī q̄ ls dispē
sans sit stricti iuris vt puta q: ꝫ ius ē
t stricte sit interꝑtāda qui. i. exp̄mūt ꝑ
sone vt i. d. c. q̄ dilectio t in. c. i. t. ii. ō
fi. ꝓsbr. li. vi. nihilomin⁹ extenditur ad
necessaria ꝓsecutiua: seu ad ō pēdētia
ex eo sup q̄ ē dispēsatū qui alr nō imꝑ
meret actū validū sup eo i q̄ dispēsat
vt. ꝫ. bñficiū. §. xxiij. facit gl. t pa. in. c.
q: i mī de ꝓbē. t glo. i. c. fi qa i clero.
vii. q. i. q dicūt q̄ dispēsat⁹ sup plurari
tate bñficiorꝝ vr dispēsat⁹ sup residen
tia vide qō no. hosti. i. c. cū i cūctis. ō
electiōe t gl. in. c. non potest ō ꝓben.
li. vi. t de hoc vide. ꝫ. Clerice⁹. vii. §. i.

¶ Sz nunqd exēdet dispēsatio i alt 10
finitate ad publice honestat⁹ institiā. ꝛ.
Pa. i. c. nō dr de cōsi. t affi. q̄ nō ni
si i narratiōe affinitat⁹ vnū cōꝑēdat
aliud fm gl. i arbore affinitat⁹ secus ē
in dispēsatione qñ solum gradus re
motior est expressus. de quo vide ma
trimoniū. iij. Impedimento. vi. §. vlt.

¶ Quid si ꝑeret dispensatio tacita ꝛ
veritate vr exsalia. cā. ꝛ. q̄ nulla ē vti
c. ii. ō fili. ꝓsbr. li. vi. t idē ō qualibet
gratia alia vt no. in. c. ad audientiam
el. ii. de rescriptis t. d. c. non potest

¶ Utr supior assumēdo aliquē ad ali ꝛ
qō offīi videat dispēsare eidē i impedi
mēto qō hz ad illō. ꝛ. ino. i. c. ꝓterea
ō testi. cogē. t i. c. venies ō fil. ꝓsbr. vr
sibi ꝫdicere t gl. i. c. gēūq; lxxxi. di. t
i. c. q̄ i aliq̄. li. vi. ſz ego sic dstiguo q̄

nat impedimēti ē notoriū supiori t tūc
si ē ꝓcepe intelligit dispēsat⁹ si ō ē isle
nor: si pōt dispēsar t subest cā sūfr ē dis
pēsat⁹: alo nō facit ꝓ hoc qō no. Jo.
an. i. c. ii. ō scīt. aut impedimēti ē occul
ti supiori tāq̄ iudici t sic nō intelligit
dispēsat⁹ ſz sibi iputet q̄ illud tacuit sa
cit. c. cū nō ignores de ꝓbē. t ſz bar.
in. l. ii. C. si fu⁹ vel. liber. ad ō cu. aspi.

13 ¶ Utr ptās dispēsādi sup irregulari
tate vr illegitimate ꝫcepta a papa ali
cui vuret post mortē pape. ꝛ. fede. ꝫ si
lio. lxxviij. q̄ sic q: gra sēl scā ꝑ papā
i ꝑsonā aliquā ñ expirat ꝑ mortē pape
vt est casus de offi. ōle. sup gra lib. vi.

14 ¶ Utr p̄ mortē illi⁹ cui ꝫcepta erat ta
lis auctoritas expiret dispēsatio iā scā
si ille dispēsat⁹ vius non fuit tali gra:
puta dispēsat⁹ fuit vt posset ordines ac
cipe vl i plāti eligi: nō accepit ordi
nes nec fuit pmot⁹ añ mortē dispēsāt⁹
an potuit ordinari vl pmoueri. ꝛ. fe
de. vbi. ꝫ. q̄ sic t q̄ nō expirat q: dis
pēsatio canōice semel scā ex supueni
enti scō ñ retractat cūius ē i. c. ex tua
ō fi. ꝓsbr. facit qō no. ō accu. c. ō his
bñficia eni ꝫcepta itēpestiue reuocari
ñ ō bēt ō como. c. vnico ō re. iu. ō cet
li. vi. facit qō no. de elect⁹ li. vi. in gl.
c. cū ex eo. t idē in nouella Jo. an.

Isputare

de fīō pu
blice vel
occulte cuicūq; laico ꝓhibitū
ē t si ꝫsas dr excōicari de hereti. c. q̄
cunq;. §. Inhibem⁹ quoq; li. vi. hec
quoq; ꝓhibito fit i. c. sicut i vno cor
pore. c. ti. i decretalib⁹ ſz i. i. nemo. C.
de sū. trī. ꝓhibet ne dū laicis ſr etiaz
clicis publice turbis coadunatis dispu
tare de fīō. S. ante Tho. scō a scōe. q.
x. ar. vii. t. ꝛ. sore illicitū ō fide dispu
tare qñ qs disputat aut q: dubitat ō fi
de t ꝑ disputationes experiri vult qa
talis ifidel ē aut q: disputat cor scīs sim
plicib⁹ t unlib⁹ q nō sunt solicitati
ab ifidelib⁹ sicut ē i terris fidelīū q tā
to firmius credūt: quāto nō audiunt
mouna t argumēta infidelīū. Sz dis
putare ad ꝫfūdēdū errores. eni cor
simplicib⁹ q sūt sollicitati ab hmōi. vr
ifidelib⁹ nutrīb⁹ cor. rūpet i eis fidē. si
ē sufficienter instruct⁹ t apt⁹ ad ꝫfūdēdū
errores ñ solū nō ē ꝓhibitū. imo ē ne
cessariū disputare ne taciturnitas eōr
ꝫfirmatio erroris. ꝑ q̄ facit. l. qrti. C. ō
epi. t cle. t. xxiij. q. vi. vide. sūfr ls ad
exercitiū cor scīa instruct⁹ t firmit⁹ i fide dis
putaf. ad qō facit. c. i. mādat. xlvi. di.
ꝑ hac distinctiōe tho. pōda. vis ō hoc
xxvi. di. nos. i. gl. t. ino. i. c. ii de sū. trī.

Iuinatio

a phis ſerē
iucta. c. i.
xxvi. q. iij. vñ diuini dicti sunt
quasi deo pleni. diuinitate eniz se esse
plenos simulant t astutia fraudulenta
hominibus futura coniectāt. vt ibidē.

¶ Quot modis fit diuinatio. ꝛ. vt ꝑ. 1
xxvi. q. iiij. §. i. t. c. i. t. q. v. c. nec mir
q̄ multē mōis. vñ nūcupat diūsimo⁹
de. vñ diuini dīr aliq̄ augh. alū aruſ
pices. alq̄ augurs. alū nigromātici. t
mīē alis noīb⁹. ſz q̄ diūsimode qs
vult scire futura: q̄ omino. quia nō est
necesse. vide ibi si vis. t ō hoc. vide. j.
sortes. § iij.

¶ Unō aūt demones possunt scire fu 2
tura q̄ ñ hūt certā t infallibilē cām. ꝛ.
scīa. Bo. vbi. ꝫ. t dicit et. c. scīēdū ē.
xxvii. q. iiij. q̄ ex q̄uor. ¶ Dolo ex i
gentū acrimōia. vt q̄ ꝫsiderāt ad qd
iciat affectio nīa. ¶ Sedo. ex nīa
exp̄ientia q̄ ꝫsiderāt in talib⁹ accidere
talia. ¶ Tertio ex dolosa cautela. qñ
ſ. ꝓponunt aliquid facere t ꝓdicūt.
¶ Quarto ex alīena doctrina. vt qñ
pmittitur vt a bono angelo admoni.

Iuortium

ē vir. ab
eroze vl
econuersio legitima separatio.
legitima dico. vt non fiat sine lege. vel

nõne q: ẽo dens ꝓmittit hõ nõ sepa
ret.xxxi.q.i.§.t obiciat Et of vnoniã
a diuersitate nãtũ vel q: hi q matri
moniũ distrahunt in diuersas partes
cũt.li.ff.de diuor. de quo dic vt j. ma
trimoniũ quarto

Jmmunitas i ma
lo au
get penã de ꝓhib.c.fi.of tito grauio
ra sit pei ẽpto dum ꝑsecũdãtja.

Octor of a docendo
vñ t nolle doc
tor veniunt magistri t eẽrio
Pa.in.c.i de loca. ẽlñ ter.in.l.gbus
ẽcipua.ff.de ver.si. dicit cuilibet di
scipline ꝑceptores magistros appella
ri a monẽdo vel mõstrãdo t hoc fm
ethimologiã vocabuli Mã doctores
dicunt a docẽdo sicut magistri a ma
gistrãdo facit ter.i phemio cõpilatõ
nis decretaliũ vbi papa oẽs magros
doctores appellat sed nolle scolarius
nõ veniunt doctores nec magri nisi
in larga significatõe

1 ¶ Dicꝫ iterpretato doctorus necessi
tet.§.fs pan.i.d.c.vfa de coha.cle.t
mu.q nõ nisi iẽgrũ iure pbat vl rõe
valida.vt no.in.c.i.de postu.ꝓela.de
quo vide.j.Opio.§.j.

2 ¶ Dicꝫ doc.vel magister possit re
probari.§.q sic vt ẽ ter.i.l.ii.C õ ꝓfes.
t me.no.bart.i.l.fs t reprobari.ff.de
excu.tu i ꝑi.vbi ter.dicẽ dehmedico q
põt reprobari t est rect.ẽt õ medico i
l.vt gradari.§. reprobari.ff.de mu. t
hono.sed nonsine causa.l.põponius
scribit.ff.õ neg.ge.

3 ¶ Verum doctor damnato stelligan
tur t ei⁹ opa seu libri reprobari.§.q
sic vt p3 p.c.ffnitaſ tue õ here.

4 ¶ Dicꝫ allegarõea sint faciẽde a do
ctorib⁹ ꝑsilis.§. Pa.i.c.vfa de co.
cle.t mu.q i ꝓsilio decisiuo nõ sicut
nec i sententia vt dr i.c.sicut nobis i gl.
de sen.t re.iudi secus i ꝓsilio postula
to a pte rõ diuersitaſ q: i ꝓmo est ap
ꝓbata fides consultoris i tertiõ ti.t
ideo nõ creditur ei nisi ẽtenus ꝓbet
¶ Dicꝫ doctor,pmotus corrupt doc
toribꝰ debeat gaudere ꝓuilegio doc
toꝝ.§. Archi.i.c. de qbusdam loca.
xxxvij.di.q nõ allegat ter.i simila i.l.
vnica.ff.de artifex fac tert.iuncta glos.
i.l.j.C.de anno.cum.li.xi.vbi dr q ſpẽdia sint tradẽda non ꝑ multitudinẽ
ti vel numero scolariũ3 fs fs merita
t iõ ibidẽ dicit ꝑferri debere ꝓtoo sco
lares ipius doctoris intelligit pa.i.c.
clici de iudi. de assessiõe si õ lectiõe
Ego credo q ẽt i vtroq; dr ꝑferri
¶ Quio dr ꝓcedere.§.pan.i.d.c.elī 6
ci q theologi post tpm canõista post
canonistã legista post medicus vio ibi
si vis

Olus aliqñ bonꝰ t lici
tus t accipit ꝑ so
lertia sicẽ qñ qs aliqd simulat
ne dãnificet a primo et i.l.j ff. de do
lo i ter.t gl. explicat õ capto a tanu
eñ.q simulauit se Jctũ qõ qdem liez
vt.ff.õ nego.ge.l.ar q nã.§.cũ me. et
ff.õ le.ij l.cũ pf.§.titõ.t.ff.si qs ob.ca.
te.l.qz ẽt.§.si pfonꝰ t õ hoc viõ.j.filla
tio.fs cõit dolꝰ accipit i malo t sic dif
finit i.d.l.j.a labeone dolꝰ malꝰ est oĩs
calliditas fallacia machinatõ ad cir
cũuentionẽ falleñ.t decipiẽtiũ alterꝫ ad
hibita.fit tacẽdo i alio calliditaſ vt.ff.
dac.em.t vẽ.l.j.fit mẽtiẽdo i vbo falsa
tia.ff.õ fur.l.falsus.§.si qs fit arte vbo
rũ machinatõ.ff.õ ac.em.t vẽ.l.iuli
anus.§.idem ad circũuentionẽ.s.reddẽ
do singula singulis.s.circumuentio
nem calliditati fallentiã fallentie decep
tionem machinationi ponitur adhi
bita.s.contra ius t bonos mores ꝑpt
differentiã dolꝰ boni hec in glo.ibidẽ

Et addẽ fm Ge.in.c.si cõpromissarii
no.§.si vo õ elec.li.vi.q qs volosela
cit qñ scienter rẽ sibi ꝓhibit.i facit dif
fert aũt dolus a fraude q: fraus ꝑpũe
ꝑfacta fit fs dolus ꝑ verba t facta.

1 ¶ Utrũ ignoratia iuris excusat a do
lo t põr a pena: ad quã incurrẽdam
regrit dolus.§. Cy.in regula ignoran
tia lib.vi.q sic quia lex iuris error sit
lata culpa: nõ tñ est dolus vt.ff.õ hys
q no.insta.l.i.vbi gl.singularis facit
l.i.ff.de abige.facit quod no.bart.in
l.si quis in tantum.C.vñ vi. vbi dicit
q si mlo ꝓcrdẽs sibi licere rẽ ꝑpã si
ne cuiuscq; auctoritate occupat nõ
incurrit penã.d.legis si qs qz nõ ẽ in
vero dolo allegat.l.i.C.si aduer.ẽlic.
seqt.d. Anto.in.c.i.de dolo t ꝓcu.t
alsat.l.si er cã.§.si i cõmuñ.ff.õ mi
no.t qõ no.in.l.i.§. mictatio.ff.de no
vi ope.nũ.ꝑ hoc q excusat ignoratia
a dolo est ter.t ibi bal.in l.fs t si lege
.§.seure.ff.de pe.here.vbi error iuris
excusat ab iniuriã ne qs dicat predo
Jdẽ tenet Saly.in.l.senat⁹.C.õ hys
q sibi aseri.aliqd i testõ.in ii.colũ.est
casus t ibi bar.in l.in lege.ff.õ sica.
idẽ tenet Ange.in.l.si qs id.§.doli.ff.
de iurisd.om.iu.vbi allegat Butr for
tiꝰ dixisse q ẽt ignoratia iuris nãlis ex
cusat a vero dolo t ad.l.ii.C.õ i ius
vo.q videt Jria Rũdet q ibi nõ req
rebaſ veritas dolus fs ꝓpriꝰ t ita te
nuit.d.But.i.l.regula.ff.de iur.t fac.
ig.limitat hec Ange.in.l.ii.ff.q qsq
iur.vera nisi sit doctor vl assessor cui
turpis est iuris ignorãtia Et idẽ ang.i
d.l.senatus dicit q credit allegãti se
ꝑ ẽño a pena q esset iponẽda ꝑpt do
lum t dicit ibi cisse casũ Et ꝓdicit col
lige q vbi ius vel statutũ regrit verũ
dolũ q ignoratio ignorãtiaq; sit culpabi
lis nõ incurrit penã ipe fs alio mõ sit
punibilis fm modũ culpe vbi ẽ ius
vl statutũ regrit dolũ ꝓpriũ sic ignoro
rans crasse t supine nõ excusat q: ẽ
in dolo ꝓsũpto hoc ꝑ in centuria ec
clesiasticis q cũ regrãt dolũ ꝓpriũ3
taliter ignoratio eas nõ curat vt p3 l.
c.vt alias plenius de ẽsti.li.vi.fec' si cõi i
leui culpa ignoratia qõ vñ not.q: ta
cu ad multa

¶ Utrũ iniusta cã excusat a dolo.§.q t
sic t quelibet ita no.Bal.in.c.vt aiaz
in pn.scõe colũ.õ cõsti.li.vi.vbi dicit
q perturbans aliquẽ in possessione cr i
iusta cã putãs sibi licere excusat a pe
na statuti puniẽtẽ in cẽtũ qõ regrit do
lũ ꝑ no.in.l.plagii crimis.C.ad.legẽ
faniã de plagi.no.etiã Jo.an.in tru.
de arbi.an addi.ad ipe.t q excusat a
pena legis etiã iniusta cã no.in.c.i.in
fi.õ elec.li.vi.Jdẽ Jo.an.t bal.i auf.
generaliter.C.de epi.t cleri.t multis
alijs t sequit do.Ludo.de ro.colũna
xxxij in ẽtica de arbi.est q hoc glo.in
l.vnica.§.fi.in magna glo.ff.si qs iuſ
dicen.non obtẽpera est.Bar.t alij
in.l.i in fi.ff.de abigeis ibi.in.c.õ scr
uoz de seruis non oz.

¶ Utrũ lata culpa equparet dolo.§.q 3
aut loquitur de actionib⁹ õscendẽtib⁹
et delicto vel qñ t tũc q ad penã coz
porale dic vt in.§.seq.Quo vo ad pe
nam pecuniarii t tũc si lex vel statutũ
exprisse regrit dolũ nõ equparat vt di
cit bar.i.l.i actõib⁹.ff.õ i liv.iurã.t gl.
i.§.suspecti ibi õ suspec.tut.vñ dic bal.
i.l.si qs id qõ i finali col.ff.õ iurisdi.om.
iudi.q qñ dicũ circũscribit ꝑ dolũ
nõ sufficit culpa secus in his in quibus
culpa venit puniẽda allegat.d.l.scna
no.t.d.l.plagii crimis accusatio t vt
no.age.i.d.l.si qs id.§.doli.q vbi fit
mentio de dolo regrit ver⁹ dolus.¶ I
õ lex vl statutũ nõ regrit exprisse do
lũ ꝑ simpliciter q sic lata culpa dolo

egparaf.l.i.ff.ne vl si.ei silr egparaf in act9 delecdend9 ex Sctu uel qsi dicta.l.q nerua. Cnuꝫ ei i notabis q ignorantia affectata q est qñ qs noluit vl ossisaut scire egpolet scie-c eos-ō tēpo.ord.h.vi.z iō est dolus nō culpa

4 ¶ Ctrū pena coꝛporalis sit imponenda sine dolo.ꝛ.q nunquam sine dolo intereuenta.glo.z Barto.in.l.in actō mb9.ff.de in lit.iurā.z.d.§. suspecti z bar.in.l.i.§.i.ff.si qs te li.esse inf.hñc.z bal.in.l.opa data.C.q accu. nō poss.z casso est in.d.l.i lege. vbi dicit bar.q in penis coꝛporalib9 vel infamiā irrogāb9 lata culpa non egparaf dolo.z glo.in.l.in actionib9.ff.de i lit.iur.approbata cōiter.z bar.in.l.q nerua.ff. depositi.z in.d.l.in lege.dicit q i cā fā gumio status vel fame: lata culpa non egparaf dolo iō verus dolus regrit i illis ange.tū in.l.in actionib9.ff. de in lit.iur.tenet Ɔ.z dicit Ɔsilui paduanꝰ Ɔsaluisse Ɔ bar.in hoc: ſz iudicio meo si Ɔsideref.l.i.C.ō nora.vbi oꝛ ē oppl. bar.z iura q Ang.adducit in Ɔriū cōtinēt casum ſspecialem.

5 ¶ Ctrū incurrat go sniam excōicationis a iure ꝓmulgatā sine dolo. vide §.excōicatio.vij.casu vl.§.ij.

6 ¶ Utr go possit paſcisci vt nō teneat de dolo ꝛ.q. vt est ter.in.l.i.§. commo.ff.depositi.q: hec ꝗcūo est Ɔ bonā fidē z bonos moꝛes z ideo nec sequēdā dicit ter.ibidē.

7 ¶ An go possit tenere bona alieni9 q̄ ex statuto ad cū venerūt ꝓpter delictū alicuꝰ si ipse dolose egit. et ille ōlicuꝫ ꝓmitteret.ꝛ. pa.i c.postulastis.ō Ceel. pb.q si z bñ facit ter.ibi i fi.cū sua gl.

8 ¶ Utr dolus ānulet Ɔcui spirituale: puta voti z hmōi.ꝛ. Pa.i.c.cū dilecti de emp.z vē.q nō.nec pōt go exci pere de dolo qñ fuit inducꝰ ad bonū q nō est ꝓpꝛie dolus puta dolo inducite ad religionē tenet ingressus.facit qō legit.z no.in.c.cū dilectus.qō nec cā.z vide glo.no.in.l.a diuo.ff.de ritu nup. que hoc tenet etiā in matrimōio

9 ¶ Utr dolus ānullet Ɔcui tpalē: puta Ɔhētes dat causam Ɔcui: puta dolo i duci ad vendendū q nō eras vēdtus.z sic si Ɔcui9 bone fidei nō ts ꝑz glo.z Pa.in.c.cū dilecti de em.z vē. bar.in.l.elegāter.ff.ō dolo.z placet ts ris ts Ɔctus: ts agēs ex eo elidit ope exceptiōis.ff.de ō bo.ob.l.si go cū alr z.C.de pac.l.cū postea.si ō p aliū a Ɔhētib9 dat cās Ɔcui etiaꝫ bone fidei tenet Ɔctus ſz agit Ɔ mediatoꝛē de dolo.d.l.elegāter.§.i.ff.de pſorucus.l.ij.z ij.tenet cūi ille p q̄ factus est in quātū factus est locupletioꝛ.vi.l.si.ff.ō eo p quē factū erit.in ꝑn.z nō plus. Aut dolus nō dedit cām Ɔcui ts incidit in Ɔcū: puta eras vēditur9: ſz dolo iduxit ad minus vēdendū z hmōi: z sic tenet Ɔct9: ſz i Ɔcui9 bone fidei agetur ex eo Ɔcui vt supplcat ꝑcū vt.ff.ō ac, emp.z vē.l iulian9.§.si vēditoꝛ.erit tū in arbitrio ēptoris: vel supplere ꝑcū vel retinere rē: si deceptio sit vltra dimidiū iusti ꝑci.c.cū cā.de em.z ven. z.l.ij.C.de rescin.ven.z in ꝑcia enim si deceptio sit min9 dimidia in Ɔcui9 strictiuris agetur de dolo.d.l.elegāter. §.nō solū in h.aut tol9 nec dedit cām Ɔcui nec icidit in Ɔcū: ts re ipsa euenit sine dolo z fcō pars vtputa ambo ignoꝛabāt iustū precū. sic nō est periū nec restituēt tenet nisi ſperaf: si a ꝑncipio nō plus emisset eniꝫ si semisset pl9 valere puta qz nō expediebat plus sibi emere. si aūt plus emisset a ꝑncipio: si semisset z est deceptio notabilis tenet restituere rem vel supplere ꝑcū

ar.d.l.si qs cū aliter vbi egparaf; decepto q̄ venit re ipsa z ex ꝓpoſito z d.c.cū dilecti secus in modico. Et ita intelligo.q.anto.in.c.quia plerīq; de immun.eccle. Si ō vterq; rei valoꝛē sciebat tunc dic vt.§. Emptio.§.vii et fm predicta intelliges.l.ij.C.ō rescin. vendi.z in.l.cause.§.pomponius.ff.ō mino.z.c.cum dilecti z.e.cum causa. de emp.z ven. vbi dicit licere ꝓtrahē vbus vsq; ad dimidiū ſpecipere i cō tractibus bonefidei.

Omesticus

qſ vi citur vide.j.familiaris

Omicilium

pōt laic9 habere i plurib9 locis ſz in nocē in.c.ex parte de foꝛo compe. si modo vtrobiq; instruct9 sit allegat.l. assumptio.ff.ad mun.z.l.senatoꝛes. ff.de sena.z logf hic de usructo ō q̄ in.l.quesitum.§.sed z si fundus.ff.de fun.instruc.z instru.lega. vbi accipiſ ꝓ oibus pertinentiis necessariis ad vsum Eddit Jnno.idē;etiā si habeat maioꝛē partē bonoꝝ suoꝝ vel familiā vel si nihil habet assidue tamē ibi cōuersat.C.vbi sena.l.ij.z.l.ci9.§.si quis negocia.ff.ad municipa.Sola tamē dom9 nō cōstituit domicilīū.ff.ad municipa.l.liberius.§.sola Ex quo ifero z ter.d.l.assumptio z.d.l.senatoꝛes q̄ domicilīū habet vbi quis est oriūdus d.l.senatoꝛes Et similiter vbi pat9 fuit oriūd9 ubi vbi volūtarie sibi elegit ſ.deferēdo maioꝛem partē suoꝝ bonoꝝ z clericus vbi beneficiū obtinet requirēs residentiā ꝓ hoc ē ter. in.c.cū nullus clericū de tēpo.ord. li.vi. Jtē vbi fuit ꝓdinatus vt no.gl. in.l.heres absens.§.apō labeonē.ff. ō iudi. Jtē mulier ratione matrimonij. Jtem ratione milicie. Jtem ratione possessionis Jtem ratione curē ꝓpꝛie.s.decēnij z multis aliis modis. vt no.d.glo. Sed victa glo.loquit q̄ ad forum non q̄ ad domicilīū. Jtem ratione manumissionis.l. assumptio. ff.ad municipa. Jtē vbi consequit9 qſ dignitatē efficit cuius vide.ē.Cuia. Quo vō ad cōfessionē z sacramenta necessaria ſ volūtaria si alꝰ nō habz ibi domicilīū regrit vt ibi habitet ꝓ maioꝛē ptē anni fm iuno.i.c.omnis de peniten.z remiſ.z nō faciat i fraudē ꝓpꝛij sacerdotis facit.c.ſsit.xvi.q. i. de deci.ad apostolice nisi se transferat cum animo ibi remanēdi quia statim quidē hospitū ꝓsumit i aliēa parochia cū animo ibi remanēdi statz fit pochianus illius de paroch.c.vlt. ō deci.ad apostolice. Quod ē cōtra epos qui dispensant in votis cuꝝ sacerdotalibus vel conferunt eis ordines nō habentib9 domicilīū: quia nō possūt qz nō sunt necessaria sacramēta. hoc tenet Pa.in.c.nullus ō paro.

Omnica dies

est ifinita loco sabbati: qz eo die inchoauit mūd9 Be.pmo. Christus surrexit a moꝛtuis ō consc.di.iii. sabbato. Jtē spiritussanct9 dat9 ē apostolis z ter. dicit quicquid a deo ē constituū insigne in huius dignitate diei est gestū Jn hac die mūdus ſspit ex ordium in hac per resurrectionem z moꝛs interiū z vna accepit9 initium ter.vi.quod die in fi. Quō est de precepto z qñ incipit z quid fiendū vide ē. dies z.j. fēria

Ominium

ē inſhabēdi vel fidēdi: fruendi: z vtēdi: ac disponendi de aliqua re ꝓ libito voluntatis vl fm aliquē ōterminatū modū a q̄dā iuꝛisdictate vl auctate ꝓfluentium

1 ¶ Oritur in ⁊ sup hoc an sit ꝑ legē nālē. ff. alex. in. in. pte summe. q. est lo qui de natura aīe peccanti: ⁊ sic ei ꝓpugnat tenuit⁹. ⁊ ē log ō natura post peccati. ⁊ sic lex nālis dictat necessariū dīm ad cohercēdū malū. vñ Aug. in ii. de ciui. dei sicut de⁹ hoī ⁊ anim⁹ corp⁹ ita rō dī dñari ⁊ ipare libidini

2 ¶ Dñius rex an sit sm legē natuf. & alex. vbi. ō. q. lex nature circa ꝓmūtionē ⁊ ppriet atem dictat differenter aliqd quia debitū: aliqd qz bonum: ⁊ aliquid qz equū: vt debitū dictat in statu necessitatis oia sint cōia. Et hoc mō cōmunicatio est in ꝑcepto ad sustentatiōnem personaꝝ. ⁊ inde sumit. oia que vult vt faciāt vobis homines ⁊ vos eadē facite illis. Matth. vij. Respectu etiā personaꝝ q̄ ad multiplicationē, plus dicat q̄ sit vtor, ppa ⁊ sm oē ipa sm illud ꝓcepti. Q̄ tibi nō vis fieri alteri ne feceris. Thobie. iiij. ⁊ hoc mō appropriato est in ꝑcepto: vt i bono statu nature istitute dictabat oia cōia. in statu vō lapse dictat bonū cē hic, ppter ius tū qz res cōes negligūt tū qz cōtio pit discordiā: dictat vt equū q̄dā cē cōmunia: vt aerē: mare: littora: ⁊ q̄dam appropabilia: sicut sūt ea q̄ i nullius bonis sunt que occupāti cōcedunt. ⁊ sic intelligē dñius rex esse de iure nāli qz nāli egitate inducti est. vt insti. ō rerū di. ⁊. singuloꝝ. ff. ō acqr. re. do. l. i. insti. de iure na. ⁊. quidē vo.

3 ¶ Quō acqrit dñius rex. &. q. q̄dmodicuer. ¶ ꝓpria auctoritate legis nālis vt ea q̄ in nullius bonis sunt sint occupāntis. vt insti. de rer. di. ⁊. singuloꝝ

¶ Secūdo auctoritate ꝓncipis q̄ pōt ex iusta cā rē alicui⁹ ei auferre ⁊ alteri dare. vt no. ino. ⁊ cōiter doc. in. c. que ī ecclīa ō ꝓsti. ⁊ legiste. in. l. fi. C. si cōtra ius vel pu. vti. vtpiam, ppter delictū puniendū ⁊ hmōi: alo nō: vt ibidē of ⁊ nō solū principis: sed etiā ꝓ famula seruoꝝ habentiū aut: tantaē a ꝓncipe sic statuēdi. vt in. d. c. q̄ in ecclīa no.

¶ Tertio ꝑ ꝓsensū illius cui⁹ est: ⁊ ita fit ꝑ donationē ꝑ permutationē: ꝑ vēditionē: ꝑ mutuū datiōz: ⁊ hmōi. ¶ Quarto iure ciuili q̄ statuit vt vsucapiōib⁹ ꝓscriptiōb⁹ adoptiōe: deportatiōe: cessione: additione bonorū possessione ⁊ hmōi. de q⁹ oīb⁹ habes. ff. de acquire. do. in glo. l. i. ⁊ insti. ō rer. di. cū multis titul seq. ⁊ de his q̄ ad nos optinēt di cam in capitis suis. Aduerte tū differē nam inter spūalia ⁊ nō spūalia: qz i spiritualib⁹ ex solo titulo sine traditiōe dominiū trāsit in aliū. vt ē ter. in. c. si tibi absenti. de ꝓbē. li. vi. tenet ino. ⁊ cōiter approbat. in. c. inter cetera. ō ꝓbē. secus in aliis reb⁹ in q⁹ regrit traditio ad trāslationē dñii nec sufficit sol⁹ titulus nisi in re data ecclie. de q̄. j. immunitas. §. xcvi. Nec sola traditio trāsfert dñium: nisi aliq̄ iusta cā vera vel putatiue vera ꝑcesserit. l. nūq̄ nuda traditio. cū ibi no. ff. de acqr. re. do.

Omnis alicuius regni ducat⁹ cōmitat⁹ vel ciuitat⁹: aut terre qs dicat legitim⁹. &. q. dñium iuste ⁊ legitie acqrit aut iusto bello pura pugnādo ꝫ infideles: vel ꝫ aliquē rebellē auctoritate superiors vel ꝓncipis vt ō. bellū p⁹ aut p legitimā successionē: aut p ꝫsensum seu electionē ppli habētis libertatem sibi eligendi dñm aut p institutionē ꝓncipis seu suploꝝ hñtis iurisdictionē i tali ciuitate aut castro: aut p legitimā ꝓscriptionē cū bona fide ⁊ cā vel emptionē: permutationē: donatiōnē: aut alio iusto titulo de q⁹ in suis capitis. qui vō alia via intrat: fur ē ⁊ latro: ⁊ resignare tenet si pōt sine notabili ꝑiculo aīaꝝ: corpoꝝ aut rex tenet etiā ad restitutionē oīuz reddituū quos

habuit ab illis iocis sic vsurpat. ⁊ vt homicida est iudicādus q̄nuz ad eos q̄ sic fecit p se: vel p officiales suos occidere vl̄ mutilare: ita illi digni fuerint ppē maleficia ꝑpetrata. xxvij. q. v. si nō licet nec pōt absolui nisi ꝓponat se ad satisfaciendū ⁊ restituendū: si tituluz iusti dimittendū: ita nō pōt. ar. ō pe. di. v. falsificandū hīe nō pōt. ar. ō pe. di. v. falsificandū Intelligē q̄ hoc ē clarū q⁹ hīs iustū titulū vl̄ nullū. secus in dubio: vel cuz titulū vl̄ nullū. secus in dubio: vel cuz dimittere nō posset sine ꝑiculo aiarū corporū aut rex: puta qz ppls se ponere in seditiōe ⁊ hmōi sic nō tenet rex ret in seditiōe ⁊ hmōi sic nō tenet rex signare nisi volūtate solū q̄ sciret ꝓ certo: vl̄ q̄ talia nō imminerēt. c. si rex xvij. q. vi. Idē dic ō officialib⁹ q̄e talē tirāni ponūt in officijs q⁹ nec talariū pōt recipe nisi esset tale officiū q̄ō cēt necessariū reipublice vel vnle: qz tūc nō peccarēt recipiēdo: nec talariū restituere tenent. de q̄ in. c. i. l. fi. ō restit. spo. ⁊ in. c. nuhil. de elec. ꝓ doc.

1 ¶ Sed nūquid ciuitas pōt sibi eligere dñm. &. sm Ho. in. c. nouit ō iu. q⁹ nulla ciuitas potest se dare alicui dño nec pōt titulū dñij iustificat: qz hoc esset in ꝓiudiciū ipatoris q̄ ad illas q̄ ei subijciūtur vl̄ pape q̄ ad sibi subiectas. Nō vez est nisi ex ꝓuilegio vl̄ ꝫsuetudine haberēt ius eligēdi: qz ꝫsuetudo dat iurisdictionē. de arbi. c. dilecti. C. ō emanci. li. i. ⁊ vl. sisr nec dñs pōt cōponere sup iure suploꝝ itat⁹ in ꝓiudiciū suoꝝ subditoꝝ ipsis nō ꝫsentiēt⁹. vt no. Pa. in. c. si. de maio. ⁊ obe.

2 ¶ Utrum dñus hñtib⁹ manifeste iniusti: vel nullū titulū teneāt subditi obedire. &. q⁹ nō dicit tñ Tho. in sum. q⁹ ad vitādū scandalū suū ⁊ aliorū bonū est obedire: ⁊ reuereri in eis q̄ nō sūt ꝫ deū. ri. q. iij. Iuban⁹. ij hñtib⁹ iustū dñium quātūcūq⁹ mali sint: tenēt eis subditi obedire in licitis ⁊ q̄ eis ꝓcipiēt pōt. i. Pe. ij. Obedite dñis vīis ñ tñ bonis ⁊c. ⁊ ad. xo. xiij. q. ꝓāti resistere ⁊c.

¶ Utr dñs possit ponere exactiōes 3 suis subditis. vide. j. Tallia.

¶ Utr dñs teneat ex sacro familie. &. 4 vt colligo ex. d. Anto. ⁊ Io. de ligna. ac. Pa. in. c. ij. de resti. spo. ⁊ Bar. in l. ne qd. ff. de incē. rui. ⁊ nau. q⁹ sic qui familia eius deligit officio: seu ministerio i quo ipse dñs est ꝓpositus ⁊ ipse vtitur operatalis familie: quia sibi iputat: qui talē elegit qz honestū ō debeat ponere. l. i. §. familie. ff. ō publi. Cuius tñ tenet nō criminaliter. vt i. d. l. ne qd. Et q̄ ps q⁹ ptās seu rector tenet ex maleficio suoꝝ officialiū. l. si p⁹. C. ō assessō dic ō capitaneo q⁹ tenet ex ōlicio suorū armigeroꝝ. nauta hospite: ⁊ filiorum addūt tñ supdictū doc. q⁹ si offiū erat publicū: vt prātis ⁊ hmōi: sufficit exhibere malefactorē. vt in d. §. familie. ie cus si officiū nō erat publicū vt nauta ⁊ canponens: ⁊ hmōi. l. unica. ff. ō furaduer. nau. Si vō familia ñ ōligit i officio dñi ñ tenet dñs q̄ ad sor iudiciale. sed q̄ ad ꝫsciam sic: si sit in culpa nō corrigēdo eā. nā tenet vbo ⁊ exemplo eam corrigere. ⁊ si aliqs corr est incorrigibilis tenet eū expellere: nisi q̄ ꝑsumeret q⁹ efficeret peior: nā tūc facit q̄ō pōt ⁊ excusat: alo ñ: qz ralib⁹ dicitur error cui nō resistit approbat lxxxij. di. error. cū similib⁹.

¶ Quō autē famulo ifirmāti debeat 5 merces. vide familia. §. ij. q̄ tenetur de robaria que fit in eius dominio. vi de pedagiū. §. viij.

Donatio dī a dono q̄si dono dato ff. ō dona. cā mor. l. senat⁹. §. i.

¶ Donatio ꝓprie est q̄ aliqs dat ea mente ⁊ te vt statim velit accipitus fieri. nec vllo casu ad se reuerti. ⁊ propter nullā aliā causaz facit q̄ vt liberalitatē ⁊ munificentiā exerceat. ff. de dona. l. i. in ꝓnci.

t hec donatio ppie dr ut ibi: t ēt dr simpler ut.C. de dona.añ nup.l.ñ.§.i. t absoluta. ut.d.l. ītanus.§.i. t inter vi ros. ut instit. de dōa.§. alie. nec ob. illi verbo illo casu ad se reuert.C. de re uoc.dona.l.ñ.q: illa reuocatio fit po testate legis.nō cōtrahēti.

2 ¶ Quot sunt spēs dōationis.&.q quā tas gl.in.l.i.in pn.ff. de dona. dicat tot quot sunt diuersitates volūtatū. tū gl. in.l.res vtoria.C. de dona. iter virū t vxo. nīl tres explanat. ¶ Pria dicit donatio inter vivos q̄ simplr vocat̄ do natio. ¶ Scōa dr cā mort̄. ¶ Tertia dr inter vir t vxorē. de pnta hic dicā ō scōa m.c.se.e de tertia.in.c.iii.se.ad de t alii q̄ dr pp nuptias. de q̄ i.c. iii.

3 ¶ Donatio q̄ dr inter vivos q̄druplex ē. Alia simplex t absoluta q̄ simplr q̄ donat. de q̄ in.d.l.i.in pn. ¶ Scōa ē cōditionalis. de q̄ in.d.l.i.§.ii. q̄ est qñ gl dōat sub cōditōe ut si fecerit vl si ve nerit t hmōi. ¶ Tertia est modalis ut C.ō dōa. q̄ sub mō.l.i.t.ii. t est qñ do nat ut tale qd fiat. t de hoc vide.ē. eōdem. ¶ Quarta ē remuneratiua bñfi ciorū. de q̄ in.l.aqlia regulus.ff.ō do. na. vbi dr nō esse merā dōationē: sed ofiū magis remuneratū q̄d i mercedē t ppter ista ñ vocat̄ cū ingratitudis

4 ¶ Quis nō pōt dōare donatiōe iter vivos: vt sciat quis pōt donare pñr t cui pōt donari.&.q. xxiij. sunt q dona re nō pñt. Hic nō loquor de dōatiōe que dr remuneratiua: is vñ ō simpli citer vel cōditionali seu modali

5 ¶ Primo q nō ē cōpos sue mētis si cut furiosus: amens t hmōi. xv.q.i. me rito. de.si furiosus. de hom.i.t.l. iulia n⁹.ff.ō cura.in.nec curo. an sit ei dat⁹ curator q̄ placuerit q̄ nō ē sane mētis nō restat.l. modestin⁹.i si.ff. de do.

6 ¶ Secōo p dignus. vt in.l.i.ff. de cura. furio. t hoc vep potiꝰ curator ē ei da tus. vl interdicta est ei alienatio. vt.l.il cui.ff. de verb. ob. etsi si vere ñ est p digus. secus in tutore dato pupillo q ē adultus t in curatore: q: ista pendēt a Bar. ibi. nec sufficit p̄ confessato q̄ nul lus ēbat cū tali: q: requīt interdictio q̄ is fieri ipsi p̄digo: vel saltē dato cura tori fm bar. in.d.l. is cui vel saltē inia declaratoria q̄ sit p̄dig⁹ fm ang. arc. insti. quib⁹ nō est p̄missus facere tel.§. Item prodigus.

¶ Tertio m; no: xxv. an. nisi ratum ha beat post cōpletū xxv. vt.C. si maio. fa. ra. habuerit. l. vl. vel nisi cū auctoritate tutoris vel curatoris. vt. l. pupillus. ff. ō acquir. re. vo.

¶ Quarto filiusfamilias. vt. l. filiusfa. ff. de dona. salltē si est filius in dignitate fm ino. i.c. grandi. de supplē. ne. pla. li. vi. alle. d.l. filius. vel sit filius senatoris vel al terius dignitatis: q: pōt si pf ōdītē ei libe rā administratiōnē peculij nisi spāliter pē sibi veneganerit. Itē si filiusfa. hz libe rā peculij a administratiōnē: t iusta rōne mot⁹ donet vt nīri z filiab⁹ puellis pōtis pōt alis non. Itē si hz peculiū castrēse vel q̄si pōt vt in.d.l. filiusfamil. in.ter. t in glo. Itē in casib⁹ de q̄b⁹ in.§. sc.

¶ Quinto seruus religiosus vel mona chus t sic eo qui nihil habēt ppriū. xij. q.i. nō dicatis. nisi de licētia superioris vt ibidē. Fallit in religiosis t monacis si habēt legitimā administratiōnē: t ex cā legituma donēt: is sine rōne iusta nō possunt. d.l. filiusfa. in pnci. t. vij. q.i. q: tua. Intellige de mobilib⁹ t que seruā do seruari nō possunt. vt. ē. alienatio. Ites si de licētia prelati stat in scholis cum cōsilio maioris partis conuent⁹: vel in peregrinatiōnē vadit quia potest donare que alij scholares t peregrini hōeste rōnabiliter facere solēt. vt tenet glo. in.d.c. non dicatis. alle. l. vlt. C. ad macedo. l. si lōgi⁹. ff. de iudi. Et etiaz donare possunt causa elemosynę fm quod dicam. elemosyna.§. vi.

10 ¶ Sextus abbas t quilibet alius pla tus religiosus qui nihil dare pōt: nisi sicut dictū est de filiusfami. qui habent administratiōnē huius. vt. abbas. nisi p statuta aut p̄scriptū hoc caueat. ar. l. p̄hibere autē. § nō tñ autem. ff. quod vi aut cl. de his q̄ fiunt a plat. c. ea noscunt.

11 ¶ Septimo vxor si non habet vltra dotem nisi elemosynā fm q̄ dico. j. elemosynaa. §. vij.

12 ¶ Octau⁹ qui cōmisit crimē lese māiestatis. C. ad. l. iul. ma. l. vlt.

13 ¶ Nonus hereticus quia ipso iure bona eius sunt p̄scata vt ō hereticis. c. cum fm leges. li. vi.

14 ¶ Decim⁹ qui p̄trahit incestas. s. inter ascēdētes t descendentes: aut ne pharias. i. inter collaterales vel inuti les alias. p̄hibitas nuptias: q: ipso iu re bonoꝝ suoꝝ diuisa p̄dit. vt. d. c. cū fm leges. t in auc. de incest. t ne. nup. i pnci. t ibi dicit. p̄cedere iquocūq; ma trimonio illicito: dūmō fuerit scies la cū puta p̄sanguineā t inf. s. q̄. p̄hibs alis nō. s. si sciat inf is nō scīt aut scīt is nō iure q: error iuris excusat a dolo

15 ¶ Undecim⁹: qui in aliqua re cadit i cōmissum puta in agro vectigali: ipso vectigali nō soluto: vel qñ quis occul tat merces quaꝝ vectigal est soluēdū quia ipso iure perdit dūtum illi⁹ rei: t huiusmōi. vt no. in.l. cōmissa. ff. ō pu bli. vbi dicit. Nam q̄ cōmittit ēsta tim desinit esse ei⁹ qui crimē contraxit dūtumq; vectigalis acquirit fisco. s. vl fm or. dinē ciuitatis. fm glo. ibidē. In isto tamē casu t trib⁹ immediatis p̄ce cedēt⁹ licite a donatario retinet q̄ d̄ ei donati añ sententiaz declaratoriaz que requirit autē his possint auferri vt. j. Pena.§. iii.

¶ Duodecimus: qui p̄mittit aliquod capitale crimen a p̄decessoribus ppter q̄ bona eius sint publicanda post cō dēnationē nō pōt donare sed ante sic vt ff. de dona. l. post contractū fs vbicati onem. ē. alienatio. §. xxo.

¶ Terusdecim⁹. ¶ Miles qui mere trici vel cōcubine donare nō potest. l. ij. C. de do. inter vir t vxo. t per glo. t doctō. in l. miles ita herēdē. §. mulier. ff. de testa milit. Idē dic de clerico do ctore t aduocato qui dicūtur milites. per no. in.l. milites. ff. de sentē. t re. iu. sed Cy in.d.l. ij. intelligit de milite ar mate militie nō de militib⁹ qui milītāt lurui t appellātur milites dignitatis t gaudentes nō militeo opere.

¶ Quartusdecim⁹ vir vxori t cōrio p̄hite matrimonio. ō quo dic vt. j. do natio. ij.

¶ Quintusdecim⁹ parer qui filio: filie nc: nō pōt donare aliquid: quia pa ter t filius censet vna p̄sona. vt C. de iurisdi. t alijs sub. l. vlt fallūt fm glo. in l. pater. C. de inoffi. dona. in quattuor casibus. ¶ Primus est causa dotis t donationis ppter nuptias l. pōponius filadelphus. ff. fami. hercis. ¶ Secūdus est cunti ad castra: naz ei pōt res mobiles donare. l. iuj. C. famil. hercis. ¶ Tertius est ppter aliqd̄ diurnū: vt puta p̄ro alimētis. ¶ Quartus est usus fructus quē habet in aduētitijs: quez pater potest donare. ¶ Eddo quinto quādo videlicet filius est emancipatus ar. ō restitu. in integ. c. ostitut⁹. ¶ Eld de seruō quādo donat ppter benemerita fm bar. in.l. i. C. de colla.

¶ Sextusdecim⁹: quilibet donare p̄ro habetur vltra quingentos solidos. vt. C. de dona. l penul. in fi. quod est verū si ne insinuatione p̄cedēte. Excipiunt viij. casus ¶ Primus in magistro mi

hēd q res mobiles tam fitas q̄ ex spolio hoīs habitas donare pōt multō. ¶ Sēdo eius qñ qs donat p reparatione dom⁹ rupte ex ruina vel incendio. ¶ Tertio in redēptōe captuoz vt fit in .d.l.pe. in glo. ibidē adūtur. ¶ Quarto in donatōe ip̄ali ¶ Quinto in donatōe ppter nuptias vsq; ad quantitatē dotis. ¶ Sexto in donatōe cā mortē. ¶ Addo ego septimō in donatione in pīa cām vt i.l. sanctim⁹. C. ō dōa. Et ls glo. ibidē i.d.l. sicut⁹ velitq; i pīa cām nō valeat sine insinuatione nisi vsq; ad octigentos solidos nā tutene q̄ valet: sicut tenet bar. in.l.illō. C. ō sa. san. eccle. per idēntatē rōis.d.l.pe. Cū insinuatōne aūt valet vsq; ad quācūq; sūmā fcā idūficte ab his q donare pōt vt i.d.l.pe.

21 ¶ Quid si sit fcā dōatō duob⁹ ōmaiori sūma q̄ qngentoz solidoz sine insinuatōe. q. nō valet tex. ē in aut. Itēa puncta posita sup. d.l. sanctimus

20 ¶ Quid si donatio sit facta i singlos ānos eiusdē q̄titatis q̄ singulr nō excedit summā ls simul omnes sic. q. non valet fm Hosti. quia ē donatō vna. J senatus. §. fi. ff. de dōa. cā. mor.

23 ¶ Sed qd si fiat diuisim p plures donatōes vltra plitā sūmaz. q. alb. in l. illud. C. ō sa. san. eccle. q non valet qz ad hoc vt cesset necessitas insinuationis regrit diuitia i tpe vt. d. aut. ītē a puncto. §. si qs. Fuit eni vn⁹ ipet⁹ quēlet p insinuatōez voluit refrenaf. C. de inoff. dona. l. pater. aliter pualeſnt verba rei. Z. l. ii. in fi. C. cōia dele. vbi dī nos eni nō vbis sed ipis reb⁹ legē iponim⁹ facit. ff. ō castrē. pec. l. si forte ni vn⁹ ipet⁹ fac plā eē vnū. ff. ad. l. ac gl. l. illō. §. fi. eē ō or. co. c. cū dilect⁹

24 ¶ Sed nīqd revocabit tota donatō si excedat sūmā facti sin̄ insinuatōe q. q. si ls solū excess⁹ a dicī. cccc. solidis vt l. l. sancimus. C. de donatio. qō limita verū nisi fuerīt iuramēto firmata qz tūc in nullo revocat fm Jo. an. in addi. ad spe. ō fide instrū. t qd valeat solidus vide. J. ludus. §. ii. i fi.

¶ Sed qd est insinuatio. q. alb. i.d. l. illud q̄ consuetudo videf admittef q̄ insinuatio est p supiorē auctoritatē plitatis qō videf inuecte glo. in aut. vt solēt hec vba pōi q̄ coram eo donatō insinuata sit t ita cōtet fit. ls ppe insinuatō sit p exhibitōē dōatōis in scripturā aūtēticā redacte apud ordinariū cem facta publicatio t ei⁹ auctoritate in publica gesta seu acta facta reductō vt colligif. l. in hac. C. de dona. iūcto. §. illō in aut. vt fratrū filij t in. §. fi habente ō defen. ciui. t in. §. t hoc pūcto vt nulli iudicū vt sic inter tēpus dōationis t insinuatōis posset deliberare, an expediāt vt in aut. de appel. ītra. q̄ tēpora circa ip̄n.

¶ In insinuatio possit fieri die feriato. §. albr. in. d. l. illud q̄ sic quia nō exigit eā cognitionē ergo q̄libet die pōt fieri. ff. quis ordo in bo. pos. ser. l. ii. t etiā quia est actus volūtarie iurisdictionis. C. de feriis. l. actus.

¶ Cui iudici dz fieri. §. Albr. i.d.l. illō q̄ iudici loci. l. data i fi. C. ō dōa.

¶ Decimusseptim⁹ donare nō pōt q̄ditūz in re quā dōare volūt nō hīt sicut sūt raptores fures t huiusmōi ganēo plus iuris in alīū trāsferre pōt q̄ ipe hz. L. nemo. ff. ō reg. iur. facit. l. traditio in p̄n. ff. ō acq. re. do. vide alīās exceptōes i.d.l. traditō sz nihil ad nos

¶ Decimusoctau⁹ plati t alie plone ecclesiastice q̄ nō pōt res ecclesiasticas mobiles vel imobiles p̄ciosas alienare sine certa solēnitate de q̄. Z. alienatō res autem mobiles, phibēt̄ur i viros honestos alienare vlō. ō. clicus. iij. §. iij.

¶ Quō ep̄s pōt donare p̄ structōdonatario. vide in. c. aplice sedis de donatio. qz pax ad simplicē p̄fessorē p̄tinet

21 ¶ Decimusnon⁹ alli q̄ sūt nō solūcdo creditorib⁹. vide. ff. ēlienatio. §. xxvi.

31 ¶ Vigesimus illi q̄ ppt cām illicitā donant puta femine pro meretricio. sz aduerte q̄ meretrici publice siue concubine valet promissio siue donatio. fm Bar. Bal. t Ang. post cy. i.l. affectionis. ff. de dona. t in. l. u. C. de cōdt. obtur. cām. ls gl. i.d.l. affectiōis. velut q̄ vs nō q̄ ad actionē. sz q̄ ad exceptionē. sed reprobat a pdictis. sed p meretricio facto cū nupta. vidua vel virgine qō de iure ciuili punit nō valet promissio. sed donatione facta potior ē cōditio possidēt̄is. nisi sit miles. vt dictū ē. §. Ceterumtō fiscus posset auferre a multere. vt no. Cy. in. l. ij. ff. de condictio. obtur. cām t in ter. Ludius in fi. ff. de iurisd. t ista ē vera opinio: ls alij indistincte velint q̄ non valeat. t male. t idem dic ō dōatōe facta p q̄cunq; qō lege punitur. t sic intellige. d.l. affectionis.

33 ¶ Vigesimustrim⁹. illi q̄ iudici seu p̄sidi: aut alijs officialibus quib⁹ ē cōstitutū salariū sūm aliqd donāt: siue aīt: siue post depositū offīm p aliquo beneficio tpe administratiōis p̄dicto. nā tam donās q̄m cui donat cōtract⁹ quadrupli pena plectit vt in. l. fi. C. ad. l. iul. repetun. intelligit gl. verū qñ occulte datur secus si palā. ppter. l. i. ff. de polli. q̄ est cōtra. facit. p ea tex. in. l. barbarius. ff. de offi. p̄fec. Judices aūt delegati ecclesiastici nihil possunt recipere: nec eis donari: nisi solū esculēta t poculenta qō in paucis diēb⁹ possit cōsumi: t mera liberalitate donantis. Idē dic ō p̄sernatore. vt in. c. fi. de offi. dele. li. vi. idē dic de iudice seculari. de quibus vide Juder. §. viii.

34 ¶ Vigesimussecund⁹. Illi qui visitatorib⁹ suis aliquā pecuniā: seu eoz familis. vel quodcūq; aliō mun⁹ dōare volūt. de quo vide. J. Clisitatione. §. iii.

¶ Vigesimustertius. illi qb⁹ p statuta municipalia ē phibitū nisi cū certo mō dōare. t si donationē p alia possint phibere. vide. immūnitas. §. xlvi. t. xlvii.

¶ Utrū donatio possit fieri absēti. q. 36 p̄ sic. siue mittas qui ferat, siue habeas p̄ ipe penes se qō habet ō tuo teneat ls ignorātiā nō pōt. vt i.l. absēti. ff. ō dona. fallit qñ donās mittit p Fiū donatarii t ea mēte ut stati fiāt sua. d.l. absēti.

¶ Utrū donator teneatur ō euic. do 37 natario. q. gl. in. l. aristo. ff. de dona. fz azo. q̄ sic. hodie cū assimilet vēditōi insti. de dona. §. alie. Sed ipsa. gl. distinguit q̄ aut fuit ō ea promissū. t sic tenef C. de euic. l. ij. nā p q̄libet causa promissi pōt de euictiōe. ff. de edil. edi. l. scienti aut nō fuit promissū: t tūc aut cepit donatio a datiōe siue traditiōe. t non tenetur de euictione. sed de dolo si iter cessit. aut cepit a pactione vel promissione. t tūc agi pōt. vt i. d.l. ariō. t. C. de iur. do. l. i. ff. de ver. ob. l. vbi antē. §. fi.

¶ Utr donatū ab eo q̄ nō pōt donaf 38 sit restituendū de necessitate a donatario. §. q̄ sic fm q̄ patet per supradicta. t fm supradictas distinctiones.

¶ Utr donatū ābasiatorib⁹ acgraf. 39 eis vel dño. q. Fm Bar i l. si ō. §. ite3 quicqd. ff. sol. ma. t p Cy. i. l. fi. §. sed cū in secūda. C. de iur. t p Guilli. in. l. qui pprio. i. §. pcuratoz. ff. de pcu. t glo. vtrobiq; q̄ acgritur ābasiatoz si donatur tanq̄ p̄sone. facit. l. sociū q. §. i. ff. pro socio. vbi donatū socio occasione societat̄ cedit donatario ū societati cui donatū ē persone nō societati. secus si donatur rōe officij: q̄ acgrit dño. ff. de castrē. pecu. l. si forte. t l. miles la. ij. Pa. in. c. postulastis de concess. preben. dicit q̄ in dubio debemus

ntēdet ꝓ Hiratem dom: t si talis sit reo
ꝙ posit credi dōata vilo ꝙ ambas
siatoꝛi. vputa leo t hmōi: tūc aggra
tur vilo: alo si. Vel pt dici q si ꝓpo
ambasiatoꝛis antea erat nota tūc vi
deant iniuꝛ ꝓsone. Si vero solū ē no
ta ꝙ offiū sic innata officij datus vi
deatur. l. si sorte. l. milco. la. ii. l. dotem
§. hereditatem. ff. de castren. pecu.

40 ¶ Item qui dōatur vt legatur illo mō
dono vel lego tale terrā q ē. j. talea cō
fines: q est. xx. iugez. q mi est. xxx. vel
lego vroꝛi mee talia tocalia q sūt ꝓxi
centū ducatoꝝ: t eū sūt ducētoꝝ: dona
tari⁹ poterit ne bona ꝓdicta tenere. ꝙ
bal. i ꝓtica de ēpt. t ven. C. dicit q Jo.
an. in. addi. ad Spe. ti. de emp. t ven.
refert t sequitur dūm suus q fuit odo
ardus ꝓsitio. ccxxxii. q pōt totū reti
nere. p. l. si fundū sub ꝓditōe. §. si lib
tus i fi. ff. de le. i. l. cū pf. §. pi q filio. ff.
de le. ii. Sed ipse bal. dicit multū dif
ferre: an qs exprimat ꝓceptū suū inci
piendo a numero: vel mēsura. vputa.
dono tibi quatuoꝛ modia terre i tali
ꝓsinio: t tūc nō ventat plus. vt. l. si qs
testō in ꝓuc. ff. de le. i. an exprimat per
nosa designatia certā spēs: vel corpus
determinatū. Is postea mēsuraret. q; nunc
mēsura est loco demōstratōis: q̄ falsa
nec viciat nec minuit id cui addicitur
l. demōstratio. ff. de ꝓdi. t de. Facit. l. si
vēditoꝛ. ff. ō actio. emp. t vē. Hoc seq
tur Petrus in. c. q tuas. de dona. vbi
dicit q si vir legat talia tocalia vroꝛi q̄
exprimat certū. q Is valeāt duplū ñ po
terit hꝛe minuere sed totū hēbit. Silr
si min⁹ valēt nō poterit pl⁹ mulier pete
re. Idē dic ō vēditōe seu emptōe. t sic
solue. l. pe. l. §. fi. ff. ō ac. ēp. t vē. p hanc
distinctionē. Vel dicu⁹ in ēptōe, dic q
si ꝓciū taxatur p modia, nō hēbit illud
pl⁹ sec⁹ si ñ taxatur p modia. idē dic in
vēdēte si ē min⁹. vt teneatur ꝓ ꝑdicta

41 ¶ Item dōatio mera potest reuocari
et pnia. g. q nō. ar. C. vers de ꝓdi. ap
po. fac. d. l. aristo. i pn. t tō dicit bar. in
l. fi. ff de ꝓdi. ob cās. q dōatio est ꝓ⁹
notata. t no. in. l. intregentium. ff. de
pac. i pn. Nā hꝛ nomen elegans: nec
reuocatur pnia sicut nec alia ꝓ⁹ nota
ti. vt. l. si pecuniā. i pn. ff. ō ꝓdi. ob cās.
¶ Item dōatio mera fuocetur ꝓpter 42
aliquā cās. g. vt colligo ex. l. fi. C. de re
uo. dona. t ex. c. fi. ō dona. cū ibi no. q
sic ꝓpter vndecim causas. ¶ Nona
ꝓpter defectus cause ꝓpter quam re
ꝙ est donata. c. q̄ō a te. de clc. cōiuga. de
quo dic. vt. j. §. xlvii. ¶ Decima ꝓ
pter ꝓditiones adiectas c. veꝛū ō ꝓdi.
appo. de quo dic vt. j. §. xlvi. ¶ Decima
ꝓpter dat enormitatē. puta cū pi dō
nat tri q filio hereditas nō remāet.
xiii. q. ti. si qs irascitur. dic vt. j. casu. e. t
ri. ¶ Quarta cum donatarius man⁹
violētas inecit i donatoꝛē. ¶ Quinta si
attrocē iniuriā fecerit. i. verbalē aut ei
fugauerit. vel in carcerem intruserit: t
hmōi. vt differat a ꝓcedēn. ¶ Sexta
cū graue dānum rebus donatoꝛis inꝛ
lit. puta i tota vel in maioꝛi ꝑte substan
tie. pōt etiā esse cura maioꝛē ꝑtē sub
stātie. t ideo erit arbitrariū ꝓ⁹ Jo. an.
in. d. c. fi. ¶ Septima q̄ inferre ꝓsūptē
vite piculū: Is effectui nō sit secutus. l.
ponēdo insidias. ¶ Octava si ꝓmis
nes i donatiōe positas non seruauerit
q̄o ꝓmisit. Nec qnq̄ supradicta ime
diate hītur i. d. l. fi. adde fm gl. ibidē.
¶ Nona si donatari⁹ negligit alē do
natoꝛē inopē. q̄ō itelligē fm Ly. i. d. l.
fi. veꝛū si donatio cōsistit in magna re
seu q̄ntitate. Et sic limita. d. gl. p iura
allegata i ea q̄ loquūtur q̄n libertas ē
donata. vt. l. alimenta. ff. ō liber. agno.
ti. autē. vt liber. ō cetero. §. illud. ff. ō
iure patro. l. diuus. la. i. t. l. ingrat⁹. Vel
donatio facta liberto reuocatur solum
ex obsequio non prestito. t etiam ꝑtī
ab eo ex pecunia donata. vt in. l. l. C. ō

rcuo. dona. sed nō libertas. C. de libe.
causa. l. iolo. Sed hoc ē speciale i lib
to nō in alijs. vt ex sola non ꝓstatione
reo⁹ ex pecunia donata ēpta reuocetur
vt in. d. l. j. no. gl. q̄ō no. p illis multi
bus t simplicib⁹ q̄ fere oia donant: t
demū negligūtur alimētari a donata
rio. Si vero sit modicū q̄ ē donatū
nō reuocatur dōatio ꝓpter alimēta de
negata. Et sic intelligē gl. in. l. i ꝓdēna
tiōe. ff. de re. iur. q̄ vult q non reuocet
donatio ꝓpter alimenta denegata. Et
no. in ꝓdicta causa reuocari dōatio
nē p donatoꝛē: nō p heredes etiā si ta
lis ingratitudo sit cōmissa i donatoꝛem
nō in heredes. vt. l. d. l. t. c. no. ¶ De
cima cā ex ꝓsūpta voluntate donatoꝛis
vt ꝓpter natiuitatē filioꝝ supuenientē.
t si hoc sūt varie opiniones q: vūr iu
ra varia vide si placet. bar. i. l. ticia i. §.
impatoꝛ. ff ō le. ii. ¶ Undecima cā est
ꝓpria voluntatē dōatoꝛis rōe inofficiosi
tatis. Circa q̄ō no. bar. i. l. si vt allegatus
C. de inofficio. dona. sic distinguēdē. q
aut donatio ē iofficiosa re t consilio t
tūc si ē facta liberis reuocatur quaten⁹
est imoderate facta. vsq; ad debitū do
noꝝ subsidiū vt. l. si liqat. C. de inoffi
cio. dona. Si vero sit facta extrancis si
reliqt aliqd filijs sic nō reuocatur nisi
vsq; ad debitū bonoꝝ subsidiū. l. om
nimō. C. ō iofficio. te. Si vero ñ reliqt sic
reuocatur l totū. d. c. si qs irascitur. aut
dōatio ē iofficiosa re solū: t sic reuoca
tur solū q̄tē⁹ ē imoderate gesti. Exē
plificat Ang. i. d. c. si qs. ꝙ q̄ qs ira
scēs filio erheredat, eū t donat oia sua
ecclie: q; ñ ē suscipiēdū qz inofficiosa
re t ꝓsilio. si vero ꝓputat. x. filius hīs
ipse alij: vl si hīs duos filios. x. cōputat
tertium: vel habens. xii. x. comput
at. xiii. t omnibus eque reliquit: sic
nō facit inofficiose t valet.

43 ¶ Si qd si sūt scā mōasterio reuoca

nus in dubio si donatio ēt pia cūm tamen pie cāe: videbit̄ prēplara pia ēt finali cā. vt vt velit Bar. l. ea ꝯditione. C. de rescin. ven. t. l. si pecunias. in pn. ff. de ꝯdi. ob cās. alias nō. Et hic inferē. q donatio facta ecclie sub mō nō revocat. si mōus nō seruet: nisi ex hīus fuerit q possit revocari. Nō qa donatū ecclie sub mō vt donatū. p salute alie pcipū. t. c. regressi. de testa. sicut glo. l. si quis iusto. ff. de le. iii. Et iō mōus appositus non vt cā finalis sed spūalis. t iō cessāte cā spūalis nō cessat effectus nisi sit expresse actū. t pro hoc facit. d. l. mevia. Facit tex. in. l. legatū. ff. de admi. rer ad civi. pti. tunc nos q no. ibi bar. t in. l. legatū. ff. ō vsufruc. lega. t bal. in. l. i. ff. de his q pene cā rel. t. l. cū alieni. C. de lega. Nā i dict̄. l. legatū. t. l. legatū pbat q si testator reliquit mille ad honorē suū res publice. vt inde fierēt ludi ānui: vel fabrica q iure ꝑpetue fieri nō possunt. q illa pecūia ꝑvertat ad aliū vsū q cedat i honorē testatoris: nec revocatur legatū. q ad honorē suū est cā finalis

48 ¶ Pone q sol⁹ plat⁹ ē. q nō seruat nō3 n. ingd revocabit̄ qñ victū ē q possit revocari. ff. Ein. i. c. vez de ꝯdi. appos. q nō q3 delectus plati solus nō nocet ecclie. Regula delicti. li. vi. Et idē sequunt doc. cōiter. in. c. breui. de iureiur. secus si plat⁹ cum capīo. Ēduerte q aliud est si donatio sit sub ꝯditione. q: si soluat plat⁹ eas nō fiat nō valet donatio. rō q: i acgrendis solus plat⁹ pōt nocere ecclie: nō i acquisitis. vt no. gl. t doc. xvi. q. vi. §. fi. t Inno. in. c. fraternitatem de dona.

49 ¶ Item cū victū ē q possit revocari requiraf sentētia. ff. Fm Inno. in. d. c. vez t Ho. d. Ein. t Car. ibidem q sic alij vt Bal. in. c. verus de so. cōpe. t in. c. illud de pīump. tenent Ārīū. t ange

lus in. l. pe. ff. de pac. t gl. in ādr. vt decetero nō fiant cōmutationes. §. sed verius ē pmum. q: nemo sibi ipse dicit xvi. q. vi. placuit de pben. cū qui h. vi. C. unde vi. l. si qs in tantū q si victū ē vt ppria auctoritate: tūc posset. vt tenet Host. in. d. c. verū t i. c. cū dilecti de dona. t cōiter doc. in. d. c. vez bar. in. l. creditores in. vi. colū. C. ō pigno. t no. Idē Bar. in. l. si. ff. vt in pos. le. nisi esset sacra effecta. l. si qs curialis. C. de epi. t cle. Limito nisi esset de facto resistēs. q: tūc pactū nō valet. vt dicit bar. l. d. l. creditores prestaret eni materias venendi ad arma. qō non licet

¶ Quid si donatū aliqd sit ecclie. vt 50 alteri cū pacto q nō possit alienari. ff. Fm. d. an. l. d. c. vez. de cōdi. appo. q aut ponit post Ārīū donatiōis t nō impedit alienationē: nec aliqd operat circa Ārīū. l. donatio plecta. C. de dōa. q sub mō. aut ante Ārīū ꝑfectum. i. ante traditionē. tñ post obligationē. t tunc Fm Lardi. l. d. c. vez nihil operatur tale pactū p gl. l. l. ventea. §. accedit. C. ō rei vxo. ac. aut pactū apponit ipe Ȝbēde obligatiōis. t tūc aut reservat sibi aliqd ius i re quā tradit p obligatiōe: et etiā apponit phibitionē de alienatiōe t tūc nō valet alienatio. l. si creditor. §. fi. ff. de di. pi. ulcta gl. ibidē Fm If. a3 pi sanū q h3 Ifam negatiuā. s. nulla vēsitionē ē. aut nullū ius sibi reservat: sed alteri. t tūc Fm. d. an. cadē ē rō. vt nō valeat alienatio. aut nec sibi nec alteri reservat ius i re donata. t tūc si alienatio sequat vs. s. agere q pactū appositū ad estimationē. l. ea lege. C. de ꝯdi. ob cām. t. l. pe. t ibi bar. ff de pac. aut apponit phibitio de alia re nō alienanda. t nō valet tale pactū. t ita loquitur d. l. pe. nisi pactū intersit de non alienando. quia ager ad interesse. ita no. in. d. l. penulti. Et hoc vez i puncto

In ecclia aut̄ si aliēat semp vt interesse victis cū tali pacto: de nō alienando: qñ sit fauorabile anime dantis: ni si qñ alienaret i cām necessitat. Intelligē qñ aliter prouideri nō pōt: q: sic donator si nō voluisset turpiter intellexisset. nec valuisset prohibitio. c. sicut bi. xxxvij. di. cū ibi no. i gl. c. i. lxxxiij. di. nel qñ alienaret ob magīa piā cās. Fm. d. an. vbi. §. Facit. c. 13 de regula. Fm. d. an. vbi. §. Facit. c. 13 de regula. c. pueniē el. ij. de iureiu. t. c. aurū. xij. q. ij. C. de sacro. līc. ec. l. sanctimus: q ista alij teneant contrarium.

51 ¶ Sed qd si victum sit q non possit alienari: t si alienetur: tūc liceat ipsi t heredibus suis fundū ad se revocare. q. iuriste cōiter tenēt q nō possit alienari. sed Ber. vbi. in q̄dionib⁹ suis. q. iij. tenet q de equitate canonica pōt: ob piā cām: qñ alia nō h3 q comode possit alienare. Eridem tenet glo. in. c. sperator: leo. x. q. ij. Et no. q hec supra posita distinctio valet de omni Ārīū in quo ab hoie alienationis phibitio apponit si aut̄ phibito fiat a lege t tūc nulla est alienatio. in. l. quēadmodū. C. de agri. cen. t co. t. c. ecclesia sancte. Bare. d. l. t ibi Pa. ut lite pē. Si aūt prohibitio talis ponitur ab homie in vltīa testamēti uel vltime volūtatis. tūc dic vt. in. l. filiusfamil. §. diui. ff. de le. i. vbi quo sine cā nō pōt. oportet ergo cā exprimat ab ipo testatore puta. ut remaneat i familia t hmōi vide diffuse ad ꝓpositū ni m. j. Legatum. ij. §. ri.

52 ¶ Item phibiti donare donatiōe mera conditionali: uel sub mō: phibēatur donare ꝓpter bene merita que dicit remuneratiua. ff. q nō. q: nō ē ꝓprie donatio ut colligit ex. d. l. aquili⁹ regulus. t qō no. in. c. si quis. xij. q. ij. t in. c. ꝓsentis. de re. ec nō alie. t bal. in. l. inhem⁹. C. de sacrosā. ec. nisi phibeant donare. q: nō hīt administrationē i reb⁹ liberē ille velit donare. si cui sunt hmōi ij tij tiū. v. vij. xiij. xvij. xx. xxij. xxvij. uel phibeant donari ꝓpter legitimā cām sicut sūt. xij. xx. xxi. xxvi. q nō possūt donare nisi i dānī alioꝝ. ut sunt. xix. vide etiā q dico. j. Immunitas. §. iij. aduerte hic q ista verba qñ qs dicit se donare ꝓpter bona merita. si ꝓferant ab eo q libere pōt donare: tūc inducūt ꝓbationē iter casdē ꝑsonas. 13 si de necessitate regrederent bene merita ut valeret donatio tunc nō sufficiūt talia verba cuīciatiua. q: nō ꝓbāt bōmerita ꝓcessisse. l. si forte ff. de castren. pecu. t ibi bar.

¶ Item talis donatio remuneratiua 53 possit revocari ꝓpter causas q̄bus revocat alia mera. vl ꝯdiōalis. vel modalis. de q̄bus victū ē. ff. q nō. ut in l. si pi. ff. de dona. 13 Pa. in. d. c. fi. q: fm eā iura scripta loquentia de donatione non habent locum de hac donatione remuneratiua.

¶ Item donatū ꝑsanguineo i dubio p 54 sumit donatū respectu ꝑsanguinitat. ff. q: sic. t nō respectu remūeratiōis. text. ē i. l. tutor. §. q a tutorib⁹. ff. de excu. tu.

Donatio. II.

cā mor
ne ē cā
qa magis vult ꝑse q̄ eum cui donat: magisq eum cui donat. q̄ heredē suū dicit tex. in. l. i. ff. de do. ca. mor. t in. l. senatus. §. donatio. eo. ti.

¶ Tres sūt ꝑtes donationis cā mortis. Quedā sūt q̄ imitant periculo mortis ita dat ut stati sit accipiens. alia sit nullo mero ꝓtinus periculi sed sola cogitatiōe mortalitatis. ut ab homine sano. Tertia species cui⁹ donatur cā mortis non ut statim fiat accipientis sed tunc demū cui⁹ mortu⁹ fuerit. l. ij. ff. eo. ti.

¶ Cōuenit donatō cā mortis cū donatione simplici q: utraq donatio ē. ut q: utraq iter vivos ꝓficit. t traditur

differt.q; illa ex pcta reuocat.illa nō. vt.l.q mortis cā.ff.eo.Itē.q; in illa.v. testes:in illa duo sufficiūt ut.l. fi.C.eo. ti.in dubio psumitur donatio inter viros:nisi probetur ꝓrarū:vel sit facta mētio de morte.ut no.gl.in.d.l.fi.

3 ¶ Quō dignoscit a legato.ff.q; si ō. ba sūt cōta:vel equoca.nūc p traditio nē rei vel p obligatōē ex qua se obligat legatario cognoscit.aut qū nullū illoꝝ iterueniat dicitur legatum. vide qō legit.t no.i.l.ij.t.l.marcellus.ff.eo.ti.

4 ¶ Cōuenit i multis cum legato qu a vtraq; ē vltima uoluntas. itē q; vtraq; gnarū numerū testū regrr. Itē q; in vtraq; substituto locū vēdicat.ut i.l.i. C.eo. Itē q; nec ī insinuatiōne exigit.d. l.fi.itē q; nō ē plecta nisi morte secuta vt.ff.eo.l.nō vī t multis aliis ō quos dic.ut no.i dictis.l.Marcellus.t.l.fi.

5 ¶ Differt a legato q; legatū fit nolēti. sed nō donatio cā mortis. Itē lepus donatū cā mortis tradit a donāte.sed legatū nō. Itē q; donatio in singulos annos ē vna legatū ō o plura l.senat⁹ eo.ti. Itē Titulus nō legat;3 donat cā mortis de plenū patrio. Item3 ls testiū fallū sit uel nullū donatio ēs: ls nō legatū.ff.de his q.ut idi.l.pe.§.vltimo t multis aliis de quibus vide per totū istum titulum.ff.t.C.

6 ¶ Quō reuocat.ff.fm gl.in.l.nō oīs i pri.ff.si cer.pe.q; trib⁹ mēsis.ter.ē.in fi. de dona.§.i.¶ Primus si donatarius ꝓmoriatur q; donator. ¶ Scōs si peniteat donatīs.¶ Tertius cessante cōditione subqua donatio facta fuit

7 ¶ Quid si inrauit nō reuocare.ff.q; pōt reuocari in duob⁹ casib⁹.¶ Primus ex noua cā.ut.j.sepultura.§.xl.

¶ Scōus si dōauit ola dōa pritia ētu tura quia tūc iuramētū induceret uolū tatē de morte t iō nō ex.q; esset vin culō iniqtatis petet tripert⁹ absolutionē a iuramēto.sec⁹ si donasset solū pter

qō intelligit qñ donat ola bona sua ñ addēo futura.q; tūc nō reuocat.de q; vide qō legit t no.l.l. fi. C.de pac.t.l. stipulatio hoc modo.ff.de vb.ob.

¶ Mus pōt donare cā mortis.ff.q; oīo q testū facere,nō pōt:ñ pōt dōa re cā mortis. Excepto filiofamil. q; l; te stari nō possit etiā nubente pte:pōt tñ donare cā mortis pte pmutēte.l.tā lo.ff. eo.ti. Itē q; nō pōt dōare iter viros.ñ pōt donare cā mortis.l.filiusfam⁹.ff.de don.tñ dicit bal.i.l.ō pluc.seu.l.ff. ō phi.seu.alie.q; sede.c.t.q; qñ nomē dōatiōis ponit prohibitiue:tūc iclud nē mulier possit donare.vñ nec etiā cā mortis:q; a q; removet genus:t ꝙlibet eius spēs.d.l.filiusfa.§.pari rōne.ls qñ iclud dōatio cā mortis,q; nō ē ppria dōatio.ut.l.i.§.i.ff.de don. vñ secundum rius cui a domino permissum ē donare:non pōt donare cā mortis secundum.

¶ Utr dōatio cā mortis valeat seū ab eo q; capitale crimē cōmisit.ff.q; ñ:si ne sit sci añ crimē cōmissū: siue post: siue añ sniaz:siue post:cui t testiū rum pax t ola publicēt.ut.ff.e.l.si aliqs.fal lit i re dōata uxori:scī añ fatū ꝓmissā ls si postea.ut.ff.ō do.iter vi.t vx.l.cū hic stat⁹.§.si marit⁹.ē tex.cū gl.i.l. re uxorio.C.ō don.iter vi.t.vxo.

Donatio tertio iter uiz t uxorē ꝓpter matrimoniū ñ vs.rō ē ne mutuo amoris laice spoliarēt dōatiōib⁹ nō rēperiēdis vt ē tex.i.l.i.ff.e.intellige si alit sit diuio:.t alit pauper:.ut l.c.dōatio ō dōa iter vi. t vx.qō intellige vez i dōatiōē pura t simplici.ō q; ē dōatio.l.i.pn.sec⁹ si donatiōe remuneratoria,q; ñ phibet.ut l.i.qō adt.§.fi.vir.ff.eo.ti.vbi ps q; si vir dōat vxi rē uxori:t uxor alii viro fit hic inde cōpēsatio.t p hoc notabiliter dicit b ar.i.l.ñ duxisso.ff.ō ō.ob

re gl.i.l.si uolūtate.C.ō do.p.q; plerq; pōt ꝓhiberi dotē nobili:cui nubere uult minimo donandi:ls conferat in ꝓs matrimonii q; est remuneratoria.t nō simpler.Facit ad hoc.l. aquilius. ff.de don. Et hic limitatur ꝓhibentia donationē nec solū ꝓhibetur inter uiros t uxores.sed in eos qui ad eos pertinent etiā aut interpositas personas. vt.l.ñ sponsus.§.generaliter.ff.eo.ti. vt.l.ñ sponsus.§.generaliter.ff.eo.ti.

8 ¶ Quid si uiro moriē cā dōare uolēti mādat uir q; dōet uxori.§. q; dōatio ē nulla.q; vī ac si vir dōaret.l. idez q; ff.e.ti.sec⁹ si uolēti legare mihi:mādo q; leget uxori.nō facit donationē iter viz t uxorē.l.sed si vir.§.qō legatur⁹ ff.e. Nō.q; in dōatiōe cā mortis etiam sine traditiōe trāsfert dñiū reuocabiliter tñ.l.ij.ff.e.ti.sec⁹ si legato qō cedit solū a tpe mortis.ut.l.a titio cū §.ff.de fur.ō i primo casu quesito dūo viro nō pōt:sed in secūdo sic:q; nō acquirit nisi morte secuta. Hoc limita vez qñ tā dōauerat cā mortis sed qñ solū disposuerat donare,valebit:si mutato ꝓposito ad istūtā viri donat uxori quia sic ratio cessat diuersitatis de legato.

2 ¶ Utr vīr nō ualeat dōatio iter viz t uxorē.ff.q; nō ;s fallit i. viij. casib⁹. ¶ Primus si dōatio ē impatoris scā ziugi:vī ē.ff.e.tex.l.l.pe.C.e.ti.¶ Scōs si edes uxoris icēdio ecruste sūt dōanti ad eaz erraōēs a viro vs:iquātū edi ficū extructio erpostulat.l.q; si vir.ff.e ti.¶ Tertius pōt marit⁹ ꝓstāte matrimonio remittere uxori dotē sibi ab ea promissā i toto:uel ꝓte:ut ē gl.singularis. t ibi cy.t bal.in.l.si ꝓstāte.C.ō don.ante nup.ls ꝓmissio alteri⁹ ꝓdest ñ vs:sicut nec assignatio alteri⁹ ꝓbitoria:q; hec omnia donationes sunt.d.l.si sponsus.§.si uelitor:.¶ Quartus si ex tali dōatiōe nō fit pauper:q; donat ꝙlibet cui dōauit fiat ditior:ut si marit⁹ ifirmus tus heres ab aliq; nō adiit hꝫ dūtaxat ut ad uxorē substituta ꝓueniat.vī si repudiet legatū ut remaneat apō uxor onerata p legato q; testatorē.vel si rogat⁹ restituere hꝫ dūtaxat uxori nō uerebatur quartā cā donatiōis ut in.l.si ponsus.§.si marit⁹ heres.ff.e.vbi tex.nec q; eni pauplor sit q; nō aegrius:ls q; ō ꝓtinuo suo depsit. Idē dicas qñ donat rē alienā.l.ls t si ꝓstante.ff.e.ti. Intellige in tali casu q; iple donāo nō tenetur restituere:ut pta de lnia dñi uendita sibi libera facultate,donādi donauit.¶ Quinto si cui donatū ē non fit ditior:.¶ Huius donator fiat pauplor: vt si donauit ad emēda unguenta.d.l. qō aūt.§.i. Idē si donat uxori pecuniā ut,p cognato suo spōsum alias soluat:.ꝙ tio ipsa uxor pecuniā ipsā nunq; suis set acceptura.d.l.si mulier.ff.e.ti.idē dic si solnat uectigal pro ea.Fm Bart. Idē si dat ad oblatōes faciendas:uel alii ptī cōm:fm eundē.heres autem uxoris si expēderet mutuū:non ꝓpter hoc nūq; teneret.ut in.l.q; de bonis ff.ad.l.fal.q; sas ē q; donatari⁹ effectū ē locupletior.ut no.Pa.in.d.c.donatio.e.ti.¶ Sext⁹ qñ donat in tpe sponsi mōnij ut nūc res fiat mariti uel uxoris cū mors fuerit secuta.l.ls interim i pn.ff.e.ti.¶ Septim⁹ qñ donat cā mortis cuiuscūq; spēi sit ista donatio cā mortis.ut in.d.l.ls interis:i pn. nisi ita fiat ut nullo mō reuocet q; nō valeret.Fs gl.i.d.l.ls interis.¶ Octau⁹ qñ uxor donat uiro cā dignitatis uī honoris adipiscēdi.l.q; adipiscēde.ff.e.ti.

¶ Quō ꝓfirmatur dōatio inualida inter uiz t uxorē.ff.q; in duob⁹ casibus ¶ Primo morte donātis t nō reuocauit tacite uel expīse.ut.l.i.t.ij.C.e.ti.t.d.c donatio.limita vez q; morte ꝓfirmat i donatōe q; ñ ē ultra.cccc.solidos q; si ē ultra.cccc. solidos t sit scā sīt i

14

Donatio. iiii. ante nu-

ptias. vel ppter. olim dicebat
ẽ nuptias donatio. Sed hodie nõ ẽ
nisi donatio ꝓpter nuptias. vt. C. de
dona. ãñ nup. vel ppter nuptias in. l.
fi. ꝛ sit in recõpensationẽ dotis. ꝛ po
test fieri a viro hec donatio. siue priu
ꝙ ꝛtiũ fit matrimoniũ siue post con-
tractũ. vt. d. l. fi. ꝛ di ãtiferus ab anti.
qõ ẽ ſ. ꝛ ferus qõ ẽ dos q̃ſi ꝫ dotes
1 ¶ Dr̃z requirat eq̃litas cum dote in
tuitõe dotis hic nõ regrebat equali-
tas. vt. C. de pac. ꝓcutis tã iuſ̃ do. l. er
mocte. ꝛ. d. l. fi. Si ꝙ dos prius erat
cõſtituta oportebat eq̃litas. vt. d. l. fi.
§. sancim⁹. ſ3 hodie q̃libercũq; opor
tet ſit equalitas tã in donatiõe ꝓpter
nuptias cũ dote ꝙ̃ i lucro ſup vtroq;
ꝙ aut eq̃litas poſita ſup. d. l. er mocte
2 ¶ Dr̃z ſoluto matrimonio donatio ꝓ
pter nuptias reuertat ad vz. §. q̃ ſic
vt. d. l. fi. ſicut ꝛ dos reuertit ad mulic
rẽ. C. de re. vx. ac. l. vnica. §. illo. ꝑcul
dubio. ꝛ hoc verũ niſi pactum aliud
habeat. Nam ſi pactus eſt q; lucret
donationẽ ꝓpt nuptias. ꝛ vir lucrabit
dotẽ ꝛ eã q̃. d. l. fi. dicit. q; pari paſſu
vadũt. l. q̃ ad pactũ. q; q̃ſe erit ꝺ lucrã
do donationẽ vel dotẽ tale ꝛ de ꝫrio
Et hoc verũ niſi ex ꝫſuetudine ſit de
rogatũ. d. aut. vt eſt in multis locis. ꝛ iõ
illã ſerua. vt no. in. c. denado. de do-
na. inter vi. ꝛ vxo.
3 ¶ Sed ad qd valet donatio ꝓpt nu-
ptias ex q̃ vxor eas nõ lucrat. niſi ex
pacto ſpãli. vt. d. §. illo. nec fructꝰ ha-
beat dicte donationis. vt. C. e. n. l. ſi h
berle. §. q; valet vt ſit ſecurior in dote
vt dicit glo. in. d. l. fi. Vñ res ſuas vir
alienat conſentiẽte vxore. ꝛ renũciat
põt turi hypothecario q̃ hẽat ſi alias
bonis mariti. vt. C. ad vell. l. ctiã. ſed
in donatiõe ꝓpter nuptias alienãe
aut obligatione nõ põt mulier renũci
are iuri hypothecario ꝓ iure ſuo q̃
habet in hac donatiõe ꝓpter nuptias
nec valet cõſenſus mulieris. vt. C. ad
vell. aut ſine aute. niſi interueniat in
ramentũ. vt in. c. ſ3 ꝺ iurem. li. vi. aut
duo alia ꝫcurrãt. ¶ Primũ q; vxor
conſentiat poſt biennũ ſecũda vice.
¶ Secundũ q; vñ ſui facultatꝫ vi
ri vt indẽnitati vxoris poſſit ꝫſuli. nõ
ſolũ tpe ꝛtiꝰ vel q̃dã dixerũt. ſ3 etiam
tpe q̃ vxor agere põt. vt no. in. d. auc-
ſine a me. vel q; ꝓ xxx. an. tenuerit. ſ3
ſecũdo nõ ꝫſenſerit. vt no. Jo. a. in. c.
puenit. de emp. ꝛ vẽ. Dẽ viro ꝓpoſi-
te bona ſua põt agere ſic ꝙ donatiõe
ꝓpter nuptias ſicut ꝙ dote. C. de iur.
do. l. vbi. de q̃ dic vt no. ibidẽ nõ ꝓpt
adfectũ viri lucrat. vt. ſ. adfectũ. §. ſuſ.
4 ¶ Quid ſi ſolnatur matrimonii aliter
q̃ ꝙ mortẽ nũq̃d pactum vel ꝫſuetu
do poterit facere q; vir lucret dotes.
ꝛ ſic mulier remaneat ſine dote. q. ſ3
Jo. q; non. vt no. in. d. c. donatio. de
dona inter vi. ꝛ vxo. Et ſic ſan. a. §. ſi
lo ꝑcul dubio. lege q̃ mulier deceſſit
q̃ caſu nõe vir lucrat rõne pacti ſolũ
ex rõne ꝫſuetudinis q; q̃ põt pa-
ci põt ꝛ ꝫſuetudo. vt no. gl. in. c. non
putam⁹. de ꝫſue. li. vi.
5 ¶ Queritꝫ ſtatuto cauet q; ſi alter cõ
iugũ ꝓmoriat. alter lucret dotẽ vel do
nationes ꝓpter nuptias. an debeat. tert
ligi de morte nãli. vt ctiã de ingreſſu re
ligionis. q. q; hñ de morte: nãli nõ de
iſta ciuili. preſertim quia ſerua ſtatuta
ſũt facti ꝛ in facto ꝫſiſtũt. ci. de cõſti.
nec recipiũt caſus fictos. vt. l. iij. §. hec
ẽ ba. ff. de nego. ge. ſimo nec expreſſe
poſſet. puidere q; mulier ingrediẽte
religionẽ vir lucrarꝫ partẽ dos cũ ſi
bertas religionis grauaret q; diuina

1 5

tionē dos qđ fieri nō dz.l.i.§.onerandē.ff.quaꝫ re-ac.nō dat.t cuiꝰ qz disponeret statutū de rebꝰ ꝓfone religiosē.qđ nō pōt.c.fi.de re.eccle.nō alie.

6 ¶ Quid si ex pacto sit vt lucret alio ꝓmoriente.&.q pactū manet validū quimo purificat p ingressuꝫ religionis.vt.l.deo nobis.C.de epis.t cle.qm̄ auc.de sanctis epis.§.si vo ꝑstante.

O Est q̄dā donatio fca a patre mulieri vel ab extraneo vel facta a muliere ipsi viro ꝓ onerib⁹ mātimonij sustinēdis. ita no.canonistę Host.t Hostien.in.c. Raymun⁹.de testa.t p legistas i gl̄ca ff.so.ma.t qđe ꝓpriū pmonium mulieris.vt.ff.de mino.l.iij.§.si vtrū i fi.

1 ¶ Quot sūt ei⁹ ispēs.&.due.¶ Prima.dr ꝓfectitia.t ē q̄ a pfe vl̄ auo vl̄ ꝓauo t hmōi pfno.ꝓ filia vl nepte et hmōi ō bonis eoꝝ ꝓficiscit.vl̄ q̄ alis de mādato eoꝝ vl̄ noie coꝝ.t ipsi ratū hūt ꝑstituit.vt in.l.ꝓfectitia.i fi. ff.de iure do.etiā si filia esset emācipata.d.l.ꝓfectitia.§.fi. ¶ Secunda dr aduēticia t est illa quā dat mulier ꝓ se ipsa.vel glibet alⁱ q̄ alis nō descēdit a pfe vel auo t hmōi. Itez aduenticia ē si pr eā deberet filie cū volūtate ei⁹ dederit.vt.d.l.ꝓfectitia in fi. Itez est alia distinctio.aliqñ datur dos extiata aliqñ inextiata qñ extiata tradit' ꝓcurā ꝓtinet ad maritū. Si vo inextiata ꝓtinebit ad mulierē.l.plerūq⁹.in ꝓn. ff.de iu.do.Fructꝰ tñ t fetꝰ rez dotalū lucrat maritꝰ.vt in.d.l.plerūq⁹.ō q̄ ibi vide t ꝓ gl.i.c.salubriter.ō vsur. t canonistas ibi ꝓ Sof.in sum.ti.de dona.in.§.aduēticia.Limita tñ verū qꝫ fructꝰ lucrat si sustinet onera mātimonij.alⁱs nō tz restituit mulieri.ff.ō vsur.videam⁹ la.ij.§.pe. Itē q̄ si dos extet in alijs bꝰ dz maritꝰ ꝓpere de iā nāt⁹ capita mortua vt.d.l.plerūq⁹

¶ Utr̄ dos possit esse sine mātimonio ꝓtū vel ꝑterito.&.q nō.C.de do.antup.l.fi.t tō solum ꝓ dote vbi mātimoniū fuit nullū nō repetet nore dos tz ꝑdītōe sine eā ff.de ꝑdi.sine cā.l.fi.t est ꝓullegiata hec actio q̄ ad mulierē sicut actio de dote.vt tenet doct.in.c. de prudētia de dote post di.resti.facit l.ij.ff.de ꝓbe.credi.t sic ꝓponet tz q.ꝑ.dicā.§.xi.t.§.xij.

¶ Quāta dz esse dos.&.q etiā i modico pōt ꝑstitui.vt dicit gl.i.l. ꝑterea C.de nup.in vo do⁹ totalib⁹.qđ est ea mediū.l.t q⁹ dos succedit loco alimentoꝝ.vt no.ꝓ bar.in.l. ticio centū §.ticio genero.ff.de ꝑdi.t demō.t ꝓ bal.in.l.i.§.uus nūle.ff.de iusti.t iure. Ideo fm hoc extimabit t fiet pēfaꝫ ꝑdītōnib⁹ t alijs qualitatibus.

¶ Utrū pr teneat dotare filiā q̄ nupsit ꝑ eiꝰ volūtatē.&.fm Ba.in.c.i.ō despō.ipu.distinguendo.aut nupsit indigno.t tūc nō tenet.glo.est no.in.c. de rap.xxxvi.q.i.Qđ intellige fm do. An.in c.accedēs.de.ꝓcu.t Imol.ibi dē si ē idignꝰ mrpi indignitate.secus si esset idignꝰ.i.nō parib⁹ ꝑditōis.Verūtū poterit minoꝛē dotē dare ex ꝑditione ꝓfone.t faciūt q̄ habent in.l.eū post viuoꝝ.§.gener.ff.de iure dotiū tucta glo.in.l.si volūtate.C.ō do.ꝓ mīss.aut eligit dignū,vel nō indignū t tūc aut ꝓmisit dotē.t sic pr tenet eā dotare.tz pr nō ꝑsenserit in tali ꝓmissione tñ filia ꝓ hāc ꝓmissionē relevat pr̄em a debito dotādi.t tō ranḡ ꝫ rē pr̄is vertat ista ꝓmissio tenebit pr ō in rē vō.so.ita dicit Bar.in.l.obligant. §.lege.ff.de ac.t ob.ꝓ tex.in simili in l.t tō.§.fi.t.l.filiꝰ.ff.de in rē v̄.aut nō ꝓmisit dotē.t sic nō tenet.q⁹ ex q̄ invenit sibi maritū sine dote t maritꝰ tenetur eā alere sicut filiā.vt in.auc.gbꝰ mo.na.etiā.le.§.pe.no.ino.in.c.ꝓ nostras.de do.inter viz t vr.t etiā si ꝓtius moriat relictis filijs tenet sibi relinq̄ re quartā ꝑtē suoꝝ bonoꝝ ꝓfatꝰ vir secus si filios nō habuit.vt no.glo.in §.pe.t tō cessat vtrūq⁹ debitū i pfe.s. alimentoꝝ t dos ꝓmus tz q⁹ hz vnde alatr̄.s.ex bonis maritⁱ.t dos succedit loco alimentoꝝ.vt.ō.dictū ē.t ita tenet bart.in.d.§.lege.t Ange.in.l.si socer t bal.in.l.i ff.so.ma.t in.l.fi.C. de do.ꝓmis.Et sic limita glo.in.c.fi. xxxij.q.ij.que dicit q⁹ tenet eā dotare vez si ꝓmisit.alⁱs ñ.Non tñ hēbit locū cū statutū q̄ cauet vt filia dotata non succedat vt tali mulier.vt no.Ba.i d.c.accedens.nec excludit a successione saltem legitime sicut ceteri filij multo magis tenet pater dotare filiā que nō cōtraxit ꝫ eius voluntatem t cōtra pr̄em pōt ꝓplorari officiū iudicis regulariter vt dotet filiaꝫ.l.qui liberos.ff.de ritu nup.no.in.d.§.lege. habetur in.l.fi.C. de dotis ꝓmi.

5 ¶ Utrū frater teneat dotare sorores ex eodē pr̄e natā.&.Ba.in.c.ꝓuenit de arbi.cōiter tenet q⁹ sic no.glo.de laico in l.cū pl̄es.§.pe.ff.de admi.tu. t in l.nō oi.C.e.ti.Rō q⁹ tz Lr.i.d. l.ñ oi eā dotis est favorabilior ḡ̄ cetera alimentoꝝ.ꝓpterea tz bart.in.l.fi. ff.de his q.vt indig.q⁹ pr̄ pōt relinq̄re filie spurie dotē.q⁹ dos succedit loco alimentoꝝ.idē no.in aut ex cōplexu.C.ō ince.nup.t in.l.meū⁹.§.duobus.ff.ō le.ti.Ubi sicut tenetur alimētare.vt.ꝫ.Illimenta.sic t dotare i casu necessitat̄.Idem dic t sorti⁹ in clerico q magis tenet ad caritatē.vt i.c. i.t qđ ibi no.de emp.t ven.Et si non habet alia bona pōt eā dotare t aliā conianguineā de reddit⁹ ecclie si ē inopo.qđ ꝓbabit ꝫ.c.i.de coha.cle.t mu.t in.c.olo ꝑitemur.xxxi.di.q.i si cut per.d.c.pōt alere conianguineos pauꝛes de reddit⁹ ecclesie ergo sortius dotare.cuiꝰ sit favoꝛabilioꝛ.vt dicētū est.Quod verus credo vūmodo constituat ad necessitatē sue cōditōis nō pompā fastuositatis.ar.c. negociatorem.lxxxvij.di.sic ergo qui tenet alimentare tenetur dotare.

¶ Utrū vir possit constituere dotem vxori.&.Pa.in.c.t si necesse.de do. inter viz t vr.q⁹ nō post ꝫcū matrimoniū. secus si añ mātimoniū:q⁹ pōt vt.l.i.t qđ ibi no.C.de do.añ nup.nisi sit cōstituta.vt tunc dominiū adipiscatur cū matrimoniū fuerit subsecutum.quia nō valet.vt in.l.qđ ꝓponse. C.de do.ante nup.quia nec añ matrimoniū dominiū trāsiuit q⁹ noluit.nec post matrimoniū q⁹ non potuit.vt ibi glo.fallit hoc in plebeio dotante nobili:q⁹ videt dotaꝫ in recōpēsationē cū nobilitate:q⁹ pōt vt.ō.dōatio.iij.i ꝓn.

¶ Utr̄ res ēpḥiteotica possit a pfe dari i dotē sine ꝫsensu dñi.&.spe.ti.ō lo. ca.§.nūc aliq̄.v.exc.q⁹ sic.nō trāsiret ꝓ tū plus iuris ḡ̄ ipe hz.vt in.c.nup.ō do.iter vi.t vro.nec soluet laudemiū q⁹ ē alienatio necessaria ꝫ Bul.t bar. i.l.t tō.ff.ō ꝑdi.fur.Sicr pōt dari i dotē cūnce si ierriata def.t soluet laudemiū.tz ierriata nō pōt dari nisi filie ¶ Utrū feudataꝛi⁹ ꝫsilr possit.&.Jo. an.i.d.c.nup.q⁹ ñ ino.tū ibi tz q⁹ ꝓ tiōe ꝓp nup.ego ꝫcoꝛ.sic q⁹ ē a cē opi. seḍa in feudo in q̄ succedit filia t pria opi.in illo in quo nō succedit.quia sic est ratio diuersa ab emphiteosi in qua succedit filia.

9 ¶ Utr̄ vir possit repellere vxorē non soluta sibi dote,ꝓmissa.&.q⁹ sic.vt senrit Jo.in.c.per vestras:ō do.iter vir. t vr.Mā dos dat ꝓpter onera matrimonij sustinēda.vt in.d.c.ꝓ vestras.t in.c.salubriter.ō vsu.t in.l. si eū dotē.

§.finaūt.ff.so.ma.ergo ꝑt hec onera recusare si nō ḥs vnde sumat emolumenta bonaūt ex.est ibi.t Bal.in.l.fi. C.ad vell.post Ly.in.l.vroꝛē.C.ō nego.ge.t bar.in trac.de alimē.ec q̄ cō clude eū nō teneri ad traductōē ꝛs dote ꝑnas nō solutas.sec⁹ō debito ꝛiugali

10 ¶ Utr̄ marit⁹ ducēs vroꝛē sine dote teneat eā alere de suo.§. q sic sm statū suę ꝓsone.vt no.t volūt Inn.t Io.in.d.c.p vbas.t gl.i.d.§. sinaūt Facit ter.in.l.q si nulla.ff.de reli.rō sm ino q ꝓsonā suā dedit p dote. vt in aut.q.mo.nā.essi.leg.§.pen.t.ff.vt in pos.lega.l.pe.dicit q vroꝛē debet alere vt filiam.

11 ¶ Que sunt ꝓilegia dotis.§.q multa. Pdmū q̄ eā bona viri sunt tacite hypothecata p dote.vt est ter.in.c. ex lfis.de pig. ¶ Secundū q̄ nō p̄dif ꝑpter maleficiū viri nec etiā pfis vt no.glo.d.c.ex lfis. Fallit in vroꝛe ꝓmiptlarij q in eo officio delīqt vt.C. q.mo.pig.ta.ꝛ.l.satis notā.t.C.de ꝓmipt.l.vltimas. ¶ Tertiū q̄ ꝓponit oīo⁹ creditoꝛib⁹ etiā ꝓtoꝛib⁹ q hūt ꝓsonales actōes vel tacitas hypothecas.vt i.l.assiduis.C.q po.in pig.ha. Sec⁹ hūb⁹ expssas.vt no.glo.in.d. l.assiduis.t Dy.in regula q̄ poꝛ.li.vi. Sed ñ dico cū Pda.i.d.c.ex lfis.q si ꝓsuendo ē alīq̄ illā seruabo.l.si ō interpratōe.ff.ō legi.cū si. Sī vo nō est dico q fauoꝛe mulieꝛ ds ꝓferri etiaꝛ hūb⁹ expssas hypothecas.q si mulier vincit eū q ad refectōꝛ rei dedit vt in aut.q̄ iure posita.sup.d.l.assiduis q eā ꝓfert anteriorib⁹ hūb⁹ expssas hypothecas.vt.l.interdū.ff.q po. in pig.habe.ergo si vinco vincentē te multo magis vinco te.vt in.l.ō accessionib⁹.ff.de diuer.t tēp.ꝓscri.ad minus casus dubi⁹ t in facto dubio poꝛtioꝛ est ꝓdicto dotis.vt in.c.fi. de re iudi.t no.in.c.ex lfis.de.pba.cum hac opi.est Pe.t Ly.t Io.and.ḥs cōtꝛa doc.tenēt eū gl.in.d.c.ex lfis. ō ꝓilegiū vt ꝓferat creditoꝛib⁹ translatā ad filios ei⁹. Fm Oster.de imo.in.l. ff.so.ma.t ibi est glo. t alia in.l.i.C.ō ꝓui.do.ḥs bar.dicat ꝛriū. Sz pōt intelligi opi.bar.vt nō loquat de heredib⁹ suis.vt sūt filij.sed de cēteris qui nō hūt hoc priuilegiū.vt.l.vnica.C.ō ꝓui.do. ¶ Quartū q̄ ecclia pōt se ipedire de dote nō solū in fauoꝛē viduaꝛ.vt in.c.nup ō do.inter vi. t vꝛ. sam.vt in.c.p vbas.e.ti.facit qō no.in no.in.c.latoꝛ.q fil.sint legi.cuius alij ꝛriū teneāt nisi accessorie. ¶ Quintū q̄ viro ỽgēte ad inoptā iudice iubēte pōt dari pecunia dotalis mercatoꝛi cū pacto.vt capitale sit saluū.t ō lucro ꝓcipiāt vir t vroꝛ partem bonā sūā cōpensato lucro cū dāno sine vsura.vt.c.p vbas.de do.inter vi.t vro. Ita ḥs Io.an.t Lar.in.d.c.p vbas.t Fulg.l.l.cū duob⁹.ff.p so.§.itē si i facto.t bal.in q̄dā ꝓsilio incipiēte .vsufructo facto iter.no.Mo.i sū.ō vsur.§. an aliq̄. Pda.in.c.nauigāti.de vsur.dicit se dubitare. Sed ego credo ꝛciā vsurariū nisi excuset sm q.ꝛ. dico.lo cietas ꝓmo.§.vii. ¶ Sextū q̄ fund⁹ dotal⁹ alienari nō pōt ēt ō ꝓsensu mulieris.vt no.in.l.iulian⁹.ff.de fun.do. t.C.ad vell.aut.siue anie.nec etiaꝛ in hypothecā dari.vt.l.vnica.§.t cū lex C.de rei vx.ac. Ō vꝛ.ē nisi inramē tū iteruenīat.vt in.c.cū ꝓpter ō iure iu.t.c.ḥs de iureiu.li.vi. Multa sūt t alia ꝓilegia in iure.de q⁹ vide si placet speculatoꝛē.e.ti.hec omitto q̄ nihil ad ꝓfessoꝛē.tenē tñ q ꝓ his ꝓilegiis gaudet dūmō mīer sit catholica.alias nō.vt.C.de hef.aut.itē ꝓilegiū dos

¶ Utrū cadē ꝓilegia ḥeāt in dona- 12

tione ꝓpter nup.q̄ ḥs in dote mulier ne adulterij ꝓdiderit.vt.ꝛ.dicā. Pte §. Pda.post ino.in.d.c.ex lfis ō pig. q̄ aut mulier agit ad donatiōnē ꝓpter nuptias ranḡ ipāe sibi obligatā.p dote t.t tūc ḥs ꝓilegiū dos.q̄ agit ponte.t tūc ḥs ꝓilegiū dos.q̄ agit pon- ꝓ dote ḡ.p donatōe ꝓpter nup. Si ꝓ dote ḡ.p donatōe ꝓpter nup. Si ꝓo agit et eā lucrek.sic nō gaudet q̄ cessāt rōnes ꝓilegij dos.ꝛ.ḥs hū ḥs ta citā hypothecā.l.vbi.C.de in.do. Intellige cōes nō ꝓilegiatā. et ꝓfecta tur alija hūb⁹ eam. Jn parafrenalibus aūt habes.j.parafrenalia.§.ij.

13 ¶ Tid quē ptinebit dos soluto matrimonio.§.q ḥs marit⁹ de subtilitate iuris efficiaē dño dotis sibi date. vt i.l. rebus.C.de iure.do.t.l.ooce ancillaꝛ C.ō rei vē.tñ ad eū nō ptinet p⁹ morte vroꝛis nisi in duob⁹ casib⁹. ¶ Primus qñ inerat pactū de lucrāda dote vl donatōe ꝓpter nup.vt dictū ē.§.in ꝓcedēti.c. ¶ Secūd⁹ qñ vroꝛ itestata decedit deficiētib⁹ liberis. t ꝓpinquis vir succedit t eē vroꝛ viro.l. vnica.C.vñ vir.t vroꝛ. Sed ptinebit ad eā q eā ꝛstituit.t stipulat⁹ est eā sibi restituī.siue sit exne⁹.vt in.l. vnica.§.ac cedit.C.de rei vx.ac.siue sit pf. Sī āt nō sit stipulat⁹.tūc si est exne⁹ q eā cō stituit redder vroꝛi si supest vl ḥdib⁹ ei⁹.si aūt est pf in duob⁹ casib⁹ erit silie. Pdzim⁹ si eā emācipauit. Secūd⁹ si pf ꝓmoriat añ eā.als filia ꝓmoriē te erit pfis.euā si exāt liberi t filia.vt dicit Bal.p.l.dos a pfe.C.sol.ma.cuiꝰ q̄ opi.cōiter trāseūt canoniste.vt dicit Pda.in.c.fin.de do.inter vi.t vro.t Bar.in.l.post dotem.ff.sol.ma.t gl.i d.l.dos.ḥs opi.ꝛria q̄ vult q ꝓstituat filia supstite t pie.t non emancipata. tūc pīt t fille.nec alteri sine ꝓsensu alterius reddek.l.ij.ff.sol.mat. Si vo ē mlier q̄ sibi ꝓstituit dotē.tūc reddek si bi.d.l.vnica.vel heredib⁹ suis nisi rō-

dicta limita vera nisi sint statuta q̄ alter disponant vt sunt cōmuniter.

¶ Sz nūqd viro vergēte ad inoptā 14 pōt vroꝛ petere dotē ꝓstante matrimonio.§.q sic si mō ipsa cā nō sit ꝓsummata.de q̄ vide.i.c.q vbas.o dona.inter vi.t vro.t in.l.vbi.C.de iure do. ¶ Utr̄ vir ꝑpter adulterium vroꝛis 15 lucret dotez.§.q sic si ꝓ siniam sit dotium.de do.inter vi.t vx.c.plerūq. vel p exceptionē.vt dictū est.§.adulte ruū.§.iij. Ō limito dūmō ipse vroꝛi fidē nō fregit etiā vroꝛe inicia.q̄ tacia q̄ ad locrū dotis credo q illud habeat locū paria ōdicta mutua cōpensatione tollunt.vt dicit.l. etro.ff.so. marri.cū ꝛcoꝛ.ibi posit.t.ff.de dolo.i l.si duo cū alijs ꝛcoꝛ.vt in.c.intelleri mus.ō adul.cū alijs ꝛcoꝛ. Ite lucrat si vroꝛ intrauit balneū cū viro alieno fm gl.lxrri.di.nō oportet. Sīr vroꝛ donatiōnē ꝓpter nup.si vir cū mulicre alia.allegat.l.vl.C.ō repu. Fallit ḥs filios duob⁹ casib⁹ q̄ mulier ḥs filios q̄ tūc filij habebūt dotē q̄ ad ꝓpria ite t alia bona mris sue fm Joā.an.in d.c.plerunq̄. Facit aut.sed hodie.C. de adulte.

¶ Utr̄ amissa dote ꝓpt adulteriū si 16 mulieri ꝓstet de impedimēto tali q̄ nō erat mīmoniū recuperet eā.§.q nō ꝓpter intentionē cū ope subsecuto. ar.c. nup.t.c.vlt.de big. hoc ꝛs Hō. Host. Lau.ber.t Jo.ḥs Lācr.ꝛs q̄ recuperet t plꝰ magis ne pena excedat casū sui

¶ Utr̄ heredes ꝓ exceptionē ō adul 17 terio possint retinere dotē.§. diuersa fuit opi.sed mihi placet distinctio dñi Signoroli de homodeis quā recitat d.Jo.an.ō scrō Heoꝛ.in.c. plerūq̄ vbi.§. aut marit⁹ vincēs ignoꝛauit adulterium.t sic ꝑñt heredes excipe ō adulterio.cū maritus nō possit videri dis-

simulasse et remisisse: nec potuit remittere inuitā quā ignorabat. vt l. mihi interest. §. si cū filio. ff. de inof. test. et l. mf. §. i. e ti. et l. legitimi. ff. de pe. he. et l. vltimate. ff. de ẏfir. nu. et idē dico si dubitat an scīat: q; ꝓsumit ignorasse l. i. §. illud. ff. ō lib. ag. et l. marit. ff. de adul. et l. veri°. ff. de pba. Si vo scīt et nō, est ꝙquestus: vt potuit de iure no uissimo cessāte mīmonio' auc. sed nouo iure. C. ō adul. ſz vxor ē retinuit eū fuerit leno. l. fine meru. C. de adul. sic eū hēdes tractēt de lucro captādo Ẏ ipsos replicabit de lenocinio mariti. l. cū mulier. ff. so. ma. et sic parta delicta mutua cōpēsatione tollent. facit qđ no. ino. in. d. c. intellexim° et Ja. ō are. in. d. l. cū mulier. et in. l. rei. §. i. ff. sol. ma. si vo post scias vxorē nō retinuit. et tūc si q̄rit de delicto ꝓncipaliter heredes nō pōt ꝙqueri imo accusatio dz fieri et inscriptio cū modificatiōe tī quā facit gl. in auc. vt licea. et auie. §. q; vo. sed secundario sic ut repellāt petitionē dot. vt in. l. fi. §. scia. ff. de adi. leg. et sic ꝛcordā opiniones fm hanc distinctionē.

18 ¶ Utrū vidua cōmittēs stupꝝ et petens dotē a fratre mariti vel herede ei° possit repelli ꝙ exceptoꝛ de fornicatiōe. q. vo. Ja. an. vbi. ō. q; sic de rigore iuris: et pdet dotē: et sic remanebit apud fratrē: vel heredes mariti ex offensa facta defūcto. ꝙ ter. cū glo. ꝙ qđ no. bar. i. l. pe. C. de adul. et ff. de liti. l. fi. et l. filio. §. si forte. ff. de inīu. ista determinat Pau. de ca. ẏsi. cxix. Vide ibi multa pꝛo et ẏtra.

19 ¶ Sed nūqđ pf q dedit dotē ꝙ filia pdet eā ꝙ adulterio filie. q. q; si nō est stipulat° eā sibi rādi pdet et sibi imputet: vt tenet Jo. an. in. d. c. plerūq; et Accur. in. l. ẏsensu. C. de repu. et in. l. si dotē. C. de iu. do. sed Dyn° ꝙ. l. ij. §. itē si voluntate. ff. so. ma. dicit q; si filia est in potestate pris nō ꝓiudicat pri. q; posset agere ꝙ dote et ita sibi dño Anto. de. d. c. plerūq; ꝙ. l. fi. C. ō repu.

¶ Utrū vir q expulit vxorē ꝓpter tertiū nō notoriū ꝓpa auctoꝛitate teneat̄ soluere mutuū qđ accepit vxor ꝙ alimēt. q. q; sic. q; adulterū non notoriū nō ꝓuat ipso iure alimēt̄: nisi sniā lata sit. ff. de dona. l. post ẏ cū sua mā. et ad illō qđ dz qđ mulieri ob stat exceptio adulterij vez est quo ad futura: sed nō quo ad alimēta que debent̄ aīi sniaz latā. et de hoc. in. l. si filiuta. ff. de inof. testa.

¶ Utrū frater q vinēte pfe de bonis et paternis dotauit filiā teneat illā dotē ꝓferr̄ mortuo pfe videt̄ q; sic ꝙ. l. certū. C. famul. her. et. l. fi. cū ibi no. Sed Bal. in. l. fi. C. de do. ꝓmi. dicit cassū singulare vt nō cōputet: ſz ego do ubi glo. in. l. dotē quā dedit auus. ff. ō col. bo. q; dicit si ipe mort̄ pris ꝙstabat mīmonū nō eē cōtīcādā. all. l. filiuz de collā. bo. et. l. ꝓmā. §. fi. ff. ō col. dot

¶ Utrū ꝙfessio q; vir ꝙfitet se recepisse dotē ꝙstāte mīmonio valeat. q. q; ſ: nisi appareat ō nūeratiōe. nā videt donat. bal. i. l. i. i. ij. col. C. ō do. ꝓ. et ang. i. l. pe. ff. q; res pi. ob. po. et bar. in. l. si diuortio. et ibi legiste. ff. de ẏ bo. ob. et alij in. l. si volūtate. C. ō do. ꝓ. et ꝓsumit̄ fīata ꝙstitutio. vt dic̄ bar. i. l. i. C. ō dōa. aīi nup. ō hoc habet̄ i. l. i. j vbi ter. C. de do. cau. nō nu. Et hoc vez nisi vir faciēdo testū legaret vxori dotē exp̄ssa certa ẏnitate: q; tūc ois no vxor eā hēbit ēt si ꝓbaret ꝙ nūq̄ fuit soluta. vt no. Eng. are. inſti. ō le. §. ſz si vxor qđ limito vez nisi vir ēt nō soluēdo creditoꝛib° suis.

¶ Qñ dz restitui dos. q. q; si ꝙstitit i ẏz reb° imobilib° dz statiz restitui soluto mīmonio. si vo ꝙstitit i mobilib° re-

sidno alimentoꝛ. ita no. glo. in. d. §. eractio. et ff. so. ma. l. diuortio. in ꝓnc. Eſi si pf ꝓsint alimēta filie potent eā repetere ab hēdibus viri facit qđ no. bar. in. l. diuortio. Si vo dz vnde alat̄ nūc hēdes nō tenēt̄. ita ẏz gl. i. d. §. eractio. et ꝓbat̄ i. l. cīnco. ff. ō vē. i po. mu. et. l. ꝓsul. C. de pba.

¶ Sz nūqđ tenet̄ habitare cū hēdi et ẏ7 b° mariti. q. bar. i. d. l. diuortio q; ñ. q; ſ inuenit̄ i iure exp̄ssuz. Sed iuz tñ videt̄ veri°: q; infra. ānū vt mulier q̄si ē in mīmonio. C. ō bo. ma. l. fi. et sic ꝙsumit̄ d. car. q; nō potent alimēta petere. et Pa. in. c. de ꝓuidētia. de do. post di. et Pa. in. c. de ꝓuidētia. de do. post di. re. recitat Jo. ō lig. in cle. ex graui. ō vsu. et seq̄t dicētē q; valet statutū vt hēres soluat certū qđ ꝓ cēnario. Alii mitat tñ idē Pa. hoc in ea q; non hz vñ aliū dejiciat: ſz nō mihi placet ista limitatio qñ nō accipit tale qđ rōne lucri: ſz rōne interesse lucri cessāti: vt puta q; pon° vellet hīc dotē vt cā ipi caret in possessionib° vel alio negociationib°: de qb° verisimile nō vel plus hēret: alſo nō liceret. et sic intelligo Jo. de imo. in. d. cle. ex graui. post Bat. de mat. q; tenēt non licere sine vsura: puta q; solū accipit rōne lucri.

¶ Utr vir licite accipiat possessionē in pign° pro dote soluēda. vide. ſ. vsura. i. §. xxv.

Ubium ſcz Ays. libri. etbi. ē motus indifferēs in vtrāq; partē ẏdictionis: vel dic q; dubiū ē equalitas rōnuz ẏ tuz fm philosophū.

1 ¶ In dubio vbi ois periculū aie ſeq̄n-
tur: po ē cligēda t ipsius q̄ certū
ēt euēn. t q̄ sine periculo explicari pōt
ut dicu Pa. in. c. inuenis de sponsa.

2 ¶ Itē i dubio debeam⁹ interp̄tari
ut pon⁹ q̄ nō sit irregularis. ff. ut col
ligo ex Pa. in. c. ci in filij ꝓpone. de
testi. t in. c. ad audiciā. de homi. Sic
loquim⁹ in foro aie. t sic debem⁹ inter
p̄tari irregulārē. t sic de alio. vbi du
bitat de alīq̄ ōficio. vide gl. in. c. vni
co. de sepul. in. 6. la. Sūr dicēdū in fo
ro q̄si pniali. vt puta q̄ nō agit ad pe
nā ꝓprie. sed vt a ministerio abstineat
aut ab alio in q̄ subesset periō. sicut in
3cio matrimonij. Facit. c. significasti
nobis de homi. t d. c. inuenis. aut lo
quim⁹ in foro ziētiolo. t sic debemus
interp̄tari p nō. marie vbi agit ō pe
na. puta q̄ celebrauit q̄ collatio nō te
nuit t hmōi. q̄ in penis melior⁹ interp̄
tatio ē fiēda. vt in rsa i pēis t irsa odia
li. vi. t idē dic i excōicatōe. t sibus.

3 ¶ Quō sūt interp̄tāda ab alijs scīa du
bia prior. ff. c. clote mibi coz del. ō re
iu. q̄ i meliorē ptē. vbi. j. iudicū. §. rei

4 ¶ Verba dubia sūt accipiēda sm in
tēcionē ꝓferētis. ff. ō regu iu. i ābiguis
t vt res pon⁹ valeat q̄ plat. c. abbate
de ōb. sig. alo sz cōem vsū. 100. di. ꝑ
more. vide. ff. Castitas. §. i.

5 ¶ In q̄ differt dubiū ab opinione t
fide t scīa. vide. j. opinio in principio

6 ¶ In re dubia fidei auctoritas est re
quirenda romane ecclie. vi. di. palam

7 ¶ In reb⁹ ābiguis absolutā nō dz cē
iudicij. xxxiii. di. c. habuisse. imo q̄n
dubiū ēt psona in facto, vel iuris nisi
mō sua est fereda. xxx. q. v. indicātes.
Mō di iterati q̄ dubitat factum. de
pbr. nō bap. c. veniens.

8 ¶ Dubio exīte in ure matrimonij tu
tius est ꝑ statuta hominū dimittere co
pulatos q̄ illis gere ꝓiudicio ꝑ statuta
dei. c. licet ex quadā de testi.

Bellum

est pugna duoꝝ. vt dicit i. c. monachi. i. singula
re certamē. ij. q. v. t fit ad pbationē
alicui⁹ rei ita vt q̄ vicerit pbasse videa
tur q̄ est pbitus sub pena mortalis
peccati q̄ ꝑ legē dei ibi. Nō tentabis
dīm deū tuū. Matth. iij. t di in d. c.
dīnd⁹ auxiliū. ꝓhibi vel fauoꝛē t valē
nō⁹ p̄hibere t nō ꝓhibēdō⁹ peccant
mortaliter. Eliseo. c. i. digni sūt morte q̄
ꝓsentiūt. t nō excusant ex ꝓiudicio
ne vel metu acceptātes mīa vt. i. dicā
q̄ potius dz q̄ q̄libet malatollerare
q̄ malo ꝓsentire deceruat. xxxi. q. v.
ita ne. nec ob. q̄ Dauid cū Golia ex
ercuit. q̄ auctoritate ꝓphetica fecit.
sicut t Sāson. vt dicit glo. i. d. c. mo
nachis. xxiij. q. v. si non licet.

¶ Que pena est dicī in duello pugnā 1
tis. ff. q̄ dz deponi t ē irregularis tā
ēpo pōt vsq̄ ārc. dūmō mota sit mē
broꝝ diminutio nō itemergeret. c. i. de
cle. pu. in ēu. nec solū efficit irregula
ris si ipse pugnat. sz etiā si alium ꝓ se
pugnare facit vt in. c. ij. e. ti. t q̄nq̄
hoc mandat cōsulit aut defēdit. nō
homicidiū secūt vl simulatio. vt i. d. c.
ij. dispēsat tū ēpo cū clico i bñficio et
būdo solū ꝓ salūtatione vt in. d. c. ij.
cū tibi no. dūmō nō pēat cura aiaꝝ.

¶ Sed nūqd ille q̄ cogit a iudice ta 2
li mō q̄ suspendi' q̄r dz cū ꝓ iusto
nisi duellū suscipiat. possit suscipe eus
sit innocens. ff. diuersa fuit opi. vt no.
in. c. i. e. ti. sz mihi placet q̄ talia coa
cto tali coactione licite suscipiat t ēt
in ci ciuili q̄n nō imīnet ꝓbabile pe
riculū mortis. q̄ sicut licet se defen
dere t res suas t alia facere q̄ꝑ se nō
sunt mala. sic pugnare q̄n alio mō nō
pōt euadēi. facit. c. iter ceteras. ō homi.

2 ¶ Vtr⁹ eligi qui reliquias afferat pu
gilibus ad pugnandum sint irregula
res si sequat homicidiū. ff. q̄ si omo
sine ipsis erant pugnaturi nō erunt ir
regulares: ars sic: t sic intellige opinio
nes diuersas: t concorda secundum
hanc distinctionem.

4 ¶ Quod dictū est de duello. Idem
dic de iudicio aque feruentis uel ferri
candentis. c. fi. de pur. vul.

Brietas

est priuatio vsus intelle
ctus facta ad aliqd ꝓpter ex im
moderato potu vini: uel cuiuscunq̄ al
terius rei potabilis.

1 ¶ Vtr⁹ ebrietas sit peccatū mortale
ff. ut colligo ex Alexan. in scō a scō t
glo. xxv. di. §. ars ea demum. t doc. ibi
dem q̄ aut raro ꝓpingit aut assidue. si
raro sic distinguo q̄ aut inebriās se co
gnoscit vini potentiā: t suā complexio
nē dispositam ad ebrietatē: t tñ magis
vult ebrietatē incurrere q̄ a potu ab
stinere. t sic est peccatū mortale. Aut
inebriās se nescit vini potentiā t igno
rat q̄ ex tali potu possit inebriari: uel
nō aduertit: t sic est nullū peccatū uel
veniale sm excessū in potu t negligen
tiā i aduertēdo. Si vo assidua sit ebri
etas: sic est mortale pecūa nō ꝓpter ite
rationē actꝰ q̄ multiplicato actuum
venialiū non auget in infinitū: sz q̄ ñ
pōt esse q̄ hō assidue inebriet q̄n sci
ens t nolēs ebrietatē incurrat: aut sal
tē non omittat diligentiā q̄ā dz adhi
bere de necessitate ne inebriet cū ha
beat tpus deliberandi ō rep̄mēdi mor
talē ne procedāt in regnū pcl. Si
le vo q̄ procurat ut q̄s inebriet cōiter
mortaliter peccat: sine sequat ebrietas
sine nō: sine sit peccatū mortale in eo
qui inebriat sine nō: quia consentit in
damnum notabile proximi.

2 ¶ Vtr⁹ propter sanitatē liceat inebria
ri. q̄. q̄ nō sine peō mortali: tā in ope
ratē quā in pauce scīer. vez ē q̄ sm
scīm Tho. scōa scē. q. cl. ad⁹ ut pos⁹
q̄ esset suspīa⁹ sano non erit suspīa⁹ in
firmo: puta q̄r dat ei causa medicine
ad ꝓuocādū vomitū t sine peō q̄n ta
lis infirmitas id requirit: sed nō vsq̄
ad ebrietatem.

¶ Vtr⁹ ebrietas excuset a peō. ff. q̄ 3
excusat a toto: sz non a toto. Intellige
q̄ ad penā: sz q̄ ad culpā excusat a to
to q̄ fecit in ebrietate ex q̄ est sine vsu
totali rōnis. t facit q̄ no. xv. q. i. in. c.
sane. t. c. si q̄s insaniens. Quo vo ad
penā Pa. i. c. q̄r diuersitatē de cō cel.
ebē. sz q̄ non iputat nisi id q̄ ex cul
pa imediate pcedit: non q̄ mediate.
t facit q̄ no. in ter. t in glo. xxiij. q. v.
de occidēdis. t i. c. licet de testi. vū di
cit q̄ sz q̄s excōicet ꝓpter suā culpā
nō tñ iputat postea ei q̄ bñficū non
petit infrā tpus debitū: nisi fuerit i mo
ra petēde absolutōis: q̄r culpa nō ē cā
imediata: sz excōicatio q̄ est pena
in ꝓposito sz tūptio potus fuit cā
rit culpa t cā imediata ꝓximā ōis
rōnis non tñ ē cā imediata homicidij
vel alterius q̄ facit: t ió ñ erit irrega
laris sm istā opi. Ric. ñ in. xij. di. xv.
tenet q̄ erit irregularis: t q̄ ei iputa
tur ad penam ōia q̄ sequūtur: sz mihi
placet magis opi. Pa. t ꝓ eo est tex.
cum glo. i. c. de cetero de homici. nisi
volūtarie inebriari voluisset: ut postea
nesciens occideret: q̄r sic ei iputaret si
cut sz gl. in. d. c. de cetero. cū q̄ dēq̄
q̄ secutā ē q̄ꝑ mediate ꝓcessisset.

¶ Vtr⁹ ebrietas largo mō dicta: qua 4
q̄ nō totaliter ꝓhibet vsū rōnis sz bene al
terat: sciat tñ q̄ facit: sic' sit pecūa mor
tale: t excuset. ff. absq̄ dubio nō excu
sat a malo. q̄ ꝓpetrat ex q̄ scit q̄ fa
cit. nec etiam credo talē excusari a peō
mortali q̄ scienter tñ bibendo talem

grauedine incurreret: ni ꝓpter pcu-
lum cohercat: ni q3 sine notabili lesio
ne cōis hoc fieri nō pōt. Jn eo aūt
cui hoc accidit inaduertenter siue ra
ro siue ꝯ frequēter nō credo sit mor-
tale ꝓsi: q3 nō facit a ꝓpōito: r ieiē
ter q3 ꝯ ita teneꝫ talē alterationē vita
re sicut ebrietatē q̄ ꝓuat vsu rōis totaliʳ
5 ¶ Utr3 teneāt gesta p talē ebriū. ff. q̄
ni q̄ ꝓpe ē ebr⁹. l3 q̄ non ē propīe
ebri⁹ sed ꝓsternat⁹: r scit qđ facit tūc te
nēt: l3 in multis succurrat et ut i iura-
mēto r ꝓfessione r libris q̄ miserico-
diarijs ut. ff. de. Blasfemia.

Ecclia sumit multi
pliciter. ut. lxxiii.
di. c. quoz vices. r. vij. q. i. scī
re debes. r ne ꝓlati vices. c. vl. ō ōb.
sig. c. cū. r. c. cū clici. in glo. r ibi vide.
1 ¶ Ecclia vlis q̄ est collectio fidelium
nō pōt errare in fide seu eī⁹ arūculo
nec3 in his q̄ ad bonos mores necessa
rios ad salutē pīnēt: qa xp̄s pro ea
rauit ut nō deficeret fides eius. r sic
intellige. xxiij. q. i. a recta. Jn alijs aūt
bene potest errare: q3 segē opinionē
que potest falli. r sic intellige. c. a nobis
el. ij. de sen. excō.
2 ¶ Ecclia romana ibi est vbi fūt boni.
ut dicit glo. in. c. Quis. xxi. di. r sic p3
q̄ ipe mortis xp̄i remansit in sola vir
gine Maria.
3 ¶ Ecclia an vicakilla q̄ nō ē ꝓsecrata
ff. Pa. in rica de ꝓse. ec. uel al. q̄ nō
ꝓprie. sed Basilica. i. dom⁹ regis alle.
glo. cū ter. in. c. i de reli. do. r facit ad.
statuta: ut delictū cōmissum in ecclia
l3 improꝑe accipiatur vnū p altero.
Jtē eq̄uoce dī ecclia oratoriū: l3 ꝓpe
oratoriū sit locus apt⁹ ad orādū quez
quisq̄ in domo sua edificare ꝓterit.
4 ¶ Ecclia matrix. Aliqui ē cathedralis
vt in. c. venerabili. de verb. sig. aliqui
est baptismal⁹ seu parochial⁹. ut in. c. ex
transmissa. de ꝓscrip. viij. c. ad audien
nam. el. i. de ecclesijs edifi. no. do. Lar.
m cle. ne romani. de elec.
¶ Ecclia mālis cuius auctoritate de-
bet fundari. ff. q̄ auctoritate epi dio-
cesani. ut in aut. de ec. ti. §. si q3 aūt. r
de ꝓse. di. i. c. nemo el. i. r hoc verū in lo
cis non exēptis. Jn exēptis vō nullus
pōt edificare sine laīa sedis aplice. ut
in. c. auctoritate. ō pui. li. vi. r sic intel
lige. c. de locoz. cū. c. se. ō ꝓse. di. i.
¶ Utr3 debeat ecclia edificari sine 6
dote. ff. q̄ ecclie mendicantiū sic. alie
vō nō: nisi in monasterijs q̄ hūt red-
ditus. ut no. i. c. i. de cēsi. r dos est mā
sus terre qui multiplicʳ dc. ut no glo. in
c. fm canonicam. xxiij. q. viij. r in. d. c.
i. no. Pda. q̄ accipitur hic ꝓ dote ne-
cessaria ꝓ sustentatione ministri q mā-
sas dz esse liber ab oī seruitute tpali.
ut i dictis turbue. r no. Jnno. r Jo. an. in. d. c. i.
¶ Quis teneatur ad ecclie fparationē 7
ff. Pa. in. c. i. de ec. edi. q̄ de iure te-
netur plat⁹ dare quartā partē reddit⁹
si spāles nō sunt ad hoc deputati: uel
si ꝓsuetudo nō trāstulit on⁹ fabrice in
ppōs: nec valet ꝓsuetudo in ꝯriū. ut in
c. cognouim⁹. xij. q. ij. r in. d. c. i. qđ in
telligē q̄n supest aliqd detracē necessa
rijs sibi: alīs nō tenet fm eundē Pa.
in. c. de his q. de ecclē. edi. r qđ dico
de plato intelligo de oib⁹ bñficiatis i
ea. ut. d. c. i. r. c. de his. Si vō ꝓsuetu-
do trāstulit onus fabrice in seculares
tenēt ipsi. ar. c. ad aplicaz. de fimo.
qđ limito nisi ecclia habūdaret r ipsi
seculares in magna egestate essent. ar.
c. auz. cū simulib⁹. xij. q. ij.
¶ A q̄ dz ꝓsecrari r de recōciliatiōe 8
eius. vide. s. ꝓsecratio ecclie. de eius
immunitate. vide. j. immunitas.
¶ Utr3 oblatōes q̄ fiunt capelle cedāt 9

ecclie pochiali infra quā est sita. ff. pa.
roo. Anto. in. c. pastoralē. de his q̄ fi.
a ꝓla. q̄ sic p locū a spāli. in. c. ad audi
entiā pmo. de eccle. edi. Jnsert etiam
do. Ant. ibidē. q̄ oblatio quē fit ima-
gini pcie i muro alicui⁹ iparochie ce
dit ecclie parochiali. facit glo. in. l. fla-
tue. ff. de usufru. r Ang. in sua ꝓsputa
tione q̄ incipit: Jn refulgenti palatio.
hoc limitio vē q̄n̄ fit intuitu ecclesie
parochialis: als nō. de q̄. j. volumi. iij. §.
xxvi. Idem do. Anto. no. sup. ff. de pa
rochijs. q̄ oblatiōes q̄ fiunt celebrāti
in alteri⁹ ecclia sūt rectoris illi⁹ ecclie
nisi sit epūs in ꝓpria dioces. uel archi-
epūs in tota ꝓuincia dū visitat q̄ tunc
epūs uel archiepūs cedūt q3 tota dioce
sis censetur parochia. de rapto. c. i. de
paro. c. sup eo. r ꝓuincia est pochia ar
chiepi. c. romana. §. fi. de cēsi. li. vi.
10 ¶ Ecclia nō ꝓsecrata an gaudeat eo
dē ꝓuilegio q̄ cōsecrata. ff. Pa. in. c.
fi. de ꝓse. ec. uel al. q̄ sic: q̄n auctoritas
te epi est edificata: multa ꝓ hoc al-
legantur in glo. ibidem.
11 ¶ Ecclie parochial⁹ collatio ipso fa-
cto est nulla si fiat ei q̄ nō attigit xxv.
annū. Jtē collata ei q̄ nō est sacerdos
si infra annū a tpe cōcessionis r adep-
te possessionis nō fuerit sacerdos ordi-
natus vacat: l3 alteri cōferri nō pos
sit nisi completo anno transacto. de q̄
dic. vt. j. clericus. vii. §. v.
12 ¶ Ecclie parochiali ꝓsentat⁹ potest
admitti q̄uis non sit in sacris: dūmō
infra tēpus debitū possit ordinari i sa-
cerdote. c. si ita. de rebus. li. vi. sed sine ꝓ
sentatione institui non potest nisi dispē
satiue fm Jo. and. in c. ꝓterea de ea.
t'quali. or.

Lectio est alicui⁹ per
sone idonee
ad dignitatē uel fraternā soci
etatem seruata forma canonice fact

vocatio. hoc colligit ex. c. cuz in cum-
ctis. r. c. cum ecclia vulterana. r. c. q̄
ꝓpter de. elec. r. c. cū olim. de arbi.
¶ Ad q̄ ꝑtinet electio. ff. de iure 1
¶ Ad q̄ ꝑtinet electio ff. de iure
cōi spectat ad collegiū. Nā q̄libet cō-
gregatio dz sibi de iure cōi eligere ꝓ
latū: nisi ꝓsuetudo siti ꝯriū. de elec c.
i. xvi. q. vl. ꝓgregatio. xviij. q. ij. abba-
tē. r. c. se. vñ ad eā spectat ēt si duo se-
lū nel tres fuerint. de ele. c. i. de cōsue.
c. cū delectus. imo ut t3 glo. in. c. ij. de
postu. ꝓla. Jnno. r Host. r cōuter voc-
Jus vniuersitatis pōt remanere in vno
solo oīb⁹ alijs moꝛtuis uel ꝓuatis su-
sis uel excōiatis ter. cit in. l. sicut. §. sed
r si vniuersitas. ff. q̄ cuius. vni. cū gl.
r bar. vñ in isto casu ptās eligendi per
tinet etiā ad pauciozes q̄n maioz pars
est inhabilis ad eligendū: puta excōi-
cati uel suspēsi: r sic minoz pars repre
sentat totū collegiū cū inhabiles non
cōputent̄ in numero. facit. c. illa.
de elec. bona glo. i cle. quod circa. de
elec. Jste tū solus nō posset se eligere
quia notaret ambitiosus. c. per vras.
de iure patro. pertinet etiam aliquā ex
cōsuetudine uel ꝓuilegio ad alios q̄
de collegio. c cumana. de elec.
¶ Utr3 potestas eligēdi deuolnat ad 2
alios de collegio: q̄n alij sunt priuādi
potestate eligēdi ꝓ ea vice. ff. glo. i. d.
c. ij. q̄ anteq̄ ꝓmuentur.
¶ Quid si n̄ vocēt alij q̄ sūt ꝓnati uel 3
inabiles ad eligēdū. ff. Pa. in. d. c. ij.
q̄ t3 electio r alia capitularia: l3 nun-
dū sit discussū an sint ꝓnati: q3 sufficit
q̄ postea possunt conuinci.
¶ Utr3 ꝯsi sint. ō capto r bēant vocē 4
i electiōe plan. ff. Lud. ō ro. i finio no
tādis t3 q̄ nō allegat. c. ex eo. ō ele. li-
vi. nisi ātiq̄ ꝓsuetudie. hoc bērent fm
ino. i. c. ij. ō instī idē t3 Sed. pli. coll. p
ter. i. c. r si xp̄s ō iurciu. i ō. vos r ꝓuer
si q̄s ecē fraū̄ratoꝛū monasterij vestri.

5 Utz electoz poſſit ꝑ ſe vnā vel plures ꝑcuratores inſtituere ad eligēdū. ſ. q̄ ſic: ſi ipſe ſit abſens & iuſto impedimento detineꝫ: ſed oꝫ q̄ ſi ꝑſens ꝑcuratores inſtituit q̄ libet eoꝝ inſolidū aliter nō admitteretur: & ſi concurrāt potioꝫ erit ꝑdicto ꝓcuratoꝝ. Si vo nullus eoꝝ ꝓcuparit: tunc capſin admitteret quem voluerit: vel ſi maioꝫ ꝑs capti nō conco[r]dat: admittet q̄ poꝫ eſt in ſtatu. Ité oꝫ q̄ procuratoꝫ ſit de collegio & ſi null⁹ vellet eſſe nō poſſet extraneus capſo nolēte deputare. neq; p literas vocā ſuā capīere. Ité tertio oꝫ q̄ ꝑcuratoꝫ inſtitut⁹ nō eligat extra ſuo nomine: & alteꝫ noīe ꝓcuratoꝛio: q̄ nihil valeret niſi vīo ſpāle mandatū deciſet de alīq̄ nominādo: q̄ tūc illum noīe vīi & alteꝫ ſuo noīe poterit nominare. c. ſi quis. de elec. li. vi.

6 Item illi q̄ nō ſunt ꝓfeſſi tacite vel expſſe in locis regularibus ſint admittēdi. ſ. q̄ non. ut p3 in. d. c. ex eo. nec illi qui p eoꝫ regulā vel ꝓſtitutiōes ꝓhibentur ſicut minores.

7 Utz illi q̄ nō ſunt ſubdiaconi habeant vocē in capīo in cathedralibus collegiat̄ ſecularib⁹ vel regularib⁹ ecclēſijs. ſ. q̄ ſi eā ſi ab alijs libere cōcedaf. cle. ut hi q̄. de eta. & q̄li. Quidā tñ limitāt q̄ ad illos q̄ nolunt ordinari laici. ꝓfeſſi tñ cū clicis admitti debēt de iure cōi. ut in. c. meſſana. de elect. ſi laici ꝑueni niſi vbi oꝫ cōſuetudo q̄ admittāt. ut no. glo. i vbo ,electoꝛib⁹ in. d. c. ex eo. ut in. d. cle. ut hi q̄ dicit. c. ex eo excludit ſolū laicos ꝑueniōs. Laici vo ꝓfeſſione & habitu nullo mō etiam ex cōſuetudine poſſunt habere vocem dicto. c. meſſana.

8 Quis nō pōt eligere. ſ. Fm Inocē. & Pa. in. d. c. ij. de poſtu. multi ꝓuantur poteſtate eligēdi. Primo excō municati maioꝛi excōicatiōe. c. ꝓſtitutus. de appel. ſecuo de minoꝛi. de excō. mi. c. vi. Scōo ſuſpēſi ab officio de ꝓmo. c. cuꝫ vilect⁹. Tertio interdicti. de ele. c. cū iter. R. Quarto q̄b⁹ interdictū eſt eligere ſine ſuplicter celebrauerūt in loco interdicto niſi ſup hoc ſint ꝓuiſi. de ſen. ex. c. ſi q̄. li. vi. Sexto illi q̄ in ea vacatione elegerūt ſcīēter indignū. c. cum inſtitutus. & c. Inotuit. in fi. de elec. Et idē ſi peccauerūt in poſtulādo. c. ſcriptum eſt. li. q̄. pro ea vice ſunt ꝑuati ꝑte eligēdi ſi facta noiatiōe ſecuta fuit poſtulatio vel electio. Sec⁹ ſi nō ſit ſecuta: q̄ nō ſūt ꝑuati. c. ꝑpetuo. e. li. vi. & vij. Septimo pupilli. c. ex eo. e. ti. li. vi. Octauo laici ꝑueni. Nono nō ꝓfeſſi. Decimo nō ſubdiacoꝛi. de q̄b⁹ dic ut. ſ. dictū eſt. Undecimo: illi q̄ p laicalē abuſum elegerūt. e. ti. c. quiquis. Duodecimo nō eligēs infra tempus debitum. ut. j. dicam.

9 Qñ oꝫ fieri electio. ſ. q̄ in cathedralib⁹ uel regularib⁹ eccleſijs infra tres meſes: alr devoluit ad ſuperiorē primum q̄ ſupioꝛ ſi infra ꝓfatū terminū nō ellegerit devoluit ad aliū ſupioꝛē: & ſic vſq; ad papam. ut in. c. ne pro defectu. de elec. niſi iuſto impedimento fuerint ipediti. deinde tenētur electores ꝑtare electiōꝫ electo & petere cōſenſum eius infra octo dies poſtq̄ commode poterūt: aliogn ſunt ſuſpenſi p tres āños ab oīb⁹ bñficijs ipſi⁹ eccleſie. c. cupientes. §. ceteꝝ. li. vi. e. tit. In aliis vo eccleſijs oꝫ ꝑuideri infra ſex menſes: aliter ad ꝓximū ſuperiorē devoluitur. ut in. c. de multa de ꝓben. in. c. nulla. de conceſ. ꝓben.

10 Utz poſſit fieri electio aū ſepulturam predeceſſoris. ter. i. c. bone memoꝛie el. ij. eo. ti. reuerſ q̄ nō. ſi tamen fieret valeret Fm glo. ibidem.

11 In q̄ loco oꝫ fieri electio. ſ. q̄ poteſt fieri i q̄cūq; loco honeſto: maxime Fm ꝓſuetudiné. vt in. c. cauſis eo. dē: vōmō nō ſic loq⁹ clādeſtin⁹ q̄ electiōes q̄ fiūt in camerīs ꝑ occulta cōuēticula reprobant. lxxx. di. c. ij. & c. ſi tranſitue. ꝓpterea electiōes ep̄oꝝ ſolent fieri in eccliis. c. q̄ ſicut. e. ti.

12 Utrum in loco interdicto facta valeat. ſ. Pa. in. c. i. de poſtul. ꝓla. q̄ l3 archi. in. c. in. noie xxiij. di. teneat q̄ nō valet. tñ Hug. uercel. & Jo. an. et cōiter doc. poſt eū tenent q̄ valet & poſtulatio & electio: q̄ fiūt q̄dā ſer⁹: & ꝑ baſ ꝑ tex. d. c. i. Fallit hoc in electiōe pape. vt l. c. vbi picuū ō ele. li. vi. e. ti.

13 Qui ſunt vocandi ad electionē. ſ. q̄ oēs q̄ ſunt pītes ad q̄s ꝑtinet eligere & eā abſentes ſunt vocandi Fm q̄ ꝓſuetudo ſe habet. c. coꝝ. e. ti. q̄ l3 ō iure abſentes ſunt vocādi. ut in. c. q̄ ꝓpter. e. ti. tū ꝓſuetudo. pōt introducere ut non vocentur: & valeat electio. ut no. pa. i. d. c. coꝝ. & in. c. cumana. e. ti.

14 Quō ſunt vocādi. ſ. q̄ uel verbo uel ſcripto uel ꝓſueto ſigno campane & hmōi Fm conſuetudinem.

15 Utrū poſſit ſtatui terminus minoꝛ trū mēſiū in q̄ ſi non ꝓueniāt licite ꝓcedat ad electionē. ſ. Fm Hoſtī. q̄ ſi due partes pītes ſūt & cā coartatiōis aſſignet: ſic pōt. q̄ tūc pōt abſens ſaltē vni de collegio cōmittere vices ſuas. c. q̄ ꝓpter. e. ti. Si uero due ꝑtes abſentes ſint uel non ſit cā coartationis ſic nō pōt ſed oꝫ expectari uſq; circa finē trīū mēſium. Et ſic intelligo doc. & ꝓcoꝝ. i. c. cū inter vniuerſas. & c. cuꝫ nobis. eo. ti.

16 Utrū pulſata cāpana ſi minoꝛ pars q̄ ꝓueniat poſſit fieri electio. ſ. pa. in c. In cauſis. eo. ti. q̄ in negocijs q̄ pōt expediri per pītes q̄s eſt regulare. nō no. p. glo. in. c. ij. de teſti. lib. vi. ſufficit vocatio ꝑ ſonā cāpane: vōmō talis ſit cāpana q̄ ipſā ſon⁹ poſſit peruenire ad intelligentiā i exiſtimatiō in loco. Sed i negocijs in q̄bus abſentes ſunt vocādi nō ſufficit vocatio ꝑ ſonā cāpane. ſed abſentes debēt vocari ꝑ nūcios uel ꝑ literas. vt in. d. c. cū inter. & c. q̄ ꝓpter eo. ti. & ita videf ſentire Inno. in. d. c. in cauſis. & in. c. ij. de no. ope. nū. Sed q̄ bar. l. Loēs ppli. ff. de tuſti. & ita tenet q̄ quantūcūq; pulſet cāpana: niſi cōueniāt due partes vniuerſitatis ſalē nō valet q̄ fiat ꝑ l. neiationem. C. de decu. & in. l. nulli. ff. q̄ cuius. vñ. & l. fi. C. de pre. decuri. & ſic cōiter trāſeūt legiſte. Et tū dicas q̄ opi. legiſtarū eſt vera: q̄ñ cāpana pulſat ab eo q̄ nō hꝫ poteſtatem: puta ꝑ aliquē de vniuerſitate: q̄ minoꝛ pars de duobus vniuerſitatis nō hꝫ auctoritatē ꝓuocādi vniuerſitatem: vel q̄ñ pulſando nō intelligit ꝓ vocatiōe ad tale q̄d pagēdū. ſed indiſcreter pulſat. ſecꝰ q̄ñ pulſat ꝑ eū ad q̄d ꝑtinet adnocare: & tali mō q̄ oēs ſciūt ſe vocatos. Et ſic intellige & limita. l. noiationē. & ꝓdicta3. l. nulli. l. aūt ſi. ꝓdicta nihil ad ꝓpoſitū: q̄ dicit q̄ decretū nō hꝫ ex tabella recitari. Intelligo ibi tabella. i. tabellionē: q̄ iſtō nō eſt delegabile: & ſic nō facit ad ꝓpoſitū. l3 bar. exponat tabella ꝑ inſtrumēto pulſatili. ſed nō. bñ. & ſic tene q̄ valet q̄ñ ſunt pītes & q̄ñ pulſat ꝑ eus q̄ pōt vocare. & tali mō q̄ intelligāt ſe vocatos. & ſic ꝓcoꝝda dicta canoniſtarū. in. d. c. ij. & in. c. i. ō ma. & obe & in d. c. i cauſis. Si tū ꝓſuetudo eēt ut nihil fieret niſi ſint due ꝑtes: illā ſerua. de hoc vide. j. ſtatuti. §. xij. & xiij.

17 Quid ſi aliqs ſit i ciuitate uel monaſterio infirmus. ſ. hꝫ Hoſt. q̄ ſeruatores debēt ire ad eū & inqrere votus eius ſicut vota pītū: q̄ pīo eſt q̄ in ordine eſt. N. ō ꝑcu. l. i. uicta. l. v. nec erat

necesse ipius in collatione: aut alijs q̄ sequunt requirere: sed sufficit ꝓsēt⁹ in scrutinio habit⁹. ꝛ 2co. 1mo Posset enī tal⁹ procuratore ꝓstituere vnum de collegio cum tuto impedimento veniatur. vt. ā. dictū est

18 ¶ Item vno electoꝝ ꝓtēpto nec vocato sit irritāda electio. ff. q sic si ipse vult. pōt̄ ēt ratā hꝫ si vult. c. sicut. e. ii.

19 ¶ Item electoꝝ possit renunciare vocī sue. ff. q sic. q: quilibet pōt renūciare iuri suo. C. de pac. l. si. q⁹ in ꝓscribēdo. Si tñ accedat admittēdus est in oībus que circa ipsam electionē facienda restit. c. ecclia vfa eodē. i. ff.

20 ¶ Quis dz eligi. ff. q melior: nō simpliciter. ſz q melioꝝ erit tali ꝓlationi. vñ Hiero. viii. q. i. licet q ꝓstantioꝝ est ex oi pplo. q doctioꝝ: q sanctioꝝ: qui ēt in oi virtute eminētioꝝ ille eligat. lxiii. di. c. metropolitano vbi optim⁹. dz eligi. intellige fm iudiciū ꝓscie eligentis

21 ¶ Utrū peccet mortaliꝫ q non eligit melioꝛē illi ꝓlationi fm iudicium sue ꝓscie. ff. Hen. de Gan. in. iii. quol. q. xxxii. dicit q si duo bona ꝓponātur vni. si cetera sunt paria⁹ puta eq̄ ꝓcepta: eq̄ facilia: ꝛ hmōi tenet sub pcto mortali eligere melī⁹ bonū. rō q: eligēdo min⁹ bonū ꝓtēnit bonū vbi hꝫ rōnē pfecti. s. manif. ꝛ sic pferet in sua electione defectū boni ipli bono: ex q̄ duo sequūtur absurda. ¶ Primuꝫ q statuit sibi in bono illo minori finē boni: in eo q̄ excludit mai⁹ seu q̄ amplius est in maiori: ꝫ q̄ dicit glo. sup illud. ad phil: Non q iam acceperim aut pfect⁹ si. Leo ingt fidelium: ꝛ si multū ꝓfecerit dicat sufficit mihi. quia eni hoc dicit exit de via ante finem. ¶ Secundū absurdū est q ꝓtēnēdo illud bonū q̄ est ampli⁹ in maiori bono: cui nō sit in eo nisi rō boni: ꝯtēnit in⁹ eo bonū q: bonū: quare cuꝫ rō boni ꝓtēnit nō possit nisi ꝓtēnēdo primū ꝛ sūmū bonū: q: de bonō est aliq̄ rō primi boni: ergo eligēdo min⁹ bonū cōtēnit primū bonū nō solū indirecte: sicut gluber ali⁹ pcō: q vellet si esset possibile sūmū bonū: ꝛ etiā illud delectabile. Et ꝓpterea ne delectatione amittat cōtēnit sūmuꝫ bonuꝫ. Ille vero nō sic: sed absolute nō vult sibi illō bonū adeē: ꝛ ita neq̄ boni ſſpēm q̄ bonū: ſz q: hoc: ꝛ sic simpliciter ꝓtēnit absolute bonū simpliciter nolēs in bono ꝓficere q̄ est a bono deficere fm Ber. ꝛ fm gl. ad phil. iij. Ad ea vero q̄ sunt ꝓiora extēdēs dicit ad futura merita a q⁹ si cessaret ꝓderet ꝛ ꝓtenta. Secus si ex carnali affectōe: q: no illis affectio mutat rōnez ꝓtēptus: q̄n ille q ꝓfert min⁹ bonū sine affectōe: nō ꝓtēnit nisi bonuꝫ q: bonū: q̄ non vult ꝛ ita directe ꝛ ex malitia. Ille vero q ex affectōe ꝓfert nō ꝓtēnit bonuꝫ q: bonū: q: biī vellet hꝫ mai⁹ bonū: tñ pp affectōez ꝓfert min⁹ bonū ꝛ ꝓtēnit idirecte mai⁹ bonū. ꝛ sic fm exigentiā illi⁹ affectōis ꝛ libidinis in ea poterit eē ꝓtēptus venialis. hec ille. Ex hoc ergo collige q̄ q eq̄ facilr pōt eligere melioꝛē ad illā ꝓlationē seu offiū: si solūmō: tō nō eligit melioꝛē q: nō vult q̄ peccat mortaliꝫ i quacūq̄ electōe. Si vero tō ñ eligit melioꝛē ꝓ⁹ iudiciū sue⁹ ꝓscie ex aliqua affectōe: puta q: ēsi bi inimicus ille melior: vel q: min⁹ idoneus est sibi benivol⁹ ꝛ hmōi: tunc distinguendū ē an electio sit ō maiori dignitate: puta papatu: epatu. ꝛ idez de oībus curā aiaꝝ hñtibus: ꝛ sic peccat mortaliꝫ. ar, c. nihil. de elec. Si vero sit de alijs electōibus erit ptim venialē: dūmō sit dign⁹ hoc est nō habeat aliquod canonicū ipedimētū. hic videt ꝓcordare. vi. quol. q. vi. ſz obscure: q: ibi dicēdū oportet addere q̄ dicit de accessu ꝓlonaꝝ. nec ob. q̄ dt in. c. cū olim. c. cū dilectus. ꝛ. c. cū inter canonicos. ꝛ ibi glo. c. ii. q. ſufficit sit dignus q: ff. Tho. vbi. ā. q⁹ ista intelligantur q̄ ad ſoꝝ ꝓtēnsoꝛ in q̄ nō reprobatur electus dūmō sit dign⁹. Si aut̄ eligit indignū in ecclīasticis: sic est mortale In tpalib⁹ vo nō credo mortale nisi in maioꝛib⁹ dignitatib⁹: puta vñio: in alijs aūt officijs nō: nisi sit talis q̄ eligunt q⁹ ex eius electōe sit securuꝫ aliq̄ notabile dānuꝫ in illis q⁹ dz exercere tale officiū: ut q: tabellio q nescit dictare talia: aud⁹ iudex qui nescit dare sententiam ꝛ hmōi.

22 ¶ Item eligēs incognitū saluēt conscientiam. ff. Pa. in. c. bone memorie el. ij. de postu. pla. q⁹ nō. p ter. ibidē q valt ut plenū habeant notitiā. Limito hoc vel per se vel p eos cū q⁹ ꝓcuratus est. c. scripsam est eodem.

23 ¶ Que sunt canonica ipedimēta. ff. reducūtur ad. viii. ¶ Primū si ē malus ꝛ male vite. vñ Dion⁹. in epla ad demophilū monachum. Qui nō est ꝑfe illuminat⁹ nō est iste sacerdos: ſz inimic⁹ dolosus: delusoꝝ sui ipsi⁹ ꝛ lupus ā ōnīcuꝫ populū pelle ouina armatus. hec ille. Et ex hoc dicit Tho. vbi. ā. q⁹ crīa in pcō mortali est indignus ad ꝓlaturā ecclesiasticā ꝛ offiū spirituale exercēndū. ¶ Scōm si est excōicat⁹ maioꝛi excōicatōe. c. cōstitut. el. i. de ap. ¶ Tertiū si est excōicatus minoꝛi excōicatōe. c. fi de cle. excō. mini. ¶ Quartū si est suspēsus vel interdictus: aut interdictū nō seruauit. c. i. de postu. ꝓla. c. cū dilectus. ō ꝓsue. ¶ Quintū si nō est legitime nat⁹ etatis debite ꝛ litterature ꝓuenientes. ut in. c. cū in cūctis. e. ti. uel dz aliq̄ de alijs ipedimētis circa ordinandū. de q⁹ vide. j. ordo. iij. ¶ Sextū si semel ꝓpter vitiū ꝓlone fuit repꝛobatus. c. sup eo. co. ii. Secus si cassata fuit electio ꝓpter vitiosum processū. c. inouit. e. ti. ¶ Septimū si est epus q: nō pōt eligi ad alīs dignitatē: ſz dz posuisti. c. fi. de post. pl. ¶ Octauo i alīq̄ religione nō pōt eligi erīsse nō ꝓfessus. ca. c. nullus. e. ti. li. vi. ꝛ cle. cū rōni. co. ii. in nullus. e. ti. li. vi. ꝛ cle. cū rōni. co. ii. in epm nō pōt eligi nouus⁹. d. c. nullus. ¶ Item electio ō tali hīte aliq̄ ꝓtextū dictoꝝ ipedimētoꝝ sit nulla ipso iure. ff. q sic exceptoi hīte ꝓmū ipedimētū ꝛ tertiū q: est calūida. ut ꝓ⁹ i. d. c. fi. de cle. ex. mi. ꝛ electoꝛes sūt puan ipa vice electōis ꝛ suspēsi tricnio ab ecclia sticis būficijs ipo ſcō. ut i. d. c. cū. i cūcti ¶ Quō dz fieri electio. ff. q tres sūt formie a iure nob tradite. vt in. d. c. q: ꝓpter. c. ii. ꝛ tō electio q̄ nō sit fm vnā ipaꝝ est nulla ipso iure. vt ibidem.

¶ Prima dt forma scrutinij i q̄ requīrit⁹ necessitate: aliter ēet nulla electio. ¶ Primū q⁹ oēs q debent esse ꝛ uolūt ꝓgregātur pīsimaliter simul ¶ Scōm q⁹ ab ipsis assumantur tres de collegio: ꝛ deputētur ad fuāda vota oīum ō collegio: ꝛ non sint nec plures nec pauciores fz cōez opi. Dolet tñ teneri opi. dicē. ꝛ Tūcre. in. d. c. q: ꝓpter. q̄ in collegio essent pauci q⁹ sufficerēt duo: ꝛ q̄n nō ēent nisi duo sufficeret vn⁹ vocat⁹ testib⁹ fz ino. ꝛ ꝓlacet Pan. in. d. c. q: ꝓpter. tenēt cuaz aliq̄ q⁹ si ꝓdicti tres non essent de collegio eligentiū non esset inualida electio: sed cōis opi. tenet q⁹ oporteat sint de collegio: alr sit nulla: ꝛ cōuenit magis lre. ¶ Tertiū q⁹ illi tres exigāt vota singuloꝝ in secreto. s. ab alijs ō collegio: q: bñ possent esse alii actus q nō sūt de collegio dūmō non sint tales q possent unoꝛ ē incurrere eligendi⁹: q: tūc posset refutari sicut ꝛ scrutatoꝛes si ēent vel aliqs ipsoꝝ: ꝛ ēet nulla cā appellādi fm Pa. in. d. c. q: ꝓpter.

¶ Quarnō q̄ illa inq̄sitio fiat sigillatim vel vtrum fiāt vocādo. ¶ Quinto q̄ vota olim exprimāt: q̄ si vn⁹ cōsentiret nō valeret. ¶ Sexto q̄ scribant vel p scripsos vel p rebelliones vota olim. ¶ Septimo q̄ maior postq̄ fuerint in scriptis redacta vota olim publicēt i cōsilio vicit gl. mor. s. i. punctis nullo actu 3rio interposito post vota scrutata & scripta & vno pacta. ¶ Octauo q̄ facta publicatione fiat collatio nūeri ad numerū meritū & cū ad meritum ex3ēdi. ¶ Nono q̄ facta collatione fiat electio p vnū de caplo nole capli: & p verba singularia numeri. vt in. c. sicut. c. ii. li. vi. dicat sic. Ego. N. nomine meo & oīū vestrū q̄ mecū in ipsius cōsensistis eligo. N. in epm &c. vel si ipse eligēdo nō ꝓsensit dicat nole olim vt3 q̄ in ipsum &c. ¶ Decimus q̄ electio fiat de eo in quē maior & sanior pars totⁱ capli ꝓsensit. & sanior pars ꝓsumit sp maior pars. c. vnđ. c. ii. & in. c. ecclia vīa. co. ii. of. vbi maior est numerus: 3 eligo maior presumit. ¶ Undecimus q̄ dicta electio solemniter & publice denūcietⁱ. ¶ Duodecimⁿ q̄ serv̄et oīū ꝓdictoꝝ successiue sicut enumerati. Alⁱ si ꝓsteretur nihil valet. Addit alīq multa alia q̄ dicunt fore de substātia huⁱ⁹ formę: sed cōiter nō tenet nisi de suprādictⁱ. Et quibⁿ ꝑs q̄ difficilis est ista forma in q̄ multi ēt docti deficiūt ignoratiā practicā. vt dicit glo. in. c. cū expediat lib. vi. c. ii. Dico etiā q̄ est periculosa religiosis: & illis q̄ vadūt sine q̄ intelligāt aliq̄o non debūt esse vocēs nō q̄ voluerint scripsunt aliq̄ bona ficta: & sic pessime eligētes aliq̄ humano respectu nō eligūt sm iudicū ꝓsē. Et ita ter. in. c. vbi periculū in §. ceterū. de elec. li. vi. dicit cū arbitrius vel ignorātia ꝛc. capitant affectus vel ad certū aliq̄d obligatiōis cuiuslibet necessitas adiecta cessat electio quia libertas adimit eligēdi. hec ibi. Et ꝓpterea est alia forma securior & expeditior que sequitur.

¶ Scōa forma dī forma cōpromissi & vt. d. c. quia ꝓpter. s. cōmittēdo aliquibus viris idoneis ꝓsē eligēdi. Ista est cōmissio siue illud cōpromissū pōt fieri dupl̄r. ¶ Primo limitate. s. vt compromissarij teneātur eligere illū i quē maior pars totius capli scrutatis votis oīum de caplo sigillatim & secrete ab ipsis ꝓsentiet. & ista est forma de qua i. c. cū dilecti. c. ii. & in. c. cū expediat. co. ti. li. vi. & ista est melior oīb⁹ formis: q̄ electores nō abdicāt a se potestatē nominatiōis. Et ad ista formā nō regitur de necessitate nisi primo q̄ cōpromittētes sint sil ꝛgregati: & oēs q̄ debēt & volūt interesse. ¶ Secundō q̄ cōpromittāt in vnū vel duos tres: aut quot volūt sine sint de collegio vel non dūmō sint electi nō laici. c. ꝓnuncie ō ardi. ¶ Tertiō q̄ cōpromissariⁿ vel cōpromissarij scrutēt vota singulor secrete & sigillatim. ¶ Quarnō q̄ eligat illum in quē maior pars totⁱ capli consensit dicēdo. Ego. N. cōpromissariⁿ de cōsensu & voluntate cōpromissariorū meorū si bꝫ alioo virtute cōpromissi i nos facti eligo in epm. N. in quem maior pars totⁱ capli ꝓsensit. Et si in prima scrutatione nō ꝓsensit maior pars totius capli replicare bꝫ tam in ista quaꝫ in ꝓma forma scrutinij donec consentiāt in aliquē. c. cū terra. c. Et si dubitaret aliqs de fraude cōpromissarij possent eligētes gliber ipsoꝝ sigillatim facere fieri tres vel duas cedulas in quarū q̄liber esset scripti nomē alicuius q̄ est in optione eligēdi: ipsis acceptis a cōpromissario ponat vnā de ꝓdictis cedulis in qua sit scriptū nomen illius quē vult nolare in aliā scaulā q̄ sit cōpromissario qbus a q̄libet sic posito tūc cōpromissarius cogit oībus extrahat oēs dictas cedulas & postea eligat illū in quē maior pars totius capituli cōsentit: & sic compromissarius nō poterit scire qs dedit vocē illi vel illi nec fraudē facere. Et ad seruandū istā formā sicut & ꝓmā sufficit q̄ maior pars totⁱ capituli cōsentiat sm Iacob. de. in. d. c. cū expediat. q̄ nulli fit ꝓiudiciū cū q̄libet nolet quē eligit. fit sibi cōpromissus simplr. s. ut cōpromissarij eligāt quē volūt & isto modo nō pōt fieri nisi oēs ꝓsentiāt: alias vno ꝓdicēte nō valeret. q̄ si oēs ꝓsentiūt nō regrit nisi ut eligāt sic. Ego. N. cōpromissariⁿ de ꝓsensu cōpromissariorū meorū virtute cōpromissi in nos facti eligo in epm. N. & si predicti non elegerit vel maior pars ipsoꝝ elegerit indignū scīēter electio deuoluitur ad capitulū qđ in eos compromisit.

28 ¶ Tertia forma dī forma cōis ispirationis: ad istā formā regrit ꝓmo q̄ oēs ꝓuenīāt in vnā ꝓsonā: q̄ si vnus non ꝓueniret nō esset p ispirationem. ii. q̄ fuerit facta sine vitio simonie vel alicuius tractatus ꝑuis i quo noīet certa ꝓsona: & tractatus generalis p bono statu i genere bñ ꝓcedit sm Io. an. & nō ꝑuitas: q̄ sic ēt ꝓsumptio ꝙ ispiratio.

29. ¶ Utr supradicte forme sint ꝙande i oī electione. &. Pa. in d. c. q̄ propter q̄ nō: & solū hūt locū in electionibus epoꝝ & aliorū prelatorū ecclesiarū collegiatarū q̄ hūt generales iurisdictionē. q̄ ꝑs p. c. ne. p defectu co. vbi prelatus appellat cathedralia & regularia ecclesias i electōib⁹ aliarū aliorū bñficiatorū a supradictis sufficiunt singulares cōsensus illoꝝ & capli vel mō ꝓsentis i capli nec est necesse ꝙare aliquā maꝫ: & electⁿ simplr a maiori pte & saniori habebit ius. ut i glo. c. si cui. eo. li. vi.

¶ Utr electⁿ teneat ꝓsentē &c. ge. l. c. 30 si electio. eo. li. vi. refert Archi. sicentē q̄ sic aliter peccat mortaliter. si putat se signū ad plaustros & illā sibi oblatas nō acceptat. viii. q. i. scripturis. quod credit vez Io. an. q̄si nō ēt equē idoneus p quez illi ecclie possit cōsuli. ego vō dico cū Hos. i. iii. quest. q. vii. q. i trib⁹ casibus tenetur cōsentire sub pena mortalis peccati. ¶ Primo q̄n a superiore p obiat cogeretur. de renū. c. nisi cū pdē. ¶ Secō q̄n sm iudicium suū ꝓscie vt sibi verisimile q̄ nō ēq velit & possit saluare aliaz penitare quā ipse posset: & ex hoc videt ymbabiliter ecclie imminere notabile detrimētū & periculū nisi assentiat. d. c. i scripturis. c. c. olim eodē cā. ii. q. Fallit hoc i religioso q̄ si cōsentiret electōi de se facte extra suum mōasteriū sine licētia sui superioris peccaret & obligata ipso iure electio cēt nulla: quā licētia solus ꝓlatus sine ꝓsensu capituli sui pōt dare. c. si religiosus ō elec. li. vi. Si ꝛ fallit i ꝓdicatoribⁿ minoribⁿ & aliis mēdicātibⁿ q̄ cū licentia suoꝝ ꝓlatorū electioni postulationi promotioni seu vocationi extra administrationē sui ordis i discordia celebrate cōsentiāt nō possit aliter ēt irritū & inane. c. quoniā. c. ii. vi. ¶ Tertio peccat mortaliter qñ p vīā illicitā refugit puta ad fidendo se. nisi ex spū illicito spōso fūcti. Et si nō cogunt p obiam: nec timet ꝓbabile periculū ecclie si refugit propter pigritiam per vīā licitā peccat venialiter. Si vero per humiliatem reputans se idignum sic meretur.

¶ Infra quod ipso tenetur ꝓsentire electum. &. s. mēses a vie pūtatiōe electionis. aliter est nulla ipso iure: nisi superiorio regratur assensa. c. ꝙ sit ō elect. li. vi. Quid si electio tenuit ō inf naturali puta q̄ teneretur ꝓsentire eligēdi: & nō tenuit de iure. q̄: obmissa secreti

substantialia iuris.ff. Fm Inno. quē se quiē cōuer doc.in.c.qō sicut ō elec. q electus si est confirmatus est verus prelatus ⁊ non tenetur resignare.

Lemosina Fm

sanctū Bona.in.iij.di.xv. pte scōa articulo.1.q.iij. accipitur cōssime Fm q cōprehēdit omne opus misericordie ipensiuz siue prio siue sibi: vtra illud ecclīastici xxx misērere alicui ⁊c. cōuer Fm q iportat omne pietatis opus ipēsiuz. primo corporale siue spiale. ppie vo Fm q iportat opus pietatis ipensiuz primo ad relevāda idigentiā corporalez. ⁊ dicit ab eleo qō est verbū grecū qō idē est q misereor: cuius speratiuꝰ est eleyson. i. miserere a quo eleos. i. misericordia. ⁊ iō dz dici elemosina ñ elea vl elia.

1 ¶ Utz elemosyna cadat sub precepto ff. Fm Rica. in. iiij. di. xv. ar. ii. q. ii. q sic sub precepto legis nature. prime Jo. iij. qui habuerit substantiam huius mūdi ⁊ viderit fratrē suū necessitatez hre: ⁊ clauserit viscera sua ab eo qūo charitas dei manet i eo. ⁊ legis diuine 2 Bath. xxv. Eluriuj ⁊ ñ dediscis mihi manducare ⁊ legis canonice. Lxxxvi. di. nō satis. ⁊. vij. q. i. omnis. sed q: precepti ē affirmatiuus nō obligat nisi p loco ⁊ tpe. Et ideo cōsideranda est facultas hūis ⁊ inopia indigētis. Si. n. homo dz aligd qō nō sit necessarium sustentationi siue nature: nec illoz qui bus tenet puidere: sicut sunt vxor filii serui. ancille. pī ⁊ huiusmodi. ⁊ sit tāta necessitas q immineat signa pbabilia extreme necessitatis i paupere tunc tenet de precepto. Si vero dz aligd superfluum ñ solū sustentatōi nature: sed etiā pueniēte sui status tenet de illo facere elemosynā etiā si nō inuenirentur valeos qui essent necessitate pressura. Et si plures occurrerēt quibus oibus si posset subuenire tenet ceteris paribꝰ alij q magis idiget. Si vo nō dz vtra cōue nientiā sui status nec ē q sit in extrema necessitate non tenetur de precepto. 2ª 2ae. Tho. xxij. q. xxxij.

¶ Quia dz pponi elemosyna. ff. q ipsemet deinde sui. deide non. deinde bonī. deide extranei de quo vide ter. pulchrē i. c. ñ liē. lxxxvi. di. ⁊ ter. eū gl. i. c. gescam. xlii. di. q. qdē iura intelligē ceteris pibꝰ vt dictū ē. q: posset esse ita tenens in tam arta necessitate q ōbet ret pponi noto ⁊ cōiuncto q nō ē tali 3 s pī malꝰ dz pponi cuicūq bono i eā li necessitate. ppter preceptum dei.

¶ Utz deputatus executor ad distribuendū certa bona pauperibus possit distribuere inter suos cōsanguineos. ff. Pa. i. c. i. de coha. cle. ⁊ mulie. q sic. nā clericus pōt in pauperes consanguineos de rebus ecclie dare q est distribuitor. vti. d. c. i. ⁊. xvi. q. i. c. fi. sic ⁊ p lanus. ar. i. l. si mandauero. §. si vbi certum. ff. mandati. Sibi autem non potest distribuere. vt in. d. §. si tibi centum. 4

¶ Utz ei q pōt laborare sit dāda elemosyna. ff. q nō. ar. §. i. lxxxij. di. ii. c. eps. q verū intellige quādo per laborem sibi potest puidere: ⁊ sic limita. l. vnicā. C. ō mēdi. vali. de quo. §. colon. 5

¶ Utrū sit danda peccatoribus. ff. q sic. vt in. d. c. gescamus. ⁊. i. q. ij. ff. pio nisi q̄ ppter securitatem cibi negligeret iustitiam. quia tunc subtrahendus est. v. q. v. non omnis.

¶ Quis pōt facere elemosynaz. ff. q 6 glibet qui pōt donare. de quibus dictū est. ō. donatio pīmo. ⁊ etiā q aligd non pōt donare sicut monaci filii ⁊ huiusmodi q sunt in potestate alterius ut serui. q in quatuor casibus possunt facere elemosynaz pīmus: existens in magna necessitate pōt facere elemosynaz

qñ nō est tēpꝰ ut possit habere recursū ad superiorē. ut no. Pa. i. c. si quis de furtis ⁊ no. glo. in. c. nō vicatio. xij. q. i. ¶ Secūdus qñ pōt dicere de licentia suoz sapioz pegrinaturi uel sunt i schola suoz sapioz pegrinaturi uel sunt i schola vt possit facere elemosynas quas alij hō esse peregrini ⁊ scholares cōmuniter facūt. ar. l. vl. C. ad macedo. ⁊. l. si lōgaꝰ ff. de iudi. ⁊. l. ij. ff. de. aut. omnia iudi. ⁊. c. Preterea de officio dele. Facit glo. in cle. ij. §. pe. de vita ⁊ ho. cle. ¶ Tertiusꝰ qñ videt aliquē in extrema necessitate cui ꝺ superiorꝫ prohibitionez pōt ei elemosynā dare. q: tūc oia sūt cōia iure diuino. imo tenentur Fm Rica. vbi ō. q. vi. ⁊ gl. xij. q. i. in. c. non dicatis.

¶ Quartus pōt de voluntate exp̄ssa vl p̄sūpta ut puta qz habent administrationem a suis superioribus cōmuniter. ar. ff. de dona. l. filiusfamilias. §. i.

7 ¶ Quid de vxore nunqd pōt. ff. q si dz bona parafrenalia nulli dubiū ēp pōt q: sua sunt. de quibus dic: ut. ꝺ parafrenalia. Si vo nihil dz preter vtē non pōt facere elemosynā. xxxij. q. v. q. vō. nisi. in. viij. casibus. primus: secūdus: tertius: ⁊ quartus: sunt de quibus. ꝺ in precedenti dict. q filij possunt

¶ Quintus si p̄suetudo loci sit dz q vxores de pane ⁊ vino ⁊ huiusmōi facūt elemosynas q: p̄suetudo dat uerisimiliter. ⁊ dz viri aliquando p̄hibeāt debet sibi formare p̄scientiam Fm rodo. ⁊ Jac. de lau. in summa q ideo faciunt ne nimio dent sed temperate.

¶ Sextus quādo exister gerit negotium viri: puta quia videt virum crudelem ⁊ scelleratum. ⁊ ut deus suspendat iram uel eius illuminet dat moderatas elemosynas occulte. Fm Rodo. Nam propter elemosynas deus suspēdit flagella. ut. xvi. q. i. reuertimini. nō bene facit mulier dando elemosynas occulte sine scandalo viri ut dē cum

adimet. Facit. l. soluendo. ff. de nego. ge. cum ſi. multus exemplum aliquā primi Re. xxv. q liberauit viz a morte propter panes datos dauid contra voluntatem viri sui. ¶ Septimus si vir assignauit sibi certum quid pro victu ⁊ ipsa abstinet ut inde elemosynaz faciat quia totum videtur. ¶ Octauus si mulier est lucrosa. puta quia exhibita gubernatione domus ⁊ familie lucraretur ex operibus suis. nec intelligo deducendas expensas victus quia vir tenetur eam alimentare propter debitū. ut dictum est. ō. Dos ⁊ etiam propter obsequia ab vxore exhibita. ō hoc tamen vide. ſ. Uxor. §. ai. ⁊ q possit de lucro facere elemosynaz tenet tamē. Tho. ⁊ Rica. in. iij. di. xv. ⁊ cōiter sequit hoc cū theologis ut Jac. de lau. in summa. Distingue tamē sic q aut lucrum est necessarium sustentatiōi sue ⁊ viri: ⁊ sic non potest facere elemosynā: quia magis tenet sibi ⁊ viro q̄ alteri. Si vero lucrum superhabundat sic potest ⁊ idem vide de parafrenalibus. vide. ſ. Uxor. §. ij.

¶ De quib⁹ debet uel potest fieri elemosyna. ff. ut colligitur ex canonibus i. q. i tñ c. non est putanda. ⁊. xxiij. q. v. ⁊ per theologos in. iij. di. xv. q potest fieri de omni re que est propria ipsius dantis ⁊ que nō est obligata restituenda alicui certe persone siue licite sit acquisita siue turpiter. Quando autem sit restituioni obligata. vide. ſ. Restituo. ⁊ usura ⁊ in multis aliis. Limita etiam in rebus propriis Fm Rica. vbi. ō. q. v. dummodo non sint necessaria ad sustentationē nature sue ⁊ suoz q: ordine caritatis magis dz se diligere q̄ alios: nisi esset talis p̄sona ꝺ cui⁹ mors q̄ alios: nisi esset talis p̄sona ꝺ cui⁹ mors tineret notabile nocumentum reipublice. ⁊ p̄secuti alias: q: tūc esset magis placibilis deo. ⁊ p̄secuti alias: q: tūc esset magis placibilis deo. ⁊ nō necessitato de tali dare elemosynā

9 ¶ Quot sunt genera elemosinarū. ℟. tria. ut ff̄ in c. tria. xlv. di. ¶ Primū corpale. ⁊ hoc ꝓsistit in opib⁹ misericordie corpal⁹. q̄ sūt pascere eluriēte potare sitiēte. vestire nudū. hospitē recolligere infirmū visitare redimere captiuū. mortuū sepelire. ēt versus visito. poto. cibo. redimo. tego. colligo. ꝑdo. ¶ Secundū. ⁊ tertiū genꝰ ē spūale. s. remittere iniurias. ⁊ corrigere delinquentē. ut i d. c. tria. Additur alia quinq̄. s. ꝓsulere dubitāti. ꝓsolari tristem. supportare onerosū docere ignorātes orare ꝓ oibus de quibus. ſ. ¶ Misericordia. §. i. Et que sint digniores. vide Ri. vbi ē. q. iiij. ⁊. ſ. Satisfactio. §. ix.

10 ¶ Aduerte q̄ dare elemosynā intentione subleuandi necessitatē ꝓximi est opus misericordie: sed dare intentione recōpēsādi ꝓ debito diuine offēse. sic est opus iusticie. ⁊ sic est satisfactoria ꝓpter. ꝙ pertinet ad meritū remissionis pene. sed ꝓmo nō pertinet ad meritum vite ſm Jaco. de lau. in summa.

11 ¶ Item ꝓpinquus ꝓperat alīq̄ actu ꝑ diuinā ut eis subueniat. ℟. Pa. in c. si quis de fur. q̄ nō. sed bñ possūt ꝓlorare ostiū iudicis seu superioris ut eos cogat. ⁊ eccliā pōt eos cogere. ut no. gl. i. c. sicut hi. xlvij. di. ⁊ ar. i. c. nullus laicus. de in. patro. q̄ limita vez q̄n sūt in tali necessitate. ⁊ dīs̄ticō in tali habūdantia q̄ tenentur eis facere elemosynam de precepto alias non.

12 ¶ Item quis possit furari ut faciat elemosynā. ℟. q̄ nō. q̄ non sunt faciēda mala ut veniāt bōa. xlvij. q. v. sorte.

Mancipatio est re

laratio pīe potestatis coram iudice ꝓperante voluntate pīa. ⁊ volūtate filij ꝓcurrente. ⁊ in utrinsq̄ pītia. dicta ex eo q̄ ē manū. i. ꝓtēt pīa ponitur filius dicit hoc ex. l. non nuda. C. de eman. li. ⁊ quod ibi no. ⁊ insista. quib⁹ modis tut pa. po. sol. §. preterea.

¶ Quis potest emancipari. ℟. infans de speciali licentia ꝑincipis.

¶ Item teneat pr̄ emācipare filiū. ℟. nō regulariter. q̄ pīa pēa inextimabilis ē. ff. ō. le. i. i. filiusfami. §. ut q̄ here dē. Sīc nec filius pōt ꝓpelli ut emancipet a pre. Limita nisi ex cā. ſm bar. i. l. quidā. cū filiū. ff. de ꝓbo. obli. Iꝫ aliter dicat gl. iusti. q̄ mo. duo pa. po. sol. §. fi. nāt bis q̄ sūt volūtarie turisdictionis nō pōt quid fieri altero inuito. ut in auc. quibus mo. natura. effi. sui. §. si vero. Fallit hoc ꝓmo si pr̄ male afficit filiū ꝙ verbꝰ ℨ pretatē. Item si ꝓpellit eū peccare in corpus suū. Item si filius ē arrogatꝰ ipubes. ⁊ pubes factꝰ. ꝓbat nō sibi expedire esse arrogatū. Item si pr̄ agnouit sibi relictū legatū ut emanciparet filium. q̄ in illis casibus tenetur pater eum emācipare. ut no. azo. in summa. C. de emancipa. li.

¶ Item datū a pre filio ꝑ ꝓmio emancipationis ſm ꝓnetudinē. ut. l. ut liberis. C. de col. bo. sit cōicādū cum aliis fratribus. ℟. q̄ sic ſ. cū aliis non ꝓputabit. in legitima nisi pr̄ hoc dicat esse. ut. l. si q̄s. C. de inoffi. te.

Ephiteosis di

citur ab em. i. ⁊ fitos. i. fides ⁊ thesis. i. positio. q. ꝙ fides accipientis ꝓmittitur. ut ff̄ melioratio ℨ tus sine vatio ad vsufructū. ⁊ ē medi ℨ tus ꝑ ter locationē ⁊ vēditionē de q̄ vide gl. i. c. ponit de locato. Sūt emphiteoticarī. vel emphiteota ē q̄ accipit rem immobilē ꝓpetuo ⁊ hereditario iure colēdā. vel meliorādā. ut ad ꝓpo. puta secundꝫ vel tertiꝫ generationē. ut in aut. de non alie. §. emphiteosim. Et q̄ nō ℨ pōt. no. in. l. i. C. de iure emphi.

¶ Item ꝓtuus emphiteotic⁹ differat a ℨ tem cēsuali. ℟. q̄ sic. q̄ per ℨtū ēphiteoticū trāsit solū vsus vtilium. ut in. l. §. qui in ꝓpetuū. ff. si ager vectī. ℨꝫ ꝑ cēsualē trāsfert nō solū vsus: ſꝫ etiaꝫ directū. ⁊ tq̄ ꝺ. ꝓcedo tibi talē rem ⁊ trāsfero in te q̄d iuris hēo in ea ⁊ solusf annuati certi cēsus. ter. est singularis. i. c. ꝓsitus. ubera gl. ō. reli. do. ⁊ ēt si vocat ꝓcedo tibi talē rē i emphiteosiꝫ ꝓpetuā trāsferēdo in re q̄dquid iuris hēo in villa ꝑ certa annua pēsione erit ℨtus censualis. cāna ē singularis i. d. c. ꝓsitus. ⁊ illa ō ba in ēphiteosiꝫ ipsoꝑanf ut i. l. si vno ſ ꝓncipio. ff. locati. ⁊ i illo ℨtu n̄ ꝺꝫ locū pēa. c. potuit de locato. ⁊. l. q. C. de iure emphi.

2 ¶ Item accipiens ēphiteosim vsq̄ ad tertiā generationē: nec dicit ꝯclusiue: vel alia ꝙpollēna li. vsq̄ intelligatur ex clusiue. ℟. q̄ si vsq̄ ponitur a lege sup gradu. sic fiat ꝯclusiue. ut tibi. de successione agna. §. fi. no. C. vñ legitimi. i. certū. ⁊ in. c. nō ꝺꝫ de ꝓsan. ⁊ affi. Sed si ponit ab hole i ℨtu obligatorio tunc ponit exclusiue. l. veteribus. ff. de pactis. Sed quidā intelligūt hoc i eo q̄ augeret obligationeꝫ: sed in casu n̄ro nō auget: sed facit eā transmissibilē: ⁊ ideo includit ſm Lalde. ⁊ placet. bal. tñ i. l. meminisse. ff. de offi. proconsul. dicit in re ecclesie si dicat vsq̄ ad tertiā generationē stabit ꝯclusiue: si vero vsq̄ ad q̄rtaꝫ stabit exclusiue. q̄ vltra tertiā generationē nō potest fieri immissura. ut in. d. §. ēphiteosim. ſꝫ de hoc vide. ange. ō are. ibi. de loca. §. adeo ād

3 ¶ Sed nunquid stipes ꝓpabitur. ℟. q̄ non q̄ accipiens non est generatus sui ipsius. ⁊ in gradibus stipes non ꝓputatur in numero. ff. de gradibus. l. iurisconsultus. sicut vnus non est numerus: sed principiū numeri. bar. tenet q̄ ꝓputatur nisi dicatur sic vsque in ipsius tertiam generationem.

¶ Item emphiteosis que fit de gene- 4
ratione in generationeꝫ assimilat immissure feudali. ℟. q̄ sic. ut no. bar. in. l. si nubi. ⁊ utio. ff. de ꝙbo obli. ⁊ ter. ibi Bal. in. c. i. de vasallo decrepite etas.

¶ Item ius emphiteoticū transeat ad 5
extraneos heredes. ℟. q̄ fuerunt opiniones: sed nubi placet opinio. Jo. de imo. in. c. fi. de locato dicentis q̄ sic etiaꝫ in re ecclesiastica dūmodo fiat data cū illa solēnitate. c. i. de re. ec. non alie. li. vi. ⁊ c. sine exceptiōe. xvi. q. ii. de qua vide. ℨ. Mienatio. §. ij. iij. ⁊ iiij.

¶ Item pater qui accepit emphiteo- 6
sim ꝑ se ⁊ suis filiis possit illā plegare vni filiorū. ℟. Bal. in. c. i. in ti. an agnatus i. vi. col. tenet q̄ sic emphiteosim: sed nō feudaꝫ: ⁊ multi alij Ang. vero ꝓsilio. ⁊ viij. tenet q̄ non: q̄ ius est ifti tuꝫ filijs nisi alteri filiorū tāmdē de aliis bonis plegasset. allegat. l. i. §. assignare. ff. ō assi. liber. iuncta. l. si cū ꝓtē. §. fi. pater. ff. solu. ma. vbi pater pōt diminuere ius filie ex prima ꝓmissione qua. s. dotem dedit marito ⁊ postea exigit inscia filia dūmodo tantundem eidem relinquat q̄tum diminuit ⁊ sic ꝓcorda dicta doctorum.

¶ Item veniant filie quando accepit 7
ꝑ se ⁊ suis filiis. ℟. Fm Jo. de imo. in c. fi. de locato. q̄ non per singulare vi ctum Archi. in. c. si quis inadēte. xvij. q. iij. vbi voluit q̄ in mā ꝓtractuum masculinum non ꝓpiat femininum per l. veteribus. ff. de pac. hoc idē tenet Gui. de ſꝫ. qui fuit doctor archinet in legibus. ⁊ Bar. ō fozli. in. l. tres fratres. ff. de pac. ⁊ lu. ō ro. ꝓsilio. xxxiij.

¶ Item emphiteota possit dimittere 8
rē emphiteoticā ⁊ se liberare q̄n vult. ℟. Iꝫ aliqui dixerūt an sit obligatus rōne rei. ⁊ sic possit. an rōne persone. ⁊ nō possit. ut dicit. d. ℨdoar. Tamen Jaco. ē ℨ tenēs q̄ nullo mō pōt. ⁊ idē

m ℨ

Pa.i.c.iudicatus de iniu. ec.q̄ q̄ō a
pncipio ē voluntaſ.ex poſtfacto ē ne-
ceſſitaſ.l.ſicut.C.de act.t ob. Ite q̄ p
ſonaliter ē obligaſ ad pēſionē.l.i.t.ij.
C.de iu.emphi.ergo tenet pſonaliter
cum oēs actōes ſint pſonales:iuſti.de
act.§.appellam⁹.t ſic diminūtō rem
obligaret ad pēſionē.q̄ pſōales actō
nes ſiant affixe oſtibus noſtris.l.quis
ergo.ff.de pecu.

9 ¶ Utz poſſit aliū ēphiteotā facere ul
alteri locaſ.§.q̄ ſic iſti.locati.§. adeo
q̄ nō ē ppie alienatio vera.Item ſe-
nat Sp.ti.ō loca.§.nūc. v.cxce. ſz tu
pcorda q̄ ſi aliter vult dare i ēphiteo
ſiz.q̄ ipe ſit liber a pſtatione canonis
nō pōt aliter ſic locare tū ēt ad longū
tēpus pōt.fm Spec. vbi.§. v.cxcuj.

10 ¶ Utz ēphiteota cuiuſcūq; etiam ec
cleſie poſſit donare aut legare melio-
rationes q̄s fecit in re ēphiteotica:uel
ipaz rē ēphiteoticā ſine alia ſolēnitate
ff.gl.i.c.ſi.ō loca.q̄ ſic.t cōit ſequit
doc.Bar.tz verū i ēphiteota fiſci.ſed
nō i ēphiteota p̄uati i.l.ſi.C.de iu.em-
phi.l.ij.C.codē.Sz Bal.i.l.uſufruc-
tu.ff.ſolu.ma. reprehēdit bar.t dicit
eū male itellexiſſe.d.l.ij.q̄ loquit q̄n
alienat ppriet.t ſic uno dominij.ſz
quādo alienat donādo uel legādo ſal-
uo iure dominico ſemper tenet dona
tio uel legatū vnde dicit Pa.i d.c.ſi.
de locato q̄ vbiq̄ p̄hibetur vendi
tio facta cōmentatione de p̄tio ut
in.d.c. ſi.t. d.l. ſi. non intelligitur de
alia alienationis ſpecie.ut in.l.ſi. C.de
predi.curi.t decu. Et per hoc ſſert q̄
emā p̄mutare poteſt t ſic limita.l. ſtatu
liberi.§.quintus.ff.de ſtatuliber.t qō
notaſ.in.l.ij.C. de vſuc.p empto.vbi
tenetur q̄ nomine emptionis t ven-
ditionis intelligitur omnis cōtractus.
Per quem dominium rei tranſiert
Totus tamē eſt.ut non permuter ſine
conſenſu domini.propter doc.multos
qui tenent q̄ non poteſt permutare.
in.d.l.ſi.t in.d.c.potuit pignori tamē
obligare pōt.l.tutor.§.ſi.ff.de pigno.
ac.licet ſit tutius facere cum conſenſu
domini.fm Spe.

¶ Utrum poſſit vendere rez emphi 11
teoticī eccleſie uel meliorationes pre
dictas.q̄. Pa.i.c.ſi.de loca.q̄ ſic tū
modo hanc ſolennitatem ſeruet.
¶ Primo q̄ requirat prelatum uel
rectorez eccleſie qui dicitur eccleſia:ut
vij.q.i.ſcire ¶ Secūdo venūcier pre
tium quod offertur vere.l.ſi. C.ō iure
emphi. ¶ Tertio q̄ eccleſia nō reſpō
dente labantur duo menſes: hec pro
bantur in.d.c.ſi. ¶ Quarto q̄ non vē
dat prohibitis perſonis quas pōt gl.
ibidem:t ſunt omnes perſone que ſi
ſunt faciles conuenīri ſicut capitaneī t
huiuſmodi et quibus p̄tendunt poſ
ſet pati eccleſia.ut.ff.qui ſatisda.cogū.
l.ij. ¶ Quinto q̄ non vendat niſi vt
le dominium ſibi competens t mel
iorationes quas in re fecit. ¶ Sexto
q̄ p̄ius non ceciderit a iure ſuo pu
ta non ſoluendo canonem quia i.l.ne
mo.ff.de re.iur. dicitur . Nemo plus
iuris in alium tranſferre poteſt quam
habet.

¶ Utrum predicta debeat obſeruare 12
ſuperficiarius eccleſie quando vult ven
dere qui eſt dominus ſuperficiei qui
ſuper ſolo alicuius hedificat donum
donādo ſibi cenſum paruū.q̄. Barto.
in.l.i.§.pe.ff.de ſuperfi.q̄ ſic. per.l.ſſ.
C.ne rei diuine vel templorum. Sed
d. Lar.eſt contra.Ang.vero dicit ibi
dem dictum bartoli.equum.Sed iure
non p̄obari t ideo ante factum ſequē
dum poſt factum Lar.Alo.tamen ſz
Bald.in auten.qui res.C.de ſac.ſan.
eccle.q̄ qui cadit a ſolo cadit a ſuper
ficie.ar.d.l.i.

13 ¶ Utrum predicta ſolennitas ſit ſeruā
da.in emphiteota priuati ſeu ſeculā
rio.q̄. q̄ non.niſi ſolum ut requiratur
dominus an emere velit meliorationes
t nō vendat talibus perſonis quibus
dominus comode non poſſit habere
ius ſiue.vt potentioribus t huiuſmodi
alias caderet a iure ſuo.ut in.l.ſi.C.de
iure emphi.t no.glo.in.d.c. ſina. de
loca.

14 ¶ Utrum frater fratri poſſit alienare
ſine predicta ſolennitate.q̄. Bal. in.l.
voluntas.C.de fideicōmiſſis q̄ ſic q̄n
duo fratres habent emphiteoſim pa
ternam eccleſie etiam q̄ vnus poteſt
iura ſua alienare alteri ſine conſenſu
eccleſie.

15 ¶ Utrum poſſit dari in votum: vide
§.ooo.§.viij.

16 ¶ Utrum debeat fieri remiſſio cano
nis.i.annue vel regularis ſolutionis p
pter guerras.q̄. licet ſit diuerſa opi
nio tu dic q̄ ſi quantitas canonis eſt
ita magna.q̄ ſi res locaretur de anno
in annū non plus perciperetur tunc p
cedat optio q̄ fiat remiſſio:non ſolū
propter guerram:ſimo etiaz ppter ali
am ſterilitatem.ut dicit Bald.in.l.i.C.
de iure emphi.t ibi dicit Barto.q̄ nō
eſt proprie contractus emphiteoticus
tūc quādo datur tanta quantitas ſicut
pro locatione. Si vero eſt modicus.
ut cōmuniter ſit tunc nō fiet remiſſio
ar.l.ſi mercedem.§.vis maior t.l.ex con
ducto.§.j.t l.ſi vno.ff.locati.niſi ſubſtā
tia rei penitus ledatur.vel niſi fundus
capt⁹ ab hoſtib⁹ ōſparetur poſſe rehi
q̄ tūc fiet remiſſio:vide glo.i.d.c.ſi.t
l.i.C.ō iure ēphi. Et idem dic de angu
mēto rei q̄ nō augetur pēſio i caſu in
quo non minuitur propter eius leſio
nem fm Bar.in.l.j.C.eo.ti.

17 ¶ Utz ſundo fundato a flumine libe
retur ēphiteota a canōe.q̄. Pa.i.d.c.
ſi.q̄ ſic q̄ vt dicimus.l.ſſ.§.labeo eſt
ſilibus.ff.de acq.poſ. Ites fundus fun
datus t occupat⁹ ab hoſtib⁹ equipara
tur.l.cū vn⁹.§.ſi.ff.ō bo.auc.iudi.poſ.
Quod vez credo q̄ſi nō ē ſpes recupa
tōis:itelligo ſi in totaz periit vel vitra
dimidiā.Secus ſi ſola medietas pīt.
q̄ ñ liberatur.ar l.ēt pus.ff.ō vſufru.t
l.q̄ de tota.ff.ō rei vēdi.Iz alij velit q̄
vtq; partes perierint ſi oz liberari.ſed
magis placet quod dici quia in dubio
partis appellatione intelligitur dimi
dia.d.l.eiam partis.

¶ Utz ōſtructa re ēphiteotica. ver 18
bi gratia domo ex igne fortuito ſi ſpa
retur tenetaſ ēphiteota pſeuerare.q̄.
Sz hic.ō ma.i.l.j.C.ō iure emphi.q̄
nō.q̄ illō vt nouū facit qō dicit bart.
l.i.dām.§.ſi is q.ff.ō dā.infec.vbi vult
q̄ ſi q̄s obligauit ſe alicui habēti do
mū in villa dare de aqua recenti in eſta
te:deſtructa domo deſtruitur obliga
tio:Iz poſtea reficiatur.Facit etiam qō
volut Bar in.l.de pupillo.§.ſi quis ñ
uos.ff.de no.oper.nūcia. q̄ dicit q̄ q̄
reficit:de nouo facit.l. inter ſtipulantē
§.ſacram.ff. de verbo.obliga . Item
volunt Ang.in.l.i.§.ſi quis edificū.ff.
de no.oper.nūcia.t Bal.in.l.ſi vt pro
ponis.C.de mup. vbi dicit.Dictat con
ſtitutio eccleſie q̄ nemo faciat ſortili
cium nouum inconſulto papa an filij
poſſint reſicere deſtructum caſtrum p
ter rebellionem patris:t dicit q̄ nō
facit.l.cum alio.C.de cura.furio.
vbi ſi furioſus efficitur ſane mentis
expirat curatoris officium:nec revi
viſcit ſi poſtea redit in furiam.ſed de
bet ſibi dari nouus. Item facit quod
no.doc.de eccleſia reparata an ſit ea
dem.vt no.in.c.de fabrica. de conſe.
vi.j.t l.c.ppoſuiſti.t.c.ligneis.ō ſic.
eccle. vel alta.t in.d. §. ſacram. t fm
illud limita omnia iſta.

9 ¶ Utrū ēphiteota nō soluēs canones cadat a iure suo. ℟. q si p triennū nō soluit a iure cadit si ē priuan. ut. l. u. C. ō iure ēphi. Di ō ō ē ecclie per biennium nō soluens cadit ipso facto: nisi celeriter soluat: ut i. d. c. fi. ⁊ nō dī celeriter soluēs § Bal. in addi. ad. Spe. ti. ō locato. si expectat libellū vel requisitōes fm glo. no. in. d. c. fi. ista celeritas erit i arbitrio iudicis vt ꝓsiderata pauptate ⁊ aliis indicet qō ē valde equū. quia cū ista more purgatio p celeritatē predictā nō hēat locū i ēphiteota puati fm Jo. de imo. in. l. insulā. ff. de verb. ob. ⁊ Ang. sed solum ecclesie que mitiꝰ agit propterea merito arbitrium boni viri magis est sequendū in hac celeritate.

10 ¶ Item. emphiteota nō soluēs p biennū vl triennū cadat a iure suo. si dīus tenebaꝫ sibi tanta ℭtitate vel maio: i. ℟. Pa. in. c. bona fides. de depositō q̄ non. q̄ exceptio cōpensationis q̄ ad euitāda pena debēt soluere fit ipso iure. ut ē ter. no. tuncta glo. in. l. si constat. C. de cōpē. vbi doc. sic determināt

11 ¶ Item dīus recipiēdo canonē ab emphiteota qui cecidit a iure suo ꝓpter nō solutionē ꝓiudicet sibi. ℟. Pa. in. c. fi. de loca. aut eum expulit primo ⁊ petit pensionē ꝓteriti tpis ⁊ sic nō ꝓiudicat sibi. aut nō expulit ⁊ nūc aut recipit canonē. p tpe post mo: ā Jetā. ⁊ sic ꝓiudicat sibi: q̄ vī p actū cōtrariū renūciasse iuri suo. c. sollicitudinē de ap. aut recipit canonē. p ꝓterito cū ꝓtestatiōe q̄ nō intēdit sibi ꝓiudicare. ⁊ sic nō ꝓiudicat aut non fecit ꝓtestationē: sed simplr recepit ⁊ in hoc fuere opi. Sed de subtilitate iuris dicendum q̄ non ꝓiudicat. quia in dubio non videtur q̄s velle renūciare iuri suo. vt in. c. sup hoc. de renun. ff. de ꝓba. l. eum de in debito. Facit gl. in. l. cum quid. ff. si certū pe. q̄ dicit q̄ si trado magnā ℭtitatē pecunie dicēdo tolle. nō ꝓsumit dōno simplr ex hoc: sed mutuū vel deposituū. nisi aliud appareat respectu ꝓpone. Sic i. ꝓposito. ⁊ ls glo. dicat rectē q̄ recipiēdo canonē ꝓiudicat in ꝓtō nō i ecclia que hꝫ caplm. tū Pa. vbi. ō. dicit q̄ nō dicit verum: q̄ solus plantus i acquirendo ꝓiudicare pōt ⁊ deteriorē facere. vide glo. xvii. q. iii. ℟. pe. sentit Jnn. in. c. ii. de don. ⁊ doc. in. c. q̄n de decimis. ⁊ iō sol° plat° recipiendo canonem sine consensu capli ꝓiudicat ecclie. Sed aduerte hic q̄ tat Frede. ꝓsi. clxxxiii. qui tenet q̄ reo emphiteotica reddita ad ecclam pp̄ñ solutionem pensionis potest iterum dari ei qui cecidit a iure suo sine aliqua solēnitate ⁊ causis requisitis in alienatione rei ecclesiastice a ꝓlato ecclie: sic dicens hoc verum. vbi prima causa cōcessionis duraret. puta quia erat castr. in feudū quod ꝓpter custodiaꝫ erat potius dānosuꝫ ecclie ⁊ huiusmodi. q̄ non est noua alienatio: sed executio ordinationis antique. sed vbi prima causa concessionis cessaret. puta quia ager datus ad excolendum tractu temporis excultus reuertitur ad ecclesiā tūc dari non poterit in emphiteosim vel feudum sine debita solennitate ⁊ causis requisitis in alienatione rei ecclesiastice. Et fm hoc videretur vera opinio glo. ꝓdicte: Sed q̄ non possit dari de nouo ei qui cecidit a iure suo ꝓpter non solutionem pensionis quando cessat causa ꝓpter quam fuit data in emphiteosim sine solennitatibus ⁊ causis requisitis in alienatione rei ecclesiastice non credo Pa. quando sit ei qui cecidit vel eius heredibus quia videtur tex. d. c. fina. contra eum ⁊ cōsuetudo. sed bene esset verum quando alteri ℭ ei qui cecidit vel eius heredibus vellet dari. vel q̄n iam ecclesia p aliq̄ ip̄o pacificā habuit possessionē talio ret. Et sic ꝓcorda opiniones.

22 ¶ Queritur in quot casibus ēphiteota cadit a iure suo. ℟. q̄ in. v. casibus.

¶ Primus q̄n negat possessionē domino petēti cā ⁊ negat se ēphiteotā ul° fꝫ pe. helie. l tra. ō. ꝺcm ēphiteoticō Nō q̄ magis debet operari cōmma eta exꝑssa ℭ tacita. l. si ita exꝑssū. ff. ō cōdi. ⁊ demō. sed ēphiteota nō soluēs p triēnū canonē rescidit i cōmissū vt. j. dicēt q̄ tacite negat dīum recognoscere ergo multo fortius vbi exꝑsse negat.

23 ¶ Secūdus cāus ē q̄n vendit sine dīi voluntate rē ēphiteoticā fm eūdē Pe. vbi. ō. Qō limita fm Spe. i mr. de loc. ⁊ Bar. i. l. seq. §. tē labeo. ff. ō vsuca. molā ⁊ canonistas i. c. porrō loca. vez si res sit tradita q̄ si non est tradita licet vendita nō cadit i ꝓmissū etiā si esset tradita tū hac lege vt si dīus vellet emere. p tantūdē illi ēptor restitueret eā q̄ sic non cadit vt not. Ang. i. l. voluntas. C. de fideicōmissis.

24 ¶ Quid si vēdidit ⁊ tradidit simplr sed postea redemit. ℟. nihilominus cecidit a iure suo q̄ per alienationē ius est questū dīo ⁊ iō sine facto suo ñ potest auferri ab eodem

25 ¶ Sed pone q̄ fuit duo dīi rei emphiteotice ⁊ vēdidit rē ō ꝓsensu vnī° tū ⁊ non alterius. ℟. q̄ cadit solus ꝓ parte illi° q̄ nō plus punire dꝫ ℭ deliquit. l heres. ff. de his q. vt indi.

26 ¶ Tertiꝰ cāus ē q̄n res ēphiteotica ē data. p se ⁊ suis filiis neptib° ⁊ heredib° tūc si filiꝰ vel nepos refutat hereditatē cadit q̄ cā ñ pōt hꝫ fe vt nota. Bar. i. l. vt utiliter. ādi. §. si liberi. ff. de op liber. secus si nō poneret verbū ⁊ heredib° q̄ sic refutans hꝫ dictate nō caderet q̄ ꝓcessio in ꝓmo casu regrit vtrūq; vt. l. sit filiꝰ vl nepos ⁊ hꝫ fe vt in aut. de nō alie. §. ēphiteosi ⁊ iō scuda q̄ trasiēt ad filios vt filios ita si heredes sint dicūt venire i hꝫ dīnat petitiōe vt in. l. ut vēdēdū ē. ff. de pe. here.

¶ Quartꝰ cāus ē q̄n qs accepit ēphiteosim ꝓ se ⁊ suis filiis ⁊ moritur sine filiis legitimis relictis solū nāturis qui reuertit ad dīū q̄n limito fꝫ bar. i. l. ex lcō. §. si qs rogatus. ff. ad tre. vtrū q̄n ēphiteosis ē data ab eccle q̄ ꝓsumēdū ē q̄ de illegitimis nō cogitauit sed q̄n data est a ꝓuato emphiteof. sic veniet ad illegitimos in tali casu. Et sic intellige ⁊ limita ꝓpe.

¶ Quintus casus ē q̄n ēphiteota nō soluit canonē de q̄ dic vt. ō. §. xix. 28

¶ Quid si sūt plures hēdes ⁊ oēs ꝓ ter vnū solucrūt pēsionē. ℟. glo. i. d. c. fi. q̄ nō cadūt si soluerūt totā. sec° si nō totā q̄ caderēt oēs ⁊ iō soluāt totā ⁊ postea agant cōtra nō solucntem 29

¶ Item hēs ignorās rē ēphiteoticā ⁊ nō solnēs cadat. ℟. glo. i. l. u. C. de iure ēphi. ⁊ bar. ibidē ⁊ gl. ⁊ Bal. i. l. cū filiꝰ §. i hāc. ff. de ꝓb. obli. q̄ cadit ꝫ restituit de ętate idē dic de minore q̄ nō soluit p. l. fin. C. i q̄bus ca. in int. rest. non est necessaria 30

¶ Quid si dīus sit mortuꝰ ⁊ hereditas iacet p triēnū i q̄ ephiteota ñ soluit. ℟. q̄ nō poterit expelli neq; cadit vt ꝑs ꝑdicta hoc ꝫ alibi. i. l. ult. ff. ō dō. ifec. ⁊ bal. i. l. u. C. eo. ꝫ Jo. an. in addi. ad spe. vbi. §. cum ipo spe. tenet q̄ cadit nisi depōat iuē formā. l. u. C. e. ⁊ l. accepta. C. de vsur. ⁊ hoc intuitu 31

¶ Utrū filia puel ēphiteosi q̄n ipsius tatꝭ certa re hꝫ fe ⁊ insta ē cē ꝓtenta ꝫ q̄ ñ possit de bonis suis plus petere. ℟. bar. i. d. §. si liberi q̄ nō q. d. hꝫ debēt intelligi q̄ ñ possit petere plus ire hereditario ꝫ non in ēphiteoticis vel vt patronꝰ ⁊ posito q̄ ꝑ ex dispo 32

fitione sua posset filiꝰ puare ab ẽphiteosi tñ illa ẽba nõ ipoꝛtãr. Item etc q̃ p talia ẽba nõ puat q̃n possit pete re dotẽ mareñ ꝑz eũdẽ barto. etiam si bona sibi a pẽ relicta sint vltra legitimã i q̃ bõa ifelt tgũl deducto ere alieno ⁊ eo alienũ est vos ⁊ similiter res emphiteutica.

33 ¶ Vltr̃ tutor pupilli q̃ hꝫ ẽphiteosiꝫ ab eo ñ soluẽdo ea p̃ q̃nq̃ñiũ cadat ꝛ.q̃ sic q̃ ille tutor debuit erigere a se ipso. l. si pupilli. ff. de nego. ge. scõm Jde. vbi. ꝛ.

34 ¶ Vltr̃ laudemiũ sit soluendum q̃n rei ẽphiteutica trãsit ad aliũ ẽphiteotã ꝛ.q̃ sic ⁊ hꝫ excedere q̃nquagesimã ptem precij rei ẽphiteutice. l. fi. C. de iur ẽphi. ſz ꝺ ꝓtuendie ẽ. xxx. pars ꝫ Host. que seruanda est Fallit hoc fm Jde. vbi. ꝛ. i q̃no cõb'i gb'ñ ꝺbet

35 ¶ Primus q̃n hꝫ rõe hereditatis emphiteosim adiit fm Jde. vbi. ꝛ. q̃ ꝺñs pp laborem hꝫ laudemiũ q̃ laborat mittendo nouũ ẽphiteotã i possessionẽ ſz ꝛditiõe hꝛditatis ñ regrit talis labor eũ hꝛs possit adire, ꝓpria auctoritate vt i aut. ꝺ here. ⁊ fal. ꝯ. i oibus. Quidã tenẽt ſrtũ p. l. fi. C. de iur emphi. vbi pz q̃ eũ qs de nouo adipiscitur possessionẽ rei ẽphiteutice tenet ad laudemiũ ſz i aditiõe hꝛditatis est sic. l. cũ hꝛdes i pn. ff. de ac. possessiõe ergo debet. Jte pz q̃ p alienationem debet laudemiũ ſz aditio hꝛditatꝫ est alienatio q̃ p eã trasseꝛtur ꝺñium ergo debet. Sed primum credo verius nisi ꝓtuendo sit in ſrium

36 ¶ Sz qd si ẽphiteota ꝺõ aufert rẽ emphiteoticã. ꝯ. Jde. q. ꝛ. q̃ debet laudemiũ q̃ magis fauẽdũ ẽ illi q rẽ habuit nullo oneroso sicut q̃ emit q̃ titulo lucratiuo. Et ꝺ sicut primus dz. sic ⁊ iste ⁊ q̃ primus debeat habeꝛ. in l. fi. C. de iure ẽphi. Jte q̃ legatũ ⁊ donatio equiparãt sed ex legato ꝺbetur l. 10 q. ff. de le. iii. ergo ⁊ donatarius nec obstat q̃ emphiteota põt donare sine volũtate ꝺñi q̃ hoc ꝓcesso nõ sequit q̃ nõ debeat laudemiũ. contrarii ꝛ. net Spe. ti. de locato. l. q̃ nõ teneꝛ.

¶ Secõ cũus ẽ q̃n res ẽphiteutica 37 sunt vendita ⁊ tradita post retractũ sit ex antiq̃ cã secus si fuisset retractus ex noua. q̃ ista retractio essꝫ filio posteri traditioni i q̃ fuit vendita. Item ad multitudinẽ traditionũ sequit multitudo laudemiozũ. l. geuncg. C. de fundis fugi. Intellige ex noua cã. Secꝰ in anñ q̃ nõ vꝫ alia traditio. sed pnia.

¶ Tertꝰ cãus ẽ q̃n plures hñtes rẽ 38 ẽphiteuticã eõez diuidũt eas inter se vt no. Bar. in. l. volũtas. C. de fideicõmiss. Rõ. q̃ cã pp quã phibet alienari in eꝛneũ ẽ q̃ eꝛne' ñ hꝫ necesse recognoscere dñꝫ vt no. i. d. l. fi. q̃ cã cessat q̃n vẽdit alteri ẽphiteote socio suo ⁊ iõ nõ debeꝛ laudemiũ fm gull. ⁊ bar. p. l. p diuersas. C. mãdan q̃ ista est alienatio necessaria Alii tenent q̃ ꝺbet q̃ añ diuisionez null' ẽ ꝺñs ipſ' ptio magis q̃ ille' sed post diuisiones glibet ẽ ꝺñs ptis sue. ff. de le. ii. l. meus. §. duoꝝ ergo vꝫ alienatõ. ſz nu tenet primã opinionẽ bar. quã no. i. l. ⁊ iõ ff. ꝺ ꝺi. fur. nisi ꝓtuendo sit i ſrium

¶ Quartus cãus q̃n qs vẽdit sed re 39 siegra discessũ est a venditione q̃ ꝺñs nõ hꝫ mittere nouũ emphiteotã i possessionẽ Sz tñ Jde. vbi. ꝛ. dicit q̃ debet. q̃ p eũ ñ sicut iõ pinõ ẽ ac si miſſisset. Qõ credo vez de rigore iuris. Secus de eqtate. adde. v. calum q̃n alienatio ẽ necessaria vt puta q̃ pr̃ dotat filiã nõ hñs aliũ fm bar. in l. ⁊ iõ ff. de condi. furti. nã solũ soluit laudemiũ q̃n alienatio ẽ volũtaria

¶ Vltr̃ ẽphiteota cadẽs a iure suo p 40 dat meliorationes ꝯ fecit i re. ꝯ. pa. in. d. c. h. q̃ sic. ⁊. q. ii. hoc ius ⁊ in. d. l. ii. C. de iure empt.

41 ¶ Vltr̃ ẽphiteota cadat ex deteriozatõe rei facta ab hõ. ꝯ. pe. vbi. ꝛ. q̃ sic p rerum in aut. q̃ rem. C. de sacro ſſ. eccliis q̃ ei finã. cessãte cessat effectus. l. adigere. ff. de iure pa. ꝯ. Quia. sed cã finalis ẽ meliozano vt. l. fi. C. ꝺ iure ẽphi. nõ cadit q̃ frãgenti fidei hꝛdes frãgat eidẽ: limitat bal. hoc in vltia aut. ꝛ. si deteriozatio sit notabilis Pisan. ⁊. ii. q̃ sit ad perpetuam ꝺ deteriozationẽ fũdi vt eẽt i vinea q̃ ñ putat. vel q̃n arbozes ſciduũt. Secus si solum ad deteriozationẽ fructuũ vt si ager nõ collat ⁊. iii. q̃ talis deteriozatio pceꝺat ex dolo vel lata culpa vꝫ leui alias non

42 ¶ Vltr̃ dominus possit, ꝓpria auctoritate expellere ẽphiteotã. ꝯ. pa. i. d. c. fi. dicit Ly. post Accur. q̃ ñ põt q̃ emphiteota hꝫ ius i re vt i. l. i. ff. si ager vect. ⁊ iõ ꝓpria auctoꝛitate non debet expelli facit. l. creditoꝛes. C. ꝺ pig. hec opinio est tutioꝛ

43 ¶ Vltr̃ res ecclesie possit dari i emphiteosim. ꝯ. vt. ꝺ. alienatio in ꝑn.

Ꝑptio ⁊ venditio est

alienatio que ꝺñs q̃ ꝺñium ⁊ possessio rei vẽdite tranſſerꝛ per traditionez ipſi' domini vel si non ẽ ꝺñs vsucapiẽdi condicio in ementẽ. ꝓpria solutio pretio

1 ¶ An aũt veniat sub noĩe venditiõis alienatio bal. l. i. volũtas. C. ꝺ fideicõmiss. tz q̃ nõ. ls i pncipio iuris ciuil' veniret vt patet. p. l. stanuliberi. §. q̃n' ff. ꝺ statuli. vide q̃ ꝺici. ꝺ. ẽphiteosiꝫ. §. ꝛ. aduerte hic q̃ ẽptio ⁊ vẽditõ tribus modis pficit vt no. gl. inſti. ꝺ ẽp. ⁊ ven. in pn. ¶ Primo q̃ ad hoc vt nõ possit discedi ab altera pnã sit perfectionẽ cuiã cõditionalẽ. Secundo ꝺñs ad ptem q̃ trãſit ad emptoꝛes fit pure vt. j. §. ii. ¶ Tertio q̃ ad trãslationẽ ꝺñij vel vsucapiendi ꝺitionẽ fit tradendo rẽ vendit. i. §. vẽdite iii. ꝺ rez diui. l. clauibus. ff. de ꝛei vꝛa. emp.

¶ Emptio ⁊ vẽditio nõ afferunt rem 2 emptoꝛi nisi aut pnã solutum sit aut eo noĩe factũ vꝫ alr fidẽ ꝺ ptio habuerit venditoꝛ ⁊ tradat res vt. l. q̃ ꝺ vendidit. ff. de contrahen. em. nec pt esse emptio sine precio. l. pecunie numerate vt inſti. de emp. ⁊ vendi. §. ites ꝓtiũ. Vbi ubi aliud p alio ꝺat pmutatio est non venditio. ff. de cõtrahen. emp. l. i.

¶ Sed nunquid tradendo rẽ vẽdi- 3 toꝛ videatur fidez hẽre de ptio. ꝯ. ff. in. d. l. quod vendidi q̃ sic: nisi forte emptoꝛ diceꝛet pecuniã hẽre ad manus eũ non haberet ⁊ sic tradidit. vt ff. de pig. act. l. si q̃s. Similiter habet fidem de ptio si vendit diem solutionis ꝓtiũ ar. l. ad solutionẽ. C. de re iudi. emptoꝛi ar. l. ad solutionẽ. C. de re iudi. 4

¶ Vltr̃ glibet q̃ põt vendere possit ꝛ tradendo rẽ dem habere de ptio vt tradendo rẽ emptoꝛi trãſſerat in eum ꝺñium. ꝯ. emptoꝛ trãſſerat in eum ꝺñium. ꝯ. q̃ nõ peruratoꝛ fisci ecclesie ⁊ minoꝝ vt no Bar. in. l. a tutoꝛe. ptio. §. sed si emptoꝛ. ff. de re iudi. ⁊ Ly. in l. fcimle. C. de rei ven. ⁊ est. ter. tũcta gl. i. l. si proc. curatoꝛ fisci. ff. de iure fisci. no. Pan. in. c. cũ olim. ex. i. de offõ ꝺle.

¶ Vtrum vendens possessionem vel 5 ꝺñium ⁊ huiusmodi ⁊ q̃ emptoꝛ non habet precium tradit eam cum pactoꝛ q̃ donec sibi soluerit pretiuꝫ vult sibi q̃ donec sibi soluerit pretiuꝫ vult sibi soluat pensionem debitam de ea re. licite possit facere. ꝯ. q̃ sic ter. est. in. l. curabit. C. de ac. emp. ⁊ ven. ⁊ ꝛ. ꝺ. 30. in glo. bald. ⁊ barto. ibidem. ⁊ Sali. ⁊ ange. in. l. iulianus. ff. de act. emp. ⁊ Jo. de ana. in. c. conquestus de vsur. li. Jo. de ana. in. c. conquestus de vsur. li. cet etiam iure canonum ⁊ facit Glo.

l.c. ꝙquisꝰ quā cōiter sequunt doc. ꝺ
vinia nec ob. ꝙ loquitur de eo q̄ ē i
mora post terminū q̄ sic in mora pt
ꝯtinu a pncipio ꝛ ls alig theologi ꝛ
legiste vt butri. i. d. l. curabit vicit vsu
rarum q̄ solū peipit fructuꝫ q̄ non
solum secus q̄ de pecunia sua lucratꝰ
fuisset vel ee ea aliquā vtilitatem fecti
set q̄ tunc hꝫ locū pma opi. tū mi
hi vr. ꝙ simpliciter pma opinio sit ve
ra q̄ nihil inuitū facio si nolo tibi da
re possessionē meā vt fructus tuos fa
cias nisi dederis mihi pcium etiaꝫ
si illud volebā fuare i capsa.

6 ¶ Que non possunt vendi. g. multa.
¶ Primo spiritualia ꝛ de hoc vide
Simonia. ¶ Secūdo liber hō, dic vt
j. seruitus. §. i. ¶ Tertio illa quorum
vsus est solū malꝰ vt. ff. ad. ¶ Quar
to res alīa de q̄ vide i glo. l. rē alienā
ff. de ẓhen. em. quō sit. teneat ꝙ emit
vide j. Restitutio pncipi vbi emens
¶ Quinto res pupilli nō pōt emi a
tutore. l. cū ipe. C. ꝺ ẓhen. em. ꝛ vēdi.
hec no. l. si i ēptiōe. ff. ꝺ ẓhē. emp.

7 ¶ Quo pcio pōt vēdi vel emi rel. g.
ꝙ ls varie fuerint opiniones tā legista
rū in. l. i. C. de epi. audiē. ꝯ cano. i. c.
i. ꝛ. c. cū dilecti de em. ꝛ ven. tū saluo
meliori iudicio fꝫ ꝙ colligo ex dictis
Scoti. in. tij. di. xv. dico ꝙ res tūꝰ vē
di pōt ꝯtū ēptorē iuenit ꝛ cōtrario emi
pōt ꝯtū vēditorē iuenit dūmō hec q̄
tuor cōcurrāt. ¶ Primū scientia. l.
ꝙ nulla sit deceptio ex parte alterius
sed quilibet ipoꝝ agnoscat rē ꝛ eius
qualitatē ꝛ valorē ꝙ facit glo. penul. i. l.
mortis cā capi. ff. de dona. cā mortis
¶ Secūm libertas volūtatis. l. ꝙ non
faciat ex tali necessitate q̄ excludat ra
tionē volūtarij quomō aūt possit ppē
di ꝙ nō fiat volūtarie ꝓsidera si talis
res pinet ad necessitatē vite sicut sunt
grauū medicine vinū vestes domus
ꝛ hmōi sine qb⁹ viuere qlēꝫ nō pōt.
q̄ talia nō pōt vendi ad libitū sed iu
stū pciū ꝺꝫ taxari attendāt ea ꝙ non
fit libera volūtate q̄ qs vendere vel
emere vult tali pcio. ꝙpter euitandū no
tabile ꝛ enorme ꝺāmū. naꝫ q̄ qs nisi
vēderet tali pcio vel emeret ēt icur
surus puta amissionē maioris partis
suoꝝ bonoꝝ vel notabilitoꝝ certe illa
necessitas ꝛ eis timoꝝ q̄ cadit in cōstā
tē excludit libertatē volūtatis fm no.
in. c. cū locū de spō. ꝛ in. c. abbas qō
me. cā. Secus in minori metu nā dē
Sal. l. aut. ad hec. C. de vsu. qō ē ꝺ ca
ritatē addere afflictionē afflicto qō si
pndēs q̄ magna mētis leuitas redō
ret ꝺ cetū illicitū. ¶ Quartū ꝙ ille q
vēdit vel emit plus debito possit dō
re ar. c. ii. de dona. si vo hec q̄tuor ñ
ꝯcurrunt tunc nō ls emere vel vēde
re nisi iusto pcio ꝛ sciēter notabiliꝫ plꝰ
vēdēs vel minus emēs peccat morta
liter ꝛ tenetur ad restitutionē qō qdez
pciū ꝺꝫ attendi fm cōēz estimationē
vt dicit. l. ptia ff. ad. l. fal. no. glo. in. c.
hoc ius. x. q. ii. ꝛ cā sequunt cōit doc.
Quō aūt ista extimatio ꝺꝫ fieri q̄n ñ
ē cōitas talis ꝯmertij dico ꝙ ꝑ ꝑtis
raritate laboriꝫ ꝛ periculis iudicio bo
ni mercatoris ꝺterminabit qz alia re
gula nō pōt dari ꝛ hoc in re mobili.
In imobili vo extimat fm fructus.
fm glo. ꝛ bar. in. l. ii. C. de rescin. ven.
quē sequunt cōiter doc. ꝛ tali pcio de
beret vēdi ꝛ emi de hoc vide. j. Esti
matio. §. i. cū se. Si tū pdicta ꝯcurrāt
crede sibi vt mobiles emi posse ꝛ ven
di. et no. ꝙ q̄ ad valorez aūtēdi ꝺꝫ tpꝰ
ẓhenus emptionis vt in. d. c. cū dilecti
ꝛ. d. l. ii C. de rescin. vē. nisi sit vtrūq̄
in tpe solutionis sit plus valitura fm
ꝙ dicaꝫ. j. vsura. i. §. xxxii. aduerte tū
pdicta nō vbie locū q̄n plus vendituꝝ

rōne tpis qz ptiū si solusꝫ qz licꝫ foret
sciēs ꝛ volēs tū nō excusaret vsuram
vt plenꝰ. j. vsura. i. §. i. eit. etiam vide
ēt qō dico. ꝺ. dolus. §. ic. Limita etiā
pdicta nisi in casu de q̄. j §. r.

8 ¶ Utrū vēditor teneat vicere defectꝰ
secretos emēti. g. vt colligo ex dictis
p ang. in. l. si qs cū alter. ff. de ac. emi.
ꝛ vē. ꝛ ꝺa. in. c. inuisti de rep pma.
cum distinctione ꝙ aut si sciret nullo
mō emeret puta qz equꝰ hꝫ defectuꝫ
talē ꝙ postꝰ staret sine eq̄ ꝛ tunc nullo
mō ls celare. Si vo emeret ls nō ita
libenter tūc si nullū pciū minueat
vel dānū emptori ꝛ res nō vendatur
vltra iustū pciū aūēto defectu latēte. ꝛ
ēptor sit industriꝰ nō tenet ei reuela
re nec peccat nō reuelādo q̄n solū fa
cit vt iustū hēat pciū ꝛ qō dico ꝺ defe
ctu itelligo de mistura alteriꝰ rei vt pu
ta vino limphato spēbus quibus imi
scet aliud q̄ extimet si aūt minuet pi
culū vel dānū ēptori seu alteri tenet
manifestare alr tenerēt ad restitutio
nē dāni si accideret. ar. l. i reb⁹. §. utez
q̄ sciēs. ff. cōmo. ꝛ l. iulian⁹. ff. ꝺ actiō.
em. aduerte tū ꝙ si vendēs itendit vē
dere vnā rē. ꝛ emēs itēdit emere aliaꝫ
in sba nō valet vēditio vt si vēdēs in
tēdit vnū agrū vēdere ꝛ emēs aliuꝫ
emeꝛ. l. in vēditionib⁹. ff. ꝺ ẓhē. em.
Idē dic in mā vt si vēdat auricalcuꝫ
ꝓ auro. d. l. in vēditiōib⁹. Idez dic in
qualitate sbali puta i domo que est cō
busta. ar. l. q tū. ff. de ẓhen. em. Secꝰ
in qualitate accidētali vt puta i agro
sterili quē credit vberē. xxii. q. i. §. hic
ita respōdet. Fraudās vo in quātitate
puta in falsa mensuratiōe vt faciūt ta
bernarij q̄ nō ipleāt mēsuras vl i nume
ratione ꝛ hmōi ls teneat vendituꝝ tū
tenetur restituere: nec cō lucrando ex
cusat eum

9 ¶ Utrū liceat vēdere rē fꝫ ꝙ vēdens
eā sibi existimat vtilē. Quis emēs nō
libere emat. g. ꝙ sic si ee tali vēditōe
tale dānū icurrat. ꝙtū plus vēdat vel
q̄n talē affectionē ad rem hꝫ q̄ postꝰ
vellet eā sibi emmi. ꝙ tali pcio emi
nisi sit in tali habūdātia q̄ grauis te
neat. pcio subuenire ꝓximo. Tho. ii. ae.
q. xxxii. ſ. nō liceret vēdēs tū pcio
tū erit vtilē emēti qz sic herba medicia
lis valeret. c. vacatos fm. sco. vbi. ꝺ.
¶ Utrū liceat carnes vēdere rem q̄ ꝛ
immutata venduntur in eodem loco ꝯ
sit empta vide. j. negocium. §. iii.
¶ Ad quē pinet periculū rei vēdite si ut
aliud in pacto spāliter nō ēt deductū
dimissio periculi pemptiōis pinet ad
vēditorez ſ deteriorationis ad ēptorē
vt in. l. necessario sciēdū. ff. ꝺ periculo ꝛ
co. re. ven. Sēr si vēdito fiāt scriptis
q̄ dōec scriptura pficiat periculū ē ven
ditoris. l. Ꝺcius. C. de fi. instru. limito
hoc verum q̄n ꝓuenerūt vt nō valeat
ante ꝯ scriptura sit facta. secus si sit
pr̄ sit factus Ꝺcius posteꝝ faciūt scri
ptura. Idē dic q̄n vēdito fit in genere
puta. Idē dic q̄n vēdito fit in genere
puta asini qz genus non pōt pire. l. in
rōne. §. verū est. ff. ad. l. fal. sed secus
esset q̄n genꝰ erat ꝺterminatū puta ad
asinos q̄s hēo vbi gratia vendo tibi
vnum de seruis meis vel asinis ꝛ bu
iusmōi si oēs perēūt venditor ēt libe
tꝰ sic i legato. d. l. i rōne. §. iceru. hoſt.
tū videt tenere q̄ ēptor poterit repe
tere pcium ꝯ sine cā sit apud vēditorē
Secꝰ ilegato qz pcium rei legate ñ est
legatū ꝛ iō si pīt res legata aliud nō
debetur ſz mihi vr q̄ nec emi pcium
poterit ēptor repetere i casu isto nec ex
cipe ut non soluat nisi venditor fuit
i mora qz pcium ñ ē nisi cū cā. l. ꝑpōsita
idem dico sicut q̄n aliquid alter
natiue emitur puta ticius aut Seꝰ ñ

minus perit peribit venditori t Seius
erit in obligatõe solũ si vo ambo sic
vẽdito: liber erit t pbit Seius ẽptori
q solus remiserat facu. l. si ẽptõe. §.
pe. ff. de cõtrabẽ. ẽp. aut vẽdito fit pa
rea. sine pdictõe t sine scripto t ỗ re
certa siue i spẽ t vle fm glo. in. l. i. ff ỗ
pi. t co. re. vẽ. dic q in vno t ceteris q
degustatõne regrit erit aũ degustatõ
nem periculũ t emporta. Si vo vẽ
dit nõ in spẽ. sed ad mẽsurã piculum
ẽ vẽdito: is donec fit mensuratũ t ibi
multas diuersitates poteris videre ss
illud sufficit tibi pfessoꝛ. Sitr si ñ erit
degustatõne piculũ ẽ ẽ totꝰ erce
pto casu publicationis q: si publicet
aũ traditionẽ vel post ppter maleficiũ
vẽditoris piculũ erit ipsi⁹ vẽdito
ris. l. fidus. ff. loca. t ibi gl. Sitr p pa
ctũ. Dozã dolũ vl culpã piculũ ẽ vẽ
ditoꝛi puta q: pactũ fuit vt teneretur
Itẽ si fuit in moza tradẽdi rẽ si vo tã
ẽptoꝛ q vẽdito: fuerũt i moza: poste
rioꝛ mora ppõderat priẽ t illi nocebit
q ad periculum. Limita nisi posterio
ris more primus mozosus fuerit cã qa
sic nõ nocebit posterioꝛi cãus ẽ iucta
gl. in. l. si p emptoꝛẽ i fi. ff. ỗ ac. emp. t
ven. qỗ no. Idẽ dic si vẽdito: fuit i do
lo vel culpa. lata seu leui pdictoꝛis rei
vẽdite q piculũ erit suũ sicut i como
dato t depositõ. Et idẽ dic de deteꝛio
ratione seu meliꝛatione rei vẽdite q
pertinet ad emptoꝛẽ quando res est vẽ
dita in specie fm legistas sine nume
ro fm logicos quod idẽ ẽ secus in fru
ctibus rei venditẽ q pertinent ad vẽ
ditoꝛẽ donec pfecta sit vẽditio nisi vẽ
ditoꝛ sit in culpa. d. l. curabit nec ob l.
fructus post t. l. pe. C. ỗ ac. emp. t vẽ.
quia oĩa sunt in pfecta vẽditõe quas
voco pfectã q ad hoc quando pretiũ
est solutum vel habita fides de pꝛe
cio vt no. in glo. l. i. C. de peri. t co. re.
ven. Is also sit pfecta qñ res est tradita
ff. de ac. emp. t ven. l. si qs alien. rem
C Item empũ de aliena pecunia sit ut
ementis. ẽ. q: sic si nomine suo emꝫ
l. si ex ea. C. de rei ven. fallit in empto
ne pecunia ecclesie. xii. q. iii. c. i. t. ii. t.
q. v. fiziũ. Quod adeo est verũ quia si
clericus bona pecuniam de prebenda
emerit ꝓ dũ amplius non possit eius
dare intuitu pietatis licet pecuniaꝫ po
tuisset dare q: statum prediam fit ec
clesie siue emerit nomine suo siue alie
no. c. i. de pecu. cle. t. c. inquirendum
Similiter dic i empto de pecunia pu
pilli. vel minoris a tutoꝛe vl procura
toꝛe: quia minoꝛ sibi vendicare pot:
l. ii. quando ex fac. tuto. Idẽ dic ỗ emꝫ
pto ex pecunia multi. C. de rei vendi.
l. si vt proponis. Similiter dic in ẽpto
a marito vel vxoꝛe de pecunia sibi ab
altero eorum donata si efficiatur non
soluendo qui donũ accepit. l. vxoꝛi ma
rito. ff. de dona. inter virũ t vxoꝛẽ hec
limita ita quando pecunia non fuit al
teri mixta q: si fuisset mixta transiret
in dominium eiuꝫ furis. l. si alieni nũ
mi. ff. de solu. t sic non esset ecclesie
vel prelatoꝛ

C Quỗ pot pater vendere filium t is
quomodo liber homo potest vendi vi
de. j. Seruitus. §. i.

C Quid si res vẽdatur duobus. ẽ. q potioꝛ est secundus si res tradatur fibi vel primus si primo sibi detur et idẽ in donatione. l. quotiens. C. ỗ rei ven. nisi primus emisset noie ecclesie spẽ est in hoc vt dominium acquira tur sine traditõe ar. c. ex literis ỗ cõ sue. t expresse. C. de sa. ss. ec. l. vt inter diuinũ publicũq; eiuꝫ si secõs emisset t ipse noie ecclesie qꝫ pferret ꝓm⁹. ff. de procu. l. in cause is venditoꝛ tenet crimine falsi. vt patet. ff ad l. coꝛ. ỗ fal. l. q duobus. Si vo gmutauit aut alte
ri i solutũ ỗ derit vl alr distraxerit post
q eã obligauerat tenetur crimine fe
lonie ꝛa vt. l. iii. ff. de crimẽ.

15 C Eliꝫ eendi virũ q nihil dicit de expeditione valoꝛ potuit illud euacua re in terra si ẽptoꝛ nõ euacuat. ẽ. q sic si videmus sapientes vel si vẽditoꝛ est mercatoꝛ q solet vẽdere t emere. ff. ỗ pi. t co. re. ven. l. i. §. pe. fm gofre. vnõ tu vic ff. hosti. q si indiget valia t co ãmonito nõ vult põt eã restitⁿ vi nũ mẽsurare t efficẽt. Qỗ limito ni si emptoꝛ sit in tali necessitate q ven ditoꝛ teneat ei subuenire ex debito

16 C Eliꝫ vẽdito: teneat de euictione emptoꝛi. ẽ. fm glo. t Ba. in. c. si vẽ ditoꝛi de emp. t ven. q sic: nisi i trib⁹ casibus. C Primus si in principio li tis vel ad minus post litem contestatã non denunciauit venditoꝛi vt eũ defẽ deret vt. C. de euic. l. emptoꝛ fundi. t. Lanctoꝛe. t. ff. eo. l. si rem. §. fi.

17 C Sed qd si sciebat litẽ motã vẽdi toꝛ. ẽ. Bal. in l. denũciasse. ff. ỗ adul. videtur sentire q eã tenetur ỗnucia re Ratio fm eũ q: qñ denũciatio re gritur ad aliquod faciẽdum vt i casu isto tũc non sufficit sibi scia sola vt in. d. l. denũciasse. Secus ẽt qñ denũci atio requiritur ad simplices scias ha bendã q: valet vt regula qui certus ẽ de re. iur. li. vi. t. l. i. ff. de ac. ẽp. t vẽ. glo. tamen t Ly. in. d. l ẽptoꝛ t Dy. in d. regula qui certus tenent q non te netur ỗnuciaꝛ t multi aliꝫ tamẽ tutius ẽ q denũciet p. l. si controuersia i ẽ. auctoꝛi hỗdine eius enuncia. C. ỗ euic. t sic ỗnunciatio ipoꝛtũ ñ simplr indi cat ss p officiale facẽs ei notã litẽ mo tam vt ueniat ad ỗdẽdũ

18 C Secundus casus quando ẽpto citatus contumaciter abfuit ẽpost sci enter quia uidetur consentire propter suã cõtumaciã. d. l. ẽptoꝛ. t. ff. ỗ euic. l. si ẽptoꝛ. ri. ss. Idem si vẽditoꝛ absẽte si appellauit a sua. l. herẽni⁹. ff. ỗ eui.

C Tertius quãdo per iniuriã sue la ta fuit contra emptoꝛẽ. d. l. ẽptoꝛ quia iniuria q fit emptoꝛi nõ ꝓdingit vẽdi toꝛẽ. l. si p imprudẽtiam in prin. ff. de euic. Idẽ dic si p violẽtiam cõtradicta lit auferat. d. l. si p. t. C. ỗ euic. l. h. ẽt si notarꝰ potuit q obligat se ỗ effect. ỗ inf. t ỗ facto q: illo ỗ eo intelligit si lio moueat de eo nõ ỗ inf fm pano. vbi. ẽ. q: violẽta et iudiciales nõ ẽcit fm nãm Sctus ỗ quo dic vt no. p tã. in. l. stipulatio vta. ff. ỗ ỗ obl.

C Eldo ãtũ eiuꝫ qñ ẽptoꝛ cõpro mittat t ꝓmas sibi ꝓportat l. si decẽ ẽ. si in arbitrũ ꝓpromiso. ff. ỗ euic. an tellige hoc verũ si voluntarie cõpromi sit q: sec si coactus. l. vl a fratto q sic vult et inter consanguineos compro mittaf t hmõi t hoc ỗnũciauit vẽdi toꝛi fm Bar. in. d. ẽ. si i arbitrũ t bal. in. l. i. C. ỗ pi. t co. re. ven. C Quintus casus quando ẽptoꝛ potuit vsucape t nõ usucepit. d. l. si dicũ. §. si cũ possis C Sextus casus si rẽ alienas sciẽter emit nisi ỗ euictõe spẽtuer sibi caue rit. l. si fundũ. C. ỗ euic. C Septimus si aligd casuale ꝓtigat. C. eo. ỗ lega. l. fi. de re ec. non ali. c. ad nostrã vide alios casus p host. in sum. co. titu.

C Quid si secus pactũ vẽditoꝛ q nõ si vult teneri ỗ euictione. ẽ. mihi omnin⁹ tenebit ad ptiũ re euicta. l. ex ẽpto in fi. ff. ỗ ac. ẽp. qỗ limitat Iudo. ỗ Bo. in no. qñ pactũ fit i gñe. l. a qcũq; enim cas secus si specificat pson vl eã vna q: tũc ẽt si tenebit ad ptiũ cius. ẽ. l. q liberaf i pr. ff ỗ euic. t ibi gl. ỗ hoc C Sz i qñ tenet vẽdit⁹ ẽptoꝛi re ẽpta euicta i cõb⁹ i qb⁹ tenet ỗ euictõ ne. ẽ. q: i simplũ vñ t si fuit l. espa i vẽ dẽdo tenet ẽt ad interesse: secus si dic tioso i reb⁹ pciosis arbitrio iudicis co git duplũ ꝓmittere alr ꝓdẽnabit i du plũ ꝓcij ꝓuẽti ff. ỗ euic. l. ij. t. l. ẽptoꝛi.

25 ¶ Utrū vēditor teneat ad oēs expēsas quas ēptor fecit: i iudicio qr eū nō defendit vēditor postq̄ sibi hoc denūciauit. ff. pa. vbi. ☞. q̄ sic siue obtinuerit siue nō vt l. 1 a C. de euic. t. l. vēditores. ff. de ✠. ob. t vtrobiq̄ p bar. sec⁹ si nō denūciasset vēditori liē motam

24 ¶ Utr̄ emēs domū pro cētū i q̄ posset inuenire thesaurū valētem ducenta teneatur. ff. ludo. de Ro. i3 q̄ sic t dicit se consuluisse t obtinuisse in curia q̄ hoc ✠ locū remediū. c. cū cā de em. l. q̄ rescindat Jctus vel restituat plus sed Jrū de iure est verius. l. q̄ non tenet. Rō qr thesaur⁹ est res mobilis abscondita ab ignot̄ dñis tēpore vetustiore vt l. vnica. C. de thesauris. ergo dño nullus erat ipsius vt casu⁹ est in. d. l. 1. t. l. nunq̄. ☞. thesaurus. ff. ō ac q. re. do. Sic ergo remanebimus in dispositione iuris cōis vt sit dñi soli si data opa vel a casu inuenit in suo vl si data opa i alieno solo erit dñi soli ¶ vo a cāu erit medietas dñi soli. alta inuentorio vt in. d. l. vnica. cum ergo iste ēptor sit dñs soli erit su⁹ de hoc casus est in. l. a tutore iuncta glo. ff. ō rei vendi. vbi pecunia muēta per modum thesauri cedit emptori. Secus si non erat per modū thesauri vt murata ab aliquo in muro vt dicit text. i. d. ☞. thesaurus qr tunc non esset ēptoris nec ob. q̄ vēditor non vendit thesaurum quia Jcredo: sed stamus in dispositiōe iuris cōis vt cedat dño soli: t hoc habeo pro indubitato si ēptor nihil sciebat de thesauro sed si sciebat t propterea emit nūc vt dubiū. Nicola⁹ trī de lira sup mathei. xiij. i illa parola ō thesauro. t. S. tho. xxii. q. lxvi. ar. v. videtur tenere q̄ licite ematur t de subtilitate iuris est verus q̄ potest licite fieri sed de equitate videret q̄ aliquam partem deberet dare vēditori. vide de hoc si placet qō no. in. l. si q⁹ cum alij. ff. de verb. ob. sed quo ad 2m̄ciam et quo sciebat videt inuenisse t si a posito sic totus cedet domino soli. vt. d. l. vnica

¶ Cuz hoc sit q̄ iura nō cogāt rescindere Jctū ēptionis vel supplere iustū preciū: nisi q̄n deceptus ē vltra l extra dimidiam iusti precij vt. ☞. Dolus. ☞. tr. cui datur electio tunc. ☞. q̄ q̄n est ultra dimidiā electio erit venditoris ꝑz Azo. p ar. a 2trario quando est extra dimidiam tunc est emptoris vt nota. Berna. in. c. cum dilecti t. c. cum causa de emp. t no. Jo. in. d. c. cū dilecti q̄ si periret res ēpta minus dimidia periret emptori quia cum duo sunt in obligatione alternatiue vno perempto remanet aliud. l. plerunq̄. ff. ō in re do. t. l. sicū. ff. de ver. ob. i. Et idem dic quando est plus venditus q̄ perist venditori per eandem rationem tñ predicti non tenentur nisi ad restituē dum id plus quo vendidit vel supplere illud minus quo emit vsq̄ ad iustū precium t poterit agere deceptus vsque ad. xxx. annos siue agatur 2dictione ex. l. ii. C. de re. vendi. que conductiones cum sint personales sunt perpetue. Siue agatur ex eo contractu. l. vē duo vt no. Jano. t Innocen. in. d. c. cū causa. Si vero ageretur officio iudicis vt volunt aliqui sic non posset agere nisi vsq̄ ad quatuor ānos quia vsq̄ ad illud tp̄s datur restitutio i integrū. l. vl. C. de i inte. rest. pan. tñ vbi. ☞. vult q̄ etiam si agatur officio iudicis dek vsq̄ ad. xxx. ānos

26 ¶ Utrum mercator qui scit plures alios post se venire teneat minus vendere q̄n sit cōmunis existimatio vel vicere q̄ plures veniūt. ☞. tho. xxii. q. lxvii. q̄ non nisi de pfectōne

27 ¶ Quid de mercatore sb⁹ q̄ liter se cōmouit vt vn⁹ solus vēdat. ☞. q̄ si hoc faciūt in lesionē reipublice sunt damnandi ꝑpetuo exilio t bonis spoliandi. vt. C. de mono. l. vnica. Secus si faceret ꝑpter aliquē finē honestū: qr liceret. de ista materia hēs. ☞. dolus. ☞. tr. t ☞. negociatio. t. ☞. ars. ☞. i.

28 ¶ Utrū ille cui datū est aliqd ad vendendū ꝑ. r. t vēdidit ꝑ. xii. teneat illa duo restituere dño rei. ☞. q̄ nō. q: si illa duo sunt vltra iustū precium tenet restituere emūti. ꝑz ea q̄ dixi. ☞. vii. si vero nō excessit iustū pcium ꝑz sua industria habuit sic sibi acquirit. Nec ob. q̄ dat ei certam mercedē pro labore: qr illa datur vt inueniat emptorē ꝑ. r. t sic ñ tenet necessario restituere. sec⁹ si dare tur sibi simplr vt vēderet: quia tenet vēdere meliori pcio q̄ pōt: t totū dare dño: et quo mercedē hz pro labore.

29 ¶ Quid de vendēte possessiones vel emēte ultra tales cōfines q̄ ē plus vl minus q̄z sit dictum. vide. ☞. donatio. ☞. xl.

30 ¶ Queri dc. q. ꝗtidiana verum valeat vēdito seu alio 2tractu collato i alterius arbitriū. ☞. q̄ si est incerta ꝑsona cui⁹ arbitrio cōmittit nō valet. l. si merces. ☞. i. ff. loc. nisi in casu q̄n sufficienter fuit cōmissū in arbitrium boni viri: qr tūc intelligit in arbitriū iudicis l. vir bonus. ff. iudi. sol. t sic videt commissum in certā ꝑsonam. Si vo ꝑsona cui cōmittit est certa: tūc licet varia sit opinio. in. l. in emētio. C. de ✠. emp. tñ dic fm. d. Lucā de grassis i. l. si quis arbitratu. ff. de verbo. ob. q̄ si ue substantialia Jct⁹: vtputa pciū i vēditione t silia. Siue accidentalia: puta vēditur seru⁹ si rōnes reddiderit t huiusmodi cōmittant in arbitriū certe ꝑsone valet Jctus si ille voluerit arbitrari nā sicut substātiale vltime voluntatis ꝑt ferri in arbitriū heredis. l. si sic. ff. ō legati. t in Scab⁹. l. seruū filius. ☞. cum q̄ ff. de leg. i. t ꝑ hoc videt casus in. l. liberum iuraueris. ff. de ope. li. vbi valet ꝑ nullū liberti facta de opto⁹ ad arbitriū 2mi: t si male arbitrat⁹ fuerit pōt cogi vt arbitret sicut bon⁹ vir sic in ꝑposito. q̄ si arbitrari noluerit vl nō pōt: sic nō valebit. ☞. pcū ille. de emp. t vē. Si vo mortuus fuerit alter ✠ tiū si fuit cōmissus sup Jctu pfitendo si poterit arbitrari. Si vo sup Jctu pfecto: sic nō expirat et⁹ arbitriū: ꝛz sicut Jctus transit ad heredē ita obligatio de stando: arbitrio vicē ꝑsone fm Bar. in. d. l. si quis arbitratu.

31 ¶ Quo aūt Jctus emptionis t vēditionis rescindat ꝓpter dolū habes. ☞. dolus. ☞. ir. vel ꝓpter minoritatē pcij q̄n ē extra dimidiū iusti pcij: vel ꝓpter alias cās vide Host. in sū. e. ti. t Azo. i sū. C. de resci. vē. qr pax ad consessores. sed sufficit qō dictū est.

Mānitas vide. ☞. iniuria
Mormis iniuria q̄n vicat ☞. c. cū illoz. de sen. excōi. excōmunicat si membrū mutilet si effusio sanguinis fit. Et itelligūt doc. ibidē q̄n effusio ē in abūdantia: t de membro de q̄ sanguis de facili nō exit. Ite si in ch̄s aut in abbatē vel ꝓlatus seu superiorem sit iniecta man⁹. insti. de iniur. ☞. atrox vl si qs vulneret. Intellige si vulnus eget medicamine exterius vel emplastroz seu aliox medicinaliū: fm Bonal. Ite si qs fustib⁹ cedit. ☞. i i theatro vel foro: aut in cōspectu iudicis ōberetur. Ite fm alios si i ecclia vel cimiterio: aut dormitorio verberetur. ar. de sen. excō. c. cū ꝑ cā. vers. q. mi. quilqs t. ☞. q aūt. Ite ꝛz si sacerdos indutus vestibus sacerdotalib⁹. C. de iniur. l. atrocem. Sed breuiter dic q̄ iniuria dicit

enormia. ¶ Primo ex psona r in re
ñ habem⁹ expssum nisi q dicit ff
in.d.c.cū illoz. r in.d.l.atrocē. r inibi.ō
mitur.§.atror. r ff.e.ti.l.ptor.§.atrocē.
vbi of de magistratu parente r patro
no: ep̄o: plato: r sacerdote indutu vt
ō.dictū est. ¶ Secō ex loco: vtputa si
in cōspectu ptoris faciat seu prelati vt
l.d.l.ptor. r in theatro vel foro. vt i.d.
§.atror. r l.fed ff quēlibet. in pn.ff.
ō mitur. ¶ Tertio ex tpe: r hoc ē arbi
trarii. vtputa ludi vel magne festiuitat
¶ Quarto ex re: puta ex vulnere. vñ
vicit.l.vulneris magnitudo atrocitatē
facit r nō nūq̄ locus vulneris: veluti
oculo percusso. hec ibi.ff.de iniur. tra
ctat. ¶ Quinto ex modo: vnde di
cit Pa.in.c.cū illoz.de sen.excōmu.
q̄ paulus in ecclia vel in platea r excel
tua notoriē dī enormis.d.§.atror. r q̄
ep̄s nō pōt eū absoluere ex talib⁹ iu
riis notorijs factis ecclīasticis pson̄is
1 ¶ Sed q̄s hēbit arbitrari an sit enor
mis iniuria.§.q̄ ille qui hz absoluere
r ligare an sit suę iurisdictionis: vtpu
ta possit eū absoluere vel ne. ar.c. suy
ffis.de rescrip. r.l. si q̄s ex aliena.ff.de
iudi. Sed caueat vbi tua determina
nit atrocez ne ipse velit leuē arbitrari:
quia nō absolueret: sed occideret. sec⁹
vbi tuo nom determinat.

Episcopus

grece la
tine speculator: interpretat: vt
of.xxi.di.c. clerof. r.viij.q.
pria q ep̄anī. speculare.n. of mortes r
vitā ppli sibi subiecti r inēdē ad corū
salutē. vñ ep̄s hec negligēs ē i pcō mor
tali r of canta ipudic⁹.ij.q.vij.q nec. r
dz lectiōi r oratōi vacaf. vt l.c.epi ibi
dē. nec dz hfe familiaritatē p̄sumi ho
minū. vti.c.ducent cadez cā. r.q.ūmo
presbyteros: diaconos: clericos boni
testimonij dz penes se hfe. vt i.d.c.epi
t.c.cū pastorē. r ꝫ ple.di.l.c.ep̄s deo.
¶ Circa p̄cipaliē debeat inēdere multi 1
plicationi tpalium. §. Fm Tho. in quest.
q̄ nō. sed ei⁹ ppria r propria cura dz
esse circa custodiā gregis sibi cōmissi
ordīdo: p̄dicīdo: facta dispensando: r
sua iuria q̄s reus erigit erogando. Po
test cū inēdere multiplicationi tpaliū
ad vtilitatē ecclie quando opoztunū
tas adest r possit fieri sine dāno spiri
tualiū notabili alīs nō. Ellec. āt scōs ale
cide u. de anania dicit q̄ ep̄s nō pōt
congregare ad sui tuitionē siue ecclie fi
cut rex pōt: sed dz cuertere res ecclie
in vsum ecclesie q̄ facit pauplb⁹ vide
Rō est q̄ rex ad hoc cōstitut⁹ est ut sub
ditos in pace teneat r defendat ab ad
uersarijs: r ió pōt ad hoc cōgregare.
nō sic ep̄s sed ut faciat bonus ecclie
q̄ facit dando pauplb⁹. facit. xij.q.j.
aurus. vñ ꝫ Tho. icōa scōe.q.clxxv.
q̄ si bona ecclesiastica nō dispensar in
piol vsus sed notabiliter deficit peccat
mortalr. Secus si in modico deficiat
Addit tñ q̄ si necessitas non imineat
p̄ pauplb⁹ q̄ pōt reseruare in futu
rum vel emere possessiones ut tpe ne
cessitatis putdere possit. Bona vero pa
trimonialia pōt tenere ad libitum.
¶ Utrū liceat appetere ep̄atū. §. q̄ si 2
vuj.q.j.q ep̄atus ibi of locus supior si
ne quo pplo regi nō pōt. r si ita retine
atur atq̄ administret vt decet: tū ide
center appetit quidam ostendit sanctus
querit gīa veritatis: negociū iustū iuste
petit necessitas charitatis quam sapiēs
si nullus ponit petpiēde atq̄ inmēde
veritati vacādū est. Si aūt ponitur in
sapiēda est ppter charitatis necessitatē
Sed nec sit oio veritatis delectatio de
serenda: sed subtrahatur illa suauitas:
vt non opprimat iusta necessitas. hec
Aug. ex q̄ pz q̄ appetitur illicite. r qui
sit mortale. vide.§. abinde ꝑmo. r obla

tus renuntiat ei pcō mortali si ē dignus
vicarij.§. Pa.in.c.i.ne se.va. q̄ sic.
et q̄ dign⁹ nō est cui debeat dari. Ha
et similiter ad hoc.c.in scripturis ca
cā. r.q. vide.§. electio.§. xxx.
3 ¶ Qui iurisdictionē hēat vide de of.
ord. p totā: q̄ ad p̄sessores nō pertinet
4 ¶ Utrū ep̄s possit p̄cedere auctoritā
tē nō ep̄is quas ipse hz. §. Pa.in.c.
accedentib⁹ de excel. pla. q̄ nō ea q̄
spectāt ad ordinē ep̄alē: sicut ordina
re: chrismare: p̄secrare: r filia. q̄ no.i
c. Quia. lxviij. di. r in. c. āq̄ de p̄se. ec.
uel alta. Ea vō q̄ spectāt ad dignitatē
ep̄alē bene pōt sicut cognoscere ō cā
mīmonialē iniungere publicā pēni
tentiā p̄cedere indulgentiam: indicare
re ō clicis r hmōi ut. xvi. q. vltio p̄
tez insignia: ut visus mitrie: r pontifica
lū q̄ solus papa p̄cedit. ar.c.ut apostō
lice. de p̄nt. li. vi. ea enā q̄ sūt iurisditio
nis pōt p̄cedere. Quis nō dū sit cōse
cratus nec sacerdos. Fm eundē Pa.
vbi. ō. posīt Jo. an. r Lal. vt ibi no. pa.
5 ¶ In quibus potest ep̄s dispēsare. vi
de. §. Dispensatio. §. v.
6 ¶ Utrū ep̄s cadat in penam suspensio
nis aut interdicti. §. q̄ nō. ex nulla p̄
sumptione nisi in ipsa de ipsis ep̄is fiat
spālis mentio. Sīr nec cor superio
res. ut in. c. q̄ periculosam. de sen. ex.
li. vi. Idē dic de suspensione a beneficio
a iure posita. ut in. c. li cōprouīsa
rius. §. hmōi. de elec. li. vi. Sec⁹ ō ex
cōmunicatione. ut no. i. d. c. q̄ periculosum.
7 ¶ Utrū ep̄s possit dispēsare in plāta
te būficior. vide. ff. būficiū. §. xxxviij.
8 ¶ Utrū executione devoluta ad ep̄m
ppter negligentiā executoris teneat
ep̄s seruare formā quā tenebant exe
cutores. §. bar. in. l. ij puellā. C. si mā
ta fuerit. q̄ sic. r facit ter. i clemē. i. de
supplē. negli. pla. r q̄ no. Jo. an. in. c.
publico. de elec.
9 ¶ Utrū mortuo ep̄o expiret officium

15 ¶ Epo debet quos vult ordinare inq
rere primo de etate debita ad illū ordi
nē. dic ut. j. etas ⁊ de literatura. Hāt
ordinis subdiaconū uel diaconū qui
nescit officiū videt peccāt mortaliter
q: ꝓber ei causam peccādi mortaliter
Quantū ꝯo ad illos q̄ promouet ad
curā aiāz q: habeāt sciam necessariā
de quo. ē. cōfessio. viij. §. viij. alīs peccat
mortale. Sed non punitur q: notarius
petat salariū in scribēdo ordinandos:
quia ꝓhibitū est. i. q. ij. sicut epm. itel
ligit fm gl. ibidē q̄ ē salariat⁹: alīs ꝑt
accipe aliqd: dūmō epo ñ participet
in lucro iꝫ ꝑtarū teneat glo. ibidem
16 ¶ Epo pōt ārere de titulo beneficij
sui subdi si nō ꝓsensit in eū. ut volunt
Fede. consilio. xcviij. ⁊ idē dic de quo
cūq; alio cui no intersit.
17 ¶ Epo eccliastica officia nō dz ꝓmit
tere ꝓpinquis nec administratione rez
eccliasticaz. ut in. c. iudicauī ē nobis.
lxxviij. di. cū. c. le. ſs iconom⁹ dz ee
clie⁹ hōeste vite: ut ꝓbāt ea. di. p totū
18 ¶ Epo in ꝓcrēdo bñficia dz attēde
re ut det digno alīt peccat mortaliter.
fm Tho. ⁊ Alber. in. iij. facit qō no
li. di. c in sacerdotibus.
19 ¶ Epo in publico debet lineis uti: ni
si sit religiosus super indumētis. ut in.
c. clici officia. de vi. ⁊ hone. cle.
20 ¶ Epo tpe interdicti pōt celebrare:
⁊ celebrari facere vbicūq; ⁊ audire di
uina. ut in. c. ſi. de pnle. li. vi. Sed limi
ta. ut in. c. q̄ nōnulli. de pni. ⁊ interdicto eccliasticis: submissa voce: tanuis
clausis: ⁊ cāpanis ñ pulsatis: ⁊ ipse spe
cialiter nō sit interdict⁹: uel nō fuerit
causa ipsius interdicti.
21 ¶ Epo pōt vbicūq; cū altari portati
li celebrare ⁊ celebrari facere. d. c. ſi.
22 ¶ Epo nō seruāt canones uel non fa
cit⁹ seruari est pnīa⁹. no. Pa. i. c. ego
de furtiur. allat gl. in. c. sacerdotes. el
i. ē. q. vij. que dicit. q⁹ a plato non ser
nante canones pōt recedi sicut ab ex
cōicato recedit ⁊ petro. Sed intelligit
dict⁹ Pa. vel q̄ ſ. ex ꝓtemptu nō ser
uat nec seruari facit: alīs secus.
¶ Utr epo pro ꝓsecutione sui corpis ꝑ
possit fugere. ē. ſ. ſcili Tho. ſcōa sēe
q. clxxxv. ar. v. q⁹ vbi subditoz sal⁹ est
git ꝓsone pñtiaz nō pōt fugere ꝓpter
aliqō dānū tpale uel corporale: imo
tenet sicut bon⁹ pastor aiāz ponere p
ouib⁹ suis. Albi ꝯo sufficiēter in absen
tia p aliū posset saluti subditoz ꝓuide
ri: tūc licite posset fugere: nec est mer
cenarius nunc. Hoc idem ꝓ in. c. scia
de renū. ⁊ glo. in. §. hoc etiā tūc obser
uandum. vij. q. i.
¶ Epalis dignitas liberat a ꝓditione ꝑ
seruili ⁊ ascriptitia. l. iiij. di. ſi seru⁹ sci
ente el. ij. ⁊ etiaz a curiali fm canones
ut tenet glo. in. d. c. ſi seruus.
¶ Epo ſi hz iurisditionē tpalē in aliq̄
loco dz ꝓstituere iudicē laicū qui l cā
ꝓcipue criminali faciat iusticiam: ⁊ pōt
etiā in spāli sup aliq̄ maleficio delega
re ut faciat iusticiā: ⁊ nō officiāt irregu
lariē: dūmō p suā rāsionē neq; dire
cte uel indirecte indicet iudici q⁹ de
beat penā sanguinis irrogare: sed so
lū in genere q⁹ faciat iusticiā ⁊ q⁹ si du
bitat ꝓsulat ꝓtor: tuder alīs esset irre
gularis. c. ſi⁹. de excel. ꝓla. Tenet
tñ Rodo. q⁹ cuā pōt dicere q⁹ puniat
reū fm q⁹ iuo vult: dūmō nō exꝑmat
de morte uel de mutilatione ut etiam
no. Aug. di. xij. c. olo ātē. ꝓnīa nō
debet ee vindicte sanguinis. ut in. d. c.
ex litteris.
¶ Utr epo peccet mortalr rādendo
in ordinatione sua cū interrogat⁹ vtrū
sciat nouū ⁊ uetus testū: q⁹ scit. ē. fm
Ricar. in quol. xij. q. xxiij⁹. q⁹ sic. ſi est
ita ignarus q⁹ nesciat in generali mā

data uel: articulos fidei virtutes: ⁊ vi
tia cuā sacra: q: tūc mentē permittole.
Si ꝯo nō est ita ignar⁹ q⁹ sciat vetus
⁊ nouū tastū q̄ntū ad ea q̄ necessariū
est scire plato: ⁊ fine quo⁹ scīa non
pōt ꝓsequenter exeq officiū suū: tūc ſi
credit q⁹ peccet mortalr: ſs in alijs sit
indoctus: q: videt q⁹ ꝓsequendo sic so
lum velit.
27 ¶ Utr religiosus ꝓmotus in epicos
pū teneat ad obseruātias regulares.
ē. q⁹ sic. vide. ſ. monachus. §. vij. ⁊ re
ligiosus. §. xxxij.

Rrare est aliud ꝑ alio putare. Unde
Aug. xxxviij. di. in. c. q̄uis in
gt. Quisq; se extimat scire q̄ nescit
ꝑ vero q̄ppe approbat falsū q̄ erro
ris est ꝓpriū. Ad idē. xxij. q. ij. in q̄b⁹
Et ideo in. d. c. q̄uis dicitur q⁹ non
est consequens ut continuo erret quis
quis aliquid nescit.
1 ¶ Utrū error sit peccatū. ē. q⁹ in his
que nō pūnēt ad regnū dei capescen
uel nō: sic nō est peccatū aut si est mi
nimū est. ut in. d. c. in quibus.
2 ¶ Errātes nō videnf ꝓsentire. l. nihil
ꝓsensit. ff. ō reg. iu. Rō habet. ſ. mīri
moniū. iij. impedimēto. iiij. in prin.
3 ¶ Error iuris an excuset a dolo ⁊ cō
sequēter a pena q̄ debet ꝓpter dolū
ē. q⁹ sic. vide. ō. dolus. §. i.
4 ¶ Error cōiunctus aliq̄ facit iue. ar.
xxv. di. c. ecce ego. q̄ſ in ſi. ⁊ in. l. bar
barius. ff. de offi. ꝓto.
5 ¶ Error qui quilibet debet corrige
re. xxxv. q. ix. §. q: ergo. ⁊. §. seq.
6 ¶ Error q̄ dicatur intollerabilis. ē.
q̄ſ aliqd cōiter vel i suo genere ē pec
catū. ut in. c. venerabilib⁹. §. pōt. ō sen
ten. excō. li. vi. Uel ſi ꝓcedat aliqō im
possibile. ut in glo. c. q⁹ uuo. de sen. ex.
vel ꝯ ius uel legē: uel excōicet q: bo
nū fecit: puta elemosynā. vide ſ. d. glo.

Rubescentia

de bono est peccatū: ⁊ filia ac
cidie: ⁊ comingit ādrupli. ¶ Primo
cū erubescit de defectu nature: vt mu
ta qua est claudus ⁊ hmōi: ⁊ hec est pec
catū ſi est mīta lei. di. nasci. ⁊. c. nihil
erubescam⁹. ¶ Secūdo cū erubescit
dicere veritatē: ut ꝑdicare: reſtificari:
corrigere. Et hec aliq̄n est mortal ſi ñ
facit q̄n tenetur de ꝓcepto. ¶ Tertio
cum erubescit ꝓfiteri mortalia pecca
ta ⁊ ſi oriunt ꝓpter hoc mortal⁹ est
¶ Quarto cū erubescit iciunare: ora
re ⁊ hmōi: ne vocat scīa: ⁊ hec ē pec
catū veniale q̄n omittit nō necessaria
secus q̄n necessaria: q: mortale.

Lex determinata regi
tur in malē necessario a iure ita q⁹ non tenet ge
stum ante.
¶ Et primo i sponsalib⁹. vij. annoz cō 1
pletoz. aut i. c. vnico. ō despō. ipu. li. vi. c
¶ In matrimonio vero. xij. annoz ī 2
femina. ⁊. xiij. in masculo: nisi mali
tia suppleat etatē: q̄ nūc ē q̄n sūt potē
tes ad coeundū sīc. ut no. i. d. c. vnico.
¶ In voto religionis seu ꝓfessione 3
fienda requirit. xij. in muliere ⁊ xiij. i
masculo cōpletus. ut habet de mulie
re. in. c. cū viz de regula. ⁊ in. c. puelle
xx. q. i. ⁊ in. c. puella. xx. q. ij. de matri
monio. in. c. significauī. de regula. ⁊ in. c. i.
de regula. li. vi. fallit in casu. de quo. ſ.
Nouicius. §. ij.
¶ In ordinib⁹ capiēdis ꝓmotōsue 4
est. vij. annoz cōpletoz. ut in. c. in sin
gulis. lxxvij. di. ⁊ etiā trui minoz ordi
num. ut in. d. c. in singulis. ⁊ gcūq; cō
ferēt ante ꝑdictā etatē nisi religionē in
traret: suspensus est ipo facto per annū
a collatione eiusdē ordinis de tēp. or.
c. nullus li. vi. Ecollitat⁹ post. xij. ānū
ut in. d. c. in singulis. Subdiaconat⁹ ē

xviij.annº ichoat. Diaconat vo.xx. Presbyterat.xxv.ut i cle. generalē. de eta. t quali.or. Si tñ ordinet ante dictā etatē quis suscipit quidē caracterem ordinis: sed non executionē vsq; ad ꝓpriū tēpus. ut no.in.d cle.generalē. nec ep̄o pōt dispēsare ut ibi no.

¶ In bñficiis regularīb⁹ in abbatissa.xxx.annoꝝ ꝓpletoꝝ. sīr t in priorissa seu matre vel ministra q̄ hꝫ regere monasteriū. ut in.c.idēntitatīb⁹. de elec.li.vi. In abbate.xxv.annoꝝ incepto⁹ per.c.cum in cunctis.in.§.inferiora. de elec. vbi regulr ad ēxhibendā dignitatē obtinendā requirit illud tēp⁹ Is non de abbate sit aliqd spāliter exposcens. In prioratu collegiato.i.qō hēat sub se collegiū.xxv. annoꝝ inceptorū ar.cle.ne i agro.§.ceteꝝ. de sta. regul. In poratu vo nō actuali si hꝫ curā aliaꝝ quā hēat per se exercere regrit xxv.annoꝝ inceptoꝝ quia oportet sit sacerdos. Secus si nō hꝫ p se exercere: tunc sufficit etas.xx.annoꝝ ꝓpletorum.d.§ ceteꝝ. In poratu autē q̄ non hꝫ curā aliaꝝ regrit etas.xiiij. annorū ꝓpletoꝝ. q: op3 sit ꝓfessus. c.null⁹. de elec.li.vi. Et ita tꝫ Pa.in.c.inp iordinata. de ꝓbē. Is Sed.dicat sufficere etatē.vii.annoꝝ cui nō credo: q: o3 sit ꝓfessus in religione: ut dictū est in bñficiis secularīb⁹ que habent dignitatē. In epo.xxx. annoꝝ ꝓpletorū. c. cum in cunctis. de elec. Inferiora vo epatu regrunt q̄ attigerit.xxv. annū. d. c. cū in cunctis. §. iterum. Et si ecclia curata ꝓferat ei qui nō attigit.xxv. annuꝫ ipso iure vacat nec epūs potest dispensare. c. Is canon. de elec. li. vi. Sed bñ epūs pōt dispēsare in dignitatīb⁹ vel ꝓsonatibus curā aliaꝝ nō hñtibus ut.xx.anno ꝓpleto habeant. c. permittimus de eta. t quali. li. vi. In beneficiis vero simplicibus sunt opiniones: Is mihi placet opi. Calde. quam sequitur Pa. in. c. super inordinata. de ꝓben. q: si beneficiū sonat in nomē rectorie nipura q: est ecclia vel capella p se stās hūo ad regimē clericū: nunc requirat etas. xxij. annoꝝ ꝓpletorū. ut in. c. inde eorum. de eta. t quali. o:. quia qui nescit se regere nec ecclesiā. Si vo non sonat rectoriā sed est bñficiū in ecclia tūc si regrit maturitatē ꝓsilī ut in canonicatu ecclie cathedralis. Mosti. t Zirchi. tenēt q̄ requirit etas. xiiij. annoꝝ. quia ante nō pōt iura sapientium tractare sicut dicim⁹ in milite volente testari ante illā etatē. in. l. Is .C. de test. mili. Si vo non regrit maturitatē ꝓsilī: tūc. vij. annoꝝ ꝑ etas. t ista sit bñficia in mili. ecclesijs pro clicis puerio. 5

¶ In electionīb⁹ monialiū regritur etas. xij. annorū ꝓpletorū: aliter nulla admittit ad eligendū. ut in. c. idēntitatibus de elec. li. vi. In iuramento t testimonio requiritur pubertas. ut no. in c. puell. xxij. q. v. t in. c. testes. iij. q. iij. 6

¶ In testamentis t multis aliis que omitto: quia ad nos nihil requirit pubertas: in electione sepulture requiritur q̄ ad annos pubertatis perueni ut ar. c. Is. de sepul. li. vi. 7

¶ Quō cognoscet q̄s requirit etas ꝓpleta quando de mēte ignorat statutus vel disponentis. Respōdit Bar. in. l. si cui. ff. de leg. i. q: quādo etas p ferrur in gen: tuo requirit q: completa sit: in ablatiuo cū ꝓpositione. in. sufficit sit inchoata: sine ꝓpositione regritur ꝓpleta. cle. i. de se. pos. In accusatiuo cum verbo significante rem p fectam ut prepositio. per vel cum futuro iunctiui requiritur ꝓpleta. l. non putabam t. l. si in annos. ff. de condi. t demon. sine tali verbo si de fauore agitur: sufficit inchoasset si de odio: requirit ꝓpletus. l. ad rempublicam. ff. ō 8

mu. t hō. In acculatiuo cū prepositione ad sufficit ichoari. l. filiū. ff. ad treb.

Magario mēt est filia accidie: q: ꝓpter tedū boni opis euagat varia cogitādo vt ipm tedū euitet: t hec iducit ad nīl loquū t vanilogiū. t audiendū nouia: t facit istabilē i loco q̄ tūc fuit mortalia cum sit predicta contra aliqō preceptū: alīs veniale. hec ex sancto Tho. scōa scōe. q. xxxv. In oratione aūt an sit peccatū. vide oratio. §. r.

Mangelium legēs sacerdos vnc stola sic diacon⁹. xxij. ct ecclīastica Euāgeliū nō sedēdo vl genuflexo: sed stādo audīt debem⁹. ō ꝓse. di. j. aplica

Meharistia id est bona gra ab eu qō ē bonū t caris gra. t sic notat fm q: ꝓtinet realiter xp̄m q̄ est plen⁹ gra fm vo qō est signū rememorativum passionis xp̄i que fuit sacfm vez dictū sacrificiū: fm aūt q: est signū demonstrativū vnitatis ecclie cui volet aggregāri p ipsam dicit cōio: put vo est p̄figurativū diuine fruitionis q̄ est in patria ꝺ viaticū: q: ꝑbet nobis viā perueniendi ad illā: vel q: dat transcūntibus de hac vita ad ipsum xp̄m. vnū tñ est sacfm in quo sunt tria. s. spēs visibilis corpus xp̄i verū: t corpus xp̄i misticū s. ecclesia. t fm q: dicit Hug. ¶ Primū est signū secūdi t tertij. ¶ Secūm est res t signū t causa tertij. ¶ Tertiū est res secundi t veritas. primi. de quo de cele. miss. in. c. cum ¶ Barthe. §. distinguendum est.

¶ Que ē materia ōbita huī⁹ s: ccti. &. q: panis triticeus t vinū vue. eius enim huius sacri est refectio que ad sui utegritatem cibū t potū regrit. Significatio eiū eius est duplex. Vna passio xp̄i in qua sanguis fuit separatus a corpore. Alia est cibatio corporis t anime. t ꝓpterea pp cōuenientiā visus t significationis duplex materia erigebat.

¶ Utrus possit ꝓfici de pane farris t spelte vel siliginis. &. Is aliq̄ dixerit q: sic. tu tñ tene q: nō pōt cōfici nisi i pane triticeo. i. frumēti fm Scho. in. iij. vi. xi. t cōiter theologos. 2

¶ Utrū in passa facta de tritico possit ꝓfici. &. Fm Scho. vbi. ꝫ. q: non. 3

¶ Utrū possit cōfici in pane corrupto &. q: nō qñ tāta est corruptio q: panis spēs solvit: sicut qñ cōmutas solvit t sapo: t alia accidentia mutant secus si esset aliqua dispositio soluti ad corruptionē quā declarat aliqua imutatio sapoꝛis: quia sic pōt cōfici. 4

¶ Utr i amido possit ꝓfici. &. Scho. vbi. ꝫ. q: multo ꝓbabilius est q: nō ibi peccat: t iudicio meo grauiter qui ex alia materia conficit scienter sine q: ꝓparat ille aūt qui conficit ignoranter: Is nō cōficeret tñ nō est idolatra scōm Scho. vbi. ꝫ. nec idolatrare facit quia quantū in se est materiā esse idoneaꝫ t ab alijs adorandam supponit. 5

¶ Utrum possit confici in pane fermentato. &. Fm Scho. in. iij. dist. xi. q: sic. t rex. est in. c. litteras de cele. missa. t in. c. in sacramēto. de consec. di. ij. sed grauiter peccat latinus si celebrat in fermentato. t vt dicit Scho. forte ēt grecus grauiter peccat, propter multa q̄ adducit ibidem: sed nō tunc quia xp̄s in azimo consecrauit. 6

¶ Utrum possit confici in pane facto de aqua rosea vel endiuie t huiusmodi. &. quidam theologi in. iiij. di. xi. tenēt q: nō potest confici de pane facto nisi quocūq; alio liquore: Is oportet fit factū de aq̄ vera: alī vere panis nō ēet. 7

Alij aut theologi tenēt q̄ pōt cōficī: q: aq̄ ipsanō regrit ut maneat in specie ppria: imo mutaf i materi alia: ſ ego credo q̄ nō pōt: q: xpo ꝓficit in pane facto ex aq naturali: ꝛ sic fua

9 ¶ Utrū ſi grana alicui⁹ generis admiſcentur cū tritico poſſit cōficī. &. Fm cōiter theologos in. iiii. di. xi. q̄ ſi admixtio ſit ꝓdomnio vel equalis ē virtus in vtroq̄ mixtibiliū q̄ nō pōt ꝓficī q: mutaf ſpēs ꝛ cognoſcit ex colore precipue ꝛ ſapore. Accidentia enī magā partē cōferūt ad cognoſcendū qđ qđ eſt primo de anima. ſecus ſi nō eſt equalis admixtio: q: ꝓficī poteſt.

9 ¶ Circa materiaꝫ vini queritur vtrū poſſit cōficī de alio vino q̄ de vino vitis. &. Fm cōiter doc. in. iiii. di. xi q̄ nō ꝛ rō poſſima q: ſic xp̄s inſtituit. lu. xxii.

10 ¶ Utr̄ poſſit cōficī in aceto. &. Joan. de officio miſſe dicit q̄ ſic: ſed ꝑs theologos marie Ri. in. iiii. di. xi. dic q̄ nō pōt: q: vinū ꝛ aceti⁹ differūt fm philoſophū. viii. methaphiſice ſicut vinū ꝛ mo:mū. i xino tū fm Ri. vbi. ā. ꝛ cōmuniter alios qđ accedit ad accedinē manēte tū adhuc forma ſubſtantialis vini pt ꝓficī. Idē dic qū putreſcit ꝓfecta putrefactōe q̄ redire ñ pōt ad ꝓfectionē vini q̄ nō pōt cōficī. ſi vo ſit in via ad corruptionē pōt cōficī. ſilr ſi vino ſit cū ſapore vinoſo ſapor aromaticus vel pontic⁹: vel accerbus ex minus p fecta digeſtione vini.

11 ¶ Utrū in agreſto poſſit cōficī. &. q̄ ñ quia nihil recipit ſpēm niſi ſit in termino ſue generationis: ꝛ ideo nō ē vinū.

12 ¶ Utrū in muſto poſſit cōficī. &. q̄ ſic ſi eſt exp̄ſſum extra vuā ſed nō i eo qđ adhuc cōnect in vua matura. ar. ō cō ſe. di. ii. c. vidicimus. ꝛ. c. ſe. ꝛ hec eſt vera opinio: quia ſic nō ē ſub ſpecie potabili ſed potius edibili.

13 ¶ Utr̄ poſſit cōficī in puſca ſeu in aq̄ vinata ſeu in aqua ſuperfuſa ſup acerbos vuarum poſſ̄ vinū eſt exp̄ſſū aut in aqua rubea in qua lotus eſt pannus vino rubeo tinctus. &. Fm cōiter doc. q̄ non q̄ tollit virtutē vini aqua addita facit de cō ſe. di. ii. c. cum omne. ꝛ de cele. miſſ. c. permultos.

¶ Quid ſi aqua cōiter miſceat vino. 14 &. Ri. vbi. ꝑ. q̄ aut ſit fm ꝓportionē equalē vel multo: aut fm proportionē equalē virtutis. ¶ Primo modo nō tollit ſpēm vini q: eſt magis actiuū q̄ aqua: nec tū vinū poſſet cito in ſui naturā aquā ꝛuertere: ꝛ ideo ſola vim ſubſtantia trā ſubſtātiaret in ſanguine. ¶ Secundo mō generat tertia natura: ex duob⁹ q̄ nec eſt vinū nec aq̄: ſ ñ ſtati q: nā nō opat in inſtāti ꝗuis cauſ termini ſint ſ inſtāti: ꝛ tō tā cito poſſet ſacerdos cōficere poſt tales appoſitionē q̄ illud qđ fuit ibi vinū cū adhuc nō eſſet trānſmutatum ad cōpoſitionē nature tertie cō uerteret in ſanguinē xp̄i. Si tamen ante q̄ pferret v̄ba cōſecrationis eēt tertia natura ꝓtinuta nō poſſet ꝓficī ſanguis xp̄i: q: ſpēs cōponentiū ex qb⁹ p centiam cōſtituit vinū in cōpoſito nō remanēt fm eſſentias niſi forte diminute. vel fm qđ qđ dico. ꝓpter opinionē illoꝝ q̄ dicūt eas manere incōpletas. Adnerte q̄ licet vt dixi poſſit ꝓficī i materia panis vel vini q̄ admixtio vl corruptio nō tollit virtutē ipſoꝝ ita peccat q̄ ſine neceſſitate ꝓficit p̄ter q̄ in p̄e triticeo puro ꝛ incorrupto: ſilr in vino nō acetoſo ꝛ purificato ꝓpter irreuerentiā ſacramēti. ꝑs omnes doc. in. ii. i. di. xi.

¶ Utrū debeat aq̄ admiſceri in vino 15 celicio. &. q̄ ſic. c. l. ſa⁹. de cele. miſſ. ꝛ ꝓfe. di. ii. c. i. ꝛ. c. oē crimē. ꝛ q̄re hoc vide ibidē ꝛ i. c. cū marthe. de cele. miſſ.

¶ Sed nūquid ſufficit q̄ fuerit appo 16 ſita in dolio. &. ſcias Bo. in. iiii. di. xi.

q̄ nō ſ̄ nūc dz apponi qñ ſacra miſteria ꝛ hoſtiæ etiam ſi alo ſuiſſet poſita

17 ¶ Quid ſi omittat. &. q̄ nihilominꝰ, ꝓficit ō ꝓfe. di. ii. ſcriptura. ſ̄ peccat mortaliꝫ q̄ ſcienter eā nō apponit ar. c. litteras de cele. miſſa. q̄ vo omittēret negligēta⁹ ex hoc q̄ habuit diligētiā ſemplenā peccat venialr: ſ̄ ſunt q: quieti illud facſ̄ ꝓcellit. alia facta ꝛ opa tū in eo magis q̄ in alio negocio ꝓpōderat negligētia ꝑs ſcīs ho. iiii. di. xi. Si aūt omiſit ex negligentia eo q̄ nullā diligentiam adhibuit mortaliter peccauit ſcōm Aler.

18 ¶ Que aqua ꝺ̄bet apponi. &. q̄ ſola aqua naturalis. c. i. q̄dā ō cele. miſſaꝫ

19 ¶ In quāta quātitate. &. q̄ ſ̄ alig canoniſte alr dicūt. tu die q̄ modica aq̄ dz apponi maxime ſi vinū ē debile ut ſic ꝛuertaf i vinū fm ꝓbabiliorē opinionē q̄ eſſe nō poſſet niſi eſſet modica appoſitio. alr ſi apponeret in tāta quātitate q̄ ſolueretur ſpecies vini nō. cōficeretur vt dictū eſt.

20 ¶ Quid fiēdū i illis⁹ pubus vbi vinū hr̄i nō pōt. &. q̄ papa pōt diſpenſare vt ſine ſanguine corpus xp̄i ꝓficerent ne ꝓpter⁹ defectū ſacr̄i, incurrerēt maximū dānū eū corpus non ſit ſine ſāguine in hoſtia. ꝛ ideo papam adeant

21 ¶ Circa formaꝫ huius ſacr̄i queritur q̄ ſit forma trānſſubſtantiōis panis. &. q̄ eſt iſta. Hoc eſt enīm corpus meū ſecu. c. cū marthe. ꝙ. credimꝰ. de cele. miſſaꝫ

22 ¶ Utr̄ hec cōſtructio. eni ſit ō ꝺ̄ba forme. &. q̄ nō ſ̄ ponit ibi ad ꝺ̄notādū ordinē cōſecrationis ad vſū materie ꝓfecrate: q: tū nō ē ō neceſſitate facti. vū nec ꝓnuncio ſilr: ſcīēter tū omittī nō dz vbi, vſus eccliē illius antiquus ꝑs. Sed m vo. Sco. in. iiii. di. viij. ꝙ. eni ibi ponit ad ꝓtinendū ne. ſ. v̄ba forme ſine p̄cedēt⁹ pferant. Ideo credo mortaliꝫ peccarēt qui ſcienter omitterēt tā in cōſecratōne panis q̄ vini. q̄ꝛa ꝺ̄z vſus eccliē rōnē

¶ Quid demōſtrat hoc ꝓnomē hec: 23 mōſtrando. &. mihi placet opinio Ri. ar. de ſancto victore li. de trin. q̄ ibi ſit demōſtratio mutua. ſ. ꝓnis ad ſenſus ꝛ ꝓtin⁹ ad intellectū ſub hoc ſēnu illud i qđ hoc tranſlabile ē corpus meū: q: ſicut iſta ꝓpoſitio eēt vera ꝛ magis ꝓpria ſi demōſtrādo. cibū dicerem hoc eſt corpus meū. i. illud in qđ ille cibus eſt trānſmutādus ē corpus meū qñ virtute eius i. plationis termino ille cib⁹ fieret corpus meū. Sic in ꝓpoſito. q: ibi virtute v̄boꝝ i cōpletōe ꝛ termino ipſi⁹ orōnis pāis fit vere corp⁹ xp̄i alli nō alr dñt. vide i. iiii. ſnīaꝫ. di. viij.

¶ Utrū ꝑfecte dictis ſolūmō ꝑfata ꝛ 24 v̄ba ſup pane ꝓfecret. &. ꝑs Sco. i. iiii. di. viij. q̄ nō rō q: dictōs. hoc eſt corpus meū nō refert ad corp⁹ xp̄i. ꝛ tō ſ̄ nō ſint alia v̄ba de ſubſtātia formē q̄ predicta. tū de neceſſitate regrit ut exp̄māt aliq̄ v̄ba ex q̄bus ꝑfata forma ſolūmō determiet ad corp⁹ xp̄i ſit cū dr: fiat dilectiſſimi vni noſtri ieſu xp̄i q̄ ꝓdie ꝛc. aliter nihil fieret ꝛ hoc tenē q̄ dicto qđ tenet trānſ ꝛ male

¶ Utr̄ ſacerdos poſſit q̄ꝛtūcūq̄ māſ 25 panis virtute ꝑfatoꝝ v̄boꝝ trānſmutā tiare i corpus xp̄i. &. ꝑs Aler. i. iii. tractatu de euchariſtia q̄ nō. ſ̄ ſolū mō illi q̄ habitualiter q̄ rōabiliter pōt limitari ſi delib⁹: q: ſicut intentio, pīi dantis formā ꝓficēdi fuit vt ſumeret qđ patet cū dicit. accipite ꝛ comedite ſic ē intentio eccliē ꝛ dz eſſe cuiuslibet ſacerdotis ꝓficiēdi. vt ſimaf i vſū ſacr̄i ꝓpterea vlet plene ꝛ tō ſi incideret cōſecrare totū panē q̄ eſt in foro q: nō ꝓformaret intentionē ſuā intētioni eccliē. ſic ñ ꝓficeret nō ex defectu virtutis v̄boꝝ q̄ vna vice poſſet ꝓficere tot hoſtias q̄ ſufficerēt toti mūdo ſi eēt neceſſitas eccliē

sed ꝓpter ꝺfectū inuētōis illi⁹ q hoc facꝫ ſtruit q nō itēdit ludubrio vl ſtulticia fiat ꝓfectio ſ3 ꝓ veritate, ec clie gr̄ilis vl ꝓticalaris. ⁊ ſic patet qō multo min⁹ ꝓfecrat q ꝓficit ad irritio nē venēcia ⁊ hmōi. ⁊ ſ3 Tho. in. iiij. di. xi. teneat q ꝫmo. ꝓfitē nō curo. ſ3 tene q. ſ. dici vt ſ3. S. Bo. i. iiij. di. x. ⁊ pe. ca. di. ⁊ multi. alij q̄nis etiā opio Tho. poſſit ſuſtineri ſ3 q etiā Ricar. ca. di. ſuſtinet ſi itelligat q ꝓficiēs itē dat ꝓmo ꝓfectē ſ3 ꝓſequēt ad uene ficia: ſed ꝓma magis videt rationabi lis ⁊ iō tene eam

26 ¶ Ult⁹ ſacerdos virtute ⁹boꝝ ꝓfato rū poſſit vnā ptē ipſi⁹ hoſtie ꝓſecrare ſine alia hoſtia ꝓtinua remanente. ſ. ſ3 Ri. i. iiij. di. x. q ſic ſi itēderet deter minate ad alterā ptē puta ꝑtera vel a tali ſigno citra. q⁹ ⁹ba nō operaꝝ niſi ſup illā mām ad quā ꝑtiſe ferē in itētio ꝓfectōis: ſec⁹ eēt ſi itētio ꝓfectā tis nō eſſet determinata magis ad vnā ꝑtē q̄ ad aliā ſed in vago: q⁹ nic ſi nō itēderet niſi meditetē ꝓfecrare ſo lum nulla ꝑ eſſet ꝓfecrata: q⁹ realeꝫ opatōes nō ſūt circa ſingularia vaga: ſ3 circa ⁹determinata. ⁊ iō oportet q i tētio ad quā ſequt̄ falſa ⁹determinatio aliq̄ ⁹determiatā ⁊ ⁹determiate reſpici at. ⁊ ex ꝑtēt ſoluīt alia queſtio de ſa cerdote. q h⁹. xx. hoſtias ⁊ ex illis nō itēdit ꝓfecrare niſi. xviij. q⁹ nullā ꝓfecrat niſi itētio ſua ſe ⁹termiet ⁹termi nate ad q̄ vult. xviij. Sec⁹ ſi credēs q⁹ ſint ſolū. xx. ⁊ ſūt xvii. tū intendit cō ſecrare q̄ q̄d ē añ ipſū ſic oēs ſūt con ſecrate. Itē p3 q⁹ hoſtie i altari ex ob liuiōe reſuate ⁊ guta vini i pede calicis ⁊ hmōi nō cōſecrank: q̄niam ad eas nō referī intētio cōficiētis.

27 ¶ Quid ſi ſacerdos accepī pluribus hoſtijs ꝓfecrādis q̄ venit ad actū cō ſecratōis nō aduertit niſi ad eā quā h3 in manu. ſ. ſ3 Ri. ſ. Bar. in. iij. di. xii. q̄d dicit q⁹ nō ſunt alie ꝓfecra te. ſed tu dic. cū Sco. q⁹ oēs ſūt ꝓfecra te. q⁹ nō regrit de neceſſitate itētio ac tualis. ſed virtualis que fuit q̄n ꝓfata hoſtias accepit. vt eas cōſecraret.

¶ Circa formā vini ꝓfecrādi q̄rit q̄ ſit. ⁊. q⁹ hec. i. Hic ē cal⁹ ſanguis mei noui ⁊ eterni teſti q ꝓ vobis ⁊ p multis effūdet i remiſſionē peccatoꝝ hec q̄tēſcūq; fecerīſ i mei memoriā faciet. vt i. d. ⁊. ex eo no. viij. S. Bo. i uij. di. viij. ⁊ multi doctores ibidē tenēt q⁹ ſolā ⁹ ſba forme ꝓdicte ſūt illa ⁹ba. hic eſt calix ſanguinis mei. Alia ⁹o ſequētia nō ſūt ⁹ ſba. ſ3 ptinēt ad ora natum. ⁊ ad oſtēdēdū viū vl ⁊dignitatē ibi accipite ⁊ bibite ⁊c. aut effectuꝫ vt ibi noui ⁊ eīni ⁊c. Alii tenēt vt ſcūs Tho i. iii. q. lxxviij. q⁹ oia ſūt ⁹ ſba forme vlq; hec q̄tēſcūq; ⁊c. ſ3 Sco. ca. di. viij. dicit q⁹ cū non ſit nobis tradi tū ꝑ certo an ad formā ſb̄alē ptineāt aliq̄ ⁹ba poſt li. ſanguinis mei iō. ꝓcu loſū eſt aſſerere q⁹ ꝑtiſe ſit in illis verbis ex q̄ ſufficiēs auctoritas nō habet ⁊ ideo oia dic vlq; ad hec q̄tēſcūq; ⁊c. ac ſi eſſent ⁹ ſubſtātia forme ſ3 cōt ter doc. ꝓcordēt cū btō Bo.

¶ Nota q⁹ q̄ dixi. ſ. i ꝓfecratiōe plius ꝫ debēt ſiſſe dicti de vini ꝓfecratiōe.

¶ Siſſe de platiōe ⁹boꝝ aut corrup ta: aut diminuta: aut addita. dic vt ſ. dicet ū eſt de baptiſmo. Baptiſm⁹. ii. §. xv. cum duobus ſe.

¶ Circa ꝑuerſionē q̄ fit i hoc ſacto ꝫ ꝓ virtutē ⁹boꝝ ꝓfatoꝝ eſt firmiter tenēdū q⁹ ſba panis ſ3 totā ſuā mās ⁊ for mā eriſtēs actu trāſſbat i totū corpus xp̄i actu eriſtēs. ita q⁹ nū i mās. ⁊ for ma i formā. ſ. cōpoſiti trāſſbat ſolis ac cidētib⁹ ſmanētib⁹. ſ3. S. Bo. ⁊ Ri. ⁊ Pe. in. iiij. di. xi. ⁊. S. Tho. in. iii. q. lxxv. Sed ſm Sco. in. iiij. di. xi. ubi

nō ē ꝑuerſio hoc i ſbam Chri ad eſſe ſb̄ale. ſimpliciter: ſ3 Chriſtū ad eē hic. q⁹ corpus xp̄i nō acqrit ſimplicit eē. ſ3. eē hic. i. ſub ſpē panis vñ acquirit no uā ptīā nō āmittendo antiquā. panis ⁹o deſinit eſſe ibi nō acgrēdo aliquā ptīā alibi. vñ ſ3 illa deſino panis ſm ſe ꝓſiderata ſit anihilatio: ipa tū ꝑuer ſio nullo mō ē anihilatio: q⁹ eius ter minus nō ē nihil: ſed nova ptīa cor poris xp̄i ſub ſpē panis. Hec Sco. ⁊ idē dico de ſba vini q⁹ trāſſbat i ſan guinē xp̄i. ita q⁹ panis i corp⁹ ⁊ vinū i ſāguinē purū virtute ⁹boꝝ trāſſbat nō i aliqd aliud: ſ3 q⁹ corpus nō eſt ſi ne ſanguine ⁊ ceteris humorib⁹ ſuis: nec ſāguis ſine corpore ⁊ venis ⁊ ner uis ſuis iō in hoſtia ē corp⁹ xp̄i p trāſ ſſbationem. ⁊ ſanguis eiuſq; pmixtionē pmixtus eni⁹ ⁊ diffuſus eſt in corpore ⁊ ideo vbicūq; eſt corpus xp̄i ibi ē ſā guis ei⁹. Alia ⁹o ē ibi rōne cōiunctiō nis cū corpore cui inſeparabiliter eſt coniūcta. Quātitas aūt ⁊ alia accidē tia ſunt ibi rōne inſeparationis a cor pore. Diuinitas ⁹o rōne vnionis vni ne cū humana nā. Similiter i calice vinū trāſſubſtantiat in ſanguinē ſolus virtute trāſſubſtātiatiōis: ſed quia ſan guis nō eſt ibi effuſus: ſed in vente. iō eſt ibi eiā corpus xp̄i ꝑ ꝓcomitātiam ⁊ ceteta vt dictum eſt in corpore. ⁊ ad hoc facit. c. firmiter. §. vna de ſū. trī ⁊ fi. ca. ⁊. c. in quadaꝫ de ce. miſ. Et hec oia ſūt i iſtāti cōplera oratione ⁹boꝝ dei ⁊ virtute aſſiſtēte ⁹tum forme ꝓfate. ē totū corp⁹ xp̄i ita i tota hoſtia q̄ē eriſti q̄ liber eius ꝑte in qua ſaluat rō⁹ totius eū. n. ſit totū hōgenēū nō ē maior rō q⁹ vna ꝑs ꝙuerti: ſi vni ptē ſic i aliam ita ꝙ renēt cōſtet ē ēt corp⁹ xp̄i ſub ho ſtia Chriſti ſed nō mō quātumo. q⁹ ſ3 ſit ibi corp⁹ Chriſti nō tū cōpat ad ſpēs vt Chriſtū ſicut Chriſtus ſit ibi clar. non tū

vtetur claritate ſua ſluminido mediā ta Chriſtus ſit Chriſt⁹ nō vult q⁹ claritate ſua occupādo locū: ſicut deus pōt face re vt hoc ſit ignis nō ⁹erēdo cōba ſtionis actū. Eſt eiā corp⁹ xp̄i ſub hoc ſacto: ſeu ſub ſpē non locaīter ꝓprie loquēdo: q⁹ eſſe localiter ꝓprie ē eſſe dimēſiue ſiue cōmenſuratiue. Eſt tū corpus xp̄i in loco ſpēi. Et ex hoc ſe quit q⁹ corpus xp̄i eſt in plurib⁹ locis ſimul ſm eſſe ſacrale. q⁹ vere ⁊ realit ptinet ſub diuerſis ſpēbus que ſunt in diuerſis altarib⁹. eſt eiā in hoc ſacto corpus xp̄i imobile localiter ꝓp ſe lo quēdo: ſ3 ſit mobile per accidens. ſ. ad motū hoſtie ſicut anima mouet ad motū corporis. vnde per accidēs mouetur ad motū hoſtie ⁊ quiet̄ ad quietē alie hoſtie. Itē mouetur ſurſum ⁊ deorſum ſimul ⁊ ſemel ad mo tum diuerſarum hoſtiarū: hec ex Ri car ſ3 iiij. di. xiij. x.

¶ Sed nunquid veritur corpus xp̄i ꝫ verſa hoſtia ſicut mota mouet. ſ. Ri car. vbi. ſ. q⁹ nō qualiꝫ partes ordi nes habeant in ipſo corpore abſolute non tamen per comparationē ad ſpe ciem. Vnde non poteſt dici q⁹ pedes habeat i vna parte hoſtie caput i alia ⁊ ſic de ceteris mēbris. quia omnes partes ſunt ſimul ſub qualibet parte hoſtie.

¶ Vtrū fracta hoſtia vel paſſa aliqd ꝫ corpa⁹ chriſti patiatur. ſicut mota mo uetur. ſ. q⁹ non: q⁹ mutatio ⁊ paſſio innouaret in chriſto aliquid abſolutū ſed motus localis nihil ſecūdū Pe. diſtin. x.

¶ Eſt eiā corpus xp̄i penitus inui ꝫ bile oculo corpali ſm Ri. ⁊ Sco. di. x. q⁹ ñ pōt vidī nec p nā. nec p glo riam: nec p miracula: oculo corpo rali: ſicut nec exiſtentia ſubſtantie ſpi rualis i loco ad cui⁹ iſtar corp⁹ xp̄i ē

sub scfo sc̃tū ē ibi pīs̄ t per se rōne
sbe t qualitas nō ēt ibi nisi p cōmi-
tantiā. vñ fm Ricar. vbi. s. si aliqñ ap
paret ibi spēs panis vel frustrū carnis
nō ē corpus xpi Malores cnī sūt di
mēsiones corporis xpi q̄ ille q̄ ibi ap
parent: t si ibi nō apparet corpus xpi
nō apparet ut sub scfo. vñ dicit Ry
car. ibidē q̄ illa apparētia parvuli que
aliqñ ibi visa ē. uel describit in imagi
natione vel in sēsu cōi videtur. nec etiā
si ē realit ēt nō credo q̄ ille dimēsio
nes fundēt i dimēsionib⁹ spēi panis:
Iz tūc appareāt. vñ spēs scēi sub qua
cōtinēt corpus xpi latet sub illa figu
ra q̄ apparet: nulla imutatiōe facta cir
ca ipsā. t ꝓfūdit tñ ipa spēs q̄busdaz
accidētib⁹ carnis. ut pueri q̄ n̄ sūt ꝓpe
accidētia corporis xpi. vt lintameta.

35 ¶ Est tūc corp⁹ xpi visibile sub sacfo
fm Sco. vbi. s. p naturā oi intellectui
nō allgato scīb⁹ i itelligēdo: sine an
gli: sive aie separate. Ricar. tñ vbi. s.
Iz q̄ nō p nām: sed tñ per glozā: nō
solū in vpo: sed etiā in ꝑpio genere.

36 ¶ Est corp⁹ ēt xpi sub hoc scfo itāgi
bile imediate ab alio: sicut nec substā
tia spūalis tāgit a loco: vñ quātūcūq;
aliqs specie penetraret christi corpus
tangere non posset. fm Ricar. vbi. s.

37 ¶ Sūt autē i hoc sacfo accidētia sī
ne subiecto ꝑmo. l. sine sba virtute di
uina. Itē sicut spēs sacramētales reti
nēt esse q̄ hēbāt prius ex virtute diui
na sic t agere. Ita ꝑāt exteriora cor
pora t scīnos imitare. nō ꝑāt tñ alia i
sacfo ꝓuenīt. q̄ tñ sit sine vbo vñ aq̄
modica posita in sacfo calicis Iz fm
aliquos ꝓuertat in vinū t hoc virtute
spērum illarū. nō tñ in vinū q̄s sit vi
nū fm specē: sed ēt vinū fz nām tā
ti sicut caro fz specē ꝓuenīt i carnē
fm nām. Ēt dic q̄ ibi forma substan
tialis q̄ nō soluit Iz alterat. q̄ mutat
color t sapor t odor t sensus percipit
ꝓprietates vini. t ideo quātū ad sen
sus ꝓuertit in vinū nunc tñ i sacfo
hoc ex sancto Bona. in. iiij. distin. xij.

¶ Quid cū accidentia sī. q̄b⁹ē corp⁹
xpi in sacfo co:rūpunt. &. q̄ accidē
tia illa aliqñ imutant ex pte qualitatis
sicut cū dividit panis vt vinū i mutat
ptes. t tūc si in ipsis ptib⁹ nō pōt fal
tari nā panis vt vinū desinit corp⁹ xpi
sub ipsis ēē. Similit dic de imutatiōe
ex pte qualitat. vt cū ita imutant co
lor sapor. t odor t alie q̄litates panis
t vini q̄ nullo mō pōt cōparari nā pa
nis t vini q̄ nō manet corpus xpi sub
sacramēto secus si corruptio accidē
tiū vel qualitat aut quātitatis nō suf
ficit ad corruptionem panis t vini. q̄
sic nō desinit esse ibi corpus xpi. vt lī
guis sub sacramēto. Aduerte tñ circa
corruptionē que est respectu admīstio
nis alteri⁹ liq̄ris q̄ si ē vinū t addit
in maiori quātitate vt eq̄li sic soluit to
taliter t tollit ꝓmutatēs species cū ad
ōēs eius dimēsiones ꝓueniat: t sic inci
pit q̄ ad hoc ēē alio nouū vinū t tāgul
ibi desinit esse sāguis xpi. credo tñ q̄
si additū nō sit notabilit excedēs pro
pter diuitū sit tūc vt toto illo liquo
re tanq̄ sacfo. si vō additū sit minō
ris q̄ntat sic nō desinit ēē ibi sāguis
xpi: nisi sub illis ptib⁹ ad quas ꝓuenit
vinū additū: q̄ cū discerni nō possint
simūl tot illo liq̄re debem⁹ vt tanq̄
sacfo. t ideꝫ dic de alio liq̄re addito.

¶ Utr desinēte esse eucharistia sub 39
illis accidētib⁹ redeat sba cōposita. &.
fm. Sco. in. iiij. di. xij. post reprobatio
nē multoz modoz dictoz q̄ sic redit
sba cōposita cui talia accidētia cōue
nirit quātūcūq; alterāt. t hoc illāt cor
ruptionis t imediate a deo. ¶ Pro ista
pte huius sententie probat. q̄ deus
statuit illas species manere sine subie

cto tūc i eucharistia: ergo, statuit q̄ nō
stante eucharistia nō sint accidētia si
ne subiecto: t p ꝓsequēs ānihilāti illius
corruptionis sit aliqua sba. ¶ Sēda
pte ꝓbat. q̄ si redit aliqua substan
tia nō ē alia q̄ illa q̄ pōt illis accidēti
bus afficī: q̄ alia sba nō esset cor̄ ca
par. ¶ Tertia pte. l. q̄ non redit nisi
immediate a deo. patet quia nullum
aliud agēs hoc agere posset. hec. Scot

40 ¶ Utrū species sacramētales possint
nutrire. &. vt patet ex supradictis sicut
possūt ꝓuerti. i cineres uel i vermes t
hmōi sic p eādē rationē possūt con
uerti in corpus humanum.

Eucaristia

Secūdo' circa ministrum queritur quis pōt consi
cere istud sacramētū. &. q̄ solus ꝑsbyter
pōt ꝓsecrare corpus t sanguinem do
mini nostri ihesu christi. xxv. di. perlec
t de sum. trini. t. fi. ca. firmiter. §. vna.
hoc sequūtur Theo. in. iiij. distin. xiij.

1 ¶ Quid si quis credat se ꝑsbyterū esse
cū nō sit t celebret. &. gl. l. c. aplicam
ō p. nō. bap. q̄ nō ꝓficit in ueritate
Sz tu dic. vt. s. Baptism⁹. vij. §. viii.

2 ¶ Utr̄ glibet ꝑsbyter possit hoc sacfz
ficere. &. fm. Ricar. in. iiij. di. xiii. q̄
de iure nō pōt: nec irregularis nec in
terdict⁹ aut suspēs⁹ ab executiōe eor̄
q̄ sūt ordinis. nec simōiacus. excōmuni
catus. excōicatus. aut degradatus. sine
depositus. vel glibet publicus t noto
rius peccator. sed de facto si supra de
bitā materiā ꝑferat vbā cū ꝓtestatione
debita de ꝓficit q̄libet sit nephari⁹
q̄ caract sup quē fundat ptās ꝓficiēdi
ē indelebil. Iz mortalr peccet ꝓficiēdo.

¶ Utrū plures ꝑsbyteri possint eādē
hostiā ꝓsecrare. &. Iz diuersa sit opinio
i. iiij. di. xiii ego teneo q̄ nō. q̄ q̄ pus
ꝓtulit vbā ille ꝓsecrauit alii nihil fa
ciunt. Et ideo credo in ordinatione

ꝑsbyterorum sit melius nō dicere q̄
dicere verba consecrationis: nisi du
bitaretur de eo q̄ nolet consecrare.

3 ¶ Utrus corpore viciatus ꝑsbyter
possit cōficere. &. vt. s. Corpore vicia
tus per totum.

4 ¶ Quid de ꝑsbytero q̄ postq̄ indut⁹
ē recolutse de aliq̄ mortali. &. q̄ si te
nēt celebrare t hz copiā idonei cōfes
sorīs tenēt cōfiteri. si vō nō hz ꝓtera
tur cū ꝓposito cōfitēdi t sufficit. nec
peccat si cū verecūdia accedit. si vō
nō tenēt celebrat: tūc nō dz celebra
re nisi prius ꝓterat t ꝓfiteat. q̄r ad hoc
tenēt fm. S. Bo. in. iiij. di. xij. t gl. i
c. de hoie. de cele. missa. t alia gl. in. c.
nihil. vii. q. i. ar. de sentē. excō. c. de ce
tero. t. xxvj. q. vj. q̄ recedūt. t hoc idē
tz. d. Anto. i. d. c. de hoie. Sed alii. ter
nēt Iriū. q̄ sufficit ꝓfiteat semel i an
no. Et Pa. in. d. c. de hoie. dicit esse
verū. Iz primū tutius. Sed tu die fm
cōem opinionē theologoz q̄ primū
verius. Tñ Ricar. in. iiij. distī. ix. distin
guit. q̄ si nō imminet scādalū vel ꝑsone
aut ppli: aut nō incepit missā si est sa
cerdos sumens corpus xpi. q̄ tūcūq;
contritus. sed non cōfessus: dūmō ha
beat copiā idonei cōfessoris tpī t loōl
i ad cōfitēdum q̄ peccat mortalr. t
sic dz dici q̄ nō dz celebrare uel cōi
care. Si vō aliq̄s trium ꝑdictoz imi
net. l. vel scandalū ꝑsone: vel ppli nisi
celebret. vel q̄r iam incepit missam. sic
sufficit cōtritio. Et sic pōt melligi q̄
tūc pōt celebrare. ar. c. de cetero. t. c.
a nobis. el. ij. de sen. excō. t. c. q̄ recedūt
xxvj. q. vj. adde tñ fm Ricar. in
iiij. di. xvij. q̄ quis habeat idoneum
cōfessorē: Iz tñ expectat aliū cui deuo
tius. t securius cōficeat: q̄ nic absq;
cōfessione t sine pcō pōt sumere eu
charistiā cū cōtritione tota q̄ limito
dūmodo sit cōfessus semel in anno

Ité q; tenet celebrare vl cõicare alo
non credo si pót desistere sine scãda
lo ppli vel persone q; prius ds ꝓsiteri
6 ¶ Quid si celebrãdo recoleret se co
medisse vl bibisse. &c. q; i difficultatib⁹
semp accipiendũ ẽ qõ imi' hs ꝺ peri
culo. maius ãt periculũ ẽ qõ ds sacri ec
clie ꝓfectionẽ. q; hoc ẽ sacrilegiũ q̃s
qõ ẽ ptinẽs ad qualitatẽ sumẽtis. Et iõ
si ꝓsbiter post ꝓfectionẽ icepẽs me
minit se comedisse nihilomin⁹ ds ꝓfi
cere sacrm. Idẽ si meminit se excõi
catũ. vel i mortali cũ pritione tñ ꝺbi
ta & sic nõ peccat: sed fructuose sumit
Et i hoc ꝓcor. cõiter doc. Si ꝺo me
minit ãñ ꝓfectionẽ Tho in. iii. q. lx
xxii. ꝛ q; rutius ẽ dimittere: nullam in
ceptã: nisi scãdalum graue imineret
Sed. S. Bo. in. iiij. di. xiii. tenet q; si
ne peccato pót inchoatã perficere cũ
pposito cõfitẽdi & eã cõtritione totũ
supplet̃: nec videt ibi esse ꝓiemptꝰ
Idez dicit etiã. S. Bo. ibidẽ de eo q
meminit se irregularẽ q; p hibitio p
pter irregularitatẽ nõ extẽdu se ad eũ
q accessit sine ꝓscia irregularitatẽ & in
choauit missaꝫ. Sñ ppter reuerẽtiaꝫ
sacri & scãdalũꝫ ppli dicit q; si dolet
& libẽter faceret qõ in se est a dño cẽt
dispẽsatiõ ꝓ tũc. Idẽ dicẽdũ etiã qñ ñ
icepit si nõ pót desistere sine scãdalo
nec i hoc casu incurrit irregularitatẽꝫ
ar. c. elici. & c. latores & c. fraternitati
q̃ regrũt temeritatẽ de clico excõi.ami
ni p totũ. Nec ob. c. aplice. c. ii. q; ibi
sit i culpa nõ intelligẽdo qõ ꝺbẽt. Sz
hic ista est i necessitate. Et hoc credo
nec nisi foret scandalũ pharisee⁹ vl
qꝺ acciperet scãdalũ ꝑ aliq̃ aduertẽdo
ne. q; tunc non liceret sine nota irre
gularitatis
7 ¶ Quid de eo q; icepta missa hz ꝓfi
tẽri q; ñ sit ꝓsbr. &c. S. Bo. vl i ꝺ. q;
ñ ꝓfectionẽ ds dimittet missã inchoa
mistrat̃ signẽdo aut ꝓfectam deponet
¶ Si qꝺ faciet sacerdos q ꝓbẽtis ñ
esse aquã i calice. &c. q; si hoc aduerta
ãñ ꝓfectionẽ eã appõat hz posse ꝓfec
tionẽꝫ nullo modo q; nõ est de ne
cessitate sacramenti vt. ꝺ. dictum ẽ ꝺ
hac materia vide. j. missa.

Eucharistia. iiij.

circa sũptionẽ. et⁹ qꝺ tenet ꝺ
mere. &c. q; primo glibet sacerdos cũ
celebrat de ꝓc. di. ii. relatũ q; sacrm
i sũptiõe cõplemẽtũ sue significatio
nis accipit. & si ꝺficeret aliꝰ ds suple
re ꝓ eo q; sit ictus⁹ si cũ hostiã ialtẽ ꝓfe
reret. vii. q. i nihil. si ẽo tũc taꝫ an
no i. c pñr de ꝑa nõ iterã. Incipiẽs.
ẽ ibi addẽdo. i. dño nr ihesus xp̃s ꝑdie
qñ &c. q; nõ dicit reiteratũ qõ nequa
facũ. c. aplicã de ꝑsbr. nõ bap. Si ãt
certum est q; nõ icepérat vba ꝓfecra
tiõis tũc ñ ẽ necesse supplere si tñ qꝺ
vellet supplere posset. sz nõ deberet. &
icipere si tã signa sup hostiã fecerat sz
ꝓsequẽdũ ẽ vbi deficit fm alia. & pla
cet alias icipiẽdũ ẽ a capite. & si plures
celebrãtꝫ dic semp ds sumere. omissa
purificatõe i ꝓcedẽtꝫ missis. ¶ Se
cũdo tenet glibet xp̃ian⁹ etã ad ãnos
discretiõis puenit vt in. c. ois de pe. &
re. de q̃ dic vt. j. §. xi. nihi ex rõnali cã
de ꝓsilio ꝓpũj sacerdoꝰ ad ip̃m dure
rit abstinẽdũ. ¶ Tertio tenet glibet i
articulo mortis ꝓstitutus ꝓ pterea ap
pellat viaticũ. Sñ credo peccat mor
taliter q; in tali articulo contẽnit sume
re corp⁹ xp̃i. ¶ Quarto rõne sumi
¶ Quito rõne officij sicut sacerdos
q; tenet celebrare saltẽ in magnis festi
uitatibus vt. j missa. §. xlvi.
¶ Quot mõis sumit. &c. q; trib⁹ mõis i
aliq̃ sumit soli⁹ sp̃ualr: aliq̃ soli⁹ sa
cramẽtalr: alii sacralr & ip̃ualr simul

2 ¶ Quid est mãducare sp̃ualr. &c. fm
S. Bo. in iiij. di. ix. q; mãducatio spi
rituali⁹ trãsfl̃ata ẽ a corpalib⁹. & ió sicut
i mãducatõe corpali sũt duo⁹ incipalr
s. manducatio & incorpatio. sic & in sp̃uali
sũt duo suo mõ. s. sp̃ualis manducatio q̃ ẽ
recogitatio p fidẽ. s. carnis xp̃i. p no
bis expositi i ligno i cruce ad redimẽ
dũ & sp̃ualis incorpatio p caritatẽ. s. tũ
recogitans ei quẽ recogitat iungitur
ardore caritatis. & ita ei incorporatur
3 ¶ Ñ vt qꝺ solũ mãducare sp̃ualr & ñ
sacralr. &c. q; tũc qñ sacrm ẽi vo
to & effectui eius pcipit. q; sicut qdaꝫ
ãñ baptizãtur ex ꝺsiderio baptismi
pcipiũt effectũ ipsius. sic & i hoc sacro
nec frustra iducit̃ postea sacrm qz ple
nius iducit effectũ ipsa susceptio sacri alios
q̃ solũ ꝺsiderium. fm. S. Tho. i. iij.
p. q. lxxx. vl nich⁹ fm. S. Bo. in. ii. di.
xi. q; non esset vera voluntas nisi de
duceretur in opus cum adesset facultas
4 ¶ Quid ẽ mãducare sacralr solũ. &c.
fm. S. Bo. i. iiij. di. ix. q; ẽ manducat
sacrm ut sacrm. ad hoc ãñ vt mandu
cet sacrm ut sacrm necessaria ẽ intẽtio
& intẽtiõis regulatio. Intẽtio inq̃ ẽ ne
cessaria qa si qꝺ iret ad mẽsã & itendē
ret corpus reficere: & aliqꝺ ꝓ pane
ci sacrm sicut panem offerret: & ipse
ꝺ itenderet cibũ sumere nõ diceret̃
esse sacralr mãducare: necessariũ ẽ ẽt
voluntas intẽtio dirigat fm fidẽ q̃ est in
ipse vel in altero. q; oportet credat q;
sub illa spẽ aliqꝺ sp̃uale lateat quod su
mẽ intẽdat. vl ꝺs q; saltẽ sumere intẽ
dẽs alios credere existimat. sz ipse
non credat. & sic ps ꝑ quãto qꝺ dicat
sacrm mãducare: qz. s. q; sacrm vere
existãbi & ipse qui mãducat illud ut
sacrm sumere intẽdat. siue qz credit eũ
vere sm: siue qz existimat alios cre
dere: hz S. Bo. vbi. ꝺ. adde q; tunc
soli⁹ sanct⁹ sumit qñ ꝓpter aliquod
impedimẽtũ qõ in ipso sumẽte ẽ vl ma
la eius dispositionẽ carni effectu & fru
ctus ipsius sacri q; est sp̃iualis mãdu
catio hoc ẽ sp̃aliter incorporari cor
pori mistico p fidẽ & caritatẽ. vel ma
gis incorporari p augmẽtum fidei &
caritatis que mãducatio nõ contin
git indigne suscipientibus
¶ Utrũ vere in hoc sacro xp̃s mãdu
cet. &c. fm Ricar. in. iiij. di. ix. q; est in
sũptione huius sacramẽti quedã mã
ducatio carnalis. qua comesti⁹ mastu
cat. & in stomachũ trahit. & postea di
gerit: & vnimo i substãtiã manducãtis
conuertit̃. & sic vere manducat illa
spẽs sub q̃ realiter ꝓsnet̃ verũ corp⁹
christi. Est & alia mãducatio sacralr
qua corpus christi vere realiter sub il
lis spẽbus panis contentũ sumitur: sz
sic sumptũ corporalr non mastucat. &
si spẽs sic in ore masticent q; p diges
tionẽ ibi factã ñ corrũpat̃ i eius forma
ꝓpria: sz descẽdant forma ꝓpria in
stomachũ ꝺscẽdat & corp⁹ xp̃i i stoma
chũ p destrũctionẽ spẽi sub qua cõtinet̃ &
tã diu ibi manet corp⁹ xp̃i q̃ diu i ea
dẽ spẽi forma ꝓpria spẽrum saluatur
Si aũt species panis tam diu in ore
masticẽt q; per digestionẽ in ore factã
corrũpatur forma ꝓpria in eis & non
descendat in stomachũ. tunc nec cor
pus christi descẽdit in stomachum. &
sic intelligitur illud de conse. di. ij. c.
tribus. in glo. in fi. cuius dicitur. q̃ cibo
species ventrib⁹ atterit tam cito in ce
lum rapit corpus christi. Sẽdde tamẽ
fm sanctũ Bo. in iiij. di. ix. q; cũ cor
pus christi maneat sub illis speciebus
q̃diu illa species sit habilis ad refe
ctionem humanã: quia ad hoc est na
tura & ad hoc ordinat. & hoc habeat
cuz est extra stomachũ & i stomacho
qz ibi deficit: & tam diu ibi corpus xp̃i
maneret donec refectiõis opus cessa

pleat. Ideo si qs euomat illas: euomit
corp⁹ xp̃i: t si species pñt oculis ab
aliis debet tanq̃ cū reuerētia t crema
ri: t cinres iuxta altare recondi. ut in
c. si p negligētiā de cōse. di. ii. Si autē
species ille trāseāt p stomacū indigeste
ppter aliqđ infirmitatē: nūc tūc ēt p
putrefactē refectionis t tō si vadant in
secessū nō ē idē corpus dñi. t hāc opi
nionē sequit Bo. vbi. ē. dicit ꝓbabilē.
t placet cū qua cōuenit Ricar. vbi. ē.

6 ¶ Quis pōt idonee suscipere sacrm
eucharistie. ē. De. aureo. in. iiij. di. ix.
q. ii. q. idoneus suceptor ē hō viator
adultus: fidel: mēte pdītus. Ieiunus
deuotus apparitione miraculosa non
phibitus sine ꝓfessa peccati mortalis
legitime ꝓfessus i quersatōe crimine
nō notatus 'corpore mūd⁹ a ministro
idoneo tpe debito. t recta intentione
sumpt⁹. vbi. xv notāda cōmentorat.

7 ¶ Primo dicit hō: q: ls angeli bea
ti mūcerēt xp̃m i sua specie inēnū ei
mūk i fruitione caritat ꝓfecte t visio
ne manifesta. nō tñ ꝓficit eis spūaliter
mūdeat hoc sacrs qđ ē p fidē crede
rei xp̃s cū volitate sumēdi hoc sacrs

8 ¶ Utrū brutum possit sumere corpus
xp̃i sacrāliter. ē. ut. ē. patuit q non.

9 ¶ Sed nunqđ si mus comedit illas
spēs trāsibit corp⁹ xp̃i i eū uētrem. ē.
S. B. in. iiij. di. xiij. qđā dixerūt q sic
p rōnes inductas. Sz alius vt q nō:
q: xp̃s nō ē sub illo sacro nisi eatenus
q̃tenus ē ordinabilis ad vsū humanū
l. ad māducatiōs: ls sicut q̃ cito mus
rodit. ita t tñ cito inhabile facit: t sic
esse dēsinit. Et hec ē opinio cōmunior
fm sictū Bo. t magis pia. t sic patet
q: solis hoībus debet dari nō brutis:
vel qbusdā ēt i ag̃elis: q: illusio ēt

10 ¶ Secūdo dicit viator: q: nulli mor
tuo debet dari t si petunt illusio est.

11 ¶ Tertio dicit adultus: qnalz greci
antiquⁱ pueris dare ut de ꝓse. di. ii.
punū. tamen sacramentaliter sumere nō
pñt: q: nō vtunt sacro. ut sacro: ls ut
cōt cibo ꝓpter carētiam discretionis.
¶ Sed qñ ē etas debita. ē. aureolus
vbi. ē. q reliquēdū ē arbitrio boni vi
ri. Et tō dico q tūc est etas debita qñ
pueri hñt vsū rōis q pñt cōcipe duo
tionē hui⁹ sacri t discernere t diiudica
re corp⁹ xp̃i t reuerti ab alio cibo saltē
ex alioz instructiōe: qđ pōt esse in. x.
vel saltē in. xi. anno. vñ si apparerā l
eis tūc signa discretionis t reuerentie
pñt sumere fs Tho. i. iiij. di. ix. imo ō
bēt saltē semel i āno sumere. vñ tenēt
ad hoc eos inducere q eoz hñt curā.
¶ Quarto dicit fidel: qz nulli infide li
li debet dari: imo nec fidel pōt sume
re sacrāliter nisi hēat intēionē sumēdi
ips vt sacrs ecclie: ls ipse nō credat.
¶ Sed nūqđ catheccuminis debeat ls
dari. ē. aure. vbi. ē. q non. qz nō sunt
de familia christi per baptismum.
¶ Quito dicit mēte pditus. vñ ōmo 14
niacis t amētibus nō ds dari. distin
guit tñ aureo. vbi. ē. aut talis amens
nunqđ habuit vsū rōis. t tali ñ ds da
ri. aut aliqñ hūit vsū rōis. Et tūc ibi
distinguit. q aut ostēdit signa deuotiōis
eē. t sic pōt cōicari: aut nō pretend
signa deuotiōis. t tūc recurrēdus e
ad tps ꝓteritū qz si ante insaniā peti
t deuotionē ad ips habuit pōt dari
ds in articulo mortis si nō tamē ō p
culo cuomēdi. vel alterius irreuere
ut hēnr in. c. is q. xxvi. q. vi. si vo lū
tī deuotionē ad ips habuit tpe sue
nec eū potuit ōbito tpe nullo mō cōs
dari. Idē dic de demoniacis fm alia
tā dilectionē fm Tho. in. iiij. dis. in
iii. p. q. lxxx. amētibus vō q hñt ꝓ
da intervalla pōt dari tūc qñ h vsū
rōis fm aureo. ꝓdictū vbi. ē. q ultro
fortius pōt dari illis q largo ꝓ oīe

ptionē hui⁹ sacri. ē. vt colligo ex. S.
Bo. in. iiij. di. xij. t Aureo. vbi. ē. t est
cōis opi. q aut pollutio ꝓuenit ex cau
sa peccati mortalis certa vel ꝓbabili
puta ex crapula vel motōsa cogitatōe
t hmōi t sic necessario tenet abstine
re alr peccaret mortaliter vt colligit in
c. nō est. vi. di. t est ar. in. c. gsqa. xxiij.
q. i. q: ls ipsa pollutio fm se non possit
esse peccatū mortale habet tñ pecca
tū mortale annexū ratione sue cause
Illud ego limito vel nisi primāq̃ in
mat aut celebret ꝓcraf de peccato t
ꝓficiat. qz si cōtingit t ꝓcessus ē hō pec
cato t necessitas vel scandalus cogat
ad celebrandū vel sumendū nō pec
cabit. Sine necessitate tñ nō credo ēt
ꝓcessus possit sine peccato sumere vel
celebrare ls bñ sine mortali pcō fm
Jo. de lazo in sūma. t Pe. de pal. in
iiij. Aut pollutio ꝓuenita cā q̃ est pcñ
veniale tñ ꝓbabiliter t sic nō impedit
necessario sed de ꝓgruo nisi potior cā
vrgeat fm Ricar. iiij. t fm Tho. i. iii.
part. q. lxxx. peccat venialr si sine cā
necessaria cōicet vel celebret nisi i du
obus casib⁹ fm ꝓdictū Jo. ¶ Primus qñ est dies festus in quo ē ꝓsue
tū cōicare. ¶ Secūs qñ imineret scā
dalū nisi celebraret puta qr ali⁹ nō est
vel ē plat⁹ q ꝓsuevit celebrāt t hmōi
Sīlr dico de illa q̃ ꝓuenit ex illusio
ne diabolica t hec ppl duo. ¶ Primū ꝓpter imunditiā corpis. ¶ Secūdum ꝓpter euagationes mentis sine
ineptitudinē Idē dic qñ ꝓuenit ex cā
q̃ nullū est pcñ q ꝓ de ꝓgruo ds abstinere. In hoc casu sanct⁹ Bo. vbi. ē. t
hñ distinguit dicēs q aut sentit inqui
nationē illā iclinasse multū aiaz t sic
ꝓsulēdū est q faciat reuerētiā scio et
abstineat. Si aūt sentiat magis expe
dīt nām t vlterius deuotio vel solēni
tas vel aliud qđ multū recōpenset: pu
ta caritas alterius q cogeret celebrare
in mortali vel cōpassio aiaz t hmōi
ad sumēdū vel celebrandū trahat tē
arbitror vicit ipsum sine remorsu cō
scientie accedere posse Sua pollutio p
uenit ex diabolica tētatione vipūta qñ
cū matura deuotione vlt̄ōis celebrare
aut rōe solēnitat t hmōi cū pollut
sicut de illo legit in collatiōib⁹ pim q
sēp hāc patiebat i festis qñ erat cōica
turus qui ꝓ secretum fuit vt cōmunica
ret t sic cessauit talis illusio: t sic non
debet abstinere

¶ Sed p quantū tēpus ds abstinere ꝓ
ē. q per. xviij. horas fm Ulr. t scīm
Tho. Sed Pe. de pal. limitat vel cū
accidit citra mediā noctē ls si aīs me
diā noctē accideret abstinere nō tenet
nisi qñ ꝓuenit ex cā mortalis peccati

¶ Quid de coitu coniugali. ē. credo ꝓ
distinguendū esse vt de pol ūtōe no
cturna nisi q pōt esse q exigēs pecca
ret mortaliter t tñ reddēs imun⁹ nō pec
caret t sic solū in exigēte caderet pbi
bitio nō in reddēte t. c. ois hō de co
se. di. ii. t xxiij. q. iii. letanie debet intel
ligi de ꝓsilio in coitu in quo nō ē pec
catū vel saltē solū veniale. Credo tñ
q. exigēs ñ. signe suscipiat ls p. xxiiij.
q. exigēs ñ. signe suscipiat ls p. xxiiij.
horaf ad min⁹ ds abstinere ō bono ꝓ
silio ñ ō ꝓcepto vt no. i gl. i. d. c. ois t le
gē Pe. ō pal. t Tho. i. iij. pte. q. lxxx.

¶ Utrū mēstruata vel mulier post par
tū imediate debet abstinere. ē. q non
de necessitate si tñ ex reuerētia absti
net non peccat dist. v. c. ad eius t de
puri. post par. c. vno dūmō cōicet fm
institutionē ecclie in. c. ois ō pe. t re.

¶ Utrū hominū homicidū vel alterius ꝓ
pcī mortalis impediat suscipientem hmōi
sōma nō idoneū pol
lutionē corporis nec tamē distractōs
mentis sicut somnū fornicatōis pol
mentionē delectatōis t tō nō impedit.

Si tñ somniū homicidiū pcūrat ex eā
q̄ ē mortale pcñ ipedit iūpsonē iacti
rōe siue cāe fm icñ Tho.i.iii.part.q.
lxxv.itelligē nisi pa⁹ oterat⁹ t ꝓfiteat.

34 ¶ Termodecio dicit a⁹ ministro idō
neo.s.sacerdote de ꝓse.dūli.ii.puenit.
nā null⁹ tūgere ds ēt diaconus nisi in
necessitate vt si cāu caderet i terrā vl⁹
aliq̄ alio casu .lxxj.di.Diaconos Clerū
est q⁹ diacon⁹ cum p̄sbyter est festius.
vel alō ipotēs t necessitas cogit ō iuſ
fu p̄sbyteri pōt oūpēsare vel etiā sine
iuſſu q̄ iussus expectari ñ pōt vt no.
Hug.in.d.c.diaconos alt⁹ etiā tenēt
vt no. Pa.in.c.quāto de ꝓsue.q⁹ etiā
laicus pōt administrare tpe necessitaſ
articuli mortis q̄s nec sacerdos vl⁹ dia
con⁹ adest allegat.ſ.vez.xxii.di. Itez
alij tenēt q⁹ in tali necessitate mortis
ls p se eucharistiā assumere nec ob.c.
ſi.xxviii.q.i.q: logē ō hereticis a qb⁹
nō licet accipe ſz tñ. Pa.tenet ꝓtiū
ſ.q⁹ nō ls nisi sacerdoti administrare
z credo sit securior opi.q: i tali neces
sitate ꝓstituq⁹ dē credē t manducalī

35 ¶ Sed an debeat a ꝓprio sacerdote
solū sumi.ſ.q⁹ pōt sumi a ꝓprio epō
t archiep̄o vbi ero de off.archiep̄i .c .iij.
t a ꝓprio sacerdote t ab hūte iniam
ab eis caueat religiosus quia si mini
strat excōicationē icurrit vt dicit.j.ex
cōicatio.v.casu.xii.

36 ¶ Quartodecimo dicit tpe debito:
q: q̄ ad celebrationē misse ſrḡit dies
t non nox.vt.j. missa.ſ.xli. Quo vero
ad alios cōicare volēs nō iuenit qn
possit oi hora recipi dūmō sint icium
verus est q⁹ mane dici est ꝓgruentior
hora. Itē q⁹ nō omittat qn sumat sal
tē sel⁹ i uno i pascha q: ad hoc tenet
qlibz fidel⁹ postq̄ ad ānos discretōis
puenit nisi ex aliq̄ rōnabili cā ad tps
ō ꝓsilio ꝓprij ꝓfessoris duxerit abstī
nēdū vt l.d.c.oio alr peccat mortaliē

Qō ūt qdā voluerūt itelligere ꝓfectō
die pasce nō bñ sensērūt vñ papa Eu
geni⁹ declarauit ad remouēdas ambi
guitates q⁹ sufficit q⁹ suscipiat i die re
uus sancta t vlteri⁹ vsq̄ ad dñicā post
pasca imediate sequentē iclusiue qñ
magis sue deuotioni videbit expedire
t sic satisfaē ꝓcepto credo q⁹ magis
artāt q̄ ad pueros sub pēa mortalis
pcī hūtes curā pueroz vt ad hoc sa
cramētū eos iducāt tpe pasce q̄ ipe
cū ignorātia eos excuset saltē vsq̄ ad
tpa.xviii.an.vl⁹ circa itē tpe ō bito.ſ.vt
soluā sel⁹.i die cōicet fm sctōs tho.i.iii.
di.xii.ar.ō ꝓse.di.i. sufficit pluries aūt
ñ licet nisi vt dř.j.ō sacerdote i ti. mis
sa.ſ.xlv. Itē dic tpe debito vt.ſ.nō va
dat flamm ad sumēdū postq̄ ē cōfess⁹
qui in multis fuit peccaſ t magnis sed
ds pluries ꝓfiteri pa⁹ t orōmbus t le
tunijs se odorifez reddere arg.ō pe.
di.i.ñ sufficit t.c.in actōe.

37 ¶ Sed nūqd videt rōnabil⁹ cā ab
sumēdi cū qs dicit se odia hře ꝑ aliquē
ſ.q⁹ nō nec aliud pcñ mortale q: te
neē desistere t ꝓteri t ꝓfiteri t cōicaſ
alr nō cōicāt⁹ saltē sel⁹ ūno excōicāt⁹
est de ꝓse.di.ii.si qs intrat t.d.c.oīs.

38 ¶ Vez liceat q̄tidie sumere.ſ.fm tā
ctū Bo.in.iii.dist.xii.q⁹ q̄stū ē ex pte
sacri cui⁹ virt⁹ ē hoīb⁹ salutaris vtūe ē
hoīb⁹ ipsis q̄tidie susci pe facit.c.si q̄ti
enscunq̄ de ꝓse.di.ii.ſz ex pte sumēti
in q̄ regrit vt cū magna deuotōe t re
uerentia ad hoc sacm accedat aliq̄n
expedit q̄tidie sumere t laudabiliter q̄n
q̄tidie se ꝓparatū inuenit t hoc voluit
dicere Aug. de ꝓse di.ij.c.nō ille. Sic
viue in qt vt mereari q̄tidie accipe
Sed q: multotiēs in plib⁹ hoīb⁹ hui⁹
deuotōis ipedimēta occurrūt ppter i
dispositionē corpis vel aie non ē vtile
oīb⁹ ad hoc sacm quotidie accedere
ſz tñ q̄n se ꝓparatū inuenit q: maiorē

amētes.ſ.q hūt debilē vsum rōis vñ
mō possint aliquā deuotionē huiusmō
eramēti ꝓcipere.

15 ¶ Sexto dicit ieiun⁹ nam quēcq̄ ali
q̄ō comestibile vel potabile post me
diā noctē sūpſit nullo mō pōt cōica
re sine digesserit siue nō de ꝓse.di.iij.
c.liquido.vii.q.i.nihil de cele.mis.c.
ex parte. Excipiē cāus infirmitatis q:
si de cor⁹ ꝑiculo mortis dubitat etiā p⁹
cibū sumpt cōicādi ne sine cofessione de
cedant de ꝓse.di.ii.p̄sbyt nec ob.c.sa
cramēta de ꝓse.di.i.q: abrogatū est.
t de hoc vide.j.missa.ſ.iij.q.v.vi.t.
xiij.cū trib⁹ ꝓse.

16 ¶ Septimo dicit deuot⁹. Mā sicut q
cibū corporalē nō pōt digerē vl⁹ ma
sticare nō est aptus māducare ipsum
sic q deuotionē nō hz nō est dignus
cōicare de ꝓse.dist.ii.c.illo.t.c.tribus
gradibus vñ.S.Bo.in.iiij.di.xii.ma
iorē ingt efficaciā recipit hō i vna miſ
sa vel māducare cū bona ꝓparatione
q̄ in multis si se nō ꝓparet diligenter.

17 ¶ Octauo dicit apparitōe miracu
losa nō ꝓhibit⁹. Mā si apparet in for
ma pueri vel hūōis nō dz sumere fz
ꝓsanū Aureo.vbi.ſ.q: nō apparet ſb
specie panis humane refectioni de
cit tñ.S.tho.i.iii.par.q.lxxii.q⁹ ꝓsu
lendū esset ꝓsbytero q⁹ iterato corp⁹
t sanguinē dñi ꝓsecraret t sumeret ſz
ego nō credo q: q̄ fiūt miraculose nō
sunt sub legib⁹.l.nā ad ea.ff.de le.t ēt
q: verisimiliter posset i alia ꝓsecratōe sic
apparere: t sic esset ꝓcessus i infinitū

18 ¶ Nono dicit sine ꝓscia pcī mortal⁹
Nam suscipiēs cū ꝓscia peccati mor
talis peccat mortaliē fz Aureo.vbi.ſ.
t cōiter oēs ſz si ꝓscias nō hz ō mor
talis sit i mortali peō ñ peccat mor
taliē fm Aureo.vbi.ſ.nisi sit ignoran
tia crassa vel affectata q: debitā diligē
tiā de cōmissis nō adhibuit Landul.

in.iiii.di.ix.dicit q⁹ diligētia debita est
q̄n facit illa q̄ p⁹dēs facit de re quaꝫ
vellet studiosissime examinare t Sco.
in.iij.di.ix.dicit q⁹ tenēt qs se examī
nare fm diligentiā sue fragilitati possi
bilē. Addit tñ Aure.q⁹ q̄n qs volet ō
pterit⁹ pcīa mortalib⁹ cōmissis t habz
ꝓpositū peccādi t ūoriōz ad sacfz
q⁹ pōt ꝑsumere q⁹ non sit in mortali.

19 ¶ Utrū p̄sbyter peccet mortaliē dan
do ei quē scit in peccato mortali ꝓsti
tuī.ſ.fm Rv.in.iiij.di.ix.q⁹ si talī ñ
petit sibi dari sic peccat sibi dando. si
vō petit t nō distingue aut est notor⁹
peccator: t sic peccat si ei dat q: habz
ꝫ ipsū legitimam exceptionē. Aut nō
est notor⁹ cuius possit ꝓbari p duos
testes vel tres t si petit in occulto dz
ei denegare q: hz legitimā exceptio
nē ꝫ eū t moneat ne petat in publico
vt habet de ꝓse. di.ii.ne ꝓhibeat qō
petit si vō petit publice tūc si est sacer
dos cīue⁹ nō dz sibi dare q: legit an
hz causaz ō ꝓse.di.ii.trib⁹ si aūt est sa
cerdos ꝓpri⁹ parochial⁹ sic dz sibi da
re q: nulli hz exceptionē quā i publi
co possit obicer ō of.ord.or.c.si sacer
dos. Nec.ob.q⁹ sit malus peccatū si
mere cū peccato mortali q̄ infamari
q: sacerdoti ministranti corp⁹ xpi per⁹
est peccare mortaliē infamādo iniuste
peccatorē occultū q̄ q⁹ ille mortaliter
peccet q: nullus dz mortale cōmitte
re vt aliū a mortali liberet. Peccator
tñ occult⁹ fz scñ Tho.iii.p.q.lxxx.po
tius dz eligere infamari q̄ indigne ad
mensam xpi accedere. Ad credo ve
rū q̄n qs indigne accedit.ſ.cuz mala
voluntate puta q: nō penitet ō pcīo se
cus ecc̄ia ō indigne sumēte q: nō ē ꝓpo
situs ō quo dic vt.ō.eucharistia .ii.ſ.v.
t.j.ſ.xxiiij.

20 ¶ Sed nūqd esset min⁹ malū dare
tali hostiā nō ꝓsecratā vel nō ꝓsecra

re t sic sumere.&.q nō vt ps in.c.de hoc ō ce.nnl. Jō dr prima qdē salūa remedia sunt abiciēda q sūt verio pe riculis grauiora ibidē

21 ¶ Quid si solū sit suspectus de crimine mortali &.q si suspnō sit violenta t notoria dicē.dū est sicut de eo quem scio in mortali fm q.s. dictū est: alias nō elicaf.i q.i.c.y.t.iij.in glo.t.xxxii. q.i.dixt oīo

22 ¶ Utr ecclēa in peccato mortali peccet videndo corp⁹ xpi.&.q nō dūmō cū humilitate t reuerēcia videat. Similiter nō peccat tangēs ex necessitate puta q: cecidit in terrā t hmōi fz ten Bo. t scūs tho.in iiij.di.ix.

23 ¶ Quid de illo q fz nō sit vere i peccato mortali tñ fm pīciam scrupulosam se existimat esse.&.q peccat mortaliter nisi eā deponat q: gegd fit ꝫ pīciam edificat ad gehennā vñ nisi sit ex pbabili piectura dz deponi vt in.c.in questione de sen.ex.q: vt dr in.c.nō solū de regul.li.vi.decet t expedit vt pīcie paritas nō desit iudiciū rōnis. ne dum spūalis p̄fectus queritꝫ salutis dispendiū incurrat hec ibi

24 ¶ Decimo addit legitie pīessus: q: quāmcūq; voleret ō peccato cōmisso non sufficeret vt digne sumat sed oportet legitime pīteat aliter peccat mortalr nisi vt est dictū.ꝫ. Eucharistia ii.ꝫ.v. Tenet tñ Aurcol.vbi.ꝫ.q sacerdos parochialf qui non hz alium sacerdotē t religiosus in via cū socio ñ sacerdote q⁹ pñt celebrare cū ptritione t cum ppōsito pīnēdi ex quo non hz cui pīteaf q: religiosus nō potest ēe sui ordinē pīteri in religione minor. Ꝙ limito tñ vez qñ sine alioz admiratione desistere ñ pōt aut quia tenet celebrare Idē dicas de eo qui volēs cōicare cōrā sacerdote celebrā te recolit aliqō mortale nō pīessum le

gitime q⁹ pōt cōicare cū pīnēdi ex posito pīnēdi qñ sine admiratōe t alterius qualinota nō possz desistere qn cōicaret nec habet aut tps aut sacerdotem cui q pīteri possit

¶ Undecimo dicit in pīcclatōe ecclesie nō notatus vñ hūmodi t huiusmodi nō dz dari de pīc.di.ii.p ut lectione dr puto nec maiestati diuine nec euāgelice discipline pīgruere tam turpi t infami pīfessione scdm vñ fm glo.ibidē nec talib⁹ nec cuicūq; infami notorio manifeste dāda est eucharistia. Si tñ reuertāf ad dīctum eius cōmunio t reconciliatio nō negaf vt ibidē dr in.c.se. Non est tñ intelligendū sic vt sacrum debeat ei dari eucharistia sicut fit a multis t male fz ꝓpter reuerētiā sacri dz differri vsq; post pactam pniaz quam publice debet facere nisi articulus necessitatis vel pīcauus aliq; in casu aliter fieri persuadeat

¶ Utrū sit dāda eucharistia suspēdē dis vel decapitādis ꝓ suis malefitijs &.q sic si peniteāt t pur pīteanf vel cupiant pīteri si posset q: nec eucharistia nec sepultura est eis deneganda t mula ꝓ eis pōt celebrari t oblationes offerri.xxvi.q.vii.c.i.t vl.t di.lo. penitētes.t.xiii.q.ii.ꝓ obstinatis hodie in ecle.i.de pe.t re.pcipit officia alib⁹ q⁹ eis admīstrare pnūāt si petāt

¶ Quid de excōicati interdicti scismaticis t hmōi.&.q nullo mō dz dari. Addit cope nūdus. Cui ea in mūdicia q tolli pōt aliter nō tollēdo fm Aureo.vbi.ꝫ.peccat grauiter ministrādo eucharistiam. Sed imūdicia q tolli nō pōt puta le pra klnr⁹ sanguinis vel seminis t alia infirmitas nō impedit sumptionē eucharistie sz bñ celebrationē missē fm q⁹ dictū ē.ꝫ. corpore vicinatus.

¶ Utrū nocturna pollutio ipedat ill

petitio in glo. cum alle.

Exceptio firmat regulas vii.ꝫ. Alienatio

Excommunicatio.i.

quid ē.&.fm Pa. sup ꝫtica cuiusdz titulī excōicatio ē cēsura a canone vel a iudice ecclīastico plata priuās cōmone sacramentoꝝ t q̄ñq; hoiuz. Facit ad hoc.xi.q.iij.c.audi

1 ¶ Quotuplex est excōicatio.&.q duplex vna dr maior t hec priuat a sacramētis t pīsortio hoiuz t ab ingressu ecclie t missis alijs de gb⁹ no.in.c.a nobis el.ii.t.c.si vere.c.ti.xi.q.iij.in multis.c. Et hec dicif anathema.vi.xi.q.iii.ꝫ. euidēt. ¶ Ellia⁹ dicif minor t hec separat a sacramētis tñ vt in.d.ꝫ.cuidē ter. Intellige pcipiēdis nō ministrandis.c.si celebrat de cle.excō.mi.t ēt ab electione passiua vñ reddit ipsum excōicatū ibabilē ad qōcūq; bñficiū ecclīasticū ꝓsequēdū vt no.in.c.si celebrat de cle.excō.mini.vñ dicit ino. ibidē q⁹ nec dignitatē aliqua ꝓseq pt nisi pr⁹ absolnaf: etiā si eligēres hoc ignorāt vt tenz gl.ibidē t cōiter doc.

2 ¶ Quot modis infligif excōicatō.&. q tam maior quā minor infligif duo b⁹ modis. ¶ Uliqñ a iure cōi seu mūcipali vel statuto t hec dicitur excōicatio a iure de q̄.j.excōicatio.v.t.vi.t vii. ¶ Uliqñ infligif a iudice pīsentem hūte t hec dr ab hoie vel a iudice de quibus dicif vt no.in.c.nup.e.ti.

3 ¶ Quis pōt excōicare.&.q excōicare excōicatōe maiori ppīe ipecrat ad officii ep̄ale vt patet in.c.cognoscat. xxiii.q.iij.q: dr. ¶ Lucro epi in.c.visio.xvi.q.ii. Idē fm gl.in.c.nemo ep̄s ii.q.i.t in.c.cū in cūctis de elec.li vi re cōi pōt oēs eccliaz prelati vt in.c. cum ab eccliaz de offi.or. vbi de hoc plene no.t voco prelatū t iudices ordinarios super plebē suā hic quēcūq; tēmgio.in.d.c.cum ab ecclesiarum qui pīficitur collegio vel vniuersitati ecclesiastice ab eo qui habet administrationem cum iurisdictione vtpa ab epo vel qui est electus a collegio: siue vniuersitate ls subsit alteri: puta epo vt cī de elec.c.i.xciij.di.legimus t hoc vez nisi epi pīscripsissent ne possent excōmunicare vel nisi vellent excōmunicare cū illa solēnitate de qua i c.debēt.xi.q.iij.ſ.cū.xij.sacerdotibus circūstantibus ḥsitis⁹ candelas accēsas in manib⁹ quia soium epūscopi talī modo excōicare pōt possūt etiā excōmunicare illi quib⁹ ex pīuilegio vel indulgētia cōpetit vt capīnī vt de reserip.ex parte decani Hosti. etiam vult q⁹ in notoriis que nō indigēt, idagine iudiciali pōt excōicare etiā sacerdotes parochiales ꝓmissa tñ monitiōne qō possent tolleran vbi ex pīsequi ne haberent vl epi.phibitio nō obstaret al⁹ nō nec.c.cū inhibitio ō dr. deispō.qō allegat Ho. ꝓbat hoc pōt etiā dici q⁹ q pōt facere statutū pōt et cōicare intelligo in ecclīasticis etiā si nō sit sacerdos. Excōicatiōe minori potest excōmunicari quis siue simpliciter de pe.di.i.in actione siue ad rēpus.lxxvi.di.tanta t ab illis q possūt excōmunicare maiori vt in.d.c.cum ab ecclīarū no.

4 ¶ Utrū plat excōicari iterdici sispē si a iurisdictōe itrusi t hmōi possint excōicare.&.q ñ.xxiii.q.i.audiuim⁹ c.q: de pcel.pbē.cū filiabus t q ñ ter uauit interdictū.c.fi.ō pcel.pbē de q tñ dic vt.j.excōicatō.iij.ſ.a.

5 ¶ Utrū ille plat⁹ q tñ hz spālem dictionē possit excōicare.&.q nō arg. de offi.ordi.c.dilectus.

6 ¶ Vtrū sola ꝓsuetudo red.dat aliquē excōicatū.&.fm Host.q sic qđ ē approbata p papā vel p aliū plānū q̄ ad suos subditos q: pinde est ac si ēet lata tutū alo nō q̄ucūq; sit longa.

7 ¶ Qui pūt excōicari.&.q si vniuersitas ↄ collegiū phibent excōicari ne ꝓsingat timorios ligari.c.romana.§. in vniuersitatē de sē.er.li.vi.si trī excōicarēt teneret sīa vt ibidē no.glo.

8 ¶ Vtrus excōicatus possit excōicari &.q sic ↄ.p cadē cī ↄ p diuersis ↄ ab eodē iudice:ↄ a diuersis.c.engeltrudā.iī.q.iij.c.excellentissim⁹ xi.q.iīi.ↄ ō hoc vide glo.in.c.officii co.tit.

9 ¶ Vtrū epūs vel aliⁱ⁹ plat⁹ possit excōicare non suum subditū.&.fm cōiter doc.q nō dūmō rōne delicti vl̄ cr⁹ seu rei de q̄ agit nō sit effectus de ei⁹ iurisdictiōe vt no.i.c.i.de pui.li.vi.immo plus dico q ppri⁹ plat⁹ nō pōt ratā hīe fm Inno.ↄ alios in.c.prudentiā de offi.dele.etiā si sit lata in ei⁹ territorio q: qđ nullū fuit nō pōt ratificari ↄ excōicatio aut est nulla aut statim ligat vt no.in.c.pastoralis de ap. nisi feratur sub ꝑditiōe

10 ¶ Qui ligank sentētijs excōicatōis quorūcūq; plator̄ plaris p modū statuti.&.vt colligo ex Pa.in.c.a nobis cl.i. de sen.ex.ↄ Be.in.d.c.vt aiarum ↄ dilinguo sic q aut fit ꝯ statutū ab ecclēsiāb⁹ in territorio statuēti siue sint subditi sine forēses ↄ sciūt statutum: ↄ sic sunt excōicati. Limitat hoc Inn. vt refert Pa.in.d.c.a nobis verū qñ statutū est aptū cōprehendere tā subditos q̄ non subditos. Si vo sunt ignorātes sic nō ligank nisi ignorantia sit crassa vel supina. Si vo fit ꝯ statutus ēt dioecesim statuentis sic nō ligank forenses subditi vo statuēta ligāt in ālr̄ locis. ¶ Primo si statutū agit originare cāz in territorio ꝓprio ex facto negatiuo cōmisso in liminib⁹ alterius territorii. Exēplū puta statuto cauetur q quicūq; fecerit vbicūq; furtum nisi infra mēsem a die cōmissi crimini cōparcat coram iudice delicti vel eo ligat nō rōe furti nō fiendi q: est forā parte q: nō cōparuit qđ cōparere ei⁹ facti affirmatiui ꝯtū faciēdū i liminib⁹ territorij statuēti Nō q: p edictū ad hoc potuit artari vt in.c.ex tue de cle.nō resi.facit qđ not.ō rap.c.i.c.romana.§. Ihentes ō foro ꝓpe.li.vi. ¶ Secō ligank qñ statutū ꝓncipaliē ꝓcernit rē subiectā statuēti⁹ puta epūs excōicat p statutū clicos nō residētes ligank clici etiā ēt dioecesim residētes rōe rei q̄ subiecti sūt epō q̄ sita est in dioecesi, de so.compe.c.fi. etiā si persona sit ēt dioecesim vt.pbat i.d.§. Ihētes ↄ p hoc qđ hic legit. ¶ Tertio vbi qs tenet ad aliqđ faciendū ↄ illud nō facit factū videt vbi illud facere dēbat vt.ff.ō reg.iur.l.q nō facit ↄ de vsu.c. i.lib.vi.ↄ qđ no.glo.magna i.c.i.vt li. nō ꝓte. ¶ Quarto ligank qñ factū est ꝓncipatū i territorio l3 sit cōpletū alibi facit qđ no.Jo.an.i.c.i.ō pui.li.vi. ō sagitātē in loco nō crēpto cum ipse sit crēptus vt efficiat subdit⁹ etrinsecus iudicis ↄ p hoc p3 q religiosus faciēs ꝯ statutū q excōicat quēcūq; q assentit platōi ēt ordinē nili pri⁹ restituat libris ē excōicat⁹ si assēsit q: originatus fei fit i subiectōe plāi statuēti l3 efficiatur crēptus ab eo p⁹ plātū ꝓcēssū ↄ sic ō dimināt dñi ō rota p no.p ino i.c.postrema regsitū fuim⁹ de ap.ō illo q excōicauit si elegerit ↄ iō limita ter.d.c.vt aiaꝝ q statuto nō ligank ēt territorii deliquētes qñ ō l'qnēs ↄ res circa qđ delīgt ↄ ēt ipsi delicti sūt totaliter ēt puincia seu territorii statuentis

efficatiā recipit hō i vna missa vl̄ māducatiōe cū bona ꝓparatiōe q̄ i mīs si se nō ꝓparat diligēter. Et iō si quis cognoscat exp̄imētalr̄ q ex frequenti sūptōe hui⁹ sacri feruor caritaꝫ augeatur i eo ↄ reuerētia ad sacm̄ nō minuitur q̄tidie ō cōicare vl̄ saltē frequēter. Si autem sentiat p multā frequentationē q reuerētia minuit ↄ feruor nō crescit ō iterdū abstinēt vt postea cū maiori reuerētia ↄ deuotiōe accedat.

39 ¶ Quintodecimo dicit recta intētē ei⁹ vt p ips̄ vniamur xp̄o p caritaꝫ amorē ↄ muniamur ꝯ diaboli tēptationes.

40 ¶ Vtr̄ debeat dari ad accipiēdū aliqđ experimētū.&.q nō xi.q.v.ꝓsului sti ↄ de pur.ca.ex mar. Nec ob.c.sepe ꝓsingit.vi.q.v.q: illud abrogatū ē: vñ nec ꝓpter purgatiōē ꝯ ifamie vl̄ ꝓpter aliud tpale ō dari vel sumi

41 ¶ Addo.xvi.in sūptōe fm Durāt. vt.l.sumak diserete ↄ leuiter dēb⁹ anteriorib⁹ terak ↄ lingua molīak ne aliqua pars ei⁹ dēb⁹ inhereat

42 ¶ Addo ↄ.xvij.fm eundē Durāt.l. vt non stati post cōionē ꝯpuat ꝓpter reuerētiā sacri: ne si aliq̄ paro sacri in hēsisset dēb⁹ expui ꝓsingeret. Item vt nō stati vadat ad māducādū alios cibū. Vñ ō cē aliq̄ mora ↄ tāra q̄ille spēs sint ꝓsūptę vel alterate ꝓpter reuerentiā sacri. Vñ ō saltē aliq̄s oforneo ꝓuatus diceť añq̄ aliquē cibū sumat ñ regrik tñ tale spaciū sicut ō i c.trib⁹ ō ꝓse.di.ii.q: illud abrogatū ē

43 ¶ Quid si euomak.&.q si p ebrietatē vel voracitatē euomeru laicus.xl.diebus ō penitere.c.si qs p ebrietatē ō ꝓse.di.ii clici vl̄ religiosi p.lxx.epī vo p.xc.si vo p infirmitatē euomerit p.lxx dies penitere ō.d.c.si qs p ebrietatē

44 ¶ Vtr̄ act⁹ ꝓiugal⁹ sit ꝓhibit⁹ post cōionē.&.q nō q̄ ad reddentē q: tenet ad hoc l3 q̄ ad exigentē ē ꝓhibitus eodē die non tñ peccat mortalr̄ si exigat sed solū venialr̄ fm Alber.

Eucharistia .iij. circa

efficaciā sacri hui⁹ quero qs sit eius effectus.&.fm scm̄ Bo.in vi. vi.cti.ↄ cōiter alios q primo ꝓsertur gra cū virtute caritaꝫ oēs eni effectus quē facit cib⁹ ↄ pot⁹ q̄ntū ad vtā corporalē facit hoc sacim ad vtā spūalē Jo.vi.Caro mea vere est cib⁹.Vnde reficit spūalr̄ qđ sine gra cē nō pōt ↄ ꝓserk gra cū vtute caritaꝫ q: tle pūs nō ē simplicit panis l3 ꝓiūctus cū diuinitate ↄ ibo est sicut carbo igni vnitus ↄ amor nō est occios⁹. Ideo p hoc sacrāmēz q̄ntū est de sui virtute non trī habit⁹ gie ↄ virtutū ꝓserk l3 cī ecclesiak in actū. Et iō alia spūalr̄ reficit: Et p hoc delectak: ↄ quodāmō inebriak a dulcedine bontaꝫ diuine. ¶ Secō virtutes augenk sicut p cibū corp⁹ augmētak. ¶ Tertio pcā venialia remittūtur sicut per cibū corpus restauraꝫ qđ q̄tidie depdit. Dñ remittūtur pcā venialia q̄ minuūt caritatē: ↄ plura ↄ pauciora fm q: hō magis vel min⁹ le disponit. ¶ Quarto remittit et mortale: qñ cris in mortali nō ō ꝓsciam ipsi⁹ nec affectū. Dñi reuerēter accedēs quātus antea de eo nō fuerit ꝓpositus ꝓsequi gras caritaꝫ q̄ ꝓmissionē pficit ↄ remissionē pcōrum imo nedū valet sumēs l3 etiā offerēs: ↄ illis p qb⁹ offerk ad remissionem pene debite sunt peccatā ꝑ3 deuotionē matorē vel minorē. Ad huc tñ hic fm Ale.in.iij.vi. ir.q: si qs secit debitā diligentiā quātus fuit in mortali ignorātia ñ peccet l3 merek: vel valet ad remissionē pōt. Si vo secit diligentiā nō debitā l3 fm suas fragilitatē quanti potuit sic nō meretur nec etiā peccat. Si aūt non adhibuit diligentiā possibilē hūane fragilitatis

sed fuit negligēs in discutiendo: ꝛ sic peccat mortaliter sumēdo si ē in mortali. Quo ignorās qđ limitat. R.i.ij.di.ir.qñ si adhibuisset diligētiā secōs humanā fragilitatē pcī mortalis fcor datus fuisset. ¶ Quinto pserunt hō a peccaīs qz spāle roborat. vñ Inno. inge: Eucharistia liberat a malo conservat in bono: delet venialia ꝛ cauet mortalia huius etī virtute sacri virtutes augēt oīs grāz fructꝰ exuberat.

1 ¶ Utrū in oibꝰ hēat efficaciā sua3. ꝝ. q non sed oportet. ¶ Primo ihū et bū ab alijs discernere p fidē. ¶ Secūdo hospitiū pparare p sui pbatōs ¶ Tertio in hospitio pparato recipere cū honore ꝛ devotiōe: pmū ꝛ fm no. p:ie Corinth. xi. nō studicās ꝛ p/bet autē. ꝛ qz multi hoc nō faciūt idō sbeciles infirmi ꝛ dormiūt multi.

2 ¶ Utrū incurrat culpā mortalē q nō recipit effectū hui⁹ sacri. ꝝ. scūs Bo. in. iiij. di. xii. q3 l3 vir iustus ex quadaz corruptōe vel distractōe nō pparādo se debite nullā vel modicaz reportet efficaciā. nō tñ icurrit culpā mortalē secus aūt de illo q nō suscipit effectuz hui⁹ sacri qz idigne accedit. s. exīs in mortali ꝛ hmōi. qz sic mortaliꝫ peccat

3 ¶ Utrū illud sacrm hēat efficaciaz in aliq̄ q est in pcō mortali. ꝝ. scūs Bo. vbi. ꝝ. q3 l3 nō sit artāda dei largitas qn aliq̄ faciat ꝛ possit facere oīs culpe remissionē: tñ fm forz cōe ꝛ gñalē rōnez institutōis hui⁹ sacri: qz sic datū est i ciba illis q sūtoe corpore missi co xpi ꝛ oēs tales hūt caritatē ió nō h3 efficaciā in eo q est in peccato mortali sed in solis istis

4 ¶ Utrū venialia pcā impedīāt effectuz huius sacramēti. ꝝ. fm Tho. in. iii. q. lxxix. q nō loquēdo de venialib⁹ pnt sunt pterita. Sed pnt sunt in actu nō impediūt ex toto l3 in parte. Mā sicut dū est effectus hui⁹ sacri est nō solus adeptio habitualis gre ꝛ caritas: l3 et qđā refectio actualis spūalis dulcedinis q qdē impedit si aliqs accedat ad hoc sacrm mēte distracta p pcā venialia: non autē totalr augmētū spūal' grāe ꝛ caritatis

5 ¶ Utrū hēat maiorē efficaciā in sūptō ne plurū hostiaz sil' in una. ꝝ. fm Tho. vbi. ꝝ. q. ñ: q: l3 sacerdos i una missa pficeret plures hostias nō tamē multiplicat effectus huius sacri qz ñ est nisi vnū: nec est plus virtutis in multis hostijs pficiaz q3 in una cū sub oībus ꝛ una sit totꝰ xpūs. Jō sumēs plures hostias sil' nō percipit maiorē effectū i plib⁹ vo missis multiplicat sacrificij oblatio: ꝛ ió multiplicat effectꝰ sacri

Eunuchus an possit ordīāri vió. ē. corpe viciat⁹. §. i.

¶ An debeat portare putueres. ꝝ. q nō. lv. di. eunuchus.

Factio nō est vbi qs sponte solut. vide glo. ꝛ car. in. cle. pñi. de censi. ꝛ ibi dicit Paulus q exigere ꝛ extorquere dicit violentiam vt. ff. de le. iij. l. fideicōmissa. §. si rē suā dicit tñ q si pcessit extorsio l3 sequat voluntaria solutio q3 satis est exactio facit silē qđ not. Bo. i. c. hterea el. ii. ō iurepa. ꝛ de penit. c. pstitutus. Exactio aliqñ dr talia de qua habes. j. talia.

Faltatio filia superbie. vió. j. Superbia. §. ij.

Faminatio q3 fieri. in ordināds vide. j. ordo. vij. ꝛ in pfirmāds vide. ē. Confirmatio.

Fcepta intelligit i generali sermone psona loquēs de iurtu. c.

¶ Qui ligant qñ sūla pfert nō p vīs statuti sed suie hois. ꝝ. fm Pa. ꝛ Be. vbi. ē. Aut pfert gñalr p pterita culpa. ꝛ sic nō ligat eū q ei cōmisit extra territoriū sentēnīs. sed bñ ligat subditū q eaz cōmisit in territorio cuius sit ecclie territorium rpe suie. Sed cum q nō est subdit⁹ seu de territorio: licz ibi deliqrit: hnc pferat generalr sive spāliꝫ ei nō ligat eū ecclie territorium exūtes: nisi fuerit citatiōe pcuntꝰ anteq̄ recederet: vel nisi ad regsitionē iudex pprius ꝙ q̄ degit ipsū citaret p ut teneī regsitꝰ ut ireī ad respondendum qz si nō faceret posset excōicari. Aut pferk spāliꝫ pro pūta culpa: ꝛ sic ligat subditus q delīgit ecclie territorium ꝛ ibi existentē. Nō qz cūcoraz utroq3 ordinario possit cōuenīri de foro cō. c. fi. Ergo pōt cogi p ordinariū ad cōparendū: ꝛ si non cōparet excōicari pōt. ꝛ l3 nūcius exequat citationē ecclie territoriū pprium: tñ citatio decernit facta in pprio territorio ipsi⁹ iudicis q̄ ad oēs effectus: nisi aī talē citationē alibi capet domiciliū: qz tunc non posset citari nec psequēter excōicari: tanē ptimaz f3 cōez opi. l3 Pau. i cle. pastoralē. de re iudi. teneat q cūi subdit⁹ ecclie territorium citari nō possit. Aut snia pferk gñalr vel spāliꝫ p culpa futura: ꝛ sic egparat statuto q̄ ad subditos solūmō in hoc: vt non liget ignorantes nec ecclie territorium delinquētes. Uno vo ad forēses postea delinquētes nullo mō cōparat statuto: nec ligant: qz cū sumat snia vices in cōtinēti ꝙ quos pferk: sic nō pōt cō prehēdere nisi subditos fm cōiter legistas in. l. cūctos pplos. C. de sū. trī. Et adverte q vīa snia p futuris culpis nō pōt ferri nisi mora in exhibēda satisfactione vel culpa seu offensa pcesserit. aut alia rōnabilis cā q̄ i ipsū

11 senētiis exprēda ff. vt. in. c. romani §. caneī. eo. ti. li. vi. si tñ ferat teneat: l3 sit iniusta vt ibidē tenet Be.

¶ Utrū archiepūs i diocesi sui suffraga12 nei deliquēs ligef statuto epi excōicā tis talr deliquētes: ꝛ similiter epūs q se cīt statuz3 si facit ꝙ. ꝝ. q diversa sunt opi. ut patet per archi. ꝛ Be. in. d. c. ut alias. tñ mihi placet opi. Jo. de lig. in trac. de censura ecclīastica. q aut statutū dicit q gliber exercēs inūdationem in tali loco ꝛ tpe: vel celebrās in pontificalib⁹ sit excōicat⁹: ꝛ tūc facētes. Primū nō ligāntur qz sic epūs ut epūs ꝛ archiepiscopus ut archiepūs faciāt ꝙ ꝛ nō pūt ligari. Et sic intelligit opi. dictum3 q nō ligef. Aut dicit statutuz3 q sacīōs furtū vel aliud maleficiū sit excōicat⁹ ꝛ sic ligāntur: qz nō cōmittūt ut epūs vel archiepūs l3 ut pūat⁹. et sic intelligē dictes q ligāntur. Sed frustrat ergo statutū si nō vult ligari: absolui ut tñ poterit a suo confessore.

¶ Quid si archiepūs participat in crīne13 mine excōicati ab epo sūo suffraganeo. ꝝ. q ligat snia iuris: ꝛ erit absoluēdus ab epo suo suffraganeo. c. nup de senten. excō.

¶ Utrū assertores plati. ab epīs habe14 ant territoriū. ꝝ. fm Jo. an. in. c. cum pringat. de fo. ppe. ꝛ sequit Be. in. d. c. ut alias q nō. Limita nisi ecclie excēptū fuit suis subditis fm Joā. de sancto Georgio.

¶ Quō ligāntur subditi religiosoz ec15 emptoz ecclie loca delinquētes. ꝝ. Be. in. d. c. ut alias. q eo mō q̄ ligāntur subditi episcopoz ecclie diocesim: qz subiecte ecclie sunt eis ꝙ territorio: ut sunt iudices pedanei ꝛ nō loci simplr. dic vt. j. sententia. §. v.

¶ An loca exempta sint ō territorio 16 vide statutū. §. ii.

¶ Utrū ignorātes ligent statuto ex17

cōicante facti dñi: puta falsificāt infra. vi3. J. excōicatio. vn casu. vl. §. ii.

18 ¶ Utrū excōicatio ex iniusta cā vl̄ iusta ligat. &. q. nō quantū ad veū. xi. q. iii. §. ex his. Et q̄ ad eccliam si est ab eo q̄ iuste dionez h3 hūp cū sic ligat: sed h3 eā reuocare vel absoluere quando cognoscit errorē suū vel iniustitiā: nō obstāte ɔdictōe adnersarij sed caueat tuder ne pretendat errorem vel iniustitiā in preiudiciū alteri⁹ partis debite c. sacro. de sen. ex. Et ꝓpterea caueat ille q se tenet excōicatū iniuste vel ex falsa causa ne excōicatione cōtēnat: q3 ꝓtinendo eā peccaret mortaliter & posset excōicari. xi. q. iii §. cū ergo. nisi in casib⁹ de q̄b⁹. J. excōicatio. iii.

19 ¶ Utrū excōicās aliquē cōditionaliter puta si nō soluerit infra hinc ad pascha ligat cum si nō soluit quia nō potuit. vide pena. §. xtii.

20 ¶ Utrū sīnia excōicatiōis edita i fauo rē alicui⁹ ligat si ille de cui⁹ fauore agit ꝓsequit vt non faciat qđ ei ꝓcipitur: puta mādat̄ iudicio sub excōicatiōis late sīne pena vt soluat sempronio centū infra pascha. sempronius est cōtent⁹ ꝓrogare terminū vsq3 ad pentheco sten: erit ne excōicat⁹ ulci⁹ nō soluens infra pascha. &. q. non fm Pe. in. c. i. de loca. facit. c. ꝓterea. de appel. bar. t. l. i. §. t post oper. ff. de no ope. nūci. t Jo. an. in. c. q̄uis de sen. ex. lib. vi. Ego addo notabile dictū Bal. i. l. maximū vtiū. C. de liberis ꝓtis. vbi dicit statuto cauet q̄ frater excludat sororem a successione ꝓtis. Bozzius est ꝓtis: filiꝰ h3 multos creditores q̄ vult admittere sororē suā ad successionē: t sic renunciauit statuto: an creditores possint impedire renūciationem tāq3 in fraudez creditoz fiat t determinat q̄ nō. Et sic tene etiā de alijs penis. Intellige tū si ꝓsecutus ꝓstat aīo cōmissam penā q: p⁹ penā insufficiā plenius hoc uenieti nō tollet et eā. facit notata per Bart. in l. i. §. 13 si filiꝰ. ff. de leg. iii.

¶ Sed pone q̄ ꝓrogato termino si ius nō soluit citā in termino prorogato erit ne excōicat⁹. &. q. nō si ꝓrogatio fit sine auctoritate iudicis. Sec⁹ si fieret cū auctoritate iudicis ꝓrogati mādati qđ erat vt solueret in pēt hec cōsule sub cadē pena q̄ sic ligaret. aīt non: q: fm bal. in l. tale pactū. ff. de pac. excōicatio nō pōt nasci ex pacto sed ex sēntia.

¶ Quare d3 qđ excōicari. &. q. solus ꝓ peccato mortali cui est annexa cōtumacia: puta q̄ mon⁹ nō vult resipiscere. vt ext. ter. in. c. nemo epoz. xi. q. iii. Nec mirū q: nulla maior pena i ecclesia. vt in. c. cōtingat. xxxi. q. iii. vñ dicit Pda. in. c. q̄ venerabilē. q. fi. sunt legi. q. vbicūq3 in iure ecclesiastico reperīt pena mortis ꝓ excōicatōe d3 exponi. vt in. d. c. q̄ venerabilē ꝓbatur. ꝓpterea dicit ter. in. c. cū medicinalis. de sen. ex. li. vi. q̄ iudex in ea ꝓferenda d3 se offendere. plegā qđ cōtingentia est t medentis: hec ibi.

Excommunicatio. ii. quemodo d3 qs excōicari.

¶ Utr regrāt monitio ꝓcedēs. &. q. sic triplex: vel vna ꝓ trib⁹ cōis ꝓsonis idoneis facta cū intervallo dictā nisi necessitas aliud suadeat. vt no. gl. in. c. statuim⁹. e. ti. li. vi. Alr excōicatio sine monitiōe ꝓ mensem vnū est interdictus ab ingressu ecclesie ipso facto. ut. in. c. sacro. e. ti. li. vi. Aduerte tū hic q̄ qū plat⁹ ꝓcipit sub excōicationis late sīne pena subdito ne faciat tale crimē: tūc nō requirit alia monitio sed facto ⁊ statim excōicatus est cōs

habet annexā cōtumacia3 fm Jo. de ligna. in tract. de censura

1 ¶ Utrū debeat ꝓferri in scriptis. &. q. sic t causam excōicationis expīle ⁊ scribere ꝓpter quā ꝓfert. Et exēplū hmōi scripture regīnus tenet tradere infra mensem excōicator glōs alr per mensem vnū ab ingressu ecclesie t diuinis officijs est suspensus si ē ille rio: ego vt l. c. cū medicinal⁹ eo. ti. li. vi. Alr in sua suspensionis t interdicti est seruādū sub cadē pena vt ibidē

3 ¶ Utrū in hac pēa cadāt prelati religiosi si hoc nō seruāt. &. Lap. vt refert Pe. in. d. c. cū medicinalis. q̄ si eo q̄ ꝓmue habēt monere t corrigere subditos. t sic oporteret semp habere calamū. Ego alr credo verum.

¶ Primo q̄ periculū esset in mora vt nō posset seruare ꝓdicta. qđ etiam tenet Jo. an. ibidē t glo. in. c. temerarius. ¶ Secūdo q̄ statuta sui ordinis alias formā tradent t illā seruāre h3 si illā q̄ vt no. i. c. q̄sr t q̄ si el. ii. i fi ō ordo iuris nō seruat in regularibus. Tercio credere excusari si ex ignorātia ɔfacerēt: q̄ facilitēr religiosi ignorāt iura vt i. c. venīēs de sīnia. alr nō credo excusari. t sic limita Jo. an. ibi dez q̄ tenet q̄ ligant illa pena si nō seruāt predicta.

4 ¶ Utrū sit certa forma v̄boz determinata. &. q. nō ozḡ q̄ vtat talibus v̄bis q̄ exprimāt ꝓsentiā iudicis ō priuī excōicē: sicut i sibi ō de ipon. c. si inf viz. t de spon. duo. c. i. ar. a Brio scīm l. c. audi. xi. q. iii. nō alr ō ꝓ hoc vl̄ huiusmodi. Unde si dicat denuncio tale excōicatū q̄ē tū priꝰ nō excōicauit nō erit excōicatus. Alr si dicat: volo sit excōicat⁹ vnus de illis duob⁹ neuter erit excōicatus. Et h3 eadem dicāt q̄ si incēno sit excōicandi: q̄ltercūq3 loquatur erit excōicatus: nō credo sed tene q̄ tūc quia in excōicatōe regitur vtra mentione exp̄ssio certa. qđ etiā tenet Bol. Et sacit. cū no. in. c. cū desideres. c. ii. t no. Imo. in. c. cū olim. ii. no. de pri. Et idē dicendū de absolutione ex quib⁹ colligo q̄ excōicēdue. Primo debet moneri. Secūdo debet subesse cā iusta. Tercio animus bonus iudicio. Quarto verba ꝓpria Et quito q̄ ꝓcesserat in scriptis Et sexto q̄ exēplū scripture si requiratur dentur infra mentem

¶ Utrū excōmunicatio maior possit ferri ad tēpus. &. q. sic fm. d. Pnio. t etiam ei⁹ absolutio vt recuat Pe. in. c. veniēs de. ii. de resti. vbi dicit q̄ pōt absolui et restitutionē dare: t postea recindat: sed iuspōdi nō potest: sed o3 q̄ aut taliter ligat: aut rota inter tellatur fm glo. in. c. pīti de sen. ex. lib. vi. pōt bñ ferri ꝓditionaliter t deficiente ꝓditione nō ligabit: sed absolutio nō pōt fieri ꝓditionaliter. qđ intelligo ō cōditione ꝓpria que suspendit actū: h3 de cōditione ꝓpria cū ꝓprie ibi est cōditio bñ potest fieri exputa si feceris sic: ego te absolvo sicut dicim⁹. Si tu nō es baptizatus ego te baptizo

¶ Quid si dico habeo te ꝓ excōicato. &. q. excōicatus eris vt patet ꝓ ea que dixi. ff. Civis. §. i.

¶ Et qb⁹ ē bīs cognoscit quō excōicatio sit late sīne vl̄ ferēde. &. fm pa. in. c. si diligēti ō fo. cōpe. q. qñ ꝓfert sīnia i tali ꝓcipiū ꝓterit q̄ is cui⁹ excōicatus sit vel interdict⁹ ingrediēs ecclesiā regulā ligat. c. cupientes i. §. cruc. t ibi h3 gl. i. ē. suspēsos. ō elec. li. vi. facit c. i. ō resti. cog. t gl. hoc h3 l. c. qđ q̄ de here. li. vi. t gl. i. l. i. criah. C. de iurisdi. iud. t hoc vez nisi aliter iure appeat q̄ sint ferēde sīne. vt no. i. c. ii. de to. cōp. i. ē. sit registrat⁹. t xxx. di. p to. vbi dī anathēa sit. l. p sīnia3 ferendā

Si ꝺo verba nó sunt respectu pretertiꝰ tpis: tūc si sit declaratoria sic ipo iure ligant: ut si ꝺicat ꝺecernim⁹ excó municationi subiacere ⁊ hmói: vlturibus carere. p hoc tex. cū gl. in. c. nouit. ꝺe his q̄ fi. a pla. Si aūt verba sūt ꝺispositiua tūc si sonāt in futurū ut p̄uel excōicet ⁊ hmói. sic ē canō ferendę sntie: nisi addat aliqꝺ verbū quod ostendat q̄ ipso facto. vide bonā glo. in regula in penis. li. vj. Idē tenet cōiter ꝺe hoc ꝺbo subiacet q̄ sit late sētie lꝫ sonet in futuꝝ. Sīr verbū hꝫ beatur. ut no. in. c. vnico. ꝺe intur. li. vi. ⁊ pbat in. c. si q̄s suadente. xvij. q. iiij. Et sic intellige qꝺ ꝺr in Rubro. C. cōminationes uel epistolas.

8 ¶ Utrū cū ꝺr siue a iure siue ab hoie precipio sub pena excōicatiōis. sit lata sntia: ita q̄ ꝫfaciēs incidat ipso facto &. q̄ nō. nisi aliꝺ appareat ex p̄cepturis. ita ꝓcludit glo. notabilis q̄ cōiter tenet i. c. vnico. ꝺe sagita. ⁊ in. c. ū. ꝺ si ho. ⁊ i. c. ū. ꝺe nūmo. ꝫ iterdi. eccliē ꝫ. nec apparebo distictōꝫ ho. ⁊ Hug. q̄ volūt q̄ si p̄ferī a iure sit late sntie. allegat. xx. ꝺi. p totū. sed parum facit. Si aūt p̄fertur ab hoie tunc nō sit late sntie. sed primū tene.

9 ¶ Utrū vbicūq; fit mētio ꝺe excōicatione intelligat ꝺe maiori. &. q̄ si p̄ferat a iudice est certū q̄ sic: si aliud nō exp̄mat̄ p tex. in. c. penul. ꝺe sen. excō. Idē posset ꝺici q̄ ꝫferī a iure. ⁊ ista est rō: q̄ ꝺba ꝺebēt intelligi fm cōez ꝓuetudinē. ut i. c. ex lris. ꝺ spō. ⁊ l. habeo. ff. ꝺ sup. leg. vñ q̄ cōis vsus hꝫ vt accipiat̄ p maiori sic faciēdū ē.

Excommunicatio

.iij. i. qꝺ⁹ casib⁹ excōicatio ab hoie lata non tenet: nec est mnieda. &. q̄ in. xv. fm cōiter doc. i. c. solet. ⁊ c. p̄nū. co. li. vi.

¶ Primus quando est a non suo ꝺice. ꝺice. ꝺe. ꝓsue. c. ad nostrā. cū suis cōcor. in. glo. ⁊ hoc vez nisi ex certa sciā q̄s ꝓcessisset i cū tamē i iudicē ꝓpriū ff. ꝺe iurisdic. om. iudi. l. si per errorē. ⁊. ff. ꝺe iudi. l. ij.

¶ Secūdus q̄ est a suo iudice: lꝫ ex 2 cōicato: ⁊ lꝫ aliq̄ teneāt q̄ nō excōicatio est occulta q̄ rōne publici officij tenet: tu tñ tene q̄ nō valet. ut est tex. in. c. audiuimus. ⁊. c. aperte. xxiij. q. i. ⁊ tenet glosa in. §. i. xxiij. q. i. verus. est q̄ excōmunicat⁹ ab excōicato occulto nō ꝺr in apto celebrare uel immiscere se diuinis: q̄ si nō posset ꝓbare eū excōicatū scandalizaret potiꝰ. Pa. i. c. veritat̄. ꝺe ꝺolo ⁊ ctu. lꝫ post factus ista opi. sc. i. an factū ꝺicit tenenduꝫ q̄ valeat sed non credo nisi ut ꝺictū q̄ ad hoc vt non celebret in publico: Nisi possit ꝓbare q̄ sit excōicatus. Idem ꝺic si est a suo iudice sed intruso. xij. q. ij. alienatiōes. vl̄ suspēsio seu interdicto a turisdictiōe. ō ꝓcel. ꝓbē. q̄ cū ibi no.

¶ Tertiꝰ casus q̄n ille ꝓlatꝰ q̄ eā tulit 3 violauit interdictū hoīs. c. tāta ꝺe excel. prel. Et hoc vez nisi fuisset absolutus a ꝺcā violatiōe q̄ tūc teneret sua excōicatiōis ab collata pⁿ absolutionē

¶ Quartꝰ q̄n q̄s excōicat subditū ꝫ 4 priuilegij sui tenorē. ꝺe priuil. c. cū capella. ⁊. c. quanto.

¶ Quintꝰ q̄n ꝓlati excōicant subditos q̄ nolūt eos ꝓcurare. ultra euidentia ⁊ personaꝝ numerū tazatū. i. c. cū apostolus. ꝺe censi. vū eos visitāt. ꝓ i. c. cū ad q̄rūdā. ꝺe excel. prela. 5

¶ Sextꝰ q̄n ferta ꝺelegato ipetrato 6 ab excōicato in casu nō ꝓmulgato. ut ꝺe rescrip. c. i. li. vi. Mā solū pōt ipetrare excōicatꝰ rescriptū sup articulo excōicatiōis uel appellatiōis: alīs nō vt ibidē

¶ Septimꝰ q̄n ferī ꝫ inūuites vel 7 exponentes superioribus aut aplice se

ꝺis legat⁹ uel ingressiōnib⁹ ꝓlatoꝝ ecclīaꝝ monasteriorū: seu locorum suorum ꝓsonarum ⁊ rerum ipsoꝝ. vt in. c. quia plerīq; ꝺe offi. ordi. li. vi.

8 ¶ Octauus q̄n ꝺelegat⁹ excōicat ꝫ intentionē ꝺelegantis ꝺe ꝓbē. c. vlti.

9 ¶ Nonꝰ q̄n excōicat̄ q̄ post appellationē legitimā. vt in. c. solet. ⁊. c. venerabilib⁹. c. li. vi. ⁊. c. p mag. e. Fallit hoc vt no. Pa. in. c. venerabili. ō cēsi. q̄n ꝓlatus ꝓcedit cūꝺicialiter vt paret ad ꝓseruationē iurīū suoꝝ: q̄ sicut pōt se ꝺefendere gladio mīli sic ⁊ spūali: nec tenet̄ admittere ꝓbationes incontrariū vel appellationē. ut i. c. ꝺilecto. c. li. vi. Mō limito vez q̄n ē in possessione: vel saltē nō ꝓsūat q̄ nō sit in possessione. Secꝰ cēt q̄n ꝓsūaret eū nō esse in possessione. vīputa q̄ cōstat monasteriū cē exēptū ⁊ ꝓsūat ep̄z nō cē in possessiōe ip̄z visitāꝺi: q̄ tūc si excōicaret pⁿ appellationē nō teneret

10 ¶ Utrū appellatio post excōicationē inflictā ipsam suspendat. &. fm Pa. in. c. p mag. c. ū. q̄ nō. lꝫ solū ꝺeferēdo ꝺilationē ad superiorē. ut. p3 in. c. pastoralis. ⁊ qō ibi no. ꝺe appel.

11 ¶ Utrū allegās sntiaꝝ nullitē ⁊ nō petens appellationē ad cautellā sit audiē ꝺus. &. Pa. in. ꝺ. c. p mag. q̄ sic ⁊ lꝫ in. ꝺ. c. p mag. nō ponāt̄: nisi ꝺuo causa in qb⁹ ꝺr q̄s audiri nī hoc intelligitur grā exēpli: ⁊ ꝓpterea in oī casu in q̄ q̄s ꝺicit sntiaꝝ nullā ꝺr audiri i iudicio volēs hoc ꝓbare q̄uis nō petat absolutionē fm cōiter doc. in. ꝺ. c. per mag. in. ꝺ. c. solet. Sed in alijs q̄ i iudicio ut actor audīrī ꝺr cautari ēt iudicij ꝺo nullo mō ꝺr cautari. ꝺ. c. solet. Secus ꝺe allegāte sntiam intrusā: q̄ nō audiatur ante absolutionem.

12 ¶ Decimo q̄n ꝓcedit intolerabilē errorē. ut in. c. p mag. c. ⁊ ecclīa. c. solet. et venerabilib⁹. Et. ꝺr intolerabilis error q̄n aliq̄ sub vl̄ hēpti ꝓnūcīat hēresim q̄ cōiter uel i. suo gñe est peccatū. veluti si excōicat: q̄ elemosinam pauperi tribuit: vel q̄ faciebat aliq̄ qꝺ in se bonū cōstat: aut q̄ nō obaꝺat illud qꝺ ex suo actualitiū est ⁊ prauus ut ꝺr in. c. venerabilib⁹. Addit glo. in ꝺ. c. per mag. q̄ est intollerabilis error q̄n ꝺicit ipossibile. Itez q̄n ꝓnūciat expīsse ꝫ ius scriptū vīputa q̄ ꝺicit p nūcio excōicationē valere q̄uis sit lata post legitimā appellationē. Sz hic aduerte q̄ aliq̄n error est expīssus: et tūc clar⁹ est q̄ nō ligat p tex. ꝓꝺictos. Aut nō est expīssus. ⁊ sic glo. in. ꝺ. c. p mag. tenet q̄ ligat. sed Pa. in. ꝺ. c. cū aplīs. tenet verū glo. q̄n nō constat notorie ꝺe errore: sed q̄n notorie cōstat. vīputa voluit eū ꝓcurare vltra numerū ꝺebitū excōicat̄ q̄ nō ligat. ꝺe pastoralis. §. ꝓtiana. ꝺe re iudi. vi no. p Inno. in. c. fraternitat̄. ꝺe frigi. ⁊ ma. ⁊ placet mihi ista opi.

¶ Quidā ꝓtinet errorē facti: puta q̄ ꝺicit: excōico te. q̄ secuī furtū cū nō fecerit. §. glo. in. ꝺ. c. p mag. q̄ ligat. lꝫ ego credo glo. verū nisi notorie ꝓsāret ꝺe errore facti q̄ nō ligaret. 13

¶ Undecimo q̄n sntia ꝓferī generalit 14 ꝫ nō faciētes puta rectōres: vel nō scientes: ⁊ aliq̄ nō facit q̄ non pōt: q̄ sic nō ligat fm Ge. ꝓsil. xcij. Rō. fm Pa. in. c. P. ⁊ B. ꝺe offi. dele. quia ꝺba sīlia ꝺebēt intelligi cuilī mō. ar l. si cui. ff. ꝺe fermi. vide Pena. §. xvi.

¶ Duodecimo q̄n sntia excōicationis. 15 ponit vt aliq̄ faciat q̄ in certo termino: ⁊ termin⁹ ꝓgat̄ ab illo cui ꝓ ꝺebat facere. ꝺe quo vide. ō. excōmunicatio i. §. xx.

¶ Tertiodecimo: q̄n ludex ferēs sen 16 tentiā nō intēdit ligare: q̄ excōicatio assumit vires ab intentiōe excōicatoris fm Pa. in. c. ex parte. ci. li. ꝺe offi.

ez.sack qõ no.gl.in.c.u.ō tell.cogē. ligatur fm Archi.sed ps Jo.an. ligatur
t in.c. P.t. B.ō offi. vel. t in.c.i.de tur nisi appellauerit de foro cõpetti
iudi.t ideo qñ iudex gñālr excõicat c.pe.ō of.del.c.gratū.t.c.relatū t ibi
nõ reu. licet.vl q fecerit aligd si in Jnno.tenet t verius
tendit aliquos crimet: ab hoc nõ ligā-
tur q3 no. Sālr qñ sit ad instantiā al-
terius solū: nõ ligat vlra intentionem
regrētis.qz officiū iudicis reglitū nõ
excedit intentionē regrētis.c. bone me
morie.cl.pmo de postu.pla.

17 ¶ Quintodecimo qñ aliqs inferior a papa excõicat aliquē cū participi-
bus cū eo in casib⁹ in quib⁹ minor ex-
cõicatio incurritur. Nām tales partici-
pātes ipso iure ē nulla: nisi fuerint no
minatim moniti trib⁹ vicib⁹: vel vna
p trib⁹ cū aliquor⁹ dieꝝ iternallo ne
cõ tali excõicato participēt.c.statuimus
tācto.c.2stitutionē.eo.li.vi. t sine di-
cta monitiõe excõicās est interdictus
p mālē ipso facto ab ingressu ecclesie.
c.sacro.eo.ti.t no.in.d.c. Statuimus
Sec⁹ est de papa q pōt excõicare ali-
quē cū participātib⁹: t sic ligarentur ea
dem sna: vel ab ipso solo essent obsol-
uēdi.c.qō in dubiis.eo.simlr ps Jo.
an.t Albb.t segl Pa.in.d.c.qō i du-
bijs. Si qs vider excõicaret predi-
ctos participātes cū aliq excõicato ab
alio nõ a se teneret excõicatio qa iust
nõ esset monit. Et sic i istis duob⁹ ca
sibus timēda esset alia nõ.

18 ¶ Quito decimo qñ excõicatio fer-
tur sub 2dītiõe: t an 2dītiõis euētus
morīē excõicator: qz sic expirat: t nõ
ligat post mortē ei⁹ fm Pa.in.c.cuz
ad hoc de cle. nõ resi. t q̄libet etiaz
alia sna expirat ex q nõ habuit effec-
tū in vita sentētiā iij facit.l.fi.ff. de pe.
limita nisi ipōneret p vā statuti ps eā
dem Pa.in.d.c.irrefragabili.i.§.ce-
terū de offi.o:d.qua sic ligaret. t fm
dicti ge.in.d.c.vt alias p subditus qui
efficax fori alteri⁹ pendēte 2dītiõe nõ

¶ In oibus pdictis casib⁹ sna excõi-
cationis nullo mõ est timēdanec qno
ad deū: nec quo ad ecclīam qñ nota
rie 2stat de aliq ipoz. Si qñ nõ 2sta
ret: tūc q ad ecclīam esset timēda: et
ipsam 2tēnēs peccaret mortalr. t pos
set excõicari t sic intelligendū ē capi
tulū pmuz.xi.q.iij. vbi di: sna pastoris
siue iusta siue iusta fuerit timēda ē.

¶ Et pdictis ps decisio notabilr t q̄ re
tidiane q̄nis. Ep⁹ excõicat oēs qui
scīūt quis accepit aligd si non reuelet
an teneant. Et dic q si alr nõ exp̄me
ñ tenent nisi scientes t q pbare pōt.vt
ō.denunciatio.§.xij. Si alr exp̄meret
in sna q̄ siue pbare possit siue nõ q̄
teneant denūciare: sic 2tinet errorē
stollerabilē t nõ valet nisi adderet q̄
q nõ pōt pbare teneat sibi dicē tāq̄
pūt t punori vt secrete p̄tendere pos-
sit t tūc tenerent ei dicere fm dispen-
sationē quā habes.ō.Denūciatio §.r.
Jtē alteri⁹ q̄nis. Ep⁹ excõicat oēs q̄
audiētes missas i parochiali eccliā i
festis q̄z si aliō ñ addit solū erūt ex-
cõicati q siue rōnabili cā eaz ñ audiūt
aut in cā a iure: vel gñali 2suetudine
permisso. Et nō illi q ppter aliquā infir-
mitatē nō audiūt t hmōi.nō erūt ex
cõicati. Sālr q audiūt in eccliis mino
rū t pdicator⁹. Si vo in sna adderet
siue ex rōnabili cā dimittāt siue nō si
ue i casu permisso a iure vel a cõsuetudi
ne siue nō. sic 2tinet stollerabilē erro
rē t ñ ligat qz sicut ep⁹ antēdo 2tra
ius nihil facit.c.videa.t di.t q̄ no.i
l.nō dabit. C.ō legt. Jta eni asserenti
ō 2suetudinē gñalē tot⁹ orbis est nul
li vt in c.his t.c.catholica.ti.ni.q̄ō
est si posset pbibere ne audiret in ec-

clesijs minor t pdictor⁹ t hmōi.tālē
vic qñ mandat ne go laboret in festis
fm pdictā dī. Jtē qñ p̄cipit alicui vt
solutat in tali termino ticio centū leōm
pfatī di. t facīūt ad pdicta qō dicā. J.
pena.§.xiij. vbi plene videbis p hac
mā: t similiā questionū.

Excommunicatio.iiij.

in quib⁹ casib⁹ incurrit mi
nor excõicatio ipso iure. Sid qō dicē-
dū ē q ls plēo casuū numerent i iure
nihilominus oēs reducūtur ad istos
duos. ¶ Quoz p̄m⁹ est p̄cussio mortalr
Nā quotīcūq; qs peccat mortalr ē
excõicatus minori excõicatiõe ipso fa
cto.vt p3 in.c.audi.xi.q.iij. vñ si cele
brat vel recipit ecclīastica sacra nisi
pri⁹ 2terat ō peccato peccat mortalr
c.fi.de cle.exco.mi. Qō limita.vt.ō.
Baptism⁹.v.§.x. t hec excõicatio mi
nor est solū q ad deū si pēn est occul
ta.vt in.d.c.audi. Si vo est notoria
sic excõicat⁹ est etiā q ad ecclīas.vt i
c.vña.de coha.cle.t mu.ō q dic vt.ō.
clicus.8.§.iij. Et ad istā casū reducit
illud qō habet in.c.muroz.xvij.q.iij.
t in.c.tāta de simo.t in.c.si qs dein-
cepe.xi.q.vij.cū silib⁹. ¶ Scōs ca-
sus est cū qs participat cuz excõicato
maiori excõicatiõe: i locutiõe: ofone
salutatiõe: comestiõe t silib⁹. ō quib⁹
dic vt.j.excõicatio.viij.per totum.

Excommunicatio.v.

ō casib⁹ in quib⁹ qs incurrit ipso fa
cto excõicationē maiorē: t a q̄ nō po
test absolui nisi a sede aplica. ¶ Pri
m⁹ casus ē i.c.si qs suadēte.xvij.q.iij
licēto.c.nō dubū.t.c.venīēs.t.c.ad
eminētiā.t.c.cū illoz.t.c.de monali
bus.co.ti.cū.c.religioso.e.ti.li.vi.vbi

excõicant q̄cūq; suadēte diabolo i eccl
cū vel monachū vl monialē canoni-
cū aut cuiuslibet religionis 2uersā vl
2uersā: aut nouicū quēlibet cuiuslib⁹
religionis violētas manus iniecerint p
cor⁹ casū declarationē q̄rūt ifrascripta

¶ Qñ dicat iniecte manūe violēte diabolo i
se.q qñ dolose facit nā dol⁹ regrit vt
excõicatio hec incurrat.vt no.Jo.an.
in.c.quāto.in nouella.de sen.exco.t
est ter.apertus in.c.i.t in.c.cū volūta
te.e.ti.ex q̄ patet q percutiēs clericū
in.viij.casibus nō est excõicatus.

¶ Primo si ideliberate sicut facit in 2
dēs p̄cussus: aliqñ sine deliberatione
repcutit vt in.d.c.i.fm Bona.quia
hec est 2ditio ludi.vt p̄cussus grauit. t
repcutiat ne videat iferior i ipso ludo

¶ Secūdo si ex ludo t loco intellige 3
leuiter t nō in derisionē.vt in.d.c.i.

¶ Tertio si cā correctiōis.vt i.d.c.cū 4
volūtate. intellige ō his qb⁹ ē pmissū si
cut sūt plati q p seipsos clicos vl reli
gioso⁹ ō̄berare pōt: excepē epis qb⁹
nō licet aliquē p̄cutere.ex.iu.c.nō li
ceat.lxxxvi.di.sed p aliū facīt.vt.v.q.
vlli q.nō tñ p laicū si clic⁹ ē q ō̄be-
rādus est.vt in.c.vniuersitatis.e.ti.

¶ Quid si sit planus: sed nō illi⁹ clici 5
qui ō̄berat.q.q est excõicat⁹.qz fm
Pa.i.c.vt fame eodē.oportet sit su⁹
planus. t scōo q ad eū spectet correc-
tio: qz nō sufficit habeat auctoritatē
i ciuilib⁹: sicut rector vnīsitat⁹ hz alr
illis duob⁹ ñ 2currētib⁹ erit excõicat⁹

¶ Itrū ō̄berātes ex mādato platoz 6
excusent.q.q si est inferior epo pre-
latus ps ipse verberare nisi cā vrgeat
alter est excõicat⁹ tā p̄cipiēs quā obe
diēs si p aliū facit vt in.d.c.vniuersita
tis. Si vo est epus vel si nō ē epus t cā
vrgeat excusat ō̄berās ō coz mādato
vt in.c.ex tenore eodē dūmō sit clic⁹
monach⁹ vel 2uersus si ō̄berare vult

clericū mō aeḃū vel conuersū: qz ls per laicus possit capi clicus ex necessitate vel monachus ut cōuertat ut in.c.ut fame. eodē. tū ỏberari nō licet aliquo mō nisi cā subsistēte. aliter ercōicatus esset ut in.d.c.vniuersitat. ⁊ hic capiō laicus p̄ secularē ꝓpter. vt in.d.c.vniuersitatis. ⁊ sic ꝓsequendo interpret.d.c.vniuersitatis. vt p̄ cā rōnabili: ⁊ p̄ ꝓsonas seu laicos religiosos possit de mādato ꝓlatoz verberari.

7 ¶ Utz ꝓlat⁹ vel alius de ei⁹ mandato deuncō clicū sit ercōicatus. q. q. ii. nisi modū excedat. vtputa cuz clicus gerit se capi. ⁊ duci pmittit: ⁊ capiens calce vel pugno impingit vt dicit Jo. an. in.c.si clicos.c.li.vi. vel nisi clicus fideiussorē de'parēdo daret: qz tūc ñ pōt detineri: nisi excessus enormitas vel alia rationabilis cā aliud suaderet vt in.d.c.si clericos.

8 ¶ Utrū ꝓlatus ỏberās clicū ex odio nō cā correctiōis sit ercōicat⁹. q. q. sic ar.d.c.cū volūtate. Sed no. scōm Bonal. ti. ercōicatio q̄ nō regrit q̄ ꝓlatus verberās cogitet de correctiōe. sed sufficit sit perōa q̄ hz auctoritatē a iure ỏberādi: ⁊ cā subsit ꝓpt quā debeat puniri. vñ pcutere ex correctiōe est pcutere ꝓ culpa digna correctione q̄ mia ⁊ si sit benigna: securius tū est fm eundem vt talē habitū cogitet de correctiōe: qz ls tunc moueat'er ira: nō erit ercōicat⁹: ſz lōge melius est vt differat donec ira gelcat. vt p̄ in.c.illa prepositoz. ⁊.c.ira. ⁊ c. cum apud. ti.o.iii.

9 ¶ Utrū magister possit fīr cā discipl ne verberare. ꝛc. q̄ sic.c.i. ⁊.c. ex tenore. ⁊.c. cū volūtate. §. si. c.ti. nec distinguit an clericus sit in sacris aut in minoribus sicut nec in prelato in dictis. c.

10 ¶ Utrū pr̄ vel oīo familie vel ꝓpinquus fīr possit. ꝛc. q̄ sic. si sunt in minoribus clici. d.c.cū voluntate. facit. l. si filius. C. de pa. pote. ⁊ l. vnica. C. de emenda. ꝓpn. xlv. di. c. disciplina. ad fi. Tenet tū Jo. de. ligna. Pe. de pe. exiteꝫ in sacris cā correctiōis nō erit ercōicatus: ⁊ placet posl factuz: ls aliq̄ facū teneā cū Pa. in.d.c.cuz volūte q̄ incidat. nec ob. d. ꝓlatoz docto rū rō glo. in.d.c.cū volūtate. qz vt dicit. Pa. ibidē. ⁊ in.c. ꝓstitut⁹. de in. teg. resti. sola dignitas ecclia non facer ordo liberat a pēa potestate. ar.c. p̄ venerabilē. qui fil. sint le.

¶ Silr pōt p̄byter vel glibet alius ratiōne officij: q̄ hz in ecclia: qz cui officiū cōmittit: ⁊ oia sine quib⁹ officiū exeq nō pōt. ar.c.i. de of. del. ⁊ si talis clic⁹ p̄turbat officiū i ecclia ls hēās officiū nō hēat magisteriū sup eū: potest tū eū expellere ⁊ verberare. vt no. Jo. no. ⁊ Host. in.c. veniēs. e.ti. Pa. ibidē dicit q̄ etiā si nō hz p̄lationes excusat i tali casu pcutiēdo. Silr pōt facere seruos clici cā deuotiōis in pueros clicos ⁊ Juniores in minoribus ordinib⁹ ꝓstitutos. vt. in.d.c. cum volūtate. §. fi. ⁊ hec intellige de leui percussiōe non graui. qui tū oēs supdicti si excederent modū: dūmodo nō ex ꝓpōsito ñ erūt ercōicati. vt no. Ber. ⁊ Jo. in.d.c. cū voluntate.

¶ Quarto rōne cohercōis pōt detineri sine ercōicatiōe: puta cōtinuat actū malū: nec pōt cōpesci aliter fm Inno. in.c. si vo el. i.e.ti. q̄: inde pōt eū capere ⁊ q̄libz alio: ⁊ ligare dūmodo q̄p̄timū restituat ꝓlato suo. Silr mō potest fm Pan. in.d.c.si vero familia potestatio inuenīēs clicuz de nocte: qz pōt timere ne velit facere aliqd malū q̄ est ẓ̄eū ꝓsumptio. c. cōsulunt. ỏ eod. dele. Jtē qui capit ꝓpter malū quod egit vt ducat ad ꝓlatū suū ut puniat: vel habitat de fuga ei⁹ fm Pa. i.c. euz nō ab hoie ỏ mdi. facit ar. C. de decurio. l. q̄ aliq̄ dē dic si creditor timet de fuga clici debitoris fm ino. ⁊ Pan. i.c. et fame eo. ti. facit l. ait prior. ff. de bis q̄ i fraudē. Jtē pōt si secit aliqd delictū detineri p. xx. horas ad vocandū testes ne sit locus fictationi facit. l. capite quinto. ff. de adul. ⁊ in aut. vt licet. ma. ⁊ aut. §. se quoq̄.

13 ¶ Quitor rōne defectionis tī sue cā sue rī seu eni familiaz ls ꝓnuncieū ⁊ ad iudicē ꝓpriū deducere fm Pa. i.d.c. cū nō ab hoie ⁊ etiā pcutere mutilare et occidere eū moderamine inculpate tutele imo dicit glo. in. §. i. xxiii. q. vi. i. q̄ nec etiaz peccat sequit pa. i.c. olim el. i. de resti. spo. nec solū p defectiōe p sone: sed etiaz rez ls pcutere vt. d.c. oli. ⁊.c. dilecto de sen. excō. li. vi. ⁊ i. l. furē. ff. de siccariis nō tū occidere vt mutilare ls q̄ ablatum ē recuperabile p iudicē fz bar. in.d.l. furē q̄: sic incurreret ercōicationē secus si eēt irrecuperabile ablatū vt in.d.c. oli. ⁊ in. d.c. dilect⁹ ⁊ no. in. d.l. furez ⁊ de hac mī vide. §. defensio. Idē dic de auxiliatoribꝰ talis aduerte hic q̄ ls non sit ercōicat⁹ faciēs violētiā clico p recuperatiōe rez sibi ablatarū: tū si hoc facit ex iteruallo po. ls clicus potuit ad locū destinatū ⁊ adept⁹ ē possessionē pfectā rerū ablatarū icidit i ercōicationē fm Pet. de cēn. ecclesiastic. ⁊ q̄ dicaf ex interuallo vide. §. defensio

14 ¶ Sz pone q̄ excedat modū pcutiēdo ei⁹ cū defectionis. q. fm Pa. in d.c. oli q̄ ꝓpter hoc nō erit ercōicatus cūmō ex ꝓpōsito nō faciat qz vt diri regrit dolus et incidat in ercōicationē facit glo. in.c. significasti el. ii. de homi. ⁊ l. si ex plagijs. §. tabernarii. ff. ad. l. aq. vide bon i g'o. in.d.c. cū volūtate ⁊ in pn. xxiii. q. 4. Secus ls ex ꝓpōsito Et dicaf excedere q̄n non seruat moderamen inculpate tutele. de quo habes. §. defensio. §. iii.

¶ Sed pone q̄ fugiēdo pōt euadere ſ sed nō fugit ⁊ sic percutit una or. q. fm Bar. in l. i. C. vñ vi. ⁊ sequit Pa. in.c. oli el. i. de resti. ꝓpo. q̄ licite pōt pcutere qz fuga est q̄dā summa. l. Item apud labeonē. ff. de iniur. ⁊ dicit Ly. in.d. § tabernarius q̄ fuga fūdit quē vltrozē hoc limito verū q̄n eēt talis q̄ fuga esset ei confusio. cū ergo maior sit mutilatio q̄ fractura ꝛc. l. in seruoz. ff. de pena. ⁊ p fractura verū liceat pcutere vt dictū est ergo a fortiori p mutila corporali sed tamen non esset tuta q̄ mutilatum si occideret clc. si furiosus de homici.

¶ Certo rōne turpis opatōis cū vxore matre sozore vel filia a clico facere. nā sic cū talib⁹ p̄ dōs inuenīēs eū sine ercōicatiōe pcutit nec distinguo. ter leue ⁊ atrocē pcussionē cū ius non distinguat vt in.c. si vo. cl. i. co. §. vl. cuz etiā leue p̄mittat occidere vt. ff. ꝺ adul. l. q̄ leo aut. §. qd̄ ait. Peccat tū grauiter si mutilat vel occidit vt no. in.d.c. si vo. ercōicatus vo nō est ꝑs aliqui dixerunt q̄ sic. Ego tū qz difficile ē mentum tēperare dolorē. et. C. de adul. l. grauē teneri q̄ esset ercōicatus occidēdo vel mutilādo q̄n matrē p̄silio ⁊ pēsato animo id faceret nō ex calore ire rubio qz tūc cessaret rō q̄ non excusat ab ercōicatione ⁊ ler ab occisione alias nō sit excōmunicatus

¶ Quid si furtū nō cū p̄dicto ꝑsonio aut aliqua earū sed cū aliqua alia ꝓsanguinea. ꝛc. Fun ter. d.c. si vo q̄ erit ercōicat⁹ percutiēdo qz ꝓlata excessio nō extēdit ad alias ꝓsonas. Hostien. tū extēdit filiā ad neptē ⁊ vxorē ⁊ ad spōsā et in aut. vt licet matri ⁊ auc. §. qz vo. ⁊ Inno. manē ad affinitatem. ⁊

ercõicatus peuticõ. qz credere debe-
bat. Intellige ille erat clicus qz alr
nõ esset ercõicatus enã si clicũ credi
disset q clicus nõ est p.d.c.si vo fm
Ber. & Inno. nec cũ irregularis est
fm Sede. consi. xxj. si in tali dubio ce
lebraret vt sequitur Pa.i.d.c.si vo
26 ¶ Octauo rõne q̃lificatõis factu-
nã3 o3 ad hoc vt go incidat in ercõi-
catõnẽ peunẽdo clicũ q̃ peccet mor
talr qũ ergo iniecto manũ ẽ talit q̃
lificata q̃ peccũ mortale nõ ẽ ercõica
tio nõ icurrit: sicut pbat i puero qui
nõ ẽ voli capar q̃ peutiendo nõ icidit
vt i.c.i.c.ii. ppter qõ teneo cũ De.
de perusio q̃ fugiẽs inimicos si equũ
vel gladiũ violẽter ỗ manu clici acci-
piat. vt se defẽdat nõ incidat in ercõi
catõnẽ q̃ Ber. bttr. & Tancre. & ce-
nẽat Jrnũ. Sed verius ẽ dictũ Petri
p rõnẽ sua q̃ dicit sic nullus sapiẽs di
ceret hic peccasse mortalr. Et cũ ex
cõicatio nõ inferat nisi p mortali. xi.
q.iij. Nemo epõrũ. ergo non erit ex
cõicat⁹: qõ no. bñ. p multis. Idez dic
si go violenr includit clicũ ne ab ini-
micis ledat qz & si sit violẽtia ñ tñ iesi
dol⁹ fz ino. i.d.c.nup duo eni requũt
s.aius dolosus & op⁹ fm no. Jo.an. in
c.ppetue. ỗ elec. li. vi. Siir soci⁹ quis
turbat⁹ clicũ ipellit nõ ex ỗlibatõe fz
ex subito motu nõ erit ercõicat⁹. vt fz
Ricar. i.iiij. di. xviij. facit ter. i. ℣. notã
dñ. xj. q.iij. icõsult⁹ calor calũnie vicio
caret. & ob hoc nullã penã erogari o3
& ppterea dr. Si go suadẽte diabolo
qõ pprie no. dolũ & mortale peccare
27 ¶ Hñc restat videre go dicat clic⁹
vl mõach⁹. &. q̃ noie clici hic 2phẽ
dit ois hũs alique ordinẽ ẽt pmã tõ
sura. Solũ. vt ỗ eta. & q̃li. c. cũ 2tigat. &
no. d. De. de anc. i.c.i.ỗ cle. cõiuga.
li. vi. noie monacoz vl monialiũ ve-
niũt hic oẽs plesti q̃cuq; regulã ap-

probatã & noie nouelloz veniũt igres
si religionẽ approbati vt põt si in ea
manere debẽt. noie vo 2uersoz & cõ
uersaz hic veniũt oẽs q̃ mutato habi
tu se & sua alicui de religionib⁹ appro-
batis ỗdicauerũt ppetuo: siue sint ma
sculi siue sint femine. & l3 gl.i.c. q̃q
xvij.q.iij. teneat q̃ 2uersi & penitẽtia
gaudeãt pulegio clicali & p hoc infe-
rat ab aliq̃b⁹ q̃ mulier inclusa vt tota
lit vacet deo: & heremite q̃ 2tẽpꝫ mõ
danis: vt deo vacẽt deserta loca inha
bitãt & 2uersi ecclias secularis q̃ se
& sua dedicarũt deo: & icedũt tonsura
ti. vl mutauerũt habitũ & iterũt cõti
horis diuinis & hmõi. similes sicut sũt
frares & sorores tertij ordinis sancti
Frãcisci q̃ viuũt i 2gregatõe sicut ce
teri religiosi q̃ gaudẽt illo pulegio.
ita q̃ ỗ berãs eos sit ercõicat⁹. Hoc
tñ ego nõ teneo post facũ fz bñ añ fa
ctũ tñ qz nõ sũt religiosi ppric eo q̃
tria vota nõ pmittũt vni de religiõib⁹
approbat: & cras põt ẽ mere secula
res si volũt: tñ ẽt q̃ nec sũt 2uersi reli
giõsi approbate. & ter. i.d.c. nõ dubiũ
& alibi ñ loq̃t simplr de 2uersis: fz ỗ
2uersis religiõis: multomin⁹ bñmite
q̃ cũ q̃st⁹: vt sũt cõuer nri tpis sibi for
mãt habitũ. & illi 2uersi eccliaz q̃ sibi
ppetatẽ suoz retinẽt. & frares tertij
ordinis pfati q̃ i domib⁹ ppiis cũ uxo
rib⁹ & filijs viuũt gaudẽt illo pulegio
ar.c.duo sũt. xij.q.i. & qõ no. Hosti. &
cõiter doc. in d.c. non dubium. & Lar
d. in cle.i. de deci.

¶ Postremũ sciẽdũ ẽ qd ẽ licẽt ma: q̃
n⁹ violẽtas. & dic q̃ ẽ ois violẽta q̃ fit
psone. vñ fz pa.i.c.nup.e.ii. canõ.d.
c.si go suadẽte põderat pon⁹ effectũ
violẽtie q̃ ipz modũ iferẽdi violẽti.
& hoc pz i.d.c.nup. vbi detinẽs clicũ
in custodia publica: vel priuata: vel in
domo aliqua: quamuis manus non

ter. ỗ. iii. cũ sequẽtib⁹. & clerie⁹. x. di. si
q̃ rõne bigamie ỗ q̃. ỗ. Bigamus. &
x. cũ sequẽtib⁹ aliq̃ ppter q̃ uir
ne sicut clerici coniugati si nõ deferãt
habitũ & tõsurã sine aliq̃ mouẽte de
pulegiũ pdãt fm Jo.an.no. & archi.
i.c. Joãnes de cli. coniuga. & ex. de.
c. vnico de clericis coniugatis libro
Sexto.

¶ Sz nũqd si illi reassumũt habitũ
& tõsurã gaudeãt pulegio. ỗ. Jo. an.
primam ỗ vita & honestate cli. alii ta
cẽt q̃ nunquã fz primũ verius. adnot
te tñ hic q̃ ẽ duplex pulegiũ fm pa.
in.c.i. de aposta. i. forũ vt tñ 2uenit
sub iudice ecclias̃tico. Illud eonoma
si go suadẽte de q̃ hic. ¶ Primũ cũ
maiori difficultate pdit quã sẽm qa
nec ex sola dimissione habit⁹ aut in
ratione enormiũ & hmõi pdit vt in ca
pitulo si vider. codẽ. li. sexto sed q̃q
fm vt dictũ est

¶ Aliq̃ ppter depositionẽ vt pza 24
qz est degradatus actualiter de q̃ vi
supra degradatõ aliq̃ ppter hereli
qz hereticus pdit oẽ pulegiũ. c. ercõi
catus de here. ita fz Jnno. in. c. si ve
re & sequit. Pa. in. c. 2tingit el. i. eo. t.
aliq̃ ppter ercõicationẽ fm aliquos
cõiores tñ opinio ẽ q̃ peutiẽs ercõica-
tũ clicũ est ercõicatus qz nõ amittit
pulegiũ fm Jo. Lincẽ. Bal. Inno.
Jo.an.no. de hoc in. c. si quis deiecit
xvij.q.iij. & i.c. ercõicatoz. xxiij.q.v.

¶ Septimo ratione ignorationis pu-
taqz comã nutriebat nec aliqd appa
rebat ỗ clericatu & sic credebat laici
vt in. c. si vo cl. ii. eo. ti. vel si habebat
habitũ non cum videbat qz de nocte
erat qz fm Hosti. & Inno. in. c. si nõ
ab hoie de iudi. & d.c. si vo o3 ergo i
tẽdat peutef clericũ vl intendere de
beat vt sit ercõicatus. Si vo vñit ei
tõsurã fz non crederet clericũ esse

micat ē excōicat⁹: ex q̄ libere nō pōt
re. Ité iniuriosa man⁹ iniecto absq;
violētia clicis facta inducit hāc ex
cōicationē. vt in.c.ꝓtigit el.i.co.ti. Ex
quo patet q̄ nō solū q̄ eū pcutit etiaꝫ
voluntariū ē excōicat⁹ꝫ cui si clic⁹ se
ipꝫ pcutiret ira vel odio: sicut faciūt
q̄ tedio vite vel alia desperatione ducti
sepōs interficiūt vl̄ mutilāt. vt tenent
cōiter doc. in.d.c.ꝓtigit. Sil'r q̄ ipuit
vel aquā aut aliō effudit sup eū vl̄ po-
nit custodes vt capiant eū si exierit ō
domo Sil'r si vis fiat reb⁹ sibi iherēti
bus. vt puta eq̄ cui insedet. vl̄ qd aliō
qō ꝫ eripitur violēt. aut scidit siue frā
gitur vt ꝫ. Lar. in cle. i. de penis: nisi
sit res quā p̄pria auctoritate capeꝭ
pōt q̄ tunc nō incidit.

29 ¶ Sed qd si solo metu īducat. vt ei
aligd dct. ff. dire. li. iij. ti ii. q̄ nō ē ex
cōicat⁹. Sil'r q̄ eū in aliq̄ domo ob-
seruāt solū vt ei verecundiā aliquā fa
ciāt. Nec etiā q̄ cū dormit vl̄ nō sēsit
furtiue zonā vl̄ burlā vl̄ qd simile au
ꝫ fert: q̄ in hmōi violēta plene nō fit.
vel reb⁹ sibi cohērentib⁹ cōcor. Lar.
in.e.i. de penis. Ité nec ē excōicatus
q̄ꝫ habeat aiuꝫ ledēdi. ñ tñ eū tāgit
ꝫ vibret ēnē sup caput ei⁹ vl̄ si tāgit el
vi nō ifert nec lesionē. q̄: ōba sūt cuꝫ
effectu accipienda. c. relatū. de cle. ñ
resi. nec obest cōatus sine effectu de
spon. c. iuuenis

30 ¶ Utr̄ plequēs clicū vt percutiat: t
ipse fugiēs cadit t ledit sit excōicat⁹.
ff. Rod. q̄ nō nisi q̄ꝫ coact⁹ vt cua-
dat se p̄cipitet vel i aliud̄ periculū se ꝫge
rat sed ego credo q̄ sit tut⁹ dice. ē q̄
sit excōmunicatus quia facit manum
imponit t est secur⁹ hoc tenere

31 ¶ Bādās etiā of inicere man⁹ q̄
vt dō i.c. mulieres. c. ti. ꝫ vere cōmit-
tit cuius mandato vel auctoritate fit:
t ideo ēt excōmunicatus si mandata
rius clericū peussit. vt i.d.c. mulieres
¶ Quid si mādator reuocauit mādā
tū: sed añq̄ venire ad nouū manda-
tarij peussit. q.ꝫ Inno. tenet nō ē
excōicatus tū ffs Ber. t hosti. vt refert
dire. vbi. ō. nisi re integra reuocauerit
mādatus. t cū certificauerit sup hoc
erit excōicat⁹. ar. l. si mādatē. ff. mād.
ō. pcu. ex insinuatione. ō. reserip. ex p
te decani hoc ēt ꝫ io. Ant. i. de tibi frie.
¶ Quid si post mādatū mortu⁹ ē mā 31
dator re integra. q. ff. s dif. vbi. ō. q̄ si
mādatarius postea pcusserit non erit
tñ mādator excōicatus: q̄ sapticus tñ
ligamur. exuij. q. i. q̄cūq̄. ꝫ si notorii
sit de mandato. t signa puie nō ofde
rit nō sit sepeliēdus i sacro nec eccla
orabit. p eo rōe peccati notorij: vt ꝫ
Host. t ber. t Inno. Pa. aūt in.c.a
nobis. el. ij. co. ti. vī tenere q̄ nisi mā
datarius habuerit notiā ō eius mor
te erit excōicatus cuā si peruenerit in
morte t ē tutus ꝫ de rigore iuris nō
sit excōicatus. cū in veritate manda-
tum reuocati fuerit morte vt no. idē
Pa. in.d.c. mulieres.

¶ Quid si nō mādauit: ꝫ dicit aliq̄ 34
ōba dolose. vt inducat ad pcutiendū.
&. q̄ si talia sūt ōba q̄ coopent man
dato vl̄ cōsilio puta dicit faceret mihi
singulare cōsolatiōem: semp velles el
bonū q̄ pcuteret: nulli dubiū q̄ si seq̄
tur pcussio ex hoc erit excōicat⁹. vt i
d.c. mulieres no. q̄: non refert qd ex
eq̄lentib⁹ fiat. Ubi vt refert Bar. in
l. si ge mihi bona. §. iuliū. ff. de acqui.
here. q̄ dñs ē berarius a q̄dā dicit co
rā famulis suis nisi aliud ō tali audie
ro añq̄ domū reuertar ero male con
tentus: ꝓpter q̄ famul⁹ interficit pcus-
sorē: sunt puniti ipe domin⁹ de homi
cidio. t ꝓpterea dicit pa. i. c. ex ffis ō
excess. pla. q̄ nō refert an dicte vl̄ in
directe aligd cōsulat. vt pbat⁹ i. d. c. ex

literis. i. epo q̄ dicit oko dicit q̄ ma-
li ē si euaserit cui homicidiū ipurat t
facit ad hoc. l. cerū. ff. ñ cer. pe. t. l. cū
qd. e. ñ. facit q̄ notat Bal. t Angel. t
Rapha. t Inno. in. l. qd ergo. ꝫ pe. ff.
de lega. i. q̄ volūt q̄ fugiēs t solicitus
aliquē vt pcutiat sit excōicat⁹ si sequat
percussio secus aūt si nō sunt talia
verba quia nō erit excōicat⁹.

35 ¶ Coopans auxilio vl̄ cōsilio nō so- 35
lū ē excōicat⁹: ꝫ enā phibere valens
si nō obuiat ne ōberet. c. quāte. e. ti.
q̄ō idubitanter ēm oēs: in eo sub cui⁹
pēne ē verberās. in alijs aūt q̄ nō ha
bent ex officio si nō phibēt dolose si-
nullit ē idubitanter q̄ sūt excōicati. Si
ōo hoc nō facit dolose: ꝫ q̄ nō vult
se imiscere rumoribus vel ex timore vl̄
negligētia nō phibet: tenēt cōiter do.
q̄ nō ē excōicat⁹ i. d. c. quāte. vbi Jo.
an. i nouella dicit notabile verbuꝫ. in
hāc ingt vl̄ alii canones nullus inci-
dit nisi sit in dolo. ar. ff. de adul. l. pe-
nulti. ff. de iniu. l. i. Idē Jo. de ligna.

36 ¶ Sz qd ō clico q̄ voluntarie subicit 36
se ōberib⁹ an ipe sit excōicat⁹. &. q̄ ñ
vt ꝫ Pa. in. c. cōtingit. el. i. nec ob-
stat q̄ nō obuiat q̄: nō facit dolose. ꝫ
in satisfactionē: t vt malus forte malū
euitet nec etiā obstat q̄ pticipat i cri
mine. q̄: ffm Jo. an. i. c. delicti de re-
gu in. li. vi. ꝫmercatalib⁹. tal' ōberse-
uno ictu plures ictus dat t ē solū ex
cōicatus vna excōicatione. q̄: p vno
facto hētur. hoc idē no. Bar. l. l. nūq̄
ff. ō prima. delic. t q̄ sit verior opinio
patet in. d. c. cōtingit. vbi dicit tex. ex
cōicādū talē clericū.

37 ¶ Ratū hūs q̄ aliq̄ noie suo ī cit 37
man⁹ violētas i clicū ē excōicat⁹ q̄: ra
tihabitio nūdato cōpar. sec⁹ si nō fit
factū noie ei⁹: q̄ꝫ habeat non
tamen est excōicat⁹ q̄uis peccat mor
taliter. de sen. excō. c. cum quis li. vi.

¶ Queritur vtrū pfatnicietes man⁹ 38
in ecclīasticā pson̄as sint semp a sede
aplica absoluēdi. &. q̄ obliguendā ē i
ter iniuriā leuē mediocrē. t enormē:
vt p iniuriā leui qlibꝫ epo possit absol
uere pre suo auctoriate. c. pueniē co.
ti. p iniuria ōo mediocri nō pōt epo
absoluere nisi pullegiatos. t q̄ sint no
tat in. c. ñ ōo. el. i. co. ti. t l. c. qñ ō vi.
t ho. cle. vbi hoc ē pulegiū clicoꝫ
cōiter vsuetū t claustraliū. In iuria
aūt enormi regulariter nullus pōt ab
soluere citra sedē aplicā. vt i. d. c. ñ q̄
suadēte. vl̄ legatoꝝ ei⁹. ō q̄ de lega
tis. ff. nisi in cāb⁹ ō gb⁹. j. §. circa

¶ Sed nūqd inferior epo q̄ habet 39
q̄ꝫ epa ē iurisdictionē poterit absolue
re sicut epo pōt iniuria leui vl̄ media
cri. &. q̄ cōiter tenēt q̄ nō q̄ dictū.
c. pueniē loqtur de epo t nō de inferio
ri. q̄: dicit fraternitati. nā inferiores vi
cunq̄ filii. vt in. c. ꝫ grauē de cri. falsi.
Fallit hoc in habētib⁹ auctoritatē epa
lē a papa q̄ pōt sicut epi quoscūq̄ in
foro pniali absoluere. Sil'r fallit in ꝫ
latis religiosoꝝ quoruncūq̄ qui si sint
sacerdotes possūt absoluere sibi sub
ditos se adinuicē peniētes: dūmō in
iuria nō sit enormis. vt in. c. cū illorū
eo. ti. t extendit illud pulegiū ad ma
gistrū t fratres hospitalis ierosolimi-
tani. vt in. c. canonica eo. ti. qui possūt
absolui a suo pōre si p̄byter ē: t dicit
ille plānus q̄ nō ꝫ sup se maiores in
pcūtu: nō aūt ille. ꝓ tria vel ꝫnor
q̄ instituit t amouet ad arbitriū supe
riorꝝ: nisi sup hoc habeāt priuilegius
spāle. pōt tñ epo cōmittere hāc aucto
ritatē absoluēdi iferiori vt no. i. c. ñ. ō
officio ordi. t ssr. plati religiosoꝝ. cū
illud cōpetat eis ex pulegio rōne di-
gnitatis. vt i. c. eis q̄b⁹. de offitio ordi. i
ter. t in glo. t. c. ñ. de ol. pele. loquitur
quando cōmissio fit ratione persone

quod bene no.pro limitatione.d.c.fi.

40 ¶ Sz qd si plat⁹ p dictoz religioso rā si ē sacerdos vl ē excōicat⁹ vl mortu⁹ vl aliq ipedit⁹ .&. fm Host. q i vtrisq ipſi⁹ iemp ē ad ep̄m ppium recurrī. vt ps i.c. monaci. t.c. cū illoz t.c. canonica. c.n. t pcoz. cū hoc sed. in quo. Sī ꝑdo. t Ge. i.d.c. religioso ppter rōnē ne euagādi tc. Sz Pa. i.d.c. monaci. ꝛ3 ꝑnā i religioso erē pna t dicit ſſbri ꝑnā facere notata p Jo. an. in regula ſci'ti ō re.tur. i mercurialib⁹. Et hoc credo verū p.c.pe. de offi.ordi. t ter. iuncta glo. notabili. in cle. pe. de ſen exco. Ibīt ergo ad papā ō quo vide. j. exemptue. §. vi.

41 ¶ Quis absoluet abbatē excōicatū p iniectionē manꝰ. Pa. in. c. vniuersitatis. q. epiſcop⁹ vt in. d.c. monaci: nisi iniuria sit enormis: vel nisi sit excēpt⁹

42 ¶ Item si regularis pcutiat regulare alteri⁹ claustri: plat⁹ pcutiēs possit absoluere. &. fz pa. i.d.c. cū illoz. cū hoc ſſt. t ber. q ꝺz aduocari plat⁹ pcussi ñ vt absoluat ꝛ3 vt iniuriā remittat: aliē absolui nō ꝺz. t istud ē verius. ꝛ3 domi. ant. tenent q⁹ ambo ō bēt absolvere: vel cōmittere vn⁹ alteri vices suas

43 ¶ Itē regulares ex̄ claustrū si pcutiēs possit ſſr absolui. &. q ꝛ3 hosti. dicat q nō. Ego teneo cū pa. i.c. cuz illoz. q⁹ coz plat⁹ poterit eos absolvere q⁹ dicta. c. cū illoz. t. c. canōica loquant idistincte: nec repetūr i claustro.

44 ¶ Sed qd si regularis pcusserit clericū secularē sue vl alteri⁹ diocesis. &. q ꝑpria ep̄s absoluet cū in eo cāni quo posset clericū suū si pcussisset aliū absoluere. vt i.c. religioso. c.ti.li.vi. t nō p pri⁹ plat⁹ ſu⁹. nisi sit excēpt⁹ talis q⁹ etiā rōne delictī non possit conueniri nisi sub suo prelato: q⁹ absoluetur a suo prelato de consensu epiſcopi.

45 ¶ Queritꝰ qd tenēdū sit de moniali⁹ ō si se iniecē pcutiāt. &. q⁹ absoluend⁹ ab epo i cui⁹ diocesi sūt cāa monialia: t hoc nō solū si excēpte ꝛ3 eis cē pcessa: t nē cōtinuo. c. gl. i. c. ō moniali⁹. e.ti. nisi aliud habeāt priuilegium. Dominici. &. Pa. i.d.c. ō monialiꝰ dubitat an possint absolui a suis plat. ꝛ3 hodie clauꝰ ē p priuilegia ꝑpria q⁹ plates aīi nouiciatū possit absoluere a suo p lato. &. fz Jo. an. i.c. cū illoz. ci. ō ſſer. t Ge. i.d.c. religioso. q⁹ abbas nō pōt absoluere nouicū q⁹ nouiciatus nisi sit expſſe vel tacite pactū. t ꝛ3 Jo. an. d.c. religioso videant tenere ꝑnā. l. q⁹ possit: tū eos limita quādo pactū fuit facta tempore nouiciatus non ante: nisi sint priuilegiati.

47 ¶ Quid si nouicꝰ pcutiens i nouiciatu t absolut⁹ egrediat. &. q⁹ si egrediatur nisi se repētet ꝯpētū comode potent ei q ō iure eū absoluere poterat i cidet in cadē vt. i.c. eos. c.ti.li.vi. Idē ois locū hēt q⁹ iniuria ē leuis: vl q⁹ ē mediocris vel grauis ñ q⁹ iniuria est enormis q: a papa solū vl ab ei⁹ legato pōt absolui vt i.c. ad euitādū. c.ti. tricto. c. cū illoz. c.n. q⁹ aūt iniuria sit enormis vel ō. ē. enormi q⁹ ꝺo grauis vel leuis aut mediocris ſſtinq⁹ arbitrio iudicis ſm pa. i.c. pcussit c.ti.

48 ¶ Querit in quib⁹ casib⁹ excēpte cedit epiſcopi vt ab enormi vel grauī iniuria absoluant. &. q⁹ in. vii. casib⁹

¶ Prio in articulo vel periculo mortis ꝯstituto vt in. d.c. si qs suadente. t.d.c. nō dubiū t.c. ea nosci. §. fi. t.c. q⁹ de hīs co.ti. nec solum ep̄s sed quilibꝫ sacerdos ſm modū de quo. ē. absoluto iij. §. xvi. Et quis dicatur in periculo mortis. vide mors. §. vi.

¶ Secūdus in hīte legumū ipedimē

mentū ꝓpter q⁹ nō possit adire Papā. vel aliū q pōt hēre absoluēdi vt i c. de cetero. t.i. c. q⁹ de hīs co. t in c. eos. c.ti. vi. t q⁹ sit legitimū ipedimentū. &. q⁹ ēt q⁹ arbitrio boni viri rōnabilis ipedit vt puta q: hīs capitales inimicitias. d.c. de cetero cūi ex culpa in. l. nec iniuste. ff. quod me. ca. de ipō. veniēa vel ē infirm⁹ vt i.c. q⁹ ō hīs co. ꝛ3 nō sit ꝑiculū mortis vel ē pauper nō medicus q viuit ex artificio q⁹ nō pōt in via exercere vel si medicꝰ sibi vel vxori vel alii ꝺbuerat q⁹ alibi si posſz sec⁹ i medicāre q solū sibi hīs ꝓdeſt q: si eūdo t medicādo posſz necessaria inuenire ñ posset absolui vt no. Pa. i.c. ea noscit co. vel ē multū senex i.d.c. Huius t hmōi imponēt tū eis vt cessāte ipedimēto se ꝓsētēt excepto senib⁹ q: senect⁹ nūq̄ ōficit t ꝛ3 vbi sit sortes tū q: periculū ē absolvent fm Inno. t ho. in.d.c. Huius de ipsis ipedit⁹ vic vt. ē. absolutio. iij. §. xvi.

51 ¶ Terti⁹ i nobilib⁹ magne potētie q nō pōt terras suas relinquere ꝑ⁹ tū ante q⁹ absoluant intimāda ē coz conditio sūmo pōtifici t fm eius cōsiliū absolvent nisi sit periculum in mora. c. mulieres. §. i. co. ii.

52 ¶ Quart⁹ in mulieribus cuiuscunq⁹ conditionis sint. d.c. mulieres t quasi tercio q⁹ pcusserit etiam atrociter.

53 ¶ Quint⁹ i his q sui iuris nō sūt sic ſſt filiifamil. sui t hmōi etiā si filius ꝛ3 pfe familiās. Et hoc intellige i iniuria mediocri simplr i enormi vō nō possūt absolui nisi fecerit i fraudē vel nisi q⁹ dūs vel paterfamilias nō exīstēs in culpa ex coz absentia ue dānū incurreret q: nūc pōt cūi ab enormi absolui nisi sit scādalū vt no. i.c. relatus co. ti. Nec distinguo i filiisfamiliās fz pa. in. d.c. relatū t plz quia sufficit q⁹ nō sint sui iuris

¶ Sz an hoc idē erit i viro q sit sui iuris dē vtroq; sexu vel in libero. &. gl. i. d. c. relatū q⁹ non q: cuz hoc edictū sit ꝓhibitorū nō extendit nisi ad expſſe exceptos ar. c. cū illoris. co. in. t no. pan. in. d.c. relatum posſē in hoc dē teneri q⁹ idē erit iudicū sicut de inpradict q: tales persone ñ sūt sui iuris t plz nūbi. d.c. mulieres quando patronus vel vxor grauē dānum paterētur ꝓpter eoꝝ absentiā ar. d.c. relatum Cum autem efficiuntur predicti sui iuris vel liberi tenentur se presentare apostolice sedi.

54 ¶ Sertus in iuuenib⁹ nec distinguo an sint sui iuris vel nō siue sint diuites vel non quia simpliciter non tenentur ire quia eoꝝ itinerando periculosa ē vt no. pan. in. d.c. ea nosci impedimē to tamen iuuentutis sublato tenent se ꝓsentare pape vt no. i. d.c. Huius

55 ¶ Septimus i hostiario vel officiali qui p̄cessit officij arcendo turbam percussit clericū vt nota. in. c. si vō. el i.c.ti. Hoc intellige verū in mediocri non autem in grauī percussione vel enormi. ibidē t hic accipio grauē ꝓ enormi mediocrē pro grauī nā fm Bonal. inter enormē t leuem est quidā medius que grauis dicitur, que vt dixi arbitrio iudicis estimabit ex qualitatib⁹ t circunstantijs. ff. de verb. ob. l. commune t de voto. c. q⁹ super his aduerte quas hic q⁹ si officialis laicus aliter ꝯ arcendo turbam iniecit manum in Clericum q⁹ non potest absolui nisi a papa qualitercunq⁹ leuiter percusserit: quia iniuria est grauis q: vsurpat sibi iurisdictionē in clericū ita not. pan. in. d.c. si vero t ibi ter. apertius quod verū intelligo quando hoc fecit tanq̄ officialis. Secus si percusserit tanq̄ persona priuata quia nisi esset iniuria grauis non esset mittendus ad papā

13 ¶ Octau⁹ potest habere q̄ bñficia
ponit in .c. ad hec. ¶ Item q̄ ad
ad ordinē ... ¶ Item ... ¶ Item ...
... ¶ Item ... ¶ Item ...
... ¶ Item ... ¶ Item ...

Casus vij.ē in. c. fundamēta de elec. vbi excōicāt. Pōlo oēs cuiuscūq; notabilis p̄minētie dignitat̄ p̄lij vl̄ excellēte sit q̄cūq; noīe cēseant ⁊ frater filius vel nepos aliquor p̄dictor q̄ sine licentia sedis aplice noiationi. electioni. vel assūptioni in senatorē capitaneū. patriciū aut rectorē: ad regimē vrbis rome assentiāt. vel se intermittāt p se vel p alii excipiāt romani ex ipsa vrbe naturaliter oriūdi vl̄ ibi icole seu p̄nnui hiratores q̄ ls sint p̄dictor fratres filij vel nepotes aut sub cōitat⁹ vel baronie noīe ex territoriū vrbis iurisdictionē ppetuam vel tp̄alē obtineāt. p̄it tū in senatores Romanos assumi ad vnū ānū vel breuius tp̄s dūmō nō hōant ex territoriū talē p̄tē q̄ possēt euacuare rōnē p̄stitutionis p̄dicte. ¶ Itē. ij. excōicantur q̄cūq; alij a p̄dictis q̄ assentiūt ad p̄dicti regimē vltra ānū sine licētia sedis aplice. ¶ Itē. iij. excōicant. itendētes vel obediētes eisdē sic assūptis. ¶ Itē iiij. excōicant q̄ ipsos noiauerūt: elegerūt vel assūpserūt. ¶ Itē. v. excōicant dantes auxiliū ⁊siliū vel fauorem publice vel occulte tā noiatoribꝫ ⁊ assūptoribus: q̄ nominatis ⁊ assumptis. nec oēs p̄dicti possūt absolui nisi a papa.

Casus viij. est i.c. clicis ō immunitate. ecclē. ſ3 q: hodie nō litigat p clē. vnicam. eo. ti. ideo ptranseo.

Casus ix. est i.c. felicis ō pe. vbi excōicant. ¶ Primo oēs p̄secutores cardinalū romane ecclesie hostiū. ¶ Itē. ij. p̄cussores ⁊ capitores. ¶ Itē. iij. socij talia faciētiū vel mādātiū. ¶ Itē. iiij. q̄ factū ratū hūerint vel ⁊siliū dederit aut fauorē.

¶ Itē. v. q̄ tales postea receptauerit vl̄ defensauerint scienter. ¶ Itē. vi. excōicant p̄ncipes: senatores: ⁊sules: p̄tores ⁊ rectores siue alii vnīl ⁊ eor officiales q̄ ſ. menses a die notitie habite de p̄dicto delicto nō puniunt p̄dictos rectores tenorē d. c. felicis. nec possūt absolui nisi a papa: exceptis illis ciuitatibus. p̄ncipes ⁊c. q̄ poterūt absolui a suis ordinarijs. Olli pena sit plectēdi q̄ p̄dicta faciūt clicis vl̄ religiosis familiaribus papę vel cardinalū. Aduerte hic q̄ inducitio famal. in malī p̄tem. ⁊ capē ut ligatur cū effectu. q: si nō capiat̄ sed fiat violuo ad domū vt ei fiat iniuria. vel si obsidēt vel claudūt i domo nō ut eos ibi custodiāt sed vt eis inferant verecundiā non habebit locum pena ista. Fm q̄ no. Inno. in. c. nuper eodē ti.

Casus x. est i.c. q̄cūq; c. ti. vbi excōicant oēs dantes licentiā alicui occidēdi: capiēdi: seu alios in p̄sonis: aut bonis suis: vel suor gradūdi eos q̄ sniam excōicationis vel interdicti tulerūt ⁊ quēcūq; p: sine eor occasione quor sunt plate: vel obseruātes tales sniam: seu talē excōicatis nolētes cōicare: nisi sniam ipsam si fuit ad p̄sonas grauādas reuocauerint antēq̄ in aliq̄ sit. p̄cessum: vel si dicta snia fuit ad bona eor capiēda. nisi ifra octo dierū spatiū restitutionē fecerit fieri. vel satisfactionē ⁊ sniam reuocauerint. ¶ Itē. xi. excōicant oēs q̄ p̄dicta snia data: vti auli fuerit. ¶ Itē. xii. q̄ aliq̄d p̄missor ad q̄ cōmittēda dari licētia. p̄hibetur cōmiserit suo motu: nisi vt dictum est re integra si ad p̄sonas: ⁊ si ad bona ifra octo dier. spatiū restituerit vl̄ satisfecerint. In q̄ excōicatione oēs p̄dicti si per spaciū duor mensium mānserint nō nisi p sedem aplicā poterunt absolui.

¶ Querit idē archi. q̄d venit nomine suor. ⁊. ē. q̄ vēūt oēs q̄ sūt sub p̄te eor. vt insti. ō his q̄ sunt sui vel alieni. p totū. Itē q̄ veniunt cōsanguinei vt i.c. sciant cūcti. de elec. in. vi. Itē domestici. vt. C. de his qui ad ec. cōfu. l. presentē. ē. sane. ⁊ qui vicant domestici. familiares. vide lanuarina.

¶ Itē grauare vicīl q̄ p̄hibent ne eis coquat: molat̄ vendatur. ⁊ hmōi.

Casus sequentes sunt. in clē. vsq; ad casum. xvii.

Casus i. est in clē. multorū. de hereti. vbi excōmunicātur oēs inquisitores hereticē p̄uitat̄ in seniores ep̄os q̄ odio: gr̄a: vel amor lucri aut comodi t̄palis obtētu: ⁊ iustitiā ⁊ p̄sciam suā omiserint ⁊ quēp̄ negligere. vbi fuerat p̄cedendū pro heresi. ¶ Itē. ii. excōicant p̄dicti si obtētu eor dē⁊ p̄uitatē ipsā⁊ heresis: vel impedimēti sui officij aliquē ponēdo p̄sūpserit aliquē q̄quomodo vexare non p̄ius absolui nisi a papa. nisi i mortis articulo p̄missa satisfactōe. itellige si pōt fieri alr nō valeret absolutio. vii aduerte ⁊s Lar. i cle. p̄dicta q̄ ad incurrēdū istam penā oꝫ fiat ⁊ iustitiā ⁊ p̄sciam copulative. Itē no. q̄ quoquomodo vexēt aliquē siue incarcerationibꝰ fideiussionibus ⁊ silibus incurrūt istā penā⁊. Fm Pan.

¶ Quid si omittit ex timore vel ad euitandum scandalum. ē. glo. q̄ nō incidunt in hanc penam.

Casus xii. est in cle. religiosi. de p̄uil. vbi p̄dicti excōicantur oēs religiosi q̄ clicis aut laicis sacramētū vncōis extreme vl̄ eucharistie ministrāt p̄sumūt: vl̄ solēnizāt matrimōia sine huius spāli p̄sdōis pochiāl. Itē si p̄dicti absoluūt excōicatos a canone p̄terq̄ i casibꝰ a iur expressis: vl̄ p bulegia sedis aplice p̄cessa cauē. vel si absoluūt a sentētijs p̄mulgatis per statuta synodalia vel p̄uincialia. seu a pena ⁊ a culpa nec possūt absolui nisi a papa.

¶ Querit an ligent oēs religiosi. ē. ⁊s Lar. ibidē q̄ nō sed solū religiosi religionis approbate: q: alij nō sunt p̄prie religiosi. vt i.c. vno de voto li. vi. ⁊ ls q̄d ibi refrigit ad religiosos exp̄os. vt p̄. ō sta. tū cōis tenet q̄ vbi locū ē i si excēpt. ⁊i religiosis plecti ecclesie parochiali. si alias q̄ ibi sūt parochianis ministrant. Fm glo. in cle. i. de decī. ⁊ Pan. ibidem.

¶ Quid si nominus faciat aliquid p̄ dictorum. ē. Fm Lar. q̄ ligatur. ar. c. religioso. de sen. excō. in. vi.

¶ Utr religiosi cōuersi silr. ē. Lar. q̄ p̄. de an. ⁊s q̄ si ligant sicut nec monales ex quo ordinē nō habēt. sed ⁊ē. tenet q̄ ligantur. ⁊ videtur verius.

¶ Utr religiosi ministrantes aliis religiosis sacra p̄dicta ligent p̄fata pēa. ē. Lar. q̄ p̄. ō sta. dicit quēdā cardinalē ⁊silisse q̄ nō. ⁊s lap. ⁊s q̄ tbū clicis ⁊ celebrāt tā ō regularibꝰ q̄ de secularibꝰ: sed tbū laicis: et ⁊ p̄sbēdit religiosis vel mō achos laicos. ⁊s p̄mū credo verius p̄ ea que dixi. ē. clericus. p̄mo.

¶ Utr tpe mort̄ possint ministrare eucharistiā licite. ē. Lar. Pan. ⁊ Lap. q̄ non ⁊s Jo. ⁊ Archi. xxvi. q. vi. si ꝑbr. Inno. ⁊ Jo. i. c. ois. ō pe. ⁊ rc. ⁊ q̄ sic. vt recitat dix. li. i. ti. rc. ⁊ hoc credo vez si alius sacerdos ū. pōt hūiq̄ ministret.

¶ Utr facto: ecclie q̄ nō ē sacerdos vel vicarius rectoris possit dar̄ licētiā dicī. re hgiosis ministrandi p̄dictā sacra. ē. Lar. q̄ sic. ⁊ sic sua ⁊s alij tenēt ⁊s. silr. pactus q̄ epūs ⁊ archipbr ciuitat̄ possint p̄dictā licētiā dar̄. ⁊ ⁊ē. ⁊ ne. idē tenēt ō vicario epi i spū abbis vel ō legato. aut capniario. cuius ē tū Fm Pan. nō recedere a littera nō tū est necessarium.

¶ Quid ē solēnizare matrimonia. ē. Lar. i. d. cle. i. q̄ ⁊ē. dicit q̄ cōprehēdit ois solēnitas q̄ obseruat circa ritū ecclesiar religiosis. ō spō. c. i. sine fiat benedictio solēnis: sine vicar missa spāli tpe ⁊bētes. ⁊ hmōi. inducere aut̄ sed⁹ matrimonii vel p̄nūciare verba inter ⁊bētes nō est eis p̄hibitum. Fm ⁊c. ⁊ Stc.

8 ¶ Utrū ꝑdū excōicatos a canone. scl̄ hzak solus de maiori excōicatione. ℟. Lar. vbi. ā. q̄ sic. Fm Lau. ⁊ nō de minori. facit. c. li. q̄. ⁊. c. nup. de sent. ex. Idē 13 Lap. ⁊ facit. c. ꝓmū de rescrip. li. vi. Ge. Item c. cunctos de hiaq. vi. li. vi. dicit q̄ etiā intelligit de minori qa lex penalis, ꝓhibēs absolutionē ab excōi canone includit etiā minoris absolutionē. ꝓo hoc ē gl. in cle. a. de ꝑsn. Itē vbi cūq; fit mentio de excōicatione ⁊ materia iḡ ꝓtert ē ꝓportionabilis ꝛ maiori de virtq; intelligit. ut no. glo. pe. i. c. ꝓsidētes. de here. i. vi. ⁊ 13 hec opinio sit nutior. tñ prima mihi videtur verior

9 ¶ Querit de quo canone intelligit. ℟. Lar. vbi. ā. Pau. ⁊ Lau. q̄ intelligit de q̄cūq; a papa ꝓmulgato: q̄ ille ꝓprie ꝓ excellētiā dr canō. 13 aliq̄n ipropie accipiat ꝑ illo epi. ut. vii. d. ℔. ꝓpono

10 ¶ Quid si supradicti absoluūt excōicatos ꝑ iniam hois ena3 pape. ℟. glo. Lau. Pau. ⁊ Zē. ibidē tenent q̄ nō li3 gank ꝓfata pena. q̄ si voluisset intelligi ꝓfitet. ar. c. ad audiēcias de occi.

11 ¶ Nez noie sine hic veniat excōicatio solū. ℟. gl. ⁊ Pau. Ibidē q̄ etiā venit iuspēsio ⁊ interdictū. 13 Lard. dicit q̄ verius ē q̄ solū intelligit de iniа excōicatōis q̄ bñ ꝓbat lra per alternatiū i. q̄. ā. dicit de hic q̄ absoluūt excōicatos a canōe ⁊ postea subicit vel a sententia per statutū. ⁊ sic restringitur verbum sententie ꝑ verbum excōmunicatos. ar. de relat. c. ii. requirit.

12 ¶ Quid de sententijs laicꝝ ꝑ statuta legatoꝝ de quibus hēo de officio le. c. ii. ℟. fm Lau. ⁊ sequit. Lar. q̄ idē est si essent de statutis synodalibꝫ vel pticularibus

13 ¶ Nez religiosi ꝓ dei absolutōes a pena nisi ligent ꝓdicta cēsura. ℟. fm Zē. quē segit Lar. q̄ ñ. q̄ lra loquit de communione a pena ⁊ a culpa. c. ii. de rescrip.

14 ¶ Quid si ꝓdicti religiosi absoluunt a peō ⁊ nō ab excōicatiōe quā qn̄ incurrit ꝑ peccatū. ℟. Zē. ⁊ Lar. tenēt q̄ nō incidit i penam ⁊ placet ut fiat ratio.

¶ Nez religiosus ignorās ꝓhibitū ꝑ 15 administrās sacrū in eucharistie vel extreme vnctionis sine licentia rectoris pochialis nō tū in ꝓiudicū ipsius incurrat hāc penā. ℟. Lar. sc. cōsuluisse ꝓlatū. d. cle. q̄ dicit ꝓbabilius q̄ nō. dolum ⁊ rementitā munitrant q̄ nō ligatur. ⁊ plus mirū ꝑ eaq; dicit. ā. dolus. ℔. v. ⁊ i. excōicatio. vii. casu vl ℔. u.

¶ Nez recipientes ꝓfata sacra ⁊ dicta 16 religiosa sine licentia suoꝝ rectoꝝ pochialiū sint excōicati. ℟. q̄ nō ꝓpter. ut patebit. ℑ. excōicatio. vii. ℔. 4.

¶ Utrū sit credendū. dicenti se habere 17 licentiā. ℟. glo. q̄ sic. ⁊ concor. Lar. Pau. ⁊ Ste. q̄ nemo videt imanor ꝓprie saluti. 1. q. vii. sancimus.

¶ Quid de mercenarijs Scholarꝝ 18 ⁊ huiusmodi. ℟. gl. q̄ sufficit licētia sacerdotis pochialis in cuius parochia inhabitant: nisi causa recreationis vel alia ꝓbali stanni reuersuri ad ꝓpria, aduenissent quia sic nō sufficeret.

Casus xiii. ē in cle. i. de ꝑ. vbi excōicat̄ quilibet q̄ minuriose vel temere ꝓcesserit. ceperit. aut bānierit aliquē epm̄ seu q̄ꝑdictā mandauerit: vel fecā ab alijs rata habuerit vl̄ fieri fecerit in bilfactiendis. aut ꝓhibū aut fauoreꝫ ꝓdederit vel ꝓfouerit eosdē. nec potest absolui ꝓterq̄ i articulo mortis nisi a papa ⁊ cum absolvendus fuerit in articulo mortis nō ex abselui nisi ꝓcaveat idonee q̄ debit pene iponēde ⁊ penitētiā dño auctoritate facient. Itē lcōo excōicant oēs officiales quocunq; nosce censeant q̄ in abq̄ ꝓdictoꝝ fuerint culpabiles. nec valebit absolui nisi ut ꝓdictum est

¶ Sed quid si epus nōdū erat ꝓsecratus. ℟. glo. q̄ nō erit locus ill̄ pene. q̄

nem est episcopus de cele. mi. cle. ii. secus de eo qui renunciauit episcopatui quia habebit locū in eo illa pena.

2 ¶ Nn habeat locum ꝓdicta pena in inclusōe fcā epō ad verecundiam. ℟. Lar. q̄ non quia hic capere accipitur ꝓ obtinere. sicut ⁊ in. c. felicis de pe. li. vi. accipitur ut supradictū est.

Casus xiii. est in cle. cupientes in. ℔. fi. ō pe. vbi excōicātur oēs religiosi ⁊ clerici seculares qui inducūt ad vouendū turādū ꝛc. de eligendo sepulturā apud ecclesias ipsoꝝ de quo dic. vt. ꝑ. sepultura. ℔. xxxv.

Casus xv. ē i cle. graue de sen. excō. vbi excōmunicant oēs dñi tpales etiā si sunt epi q̄ in terria seu locis eoꝝ interdicto suppositis cogūt q̄libet diuina officia celebrare. aut q̄ voce ꝓcona seu ꝑ cāpanaruꝫ pulsationē ad officia cadē audiēda alios quos ꝓcertim excōicatōis aut interdicti sniam anodatos euocāt. vl̄ q̄ excōmunicat̄ publice aut interdict̄ ꝓhibēt ne de ecclesijs exeāt dñi missaꝝ solēnia aguńt a celebrātibus monit̄ generali ter: vel spāliter ut exeāt. Itē lcōo si excōicati publice ⁊ interdicti q̄ ipsis lūt ecclīs posthq̄ fuerit notanim monit̄ a celebrāt̄ ut exeāt remanere ꝓsumpserint sniam excōicationis incurrunt a qua solū a papa possūt absolui. Et sic collige q̄ hec pena est ℑ cogētes. euocātes. ꝓhibentes. ⁊ remanētes. Item aduerte q̄ ō̄bum q̄libet; comprehēdit omnes modū ꝓpulsiōis reales vel ꝑsonales directas: vel indirectū vt puta ꝓsanguineos vel ipsos i ꝑsonis aut reb̄ grauando: ut no. glo. in. d. cle.

1 ¶ Quid si euocarent: non excōmunicātos vel non interdictos. ℟. Lar. post Pau. ibidem q̄ incidūt in ꝓdictaꝫ penam cum locus sit interdicto. ⁊ dicto ꝓsertim stat ꝓ maxime.

¶ Utrū hec pena habeat locū in cessatione a diuinis ꝓsitaꝫ dictis terminis. ℟. q̄ sic: q̄q̄n cessatio a diuinis ē gnālis ℔ si interdictū ut in cle. i. e. ii. ℔. in cessationibus. secus si cessatio esset spālis.

¶ Quid intelligit hic nole diuini offici. ℟. Lar. post Pau. ibidē q̄ restringit solū ad missas. ⁊ tō si aduocarent ad alia officia ꝓter missas non habet locum hec pena.

4 ¶ Quid si predicti ꝓcipiant nō subditis suis vel predicta non faciant in terris ipsoꝝ ꝛs in aliēnis. ℟. ibidē. Lar. q̄ nō habet locū hec pena.

¶ Utrum predicti aduocantes secrete ⁊ 5 per nūcium ad diuina ligentur ꝓfata pena. ℟. Lar. ibidē post Pau. ⁊ Zē. q̄ non nisi voce ꝓconia. vel voce tube. aut cōmu vel per campanarum pulsationem aduocent.

6 ¶ Quid si compellunt in loco nō interdicto. ℟. Pau. ibidem q̄ non habet locum hec pena.

7 ¶ De quo interdicto intelligit. ℟. ibidē q̄ tā ō interdcō a iur ℔ ab hoie

Casus xvi. est cle. cū ex eo. ii. vbi excōmunicantur fratres minores recipientes tempore interdicti illos de tertio ordine ad diuina. Sed q̄ hodie vacat per priuilegiū nisi quarti pentrancō quia non ligat.

Casus sequentes sunt per. p. cessum curie annuatē

festi die cene dñi vsq; ad octauam. xxvii.

Casus xvii. est cōtra hereticos gazaros patrinolos ⁊ alios quocūq; nomine censeātur ac cōtra omnes fautores receptatores. ⁊ defensores eorundem.

Casus xviii. est cōtra piratas: cursarios: ⁊ latruncu-los marittimos ac omnes receptatores eoꝝdē. cū bonis eoꝝ auxiliū ꝓstiti

vel fauorem. Et dñ pirate qđcūq; in ma
ri depredat nisi hēat tuitū bellū cōtra
eos quos ōpredat. qđ no. q; pauci ad
uertūt credētes q; nisi qđ indifferēter
depredet in mari. nō sit pirata t nō in
cidit in hanc penā sed falsum est.

Casus xix. est ꝑ oēs q in ter
ris fidei noua pedagia
ponūt: vel phibita exigūt: ſz a spōte
soluētib⁹ pedagia recipiēs nō incurrit
excōicatōez ſz gl. t Pau. i cle. qđ ſ
mu. ec. q; exigēs ē ab iuito extorqre.

Casus xx. est ꝑ omnes falsa
rios bullarū aposto
licarum de quo dictum est. ꝑ. caſu. iii.

Casus xxi. est ꝑ illos qui equos
armaſ ferrū: lignamina
t alia phibita deferūt sarracenis: tur
cis: t alijs xp̄i nominis inimicis qbus
christianos oppugnant. pro cuius in
telligentia querūtur infrascripta.

1 ¶ Quid venit hic nomine armoꝝ. ꝓ.
Glo. in. c. ita quorūdaꝫ de iudeis q; ēt
fustes: t lapides pro machinis veniūt:
sed nō lapides p edificijs fiēdis i. l. ii.
C. q res expor. nō de. dñ q; lorice. scu
ta: arcubus: sagitte: spate: gladij: t tella
noie armoꝝ veniūt. Ego ꝥo dico q; il
la q̄ cōiter fūt p vsu offendēdi vel de
fendēdi se t nō p alio vsu veniūt noie
armoꝝ. Illa ꝥo quibus possum⁹ uti p
armis t p alio vsu. puta pro instrō di
cunt arma ex intētione vtēdi his pro
armis defensionis vl offensionis alis ñ
ſt no. in cle. ne in agro de statu mona.
Et nō gladius ad incidēdū panem nō
venit nomine armoꝝ sm Pa. in. c.
clerici. el. i. de vi. t ho. cle.

2 ¶ Quid venit noie ferri hic. ꝓ. q; acci
pit hic ferrū p ferro infecto: vel facto
sub quacūq; forma. vt in. l. ii. C. q̄ res
expor. non de. qđ tñ limito per rōnez
expſſaꝫ in. d. l. ii. de ferro p qđ possent
pugnare vl ſe munire: q; brochete t
ſilia nō credo sint sub ipso cōprehēsa.

¶ Quid intelligit sub noie lignami
nū. ꝓ. q; intelligit qđcunq; lignum per
qđ naues galeas aut alias machinas
possent facere ad ipugnādū: vl defen
dēdū se a christianis: secus de alijs li
gnaminib⁹ qbus nō possunt vti ad of
fendendū vel defendendū.

¶ Quid intelligit noie phibitoꝝ. ꝓ. q; 4
sunt oia qbus possūt christiani ipugna
ri: vl ipsi infideles ne ipugnēt a christia
nis muniri. que ol xpe prohibent. Si
militer q̄cūq; victualia: vel mercimo
nia xpe guerre cū eis habite ab aliq;
bus xp̄ianis legitie. Tēpore vo pacis
mercimōia q̄cūq; t victualia nō sunt
phibita ei ſ ferri: nisi in dispēdiū xp̄ia
noꝝ fieret. puta q; timentes de guerra
muniunt se: vel vt inuadant christiānos.
Tenet tamen Inno. t Host. in. c. signi
ficauit de iudeis q; pro redimēdis cap
tiuis tpe guerre arma etiam sine pena
excōicationis possunt deferri qđ ante
factum non tenerem: sed bene posi fa
cti. de alijs vero mercimonijs non est
dubiū inter doc. propter predictum. c.
significauit q; pro redemptione captiuoꝝ possunt deferri etiā tpe guerre.

¶ Quid si tpe pacis deferant arma: 5
t alia phibita non tñ ea intentione vt
impugnent xp̄iani. ꝓ. q; nihilominus
ligant si sunt talia qbus possūt ipugna
ri. Fm glo. Jo. an. t do. An. ac Pa. in
d. c. ita quorūdam. quidam tamen te
nent q; non ligant nisi ea intentione
deferant vt christiani impugnent: vel
ne possint infideles impugnari t con
uenit satis hec opinio cum tex. in. d. c.
quorūdam. licet prima opinio sit tutior:
maxime ante factum.

¶ Utrū deferentes prohibita infide 6
libus: t penitentibus postea ea repos
tantes t non dimittentes infidelibus
ligētur. ꝓ. q; nō. q; vba cū effectu fūt

accipiēda. Itē vide de deferentib⁹ arma
pro sui tuitione ad terras infideliuꝫ q;
nō liganf: nisi postea ea ipsis vēderēt
q; sic liganf. Si aūt statim vēdita re
cuperarent nihilominus ligarenf. Idē
dic de permutatione.

7 ¶ Nū dicit tpe guerre. ꝓ. q; dicit qñ
aliqs princeps xp̄ian⁹ auctoritate pnci
pis: vel papa facit cū eis bellū quo ad
illū vsum. puta Soldanū: vel turchū:
nō quo ad alios vsus infideles: nisi es
sent tali in subsidium.

8 ¶ Aduerte hic q; ſz Nicolaus. Bo
nifacius. t Clemens multos ligaueri
circa ꝓdicta. tñ q; hodie vacant prā
tico. solūmō remanent excōicati vltra
ꝓdictos exercētes regimē i galeis aut
nauibus infidelū in. c. ita quorūdam.
sed nō ē papalis sed ordinarius po
terit absoluere. Dez est q; tā isti q̄s su
prascripti nō debēt absolui: nisi quic
quid acquisierint ex tali cōmertio dā
nato expendāt in subsidiū christiano
rū. t vltra tantūdem de suo si possunt

9 ¶ Quid de vitib⁹ co: dā: vel anchorā:
t hmōi vt possint negociari cum infi
delib⁹ tpe pacis. ꝓ. q; regrit lnia apli
ca: q; ptalia pūt xp̄iani impugnari.

10 ¶ Dez portātes clauos puos: t cultel
los pro pane incidendo sint excōicati.
ꝓ. q; nō. q; nō ꝓhibēdūt sub nomie
armoꝝ: vl ferri: vel alioꝝ phibitoꝝ.

11 ¶ Dez portātes ferrū: arma: t alia p
hibita de vna terra sarracenoꝝ ad aliā
vel sarracenos cū armis suis. utputa
de marica in alexandriā sunt excōica
ti. ꝓ. q; nō. nisi hoc fiat in dispendium
xp̄ianoꝝ sicut declarauit Gre. ix. i ex
trauaganti que incipit postulastis.

Casus xvii. ē ꝑ impedientes seu
inuadentes victualia: vel
alia ad vsus rome curie necessaria ad
ducentes. seu ne ad ipas adducanf: vel
deferantur impedientes aut perturbā
tes t cōtra defensores talia facientiū.

Casus xxiii. est ꝑ oēs q illos q
ad sedes aplicā veni
unt t recedūt ab eadē: temeritate ppa
capiūt. spoliāt. t detinēt. aut ex ppos
to ꝺliberato ꝺberare: mutilare. vel in
terficere ꝓsumunt: t cōtra omnes
qui talia fieri faciunt: vel mandāt.

Casus xxiiii. est ꝑ illos q iurisdictionē ordinariā: vl
ꝺlegati ñ hūtes morātes i eadē curia
temeritate ppa: capiāt: spoliāt t detinēt
aut ex ppos deliberato: verberant: e:
mutilare: vel interficere ꝓsumunt t
qui talia fieri faciunt seu mandant.

Casus xxv. est ꝑ oēs illos qui
p se: vl per aliū seu alios
q̄scūq; plenas seculares vel ecclias
cas ad romanā curiā sup eoꝝ causis t
negocijs recurrētes illaq; i ea psequē
tes aut procurātes: vel procuratores ipoꝝ
vel aduocatos seu iudices super dictis
causis deputatos occasiōe cāe vel ne
gocioꝝ hmōi. ꝺberāt. mutilāt. vel oc
dūt. aut bonis spoliāt t contra eos
auxiliū cōsiliū vel fauorē in predictis

Casus xxvi. est ꝑ oēs illos qui
ne pareat literis: aut
mādatis aplicis: t legatoꝝ: t nūciorū: t
iudicū ꝺlegatoꝝ eorūdē gratis: vl iusti
cia ꝓcernēt⁹ ꝺcretisq; sup eis t re in
dicata seu pcessib⁹ executorialib⁹ ſ ha
buo pr⁹ eoꝝ būplacito t assēsu: ne re
tabelliōes t notarii sup hmōi litis t pro
cessibus executorialib⁹ untra seu acta
ꝓficere: aut ꝓfecta pti cui⁹ interest tra
dere sub grauissimis penis phibere:
statuere: seu mādare ꝓsumūt. t cōtra
dantes auxiliū cōsiliū: vel fauorem.

Casus xxvii. est ꝑ oēs q se ab
obla rōani pontifi
ci pinaciter subtrahere: vel qlibet re
cedere ꝓsumunt. t cōtra dantes au
xiliū cōsiliū: vel fauorem predictō.

Casus xxviii. ē ꝫ oēs q iurisdi-
ctionē ad eccl̄iasticas p-
sonas pīnēt̄ vsurpāt q se vl̄ p alīū: seu
alios directe: vl̄ indirecte aut i eisdē cō-
silīū auxiliū: vl̄ fauorē ꝓstare nō vereāt

Casus xxix. ē ꝫ oēs mutilantes
vulnerātes. interficien-
tes. seu capiētes: ⁊ detinētes. seu depre
dātes rompentes ⁊ pegrinos ad vrbes
cā pegrinationis ⁊ deuotiōis acceden
tes: ⁊ in ea morātes: vel recedētes ab
ipsa cum omnibus in his damnab⁹ cōsi
lium auxilium. vel fauorem.

Casus xxx. est ꝫ oēs illos qui p
se vel p alīū directe: vel i
directe sub quocūq; mulo vl̄ colorē oc
cupāt. detinēt vl̄ hostiliter discurrūt seu i
uadūt in terrā: seu in ptes almā vrbem
aut alias ciuitates: vel terras ⁊ loca: ⁊
iura ad romanā ecclesiā spectantia cū
adherētibus. fautorib⁹. ⁊ defensoribus
eorum. seu damnibus auxilium cōsiliū:
vl̄ fauorem in eisdem.

Casus xxxi. ē ꝫ quoscūq; ꝓsu
mētes absolvere quēli
bet dictū. pcessum excōicatū. nisi i ar
ticulo mortis prestita prius de stando
sancte mīe ecclie mādatis satisfactio
ne vel sufficienti cautōe. etiā ptextu cu
iuscūq; puilegij: vel ꝯcessionis aplice
nō facientes plenā ⁊ expressā de predi
cta. phibitione mentionē. nec absolu-
tio aliter ipensa valet. Et ls Paulus se
cundus plures alios casus posuerit q̄s
in nulla concessione volebat itelligi ni
si specialiter exprimerentur. Tamen
Sixtus quartus solummodo ad predi
ctos supra expressos se restrinxit. ⁊ iō
casus pauli in dicto processu omitto.
¶ Aduerte etiam q̄ ꝓfatus Sixtus in
extrauagāt. q̄ icipit. ⁊ si dilecti gre. excō
municat oēs absolūtes a q̄cūq; pdictā
excōicationū p̄ penā scāz vl̄ delpe
rantes i voto vltramarino: sanctorum
Petri ⁊ Pauli sancti Jacobi. ⁊ ordi-
nis ex quacūq; ꝯcessione ab ipso Sc̄o
sto habita: nisi de. d. extrauagāte ō ver-
bo ad verbum in ipsa concessione fiat
mento. Et bene aduertant confessores
quo ad illos qui confessionalia habue-
runt ab ipso exceptis illis confessiona
libus que data fuerunt tempore cru-
ciate mihi commisse. quia quo ad illa
nō valet dicta extrauagās. sicut patet
bulla predicte cruciate. Et ego auribus
ꝓprijs ab ipso audiui.
¶ Sūt ⁊ alij casus p extrauagātes i q⁹
bus sīa excōicatōis ipsiq; ipso facto.
⁊ nō pōt impēdi absolo nisi p sedē apl̄cā
Et quia multe sunt reuocate: alīā non
sunt in vsu solummodo ponā que cō-
muniter habentur in vsu. ⁊ sunt sequē-
tes vsq; ad excōicatio. vi.

Casus xxxii. ē sub pena ō sept.
⁊ ē bonifacij. viii. vbi ex
cōicant oēs exterātes: vl̄ ifrusta icidē
tes: aut i ago coquētes vt carnē ab os
sib⁹ euellant corpa defunctoꝝ. ut alibi
tumulāda deferāt. vbi no. q̄ ad incur-
rēdū predictā penā oz tria concurrāt.
¶ Primū q̄ ille moriens circa cui⁹
cadauer volāt facere predicta: sit mor
tu⁹ i terra: vbi viget cult⁹ xp̄ian⁹: q̄ si
eēt mortu⁹ i terra infidelīū nō caderent
in penā faciēdo pdicta. ¶ Scōm q̄ p
dicta faciāt cadauera mortuo. ¶ Ter-
tiū q̄ faciāt animo ut alibi tumulādos
deferant: q̄ si facerēt ex odio vel pro-
pter cyrugiā nō inciderēt i penā pdēm

Casus xxxiii. ponit ō regula-
rib⁹ vbi Partinuo ex-
cōmunicat omnes religiosos mēdicā
tes cuntes ad ordines seu monasteria
non mendicantiū: ubi sint fratres. et
sub ptextu cuiuscūq; hnie etiā apostolice
generalis. Item secundo excōmuni-
cat ipsos recipientes. Sed hec pena
nō extēdit ad cūtes ad ordinē carmelitā.

Casus xxxiiij. ponit ꝺ simo-
nia vbi Paulus scōs
excōicat oēs q̄cūq; dignitate pditos
q̄ quōlibet dādo vel recipiēdo simo-
niā cōmiserit aut q̄ fuerint mediato-
res vt ipia fiat in ordine vl̄ bñficio

Casus xxxv. est sub pena ō sē
tētia excōicatōis ō q̄
Jo. an. in. c. nemo de simo. facit men
tionē ꝺ dātes aligd p gra obtinenda
apud sedē aplicā quā prāsēs q̄ re-
uocata est p cle. v. vt dicit Jo. cal. ⁊ re
citat Jo. de lig. ibidem

Casus xxxvi. ponit sub pena
de pui. vbi excōicātur
q̄ libellos famosos: aut cantilenas vl̄
rithimos facit̄ dicit̄ vl̄ publicāt in
infamiā status ordinū minoꝝ ⁊ pdica
toꝝ ⁊ est Aller. iij. q̄ inciput Ex alto.

Casus xxxvii. est in dicta ex-
uagāte vbi excōicātur
pdicātes docētes vel defensantes q̄
pfatoꝝ ordinū fratres nō sunt in sta-
tu pfectionis ⁊ q̄ nō ls eis de eisdem
frīs vuere dīat q̄ nō pōt pdicare:
siue cōfessiones audire de licētia ro-
mani pon. seu aliorꝝ prelatoꝝ ordina
rioꝝ sine ꝯsensu curatorū

Casus xxxviii. est ibidē ꝺ fa-
ciētes violentā manꝰ
bilē in locis pdictoꝝ ordinū ⁊ tas vlti
quā dicti. in. xxvi. ⁊. xxxvii. casu pce-
dēti nō potūt absolui nisi a sede apo
stolica aut a ꝺseruatoribꝰ dictoꝝ ordi
num ptereā in articulo mortis.

Casus xxxix. est ꝺ oēs intran
tes monasteria sancte
clare ⁊ ordinis pdicatoꝝ qui ipso fa
cto sunt excōicati si intrāt ptereā ſca
bus per eoꝝ regulā ⁊ statuta ꝯcessi

Excommunicatio vi. de casibus excōicationū qui reseruant in

iure epi solū q̄ sunt duo. ¶ Primꝰ ē
in. c. paenit. e. ii. ō quo dic vi. ē. excōi
casu. v. casu. i. ſ. xxxviii. ¶ Secūdus
casus est in cle. cū ex eo. e. ti. ꝺ si ei mi
nores recipientes ad dūia ꝓe uterā
cū fies tertij ordis ſs q̄ hodie vacat
p puilegiū dñi Sixti q̄rti io pranieo

Excommunicatio vii. de casibꝰ excōicatio
nū ñ reseruat̄ a iure ali-
cui ⁊ a quibus pōt absoluere glibet ordi
nari⁹ vt patet. ē. absoluno. i. ſ. ii.

Casus primꝰ est in. c. admini-
stratores. xxii. q. v. vbi
excōicant oēs pncipes ⁊ officiales q̄
terno admonīti ab epō vl̄ ecclīastici-
cio prelatis recusant cis facere iustiā
super eorum causis

Casus ii. est in. c. ls ō elec. vbi
excōicaf ille q̄ electus
a pauciorib⁹ q̄ a duab⁹ partib⁹ cardi
nalīū in summū pontificē assensit ele
ctōni de se facte. ¶ Scōo excōicant
oēs qui talē recipiūt p pap

Casus iij. est in. c. q̄si de of
ordi. ꝺ illū q̄ se igeri
in ecclīas in q̄ epūs se. p epō gerens
sine ꝯsensu illius epī

Casus iiij. est in. c. i. de loca.
vti excōicant mgri:
⁊ scolares Bononie ꝺducētes hospi
tia domorum a'ioꝝ mgroꝝ ⁊ scolari-
um in lectionē vel impedimentū inha-
bitātū nisi pr⁹ tps ꝺdūis sit elapsū
vel nisi de consensu ipsoꝝ mgrorum
vel scolarium inquilinoꝝ ⁊ no. q̄ nomi
ne mgroꝝ venīūt doctores sed nomi
ne scolarīū nō venīūt existentes in stu
dijs p scolarib⁹ vt sunt chartarij ⁊ cer
priores sm Jo. And. ⁊ Gosf. Quos ꝓ-
dicti gaudeant puilegio scolarium ve
no. in aut. habita. C. ne fil. p pa. ⁊ hoc
tene Quia ino. ⁊ lau. tenēt q̄ ex ligīē

1 ¶ Utrū locatores ligēur ꝑfata pena ꝛ. glo. in. d. c. i. tenet q nō barto. in. l. fi. C. de accepil. ꝛ in multis aliis locis ꝛ Be. in. c. ii de cōsef. li. vi. ꝛ in. c. cu ꝑtes ō clic. li. vi. tenet q ligant. sed in dic fm pa. in. d. c. i. q vbi p se esset eadē rō in cōrelatis sic esset vera secūda opinio ſz in ciu nro ſi est eadē rō ꝛ iō est verior opi. glo. q locator certat de dāno emēdo: sed cōductor certat de lucro vel comodo ꝛ in odiū alioꝝ aliquū facit. c. sup eo. de vsur. vbi pena nō extēdit ad minus accipiēte q nō est eadē rō ꝛ cle. i. de ꝓsan. ꝛ ar. Idē dic in statuto qđ ꝓponit penā vēdenti frumētū q nō extēdat ad emētē facit q dico. ſ. lex. §. vi. ff. ſ. pena. §. v. posset tū locator incurrere ꝓdictā penā ex participatōe nā cōductor ipsā incurrit tractādo ō cōductōe ꝛ iō si post tractatū in alio ꝛpe venit ad locationē erit locator excōicat⁹ per. c. nuper eo. ti.

2 ¶ Utrū debeāt ꝓdicti expectare ꝛpo nitū locatōis. ꝛ. Jo. an. tenet q nō ſ solū ꝛpo cōductōis fiēde ſz Pa. tenet q tuti⁹ est expectet ꝛ viō magis cōuenire rex. d. c. ꝓmi.

3 ¶ Utrū vita excōicato sit tū local. ꝛ cōiter tenet q sic ſz Host. tz q sit gūal⁹ ad ola studia q fiūt sub dño pape ꝛ gl. in. l. ne ent. C. loca. ꝛ istud est tum⁹ p plogū in ꝛbo doctorū⁹ ꝛ scolarū⁹ Bononie cōuersū⁹ q: ꝓpēdūt ceteris alibi existētes

Casus. v. est in. c. nō min⁹ in cto. c. aduersus de immu. ec. vbi excōicant ꝓmo oēs officiales laici q̄rūcūq locoꝝ q angarias ꝛ exactiones i debitas ecclesiis ꝛ ecclesticis ꝓsonis iponunt. ¶ Scdo excōicant ꝓdicti q iurisdictōz ꝓlatoꝝ ꝛ auctoritatē qui i hūt in suis hospitibus euangel. Hā tā istū q ꝓmi si moniti cōpetenē nō desistant ipso facto tā isti q fautores eoꝝ sunt excōicati nec debent absolui donec satisfecerint cōpetenter

¶ Termo excōicant successores ꝓdecessorū officialiū nisi infra mēsē excessū suoꝝ predecessorū purgauerint ꝛ satisfecerint

¶ Ꝓdo quoꝝ intelligētia est aduerte dū fm Pan. in. d. c. aduersus q successor ñ est excōicat⁹ ipso facto nisi ꝓdecessor deliḡrit ꝓtextu officij ad comodū ipsi⁹ officij vl vniuersitatis secus si deligt ad comodū ꝓpriū vel ad libidinem suā satisfaciendā nā tūc, ipse reus solus tenetur ꝛ ipse vl eius hēres ꝓcuri debēt iuxta illud qđ legit ꝛ not. in. l. i. ꝛ. ii. ff. ad. l. iul. repe. i. c. i. de solut.

¶ Querit an ꝓcurat⁹ officialis teneat satisfacere de suo etiā si nihil habuit ex cōitras in cui⁹ vtilitatē est ꝓcuratum nō vult satisfacere. ꝛ. fm Pa. in. d. c. aduersus q sic p argumētū ꝓdicti. c. ꝛ p no. p. Inno. in. c. sicut dignū ō homi. aduerte tū fm Hos. q cōtras in cui⁹ vtilitatē est versū si est effecta locupletio ꝛ tenet satisfacere facit. l. iulian⁹ ff. ō ac. ep.

¶ Sed pone q officialis seu rector nō ꝓfitet ſz restituit q̄ntū potuit nūqd tenet excōicatus si nō dimisit officiū. ꝛ. fm Inno. in. c. nouerit ō sen. excō. ꝛ Joan. an. i. d. c. aduersus. q sic ꝛ eū videt ille qui cōiter loq. Pa. tū in. d. c. aduersus dicit q hec opinio est valō rigorosa ꝛ q fortē ōrū posſz teneri qđ ego credo post factū. ſz ante factū tenet ꝓmi.

¶ Quid ō successore q non negligit inducere vniuersitatē vt satisfaciat ſz eā inducit ꝓ posse ꝛ tū nihil facit. ꝛ. q tenet vinitere offiū vt sic cōitras cogat ex necessitate officialis satisfacere ꝛ hoc est tutius fm cōiter loq.

¶ Utrū dicēs ꝓfiteor ꝓdicti sive oēs ꝓfitentes tales vniuersitatē tenentur. ꝛ. ſz Pa. in. d. c. aduersus q ſi ō derūt cō silia ad hec grauamina iferēda: ꝛ monuerint ſdabie sūt excōicati. vt in. d. c. aduersus. ꝛ in. c. nouerit. de sen. ex. ꝛ tenet Glos. ibi ꝛ ibidē ad satisfaciendū fm Inno. in. d. c. sicut dignū. si vō tacuerint ita q nō ꝓfuerūt: nec ꝓ nec ꝓ tūc dic q inoluerūt pena ꝛ pcō cū his q expresse ꝓfessi sūt. vt no. ino. in. c. i de his q fiunt a nato. par. capi. de q vide. ibi. ꝓfiteri. §. ij. Si aūt expresse ꝓdixerūt: ſz nō demiserūt officiū an inoluant pcō ꝛ pena. Inno. i. d. c. nouerit recusat opi. ꝓ rias. tū ego teneri q ſz nō dimiserit officiū nō teneant p no. p ino. in. d. c. i. nisi ēent tales q ex cessatōe ꝓfitationis iducerēt cōtatē ad desistendum.

6 ¶ Utrū ꝓdicta pena hēat locū i quocūq ꝛcessore officialis excōicati ꝓpter qōcūq delictū. ꝛ. fm ino. q nō ſz solū hz locū in ꝛcessore excōicati ex causis ꝓdictis: vel ast̄ q̄tercūq ꝓpē libertatē ecclie violatā: vl nisi ſz hos. ꝛcessor: soueret factū dānatū ꝓpter qđ ꝓdecessor fuit excōicat⁹ puta q: ts clicū posituꝫ in carcere a ꝓdecessore suo. vl qđ sīle. fac. c. si ꝓpter. ō sē. ex.

7 ¶ Clex inder secularis ꝓpelles clericū vel eius secularē ꝓsonā q̄ alias ē de foro ecclīastico etiā sine districtōe ꝓsone sit excōicat⁹. ꝛ. fm Pa. in. d. c ad uersus. q si monit⁹ nō desistat excōicatus ē ipso facto: q: turbat iurisdictionē ecclīasticā. vt ē tex. in. d. c. nō nūm⁹ ꝛ ts Jo. ꝛ Jo. an. hodie aut ꝓpter curie sūt excōicati excōicatōe papali. vt. ō. excōicatio. v. casu. xxxiij.

8 ¶ Sz q si ꝓsōe q ſi pūt iudicari a secularī iudice. ꝛ. q sūt. ¶ Dico oēs illē q gaudēt pulegio canōis si go inducēte. de qb⁹ vide. ō. excōicatio. v. casu i. excepō clicis ꝓiugat, de qb⁹ dic vt. ō. clic⁹. vl. ſ. pe. ¶ Scdo sūt oēs ꝓsone affricte ꝓpetuo fruitio ecclie: vl ꝓdicti q gaudēt ꝓdcō pulegio si go inducente vt no. pa. i. c. nullus. ō. Jo. ꝓpe. ꝛ Jo de facit. c. ꝓ exceptōz. ō. priuil. vi. i. c. ꝓpetuo. dec⁹ si nō sūt ꝓpetuo oblati. ꝛ sic limita glo. i. c. clicū el ꝓmo. ti. q i.

¶ Termo sūt oēs de familia epi scōm cōem opi. vt no. Pa. in. d. c. nullus.

¶ Quarto vtrū clici q detent tōsurā ꝛ habitū: ꝛ nō ē uxorati⁹. ter. ē. in. l. fi. C. de ico⁹. Mulieres iqt ter. honorē maritoꝝ cingim⁹ ꝛ gne nobilitam⁹. ꝛ soꝝ ex eoꝝ ꝓsona statuimus: hec ibi.

¶ Quinto rectores hospitaliū ꝓtū si sūt ꝓpetuo obligati ſz eundē Pa. in. d. c. nullus alis nō. ¶ Sexto ffes tertij ordis bti Frācisci ꝛ sorores fm bar. in. l. i. ff. de pe. ꝛ l. temp. ff. de iure fisci. ꝛ. d. An. in. d. c. null⁹ ꝛ hodie nō est dubiū: vt ps ex pulegio dñi Sixti q̄rti qđ dicit bulla aurea. ieiunare aut ꝓhibere ſz cōes opi. ſ. ꝓnēt ad soꝝ ecclīasticū: q: eras ꝓsit et ieiunares.

Casus. vl. ē i. c. ſ. magno. ne cle. vl ino. ō q̄cūq religiosos tacite vl expresse ꝓfessos. audiēte⁹ leges vel ꝓhicā nisi infra spaciū duoꝝ mensiū ad clausurā redierit. ad de qđ dicam. ſ. casu. xxxij.

Casus. vii. ē. i. c. ſ. ne cle. vl ino. vbi excōicatio ō religiosos ō q̄ ꝓcedēs cū excēti ad ordines diaconos: plebanos: ꝓpositos: cātores ꝛ alios clicos ꝓsonatu habētes ꝛ oēs sacerdotes nisi infra spaciū duoꝝ mēsiū ō steterit audire leges vl ꝓhicā

Pro cui⁹ casus ꝛ ꝓcedēt declaratōe

¶ Querit qū incipit currere ꝓdictum mēsis. ꝛ. fm Pa. in dict. c. q q ad religiosos incipit a tic extra nō nasterii vt ꝓdictat scias audire. Jo ō canis vō ꝛ alije ō glos. in. vij can. incipit ſz Pa. ō dic extra ꝓpoꝝ lapsu cū effectu audītōis ꝓfatoꝝ scīctiarū.

2 ¶ Quid ſi nō erexit ppatos lares nec religiosi monasteria: ſz i domib⁹ pro ppio aut monasterio audiūt scientias ꝓdictas. ꝛ. fm Pa. in. d. c. fi. ꝛ ē cōis opi. q⁹ nō erūt excōicati. ꝛ sic tene ꝙ uis qd i tenet. q⁹ nupl̄omin⁹ sunt excōicati.

3 ¶ Utrz religiosi q̄ erexit monasteria et ahq̄ alia rōnabili cā: ꝛ sic audiūt ꝓdictas scientias ligent pena ꝓdicta. ꝛ. fm Pa. in. d. c. fi. q⁹ nō: qz vt ligent dicta pena regrit vt erexit monasteriū ꝛ sēdo vt erexit illa intentione. ſ. studendi in ꝓdictis scientiis. ꝛ tertio q⁹ stent p duos mēses et mō asterii: siue audiant siue nō et q̄ ps q⁹ si exiret et mo nasteriū et aliq rōnabili cā nō vt audiret ꝓdictas scientias: ꝛ et tali rōnabili cā plenerie et monasterium p duos menses. Ut erz audiret ꝓdictas scias nō esset excōicat⁹. sec⁹ si ſola ret ꝛ principaſ et monasteriū vt audiret: qz nō tēpus duoz menſiū incipe ret a die cessionis cause ꝓpter quā exiit: ꝛ dispositionis stādi et vt audiat.

4 ¶ Quid si religiosus exiuit vt audiret ꝓdictas scias: postea mutato ppo sito audiūt theologiā. ꝛ. ino. tenet q⁹ nupl̄omin⁹ ligat. Sz Pa. in. d. c. fi. tenet q⁹ nō est necesse vt reuertat ad monasteriū nec incurrit pen̄: ſz cautius ē vt faciat q⁹ abbas significet ei q⁹ studeat theologie: ꝛ sic cessat reuersus ad claustrū: ꝛ hoc erit magis tutū

5 ¶ Utrū religiosus leg⁹ ꝓdictas scientias in suo monasterio ligef ꝓdicta pena. ꝛ. mihi placet opi. Pa. in. d. c. fi. q⁹ nō ligat nec ſlit decani ꝛ alij: de q⁹ bi⁹ in. eſi. casu.

6 ¶ Utr nīgd necesit ꝓfati studēret i ca mera ꝓpria: vel i mō asterio i legib⁹. ꝛ. Pa. in. d. c. fi. q⁹ nō: ſi hoc faciūt ad finē vite ſlitendi melius canonice. sec⁹ ſi principaliter studerent ꝓpter ipsam scientias ciuile. Idem die de ꝓfectis ve nerabus libros ꝓdicte scientie.

Casus .viij. ē i. c. clic⁹. ne cle. vel mo. vbi excōicant oēs sacerdotes q⁹ post mōitionē offi viceconitis aut ꝓpositi secularis ha buerint. ꝛ cōiter doc. in. d. c. clicus di cunt cō prebēdi nolē sacerdotiz oēs existentes in sacrio. ꝛ sic tene

Casus .ix. ē i. c. i. ō sciſma. vbi excōicant oēs inten tes ordinationib⁹ vel alienationib⁹ fa ctis a scismaticis. de quo vide scisma §. ij. ꝛ. uj.

Casus .x. est in. c. excōi. de ra pto. vbi excōicant oēs q⁹ rōmanos naufragiū patientes rōnara cupiditate spoliāt reb⁹ suis: nisi abla ta restituāt ꝓmū poterūt fm Pa. d. c. ꝛ videt eā tenere sic glo. ibidē. ꝛ est tutius. Fm aūt Jo. an. requirit mo nitio vt restituāt. alr ante monitionem nō erūt excōicati. sed nō placet.

Casus .xi. ē in. c. ad falsarios de crimine falsi. ō quo habes ō. excōicatio. v. casu iij.

Casus .xij. est in. c. nouerit fra ternitas tua de sen. ex cō. vbi excōicant. ¶ Primo oēs il li q⁹ statuta edita ꝛ ꝓsuetudines introduc tas ō ecclie libertatem fecerit seruari ¶ Secūdo excōicant oēs q⁹ eadem statuta nō fecerint deleri ꝙ primum seuerint. qō limito vel si hūr ꝓtes delendi. ¶ Tertio excōicant statuta ni ꝓdicti. ¶ Quarto scriptores ꝓdic⁹ statutoz. ¶ Quinto ꝓtes: ꝓsules: rectores: ꝛ ꝓsiliarii locoz: vbi ꝓdicta statuta edita fuerint. ¶ Sexto q⁹ cūq⁹ iudicit fz ꝓdicta statuta. ¶ Septimo q⁹ iudicata redigūt i publicam formam.

¶ Quid vī ō ecclīasticā libertat. ꝛ. fm Pa. in. d. c. nouerit. q⁹ ē oē illud

qđ statuit ō pulegiū datū vli ecclie a deo vt illud qđcūq⁹ ligauerit sup ter ras. xxiij. q. i. vel a papa vtputa q⁹ ad pias causas legata valeāt cōta quos cūq⁹ hmōi: vel ab Imperatore. vt ꝑ bi gſa q⁹ nullus iudicet clicos ꝛ ec clīasticas ꝑsonas: nisi coz̄ ꝓlatus ꝛ filia. secus si tale statutū esset ō pulegiū datū alicui particulari ecclie: q: ſi essent excōicati fz cōiter doc. Allade tū fm Bar. in aut. cassa. C. de ss. ec. q⁹ statutū q̄ cūq⁹ efficerent nullio rel ꝛ laici audatioz̄ eēt ō libertatē ec clīasticā vt ꝑ bi gſa si statueret q⁹ q⁹ cunq⁹ clicū ſoluat. x. qui ꝑo laicū. xx.

2 ¶ Sed qđ si ponāt i fine statuto: um q⁹ si eēnt ahq̄ ō libertatē ecclie habe ant q⁹ nō scripno. ꝛ. fm Pa. in. d. c. nouerit. ꝛ bar. in. d. aut. cassa q⁹ ñ ſuf ficit ad euitandā excōicationē predi ctam. sed oportet q⁹ deleri faciant.

3 ¶ Utrz scientes statuta fz ignorātes eē ō libertatē ecclie ligēt. ꝛ. ino. fz q⁹ nō ligant. Jo. de lig. fz q⁹ nō ſūt audiēdi fz tu tenet opi. ino. que est certioz.

4 ¶ Utrū ꝓsiliari⁹ aut officialis q⁹ non ꝓsentit: ſz ꝓdixit talib⁹ statutis fiendis nec ea seruari fecit sit excōicat⁹ si nō dimisit officiū. ꝛ. fz Ho. in. sum. ti. de senten. excō. q⁹ sic. Sed ego dico fm q⁹. ō. casu. v. ꝛ. v.

5 ¶ Mī ligant supdicti. ꝛ. Pa. i. d. c. nouerit, q⁹ statuētes: dictātes. scribētes aut seruare facientes: statum ligant. o⁹ ficiales vō ꝛ ꝓsiliarii tāe ligāt q̄ ea scientes seruauerūt: vel vt seruarentur operā dederūt: aut cū possent ea dele ri nō fecerūt: aut officio nō renūcia uerūt intellige tī q⁹ debz dari eis alq̄ ꝑs ad delendū vel renūciādū qz nō incōtinēti p⁹ scias tenent currere ar. in. l. ratū. ꝛ in. l. qđ dicun⁹. ff. ō so.

Casus .xxv. xiij. vi. decretal

Casus .xiij. ē in. c. vbi pericu lū de electione vbi ex cōicant oēs. Primo q⁹ nuntiī scripta rā vl nūciū vel secrete loquūt cardi nalib⁹ vel alicui coz̄ exiuib⁹ in cōclaui ꝓ electōe pape. vbi no. q⁹ nullio aut locutio oz̄ q⁹ sit secreta fm Archi. ꝛ Be. ibidē: alr nō esset excōicat⁹: ꝓpt qđ dicit Be. q⁹ qđ statutuz enumerat plura ꝓhibita: ꝛ ultimo ꝓhibuo q̄ una vl aliq restrictiuā adiūgit. illa qualitas restringēs refert ad oia numerata Item icō excōicant oēs vñi rectoz̄ reos alios officiales cuiuscūq⁹ dignita tis aut cōditionis existāt q⁹ diligēter nō obseruāt: aut fraudez circa ea cōmit tūt q̄ sibi ꝓcipiūtur obseruāda i mor te pōtificis mortis i coz̄ terra. vt ha bef in. d. c. vbi periculū. qđ intellige fm Be. ibidē. vez̄ nisi tales officiales ſpedirent de iure vel de facto ad ta lia seruāda: qz sic nō ligarentur.

Casus .xiij. est i. c. sciant cun cti. de elec. vbi excōi cant oēs q⁹ ꝑ se vel ꝑ alios spoliando o seu alias iniuste ꝓsequēdo grauare ꝓ sumpserint in uñ ficijs seu alijs bonis suis clicos: vel q̄ libet ꝑsonas eccliā sticas aut coz̄ ꝓsanguineos vl ecclias mō asteria seu loca cetera. et eo. q⁹ ta les ꝑsone ecclīastice ad q̄s ꝑtinet ele ctio noluerūt, vel nolūt eligere eus ꝑ q̄ rogabāntur. ꝛ no. fz archi. ꝛ sequitur Be. ibidē q⁹ ꝑ uñ spoliādo intelligi tur siue auferāt latēter: siue vadāt quo cūq⁹ mō: siue fraudant immobilia: siue rapiāt mobilia per vim ꝛ publice: si ue fraudent per dolum.

¶ Querit an ꝓdicta pena hēat locū si granāt affines. ꝛ. fz Be. ibidē q⁹ ñ ¶ Usq⁹ ad q̄ gradū intelligitur q̄ consanguinei. ꝛ. scōm Be. ibidem q⁹ usq⁹ ad. vij. gradum.

¶ Utrū hec pena hēat locū in ꝓfa

tione postulatõe vel ꝓfirmatõe.ꝛ.fꝫ gl.i.d.c.q; sic dãmõ hẽat fieri a clerico vel ꝑsona ecclie.hec.ꝰ si patronus esset laic.ꝰ.idẽ dicit Be.ibidẽ i cõ ferẽte ꝛ postulãte. Et ꝙ colligo q; ꝑdicto penalis ꝙcernit fauorẽ ecclesie est extendẽda ad aliũ casũ q; ex ꝑdicto: dãmõ casus ad quẽ fit extẽsio ꝙcernat fauorẽ ecclie facit qđ.ꝑ.dicit excõicato.v.casu.vi.§.iij.

4 ¶ Item mãdatari⁹ sit excõicat⁹.ꝛ.fm Be.ibidẽ q; aut mandatari⁹ scit q̃ttrẽ facti q; scit hoc fieri in ꝓtẽptũ eligere debent: et tũc est excõicat⁹. Et sic limita ꝛ intelligе glo.ibidẽ. Si vo ignorat q̃ttrẽ facti nõe: q; nõ facit in ꝓtẽptũ canonis nõ erit excõicat⁹.facit.c.si vo de sen. excõ.ꝛ placet hec opi. Jo.de imo.fꝫ punietur alia pena.

Casus .xv.ẽ i.c.gnãlis.ꝑ ele. vbi excõicant ꝓmo il q regalia.i.collectã q̃ fit nõie regis vel iperatoris: seu vectigalia cõcessa ecclesijs a rege: aut custodiã seu guardiã sicut i ecclia parmẽsi vbi laici debent custodire donec ecclie sit ꝓuisũ vel aduocatõis seu defensionis titulũ qđ idẽ est q; aduocat⁹ ꝙ defensor in ecclesijs monasterijs: aut alijs piis locis vacantib⁹ de nouo vsurpando bona ecclie monasteriorũ aut locorum ipsorũ occupaꝝ ꝓsumũt cuiuscũq; sint dignitatis vbi no fm Be.ibidẽ.q; duo requnt vt sint excõicati. ¶ Primũ q; ꝓdicta iura de nouo vsurpent.ꝛ di cunt ꝑ nouo si a.xl.an.citra fꝫ Gar. p.c.fi.de ꝓsue. ¶ Secundũ q; virtute illi⁹ vsurpatõis bona vacantiũ ꝓdictorũ occupẽt: alr ñ sũt excõicati.ꝛ addit Gar.q; nõ solũ si supꝝ nosata iura sed etiã qõcũq; aliud p qđ occupent bona ꝓdicta vsurpẽt: incidũt in penã predictã.scõo excõmunicant clici ꝓdictaꝝ ecclesiarũ: monaci monasteriorũ ꝛ ꝓsõe ceteꝝ locorũ cuiuscũq; predicta fieri,peurãt.intellige fm Jo.an.si ꝑ eos rant ope: consilio: ꝓuisione: aut cooperatione.

Casus .xvi.est i.c. idẽnitanꝫ de elec.vbi excõicant deputati vel vocati ad dirigẽdas materiales in electionib⁹ q; se nõ abstinent ab his ꝙ q; inter eas sup̃facietis electionib⁹ ipsis oriri posset discordia vel ortã nutriri.vbi dicit Be.q; ñ euocatus ad electionẽ: vel vocat⁹ ad alia q̃ ad dirigendã electionẽ ñ incurrit hanc penã:fꝫ nutriat discordiã:ꝛ ñ solũ ista pena hꝫ locũ in electionib⁹ mõialiũ sꝫ etiã i his q; nõ renũciãt ꝓprijs sed viuãt sicut canonici seculares in secularibus ecclesijs.

Casus .xvij.est i.c. hac ꝓsõe de offi.dele.vbi excõicaꝝ glibꝫ ꝑcurãs: vt ꝓseruato: sibi detur se intromittat ꝑ alijs q̃ ꝑ manifestis iurijs.ꝑ q̃ dic vt.ꝛ.ꝓseruato.§.i. ¶ Est ꝛ alius casus in.c.cũ gẽtes de of. leg.q;.c.cõiter nõ habeꝝ:fꝫ est extrauagans.de q̃ dic vt.ꝛ.legat⁹.§.vlti.

Casus .xviij.est in.c.vnico.ꝑ vim q; vi metusue causa vbi excõicant illi q; absolutionẽ vel reuocationẽ quãcũq; a sua excõicatonis suspẽsionis vel interdicti extorserint q; vim aut metuꝫ qđ intellige fm glo.ꝛ arch.ibidẽ.si absolutõ seu reuocatio sit facta q: si iudex noluisset absoluere vel reuocare nõ haberet locũ ꝓdicta pena ꝛ si vis: aut met⁹ sit illata. ¶ Quid si sua erat iusta.ꝛ.q; nihilo minꝰ ligabũt ꝓdcã pena si ꝙ vi vel metũ obtinuerũt reuocationẽ.ar.ri.q.iij. c.i.ꝛ sine faciat ꝙ se siue ꝙ alium.c.multi eres.de sen.excõ.

¶ Quid si obtinuerẽt talis absolutio ꝛ ꝙ vanũ metũ de q; timere nõ debebat.

ꝛ.fm Gar.ibidẽ ꝛ Archi.q; ñ ligauerunt quia ꝓprie nõ appellatur met⁹ talis timor.l.metum cum.l.seq.ꝛ.l.ñ timorem.ff.qõ me.cã

3 ¶ Item habeat locũ ꝓdicta pena i absolutõe a minori excõicatione sic obtenta.ꝛ.q; nõ ar.c.si quẽ de sen.ex.

Casus .xix.est in.c.mulieres ꝺ iu.vbi excõicatur qui fingit causaꝫ vel facit fraudẽ vt iudex ꝑsonaꝝ vadat ad mulierẽ ꝓ testimonio ipsi⁹ capiẽdo vbi dicit glo.q; iudex vt posset visitaꝝ duas faciebat cãnoiare in testẽ si tũ iudex ñ iret ad eã lꝫ fingaꝝ cã non incurreret ista pena fm Jo.an.ibidem

Casus .xx.ẽ i.c.aplice de re iudi.q; qz vacat omnino

Casus .xxi.est in.c.hoc cõsultissimo de re.ecc.non alie.vbi excõicant oẽs cõpellentes eccliasticas ꝑsonas ad submittẽdus ecclias subiiciendo bona imobilia vel suppoñdũ iura ecclie laicis vel recognoscendũ seu ꝓfitendũ se tenere ab illis tanq̃ a suptoribus vel ad statuendum eos laicos tanq̃ ꝑsonos vel aduocatos ecclie seu bonoꝝ ipsarũ iperpetuũ seu ad nõ modicũ tẽpus sine capli ꝓsẽsu ꝛ lnia spãli aplice sedis vbi not. fm glo.ibidẽ q; vt incurrat ista pena regritur. ¶ Dcimo q; sint bona imobilia vel iura que in imobilib⁹ computantur. ¶ Secũdo q; supponãtur tãq̃ sint sua vel recognoscant ab eis. ¶ Tertio q; non sit ad modicũ tẽpus quia si fieret ad modicũ tẽpus et aliqua iusta causa cuꝫ cõsensu capli non incurreret hec pena. ¶ Quarto q; fiat ꝙne licentia capli ꝛ pape. Secõo excõicant oẽs laici q; ex licentia pape ꝛ ꝓsẽsa capli ꝓtractus inierũt de ecclesiasticis immobilibus vel intenti i fuum si aliqd ꝓfectũ importat nã cõ tractuũ ipsoꝝ vel pactũ in eis factuꝫ vsurpauerũt vel egerũt si monita legitime nõ desistũt ab hmõi vsurpatõe restituẽdo eiũ talr vsurpata vbi dicit archi q; si est cõtract⁹ ꝓpꝫ incon⁹ acciꝑiãt qõ est a iure ꝓmissũ.ꝛ nõ vltra ꝛ sic de alijs Scdb⁹ imq; Jẽ dicit q; non sufficit absistere a tali vsurpatõe ad eiũ tandũ penã predictã.nisi vsurpata restituantur

Casus .xxii.est in.c.vnico ꝺ religiosis vo.vbi excõicatur nouuꝫ ordinẽ aut religionẽ inuentes vel habitũ noue religionis assumentes intellige.s.vt cuꝫ alijs sit viuant aliis seorsũ assumere nõ ꝓhibentur. ¶ S. ꝺo excõicant oẽs sic nouẽ dicãtũ ordinũ post ꝛcilũ lugdunẽse institutoꝝ q aliqd in ꝓpo hꝫe nõ ꝓfitẽr ex eoꝝ regula si aliquẽ receꝑit ad ꝓfessionẽ siue si domos vel loca eoꝝ alicuant sine lnia sedis aplice spãli aut ex fꝫ arch.si alienãt bona mobilia Excipiunt ab ista pena fres miores ꝛ ꝓdicatorũ ꝛ heremitaꝝ sci Aug⁹ carmelitarũ vt ꝑꝫ i.d.c.ꝛcilũ ãt ꝓdcm celebratũ fuit ab Jnno.iij.ãno.do.mccc.xv.

Casus .xxiij.ẽ in.c.q̃ꝫ ꝺ cen. vbi excõicant qeunq; ꝑ se vl ꝑ alios suo nõie vl alieno ab ecclesijs vl ecclesiasticis ꝑsonis exigũt.pedagia vl guidagia,ꝙ reb⁹ suis ꝓprijs ꝺo deferri fecerũt nõ eãne gociationis Jntellige si sũt ꝑsone singulares q hoc fecerũt sec⁹ si ect vniuersitas vel collegiuꝫ q; non excõicaꝝ sed subiicit ecclesiastico interdicto Quid ãt sit negociano ꝓpe vide.ꝛ.Clem.ne.ir. §.ii hodie tñ papalis est vt.ꝛ.dicũ est Excõicato.v.casu.xix.

Casus .xxiiij.est in.c.clicio de rẽ.ec. Sed q; ꝙ clericũ.eo.titu.est reuocat⁹ per tria

Casus xxv. est in. c. qui de immu. ec. vbi excōicāt̄ur oēs q ipetratores l̄aꝝ aplicarum vel alios ad fori ecclīasticū recurrentes suꝝ causis q ad idē forū de iure vl̄ an aliqua consuetudine pinere noscūt cōpellūt seu cōpelli procurāt aut p se vl̄ p alium impediūt nec coꝝ iudicib⁹ eccle siasticis delegat̄ seu ordinarijs p̄t̄m ficī obtinere vel ḡrelam de dicē causis coꝝ eis apponere iudices ecclīastī cos: vel ipetrātes aut litigātes seu litigare volētes aut ꝓpinq̄s ipsoꝝ seu rel lioꝝ aut ecclīaꝝ suaꝝ cūq̄ p captionē mobiliū aliis qbuscūq̄ aggrauant cum damnīs ꝓhibit̄ auxiliū: vel fauorem ad p̄dicta nec tales debēt absol ui nisi pl⁹ integre satisfecerint tam iudici cui⁹ iurisdictionē p turbauerūt q̄ parti perturbate de iniuria damnis expensis ⁊ interesse partim papalis ē vt p̄z. ē. excōicatio. v. casu. xxv.

Casus xxvi. est in. c. eos de immu. ec. vbi excōicāt̄ur oēs seculares dñium hñtes q suis subditis interdicūt ne p̄lat̄ aut clicis seu psonis ecclīasticis q̄cūq̄ vēdāt emāt aliq̄d ab eisdē nec ipsis bladū molere coquāt panē aut alia obsequia exhibeāt p̄mittāt vbi no. fm Ge. ibidē q p̄dicta pena locū habet solū in illis q habēt dñiuꝝ ⁊ nō in aliis ⁊ q̄n p̄dicta interdicūt suis subditis sec⁹ si p̄dicta interdicūt nō suis subditis

¶ Quid si fiat tale p̄ceptū vel statutū ne q̄s possit vēdere vel alienare non subditis vel illis q nō portāt onera cōmunia. ℟. fm Ge. in. d. c. eos q nō ligant p̄dicta pena q̄ nō est ē libertatē ecclīastic⁹ ex q̄ nō fit mēno ō ecclesiis vel ecclīasticis psonis nisi illud intelligeret de ipsis vñ pōt iudex ecclesiasticus ipsos cōpellere vt declarent q habeant locū q̄ ad laicos non quo ad ecclīasticas personas

Casus xxvii. est in. c. vt periculosa ne clerici mo. vbi excōicāt tria gña psonaꝝ. ¶ Prio oēs religiosi tacite vel expīse profitēt aliquā religionē approbatā temere habitū sue religionis diuinentes vbi notant. ¶ Secūdō q̄ incurrēdū hanc pen i duo reperiunt. ¶ Primū q̄ dimittāt eē mōachi sterū egrediēdo q̄ si intelligeret q̄ essent excōicati dimittendo i mō asserendo seq̄rent duo inconuenia. ¶ Primo q̄ ter. fuisset fugitiuus dicēdo i scholis vel alibi tuffeculet. a. dicere vbilibet q̄ esse nō ḋz vt dicit glo. in ℟ica. ff. q̄ me. cā. ¶ Secūdo seq̄ret q̄ religiosus dormiēs sine habitu esset excōicatus q̄ temere dimittit. ℨ. c. vidua. xx. q. i. ⁊ ℨ. c. sanctimōiales. xviii dis. ad hoc de vi. ⁊ ho. cle. c. fi. in fi. q̄ iura volūt q̄ semp habitu vti ḋz q̄ esset valde amaꝝ ꝺ̄bū si ligaretur sine habitu dormiēdo q̄ nō ē credēdū fm Jo. an. in. d. c. vt periculosa. i nouella. Et nō dic q̄ oportet dimittāt habitum ⁊ sint in scholis vel alibi eē monasteriuꝝ q̄ sic euagandi hñt materiā vt vult ro dicti. c. alias quāis dimittāt in monasterio nec eē egrediuntur non credo ligent: q̄ cessat rō. l. f. mā euagādi. ¶ Secōm q̄ regnatur vt incurrāt hec pena ē vt dimittāt temere. s. sine rōnabili cā: seu licita religione q̄ licet eē monasteriuꝝ appeāt sine habitu ⁊ cum dimittāt tñ si hec faciāt ex cālicita religione q̄ supleret nō pōt comode cum habitu puta ꝓpter balnea vel piscationē licite fiendaꝝ tñ ligātur ꝓpter verbū temere ⁊ not. in glo. ibidē ⁊ in. c. i de sē. ex. li. vi.

¶ Sed q̄d si religiosus deferat habitū ℨ occulte puta sub vestib⁹ laicalib⁹ sine rōnabili cā ⁊ eē mōachū asserit. ℟. io. an. in. c. de⁹ qui. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ glo. i. eē ti. c. ti. vidēt tenē q̄ sit excōicat⁹ Pa. aūt in. d. c. deus ℨ q̄ nō ⁊ ego post facū stare teneo q̄ ꝑ tūnō penal nō ḋz extēdi ad casuꝝ nō hñtē habitū ronē vti no. Jo. an in regula odia de re. iur. in. vi. ita mercurialib⁹ lectꝝ ante factum sit tenenda opi. Jo. an. ⁊ glo.

2 ¶ Quid si assumit habitū alterī⁹ religionis. ℟. q̄ mihi placet opi. Ge. ibi dē q̄ nō incurrit p̄dicti penaꝝ. Et ita consulunt Lap. allegatoe. xxxiij. nec ob. verbū sue religionis quia vna est religio q̄ñ ⁊ supra quo ad tria vota

3 ¶ Secō excōicant oēs religiosi qui accedūt ad q̄rias studia l̄aꝝ intelligē eē clausꝝ nisi a suo p̄lato cuꝝ cōsilio maioris partis sui conuentus sibi cūdi ad studiuꝝ l̄nia p̄mitt⁹ fit ꝓcessa.

4 ¶ Mungd ligabit abbas sine p̄cepta l̄nia vadens. ℟. Ge. ibidē q̄ nō

5 ¶ Tertio excōicāt oēs doc. siue magistri qui religiosos habitu suo dimisso legeos vel physicam docēt vel i scholis suis p̄cipiunt retinere.

Casus xxviii. i. c. q̄cūq̄ ō heretici. vbi excōicāt oēs q̄ supleret ecclīastice sepulture tradere hereticos credentes receptatores defensores vl̄ fautores eoꝝ scienter nec ō bēt absolui nisi p̄mittāt manib⁹ publice extumulēt hmōi corpora dānatoruꝝ

1 ¶ Quid ē tradere ecclīastice sepultur ℟. ff. Archi. q̄ ē talia cadauera i cimiterio ecclie tumulare vel extraꝝ alibi ad modū xp̄ianoꝝ cum psal. ⁊ orationib⁹ ad sepulturam deducere. xiii. q. ii. qui diuina ⁊ c. quesitum

2 ¶ Qui ā dicant fautores receptatores ⁊ hmōi vide ℨ. hereticī

Casus xxix. ēi. c. vt ingressiōis de hīti. vbi excōicāt p̄lātī dñi tpales rectores vl̄ eoꝝ officiales seu baiuli q̄ de crīe hereticō cognoscūt vel iudicāt siue ī captos p eodē crīe absq̄ eoꝝ vel ingressoꝝ licētia a carcere liberāt vel excessus p hmōi crīe eis a diocesano vl̄ ingressoꝝ iudicī nō iplet̄ p̄mittāt ad eoꝝ ipetrat offīa Et si directe vel indirecte p̄sumūt sententiā diocesanoꝝ vl̄ ingressoꝝ aut p̄cessū impedire vl̄ si diocesis vel ingressoꝝ p̄sūpserint se opponere in his q̄ ad p̄fatū fidei negociū incūbūt aut alr impedire cū oīb⁹ dānis eis i predictis auxiliū ꝓsiliū vel fauoꝝ limitat nī Ostiēsis. ibidē nec si facē alo impediēdi offīa Secus si impediret alo officiēdi q̄ est inimicus sine quia sic non esset excōicatus. Is impediret

Casus xxx. ēi. c. vnico ō septima. ⁊ q̄ vacat hodie omitto.

Casus xxxi. est in. c. i. de homi. vbi excōicant eos q̄ p assassinos aliquē interficiūt ō quo dic vt. ē. assassinus. §. i.

Casus xxxii. ēi. c. i. ō usu. vbi excōicant eos persōe singulares ecclīastice ep̄is inferiores q̄ usurarijs alienigenis p̄cēdūt domos ad finis exercēdū vl̄ nō expellūt de terris suis infra tres mēses ō q̄ vide ℨ. usura. ii. §. xiij.

¶ Quis dr ordinādus. ℟. q̄ is q̄ ort⁹ ē ibi vl̄ i vico cuitatis illius. ff. ad munici. l. qui ex vico vl̄ si pr⁹ in de ori gine durit. ff. co. ti. l. assiduꝝ. §. filius 1

¶ Quid si usurari⁹ vñ sit ō terra ordinādus is de dñio sub cui⁹ ē terra. ℟. ff. Car. ⁊ Frā. ibidē nō hꝫ locū hec p̄ca 2

¶ In p̄dicta pena cōprehēdat p̄dicentes iudeos. ℟. Lar. in cle. i. ō usu. Ge. i. c. usuraꝝ de usu. in. vi. Pan. ⁊ Bal. in quodā ꝓsilio q̄ incipit Inter iudeos ⁊ Lau. de Rodol. i suo tractatu ō contractibus tenent q̄ sic Et sic tene ls aliqui teneant contrariuꝝ vt ℨ. usura. ij. §. xiij. 3

Casus xxxiij. est in .c. vnico ō iniur. vbi excōicātur precedentes repsalias ꝑsonas eccliasticas vl eorū bōa vel si generaliꝫ cō cessao ꝓterea cuiuscuo ꝓiunctudis ad eaſdē referūt seu extēdūt nisi .ſ. mēſē a die precepti reuocēt intelligē si sūt ꝓsone singulares Ite no. fm Archi. ibidē q̄ pcedere pinet ad pcedētes t extēdere ad eos quibus tales repsalie sūt pcesse

1 ¶ Quid si ante mēſē ꝓcesserūt ad actū. ꝛ. glo. t Ge. ibidē q̄ sunt excōicati quia prohibet actum t precipit reuocationē intra mēſem

Casus xxxiij. est in .c. felicis de pe. de quo hēs. ſ. excōicatio. v. casu .ix.

Casus sequētes vsq; ad casū .xl vi. sūt in clementinis

Casus xxxv. ē in cle. vnica ō seq̄. pol. vbi excōicāt oēs qui sequestrationē q̄ ꝺꝫ fieri p or dinariū loci ō bñficio nō possesso pacifice p triēniū integrū post sniaꝫ diffinitiuā ꝺ possessorē apō sedē aplicaꝫ vūtarat in petitorio vl possessorio p mulgatā ipedit vl struct sequestratos q̄ supfūt onerib tenentis sequestrariū bñficiū occupare pcluſerint a q̄ nō absoluantur nisi vsurpata restituant t ipedimēū remoueāt

1 ¶ Quid si seq̄stre cōuertit fructus in vtilitatē beneficij. ꝛ. gl. Pau. t ꝛen. q̄ non pōt pp verbū restituat

Casus xxxvi. est in cle. i. ō sepul. vbi excōicāt oēs q̄ interdicti tpe i clūb nō cessia a inf vl excōicatos publice. ſ. maiores excōicatōe nō minoris ꝺꝫ ino. i. c. sacris de sepul. aut noiati interdictos intelligē a dnīis t pcipatōe sacroꝝ fm pau. q̄ interdicī a iurisdictōe vl ab aliq̄ officio nō ꝓuant sepultura vel vsurarios manifestos scient sepelire ꝓsumūt si aliter fuerint nec debēt absolui nisi pus tisfecerint illi quib ē iniuria facta ad arbitriū diocesani

¶ Utr ad incurrēdū ꝓdictā penā req i rat q̄ locꝰ sit bñdictus. ꝛ. fm ear dē q̄ sic q̄ nō ꝺꝫ cimiteriū nisi p bñdictionē ar. c. nemo de cle. di. i. t hoc verius ꝺꝫ aliq̄ teneant contrariū quorū opi. potest esse ꝺa q̄ locus diu habereť pro bñdicto ꝺꝫ i veritate nō erat.

¶ Quis ꝺꝫ publice excōicat. ꝛ. fm t gl. in. c. exceptionē de excep. q̄ si agit de pena incurrēda rispectu cōicantiuꝫ ipi excōicato itelligit si inder tulit sniaꝫ i loco vbi publice iudicatur cuit pūtib officialib sinis t pub vl altera abūte p ptamatā als secꝫ ꝺꝫ gl. i d. cle. i. vult q̄ ex q̄litate fori t ex multitudine astātiū vl paucitate dicat publicū vl nō publicū vū ꝺꝫ cādē gl. sepelies occulte excōicatū ꝺꝫ sciat nō ici dit in penā pa. i. d. c. exceptionē limitat hoc vez q̄ nō esset excōicat fm modū quē dicit gl. in. d. c. exceptō em aut si eēt tū sepelies ignorabat t magis plꝫ q̄ ꝺo ad excōicatū ꝺ publice excōicat ex q̄ a iudice fuit excōicat ipo pūte vl ptumaciter abūte ꝺꝫ non fuerit denūciat fm pa. in. d. c. exce.

¶ Quis dicatur nominatim interdictus vel excōicatus vide noiatim

¶ Quid si vsurari manifest fec cautionē. ꝛ. car. i. d. cle. q̄ poterit sepeliri licite t ita tenet glo. t Hath. ibidē

¶ Utr hec pena liget solū hmo vl ꝺ tumulo ponētes. an pcomitātes vel portātes seu officiātes. ꝛ. Pan. ꝺꝫ q̄ solū tumulo ponentes Ste. ꝺꝫ q̄ solū tumulo ponentes glo. dicit cūm dubiū ēt pcomitantes glo. dicit cūm dubiū ē excōicat ponēs i tumulo cū mādā tib t auctoritatē pūtib sil cū platis volose nō phibēt ꝺꝫ gemitēt sepe

liē t officialib fm morē sepulture.

Casus xxxvij. ē in cle. i. de decimis. vbi excōicāt oēs religiosi administrationē. vl bñficia nō hītes q̄ nō alii. aut als decimas ecclīs ō debitas. t ad eos nō spectātes sibi appropriare pūmūt. seu q̄ de aliis familiaꝝ aut pastoꝝ suoꝝ vl aliorꝝ ēt aliū imiscentiū coꝝ gregib aut q̄ ō aliis q̄ i fraudē ecclīaꝝ emunt. emptaq̄ vēditorib vl alijs ab ipsis tenēda tradūt seu q̄ ō terris q̄s tradūt alijs excolēdas ō cimas ſoluere nō pmittūt aut pohibēt si post reqsitionē factā ab eis quoꝝ interest nō desisterit. ſ. mēſē vel si de bis q̄ ꝺ pmissa vsurpare vel retinere ꝓsumpserunt ītra duos mēſes ecclīs dānificatis emendam non fecerint cō petētē. nec debent absolui nisi ante satisfactionē ꝺdignā fecerit

1 ¶ Quid de decimis debitis priuato ex priuilegio vel feudo. ꝛ. glo. ibidem non esse locū isti pene.

2 ¶ Quid si ꝓdicti ꝺꝫ nō phibeāt alios tū ipsi nō soluunt decimas eū ō debāt ꝛ. glo. ibidē. Pau. t ꝛen. q̄ nō erūt excōmunicati aliter petitio esset cō distīctis q̄s laici nō soluentes decimas

Casus xxxviij. ē in cle. i. ō statuto. vbi excōicāt duo gña ꝑsonaꝝ. ¶ Primo oēs monaci t canonici regulares administrationē aliquā ī bñficio q̄ sine licētia spāli ſuoꝝ ꝓlatoꝝ se trāsferūt ad curiaꝫ ꝓncipis vt dñm aliq̄ suis platis aut mōasterijs inferāt. Ubi no. ꝺꝫ gl. t Lar. ibi dē. q̄ ad incurrēdū hāc penā duo requirūt. ¶ Primo q̄ intrauerit curiā. q̄ ex solo exitu claustri ob hāc cā ꝺꝫ non incurrere. ¶ Secūdo q̄ regulē est vt ei ꝺ ingrediēdi monasteriū vel ꝓlatum curiā itranerit vū ꝺꝫ dñm nō itulerit vt puta q̄ penitet eos tū ex quo propter hanc causam curiaꝫ intrauerūt

1 ligantur licentiaꝫ ꝺo habere vel nō habere nō puto ponderandū. vt dicit glo. ibidē.

¶ Quid est administratio. ꝛ. Lar. in d. cle. t Lau. q̄ pro administratione debemus intelligere perceptionē ꝛporalium fructuū. nō aūt spiritualiū officiorum.

2 ¶ Item secundo excōicant monaci qui sine licentia obtenta abbatū suoꝝ tenent arma intra septa monasteriorꝝ vbi dicit Lar. q̄ septa est clausura monasterij quā nō ꝺꝫ egredi nisi de licētia.

3 ¶ Quid si talis est abbas q̄ parit ꝓmeritaꝫ creatoꝝ vel iniungit monachis itollerabilia vel eos prosequitur odio capitali poterūt ne monaci sine licētia arma sumere. Si alijs remedijs non possunt sibi prouidere. ꝛ. Lar. ibidēꝫ q̄ sine predicta pena possunt assumere. xi. q. iij. c. Julianus.

4 ¶ Quid si tenent arma i aliquo monasterio non in suo. ꝛ. q̄ nō erunt excōmunicati t no. q̄ nomine armorum intelliguntur ea que cōiter sunt ad inuadendum. vel defendendum. Si ꝺo esset talia quibus possent vti vt armis vel vt instrumētis. sicut baculus. lapis fureha. t huiusmodi. tūc talia sumunt significatum ab intentione deferentis. Item no. q̄ prefatj ꝛca sua nō habent locum in aliis monacis nisi in nigris.

Casus xxxix. est in cle. attendenteo. de sta. mo. vbi excōmunicātur impedientes visitatores monialium quarūcunq; t etiā canonicarum regularium in his que pertinent ad officium visitationis earundem. Ubi no. fm Lar. ibidem q̄ ad incurrendū ꝓdictaꝫ penaꝫ oportet. ¶ Primo q̄ impedimentū esse effectualit possit. ¶ Secūdo q̄ admonitio vt desistant fiat eis facta p visitātē

¶ Tertio q̄ monitio nō p̄cedat ipe/
dimētū. alīs non ligarent ista pena. ⁊
dicit sufficere vnicā monitionē etiaꝫ
generalē facta. dūmō fiat a visitante.

Casus .xl. est in cle. i. de reli. vo.
vbi excōicantur oēs sta/
tui bigbinaꝫ assumentes vl assūptum
sectātes. ¶ Scdo excōicant fligiosi
q̄ dictas bigbinas fouent i coꝫ statu
seu vt assumāt dicti bigbinatū dāt eis
consilium fauorem vel auxilium dire
cte vel indirecte.

Casus .xli. est in cle. vnica. de
p̄sū. ⁊ affi. vbi excōicā
tur oēs scientes impedimentū in
gradib⁹ p̄sanguinitatis vl affinitatis p̄
bibiē. inē scdos ℣pēres cū mortalibus
ēternio religiosi vl monales aut cli
ci ⁊ sēcios p̄sonas contrahentes matri
moniū cum quibuscunq̄.

2 ¶ Quid si ignorauit q̄ ℣xit ꝑ postea
scierit gradū p̄hibitū. ℟. eū gl. ⁊ car. i
d. cle. q̄ non ligatur ista pena. nisi cō
trahāt de nouo q̄uncunq̄ cohabi/
ret. licet peccet mortaliter.

3 ¶ Utrū ℣hēs cū impubere sibi p̄sangui/
nea vl affine liceat p̄dicta pēa. ℟. car.
⁊ Pau. ibidē. q̄ nō ligat qz spōsalia
pon⁹ iuris interp̄tatione ℣hūt q̄ ma
trimoniū. c. vnico. de ō spō. ipu. li. vi.
⁊ ℣hēres spōsalia nō ligāt p̄dicta pe
na. vt tenet gl. Ste. ⁊ Pau. ibidē qō
intellige nisi per copulam carnalem
efficiant matrimonium.

3 ¶ Utrū contrahens cuꝫ furiosa sibi
affine liceat predicta pena. ℟. q̄ non

4 ¶ Quid si solū ℣xit p verba de p̄nti ꝑ
ñ p̄sumauit. ℟. gl. q̄ nihilomin⁹ ligat

5 ¶ Quis dicat religiosus vt scidat in
ista pēnā. ℟. gl. q̄ glibet tacite vl expꝛ
se p̄fessus aliquā religionē approbatā

Casus .xlii. ē in cle. nolentes ō
hēri. vbi excōicant oēs
inquisitores seu cōmissarij sup hēsi de
putati q̄ ꝑtem officij inquisitionis qbo
cunq̄ mō illicito pecunia extorquī
ab aliq̄b⁹. Itē. ii. si sciens p̄dicti acce/
ꝑt bona ecclīe. Itē. iij. si filio eius
ecclie ob clericū defuncti applicēt bona
ecclīe. vbi dicit Car. q̄ hec pēa nō
cōp̄hēdit ep̄os. ⁊ ē vtꝫ opi. licet aliq̄
℣dicāt. Itē dicit q̄ nolle pecunie unī
ligit quodcūq̄ estimabile. facit. l. i. ⁊
C. de p̄sti. pecu. ⁊. i. q. iii. ꝑ totū. Itē
dicit q̄ solū ꝑ locū ista pena q̄n ꝑ/
xtū officij hoc faciunt. Et aduerte q̄
p̄dictū nō possūt absolui ꝑterq̄ i mor
tis articulo nisi p̄ius sanissecerit ō pe
cunia sic extorta. nec priuilegiū aut pa
ctū vl remissio valet ℣ hoc. vt i. d. cle.

Casus .xliii. est in cle. vnica. ō
vsur. vbi excōicant po
testates capitanei. rectores. p̄sules. iudi
ces p̄siliarij aut alij quis officiales q̄/
cunq̄ cōitatū q̄ faciunt statuta scri
bunt vel dictāt q̄ vsure soluāt aut q̄
solute nō restituant cū repetunt. Itē
ij. q̄ scienter iudicare ꝑ illa statuta p̄si
pserint. Itē. iii. si p̄dicta statuta hacte
nus edita de libris cōitatū ipaꝫ nō ō
leuerit si hēre ptāte sup hoc. ℣. tres mē
ses. intelligē tā ō ptāte iuris q̄ facti. ꝑ
glo. ⁊ Car. ibidē Itē. iiij. q̄cunq̄ p̄dic/
torū p̄sumentes observare predicta
statuta seu p̄suetudines effectū eorū
hēntes q̄uomō. Sed alij a predictis
fuēntes talia statuta nō sunt excōicati
ꝑ Car. ibidē. Itē no. q̄ is q̄ scribit vl
dictat vt incidat in penā p̄dicta opor
tet hec faciat tāq̄ officialis ꝑ Pau.
aliter non ligaretur. Similiter nō li/
gatur scribens sniam conformē sta/
tuto. nisi poneret tenor statuti i snia.
¶ Quid si faciunt statutum propter I
vsurarios reprimēdos vt nō exigant
nisi tantū. ℟. glo. ⁊ Car. q̄ nō ligant.
¶ Quid de ℣nis q̄ cū iudeis vsuras
exercentib⁹ pacta faciūt. ℟. Car. ibidē

q̄ sic sunt excōicati ꝑ Lau. maxime
si vsure exigantur a xp̄ianis sicut q̄n
faciunt pacta cum xp̄ianis vsurarijs

Casus .xliij. ē i cle. cupientes
de pe. vbi excōicāt/
oēs religiosi mēdicātes q̄ loca de no/
uo accipiūt ad habitandū. Itē. ii. pre
dicti q̄ accepta loca hucusq̄ mutant
vel trāsferūt i alios q̄uis titulo. ō quo
dic. vt. j. loca. Aduerte tū q̄ ꝑ is sit no
tū q̄s sunt ⁊ postea ficitur. vt no. xviij
q. ij. de monachis. tū ꝑm Car. hic nō
p̄hibētur loca destructa reficere limi
tat pau. vez nisi ipsa loca desierint cē ō
eoꝫ dñio ⁊ postea ex novo iuꝛ acqrūt

1 ¶ Ulm aūt p̄dicti mēdicātes possit au
gmētare loca iā capta. ℟. lap. ℣silio
circa vij. q̄ sic sine p̄dicta pēa facit. c.
fi. de ꝓcess. pre. li. vi. ⁊. c. ℣suluit de iu/
de. ⁊ cle. i. de sup. ne. p̄la. qz aliud est ō
novo capē aliud augmentare. ꝑterea
hic nō accipitur loc⁹. vt i. l. loc⁹. ff. ō
ꝝ. sig. sed capitur p̄ alio loco diuerso
pluraliter. vñ ꝓpter augmētatōem nō
dicūtur hic duo loca. Itē. iij. ibidē ex
cōicātur oēs religiosi q̄ aliq̄ ꝑrre p̄
sumūt in ꝛmonib⁹ suis vl alibi ista ite
tione vt a decimaꝫ ō bitaꝫ ecclīe so
lutione retrahāt audiētes. vñ tria req
rūtur vt incidāt i p̄dictā penā. ¶ Pri
mū q̄ dicāt iactiōe retrahēdi. ¶ Se
cūdū q̄ decime a q̄bus retrahere in
tēdūt sint debite. ¶ Tertiū q̄ dicant
p̄sonis audiētib⁹ q̄ ex ō bito ō beāt sol
uere dictas decimas. Itē. iiij. ibidē ex
cōicantur oēs religiosi q̄ p̄dicare p̄/
sūpserit negligēna nō purgata de cō
scia facīēda circa decimas nō soluētib⁹
p̄sētib⁹ vt soluāt. Pro quo est sciēdū
q̄ in. d. cle. p̄cipit sub interminatiōe
ꝛnalē dictiōis eterne q̄ i p̄ma ꝑsica.
q̄rta ⁊ vltia q̄dragesime ⁊ i festis asce
sionis ꝑsice pēr beco. nativitat⁹ bēi io
ānis baptiste. assūptōis ⁊ nativitat⁹ bē
ē virginis Marie p̄dictās populi sua
platis ecclīe aut eoꝝ vicarius vl lo
ca tenētib⁹ cōsidē facit regnū audi
entes ex̄sse de solutione decimaꝝ in
formēt Itē. v. p̄cipit p̄dicti religiosi
q̄ regnū a p̄dictis ꝑsonas facāt. ut q̄
rū ꝑfessiōes audiūt q̄ decimas solueāt
nō omittāt q̄ si post talem regnicōnē
secēter. postposuerint ꝑsentib⁹ ꝑsonam
facere de hmōi solnēdis decimis tā
diu ab officio p̄dicatōis ipso facto sūt
suspēsi donec ꝑsentib⁹ ipsis nō fece/
rit ꝑsonaꝫ si hoc ipꝫ sibi videāt como
de facultatē habuerint ⁊ nō hoc ū facti
ēdo p̄dictōo interē sūt excōicati ipso
facto ꝛ ergo q̄ ꝑsonam faciāt sibi cō
sentib⁹ si comode possūt aliēq̄ predi
cent alr non cuitant predictā pēnā.

Casus .xlv. est in cle. i. de sen.
excō. vbi excōicāt oēs
religiosi cuiuscūq̄ ordinis ⁊ p̄dicti
essent qui interdictū ipositū a sede
aplica vel a locoꝝ ordinarijs q̄s in
ecclia fuat ñ fuauerit Itē vic ō ca
nonibus generalibus diuinis ⁊ ob
gat hec pena ēt si interdictū sit nullus.

Casus .xlvi. q̄ aliq̄n est papal
aliq̄n ep̄alis aliq̄n nō
no. i. c. eos ō sen. excō. li. vi. vbi lli q
a snia canonis vl hoīs ꝓpter mortis
piculū vel alīs impedimētū fuerūt absō
luti ab alio q̄ ab eo a q̄ ō iuꝛ erāt ab
solūdi si liberati a tali impedimēto q̄
cito comodē poterunt ꝑsētarī se pī
tare illi q̄ legitie ō bebat eū absoluere
⁊ satisfacere. aut ab eodē eis iniūgēt
ipso facto snias excōicationis incurrit
⁊ ab eo solo poterūt absolui quo a
p̄ma excōicatione erāt absolubiles. idē
dic de illis q̄ eū absoluitur a papa vl
legato ip̄ius a q̄busdāq̄ sententijs in
iūgitur eis vt se ordinario aut alijs q̄/
busdāq̄ replentēt. p̄ susceptiōe pnie
vel ꝑ satisfactione ipendēda hiēq̄b⁹

iniuriã fecerãt si nõ faciũt ꝓnũ eo
mode poterũt cãdẽ iniam ipso facto
icurrũt ꝺ quo viꝺ ꝺ. absolo. iii. §. xvj.
Et aduerte hic q; Jo. an. dicit q; iste
habet locum tam in sentẽtia iuris ꝙ
hois. & ita sequuntur domini de rota

Casus xlvij. q ẽ aliq̃ papalis
aliq̃ ẽpalis aliq̃ nõ.
est in. c. nup. & i. c. si pendine. ꝺ sen. ex
cõ. contra participantes cum excõi
catos de q̃ dic vt. j. excõicatio. viij. §. i.

Casus alius est p exuagãtem
pauli secũꝺ di posita sb
rubrica. de re. ec. nõ alie. vbi excõicant
alienãtes res ecclasticas siue faciẽtes
pactus p qõ ipoꝛ ꝺñiũ transferat ad
oẽs ꝓcedẽtes hypothecãtes ifeudãtes
vel i emphiteosim concedẽtes. aut
locãtes nisi in casib⁹ a iure ꝓcessis. ex
ceptis fructibus & bonis que seruan
do seruari non possunt. Jtẽ. ij. excom
municãtur q taliter alienata recipiũt.

4 ¶ Sũt & multi alij casus excõicatio
nũ papales ꝙ & p statuta ordinarioꝛ
eoꝝ ꝺiocesẽbus promulgati quos
omitto breuitatis causa & etiam pro
pter ea que inferam in sequẽti qõne

2 ¶ Pro declaratione oiuꝫ ꝓdictoꝛ
casuũ tꝫ in isto. c. ꝙ & in duobus pre
cedentibus queruntur infrascripta.

3 ¶ Vltrũ ignorãtes ꝓdictas sniias ex
cõicationũ ligent q̃ ad deũ & ꝓximã
faciendo vel omittẽdo id ꝓpter qõ sẽ
tẽtia excõicationis ipõit. §. aut ignorã
tia ẽ affectata crassa vel suppina. & sic
ligarent ꝑꝫ cõiter doc. p tex. clar i. c.
vt aiaꝛ piculis de ꝓsti. li. vi. Aut igno
rãtia nõ ẽ affectata nec crassa aut sup
pina. Et sic q̃ ad soꝛ ꝓscie ex no. in. c.
cognoscẽtes de ꝓsti. & i. c. a nobis el
. de sniis excõicatõis. & in. d. c. vt aiaꝛ
vbi quo aut id qõ cõmittit vel omit
tit ꝓpter qõ excõicatio infligit nõ ẽ p
hibiti vel ꝓcepti a lege diuina ꝙ solũ
a iure positiuo vel p statuti. & tãc talis
ignorãs nõ ligat sniis excõicationis
q; ad eã incurrẽꝺã regrit dol⁹ vcrus
vel p lãpr⁹ sicut ẽ lata culpa. l. q; ner
na. ff. depositi. hoc tꝫ Jo. an. i. c. ẽste.
co. ti. i nouella vbi dicit notabile ꝺ vñ
no. q; i hũc vel quẽcũq; canonẽ mis
fuisincidit nisi sit i dolo. hoc idẽ tene
re vꝫ ino. i. c. cũ medicinalis. c. ti. li. vi.
Fuit fugi. vbi dicit q; vbicũq; logmur
de pena capitali vel coꝛporali subiel
ligitur dolus. ꝺ hoc viꝺ. j. ꝑpena. §. vi.
ergo a fortiori subintelligit i excõica
tiõe qua punit alias. Cũ ergo talis nõ
sit i dolo ꝺo vt patet. ꝺ. dolus. §. i. nec
ꝓsupto q; nõ ignorat crasse nec sup
pine qõ ẽ lata culpa ergo non ligabit
sentẽtia excõicatiõis. facit qõ no. ino.
in. c. nouerit co. ti. vbi dicit q; facien
statutũ ꝑ ecclasticã libertatẽ ignorãs
forte ꝑ ecclasticã libtatẽ nõ ligat sniis
excõicatiõis. Jtẽ hoc pꝫ p ea q̃ no. in
l. q ꝑ. & in. l. si qs ieesti. & i aut. ieestus.
C. de ince. & inuti. nup. vbi pꝫ q; igno
rãtia iuris excusat a pena iposita ver
tas nuptias ꝑ hẽti. facit. l. si adulteriũ
cũ incestu. §. i. ff. de adul. aut id quod
cõmittitur vel omittitur ꝓpter quod
excõicatio infligitur est ꝑ legẽ diuinã
& cõmittens scit forte contra legem
dei. ꝑꝫ ignoret esse prohibitum per iur
cõmune vel per decretales aut statu
ta quecũq; & in hoc est diuersitas iter
doc. Nam glo. in. d. c. a nobis. & bar.
in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. &
fi. ca. videtur tenere q; ligatur q; est
in dolo faciendo rem quã scit sibi esse
prohibitã. ꝓ quibus facit. l. nec exẽ
plũ. C. ad. l. coꝛ. de fal. & c. cũ illoꝛ i fi.
c. ti. but⁹ opi. vꝫ etiã sco. in. iij. di. vñ. ꝑ
rit tꝫ Jo. an. i. d. c. vt aiaꝛ & q̃ ad ex
cõicationẽ. d. Ant. & pa. i. d. c. a nobis
& Ge. in. d. c. vt aiaꝛ. Sed ꝓ ꝓcedẽ

sic distingno aut loquitur ꝺ excõicatõ
nibus q̃ infligunt a iure cõmuni aut
per exuagãtes vel statuta q̃cũq; sup
facto damnato a lege diuina que cõ
munit in diocesib⁹ publicant & sciũt
vt est illa de nõ ꝑhẽdo in gradu. phi
bito de nõ ꝺberãdo clericũ & filiabus
& sic ligatur q; est lata culpa ignorare
qõ oẽs sue ꝓditiõis sciunt qꝫ si ẽ hõ
boni sensus nõ ignoraret talia si face
ret q̃ cõiter homines sue cõditionis
faciunt. l. si iret ad ecclesias & ad pre
dicationes & silia ipsa non ignoraret
Cum ergo talis non sit extra culpaꝫ
ignorantie sic non euitabit penam. &
sic intelligo & limito glo. & Bar. tenẽ
tes q; ligant. aut loquitur de excõica
tionibus iuris cõmunis & exuagitũ
vel statutoꝛ quorũcunq; super facto
dãnato a lege diuina que cõiter non
publicantur in diocesibus nec scium
tur Et sic eoꝝ talis ignorans sit extra
oẽm culpam ignorantie non ligabit
pena excõmunicationis nisi sit perso
na cui ex officio ignorare sit ꝓhibitũ
& sic intellige & limita Jo. an. & d. an
to. cum ceteris qui tenent q; non li
gatur sententia excõmunicationis ra
tio est quia quãtitas pene debet pro
portionari ꝙtitati culpe. c. felicis de
pe. li. vi. sed talis peccans solum offẽ
dit legem diuinam contra quã se scit
facere nõ aũt offendit ꝓditoꝛẽ canõis
cũ ipꝫ canonẽ ignoret & sine oi cul
pa ergo solũ ꝺꝫ pũiri pẽa. l. diuie quã
puaricat nõ pẽa excõicatiõis q̃ ñ li
gat nisi rõe cõtẽpt⁹ regĩarit vt i. c. fa
erũ eo. & c. nemo epoꝛ. xi. q. iij. cuꝫ
silib⁹ q ꝓcẽpt⁹ ñ ẽ i cãu nõ q̃ ad cõo
nẽ vel statuti qõ ignorat q; vbi dat
ignorãtia cessat cõtẽpt⁹ fm. d. an. i. d.
c. a nob fa. c. fi. q nisi. accu. po. itẽ qõ
no. ino. & doc. i. c. si vo cl. u. co. vbi pꝫ
q; peccẽs clicũ ignorãs ꝓclicũ ẽ ñ ẽ

excõicat⁹ ꝭ faciat forsi ꝺñiũ. l. diuisa
q; nõ ꝓtẽnit canonẽ cũ ignoret clicũ
ẽ & sic nõ ligatur nec ob. q; sepe i ex
cõicatiõib⁹ vꝫ q; sufficiat assumo i val
uis. S. Petri zonie q; id ꝺꝫ intelligi
q̃ ad ꝓsumptionẽ soris ꝓtẽnsi vl q̃ ad il
los q; sũt i culpa vt nõ possint publica
ri in eoꝛ terris aliter seãret q; alibi
tenerẽt hẽre ꝓ curatorẽ i curia vl sub
re iuris cãonico qõ ẽ impossibile multis

¶ Vltr mãdãs fieri aliq̃d quod pro 4
hibetur aliqua ꝓlatarũ excõicationũ
sit ipso facto excommunicatus. §. fm
distinctionem de qua. j. mandati. §. i.

¶ Sed qd si qõ mãdauit nõ habuit 5
effectũ. §. q; nõ ẽ excõicatus i nullo
casu ꝓdictoꝛ nisi soli i illo de q̃. ꝺ. i.
cãu. xxxi. q. iii. c. i. de homi. in alijs aũt
cãubus vt incidat in excõicationẽ nõ
sufficit q; solũ mãdauerit si ꝺꝫ effect⁹
mãdati sequatur vt no. in. c. sciscis de
penis li. vi. p glo. & alibi p doc.

¶ Vltrũ ratũ hñs maleficiũ qõ aliq̃ 6
ꝓdictarũ excõicationũ phibetur lig
tur similiter cũ faciẽte. & q; ligatur
tũ iterneant q̃ requiritur vt rauha
bitio hẽat locũ q̃ vide. ꝺ. ꝓtẽre. §. iij.

¶ Vltr ꝓsulẽtes vel fauorẽ dãtes ido 7
neos aliq̃s ad aliq̃ ꝓdictoꝛũ faciẽdũ
similiter sit excõicati. & q; ñ nisi vbi
expmit ẽt ꝑ dãtes ꝓsiliũ auriliũ vel fa
uorẽ & excepto si daret ꝓsiliũ auriliũ
vel fauorẽ ad factũ dãnatũ posti ille
cui dat ꝓsiliũ auriliũ vel fauorẽ ñ est
ligat⁹ q; sic ligarẽtur cadẽ pena & ab
codez essent absoluendi vt in. c. nup
de sen. excõ. & j. excõicatio. viij. §. i.

¶ Quero de quo cõsilio itelligit qñ 8
excõmunicatio infligitur cum dann
bus consiliũ. §. vt colligo ex Lar. in
cle. si quis de penis q; intelligitur de
fraudulento consilio non de nudo qõ
nihil addicit ad peccatũ vt no. in. d.
c. nup i glo. fa & i. c. sicut dignũ de hõi.

Et dicit pan. q ꝑsilū ꝓhibet sua dēdo
rogādo mādando īstrūcdo vel vul-
tate ide sequuntur ofdēdo vno.ino.
in.c.ad audientiā ō hoī, ut dicit pan.
q ex nudo ꝑsilio regīr qo nō teneē
vt mihi.mandari.ſ.tua tñ gra. Et dī
nudū ꝑsilii vl simpler fauor illius q
ad maleficiū facidū nihil addit pu
ta q sic oio faceret t cū tito alo sed
vbi qs magis efficacit iducit hoc alo
cēt lacturꝰ tūc ñ é nudū ꝑsilium nec ſ
pler fauor vt clino ex glo. in.d.c.fe
licis. Itē no. ſm Pan. in.d.c.felicis
q ad incurrēdā penā excōnionis os
ꝑsilium fauor vel auxilium sint circa
factū dānatū p qō incurrit excōica-
tio q si esset circa alia nō hēret locū
9 ¶ Quis dicat defēsor vl receptator
hēl.ſ. Hereticꝰ.ſ.xxiij. cū sequēdꝰ
t ſm pdicta declarationē ligabāturꝛ
in quocūq de ipsis fit mētio ſpālis.
10 ¶ Quis dicatur socius. ſ. gl. Lar. t
Pan. in.d.c.felicis q é ille q aliqd
popal ad actū dānatū vīt no. q qñ
et plures ad delinquēdū t null é ꝑn
cipalis tūc dicūt agētes Sz qñ unꝰ
é ꝑncipalis t alī coopans nūc stricte
dī socius in crīmis lz large societꝰ crī
minis dicat tripliciter. ſ. ꝑcomitans
fauēs t nō corrūpēs vt.xvi.q.iij. ita
plāe. lxxxvi. di. faciente t i.d.c. sicut di
gnū. ſ.ii. t tales regulariter non puni
untur eadē pena.
11 ¶ Querīt q in plerisq casib excō
cationū pdictaꝝ dī q nō sunt absol
vēdi nisi ꝓus satisfecerint vel aliud fe
cerint. Etꝛ teneat absolutio ante satis
factōem t ipletionem illoꝝ q mādāt
i dicē cāib. ſ. t p regula é tenēdū q
vbicūq ius vult ullo vbo pōt negari
ue q tūc absolo ipensa ꝑ id quod sic
ponit é nulla vt patet p glo in regu-
la ꝓma de regu. iu. li. vi. Adez dic q ñ
canon vtitur vbo nō valeant. t tales
clus sūt. xi. t. xiii. t. xvii. t oēs clus q
quētes vsq ad clūz. xxxi. exclusiue. ſ.
Excōicatio. v. t. xvij. t xlj. ſ. excōica
tio. vii. vbi aūt canon vult vbo nulla
tenus tunc ſz sen. i cle. vnicaꝫ sēq.
nō valet sed ſm Lar. ibidē valet Sz
ego dico q vbi alia absolo alicui per
tinet de iur tūc tz absolo si ommat
qō ꝓcipit canō ficdū q̄ucūq vta
tur vbo nullaten aut vbo ñ mutat
vl ñ absoluatur lz vbi absolutō ō in
re ñ ꝓpert tali puta qz ꝑdutor cano-
nis sibi vel alteri refrauit tsolū pe
dit i aliq cāu vbi gra in articulo mor
tis t hmōi sub aliq forma fit sub q
buscūq vbis velit tūc ñ valet absolu
tio nisi seruata modificatōe seu for-
ma i ipō canōe exꝑssa facit gl. i cle. i.
ō iurepa. i. vbo inhibētes qō no. bñ.

Excommunicatio

.viij. de participātibus cū excōicatis maiori excōi
catione ꝛ qz diuersimode ꝓcipatur
diuersas inferā qōnes p quas intellige
re qo poterit qñ ꝓcipādo ligat ma
iori excōmunicatōe vl minori aut qā
do licite t sine peccato participat.

¶ Utrū participans cum excōmuni t
cato in crimine incurrat aliqua cēn
rā. ſ. q aut excōmunicatus cuz quo
participat est excōmunicatus cuz ob
tibus ei auxilii consilium vel fauore
t tūc si participat in eodez delicto si
ue anteq sit excōmunicatꝰ sive post
ſ. dando auxilii consilii vel fauores
ad ipsū faciendū vel continuandum
sic ligatur eadez sententia excōmuni
catōis t ab eodem solo potest absol-
ui a quo potest excōmunicatꝰ cū quo
sic participauit aut talis nō est excōi
catus cuz damnatis ei auxilii consi-
lius vel fauore t tunc si participat cū
eo dando auxilius cōsilii vel fauore

in facto dānato anteq ille cōmiserit
factū ꝓpter qō excōicatꝰ est sic solus
peccat mortalr. si aūt participat post
q ille cōmiserit factū dānatū: t est ex
cōicat sic ligat eadē excōicatione. t
ab eodē poterit absolui a q pōt excōi
catus cū q participauit. t sic intellige
c. nup. t. c. si ꝑcubine. de sen. ex.

2 ¶ Quid si participat nō in eodē deli
cto ꝓpter qō excōicatꝰ est ille cum q
participat: sed in alio peccato morta-
li. ſ. q peccat mortaliter t solū est ex
cōicatꝰ minori excōicatōe: nisi talis
fuisset excōicatꝰ a papa cum partici-
pantibus ei in casibꝰ nō cōcessis: qa
sic ligaret eadē sūa si aūt esset excōi
catus cū participātibꝰ ab inferiorib
a papa. dic vt. ſ. excōicatio. iij. ſ. xvij.

3 ¶ Utrū participās in diuinis ligef ea
dem censura. ſ. q aut talis cum quo
participat fuit excōicatꝰ sentēnalr. Et
notatur a papa: t sic si sunt clici. dic
vt. ſ. excōicatio. v. casu. iij. si vbo non
fuit clici: dic q peccāt mortalr: t sūt
excōicati solū excōicatōe minori. ar.
e. significāte. co. ti. ſm cōem opi. doc.
in.c. sacris. qō me. cī. Aut est excōica
tus a q̄cūq inferiori a papa t ōnūcia
tus: t sic clici participātes in diuinis
peccāt mortalr: t est eis interdictꝰ in-
gressus ecclie. vt habes. ſ. suspensio. i.
ſ. xxiij. Laici vbo solū peccāt mortā
liter. Aut est excōicatꝰ generalr a pa
pa vel a quocūq alio ꝓlato seu a ca
none vel p statutū. t sic tā clici q̄ alij
nō peccāt nec sunt excōicati cuā mi
nori excōicatōe: nisi sit talis excōica
tus, p sacrilega inicctōe manuū in p
sonā ecclīasticaz: ita notorie q nulla
possit tergiuersatōe celari t hoc p ex
trauagantē factā in ꝑsilio Cōstitiensi
sub Martino. v. t vt dicit Archi. Et
Flo. in sūma sua habuit ipse a duob
notabilibꝰ fide dignis q fuerūt ꝓfec-
tes q fuit acceptata in. d. ꝑsilio ab o-
nibus t ē ꝓpetua. fuit cuā vt habui ego
a fide digno ꝑsirmata t approbata i
ꝑsilio ꝑsanctiēsi cui tenor talis é. Ad
euitandū scādala t multa pericula q̄
ꝓcidēnia timorat ꝓsingere ꝑsit xpi fi-
delibꝰ tenore ꝑsentiū misericorditer in
dulgemꝰ q nemo detinceps a cōione
alicui sacramentoz administratione
vel receptōe aut alio quibuscūq di-
uinis intus t ēt ꝓterea cuiuscūq cen
sure aut sētie ecclīastice a iure vl ab
hoie gnālr promulgate teneat, abstinef
vl aliquē vitare aut interdictū eccla-
sticū obseruare: nisi sūa vel censura
hmōi fuerit illata ꝑ ꝓsonā collegium
vniuersitatē eccliaz cōitatē vel locuz
certū ꝑ iudice publicata vel ōnūciata
spālr t exꝑsse ꝑsōnis aplicis t alijs, i
ꝑtū factāb nō obstātib qbuscūq:
saluo si quē p sacrilega manuū iecti
one i clicū sniaz latazꝫ a canone adeo
notorie ꝑsteterit incidisse q factū non
possit aliq tergiuersatōe celari nec ali
quo suffragio excusari. nā a cōione
alios lz denūciatꝰ nō fuerit volumꝰ ab
stinere iuxta canonicas sanctiones. hec
ō. extrauagās.

¶ Utrū participātes cū ꝓdicto excōi 4
catis notanz denūciatē a q̄cūq ꝓlato i
alijs q̄z i crīminibus ꝓpriis peccēt
mortalr. ſ. Pan. in.d.c. sacris recuat
diuersas opi, t dicit q cōis opi. est, q
solū peccat venialr t est excōicatꝰ mi
nori excōicatione nisi in sex casibus.
¶ Quoz ꝓmus é qñ cōicat i ꝑsonā
clamū. ¶ Secūs ꝑ ꝓceptū ſuperio.
ar. c. ii. ō maio. t obe. ¶ Tertius qñ i
diuinis. ¶ Quartus qñ i crie morta
li. ¶ Quintus qñ est excōicatus cuz
participantibus sibi. ¶ Sext si ꝓmo
sit nimis frequens. Et lz sit ꝓdicta
opi. sic tatis rōnabilis: tamē magis mi
bi placet opi. sancti Bo. in. iij. di. xvij.

quia multi multa loquūt: ꝛ g cito credit leuis est corde qđ si nō pōt eā deponere tenetur, cum vitare ar.c ingressuri.co.ti.

16 ¶ Utz semel excōicat⁹ sit semp vitā dus.&.q. sic nisi ꝑset de absolutione per regulā semel malis.de reg.iur.i vi.ꝛ est bon⁹ ter.ꝓ hoc in.c. ꝓposuit ō ele.excō.mi.q. limito qđ ad ꝓcias vez nisi eēt talis ꝑsona de q̄ ꝓbabilit posset credi dicto suo affirmāti se esse solutū.ar.c.ex parte de offi.ordi.

17 ¶ Necesse ꝓpter necessitatē cōicās excōicato excusat.vñ si necessitas est absoluta q̄ dz vis sic clar est q excusat p.c.sacris.de his que vi.vel me.

18 ¶ Dz qđ de necessitate ꝑditionata q̄ est met⁹.&.q. aut met⁹ est talis q caderet in ꝑstantē viz.ꝛ sic ex tali metu participās cū in diuinis non peccat nec minorē excōicationē incurrit nisi participet in crimine: vel nisi cū excōicatōis esset ꝓ fide defensāda. rō q̄a ex quo ge nō tenet obedire ꝑlato ꝑcipienti q̄ se exponat morti vl̄ cruciatui ꝛ hmōi nisi ꝓ fide ꝛ cōi salute: q̄ñ alis nō pōt defensari.vt dz.ē. caritas.§.v.ꝛ.j.religiosus.§.xxix. Sic nullus tenet euitare excōicatos q̄ id facere nō pōt sine tali periculo: q̄ preceptū de excōicatis vitādis cū sit uersi positiui nō pōt ad hoc ligare aliquē: si aūt met⁹ nō sit talis sic ꝓticipās ex tali metu nō euitat minorē excōicatōnē.ꝛ fm hoc intellige.d.c.sacris.dz dicit q ꝓ nullo metu dz q̄ periū mortale incurrere: q̄ nō ꝓsupponit talē facere ꝫ ꝓceptū: qđ seruare tenet.vl̄ dic q logt de participatione in crie vel de metu q nō caderet in ꝑstantez ꝛ fz ꝓdictā distinctōez ꝑcorda doc.q sunt varij.in.d.c.sacris.quia ad eam non aduertunt.

19 ¶ Qui de necessitate victus ꝛ hmōi nūq̄d talia possint peti ab excōicato. &.q. sic fm cōiter doc.in.d.c.ñ ē. ꝛ i.c.inter alia.co.ti.vñ b⁹ euitet concludēdo dico q q̄ñ cōico excōicato ñ i cuius fauorē aut cōmodā: fz ꝓ eā tādo meo dāno vl̄ subleuādā mea necessitate nō incido in minorē excōicationē dūmō nō ꝓticipē in crimine. aut in diuinis eē cāus iusti metus.ar. cor⁹ que no.in.d.c.nos ꝓdecessorus ꝛ.c.veritatis.

¶ Quō debeo euitare excōicati.&.q. q aut ē occultus ꝛ sic debeo eū euitare in occulto puta exēndo ecclias fingendo aliā causam ꝛ hmōi: ꝛ taliter q nō ꝓtodā cū ar.c.si tñ.vi.q.ii.ꝛ.c. cū nō ab hoīe c.ti. Et voco hic occultū excōicatū illū q cōiter habet ꝓ excōicato. fz alig pauci sciāt: ꝛ nisi sit ei⁹ ꝑlatus q cū eo cōicat: q̄ tales ꝑlatus tenet cū monere vt ecclias exeat ꝛ si nō vult si pōt ꝓbare dz eū publice increpare. Si vō est publice excōicat⁹: puta q̄ cōiter scit: sic debet eū publice euitare vñ si intrat ecclias eā audīdi vel audiēdi diuina dz eū publice monere vt exeat q si nolut pōt ad ꝓceptū sacerdos violenter eici si mō nō imineat periculū effusionis sāguinis vl̄ saltē debēt de ecclia ipsi exire.

¶ Quid faciet sacerdos si ieepta missa ꝑdit ibi excōicatū esse.&. q si est occult⁹ nō dz dimittere offiū.vij.q.i. nihil. limita nisi sit ꝑlatus suus ꝛ posse hoc ꝓbari q̄ tūc faciet vt dcm̄ c i.§.ꝓcedēti si vō ē publice excōicat⁹. Sic publice moneat eū vt exeat: q si nō vult exire ꝛ sacerdos nōdū inchoauit canonē dz dimittere missā. ar.c.ois. xxiij.q.i.ꝛ hic note canonis intellige a⁹ Te igitur. ꝛ vltra fm archi.in.c.de hymnis de cōse.di.i. Quis do Alex. Tin.in.c.cum marte.de ele.mil. re. Tin.in.c.cum marte.de ele.mil. re. citet Host. Inno. Pa. tenere q ex-

non incipiat ꝺ his ꝓceratiōis. si vō inchoauit ꝓsequat vsq̄ ad sūpnones sacri q̄ facta itez moneat eū vt exeat q si nō vult exire dimittat post cōionem ꝛ in sacristia eam dicat.

21 ¶ Utrū participās scū excōicato ēt ab iferiori sno vl̄ a se ligef minori excōicatōe.&.fz Pa.in.c.cū desideref.e.ti.q̄ sic si ē inferior a papa ꝛ addit q ēt si vellet eū habeā ꝓ absoluto nihilominus ligaref q nō pōt eū tali modo absoluere

23 ¶ Utrū excōicatio trāseat in terciam psonā.&.q. nō nisi qñ participātes ligant eū maiori, excōicatione

Excommunicatio ultimo de mal⁹ q̄ inducit maior excōicatio vt ostendat q̄stum est timenda Ubi sciendum q. xxi. malū inducit.

1 ¶ Primo ꝓuat ꝓticipatōe alioꝝ nā excōicat⁹ tenet euitare alios fz Pa. in.c.nulli de sen.ex.ꝛ ꝓtēnendo euitare alios totiēs peccat mortaliꝫ facit.c. illud ō cle.excō.mi.ꝛ.c.sicut.li.q.vii. vñ licet excōicato possint cā humanitatis in sustētationē vite ēt non expectata extrēa necessitate necessaria vite ministrari vt alimenta vestes ꝛ hospitiū fm glo.in.c.q̄ñ.xi.q.iii. tamen vtensilia ꝛ alia instrā sine quib⁹ viuere pōt nō sūt ei ministrāda. Solūmō ergo i casu i q̄ hō ex ꝓcepto caritat⁹ tenet cōicare cū eo pōt fm theo.

2 ¶ Scōo excludit hoīes a sacris ecclesie.iii.q.iiij.engeltrudam

3 ¶ Tertio ꝓuat suffragio ecclie qđ suffragiū fm theo.in.iiij.di.xxj. valet ad q̄ntuor dz ad augmentū glie qđ hūt ad mercēdā gras quā nō hūt ad ꝓtectionē dei hūdā ꝛ ad defectionē ab hostib⁹ ꝓmerendā. ꝛ ꝓpterea dz tradi sathane in.c.audi.xi.q.iij. vñ sacerdos excōicat⁹ nō pōt dicere hās vobiscū in officio.ar.c.nihil.xi.q.iij.

¶ Quarto nō pōt interesse diuinis officiis aut cū aliis orare i ecclia: alias peccat mortaliꝫ nec dz cē in appetare q̄ audiat de peni.ꝛ remiss.c.qđ in te.posset tñ solus in ecclia orare. 4

¶ Quinto excludit a regno celoꝝ ex § iii.q.i.qđcūq̄.ꝛ.xi.q.iii.c.nemo. 5

¶ Sexto si ingerat se diuinis cristeno in aliquo ordine irregulari efficit.vt §.irregularitas.i.§.xi. 6

¶ Septimo efficit infamis.vi.q.i.in fames. Bal.tñ hoc refert ad excommunicationē notorīā. 7

¶ Octauo nullū bñficiū ecclīasticuz pōt acqrere.c.postulasti.de cle.ex.mi. ꝛ in.c.bone in fi.de eta.ꝛ qua. 8

¶ Nono nō pōt eligere ō appel.ꝑsi. 9

¶ Decio si sit excōicat⁹ recipit bñficiū cū fructu⁹ anteriores restituere tenet.c.sacro co.ti.ꝛ.c.pastoralis i fi.de app.l. 10

¶ Undecimo ab officio ꝛ bñficio ē suspensus.d.c.pastoralis in fi. 11

¶ Duodecimo obligati ei ex debito fidelitatis sicut sūt vasalli nō tenēt ei quādiu durat excōicatio fz Pa.i.d. c.veritatis. 12

¶ Terciodecimo nō pōt ꝫbere missi monium sine peccato mortali fz teneat 13

¶ Quartodecimo nō valet litere impetrate a papa p eū sup alio articulo. c.ipso, iure de rescrip.li.vi. 14

¶ Quintodecimo null⁹ pōt p eo ora re intelligi soleniter. 15

¶ Sextodecimo nō pōt ꝑstāti petrator: de pba. post cessionē nec, procuratorē ꝑstituere.c.fi.de pcur. q limita vez vt actor. secus vt reus ad defēdēdū se.c intellexim⁹.de iudi. 16

¶ Decimoseptimo q̄ filius excōicat⁹ p āiū pōt ꝓuari oib⁹ bñficijs si q̄ fz 17

vi.q.iij.rursus.t.c.'gen'q̄ q̄ limitat glo.in.c.cū ꝓtumacia. de here.li.vi. t ino.in.d.c.cū bone do. Anto.in c. i.de iudi.vez si excōicat⁹ fuit ꝓ causa criminali: secus si ꝓ ciuili: q̄ si fletiſſet p mille ānos nō posset ꝓuari glo.ē singularis in.c.contingit. de volo et ꝓtumacia.

18 ¶ Decioctauo q̄ dz soluere p singulo die vnū grossū antecz absoluat fm statura aliquoz ep̄oz.q̄ qdē licz videat simoniacū.p.c.ad nostrā.t.c. nemo de simo.tū Do.t Jo.an.in.c. ad aures. de simo.determināt ōriū t q̄ licitū est q̄ intelligo vez si fit i pena t vt citius querat absolutionē.

19 ¶ Decimonono nō valēt ꝑ⁹ facti p excōicatuz rōne publici officij si erat publice excōicatus: vñ act⁹ publici t ciuiles nō tenēt puta q̄ tutor exīs interponit auctoritatē alienādi seu suscepit procuratoris officiū vel administrationē bonoz eccle: aut institor ꝓficit si uē vt arbiter laudū, pinlit: q̄ tales sūt actus publici. Si vo ꝓmissuz fuit i eū vt in arbitratorē ita q̄ arbitramē tum accipiat effectū ex ꝓsensu partiū vt est q̄n reducit partes ad ꝓcordiaz bñ tenet nō ex vi sue sentēcie: sz ꝓsensu partiū. Secus aūt p occulte excōicatū in tpib⁹ rōne publici officij bñ tenēt si mō officiū ē publicū auctoritate t vtilitate. secus si fuisset publicā auctoritate: sed vtilitate priuatā fm pa. in.c.post cessionē ō pba. q̄ si erat cōicatus tpe assumptiōis officij ñ valet gnāliter vt puta q̄ fuit ꝓstitut⁹ procurator q̄ erat excōicat⁹. secus si post ꝓstitutionē fuit excōicat⁹. q̄ tenēt nisi excipiat fm Pa.in.d.c.post cessionem quo nō ad actus spiales si sunt tales i quib⁹ ip̄rimit caracter sic tenēt vt collato ordinū t hmōi: sz idigeat dispē-

satione tali⁹ ordinat⁹. vt ꝑ irregularitas.i.§ iij. alij aūt actus spiales i q̄b⁹ nō ip̄rimit caracter. vt collano bene ficij t hmōi tenēt q̄n ñ est publice excōicatus rōne publici officij. l. barbarius. ff. de offi.ꝓco. sunt tū retractādi si io in cui⁹ fauorē fūt facti sciebat eū excōicatū: sz dubitat de excōicatiōe an teneat rōe publici officij lata ab excōicato occulto Pa in.d.c. veritat. ō do. t ꝓtu. tenet post factū ad penaz irregularitat⁹ euitādaz q̄ nō valeat: t placet. Electio etiā sz videat q̄ ad capitulū pertinere ad offīū publicum: tamen quo ad singulares nō ē offīū publicum: sed est quedam fraternitas t ideo nō tenet facta ab excōicato etiā occulto. Alij aūt ꝓtractus sup tēporalibus initi non rōne publici officij sed priuati vt ēptio venditio. et. ꝓmuniter tenēt q̄ tenēt. vt no. Pa. in.c.si vere.co.ti.t in.d.c.veritat. q̄ uis multi doctores teneant fere nullos Ꝺctus.

¶ Vigesimo nō potest testamentuz re facere fm aliquos. ꝓmunius tamen tenet q̄ potest testari. vt no. Alber. ff. l. C. de here. instit. t Lar. in.c. q̄ q̄. de vsu. li. vi. t Pa. in.c. ad ꝓbandū. ō re iudi. q̄ equipat relegato.

¶ Vltimo ꝑuat ecclesiastica sepultura: quia cui non cōmunicamus viuo nec mortuo cōmunicare debem⁹. c. sacris. de sepul. quod limita nisi absoluatur. vide multa alia si placet. i. d. c. ad ꝓbandū. t in.c. veritatis. t l.c. si vere. no. a doc.

Excusatur qo a peccato excō cem. ¶ Primo ex alienatione mentis illicitū agentis quaz alienationez adducit quādoq̄ facti qualitates: sicut Loth quādo voluit filias p

Executor propter ni- citur qui re iudicata3 vocit ad effectum.

vt dicit glo.in.c.super questionum ō offi. dele. de quo habetur. ij. q. vi. c. si q̄ appellat. ō. ab executore. t in c. nouit de appella. t multis aliis locis qui aliquando dicitur merus executor. quando causa est cognita a superiore t mera executio sibi mandatur vnde ab isto appellari non potest tam de re canonico quam ciuili. vt de re iudicata. c. quod ēid consultationem. t victo. ver. ab executore. t C. quorum appel. non re. l. ab executiōe nisi executor sententie modum excedat. vt dicit tertius in.d.l. Aut nisi male interpretetur sententiam t huiusmodi. de quibus per glo. in.d.c. quod ad consultationem. Aliquando vero dicitur mixtus t est quando aliquid a superiore mandatur exequendum simpliciter. Elnor talis debet admittere rationabiles exceptiones. c. ex parte ei. secundo de offi. delegati. t. c. eam te de cet de erate t quali. t in. l. cum a deo de rescrip. Et hoc verum nisi constet q̄ superior ex certa scientia sic velit. vt not. glo. in. d. c. ex parte. Et a tali executore mixto pōt appellari si aggrauat vel iniuriatur. vt. C. de appel. l. si quis uocatione.

¶ Quia potest esse executor in causis ecclesiasticis. ꝑ. merus executor potest esse quilibet clericus. Mixtus vero nō nisi in dignitate constitutus aut personatum habens. Vel canonicus ecclesie cathedralis si commissio fiat ei auctoritate literarum apostolicarum vel legatorum: aut delegatorius apostolicorum. Secus si ab alio quam quilibet clericus potest esse. vt patet per no. in capitulo statutum. de rescrip. li. vi.

3 ¶ Eterum clericus cui episcopus precipit vt vadat romā potest se excusare quia alij sunt meliores t magis apti. glo. in. d. c. quid ergo. t xxiij. q. i. c. si. q̄ non quia in legationibus ordo nouus est seruandus. ff. de legatis. l. sciēdum. § pe. Item quia Jo. vltimo. respondit dominus petro. quid ad te: tu me sequere.

2 ¶ Executores testamētor: siue fidei cōmissarij q̄ pñt dari. ⁊. q̄ siue testōr sit clicus: siue laic⁹ pōt deputare executores ⁊ laicos quā clicos seculares ⁊ etiā religiosos quoscūq; dūmō religiosi a suis superiorib⁹ obtineāt hanc exequēdi exceptis fratrib⁹ minorib⁹ q bus est phibitū. in cle. exiui. in. §. pinde vir sanct⁹ de v̄bo. sig. fallit hoc ꝓ bar. in minorica q̄ distribuio dō fieri in ꝓres ipsos vel monales ſacte clare subiectas cure ipsoꝝ hered, volūtarie soluēte. q⁊ sic frater minor pōt esse executor. ⁊ q̄ clicus tā religiosus q̄ laicus possit esse executor no. in. c. religiosus. de testa. li. vi. ⁊ p doc. in. c. ma nobis ⁊ ibi Pa. in. c. Joānes. de testa. etiā si sit minor. xxv. an. ſm glo. in. d. c. religiosus ⁊ hoc de ꝓsuetudie Et sequit Albri. in. l. nulli licere. C. de epis. ⁊ cle. dūmō adult⁹ sit. Itē nō admittit seru⁹: nec surdus: mut⁹, pdig⁹ furiosus: Quis aliq̄ tenuerint q̄ etiaꝫ seruus ⁊ pupill⁹ possit eē. vt ibi⁹ no. Albri. sed est verius q̄ nō.

3 ¶ Utrū femina possit deputari. gl. io. an. in. d. c. religiosus tenet q̄ ꝓsuetudo q̄ est optima interpres legū h⁊ q̄ sic. Pa. in. d. c. ma nobis dicit q̄ alias ꝓsulū q̄ nō pōt. Sed bal. tz cum Jo. an. ⁊ placet q̄ mulier nō ꝓpter vt ꝓcuratrix. ſ⁊ intētat actionē noie ꝓprio. de q̄ p eundē bal. in. l. id q̄ō pauperib⁹. ⁊ in. l. si q⁊ ad declinādaꝫ. C. d epis. ⁊ cle. ⁊ sic nō ob. l. neq; scia. ff. de ꝓcur. ⁊. l. alienam. C. eo. ⁊. l. ij. ff. de regu. iur. ⁊ iij. q. vij. §. tria. q⁊ vt dixi nō vt ꝓcuratrix comparet.

4 ¶ Utrū possint deputari mixti. l. secularis ⁊ religiosus simul vel clicus. ⁊. q̄ sic ſm Jo. An. i. d. c. Joannes.

5 ¶ Utr cū simplr deputant tres vl q̄t mor executores. vno mortuo alij possint ꝓcedere. ⁊. q̄ sic. vel cuā si vuleret ⁊ nollet exeq possent ipſi exeq nisi testator aliud exp̄sserit. vt est tex. in. d. c. religiosus.

¶ Quid si vn⁹ executor viuit: ſ⁊ eī re⁊ mor. ⁊. q̄ nihilomin⁹ ceteri exequēt vt i. d. c. religiosus. imo ſ⁊ gl. ibidē ſi ē necesse vocet tunc sicut ⁊ i electiōe vt i. c. q⁊ ppt. ⁊ i. c. cū iter vniuersas. d elec. secus si nō multū distaret: q⁊ nic vocād⁹ eēt. ⁊ si in termino assignato nō venerit, ꝓcedēt ceteri. ⁊ hoc intellige q̄n simplr sunt deputati. Secus si cū alia qua limitatione. puta q̄ vn⁹ sine alio nō possit ⁊ hmōi. q⁊ tūc seruādū ē q̄d testator statuit. vt in. d. c. religiosus.

¶ Utrū offici⁹ p̄fati executoria trāseat ꝫ i heredib⁹. ⁊. gl. in. d. c. religiosus. q̄ nō nisi testator exp̄sserit. Et hoc tene p dictū tex. ſ⁊ aliq̄ tēuerit q̄ transeat p. l. cū vn⁹ ⁊. l. a filio i ꝑn. ⁊. l. alimenta in ꝓin. ff. d ali. ⁊ ci. le. alij vō q̄ reitegra nō trāsibit: ſ⁊ nō integra sic. vt d elec. c. in cauſis. ⁊. l. mandatū. C. mā.

¶ Quid si sit deputatus executor ab ¶ bas sci ꝓculi an eo mortuo succedat⁹ exequēt. ⁊. gl. in. d. c. religiosus q̄ si abbas mortu⁹ erat, ꝓpinq⁹ testatori nō trāsibit ad successorē: q⁊ videt electa ꝑsona ex affectione: siue nomē ei⁹ fuerit exp̄ssū vel nō. fac ad hoc. xij. q. iij. pōtifices. de testa. reqsisti. si aūt nō erat ꝓpinquus tūc si nomē erat exp̄ssū nō trāsibit. si vō nō erat exp̄ssū trāsibit de of. dele. qñ requisitus.

¶ Quer̄ an teneat deputat⁹ executor acceptare. ⁊. Pa. i. d. c. Joānes q̄ nō nisi tacite acceptasset vl exp̄sse q⁊ nō posset renūciare. ⁊ dī tacite acceptat q̄n aliq̄d fecit q̄d ptiet ad hoc. hmōi Itē si sciēter recepit lras q̄b⁹ sibi offici deferebat. ar. l. i. §. i. ff. de procu. aut si ipse ꝓsensit q̄n testōr ad illud officiū eū deputabat. ad hoc. l. vroꝛi. §. i. ff. ad. l. cor. de sal. facu. l. ex ſnia. ff. de testa. mi.

Posset tñ ep̄s legat⁹ ad pias cās eī extra acceptatiōꝫ cōpellere si nō vt executor saltē vt delegatū sicut in q̄ſdā alia delegatōe vt. C. q. p sua iurisdi. l. vnica ⁊. c. postoralis ō offi. dele.

10 ¶ Q̄n tenent executores exeq. ⁊. Pa. in. c. nos qdē de testa. q̄ aut testator poterit sibi de tpe ⁊ illud seruauit tñ semp no. q̄ ſ⁊ testator nō dicet aliq̄d fieri ſtra certū tp̄s cōputādū a die mortis intelligit ⁊ supplet a die scīe tie ⁊ adite hereditat⁹ vt. p bar. i. l. statuli liberos. §. si q⁊ heredi. ff. de statuli. facit tex. ⁊ficta glo. in. l. ſi. §. si aūt dubitat. C. de iu. ōb. Si vō testator nō poterit sibi de tpe tūc Pa. dicit in. c. si heredes de testa. q̄ si res legata est in ꝓmonio testatoris pōt solui sine mora. Nā dīsiū illico adita hereditate trāsit in legatariū vt in. l. si tibi hō §. cū seru⁹ ⁊ q̄ō ibi no. ff. de le. i. ⁊ ibi. cū res in ꝑn. ibidē dicit q̄ si non soluat sine mora heredes ꝓdēnant ad ꝓstandū vsurā ⁊ oēm vtilitatē ꝓdē etiā si esset pecunia legata vt in. l. si dom⁹ §. i pecunia. ff. de. le. i. vbi dī q̄ ad solutionem tp̄s modicū dādū ē ſ⁊ glo. ibi dē illud breue tp̄s dicit fore. x. dies a ꝓcepto iudicis vel saltē arbitrarū pēsata q̄litate ⁊ q̄ntitate hereditat⁹ ⁊ si nō h⁊ dī repire vndecūq; l. si pecunia. ff. de le. ij. Et hoc tene q̄ ad obligationē q̄ aūt ad penā. ſ. vt cogāt solui cū oī emolumēto ⁊ interesse dicit q̄ i legat⁹ ad pias cās ē tp̄s sex mēsiū vt i aut. de ec. ti. §. si aūt legatū ꝓdē dicere i legatis ad nō pias cās ꝑ ar. a maiori in. d. §. si aūt legatū ⁊ hoc a die. insinuationis testamēti q̄ si p annū a die monitōis p iudicē sibi facte nō impleat q̄cūq; ſticta pars tota hereditate ⁊ veniet ad substitutos. vel si nō sunt veniet ordine seriato coheredibus adeūtib⁹ vl q̄ſdā fideicōmissario ⁊ ceteris ſm q̄s habet in aut. ampliꝰ. C. de fideicō. ſ⁊ posset videri cogere etiā aī p̄fatū tp⁹ executores vel heredes alio remedio.

¶ Utrū executore nō exequēte bona ſ⁊ uat ad ep̄s executio. ⁊. pa. i. d. c. nos quidē q̄ si possit duplex mōtio propter negligentiā debēris exeq statim in legatis ad pias cās devoluat. nec regrit tur aliud tp̄s vt videt innere tex. in aut. de ec. ti. §. si aūt q̄ hoc tollit ſtr. Et sic intelligere no. p bar. i. d. aut. ꝑ ꝓpius Si sola vnica mōtio ꝓcessit expectatur ann⁹ ante q̄ devoluat ad ep̄m ſ⁊ aduerte q̄ bodie ep̄s p statuta dispōnat vt curra⁊ ann⁹ a die mortis admonēdo gñaliꝫ q̄ſcūq; si sic post annū ō voluerit intelligēdo a die mortis ⁊ scie ⁊ adite hereditat⁹ vt. ō. dixi limitat Ricar. i. iuj. vi. dv. hoc verū si ꝫ bona i ꝓpria de quib⁹ possit infra annuꝫ legata implere alias non devoluit ad ep̄m Nō no.

¶ Querit q̄dā religt cenū paupib⁹ ⁊ ō declarādis p sempronū an elapso anno ō declaratōe nō facta ep̄s possit eis gef pauperes vigore statuti p̄fati i pcedēti. q. ⁊. bar. in. l. cū q̄dā in. ff. ō le. ii. ⁊ seqtur Pa. i. d. c. nos q̄dā q̄ nō q⁊ statutū loquit ō executore ⁊ in eo haberet locū vt nō posset ap̄li⁹ se intromittere ar. c. litteras de sup. ne. pla. ſ⁊ hīs declarare nō ē executor sicut dicimus differentiā inter iudicē q̄ dēclarat ⁊ executorē. C. ō exe. rei iudi. l. executorē q̄ō no. q⁊ pbat q̄ frater minor q̄ nō pōt eē executor bñ posset eē declarator ⁊ sitr ꝓsultor cuꝫ nullo iure ꝓhibeat de q̄ dic vt. j. §. xvi.

¶ Utrū p̄fata duolutio ꝓcat locū tā ꝫ in legat⁹ ad pias cās q̄ ñ pias. ⁊. pa. ūn. C. heredes ō testa. q̄ i legat⁹ ad pias causas nō est dubiū In alijs aūt ē diuersitas inter doc. sed ipe Pa. sic cō

cōdat q; aut eps vult se ipedire ad ℔
hereo lit puatus hereditate. l. añ la-
psum ānī ⁊ sic pōt se ipedire ⁊ cōpel
lere Silr si hereo meidit in penā pri
uationis sed de facto ea; possidet q;
nemo eī penit nā nūc cessat rō. d. aut.
ampli ꝯ vult vt hereditas cu; onere
exequēdi trāseat ad aliū ⁊ habebit lo
cū. d. c. si hēfdeo qō logē gñ alīt nec
ob. qō nō ds eps ipendere offiū suū
nō iplozati ad vtilitatē puatā ℨ ōter
minata in. c. bone memozie el pmo
de postul. pla. q; p ꝯ ipendit est mise
rabilis pona ⁊ iō pōt: vt ibi no. quia
delictus est destitut⁹ oi auxilio ⁊ ideo
merito etā nō iplozat⁹ pōt iudex im
pedere officiū suū Aut vult se ipedir
postꝫ puenit ad alios hereditas pp
puatōnē pmoz ⁊ sic nō pōt respectu
executōis sꝫ bñ respectu ꝛpulsionis
fiende heredi nouo vt exequat quia
tūc hēbit locū. d. aut. āpli⁹ ⁊ sic ꝛcor-
da. d. c. si heres cū. d. aut. ā pli⁹.

14 ¶ Quid si testato; exp̄sse ꝓhibuit
ne eps se ip̄eliat. ℟. Pa. in. c. tua no
bis de testa. q; ꝯ ad cōpulsionē execu
toz ñ ds q: sic ipse si viueret ñ possꝫ
se eximere a foro epi ita nec executo
res subtrahere potuit vt patet in. d. c.
tua nobis. Quo ꝺo ad deuolutionez
executionis dicit idē pa. ibidē q; si te
stato; puidit de alio executore in ca-
su negligentie pmi ille exeq̄t nō eps
ar. in l. nulli ⁊ in. l. si qs ad declinādā
C. de epi. ⁊ cle. aut solū ꝓhibuit epis
exeq nō puiso sibi de alio executore
tūc in legatis ad pias causas nihilo-
minus exeq̄t ñ obstante ꝓhibitiōe ter.
bon⁹ē in aut. de ec. ti. §. si qs autem, p
redēptione cum duob⁹. §. se. ⁊ in. d. c.
tua nobis in aliis autem nō.

15 ¶ Utr⁹ executo; habeat actionez ℨ
heredē. ℟. Pa. i. c. Joānes ō testa. q;
aut ē pur⁹ executo; ⁊ sic nec ō iure ci
uili nec canonico hꝫ: sꝫ pōt ipso hre
officiū iudicis ℨ detinēte bona relīq
eti ar. in l. hereditas in fi. ff. de pti.
he. ⁊ in l. qnt⁹. ff. ō an. le. ⁊ hoc volut
Dyn. in. l. iubas. §. meuia. ff. ad trebl.
⁊ bar. in. l. si qs titio. ff. de le. ii. gl. i. d.
§ meuia limitāt vez nisi in legatis ad
pias cās q; tūc dicit hꝺ actionē ℨ he
redes allegat. l. nulli. C. de epi. ⁊ cle.
Idē tenet gl. in. d. l. titio Si ꝺo non
est pur⁹ executo; sed legatarius sicut
qñ ꝺba dispōnis ꝛseruñ in eū tacite
vel exp̄sse exemplū dicit testato; filij
ticio cērū ⁊ volo illa reſiduū ꝛt scio tūc
poterit agere ℨ detinēte; bona relīq
legatari⁹ ⁊ ē vtile q; si deficeret fidei
cōmissū ex pona fideicōmissarij ac
resceret sibi ⁊ nō heredi vt in. d. l. si
qs titio Idē erit vbi tacite ꝛsert i eū
dispositio puta q; est particeps illi⁹ re
licti ſm glo. in. d. §. meuia ⁊ in glo. d.
l. si qs ticio ⁊ ibi vide.

¶ Utrū executo; possit vēdere bona ꝛ 15
defūcti p executōe vltime volūtat. ℟.
Pa. in. d. c. Joānes q; si est executo;
vlis. puta q; ola sūt distribuēda pau-
ibus sic poterit. d. l. si qs ad declinā-
dā. Si ꝺo est ꝓcularis non potest ni
si testato; exp̄sse cōcesserit vt i. l. alio
hēfde. ff. ō ali. ⁊ ci. le. sicut cōiter ho
die est in testamētis dat libera vendē
di auctoritas ipsis p executiōe vltīe
volūtat ⁊ qd importēt dicta ꝺba vi
bar. in. d. l. alio et cautella ē q; addat
sic dans eis gñale mādatū cū libera
administratione agendi exigendi di-
strahendi ⁊c.

¶ Utrū cū testato; relingt. c. p resti 14
tuēdis male ablat ⁊ nō repiūt male
ablata vsqz ad illā sūmā fiduū sit di
stribuendū. ℟. Pa. in. d. c. tua nobis
Ja. de are. in trac. executōis vt refert
⁊ segt bal. i d. l. si qs ad declinādā de
stinguit q; aut testato; ꝓhibuit in alid

vsū ꝓuerti. ⁊ sic cederet heredi residuū
quēadmodū qñ deficit aliud legatum
vt. d. l. si qs ticio. ⁊ expressio cause li-
mitat legatū. vt in. l. fi. ff. de an. ⁊ arg.
le. Aut simplr disposuit. ⁊ nūc ds dem
residuū dari pauperib⁹. vt in. l. legatū
ff. de vsu ⁊ vsufruc. le. q; sicut destina
tū in vnū piū vsū. si nō pōt ds ꝓuerti
in aliū piū. vt in. c. nos qdē. ō testa. ⁊
facit in. ar. d. l. legatū. sic ⁊ hic ⁊ hoc
puto veriſſimū. qō ꝛs etiā Jo. an. l. ad
di. spe. in ti. de instru. edi. §. nūc ꝺo ali
qua. ꝺ. ⁊ scias. ⁊ maxime fꝫ ℔a. vbi
ō. q; ex q̄ exp̄ssit certā quātitatē p̄ci
mendū est illī deberi. ls nō appareāt
creditoz⁹. Et idē dicit forte seruandū
in casībꝰ quī faciunt vsurarij. vt etiā
no. in. c. ℔ꝫ. ō vsu. li. vi. Consulo tñ
hoc fiendū de ꝛsilio epi vel heredis
⁊ illud sequendū in ꝛscia. ℭ Quis alij di
stinguant si executo; est nudus nūn-
cius ⁊ sic redderet hēfdi. d. l. si quis titio
⁊ l. codicil. i ꝓn. c. ti. si ꝺo nō est nud⁹
executo; tūc residuū erit ipsius execu
toris posset hec opi. in ꝛscia, p̄cedere
qñ legasset dicto executori cū expres-
sione creditoz ꝫ q; in libro suo inue
nīet ⁊ hmōi. q; tūc residuū sūme vi-
derēt voluisse legare executori. vt l.
pf. §. tusculan⁹. ff. ō leg. iii. ⁊ l. filio. §.
matri. ff. de adi. lega.

18 ¶ Utrū executo; cui testato; ō dit ali 16
qd ad distribuendū, vbi ei videbitur
⁊ placuerit teneaī istud distribuere in
pios vsus. ℟. q; sic. si aliō nō apparet
de mēte testōris. facit. c. cū tibi. ō test.
Sed melī⁹ ꝺbū videbitur ⁊ ꝺbū pla-
cuerit qō referur ad arbitriū bōi viri
ff. de fideicō. li. i. thais. §. soroze sua. ⁊
l. fideicōmissa libertas. la. ij. Bon⁹ ār
vir arbitrabitur magis ad salutē aie te
statoris dispensandū ℔ alias. de foro
cōpe. c. ꝓquest⁹. ⁊ ad salutē magis fa
cit vt iter paupes dispensetur. l. id qō
paupib⁹. ⁊ l. nulli. ⁊ l. si qs ad declinā

dā. C. de epi. ⁊ cle. nec ipedit dispositio testatoris. ls ñ sint exp̄sse ꝑsone q
bus dēat fieri. vt in dicto legtō. Iuē
q; ō bem⁹ interpretari volūtatē testatoris
i meliozē ⁊ sano: abithoē cās ꝓpter re
gulam q; in testamētis fit melioz interp
tatio. c. cū dilecti ō dōa. ff. ō re. iur. li
tellis. ff. de vi. ar. olcoq; le. l. uj. cū er-
go nulla sit melior ℔ vt i paupes xpi
dispēsetur. ita fiet alr si ñ fiet eps suo
care poterit ⁊ ds executiōez. pe. tñ ō
pu. trac. ō cano po:. epi. c. ti. 43 q; me
dictas ds dari pauperib⁹ ⁊ mediatas
pīs locis Bibl. ñ allat. ⁊ est satis eꝛ.

¶ Utrū executo: ēt cū ꝛsēlu. epi pot 19
sit immutare vsū destinatū p testōrez in
meliozē. vide. ℨ. legatū. ii. §. ii.

¶ Utr⁹ religiosus crēpt⁹ deputat⁹ exe: 20
cuto: si i exequēdo ōligt possit puniri
ab ordinario. ℟. q; sic. ter. ē. i. cle. vnica
ō testa. vbi ēt eis fugiosi ꝑponū vt red
dāt rōnē ō executiōe ordinario ⁊ sibi
ordinarijs vt exigit. limitat Rū. i. inj. ti.
xle. ar. v. q. ij. verū in religiosis q; hñt
exēptionē cōem q; nō possent ꝓuenire
rōne ꝛsēt⁹ vel ōlicti seu rei. vt in. c. i. ō
pule. li. vi. Secus i clicis q; etiā ex p̄-
dict⁹ ꝓuenire nō pōt. q; nō pōt tales
punire ab ordinario. ⁊ placet.

¶ Utrū plat⁹ fugiosi q; ō dit lmiꝫ ac 21
ceptādi executionē religioso possit eā
revocare re ēt nō integra. ℟. gl. i. d. cle.
vnica. q; sic. cū fugiosus ñ hēat velle
nec nolle ⁊ executio fiet p collegiū aut
si alt⁹ deputat⁹ nō est per ep̄m.

¶ Utrū executo: possit distribuere in 22
filios vel consanguineos proprios vi
de. ℟. elemosyna. §. iij.

¶ Utr⁹ dilatio executiōis pie ꝓiudicet 23
aie testōris. ℟. ꝫ ri. vbi. ō. q. iij. q; sic
cui⁹ rō ē duplex. ¶ Pria q; eccl̄ia ⁊
paupes nō excitant ad ōrādū sicut fa
cerēt si eis daret legatū. acceleratio āt
seruitiū oīonū p aia ō fuctū mihi ꝛs
ad ei⁹ alleviatiōz ⁊ celeriozē expeditiōz

¶ Scđa rō. q: sicut ālia l carkate ve
ecđēs .t aliquid purgabile secū pz-
tūs i hac vita meruit vt elemosyne si
p ea denī plūnt nō ad augmētū gre
ſs ad alleuiationē t vrcuiationē pene
t tō quāto cit⁹ iplet tāto cit⁹ alleuiat
t ecōuerso. quāto tardi⁹ implet tāto
tardi⁹ liberat. nō tū ppter hoc. si nū-
q̄ ipleret ppetuo staret in penis ſs so-
lum multo tardius liberaret. Et q̄ ps
q: grauissime peccāt t magnā. pditio
nē faciūt q q̄cū⁹ pūt nō exequunt.
vñ vocant necatores egentiū. in. c. q
oblatōes el pmo cū duob⁹. c. se. xxiij.
q. ij. t in. c. q oblatiōes el. ii. t dicunt
venire ad extimationē fidei t q̄ ha-
bēdi sunt sicut qui non credunt iudi-
ciū dei. Idē dicendū de restōne qua:
statuerūt fieri vñ in cronicis minoꝝ
legitur q: gdā impediebat itrare para
dīsū q̄sq̄ facta fuit restō. q: nisi fiet
luet i penis. facit ad hoc. c. illis. ó ra.
24 ¶ Sed nūqd excusant plati execu
tores si ppterea tardāt vt res delūcti
meli⁹ vendātur. R. fm scōs Tho. i q̄l.
q: mora modici tpis n̄ videtur eē ma
gnū periculū. Cū si executo: p modi
cū tp⁹ differat vt reb⁹ dēlūcti meli⁹ vē
dāt⁹ ap̄lores elemosynas facere pol-
sit licite facit. Q̄d intelligo vez quan
do tantū ē augmētū q: pfalet tardia
n puta q: elemosyna illa qui habuit
set de illis reb⁹ cito vēdit. t tps tarda
tionis i q̄ pena substinuit nō iudicātur
tantū satisfactoria quantū ē elemosy-
na q̄ elicitur ex tardatōe. alias n̄ liceret
q: nō ē stendū malū mihi p bono al
teri⁹. Et hoc ps ex eo q̄d subiūgit. si
vo ingt scūs. Tho. p multū tps differ-
rat. vt i modico ap̄lores elemosynas
faciat nō excusatur a culpa. q: forte ó
fictus a purgatorio liberarur iteri. t
sic frustratur remedio q̄ multū indige
bat. Faciat ergo q: magis rōnabiliter
videtur expedire anime defuncti.

¶ Quid si q⁹ ōparuit executor⁹ cū q
illa pdictōe. vt exequat cū filio tali
ſs. q: aut dixit cū filio. t sic executo
rs teneatur petere filiū nī n̄ teneatur
sequi. Si vo dixit q: exequitur ps filiū
nulli. C. ó epi. t cle. vide. ē. filiū. ſ. sili.
¶ Quid si sit ſs minor ille cui⁹ filius q
exeq ds. R. q: diuersa est opi. inf. doc.
Sed tu dic q: frater minor rs nō pō
sit esse executor: pōt tñ esse filius q:
executor ds q: sit ē testator pecuniarū
t venditor rei hmōi q̄ nullo mō ꝑ-
ueniāt fratri minori. l. ſs dare filiis in
nullo derogat sue p̄fessioni. Et sic per
hoc euacuatur rō ge. i. c. fi. ō te. ti.
q: tenet q: nō pōt eē filius tali mō
q: alr nō possit fieri dispēsatio nisi ps
suū filiū. Et sic fm p̄dicta limita. ni
si testator religt. c. dāda pauperib⁹ ō
clarādis p fres minoꝝ hoc nō dero
gat sue p̄fessioni t licet. ō hoc q: bar.
exp:esse in trac. minorū.

Exemptus

di q: nō subesse iu
risdictioni ordinarii. vt ps. t
no. i. c. cū plone. de puil. li. vi. sol⁹ er
go papa vl legat⁹ ō latere pōt cogno
scere de causis ē exēptus. vt no. in. c.
q̄ trāslatōnē. de offi. le. Sec⁹ in alio
legatis vt ibi vñ eximere. ppe ē ap̄lice
sedis. xvi. q. i. frater. vi. q. iij. nunc vi-
no. Jo. an. in glo. d. c. i. de puil. li. vi.
¶ Quot modis dat exēptio. R. vt no. 1
Pa. in. c. tuaz. de puil. q: duob⁹ mo-
dis. ¶ Primo rōne loci. puta mo na
sterij vl ecclie t hmōi. t in illis ps le
cus. c. i. de puil. li. vi. q: rōne delicti cō
mūsi ex locō exēptū. vel rōne ēt⁹ al
bi iniri. vel rōe rei alibi site pōt coā
ordinario cōuenīri t ab eo puniri. t
exēpta ecclia vl monasteriū intelligi
tur exēpti etiā ipsi⁹ monaci vel can-

nici elici etiā t quērsi ppetuoq; oblati
nō aut eiusdē ecclie p̄sbyter q: paro-
chianoꝝ curā hs q̄ ad ea q̄ ad eiusdē
curā pinēt nec ipsi pacochiani. vt in
c. q: exēptionē. de puil. li. vi. Eximit ēt
exēpto monasterio fm glo. in. d. c. ec
clia t ipsi⁹ cimiteriū. t dom⁹ t theatr
cū ortuo t arcus q̄ sunt iuxta eccl'iam.
ar. xij. q. i. necessaria. t. c. nulla. xvij. q.
iij. diffinitur. Idē dic in dormitorio t
domib⁹ clicoꝝ q̄ sūt iuxta ecclias cū
eoꝝ ortuo. ar. d. c. necessaria. t dissunt
1 ¶ Scđo dat exēptio rōne psone t n̄
loci. vt in pulegio cōcesso capellanis
t familiarib⁹ pape. t de talib⁹ nō hs
locū. d. c. i. q: nec etiā rōne ōlicti pōt
puniri ab ordinariis. alr eoꝝ pulegiū
esset inutile q̄d esse nō ds. vt i. c. si pa
pa. de pui. li. vi. ex q̄b⁹ oib⁹ ꝑclude. q:
exēptus rōne alicui⁹ loci vel rei non
censet exēptus rōne alteri⁹ rei vl loci
Item pulegiū ecclias psonis respectu
certi loci nō extēdit vltra locū. Item nō
censet pulegiū pon⁹ reale q̄ psonale
vt no. pa. in. c. cum capella de priui.
Secus in exēptione respectu psone.
vt ps aduerte q: si canonici alicuius
ecclie eximant ipsi soli sunt exēpti n̄
aūt ecclia vl alij eius clici. Si aūt cle
rici cuiuslib⁹ ecclie eximant tūc tam
canonici quā alii clici sunt exēpti. nō
aūt ecclia nisi aliud exp̄mat. vt in. d.
c. p exemptionē. nec etiā ꝙuersi vl ob
lati vt dicit glo. ibidem.
2 ¶ Quibus verbis p̄bat exēptio. R. q:
multiplr vt p̄bat. in. d. c. si papa. puta
si dicat in pulegio a papa vel tenēdo
ecclias turis bti Petri existēt
sine ad tuo t pprietatē romane eccl'e
ptinere. vel ad romanā ecclias ispāliē
aut sine medio t simplr ptinere. vl si
dicat q: ecclia sit libera seu q: ponat
romane ecclie libertate sine q: ep⁹ n̄
audeat illic cathedrā collocare seu ali

q̄ ipertū exercere vl potestatē aut q:
eximit a ptāte epi. Idē si recipiant in
propios subiectos p hmōi t filia co
gnoscit exēptio. vt ibi patet secus si re
cipiēt sub defensiōe. vt in. c. ex pte el
ij. de pui. vel i propos filios. q: n̄ eēnt
exēpti. vt ibi dī t ibi vide. t q̄d ibi no.
¶ Utrū exēptus teneat citatus ab or: 3
dinario cōparere. R. Pa. in. c. cū or
dine de rescrip. q: aut est notorie exē
ptus t tādu tolleratꝰ pulegio exēptio
nis sicut sunt mēdicātes. t sic nō tene
tur nec valebit ista sua p̄cipalis. q: ē
a nō suo iudice. neq; tanq̄ ꝑ ꝓuisa
cē. Ad hoc ter. in. l. nō videt la. ff. ō
iudi. t bonus ter. in cle. pastoralis. §. pi
sana. t ibi bona glo. ff. de re iudi. t gl.
i. c. venīēs de accu. t. ij. q. iij. si epūs. t
p ino. in. c. ij. de vita. t Bar. in. l. ij. ff.
si q̄s in ius vo. non te. ls in aliis ter-
minis. Si vo nō ꝓstat ita notorie tūc
tenet cōparere t allegare pulegiū. t
in loco ꝑgruo t securo infra terminū
cōpetentē ordinario, ostendere fm q̄d
dī in. c. cū plone de priui. li. vi.
¶ Utrū pēdēte lite sup validitate pui- 4
legii seu an fuerit ꝓcessū vl n̄ debeat
quis puari vel interdici vsu possessio
nis vel q̄si etiā si possessio sit ꝑ ius. R.
Pa. in. c. i. vt lit. pen. inn. q: nō ter.
est in. d. c. cū plone. in. §. q: si tales. cū
§. sc. t hoc idē tenent ibi doc. vbi dicit
Jo. mo. vt ibi no. Se. q: pendēte lite
nō est turbādus in possessione sua ēt
si possideat ꝑ iur cōe dūmō ex alq ꝑ
batōe ls nō sufficiēti ad finalē intētū
ipse iustificet possessionē. t ita videt so
nare ibi ter. vñ Jo. an. in glo. vlu. ibi
dē dicit. Bal. quant⁹ fauor pulegio ō
bet est eni ex se pulegiū fauorabile
ſs pcipitio odiosa. de decī. c. ex parte
t. c. ma. de reg. iur. odia hec Jo. an.
¶ Quid si exēptus litiget cora ordi 5
nario. t nō allegat exēptionē an pdat

¶ Duodecima si parentib⁹ furiosis debitā curā nō impēderit. ¶ Tertiadecima si de carcere parētes deducere neglexerit. ¶ Elidde.xiij.si voluntatē vltimā executioni demādat noluerit vt.ff.execrator.§.x. ¶ Et.xv.si filius est hereticus eū pf sit catholicus vt.d.§.cāo.

2 ¶ Sitr filius potest pfemi exheredare ¶ Primo si de crimine cū accusauerit excepto crimine lese maiestatis

¶ Scdo si vite filij insidiatus fuerit ¶ Tertio si vxori suę vel ꝓcubine se cōmiscuerit. ¶ Quarto si testari in q̄ poterat prohibuit. ¶ Quinto si nō egit curā eius cū esset furiosus. ¶ Sexto si captus a saracenis nō redemit et si mortē intestat⁹ ibi nō succedet ista ecclesia ⁊ dabūt bona eius p redēptōe captiuoꝝ vt in.d.auc.eū de ap.co.

3 ¶ Vtrū in istis casib⁹ i qb⁹ pōt exheredare possit alimēta simili⁹ denegare.&.Jo.an.⁊ Pa.segl i.c.quātuāl lo de iureiur. vbi etiā in glo. ponunt ꝓdicti casus q̄ sic ⁊ idē tenet bart.in l.dimus adrian⁹.ff.de parici.p.l.si qs a liberis.ffoe ti.ag.⁊ idē tenet Pa.i c.ex lras de eo q̄ vu.in ma.quā po. p adult.ō pfe ingrato ꝑ filiū q̄ limita nisi ipsos pentitent p q̄ facit glo.in.l. fi.C.de epis.⁊ cle.⁊ ter.in.c.nō liceat xxi.q.iii. vbi dr q̄ p religiōis ingressū purgatur oēs ingratitudo ⁊ q̄ no. Spe.in ti qui fi.sūt le.ō. qd si filia ⁊ segl Pa.vbi.ē.q dicit q̄ si filia fornicatrix vult penitere ō peccato pōt tenet eā alere ar.c.terrū.so.di.⁊ per ꝓs dicit Pa.vbi.ē.q̄ etiā tenet eā dotare: q̄ eā dotis nō min⁹ ē famosa bilis q̄ eā alimentoꝝ vt no.Cy.in.l. nō oi.C.de admi.tut.bart.in aut.ex cōpleru.C.de ince.⁊ inuti. nup.

4 ¶ Vtrū liceat exheredare filiū vt heredē faciat ecclesiam.&.Aug.in.c.qui cūq̄.xvij.q.iij.quicūq̄ exheredato filio heredē vult facere ecclesiam q̄re aliū qui suscipiat nō anguslinū

¶ Vtr̄ frater exheredet a tē.&.q̄ sic in trib⁹ casib⁹. ¶ Primo si infidiatus est vite ipsi⁹. ¶ Secūdo si ō cōmune inscripsit ꝑ cū. ¶ Tertio si i bonis ei⁹ notabiliter lesit. Et hoc quasi ex locū q̄n mortē ab intestato frater vt si succedat ei frater vt in aut.de nup.§.i ingratitudinē q̄ limita vel si ignorauit q̄ si sciuisset ingratitudinē videtur remisisse nō determinādo q̄ nō succedat vt in.l.fi.in fi.C.de reuo.do na.iuncta.l.ꝓsicūt i ꝑn.ff.de in.codi. ¶ Vtr̄ vir vxorē ⁊ eā vxor viz possit exheredare.&.q̄ sic vt no.in.d.§.cāo

Exorbitantia

re cōi nō debēt trahi ad sequelas de re.iur.li.vi.q̄ a iure cōi exorbitāt nequaq̄ ad ꝓximam sunt trahenda.

Exorciste

ex greco i latinū adiurātes siue increpātes vocāt dicit ter.in c.cleros circa fi.xxi.di.

¶ Quid ptinet ad eoꝝ officiū &.ter. 1 in.c.plectus.xxv.dist.ad exorcistā ptinet exorcismos memoriter tenere manuāq̄ sup energumenos.i.lunaticos ⁊ obsessos a ō mōib⁹ ⁊ catheccumenos in exorcizādo iponere hec ibi ¶ Lū ordinat dr accipe ō mānū epi 2 libellū in q̄ exorcismi sunt scripti⁹ ille ō dic accipe ⁊ cōmēda memorie ⁊c. vt in.c.exorcista.xxiij.di.

Exorcismus

ad iura tō ꝑ diabolū vt ō ꝓse.di.iij. in.c.ante.xx.dicē.

¶ Quid dr exorcismus aī baptismū 1 &.Ri.in.iij.di.vi.ar.vlt.q.i.q̄ ipsum virtute diuina arcat ptūs diaboli nō prē sit decetero tantū quantū ceteris ꝑsonis posset si nō eēt exorcizat⁹ ⁊ mani

feste ꝓpediēdo ne baptismū suscipiat.facit ad hoc.c.sicut nostris ō ꝓse.di.iij.

2 ¶ Quid si aliqs baptizet sine exorcismo.&.Ri.vbi.ē.q̄ dr post baptismū exorcizari facit.d.c.sicut nostris. Nō q̄ ts in baptizato parulo nō sit penitū in eo remanet actualiter fomes peccati. Et ideo etiā post baptismū habet efficatiā reprimēdi diabolū

3 ¶ Per quē dr qs exorcizari.&.q̄ p sacerdotē de cōse.di.iij.sacerdotes.⁊ de hoc vide.ē. Lathecism⁹.q̄ idē ē.

Expense

q̄ in cibariis vestib⁹ debēt fieri ꝑm dignitatē illius cui sūt ꝓstāde ⁊ facultatē illius q dr ꝓ stare. hoc colligitur in.l.habitatio.ff.ō vē.in pos.mit.⁊ in.l.ts ⁊ si qdē.§.i.i ō. vestis.ff.de vsufruc. Et ꝓpterea dicit Bal.in.d.§.i. q̄ abbas dr melius ve stiri q̄s monach⁹ magr i theologia q̄s alij fratres.doctor q̄s scolaris. Et ideꝝ dic de cibariis per elegāt.doc. Bal. in.l.i.C.de epi.audi.

3 ¶ Vtrū ille q̄ alū vulnerauit teneat ad expensas.&.q̄.sic ad oēs quas p curatiōe fecit.vt ff.si q̄.pau.fe.di.l.ex hac.⁊ ff.de his q̄ dele.vel effu.l.vltia vide.glo.in.c.si quis membroꝝ.xxiij. q.vlt.⁊ in.c.i.de iniurijs.

2 ¶ Vtrū i exhibendis facultatib⁹ sit habēda rō expēsarū.&.q̄ sic: vt no. glo. in.c.qsi de.re.⁊ ho.cle.vñ illi fructus exhibēdi sunt qui supersunt deductis expensis.C.de.fruc.⁊ li.ex.l.i.

3 ¶ Vtrū expēse facte i re aliēa sint attendende.&.q̄ aut erat possessor male fidei ⁊ sic ō rigore iuris nō poterit hꝰe nisi solū necessarias vt puta illas q̄s fecit ꝑ gsa fructū querēdoꝝ cōgregādo aut ꝓcurādoꝝ ⁊ hmōi necessarias q̄ etiā a male fidei possessore deducitur.vt in.l.si a patre.§.fructus.ff.de pe.here.⁊ l.plane i.fi. ibidem.⁊ i.d.l.i. aō si quis fecit amittit.vt l.ex argento ff.de ꝓdi.fur.⁊ inst.ō re.di.§.ex diuerso. enim ō ⁊ voluntarias sēdo poterit auferre.q̄n sine lesione ꝓpositi status rei id fieri pōt.l.domū.C.ō rei vendi. Sed in foro ꝓscie ꝑm Abo.n.Ostura ē.poterit etiā repetere eas q̄s fecit ad ꝓseruationē rei vt paleādo equū ⁊ huiusmodi.vel ad oportunā melioratiōnē.vt curādo aial morbōsū nutriendō porcū ⁊ hmōi.⁊ placet p rōnē dictaꝝ ll.Sitr dic ō eo qui scripsit vī punctī i re aliena seu edificauit q̄ in ꝓscia poterit petere ⁊ ille i cui⁹ re expēsas fecit tenet nō inquātū expēsa ts sed solū i quātū sibi dicta ree ē plus vltis arbitrio boni viri. Si aūt erat possessor bone fidei sic poterit oēs expēsas q̄s fecit tollere si sine lesione rei pōt fieri.l. iulianus.la.in.ff.de rei.vē.vī si nō pōt tolli. vñ rei soluet eas.l.in fundo co.ti. aut vēdet ei rē in q̄ expēsas fecit quia ff.de peti.hē.l.si quid possessor.§.sicut aī dicitur q̄ qs non dr culpari de administratiōe rei.quā ts vt suā bōa fide Idē dic q̄n fecit credēs vtiliter gerere negociū ꝓximi sui.ff.de ne.ge.ꝓ toti.

¶ Expense nō venūt nolle dānoꝝ vī 4 interesse: q̄r expensa ē quā qs facit eū do redeūdo vel maiorē familiā tenendo aut aduocatis soluēdo.⁊ hmōi.Dā na ō vel interesse sūt i re vel circa rē. ⁊ nō q̄ remittit vnū ñ vī remittet aliū vt de iniurijs.c.in nostra i ter.⁊ i glo.

¶ Expēse dicūtur necessarie q̄ si facte 5 nō fuissēt perisset: aut factā fuisset deterior res circa quā sūt facte: vtiles sūt q̄ rē meliorē faciūt ⁊ veteriorē fieri nō sinūt. Voluptarie ō sūt q̄ rē ritum ornant. sed fructū nō augēt.l.ipensas.ff. de ō.si. Quoniā aūt dubitatur q̄n sūt facte i re aliēa: scienter.⁊ bona fide.vt puta i re locata habet.ff.locato.§.xxi ⁊.ē.comodatū.§.xvii.⁊.ē. Dos.§.xv.

c.f. Peculiū.§.vltī.ꝛ edificūs in ꝑn.

Experientia facit antez

Inexperiētia casū.i.metaphi ſice: vnde i.c.q̄ ſit.de elec.li.vi.i ꝑn. dicit magiſtra rerū ꝛ.ff.ō le.iij.l.lega- tio.§.ornatricibus dī q̄ ꝓbet cuilibet artificio nutrimētū.ꝛ i.c.vt.ꝓſtituere ſo.oi.dī. Cogūt eni multas inuenire medicinas multoꝝ extinēta morboꝝ

Expoſitio ſacre ſcri ptuꝝ ꝛ ca nonū ex cā. ꝑſona.loco.ꝛ tpe debet fieri vt.xxx.di.c.ſcīēdū.ꝛ.c.ſe.q̄ rū mōi qz medulle nō indagātur i er rozis labentiū nō nulli intrudēdo ipi gūtur cū aīi iudicīt q̄ intelligāt ante inculpant q̄ iterādo lecta perquirant hec Jli. ꝛ habetur in .d.c.ſcīendū

1 ¶ Utrū liceat varijs modis ſacrā ſcri pturā ul'tura exponere .ff.gl.in.c. qd hoc ē.ſo.di.q̄ aduocatuſ pōt varijs mōſtura expōere. Ad̄ limita vez qñ eadē rō legis hoc regrit.aliter nō ex cuſātur.qz vt dī in.c. intelligentia de ō.ſi.itelligēnz.dicoꝝ ex cauſis ē aſſu mēda dicēdi. qz nō ſmoni rei:ſed rei debet ſmo cē ſubiect⁹.ꝛ i.c.i his.e.ti. dī.ō ba itēriōi debēt deſeruire.cū ſuis ꝓcor.ibi no.i gl. Jdē dic de ſacra ſcri ꝓtura q̄ expōitur.iiii.modis. ¶ Prio ſm hiſtoriā. hiſtoria ē rei geſte narra tio.ab ihſtrion q̄ ē videre vel cogno ſcere.qz apō veteres nemo ſcribebat hiſtoriā niſi interfuiſſet. ¶ Secūdo al legouice a leon qō eſt aliud ꝛ gore qō ē dicere vl'locuno ꝛ ē qñ p vnū factū dak itelligi aliō qō eſt credēdū ¶ Ter tio anagogice ab ana.qō ē ſurſū.ꝛ go ge qō ē ductio.ꝛ ē qñ p vnū factū dak intelligi deſiderādū.ſ. glia. ¶ Quar to tropologice.a tropos qō ē ꝓuerſio ꝛ logos qō ē ſmo ꝛ ē qñ p vnū factus dak intelligi faciēdū. Et ꝓpterea dicit Hiero.in.c.hereſis.xxiiij.q.iii.qui alī ſcripturā intelligit.q̄ ſēſus ſpūſ ſancti flagitat a q̄ ſcriptura.ē ls ab eccliā ſi receſſerit tū hꝰ fucus pōt appellari.ꝛ ō carnis operibus eſt eligens que pro ra ſunt.hec ille.facit ad hoc.c.relatū xxvii.di.Quod bene no.

Expoſitus filiꝰ iſanus a patre ſi ue ab alio eo ſcīēte vel ratū habēte eo ipſo liberatur a ꝑſia ptate.Jdē i ſeruo ꝛ libro expoſitꝰ q̄ liberāt a vīica ꝑā te Jdē in lāguidis cuiuſcūq; etatis ſint expoſitꝰ.vl'ſi alicui alimēta negari ꝓ gerit ipie.vt in.c.vnico.de inſā. expo. ſi vō co ignozāte vel inuito ſit expoſi tus poterit cū repetere.ls reſtinet ex pēſas iſra.x.dies poſt eplam ꝓteſtatio nis factā.vt ibidē no.ri.c.ſi.xxxvii.di. ¶ Utr̄ recoligēs talē expoſitū acgrat 1 aliqō ius i co.ff.q̄ nō.vt i.dict⁹ iurīſ⁹ ¶ Utrū expēſas factas poſſit repete 2 re.ff.q̄ ſi tūt alimēta vel cā alimento rū facte nō repetet:niſi in duobus ca ſibus ſm glo.in.d.c.ſi. ¶ Primus ſi proteſtat⁹ ē q̄ volebat repetere.vt ff.de nego.ge.l.nenſenius. Hoc limi to niſi eſſet ꝑſona q̄ ad hoc teneret.ſi cut eccliā q̄ tenet alere paupes.qz q̄ liter cūq; ꝓteſtetur nō repetet. vt.c.ſa croz.xii.q.ii.ꝛ.l.alimēta .C.de ne.ge. ꝛ qō ibi no. Limito ſcōo q̄ in cōſcia poterit repetere ꝑſōa q̄ ad hoc nō te nebatur ls ñ fecerit ꝓteſtationē qñ a ꝓncipio habuit aliꝰ repetēdi.ar.cop q̄ no.j. Let.§.iiij. ¶ Secūdus caſus ē qñ expoſitus ꝛ collectus nō vult du cere filiā collectoris i vxorē.C.ō nup. l.patrē. Si vō ſūt alia ab alimēto q̄ ex pēdit puta in erudiendo puero in ali qua arte ꝛ hmōi repetere poterit.Ç. de inſa.ex.l.i. ¶ Sed nūqd excuſētur ꝑdicti expo 3 nentes ſi ex neceſſitate.puta quia eo

alere nō poterāt exposuerūt ff.glo in d.c.ſi.q̄ nō.qz ō bnt eū mittere in re nonē.ſ.hoſpitale.vt.C.de ca.tol.l. vni ca.§.ſz ſcim⁹.q̄ ſi talis locus nō erat tūc vt gl.dicere q̄ excuſat de filio ſz de ſuo nō p.d.l.vnicā.ꝛ in auf.ō nup. §.ꝛ multo pon⁹.ſz ego credo vez q̄ ad penā ꝑdictā.in.§.i.ſz nō q̄ ad dcū qz quātū in ipſo ē occidit niſi forte ex poſtmo tali modo fieret q̄ nulluz peri culū expoſito immineret.

Expreſſio qñq; no cet.vñ.l.ſi quis.ff.de ꝓdi.ꝛ de.dicit. Nōnunq; ꝓpingit vt q̄dā notati expſſa officiāt q̄ uis omiſſa tacite intelligi potuiſſēt.nec eſſēt obſcurata.iō dictū ē expſſa nocēt. nō expſſa ñ nocēt.hec ibi.facit adhoc l.ſi gl.ff.de bf.lſti.ꝛ gl.in.c.ꝓſuln.ō ꝑ cu.ff.de reg.iu.l.expſſa

Eſtimatio rei qñ ō beat fie ri.ff.q̄ tpe ꝛct⁹.vt.in.c.cū dilecti. de emp.ꝛ vendi.in.l.ii.C.de reſcin.ven.

1 ¶ Quāti fieri debeat.ff.glo.in auf.ō ali.ꝛ ēphi.§. ſicutiſſimas q̄ dz fieri ſz reddit⁹ q̄ō res extimanda affert.facit tex.ibidē.in auf.de ec.ti.§.ſi aūt anna le ꝛ tex.in.l.ſi q̄o.C.de reſcin.ven.

2 ¶ Qualit fieri ſz reddit⁹.ff.q̄ tūc dz valere res quot fruct⁹ ꝓducit in āno xx.vt in auf.de nō alie.§.qz.vō leonis. vel ſi eſt res que debetur eccleſie in xxxv.annis. vt in.d.§.ſi autez annale. vbi eſt tex.de xxxv.annis. ꝛ ibi.nota.

3 ¶ Quid ſi res eſt non fructuoſa.ff.q̄ extimabitur ſm q̄ cōmuniter appre ciatur.l.ꝓcia i ꝓi.ff.ad.le.fa. ꝛ hoc habet locū hodie cōmuniter in omni bus rebus ꝛ q̄ dicitur. res tantum va let q̄tum vēdi.poteſt per.l.i.§.ſi he reſ.ff.ad treb.ꝛ.l.quereba .ff.ad.le. fal.ꝛ.l.ſi quis vxori.§.vlti.ff.de fur. de bet intelligi verū nō habito reſpectu ad affectionem ſingularium ꝑſonarū ſed cōmuniū.vt.in.d.l. ꝓcia nāz affectio eſſet rationabile reſpectu extimatis. de quo die vt.ē. emptio.§.vii.ꝛ ix.

¶ An vtrū extimatio faciat venditionē 4 ff.q̄ ſic in duobus caſibus. ¶ Pri mus cū eo animo fit extimatio vt ipſe prefletur.ſecus ſi fiat vt appareat quā ti res ſit facta veterior.vt.l.ſi iter vic C.de iu.do.quod tunc apparet. quan do in pacto eſt vt tranſacto certo tem pore res que extimata data eſt redda tur.quia tunc non facit venditionem. vt.d.l. ſi inter .¶ Secundus caſus ē quando res ſimpliciter datur extima ta in contractu de cuius nā eſt ut trāſ ferat dominiū.vt in.l.quotiēs ꝛ.l.ple rūq; ff.de iure.do.ꝛ.l.extimatio.ff.ſo. ma. Exēplus mulier dedit rez extima tam.c.viro.ſuo cenſebitur vir emiſſe. fallit hoc quando natura contractus repugnat quod faciat vēditionē.vt i.l. ſeruos.ff.ſa.her. Exemplus ego ꝛ tu ſumus heredes ꝛ facim⁹ extimationē de hereditate nūc nō facit venditionē ¶ Utrus extimato faciat tranſire pe 5 riculum in accipientez vide ſupra La ſus.§.vi.

Extrema vnctio.vide j. Unctio ex trema.

Fabule occioſe vel ſe cularius negō ciorū nō debēt recitari in ꝓ ſtibus clericoꝝ aut religioſoꝝ. vt in.c. conuiuia.ꝛ in.c.ꝓpo reuerentia⁹.xxxj. di.nec fabularum oblectamenta exci tantium mentem ad incentiua libidi num.c.ideo.xxxvii.di.

Facilitas venie incen tiuū ꝓbet delinquēdi.xxiii.q.iii.eſt iuſta.deut. ꝛ ho.cle.c.vi.dicoꝝ .vnde Stephanus papa dicit. Eccleſiaſtici rigoris ordo

ē.j. Peculiū.§.vñ.ꝛ edificia in fn.

Experientia facti antes

Inexperētia casū.i.metaphorice: vnde i.c.Q̄ lit.de elec.li.vi.i pn. dicit magistra rerū.ff.ō ic.vij.l legatio.§.ornatricibus vñ q̄ p̄bet cuilibet artificio nutriendi.ꝛ i.c.vt.p̄sumeret 50.di.vñ. Cogūt enī multas inuenire medicinas multoꝝ exp̄imēta morboꝝ

Expositio sacre scripture ꝛ canonū ex cū. plona. loco. ꝛ tpe debet fieri vt.xxx.di.c.scīdū.ꝛ.c.sc.q̄ mi mōi qz medullę nō indaginur i ex positio laberintū nō nulli intrudēdo ipi giūtur cū aīa inducit Q̄ intelligit ante inculpant Q̄ iterādo lecta perquirant hec Jli. ꝛ habetur in.d.c.sciendū

¶ Utrū liceat varijs modis sacrā scripturā ul'tura exponere.§.gl.in.c. qd hoc ē.50.di.q̄ aduocauit pōt varijs mōis tura expōere. Q̄ limita vez qñ eadē rō legis hoc regit. aliter no ex cusatur.qz vt vñ in.c. intelligentia de v̄.si.itelligēt.z dictoz ex causis ē assumēda dicēdi. qz nō sīmoni rei: sed rei debet sīmo eē subiect⁹.ꝛ i.c.i his.e.ti. vñ. ꝺba itrōi debēt deseruire.cū satis ꝺeor.ibi no.i gl. Jdē dic de sacra scriptura q̄ expōitur.iiij.modis. ¶ Pōio sīm hīsoriā. hīstoria ē rei geste narratio.ab ihistion q̄ ē videre vel cognoscere.qz apō veteres nemo scribebat hīsoriā nisi interfuisset. ¶ Secūdo allegorice a leon qō est aliud ꝛ gorze qō ē dicere vl'locutio ꝛ ē qñ p vnū factū vñ intelligi aliō qō est credēdū ¶ Tertio anagogice ab ana.qō ē sursū.ꝛ gogē qō ē ductio.ꝛ ē qñ p vnū factū vñ intelligi desiderādū.l. glia. ¶ Quarto tropologice.a tropos qō ē uersio ꝛ logos qō ē sīmo ꝛ ē qñ p vnū factus vñ intelligi faciēdū. Et ꝓpterea dicit Iero.in.c.hereste.xxiij.q.iij. nil sit scripturā intelligat. Q̄ ſchus ipā sanctā flagitat a q̄ scriptura. ēt ab ecclia q̄ recesserūt hñcus pōt appellari.ꝛ ō carnis operibus est eligenda que pena sunt. hec ille. facit ad hoc.c.relatū xxvij.di. Quod bene no.

Expositus filij⁹ homis a pure li ne ab alio eo sciēte vel ratū habēte ea ꝛ libro exposig q̄ liberāf a vñica pena te Jdē in lāguidis cumscūq; crat. sint exposig. vl'si alicui alimēta negari pōt ipie. vt in.c. vnico. de infā. expo. si vō eo ignorāte vel inuito sit exposi tus potest eū repetere.ſz retinuit ex pēsas ſra.x. dies post ep̄lam p̄sentatonis facti. vt ibidē no.ꝛi.c.fi.xxxvi.di. ¶ Utrū recolligēs talē expōsitū acqrat aliqō ius i eo.§.q̄ nō. vt i.dict⁹ tanē re.§.q̄ si tūt alimēta vel cā alimentorū facte nō repetet: nisi in duobus casibus sm glo.in.d.c.fi. ¶ Primus si protestat⁹ ē q̄ volebat repetere. vt ff.de nego.ge.l.nemenius. Hoc limito nisi esset p̄sona q̄ ad hoc teneret.si cut ecclia q̄ tenet alere pauperes.qz q̄ hereditas p̄stetur nō repetet. vt.c.latoz.xij.q.ij.ꝛ.l.alimēta. C. de ne. ge. ꝛ qō ibi no. Limito scdo q̄ in cōscia potuit repetere p̄sōa q̄ ad hoc nō tenebatur.ſz si fecerit p̄testationē qñ a p̄ncipio habuit aiuz repetēdi.ar. cop q̄ no.j. Lex.§.iiij. ¶ Secūdus casus ē qñ expositus ꝛ collectus nō vult uti cere filiā collectoris i vxorē.C.ō nup. l.patrē. Si vō sūt alia ab alimēta q̄ ex pēdit puta in erudiendo puero in aliqua arte ꝛ hmōi repetere potest. Ç. de infa.ex.l.i.

¶ Sed nūqd excusētur p̄dicti exponentes si ex necessitate puta quia eos

alere nō poterāt expoluerūt q̄. glo in d.c.h.q̄ nō.qz ōbuit eū mittere in re monē.l.pōpeale.vt.C. de ca.tol.l. vna.§.fz scim⁹.q̄ si talis locus nō erat alc vl' gl. dicere q̄ excusat de filio fz de suo nō p.d.l.vnicū.ꝛ in auf.ō nup. §.ꝛ multo pon⁹.fz ego credo vez q̄ ad penā p̄dictā.in.§.l.fz nō q̄ ad vēū qz quīti in ipso ē occidi nili forte ex posito tali modo fieret q̄ nullaz pericūlū expositio imineret.

Expressio qñq; nocet vñ.l.si mandauerit.ff.de ꝺdi.ꝛ de.dicit. Nōnunq̄ stringit vt q̄dā notati exp̄ssa officit q̄ alia omissa tacite intelligi ponisset. nec esset obstatura. ſō dictū ē exp̄ssa nocēt. nō exp̄ssa nō nocēt. hec ibi facit ad hoc l.ſi q̄.ff.de bf. lib.ꝛ gl.in.c.p̄sum.ō p ea.ff.de reg.iu.l.exp̄ssa

Estimatio rei qō ꝺbeat fieri.§.q̄ tpe ſct⁹.vt.in.c.cū dilecti. de emp.ꝛ vendi.in.l.ii.C.de rescin.ven.

¶ Quāti fieri debeat.§.glo.in auf.ō ali.ꝛ ēphi.§. Rectissimae q̄ ꝺs fieri fz reddit⁹ q̄o res extimanda affert. facit tex.ibidē.in auf.de ec.ti.§.si aūt anna le ꝛ ter.in.l.si q̄o.C.de rescin.ven.

¶ Qualit fieri fz reddit⁹.§.q̄ tāti ꝺs valere res quot fruct⁹ p̄ducit in ānis xx.vt in auf.de nō alie.§.qz.ō leonis. vel si est res que debetur ecclesie in xxxv.annis. vt in.d.§.fi autez annale. vbi est ter.de xxxv.annis. ꝛ ibi nota.

¶ Quid si res est non fructuosa.§.q̄ extimabitur sm q̄ cōmuniter appreciatur.l.precia i p̄i.ff.ad.le.fa. ꝛ hoc habet locū hodie cōmuniter in omnibus rebus ꝛ q̄ dicitur. res tantum valet q̄tum vēdi.potest per.l.i.§.si heres.ff.ad treb.ꝛ l.querebaf.ff.ad.le. fal.ꝛ.l.si quis vxori.§.vlt.ff.de fur. debet intelligi verū nō habito respectu ad affectionem singularium ꝑsonarū sed cōsi.vt in.d.l. precia nisi affectio esset rationabilis respectu extimantis. de quo tic vl'ō. empto.§.vij.ꝛ ij.

¶ Ō vtrū extim. tio faciat venditionē.§.q̄ sic in duobus casibus. ¶ Primus cū eo animo sit extimatio vt ipse prestetur. secus si fiat vt appareat quāti res sit facta veterior. vt.l.si iter viz C. de in. ꝺo. quod tunc apparet. quando in pacto est vt transacto certo tempore res que extimata data est reddatur. quia tunc non facit venditionem. vt.d.l. si inter. ¶ Secundus casus ē quando res simpliciter datur extimata in contractu de cuius nā est ut trāsferat dominiū. vt in.l.quotiēs ꝛ.l.pleriq̄.ff.de iure.do.ꝛ.l.extimatio.ff.solu. Exēplus mulier dederit rez extimatam.c.viro.suo consēbitur vir emisse. fallit hoc quando natura contractus repugnat quod faciat vēditionē. vt i.l. seruos.ff.fa.her. Exemplus ego ꝛ tu sumus heredes ꝛ facim⁹ extimationē de hereditate nūc nō facit venditionē

¶ Utrus extimano faciat trahire periculum in accipientez vide supra Casuo.§.vi.

Extrema vnctio. vide j. Unctio extrema.

Fabule occiose vel secularium negotiorū nō debēt recitari in pulpitis clericorū aut religiosorū. vt in.c. comunia.ꝛ in.c.pro reuerentia'.xlvij. di. nec fabularum oblectamenta ecclesiastum mentem ad incentiua libidinum.c.ideo.xxxvij.di.

Facilitas vocis incensum debet delinquēdi.xxiij.q.iiij.cū multa. ꝺeut. 5. ho.cle.c.vt.dicoz. vnde Stephanus papa dicit. Ecclesiastici vigoris ordo

ꝓdic si aut temere illicita ꝓsumāt aut nō cōcessa ipune ꝛēpent ꝓinde si neglexit ea q̄ male vsurpāt omittim⁹ excessus vī ꝑculdubio alios aperim⁹

Acultas dī qñ sine dificultate

pōt qs facere vt no. ino in.c. ꝓlit ꝛ in.c. romana. de sen. ex. li. vi.

Actum legit me fra ctari nō debet

licet casus postea euenit a quo non potuit inchoari. de regu. iur. li. vi. Pa. in.c. discretionē. de eo q̄ co ꝓsū. vro. sue. dicit verā regulā qñ factū tā ē perfectū puta matrimoniū: ꝛ supue niat affinitas nō retractat. ꝛ.l. si ame fuerit. ff. de iudi. cū alijs q̄ vident̄ con traria intelligunt̄ qñ factū nō erat ꝑfectū ꝛ solū ichoatū: q̄ tūc retractat

1 ¶ Utrū sit dicēdū factū qō nō durat ℞. glo. in.c. ad nostrā. de regula. q̄ qñ ex facto volum⁹ iudicare animū. nūc ē verū q̄ nō dicit factū. l. animo facien di qō nō durat. ꝛ ibi ponit multas cō cor. Adde ter. in.c. naz ꝛ ego. ó ver. si. cū cōcor. in glo.

2 ¶ Utrū factū illegitime censeat factū ℞. q̄ nō. vt in.c. veniens de ꝓsbi. non bap. sicut iuste ꝛ nullū paria iudicāt c. inter corporalia. ó trāsla. pla. sic etiā dicitur nō esse g minus idone⁹ ē et i. l. ff. qō cuiusq̄ vni. facit ter. cū glo. in c. fraternitatis. ó fri. ꝛ male. Et sī Bar. p. d. l. i. dicit q̄ si ꝓcurator nō facit fi dē de mādato. pinde ē ac si nō cōparuisset ꝛ diss tāq̄ ꝓtumax dz puniri Itē ercipere ꝛ nō ꝓbare idē est sicut nō ercipere. c. cū inp. de cōcess. ꝓe. Et paria sūt. q̄ ad iuris effectū nō esse. ꝛ nō apparere. l. duo sūt tit. ff. de te. tu. Itē nō fieri ꝛ tarde fieri vel eo mō q̄ fieri nō debet ar. c. auditis. de procu. ff. qui santida. co. l. quoticns. ꝛ ibi. glo.

3 ¶ Utrū pl⁹ sit facto ꝓfitere q̄ verbo. ℞. q̄ sic. glo. est in. c. in causis. de elect. vide gl. in. c. dilecti filij. el. i. de ap. etiā plus facto loquimur. Facti alienati p §. xiij. Facti vbi punit̄ venit qō in nō ic. l. cū quis.

Alcidia vide. ſ. legitima.

Alsarius dī quis ꝗ ūsuetmode

vt no. i. c. in mēoratū. xix. di. ꝛ i c. quisquis. xi. q. iij. ꝛ de cri. fal. per to.

1 ¶ Utrū sit falsarius q̄ absentiā nolā in instrumēto ponit vel qui sigillū furtiue surripit. ℞. q̄ sic. vt no. i. c. quāto. ꝛ. c. ea. de his que fiunt a prela. Item fm Bar. in aut. presbr. C. de sa. ſſ. ec cle. falsitas non solum cōmittit in dicēdo falsū sed ℞ etiam in tacendo verū.

2 ¶ Utrū aperiens lſam alterius vt legat sit falsarius. ℞. glo. in. c. cū olim. el ſſ. de offi. dele. tenet. q̄ debet puniri tā q̄ falsarius. allegat. c. olim. de rescrip. ꝛ. c. ad audientiā. de cri. fal. Inno. ó tenet q̄ iste minus peccat q̄ si falsificasset sigillū apponēdo adulterinū ut falsarius est. propter quod dicit Pe. de anca. q̄ solū debet puniri pena extraordinaria. c. de causis. de offi. dele. ꝛ cōcurrit cōiter docto. ꝛ. c. allegata per glo. loquitur de falsario. qui facit rasurā viciando litteram. vt. in. d. c. oli vel apponēdo sigillū adulterinū. vt. d. c. ad audientiā. Bar. dicit. q̄ si apertū esset dendo aduersario nuncius potest puniri vt falsarius. ar. bonū. in. l. i. §. is q̄ ff. ad. l. cor. de. fal. ó. is qui deposita instrumenta ostēdit aduersario incidit in crimen falsi. Quod no. contra notarios ꝛ aduocatos qui ostendunt iura partis aduersario. Si vō apparet. ſs non ostendit aduersario. sic non punitur crimine falsi. ꝛ videtur ter. in. d. c.

est ois. ꝛ ff. de cri. stellio per totū. ꝛ ea l. q̄ rethi. ff. de fal. vic. q̄ est spōlle in eo q̄ apperuit testū clausū vt poniat pena falsi. ex q̄ collige q̄ peccat mortal. aperiens lras alterius vt legat nisi spē bēat i rantabilitōe. q̄ intelligo q̄ ad uertēter ꝛ studiose facit cuz veniat puniēdus crimine lesionat⁹. nō timo to verū nisi hērent ꝓ derelicto. puta eas ꝓcipit vel laceraut ꝛ huiusmodi quia si tales legit ꝓ aliquo bono fine ls alo curiositas ē nō tū mortal de se.

3 ¶ Utrū lacerās vel cōburēs vel celās scripturas publicas vel priuatas q̄ ad alīd spectāt ita q̄ ꝓpl⁹ ñ appāt sit falsarius. ℞. q̄ sic. et ē casus ꝛ ibi Bart. in l. paul⁹. ff. ó fal. vbi dicit tex. legis cor. pena oēs teneri q̄ ēt eē testamenta cetera falsa signasset. ls ꝛ ceteros q̄ i rōi bus tabul. lris publicis. aliaue q̄ re ſi ne signanō falsū fecerit: vel vt vez ñ appat qd celauerit. surripuerit. deleuerit. subiecerit ꝛ resignauerit eadem pena affici solere dubiū nō est hec ibi Bto. i. ó. surrupuerit. dicit sic. vt nō esset. ꝓburēdo. ꝛ sic p3 qd dicēdū ó falsāt⁹ libros mercatoz ꝓburēt⁹ vel occultāt⁹ vl alīs scripturas. ꝛ vltra di ctā pēnā tenent ad restitutionē totius interesse. ter. ē l. i. q̄ tabulas. ff. de fur. de q̄ vide. ſ. restituno. i. i ó bo scripturas.

4 ¶ Utrū falsificās monetā sit falsarius⁹ ꝛ pecc̄et mortal. ℞. q̄ sic fm Io. Jo. an. Pe. ꝛ Jo. de imo. in. c. quanto. de iureiurā. ꝛ p3 p ter. ibidē. vbi dī q̄ ser uās falsā. mō etiā agit iniq̄. ergo fortius falsās. p3 ēt q̄ ei⁹ua. Jo. xxii. q̄ ercōitat oēs tales in regno francie ꝛ tenentur restituere oē dānū datū illi plone. cōitati vel pp̄lo dānificato. vt no. pācīati doc. vbi. ē. vl si nescit spālis plōa. sal tē paupib⁹. ar. cor. q̄ no. in. c. cū tu. ó vsurio. ꝛ in regula peñ. de re. iu. li. vi. ꝛ vide Io. in sū. ū. ó cēli. §. ex qb⁹. ó. qd si moneta. Idē dic fm Bto. ob do. de illo q̄ recipit falsū ignorāt quā postea scies expēdit ꝓ bona. q̄ limito in pecunia alicuius ꝓpinqui. secus in denario vsuali. sicut dico de furto. ſ. furtus. §. ercit.

5 ¶ Quot modis falsat moneta. ℞. tribus modis fm cōmuniter doc. i. d. c. quāto. Primo in forma. l. q̄ ſ ponit signū illius q̄ eam cudi nō facit. vt in l. falsi nomia. ꝛ i. l. q̄ nolc. ff. de fal. ꝛ i d. c. quanto. Secūdo ex materia methalica. l. q̄ fit de here. vel de stagno vel nō de debita liga. vt in. l. paul⁹. ff. de solu. fm Bar. vel cū talis mā imiscet vbi nō ds. vt in. l. q̄ nūmos. ꝛ in. l. cornelia ff. de fal. la. prima. ¶ Terno ex pōdere. nā ita tria regrunt̄ de substa monete. vt in. l. i. §. i. ff. de ꝓben. emp.

6 ¶ Sed q̄ro q̄ pōdus ds habere. ℞. fm glo. ꝛ doc. in. d. l. i. ꝛ Bar. in. l. ii. §. i. ff. si cer. pe. q̄ de iure tāntus ds ē valor comate ꝛ tantū pōdus quātū erat prius in materia nō deductis expēsis nec labore que de iure debent fieri ó publico. Sed fm Inno. quē cōmuniter sequunt̄ doc. ꝛ seruatur ex ꝓsuetudine tantū debet esse in pondere quātū erat in materia deductis expensis ꝛ labore. quia nemo suis expensis ditetur eū facere. ff. qui. ex ca. ma. li. et c. q̄ sentit. de re. iur. li. vi. Inno. plus credit Inno. q̄ si princeps indiget potest inde sentire aliq̄s lucrū ꝛ sic munere a ꝑdicto pōdere. Sed Pa. in d. c. quanto. de iureiurā. do. limitat verū: nisi spargatur extra regnum. quia cuz damno non subditorū suorū non potest. quā credo verissimū. credit Inno. etiā q̄ princeps cū consensu populi possit munuere. hoc est q̄ sit minoris ponderis ℞ deberet. ꝛ tamen expēdatur ac si esset iusti ponderis. Ratio quia quilibet potest renūciare iuri suo

ſa alia inſtrumēt: puta qz in īdictio
ne aut die. t tūc totū corruit. vt no. in
c. inter oc ſi. inſtru. t in aūt. vt prepo.
no. ſpera. circa p̄n. Aut concernit ſub
ſtantialia negocij: t tunc diſtinguit aut
capitula ſunt cōnexa: t tunc totum re
probatur. Aut nō ſunt cōnexa ſed ſe
parata. t ſic ſolū illud capitulū falſuz
reprobatur. Et ſic limitat Bar. in. l. ſi
ex falſis. C. de tranſac. qui tenet q̄ q̄ſ
venit ex vicio notarij totū corruit q̄ō
Inno. etiā tenet. Si vō falſitas ē cir
ca extrinſeca vt qz ſcripſit cōtrahen
tes eſſe ꝓſanguineos: vel aliq̄ō aliud
quod non facit ad negociū l3 hoc ſit
falſū non reprobatur propter hoc in
ſtrumentū: qz hoc non eſt vitiū nota
rij. Et idem dic in teſte. Et idez volunt
Inno. in. d. c. fraternitatis. vide gl. in
d. l. ſi ex falſis.

Fama eſt illeſe dignitaſ ſtat⁹ legib⁹ t mo
ribus cōprobatus. l. cognitionē. §. ex
timatio. ff. de va. t extraor. co. t in gl.
c. veſtra. de coha. cle. t multi.

1 ¶ Circa fama ſit defendenda. nō. ſm
glo. in. c. ſenti. xi. q. iii. q̄ aut ſumus in
ter tales qui pau ſūt imitari. t ſic pec
cat mortaliter qui eam non defendit
pro poſſe. Et ſic intellige. c. nō ſunt au
diendi ea. q. t. c. nolo. xii. q. i. t de con
ſe. di. i. inuenuo. Aut ſumus inter ta
les: qui ſolū parati ſunt reprehendē
non imitari. t ſic ſufficit nobis cōſcie
tia noſtra t nō tenemur defendere. t
ſic intellige. c. quid obeſt homini cuz
v. c. ſe. xi. q. iii.

2 ¶ Quot modis leditur fama. Et quo
mō ſit reſtituēda. vide. §. Detractio.

3 ¶ A quibus eſt abſtinendus ꝓpter fa
mā conſeruandam. vide infra. Scan
dalum. §. iii.

4 ¶ Fama proprie eſt quando tota ciui
tas vel vicinia vel maior pars accla
mat aliquid. Vel dic q̄ eſt communis
locutio ex verſimilibus coniecturis
ſurgens vt colligitur ex no. in. c. ſi duo.
xxxv. q. vi. t in. c. ſuper eo. ō eo qui co.
cōſan. vxo. ſue. t in. d. c. veſtra. Unde
primo oportet q̄ ſit ex verſimilibus
coniecturis: qz alias proprie non eſt
fama quo ad iuris effectū ſed ſunt vo
ne voces populi ō quo per Bart. in. l.
de minore. §. tormēta. ff. de queſtio. p
glo. t doc. in. c. inquiſitionis. t in. c. cū
oporteat. de accu. t nō ſunt audiende
vt in. c. ii. de electio. t ter. in. l. decurio
num filij. C. de penis. l. diuo marcho.
C. ō mat. te. t. l. ſi puat⁹. ff. qui t a qui.
vnde dicit Pa. in. c. veniens el. i. de
teſti. q̄ teſtis deponens de fama debz
reddere rationem ſeu cauſam ſufficiē
tem ſui teſtimonij. ¶ Secundo requi
ritur q̄ ſit ſaltem maior pars quia vt
dicit Pa. in. c. cū in tua de ſpon. q̄ di
cta paucorum non infamant. Et pro
pterea differt fama a rumore. quia ru
mor eſt quādo aliqua pars vicinie ali
quid aſſerit: ſed fama quando maior
pars. vnde ſe habet i plus. vt dicit gl.
i. d. c. ſuper eo. Pro quo no. q̄ nomi
ne partis venit media pars: vt in. c. ii.
§. i. de decī. li. vi. t in. l. nomē filiarū. §.
portionis. ff. de ver. ſi. Sz quādo dī
ditur aliqua tunc verificaſ in qualibz
minima ꝑticula: quia dictio aliqua re
ſtrigit. Attamē l3 requiraſ maior pa
ad famā faciēdā. tñ ad probādū ſuffi
ciunt duo teſtes vt no. glo. ii. q. i. §. qſ
el. ij. t in. l. iii ff. de teſti. t no. Barto. in
d. §. tormēta. Et contra probationē fa
me admittitur ꝓria ꝓbatio. t ſi ſcōa
eſt clarior offuſcatur effectus ꝓme. Et
ideo eo caſu quo ifamia ſufficeret ad
torturā ſi probaretur per aliam ꝑtem
bona fama tolleretur preſumptio pri
ma. t ſic probat ter. in. d. c cuz in tua
t quod no. Bar. in. l. ſi. C. de queſtio.

vel. q. i. ¶ periculoſū. t dicit ſufficere ꝓle
ſū maioris ꝑtis magnatū regni: qz ne
gocia regni reputaſ negocia vniuerſi
tatis. ar. in. l. ii. §. ſciſſim⁹. C. de iurein
rādo ꝓpter calū. Sed Pa. vbi. ō. du
bitat de hoc. cū tractet de ꝓiudicio
ſingulor eorū. ar. eorū que no i. c. cū
oēs de conſti. t. C. que ſit lon. ꝓſue. in
gica. Et ego credo requiri ꝓſenſū ſin
gulor: niſi q̄ ex alia cā ꝓpter hoc al
leuiarenſ. puta. ab angariis t hmōi p
ea q̄ no. in dictis uribus. Dicit tñ Jn
no. nō ſufficere conſenſum populi vt
expendatur extra regnum.

7 ¶ Circa ꝓcepo fraudet monetā quā
do reprobat valēte t minus valentem
acceptat vt de reprobata hēat bonum
foz t illā cōflari faciat t cudi. §. Jo.
vt recitat Pa. vbi. ō. q̄ ſic facit ter. i
l. eleganter. §. q reprobos. ff. de pi. ac.

8 ¶ Circa radēres vt tōderet ſint falſarij
vel ſubtilius ex aqua puculā auri vl ar
gēti tollēdo ita q̄ cognoſci nō pōt. §.
q̄ ſic. vt in glo. d. c. quāto t tenenſ ad
reſtitutionē dāmnificatis. vel ſi ipſos
ignorant pauperibus de neceſſitate.
c. ſi. de iniuriis.

9 ¶ Circa illi q̄ ſingulos denarios pon
derāt t grauiores retinēt t cōflari fa
ciunt ſint falſarij. §. vt colligo ex Jo.
Jo. an. Pe. de āca. t imo. vbi. ō. ſi illi
q̄ cudūt pecunias qz aliq̄ denarii ſunt
q̄ſq̄ min⁹ ꝓpterea diminūt alios pl⁹
l pōdere. qz ſi prīt equaliter oēs ſcul
pere. tūc tales ſint falſarij t tenenſ ad
reſtitutionē cōitati qz corpus pecunie
dānificauerūt. ſi aūt oēs denarij ſint in
ſti pōderis. ſz aliq̄d ſūt āpliores t illos
radūt. dīmō remanēt inſti pōderis
ſeu ꝓſūt non credo falſarios l3 male
faciāt t nullo mō ſint eiſ ꝓſulēdū. q̄ō ſi
nolunt abſtinere. non credo eos fore
extra ſtatum ſaluis ꝓpter hoc.

10 ¶ Quid ō falſario lſaz apoſtolicaz
vide. §. Excōicatio. v. caſu iii.

¶ Circa falſificio mēſurar. t pōdera t
tenenſ. §. q̄ vltra mortale. tenet ad re
ſtitutionē tot⁹ dāni dat. vt patet ex. c.
ij. de emp. t ven. t deberet. xxx. dieb⁹
in pane t aq̄ penitere. vt ibi l3 ſit arbi
traria hodie. Idē dic ō vēte ſcienter
falſis. Et falſans menſuras tenet lege
coz. de fal. ff. de extraor. cri. l. annonas
circa fi. q̄ ē pena publicatōis oīuz bo
noz cū deportatione ſi ſūb ē: ſi ſeruus
vltimū ſupplicij. vt. l. i. in fin. ff. de fal.
Ultra vō falſis poteſt puniri i duplū
t relegari i inſulam. vt. ff. de fal. l. pe.

¶ Circa inſtra ꝓfecta p falſū notariū
ſint nulla. §. vt colligit Pa. in. c. fra
ternitatis ō hoſ. p Jnn. ibidē aut log
mur ō inſtrīſ ꝓfectis p⁹ falſitatē cōmiſſā
vel ēt añ tñ nūdū dānatū ſz tolleratuz
in offō t ſic valēt ꝓterea officij l3 po
ſtea dānēt facit. l. barbari⁹. ff. de of. ꝓ.
Aut logmur de inſtrīs cōfectis p⁹ dā
nationē notarij. t ſic nō valent. vt. l. ſi
aliqd. C. de ſuſcep. ꝓpo. t archa. facit
ter. l. l. ſi qs ex argētarijs. §. ſi. ff. ō edē.
Bar. tñ in. l. i. ff. ad. l. iul. repe. limitat
vez q̄ñ notari⁹ fuit dānat⁹. ꝓpter falſi
tatē cōmiſſā l officio tabellionat⁹. t ſic
logtur. d. l. ſi aliqd. ſec⁹ ſi aſs fuiſſet dā
natus ō falſo cōmiſſo ex alia cā extra
offīm tabellionat⁹: ſicut in quodā ꝓſi
lio ipſe Bar. ꝓſuluit. ꝓ q̄dā notario dā
nato qz extraxerat duas chartas de li
bro cōitatis valebāt eius inſtra. l3 ſint
famie effectus. Et hoc vez dūmō illō
officiū nō hēat in ſe dignitatē. vt qz ē
notarius ꝓncipis. l. i. C. ō man. ꝓn. vel
ſalariū de publico: vt qz eſt notarius i
bancho: qz tūc nō valerēt alias ſic.

¶ Circa inſtrumentū facti a notario l3
nō dānato quod habet diuerſa capſa
ſint falſū ſi falſitatē habet i vno capitu
lo. §. Pa. vbi. ō. q̄ aut falſitas proue
nit ex vicio notarij. t tūc aut cōcernit

Familia

qd cõprehẽ dat.ff.ar.cpti. de pact.l.s.ff.vi ouce q triplex ẽ familia quedã ppetua t religiosa.vt religiosi circa t cõsimilia.t tales gaudẽt pulegio puãt vel collegii de ramo.recollecta.C.loca.l.mulcta.Aliter teneri ẽ duplici iure.3.c. cognouim⁹ eã ff.xii.q.ii.t de hac loquit.c.eã olim de arbit.ẽ t alia.l.q ñ ecclasticoꝝ tñ eõpẽdit ꝺ eã laicos ficat lãt vtor filii nepotes fili familiã q in ea⁹ potestate sũt ꝑprie⁹ sunt.p hoc ꝺ q iudicãt ff. ꝺ pubb.l.i.ꝺ familie.C.ad.l.cor.de lic. Ldi forte q ponit de pe.ff.i.t de here. c.filij.ff.vi.in fi.t de iudi.c.in litte vbi de hoc.t ad q.t.c.i. Et de pãi iudicãt qꝺ vt in d.c.i.t de q vide.l. Familiã cũl.vi.ꝺ in.d t alia familia q nec ẽ q penũa nec mercenaria.ficut dicit t religiosi t alij ecclastici vicunt de familia ecclie.de qb⁹ xvi.q.vi.de lapsis.t alia de q i.li.C.de ẽ.lig.vbi nomẽ familie cõprehendit partes liberos obligati.ꝑpiquos t suos t libertos t pfonos.nccõ t seruos.t hec siquis cano bi locũ i fideicõmissis vt ibi ꝑ

¶ Ad q tenet ꝑla.q ad tuo tenet de perpe.l.ad administratores necessarios ad vti.t ad vtilitatẽ ei⁹ ꝺbo ff. exẽplo mag⁹ et collegiorũ.l.ad thimo.v.t ad ephe.iii.t no. in ꝺ. ecclie cẽm.et alibi t pena mortale ꝺ iura nil nisi ecclie ꝺ circũstantes.pauperiũ t humilẽ.ed nõ ꝺ familiã⁹ ꝺ q i.li.in ꝺ. ecclie vel in circuitu ei⁹ q nõ sũt necessaria ad salutem omnino corrigenda.Et sic intelligo.xxiii.q.iii.duo sũt.t.q.e.non pugna.

¶ Sed nũqd infirmũ tenet᷑ sobuenire q ex mercede laborauit operas suas.ff.q ad capellã ff.Dar.in.l.fi cũ sonet.l.in scit.ff.lo.ma.t in.l.in refuse ff.como.q ad magnas expẽsas nõ tenet᷑ qꝫ limbo rez rõe familie? Sed cui li teneret vt pauper.q ꝺ o ad illud Jo.an.d.Zinzo. Jo.de imo.t Pala q: calua pungẽs in persona q locauit opas libat ꝺducere a plãtibꝫ merce dus.l.fi eno.ꝺ ad eã qdã.t qꝺ ibi no. ff.loca.t qꝺ no.in.l.in reb⁹ ff. como. t in gl.l.fi.ꝺ ide tutio.et.ff.ad.l. Fa. larũ ꝺbet solũ rõne pfone.nec᷑ li ꝺ rel rõe alioꝝ cui vt ꝓsit q ꝺ familia loꝝ tudicet qb⁹ ꝺ solueret.Is ifirmꝰ vel mortal.tenet᷑ inhiorum⁹ bona t ꝺ ipse pot petere.t ꝺ tenetur vtrũ ei solueret.ter.t in.l.pecunia in fi.ff. ꝺ.ob eã.facit qꝺ no.in.l.ol ficto. ff.de offi.ale. Ino.vt tenere q ꝺbeat salariũ in.c.ꝑpter sterilitatẽ de locat. facit.c.i.de cle.nõ re.li.vi.t ibi. Et ꝺ illi ter.tacit doctor vel famulo nõ ꝺ liberatio salarii ꝓpter iurisdictionẽ alterius ꝺbet i ipe.de cle.nõ re.ꝺ pot ff.ꝺ.qd li mercenari⁹.t ad.l. Et in.l.Loca.t pulcbre.Zinz.i ref pat.nõe. Exorta guerra. facit.l.qui ff.de re iudi. Et hoc pcedit ordinat᷑ vbi ꝓmulo sic.l.q: tunc ꝺbet qꝺ illud vt actũ qꝺ ẽ ꝓsumi.l.q ꝺ no lic.ꝺ q nihilus ff.de cõdi.demo. Sed vbi ꝓmulo nõ ẽ tenẽ qꝺ nõ ꝺbet nisi ꝺ tacti ẽ vt.casu ipsi. in.C.de ofino.ꝺ iudicior.l.pati enim. vbi glosa ꝺ ꝺbet salariũ ex publica ꝓsumi.l.q mutuũ iura iudicẽ ꝺbꝫ salario gentis a gre q: nõ ꝺbet nisi ꝑ rata qua fit Bar.in.d.l.nil licet ille ꝺ.l.Lex ꝺbe⁹ ff.ꝺ ita.l. etiã qꝺ q tenuit nil fac qui fuit.mitionum⁹ liberum legauit ꝑ ter hoc ꝓsumit ꝺ q nec in.l. Lucius.ꝺ.ex.vbi pulcbre. iungit ibi nil. ¶ Item cũ vbi nõ ꝓt corrigere suos familiã vt aliquid quod ueniat qui ex pellere.q.q ꝺ nec verba nec verbera

emẽdãe ꝺ laberatio necessarios seu expulso corrigere teneꝫ expẽli re. ter.cor.q no.in.c.nõ oĩ.e.q.v.li ꝺ bẽtius peccaret expellẽdo facit qui ni pot t ꝺ ille nõ se corrigat ecclaſ vt ꝓ in.c.ꝺ nihilbet t.c.ſic.tenet. ꝺ

4 ¶ Item ꝓsit ei coercendo ꝺberat clicos vbi ꝺ excõicato.v.cõi.t ꝺ mi. clicos vbi ꝺ excõicato.v.cõi.t ꝺ mi.

5 ¶ Et⁹ ꝓhi teneat ꝺ furto familie vbi ꝺ.vbi.ꝺ mi.t ꝺ obligatꝰ ꝺ.pe.t vi.

6 ¶ Et⁹ familia cui gaudeat pulegio sont.ff. Pa.in.c.nulli⁹ de fo.cõpe.cõ mu.liter teneatur ꝺ sic.

7 ¶ Et⁹ familia vel aliqꝫ eoꝝ teneatur reuelare delicta vbi sui regẽtis ꝺ obedientiã superiorũ.ff.ꝺ nõ ſi crimina t velit ꝓcedere vt ini.q.iii.c.lege iulia. et ff. Et alit ciuiliter sic credo teneat᷑ q: nulla l.repellit vt no.glo.xi.q.v.c. Lꝫ credo rez qñ nullum malũ sibi imineret et hoc alĩ fec⁹ q: nõ teneor ei malo meo facere bonũ gratuitũ vale

8 ¶ Et⁹ vbi familie q secũ iurat tamẽ li de ꝺmte vtilitate ꝑtis.ff. Fur.l.aut the vbi t tractãt⁹ ꝓbatu liter habet ferus t sic nõ tenet᷑ q: ꝺ licedi sint tirannidi Et ꝺ c militat⁹ ꝓbabiliter credunt᷑ q nõ ꝓcedet ni ꝺ rõnabiliter sic ꝺlingue q aut rez ꝑta alterius erãt ad custodiã sui ꝺ ꝓtate t sic sicut pot ꝓcq alponant sic t ꝺbo reuelare. Et ꝺ nõ erãt ꝺ ꝓtate ad eius custodiã nec ꝺ pot ꝓ bare teneꝫ sicut ꝺixi li ꝺ nõ pt ꝓbare ꝺ ex reuelare nisi tali q ꝓsit ꝓdelle t nõ obelle t ꝺ alio nõ iura sũt nõ sũt hoĩes iurandi nec᷑ obligãtes ad. Idē vide Bar.ꝺ tellꝰ⁹ fiscella lib⁹ q: ꝺ teneat᷑ ꝺlicare ep̃o ꝺ ta rauit nisi crimina ꝺ pot ꝓbari crim. q.vi. q.ii. alio ellꝰ ꝓsit ꝓbari.ff.q.t.ſi per causam nisi hoc faciat secrete ꝺ qñ ꝺ corrigere ꝓsit᷑ ar.xxii.q.v. hoc videl vt hoc vide.ff. venditio.ff.c.

9 ¶ Et⁹ obligat⁹ ꝓcurare aliqñ familiã li vel fratres alicui⁹ ꝺm⁹ teneat᷑ ex crescẽte familia vel frib⁹ i numero.ꝺ.ff. Pau.q: ſi familia vel fratres ꝺbant numez determinatũ tũc nõ tenetur ſi aũt ꝺterminatũ vt ſiũ fratrẽ vno res alicui⁹ ꝺctus sic tenet᷑ ia.c.q: ro de cẽſi.ſi tñ unus gramaretur ꝑ in ꝺcta officiũ t.by.pudebit. et sic ꝑs q: quo adiciendã non tenetur

¶ Quid ſi famul⁹ cũ vino nõ ꝓmitto de talamo.ff.q: ſi famul⁹ ꝺcitur locare opas suas t ꝺco ꝺducere opas mi nistrãdi q tenet᷑ vino ſoluere vsq ad ſumũ ꝺ aliꝰ nollet ꝺducit᷑ pr.l.ſi ſi ſeruꝰ ꝺ.ibe⁹ ff.ꝺ ꝺdi.ide.no.archi.i.q tñ nõ nulli q ſi fuit ꝺduct⁹ tñ mer, cede tenenda ad arbitriũ vini sic iudicio boni viri tractãt vt patet.ff.arbitrer.ꝺ.i.ꝺ ſi in fin.

Familiaris

qf vica mar.ff.

ꝺ.glo.ni.q.v.i fima q large tractãt oĩa q cohabitãt cũ aliq⁹ vt i.c. in litte de testi.t.c.finaliter ꝺ ol.de gl. Ld.c.in litte vicini familiares appellãt ꝓpinqui colon⁹ aurifex⁹ mercenarius⁹ filij⁹ ꝑuli liberi⁹ fures t ꝺo habitãtes in domo. Domestici ꝺ ſũt qui bus rõe patrie primo ꝑtinet ipe⁹ ꝺ ꝓtate vide gl.in.l.prin.ꝺ fame C.de bo q ad eccl̃as ꝓtin.qñ cui vi familiares domestici intelligũtur oĩo q i expẽſis alicui⁹ cõmẽſales primo exhibẽdi ꝺ aliqñ absẽtẽ ꝑ eũe negotia greꝺio iungat vt no.in.c.ſi.de v.cr.lig.ſi.vi.

Familiaritas

cũ mulierib⁹ ꝓhibet ecclasticis xx vii.ꝑuerdicit t vnoꝝ.c.ſi.cxxxii. vi.ꝺ.dd.Hyeron.in.c.ſic⁹.xxxi.q.ii.ca gnoscã⁹ ꝺ cohabitãdi.c.i.t ino vt vide ꝺ.c.ſic⁹ t ino vt vide ꝺ.c.i.c. hoc.ſi.c.

cū deo habitare q femine accessib⁹ delectat. Familiaritas nimia parit cō tempnū de iudic. c. ⁊ si iudex.

Actum q credit mox talr peccat. xx vi. q. vii. si obfuer.

Auere puersio idē est ac si ipe faceret xi. q. iij. q. Sicut. lxxxii. di. nemo ⁊. c. se. xciij. q. iij. si qo

Autor qi dicat vis. ſ hꝛtic⁹. ſ. xxiij.

Emina nō dz tōsari et cā religionis. c. vxorat⁹ i fi. ō sue. ſin. Et intelligit nō solū ō tōsura que dicit. ſz et de rasura q fit p absciſſionem capilloꝝ vsq ad aures facit. xxx. di. q̄cūq; mulier ⁊. xx. q. ii. c. i. ⁊ cle. at tēdētes ō sta. regula. glo. tū i. d. cle. vt tenere q ꝓsuetudo ſria excusat. ⁊ q. c. q̄cūq; mulier itelligit ō illa q̄ vult remanere in seculo nolēs religiōi deseruire ſz mūdiali vinc̄ ⁊ plz peccat ergo mortaliꝛ talis tonsurā se. cuz in d. c. quecūq; mulier sit excōicāda qō ēt itellige nisi ex necitate hoc faceret.

1 ¶ Quare femia cin⁹ pubescit. ſ. gl i. l. ij. C. ō his q ve. etā ſpe. q̄ mala herba cito crescit sed ē alia rō quaz redduꝫ doc. i. c. lras ō despon. ipu. q̄ sexus mulieris ē ō bilioꝝ ⁊ cui⁹ ō sicut ⁊ tō cin⁹ phleſ sicut i alijs videm⁹

2 ¶ Que sint illa q̄ mulier nō pōt exercere. ſ. multa non potest pdicare nec docē publice. xxxii. di. mulier nec cō sessiones audit nec alijs būdicere vt i. c. noua de pe. ⁊ re. Itē nec tāgere sacra vasa. xxiii. di. sacratas nec sacratas pallas ꝛtigere nec icēsū circa altaria deferre vt i. d. c. sacratas itē nec actus alicui⁹ ordinis exerceſ vt i. d. c. noua ⁊ i. c. tāta ō ex. pre. ⁊ no. i. c. dilecta de ma. ⁊ obe. Itē nec iudicis nec magistratꝰ gerere officiū nisi i casib⁹ ō qb⁹ in gl. xv. q. iij. ſ. i. nec postulare nec pcurare nisi i. ꝓpria cā ⁊ suoꝝ vt no. i. l. ſc q. iij. ſ. i. Itē nec testis. xv. testio. ſ. v. nec pō alr posset trahi ad iudiciū cā ferēdi testimoniū aut alia q̄ libet cā q̄ i iure nō exprimit ꝛ ei⁹ voluntate ⁊ si ē religiosa nō pōt etiā si vult trahi ad iudiciū ex q̄sil cā pionalr. c. mulieres ō iudi. li. vi. Itē nec viri bitu vti sb pēa anathematis. xxx. di. si q̄ mulier itē nec accusare nisi i certis cāsibus ō qb⁹. xv. q. iij. ſ. i. i ter. ⁊ in glo. Itē nō pōt se obligare seu ꝓpriū sbare ꝓ debito viri nisi creditū sit ꝓuerisi sua vilitate vt in aut. vt nul. iudi. ſ. i. d lud no. Itē nō dz icarcerari vt detrudi ꝓ aliq̄ debito vt ibidē.

Enus ē vsura ſz differt i hoc ab vsura qz vsura ē lucꝝ ō capitali ac ceptū sen⁹ vō ē lucꝝ ō vsura vel gracism⁹. ē vsura suos cū qo tradit nubi nūmos. Spe lucri sen⁹ duplet vsura vocat. qō qdē sen⁹ ipzobū exercēs sit infames. l. ipzobū. C. ex g. ca. isa ar. De q̄ dic vr. ſ. Usura qz cōiter vnū p altero accipit vt i. d. l. imprzobum.

Eric dicunt qz ꝓsit vocatione ab his que fiūt in foro iudiciali ⁊ operibus fullb⁹ quaꝝ aliq̄ fiūt ob reuerētiā dei introducte vt i. c. ꝓquest⁹ de feriis ⁊. C. e. n. l. dies festos. Alie fiūt ob reuerētiā pncipis vel ciuitat⁹ vt diei natiuitat⁹ sue vl dies pncipii ō ipio. C. e. n. l. oēs alie fiūt ad regē laborāt vt tōs messiū ⁊ vindēiaz ō qb⁹ i. d. c. ꝓquest⁹ ⁊. ff. e. n. l. i.

¶ Utr pres possint renūciare diei se ⁊ rio. ſ. q̄ ꝓmus ⁊ scōs nō tertius ſ. e. vt i. d. c. ꝓquest⁹. ⁊. xv. q. iij. i fine

¶ Utrū nullo mō possit qs ꝓpelli ad iudiciū in ꝓfatis feriis. ſ. q̄ nō nisi in

casibus ō qbus. ff. eo. n. l. i. ⁊ ō q̄ vi. c. vlti. ō iudi. ⁊ nisi necessitas ergeat pena q̄ res erat periura vt excepta hōs l. i. ii. ⁊. iij. ff. eo. ⁊. l. i. ff. ō ba. licet aut pietas puta c. i debilū vl miserabilū pſonaꝝ. d. c. ꝓquestus q̄ in opib⁹ misericordie nō ē habēda dilectio dieꝝ ar. lxxxi. di. etinaz de ꝓse. di. v. nunc̄ ⁊ suma rō est q̄ p religiōe facit. ff. de relig. ⁊ sump. fu. l. sunt pſone

3 ¶ Festū seu ferie solēnes q̄ in hono: ē dei sūt introducte ⁊ in qb⁹ ablinēdū ē ab opib⁹ fullibus q̄ sūt. ſ. sūt irascentia posita i. e. ꝓpsius ō feriis Natiuitas dñi. S. Stepi. S. Jo. euāgeliste sctoꝝ Innocētiū. S. Siluestri circūcisio dñi. Epiphania dñi. Septem diei dñice passionis resurrectio dñi cū viij. diebus se. Pēteoſtes cū duob⁹ se. Natiuitas beati Jo. baptiste scoꝝ xii. apostoloꝝ. S. Laurentii Purificatio Marie. v. Annūciatō ei⁹ Assūptio eiusdē ⁊ Natiuitas ipsius Dedicatio. S. Michaelis archāgeli festū oīuz sctoꝝ dies dominici. Omnes alij dies quos episcopi in suis diocesibus cū clero ⁊ populo duxerint celebrādos Jn. c. pnūciādum de ꝓse. di. iij. vbi ꝓsate solēnitates ponuntur adduntur etiā tres dies rogationū ō dicatio cuiuscūq; oratorij festum Sancti Martini pōtificis ⁊ ꝓfessoris Jn. c. crucis. d. nostri de ꝓse. di. iij. ponitur festus Jnuētionis sācte crucis in cle. si dominū de reli. ⁊ ve. sū. pontī festū corporis xpi Adde fm Jo. an. quē sequntur. d. Anto. ⁊ etiā Pa. in. d. c. cōquestus cū nō reꝛpobet festa quatuoꝛ doctoꝝ ecclie sed m ūltis ⁊ omnibus alijs predictis standū est cōsuetudini fm Jo. ⁊ Pa. i. d. c. ꝓquestus similiter de festo. S. Bartholomei quo ad diem Jn quo fiat. c. Consilium de obſer. iciu. vnde hodie dies passionis ⁊ sepulture resurrectōis ⁊ dedicatiōis oratorij ⁊ fm doctoꝛes ⁊ cuīgelistarum non seruantur Sed intra vt videbeat intelligamus q̄ ꝓsuetudo deroget prefatis solēnitatibus tum nō sit vitiosa vicio vel co mōe: sicut ē festū natiuitat⁹ dñi resurrectōis ascēsionis pēteoſtes ⁊ epiphanie vt in. c. Is de feriis dicitur i gl. quam sequntur doc. vbi addit Jo. an. assūptionem virginis gloriose ar. c. li. de sen. ex. li. vi. q̄: nō credo valere ꝓsuetudinem in ꝓtrarium cum videamur quasi in ris dicta vt ꝓs i. d. c. Is.

4 ¶ Utr ꝓsuetudo possit alias a pcepta festiuitates introducere ita q̄ de ꝓcepto teneamur ad illa. ſ. q̄ sic sicut potest facere alā legem ⁊ q̄n sit vide supra ꝓsuetudo. ſ. ii.

5 ¶ Utr epc̄s cum clero solū possit indicere festū. ſ. q̄ nō ſz oportet q̄ faciat cū populo vt. ō. ꝓs

6 ¶ Festū immaculate ꝛceptionis gloriose virginis matris dei Marie Is ecclia romana ātiquitus ſl celebrauerit vt ꝓs q̄ tho. i. iii parte. q. xxvij. ⁊ p. S. Bo. in. iii. di. iij. ⁊ p glo. de ꝓse. di. iij. i c. pnūciādū qz ei⁹ puritas nūdū erat reuelata tū hodie ō ipa ꝛceptōe facit solēne officiū ⁊ festū cū largitōe idulgēnaꝝ q̄ i festo corꝛis xpi sūt date vt q̄ interimant diuinis ⁊ hoc pp̄ multa miracula per que manifestatē q̄ sine peccato originali fuit ꝛcepta Et tō hodie ad cuitāda scādala ꝛcipitur subpena excōicationis late sententie a q̄ non possint absolui nisi a romano pōtifice preterēa in mortis articulo omnibus cuiuscunq; status gradus ordinis ⁊ conditionis fuerint ne de cetero ausu temerario ꝓsumant i seruoꝛnibus ad populum seu alis quibus ad firmare q̄ tenentes virginē eē ꝓseruatā a peccato originali i sua ꝛcepto

lucri ꝓcipaliter vel omissio diuinio

27 ¶ Decimaoctaua ꝺ cuharistij ⁊ alio sonatoriꝺ⁹.q.ſi ad tandē oēi ⁊ ſcōas pallant vel ꝓ recreationē alicuius ⁊ hmōi pia vel necessaria excusāt ſi ꝓ cipaliter ꝓ hoc faciunt ls ſecundario ꝓ lucrū ſec⁹li ꝓ cuſam nō pīl vel necessariū vel ꝓpter lucrū principaliꝫ qz nō excusantur nisi sicut alij ex qua mor ꝓdicto

28 ¶ Decimanona ꝺ laboratib⁹ agrol pauperꝫ vel reficiēdiꝫ domos eoꝝ vl laboratib⁹ circa edificationē eccliaꝝ aut monasteriorꝝ ⁊ hmōi dic q licet ſi fiat ꝓ pietatē ⁊ deū nō ꝓpter carnalē amorē vel ſpē remūcianōis ſumere qz opa pietatis ⁊ misericordie ſi debēt ceſſare dieb⁹ feſtiuis.d.c.ꝓqueſt⁹.

29 ¶ Eligesimo ꝺ studētib⁹ dic q ſi ſtudiū ſit ꝓncipaliꝫ ad illuminatiōē ſ ꝓpīi intellect⁹ ⁊ alioꝝ ls ꝓſequēter ventat lucrū nō erit peccū vt ts Pa.i.c.i.ꝺ ſe. ar.c.cū ex eo de elec.li.vi.qz studiuz tale ē ꝓp publicā vtilitatē matie i theologia ⁊ iure canonico ſtudere āt ꝓncipaliꝫ ꝓp lucrū nō ls

30 ¶ Eligesimaprima ꝺ ſcolarib⁹ legētib⁹ i diebus feſtiuis potiꝰ vt doceāt ꝫ discant ⁊ aſſuefaciant ſe.dic q ls ſcōm Pa.vbi.ſ.dūmō ꝓncipaliꝫ nō faciāt ꝓp lucrū ls ſi in ꝓſequentiā non nocz ar.l.i.ff.ꝺ aucto.iu.⁊ i.l.rogaſti.§.i.ff. ſi cer.pe.⁊ i.c.gd ꝓderit.lxi.di.

31 ¶ Eligesimaſecūda de ſuperioribus ⁊.q. ſcolarib⁹ lectōes ſeu recollectaſ notare.ſcribere.vl fmōes aut legēdo libros cozrigere nō ē illicitū dūmō ñ nimis intendāt hmōi ſicut q ꝺ gnterno adgnternū ſcribūt vl ñ faciāt cā lucri hūdi ⁊ ꝺ pictoriꝫ⁹ q dieb⁹ feſtiuis vt addiſcāt ſtāt i eccliis ad ꝺsignū dū.ſcribeſ tñ ſpūa'ta ⁊ ꝓp ſpūalē cāz ſi eſt illicitū ēt i q̄ſtitate.d.c.ꝓqueſtus

32 ¶ Eligeſimatertia ꝺ laboratib⁹ circa põtes reficiēdos viā apētā ꝓpter pandos dic q ls dūmō nō ꝓp lucrū principaliꝫ qz publica vtilitas ſub nota pietatis ꝓprehenditur.

¶ Eligeſimaquarta de facientib⁹ ter ta ⁊ alijs vanitates dic q non licz eo q nulla publica vtilitas ſubeſt

33 ¶ Oz ſi q̄ras ꝓ q̄rā neceſſitate ꝓdi cta liceāt.q.q ls q̄dā i.c.ls ꝺ ſe.uxo. rit licere ꝓ neceſſitate vite ſubleuande ſolū tñ hoc ñ credo vez cū ꝓbatū.c. ls qꝺ log⁹ ꝺ allecitib⁹ q nō ſūt neceſſaria ad vitā qz ſine ipſis vuere poſſu. m⁹ ſit ꝺ eos ⁊ rp̄o i Mat.xv.c.cuios veſtrū bos vl aſin⁹ cadat i foueā ſi ēt her illū ⁊c.ꝓpterea dicēdū ꝑm Tho. ꝑa Fe q nō ſoluꝫ ꝓ neceſſitate ꝓuiſo nis q̄ ꝓtinet ad ꝓſeruādū ꝓſonā ſuā vl alioꝝ ⁊ rez ſz ēt ad quodcūq̄ dānū vitādū ⁊ ſatꝭ ꝓfirmat hoc dictū p.l.i. ſ.⁊.iij.ff.ꝺ feriis ⁊ melꝰ.xv.q.iij.i fi ma ⁊ qꝺ no.i.d.c.ꝓqueſt⁹ Item ēt ne ceſſitas excusat q̄ laborat ꝓ acgrēdo aliq̄ vtili qꝺ alio tpe nullo mō haberi poſſet ſicꝫ patet i.d.c.ls vbi piscari alle cta ꝓcedit qz alio tpe nō poſſent hꝫi Et idē ꝺ q̄cūq̄ filij Rō ēq̄ nō ē tā ar ſcta obſeruatio dūicēq̄ ad opa ſiēnt ſabbati ⁊ ls ille q laborat habeat lucꝝ tñ ſi ꝓncipaliꝫ ſeruit ꝓp neceſſitatem illoꝝ ꝓ q̄bus laborat excusat ſiē ſi illi laborarent excusarēt.

¶ Mo.tñ q ad hoc vt neceſſitas vl ꝑ pietas excuſēt ꝑfatos oēs oz q nō ꝺ mittāt diuina illa qꝺ⁹ neceſſario ēt i ſiſtēdū dieb⁹ feſtiuis nisi forte eēt tāta ne ceſſitas q̄ arbitrio bōi viri excuſarēt. itē ꝺ q̄ inest neceſſitas ꝓ acquirēdo aliq̄ vult regrī diſpēſatō ſi ꝓt hꝫi co mode ⁊ ab epo ſi ꝓt vel a ꝓpo ſacerdote ſi epm comode adire ñ pōt Ite tertio q ſi ꝓuenit aliq̄ lucꝝ ex ꝓfeſſia ls ꝓncipaliꝫ fiat ꝓ neceſſitatē alioꝝ q faciat aliq̄s elemoſynas i recōpēſatō

nē hecno.i.d.c.ls q̄uis ſi credā illō fm eſſe neceſſariū ſecurū tñ ē

36 ¶ Etz op⁹ moraſ pcī ſit ꝺ aliud pce pti Sabba ſanctifice.ſ.fm Alco.ꝺ lira ſup Exo.xx.q ſic eū ſit op⁹ totaliꝫ fuile vñ erit duo pcā mortalia.i.q fornicat⁹ ē ⁊ q op⁹ fuile fecit i feſto ⁊ hoc vez ls ale.i.iii.p tū.tractatū ꝺ illo⁹ ꝓcepto rōe reat⁹ ls rōe act⁹ ñ erit niſi vnū ſolū ⁊ ſic erit circūſtātia ca dēs ſub ſpēli phibitiōe ⁊ iō neceſſario ꝓtenda peccatū adt venialē nō rum pit feſtū fm.S.Tho.vbi.ꝺ. ar.iij.

37 ¶ Etz citatio facta ad vīē feriatū te neat.ſ.gl.i.c.vl.xv.q.iij.q ſi citat vt vīdeat die feriato ē nulla ipſo iure.ff. ꝺ feriſ.l.i.⁊ ſic cū lītat q ē nulla ñ te neꝫ ꝓparere ſecus ſi cēt dubū an te neat citatio vel ne.qz ꝺz ire ad allegā dū p̄uilegiū ſerie.iij.q.ii.ſi epo ⁊ ibi glo.ſi autem eſtet nō ad reſpondēdū ſed vt ꝓpareat die feriato bene tenet citatio vt.ff.ꝺ adul.l.muleꝰ.§.ſeragita

38 ¶ Etz cā agitata in die feriato tēat ſ.q ñ ēt ſi ꝺ ꝑcīu ptiū ꝓceſſerit ſtelli go ꝺ feriiſ ob reuerētiā dei ſtatuꝰ⁹ pro pterea oīs ꝓceſſus iudicialis ꝺz ceſſa re de ꝓcepto vt in.d.c.i.de fe.niſi ne ceſſitas vel pietas aliud regrat vt no. xv.q.iiij.i ſūma ⁊ in.d.c.ꝓqueſtus.

39 ¶ Etz.act⁹ q ꝓtinēt ad volūtariā iu riſdictionē vt emācipaſ Set⁹ iſt iudi ciū facere ſcribere inſtra ꝓficeſ ⁊ hu iuſmodi valeāt in diebus predictis.ſ. pa.in.d.c.ꝓqueſt⁹ q ſic vt vī exp̄ſius i.l.act⁹.C.de feriis ls peccēt mortaliꝫ facientes niſi excuſētur ꝓp aliq̄ ꝺ q̄tu or ꝺ q̄bus.ſ.dictū eſt.§.ix.

40 ¶ Quib⁹ ēt iſiſtēdū i ꝑfatis feſtiuitatib⁹ ſ.dicit ter.i.c.ieiunia de ꝓſe.di.iij.dic ēt dūica nihil aliꝺ agēdū ē niſi ꝺ o va cādū nulla opatio i die illa ſcā agaſ ni ſi nō hymnis ⁊ pſalmis ⁊ cāticis ſpūa lib⁹ oīcō illa trāſigaſ hec ibi Et ls tali bus ſit iſiſtēdū tñ nō ꝺ ꝓcepto niſi.ꝑ.

¶ Primū vt ꝓcul vl ſaltē aſpral 41 ꝺ pcō mortali ꝓmitto i q̄ nez ē ⁊ hoc ꝓbaſ qz de precepto tenemur vacaſ deo i aliq̄ hora vici feſti ſz oēs hoc facer nō pōt q ē i mortali niſi ꝺ eo cū teraſ vl aſteraſ ꝓpea of leui.xviii.ſab batū regetōis ē affligēniq̄ aiaſ vias ⁊ nez aia q̄ ñ fuerit afflicta die hac pi bit.⁊ q hoc ſit ꝺ ꝓcepto i eo q ſe cēt i pcō mortali recognoſcit hēo p idubi tato p ea q̄ dixi ſ.ꝓtrtō.§.v.ls ꝺ eo q ñ aduerit nec ꝓcogitat ē magis dubi uz ls credo pot⁹ eū teneri ſaltē gñaliꝫ i aliq̄ hora volere ⁊ cē male ꝓtentū ꝺ peccatis oīb⁹ ſaltē i gñe aliter nō vi deo quō excuſet a mortali ꝓpea i miſ ſa ꝓmuntē ꝓceſſio vt ſit admonitio ad hoc faciūt q̄ dicaz.ſ.obligatio.§.viij.

¶ Scōm vt audiat miſſaz integraz 42 ꝺ ꝓſe.di.i.oēs fideles ⁊ c.miſſas vi cit tñ Ri.i quolibz.i.q.xix.q ſi er ēo nēpm omittaſ vl interptatiuo ē motu le Et vocat nēptū interpretatiuū q̄ſi ne aliq̄ legitima cā ad non audiēdū miſſaz i feſtis aſſuefaciāt. Ideo ego le gitimā cāz corporalē ifirmitatē habe re pueros tenellos vel infirmos ꝓſue tudinē pīe q̄ ꝺz vt mortuo aliq̄ non egrediāt p tpa.ſilr ne puelle nubiles ducant ad miſſā dūmō nō ducāt ad coreas ⁊ ſpectacula alia ñ excuſāt ca ſtellani ⁊ ſimiles vel timor inimicoꝝ vel aliq̄d aliꝺ q̄ ſz recū iudicū hīa excuſatio ꝺbeat appellari ſi aūt omit, tit ex aliq̄ paſſiōe ai vl pigritia vl non cā rōnabili ſi tñ ad hoc ñ ē aſſuetus ē ventale peccū.ſi vero ex legria cā erit nullū peccū Et q̄ꝺ dico ꝺ tota die de p te notabili ſecus de modica puta in troitu ⁊ huiuſmodi qz ter.vult vt to tam vlq̄ ad benedictionez inclusiue audiat in.d.c.miſſas ut dicit Archid. in d.c.oēs fideles ſz Hug.q illō ꝓ

fine nō ver. est in. c. 1. §. fi. sub pena. In q. ca. seu. amit. in fi. de pfue. seu. Unde no. q si feudū val vt ex eo pōtet Fumā reale nō est ppie feudū fz Jesus in minat. fm Cran aūt. ingressi. C. de ia. san. ec. t explicat bal. in plato fi. in fin. pace pstan. i. & libellor. vbi vi cit q in quibusdā pūb. lōbardie pro feudo eccle solui pt caponū vel ipa tula porci t hmōi fm eū egparat em Regis vel exercitū vel caualcatam t huiusmodi. tunc ppric est feudū t re gulatur lege feudor. um.

1 ¶ Quomplex est feudū. ff. bal. in pro logo pstan. i. sup pn. q. multiplex. Illi ud regale. Illud nō regale. Itez aliud simplex. aliud ꝑditionati. i. cū sub con dicione datū sed sub ql̄ificatiōe: vt cū concedit feudū habitatiōis. Itē aliud antiquū seu paternū. s. qđ fuit illius q fuit cois parēs agnatiōis. Illud nouū Itē aliud paternū cuius nā aspicit tm masculos descendētes vsq; ad ḡrum gradū t nō pl⁹ fz si addit t antiquū extendit vltra. vt no. bal. de fuc. seu. §. hoc q̄z. i fi. Aliō mō mixtum: cui⁹ natura aspicit ꝓmo masculos. deinde semias Itē aliud hōis ppri nāz feudi. Illud ip̄opriā. Itē aliud reale qđ transit ad heredē. Illud psonale qđ solū ad vitā alicui⁹ ꝓcedit. Itē aliud ligiū vbi in rat fidelitas ꝑ oēm hoiem. Illud non ligiū in q̄ prio: dño excipit. Itez aliō francū. s. a seruitijs t opib⁹ exhibēdis Illud nō francū. Itē aliud annale et q̄ feudū guardie t Castaldi t p mer cede alicui⁹ rei. Castald⁹ est io cui res dñi gubernāda mādat. vt i. l. iubem⁹ C. de fa. san. ec. Illud nō ānale. Item aliud nobile qđ nobilitat possessorem

Aliud ignobile. s. qđ nō nobilitat. Itē aliō ecclīastici. t hoc triplex. ¶ Pri mū qđ val eccle. ¶ Secm qđ recipiur ab eadē. ¶ Tertiū qđ natur vt re cipiāt a clico. Illud sacrale. Et qđ ca mueliē de ducatu et vic. ō comitatu comico. de marchionatu marchio. q aūt est a ꝓncipe imediē vel a pūce. ō aliq̄ plebe vt capitane⁹. Aut aūt a ca pitaneis ānq̄ iure dē valuasor. Qui fit a maioribus valuasoribus sunt inestim ati cum valuassini. s. nunciores valuatores hoc dicit bal. in c. qđ dicat vic: mar chio in prin. in li. de pfue. feu.

2 ¶ Quis pōt feudū dare. ff. bal. ō bis q. feu. da. pos. §. abbatissa. q̄ libet ras masculus quā femina: ti nobilis quas rustic⁹: dūmō habeat legitimā suoꝝ bonoꝝ administratiōnē. vt in. c. 1. §. no ui. p qđ fi. inue. Nō. fz q̄ etiā pōt mi nor. xviii. an. si feudū sit vetus si vō sit nouū oportet q̄ sit pubes t iuraueric non contrauenire.

3 ¶ Utr⁹ pla⁹ possit rē eccle. infeuda re sine alia solemnitate vel licentia. ff. q̄ sic antiquū. Quis sit reuersū ad ec clesiā etiā nō obstāte iuramēto qđ fa cūt pla⁹ de nō alienādo. cū modifi catione tū de q̄. ff. emphiteosis. §. xxi. De nouo aūt nō pōt. vt in. c. fi. d. feu.

4 ¶ Quis pōt inuestiri. ff. fz Nō. q q libet ēt seru⁹. dūmō sciente dño fac at. Et tam p se qui p ꝓcuratorem pōt quilibet inuestiri.

5 ¶ Quot modis acgrit feudū. ff. Nō. q̄ q̄nq; modis. ¶ Primo p inuesti turā dando sibi possessionē corporalē ¶ Secō p aliq̄ equalē inuestituram sicut cū dño vicit. vade in possessionē talis feudi t tene p feudo. ¶ Tertio p ꝓscriptionē. vt si. xxx. annis tenuit feudū t dño seruiuit: fz inuestit⁹ non fuerit. ¶ Quarto per successionem.

6 ¶ Quis succedit in feudo. ff. bald. de

---

nones satisfaciat. ff. q̄ nō fz nō credā q̄ peccet mortaliter qui ex deuotione fa cit fz melⁱ erit omittere nisi qñ facer dos vel secretarius aduerte tamē q̄ si ex cusare a nro tali illō q̄ dicerit aliqua ad q̄ tenet pna officiū qđ dī nulla t ē de ꝓcepto vt audiat. ar. c. cū ille de ꝓba. cū ibi no. in ver. vices duoꝝ se cus si missa cēt ō ꝓsbro andāda

¶ Quinī ad qđ tenēt oēs fz alicē 47
in diebⁿ festiuis est oblatio quā quilibet tenet facere in ꝓdictis festis de q̄ dic vt. j. oblatio. §. i.

¶ Gōt t alie ferie q̄ canōice dicūt 48
s. in. mi. t. vi. de quib⁹ i. c. de illis. xi. q. iii. in quib⁹ carnes nō debem⁹ come dere sed hodie ꝓsiluā est fz Hosten. t Inno. nisi. vi. feria vt i. c. ieiunia de ꝓse. di. iii. t addunt dies sabbati de q̄ in capi. sabbato de ꝓse. di. iii. t di. v. in c. q̄z dies. dē in sabbato dz a carnib⁹ abstinere q̄ particeps religionis chri stiane desiderat esse nisi festū. s. nauti tatis vel infirmitas impediat hec ibi Si hoc ē ꝓceptū vbi ꝓsecutdo ē vt i c. ꝓsiluā de obseruā. ie. Ubi aūt ꝓse cutdo nō ē q̄ nō comedant carnes i sabbato ꝓsiluā est secundum glo. in. d. c. q̄z dies de ꝓse. di. v.

¶ Sed si natiuitas dñi veniat i. vi. 49
feria vel sabbato nūqd carnib⁹ vti pos sum⁹. ff. q̄ sic nisi qđ se voto vel regu lari obseruātia astrixerit ad nō come dēdū vt in. c. fi. de obseruan. iem.

Feudum

est bñficiū qđ ex tem uolēna ꝓcedit alicui ita q̄ ꝓ petas rei imobil⁹ bñficiarie penes dā tē remaneat. Usufructⁿ aūt illi⁹ rei ita ad recipiēdē trāseat vt ad eū hēdesq̄ suos masculos t semias si ō hoc nomia tā ē dictū i ꝓpetuū ptineat ad hoc vt il le siue sui hēdes fidelit dño fuāt siue illō fuerū sit notati exꝑsiū q̄le dēat ee

cepti nō remouet qn eā necessitat vl honestat seu ex cā mn̄ iusta nō possit aū sine mīe qo discedere sine hac pēa qō limita nisi ducat i pīculū dies Idē dic si nō audit sacerdotē eā dicē ē qd excusāt qui comos audit ñ pōt dūmō excūbit pūctualiter Idem dic qd excusātur seculares q nescūt discernere inter missā de officio vel votiuā si audiūt votiuā i die festo sz ñ sacerdotes publice eas dicētes ⁊ āt seculares q hoc scīt discernere nisi audiāt illā de officio de quo habes .f. missa.§.xxxij. Si aūt audit i parochia vl alibi an sufficiat vide .f. missa.§.lviiij.

43 ¶ Tertiū ē vt i oīone psistat Nā cū oro sit ō precepto vt .f. Oro vt qn dies festus sit tps determinatus ⁊ hoc ē idubitatū qd hō teneat i aliq̄ hora orare vñ si stat ad missā illud sufficit nisi voluntarie aliq̄ intendat quia tunc non sufficeret cum sit vacādū deo in aliq̄ hora salte de necessitate fm oēs

44 ¶ Quartū est vt audiat pdicationē si ē q pdicet qō vez itelligo de illis q nescūt necessaria ad salutē ⁊ fz eā distinctionē quā supra posui de missa.§.xlii. alios aūt nō credo teneri rōe scādali Et .c. sacerdote ō pse.di.pma intelligo de eo q egreditur ex pcepto vel cū scandalo qd nunc peccat mortaliter ⁊ venit excōicandus vt ibi dicitur alias non.

45 ¶ Sz qro qō magis ē eligēdū i festo an audito misse an pdicatiōis cū vtrūq; nō pōt audire .ff. q audito pdicatōis qz rō legis i hoc magis nullitat vt ps intuēti iura de pceratōe di. i.i.c. omnes fideles ⁊ .c. sacerdote et c. epō nullū q magis rōe audiēdi serī pauras sanctas ⁊ verbum dei pcipiūt missam audiri q̄ alia ratione facit ad hoc .i.q.i.c. interrogo vos

46 ¶ Utz audiēs missā dicēdo suaf ora tiones satisfaciat .ff. q nō ls nō credā q peccet mortaliter qui ex deuotione ita cit ls mlt⁹ cēt omittere nisi qñ facer doo dē secretaī aduerte tamē q si ex cusarē a nro tali illā q diceret aliqua ad q̄ tenet pura officiū qñ dē missa ⁊ pba. cū ibi no. in ver. vicos duos secus si missa cēt ō pstito audiēda

¶ Quinti ad qō tenēt oēs fz aliōs 47 in dieb⁹ festiuis est oblatio quā quilibet tenet facere in pdictis festis de q̄ tic vt .f. oblatio.§.i.

¶ Sūt ⁊ alie ferie q̄ canōice dicūt 48 f.in.iiij.ⁿ.vi. de quibus i.c. de illis.xi.q. iii. in quibus carnes nō debem⁹ comedere sed hodie pstitū est fz Hostien. ⁊ Inno. nisi vi. feria vt i.c. ieiunia de pse.di iii. ⁊ additur dies sabbati de q̄ in capi. sabbato de pse.di. iii. ⁊ di.v. in c. qz dies. dē in sabbato dz a carnib⁹ abstinere q particeps religionis christiane desiderat esse nisi festū .f. natiuitatis vel infirmitas impediat hec ibi Si hoc ē pceptū vbi pstendo ē vt i c. pstitū de obseruā.ie. Ubi aūt pstendo nō ē q̄ nō comedant carnes i sabbato pstitū est secundum glo. in .d. c. qz dies de pse.di. v.

¶ Sed si natiuitas dñi veniat i. vi. 49 feria vl sabbato nūqd carnib⁹ vti possum⁹ .ff. q sic nisi qō se voto vl regulari obseruātia astrinxerit ad nō comedēdū vt in .c. fi. de obseruan. ieiu.

Eudum est bñficiū qō ex terni uolēta pcedēs alicui ita q̄ proprietas rei imobil⁹ bñficiarie penes dñē remaneat Usufructⁿ aūt illⁿ rei tradat ad recipiēdū trāseat vt ad eū hēdes q̄ suos masculos ⁊ femīas si ō hoc nolāt ē dēm i ppetuū pticat ad hoc vt ille sine sui hēdes fidelit dño fruāt siue illō fructū sit notati expssū q̄te dēat ee

Aliud dargente .i. qō fi nobilitat. Ité aliō ecclīasticū ⁊ hoc implet. ¶ Portiū qō dat ecclie. ¶ Secūm qō recipitur ab eadē. ¶ Tertiū qō sanor vl recipit a clīco. Aliud fisc̄ale. Et qñ qo inuestit de ducatu vl duc. ō comitatu comes. de marchionatu marchio. q aūt est a pncipe inuestit⁹ vel a pncipe ō aliq̄ plebe vt capitane⁹. Qui aūt a capitaneo ītq̄ iure dr valuasor. Qui ūt a maiorib⁹ valuasorib⁹ sunt inestim dr cunt valuasini .f. minores valuasores hoc dicit bal. in .c. qō dicat⁹ vas: marchio. in prin. in li. de pstit. feu.

¶ Quis pōt feudū dare .ff. bal. ō his 1
q feu. da. pol. §. abbatissa. q̄ libet mas culus quā femina: tū nobilis quas rusticⁿ: dūmō habeat legitimū suorū bonor⁹ administrationē. vt in .c. i. §. nouiss. Dic qō fi. inue. Dic ls q̄ etiā pōt minor. tūtu. an. si feudū sit vetus si vō sit nouū oportet q̄ sit puber ⁊ iuraueric non contranenire.

¶ Utz plat⁹ possit rē ecclie. infeudare sine alia solennitate vel licentia .ff. q̄ sic antiquū. Quis sit reuersū ad ecclesiā etiā nō obstāte iuramēto qō faciūt plati de nō alienādo. cū modificatione tū de q̄. ē. emphiteosis. §. xxi. De nouo aūt nō pōt. vt in .c. fi. d. fes. 2

¶ Quis pōt inuestiri .ff. fz Dic. q q 4
libet ēt seru⁹. dūmō sciente dño faciat. Et tam p se q̄ p procuratorem pōt quilibet inuestiri.

¶ Quot modis acquirit feudū .ff. Dic. 5
q̄ quinq; modis. ¶ Primo p inuestitūrā dando sibi possessionē corporalē ¶ Secūdo p aliq̄s equales inuestitore sicut cū dño dicit. vade in possessionē talis feudi ⁊ tene p feudo. ¶ Tertio p prescriptionē. vt si .xxx. annis tenuit feudū ⁊ dño seruauit: ls inuestit⁹ non fuerit. ¶ Quarto per successionem.

¶ Quis succedit in feudo .ff. bald. dc 6

dēl q seu. da. pōt. §. t qz q hic reptur tale capl3 fidei abstis liberis ex se ō scēdēt⁹ t feudū succedēt⁹ si qdē feudū fuit cōis parēt⁹ feos deficti cuz filijs p̄mozuoz fratrū in stirpē succedāt: bis vo nō extīb⁹ ad agnatos p̄ximiores id volum⁹ p̄tinere t sic idem i pari gradu sūt puer admittuntur si vo ex vno est en⁹: t ex alio plēs nō i stirpē sed in capita succedere debere ordinamus hec ibi.

7 ¶ Utrū femina succedat. &. bal. in. d. §. t qz dicat glo. hic q nō nisi in tribus casib⁹. ¶ Dcio qñ notata ē i ītroductura. ¶ Scdo qñ feudum redemit a dño. ¶ Tertio qñ dñs ei dedit p̄pter seruitiū p̄stit in gb⁹ casib⁹ ab aliq ex parēt⁹ nō est ingredā, vt in. c. si qs sine filio masculo quēad. feu. ad fi. p.

¶ Addē q̄rtū si feudū sit datū ad nullū seruitiū: qz nō extantibus masculis succedet femina fm bal. in. d. §. t ga.

¶ Quintū qñ feudū erat q̄stū ture emptionis fm Odofre. in sū. sua po-

8 tius ex natura ℨctus q̄ feudi.

¶ Utrū p̄cesso feudo vicio p se t descēdentib⁹ filijs masculi t femīnis filiabus filia simul cū masculo supstite admittetur. &. bal. i ītica ēpm vel ab. aut Bob. seu. da. nō pos. s. cū etiā q nō sz masculi⁹ solū: qz nā feudi est vt p̄ferat masculi⁹. Et si postea filius decedit sine filio nō admitteretur femina soror p̄mozui ffis q̄ sēl exclusa fuit per masculū. t ió reuertitur ad dñz. Qō vez est i feudo simplici t recto. Secꝰ i feudo p̄cesso ad certū seruitiū qō femina posset explicare p se vel p aliū qz tūc admitteretur cū masculo fil'. ff. de vsufr. accre. l. si quis vicio. t. l. si mulier. fm Ja. de bel. q dicit q sunt in facto in regno apulie. Ex q̄ infert bal. q statutū excludēs feminā extīte masculo semel exclusū nō amplius succedere nīsi vt fratri hz succedere: nō vt patri mortuo sine masculo.

¶ Utrū clicus succedat in feudo. &. vt colligo ex diuersitate opi. p cōcordia q aut feudū erat sibi aptū. t tūc si p̄moueat ad sacros ordines sic remuciare vi: qz transit ad statū icōpatibi. Ne facit. c. ō multa. de p̄bē. t cle. gra ō rescrip. Nec poterit isto casu seruire p substitutum: nisi eēt feudū ex q̄ p̄stare tur solū seruitiū reale. qō non ē pōnitiū qō nō repugnat ei⁹ ordini: quia tūc succedet eo q p clicatū ñ pdūtur iura successionis. xii. q. iii. c. i. cū si. Si vo p̄mouetur solū ad miores ordines succedet: qz pōt seruire p substitutum vt vult glo. in. c. i. de bñ. fe. Aut feudū nō erat sibi aptū: puta qz erāt tres fres: t p̄mogenit⁹ possidebat feudum t ipse erat vltim⁹ q effect⁹ est cardinalis. Postea mozui sunt alij ffes sine herede: t tūc succedit. qz nō pōt dici q habuerit animū renūciandi. nec ēt facultatē. t tūc de egtate iuris admittetur q possit fruire p substitutū: lz secus de iuris rigore nisi tale eēt fundū qō ō sui natura posset p quēlibz exhiberi: qz tūc ēt de iuris rigore succedit ar. l. cōtinu⁹. §. si ab eo. ff. vō bo. ob. Et hec est determinatio Bal. in. l. q̄quis C. de epi. t cle.

¶ Quid si efficitur fugiosus qz succedet. &. Odofre. t Old. in aūt. ingressi. C. de sacrosan. ec. q trāsit ad monasteriū eo mō q̄ erat penes ingressū. l. si qs p̄sbyter. C. de epi. t cle. Inno. i c. inp̄sentia. de p̄oba. limitat ventz si seruitiū ad qō tenetur pōt p̄stari ab ecclesia alio ad dñm reuerteretur. C. de ep. tol. l. vnica. §. nec autē. Alb. i. in. d. aūt. tenet q fm sus ℨsuetudinis feudorum reuertit ad dñm indistincte. et ita cōsus. si de feu. ꝑtro. suc. c. q clericus. et

de ve. mi. qui be. ar. de. c. i.

11 ¶ Sz qd si pater obtinuit p se t suos hēdib⁹ t successorib⁹ q̄buscūq trāsmittit ne ad extrancū vel legatariū: vel clicū. &. bal. in. l. i. ff. de re. di. t sequit Ludo. ō roma. in. l. id ēpm. §. i. ff. ō vsuca. q sic. s ipse bal. in. c. i. §. donare ti. q̄liter oli seu. po. ali. corrigit se t dicit q victio quibuscūq intelligitur ō successionibus ab intestato. ar. l. si qñ. C. de iofficio. te. Vñ dic q nō veniet extraneus. Nō qz res ñ dz rēari p̄ naturā ℨctus s ℨctus ipse fm naturā rei deducte in eo. vt l. stipulatio ista. §. ℨsitus ff. de vb. ob. vbi lz stipulatio sit transmissibilis in heredez de sui nā. vt in. l. veteris. C. de ℨhen. sup. tñ nō trāsmittitur qñ res in ea deducta nō est trāsmissibilis. vt est videre in feudo nec legatari⁹ etiā veniet nec clicus. Et sic tūcio quibuscūq restringit p no. in. l. i. C. de sacrosan. ec. t p Ja. de are. in. l. i. §. itē mūciatio. ff. de no. ope. nū. limita tñ de clerico fm q̄ vitr. l. in. q. ir.

12 ¶ Sed nūqd succedet frater vel filius fratris qñ qs fuit de nouo beneficio ineklitus si decedit sine liberis. &. q nō. sed ad dñm reuertet. vt in ti. ō nā. suc. feu. Et qō dictū est. s. q deficientibus filijs veniunt agnati intelligit de feudo acq̄sito ab amitq̄. i. ab eo qui fuit cōis parēs totius cognationis.

13 ¶ Utrū vasallus possit vni ex filijs p̄ legare totū ius feudi. &. bal. in ti. de p̄hi. feu. alie. q nō vllo mō nisi de voluntate t ℨsensu filioz: qz ler feudoz dicitat q ad oēs cōēr pueniat. vt in tit. q. feu. da. pos. §. sz cū hoc limita nisi sit ducatus vel marchionatus t hmōi q debent p̄mogenito solū. Bo. tñ lotharius tenet q illud. c. i. de suc. feud. vbi dī q vltima voluntas vasalli nihil dz in feudo: limitat ad eā dispositionem q̄ est vltima volūtas. fcē⁹ in stipulatōe qz in coherentib⁹ p̄sone p̄ pōt stipulari vni coheredā. vt. ff. de p̄ac. l. an⁹. Et sic posset assignare i totū. ar. l. fine. §. fi. ff. de ritu nup. cū multis aliis.

¶ Utrū feudū possit dari i dotē. &. gl. 14 in. c. fi. de feu. q̄ sic ad ēpm vnde feudatarij t non plus.

¶ Utrū vasallus valeat ēuare filiū de re 15 redē vt de vino qō educit ō vinea seu dali det ol ño p aīa sua. &. bal. i mu. de suc. feu. c. i. q sic. qz testat ō fructibus ñ ō feudo q fruct⁹ sūt res p̄pe bene redis. vñ nō dicit alienatio feudi qñ alienant fructus separati. ff. de dona. l. in edibus. §. ex rebus.

¶ Ad qd obligat vasallus dño. &. q 16 ad. vi. q no. in vsi. feu. in. c. i. ō sor. h. t xxii. q. v. de sorma. t de iurētur. ego.

¶ Dzimū ne sit ei in aliqō dāno cōtrariū sui t q̄ impediat p posse. ¶ Sc̄dz ne dānū i ipsīb⁹ faciat vel vultuē impediat. ¶ Tertiū ne reddat ei difficile vel impossibile qō facere eum velle videt.

¶ Quartū ne reuelet ei⁹ secreta p q̄ vl' min⁹ tut⁹ vl' nocēri ei possit. ¶ Quintū ne sit ℨ ei⁹ iustitiā vel honestatez. i. maculādo vxorē vel filiā ei⁹ vl' famā dicto facto vl' ꝑsēlu. ¶ Sextū vt fidelit ei ꝑbeat ꝑsilia: auxiliū t fauorē. ¶ Ēt de septimū qō tenet iurare fidelitatē nisi ex pacto sit remissū. forma aūt iuramenti ponit Bo. sic Ego iuro sup scā dei euāgelia q̄ ab hac hora i ātea vsq ad vltimū diē vite mee cro fidel tibi. C. dño meo ℨ quēcunq: excepto ipatore vel rege. intellige i cā iusta: t ēt dz excipe si hz aliū dñm antiquiorē.

¶ Addē. viii. q tenet fz q ꝑcūq est vel natura feudi t regionis ipsius seu consuetudo requirit.

¶ Sz qd si dño moriēt relict plēs fi 17 lios vtz iurabit oib⁹. &. q sic. si oēs eq̄liter succedūt. Bo tñ tz q nō: is solū vni: sibi iurabit oēs filij seu hēdes vasalli si feudū indiuisum hēt. Si vo ad vnū pueniat: ille solus iurabit.

13 ¶ Item vasallus possit p alia seruire. Bal. in c. manus. ep'm. ab. vel abbas. feu. da. ñ pot. q' si seruiuit dz sibi pn cipi: vel nó pót fieri p substitutú nisi ó voluitate principis. vt. C. de mutue. l. si quis ec cogge. Et nó si iniungitur talis in firmitas q' seruitú exhibere non pót pdere feudú nisi ex a casu fortuito sine culpa pceden̄te. vt puta q' a latronib' cecat': q' tūc ñ pdet ne detur afflictio afflicto. ar. C. de fur. autē. naui. t. C. de epi. au. l. tam demētis.

19 ¶ Quó a nimi' feudú. ff. q' xii. mōis ¶ Primo si vasallus efficit clic' vel religiosus ó q' dic vt. ff. in. q. ix. t facit. xxii. q. viii. §. i. q' arma nó portat.

¶ Secūdus si heres vasalli fecerit p annú t die q' non petierit a dño inuestitura feudi. Intellige hic t in sequenti si est maior. xiii. ānis vel puella xii. vt no. in. c. veritatis de iureiur. p Pa.

¶ Tertius si vasallus mortuo dño abi' heredib' ifra tps pdictú investituram nó petierit. de qb' quob' habet in ti. q. can. feu. amit. c. i. Sz pdicta limita qñ iurauit psone solā. vt cū dicit. iuro tibi. Secus si iurasset sibi t successorib'. vel sub noie dignitat': q' nó tenet ampli' iurare successorib' nisi magna ló gingtate periret mēoria. vt no. Pa. in. d. c. veritatis. Itē nisi eēt miles q' hz annú t mensem. Itez nisi iusta cā eū impedierit. vt habet de phi. feu. ali. p lothariú. c. qñ iter dñz. ¶ quartus cū vasallus trib' vicib' cora partibus t huiusmōi fidelitatez iurare noluerit: q̄uis dño sit paratus facere investituram. i. ¶ Quint' si vasall' interficit p rriú germanú suú vel filiú germani sui vel aliud cōmiserit q' particida nūcupari posset vt tot i hereditate hēret. ¶ Sext' si vasall' diuittit dñm in p̄lio nó mortuú vel ad mortē vulneratuz. ¶ Septim' ppter multas cās ingratitudinis q' enumerant. q. mo. feu. amit. c. i. t. ii. t de feu. si. cui. non amit. c. i. t. ii. puta si cubuit cū vxore filia. vel sorore t hmói. ¶ Octau' si scīter ne ci' sec' si ignoranter. ¶ Non' si i fraudē dauerit feudú alia lege cū ea quaz hz ipse vel i talē vasallú q feudú seruare nó pót. ¶ Decim' si dñm accusauerit aut testimoniú p cū tulerit in cā criminali. t quidam dicunt etiam in causa ciuili. ¶ Undecim' si vocat' a dño ta vocat' ab ipatore vt secū vadat p corona suscipiēda t hmói nó venerit nec aliū acceptū dño missit vt supēdia militie nō dederit. ¶ xii. si feudú alienauerit. Isti casus hñt in sū. Bo. ti. e. ¶ Sz q̄ritur an alienō feudā sine cōsensu dñi ipso facto cadat. ff. Pa. i. c. vlti. ó feu. q' sic. t pót sine alia sua exceptione petti t alteri pferri. Et si alienādo uterat. Saluo iure dñij fm Bal. q' sit cā bñ. amit. c. i. q: factū sequēs est p̄iudicium. c. ea te. de iureiu. t qñ no. ibi secus si dicisset. Et aliter vel alio mó nó intēdo: q: operātur vt dño p̄dicēte nō videatur scā alienatio. Et hoc verū nisi aliq̄ captio dño posset interuenire: puta daret castellū ta'i quem dño expedire postea non posset.

¶ Quid si nó alienat nisi ptē. ff. Jo. an. quē segt Pa. vbi. ñ. q' solū pdicti partē qua alienauit: etiā si eēt maior pars de phi. feu. alie. iperialē. §. i.

¶ An possit alienare p aia. ff. q' nó nec legare nec disponere p aia. ti. c. i. q̄ fr feu. ali. lz nec etiam de iure canonico fm Bo. in sum. de imu. ec. qñ intellige in feudo tpali: q: si feudú ep petuú pót alienari t ecclie donari. fz eundē Bo. t sequitur Pa. vbi. ñ.

¶ Quid si alienat suas comoditates vt ad tps ló gustumú. ff. bald. i. u. de pac.

24 ¶ Utz possit pignori dare. ff. Pa. vbi. ñ. q' nó. q: q̄ phibētur alienari generalr a lege vel p testatore: ē aut a iudice. vl' p pactú. Phēnú phibent pignori dari. l. fi. C. de re. all. nó alie. t p bar. i. l. i quoz. ff. ó pig. Nó q: p institutiones pignoris de facili pueniť ad distractionē rei. ff. de distra. pig. l. ii. t. iii. C. ó iure do. ipe. l. ii. Et ppterea vno phibito phibetur oē p qñ pueniť ad illō l. oró. ff. de spó. cū pcor. ibi in glo. positis. sec' est qñ qs phibet emere ga pōt i pign' accipe nisi fieret in fraudē p tāta quātitate q' nó est verisile dñm luisse. ar. l. q hēbat. in pn. ff. de le. ui. fm bar. in. d. l. in quoz.

25 ¶ Ad quē reuertť feudú vasallo primato. ff. bal. q. mo. feu. amit. §. aut si libellario. q' si puať ex dolo cōmisso in psona dñi ad dñm reuertť. vt q̄ sit p̄ma cā amit. dñi. c. i. §. denicq. qui vo de linq̄t ex psonā. tūc venūt agnati t nō dñm. qui vo ex cā alienatiōis: tūc simt opi. sed bal. ibidē dicit q' si fecit i fraudē agnatoz. tūc ipsi agnati venūt nō dño. Si vo nō in fraudē fecit: tūc reuertť ad dñm: ut filii vel agnati immo etiā filia masculis nō exclusis dz redire a dño t cogť dño eos iuestire vt ō hic q' feu. da. pot. §. cū vo. q̄ intellige si feudú nō erat nouū fm Ja. de bel. so. bar. tū vt recitat Pa. vbi. ñ. i. l. cū ff. de inter. t releg. t in. l. vt iureiur. §. si liberi. ff. de ope. li. dicit. q' si pater cōmisit delictū ppter qñ directe venit p uāl' feudo: puta q' alienauit t hmói vel cōmisit. aliqd ꝛ tenorē iuramenti tūc nocet filio etiā si pcessisset ab anteriori gñatiōe. ar. in. l. i. ff. si qs. alie. p. t in. l. cū rō. §. fi. ff. de bo. pscri. vbi ps q' si qs phibuerit aliquē testari: vt interfecit pximū sanguineū cui debebat succedere ab intestato fisc' occupat hereditatē. nec veniunt alii pximi sanguinei qui sunt phibēti vel occidēti gradū inferioris. vt ibi ps cū no. Si vo delictū nō est ppter q' directe sit p̄iudice: sed p quandā pximitaz. puta q: dānat ppter aliqō maleficiū: tūc q' ei' bona venūt publicāda: tūc pcedat distinctio Dyn regula non dz. li. vi. q' distinguit t ex q' si feudú a pri' psona habuit originē noceat filio. sec' si est a genere vitrioz: q: tūc ñ nocet. Cū q̄ distinctione trāsit Jo. an. t. d. Ant. in. d. c. fi. de feu. Distinctio tū Bald. nubi videt ego: q' ad laicos. fz i plato ecclesiastico dz cū Ange. de are. inst. q. mo. fini. iure. §. itē finit. q: licet veniat p̄iudicius feudo nō tñ nocet successiōi: q: eo mortuo reuertť ad suú successorē: t hoc segt etiā gl. i. c. i. §. fi. in ti. ó capl's conradi.

¶ Utz vno feudatario deficiente ac crescat feudú alteri. ff. Pa. vbi. ñ. q' nō nisi fuisset expressuz. vide bar. in. l. si nubi. ff. de ver. obli. 26

¶ Utz vasall' vasalli mei sit me' vasall'. ff. q' ñ sic nec libius liberti mei est me' libert'. ff. p so. l. nam soci. 27

28 ¶ Item filia repudiata hereditate patris possit feudum tenere. ff. Fm Bo. q nō
Sed aut tenū os renuere: aut tenū repudiare: nisi ono de nouo beneficio
uciliat agnatis ꝓiudicium. Ergaan ono
bñ pōt feudū retinere repudiata hereditate. vt in ꝓh. Fe. an agna. vel fi.
defii. re. hc. pos. seu. re. c. si pangeret.
29 ¶ Item vasallus sine ono possit restituere feudū. ff. Jo. de imol. in. c. i. de
feu. q nō allegat glo. singularē i. c. fi.
de capi. q cu. vel. et Pa. in. d. c. i. Idē
tenet. glo. in. c. fi i ecclia de ꝓh. bar.
ono in. l. io cū q. ff. de aq plu. ar. et Dr.
ꝓh. gluj. et Jac. de belui. in. d. c. fi. sic
ꝓcludit q si é dari ad certū seruum i
nō pōt. Si ono ad seruitū incertū nūc
pōt antequ illud seruitū sit indictum
q nūdū est purificata obligatio: facit
in. fili glo. in Lincola ff ad municipal. si
uult ser specifice non posse restituere
fm bal. i pludis seu. Salit si ono esset
l ꝓio: et tūc vellet restituere. q: ono nūc
nō posset sibi ꝓuidere de eq̄li vasallo
ar. l. filie mee. ff. so. ma. Ni cedere feudo. est quod dī diuortū. et nō valet ni
si posset ꝓuisse indemnitati ons Bo. in. c.
vno. de. ui. q 3. ꝓh. Io. seu. alie. tenet
q pōt. sed tu tene opi. bar.
30 ¶ Item ono teneat vicē repellere vasallo fideli. ff. q sic. alo cēsebit male
fidus vt in. l. i seu. de fol. li. c. i. in fi. Jacit. xvii. q. v. de forma rē. v. di. etho subiect. et os priuari feudo p superiorem
si ꝓfide se habet ꝫ vasallo suū
31 ¶ Item eccliа possit sine vtura recipere in pign feudū et facere fructus
suos. ff. Fm c. i. de feu. q sic ono interim nō recipiat seruitū a vasallo. et
illud bī locū cūm in feudo laicali Fm
cōiter doc. et ꝫ glo. ibi sit ꝫria nō curabile de ea. Item ti. Car. ibidē quem
legit. d. Bn. et cōiter alij q si feudi est
libez nō posset retinere fruct. q: ꝓia
nil. c. i. intelligit q̄n nō est libez. Sed
iudicio meo hūt respectum ad seruitū: q: cōiter seruitiū nō tantum valet
quātū fruct feudi: alr nō ēt beneficiū
feudū. Et ió mihi videt saluo meliori
iudicio q ter. fidauerit se sup nūꝫ feudi: q est ut ons nūꝫ recuū remaneat apud
ons: et ville pences vasallū: ꝫ cū obligatione saltē fidelitatis: ꝫ multū seruitii sit ꝫbiti. et ió diminuta obligatiōe ꝺ
ꝓsensu ipsius vasallī ꝓfoliat ipus do
minū ville cū directo nō ex alienatione ꝓpa: et sic si oporteat attendere an sit
libez vel nec. ꝫ q nullo mō retineat cū
obligatū ad aliq̄ꝫ. et sic declaret q interi é absolut ab oīb rōe feudi debiti
32 ¶ Quid si ono recipit literi seruitiū ꝫ
a vasallo. ff. q si vasall facit tanꝫ ex
debito: nūc fruct tenerē restituere ni
si ꝓtestetur. ar. in. l. ii. C. de iure ons
ipetri. et in. c. cū. ☞. de cōsu. Secus
esset si ex liberalitate scīe se nō teneri vasallus exhibet consueta seruitia.
33 ¶ Item idē si in emphyteoli et locatiōe. ff. q sic. vñ vid spec. i. ti. de feu. §.
qñ. ver. xl. q seu dñs et ꝫ emphyteoticus et locatari sint eiusdē nature. et ꝺicit bal. in. ꝓlia. vii. char. in ti. de pa.
ꝓh. vers in feudis i qb nō debet ser
uitiū sed certa quātitas pecunie vini et
bladi: alo nō ꝫ q ad hoc nō video
q̄n liceat recipe fruct liberalido a seruitio rōne ti dicta li Jo. an. et Bal. et
alij. dicerit idiget declaratiōe papali
si nō placet. et vico q ꝺbicia q̄ꝫ seu
dalo nō est ꝫ iuris ciuil aut nāl rōes
ꝺs locali in ꝺphyteoli. alī nō. vt li bar.
in. l. si mihi et tacio. ff. de ꝺb. ob. et bal.
i. c. i. de mor. de re. alie. fac. Videtur ēt
l ꝓcia q meliorationes q̄ cōiter in cōtractu emphyteotico fiūt nō possent rō
ne manū tenere ideo pretiū oīa limitoꝫ i hoc dubio qui mee ꝓcedūt de
feudo et emphyteoli vbi melioratio ē
effectā q̄ nūc licet. Item q fieri a cū
libera: quia si erburisset quantitatez
pecunie. vel quid aliud ono q ipso ha
bēdo sic nō liceret q̄n fructus utiliter
portionarētur a fructu siue a fictu q̄ꝫ
bene nota. quia pauci aduertūt.
34 ¶ Item idē sit i vsufructuario obligāte ꝓpetario. ff. Fm Bo. in ti. q sic si
ꝺs a cū libera a ꝓpetario. alo nō. vbi
fruct utiliter portionantur a fructu.

Actio
vide. ff. silano. et fictio iuris valet. et q̄n vide ō. plenius. ff. iii.

Adeicommissū
fiūt mortis cā donatio legatoz appellatiōe continent. ff. vcle. iii. l. et fideicōmissa. ꝫ fideicōmissū ió factū est. q: fideicōmissa olī ꝓcibantur et fideicōmissa et legata. hūt tñ alīqꝫ differētias
de qb vide i gl. d. l. et si fideicōmissū:
et q̄ꝫ ibi no. et est ter. in. ll. ff. vcle i.

Adeiussor
ē q ꝙ alienus debitis intercedit. et differt a mandatore q: mandator interuenit a principio: fideiussor ono pōt accedere tas ad ꝫ
cū qui post vt habet in aūt. pūte. C.
de fideiuss. ꝓpterea tū i. ff. qui in. C. e.
ti. additur et mādatoribus.
1 ¶ Fideiussio nō ꝫ q̄n ē accessoria ei
q̄ nō tenet glo. in. c. grauis. de cēsi.
cum ꝓcor. ibi ꝓlixis.
2 ¶ Item pōt fideiubere. ff. q q̄libet q
ꝺs liberā admīstratōez suoz bonoz
3 ¶ Item mulier possit fideiubere ꝙ vi
ro. ff. q nō. et si fecit nō tenetur ipso iure. l. q. in gl. ff. ad se. ꝓhal. velle.
4 ¶ Item mulier possit fideiubere ꝙ alt̄ero. ff. q nō Fm q̄ nō. in. l. ꝓnio. ff.
ad velleia. Et ꝺs q̄ ibi obligamur ponitur ter casus i q̄bus mulier pōt fideiubere. ¶ Item q̄n fideiubet ꝙ
ꝓcio dando vt q̄ manumittat seruū
¶ Secus q̄n ꝓ dote alicuꝫ mulieris
¶ Item q̄n renūciauit bñficio vel
leiani cētiozata de eo. ¶ Item q̄n
accepit pecū ꝙ fideiubēdo vel aliq̄
loco ꝓcii. ¶ Item q̄n in fraudē ꝺcentis ut decipet. ¶ Item q̄n pign vel fideiusoz ē ꝙ alio ꝺdit: et post ꝺdī
mū a dicta cautione numerandū utez
ad idē se obligauit vl pign vel fideiuss
sorem ꝺdit. Secus si infra biēnium
consensit: q: nō valeret.
¶ Item clic possit esse fideiussoz. ff. 5
q ꝙ laico nullo mō pōt: et si fact est
adiciendus. vt in. c. i. de fideiuss. Sed
alīq limitant in frequētia fideiussionis
ꝓpter verbū inseruīe. in. d. c. positū
q no. frequenti. i. valde seruīe sicut
et ponitur in. l. galli. §. ille. casus indifficilio. i. valde difficilio. ff. de li. et post. ꝺs
mihi videt q nullo mō ꝺbeat fideiuss
soz esse ꝙ laicus. vt. xi. q. i. c. te qdē ꝺs in
ter. et i. gl. nisi i casu necessitat. i q̄ sicut
obligat subuīre idigēti. vt. xii. q. i. vi
dētes sic et fideiubet. et hoc ꝺs gl. i. d. c.
te qdē. et gl. i. c. pe. eo. ti. ꝺs ꝙ eccliа vt
ꝙ alio clico dñi pōt fideiubere. vt i. c.
ii. eo ti. et i. d. glo. d. c. te quidem.
¶ Ds nūqd obligat si fideiusserit. ff. 6
q sic. vt i. c. pueri. et i. c. ꝓhibet. eo ti.
limitat nī Bo. q solū tenet ō primo
nio suo vl ō reddit bñficii. q̄ facit
suos. non autem in ꝓtudicium eccle
sie. archi. in c. stantum de rescrip. lib.
vi. tenet q nec etiam de fructib bene
ficij. Sed cōmunis opi est in ꝫriū
et cum opi. Host. et sic tene.
¶ Item religiosus possit fideiubere. 7
ff. q nō. vt i. c. pe. c. ti. nec ēt si esset ab
bas nī hoc fiat de maioris ptis ꝓuisionis capli et abbat licētia. vt ibidē ꝺs.
¶ Item heres fideiussoris obligetur 8
sicut fideiussor. ff. q sic. l. potest acci
ꝓi. ff. de fideiuss.

9 ¶ Utrū fideiusso: q̄ p̄miserat aliquē p̄ſtare liberet ſi tal ſp̄ q̄ fideiuſſit poſt fideiuſſionē cōmiſit capitale crimē p̄pter qđ fuit ꝑdēnat⁹ ad mortē eſ bāni tus ⁊ fugit. ℟. q̄ dic. vt eſt caſus in. l. ſ3 ⁊ ſi qs reū. ff. ſi qs cau. in p̄n. ⁊ no. i. l. ſi deceſſerit. ff. q̄ ſunſda. co. ⁊ ibi dō q̄ d. Ellbo. cuꝫ fideiuſſiſſet p q̄dā ſcolari nomine accuſato de qđā maleficio de eo p̄tando ſub pena mille librarū poſt quā fideiuſſionē accuſat⁹ fuit p̄ſtatus ſcolaris ab alio de alio maleficio q. fugit ⁊ nō cōparēs erat⁹ fuit bannitus ⁊ diffidat⁹ ſm cōſuetudinē bononie ⁊ ꝑdēnat⁹ ad mortē poſſ̄ condē nationē obtinuit q̄ nō erat obligatus ſue fideiuſſiōi ⁊ hoc verū niſi fideiuſſor eēt in dolo vel lata culpa reſpectu maleficij poſtea p̄petrati: q̄ in ꝑticia tenerē ad reſtōnē dāni p̄mi: alſo ſi.

10 ¶ Utrū fideiuſſor ret⁹ ꝺcapitāt cui de cuius reꝰ fuerat aſſignat⁹ ⁊ fugit ſit tpe decapitāꝺ. ℟. Cy. in l. ad cōmentariēſem. C. de cuſto. re. ⁊ bar. ⁊ ibi ter. l. ſi qs reū. ff. de cuſto. re q̄ nō. ſi pecuniaſ̄ puniet⁹ ꝺ ſ3 q̄ nemo pōt ſe obligare ex ꝺcto ad penā capitalē. quia nemo eſt dñus membroꝝ ſuoꝝ. xem. q. v. ſi nō ſ3. ⁊ in l. liber. hō. ff. ad l. aeq̄l. Si p̄ fuerit in dolo puniet pena arbitraria. vt no. in dicto loco. ⁊ in glo. c. cū homo. xxii. q. v. Nec ob. d. l. ad commentariēſē. q̄ loquit de illo q̄ hꝫ ex officio cuſtodiā q̄ punitur eadē pena q̄ erat punēdus incarcerat⁹ ſi eſt in dolo fuge vel negligēa nimia. vt ibi no.

11 ¶ Utrū poſſit qs interponere fideiuſſorē in cā criminali. ℟. Pa. in ſexta ꝺ fideiuſ. q̄ ſi nō venit ponēda a corporalis pena pōt: alſo non. ⁊ ſic intellige c. ſi clicos. ꝺ ſen. excō. li. vi facit. d. l. ſi qs ſeruū. ſūcta. l. diuꝰ p⁹. ff. de cuſto. re. ⁊ eſt bon⁹ ter. in d. c. cū hō. ⁊ ibi ēt glo. ſallit in muliere. ꝺ q̄ dic vt in aut. vt nulli iudi. ℌ. neceſſarijs.

¶ Utrū cū plures inſoludū ſūt fideiuſſores ⁊ debeat diuidi ꝺbitū inter eos. ℟. Pa. in. c. p̄uenit. eo. ti. q̄ ſic. ſi ſūt oēs p̄ſtes ⁊ ſolūēdo: ⁊ hoc poſſit dici tāꝫ luē cōteſtatū. ff. de fideiuſ. l. ſi vubiter. ℌ. i. ⁊ iſtud eſt beneficiū diui adriani poſitū. C. de p̄ſt. pecu. l. diui adriani. ⁊ hō in effectu inſti. eo. ti. ℌ. ſi plſes. ⁊ hoc verū niſi huic beneficio renunciaſſet.

13 ¶ Utrū p̄ſte debitore p̄ncipali ⁊ ſdiſ cauſo poſſit p̄uenīri fideiuſſor. ℟. q̄ nō vt in auk. p̄ſte. C. e. ti. etiā ſm Pa. in d. c. p̄uenit. ſi p̄ꝺcto ſe p̄ncipalē de bitorē fuit cōtēr hodie. ⁊ hoc verū nīſi renūciauerit huic beneficio. vt. C. ō duo. re. ſt. aūt. hoc iua. ⁊ niſi debitor noto: ie ſit nō ſolūēdo: vl nō poſſit cōuenīri. vt in. d. auk. p̄ſente.

14 ¶ Utrū creditor teneat cedere actiones ſuas fideiuſſori. ℟. q̄ ſic Intellige q̄ hꝫ ſ3 eū p q̄ fideiuſſit alr pōt ei denegare ſolutionē debiti. vt. l. modeſtinus. ff. de ſolu. ⁊ l. fideiuſſorib⁹. ff. e.

15 ¶ Utrū debitor teneat ſatisfacere fideiuſſori de ol dāno. ℟. q̄. ſic Intellige q̄ ei euenit ex ſua culpa ꝑpter fideiuſſionē. e. ti. ⁊ ti. e. ti. de ſo. compe. e. ſi. q̄ officiū ſuū nulli dꝫ eſſe dānoſū. ff. de fur. l. ſi ſeruus cōis. ℌ. q̄ō ꝺo. ff. ad velle. l. u. ℌ. 4. ff. q̄c̄admo. teſta. appe. l. ſed ſi qs. ff. q. ex cau. ma. l. videlicet. iii. q. iii. ℌ. venturis. ⁊ in glo. d. c. ii.

6 ¶ Utrū repetere poſſit vſuras q̄s ſolue fideiuſſor p̄ creditore. ℟. Jo. an. in regula dānus. li. vi. in mercu. ⁊ ſequit Pa. in. d. c. ii. q̄. aut ſimplr erat ſolus obligatus ad debitū ſolūēdū. ⁊ ſic non repetet: ſed ſibi ipſum ſi ſoluit: q̄ non erat obligat⁹. facit. l. cenni. ff. de eo q̄ cer. lo. niſi ſoluiſſet vſuras vt intereſſe. Et hoc verū q̄n fideiuſſor obligaſſet ſe nō ſolū ſimplr: ſed etiā in oēs caſū remiēnē, ex⁹ debito p̄ncipali: q̄ teneret vt augmento debiti vt. d. l. cēnī ⁊ l. q̄ro. ℌ. i. ff. loca. ⁊ l. moza. ff. de ver. obl. alſo ſimplr fideiubēs nō tenet ad intereſſe nec ad augmentū ꝺbiti vt not. glo. in. d. c. iii. ⁊ ſequit doc. ⁊ ſō ſibi i putabit ſi ſoluet iure ſori ſ3 iure poſ3 ō biro: teneat ſi ipſe erat obligatus i ē o ad intereſſe ſeu augmētū creditoris. alſo non aut obligauerat ſe fideiuſſor ad vſuras ſoluēdas. Et ſic ſm legiſtas ⁊ canoniſtas diſtinguit q̄: ſi ſoluit ſpōte non repetet ſm glo. in. d. c. ii. q̄: i debite erāt vt in. c. debitores de iureiurādo. Si ē o ſoluit coactē ſ3 nō op poſuit exceptionē nō repetet ſi aūt op poſuit ſed p̄ inigratez iudicis fuit coactus ſoluere. ⁊ ſic non poſſet repetere nec debitor teneat p. l. exceptionē. ff. e. ti. ff. de euic. l. ſi p ipzadēnā: Sed i ſ3 rūñ ſ3 theologos ⁊ in ꝺcta tene firmū q̄ nō i iſto caſu q̄n ſoluit coactē ḡ cū q̄n ſponte ſoluit eo q̄ ſic p̄miſit eam ſoluere q̄ poſſit repetere ⁊ q̄ debitor ſibi teneat q̄: ſic intelligi mandaſſe vt ſoluat ꝺbitū vt. l. ſi procurator ff. de ꝺdi. inde. Et ſic ſibi iputet debitor q̄ eū fideiubere fecit p vſuris niſi ſoluerit in fraudē vt ſaueret vſurario q̄: ſic nō repetet aut nō ſolū fideiuſſit ſoluere vſuras ſed etiā iurauit ⁊ ſic repetet ſm ea q̄: ſ3 poſſ3 petere abſolutionē a turamēto nī tñ tenet ſ3 gore. q̄: ſ3 teneat fideiuſſor excipere vt no. in glo. d. c. ii. per multa iura nō tamen tenetur agere.

17 ¶ Utrū fideiuſſor remaneat obligatus prograto termio a creditore. ℟. ſ3 Pa. in. c. ꝑſtitit. e. ti. cōter tenet q̄ aut fideiuſſor erat obligat⁹ ad tpꝰ ſolū puta vſq̄ ad ānū ⁊ ſic nō tenet p⁹ anni prograto termino p. l. cū quenīſ. ℌ. q̄ ſpecto. ff. loca. vbi ꝓ q̄ ſi locauit ibi domū vſq̄ ad annū ꝺcto fideiuſſor ⁊ ſi ꝺducto poſtea tacite ad aliud tpꝰ fideiuſſor nō tenet niſi ō nouo p̄mittat: Aut obligatio erat pura ſ3 ſolutio dilata ſit ad tpꝰ ⁊ ſic ſ3 ſolutio ſit prorogata non tñ liberat. Ratio q̄: nulla facta prograto tēmꝰ tenet fideiuſſor cui poſt terminū ſicut ⁊ reus p̄n cipalis arg. c. cum dilecti de dolo. ⁊. l. celſius. ff. de arbi.

18 ¶ Utrū fideiuſſor añ tpꝰ poſſit agere ꝑ ō debitorē vt liberet. ℟. q̄ ſic in tribꝰ caſibus. Primus ſi diu in debiti ſolutione ſtetit. ¶ Secundus ſi diſſipare bona ſua debitor incepit. ¶ Tertiꝰ ſi ꝺdēnatus fuit ſup fideiuſſione de qbꝰ hē in. c. ſi. eo. ti. ⁊ vide quod ibi not.

19 ¶ Utrū fideiuſſor. p alienatōe rei do talis vel donationis ꝓpter nuptias cō ſtāte matrimonio teneat ō euictione. ℟. Pa. in. c. cū ꝓpingat de iureiuran. Bar. in l. cū lex. ff. eo. ti. ⁊ Jo. an. poſt multas opi. videtur ꝺcludēꝺ q̄ ſi mulier vēdit nō tenetur nec ipſemet ipa mulier. d. l. cū lex ſed ſi vēdit marit⁹ vel alꝰ tenent vēdent ⁊ fideiuſſor vel ad rē tradēdā vel ad intereſſe ſm q̄ō no. in. l. rē alienā. ff. de ꝺb. ēp. ar. l. ⁊ ſi to. C. de p. mi. Rō q̄: lex nō reſtrīxit vēditionē ⁊ actionē p̄ſonali ſed alienationi. i. trāſlationi dominij vñ vco: ſi obligat q̄: teneret ad trāſlationez dominij. l. excepto in p̄n. ff. de ocō. ēp. ⁊ vē. nec fideiuſſor q̄: haberet regreſſū ꝺ mulierē Et hoc verū niſi mulier iuraſſet q̄: ſi iuraſſet teneret ratā ipſa ꝺ fideiuſſor Et hec opinio placet omiſſis alijs multis in. d. c. cum contigat. per Jo. ⁊ ꝺ. anto. zacho

20 ¶ Utrū fideiuſſor poſſit aliqđ ſcipe, re ſine vſura a debitore. ℟. qđā tenēt q̄ ſi q̄ eſſet vſura rō q̄: videtur q̄ fideiuſſor ſit quoddā mīnū hoſpitalis Sed ego credo q̄ nō ſit vſura aliqđ accipere. vltimō fraus nequ dolus ſuccēſſit puta q̄: conuenit cū aliquo re

credat debitor: nisi fide impleat vt sic lucrari possit q: tunc si liceret aliter sic q: hic nō est mutuū vel nego etiā interpretatiue sed si rōe facti aliqd acciperet bene esset iniusticia ⁊ ꝺ caritatē qui nullū periculū ḥz vel laborē in fideimplendo sed qui aliqd accipit rōe periculi cui se exponit vel forte laborū ⁊ ceteroꝝ q̄ faciliter icurrūt in talibus fideiussionibus esset omnino licitū aliquid accipere moderate tamen ⁊ sic est cōtractus inominat⁹: non mutui.

† Ides dicit dupliciter. s. pactōis ⁊ ꝓfessus vt habet i. c. i. ō spō. duo. Fides pactio fit cuilibet simpler de fide unde venies ꝺ missionē de venire ꝺ fidē pīsti. Et sic capitur in. l. i. ff. de pac. ⁊ ff. de cōsti. pecu. l. i. Unde de fides q̄si fiet ⁊ hec respectu p̄missionis de futuro. alia est q̄ est ꝓfessus de p̄senti ⁊ hec facit matrimoniū vt no. in. d. c. i. ō hoc habes etiā. j. Juramēti. i. §. vi.

1 ¶ Utrum fides sit frangenti seruanda vide. j. Juramentum. v. §. xvii.

2 ¶ Est ⁊ alia fides q̄ de substātia rerū sperandarum rerum argumentū non apparentiū ad hebre. xi. c. Et de ista intelige que infra dicā i toto isto capitulo

3 ¶ In quo differt fides ab opinione ff. vt. j. opinio.

4 ¶ Que pertinēt ad fidē. ff. Tho. sco. 2a sco. e. q. xi. ar. ii. q̄ directe ⁊ p̄cipaliter articuli fidei Indirecte vo ⁊ secūdario ea ex quibus si nō crederet seq̄retur alicui⁹ articuli corruptō et circa vtra q̄ p̄t cē heresis eo mō quo ⁊ fides

5 ¶ Quot sūt articuli fidei. ff. cōiter dicit q̄ sūt. xii. q: glidet apostoloz q̄ fuerūt xii. suū posuit ⁊ cōe ifimul oēs articulos approbauerūt. Sed verius dicēdū est q̄ sūt. xiiij. sepē p̄nētes ad diuinitatē ⁊ vi. ad humanitatē xp̄i q̄ oēs posuit in symbolo miot q̄ sūt ifrascripti

¶ Primus quē posuit petr⁹ est credere deū patrē oipotētē creatorē celi ⁊ terre. in q̄ tria ꝓnent. Primus vnitas deitatis ibi credo in deum non deos

¶ Secūdum distinctio psone p̄fis ibi patrē oipotētē Et vt dicit Ri. in. iii. ſ. hic oipotentia includit oēm sciam summā bōitatē, puidētiā respectu oium ⁊ oēz psectionē. ¶ Tertiū creatō oiuz ibi creatorē celi ⁊ terre. i. visibiliū per terrā ⁊ inuisibiliū per celū significans

¶ Secūdus articulus quē posuit beatus Andreas est ⁊ in ihesū christū filiū eius vnicū dīm nostrū. ei⁹ dicit. i. p̄fis ⁊ vnicū q: solus vn⁹ est fili⁹: ⁊ dīm nostrū. s. iure creationis gubernatiōis ⁊ redēptiōis. ¶ Tercius articul⁹ quē posuit Joānes est Qui ꝓcept⁹ est de spū sancto nat⁹ ex Maria ṽgine. ¶ Quartus quē posuit Jacob⁹ maior est Passus sub pōtio pilato crucifixus mortuus est ⁊ sepultus. ¶ Quintus articul⁹ quē posuit Thomas est Descēdit ad inferos tertia die resurrexit a mortuis in q̄ cōtinent duo articuli. ¶ Primus descēdit ad inferos. s. fm animā. ¶ Secūdus resurrexit a mortuis. s. glorioſus ⁊ imortalis. ¶ Sextus articul⁹ quē posuit Jacob⁹ minor est. Ascēdit ad celos sedet ad dexterā dei p̄tis Ascēdit enim nō solum super oēs celos. i. sup oēm creaturā corporalez sed etiā sup oēm spūalē q: ꝓpter dignitatē vnionis oēs excellit ephe. i. propterea addit sedet ad dexterā dei patris. i. ſ pontifib⁹ bonis p̄fis. ¶ Septimus articul⁹ quē posuit Philipp⁹ est Inde venturus est iudicare viuos ⁊ mortuos. i. eos q̄ i eius aduētu viui reperient ⁊ in momēto morient ⁊ postea resurgēt cū eis q̄ ꝓmortui erant mortui. ¶ Octauus articul⁹ quē posuit Bartholome⁹ est. Credo i spīm sanctum qui. s. est tertia persona in trinitate. ¶ Nonus articul⁹ quē posuit

Mathe⁹ est Sanctā ecclīam catholicam i. congregationē fideliū. ¶ Decimus articul⁹ quē posuit simō cananeus est Sanctoꝝ cōmunionē. remissionē peccatoꝝ. Et ista est articul⁹ cui⁹ illo quē posuit beatus Mathe⁹ est vn⁹ articul⁹ ⁊ ad vnū ⁊ eū dē articulū ptinet q̄ est de operatōe dei p quā dat nobis eē gre. ⁊ ē sensus. credo i spīm sanctā faciētē sanctā ecclīam catholicā. i. vniuersā i q̄ est cōio sanctoꝝ ⁊ remissio peccatoꝝ. ⁊ iō nō dicit. In sanctā. ſ sanctā vel est ſsius credo catholicā ecclīam est sanctā. ſ. p operatōem ꝺi ecclīam i quā hīt cōionē sanctoꝝ ⁊ remissionē peccatoꝝ. nō ad hunc articulū reducit fides de sacris. q: i eis cōcāt fideles ⁊ sanctificādi ⁊ er ꝓnti peccata remittēdi ¶ Undecimus articul⁹ quē posuit Judas tadeus est carnis resurrectionem. ¶ Duodecimus articulus est quē posuit Mathias. vitā eternā. Et est ſsius istorū duoꝝ. Credo q̄ deus resuscitabit nos ⁊ dabit nobis vitam eternam. ſ. bonis. ⁊ er ꝓsequēti sequitur q̄ dabit malis penā eternā. hec ex Ri. i. iij. di. xxv

6 ¶ Utr̄ simplices q̄ i sō utilitatib⁹ fidei errāt peccēt. ff. Tho. Fa fe. q. ii. ar. vi. q: nō si nō ptinacit puerse doctrine ihesu xti i particulari ꝺ vīs ecclie fidē spe. vo ti. ō hereti. ⁊ alibi⁹. vt refert Jo. ō li. tenēt q̄ peccāt mortaliter ⁊ sūt heretici spec. allegat. xxiii. q. i. sciēma. C. ō hereti. l. ij. ⁊ ō i ius vocādo. l. vēia. xxxvij dis. c. fi. aliqui⁹ vo allegat. vi. q. i. ḡro. xvi. q. i. si cupis. xxij. q. ij. i ſpr. ſs ego credo verā opi. sī. Tho. imo pi⁹ dico q̄ aliqñ tal' error posset cē meritoꝛi⁹. vt puta aliqs audit aliquē p̄dicatorez famosū vīep̄z p̄dicasse aliquē errorē ⁊ simpler credit ꝺo obediēdi fidei parat ꝺi corrigi. nā ex iēctiōe opa iudicant. c. cū voluntate ō sētē. exco. aliqñ cuz pcō veniali. vt puta vetula credit trinitatē cē vnā semnā. ⁊ q: credit ecclīam sic tenere sic credit. ⁊ nī nō ē hereticus. q: cōditionaliter credit si ecclia sic tz ⁊ credit. aliqñ ē cū mortali vt est qñ hō scienter credit aliqd qō ē ꝺ articulos fidei vel determinationē ecclie hoc patet ex. c. dānam⁹ m fi. ō sum. ⁊ hoc patet ex. c. dānam⁹ m fi. ō sum. trini. ad iura q̄ adducit. spe. l. ij. cū sua glo. ē ꝺ ipsū. l. vēia nihil facit ad mās. c. fcima loquit ō hereticis paratis se corrigere. ad iura aluari q̄ vident nō corrigere. ad iura aluari q̄ vident velle q̄ ignorātia iuris nāliter q̄ nō excusat de ignorātia iuris nālis q̄ nō excusat Et hoc tene. sicut tz etiā Inno. i ḡrica Et hoc tene. sicut tz etiā Inno. i ḡrica de sū. tri. ⁊ car. i cle. vnica de sum. trinitate. vide et qō ifra dicā. Hereticus. in pn. vide et qō ifra dicā. Hereticus. in pn.

7 ¶ Utr̄ oēs teneant habere fidē explicitā. ff. S. Bo. i. iij. di. xxv. ⁊ ꝓcitā. ff. Fs

Tener etiã alex. ō ale. ſcōa ſcōe. titulo
de pplexitate ꝓ ſcie q̄ poter in carcere
Sarracenoꝝ iclusus ab ilanta f3 aug.
de q̄nib⁹ nouī t veteris teſtī. ſi ſi fue
rit a q̄ audierit nec ad eū rumor oc
cerrit fidei p̄uenerit īmunis erit. t eī
nō bēat ipoctū eio credēdi dicit ale.
q̄ ſi faciet quod in ſe eſt deus illumi
nabit eī vel per occultam īſpiratio
nē vel per angelum aut per hominē.

3 ¶ Ulez ſit neceſſariū ad ſalutē ꝓfiteri
ea q̄ ſūt fidei. ſ. q̄ ſic. p loco t tpe. f3
Tho. ſcōa ſcōe. q. ij. ar. ij. puta quādo
ſi aliq⁹ interrogaret ō fide t taceret
t ex hoc crederet vl̄q̄ nō bēret fidē
vl̄q̄ nō eſſet vera: vl̄ aliq⁹ ex tacitur
nitate a fide auerteret t hmōi. i caſi
bus in q̄b⁹ honor debit⁹ deo t vtilitas
p̄ximi ſpēdēda ſubtrahit nīſi ꝓfeſſio
fiat eſt neceſſaria de ꝑcepto. In aliis
aūt caſib⁹ nō eſt neceſſaria de ꝑcepto
ſed de cōſilio ſi mō vtilitas fidei ſpak
Utuperabilis ē ꝓfeſſio fidei q̄n ſolū ē
ad p̄turbationē infideliū. dicēte dño.
Matth. vij. Nolite ſanctum dare ca
nibus. facit. c. in mandatis. eiuſ. teſti.

5 ¶ Quid ō illo q̄ ls ieri⁹ credat. tñ p
ter timorē facit aliquē actū infidelita
tis puta exhibet reuerētiā idolo. poꝛ
tat aliquā veſtē deſignatā ad aliq̄ de
terminati ſignū infidelitatis t hmōi
ſ. q̄ peccat mortaliē. q̄. f3 aug. xxxij
q. iij. ſicut ſanctius ē mori q̄m vti ido
latrico. hec ille. Secus eſſet ſi nō deſi
gnaret determinate infidelitatē. ſicut le
gimus in beato Sebaſtiano qui vte
bat clamide militari ex bono zelo: vt
lucraret animas xpo: t huiuſmodi.

10 ¶ Utrū liceat p̄ce vel p̄uo aliquē ad
ducere ad fidē: vide. ſ. Puoc⁹. ſ. xxxj

11 ¶ Utez liceat diſputaſ ō fide. vide. ſ.
diſputatio. ō hoc mā. vide. ſ. infidelitas

Illius q̄dā dicit ſpurius
t ꝓprie ē natus ex

eī bēret de eo q̄ de. in ma. quā po. ꝑ
adul. q̄ ſic q̄: nō ꝓhibent niſi gentes
vt no. gl. in aut. q. mo. na. effi. ſui. ſ. vl
timo. t ſm Bar. in. l. ſi. ie q̄ ex bonis.
ff. de vulga. t pupi. ſubſti. nō ꝓhibetur
ſuccedere fratri ſuo puptllo ēt ex iudi
cio patris. facit gl. i aut. q̄ mo. na. effi.
ſui i fi. q̄ dicit. q̄ ls pater ñ poſſit talē
vulgariter ſubſtituere. poteſt tamē pu
pillariter quaſi pupilli ſit heres.

4 ¶ Ulterū pentes poſſint ꝓfatis ſpuriſs
aliq̄d relinquere rōne alimētoꝝ. ſ. q̄
ſic vr no. Bar. in. d. aut. ex compleru
imo tenēt ō ętate canōica eos alere
f3 facultates coꝛ: t tā p̄ē q̄m mater. tū
q̄ tales nō ſūt i ptāte nec p̄ris nec ma
tris inſti. de nup. ſ. ſūt t alie pſone. t. l.
vulgo ꝑcepti. ff. de ſta. ho. tū q̄ alimē
ta debent iſtitui nāe q̄ ſic matrē obli
gat ſicut patrē. vt no. Inno. in. c. ij. de
regula. t Pa. in. d. c. cū bēret. ſec⁹ de
iure ciuili vt in. d. aut. ex cōpleru. Uñ
dicit Bal. i. l. ſi. ſ. ſi a ſocero. ff. de bis
q̄ in frau. cre. q̄ ō ętate canōica pōt
pf vouare ſpurio. vt hēat p alimēto.
t ſibi legare. p alimēto. no. Bar. i. l. ſi.
ff. de his q̄. vt indi. t Ly. in. l. nō oī ti
tulo. C. de admi. tutoꝝ dicit q̄ etiã ſpu
ria dz dotari. vt no. Imola in. l. iuſti
la. ij. ſ. i. ff. de le. ij. Limita p̄dicta niſi
eſſet in nimia quātitate in fraudē lega
ta t conclude q̄ p̄fatus ꝺ p̄dicta a
patre recipiendo de eius bonis tene
tur reſtituere etiam in conſcientia.

5 ¶ Filius ali⁹ dī nothus. vt no. in. d. ſ
ſūt t alie perſōe. q̄ aliq̄ dī nāles tñ: t
Ruius ſpurii etiã ſint nāles tñ t talis ē
ille q̄ eſt nat⁹ ex coitu neq̄ damnato:
neq̄ approbato ō iure ciuili. vt ē filius
ꝑcubine ſolute i domo retēte a ſoluto
q̄ poſſet eſſe eius vꝛor legitima puta.
q̄: nō eſt ꝓſanguinea nec affinis. vt in
Lin ꝑcubinatu. ff. de ꝑcubi. t iſte ſucce
dit p̄ri ab inteſtato in duab⁹ vncijs to
tius hereditaſ vālnō nō eriſtit filij le
gitimi vl̄ vꝛor legitima vt i aut. liceat
patri. C. de natura. li. q̄: filijs legitimis
eriſtēt⁹ vel nepotib⁹ nō pōt niſi vnā
vnctā relinquere et t matri tnō vltra
vt. l. matre. C. de natura. li. Sz ſi nihil
reliquerit ei in nullo ſuccedet ſed ta
men debet alimentari a legitimis.

¶ Sed nunqd ſi non bz filios legiti 6
mos poterit tales heredes inſtituere. ſ.
q̄ ſic etiã in totū. legitima tñ refuata
parentib⁹ ſi bz vt no. in. d. aut. liceat
p̄ri t ls Hoſtr. teneat q̄ nō ſuccedat
cū hodie talis coitꝰ ſit reprobat⁹ vt in
aut. de leno. col. iij. t in aut. ſcenicas
colla. v. t. C. ō ꝑcubi. l. vnica tñ ego te
neo cum glo. in. d. c. tanta t in. c. niſi
cū p̄dē ō renū. q̄ ſuccedūt ēt ō inf ca
nonico q̄: ex quo ius cānonici non ſta
tuit oppoſitū nō debemus in heredi
tatib⁹ recedere a diſpoſitōe iuris ciui
lis facit. c. p venerabilē q̄ fi. ſint le. t ſe
quitur Pa. i. d. c. tanta.

¶ Filius ali⁹ dicitur legitim⁹ nāl⁹ t iſte ē 7
adoptat⁹ vl̄ arrogat⁹. Et dicūtur legi
timi tñ q̄: nō nāli ſed legis inſtitutione
ſūt filij vt de cogn. le. i rubꝛo t nigro
Et iſti ſi nō fūt legi. ie emācipati a p̄re
adoptāte ſuccedūt patri legitio ſimul
cū filijs legitimis nālib⁹ vt not. C. de
adop. l. ſi. t inſti. de here. q̄ ab ite. def.
ſ. ite adoptiuos t i. l. ſi pal. ff. ō adop.
vide. ſ. adop. ſ. i. t ii.

¶ Filius ali⁹ dicitur ſpūalis t legitim⁹ 8
ſicut ē ſuſcept⁹ de baptiſmo vl̄ confirma
te. Et iſte i nichilo ſuccedit q̄: cū ſit ſpi
rital⁹ nō exēdit ſe ad tpalia.

¶ Filius ali⁹ dī ſpūal⁹ nāl⁹ ſicut ſunt epi 9
ſcopi pape t de dioceſi epi t de po
chia p̄bri vt l. c. oēs. xxx. q. i. t iſti ſiſt
i nichilo ſuccedūt pentib⁹ ſuo iſto mō

¶ Filius ali⁹ nāl⁹ t legitim⁹ nāl⁹ dicitur
q̄: nāluē ē gñat⁹ legitimi q̄: ex legiti
ma pentū ꝓuīctōe approbata p legem

Si succedãt ab intestato pentib⁹ oibus alijs exclusis vt in aut.ō here.q̄ ab intestato. limita nisi i casu in q̄ alig ispāl⁹ admittūt vt dicti ē i filijs adoptiuis t sī q̄s dūt viacrib⁹ pentib⁹ solū eis dest admittrō vt inst. de here.q̄. t dic.§. sed in ēis ex psequendine lege iuuata filij comitū appellantur comites vt filii regū reges etiā i etia pennis vt.xx. iij.q.i.c.fi.t p Bart.in.l.fi.C.ō digni.

21 ¶ Elemi filⁱ nāli nō efficiat legitimⁱ p sequēs matrimoniū iter pētes t matrē eⁱ⁹.ff.pa.i.d.c.tāta q̄ sic gēitus fit filius nāl⁹ tpe q̄ genit⁹ fuit poterāt cē legitie vir t vxor i matrimonio pētes eⁱ⁹ t ls bar.i.l.pe.ff.ō pcubi.velit solū hoc cē vex i pcubia i domo retēta p⁹ ea p vxore capta tū canōiste,cōit tenēt Jtū t hoc teneat sec⁹ esset si tpe gnātōis ñ potuīt cē mīmoiuz iter pētes q: ls p dispēsatōez vl alio mō fit postea Jctū mīmoniū nō tū erāt legitimi ff3 io.an.i q̄dā apostilla bal. li.seu.n.si ō seu.pstro.sue.vult q̄ nisi i terueniat instrumētū dotale vt volūt in ra istū.ō rūbr.§.aliq̄n t isti.de here.q̄ ab ite.dese.post pri.t l aut.g.mo.nā. esti.sui.§.fi.q̄uis seq̄l mīmoniū ñ legitimāt ls ego tenco Jtū sicut tenēt moderniores canoiste cōit t i pctica sequunt legiste imo pl⁹ dico q̄ ls tpe pcepⁱ ñ potuīt ls cē vxor eⁱ⁹ si tū tpe pr̄ Jbit legitime cū ea filⁱ erit legitⁱ mⁱ fm cōem opi.i.d.c.tāta silr ñ nocebit filⁱ nat̄ ex pcubina q̄n sint legitimi ls post intermedio tpe hūit vxorē aliā t ea mortua postea accepit pcubinā i vxorē fm bar.i.l.cū multi decē.ff. de solu.t bal.i.l.pe.ff.so. matrimonio

22 ¶ Utr filij nati ex clādestino mīmonio sint legitimi.q̄.gl.in c.q̄ nobis q fi.sūt le.q̄ si nullū ē ipedimētum post approbationē matrimonij erāt legitimi siue sint nati añ approbatōnē mīmonij siue post t hoc sequāt oēs t pbāt in.c.q̄. de cl̄i.despon. Mā approbatio retrotrahit t pinde est ac si a pncipio fuisset Jctū i facie ecclie imo pl⁹ dicit Alan⁹ q̄ ls clādestine Jbēres nō pōt manē cōiuges vt dicit glo.i.c.latoz q̄ fi.sūt le.cū hoc,pcedit respectu nubē tiū ls respectu filioz p̄sumunt conniuere qō ē notādū.ex q̄libet Pa.i.d.c. latoz q̄ nat⁹ ex viro t mulere simil cohabitantib⁹ p̄sumit legitim⁹ q: fauore legimatōis p̄sumit iter eos mīmoniū,p q̄ facit.l.i libere mulieris.ff.de ri.nup.t maxie,pcedit si vocabant se pciuges vt no.ino.in.c.ex pte de resti. spo.dicit ēt ho.q̄ si multo tpe simil tā q̄ pciuges cohabitarūt p̄sumendū est cē matrimoniuz sac̄ qō no.tpe i.c.illud de p̄sūp.si aūt erat ipedimētū tūc sūt opi.Jo.an.t.d.Anto.tenēt q̄ post approbationē ut iam̄ licet postea separēt glo.ls q̄ hoc ē vex in nat̄ post approbationē ls nō i aū nat̄ Jo.cal. ls q̄ nullo mō ut iam̄ t hoc putat pa.vex ō rigore iuris.facit.c.fi.i.§.si qs ō clan. despon. Et hāc tenco propter p̄fatū c.fi. vbi est tex.apertus vide de hoc.ō clandestinū quando dicatur in p̄n.

¶ Utr nat⁹ ō spōsa de futuro sit legi timus.q̄. Pa.i.c.p tuas q fi.sūt le.q̄ sic si nullū sit ipedimētuz alias secus secūdum q̄ dictū est in precedenti.q. 13

¶ Utr filⁱ⁹ q̄ cōiter reputatur filⁱ⁹ vi 14 ri t vxoris tenātur credere vxori dicēti eū illegitimū vide.ō. Adulteriū.§.v.

¶ Utrū ex tractatu pentū qs Jstituitur 15 filⁱ⁹.q̄. Pan.vbi.ō.q̄ ex nominatōe filij t tractatu vt filij Jstituitur qs i possessione filiatōis etiā si sit natⁱ⁹ ex domū Utī ibidē dicit.d.Anto. quē sequitur Pa.vbi.ō.t no.Butr.i.l.oda3 ff.de pba.q̄ tractatus pentū puta q: illi tractabāt eū vt filiū t ipe eos vt patrēs co,p bat aliquē filiū alterⁱ⁹ imo pl⁹

vult glo.i.c.trāsmisse.q̄ fi.sint le.q̄ p batio hui⁹ tractat⁹ p̄sert negatiū pentiū.Jtē.d.Anto.i.d.c.vult q̄ etiā sola fama,p bet filiū,si nihil,p bet in Jtū.

16 ¶ Quid si,p bet q̄ vxor co tpe Jnit adulteriū q̄ talis Jcepⁱ⁹ ē.ff.Pa.i d.c.trāsmisse.t.c.p tuas.co.ti.q̄ si p̄ mere reputabit legitimⁱ⁹.q: cū possit esse filⁱ⁹ vtriusq̄ debem⁹ fauore filioz p̄sumi ri,p hoc ē tex.i.l.mules.§.defūcto.ff.ō adul.facit.l.q: semp.ff.de i ius vo.Jtē dic de filio nato de Jcubina retēta in domo.vt semp p̄sumat filⁱ⁹ Jcubinarij.vt hēs glo.singulare i.c.michael. de fi.p̄sbi.sec⁹ si fuisset abūs tanto tpe q̄ non potuisset cū generare.vt.ff.de his qui sunt sui.vel alie in.l.filium.

17 ¶ Utr filⁱ⁹ natus ex illis q̄ post mīmoniū Jctū ō cōi Jcēsu fecerūt votū vel q̄n altet intrauit religionē t repeti tus,fait sit legitimus.vide.J.Matrimoniū.iij.Impedimentum.v.§.v.

18 ¶ Utr appellatōe filioz veniāt nāles nō.q̄. Pa.i.c.in p̄tia de,p ba.q̄ aut apparet de tacita volūtate dispōentis siue ex ꝓbis positis p dispōne siue q: ē eadē rō de,legitio sicut de nāli.t tunc venūt ēt nāles siue tractet de penalibus siue ō comodo: siue i legib⁹ siue i statutis vl testis.t hmōi.si vo nō apparet de,mente.tūc si tractet de comodo venūt ēt nāles.xxxv.q.vij.c.unico t hoc ex benigna interpretatiōe potius q̄ ex significatiōe,ppria.q: ex ppria significatione noie liberoz vl filioz venūt solūmō nāles legitimi non adoptiui vel naturales nisi.vt in.l.si talis.q̄.§.fi.ff.ō le.is,nō venūt etiā vbi tractat de comodo spurii ex coitu damnato nati

19 ¶ Utr filⁱ⁹ ō nominet a p̄re.q̄.q̄ sic pe iure.vt in.c.ij.de cōuer.infi.t isti.ō le.ag.tu.§.i.t hoc q: sequit familiā t agnatione p̄sio nec ob.c.raynutⁱ⁹ de tcsta.q: fm Jo.an.illud erat p superbiā. q: mf erat nobilior.vñ,filⁱ⁹ legit⁹ pulcre gnā p̄sis i trib⁹.¶ p̄tio q̄ ad honores

¶ Scōo q̄ ad curialē pditionē.C. de decurio.l.eos.l.exemplo.t.l. nullus.

¶ Tertio q̄ ad originē.ff.ad mūnici.l. i.vbi gl.i.c.dicat.xxxij.q.iij.t gl.i.l.cū i.vbi gl.i.c.dicat.xxxij.q.iij.t gl.i.l.cū lite.ff.ō sta.ho.ō illegitis dic.vt in.§.se.

¶ Utr seq̄t cōditionē silr p̄sis.q̄.q̄ 20 nō de iure.ls mīs fm gl.quā sequūt coit doc.i.c.i.ō pcu.ser.q̄ vult q̄ ptus ancille erit pence dñm ancille.l.t ser uoz i p̄n.ff.de sta.ho.p q̄ facit tex.i.l. ptū.C.de rei vē.t no.i.c.unico de naex li.vē.t i.c.fi.ō ser.nō oz.t isti.ō iupso.§.fi.nec ob.c.libi.xxxij.q.iij. vbi vf semp q̄ nascit deteriorē ptē sumit. ls expone deteriorē.f.mīs q̄ fragilioz ē hoc tū limitat pa.i.c.ls de pcu.ser. vex nisi pactum vl statutū bēat aliō sicut hodie est q̄ natus ex ancilla non est seruus si pater est liber.Quod no.

¶ Utr pf t mf teneāt alere filios.q̄. 21 q̄ sic de q̄ vide.ō.alimēta.§.t.nisi i.v. cūlb⁹ q̄s no.Pa.in.c.cū hēret,ō co q̄ cūlb⁹ q̄s no.Pa.in.c.cū hēret,ō co q̄ on.i ma.quā po.p adul.¶ Primⁱ⁹ si filⁱ⁹ eū accusauit.vt.l.si qs a liberis.§. itē inder.ff.de li.agno.¶ Scōs si pt eget ipse.q: nō tenet vltra q̄drīēn.d. l.si q̄.§.ls si filⁱ⁹.¶ Tertiⁱ⁹ si filⁱ⁹ pauit sit crimē ingratitudīis ō patrē i gl.l.cū patrē.C.ō alē.li.¶ Quartⁱ⁹ si filⁱ⁹ ars arte vl aliō vñ viuat.d.§.ls si filⁱ⁹ t.§. alimēta ibidē.liua tū hoc ff3 bar.i tractatū alimētoz nisi sit filⁱ⁹ nobilⁱ q̄ eū ō deceat i tali arte operari.¶ Quintⁱ⁹ sūt oēs cāe ex qb⁹ pf pōt exhēdare filiū. ita t denegare alimēta.ō qb⁹ vide.ō. exheredatio.t ibi.ingratitudo.§.iij.

¶ Sz si vinoztiū fiat apō q̄dē oz alī 22 t qb⁹ expēsis.q̄. q̄ etiā bi tuder pēsāt circūstantiis.puta q: minoz triēnio apud matrē t hmōi.vt no.i.l. vnica.

C. de uxo: hic. & apud quē h. edu. & i aut si pr̄ uidē posita vbi dr̄ q si pr̄ fuit eā uiuoni nutrietur apd mīez ex pēlia pr̄is si mō mr̄ ñ cōuolauit ad scōas nuptias si ōo mr̄ dedit causam apud patrez expēsi mīs locupleti mī si pr̄ num⁹ idonē⁹ sit q; nūc apud matrē locupletē nīsi alter eoz eēt infidelis q; apud fidelē iam alēdi vt patet p ea que dicī supra Baptisma. vi. ℔ xi.

23 C Vtrū filī⁹ magis teneat subuenire pr̄i ℔ cōuerso. &. pr̄i etiam infideli ℔ extraneo fideli eterno paribus vt no. glo. extra de. c. i. & xlii. di. quiescamus. & lxxxvi. di. non satis.

24 C Est filius q nō dr̄ nisi unū panē & dr̄ patrē g̃ fame perit & filiū siīr cui dr̄ subuenire. &. Ly. in. l. ii. C. de pa. q si. di. q. post pr̄i q; posset cū vendere ego addo q; ius diuinū sic eū obligat q̄ dicit Honora patrē &c. & q̄ dr̄ q amor magis descēdit ℔ ascēdat. l. iiii gdē. ℔. si. ff. q̄ me. cā. l. liberor. ff. de v. si. & l. liberi. & ibi glo. ff. de inoffi. testa. &. Ja. ibidē q; vox ē q̄ ad ordinez dilectionis nō tñ q̄ ad effectū obligatōnis nā p nativitatē filioz nō dr̄ cōditio aut fieri deteriōr q; iā dr̄ filiū obligatū Sz in trīū facit q̄ no. bar. in l. si qs a liberis in. ℔. si vel parēs. ff. ō li. agno. vbi dicit post gl. q; pr̄ tenetur alere filiū de iure nāli & filius tenetur alere pr̄em de iure gentiū & sic vīsūr forti⁹ vīculā q̄ tenet pr̄ filio ℔ quo tenetur filī⁹ pr̄i. ōrtū tñ determinat in. l. i. in fi. ff. de in. & iure. facit etiam ℨ q̄ no. Bar. in. l. nō quēadmodū. ff. ō li. ag. vbi vult q; si qs dr̄ patrē & filiū diuites & indiget alimēto q; potiⁿ dr̄ petere a patre suo ℔ a filio rōe p̄dicta

25 C Vtr̄ filī⁹ possit nubere sine īssa patris. &. q; sic tā masculⁱ ℔ femina ℔ uio nō expediat vide. ē. Deos. Et quō tenetur eam dotare que nupsit sine scīa patris in. ℔ iiii.

C Vtrum possit vouere vide. ℨ. voti 16 ii. ℔. v.

C Filiusfa. viuēte matre emācipatus 27 acquirit vsūfructū i mīma bonio. p viri li. i. pro media parte siē vnus filius. & pr̄. p alia post mortē matris cāus ē. C. de bo. mater. l. si vīra matre Idē dic in neponb⁹ & pneponb⁹ Idem dic si sūt plures filij q; p virili parte simul cū patre ſz si alig sūt emācipati aliqui in patria petit p viriliⁿ ptibus venīēt oēs ſz vsufructⁿ nō emācipatoz remanebit apud patrem vt in. d. l. si vīra.

C Sed nūqd idē erit in alīs bonis 28 aduenticijs. ℔. q; non sed solum i matemis vt no. glo. in. d. l. si vīra

C Vtr̄ filī⁹ possit agere ℨ patrez. ℔. 29 Pa. in. c. nō ē de spon. q; sic ratione peccati als nō ē admittēd⁹ vt no. glo. in. c. si ecclia. xxiij. q. iiij. Sed gl. i. c. q̄rūtur. ii. q. vii. tenet p pōt ℔z canō eo cōqueri tā in ciuili ℔ in criminali ne gocio sed ℞n leges nō pōt nisi in casu rēsi cā ciuiliter nō in alia. ff. de iudi. lio nulla & ēt in quasi castrēsi vt. ff. de fur. l. si qs vxori ꝑmo respōso nō tñ ō furto ſz actione i factum. C. de dolo ma. l. supstite & hoc si exīstēs emācipat⁹ ſz emācipat⁹ bñ pōt agere penia venia & ipetrata. C. de i inf vo. l. vltima. ſz in criminali cā non audiūr. ii. q. i. pro hibentur nisi iniuriam in ipm cōmiserit vt. C. de pa. pote. l. congruentē.

C Ad qd tenentur filij parēt⁹. ℔. 30 vt colligo ex ale. ō alex. in. iii. par. sū. in tractatu de. iiii. ꝓcepto q; ad tria de ꝓcepto.

C Dīmī ē q; tenēt cos diligere nō q; cū filī⁹ sit obligat⁹ aic patrio & mīs ex cui⁹ opatiōe vtute gīa tus ē tenent ei repēdere q̄ si pōt in alio nisi amādo quia sic ꝓsolatur eos cū hoc ꝓpēdāt & hoc ē q̄ dic Phie. li. ō honore pentū redde amori vicē & Joan. xiiij. Vt cognoscat mund⁹ &c. q. d. exēptū capiendo q; diligo patrez & nō sufficit q; ꝓsilat in corde. sed oz ostēdat in signo. nec oz cē amor q̄ obligamur oēs diligere: ſz spūlis & pricipuus. & ꝓpterea nō excuso a mortali filios q nūq̄ signa amoris ostēdūt, parentib⁹. imo semp loquunt vere & vident eos hic exosos. C Secūdū ad q̄ tenet est obedire i his q̄ pūnēt ad dispositionē rei familiaris: & multomagis in necessarijs ad salutē: vt sunt ea q̄ pūnēt ad bonos mores. Jn his scīē ter ꝓnēnos obedire mortalr peccat. Sec⁹ si ex inaduertētia vel raro sine ꝓpōsito. q; videt veniale. Sīd alia autē obedire est de ꝓsilio solū. C Tertiū ē q; debēt eis in necessarijs subuenire sive sint infirmi vl alia necessitate. vñ mortalr peccāt q cum possint eoz necessitatibus nō subuenīūt nisi forte est sēc⁹quid minimum.

31 C Utr̄ malicia pr̄is noceat filijs. ℔. q; sic quantū ad penā tpalē. vt p3. C. ad. l. iul. ma. l. gīgs. & in. c. cū seōm. ō bere. li. vi. & in. c. nīsi cū pdē. ℔. i. de renūci. lvi. di. nunq̄. & c. nasci. Jta etiaz ad penā eternā, ꝓpter malū exēplum vel malā curaz, vt de Hely. i. ℔. i. facit c. si gens. lvi. di. Sīc malicia filij iducit ꝓsumptionē ℨ patrē. vi. q. i. q; crimen. xxxvii. di. legant.

32 C Utr̄ possit filī⁹ intrare religionē. & an teneat ad eius ministrationē ingressus. vide. ℨ. religiosus. ℔. xi. & ℔. xxxi.

33 C De filijs illegitimis ordinādis. vide. ℨ. ordo. xij. ℔. xiii.

34 C Quō filij acquirūt sibi & nō alijs fratrib⁹. vide. ℨ. peculium.

Finis aliqñ inspiciend⁹ est aliqñ medium aliquando ꝓncipiū. vide multas allegatiōes in. c. scientes de cēli. ℨ est questio brocardica.

Fiscus est bursa cesaris vel ꝓncipis. xvi. q. vij. maiores. vel pōt dici q; fiscus hodie est sacc⁹ sine ꝓscia q; imburs⁹ola ōsita male. ff. ō calū. l. i. hē redē. & ff. de inof. te. l. papi. meminisse. 1

C Utrū fiscus ꝓferat alijs creditis ribus. vide. ℨ. restitutio. ii. ℔. xvi. 1

C Fisc⁹ turpia lucra ēt ab hered⁹ exigit: & crimina sint extincta. d. l. in hēredem in prin. 2

Lagella quō sunt satisfactoria. vide. ℨ. satisfactio. ℔. viii.

Letus de mortuis improbat. xiij. q. ij. ℔ ꝓpositum.

Omes est langor naturē q; carnis ꝓcupiscentia appellat. xv. q. i. ℔ vt itaq;. Qui quidē nō est peccatū: ſz pena peccati ibidem. ℔. i.

Orma est q̄ dat esse rei ℞n Inno. i ℔ca de ꝓse. ec. vel al.

C Quid si omittatur forma in sacris. 1 ℔. q; nihil fit. i. q. i. g ꝓfectionē. in glo.

Omicatio est oīo illicit⁹ coitus. vt. xxxij. q. ii. ℔. qui ergo. & in. c. meretrices ea cā. q. iiij. Sed pro pte fornicatio est inordinat⁹ ꝓcubit⁹ nālis vīo q̄ solut⁹ solutā nāli⁹ vīu cognoscit Et intelligit solut⁹ q̄libet vinculo. ſ. ꝓiugii: ꝓsanguinitat: affinitat: ordinis: religionis seu voti etiā dī nālis ad differentiā illius vsus q; dr̄ ℨ nām. vt no. in d. c. meretrices. & sic est ꝓpria spēs luxurie. vide. ℨ. luxuria. ℔. ij.

C Quid de clerico fornicatore. vide 1 ē. clericus. v. & viij. ℔. iiij.

C Utrū accedētes ad meretrices ex 2 cusent ꝓpter ignorātiā nescientes et ꝓhibiti. ℔. q; nō. imo peccāt mor-

taliter accedendo. ꝛ volens ꝗcō. qz ignorātia iuris naturalis ꝛ diuini i tali casu claro neminē excusat. i.q. iij. p totum. Item peccat mortaliʒ si quis indurat aliquē ad eas qui hoc nō intendebat de pe. di. i. noli. ꝛ ii. q. i. notum.

3 ¶ Nec differēcia ē inter fornicatōʒ p ꝑ iecūi supaꝫ ꝛc. vide. ſ. luxuria. §. ij

Fortitudo vera est p quā quis mediocriter timet ꝛ audet ad hoc inclinat ꝛ habitu ꝓpter bonū finem q est ꝓseruatio boni cōis in periculis mortis vt dicitur a philosopho. iij. ethi. est ars fortitudo vtibilē di circa timores ꝛ audacias ꝗbꝰ cohabitua timoꝛ: ꝛ moderatiua audaciaꝝ ꝛ qdē circa timores periculoꝝ mortis est fortitudo simplr. circa vo alia est fortitudo Fm qd Aer⁹ eni fortitudinis ꝓncipaliꝰ est sustinere. i. imobiliter sistere in periculis ꝗ aggredi: qz iii. ethi. in fortitudo tristia maxie dicūtur aliq fortes

1 ¶ Utrz homo teneatur sustinere moꝛtem. vide. ē. Caritas. §. v.

Fugus est exercendarū actuum locꝰ a fando dictꝰ. c. fozno. de ꝺ. sig.

1 ¶ Quō fornix qs foꝛ. &. gl. in. c. i. iij. q. vi. ꝑ illos ꝺ suos. Cōtractꝰ crimē reꝰ res religiozꝝ. Uir tō sit vel puocat atq; recusat. Excedit tutus vel si ꝓsēt vterq;. ꝛ ibi vide expositōʒ eū alle.

Fratres quō vindicāt acq̄sita p alios quē ipsoꝝ. vide. ſ. peculium.

Fraus nō pōt esse sine dolo sz bn̄ dolꝰ sine fraude. Ideo fraudi est dolus sicut spēs generi. ita dicit Pa. i. c. ex tenore. de rescrip.

1 ¶ Fraus ꝛ dolꝰ nemini ꝺs ꝓficiscari ter. est in. d. c. ex tenore. facit. xvi. q. vi. c. i. xx. q. iij. ꝓsumit. xxx. q. i. dicitꝰ est.

¶ Fraus legi fit aliqñ de ꝑsona ad ꝗ ꝑsonā sicut qñ mulier vult nubere viro ꝛ ecōuerso eā nō possit. vt de dona. inter vi. ꝛ vr. c. vl supꝑ hoc tā ꝑsonā: puta ꝗ soluat eiꝰ creditori vt. ff. ꝺ dona. inter vi. ꝛ vr. l. hec rō. §. viti. Sic tutoꝛ ꝗ nō pōt emere rem pupilli interponit aliā ꝑsonā ꝗ emat. Aliqñ fit rei ad rē sicut cū ꝗs dat fructū vineti filiofa. vt sisse vt vēdat. ꝓ eo ꝗ pecuniā mutuo dare nō pōt. l. iij. §. i. ff. ad trace. qz idē ē ac si mutuaret. ar. xliij. q. iij. plerīq; i. q. i. sūt nōnulli. Aliqñ fit vni ꝰ Aer⁹ ad aliū Aerū Fruī: vt cuꝫ vxoꝛ vēdit viro qđ donare intēdit. l. si spōsus. ff. de do. inē vi. ꝛ vxo. ar. xvi. q. iij. si sacerdotes. Aliqñ fit vni ꝰ Aer⁹ ad aliū Aerū sic fem: vt cū mulier ꝗ fideiubere nō pōt facit se ꝓncipaliē debitricē. l. ꝗdā. §. si cū esse ff. ad vel. ꝛ. l. seq. Et vocāt tales ꝓpriē tur legē ꝛ i ꝓspectu dei nō exercēt. facit qđ no. in. c. intelligēta ꝺ ē. si. ꝛ. c. ꝗnto de ꝑni. ꝛ i. c. ꝓstituē. ꝺ Aer. ꝺb.

¶ Fraudare nemo videt eos q sciūt ꝛ ꝓsentiūt. ff. de reg. iu. l. nemo.

¶ Fraudē videt facer ēt is q nō facit qđ ꝺs facere. ff. ꝺ his que in frau. cre di. l. in fraudem.

Frigiditas quō ꝺsolat matrimoniū. vide. ſ. matrimonium. iij. impedimento. xvi.

Fructus Fm Bar. in. l. ex diuerso. ff. de rei ven. Quidam sunt nāles vt poma ꝛ hmōi q nā ꝓducit ꝛ sicut ꝓducit vtimur. Alij sūt partim nāles ꝑtim industriales. vt lac. lana segetes: vinū ꝛ hmōi. q nāles sūt iūcta a nā: et industriales ꝑ q̄m i aliā spēm ex industria ipōs vtimur i. d. l. ex diuīso. ꝛ. i. certū. C. ꝺ rei vē. cōiter ꝺ q relinqtur arbitrio bōi viri an sint nāles vl industriales vt si plus ē tal ꝺ industria hoīs dicāt

ꝑ industriales. vt de vino: lana: caseo et hmōi. arg. l. q̄ril. ff. de sta. hominū: ꝛ iii. q. iij. hermofrodit⁹. Si vo magis de ni dicit nāles. Alij. solū sūt industriales: sicut fructꝰ q acquruñ ex artificio vel negociatōe ꝛ hmōi: qui alio mō dicūt cuiles eo ꝙ nō ꝓueniūt ex re ꝛ ꝓpulsione hoīs ꝓpiunt ꝓpter rē. vt cū pensio dom⁹ ꝛ hmōi. vt i. l. si nauco. ff. de rei vē. ꝛ l. domū. C. e. ti. ꝛ illoꝝ qđā sunt honeste preceptoꝝ qđaꝫ ihoneste. vt si locauit domū ad exercē ihoneste. l. ꝗdā. §. ff. ꝺ pe. he. dū q̄stū ihoneste. l. ꝗcillaꝫ. ff. ꝺ pe. he.

1 ¶ Utrū bone fidei possessoꝛ faciat fructꝰ rei quā bona fide possidet suos. &. vt colligo ex. c. grauis ꝺ resti. spo. ꝛ. d. l. ex diuerso cū ibi no. qz lōga ē distinctio doc. q̄ ad soꝛ ꝓtiosū eā omitto ꝛ solū dico q̄ ad obligationē restōnis in ꝓscia ꝙ oēs fructꝰ tā nāles quā industriales: siue possideat cū titulo: siue sine titulo tenet restituere si extant si vo ꝓsūpsit tenet solū restituere iquātū factꝰ est locupletioꝛ puta qz in eā rē expēdit i quā opoꝛtuisset expēdere tūc de suo. vel aliq̄ emit ex qbꝰ ampliant pīmoniū sīū. facit. d. l. certum. ꝛ. l. si me ꝛ ticiū. ff. si cer. pet. Uerūtamē di minuet de fructibꝰ industrialibꝰ rei lucroſe qu̇ industria sua est extimanda in dicto negocio exercitata in vtilitatē seu augmentū dictoꝝ fructuū accipiēdoꝝ: qz nēo mulitat supēdiis suis de lucro aūt facto ex re ꝗ de se nō est lucroſa. dic vt. j. restitutio ꝓmo in. ꝺ. possessoꝛ. §. i. Si vo nō est factꝰ locupletioꝛ: nō tenet de ꝓsūpt. ff. ꝺ pe. he. l. vtrū. ex quo dolo nō desit possidere

2 ¶ Utrz ꝑfati bone fidei possessoꝛes ꝑ sint vsucapē fructꝰ ꝑdictoſ. &. pa i. d. c. grauis. ꝙ fructꝰ nāles indubitabiliꝰ vsucapiūt ꝑ triēniū. vt no. in. l. segt. §. i. ff. de vsuca. facit. l. i bello. §. si qs fuū ff. de capti. Alios aūt cū secerit suos ñ

pōt vsucapere: qz qđ meū est vsucapere nō possū. d. l. i bello. ꝛ videt ter. i. d. l. seqt. §. lana. Sz bn̄ vsucapit aduersus iudicio offiñ ꝙ qđ tenebat restituere: quia possum ꝓscribere rē meā aduersus actionē qua poterā cogi ad restitutionē eā: vt est ter. in. d. §. si quis seruū. ꝛ hoc voluerūt glo. ꝛ bar. in. d. l. sequī i. §. fructꝰ. Et sic patet ꝙ i cō sciētia post triennū bona fide trāsactum erūt sui oēs qualitercūq;: nec tenetur restituere ꝺ possessore malefi dei qūo teneaf. vide. ſ. restitutio i. 4. ꝑ. possessoꝛ.

¶ Sed no. ꝙ fructꝰ sunt illi qui super 3
sunt de ductis expensis que fiūt gratia fructuū querendoꝝ. ꝓgregādoꝝ ꝛ ꝓseruandoꝝ. ff. de peti. hereditā. l. si a dño vel ꝑ c. §. fructꝰ. ꝛ. l. plane. in fi. ꝛ C. de fruc. ꝛ li. expen. l. i. vbi ꝺ hoc fructuū noīe continef qđ iustū sumptū deducī supest. Uā nullo casu interuenire pōt qui hoc genꝰ deductionis impedire possit. ff. famul. her. l. fundo ꝙ impedire possit. ff. famul. her. l. fundꝰ ꝙ i. rūso. ff. so. ma. l. fructꝰ. Uñ fructꝰ itel ligit deducī necessariis impensis. ff. ꝺ ope. ser. l. fructꝰ. ff. de vsur. l. qđ in fructus. ꝛ. ff. man. l. qui mutuū. in fi. ꝛ in glo. d. c. grauis. ꝛ vide. ē. expensē. §. iij. Uñ dicit ter. in. d. §. fructꝰ. intelligunt deducī expēsas q̄ q̄rēdoꝝ colocādoꝝ ꝛ ꝓseruādoꝝ eoꝝ gra fiūt ꝛ nō solū i bonefidei possessoꝛib⁹ nāliꝰ rō expostulat. verū etiā in ꝓdonib⁹: hec ille

Fugere an possit ꝓpter ꝙ ꝓsecutionē. vide. ē. cho. §. xxiii.

¶ Utrz incarceratꝰ ꝙ delicto suo pos 1
sit fugere. &. ꝙ si tenet in iuste. est clarꝝ ꝙ sic. ſ vo tenet legitīe. nūc distinguo ꝙ aut tenet ñ ꝓpter mortē iferēdā vl aliqđ mēbrū abscidēdū: sz ꝓ aliō puta ad ꝑnitōʒ ꝛ hmōi. ꝛ sic nō ls: facit qđ no. gl. i. c. iuigēnū di. i. ſ vo tūr ad

mortē vl̄ abdicatione mēbri. alē fm. d. Anto. si pcūl est manifestū peccat fugiendo: si fugit vt in pcō pleueret. Si vo vt pueniat nō. qz si fugit ñ tenet se restituere sec⁹ si occultū q: pt fugere Ad multo iure cauet q debet expectare mortē nisi violēta alicui fieret in fugiendo. q: nūc hēret imunitū belli. Idē dico de scolaribus cū eo vl̄ auriliantibus. dūmō fiat sine violēta alicui⁹: et alio cōpatiōis nō alio modō tales in pcia et sine scandalo alicuius matrie custodia nec distinguo etz sint vl̄ nō q: quicūq; sit credo fugere posse si bono mō vt dixi pōt facere. facit gl. i c. inter cetera. §. ij cū his. xxii. q. iij. i fi. q dicit q licet reo cōtrite aliquez p vna pcessida facit. ar. q. iij. §. notandū in fi. facit. l. i. ff. de bo. cor. q mor. sibi pscr. vbi dicit ter. Ignoscendum censuerūt ei q sanguinē suū q̄ltercūq; redēptū voluit. et sctus Tho. sēb. a se cū de. q. lxix. dicit q si q⁹ esset dānat⁹ vel fame periret posset cibū sumere. imo videt tenere q teneat si pōt ipsū sumere. Similiter dic de fuga. sed q teneatur non credo neq; comedere vltra condēnationē vel fugere. si⁹ posset patienter ferre p peccatis sui satisfactiōe.

2 ¶ Quid de eo q q̄rit vt capiat an possit fugere. §. q⁹ sine sua ℑ cū data sit vel nō pōt fugere: nō ñ cū violentia officialiū q vellēt eū capere. qz ipsi hūt iustū bellū ℑ eū. iij. q. v. nō puto. xi. q. iij. q resistit. et sic eos impugnādo moraliter peccaret. sīc² auriliantes.

Mus⁹ fieri in sum⁹ pub⁹ ℑs vigiliarū sepulchrū. §. sīc⁹. ff. de relī. et sūm. fu.

1 ¶ Funerū spēsa sp̄ ex hereditate ducit q̄ ei⁹ de⁹ credulī solet p̄cedere cū bona soluēdo nō sint. l. funeris. cū vtriusq; ff. seq. ff. de relī. et sūm. fu. hoc it

mea. l. stipul⁹ necessarijs si ad pōpā vl̄ lauti: qz ñ ūceret ex alijs debito. i. pcia

¶ De iuo expedit mortuū funerari. nō 2 mulier de dote q̄si ō. ppio pmonio funeret. l. in cū. ff. de relig. et sūm. fu.

Mriosus an possit aliq̄ casu se obligare. §. in. c. sic tenor de regula. q nō cū nō pcientiat. vnde no. q ē bū faciēdo ñ pūmū sane mētis. Ex q̄ infero q ls faciat testū cūq; gliber mentis cōpos nō valet. Idē. vt dek si daret bona sua. p alia. facit. c. fi. de suc. ab intesta.

¶ Utz possit baptizari. vide. ā. baptis⁹ 1 mus. vi. §. r.

¶ Utrū debeat ei dari cor⁹ chr̄i. vl̄ 2 de. ē. eucharistia. iij. §. xiij.

¶ Utrū ipsum sibi illud qd facit ad 3 penā vel culpā. §. q nō. facit cle. si furiosus. ō bonici. nā sāe suo furore panit. ff. ad. l. pō. ō part. l. pe. i fi. ff. de of. p̄si. l. diu⁹. i. ri⁹o. Patti etiā pōt iuriā ls nō facere. ff de iur. l. illud relatū. q̄ lex ponit. in c. illud. xv. q. i. vñ qd facit pinde est ac si sine facto pſone accidisset. ff de ad mi. m. l. vl. in fi.

Mtus pp̄e ē 3 cratio rei alienē mobilis cor⁹poralis: fraudulosa invito dño facta alo lucrādi: sine ipsi⁹ rei sive vl⁹ rei: sive possessionis. ff. eo. l. i.

¶ In q̄ differt fur a latrone. §. pa. in 1 c. ij. de fur. q⁹ fur. pp̄e of q ō nocte furat. Latro aūt q ō vic. facu. d. i. q vi cit q⁹ fur of a furno. i. nigro. eo q⁹ obscure et de nocte plerūq; fit bar. vo. l. nūc. ls nouo iure. C. ō ser. fug. dicit q⁹ fur of q furat clā sine aggressura. Latro vo cū aggressura: sive cū armis: sive sine. vt i. d. aut. ls nouo. capiūtur tñ sepe equoce. vt in. c. iva de homicid.

¶ Utrū sola voluntas pſumat aliquez 2 furē. §. q nō q̄ ad hoc. vt p⁹ in d. i. §. i. ri⁹o opōtet sit 3 cratio. sec⁹ q̄ ad dī sit fur. C. q⁹ nō. l. vez. ff. si. ap incipit certū. ff. e. ppterea dī alio lucrandi.

¶ Utrū slie q solū vsum vel possessio 10 nē ēt pat sit fur. §. q⁹ sic. so. vi. q scīm ff. e. l. iumēta. sicut vtens re deposita vel re comodata ad aliū vsū et hmōi tenet ad restōnez ertiatōis ipsi⁹ dñi⁹

¶ Quot sūt species furti. §. q⁹ multe 11

¶ Prima dī sacrilegū vt. ℑ. sacrilegii. ¶ Secūda dī peculat⁹. i. ō re religiosa vel publica. ff. ad. l. iul. pecu. l. i. xxvij. q. iij. qd ergo. ¶ Tertia abigea tus. i. dispgendo gregē et inde furādo

¶ Quarta dicit plagiatus. Ihole liberi vendūt vel empti scienter. ff. de plagia. l. i. et. iij. Et codē modo si seruū alienum sollicitauerit: vel alportauerit vel ad alā regionez furtiue duxerit. C. de plagia. l. i.

¶ Nota etiā q furtū aliquādo dicit 12 manifestū. i. cū fur deprehenditur cū re furtiua: et veniat ad locū destinatū: siue deprehendat ab eo cuius est res siue ab alio. ff. e. l. ij. Aliqñ dicit non manifestū. i. cū nō deprehēdit cuz re furtiua: vel si deprehēdit cuz re furtiua iam velata ad locum destinatum erat. l. siue igitur. ff. eo.

¶ Quot modis participat quis i furto et tenet ad restitutionē. si principalis⁹ nō restituit. §. x. modis. ¶ Primo 13 cooperatiōe sicut faciēs ferramina. p furtis faciendis vel scalas vel faciens sortes: vel alio mō prestās opē vel cōsilū. nam tales tenent furti. Inst. de obli. que ex quasi delic. nas. §. interdū et. ff. e. l. io qui opem. et. ff. de fide. l. nihil interest. et tenet insolidū. et si nihil habuit q̄si sine sua cooperatiōe ñ fuisset furatū: alō nō nisi de peccato mortali

¶ Utz vantes signū: pura sum quo 14 parati ad furtū vel rapinā vadam. tenēntur. §. fm Inno. et Host. q sic. si

aliter illi q verba ait⁹ aut instr⁹ bellicos: vt illi tibicines. Ité q ignē po nāt in eā domo vt illuc alii currēte alias domos ꝑdant ⁊ ꝑsilea ꝓ eoklē ⁊ insolidū restituere teneāt si alias nō fuisset factū sine eoz opere q̄ si factū fuit ꝓ sine ipsis eni tenēbūr ꝑm q̄ magis vel min⁹ fuerūt effectuos hoc.

15 ¶ Vltz illi q cū rapto⁹ vel furib⁹ ⁊ hmōi vadit vt ipsos defēdāt ab illis quos offendere volūt idebite tenentur. ff. Inno. ⁊ Host. in. c. sicut dignū de hom. q̄ sic sine associauerint eos vt retraheret a rapina sine non: dūmodo raptores sine fures nō intellexerint si ipsi eos nō associassent. vñ sin ꝑdictos teneātur restituere in ꝑsecutione qđ ꝑdictī rapuerūt. vel q̄ eoz auxilio rapta fuerūt: puta q̄z cū raperentur se defendissent si ipsi nō fuissēt. vt quia tales nō iuissēt si eos nō associassent: vel nō nisi rapuissent. Sic tenētur qui pacificandi alo cū eis vadunt nō aduersarijs timore mentiūt quo rei suas nō audēt defendere nisi eisdem hoc significent quia dant causam effectuosam concoz. Hin. ff. resti.

16 ¶ Cterū cū multi concurrūt ad furādum vel rapiendū nec ꝓbat aliquē ca-ꝑtaneū seu dūm sup se. nec vnus magis alijs auxit aliū ꝙ alt⁹ ipsum teneāt q libet insolidū. ff. Inno. in. d. c. sicut dignū. ⁊ segnr ibidē. Pa. distinguit sic aut vn⁹ fuit in culpa in subtractiōe facta per alīs aut non. Si sic aut dedit consilii. ⁊ sic tenēt insolidū in ꝑsecutione ꝓncipal⁹ inuitat sine nō: sine dūmō ꝓsuo ꝙ ꝓncipalez velit agere sine nō. Si cū ꝓncipali fuit absolut⁹ a dūmō ꝓsuo nec cū liberat q dedit consiliū: nisi ad eū aliqđ ꝓuenisset quo ad tenēt restituere. Ecōtrario si absolut⁹ cōsultor nō liberat ꝓpter ꝓpriā ꝓcessū accessionē ꝓuenit seq̄ naturā ꝓncipalis fm de reg. iur. li. vi.

Aut nō dedit consiliū sed auxiliū: puta quia associauit ⁊ hmōi ⁊ sic tenēt in quantū dānum est plus dati ex auxilio suo. Et si in totū puta q̄z res erat ponderosa ⁊ vn⁹ sine alio portare nō poterat vel vn⁹ sine alio nō iuisset: vel nisi eū associasset tenet⁹ i totū. ff. d. l. ſs ⁊ si qs surripuit. §. si duo. Et rō dicitur quia ꝑsiliū vagat sup totū furtū. aurilium vō nō: sed ad id sup quo ꝓstat. aut nō fuit in culpa subtractiōis vel alterius. ⁊ sic nō tenēbūr restituere nisi in quantū ipse asportauit. Inno. nō indistincte tenet q̄ oēs tenent insolidū: et hanc Huio vn⁹ ꝙ se potuisset allegare l. ita vulnerauit. §. fi. ff. ad l. aq. ⁊ l. si pluref. ff. ar. fur. ce. ⁊ l. i. §. fi. ff si q̄s te. li. cē mul. fuc. Sed ille legens loquit q̄ ad penā q̄z oēs tenent insolidū. vt no. gl. in. d. l. si plures. Sz in ꝑsecutiōe tenet cum Inno. ⁊ Hos. vbi nō hz locū pena nisi ꝓsequēnatiōz q̄ solū tenent ad restitutionē. vt dicūt. Aduerte tū q̄ qui ꝑsuo dolo malo dederūt dānum alicui si vn⁹ restituat alij liberati sūt. l. si ples ff. de dolo nec credo i ꝑscia eius ō nec cessitare teneāt ꝓmo satisfacere q̄z ob. sibi turpitudo suā nisi, ille fuisset cā sine qua nō induxisset eum ad tale qđ faciendum: sz de bono consilio dz dari ꝓpterib⁹ si quid habuit.

¶ Secō participat tusione seu mādato ⁊ tenent insolidū ad restōnez de oi dāno etiā si nihil habuit vultuq̄. et sic exequēs ar. c. iulian⁹. xi. q. iij. 17

¶ Tertio ꝑsilio. ō q̄ dic vt. §. ꝑsi. §. i. 18

¶ Quarto ꝑsensu. Intellige vt tenea tur ad restōnez si ꝑsensit expresso ꝑsēsu fm Rī. i. iij. et xv. sine q̄ furtū nō fuisset sciēs: alīs ꝑsentiēs solū mortaliter peccat: sz restituere nō tenetur ⁊ sic intelligē ⁊ limita. ij. q. i. notā. cū notaq̄ i glo. que volūt vt ꝑsentiens ligetur eadez pena de hoc. vide. §. consensus. §. ij. 19

¶ Vltz ꝙ q̄ audēs aliquē sao notle inuitasse dānī primo hz rauī teneat ad restōnez. ff. Bo. ii. resti. q̄ sic illo hab. xi. q. iii. §. ꝑsenit. cū duob⁹ ca. seq. ⁊ ō resti. ipo. c. cū ad sedē. q̄z fm Sco. talia ē ꝑsentiēs interpretat⁹. Limitat tñ Bo. q̄ ex tali rathabitiōe dānī ficari ipedītur recupare dāna credo ego etiam q̄ teneāt Huio ñ ipedire recupare dānū tale dānum non fuisset datum si non ꝓsumpsisset tal⁹ dānificans eum ratum habere. 20

¶ Quito palpādo. i. adulādo vel laudando eū subtilē: sirennū ⁊ hmōi ⁊ tenent insolidū fz Rī. vbi. §. si ꝓbabilr credit q̄ ex hac adulatōe sūt moti ad dānificandū primū: q̄z tal adulans ē qđ ꝑsensit. lxxxvi. di. c. facient ⁊. ff. ō fur. cor. l. i. §. pluadere. Huis. Bo. vbi §. tenēat hoc vez in particulari adulatore nō in gnāli: tñ tu tene idez fz ꝙ Rī. dē. adē ō ētractoſ q̄ ē cā sine q̄ ñ q. xi. qui consensit peccantibus. 21

¶ Sexto recursu. i. qñ dānificantes habent ad eum recursum sicut. ad patrocinū ꝓtegantes fm Ric. vbi. §. xi. q. iij. qui consensit peccantibus. 22

¶ Septimo receptatione. Nam sciēter receptans rem furtiuā ⁊ furē tenet⁹ furti. vt est tex. i. l. eos. ⁊ ibi bald. C. de fur. nō tñ ꝓtenetur ac si furtū fecisset: sz sicut q furto opā ꝓstitit. ⁊ ita intelligit bar. in. l. furtū. ff. de fur. d. l. eos. sed q̄ ad restōnez tenetur fz Inno. ⁊ Bo. in. c. sicut dignū. de homi. de oi dāno quod ex receptatiōe aut defensione secuti est qđ factū nō fuisset. Receptatō ne ꝺo rez furatarū tenetur si ex sua receptatiōe res q̄ furata est habita nō est a ꝺo dño. d. l. eos. arg. l. q vas. §. ij. ff. de fur. ⁊ hoc si sciēter fecit. l. q̄ nostra giū. ff. de incē. ru. ⁊ nau. §. nō tñ. Secus si ignorant vl̄ vt rē redderet dño q̄ nō nē nō tenerent. vt i. d. §. nō tñ. 23

¶ Sed qđ si iā receptauit an teneāt eas res restituere dño. ꝙ. mo. resti. ꝙ sic nisi imineat periculū in restituēdo vel latroni vel alteri persone. 24

¶ Octauo ꝓpter ꝓpriū. i. rei furtiue eo medēdo vl̄ alio mō sciēt receptēdo ni si i casu extreme necessitat⁹ ⁊ tenet ad restōnez. nāmq̄ ꝓpter furtū ꝓpriū. ⁊ hoc vez nisi res furata trāsisset i dūm sorte pta q̄z pecunia ⁊ ē mixta cū alia: vel grata nū vl̄ numi: ⁊ ē cū alia mixtū talr q̄ mutuo mō ꝓt discerni ab illo cū q̄ ē mixtū q̄z nec trāsit i dūm furtū. l. si alteri nū. ff. ō sol. ⁊. l. nā ⁊ si fur. ff. si cer. pe. ⁊ i. l. si frumētū in ꝓn. ff. de rei vē. ⁊ recti. l. si pluref. ff. de reī vē. ⁊ recti pcēs ñ tenet restituere nec peccat si furē soluēdo: alīs sic sce⁹ si ignorāt. ēt i bona fide ꝓsūpsisset nec fact⁹ ēt locupletior: alīs si erat vl̄ fact⁹ est locupletior ꝓpter. §. fructus. §. i. ⁊. ij. 25

¶ Nono nō obuiādo fz Rī. vbi. §. i. 26 q̄ clamādo vl̄ alio mō possz ꝓhibere ne furtū fiat ⁊ ñ facit intelligo ꝙ tenet qñ dolose ñ ꝓhibet qñ nō hz ex offō ar. coz q̄ no. i. c. quāte ō sen. ex. ⁊ sic li mitta Rī. vbi. §. sec⁹ qñ ñ ꝓhibet ex negligētia vel q̄z ñ vult se immiscere rūori vl̄ alteri periculo ⁊ sic intelligo ⁊ lito gl. i. c. ñ iseredā. xxiij. q. iij. ⁊ i. c. dilecto ō fē. ex. li. vi. vel qñ hz ex offō vt sūt plani officiales rectores ⁊ hmōi q̄z tenent ar. c. faciēt. lxxxvi. di. cū si. ⁊ qđ no. i. c. sicut dignū ⁊ 15 bal. i. l. qñ iudices C. ō ap. ⁊ dr. i. l. qñ multa facinora. C. ad. l. iul. ō vi. pu. ⁊ bal. i. l. mācipia i pri. C. ō iser. su. q̄ plus dic ꝙ nō faciēs restituere cū possit ex negligia inder te nec ipse. ⁊ sco. similr dicit ꝙ ñ faciēs restituere cū possit ex officio ⁊ debeat ꝙ tenetur insolidum ⁊ hoc Intellige fm eundem Sco. quando hoc faciendo nō vergit periculū reipublice seu malū euidēs vel ꝓprie persone qa si sic non peccaret nec teneret ad restitutionē nō faciēdo dūmō ꝓponeret hoc, cessante ob⁹ obuiare.

27 ¶ Decimo nō manifestū. l. regulus in iudicio vel ēt tali mō q̄ reo restituere ſi diceret veritatē quā ſine periculo pſone pōt dicere t̄ eni alteri⁹ pſone. q̄ tenet inſolidū cūj ſi in iudicio regul⁹ tacet vel nō vult ridere t̄ dicere veritatē quā ſcit. ſm Bal. in. l. pbrteri. C. de epi. t̄ cleri. effert teſtis falſus: t̄ tenet ad reſtitutionē inſolidū facit q̄ no. Pa. in. c. q̄ cū iure. ō fur. t̄ bar. in. l. unde ē. C. de fal. it hoc ſi ſciret in poſſeſſione. c. dilect⁹. ō excep. pla-

28 ¶ Sed q̄ro virū teneat ſibi reuelare furē. ſ. glo. in. d. c. q̄ cū iure. q̄ de iure ciuili nō tenet: q̄ pōt aliqd accipere vt indicet. ff. de pcurp. ver. l. ſolent. ff. de ꝛdi. ob tur. cau. l. iuj. ſ. vl. ſ3 de iure canonico ſic. Sed mihi videt dicendū ſm Inno. in. d. c. dilect⁹. t̄ in d. c. q̄ cū fur. t̄ ō ſimo. c. nemo t̄ bar. Ang. t̄ Raph. in. d. l. cuncle eſt q̄ tam de iure canonico q̄m ciuili ad inſtantiā pt̄is nō tenet niſi reuelare furtum nō furē ad penā ſed inder vel ex officio⁹ iplorato vel nō. p̄cedit p̄ inglitonē gnāle ꝛ pōt cōpellere ad indicandū furē. ar. l. iij. t̄ l. ꝓgruit. ff. de of. p̄fi. et ſic recte epūs pōt admonere t̄ excō municare nō indicātes nō ſolū furtū ſed etiā furem: q̄ ſuperiores tenent̄ ex purgare, puncti⁹ malis hoīb⁹. Et imo hoc q̄ nō imminet periculū mortis in furē ſm Moſ. t̄ multomagis ſibi Et ēt̄ limito ſm ea q̄ dicā. j. Inglitio. ſ. i. t̄. ij. c. ō. denūciatio. ſ. xij. Nec ob. q̄ dicit ſi vocat̄ q̄ ad inſtantiā partis tenet̄ q̄ phibere teſtimoniū ꝛ furem ar. l. nulli. C. de teſti. q̄ aliud eſt indicare: aliud phibere teſtimoniū: q̄ qñ q̄ teſtificat̄ tam fur eſt detect⁹ p̄ accuſationē. ſ3 nō ſic qñ indicat. t̄ ſ ó non tenet̄ ad inſtantiam partis.

29 ¶ Utr̄ inuenēs rem alienā ꝛmittat furtū accipiēdo eā. ſ. Da. i. c. et ſic eo. ti. q̄ aut habebat̄ p̄ derelicta t̄ ſic nō cōmittit aut nō habebat̄ p̄ derelicta. t̄ ſic cōmittit. l. fallit̄. ſ. q̄ alienū. ff. e. ti. xiij. q. v. c. ſi qd inuenit t̄. c. mala. n. niſi accipet alo reddēdi vōlo vt no. glo. in. d. c. ſi qd. Fallit hoc in theſauro occulto. de quo dic vt no. glo. in. d. c. ſi q̄d t̄ vide. ō. Emptio. ſ. xxiij. et j. Inuenta. per totū

¶ Aud ſi nō inuenit dom⁹ cuius erat. ſ. Da. vbi. ō. dabit pauplb⁹. ar. c. cum tu de vſur. t̄ in auc. omnes peregrini. C. eo. de inc.

¶ Utr̄ inuenēs alial̄ bona ſibi dāna in ſua poſſeſſione quiptum accipit et ducit ad domū ſuā cōmutat furtū. ſ. videt q̄ ſic. vt in. l. uj. ff. e. Sed dic q̄ ſi alo eelandi eum dño furtū cōmittit Si vo nō alo celandi. Sed q̄ ignorat cuius ſit includit donec ſciat licet. vt no. in. l. quint⁹. alo incipit Quio. ff. ad. l. acquil. nā nō licꝫ in eo agere alī q̄d mali. ſ3 dñm admonere vt ſuū recipiat. t̄ de dāno ſatiſfaciat vt ibidem.

¶ Utrū emens rem furatam teneatur reſtituere. vide. j. Reſtitutio p̄mo in ō. emens.

¶ Utr̄ quis poſſit vſucapere in re furtiua vel vi ablata contra dominū rei ſ. q̄ non tam quo ad furem quam quo ad eius heredes: t̄ etiam quo ad eum qui emit quantumcunq̄ bona, ſi de emerit ſeu quo ad quemcūq̄ quo cūq̄ titulo habuerit inſti. de vſuca. ſ. quod autem dictum eſt. de quo tamē dic vt j. Preſcriptio. ſ. ix.

¶ Utr̄ furtum ſit peccatū mortale. ſ. q̄ ſic: q̄ contra p̄ceptū. Exo. xx. Nō furtū facies. in quo p̄cepto nō ſolū prohibetur furtū p̄prie acceptum. vt. ō. diffinitum eſt. ſed etiā oīs illicita vſurpatio rei aliene. xiiij. q. v. penale xxxij. q. iij. meretrices. t̄ q̄ūcūq̄ modica. vt. xiij. q. vl. c. vl. t̄ iſti. ō re. di. ſ.

galnardi vbi dicit glo. q̄ etiā in vno quo quod limita q̄ ad peccatū mortale quod limitas etiā maiora ſubtrahe le q̄ſ. volūtas etiā maiora ſubtrahe ret vel q̄ intendit dare notabile noret vel q̄ intendit dare notabile non cuncūq̄ proximo alo minima accipere nō erit peccatum mortale fac. c. t ſi q̄nes de ſimo. vbi nō cōmittit ſi monia in modico t̄ in. l. eleganter. ſ. vlt. ff. ō dolo vt Illā mīſi ex magna re t̄ cuidēti caliditate non ds acno dari de dolo t̄ ibi glo. dicit magna. i. vltra duos aureos q̄ limita vel circa ma gnū dānū ſec⁹ circa cōes plonas q̄ videt magnū fac ad hoc de pſe. di. ii. c. reuera. in pn. vbi dr q̄ oēs in deſto mortui ſunt cum tamen Laleph t ſolue⁹ ſuperuixerint.

35 ¶ Utrū vxor q̄ hūa vir̄ p̄digus celat de bonis ei⁹ ꝛ ei⁹ phibitionē vt ſi bi t̄ viro, puta ꝛ tpe neceſſario ꝛmittat furtū. ſ. Rodo. q̄ nō nec peccat nec tenetur obedire viro p̄cipienti ſibi q̄ ei omnia tradat q̄ ſic eſſ3 dare gladium furioſo.

36 ¶ Utrū furans ex neceſſitate⁹ peccet mortal̄r. ſ. Da. in. c. qñ de ſimo. q̄ dā ſūt mala in ſe vt adulterare p̄iurare t̄ hmōi t̄ illa p̄tertu pauptat̄ nō ſūt cōmittēda vñ in iſtis hꝫ locū illō c. ita ne. xxxvi. q. v. t. c. facris de his q̄ vi me. ca. ſi. q̄ pot⁹ ds q̄ ſ3 hꝫ mala tollerare q̄ malo ꝛſentire neciguo ſcit p̄tertu pauptat̄ ſi talia cōmittant l. pal. ſ. nō eſt. ff. de ri. nup. vbi dicit Nō eſt ignoſcendū ei q̄ obtētu pauptat̄ turpiſſimā vitā egit. Quedam ſūt mala q̄ tñ neceſſitas excuſat vt furtū q̄ tpe neceſſitat̄ oīa ſī cōia. xlvii. diſt. ſicut hi. Et ſ ó nō cōmittit furtū: nec peccat mortal̄r q̄ tpe extreme neceſſitat̄ cibū vel veſtitū t̄ hmōi furat et nō pereat eo q̄ nō ꝫetat rē iuſto domino facit. c. diſcipulos de ꝛſe. di. v. Si vo nō eſt neceſſitas extrema. ſed magna excuſat̄ a tanto ſed nō a toto Et hic intellige. c. ſi qs eo. tit. Poſſet etiam excuſari a toto qñ ille a quo accepit abundat vt dicā i ſe. ſ.

37 ¶ Sed nūqd tenetur reſtituere taliū venerit ad pinguiorē ſortunā. ſ. q̄ ſi neceſſitas fuit magna ſolū ſic non tenetur p̄ſe reſtituere ſ3 vel reſtituet ſi pōt comode ſine magna lēdia ei⁹ q̄ nō excuſat a toto penitet̄ tres hebdomadas vt in. d. c. ſi qs Et iſta extima tio relinqtur arbitrio bōi viri q̄ debeat dici magna vel ñ. ſi vo ē extrema nō tenetur reſtituere q̄ ō iuſt ſuū ſcīū eſt. Poſſet ēt dici q̄ Is aliqs non ſit in extrema neceſſitate q̄ tunc peccato t̄ obligat̄ ad reſtituendū p̄ occulte t̄ bono mō accipe rē alteri⁹ q̄ſ. ille ita abundat t̄ ille talr neceſſitat̄ q̄ ō p̄cepto ſibi tenetur ībuere q̄ō q̄ſ ſit vide. ō. elemoſyna. ſ. i. Oō no. Et q̄ō viri licet exīti in extrema neceſſitate dic etiā licere alteri p̄ eo facienti q̄d alio mō p̄uidere ñ pōt ſ3 ſcīū Tho. limita tñ iſta vo niſi ille cui furat⁹ eſt in eēli neceſſitate q̄ ſic nō liceret in eēli neceſſitate q̄ ſic nō liceret t̄ reſtituere tenetur ſi abſtulit de q̄ vide. j. reſtituto. iii. ſ. iij.

38 ¶ Utr̄ cōmittat furtū t̄ peccet q̄ xp̄i⁹ captos ab infidelib⁹ furat̄ t̄ libe rat. ſ. q̄ nō q̄ nullo mō poterat eos habere captiuos vt. C. ne xp̄i. mā. ha. vel pa. in rubro t̄ nigro Et ſ ó cū inuriose eos teneāt nō peccat q̄ eos libe rat Sīr dicēdū eſſet de eo q̄ liberat detentum iuſte a chriſtiāo facit quod no. xxiii. q. ii. dominus

39 ¶ Sꝫ nūqd liceat res ifideliū capte q̄. ſ. q̄ ſi eēt idicendū bellū ꝫ eos liceret. d. c. dñe alo ñ: ſicut nec a chriſtiano.

40 ¶ Utr̄ ille q̄ nō pōt hāe ſibi debitū poſſit furtiue ſibi ſatiſfacere. ſ. q̄ ſic l. ſi nō ſortē in pn. ff. de ꝛdi. inde. arg. de or. cog. c. cū dilect⁹ imo volus cus

dolo cōpensari dz.l.si duo ff.de dolo
t parta delicta mutua cōpensātōe tol
lūtur.c.melleritm°.de adul. cū con
cor.suis. et hoc vez credo si nullum
sloz.xiij.zcurrit. ¶ Dimū q̄ posst
iudice sentēcie sui rehabere: q̄z ne
mo dz sibi ipsi dicere. ¶ Scōm scan
dalū sui vel primi innocēcij cui° forte
custodie erat res cōmendata. ¶ Ter
nū periculū mortis peccati.l.pluri t hmōi: q̄ ali
quo sloz interuenīcie nō licet imo si
accepit t imminet periculū aliq̄d sloz
tūi postremo dictoz tenet restituere
ar.c.cū ex iniūcto.§.sup q̄z.ō no.op.
nūci.zcordat Pa.in.c.olim el primo
de restī.spo.vbi addit fm Inn.q̄ q̄
quis nō hz copiā suptoris pōt ppria
auctoritate sibi ius dicere.ar.c.p vene
rabilem.qui fi.sint leg.t bona gl. in
§.nus gentium.di.i.

41 ¶ Sed qd si ego vel ali° plat° preci
pit sub pena excōicatiōis q̄ q habuit
aliqd de rīb° tal° teneat restituere &c.
Aliqd talis q sibi furtiue satisfecit te
neat.§.q̄ nō.q̄ ex quo licite pōt si
bi in recōpensationē detinere tā suuz
est facti nec ampli° est alteriꝰ: nec ēt
si diceret in sūa q̄ etiā q alo recōpē
sandi° vel q̄litercūq̄: q̄z tūc sūla zinet
ergōsse intollerabiles errozē. Et ió nō
tenet nec sīc ligat q nō reuelat q̄
scit talē retinere alio recōpēsandi cer
tus de debito qō talis dz bfe.secus si
nō sit certus q̄ tal° ō beat habere: q̄z
tz ipse dicat: non credo excusaret nō
renelando: q̄z multe frandes alr pos
sent fieri.quō teneatur reuelare t qñ
vide.ō.dēnūciatio.§.xii.

42 ¶ Utrū liceat accipe rē meaz apud
aliū depositi.§.q̄ nō.l. si qo.C. de
po.nec etiā si esset cōmodata.l.prete
rea.C.como.in zscia tñ licet.si como
datario vel depositario nullū dānum
pōt euenire fm Ulpianū t bosi.alle
gat.l.bona fideo.§.i.ff depositi.

43 ¶ Utrū liceat furari vt faciat elemo
synas.§.q̄ nō.xiij.q.v.c.forte aliq̄
cogitat.imo tēt restituere si fecit: et
q̄uis sit vsurarius cui furatur: tñ nō
tz nisi faceret.p exilēu i necessitate fz
q̄ dictū est.ō.§.xxxvij.

44 ¶ Utrū si reo furata petat ūbetur fur
a restōe.§.q̄ nō: q̄z fur sicut t quili
ber ali° malefidei possesso: semp est in
mora.vñ si deteriorat etiā tenet fz cā
extimationē in q̄ melius valuisz apō
dūm apte posūs eaz accepit.facit.c.
grauis t qō ibi no.i glo.ō resti. spo.t
l.in re furtiua.ff.de zdi.fur. t in.l.na
tio.§.gnālr.ff.de rei vē.excipitur ciul
q̄ rē dño loco t tpe obtulit. t ipse re
cipe recusauit: q̄z purgaut moꝝ.d.l.
in re furtiua.nec tenetur si pierit vel ō
deteriorata fuerit.l.vlt.C.de zdi.fur.

45 ¶ Utrū teatur fur ad restōem fru
ctuū rei.§.q̄ sic nō solū pceptos sz ēt
pcipiendos a ō dño seu q̄o pcepisz
d.c.grauis.t.d.l.i re furtiua.§.si ex cā

46 ¶ Utr fur possit repetere seu retinere
expēsas q̄s fecit in re furtiua.§.q̄ nō
nisi vt dictū est.ō.expense.§.iij.

47 ¶ Utr filiussami.vel vxor religiosus
t hmōi possint z voluntatē pfessa.vel
mariti t hmōi restituere rez furatam
ab eis.§.q̄ si reo erat apud eos q̄ te
nētur.l.scitulē rē.C.de fur.Ad intelli
ge fm q̄ dictū est.ō.§.xxiij.si sine pe
riculo fieri pōt si ō nō erat sz ē zsū
pta vel alienata tūc si p̄ciū vel res est
ō sū in vtilitatē dñi vel mariti pōt bo
no mō de bonis dñi vel mariti restitu
ere.ēt de eo zdicēte Et voco hic vtili
tatē domini ēt si se restituit vt eolectant
fz zuenientiā sui status t hmōi Si ō
expendit inutilr.vtputa in vanitatib°
t hmōi nō pōt z voluntatē dñi resti

¶ Utrūz fur possit occidi a priuato. 51
vide homicidiū i.§.v.

¶ Utrū fur sit excōicat° q furat cali 52
ces paramēta t hmōi sacra.§.Pa.i
c.ex litteris.c.ti.q̄ ñ nisi cuz furto sit
fregerit hostia ecclie vl armaria vl ie
nestras t hmōi facit.c.zquesti° de so
roppe.t.c.zsti.de sen.excō.t qō ibi
no.vide, Excōicatio.v.casu.vi.

¶ Utr fur q̄ suspēditur sit sepeliēd° i 53
cimiterio.§.pa.i.c.ti.c.ti. q̄ sic t oēs
alij q ppter sua ō̄icta vita puantur t
etiā oia alia sacra ministrāda si peni
teant de peccato vt est ter.in.c.fi.xuij.
q.ii.nec valet zsuetudo in zriū cle.i.
de pe.t re.gl.tñ.in.d.c.fi.dicit vez q̄
ad sepulturā dūmō fiat de auctoritā
te pncipis allegat.ff.de cadauc. puni.
l.i.t bñ nec cle.loqtur nisi ō sacris re
probans contrariā zsuetudinē.

Generalis clausula commet
oia nisi zria mēs apparcat te
statorie.ff.de penu legata.l.q penū le
gat t.ff.de pecul.l. peculij.C.de inof.
testa.l.si q̄s in gl.nō cuiz videtur quis
generaliter zcedere qō specialiter ñ
est zcessurus.C.que res pig.obli.po.
l.i.in glo.nec etiā maiora exp̄ssis nisi
spāliter zmittātur.ff.ō p̄cu.l.pōnitur
us in p̄in.t.l.mandato

1 ¶ Generali p speciale ,peuldubio ō
rogatur ō relerip.pastoralis.

2 ¶ In generali mandato multa sunt
q̄ nō intelliguntur nisi exp̄imātur de
ol.leg.c.i.in gl.

3 ¶ In generali locutione persona lo
quens itelligitur excepta.c.penuō in
glo.de iureiu.cum zcor.ubi posit vñ
si p̄misi tibi dare aliqd z oēm boiez
nō teneo: dare contra me.

Ladius nō ē reddē dus furioso
effecto etiā si iuraūz.xxii.q.iii.

nc qs arbitrer. Et facit ad probandū q̄ ex iuramēto vel voto nō tenet hō q̄ venit ad est cātū in q̄ nullo mō in rallet vel iurare nō posset.

Zona uana vi de Vana gloria.

Ratia accipit multi pliciter. aliqñ p amore. t sic accipit in. c. i. cō mo. aliqñ p ꝓcessione bñficij: seu alicuius indulgentie vel auctoritatis sicut in cle. gfe de referi. t qñ dr̄ i regula qñ ob gfas. li. vi. t intelligē qñ ad illū bñficiū faciendū nō est obligat⁹ q: q facit id ad qñ est obligat⁹ rōne nāli n facit gfam. vt dicit bal. in. c. i. §. hec sacramēta de pace iur. firi. i vbo q gfas eccle. t facit ter. p dict⁹ p eo. t. l. iiij ff. de obseq. patro. Aliqñ accipit pro dono spūs sancti. i. q. i. gfa. t in cle. i. s magrīs in gl. t p mgrm i scō sen. Et hec est duplex. i. gfa gratis data. t hec fiat cū peccato mortali. t est de bonū additū nāli⁹ nrīo: sicut gfa p̄dicandi ꝓpetū facieḋi miracula t hmōi. Alia dr̄ grauī facies. t hec sm Ri. in ii. di. xxvi. ar. i. q. i. nō differt a caritate fm aliqd absolutū. t ideo idē est realr q: caritas sm Grā. de may. i. ij. di. xxix q: q nō prit separi sūt idē realr. Sed p rōnes formales respectiuas differūt q: habit habitudines diuersas hītes vt functos terminos. Caritas eni dr̄ ad obiectū. f. essentiā diuinā: sc nullⁿ est i gfa effectiue diuine: sc volūtat. t ista differūt formalr t placet: sc alij tenent alr. hec nā. q pōt esse cū pcō mortali t sine hac nullus saluabr. De q vide p theologos in ij. di. xxvij. t. xxviij.

1 ¶ Utrū b̄initas ꝓpter aliqs delictū cuⁿ bona sūt ꝓfiscata si a dño recipiatur ad gfam eo ipso sit restituⁿ ad bona t remissa sibi ecpa. q. qd tenēt q sic ꝓpter ter. i. i. §. fi. ff. de quest. vbi dicit bar. q bānⁱ⁹ q̄sciq̄ recipit ad gratiā ꝓcepto videt restituⁿ. Idē videt et sensisse. i. i. fi. ff. ō sniaz pa. Sz Sal. i d. i. fi. dinat dictū bar. t dicit cū cy. ibi dē q ñ restituit. t magis placet p ter. i ti. de pace ꝓsti. in pn. in v. plenitudi nes gie nre receptⁿ. t ibi dicit bal. q qñ q recipit ad plenitudinē gre q remittunt culpe t restituit ad fauorem Ergo qñ solū simplr ad gfas recipit ñ restituitur t merito facit et q: restituta fisco dānosa in dubio sunt restringēda ad mⁿ⁹ p̄iudiciū. ar. l. si qñ. C. ō oper. publi. t restitutio p̄cipitꝰ nō trahitur retro ꝑ iuⁿ q̄situ alteri. vtz ang. t imola in. l. gallⁿ. ff. de libe. t posth. t bar. intelligēdⁿ est qñ facies gfas mā dat solam vel b̄inū cancelari in suo p iudiciū solū. q: adducit. §. fi. p̄dictus. qō no. vide. ē. dānatus. §. ij.

¶ Utrū gfa scō mō accepta ꝓcessa alicui q papa expiret p mortē eⁱ⁹. §. q dam doc. tenēt: q si gfa ꝓcessa hz annexā iurisdictionē: t sit ꝓcessa sine līteris q expirat. Si vo nō hz annexā iurisdictionē: sic nō expirat et si sit cō cessa solo vbo. sz Jo. an. i. plogo sup. vi. li. i nouella tz simplr q ñ expirat et solo vbo ꝓcessa. Idē tz archi. ibidē. et est verius per cle. dudū de sepulturis. Idē dic qñ papa ꝓcedit alicui vt, dispenset cū tali: tz nō dispēsauerit ante mortē ꝓcedētis sm Fede. ꝓsi. lxxviij. Dānsomiter dic de illo cū q dispēsatū est sup aliq faciēdo: qd licet nō fecerit añ mortē dispēsanⁱ: nihilōⁿ potest post mortē facere: puta Jhere vl ordiari. c. si cui de p̄bē. li. vi. t. c. si sup de of. dele. li. vi. Sicr sm Jo. an. t seq tur vo. Anto. in. c. ex tua de fil. p̄sbr. p petuaf auctoritas dispēsādi ꝓcessa alicui gnālr a papa p viā gre p rnā dispēsationē facti i vita ꝓcedentē. Secus si

fuisset facta p viaz cōmissionis: q: nisi secretū cōz dispēsātis: puta cū cui cōe vel sibe. sic expirat q ad alios cū qb⁹ nō dispēsauit. Plus etiā dico vz q qñ gfa ꝓcessa reuocat: nō expirat ante certificationē de reuocatione nisi qñ papa expresse vellet statī nō valere Jz. Se. in. c. i. de cōcess. p̄bē. li. vi.

3 ¶ Quid de gfa ꝓcessa ab inferiorib⁹ Pape.

4 ¶ Utrum expiret morte. vide indulgentia. §. vij.

Radus ꝓsanguinitatis t affinitatis quō cōputant. vide. j. mīti mōniū. iij. ꝑdamēto. vi. t. xv.

Rerra quō t qñ sit licita. Vide. ē. Bellum.

Rla est inordinat⁹ appetitus sm Aug.

1 ¶ Quot sūt eⁱ⁹ spēs. §. Dre. xx. li. mora. t ponit de ꝓsc. di. v. gnaz modis sūt gnaz. ¶ Pria spēs est qñ hora p̄cise debita. de q̄ habes ō ꝓsc. di. i. c. solet. ¶ Scōa qñ cibos lautiores querit q̄s ꝓueniat eⁱ⁹ q̄liati ō quo xli. di. c. i. §. ij. t. iij. ¶ Tertia qñ nimis studiose t accurate cibos ꝓparat. ō q̄ dic vt. xli. di. c. iij. ¶ Quarta qñ nimis comedit vl bibit q̄s mēsura refectōis erigat. ¶ Quinta qñ cum nimio desiderio affectat. de q̄ di. xli. c. i. vñ ē⁹ Pr̄ope laute nimis ardēter t studiose

2 ¶ Utrū gula sit pcm mortale. §. ale. de ales in cōpendio suo q: appetitus comedēdi vel bibēdi pōt ee. v. modis ¶ Primo cibū vel potū solūmō appetēdo. t hoc nullū est pcm: q: nāte ē ¶ Scōo qñ tali appetitui adūgit delectatio in cibo vel potu. t sic ē venia le peccati. ¶ Tertio qñ tali appetitui adūgit trāsgressio alicui⁹ ꝓcepti. puta q: frangit ieiunij de ꝓcepto ad qđ obligat sic ē mortale pcm. ¶ Quarto qñ tali appetitui finali affectu inhe ret puta parat⁹ facere q̄cūq vt eū ꝓsequat: sic est mortale t grauⁱ⁹: sicut fecit Esau. ¶ Quinto qñ ꝓpter talē delectationē appetit⁹ quet totā vitā suaz hmōi delectationibus deputare sicut diues q epulabat q̄tidie. t hoc ē mul tū vicinū mortali. ¶ Addo. vi. p claritōn intelligētia: qñ tali cibo vel potu non intelligēter: qñ tali cibo vel potu seu tāto sciēter t aduerēter vti vult qđ notabile nocumētū. p̄prie plene ꝑsat puta tūc bibit vel comedit aduerēter q pdit vsum rōnis: quia tunc peccat mortalr. Sicr si comedit aliqd sciens q notabilē infirmitatē vel malū incurreret esset mortale: q: ꝑ ꝓceptum. Matth. xxij. diliges, primū tuū sicut teipsum. sec⁹ si inaduertens nisi ita esset frequēs q: teneret aduertere vicim⁹ de ebrietate. xxv. di. §. alo ea ō mū. vl etiā sec⁹ si modicū nocumentū ex tali cibo incurrat: aut veriūr credat ꝙcurrere: sicut infirmⁱ⁹ q pot⁹ vult pati augmentū febris q̄s sit hmōi quia tunc est veniale.

¶ De ieunio t hora comedendi t ci 3 bis quib⁹ ꝓcessi tz vide. j. ieiunio.

¶ Quot sunt filie gule. §. q: sunt ser. 4 Pria ebrietas. scōa hebetudo mētis Tertia inepta letitia. Quarta multiloquiū. Quinta scurilitas. Sexta imūditia. de quib⁹ in suis capitulis.

Abitus aliqñ dr̄ q̄daz q̄litas ai acquisita ex frequentatiōe actuⁿ vel ex vno multū vehemēti q̄ alia facilr dispōit ad aliqd faciēduz q differt a dispositione: q: illa ō facili mobilr: sz habitus de difficili fm Arī. in p̄dicamēto q̄litat. aliqñ dr̄ vestis seu tegmēti quo hō tegit. de quo in. c. p̄cipim⁹. xxi. q. iiij. de vi. t ho. cle. c. deus qui.

¶ Quomodo autem sit peccatū i ve 1

stimentoꝝ ornatu. vide ornatus.

2 ¶ Quali habitu debet vti clici. ff. gl. in fi. xxi. q. iii. q. pri vti primo: cuius petitio fm pprietatē regulis vt cōformet se moꝛib⁹ eoꝝ inter q̄s viuunt. ⁊ ne vilescat clicalis dignitas. vt. lxxx. di. ep̄i. ō q̄ vide. ō. clic⁹. iiij. ⁊. j. ornat⁹

3 ¶ Qualis ds ee habit⁹ religiosi. ff. silr fs statuta siue regule ma tñ q̄ pueniat religioni ⁊ pfic. vt. xx. q. i. c. vidua.

4 ¶ Quo tpe ds vti hitu religionis. ff. q̄ ei tpe seu leculo gesset seu i q̄cūq; loco pstitō. vt. d. n. d. c. vidua.

5 ¶ Utꝝ peccet mortalr religiosus di mittēs habitū. ff. q̄ sic sine cā rōnabili: ee est excōicat⁹. de quo vide. ō. excō municatio. vj. casu. xxvij.

6 ¶ Utꝝ liceat tā clico quā religioso ee cā rōabili occultare hitus seu tralatos mare. ff. q̄ sic. vt in. d. c. clici officia.

7 ¶ Utrum vir possit vti veste mulieris vel cōtrio. ff. q̄ nō imo videt peccatū mortale si sine rōabili cā fit: q̄ pōt excōicari. vt. xxx. di. si q̄ mulier. ⁊ fm alios sunt excōicati: sed nō credo.

8 ¶ Quid de vrēte habitu monachali vel alio religioso cā ludibrij. ff. gl. in c. cū decorē. de vi. ⁊ ho. cle. q̄ phibitū ē ⁊ sic vidē mortale peccū. ⁊ graue punitū. vt in aut. de san. epi. §. vl. C. de epi. audi. l. minime.

Ebenudo

mentē est gros intellect⁹ q̄ hō nō pōt prigere ad cognitionē rei nisi p multa ei sit exposita. nec tñc etiā pfecte pōt pside rare oia q̄ pertinēt ad rōnē rei. ⁊ dr hebes co q̄ acuto oppōit acutū. n. ē pene trantiū ira habes siue obtusū ē q̄ō n pōt penetrare. vñ ingenii ipo: tar ōbi litate mētis circa spūalia pside rāda sic oppōit dono intellect⁹ q̄ sibi fr penetrat ⁊ differt a cecitate mētis q̄ ista ipo: tat oīmod i pūatione cognitionis spiritualia: sed hebetudo nō q̄ nō totaliter priuat cognitione.

¶ Utrū hebetudo sit pec̄m. ff. q̄ i tantū quantum hꝫ rōnez volūtarij sicut ⁊ cecitas mētis. vt pꝫ in eo q̄ est affectus circa carnalia ⁊ de spūalib⁹ subtiliter discutere fastidit ⁊ negligit. hec oia ex scō Tho. scōa scōe. q. xv. ar. ij. Ex q̄ pꝫ q̄ nō ē mortale nisi q̄n volūtarie ira iplicat se terrenis q̄ omnino ꝯ Lum discussionē q̄ ō necessitate salutis est: sicut in pfidēdo peccata vel in cognoscēdo necessaria ad salutē. ⁊ est filia gule fm Gre. xxxj. moraliū. 1

Edificans

in solo alieno de suo. ō iure efficit hedificiū dñi soli. insti. de re. diui. §. ⁊ ex diuerso Secus si in littore maris vt piscationi intēdat casam hedificauerit. q̄ ꝯdita casa durauerit sua est vt in. l. in tantū. ff. de re. diui. Fallit hoc q̄ hedificiū n efficit dñi sūdi q̄n hedificatū est ō rebus ecclesie: q̄ soli cedit hedificio xxj. q. ij. aplicos fm Jo. ibidē. ⁊ in. c. in vestigandū. de pecul. fm Ber. intellige tñ q̄ eccla soluet pciū soli. Simiter dic q̄ q̄n hedificās hꝫ iusta cām in re a dño: vt emphiteota: feudatari⁹: comodatari⁹ aut inqlin⁹ dño q̄ hedificauit vt plenioꝛe vsū hꝫ et q̄ dño tenēt ei: si hedificauerit i alieno sciēter. vt no. in. §. ex diuerso. insti. de. re. di. Silr q̄n q̄ hedificat in alieno solo bona fide credēs hedificare in suo hedificat in alieno: in pscia tenēt dñi soli vel ad vēdendū fundū vel satisfaciendū p hedificio arbitrio boni viri Si vo q̄ hedificat de alieno in suo solo: tñc hedificatū est suū. l. adeo q̄ dē. §. cū in suo. ff. de acq. re. do. sed restituet extimatiōz de iure si fuerit pdēnatus in duplū. d. §. cū in suo. ⁊. l. gemma. ff. ad exhibē. ⁊ si destrueret hedēs

1

ei⁹ posset petere suū. puta trabē si nō ꝯsūpsit ⁊ nō fuerit pscut⁹ insti. de re. di. §. cū in suo ⁊. d. §. cū i suo Sed i cōscia fuerit hedificās si non fuerit pdēnat⁹ sufficit restituat extimationē solum.

1 ¶ Utrū hedificās cū vāno vicini sui tenēat ad rōnez. ff. q̄ nō si non faciat aliō nocēdi. primo ꝭ sibi pfuturi. l. i. §. veniꝫ. ff. de aq̄ plu. ar. Nā vsq; ad celū pōt q̄s elevare suū hedificiū si est sibi vtile ⁊ seruitutez nō hꝫ. l. alii⁹. ff. si ser. ven. Et tenet glo. in. c. cuꝫ ec clesia de elec. in. ō. iniuriarū. Secus si aliō iniuriandi primo hoc faceret. nā tñc siue denūciatio noui operis sit facta vel nō i pscia tenēt. d. §. veniꝫ

2 ¶ Utrū teneāt hedificans demoliri hedificiū fuis supīb⁹ aliquando. ff. q̄ sic quando post denūciationem noui operis siue iure: siue iniuria hedificauit. ff. de ope. no. nuncia. l. pro: ait. §. i. extra. c. ti. per totum

3 ¶ Nū quis pōt edificare castrū vel noua hedificia vide. ō. emphiteosis. §. rursus.

4 ¶ Utrꝝ q̄ possit in alieno aliq̄d facere inuito dño. ff. Ange. de are. insti. ō lege Iuuia. cani. tollen. q̄ sic quando faciēs prodest ⁊ dño non nocet vt ibi dē ⁊ in. l. i. §. fi. ff. de aqua plu. arcen. Secus si lederet. C. de seruit. ⁊ aqua. l. aquam ⁊. ff. si seruit. ven. l. ⁊ si forte in pn ⁊. l. sicut. §. pe. Idez dicit q̄ nemo potest facere sūo q̄ alteri nocet ⁊ si bi non prodest ⁊ q̄ si facit aliō nocendi tenēt de dolo. d. l. i. §. veniꝫ ⁊. ff. ō dā. infec. l. pro: oculus.

Ereditas

vocatur aes. i. pondus. xii. unciarū ⁊ diuidit in xii. pgries que vocant. xii. uncie q̄ vocatur diuersis nominib⁹. s. secunc. uncia. s. una Ellia sextās. i. sexta pars hereditatis q̄ sunt duc uncie Quadrās

2

idest tres uncie que sunt quarta pars. Trieps. i. quantūz uncie que sunt tertia pars Quincūx. i. quinq; uncie Semis. i. sex uncie. Septūx. i. septē uncie Bes. i. octo uncie. Dodrās. i. nouē uncie. Dextās. i. decē uncie. Deūx. i. vndecim uncie Appellanō ē ō alio. xii. uncie continent vt insti. de here. insti. §. hereditas fm Jnno. etiā in. c. ex litteris de iurepa. Hereditas ē quoddā ius vniuersale ⁊ ea vendita vel data transit ius patronatus ⁊ omnia iura ⁊ ideo hereditas est successio in vniuersum ius quod defunctus habuit tpe mortis. l. nihil. ff. de ō. fi.

¶ Ad quos debet hereditas deuenire ⁊ defūcto aliud nō disponēte vel inualide. ff. q̄ in latio de iure cōi. ¶ Primo veniunt legitimi descendentes si sunt omnib⁹ aliis exclusis ⁊ si sunt primi gradus multi equaliter succedūt Si vo sunt nepotes ⁊ ulteriores solū succedūt in stirpes. i. in ea parte quā pater eoꝝ si viueret haberet nec differt an sint masculi vel femine etiā adoptiui non emācipati q̄ indistincte admittuntur vt. C. ō iuris ⁊ leg. here. aut. in successione Si vero descēdentes nō sunt nec veniūt ascendentes puta pr⁹ auus abauus ⁊c. cū fratribus ⁊ sororib⁹ ex vtroq; parēte pūcti ō functo vel eoꝝ filij q̄s frēs vel sorores seu filios si nō hꝫ succedūt ascēdētes salua semp progatiua gradus. i. q̄ pr prefert auo ⁊ sic eum excludit ⁊ sic ō ceteris Et sic solū venit de ascendentibus qui est primo: defūcto cū fratribus si sint in capitā ꝭs cū filijs fratrū in stirpes exclusis fratrib⁹ ex vno parente tñ Si aūt dicti ascendentes sunt in equali gradu puta ex pte pris in primo vel secundo ⁊ ex parte mris sint in primo vel secūdo ⁊ hmōi sic eqlr paterni p dimidia ⁊ materni p alia di

nidia succedūt Quis sint plebs ꝓbe
et parte una q̄ alia pars ante ⁊ ante
et una pars ⁊ ex alia solū ante ⁊ ante
q in aut. de here. ab inte. §. i. ⁊. ā. ⁊ in
aut. defuncto posita. C. ad tertul. ⁊ qō
ibi no. in gl. Aliter q est in primoꝛi
gradu defuncto siue paternꝰ siue ma
ternꝰ sit admittit vt in. d. aut. defuncto
q si nec ascēdētes sint venunt collā
terales. Et ꝓmo fratres ⁊ filij alicuꝰ
fratris ꝓmortui q. s. erūt ꝓuncti ex vtro
q parēte defuncto de cuiꝰ hereditate
agit nō tñ in capita ⁊ in stirpes quo
ad filios fratrū ꝓmortuoꝛ ipi frēs be
ne succedūt in capita ⁊ ulli ꝓferuntur
frāmbꝰ q sūt ex vno parēte solū vt. C.
de legi. here. aut cessante Dicit tamē
bar. in. l. cōs. C. coīa de succes. q quā
parētes veniūt ad successionē i bonis
q̄libz ex linea materna ꝓferunt pa
rētes ex linea materna et in bonis pa
ternis parētes ex linea pāterna. l. iu. C. ō
bo. mater. silr quā sūt duo filij ex diuer
so mātimonio ꝓcreāt in lucro matri
monij illi q sūt nati ex illo mātimonio
ubi nātes ex alio sed si ex dispōne te
statoris vel legis aut statuti diceret q
succedāt agnati put sūt i gradu ꝓxi
mioꝛes tūc i tali cāu veniūt filij fra
trū ꝓmoꝛtuoꝛ cū patruis iuxta auteⁿ.
cessante. C. ō legi. hēr. no. gl. cōiter ap
probata in. l. cū ita. §. in fideicōmisso
ff. de leg. ii.

2 ¶ Sed nūqd cū fratribus ꝓfatis ve
niant filij alteriꝰ fratris. R. Fm Bu. q
nō. ff. quod cū eo qui i alie. po. l. sed si
et parte.

3 ¶ Utz filij filioꝛ ꝓfatoꝛ fratrū ꝓferā
tur fratribꝰ ex vno pente solū. R. q sic

4 ¶ Utrū filij fratrū soli sine patruis ⁊
amitis supstites admittāt in capita
R. Bto ⁊ Bo. q sic Quis sint filij di
uersoꝛ fratrū ꝝ non nepotes. s. nati
ex eis.

¶ Secūdo nō exāūbus ꝓdictis vel
aliq̄ coꝛ venūt sl̄ eo ex vno latēt vñ
cōiūcti ⁊ eoꝝ filij qui preferūtur
patruis defuncti.

¶ Tertio ꝓfatis nō exāūb⁹ ꝓximi q 6
q gradu sūt ꝓximioꝛes ōdūcto ⁊ si pa
reo sūt pariter admittūt vt. C. ō legi.
here. aut. post frēs ⁊ extēdit hec cōpu
tatio vsq̄ ad decimū gradū ⁊ vltra ut
habet. xxxv. q. v. c. ad sedē ꝝ ipera
toꝛ solū dixerit ō octauo gradu exclu
se Et i ꝓfata successione tā ascēdētiuꝫ
quā descendentiū seu collateraliū ces
sat oīs differētia tā sexꝰ q̄ emācipatō
nis hoc tñ attēto vt cui agit ō succes
sione ꝓxīo solos cōsāguineos admittat
ō rebꝰ ḃo maternis vterinos. filij ḃo
nāles tñ vl spurii ꝑz angelū i aut. q.
na. effi. sui. §. fi. si sūt ex eodē mātre nō ex
eadē mātre nō succedūt adinuicē vnus
alteri. Si ḃo sūt ex eadē mātre tūc vnꝰ
succedit alteri ab intestato q cognos
cūt ad inuicē. l. ij. ff. vnde cogna. Si
ḃo vnꝰ spuriꝰ decederet relicto fratre
spurio ⁊ alio legitio ex eadē mātre tunc
venit legitimꝰ ⁊ excludit illegitimꝰ qz
qñ de successione tractat ille frater ꝓ
ferꝛ q plurib⁹ nexib⁹ est cōiūctꝰ: vt di
ctū est De successione ḃo fratꝝ ad in
uicē seruā qō dictū est excepto q fra
ter legitimꝰ nō succedit fratri suo ille
gitimo ex parte ꝓtis nec ecōtrio qz nō
est illi agnatꝰ nec ille ipsi ⁊ durat i infi
nitum q̄lsq̄ memoria possit hūi ō co
gnatione insti. de gra. cog. per totum.

¶ Prelati aūt oīb⁹ ascēdētib⁹ ō scen 7
dētib⁹ ⁊ collateralib⁹ ō ficiētib⁹ veniet
vir ad successionē vroꝛis ⁊ vroꝛ viri.
vt. C. vñ vir ⁊ vroꝛ. l. unica qō si nō ē
veniet fiscus vt. C. de bo. vacan. l. i. si
ḃo vroꝛ eēt sine dote ⁊ pauper ⁊ ma
rius nō ḃz nec descēdētes nec ascen
dentes sed solū agnatos vl cognatos
tunc succedet viro ab intestato i q̄rta

ptē hereditaꝝ. vt i aūt. ō exhi. re. §. q̄ñ
ḃo ⁊ idē dic de viro pauꝑe circa bōa
uroꝛis ⁊ alie tres partes hereditaꝝ erūt
agnatoꝝ vl cognatoꝝ. si ḃo eēt pactū
vel statutū an ꝓtestudo ꝓtra oīa vel
aliquā predictoꝝ illud seruā si tale ē
qō iuri cōmuni posit ꝛogare

8 ¶ Si ḃo logmur i clicis ab intestato 12
mortuis⁹ diuiditur aut sint bōa ꝓpa
clici de qb⁹ libere poterat disponere.
De qb⁹ cui. ē. ō. clicus. xiij. Et in tali
bus succedūt agnati fm q dictū ē. ō.
Si ḃo nō hz succedet ecclia cui fuit
bat ipe mortis vel altare si soli fuie
bat altari qō hēbat bona distincta ab
ecclia ipi altari deputata vt no. xij. q.
vl. c. vl. in aut. de eccliis. tit. §. si qs epūs
Salue hoc i pīb⁹ ex fumate ꝓmotis
ad sacerdotiū cū ꝓlēs ōnoꝛ qz ō
coꝛ bonū si ab intestato decedūt fiunt
q̄nqꝛ ptes quaꝝ una epō alie ecclie
tertia pauꝑib⁹ ⁊ q̄rta pīb⁹ assignetur
⁊ si nō sint idōei vt puta hereticī. xxxiij.
q. ii. sane ⁊ hmōi epī i villā ecclie ciuis
buat vt in. c. ii. de succe. ab inte. nec ē
abrogatū vt ibi dic. cōiter tenēt licz
gl. voluerit q sic si ḃo sūt bōa ecclie
de qb⁹ disponere clici nō possūt succe
dit ecclia vt in. c. i. de succe. ab inte. ⁊
c. i. ⁊. c. relatū cl. ii. ⁊. c. regisiū ō testa.
vide ēpiscopus. §. v. cum duob⁹ sc.

9 ¶ Quid ō successiō e i feudis vid. s. 13
feudū. §. vi. cū sequēt⁹ ⁊ ēpiscopus.
vide ēpiscopus. §. v. cum duob⁹ sc.

10 ¶ Quid de filio manumisso decedē 14
tis⁹ ab intestato. R. q succedēt descēdē
tes vel ascēdētes vl collaterales ꝑz q
dictū ē excepto q patronꝰ vēdicat pa
tē ñ tñ totum vt insti. de succe. lib. §.
ꝑz nfa ꝓtinuo ⁊ ibi vide de coꝛ suc
cessione. Bar. i. l. delicto. C. si i frau.
patro. dicit q si vnꝰ patronꝰ vult ꝓfer
tur filio alterius patroni ⁊ filius ꝓto
ni preferūtur nepoti alterius patroni.

13 ¶ Utz clici laicis succedant ꝑz q di 15

ctū ē ⁊ eo dic. R. q sic indubitanter.
q iura ꝓhibentur nō excipiūt eos imo
etiā religiosos. Intellige q pōt habere
ꝓpriū i cōi etiā si dū laici erāt cōsu
serūt emere ingratitudie vt. xii. q. vlc.
si fallit hoc i feudis ō q. ō. feudū. §. ii.

11 ¶ Utz filius aliq̄n excludat ab hēdi 16
tate ꝓtis vel alioꝛ ꝓdictus. R. q sic i
v. casib⁹. ¶ Dicio si ꝑ sint hereticoꝛ fūs ꝓscꝛi
q ipso iur ḃona hereticoꝛ fūt ꝓscꝛi
ta de here. c. cuꝫ fm li. vi. ¶ Secūdo si
ꝑ ꝓmulit crimē lese maiestat. l. q sīqs
C. ad. l. iul. ma. ⁊. vi. q. i. §. verꝫ hoc ad
uerte tñ q pēa incapacitat ñ extendit
ad filios nisi q̄ crimē ē ꝓmulāt cū q
ñ recognoscit sup̄ioꝛē sēc⁹ si est ꝓmulga
in cū q recognoscit sup̄ioꝛē qz licz sit
crimē lese maiestatis vt. i. ff. ad. l. iul.
ma. nō tñ q̄ ad incapacitatē q̄ ad filios
fm Salice. in. d. l. q sīqs Et etiā adū
te q crimen lese maiestatis ꝓmunt a
subdito tñ cle. pastoralia de re iudi.

¶ Tertio si ꝑ erat ꝓfonꝰ vl hēbat ali 17
qō ius seu feudū in ecclia qō deberet
trālire ad filios ⁊ ipse interfecit vel mu
tilauit rectoꝛē vel clicū ita q̄ ecclia q
ipo iure ꝓdit oē ius ⁊ dignitatē ⁊ ad fi
lios ñ ꝓuenit de penis. c. i qbusdam
qz talia dēlinquunt ad ecclias cui in
iuria facta ē imo filij talū usq̄ ad q̄r
tū genet̄ationē in clicoꝛ collegio nul
laten⁹ ō hēt admitti nec i aliq̄ religiōe
ꝓmoꝛi nisi fuerit cui eis dispēsatū
vt in. d. c. in qbusdā epō tñ dispēsare
pōt. ex q̄ ꝓdictoꝛ canonū nō sibi reser
uant. ar. c. nup de sen. excō. ¶ Quarto
si filiꝰ vel alius q pōt succedere furioso
debitā curā nō ꝓtulerit ꝑz succedet il
le q cū i sua domo ꝓprios sūptib⁹ usq̄
ad finē vite ꝓcurauerit custodiri etiā
institutōe illius q neglexit si mō tal in
scripto āmonuerit eos vt curā hēret.
vt i auc. vt cū de appl. cogno. §. cū
vbi etiā dicit gl. q ꝑz nullius crīne⁹ eū

peruenerit ad hereditas ab agnatis
auferr. vt ff. de bis q. vi rap. l. ij. vbi in
illustris indignos iudicat. ℓ successio
ne q̃ p negligam tui ℓ culpā id egit vt
mulier a q̃ illust⁹ fuerat moreret vbi
dicit glo. l. nō adhibēdo medicos vel
multi. ¶ Quito si in captiuitate cōsq̃
bus succedere ōberet mor p tui ne-
gligā pmissa vt j. d. §. casibus ℓ sic suc
cedet eccla cuiꝰ ℓ q̃ ait⁹ vt ibidē
tāi cūbit i ḡbus pōt exheredari vt
ff. exheredando. §. j.

13 ¶ Itē filius potest exheredari per
patrē. ff. vt. iij. exheredato ℓ ff. ff. 3 ℓ
vt vtroq; ibidem

14 ¶ Itz dño q̃ ve pximitudine totū ac
cepit q̃ erat illius q̃ sine filijs mortu
us ℓ tenetur. ff. ff. 3 Nota. si talis pximitu
do plenipa ℓ excusat q̃ pōt allegare
q̃ hoc pactū ab initio fuerit quia ter-
ra sua erat

15 ¶ Quō succedēt illi legitimi. vide
ff. filij ℓ pos. cūse. vez ℓ q̃ Ita. 13 ꝯq̃
nūles nō succedāt adinuicē ō succe.
cogna. §. ℓ ḡo 13 bo. Idē i ant. q̃ mo.
[illegible] §. filiū 13 tu vic vt. ff. §. vl.

16 ¶ Quō succedet vinatio ex aliq̃ de
licto ad morte. ff. q̃ discēdentes vel
ascēdētes ff 3 q̃ victū ē. ff. 13 collatera
les nō nisi esq; ad tertiū gradū vro
res ℓo talliū solū habebit. Dotē ℓ do
na. ante nup. Si ℓo dotē nō habuerint
accipiēt pēt legib⁹ diffinita 3. Glo. dicē
tibi ex tenoꝰ luerarēt sine hēant fili
os siue nō ℓ si nelem pdictoꝝ hēant
fisco applicāt vt. C. ff bo. vl. ant. bōa

17 ¶ Itz bōa ingredientis religiōis ab
intestato pueniāt monasterio. ff. pa. i
c. i pīcia de pva. q̃ q̃ ad ff ea mio.ro
nō q̃ attr ad pdicatores ℓ alios mēdi
centes sic nō nisi vt immobilia aut iura p
penna sibi retinēt 13 vt vēdant ℓ ſplo
rationē officij iudicio. Idē dic in ordi
alijs relictē pēñ p religiosis ingressū ēt

ſſdb⁹ mlorib⁹. l. q̃ pcō impōnēdē
ecclesijs iudicio ℓ vt pēdāt q̃ in ad alios
religiosos si medicitas indubitanter
succedāt nō asserit.

¶ Sed quero q̃ monasterij succe- 18
dat ei medicanter nullū habenti ℓ ab
qui trāsferit ad placitū platorij. ff.
Pa. vbi. §. q̃ nō pueniāt in predictis
nō asserto pticulari 13 erit i potestate
illi⁹ q̃ pōt et prudenter put sibi videbit

¶ Itz nouiō moriēti ab intestato suc- 19
cedat mōasterij vide. j. nouiꝰ. §. ij.

¶ Quid si ingredi⁹ erat vsufructua- 20
rius solū. ff. Pa. vbi. ff. q̃ trāsibit in
monasteriū vsufructus sed solum du
rabit in vita ingredientis ℓ nō plus

¶ Quid de collatē tali ingredien ea le 21
ge vt nō alienēt. ff. io. an 13 q̃ succe-
deret mōasterij p ar. l. j. ff. 3 fun. instru.
ℓ l. pf. §. iulian⁹ agrippa. ff. de le. iij. ℓ in
eo q̃ no. de iure patro. et lfis. Pa.
vbi. §. Itē 13 ℓ quidā alij p ar. l. peto
lucij titij. ff. de le. ij. facit quod legitur
ℓ no. j. l. si ita ḡo. §. ea lege. ff. 3 ō. ob.
Ego vero ꝑcedo sic distinguendo. si
phibita est alienatō vt in familia fma
neat sic est vera opinio Io. an. p. d. l.
peto. §. fi. a Itio sensu Si ℓo vt ad eē
neū pueniat prohibitū est sic ñ suc-
cedet mōasterij

¶ Sed q̃ro q̃ accipiet q̃d sibi ōbet 22
aliqs ex hereditate ingredientis siue se
cerit testū vel nō. ff. Pa. vbi. §. bar.
dicit q̃ quando mors ita ciuilis opa
tur ocm effectū quē mors nālis. sicut
ēi ingredientibus ordinē miorū q̃ ni-
hil cōi vel pticulari possūt habere tūc
statī hēbit p⁹ ingressū cum effectu. i. p
fessionē expressam ar. l. deo nobis. C.
de epis. ℓ cle. sed q̃ nō operatur om
nē effectū i hoc quē mori nālpiya ga
hūt salē in cōi tūc 13 expectare mor
tē nālē ipsius ingredientis ℓ interi dispo
sitio si fecit erit in suspēso Et cuꝰ hoc

opinione tenēt Ly. ℓ bo. anto. ℓ pa. in
d. c. in pīcia limita tū nisi in testō alr
de tpe determinatō. q̃ illud erit suū
dū. Idē limita vera ꝑdicta nisi q̃ ad fi
lios legitimos. q̃ legitimi habebūt ex
egrate statu post ingressū. nō in alienē
ta 13 ꝑdictos boc. Ō vez credo q̃d
legitima eis saltem. aliē nō saltē i con
scia. 13 vel monasterij debēt eis status
q̃d debēt hīc ex bōis ingressi vt statim
alimēta ꝑhabi. donec eis talia bōa ō
derit. facit ad hoc. d. l. bo nob. §. nil ℓ
matri⁹. ℓ q̃d no. ibi in glo.

23 ¶ Hereditas quō diuidit inter ff eo
qui habet peculiū castrēse vel q̃si aut
aduentiū. vide peculiū p totum.

ERES aliq̃s primus. l. 1
primū significat
nō vltiorē. vt. ff. de ver. si-
gni. l. sciēdū. sed regulariter nomi here
dis p multas successiones accipit. vt
d. l. sciēdū. ℓ. l. vbi. C. de here. instituē.
vbi heres heredis testatoris dicit he-
res vbi glo. in. c. ex trāsmissa. de fi pre
scr. Aliqñ tñ descēdentes post primū
heredē vocāt. pheredes. vt 13 glo. in
c. fi. de pecu. cleri. Quis alias. pheres
vocat q̃ se putat heredē cū nō sit. ff. ꝺ
pe. here. in. l. p herede: ℓ insti. de inf
di. §. adipiscēde. Aliqñ ghbet descen
dens cui relinq̃t aliq̃d dē pheres. vt
in. d. glo. Nemine ℓo quorū heredū
nō veniunt extranei heredes. de quo
p bar. ℓ alios in. l. gallus ff. de libe. ℓ
postlim. Quod limita verū in his que
nō trāseunt ad heredes extraneos. ℓ
ecōtra heres dē q̃ nil antinet quis
ppie in statuto heres ecōtra vocat
glibꝫ qui tpe mortis nō ē in potestate
morientis ēt si sit filiꝰ emancipatus fm
Bng. arc. istitu. ℓ hf. Aliī. ℓ. vi. § cetez.

1 ¶ Itz deus instituerit q̃ aliquis sit
heres. ff. q̃ sic vt patet in. c. non om-
nis. xxxij. q. ij. ℓ. q. iij. dicat ibi ejice an

1

ecclī ꝛc. Nō enim erit heres filius ꝛc.

¶ Itz heres illius⁹ soli i certa re q̃ 2
ppie nō ē heres 13 legatarius⁹ vt in l.
q̃dā. C. ℓ here. instu. posse in foro alr
nō bono alio herede adit tota heredi
tate. 13 ℓ vbi l. i. in. §. si ex fūdo. ff. ℓ
here. instit. §. pa. l. c. q̃ ingrediētibus de
tella. q̃ ℓc. consilio. cxxvi. ℓ multi alij
doc. i sacra pagina 13 allegerūt q̃ sic q̃
ius bñdi nō 3riū vsumo 13 fructus in
foro alr. Ergo bene potest limitāri tñ
dūmō voluerit nō sit idoneꝰ testator. ad
ministrādū eā i certa re vt puta. q̃ plus
sit q̃ ñ possit. hīc regressū ad alia bōa

¶ Quid si una sit illustris i certa pte 3
¶ Quid si ita sit illustris i certa pte
hoc addubo ℓ volo q̃ ve bonus mala
plus nō possit petere sed sit cōtēt⁹ ꝛc.
ℓ instituit alios heres vniuersales qui
nō vult adire hereditatē. an suppleri
pōtis possit ipse eam adire. ff. vt q̃ sic
ar. d. §. si ex fūdo. ℓ. d. l. quoniā. Sed
3riū ē verū q̃ nō pōt. vt in. l. quotiēs
§. sed si duo. ff. de here. instit. vbi p⁹ q̃
§. pdict⁹ si ex fūdo. ℓ pdicta. l. quoniā
ens 13 locū. q̃n voluntas testatoris
simpler. ℓ nō restricta expicit. vt i q
si ille. Ita⁹ veniēt succedentes ab ipe
stato. q̃ testū nō reperit hēre hīc des
tato. q̃ testū nō reperit hēre hīc dest⁹
ℓ nō pōt q̃ propter decedere intestat⁹
ℓ nō pōt q̃ propter decedere intestat⁹
ℓ p parte testamē. l. ius nr̄m. ff. de re
iur. Si dicis quō pōt phibere q̃ nō
plus peteret. ff. per l. domus. §. fi. ff. ꝺ
vsufr. vbi testator phibet ius accresce
di. ℓ ea⁹ ē in. l. i. ff. ꝺ iniusto. rup. testa.

¶ Utrum pōs teneat ex delicto vel 4
quasi delicto defuncti. ff. vt colligo ex
Bart. in. l. i. ff. de peinatio delictis. q̃
aut actio est penalis ex utraq; parte.
vel pena quando petitur pena que est
applicanda parti. Nam tam ex parte
rei ff actoris est penal. Et sic nō mir
alīq̃ iure. Si vero actio est penalis ex
pte rei ℓ psecutoris rei ex pte actoris
et pena q̃ ago p satisfactiōe dīni mei

2

t sic de iure ciuili si delicti fuit ꝓmul
gi circa Ieiū q̄ dñe Ieus venit sic
tenet heres q̄ nō tidat tempo acto
nis imediate ex hicto si ex Ieu pua
q̄ agat actōe cōmodati vl depōti t
bmōi tm̄ ex solo vl delicto Caule
in Ler depositi ff. de ac. t obliga. t ex
Ieuis vbiē t bon. ter. in. l. ij hoiem
ff. dat actio ff. depositi si vo fuit ꝓmul
gi delicti circa Ieiū q̄ nō tenuit vt pu
ta q̄ dolus dedit cām Ieui q̄ nō ts
tein. c. delicta de ep. t cle. sic nō tenet
q̄ cū agere nō posuit ex Ieu cū non
fit opponeret agere ex hicto ꝓ hēdē
t crimia mone extinḡit. xxxj. ouin. q̄
mdā t nullus post mortē pōt accusari
remi. q. ij. c. i. ff. ō bo. co. q an. sē. mor.
li. vel. l. vl. remi. q. ij admonere. nisi i
casib⁹ hereſis. xxiij. q. v sane vl si he
reticos siluit heredes ō here c. li go
epo vl si in crimine notorio deceſſit.
et no. in gl. d. c. quoniā. t. xxiij. q. ij.
i summa vel gl. aliter dic q̄cunq; con
mittit delict⁹ crimē ꝓpter qō ipso fa
cto pena sit inflicta a lege sicut i here
tico. Sic ē de maleficiis q̄ tūc accusat
d agit ꝓ heredē nō vt puniat ex illo ō
hicto ts vt bona auferant ab eo q̄ i cō
missi ceciderūt Facit. l. cōmissa. ff. de
publi. t ter. bonis in. c. ij. de p̄scrip. li.
vi. alias nō tenet heres p quocūq; ō
hicto cōmisso a defuncto nisi Ieu ni
si sint ei⁹dem Ieui nisi in quib⁹ casi
bus. ¶ Primo si ts sint ꝓclata eis ō
hicto vt. l. vnica. C. de delic. defu. Rō
q̄ in dicto q̄s Ihūs vt i. l. iij. §. adē
scribit. ff. de peculio. Et nō vt init⁹ ꝓ
cesso cū defuncto p contestationē lite.
¶ Secō si aliqd ꝓuenit ad heredē ex
delicto defuncti q̄ in rē tenet t nō pl⁹
vt in. d. l. vnica. Fallit in ꝓdīone furtiua
q̄ in. l. si ꝓ suā. ff. de ꝓdi. fur. dicit ter
furti actio penā pecu. legitimā ꝓdicto
ei qui t legi cō dicto rei furtiue: quia
rei hꝫ ꝓsecutionē heredē quoq; tenet
obligat nce ois si vnus terminus fuerit
ꝑ t ñ deceſſerit. l. vnus iure vl mori
mo. ō iure aut canonico ts Bar. Archi
die tenet q̄s agit ꝓ iniuriā e tibi
ni ꝓ heredē t hoc sequamur cōmu
dor. t sic intelligēde lūr gl. i. c. ex parte
ō pigno. ō solu. e. l. ō rapto. Interim ō
vsu tua non. Intelligit in q̄b⁹ here
tes se erādū Et placet in ꝓcta licet
pa. i. c. ñ. ō sepul. solū admittat verus
q̄ delicti penitentia q̄ vera canonica
loquūt q̄ tenet q̄ delicti penitet.
vt no. gl. singularis i. c. a nobis d. j. ō
ſe. ecclō. q̄ nic agit ex q̄ Ieu nō ex
delicto. Si vo nō penituit non tenet
sm eundē. Pa. t gl. d. c. a nobis ni
si quatenus de iure ciuili tenetur.

¶ Utrū heres teneat soluere legata 5
i testāto mīn⁹ solēni facta. ℟. q̄ i foro
iudiciali nō de q̄ vicēdū vt in. l. si ve
rum t. l. ñ. C. de fideicōmiss. ts in foro
aie pēdet hec q̄stio ex alia. l. vtr ex vo
lūtate defuncti quāt obligatio nullo t
cōtt vltramōtana tenēt q̄ nō cōmon
tani q̄ sic. De q̄ vide p canonistas i. c.
fi. de solu. t p Bal. t legistas i. l. cū qs
C. de furtis t facti ignorātia t sūt dicit
Silvester q̄ opinio cōmūnior tanor̄ ē cō
munis opinio t sic tenet cū q̄ verior.
et qua opinōe. d. Sīnto. mor⁹ dicit se
ꝓfessum se in facto i q̄ tūc vn⁹ testis fue
rit adhibit⁹ tenebat heres in foro aie
Bal. aūt i. c. q̄ plerīq; ō imu. eccliaꝝ
distinguit ꝙ aut delictus nō egit solē
niter relinq̄re ts tioni ꝓmissi fidei he
redis t sic tenet cautē t nāt. Et sic in
vtroq; foro casu est notabile ts vnaꝝ
lecturā quā sequit Bart. in. d. l. ñ. Sed
non ꝓmisit fidei heredis sed simplr
reliqt scit sine solēnitate t tacita t q̄si
sinctē tenet heres in foro aie si ei de
hoc ꝓstet Rō q̄ solēnitates inducte ut in
ducte ad falsitatem tollēdaꝝ vbi ergo

cōstat q̄ nulla falsitas intercēdit ds cel
sus t dispositio legis t seruari cgrās
t obligatio nūlis q̄ aut ex dispositiōe
debitū l. cū ipā. §. ita ni ds. ff. de reg.
iur. t p hāc opinōe tāt q̄ no. Imo.
de elec. in. c. q̄ sicut t. l. ex testamen
to. C. de fideicōmiss. ego vico q̄ si erat
legis noctus t nō erat necessitas que
ecclas teneat solēniter obtū t sic nō va
leat q̄ vt voluisse pōt illudere si vo
erat ignorātia vel forte nō potuit solē
niter obſuare sic valeat in ꝓcta alio
nō ꝓsic de mente vide de hoc. ī. te
stamēti. §. ar. t. x. t legatū. ij. §. viij.

6 ¶ Utr heres teneat sanctificare ex ꝑ 6
cta vel q̄si defuncti in q̄ ipse defunctus
erat obligat⁹ vltra vires hereditarias
℟. q̄ si fuerit inuētariū nullo mō tenet
si vo non fecit inuētariū in foro aie nō
tenetur ꝑ Jo. an. t vtrīs Alb. t Pa. i
d. c. plerīq; In foro vo ꝓscripto sic
vt i. l. ñ. C. ō iust. ōli. Sed. tū ꝓ illo. xxi.
dicit q̄ teneat in ꝓcta vtra vires ꝑ
prima opinio vt ego. q̄ ad ꝓciam.

7 ¶ Utr hēs dirute cautiōis legata ꝓ 7
sit heres aliqd ō ipso legatis trahe
re. ℟. q̄ aliqñ detrahit falcidia aliqñ
trebellianica aliquādo ltia de q̄ dic vt
ff. legitima. similiter ante ola ō dncere
pōt exp̄sas funeris t alias necessarias
quas fecit cū hēditate vt i relō t i
uentario. Ymō q̄ sic ds ē immu
nis a grauamine sicut est a lucro in. l.
scim⁹. §. t si presatis cum quinq. §. fe
quenib⁹. C. de iust ōlive.

8 ¶ Utr heres sciēter soluens legata 8
nec retinēs sibi falcidiā possit repetere
vel si ignoranter vide solutio. §. xxi.

9 ¶ Quid si plures sūt heredes an q̄li 9
bet teneat in solidū ad oia debita et le
gata. ℟. q̄ regulr quilibet tenet solū ꝓ
parte hereditaria. C. de acti. here. l. ꝓ
hereditarijs. Fallit hoc in. vii. casib⁹.
¶ Primus q̄n defunct⁹ aliter dispositit

ff. ō le. ij l. cū ab vno. ¶ Secūs si obli
gatio sit ꝓpter ipsius funeria vrozis.
q̄ nō solū obligant heredes. ts t vi
ri ts portione q̄a habēt. puta si vir ts
ꝑ portione q̄a habēt. puta si vir ts
cūi t heredes. cc. tūc vir tenet ꝓ ter
cīa t heredes solū ꝓ duabus. ¶ Ter
tius si bona defuncti erāt exposse vel ta
mē si bona defuncti erāt exposse vel ta
cite hipotecata ō hic⁹ q̄ vno eri
te hipotecata ō hic⁹ q̄ vno erī
stēte nō solūcō tamen alii obligant.
¶ Quartus i alimēcis legat q̄n sic ꝓ
iudicē t cōfirmū vel ōfirmū. l. ij. ff. ꝓ
cipio. §. ꝓlo. ff. ō alimē. lega. ¶ Quin
tus q̄n res legata possidet ab vno ho
mo q̄n res legata possidet ab vno ho
rum q̄n res legata possidet ab vno ho
tōrum. ℟. q̄ non. vt. l. sub quocūq; ti
de act. here.

¶ Utr vtrum restitutionis facta ab hēre 11
rede ꝓlongetur statū in purgatorio
defuncti t quomodo episcopus potest
cōpellere heredes non exequentes
vel alios executores t multa alia ad
hoc vide supra. Executor.

¶ Utr heres rogatus restituere he 12
reditatē possit alienare aliquid de ea
℟. q̄ non. C. cōmunia ō le. l. ñ. nisi in
casibus positis in aut. res que ibidē
posita. q̄n sint. q̄si. l. causa dotis t do
nationis propter nuptias. t loquitur i
liberis non in extraneis. Dies vide sm
Bar. in. d. aut. q̄ potest alienare pro
ponendo filiū in monasterio. Simili
ter pro causa, alimētoꝝ quādo nō po
test subsidiarii aliūde. t idem pro redi
mendo filio capto ab hostibus potest

tū retinere sibi quartā trebellianicā vt in.c. raymun⁹ t.c. Raymald⁹ ō testamentis Si vō rogat⁹ est restituere q̄ quid ſūperierit de hereditate tunc ad min⁹ quartā partē habebit ſubſtitut⁹. vt.C. ad trebe. aut. ō rogat⁹ t vide de hoc in glo. in.d.c. in pēna. Educere ſm gl. in.d.c. in preſentia q̄ ſz q̄ ex libris teſtōrio ſit pure rogat⁹ reſtituere hereditatē nulla facta mētione ō filij Si tū poſtea habuerit filios vel nepotes ſubſtitutō euaneſcit. C. de fideicōmiſ. l. cū acutiſſimi. C. ō inſtit. t ſubſtit. l. ſi hāſr. ff. ō cōdic. t demō. l. cuꝫ auus vide. ī. ſubſtitutio. §. xiii.

13 ¶ Utr⁹ bōa ingredīēs religionē non capacē vt iūr medicātes qui nec in cō muni ōbent habere ſint, ꝓpinq̄tat. &. comūis opinio ē q̄, ad ſuccedētes ab inteſtato veniant ꝑ aut. bōa. C. ō hō. ꝑ ſcrip. Sz hoc limita niſi ꝑdicta bōa fuerint ei relicta ſub cōdītōe ſi decēſ ſerit ſine liberis reſtituēdi. q̄: tūc ōbēt rogari ad ꝓfectū cāe Caſus eſt ſingula ri reſtituti ff. Et hoc ſequitur Angel⁹ in diſputatione q̄ incipit. nobil⁹ quidam gñe hec ota limita vā niſi implorato ne⁹ officiū iudicis ea vellēt vēdē t ꝓtū in ſuos neceſſitates ꝓtere q̄ ſuccederēt vt. ī. hereditas. §. xvii. dictum ē

14 ¶ Utr⁹ hēs ō ducis ſe nō aſterio ex cindat ſubſtitutū. &. gl. in. d. c. in. pēna q̄ ſic ſi eſt primatus t ei cui roga tus eſt reſtituere primato Sec⁹ ſi ſub ſtitut⁹ vl cui rogat⁹ ē reſtituēre eēt eccleſia vel loc⁹ religioſ⁹ vel alia pia cā q̄ nō excluderet vt in. d. §. ſz t hoc pūtā vñ ſūpra ē ant. niſi rogat. C. ad trebe.

15 ¶ Sz q̄d ſi nō ingredīt nō aſterium ſed efficax eſſet. &. glo. in pēna. c. in pēna q̄ nō euaneſcit ſubſtitutio niſi duo ꝓcurrāt. ¶ Primū in perpetuo maneat in eccliā. ¶ Secūdū vt red ditus expēdantur in pias cauſas vt in preſata aut. dicitur. Sz Pa. ibidē re ſtringit ad clericū ſi conueniū alicui mo naſterio. ſed magis placet vt ſi implicite intelligantur ſicut glo. intelligit.

¶ Utr⁹ quēlio ſeu dedicatio ſui ipſi⁹ t ſuarū rerum eccliē ſeculari euacuet ſubſtitutionē. &. glo. in. d. c. in pēna q̄ aut ſit clericus t dic. vt. §. precedēs Aliat nō ſit clericus. Et ſic non exprimat licet alij dicāt q̄ etiaꝫ exprimat. ſed primum verius. Secundum equit.

¶ Quid ſi q̄s ingredī religionē ꝫ in fraudē ſubſtituti. &. Pa. in. d. c. in pre ſentia abbas tenet q̄ nō euacuat ſub ſtitutionē q̄ dot⁹ t fra⁹ nemini patrocinat. c. ſedes. ō reſcrip. t placet cōmu nit doc. facit. xx. q. iij. §. ſi. vbi ī ductio facta cū bonoꝫ impedit acquiſitōēꝫ ergo fozt⁹ quādo fraus interuenit.

¶ Utrū hered⁹ inſtitutus cū cōditōe ſi ſine liberis ex ſe legitime deſcēdēn bus vl ex corpore ſuo nascētib⁹ ſi ingre diat monaſteriū euaneſcat ſubſtitutio &. Pa. in. d. c. in pēna poſt diuerſas opiniones recitatas concludendo cū Bar. t Ly. in l. ſi ita quis. ff. de lega. ij. q̄ euaneſcit. t credo ſit verior con cor. Archi. t Jo. xix. q. vlti. c. ſi qua.

¶ Sz q̄d ſi ñ intrauit ſz inſtituit mo naſterū hered ēz. &. archi. d. c. ſi qua q̄ nō euaneſcit ſubſtitutio ſm Goſr.

¶ Utrū hered⁹ teneat ſoluere lega tū cauſa votis facti ſi illa ingrediatur monaſteriū. &. Pa. in. d. c. in preſentia q̄ ſic. t idem ſi eſſet ei relictuꝫ cauſa donationis propter nuptias.

¶ Utrū ſubſtitutio expiret facta ſub illa conditione ſi ingrediatur monaſterū vel ſi nupſerit vel ſi nupſerit. &. Pa. in. d. c. in preſentia q̄ nō q: communiter tenetur q̄ habetur conditio pro non adiecta in ſubſtitutione q̄ impedit religiōſ⁹ ingreſſum ſicut illa q̄ impedit matrimoniū carnale. l. cū tale. ff. ō ꝑdi. t demon. l. ij. C. de indic. vi.

dati Et ideo mulier nō tenet reſtituere relictū ſibi cum onere filium edi ſi nupſerit. l. quotiēs. ff. ō ꝑdi. t demon. vbi legatū facit ſi non nupſerit tenet ēgnis facias contrariū. l. filie. ff. de cō dic. t demō. Idē dicit Alb⁹. i. l. deo nobis. C. de epi. t cle. q̄ puella cui re linquunt cētū ſi nupſerit Si vō reli gionē intrauerit. ſo. q̄ nihilominus ſi intrauerit habebit cētū q: in caſu ꝑdicto omnia cōditio vilario t grauamē renuſſa intelligunt cū ꝑdicta inſtitutio ſuccedat loco debiti bonorū ſubſidij vt eſt exp⁹ſū. C. de inofficioſo teſta. l. q̄ſi in ꝓximis t hoc dicit verū i filia cui bonoꝫ ſubſidiū ōbetur ſz i extranea nō ſz ſolū ſi cōditio extet t eā non haberet filia quando legitima eēt ſibi legata t vſtad eſſet vltra bonorū ſubſi diū. Et de hoc vīd ēidē diffuſe t. in. d. l. q̄ſi in prioribꝫ Ricar. malū bza diſputauit t ēz q̄ ſi reliquatur ali cui centū ſi nupſerit. t. ſo. ſi ingredia tur religionē q̄ nihilomin⁹ ingrediē do habebit cētū ēz nec diſtinguit an ſit filia vel extranea t eſt verum t ſic tene

22 ¶ Statuto cauet q̄ filie extātib⁹ maſculis filijs nō ſuccedāt ſz debeāt ō bonis pfnis dotari t cē ꝓtēte q̄nt ſi pie mortuo q̄ relict filiū t filiā añq̄ frater ſororē dotaſt mortu⁹ ē relicta filia ſua dicta amita debeat habere ſolū ſuā dotē vel tanq̄ hered. &. alb:. i. l. publico. C. ad. l. iul. de adul. qđā tenēt q̄ ſic q: neptis nō ſuccedit vt maſculus ſz veri⁹ vī ſm hugolinū de la ſōtana q̄ ſuccedet neptis nō amita. Rō: q: ex morte pfis iā nos fuit q̄ſitū filio t illud trāſmittit filie vt. C. de ca. tollē. §. i. nouiſſimo q: in hoc repūtat pſona pfis fuit. ar. C. de here. vl ac. vē. l. ēpta t ſuf ficit ſemel iuſ fuiſſe q̄ſitū vt. ff. qō me. cā. l. vlō am⁹ de q̄ vide. ī. ſcudum. §.

vlti. ſz ſi fili⁹ ꝓmoriꝫ fuiſſet añ patrē relicta filia vera eēt opimo ꝓma q: ta le ſtatutū ē factū q: ꝑ maſculos ꝛ fua tur agnatio vt. ff. de ven. iſpi. l. i. §. pe. Ergo ñ ds porrigi ad ſexū femineus Lrgo nō dz porrigi ad ſexū femineus vt in. d. l. publico vide. ī. Excōmūica tō. i. §. xx. Quō frater poteſt admitti ſororē in fraudem creditorum.

¶ Utr⁹ hēs teneat ſuare ordineꝫ ī ſoluēdo creditorib⁹ vl legatarijs. &. q̄ ſic q: creditorib⁹ pius ſatisfacere ds ſi ne er ꝛcēu vl q̄ſi aut ōdicto vl q̄ſi ſint poſtea legatarijs. ſi tū pri⁹ ſolueret ſic dolo legatarijs pri⁹ venientib⁹ ñ pote rit ig etari a creditorib⁹ ſi nihil ei re mānſit ō hēs ditate ſz hēbūt ꝛgreſſū ꝛ legatarios. q̄ ar ī creditorib⁹ ſit ꝓpo nēdus vide. ī. Reſtituo. ii. §. xvi.

¶ Quis ꝓt hered⁹ inſtitut. &. q̄ olo q̄ nō phibe la tuā ar. ō ſpō. cū apō t q̄ſ phibeat. &. q̄. xiii. ¶ Primo here tic⁹ aut pagan⁹ de here. c. ſi quis ep̄o ¶ Sc̄o credētes receptatores ſ ōſe ſores hereticoꝫ ō here. c. excōicam⁹ el. i. §. credentes. ¶ Tertio apōſtata ¶ Quarto collegū illiciti. ¶ Quinto ſportat⁹. C. ō hēſ. inſti. l. i. ¶ Sexto dānat⁹ ob crimē famoſi ¶ Septimo. ī ſecutor cardinaliū ō pēis. c. ſolicitū. vi. ¶ Octāo excōicat⁹ nā q̄ tpe inſtitutōis vl motꝰ vl aditōis hēditatis erat excōicat⁹ ñ dz inſtitutō ſcc⁹ ſi ꝑ inſtitutō ēz fuit excōicat⁹ ſz añ mortē abſolut⁹ vl ꝑ⁹ mortē fuit excōicatus t añ aditionē abſolut⁹ ēz inſtitutō. ff. de hēſ. inſti. l. ſz ſi in ꝑdītō e. §. ſolem⁹ t. l. ſi alienū. §. in cūctis. ¶ Nono ſpurij nati ex dānato cōnu. de qb⁹. ō. filij⁹ in ꝓncipio. ¶ Decimo icēſtuoſi cū mōa chis. xxvii. q. i. ſi qs ſolicitauerit in gl. ¶ Undecio crimē leſe maieſtatis ꝛmit tētes ō pe. di. i. c. ſi qs tū in mūdus ¶ Duodecimo ſimoniaci ſz alīq̄s q: parificantur ledentibus maieſtatem.

¶ Tertiodecimo dñi q nō pñt habek nec in ppio nec in cōi. vt ibi fratres minores. ca. cle. extiu. §. cupientes de vbo. sig. de materia hereditio. vide. ff. Hereditas. t. l. legati t Testamentum.

Eremita

vē q vere t pari solitariā eligit vitā. xvi. q. i. g vsq.

1 ¶ Utrū possit hēre prepositū. g. glo. in d. c. q vere. q sic t ē ter. xix. q. iij. §. ēt

2 ¶ Que ē strictior vita. an heremitar an religiosor. g. gl. vbi. ff. dicit q monachorum. Innocē in heremitis q non sunt religiosi.

3 ¶ Utrū heremita gaudeat pñlegio clericali. g. gl. vbi. ff. q sic. t dicit ybari p. d. c. q vere. sed iudicio meo nihil p hac. nisi q sūt signa honoris. Expptera dico cū Jo. de lignā. in cle. p ihās de pben. q sicut laici nati sūt in laici placuerit t sb iurisdictione imperatoris cū eis nō adeuniat aliqd eripiens eos ab ipsi⁹ iurisdictiōe. qđ dupler ē vi recepto ordine vel puerilio ad aliquā religionē approbatā. in. c. fi. ff. reli. do. xvii. q. iii. si qs suadente ff. ercō. nō dubiū est sibi⁹ t segl. Pa. in. c. nullus ff. so. ppe. Iz sit equū dicere q sūt ecclīastice plene t ff foro ecclīastico p nostra rōe. xxxviij. di. t. c. si ut. xi. q. iij.

4 ¶ Utrū religiosi possint vitā heremiticā eligere. g. q sic de hac fuor platonis t cellas siue habitacula in heremo siue locis vbi ñ sit hoīs habitatio de ppinquo capere t nutrire pñt etiā religiosi mēdicātes. vt in. c. cū ex eo. de excess. pla. li. vi. Sz pōt nemini debēt dare licētiā. nisi id in societate pñcipis. cū sit pcutissimus solitarie habitare ipericto cui dī. De solit. qz cū ceciderit nō hz fratrem qui eī⁹ tho. sccā sēcā. q. clxxxviij. dicit q vita soci⁹ ille necessaria ē ad exercitiū pfectiōis. q. nullo se instruāt verbo exēplo. t correctō ēt ad dilectionē p ducāt. Solitudo aūt cōperit pfectū aliq⁹ regimine nō indiget. Et tō si absq; exercitio p̄cedēn talis vita assumatur periculosissima. nulli suppletur per ullam gratiā. hec ille.

Ereticus

est fm ardcī. in. c. quicq; ō here. li. vi. primo q tenet Ꝫ quattuor cōcilia. Itē q aliter sētit de sacramēto. i. corpore, xpi bapt̄i mate. cōfessione. t alijs ḡ sacrosancta p̄dicat t obstat ecclīa. c. ad abolēdā ō here. Itē q conat̄ auferre pñlegiū ecclie romane sibi a xp̄o tradtū. vti c. oēs. xxij. di. qđ ē vt sit caput oīuz ecclīarū. Itē dubius in fide. c. dubius ō here. Itē ois scismaticus. xxiij. q. iii. ibi ter hereticus. Itē ois simoniac⁹. i. q. i. gsq;. Itē ois p̄cisus ab ecclīa. xi. q. i. c. ij. Itē ois interp̄tās male sacrā scripturā. xxiij. q. vij. hereticus grece. Item qui nouā opinionē inuenit. xxiij. q. iij. hereticus est. Itē q trāsgredit p̄cepta aplice sedis. xix. di. nullū. Itē q nō tenet articulos fidei. Sed loquendo ō heretico ppric. t vt sit excōicatus. Et sublataī alijs penis Ꝫ hēfuerōs statuta. Dic q tria requirunt fm Ulex. ō ales scā scē. ti. de hereti. ¶ Primū falsa crudelitas in rōnali. i. Ꝫ gl. xxiij. q. iij. §. qz vō fmo. q. erret i articulis fidei t eius sacramēto. vt i. c. ad abolēdā de hereti. Addit Joan. i clem. unica. c. t. q. etiā ille q falsā t extortā exposiōez in scripturis ponit Ꝫ ad qs tz ecclīa. Intelligo. f. p articulo fidei ē hereticus. gl. tñ i clem. i. §. sane. de vsu. dicit indistincte ve tenēte aut gignēte puerilia dogma vel falsaī opinionē q hereticus ē. Lard. in. d. cle. cui volui hoc ercdere ad tenēdē Ꝫ cauēo. t multū vocabidē. si ego vel eo clarius. q falsa credulitas Ꝫ fidē ē

duplicter. Primo directe t principaliter t hoc est oē qđ est Ꝫ articulos fidei. Secō indirecte t secūdario sicut ea ex qb⁹ sequitur corruptio alicui⁹ articuli sicut dicere aliqd sim in scriptura diuina cōtrarium qz ē corruptio illius articuli de spū scto q locut⁹ est p̄phetas Silr dicere q ecclia male determinauit in aliq circa fidē est Ꝫ illud dictaz ecclīaz catholicā t huiusmodi. ¶ Secūdū qđ requirit vt qs sit hereticus ē pūa volūtas t ꝛcupiscibilis. ¶ Tertiū ipugnatōis pinacitas ex pte irascibilis. i. q. pinaciter hoc p̄dicat qz Iz qs erret i fide t alijs p̄dicet. Si tñ paratus ē corrigi nō est hereticus. ter. est. xxiiij. q. iii. dicit aplus t. c. q in ecclīa t glo. ibidem t glo. in. c. nec licuit. xvii. di. t ter. planus in. c. hec est fides. xxiij. q. i. t in. c. oīnam⁹ de sūma. in vbo pinaciter ppter dicit Iaun. q q errorē nō vēsēdit imo parat⁹ ē in tēlligere rōnē nō ē putand⁹ hereticus. Similiter ille q dubitat ex aī infirmitate nō tñ pinaciter insistit. Et. c. dubius de hereti. intelligatur qñ i dubio pinaciter insistit.

1 ¶ Qua pena pūiūtur heretici, ppric. vt colligo ex diuersis iurib⁹ q vltra mortale peccatū. xxiij. pēlis. Pria ipso facto sūt excōicati ō Ꝫ. f. excōio. v. cala. xxii. Nec oī hereticus excōicatur Iz ē suspect⁹ ō hereti nisi ad arbitriū ecclīe se purgauerit. c. ad abolēdaz ō. Iaceus de hereticis. ꝛ de sē. excō. vt fame. et si excōicationē p anū sustinuerit aīo indurato tūc velut hereticus pdēnabitur. c. excōicam⁹. §. i. ō hereti. cū ꝛtinentia de here. lib. vi. regitur tñ vt specifice sit vocatus vt de fide respondeat fm Jo. an. ibidem t se ō tali suspitione purget

2 ¶ Sed qđ si sit occultus aīo puta qz etz hereticus in corde solū an erit excōi

cātus ff. gl. in. §. i. xxiij. q. i. q. sic idē ts Ray. t Host. t Jo. ō anco. in sūma co. tit. t glo. in cle. i. de hereti. quā segtur Lar. ff allegat multa iura ad hoc Archi. aūt in. c. cū qs de heret. li. vi. Allegat multa p t Ꝫ t finaliter relingit disputatiōi. Sed saluo meliori iudicio mihi ex dictis qđ si hereticus sit solū i corde nec aliqd oīdatur in signo vel ope q nō ē excōicat⁹. t hoc tz pe. de palu. in. iiij. t Jo. in. c. multe ree de sen. exco. t segtur gl. i. c. cū qs de sen. exco. li. vi. Loquēdo ō eo q ratā hz ōberationē dici solū i corde q nō ē excōicat⁹ ff ad ecclīaz nec obstat iura q allegat gl. i. d. cle. i. qz concedo. q si aliqd p̄cipit ecclia in ope faciēdū cē vel nō faciēdū. cū tali intentione vel aio q faciēs Ꝫ ligat ēt quo ad ecclīam licz ecclia ñ iudicet ex ff occultū ē. Ex ita loquūtur iura p. d. gl. allegata ñ i. d. cle. i. inquisitor obmittens procedere Ꝫ pōciam ligatur ecce qđ p̄cipitur fidēi cle. i. ō sta. mōa. loquitur ō actu exteriori ff q qđ ad cumulū principū vadit eo aīo vt occidat. Ecce p̄cipit abstinēdū ab accessu tali aīo. Et oia alia sēp habēt op⁹ ānexū faciēdū vel nō faciēdū si bene attendatur. Et tō ḡnicāq; sit occultū tale opus factū tali aīo vel nō erit ligat⁹. Secus vbi cogitationi cordis nihil additur opis qz solū deū hūt ultorē. C. de iureiur. l. iureiurādi. xxiij. di. habuisse t. Jo. di. §. sed illud. ō quoz. Si vero aliqd ostendat i signo. i. ōbio factis t huiusmodi sic erit ligat⁹ ḡnicāq; sit occultus. Et sic pz q ecclia ligat ois occulta t tñ nō ligat ea q solā cogitatiōne in corde sine aliquo opere aduicto sctō vl omisso t sic cōcorda doc. in hoc.

¶ Quid de illo q osculatur sepulchrū 3 machometi vel aliqd facit ad cius ve-

nerationē sient alū infideles. ꝛ. alex. de alc. ſa ſen. de apoſtata. q. ſi fuerint qz ita erūdit. nō plātē tue ſūt apoſtate hereticī. t excōicati. Si vō hoc facūt ſolū vō vl vo mentū ſ̄ i corde ſic peccāt mortaliter nō tamen ſūt hereticī nec excōicati.

4 ¶ Secūda pēa eſt q. nemo cū hereticis d3 hīe neq; pānēs neq; ei domū vl terrā ītrare nec eos tenere vl fouere facere. ſicut dr. xxiiij. q. iij. pa. ſi vidē. et. d. ad oēs hereticos. Et loq̄tur ō tolleratis. t no. q. Et3 cū alio excōicato ſit participandū tā cū hereticis mlionib⁹ vā Et3 nō excōicēt oēs participes eius eadē excōicatiōe nī credētes fautores receptatores defēſores hūcoī bene ligātur vt p3. ē. excōicatio. v. eāu. xxii. poſſet nī aliqs ſine peccato participare cū eis i his q̄ ſpectāt ad eoꝝ ſalutē. Similr. t filij vxor. t huiusmodi q; iudicio boni viri alr̄ comode facere nō p̄ūt nec tenēt precūl puersionis. t etiam ceteri in caſibus in quib⁹ licet participare cū excōicatis de quib⁹ dr. ſupra excōicatio. viij.

5 ¶ Tertia pēa ē q. bōa ipoꝝ ipo facto q̄ crimē ītrāūt hereſis applicāt fiſco i terris. ſ. ipēſ. ſi ſūt ſeculares iudicio ſecularis i terris vō eccīe vl ſi ſūt clerici applicāt fiſco eccīe niſi clericoꝝ bōa cēnt eccīe vel ipſi hēret ſupēdiū ab eccīa qz applicabūtur eccīe a q̄ ſupēdiū hēbant vel cuius erāt vt. i. c. vergēte. co. ti. hec i. c. cū ſ̄3. e. ti. li. vi. Uērūtamē execūo ipſ⁹ confiſcatiōis vel occupatio vitioꝝ bonorū nō fiet donec per aliquas ſēntē eccīaſticas facte fuerit ſuiatū ſup̄ plato crimine hereſis ꝺ ipſum hereticum vt in dicto. c. cum fin de quo vide. j. pena. §. iij.

6 ¶ Et3 qd ſi i vita ipoꝝ hereticoꝝ non fuit ſuiatū ipſos hereticos. ꝛ. pa. i. c. ſi. q. ſi poſt mortē ipoꝝ ſuiatū ſurrexit ſup̄ eoꝝ crimīe nihilomīn⁹ applicabuntur fiſco vt in. c. ū. ō ſcripti. vi. qr̄ pōſcatio fuit teſa i vita ipoꝝ co q̄ ō q̄ciderūt i hereſi. Et de hoc ē ter. i. c. accuſat⁹. c. ti. li. vi. i. §. i. eo t̄ o calu.

¶ Quid ſi ꝺ3 filios catholicos. ꝛ. f37 gl. i ſūma. xxiij. q. vij. t i. c. ō gētis. c. ti. q; nihilomīn⁹ pōſcāt. t ſic nihil hēbūt de bōis parēti filij nec ēt agnati Unde p. d. c. vergēte. coꝛrigit arb. de neſotiante. C. de hereti. que volebat vt devoluerēt ad filios vel agnatos catholicos bōa hereticoꝝ qō t ſequitur arcyi. in p̄cipio. xxiij. q. vij. t ci. i. l. gl̄ſa. C. ad. l. iul. maieſtat. gloſ. dic hoc vez in terris eccīe Et3 nō i aliis t nō vltimū ē magis p̄ūs q̄uis p̄mus ſit verius

¶ Quarta pēa ē q. hereticī credētes 8 receptatores defenſores. t fautores ipſoꝝ q̄s filij vſq; ad ſecūdā gēnationē nī lū eccīaſticū beneficiū vl officiū publicū adipiſci p̄ūt vt i. c. ii. e. ti. li. vi. hoc i telligē ō fa. gēnatione p lineā p̄ne q̄ ē filij⁹. t nepos Et3 p lineā maternā non niſi ad p̄mū gradū. ſ. fratrem exceptis vt i. c. ſtatutum. el. ii. e. ti. li. vi. t ēt niſi emēdati tales hereticī fautores receptatores. t a q; eſſēt. t reconciliati eccīe parati ad penitētiā ꝑagēdā fuiſſent vt i. d. c ſtatuti

¶ Quinta pēa ē q. ſi q̄s vir eccīaſticus 9 cuius ad p̄ces hūcoī fautoris receptatoris. t alioꝝ ſimiliū publicōꝝ vigniteo p̄ſonatus. t q̄uīs alia eccīaſtica benefitia ſocīet ē adept⁹ ipſe ē p̄uat⁹ ipſo facto. t inhabilis ad ſimilia. Si vero ignoranter ſolū mō ſic habitus eſt p̄uatus vt. d. c. q̄uīcūq; li. vi.

¶ Sexta pēa ē q. filij hereticoꝝ ipſo facto q̄ ſuiatū ē ꝺ eoꝝ parentes ō hereditē efficiūtur ſui turis. t effectu intelligūtur a vite cōmiſſi crimīne vnde emancipatio facta non valet poſt cōmiſſum crimen vt in. d. c. q̄uīcūq;

11 ¶ Septīa pēa ē q. vxores q̄ ꝺ3 contrahunt matrimoniū cū illis q̄s ſciebāt hereticos amīſūt dotes ipſo facto ſecūs ſi ignoranter. licet poſtea ſciuerint vt in. c. decreuit co. ti. li. vi.

12 ¶ Octauo q. appellare nō p̄ūt hereticī credētes receptatores fautores. t defenſores eoꝝ vt in. c. vt inquiſitōis negocij co. ti. li. vi.

13 ¶ Nona ē q. ꝺ hereticos credētes. t alios p̄dictos admittī excōicari. t p̄cipes vel ſocij crimīs ad teſtimoniū vt in. c. in fide. ſauoꝝ co. ti. li. vi. t officiales licet ſint excōicati poſſunt ꝺ eoſdē iuꝝ exercere officiū ſi req̄rāt facerint ab ipſis vel inquiſitoribus vl eoꝝ delegatis. t licite p̄ūt coſtringere vt in. c. p̄dictos co. ti. li. vi

14 ¶ Decīa q. vitiōſis ſine ſint p̄ſbīteri ſiue cīnerei nihil ē reliquēdū ſeu nō p̄ūt in ſuis hōdis vt in. c. ſi q̄s epūs cū. c. ſequēti. t q̄ ibi no. de hereticis facīēdo ſi ſūt epī vel clerici ſunt excōicati et p̄ⁿ mortē vtq; dicē capitulis notāt.

15 ¶ Undecīa q. vaſalli hūcoī. t q̄ēcūq; alij q; hereticī alīq; obligatiōe erāt aſtricti vt famuli libri. t huiusmodi ipſo facto liberāt vt d. t notat i. c. finali. co. ti. Propterea ſi aliquis p̄miſiſſet ei⁹ hereticis ſoluere ſb pēa vl iuramēto certo die nō tenetur vt no. gl. ibidē. t hoc itelligē ſi ē manifeſtū ipſis hereticī ſciſſe p̄dicti. Et dicit p̄ſ. idē. et ſi ſit occult⁹ dūmō probari poſſit ſed Jo. an. limitat dicti ſui verū ſi ad p̄bationē peſſū eſt q̄ alr̄ p̄batio faceī dēbitum manifeſtū vt in. c. cum olim de ō. bo. ſigni. Dec⁹ ſi nō eſt peſſum ad p̄bationē. Dan. ō ſi dicē vt ſ. q. a die cōmiſſi crimīs ſunt liberi q̄uis nō poſſit allegari p̄dicta abſolutio ni ſi facta manifeſtatione p ſuam ego te. reo cū ter. q. eo ipſo q. eſt manifeſtū i hereſi incidiſſe tales abſoluit ſūt. ꝺ tūcūq; ſtia nō ſeratur ꝺ eos q. p. exceptionē eoꝝ petitionē eludere.

¶ Duodecima pēa ē q. dānatī p̄ſi 16 bus ſecularib⁹ poteſtatib⁹ aut eoꝝ baiulis reliquāt̄ a iaduerſione puniē di clicis p̄ us a ſuo ordīnib⁹ ō gradat̄ vtin. c. excōicam⁹ el. i. e. ti. t iſta alia di vtin. c. excōicam⁹ el. i. e. ti. t iſta alia di ſio eſt pena ignis de ꝓiectudine Et3 de iure ſit pēa mortis vt i. l. arriani. C. de hereti. t ibi. Bal. vltius ſupplicij. ff. ō pēis

¶ Sed q̄ro qd ſi hereticus dānat⁹ p 17 eccīas velit redire nūquid recipitur Jo. an. i quadā apoſtilla in dicto. c. excōicam⁹ ꝺ3 q. ſic t idē gl. ſingularis in. c. excōicam⁹ el. ii. co. ti. Et3 ſi ſit hyſpanū tñ ego credo de iure Et3 Mā vt accipiet oportet q. continuo poſt depōnē errōis ad fidē catholicē vnitatē ſpōte recurrat. t erroꝝ ſuoꝝ ad arbitriū p̄ſidētis publice abiuret. t ſatiſfactionē ꝺgnā exhibeat vt i. c. ad abolēdā co. ti. q̄ nō facit q. expectat ꝺdēnationē et dicit. c. excōicam⁹ el. ii. q̄ vſ Et3 loq̄tur de ſ̄ſbīt ſo nō ꝺdēnato Circhi. tamen in. c. vi. missi co. ti. li. vi. dicit q. relapſis vitarat non parcitur ſemel tamē lapſis pēdū ē. ex q̄ volūt ad fidē redire. t vt viri hoc eſt vnū⁹

¶ Et3 redīs ſpōte ad veritatē fidē 18 t reconciliat⁹ recuperat bōa. ꝛ. q. nō Et3 ſolūmō euitat penā mortis Et q. olī debebat detrudi ꝑpetuō carcerē ad agēdā penitētiā hodie p inquiſitores vna cū p̄ſidēte poteſt cōmutari vt in. c. et cōmiſſi. co. ti. li. vi. et ſimiliter cupabit bōa ſi ex miſericordia ei conceduntur aliter nō vt in. d. c. vergēte.

¶ Terciadecīma pena q. nulli clerico 19 eius debet ei prebere eccīaſtica ſacramenta neq; tradere eccīaſticē Sepulture neq; Elemoſinas aut Oblatiōes eoꝝ recipere aliter clic⁹ poſſet ꝺ

dus est suo officio regularis sua pulsa
gna i illa diocesi vbi plecerit nō et ter
nētur vt in.c.excōicamus el.i.eo.tm.
Hodie mi quicūq; tradident ecclesia
hec sepulturā ē excōicatus ipso facto p
c.quicūq; eo tī.li.vi.de.q.3.excōica
tio.vn.caln.xxvm. Sed hec ofa limi
ta nisi penitēt ⁊ signa manifesta pe
nitēne i eis appēāt qz tē ecclia tica sa
cramēta posūt ⁊ debēt dari ēt si forēt
relapsi vt in.c.sup eo.de here.li.vi.

20 ¶ Quartadecima q nullus tabellio
publica instrumēta vl scripta p hereti
cis credēūb⁹ fautoribꝫ ⁊ ceteris facere
pōt nec aduocat⁹ in aliq̄ cā vel facto
pōt eis p̄ocinū p̄stare nec litigantib⁹
sub eorum examine. aliter ipso facto
sūt suspēsi ab officio ⁊ perpetuo infa
mes vt in.c.si aduersus eo.ti. Intelli
ge fm pa. ibidē nisi reuertant ad fidē
qz tunc possūt p dicta p eis ipendi.

21 ¶ Qua pena puniūtur credētes fau
tores receptatores ⁊ defēsores hereti
corꝫ.ff.q.xxiij.pēa p̄ta qz sūt excōi
cati ipso facto ō q̄ supra excōicatio.
c.cūi.eti. Secūda q si p⁹ excōica
tionē infra annū satisfacere cōtēpserit
ex tūc ipso iure sūt infames vt negz ad
publica officia seu p̄silia seu ad eligen
doe ad huiusmodi aliqō negz ad te
stimoniū admittī sūt ineffabiles etiā
nec ad successionē admittūt null⁹ eis
cogatur rūdere sup aliq̄ negocio. sed
bene vbi alii si sūt inducēi ⁊ dāt sniaz
nulla ē nec aliqs pōt eā agitare iudi
cio. Si aduocati sūt nō sūt admitten
di ad p̄ocinū si tabelliones instrumē
ta p eos p̄fecta nihil valēt sed cū au
ctore suo dānant. Si vō clicus fue
rit ab oi officio ⁊ bñficio deponatur.
Hec habent in.c.excōicam⁹ el.i.eo.
ti. Ex qb⁹ colligit.xij. pēas p̄ta pre
fatos dd.de hīti quitī octauā nonaz
terādecimā ⁊ qrtādecimā in prece
dentī. ⁋.dcīo

¶ Quis vt credēs hereticis.ff.ar. 22
vbi i.dicto c.q̄libz eo.tu.li.vi. q. ille
q orē ppō dicit se velle mori in fide ca
lio heretici vel q dicit se credere erro
ribꝫ coꝝ ad hoc ō penitēt.dr.i.c.pōt
similr q adorauerūt reuerētiā suo mo
re exhibuerūt cōsolatōēz vl cōtionē in
monte seu in infirmitate ab hereticis
recepit vl similia ppetrāt q ad rūi eo
rū pūnēt crēdētes vīr qz plus facī ꝺ
ꝓbis loquīr ar.de appel.vltecuel.u.
⁊ loqr ō his facīt q⁹ error exp̄mit
qz i alijs factis vt visitare eos vel alu
monā ꝓbere nō ē credere is potius
fauere. crēdētes tri coꝝ erroribꝫ here
tici sūt.c.excōicam⁹ el.ti.eo.

¶ Quis vt receptatoz.ff.archi. vbi 23
ē.q ille q scīēter recepit hereticos ⁊
si n frequēter qz hz fm grāmaticum sit
ꝓbū frequētatiuū tñ in iure p simplici
ꝓbo ponitur vt ꝓbat.ff.ō recepta.l.
fi. in iure ciuili receptatoz dr q lucēter
recipit ⁊ celat vt ꝓseruat⁹ manus iudi
cis cuadat vt.l.i.ff.de recepta.⁊.l.pgru
it.ff.de offō ꝓsidis ⁊.l.vlt.C.de his q
la.occul.⁊ sic accipit ēt ō iure canon
consi solū i casu isto hereticoꝝ ratio
qz spūr ois receptio prohibeat vt in
c.sicut ait eo.

¶ Qui dicūt fautores.ff.archi.vbi 24
ē.q si sūt plone q̄ publica p̄te sūgā
tur ex sola omissione dicūt fautores.
puta si ab ecclia ꝓdēnatos nō fugāt vl
nō punīūt sicut debēt ⁊ decipit i.c.ad
abolēdā eo.⁊ i.c.excōicamus el.i.eo.
hoc ꝓbatur.xxij.q.iij.q pōt ⁊.q.v.q
vicisso ⁊.q.8.ꝓterea ⁊.xxij.q.iij.⁋qui
ūt Item dicit idē archi.q si plāti nō
facium carceres ad custodiaz hereti
coꝝ vl similia q̄ ad coꝝ offiū pertinēt
ex auaritia non dicuntur fautores qz
id in fauorem hereticorum non faci
unt. Secus si pp eos non faciunt. Si

sūt ꝓbate plone hz nō capiūt hereticos
ex omissione sola nō dicuntur fauto
res sed si celant eos postq̄ inuenerūt
indicare pōt vicefautores cū peccent
mortaliter in hoc celando veritatem
xi.q.iij.q̄libz Idē dic de ꝓbatis astri
ctis p iuramentū ad indicandū ⁊ ce
lant ineūa in quo tenēt indicare qō
qñ sit vide.⁋.i.ḡñiō.⁋.xi.sec⁹ in alijs
ꝓbatis nō astrictis qz nisi omittit do
lose nō dicūtur fautores ex cōmissīe e
ō.oēa dicūtur fautores qz vel verbī
excusāt eos vel laudāt ⁊ hmōi vnō si
predicta ⁊ ba pronocāt simplices ad
hūt ad eccliam habēt minuere ⁊ ta
lia nō dicātur ex lubrico lingue qz lu
bricū ligue ad pēm nō dz trahi.ff.ad
l.iul.maie.l.famosi tūc fautores dicī
tur.xi.q.iij.nō solū.ii.q.i.c.si. ¶Multo
magis fautores sūt q facto eis fauent
puta alimoniā mīstrādo ipsos liberā
do vel p q̄ liberari pōt dādo ⁊ similia
ad hoc.xxiij.q.iij.est iniusta.ff.ō furt
l.si pignore. Et idē dicit in eo q̄ pcib⁹
eos liberat ar.xxij.q.vi.eo.ti.

24 ¶ Qui dicantur dēfēsores.ff.q.ē.ar
chi.q̄ q̄libz descendentes errorē he
reticoꝝ ⁊ tales dicūt hēūarche ut dī
cūtur dēfēsores illi q personas ipsorū
defendūt resistēdo viribus vel potentia
ne ad manus iudicis veniāt puniēdi
vel examinādi ⁊ de hoc.xxi.q.v.per
totū. xxvi.q.prima si custos vel ne fi
at executio vt in.c.ex lris de officio ō
le.no.xi.q. defēdēs hereticū ne leda
tur a priuato vl q in iudicio cūdē pro
cinat credens eū hēre iustā cāz non
dī defēsor vel fautor ēt si postea appa
reat q nō erat iusta cā qz hec ē iusta
dēfensio q̄ talib⁹ reseruat. Secus si ꝺ
ꝓcias ei patrocinatur qz defensor. est
ita no. Lar. in cle.i. de penis

25 ¶ Quō hereticī fautores credētes. 1

dēfēsores receptatores coꝝ ⁊ ēt infama
ti ō hīti scipūt ad pnias.ff.q.p ad ar
bitriū cūi⁹ puo debēt abiurare errorē
⁊ p̄mittere p scripturā q tenebūt firmi
ter fidē catholicā ⁊ hoc publice vel p
uate sicut crimē ē publicū vel p̄uatz
i.q.vii.q̄stiones de cōse.di.ii.ego here
garius ⁊.d.c.ad abolendā postea dz
absolui fm ecclie formaz de q̄ hētur
xi.q.iij.cum alijs de sen.excō.cuz de
fideres ⁊ postea ipsum qō talib⁹ solet
imūgi vt in dictis.c. quotiens ⁊ ego. si
tñ ips nō adest ⁊ signa p̄nie in exte
mo demōstrent p̄t absolui sine solē
nitate p̄fata fm hosti. ⁊ Inno. iii. c.a
nobis el.ti.de sen.excō.

Ermofroditus

dicitur ille q habet vtrūq; sexū
s. virilem ⁊ femineum.

¶ Utrū possit esse testis in testō.ff.gl. 1
iij.q.iij.ite idē.ei.ō.hermofrodita q
nō sicut nec mulier insta.ō testa.⁋.te
stes in iudicio tñ sic eo mō q̄ mulier
Et hoc intelligo qñ magis hz de se
mina q̄ de viro Secus'eliter in femi
virilis magis incalesceret si vō est p
rilitas glo.p̄dicta non determinat sed
dicere nō admitti nisi q̄tenus mulier
a dimittitur

¶ Utr̄ possit ordinari.ff.q nō qz est 2
mō sinuosus ar.xxxvi.di. illiteratos.⁊
xl.viij.di.c.vlt. Si tñ ordinat ⁊ servus
virilis magis incalescit recipit caracte
rem alias non ēt si eq̄liter incalesceret
secundum Rodo.

¶ Utrū possit ꝺhere ⁊ an debeat ꝺ 3
here cum viro vel cū mulere.ff.glo.
predicta q̄ servus magis incalescens
dz attendi ⁊ sic determinari.

Ironia

ē mēdatiū i ō
bis vel facto
dictū vt qī minus exhimet q̄
seipsū extollimet vt puta cū aliqs alle-

rit de se aliqs ville qs in se nō recognoscit. Aut negat aliqs magnus qō cū errimat i se esse ⁊ ē aliquādo peccatum venīale qū id qō dicit vel oīdit in se esse vī nō ec nō est scādalū nec p pie fame vel alteri⁹. Aliqū est mortale qū ecc in scādalū ppetuum vel aliorum vī qū hoc fieret ex ordinata ambitione vt p̄ficeretur aliqui prelature spūali puta qz vadit male vestit⁹ ⁊ despect⁹ pp hoc solū vt p̄ficiat ⁊ōsiderate ⁊ intelige si ē exigu⁹ vel si pp honorē solū ⁊ hmōi f3 q; viri ābitionē ec mortale de q̄ vide. ē. ābitio. et ō tali of ecclia. ēg negl se hūiliat iteriora ā eius plena sūt dolo alias esset venīale peccatū talis ābitio cū tali hypronia ⁊ sic intelige dictū aug. i. c. cū humilitas. xxii. q. ii. minora tū de se dicere salua vēritate ⁊ maiora absc̄ōdere pp humilitatē nō ē hypronia nec peccatū f3 gen⁹ suū f3 dictū tho. xxii. q. cxiii.

Ystrio qo dicat. ē. q⁹ ille q de plōa sua ludū facit

1 ¶ Utrū in peccatū. ē. sūt⁹ tho. xxii. q. cxxxviii. q; nō si fiat moderate ⁊ loco ⁊ tpe p̄pōnia ꝓgruo ⁊ gestib⁹ vel ēbus honestis vt p̄ inhonestatione alī alius vī ⁊ licite tales recipiūt aliquid ꝑ mercede ⁊ sic nō stabilit ō illis. c. donate. c. q. venatoribus. lxxxvi. di. nec. c. p̄ dilectōē ō. q. ie. di. ii. alias ēt ludū facere de plona cū gestibus inhonestis aut turpib⁹ seu in loco aut tpe p̄hibito ē mortale peccatū vt f3 p. d. c. p dilectōē i quo denegatur ei corp⁹ xp̄i ⁊ talib⁹ donatē peccatū mortale si fiat p̄ cōmū ludo exercēdo. sec⁹ si fiat pp necessitatē ad natūrā sustentādā vī nec ab eis ifamant f3 Ro. hostiū ordinari. ē. f3 gla. i. d. c. nō ēt q; nō vetat. c. marīti. xxxiij. di. qi ifames sūt. xiii. q. i. c. i. ff. de his q no. infra. ii. §. vl. limitat tū pa. in. c. cū decorē ō. vi. ⁊ ho. cle. verum quando bis exercuit arcē illū in publico facit. l. pal. ff. de ri. nup. xxv. q. ii. ita nos Inn. ꝓ. o. m. d. c. cū decorē vult vt sit infamis q; habeat hoc offīū i curia vl q; assuescat se i illo actu alias nō sit infamis ⁊ ē opinio magis pia ⁊ mihi placet.

Omagium est qū qo fit p̄missione alteri genibus flexis ⁊ manib⁹ ītra manꝰ illius positas ita q; efficitur hō illi⁹ nulli⁹ alteri⁹ fidelitate salua. ⁊ talis appellat hōligius ⁊ fit solū ip̄atori vel regi ⁊ huiusmōi q nō hūt sup se sup̄iorē ⁊ talis homo ligius differt a vasallitico i q̄ reseruat sal̄ē ip̄atoris fidēitas vel auctoritas nec pōt ee hōligius vnꝰ⁹ ⁊ vassall⁹ alterius vl p̄rīū ō q̄ homagio no. i gl. ele. pastoralī. §. rursū. ō. hōp ligi⁹ ō re im.

¶ Utrū sit simonia p̄ re spūali puta beneficio ecclīastico homagiū exigere ē. q⁹ sic vt ē ter i. c. ex diligēti ō simo. ⁊ in. c. fi. de re. iur. ratio quia homagium ē seu ꝓmittit tpale comodum illius cui p̄stat qz efficitur eius fidelis ⁊ obligat sibi ad certa pacta fidelitatis ōtra quemcūq; hū pōt exigi sine simonia qz tū obligat vt sibi sit fidel ⁊ p̄stet pariter potius dignitati q̄ p̄sone et hoc vū qū ē i tali dignitate cui ōbet fidelitas talis alias cū ēt simōia f3 vna lectura i. d. c. ex diligēti

Omicidium .i. de voluntatū qō ato ⁊ tēpore occidēdi homēs ppetrat cum effectu. vī de hōicidiis homis ab homē facta occiso ex illud cōmuni scō: p̄cepto p̄hibe detectione ⁊ defensione cooperatione ataione ⁊ auxiliatōe. Pro qz declaratiōe multa dubia subinferūt

¶ Utrū homicidiū voluntariū ab homine facti vt ē hō sit p̄cīū mortale. ē. q⁹ sic ſper qz ꝑ p̄ceptū non occides q⁹ sic. xx. irno terribile peccatū vt p̄z ex. o. d. c. si qs voluntarie. ebi vult ter. ꝓ. o. d. c. si qs volūtarie. ebi vult ter. q⁹ ipōāt ē pena vt ſep. i. horto statuī iaceat ad tanā ecclie ⁊ cōtone i. e. tu vite sine nō recipiat dicit glo. si nō secerit p̄dicti pnāz ⁊ notāt vtri ee mortale peccatū homicidiū voluntariū ab hoie vt hō est non ēt ab hoie vt a lege sine vt ē legis minister qz nō est peccatū dūmō nō vesūt iuste⁹ ordo iusta cā iust⁹ actus decst iusta cā qū aliqs sine deliberato occidat iustus actus cuz ex huiusmōi vidiete occidit iust⁹ ordo cū occidit ille cui lex nō p̄mittit vt cum occidit nō eo ordine q̄ lex statuit ō q̄ xxii. q. v. in. c. reos ⁊ per totā. q.

2 ¶ Utrū liceat alicui occidere seipsum aut mutilare. ē. q⁹ ñ sine mortali peccato. qz nemo membrorū suoꝝ est dñus ter iusta generalis vel ipse sono iustitie deus ip̄ūr iubet occidi q̄go homine vel seipsū vel quemlibet occiderit homicidij crimine tenetur hoc ille. Fallit hoc in mutilatōe que fit causa medicinis que licet. Et de hoc. Ie. di. c. si quis cl. ii. c. iij.

3 ¶ Utrū liceat alicui occidere seipsum ne aliqs cogat eū ad peccatū. ē. q⁹ ñ vt in. d. c. si nō ls ⁊ xxii. q. iij. duplicēs Unde Ysero. in. c. non est nostrum xxii. q. v. dicit vnde ⁊ in persecutionibus non licet mihi p̄pria manu petere absq; eo vbi castitas perclitatur hec ille. Et licet aliqui ee hoc dicto dixerit q; vbi castitas impugnatur licet se occidere. hoc est falsum vt patet in p̄allegatis. c. Et ideo hec dictō absq; ponit exclusiue sicut ibi. Pulchre sunt gentes absq; eo quod intrinsecus lateat. Sic ⁊ dicno vsq; etiam inclusiue pōtur. ff. de pigno. ac. l. i. ruī. q. ii. ebron. Et quod legitur de sanctō qui se interfecit ⁊ ides de aliquo alio dicendum q; hoc fuit ex speciali reuelatione dei vt vī. d. c. si nō licet.

4 ¶ Quid si iudex occidat malefactorem ordine iustitie non seruato. ē. q⁹ peccat mortaliter sicut ⁊ quando ex animo vindicte vel ex cupiditate occidit quia iuste quod iustum est creēdit quia iuste quod iustum est creēdo vt dicit tex. in textu. ⁊ no. in. d. c. refo quod credo verū nisi ex aliqua vrgenti causa hoc faceret ⁊ notorie constaret occisum dignū morte. Et ꝑ hoc facit. c. de occidēdis ⁊ c. officia f3 melius. c. non frustra. xi. q. v.

5 ¶ Utrum liceat occidere furem. ē. gl. in. c. cū homo. xxii. q. v. q⁹ latronē insidiantem in tenebris ⁊ nocturnū depopulatorem ꝑ grorum licet cuilibet occidere. ¶ quando liceat vni licebet occidere. ¶ quando liceat vni sine iudi. l. prima ⁊ secunda Latronem seu furem nocturnum sine diurnum vero non nisi armis se defendat vt in. c. si persodiens de homicidio ⁊ predicta glo. verum quando aliter non potest cōprehendi Sacrilegium. ff. de sicca. ⁊ c. ii. de hom. Limitant etiam secundo dicentes q⁹ furtum nocturnus vel diurnus cognoscitur ⁊ reo posset rebaberi per iudicem q⁹ non licet occidere facit quod notabar. in. d. Lures ast sic ⁊ nō soli p̄ eū cum furat f3 etiā p quēlibet irregularitatē ñ erit ītra iste occidere q; ei iudex ō quo in precedenti dubio dictū est etiam si fuaret ordinem iustitie.

6 ¶ Uxor vroz a viro filia a pte cōmūnis do adulterii sit cū adultero possū occidi. ē. pt i ipo actu i domo ppa vel in

rit de ⁊ aliq̃ velle qđ in se nō ⁊re-
gnoscit. Dic negat aliq̃ magnus qđ
sit ⁊rnat i se esse ⁊ aliquis de pecca
tum. ⁊pinge qđ id qđ dicit vel audit
in se esse et nō ⁊ nō est fatidahi nec p
p̃ria fame vel alteri⁹. Illiqđ est monta
le qđ ⁊ch in se fatidi⁹ ⁊pretium vel alio
mus vl qđ hoc faceret ⁊ioordinata am
bitione ⁊ pñferret⁹ aliqm p̃elature
spūal⁹ puta q⁹ valit male vestit⁹ ⁊ de
cent⁹ p̃ hoc solū vt p̃ficiat ⁊ obtine
at ⁊ intelige si eligit⁹ vel si p̃ hoc
nec solū ⁊ hōnōr⁹ q⁹ viri ibiqđ
et mortale de q̃ vide. Thom. et ō in
ii de eccha ⁊g nec⁹ se p̃hibat ⁊ioriora
& cito plena sit volo alias aliet veni
ale peccatū ratio ibidem cū tali hypo
thesi ⁊ sic intelige vērū aug. i. c. cū hu
militat. xxii. q. ii. nimoza rū de se dice
re salua vīrate ⁊ maiora abiciōdet pp
humilitate nō ⁊hypocrisia nec peccatū
⁊s gen⁹ sunt ⁊s licitū tho. xxii. q. cxiii.

Vsurio qa dicat ff. q̃
ille q̃ de pōa
suā laudū facit

Vsurio peccatū ff. fiet⁹ tho. xxii. q.
lxxviii. q̃ nō ⁊ fiat moderate ⁊ lo-
co ⁊ tpe p̃ponis ꝓgruis ⁊ gestib⁹ vel
bus honestis vt p̃ inhibitionē ⁊ al
cipiat vīs ⁊ licite talea recipit aliquid
p̃ mercede ⁊ sic nō intelligit ō illud c.
donare ⁊ c. q̃ remanebus lxxxvi. di.
nec c. p̃ dilectione ō p̃fe. di. ii. aliās ⁊
laudū facere de plena cū gentibus in
honestis sue turpib⁹ seu in loco aut tē
pore p̃hibito ⁊ mortale peccatū vt
p̃ d. c. p̃ dilectione ⁊ quo pinegantur
et corp⁹ ⁊ ⁊ tāli⁹ ⁊ mortale ⁊ peccatū
mortale si fiat p̃ cōtū lāde excessū.
sec⁹ si fiat p̃ necessitate ad nōnīa su
stentā. ⁊ nec ab eis ⁊ mercēdē ⁊ ⁊s. Ro.
2 ¶ Item tales histriones p̃ueri pos
sint ordinari. ⁊ ⁊s glo. i. d. c. nō ⁊ q̃
nō ⁊ta. c. mercēdē xxxiii. ol q⁹ ⁊ames
sint inf. q. i. c. iff. ⁊ de his q nō inf. ⁊ ii.
⁊ vl. limitat nī pa. in. c. cū accessit ō ri.
⁊ ho. ele. verum quando hus exercen
ut arel dū in publico facit. l. pol. ff. de
rī. nup. xxv. q. ii. ita nos Inn. ⁊ o. in d.
c. cū ō cōl vult vt sic ⁊ mie ⁊ habea
at hoc offici⁹ curia vl⁹ aliquē ⁊ ⁊
illo actu alias ⁊ sit ⁊ mie ⁊ ē opio mu
gis pia ⁊ mihi placet.

Omagium qđ
pmissionē alteri genibus fle-
xis ⁊ manib⁹ ⁊tra man⁹ dātis. posita
ta q⁹ efficitur hō dñi⁹ nalis⁹ alteri⁹ fide
litate salua. ⁊ talis appellat hōligius ⁊
sic solū iperator vel rex ⁊ huiusmōi
q nō hīt sup se tuplo⁹ ⁊ talis homo
ligius dicit⁹ a vasallatico i q̃ referat
salē iperatoris fidelitas vel auctoritat
nec pōt qs hōligius duorum sed bñ
vl plurū ō q̃ homagio no. i gl. ele. pa-
storalis. ⁊ rubr. ⁊. hōgs ligi⁹ ō re in.
¶ Item sit simonia p re spūali puta ⁊
bificio ecclīastico homagiū exigere
ff. q⁹ sic vt ⁊ tex i. c. ex diligēti ō si mo.
⁊ in. c. si de re. iur. ratio quia homagi
um ⁊ seu pactus tpale comodum illum
cui pfat q⁹ efficitur eius sūdmus ⁊ ob
ligat sibi ad certa fidelitatis fi
turamentum bñ pōt exigi sine simonia
q⁹ tñ obligat vt sibi sit fidel⁹ ⁊ presta
tur pactus dignitati q̃ pone et hoc
vñ qñ ē i tali vigniare cui ōbet fide
litas ratio alias emēcēt simonia ⁊s vnā
lectura i. d. c. ex diligēti

Omicidium ⁊ ⁊
de voluntariū qđ sit ⁊ licitē
occidēdi homes ppetrat cum effectu.
vñ de hōicidium homis ab hole tripa
occiso ex illato cōmuni ⁊cō: ⁊ cepto
⁊ssitie perfectione ⁊ ⁊sultatione coopa
tione ⁊ auctoritate. Pro q̃ ⁊

declaratiōe multa dubia subinferūf
¶ Circa hominidiū voluntariū ab ho
mine licitū vt ē nō sit pctū mortale. q̃.
q̃ sic ⁊per qz ⁊ p̃cepti non occidet
cito. ⁊t inia terribile peccatū vt p̃s
fo. ii. c. si qs voluntarie vbi vult ter.
q⁹ ipōsit⁹ pōia vt ff. q. i. homo flamis
iacetat ad tumū eccliē ⁊ cōsonē i. ecclia
vitet nē nō recipiat vicē glo. si nō se
cerit p̃dict⁹ pōiaz ⁊ notāf vīri ē mor
tale peccatum hominidiū voluntarii
ab hōie vt hō est. Non dt ab hole vt
a lege sine et ē legis minister qz nō est
peccatū mīnō nō velit inf⁹ ordo in
fra ei nal⁹ alius dcrī inita cā. qñ aliqs
sine venerio occidat iustus alius cui⁹
er iniuc videte occidit⁹ ff⁹ ordo cū
occidit ille cui lex nō p̃mittit vt cum
occidit nō eo ordine q̃ ⁊er statuit ō q̃
xxii. q. v. in. c. reos ⁊ per totā. q.
2 ¶ Item licet alicui occidere seipsuz
aut mutilare. ff. q⁹ ñ sine mortali pec
cato. q⁹ nemo membrorū suoz est dño
ser tota generalē vel ipse sono iustitie
vtas ipōsit iubet occidi q̃libet hominē
vel seipsū vel quemlibet occidere ho
micidij crimie tenetur hec ille. Fallit
hoc in mutilatiōe que fit causa medi
cinalis que licet. Et de hoc. Io. di. c.
si quis et ii. ⁊ alij.
3 ¶ Item licet alicui occidere seipsuz
ne aliq̃ cogat eū ad peccatū. ff. q⁹ ñ
vt in. d. c. si nō ⁊s ⁊ xxii. q. iii. ⁊ ⁊s
Unde Hyero. in. c. non est nostrum
xxii. q. v. dicit vnde ⁊ in persecutioni
bus non licet mihi p̃pria manu pe
rire absq̃ eo vbi castitas pertichitatur
hec ille. Et licet aliqui ee hoc dicto di
xerit q⁹ vbi castitas impugnatur licet
se occidere, hoc est falsum vt patet in
preallegatis. c. Et ideo hec dictō abs
q̃ ponit ⁊clusiue sicut ibi. Pulchre
sunt gene nie absq̃ eo quod mimie
cus ⁊ret. Sic ⁊ dicno vlq̃ etiam in
clusiue pōnit. ff. de pigno. act. l. i. ii.
clusiue pōnit. ff. de pigno. act. l. i. ii.
q. ii. ebion. Et quod legitur de sanctō
qui se interfecit ⁊ dei⁹ de aliquo alio
dicendum q⁹ hoc fuit ex speciali reue
latione dei vt vī. d. c. si nō licet.
4 ¶ Quid si iudex occidat malefacto
rem ordine iustitie non seruato. ff. q⁹
peccat mortaliter sicut ⁊ quando ex
animo vindicte vel ex cupiditate oc
cidit quia iste quod iustum est. xxiii.
q. v. dicit ter. in verbo. ⁊ no. in. d. c. ne
q̃ dicit ter. in verbo. ⁊ no. in. d. c. ne
ou quod credo verū nisi ex aliqua ex
genti causa hoc faceret ⁊ notorie con
staret occisum vīgnū nocte. Et p̃ hoc
facit. c. de occidēdis ⁊. c. officia ⁊s me
h⁹. c. non frustra. ii. q. v.
5 ¶ Utrum liceat occidere furem. ff.
gl. in. c. cū homo. xxii. q. v. q⁹ latronē
insidiantem ui viribus ⁊ nocturnū
depopulatorem ⁊ grorum licet cui
bet occidere. Et quando liceat vni sine
iudi. Et prima ⁊ secunda Latronem
seu furem nocturnum sin
diurnum vero non nisi armis se de
dat vt in. c. si perfodiens de homi
cidio. Et limitat tamen Pa. in. c. i de homi
cidio ⁊ predicta glo. verum quando
aliter non potest cōprehendi facul.
furem. ff. de fleca. ⁊. c. ii. de hemi. Et
mittit etiam secundo dicentes q⁹ qñ
fur nocturnus vel diurnus cognoscit
tur ⁊ reo possūt rebaberi per iudicem
q⁹ non licet occidere facit quod no
bar. in. d. Iurez alī sic ⁊ nō solū p̃ eū
cui furat ⁊s etiā p quilibet irregularia
tū erit ⁊ iste occidere q̃ ⁊ iudex ō quo
in precedenti dubio dictū est etiam si
fuaret ordinem iustitie.
6 ¶ Utz vroz a viro filia a pte cōmitt
do adulteriū sit⁹ cū adultero possūt occi
di. ff. pt i ipo acm l domo ꝓpa vel in

domo generi pōt iterficere vtrūq; ff. ō ad l. nec l co. t. l. si. marito & igno scat si occidat adulter q̄ ad euangeliū nes pene. C. ō ad l. gracus. si modo ea adulter deprehēdat in domo sua cū adultera vt l. marito ff. ō adul. alio nō bene. ideō is de iure nouo pōt p̄ter rel vindictā pecuniā lucrari vbiq; occidere vt in aut. vt liceat matri t aue. ff. pe. t vl. dicit tū gl. in. c. inter hec. xxxii. q. vl. q. Is tales t similes crescent a pēa cuius nō tñ excusātur a culpa seu a peccato homicidii vt i. c. quicq; peccat. xxiii. q. vlt. dicit q̄ sine alīq̄ publica admissione maleficii sacre sacrilegii adulterii puniri vel quālibet crimīs interfecerit vtcūq; occiderit aut mēbris debilitauerit vel ut hōicida iudicabit t ideo grauiter ēpto nō sibi a deo celli pene vel pare nō timuit. Audite tū q̄ aliō t q̄ licet aliq̄d penitet ī ponēdo vt i occidēdo adulterū. Et sic nō is sine morta li peccato aliud est q̄ ire p̄cedit sicut q̄ diffidat aliquē vt in. c. p hāmi de hōicid. li. vi. t similib⁹ qz tūc si aliquis [illegible] nō aliō vidicte sed zelo iu stitie sic nō peccat. Is io. an. l addi. ad spec. q; facit vt miles legis q̄ is. xxiii. q. v. nō est crudelis t sic p̄corda illud q̄ hic dr̄ cōi eo q̄ dr̄ in dubio p̄cedēs ille sit q̄ aliquē occidit defendendo is vel pecuniā nō ppter dr̄ hōicida de quo dic vt. j. hōicidiū. iii.

7 ¶ Item si hōicida q̄ peperit mulierem pregnātem. & q̄ si parens erat ī forma tus t ex percussione iterit homicida est secus si nō erat format⁹ hec ph̄ntur ff. ō ph̄l. l. si q̄s aliq̄d. §. q̄ abortū io.

8 ¶ Item licitē aliquē pendo q̄ deuitando posset ab alio occisus est hōicida. & q̄ sic vt est ter. in. c. significauit. ff. ii. c. ii. similr si nō apparet an letalis percussit vel ne ī homicida est. Item homicida est si animum occidendi habet t percussit alia non tamen si posset ab alio percussus interiit vt in. d. c. significasti.

9 ¶ Mandato seu precepto ymmissū hōicidiū iputat si solū mādatū is ēt mādatū dicit q̄ vt dr̄ i. c. mulieres ō sē. excō. Jo dr̄ cōmuniter cui⁹ mādato illicito cōmittit pbat ex eo sic peccat mortaliter aut excusat sic si ipe facit et t pīs dēt minisci dr̄ de mādatoribus q̄ ad irregularitatē sicut ō mādāte pcuti clericū q̄ ad excōicatiōes vt ī. excōicato. v. casu. i. §. xxxi. t trib⁹ sē.

¶ Utrū planus hūs iurisdictō ex tempore pōsit q̄ iungit suo officiali q̄ super tali maleficio ignorat t iudex excōmunicat sit irregularis t hōicida si officialis mandauit excusō aliquem occidi facit. & q̄ non q; dicit ter. in. c. epūs ne cle. vel mo. li. vi. q; Is dicit non licere eis ligulis agitare eos nisi cū iurisdictione hūi pōsit t possit metu irregularitatis cessante aliis ōlegat hec ibi

¶ Cōsilio t efficit q̄ hōicida q̄ ex 11 consilio legis hōicidiū nec solū q̄ consilium ē directe de morte alicui⁹ Is ēt q̄ consilit i ea ppinqua ad mortē. f. aliquā ex q̄ sequit mors. vt no. pa. i. c. ad audientiā ex. t hoc ītelligit quo ad eos ppinquā Is Inno. ibidē vbi cōsulit res illicita ex q̄ mors sequitur Is vbi consilit res licita puta consulit vt malefactus capiatur vel vt expōat se p patria vel fide xp̄iana q; Is hōicidiū sequitur nō iputatur ei. facit. xxiii. q. viii. oi timore t metu. c. hortatus. t peid⁹ adnātes sic non est hōicida Is eū Sz Is ē q̄ dno. ho. in. c. ex lris de excess. prela. t p pau. in. c. i. de furtis t est ter. in. c. si quis vidu j. so. di. t in. c. sicut nigrū eo. ti. t ibi determinant q; clericus vel alius interrogatus de pena delicti si rādet q; est mors est hōicida si casus imminet de proximo per dicta iura Sz ego

predicando dico q; dicit verū Inno. q̄ ad peccatū Is q̄ ad irregularitates dicit vez Inno. q̄ est in dubio rē hicitā t ū homicidū. t q̄ nō homicidiū posset nō accidere. Is verissīr debeat cauere. Sicut dictū est. ī. Bellus. q; Is plāt vicere pugnare virīr t hmōi Et dictū Pho. t Pa. intelligit quo ad irregularitatē nō q̄ ad peccatū in eo q̄ dubitat sup morte q̄ infallibiliter erit quē q; dicit q; si nō intenet casus de p̄sūt q; Is dic⁹ dubitet q; est pena mortis punitū⁹ malefactor nō ppterea ē homicida. f. q̄ ad irregularitatē nec ēt quo ad peccatū nisi malo alo hoc faciat. vt. j. irregularitas p̄nio. §. iii.

11 ¶ Utrū dubitās alicui vt alii interfecturū ē sit homicida. & q; q̄ ad peccatū mortale est indubitatū. q̄ aūt ad homicidiū q̄dā. vt Inno. t hos. in. d. c. ad audiē tā referūt q; si verisīle erat q; nō poterat interfici ab illo non erit homicida nec dubitās peccabit irregularis. Si vo verisīle fuit q; poterat interfici. sic erit homicida. Sed Jo. an. in. c. ii. c. ii. li. vi. t Pa. in. d. c. ad audientiā tenent indubitanter talē dubitātes homicidas censeri q̄ ad pēnā irregularitatis. Et ī illud magis assentit ēt Inno. t ē verū

13 ¶ Quid ō eo q; dubitat in gne q; adulteri sunt occidēdi vel alij q; nō de iure nō sunt occidendi. & fm Ro. si reputabat iuris peritus t errauit nō in apicib⁹ iuris. Sz in iure claro t certo. sic est irregularis si dubitat ex fine dubitō cōsilio aliquē occiderit. Si vo nō erat reputat⁹ peritus Is simplex vel ideota aut errauit in subsistentia alīq̄ in q̄ fuit opi. diuerse. sic nō erit irregularis dū nō cal⁹ ī iuisset ō p̄ūt. vt. §. dein ē

14 ¶ Utrū dubitō alicui vt aliquē interficeret dubitās ille eum vidit dubitō p mul tū tp̄s fecerit anteqū interfecerit sit homicida. & fm Inno. vt Pho. recitat t legit in. d. c. ad audientiā. q; sic. q; debebat reuocare dubitāns. Et si putabat amicū nō dubitare debebat hoc intimare vt caueret. alias nō excusatur quin voluerit de dubitō nō Credo tñ q; debebat reuelare specifice illū cui vedit consilium sed bono modo seruata eius fama auferre inimicum. t sufficit eis quo consilium reuocauit.

¶ Quid de dubitāte alicui vt se expo- 15 nat p patria vel iure suo. & Inno. i. d. nat p patria vel iure suo. & Inno. i. d. c. ad audientiā. q; nō ē homicida nec irregularis etiā si interficiat. xxiii. q. iii. q̄ mēbria. t. q. viii. horatius. Si tñ sci ret eū ibi moriturū. sic vt homicida ē Inno. ibidē q̄s irregularis fm Inno. t Pho. ibidē q̄s licita. q̄s dubitās iure ppio tenet ex ponere. Is si eius cēt si cō saluasset q; p xp̄o morte sustineret vel p ecclia etiā pro patria. quia Is sciat moriturū nō est homicida. nec irregularis. Et sic intellige Inno. t Pho. vbi. ī.

¶ Dēclōe cōmitit homicidiū. pu- 16 ta associādo homicidā ad factū homicidij. vt eū si opor: tet defendat. t ita q; cidij. vt eū si opor: tet defendat. t ita q; mo enā ei homicidiū dissuadeat tñ Is Pho. homicida erit. Facit. c. henricus. Pho. homicida erit. Facit. c. henricus. de cle. pu. in due. Hec i hoc distinguē an alias cēt factur⁹ vel ne q̄ ad irregularitatē. Is q̄ ad restitutionē dū ē dubitatē. Is q̄ ad restitutionē dū ē dubitatē. gnēdū. q; si alias erat factur⁹ ñ tenet gnēdū. q; si alias erat factur⁹ ñ tenet

¶ Permissiōe cui⁹ ymittitur homi- 17 cidiū nō prohibēdo cū pōt. vt patet. in. c. nō inferēda. t. c. sequēti. t. c. ñ. xxiii. q. iii. Sed Is glo. in. d. c. nō inferenda hoc referat solū ad prelatos. tu tamē dic q; cuz iura loquant̄ vniuersaliter Jō ē distinguēdū in illis q; nō sunt prohibiti nec hñt ex officio an dolose omittāt prohibere. t sic credo homicidas si aliq; occidit. Si vo nō dolose hoc nō prohibēt. sed ex negligēna vel pusillanimitate. aut q; nolūt se immiscere rumo

ribus vl nolit aliū hmōi rumorib⁹ insilere sicut mater filiū vrot viri t hmōi nō credo eē homicidas Et ad hec facit nota in c.cū te ō sen.er.q Jo.an. t sequaces licz peccent t forte mortaliter quando sine periculo omni possit obuiare p iura pallegata nō tamen fiūt irregulares non obstantes nisi dolose vt occiderentur deliberent

18 ¶ Utrū cū q⁹ vult aliquē interficere iniuste nisi ego dē sibi aliqua ex tam pecunia mea tenear. &. glo. in pncl. licet. ff. q⁹ dam dicant sic quidam non ipsa videtur tenere q⁹ nō nisi sit prelatus ꝫ ego credo q⁹ siue sit prelatus vel non q⁹ teneatur aliter peccatum mortale non euadit si modo habet vltra necessitatē siue vite t illorum quibus tenetur prouidere quia sicut tenetur existenti in extrema necessitate subuenire sic t tali ex quo alio modo non potest eum a morte liberare.

19 ¶ Utrū non reuelāo tractanti homicidiū sit homicida ꝫ si seq̄t. &. Pa. i. c. petrus co. ti. Illg dicit q⁹ nō sufficit q⁹ prohibuerit. Jo. an. distingu. q⁹ aut dolose non reuelat t erit homicida aut nō dolose non reuellat t nō erit homicida t hoc placet Pa. ibidem Ego credo q⁹ si non reuelat illis qui possūt prodesse t nō obesse q⁹ erit homicida quātūcūq⁹ prohibuerit. Et de hoc vide Inno. in d.c. petrus.

20 ¶ Utrū iniuriatus ab aliquo audiēs amicos suos vel parētes velle vindicare sit homicida si non p̄hibeat expresse. &. ꝫ gl in d.c. petrus q⁹ si homicidiū segl erit homicida nisi expresse dīcat q⁹ tractātib⁹ talia si nō ꝺdicit videtur consentire Similis casus ē ꝫ. l.q. viij. quia prelatus

21 ¶ Cooperātē et p̄mittē homicidium vñ in.c. sicut dignū. §. t. eo. n. of qō illi q⁹ ad capiēdū ipūm alo feriēdi aut occidēdi accesserit ꝫ manifesto eo ꝫ ipo fuerit tū ex q⁹ mox secuta ē hōicide fuit facit. ff. c. audeat. 50. di. vbi pena aliquē q⁹ iterit ex pensiōe siue directe puta q⁹ vulnerale fuit siue occasionaliter. puta q⁹ ex pensiōe de cā ceciderit vl de alio loco ex q⁹ eāu iterit hōicida ē. Et sic intellige de cooperatiō e filii q⁹ cū p hōicidio vt puta q⁹ multi vulnerarent de quo ex ꝫ. erit l.q. vi. fi. a. c. fi.

¶ Utrū exhibēs patrū suū vbi bello iniusto alando ꝓtegendo vl inimicis timore iccidēdo sit homicida si aliqs ibi occiditur. &. Pa. in. c. significasti co. ti. q⁹ sic secus esset in bello iusto vt. ff. Bellū. t i. c. pennio ma in glo. co. ti. 22

¶ Utrū exhibēs patrū suū vbi sit hōicida ꝫ irregularis. &. q⁹ sic si ē planus ibi hūs iurisdictionē ē hōicida t irregularis ō ex. pla. c. ex lris ¶ Utrū vō nō vult ex sola cupiditate stāt ad vidēdū peccāt tū grauiter clerici. 23

¶ Utrū iquisitor hereticoꝝ scies q⁹ cū p̄ficiauerit talē hereticū occidet efficiat irregularis p̄mittendo. &. ꝫ Jo. i. d. c. ad audientiā de homi. q⁹ ñ reiii. q. viii legi. t. q. v. si audiens. 24

¶ Utrū ex ignorāt hōicidiū vt p̄ꝫ in d.c. sicut dignū limitatē tū Pa. ibidem vez qū ignorātia seu laiano ē ad hōicidiū spāl q⁹ tūc tenet sec⁹ cēt si cēt in citatio ad odiū i genere q⁹ nō teneret de delicto postmodū inde secuto idem die q⁹ laiano est ad sacui licitum licet homicidiū sequatur sicut cum prelatus hortat i bello iusto vt viriliter pugnēt de quo vide. ff. de bella. §. viii. 25

¶ Auxiliatōe etiā p̄mittit hōicidiū vt i. d. c. sicut dignū vñ dicit Pa. i. d. c. q⁹ ꝓpter quodcūq⁹ auxiliū quātūcūq⁹ modi cā i delicto cōmittendo tenet et custodiēdo vestimenta sed distingue si vlo bñ intelligere q⁹ aut auxiliū p̄parat ad perpetrandum factum legi- 26

mi t iusti: ex quo tamē facto secūt homicidium. Et sic non tenetur de tali homicidio talis auxiliator: quo ad peccatū ꝺquo ad irregularitatē. Si auxiliat⁹ fuit directe homicidio bene tenetur sec⁹ si indirecte sicut dcm ē ō aut iuste pugnātes in bello iusto t hmōi modi. Sine p̄stat auxiliū sup facto illicito ex q⁹ segul homicidiū. Et sic homicida reputat quātūcūq⁹ auxiliū sit indirecte. t sic loquit. d. c. sicut dignū Similiter si auxiliū p̄stat sup homicidio ppetrādo siue iuste siue iniuste incurrit irregularitatē: si homicidiū secutum est.

27 ¶ Utrū clericus accōmodans arma alteri sit irregularis si ille interficit. &. q⁹ si in bello iusto vel vt se defendat ꝺ minorante nō erit Secus si in bello iniusto. c. fi. de homi. de materia homicidii quo ad irregularitatē. vide. j. Irregularitas. i. §. i. cū multis sequētib⁹.

Omicidium. ii.

casuale est: qō ꝓter voluntatē euenit. t ex casu fortuito. ō q̄. i. dist. §. ecōtra. cū multis capitulis sequētib⁹.

1 ¶ Utrū sit homicida q̄ ad culpā vl penā q⁹ a casu hoiez occidit. &. vt colligo ex gl. ber. in. c. sicut. de homicidio q⁹ aut dabat opas rei licite t adhibuit oēz diligētiā quā ō buit. Et sic excusat ac si nō fecisset. c. ex lris. ei. i. t. c. dilect⁹. e. ii. t. i. vi. si duo. Si vō nō adhibuit de bitā diligētiā ipūat ei q̄ ad culpā t penā. irregularitat. i. vi. clerico iaciente. pōt dispēsari cū eo vt in ordine suscepto ministret fm to. in. d. c. clerico. Si vō dabat operā rei illicite: si ue adhibuit diligētiā vel nō imputat ei. & in. c. quātum. i. di. Et quo patet quid tenendū de multis ꝺhonibus.

2 ¶ Quid ō clerico q⁹ rixā facies supervenib⁹ ei⁹ amicis occiderit cū cū q⁹ rixabat. Ad quā rñdēdū ē: q⁹ est homicida t irregularis ita no. Pa. in. c. petrus. co. ti. t doc. ibidē. t facit ter. ibi dē limitat tū Pa. si rixā illicite exercebat alias si q⁹ si fuit sine culpa: facti alios ñ ꝫ sibi imputari. c. significasti el. ij. e. ii. limita hoc cui ꝫ ho. in. d. c. ad audiētiā verū si nō ꝓhibuit quātūcūq⁹ cū q⁹ rixā faciebat si minus tuli⁹ cū q⁹ rixā faciebat supuenissent t occidissent. Quia rixa fuisset illicita: q⁹ nō intuitu eiciendi eū occidērūt ꝫ pp inimicitiā quā hēbāt ꝫ eū ita no. doc. in. d. c. significasti el. ij. ¶ Quid de eo q⁹ percussit latronem qui asportabat res suas: ex q̄ percussione fugere nō potuit: ex q̄ ab alijs posita occisus est. &. q⁹ ē homicida t irregularis fm cōiter doc. in. c. significasti el. ij. eo. ti. t in. c. de cetero. ibidē. q⁹ vedit operā rei illicite. Sz si teneret⁹ q⁹ etiā clericē licite ꝓ defensiōe rerū possit p cutere ñ erit irregularis q⁹ nō letaliter nō peruserit: nec alio occidēdi fecerit t magis placet q̄ optimo doc. q⁹ de cetero loq̄t de cā ꝓpriā hōmicidii vt sit irregularis. Secūs in cā remota: vt ē in casu illo ex q̄ casu nō habuit animū occidēdi. Et ꝓ hoc facit. d. c. significasti. t. c. exhibita. co. ti. t. ff. loca. l. q⁹ domū in fi. t vi scīsse gl in. d. c. ō cetero. t in. c. tua de homici. nisi forte dicas. q⁹ ꝫ daret operam rei licite: tñ ō buit cogitare q⁹ si vulneraret eū nō valēs fugere q⁹ occideret. ex quo erit verisimile. t sic erit irregularis. Sed mihi nō placet. Alā vt habet in. d. c. ma clericus vulnerans graviter furez ingressum suam domuz: ꝫ fur posita captus sit ductus ad officialem: qui officialis mittens clericos predicto: vt exponeret si qua sciret de predicto fure intersigna: sed nuncijs tribuens culcitam t fotularez quos a fure ab

fuisset si in nullo alio se impedisset ꝛs talio fit occidatur non est irregularis ergo nec a fortiori predictus

4 ¶ Quid de eo q vidēs latronē clamantē ex q̄ clamore captus fuit ⁊ occisꝰ latro. ⁊ q̄ est homicida ⁊ irregularis vt ꝛ3 Inno. ⁊ Ho. ⁊ seqū Pa. in. d. c. significasti el. n. etiā si nō habuit animū ad mortē q̄ debuit cogitare ō hōicidio q̄ eōit sequitur in tali clamore ⁊ hoc credo verū ꝓ3 Pa. ibidē si eōit seqūr alias nō ex q̄ animū nō habuit vt occideretur silr nō ē irregularis q̄n clamauit ꝓ sua liberatione q̄ ille volebat eū interficere Secus si ꝓ rebꝰ vel alijs vt. j. dicē homicidiū inf.

5 ¶ Quid de ludēte cū ꝓgnāte q̄ dispgitur. ⁊ ꝓ3 Jo. an. ⁊ sequr Pa. i. c. si cui er fra. c. n. si ꝑditio ludi erat gratiosa ⁊ ludꝰ fuit licitꝰ rōne ꝓlongē vt q̄ maximos ff vel alia ꝓba ꝓiecta si erit irregularis q̄ nō ē i culpa aliq̄ eo q̄d ludus levis ꝛ3 est. ꝓhibitꝰ i ꝓgnāte: dū mō ꝓsequentur ludēti cū ea alio modo.

¶ Quid de clico vl̄ quocūq; alio q̄ implorat offiū iudicis ꝓ recupādis suis rebꝰ ꝛs sciat ꝓ certo q̄ sine sāguinis effusiōe nō poterit recupare. ⁊. q̄ nō ē irregularis fm Jo. an. ⁊ ē ter. in c. ii. e. ti. li. vi. dūmō ꝓmittat ꝓtestationē q̄ ꝛ nō intēdit ad vindictā sanguinis ⁊ hoc tene ꝛs vincēt tenuerit ꝛ3 ita q̄ ita ō declarauī ē in. d. c. ii. ⁊ credo verū q̄ alio mō nō ꝓt recupare ⁊ sic intellige ꝓbatū. c. ii. q̄ mortē nō intēdebat ꝛs recuperationē suā q̄ si intentio erat maculata erit irregularis si mors vel mutilatio ē secuta fm host. ⁊ sic intellige. c. ex ꝛis de exce. ꝓla. ⁊. xxiij. q. v. c. ii. ⁊ de pe. di. i. c. periculose. Idez tene etiam si furem capiat ⁊ iudici tradat fm limitationem ꝑdictā

7 ¶ Quid si post suspensionē seu oceisionē letetur ⁊ habeat gratū. ⁊. q̄ nō erit irregularis quia lex promotionis attendit factum. xv. q. i. c. fin.

¶ Quid ō sacerdote q̄ ꝓ hedificatōe ecclie vel vom aduocauit aliquē i adiutoriū q̄ a cāu iterit. ⁊. q̄ nō ē irrēgularis si nihil ō ꝓligēdo ō misit. c. si. c. ti. 8

¶ Quid de ludēte cū alio q̄ a cāu occidit sociū. ⁊. q̄ si ludebat cū ꝓsilī cū q̄ buꝫ erat licitū ⁊ ludo licito ⁊ vsitato ex ꝑditōe ludi talis cāus euenire non debebat nō ē irregularis vt ꝓ3 i. c. lator. eo. ti. vbi clicus ludēs cū clico q̄d ꝛs ⁊ nihilominꝰ vnꝰ ipoꝝ alterꝝ aeciꝑiēs ⁊ ꝓsternēs ad terrā cultellū sibi ifixit ⁊ mortuꝰ ē ⁊ tū pūratus nō ē irregularis q̄ ꝑditio ludi nō erat ꝓsternēdi. ⁊ ō nō fuit in culpa ꝛs ꝓsternēs. Si ō nō ꝓsiderauit conditionē ludi ex q̄ tale q̄d euenire poterat erit irregularis vt in. c. ꝓtinebat. eo. ti. vbi volēs egtaē sup sociū q̄ hēbat falcē ſlatere occisꝰ ē ⁊ socius ē irregularis q̄ conditio ludi erat vt q̄ tetigisset baculū alterius sup eū egtaret ⁊ ō debebat deponere falcē ex q̄ ludi ista erat ꝑditō: si tū ꝓhibuisset ne eum egtaret tenet Pa. i. d. c. q̄ nō ect irregularis host. tū ⁊ alij tenēt q̄ etiā pp ludi ꝑditionē q̄ potuit euenire. ꝛs Pa. opinio magis placet pōt tū. eps dispensare i casu quo efficitur irregularis vt in subdiaconatus officio ministret si subdiaconus erat vt in. d. c. continebatur

¶ Quid de eo q̄ dat poculū amato 10 riū ex q̄ segtur homicidiū q̄uis nō i tēderet. ⁊. q̄ hōicida ē ⁊ irregularis vt no. Pa. in. c. si aligs eo. ti. facit l. si gs aliqd. §. q̄ abortionis. ff. ō penis rō q̄ dat operā rei illicite secus si non segtur homicidiū puta q̄ fer⁹ non dū erat formatus q̄ ꝛs peccet mortaliter q̄uis dat aliqd ad potaū vel ex libidie vel odio ⁊ hmōi vt non possit gnāre aut cōcipere vel nasci soboles

¶ Quid ō custodiēnb⁹ infirmos q̄ ad 14 eoꝝ pernōnē ꝺ derūt eis vinū vl̄ aliqd hmōi. ⁊. q̄ si cerū ē eos mortuos ꝑ hmōi. ⁊. q̄ si cerū ē eos mortuos ꝑ ꝑter hoc ⁊ ipi hoc potuerūt ꝓuidere q̄ irregulares sūt nō debēt tū facere sibi hāc ꝓsciaꝝ q̄ ꝓpter hoc sint mortui ꝓ3 Rodo. q̄ bono aio id fecerūt nisi sit euidēs culpa vl̄ dissoluta negligēcia ⁊ si hūt ꝓsciam ōbēt deponere ⁊ si hūt ꝓsciam bonī viri nisi ꝛ ꝓceptū meū ad ꝓsilium boni viri nō excusaré dicī erp: esse dedissent q̄ nō excusaré tur vt no. in. d. c. tua nos de homicī. idem dic de vertentibus infirmos. vn de vel apostema frangitur vel anelit⁹ obturatur ⁊ suffocatur.

¶ Quid ō pennib⁹ q̄ a cāu ꝓprios fi 15 lios occiderūt. ⁊. q̄ si ex culpa grauī vl̄ leui tūr de homicidio vt ꝓ3 i gl. c. si. de his q. ꝓpa. fi. occi. Mā dat cis ꝓ culpa grauī ꝓnita. vij. vl̄. v. ānoꝝ ꝓ leui triū Si aūt nulla culpa ꝓcessit non tenēt Ho. tū ꝓ3 host. ⁊ Pa. ⁊ alios doc. in. d. c. fi. q̄ si culpa sit occulta si ue grauis vl̄ levis ñ ꝺ3 dari pnia publica ꝛ3 q̄d faciūt multi qui ꝛponūt publicas ꝓnas ꝺ q̄ in. c. i capite. ⁊ Jo. di. ⁊ male q: fieri nō ꝺ3 talē ꝓnia nisi crimē adeo fuerit graue q̄ totā ꝛmouet vrbē vt in. d. c. in capite collocare rit vrbē vt in. d. c. in capite collocare nō ꝺbēt aliter fūt in culpa. ii. q. v. ꝛsulunti ⁊ eis ipatāt homicidiū si segē nisi forte ita paupes essēt q̄ ñ possint eos pāns ꝛuere ꝛ frigora q: tūc tenēdo apō sei lecto si debitā faciūt diligentiam i religo ñ tenēt aliq̄ culpa q: duo bꝰ mal concurrēnb⁹ minus eligit. xiii. di. nerut. ⁊ ideo si est minus periculus collocāt penes se q̄ alr tenēt excusāt

¶ Quid de tenēnb⁹ aialia puta vrīū 16 vl̄ leonē q̄ aliquē interfecerūt. ⁊. si nō fuerūt in aliq̄ culpa nō tenēnt de homicidio aliās sic puta q: erāt ferocia ⁊ noo tenuerūt ligata ⁊ hmōi ar. c. hi

21 ¶ Quid de eo q̄ ꝛsequens aliū q̄ ex fuga cecidit ⁊ mortuus ē. ⁊. q̄ ē homicida si fugiēs timebat ō grauī malo si bi ꝛsequendo nisi fugeret fec⁹ si de leui ⁊ cā ludi vīt Pa. n. i. c. exhibita co. dicit q̄ si qs ꝓiecit lapidē vt aliū percutiat vūmō ꝑcussio nō possit ee grauis ⁊ alius ne ꝑcutiat fugiens cadat ⁊ occidat nō erit irregularis vl̄ si ꝓhiberet lapidē a remoē ⁊ alius timēs ruere ⁊ corruens interiret silr nō ē irregularis. secus si vt grauiter ꝑcuteret vl̄ tactus potuisset grauē percussionē facere nisi alius fugisset q: tunc tenet de homicidio quia tunc noīus esset ludus ⁊ etiam in pueris

22 ¶ Quid de illo puero q̄ vesicā porci inflatā violēter frāgens ex terremotu mulier grauida exꝑauefacta fugiens dispsa ē. ⁊. q̄ nō ē homicida nec irregularis ꝓ doctrinā Pa. in. d. c. exhibita ⁊ Inno. Abbas ⁊ Clicē. vbi dantur scire q̄ tā in isto ⁊ ꝛ ꝑcedēti ꝛ ꝑuteē ei homicidiū ꝺ3 mihi vī ꝺuꝝ nec ter. in. d. c. vī velle vñ non ꝙlibet cā ꝺ3 attēdi ꝛ3 ꝓpinq̄ ad hoc vt situr regularis facit. ff. ad. l. coꝝ. de sicar. l. nihil interest i gl. Mō eni q: faber facit cultellū ē homicida si tū alio nocēdi facit ⁊ miorē diligētiā adhibuit tūc ꝛsiderāt cā remota ꝓ3 Ber. i. c. de cetero ⁊. c. ꝓsbyteroꝝ ō homi. vñ cū qs ꝑcutit aliū vulnere ñ mortifero tū ex ꝛperitia medici vl̄ icuria vl̄ exꝑositōe ad laboꝝes ⁊ sudoꝝes ille mortit nō ē irregularis ꝓ3 ber. i. c. exhibita ō hōi.

23 ¶ Quid de clico q̄ venādo vl̄ se exercēdo iaculū ꝓiecit et aliū a cāu iterfecit. ⁊. q̄ tenēt de hōicidio ⁊ ē irregularis siue adhibuerit diligentiam vel ne quia dabat operam rei sibi illicite. c. ꝓio qui arborem. §. si vero. ⁊ o. vii.

g arbore. t c. sepe. xo. di. t q3 no. i. c. de occidēdis. xxiij. q. v. Et hoc tenet ls hosti. i. c. ad audiēdā ō hōi. videat te nec q nullo mō sit irregularis. nisi fuerit i malīa vel lata culpa. ar. l. i. t fi. ff. si qua. pa.

17 ¶ Quid de illo q vocat milites ad ō sensionē suorum si aliqs ibi occidat. R. nō tūr ō homicidio. vt i. d. c. ō occidēdis. t. q. iij. eadē ei. c. maximian⁹

18 ¶ Quid de medico cui pter volūtatē infirmas morī⁹ est i manibus seu ō cura. R. si ista q̄mor⁹ pcurrāt nō hz culpā. Primū q ihad officiū sibi pcuenebat q nō erat ei phibitū exercere sicut ē clicis t religiosis cirogiā in. c. fnias. t. c. non magno nec clc. vel mo. ¶ Secūdū si erat pit⁹ in arte. ¶ Tertiū si exhibuit oēz diligētiā fm artem

¶ Quartū si iformauit de his q sunt ārta egritudīm infirmi. Nā istos furiis nō ipurat ei homicidiū. ita no. pa. in. c. ita vos. eo. ti. alias tenetur ō eta. t qual. c. ad aureo.

19 ¶ Quid de eo q ipellit i alium t ille morit vl de eo q declinās eū q volebat pcutere pcussus ē alī⁹ ex tali declinatōe t occisus. R. fm Hug. i. c. sepe xo. di. nō ē irregularis: nec homicida nisi in fraudem fecerit.

20 ¶ Quid ō eo q mādauit aliquē ē beneficiū inhibēdo ne interficiat vel mutilet R. si mādatar⁹ interficit vl mutilat seu interficit vl mutilat pp talē pcussionē facīēdā homicida indicat mandator q: mādato in culpa fuit. c. ita q. e. ti. li. vi. qñ ē ifimū hoc posse euenire debuit cogitare ibidē. Idē dic ō eo qui mādat aliquē capi qñ vltimū mors poterat pcingere t hoc q ad eū q iuste t ex offō mādat. Secus in aliis: q: q̄libcūq; mors sequat irregulares sūt q̄nis verisimiliter nō debebat euenire

21 ¶ Quid de illo q volēs fugere inimicos pp timorē mortis pcussit vt remaneret t pacē pcuraret pp q remānit t occīsus ē. R. nō tūr qui bono aio sēc vsus phabilē eā credēdi q ex remāsiōe nō imineret pīculum puta. q inimici erāt eius pīanguinei vl tales amici q eos poterat cohibere. sec⁹ esset si nō hūit phabilē cām credēdi vel si hūit non tū fecit q̄ius potuit. q: sic imputaret ei homicidiū. vt in. c. tua nos. e.

¶ Quid ō eo q misit puerū ad aquā 22
dū equū monēs vt caveret a fusse qui submersus. ē. R. si rōabilr poterat ubitari est irregularis⁹ aliter nō.

¶ Quid de illo q cum corrigia q̄ hē 23
bat gladiū verberās famulum interfecit. R. q est irregularis q: pbabiliter debebat credere occasionem nō removendo gladium.

¶ Quid de illo q interrogat⁹ de ma 24
lefactore ipsū eis ostdit. R. si phabilr potuit cogitare q ad mortē eū quereret ē irregularis alias non de hoc ēt habes. f. irregularitas in pncipio. Et ibi vide multos casus.

Omicidium. iiij.

cōmittit necessitate. i. ōfēsiōis q̄ qñ t quō liceat vide. ē. Defensio.

¶ Quid si violēta iferē rebus solū 1
Utrū occidēs p ipsis salvādis excusetur. R. Pa. in c. significasti el. ij. eo. q nō clericus nec ēt p ipsis recuperandis vt in. c. suscepim⁹ eo. Si vō ē laicus ō iuē ciuīl ē clarū q: pōt impune occidere si alr salvare nō poterat eas vt in. l. furē. ff. de sicca. t i. l. itaq; ff. ad. l. aq. t hoc hēbit locū in oi foro p̄tēioso seculari. Sz q̄ ad irregularitatem tā clericus q̄ laic⁹ occidēs vel mutilās p ipsis salvādis erit irregularis. vt patet in. c. suscepim⁹ eo. Ilo. gl. xxiij. q. iij. in pncipio. An aūt peccet mortaliter occidendo p̄o rebus salvandis vide vt supra Defensio. §. iii. t. v.

2 ¶ Quid si violēta iferē psone solū vl 2
psone t rebus simul. R. Pa. i. d. c. si gnificasti q: aut pōt euitare fugiendo aggressorē t sic clic⁹ tūr fugere p. d. c. suscepim⁹ i laico no. Bart. in. l. i. C. eū vi. vl tenere q: nō tūr fugere q: fuga ē iniuria vt. l. ītē apō labeonē. ff. de iniuria vt. l. ītē Ly. in l. si ex plagis. §. tabularius. ff. ad. l. aquil. q: fuga redūdat in gentem vilioē. Ergo sicut hz p iactura rē multo magis p iniuria corporali que ē maior iniuria. l. in Fuor. ff. de penis Tu vide q: sine in clico sine i laico si pōt fugere nō hz occidere vel mutilare aliter icidit in penā irregularitat fm Ray. t Ber. Gof. tū hz q: p⁹ pactā pniam poterit i suscepē ordinibus mīstrare sine dispēsatiōe hz non ascēdere ad maiores t ita ireligit. c. ō his clicis. Si vō aliter non potest fugere nec euadere nisi mutilet vl occidat sic licite tā clicus q̄ laicus occidit vel mutilat t sine oi pena irregularitatis vt in cle. unica. eo. t sine oi peccato ita q: statī pōsbiter possz celebrare fm Jo. de ligna. tractatu de iusto bello. Sacit. c. oli el. i. de resti. spol. dūmō ñ faciat aio vlciscēdi sed p hoc. c. ii. e.

3 ¶ Quid si interficit p defensione p 3
sone alterius quā aliter nō poterat salvare. R. q hz hoc posse sine oi peccato qñ volebat iuste talē psonā iterimere tū irregularis efficit vt no. i. d. cle. unica. eo. vide. §. clic⁹. ix. §. vlti.

Omicidium. iiij.

f. spāle pmittit i aia solum multis mōtis. ¶ Pzio plat⁹ nō arguens xlvii. di. ephesis. ¶ Secūdo adducens subditos i desperatōez pp austeritatē xlv. di. recedite. ¶ Termo geminās de fraudet res eccle. xii. q. ii. q vbi t. c. q pbaleriū. ¶ Quarto nō soluens legata defūctoz. xiij. q. q oblationes cū duob⁹. c. se. t vicūf membra diaboli. xxi. q. ii. cū vcuntissimā. ¶ Quito ō remōlitiōe facīēs clemosynas. xvii. q. v. ad malum pronocās de pe. di. iij. q. ris de pe. di. i. noli. ¶ Septimo decimas debitas nō solvēdo. ibi. c. decimas ¶ Octauo p vocās ad iuramētū quē scit falsē iuramūt. xxi. q. v. ille. ¶ Nono odiū alteri gerēdo de pe. di. i. hōi no odiū alteri gerēdo de pe. di. i. hōi cidioz pne io. iij. ¶ Decimo alteri detrahēdo. d. c. hōicidioz t. vi. q. i. fama ingtas. ¶ Undecīo moriēn pniaz negās. xxi. q. vi. agnoninus. ¶ Duodecīo ō se malā suspiōz dādo. xi. q. iij. ñ sūt audiēdi. ¶ Terciodecīo oppōnē vl iustitiū aut imgtāē exercēdo ō pe. di. i. oīs. ¶ Quartodecimo cū libidis explēde vl odū meditatōne hōi vel mulieri aligd faciendo vel ad potandū dādo vt nō possit gnare aut concipere vt in. c. si aliq ō hōicidio.

Omicidium. v.

quo ad penā irregularitat t
alīs de iure canonico. Utrū ois homicida sit irregularis. R. q sic ghibet q cida sit irregularis. R. q sic ghibet q occidit post baptismū p iustitiā t per insidias vt no. Pa. in. c. i. de homicidio t ibi p3 exter. t ēt est irregularis oīs homicida volūtarie occidēs sine ois homicida volūtarie occidēs sine ex iustitia sine legis aut canonis pmiss ex iustitia sine legis aut canonis pmiscione sive ex victoria sive sine peccā sione sive ex victoria sive sine peccātō si ne cū peccā solūmō excepit ille q occi ne cū peccātō solūmō excepit ille q occidit nō valēs aliter euadere t hoc intidit nō valēs aliter euadere t hoc intelligo si hz occidēs vsū rationis quia telligo si hz occidēs vsū rationis quia oīs furiosus insanus t dormiēs si occioīs furiosus insanus t dormiēs si occidūt nō sūt irregulares cle. unica. eo. dūt nō sūt irregulares cle. unica. eo. vi. Ubi inder quālīcūq; ex iustitia pevi. Ubi inder quālīcūq; ex iustitia peccāt est irregularis. li. di. aliquātos t accāt est irregularis. li. di. aliquātos t accusator aut testis vel ēt notarī⁹ sniam sator aut testis vel ēt notarī⁹ sniam scribēs vel pferēs aut sententiāē scribēs vel pferēs aut sententiāē scribēs vel legēs dū publicāf. Adduocat⁹

intelligē ꝺ reū vel ēt ꝓ reo si mors illigat accusatoꝝ. nisi eos ꝙ aliquis alius officialis i cā mortis vel mutilatōis mē bri irregularis ē vt no. i. d. c. aliquātos ꝙ ꝓtōr ei ne cle. vel mo. iniās. ⁊ i gl. in fine. ma. h. di. Et nō solū qui effecerit vel mutilat ꝙ se ꝫ ēt ex mādato ꝑsilio ōsilio ⁊ cōsensu. ꝓnullōe cooperatōe. auxilio ne. auxiliatōe. Fm ꝙ ꝺ. in. c. huius titu declaratū ē supra homicidas solus ⁊ exclusio q̄ ad irregularitatē eius ꝙ non obstat ei posit. q: Is sit homicida ꝑ ꝙ dicit ꝺ. nō tū credo eum irregularis nisi ꝑ ꝙ ꝺ. dicit. Homicidiū. i. §. xvij q: ler. pnonato facti requirit. xv. q. i. si quis nō fraus. Et ꝓ his oīb⁹ facit. c. si cui dignū eo. ti. Et si occisus vel mutilatus sit paganus. ꝺ. di. clericū. homicida vero casualis in casu i q̄ ei iputat fuit irregularis ē alias nō. Et q̄ fuit dicū ē in. ij. c. huius titu. homicida. fuit ex necessitate nō excusat. nisi p causas one sue plone. vt dictū ē. c. iij. huius ti. homicida ꝺ spūal⁹ nullo mō irregularis efficit p baptismū ēt tollit irregularitas homicidij aīe cōmissi. vt. ꝺ Baptismus. vij. §. uj.

1 ¶ Utrū cū homicida voluntario sol⁹ papa possit dispēsare. ℟. ꝑ cōiter doc. ⁊ ꝑ. sicut dignū. eo. ti. ꝙ sic ꝗ̄ius glo. ꝓ̄ querit ꝙ nec ēt papa posset. Sed tu tene cū cōi doc. ꝙ pōt imo dicit pa. i. c. ego ꝺ iureiur. ꝙ clerici pōt vti armis ēt offēsi libē ꝺ iuia pape q: solū ē ꝓhibitū ꝺ iure positiuo. ꝑ ꝫ eo ꝺ iore nemo pōt dispēsare ꝗ̄ tūcūq; ēt sit occult⁹. c. vltio de tēpo. ordi. vincēti tū ꝺ. ꝙ si ꝺ no occultū ē ⁊ egit pniaz ꝙ nō ꝺiget dispēsatōe. q: ecclie nō est obnoxi⁹. q: peccatū occultū. xxxij. q. v. rpiana. nec ꝺ eo ꝙ pniaz q̄ ei iniūxit ꝓfecit ⁊ ꝺ celebrare pōt ⁊ vti ordinibus sine alia dispēsatōe Lan. vero ⁊ Jo. ꝓcordāt cū Hug. si nō dispēsato epūs iterūm pa. ꝺ o i. c. ex tenore. de nō. ꝺ. ꝙ si ē ꝺ o ꝙ culū pur occultus ꝺ ligauit ꝺ ꝓbabile sic respiciendo legē ꝓmotōis pūlicā hic si idiget. ꝑ ꝫ si ꝓpiciam⁹ ad legē ꝑsone informatā ex lege positiua sic idiget dispēsatōe. q̄ ꝺ intelligo ꝺ dispēsatōe ī papali. ꝑ ꝫ alt⁹ visa ꝺ ꝓfactat ꝑsone. ⁊ ad. c. fi. de nē. no. q̄ ꝺ vī Jnū. Rūdet. ꝙ loḡ ꝺ dispēsatione nō papali ꝑ ꝫ ēt ꝙ ē necessaria vt ꝑ Inu. ⁊ Io. ⁊ loḡ archi. i. ꝺ. de his ⁊ ꝺ tenere ēt Pa. ne q̄ ꝑsimat se iudicē i cā ꝓpria existimando ea occultū q̄ ꝺ forte nō est q̄ no. quia facit ad multa

¶ Utrū cū homicida casuali qui ē in culpa inferior a papa possit dispēsare. ℟. Pa. i. c. ꝓtinebat. eo. ti. ꝙ ep⁹ pōt dispēsare i minorib⁹ solum vt i. c. ad audiētiā eo. ti. Archiepūs ꝺ o vt ꝓmissarius pape pōt i subdiaconatu tū in diaconatu ꝺ o vel ꝓbyteratu sol⁹ papa dispēsat vt in. ꝺ. c. continebatur. 2

¶ Utrū mutilatio mēbroꝝ ex casu infirmitatis particeꝫ q̄ ad pcās mortale ⁊ q̄ ad irregularitatē ⁊ eius dispensationē homicidio. ℟. glo. singularis in cle. vnica. e. ti. ꝙ sic facit. c. aliquantos. li. di. cū multis aliis ibidē. ⁊. c. clericis ne cle. ⁊ mo. ⁊ in. c. in archiepatu de rapto. c. is qui. de homici. lib. vi. ⁊ alijs allegatis in. ꝺ. glo. 3

¶ Utrū ep⁹ possit dispēsare cū homicida circa beneficiū. ℟. ꝑ Mo. ꝙ circa simplex pōt. ꝑ ꝫ circa curatus non sed solus papa ar. c. fi. de fili. presby. Mo. Pa. in. c. fi. de pug. in duc. 4

¶ Quid si nō mutilat ꝑ debilitat an sit irregularis. ℟. Pa. in. c. de diacono. ꝙ cle. vel vo. ꝙ nō. argu. i. q. i. sicut vrgeri. vel ꝑ mēbrū ꝺbilitatū sit qua si inutile q̄ ad operationē tū valet saltez ad decorē. ⁊ in penis faciēda ē mitior interpretatio ꝓcor. Gaspar. i. ꝺ. c. diacono. Jn Jnū tū facit q̄ no. Ly. ꝙ 5

aut. sed nouo. C. de seruis fugi. Unde Bar. in. l. ij. ff. de publi. iud. i. fi. dicit ꝙ mutilatio ꝓprie est q̄ mēbr̄ ledit ita ꝙ nō pōt exercere suū officium. Hoc ꝓbat in. l. idē opilius in pn. ff. ꝺ edil. edic. Truncatio ꝺ o est q̄ ex toto abscidit mēbrū. d. cle. vnica. Non dicit truncat sed mutilat. Et ideo intellige ꝙ nō ē irregularis q̄ ꝙ nō ꝺbilitat ex toto sed q̄ ex toto ita ꝙ nihil pōt facere sic teneo ꝙ sit irregularis per. d. cle. vnicā. ⁊. c. ꝙ peruit. xxij. q. vltima. 6

¶ Utrū trūcatio, vel mutilatio digiti inducat irregularitatē. ℟. ꝺ o. Lardi. i bus mēbris fm. Laud. alle. c. i. de cle. ꝓdicta ꝙ non. sed cū sit i ꝓncipali pug. i duc. q̄ loquit, de mēbro. Prio q̄ no. ꝙ mēbrū ꝓprie sūptū ⁊ stricte ē fm Bar. ⁊ Jo. de imo. in. l. ij. circa fi. ff. de publi. iudi. pars corporis habēs officiū sepatū ⁊ distinctū: sicut manus ad palpandū. ⁊ pes ad ambulandū. facit. c. singula. lxxxix. di. sūcta gl. Facit ter. in d. c. sicut vrgeri videor. ⁊ i aut ꝓdicta sed nouo iure. Digit⁹ aūt nō ē ꝓprie mēbrū. sed pars mēbri. seu officiū mēbri. vt in. l. nō sūt liberi. ff. de statu ho. ⁊. d. l. idē opilius. Et ideo optime tenendū nō esse irregularē talem truncatorem vel mutilatorem. 7

¶ Qua pena punit ꝑ q̄ occidit filiū vel filiam q̄ occidit ꝑem. ℟. Pa. in. c. i. de his q̄ fi. ꝑ. occi. fm leges ponat i sacco de corio cū cane simia vipera ⁊ gallo. ⁊ sic ꝓiciat in fluē. Si non habet portat in insulā a terris deuorād⁹ l. vnica. C. de his q̄ pa. vel fi. ꝑ. occi. ⁊ l. i. ff. ad. l. pom. de paricidio. 8

¶ Qua pena puniūtur alij homicide Clerici ꝺ o deponi ⁊ sine alia ieorrigibilitate tradi curie seculari hoc intelligē q̄ voluntarie occidit. Si ꝺ o a casu nec gl. in. c. fi. de illis q̄ fi. occi. dicit ꝙ ꝺ a casu nulla culpa ꝓcedēte. sic nulla

pena ꝺponit nisi forte ad cautelā. q̄ ꝺ naz mētū ē culpā agnoscere vbi cuspano ē. c. cōsilium. §. ij. de obseruā. ieiun. xxv. di. ad eius ꝺ pe. ⁊ re. c. q̄nū. si ꝺ o culpa precedēte. die vt ꝺ. homicidius ij. §. xv.

¶ Qd gd tenēt homicide. vide. ꝺ. Restitutio primo in ver. Homicida.

Omo

ostituif er ania ⁊ cor e alo ifortū

deficiēte non est homo. et ꝑ ex. c. cum rps. de here. ⁊ i. c. i quadā de cel. mis. ⁊ in c sicut de homici.

¶ Utrū liber hō possit dari i pign⁹ ⁊ i subsidiū alter rei deficiētis. ℟. q̄ nō. Facit. c. laor. de pigno. imo ꝓdit rei pūs cū in pign⁹ debitū. ⁊ tāndē ꝺ o dare tenet. ꝺcēo vlei⁹ penit⁹ vt no. gl. i. c. et restituto ꝺ o iureiu. ⁊. C. ꝺ acq. ⁊ obli. aut. oio. Alii ꝺ q̄ q̄ndoq; restituat. nō, q̄ illa q̄ nō sūt in nro cōmercio obligari nō pōt. l. i. §. ei rē. ff. q̄ res pigno. Sz liber hō nō ē domin⁹ mēbroꝝ suoꝝ. l. liber hō. la. pma. ff. ad. l. aegl. Et tō pulchre dixit Bal. i. l. ij. C. ꝺ pūb⁹. qui fi. vestra. q̄ illa l. ij. habuit ortū a legib⁹ annige ꝑ q̄s pr̄ poterat occidere filios. l. in suis in fi. ff. de li. ⁊ po. q̄ hodie ē correcta. Et tō solū pnit tūr vēdito cū panpatis seu egestat. Aceius q: filius sic vēdit⁹ pōt se redimere ꝓtiū offerēdo ipse vel alius pro eo vel mācipiū vt in. ꝺ. l. ij.

¶ Utrū liber hō possit dari in obsidē. ℟. q̄ ꝺ o iure nō pōt. nisi ꝙ papa ⁊ ipator. vt no. in. l. obsides. ff. de testa. ⁊. l. diu⁹. ff. de iure fisci. ⁊ ꝙ cū q̄ non recognoscit superiorē. vt no. Bar. in. l. fame. ff. de publi. iudi. ⁊. i. l. hostes. ff. de cap. ⁊ in. l. i. §. de q̄. ff. de postul. Tū de ꝑsuetudine obseruatū est Jnū fm gl. in. l. ij. C. de patrib⁹, q fi. vestra. Et sic de facto fuit vt eū clamas q̄ recognoscit superiorem det obsides ⁊ alij similes ⁊ hꝫ

t

intelligo ꝑ reū vel ēt pro reo si mors illigat accusatori. assessor ꝛ gubernator officialis i cā mortis vel mutilatōis mē bri irregularis ē vt no. l.d.c. aliquādoꝛ ꝛ p tota ēt ne cle. vel no. finiaꝫ ꝛ i gl. in fine.ff. de. Et nō solū qui est iter fect vel mandat ꝙ ie is ēt ex mandato pūs ho dēt.de. punitōe coopatōe. aiano ne. auxiliatōe. Fm ꝙ.d.n.i.c. hui⁹ tn̄ declarationi ē forte homicidas solus excepto q̄ ad irregularitatē eius q non obstat cā potit. q: is sit homicida ꝑs q̄ dict.ꝑ. nō tñ credo eū irregularis nisi ꝑs q̄.ꝑ. dict. Homicidū.l.ꝑ. vsq; q: let pmodo facā regrit. ex.q.l. si q̄ nō irasci. Et ꝙ his obſ facit.c.si cui vigilā co.u. Et si occisus vl mutilatus sit pagan⁹. ꝙ o. di. clerici. homicida vero casualis in casu i q̄ ei ignorat fuisse irregularis ē alias nō. Et q sūt di cā ē in.ii.c. hui⁹ mali homicida. fuit er necessitate nō excusat. nisi ꝙ causa one sine pone. vt dictū ē.c.in. hui⁹ ti. homicida vo ipā⁹ nullo nō irregularis efficit ꝙ baptismū ēt tollit irregularitas homicidii añ cōmuniter. vt. ꝑ Baptismus. vij.ꝑ.iij.

1 ¶ Ultrā cū homicida voluntario sol⁹ papa possit dispēsare.ꝑ. ꝑs cōiter doc. ꝑ. sicut dignū. co.u. q: sic ꝙdā glo. ponunt q: nec ēt papa possit. Sed tu tene cū cōi doc. q: pūt simo dicit pa. l.c. ego ō iureiur. q: clerici pūt vti armis ēt officiū habē ō laīa pape q: solū ē phibitū ō iure positiuo. ꝑs eo ſ iure nemo pōt dispēsare q̄ūcūq; ēt sit oc cult⁹. c. vltio de sepo. ordi. vincēt tñ ex. q: si alius occultū ē ꝛ egit pniaꝫ q: nō indiget dispēsatōe. q: eccliē nō est obnoxi⁹. q: peccatū occultū. xxxij. q. v. ꝓfitana. nec ō eo pp pniaꝫ q̄ ei sanſ fecit ꝛ nō celebrare pōt ꝛ vti ordinibus sine alia dispēsatōe. Lau. vero ꝛ Jo. p̄cordāt cū Hicē. si nō dispēsato ēsi iterauit pa. ō l.c. ex tenore. de ex. ꝑs q: si ē occultū put occultus obligauit ꝑ ꝓbabile sic resuscitāda legē pnotōis pūlici he si indiget. ꝑs si aliqui ciam⁹ ad legē ꝓfecte informatā ex lege positiua sic indiget dispēsatōe. qđ actū go ō dispēsatōe si papali. ꝑs ēpūs vna tisfaciat ꝓfecte. ad.c.fi. de tē. ex. qđ vī Jrūi. Rādulf. q: loqr de dispēsatione nō papali ꝑs q̄ si q̄ est necessaria vt ꝑs Iau. ꝛ io. ꝛ legī archi. l.ca. de his ꝛ ei tenere ēt Pa. nec gō plimat ie iudicē i cā ꝓpria existimando solo occultū qđ forte nō est qđ no. quia facit ad multa

2 ¶ Ultrū cū homicida casuali qui ē in culpa ſcior a papa possit dispēsare. ꝙ. Pa. i.c. pinebat co.u. q: ep⁹ pōt dispēsare i mino⁹ solum vt i.c. ad audiēdū i co.u. Archiepūs vō vt ꝓsulfari⁹ papē pōt i subdiaconatu tñ in diaconatu vō vel ꝓbiteratu sol⁹ papa dispēsat vt in.d.c. continebatur.

3 ¶ Ultrā mutilatio mēbroꝝ ex casu infirmitatis pueri. q̄ ad pena mortale ꝛ q̄ ad irregularitatē ꝛ eius dispensationē homicidio. ꝙ. glo. singularis in.c. vnica. c.ii. q: sic facit. c. aliquantos. li. vi. cū multis aliis ibidē. ꝛ. c. clericis ne cle. ꝛ mo. ꝛ in. c. in archiepatu de rapto. c. io qui. de homici. lib. vi. ꝛ alijs alle gatis in.d. glo.

4 ¶ Etz epūs possit dispēsare cū homicida circa beneficiū. ꝙ. ꝑs Jo. q: circa simplex pōt. ꝑs circa curatus non sed solus papa. ar. c. fi. de fili. presby. Jo. Pa. in. c. fi. de pig. in vnc.

5 ¶ Quid si nō mutilat ꝑs debilitat an sit irregularis. ꝙ. Pa. in. c. de viaco. no. q cle. vī vo. q: nō. arg. i. q. i. sicut vrgeri. vel ꝑs mēbrū ōbluati sit qua si inutile q̄ ad operationē. tñ valet ꝙltes ad decorē. ꝛ in penis faciēda ē mitior interpretatio ꝓcor. Gaspar. i.d.c. vna cono. In Jrūs tñ facit qđ no. Et q

sul. sed nono. C. de seruis fugi. Unde Bar. in. l. ſi. ff. de publi. iud. l. fi. dicit q: mutilatio ꝓprie est qñ mēbr̄ ledit ita q: nō pōt exercere suū officium. Hoc pbat in. l. idē ophilus in ꝓn. ff. ō edil. edic. Truncatio vō est qñ ex toto abscidit mēbrū. d. cle. vnica. Non dicit trūcat sed mutilat. Et ideo intellige q: nō ē irregularis qñ qs nō ōbilitat ex toto sed qñ ex toto ita q: nihil pōt facere sic teneo q: sit irregularis per. d. cle. vnicā. ꝛ. c. q: pcurit. xxij. q. vltima.

6. ¶ Utrū trūcatio, vel mutilatio digiti inducat irregularitatē. ꝙ. vo. Lardi. i cle. ꝓdicta q: non. sed cū sit ꝓncipalis membris fm. Lau. . all. c. i. de cle. pug. i due. qs loquit, de mēbro. Pro q̄ no. q: mēbrū ꝓprie sūptū ꝛ stricte ē fm Bar. ꝛ Jo. de imo. in. l. ij. circa fi. ff. de publi. iudi. pars corporis habēs officiū sepatū ꝛ distinctū: sicut manus ad palpan̄. ꝛ pes ad ambulan̄. facit. c. singula. xxxix. di. ūcta gl. Facit ter. in d. c. sicut vrgeri videor. ꝛ i aut ꝓdicta sed nouo iure. Digit⁹ aūt nō ē ꝓprie mēbrū. sed pars mēbri. seu officiū mēbri. vt in. l. nō sūt liberi. ff. de statu ho. ꝛ. d. idē ophilus. Et ideo optime tenendū nō esse irregularē talem truncatorem vel mutilatorem.

7 ¶ Qua pena punit ꝑs q̄ occidit filiū vel filius q̄ occidit pīez. ꝙ. Pa. in. c. i. de his q̄ fi. p. occi. fm leges ponat i sacco de corio cū cane simia vipera ꝛ gallo. ꝛ sic ꝓiciat in fluie. Si non habet pontat in insulā a ſcio deuoꝛdā⁹ l. vnica. C. de his q pa. vel fi. p. occi. ꝛ l. ſi. ff. ad. l. pom. de parricidio.

8 ¶ Qua pena puniūtur alij homicide Clerici⁹ ꝺꝫ deponi ꝛ sine alia ſcoꝛtigi bilitate tradi curie seculari hoc intelligo qñ voluntarie occidit. Si vō a casu nec gl. in. c. fi. de illis q fi. occi. dicit q: in a casu nulla culpa precedēte. sic nulla pena ponit nisi forte ad exemplū q⁹ ꝺꝫ nāz mēbrū ē culpā aggrauare vbi culpa nō ē. c. cōsulti. ꝙ. de offic. ordi. xxxv. di. ad eius ō pe. ꝛ re. c. āpli. si vo culpa precedit. dic vt ā. homicidas ij. ꝙ. xv.

¶ Qd qđ tenēt homicide. vide. ꝙ. 9
Resumo ponto in ver. Homicida.

Omo cert⁹ e alio mō ꝺ̄ſimil⁹ er amia ꝛ deficiāt non ē homo. et ꝙ er. c. cum ꝛps. de here. ꝛ l.c. ſquadā de ecl. mul. ꝛ in c. sicut de homici.

¶ Utr̄ liber hō possit dari i pign⁹ ꝛ i subsidiū alter rex deficiēti. ꝙ. q: nō facit. c. lator. de pigno. imo pōt recipi cū in pign⁹ deuiti. ꝛ rationē hō dare tenet debito ſ ei⁹ penuriā vt no. gl. i. c. ex rescripto ō turcis. ꝛ C. ō acti. ꝛ obli. aut. eos. Et ī ōs q: q̄druplū restituat. nō, q: illa q̄ nō sūt i nro cōmertio obligari nō pūt. l. i. ꝙ. si mē. ff. q̄ res pigno. Sꝫ liber hō nō ē res⁹ mēbroꝝ pigno. liber hō. l. hoc ꝓma ff. ad. l. acql. Et ī pulchre dixit Bal. i. l. ij. C. ō pfib⁹. qui ſi. vltra. q: illa. l. ij. habuit ortū a legib⁹ antiqs fꝫ q̄s vī potest occidere filios. Lin sua in ſi. ff. de li. ꝛ po. q̄ hodie ē correcta. Et nō solū pnūt vēdito cī paupertatis seu egestat. Recte q: fil⁹ sic vēdit⁹ pōt se redimere ꝓtiū offerēdo ipse vel alius pro eo vel māciptī vt in. d. l. ij.

¶ Utrū liber hō possit dari in obsidē. 2
ꝙ. q̄ ō iure nō pōt. nisi q papā ꝛ ipatorē. vt no. in. l. obsides. ff. de testa. ꝛ. l. duo⁹ ff. de iure fisci. ꝛ p eū q non recognoscit superiorē. vt no. Bar. in. l. famē. ff. de publi. iudi. ꝛ. l. l. hostes. ff. de cap. ꝛ in. l. i. ꝙ. de q̄ ff. de postul. Tñ de ꝓsuetudine ꝛ usurpatū est ꝑ tñ fm gl. in. l. ij. C. de patrib⁹. q fi. vltra. Et sic de facto fuit vt tñ dicitur. q̄ recognoscit superiorem vel obsides ꝛ alij similes ꝛ ꝑs

talis consuetudo vim legis. l. ꝺ quibus ff. ꝺ legi. immo videtur licere vxore communi dare obsides propter pace seruanda secundum glos. in. c. et proidem extra. q. viii. sed non pro peccatis vt in. d. c. et rescripto. et. d. l. et rescripto. et. d. l. quia liber homo non potest obligari. pro pignore nec potest haberi in eo vim pignoris. sed tantum ius retinet.

♄ Onestas requiritur

in omni negocio quia ē vnum ꝓceptum furis instit. ꝺ iust. et iur. §. iuris ꝓcepta sunt hec honeste viuere ꝛc. In matrimoniis. ff. ꝺ ritu nup. l. sp in continctis oibus non solus q̄ liceat considerandus ē: sed et q̄ honestū sit hec ibi. In lege vtiln. iuſ. erit autē in voto. c. magne ꝺ voto. In iuramēto. xxij. q. v. de hyma. nec filio rem quam vēdit retractare permittitur propter honestatē. l. etsi ma. C. ne filius pro quam vē. cuius. l. r. Nec actio furti datur viro contra vxorē. nec patri contra filium vel econtrario pp honestatē. ff. ꝺ furtis. l. si quis vxori. ꝑ. n. ff. C. ꝺ fur. l. fi. Nec arrogato. l. nec ea. §. pe. ff. ꝺ ado. ꝓpea dicit ter. in. l. ex oīni infecti in prin. ff. ꝺ vsquino infecto. honestus modus fuādūt et non immoderata cuiusq; luxuria sequēda ē ppea dicitur in. l. filius qui. ff. ꝺ condi. instit. nam q̄ facta ledūt pietatē ecclīam⁹ verecundiaꝫ nostrā et vt gratiſ dicerī q̄ contra bonos mores fiunt. nec non facē posse credendum ē: hec ibi.

♄ Onor ē maximum exte

riorū bonoꝝ ꝑ̄ potissimus et ducile pp honores ꝺsiderabilia sunt. iiij. ethi.

1 ¶ Cui ꝺbetur honor. ff. q̄ solum virtuosi secundum philoso. iiij. ethi.

2 ¶ Ba sit honor ꝓ cleꝛo ꝺbitus vitiant. q̄. q̄ sic. ar. in. l. Julianus. ff. si quis ob. ci. ꝛc.

¶ Utrum possit appeti honor sine peō. 3
ff. non Ari philo. iij. ethi. dicit q̄ non sit vere fortis qui pp honores faciat fortia. Nec ob. q̄ honor ē p̄mium virtutis. iiij. ethi. et ꝓpea sit appetibilis q̄ illud ē vere q̄ ē p̄miū virtutis ex parte aliorū. q. d. nō habēt maius qō retribuant ꝓpea dicit idē philo. ibidē q̄ honor ē propter virtutē nō virtus ꝓpter honorē. nec ob. qō idē philo. dicit q̄ honor amator⁹ plusq̄ oportet vel vir nō oportet virtuperabil est. Ergo sine peccato aliq̄ pōt appeti. q̄r concedo quando non propter seipsum appetit. sed ad gloriam et laudem dei vel salutem animarum alias semper peccatum est.

¶ Utrum sit mortale peccatum inor 4
dinatus appetꝰ honoris. ff. q̄ sic Fm q̄ ambitio est mortale peccatum. de quo vide Ambitio alias non.

¶ Utrum oblatus honor sit suscipien 5
dus. ff. q̄ non nisi secundū q̄ dicitur. l. q. i. non est i fi. Quisquis igitur sacerdotium non ad elationis pompam ſz ad vtilitatē adipisci desiderat prius vires suas cum eo q̄ est subiturus honore metiatur vt si est impar abstineat et ad id cum metu etiam cui sufficere existimat accedat. hec Greg.

¶ Utrū querēti sit vanduꝫ. ff. q̄ non 6
imo auferendus. vt. i. q. vi. c. sicut bis Hugōi vero ē dūdus. ibidē et. viij. q. i. in scripturis.

¶ Utrū doctor qui in docendo princi 7
paliter querit suum honorem peccet mortaliter. ff. Henri. ꝺ gandauo. primo quolibet. q. xxiij. q̄ quitur aliquo principaliter ad quod non ordinatur inquo deum contēnit peccat mortaliter. et sic concludit q̄ doctor qui principaliter querit honorē suum in doc⁹ dōr et sic peccet honorē suū honorat⁹ vino peccat mortaliter: quia vt dicit Aug. li. i. de doctrina xpiana ad fidez spem et caritatem tota militat diuina scriptura que principaliter ordinatur ad honorem dei. In quo deus contēnitur si principaliter ad alterius honorem ordinetur. Sed sane intelligē et limita verum quando legit aliquid qō est principaliter ordinati ad honorē dei. vt cū predicat et huiusmodi: quia secus credo qñ legit aliquid qō nō ē principaliter ad honorē dei. et sunt legēs et multe scientie que ad pacē hominū et vtilitatē principaliter ordinātur. quia tunc non cōtemnitur deus Et sic non erit mortale peccatum. Et de hoc vide. Elanagloria.

♄ Ora canonica

qui hic accipio est officium diuinum certa hora dici naturalis ꝺo persoluēdū ab ecclīasticis ꝑsonis.

1 ¶ Quot sūt hore canonice. ff. ſz gl. in cle. i. de cel. mis. q̄ sūt. vij. s. matutinū. prima. tertia. sexta. nona. vespere. et cōplectoriū.

2 ¶ A quibus debēt dici. ff. q̄ ab oīb⁹ ecclīasticis ꝑsōis. Hac. c. ii. lxxxvij. dis.

3 ¶ Utrum oēs ecclesiastici teneant⁹ de precepto ad omnes horas canonicas dicendas. ff. ſz glo. in. d. c. ii. q̄ sic. et ei videtur sequi Inno. i. c. i. ꝺ cel. mis. sed doc. cōmuniter in. d. c. i. dicunt q̄ nō omnes tenent. Sed solus triplex genus ecclīasticoꝝ. ¶ Primū gen⁹ ē illorum qui sunt beneficiati. hoc patet per. d. c. ii. vbi dicit. ecclie deputati. scilicet. per beneficium. et sic solumtur opinio glo. ꝓdicti. c. ii. Facit c. cuz secundū de ꝓbē. ¶ Secundum genus sunt existentes i sacris licet non sint beneficiati. probatur per. d. c. primum. et in. c. volentes. c. ti. et quod ibi

Inno. Et ¶ Ita Pa. i. d. c. i. dicat esse minus q̄ etiam existentes in minoribus ꝗbus non sint beneficiati tenentur ex quo in parte dominī sunt assumpti tamen ego nō credo nisi de bono cōsilio. ¶ Tertium genus ē illorum qui per professionem vel votum ad id faciendū se obligauerūt. c. licet. ꝺ voto

¶ Utrum clericus beneficiatus exi 4
stens in minoribus cū ē absens ex cā legitima et deseruit ecclesie p vicariū teneatur ad horas canonicas. ff. Fm Pa. in. d. c. i. q̄ sic. et hoc ē de mente. Inno. in. d. c. i. et Jo. and. et tutius licet abbas et quidam alij dicant q̄ nō tenetur quos credo dicē verum. si nullam vtilitatem in absentia reciperet ab eccliā: alias non est vera opinio: cuz non solum beneficium ꝺbitur vt fuiat ecclesie. ſz et vt oret pro his qui beneficium contulerūt. concor. cum hoc. car. in. d. cle. i.

¶ Utruz clericus excōmunicatus te 5
neatur ad horas. ff. q̄ sic minori ex cōmunicatione innodatus potest et ꝺbet dicere eas cum alijs secundum q̄ infra dicam. Si vero ē excommunicatus maiori excommunicatione. sic solus tenetur dicē sine. Dominus vobiscū. et etiam ꝺgradatus si ē in sacris vel si nō ē i sacris si tamē tenet bñficium. Facit q̄ legitur et no. in. c. legi. xxj. q. i. in prima glo. et concor. communiter doc. in hoc.

¶ Utrum papa possit dispensare. vt 6
prefati non tenentur ad horas canonicas. ff. secundum Pa. in. d. c. i. q̄ non quin septies in die tenentur laudare deum. In modo autem dicendi dispensare potest.

¶ Utrū dimittēs officiū ex ifirmitate 7
excusetur. ff. Fm Inno. in. d. c. i. q̄ sic. si ē talis ifirmitas i q̄ directe vel occasionaliter sibi obesset vel obesse timeret

ſi celebrationi incēderet. Dicit tamen Pa. in d. c. i. q. ſi nocumēti eſſet lethe vt in febre quartana vel longa vel modica nō circularet. ſi nō diceret.

8 ¶ Quid ſi ex obliuione aliquā horaꝝ omiſit. ꝛ nō credo ſit mortale periſi ex tū ſupplet qū omiſit ꝛ doleat ō negligētia ſua. Inno. ait in. d. c. vt ſeuere q̄ pfeſſor poſſet ei iponere aliū pēnā tuā etiā ſi voluntarie omiſit ex ſimplat ve ipōat q̄ ſuppleat que omiſit niſi quādo videret nō proficere. ex hoc tene te bono cōſilio. ꝛ quod pfeſſor poſſit ei iponere aliud quod ſit ad laudē dei: puta. vij. pſalmos ꝛ huiuſmōi tenet Tho. in quol. ꝛ Petrus ō pal. i. iij. diſti. xx. etiā ſi omiſit voluntarie.

9 ¶ Item nō habens librū vel carens viſu ꝛ huiuſmodi excuſetur. ſi nō dicat horas. ꝛ. q̄ ſic. ar. cle. ſi. de vita ꝛ hone. cle. dū tamen ſuppleat per pſalmos vel pater noſter. ꝛ hmōi.

10 ¶ Item pſati obligati ad horas peccēt mortaliter ipſas omittēdo ex negligētia. ꝛ. Ideri. de ganda. i quol. ex q̄ peccat mortaliter omittēdo. niſi rōne infirmitatis vel alterius cauſe legitie ſpediat. Riga. ō ag̃icus in quol. dicit q̄ ſi omittat ex negligētia: nō auderē dicere q̄ mortaliter peccaret. ſi ō ex ſatietate diuini cultus vel cōtemptu. ſic mortaliter peccat. Credo etiā q̄ ſtendo i hmōi omiſſōe ſit mortale peccatum. Hec Riga. que opinio eſt humanior.

11 ¶ Item clericus beneficiatus non diceno officiū teneat reſtituere fructus quos interi recipit ab eccleſia. ꝛ. Jo. cal. i. d. c. i. dicit q̄ ſic: q̄ propter officiū datur beneficiū. vt i. c. diuerſe. ō cle. coniuga. Et ideo cū aliq̄d vad. propter cauſā: cauſa nō ſecuta repetitur ff. ꝛ. C. de condi. cauſa da. cā. nō ſe. p totū. dominus Car. tenet cōtrariū. et Pa. dicit q̄ prima eſt nimis rigida. ſz ego credo q̄ ſz ſit rigida tñ eſt vera: ꝛ ideo ſequēda. Et reſponſio Pa. ad motiua Calde. nō eſt valida: q̄ ſz dētur reddituſ vt viuat. vt dicit. c. diuerſe ſunt. lxxxvij. di. ꝛ. c. ij. de preben. non quidē tamē ſimpliciter. ſed vt viuat ſe ciuili cultui dei. ꝛ facit pro hoc. c. clerici vicii. lxxxi di. arguēdo a maiori ꝛ hoc tenet etiā Laudunuſ in clericiſ qui nō ipleſt officia ſua. ſed voluptatibus vacāt q̄ tenent fructus reſtituere

¶ Quid ō beat dici pro hora. ꝛ. car. 12 in cle. i. de cele. miſ. laudunus dicit q̄ ſi ē conſuetio vel cōſuetudo illa Fuit xxi. di. nouit. q̄ nec hoc vl̄ illud dicere eſt in preceptis: cū diuerſi diuerſa dicant. de conſe. di. v. in die reſurrectionis. Verū eſt q̄ clerici ſeculares ōbēt dicere ſecundū ordinē romane eccleſie. d. c. i die vel ſm eccleſias metropolitanā. xij. di. c. ſi. nec reprobat vſus alicuius eccleſie antiquus ſm laudunū. Vbi clerici ſūt cōtenti tribus pſalmis licet eccleſia romana vel metropolitana hoc non ſeruet. Secus eſſet ſi p̄nata perſona hoc ſibi faceret. Aduerte etiā quia dicit directoriū. li. i. ti. viij. q̄ clici ordinati ad titulum ſui patrimonij poſſunt dicere quodcunq̄ officiū voluerit: quia non obligant ad illas vel illā eccleſias. ¶ In regularib⁹ vero dicit ſeruādā eorū regulā vel ſtatutū in hoc. xij. di. c. ſi. Et hoc vez niſi ſint priuilegiati vt clerici ꝛ religioſi q̄ ſunt cōmenſales domeſtici alicuius cardinalis ſeu epiſcopi gratiā ꝛ cōtonez ſedis apoſtolice hūtes q̄ licite ſe eis cōformare debēt. vt i. cle. ſi. de cele. miſ.

¶ Quid de eo qui ex diſpēſatione eſt 13 beneficiatus i duabus eccleſiis. ꝛ. q̄ debet dicere officiū ſz illā in q̄ tenetur facere reſidētiā: q̄ ſi ad nullius reſidentiā tenet. tunc credo q̄ poteſt ſe cōformare ſit eccleſie in qua ſe reperit officia celebrare. Si ō dicit p ſe tūc ſm Tho. i quolibet videt q̄ ōbeat dicere ſm ordinez illius eccleſie i qua habet maiorē dignitatē. Huius ſortē i alia pēcat pinguius beneficium. quod credo de bene eſſe. non de neceſſitate ſortē verū: eū poſſit dicere quod vult. vt ſatis patet per no. in. c. i. ō cele. miſ. per Inno. ꝛ alios doc.

14 ¶ Item peccet mortaliter q̄ ad libitū ſuū mutat officiū conſuetū. ꝛ. credo q̄ ſic in clico pbēdato ꝛ religioſo Secus i alio ordinato ad ſuū p̄mōtū

15 ¶ Item monachus ꝓpositus eccleſie ſecularis teneat dicere officium monachale. ꝛ. q̄ ſi perpetuo eſt aſſūptus. ꝛ ſic translatus ſic. cū nihil pēcat cōe cū monaſterio. xxi. q. i. ne p cuiuslibet ſi dicet monachale. ſed illius eccleſie ad quā translatus ē. ꝛ placet Jo. xxi. q. i. c. ij. ꝛ Gof. i ſūma ō ſtatu mo. ꝛ Ho. in ſū. eo. ti. Secus eſſet ſi nō eſſet trālatus niſi ad tps. quia ōz dicere mōa chale. ꝛ hoc videt ſentire gl. in cle. ſi. ō cele. miſ. ꝛ facit ter. ſbidē arguēdo

16 ¶ Quid ſi dicendo officiū in choro cū aliis ex aliqua neceſſitate ītermiſit pſalmū vel lectionē. ꝛ. ſz Inno. in. c. dolētes de cele. miſ. q̄ non tenet illō reaſſumere ſz ſit cauti⁹ reaſſumat. dū mō nō ſubtrahat vocē ſuā ab officio chori. ſz poſtea ſuppleat ſi aliq̄d notabile omiſit. Si ō eſſet ō ſine vel q̄d minimū ſuppleat p aliquē pſalmū vl̄ pater noſter. Idē dicit ſm Henri. de gā. i. q̄ libet q̄ ſi q̄ ex malicia. ſz cū cā legitima nō iterſit i p̄ncipio officii vl̄ fini q̄ nō ōz a capite reſcipere vl̄ finē pficere ꝓpter plectonē caritaſ qua vnū cōrp⁹ reputant. ꝛ q̄ō vn⁹ dicit extra

alter dixiſſe. Et hoc verū ſ nihil chor⁹ multum in p̄ncipio proceſſiſſet: vel multum de fine reſtaret. hec cle.

¶ Item teneat q̄ dicere id q̄ ſz cō 17 ſuetudinē chori aliq̄s ſol⁹ dicit vel aſſociat⁹. q̄ dicit officiū i choro. ꝛ. q̄ nō ſz pe. ō pala. i. iij. di. xv. q̄ id q̄ dicit vn⁹ reputat dici ab oib⁹ q̄ ex aliq̄ rō nabil cauſa ita eſt conſuetum vt ſol⁹ tale quid dicat.

¶ Item dicēs officiū ſi ptermittat vnā 18 horā ex obliuiōe vl̄ q̄d ſiſe. puta lectōnē vl̄ pſalmū teneat iterū reiterare totū. ꝛ. vt colligo ex doctria Inno. vbi ſ. ꝛ ſeḡ Laudu. q̄ nō: ſz ſufficit ſupplere q̄ omiſſū ē vñ q̄ dimiſit hymnū vl̄ pſalmū p̄mi nocturni cū aduertit. ꝛ ē in. iij. nocturno. nō ōz reſcipiat diſturbādo officiū: vel q̄ dixit tertiā ꝛ adūtit nō dixiſſe p̄mā nō ōz dicat iterū tertiā. ſz poſt officiū ſuppleat omiſſū ꝛ doleat de negligētia. dicit De. ō pal. vbi. ſ. q̄ q̄ notabiſ⁹ male dixit officiū. ſi vult euadere mortale ōz redicere totū. Sz ſi modicū dimiſit. puta pſalmū vel ō ſū vl̄ dictionē tñr. illō repetet poſt offm vl̄ aliq̄d loco ei⁹ dicere. ſi vult euadere peccatum veniale.

¶ Item ōz debeat dicē pf noſter poſt 19 horas. ꝛ. q̄ ſic poſt veſpas ꝛ matutinū de ſce. di. v. c. id ſemp ꝛ de ſcīs die vf i fine oīuz horarū: quia matutinū accipit p̄ oī officio vſq̄ ad nonā. ꝛ p̄ veſpere oē aliud q̄ reſtat. vt p̄z i d. c. id ſemper. ꝛ. c. conuenit ibidem.

¶ Qua hora ſūt dicēde hore canō 20 ce. ꝛ. debent dici tempore ſuo ſ. matutinū i nocte p̄ma i ortu ſolis ꝛ ſic ō ceteris: niſi ex neceſſitate. vt hic ītra dicū

¶ Item mundi ſero poterit q̄s dicere 21 matutinū ſine pcō. ꝛ. vt ex dictis p̄z q̄ ſic: ſi ex rōabili cā facit. q̄ ſz Tho. in quol. ¶ Belinus ē ſi deo debitas laudes pueniēdo reddam⁹ ꝛ alia honeſta

officia postea faciamus ℞ si per vnuꝫ aliud impediatur. Secus esset si faceret non ex rōabili causa: quia sic esset pcñs. ar.c. clericus cl. t. lxxxxi. oi.

22 ℂ Utz sit mortale pcñs nō vicef horis debiꝫ sine cā rōabili. &. g. nō nisi qꝫ faceret i ꝓtēptū dei vl ecclie: cū nl lū ins ꝓcipiat q vicaf horis ōbiꝫ nisi cle. t. ō cel. miſ. q vi ꝓceptiua pp ōbi ficiam. ſ. q offiū horū ō biꝫ in cathedralib⁹ rſtarib⁹ t collegiatꝫ ecclijſ ōuo te ptallaf. t ió etdo q peccaret mortaliꝫ ptari. ſi i ptaſ ecclijſ horis ōbiꝫ ñ faceret dicere. t et illi q vl ſūt diſficiati i ptaſ ecclie vl ſtōdiū platoꝝ regla rū. etiā ipōnt eis a ptaſ. ſi nō diceret Nec accipiat horā ōbiꝫ ita ad pūctū ſ3 groſſo mō t largo: ſicut dicef matutinū i aurora vl q̄ſi cēleat in media nocte t hmōi. alꝫ aūt a prelatis⁹ p ſōtis vl alijs ecclijs a pdict ñ dicere horis debiꝫ erit pcñs vēiale ſine rōnabili cā. Et cā ō rōabili etiā i pdictis ecclijs liceret vt puta. qr ꝓcisio ē fieda vel pdicatio t huiſmodi. Et propterea pcuemunt tempus debitum.

23 ℂ Utrū matutinū ſit dicēdus antecḡ miſſa dicatur. vide. ſ. Miſſa. §. xlij.

24 ℂ Utz idē ſit de prima. vide ibidem

25 ℂ Ubi debēt dici hoꝝ canōice. &. qō ibi ecclia vt no. glo. lxxxxij. di. i. c. ſi. ſ3 hoc intelligo quo ad clicos q i ipa ſūt bñficiati. ꝓpter ōbū positū i. d. c. finecclie deputat⁹ ergo videtur clericus bñficiat⁹ q peccet mortaliꝫ ſine rōnabili cā ibi ñ dicēdo offiū qr dicit ibi ter. in. d. c. ſi. q q nō conueniens deponat a clero. Et quo ad ecclias collegiatas vel regulares. claꝫ ē q̄ eſt de ꝓcepto. vt ibi dicatur. vt patet in cle. i. de cele. miſ. no. Inno. in. c. i. de cel. miſ. quo ad alias non credo.

26 ℂ Ex nulla peccet tamen mortaliꝫ quia nō ꝓuenit clic⁹ bñficiat⁹ vel religioſus ad chorū ſine rōabili cā. &. q nō credo qr mā nō vſ ira pōderoſa. ſed qñ ꝓcureret i ꝓtendinē vel qñ offi cium ecclie pateref iacturā in celebratiōe tūc nō excuſaret a mortali. Et ſic limito t intelligo. d. c. ſi. Et aliq̄ tñ rōnabili cā ſ3 plato t alijs ſe absentare. dūmō offiū dicāt cūdo vel ſtādo i domo ſua. Nec ob. c. epō. de cō ſc. dil. iij. Qō videf inuere ſufficere epō. ſi die vnico ad ecclias cōueniat. qr illud. c. nō dat liniaꝫ ablēcie. ſed nō vult vt p alia cā ℞ infirmitatis t ſiſtis absit diebus feſtiuis. Et q̄ alijs victus debeat intereſſe facit. c. puēit ad nos. viij. q. i. t c. epō vlē. xlj. di. ceſſante intellige impedimento.

ℂ Quo ad attentionē ſeu deuotionē 17 querit vtrū peccent mortaliter nō dicētes offiū deuote t ſtudioſe. &. glo. in cle. i. in ō bo fructus. de cel. miſſ. ſ3 q̄ ſufficit dicere ore. ſ3 non corde. Et cā ea cōcurrūt multi canoniſte in. c. dolentes de cel. miſ. Alij aūt tenent q ē de ꝓcepto vt dicaf deuote t ſtudioſe p d. c. dolentes. vt ſic deuotio denoter attentionē. t ſtudioſitas modū dicendi Sed m dic ꝑ Pde. de palu. in. iij. di. xv. q attentio ad offiū ſicut ad quod libet bonum opus pōt requiri duplex ℂ Primū vt officiū ab intētione procedat. t iſto modo attentio requirit ad officiū nō ſolū ꝓpter meritū. ſ3 et ad euitandū pcñs qr nullū opus ē meritoriū niſi ex intentione procedat aliter nō eſſet humanū. cū homo ſit homo per rationē t voluntatē. Similiter ad euitandas tranſgreſſiones preceptū quia ꝓceptū datur hominib⁹ Et ſō oportet q nō ꝓcedat ex ſola imaginatiōe que cōis eſt nobis t bruta ſed ex deliberatiōe q̄ regrit attentionē ℂ Secō nō vt tota offiū attentio cō comitet actualiter. t hoc non regrit

nec i officio: nec in alio bonis oratiōnibus vel operib⁹ qr eſt impoſſibile humane fragilitati regrit tñ q̄ orās ſcienter ñ diſtrahat mētē ab officio. qr hoc ñ poſſet eē ſine mortali pcō vl venali nā euagatio q̄ ē ꝓter intentionē t ꝓp ꝓcedētē occupationē licita non ē pcñs. Secus ſi ꝓpter illicitā ſed euagatio q̄ ē aduertenti⁹ t ſolum ſm actū interiorē. licet ſit temeraria t grauis forte. nō tamen ē mortale niſi pp cōtemptū qr ecclia nō ꝑs iudicare ō interiorib⁹ actib⁹ mer. ꝓp qō miniſter ecclie ſ3 dicendo offiū aliud cogitet nō vſ tranſgreſſor ꝓcepti et nā facti. ſi autem euagatio mētis ſit ex hoc q aliqs ſcienter ſe occupat i actu exteriori q̄ non ſecū patit attentionē. ſic vi eſſe mortale pcñs. t dicere ℨ ꝓceptū. c. dolentes ō cel. miſ. vbi ꝓcipitur vt ſtudioſe pariter t deuote dicatur. hoc non obſeruant qui occupantes ſe in actu exteriori ſcienter ſibi attentionem ſubtrahunt. Idē Tho. in. iij. di. xv. dicit q quādo aliquis mētem ex ꝓpoſito diſtrahit ad alia i ozā do ſine culpa non ē t precipue ſi in alio ſponte ſe occupat que mentē diſtrahunt: ſicut ſunt exteriora opa. t ſi mēt ad contrarium euageſ erit culpa mortalis. Si aūt ſine hoc q̄ ꝓcipiam⁹ mēs ad alia euagetur vl culpa caret vl minima. erit niſi precedens cogitatio ex qua cōtingit euagans talis eſſe dicaf in culpa. hec ille. Et hoc teneas limitādo tñ dictū Thome verū quo ad orōnē que eſt de ꝓcepto ſicut eſt officium t hmōi. non aūt quo ad orationē que ex deuotione eſt t voluntate ſolā. Adverte tamē ſm Tho. xxij. q. lxxxij. ar. i. q̄ deuotio nihil aliud eſſe videtur: q̄ voluntas quedā ꝓpte ſe tradendi ad ea que pertinent ad dei famulatū. ſiſr attende ſm Tho. in. iij. di. xv. q̄ requirit q̄ attentio remaneat in oratione non per eſſentiam act⁹. nec ſufficit q̄ ſit in habitu ſolum. ſed q̄ ſit ſm virtutem que eſt medium quid inter predicta duo. Et tūc videf manere ſm virtutē qñ accedit ad orōnē cū intentione. aliq̄d ſpetrandi vel deo debitū obſequium reddendi etiaꝫ ſi in proſecutione mentis ad alia rapiatur. niſi tanta ſit euagatio q̄ eio depereat vis prime intentionis Et ideo opꝫ q̄ ſepi⁹ homo cor reuocet ad ſeipſū. Et ex his patet qd tenendum de confabulantibus t aliis diſſolutionē facientibus i officio aut ipiꝫ dicentib⁹ faciendo aliquod exercitium manuale quod bene no. Et ſm predicta intellige t limita. d. c. dolentes t doc. ibideꝫ.

ℂ Utz clicus cantās i ecclia officium ꝺi uinū vt placeat populo peccet. &. pa. in. c. vt quisquis de vita t ho. cle. q̄ ſic grauiter. Unde dicit. Iſido. deum minibus ſtimulat qui populum vocibus mulcet facit qō of t no. lxxxxij. di. c. i. t. ij. de q̄ tū vtrū ſit mortale vel venia le vel nullum Dic. vt. ſ. placere.

h Orror future vite ē filia luxurie inſtius reputat bonū eternū vt bonū arduum. quia ꝓpter delectationes venereas non appetit imo fallidit bona eterna ac ſi nō eſſent ardua t ſumma.

h Oſpitale quod alio vocabulo dicit ſinodochiū. aliud dicit religioſum. Aliud non religioſum hoſpitale religioſum dicitur quando auctoritate epiſcopi dedicatum ē. c. ad hec. de reli. do. t tunc pertinet ad ipſū epiſcopum non vt diſponat de reddi tibus ad libitum. Sed vt ordinet vt diſpenſentur ad vſum deſtinatum. ar. cle. quia contingit ō religioſum. Ido ſpitale quod non eſt religioſum eſt illud qō ſine auctoritate epi conſtructi

officia postea faciamus ℞ si per vnuꝫ aliud impediantur. Secus esset si faceret non ex rōabili causa: quia sic esset pctm. ar.c. clericos. di. lxxxvi. q.

22 ℂ Utrꝫ sit mortale pctm nō decere horas debitis suis cū rōabili. s. q nō nisi qs faceret i p̄tēptū dei vl ecclie: cū nl li⁹ possit q̄ dicat horis debitis nisi cle. s. cel. mis. q vl p̄cepisset pp ōbūs licas. l. q offitia horis debitis in cathedralib⁹ vl aliis & collegiatis ecclesiis ōuenit plallat. & ió dicūt q peccarēt mortaliter plati. si i plas ecclie horis debitis nō faceret dicere. & illi q vl̄ sūt officia ri i plas ecclie vl libus plurox regulis. cū ipōnt eis a plat. si nō dicerēt Hec accipiat horā debitā ad placitū ꝫ grosso mō & largo: sicut dicēt matutinū i aurora vl q̄n celebrat in media nocte & hmōi. alia aūt a quibusdā p̄latis vl aliis ecclesiis a plat. si nō dicerēt horis debitis erit pctm venale sine rōnabili causa. Et cū ḋo rōabili causa i plat. ecclie liceret vt puta. q: peccatio ē fieda vel plicatio & hmōi. Et propterea prouenium tempus debitum.

23 ℂ Matutinarium sit dicendus antequā missa dicatur. vide. s. d. Missa. §. xlij.

24 ℂ Utrꝫ idē sit de prima. vide ibidem

25 ℂ Ubi debēt dici hore canonice. s. q̄ in ecclia vt no. glo. lxxxvij. di. i. c. ij. ꝫ hoc intelligo quo ad clericos q i ipsa sūt beneficiati. ppter ē bū positū i. d. c. sunt. ecclie deputati ergo videtur clericus beneficiat⁹ q peccet mortaliter sine rōnabili causa ubi nō dicit officia q dicit ibi tertio. d. c. ij. q q nō conueniens deponat a clero. Et quo ad ecclias collegiatas vel regulares. dicit ē q est de p̄cepto. vt ibi dicatur. vt patet in cle. i. de cele. missa. no. Inno. in. c. i. de cel. mis. quo ad alias non credo.

26 ℂ Ex nūqd peccet tenēat mortaliter q̄cūq nō pcurat cle⁹ beneficiat⁹ vel religiosus ad chorū sine rōabili causa. q nō credo q: mā nō vt ita pōderosa. sed qñ ꝫcurrat i p̄tēptū vel qñ officium ecclie pateret vacuū in celebratione vñe nō exercēt a mortali. Et sic limito & intelligo. d. c. ij. Et aliq̄n nō habuit causā ita plausā & aliā se abstinere. nūmo officia dicāt eleēter vel tādo i domo sua. Nec ob. c. cū. de cōsue. vbi videt innuere sufficere cū. si vicario ad ecclias cōuenat. qr aliud. c. nō dat limitas absentie. sed nō vult vt p alia cā. ℞ infirmitatis & silis absit dispensatus. Et q: alijs dictum debeat interesse facit. c. puer ad nos. vij. q. i. & c. cū vilē. xlj. di. cessante intelligo impedimento.

ℂ Quo ad attentionē seu deuotionē 17
queritur vtrū peccent mortaliter nō dicentes officia deuote & studiose. s. glo. in cle. i. in v̄bo fructus. de cel. miss. ij. q̄ sufficit dicere ore. ij. non corde. Et cū ea cōcurrūt multi canonistę in. c. dolentes de cel. miss. Alij aūt tenent q ē de p̄cepto vt dicat deuote & studiose p d. c. dolentes. vt sic deuotio teneatur attentionē. & studiositas modū dicendi Sed m dic ℞ Pe. de palu. in. iij. di. xv. q. attento ad officia sicut ad quod libet bonum opus pōt requiri triplex ℂ Primū vt officiū ab intentione procedat. & tālo modo attentio requirit ad officia nō solū ppter meritū. ij ēt ad euitandū pctm: q: nullū opus ē meritoriū nisi ex intentione procedat alter nō esset humanū. cū homo sit homo per rationē & voluntatē. Similiter ad euitandus transgressiones precepti quia p̄cepti datur hominib⁹ Et ió oportet q nō p̄cedat ex sola imaginatiōe que cōs est notia & bruta sed ex deliberatiōe q̄ regrit attentionē ℂ Secūo nō vt tenū officia attento cō committ actualiter. & hoc non regrit

nec i officio: nec in alijs bonis operibus vel operib⁹ q: est impossibile hūanę fragilitati regrit tū q ozās scienter nō distrahat mēt ab officio. q: hoc ter nō posset ee sine mortali pcō vl venali nā euagatio q ē p̄ter intentionē & pp p̄cedēt occupationē licita non ē pctm. Secus si ꝫpter illicitā sed euagatio q ē aduertens & solum fm actū interiorē. licet sit temeraria & grauis forte. nō tamen ē mortale nisi pp cōtemptū qr ecclia nō ds iudicare ō interiorib⁹ actib⁹ mēt. pp q̄ō minister ecclie ls dicendo officia aliud cogitet nō vt transgressor p̄cepti ex nā facti. si autem euagatio mētis sit ex hoc q aliqs sciēter se occupat i actu exteriori q non fecū patit attentionē. sic vt esse mortale pctm & dicere ℨ p̄cepti. c. dolentes ō cel. mis. vbi p̄cipitur vt studiose pariter & deuote dicatur. hoc non obseruant qui occupantes se in actu exteriori sciēter sibi attentionem subtrahunt. Idē Tho. in. iij. di. xv. dicit q quādo aliquis mēte ex p̄posito distrahit ad alia i ozāndo sine culpa non ē & precipue si in alio sponte se occupat que mentē distrahunt: sicut sunt exteriora opa. & si mēs ad contrarium euaget erit culpa mortalis. Si aūt sine hoc q p̄cipiam⁹ mētem ad alia euagetur vl culpa caret vl minima. erit nisi precedens cogitatio ex qua cōtingit euagatio talia esse dicat in culpa. hec ille. Et hoc teneas limitando ꝫ dicit Thome verū quo ad oratiōnē que ex deuotione est & voluntate solū. Aduerte tamē fm Tho. xxij. q. lxxxij. ar. i. q̄ deuotio nihil aliud esse videtur: ℞ voluntas quedā p̄pte se tradendi ad ea que pertinent ad dei famulatū. ſſr intende fm Tho. in. iij. di. xv. q̄ requitur q attentio remaneat in oratione non per essentiam act⁹. nec sufficit q sit in habitu solum. sed q̄ sit fm virtutem que est medium quid inter predicta duo. Et nūc videt manere fm virtutē qñ accedit ad ozōnē cū intentione, aliqd ipetrandi vel deo debitū obsequium reddendi etiā ꝫ in prosecutione mentis ad alia rapiatur. nisi tanta sit euagatio q̄ olo depereat vis pme intentionis q̄ ideo opꝫ q̄ sepe⁹ homo cor reuocet ad seipsū. Et ex hijs patet qd tenendus de consabulantibus & aliās vtilia intuentes faciendibus i officio aut ipsius dicendo faciendo aliquod exercitium manuale quod bene no. Et fm predicta intellige & limita. d. c. volentes & doc. ibidem.

ℂ Utrꝫ clericus cantās i ecclia officium 28
diuinū vt placeat populo peccet. s. pa. in. c. vt quisquis de vita & ho. cle. q̄ sic graviter. Unde dicit. Isido. deum nouibus stimulat qui populum vocibus mulcet facit qđ of & no. lxxxvij. di. c. i. & ij. de q̄ tū verū sit mortale vel venāle vel nullum Dic. vt. ſ. placere.

h Orror: future vite ē filia luxurie inflatus reputat bonū eternū vt bonū arduum. quia ꝑpter delectationes venereas non appetit imo fastidit bona eterna ac si no essent ardua & summa.

h Ospitale quod alio vocabulo dicit synodochiū. aliud dicit religiosum. Aliud non religiosum hospitale religiosum dicitur quando auctoritate episcopi hedificatum ē. c. ad hec. de reli. do. & tunc pertinet ad ipsū episcopum non vt disponat de redditibus ad libitum. Sed vt ordinet vt dispensentur ad vsum destinatum. ar. cle. quia contingit ō religi. dom. Ho spitale quod non est religiosum est illud qđ sine auctoritate epi constructi

ē nec ep̄o p̄t se ꝫ eo intromittere. sed p̄fonas q edificauit ad libitum ponet vt in.c. inter dilectos. & ibi per ino. de donat̄. Et ḡuus ep̄o exercuent ibi visū ius ep̄ale nō p̄t nī p hoc alia exercere secūdū Hos. consi. xxv. q̄ de possessōe ventus articuli nō est inserē dū ad alios articulos. vt in. c. cū contingat de elect. Hec ob. c. primus de rel. do. q̄ locus de quo loquitur necessario debebat esse subiect⁹ alicui ep̄o: & ideo p̄mittur p eo q exercuit vsum iuris in eo. Simile tñ dicit Jo. an. in rsa q̄ alicui. li. vi. in mercurialib⁹. q̄ patrona⁹ q exercuit ius p̄sentādi alio nō apparente p̄sumit̄ patron⁹ ex q̄ ius patronat⁹ ad aliquē debet pertinere & alius nō apparet. nisi ille q exercuit aet⁹ patroni non sit in casu nostro. q̄ hospitale necessario nō est religiosum vt p̄. Limita tñ. hoc verū. q̄ ep̄a non p̄t se intromittere q̄n non est religiosū fm pa. in. c. i. t. c. de sinodochijs de rel. do. verū nisi patronus q ip̄m hedificauit cēt mortuus q̄ tunc ad curā ep̄i pineret vt voluntas ēdicti pia māderetur executioni vt vī tex. in aut. de eccl̄ia. tit. §. si q̄s hedificatione. t. §. fi. Unde licet talis locus non teneatur ep̄o rndeā. in ep̄alib⁹ tñ ep̄o curā habere p̄t et q̄ prius locus est. Nō verū ē nisi testator q ip̄m hedificauit assignasse vt posset disponere q̄ illud fuandū vt in. d. §. si q̄s. Et quo p̄. q̄ quilibet p̄t hospitale hedificare & cū oratorio fm Hos. & Pa. i. d. c. ad hec. sine alia auctoritate. Sed in oratorio non p̄t celebrari sine lr̄a ep̄i de p̄sc. di. c. vnicuiq; p. t. d. c. inter dilectos.

¶ Quis p̄t p̄sici p rectore hospitalis. ꝫ. Pa. in. d. c. de sinodochijs q̄ religiosi nō possunt deputari nisi talia hospitalia habeāt curam animarū vel nisi hospitale esset subiectum monasterio & monachus deputaret̄ per abbatē cui ꝫ obedientiarius fm Hed. consilio. clv. Clerici seculares possunt esse rectores. sed nō p̄t habere in titulum beneficij. vt in cle. q̄ contingit. de reli. do. & cle. q lras. ō pben. Laici omnes possūt institui rectores. dūmō sint viri idonei & puidi & boni testimonij. qui sciant velint & possint loca ipsa & iura eorum vtiliter regere, vt in cle. predicta quia contingit. 2

¶ Quid debent facere predicti rectores. ꝫ. q̄ debent ad modum curatorū & tutorum inuentarium p̄stare ac inuentariū facere de bonis ip̄orū locorum & annuatim reddere rōnem de dispositis sub quibus sunt vel ab eis deputatis aliquam collatio prouisio. & dēratio talium est nulla ip̄so iure vt in d. cle. quia contingit. Ideo ꝫ non extendit hoc ad hospitalia militarium ordinū aut aliorū religiosorū. Precipit tamē omnibus rectoribus sub ostentatione diuini iudicij & p̄ obediaz vt redditus in vsus pauper. cōuertāt & nō in alios. Rectores tñ militarium & religiosorū hospitalium sufficit puideant fm eorū ordinum instituta & antiquas obseruantias pauperibus. Nō est timendum q̄n q̄ superest exponunt. p fide vel pie alias non executanē si male expendāt in non pios vsus. q̄ negari nō p̄t quin tales redditus sint iuris & propter pios vsus.

¶ Quid de administratione sacramēt & 3
tor̄ & celebratione in ip̄sis hospitalibus pauperib⁹ ibidē ꝫ. q̄ d̄z seruari antiq̄ consuetudo q̄ ad exercēda & minist̄randa spūalia supradicta vt in. d. cle. contingit.

¶ P̄ recipitur olim ad quos de iure vel consuetudine vel statuto vel priuilegio pinet cura hospitalis q̄ bona dep̄dita alienata indebite. in statū debi-

ti reducāt & reformēt vt rectores iuris facultates p̄cipui tñ assistāt tñ ordinatōi & receptioni miserabiliū p̄sonaz. & q̄ si negligētes fuerūt ordinarius inuigilet. vt ipsi si nō sint exēpta auctoritate ap̄ta. si vō exempta sint auctoritate aplica cōpellat ad p̄dicta faciēda p̄ cēsuras ecclasticā cōpescēdo tā eosdē q̄ quoscūq; ꝫdictores cū vīb⁹ auxiliū ꝫsilij v̄l fauoris. si obstiterit. q̄buscūq; pulegijs quo ad hoc. d. cle. q̄ cōtigit.

b Ospitalis quo debet esse clericus. vide. §. Clericus. in.

b Ostiarius dē idē q̄ iantor.

Hā in veteri testamēto primi paralipo. v. Hostiarij electi sūt ad custodiā templi vt nō ingrederet in illo i mūdus spūs in oi re. vñ hostiarij dicti sūt eo q̄ p̄sint hostijs templi. ipsi enīz tenēnt claues oia intus extracta custodiūt atq; inter bonos & malos ḥsitos iudicū fideles recipiūt. & infideles abijciūt. xxi. di. cleros i fi. & xxv. di. plectis.

b Ostiū seruāda est fides p nulla. xxiii. q. i. noli. & xxiij. q. iij. Innocēs. Nō ē mitta. vt. j. iuramēti. v. §. xvij.

b Umilitas ēa reg rit erta

¶ P̄mū sui ipsi⁹ nihilationē. hoc ē q̄ reputet se oib⁹ viliorē. Et ꝫ cognoscat se habere aliq̄ dona dei q̄ alij nō habēt & eo magis d̄z in se vilescere cogitēs q̄ si deus talia alijs dedisset gratiose deo essent q̄ ipse. Ecce cū veritate p̄t se extimare viliorē oib⁹ & magis ingratū. & hoc est q̄d voluit dicere Beda in omī. sabbi terne ostice q̄ dragesime. Cū aliū inquit peccātē cōspicim⁹ mor animi deorsū inclinem⁹ & q̄ abiecti ex nostra fragilitate sum⁹ & nos vnia pietas nō sustineret humiliter inspiciam⁹. Hec ille. & Jo. xiij. cū feceritis hec oia dicite. q̄ Fui inutiles etiā q̄n dicat ex ꝫsideratōe habiti obligationis qui habem⁹: q̄ cū augent vō a rōnē cui a crescūt donoz. ¶ Secūdū ꝫpicā alioz obtēperationē. vñ & renū. c. nisi cū p̄dē. tūc verū humiliter oēs cū p̄ci locū sublimem effugies. & nī p obediētiā nō dimittere nā vera humilitas facit vt quisq; magis alios de se credat q̄ sibi ipsi: qa dicit. Si se melioē alijs nō crederet nequaq; alioz ꝫsilia sue delibanōi poneret. Et hoc verum i oi dubio q̄ potius d̄z alijs credē q̄ sue opinōi secus in alijs. ¶ Tertiū q̄ regit humilitas ē. vt dona dei q̄ in se h̄z abscōdat & se solū vile ab extra demōstret nisi in q̄tū honor dei & bonū p̄ximi aliud regrit. nā nē cēt humilitas q̄n. p salute p̄simi & ad hedificatōnē aiarū posset oīdere & p̄dicat dona dei que h̄z si ea occultaret: q̄ dī. Mathe. v. luceat lux vestra &c. Nō tñ d̄z magis vilescere in apparētia q̄ ip̄ortet cōditio sua & qualtas respectu eoz cū q̄b⁹ viuit. quia sic pot̄ cēt suplitio q̄ humilitas. xlvi. di. c. q̄quis rebus in p̄n.

1 Acantia ppac im portat q̄ hō verbis se extollat. fm Tho. xxii. q. cxxi. ar. i. Et p̄. ex. c. imitare. vi. q. i. Et procedit fm Gre. in. li. xxiij. moraliū. Alijs ex superbia sicut a cā interius mouua. q̄ ex hoc q̄ quis p̄ arrogātiā interius supra se elevat. plerūq; exterius maiora ꝫdā de se iactat & ꝑpterea ponit a Gre. ibidem. Tertia spēs superbie. is nō sit idē q̄d superbia. is est tanq̄ a cā ipellente. Aliq̄n duo. peccāt ab inani gloria. sicut a cā finali in q̄tū. i. iactator intendit q̄ per suā iactātiā gloriā cōsequat. & ideo ponitur cūl a Gre. filia inanis glorie

ratione finis: vt no. Alex. de ales. rubrica eodem.

1 ¶ Circa iactantia sq̃ peñ mortale. ℟. vt colligo ex Alex. & Tho. vbi. ⁊. q̃ sic q̃ dupliciter. ¶ Primo duo modi sūt quib̃ aliquis delinquit ex se. ſ. Sedi vno modo ex cā finali. ſ. ex cupiditate inanis gloriae. ¶ Secundo modo ex cā formali. ſ. ex cā quae dat formam actui. Ideo aũ est contrarium dicere de eo ego sū talis cum sint qui iactant se finis in crimine habere aliqua dona dei: vel a se ipsis. vel illi qui de peccatis mortalibus quae fecerūt. vt no. gl. in. c. Sūt plurimi. xi. q. i. Nec esset de venialibus quia nō est ℣ deū. ¶ Secundo est peñ mortale qñ iactantia est ℣ caritatē primi: sicut cū quis iactando se prōpit i p̃iudicii primi. sicut pharisaeus Lu. xviij. nō sū sicut ceteri vel ut. ⁊ hic publicanus alias aũt iactare se de eo qđ nō est ℣ gloriā dei vel caritatē primi est ex se venniale. ¶ Tertio est mortale peñ qñ p̃cedit ex tali superbia vel vanagloria q̃ sit mortale peñ. Si ℣ non erit mortale peñ talis superbia vel vanagloria. sic nec iactantia ex ea p̃cedēs. Nūo aũt superbia vel vanagloria sit mortale. vide Superbia ⁊ vanagloria. ¶ Quarto est mortale qñ p̃cedit p appetitū laudis in dānū primi notabile. sicut cū quis se iactat magnū medicū. aduocatū peritū. multum studiosū facere sicut ceteros ⁊ hmōi qui falso innocentiā primi se iactāt. secus si nō esset i nocumentū primi. q? esset venniale peñ. Ita. Hug. etiā si sit nocumentū alicuius ponēdū. q? id qđ minimū est rō apprehendit quasi nihil. ſ. phi. nisi intenderet etiā nocere in multo. si posset.

2 ¶ Alterū iactantia potest esse in factis sicut in dictis. ℟. q̃ propue non sed equaliter sic sicut cū quis l vestib⁹. i. equitatu domib⁹ in pecunijs. in familia. in pulchritudine ⁊ hmōi. vt appareat alicui de magna domo ⁊ nobili prosapia ⁊ hmōdi ⁊ sic erit mortale peccatū sicut iactantia in dictis si p̃dicta q̃ iactat sint contra gloriā dei ⁊ caritatē p̃ximi. vel ex superbia ⁊ vanagloria mortali vel in deceptiōe p̃ximi.

Iconomus ℣ cuius officium est dispensatio rerum ecclesiastica gubernanda mādata vt. lxxx. viij. di. q. i. q̃uis. ⁊ idē est iconomus q̃ sindicus ⁊ ℣ esse clericus vel laicus vt p̃z in. d. c. ⁊ c. Indicant. ibidē. ⁊ in. c. qñ in q̃uis. xvi. q. vij ℣ quo dicit vt. j. laicus. §. i. Sz aduerte q̃ est differentia inter actorē procuratorē ⁊ sindicū seu iconomū ſm gl. i. c. erga episcopū. ij. q. vij. q̃ actor constituit a nō dño ⁊ auctoritate iudicis ⁊ ad petendū tantū p̃curator ℣ a ℣ dño p̃sti tuit siue ad vnā litē siue plures siue p̃teritas siue futuras. Sindicus aũt siue iconomus ab vniuersitate p̃sistit seu a collegio ⁊ ad vnā cās ⁊ plures ⁊ p̃teritas ⁊ futuras. ⁊ auctoritate cpi. ℣ iura. cal. c. ipatoz ff. canon tñ oēs administratores ecclie vocat procuratores. i. q. iij. saluator. vide gl. ibidē. ⁊ in. d. c. ipatorū cū suis allegationib⁹. Sz tñ Pa. i. d. c. ipatoz q̃ si ad vnā certā cās solū p̃sistit q̃ pōt fieri sine auctie iudicis. ℣ propter

Dulia ē q̃dā reuerētia siue adoratio. ℣ qua. ē. adoratio. per totum.

Eiunium ℣ s. S. Bo. no. i. iij. di. xv. ptē. sēc̄ a. ar. i. q. iij. vbi. f. cōmunissime. p abstinētia ab oi mortali. Isa. lviij. nōne hoc est ieiunium q̃d elegi dissolue colligationē colli tui. ℣ etiā cōiter omnis afflictio q̃ consistit in vigiliis flagellis ⁊ disciplinis. ℣ propter

aūt ℣ ieiunii afflictio carnis p̃ subtractionē cibi ⁊ pot⁹ fcā ſm illōnē ecclie. Et sic vitiat ieiunii ſm Bof. ē subtractio p̃dij. ⁊ post cenā cuilibet ei bi potatio vsq; i diē sequētē. ⁊ abstinentia a carnib⁹ ⁊ trahētib⁹ semēcinā ortā a carnib⁹ ⁊ trahētib⁹ semēcinā ortā ginē ab ipsis. vt a lacte caseo ⁊ omnib⁹ eis dē hec diffinitio tua. vi. c. ōnitz. ⁊ pōtest a pa. i. ztica ō obstātia ieiunioz p̃ tur a pa. i. ztica ō obstātia ieiunioz p̃ cm⁹ declaratōe q̃dā dubia ī scripta

1 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic ficte tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt. ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

2 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alia ca. vnū teneat q̃ sit peñ mortale añ horā comedere. tñ. c. i. ō p̃sc. vi. iij. q̃ allegat p̃ sua opiōe nihil facit. p ea. ¶ Deinde forte faceret. p ea. c. vnicā i. o in tpe. Iexvi. vi. q̃ innit p̃suetudinē p̃ie ecclie māda legē. q̃ q̃dē admitteret q̃ talis p̃suetudo cēt introducta ea mēte vt frāgeret ieiunū q̃ añ p̃dictā horā comedere. et q̃ q̃dē non credo nisi vt dixi q̃ i fraudē ieiunii fierz

Et tō cōcludo cū Aug. i. d. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

2 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

3 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

3 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

4 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

4 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

5 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

5 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

6 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

6 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

7 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

7 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

8 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

8 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

9 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

9 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

10 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

10 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

11 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

11 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

12 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

12 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

13 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃ceptione q̃ de necessitate. ⁊ ſz gl. in. xxv. di. §. alias ex venū. q̃ quotiēs quis corpore sanus alijs ieiunātib⁹ prādere voluerit. i. añ horā q̃ ē peñ venniale. Et sic tene. Si ℣ ex cā rationabili nullū peccatum erit quod quidē tenet ctā Inno. in p̃fata ztica. Et sic dicit debere intelligi. d. c. solēt aduerte tñ ſm doctrinā sancti Tho. i. iij. di. xv. q̃ vbi hora comedendi in die q̃ nō ieunat esset hora terne. In die ieunij hora comedēdi esset certa vnde dicit q̃ q̃ ieunū ecclie p̃cepit ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

13 ¶ Circa sit aliq̃ hora determinata i q̃ in dieb⁹ ieiunioz sit comedēdū. vt q̃ sit cena tibi post cenā. ergo vsq; ad cenā ē abstinēcia. ſz breuit notan. est q̃ i tūc nulla hora ē determinata. p̃ concessiōe i die ieiunij nisi solū hora vesporū tpe q̃ dragesimali. et in c. solent de p̃se. di. i. q̃ sō ōputata ē. et sicut celebrat⁹ vesp⁹ tū nō restat aliud officiū diuinū. sic fictōe tunc videamur. xl. dies ieiunare: de q̃ p archi. in. d. c. solēt ⁊ p Pa. i. ztica ō obſ. ieiu. Et tō fuanda ē consuetudo circa horā comestiōis q̃ cōiter ēi hora none vel circa ſm archi. i. d. c. solent

14 ¶ Sz nūqd frāgit ieiunū q̃ añ p̃stā horā manducat. ℟. vt q̃ sic l. xl. p̃ter. i. d. c. solēt q̃ dicit. q̃ nisi sūt credēdi ieiunare q̃ añ q̃ vesp̄inā celebret officiū māducēt in. xl. ſz nō credo. et in. xl. frāgat ieiunū q̃ añ statutā horā cōedit. et si p notabile spaciū p̃eniat nisi faceret i fraudē ieiunii: q̃ si q̃s attēdat ad ōba p̃scm. c. solēt. pon⁹ loqr ō p̃

ſuā ꝓsuetudinē loꝛi. Facit.c. vtinam lxxiij. di. ⁊ ad vltimū Io. in.c.ij.eo.ti.q dicit q ꝓsuetudo in ieiuniis inducit ab ecclia nihil pōt facere. Dicit verū qñ ꝓsuetudo ex voto aufert ieiuniū. ⁊ non ꝯs rōnabilē cām in se. Ex hac inducta vt dolos se vēri deducēt ꝓpter ꝓpria gaudia: alias secus. vt no. gl. in d.c.ij. Et ꝓpterea dicit. Ihē Pa. putauē ñr q aliq̄d comedēt ꝑ collatōē de sero magis ad sustentationē nāe q̄ ad delitias nō signoſ̄ nec frangere ieiuniū: dūmō fiat fm ꝓsuetudinē loci ⁊ tēporate hec ille facit ꝑ hoc q̄ no. Inno. ⁊ d. Hica. q. p̄ādei plures i oē ieiunij ē ꝯ ꝓsuetudinē approbatā eccleſie. ⁊ sic vt dicere q nō sit de iure ſpecifico. Ihē Inno. dicit ibidē q cisterciēſes secerūt statuū vt seruiēres alicui ſ aliq̄d tamē in die ieiunij ⁊ licite. ītē q fructꝰ ordio q sciūt credētiā nō frangūt ieiunij. mihi vō vt q opinio q tenet q solū semel de beam comedere sit verior. ſi nō vba. sed mēte legis volūtē applecti in.c. quadragesima ō cōſe. di. v. Et ſō ſcdo q comedēs pl⁹ q̄ semel in die aliq̄d eoꝝ q̄ cōtra in cibi solēt sumi. vt panē fructꝰ ⁊ herbas: q: etiā sancti verbio vſi sūt ꝑ cibo frangūt ieiunij nisi comestio ordinē pōt ad medicinā q̄ ad cibū reſpecta intentiōis comedēdo ⁊ ꝑcipiēdi ex mō ⁊ q̄ntitate ſūptū ad id ordinetur. Is cōſequēter aliqualiter nutriat. vt puta q indigēs potū ⁊ timēs ne ꝓi lanet ſtomachū ⁊ nocent aliq̄d sumit siue sit electuariū siue etiā pānis vl fructus ⁊ hmōi ꝑ cuitādo nocumēto potus nō ad ſatietatē q̄ nō frāgat ieiunij. nec restrigo me ſolū ad electuaria vt quidā ſ⁹ vt dixi ad panē fructꝰ ⁊ quodcūq; aliud q̄ ſumit per modū medicine. ar. c. ad eccl. v. di. ⁊ hoc etiā vt tenere Pe. de palu. in quarto

Cōuenientius tñ est a pane abstinere cū ſit ꝑncipalior cib⁹ in vſu. nisi ſit alterius ⁊ nisi ſit carētia alterius rei. nec ob. q talia nutriūt q: fm Tho. i. iij. di. xv. ecclia nō intēdit ſ statuendo id q̄ quocūq; modo nutrire pōt ſed id q̄ ꝑncipaliter ad nutriendum ordinatum est hec ille. Et sic tene. q: finis legis nō frustrātur ex hmōi ſumptiōe.

¶ Utrū pluries bibere vinū vel aquā frangat ieiuniū. q. Inno. in ꝓdicta. q̄ ca q nō siue ante pastū siue post poſſet nī fm Hica. ſ. iiij. di. xv. ar. iij. q. vij. frangere ieiuniū. qñ vꝫ q̄ in mane bibere vinū vel cerusiā nō ad extinguēdū sitim sed famē. Similiter etiā nō frāgit ieiuniū q etiā ante pastum comedit ficus aut polentā aut aliquid huiusmodi ꝑ modū medicine ne deficiat ī die ieiunij fm Pe. de palu. in quarto

¶ Quib⁹ cibis frangit ieiuniū. q. fm Ricar. vbi. ē. q. per eū carnū. ⁊ sic trā ſcūt cōiter doc. in ꝓsata. q. Archi. in c. rogationes de conſe. di. iij. Facit. d. c. deniq; ⁊ c. ꝓsilū eo. ti. de ouis vō ⁊ caseo ⁊ aliis lacticiniis. Gof. in ꝓsata distinctiōe vſ tenere q̄ ſilr frāgit. Inno. in ꝓsata ḡica dicit q pōt statui vt ꝓpter penuriā piſciū vtamur istis lacticiniis in aliſo ieiunio ꝓter q̄dragesimā. Tu dic q cū nō hēm⁹ tex. expſ ſū q ova ⁊ lacticinia ꝓhibeat nisi solū in. ti. vt in. d. c. deniq; q ꝓsuetudo seruāda est in aliis ieiuniis ex. q̄dragesimā. fm Ri. vbi. ē. q. v. ⁊ Pa. in. d. ḡica. Facit. d. c. vtinā. ⁊ ē cōis opinio. Et ſō pōt comedi vbi ꝓsuetudo ē in oib⁹ ieiuniis ꝓter q̄dragesime ieiunia. alſo Mō ſ⁹. nō tñ videre frāgere ieiuniū q̄ ēt comederet ova ⁊ lacticinia ex qua dragesimā vbi ꝓsuetudo nō ē. q̄ nō p gulositatē ſ⁹ ex aliqua rōabili cā faceret no. etiā fm Io. in sum. eo. ti. q̄ cuicūq; ꝓcedit vinū ouoꝝ ⁊ caseorum

telligit ꝓcessū q̄ etiā pōt vel sagimie

6 ¶ Utr ieiuniū cadat sub ꝓcepto. ſ. fm Ricar. in. iij. di. xv. ar. iij. q. j. iij. ⁊ iiij. q: ieiuniū aliq̄n accipit largiſsime put ē actus nature. ⁊ sic q̄lib⁹ ieiunat antēq̄ comedat ⁊ isto mō nec ē act⁹ virtutis. nec de ꝓcepto. ¶ Sēdo modo accipit large. put ē actus vtutis abſtinēndi. ſ. frenare delectationes gust⁹ p cōparationē ad cibū fm regulā rōnis. siue semel comedat in die siue pluries. Et sic cadit generaliter oīb⁹ sub ꝓcepto nō intelligas nī q̄ semp mortaliter peccet qñ excedit. ſ⁹ solū qñ rōnabilis vtutis totaliter extinguit. ⁊ hoc ē in casib⁹ qñ gula ē mortalis de quo vide. ē. Gula. ¶ Tertio nō accipit ꝓpie. put abſtinem⁹ etiā ab illis qb⁹ vti possem⁹ saltē vo'actu vtutis. ⁊ sic accipit in diffinitione ꝓmissa ⁊ oīb⁹ superioribus ⁊ fm cōem intelligētiā vocabuli: ⁊ isto mō cadit sub ꝓcepto in duob⁹ casib⁹. ſ. qñ ex iuramēto q̄s vl ex voto se obligauit. ¶ Sēdo qñ ex ꝓcepto ei indicit ab ecclesia vel ab alio ꝓlato. Facit. d. c. vtinam. ⁊ de cōſe. diſtin. v. c. ieiunia.

7 ¶ Sed q̄ro qñ ⁊ qb⁹ diēb⁹ ieiunius indicit ab ecclia. q. in infrascriptis tpib⁹. ¶ Pdio q̄dragesima tota except⁹ diēb⁹ dñicis vt in. c. q̄dragesima de ꝯſe. di. v. vbi dr q̄ ſūma obſeruatiōe ē obſuāda. ⁊ incipit in q̄rta feria q̄ ꝓcedit ꝓmā dñicā q̄dragesime q̄ ad seculares. vt in. d. c. q̄dragesima. quo sūt ad clicos incipit sed a feria post dñicā q̄ntā gesime. vt in. c. deniq; xiij. di. Sed cōiter tenēt q ē ꝓsilū nō ꝓceptū ſ⁹ solū in q̄rta feria ꝓdicta. ¶ Secundo q̄nto: tpa vt i. c. statuimus⁹ di. lxxvi. Statuim⁹ ingt vt q̄nto: tpa ānī ab oīb⁹ hoīb⁹ cū ieiunio obseruentur. ¶ Pria tpa cadūt in q̄dragesima. ſ. q̄rta feria ⁊ vi. ⁊ sabbato p⁹ ꝓmā⁹ dominicā quadragesime. ¶ Seda cadūt iiij. ⁊ vi. feria ⁊ sabbato post pent. ¶ Ter. ia cadūt iiij. ⁊ vi. feria ⁊ sabbato p⁹ exaltatiōē sācte crucis. ¶ Quinta cadūt iij. ⁊ vi. feria ⁊ sabbato p⁹ festū sācte Lucie vt p⁹ in. c. de ieunio lxxvi. di. ⁊ p totū. ¶ Tertio oēs vigilie duodecim apl̄oꝝ sunt i obseruatione ieiunij celebrande ꝓter vigilias apl̄oꝝ Philipi ⁊ Jacobi ⁊ beati Iohannis euāgeliste vt dicit ter. in. c. ꝓsilū nostrū eo. ti. ⁊ sūt he. ſ. vigilia sācti mathie Petri ⁊ pauli Jacobi bartholomei. Bathei. Simonis ⁊ inde Andree ⁊ Thome. ¶ Quarto vigilia assūptionis domini. vt in. c. i. eo. ti. ¶ Quinto vigilia nativitatis dñi nr̄i i. d. c. i. ¶ Sexto vigilia oīuꝫ sanctoꝝ ⁊ sācti Iohannis baptiste ⁊ sācti Laurētii fm Inno. vbi. ē. ⁊ cōiter doc. nullo tñ usq; inuenit expressū. ſ⁹ rōe ꝓsuetudis hoc dicūt: q: vt dicit Ri. i. iij. di. xv. ar. iij. q. vnſ. si in aliq̄ regiōe ē aliq̄s ieiuniū ꝓsuetū qđ tñ nō est ꝓceptū p ius scriptū nihilomin⁹ obseruādū ē ab eccl̄e tib⁹ ibidē. Facit p hoc. c. ꝓsuetudo. di. ⁊ c. ecclīasticaꝝ. ⁊ c. i hio reb⁹. xi. di. ſ⁹ vico ego vob⁹ q̄ ꝓsuetudo b⁹ ola fgsita de qb⁹. ē. ꝓsuetudo. ¶ Septimo vigilia pētecostes. vt. lxxvi. di. ē. Ieunio. ⁊ ſ⁹ Gratian⁹ teneat q̄ sit ō ꝓsilio in. ē. necessario ea. di. Tñ verū vſ q̄ sit de ꝓcepto fm glo. Io. ibidē ī d. ē. Et p⁹ euidenter in. d. c. ō ieunio. ¶ Quid si vigilia aliq̄ꝝ ꝓsatꝝ solennitatū veniat in dñica. q. in sabbato ꝓcedenti ieiunāda ē. vt i. c. i. ⁊ if. de obseruā. ieiu.

¶ Qñ dꝫ celebrari vigilia sācti matthie tēpore biserni. vide. ē. Biserne.

9 ¶ Sūt ⁊ alie vigilie seu ieiunia indicta ab ecclia ſ⁹ nō de ꝓcepto. vt cōiter tenēt. ſ. aductus dñi. De q̄ in. d. c. ꝓsilū. ⁊ rogationes de qb⁹ i. c. rogatiōes

de ꝛc.di.iij. Jeĉ.iiij.e.vel ferta.vt in.c. Jeunia ca.dili.t sabbata ota vt in.c. sabbato eadem vsum.

11 ¶ Utrū ieunia ĩdicta de precepto ab ecclia possint trāsferri ō die i die.ꝙ.F3 Jnn.l ꝓfata ẽtica q̃ sic sicut ꝺ̄ fieri i fria vbi sūt ecclie sicy. Quinimo vbi vigilia ota sūt ꝓ cedenti limitat hoc Pano.in.d.ẽtica dūmodo fiat auctoritate epi copi.ar. c.ij.de obser.ieu.in fi.t bene.

12 ¶ Utrū ꝓfata ieunia de precepto ab ecclia possint reddi vel in aliud cōmu tari ꝛc. Jnno.vbi.ꝙ.q̃ non nisi cā vel necessitas in ieunāte sub sit.qđ intelligo ab licentia a papa. Secus est ō ieunio voti vel penitentie.de quo.ꝙ.cōfessio.ri.§.iij.t.j.Eloti.iiij.q.ij.

13 ¶ Utrū oēs teneant ad ieunia indicta ab ecclia ō ꝑcepto.ꝛc. Jnn.vbi.ꝙ. q̃ sic oēs q̃ sunt sane mētis voli capaces et potentes ad ieunādū cū peccare possint t peccata deflere.c.vt in.c. Lde delic.puc.

14 ¶ Utr̄ semp peccet mortaliter ꝓsa ri qñ soluūt ieunia ecclie q̃ tūt de precepto.ꝛc.gl.in.§.alias aūt ea demū.xxv. di.t cōiter doc.tenēt q̃ sic.si sine rōabili cā q̃ ea soluat. Dominus Lar.in c.ij.de obser.ieu.ꝛs q̃ nō nisi ex cōtēptu vel inobedientia hoc faciat.vt puta q̃ nō vult se subiicere ꝑcepto supioris. Et dicit hoc tenere Archi.in.d.§. alias. Sed Archi. ibidem recitat Io. de santo hoc tenentē. Sed ego distinguo sm q̃.j.dicā Jnobedientia ꝓ pria.

15 ¶ Que sūt rōabiles cās excusantes a ieunio.ꝛc. vt colligo ex rica.vbi.ꝙ.ar. iij.q iiij.cū q̃ cōcurrūt cōiter doc.q̃ sūt.v. ¶ Prima etas vt sūt pueri qui sm aliquos vsq ad pubertatē excusā tur a ieunio.ar.c.ex lris.ō ōspō.ĩpu. vel sm alios vsq ad plenā pubertatē q̃ ē in.xvij.in muliere.t in.xviij.anno in masculo.aut ꝙs alios vsq ad.xxv. ānū.ar.l.ij qs aliqd.C.de hīo qui re. era.ipe.Do i.c.iij.de obser.ieu.t cōiter theologi tenēt q̃ vsq ad vigesimū alij.vigesimūprimū ānū excusant.ar. c.cū vigesimū de officio.dele. Intelli ge q̃ nō tenent ad oia ieunia.ꝙs bene ad alīq̃ eis cōmēsurāda sm augustinū t ꝓpīgtatē ad dictū vigesimū p̄mū annū. sm tho.i.iij.di.xv. Propterea dico hoc remittēdū arbitrio boni viri vt pēsata q̃litate etatis ita indicet.ar.c. de causis de offi.dele.t idē dico de se nib⁹ ꝙs qđ dicāt eos non teneri post annos.lv.ar.l.ij.§.fi.ff.de decurio.in ter.t in gl.ibidē.vbi excusant a mūe ribꝰ ꝑsonalibꝰ post.lv.annū excepto a tutella.t cura a q̃bus solū excusantur post.lxx.ānū.C.q̃ eta.l.vnica. ¶ Se cūda ifirmitas q̃ in eis nā debilis ē t cibū necessariū in vna vice si sumeret noceret.t idē dico ō ōbilibꝰ eadē rōe. ¶ Tertia laboriositas.sicut in illis q̃ laborādo victū aegre it seu rō e timeris vel alio mō nō possūt simul cū labore sufferre ieunū. aduerte tū q̃ sm ētio maioris lucri nō excusat sm Aste.sisr nō excusant q̃ nolūt ꝓducere operiosi nisi ieunū soluāt nisi cā sit necessaria sm Aste.q̃ festinātā regrit. ¶ Quarta mendicitas q̃ cibū necessariū i vna vice hēre non pūt. ¶ Quinta q̃litas mulieris ꝓgnantis aut nutritis ex ap petitu cēnco aut nutrimēto fetus nō pūt ieunare sine piculo vel earū vel se tus siue pueri.ꝙ si solū excusant.imo te nent soluere ieunū sm Rodo.vñ di cit sicꝰ Tho.in.iij.di.xv.q̃ subtra ctio cibi p ieunū si impediret ea q̃ ne cessarie sunt agenda cū q̃busdā uiuit ex societate vel officio tenetur.nō ꝛs sertitia sed diceret rapina.

16 ¶ Sz nūqd seruientes mīsis nobiliū aut legentes ad mīsas religiosoꝝ qui-

aliqđ ꝓhibēte ne deficiāt legēdo vel ser uiēdo soluāt ieunia.ꝛc. Rodo.q̃ nō si hoc facūt posīt mīsis vel paz aīa.ita q̃ pp ꝓhibitionē ꝑte dicī debeat to ti vna mīsa.idē videdū ō illis q̃ tā in cepto prandio portant encenia ad ve cepto prandio portant encenia ad vi cinum. vel aliquid aliud facūt.t po stea redeant ad confessionē perficien dam.

17 ¶ Utr̄ vxores pp ꝓhibitionē virorū excusent.ꝛc.ꝙs ino.i ẽtica.ō obs.ieu. q̃ nō a ieunio ꝺ̄ ab ecclia.ꝙs a vo luntarijs.sic.xxiij.q.vl.manifestū.credo tū q̃ ꝓhibr ꝓpter pp scādalū viri cui aliq̃ mō nō pōt obuiari posset dispēsa re cū eis ar.c.vt ꝓsumeret in fi.to.di. q̃ ꝓcepti iuris positiui nō obligat quē cū scādalo ar.ij.c.de no.op.nū.t.c.ni hil de ꝓcep.cum similibus.

18 ¶ Utr̄ pegrinātes ex deuotōe excu sent.ꝛc.q̃ sic si tal pegrinatio nō pōt differri t finī cū ea ieunare non pūt Hec ob q̃ ꝓcepti ꝺ̄ ꝓpōt ꝓsilio.q̃ ꝙs Alex.iiij.tēpio dānē hmōi ꝓcepta nō ēt excludere alias pias cās t magis ne cessarias.sec ē de precepto legis nīe q̃ phibēt hoc qđ sm se ē malū.idē.S. Tho.vbi.ꝙ.t addit q̃ ꝺ̄ fieri cū dis pēsatōe superioris.idē dic ō q̃cūq; alia opatione bona puta o bedia ꝓdi catione audītione confessionum t hu iusmodi.ar.c.nō mediocriter.de cō se.di.v.

19 ¶ Queritur si alie cās a ꝓdict possint assignari q̃ excusēt a ieunio dicto ab ecclia.ꝛc.q̃ sic multe. Etiō tā i ꝓsato canone ꝙs in alijs ē notādū q̃ si cā sit cuidēs et qua nō pōt ex toto ieunare.licite hō ꝑ seipsū pōt frāgere ieu nū.ꝑsert ꝓcurādine intercurrēte: vl q̃ recursus de facili nō pōt haberi ad superiorē.ar.ꝓsati.c.ꝓsitū. Si vō sit dubia vel nō ex toto tollit facultatē ie unādi. sed solū i ꝑte vt puta debilitas vel peregrinatō aut labor t hmōi nō debet ad superiorem recurri qui po testatem habet in talibus dispensandi sm Aste.

¶ Quis est superior qui possit in hoc 20 dispensare.ꝛc. Host.in.c.consilium.ō obser.ieu.q̃ est episcopus nec sufficit licentia simplicis ꝓsbyteri etiam ex iusta causa nisi summa necessitas imi neat.ita q̃ ad episcopū non possit ha beri recursus sine periculo. Rod.aūt dicit arbitrio boni viri limitandū ꝓ quanta necessitate sit frangendum po tius ꝙs per doctrinā generalem.t sic cum ꝓprius sacerdos sit ordinarius sub ꝺ̄ sit.Ego vero credo q̃ si loquamur de dispensatione que est quedam relata ri debente potest dispensare t i aliud bonum cōmutare talia ieunia. Et cau sa legitima est debilitas persone siue proueniat ex defectu nature siue labo rio.ar.dict.c.consilium in fi. Si vero loquamur de declaratione. scilicet vtrum sit causa legitima. vel non sic credo sufficiat vīa confessionis ꝓprij qui est bonus vir t etiam consilium me dici.sed medicus peccat si sine ratio nabili causa et frangat consulit.ar.c. quid culpatur.xxiij.q.i. Et sic intellige Rodo.

¶ Utrū non ieunans vno die tenea 21 tur altero die ieunare.ꝛc.q̃ licet ter. c.i.de observa.ieu.videatur velle q̃ sic quasi sit obligatus ad duo scilicet. ad ieunandum.t illo die. Facit etiam ad hoc in ar.c.cum olim cum nota tio in glo.in ver.duo sub hac forma de dolo.t contuma. Tamē per capi tu.ij.de observa.ieiu.ego teneo q̃ nō tenentur q̃ ibi nō ponit frangentib⁹. vt alio die ieunēt.facit ad hoc qđ no-

Jnno.in.c.i.de cel.miſ.ꝺ illo q vimiſit officiū.q nō tenet illō reaſumere quaſi ſit fuit⁹ cunicia⁹ vici t variet ex tẽpore. Illā ſi tenco: ꝓſtare operas certo tẽpore t ipedior non iā obligatus alio tpe qz non ſūt eedē opere ſed variant ex tpe.et ē ter.no.i.l.ſi nō ſoꝛ ē.§.libert⁹.ff.de cōdi.inde. Jtē ſi relingl mihi vſufruct⁹ p biēnū faturū t ipedio: nō poſſū petere vſūfructū alteri⁹ biēnij: qz nō ē idē vſufructus.l.ſi vſufructus mihi ff.de vſufru.t reddi. t habita. t ter.c.i.ꝺbet intelligi ꝺ trāſlatione fienda ex cā ꝓpter ſolēnitatē.

22 ¶ Sed nunqd toties peccat mortaliter quoties comedit i die ieunij fracti ſine cā.§.Jo.de neapo.in quoꝺ.tenet q ſic:qz videt reduct ad ꝓceptū negatiuū: ſed magis placet opinio ꝺcendi in.iij.q nō niſi ſemel. niſi comedens nouo cōtẽptu mentis plures comederet: qz tunc toties peccaret mortaliter. Et hec eſt cōior opinio aliter obligaretur ad ipoſſibile. qz ex quo ſemel ieiunij fregit cā illō nō poteſt amplius facere illo die. Et ideo ꝓceptū eſt ſibi factum impoſſibile. Secus eſſet de ieiunio quadrageſime.qz ſi fregerit vno die: poteſt tamen ieiunare t tenetur altero die.t ſic quot ꝺ eo omittit in quadrageſima tot peccata mortalia cōmittit.

23 ¶ Vtrū liceat ieiunare in dominica t aliis feſtis ſolēnibus.§.q ſic nili qſ faceret quaſi volens deuiare a cōſuetudine populi chriſtiani.qz turpis eſt omnio pars que ſuo toti nō cōgruit. poteſt etiā eſſe illicitū ſ3 Tho.vbi.§. ſi adeo pertinaciter ieiunij teneret q nō crederet per deuotionem feſti vilitatez ieiunij cōpensari poſſe. Idem ꝺc quando ex alia ſuperſtitione hoc faceret.

24 ¶ Vtrū ieiunij factū i pcō mortali. profit.§.q ſic ſ3 ad obediētiam mandati ſi eſt ꝓceptum ab eccleſia vel ex voto t huiuſmodi. ¶ Secūdo valet ad macerationem. ¶ Tertio ad oia alia valet ad que valent opera facta extra caritatē.de quibus.j. Sanſfacto.§.vi.

¶ Diuerſis intentionibus ieiunatur. 25
vnde verſus. Ebibimet eger.egenus cupidus gula.ſimia.virt⁹.eger vel qua nō poteſt comedere vel ꝓpter medicinā.egenus,qua nō habet cupidus ne expēdat. Gula vt poſtea auidi⁹ comedat. Simia.i.hipocrita vt laudet virtus.i.virtuoſus vt merear.

Ignorantia

Ellia bōa qua quis ignorat ea q ei eſſet occaſio peccati.vt i.c.Quis ꝺi.xxxvi. Ellia neq⁹ mala neq⁹ bona qua quis ignorat q non expedit ſcire.alia mala qua quis ignorat que ſcire expedit et hec multiplex eſt.Ellia iuris: alia facti.ignorantia iuris alia iuris diuini: alia iuris naturalis: alia iuris canonici t ciuil: t de iſtis ſcribitur.xxxviij.di. in ſūma.t.i.q.iij.§.vltim.in ter.t in gl. hic aūt nō intendo tractare de ignorantia facti quia hec excuſat.et in regula ignorantia li.vi.ſed de ignorātia iuris.ꝓ cuius declaratione querūtur plura.

¶ Vtrū ignorantia mala ſit peccatū 1
§.q aut ignorantia dicit ꝓuationē cognitionis neceſſarie ad ſalutem'.t ſic.Fm.S.Bona.in.j.di.xxj.q.penul.poteſt eſſe dupliciter. ¶ Primo ita q̄ eſt in nobis ſed non a nobis.t hoc mō culpa nō eſt.t cū nō ſim⁹ cā⁹ principij i ipa'nec meremur nec ꝺmeremur. ¶ Scōo ita q̄ ē in nobis.Et ex nobis.t hec ignorāna ē cſpa.t hec ſit tripliciter. ¶ Primo modo cū ſum⁹ i via ꝺtauī voluntarie ab ea recedim⁹ in vitā erroris nos ſcipitātes.Et hec ē ignorāna erroneꝰ vel hereticis. ſcōo mō cū ad vitā poſſum⁹ ptigere ſtatim cupim⁹ in tenebris eē.Et hec ē ignorāna affectata.Tertio mō cū ex q̄dam pigritia t neglia nō curam⁹ ꝺtinē ad ducē.Et hec ꝺ crāſſa ſtupida.Sed ꝓia maior culpa q̄ ſa.t ſa q̄ tertia. Et de hac ꝺ in.c.ignorantia. xxxviij. di.t in.d.§.ſi. Si vō ignorantia dicat ꝓuationē cognitionis eoꝝ q̄ non ſunt neceſſaria ad ſalutē:ſic non ē peccū: vt xxij.q.t.c.in quibus rebus.

2 ¶ Sꝫ q̄ ſūt neceſſaria ad ſalutē ſcire. §.ſ3 Tho.prima ſe.q.lxxvi.q ꝺcō tenēt ſcire cōiter ea q̄ ſūt fidei t vniuerſalia iuris ꝓcepta. Singuli aūt ea q̄ ad eorum ſtatum ſeu offiū ſpectant.

3 ¶ Vtr ignorātia excuſet aliqñ a peccato.§.ſ3.S. Bona. vbi.ꝺ.q.vltima q ſi tāta ſit.q ꝓuet rōnem volūtarij t rōnem cōtẽptus excuſat a toto.ſicut ē ignorātia inſcibilis q̄ ꝓuat ſimpliciter cognitione iuris ſicut i furioſo t in infāte. niſi in talē ignorantiā veniſſet ex culpa ſua qz tūc nō excuſat a toto ſed a tāto.de quo ꝺc vt.§'. Ebrietas.§.iij. Jtē ꝺc Fm Tho.in quol.ꝺ eo qui hꝫ ſufficiēs ipedimētū pp q̄ ſcire nō potuit puta fuit i carcere vel in terris ad q̄s cōſtitutio pape nō puenit t huiuſmodi.q nō peccat faciēs cōtra ꝓſtitutionē.Si vero ignorantia ꝺmo non ꝓuat rōnem voluntarij t rōnem cōtẽptus. ſic ꝺſtinguo ſecūdū Ricar.cadez ꝺ.t li.q aut eſt ignorantia cōmiſſionis q̄ q̄ non vult ſcire vt liberius peccet.q ꝺ affectata. Et ſic nec excuſat nec alleuiat poſſi Alut ē rōne omiſſionis: qz q̄ negligit ſcire q̄ tenet q̄ ſatis facilter potuiſſet ſcire.Et hec ꝺcit crāſſa t ſupina.t hec excuſat a tāto.ſ.q nō eſt tā grauc peccatū. cū nō excuſat qn ſit mortale.ſi eſt circa ea que ſūt ꝓcepti

diuini aut nature.xxiij.q.j.ſi q⁹ dederit.t.xxxviij.di.c.q ea.Si aūt ſit circa ea q̄ ſūt ꝓcepti iuris poſitiui.ſic credo q̄ aliqñ excuſet a mortali ſecūdū eas ꝺctiones.de q̄ ꝺcā.j. Inobediētia Et ſecūdū predictā intelligo q̄ ꝺcit vi.q.i.quero. t. xxiij. q.i.c. ſeſtina. t. xxxv.q.vij.quemadmodū.xxviij.q.i.§ ex his.

¶ Ex predictis t ad cuitāi confuſio 4
nem multorū que circa ignorantiam ſcribuntur aduerte q ſi ex ignorantia q̄ facit aliquid q̄ non eſt ꝺ legez vel q̄ facit aliquid q̄ non eſt ꝺ legez vel nature credens non eſſe ꝓhibitum aliqua lege.cum tamen ſit ꝓhibitum t talis ignorantia non eſt affectata nec crāſſa vel ſupina puta q laborat p viribus ſcire ſibi neceſſaria. puta ſi eſt mulier vel ruſtic⁹ mercator t huiuſmodi.vadit libenter ad predicatiōes t alia loca vbi declarantur talia.t facit q cōiter faciūt alij de ſua q̄litate t conuenit facere.Si eſt religioſus ſtudet libenter interrogat t huiuſmodi q talis ignorantia excuſat eum ab oi pena'et excōmunicationis in re poſita quo ad foꝛū anime citam ab omni culpa p ter.clarū in.c.ſi.qui matri.accuſa.poſ.t p rōnez.c.cognoſcentes de cōſti.Abſurdū eni eēt ad penā obligari ignorantem. Facit.l.ſi.ff.de ꝺere.ab.oꝛ.facie.Jura vero que videntur innuere contrarium fundāt ſe ſup ꝓſumptiōe.vt euidēter colligit glo. in l.i.C.de interdic.matri.approbata per doc.ibi.t in.l.ſi.ff.de ritu nup.t in.l.q contra.C.de ince.t inutil.nup. Et magis apte colligitur ex his que notātur in.d.c.cognoſcētes vbi determinatur q volēs probare ignorantiaz ad euitandum penam ſit audiendus .Hec non intelligo de prelatis officialibus medicis artificibus t huiuſmodi: qui exercere habent aliqua officia: ex qui

dus dānum notabile posset inferri primo ex ignorantia. qz nō debent offendicula talia assumere. nisi sint sufficienter instructi ad ea exercēda. aliter eis imputatur. Si autem ignorantia sit affectata non excusat penam. qz in dolo est Si vō sit crassa vel supina. puta qa nescit quod cōmuniter dicō siue conditionis sciunt puta quia predicatur: sed ipse predicatōes nunqꝫ vult audire vl non curat interesse. vbi talia publice dēclarantur. cum tamen comode possit non excusat penam. vt in.c. vtranimarū de pñi. li. vi. De istis dicitur. xxxviii. di stin. c. fi. Qui enim rebelliter vult et discere atqꝫ agere bona recusat magis diaboli qꝫ xpi mēbrum esse ostēditur. et potius infidelis qꝫ fidelis esse mōstratur. Si vero id cōtra qō facit ex ignorantia est contra legem vel tunc distinguo aut expressum est et explicitum in lege dei vel nature. Et sic ignorantia non excusat a mortali peccato. xvi. q. 4. si cupis. nec etiam consequēter excusat a pena iuris diuini. nec positiui. secundum. Sco. in. iiij. di. vi. facit qō no. gl. in clemen. eos de cōsan. et affi. Facit. l. venia C. de in ius vocan. et. ff. fi. i. q. iiij. Quod limita quo ad penam iuris positiui secundum qd supra dixi Excommunicatio. vij. casu vltimo. ff. ii. Si autem non est explicitum sed reductibile maxime cum subtilitate. sic credo excusari a culpa et pēa illos q nō sunt ignorantes ignorantia affectata crassa aut supina et enim durum esset dicere qd peccat mortaliter qui facit secundū sōm rectā fidem illicitum credēs licitum et huiusmodi. Facit p hoc. xv. q. i. merito. et. c. fi. xxxvii. cause.

5 ¶ Utrum ignorantia iuris tollat bonam fidem quo ad' faciendum fructus suos. ff. qd non ter. est in l. sed et si lege ff. de petitio. hereditā. Quod li mitto. nisi sit affectata vel crassa.

¶ Que differēcia ē inter ignorantiā nescias et errorem. ff. qd ignorātia est nescire qō scire tenet. et debet. xxxvii. di. c. fi. nescia ē ignorare quod scire non tenetur. Error est vnum pro alio putare. xxi. q. ij. in quibus. et. xxxviij. dist. c. quāuis. Sed melius fm Franc. in. ij. Nescia simplicem negationem scie importat ignorantia vō scie pnatōes. vñ ignorātia nihil aliud ē nisi carere scia qui qs nat⁹ est hēre Hoc. n. ē ō rōem usibz pnatōis qñqꝫ aūt ignorātia est aliqd scie Ex quo dicitur ignorantia peruersē dispositionis. puta cū aliquis habet habituū falsorū principiorum et falsarum opinionum. ex quibus impeditur a scientia veritatis. Error autē ē approbare vera pro falsis. Unde ad dictum quēdam sup ignorantiam: quia potest quis ignorāo esse sine hoc qd sententiam ferat super ignoto. et tūc est ignorans et non errans sed quando iam falsam sententiam fert de his que nescit tūc proprie dicitur errare. Et qz peccatum in actu cōsistit error habet rationem peccati quia sine presumptione esse non potest qd quis sententiam ferat de his que ignorat maxime i quibus periculum consistit. Nescientia vero de se nec rationem culpe vel pene habet. Unde qd aliquis nesciat que nō est aptus natus scire non est neqꝫ culpa neqꝫ pena. quia est etiam in beatis: vt dicit Dyonisi⁹. in. v. c. ecclesiastice terarchie.

Legitimus filiꝰ quis

sit et quō succedit. et quot sunt differentie. et quomodo legitimatur vide Filius et Legitimatio.

Magines sancto

rū quare ꝓpingunt. ff. Gre. in. c. gla

dij de conse. di. iij. sic inquiēo. qō legē nibus scripturas hoc et idiotis prestat pictura cernētibus qui ipsa ignorantes vident qō seq debeāt in ipa legūt qui litteras nescīt vnde precipue gē tibus p lectione pictura est. hec ibi.

1 ¶ Utrū imagines sanctorū sint adorande. ff. glo. in. c. venerabiles de cō se. di. iij. qd sic adoratione dulie q̄ solum reuerentiam exhibet non latrie. et ideo non sunt violāde de pse. di. iij. plani cū duob⁹. c. sequentibus.

2 ¶ Utrū imago xpi sit pingenda sub forma agni. ff. qd nō. is in forma hūana. vt in. c. ferax sanctā synodū ō cōse. di. iij. Dicit tū glo. qd nō ē phibitū pingere xpm i specie hūana et ib ipso agnū. is solū pigē ipm i agno. phibet

3 ¶ Utr̄ liceat imagines sāctorū in aggrauationē cessatiōis aut excōicationis in terra pternere lapidibus aut spinis suppōere et huiusmōi: ff. qd nō quia id fieri districte prohibet in. c. si canonici. de officio ordi. li. vi.

4 ¶ Utrū liceat sculpere signū crucis in solo vel silice aut marmore humi positis. ff. qd ñ. C. nemini. lice. sig. sal. unica. et vt esse ꝑceptū: qz vult gravissima pena puniri. vbi dicit glo. forte mortis. ex quo valde reprehensibiles sunt qui. ff. sepulturas humi positas cruces ipmunt.

Misericordia

ē filia anarite q̄ ñ subuenit indigētibus. vide Usuraria. ff. iij.

Mundicia

est filia gule q̄ quis puocat se ad vomitū vt sepius comedere possit Uel nō cōcūdit qd necesse hz euomere cōtra ē vētale peñ. Aliqñ tū mortale sicut qñ cōcūdit nimīs cuomere

pp delectationē gule: nulla alia cā bona adducēte ad hoc. vel quādo ex hoc gñat sibi notabile nocumentū in corpore nec ppea vult desistere hoc adū tēdo aut qñ hoc facit vt hēat pollutionē in nocte dormiendo et hmōi.

Munitas ē qsi sine

muneribus data libertas ab ī qō ē sine vl imunitas q̄si, puritas fide dicit qs imunis a peccato. ō pur. ca. c. fi. Dicitur et emunitas quod idem ē quod libertas q̄si ex munia. i. munera data libertas qb. c. qō est ex.

¶ Ad qd se extendit imunitas ecclie 1
et cimiterii. ff. qd ad. xviii. Primo qz secularia placita ñ fiūt in ecclia vel cimiterio tractanda. ecclīastica tñ pñt. vt l. c. i. de imu. eccle. et. c. cuz ecclia et snia iudicio secularis data i ea est nulla' ipso iur. et marie snia sanguinis q̄ sub anathemate pbibetur ibi ferri. in. d. c. cū ecclesia. Limita nisi sit data alta a sanguine per viaz voluntarie iurisdictionis. qa sic tenet fm Pa. in. d. c. cum in ecclesia de causis ecclīasticis auf. bñ tz ar. c. qua frōte de apel.

¶ Utr̄ qs possit doctorari i eccl'ia. ff. 2
Jo. an. in. c. decet. eo. ut. li. vi qd sic. et placet Pa. in. d. c. cum ecclesia.

¶ Utrum contractus facti in eccle 3
sia teneant. ff. Pa. in. d. c. cum ecclesia fm glo. in. d. c. decet qd sic: quia illud. c. decet cum sit penale et loquat solum de strepitu iudiciorum non dz extendi ad contract⁹. Ex quo aduerte qd dispositio odiosa cōcepta super quasi contractu nō extēditur ad contractū purum. Nam in iudicio quasi contrahimus. l. iij. §. idem scribit. ff. de pecu. Idem die de concepta supra contractu puro. non extendi ad qsi contractū. ita dicit. Barto. in. l. more. ff. ō acq. here. vbi vult qd si statuti

phibet mulierē ꝙ pēt finē certū solē
nitate ꝙ pōt nūptias" adire here-
ditatē: q̄ nūc nō vere ꝙhat. sed q̄ ꝙ-
hat cū debitoris" hereditarijs ad q̄s
vide q̄s legat in l. apud Julianū. ff. q
et ea in pos. cantur. §. pe. c. ti.

4 ¶ Secūdo nō. pōbet in ecclia vel ci
miterio fieri cōtractū nōce. sed nūcios
spet" vniuersitatū ciuitatū ꝛ publica
parlamēta negociatōes nūdinaz ꝛ fo
rū. vt in. c. decet ꝙ i nu. cc. c. ti. li. vi. to.
ait. 15 q. parlamēta ꝛ societates p actu
pietatis aut spūalitatis prīt fieri. vt re
fert Pa. in. d. cū ecclia.

5 ¶ Sed nūqd peccat mortaliter q ali
qd p̄dictoꝝ in eis facit. ff. q nō vi.
dicit ter. in. d. c. ōcet. ordinarij locoꝝ
hoc facūt obseruari saadēda suadebit
inuerdicta cōpescit. Et q̄ cōcludo q
illa q̄ totaliꝛ impedirēt orōnes tpe debi
to sint pōhibita sub pcō mortali. alia
nō nisi er se sint mala. vl̄ go ex p̄cepta
faceſt. ꝛ sic intelligē. c. pe. ꝛ li. xiij. di.

6 ¶ Tertio q̄ in ecclia nō debēt sepeli
ri nisi cp̄i vl̄ abbates vel aliqui p̄fortē
ri aut fideles laici. xiij. q. ii. nullus. Et ī
telligit qđ ō laico fidēli q̄ miracula
facē a virtute fidei. Illi. ō q̄libet fideli
exibo bonaꝛ fuit mundicia. Ho. ōo
intelligit de q̄libet fideli i dignitate cō
stituto vt ꝓmune. rege. iperatore. Sꝫ
hoc hodie nō seruāt ꝛ male: q̄ ō ui
re ciuili nullus dꝫ in ecclia sepelīri. vt
no. Albe. in. l. nemo. ap̄los. C. de sac.
ſan. ecc. ꝛ ēt Azo. ibidē in summa.

7 ¶ Quarto nō dꝫ ecclia incastellari
nec in ꝓpugnacula hedificari vt ide
fiat guerra vl̄ vt ibi recipiāt q guerrā
faciūt nisi ista necessitate ꝛ auctorita
te ep̄i. de custodia eucha. c. relinquit. ī.
vt boni viri defendāt a malo. Et hoc
cōiter tenēt doc. fꝫ pa. i. d. c. cū ecclia

8 ¶ Quinto intra ecclīam vel cimiteri
um nō debent suppellectilia poni vel
bajulari in ea nisi pro necessitate. ſic
vt monale in illo ꝛ in precedenti. vt i
d. c. relinquit.

¶ Utꝝ vēdito cādelarū que fuerūt in ec
clia fiat ꝓhibita. ff. q vt fuerūt tollerabilis.
Hec ob. q. dño erexit vēdētes i tēplo
q̄ibi fiebāt pacta ꝛ multa puerbantia
cultui diuino. Sꝫ in vēditōe cādelaꝝ
nullus fit irrepti". Et iō nō ꝓhibet. se
eas esse de alia negociatione. quia vl̄
la est ꝓhibita.

¶ Item q̄ in ecclia vel cimiterio 10
nō dꝫ vlla violēta fieri vel aliq̄s violē
ter exhi aut eius cōtinua frāgi. vt in. c.
sicut antiquus. xvij. q. iij. nec ea q̄ i ea
posita sūt p vi aut furtū auferri. alīs sa
crilegiū cōmittit. c. gloꝛa luctus. xvij.
q. iij. Et sic peccat mortaliter. vt in. d.
c. glosa pꝫ.

¶ Utrū excōicatus cōfugiens ad ec 11
clīam gaudeat ꝓsata imunitate. ff. q
sic: q̄ cū lex nō excipiat. nec nos.

¶ Utrū Furtus fugiēs ad ecclias possit 12
violēter exhi. ff. q aut vēit sine armis
l. vt dño se subtrahat: ꝛ sic reddatur
domino ꝓpter fidē ꝓmissi ei iuramēto de
ꝓpinitate. c. inter alia. c. ti. Aut venit cū
armis. Et sic continuo exhit. l. si Fu"
C. de his qui ad ecclesias' cōfu. intellige
ꝓmissa ꝓpinitate.

¶ Utꝝ inde" cōfugiēs ad ecclias' gau 13
deat illo ꝓuilegio. ff. Fm gl. in. l. i. C. de
his q ad ec. cōfu. q nō. Et dicit Pa. i
c. inter alia. c. ti. q̄ ē verior & opi. gl.
d. c. inter. q̄ lex ꝓdicta' inducit ꝓpinq̄
tionē iuris. ꝛ de iure ꝫ quā nō admit
tit ꝓbatio. fo. di. lex q̄. cōfugit' nō
ꝓꝫ zelū fidei. sed ꝓp causionē ō bitoꝝ
vel criam Inno. in ē cuꝫ glo. ꝓbati. c.
iter. Ego dicerē q̄ si venit ad ecclias
ꝛ petit baptismū q̄ gaudebit. alīs non
quia vl̄ venisse vt effugiat nō cā fidei

¶ Utrū clerici ꝛ religiosi cōfugientes. 14
gaudēāt illa imunitate. ff. Pa. in. d.

c. inter alia. q. nō q̄n a ꝓlatis suis non
possint exhi ꝛ flagellari ꝛ huiusmodi
dāna nō non faciant ex odio sed ex di
scipline. vide ꝙ eam vsualle si placet.

15 ¶ Utrū cōfugiēs ꝓp debitū gaudeat 15
illo ꝓuilegio. ff. Pa. in. d. c. inter alia
q̄ legiste in. l. ꝓtū. C. de hi. q ad ecc.
cōfu. alligauit. aut ē debitū ꝓp tributus
l. debent ꝓncī. Et sic extrahit. vt in aut.
de mā. ꝓn. §. publicorū vero tributo
rum. ꝛ ibi no. in glo. Sed Pe. vt re
fert Ly. tenet q̄ non extrahet. sed ibi
cruciabitur. ꝛ si se defendet bene quidē
sin autē procedet ad missionē in pos
sessione bonoruꝫ. ꝛ ita intelligit dicta
aut. ꝛ placet pa. Si vero debitū est ꝓ
peer aliud. tunc non extraheretur inui
tus secundum omneꝫ. d. l. presenti.
Sed in modo procedendi sunt' opini
ones. Mihi placet opinio Jacobi ō
rauc. q̄ dicit q̄ debitor sibi seruitus
standi ꝛ exeundi extra ecclesiam per
xxx. dies infra quos respōdebit aduo
catus ad iudicium ꝛ inde si debit sē
tentiam contra eum cōdemnabit q̄
aut redeat ad ecclesiā aut pareat sen
tentie: ꝛ cum hac opinione trāsit Ly.

16 ¶ Utrum cōmittēs maleficiū ꝛ va 16
dens ad ecclesiā gaudeat illo priuile
gio. ff. Pa. in. d. inter alia q̄ sic quo
ad duo principaliter. ¶ Primus vt
nō possit ide violēter extrahi. ¶ Se
cūdum vt nō possit ēpius de illo dam
nari ad mortē vel ad aliam penā cor
poralem seu corporis afflictiuā. Pe
tet tamen pecuniāliter dānari vel alia
penā. et corpus ꝛ cogi ad pniam agē
dam ꝛ aliam satisfactionem: ita tn̄ q̄d
violenter nō exhaurit fm cōtōrē opi
nionē. Et aduerte q̄ licet egrediat ō
ecclīā. ex quo semel confugit ad eam
non pōt amplius de illo corporaliter
dānari. ꝛ hoc dicit glo. in. c. reū. xvij.
q. iij. Et fuit ista Hugo. vt firmat. et
sequitur Archi. ibidem.

¶ Excipiūt ab ista imunitate victa 17
ti. §. x. quatuor gña hominū. ¶ Pri
mum latronū publicorū. quia palaz ꝛ
publice furantur. vt sūt pirate. vel illi
qui publice stant in strata vt depredē
tur eos transeuntes. ¶ Secūdum est
nocturnuꝫ depopulatores agroꝝ. ꝛ dis
sert illud genus a ꝓmo fm Inno. qa
illud in nocte segetes destruit. duꝫ ibi
se abscondit vel lucet. vel ' quia vitra
homicidia ꝛ depredationes quam fa
ciunt i strata publica cōburūt agros
illoꝝ q̄ eis nō seruūt vel sūt sni. cō
nentes tn̄ ista duo gña: q̄ libet depē
dat i strata. ¶ Tertiū genꝰ est illoꝝ q
aliqō maleficiū enorme cōmittūt in
vna ecclia vt ōscendāt ab alia. Secꝰ si
cōmittens ex ecclesiā vl̄ cimiterū ſſ
spe vt defēderet ab eaꝝ gaudet. vt in
c. si. eo. n. ꝛ ls loq̄t ō hōicidio vl̄ muti
latione: tn̄ cria habet locū in aliis de
lictis grauibus fm Pa. ibidē ꝓpter
idēptitatē rationis. Secus esset in nō
enormibus ibidē cōmissis q̄ gaudet
Sed qd si cōmisit maleficiū in eccle
sia: sed nō sub spe vt defendat ab ec
clesia. Pa. in. d. c. si. vult vt nō defen
datur aliter contra. ꝛ magis placet ꝙ. d.
c. si. ¶ Quarū genꝰ fꝫ Pe. de anc.
est raptoꝝ virginū homicidaꝝ ꝛ adul
teroꝝ ꝓ aut. de mā. pōn. §. qō si delī
quētes. Sed cōiter tenet ꝛ verius. q̄
est correcta illa aut. per ius canonicū
ꝛ q̄ gaudent hac imunitate.

¶ Utrū confugientes ad ecclesiā tpe 18
belli sint capiendi. ff. q nō si ipsa ñ
incastellauerūt aut inde pugnauerūt
ar. c. si. co. ti. nec reo eorū ibi reposite
nisi essent ad pugnandū: vt in. c. sicut
antiquus. xvij. q. iij.

¶ Utrū detentus sub iuramento re 19
deundi dimissus cōfugiens ad eccle
siam sit educcēdus. ff. Jo. an. in addi.

ad Spe.ii.de hereti.q si iniuste detinebat non reddibit. nisi imineret periculū mortis l'mutilatiōis. sed peteret ab iolanō ēs a iuramēto. Secus si iuste ō teneret. quia nec compellēdus ē reddere vt volunt bar in.l. relegan.ff. de pe nis. tñ tamē ōbet pa ecclia vt iuxta abstrahat nisi pīcta cautione de ipūnitate mortis vel translatiōis.

20 ¶ Siz violenter abstrahēs aliquem de ecclia nisi in casu pmisso teneat illum restituere.ff. Pa. in.d.c. iter alia cū bar in.l. presentē. C. de hi. q ad ec. confu. q de iure potest pena sc restitui. cum de facto sit priuatus. Concor. Oldra. pfilio.lxj. ecclesia potest agere: cum sit spoliata libertate. vt in.c. miror. xvi. q iij. Et ideo non liberāt nisi restituant etiam si dominus pstaret iuramentum vel cautiones de seruo extracto. Et facit ad questionē. an capitus in territorio alieno possit peti. q sic. per.d.c. miror. & firmat Bar. in.l. si cui. ff. de accu.

21 ¶ Qua pena punitur ō iure ciuili qui calce violenter extrahit cōstringit aut requiem aut vestes vel victum negat. ff. q crimen lese maiestatis incurrit & vltimo supplicio feriendus. d.l. presentē. De iure canonico debet excommunicari & condemnari pecunialiter: & imponi sibi publica penitentia nec restituat cōloni. nisi restituat quem violenter extraxit. vt in.d.c miror. iuncto.c. Si quis contumax. & c. quisquis. & qō ibi no. xvij. q. iij. & sic patet q peccant mortaliter tales & no. q nedum in ecclesia vel cimiterio habet illud priuilegium. sed etiam per. xl. passus. si est ecclesia maior. l. matrix. vl p. xxx. si est minor vt capella. xvij. q. iij. sicut antiquus. c. frater. c. miror. Capelle tamen que sunt intra ambitum murorum ciuitatis vel castri seu ville nō ponunt in. xxx. passuū observatione fm Ho. xvij. q. iij. quisquis. & no. fm Isido. q passus est mensura quinq pedum pes, vero. xxv. digitorum. vide glo. in dicto. c. sicut antiquitus. vbi hoc dicitur. Limitatur illud spatium quādo vadit ad requisita nature. Secus si iret vt accederet ad aliās domos. vt i. d. c. dixerunt. xvij. q. iij. quia possent tunc capi. infra dictum spacium.

¶ Cuius facies expensas pfugiēti ad ecclesiā. ff. Pa. i. d. c. iter alia q ipse si hȝ ō suo l' laborabit si pōt vt visum q si nō potest vel nō hȝ de suo. ecclesia sibi prouidebit secūdū archi. post Hugo. in. c. dixerunt. xvij. q. iij. 22

¶ Utrū crimēs in ecclia & vltierius existentem eē violet imunitatē. ff. pa. in. c. fi. co. ti. q sic quia delictum sumit ibi principium & hēbit locū. c. fi. co. ti. vt scilicet non defendatur. 23

¶ Utrum mādāto fieri delictum extra sentī in ecclesia violet imunitatē. ff. bar. in. l. si vt proponitur. ff. de fideiuss. & latius per eum in. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. ter. in clemē. pastoralis in verficulo deciperet igitur de senten. & re iudica. vbi innuitur q citatio facta eē territorium ciuitatis non valet. ergo videtur q debeamus attendere locum vbi mandatum exigitur. nō vbi mādatur: ȝs ego dico q ēt attribuēt facti l loco vbi mādat q̄n do exequēs exequi necessitate iuris. Ad qō facit qō infra dicā mādati. §. i. 24

¶ Utrū ecclia ñ cōsecrata gaudeat pfata imunitate. ff. fuerit opiniōes ȝs mihi plȝ opio glo. Ho. quā sequitur Pa. i. c. ecclia eo. q sic. & ibi vt tenet mouet se q̄ pal mū epi gaudet hac imūtate. vt. xvij. q. iij. c. id cōstitutum. Ergo multo fortius ecclesia. Itē facit q̄ ola pūlegia cōcessa ecclesiis extenduntur ad hospitalia in. l. ola pulegia 25

¶ De epi. & cleri. Itē quod de proximo faciēdū ē habet pro iā facto. vt. l. non est in pn. ff. de eccla. tut. & in. l. pe. ff. de testa. mīl. Hanc ȝs. Car. in. d. c. ecclesia. & Jo. de lignā. post Laur. i cle. i. ō pe. & re. Intellige si auctoritate epi scopi vel pape hedificata est. 26

¶ Utrum hospitale & priuata oratoria similiter gaudeant. ff. Bal. q sic si auctoritate epi sūt fundata. Et facit q ipse no. in. c. fi. de ec. hedi. & ȝs Laur. i d. cle. i. & plȝ Pa in. d. c. ecclesia per. d. l. omnia alias non. 27

¶ Utrum ecclesia interdicta similiter gaudeat. ff. Bosr. & Elin. q sic. ar. pfati. c. ecclesia. & sequuntur cōmuniter doc. 28

¶ Utrus confugiens ad corpus xpi similiter sit defēdendus. ff. Ho. q sic licet hoc in iure non exprimatur. quia vbi maior ē ratio & ibi maius ius & mulier tangens finbrias ihesu saluata est Bald. vltij. 29

¶ Septimo ecclesia hȝ imunitatē q eius rustici non possint eius rura deserere & alias se transferre vt in. c. iij. co. intellige secundum glo. ibidem de illis qui glebe sunt astricti & qui sint vide. ff. Colonus. 30

¶ Octauo quilibet potest regulariter rem suā ecclesie relinquere. l. generali. & l. iubem⁹. C. de sa. san. ecc. & ēt donare inter vivos sine insinuatione i infinitum. l. illud ibidem. & in auten. de non alie. re. ec. §. si minus. Quia glo. in d. §. teneat contrarium. sed primū verius vt. ff. donatio. §. xx.

31 ¶ Nono transfertur dominium rei in ecclesiam solo pacto. l. sola nuda. p. nuncupationē. l. vt sit inter vivum. C. de sa. sanctis. ec. in glo. & hanc sequitur. alb. ibidem & idem est fm Rodo. quando datur aliqd ecclesiastice persone intuitu ecclesie. In emptiōe tñ regnitur solutio pretij vel fides de pretio alr dominium non acquiret fm glo. predictas

¶ Decimo quicqd fuerit epi de pecunia ecclesie reuertit ad eas. xii. q. aplicos in glo. ij. & q. v. situm & hoc si ita sit emptum nomine ecclesie vel nō de pecu. cle. c. i. & c. inquirendum. 32

¶ Undecimo q nō tñr ad munera mere psonalia et dicitur munera mere psonalia q animi prestatione & corporali labore sine aliquo gerētis detrimento perpetrantur vt in. l. fi. in prin. ff. de mu. & ho. Quorum munerū mere personalium quedam sunt sordida vt cloache mundande calces coquēde arene. fodiende. sossati vel stabuli mundandi. & huiusmodi de quibus in l. maximarum. C. de excus. mu. Et ad hec non tenentur ecclesie nec earum mancipia. aut clerici vel eorum vxores aut familie & coloni. vt. xvj. q. i. c. generaliter. §. nouarum. & §. placet. ij. C. de epi. & cle. l. ij. & l. neminem. C. de sa. san. eccle. que vult q̄ in aduētu principis teneantur non valet quo ad clericos ecclesias atq; seruos qui sūt dominio ecclesiarum subiecti. quia iure diuino sunt exempti. vt in. c. si imperator. lxxxvi. dis. & no. Inno. in. c. ij. ō maio. & obe. Facit l. Scripto. & quod ibi notat Barto. ff. de mu. & ho. & hoc intelligo de familia perpetua ecclesiarum & earum seruis: sed bene valet quo ad colonos liberos qui seruiunt pro mercede. cum sint subditi imperatore: iuxta no. in. c. iudicatum lxxxviij. di. & ab ipso a multis exempti. vt in. l. i. & ij. C. de epi. & cle. & ideo potuit eorum imunitatē limitare. vt in simili no. glo. in. c. cum fm leges de vere li. vj. Nam tales tenentur ad gabellas & alia onera de parte eis contingente fm Jed. consilio. iij. Sunt & quedā alia munera pionalia q̄ nō sūt

so dicta ſi bñe annexū honorē vt ſūt officia ecclaria. ſic nō tenent clici p̄ c. sacerdotib⁹ e. c. ſed nec pecuariones clc. vel mo. vñ i. l. placet. C. de epi. & clc. vbi. Placet nobis clericis vt clicis nihil cōe cū publicis actionib⁹ vel ad curiā pertinentibus cuius corpora nō ſūt inuenti debeant hec ibi. Et quo ꝑs q̄ nō ſūt de vniuersitate nec in eis voces possūt bēre vbi Inno. in. c. vlecta. p̄ pe finē ō exce. p̄. Dic etiā quod talia munera psonalia q̄ nō habēt nec honorē nec vituperiū annexū. vt legatio tutela vel cura & hmōi ſi cuiꝰ ab his ſint exēpti vt i. l. generaliꝰ. C. ō epi. & clc. posita in. c. generaliꝰ. xvi. q. i. tñ ꝑs glo. iuncta ver. in. c. peruēit. xxxvi. di. pōt ſi volūt legitimā, intelligi clici accipere nō vxorem aut reclamentarias. ſed epi & monaci nō. xxxvij. di. epi. & xvj. q. i. monaci. Tutelā aūt miserabilis psonarū ōs clici & monaci possūt suscipere q̄ officiū pūi est. vt i. d. c. peruenit. Et in ois ꝑdictis muneribus personab⁹ q̄ ad ecclias & clicos habēt locū ꝑdicta tam in ordinarijs q̄ extraordinarijs muneribus seu indictis vel imꝑdictis. vt i. l. placet. C. de ſa. ſan. ec. Item. Ité multa cōmunitas. C. de epi. & clc. & c. q̄q̄ ō censi. li. vi. Et q̄ dicantur ordinaria vel extraordinaria idicta & ſupindicta. vide. J. Bunus.

¶ Utrū clici teneant̄ custodire ciuitatē seu opidū. ꝑ. Pa. in. c. peruenit. co. Et q̄ nō. niſi maxima necessitas subeſſet. vt no. glo. xvi. q. i. §. placet. q̄ q̄dē p laicū nō dēt discerni. ꝑs Ho. in ſuma ſed ep̄m & p eū cōpellūtur. vt in. c. ecclia. ſante. Marie. de consti. puta quia aliter nō pōt defendi ſine eis. Nam tunc tenēt̄. ar. l. nullus penitus. C. de cur. ſu. pu. & i. d. c. peruenit. Nā quilibet debet ſuā patriā ꝺfendere. Facit ver. in. c. pe. de homici. Ubi tpe inuasionis possūt eligi vna cū laicis arma sumere & ꝑsequi & pugnare nec ſūt irregulares ꝑs multi ſint occisi dūmodo proprijs manib⁹ nullum occiderint. Quia vulnerauerint.

¶ Utrū teneāt̄ ire ad bellū vbi vocāt̄ ſūt alios impugnare. ꝑ. Pa. i. d. c. peruenit. q. nō etiā ſi ageret̄ de recuperatōe terre ſancte q̄ clicus reddit̄ cōis habilis ad pugnādū etiā cū sarracenis vt ꝓbatur in. c. ecce multa in. §. ſi. de voto. 35

¶ Quodcūq; ecclia nō tenet̄ ad munera ꝓpriamonialia seu realia & dicūtur ꝓpriamonialia munera q̄ ſuppōnūt ꝓpriamonijs & dāta administrantē expediuntur vt in. l. ſi. §. ꝓpriamonioꝝ. ff. de mu. & ho. Et hec munera ſūt duplicia q̄dā ſunt mere ꝓpriamonialia. Et hec tripliciter dicūtur. 36

¶ Primo rei de eo q̄ ſpectat̄ ē de ipſa re. vt q̄ nauis ecclie vel equus vel currus vadat ad futurū reipublice.

¶ Secōo ponūt̄ sup eo q̄ ꝓcipit̄ ex ipſa. vt. l. detur certa pars fructuū. & ō iſtis habeo i. d. §. ꝓpriamonioꝝ. ¶ Tertio ponunt̄ ipſi rei de eo q̄ nō ꝓcipitur ex ipſa re nec est in ipſa re. vt ꝓstat certā quātitatē pecunie annuatim de quo bēo in. l. hacten⁹. §. i. ff. de vſufru. & in c. i. de censi. An aūt ecclia teneat̄ ad iſta. ꝑ. fm Pa. in. c. ſi. de et. & ho. clc. q̄ ſi talia res q̄bus ponūtur talia munera hēbāt onus tale ꝑpetuū annexū & inuariabile ac certū ſiue ex diſpōne publica puta ꝓncipis: ſiue ex diſpōne ꝓuata. vt. c. q̄to. de censi. & antiq̄ veniret ad ecclam. ſicut ꝑs exēplum de tributo. vt in. l. imperatores. ff. de publi. & c. i. in ſi. de censi. vbi innuit q. q̄libet possessio ab antiq̄ ē onerata oncre solvendi tributa. & ſic ecclia de talib⁹ rebus teneret̄ quia res transit cū onere ſuo. de decī. paſtoralis. & ō plg. extraneis. Fateor tamē q. talia tiēnt̄ ꝓncepo ꝓuinciarū nō obligāt hodie ad talia tributa. vt no. in. l. i. ff. de censi. Si ho ſi erāt onerate tali onere certo & inuariabile q̄ ꝓuenerit ad ecclīā ſic ſi tenet̄ ecclia q̄uis ēent onerate ene certo & variabili. et ſit ille discretio icerto & variabili. et ſit ille discretio nes q̄ ſūt hodie q. eſtimāt̄ bona cuiuscūq; vt ſoliat pl⁹ vel min⁹ ꝑs ipsiꝰ tōs collecte & hic opiōes tenet Inno. i. c. nō min⁹. e. n. Et recitat Pa. ibidē Jo. de lignano. in cle. ꝑpetui. ō cēſi. & Jo. an. post Ubreh. in. c. i. co. ti. li. vi. & placet ꝑs alig teneāt̄ ꝑ ſi possessiones prius erant ascripte vt tñ ſoluāt ꝑ ſolido vel libra q̄ tūc teneant̄ ecclia ꝑs prima tunc ꝑs ista nō ſit cōdēnanda. ſūt tñ alīq̄ onera q̄ róe naturali succūbūt ipſo rebus vt reficere aū domū vīā: & ſic ecclia tenet̄ vt no. Bar. in. l. ad instructō ea. C. de sacro ſan. ec. Ité in purgatione putei necessaria tote vicinie in q̄ est ecclia vt no. Spe. ti. de censi. Ité ſoluēt ad portā vel pōtes ꝑ plaustro ꝑ ipſius pontis vel porte ꝓseruatione q̄ destruūt vīā vt no. in. d. l. ad instructō ea & no. bal. de pace ꝓſtan. Et idē de ſilib⁹. Dan ſus vō ecclie qui est duo ecclesie ꝑs cōem opinionē doc. dēt̄ ēē liber ab oi munere antiq̄ cōſecretur vt i. c. i. de censi. & dēt̄ esse tanta quātitas terre ex q̄ vn⁹ rusticus cū ſua familia viuere possit vt dicit glo. xxiij. q. viii. ꝑs canonicā Sūt & q̄dā munera ꝓpriamonialia mixta. & dicuntur mixta q̄ habēt onus cū sumptu. ff. de mu. & ho. l. ſi. §. mixta participāt eni de onere ꝓpriamoniali q̄tenus habēt onus annexū & cuius ꝓpriamoniali q̄tenus ſūt cū sumptu & hec duplicater iudicant̄. ¶ Primo ꝓpone habito respectu ad rem ſeu bona patrimonij & hoc differt a tertio mō imponēdi onera in reb⁹ mere ꝓpriamonialibus q. vbi q̄libet res tenet̄ ꝑ munere q̄ cū respicit & nō vltra. d. l. imperatores hic vō est ꝓsona obligata. & ꝑ ꝓsequens oēs res patrimōij. l. auferē. §. ſicut. ff. de iure fisci. & ad iſta non tenet ecclia nec ē laici non ſubdui ſi habeant patrimonij in loco. l. reſcripto. §. ſi. & ibi per bar. ff. ō mu. & ho. ſi aliō habeat ꝓtendo q̄ ad laicos vt no. bar. i. l. vna. C. ō capitatō ne ciuiū nō q̄ ad ecclias q. ꝓseruādo ñ vt ant. caſſa. C. ō ſa. ec. ulecta aut. Ité nulla cōitas. C. ō epi. & clc. & iſto mō pōt intelligi ter. c. nō min⁹ co. ti. & c. ſi. ō vi. & ho. clc. & c. & q̄ ō cē. li. vi. Secūdo mō ponūntur ꝓsone nulla facta mētōe ō rc. & ſic dī capitatio q. ponit̄ ꝑ capita non hito respectu ad bona ꝓpriami vt ni. dicta. l. vna & ad iſta ſilr nō tenet̄ ecclia nec clerici q. ſi ſūt subditi ſperatori. d. c. q̄q̄ imo nec laici ciuiles ſed tñ rustici vt in. d. l. vna no. bar. & hec omnia procedāt regulariter.

¶ Ds dubitat̄ de ꝓcernūtibus pietatē vt iſtructio pōtium & viaꝝ. ꝑ. Inno. dicit q. ecclia tenet̄ ꝑ. d. l. ad iſtructionē & ꝑ. c. i. co. ti. ſilr in hedificatōne muroꝝ ciuitat̄ vel ville. Similiter gl. in. d. c. nō min⁹. Idē Vincē. & ho. & d. Car. & Pbyli. & Pe. ō ancha. & Ulbri. in. d. l. instructionem. Idē dēs q. idē putat ō fōub⁹ & puteo cōi ar. ff. quidā i. lo. pu. l. ii. §. viaꝝ & dicit hanc opionis ee Dy. & old. Ds in Jrū est cōis opinio canonistaꝝ i. c. ſi. ō vi. & ho. cle. & in cle. pūi ō cēſi. & ꝑ io. ō li. gna. & ꝑ bart. i. l. reſcripto. ff. de mu. & ho. & d. l. ꝑs & gl. xvi. q. i. §. nouarius io. & pa. i. d. c. ñ min⁹ ꝑ multa motiua an. Et ió dic q. d. l. ad iſtructionē & ſi nileo ñ valēt q̄ ls. c. i. cū ſilib⁹ ō no. ope. nō. dicāt ſ. dā legib⁹ er q̄ in canonib⁹ nō repit Jrū tñ hoc ñ ē verū q̄ ler impialis est dānosa ecclie seu ecclasticis ꝓsonis q̄ tūc non ts niſi ſpecifice approbet̄ ab ecclia vt ē cōſ

opio hoc.l.c.ff.de solu.t l.c ecclia.ff.
ere /Marie de cõst.t.c.fi.de re.ec.ñ
alie.t vi.ff in aduersis vbiguo tñ
sic fz pa.i.d.c.nõ min⁹.q aut neces
sitas vl pietas imineãs occurrit vtilita
tẽ ecclie ñ remoti p q̃ndã sequen
tia t vsle ẽ ter.apt⁹ i victo.c.nõ min⁹
q non teneãt nisi ipõe velit approbã
te epõ cũ clero t pias consilio roma
no põtifice p.c.aduers⁹ eo.ti.aduer
te ñi q si tãta esset necessitas vl pie
tas q nõ posset sine scãdalo t picu
lo hñi pus romani põtificis recursus
q nõ sufficeret deliberatio cleri cus
epõ.facit.c.fi.de ec.hedi.t qõ ibi no.
aut necessitas vl pietas cõcernit õ di
recto t principalr vtilitatẽ ecclie t lai
corum vt pura q; pranã societas ter
minoꝝ cinxatio iecdit suasit predia
q̃ ecclia nullas possessiões hz t nũc
ecclia hz tributere si tñ ad delibera
tionẽ solũ populi sed oz q clerus t
populus principalr pueniãt t õsentiãt
q; qõ ocãs tigit hz ab oib⁹ approbari
l cle.i.tit.õ cõsi.t.c.ad hoc õ offi.ar
chi.facit tñ pa.vbi.ẽ.in.d.c.non mi
nus q si clerus nollet sine legitia cõ
plemre q posset laici iplorare auxil
ũ superioris ecclasticꝰ vt appellat eos vt
in.c.nullus de iure pa.in arg.t i hoc
casu nõ hz locũ dispõ.d.c.aduersus
de plulatõe romani põtificis q; hec
ipsa nõ fit pp publicã vtilitatẽ sed p
ter priatã ecclie t sic sum⁹ cẽ cõtra
rio.in.c.aduersus facit cle. prima.t
ibi de censi.

38 ¶ Tertõdecio hz imũitatẽ q ecclie
vel clerici ñ teneãt ad gabellas q̃ ho
die ponũt in vio t silibus fz pa.i.d.
c.nõ min⁹ i fi.p.d.aut. Itẽ nulla cõi
tas tenet bal.i.d.l placet.C. de sa.tñ.
ec.nisi gabella fuisset ipsita p one
ribus ad q̃ teneãt ecclia q; nũc succedit
loco onerum vt volũt barri.i.d.l. ad
instructiones.

¶ Utrũ ecclia teneat ad gabellas si 39
aliqd võat vel legat ei: fz statuta q̃
d.i.q. q. fi.xxiij.q.viij.§. Quia cũ duo
bus seqñtib⁹ idẽ si võãt cũ ar.c.fi.
de vi.t ho.cle.t ibi pa.t qõ no.in ca
simili.xvi.q.i.

¶ Quid si clie⁹ trãsferat res ecclie 40
ad aliũ locũ negotiatõis cã.q. pa.i.
d.c.fi.q nõ põt exigi pedagiũ vl ga
bella q; õlicũ clici ñ pt nocere eccle
vide sede.pfi.cc.secus si fũt sue non
ecclesie.

¶ Utz clici debẽt soluere gabellã 41
p vino vl frumẽto qõ vẽdũt ex p̃dẽ
da sua vita.q. bal.t pe.t cy.i.l.ei⁹.C.
de epi.t cle.q nõ nec ẽt ad ponẽ idẽ
bar.in.d.l.placet nec ẽt fm pa.in.d.
c.fi.de patrimonio dz solucre gabel
las vel pedagia facit cle.p.tit õ censi.
t.c.q̃q. co.ti.li.vi.

¶ Quid de gabella q̃ ponit sup car 42
nibus vino t huiusmõi quã ecclie sol
ũt indirecte cũ emãt carn⁹ ab alio q
vẽdũt pp talẽ gabellã.q. fz ricar.i q̃t
q si pfules ponat talẽ gabellã pp abu
sũ t excessũ eoꝝ sic nõ lz fs solutẽ õ
suo pprio. Si õ pponit pp cõez vti
litatẽ tã cliorꝝ q̃ laicorum sic lz cio.
Si õo pp vtilitatẽ laicoꝝ principalr t
directe õo clericoꝝ t a remotis puta
q; pspexitas ciuũ vrãdat l vtilitatẽ
ecclie t psonaꝝ ecclasticarũ nũc vtile
quo aut facũt alio extorquendi pecunias
ab ecclasticis õe alio mõ nõ possũt t
sic nõ lz aut nõ alio extorq̃ndi ab ec
clasticis hoc faciũt q; ẽt li nõcẽt ec
clasticꝰ plone q̃ emerẽt talẽ gabellã
ponerẽt nũc lz cio hita auctoritate po
mini tẽponal t hita moderatione ne
ponat magis sup his q̃ sepe emãt a
clericis aut ab ecclesia aut a pauperi
bus q̃ab alijs oib⁹ t sic clerici nõ
possunt cõqueri cũ possit̃ alibi erogẽ

si nõ ita comode hec probatur.ff.de
no.op.nũ.

43 ¶ Que pena collectãũ ecclias vel 44
clericos.q. fz pa.in.c.aduersus.de i
mu.ec.d.an.In isto reportatõib⁹ vo
luit q post̃ fuerit excõicatꝰ seu ide
nũt excõicationẽ post mõitionẽ p.c.ñ
min⁹ sine tollerẽt sine ignorãt: nõ te
neãt inde: aut statuta talũ ipso iure: si
ue sint edita ꝺ ecclias: sive ꝺ q̃cũq
psonã ẽt laicã alij volũt q subduoret
q̃ eũ effectu collectauerunt ipso iure
sint nulle.t huius opi. vi pa.t mihi
placet: q; ex verbis pmti colligitur
mẽs disponẽt. vt.l. fi.ff.de here. inſti.t
p bar.in.l.abitiosa.ff.de decre.ab.or.
fa.ex quibus p3 q.d.c.aduersus volut
aliqd addere ad tuã ẽtiã. q p3 in
ẽ bo addictũ⁹ ibidẽ.de alia ãt pẽa vi
de.§. excõicatio.v. casu.xxviii. t ex
cõicatio.vii.casu.v.tenẽt ẽt vltra pec
cati mortale cõmittã ad restitutionẽ
omniũ ablatoꝝ.xiiij.q.vi.c.fi reo cuꝫ
similibus.

¶ Quartodecimo hz immunitatẽ q 44
nec ecclia nec monasteria vel hospi
talia teneãt ad lucratiuã descriptiões
vt in.§.sicut⁹ .xxiij.q.viii.t no.q lu
crativa descriptio est ẽrta pro bono
rũ q̃ a curialib⁹ relinq̃bãt.q̃ fisc⁹ vẽ
dicat exceptis relicto curialib⁹ t eoꝝ
pñctis.de q̃ bẽa.C.q t a quibus ẽrta
po.l.i.t secũda t.C.de ipo.lucra. de
scrip.l.unica.

¶ Quindecimo q laicoꝝ statuta ñ 45
hñt locũ sup reb⁹ ecclie.c.fi.de re.ec.
nõ alie.vide.ſ.statutũ.§.vij.q dictum
priuilegiũ limitãt q̃dũ vez nisi papa
approbaret talia statuta vt in gl.c.ec
clia sancte Marie.õ pñi. Õ verum
credo fz bal.ibidẽ.q̃ ex̃sse t nomi
nari approbatur a papa sce⁹ q̃ simili
ter approbaret statuta q; nõ valerent
ecclias p talẽ approbationẽ cũ sit ꝺ
liberãt ecclasticã t sic tene t vide cã
dem Baldũ in.c.i. per quos fiet inue
stitura.

¶ Sed q̃ õ statuta laicorũ impedi 46
tibus quoq̃mõ liberã facultatẽ dona
di ecclijs aut p alia.q. pa.in.c. relati
ci.i de testa.q si valẽt vt no.in.l.i.C.
õ sa.ec.facit q̃ no.Io an.in.c.fi.õ
imu.ec.li.vi.vbi dicit q si obstite sta
tuto q̃ qs prohibetur donare sortilib⁹
seu si supposito iurisdictiõi q; poterit
dõari ecclie q; nõ pñt inferiores tol
lere priuilegiũ superiorũ t hãc opi
nionẽ fouet apte bal.in.l. q̃ali.C.de sa.
tñ.ec.t idẽ in aut.casu ea.t. põt alij
q. notabilẽ statuto cauet q testiõ insti
tuet p heredẽ infra ter mẽsẽ alter
sit irritũ ipso iure cuius ẽt heres t ñ
insinuat mũgd sit nullũ testiõ t respõ
det q nõ q; statuto non astringit cle
ricum nec fortius ecclesiam q̃ñ haberet
heres instituta ec bio inferri pa.i.d.c.
relatũ q; quinto statuto caueatur q
mulier nõ possit donare ecclie seu ad
pias cãas vel testari t se obligare eccle
vel ad pias cãs sine p̃sentia viorum
agnatoꝝ suoꝝ tñ põt donare testari
t se obligare eccle vel ad pias cãs si
ne hac solẽnitate q; relicta vel dõata
eccle vel ad pias cãs debẽt determi
nari secũdũ canones t nõ secũdum
leges vel statuta q̃ sũt pro iuris cani
lio.l.q̃s populi.ff.õ institu.t iure.idem
tz dño anto in.d.c.relati.t p bar.in
l.i.C.de sum.tri. Sed bal.in.c. eccle
sicte Marie.t.c.q i ecclias de priui
legiũ valere si disponat statutum de
re immobili. Sed contra eum ẽt ca
sus in.c.fi.de reb⁹ ecc.non alie.t ibi
Inno.t bene.

¶ Utz laici possint statuere sup mo 47
rtario.ſ.to.de iudi.in.d.c.fi. q sic
quotcũq disponit i his q̃ nõ applicã
tur ecclie.addit pa.ibidẽ. aut cõcer

nāt vsualē cultum vl refrigerium ale
qz cū hec sint annexa iuri spirituali nō
valeret: vt puta qz nō ecclē nisi tot cle
rici vl nūcūr nisi tot clerici t hmōi
mōi igitur solū valet in concernēnb⁹
pompas mundanas que sunt potius
ꝓ solationes vinoz q̄ suffragia mor
tuoz nec ecclia talia approbat. et i.c
q̄ ꝓpositi xvij.q.ij. Et sic trāseūt cō
muniter doc.i.d.c.fi.t qz dicit Bal.i
l.i.C.ō lati.vb.tollē.p filū ter.q eq t
arma ducti ad sepulturā militū. t cle
rici debēt remanere apō clericos vel
ffeos sepelliēdos q̄li sequella cadaue
ris ar.l.medico.§.fi.ff.ō au. t ar.leg.
ō nō valeret statutū laicoz.

48 ¶ Utz ītō pnīs.d.c.fi.de re.ec.nō
alie.de q̄.ē.i.§.xlv.extrādat ad rel pfē
monialeꝫ clicoz.z.gl.i.c.ecclia sācte
marie ō pfti.q sic t i.c.fin.ō vi.t ho.
cle.t i.c.ex lris ō pigno.t.xvi.q.i. in
c.silr.ē ēt gl.singularis apud legistas
ffz trā.utgri.i.l.fi.§.pfimoniōz i ōbo
ponitur.ff.de nū.t ho.hēs.l.ō cerni
mus.C.ō epa.audi.i ꝑtū faciūt q̄ dī
co.i.pscriptio.§.xxxviij.t credo verū

49 ¶ Sextodecimo q nec ēt plati aut
plone ecclīastice pfti ecclīs nouos cē
sus ponet aut veteres augef aut alio
mō grauare vide hoc.ō.census.§.i.

50 ¶ Utz archiepi aut epi possint aliqd
exigere ab eccliis vl clicis. z.pa.i.c.cū
apla ō cēsi.q dū vlitāt possāt exigef
ꝓuisionē q̄ cis ꝓcedit.i.d.c. cū apla.
Quid non de q̄ vide.i. Ubitano.§.iij.
talliā et t exactiōes eis facere nō pos
sūt.sed ad cartatiuā subuēciones pfti
ꝓpellere si rō abilis t manifesta sit cā
pura vult ire romā p cōi vtilitate vel
necessitate. t hmōi. t nullo modo
pōt pscribi illud subsidiū cartatiuuz
Alb oratoriso alit t alio locio nō reli
giosis ēt rōne vlitatis nō pōt exige
re procurationē.c.vlt. de cēsi. t ibi pa.

¶ Utz rector ecclie possit res ecclie 51
pro sua necessitate obligare puta . qz
erat infirmus vel egebat idumētis. vel
p necessitate ecclie.z. Jo.an.in.c. ex
pūnū.ō pigno.q sic. t successor tene
bit. t cū eo trāseūt cōiter doc. si ego
limito sic. q aut ecclia bñ abūdabat
fructib⁹ t sic nō tenebit successor. qz
fructꝰ futuri ipso reseruāt successori:
vt de ipso viuat. p.c.pūti.§.porro.de
offi.ordi.li.vi. Aut fructꝰ nō sufficie
bāt ad necessitatē. t sic ē vera opinio
Jo.an. distingut ēt pa.in.d.c. ex pū
nū t bñ q si ecclia erat ipotēs a prin
cipio q̄ cā ipetrauit. t sic sibi iputer
nec poterit obligare nisi p sua vita si
tenet viuere de industria aut fortuna
ex pfimonio nō āt vēdere vel obliga
re rē ecclie ter.ē no.cū glo.xxi. q.i.c.
i.facit.c.clicus victuꝫ.lxxxi. vi. si ōo
ē facta impotēs possēs ei accepit ēt in
isto cāu si pōt eā obligare si ōz agek
ꝫ parrochianos vt pstēt sibi necessa
ria ex quo seruit eis in diuinis t ē cā ill
cita sībrahēdi prochianis diuina vide
bonā gl. de ꝓse.vi.i. hō xpianus.

¶ Utrū debeat fieri ꝓpōsito cū pdī 52
nis ex negligia administratoris eccleie
cū acquisitis ex eiꝰ diligentia. z.pe.de
ancha.in.c. ꝓsensus de re.ec.nō alt.
q sic allat.l.cū ḡritur.ff.de admi.tu.
t l.gallus t ibi bal.euꝫ sequitur.ff.de
vsur.sed ꝙ eos facit q no.pa.in.c.ex
pūnum.de pigno.vbi ꝫ q si rector
ecclie potuit acquirere aliqd ecclie t
ñ fecit q tenet ipi ecclie t p hoc ha
bes ter.cū glo.xii.q.iij.c.h.ad instar
tutoris q ad hoc tenet vt l.i.quēqd
C.arbi.tute. t sic ꝑz q ēt tenet ō levi
culpa vt ꝑz in.d.l.quēqd si non labo
rat vt acquirat ecclie t in.d.c.fi.ꝫ hoc
nō intelligas q teneat laborare ꝓso
nalr vl ex doctrīa aut artificio vt acq
rat sed solū cū solicitudine in reb⁹

ecclie t ex tali solicitudine acquisiti ēt
ecclie t tō nō pōt vari i fōpēsatōe ꝫ
sed.d.pe. intelligit ō acquisito per exerci
tiū corporale vel alio mō in q̄ acquir
pōt fōpēsare. sic intelligē.l.p ipō ꝫ al. 53
¶ Utrū platus possit. de rebꝰ
ecclie dare remunerādi cā. z. gl.i.d.
c. ꝓsensus. q sic facit.c.si q̄s. t.c.cum
redēptor. xij.q.ij. et dicit glo. in.d.c.si
pī. §.i.c in.l.filiusfamil.i prin.ff.de do
na. t ter.in.l.ēt.§.ex pscripto.ff.de ma
vidi.facit.l.cū pōes.ff.de admi.tuto.
t qō no.bal.in.l.i.C. māda Utī dicit
idē bal.in.l.inbem⁹.C.de sa. sā.ec. q
ptertu būficij colorati nō pōt platus
remunerare aliqū suū t ideo vera me
rita debēt esse facit glo.in.d.c.si quos
et q aduerte q remūeratio nō est re
stricta ad regulas iuris glo.ē singula
ris in.l.aeglꝰ fgulꝰ.ff.de pōa. t facit.d.
§.suadeo q qlibet administrator pōa
re pōt remunerādi cā.l.tutor ꝫ dignī
tatē.§.fi.ff.de admi.tu. t est glo.c.ep̄s
q municipū.xij.q.ij.sil.ūctus addit ēt
d.anto. t pa.in.c.ceterū.ō pōa.q cū
pōt pax ex cā alia.puta vt ecclia habe
at aleos p sua defensione t huiusmōi.
Limit ēt nī in isto casu t cā remunerā
di verū pūnō rea q̄ donat sit mobi
lis t minima. vel de fructib⁹ qz immobi
lia t ēt mobilia magna nō pōt nisi cū
debita solēnitate t causis de qbus. ō.
Alienatio.§.ij. t iij. t iuj.

54 ¶ Decimoseptimo se extēdit immūni
tas ecclie ita q ecclia si caret ꝓprio
platō nō currit sibi ꝓscripto ꝫ platꝰ
superior possit.p ea agere ffz inno.in
c.olim. el.i.de resti.spoli. ter.est in.c.i.
de re.ec.nō alie.li.vi. licet bar.in.l.ij.
ff.de aqua.plu.ar.dubitauerit.

55 ¶ Decimooctauo q res ecclie non
possunt alienari sine certa solēnitate.
Inde.ō. Alienatio.

¶ Decimonono q vnā ecclīaz ne 56
mo pōt ledere qn videat eā ledere
qz particulares ecclie sūt mēbra vni
uersalis ecclie facit.c.log.xxiij.q.i.
sicut in simili of q tāgit aurē totū hōt
nē retigisse dicat. c. vulgarī ō pe.di.i.

¶ Vigesimo q de pscia ecclīastī 57
cis nemo pōt iudicare nisi tudex ec
clīastic⁹ ō fo.cōpe. phonū. et q sint ille
plone hēs excōicatio.vij.cāu.v.§.vij.

¶ Vigesimoprimo q de rebꝰ ecclia 58
sticis t ēt pīmonialibus clericorum
aut de causis spiritualibus inder secu
lares iudicare nō pōt. Et de illis vide
ō.excōicatio.vij.casu.v.

¶ Vigesimosecundo q loca pīa sūt 59
sub iurisdictione ecclie.c. ad hec de
reli.do. t in cle.q ꝓtingit de reli. do.
ffm pa.in.c.cū sit generale de fo.cō
pe. t tō ledētes ea sūt sacrilegi cēlen
di.d.c.cū sit gnāle. ꝫ ledēs in bonis
clericoz sine violēcia pīe nō ꝓmittit
sacrilegiū: ꝫ sup ipa sit iurisdictō iudi
cis ecclīastici. vt i.c.si clicꝰ ō fo.cōpe.

¶ Vigesimotertio q relicta in testō 60
minus solēni facta ecclīe t pijs locis
valēt.c.cū esset.c.relatum.c.indicam
te de testa. de quo. ſ. legatū.i. t.ij.

¶ Vigesimoquarto q ecclia vel eiꝰ 61
possessiones nō pūt p alienīs debēt
obligari t obligāe ē suspensus ab ad
ministratione tpaliū t spūaliū ō solu
.c.ij. q tū suspēsio pōt p eōs relaxari:
ꝓsulto indēnitati ecclie pīo.c.ex par
te el.i.de ō.signi. non comprehendit
tamen hec suspensio eōs.c. quia pe
riculosum de sen.excō.li.vi.

¶ Vigesimoquinto. qs excōicantur 62
vsurpātes regalia. custodiam t huiu
mōi de qbus ō. excōicatio.vij. cāu.i.

¶ Vigesimosexto. q clericus qui cc 63
cham ex collatione laici ꝫ si non re
signauerit suspendēdus ē ab officio t
beneficio laicꝰ excōicandus. de iure

nāt vlahul cultum vl refrigerium ale
qz cū hec sint annexa iuri spūali ñ
valeret: vt puta qz nō deb nisi tot ce
reos vl ñ luceāt nisi tot clerici t hmōi
mōi igit solū valet in concernēnb⁹
pompas mundanas que sunt potius
?solationes viuoz ḡ suffragia mor
tuoz nec ecclia talia approbat. vt i.c
ḡ ppotest.xvij.q.ij. Et sic trāseūt cō
muniter doc.i.d.c.fi.t qz dicit Bal.i
l.C.de sanct.eccl.p illā ter.q eq t
arma ducti ad sepulturā militis.t ce
reos debēt remanere apd clericos vel
ffos sepelientes ḡli sequella cadauer
ris ar.l.medico.§.fi.ff.de an. t ar.leg.
tō nō valeret statūti laicoz.

48 ¶ Vtz illō possīt.d.c.fi.vere.ec.nō
alic.dc.q.ti.§.clr.credāt ad rel'pti
moniales dicoz.ꝛ.gl.i.c.ecclia sācte
marie de ?sti.q? sic t i.c.fin.de vi. t bo.
cle.t i.c.cclsia de pigno.t.xvi.q.i. in
c.sūr.et gl. singularis apud legistas
f? l'i.agri.i.l.fi.§.pfimonioz i vbo
pontifer.ff.de mu.t ho.hēo.l.decerni
mus.C.de epa audi.l'tū faciūt q dī
co.j.plenpsio.§.xxxviij. t credo verū

49 ¶ Decimodecimo q nec ēt plat aut
plone ecclīastice pōt ecclīis nouos cē
sus ponēre aut veteres augēre aut alio
mō grauare vide hoc.de censibus.§.i.

50 ¶ Vtz archiepi aut epi possint aliqd
exigere ab ecclīis vl clericis.ꝛ.pa.i.c.cū
apūs de cēn. q? nā vīsitāt possūt exigere
procurationē q ei ?cedit.i.d.c. cū apūs.
Quidā non de q vide.j. Ubitano.§.iij.
Sūt.sed ad caritatiuā subuentionē? pōt
?pellere si rō abūdet t manifesta sit cā
puta vnit ire romā p cōi vtilitate vel
necessitate. t hanc mōi. t nullo modo
pōt pscribi illud subsidiū caritatiuuz
Alb ordinarios adire t alibi locis nō reli
giosis et rōne vīsitatōis nō pōt exige
re procurationē.c.vīsi. de cēsi. t ibi pa.

¶ Vtz rector ecclie possit res ecclie ꝛ
pro sua necessitate obligare puta . qz
eram firmus vel egebat idumēto. vel
p necessitate ecclie.ꝛ. Jo.an.in.c. ex
pūnū.de pigno. q? sic. t successor tene
bit. t cū eo trāseūt cēteri doc. ? ego
limito sic. q? aut ecclia bñ abūdabat
fructib⁹ t sic nō tenebit successor. qz
fructꝰ futuri tpis referūt successori:
vt de ipso viuat.p.c.pūti.§.porro.de
offi.ordi.li.vi. Aut fructꝰ nō sufficie
bāt ad necessitatē. t sic ē vera opinio
Jo.an. distingunt et pa.in.d.c. ex pū
ctis t bñ q si ecclia erat ipotēs a prin
cipio q? cū ipetrauit. t sic sibi iputet
nec poterit obligare nisi p sua vita ? 51
tenet viuere de industria aut sortem
ex pīmonio nō ūt vēdere vel obligā
re rē ecclie ter.ē no.cū glo.xxi. q.i.c.
i.facit.c.clicus victus.xxxxi. dt.fi vbi
ē facta impotēs possēs cū acceperit et in
flo ciu ñ pōt eā obligare ? dz agen
? parrochianos vt pleāt sibi necessa
ria ex quo seruit eis in diuinis t ē cā ll
cita liberalēdi prochianos bona vide
bon? gl.de ?se.di.fi. vbi xp̄lanus.

¶ Utrū debeat fieri ?pelatio cū pdi ? 52
nie ex negligia administratoris ecclesie
cū acgisito ex eo⁹ diligentia.ꝛ.pe.de
ancha.in.c.?sensus de re.ec.nō alie.
q? sic allat.l.cū qritur.ff.de admi.tu.
t l.gaius t ibi bal.eu? sequitur.ff.de
vsur. sed ? eos facit q no.pa.in.c.ex
pūtum.de pigno. vbi ? q si rector
ecclie potuit acquirere aliqd ecclie t
ñ fecit q tenet ad id ecclie t p hoc ha
bet ter.cū glo.xii.q.iii.c.fi.ad instar
tutoris q ad hoc tenet vt l.l.quecūq
C.arbi.tute. t sic p? q ēt tenet ō leui
culpa vt p? in.d.l.qcūq si non labo
rat vt acgrat ecclie t in.d.c.fi.? hoc
nō intelligas q? teneat laborare pso
nale vl ex doctria aut artificio vt acq
rat sed solū cū solicitudine in reb⁹

¶ Decimonono q? vnā ecclīas ne 56
mo pōt ledere qn videat oēs ledere
qz particulare ecclie sūt nūcia vni
uersalis ecclie facit.c.loqt.xxiij.q.i.
sicut in simil. of q tāgit aure tenū hōt
nē retigisse dicat. c. vulgarī ō pe.di.i.

¶ Vigesimo q? de ?sentio ecclīastī 57
cis nemo pōt iudicare nisi iudex ec
clīastic⁹ ō so.cōpe.p?onū. et q? sint ille
plone hēa exceōicatio.vij.clau.q.§.vij.

¶ Vigesimoprimo q? de reb⁹ ecclia 58
sticis t ēt pīmonialibus clericorum
aut de causis spiritualibus iudex secu
laris iudicare nō pōt. Et de istis vide
ō.excōicatio.vij.casu.v.

¶ Vigesimosecundo q? loca pīa sūt 59
sub iurisdictione ecclie.c. ad hec de
reli.do.t in cle.q? ?tingit de reli. do.
fin pa.in.c. cū sit generale de so.cō
pe. t tō ledētes ea sūt sacrilegi cēsen
di.d.c. cū sit gnāle. ? ledēs in bonis
clericoz sine violēcia pīe nō ?mittit
sacrilegiū: ? sup ipa sit iurisdictiō iudi
cis ecclīastici. vt i.c. si clic⁹ ō so.cōpe.

¶ Vigesimotertio q? relicta in testō 60
minus solēni facta ecclīis t pīis locis
valēt. c. cū clericus. c. relatum. c. indicante de testa. de quo. j. legatū. i. vij.

¶ Vigesimoquarto q? ecclia vel ei⁹ 61
possessiones nō pūt p alienio debīte
obligari t obligās ē ?spensus ab ad
ministratione tpalīū t spūalū ō solu.
c.ij. q? tñ suspēsio pōt p eā ? relaxari ?
?sulto indēnitati ecclie pīo. c. ex par
te el.i. de ō. signi. non comprehendit
tamen hec suspensio eos. c. quia pe
riculosum de sen. excō. li. vi.

¶ Vigesimoquinto. qō excōicantur 62
vsurpātes regalia. custodiam t hmōi
mōi de q⁹bus ō excōicato. vij. cāu. i.

¶ Vigesimosexto. q? clericus qui ec 63
cliam ex collatione laici ? si non re
signauerit suspendēdus ē ab officio t
beneficio laic⁹ excōicandus. de iure

pa.c.preterea.x.c.flumi.xiiceto.c.si aut vobis.xi.q.iii.x.c.cū nō ab hoc ō in-

64 ¶ Trigesimoseptimo q̄ i choro nō debent laici cum clericis stare.de vi.t ho.cle.c.i.de ple.di.xj.sacerdotum.

65 ¶ Trigesimooctauo q̄ eccla t ecclia stica ornamēta nō debēt in vsū secularī cedere.de ple.di.i.ligna.t quinq; c.se.degre.do.c.ad hec.

66 ¶ Trigesimonono.q̄ ludi theatrales cum laruis t similibus imponētia nō permittendi in ecclia.c.cū decorē de vi. t ho.cle.sec⁹ de honestis q̄ vocāt ad deuotionem.ar.de ple.dist.ij.semel t di.xxj.queritis quasi.in fi.

67 ¶ Trigesimo q̄ ecclia vtit inf mio rio t iur republice.ita q̄ ois priuilegia pcessa reipublice videt pcessa ecclijs fm glo.in.c.audito.t ibi pa.de restit. in integrū.t gl.i.c.primo eo.ubi pōt vti tur iperij.ita q̄ priuilegia attributa imperio intelligantur attributa ecclijs.

68 ¶ Qua pena puniunt violātes ecclesiasticā immunitatē.&.q̄ diuersa fm q̄ diuersimode violāt.nā si q̄ violant quo ad primum puniuntur militare sine vt dixi.ō. Si pōra fm erit solum mortale peccatū. Si pōra tertiū :nec mortale peccatum est pp̄ ōriam pīue sationem.si pōra quartū vltra mortale nō adiunxit ab ecclia.Si ō quintus vi det mortale.Si pōra sextus peccant mortaliter t alia pena ō qua dixi. Si ō septimū pellunt.si ō octauū credūtur ad restitutionē ō dāno data vltra mortale q̄ cōmisit. idē dic si ō.x.x.ō.xij.t.xiij.t puniunt pena vt ibi dixi. Si ō.xiij.idē dic. similiter si ō.xv.dic alibi.in aut.cassa.C. de sa.ss.ec.q̄ facientes statuta ō libertatem ecclesiasticā puniūt pena puationis in uididuo.io.t mille mercarum.rectores statutarij scriptores iudicātes fm ta lia statuta sunt ipso iure infames.t co

rū scripte nulle t alij actus legimūt nihil valēt vt p̄s in corpore,vū hec aut.simiuntur i originali q̄d multū hōt post li by feudoꝝ t cū plurimū federici imperatoris.t er fuit excōicatus.vt.ō.excōicamo.vij.casu.xxij.Si ō.xvi.ibi oēs.si ō xvij.xvij.t.xviij.peccant mortaliter Sur si ō.xx.xxi.t.xxij.si contra.xxij. vltra mortale tenent ad restitutionē si pōra.xxiij.xxv.t.xxvi.p̄s ibi. Si ō xxvij.male faciunt si cōmittunt. pōra xxviij.est nullitas alienationis t peccāt mortaliter. Similiter si pōra.xxviij. mortale peccatum est.

Impedimentus

vide.j.matrimoniū.iij.

Imperium

meruz est hīc gladij potestatē ad animaducrcēdū i facinorosos hōies q̄d t potestas appellatur.¶Item vero iperū in dāda possessione pōsitū.vt in.l. iperū.ff. de iur.omniū iudicū.t vide ibi glo.

Impossibile

dicit aliq̄n illud q̄d nō comode possumus facere t sic sumit i.c.thalamensis ecclesie.lxi.vi.ff.de verbo.signi.l.nepos .penlo impossibile dicitur q̄d nō ē honestum.et de condemnatis.l.filius impossibile dicitur q̄d nō ille potest fieri.xxiij.q.ij.sane el.primo.t est in ar. q̄ illud possum⁹ q̄d de iure possum⁹.

Impubes

dr masculꝰ donec cōpleuerit.xiiij.annum femina autē xij.q.z.in tla etate homines incipiūt pubescere.l.fi.C.q̄ tutor vel cura. t imit.g.mo.fi.tu.in pn.t hoc verum q̄ ad tutellam.sed quo ad matrimoniū pōtrahendū tandiu est impubes masculus vel femina q̄s dīu nō est potēs ad generādū vt in.c.puberes.de despō.

ī impu.in tex.t in glo.

1 ¶ Impubes vel furiosus capitalem fraudē.i.penā propter quā capite punīēdus ē cōuict⁹ ff.ō edi.edic.l. cū autē.§.i.facit.C.ō fal.mo.l.i.in fi.

2 ¶ Impuberes torqri nō debent terreri tñ solēt t habena vel ferula cedi.ff.ad senatus consul. silanianum. l.4.§.impubere autem.

Incantatio

viō sor tilegiū Superstitio t.ō.diuinatio

Incarceratio

vide.ō.Carcer.

Incendiarius

q̄s dicat̄ ppric.&.ho.t gof. q̄ ille qui ciuitatem vel castrū domū segetem t similia aliena icendit malo studio vt odio vel vindicta vl̄ alio intriandi vt in.c.pessimā.xxiij.q.viij. xij.q.j.c.cū deuotissimaz de iniur.si q̄s domū secus si incēderet ex negligentia vel casu vel iusto bello q̄z talis nō propīe dr incendiarius icē incendiarius ppric dr q̄ malo studio ignē fecit apponi aut similiū dederit aut auxilium scienter vt in.d.c.pessimaz

1 ¶ Utrū tales incendiarij ppric sint excōicati ipso iure.&.vt.ō.excōicatō v.casu.v.

2 ¶ Qua pēa puniunt incēdiarij.&.q̄ de iure ciuili dicit ter.in.l.q̄ edes.ff. de incendi. qui edes accruaz ve frumēti iacta domū positū ꝑbuserit cōtinens verberatus igni necari iubet si mō scienter prudēterq̄ id cōmiserit si ꝓ eāu i.neglia aut non sarcire iubetur aut si min⁹ idoneus sit leuiꝰ castigat̄ hec ibi et q̄ p̄s illud q̄ nō potest soluere i ere luat i corpore.ff.ō iurisdom.iudi.l.si q̄s id.§.in seruos.t.ff.ō pēnis vocat.l.fi.t.ff.ō penis.l.i.i fi.

Quo vero ad iura Canonicum vltra mortale si scienter t voluntarie fecit vel ex lata culpa tenetur ad restitutionem totius damni dat.c.si egressus cum.c.se.de iniurijs t ibi cōmuniter doc.Facit.l.si fortuitu.ff.de incendi. Si vero sit in leni vel leuissima culpa.sic similiter tenetur ad restitutionē si modo tenebatur de leui vel leuissima culpa non credo tamen peccare vltra mortaliter Si aut nihil omisit de ꝑtingētib⁹ non tenetur.Quando aūt quis teneatur ō leui vel leuissima culpa ꝓbēs.ō.culpa.§.iij.t.v.et aduerte q̄ tales incendiarij culpabiles nō solum tenēt̄ de dāno incendij sed ēt de rebus perditis ꝑ incendio ar.c. fi.de iniur.

¶ Utrū rapiens res illoꝝ q̄ patiūtur incendiū teneat̄ ad restitutionē.&.q̄ sic.c.si q̄s domū de iniur.nisi pōrētur ꝑ ō flictis puta q̄z ignis trū inualuit.q̄ null⁹ sine pīculo vite pōt eis succurrere.t dño dimittebat eas ꝑ ō flictis tūc si q̄ eas caper ñ teneret restitue ō neglitate ar.l.si q̄s merces.ff.ꝑ derelicto

¶ Utr ōstructi domū vicini timoti icē dij ne sua ꝓburat trahatur ad restitutionē.&.dic.ti.de icēdiarijs q̄ nō si erat iust⁹ metus puta q̄z tā ignis puenerat ad domū ꝓximi vl̄ ꝓbabiliꝰ dubitatur q̄z tūs erat ventosum t hmōi.l.iu.§. q̄d aut ꝓtor.ff.de icē.rui.t nau.vñ dicē ter.i.l.si alius fecerit.§.ē t alia exceptiō.ff.q̄d vi.aut clā.nīā liuiā aut damnū dat vi eā pīuris edib⁹ fac.l.i q̄ fumo.§.q̄d dr.ff.ad.l.ac gl.si āt ñ fuit iust⁹ met⁹ tūc tñ ad simplū dānū ēs ff.ō.addit ti ho.q̄ si a vicinitate domus alicui⁹ est ruptura iusto metu in cēdij q̄ iudex ex offō t summa egritate ds facere q̄ vicini ei satisfaciāt quibꝰ ꝑ pte sua ar.l.i.§.egritimū.ff.ad.l.rodō iactu.t.l.iuerdū.ff.q̄ po.i pigno.ha.

Ncertorū

restitu no vi de infra restitutio.ii.§.xi.ꝛ ſe.

Ncestus

cōſangu nei ſeu vel affinij abusus vel incestuoſi vſus q̄ ſanguinis vel affinit⁹ abusus xxxvi.q.i.§.cū ergo

1 ¶ Utrū incest⁹ ſit grauius adulterio ſ.q̄ ſic.xxxii.q.vii.§.ſūt.n.ꝛ.c.ſc.vn cſt cū a peccato ſ naturā vt i.d.c.qō incipit adulterij malum

2 ¶ Utrū accedēs ad montalē cōmixtionē incestū ſ.q̄ ſic.xxvii.q.i.ꝛ ginib⁹ q̄ ſpōſa dei ē q ē pf noster.xii.q.ii.q abſtulerit nec ſolū incestū ſ ꝛ adulterij q̄ ſpōſā alteri⁹ cognūpſit ꝛ ēt ſacrilegiū vt in.d.c.virginibus ſ tū non ſūt tria peccata ſed vnū ſolū ſecūdū Hugo.licet ſortiatur diuerſa nomina

3 ¶ Utrū incestuoſus poſſit ꝑhere matrimonij.ſ.pa.i.c.i.de eo q̄ cogno. cōſan.vxoꝛ ſue q̄ nō ſ nec ēt exigere pōt ꝓbari appāa vtere q̄ habuit añ incestū cōmiſit.xxvii.q. ii.q dormierit niſi diſpēſetur cū eo.ꝛ ſi exigit peccat mortaliꝛ ſ Hinck.q̄ facit ſ p̄ceptū canonis arg.c.ii.ꝛ de ma.ꝛ obe.ſed tu tene vt ſ.matrimōt nūq̄ ſit impedimento.viij.in prin

4 ¶ Sed q̄d ſi ꝑhū de facto.ſ.pa in c.trāſmiſſe de eo q̄ cogno. cōſangui. vxo.ſue.q̄ ſ matrimoniū ꝛ reddere teneꝛ debitū exigere aūt nō poteſt ſine peccato mortali niſi diſpēſet cū eo.panoꝛ.tū in capi litteris ō ꝓpoſitū ſolus vſ velle q̄ illa pena.ſ.q̄ nō poſſit ꝑhere vel exigere icestuoſus ſolū locū habeat q̄ cōſtat ō incestuoſ ſ̄ literaliq̄ ar.d.c.litteris ꝛ.xxvii.q.i.Si q̄ ſponſā ꝛ placet mihi

5 ¶ Quis poterit diſpēſare vt talia ꝑhat vſ poſt ꝛcū exigat.ſ.pa.i.d.c.i. q̄ ſi incestuoſus eſt vere cōmixtus vt puta q̄ cognouit ꝓſanguineā ſpōſe nondū cognite ſue ēpo poterit diſpēſare ēt ſine dēſatione vt eſt gl.i.c.q.i.xxvii.q.ii. cū ter.Quidā ꝓdicta intelligūt de eo ſolū q̄ cōmiſit incestū cū cōſanguinea vxoꝛ ſue ſed de alio incestuoſo non hūt locū ita q̄ pōt ꝛ ꝑhere ſine dēſatione ꝛ exigere ōbiū poſt ꝛcū ſ ꝛ vt xxx.c.ſi duo viri.xxx.q.vi.ꝛ.q. iii.c.de incestuoſis vbi ter.clarius. ꝛ c.nec eā.ꝛ.xxxi.q.vii.ſi q̄ vidua Et ſō vbi q̄ generaliꝛ oīo incestuoſus ꝓhibet ꝑhere Nec obſtat q̄ titulus ō eo q̄ cognouit cōſan.vxoꝛ ſue ſolū loq̄ de incestu cū cōſanguinea vxoꝛ ſ q̄ vnū ſuppleſ per reliquū ꝛ de hac materia vide ¶ Matrimonium.iii.impedimēto.viij.in prin

Nconſideratio

ē q̄n int diuerſa q̄ occurrūt nō bñ iudicat ꝛ ōterminat q̄d eſt faciēdū. ꝛ ſō icōſideratio eſt ex defectu circa actū iudicij ſicut conſideratio pertinet ad iudiciū rectū.Sō q̄dē recte iudicij in hoc ꝓſiſtit q̄ vtī cognoſcitiua apprehēdit rē aliquā ſecūdū q̄ inſe ē q̄ puenit ex recta diſpoſitione vis miſ apprehēſiue ſicut ꝑſi ſpeculo q̄ ſi ſit bene diſpoſitus appent imagines ſi vo ſit male diſpoſitū appārent forte vel obſcure Sō aūt virt⁹ cognoſcitiua ſit bñ diſpoſita ad recti p̄dam rei ꝑtinet radicaliꝛ ex natura cōſummatiue ex exercitiō ꝛ munere gr̄e ꝛ directe quidē ex virtute cognoſcitiua ex eo q̄ non ē ībuta prauis opinionib⁹ ſed veris ꝛ rect⁹ in directe vō ex bona diſpoſitiōe virtutis apetitiue ex q̄ ſequitur q̄ bene iudicat de appetibilib⁹.defect⁹ aūt recti iudicij ad vnū icōſideratiōis p tinet ex eo q̄ cōtēnit vel negligit attēdere ea ex q̄bus rectū iudiciū p̄cedit ꝛ ſic icircūſpect⁹ ē ad nō inuenēdū ea cōſilia vo negocij loci tēporis perſone ꝛ hmōi ꝛ pericula q̄ poſſūt cōtingere Et quia hoc maxime facit luxuria ꝓ ptereā ponitur filia eius

Nconſtantia

ſimiliter eſt filia luxurie q̄ ē q̄n q̄s nō ſtat cōſilio i bono ꝓpoſito ſed ſine cā rōnabili ex aliq̄ paſſiōe p̄cipue ex amore cōcubie facit ꝛiū illius q̄s delibe rauerat ſō ſicut p̄cipitanꝛ eſt ex defectu circa actū ꝛſilij ꝛ inconſideratō circa actū iudicij.ita icōſtātia circa actū p̄cepti defecit.q̄ defecit i p̄cipiendo q̄ ſūt cōſiliata ꝛ iudicata ꝛ ſtira ꝛ inuidia q̄ ſpediūt rōnē ad aliud cauſent incōſtātī tanſi luxuria cā extinguit hec ex ſācto tho.xxii.q.liii.

Udicium

quid ē.ſ. bal.i.i.ea q̄dē.C.de accu.iudiciū plenū ē diuinatio rei p ſigna ſufficiētia q̄ que animus in aliquo tāg vero quieſcit ꝛ plus inueſtigare non curat vt.C.de rei vendi.l.iudicia Semiplenū vero iudiciū eſt preſūptio ſortiter mouens animum ad aliq̄ tradendū vel dicēdū de q̄ in.l.cū probatō.ff.de proba.

1 ¶ Quaſr ꝓbat iudiciū.ſ.q̄ ad minus ꝺ duos teſtes vt eſt gl.ſingularis ꝛ ibi doc.in.l.ſi.C.famul.her.ꝛ bar.in l.ſi.ff.ꝺ quēſō.ꝛ vt ꝓdūcēt reo oportet eſſe ꝛ tuncē teſtes alias nō ꝓbatur vt no.in.l.ſi qs.ff.de adul.

¶ Utrū vnū indiciū ſufficiat.ſ.q̄ re ꝛ gulariter nō ſed oportet ſint plura vt notat glo.ꝛ bar.in.l.p̄na.§.occiſor ff.ad ſilleia.ꝛ bal.in.l.ꝑgrut.ff.ꝺ offi. p̄ſi.teneret tñ p̄ceſſus ſi non oppo neretur quātus plura non p̄ceſſiſſēt indicia ſed rarē dānari nō poſſet etiaꝫ ſi in tormentis cōfeſſus ꝛ p⁹ ratificauit vt ē ter.cū gl.ꝛ ibi bar.i.l.pe. ō q̄ſti.ſec⁹ ſi ſpōte ꝛ ſine tortura ē cōfeſſus fm pe.de ancha.in cle.i.ō homi.ſufficeret tñ aliq̄ vnuꝫ indiciuꝫ puta vnus teſtis integer ꝛ bōe fame q̄ teſtificat q̄ vidit cōmittere tale maleficiū tūc pōt poni ad torturā ad iq rēdū no glo.ꝛ doc.in.l.ſi qs.C.ad.l. iul.maie.ꝛ bar.in.l.i.§.ii.ꝛ.l.marc⁹ ꝛ .l.pe.ff.de queſti.ſitem ꝛfeſſio cr̄iudicet alis rei ſi eſt hō male vite ꝛ ꝛditiōis ſufficit vt dicit bar.in.l.ſi.ff.de q̄ſti.ité inuento iuuenē exire ō domo pulchr mulieris vl inuent⁹ ē cum ea in locis ſecretis ꝛ apte ad fornicādū vt no.i. c.licto de p̄ſūp.ꝛ hmōi ꝛ ita vide tur relinquendū arbitrio iudicis q̄ vnum ſufficit.

¶ Utrū ſufficiāt indītia ſi reo ñ deſ 5 copia ꝛ aduocato ſuo.ſ.q̄ ſi vt.l.cu ſtodias ꝛ ibi glo.ꝛ bar.inge.ꝛ imo.ff. de pu.iudi.limitat inge.i.l.ſi vacātia C.de bōis vacā.niſi q̄n iudex ꝓcedat ex mero officio ꝛ nō ad q̄relā vt not. dōo anno.in.c.q̄ſr ꝛ q̄ el.ii.de accu.

¶ Utrū fama ſit ſufficiēs indiciū.ſ. 4 q̄ nō vt ꝛ bar.i.l.i.§.idē cornelio.ff. de q̄ſtio.niſi iūgat cū alijs indicijs fama tū cū vno teſte in ciuilib⁹ facit plenā ꝓbationē vt in.c.veniēs el primo de teſti.ſec⁹ in criminalibus

v 5

5 ¶ Utez pceps crimis itrogat⁹ l' ḥs
re dicēdo faciat idicā ℨ socū ꝑ.q. ñ
vt no. bar. i. l. ꝯ. si Fun⁹. ff. ō q̄ñ. facit
qō no. gl. i. l. ñ ñiū. C. ō li. cā sisr nē pī
vīli⁹ aut alī pnālē ō qō⁹ i. l. pāes
t ille. C. ō testū. facit idicū vt no. bā.
i. d. ꝯ. ales cornelio t hec pcedit qñ
nsla alia idicia orgāta pcedūt t ió so
ci⁹ de loco ñ é interrogād⁹. l. ñ. C. ō ac
cu. salbr i assūmo vt no. gl. in l. nó ió
mīn⁹. C. de accu. t in delictis in offic
gñalitaſ vt no. bar. in l. reperi. ff. ō q̄
dicit ille latrones t hmōi

Adignatio ē filia ff
q nó vꝫ
vīdr l'audīr eū cui trascit t cōit
ē vētale pcuñ nisi p accidēs. i. rōe sce
dali vl'q: ōnegat log vl'riō⁹ i cāu q̄
tñr ō pcepto ō q̄ vide. ff. ō. oblīget. ff. in.

Adulgentia fm ar
chi. t
segtur ge. in. c. indulgēte de pe.
t re. li. vi. qñq; dicit remissionē pene.
ii. q. xl. in fi. qñq; concessiones gre vt
hr. pē. c. fi. de pnd. dudū qñq; dispen
satōes. lxxvii. di. c. fi. i fi. ō elec. dudū
el. ii. qñq; ius cōe. xxxiii. q. ii. interse
ctiōes t. xxv. q. vi. ō icestuosis qñq;
accipīt p vacare seu operaꝫ dare vīl
ef indulgere gule noli q̄ venttis sica
est. Sed hic accipio idulgēnā, p idul
gētijs q̄ dāt̄ in ecclijs t huiusmōi q̄
sic dīcunt indulgentia ē q̄dā remissio
pene debite p̄o peccato post pfessio
nem habitam de eo hoc colligat̄ ex
ho. ii. c. quod autē de pe. t re.

¶ Quar⁹ est ista pena q̄ p indulgētias
remittit. ꝑ. glo. in. d. c. qō aūt recitat
quinq; t ego addā duas t sic fuerūt
vīi. opiones p̄ma ꝫ q̄ solūmō remit
tit illa pēa quā de⁹ p supplemēto sta
tuit ponēd in alia vita illis q̄ solum
mō fecerūt pniam ℨ q̄ canones im
ponūt sed illā quā canones ponūt ta
cēdā nullo mō remittit sed hec opio
ē falsa tū q: ℨ text. apūd in. c. cū ecclā
ō pe. t re. vbi dr q̄ p idulgētias pnāl
satisfactio enervat tū ēt q: p̄supponit
q̄ canōes pnales necessario sint exe
quendi ℨ text. i. c. de⁹ q co. tit. qui vult
q̄ pnia hodie p arbitriū discreti face
dotis sit moderanda t sic est arbitra
ria facta ad hoc. c. mēsurā de pe. di.
Secūda tenet q̄ solū remittū penaꝫ
tarātā a iure seu a canone pniali ꝫ si
cā quā duia iustina statuit ponēdas t
hec ē falsa: tū q: p̄supponit vnā falsā
ℨ cuāgeliū q̄ ecclia nō possit absol
uere q̄ ad penā cuꝫ ēt absoluat q̄ ad
culpā p virtutē sacti ℨ Sco. i. iij. di.
xiij. ēt q̄ ad deū cū dicāt mathe. xvi.
xviij. q. i. q̄ cūq; ligaueris sup terraꝫ
etc. nō ēt q: sic indulgētie cēnt nocue
q: absolutēdo eos a pena huius mūdi
trāsmitteret tales ad grauiora tormē
ta i purgatorio. Tertia opio ꝫ q̄ fmit
tūt penā debitā petō t q̄ ad deuꝫ t q̄
ad ecclīam sed cōcedēs onerat se ad
satisfaciēdū ꝑ illo cui ōdit t hec sisr
falsa tum q: aliqñ fūt tā modica meri
ta p̄cedētis q̄ ñ sufficiūt sibi: nūc ēt q:
nullus p̄cedēs ad hoc se obligare in
tēdit t nēo obligāt nisi q̄ alius obligā
di fuit. l. obligationi. ff. de ac. t obli.
Quarta opio tenet q̄ remittit solū il
la pēa debita petō ꝑ q̄ nō satisfecit ex
neglia siue q̄ ad ecclīam siue q̄ ad ꝓ
ximū nō aūt illa quā ꝓtēplit facere seu
noluit t hec ē falsa tū q: remunerare
vult negtias ℨ. l. nō. ff. ex q⁹ ca. ma.
nō. n. negligēnt⁹ subuenit sed neces
sitate rerū ipeditus hec vīr tū ēt q: ꝑ
supponit q̄ qs possit cōtinere pniaꝫ
t cē capax indulgēne cū talis in p̄cto
mortali sit q̄ fālsi ē. Quinta opio ꝫ
q̄ fmittit ēt pēa iferni alias text. ad pe.
di. iij. c. vltio vbi pꝫ q̄ bōa facta in pec
cato mortali valēt ad tollerabīē mali
cui subeūdū sed hec sisr ē falsa nec t
illud. c. nō intelligit q̄ talia bōa nō

tanū penā iferni ō bōā petis ꝫ q̄r ma
li ñ cōmittēdo t faciēdo bonū ñ an
gel⁹ tū ēt q: expresse ꝫ. c. arce sūt de
pe. di. i. t de cōse. di. iii. omnis vbi pꝫ
q̄ pena eterna nullo mō pōt remitti
nisi p cōtritionē ꝓpriū loquēdo ō eo
q̄ peccauit actualr. i. de adulto fac. c.
maiores de baptismo in. ℨ. hic ō di
cim⁹. Sexta opio ꝫ q̄ p indulgētias
remittit pena tarata veꝫ t ēt a sacer
dote ipposita si mō ipe sacerdos q̄ eā
iposuit hoc sibi ꝓcesserit vt eā p tales
remissiōes vel i ptē vl' i totū posset re
dimere t hec sisr nō vꝫ vera ꝫ glos.
in. d. c. qō aūt t multi canoniste cā te
nuerit tū q: vꝫ artare pēnē supiorib⁹
q̄si nō possit remittere penā ipositas
ab iferiori suo ℨ id qō legit t no. i. c.
qō sup his. ℨ. rursus de voto nī ēt q:
vꝫ ℨ text. ꝓfati. c. cū ex eo. in vbo enor
mē. septima opio ꝫ q̄ ꝑfate indulgē
tie valēt fm fran. de may. in tractatu
de pēnē clauiū ꝓmo q̄ ad augmentū
gre nā fm aug. caritas merēt augeri
sed p opera meritoria facta ab exīte
in gia merēt augmētū gre ergo etc.
q: nō vat nisi faciēnt⁹ opa de sui nā
meritoria Scōo q̄ ad augmētū glie
q: cū nullus possit lucrari idulgētiaꝫ
nisi p fidē t fides sit virtus cui pmit
tit visio dei ergo etc. Tertio valēt quo
ad penā debitā in purgatorio q: qñ
alicui aliq̄ debitū est remissū ab eo q
ℨ ptēt p̄inde ē ac si solutū ēt sed si
cut ecclia ē poncdo pniaꝫ remittit pe
nā purgatoriaꝫ ergo remittēdo p in
dulgētiā absolut ab ea. Quarto valēt
q̄ ad penā ipositā a sacerdote ℨ ptē
vl' totū, put sonat t hec ē vera opinio
quā sequūt gofr. in. an. pa. i. d. c. qō aūt
t ꝯiter alii canoniste t theo. i. iij. dī.
di. xx. ex q̄ ꝑ q̄ ille cui iposuit sacer
dos pniaꝫ. vii. annoꝝ tenm̄ dorū ac
cipēdo indulgētiā. vii. annoꝝ absolu

tus est licet melius sit eā facere t hīc
ꝑ purgatorio reseruare ꝑ residuo si i
posita non fuisset condigna

¶ Querit quālī remittꝫ p idulgētiā t
de ꝑfata pena vel debita pēnī purga
torio vl' i hac vita ꝑ peccatī ꝓmissio.
ℨ. q̄ diuersa fuit opio ītēr doc. canō
stas t theo. nā qdā dicūt q̄ valēt fm
internam suscipiētia deuotionē t nō
plus t hui⁹ opinio⁹ ꝫ vꝫ fuisse ray. sed
hec ē falsa q: sequeret q̄ sine exterī
ori opatione valerēt q̄s ē ℨ cōmunit
theo. i. iij. di. xx. vbi volūt q̄ nisi qs
faciat illō ꝑ q̄ dat idulgētia nullo mo
do ipsā ꝓsequat quātūcūq; hēat bo
nā volūtatē licet cōsequat meritū bo
nē volūtatis. Secūda opio ꝫ q̄ valēt
fm deuotionis quātitatē t dati seu la
boris magnitudinē vīl licet dicat q̄
porrexit manus adiutrices tali eccle
hēat de idulgētia. xl. dies tū si ep⁹ dat
plus altero vl' ō magis lōginq̄ venit
ad visitādū eccliam in q̄ est idulgētia
vīi. ānorū participabit magis quā ille
q̄ dat min⁹ vel venit de ppe. sed hec
opio iplicat cōtrādictionē eo q̄ nō esset i
dulgentia ꝫ cōmutatio aut os dicē
q̄ ecclia ꝓdicaret salūtī si nō ābo ha
berēt. xl. dies vel. vii. ānos et ió est ter
tia opinio q̄ ꝫ q̄ tīī vꝫ quātū valeret
ei pnia tot dierū vel tot annorū ab eo
facta in hac vita ꝑ q̄t dat indulgētia
hoc ē q̄ tīī nun⁹ puniet in purgato
rio quātū si fecisset pniaꝫ p tot dies vl'
ānos q̄t sonat indulgētia ex q̄ cōclu
dūt q̄ si pnia facta cū maiori fervore
t austeritate p annū plꝰ ꝫ ceteris pa
rib⁹ q̄ꝫ facta cū minori sic illi q̄ plꝰ dat
t plꝰ laborat eorū deleant ānno efficatio
rio pnie q̄ alii t ió plꝰ hēbit de remis
sione q̄nto ābo remissionē tot ānorū
hēant t hec opio nō placet mihi q:
videt derogare verbis indulgētie cū
dicatur q̄ datur indulgentia tot ānō

nl.t debeat intelligi de ⁊nio vere t op
time penitentie hende q: vba in po
nos ligntficato itrinsecligēda t lati
sime i biffcio pncipio de ver.ſi.c.oli
bus.quarta opnio tenet q; q̄ ad t̄mi
ſionē exēſionis pene tñ valent bta
q t de ꝓpe cum modica eſſna ſicut
bta q de lōge t cū multa elemoſyna
ſ3 q; pinet in forma ſed q̄ ad t̄mi
ſionē pene intēſiue t q̄ ad diſpoſitio
nē ſui ad recipiendū augmētū gie ſi
ꝑaret q: q pl⁹ dat t magis laborat ce
teris paribus plus hēbit. hec autem
opnio niſi velit dē quod dicit tertia
opnio ſplicat cōtradictōnē niſi q̄ ad
illā diſpoſitionē augmēti gie q: illud
eſt verſimile. ratō q: ſi nō debeo fer
re niſi penitētiā. l. annoꝝ ſi dimittatur
mihi extēſiue ſiſt t intēſiue remittet
Quinta opnio eſt q; tūc valet quan
tū ſonat t tñ multū dāti quātū parū
vel modicū laborāti quātū multum
q: indulgētia eſt q̄dā liberalitas q̄ nō
reſpicit merita ſed largitatē cōceden
tis t hec ꝙuis ſit magis cōis opnio
nō mihi placet cū videat irrationa
bilis nec illud ℭDat.xx.quo dē En
nō ſ3 mihi facere q̄ volo an occul⁹
tnus nec⁹ ē ℨ me q: logtur ille ter.de
dato et ino ꝓprio nō ex alieno.ſexta
opio ē q; nō plus remittit de pēa ni
ſi ꝙtū mereſ ille labor vel illa opera
ꝓ eſt ſi talis indulgētia non eſſ3 aſſ
videret eccliā inducere xp̄ianos ad
dimittēdū opera alia ſatiſfactoria t ſo
lū intendere huiuſmōi idulgētijs q̄ nō
eſſ3 abſurdū dicere t tō dicit q; ſolū
quo ad nomē dat indulgētiā vt xp̄ia
nos poti⁹ iducat ad talia facienda t ad
ducit dictū inno.q dicit q; pp indul
gētias generales nō min⁹ tñr pniam
agere hō i hac vita. Sed hec opio ē
falſiſſima tū q: ꝓſupponit eccliaz pre
dicare falſū. t facere malū ſub ſpē bo
ni q̄ nullo mō ſ3 ēt ꝓ vita alterius
ſaluanda. c.ſi eo.de vſur. tuz ēt q: fun
dat ſe ſup falſo intellectu ad inno. q; ē
intelligēdus inno. de pniꝝ pur t exci
tiua incitationis ad malū t pierunt
na nō pur velet penā ꝑ peccato pteri
to. et tō ē ſeptima opio qui puto ꝙlli
mā v3 q; indulgēta quātū ad ſuffra
mentū gratie t gle tñ v3 ꝙtū ē ſuā
na ⁊uotto ſuſcipiēſ t nō plus ꝙtū vo
ad remiſſionē pene debite i purga
rio vel ipoſite a ſacerdote in pnia de
eo q; idulgēta tñ dimittit ꝙtū ſonat
dūmō ſm ſictū bo. t ſūcū tho in ſu
vi.xx. hō faciat q̄ ſibi ipoſuit ſm q;
eū decet facere. vñ ſi paup dat vnū d
narū ſm q; ei cōuenit dare ſic hēbit
indulgētiā q̄ dat pauperib⁹ manus
adiutrices ſicut diues qui dat vnū du
catū ſed nō ecōtrario q: ſi diues vel
let dare vnū denariū nō cēſebit pau
reriſſe manus adiutrices t ſic nō hē
bit tñ d indulgētia ſicut nec rex dice
ret auxiliū dediſſe alicui dādo obolū
ſ3 ſm q; cōuenit regi dari. Similiter
ſi ꝓpter honorādā eccliam dat indul
gētia viſitātib⁹ eque hēbit eā q; de ꝓ
pe ſicut q d lōge venit dūmō viſiter
ſicut ei cōuenit. ſ. nō furti nō ſine ſocie
tate magna ſi ē dominus t hmōi alt
ter nō tñ hēbit et hec opinio ſaluat
eccliaz vt nō ꝑdicet falſa q: verū dat
indulgētiā vt ſonat, ꝛcludit rationabi
liratē vt itelligatur q; id q̄d ſpōtur v3
fieri ſ3 q; cōuēit facieti t excludit diſ
ſipationē theſauri vñ ꝓſuppōit rōna
bilē largitatē in diſpēſatōe addit tñ
ſictus bo. vbi. ℨ. q; ſ3 hō nō faciat q̄d
inūgitur i idulgētia ſm q̄d eū decet
q; ꝓpterea nō v3 dimittere q̄n faciat
illud ſm q; ſibi placet q: licet nō ha
beat tñ de illa indulgētia tñ plus ha
bebit de remiſſione pene ꝑ tali facto
q̄ nō haberet ꝓ alio ſimili cetero

ſūribus facto vbi nō dat talī indulgē
tia imo. t ho. tñ tenēt q; dūmō quis
faciat q̄d in eā hēbit ſed magis
placet opinio ſicti bo. nec p hoc ſeq̄t
q; hō debeat omittere alia opa me
liora vel ſatiſfactoria t huiuſmōi ſolū
inēdere q: ſ3 ille plus dimittam ō pēa
alie tñ ſint magis meritorie ꝓmiſ cēn
tialis q; ē metus t ꝑſeuerātie a recī
duo t ſubuganie carnis diſpo ratō
nis. aduerte hic q; aliq̄ dicit dam⁹ in
dulgētiā oium peccatoꝝ ō q̄bus con
tricti t ore cōfeſſi ſūt t ſic oblita nō re
mittūr vel ignorata. aliq̄ ſimplr da
tur remiſſio omnium peccatoꝝ tūc ſi nul
lum peccā poſt cōmiſſum t ſatiſ euola
ret ad gloriā ſi moreret ītelligit q̄ ſi
opinio ſicti bo. ꝓdicta nō itelligit quā
do indulgētia dat ſic dam⁹ indulgen
tiā cuicūq; vicēſ decē pater noſter et
vēſtī vnū ducatū tali loco t huiuſmōi
qz in talib⁹ nō requirit ꝛdecētia ꝓſo
ne vel ſtatus ſ3 effect⁹ operis ipoſiti.
ſed itelligit ſūctus bo. q̄ impōnitur
aliq̄d generalit q: tūc itelligit q; illō
v3 ꝛplere ſ3 q; facienti conuenit. no.
et q; iſti ānī vel dies idulgentie nō ſūt
ānī celi vel purgatorij ſ3 ānī huiꝰ vi
te q̄ eſt dē q; tūc dimittūr de pena
ꝙtū ſi per annum vel per tot dies ſe
eſſet penitentiam

3 ℭ Sed q̄ro verū dies iſti vel ānī idul
gētie ſint vtiles vel cōtinui. ℟. ho. i. c.
cū ex eo. de pe. t re. t ſeqtur pa. ibidē
q; dies erūt vtiles ānō ꝛo ꝛtinuō vſq; di
cere q; ſi ſacerdos ipoſuit alicui vt ie
iunet. xl. dies ſiue cōtinue ſiue inter
polate accipiēdo indulgētiā. xl. dierū
erit abſolut⁹. Si vo ōdet agere pniaz

p ānū q̄ſcūq; ſit illa pnia puta ieiu
nādi p annū q̄libet ſeptimana bis ter
q; iſta ſolūmō tollit p indulgētiā ānī
tia q; indulgentia nō tūdit p dies ſ3
valet reſpectu ānī integri pnam pnia
eſt ānalis Sed ego hoc etiamō cre
do verū q̄n indulget ānuo ō inuenit
penitentijs put aliq̄n dē vt in. d. c. ea
ex eo. Secus aūt credo q̄n ſimplicit
dātur annue indulgētie q: credo ſit
vtilis t ſic dimittit de pena debita pec
cato in foro ale ſiue ſit impoſita a ſa
cerdote ſiue a iure ſiue a diuina iuſti
tia eccler. dicrū ſi eſt plenaria ſtatim
cuolat ſi in tali ſtatu moriatur nec pur
gatorij ſentit ſm bo.

ℭ Quō itelliget indulgētia ℟. q; eet 4
ta doctrina nō pōt dari ſ3 ſuſpicit̄ur
eius verba t ſic ſm q; ſonant intelli
ge ar. de pniſe. c. cum t plantare ſub
intelligāt tñ aliqua ſemper ſcilicet
q; dēs habeat poteſtatē t ſuſcipiens
ſit debito mō diſpoſitus de q̄bus. j.
diceſ t tertio q; faciat q̄d in ipſis con
tinef ſm q; ei conuenit facere. item
aduerte q; q̄n dat indulgētia ſic puta
a ꝓmis veſperis vſq; ad ſecūdas vel
vſq; ad octo dies ſic ſolū ſemel habe
tur et ſi intrat decies ſec⁹ ſi diceret q;
totiens quotiens q̄s viſitauerit vel q̄d
eſt ꝑpetua ſecūdū ſanctū tho. in ſu.
vi.xx. t cal. qui allegat. c. pnāli de filiis
ꝓſbr. li. vi. t. c. nō pōt. ℟. ti. de ꝓben. li.
vi. t ſegtur io. an. t ge. in dicto. c. idul
gētia. ℭBath. tamen vt recitat gar. i
cle. i. de pniſe. tenet q; ēt habēti tot
iens quotiens viſitat eccliam q̄n eſt ꝑdō
et ſeqt ipſe Lar. t i cle. ii. de pe. t re. t
credo verius

ℭ Quis pōt dare indulgētias ℟. q; 5
ſolus papa pōt dare plenarias t i to
to orbe q: ipſe ſolus eſt aſſūpt⁹ in ple
nitudine poteſtatis dicto. c. cū ex eo t
xxiij. q. i. quodcūq; ligue legan domini

ni.t debeat itelligi de ānio vere t op
time penitentie hende q: vba in po
nori ignificato sūt intelligēda t lati
sime i dūficio pncipis de ver.si.c.oli
vbi.quarta opinio tenet q: q̄ ad fmil
ionē exēcionis pene tūt valent bis
q: t de ppe cum modica elēma sicut
bis q de lōge t cū multa elemosina
f3 q: ꝓmeē in forma sed q̄ ad fmil
ionē pene intēsiue t q̄ ad dispositio
nē sui ad recipiendū augmētū gre si
pares q: q pl' dat t magis laborat ce
teris paribus plus hēbit. hec autem
opinio mihi videt dice quod dicit tertia
opinio ēplicat cōtradictionē nisi q̄ ad
illā dispositionē augmētū gre q: illud
est verissimū. ratō q: si nō debco fer
re nisi penitētiā. l. annoz si dimittatur
mihi extēsiue sibi t intēsiue remittet
Quinta opinio est q: tātū valēt quan
tū sonāt t tm multū dāri quātū parū
vel modicū laborāt quātū multum
q: indulgētia est q̄dā liberalitas q̄ nō
respicit merita sed largitatē cōcedēn
tis t hec ꝓbabilis sit magis cōis opinio
nō mihi placet cū videat irrationa
bilis nec illud Mat.xx.quod dr Ēln
nō l3 mihi facere q̄ volo an occul'
nus ne⁹ ē tu me q: logitur ille tex. de
dicto ex suo proprio nō ex alicō. sexta
opio ē q: nō plus remittit de pēa ni
si tātū mereret ille labor vel illa opera
ro est si talis indulgētia non essz alr
videret eccliā inducere xpianos ad
diminūtū opera alia satisfactoria t so
lū intendere huiusmōi idulgētijs q̄
essz absurdū dicere t ió dicūt q: solū
quo ad nomē dat indulgētiā vt xpia
nos pori' iducat ad talia faciēda t ad
ducāt dicū inno. q dicit q: pp indul
gētias generales nō min' tūr pniam
agere hō i hac vita. Sed hec opio ē
falsissima tū q: ꝓsupponit eccliaz pre
dicare falsū. t facere malū sub spē bo
ni q̄ nullo mō l3 ēt pro vita alterius
saluāda. c. fē co. de vsur. tuz ēt q: hu
dat se sup falso intellectu ad inno. q: ē
intelligēdus inno. de pni. pur ē extē
cōtra meritationis ad malū t pleruat
ta nō pur velet penā p peccato pteri
to. et ió ē septima opio quā puto ēsse
mā vz q: indulgēta quātū ad augmē
mentū gratie t gle tūt vz tātū ē iter
na ouentos suscipiēt t nō plus tātū vo
ad remissionē pene debite i purgato
rio vel ipposite a sacerdote in pniā di
co q: idulgēta tūt dimittit tātū sonat
dūmō fm sūcū bo. t sācū tho. in. iij.
di. xx. hō faciat q̄ sibi ipōnit fm q:
eū decet facere. vū si paup dat vnū d
narū fm q: ei cōuenit dare sic hēbit
indulgētiā q̄ dat pozrigenb⁹ manus
adiutrices sicut diues qui dat vnū du
catū sed nō ecōtrario q: si diues' vel
let dare vnū denarū nō ēēsebit poz
rexisse manus adiutrices t sic nō hē
bit tm ō indulgēta sicut nec rex dice
ret auxiliū dedisse alicui dādo obolū
f3 fm q: cōuenit regi dañ. Similiter
si ꝓpter honorādā eccliam dat indul
gētia visitāt⁹ eque hēbit tā q̄ dep
pe sicut q ō lōge venit dūmō viliter
sicutei cōuenit. l. ñ furti nō sine socie
tate magna si ē dominus t hmōi' alt
ter nō tm hēbit et hec opinio saluat
eccliaz vt nō ꝓdicet falsa q: verā dat
indulgētiā vt sonat, cōcludit rationabi
liter vt itelligatur q: id q̄ ipōnit vz
fieri f3 q: cōuēit facieti t excludit dis
sipationē thesauri dū ꝓsuppōit rōna
bilē largitatē in dispēsatiōe addit tm
sictus bo. vbi. s. q: l3 hō ñ faciat q̄
imūgitur i idulgētia fm q̄ eū decet
q: ꝓpterea nō vz dimittere qn faciat
illud fm q: sibi placet q: licet nō ha
beat tm de illa indulgētia tm plus ha
bebit de remissione pene, ꝓquali facto
q̄ nō haberet ꝓ alio simili ceteris

pārtibus facto vbi nō dat tal' indulgē
tia imo. t ho. tm tenēt q: dūmō quis
faciat q̄ ipōnit eā hēbit sed magis
placet opinio dicti bo. nec p hoc segr
q: hō debeat dimittere alia opa me
toria vel satisfactoria t huiusmōi solū
itēdere q: l3 iste plus dimittant ō pēa
alie tm sūt magis meritorie ꝓmij eēn
talia q: ē melius t pservatiue a reci
duo t subtugatiue carnis vīsio ratō
nio. aduerte hic q: aliq̄n dicit dam⁹
idulgētiā oiuz peccatoz vel centuz
ānoz de pniis sibi iūcta q: tūc solus
remittit pnia ipposita a pfessore t ió
si moreretur ñ statī euolaret q: ñ ipo
nūr eque cōiter. aliq̄n dicit dam⁹ in
dulgētiā oium peccatoz ō qbus con
tricti t ore pfessi sūt t sic oblita nō re
mittitur vt ignorata. aliq̄n simpr da
tur remissio omnium peōz tūc si nul
lum penā post cōmiserit statiz euola
ret ad gloriā si moreret itellige ēt q:
opinio dicti bo. ꝓdicta ñ itelligit quā
do indulgēta dat sic dam⁹ indulgen
tiā cuicūq; dicēti decē pater noster vl
dāti vnū ducatū tali loco t huiusmōi
qz in talib⁹ nō requirit ꝓdecēcia ꝓce
ne vel status l3 effect⁹ operis ipositi.
sed tantū itelligit sāctus bo. q̄ imponitur
aliqd generalit qz tūc itelligit q: illō
vz ipere f3 q: facienti conuenit. no.
ēt q: isti ānī vel dies idulgentie nō sūt
ānī celi vel purgatorij l3 ānī hui⁹ vi
te q̄ est dr q: tātū dimittūt de pena
tātū si per annum vel per tot dies se
cisset penitentiam

3 ¶ Sed qro vrū dies isti vel ānī idul
gētie sint vtiles vel cōtinui. s. ho. i. c.
cū ex eo. de pe. t re. t segtur pa. ibidē
q: dies erāt vtiles ānⁱ⁹ ō. q: ānn⁹ vsr di
cere q: si sacerdos iposuit alicui vt ie
iunet. xl. dies sine cōtinue sine inter
polate acceptēdo indulgētiā. xl. dierū
erit absolut⁹. Si vo ōbet agē pniaz
p ānū q̄liscūq; sit illa pnia puta ieiu
nādi p annū q̄libet septimana bis ter
q: ista solūmō tollit p indulgētiā ānī
ta q: indulgentia ñ tūdit p dies l3
valet respectu ānī integri prout pnia
est ānualis Sed ego hoc vltimū cre
do verū q̄n indulgeāt ānus ō intuncē
penitentijs put aliq̄n dr vt in. d. c. cū
ex eo. Secus autē credo q̄n simplicit
valuit annus indulgētie q: credo sit
vtilis t sic tūnūt de pena debita pec
cato in foro ale sine sit imposita a sa
cerdote sine a iure sine a diuina iusti
tia. eccles. vtrū si est plenaria statim
euolat si in tali statu moritur nec pur
gatorū sentit fm bo.

¶ Quō itelligēt indulgētia. s. q: cer 4
ta doctrina nō pōt dari l3 ipiciātur
eius verba t sic fm q: sonant intelli
ge ar. de pnis. c. cum t plantare sub
intelligūtur tū aliqua semper scilicet
q: dās habeat potestatē t suscipiens
sit debito mō dispositus de qbus. j.
dicēt t tertio q: faciat qd in ipis con
tinēt fm q: ei conuenit facere. item
aduerte q: qn dat indulgētia sic puta
a pmis vesperis vsq; ad secūdas vel
vsq; ad octo dies sic solū semel habe
tur ēt si intrat decies sec⁹ li dicerēt q:
totiens quotiens q̄s visitauerit vel q̄
est ppetua secūdū sanctū tho. in iij.
di. xx. t cal. qui allegat. c. ꝓmū de filijs
ꝓsbr. li. vi. t. c. ñ pōt. s. ii. de ꝓben. li.
vi. t segtur io. an. t ge. in dicto. c. idul
gētia. ¶ Bath. tamen vt recitat car. i
cle. i. de pnis. tenet q: ēt habēti toti
ens quotiens visitat etiam qn̄ est tpal'
t segt ipse Lar. t i cle. ii. de pe. t re. t
credo verius

¶ Quis pōt dare indulgētias. s. q: 5
solus papa pōt dare plenarias t i to
to orbe q: ipse solus est allūpt⁹ in ple
nitudine potestatis dicto. c. cū ex eo t
xxiij. q. i. quodcūq; q̄ legati domini

pape possit de iure facere perpetuas indulgẽcias in termino sue legacionis sicut et ppetua statuta de offi.lega.c.vlpiano in ter.et in glo.ad archiepiscopi i sua puincia et episcopi in sua diocesi dumodo nõ excedant sũmam xl.vel.xl.sive sit p anniuersario ecclie sive p quaco.p alia ci.in dedicatõe vo basilice possãt ꝓcedere vsq; ad tũ mũ vn⁹ anni et nõ pl⁹ sive dedicet ab vno episcopo aut archiepo sive a plu ribus vt in dicto.c.cũ ex eo.et.c.nfo eodẽ tm.hoc no.cardi.in.d.clemen. ii.q; si excedit hũc numerũ nõ valent vt i.c.idulgẽtia de pe.et re.li.vi.qõ in tellige secũdũ glo.ibidẽ q; ad excessũ nõ q; ad numerũ cõcessũ alii aũt pre lati inferiores sive seculares sive regu lares vt abbates et huiusmodi ñ pñt facere aut dare indulgẽtias vt no.gl. in.d.c.nfo nisi ex speciali cõcessione aut ꝓuilegio vel alia cã legitima.puta ꝓ structione et hmõi id ei cõperat vt i c.accedentibus de exce.prela. possũt tñ cõmunicare bõa sui collegii ne sacerdotes oña i foro penitẽtiali possũt dare indulgẽtiã illis qõ possit absoluere ita refert ostio Lardi.in cle.religiosi de bnl.aluarũ hoc tenẽtẽ argumẽto.c.deus q; de penitẽ.et remiss.sed ita vide glo.in.c.mẽsurã de pe.di.i.q; hoc t; hoc idẽ t; pa.in.c.sicut dignũ de homicid.allegat.c.quem penitet de pe.di.i.hoc idẽ t; Inno.et host.et.c.qõ quẽ sed de quãto nõ determina mus nec q; alii⁹ dicit q; põt dare in dulgẽcias ĩnoz vl⁹ dicz sic ei videbit dũmõ discrete sciat hoc ides t; Inno.vt refert et segũr Archi.in.d.e.i dulgẽtie.et ad iura.si videñ cõtraria et archi.q; est verũ de generalib⁹ aut publicis remissionib⁹ q; facere ñ pos sit vel debẽt iurecligi de penitẽcia iũcta a superiore puta epo quã frmittet

nõ põt.xxi.di.inferiores.Quod limitat secundum quod vtri.ã.confessio vi. §.iii.

¶ Quid si prefati plati nõ sũt sacerdotes.et.lau.in clemen.si dũi in si.ô reli.et vene.sicut⁹ q; nihilominus pñt dare.ar.d.c.qõ aũt de elec.trãsmissam licet Hostien.dicat' q; nõ dẽt nisi sint ꝓlyteri. §

¶ Utrũ durẽt post mortẽ cõcedẽtis et.q; sic secũdũ gmo.in.c.q; translatio nẽ de offi.lega.et est dictũ solẽne facit qõ not.Iapus in.c.si de rescrip.li.vi. et segũr Se.ibidẽ facit qõ no.glo.et doctores in.c.cuz ad hoc de clericis nõ residẽtibus et laudamus in cle.si.ô elect.et facit ad lras q; ꝓcessus finit⁹ nõ expirat morte ꝓcedẽtis vide glo. singulare in.c.cũ ea.de elec.li.vi.nec ob.l.si.ff.ô penis q; logr in penalib⁹ qõ bene no.pa.vo in.c.si.ô off.lega. idẽ t; q; ad indulgẽtiã de q; hic logr sed de indulgẽtia seu lnia vt puta eligẽdi cõfessorẽ vel ñ residẽdi in beneficio nõ sed t; q; expirat morte concedẽtis vel finito eius officio nisi facta cũ eis cognitione et ꝓlẽtia sui capituli q; ei⁹ ꝓiudiciũ ecclie: et sic tene q; in cõcessione ꝓiudicatiua ꝓcessa p ipsum papam sic ei⁹ cognitõ expirat secus cẽt si ꝓcederet a papa vl⁹ ñ cẽt alteri⁹ ꝓiudicatiua et sic ꝓcorda voc. 7

¶ Quid si tales dñes sint in peccato mortali.et.Fm Hu.q; nihilomin⁹ valẽt ꝓ officiũ dñi tollerãt ab ecclia facit.c.dictum est.i.q.i.

¶ Unde assumunt isti indulgẽtie.et.q; cõis opio doc.tũ theologoz in iii.q; canonicoz in.d.c.indulgentie et cle. vnica de reli.et ve.sigz et.l.d.c.quod aũt est q; sũt ex abũdãtia meritoz q; vltra mensuram deseruitorũ suoz sicut sustinuerũt et xpi.Ds ego teneo cũ frã.de may.in tractatu de indulgẽ- 9

tijs q; cũ merita sctoz sint vltra ꝑdigna remunerata a deo et sic exausta q; ꝑ solũ dant ex merito xpi et passionis ei⁹ cuius minima gutta sanguinis vel sudoris sufficeret ad expiationem oium peccatorũ que vnq; fuerũt ꝑpetrata aut ꝑpetrabũt q; eius respectu nihil sũt ola vt in.c.dñam⁹ circa fi.de sũtri.q; vere volores nfos ipe portauit de cele.mi.c.cuz ¶ Barthe.cuius vti penſatõ tradita est super terrã illi qui curam habet mistici corporis et clauẽ totius ecclie militantis de trãsla.c. quanto et.xxiii.q.i.c.quodcũq; 10

¶ Sub qua forma sũt cõcedẽde ꝑdonibus.et.q; secundũ formã q; scribitur in.d.c.cum ex eo. 10

¶ Utz prefati plati possit cõcedere indulgẽtias nõ suis subditis.et.q; nõ nisi in duobus casib⁹. Primus est in.c.nostro.de pe.et re.vbi archiepi concedit simpliciter p totã ꝓuinciã licet nõ sint eius subditi nisi in casib⁹a iure exꝑssis intelligẽ tamẽ q; nõ valẽt nisi existẽtib⁹ de ꝓuincia nõ aduenientibus q; ibi nõ habẽt domicilium Secundus casus est q; illi q; volũt eas accipere habent licentiã a ꝓprio episcopo fm aliquos vt no.Innoc.in.c. quod autez de pe.et re.alij vero dicũt q; etiam de licentia ꝓprii sacerdotis parochialis possunt ipsas accipere et cũ hoc' tranſit ho.Guil.vero in Spe.dicit q; tutius ẽ q; habeatur cõsensus epi et fm eũdẽ sufficit etiã ꝓsensus metropolitani sui.d.c.nostro Sic dicit etiaz Guil.ibidẽ q; ex cã.iusta ꝑt episcopus statuens in diocesi sua concedere vt indulgẽtie sue ꝓsint venientib⁹ de diocesi aliena facit.d.c. quod quit nõ tñ posset cõcedere q; indulgẽtie ab alijs episcopis in ei⁹ diocesi cõcesse valeant ex quo ꝑs q; illi q; dẽnt ꝑdonia diuersoꝝ epoz dñes indulgentias facientib⁹ eie elemosinas non valent nisi habeant lnias a ꝓprio episcopo vel sacerdote vt tales indulgẽtie ei ꝓsint de fo.compe.significasti. 11

¶ Sed quid si episcopus concedit indulgentiam et archiepiscopus similiter tale qd facientibus.et.q; omnes subdũ episcopi habebũt vtrumq; alij vero habebunt solum archiepi fm ¶Io.in.d.c.cũ ex eo. 12

¶ Pro quibus causis indulgentie sunt fiẽde.et.secũdũ cõmuniter voc. q; pro dei laude et gloria que ꝑcipue relucet in sanctis eius sancti vero honorantur in constructione ecclesiarũ et commemoratione virtutum et ideo recte danubus celebrantibus eoz festa existentibus predicatoꝝ⁹ visitantibus eorũ ecclesias et huiusmodi tribus eorũ ecclesiaꝝ et huiusmodi tẽ secundo pro comuni vtilitate et defensione fidei terre sancte promotione studii et huiusmodi. 13

¶ Utrũ possint dari ꝑ tẽporalib⁹ tũ.et.q; nõ simpliciter sed bene ꝑ tẽporalibus ad spiritualia ordinatis ꝑs S.Bo.vbi.§.et sic non est simonia. 14

¶ Utrũ ꝑ spũalib⁹ tñ.et.q; sic sicut Inno.iiij.dedit idulgẽtiã.x.diez ostãtib⁹ pro rege francie et predicantib⁹ crucem 15

¶ Utrũ ꝑ remissione iniurie.et.S. Bo.q; nõ q; in ratione idulgẽtie ꝑs attendi,aliud q; sit mere voluntatis ñ necessitatis sit et quid tractabile sit etiã aliquo mõ penale si recte danf q; ꝑs primum deficit in proposito 16

¶ Quib⁹ ꝓsunt indulgentie.et.vt colligo ex Innocen.et Host.in.c.qõ autem de pe.et re.et etiam a Theo.in iij.sillin.xx.q; vt valeãt requiruntur secundum aliquos.vij. ¶ Primum q; sit contritus et confessus videf tñ satis rationabile q; hoc intelligat fs ecclie interpretationẽ vnde ille qui sunt 17

ꝓbetias i galea ⁊ posꝫ cecidit in mor-
tale posꝫ ii ꝑcat veco ⁊ liberet cō
fiteri in q̄dragesima futura cōfitetur
ꝓsul" ⁊ ꝑnt" q̄ hēbit indulgētiā ⁊
licet hec sit pia opinio q̄ ita p.l.c.oio
vertalis de pe.⁊ remiss. ligit ⁊ io.an. l
d.c.q̄ aūt ita gl in cle. unica de fil.
⁊ vē lōꝫ ⁊ car. ibidē ꝫ tñ iuxta est
q̄ ꝓficat multe cum ex scit secula
res vere cōfiteri si cōfiteri nō pōt eo
modo ꝑcatur ⁊ credo eā hēbit: nō
aūt exhīc in mortali. l. nō cōtritus.

18 ¶ Secūdū q̄ hēat devotionē fidei
q̄ credat titl potestatē eē apōs ecclias
q: ꝫs nō hēamus manifesta testimōia
aūt ipō gregorij tū credeū. est q̄ ēt
faciebat ꝫs nō ita frequēter quia ante
tūa ipa raro poterāt fieri ita solēnes
et catholici q̄ erant magis perfecti
non ita indigebāt

19 ¶ Tertiū q̄ sit subditus eius qui
facit fm q̄s dictū ē. ē.

20 ¶ Quartū q̄s faciat illō ꝑ q̄ datur
indulgētia alias nō valet ¶ uno hēat
bōam voluntatem .nīsi fm tho. in. iiij.
xx. di. nō illūte cō ditiōe nō pōt quis
ꝓfici q̄s sub cōditōe ꝓcedāt nec ob.
q̄ deus respic bonā voluntatem. xiiij.
q. v. ī gd. q̄r verū ¶ tū ad augmentū
glie ⁊ glorie sed nō q̄ ad accidentalia
cuiusmōi ē remissio pene valet tū per
accidēs talis bona voluntas q: ifinitus
augmētat gīam ꝑ ꝓsequēs ⁊ cōtritio
nēꝫ auget ⁊ ita operatur ad remissio
nem pene

21 ¶ Sēdū qd si aliqs facit ꝑ eo. ē. q̄ si
indulgētiā ꝓcedēs exprimit valebit.
alias non valebit si hoc exprimit ēt si
ille ꝑ quo facit sit mortuus nō ꝑ mo
dū indulgētie ꝫs suffragij ⁊ hec ē cōis
opinio theologoꝝ ⁊ ēt ꝫs inno. i. d. c.
q̄ aūt nec ob. q̄ ¿ dicas papā nō hīe
anctoritatē sup mortuos q: hoc ē ve-
rū per se ⁊ directe. sic non valēt mor
tuis indulgētie sed ꝑ modum suffragij
bene valēt alij aūt tenēt vt refert car.
i. d. cle. ii. q̄ qñ ēt a papa aliter data
q̄ ēt ꝑ mortuos possit fieri id qđ ipa
mur q: vtꝫ ꝫs tho. i. iiij. ꝑpe. ⁊ ang.
de ancho. i. ii. de potestate pape et ad
illō qđ vē mat. xvi. qđcunq; ligaueris
sup terrā. ꝛc. ē. referri ad papā existen
tē sup terrā q: cū mortuus fuerit ligā
re vel soluere nō pōt requiri
tū si ꝺꝫ valere ꝑ alios q̄ tam ille q̄ ac
cipit q̄ ille ꝑ q̄ accipit sint i statu gra
tie aliter nō valeret nec ꝑ modū in
dulgētie nec ꝑ modū suffragij. Et
placet mihi

¶ Vtrū religiosus possit facere id ꝑ 22
q̄ dat indulgētia vt ēi hēat. ē. q̄ licꝫ
nō hēat ꝓpriꝫ nec ꝑ suā volūtatē
possit exire clausꝫ supioꝝ tñ pōt ei da
re liniam aliq̄d dādi vel visitādi loca
ſceta ⁊ sic eī habebit sicut alij nō tñ
ꝺꝫ dimittere religionis observantiaꝫ
ꝓp ipsa q: plus meret q̄ ad ꝓmū et
sentiale religionem seruādo q̄ idul-
gētias capiēdo ꝫs minus q̄ ad dimis-
sionem pene

¶ Vtrū ille q̄ dedit indulgētiā si hāc 23
illud ꝑ q̄ dedit hēat ēi. ē. vt in. d. c. cū
ex eo. ⁊ guil. in spe. ⁊ archi. in. d. c. in
dulgēne q̄ nō. l. vnica. C. nego in ca
su ⁊. l. inquisitio. C. ō solu. theologi in
iiij. di. xx. dicūt q̄ ꝫs ꝑncipaliter non
possit ꝓlatus sibi dare indulgentiā tū
data alijs ēt sub eadēꝫ forma pōt ea
vti ⁊ sic tene q̄ valet vt ꝫs gaspar. in.
d. c. nostro ⁊ sequitur ge. in. d. c. idul-
gentie de. pe. ⁊ re. li. vi.

¶ Quintū q̄ tñ det ꝑ quāto nollet 24
sustinere penā sibi iniunctā vī ¶ um
daret ne haberet teiunare tot diebus
tñ dicit ꝺꝫ dare si vult eā hēre ꝫs hoc
cōiter nō tenēt a doctoꝝb" vt ꝫs pa.
in. d. c. q̄ autem sed sufficit sicut fm
q̄ ei ꝓdūt vt dixi. ē.

25 ¶ Sextū q̄ ille q̄ eā vult accipe. l. si
posꝫ facere ōnia ꝓuisiui pōt sua
regru q̄ si posset facere ⁊ nō faceꝫ si
valeāt idulgētia ꝫs hoc fallūt vt. ē. pa
tent ⁊ tō nō regru necessario illa duo
26 ¶ Septimū q̄ sōlt necessitas i eā q̄
q̄ dat sed hoc hīc nō ē vez q: ēt sine
necessitate pōt dari vt. ē. patuit et sic
patet q̄ quoꝝ nīmō sūt necessaria.
27 ¶ De pēa religiosoꝝ ꝓnūciatū ēt ꝑ
dictum indulgētias idiscretas hēl in
cle. religiosi ō ꝓuīe. vbi ꝑꝫ q̄ peccant
mortaī q: ꝓhibēt eis in vtute sūcte
obedie sb pēa maledictōis et ne ⁊ vt
cūl ꝓdicare idulgētias idiscretas ꝫs
glo. q̄ ꝓnūciāt indulgētias nō ꝓces-
sas. ⁊ q̄ nō habēt Lar. i. d. cle. religio
si dicit q̄ etiā si sūt cōcesse eis dūmō
sint indiscrete adeo q̄ eis non ꝓnue
rūt cōcedi dicunt indiscrete ꝫs pau.
q̄ dicit q̄ dicūl indiscrete q̄s cōcedēt
excedit ¶ titatē. d. c. cū ex eo. Idem
etiā dic̄ zen. ē. q̄ idiscrete dicunt q̄s
ꝓbari nō pōt arg. de. pba. quoniā ⁊. c.
posꝫ cessionē ⁊ de fide instru. c. ii sed q̄
modo peccēt mortaī tene q̄ solum
ēt quando pronunciant indulgētias
non veras aut nō validas

Septa leticiaē filia gu
le que quādo
sit peccati vide ludus. ℔. ii.

Infamia ē lese dignitatis q̄litas
ꝓbata ¶ ū ad vitā ⁊ mo
rea ꝑ argumē. a ꝫrio sensu sicut fama
ē illese dignitatis status. vita. ⁊ moꝛib".
cōꝑobat" ⁊ in nullo diminutus. l. co
gnitionū numer". ℔. extimatō. ff. ō va
ri. ⁊ extraoꝛ. cogni. ⁊ ideo infamia dī
cuius status vita ⁊ moꝛib" ēt repro-
batus sicut colligī. ff. de iniuꝛ. vo. l.
sed ⁊ si hac lege. ℔. pretor in glo. ⁊. ff.
ō obseq. a lib. l. honoꝛi. ⁊. l. ꝫs

1 ¶ Quotuplex ē infamia. ℔. tripler. l. fa
cti hoc pueniꝛ ex cōi bonus locutōe
de qua per Bar. in. l. de minoꝛ. ℔. tor
menta. ff. de ℔stionibus. ¶ Secunda
iuris. ¶ Tertia canōica.

¶ Quō incurriꝛ infamia facti. ℔. q̄ 2
aliq̄s incurrit a crīe ꝛa q̄ crimē ē ꝓpa
cā infamie ⁊ hec ꝛpellit a testimōnio in
ciāl grauiorib" ⁊ cā crīalis ꝫs i alios ad
mittāl ꝫs q̄ pl" ⁊ mor" ff infamati alio
q̄s cātur infamia facti ab alio puta q̄
fuit incarceratus vel fuit ꝓpter crimē
repulſ" a testimōnio vt in. c. testimoniū
de testib" vel cū pf ꝓ vba tanꝛta ifuꝛ
it filiū heredē vicārio filiū meri pōtio
rē necēs ⁊ hmōi ifimo heredē vel ci
lego vt. C. ex q. ca infa. ifiro. l. ea ō pf.
Itē cātur p vba iudicis dicentis alicui
postulāti calūniaꝛio vel bñ facere si
ad frugē melioris vite te ꝓferres ⁊
hmōi vt in l. ꝓbā ⁊ in l. inter locuto-
C. e. ii. ¶ Multis eaū aliis modis icur
rit, vñ qui apō bonos ⁊ graues viros
ifamat ex aliq̄ facto sic icurrit ifamiā
facti. d. l. ꝫs ⁊. vi. q. i. sēt plurimū vt no.
in. c. ꝫs ex quadā de testi. Infamia enī
n ō facāt victa pancorii nec militari
lenīā pionaꝛ dūmō apō grauel ⁊ bo
noo nō sit opio leia ⁊ no. q̄ hic gra
ues dicunt q̄ nō sūt leues puta ēt bō
bone fame ⁊ opinōis iniq" sicut bō
merit" vē q̄ nō demerit. ff. de le. ii. l.
cū pi. ℔. rogo ⁊. l. cū qdā in pn. ō testa
ti. c. vno. ¶ ñ ⁊ sensibus maioꝛ fides
adhibet. ff ō fide instru. l. vlt. ⁊ ar. ff. fa-
mi hereti l. h. q̄ sūt vbi bene i maioꝛi
pte ꝓpōt dñi q̄ i minoꝛ pte [illegible]

¶ Quē effectū operat hec infamia q̄ 3
hꝫ oriꝫ a crīmie. ℔. q̄ ꝓmo repellit
a dignitatib". c. diter dilectos ō de cleri.
pla. q̄: vilib" ⁊ indigni ꝓnte dignitat
patere nō debēt ⁊ de re. iur. infamib"
li. vi. Itē repellit a testimonio ꝛ nelli
ge in cā criminali nō q̄t in cauſ ciāli
ꝫs q̄s dicī ō infamia q̄ hꝫ oriꝫ a crīe

Ita no. Jo. an. & Pa. i. c. testimonia de testi. & in. c. inquisitionis. §. pe. de accu. Ricar. tñ. ibi. di. exce. ts q̃ infamia facit ponere nõ ficrdicit act' legitimos. alle. c. si qs p̃sbr̃ de purga. ca. is sũt tabñ' iterdicẽda donec purgatões ca nonic' fecerit. c. ex tuarus de pur. ca. ꝑ repellit a pmotõe ordinã ꝺ accu. Hispoẽa deus iterr. di. tant̃. daniel. & suspẽdit tũ pmotã fm q̃ crimẽ ipedit fm Inno. de postula. pla. c. fi. ꝺ elec. c. sup. eo. de renũ. c. nulli. eũ ꝑdẽ. Jtẽ i dicit q̃rellã iofficiosi testamẽti ꝺ testamẽti fratris si infamis heres a fratre fuerit institut' & nupt. C. ꝺ inoffi. te. l. fratres. Jtẽ purgatõnẽ iducit si iudici videbit ꝺ accu. veniẽ & ibi ho. ꝺ hoc & i gl. i. l. nullã. C. ex q̃ ca. ifa. alt. arro.

4 ¶ Quõ tollit hec infamia facti. §. pa. in. c ex diligẽti ꝺ simo. q̃ tollit ꝑ ꝺriũ factũ vt no. Jo. vi. q. i. c. oẽs i gl. põt eni pncepo disponere vt talto infamia non habeat effectũ vt no. Pa. in. c. cum te. de sen. & re iudica.

5 ¶ Quõ icurrit infamia iuris. §. q̃ p infamiam & regulare ẽ q̃ nõ icurrat infamia iuris i crimiñ' publicis nisi per infam. l. i. ff. de hi. q. no. ifa. no. Dy. i. d. regiã infamiñ' & Pa. i. c. testimõi ũi de testibus ꝺ excep. & ã sint publica crimina hẽc inst. de pu. iudi. ꝑ totũ De q̃ vide. §. Crimẽ. §. vii. Jtẽ icurrit infamia iuris ipo facto i cãb' i gbus iure cauet q̃ icurrat ipo facto vt cũ impato: nulli auferr insi guia vl' nutur aliq̃ ꝺ' cessũ. l. q̃ aũt. §. ignominiosa ff. de hi. q. no. ifa. itẽ q exercẽt ipi obũ sen' exigẽtes vsuras vsurarũ. iij. q. vii. §. porro & ibi vide bonũ ter. cũ gl. itẽ cũ aliqs ꝺ hẽdik fadulterio. l. palas §. q̃ in adulterio. ff. ꝺ rit. nu. vl' ꝺ hit simul cũ duab' vl' simil ꝺs duas spõ sas. l. qd igit. ff. ꝺ hi. q. no. infa. ꝺ biga mia nra & nobis itẽ q lenocinũ exercuit vl filiaf vel nepotes prostituẽdo. l. athletas. §. ait ꝓr. ff. eodẽ & ivõ nisi Jtẽ q pugnant cũ fera. ff. ꝺ postul. l. §. bestias & nullus aliꝺ de q̃bus vide in. d. §. porro & a. d. l. athletas. Et no. q̃ regulariter oẽs ifamice ꝺs legeꝺ sunt extra infames ꝺm canones, ꝑbat hoc ter. notatus in. d. c. oẽi. ꝺ o. vi. q. i. no. Inn. in. c. q̃ter & q̃ñ el. ii. ꝺ accu. sile oẽs q ex culpis sunt ad ordines ñ pũt promoueri vt in. d. c. omnes est ter. & ibi vide bonã gl. de hoc & d. §. porro

¶ Utrũ ꝓfessio deliciũ i iudicio fãdat 6 aliquẽ ifamẽ infamia iuris. §. bar. in. l. infamẽ. ff. ꝺ publicis iudi. no. Pa. in c. at si clici. de iudi. q̃ nõ q̃ iudiciũ ꝺ torũ vt regrere ad hoc vt sit ifamis q̃ sit ꝺdẽnat' ꝺ crimine. l. i. ff. ꝺ hi. q. no. infa. & in cã crimina cõfessus non habeꝺ q̃ ꝺdẽnato. vt. l. si ꝓfessus. ff. ꝺ custo. & exhi. re. & iõ Bar. in. l. furti. ff. de hi. q. no. infa. dat cautelam vt solvat quando reqrit sẽtẽa ad infamiã icurrẽdã ꝺdẽnatõem añ sẽtẽtiã & sic euadet ar. l. si re' ff. de pcura. sile no. aliã cautellã. l. q̃ talis ñ luiget. q̃ se is ꝑ pcuratorẽ qz is ipe ꝺdẽnet & pcuratoz pcuratorio noie tñ i hoc cãu nec dñs nec pcurator efficiet infamis vt ꝑbat in. d. l. furti. §. si qs alicõ ꝑ tex. & gl. & ibi bar. hoc no. & doc. & no. q̃ loquitur qñ gl. ꝓcitur vt ꝺdẽnetur actione famosa vl' ex crie ex q̃ segl infamia ꝓma tñ cautella ñ ealeret vbi infamia irrogat ipo iur vt in. c. testimõius de testibus qz per solutionẽ vtrũl reus cõfiteri crimẽ. l. ad solutionẽ. C. de re iudi. & l. q̃ñ. ff. de hi. q. no. infa.

¶ Utr̃ platus efficiatur infamis si re 7 moueatur propter dolum. §. Pa. l. c. is heli. de simo. & ibi gl. q̃ sic sicut ista volunt in tutore

¶ Utrũ infamia iuris tollat executõ 8 nẽ ordinũ. §. Pa. vbi ꝺ. q̃ sic & ex-

ercitiũ cuiuscũq; dignitat̃ & admittere honorẽ q̃sitũ & q̃rẽdũ vt dicit ter. in. l infamia. C. de decurl. & ideo prelatus non expectet sniam sed resignet sponte a principio. & sic euitabit infamiam

9 ¶ Si nunqd alis ifamia ꝑat titulo bñficij & aliis dignitatib' ipso facto. §. pa. i. c. q̃rellã de iu fun. puto q̃ sic i dignitatib' & honorib' circa titulos bñficiales ꝑbat ex ter. l. ij. §. miles. ff. ꝺ hi. q no. ifa. vbi gl. dicit qꝺ sicut ifamia ꝑuat ipso facto nullerem militia eelesi in alijs dignitatib' & honorib'. Jtẽ vt velle gl. i. l. frustra. C. ꝺ re iudi. In bñficialib' aũt nõ sueuit ter. dicit pa. i. d. c. q̃rellã hoc dicẽtẽ vñ nõ debemus iponere hãc penã spãlẽ in ipsa ex q̃ iure cãnico nõ cauet exꝑsse vt in fili dicit gl. in. c fi. de iure ꝓto. Fatet bñ idẽ pa. q̃ collatio facta ifamj ipo iure ẽ nulla rẽa ifamib' ꝺ re. iur. li. vi. & l. ij. C. ꝺ dignita. Facit. c. inter dilectos de excep. pla.

10 ¶ Utr̃ ꝺdẽnatus de falso ꝓmisso in officio testificãdi efficiat infamis. §. i c. cũ dilect' in fi. de or. cogni. q̃ sic si directe fuit ꝺdẽnatus secus si directe non fuit actum contra eum sed vt repelleretur a testimonio ar. d. c. cũ dilectus. & l. lucius. ff. de hi. qui no. infa.

11 ¶ Utr̃ insa arbitri ifamet. §. q̃ nõ is ꝺs q̃ sit iudicis ordinarij. l. qd ergo. §. ex ꝓmisso. ff. de hi. qui no. ifa.

12 ¶ Quis põt tollere infamiã iuris. §. Pa. in. d. c. cũ te dicit q̃ ꝑ solũ pncipẽ tollit quo ad eos q̃ sibi sũt subiecti sed nõ quo ad subiectos pape. sed ꝑ ipũ papã solũ vt in. l. i ff. de ꝑsona. & i c. cũ te. de sen. & re. iudi. & hoc directe sed indirecte potest aliquando episcopꝰ cũ dispensat in casibus sibi a iure permissis vt pata condemnatus ꝺ adulterio efficitur infamis & tamẽ epꝰ potẽs dispensare super adulterio & sic ꝓsequẽtur in ifamia sed non pncipalit seu directe. & de hoc vide Bar. in. d. l. i. & l. infamem in fi. ff. de publi. iudi.

¶ Utr̃ papa possit restituere laicũ nõ 13 subditũ tue iurisdictioni. §. q̃ ñ. 23. q. iij. §. hinc colligit. Nisi forte esset sibi necessarius in clicam & sic ipe nõ posset & non alis ꝺ illis aũt de pximõio suo restituere põt & illos qui iuri alioz nõ subsunt & omnes clericos. vt in. c. per venerabilẽ qui nisi sunt legitimi. notat Ber. Inno. & Host̃. in. d. c. cum te. Similiter tenent doctores q̃ etiã collegium cardinalium potest sicut & papa. sed Pa. in. d. c. cum te tenet contrarium scilicet q̃ nõ potest.

¶ Utr̃ reges possint tollere infamiã 14 iuris. §. q̃ nõ illi qui subsunt ipatori fm Inno. sed bene illi qui non recognoscunt superiorem secundum dominũ Antonius in. d. c. cũ tellamẽto.

¶ Utr̃ restituus per ipatorẽ indi 15 geat alia dispensatione vt promoueat̃ §. secundũ Pa. in. d. c. cum te q̃ nõ dũmodo egerit penitentiã vel dic q̃ episcopus potest dispensare respectu criminis quod fuit notoriũ vt promoueatur ex quo restitutus ẽ ꝑ ipatorẽ vel regem qui nõ subest imperatori.

¶ Quomodo incurritur infamia cũ 16 nomica. §. q̃ ex quolibꝫ peccato mortali. vt. vi. q. ꝓma infames. & in gl. in fi ma ibidẽ & ista durat donec sublatũ sit crimen. vt in. d. c. infames & gl. in. c. illi serra questione prima. & ideo [illegible] nisi cessat talis infamia. hẽc notat Pa. in. c. ex diligenti. de simo.

Infidelitas vitiũ sit pec

catum. §. Fm assen. q̃ infidelitas dupliciter, potest ꝓsumi. primo negatiue pure & hec est in illis q̃ nihil vnq̃ audierũt ꝺ fide xpi & illo nõ ꝺ hs rõnẽ culpe sed pene. qz talis ignorantia

dñm ẽ. ⁊ ꝓ pñs ꝓmoꝝ parẽtẽ ⁊ sic ta'es infideles nõ vñt ꝑ fidelitatẽ ſ3 ꝓ alia pcã q̃ fide nõ pñt remitti ⁊ ꝓ hoc facit. Jo. xii. si nõ venissẽ ⁊ locut' eis nõ haberẽt ꝑccm' nõ habẽt excusatiõnẽ ꝑ. Et infidelitatẽ ſ ꝑccm' fm aug. ſed mõ stimꝫ infidelitas ꝓprie ſ. iqua ſtã ꝫ rianꝫ ⁊ ꝓhibẽt credere q̃ audiũt fm illud. Jſa. xo. ꝙis qs credidit auditui nſo ⁊ in hoc ꝓprie rõ infidelitas ꝓplet ⁊ sic ẽ mortale ꝑccm ⁊ grauissimũ iã tũ magis elongat a deo nõ tñ q̃ ad effectionẽ ſ3 ẽt cognitionẽ ⁊ iõ magis punit q̃bz infidel' ꝓ illo peõ q̃ quãq; alios ꝓ quocũq; alio ceteris paribus

1 ¶ Vtr̃ oĩs facit infidelis sit ꝑccm. ꝙ. Et hẽ. al. sup illud ad ro. c. xiiii. ⁊ xxxiij q. i. ſ. ex his. ¶ Dr q̃ nõ ẽ ex fide ꝑccm ẽ vitare q̃ nõ ois vita infidelium ꝑccm est sed q̃ solũ' aliqũ op'ẽ infidelitate vel relatũ ad ipſũ vt q̃ saracen' scimat se legẽ machometi seruare hoc mãdat'. vel inde' sabbati vt ⁊ hmõi. ⁊ sic mortal' peccat. alio secus. q̃ pñt facere multa q̃ sũt de genere bonoꝝ i q̃b' nõ ẽ ꝑccm. an aũt vẽlẽtes eis vel alio modo ꝓcedẽtes aliq̃ q̃b' vtunt ad eoꝝ mũ peccẽt mortaliter dico saluo meliori iudicio q̃ si q̃s hec eis vẽdere vt talẽs rit' facerẽt sic peccaret mortal' q̃ cooparet eoꝝ pcõ ſ3 vẽdẽs eis simpliciter aliq̃d rei ſ3 illi talib' vt sit ſ3 rit' eoꝝ nõ credo peccet mortal'. aliꝫ eccliã q̃ eos tolleret ⁊ omnino habitat' inter nos videret ponere laqueũ dñi nr̃i ihũ xpianis cũ sciat q̃ ãſi ostendãt fm aliquam conditionẽ sanctꝫ se etiã sic inde' carnes: palmas: cedros ⁊ similia vtitur fm suam legem.

2 ¶ Quot sũt spẽs infidelitat'. ꝙ. Aũt. q̃ si infidelitas auferat ſ3 cõparationẽ ad fidẽ sic sũt tres. Aũt ꝑccm infidelitat' ꝓprie ſ. remotiõ a fide. ⁊ sic aut nũq̃ fuscepit vt i gẽtilib' siue pagano. ⁊ si est ꝓma spẽs. Aliut fidẽ suscepte. ⁊ illo mõ vel inscepte ſ figura vt i iudeis. ⁊ sic ẽ spẽs a ipſa vel suscepte ſ manifestatiõe veritat'. vt in hereticis ⁊ sic tertia spẽs. Si vo attendat infidelitas ſ3 ꝙ. ergo reos ad oĩa articulos fidei sic nõ sũt determinate spẽs infidelitatis eius possint multiplicari in infinitum.

¶ Que est pessima infidelitas. ꝙ. Aũt. q̃ 3
illa hereticoꝝ ẽ pessima. vñ fm ꝑc. ſo. ¶ Melius eis erat nõ cognoscere viã veritat'. ꝙ post cognitã retrorsũ ꝓuerti

¶ Vtr̃ infideles sint ad fidem cogẽ- 4
di vide quod vtr̃. ſ. Baptismus. vi. ſ. xii. ⁊ ſ. Fides. ſ. ix.

¶ Vtrũ sint i eoꝝ ritib' tollerãdi. ꝙ. 5
Aũt. q̃ ꝫ infideles peccẽt in eoꝝ ritib' tñ pñt tolleraꝛi sine pcõ ꝓp duo vl' ꝓp bonũ q̃d ꝓuenit ex eis. sicut i ritib' indeoꝝ hoc bonũ hẽm' q̃ fides nostra ꝫ ab eis testimoniũ i talib' ritibus in q̃b' figurabat: vl' o pñt tolleraꝛi sine pcõ ꝓp malũ vitãdũ vl' scãdalũ aut dissidiũ q̃d ꝓuenit posset vl' ipedimẽtũ saluti eoꝝ q̃ sic tollerati paulatim ꝓuenirẽt ad fidẽ ⁊ ꝓp ꝓmũ sũt tollerãdi tales: ꝓp ſ3 solũ alii infideles alias ñ

¶ Vtrũ fideles possint cũ infidelib' cõ- 6
uersari. ꝙ. Aũt. q̃ si i aliq̃ casu eccla interdiceret ꝓp aliq̃d pcõ eoꝝ iditeret punitũ sic nõ liceret. Si aũt eccla ñ interduceret tũc diligẽter. aut fideles sũt firmi ⁊ sic ñ ꝓhibẽt conuersari cum eis maxime si necessitas subest. aut sũt ꝺbiles i fide ⁊ simplices ne q̃ꝫ subuersione ꝓbabilit' pñt timeri. ⁊ sic ꝓhibẽdi sũt maxime ne magnã familiaritatẽ hãnt. neq; sine necessitate ꝓuerũt

¶ Vtrũ infideles q̃ nõ recognoscunt 7
dñm eccle licite possint reb' suis spoliari. ꝙ. Aũt. i. c. q̃d sup his de voto q̃ sic ꝙ illud ¶ Mat. e. Tibi data est mihi oĩs ptãs i celo ⁊ in terra q̃d ꝺbz transfulit in vicariũ suũz secus si recognoscunt

dñm eccle nec sũt infesti xpianis ꝓ hoc habes ter. cũ glo. xxiij. q. vi. ſ. ꝺ reb'. Inno. in. d. c. q̃d sup his ſ3 q̃ ñ pñt nisi sint infesti xpianis vel aliter ꝺ liquunt in lege nãe. ⁊ facit ꝓ eo ter. c. vispar. xxiij. q. viij. Sed mihi magis placet opinio hosti. ⁊ maxime. in inhdelib' occupãd' ꝓuincii Jerosolomitanã q̃ cũ sit ꝓsecrata ſgumne xpi ⁊ multoꝝ martyꝝ nõ ꝺz eẽ sub dñio ſ fideliũ ⁊ hoc intellige q̃ pñt spoliari auctoritate dñi pape nõ a ꝓpria ꝓpria

3 ¶ Vtr̃ infidelib' sit credẽdũ i ꝓiudicũ aliorꝝ. ꝙ. Jta. in. c. i. de here. q̃ nõ ar. d. c. ꝓmi. et q̃ sũt infideles deo nõ ꝓsumunt fideles hoĩb'. ⁊ iõ testes ñ admittunt ꝫ xpianos. ij. q. vii. nõ põt ⁊. c. pagani.

9 ¶ Vtr̃ liceat assumere habitũ infidelium. ⁊ sic se simulare infidelẽ. ꝙ. Rodo. q̃ si fiat ex rõnabili cã licet: sicut fecit factus Sebastian' dñmõ in tali vestimẽto nõ sit aliq̃s signũ vel aliqs caracter ꝓcipaliter cõstitut' ad vilicandũ ꝓfessoꝝ alicuius infidelitatꝫ. q̃ sic non liceret q̃ per tale signũ mentirent contra fidei professionem. sine causa vero rationabili nullo modo ſ3

10 ¶ Vtrũ dubitare ꝺ fide sit ꝑccm mortale. ꝙ. q̃ sic q̃ ꝺ dubius in fide infidelis ẽ. c. i. de here. ſ3 tũc dubitat cũ nõ magis declinat ad vnã ptẽ ꝙ aliã sec' si utrobat vl' vacillat ſ3 tñ ñ firmat se nisi sup fide vã ꝺ hoc vide. ſ. here tic' i ꝑn. ⁊ vtr̃ sit disputãdũ ꝺ fiõ vid ſ. disputatio. Infideles an possint ꝓ illo iduci ad fidẽ. vide. ſ. inde'. ſ. xxxiij

Infirmus famulus an debeat ꝺhẽ salarium. vide. ſ. familia. ſ. ij.

Ingratitudo

¶ Vtrũ suspensio. ꝙ. Pe. aureo. i. iij. di. xxv. q. ij. in fi. q̃ ingratitudo ꝓt

cadere dupliciter: aut tam ꝙ circũstantia actus sicut cũ q̃ aliqs peccauit ex alio q̃ alio sine hꝫ tñ ingratitudinẽ tam ꝙ circũstãtiã vt ẽ q̃libet q̃ ſ3 fecerit multa bñficia a deo tñ voluptate vicium ꝓsequit fornicatiõi. tũc mõ non ẽ ꝑccm ꝓprie sed circũstãtia ꝑccm aggrauãs. Alio mõ ꝓsideraꝛ ingratitudo ꝙ se. sicut q̃s nõ ẽ alit' finis mouẽs ad tale faciẽdũ nisi q̃ despicit bñficia. vel parũpendit. vel non recogitat. ⁊ sic ẽ peccatum ꝓpriale.

¶ Vtrũ sit mortale ꝑccm. ꝙ. fm Tho. 1
xxij. q. si ea q̃ ꝑtinent ad facere sunt necessitatis sic ẽ mortale aut ea ꝓmittit sũt cõtraria q̃ necessario ꝺz cauere ⁊ sic sibi ẽ mortale. vel q̃ ex ꝓtemptu ꝑtermittit recognitionẽ beneficii vel recompensationem alias est venniale.

¶ Vtr̃ ꝓpter ingratitudinẽ reuocet 2
donatio vide. ſ. donatio ꝓmo. ſ. xlv.

¶ Vtrũ ꝑ rõe ingratitudinis filij pura 3
q̃ eum accusauit. ⁊ ex oi causa ex qua potest eũ exheredare possit alimenta ei ẽnegare. vide. ſ. exheredatio. ſ. iij.

¶ Quot modis cõmittit ingratitudo. 4
ꝙ. ꝫ. S. Tho. xxij. q. cvii. q̃ tribꝰ modis. ¶ Primo nõ recognoscẽdo bñficia dei ⁊ hoĩz vt ꝺz. ꝓpea dicit scitꝰ q̃ ingratissim' est q̃ obliuiscit bñficiũ ¶ Secõdo q̃ nõ laudat seu nõ regratiat bñfactorẽ. ¶ Tertio q̃ nõ recõpẽsat bñficio recepto. ſ. faciẽdo honorẽ vel ſuũ bñfactori ꝓpe suo. Tertio tñ. q̃ in mente sua ꝓcurat bñficiũ cui recepit vl' ipsũ bñfactorẽ q̃si ei iniuriaꝫ fecerit dãdo bñficiũz. Quarto. q̃ murmurat ꝺ bñfactore vel bñficio ei' cui vilificãs. Sexto q̃ facit iniuriã vl' aliq̃d in ꝓtemptu illius benefactoris reddens malum ꝓ bono.

¶ Vtr̃ ingraꝫ sint bñficia subtrahẽda 5
ꝙ. q̃ aut ex bñficio ꝓuenit q̃ attrahẽtur ad gratitudinẽ vl' ad mal' mal'. ⁊

fic nō sit sierabēda. aut l. Ineūk er bñficio ad pson vl ad pcuerāū. l. ma-
lū. ꝛ sic subtrahi debent ita no. in. c. ñ
omnis. p. q. v.

¶ Iniuria qđ ē. g. qđ ꝙ-
drupl' accipit
¶ Pmo generalr. ꝛ sic ē oē
q nō sit iure. facit. c. qđ dicī. xlii. q.
iii. ¶ Scđo accipit sp̄lit. ꝛ sic iuga-
tus vl iniuria iudicant: q̄si ius iniqū
ꝛ iniustū. ¶ Tertio iniuria dr̄ cspa. vt
i. l. aeglia. ¶ Quarto accipit singulr
ꝙprie ꝛ sic fit. aliqđ re: qđ man' vio
late iferunt. ff. eo. l. i. §. iniuriā. xvii. q.
iii. si qs suadēte aliqđ fit vbi ꝓuitā
do vl ꝓmeliā vicēdo. facit. c. oli cū.
c. vi. Sit ꝛ tertio mō. l. libros cū videlicēt
libr' vl chartā vl hystoriā ad ifamiā ali
cui' ꝓtinēte ꝓscripsit ꝓposuit. vl edidit
vl dolo malo fecit vt aliqđ hoz fieret
puta vnus sit scriptarū cadere i platea
ar. ff. ō. ꝛ. figni. l. late. nec diligit vr
noie suo vl alteri' ediderit. vl vtr no-
mē exposuerit vl' quē itēdebat ifamare
vel nō dāmō aliter p circūstantias co
gnosci possit. eodē mō tenet si sibi scri
pura in notā vl signū aliqđ vltor. pdi
dit puta vestē lugubrē vtik iniuriā alicui
fil. vl comma posuit i porta ꝛ hmōi. ff
de iniur. l. itē apō labeōē. §. ait prō ne
qđ ifamādi cā fiat. c. v. q. i. c. qđ ī ma
lignā spām. ꝛ ō ita ꝛ no mō. d. hic loq:
¶ Quid de illo q dicit alicui latro fur
homicida ꝛ hmōi cū dicat vez. g. f3
Io. si facit ad accusādi vl denūci
andū pūiēdū delictū ꝛ pbandū ī
pūā nec tenet iniuria. ff. e. u. l. cū q ī
fm. vbi dr̄ peccata. n. nocētū nota cē
ꝛ erpedit ꝛ oportet. ꝛ. C. e. u. l. si quez
vtile si faciat excipiēdo vt ei ꝓpellata
testimōio ō testi. c. ex pte. vl ob ordine
aut bñficio de accusat. c. sup his quia
hec a iure ꝓcedūt. ꝛ nemo facit iniuriā
q vtit iure suo. de elec. c. cū ecclia vul
terana. si ēo dicit ad infamiā. nō qđ
p̄iudic' qđ nō h3 cām iustā dicēdi alte
iniuriā facit ꝙdēnādus ē. d. l. si qđē.
ꝛ l. iij. C. eo. vi. q. i. ex merito. ꝛ. c. dete-
rioces ꝛ no. ho. ꝛ ber. in. c. si culpa. e. ti.

¶ Quis pōt facere iniuriā. g. q illeti ꝛ
tū q ꝛ pati eā pōt. Fallit hoc i furioso
ꝛ puero q nō est doli capax cui iniuria
fieri pōt. ipsi tū aliī ñ pāt facere ꝛ idē
de somniāte. aduerte tū q nēo iniuriā
pōt facere nec tūr de iniuria. nisi q scit
se iniuriā facere vl scire debeat ēt si ille
cui fit nesciat q. si qs ꝓ iocū percutiat
aut dū certat. ñ tenet. iniuriaꝝ. hec ha
bēt. ff. e. l. iiii. ibi ēt dē nāqs hi pari in-
iuriā pāt nō facere cū iniuria affectu
facientis ꝓsiat. xv. q. i. §. illud.

¶ Cui dat actio iniuriarū. g. q illi q 3
eā patit' ꝛ no. q nedū iniuria fiat pōa
ꝓpa alicui' h3 ēt ei dī fieri si fit i filio
vl et quē h3 i ptāte ibi. e. §. patit. dū tū
iniuriā sciat eū filiūfamilias h3 ignō-
ret. cui dat ēt actio filiofamilias i noie
suo. l. filiusfamil. ff. de ac. ꝛ ob. itē i spō
sas vl vxorē. ꝛ sic dat actio viro ꝛ mu
lieri ꝛ si sit filiusfamil'as ēt pfi. l. i. §. vl.
ff. eo. nō tū eā q sit viro iniuriā patit
spōsa vl vxor. q̄ vxores a viris nō vt
ri ōtendēt ab vxore. l. ij. ff. eo. ō spōsa
dī i. l. Itē apō labeonē. §. spōsū. Item
dat heredi ob iniuriā facti cadaueri
defūcti cui' ē heres. Idē si fama defūc
ti sit lacessita. d. l. i. §. h3 si fame cada-
ueri. Itē dat oīo ob atrocē factū suo
d. l. itē apō labeonē. §. ꝓtor ait. ij. ꝛ. §. se.
ꝛ Inst. eo. §. Item. Itē dat ep'o p iu
ria facta clicio ꝛ abbati i suis mō actio
vt no. in. c. prochianos de sen. excō.

¶ Hūqđ matrōe i vxē mercatricali 4
dephēse fiat iniuria si ītēpret. g. q ñ
facit. c. i audia. ō. fē. excō. nō inferiat
nīmonio f3 Io. ꝛ Ber. q ipz igno
rauit. C. ō adul. l. si ea. sicut nec qñie
q mittē ignorat. ff. loca. l. si ignorans

secus si in habitu honesto

5 ¶ Vtr iniuriā qs possit repellere.
g. q discēdendo solū h3 pūitēdo fu
it ītēsa opio hug. i. §. si vō. ff. o. vi. re-
mitt' q nō h3 hēr. vō ꝛ Lau. i. c. suscē
pim' ō homicī. f3 rigit hoc ad clēcos
Sed ego dico secundum doctrinaz
Alē. i. iii. parte summe q etiam per-
cutiendo licet necessitate cogāte si in
iuria aliter vitari non potest ꝛ ne dā
latio sed etiam clericis de q̄ vide. ē.
clericus. x. ꝛ homicidium. iij. ꝛ defen
sio. §. iij.

6 ¶ Utrū iniuriat' teneat eī remittēt
g. gl. in. c. si qs ꝓtriat'. ꝛc. di. q nō
q̄ ad actionē. i. vt satisfactionez hēat.
xxiii. q. iii. si illic imo dicit q bñ fac
agēdo vt satisfaciat. xv. di. ꝛ q emen-
dat. xxiii. q. v. de occidēdis qz iniuria
tor tenet ne dum petere veniā h3 ēt
satisfacere ō dāno vato ex iniuria si pōt
alit nō pōt absolui nisi iniuriat' remi
sisset actionē iurie libere ꝛ q̄ ad con
sciaz. Sz rūcorē eoz dū eā i iniuriā
nō satisfaciēdo tenet iniuriat' dimitte
re vt de pen. di. v. c. vl. imo nūqđ dz
admitt' eo qz ñ h3 aliqđ odio hēre
xxiii. q. iii. cū i. l. xi. q. iii. c. inter ōba.

7 ¶ Quō ptimit seu tollit actō iniu
riarū. g. q tribus modis. ¶ Pmo re
missione vt p supplicationē aut p eo
xxiii. q. iii. si illic aut p pactū. ff. ō pac.
l. si ibi dicē. §. i. ¶ Scđo remittit dī
simulatione. ff. ō iur. l. nō solū. §. i. ꝛ
Inst. eo. §. vlt. Tūc si iniuria illata ꝛ p
ūnā vltē si ē p metū aut ꝓmissū si alio
mō ē illata nō agit abolet. l. si cum
exceptōe. §. i. ēe. ff. qb me. causa ꝛ. C.
de iniur. ꝛ qđ no. glo. l. si non cōmit-
ti posset tū indirecte agere eā post
annū per viā exceptionis puta si ēt
excōicatus iniuriator ne absolueret
fm Io. ꝛ Pa. in. c. ea noscitur de sē
tēn. excō. ¶ Itē tertio remittit actō

iniuriarū salutatione deosculatiōe co
mestione ꝛ huiusmodi signis. Vbi hu
iusmodi signa sunt reconciliationis si
vt subtractio est signū inimicīe vt
no. glo. in. c. cum Adrianus. xxii. dist.
ꝛ in. c. cum super abbatia de officio ō
le. Quod intelligo verum nisi a prin
cipio prouocasset aduersarium curare
eum faciendo quia tunc per oblatum
ꝛ predicta signa non tolleret nisi ex-
presse renunciet vel trāsgaīr. ꝛ sic
intellige predictam. l. non solum. §. p
mo. Non credo eā q tollatur actio
iniuriaz si homo exhibet signa que ne
cessario tenet exhibere inimico quia
per illa non dicitur quis reconciliat'
ꝛ pro hoc facit qđ no. Barto. in dic-
ta. l. si ibi decem q infirmus sacer-
doti dicendo q remittit iniuriaz sibi
illatam intelligitur remisisse odium ꝛ
non satisfactionē iniurie quod nota.
Item tollitur actio iniuriarū quotēs
cunqs quis incitat iudicē vt torqueat
iniuriatorem. eo ipso q ipsum torquet
aut condemnat ad vindictam remit-
titur iniuria. Unde alias satisfactionē
pro iniuria petere nō poterit vt est bo
no ter. ꝛ ibi Barto. in. l. sed ꝛ si vn'
§. si ante iudicem. ff. de iniur. nisi pro
testetur q ex hoc non vult sibi ꝓiudi
cari quin pro tuo interesse possis age
re actione iniuriarum vt. l. si. ff. de iu-
iur. Item remittitur per mortez quia
iniuriaz actio non transit ad heredē
ante litis contestationem. nisi ven-
te iniuriato vt. l. iniuriarum ii. ꝓncī
pio. ff. de iniu. Et hec omnia limita se
cundum Pa. in. c. olim de iniur. quo
ad actionem iniuriarum vera sed nō
quo ad damna ꝛ expēsas q per hoc
non tollitur quin agere possit ad resti
tutionem ar. c. primo de iniuriis esse
serua in conscientia ꝛ etiam si iniuria
tus non ageret teneretur ad interesse ꝛ

vāntl qđ intulit nisi ipse remittere velit vt in .d.c.i.no.nō fm Io.an lū.tt. ō pe.q. si maritanus nollet p̄mouere eū iniuriante vel nimis grauare: eū tūc iniuriatore in conscientia posset tenere arbitriū iudicis pene arg.c.veniens de iureiuran.t.c.ii. de arbitris.

¶ Aduerte etiā q̄ si qs soluat pecuniā p remissiōe iniurie obtenēda infamus efficitur nisi pactū fiat auctoritate iudicis. ff. ō his q. no. ifa. l. furti. §. pactus no. Io. in .d.c. si tūc. Silr est infamis si esset cōdēnatus per iudicē siue similiter siue criminaliter agatur ff. de bi. q no. ifa. l. athletas. §. vltio. t ideo cū agitur ꝯ aliquē p̄stimat p̄curatorē vel faciat p̄promissū vt. ō. dicū est Infamia §. vi.

¶ Quando aūt iniuria dicat enormis vel atror vide onormis

Iustitia

vtr sit peccatum mortale. §. Fm sanctū Tho. xxii. q. lxx. articlo. i. q. xi. q̄ iustitia ē dupler vna illegalis opposita iustitie legali. t hec fm eius nā est virtꝰ speciale ic̄ ꝫ tū respicit obiectū spectale scilicet bonū cōmune quod intēnit: sed quo ad occasionē est vitiū generale quia per p̄ceptū boni cōis potest homo adola peccata deduci. sic etiā omnia vitia i quātū sunt ꝯ bonū cōmune ratōez hūt iniustitie quasi ab iniustitia. Alia i iustitia vt scōm inequalitatem quandam ad alterum: prout. s. homo vult habere plus ō bonis. s. diuitijs honoribus minus de malis scilicet labore pene. t sic hꝫ mām spālē. t ē vitiū spāle oppositū particulari iustitie de qua infra. Iniusticia. facere autez iniustū ex genere suo peccatū mortale ē q̄ si sert nocumētū proximo qđ ē contra caritatē. Excusantur aūt vt ñ sit mortale peccatū vl. rōne ignorātie ꝫ philo. ethicorū. Iste ratione parvitatis vt si quis auferat pomū alicui quia deficit a rōe plecta eius qđ est iniustū facere in quātū reputari pōt non esse eius cōtra voluntatē eius qui hoc patitur. t hoc. p babilr.

Inobedientia

Vtrū sit peccatū mortale. &. distinguēdo aut est circa p̄cepta diuina. t scienter vl ex ignorātia que ñ excusat de qua supra ignorātia. §. iij. sic ē per se mortale facit. xxxii. di. §. porro. t. lxxxi. di. c. si q̄ ꝑsbyteri sunt vbi dr idolatria. t. xxiii. q. i. glos si vō fiat ꝫ ex ignorātia q̄ excusat sic non peccat mortalr. aut inobedientia est circa p̄cepta iuris positiui. t tūc distinguo q̄ aut talis lex seu p̄ceptū per lōga tpa non fuit receptū papa scīēter. t trāsgressor el nō punīēte. t sic non est mortale pessimo excusātur facit qđ no. pan. i. c. cū olim de cle. coniuga. vbi declarat greci nō peccare licet acceptāt vrores clericī eoz ex quo no. q̄ q̄ lex generalis recipit i vsū a certo gñe plonarū. t ab alio nō: q̄ nō obseruātes nō peccāt salte post lōgā tpa. §. leges. iij. di. t qđ no. doc. i. c. i. ō treu. t pa. nec obstat q̄ ibi tenet Host. q̄ loquit q̄n talis p̄uaricatio est pena de sua nā q̄ nūc nō excusat nō recepto secus ēt si cēt eiusdē generis. t maio: pars accepisset q̄ ls superior nō puniret tūc minor pars nō excusaretur sed hēret locū multa p̄ patētiā tolleratur. t. c. cū ls dubū de p̄ben. Idē dico si talis lex fuit recepta sed per cōsuetudines abrogata q̄ non peccant inobedientes vr. ō. dicī Cōsuetudo. §. ar. t. x. aut talis lex non est abrogata neque per contrariam consuetudinez neq̄ per nō acceptatiōz: t nūc fuit diuersa opinio iter doc. qđā dicūt vt Lollegarī

in. c. i. de p̄bē. t mlti a. ll: q̄ talis inobedientia nō ē mortale pena nisi fiat ex p̄tēpto: t hmōi opinionis videt fuisse beta. Ber. li. xi. de p̄cepto t dispē. vbi dicit nō ꝺistinguꝫ mādati preterito cria lē inobedientiā facit sed repugnare. t nolle obedire. Idē i. li. viii. dicit. si verbū loco vel tpe silēm p obliuionē iurisperitū fuerit ꝫ p̄cepti: venia facilime impetrabit: q̄ ēt vir pena reputabitur Idē i. li. xii. ibidē dicit. si inbēte senio: t mihi silētiū vbi clabit reū me esse facto: ꝫ venialr. Si vō ex p̄cepto scīēs t debens sponte i vba p̄cepto peccatoré me p̄stituo t cria: hec ille. Alij tenēt q̄ p̄dicta opinio ē vera nisi fiat ex p̄suetudine ꝫ legē: q̄ sic ēt ēt mortale. Et huiꝰ opinionis vt Ricar. de media villa i quol. i. q. xix. Alij vō dicūt p̄sideranda vba legis: q̄ si petit p vba cōta. vtputa statuim⁹ ordinamus: t sīlia. sic verū ē q̄ nō ē mortalis inobedientia: nisi sit ex p̄cepto. Et qđ sit p̄ceptus. vide. s. Contēptus. Si vō lex loqr p verba p̄ceptiua seu expolliēta: sic est mortalis inobedientia: Quis nō fiat ex p̄cepto: imō scīēter t sine cā rōnabili: t p hoc facit. c. ii. ō ma. t obe. t. c. qđ p̄cipit. xiii. q. i. Et huiꝰ opinionis vt Pa. in ꝓtica. ō obstacia. Alij vō tenent vt scūs Tho. in. iii. di. xv. ar. iii. q. i. q̄ p̄cepta iuris positiui magis obligant ex intētiōe legislatoris ꝫ ex ipsis vbis: t ō transgressor talis magis est reputādus qui erat in aliq̄ a legis ordinatōe Intētioi aūt legislatoris obstat q̄ ex p̄cepto vl sine alia rōnabili cā p̄ceptū nō fuat. si legislator adesset cum obligare nō vellet talis nō est reputād⁹ p̄cepti trāsgressor nec peccat mortalit. t hec vt concidere cū opinione Ricar. q̄ ma

glo mihi vt eq̄: t ls sequēda. quā ēt sequit Archi. lxxvi. di. in. c. vnā. t Host. i. c. generali de elec. li. vi. Facit p hac opinione glo. in. c. glos. iii. q. v. t. c. honoratus. lxxiii. di. t. lxxiiii. di. c. i. t. c. di. glo aūt. t qđ no. Pa. in cle. i. ō etate. t q̄li nē durū valde vt q̄ plat⁹ iteret semp incere laqueū mortalis pene in suis p̄ceptis: t ō solū credo sit in p̄ceptis⁹ t illis q̄ p̄uaricationē. t inobedientiā ducūt in p̄suetudinē: q̄ est qđaꝫ p̄ceptus interp̄tat⁹: t q: sic ex toto frustrat finis legis: sed inobedientia q̄ nō ex p̄cepto neq̄ ex p̄suetudine p̄cedit credo q̄ sit venale pena: cū hec non ex toto frustret finē legis: nec sit totaliter ꝯ intentionē eius. Silr dicēdū de inobedientia platoꝝ aut supioꝝ. ¶ Multo magis excusat a mortali qui facit ꝯ ex ignorātia nō affectata crassa vel supina. Si vō inobedientia sit ꝯ p̄silia: aut lex p̄silij est p̄fectiōis: vt matth. Vade t vende oīa. t sic nō est pena. Et sic intellige glo. in. v. c. generali. de elec. li. vi. t ura q̄ allegat. Si aūt lex est cōsilii reuerētie: qđ est q̄n subdit⁹ deberet facere: nō supio: nō vult p̄cipe sed potius p̄silere vt abstineat: vt no. glo. in. c. ad aures. de tēp. or. sic peccat venialiter: vt no. Archi. in. c. testiū. vi. dis. t xxv. di. §. alias ea demū.

¶ Vtrū inobedientia statuti penalis sit pena. &. Vide. de gl. in quol. iii. q. xxii. q̄ aliq̄n i statuto sūt duo p̄cepta. puta cū di. Statuim⁹ ne qs faciat tale qđ t q̄ fecerit soluat talē penā: t ne obligat ad culpā t penā. Et sic intellige gl. t Be. in. c. vt aiarū. de p̄bē. li. vi t Inno. i. c. qđ sup his. de voto. t Io. an. in. c. relatū. ne cle. vel mo. t Be. in. c. ppetue. de elec. li. vi. q ꝺicūt q̄ statuū penale p̄ceptiuū: ls cōtineat aliam penā cozpalē obligat ad mortale. Alij q̄n vō est ēnū solū p̄ceptū. puta cū di:

Quarum q̃ si quis fecerit tale qd tol-
lat tale pena t hic obligat iohi ad pe
nã et forma statuti. Et includo ho sta-
tutũ obligat ad culpã si pullum tene
rẽte aut cã leui p̃ aurtem. Ciuiter et
q̃ in plano cõp in p̃rio casu nequ in
posterũ ad penã nisi post solennitatẽ
nẽ secũdũ gl.c. frãcisci i ii. in.q.ii. et
q̃ ls statutũ nõ sit p̃ceptiuũ et forma
ti obligat ad mortale qui ipsum pe-
nã mutationis vl mortis cõmendatio.

Aquietudo mitio ẽ
fictã aua
rite q̃ cõtigit ẽ venale peccatũ:
nisi q̃ ei omnino necessaria ad salutẽ.

Aquisitio ẽ alicuius cri
minis maior
fã talis p̃ famã et bono t equo
iudicio competentis canonice facta
multigatio secundum ffo.

1 ¶ Quomodo ẽ ingsitio. ff. et colligo
ex Pa. in. c. q̃sr t q̃si el. ii. ó accu. q̃
tripler ẽ quedã generalissima q̃ inquisi
tio sup famã tota⁹ patrie vl diocesis. t
i hac nõ ẽ opus q̃ fama p̃cedat nec
hi: locũ dicta diffinitio q̃ plato nõ
ei facere q̃libz ãno. c. cũ venerabilis
ó cõi. t. c. romana ó cõi. li. vi. Quedã
ẽ generalis q̃ ingrit sup famã alicu
ius ciuitatis castri vl alicuius loci: t de
hac nõ logr̃ plata p̃dicta q̃ nõ re-
grit infamia. vt i. c. i. ó offi. ord. l. 2gru
it. ff. ó offi. pfi. Tertia ẽ ingsitio spãlis
q̃ fit ó certa psonã. t hec pót fieri du-
plicit. Vno nõ adiponẽdã penã: sed
ad p̃cipiũ euitãdã et óbito officij vt
puta q̃ mãdatũ nõ óbaĩ pp impedi
mentum ó duor. c. porro. xxxv. q. vi. si
duo. Et idẽ die q̃si vult ingrere ó aliq̃
canõico impedimẽto cadẽ rõe Fz ffo.
Item agit de restitutõe vsurar̃ t de
bitores pp iuramẽtũ speciãl petere.
Item generalis q̃si vult ingrere de alĩq̃
crie nõ ad p̃nãi comodã. sed nisi ad
pnãs petendas. t nõ regrit infamia
p̃cedẽs Fz Inno. t sequit Pa. i. d. c.
q̃si t q̃si facit. c. cũ olim⁹ t. c. nihil et
filib⁹ de elec. t. c. fi. de cla. ãpõ. tqõ
no. p Inno. i. c. ó excessib⁹ pla. Se-
cũdo pót fieri ingsitio spãlis ad penã
iponẽdã t tũc si fit ad ó nõcẽtationem
publici officialis. sic nõ ors p̃cedat ĩa
mis. l. ea qdẽ. C. ó accusa. c. ꝓcrea ó
teth. cogẽ. Izs ors sit notorium alĩs non
creditur ei de quo tñ vic. vt in. c. q. iu.
§. vltimo alias autẽ nõ p̃cedente infa-
mia p̃cedere nõ pót q̃sitõr ad pe
nã imponẽdã vt in. d. c. q̃liter t quãdo
t no. Pa. i. c. ad nostrũ el. ii. ó iureiu.

¶ Sed q̃rit quãdo infamia ors p̃ced̃
dere. ff. Pa. i. d. c. q̃liter t q̃si. q̃ si fit
iquisitio ó platũ secularẽ ors sit talis t
tãta q̃ sine scãdalo vl periculo dissimu
lari nõ possit. vt i. d. c. q̃liter t q̃si. Si
vo ó p̃latũ regularẽ puta abbatem vel
priorẽ puctualẽ. sic ors fuari dispositio
platt. c. q̃liter. Si ó regulares seculares
res. sic puto q̃ nõ requiratur tanta i
famia sed solũ fama publica cum idi
cijs vt suspitionibus aliquibus. aliter i
cã criali nõ credo iudex posset p̃cedere
ad aliq̃ actũ: vl capture: aut are-
statiõis psone. vl tormẽtor: aut ingsi
tionis infamationis vt no. Inno. t Jo.
An. in. d. c. qualiter t q̃si t. d. An. ẽ vi-
dẽ. sic Ange. i. d. si vacãtia. C. de bon.
vacã. t Bar. in. l. de minore. §. tormẽ
ta. t. l. fi. ff. de q̃sti. In aliis autẽ a p̃dic
tis. s. a captura: aut restõe t ceteris p̃
dictis si nõ seruat ordo ad vnguẽ nõ
obest. Pa. tamẽ tz in. c. pe. ó accusa.
q̃ ẽt sine infamia ó claustrales pót fie
ri inquisitio. Ors verũ credo vbi tra
ctaretur de modico ꝓiudicio. Secus
si p̃cederet ad ópositionẽ ab ordine
aut i carcerationẽ t huiusmõi. Fz pa.
in dcõ. c. q̃liter t q̃si. Si vo ingsitio
spãlis ad penaz fiat ó aliquos a p̃dictis

claustralib⁹. sic nõ pót fieri nisi fama
publica p̃cedẽte. t talis fama ors ꝓ ofi
ri iudici sedẽti p tribunali ad bãcum
also in secreto nõ valet. ita no. Ange. i
d. i. si vacãtia. t cũ aliis indicijs seu ia
spiciõibus. aliter non pót p̃cedere iu
dex ad aliquẽ actum. vt dixi.

3 ¶ Quãdo p̃cedit plat⁹ in iquisitõe. ff.
q̃ prio ors ócẽdere ad locũ vbi quer
lat psona ó quaz vult ingrere: q̃ ibi
ꝓtaz meli⁹ ingrit. vt in. c. posthũ. t q̃
no. i gl. ó elec. Et hoc intellige si pót cõ
mode. alĩs non tñr. Secũdo si ingsi-
tio ẽ generalis debet tamẽtũ electus
si est ó ecclesia sup hoc q̃ scitur el credi
in sua ecclia reformãda tã i capi-
te q̃s in medio: exceptis eribus occul
tis ó mera veritate dicẽda vt in. c. q̃sr
t quãdo el. viii. i fi. ó accusa. Nec iura
mẽtũ vel literdictũ seu excõicatio la
ta ab abbate el alio ó subditos ne re
uellet ingsitoꝛi valz nec̃ ligat eos de
of. ord. c. plerisq. li. vi. Si vo est spãlis
citabit illũ ó quẽ vult ingrere. d. c. q̃sr
el. ii. §. ors t. v. q. ii. si p̃lates. Tertio p
cedet ad receptionẽ dictoꝛ eoꝛ cleri
corũ quos ingrit vel testũ si q̃ ducũ
tur ab aliq̃ p̃lestibus tamẽ eis ó q̃o
ingrue nisi per iuramẽtũ se absentẽt. t
ea que eis obicium̃ t noia testiũ sunt
eis exponẽda. Fallit hoc i casu ó q̃. ff.
Ingsitoꝛ. §. xi. Quarto exceptiões tã
ó testes q̃s alios t replicatiões legiti
mas admittet vt óponẽdi falsũ audã
tia p̃hibeatur. vt in vicino. §. debet.
t. c. si p̃matca.

4 ¶ Utz ille ó quẽ fit ingsitio possit ne
gare infamiã p̃cessisse. ff. q̃ sic. t sic opõ
tebit q̃ prio inder hoc cognoscat. vtrũ
si infamatus nõ inuenitur nõ poterit
iudex p̃cedere. alias sic. c. cũ oporte-
at. ó accusa. t. d. c. q̃liter el. ii t Izs ac-
cusatoꝛ. pbet cũ infamiã nihilomin⁹
nec⁹ poterit. p bare q̃ sit bõe fame. ar.
ó put. ca. cũ i nouẽne. t potest ẽ pot
legiũ bõe fame q̃s infamie. ar. c. 13. i fi.
de accusatio. t no. Ber. in. d. c. qualiter el. ii.

¶ Utrũ ille cõtra quẽ ingrit possit q̃
recusare iudicẽ si ors illũ suspectũ. ff.
q̃ sic. c. cũ spãli ó appella. vt puta ga
er odij fomite p̃cedũ. vel q̃ est criosus. ar. ii. q. vii. indicet tita tñ quo ad
eia nõ sũt fulda in ingsitõe regula
riũ. q̃ facili⁹ t liberius possint a suis
administrationib⁹ ãmoueri. d. c. q̃sr el.
ii. Quod limita nisi in grani ꝓiudicio
infligendo. ar. d. c. qualiter el. ii. in fi. i
verbo facilius t liberius.

¶ Utz ingsitores generales possint 6
p̃cedere ad ingrẽdũ ó ẽtate criminũ
et nõ receptis reflib⁹ sup infamia.
ff. Pa. i. c. cũ dilecti ó accusa. q̃ sic
satis ẽ q̃ eis constet de infamia pp fre
quẽtẽ clamorẽ. Sec⁹ ẽ in ólegato ad
vnã cãs tñ vel c. cũ oporteat ó accu.

¶ Quis pót ingrere. ff. q̃ glibz ꝓ 7
latus ó suum subditum. imo tenet. ne
sanguis subditoꝛũ exgrat in vie indi
ci; de eoꝛum manib⁹. de officio. ord. c.
irretractabili ó regula. c. vlt. Facit. c. Izs
helv. ó simo. xxxvii. vi. ligãt. t. d. c. q̃li
ter. el. ii.

¶ Utz monaci t religiosi possint ó 8
purari gñales ingsitoꝛes a sede apostoli
ca. ff. Pa. in. d. c. cũ dilecti. q̃ nõ ni
si sint i dignitate i. c. statutũ ó rescrip.
li. vi. no. q̃ tñ. t Pa. i. c. cãs. el. i. ó in
di. q̃ appellatõe fratrũ i sẽtẽ t odiõ
sis nõ venãt monaci. Ad hoc pone i mõia
lib⁹ vnde venit appellatõe sororũ et
dicũt ꝓprie fres mẽdicãtes similit et
sorores. nã mẽdicãtes ẽ q̃ habitãtes
solitarie mõasteria vl mõiales appellant
¶ Utz ep̃s possit dispẽsare cũ bastar 9
dis ut possint ad ordines promoueri
et ad ecclesiasticum ministerium
admitti. ff. Pa. in. d. c. q̃liter t q̃si el. ii. q̃ sic procedit per
vias inquisitionis. t facit. c. ingsitõis

de accusa. circa principiū vbi dicit q̄ pōt iudex pena moderari: nisi tale sit crimē q̄ ipedit ordinis executionē & bñficij retentionē & post pactā pnaz ergo vbicūq; ista cessant quamlibet q̄ grave sit crimē & manus adulterio potent ne dū epi: sed ghbet sapio: vt pē sare et non renouocatur ab admīstratione. Secus q̄n̄ pceditur vt i accusatiōne: et ita intelligē. c. at si clericus. ō iud.

10 ¶ Utrū de iurib⁹ singularū plonaz fit pcessū ingrēdo vel extra ordinē sine mltīna pte. ℟. Ja. in c. ad nraz el. ii. de iureiur. q̄ nō: sed libello obla to & seruato ordine iuris qđ & sequit Jo. an. in. c. fi. de so. cōpe. li. vi. & si fa ctū allegat notorū. facit. l. ad peremptorū. ff. de iud. l. pperandū. C. eo. & ait. q̄ semel. C. quō & q̄n̄ iudex. vbi patet q̄ iudex n̄ ds citare absentē nisi pte petēte. & si aliter citat non valet ci tatio: vt no. l. c. i ō iud. Qđ limita fm Bart. in l. vii. §. hoc aūt iudicū. ff. de dā. infec. nisi sit causa miserabilū per sonarū que se iuuare non possunt.

11 ¶ Quid si testes interrogent sup oc cultis crimib⁹. ℟. q̄ nō debēt rñde re si inquisitio sit generalis: nisi de crie de q̄ infamia processit. d. c. q̄liter & q̄n̄. el. ℟. multo minus si inquisitio sit sp lia ℈ aliquē. Si vo infamia processit ℈ alq̄ē: tūc testes dicēt sup oībus q̄ sciunt de eo qđ inquīt veritatē & si illud qđ sciūt sit occultū. vt si de fornicatione egit & vocat aliqs q̄ simul cum eo fuit ds dicere ℈ secretā circūstātiā: & cas qđ secretū nouit nūmō sit infamatus de crie sup q̄ fit inquisitio: puta cum tali muliere cōmisit fornicationē: ds si nūs de fornicatiōe erit infamat⁹ nō expīa aliqūe nō ds testis reuelare fornicationē occultā. hec no. Inno. & Host. i c. q̄n̄. el. i. Jo. & Areb. ii. q. v. ds hoc.

11 ¶ Utrū ille ℈ quē fit inquisitio teneat dicere veritatē sup certo crie interrogatus. ℟. q̄ sic. li fama sit ℈ eū de q̄ vide ā. Consilio delicti. in prin.

¶ Quid est iudicium & quō p indicia 13
potest procedi contra aliquem ad inquisitionē. vide. §. indicium.

Inquisitor hereticorū mlor

epo esse nō pōt nisi q̄dragesimū ānis sue ānū attigerit. Cle. dolētes de hereticis.

¶ A quibus pōt tales inquisitores insti 1
tui. ℟. glo. in. d. cle. dolentes. q̄ p ministros vel pūciales illoz ordinū qb⁹ a sede aplica est cōmissū. Itē ab epīs vel capitulis sede vacante. vt in. d. gl.

¶ Utrū pfati inquisitores possunt alios 2
cōmittere vices suas. ℟. glo. d. cle. q̄ sic. & cōmissarios quos dant vocam⁹ vicarios vel substitutos cle. i. §. porro. §. notarij de hereti.

¶ Utrū inquisitores pfati possint se im 3
pedire de diuinationib⁹ aut sortilegijs aut vsuris. ℟. q̄ de diuinatiōib⁹ & sortilegijs si mālefētā sapiēt heresim pōt se intromittere: vtputa q̄ faciūt manifestas inuocationes demonū attribuēdo demonib⁹ aliqđ diuinū. Secus si solū inuocāt ad exercendū opera que naturaliter pōt: q̄ tūc talis inuocatio nō sapit heresim fm Oldra. alīs nō pōt & si sapiēt heresim. sed nō manifeste. similiter nec de vsuris. vide. ff. in. c. accusatus. §. sane. de here. li. vi.

¶ Sed nūqđ inquisitores poterūt ipi 4
cognoscere an sapiat heresim vel ne ℟. q̄ nō q̄ iurisdictio est sibi attributa extēdēte ꝯdictōe vt no. glo. in. d. c. accusatus. & glo. i. c. i. de offi. dele. li. vi. & q̄ vi ꝯraria intelligēda est vera q̄ inquisitor pōt cognoscere an sapiat ita ipse heresim q̄n̄ certū & q̄ sapit heresim ipse dubitat an sit manifesta vel nō: q̄ tūc pōt recipe pbationes an sit manifesta

Et intelligo manifesta fm gl. eandem q̄n̄ illa & notoria sūt: & ita patentia: q̄ nulla eget iuris aplicatiōe & celari pōt. de verbo. sig. & pte. de coha. cle. & nulli. c. fi.

5 ¶ Que prohibētur prefatis inquisitorib⁹ 5
ne officiū inquisitionis qbuslibz modis illicitis ꝯtēptent: & q̄ nec sciēter accepte bona eccle siarū ob delictū clericoz: aut fisco applicēt: q̄ si ꝯfecerint: tā ipsi & eorum cōmissarij: & etiā epoz aut capitulorū sede vacante sunt excōicati ipso facto nec poterūt absolui nisi satisfactionem pecunie sic extorte: nisi in mortis articulo. cle. dolētes. ō here. Itē districtius ibidē ne abutāntur quibz portatione armoz. Itē q̄ nō habeāt nisi officiales necessarios. d. cle. dolētes. Itē pcipitur tā epīs & alijs inquisitoribus q̄ nō imponāt maliciose, aut fraudulēter crimē hereticale alicui: aut q̄ impediant execūtionē officij inquisitionis falsē. Itez q̄ odio gratia: vel amore lucri: aut ꝯ eo modo tēporalis obtentu ꝯ sufficiant ꝯ ꝓsciam nō omittāt, procedere vbi est p cedendū: alias epus p triēnū suspensus est ab officio & eius iuris: hoc faciens. Inferiores vō epīs sunt excōicati excōicatiōe papali. Cle. multoz. de here. Qđ bñ no. ꝯ illos inquisitores q̄ citant aliquos p hereticis q̄ tñ non sunt: q̄ sūt excōicati ipso facto. Itē q̄ nō pōt de crie heresis ingrere ℈ epos nisi in casibus aplicis exp̄ssis, vt possint hec facere ꝓuicat. vt in. c. inquisitores. de here. li. vi. Itē inquisitores ordinis minoz nō possūt se intromittere de ordine predicatoz. Nec inquisitores de ordine predicatoz de ordine minoz pretextu cuiuscūq; heresis: et in priuilegijs eorū aliter sunt excōicati ipso facto: & est papalis p extrauagantē Dau. secundi.

6 ¶ Utrū inquisitores heretice pitatis possint 6
procedere ℈ illos xpianos q̄ ad ritum transeūt iudaicoz. ℟. q̄ sic. dūmō ante mortis absolute seu precise nō fuerint baptizati. c. ℈ xpianos. de here. li. vi.

¶ Utrū officiū inquisitionis cessante 7
sede cōmissū expīret p mortē rōmani pontificis procedentis. ℟. q̄ non. vt in. c. ne aliqui de here. li. vi.

¶ Utrū inquisitores possint indicere si 8
lentiū oībus pdicatorib⁹. ℟. q̄ nō nisi solū ḡstuarijs q̄ ꝯtinget congregationē fieri p negocio fidei vel victoz ḡstuarioz predicatio eidē negocio impedimentū afferret. c. vt officiū inquisitionis de here. li. vi.

¶ Utrū inquisitores pfati possint quo 9
cāre clerū & populū ciuitatū vel castroꝝ aut aliozū locoz. ℟. q̄ sic. put negocio fidei viderint expedire. Silr procedē & citādo: et aduocāt peritos ḡlibet pt in sentētijs hmōi proferendis ꝯsilium ꝓbeant: & q̄ tales pitos aduocatos vt eis obedīāt in pfatis ꝯsilijs vanda in virtute obedientie possint cogere. c. vt cōmissi. de here. li. vi. Et quo aduerte q̄ nō pōt pcipe sub obedientia & mīm sub excōicatiōe clero: & pplo vt vadāt ad eoz ꝓdicatiōes ℈ qđ sepius faciūt dicti inquisitores & non valet.

¶ Utrū inquisitores pfati possint proce 10
dere ℈ aliqđ sine epo. ℟. q̄ citare capere aut ire custodie mancipare: nec nō in vinculis ac manicis ferreis pōere & inquirere ꝯtra illos qē milicia pro hmōi crie procedi possūt: sed tradere carceri: ita atroci q̄ magis ē ad penā qđ custodiā: aut exponere tormētis, aut ad sententiā ℈ illos nō pōt epus sine inquisitore vel inquisitoꝝ fine epo aut delegato capituli sede vacante, si sibi adinuicem copti valeāt vltra. viii. dierū spatiū postq̄ se regsterint: & si secus ꝓcesserint irrituꝫ est ipso iure cle. i. de here. & ipsi ponūt de carcere: & clauibus & officialibus. & dic vt ibi.

11 ¶ Quomõ procedẽt inqsitores pfati
ꝫ alquẽ.ꝛ.q si per viam accusationis
ferucẽ ordiné fuã. Si per inquisitionẽ.
faciant que supra viri de iudicijs ⁊ in-
quisitione. Accipitur tñ q accusator vel
testes seu deponẽtes qñ ꝓpter po-
tentiã psonarum ꝫ quas ꝺponit aut
accusant graue periculum immineret eis
si noia eorũ publicarentur: tũc si pu-
blice sed secrete coꝝ ꝺiocesano vel eo
absente vicario ipsi⁹ qñ inqsitores p-
cedãt vel epo aut eius vicarius coꝝ
qsitore si comode põt ⁊ aliquibus aliis
psonis prouidis ⁊ honestis iuriscꝫ pri-
tis toñ periculum sup q ꝺliberandũ est
manifestẽt. ⁊ de ipsorum ꝫsilio ad sen-
tentiã vel ꝺfinitionẽ procedere pos-
sint ⁊ plena fides talibus testib⁹ adhi-
bet: ꝫ eorũ noia nõ fuerint ꝓmulga-
ta: ⁊ possint ꝓcipere inqsitores prela-
tis honestis psonis sub pena excõma-
nicatiõis quam incurrãt ipso facto ne
reuellẽt predicta noia. epis tñ non põt
ꝓcipere inqsitori: nec inqsitor epo
po. Sꝫ papa ꝓcipit in virtute obedien
tie vt teneant secreta. Cessante tamen
tali periculo debent accusatores ⁊ testiꝫ
noia publicari. Itẽ põt ꝓcedere sim-
pliciter de plano ⁊ absq; aduocationum: ⁊
iudiciorꝫ strepitu ⁊ figura. vt in. c. fi. de
hereti. libro sexto. Item q procedẽdo
per viam inqsitionis excommunicati ⁊
participes: vel socij criminis admittũ-
tur ad testimoniũ ꝫtra hereticos rece
ptatores. ꝺfensores. fautores: ⁊ credẽ-
tes eorum⁹ ex circumstantijs eorã di-
cere presumantur. c. in fide. de hereti. li
bro sexto. Secus si procedatur per vi
am accusationis vel exceptionis. quia
tales non admittuntur secundum Jo.
Andr. ibidem. Item religiosi omnes
qui ante religionis ingressum erãt no-
tarij qñ iuncum ꝫ sint in sacris libe-
re illud officium tabellionatus possunt ex
ercere quo ad omnia que ad officium
inquisitionis pertinent non obstante
aliquo statuto contrario dicto. c. cũ vt
officium.

12 ¶ Item nota q statutum loci per qđ
officium inqsitionis directe vel idirecte
impediret vel quõdꝫ retardaretur ipso
iure est nullius roboris: ⁊ per censuras
ecclesiasticas possunt cogi rectores il
lorum locorum ipsa reuocare vel mo
derare vt non impediant. c. statutum ꝺ
bere li. vi. Et etiam possunt aduocare
brachiũ seculare per censuram eccle-
siasticã ꝫ hereticos. vt i. d. c. vt officiũ.

13 ¶ Item statutum de duobus vicis. in
c. nonnulli de rescrip. non impedit in-
quisitionis officium vt in. d. c. statutum
Item fm Jo. an. possunt procedere ꝫ
tra hereticum licet alibi commiserit cri
men si in sua inquisitione inueniatur.

Insignia ¶ Dicitur posse
quis sibi assu
mere. ff. Da. i. c. dilecta. de
excess. prela. cõiter tenetur q sic. ⁊ ar
ma sicut ⁊ nomen assumitur ad placi
tum vt agnoscatur ab alio. Insti. ꝺ le.
§. si quis in nomine. ⁊. l. ad recogno
scendum. C. de ingenu. ⁊ manu.

1 ¶ Dicit insignia alterius possit quis assu
mere. ff. Da. in. d. c. dilecta q sic sicut
⁊ nomen q limitat vbi nisi illi cui⁹ fuit
prẽderet aliquo ꝺmõ. et puta facinoro-
sus assumẽs arma alteri⁹ posset ille of
fendi loco facinorosi. ⁊ talis ꝓpriorare ꝑt
officij iudicis. ⁊ iudex pot prohibere qz
ad eũ spectat ges pplor. l. i. §. ges. ff. ꝺ
of. pfec. vr. Vdẽ dic vbi interest reipu
blice sicut si aliquis accipit insignia bõr
tificis q si ẽ ita bon⁹ ⁊ ita decipitur ꝑpl
de hoc habes per bar. in tractatu de i
signijs ⁊ armis.

¶ Dicit quis possit assumere insignia di
gnitatis. ff. q. nõ si non ꝺ illã dignitatẽ
alia est salsarius. l. eoe. ⁊ q ibi no. ff. de
falsa. facit. c. i. de clerl. non ord. mi.

Inscriptio secundum
aliquẽ ẽ qñ
accusator profitetur ⁊ a q libel-
lo sunt. vel fm alios cum profitetur se
velle prosequi vsq; ad finem. Sed fm
alios ⁊ verius inscriptio est qñ accusa-
tor se obligat ad penam talionis. l. si
milem qz talis proprietãdem est q rep
sentatio ad ꝫsilẽ. ⁊ hanc tꝫ Jo. an. ⁊ gl.
in. c. inscriptio. de accu. ⁊ probatur l. e.
tue. de pœnis. ⁊ segtur Da. in. d. c. in
per his. ⁊ de istis opinionibus dicitur
in. l. si cui. in pncip. ff. ꝺ accusa. l. i cau
sis. C. de accusa.

¶ Dicit accusanti sit necessaria inscri-
ptio. ff. gl. ⁊ doc. in. c. sup his. q sic ni-
si in viij. cãbus ⁊ ibi vide. Et tꝫ inscri-
ptio non fiat tñ deficiens debet punir
pena talionis fm Accursium in. l. ij. C.
de fi. instru. ⁊ Bar. in. l. si cui predicta.

Institutio seu instituere
ꝫ hosti. ẽ ec
clie vl ecclesiastici bñficij collatio.

1 ¶ Quis põt instituere. ff. ꝺ iure cõi epo
Item capln sede vacante. de insti. ⁊ si
capln li. vi. Item ille qui habet ex de-
legatione epi. de insti. ex frequentibus.
Item q hꝫ hoc de consuetudine. c. cũ
venissent. de insti. cõmodo sit clericus
talis tamen ab illo institutus non de-
bet administrare nec possessionem ec-
clesie adipisci nisi de ꝫsensu diocesani
⁊ eius auctoritate. d. c. ex frequentibus
Item abbates in ecclesijs sibi subie-
ctis pleno iure possunt curam cõmitte-
re sine pñtatione epi facta ar. a con
trario. de preben. c. in lateranẽsi. de ca
pel. mo. c. presbyteri libro. vi. xxi. q. ii.
visio.

Intentio accipitur du-
pliciter vel ꝑ
se est motus. vel motionis volũ-
tarie. vel prout dicit finem intentum. ⁊
illo fo modo. hic accipio.

1 ¶ Vtr intentio habitualis sufficiat ad
meritũ bõe actionis. ff. S. Bo. in. ii. di.
xxxi. q. vl. pnt. ar. i. fi. q si loqnur de
intentione ꝓximali q q refert ad deum in
gñali vnica opa vtei vel ãm. sic talis fi
sufficit ad meritũ. Sed si loqnur ꝺ in
tentione ꝓximali qua qs refert aliqđ op⁹
ad deũ in ꝓmotiõ illius operationis vl al
terius ad quã illa ꝓsequenter se hꝫ: ita
q opus sequens directe hꝫ ad opus ꝓ
mũ ordinationẽꝫ vel ꝓsequẽtiã. sic talis suf
ficit ad meritũ. Elis si aliqs intendit pro
ꝺo vare. c. marchas ⁊ incipit hodie va-
re vsq; cogitãdo ꝺ deo actualiter. posset
vare alias: ⁊ nihil de deo cogitat tñ actio-
nes ille sũt ei oẽs meritorie ⁊ fructuose
⁊ per hanc mõdũ est i viris religiosis
q in pncipio ex caritate ꝺuoverũt per-
tare religiõis pẽdus. gegd. n. facilius q
ad sue religiõis obsuantiã spectat ex ꝓ
ma intentiõe cis meritoriũ ad salutẽ:
nisi q absit ꝫria intentio supueniat. Si
ãt opus alterius generis inciperet oporte
ret q intentio renouaret vt illo op⁹ cẽt
meritoriũ. vñ si religiosus ad ea q ad
religionẽ nõ spectãt vult se exercere ꝺ
q intentionẽ renouet: q; illa ꝓximal ad il
la nõ se extẽdit. ⁊ iõ nõ ẽ pue securita-
tis ⁊ vilitatis religionẽ intrare. Dicit ẽt
idẽ. S. Bo. ibidẽ q intentio ꝓximalis qñ
nis ꝺ deo nõ cogitet actualr in si ex so
la boni opis ꝫsideratiõe caritas prom
pta vel aliq alia virt⁹ caritate informata
ad ipꝫ bonũ op⁹ inclinat ipꝫ ẽ meritoria. sic vir obediẽs meretur obediẽdo
plato ꝓcipiẽti sibi ẽt si nihil cogitet de
deo: ꝫ solũ ꝫsideret q ẽ bonũ obedire.

¶ Vtr opus abstinentie recipiat ꝓportiõ
tem siue boni q ad bõa. siue mali q ad ma
la. ff. S. Bo. di. xxxi. ar. i. q. ii. q. Vtr
tas bonitatis ⁊ malitie cognoscãt ꝓportiõ
intentionis secundꝫ quod quãtitas in
tentionis mutãt. Hoc ad actũ intellectus sed

dnga.dñi attēdit ex pte hoīs non semp
correspōdet. Vñ gl. sup illō Matth.
xxi. bonus hō &c. dicit quāmī boni in
gressio tanqī facta dicat tēt. S. Bo. q
ñ ita sanni t quāmī sint adoerbia ic di
cit qualitatē actus intēdendi: t vez est
generaliē hinc respectu malop vel bo
nop: q; qñ ñ actus inducēdi ē magis
secundū intōnem vel malicia vñ opa
tio exterior ē bona vl mala. oē enī me
rituī vel demerituī ad actū voluntatis re
ducit: ls circūstātie exteriores aliquo
mō faciūt ad voluntatis deprauationē.
Si ēo ita sanni t quāmī ilīt noīa: nūc di
cit quantitatē ex pte intōis: t sic non ve
rā generaliē: q; nō semp opi exteriori
facto mēsurat intōio: q; frequēter hō
habet magnī boni t nō facit: t minimī
boni ex habitate: t facit magnū.

3 ¶ Circa opus ab intōne recipit q̄lita
tē. f. boni vel mali. q. S. Bo. vbi. ā.
q. i. q; intōio bona vel mala vt duplicit
¶ Primo mō bona; q; in q̄ est p̄fecta
t bona ordinatio opis ad finē. t hoc
mō nō ñ̄ respicit bonitatē finis: ls ēt
recti ordinē eius q̄ est ad finē. Et hoc
est qđ dicit Ber. ad Eugenū exponēs
illud. Si oculus tuus simplex: q; ad hoc
q; oculus sit, simplex requrit duo ne
cessaria. i. q; veritas sit in electione: t
charitas in intentiōe: qđ est dicere t q;
amat qđ est amādū: t eligit qđ est eli
gendū. mala vt in q̄ est ordinatio īdi
recta: t sic est verū generaliē q; fm in
tōnē q̄lificat op⁹ exterius. ¶ Secō
mō vt intētio bona: q; qđ finaliter ītē
dit est bonū: t isto mō non q̄lificat. q;
sīgs furat vt factat elemosynā vel mē
rit vt ꝓueniat alicui. non vt bñ facere:
sed q̄ ad malicia nō hz instātiā: q; ma
licie intētio impurat oē opus factus
qualecūqs sit: q; deus cor interrogat
p̄cipaliē. t de illa itelligit magis cor
dis inspector est vñs q̄ opis. xx. q. vi.
c. i. t illud. re. i singuli nō facta nīi ira
mīe. xxij. q. i. c. hoīes. t. c. ie. t mulier
legis voluntate occidens maleficiorē
bonicida ꝑpunit. xxij. q. v. c. cum hō.
t illud qđ no. xlv. dist. qđqo. t. xxi. q. iij.
c. ois sacrilēa. Non obstat q; nō sic est
in bonis: q; plura requrit ad ꝑfectio
nem q̄ ad destructionem.

¶ Circa intōnio bona abūq; operibus va
leat ad meritum. q. S. Bo. vbi. ā. q. ñ 4
ille hz facultatem bñ opandi t opor
nitatē opandi: sic nō sufficit intōio: q;
nec bona voluntas dz dici sed semple
na. Si ēo facultas non adest tunc bo
na intentio t bona voluntas sufficit ad
meritum vite eterne.

¶ Circa opera exteriora addant aliqd 5
supra meritum bone voluntatis. q. S.
Bo. vbi. ā. ar. ij. q. i. q; aut loquimur d
ꝓmio substantiali. t sic de ꝓcigno ni
hil addit opus exterius ei: q; quātus
meriti pensatur, et quantitate radicis.
De ꝓgruo vt abūq; dubio opus prui
legiati addit. ā. boni intōnē t volū
tatē. p eo q; voluntas illo ope ꝓparat
t disponit ad susceptiōez maioris gre
q̄ qui digna est maioris retributiōe. Si
aūt loquimur de premio accidentali: sic
opus extrinsecū addit supra bonā pō
lūtatē sicut priuilegiatū: t alia etiam q̄
dispositiue addunt a rōne meriti: quia
excitāt actū voluntatis ad boni: t radi
catiōnē t ꝓseruationez gratie. t illud
Martini. palmā tū &c. itelligit nō de
palma q̄ est aureola: sed d palma q̄ est
respectu ꝓmij essentialis q̄ dr aurea.

¶ Circa eventus sequēs addit ad bo 6
nitatē t malicia act⁹ exterioris. q. Tho.
prima scē. q. xx. ar. v. q; aut est ꝓcogi
tatus. t sic addit. Aut nō est ꝓcogi
tatus: t tunc aut p se sequit vt in plu
ribus: t sic addit. Cōstat enī actū ex gl.
nere solo esse meliorē ex quo seq̄ plū
plura bona: t peiorē ex q̄ plura mala.

Aut seq̄t p accidēs. t vt i pauciorib⁹
t vle nō addit. ñ enī indicat d re alia
q̄ qđ ē p accidens sed tñ qđ est p se.
7 ¶ Circa qo p intōnē possū opa sua vl
alioq; alteri applicare. q. fm Thē. q.
lxxxiij. t sit triplex. ¶ Primo mō in singula
ri. vt cū p alio determinate satisfacit.
t sic gliber pōt alteri bona sua cōicare
¶ Secō mō in spāli. vt cū qs orat p
cōgregatione sua t suis familiaribꝫ t
benefactorib⁹. t ad hoc etiā ordinat opa
sua satisfactoria. t sic ille q̄ p est religio
ni pōt illa opa cōicare alij applicādo
intōnē eoz q̄ sūt de sua ꝓgregatiōe
ad hūc determinate. ¶ Tertio modo
in generali. t sic q̄ p est ecclie gnāliter
pōt opa illa cōicare applicādo suā in
tōnē ad hūc vel ad illū. t ideo q̄ p
est ecclie gnāli pōt cōicare ea q̄ sūt cō
gregationis t huius hois. sed nō ēpō
rio ꝓma cōicatio t scōa nō dr indul
gētia sed tñ tertia. ꝓpter duo. ¶ Pri
mo q; p excōicatiōes illas priuatis ls ab
soluat hō a reatu pene quātū ad deū
nō absoluit tñ quātū ad satisfactionē
ad quā est obligat⁹ ex ꝑcepto ecclie vl
ꝓfessione sed p tertiā sic vt. ā. p3 indul
gētia. ¶ Secō q; in vna ꝓgregatione
nō est sufficientia meritoꝝ vt sibi t
alijs valere possint sicut est in ecclia
romana p̄cipue, ꝓpter meritū xp̄i. t il
le solus q̄ ipli p est pōt p intōnē suā
applicare opa alioꝝ alijs q̄ dīr idulgē
tie. alijs nīl habent ex eius concessiōe.

8 ¶ Circa actio p̄cedēs a voluntate deli
berativa si p intōnē ad deū nō ordi
nata sit mala seu peccā. s. vt colligo ex
scō. ii. dist. xli. q. i. ar. iij. q; aut hoc
ꝓuenit p inordinatā affectionem sue
ꝓuersionē ad creaturā. t sic ē mala ex
ꝓuersione. Aut ꝓuenit ꝓpter opus ne
gligentiā. t sic ēt mala ex omissiōe
Aut ꝓpter opus infirmitatē. t misericor
diā. t hoc neutro mō ē mala ls ichile
rēs. deus eni dicerent pp sal pietatē. t
pp nīam infirmitatē multas opatiōes
si putare volūs neq; ad meritū neq;
ad ōmeritū. t ꝓsequēt tales opatio
nes respectu nīi nō vident hoc mo
raliter nec male. vt cū gl. logī alicui ex
nīā pietate. vel alīi salutat ex verbosi
tate. vl sicut ex necessitate nāe puta co
medit vt reficiat ambulat vt recreet
nec tñ hoc refert i deū tales eni actio
nes nō sūt meritorie. q; ad deū nō re
ferūt dicere q; esset demeritorie dubi
videret cū nō fiāt ꝓpter inordinatā
ꝓuersionem ad creaturā. nec ōmittū
tur ad deū referri agent negligētia ls
tñ ꝓpter qđdā infirmitatē q̄ ē in nob
ex corpe corruptibili aggraūte aiam
Hec obstat bto Gre. super illō Lu
the. xii. ō oi ē bo ociosꝰ &c. vbi dicit
q; vbū ociosū est qđ caret rōne inste
necessitat vel pie vtilitat. q; vt dicit Ri
car. in. ij. vi. xl. nō semp os q; actus ex
plicite ad finē q̄ est deus referat vt nō
sit ociosus. tm. q; referat ad bonū fi
nē explicitē vl cōplē necessitatez aut
honestī recreationē. Solus ergo ille
dr ociosus q̄ nō refert ad aliquē bonū
finē. Meritor⁹ aūt vite eterne sol⁹ ē
act⁹ q; ordinat p intōnē ad deū aut
merito ꝓdigni si fiat ex caritate. Vñ cō
digni si fiat ex caritatē demeritorius
vero si nō referatur in deum ex inor
dinata ꝓuersione vel omissione.

¶ Circa bonitas actus volūtatis ad 9
dat aliquā bōitatē supbōitatē ipsi bo
nitatis gre. s. fm Gl. vbi. ā. q; actus
voluntas elicita a voluntate pcēdēs per
gratiam addit habitui gē bonitatē ali
quā a deo remunerabilē q̄ nō ad ꝓmiū
scilicet ra q; ꝓmiū scilicet habeat gre e
nēb⁹ iterioribꝰ voluntas p gre habitū
elicitis correspondet. vnde propter ma
leo actus ꝑso habebit de ꝓmio inhāli
q̄ si sunt ipsius a corpore deceduntis.

Interdictum

dicit ab interdico interdicis q3 idē
est q3 prohibeo. et hic patet ad interdicendū
varia canonici et quo interdicit admi-
nistratio aliquoz sacroz. et celebratio
diuinoz vel ceremo aliquoz ipsi alioz
p3. Pano. et hic est ecclesiastica censura aliq3
vel interdictū alter vnoz eaz vel in
ter vnos dicta vt infra. de interdic. i pn. et
illo mō accipit in rubrica a lege ciuili
sicut a pretore. et dicit idē publica vtilitas
sicut ff. de dili. pdita et hec sūt. xxviij. d.
q3 vide gl. et doc. in c. patoral. de cle
pell. et ppri. et l. c. nō cū qa ō refert spo.
et de illo hic nō intendo tractare. s3 vide
si placet i speculo. e. ij. S3 ō interdicto
pmo mō dicto nec cū intendo dicere ō
interdicto q3 aliq3 particulare spāle iter
dicit. puta cū qs interdicit ab offō vel a
bāficio et hmōi. q3 ō hoc dico. f. suspēsio. s3 hic intendo solū tractare de interdi
cto cū dicit alīq3 ira vel ecclia vel aliq3 pso
ne interdicūt a celebratiōe diuinoz p
cepōe sacroz aliquoz pulsatiōe cipa
naz et certis ō qb⁹. f. dicit interdictū. v.

1 ¶ Quot sūt spēs interdicti. ff. q3 due vna
horiz alia locoz. Interdictū horiz
aliud generale aliō spāle. aliud singula-
re generale interdictū horiz est cū interdi-
cit pplis regni castri. vel ville aut cui
tatis. et sic aduerte q3 qñ interdicit pplo
vel ciuitati vel cōe. q3 nec nec locⁱ nec
clerus est interdict⁹ Iteꝛ s3 cal. nec plo
ne ecclesie q3 ex toto sūt trālate i ec
clias. q3 d pplo nō sunt. xj. q. duo sic
qñ interdicit clerⁱ tm. nō est interdictus
pplo nec vniuersitas vel cōe. q3 sūt di-
uersa clerus et pplus. ō sē. exco. si sua
lit. et. Sīc clerici pūt celebrare sicut pūt
Fm Jo. an. i. d. c. si sua. f. alta voce pul
sat⁹ campis. interdictis tm ecclesiis. q3
prohibito. c. q3 i te. de pe. et re. t. c. nō
est vocis. de spō. et moderatio. c. alma ō

sen. exco. li. vi. Intelligit q3 locus est
interdictus. et nō expresso loco i bul
la interdicti nō p3 locū cessare diuinoz. et
alia q3 sūt de generali. Cal. tamen te-
net q3 ō debet seruari moderatio. d. c. al
ma. Sed nō credo et hic ergo q3 pos
sunt clerici alta voce celebrare sicut ō
uo et in ecclīa suis alta voce. et q3 i illo
cētu possunt admitti omnes qui nō sūt
de populo illo et nō sunt casūs interdi
cti. tenet. Archi. in. d. c. si sententia. et de
de consilio. lxx. Similiter Fm cal. illi
possunt admitti qui de illo erāt popu
lo sed domicilio transtulerūt. Hoc. ra-
tionem. li. vij. n. xvi. tenet q3 nō nisi ab-
solui⁹ ex quo semel fuerunt interdi
cti sed dictum cal. est verius et sequi-
tur Jo. in d. c. si sententia. et etiam ab
sentes excludantur donec soluant. c. apo
stolice. de cle. exco. mi. postq3 soluant te
nentur seruare.

¶ Utrum populus non interdictus si 2
fiat de populo taliter interdicto efficia-
tur interdictus. ff. Fm cal. q3 sic.

¶ Utrum dominus qui est de populo i 3
terdicto sit ampliꝰ interdictus. ff. q3
sic si ad tempus est bannitus. quia ad
huc ciuis est et de populo. l. relegati. ff.
de interdic. et relegatis.

¶ Sed numquid habitantes in civi- 4
tate qui nō sunt neq3 ciues neque de
populo illius ligantur interdicto. ff. q3
nō. d. c. si sententia. sed ligantur illi q3
sunt facti ciues ex gratia. licet ibi non
habitent.

¶ Utrum impuberes populi interdi 5
cti sint similiter. ff. Jo. ō deo. q3 si nō
sunt doli capaces non sunt interdicti.
Secus si sunt doli capaces.

¶ Quid de mulieribus que viris cō 6
tradicunt et aliis forlbus qui poꝰ posse
resistunt. ff. Jo. de deo. q3 nihilominꝰ
ex quo sunt ō illo pplo q3 sūt interdicte

¶ Speciale interdictū hominum est 7
ei interdictū aliq3 collegii. vel eoꝝ
sūt a populo inclusa pena stadiū pa-
pie et hmōi vel capitu. Illi interdicto
capito vel collegio vel vniuersitate sin
gule plene de ipla sunt interdicte Fm
Jo. an. et Ber. d. c. si sententia. et illud
cō prehendit tam clericos q3 laicos q3
sunt de illo collegio vel vniuersitate.

2 ¶ Sed quid si interdicat familia ali
cuius nō q3 ellci de eius familia erūt
interdicti. ff. Rodosi. q3 sic nisi specia
liter excipiant. Alii aduerte hic Fm ar
chi. et sequit. Ber. an. d. c. si ecclesia. q3 i
terdicto collegio vel vniuersitate ellci
q3 nō sunt de illo collegio vel vniuersi
tate poterūt tamen apto et pulsato cā
pano alta voce celebrare. excōicat et
interdicti ecclesiis. Nec vbi esset interdi
ctus loc⁹. q3 nō pūt nisi Fm q3. f. dicā

3 ¶ Item si interdicant vocato eo omnes
alicuius ciuitatis intelligant interdicti
clerici qui sūt vocato reo. ff. q3 nō p gl.
in. d. c. si sententia. Sed si interdicit
clerici nō venīt religiosi nō habētes
dignitatē. et de hoc vide. ff. Clericⁱ. j.
Ber. tū in. d. c. si sententia. dicit q3 clero
interdicto venīt clerici seculares regu
lares conuersi et cōuerse. q3 ita sūt ad
ecclesiam trālati q3 ppriē ō pplo dici nō
pūt. de q3 dicto ego valde dubito. et po
tius credo contrariū nisi aliud placet ō
mente. per ea q3 ff. dixi. Clericus pmo

10 ¶ Quid si vnus de populo interdicto
ingrediatur monasteriū an possit diuinū
interesse sine relaxatione interdicti ge
neralis vel specialis. ff. Hede. et sequit
Ber. in. d. c. si sententia q3 sic quia dei
nihil esse de populo ergo purgatur cus
tepta sine alia relaxatione.

11 ¶ Singulare interdictū hominū dicit
ei aliqua certa ꝑsona interdicit vel ec
incerta. et cū dicitur qui fecerit sic sit
interdict⁹ ipso facto. et ibi quocunq3
modo sunt semper interdicti: nisi ab

soluantur si interdictum non est ad ꝑ
sonā. Unde aduerte et nota hoc q3 tales
interdicti sine generaliter sine specia-
liter vel singulariter non pūt exercere
aliquē actū successiōis ꝑsone interdi-
cti de quib⁹. j. dicitur q3 pertinet ad
ordines aut ad celebrationē diuinoz aliter
essent irregulares vel suspēsi se-
cundum q3 infligitur pena violantib⁹
interdictum. vi. j. dicitur. et de alii ter
dicto nō loquitur. c. alma.

¶ Item interdicti generaliter specia- 12
liter vel singulariter sint valīdi ab alio
ff. Fm Jo. Imo. et Ber. q3 sic i diui
nis officijs quando ꝑprio nomine
seu alia certa locutione per sententiā
sunt relignati alij autemmō sunt vitā
dis nisi a iudice specificent: nisi eoꝝ
offensa per quam sunt interdicti esset
multum notoria ita q3 nulla tergiuer
satione posset celari. c. tua nos. de cō
ba. cle. et mulī. Sed tu dic. vt. ff. excō
municatio. viij. ff. m.

Interdictus. ij.

Locorum aliud generale vt cū
interdicitur regnum vel ꝓuincia vel
diocesis. Illud speciale. vt cum inter
dicitur ciuitas aliqua castrum vel vil
la. Illud singulare. vt cum interdicit
certa ecclesia vel capella vel cemr ec
clesie. et sic interdicto loco aut genera
liter vel specialiter aut singulariter nō
sunt interdicti homines vel clerici ta
lis loci. Unde extra illa loca possūt ce
dire diuina et sepelīri ibi elegerūt se
pulturā vel ibi mortui fuerūt: quia nō
sunt interdicti nisi fuerint in culpa in
terdicti ponendi. ter. in. d. c. si sententia
no. Pa. in. d. c. quod in te. et dicto
c. non est vobis. Aduerte tamen q3 id
quod statuitur in interdicto generali
locorum habet locum in interdicto
speciali loci. Hoc idco quia interdicta

ciuitate vl̃ villa intelligit̃ tocz interdicta generaliter ꝛ ita habetur in pulegiũ q̃ tpe generali interdicti possint celebrare subintellecta voce intelligitur generale interdictũ quando ciũ aliqua terra ẽ interdicta quo ad illã terrã. vt dicitur de verbo. signi ꝛ no. in. c. ad parochiã. de verbo. signi. Hmo. tamen ꝛ Hostien. tenent q̃ licet dicta ecclesia aliqua i pena populi ibi existentis non deliquerit ꝫ tamen vel dominꝰ vl̃ vniuersitas q̃ talis populus erã qui nõ ẽi culpa nõ poterit alibi digere sepulturã. apõ ecclias ĩ interdictã nisi ex pulegio spãli hoc habuerit. Ego hoc non credo verũ q̃. c. quod allegat. l. et priuilegia de priuil. loquitur quando ppõs est interdictus.

1 ¶ Quid si iudex dicat interdico regnũ Fracie. ꝛ. q̃ interdictũ extẽdit ad totã terrã q̃ adheret eidẽ tpe late sine sue ratione vsus siue rõe feudi. Ego posse. Placet. vel. Fr gl. in. d. c. extẽdit etiã ad terras q̃ adherebãt ei pl̃icito auxiliũ tpe interdicti plati. si vo dicat interdico terras regis Fracie nõe fm Rodoñ. non extẽdit ad feuda. q̃ pene sũt rostrigẽde. ꝫ ita cũ ẽ tex. e. c. i. i vbo terrarum vbi ꝰ ꝛ ibi dicit̃ eẽ interdicta q̃ i feudis hꝫ vile vsum. ꝛ ẽ ĩcludit̃ terre i qb⁹ solus hꝫ vsufructũ fm Jo. an. ꝛ sequit Ber. in. d. c. finia. Si vo aliquã terrã hẽret in pigꝰ nõ ẽt interdicta q̃ nõ ẽ ipsi⁹ q̃ ad vsus. secus si oriretur q̃ interdicit oẽs terrã quã tꝫ q̃ sic eẽt interdicta. e. cũ Bertoldus. de re iudi. quia creditor habet possessionẽ verã pignoris. ff. de vsuca. l. ferut.

2 ¶ Sed quid si hꝫ terrã cõem cũ alterio. ff. Ber. in. d. c. si finia. q̃ si est idiuisa non cõprehendẽt ne vsus patiatur. Sec̃ si est diuisa q̃ pro sua subtrahet

3 ¶ Utr̃ interdicta ciuitate veniãt ei⁹ suburbia. ff. q̃ sic ꝛ ẽt punctũ hedificia. Et idẽ dic. de interdicto castri vel ville: ꝫ ppter non habeant suburbia. vt. in. c. ii ciuitas. de ten. exco. li. vi.

¶ Ꝫ quero q̃d vl̃ suburbia aut pñs hedificia. Jo. ꝫ deo dicit q̃ suburbia intelliguntur illa q̃ sũt. i. vltimã portã ꝛ faciũt cũ ciuitate publicas fũctiões ꝛ vocant̃ ad consilia ꝛ cõtiones. vel dic fm Ge. q̃ dicunt burgi eẽ ꝛ ppe ciuitatẽ in quib⁹ dom⁹ sunt contigue. Vel. dic q̃ suburbia dicunt domus p quas ẽt iter rectũ eundi ad ciuitatẽ. vl̃ locũ ꝛ cõtinẽtia hedificia sũt pulcherr dom⁹ circa ciuitatẽ nõ intra suburbia vbi nõ sũt burgi directe introducẽtes ad ciuitatẽ Glo. in. d. c. si ciuitas dicit q̃ arbitrio iudicis ẽ relinquendũ que dicãtur contienta hedificia q̃ nõ dicit tex. ꝓtinuo sed cõtinẽtur. legisse vo in. l. ii. ꝛ. l. hedificia ꝛ. l. quĩ cõmẽ nꝰ. ff. de ver. si. q̃li in idẽ concidũt Ego vero quo ad hoc accẽderem ad rõnem legis expssã ꝛ diceres eia illa dicti cõtinẽtia edificia que ita sũt ꝓpe ciuitatem q̃ in illis celebrãdo contẽneretur ecclesiastica censura puta q̃ quasi ita comode eo conuenire pñt sicut si nõ esset interdictũ. sed vbi nõ cõtinẽtur propter hoc puta distat permultare ꝛ. est valde laboriosũ illuc ire nec passim ppõs potest eo conuenire. tũc nõ acciperet sub hac significatõe

¶ Utr̃ dño vẽdẽte terrã interdictã 5 sine generalr sine spãlr aut singulr alieni dño qui nõ est in culpa esset interdictũ. ꝛ. q̃ non fm Ge. in. d. c. si ẽ tenta quia secũ portat onus suum.

¶ Utr̃ dño emente terras post lata 6 sententiam interdicti contra omnem suam terram sit illa terra interdicta. ꝛ. fm Ge. in. d. c. si finia q̃ non nisi lator interdicti expressisset nedum terram habitam sed habendam

¶ Utr̃ interdicta ecclia sit interdictũ 7 cimiterũ vel eius capella. ꝛ. q̃. sic si capella vel cimiterũ sunt contigua ecclie alias nõ. ꝛ ideo in nõ ꝓtinuo posset celebrari. d. c. si ciuitas. ꝫ. fi.

Interdictus. iii.

Quis ꝓnarius ꝫ locorũ quis põt ponere. ꝛ. q̃ põs illi q̃ põt excõicare vl̃ suspendere rõe iurisdictionis ordinarie vl̃ obligate qui hũt usp dios ẽ volũt interdicere de. v. sig. q̃m de offi. de le. c. q̃ pontificali. li. vi. ꝛ quis põt excõicare habes. ff. excõicatio. i. ꝫ. iij.

1 ¶ Utr̃ episcopi possint interdicere personas singulares ecclesiasticas vel secularis aut coz̃ loca vel terras que habent priuilegiũ ne possint interdici. ꝛ. q̃ sic ꝛ etiã excõicare: nisi talia priuilegia sint concessa regib⁹ vel reginis aut coz̃ filiis vel religiosis non ratione persone sed ordinũ vel locorum. vt in. c. ne aliqui de priui. li. vi. nec ecias possũt interdicere excẽptos. etiã indirecte puta interdicendo ne eis vendãt aut cõicent. ꝛ contrafacientes sũt puniendi. c. quanto de priuile. rõe tñ dicit ꝛ ẽctus posset vt. ff. excẽpt⁹. ff. viij.

2 ¶ Utr̃ canonici ecclie cathedralis possint ponere ĩ aliquo loco vel ecclia interdictus. ꝛ. q̃ nõ sine assensu epi. c. que sunt de his que fi. a ma. par. ca.

3 ¶ Pro quã causa possit poni interdictũ. ff. q̃ pro subsidio pecuniario vel debito pecunie, vel alterius quantitatis secus aliquis non potest interdici nisi ex speciali auctoritate sedis apostolice ꝛ expressa alias nõ tenet si ponatur per extrauagantẽ Bonifacij. viij. que incipit. Ꝓ sponde attendẽtes. Ponẽ dũ est igitur pro culpa aut commissi aut populi ꝛ huiusmodi nõ singularis alicuius persone que officium non habz generale vt patet in. c. sane. de offi. de le. ꝛ in. c. nõ est nobis de spon.

4 ¶ Quomõ debet poni. ff. q̃ pcedãt monitione ꝛ in scriptis q̃ scripta contineat cãm sicut ꝛ de excõicatione ecclesiarum ẽt. ff. Excõicatio. ij. ꝫ. ij.

¶ Utr̃ sit aliq̃ forma verborũ valida ff. q̃ si necessarium ꝫ inflent dicẽtes quod ꝓpter talẽ cãm regnũ vel castrum vl̃ ecclias talẽ supponimꝰ interdicto ꝛ huiusmodi. vt no. i. d. c. sane. ꝛ. c. nobis

Interdictus. iiii

In quibus casib⁹ incurrit interdictũ. ff. q̃ gñle interdictũ ꝛ spãle contra nouẽ casibus incurritur ipso iure.

¶ Primus q̃n ciuitas in q̃ mortẽ fuit nuntius ponitur nõ seruat dispositionẽ. c. vbi periculũ de electione li. vi. q̃ tunc ipso facto ẽ interdicta vt videt. ¶ Secundus q̃n ciuitas dat auxiliũ ꝓ filius vel fautoribus excutorib⁹ cardinalium aut captoribus: aut pulsoribus vl̃ mãdatoribus pdictorũ. aut socijs talia facientibus vel si infra mẽse saltẽ tales deliquentes non puniuntur si pot ipso facto ẽt interdicta. de penis. c. felicis li. vi. excipitur Roma. ¶ Tertiꝰ q̃n collegius vel vniuersitas ab ecclijs vl̃ ab ecclia ficis pionis exigit pedagia guidagia vl̃ alia p se vl̃ p alios de rebꝰ suis quas nõ cã negociandi deferunt aut ad hmõi solucõa compellit nisi ipso facto eis ciuitas castrũ vel villa aut alꝰ locus dicte vniuersitatis vl̃ collegij subiacet interdicto. de cẽs. c. q̃ ꝫ. li. vi.

¶ Quarto quando collegiũ vel vniuersitas aut archiepi vel epi ꝛ alii superiores ꝫ inferiores ecclesiastici sustinent penam quã incurrunt in conducẽdo aut locãdo domos vsurarijs alienigenis que eis imponitur in. c. i. de vsuris. li. vi. per mẽses. de qua hõe Usura. ij. ff. xiij. nam post menses terre omnes ipsorum sunt interdicte ꝫ diu tẽ vsurarij i eis cõmorant. et i. d. c. i.

¶ Quintꝰ q̃n clerici vel religiosi ita

cūt aliquē ad eoꝝ cōuentū aut p̄sitendū ō sepultura si i eoꝝ ecclia vl cimiterio eū sepelīēt si. ſ. ō cōtū ecclie vbi de iure venū sepeliēd' oia q̄ occasione sepulture habuerūt ñ restituerit si ñ petīt & cadaū si petat ipso facto eoꝝ ecclie & cimiteria sūt interdicta. c. aliaꝝ p̄cibus de sepul. li. vi. & tā diu durat donec plene satisfecerit vt ibidē ¶ Sextus q̄ ciuitas cōmīsit aliq̄d i ep̄z sua vt capitale pcuniā bānīet ipso facto ē interdicta. cle. si q̄ suadēte ō p̄ia. ¶ Septim' glōz loc' vl loca i q̄b' ep̄s ō rieī iuris sūt interdcā ipso iure. d. cle. si q̄ suadēte. ¶ Octauus q̄ religiosi cēpit ecclias & decimas recipiūt a laicis sine p̄cessu diocesanoꝝ vel ordinatos admittūt ad diuina seu interdictos noiati aut iſtituunt vl ōstituūt icōsultis ep̄is i ecclijs ñ sibi plene iure subiect vl q̄ hospitalarii & templarii plusq̄ semel in anno celebrāt i ecclia posita i loco interdcō vl ōsendāt ne cōfratres exemptoꝝ. seu iporū oblati q i totū nō se trāstulerit possit iudicari a locoꝝ ordinariis tūc ecclie eoꝝ ipso facto sūt interdicte fm gl. in c. ō ureatur. li. vi. & archi. in. c. ep̄os de p̄ule. li. vi. & sequit Pa. in. c. cū & plātare ō p̄ule. & facit. c. si quis suadente. xvii. q. iii. Huius glo. in. d. c. cum & plantare & cōmūiter doc. ibidē tenēt q̄ non sint ipso iure Sed prima opi. mihi videtur verior. ¶ Mon' ecclia dicitur interdicta quando est polluta humano sanguine vel semine ō quo vide vt. ō. Consecratio ecclie. §. viii.

¶ Decio incurrit interdictū regni cuius vel loci quando oīo eorū impedit ne legatus aut nuncius pape possit ex eo suū officiū & tam diu donec persteterit talī contumacia. caplo super gētes de offi. lega. lib. vi. extrauagāte est aduerte tamē hic q̄ ls in suprad̄ictis casibus aliqua terra vel ciuitas vel ecclesia ipso iure subiacat interdicto nō tā tenet quis illud seruare añ declarationē per iudicē fiendā: ita q̄ in ea celebrō ante dictā declarationē nō incidit i penas statutas ō nō fuātes interdictū. de q̄b' infra dicet. Interdictū. vii. & hoc propter p̄stitutionē constan. consilij. de qua. ō. excōicatio. viij. §. ii.

¶ In quibus casibus incurrit iterdictū generale vel speciale personaruꝝ ipso iure. &. q̄ in q̄tuor casib'. ¶ primus quando episcopus cōmūitas vel vniuersitas imponit exigit. vel recipit collectas ab ecclesiasticis &c. de quib' in. c. clericus. de imu. ec. li. vi. seu quādo bona deposita in ecclesijs arestate occupauerit. vel arestari aut occupari fecerit: seu dederit in his auxiliū consiliū: vel fauoꝛē scienter: ipso facto est interdicta nec absoluitur nisi de speciali mandato sedis apostolice. nō obstantibus quibuscūq̄ p̄uilegijs. vt i. d. c. clericis q̄ tamē vacat p̄ cle. vnica eodē ti. ¶ Secundus quando vniuersitas vel collegiū permutat in terris suis vsurarios alterigenas conducere domos vel eis locat ad exercendū seu ipso facto est interdicta. c. i. de vsuris. li. vi. ¶ Tertius quando p̄sona ecclesiastica regularis aut secularis quantūcunq̄ exempta & cuiuscūq̄ ordinis aut status existat scienter celebrat vel celebrari facit in locis interdictis nisi fm permissionē iuris vel excōmunicatos publice. vel interdictos ad diuina officia vel sacramēta aut sepulturā admittit tunc ipso facto est interdicta ab ingressu ecclesie. & tam diu donec satisfecerit ad arbitriū eius cuius sniam cōtēpserunt. c. episcoporū. de p̄ule. li. vi. Hodie tamen sepelientes excōmunicatos publice aut nominatim interdictos sūt excōmunicati ipso facto. cle. eos de sepul. ¶ Quartus quādo vniuersitas concedit repesaliaꝝ aut concessas extendit ad personas ecclesiasticas vel eoꝝ bona nisi. ſ. mensem revocet ipso facto est interdicta. c. & si pignorationes. de iniur. li. vi. Sunt alij casus interdicti de quibus. ſ. suspensio primo qui potius suspensiones nominantur &c interdictum cum etiam casu tertio precedenti.

Interdictus. v.

que p̄hibentur tempore interdicti vel in loco interdicto exerceri. &. q̄ omne spirituale. quod reducitur ad ser. vt clericus intelligatur. fm q̄ colligo ex Inno. Pa. & p̄muniter doc. in. d. c. non est vobis. & c. fi. de cle. p̄ela. & c. q̄ in te. de pe. & re. & c. fi. de sen. exco. li. vi. Unde aduerte & nota bene q̄ quicquid pertinet ad aliquod ser infrapositoꝝ intelligitur semper p̄hibitū tempore interdicti. nisi vbi inuenitur in iure specialiter concessū

1 ¶ Et primo p̄hibetur omne exercitiū deputatū certo ordini ecclesiastico Et hoc. p̄cedit siue sint clerici p̄sbyteri siue inferiores. vt no. Pa. in. c. ij. de cle. exco. mi. Et dicitur exercere officium deputatum certo ordini puta quando dicit epistolaꝝ vt subdiacon' euangelium vt diaconus. vel offerendo calicem. vrceos & huiusmodi vt lector. vel exorcista & huiusmodi. vl dicēdo matutinum & aliud officium vt ebdomadarius & similia que conuenūt alicui ordini. Facit. c. si quis episcop'. el. ij. xi. q. iij. vnde talis exercentes sūt irregulares ipso facto. Secus esset si exerceret aliquod quod non est deputatum certo ordini ecclesiastico sicut cantare responsoria vel psalmos non officiando principaliter. sed tanq̄ q̄libet alius laicus. Item nec auditio vi

2 ¶ Secundo p̄hibetur ministratio sacramētoꝝ exceptis eo modo quo concedantur de iure de quo vide infra. c. se.

3 ¶ Tertio p̄hibetur celebratio diuinoꝝ. vt in. c. responso. de sen. ex. de cle. exco. mini. c. ij. & iij. Sed quid venit hic nomie diuini officij dic solummodo ordinarium in breuiario vl missali. vt. ſ. patet in. c. se. §. i. cum sequentibus.

4 ¶ Quarto p̄hibetur collatio ordinum nisi vt. ſ. dicam in. c. se.

5 ¶ Quinto p̄hibetur sepultura ecclesiastica: tamen extra cimiterium & ecclesiaꝝ licet sine officio cum officio non aliter clericus incurreret penas positas contra talem de quibus. ſ. dicetur in. c. se.

6 ¶ Sexto pulsatio campanaruꝝ. ar. d. c. alma. Si tamen laici pulsarent sine eoꝝ consensu clerici excusantur fm Jo. de deo. Hoc intelligo de pulsatione p̄ horis canonicis: quia aue maria vel cāpane de festo vel p̄ alio signo &c p̄ horis nō credo sint p̄hibite

¶ Septimo aperto tamē ecclē tē
pore celebrationis officij: nulli prorsus i
tra dicitur in.c.fe.

9 ¶ Utr̄ p̄lati p̄hibere ſ̄ i eccl̄iis ecc̄
p̄ria.ſicut in aliis.&.q. ſic.vt i.c.auctō
ritate.de p̄ule.li.vi.& ita fuerūt ſicut
facūt alie eccl̄ie celebrādo ſm̄ modi
ficationē.c.alma de ſen.excō.li.vi.

Interdictum.V.

Que concedant̄ tempore inter
dicti generalis locorum vel ſpecialis
vel ſingularis.&.q. videcim.

1 ¶ Primū celebrando officioz diuino
rū & miſſarum in eccl̄iis & monaſteriis
ſicut fiebat añ interdictū cū illa modi
ficatione.tū.ſ.ſubmiſſa voce .Ianuis
clauſis cāpanis nō pulſatis.excōicat̄
& interdict̄ eccl̄ieſis in.d.c.alma.§.ad
dicim⁹ aduerte hic q illud.c.alma.lo
quitur de generali & ſpeciali interdicto
tā hominū q̄ locoz: nō de ſingulari
interdicto alicuius eccl̄ie ꝑz gl.in.d.§.
addicim⁹.& ibi nō poſſet celebrari
Quod nota bene qa pauci aduertūt

2 ¶ Sed quero a quib⁹ celebrari debēt
p̄fata diuina.&.Archi.i.d.c.alma .q.
a p̄poſitis clericis eccl̄eſiarū vel mo
naſteriozz monacis: niſi & ipſi eſſent i
terdicti.vt.ſ.interdictū.i.§.xi.

3 ¶ Qui p̄nt admitti ad iſta diuina.&.q.
nullus niſi eccl̄ie aut mōaci illaz eccl̄ia
rū in q̄bus celebrant̄.vñ altarū eccle
ſiarū eccl̄ie vel monaſteriozum mōaci
nō p̄nt admitti ſm̄ Archi.i.d.c.alma
Lal.tū vt refert Ge.i.d.c.alma.tenet
q poſt facū nō eſſent irregulares: ſi
ante facū nō auderet ꝓſulere q̄ ea
admitteret religioſos vel clicos extra
neos.Fede.ꝓſilio.Ixxxvii.dicit q vi
dek abſurdū tales nō admittere.& Io.
An.dicit q eſt nimis⁹ arū tenere q
nō admittant.ſit credo q ſit verū q
p̄nt admitti oēs clici aut religioſi alia
rū eccl̄iarū & p̄bē canonici q̄ eccl̄ie ec
cleſiaz r̄ſtringit diſtributionē nō au
ditionē ſeu celebrationē quā primit ſi
cut prius poterāt intereſſe & nunc ſiſſe
Facit ad hoc.d.c.q in te. Seculares
aūt de terris nō interdictis nullo mō
p̄nt admitti.vt in.d.c.ſi ar.c.quoniaz
epiſcopi.de p̄iuilegi.li.vi.quia quod
per p̄iuilegium vni concedit̄ alteri
denegatum comprobatur.

¶ Item cū alicui ſingulari ꝓſone cō 4
cedit vt mō p̄miſſo.ſ.ianuis clauſis.
&c.poſſit celebrare vl audire diuina tē
pore interdicti eius familiares q non
dederunt cauſam & domeſtici poſſint
admitti ad audiēdū & celebrādū ibi
officiū diuinū.&.q. ſic.vt in.d.c.ſi vo
bis.§.ꝓcedit. Et quid comprehēdat
ſub iſto vide.ſ.Familia. niſi ob ſtanz
cām in fraudem ſint aſſumpti.c.vltio
de verbo.ſig.li.vi.

¶ Quid ſi nō ſit ſingularis ꝓſona ſz 5
ꝓcurator aut collegū cui ꝓcedit audi
tio diuinoz tpe interdicti.nūqd ea⁹ fa
miliares domeſtici ſiſr ſint admittēdi
&.q. nō vt in.d.c.ſi vobis.§.nō ſic ni
ſi ſuper hoc habeant p̄iuilegiū.vt ibi

¶ Quid ſi in ꝓcuratore vel collegio nō 6
ſūt niſi treo quoz duo ſunt infirmi nū
qd tertius poterit celebrare cū fami
liari.&.Host.in.c.q. nō nullis.de p̄u
le.q. ſic ne p̄iuilegiū ſit inutile ſicut cō
cedit ſingulari ꝓſone.vt in.d.c.ſi vñ
mō nō dederit cām interdicto.vt i.d.
c.licet.Archi.dubitat.ſed ego credo
verum dictum Host.

¶ Quō ꝺz intelligi p̄iuilegiū q̄ ꝓcedit 7
aliq⁹ religioſi q tpe interdicti poſſint
recipere ad diuina ꝓfratres ſuos.&.q.
ꝺz intelligi de illis ꝓfratrib⁹ q ſz in ſe
culo remanēt̄ eoz ordini ſūt oblati
mitato habito ſeculari.vel etiā q iter
viuos bona ſua dederūt eis reſeruato vſu
fructu i vita ſua.vt i.c.vt p̄iuilegia.§.

de priuileg.& in.c.cum & plantare.§.ſ
contrauentantibus.ibidem.

8 ¶ Quid ſi p̄iuilegiati vt admittant̄
tpe interdicti dederūt cām interdicto
vel eoz culpa: dolo vel fraude ſuā in
terdicti ſua plana: vel ad ꝓpetrandū
delicti cui⁹ occaſione interdictū lati
erūt dederūt a.xxiii.p̄bēdū: vel ſuo
rē.&.q. non obſtante p̄iuilegio nullo
mō admittēdi vt in.d.c.licet.§.ſi.

¶ Que miſſa p̄t celebrari.&. Be.in 9
d.c.alma.recitat & ſeq̄t Jo.an. & Lal.
q̄ ēt peculiaria.ſz Jo.mo. tenuerūt q
ſolum ꝓcuratalis poterat celebrari.

10 ¶ Cōcedit aliquibus vt tpe generalis
vel ſpecialis interdicti locorum poſſint ce
lebrare in ſuis ſcilz tantū aptis ſicut
nunciis & ꝓdicatoribus nunqd pote
rūt tales alios admittere ad celebran
dū.&. Inno. & Ho.in.c.ut p̄iuilegia.
de p̄ule.q. ſi p̄iuilegiū ſit eis datū ꝓſo
naliter nō p̄nt: & tūc ꝓſonalit cōcedit
eis vi: ꝓcedimus vobis vt poſſitis ecle
brare. Si vō ꝓſonalit non eſſet datum
ſicut ſcūꝺz: ꝓcedimus vobis vt in vra
eccleſiis celebrēt: tunc p̄nt admittere
alios ad celebrandū: & ſic eſt p̄iuile
giū fratrū minoz & predicatorum.

11 ¶ Item ſeculares & q̄cūq; alij poſſint
extra eccleſiam predicta diuina officia
aſcultare.&.Ho.q. excōicatis & inter
dictis non licet audire diuina.nec li
cet clericis ita alte dicere q̄ audiāt
de ſotis. Intelligē ſtudioſe. p̄nt enī ita
alte dicere q ſe audiāt in choro adu
nicē & ſi ſic dicēdo audirētur ab extra
ar.d.c.alma. Siſr non eſt eis aperien
da fenſtra vel oſtiū vt videant elevā
tionē corpis xpi & hmōi: nec par extra
portāda: nec ad offertoriū poſt cuiuſ
libet admittēdi. ad ꝓdicationem tū p̄nt
admitti libere.nec diſtinguitur an vide
rint cām vel non vel ſint excōicati vel
non: vt in.c.reſponſo.de ſentē.excom.
iuncto.c.ſi⁹ nullum.de ſpō.vi.i.

¶ Utr̄ clericis officiū p vigil vel extra 12
eccleſiam tpe interdicti generalis vel
ſpālis locoz frangant interdictū.&.q.
ſi hoc faciant ſtudioſe vt ſeculares au
dāt: ſic violant interdictū vt p̄ſal.ar.
c.ſi.de p̄ule.li.vi. ebꝑs q̄ celebra
no omnoz vt eccl̄iam p̄hibet tale tpe.
Secus aūt ſi ſic dicēdo a caſu ſeculares
tranſeūtes audiāt: nā q; gd modi
cum eſt ratio apprehendit ꝗ ſi mod⁹ u
bi.tum q: nō vera rationem legis.

¶ Utr̄ liceat clericis vel laicis in lo 13
co interdicto legere euāgeliū vel pſal
mos & huiusmodi.&.q. ſic.ſicut & pre
dicare ſicut ante dictum eſt.

¶ Utr̄ tpe generalis vel ſpālis inter 14
dicti locoz poſſint ſeculares & alij ora
re in eccl̄ia oratiōe p̄nata.&. Bona.
q. ſic.q; tale actus non p̄tinet ſub ali
quo p̄hibitoz: vt p̄z.ſ. Itē tenet Ro
do.q. ēt ſi ſint ipſi oztes interdicti vel
illa eccleſia p̄nt orare ſolone p̄nata.

¶ Utr̄ introductio poſt partū & bñdi 15
ctio nuptialis poſſit celebrari tpe inter
dicti.&.li.Host.tenuit q non licet.

¶ Secūdū qđ ꝓcedit eſt celebratio 16
diuinoz officioz & miſſarū alta voce
& ſolēniter.campis aptis: pulſatis cāpa
nis & oībus interdictis admiſſis ſolu
mō excōicatis exclusis. Et hoc ſolū
cōcedit in feſtiuitatibus Natalis dñi
Paſce ac Penthecoſtes: & ſimilem
p̄ſtio virginis gloriose. Ita tū q illi
quoz cā interdictū eſt latus altari nō
appropinquēt: vt in d.c.alma. Extēꝺ
dit hoc.c.ad feſtū corporis xpi & octa
uaz ꝑ Martini.e.& Eugenii.ſuſ.
in extrauā.que incipit. Excellentiſſimi.
Sed aduerte q̄ ſia celebrans ſi he
ret ab interdictis plenis eſſent irregu
lares.vt ſ.ꝑz Siſr ſi eccl̄ia eſſet ſpāli
ter interdicta: qz.d.c.alma intelligit q̄n
quē interdictum eſt generale loci vel ſpāle

secundum glo. ibidem.

17 ¶ Utz bñtes pullegiū vt ipse festinata ubⁱ celebrare possint vel i suo iocūdo adūtu vt de tpⁱ'ario ff in.c. vt pulegia ⁊ pulegia ⁊ pulle. possint celebrare nō seruata moderatōe pmᵃ.c.alma.ꝛ. Jo.an. ⁊ Archi.in.d.c.alma q nō q: eoz pulegia pl'hud.c.reuocāt quo ad hoc. Secus si priulegia obtinuerunt post illud capitulum alma.

18 ¶ Quero q hora dies ichoabit.ꝛ. Jo.mo.in.d.c.alma. q qñ dies incipit lucescere q: dico ff a dic.qđ ē clarū: ⁊ mane ⁊ vesperā cōprehēdit.aut illud. Facit ē vesp ⁊ mane dies vnᵘˢ.ꝛ offic. de.c.ꝑsalutē.i aute.ꝛ indi.ꝛ sedebāt Jo.an.ibidē.dicit q incipit in vigilia si fit ad vesp̄as q ad celebrationē officioꝝ.de fer.c.ii.⁊ q cōtinuare poterunt vsq ad vesp̄as exclusiue. Sꝛ ꝑpletorū ⁊ reliq̄ post vesp̄as cantare nō poterit ff in forma ꝑdicti.c.alma.ꝑ ista allegata. Archi. vo cōcordat cū Jo.An.ꝛ addit q ī vesp̄is cōpletorū ꝑtinet.ad.q.iii. si q̄s ep̄s.el.ij. ⁊ reli.di.c.vi.vbi. Laur. Hugo.⁊ Jo. hoc no.⁊ hoc dicit ꝑbari.p.c.ij. vbi Esse dicit q sicut magnitudo diei exigit tardⁱ terminari ꝛc. Jō ꝑbat.q: ꝑ dicta ꝑcessio c.alma.ē grauosa ⁊ fauorabilis ⁊ sic ē larga interpretatio fienda.c.finis de ꝑbē.li.vi.⁊ hoc legitur. Ge.in.d.c.alma. ⁊ sic hꝛ ꝑnemodo.⁊ sic tene. Usi Federi. ꝑsilio.ext. dicit q sigit generaliter ꝑmittē celebrando vltimo officioꝝ sic ītelligēda ē ꝑmissio ꝑ aliter.de q̄ de cōsigl. lepro.c.ij.ꝛ ꝑ mile.q: circa.matte cū hoc sit fauorabile.⁊ obsequiōsa ipsandi.⁊ sit ꝑtilegiū ꝑncipio. ⁊ sic late interpretādū.⁊ nō in illa festiuitatib⁹ pōt ipse altaria ⁊ vasa ꝑsecrare ⁊ vela bñdicere ⁊ illa ponere monialib⁹.⁊ calices ⁊ paramenta bñdicere ⁊ similia. vt ē bñdictio aq benedictio abbatisse ⁊ abbatis: q: sub nomine viuinorū ita veniunt q̄ sacramēta nō sunt eū sint ēti. vt hec Gede. Similiter pōt sacerdos bñdicere ꝑsonas.aquā buttimodi ⁊ aspersionē facere.candelas ⁊ ollas similiter benedicere. Intelligē tñ q̄ fiāt a ꝑsonis nō interdictis.q: pertinēt ad ordinē.vt de aqua de ꝑse.vi.iij.c.aquā. De benedictione paramētoꝝ ꝑt de ꝑse.di.i.c.vestimēta.⁊.c.ꝑsulto.de sacra enctione. c.vnico in fi.de ꝑsecratione eccle vel alta.c.penultio.aliter esset irregularis vt ꝑt. Secus esset de aliis que nō ex ordine nō sunt vt bñdictio mense. gratiā actio post mēsā ⁊ similia. Limitare tñ bñdictionē mēse ⁊ gratiā actionē licere.dūmodo nō fieret in forma officij. Ita aūt alijs ꝛpibᵘˢ a dicē festinata ubⁱ hoc possit.ꝛ. Gede.ibidē q sic ff moderationē.d.c.alma.⁊ sic q diuina officia possunt celebrari.alis non.

¶ Tertiū qđ ꝑceditur ē pna quorūdā 19 cāgs tā infirmoꝝ ch̄i sanoꝝ dūmodo excōicati nō fuerit. Intelligē si fuerit excōicati ꝑpter delictū ꝑpter q̄ interdicti ē positū.nō de excōicatis et alia cā:quia si sic sunt excōunicati nō pōt absolui ītercḡ in articulo mortis ⁊ exceptis illis quoꝝ culpa latā est interdicti: vel vederit aurilū cōsiliū vel fauorē delicto pp qđ latā est interdictū nisi ꝑus satisfecerit si pōt.vel de satisfaciēdo ꝑstiterit idoneā cautionē: aut si hoc nō pōt nisi incurrerit q̄ ēt poterāt satisfacēre.⁊ ad satisfactionē faciēdi ꝑ illos qui possūt ⁊ debent auxilium.consilium.⁊ fauorem.ac iuta posse tanq laboribus ad hoc fideliter.ut in d.c.alma.

¶ Utz absolutio generalis possit fieri 20 ri ꝑ interdicti ꝛ. Jo.cal.q sic. q nō ē officij ministri.ꝛ hec nō ē bona rō q: bñficium ad ordinē. vñ si ratio facte absolutionē generalē esset interdictus efficeret irregularis.sed ideo licet q: sicut penitentia omnib⁹ ꝑceditur.ita ⁊ absolutio:siue ꝑticularis: siue ꝑticularis.

21 ¶ Quarto qđ ꝑceditur est sacramentū eucharistie qđ morientibus tñ ꝑ minitur.⁊ ꝑmittimus de sen.excō.⁊ etiam viatⁱ ad mortē.cle.i.ō pe.⁊ re. sed numqd debeat eis deferri cū cāpanella.ꝛ. Cal.q sic ꝑ mortē cōsuetū.

22 ¶ Utz sanis possit dari.ꝛ.q nō ēt si sint sacerdotes non celebrantes: q: quod non est ꝑcessum intelligitur prohibitū in ꝑcessis.ii.q v.cōsuluit. nec obstat.c.quod in te.de pe.⁊ re.ubi dicitur ꝑcedi viaticum cui ꝑceditur penitentia.quia verū est ⁊ ꝓprie tunc dicitur viaticum.quando datur morientibus sed quādo datur sanis nō ꝓprie ff viaticum sed eucharistia. ⁊ ideo sanis fiue clericis: vel laicis denegatur. Intelligē in clericis nisi quando celebrant: q: tunc cōicare tenent. Jo.cal. vt refert Ge.i.d.c.alma dicit q ēt ūrū dicere q ēt clericis sit interdictū corpus xpi. Unde Ge.ibidē dicit q clericis illius ecclesie pōt concedi corpus xpi quia non est eis prohibita participatio sacramēto:ū nec officiorum diuinoꝝ vt in.d.c.patet.quia possunt secrete celebrare.⁊ sic sumere corpus xpi ⁊ hoc magis placet.⁊ tene quia verius est.

23 ¶ Verum laicis debeat dari corpus xpi illis secularibus quibus ꝑceditur audire diuina per.c.alma.ut dictum ē ꝑ Archi.in.d.c.q: Aliqui dixerunt q̄ sic ꝑ verius est q non.q: in.c.si fuia. de sen.excō.li.vi. ponit q̄ viaticū anditis diuinoꝝ ⁊ ꝑcepto sacramēto ēt. Ita eo tene q non possit dari.

24 ¶ Item mulieribus pregnantibus ꝓpinquis partui.ꝛ. Ja.in.d.c.qđ ꝛc.sa ⁊ concrīa opinio.sed sibi placet vt consideretur conditio mulieris ⁊ si imineat periculum mortis probabiliter tunc poterit eis ministrari viaticum. ⁊ placet ibidem in tantūmodo mare ⁊ obsessio fm predictam distinctionem.

¶ Utrum ꝑceditur extrema vnctio. 25 ꝛ.q non vt dicit Ja.in.c.respōsio. de sen.excō.⁊ dominus Ūn.de baptis in.c non est nobis post alios de sponsi. nec etiam clericis ꝑs Joan.an.⁊ Cal.

¶ Sed numquid officiū recōmendationis alme ꝑcedatur.ꝛ. Cal.q sic qa videtur annexū sacramento ꝑnie.

¶ Quinto quod ꝑceditur est sacra 27 mentū baptismi ne sū parvulorū sed etiā adultorū.vt in.c.qui de sen.excō. li.vi. Et catechizmus.⁊ totus officium baptismi tanq accessoria concedit. ⁊ tenet Cal.q si ēti quis baptizaret in ecclesia interdicta specialiter non incurreret irregularitatem: q̄vis si honeste alibi possit fieri non liceat.

¶ Sexto confectio chrismatis in die 28 iouis sancta.d.c.qñ. Intelligit tamen Archi.ibidem q̄ non potest cōficī alta voce neq ēlpanso pallio sed cum moderamē.e.c.alma.⁊ hec clausa.ꝛc.

¶ Septimo q̄ ꝑceditur est facti ꝑfectio 29 nationis quod etiam adultis potest et debet dici.e.quoniam.

¶ Octauo qđ ꝑceditur ē facta inhi- 30 monij qđ legitur pōt tali tpe ꝑhibitū.ꝛ benedictio nuptialis fm Hosti. prohibetur. Ja.in.c.non est vobis vbi de Doc no.de ꝑsponsibus: sed utrū videtur q̄ concesso principali concedatur ⁊ accessorium.e.accessorium.de re.iur.li. vi. Attamen securius est abstinere nisi ꝑ diebus ꝑdictis ⁊ ibi ecclesiastice publice.

¶ Item qđ ꝑceditur ē sepultura eccle- 31 stica q̄ solū effectio ꝑceditur q̄ ēt incurrit interdictū. sine pulsatione campanarum tamen ⁊ solemnitate ⁊ cum silentio.d.c.qđ i te.sed hodie cui credo possint

sepeliri cū officio sine nota dicto: per
ar.c. cui licet. de reg. iur. li. vi. Scōm
moderationē tñ. c. alma. Fm Hede. cō
filio. Icc. ēt cū capanis ⁊ alijs ꝓiectis i
diebus in q̄bus pōt publice celebrari.
32 ¶ Sed qd si ecclia ē spāliter interdicta
nū qd ibi sepeliāt̄. ꝛ. Inno. ⁊ Hosti.
in. c. ālia de ecce. pla. q̄ fm q̄dā non
pōt ibi sepeliri. Hosti. tñ ɪs q̄ sic: quia
q̄s facit interdictū generale generaliē
facit spāle spāliter. l. si duo. ī fi. ff. de ad
mi. tu. Pa. i. c. q̄ ī te. ɪs q̄ clerici ec-
clesie spāliter introducte possunt ibi se
peliri. Alij dō q nō sunt clerici talis ec
clesie spāliter interdicte debent in ec-
clesia aliāsnō interdicta sepeliri.
33 ¶ Item penitentes ⁊ absoluti sint tu-
mulādi i ecclia vel cimiterio sīlr licet
clerici. ꝛ. doc. q̄ non si tñ de facto se-
peliāt̄ur nō sunt exhumandi. Sed si
alibi sepeliāt̄ur cessante interdicto nīc
sunt ad ecclesias deferendi.
34 ¶ Item confratres q̄ ex ꝓuilegio reli
giosoꝝ quoꝝ sūt ꝓfratres admittuntur
ad diuina possint sepeliri in ecclia in-
terdicta. ꝛ. q̄ nō. ɪs in alijs libere pos-
sint eligere sepeliri. d. c. ex ꝓuilegia.
35 ¶ Item sepultura ecclīastica ꝓcedat
olīs tñ dieb⁹ in q̄b⁹ licet celebrare so
lēniter: vt dictū ēst. ꝛ. Cal. ɪs q̄ sic: nīs
si spāliter sint interdicti vel cāb⁹ dederint
interdicto. ⁊ placet mihi sua opinio: ɪs
Joan. an. ⁊ Jo. de ligna. ⁊ Se. in. d. c.
Inna tenēt Jrnum q̄ ad laicos. Hede.
ēt tenet consilio. cti. q̄ clerici offici-
ando alijs sepeliātibus circa sepultu-
ram non efficiuntur irregulares.
36 ¶ Item ꝓuilegiat⁹ ipe interdicti sup
admissione ad diuina ⁊ receptione ad
sacra possit sepeliri in cimiterio. ꝛ. cal.
q̄ sic. ⁊ idē videt ēt si solum esset ꝓui
legiatus sup auditione diuinoꝝ solum
non facta mentōe sacroꝝ p regulam
cui cōicamus viuo ⁊ cūi mortuo.

¶ Item mortuaria ⁊ alie oblationes 37
possīt recipi p defunctis tēpore iterdi
cti vel ab ipsis interdictis. ꝛ. q̄ sic. si
mortui sunt penitentes: ⁊ pro eis oran
dum est. xi. q. iii. quicūq; intra.
¶ Decimū q̄ ꝓcedit est ordinū col- 38
latio: vt no. Inno. in. d. c. nō est nobis
videt tñ velle q̄ solū clericis possint
dari: sed nō laicis. sed Pa. in. d. c. ti
c. q̄ ī te. dicit q̄ posset arēptari q̄ ex
necessitate poterūt ēt laici ordinari in
loco interdicto: sicut dictū ē de crīma-
te cū nō fiat baptism⁹ sine eo. d. c. q̄n
q; ex q̄ ꝓcedūt alīq; q̄ nō nisi p cleri
cos pōt ꝓferri ꝓsequēter ꝓmittūtur: ⁊
ea sine quibus arg. c. q̄n de. sen. excō.
li. vi. Sɔ sine necessitate nec laici nec
clerici pōt ordinari i loco interdicto ɪs
alibi ordinētur li ipsi non sunt interdi
cti quia possunt.
¶ Undecimus q̄s ꝓcedit sed ē spāle 39
epūs ⁊ alijs supto: ib⁹ vt vbilibet possit
cū altari portatili celebrare: ⁊ celebrari
facere ⁊ audire diuina. Quis sit inter
dicta terra. ciuitas vel. castrum serua-
to tñ q̄s dictū ē. l. Janus clausis. cam
pānis nō pulsatis. interdictis exclusis
vt in. c. fi. de ꝓuile. li. vi. habet. ⁊ no.
simile ꝓuilegiū hūīt fres minores ⁊ ꝓ-
dicatores. c. q̄ in his. de ꝓuile. ⁊ no.
i. d. c. fi in gl. Sec⁹ si ēt interdicta ec-
clia vel aliqs locus singularis q̄ nec
epūs nec fratres predicti possent ibi ce-
lebrare. vt no. Jo. an. in. c. q̄siuit. ō cle.
nō residē. ⁊ sequif ibi Pa.
¶ Duodecimū q̄s cōcedit imo pēl- 40
pīt oībus obligatis ad dicendū officiū
vt illud quottidie ⁊ integre dicant: ɪs
ipi specialiter ⁊ singulariter sint inter-
dicti sigillari tñ debent dicere sicut di-
ctū est de excōicatis. ō. hore. H. v.

Interdictus vij
violantes incurrunt penas. vii.

1 ¶ Prima est irregularitas. h. ꝛc sequi
tur ois clericus q̄ ɪs nō sit ipse interdi
ctus nī exerceat aliqd deputatus certo
ordini in loco interdicto: nisi fm q̄ dō
pugnē a iure. vt. ō. dictū est. Intelligit
hoc Sed. ꝓsilio. vii. vez q̄n publice ⁊
pālī more solito celebrat: sic dicim⁹
de excōicato vel interdicto sicut pus
celebrāte in cle. pe. de sen. excō. Sīlr
excūīcato interdict⁹ simplr si exerceat ali-
qd deputatū certo ordini vbicūq; est
irregularis. c. io q. ī. c. io cui. ō sē. excō.
li. vi. ⁊ c. cū etni. de sūia ⁊ re iud. li. vi.
2 ¶ Scōa q̄ supradict⁹ est ineligibilis
ita q̄ nō pōt eligere nec eligi. d. c. is q.
3 ¶ Tertia q̄ supradict⁹ sit ipsolubilis
ita q̄ nō pōt postulari. c. i. de postu. pla.
4 ¶ Quarta q̄ talis ē būficijs eccliasticis
spoliand⁹: ⁊ si monach⁹ vl monialis
ē ɔs retrahi i artiorē nō asterio ad
agēdū pniaꝝ. c. postulast. ō cle. cr. mi.
5 ¶ Quid si talis celebrat non in loco
interdicto nec ipe interdict⁹ ɪs tñ pso-
nis interdictis. ꝛ. q̄ nō ē irregularis. ē
tñ interdict⁹ ei ingressus ecclie donec
satisfaciat ad arbitriū illius cui⁹ sniaꝝ
ꝓpōsit. c. ꝓpōz de ꝓuile. li. vi. Sīlr ɪs
Sed. vbi. ō. Nō admittīt laici aliunde
venientes ad diuina i ecclia nō interdi
cta existēte i loco interdicto generaliē
vel specialiter.
6 ¶ Sɔ qd si tales clerici exercēt ea q̄
nō sūt deputata certo ordini. vt puta
citare i cōzo legere psalmos. vl ep̄las
sicut facīt alij laici. ꝛ. fm Inno. i. d.
c. tīta. ⁊ segē Pa. in. c. ii. ō cle. excō.
mini. q̄ nō ī cidūt in ꝑfatas penas. iu
risdictionalia tñ exercere pōt nō. ⁊ ex
cōicare ⁊ absoluere pōt si ipi nō sūt i
terdicti. dicit tñ Pa. i. d. c. ii. q̄ nō de
bēt absoluere cū illa solēnitate. c. q̄ no
dio. el. ii. ō sē. excō. ɪs cui tñ credo q̄ ad
absolutionē: q̄ absolutio ab excōica-
tōe fit cū illa solēnitate sine hñ ea ī
pōt spēdi ab iterdictō. ɪs si ille q̄ spēdit
nō sit interdict⁹ nec absoluere pōt ēt cui⁹
illa solēnitate. q̄ cū absolutio pmittit
ergo ⁊ solēnitas ꝓiecta. Inno. tñ ⁊ ho-
sti. ⁊ Laudu. ꝓcedūt cū Pa. ⁊ addūt
q̄ efficeret irregularis qui absolueret
cū ꝑfata solēnitate. ɪs eis nō ꝯcredo rō
ne ꝑdicta. Jtē fm Guilel. oue. dūmodo silr
ē irregularis cleric⁹ q̄ solēniter i cimi
terio sepelit hoiēz interdictū ar. c. i. de
postu. pla. ɪs ego dico silr si hoiem nō
interdictū sepelit i loco interdicto solē-
niter cū offō soluto rō q̄ illud cōperit
certo ordini ɪs q̄ cōīt. Fuaf. no. ēt alia
penā in cle. eos de sepul. de qua. ō. ex-
cōicatio. vii. casu. xxvi.
¶ Quita pena ē q̄ clericⁱ q̄ nō fuit 7
interdictū loci ē suspēsus ab offō ⁊ bī
ficio. d. c. tīta. ō excē. pla. i. ter. ⁊ i gl.
⁊ sequūtur cōīter doc.
¶ Sexta pena ē ō religiosos quoscū 8
q̄. l. excōicatiōis q̄ nō fuit interdictū
cū matrice ecclīa loci fuare soūt. q̄ō
itelligo de generali interdicto ipposito a
sede aplica vel a loco ordinarijs: q̄
si esset ab eoz legatis sine spāli eoꝝ
mādato nō hēret loci hec pena. Silr
q̄ si singulariter ecclia matrix ēt inter
dicta nō hꝫ locū. in cle. ex frequēti⁹
de sen. exc. si vō matrix ecclia non ser
naret ꝑdictū interdictū generale solus
incurrerēt penas quas ⁊ clerici incur
runt: de quibus in isto capitulo dicitur
¶ Utrū laici nō seruātes interdictuꝫ 9
incurrāt aliqui penā. ꝛ. q̄ nulla nue-
nit in iure ipso ipposita peccarent tñ
mortaliter si hoc facerēt i ꝓpīū ecclie
alīs nō nisi in ōnibus casib⁹ positis in
cle. i. de sepul. ⁊ cle. grauis. de sen. exc.
de quibus habes. ō. excōicatō. v. casu
xv. ⁊ excōicatio. vii. casu. xxvi.
¶ Sed nunq̄d laici teneāt de ecclia 10
exire si sacerdos recipit interdictū ad
diuina. ꝛ. ⁊ Bonal. q̄ nō. neq; peccat

an. licio sed solmo sacerdoti.

21 ¶ Item clericus simplex q̄ h3 tñ p̄ mam tonsuram incidat in penas p̄dictas sicut alij clerici. ⁊ ho. q̄ sic si in offō suo cantet. i. tñ̄ psalmista. vtru e psalmista. xxiii. vi.

22 ¶ Item q̄ clericꝰ decedēs interdictꝰ p̄uat ecclīastica sepultura. d. c. io cui.

Interdictum viii. q̄

laraf. ⁊. q̄ aut interdictus3 ferk ad tps sicut cū q̄ interdictk vsq; ad ānus vel donec satisfecerit. vt talis ibi morek. ⁊ nle nō requirk absolutis aliqua post tale gd; q; anno trāsacto vel satisfacto vel rececēdo tali interdictū ē anoīl ipso facto ⁊ licite post hoc celebrat ga. ita no. pa. in. c. nō est vobis de spō. nec vitiguo an sit a iudice vl a iure q; in vtroq; h3 locū q̄ dicī. et idē dic de q̄cunq; alia suspensione ti tiarū q̄ hois. Secus de suīa excōicatiōis ad tps. q; regritur absolutio. ita no. hoc. in. c. li. de matri. ptracto. ⁊ interr. eccliē. ⁊ ibi reddunt rōnes esse q; excōicatio regrit certā formā in absolutione: sed in iterdicto vel suspēsiōe sufficit cōstet de mēte iudicis. ⁊ h3 aliqui dubitēt de excōicatione lata a papa ad tps. tñ tene q̄ requirit absolutio: nisi aperte ostet papā velle eū absolutū esse Fm do. anto. ⁊ segtur pa. in d. c. fi. li vero interdictū vel suspensio nō est lata ad tps sed simpliciter tunc requirit absolutio. ⁊ si est a iure pōt absoluere ordinarius vel legatꝰ sedis aplice: nisi cū cōditor iurie sibi vel alteri reseruauit. ar. c. nuq. §. in secunda de sen. excō. Si aūt sit a iudice sic ille q̄ tulit pōt absoluere vl eī⁹ superior tñ ⁊ nō alius. aut de mandato eius qui eā tulit. xxiij. q. i. si petrus.

1 ¶ Item sit, seruāda alīq̄ forma in eius absolutione. ⁊. hosti. q̄ sic dicendo reuoco: vel remoueo: vel absoluo ⁊ similia verba debēt ēt inuīgi eis vt satisfaciant secūdū q̄d dictū de excōmunicationis absolutione. q; in hoc ambulat pari passu. vide. ⁊. absolutio. iij. §. i.

¶ Item interdictū potiꝰ ad cautellā 2
relaxari. ⁊. q̄ generale interdictū nō
pōt. c. pacīēs de sen. excō. li. vj. sed si i
terdictū sit singulare ℥ personā sic po
test relaxari ad cautellā. ar. a ℥rio sen
su. d. c. pīenti. ratio q; specialiter inter
dicto oia sacramēta negāt donec ab
soluat. ⁊ sic idem est q̄d ⁊ de excōmu
meātōe a qua q̄s absoluitur sub cōdi
tione. vt i. c. solet. de sen. excō. lib. vj.
hoc t3 Jo. an. ⁊ Bar. in. d. c. pīenti.
Limita hoc q̄ peniter alīs non q; sic
relaxatō daret causā peccādi nisi fo
rte in ca u sicut cū absoluk iniuste ab ec 3
cōicatōe de q̄ supra absolutō terrō. §.
septimo.

¶ Item ep̄s vl alius possit iniun 3
dictū suspēdere. ⁊. lan. tancre. ⁊ vicen.
q̄ sic. vt no. i. c. ad hec. el. ij. ⁊. c. dire
cte. ⁊. c. preterea. de appella.

¶ Item p appellationē sequētē suspē 4
datur iterdictū latū. ⁊. q̄ nō nisi eius
effectus sit suspēsus ad tps: q; sic pōt
appellari a sententia suspēsa sicut a con
ditionali. d. c. preterea. ⁊ hoc intellige de
interdicto vel suspensione. Secus in
sētentia excōicatōis cuī⁹ effectus nūq̄
potest relaxari nisi i toto absolnat. c. cū
desideres. de sen. excō. hoc tñ no hosti.
d. c. ad hec hoc intellige de iterdicto a
diuinis ⁊ sacrīs ⁊ aliis spīalibus. secꝰ
esset i iterdicto a temporalibus. vt pa
ta q̄ non ingrediatur possessionē talēs
ff. de appella. l. cōstitutiones. vñ io. an.
in. d. c. is cui. restringit solum in mere
spūalibꝰ p que ligat aīa. ⁊ tō p appel
lationem suspēdit interdictū a benefi
cio. ⁊ suspensio. de quo vide. j. Suspē
sio. ii. §. i.

5 ¶ Item priuilegiū cōcessū a legato a
latere. q̄ interdictū ipe valeat celebra
re interdictis ⁊ excōicatis ecclīasticis va
leat ēt̄ ad sniam suam ⁊ suorū succes
sor ordinarior. ⁊. Fm laudu. q̄ sic ni
si ipsūm a successore fuocek. ⁊ t3 idē
q̄ ēt valet quo ad sniam pape. ar. d. c.
dilectus el. ii. de reseri.

6 ¶ Item papa dāre sniam celebrādi i
ecclīa spāliter interdicta relaxetur co
ipso interdictū. ⁊. Fm ho. in. c. vt priui
legia q̄ non.

7 ¶ Item de auctoritate ep̄i possit quis
celebrare in ecclīa interdicta. ⁊. Fm
hosti. in. d. c. ad hec q̄n. q̄ nō. q; illō
pertinet ad solū papā de panis. c. cū
⁊ plātare. Secus esset in cessatione a
diuinis. q; posset ep̄s excipek q̄s vult
⁊ subiicere ⁊ tps ⁊ modū determina
re Fm inno. in. d. c. vt priuilegia ⁊ ideꝫ
tenet in ecclīa p eum interdicta. alle
gat. d. c. dilectꝰ. sed nō pōt cōcedere
vt psona interdicta vel suspēsa celebret
nisi p delicto alterius sit suspēsa ab eo

Interdictum viii. q̄ñ

indiget relaxatione. q; ipso iure nō tenek quis seruare. ⁊. q̄ in quoꝝ casibus.

1 ¶ Primo. q̄ñ ferk ℥ participātes cū
excōicatis in casu quo minorem in
curruut excōicationē sine canonica
monitōe p̄missa: tūc nullū est ipso iu
re licet ⁊ suspensio q̄libet. intellige si se
ratur ab insertion a papa. c. statutum3 ō
sen. excō. li. vi. ⁊ of canonica monitio
⁊ legitima q̄ñ nominatim admonentur
alias nō. vt in. c. ostitutum eo. ti. ⁊ li. ℥
alios vo licet debeat p̄cedere moni
to q̄ñ ferk p cōtumacia. Fm inno. in
d. c. ad hec q̄ñ m̄ t3. similiter si p̄sera
tur sine scripto ℥ tunc iudex incurrat
penā de qua in. c. i. de sen. excō. lib. vi.
⁊. ℥ excōicatio. ii. §. ii. Sed magis hīc
videt hic q̄ in illo casu in quibus
sententia excōicationis non tenet sic
nec interdictū. de quo vide. ⁊. Excōi
catio. iii. per totū3. Secundo quando
interdictum est latum propter aliquos
⁊ ipsi non seruāt id tenet. ē in. c. petitū.
de panis. Sed aduerte Fm hosti. ibi
dē q̄ si ciuitas vel ecclīa est interdicta
pp aliquē. i. pp eorum delictū nunc ts
ipsi violent alij tñ seruare tenentk. si ēt
sit posīni p eoꝝ ōrela ad eorū vili
tatem tūc si ipsi nō seruāt nec alii ser
uare tenentur. ⁊ sic efficitur nullus3. d.
c. petitū. ⁊ sic eum intellige.

¶ Item q̄ñ interdictū est nullū tñ ma 2
trix ecclīa seruat teneantur religiosi il
lud seruare. ⁊. q̄ sic aliter incurrunt
penam excōmunicationis cle. ex fre
quentibus de sen. excō. in glo.

Interesse Fm bart. in l. vnica C. ō iē.

quę p̄o eo q̄ iter. pfer. propue
⁊ stricte est extimatio alicuius vtilitatis
nō habite propter alicuius factum in
iustū vel concessionem iniustā. ⁊ est du
plex. aliud lucri cessantis. ⁊ hoc est q̄ñ
homo impeditur a lucro quod fecis
set si talis pecunia sibi restituta fuisset
vel si talis lesio sibi non fuisset illata ⁊
huiusmodi. aliud ēst interesse dāni emer
gentis. ⁊ hoc duplex. aliud in re. aliud
extra rem. Interesse dāni emergen
tis in re vel circa rē q̄d ēt of intrinse
cū ℥s bar. vbi. ⁊. ille ē ipa res seu ei⁹
extimatio. vel id q̄d p̄uenit immediate ex
ipsa re. vt fructꝰ ⁊ partus. huiusmōi
ponit exēplū. vēdidisti mihi vinum q̄
valebat. xx. ⁊ tibi tradidi pretium nec
dedisti nunc valet. xl. si traditum fuis
set tantum habiturus eram. ⁊ de hoc
ff. de acti empti. ⁊ vendi. l. si Aurelius. §.
cum per venditorem. Interesse extra
rem vel extrinsecum est quod prouē
nit non ex ipsa re sed propter ipsam

Interpretatio Legis.

Interrogationes i confessione vtz sint faciende a confessore. ¶. q sic p̄ter. elar. Ang. ō pe. di. vi. c. i. vbi d icit. Diligedo inquisitor

Fuata talis forma sic poteo audiř oēo
de illa diocesi uel turisdictōe illi⁹ r i il
la diocesi tolli r nō ex illis si vo ñ ex
pētū⁹ ꝑs forma dicte cle. nec admiſ⁹
ac si ex fuata is solū non ꝓcesſe lu az
audiēdi ꝓfessiōes sic poteo ubi q⁹. cuſ
libet audiř ꝺ q̄ uide i.d.ℌ.xvi. r se
quen. Et si inuenerio q⁹ bēo aūcte eū ꝓ
sūcti interroga. u. ꝺ ei⁹ fuata r ꝺdūcē
si aſſ eū nō agnoſcit ut ꝓcēdeř posſio
si erit capax absolutōis uel ne. nā si in
uenerio eū i tali ctū uel i tali arte quā
exercet ñ ꝓt sine mortali tē idica ei a
ꝓncipio ne forte eū audiendo r po
ſtea uolens eū absoluere sc̄ida li sec ꝺ
te. posſes tū talē q ꝺs aliqd qꝺ ñ uult
dimittet fm q⁹ tenet admonet q⁹ si
uult ꝓfiteri libēt audies eū ſs absoluet
ñ posſes nſi dimittat q⁹ exercet ñ ꝓt
sine mortali r quōlibꝫ eū ñ absoluat
tal ꝓfessio ꝫs ei ad multa bōa ꝓfitim ut
de⁹ cū⁹ dimittet eū ad pniaz ꝺs q⁹ ꝺf
i.c.qꝺ gdā ꝺ pe. r re. et his dictꝫ si no
luerit ꝓfiteri poteris eū audiř r moni
ta salūt dare r aliquam pniaz ſs nullo
mō absolutōez q⁹ sic pecarcs morta
liter de q̄ bēo. ℌ. ꝓfessio. i. ℌ. xiiii. r ꝓfes
sio. vi. ℌ. ii. r. iij. interroga. iii. q̄tū ē qꝺ
nā fuit ꝓfessus r cui ꝓfessus fuit r si ꝺ
buta bōa uolūtate fuit ꝓfessus r si fecit
pniaz r si aliqd retinuit sciēter q⁹ nō
fuit ꝓfessus ut ex illis posſis scire ꝺ q̄
to tpe ds ꝓfiteri r si ꝓfessiōes fec̄ sint
reiterāde r q̄n hoc sit bēo. ℌ. ꝓfessio.
i. ℌ. viii. cū multis se. interroga. xiij. si ad
hibuit diligēt̄ ut suoz prōrum bēat
memoriā r si inūeres qꝺ ñ puta qz oz
reiterare ꝓfessiōes de multo tpe r ipſe
pēnitēs hoc nō cogitabat r ꝓpea nullꝫ
posſit diligēt̄ sup peris ꝓfessio tunc
admonēdꝰ ē ut nadat r conet ꝺducē
ad memoriā sua pe. i. discurrēdo p sta
tꝰ q̄a hūit p officia q̄ exercuit p societa
tes q̄s tenuit p loca i q⁹ hūauit q⁹ exer

citia q̄ opat⁹ ē ut sic integre ꝓfiteri uale
at r q̄si religiōsū ocat ponere bēo. ℌ.
ꝓfes. i. ℌ. xii. Ꝑdicit facta r dicta q⁹
sc̄ā diligēcia ꝫs posse sua ē dispoſit⁹ ad
digne ꝓfitendū ꝺbes cuidē pēnitē in
ducere ut gemu fletu ocat hūilr ꝓfite
ar deo re. ut q⁹ mea culpa si sciat ei dice
re r q⁹ stet facie ꝺa latenī cōfessiona
si ē mulier ol'anenis r ꝺ pudore q⁹ al
quā peccat in facie nullꝫ q⁹ multi pp hoc cor
ruerūt r postea ꝺbis ꝺbus r plurib⁹ ꝺ
bus idue eū ut dicat pcā sua Et si scit
ordiate dicere nōli eū ipedire ds solū
uā supplendo vbi ipse ōticit explicā
do circūstātias vl ꝺclarādo quō ē mor
tale r tenet absoluere ꝺ ad restōez ut
ē excōicat⁹ r hmōi. si uides q⁹ ipe pe
nitēs hoc ñ intelligit ut nō ꝓpēdit uel si
nescit ordiate dicere sac ut ꝓfiteat sal
tē grauiora q̄ magis grauāt ei⁹ ꝓpriaz
ut ex illis posſis scire ꝺ qb⁹ ꝺbeat eū
interrogare r dcis aliqb⁹ ꝺ grauioribꝰ si
uides q⁹ nescit ordiate dicere, Ineꝓe
nu interrogat eū sicut i itrascript⁹ vide
bis nō tñ oēa de oib⁹ ut dixi sed tñ ꝺ
his q̄ ꝺsidē ꝓsumit cōmisisse uel rōe
stat⁹ ul exercitij aut cōditōis ꝓsone r
cauc ne eu⁹ exasperes pp aliqꝺ peri
culū totā cōpleuerit ꝓfessionē ne sor
te puerecūdia nō integre ꝓfiteat. sed
complera confessione tūc eū reꝑhēdo
r argue fm q⁹ uideris el expedire

¶ Ordo aūté interrogādi sit ille cir 4
ca peccata cognoscenda r dicenda ꝑ
mo circa decem ꝓcepta.

Circa ꝓmū ꝓceptū ꝺcalogi qꝺ ē non
habebis deos alienos re. ero. ex. qꝺ q
dē quō intelligat hēs Ꝓceptū. ℌ. ii.
ex cui⁹ expositiōe sic facies interrogatōes
Si adorauit aliquā creaturā ul eū pri
mo appetit fecit ei aliquā oblatōnē r hmōi
Si adorauit diabolū ex ipsi sub ange
lo lucie apparente quia mortalia sunt
vide adoratō. ℌ. xi

tio vel i ecclesiis aut locis religiosis
Dic si fuit ꝓfana cui⁹ dicta siebāt ite
roga si ꝓfecit et talia fierēt uel exibuit
se conspecta talia vel recepit ea aut
munera r q̄tū t⁹ ꝓplacuerūt r si i
festis vel i ecclesiis nāz facētes r ꝓ
sentes in hmōi ofa mortaliř peccāt
Et si munera fūt q̄ inducit ad amorē
carnalē cogenda est et pauperiū⁹ ero
get. Si ꝺo talia nos sunt non ē cogē
da nili de bono consilio si ille dona
re potuit ꝺ q̄ habes Donato primo p
totū. ¶ Postea habes eū interrogar
de opere luxurie. Et si dicit q⁹ pecca
uit cū femina masculus siue femina
cū masculo nō habes querere nisi tū
primo si erant solum vel coniugati
affines vl religiosi r hmōi vt scias que
species sit luxurie de quo habes luxu
ria. ℌ. ii. secundo interroga si fecit nālr
i vase debito si dicit q⁹ non. Dein ꝺ re
quo vel i q̄ loco corporis cognouit
eā q: nō expedit sufficit dicat q⁹ nō i
vase debito ſs ex polut⁹ ē siue incepit i
vase siue ñ. Tertio interroga si sic pec
cādo eū tali q̄siuit euitare gnātōez vl
fecit tali mō q⁹ nō posset fieri. Quar
to q̄nēs vl q̄tū ꝓseuerauerit r si i fest
vt in pl⁹ vel i ecclia r sufficit.
Si dicit q⁹ peccauit p se polucēdo seip
sū voluntarie ñ ex ꝺref de mō sed solū
quotiēs vel q̄tū placuerūt vt supra
dictū est de cogitatiōib⁹. Et ꝺo si de
siderauit facere malū cū alia ꝑsōa q̄s
talib⁹ ꝺbat opam r q̄ sit ille persone
f. si soluti vel affines r hmōi Si dicit
q⁹ peccauit cum alio masculo polluen
do se cum eo non oportet querere de
loco corporis sed de quotiens festis
vel loco sacro aut si persona erat sibi
consanguinea vl religiosa r humilmo
di r si cum diuersis Personis. et si
consensit propter lucrum vel munera
cōsulat vt det pauperibus talia acquisita

Si ꝓfert q⁹ peccauit cū bruto si ex q̄
rere ꝺ nolo bruti vel loco corporis ꝫs
de quotiens r si in festo vel in ecclesia
Et sic pertransire qꝺ bene notabile.
Si fuit mediator pcōz carnaliū nam
tales grauissime deū offendūt vt ꝑs I
c. nolo de pe. di. i. r tenent q̄tū posſint
taliter inductos reducere ad bonū r
sunt inducendi ad restitutionem quia
quia ꝓpter hoc lucrati sunt
Si seduxit ꝺgnem ꝓmittendo cam
accepere i vxorē r hmōi vid Stupū
per totum.
Si habuit polutiones ꝺ nocte vid
Polutiō per totū
Si ꝺgit cum aliqua clandestine, vide
Clandestinum.
¶ Circa. vii. preceptum. non furtū 10
facies cuius expositio habetur prece
ptū. ℌ. vi. ende sic interroga
Si fecit furtum proprie dictum r qd
sit vide furtum in princi. r quando lit
mo r. l. ib dē ℌ. xxxiij.
Si cōmisit rapinam q̄ est quādo vio
lēt accepit alicui mat⁹ periū cōmisit
q̄ furtū ut in. c. penale est. xvii. q. v.
Si res naufragantium accepit vide
naufragiū per totū.
Si pedagia iniusta vel a quibus ñ de
buit exegit vide Pedagium p totū
Si exactiones vel talias exegit vid Ta
lia per totum
Si bellum iniustum fecit vel i eo fuit
vide Bellum per totum
Si participauit in vando damnū pro
rimo operando mandando consulē
do consentiendo adulādo recepiēdo
defensando comedendo emendo nō
obuiando rem habendo non ma
nifestando r huiusmōi de grue bēs
furtum in multo. ℌ. r Restituō p totū
per totum
Si inuenit aliqd quod non restituit.
vide Inuenta per totum

Si aliqua prescripsit nulla fide vsq; p̄ tempus

Si cōmisit vsuram vide Vsura primo per totū

Si mutuauit pecuniā vl granū vinū ꝛ hmōi vt aliqd lucret vsq; ibidē i p̄n.

Si mutuauit sup aliqđ pign' vt ei' fructus habeat donec pecunia sibi tradatur vsq; pign'.§.xiii.

Si emit aliqd p minori q̄ valeret p pter paucitatē solutōis. vsura.i.§ lxiii.

Si vendidit p precio cariori ppt dilationem solutōis ibidē.§.lviii.

Si fecit cambia sicca ꝛ hmōi illicita ibidē.§. 31.cū plurib' ꝛc.§.

Si dedit pecuniā i societate nolēs ferre aliqd de piculo vsq; societas.§.viii.

Si dedit alalia i societā volēs hēre capitale salui vide societas.ii.p totū

Si accepit sub vsuris. sine necessitate vel ab eo qui nō erat paratus vsq; vsura.ii.§.ii.

Si accepit in dono aliqd ab eo qui dare ñ poterat vsq; dōatō.i.§.xxxij.

Si accepit pensōis ecclīastice aliqua bona ecclīe vsq; alienatō.§.xvij.ꝛ clericus.xiii.§.ii.

Si iecidit ecclīas vl fregit aut loca religiosa vsq; excōicatio.v.cīu.v.ꝛ.vi. vel alio modo fuit incendiarius vide Incendiarius.

Si fecit cōcussionē cōminādo nisi mihi dederis ꝛc. vide cōcussio p totū

Si vt hēret aliquid p̄sensit in aliqđ op' peccati mortal' vsq; Usuritia.§.ii.

Si p simoniā aliquid acquisiuit vide simonia p totū ꝛ dicī circa statū

¶ Circa.viij. p̄cepti non dices falsū testimoniū ꝛc. eius' expositio habetur. p̄cepti.§.xij. ex q̄ potes sic interrogaꝛ

Si dixit mendacium in iudicio vel extra contra doctrinam xp̄ianę religōis vel in dampnum Proximi vide Mendacium.§.ii.ꝛ.iij.ꝛ Testis.§.xxx.

Si noluit testimoniū dicere p̄ducet' in testē vsq; testis.§.xxvi.ꝛ.§.xxvii.

Si vsus fuit astucia vsq; astutia.§.i.

Si accepit pecuniam vt non diceret v̄itatem vsq; testis.§.xxviij.

¶ Circa.ix. p̄cepti. Nō concupiscet uxorē domū. primi ꝛc.ꝛ.x.ij non desiderabis uxorē ei' qualr intelligaꝛ hēc p̄cepti §.xiii. Et ḡbus potes sic interrogare.

Si voluit hēre res primi sui q̄lcūq; sine cā iniuria vl cū iniuria ꝛ ē liberare q; peccū mortale ē ꝛ illud p̄cepti secus esset si optaret hēre salua iniuria q; sic vel nullum vel veniale esset peccatū. vide auaritia.§.i.

Si fuit cōcupus hēre amatores vl' amatrices hmōi de qb' dic vt.ā. cogitatio

Si posuit se ad fenestras vt videret. dic vt supra hic circa preceptum non mechaberis.

¶ Circa. vii. pcā mortalia p̄mo interroga de superbia ꝛ sic forma interrogatōis

Si propter inordinatū amorē excellentie egit aliquid contra diuina p̄cepta. vide superbia in p̄ncipio.ꝛ.§.i.

Si estimauit habere bonū quod hēt a se non a deo vide superbia.§.ii.

Si bona que habuit credidit a deo sibi data propter sua merita ibidē

Si se iactauit hēre bona q̄ non hēbat ibidem.

Si despectis aliis singulariter appetiit videri hēre qđ nō hꝫ ibidem

Circa filiū superbie interroga p̄mo ō ambitōe vide Ambitio qđ sit ꝓncipio.

Si desiderauit bñficia ecclīastica p̄cipaliter propter honorē vel bonū ipale vide ambitio.§.i.

Si appetiuit dignitatem' scieno se idignum ibidem.

Si quesiuit dignitates per vias illicitas ibidē

Si emit officia vide officiū.§.i.

Si mutuauit super ipsis officijs ibidē

Si innocuit demones vel fecit alicui quod pactū cū eis vide Soto.§.iij.

Si vsus est nigromancia ꝛ aromantia ꝛ huiusmodi vide ibidem.

Si vsus ē somnib' vl' ciatōib' ad sciendū occulta vel furta ꝛ hmōi vide ibidē

Si voluit scire futura per vanas inspectionem creature. ibidem.

Si qñ obuiauit lepori vel alteri animali credidit p̄sagiū alicuius futuri. ibidē

Si qñ mulier p̄gnās petit ignē ꝛ hmōi ut ad sciendū futura. vsq; ibidē

Si vsus ē libro p̄cepti astrolabio aptōe libri ꝛ hmōi ad sciendū futura. ibidem

Si obseruauit somnia vt indicaret. ibidem.§.v.

Si volut colere deū sm ritum iudeorum vide superstitio.§.i.

Si vsus fuit ligaturis' aut caracteribus p sanitate dāda. vide superstitio.§.i.

Si fecit simulū qñ legit passio xp̄i vl' caracterē i tali die ꝛ hmōi. vsq; ibidē.§.ij

Si vsus fuit arte notoria vel eam didicit vide ibidem.§.iij.

Si vsus est herbis contra demones. vide ibidem.§.vi.

Si vsus est brevibus ligandis ad collum vel portandis ibidem.§.vij.

Si incantauit animalia ibidē.§. viij.

Si carminauit infirmos. ibidē.§.ix.

Si dixit vel fecit dici missas vel psalmos. vr quis moreretur. ibidem.§.x.

Si colligendo herbas obseruauit alia vana. ibidem.§.xi.

Si aliquod fecit vt sciret infortunium alicuius. ibidem.§.xij.

Si per maleficium destruxit aliquod malū. ibidē.§.xiij.

Si credidit somnia vire de nocte vl' cōuenire in carnes ꝛ hmōi ibidē.§.xiiij.

Si hꝫ libros de p̄dicta scientia vl' superstitionib' tenet eos habere. alias ñ est obligandus. vr.ē. Curiositas.§.i.

Si obseruauit dies egyptiacos. vsq; restitutio.§.vltimo.

Si dedit pecuniā vt amaret ab aliq̄ vl detur morale qr olo superstitiōe vtat.

Si credidit q' ex p̄stellatōe cogat quis ad bonū vel ad malū. vide sors.§.ii.

Si vsus ē sacris vl' sacrament' p dāda sanitate ꝛ hmōi. vide sacrm.§.viij.

Si acceptauit vncinos vel obtulit vel fuit causa vt fieret. vide Oneium.

Si accepit ferri cādēl vl' dedit p mā festāda viuāt. vide Purgatio i p̄n.

Si ē hēticus vl' fautor hereticoꝝ. vide hereticus in p̄n.ꝛ per totū.

Si fuit dubius in fide vide Hereticus in p̄n.ꝛ Infidelitas.§.x.

Si apostatauit a fide vide Apostata ī principio.

Si fecit actū infidelitatis timore mortis ibidem.§.pe.

Si portauit vestes infidelium. ibidem §.vltimo.

Si misiam practicam habet cum iudeis. vide iudeus.§.i.

Si balneum intrauit cum iudeis. vel de balneum.§.iij.

¶ Circa ꝓ̄ cepti. Nō assumes nomē ꝛc. qđo intelligaꝛ hēc P̄cepti.§. iij. ex cuius expositōe sic formabis interrogationes

Si vota facta non implevit vel deliberauit non implere cum posset ꝛ tenetur peccauit mortaliter. ꝛ quādo teneatur vel non vide Votū primo per totum ꝛ votum.iij. per totum

Si absensit impedimento non implēdi votū. vide Votum.ii.§.xij.

Si facta vota sine determinatione sū pozis. minus tardanie. Votum.iij.§.ij.

Si casu quādo obligatur ad vota. parentum non ea implevit. ꝛ quando sit vide votum.iij.§.viij.

Si impetrauit dispensationem voti sine causa legitima vide Votum iij.§. x.ꝛ.xi.

Si fecit votū sciēs q̄ votū ē nō poterat
vō Voti.ij.§.x.r.q̄ nō pūt.hēs ibidē
Si fecit votū ō re mala fienda a que sit
mortale pcīs peccauit mortal'r vouē/
do.r tñr facere ītū.sec⁹ cēt ō re pcī
vāl.r qūo nō obligat. vide votū.i.§.
v.r facit ad hoc q̄ no.i.c.piurū.§.i.
Si fecit votū de re bona sed propter
malum finem. vide votū.i.§.ij.
Si apostatauit ab aliqua religione vl
ordine. vide Apostasia.§.ij.r.per totū
Si blasfemauit deū vl scōs. vō bla
sfemia. r quot modis blasfemet ibidē.
Si maledixit deum vel sanctos. vide
Maledictio.§.i.
¶ Si nominauit deū vel scōs oppro
briose vel p mēbra ēcūda aduertēter peccauit mortaliter etiā si fecit ex
loco. q̄ ō pceptū p̄dictū directe.
Si sacramentis ecclesie fecit aliquod
enorme puta conculcando vel hmōi
q̄ mortale ē contra pceptū predictū
Si sacramenta recepit vl administra
uit in peccato mortali. mortale pcīs ē
nisi in cās. de quo Baptismus.v.§.x.
Si iurauit falsum quod credebat ve/
rum vide Periurium in p̄n.
Si iurauit verum cum tamen crede/
ret picere falsum ibidem.
Si iurauit falsum sciens se mendatiū
iurare. ibidem.
Si iurauit aliquod malū se facturum
ibidem.§.i.r Juramentum.iij.§.vij.
Si iurauit in cōi sermōe sine debita
discretiōe. ibidē.§.ij.r iuramētū.§.x.
Si iuramēto affirmauit id de quo du/
bitabat. vide periurium.§.iij.
Si iurauit p verbum credo quod ta/
men nō credebat. ibidē.§.iiij
Si credidit contrauenire iuramēto
cū nō cōtrafaceret ibidē.§.v.
Si iurauit ex metu falsū. ibidē.§.vij.
Si induxit aliquē ad iurādū quē scie
bat falsē iurare. vō iurarītū.iij.§.xi.
Si iurauit vituperose per deum vl sc̄
ctos. ibidem.§.xij.
Si iurauit nō ꝓ3 intētionē dāndi iura
mentum. vide iuramentum.iij.in p̄n.
Si nō cōpleuit qd̄ sub iuramēto pro
misit in casu quo teneb̄at. r qñ hoc sit
hēs iuramētū.v.per totum r quoniō
est mortale pcīs nō iplere qd̄ iurāndo
to promisit habes Periurium.§.i.
Si fecit se absolui a iuramēto sine cau
sa legitima. vide Juramentum.vi.p
totum. r de cā legitima que sit r qs
pōt absoluere a iuramento.
Si quando tenebatur orare voluntā
rie se occupauit in hīs que distrahūt
mentem. vide Hore.§.xxvij.
Si simulauit sanctitatem quam non
habebat. vide Simulatio.§. vltimo.
Si adiurauit holeā: vl demōēs aut alīs
creaturas. vide adiuratio per totum.
¶ Circa tertium pceptū Sabbata 6
sanctifices. cius expositionē habes. ī.
Preceptum.§.v.ex cuius declaratio
ne sic sunt formande interrogatiōes
Si ēristēs corpe sanus r nō occupat⁹
i spūalib⁹ bonis stetit occiosus. nec ali
qd opat tēpore nō festiuo. vñ viuat:
vel vnde tribuat egēnis: q̄ magn⁹
excessus occiositat̄ videt mortale pec
catum de quo vide Preceptum.§.v.
Si i dieb⁹ festiuis de pcepto nō habuit
attritionē ō pctīo mortalib⁹ cōmissis.
ō qb⁹ nō fuit contrit⁹ vide serie.§.xli.
Si vacauit ludis aut cōuiuiis. de qua
vide Lorrea per totū. r Lud⁹ p totū
Si nō vacauit deo in dictis festis salte
in aliq̄ hora. qa mortale vt serie.§.ix.
Si fecit affabilia quia sunt prohibi/
ta quibuscūq̄ diebus sicut tornamē
ta secundū Ricar.in.iij.di.xxxvij.ex
consimili ratione. vt in.c.i.de tornea.
Si fecit opus manuale vel fecit fieri
i p̄dictis festis in casib⁹ nō pcessis. vide
Feria que opera licēt r que nō r q̄ sint

festa pcepta r quādo est mortale op⁹
seruile in die festo r quando incipit se
fiunt. vide ibidem p totū.
Si audiuit missam integram in p̄dic
tis diebus. vide ibidem.§.xlij.
Si existēs in missa occupauit se in va
nis. vō Hora.§.xxvij. r Serie.§.xliij.
Si audiēs missā in p̄dictis dieb⁹ dixit
orationes q̄s tenebat dicere ex voto vl
pnīa aut rōe ordis. vide Serie.§.xlvi.
Si audire predicationes contempsit
in festis. vide ibidem.§.xlvij.
Si non fecit oblationem in missa ad
quam tenebatur. vide Oblatio.§.i.
Si in dieb⁹ festiuis de pcepto cōmisit
aliq̄ petā mortalia. vō.j. pceptū.§.v.
r Serie.§.xxxvi. Et q̄ difficile est scire
dicere q̄ petā cōmisit i festis. r interro/
gare i quolibet petō si ālīud cōmisit i
festo ē difficile. potes sine alio scrupu/
lo peccare: ē interrogare. sic peccasti
mortaliter in festis r si dicit q̄ sic iter
roga sēdo i quot festiuitatib⁹. Et si ne
scit interroga eū si q̄si in oībus vel in
maiori pte ip̄oz vel in minori. Et ter
tio interroga si in eodē festo aliq̄s bis
vel septies r septies. r sic sufficit q̄ ad
illā circūstātiā absq̄ hoc q̄ exprimat
spēm peccati q̄ cōmisit vl absq̄ hoc
q̄ in quolibet peccato qd̄ cōfitet̄ in/
terroges si fecit in festo quod bū no.
7 ¶ Circa.iiij.pceptū. honora patrē
tc. cuius expositio habetur pceptū
§.viij.r ex qua interroga vt infra.
Si non dilexit patrem vel matrem vl
de filiis.§.xxx.
Si nō ostēdit eis signa dilectionis sed
vare se hz cā eis. ibidē
Si dixit eis ōba iniuriosa vel ō bera/
uit q̄z videt mortale p deū.in.d.§.xxx.
Si nō obediuit eis. vide ibidem.
Si nō subuenit eis indigētib⁹. ibidē.
Si nō seruiuit in infirmitatibus eo/
rum vel fecit seruiri ibidē.
Si maledixit eis. vide maledictio.§.i.
Si non fuit executus eoz voluntates
seu legata facta post eoz mortem. vō
Executor.§.xxiij.r.xxiij.r hēres.§.v.
vsq̄ ad.§.xij.r legatū.i.r.ij.per totū.
¶ Circa.v pceptū. Non occides. 8
vide pceptū.§.ix.ex q̄ sic interroga
Si habuit animū offendendi primū in
persona vulnerando. mutilando occi
dendo. r huiusmodi. vide in.d.§.ix.
Si vulnerauit vel occidit aliquem vl
de ibidem.
Si p̄misit hōicidiū spūale. i. inducēdo
aliquē ad pcīs mortale vl alij⁹ mōi ō
gbus habes Homicidiū.iij.p totū.
Si procurauit abortum alicuius mu/
lieris. vide Abortus per totum.
Si incarcerari fecit aliquem indebite
vide Carcer.§.i.ij.r.iij.
Si pueros tenellos tenuit iuxta se in
lecto r suffocauit dormiendo. vide ho
micidium.ij.§.xv.
De multis modis quibus fit homicidi
um r cum peccato mortali habes ho
micidium.i.ij.r.iij.p totum.
Si aspexit spectacula in qb⁹ imminebat
periculū pbabile mort̄ vel mutilatiōis
mēbroz vt torneamenta hastiludia r
hmōi peccauit mortal'r. i duob⁹ casib⁹
pmo qñ talia ob aspexit q̄ ex his si preci
perēt ei ne staret ad videndū nihilomi
nus nō desisteret. secdo qñ ei⁹ aspectio
est cā vt fiant sine qua nō fierēt. Illius
est veniale peccatus de se: nisi forte ra
tione scandali: vt in clericis religiosis
r huiusmodi.
¶ Circa.vi.pceptus Non mechabe 9
ris. vide Preceptum.§.x.ex cuius ex
positione sic forma interrogationes.
Si fec fornicationē. vide ibidē.i.d.§.x.
Si cōmisit adulteriū. ibidē.
Si stuprum perpetrauit. ibidē.
Si sacrilegiū operatus est ibidem.
Si incestuosus fuit ibidē.

Si fuit sodomita ibidez.
Si alio modo per se posuit qualiter cunq. vide luxuria.§.ij.
Si voluntarie cogitauit de huiusmõi peccato ppter ỗlectationẽ ibidẽ
Si volũtate desideranit aliq̃ ipsoz cõmittere ibidẽ. vñ hic aduerte q̃ to tiẽ peccat mortalr̃ quãs hoc deliberate appetit ppetrare ex diuersio ternalis ipsi vel plonaz. puta q̃ nõle desiderat vnã plonã ad malefaciẽdũ postea occupar̃ in aliq̃ alio alia cogitat: demũ postea iterũ recordat ỗ illa plona & iterũ eã ꝓcupiscat: similr̃ q̃ñ nũc vnã plonã & postea aliã desiderat. q̃ illius cãbus sit auerse auersiõis. aliq̃ rõne ipsi. alie rõne materie. vñ q̃n hoc peccato carnis magis fit inuolutũ hoiem cõtrit ẽ in alio. & multũ inmorari in interrogatiõe de hmõi ẽ periculosũ & ꝓfessori & cõfitẽti. vt dicti ẽ. Jõ vt expedire possis q̃ sit necessar ia p̃mittere tale modũ tenendi.
Si illa plona q̃ ꝓfitet ẽ plona spiritualis vel mulier aut aliqs vẽcũdus & q̃ nõ ẽ cõiugat'. ꝑserti puella interroga bis eaz ꝑmo si cõmisit aliq̃ peccũ in honestat̃: vel luxurie ope. vel volũtate Si nihil dicet & nõ vbi videbit q̃ sit inuolutus in aliq̃. Tũc interrogabis cũ de cogitationib'. Si delectat' ẽ cogitare ỗ hmõi carnalib' & iucto q̃ sic ỗ clara ei quỗ ẽ peccũ mortale. vt hẽo. ã cogitatio.§.ij. ¶ Postea pcede & interroga si delectata ẽ audire loqui de hmõi: vel videre: vel tãgere se vl̃ aliã plonã ꝑpter hmõi delectationẽ: & q̃ntũs & si in vieb' festis magis & i aliis Et si inueneris q̃ talia ꝑmisit potes postea interrogare si habuit aliquã potionẽ pp talia q̃ se vel cũ alia plona vt sic cautei ducas eã ad ꝓfitẽdũ q̃ ex ea recũdia forte faceret. Si ỽo plona q̃ ꝓfitet interrogata primo generaliter si aliq̃ peccũ luxurie cõmisit & respondet q̃ sic interroga si fuit cũ femina vt femina cũ masculo. & iuxta q̃ sic interroga si erãt soluti vel nõ si affines vl̃ ꝓsanguinei. si religiosus vel religiosa & hmõi vt sciaz si fuit fornicatio vel adulteriũ & hmõi. et inuenis q̃ i hmõi est involutus. Tũc nõ oz interrogare de cogitatiõib' morosis q̃ cõuenit sit in talibus deliberate i malũ si possibilitas adesset. ideo circa tales interrogabis primo de cogitatiõib' deliberatis in malũ illud. & q̃ numeꝛ difficile est & varietatẽ plonaꝝ exprimere. sufficit tibi quo ad necessitatẽ ꝓfessionis. vt interrogeo ỗtũ pleuerauit in talib' cogitatiõib'. puta a tpe q̃ asa cõcessus ẽ q̃ ỗ anus vel pl'. scõo interroga & se pe tales cogitatiões habuit. puta die vel i ebdomoda: aut pl' oib' ppter tales: vel si forte maioꝛẽ ptẽ ipsi i hmõi occupauit. Tertio interroga si sic i vicib' fuisset sicut i alis circa ꝑdicta vacauit: vel so. te plus i festis Quarto i interroga si i ecclisis vllocis sacris cas habuit. ¶ Quito interroga si sic ỗsiderauit ꝓiugatos religiosos ꝓsanguineos & hmõi sicut alios idifferẽter. Sexto interroga si sepius variauit mẽtẽ ỗ vna plõa ad aliã. ẽs q̃ occurrebãt memorie vel magis fixit i desiderio cũ vna plona. Et sic sufficit q̃ ad cogitatiões ls alio modo numerũ vl̃ tempus aut locum exprimere nesciat. Et idem seruandum est in oibus peccatis que sepissime cõmitta sunt ꝑtim quo. ad quattuoꝛ prima. ¶ Postea interrogabis eũ si vt suũ posset ꝓsequi desiderũ malũ ỗdit operã idueꝛdo cozrcendo dando muneꝛa. in faciẽdo matrimonia cãtãdo. sonando. peãdo. loquẽdo ambasia tas mittẽdo. lras scribendo & hmõi & ĝtũ se occupauit in illis & a ĝto tempoze & si diebus ꝑcipue festis

§.tertio.
Si per partialitatẽ q̃ fuit officia vt oi modo adimuet ꝓpz mortali peccauit pp inordinationem voluntatis.
De.ij. filia que vt ꝓsumptio q̃d sit. vide ꝓsumptio.fo in principio.
Si posuit se ad faciẽdũ q̃ erãt supra. facultatẽ suã. vide ꝓsumptio:
Si exercuit officiũ q̃ nesciebat ipe ricium proximi. vide ibidẽ.
Si exposuit se periculis peccãdi mortaliter probabiliter mortaliter peccauit si aduertebat de periculo vt patet per ea que notaui Cogitatio.
Si nimis ꝓsũpsit de dei misericoꝛdia. vide ꝓsumptio.
De.iij. filia q̃ vt curiositas. vide curiositas quid sit in principio. Si fecit ad audiẽdũ peccũ q̃ aliquis cõfitebat. vide cõfessio. vltimo.§.xvi.
Si voluit addiscere vel videre aut audire q̃ fieri nõ possũt sine mortali peccato. puta fornicationes & incãtationes & huiusmodi. vide curiositas.§.i.
Si voluit addiscere a quibus nõ debuit vt demonibus ibidem.
Si voluit experiri q̃ nõ licẽt vt si incãtationes habent effectum mortaliter peccauit ibidem.
Si attẽdens curiosis & minus adiscet vel intendere necessariis ad salutem est mortale peccatum ibidem.
De.iiij. filia que est ingratitudo.
Si despexit beneficia dei aut alterius vide ingratitudo.§.ani.
Si nõ retribuit benefactoꝛi ibidem.
Si benefactoꝛi iniuriatus est ibidem.
De.v. filia q̃ vsurpatur iudicii temerarii q̃d sit. vide iudicium.§.xvij.
Si iudicauit in malũ determinate facti alterius. vide ꝓsumptio.i.
Si vsurpauit iudicii nõ habens officium. vide iudicium.§.xvij. quo male ꝓficiter dicitur temeratiuz.
De.vi. filia que dicitur adulatio.
Si fuit adulatoꝛ alicuius de pcõ ppetrato vide adulatio.§.i.&.§.v.
Si adulãdo prouocauit aliquem ad superbiam vide ibidem.
De.vij. filia superbie q̃ dicitur irrisio & quid sit. vide derisio in principio.
Si derisit proximũ. vide ỗrisio.§.i.
Si derisit sacramenta vel volẽtes seruire deo ibidem.
De.viij. filia que est temptare deum & quid sit. vide Temptare deum.
Si exposuit periculo probabili mortis sine necessitate. vide inimicitias & Temptare deum.
De.viij. filia que est pertinatia & quid sit vide Pertinax.
Si fuit nimis pertinax in suo sensu. vide ibidem.
De.viij. filia que est arrogãtia. vide Arrogantia quid sit.
¶ Circa vanã gloriã q̃ ꝙmodo aliquãdo est capitale peccatũ. aliquãdo filia superbie. vide Vanagloria.
Si voluit laudari de eo q̃d est contra deum ibidez.§.i.
Si premisit gloriã suam deo ibidem.
Si ordinata ad nostrã salutem remittit ad gloriam propriam ibidem.
Si ꝓfuit finẽ i laude hominũ ibidẽ
Circa filias vanegloriẽ prout est capitale etiã interroga ꝓmo de ornatu in debito & quando sit indebitus. habes Ornatus per totum. & sic interroga.
Si mala intentione ornauit se ibidez
Si inhoneste. ibidem.
Si nimis superflue. ibidem.
Si nouas inuẽtiones adiuenit. ibidem.
De inobedientia que est.ij. filia. vide Inobediẽtia per totum.
De inobedientia circa ꝑcepta ecclesie sic interroga.
Si obseruauit festa ꝑcepta ab ecclia & que sint habeo Serie.§.iij.

Si ieiunauit in vigilijs ꝓceptis. vide Ieiunium.§.vn. que sunt precepta
Si confessus est semel in anno. Vide Confessio.ii.§.ii. ⁊.iij.
Si suscepit sacr̃s corporis xpi semel i ãno. vide eucharistia.vj.i ꝑn.⁊ ꝑ totũ
Si audiuit missam in festis preceptis vide Ferie.§.xlij.
Si fecit tornearnẽta seu ꝓsentit vt fierent. vide Tornearnentum per totum
Si traxit matrimoniũ clandestine. vide Clandestinum per totum.
Si fecit aliquod eoꝝ qõ ꝓhibet sub pena excõicationis late sñie. de quo vide excõicatio.v.⁊.vi.⁊.vij.
Si fuit excõicatus ab aliquo.
Si participauit cum excõicatis vide Excõmunicatio.viij. per totum.
De inobedictia certarum personarum habes Infra circa statu⁹.
Si fuit inobediens suis ꝓlatis vl̃ dñis vide Obedictia ⁊ vide Inobedictia.
Si fecit s̃ ꝓsciam. vide Cõscia.§.i.
De iactantia que est.iij.filia. vide Iactantia i ꝑn.
Si iactauit se de aliquo peccato mortali facto vide ibidem.§.i.
Si iactauit se i vituperijs alioꝝ. vide ibidẽ vel i deceptionẽ alicuius. ibidẽ
De ꝓtinacia que ponit ab aliq⁹ filia superbie habes.ē.§.xvi.
De ypocrisi vide Simulatio.§.iij.
Si simulauit sanctitatẽ i ꝺceptionẽ populi vel vt assẽqret ꝓlatõs ibidẽ.
De discordia que est.vi.filia vanagloríe vide Discordia.
Si noluit ꝓcordari cũ alijs i his que erãt bõa ꝓpter dationem suã ibidem
De ꝓtẽtõe q̃ ē.vij. filia vide contentõ.
Si habuit contentõem ꝓpe mutatõnem alicuius ibidẽ.
Si ꝓtẽdit disputãdo s̃ veritãtẽ ibidẽ.
Si cõtẽdit i iudicio s̃ iustitiã ibidẽ
Si contendit ita iordiate ꝙ scandalũ facit aliq̃bus ibidẽ.
Si ꝺtornauit aliq̃o i electiõe vl̃ tactu nio ⁊ hmõi. vide Subornatio.
Si nimis vlipẽdit se. vide Pronta
De astucia Si vsus est simulatione vide de Astucia
¶ Circa auaritiã q̃ ē capitale peñi' vir̃ de Auaritia i ꝑn. qd sit.
Et qz ꝓsistit in retinẽdo acgrẽdo ⁊ appetẽdo sic interroga
Si retinuit q restituer tẽbat vide Restitutio.iij.ꝑ totũ ⁊ quis teneꝯ habeo.
Restitutio.i.
Si nõ soluit creditorib⁹ i termino cuꝫ posꝫ vide. Soluto .§.xxv.
Si retinuit superflua ⁊ nõ fecit elemosinas vide auaritia.§.iij.
Si nõ fecit elemosynã õ arte sua puta medic⁹ paupi infirmo aduocat⁹ clẽtulo pauperi de q̃ vide Ciduocatus.§.x.⁊ ¶Medicus.§.v.
De auaritia i acgrẽdo vide Auaritia §.ii.⁊ satis p̃z.ē.i vij.ꝑcepto.
De auaritia in appetẽdo habes Auaritia.§.i.
Si appetiuit illicite vl̃ illicita vel multum alo suffocato vide ibidẽ
Circa filias auaritie prima ē ꝓditio.
Si prodidit castrũ vel terrã inimicis vltra mortale teneꝯ õ oi dãno.
Si prodidit res ꝓmit volẽtib⁹ eas auferre intuse vltra mortale simꝫ teneꝯ ad restitutionem.
Si bita sub sigillo secreto vl̃ ꝓfessõis reuelauit hẽs ꝓfessio' vl.§.i.⁊.§.xxiij.
Si apposuit sigillũ alteri' sigillatas vide fallarius.§.ij.
Si secreta vite sue reuellauit in eius dãnũ vltra mortale teneꝯ ad restitutõnẽ vide feudũ.§.xvi.
De fraude q̃ est.ij.filia habes Fraus.
Si fecit fraudẽ legi ibidẽ.§.ii.
Si fraudauit iustas gabellas vel Pedagium.§.vi.

Si vẽdidit vinũ rẽ ꝑ alia puta vinum liphatũ ꝑ puro corrupta ꝑ sanis pecus ꝑ castrato ⁊ huiusmodi hẽs Emptio.§.viij.
Si aliquã fraudẽ fecit in deceptione s̃ proximi. vide dolus.§.viij.
De fallatia q̃ ē.iij.filia hẽs Fallarius.
Si falsificauit aliq̃s instrumẽtũ bullã vel libros vide excõicatio.v. casu.iij.
⁊ Fallarius.§.i. cum sequentibus.
Si destruxit instra vel scripturas. Vide de fallarius.§.iij.
Si occultauit scripturas vide Restitutio primo in littera scripturas.
Si falsificauit sigilla prelatorum vide Fallarius.§.ij.
Si falsificauit mensuras ibidẽ.§.vi.
Si monetã ibidẽ.§.iiij. cũ sequẽtibus
Si ex falsa cã obtinuit aliquod beneficiũ ecclasticum vltra mortale teneꝯ renunciare si alias non obtinuisset. vide de rescriptum.§.iij.
De ingetudine mẽtis q̃ quis nimis solicit⁹ est circa ꝓpria.⁊ tũc est mortale pecc̃ũ qñ per eam quis cõmittit necessaria ad salutem. alias est venitale peccatum vide Inquietudo.
De violẽtia q̃ est. v. filia fortis p̃z i. vij. ꝑcepto ⁊ in titulo Rapina.
De immisericordia que ē.vi. filia' qua non subuenit qs indigenti. hẽs Auaritia.§.iij.⁊ elemosina.§.i.
De acceptione ꝓsonarũ q̃ est.vij. filia habes acceptio ꝓsonarum.
Si in iudicio accepit personam vel i distribuendis officijs vl̃ bñficijs vel elemosynis vide ibidem per totum.
Si in electionibus non eligit magis dignum. vide electio.§.xxi.
De turpi lucro quod est.viij.filia. vide Turpe lucrũ ⁊ tale est pecũ quale ille ꝓp qõ acquirit.
De ludo qui prouenit aliq̃ ex auaritia. vide Ludus per totum.
Si lusit ad pilã vel aliũ ludũ in q̃ versatur industria. vide Ludus §.ij. quãdo licet.
Si ludit ad ludum in quo versat fortuna ibidem.§.iij.
Si stetit ad inspiciendum ludentes. vide ibidem.§.vi.
Prodigalitas est ꝑs auaritie sed tñ peccatum. vide prodigalitas.
Si superflue expẽdit res in põpis ega ⁊ hmõi. notabilis excessus vl̃ mortalis vt pater Ornatus.§.vi.⁊ ibi vide.
¶ Circa luxuriã q̃ ē capitale' vitiũ vi⁹ Luxuria ⁊ õ hoc hẽs.ē.vi. precepto
Circa vo filias luxurie q̃z pria ē cecitas mẽtis. õ q̃ cecitas mẽtis in pricitas mẽtis. õ q̃ cecitas mẽtis in mũdanis mẽte ꝙ nescit aliqd de deo intelligere vel necessaria ad salutẽ. vide ibidem.§.i.
De precipitatione que est.ij. filia. vide Precipitatio.
Si fuit ꝓceps i opibus suis ꝓtẽnes ꝓsiderare vel in periculũ vide ibidẽ.
De incõsideratione que est.iij. filia luxurie. vide incõsideratio.
Si fuit incautus marie vbi imminebat periculuꝫ vel vbi tenebat de leui vel leuissima culpa quia l̃s excusek aliq̃ a mortali nõ tñ ab obligatione restitutionis. vt hẽs Culpa.§.v.⁊.vi.
De amore sui quo quis querit delitias ⁊ quietem. vide Amor sui.
De amore seculi qui est.v. filia luxurie habes Diligere.§.iij.
Si voluit perpetuo stare in ¶Mundo. vide ibidem.
Si dilexit mundum constituens ibi finem vel ad voluptatem. vide ibidẽ.
De horrore futuri seculi ex quo homo vellet nũq̃ mori. vide diligere.§.iij.
De inconstantia que ē.vij.filia habes Inconstantia.
De odio dei quod est octava filia luxurie. habes odium dei.

De stultiloquio aut scurilitate q̄ sit filie luxurie. dic si visus ē ōbia libidinosia aut inhoneſta aut gestib⁹ vel ad p̄uocādū alios: vel vñ probabiliter habēt p̄uocari ad luxuriā ē mortale peccatum. Idem dic de turpiloquio. vide Scurilitas.

17 ¶ Circa gulā q̄ est aliud capitale peccatum sunt formāde interrogationes circa eius species.
Si p̄ceuenit horam in comedendo
Si nimis ante comedit.
Si nimium studium apponit
Si nimis comedit.
Si cum nimio ardore seu appetitu & quando gula sit mortale peccatū in p̄dictis habes Gula.
De eius filiab⁹. quarū prima ē ebrietas. vide Ebrietas q̄n ē mortale peñ
De hebetudine mentis que est .ij. filia vide Hebetudo.
De inepta letitia. scias q̄ nō est mortale peñ nisi per ipsas dissolueretur gaia ea q̄ sūt mortalia peccata. vt corrigendo i casu p̄hibito & huiusmodi alias est venīale peccatum.
De multiloquio que ē .iiij. filia habes ¶Multiloquium per totum.
De scurilitate que est .v. filia. hēs Scurilitas.
Si fecit act⁹ ita scuriles q̄ ad p̄uocādū ad luxuriā sūt efficaces vt mortale
De immundicia que est .vi. filia gule vide Immundicia.
Si comedit vel bibit vt possit luxuriari q̄ est mortale. secus est si vt satisfaceret vrori in reddīone ōbiti. q̄ sic nullū peccatū vel venīale q̄n hoc fecit vt magis delectaretur cum vroze.

18 ¶ Circa inuidiā q̄ est aliud capitale peccatum. vide Inuidia & quomodo est mortale peccatum.
De eius filiabus quarū prima est odium proximi. de quo vide Odium dei & sic interroga.
Si desiderauit malū p̄ximi & ꝓpto ꝫ posse p̄seuerauit & si sepe in huiusmōi occupauit mēte q̄ quotiēs deliberate desiderauit malū proximi totiēs mortaliter peccauit si erat notabile malū & p̄ diuersa tpa. Similr q̄n in eadē cogitatiōe trāsibat nūc de desiderio mali in reb⁹ ad desiderium mali in p̄sona vel in filijs. q̄ sicut sūt diuersa obiecta ita vident diuersa mortalia peccata.
De tristicia in ꝓsperis q̄ ē .ij. filia. si tristat⁹ ē de bono notabili p̄ximi deliberate pp inuidiā est mortale petñ vt ꝓlatus de maiori ꝓlatiōe. doctor de maiori cōcursu. scolaris de maiori ingenio. Ditus de maiori honore. ¶Dertator vel artifex de maiori credito spirituali de maiori fama & huiusmodi. vide inuidia.
De letitia in aduersis p̄ximi. Idem dic. vt .ꝫ. & vide ibidem.
De susurratione. vide susurratio.
Si q̄s sunt seminare discordias reputādo malū alteri de altero. ibidem.
De detractione. vide detractio p tem quomō est mortale petñ. & quō tenetur per totum.
Si dixit malū de primo falsē ibidem
Si ꝑ se dixit ꝫ quod nō debuit. ibidē.
Si argumentauit malum ibidem.
Si audiuit libēter detractiōes. ibidē

¶ Circa tram que est aliud capitale 19 peccatum. de quo habes Ira.
Si appetiuit vindictā de p̄prio ibidē
Si noluit log cum primo nec reconciliari vide Diligere deum. §. ij.
De filiabus eius quar prima est tumor mentis. dic vt .ꝫ. in p̄ma filia inuidie. §. i. & infra tumor. & de applicatōe in huiusmodi cogitationibus ō vindicta fienda fm regulam supradictā. ibidē
De .ij. filia. i. Indignatione. hēs Indignatio.

De .iij. filia q̄ ē clamor. vide Clamor.
De .iij. filia q̄ est cōtumelia seu cōtumelij hēs. Lōtumelia & Lōtumeliū. aduerte hic q̄ ꝫ q̄n nō dicat p̄uitū vel contrectiōia ꝫ tñ dicit talia q̄ de se notabiliter ledūt. puta mulieri q̄ ē putana & huiusmōi & inducēs scandalū ant de tali cui dī q̄ sic credūt esse nō excusaret a mortali peccato.
De .v. filia q̄ est rixa. habes Rixa.
De maledictione que est .vi. filia hēs.
¶Maledictio.
De blasphemia victū est .ē. §. vi.
De bello simlr. §. x.
De seditiōe q̄ ē .vi. filia hēs Seditio.
Si ꝫ ptialitatē vel eā segtur pat⁹ q̄litercūq; p parte ē in statu dānationis nec pōt absolui: nisi vispō at dimittere
De murmuratiōe hēs ¶Murmuratio
Si murmurauit ꝫ deū deliberate tenens cum iniustum q̄ mortale.
Si contra ꝓlatos ipsos temerarie iudicando mortale est.

20 ¶ Circa accidiam que est vltimū capitale peccatum. vide Accidia.
Si dimisit nēcia pp accidiā. ibidē. §. i.
Si peniuit se benefecisse. ibidem.
Si incurrit infirmitatem notabilem pp tedium est mortale q̄n pōt se iuuare. vide Accidia. §. i.
De filiabus eius quarū prima est desperatio. vide Desperatio.
De Fa q̄ est malitia q̄ ē peñ in spiritū sanctū q̄n ꝫ ser spēs. ¶ Pria vt p̄sumptio de misericordia dei sine meritis.
¶ Secūda ōsperatio q̄ ōsperat ō misericordia dei. ¶ Tertia impugnatio veritatis agnite vi liberū possit peccare.
¶ Quarta inuidentia fraterne gr̄e. ex q̄ vellet oēs esse malos & nullū bonū nec eē sibi ꝑsuso male viuere. ¶ Quinta obstinatio. ¶ Sexta impenia. vide Peccatum. §. iij.

De .iij. filia que est pusillanimitas vide Pusillanimitas.
Si desist bona facere ad q̄ tenebat ex pusillanimitate. vt puta corrigere fratrē. ēt Correctio fraterna. §. i. & filia
Si ꝺo dimisit nō nēcia ē venīale peñ
De .iij. q̄ est ociositas dictū est .ē. i. iij. p̄cepto. & hēs inti. Ociositas.
De .v. filia que est pigritia seu torpor. vide Torpor.
De .vi. que est cuagatio mentis in ꝑticita. habes Cuagatio mentis.
De .vii. q̄ ē neglia. vide Negligentia.
Si sint negligeal in adiscēdo necessaria ad salutē in cōfitēdo. in suscipiēdo sacra. in operib⁹ misericordie exercēdis q̄ q̄n sit mortale peñ ꝑ Negligētia. §. i. aduerte hic q̄ si qs ex negligētia omittit iplere vnū p̄ceptū. puta de confitēdo semel in āno solū est vnus peccatū mortale. sed si deliberauit se pt⁹ nolle cōfiteri tot sūt peccata mortalia quot sunt deliberationes facte p̄ intervalla temporis. Quod no:
¶ Circa opa misericordie spūalia q̄ sūt ꝓsule. caltiga. dimitte. solare. fer. ora.
Si nolūt dare ꝓsiliū petēti in his q̄ pūnēt ad salutē vel in re. vnde notabile dānū pōt euenire. primo cū tñ posset mortale est vel q̄n hēbat ex officio
Si non correxit quos debuit & tenebatur. habes Correctio p̄latorum. & Correctio fraterna.
Si dimisit rancorem ꝫ proximus. dicum est .ē. §. xviij.
Si non fuit ꝓsolat⁹ tribulatos posset esse mortale in ꝓlato q̄ subdit ex tali omissione inducūtur in desperationem vel aliud malū. & ipse bono modo posset salua disciplina.
Si nō oravit pro omnibus posset eē grave in illo qui viuit ō clemoryna magna negligentia.
¶ Circa opa misericordie corpoza 22

lia ꝺ̄ ali⁹ vsuo cibo.poto redimo. rego colligo.ꝺdo ꝺ̄ nic⁹ ꝙantcūq; sūt mortale peccati q̄ ex cōi omissione notabil⁹ ledit prim⁹.t hō pōt bono mō facere puta si plano visitaret infirmū qđ vsurare posset nō desperaret sed cōsiteret. ꝯgere cibo t potu t ꝺcēti sui statꝰ. Est in captiuitate t redimere possea de superbis rebus tuis. Est nudꝰ t tu cauꝺam ꝺas. Est sine domo t in habes ampla palatia.ex dictis.ē. auaricia t elemosina poteꝭ colligere q̄ homo tenetur de ꝑcepto.

25 ¶ Circa quīq; sensus g̃ sūt visus gustus auditꝰ.odoratꝰ.t tactus.in quibus sepius pōt esse mortale.vt si voluit videre ꝺ̄ sūt mortalia peꝛi in eo qui facit vel inducitur ad mortale.de quo hō Curiositas. Idē ꝺic de auditu. Gustꝰ aūt t odoratꝰ cōiter sūt venialia. Tactus q̄q; mortale cū cā luxurie vel mortale delectatiōis.vt.ē Cogitatio.

24 ¶ Circa ꝑcepta ecclie q̄ grāliter tangunt oēs dicta est.ē.in.ij.filia inanis gloie.ꝯ viij.

25 ¶ Hic de sanctis aliq; ꝑticularia ꝑ ponꝺa in quibus sūt interrogāꝺi vtra ea q̄.ē.posita sint contra ꝑcepta t i peccata capitalibus.t primo.

Circa pueros ꝺebet capaces sūt interrogāꝺi de iniectiōe manuū violēta in ꝑsonā ecclie Hēā.ex q̄ posset esse excōicati.ō q̄ hō.ē. excōicatio.v.ꝯ.i. cum multis se.postea de cōfessiōe t cōmunione si fecerūt.de pnīa. de inobediēcia. de mendacio de inhonestate.auditione misse de furtis t similibus in quibus ꝯmuniter illa etas ꝺolet peccare.

26 ¶ Circa cōiugatos in cōi.si susceperit sacramenta necessitatis t que sint. Vide sacramentum.ꝯ.vi.

Si baptizauit baptizatum infidelium. vide Apostasia.ꝯ.vltimo.

Si nimiā familiaritatē hꝫ cum iudeis vel cum infidelibus.vide Judeus.ꝯ.i.

Si fecit ꝫ ꝑsonam.vide Consilia.ꝯ.i.

Si habuit rauī aliq̄ malum factum noīe suo vide Consensus.ꝯ.iij.

Si alicui ꝫsuluit aliquod peccatū vel malū.vide Consilium.ꝯ.i.

Si cōtēpsit alīq̄ exortationē superioris.vide contemptus.ꝯ.i.

Si q̄ tenebatur habuit ꝓtritionē de peccatis vide ꝓtritio.ꝯ.iij.ī.v.

Si cōtexit q̄s scivit velle delinquere vide correctio fraterna.ꝯ.i.

Si denūciauit ꝑlatis peccata que scivit vide denūciatio.ꝯ.i.

Si in dubijs tutiorem partē elegit. vide dubium.ꝯ.i.ī.ij.

Si excitēs excōicat⁹.vel interdictus t mōitus a celebrātib⁹ vt exiret ecclīam nolu⁹it exī.viꝺ excōicatō.v. casu.xv.

Si famā suā neglexit. vide Fama.ꝯ.i.

Si incarceratus fugit. vide fugere.ꝯ.i.ī.ij.

Si vsus est habitu femineo Vir exīstēs vel econtrario aut religioso. vide habit⁹.ꝯ.vij.ī.viij.

Si fuit histrionus. vide Histrio.ꝯ.i.

Si imꝑssit in terra velin lapide humi posito signū crucis. vide Imagines ꝯ.iij.

Si fecit aliquod enorme in eccliā. vide Immunitas per totum.

Si scivit necessaria ad salutem . vide scientia.ꝯ.ij.

Si fuit excōlcatus ab aliquo iudice. vide Absolutio.ij.t Excōmunicatio primo per totum.

Si iniecit manus violentas in personam ecclesiasticam. vide excōmunicatio.v.ꝯ.i.cum multis seq.

Si nominatim.interdictos.excōicatos vel vsurarios sepeliret Vide Excōmunicatio.viij.casu.xxcvi.

Si cōtraxerūt matrimonium in cāli bus ꝫsanguinitatis vel affinitatis pro bitio vide excōicatio.vij.casu.xli.

27 ¶ Circa absentes vel oēs vt cōtumaciter Si steterunt absentes sine cā vel ꝑ fas cias suas in exēplū oīum vel cōtumaciam vide absens.ꝯ.i.

28 ¶ Circa tutores vel curatores aut administratores rez alienarū.

Si infideliter se habuit i cōmissis fraudādo vel dilapidādo: aut nō bene ministrando vide Administratio.ꝯ.i.

Si exegit vsuras ꝑ pupillis. aut alio modo secus pro eis ꝺcīus illicitos. vide Restitutio.i.in littera vsurarius.

29 ¶ Circa coniugatos.

Si ꝫxit clandestine. vide Clandestinū.vel in gradu ꝓhibito. vide matrimoniū.iij.per totum.

Si consumauit ante benedictionē vide Debitum.ꝯ.i.

Si negauit debitū petēti vel reddidit impotentem.ibidē.ꝯ.vi.

Si cognouit causa sanande libidinis ibidem.ꝯ.xxiij.

Si cognouit habens intentionez ad alteram ibidē.ꝯ.xxi.

Si vsus ē matrimonio extra vas vel modo indebito.ibidem.ꝯ.xxv.

Si ipe menstruū.ibidem.ꝯ.xxxij.

Si in diebus festiuis vl in ecclesia.ibidem.ꝯ.xxviij.ī.ꝯ.vl.

Si pregnatiōis ipe ibidem.ꝯ.xxxij.

Si per tactus hūit polutiōem ex vas ibidem.ꝯ.xxvi.

Si exegit vel reddidit debitū adultero vel adultere.ibidem.ꝯ.viij.

Si ꝫxit excōicat⁹.vl in pctō mortali exīstens q̄ peccauit mortaliter ꝺbēdo p̄ōba ō pīni.vide matrimoniū.ij.ꝯ.vl.

Si nō ꝫxit ea intentione qua debuit vide matrimonium.ij.ꝯ.vlt.

30 ¶ Circa vxores.Si fuit litigiosa i domo: t de religo.de quibus.ē.ꝯ.xvlij.

Si habuit dotē de vsuris.vide restitutio primo sub lra vsurarius.

Si fuit inobediēs viro vide Inobediētia.t inobediētia per totum.

Si procurauit sterilitatē vel vsa est ꝑsticiosis.vt hēret filios.vide Matrimoniū.ij.ꝯ.xxiij.cū tuob⁹ sq.

Si ō ꝺit bōa viri ꝫ eius voluntatē. vide Elemosina.ꝯ.viij.t vide Summa.ꝯ.xxxiij.t.xxxv.t.xlvij.

Si habuit bonā curā de filiabus maxime:t si docuit eas cantare t hmōi in quibus sūt multa mortalia:nō curauit ad missas ꝑdicationes:is corrector ꝑs ꝑ supradicta q̄ est mortale.

Si vsa est ornatu indebito vide Ornatus per totum.

Si violauit fidem viro vide Adulterium.in ꝑin.

¶ Circa viros si fuerit nimis in rem⁹ 31
tis cā cupiditatis cōtra voluntatem vxoris vide debitum.ꝯ.vi.

Si nō seruauit fidē vel hꝫ concubinā.q: nō est abiciendus:nisi a se ei ciat vide Concubinarius.ꝯ.i.

¶ Circa patrēsfamilias. Si almēta ꝺ 32
ꝺit q̄bus tenebat. vide almēta.ꝑ totū

Si soluit decimas debitas. vide decima ꝯ.i.ī.ij.

Si fecit elemosynas. vide Eleēna.ꝯ.i.

Si ministrauit necessaria familie tam corꝑi q̄ alie vocāti.t hmōi.vi de familia.ꝯ.i.t filius ꝯ.xxi.

Si nō ꝺotauit seu maritauit filias ꝑ debito. vide Dos.ꝯ.iij.

Quomodo tenet ex facto familie habes Dominus.ꝯ.vltimo.

Si ꝑuocauit familiā suā nimis crasꝑdo t fuit ꝺe t cetera. vi.ē.ꝯ.xxiij.

Si nō ꝑcurauit vt ꝓficeret semel in āno t cōicaret videt mortale pcti

¶ Circa filiosfamilias. Si iurauit es 33
reo pīs sui vt expēderet i ludis aut alijs malis:q̄ē mortale. Secus si accepisset ꝑ factēdis sibi vestimētis.aut calciamētis.aut alijs necessarijs.q: sic licuerit.ex quo pater non

puidit.vt tenet ⁊ ꝺ relīa.vt.ꝺ.§.vij.

34 ¶ Circa doctores ⁊ magistros.

Si q̄ suit magisterū seu doctoratum pp̄ honores p̄cipaliꝫ.vi ꝺ Bonor.§.iij.⁊.vij.

Si fecit le p̄moueri ad doctoratum existēs in pc̄o ⁊ ignorās.vt mortale p c.i.⁊.c.quanto de magistris.

Si legit principaliter pp̄ honorē. vide Bono:.§.vij.

Si legit scias p̄hibitas vel plonis p̄hibitis vide.¶ Magister.⁊ q̄ sit ꝑsone prohibite.vide excōicatio.vij.casu vj ⁊.vij.

Si ex pacto receptus ē in canonicum vt scolas regat vide. ¶ Magister.§.x.

Si exegit exēcō salariū a scolaribus aliquid vide ibidem.§.xi.xij.⁊.xiij.

Si exegit aliquid p̄ lnia docendi ꝺ̄ ꝺata ibidem.§.xv.

Si admisit ignorātem ad doctoratum mortaliter peccat.q; ex tali facto dicit mendatium pernitiosum.

Si nō exegit iuramentū a doctorā ꝺo q̄ non expendet pluſq̄ debet in doctoratione.ibidem.§.viuno.

Si exēs l mortali notorie docuit publice i theologia q; mortaliꝫ peccauit fm̄ Petrum.vide ꝺ docleare.§.vij.

Si seruauit iuramenta vniuersitatis. vide Juramenta.vj.§.ij.⁊.iij.

Si tacuit ic de doctrina alioꝝ vicupersōlo aliq̄s ⁊ i plumbo pōt esse mortale. vide.ē.§.xvij.⁊.xviij.

Si notabili fuit negligens circa plectū scolarium videtur mortale. vide Negligentia.

Si verberauit aliquē crudeliꝫ vt mortale q; solum lento castigatio ei permissa est.c. cū voluntate.ꝺe lesa excōne.⁊ si crās dereliq̄t effect excōicat⁹ vide Excōicatio.v.casu i.§.x.⁊.xi.

Si inuito nō puta verberando vel per fectas fabricauit scolares alterius doctoris q; vltra mortale tenet ad restitutionē si ei intrauerant fm̄ Jo.de lignā.secus si nondum intrauerāt.

Si impediuit pp̄ odiū vel p̄ualitatem doctorandum.vel in collegio recipiendum idoneum:quia vltra mortale tenetur ad restitutionem dāni.

¶ Circa scolares si fuauit turamenta 35 vniuersitatis vbi turansuit.vi.§.i.⁊.iij.

Si fecit sectas pro rectore fictio multa mortalia ibi aduenūt.

Si elegit rectorē insufficientem vt mortale fm̄ aliquos.sed hoc nō determino in vniuersitatib⁹ scolarium.

Si studet l phibit scientia.vbi ¶ Magt ⁊.ē.§. Excōi.vij.casu vi.⁊.vij.

Si sepe contendit ꝫ veritatē ne sue cūbere videatur.vide.ē.§.xliij. in ſe pma filia.

Si studet propter malum finē q; tale peccū qualia finis.vel propter honorē vide Bono:.§.vij.

Si studuit curiosa dimittēdo necessaria ad salutem est mortale peccatum. vide curiositas.

Si tractauit cū aliq̄ cine bononiēsi ꝺ conductione hospitij alterius scolaris vide excōicatio.vij.casu.iij.

¶ Circa medicos.si exēs l ignorans 36 medet.vide ¶ Medicus in pn.⁊.§.i.

Si i medēdo nō fuit secutus traditionem medicine.si voluit facere exp̄me ta ex capite suo in periculi notabile pcorum ibidem.

Si plōgauit infirmitatē.ibidem.

Si cōsuluit aliq̄d ꝫ salutē aie p̄ sanitate corporis.ibidem.§.vij.

Si nō admonuit infirmū efficaciter vt cōfiteret l p̄cepto infirmitat ibidē.§.viij.

Si p̄gnūtiauit aliq̄d dedit vt filius mortē peccauit mortaliter.q; nō sūt facienda mala.vt bona eueniant.

Si dedit medicinam de qua debuit an nocere.ibidem.§.ix.

Si nō annunciauit mortē infirmo.ibidem.§.xv.

assessorem.ibidem.§.xvij.

Si elegit assessorem in frandem cum nō indigeret. vide iudex.§.xvi.

Si accepit pecuniam vt iudicaret vel nō iudicaret aut vt iniq̄ contra iusticiam vide iudex.§.viij.cum multis sequentib⁹.⁊ suspēsio.i.§.xx.

Si nō fuauit ordinē iuris vt mortale nisi aliq̄ cā urgēs ad hoc ipsū exeret.

Si reo dedit dilatōnē ex idebitas.q; vltra mortale tūr pn̄ leſe ad restitutō ex

Si reo sic interrogatōes ad q̄s nō tenebat rndere.vide ꝑsilio ōlicu.p totum

Si posuit ad torturam sine legitimis indiciis. vide tortura.§.i.

Si allegationes frīuolas admisit. qa vltra mortale tenet lēso ad restitutō ex

Si appellationē legitimā nō admisit vel frīuolā admisit:q; vltra mortale tūr pn̄ leſe.fm̄ q; dico ¶ppellatio.§.xv.

Si pauperibus nō prouidit de aduocato vide aduocatus.§.x.

Si penā relaxauit vel auxit ſo vide Pena.§.xviij.

Si arcliauit aliquē vel bōa eius deseruit vel officiales mīsit.vt sic pecuniā extorq̄ret ꝫ iustitiā vel aliq̄d aliud iuste ex quo pecunias haberet quia tenetur ad restitutionem.

Si in scia apposuit clām obscuram. vtille ꝫ quē habat le posset defēdere ꝫ iustitiā.q; vltra mortale tenetur ad restitutionē de dāno dato pn̄.

Si ptem nō ꝓdēnauit in expensis cū deberet ⁊ poterāt quia vltra mortale tenetur ad restitutionem parti.

Si vi extorqueret pecunias nō suo fecit q; id q̄ iure ordinario debebat expedire faceret iure delegato.

Si purgauit prouinciā malis hominibus.vide iudex.§.vij.

Si iudicauit fm̄ allegata ꝫ veritatē quā iciebat vide iudicare.§.vij.

Si euenerunt alicui⁹ eccl̄ie ecclesiastice p̄ventui sine monitione ⁊ scriptis vide suspensio.i.§.xvi.

Si iudicare p̄supsit in sibi ꝺubiosi nec rōne rei vel ōlicu.vide iudicare.§.xvij.

Si p̄trauit sniam in lōgū vt pecunias extorq̄ret.mortaliꝫ peccauit ⁊ tenetur ad restitutōem nō solū pecunie accepte a pte q̄ iustitiā hēbat ſꝫ ⁊ ad oē ꝺamni q̄ habuit ex tali dilatione.

Si interposuit auctoritatē in aliq̄ ꝫ cum mulieris vel minoris in cor dānū pp̄ pecuniā vel amicitiaꝫ.qua vltra mortale tenetur ad restitutionem lēso.

¶ Circa officiales dn̄oꝝ ⁊ cōitatus. 56

Si cōminatus est alicui nisi ei daret ⁊c. vide Concussio.

Si exegit iusta grauamina ꝺ mādato sui superioris.q; vltra mortale tenet ad restitutionē tot⁹ exacti.si ille non vult restituere in cuius vtilitatē est exactū.

Si executus est iniquam sniam. vide iudicare.§.vij.

Si nō obuiauit malis q̄ potuit bono modo.vide Consentire.§.ij.

Si fuit p̄dito:terre vel castri.hēe.ꝺ. Anarina.§.xv.in pma filia.

Si fuit officialis mīni aut iniusti dn̄i. vide Dominus in pn.

Si non accusauit quos tenebatur ex officio quia si ex turamēto tenebatur erit mortale peccatum.al.nō semper

Si emit officia vel super ipsa mutuauit. vide officium.

Si p̄solucre de pecunia dn̄i vel cōitatis alijs extorsit vni p̄ vocato excēs ipse ꝺlarius.q; restituere tenetur.

Si q̄s furtiue de nocte dimisit pp̄ pecuniam ꝫ statuta q; videntur mortale.

Si fuerit statuta q̄ iurauit p̄ officij

¶ Circa ꝓsiliarios dn̄oꝝ vel cōitatus 57

Si excēs in ꝓsilio ꝓsensu a sicut nialo.vide Cōsensus.§.ij.⁊ Cōsilium.§.i.

Si dedit fraudulētū ꝓsilium.ibidē.

Si ꝓposuit aliq̄ in cōsilio in dānū alterius q; vltra mortale tenet ad restitutionē dāni totius q̄ sine eo nō fuisset

Si ꝓcēdit ad alīq̄ statuta ḥenda q̄ erāt iniusta aut ꝯ libertatē ecclie. vide ibi dē ⁊ excōicatō. vij. cāu. xxi. ⁊ cāu. xlvi.

Si res cōtracta ꝓmisit vilapidari vel ex inutilib⁹ cōmissionibus aut qualitercūq;. vide administratio.

58 ¶ Circa arbitros vel arbitratores. Si aliquā dedit sniaz scient. vl ex ignorāa. vide iudex. §. xxi. cū sequentib⁹.

Si ꝓmisit expirare compromissam vide arbiter. §. i.

Si ꝓ spirituali dedit temporale in recōpēsationem. vide ibidem. §. vii.

Si ꝓ pace abstulit ab vno ⁊ dedit alteri. vide ibidem. §. vi.

59 ¶ Circa accusatores. si accusauit aliq̄ē mala intētione. vide accusatio. §. vj

Si accusauit aliquem calumnioſe. vide ibidem. §. viij.

Si iurauit non accusare ibidez. §. vi.

Si accepit ꝓmiū vt nō accusaret. ibidē

Si accusatus respondit calumnioſe. ibidem. §. xiij.

Si accusat⁹ tacuit ⁊ tacē ibidē. §. xvij.

60 ¶ Circa aduocatos. Si inhibitus a iure aduocare aduocauit vide aduocatus. §. i. cuz multis se.

Si defendit iniustas cāas. ibidē. §. xvij.

Si amisit cām iustam per suā ignorāa vel negligētiā ibidē. §. xij.

Si immoderatum salarium exorsit ibidez. §. xiij.

Si non aduocauit ꝓ pauperibus. ibidem. §. e.

Si fecit pactum cū clientulo ō quota litis. ibidem. §. viij.

Si reuelauit aduersario secreta cliētuli. vide Salsarius. §. ij.

Si causā vsurariā defendit quia vltra mortale tenetur ad restitutionem.

Si frustratorias delatiões quesiuit qz tenetur ad restitutionē parti lese.

Si falsas legeas vel instrā ꝓduxit vel instruxit clientulū de falsitate dicenda

Si cuiuscunq; sunt cā alicuī⁹ dñi in huiusmodi aduocatiõe. qz vltra mortale tenetur de damno parti lese.

Si solūmodo attēdit ad ordinē iudiciarij ⁊ nō ad merita cause sicut hodie cōiter facūt aduocati. ⁊ tū nō excusant a mortali. ⁊ ab obligatione restitutiõis dñi si defēdit cām iniustam quo ad merita quātūcunq; q̄ ad ordinē ꝓcedēdi sit inordinata. qz ordo nō est inuentus nisi propter deceptiones euitandas.

¶ Circa procuratores. Si defēdit cās 61 iniustam mortale est. ⁊ tenetur ad restitutionem lesō.

Si infideliter vel negligenter se habuit. vide locatio. §. xxiij.

Si in positionibus ponendis vel respōdendis periurauit vel fuit cā periurii. mortaliꝫ peccauit.

¶ Circa notarios. Si ex ignorātia dictauit male instrumēta vel testamenta ꝑ qō ꝓximi dampnificari sunt. vide Culpa. §. v. ⁊. vi. ⁊. j. Tabellio. §. vi.

Si instā que recepit nō posuit in ꝓthocollis suis. ex magna negligia videt mortale perīi in instīs ex quibus. ex cuz pdictõe ꝓmi posset nōbis⁹ sedi.

Si malicioſe occultauit vel destruxit instrumēta. vide Salsarius. §. iij.

Si falsauit instrumenta addendo aliquid quod nō fuit exꝓssum vel alio modo. vide salsarius in principio.

Si nō bene iformauit in renūciatiõe alicuius iuris ponēda in instīs ꝓtem q̄ erat ignarra qz tenet eō dāno eo qz est cā deceptionis ꝓximi.

Si fecit instā in fraudem vsurarum vide Restitutio. i. i littera Usurarius.

Si petit indebitū salariū tenetur restituere. facit q̄ dico empcio. §. vij.

Si notarius ep̄i petit ab ordināriis salarium nō sm instm sed sm qualitatem ordinis quia est simoniac⁹ quāncunq; non fit salariatus. vide Simonia. iij. §. xxij.

Si recepit instā ꝓ testō renunciatõe donatiõe vel alia obligatiõe illius q̄ non erat sane mentis quia vltra mortale tenetur ad restitutionem lesō.

Si scripsit dictauit vel redegit in publica forma statuta ꝯ ecclīastica libertatem vel in fauorem vsurarum. vide Excōicatio. vij. casu. xij. ⁊ casu. xlvij.

Si rogat⁹ ꝓ pauperib⁹ noluit gratis facere quia tenetur sm q̄ dico de aduocato aduocatus. §. x.

63 ¶ Circa litigantes. Si calūnioſe accusauit aliquē. vide accusatio. §. viij.

Si mala intentione. ibidem. §. iij.

Si accusatus dedit pecuniam accusatori. vt desisteret. ibidez. §. xi.

Si calūnioſe se defendit ibidez. §. xiij

Si nō respōdit veritatē interrogat⁹ q̄n tenebaf. vide Cessio debiti i ꝓncipio

Si litigauit sciens iniustam cām habere vide litigiosa. §. ij.

Si bīa iustā cāz litigauit nō ꝑ media iusta sed indebita vt puta cū mēdatijs plurīs ⁊ hmōi mortaliꝫ peccauit sm Tho. xxij. q. lxxvij. ñ tū tenet ad restitutionem si aliqd obtinuit ꝑ iniustam sniaz. vide Sententia. §. vij.

Si appellauit causa afferende more. vide appellatio. §. xv.

Si ratione studij vel artis fraudulenter cōuenit aduersarium cora aliquo iudice. vide Argumentatio. §. iij.

Si habens conseruatorem procurauit. vt intromitteret se de non notoriis. vide Conseruator. §. i.

64 ¶ Circa testes. Si reglit⁹ in iudicio noluit dicer veritatē. vide testis. §. xxvi.

Si falsū testimoniū dixit. ibidē. §. xxx.

Si dubiū ꝑ certo ꝓposuit. vide Periurium. §. iij.

Si pecuniā accepit ꝓ testimonio ferendo. vide testis. §. xxvij.

¶ Circa tutores vl curatores. Si be 65 ne administrauit in vtilitatib⁹ pupilloꝝ vide administratio per totum.

Si cōsumauit bona ipsorum vel sibi appropriauit qa tenetur ad restitutionem vt patet ibidem.

¶ Circa executores testōrum vel vl 66 timarum voluntatum. Si alimentauit relictum vide Deo. §. xxvi.

Si soluit debita defūcti. vide Heres §. v. ⁊. vi.

Si legata ipleuit vl nimis distulit. vide executio. §. xxiij. ⁊. xxiij.

¶ Circa curiales. Si fuit adulator vt 67 obtineret beneficia ⁊ huiusmodi. vide Adulatio per totum.

Si ꝓposuit domina aliqua vñ possent extorquere pecunias idebite vide consilium. §. i.

Si bona ꝓfiscara inique sibi fecit donari qz tenetur restituere.

Si fuit leno ꝑ domino mortalia multa in hoc sepe cōmittuntur.

Si totum tempus expendit in occiositate. vide Preceptum. §. v.

Si reportauit mala ō alio vt cū ponēret in inimicitiā dñi vide Susurratio.

Si delectat⁹ fuit dicere mala de alijs. vel audire. vide detractio.

¶ Circa ꝓncipes ⁊ dños seculares. 68 Si habet dominium ex iusto titulo. vide dominus in ꝓn.

Si neglexit facere iustitiaz penitēt⁹ quia vltra mortale tenetur eis ad restitutionem damni quod passi fuerūt ex hoc facit q̄ habes iudex. §. xxi.

Si fecit iniusticiam alicui nullo magis tenetur ibidem.

Si quesiuit ponere diuisionem in populis vt posset regnaf quia mortale ē vide Susurratio.

Si imposuit collectas indebitas subditis suis. vide talia. in principio. ⁊. §. i.

Si exigi fecit pedagia iniusta. vide pe

dagium p totū.
Si sunt ambitiosus ad maius dñium propterea procurauit bella vel aliud simile nō qr vltra mortale tenetur de oi damno vide ambitio.§.i.
Si fec̄ fœderationē cū aliq̄ ō vocēdō se iuste uel iniuste mortaliʒ peccauit
Si habuit bellum iustum t qñ sit iustum habes bellaʒ.§.iij.t quo tenetur,ibidem.i.§.v.t.t.t.ix.
Si posuit officiales malos vide Dñs.§.iiij.t administratio.§.ij.
Si vendidit officia.vide officium.
Si ea q̄ erāt cōitatis sibi appropriauit tenēt restituere.vide talia.§.ij.t.x.
Si incarcerari fecit aliquēʒ indebite vide Carcer.§.ij.t.iij.
Si bannitit aliquem indebite. Vide Bannum.§.i.
Si non permisit testari aliquos.vide Talia.§.x.
Si coegit nubere filiam alicuius alteri vt ei succedat potest esse mortale ex qualitatem rei.
Si fecit fieri torneamenta vel hastiludia vel spectacula inhonesta. vide ludus.§.vi.
Si iustitiā vēdidit vide iudex.§.xviij.t.xx.
Si fecit statuta vel leges iniquas. Vide Lex.§.xvij.t Excōmunicatio.vij.casu.xij.t.casu.xlvij.
Si vasallos indebite grauauit vl̄ spoliauit.vide Talia p totū.
Si ipse vasallus existēs fuit infidelis domino suo.vide feudum.§.xvi.
Si tollerauit vsuratos propter lucrū suum vide vsura.ij.§.xiiij.
Si non purgauit puinciaʒ malis hominibus.Vide iudex.§.vii.
Si ppter anarāā ꝛmutauit penā corporalē in pecuniariā:qr vltra mortale tenēt lesa si propter hoc aliqua scelera facilius perpetrantur.
Si nō tenuit vias securas.vide Rapina.§.i.
Si pupillos t miserabiles ꝑsonas nō voluit audire nō dando publicas ali quando audientias.qr vltra mortale tenēt de dāno qō eis infertur. Vide Culpa.§.v.
Si angariauit rusticos in laboribus t maxime in festis.vide Talia per totum t Feria.
Si tenuit nimias pompas aut expensas Vide Ornatus.
Si nimis occupauit se in ludis t vānitib⁹.vide ludus t venatio p totus
Si dedit dānū in agris propter venationes Vide Venatio.§.ij.
Si nō correxit familiā sed parū curauit eos cōpescere a peccatis.vide correctio primo.t secūdo p totū.t qlo tenetur.vide dominus.§.i.
Si fuit excōicatus vel a iudice vel ꝑpter aliquod infrascriptorum.
Si iniici fecit manus violentas in ꝑsonas ecclesiasticas.vbi excōicatio.v.casu.i.p totum.
Si fecit incendi vel frāgi ecclesias vl̄ loca religiosa.ibidem casu.v.t.vi.
Si fuit insecutor alicuius cardinalis vel de familia pape aut cardinalis vl̄ alicuius episcopi.vide Excōicatio.v.casu.viij.t casu.xiij.
Si fecit fieri aliqua iniuriam illis q̄ nolerunt aliquas sentētias excōmunicationis vel interdicti vel q̄ fierēt causa vt ponerent vel obseruarentur.vide ibidē casu.x.
Si fuit fautor hereticoꝝ eoꝝ vel ꝑdidit officiū inquisitionis. vide Hereticus p totū t excōmunicatio.v.casu.xvij.t Excōicatio.vij.casu.xxvij.t.xxviij.
Si coegit celebrare tpe interdicti. vbi Excōicatio.v.casu.xv.
Si fuit receptator piratarū vel cum eis ꝓticipauit. vide ibidē casu.xvij.

Si non debito mō visitauit infirmos possʒ aliqui esse mortale
Si pauperibus noluit mederi gratis ibidē.§.v.
Si habuit partē cū aromatario t ꝓpter hoc grauat infirmos emere ab eo cū eoꝝ dāno qr sic teneret eis ad restitutionē ex q̄ ei soluerūt secūdū ꝑ ex hoc mītū hūt dānū
37 ¶ Circa aromatarios Si i cōponendis medicinis nō posuit q̄ medicus ordinauit sed vnū ꝑ alio vel corrupta t q̄ virtutē nō hēbant ex vetustate proꝓ hōis t huiusmōi ex gb⁹ segt vel proꝓ lōgatio infirmitaʒ vel aliud malū ꝑ ximo infirmo qr vltra mortale tenetur ei ad restitutōem
Si vēdidit ꝛ.ncna vel q̄ faciūt abortū t hmōi illis ō gb⁹ sciebat nō ōbesse vi ad bonū vbi ars.§.ii.
Si sophisticauit arōata ponēs in speciēb⁹ vnū ꝑ alio vl̄ in siropis aut i cādelis t hmōi vbi ēptō.§.viii.
Si vēdit diminuto pōdere aut falsor t hmōi vide falsarius.§.ii.
38 ¶ Circa mercatores Si portauit,prohibita ibi ab⁹ vbi excōicatō.v.casu.xxi.
Si negociat ꝓpter malum finē vide negocium.§.ii.
Si in loco sacro tenuit mercatum vide immunitas.§.i.t negociū.§.ii.
Si carius vēdidit ꝙ emit i eodē loco vbi ēptō .§.x.t.j.negociū.§.iij.
Si vēdēs ꝑ alio aliq̄ vēdit ꝑ xii.t solū dat.x.dñis rex ibidē.§.vltio
Si vēdidit vnū ꝑ alio vl̄ corrupta ꝓ hōis vide ibidē.§.viij.
Si vsus est falsis mēsuris t hmōi vbi fallarius.§.xi.
Si vēdidit rē plus iusto ꝓcio aut ꝓpter tempus solutionis t huiusmodi vide Emptio.§.vij.
Si fecit cambia vbi vsura.i.§.li.cuʒ sequentib⁹
Si aliq̄s ꝛcrus vsurarios vbi vsura.i.p totum
Si cōposuit cū aliis vt vēdant vno ꝓcio in dānū reipublice qr vltra mortale tenēt dānificaʒ vbi negociū.§.ii.
Si expēdit falsas monetas sciens est mortale t tenēt ad restitutionē3 li ipe cui fuit deceptus ab alio
Si hōas monetas radit vide falsari⁹ §.iij.cū sequentib⁹
Si emit res raptas vel furatas.vide Restitutio i fine
Si infidelis se hūit i societate quā hʒ cū aliq̄ vide societas.i.t.u.p totū.
Si vēdit in festis vel cū mēdacio pluribus t aliis illicitis vbi negociū.§.ii.
¶ Circa ꝓsonas. Si mediator fuit ꝛcrus vsurarioꝝ vide Restitutio.i.in littera vsurarius.
Si male consuluit scienter in aliq̄ contractu qr vltra mortale tenēt ō dāno dato vide dolus.§.viij.
Si decepit in precio dans intelligere vni q̄ vult tibi t alteri q̄ si pōt hēre nisi tibi vide ēptio.§.vi.
¶ Circa artifices.si fecit artē cui⁹ opus est ad malū vt tarillos t hmōi. vide Ars.§.ii.
Si accepit insignia alterius magistri vide insignia de fraude in arte i mercibus t hmōi
¶ Circa lanifices si vēdit pānū vni⁹ lane ꝑ alia vl̄ tincture vbi ēptio.§.viij.
Si soluit laboratorib⁹ de pāno aut vēdēdo vltra iustū pciū t emēdo ꝑ vili ori vide vsura.i.§.lviij.
Si filatoribus vendit cuiꝰ. vncias pro libra tenetur ad restitutionē nisi sic a primo ꝓuenisset
Si pānū nimis traxit vbi ēptō .§.viij.
Si nō soluit laboratoribus vide solutio.§.xxv.
¶ Circa tabernarios.Si vēdidit vi aut nū liphatū ꝑ puro vide emptō.§.viij.

40
41
42

dagium p totū.
¶ Si aut ambitiosus ad maius vsium propterea procurauit bella vel aliud malū qz vltra mortale tenetur de oi damno vide ambitio.§.i.
Si fec̄ p̄federationē cū aliq̄ sb̄ certā do se male vel iuste mortaliter peccauit
Si habuit bellum iustum t qñ sit iustum habes bello.§.iij.t quo tenetur ibidem.i.§.v.t.t.t.ix.
Si posuit ostilico malos vide Dñs.§.iij.t admīstrato.§.ij.
Si vendidit officia. vide officium.
Si ea q̄ erāt cōtenta sibi appropriauit tenet restituere. vide talia.§.ij.t.x.
Si incarcerari fecit aliquez indebite vide Carcer.§.ii.t.iij.
Si damnauit aliquem indebite. Vide Damnum.§.i.
Si non permisit testari aliquos. vide Talia.§.x.
Si coegit nubere filiam alicuius alteri vt ei succedat potest esse mortale ex qualitatem rei.
Si fecit fieri torneamenta vel hastiludia vel spectacula inhonesta. vide ludus.§.vi.
Si iustitiā vēdidit vide iudex.§.xviij.t.xx.
Si fecit statuta vel leges iniquas. Vide Lex.§.xvij.t Excōmunicatio.vij.casu.xvi.t.casu.xlvij.
Si vasallus indebite grauauit vl̄ spoliauit. vide Talia p totū.
Si ipse vasallus existēs fuit infidelis domino suo. vide feudum.§.xvi.
Si tollerauit vsurarios propter lucrū sanum vide vsura.ij.§.xviij.
Si non purgauit puinciaz malis hominibus. Vide iudex.§.vij.
Si ppter anarkiā z̄muerunt pēnā corporalē in pecuniariā: qz vltra mortale tenet lesio si propter hoc aliqua scelera facilius perpetrantur.
Si nō tenuit vias securas. vide Rapina.§.i.
Si pupillos t miserabiles ptonas nō voluit audire nō dando publicas audiēcias quando audiendas. qz vltra mortale tenet de dāno qđ eis infertur. Vide Culpa.§.v.
Si angariauit rusticos in laboribus t maxime in festis. vide Talia per totum t Feria.
Si tenuit nimias pompas aut expensas. Vide Ornatus.
Si nimis occupauit se in ludis t vēationib⁹. vide ludus t venatio p totuz
Si dedit dānū in agris propter venationes. Vide Venatio.§.ij.
Si nō coxerit familiā sed parū curauit eos cōpescere a peccatis. vide correctio primo.t secūdo p totū. t qđo tenetur. vide dominus.§ i.
Si fuit excōicatus vel a iudice vel p pter aliquod infrascriptorum.
Si inici fecit manus violentas in personas ecclesiasticas. vēl excōicatio.v. casu.i.p totum.
Si fecit incendi vel frāgi ecclesias vl̄ loca religiosa. ibidem casu.v.t.vi.
Si fuit insecutor alicuius cardinalis vel de familia pape aut cardinalis vl̄ alicuius episcopi. vide Excōicatio.v. casu.viiij.t casu.xiij.
Si fecit fieri aliqđ iniuriam illis q nolerunt aliquas sentētias excōmunicationis vel interdicti vel q fuerūt causa vt ponerent vel obseruarentur. vide ibidē casu.x.
Si fuit fautor hereticoz eoz vel impedit offensū ingressio. vide hereticꝰ p totū t excōmunicatio.v.casu.xvij.t Excōicatio.vij.casu.xxvij. t. xxviij.
Si coegit celebrare tpe interdicti. vēl Excōicatio.v.casu.xv.
Si fuit receptator perpetrantiū vel eorum eis ptcipauit. vide ibidē casu.xvij.
Si non debito mō visitauit infirmos potest aliqñ esse mortale
Si pauperibus noluit mederi gratis ibidē.§.v.
Si habuit partē cū aromatario t pp hoc grauat infirmos emere ab eo cū eoz dāno qz sic teneret eis ad restitutionē ex qđ ei soluerūt sec⁹ si ex hoc nichil hīt dānū
37 ¶ Circa aromatarios Si i cōponendis medicinis nō posuit q medicꝰ oz dinauit sed vnū p alio vel corrupta t q virtute nō hēbant ex vetustate pro bōis t huiusmōi ex qbꝰ segꝰ vel proximo infirmo qz vltra mortale tenetur ei ad restitutōem
Si vēdidit z̄ciena vel q faciūt abortiū t hmōi illis ō qbꝰ sciebat nō ēbet vti ad bonū vēl ars.§.ii.
Si sophisticauit arōata ponēs in speciebꝰ vnū p alio vl̄ in siruptis aut i cādelis t hmōi vēl ēptō.§.viij.
Si vēdit diminuto pōdere aut falsor t hmōi vide falsarius.§.ii.
38 ¶ Circa merchatores si portauit pḥibita ifidelibꝰ vēl excōicatō.v.cāu.xxi.
Si negociat ppter malum finē vide negocium.§.ii.
Si in loco sacro tenuit mercatum vide immunitas.§.i.t negociū.§.ii.
Si carius vēdidit q̄ emit i eodē loco vēl ēptō .§.x.t.j.negociū.§.iij.
Si vēdēs p alio aliq̄ vēdit p.xij.t solū dat.x.dñs rex ibidē.§.vltio
Si vēdidit vnū p alio vl̄ corrupta p bōis vide ibidē.§.viij.
Si visus est falsis mēsuris t hmōi vēl fallarius.§.xi.
Si vēdidit rē plus iusto p̄cio aut ppter tempus solutionis t huiusmodi vide Emptio.§.vij.
Si fecit cambia vēl vsura.i.§.ii.cum sequentib⁹
Si aliqs Iudeus vsurarios vēl vsurā. i.p totum
Si cōposuit cū aliis vt vēdant vno p cio in dānū reipublice qz vltra mortale tenet dānificaz vēl negociū.§.ii.
Si erpēdit falsas monetas sciens est mortale t tenet ad restōem si ipse ens fuit deceptus ab alio
Si bonas monetas radit vide falsarius§.iij.cū sequentib⁹
Si emit res raptas vel furatas. vide Restitutio i fra emēo
Si infidelis se hūit i societate qđ cū aliq̄ vide societas.i.t.ii.p totū.
Si vēdit in festis vel cū mēdacio piurijs t aliis illicitis vēl negociū.§.ii.
¶ Circa p̄sonetas. Si mediator fuit 39 Iudeoz vsuratioz vide Restitutio.i.in littera vsurarius.
Si male consuluit scienter in aliq̄ cōtractu qz vltra mortale tenet ō dāno dato vide dolus.§.viij.
Si decepit in precio dans intelligere vni qz vult vñ t alteri qz ñ pōt hre nisi vñ vide ēptio.§.vi.
¶ Circa artifices. si fecit artē cuꝰ 40 opꝰ est ad malū vt taxillos t hmōi. vide Ars.§.ii.
Si accepit insignia alterius magistri vide insignia de fraude in arte i mercaturis t hmōi
¶ Circa tinctores si vēdit pānū vnꝰ 41 tane p alia vl̄ tincture vēl ēptō.§.viij.
Si soluit laboratoribꝰ de pānō aut vēdēdo vltra iustū p̄cium t emēdo p villi oz vide vsura.i.§.lxvij.
Si filatoribus vendit xviij. uncias pro libra tenetur ad restitutionē nisi sic a primo inuenti
Si pānū nimis traxit vēl ēptō.§.viij.
Si nō soluit laboratoribus vide solutio.§.xxv.
¶ Circa tabernarios. Si vēdidit vi 42 nū liphatū p puro vide emptō.§.viij.

Si miscuit in vino nocius ibidem
Si tenuit meretrices vel Lusores ofa
peccata ei imputabit
Si scienter administrauit ad ebrietatem alteri⁹ vide ebrietas.§.i.
Si ex culpa sua pdidit sibi tradita in
custodia vide Custos i pncio. t nauta i
principio.

47 ¶ Circa macelarios. Si vendidit
carnē corrupti p sana ve pcude pro
castrato t hmōi vide empō.§.viij.

44 ¶ Circa pistores si fecit panē nimis
ponderosū vel imiscuit alia farinam t
hmōi vide empō.§.viij.

45 ¶ Circa sutores. Si fecit vestes im
pudicas que non possunt deferri sine
peccato mortali vide ars.§.ij. t hoc
qū sit vide ornatus per totus
Si male scidit ex culpa sua vide culpa
.§.v.t.vi.
Si furatur ve pīno serico t hmōi vi
de furtus per totū

46 ¶ Circa aurifices. si vendidit aurū
alchimicū p vero vide Empō §.viii.
Si cudit monetā sine luis pncipis vi
de falsari⁹.§.iij. cū se.
Si radit eas vel facit aquā vnō aligd
fmiscuerit ibidē.
Si emit lapidem p ciolū p vili ab illo
q ignorabat vide empō.§.vij.

47 ¶ Circa alchimicos. si laborauit in
dcā arte vide alchimia.

48 ¶ Circa datarios si exegit datia in
iusta vide pedagiū.§.i.cū se.
Si exegit a psonis ecclīasticis ibidē
§.quarto
Si ipetauit fraudem datij vbi si erat
vera mo tale tenetur ad restitutōnem
totius dāni.
Si fraudauit socios vera mortale te-
net ad restitutōem.

49 ¶ Circa musicos t histriōes si pul
sant hō q ex libidie cōuiuia bant vel
illicite vide cōuiua

Si gest⁹ ipudicos p̄uocātes ad pec
catū mortale fecit. vide histrio.
¶ Circa laboratores t rusticos. Si so
non laborauit fideliter in notabili rec
su ect mortale pcm
Si permisit bestias nocēt in agris. t
hmōi nīl ad restitutōes si sunt i culpa
Si fraudauit dōm in pte sibi danda.
tenet ad restitutōes nisi dño i alio gra
uasset cū vide furtus.§.xl.
Si non seminauit possessiōes vl colu
it qō tenebat sicut debuit. vide culpa
§.v.t.vi.

¶ Circa venatores. si in diebus scīs 51
pdita nulla vl p totā diē se occupauit
vīs ferie.§.ix.
Si decidit dīnū i agris q; tenet si ē no
tabile ad restitutionem
¶ Circa locatores. si scienter locauit 52
equū periculosum aut vas vitiosū vi
de Locatio.§.xviij.
Si conductor fuit in culpa pdītōnis
rei locate ibidem.xviij.§.
Si pecit mercedē quā nō debuit vel
soluit min⁹ qū debuit ibidē.§.xvii.t.§.
xv.

¶ Circa laboratores i filādo lanā vel 53
gēdo seu t hmōi q tenēt pmo si fu-
rīt fo si male laborāt vel ōstruūt ō q
vide locatō.§.xviij.

¶ Circa fudatores rez. si finxerit 54
qp nō poterāt vēdi nisi p tāto t tū vel
crāt q emerūt p pl⁹ vl ipi p modico
emerūt vt p plures vēderēt tenentur
ad restitutōes q; p fraudē acq̄sierūt.
Item si vendiderunt pro plus qū tri
buit dño vide empō.§.xxvi.

¶ Circa ladices. si habuit iurisditio 55
nē ab aliq̄ non vero dño vide domi-
nus i pn.
Si dedit iniquam sententiam scienter vel
per ignorātiā aut negligentiā
vide index §.xx.cū seq.
Si existēs ignorāo non elegit bonam.

Si iposuit nouā pedagia vl exegit p
hibita ibidem cāu.xic.
Si permisit deferri phibita ibidē cāu.xci.
Si impediuit victualia ne ad curiā por
tarēt ibidē.cāu.xcij.
Si volētes ire romā vel redeūtes ce
pit percussit t hmōi ibidē cāu.xcvi.t.
xcviij.t.xcv.
Si impediuit ne⁹ obediret līris aplicis.
ibidē cāu.xcvi.
Si vsurpauit iurisdictōes ecclīasticā
ibidem casu.xcvij.excommunicatō.
vii.cāu.v.
Si rompetas detinuit vel spoliauit.
ibidē casu.xcv.
Si fugit fras eccle ibidē casu.xcv.
Si se sūraxit ab obedīēa romāi pō
tificis ibidē cāu.xcvi.
Si corpus alicuius defuncti fecit inci
di vt alibi sepeliret ibidē casu.xcvij.
Si tertio admōit⁹ ab epō noluit eis
facere iusticiā ercōicatō.vii.casu.i.
Si exegit vel exigi fecit pedagia a p
sonis ecclīasticis vel alia onera ibidē
casu.v.
Si xp̄ianos naufragium patīētes spo
liauit bonis ibidem casu.x.
Si grauauit pīonas ecclīasticas vel
eoz cōsanguineos qz noluerūt eligere
quem volebat ibidē casu.ix.
Si regalia vl custodiam t hmōi sibi
vsurpauit in ecclīsijs vacantibus ibi
dē casu.xv
Si excōis sit absolutōes ab aliq̄ cēntra
per metū ibidem casu.xvi.
Si compulit prelatos ecclīasticos ad
submittendum ei bona ecclīastica ibi
dem casu.xvi.
Si interdixit sola subditis ne cōmūi
cent t hmōi personis ecclīasticis.
ibidē casu.xvi.
Si p̄suasit aliquē occīdi facere p as
sassinos ibidem casu.xxi.

Si cōcessit represalias ꝫ ecclīasticas pso
nas ibidēz casu.xxviii.
Si impediuit visitationes mōialiū ibi
dem casu.xxvii.
Si immunitatem ecclesiasticam violauit
capiendo hōies i ecclesia vīs Immu
nitas per totū
Si presentauit idignos existenti patro
nus alicuius ecclesie vide Ius patro
natus.§.xviij.
Si fecit pmoueri idignos t si pro pe
cunia qz vltra mortale est simoniacus
vide simonia.iij.§.4.
Si voluit qp pmo beneficia ab ipo pe
rantur qū a papa mortale est nisi aliq̄
rōnabili cā faceret puta nec idignus ha
retur t hmōi
Si fidē seruauit promissi vīs perfi.§.viij.
Si solvit fructibus fructus t creditores
vide Solutō.§.xxv.
¶ Circa ecclīasticas psōas t pmo 67
circa clicos i cōmūni
Si est irregularis t qū vel quomō in
currit hēs irregularitat pmo p totum
Si est suspēsus t in quibus casib⁹ incur
rat cā vide suspēsio pmo per totus
Si recepit ordines simoniace vel a
simōiaco vide simonia.vi.§.ix.
Si recepit ordines i peccato mortali.
vide Ordo.ii.
Si exercuit⁹ est ea q̄ fūt ordīs i pecca
to mortali vīs clic⁹.viii.t eucharistia
ij.§.v.t eucharistia .iij.§.xv.t.xviij.
Si existens excōicatus vel interdictus
aut suspensus ministrauit vīs Irregu
laritas pmo
Si ꝫ̄ portauit tōs vel vsū vīs apo
stata.§.i.t.ij.t clicus iij.§.i.ii.t.iij.
Si immiscuit se negocijs secularib⁹ vel
de clicus ix.§ iij.cū se.
Si exercuit inhoneſta clericam vīs
clicus.x.per totum
Si est debite literatus vide Clericus
ii.per totum t.cpe.§.xxvi.

Si fuit ordinatus añ etatem debitaz vide etas per totum
Si omisit horas canonicas dicef vi de hora.§.iii.cū.viij.§. sequentibus.
Si ludendo voluptarie se occupauit in aliq̄ alio ibidē.§.xxvi.
Si non benedixit mensam nec gratiaz reddidit post cibum. vide. Clericus.xii.
Si exercuit officium ordinis sine debitis paramētis vel modo vide Missa.§.xxv.
Si celebrauit in ecclesia polluta vide Consecratio ecclie.§.viii.
Si celebrauit tpe interdicti. vide interdictū.viij.p totum
Si celebrauit ad faciendaz maleficia vide Missa.§.liij.
Si celebrauit nō ieiunus ibidē.§.iij. cū duobus sequentibus
Si in altari execrato vide altare.§.ii.
Si pluriēs semel in Die vide Missa §.iiii.
Si cum hostia vel vino corruptis vide Eucharistia.i.§.i.cum sequentibus
Si cū exagitatione mentis vide Missa.§.xii.
Si nimis raro celebrauit ibidem.§. xxxvii.
Si ante diez vide Eucharistia.iii.§. xxxvi.t Missa.§.xxxx.
Si existens in aliquo notorio delicto vide clericus. viij.§.iiij.
Si habita pollutione celebrauit e adē die vide eucharistia
Si promisit alicui dicere missas t nō dixit vide Missa.§.v.cum sequenti.
Si existens bigam⁹ portat tonsuram vide bigamia.§.xii.
Si nimiam habet conversationē cuz mulieribus. vide Clericus.v.§.ii.t alis sequentibus.
Si participauit cum Excommunicatio in diuinis vide excōmunicatio.v. casu.iiii.t Excōmunicatio .viii.§.iij.
Si fuit falsarius literaz apostolicarum vide Excōmunicatio.v.casu.iii.
Si sepelinit interdictos excōmunicatos vel vsurarios vide Excōmunicatio.vii.casu.xxviij.t.xxxvi.
Si vsurarijs manifestis alienigenis domos concessit ad fenus exercendū ibidē casu.xxxii.
¶ Circa bñficiatos vltra predicta i 70 terrogetur de infrascriptis
Si obtinuit beneficiū per simoniam vel per preces carnales aut aliud turpe vide adulatō.§.ii.t simonia.iij.t. v.t.vi.p totum
Si est indignus propter litteraz ignorantiam vel aliud canonicuz impedimentum: puta q̄ infamis irregularis corpore vitiatus: t huiusmodi quia sic tenetur resignare in manibus valentis accipere resignationem .de q̄ vide beneficium.§.xliij.t nisi fuerit cū eo dispensatum vel in casu vide corpore vitiatus.§.iiij.
Si obtinuit beneficium non intēdēs clericari vō clericus.vii.§.v.t.vi.
Si permutauit beneficia vide Permutatō.§.iiij.
Si renunciauit beneficio simoniace vide Renunciatō.§.viij.t.x.
Si facit residentiam in beneficio suo vide clericus.vii.in multis
Si habet plura beneficia quoz vni sufficeret vide bñficiū.§.xxxiij.
Si fecit quatuor partes de fructib⁹ bñficij vō.clericus.iii.§.i.
Si habens pīmoniū seruauit vt vicarius ō ecclia ibidē.§.ii.
Si expendit fructus beneficij in vsus inhonestos ibidem.§.iiij.
Si male tractauit ecclesiam t edificia vide clericus.iij.§.i

Si vasa t paramēta ad diuinum cultum tenet inulda. vide vasa sacra.
Si alienauit bōa ecclīastica q̄ fuādo fuari poterāt sine legitima cā t cū debita solēnitate. vide alienatio.p totum
Si locauit sub annuo censu vices sue alteri. vide Simonia.t.§.xxv. cuz ij.sequentibus.
Si induxit ad vorēdū vel iurādū de eligenda sepultura in sua ecclia. vide Excōmunicatio.v.casu.xiiij.
Si leges vel phīlicam audiuit. vide Excōmunicatio.vij.casu.vij.
Si habentes eligere nō eligerūt melioren. vide electio.§.xxi.
Si appetunt episcopatū aut prelationē superiorem. vide episcopus.§.ij.
Si male administrauit bona ecclesiastica. vide Administratio.
71 ¶ Circa platos habentes in risdictionem maxime episcopos vltra p̄dicta.
Si electus se fecit p̄firmari. vide cōfirmatio prelatorum per totum.
Si nō correxit publicos criminosos vō Correctio.i.§.iij.t ibi in prin.t.§.x.
Si poluit idignos in officio vl' beneficio. vō epūs.§.xviij.t administratio §.ij.
Si fuit nimis pomposus in ornatu t huiusmodi. vide Ornatus. p totum.
Si indebite dispensauit i votis. habes votum.iiij.per totum.
Si in alijs. vide Dispensatio in prin. cum multis.§.
Si aliquid exigit pro licētia mīstrādi vel docendi. vide Magister.§.xv.
Si cōrulit ordines indebite q̄bus nō debebat vel q̄n vel nō mō quo debebat. vide Ordo.i.ij.iij.iiij.v.vj.t.vii.
Si non examinauit ordinandos sed ordinauit idignos. vō ordo.iij.§.xxiij.
Si sacramēti p̄firmationis nō tenuit notabilis negligēa vt mortale. vide Confirmationis sacramentum.§.i.
Si cliuma t oleū sācti ñ p̄secrauit in cena dñi omni āno. vide oleū.p totum
Si non fecit consecrationes ecclīarū altarium t vestimentorum quibus debuit est graue peccatum.
Si non habuit testes sinodales. de q̄ bus vide Episcopus.§.x.
Si non visitauit singulis annis diocesim. ibidem.§.xij.
Si ñ vsitauit i ecclijs cathedralib⁹ t cōuētualib⁹ viros ad p̄dicādas t audiēdas confessiōes. vide ibidē.§.xiiij.
Si ordinauit in diaconum vel subdiaconū q̄ nescit officiū. vide ibidē.§.xv.
Si non est vsus lincis si non erat religiosus ibidem.
Si non seruauit nec fecit seruari canones. vide Episcopus.§.xxii.
Si contulit beneficia simoniace. vide de Simonia. vj.per totum.
Si plura contulit vni. vide Beneficium.§.xxiiij.t.xxxvij.
Si ratione consanguinitatis. vide acceptio personarum.§.iij.t.§.x.
Si non prouidit de beneficio illis q̄s ordinauit. vide beneficium.§.x.
Si visitando accepit munera ipe vel aliquis de suis. vide Visitationē.§.iij.
Si posuit indebitas collectas. vide taliam in prin.t.§.i.
Si vsurpauit bona vacantium ecclesiarū. vide Beneficiū.§.xxxviij.t.xl.
Si non soluit debita iuste cōtracta a suo predecessore. vide Dignitas.§.i.
Si questuarios pro lucro permisit indiscrete predicare. quia tenentur ipsi reddere rationem domino de omni malo. t satisfacere subditis ō omni dāno dato ppter hoc. c.fi. de iniurijs. t vide Simonia.iij.§.viij.
Si iocerta sibi appropriauit. vide Restitutio t.§.xiiij.t.xv.
Si testamenta t legata non fecit impiere. vide Executor.§.x.
Si non tenuit bonum vicarium cum

ipse nō attēdat tenetur de omni dāno
Si iniustam sententiam dedit ad alia
inpradicta de iudicibus.
Si in excōmunicando nō seruauit ō
dinē forme. vide excōicatio.ij. p totū.
Si in diebus festiuis non interfuit di-
uinis. vide hora.§.xxv.
Si exemptos molestauit indebite mo
raliter peccauit: si in aliq̄ notabili hoc
fecit.
Si consecrauit corruptam scienter, p
monnali. vide consecratio virginum
Si visitauit monasteria monialium.
& fecit vt seruent clausuram. vide.ē.
Exceptio.§.r.
Si hospitalarios visitauit & fecit vt la
cerent debitum. vide Hospitale.§.ij.
& vltimo.
Si dedit malum exemplum subditis
vide Exemplum.
Si magistrū tenuit i ecclia. & fecit in
alijs teneri pro pauperibus & clericis
vide Magister.§.vij.&.ē. Episcopus
§.xij.

71 ¶ Circa cōfessores. Si audiuit con
fessiones non habens auctoritatem.
& si vis scire si habes auctoritatē vi
de Confessor.iij.per totum.
Si absoluit a quibus non potuit. vide
quis potest Cōfessio.iij.&.v.& Casus.
& a quibus excōmunicationibus ha
bes. Absolutio.i.§.i.&.iij.iiij.&.v.& ab
solutio.ij.in prin.& per totū.& de mo
do absoluendi Absolutio.iij.per totū
Si absoluit manifestos vsurarios. vi
de Vsura.&.§.viij.
Si dispensauit sine auctoritate: quia
peccauit mortaliter.
Si nimis festinanter interrogauit vel
non interrogauit. vide hic in prin.
Si interrogauit q̄ non debuit ex de
lectatione. vide.ē.§.i.
Si reuelauit confessionem. vide Cō
fessio vltimo. per totum.
Si existens in mortali audiuit confes
sionem. vide Clericus.viij.§.i.
Si audiuit confessiones principaliter
propter lucrū. vide Simonia primo
per totum. & simonia.ij.§.vj.
Si habet scientiam debitā. vide Cō
fessio.iiij.§.xxiij.
¶ Circa predicatores.
Si p̄dicauit i mortali peccato existēs 71
vide Predicare.§.vij.
Si habet sciam debitam. ibidē.§.vj.
Si predicauit mendacia. vide menda
cium.§.iiij.
Si predicauit propter honorem. vi
de Honor.§.vij.
Si propter lucrum. vide Simonia p
totum. & simonia.ij.§.vj.& simonia.iij.
§.ix.
Si predicauit sine licētia quia morta
liter peccauit totiens.
Si predicauit indulgentias indiscre
te. vide Religiosus.§.lxv.
¶ Circa inquisitores hereticorum. 74
Si extorsit pecunias. vide inquisitor
§.v.
Si bona ecclesiarum applicauit fisco
ibidem.
Si abusi sunt armorum multitudine
ibidem.
Si malitiose imposuerunt crimen vt
impedimentum sui officij alicui. ibi
dem.
Si omiserunt procedere cōtra p̄sciē
tiā ex amore lucro & huiusmodi. ibidē
Si ingressi vnius ordinis processū cō
tra fratrem alterius ordinis. ibidem.
Si impedivit se de diuinationibus. vi
de ibidem.§.iiij.
¶ Circa religiosos in cōmuni. Si i 75
trauit per simoniā. vide simonia.iiij.
per totum.
Si intrauit latronem habens votum
Arctioris. vide religiosus.§.xxxiij.
Si non fuit obediens. vide Religios⁹

§.xxviij.
Si proprietarius fuit ibidem.
Si contra votum castitatis ibidem.
Si officium dixit. vide hora. per to
tum.
Si seruauit alia precepta regule vel 2
stitutionum obligantia ad mortale: vi
de Religiosus.§.xxviij.
Si eligit meliores. vide electio.§.ij.
Si infamauit alias religiones. vide de
tractio per totum.
Si voluit consentire electioni. ibidē
§.xxxvj.
Si secreta sui ordinis reuelauit i scan
dalum ipsius peccauit mortaliter. qa
proditor est.
Si in visitatione non reuelauit que de
bebat. vide denunciatio.§.r.
Si fecit aliquid contra ea que specia
liter prohibentur religiosis: vide reli
giosus.§. vltimo.
Si recessit a monasterio sine licētia p
lati. vide Apostata.§.iiij.
Si frequentauit monasteria monialī
um. vide monasterium.§.viij.
76 ¶ Circa mōachos. si seruauit que si 76
bi precipiuntur. & que sunt vltra regu
lam habeo. ī. monachus. §.r.
77 ¶ Circa abbates si habuit curam si 77
bi commissorum. eos vita & doctrina
instruendo. vide abbas.§. xxij.
Si dispensauit cum eis sine causa le
gitima. vide dispensatio.§.vij.
Si imposuit monasterijs aut prioratī
bus nouas pēsiones vel auxit veteres
vel applicauit sue mense. vide abbas.
§.xxvj.
Si seruauit regulam & sibi precepta
vt. ī. ¶ Monachus.
Si requisiuit apostatas. vide Abbas
§.xviij.
78 ¶ Circa abbatissas. si fecit se bñdici 78
vbi est cōsuetudo. vide abbatissa.§.ij.
Si fecit seruari clausuras. vide ¶ Bo
nial.§.iij.
¶ Circa hospitalarios si fecit iuenta 79
rium. vide hospitale.§.iij.&.iiij.
Si tenuit hospitalitatem. ibidem.§. vl
timo.
Si bona hospitalis conuertit ad alius
vsum. vide Legatum.ij.§.ij.
Si perierunt ex negligentia sua. vide
Administratio.
¶ Aduerte quia prefatas interrogati & o
ones solum posui qz circa p̄dicta cōit
est mortale peccare. & aliqñ non p
pter imperfectiōes actus: & diuisi mul
tas interrogatiōes circa ea que sunt cō
muniter peccata venialia eo qa nō fit
necessario confitenda talia peccata ni
si qñ dubitat an sint mortalia. item ra
rōne status obligantis ad peccata ve
nialia confitenda: tñ tūc sufficeret 2fi
teri ī genere. nē tertio vt qz teneat cō
fiteri venialia: qñ esset periculū ne trahe
rent ad mortale. Illā cū tūc teneat de
ipsis penitere multo fortius 2fiteri pro
pter euitañ. mortale ad q̄ iducunt qñ
hoc aduertit addit ab aliqbus quar
tus cāus i q̄ tenetur qs cōfiteri venia
lia. ī. qñ nullum habet mortale. tñ pa
sca teneatur confiteri q̄ tūc 2fiteatur
venialia. ī qz vt viri qualitercūq̄ qs
teneat cōfiteri venialia sufficit cōfitea
tur illa in genere nisi i casu qñ dubitat
an sit mortale. ideo pertināleo & sufficit
q̄ ad venialia 2fiteat sic. peccauī mul
tis modis cogitatōe. delectatōe omis
sione. dissolutione. locutione. visu. ta
ctu gustu. odoratu. & multis aliis mo
dis de qbus oībus tñ mortalib⁹ & ve
nialib⁹ dico, meā culpā. itē non omit
tat confiteri, oblita & ignorata sic. item
dico meā culpā de oībus peccatis me
is mortalibus que ignoro aut oblitus
sum nec vnq̄ legitime confessus fo
re ex mea ignorantia, vel negligentia
qz valet talis confessio vt remittatur ei

reducitur ad cognitionē ⁊ si teneatur
reuerare pfessiones. Huic multa suc-
rit legabit⁹ pfiteri si nō diligēti sic
audi ita cōfessionē fecit. qbus omni-
bus cōplet facta terminare peccatorē
tui pfessionē hic dicēdo. ō pecco⁹ bea
tissima ⁊ gloriosa ē ginem maria om-
nes sanctos ⁊ te pater orare pro me.
Quibus factis pfesso: merepet corrigi
gat ⁊ valeter admoneat peōres absti
nere a locis tentationis ⁊ causis peccator.
Ibō tu cōfitaris iuramēta vel promissio-
nē de aliq̄ nisi solū de his i qbus iura
sic voluerunt vt i excommunicatōe ⁊ hu
iusmōi postea iponat ei pnias tale quā
tati possit cōplere. ante recidiuatōes
p sacramētali. ⁊ postea alia quas vide
at q̄ peccator verisīle faciet. vnde ca
ueat ne iponat pniam talē quā verisi
mile nō ipleb̄it. q⁹ esset potius illos il
laqueare q̄ soluere. Esset bene boni
illi nōtificare quā pniam merek: vt sic
magis timeat postea cōcede ei illā in
dulgētiā quā peto de q̄ vide idulgen
tia. §. v. deide absolue eū. sic misereat
tui eipotēs ⁊c. Indulgētiā ⁊ absolutio
nē ⁊c. dñs noster Jesus xp̄s te absol
uat ⁊ ego merito: tate ipsi⁹ absoluo te
a vinculo excōicatōis maioris vl mi⁹
ris si hēas possū ⁊ restituo te sacramen
tis ecclie tuisq̄ absoluo ab oibus pec
catis tuis mortalib⁹ ⁊ venialibus pfes
sis oblitis ignoratis ⁊ a circūstātijs
eorum. i nōe patris ⁊ filij ⁊ spūssancti
amē. Postea ipones ei sic talib⁹ q̄ iuel
ipsar. Dia bōa q̄ facies. ⁊ mala que pa
tieter fugiebis ipono tibi remissionem
tuorū peccatorū. vade i pace. Et si ha
beret casū vel excōicatōes a qua non
posses absoluere ipone ei q⁹ vadat ad
eū q̄ eū pōt absoluere: nec igerat se sa
cramentis donec de eo sit absolutus:
nisi rōne scādali cauendi si excōicatio
est occulta.

QNtestatus quis dr cedere quattuor modis pri
mo si nullum testamentū fecit. Secun
do si fecit sed nō iure. Tertio si fecit iu
re tamen postea ruptum factum post
humi natiuitate vel vtriusq̄ factus est ca
pitis diminutione testatoris. Quarto si
nulli sunt heredes ex eo testamento vt
in auten. de here. ab intestato in prin.
ponit addi ⁊ duo alij modi. ex post fa
cto primus. s. per querelam expugna
to testamento seruus per bonorū pos
sessionem contra tabulas. vide a30. in
summa. C. de suis ⁊ legi. here.

QNtimiditas vnde cau
satur. §. Fm sanctum Tho. fa
fe. q. lxvj. q⁹ aliquādo ex defectu amo
ris proprij: vt cum quis minus debito
amat vitam propriam ⁊ ea que ordi
nantur ad eam. Aliquādo causatur ex ela
tione animi de se presumentis ⁊ alios
contemnentis. Aliquando autem cau
satur ex stoliditate seu stultitia.

C Utrum sit peccatum. §. q⁹ sic vnde ⁊
cāq̄ causetur nisi stoliditas sit inuin
cibilis. ⁊ est ratio. iij. ethi. Intimiditas ē
contra fortitudinem per defectum nō
timendi vbi esset timendum: sicut ti
mor contra fortitudinem per excessū
timendo vbi non timendum est.

C Quando est peccatum mortale. §. ⁊
illa q̄ causatur ex defectu amoris ⁊ ela
tionis tūc est mortale pcīm quando si
ne necessitate exponit se periculo proba
bili notabilis lesionis corpis: ⁊ multo
magis aie: vel nō curat ō eius nō bili
lesiōe omittēdo pulsionē debitā face
re. tertia vō q̄ cātur ex stoliditate cōti
ter ē a veniali: nisi pueniat ex lata cīpa
i his i qb⁹ imminet periculū probabile no
tabilis nocumēti: ⁊ ppea ostat ō bitam
pulsiōes nisi vbi stoliditas ē inuincibilis

QMerusus vt q nō ca nonice sed
p violētiā occupat honores vt
bēficia ecclīstica. vñ fur ē ⁊ latro ⁊ est
i pcō mortali ⁊ tenet restituere oia q̄ i
de recipit. c. grauis de restit. ipo.

QNuenta an sint restitu enda. §. q⁹ q
dā sūt q̄ fuerūt i dñio alicuius
⁊ talia inuenies tenet restituere. imo
furtū cōmittit q ea alio nō restituēdi ac
cipit. l. falsus. §. q alieni. ⁊. §. fe. ff. ō fur
tis. ⁊. xiij. q. v. c. si qd inueniti. siue talia
amiserit dñs ipsa ex ruina vl incēdio
vl naufragio. vt. ff. de īcē. rui. na. p totū
Idē⁹ dico de iactatis i mari cā nauis
aleuiande. ff. ad. l. ro. de iac. l. q leuian
de. Et ibi no. in glo. l. q̄ scīēs amisit ⁊
hoc verū nisi hērent p derelictis ⁊ tūc
credit fede. p filio. xvij. q⁹ hēant p dere
lictis si dñs tacet: nec p se: nec p alios
pergrit. q⁹. d. l. q alienāde vt stati ipo
net necessitatē pergrēdi res amissas ⁊
sic ista neglia nō q̄rēdi tollit pmā p̄e
scriptiōē⁹ quā facit lex. l. q⁹ nō hēant p
derelicē nisi aliter cōstet p q̄litatē ⁊ act⁹
de volūtate dñi: cū nemo p̄sumatur ia
ctare res suas dē. l. falsus. §. si iactanti
um. ⁊. d. l. q leuiande qō nō. p limitati
onē eor q̄ dico infra naufragiū. §. iij.
nec talia inuēta q̄si nō. hūtur p dere
lictis possūt vsucapi: q⁹ in eis deficit ti
tulus p derelicto. vt in. l. si q⁹ merces
ff. p derelicto. Etī cōsuetudo aliq̄rū
q iactata i mari vl a flumibus portata
occupāt vt expresse reprobata p dictam
l. q leuiāde. ⁊ ibi glo. no. ⁊ ⁊s loquat de
iactatis in mari: nō idē est de ablatis a
flumie vt sūt ligna ⁊ hmōi cū parū dif
ferāt ab illis vt dicit tex. ibi. de re. diui
sione. §. vlti. facit autētica nauigia. C. de
furtis. Quedā sūt q̄ nūq̄ fuerūt i dñio
alicuius: vt lapilli in littore maris fere
siluestres: ⁊ hmōi ⁊ talia sūt occupāq̄

siue bestie caplant i fundo ppio: siue
in alieno: etiā nō fuerit p̄hibitus i
trare a dño fundi. Siue hactenus antea
vulnerare ab aliq̄: etiā nō eas nō p̄hi
bet insti. de re. diui. in multis. §. ⁊. ff. de
acq. re. do. l. iij. nisi secus sit de p̄suet
dine: q⁹ tunc stabit cōsuetudini. l. q⁹ si
nolit. §. q assidua. ff. ō edūto edic. ⁊s
glo. in. dicta. l. iij. §. illud. Sēr si eēm ca
pe in rethe alieno non credo sim ac
ceptūs: fm glo. in. l. i laqueū. ff. de ac
q. re. do. ⁊ insti. de re. diui. §. singulorū
⁊s rigor iuris videat velle q⁹ sint capi
entis ibi⁹. sere ⁊ o siluestres. sed de
mellice facte sicut panones: colūbe:
apes: in alueo ⁊ huiusmodi tā diu sunt
possidētis q̄diu hūt animū reuertendi
domū sed si bis aufugāt: nec hoste ō
bitis nō ipedite reuertunt fiūt capien
tis: q⁹ ⁊suetudo inducit p dictū actū. l.
iij. C. de ep̄is audi. ⁊ sic nō dicunt ha
bere animū reuertēdi. alialia ō⁹ nūter
dōestica vt galine: ⁊ huiusmōi: ip sunt
dñi: ⁊ capiēs ea tenet restituere cui fru
ctib⁹: puta ouis ⁊ hmōi. §. gallinarum.
Insti. de re. diui. ⁊. ff. de acqui. re. do.
l. naturalem. §. panonum.

C Etiā si inuēta thesaur⁹ teneat resti
tuere. §. q⁹ si in suo solo inuenit sic su
um erit. si ⁊o in alieno solo ⁊ a casu sic
medietas erit dñi soli. Si ⁊o data opera totum erit
dñi fūdi. Insti. de re. diui. §. thesaurus
⁊. C. de thesau. l. vnica. nec est vez qō
dicit glo. i c. si qd. xiij. q. v. q⁹ inuēta
in loco sacro vl religioso sit inuentoris
sed erit fm distinctiōes p̄dictā vt expl
se tenent doc. in. d. §. thesaurus q⁹ ho
die ecclie ⁊ loca religiosa sūt platorū
de dle si inuenit in loco publico ⁊ sic i
telligē. l. in. ff. de iure fisci. ⁊ adūte hic
q⁹ i suo ñ dē inuenire vsufructuari⁹ nec
ille q hēt bōa hypotechata nec mari
to si inuenit in fundo dotali nisi sibi

q̄ sed maritū vt teneat i vxē' vxorie. ſz vſſoluto matrimonio reſtituere tenet vide bar. l.l. ſi hīs q. §. fi. ff. de acq. re. do. ſpbiteota vo q hz vſue dominuz vinidet cū vſo q hz vireenū. vō bar. l. l. l cauſe i fi. ff. de p̄curato.

2 ¶ Quid de terra p̄ alluuionē addita rerre alterius. ꝛ. diſtinguendo q: iſula nata i mari ē occupantis i medio vo flumīs ē cōis hītibus p̄dia iux flumē ex vtraq; pte ſi vo ei medio ē illi⁹ cuius ē primior. ager vō a flumie diuiſo circūdatus remanet cui⁹ erat. Et ſi flumē mutat alueū: prim⁹ alue⁹ efficitur comū q p̄dia circa eū hīt. t ſecūus alueus ē pub'icus t ſi reuertit ad primū. ſecūs alue⁹ erit comū q hīt p̄dia circa euz. Silr ager iundatus aq̄ ipſa recedēte remanet eius cuius erat hec hītur iſti. de re. diui. §. iſula. t ſic ſua niſi p̄ſcripto ſit i ʒtū vel ſtatutum.

3 ¶ Sed quō tenet reſtituere ille q̄ neſcit cuius ſit. ꝛ. q̄ ſi reanon hēbat p derelicta. tenet facere venūciare publice t ſi poſt nō cōpet cui⁹ ſit teroga bit in pauper ſm ho. vel ſi ipſe ē pau p recipit aucte epi vl ſui ꝓfeſſoris ſm ray. t orabit p illo cuius erat. Si vero ꝓbabīr pōt p̄ſumēr q: vſus eā hēbat p derelicta ſic poterit vſucapere. l. idē quod. ff. pro dereli.

Queſtitura ꝓprie eſt poſſeſſio nis rei traditio ſpontē aūt eſt alicui⁹ corpozei loco poſſeſſiōis i manibus poſito. vñ q̄ dñs dat vaſallo haſtā: vel aliq̄ ſile dicens ſe facere iueſtituraz. vt i ri. qd ē iueſtitura iueſtiſ of

4 ¶ Eſtq; ſit fidēa cora teſtib⁹. ꝛ. q̄ ſic: ñ q: nō valeat ſine teſtib⁹. t iſto: ſed vt veritas probari poſſit: t qdē ſi fiet de beneficio nouo tūc ſi peo. i. vaſſallos hz coīa tributa vel ſaltez duob⁹ ex eis teneatur facere. ſi vero pareo. i. alios vaſſallos nō hēt faciat coīa alijs idoneis teſtibus. Si ā teſtiat de veteri beneficio p̄t fieri cerā q̄buſcūq; idōneis teſtibus vt i ti. q teſtes ſunt neceſſarij: t ſi eſt dubium q queſtituram facit de reb⁹ ꝓprijs de reb⁹ vo ecclie admittuntur omnes teſtes idonei ſm hoſtē.

Inuidia ſz da. li. ij. ē dolor de alicui⁹ bonis. ſed aduerte q̄ cuz obiectum triſtitie ſit malū ꝓprium. ideo de bono alteri⁹ p̄t eē triſtitia. put apprehēditur vt malū ꝓprium: t ſz hoc q̄druplr primo mō ingritū ex eo nobis aliq̄ periculuz iminet. ſ. ne ab eo ledamur: t hec triſtitia nō eſt inuidia. ſed effect⁹ tioris: vt dicit phil. ſo retho. t pōt eē ſine petō vt dicit gre. li. mor. Alio modo apprehendit ingritū ē diminutiuū ꝓprie glie vel excellētie t hec triſtitia ē ꝓprie inuidia ſm philo. vbi. ſ. t ex genere ſuo eſt pcm mortale iob. v. paulum occidit inuidia: cū ſit ʒ caritatē. Sūt tñ p̄mi mot⁹ inuidie q̄q; ēt i perfectis ex ſurreptiōe: q ſūt venialia peccata: t eſt ſimile de inuidia paulozū in gbus nō vere ē vſus rōis t de motu inuidie ſz q̄ eſt paſſio ſēſualitatis. tertio mō apprehendit bonuz alterius ingritū dreſt nobis q̄ ali⁹ hz: t ſic triſtatur. t hec triſtitia non eſt inuidia ſed ꝓprie dr zelus ſm philo. vbi. ſ. Et ſi ē de bonis honeſtis ē laudabilis ſm illud. p. cor. xij. Emulamini charismata meliora. Si aūt ſit de bonis tpalibus aut de bonis inhoneſtis pōt eē pcm: t ſine peccato t aliq̄n cū mortali. puta cū talia ſibi ʒ deū. q̄rto mō apprehendit bonū alterius put pōt cedere i dānuz multoz: iuſte t ſic non eſt inuidia ſm gre. nec pcm puta cū q̄ triſtat ō ꝓſperitate alicui⁹ tiranni q: videt q̄ magis tirannizabit

¶ Quot ſunt eius filie. ꝛ. ſm gre. xxx. 1
mor. v. l. Odiū ſuſurratio. ōtractio de gbus hēe in locio ſuis exultatio in āduerſis: t afflictio in ꝓſperis primi in

Auſeneniēt. ꝓdo ʒ conatū iuidēē. ſz q̄n triſtat de ꝓſperis ſz q̄ hīt quidā q̄n triſtat de ꝓſperis ſz q̄ hīt quidā gliaz ſic ē inuidia n̄ ei⁹ filia. Emulatio vo t inuidia idē ſūt grīa ſr. ſz ꝓprie inuidia attendatur i actu interiori. emulatio vō in actu exteriori. ut dicit glo. ſup illud. gal. v. emulationes inuidie.

Ypocriſis vide ſimulatio.

Ypotheca qd ſit t de ea vide pignus per totum.

Ira ē q̄dā paſſio appetit⁹ ſēſitiui ꝓprie q̄ dr vindictā q̄ q̄ vindictā appetit. q̄ qdē paſſio i tri eſt bōa ingritū regſar a rōe Si vo ordiné rōis excludit ē mala: ordo ēt rōis in ira pōt attendi ꝑtum ad duo. primo ingritū ad appetibile i qō tēdit qō ē vindicta vñ ſi q̄s appetit q̄ ſz ordiné rōis vindicta fiat ſic dr zelus t eſt laudabile. Si ēt appetat q̄ fiat vindicta q̄ſrcūq; ēt ʒ ordiné rōis ſic ē ira ex genere ſuo pcm mortale: q: ʒriar caritati t iuſtitie. poſſet tñ eē pcm veniale pp̄ impſectionē actus: t hoc vel ex pte appetēte: ut cū appetitus ſuenit iudicio rōis nec ſequi cōſenſus ad eū: vel ex pte appetibilis vt cū appetit i modico vindicare. qō ſi in ferat nō erit mortale ut trahere puerū p capillos. t huiſmōi. Fo attēdit ordo rōis in ira ingritū ad modū tranſcē di vt. ſ. mor⁹ ire nō immoderate fervelcat interi⁹ vel exterius q̄ ordo ſi p termittat nō erit ſine petō: ēt ſi iuſtaz appeteret vindictā: ſz nō erit mortale ex gne ſuo ſz poſſet eſſe mortale pcm puta ſi ex vehemētia ire excedat a dilectiōe dei vel proximi.

¶ Quō ꝓgredit. ꝛ. q̄ tres hz mōs 1
ſ. prio in corde vindictaz appetēdo. de quo Mat. v. q tranſcit ſit ſuo. ſ. p iram mortale. Fo in ſignis maieſtat. t ideo ſubtilgit. q vindictā ſui racha. qō eſt interiectio tranſcētis. tertio i facto nocumētū iferēdo iuof vindicte. ſi pm⁹ gradus eſt mortale: multo magis ſcōs eſt grauior: tertius grauiſſimus ſi veteri⁹ noceat.

¶ Qō ſit eius filie. ꝛ. Gre. xxx. mor. q. vj. ſ. Rixa tumor mētis contumelia clamor. indignatio t blaſphemia. Eddē vij. ſ. belli. t. viij. ſ. maledictio. t ix. ſ. ſcidium. de quibus in locis ſuis.

Irregularitas eſt impedimētū ſeu repulſio executiōis diuini officij ſeu ſacri ex canonica ſeu ꝓſtitutōe ꝓuenies. ar. ō tēpo. or. c. vlt. t dr ſtricte irregularitas q̄ſi cā regſan aliozū q̄ ad ordinationē: q: regrit diſpēſatio. dr ēt magis large irregularis q̄ nō pōt miniſtrare i ſuſcepē: nec aſcēdere ad maiores: hec introducta eſt a iure poſitiuo. vt ij. q. vij. §. ites daniel. ſz in veteri teſtō fuerit preordinata in pſona Dauid. de conſe. di. i. c. i.

¶ Irregularitas in quib⁹ caſibus i- 1
curritur ipſo iure. ꝛ. q̄ aliq̄n ex delicto aliq̄n ex ō defectu corpis. aliq̄n ex ō defectu ſacri. de qb⁹ hēs p doc. in. c. niſi cū. §. perſone t o. de renū. ſz p clariorē intelligentia caſus ex gbus aliq̄s efficitur irregularis. Doc ē q̄ ſi nō ſit ꝓmoueri. vel ſi ꝓmotus nō pōt exercere ſuum officiū explicabo inferius qui reducūtur ad. xviij.

¶ Prio ex hōicidio. vl trūcatōe: aut 2
mutilatōe mēbroz. vt. ſ. hōicidū. v.

¶ Sz q̄d ſi fuit i leuiſſima culpa hōi- 3
cidij vādo opaz rei licite. ꝛ. q̄ nō ē irregularis. facit tertius i. c. q̄ſitū. de pe. t re. in vō vez ſi p incuriam. t ibi no. Pa. t p hoc limita t intellige q̄ dico ſupra hōicidū. t. §. i. t infra. §. xvij.

¶ Vtrum clericus reſpondens iudi- 4
ci ſic pro tali crie ō betur pēa mortis

sit irregularis.ff. pa.in.c.ex illis.ō ex ce.prela.sic vsligendo.secūdū ho. q̄ aut crimē imminet punēdū de pūt. ⁊ sic ſi ex ꝓfesso suo grauis vl̄ specialis se quat hōicidū est irregularis i.c.si q̄ vidua.l.vi.Si ēo ex sua rūsiōe nō se quat hōicidū: q̄ oio iudex erat dispo situs illū occidere ⁊ ille interrogatus fuit a q̄dā alio ⁊ hmōi.sic nō ē irregularis. Aliter nō ē irregularis: q̄n crimē nō imminet punēdū de pūt: q̄uis rūdeat q̄ meretur mortem. Et sic intelligo glo.in dicto.c.ex luteris.

5 ¶ Utrū cr̄isēs in bello si aliq̄s ibi occidat sit irregularis ꝫs ipse nō occiderit.ff.q̄ si bellū ē iustū oēs irregulares sint q̄ fuerit ex pte iuriantiū si illuc uerūt: vt bellātibus ꝓstaret auxilium ꝓsilū.vel fauorē multomagis si vt ad uersarios lederēt fm inno.⁊ host.i.c. petitio de hōi.secus si cū pacificandi vl̄ cū iusta uerūt.ar.a ꝫ:lo sensu in.c. q̄m.l.vi.⁊.c.ꝓsbyterū de hōi.tū vez ē fm Ray.⁊ rod.⁊ guil.q̄ ab epo po terit cū ꝓdictis dispensari.

6 ¶ Utr̄ cr̄isēs ex pte se defendēciū3 in bello iusto sint irregulares.ff.q̄ sic oēs q occidūt nisi sit tal necessitas q̄ alias ꝓpriā vitam euadere nō possint Alii āt q nō occidūt nec mutilāt non sūt irregulares: ꝫs ibi multi occidantur imo ꝫs clicis hortari ad bellū3 si sit ꝫ rēpublicā: aut eccliaz: aut fidē catholicā: nō tū arma sumere vide.ē. bellū ē.iij. vñ pa.in.c.pūt.⁊ vlt.de cle.pcu. refert.⁊ segtur host.tenēdē: q̄ clericus q̄stat opē oppīlio vel obsessio iniuste ⁊ adiuuat repellentes iniuriam ꝓhibiēdo lapideo ⁊ huiusmodi. dūmodo nēmē ipe occiderit q̄ nō ē irregularis.

7 ¶ Utrū ꝓlati ⁊ alii q̄ interūt vindicte sāguinis sint irregulares.ff.q̄ nō fm Ant̄. nisi ad hoc dederit auxiliū: ꝓsiliū. vel fauorē. vel nisi interfint tāquā auctoritatē p̄stātes. vt habet in.c.ex lfis de exce.prela. Pa.tū in.d.c.lfis ꝫs q̄ tales prelati.si habent iurisdictionē ipales ibi: q̄ efficiūt irregulares: exhibēdo pūnā vbi vidicta fit ēq̄lis si mors vl̄ mutilatio segt.q̄ vident ꝓ stare opē.⁊ o.vi.si q̄s viduā.lec⁹ de ꝓla tis q nō hūt iurisdictionē ipales in lo: grauiter tū peccant q̄ ꝫ.c. sniam ne cle.vel mo.faciunt.

¶ Quid de ꝓlato q̄ nō liberat hōiem 8 ab iniusta morte cū pōt: vel nō pascit fame moriēdē cū possit.ff. Alii.q̄ licet mortalissime peccet nō tū ē irregularis q̄ lex ꝓmotiōis factū regrit.xv.q.i.§ q̄s non irat⁹. ꝫs ego credo pou⁹ ꝫ: nō l.q̄ sit irregularis q̄n scient ⁊ volūtarie ꝓmittit eū mori: si tū moriat.ar.c petrus.ō hōi.⁊.c. Bathe⁹.de simo.q̄ in isto casu nō solū est omissio ꝫs etiaz cōmissio sicut ⁊ i dictis iuribus patet.

¶ Utrū verberās aliquē cū correctio q nis si ex vulnere mortu⁹ sit efficiat irregularis.ff.q̄ sic dūmō ex illo vulnē sit mortu⁹ si decessisset alia infirmitate ex vulnere nō sequuta.c.ꝓsbrum.⁊.c. de cetero ⁊.c.ad audiēciam de hōi.

¶ Quid si posēs ꝓualuit recidiuantē 9 ff.q̄ nihilomin⁹ irregularis ē: q̄ sp cū subfuit ō pe.di.iij.si q̄s semel.⁊.d.c.ad audiēciā.no.ber.i.d.c.ꝓsbyterū quod credo q̄n recidiuū fuit sine culpa alia. ar.c.p̄terea de cle.percusso.

¶ Quid ō illis q̄ fil.ꝓiciūt lapides 11 ⁊ lapis vni⁹ aliquē interficit.ff.q̄ oēs si ignorāt a q̄ ꝓiect⁹ sit debēt abstinēr ab offō.ar.c.significasti.el.ij.ō hōi.ꝫs Bofre.facit.c.ꝓnentia ō cle.percusso. aliꝫ ꝫ dicūt dicēdo. nec̄em in dubio repelleñ.ar.c.continēcia ⁊.c.petitio. de hōi.ō3 intelligi q̄n ꝓscia eū remordet. Alii nēo eoz̄ ē repellēdus nisi se repellat.ar.c.pūnā de cle.percuso.hoc sti.ꝫs q̄ relinquēdi sūt ꝓscie sue: ⁊ ō si aliqbus ex eis vt: q̄ ipsi nec̄em iuste cerūt nō erūt irregulares. Si ēo ꝓscia

eis dictat q̄ sic.si abstineant victo.c. significasti.⁊ hoc tene i ꝓbicientibus in iusto bello.lec⁹ crederem si eī iudi. ⁊ nō adhibita debita diligentia.

12 ¶ Quid ō clicis q̄ cū alio trahūt ad mālgiellos.vñ aliq̄s occisus ē aut ꝓbabiliter creditf.ff.q̄ irregulares sūt. c.si cut dignū.ō hōi. Alij āt dicūt q̄ ꝫs clicis turri vl̄ muꝝ ꝓcurare: ⁊ machinā ꝓpugnare ⁊ suffodere ꝫs non licēat eis ꝓsonaliter pugnare. vñ si homicidiū3 ex hoc facto p̄ter eorum intentionē eueniat nō ꝓpterea eis: sed q̄ō sunt irregulares vt cuius eiā in bello iusto.

13 ¶ Quid de illo q̄ vicit duc̄ēnū⁹ latronē: claudite os ne clamet vl̄ videte ne tales liberēt eu3.ff. q̄ irregularis ē si mors ꝓbabiliter fuisset ipedita. alias nō

14 ¶ Quid de interrogato si talē vidit ⁊ dicat. vel si nō pōt ire nisi p duas vias dicit q̄ p illā nō iuit.⁊ illi eū ꝑsequētes occidūt.ff. q̄ si sciuit vel scire debuit q̄ ꝓsona talis q̄rebat ad mortē: vl̄ mutilationē irregularis ē: sec⁹ si ꝓbabiliter credidit pp alia3 eā3 ⁊ eius frenuo nō fuit corrupta fm Rod.⁊ Guil.duran.

15 ¶ Utr̄ clicus q̄ pugnāt⁹ arma ministrauit sit irregularis.ff.q̄ sic si aliq̄s occidat.ar.c.sicut dignū de hōi. Et appellatiōe armoz̄ venūt etiā fustes ⁊ lapides.ff.de ver.si.l.armoz̄ ꝫs tū Inno.⁊ Ho.in.c.sniam ne.cle.vel mo.nō ē irregularis clicus si in bello iusto ministret balistā alicui vñ vt se de fēdat.⁊ sua: nec credit illū aliquē velle occidere: sed tū se defendere ⁊ sua: si militer si lāceā vel ensē ministret tū vt se defēdat ⁊ tū ille occidit sic vt dicēū etiā ut in ꝓmo casu ꝫs tut⁹ ē dicēdū ꝫs Host. vbi.ē.q̄ in vtroq̄ casu sit irregularis: quia nō ꝫs clerico ministerium ita imediatum in mortem alicuius ꝓbere.de penis.c.q̄ in dubio.

16 ¶ Utrū clicus q̄ cū socio latronē3 capit: ⁊ ligat ⁊ postea clico insciō soc⁹ latronē nec fugiat occidit. ff.q̄ irregularis est: q̄ finem licite defensionis excedit.c. suscepimus in glo.de hōi.

¶ Quid de illo q̄ vadens ad spatium 17 sup equū: q̄ ex ꝓtulisia fracti habenis occidit puez.ff.q̄ non est irregularis q̄ nec volūtate nec facto occidit: nec rei illicite dabat operā. Facit.c. dilect⁹ de hōi. dicit tū ibi Ber.q̄ si de facili frenū potuit frangi: erit irregularis. ar.c.significasti.el.i.de hōi. vel si ꝓpter ei⁹ ꝓperitiā equū laisauit. vt Innoc. ad.l.aquil.§.ipem quoq̄ vel propter eius ipotētiam similiter si q̄ debuit previdere ⁊ facere non prouidit nec fecit v.§. impetu quoq̄.

¶ Utrū portātes ligna ꝓpter ꝫeū si 18 dei ad cremōdū hereticos sint irregulares.ff.fm Rodo.q̄ si ligna q̄ porta uerūt sint cooperata ad mortē sunt irregulares: ⁊ a papa solum dispēsandi. Si āt nihil cooperauerūt.puta q̄ ilā erat mortu⁹ antēq̄ fuissent accēsa: sic non sunt irregulares vel saltē ep⁹ pōt cū eis dispēsare sīuāt dubitant sic sine dispensatione pape non debent ministrare: nec promouēt.c.hi.q 50.di. c.ad audiēciam de hōi.

¶ Utrū clicus bīdicēs aquā ferūtē 19 vel ferrū cādēs: vel pugiles sit irregularis.ff. Ray.q̄ sic si mors sequatur ⁊ Rodo.dicit hoc esse tutius tenere. vide.ē.etiam de hoc Homicidū.i.⁊.ij.

¶ Sed ꝓ maiori intelligēcia ōium ꝓ 20 dictoz̄ no.aliq̄s regulas. ¶ Prima est q̄ nec iudex aliq̄s magister seu doctor i dubio ꝺ3 aliquē iudicare irregulare.ar.de pe.di.i.§.pene. ¶ Scōa q̄ in dubio q̄libet ꝺ3 se reputare irregulare.et in.d.c.ad audiēciā.⁊ ibi in foro aie: maxime q̄n quis nō ē de hoc infamatus ē relinquēdus ꝓscie sue.ut l.c. ecclīs.de hōi. has duas ponit Ho.

in.d.c.ad audiendū. ¶ Tertia ē q̄ ad hoc vt q̄ incurrat irregularitatē ex homicidio ē accesse q̄ intercesserit vl̄ consilium vl̄ precepti: vl̄ factū: vl̄ defensio: vel cooperatio occidētis. hāc ponit ino.i.d.c.ad audiendū. ¶ Quarta ē q̄ ex q̄ cā homicidij vt sit irregularis sit ppinq̄. ff. ad.l.cor. de sicca.l.nihil interest. sec⁹ ē si remota cā seu occasione. Nō enī ideo q̄ faber cultelli facit homicida ē.c. qua de hōi.l.g.t.d.c.exhibita. Et hoc verū sm Ber. si cā remota: nisi aliq̄s noceāt habuerit aut minor diligētiā habuit q̄ oberet habet vl̄ nō cogitauit q̄ cogitare debebat. c. p̄sbyter. in fi. si homi. ¶ Quinta regula q̄ ille non occidēs nō ē irregularis: nisi sit dolī capax cle. furiosus de hōi. no. Pa. in.c.i. de delic. puer. t Jo. an. ibidē vbi ponit crē pūi. Ore. de puero. v. annoꝝ blasphemator. rapto a diabolo. Silr die de furioso. facit p̄ro hoc.l.i.C. de fal. monc.

¶ Sexta regula q̄ cristes solū in casu pa lentissima hōicidij dādo opā rei vt cite nō ē irregularis vt. ff. i. d. iij. dictū ē

21 ¶ Septima q̄ iudex qui quēcūq; de hāresi incarcerat cū tali afflictione q̄ i paucis diebus moriat sit irregularis. g. Jo. pe lig. in cle. ij. de pe. t re. q̄ sic. t ideo dicit q̄ carcer nō dr̄ cē nimis crudelis. nec dr̄ trā eoꝝ vita attenuari q̄ in paucis diebus deficiat mortal: sī pane t aq̄ sustētari sicut vult. c. nouim⁹ de v. sig. secḡt pa. i. c. cū nō ab hoste de iudi.

22 ¶ Octo Sūt irregularitates accipiēdo ordines in excōicatōe maioꝝ cristē do. vt in.c.i. de eo q̄ fur. t in c. cū illoꝝ de sē. excō. Et sī iserio: a papa talē posse aliq̄s absoluere ab excōicatōe ei q̄ erat: nō trā poterit dispēsare secū in tali irregularitate nisi de mādato pape. siue sciens in excōicatione existēs ordines accepit: siue ignorāt. f. facti me mortā nō bīs aut ex ignorātia iuris: hoc nō credēs sibi cē p̄hibitū. vel̄. d. c. cū illoꝝ. Si trā efficiat̄ tal' religiosus post laudabilē p̄uersatōē p aliq̄s ipse i religione pōt eos cū eo dispēsare an cto sunare aplica. vt i. c. fi. de eo. qui fur. or. Dispēsat ēt abbas cum monachis sīs qd̄ dictū ē. s. Abbas. t qd̄ dicit d excōicato sīs locū sī Ray. i suspēso. vl̄ uter dicto vel simpliciter vel a talibus ordinibus si ipsos recipit sic suspensus.

¶ Tertio sīt irregularitas q̄ aliq̄s minoꝝ ordinē t subdiaconatū vno die suscepit. c. cū. h. de eo q̄ fur. vl̄ cuꝝ duos sūt sacros ordines recipit. c. fi. de eo q̄ fur. or. siue hoc faciat vno die vl̄ fictitio: sicut cū q̄s ptinuat semnuꝝ vsq̄ ad dñicā q: ē vn⁹ dies fictus d ē po. or. c. l. fas. Sī cū istis pōt eos dispēsare ut i ordinib⁹ suscepīs nō furtiue possint ministrare: dāmnō eis si fuerit p̄hibitū sic ordinari sub excōicatiōe late sine pena. q: tūc nō posset nisi fm q̄s dixī de excōicato ordines accipiēte. Sī in ordine sic furtiue recepto vt ad maiores si pōt nisi solus papa dispēsare sm. Jo. an. t vt seq̄ pa. in. c. ad eo q̄ fur. or. t facit tex. p̄sens. c. in fi. in. c. c. se. t. d. c. l. fas. p hoc intelligē nisi religionem intrauerit. q: potest ejus auctoritate pape dispēsare ut. d. c. h. t etiam abbas. c. ij. de cle. qui fur. or. fa.

¶ Quarto sīt irregularitas p iteratōem sacroꝝ illoꝝ i q̄b⁹ ip̄rimit caracterem scienter factā. siue q̄ ad administrādū siue q̄ ad suscipiēdū ar. lxviij. di. c. i. t de sē. di. v. dictū. Et l3 q̄dā teneāt hoc grās de oleo sacro in q̄bus ip̄rimit caracter trā sco. in. viij. di. iij. q. vlt. l3 t bīs q̄ p iteratione solū baptismi sīt tur sed nō p iteratione aliorꝝ sacroꝝ: cū irregularitas sit pena q̄ nō dr̄ ponī nisi vbi inuenit de iure expīssa: nō cū nō inuenīat nisi de baptismo ut in c. ij. de apo. ideo dic q̄ scienter recipiēs fm Host. si clericus ē fm canones deponēdus. c. ar. c. q̄bus. t. c. eos. ō. q. vi. iij. si laicus excōicādus. nec pōt iterari q: nō dr̄ iterarī q̄d nesciēt cē factū ō sē. di. i. solēnitatē. t di. iij. si quis. t de p̄sbytero nō ba. venīe si eligē si debitā diligentiā p̄mis fecit. ō sē. di. iij. cū itaq; dr̄ trā baptizans hīs verbis vti. Si tu nō es baptizatus ego te baptizo. etc. ut. s. Baptizatus. etc. s. t.

¶ Quid si coactus fuit rebaptizare. g. 26 q. si coactio fuit absoluta sic excusat. Si ō fuit p̄dictō alr sic si cuadit irregularitatē. vt no. i. d. c. eos. de sē. di. iij.

¶ Quinto sīt irregularitas apostatā 27 do a fide catholica sicut fecit Julian⁹ apostata. Et in. c. Julian⁹. xi. q. iij. vez ē q̄ si apostatauerūt pp̄ timorē si erāt sacerdotes solus papa dispēsabat. Si ō diaconi vl̄ inferiores gradus aut laici: ep̄s potest dispēsare. Si āt apostatauerūt sine aliq̄ timore: sed voluntarie: sic nullus nisi papa dispēsat cū eis vt in. c. p̄sbyteros. Jo. di. iiij. Inno. in. c. i. de aposta. t Host. dicit q̄ octo tales apostate hodie sūt vel̄ heretici. t ideo habēt locū ea iura de hereticis t pene ō eos statute: ō irregularitate apostatā a religiōe vide. s. Apostasia. §. vi.

¶ Sī nūqd idē erit ō fidei scelō here 28 tico. g. q̄ si clic⁹ erat polu post pniam t abiurationē i ordie suscepto ministra re sī i suscipiēdis tā clici q̄ laici sūt irregulares vt. i. q. vii. saluberrimū. idez die de eo q̄ in p̄sūpū eccliē ab hereticis se fecit ordinari cū gb⁹ solus papa dispensat. i. q. vii. conuincentibus.

¶ Sexto incurritur irregularitas cū 29 quis incurrit infamiam turis vel facti de quo. s. Infamia. exemplum habes infra. Sor. te. §. iij. in scolegio manifesto.

¶ Septimo incurritur cum quis or 30 dinatur ab episcopo excōmunicato quia executionē conferre non potest q

ei non ꝟs.i.q.i. gratia.t.c. Natuim⁹.t q.ei. diabertū. Si tñ hoc fecit ignoranter sic epūs ordinē pōt tam i suscepē q̄ in suscipiēdo. si vō scienter. solus papa. de epo q reñ.epi.c.ij. Idē dico de ordinato scismatico. vt de sciſma. ſra ternitati fm Ber. ibidē. Sēd no. q̄ ls hereticī excōicati. simoniaci in ordine vel bñficio. scismatici. depositi. suspēsi. interdicti. t degradati. verū corrupta xpi ꝓficiūt t ordines vent veraciter: si verā formā seruāt eccl̄ie. xxc. di. fm. t.i.q.i. dūs. t.c. q̄da. t de ꝓc. di.iij. ostenditur. Ē tñ a talib⁹ ordinati exercitionē nō hūt t sic dicūt irrite tales ordinationes de sciſma.c.i.fm tñ visitationē p nullā otinet etiā. Ho.t Io. q̄ coacti vt a talib⁹ recipient ordinē ex metu q̄ pōt cadere in ꝓstantē vt non indigēt dispēsatiōe t magis placet. vel epūs poterit dispēsare hodie tñ ista hūit magnā modificationē ex ꝓstitutōe cōi cilij ꝓstitēsis. vt. ē. Excōicatio. viij. §. iij. t nō incurrit hec irregularitas nisi q̄ ad illos quos tenemur cuitare p dicti cōstitutionē: non quo ad alios.

31 ¶ Octauo icurritur cū q̄ recipit ordines ab eo q renūciauit ep̄atui sic distinguēdo q̄ si resignauit solū loco: t non dignitati. q̄ sic remanet epūs: si de lnia ꝓpria epi q̄ ab eo recepit ordines nō ē irregularis. Si vō sine lnia ꝓpria plati sic irregularis ē ō or. ab epo q̄ resi. c.i. Si vō talis epūs resignauit nō solū loco: sed etiā dignitati: nūc ordinatus a tali cū licētia sui epi i minorib⁹ ordinib⁹ nō ē irregularis ſs si sine licētia sui plati vl maiores ordines a tali suscepit scienter vl ex ignorātia crassa sic irregularis ē t solus papa dispēsat. Si autē ex ignorātia ꝓbabili sic etiā irregularis ē: ſs epūs potest dispēsare. vt in.d.c.i. Et ex hoc ꝓs q̄ ep̄atus ē ordo in q̄ ſp̄imitur caracter q̄ vere confert ordineo: t caracteres ipsoꝝ: quia nō reordinantur sed ꝓmouentur ut ministrent.

¶ Nono incurrit cū q̄ recipit ordines ab alieno epo sine lnia sui plati ꝟs 32 aliq̄s. t ordinator ē suspēsus p annū a collatione oīum ordinū. de tēpo.or.c. eos.li.vi. Itelligē si ordinat⁹ erat cliē⁹ aliter nō incurrit. Idē intelligē de anno cōmuno. t integro. c. puida. de elec. tio.li.vi. sed fm gl. in.d.c.eos. t Go. ſs ordinator sit suspēsus. ordinans tñ sic nō sūt ipso iure irregulares: sed sūt suspēdēdi per.c.q̄ trūslationē. t ibi. Idē tenet.d.Anto. de tēpo.or. t si celebrēt antēq̄ suspendant non efficiunt irregulares. t hoc legit Io. Gual. Gul. t magis placet: ls grauiter peccēt celebrādo antēq̄ eoꝝ plati habeāt ratā talē ordinationē. vt no. in.d.c.eos. Sallit hoc quādo plati sūt suspensi manifeste ꝓpter alienoꝝ ordinationē. quia quādā sic sūt suspensi eius subditi possūt sine eoꝝ lnia ab alieno vicinio epō copiose ordinari ut in.d.c.eos q. Et ma nifesti sūt vel p iuris euidentiā q̄ cōuicti vel cōfessi sūt in iudicio: aut q̄ manifeste ordinauerūt alienū: t nō solus ꝓdicta locus hūt in ep̄io: ſs in abbatibus t q̄buscunq̄ ordines ꝓfitentib⁹. Sᵗ quo ad vltramōtanos ab epo cismōtano ordines suscipientes sine lnia epi de cismo dioceſi traxerūt originē. vel in cui⁹ dioceſi bñficium sūt q̄ cōsuet p partes Ifae cūm rōnabiles ꝓpter quare ipse nolit vl nō possit ordinare. tenē q̄ sūt suspēsi ipso iure tali suspēsione. q̄ si celebrāt efficiuntur irregulares: nec poterūt a tali suspēsione absolui nisi a papa. vt i.c.i. de tēpo.or. li.vi. sed hec pena hēt locus i quibuscunq̄ ordinib⁹ receptis ab epo italico ab vltramōtano quocūq̄ ꝟs cōes opinionē in.d.c.i. ſs non hēbit locū in iudico ordinato ab vltramontano epo. vt ibi tenet glo. Similiter nō habebit locus in exilicubus extra montes si ordinentur ab italico epo. vt ibi no.

33 ¶ Quero q̄ pōt dare ꝓdictā lniam accipiēdi ordines ab alieno epo. ſ. q̄ epūs de cuius dioceſi ē omnibus ordinē duo, vel epūs in cuius dioceſi bñficium ꝟs ecclīastica vel dominicū: ls non sit omnibus ibi. Idē epo agēte in remoto pōt cā dare cuius vicariꝰ gñalis in spiritualib⁹. Sede vacāte: capitulum. Alij aūt officiales epoꝝ t etiā archidiacōi, nō pōt. c. significasti. de of. archi. nec⁹ q̄cūq̄ alii seniores plani religiosi. vel alij nisi sint p papā priuilegiati vel fm Io. an. nisi hēant hoc ex ꝓcripta ꝓsuetudine. Religiosi tñ in ꝓpriis bus nō exēptis. p suos plates ꝓputatis ꝓcos t eoꝝ socij pōt tñ ibi morātē a locoꝝ ordinarijs ordiari. ls ñ sint ibidē ordinādi. c. cū nullus. de tempo. or. li. vi.

34 ¶ Ep̄s possit absoluere t dispensare cū ibo de lnia nullius epi cui ministrat sicut posset suū ꝓprium plat⁹. ſ. q̄ sic q̄ ea vidēt cōcessa sine gb⁹ ordinatio ñ potest expediri. c. preterea de of. dele.

35 ¶ Decimo incurrit cū q̄ ordines recipit ex tēpore statuta di. lxxx. c. vlti. de tēp. or. c.ij. t.c. cū gdā. t.c. cōsultatiōi Inno. tñ credit t Io. q̄ nō sunt ipso iure suspēsi ab ordine suscepto: sed debēt suspendi. ar. c. lras in fi. de tē. or. t sic exponit dictū. c. cū gdā ibi debes expte reddere. l. p sniam. do. Ebn. i. c. lras. de tēpo. or. ls q̄ ordinat⁹ ē suspēsus ipso iure. sed ordinātes sūt suspendēdi. t hoc ē verū. vt ꝟs i. c. ij. de tēpo. or. Cōcedit tñ epūs dispēsatio in susceptis vt ministret. d. c. ꝓsultationi. ls ꝟs Rod. no potest dispēsare in suscipiēdis cū ibi nō dicatur nisi de susceptis. Non tamen ille epūs qui ordinauit potest dispensare sed eius successor: fm Io. An in. d. c. consultationi.

¶ Undecio incurritur cū q̄ p saltū p 36 motus administrat in ordie superiori fm Io in tūma. t solus papa dispēsat. sed Hostien. in. c. soliciudo. li. vi. tenet q̄ talis nō ē suspēsus nisi' sicut ille q̄ est in mortali: sed est suspendendus: t nō si celebrat añq̄ sappleat omnia peccat mortaliter: sed nō efficiunt irregularis. t ē verus. vt in. d. c. patet.

¶ Sᵗ nunq̄d suscipit caracterē ordi 37 nis superioris talis. ſ. q̄ sic fm cōtheolo. t ē verū. Sallit hoc i epo q̄ nisi sit sacerdos ñ suscipit caracterē ep̄alē fm Ray. ls verū credo q̄ suscipiat caracterē. sed nō executionē si nō ē sacerdos. c. ex lris de excc. plato: ls si est sacerdos ls non habuerit aliquē aliorū ordinū etiā suscipit executionē quia pōt cōferre oēs ordines ꝓter illū quem ñ hūt. i. q. i. c. gra. t. q. vij. diabertū. ls peccat mortalr. Etsi daret illū ordinē quē nō hꝰ incideret in penā de qua in sequenti. §. of. Et ille ñ erit ordinatus.

¶ Duodecimo incurrit cū q̄ admi 38 nistrat in ordie quē non hꝰ. vt ia. c. i. t ij. de cle. nō or. mi. Et no. q̄ ꝓdicta pena locū hꝰ si exerceat aliqd deputatus certo ordini tanq̄ in officio ꝓfectus puta diacon⁹ legit euāgeliū: vt diaconus. Subdiacon⁹ epistolā: ut subdiacon⁹. t hmōi. secus si legeret nō tāq̄ in tali officio: sicut si mōtalis legit euāgeliū in matutino. xxvij. q. i. diaconissā in glo. t clericus deficiēte subdiacono in solēnitatib⁹ induet⁹ sine mānipulo cātat epistolā. Et no. in. c. vt q̄ls ꝓb: ō vi. t ho. cle. q: ñ ē irregularis ꝟs Io. t Inno. ibidē. Pa. vō in. c. vt q̄lq̄. ō ei. t ho. clc. tenet q̄ nō effugit irregularitatē: si cū vestib⁹ sacris cātat epistolā vel euāgelium. Secus si sine vestib⁹ cātat epistolā q: ls. facit q̄s no. xcij. di. nō liceat. t magis placet q: hec opi. ē

verissima si sic inductus administrat
calicē diacono vel p̄sbytero quod ē p
primum officiū subdiaconi: ⁊ principalis
actus ordinis tal⁹: ⁊ opinio Io. ⁊ Jn-
no. debet intelligi qñ̄ sōlū cantat epistō
lā cui dalmatica sed sine manipu-
lo. ⁊ sine oblanone calicis diacono: ꝯ
vt simplex clericus. Et cui talibus sic
administrantibus in ordinib⁹ nō succe
pit. vt dictū est nō licere. Nō dispen-
sat nisi papa fm Io. ⁊ Gof. vt ad ma
iores ascendat. Sed in susceptis pote
rit eos dispēsare. Ber. vō in.c.ex lris
ō cle. nō or. miscuerit q̄ eos pōt dispē
sare cui vt ad maiores ascendat. Sz
rene p̄mā fm Pa. in. c. quāto. de cō
suc. ⁊ in.d.c.ij. limita etiā p̄dicta vera
in exercētibus actū deputatis ordini
sacro. q: fm Tho. in. iiij. dī. xxiij. ¶ Offi
cia q̄mo: ordinū minor exercere lice
te pōt a ñ ordinatis. Jtē q̄ tale qd exer
ceat nō excludo: seu loco: q: ls peccet
mortaliter non tñ erit irregularis. xv.
q.i. illa ī fi. q: voluntas ⁊ ppositū male
ficia distinguit. c. cū voluntate. de sen.
excō. hoc sequit Io. Jtē q̄ ñ sit me
re laicus: q: fm directo. li. iij. ti. viij. ñ
incurreret irregularitatem mere lai-
cus ad̄istrās in aliq̄ ordine. ⁊ placet
q̄dā Lal. in c.ij. de cle. excō. mi. te-
neat cōtrariū. Jtē ꝯ quod non faciat
ignoranter: quia si probabiliter crede
bat se ordinatum nō erit irregularis.

32 ¶ Sed pone q̄ qs in ordinatōe sua
omisit aliqd qđ certū ē nō esse de sub
stantia: ꝯ tñ dz suppleri. Numqd si añ
q̄ suppleat administrat in tali ordine
erit irregularis. ℟. q̄ non. Nam licet
nō debeat ministrare donec fuerit sup
pletū quod est omissū. vt in. c. i. de sa.
non ite. Ꝯ quia illa suspensio non est
propter delictū suū. ideo peccat mor
taliter añ supplectionē ministrādo: ꝯ
nō est irregularis. Facit q̄ no. Pa. in
c. si celebrat de cle. excō. mi. ō viciato
corpore ministrāte qui non efficitur ir
regularis fm eum. Quidam tamē te-
nent q̄ est irregularis: sed non credo
verum. quia nullo iure probatur.

¶ Tertiodecimo Incurritur irregula 40
ritas quādo excōicatus interdictus. vel
suspensus quia excūlēo celebrat: vel sa
cit aliqd attributū certo ordini eccliā
stico etiā minori. puta acolitatus exor
cisse ⁊ huiusmodi fm cōmunē opinio
nē. vt no. Io. ⁊ Jo. an. ⁊ Pa. in. c. ij.
de cle. excō. mi. ⁊ dispensatur solū per
papā. vt in. c. i. de re iudi. li. vi. ⁊ in. c. i.
de sē. excō. li. vi. Secus si attēpet aliq̄
exercitibile etiā per laicos vt q: cā
tat regē eternū vel versū psalmi. ⁊ hu
iusmodi q: ls grauiter peccet ñ excō
municatus. ut in. c. ṫta. de excē. p̄ela.
nisiquis audiret diuina auctorizando
Ut q: eos facit cozā se celebrari. quia
tunc irregularis efficitur. Secus si au
diret non auctorizando vt vult glo. in
dc. ij. de pnle. ⁊ Pa. i. d. c. illud ō cle.
excō. mi. Et intelligit Jo. an. qui dicit
q̄ celebrans ⁊ concelebrans exponit
se auctorizādo q̄ efficiuntur irregularis

¶ Sed quid si ignorat se excōmuni 41
catus interdictū vel suspensus. ℟. Ro
do. q̄ si est ignorantia probabilis sacn
puta quia miserat procuratorem qui
tamen procurator non comparuit: ⁊
sic fuit excōicatus. sic excusatur nec ef
ficitur irregularis celebrando antēq̄
sciat secus si ignorauit crasse. puta: q:
citatus noluit cōparere: ⁊ sic fuit excōi
catus q: non excusatur ab irregulari-
tate. ⁊ sic intellige. c. aplice de cle. ex
co. mi. Idē Rodo. dicit de eo qui pro
babiliter dubitat de excōmunicatiōe:
puta quia conscius de culpa qui fecit
existimat se fuisse excōicatū: quia si fuit
⁊ celebrauit irregularis est. Jtē dicit

Pa. in. d. c. illud: q̄ hōs notorie excōi
catus per solā formā si nō abstinet
irregularis ē si modo verus cōpent
postea. Sed aduerte fm glo. i. d. c. il-
lud q̄ victa paucorū nō facit famaz
de accu. c. inquisitionis. nec tenet cre
dere: ls dicat ei ab aliquibus. xi. q. iij.
nō solū ille qđ verū est nisi ex conscia
culpe: vel victis plurium insurgeret no
xabile dubium: quia sic non effugeret
irregularitatem non abstinendo.

42 ¶ Dz qd si inder dicat suspēdo te ab 43
officio. vel bñficio. ℟. Pa. i. c. latores
de cle. excō. mi. Gof. i. c. quāto. de ma
gistris dicit non valere talē sniam rōe
incertitudinis. Luj. C. de sentēcijs que
si. cer. quā. do. Jo. dicit aut cōstat de i
tentione ⁊ sic seruat: aut nō cōstat ⁊ sic
tutius est abstinere ab vtroq̄: tñ si nō
abstinet nō efficit irregularis. Et hoc
ꝯ Pa. ibidē dicēs. Nā ls sniā iniusta
liger: tñ hoc dz intelligi verū quando
de ea apparet: sed hic non apparet an
ab officio vel a bñficio voluerit suspē
dere. Et ideo non efficitur irregularis
ipsam non seruans.

43 ¶ Utrū excōicatus minor excōica- 44
tōe sit irregularis si celebrat. ℟. Pa.
in. c. si celebrat: de cle. ex. mi. q̄ nō: q:
pōt exercere q̄ sūt iurisdictionis: ⁊ con
ferre sacramēta. ⁊ collatio ꝯ ⁊ hꝫ suū
effectū tamen peccat mortaliter scié-
ter hoc faciēdo ⁊ sine necessitate. Nō
aūt quare non efficitur irregularis est:
q: excōicato minor non inducit suspē
sionem ordinum vel officij: sed tan
tū priuat participatione sacramento-
rum. vt in. d. c. si celebrat.

44 ¶ Utruz omnis suspensus celebrās 45
sit irregularis: vide infra. Suspensio.

45 ¶ Xiij. Incurrit irregularitas rōne 46
criminis vt. xxv. di. c. primus. ⁊. xxxiij.
di. c. qñ. ⁊. i. q. vii. si qs oēs. sed distin-
guit vt no. in. c. ex tenore de tēpo. or. ⁊
capta vide Crimen. ℟.

¶ Quis aūt pōt dispensare i hac ir 46
regularitate vide. ii. Dispensatio. ℟. v.

¶ Xv. Incurrit irregularitas ex bi 47
gamia vt extra de bigamis per totum
⁊ de hoc ⁊ quis potest dispēsare. vide
B. Bigamia. ℟. viij. cum se.

¶ Xvi. Incurritur cuz quis i sacris 48
existens contrahit matrimonium. dic
vt. ī. Bigamia. ℟. ix.

¶ Xvij. Incurrit p̄ solēnē penitētiā 49
factā. so. di. ex penitētib⁹ pōt tñ eos dis
pēsare in minoribus ordinib⁹ pp necessi
tatē ecclie. So. di. placuit. In maioribus
āt solus Papa. so. di. ex penitētib⁹. ⁊
si. di. qui in aliquo. dicit tamen Inno.
⁊ Host. q̄ hoc nō seruat curia. ⁊ sic vi
detur q̄ hodie non habeat locuz hec
irregularitas.

¶ Xviij. Incurritur cū qs celebrat 50
in loco interdicto ut in. c. is qui ō sen.
ex. li. vi. ⁊ a solo papa dispensatur. de q̄
supra Interdictū. viij. ℟. i.

¶ Xix. Incurritur vitio aduenīente i 51
corpore siue a proposito siue a casu. ō
quo dic. vi. ī. Corpore vitiatus.

¶ Xx. Incurritur ratione illegitimi- 52
tatis. vt in. c. i. de fi. presby. ⁊ i. c. in. qui
eo. ti. li. vi. verum est q̄ in minoribus
ordinibus potest episcopus dispēsare:
sed ad sacros ordines nō potest cum
eo dispensare nisi papa ut i. d. c. i. Sz
si efficiantur religiosi possunt promo
ueri de iure cōmuni ad omnes ordines
etiam sacros vt in. d. c. i.

¶ Quid si illegitimatio sit secreta: 53
ita q̄ solum ipse illegitimus eam scit.
℟. scōm direc. in. ti. de fi. presby. quod
peccauit mortaliter si se ordinari fecit
c. fi. de tempo. or. nec credo ō beat, vti
susceptis sine dispensatione.

¶ Quomodo quis dicat illegitim⁹ 54
vide supra Filius per totum.

¶ Xxi. Incurrit cū qs adultus vias 55

ad egritudinē differt baptismū accipere. Sed vi. c. si qs. r hoc vez nisi posset eius studiū r fides ꝓbabilio fuerit aut bonorū raritas exegerit, alias nō pōt ordinari sine dispēsatōe pape. ar. ꝓtā. c. nec ꝑ baptismū tollit hec irregularitas: ut dicē glabidē: qz idē si pōt pare re obligandes r lib. atōes. ff. ō solu. l. q bonum. §. vl. r hoc ē qz ecclia ꝓsumit quod non ex voluntate sed ex necessitate hoīs actur. ut in. d. c. si quis.

56 ¶ Xvi. Incurritur si religiosus exclaustrū egredit ad audiendū legeo vl̄ physicā si ei duos mēses nō fuerit relaxatus r solus papa dispensat in hac. c. vl. ne cle. vel mo.

57 ¶ Xvij. Incurrit irregularitatē qlibet epūs ꝓpr aut diacon⁹ q ꝓtextu iniuste excōicatōis hōis recursū ad sperato rē: r a solo papa dispēsabit. xxi. q. vl. c. pe. r i. c. si qs epūs. xxij. q. vlti. ꝑliatur ad oēs q sūt sub ecclīastica fgula ꝑdicta irregularitas: sed non ipso iure sicut in predictis: de hac materia vide infra Ordo. iij. per totum.

Rregularitas

quō tollat. ꝛ. q. trib⁹ mōis. primo ꝑ baptismū delet ois irregularitas Scta aīa baptismū cū peō sm Archi. xxvi. di. c. deinde. r Ba. in. c. gandem⁹ de bigam. r ēt illa q̄ venit ex seqla pcti sicut ē ifamia. Itē ois irregularitas homicidij siue fuerit cū peō siue nō. Facit ꝓ hoc. c. si qs viduā. 50. di. r §. i. r. c. si qs post. 55. di. Irregularitas ꝓ bigamie ꝓpter defectū sacri nō tollit xxvi. di. acum⁹ r. c. deinde. r hec ē cōis opīo: ꝛ alii tenuerit q̄ nulla irregularitas delet ꝑ baptismū vt dicit Ri. de mediolano in. ij. q̄libet. q. ij. Alij ꝓ tenēt q̄ illa irregularitas q̄ incurrit in homicidio sine peō non delet. ut no. Ba. in. d. c. gandemus: ꝛ ut tene qō dicit. ō. baptismus. vij. §. iij. quia verior est: vt patet in dictis iuribus.

¶ Scōo tollit ꝑ religiōis ingressū: vt no. glo. in. c. ij. ō aposta. ꝛ non obs sm ꝓdictā glo. ꝛ ea solum q̄ nō pueniat ex delicto ꝓprio vt in. c. i. de fi. ꝓsbytero. Ira q̄ pōt ꝓmoueri ad ordines sine dispēsatōe: ꝛ non ad dignitatē vl̄ ꝓlatōnē sine dispēsatō. c. vt. c. fi. de fi. ꝓsby. r Ho. in. c. ij. de apost. r sic dicit intelligēdū aut. de monā. ſ. ꝓn. vbi of̄ qō religiōis ingressus oēz tollit irregularitatē: ꝛ tu dic sm Ba. i. d. c. ij. q̄ ñ tollit nisi trīa illā de q̄ ē i iur̄ expssū q̄ tollat. Inducit bene facilitatē dispensationē.

¶ Tertio tollit ꝑ dispēsatōez pape. vñ r in oī irregularitate pōt dispensare cuz oīs irregularitas sit ō iure positiuo. ij. q. vij. Itē daniel. r ꝛ Inno. ō renū. c. nisi in ꝛbo irregularitas. r hoc cōit tenet. Ept autē quō possūt dispēsare dicūt esse. r hēo. ō. dispensatio. §. v.

Rrisio

vid. ō. Interrogatio in fistiaduo superbie. r supra Derisio.

Roma

Vide Ironie per. h.

Istrio

Vide histrio per h.

Adeus

dr̄ ille qui ad ifem legem mosayc̄ segr̄ tenēdo circūcidēdo: r alia legalia faciēdo ad ifazio xp̄iani q̄ nimis adherent litere iudaizare dicūtur ō sacra vn. c. vnico. §. pe. qō facere nō debēt. v. di. §. i. r. vi. di. §. vlti. de cele. mi. c. cū marthe. §. ceterū de cōsti. translato.

¶ Que sūt q̄ ꝓhibēt iudeis idirecte ab ecclia q̄ xp̄iani nō debēt tollerare. ff. xvij. Primo ne habeāt cōiones assiduam xp̄ianor̄ maxime simplicium vnde christiani non debent comedere cum eis nec habitare: nec eos ad sua conuiuia recipere. xxiij. q. i. null⁹. r. c. oēs. dicit tn vgo. i. d. c. de q̄ si cibos nō discernit ꝛ comedere eoz eis. sed vbi cibos discernit nullo mō ꝛ. econ quoq; azima xp̄ianis ꝓhibitū comedere: q; ē cibus diuerſ⁹ ab eis q̄ ihibetur. in. d. c. oēs. Et dicus Jrīū faciens ꝛ deponi r laic⁹ excōicari. d. c. nullus. Rod. tñ ꝛ qō i necessitate liceret comedere. qō vez credo ñ vt azima sed vt panē. r no. q̄ cōis in mercimonijs cū iudeis nō ꝓhibet nisi aliqñ i penā. vt in. c. post miserabilē. de vsu. ꝛ solū nimia familiaritas. vt in. d. c. nullus. r. c. ad hec. ō inde. cū similib⁹. vñ admonitus nolens abstinere ab eoz nimia familiaritate peccaret mortalr.

2 ¶ Sed q̄rit vez liceat xp̄ianis eis seruire. ff. Pa. i. d. c. ad hec. Ho. voluit q̄ sic extra domū ꝛ in domo nō. c. in dei eccl̄e. ꝛ Pa. r melius dicit q̄ nec ēt domū assidue cū ter. ibi non faciat mōionē ō domo. r ió ꝓhibet assidua familiaritas r cōtinua ꝑuersatio tā in domo quā ēt domū. ppea xp̄iani in familiari seu assiduo vsu⁹ indeoz ēe ñ debēt. Intellige q̄ ꝓsone judeoz iter sūt. sec⁹ ēt si edificiū edificēt ad vtilitatē judeoz mercede ꝓstituta r hmōi vel laborent agros. Facit. d. c. nullus.

3 ¶ Utz xp̄ianus possit hre fuū iudeū ff. q̄ sic. vt in. c. r si iudeos. eo. ti. xxiij. q. viij. c. dispar. non tamen dz cum eo morari ita q̄ eū hēat familiarē. xxviij q. i. sepe. r c. nullus. r. c. omnes.

4 ¶ Utz liceat mulieribus xp̄ianis nutrire filios judeoz. ff. Pa. i. d. c. ad hec r glo. r Jo. an. r dūs Ainto. ꝛ q̄ non neq; in domo neq; ēt domū. Sz. d. Lar. dē q̄ solū ꝓhibent in domo ꝓpter ꝓfati. c. ad hec. q̄ dicit in domo ꝛ ego dico ēt ēt domū nō licere q̄ nimia familiaritas r ꝑuersatio ex hoc ꝓhibetur. Alias extra domū non est prohibita. ff. ar. d. c. nullus iuncto illo. c. ad hec

¶ Sz nōne epūs poterit dispēsare ēt ꝛ in vomo nutrit. ff. Pa. i. d. c. ad hec q̄ nō. r ita cōsuluit dūs cardinalis q̄ ista prohibitio est in honorem fidei.

¶ Utrū iudeus possit hēre xp̄ianū alienū ptius vel originariū. ff. q̄ sic vt in. c. multoz. c. ti. ꝛ fuit nullo mō vt ibidē.

¶ Scōo nō debēt mederi xp̄ianis. vñ in. d. c. nullus. r. c. oēs. ꝓhibet xp̄ius ne in suis infirmitatib⁹ iudeos adeāt neq; medicinas ab eis recipiant: dicit tn gl. i. d. c. nullus q̄ medicinalis pōt xp̄iani a iudeis emere r postea ꝓparare ea. sed non medicinas preparatas.

¶ Tertio ꝓhibet ne cuz xp̄ianis balneent in vno balneo. ſ. d. c. nullus supradicta oia ꝓhibent laicis sub excōicationis pena. clicis vō sub pena ꝺpositionis. r sic peccāt mortaliter ꝺfacientes. limitatē tñ de medico vez nisi in casu necessitatē q̄ alius hre nō posset: q; necessitas facit licitū: q̄ alias nō ē. c. cōsilium in fi. de observa. ieiu. hoc idē ꝛ Aug. r similit ē dicēdū q̄ ꝛ hēat alium medicum sed non sufficientem.

9 ¶ Quarto ne iudei ex tesō xp̄iani aliq̄d capiāt. C. de iudeis. l. i. Itē non pōt aliq⁹ xp̄ian⁹ aliqd congregatum iudeorū vel iudeo aut pagano in tesō ꝛelinq̄re. r si fecerit ēt post mortē ꝛ anathema iudicabit. xxiij. q. ij. sane cl. ij. nisi legaret intelligē extreme necessitati alicui⁹

10 ¶ Quinto ne ꝓcedāt in publico sine habitu distincto: vel signo quo discernant a xp̄ianis. vt in. c. i nonnullis. ij. r hoc vez tā i masculis q̄ i seminis r ꝺ esse patens signum non sub pluca vel mātello sm doc. i. d. c. i nōnullis

11 ¶ Sexto ꝓhibet eis ne noua sinagoga erigāt. vt in. c. consuluit eo. ti. possunt tñ antiquas rehedificare. vel ruinosas refarcire. ita tamen q̄ nouā hedificatio non perdat antiquā formaz

quia vbicunq; mutatur pñtia forma vt puta q; fit pciosius vel magis ampld tunc dicitur nouū ędificū ꝛ cadit sub prohibitione nouę ędificij. vt ꝓbatur ee ter. vbi⁹ c. conuiuia. Facit quod in simili. no. in glo. in. c. admõere. xxxiij. q. ij. ꝛ in. c. pbyter. lxxxij. di. que vult q; sanguine ꝯ vti illis diebus quibus vtimur ouis ꝛ caseo ꝯ non liceat vti carnibus quasi sit mutata forma: ꝛ per consequens rei substantia. ꝛ etiam facit quod no⁹ in. c. causas. de testi. i verbo i tempore ꝛ i glo. i. l. iulianus. §. sed ꝛ si quis. ff. ad exhiben.

12 ¶ Sed quid si antiqua synagoga ex toto corruit ꝛ funditus. ꝛ. Pa. i. d. c. consuluit q; non poterunt rehędificare: quia esset nouū facere ex quo iudaismus est destructa. Facit ad hoc quod legitur ꝛ no. in. l. inter stipulãtẽ. §. sacras ff. de ꝟ. ob. vide bonã gl. in simili i. c. iij. ℨ iurepatro. Et no. q; si nouas synagogas erigẽt pstiterit i. ꝛo. lib. auri sãt puniendi. C. ℨ iude. l. hac victura.

¶ Septio non possunt prefici alicui publico officio iter xpianos: nec ad aliquã dignitatẽ vel ministeriũ. vt i. c. cũ sit. ꝛ. c. pe. codẽ. ꝛ. xvij. q. iiij. constituit ꝛ. d. c. nullus. vnde i. l. fi. C. de iude. dicitur q; nulli honorẽ: nullã dignitatẽ nulli prehemineñtiã inter xpianos pñt habere. itelligẽ de nouo. secus esset in antiqua. quia tolleratur ꝛ per istã. l. infert Bar. q; non possunt doctorari cũ sit dignitas ꝛ prehemineñtia doctoratus. nec obstat. l. generaliꝛ. §. fi. ff. de decurio. que permittit iudeos promoueri ad dignitates q; intelligitur inter se ipsos iudeos non inter xpianos. vnõ infert pa. in. c. ex speciali eo. ti. q; etiaꝫ omne cõmertiũ per quod xpianis aliquod grauamẽ posset ingeri est prohibitũ iudeis ꝛ paganis. ꝛ ideo ꝯ vẽdatur eis reddituꝫ regalia ꝛ possint illõ emere. vt in. d. c. ex speciali tamẽ collectio non poterit per ipsos fieri sed p xpianos. quia sic colligendo posset iudeus cõmittere fraudes. ꝛ tenetur pre pauperibus quicquid lucratus ẽ ex tali officio. vnn. d. c. cum sit. ꝛ hoc secundum prouidentiam episcopi.

¶ Octauo ꝓhibetur ne in triduo ante pascha ꝛ maxime in die veneris ꝯ 14
ri hostia vel fenestrae apertae teneãt: ne in publicum ereant extra eodem. titu. c. quia super his. ꝛ in. c. nonnullis

¶ Nono ne decimas prediales rei 15
neant: sed vt ecclesijs soluant. ℨ dicti. c. de terris.

¶ Decimo ne testimoniuꝫ dicant cõ 16
tra christianuꝫ. de testi. iudei. imo repelluntur ab omnibus actibus legitimis. ij. q. vij. alienũ. ꝛ hoc verum nisi in casu hereseos si quis ad eos reverteret tunc pro testibus admitteretur. vt in. c. contra christianos. ℨ here. li. vj. sed bene coguntur christianũ ꝓ eos testimoniũ dicẽtẽ admittere: vt in. d. c. iudei.

¶ Undecimo non possunt cõuenire 17
christianũ apud iudeũ: ꝯ bene apud iudices xpianos arbitrũ. in causa civili tamen possunt eligere iudeum. vt. C. de iudeis. l. iudei. sententia tñ ꝺ ꝯ ordinariũ xpianum iudicem. vt ibi.

¶ Duodecimo ne emant seruũ xpia 18
nũ vel non xpianũ si modo vult baptizari. c. i. ꝛ. c. vl. codẽ. n. vnde si iudeus emit xpianũ seruũ vel qualitercunq; acquirat statim efficitur liber nullo ꝓcio dato. xxv. di. mancipia. si vero seruũ non christianũ emit pro sibi seruiẽdo tunc voluntate patefacta q; vult efficere xpianus statꝫ venditat sibi libertatẽ nullo dato precio. c. fraternitatẽ liti. di. si aũt talꝫ non christianũ emit non pro sibi seruiendo. sed causa mercimonij: tunc si fuit expositus ad vendendũ infra tres menses qui incipiũt

currere a die emptionis fm Host. in. d. c. fi. vel fm Jo. an. ꝛ Pa. i. c. i. codẽ a die quo venit xpianitatẽ mne non liberatur ab eius seruitute: nisi ꝺ̃tur ideo. xij. soldi pro quolibet bono seruo qui soldi debent esse aurei fm. Host. Bo. ꝛ pa. quoꝝ. xvij. faciũt vnã libram auri. C. de fusce. prepo. ꝛ arcka. l. quotiescunq; certa sũma soldoꝝ ꝛ videt sentire. glo. i. l. quacũq;. C. de seruis fugi. ꝛ pro ista opinione facit glo. C. ℨ falmo. l. si quis nummos. sed fm Bar. ꝛ host. in. d. fi. c. debuntur de moneta q; est in vsu in illo loco. ar. ff. de lega. iij. l. nummis. ꝛ. ff. de leg. i. l. si seruus plurium. §. si numerus. ꝛ magis placet. tacite q; dicit pro seruo bono ergo de falcabitur si ille non est ita bonus: ga ibi bonus accipitur pro optio fm pa. i. d. c. i. si vero non exposuit venalem infra tres menses tunc statim liberatur nullo precio dato. d. c. fina.

19 ¶ Utrũ vnaculus. i. natus ex ancilla iudei si vult effici christianus liberet similiter. ℟. q; sic nullo dato precio. l. deo nobis. C. de epi. ꝛ cle. §. vltimo.

20 ¶ Sed quid si aliquis talem emat q causa mercimonij fuerat emptus a iudeo. ℟. q; non efficietur eius seruus ꝯ restituet ei precium. xij. solidoꝝ. ꝛ erit omnino a seruitute liberatus. Insti. de nox. ac. §. dominus.

21 ¶ Sed pone q; non habet precium ℟. q; si sit in manu iudei. puta quia nemo est christianus qui velit eum emere: tunc nihilominus liberabitur. ꝛ hostiaꝫ queret precium. ff. de manumis. l. xiij. §. sitio autẽ. vel si nullo modo potest habere seruat sibi per quinquẽnũ vt no. glo. xxxvj. q. i. de raptoribus si vero sit i manu christiani. tunc si alio modo habere non potest precium seruici q; tantum q; seruitium compensetur cum precio: ꝛ sic liberatur. ff. de ca. in. l. bello. hoc verum nisi precium fuisset datum pro anima ꝛ non animo repetendi. ar. ff. de neg. ge. l. ꝺ̃cẽtius. ꝛ. ff. de reli. ꝛ sump. fu. l. ꝛ si quis. §. idẽ labeo ait.

¶ Tertiodecimo ne vsuras exigant 22
sed exactas restituant. vt in. c. post miserabilem de vsuris possunt compelli ad hoc per principes ꝛ debẽt. vt in. d. c. quod si non faciunt debent compelli per iudicem ecclesiasticum censura ecclesiastica. vt dicit Host. ꝛ Jo. an. in nouella in. d. c. post miserabilem. Facit c. postulasti de iudeis. ꝛ qõ ibi no. quod de principes terrarum peccant mortaliter non cogendo eos ad restituendũ vsuras. ꝛ similiter christiani si ipsis non restituentibus monerentur ne cũ eis haberent cõmertium. si post monitionem eis factam commertium cum eis haberent. vt in. d. c. post miserabilẽ ꝛ. c. quanto de iudeis.

¶ Quartodecimo ne itemptent con 23
tra catholicam fidem quicq; detestabile. sicut est q; nutrices christiane ꝓbiciant lac in latrinas postq; susceperunt corpus christi vt i. c. ꝛ si iudeos eodem ꝛ huiusmodi.

¶ Quintodecimo ne quẽq; qui non 24
est sue nationis aut secte presumãt circũcidere ex ti sit eoꝝ seruꝰ. vt. l. unica. C. ne xpianũ man. ꝛ ibi est eis pena capitalis. i. ꝓpter vtilitatẽ que dicitur capitalis. vt. ff. de penis. l. rei capitalis. Illq; ꝺ̃ mors naturalis vt ibidem ꝛ pn.

¶ Sextodecio ne inde⁹ xpianũ i vxorẽ accipiat. l. ne quis. C. de iudeis. qõ si fecerit crimine adulterij punietꝰ vt ibidẽ.

¶ Decimoseptimo ne fidem catholi 25
cam impugnet peruerso dogmate aliter pena sanguinis punitur. uti dicta. l. hac victura in omne cuum.

¶ Utr̃ ecclia possit pũire iudeos ꝛ pa 27
ganos si ꝺ̃liquũt. ℟. q; sic si delinquãt

cētra.l.naturalē: q; illā cōem recipiunt. Itē iudeos si agāt ꝫ.l.veteris testi ꝑ Rug.de anch.in.li.de potestate papē

28 ¶ Itē no.Fm eūdē q; iudei p papā.t alios ꝓncipes quos subdunt debēt cogi ad laborandū mānibus ꝓpriis: alias fiunt participes turpis lucri t peccatorū que faciunt nec obstat.c.sicut de iudeis.vbi dicitur q; nullus exigat coacta seruitia ab ipsis nisi consueta: quia illud intelligitur de seruitijs ad vsum terre dominorum solum.

29 ¶ Itē no.q; punitur pēa ignis qui aliquem ex suis qui vult xp̄ianus esse facis vt alio furoris genere ītemptant vt.l.iudeis. C. de iudeis.

30 ¶ Que ꝓhibentur christiani facere contra iudeos.ꝛ.q; nouē. ¶ Primo q; violenter nō debēt cogi ad fidem. vt in.c.sicut.de iudeis ō quo dic.vt.ō. baptismus.vi.§.xij. ¶ Secūdo q; nō offendant neq; in personis neq; in bonis sine iudicio terrene potestatis.d.c. sicut iudei. ¶ Tertio q; nō ꝑmittūtur obseruare suas cōsuetudines in suis sinagogis, dūmō nihil faciāt in oppꝓbriū christianoꝝ.xlv.di. qui sincera.t d.c.sicut iudei t.l.iudeis. C. de iudeis ¶ Quarto q; non exigant coacta seruitia ab eis que nō sūt cōsueti facere. d.c.sicut de quo dic.vt.ō. baptismus. vi.§.xij. ¶ Quinto q; nō fodiant eoꝝ sepulcra siue corpora humata obtētu pecunie nec eoꝝ cimiteria quisq; mutilet vel inuadat.d.c.sicut.t cōtrafacientes christiani sunt ꝑpetui officio t beneficio si sunt clerici: si laici excōicandi vt in.d.c.sicut. ¶ Sexto q; non debent in sabbatis eoꝝ ad iudiciū trahi. C. de iudeis.l.die sabbati.t. d.c.sicut. ¶ Septimo ne ipediant sua ꝓpria melius poterit vēdere sicut nec christiani. C. de iudeis.l.nemo. ¶ Octauo q; si ꝙuertant ad fidē nō ꝓpterea debita sibi debita fuisse acquisita. Neq; debita successione. t si ablata fuerint ꝓcipitur ꝓpriis eoꝝ locoꝝ sub pena excōicationis q; ea faciāt restituere.c.iudei.el.ij.c. ti.ex quo infert Pa.q; nō perdāt agnatio nē suā. vñ debent succedere aīnēbꝰ suis t multo minꝰ bona legitime acquisita cuius ꝫtiū existimāt vulgares qđ erroneū ē. ¶ Nono q; nō ꝓhibēt cōuerti ad fidē t baptismū suscipe etiaꝫ si sūt seruī xp̄ianoꝝ.ar.c.duc.sunt.xix.q. ij remanebūt tñ seruī si ꝓpter erat suus alicuius xp̄iani: cū seruitus sit approbata de iure diuino: ciuili t canonico. xij.q.ij.t si quos vsq; ad.c. ecclesiarū vulcius tñ tractandus est ꝙ alij fuerūt q; non sūt xp̄iani.ar.de nia.t obe.ꝓ tuas ¶ Vltrus eoꝝ filij sint baptizādi ipsis inuitis.vide.ō. Baptismus.vi.§.xi.

31 ¶ Vtrū ecclesia peccet ꝑmittendo iudeos ritꝰ suos obseruare.ꝛ.q; nō q; nō approbat sed ꝑmittit qđ aūt ꝑmittimꝰ nolentes ꝓcipimus. c. cōcedimus.q; malorū hominū volūtatē ad plenū nō possumus ꝓhibere.xxxi.q.i.hac rōe.

32 ¶ Vtrū pecunia t alijs blandimētis possimus allicere iudeos t alios infideles ad fidē.ꝛ.glo.in.c.debet hō.xxij. q.iij.q; sic allegat.c.qđ autez.xxiij.q. vij.t.c. qui sinceram.xlv.di. Similiter sub tali cōditione potest xp̄ianꝰ aliquā vxcere in vxorem vt fiat xp̄iana.xiij. q.i.caue.t sic in spiritualibus licere fit pactū.vbi agit de cōuersione alicuius ad fidē.t sic nō obstat.i.q.ij.ꝙ pio.q; aliud ē vēdere bonū dei vl aliud spirituale. Aliud est ꝓpter tpalia inducere ad spiritualia: quia primū illicitū.de simo. per totum.sed non Fm ut iuribus ꝓallegatis. vñ Siluester bona ꝓmissit conuertentibus. vt no.in.d.c.ꝙpio.t capitulū ꝙpio. loquit ō dono religionis quod pecunia minime debet reddi. de quo vide Simonia.vij.§.vj.

34 ¶ Vtrū bona vsurariorꝝ iudeoꝝ possint ab aliquo vel dono vel exactiōe vel cōe pene vl quocūq; alio titulo lucrauo vel onerosō acceptari.ꝛ.q; sic vñ nō nihil ꝫ iusticiā fiat.sed retineri an possint distingue.q; si sunt non soluendo restituenda sunt non ipsis: sed quibus debent ipsi. Si vō sunt soluendo. dic vt.ꝫ. Restituto.i.in ver. vsurarius §.xvij.

Vider quia potest esse.ꝛ.q; quilibet q; non ꝓhibēt.ar.c.cū apud de spon.t.l.munus .ff.de procura.

1 ¶ Sed q; sunt qui ꝓhibent.ꝛ.q; surdus mutus t ꝑpetuo furiosus ipubes. femine suus excōicat. Itē ꝛliguineꝰ rei t inimici actoris vel alia causa suspecti. Item imperiti seu illiterati de q; bus omitto brēuitatis causa.

2 ¶ Vtrū iudex vel ꝓlatus malus peccet iudicando subditos.ꝛ.ꝑ.Alex.in iij.q; sic moraliter de q; dic vt.ō. Lorectio.i.§.iij.

3 ¶ Vtrū iudex possit iudicare sine actore.ꝛ.q; ordinarie ꝓcedendo nō facit.c.si legitimus ō accu. extraordinarie autē sic.vt in inquisitione.t denunciatione.vt.ō. Inquisitio t Denunciatio

4 ¶ Vtrū iudex possit cōpellere partes ad faciēdū cōpositionē.ꝛ.q; si causa ē ciuilis q; nō: nec ēt ꝓncipes ex potestate ordinaria.l.i ff.de noui ope.nū. tñ si lis est longa t intricata multum. ita q; de facili nō pōt decidi iudex pōt cōpellere partes ad ꝓcordiā.tex. videtur iudicio meo.i.c.placuit.xc.di. dicit etiam Pa i ꝛca de tregua.t pa.q; ad pacem bene potest t debet reducere partes: t ēt compellere tam iudex secularis ꝙ ecclesiasticus ꝛspectu subditorum suorum.xc.di.si qs contristauerit.c.placuit tenet ēt Bar.i.l. congruit.ff.de officio. ꝓsidis.

5 ¶ Vtrū iudex possit cōpellere ne potentiores viri contumelijs afficiant inferiores.ꝛ.q; sic t tenetur.l.illicitas.§.ne potentio: eo.ff.de officio ꝓsi.

6 ¶ Vltrū iudex teneat t possit cōpellere aduersarū ad ꝓstandā cautiōez ō nō offendendo nec actorē nec suos: qñ talia verisimiliter timens iplorat eius offiū.ꝛ.q; sic vt i.d.§.ne potentiores t ibi p Bar. t bonus ter.i.l. Denunciantes.C. ō bona qui ad ec.cōstu.t ibi per Ly. Facit ter. i.c.de benedicto.xxxij.q.i. t i.c. Ifas.l fi. de resti.spo.

7 ¶ Vltrū iudex teneatur ex necessitate officij purgare ꝓuincias malis hoibus ꝛ.q; sic ter.est i.l.iij.t.l.congruit.ff.ō officio ꝓsi.propter qđ dicit Bal.i.l. gallus.ff.de libe.t postu.t Raphael t Imo.q; ꝛs statuū ciuitatis dicat q; potest punire: q; si ō bū pōt: iportat necessitatē.d.l.gallus.ipi. Et ideo si non facit tenetur de negligētia. Facit qđ no. Bal.t Ang.in.l.municipia.C.de fuis statgi.ꝺz ergo iudex delicta inquirere alr tenebitur i sindicatu t hoc vez i iudice qui habet merum iperium.l. iperium.i pri.t quod ibi no. Bart.t i. Liubere cauere.ff.ō iur.om.iudi.ti. l.iij. de officio eius cui man.est iu.

8 ¶ Vltrū iudex possit aliqd petere pro laboze i iudicando.ꝛ.q; de iure canonico iudex ordinarius vel delegatꝰ ecclesiasticus nihil pōt petere.vt i.c. cuz ab omni.de vij.t ho.cle.t.c.statuū.de rescrip.li.vi. t ꝛs loqtur de delegato tamen idem tenetur i.d.c. cuz ab oi q; Pa.t Jo.an.t ceteros de ordinario est etiaz glo.i.c.non ꝛs.xj.q.iij.de iure ō ciuili ordinariꝰ secularis petit sportulas soluz: nec aliud pōt petere.iij.q. iij.offerat q; sportule sūt munera a lege nō diffinita.vt i aul.generalr.C.de epi.t cle.Delegatꝰ vō ēra ꝓncipe nō ꝫs nisi duos aureos ipn.t duos i fine

qñdo ensa excedit centū aureos q̄ si non excedit nihil habebit in aut. de iudi. §. ne aūt labor. no. glo. in. d. c. cū ab oī. Excipiūtur esculenta ⁊ poculenta. l. comestibilia ⁊ potabilia si sūt talis qualitatis q̄ in pauca diebus possint consumi fm archi. ⁊ glo. in. d. c. statutū. ⁊ sint ex mera liberalitate oblata. quia sic p̄sit ab oībus recipi. Alia aūt oia etiā si sit vnus denarius p̄hibētur oēs iudices accipere. vt. ff. de of. p̄si. l. plebiscito. ⁊. l. solēt. ff. de of. procō. no. glo. in. l. iij. C. de condi. ob tur. cām sacit. l. i. C. de pe. iudi. qui ma. iudi. etiā si recipiant vt expedit eis. ⁊ si recipiūt alia p̄ter p̄dicta esculenta ⁊ poculenta tenēt restituere de necessitate. ar. d. c. statutū. ⁊. c. exiget de censi. li. vj. immo si sit iudex delegatus ecclīasticus q̄ talia recipit nō pōt liberari ex remissione sibi facta a dāte talia: nisi restituat. ⁊ si restitueret in fraudē vt postea ille si bi donaret non valeret fm glo. in. d. c statutū. Secus aūt si sine fraude restituerit ⁊ ille postea liberaliter iterū donaret fz gl. p̄dictam. sed ego veram credo si post iudiciū finitum sine fraude dat liberaliter. aliter non.

9 ¶ Utrū officiales inferiores ⁊ nuncij ⁊ huiusmodi possint aliqd exigere a litigāntibus ⁊ huiusmodi. §. Fm Alex. de ales in. iij. parte sū. q̄ sic fm consuetudinē terre. sed p vis vel inmoderatā importunitatē recipere non possunt. ⁊ hoc quando nō hūt reddit⁹ deputatos. Io. tū in sū. tenet q̄ etiā si hūt reddit⁹ deputatos possunt aliquid parum recipere dūmodo non per vis vel importunitatem inmoderatā. Assessor vero non potest si habet salariū deputatum aliter tenēt restituere. ar. c. cum ab oī.

10 ¶ Fz qd si iudex secularis fz p̄ficiscī ēt domicilū. q̄. q̄ sine sit iudex ordinar⁹ secularis: sine el⁹ delegat⁹ pōt petere expensas. d. c. statutū. sicut dictū cū p̄ficiscī ēt domicilū. xxi. q. iij. §. venturus q̄: nemo cogitur militare suis sūptibus ea tñ moderatione ne p̄tes enormē dānū patiant. ar. x. q. iij. illud ⁊ si pauperes litigātes sint tunc ex abstinere etiā a sūptibus iudex delegatus. vt i. d. c. statutum. ⁊ ordinarius etiā secularis non debet habere sportulas i. auth. de man. p̄lat. §. si vbi quoq;.

11 ¶ Sed nūquid delegatus ordinarij ecclesiastici sic habebit expensas cū p ficiscitur extra domicilū sicut delegatus p̄cipis vel ordinarij secularis. q̄. q̄ sic tū p̄ victualibus q̄ p̄ vectura equor⁹ ⁊ similiū nisi esset delegatus ad vniuersitatē causarū vel ad vni ⁊ malitiose quia tunc ordinarius habet p̄videre de suo. ar. c. iter cetera de offi. ord. ⁊ glo. i. d. c. statutum. sed glo. i. d. c. cum ab oī tenet idistincte q̄ non potest delegatus ordiarij sed ordinarius debet sibi facere expensas. sed opinio p̄ma videtur magis equa.

12 ¶ Utrum ordiarius ecclesiasticus simiter possit petere expensas quando p̄ficiscitur extra domū. q̄. q̄ non. nisi cū p̄ficiscitur p̄o consecratōe ecclesie vt i. c. cum sit romana de simo. Et cum visitat p̄uinciam suā. de cens. li. c. cum apostolus. ⁊. c. exigit. co. li. vj.

13 ¶ Utrum iudex ordiarius aut delegatus qui recipere possunt expensas teneantur cōputare illas quas dom̄i se essent. q̄. glo. tenet quod sic i. d. c. cuz ab oī. sed Pa. in. d. c. cum ab oī. tenet q̄ non. ⁊ magis est benigna q̄ds p̄ma sit tutior.

14 ¶ Quid si delegatus ecclesiastic⁹ nō habet reddit⁹ vel beneficiū ecclesiasticū sufficiēs vñ viuat. q̄. Pa. in. d. c. cū ab oī. q̄ poterit petere id qđ pōt petere iudex delegat⁹ p̄cipis secularis vt dixi. ō. p ar. a. Frio sciu: fz magis mihi p̄z Fria opio q̄ nō possit nisi forte pp tale casus occuparetur ab aliquo honesto exercitio de quo viuit tunc teneret opinionem Pa. veram.

15 ¶ Utz p̄scuetudo excuset seu valeat q̄ dam̄ spontale ordinario ⁊ delegato ecclesiastico. q̄. d. Lar. in Cle. statutuz. de elec. distinguit q̄ aut p̄cessit exactio. ⁊ sic nō valet nec excusat tal' cōsuetudo. aut p̄scuetudo nō habuit ortū ab ea enōe. ⁊ sic p̄sit p̄tes p̄pelli ad obseruādū laudabilē p̄scuetudinē. c. ad aplicā. ō si mo. Sz hec distinctio q̄ ad p̄mā est vera q̄: qñ p̄cessit exactio est ꝑ hōestatē ⁊ mētē vltimus. c. cum ab oī. ⁊ facit. c. ex auditis. i. q. iij. sed q̄ ad fm nō credo vera: q̄: si nō p̄cessit exactio sic cū sit ex mera liberalitate dōāntiū nō iducit p̄scuetudo: fz q̄libet dōatio habuit effectuz suū inter eā q̄ no. i gl. ⁊ Bar. i. l. cū de i rē. ō. lo. ff. de vsuris. Facit. l. si certē ānis C. ō pac. nec valet. d. c. ad aplicā q̄: locū q̄ qñ aliqd sint dati i piā cām: q̄ tūc videnē voluisse laici inducere p̄scuetudinē: ⁊ iō dico cū glo. i. d. Cle. statuti ō cle. ⁊ Jo. an. Pa. ⁊ cōiter doc. i. d. c. cū ab oī. q̄ nō valet talis p̄scuetudo ⁊ fz Cardinalis dicat vbi. §. q̄ nō peccat mortaliter recipiendo dūmō non inmoderate qñ ē p̄scuetudo q̄: habet p se doctores famosos p hoc inter no. ff. de re iud. l. cū platis ⁊ ō postu. p̄la. c. vnico. li. vj. hoc nō credo vez nisi i eo q̄ nescit discernere q̄ sit verior opinio ⁊ qo habeat validiores rōnes: nec ēt excusari a restitutione fienda.

16 ¶ Utrū iudex ordinar⁹ vel delegat⁹ ecclesiastic⁹ possit a p̄hib⁹ petere salariū p assessore. q̄. Fz cōiter doctores i. d. c. cū ab oī. q̄ nō ordinari⁹ q̄: ōs scire canones ō gb⁹ ō sak coraz se. Et iō si nescit ⁊ indiget assessore p̄eundeat de suo. Delegat⁹ nō licite petit: dūmō fraudulenter nō faciat: vt puta: quia dicit se indigere cū nō indigeat. d. c. statuti. §. assessore. vel paciare vult in lucro cum assessore q̄: sic cuz faciat fraudem legi peccaret mortaliter ⁊ teneretur ad restitutionem partibus.

17 ¶ Utz salariū possit petef p notario ⁊ q̄. ō legat⁹ pōt. dūmō ñ p̄cipet ipse cū eo. vt i. d. c. statuti. fz ō ordiario dubitat. q̄: vt q̄ ō suo ōbeat. posset sui officialib⁹ sed ego credo q̄ possit petere

18 ¶ Utz datū iudici nisi i casu p̄missō possit repeti. q̄. q̄ si ō dit vt cōrumperet iudicē sic nō pōt repetere. ⁊ fm glo. i. c. q̄ recte iudicat. xi. q. iij. cōiter sic p̄scribitur. iō multi tenēt q̄ nō repetit fz si dedit vt iuste daret suam quā alias nolebat dare vel vt nō daret iniustā. ⁊ sic nō liberatur iudex dando pauperib⁹. q̄: repetere pōt in p̄scia: vbi nō stat⁹ p̄scriptioni sed veritati. l. q. i. iubem⁹. ō. simo. nemo. xi. q. iij. non fz. Si aūt dedit simpliciter vt iudicet amittit p̄cipale causam. vt. ff. de condi. ob cām. l. iij. §. fi. ⁊ sic non repetet: sicut quando dat vt p̄o se iudicaret. facit glo. in. d. c. qui recte. quod limito verū nisi quādo aliter nolet iudicare. nisi daret q̄: posset repetere ⁊ sibi tenetur restituere

19 ¶ Utz p̄mittat simōia dādo pecūniā p̄o iniuria. q̄. glo. i. q. iij. vendētes. q̄ nō q̄: in p̄phanis non cōmittit simonia fz graviter peccet: nisi i casu q̄ iudex aliter nō vult dare iustā iniuriam q̄: tunc nec peccat cū redimat vexationē suā sed pōt dici fm Pa. i. d. c. cuz ab oī. q̄ si do pecuniā vt hēam iniuriam p me qua volo cōsequi ipsūale vel annexū sibi. q̄ tunc sit simonia. Sz ego nō admitto hoc in casu p̄dicto. l. cū iudex ñ vult sine pecunia iustā dare iniuriam: q̄: cū redimā vexationē meā: nō credo q̄ sit simonia si modo habeo tam ius in tali re. secus si per ēptionem ō nouo acquirere. q̄: sic cēt vera opinio Pa.

20 ¶ Utrū sniā lata intercedēte pecunia
sit nulla ipso iure .g. gl. i. d. c. cū ab of
& segnr Pa. q sic. j. q. vj. §. venales
C. qui. pos. nō ē ne. l. venales. i ver. et
glo. sniā tñ arbitr ts: ts agens ex ea
repellat exceptiō ē voli. C. Ś arbt. l. iij.
& i glo. predicta. secus si per gratiam
datur q; tunc non est nulla ipso iure
sed datur restituto. vt i. d. glo.

21 ¶ Utrū iudex teneat ad restitutō em
ptī si eius negligētia aliq̄ dānū incur
rit. .g. glo. i. c. qū Ś. de p: oba. i verbo
negligētiā q; sic. & ei sequent doc. pa-
nit i. d. c. qñ Ś. aīt q; i foro aie est ve
ra opīo si fuit i dolo vel lata culpa.
alias non. sed de hoc dico latius. Ś.
Culpa. §. v. & vj.

22 ¶ Sed qñ dē cōmittere negligētiā.
.g. Dolū. q; tūc qñ negligit terminare
causā vel habere rabellionē vl aduer
tere qd scribat vel nō puidet ō adno
cato vt teneat. vt supra dictū ē. Eduoca
tio. vel nō curauit reuoluere libros &
hmōi q̄ suo officio incūbūt multoma
gis teneat si ex dolo dat dānū. vñ si ini
quā sniam dedit vl aliqd aliud fecit Ś
pīciam & Ś iustitiā i grauamē alteri⁹ p
tis extra restitutō es ad interesse ad quā
tenet. vt. C. de pena iudi. q; ma. iudi. l.
nouo iure. xi. q. iij. quattuor. xxiij. q. ij.
dūs deus. & q. v. administratores. si ē
ecclīastic⁹ inder ordinari⁹ vl delegat⁹
si Ś pīcias & Ś iustitiā hoc facit ipso fa
cto ē suspēsus p dānū ab exercitō e offi-
cij. vt i. c. cū exeruit. de re. iudi. li. vj. si
ō dūficauit ptē p iprudētiā sic tene
tur sibi ad restitutōem. i culpa eni fuit
cū se insufficiēt scīuit vel scire debuit
& tñ ōm iudicare & suscepit. & hoc vez i
ordinario delegat⁹ aūt qui necessitate
obedīētie iudicat: & bona fide: & dele-
silio pterū. ts iustle iudicet nō tenet
ad restitutionē. nec peccat sed et⁹ aliter
for tenebitur. l. ij. ff. q; q̄cq; iur. si nō
est electi q habebat pio docto & bō
opīonis. & ita credidit eū doctus ad
hoc. alias nō excusaret si vellet pce-
dere Ś caput suū vel iperitū vl malā
scienter eligeret assessorem fm Rod.

¶ Utrū iudex incidat i penā statuti i 23
ponētis penā nō terminādi sniam infra
certū diē si nō terminat .g. Pa. i. c. ts
de p̄ba. q; sic si fuit registr⁹: q; ñ tenet
ipendere offīi suum ad vtilitatem p̄
uatam nisi requratur. vt. l. iij. §. hoc aūt
ff. de dānno infec. & ibi bar.

¶ Utrū iudex secularis teneat p̄sta 24
re brachiū suū iudici ecclīastico. §. q
si eius subdit⁹ resistit sibi de iure vt pa
ta. p̄cepit ei aliqd: appellauit ad supio
rē: ep̄s dīc q; nō p̄t & petit brachiū
seculare Ś eī: tūc dico q; nō tenet ita
no. Pa. i. c. j. de of. or. secus si resistit
ei de fcō vt ibi no. Idē dic i exemplo
q allegat exceptionē quā ep̄s nō admit
tit appellat non tenetur iudex secula-
ris episcopum iuuare.

¶ Utrū iudex post latā sniam diffinitiā 25
uā possit eā interp̄tari seu declarare. .g.
q; non iferiores nec arbiter: maiores
aūt bene possūt declarare: sed nō mu
tare aut corrigere. vide. i. c. j. de postu
lando i glo. & q̄ ibi no. & Pa. ibidē
iterlocutoriā ō sniaz p̄t corrigē &
reuocare. ō accusa. c. qualē & q̄ñ. el. j.

¶ Utrum iudex possit penaz minuere 26
vel augere vide. j. Pena. §. xviij.

¶ Utrū nō cōdēnās ptez aduersas ip̄ 27
erpeū teneat ipse de suo restituere alte
ri parti. .g. q; sic. l. sancimus. C. de iu
di. quod limitat glo. i. c. si. de rescrip.
verum si fuit penaz alias nō

Iudicare

¶ Utrum si quis iudicet recte et sal
spitō e. vide infra. Presumptō.

¶ Quid ē iudicare simplr & pure .g. si &
est remouere ordiem iuris. sed q̄ñ sub
ilitatē gnitosi⁹ q; p̄dicta ō ba iportāt
ex suo ppō significato idē q; sine ma
licia & sine pcia & iuolutione ad hoc
gl. i. Cle. sepe ō ō. sig. in ō bo simplr
& ordo iudiciari⁹ nō ē iuriā⁹ ad inol-
uēdū. vñ. c. olim fili. ō iudi. & iō nō
remouebitur fm Pa. in. d. c. dilecti

1 ¶ Quid si dicat pcedas sine solēni 2
tate iuris .g. Pa. i. d. c. dilecti q; cēsēt
sublata solēnitas iuris ciuilis & cano
nici ts ñ vitiat. & iurisgētiū: & iō duo
testes sufficerēt ts forte plures regrere-
tur: silr & si sūt infames: q; infamia ē ō
ture positiua in. c. p. tuas ō simo. non
tñ recipiūt nō citata parte q; citatio
ē ipēs delictōis q̄ est ō iure gētiū nec
pōt tolli. Cle. pastoralis. de re iudi.

3 ¶ Quid si dicat iudicēs put volue 3
rit .g. Pa. vbi. ō. q; intelligit solū do
lus exclusus. ar. l. l. credito: §. Iuri⁹. ff.
uā. & iō si pōt tollē ius alteri⁹ sine
cā. sīc nec ꝓmitto. q; nemo pl⁹ iuris
i aliū trāsferre q̄ ipe hēat de dore post
uior. resti. c. nup & ꝓpterea dīc Bar.
in cūagāt ad rep̄imē. q; ille cui cō
mittit vt faciat q; vult vel sic libuerit
ts ñ teneat sequi regulas iuris ciuilis
remanet tū ligat⁹ regulis iuris nālis
gētiū. seu nāl eqtat⁹. q; idē ē vt i Cle.
pastoralis ō re iud. vbi ipator iualide
egit: q; excessit regulas iuris nālis.

4 ¶ Quid si dicat iudicēs fs veritatē & 4
eqtatē .g. Pa. i. c. lras ō iur. cal. q; ō
dēt fuari solēnitates & rigor iuris
positiui. d. Zu. dicit q̄ō rigor iuris nō
tenetur seruare & placet mihi.

5 ¶ Quid si dicat iudicēs put vbi ve 5
debit .g. Pa. i. c. i. ō iudi. q; ds iudi-
care iudicio itellect⁹ cui ꝑgruit hoc
ō bū videbit. ita no. Bar in. l. qd tū
§. si arbit. ff. de arbitris. & idē dī de re
liquo vel ꝓmitto arbitrio tuo vel pru
dētie me vl iudicio meo tūc ōnotāt ar
bitrīj boni viri rōe & gulati sicut cum
dr vt visz ubi fuerit vel ubi videbit

ista no. Pa. i. c. i. ō sēq. post. sīc. hec ō
ba si ceruaueris si arbitra⁹ fueris.
si vbi placuerit: vt p̄bat in. l. fideicōmi-
lla. §. cūq;. ff. ō lega. iii. & in. l. cū ara
§. fin. ff. de fideicōmiss. liber. vbi
ter. nota. vide ter. cum glo. in. c. ii. de
cō. vicia & per Barto. in cūauagā
ni ad rep̄imendum. & Pa. in. c. i. de
cōsti. Et iō tenet seq; oēs regulas iu-
ris ciuilis fm Bar. i dicta cūauagani
allat. li. ff. ō arbi. et ꝓpterea aduerte
q; oia ō ba exceptis istis. volo. libz ar
bitriū plenū vel liberū vt ibidē not.
Bar. ipozūt arbitriū boni viri.

¶ Quid si dicat sine strepitu & figu 6
ra iudicij simplicit & ō plano. .g. Cle.
sepe. ō. §. signi. & ibi videas q̄mō p̄t
omittē ola q̄ ñ sūt ō iur gētiū vl nāli

¶ Utrū iudex iudū sit ts allegata & p. 7
bata. an ts q; iudex cognoscit veritatē
.g. q; diuersorū sunt diuersa opīa. Jo.
& Archi. ait. q. vij. iudicet. Ber. & Jo.
de offi. ordi. c. i. Primo de cēsi. c. vene
rabilis. Host. ō postu. pla. c. bone. el. j
tenēt q; si agat in forma iudicij sic iu
dicabit fm allegata & ꝓbata pon⁹ cās
fm veritatē. ff. ō offi. p̄fecto. l. illiterat⁹
§. j. d. c. iudicet. xi. q. iij. simoge. vj. q.
ij. si tūū. & c. placuit q; aliō sic vt ul
ōr aliud vt bō. vt in. d. c. ij. ō offi. oī.
xxiij. q. iiij. si. eccliā. & iō iudicabit ts
scias quā ts vt iudex: nō qui ts vt
bō. in. d. c. ij & de offi. delēg. pastoralis
§. q; ō. facit. c. si oia videāda. xi. q.
j. host. ubi & Archi. dicunt q; si imineat
piculū aie: vel ecclē publice vtilitat q;
tūc de iure & de facto supplere pōt &
debet p̄ piculo aie: qō possūt facit de
elec. cū vobis. §. his igit. de excep. ex
ceptionē p vtilitate publica. arg. C. ō
pcu. l. litē. ff. de postu. l. quos. p̄hibet
Hugo ts q; nullo mō ds iudicare Ś
veritatē: ts ds delegare cās. ff. ō iur.
em. iud. l. p̄to. Rodo. dicit q; si imo

ecclē ꝑdēnet ad mortē vl̄ mutilatiōem
mēbroꝝ aut ꝑdēnādū exponat ēt ad
p̄ceptū sup̄ioris q̄ peccat mortaliter
Secus aūt esset in alijs penis peccita
ris vel causis ciuilibus gl. i. c. pastoral
de of. or. ⁊ i. c. i. de of. or. li. vi. ⁊ Ric.
in quol. iii. q. xxv. ⁊ Tho. sc̄da sc̄e te
net cū p̄ma opi. sed saluo meliori iudi
cio ego dico q̄ aut iudex procedu i iu
dicio aut ēt iudiciū Si in iudicio sic
tenet q̄ nullo mō p̄t iudicare ꝯ veri
tatē quā p certo scit nisi cū petō mor
tali siue sim̄i crialib⁹ sine i ciuilibus
nī primo q: ē ꝯ p̄ceptū diuinū Exo.
xxiij. nō suscipies vocē mēdacī ⁊ infra
neq; in iudicio plurimoꝝ agesces sniē
vt a vītate deuies ⁊ post innocentē ⁊
iustū nō occides nī ēt q: vī i. c. q. scā
dalizauerit de reg. iur. vtili⁹ scādalizꝫ
nasci p̄mitti q̄ veritas deseratur Hec
ibi ⁊ i. c. postulat⁹ vo⁹ iii. q. viij. vī q̄ si
añ iudicādum est q̄ ad p̄sciam nr̄aꝫ
reuertamur ⁊ qd placeat deo siue dis
pliceat debem⁹ dirimere ⁊ i. c. nūc. xi.
q. iij. dī nūc vera est absolutio p̄ fidēlis
cū interni legē arbitriū iudicis: ergo
a ꝯrio nec absolutio ⁊ multomin⁹ cō
dēnatio Ite i. c. sūmope ibidē vī q̄
p̄z q̄ ll. diuina ⁊ humana p̄stituū ē ꝺz
iudicare: ⁊ post nō ex corde nfo: sed
p̄cepto diuino ꝑdēnatiōis sniaꝫ pferam⁹ ⁊ i. c. cū eterni de sen. ⁊ re iudi.
li. vi. ibi vī i ferēdis sniis p̄oculdēat
solū deū illa⁹ imitātes ecclām q q̄relaꝫ
ppli tabernaculū ingressus ad dūm re
ferebat: vt fm ei⁹ ip̄ius iudicare: hec
ibi Ergo nō p̄z falsas allgatiōes tes
tes. clarus ē i. d. c. cū eterni si go ingt
Anno. iiij. aut iudex ecclīastic⁹ ordina
ri⁹ aut delegat⁹ famē siue ꝑdig⁹ ⁊ p-
pti pſecutor honoris ꝯ p̄sciaꝫ ⁊ ꝯ iu
stitiā i grauamē alteri⁹ pe i iudicio qc
q̄ fecerit p gl̄aꝫ vl̄ p sordes ab exe
cutione officij p añō nouerit se suspēsū
ad ēntiaꝫ hꝰ pti quā leserit nihil
omin⁹ ꝑdēnād⁹ hec ibi ecce q̄ si dicat
ꝯ allata sꝫ ꝯ p̄sciaꝫ ⁊ p sordes falsop
Ite ⁊ alia rōne credo q̄ si exculet a
mortali q: officiū suū dicēt. tantūmodō ē
dicit. l. cū. ō iur. om. iu. ēt si iudex pōt
vt i plib⁹ iudicare put sue p̄scie rōna
li vī vt p̄z i. l. appellari. ff. ga ⁊ a q̄ ap
pellat ibi ⁊ q̄ optimū ē statuere facit.
ff. de arbi. l. q̄le vbi dī oī mō dicat q̄
sibi vī ite in. c. ad nr̄aꝫ ō p̄sue. dī post
q̄ tibi de meritis p̄stiterit sniaꝫ p̄fer
re valeas sicut ordo postulat rōnis au
ctoritate primū si obstāte p̄suetudine
p̄cedim⁹ facultatē facit. l. rē nō nouā
C. de iudi. q̄ iudices iurēt oīmō sēle
cū veritate ⁊ legū obseruatōe iudiciū
disposituros Ite. C. de iudi. l. placuit
in oib⁹ reb⁹ p̄caueā ēe iusticie cgtaꝫ
q̄ stricti iuris rōneꝫ hec ibi facit ad
idē. c. fi. ō trāsac. Et ió sepe q̄ volum
scīre inuenire colorē q̄ iniustitia delē
randa ita in isto casu tenēt vt ꝯ veri
tatē nō iudicēt voluptuosissime facere q̄
falsitas detegat vt. ii. q. i. de⁹ oportet
⁊ si nullo mō detegere p̄nt nūc potius
debēt officiū relignare q̄ ꝯ iustitiā sniaꝫ
facit q̄ hoc q̄ⁿ no. glo. i. c. pastoralis ō
offi. dele. Ubi dicit merus executor si
scit sniaꝫ iustā auctoritate lfaꝫ falsaꝫ
vel q̄ falsa iustā vl̄ q̄ volū aduersarij
q̄ nō ꝺz exeq̄ ēt Sed reuinere ad
sup̄iorē vt i. c. decetero ō re iud. ⁊ c.
si q̄ de offi. dele. C. si ex falsis instis
Iudicari. ff. de iudi. l. si p̄tor. ⁊ marcel
lus ⁊ ad ter. ibidē q̄ dicit ⁊ si scit illā
sniaꝫ iniustā: q̄ tenet exeq̄ si nō p̄t
aliter absolui a mādato. ff. de gl. q̄ in
telligit de iniusticia solēnitatis iuris ⁊
ita exponit iniusticia. i. ꝯ ius litigiosū
Sec⁹ si esset iniq̄ ⁊ vī iniq̄ q̄ ē ꝯ ve
ritatē q: sic ñ tenet obedire vt ibidē
allat Sed si nō ꝺz sup̄iorē ēt nulli
subsit nisi deo multomin⁹ ꝺz ꝯ certā
scīam ꝺdēnare innocētē p̄ quocūq;
testimonio. ꝓpterea dicit. l. absolūt. ff.
de pe. sanctius est nocētē ipunitū re
linquere q̄ innocētē dānare. ⁊ sic con
cludo q̄ ꝑdēnare aliquē nullo mō li
cet iudici ꝯ veritatē. ō q̄ ipse certus ē.
absoluere aūt bñ p̄t si p̄batiōes nō
sūt legitime: q̄uis iudex sciat p̄ certo
eū culpabilē: q: iura illud volūt ex
p̄esse vt nemo publicet penā alteri⁹
q̄ nō p̄t p̄bare. vt i. c. si sacerdos
de offi. iud. l. illicitas. ō. neq; licitas. ff.
de. offi. p̄si ⁊ ff. de feriis. iuncta. gl. l. ea
dē oīone. in fi. c. c. si nō epūs. vi. q. ij. ⁊
c. quotiēs. ⁊ i. c. mēnā. ij. q. v. absolutē
infamat⁹. ex quo defecerūt accusato
res in p̄bādo. Et hāc opinionem vī
tenere Hico. de li. sup exo. xxiij. nec
obstāt c. iudicet. ij. q. vij. q: non dicit
fm allegata. sed dicit iuxta leges ⁊ iu
ra. p̄nūciet q̄ⁿ est dicēd iuxta q̄ sta
uerūt leges ⁊ iura. p̄cedat in p̄cedē
do ⁊ discutiēdo: ⁊ det sniam. que q̄dē
volūt. et vinculoꝝ reddat q̄ⁿ ꝺbēt. l.
j. ff. ō iusticia ⁊ iur. nec ⁊ ēt ob. c. eoꝝ
q ⁊ c. se. xi. q. iij. q: loquūt q̄uo in era
diatiōe restitui ꝺz p̄s citari: ⁊ ordo iu
ris seruari in eoꝝ discussione. nō enī
dicat q̄ dēt sniaꝫ ꝑz eoꝝ dictū. imo in
nuit ꝯrū si bñ attendat. nec etiā ob.
c. nos inquā. ij. q. i. cū. c. deus oīpotēs
ibidē ⁊ alīqbus alijs: q: ls dicāt nemi
nē ꝑdēnādū nisi cōuictū: nō tñ segē
q̄ oīa puncta sit cōdēnādus: ex quo
iudex est certus de falsitate: imo. c.
iudicantē. ij. q. vlti. demonstrat oppo
sitū vbi vī tādiu ante ventilet q̄uisq;
ad rei veritatē p̄ueniat. frequēter etiā
interrogare oportet: ne aliqd forte p̄
termissū remaneat q̄ⁿ ānecti p̄ueniat
hec ibi. Et nō dicam cū de bona fide
agitur nō ēt de apicibus iuris disputā
dū. ff. mā. l. fideiussor. ō. quidē actio
nec similiter obstat. d. l. illicitas. q: ibi
dicit p̄s eos p̄nēle tā sequaſ nō sim
pliciter sed addit q̄ eū cōuenit sequi
er fide eoꝝ que p̄babūtur ⁊ breuit
nūq̄ inuenient ius q̄ dicat q̄ iudex
teneaſ iudicare fm allegata ⁊ p̄bata
sed bñ fm ordinē iuris. Et sic intellige
ordinē. i. in procēdo ⁊ examinando
⁊ etiam sentēciando. Sed tuo si valt
⁊ etiam sentēciando aliquis puniaſ q̄ est
q̄ in sentēciando aliquis puniaſ q̄ est
innocens ⁊ contra veritatē: vt supra
patet: ergo nō debet iudicare contra
veritatē quā p̄ certo scit. Ad id q̄ⁿ
dicunt de scandalo tū patet solu. per
c. qui scandalizauerit. ibi vtilius scan
dalū ⁊c. vt supra. Similter nō obstat
q̄ iudicat nō vt homo sed vt iudex:
q: illud verū est si essemus extra ea q̄
sunt contra legem dei que nō sūt pec
cata: sed in p̄uaricatione p̄cepto-
rum dei nō habet locū illa distinctio
quia non iudex punitur sed homo:
q̄uis fecerit vt iudex. si vero loqua
mur quādo iudex procedit extra iudi
cium: vt in officio dandis ⁊ aliis que
eius arbitrio cōmittūtur: sic nō ha
bet dubium quin teneatur sequi pro
priam conscientiam: non allegata. vt
ff. de iurisdi. om. iud. li. ⁊ ii. in dispo
sitionibus. vt. i. q. vij. exigit in crimi
nibus etiam extraordinarijs ex causa
que sibi videtur potest pēas tempare
ff. de pe. l. aut sc̄ā. ⁊ l. capitalū. ſo. vij.
vt constituerentur.

¶ Quid de officialib⁹ quib⁹ mādat
executio sniē iniuste. ꝙ. Quer. de al. in
iij. parte sū. de q̄nto p̄cepto. ⁊ Ric.
in quol. iii. q. xxv. q̄ si scientia cōtinet
intollerabilē errorē vel iniusticiā ma
nifestā nō debēt obedire: alias nō pec
cant crequēdo: q̄ⁿ ego timeo q̄ nō
sūt certi de innocētia cōdēnan: q: i
dubio erēsantur: sed q̄ sūt certi de
iniusticia sic credo peccāt mortaliter
obediēdo: vt in p̄cedēti. ō. dictū est.

9 ¶ Clez iudex secularis posſt iudicare ꝺ bñ q̄ ſt peccata et vſura t hmōdi. Pa. Le. cū ſit gñale ꝺ ſo. cōpe. q̄ ſic dicūt nō dūpuct vr ſit peccati ꝑn capale et pz ff. t. C. ꝺ cōdūdebit p to ni t q̄ mic. cū. t et bo. rap. t ꝺ ſanct t ſ8bus: t hec ē cōis opinio. t hoc cū vr q: cōſi eo pēt t obici ꝺ vſuram cio ſi nō ēſſet vtilit vbi de cī validuate. vt i c. cce pz. cri i q. v. Sz ſi dubitat vr ſit vſura vel nō pōſſ vel ne iſte iudex ſecularis ꝺ pēs ad eccliā ē recurrēdū e. p. vel cuabile q̄ tibi ille legi i. t in clemēca ꝺ vſuris. Ex ꝺ cc vidi ꝑs q̄ pōt iudex ſecularis cōpellere ad reſtitutionē vſurar q: ēt ꝺ iur cuili ſpōbauit hodie ſz cōes opinio. Falſa hoc i cte hercle de q̄ multo mō pōt ſe intromittere niſi cccquido. Excipiūt nīſi aliq̄ clim i gl. t p hoc i. d. c. cū ſit gñale. Sed nō vr ſz Pa. nullū alīd eſſe niſi vt vocāt cū cui agit ꝺ rubio. Vr valeat vr ꝺ cū vſuris vel nō t hmōdi q̄ iſte nō pōt t ſic vere: t vide gl. ccrij. q. v. c. ꝑiana rubrica. t ibi q̄ dicūt.

10 ¶ Clez iudex ꝑticul. iudicat ſz Pa. ratā ſeu cōſuetudiē loci int illos q̄ ꝑpe ē ſibi ſubdit⁹ ad nō. Pa. l. c q̄ clericꝰ ꝺ ſo. cōpe. q̄ aut ſtatuū cōcerni ſolēnitat⁹ acc⁹ exp̄ſſa ipe ꝺ ac⁹ t iſte ſine ſu ſtatuū laici ſunt clerici ſi valebit act⁹ niſi illa ſolēnitas fuit obſeruata: q̄ ſubdit⁹ nō poſſit ꝺ re cū nō ſubdito ꝺ ipſa lege ſu ſupp. ſine peccato. c. ſi. de ma. t ebe. t. c. reg. ſi. de teſtamēt. t nulla ſunt ꝺra obligata lege ſi. t reſtitue. t ita hñbitate plenū ſubdit⁹ cū lex ff. de ꝺ deinf. t q̄ no. l. c. ſi obligat ꝺ facto cōpe. l. c. cū ꝓpter ſ. t arcta. t ſic ꝺc⁹ nō tenet cū ꝺ dicat ei. ꝓtinūs obligat⁹ ad. l. labeo. ff. de ꝺbo. ſignī. ſicut videm⁹ q̄ vēdito facta ꝺ nō ſubdito vtra ganſhoo mercēs ſunc ſtatim ꝺ nō valz. l. ſanctim⁹. C. ꝺ bōa. Et ideo iudicabit ſz hoc ſtatuū in vtroq; ſro int clericū t laicū. Facit q̄ dicūt ſrde. ꝑlio. lxxvij. q. cclio. ſcio nia ꝺ plebē facta nobili ab eccliā q̄ valet: et q̄ ſtatuto ꝓhibet ne nobilis ci poſſit ꝓpere. nō q: ſtatuū diſponit i cōi licito t il ſubditos t ñ i ꝺra dē illeat eccleſiaſtice. et q̄ ꝑs q̄ laicus teneat in teſtāto ſuare eōs ſolēnitates lege ſue: alſo nō valebit q̄ licūq; illuat clerici: niſi hoc fecerit ꝑ alia ſua q: i talib⁹ ſufficit ſuare diſpoſitionē iuriſdicti. c. relati. ei. i. ꝺ teſtis t. l. i. C. ꝺ ſa. Ec. ec. Aut ſtatuū cōcernit rē eccliē ſtatuto cauet ne res ꝺ tal ſit certa ſolēnitate poſſit alien. vr alienō ipſa ñ ſuata ſolēnitate ēſſe ꝺ ea clerico. nec ꝓ hoc dico q̄ ſtatuū laicoꝝ ligat clericos ſi nñ ſubditi: t pōſſit obligamonē oriri. l. ſi vxori. C. ꝺ legi. et nō ſi clericꝰ vult ibi obligare factas q̄ fuit fraudā. Sīc ſtatutum ꝑmittit ꝓlōdi: et puta q̄ ꝺ bona aliq̄ facere poſſ ſcūt ꝓcūt et ſpōdere poſſeſſionē infra certū ſp⁹ non ꝓbet ꝓ tot teſtes t hmōdi. t iſte clericꝰ ñ ut cui⁹ reſpectu ſtatuū laici ꝺ hmōdi ſolēnitat⁹ ſeruabit. nec laicꝰ reſpectu ſtatuū epiſcopalis q̄ꝰ clerici nec forſitan q̄ limita vr q̄ aliq̄d ēſt explicitū ꝑ ꝑ. et indicū q̄ ꝺ iudex eccleſiaſtic⁹ ꝺ lingua ſua ſit legis iudicat. ſic q̄ no. l. ſi. C. de ꝑſc. ꝓ. Secus vr ubi q̄d ē explicitū i ſtatuū q̄ nō pōt iudex eccleſiaſtic⁹ arcuari ſtatuto laicoꝝ vñ ſi eoꝝ ſtatuto cauet q̄d poſſit ꝓba ri manuali ꝓbatione ſi laic⁹ lingua ſua ꝺ ritū i foro eccleſiaſtico ꝺ aliq̄d laic⁹ ſtatuto ad hoc q̄ no. l. c. ſi. de ꝓba. vt facilis no. q̄ hoc. l. l. cōcordāt. C. de ſi. ar. vbi cōe q̄ ſi ꝺ tale ſtatuū ſi ꝓcedat ꝓlōdi ordinarius iudex q̄ nō legit. Excipiū ſtatuū cauet q̄ ꝓlo genū⁹ ſucceꝺat certe ſolēnitas nō obſeruat ſi ñ vēdat ibi bona. Sec⁹ ſi ꝓcer ner ꝓcipit ꝺ ꝓ vt ſi vicerit q̄ ꝺa ner ꝓcipit ꝺ ꝓ vt ſi vicerit q̄ ꝺa ſi ſeruiſſ ad ꝓlo genitū facta. l. ff. ꝺ nuptiis et pōt cur. di. vbi bene. ꝓlete. poſſit poſt. t cur. di. vbi bene. ꝓlete. poſſit poſt. t cur ꝺ

ſ.q tripl̃r ꝓmo rõe iudicis leõperẽ
no puta q̃ ñ ꝫ ptẽ iup eũ quẽ iu-
dicat vt ô in.c.at ſi clici cũ iplo ꝛcor.
2 ¶ Vtrũ glꝺz laic⁹ poſſit ſe ſubicere
cuiſꝺz iudici q̃ pẽſt.ſ.q ſic ſi vult.l.
i.ff.de iudi.ꝛ.l.i.C.ô iur.om.iud.ꝛ in
telligat veſſe ꝛ ꝛſentire qñ ſit eũ ñ cẽ
ſuũ iudicẽ ꝛ tñ hꝫgat ſub eo vt i.l.ij.
ff.de iud.Limita ꝫ gl.i.c.ſi vtigẽti.
ô ſo.ꝓp.vez i cã ciuili ſec⁹ i cã criali
vide Pa.ibidez ſz qd ſi ille cui vult
ſe ſubijcere ñ ꝫ iuriſdictionẽ i actu
vide.ſ.conſilio.iij.§.iiij.
3 ¶ Vtz ſiſt clic⁹.ſ.q ñ ſub iudice lai
co ẽt ꝓp tpalia bona ſua.c.ſi vtigẽti ô
ſo.ꝓpe.niſi agẽdo ꝫ laicũ ſub iudice
laico ꝓuenireſ ẽt de crie ciuili tñ qz
tũc teneſ rñdere vt gl.no.de iud.c.at
ſi clici.Sz pa.ibidẽ ꝛz q ẽt ſũt ſolem
nes doc.q tenẽt q ñ ꝑt ꝓuenire viô ꝓ
eũ ibidẽ ſz aduerte qz i cã ſpũali ſeu
ũnera ñ ꝫ locũ recõuẽtio coꝝ ſecu
lari iudice ar.c.tuã ô oꝛ.cogni.ꝛ.c.la
toꝛ q filij ſũt legi.ꝛ ſic tenẽt cõit doc.
i.d.c.at ſi clici ſz i tpali credo q ſic.
4 ¶ Vtrũ laic⁹ laicũ ſup re ciuili poſſit
ꝓuenir̃ ſub papa.ſ.ꝫ gl.xi.q.i.i ſũ.
ꝛ pa.i.c.ſz ex ſuſcepto ô ſo.ꝓpe.q ñ
niſi i.xvi.caſib⁹.¶ Prim⁹ qñ hoc
ꝫ ꝓſequendo vt i.c.ſi clic⁹ ô ſo.cõpe.
¶ Secõs qñ ſum⁹ i ꝛis ſubiceſ eccle
ſie q̃ ad tpalem iuriſdictionẽ vt.i.d.c.
no.¶ Terci⁹ qñ cã ſup q̃ adiſ ſpe-
ctat ad eccliaſticũ de iure vt i.c.tuã de
oꝛ.cog.ꝛ.c.cũ ſit gnãle de ſo.compe.
¶ Quart⁹ qñ vacat ipiũ :ꝛ adiſ pa
pa i cã ſpectãte ad ipatorẽ vt i.d.c.ſz
¶ Quint⁹ qñ dat negligẽtia ꝓncipũ i
iuſtitia adminiſtrãda vt i.d.c.ſz ꝛ.d.c.
cũ ſit.¶ Sextus qñ ipetrat a ꝓſona
miſabili ꝛ oppꝛſſa vt i.c.ex pte.B.de
ſo.ꝓpe.¶ Vltꝫ qñ iudex ſeculariꝭ q
ñ ꝫ i ꝓuicia ſupioꝛe alſat ſuſpectus
vel ñ vult facẽ iuſtitiã vt no.i aut.vt

diffe.iud.§.i.ꝛ.ij.¶ Auſ.ſ cã recuſat
tõis.iij.q.viij.§.cui⁹ i agẽdo.¶ No
n⁹ ꝫ hoſt.i cãis mozuariozꝫ a ꝺñõ
derelictozũ i aut.ô eccliã.ii.§.ſi aũt.
¶ X.qñ ſeculariſ iuꝺx iuocat auricũ
eccliæ.xxiii.q.v.adminiſtratoꝛes ꝫ in
no.puta q̃ ſubditi ſũt ſibi ſobedãtes
¶ Xi.rõne adminiſtrationis aſſũpte a
laicis q̃ intellige vt no.i.c.iudicauꝫ
lxxxix.di.¶ Xii.ſi eccliaꝝ fui vel ho
mines fuiẽtes idebite a laicis collectã
c.eccliaꝝ fuos.xi.q.ii.ꝛ i aut.itẽ nul
la cõitas.C.de epi.ꝛ cle.¶ Xiii.qñ i
ꝓuicia nõ eſt iudex aut ſupioꝛ laico
tũc põt adiri eꝑs vt ẽ caſus i auten.vt
differẽ.iudi.§.ſi vo ꝓtigerit.¶ Xiiij.
qñ aliqd eſt ãbiguũ ꝛ vt difficile inter
iudiceſ variaẽ vt i.c.ꝓ venerabilẽ q ſi
lij ſũt legi.¶ Xv.qñ agit̃ ꝑ viã ꝺenũ
tiatõis euãgelice vt i.c.nouit ô iud.
¶ Xvi.qñ cã ꝓphana eſt annexa ſeu
ꝓiũcta cũ cã ſpectãte ꝓncipaliſ ad ec
cleſiã Exẽplũ põit gl.de dote vt in.c.
ô prudẽtia ô dote pⁿ diuoꝛ.re.ꝛ hoc
qñ ñ agit̃ ꝓncipaliſ de dote ſz ex ꝓſe
quẽtia ꝛ circa ꝓdicta vide ꝓdictum
Pa.i.d.c.ſz cũ mlꝺis declaratõibꝰ
¶ Scõo reddit̃ nullũ iudicũ rõne 5
ꝓſone agẽtis puta q̃ ẽ minoꝛ ꝛ agit ſi
ne auct̃e curatoꝝ.C.ô iudi.l.ꝓãdũ
i fi.ꝛ.C.q legi.ꝓſonã i iudi.hẽant.l.i.
Similit̃ ſi ẽ fu⁹ vel mõach⁹ ꝛ hmõi
itẽ excõicat⁹ ſimiles eni ñ poſſũt age
re niſi in caſibus expreſſis a iure
¶ Tertio reddit̃ nullũ ex defectu rei 6
vt puta q̃ ñ põt tractari ſub tali iudi
ce ſicut ius ꝓnat⁹ ô iudi.c.quanto
vel rei eccliaſtica.c.ô ꝛernim⁹.ô iud.
¶ Qui ſũt q ñ ꝓſũt vocari ad iudiciũ 7
ſ.q multi de gb⁹.ff.de i ius voca.l.
ii.ꝛ.iij.ꝛ ſũt ꝓſul ꝓfect⁹ ꝓtoꝛ magiſtra
t⁹ q hꝫ ipiũ mez vel mittũ nec ep̃s
ꝺũ ſacra agit nec ille q vxoꝛẽ ducit
nec illa q̃ ducit in vxoꝛẽ nec q ſumo

familiare ꝓſcꝝ vel iuꝛta moꝛtuũ fa-
cẽtẽ obſequa.nec q̃ ꝓp religionẽ loci
cẽtẽ obſequa.nec q ꝓp religionẽ loci
ſe mouere nõ põt vt regularis vel in
cluſa.Ponũt alibi alij.vt ſũt ifames
ꝛ furioſi.ff.de ꝛdi.fur.l.ij.ꝛ hoc verũ
ꝑſe.ſed bñ ꝑ tutoꝛes ꝛ curatoꝛes.Itẽ
nec ſeruus dñm.nec libert⁹ patronuꝫ
in famoſis actionib⁹.niſi venia impe
trata in ius vocare põt.de qbus no.
in vltis.l.de in ius voca.ꝛ ſequẽtib⁹
8 ¶ Quid ſi pupillus vocaꝝ i iudiciũ 8
ꝛ nullus eũ defẽdit.ſ.nullũ erit iudi-
ciũ.ff.de re iudicata.l.ꝓtumacia.
9 ¶ Vtrũ mulier poſſit vocari i iudici 9
uꝫ.ſ.q ñ ꝓpõ alik niſi i caſib⁹ expꝛſſis
a iure.ꝛ hoc itelligẽ ꝫ ei⁹ volũtatem.
Secũ ſi velꝫ vt i.c.mulieres.de iudi.
li.vi.Et ſũt iſti caſus expꝛſſi a iuꝝ in q
bus vocaꝝ.¶ Prim⁹ i cã criali.ff.ô
publi.iud.l.pe.§.ad crimẽ.¶ Scõ⁹
in ferẽdo teſtimõio in cã criali qñ põt
admitti.ô q̃ vid.ſ.teſti.§.v.¶ Tert⁹
qñ ẽ nutrix filioꝝ ſi ñ vult actorẽ ꝓſti
tuere.Inſti.de cura.§.viti.Vtrũ aũt
mulieres religioſe poſſint ſi ipe volũt
ſiſt euocari ad iudiciũ.ſ.q ñ ꝑ nulla
cã ꝓſonaliſ itellige.vt i d.c.mulieres.
10 ¶ Quid ſi citent̃ de facto aliq̃ mulie 10
res ꝫ ꝓmiſſa.ſ.q irriti eſt ipſo iure.
vt i.d.c.mulieres.imo ẽ excoicat⁹ ſin
gẽs cãm vt iudex vadat ad mulieres
ꝑ ferẽdo teſtimonio.ſed ex cã vera ſi
eaꝝ teſtimõiũ eſt neceſſariũ debet iu
dex ad eas ire. vel ſi nõ decet alium
mittere. vt in.d.c. mulieres.
11 ¶ Qualit̃ põt̃ iudiciꝫ.ſ.quatuor 11
modis. Timoꝛe. Cupiditate. Odio.
ꝛ Amoꝛe.xi.q.iij.quatuoꝛ modis.
12 ¶ Qua hora põt iudicium exerceri 12
ſ.q ô nocte nõ ẽ hõeſtũ.ô offi.dele.
ꝓſuluit tñ ſi iudex ꝓcedit de nocte cũ
lumine cãdele ad luis ꝛte.vel ſnie ꝑ
lationẽ valet qõ agit.Sz facere nõ de
bet.dũmõ aliud non impediat.quia

multa ꝓhibẽt̃ que tamen facta tenẽt
ô regula.ad apoſtolicã.de iureiu.quẽ
admodũ.ſ. quod ſi poſt.de hoc no.i
aut.de iudicibus.ſ. ſedebũt.
¶ Vtrum tẽpoꝛe vel hoꝛa feriata poſ- 13
ſit.ſ.q nõ.vide.ô feric.in ꝓn.cum
duobus.§.ſequen.
¶ Vtrũ iudex poſſit iudicare vltima ꝛ 14
die ſui officij.ſ.q nõ.vt in.l.euꝫ qui.
ff.de iur.om.iud.tenet tñ ſi iudicat.vt
in.l.meminiſſe.ff.de offi.pconſulis.ꝛ
hoc intellige in oꝛdinario. qz delega
tus etiã vltima die iudicat.vt i.c.ꝓſu
luit.de off.ôle. Bar.tñ in.l.q̃ q.ſimi
tat verũ poſt aduentũ ſucceſſoꝛis.qñ
ante licite iudicat.d.l. meminiſſe.
¶ Quo loco.ſ.q in loco ſue iuriſdi 15
tõis niſi de ꝓſẽtia ꝓtium ꝛ iudicis ter
ritorij.viij.q.i.epiſcopũ eũ duob⁹ ſe
quẽ.c.vide gl.in.c. vt lingãtes.de.of.
oꝛdi.li.vi.Fallit ẽt hoc in epiſcopo ex
pulſo.Sed que ſunt voluntarie iuriſ
ditionis põt vbiq̃ exerceri.l.ij.ff. de
of.ꝓcõ.ꝛ.c.nouit.de of.le.ꝛ ibi gl.
¶ Quo debet iudicare.ſ.q ſedere 16
debet vt no.in.d.§.ſedebunt.
¶ Temerariũ iudiciũ q̃ vniuerſaliꝫ 17
ꝓhibetur.ꝺf ſex mõis. Primo ex par
te iudicantis per vſurpationez officij
ſibi nõ ꝓpoſiti. Secundo ꝓp indigni
tatez. Ro.xiij.tu quis es qui iudicas
Tertio ꝓpter ignorantiã ex pte veri
rei ẽ. Quarto qñ iudicaꝝ ꝓſona q̃ñ
ad eventũ futurũ. qz nemo deſperan
dus eſt de pe.di.vij.nemo. Quinto qñ
iudicatur intentio incerta. Sexto qñ
iudicatur factum occultũ qz de incer
tis ꝛ occultis temerariuꝫ eſt iudicare
ſm glo.ſuper illud Mat.vij ꝛ primo
ad coꝝ.iij.ꝛ de reg.iur.c.eſtote ꝛ in
predictis modis cõiter eſt peccatum
mortale qz contra ꝓceptum chriſti
Mat.vij.nolite iudicare vide. Pre
ceptuꝫ.§.xvij.ꝛ.j. Deꝛelũpto primo.

Iramentum

Primo ē assertio vl negatio de aliq̄ licito possibili ⁊ honesto sacre rei atestatiōe firmata ꝟ3 Gof. Hoſt. Archi. ⁊ in aul. ō'nā. ꝓn. §. l3 neq3. ⁊ no. xxij. q. i. §. i. vñ vī iurāt q: q̄li p iure introducū est vt q3 sub inuocatione diuini testimonij vī ꝓ vo habeat

1 ¶ Quot mōis iuratur. §. q vnobus modis. ꝓmo solo. 2mo ē licī i veteri lege dicebant viuit dñs viuit alia mea hoc addat mihi dñs. i. §. xij. xxij. q. i. ⁊ iurabit in ꝓmissa ecclia. testis est mihi deꝰ. deū invoco in testē vītatē3 dico in xpō ⁊ nō mēdaciū. testis est mihi ꝓscia. xxij. q. i. si peccatū. ⁊ sic deꝰ te adiuuet. xxxv. q. vj. ō parētella. Itē p euāgelia xpi. per crucē p ordinē sacre p sāctos. vt no. i. c. si aliq̄. xxij. q. i.

2 ¶ S3 vtrū liceat iurare p creaturas. §. ꝟ3 sanctū Bo. in. iij. di. xviij. ar. ij. q. ij. q̄ iurare p creaturas aliq̄n sit p ipcationē: vt cū dī. ita viuat filius meus. ⁊ isto mō nō inuocat creatura ad testificādū 3 oppignorat ipa creatura creatori. ꝟ3 q̄ dicit Aug. ⁊ l3 iurare sic. q: l3 oīa creatura sit creatoris ēt solatiū eiꝰ nobis a deo ꝓcessū ē. ⁊ ideō nō nīm deo oppignorare possumus. Aliq̄n iurat p creaturas ⁊ iuocantur in testē ꝟ3 se ⁊ sic nō l3 iurat. q: sic eēt credēt i eis eē aliq̄d numinis rōne cuiꝰ vītas posset dici ⁊ ꝓfirmari. Et sic intelligit illud math. v. nolite iurare neq3 p celū ⁊c. ⁊ istō. xxij. q. i si q3 p capillū. ⁊ c. ꝓsidera. Aliq̄n invocat creatura i testē iḡnū reluceat in ea diuine vītatis vestigiū ⁊ sic iurare ē iurare p deū q. relucet in ea. ⁊ sic licet iurat. ⁊ ō hoc hēa p Hoſti. Gof. ⁊ Ber. in. c. ⁊ si xpus. de iureiu.

3 ¶ Quo ō acceptāt̄ iuramēti ydolatrāꝫ vel cogēt̄ eos iurare p deos suos. §. S. Bo. vbi. ꝟ ar. iij. q̄ in iuramēto facto p idolū ē duo considerāda aut idoli veneratiō3 ⁊ sic nō l3. nec recipe nec exigere. Aliud ꝓsiderat vīm cō firmatio solū. ⁊ sic licite exigit matrime. ꝓ bono cōi. sicut fecit Jacob ad labā. xxij. q. i. mouet ⁊c.

4 ¶ Eſtꝫ sit iuramētū dicere in vītate dico vobis. §. Pa. i. d. c. ⁊ si. xpō q̄ sic. q: iterponit deū q̄ ē vītas ad ꝓfirmationē actꝰ. c. i q̄dā ō celebra. miss. hoc limito vtꝫ qñ hoies ḡbus fit habēt illō ꝓ iuramēto. ⁊ ille q iurat sic intēdit iurat aliās nō credo. de quo dic vt. j. periuriuꝫ. in p. in.

5 ¶ Eſtꝫ sit necesse dicēt iuro. §. Pa. i. d. c. ⁊ si xpo. q̄ nō. sed sufficit q̄ ad cōfirmationē veritat̄ qs interponat deū implicite vel explicite.

6 ¶ Utrū ois fidēt ꝓstatio sit iuramētū §. Pa. i. c. q̄rellā ō iureiu. q̄ sic ꝟ3 nō ēē: q: nō oē iuramētū ē fidei ꝓstatio q: tūc vī qs ꝓstare fidē qñ ꝓmittit aliq̄d p fidē meā. vl sic deꝰ me adiuuet ⁊ hmōi. ⁊ sic fidei prestatio nō includit nisi iuramētū ꝓmissoriū ⁊ nō assertoriū vl ꝟ3 aliter differt a iuramēto q̄ fit p librū vel rē sacrā. hōi ait ꝓstatio nō fit cū interuētu rei sacre. ꝟ3 me liuo dic q̄ fidei ꝓstatio ē cū aliq̄d ꝓmittit̄ p fidē sine vō vo iuro. iuramētū vō ē cū dicit iuro p deū vl p aliq̄d. vñ l3 q̄ ad petrū mortale nō sit vīa. q: ꝟ3 Archi. i. c. i. ō sepul. ti. vi. ⁊ Jimo ⁊ cōiter doc. i. c. ⁊ si xpō. de iureiu. sic iuramētū ē dicere iuro tibi p fidē meā. vl cuāgeliū, sic ēt iuramētū ē dicere ꝓmitto tibi p fidē meā siue ꝟ3 nō mea. vtꝫ ē q̄ q̄ ad penā plusq̄ pota ō positiōis i clerico vt i. c. q̄rellā ō iureiu. nō leuit q3 nisi exꝑsserit vīm iuro ꝟ3 aliās vt ultra. plurīū §. xj. ⁊ sic intelligē iura q̄ ponūt vt diuersa iuramēta. ⁊ sinoci ꝓstatiōē3 vt i. c pueri ō fidei. ⁊

in. c. q̄reli. ne. pla. vices suas. c. ij. ō spō. simpler vō ꝓmissio vī q̄ nec iuramento nec fidei prestatiōe firmat

7 ¶ Scdō mō iurat cū iteruētu alicuī sacre rei: sic cū iurat i manu epi vl sacerdos aut sup euāgelia vl cor ꝓ xpi aut crucē ⁊ hmōi. vt. lxij. di. ubi dño.

Iramentum. ii.

Quotuplex ē. §. q duplex. aliō iudiciale. aliō extraiudiciale. Iudiciale ē q: defert i iudicio. ⁊ istō aliq̄n vī iuramētū de calūnia q̄ qs iurat se bōa fide nō agere calūniādi cā3 mouisse vl rūdere seu aliq̄d aliō ꝓponere. vt. C. ō iur. calū. l. ij. §. i. ff. sa. ber. l. inl cohe fdes. §. q sailie ber. Et no. q calūnia ē falsa petitio vl iusta repulsio fcā scie ter. ar. cor q̄ no. ff. ad turpil. l. i. §. calū niari. ij. q. §. ii. notādū. ⁊ istud iuramē tū nō tñ dī ee de ꝓterito ꝟ3 ēt ō futuro v. §. q fa. ber. Aliq̄n solū vī iudiciale ⁊ vī iurat i iure ex eo q̄ ꝓ iure siue rē i iure. i. iudicio petit̄ ꝓstat. vñ aliq̄n vat a iudice vñ ōficiēt̄ ꝓbatōib⁹ ꝓsis vnū testē vl famā. ꝓ aliq̄ ꝓsūpt cū iurat sup q̄ ē fama. ⁊ vī necessariū qr po cui dīfert nō ꝓt sine cā recusare. vt i. c. fi. ō iusiu. i. ꝓn. tūcta suprscriptōe. ⁊ i. l. gnālr. C. ō nu. pe. appellat ēt de cisoriū: ꝓstat qr ad litis dēcisionē. vñ vī q̄ maiorē h3 auctē dē rei iudicata vē. l. ii. ff. de iureiu. ⁊ istō ꝓducit actu. ō iuſ ciuili. l. actori. C. ō iureiu Aliq̄n ēt istō iudiciale vat a pte pti. ⁊ istō vñ ꝓt recusari. vt i. d. c. fi. Extraiudiciale vō iuramētū appellat voluntariū: q: voluntate ⁊ ex pactōe ptiū suscipit: ⁊ illud aliq̄n vī assertoriū q̄n asserit aliq̄d sic ee vl fuisse. vt. i. c fi. vō. ō iureiu aliq̄n vī obligatōis inductoriū vl ꝓmissoriū: sic q̄n ꝓmitto tibi vat vl facere aliq̄d. vt i. c. cū ꝓtigat. de iureiu. aliq̄n vī ꝓfirmatoriū sic cū filia renūciauit bo

nis pr̄nis ⁊ iuramētū iterponit talī renūciatiōi. vt i. c. i. ō pac. li. vj. ⁊ i. auſ. scta puberū. C. si aduersus vēditiōē3

Iramentum. iii

De his q̄ considerāda sunt in oi iuramēto. vñ scias ꝟ3 Hoſt. ⁊ Go oi iuramēto. vñ scias ꝟ3 Hoſt. ⁊. Go fre. q̄ septē sunt attendenda. Et ꝓmo

1 ¶ Quis pōt iurare ⁊ dico q̄ omis q̄ ē voli capax. vñ nec pueri q̄ nō ſt voli capaces obligāt ex iuramēto. xxij. q. v. c pauli. nec furiosus. xv. q. i. meruio. nec ēt admittīt ad iurādū. d. c. paruli.

2 ¶ Scōm cui fidēi est iuramētū. §. q in iudicio iudici competēti: extra iudiciū potest fieri cuicunq̄.

3 ¶ Utrū clerici possunt iurare. §. q̄ nō cuicūq̄ laico sup euangelia. xxij. q. v. nullꝰ ē. hoc intellige nisi ō lnia plati sit vt. i. c. i. ō iur. cal. hoc vtꝫ si iurat tāq̄ superior: ⁊ sic intellige dictū. c. nullꝰ. alr sic ēt sine lnia. vt i. c. ex rescripto. ⁊. c. pacta ō iureiu. Itē nō ꝓt iurare ō calūniā: nisi ō lnia sui superioris nisi ille cōrā q̄ iurat sit eiꝰ superior: ꝟ3 hīta lnia ꝓt ⁊ i māu laici iudicio. xxij. q. vij. c. nos. ēt i māu laici iudicio. xxij. q. vij. c. nos. ⁊ ē. phibēt iurare i actu testificādi sine lnia superioris. vt i. c. quāq̄. xxij. q. ij. Et intellige i māu laici. excepto ergo ⁊ hīb⁹ casib⁹ p dictis ꝓt iurare licite ēt i māu laici ⁊ sine lnia alia. vt. i. d. c. ex relicto. ⁊. puēt. no. Pa. i. c. i. ō iur. calū.

4 ¶ Tertiū qd ꝓt iurari. ſ. p q̄ re. §. q ꝓ oi re licita iusta ⁊ honesta. nō3 ꝓ re turpi illicita vl iniusta fcā iuramētū ſt ꝟ3. ar. c. ult. ō pac. ⁊ clarꝰ. j. patebit.

5 ¶ Quartū per qd pōt iurari dictū est §. iuramentū primo.

6 ¶ Quintū ad qd seu cui. ſ. p fine bono ⁊ licito q: cuiꝰ finis bonꝰ est ipſius quoq̄ bonum est. ar. viij. q. iij. c. arnaldꝰ. nā si ꝓ eā mala illicita ꝰ est. vt sit cōiuratio ex ꝓiuratiōes ⁊ huiusmodi. ar. d. c. ult. ō pac. de re iudi. c. i.

¶ Ulterius iurās sine eā legula peccet mortaliter. ℟. q̄ si iuret q̄ sine eā necessaria vt illa necessitas cōphendat vtilitatē nō iolū primū sed ēt ppriam q̄ alr nō credit et sic nō peccat mortaliter. Facit. d. §. alīs ea venit. 2. c. sto remū. lxxxv. dī. in gl. Finis sit piculo suo: vt p3 in. c. ita ergo. xxij. q. i. i ter. 2 i gl. Si vō iuret p eā illegitima vel indonesta aut illicita. cōtra est petrū mortale. xxij. q. iij. §. illicitū: q̄ alium puo est nolo deū i vanū 2 pbat in. c. sicut nīe. de iureiur. 2 ibi tenēt gl. 2 Inno. 2 Pa. Facit. c. q̄ facto. xxij. q. iij. Hoc intellige q̄n aduertit: 2 ō cā illicita: 2 de iuramento fm q̄ dico q̄ tunc mortale. ¶. Periurium.

2 ¶ Secūdo q̄nō sit iurandū. ℟. q̄ tres ōdent hīe cōtra. s. vtilitatē iudicii 2 iustitiā. Hyere. iij. ō iureur. 2 si xp̄e. §. Iacob'. xxij. q. ij. aiaduertēdū. Nō ē fm sēsū. Bo. vbi supra i lra q̄ iuramētū cōpat ad tria. s. ad rē de q̄ fit 2 sic debet vtrq̄ q̄ est adeq̄tio rei ad sermonē ad iuramētū. Ito cōparatur a q̄ p cedit 2 sic debet iudicii. s. discretiōis vertio cōpat ad cām p qua fit 2 sic ō benur iustitia. s. vt cā sit iusta.

3 ¶ Ultrū semp sit petū mortale q̄n p dictū ōficiūt. ℟. Pa. i. d. c. 2 si xp̄s q̄ nō sent3 ēs aliq̄n veniale. fm Gīlatez culpe vt no. archi. i. d. c. aiaduertēdū q̄ō melius patebit. ¶. Periurium in pīa-cum quinq̄. §. sc.

10 ¶ Utr̄ iurās sine iudicio discretiōis peccet mortaliter sicut facitūt illi q̄ i q̄ls-vbo iurāt. ℟. q̄ cū iuramētū phibeatur nō q̄ sit malū ēs pp piculū periurij Ideo si talis iurat falsū nō excusat a mortali p ea q̄ dicī. ¶. Periurium in pīn. 2 fm illā distinctiōez. Si vō iurat verū sic nō erit mortale per se. vez ē q̄ tenet abstinere sicut a mortali pp piculū q̄ de sui ōi ecclesiastici. xxxij. vir multū iurās iniquitate. ¶ Ultrū inducēs alīū ad iurandū quē 11 scit falsē iuraturū vel nō seruaturū iuramentū peccet mortaliter. ℟. fm Ri. iii. di. xxxviij. q̄ aut facit. vt pīna publica ad instantiaz ptis. 2 ex ordine iuris: 2 sic nō peccat. si vero facit vt pīna publica. tūc ōnē iuris: aut vt pīna puata: sic peccat grauit. sed dmin⁹ Lar. in. Cle. vnica de iureiur. dicit q̄ talis vicit homicidā. xxv. q. v. si qs conuictus. 2. c. sc. 2 sic patet q̄ est mortale: 2 ex hoc cōcludit Pa. in. c. clericī ō cohā. cle. 2 ma. q̄ nūq̄ ēt ferendum iuramētū illi: q̄ quē ē vehemēs suspitio de trāsgressiōe 2 discretus peccat. Intelligē mortaliter fm distinctionē dictam ait. c. ille. xxij. q. v. 2 facit optime ter dicū. c. clericis. vbi nō vult clericos cogi iurare dimittere concubinas. q̄ no. ℣ ōdites secularib⁹ iuramētā. 2 filiab⁹ q̄ nō seruāt. 2 ideo ponant potius penaz. 2 hoc quia tale iuramētū nō ē ꝓtra iustitiā nō credo tamē mortaliter peccare illū qui dat iuramētū ēt vt plona puata illi quez scit falsum iuraturū q̄n ille ē tā dispositus iurare puta q̄ obtulit se iurare q̄n hoc facit ex aliq̄ rōnabili cā: 2 de illo non logitur. c. ille sed de eo qui inducit nō dispositū iurare.

¶ Utr̄ iurās virtuose p membra inhonesta peccet mortaliter. ℟. q̄ tales ꝓpe sunt blasphemi. vt p3 in. c. si qs p capellū vbi alio mō blasphemia 2c. xxij. q. i. 2 ió sic peccat mortaliter sicut dictū ē de blasphemia. ū. i. pīn. nā verbuz alī⁹ facit positionē eiusdē qualitatē regularitat3 ēs bēat exceptionē aliq̄n vt i Joh. inc. 2 alij duo latrōes. c. no. pa. i. c. accedēs. de pbē. 2 ió hic alio mō ꝓsuppōit blasphemiā: sec⁹ si iuraret p aliq̄ mēbrū hō esti 2 cū reuerētia vt pura p sūcū caput ōi 2 raro ii cō

tingit. Simlr p membra inhonesta. Et 12 ¶ Septio arguēdū ē i iuramēto q̄n tpo. n. redit iuramētuz. Utrū vt q̄n iurat i mō dicēdi seriū nīl p pce 2 alio pio cōsta vt ō sertio. c. 2 questus q̄ō autē siat a seriūs est de honestate xxij. q. v honestum.

Iuramentum

iij. quō iuramētū interpretādū ē. ℟. fm Inno. i. c. veniēs ō iureiu. q̄ i iuramēto determinato sup aliq̄ singulari sic interpat in foro aie fm intōez iurātis. facit. c. hūane aureo. xxij. q. v. fm hoc ego limito verū q̄n ille q̄ dat iuramētū seu exigit dolose 2 iniq̄ faciit sicut cū vir pstat iuramētuz vxori sup adulterio. nā cuz talis iniq̄z a tali ꝓfessionē exigat potit iurare fm suā intōnē q̄ ē vez fm intellectū audiē tis sit falsū fm Rodo. q̄ē segt assertio sit falsū fm Rodo. q̄ē segt assertio sit falsū fm Rodo. q̄ē segt assertio

snie vel solua penā: qz ille itellect⁹ est sibi var⁹ a iure. Pa.i.c.qntaulijo ō iuretur. dicit vez i snia arbitri. sec⁹ in snia arbitratorio qz in tali snia non est talis var⁹ intellectus. Itē p hoc facit Inno.in.c.cū oēs de ꝓsūt.q dicit q ꝓ lat⁹ q iurauit nō alienare bona eccle q̄ pōt nihilomin⁹ alienare i ci necessaria.vt in.c.fi.ō ec.edi.z ēt vtili cū i hoc casu necessitas z vtilitas egpareāt a iur.xij.q.ij.sine exceptiōe z sic iuramēti intelligit de alienatiōe illicita solū. Facit.c.penūo ō iuretur.vbi iurās nō eē ō aliquē itelligit illicite.secus le gitie ēt p ꝓpria vtilitate. Facit ēt.c. ex parte tua ō cle.nō resi.vbi iurās residere i ecclia pōt iurāto nō obstāte p necessitate vl vtilitate eccle Itē fac qz no.i.c.put nobis de volo. vbi ille q iurauit pēt mādatū eccle vl iudici si se grauat pōt appellare: qz iuramēti nō se extendit ad hoc qd est grāle iuri.z qz no.i.c.ex tenoꝛ ō sen. exco.vbi ex idē pa.q ēt ex cā noua ꝛpueniēte vl si erat ꝑtus erat occlia poterit ille q iurauit rūdere corā alio q̄ in dice nō obstāte iuramēto grāli illi reuisaf: nec obstat ꝓdict⁹ q iuramentū hēt clausulā seu vi clausule. Si ñ valet q̄ago vt ago: valeat q̄ñ pōt: vt i c.q̄to.z.c.ad nrāz el.ij.ō infiu. no. i.l.cū pf.ff.fili⁹ mīkem.ff.de le.ij. z p bar.i.l.si qs p co.ff.ō fideiuss z i.l.scendū.ff.ō ob.obli. Lr ió ōz aliqd opari q̄ nō faceret si ꝓdicta essent ē a: qz aliqd opaī nō qz adiciť vicnūs z ligat strictiꝰ ipm iuriste z q̄ñs accumulat sozi soio.vt in.c.fi.ō fo.cōpe.l.vi. In cōtū āt vbi nihil operet vl pax tūc bñ vez est q ꝓ vl illi⁹ clausule ſs hec ñ ē in casib⁹ ꝓdict⁹ q strict⁹ stringit z ió sufficiē. Facit ēt p ꝓdict⁹ q̄ no.d.Jn.i c.ex lēis el.ij.ō spō.z segl ibidē pa.q

buus ꝓtorijs ꝓmittēdo simplr factum alienū i dubio iterpret ꝓmisisse se ratū z curaturū q̄nū in eo ē.vt i.l.q̄nis ens.ff.de ō.ob. Ita eqtas iuris canōi ei hoc iducit i mā canonica.vt p3 i.d. c.ex lēis z i gl.ibidē vbi pentes q ꝓ filio iurāt spōsalia ñ peccāt ꝙ ñ seqnātur ñ ex eoz ōfectu qz illud iuramētū itelligit quātū i eis ē sc facturos. Itez facit q no. Pa.i.c.cū cliei. de ō.sig. vbi dicit q iuramētū grāle ꝓsūmi ꝓ restrigi q̄nū pōt vt min⁹ obliget iurātē.qz vbi tractat ō obligatōe ē facieda stricta iterpatio.alle.c.ad nrāz el.ij. ō ureiu.z.c.ꝓmū eo.ti.li.vi.z.l.qeqd afrigēde.ff.ō ō.ob. Itē i.c.quēadmo dū dicit idē Pa.q iuramēti in aliq̄ ꝛcēu recipit oēs ꝙditiōes z limitationes z ſbaudūtiōes q̄s hꝫ ille ꝛct⁹.z si miſr si appōit i alia dispōe vel obligatiōe qz regulaf ab illa facit ꝓ hoc.l. fi.C.de nō nu.pe.z no.ꝓ Bar.i.l.si ſcietaē.ſ.arbitroꝛ.ff.ꝓ socio. qō bñ no.qz faciūt ad mlta i mā iuramēti z voti. vide ad hoc q.ſ.d.ſ.v.z.vi. Itē si iuro alicui daf eras pecuniā itelligitur nisi iuero ab eo absolutus: quia potest z progare ſmittī z absoluere vt i.c.i.ō iureiu. Itē si iurauit pecuniā tibi reddere ad certū tp̄s spe fuit numeratōis itelligit si pecuniā mihi mutuaueris.C.ō ñ nu.pe.l idubitati. Itē si iuro tibi dare vocē itelligitur si nupcie subsequute fuerit.ff.ō iur vo.l.ſ pulationē. Itē si iuro tibi reddē bladū vl vinū intelligit emēdē bōq̄.ff. si cer.pe.l.cū qd.item si ꝙ iurauit facta pace cū aliq̄ de ñ eū offendēdo sub certa pēa taſ ꝓmitto referē z restringitur ad offēsā rōe inimicie ꝓtente nō ad nouā ex p⁹ facto ſurgēte ex noua c.i ꝙ Bar.i.l.aut facta.ſ.cā.ff.de pe. segnr Pa.i.c.cū iter ō remi. Itez si aliqs renūciauit cū iuramēto iuri q̄

bꝫ vel habere sperat i aliq̄ re aut habeē pōt nō itelligit ad ea supueniēte ex noua cā vel noua spe.vt dicit Pa. in.d.c.cum inter.

2 ¶ Sz qd si ꝑlatus iurauit ñ alienare bona eccle sine lnia pape aut superioris.z. Pa.i.d.c.tua nos.q̄ iterpat vt nō possit alienare sine lnia: qz ō si vt nō possit alienare sine lnia: qz ō sigñario hui⁹ ō bi lnia est q̄ ꝙ ꝓio pe ti etiā in casu licito q̄si ꝑlat⁹ reteruet in se cognitionē.vtrū casus sit licitus vl nō.ꝓ hoc facit i simili c.ꝙ ōregula. Itē qz si intelligeret ō illicita solū sic iuramēti nihil valeret qz nec ea lnia superioris pōt fieri ergo ꝙ intelligat ō oī licita.2co:. Jo.an.p⁹ Host. in.c.i.ō his q̄ fiunt a ꝑlatis ꝙ bñ nō obstāte iuramēto imūnēte necessitate vrgēti posset alienare si supior ñ posset aduri.ar.optimū in.l.tuto: q reperitoriū.ff.de admi.tuto.vbi ex cā necessitatis pōt tuto: iuctario nō facto administrare bona pupilli q̄ alīs necessitate cessante nō pōt. Facit ad hoc q no. Jo.xij.q.ij.c.siñ exceptiōe z.c.placuit. Hug.z Hrebi.i.c.abbatū⁹.eadē cā.z.q.z Jo.de santo.i cle.i.ō rebus ec.nō alie.vbi dicit in casu illius cle.alienatiōē posse fieri ipune si necessitas nō caput tāā dilationē z tenuit Paul.i disputatiōe que icipit ꝙdēnat⁹.Segl hoc Lar.i.d.cleri.pria.z Pa.c.fi.de ec.edi.q̄ no.ꝓ religioso habētibus ꝑlatos in remotis.

3 ¶ Utz iuramēti ill⁹ q iurauit aliquā accipe sic iterpādi vt possit iurāt religionē.z. Pa.i.c.cōmissi ō spō.fz vnā lec.q̄ sibi ꝑlz q̄ sic.z ió iterpat q̄ eā accipiet z nisi ingrediat religionē.nec ob.q̄ vt ꝛbar ibi ꝓfili.z posteā ingrediat qz illud fit ꝓp vulgi opinionē ne appareat ꝓuio cui⁹ in veritate nō sit. Si ēo diceres qnō iuēiat ista iterpatio.ꝓ.q̄ intelligat nisi no

riaf.ꝛc.vel vic q̄ habeē in.c.ꝓuenit. el.ij.de iureiu.vbi dicit ꝓmissum nō infringit qui in melius cōmutat.

¶ Utz iuramēti interpatabuur vt ha 4
beat locuz in casu ficto.z. Pa.an.c. ex ꝑte el.ij.ō cleri.ñ resi.q̄ si iuramē nō rēdit in aliquā lesiōez illi⁹ qui iurauit z facit ad bonū illi⁹: cui ꝑstitū ē tūc subest cā large interpādi.vt in.d. c.ex ꝑte vbi ille q iurauit residēē si se abstēat ꝓ necessitate ecclie habeāt ꝓ residēre. Si ēo iuramēti obseruan rēdit in dānū illius cui fit ꝛs reciat vtilitatez alterius tñ: tūc nō verificaf in casu ficto: ꝓbaf illō ꝑz cōez lectorā.in.c.ad nostrā elpzimo ō iure iur.vbi dī q̄ iuramētū ōz fuari in casu ſpecifico z nō in casu ficto. Hā ibi tenēt Inno.z Jo.an.q̄ ōtuor: qui iurauerat nō molestare creditoꝛē sup pignoze donec solusset sibi debitū q̄ ñ sufficit q̄ creditori sit satisfactū ex fructibus pignoris ſz ōz ꝓmo q̄ fiat relatiōi ꝓ solutio ōbiti ꝛs ficte soluent ex q̄ ꝑcepit ōbitū ex fructibus pignoris. Hacit.l.lut⁹.ff.de ꝙdi.z demō.vbi no.q̄ ꝙditio ōz fieri i forma specifica. Bar. tñ in.l.ꝙpliuo.ff.rē ra.ha. determinat ꝛtū in illo casu.qz iussus dat sciēter ꝛuere ipletē ꝙditionez cōpētēdo.filiū pecuniū.ſ.i.ff.de testa.lib. Itē ipedit⁹ ista ō cā facere q̄ ꝓmisit: nō ēt periurus.l.fi.ff.qui sanida.cog.z.c.significāte de pigno. Sed si nihil non soluo qz tu mihi nō soluis facio tuo impedimēto: ergo nō ero periur⁹. Lr hec opinio ō: ergo nō ero periur⁹. Lr hec opinio nihil videtur verior de iure nec est ꝛcasū.d.c.ad nostrā qz ille debitor: certat de dāno vitando: z creditor: nullum dānum habet.z ió habebit locum filiū ꝛct⁹ intellect⁹ i tali casu.z sic procedit opio Bar.z dictū.c.ad nostrū nō ꝓbat ꝛriū qz fm Jo.Zn. tñ ex forma iuramēti regrebatur, numeratio pecunie.

5 ¶ Tertius in oi iuramẽto debet subaudiri multe cõditiones. ꝛ. glo. in. c. quẽadmodũ de iureiur. q̃ in iuramẽto assertorio nulla conditiõ subintelligit in iuramẽto vo promissorio bene multe subintelliguntur. vt si deo placuerit xii. q. ii. beatus. §. i. Item si placet pape. vt in. c. venientes. de iureiurã. ꝛ alie de quib⁹ in. d. glo. que. melius patebunt in seq. c. Et no. fm predictam glo. q̃ ꝓpter hoc iuramentũ non est conditionale ꝛ etiam fm pa. ibidem si exprimant. vt in. c. significasti. ꝛ qõ ibi no. de elec. ꝛ in. l. iij. ff. de leg. j. ꝛ. l. aliqñ. ff. de condi. ꝛ demõ. Sꝫ tu dic vt. j. ¶ Simonii. iii. speculo. iij. §. j

6 ¶ Et hec ois que de interpretatione iuramenti dixi intelligẽ q̃ ille qui iurat nõ habet expresse ꝛ specifice animũ obligandi se sup aliquo determinato cõtra interpretatiõẽ: q̃ nũc nõ valeret interpretatio. vt no. in. c. veniens per Pa. de iureiuran. ꝛ facit. c. iuramẽti. xxj. q. v. in ar.

7 ¶ Quid si iurat sup re nõ subiecta pape. ꝛ. Pa. in. c. ꝓsitus⁹. de rescrip. q̃ in rebus vel iurib⁹ si subiectis sibi nõ subintelligit illa clausula. d. c. veniens. ideo papa nõ potest absolvere a iuramento prestito sup rebus nõ spectantibus ad eum sine causa rõnabili. verno. glo. in. c. quanto de iureiur. ꝛ Inno. in. c. cũ inter. p. de renũ.

Iramentus. v.

de obligatione iuramenti ꝓmissorii: vtrum semp sit obligatorius ꝛ. vt colligo ex Archi. in. c. si aliqd. xxij. q. iij. ꝛ canonistis. in. c. si vo. de iureiur. ꝛ Theo. in. ff. di. xxxix. q̃ sic. vt. j. ¶ Veritũ. §. i. Fallit hoc in. xxvij. casibus sequen.

1 ¶ Primus q̃ iuratur aliquid qđ ẽ peccatũ mortale: quia illud vergit in iterritũ salutis eterne q̃ pena eterna punit. c. vnũ ex arriũ. xxv. vi. vide q̃ iurauit sponsa diuidere non tenet q̃ ds ꝓmittẽ non tenet fm Jo. an. in. d. c. refert ad ꝓscientiam erroneã qua se credebat teneri propterea non seruando mortaliter peccat.

2 ¶ Secõs q̃ qđ iurat est pertũ venale in se. ar. c. ij. de pac. li. vj. q̃ sibi vergit in dispendiũ ꝓpie salutis. q̃ per ipsũ impedit hõ vt ñ cito ducat ad salutem eternã. c. q̃lis xxv. di. ꝛ. c. ij. ẽ pac. li. vj. hugo. tꝫ q̃ si seruat tale iuramentũ peccat mortaliter. q̃ facit ꝓtra illũ. c. in malis. xxij. q. iij. Sꝫ Rodo. tꝫ q̃ solũ venialiter qđ verũ ẽ q̃ si simpliciter cõmittit veniale. sed si iõ cõmitteret q̃ iurauit dic q̃ mortaliter peccaret q̃ nomẽ dei assumit i malũ.

3 ¶ Tertius q̃ iurat aliqd qđ est ꝓtra ꝓfessionẽ euãgelicã. puta q̃ nõ efficietur eps religiosus. ꝛ hmõi nec obstat. c. florentinus. lxxxv. di. q̃ nõ dicit q̃ teneat votũ tꝫ peccat mortaliter iurando ꝓtra secundã partẽ iustitie: que est facere bonũ sicut si iurasset cõtra primam partẽ que est declinare a malo.

4 ¶ Quartus q̃ iuramentũ excludit opus pĩe intentiõis faciẽdo ꝓ deo. vt cũ iurat q̃ nihil dabit ꝓ deo vl ꝓsolet. primo vel nõ ꝓsolabit talẽ. vel nũq̃ erit fideiussor vel nunq̃ minuabit pecuniã ꝛ huiusmõi. q̃ deꝰ nõ acceptat talia iuramẽta cũ dicat Trium sanctũ er charitate fraterna ibi quecunq̃ vultis vt vobis faciant homines: ꝛ vos eadem facite illis.

5 ¶ Quint⁹ q̃ iurat aliqd qđ ex se est indifferens tñ melius esset facere ꝑ rium q̃ nõ facere: vel nõ facere q̃ facere. sicut q̃ q̃ iurat q̃ ñ tenebit ta bẽ i suo fundo vel nõ loquet cũ tali de tali re: vel nõ ibit ad domũ suã: vel nõ coquet ad furnũ suũ. qđ tũ melius esset facere ꝑ rium. Intellige illũ casũ veni q̃ quis solũ ex se iurat: q̃ secꝰ esset si ꝓcessisset cũ ꝓmo ad talem sanctũ ex aliquo bono respectu: ꝛ ita iurasset ex aliquo bono respectu: ꝛ ita bene esset obligatus.

6 ¶ Sextus est q̃ iuramẽtũ ẽ ꝑ bonũ publicũ sicut q̃ q̃ iurauit q̃ subiturus est se ab onere publico ifrõ no. Pa. in. c. puenit. el. i. ꝺ iureiur. Facit. c. si diligenta. de so. compe.

7 ¶ Septimus q̃ iuramẽtũ vergit i dispẽdiũ ꝓpie salutis corporalis que admodũ nõ teneret si vergeret in dispendiũ salutis alterius. xxij. q. iij. c. i. cũ iij. c. se. ita nec in ꝓpriã. c. si. nõ ls xxij. q. v. xxij. q. iij. §. illicitũ. glo. i. d. c. si vero restringit hoc vel q̃ directe secus si occasionaliter: ꝛ ponit exemplum de illo qui iurauit stare rome ꝺ mense augusti: q̃ ls ibi morianꝫ multi nõ cũ semp. ꝛ ideo tenet stare. Sed Jo. an. restringat dictũ gl. vel nisi ex imminenti infirmitate vel cõpletiõe iudicaret sic iurãs ex tali mora moriturus. Ex quo colligo q̃ q̃ verisimiliter ex qualitatibus ꝓfunditur de mortẽ hꝫ locũ q̃ nõ obligat. Et ꝓpterea Pa. increpat cartusienses ꝛ reputat eos non in bono statu. i. victo. c. li vero licꝫ male iudicet: q̃ sunt i bono statu ꝛ deo fruentes nec exponũt se periculo mortis corporalis: sed carnẽ abdicant vt a vicijs alius sit liber. Multa alia possent adduci ad ꝓbãdũ q̃ sit in bono statu. sed verecuratio causa omitto. idẽ dic q̃ iuramẽtũ non obligat q̃ cedit in mutilatione. q̃ nemo mẽbrorũ suorũ est dñus. l. liber hõ. la. i. in pin. ff. ad l. aqui. limita illud. vij. verum nisi mors vel mutilatio esset insignita ec iustitia quia tunc non posset cõtra iuramentum fugere. vt supra carcer. §. iiij. ꝛ supra. fugere. §. i.

8 ¶ Octauus. nõ obligat iuramentus q̃ quis iurat ex calore iracũdie. fm Jo. an. i. c. sicut ex litterio de iureiur. sicut in simili dicit glo. singularis. in c. ex litteris. ꝺ dnor. q̃ confessio facta ex calore iracũdie nõ valet. q̃ limitat d. Jn. vel q̃ calor iracũdie fuit tantus q̃ deliberate illud iuramentũ nõ tuus q̃ deliberate illud iuramentũ nõ fecisset. Ar hec voluntas nõ ẽ dicere ta. Facit glo. in. c. dudũ de ꝓcurã. ꝓbãda. q̃. dicit. q̃ calor iracũdie non obliga. q̃. dicit. q̃ calor iracũdie non obligat. ꝛ idẽ dico q̃ iurat abrupte. facit Rica. dis. xxxix. ar. iij. q. ij. super ij. sẽtentiarum.

9 ¶ Nonus q̃ iuramentũ est merus error tortui. intellige si animũ obligãdi se non habuit alias bene tenet fm cõmuniter doc. sed si non habuit animũ obligãdi se q̃ non obligẽt. patet ex iam dicta ꝛ facit gl. in. c. auctoritatem. xv. q. vi. an. autẽ peccaut sic iurãdo cũ tali alio. dicit Pa. l. c. si vero. co. ñ. q̃ si est hõ ꝓfectus peccant venialiter alꝫ nõ. sed ego dico q̃ nec ꝓfectꝰ nec imꝑfectus peccauerit ẽt venialiter. Et ꝓpter eos peccauerit ẽt venialiter. Et ꝓpter hoc facit q̃ in simili dr i. c. nec ge xxij. q. ii. intellige hoc vt colligit ex. d. cone q. ii. intellige hoc vt colligit ex. d. cone q̃ iurando habuit alium sohi modum ad obligationẽ suã ꝛ in mente habuit alicui circũstantiam debitã qua vel qui circũstantiam debitã qua vel qui rabat. puta ꝓmitto q̃ dabo tibi centum cũ ista subauditiõe. i. si tuus tibi obligatus ex debito ꝛ non aliter ls hoc non exprimat ꝛ huiusmõi. q̃ sic vult simulatione licita que ls. vbi. c. vide. xxij. q. ii. Secus esset si iurando credebat se obligatũ ex iuramẽto. ꝛ tñ nõ tenebat obseruat q̃ sic esset peccũ mortale. vt i. c. q̃relli ꝺ iureiur. facit. c. ille xxij. q. v. ꝛ. q̃ no. glo. i. d. c. auctoritatẽ

¶ Sed qđ si simus in dubio an habuit no

animū obligāti se vel nō.g. Pa.i.d.c.si vo.q est plumēdū q nō habuit animū obligādi.ar.c.sup eo de remū.vel cū de indebito.§.i.ff.de proba.

11 ¶ Quero q̄re magis ecclia obligat i iuramēto ēt metu ertorto: q̄m i voto: cū iuramētū et votū ābalēt pari passu §. Pa.i.d.c.si. vo.q ex hoc: q: iuramēti frequēs accidit: et ne dēt mū ō terādi. tū q̄ntū ad vitatē obligationis pari passu obligatōis vadūt voti et iuramēti. vt i.c. debitores. no.i.c.i.ō iurent. et.in.c.is. et i.c. magne de voto. Et q̄ in ert Pa.in.c. verū. de iureiu. cū.gl.ibi.q ñ fuātes iuramēti metu ertorti ñ sūt puniēdi tāq̄ p̄ direcro puriū. Alij tenēt i.d.c. verū. vt refert in.d.c.si vo.q ñ peccat mortaliter tale iuramētū ñ seruās. is venialit. facit ter. i.d.c. verū. qui dicit. q.. p mortali crie ñ sūt puniēdi. et no. q logē in eo q iurauit alio obligādi se: q: si animū nō habuisset nō eēt dubiū. Cōcludē ergo sic: q si habuit animū obligādi se q̄ iurauit q tenēt seruare: nisi vergat i dispēdiū. p̄pe salutis: aut alterius dūtōis ō supradictis: is ñ ō p̄cepto ita q̄ mortaliē peccet. Si vo nō hūit animū obligādi vel fuit i dubio. sic nō obligat ad seruādū. vt ē ter. i.c.i. q̄ō mer cā: et q̄ō dē in.c.si vo. ds itelligi ad tēporē: ne passim ḡs ꝟueniat sed cū bona maturitate et licētia superio rio. Sic. c.is de iurein.li.vi. Facit p hoc q: ibi dicit nō vi vl metu ertortū et ibi tenet Archi. et multi i.c. cū ꝟrigat eo.ti. verū q nō is iuramētū metu ertortū i casu a lege phibito. Facit aut. sacra. puberū. C. si aduer. ven. is si ñ ē i casu a lege phibito. sic is iuramētū Fs Alin. et segē Pa.in.d.c. cū ꝟnigat Guil metu ertortū fs tū q dicit. ē sub peccato veniali. Et hec itellige i iuramēto p̄missorio ex metu q̄ p̄t cadere in cōstāt ertorto. et ꝫ institā: q̄t si esset iuramētū assertoriū nō excusa ret pp metū ñ mēdaciū iuraret a peō mortali. xxij. q. v. ita ne ō bis et q vi vl me. c. sacrū no. gl. in.d.c. auctoritatē nec silr i iuramēto p̄missorio excusat leuis metus: nisi vt dictū ē q̄n nō habuit animū obligādi se.

¶ Decimus nō obligat iuramēti q̄stio ref sup q̄ ē iuramēti sacri nō p̄dūrat in eodē statu: sed venit ad talē statū q temerarium ēt nūc talis iurare: puta q̄ iurauit q nō efficiet milles vel negociator: vel ñ recipiet feudū a tali dño postea venit ad paupertatē. ita q ñ p̄t viuere nisi efficiat nūcios vel negocia tor. et hmōi. ró q: si a principio fuisset ille casus et iurasset iuramētū fuisset temerarii. et ió p̄t p̄pria auctoritate ꝫ venire sm Archi. in.c. aliquerendā xxij. q. ij. Facit p hoc. xxij. q. ij. ne quis. et dicit gl. i.d.c. quēadmodū sēp sub intelligi in iuramēto. i. si res i eodē statu pmanebit. Idē de illo q iurauerat reddere gladiū hoi sane mētis qué ñ reddet effecto furioso. xxij. q. ij. ne quis. Itē cū qs iurauit aliquā accipe: nulla ꝫtraxit p verba de p̄sti cuius alio. Sili q̄n qs cum abundaret pmisit tenet obligatio: nūc ñ p̄t nisi mēdicet. et cū nō ꝟuenit mēdicare ñ tenēt. ar.c.q̄rellā. et.c. breui. eo.ti. Secs sm Ho. si eū nō decet mēdicare vel si ge iuramēti hec ꝺdūo inerat. i. q̄ oportebat mēdicare q: tenēt Itē q̄n qs iurauit nō mutare sepulturā vl testm. q̄ p̄t ex noua cā. vt. j. Sepultura. facit q no. Pa.i.c. fraternitatis. de iureiu. vbi dicit q si iurauit respectu dignitat. vl alterius q̄litat existētis i ecclīa vl illo cui iurat q illa deficiēte nō tenēt. puta iurauī tibi q̄n eras epūs obedire. nūc cū sis depositus nō teneor. c. venerabilē. de. elec. vl iurauī tāq̄ cānōi cus vel scolaris ar. d.c. venerabilē et c. cū iter. p. et q̄ ibi no. de remū. et is fe. de. consti. civili. is ñō victū fuit limitat Pa. q̄ iurans nō simplr is vt ratio sectus si simpliciter q: semp obligat si ōba iuramenti ipossīt ar. xxij. q. viij. c. vnico nisi vt dictū est veniret ad talē statū in q̄ si vellet iurare eis temerarium quod no. bene.

13 ¶ Undecimus q̄ ē ꝫ bonos moss naturales vt puta q: p̄bz occasionez ōliquēdi vt i.c. quēadmodū p̄dicto et i fgula ñ ē obligatorū ō fg. in.li.vi. Exemplū vir iurat nō agere ꝫ vroē rep amorat. q: nō valz vt. ff. de pac. do. l. cōuenire ró q: tale iuramentum ꝫ p̄beret occasionē mulierib. furādi. similiter q iurauit nō ēnūciare aliquē nō tenēt q: ē ꝫ bonū alē ōliquātis et caritatis. ij. q. i. si peccauerit. et ō in.c. nouit facit. l. si vn. §. pacta. ff. ō pa. limitat tamē ibid exēplū Host. in.d.c. quēadmodū vbi q nō tenēt nisi q̄n vellet denūciare solū pp comodū p̄priū q: sic nō liceret facit. c. ad nostraz el. primo de iureiur. sed oz denūciet vl agat pp bonū cōe principaliter et si secūdario pp bonū p̄priū

14 ¶ Sed quid ō accusatione vide vt. ē. accusatio. §. vi.

15 ¶ Duodecim. q̄ iuramētū ē ꝫ votū vel iuramētū vl p̄missionē p̄ius tractauī vt in.c. sicut ex litteris de sponsa. et.c. quāto de iureiu. et in.c. intellecto eo.ti. Intellige si p̄missio ēt fuit simpler fs Ho. et Pa. et inno. i.d.c. sicut q̄uis post inno. tenet cōtrarium in c. venīēs de iureiu. sed non est verū per.c. iuramēti. xxij. q. v.

16 ¶ Sed q̄ro vtr actus gestus ꝫ primū iuramētū sit ipso iure nullū. §. Pa. i.d.c. intellecto q si actus ōpōdet a mera volūtate iurātis puta q: nullo iure phibet sic tenet q̄n dicit inno. in.c. dilecto de p̄ben. q̄ si q̄s iurauit si alie nat libū et tū alienauit ꝫ alienatō is sit penarius. Facit. c. vbinā voluntas xxij. quēstiōe. ij. in glo. vbi tēnēr q̄ iurauit nō mutare testamētū si mutat tenet sm licet sit puerus nisi in casu de q̄. ff. §. xij. Host. in.c. cū marthe. de celebra. miss. is q nō valet secūdū testū. Sed Joan. and. in regula q semel placuit li. vi tenet q valeat q: nullo iure cauet q sit nullus sacrus p q̄ō sit ꝫ iuramētū quod verus est q̄n actus dependet a mera facultate iurantis. Si aut dispositio actus nō ōpendet a mera volūtate iurātis puta q̄a interdicit a lege fauore ipsius iurantis ecclīi i mulierē et minore q nō possunt alienare vl aliū ꝫcū facere sine certa solēnitate et tāc actus iurat. ꝫtra p̄mū iuramētū nō valz ipso iure. et sic intelige glo. c. is. de iureiur. li. vi. rō q: actus sine iuramēto erat ipso iure nullus obstante p̄hitione legis rōne autem iuramenti sustinet nō potest q: si obligauerat se deo p p̄mū iuramentū et sic sm iuramentuz fuit illicitum et idem dic quando actus phibetur rōe publice vtilitatis et iste est causid. c. intellecto Dic ergo q̄ si lex ligans nō resistit actui iurato q̄ si, si at ꝫtrariū nō est ipso iure nullus sec. si resistit ita tenet Archi. i.c. si a sede ō p̄ben. li. vi. gaspar. de calde. ait. c. cum contingat de iureiu. et Spe. de emp. et vē. quod no. p̄o cautela mulierum q timēt ne inducāt ad aliqua facienda in eoz p̄iudiciū q̄ iurēt p̄ius in mānu alicuius coram testibus se nolle tales alienatōes vel renunciationes facere dūmodo q̄si ꝫtrariū faciūt intēdant nō facere ꝫtra iuramētū p̄mū. i. n est secretalit renūciare is sōlū verbaliter q: sic n ꝫcūt p̄iure in conscientia eo q̄ p̄mū iuramētū intellexerūt esse

cualiter non verbaliter solum.

1 ¶ Xui.nó est obligatorii iuramenti qñ ille cui est ptñs frãgit fidẽ iurã n sed no.fm pa.in.c.puenit el fo de iureiurã.q; qñq; due obligatões re spiciunt se ad inuicẽ puta ptmisi tibi equũ ppter q; ali⁹ ptmisit mihi cẽnũ t sic si ego nõ fuo ptmisũ nec ille tenebitur mihi de cẽnũ t sic intellige illud Frãgẽti fidẽ fides frãgat eidẽ.ff.p soc.l.si conuenit in fi.xxviii.q.ii.si infidelis.ff.de inoffi.testa.l.instituta.C.de pac.l.cũ ꝓponas la.ii.t sic itelligit di cũ.c.pcuit t.c.ꝓsum⁹ de penis idẽ dico qñ ꝛditionaliter ptmisi puta iuraui if romã si ẽderis cẽnũ si ñ dabo ñ tenebor q; ptmissio mea non purificat nisi a tpe existente cõditionis.l.cedere dẽ.ff.ẽ.signi.Insti.ẽ.obli.ẽ. ex cõditionali qñq; aũt obligatõ est ñ refert ad inuicẽ ẽ ad diuersa Excẽptũ ptmisi tibi simplicit cẽnũ t nõ ex hoc ẽ simplicit ptmisisti mihi aliqd facẽ tñc ẽ ego nõ ipleã ptmissũ tñ alter tenet q; nõ ptmisisti mihi rõne ptmissionis mee ẽ simplicit t de specie ad spẽm nõ fit cõpẽsatio vt no.i.c.ii ẽ ẽ posito.hoc tenuit Lr.i.d.l. cũ ꝓponã t sic itellige .c. nolu.xxxi.q.i.vbi dr q; hosti fuãda ẽ fides: nec obstat c.q; deo pñt.xxxii.q.v.ẽ voto viri t mulieris vbi ẽ alt frãgat.alt tñ tenetur fuare q; tibi simplicit qẽ cozũ voluit deo nõ cõditionalit.t ei ẽ obligatuo.Sec⁹ si ꝛditionalr salte tacite puta q; si de hoc cogitasset nõ uouisset q; sic nõ tenet per ea q; dixi.ẽ. Juramenti.iij.in ꝓnci.t Jura.vj.ẽ.ꝓmo in fine.

1 ¶ Sed qd si ille cui iurauit non ipleꝫ ptmissũ ex necessitate aliã puta q; nõ põt.ff.q; nihilomin⁹ ego nõ teneor ad iuramẽti factũ pp dcõ q; vt tacite sub tali cõditiõe iurasse.thoc ẽ dicere. An.t.Pa.i.c. sicut el.iij.de iureiu.q placet ẽ alij tenẽt. hoc vez solũ nõ teneri qñ ex negligẽcia alias nõ attendit vel ex voluntate.

¶ Tertz ille qui iurauerat seruire sub certa mercede solueda qlibet mẽse ñ potuit ipletre Futuũ pp ẽ secuũ solutionis puta q; ñ potuit stare in loco. nũ qd poterit agere p interesse suo ex ẽ ed.edic.q; sic.p hoc bon⁹ ter.l.i.ẽ in lege.ẽ.colon⁹.t i.l qui opas.ff. locca. sec⁹ si nõ ipleuit Futuũ cũ posset. q; nõ habebit salariũ per ꝓdictã l. ediles.ẽ.primo t per.l.Julianus.ẽ. ofᵉ ferri.ff.de act.emp.t.ven.

¶ Eltrũ iurãs vt ptmittẽs ñ expellere inquilinũ possit expellere si ñ soluit pẽsionẽ.ẽ.q; sic ẽ Pa.i c.tua nos de iureiurã. Facit.l.q̃ro.ẽ. inter locatorẽ ff.locati.vbi p; q; si conductor ꝓcurit id ad q; tenet ex nã ꝛct⁹.nõ teneri ei locatorez ex promissione locatõis. Idẽ dico i patre qui ptmisit non exheredare filiũ. Intelligit nisi crimẽ ingratitudinis cõmiserit.l. qdã cũ filiã ff.de vbo.oblig.t generaliter secũdũ Bar i.d.ẽ.iter locatorẽ. Hic ẽ.fac ad oẽa ꝛct⁹ i quibus aliquid vltra ei troqꝫ ptmittitur vt quilibz nõ teneat fuare q; ptmisit si p aduersã ptẽ non seruat id pp q; fuit ptmissa.d.ẽ.offerri Sisse si vir iurauit nõ ꝺmittere vroꝛ Intelligit nisi faciat ꝺ legẽ ꝛpugn. vel si ptmisit vtẽ põt ꝺmittere si nõ solui.iuxta no. in.c.vestras.ẽ vote post viuo.rest. Idẽ si iurauit te non offendere intelligit .nisi causas offensionis cõmiserio.l.q seruũ.ff.de vbo. obli. Facit q; notat in.l.cũ pl.ẽ.Hiberẽ.ff.ẽ lega.ij.t q; no.i.d.c.quẽadmodũ i gl.

¶ Xuij.Qñ mandatuz legis vel supi ozis vel ꝺtrũ iuramẽto puta iurauit bi dare.t.Judex ꝓcepit ne illi dare ẽ

beam ẽ aliqua tria eẽ nõ teneor.c.significauit ẽ cẽs.i.ẽ.ff.qui satisda.co. vel ẽ lege puta fuisset excõicat⁹ post iuramentuz tibi facũ de aliq̃ tibi vãdo nõ teneor nisi absoluatur de q̃ tñ etc vt.ẽ.Excõicatio.viii.ẽ.xii. Ideo i õi iuramẽto subintelligitur Saluo iur superioris vel alterius fm Jo.an.i.d.c. quẽadmodũ facit.c.veniens co.ii.

2 ¶ Xv.Qñ iuramẽtũ ẽ i ꝓiudiciũ alterius puta canonici iurãt q; si aliqo cõtra eũ efficiat cẽ⁹ fuabit q̃dã i ꝓiudiciũ episcopalis dignitatis Mã talis factus cẽ⁹ nõ tenet vt i.c.sicut ẽ nris ẽ iureiu. Idẽ dic si cardinales iurasset in ꝓiudiciũ sedis apostolice q; assũptus in papã nõ teneret Simile cũ vir iurauit nõ stare cũ ppria vroꝛe Intelligẽ pp odiũ q; nõ tenet t cũ ꝓpter cõtinẽtiã Sed nic ad restitutionẽ vtoris tenetur reddere ẽs ñ exigat q; illẽ sotiã i ꝓiudiciũ suũ ẽ vide q; no.in c.tua nos ẽ iureiu.i gl.hoc vz tenere Host.trancre. Host.t Jo an. Idẽ dic cũ quis promisit tenere secretum qñ ẽ alteri nociuũ nõ tenet qn possit t ẽbeat revelare illis q pñt pdesse t nõ obesse.xxii.q.v. hoc vr.tenut gl. in.c.ego de iureiu.similit intelligit q; ñ tenet revelare nisi pdicat in tertiã q; fm Inno.m.c.quabꝫ.t qñ el.i.de accu.tenet dicere ẽt si cogitasset.de hoc qñ iurauit. Fac.c.q; plerisq; ẽ ost. ot.li.vi.t.c.cõstitutio el primo ẽ testi.t.c.olim de accu. Item cum quis exigit iuramentũ ab aliquo de veritate dicenda Si talis est homo seruꝫ ẽ quo presumitur verisimiliter q; procedet nõ seruato ordie iusticie.sic nõ tenetur revelare q; scit etiam si posset probare sisse t quatenus non sit crudelis ẽs q; pceder ordine debito non ẽz revelare eiq nõ põt probare ar.c. si peccauerit.ij.q.i.t.xi.q.vii. plerũq; hec Rodo.dicit tanqꝫ qui possunt pdesse sed non obesse tenerentur si iurauit ar.xxii.q.v. hoc videtur Idem dic de eo q iurauit ñ prestare auxilium tali Intelligitur.i.nisi fuisse ẽs Jo.and. allegat.c.perspo de iureiu.t.c. primo de his q fi.a mato.par.ca.t.c.grauẽ de excessibus prelat. etiam si iurasset de iusto auxilio non dando non obligatur q; iuramentum non ligat ad illicita t contra ius.d.c.quanto co.ii. Idem dic de illo qui positus in dignitate t alienans bona iurat nõ revocare q; non tenetur vt ii.c.intellecto eo.ii.q; est in prẽiudicium alterius.i. dignitatis.c.cum contingat in fi.co. ii.c.ii. de pac.li.vi. Et hoc tene cũ si non iurasset primo non alienare licet gl.sentiat oppositum i.d.c.intellecto per predicta t hoc intelligo in notabili alienatione per quã leditur dignitas notabiliter Secus esset in re modica q; propium est principum donare.c.i. de dona.t in iuramento scõ a prelato de non alienando nisi ꝛsul to papa non debet referri ad modicã alienationem quia iuramentum non extenditur ad verisimiliter non cogitata.c.veniens co.sentit fede.confi.ecii.ideo iuramentum filiorumfa. t minorum t ero.t seruoꝝ non valet in prẽiudicium illorum quoꝝrum curam hñt t ió possunt ea irritare sicut e vota secundum Hico .de li.sup c.xxx.nu.Secus in alijs :puta voto castitatis sicut de voto habes infra votum.ij.

¶ Xvi.Quando iuramentum est cõtra legem positiuam vel statutum t licet fuerint multe opiniones vt recitat pa.in.c.cum contingat de iureiu. tamen illud nubi videtur verius dicẽdũ circa istũ qꝫ aut lex positiua sen statutũ aliqd ꝓhibet pp bonos mo-

reo ꝓcerusdos ꝛ.ꝫ hꝫ nó valꝫ iura
mentū vt i regula nó ē obligato:ium
ve regu.in.li.vi. Exemplū i mulier q̄
uiēte viro dedit fidē adultero ꝺ cō
trahendo pⁿ mortē sui viri cū eo non
valet Et intelligo de bonis mobꝫ
naturalibⁿ.q: sic lex ē idi pēsabit ꝛ i
martabilib⁹.v. di.in pn.ꝛ.viij.di.q̄ ꝫ bo
noo. Secus in bonis mobꝫ ciuilibⁿ
q: iuramētū ꝫ ipsos valꝫ.c.significā
te ꝺ pigno. vbi valꝫ iuramētū ꝫ pac
tū legis ꝓmissorie aut lex seu statutū
fūdat sup bono publico ꝓncipalr.ꝛ
sic ñ tꝫ iuramētū seruū ꝫ.q: pactꝫ vl iu
ramētis ꝑuator iur publicū remitti ñ
pōt ad hoc.l.uno publicū.ff.de pac.
Aliut lex seu statutū nó ē fūdatū i bo
nis mobꝫ naturalibus. nec sup bo
no publico ꝓncipalr.ꝫs i odiū alicuꝭ
ꝛ sic tenet iuramētū qñ pōt sine vlo
pēdio salutis ipleri.ꝫs nó sine vlō pēdio
rerū tpaliū vt in.d.c.significāte ꝛ in
c.debitores de iureiu. idē dicēdū qñ
lex ꝓncipalr ē fūdata sup fauore pri
uato ꝫs ꝓsequēter ꝛ secūdario sup pu
blica vtilitate q̄ iuramētuꝫ ligat. Et
sic ē casus ꝓpr.ie.c.ij.ꝺ pac.li.vi.ꝛ
hoc qñ nó ꝓtinet aliquā turpitudiē
ꝫ bonos mores naturales: nec ex pte
iuris. nec ex pte materie sup q̄ ꝑ
stat: nec ꝫ bonū publicū ꝓncipalr. ꝛ
rō quare teneat iuramētū i illo vno
bⁿ casib⁹ē q: iurādo ñ peccauit qz ta
lis lex ponⁿ ē priuilegiatus q̄ ꝓcepti
uꝰ.ꝛ ió ei⁹ ꝫ rū nó ē in vlō pēdio salu
tis eterne: ꝫs solū rerū tpaliū. aut si
peccauit trāsgrediēdo.tū ꝑt fuare si
ne pctō.ꝛ ió tꝫ iuramētū.c.ꝛ si xp̄o.
de iureiu. iūcto.ꝑ. illiciti. xxij.q.iij. se
cus aūt ēt q̄n ē ꝫ bonos mores na
turales vl ꝓtra ius publicū ꝓncipali
ter: q: sine pctō seruari nō potest.

24 ¶ Item talis ꝫ cⁿ facⁿ ꝓtra legē vl
statutū ꝓncipalr fūdatū sup fauoꝛ vl
odio ꝑuato. ita firmet iuramēto q̄ ꝑ
heredes obligent. ꝑ. ꝫ ꝑa. in.d.c.
cū ꝓtingat q: cōis opinio ē q: sic: q:
iuramētū ꝓfirmatoriū validat actū i
nullū ꝛ ex eo oꝛ actō. vt i aūt. sacra
pubeꝛ. C. si aduersus vē. limita nisi de
lo vi vel metu sit iuramētū extoꝛtum
vt in.c. ꝓtingit e. ti. ꝛ.c.ij. eo. li. vi. ꝛ i
c.ij. de pac. li. vi. ꝛ dicta auc. sacra ꝑ tue
rū. secus ēēt in iuramēto introductio
rio obligatiōis. puta iuro tibi dare cē
tū nulla cā ꝓcedēte. q: ille ñ ē modⁿ
inducēde obligationis nisi in libertō
vt i.l. vt iur: iurādi in ꝑn. ff. ꝺ ope lib.
ꝛ.l.ii. ff. ꝺ lib. causa. ꝛ ibi Bul. ꝺ cu. ꝛ
Bar. in.l iusiurādū la. ij. ff. ꝺ iureiu. ꝛ
ió nō ligaret heredes ꝺ iure ciuili ꝫs
de iure canonico si fuit in culpa nō i
plendi. ꝛ iuramētū erat simplex puta
iurauit dare. x. ꝛ penituit ꝺ pēs suo
credo q: teneatur per id quod viri in
ꝑa Heres. §. v.

¶ Sed qd si i ꝑdicta l. vl statuto li. 25
dato sup bono ꝑuato vl odio dicat ñ
valeꝛ ꝫ cū nūqd valebit si iuramētū
interpōat. ꝑ. q: sic. facit qꝺ no. ino i.c.
ij. ꝺ regula. vbi dicit q: i illis spialibⁿ
ius naturale ꝓseꝛt iuri positiuo.

¶ Quid si addat statuto q: si ꝑata 26
ñ fuit solēnitas ꝺbita ꝓsumit volū vl
aliā illicitā cā. ꝑ. q: si ꝓstat ꝫ cū eꝛe
rā ꝛ ñ ficticiū aut dolosū quo ad ipsū
minoꝛē ꝛ hmōi. ꝑ q̄ fit sic iuramētus
ligat tā in foro aie vbi credit. ꝑ se ꝛ cō
tra se. vt in.c. significasti. el. i. ꝺ homi.
ꝛ no. in cle. i. de penit. ⁊ ēt in foro ꝑ
tioso q: cessat rō statuti. Si ꝺo fuerit
dolus vel fraus tūc si statuto subrat cā
ꝓsumēdi dolū. vt qz cōiter in loco de
cipiēb⁹ ꝫ dolose minoꝛes tūc saltē ꝫ
opinio Bal. ꝛ Bar. ꝛ alioꝛ q̄ tenēt iu
ramētū nō valeꝛ q: nō tollit ꝓhibitio
nē statuti legitime inducti. secus esset
si statuto nō subeꝛat causa ꝓsumēdi

fraudem. qz tunc ligat iuramentum.

27 ¶ Sed qro ego statuit q: quibꝫ cleri
cus absēs reuertat. ꝫ. certū diez sub
pena excoicatiōis. clericus ve licētia
epi uerat ad studiū. ꝛ iurauerat ere
ditori suo nō recedeꝛ nisi eⁱ⁹ solutiōꝫ
queꝛit an obliget iuramētū vel ꝑce
ptū plani seu legis. et vꝝ q: iuramētū
sit nullū q: ꝫ obedientiā superiōꝛ non
pōt seruari sine ꝛeatu salutis. ꝺ. c. cū
ꝓtingat. ꝛ. c. ij. de pac. li. vi. sed ꝑa. i
c. venientes. de iureiur. dicit. ꝛ est dictū
Io. an. in mercurialibⁿ i regula imma
lis. ꝓmissio li. vj. q: ex q̄ cū licētia epi
fuit in studio ꝛ ꝑ necessitate studij cō
traxit debitū videt se obligasse cuꝫ hi
cētia epi. q: vno ꝓcesso ꝓcedenti oia
sine qbⁿ illud ñ ꝫs effectū. c. ꝓterea
ꝛ. c. prudentiā. de offi. dele. ꝛ. l. ad reꝫ
mobilē. ꝛ. l. ad legatū. ff. de ꝑcu. ꝛ sic
nō ꝺz recedere ꝫs seruare iuramētū
secus si sine licētia epi vl nō ꝑ neces
sitate studij: sed ꝑ lasciuia. qz nūc iu
ramētū nō valeꝛ ꝫ obedientiā superiōꝛ
Idē dico in ꝑce renouēte filiū q̄ ꝑdi
cto nō iurauerat. ꝛ idē de q̄libet sub
dito. ꝛ facit ꝑ mercatoꝛibⁿ q ꝫ ꝑhi
bitionē suoꝝ oſſoꝝ vadūt ad certa lo
ca ꝓhibita fm qꝺ ꝓhibere pōt vt in
l. fi. ꝛ q: ibi no. ff. de decre. ab or. faci.
ꝛ. l. mercatoꝛes. C. de cōmer. ꝛ mer. ꝛ
l. relegatoꝝ. ff. de interdi. ꝛ re. ꝛ q: ibi
no. qz nō potenūt se obligare ad ibi
standum. nisi superioꝛes tacite vel ex
ꝓsse consentiant.

28 ¶ Xvij. Non obligat iuramentū qñ
iuramētuꝫ ponitur sup ꝫ cū simula
to sed distingue fm ꝑa. in. d. c. cū
ꝓtingat q: aut simulatio est de ꝛsensu
virtusq; ꝑtis tā sup ꝓtractu q̄ sup iu
ramento ꝛ tūc si ex iusta cā puta iusto
timore: vel qz indigebat mutuo cōce
pit pignus in forma venditiōis et cre
ditori lucraꝛēt fructus ꝛ sic non obli
gat iuramētū. qz desiit ꝛsensus. ꝛ fuit
iusta eā simulāti ad hoc. c. i. qꝺ mer
cā. ꝛ. l. fi. C. ꝺ nō nu. pe. Si ꝺo ex inu
sta cā fit ꝓtractus cā fraudandi gabellas
vl aliter ad decepti⁹nē ꝓmittentis vnū ꝓtractū esse aliū. ꝛ iurauit sin
gula ꝓtenta i instrumēto vera. tūc co
gitur ipsa ꝓtenta i instrumēto vera. nec eo
ipso est periurus qz simulatio intentionis
ex iniusta cā nō excusat. vt no. in. c. in
terogasti. ꝛ. ꝺ. sicut ille qui ꝓcepit
vel precio depositū falsū. c. i. ꝺ cri. fal.
ꝛ volens ꝓtrauenire nō debet audiri
sed si iurasset solui nō cōtrauenire illi
ꝓtractui quē simulabat decepti⁹nis
ꝓmissio li. vj. q: ex q̄ cū licētia epi
fuit in studio ꝛ ꝑ necessitate studij cō
traxit debitū videt se obligasse cuꝫ hi
cētia epi. q: vno ꝓcesso ꝓcedenti oia
sine qbⁿ illud ñ ꝫs effectū. c. ꝓterea
ꝛ. c. prudentiā. de offi. dele. ꝛ. l. ad reꝫ
mobilē. ꝛ. l. ad legatū. ff. de ꝑcu. ꝛ sic
nō ꝺz recedere ꝫs seruare iuramētū
secus si sine licētia epi vl nō ꝑ neces
sitate studij: sed ꝑ lasciuia. qz nūc iu
ramētū nō valeꝛ ꝫ obedientiā superiōꝛ
Idē dico in ꝑce renouēte filiū q̄ ꝑdi
cto nō iurauerat. ꝛ idē de q̄libet sub
dito. ꝛ facit ꝑ mercatoꝛibⁿ q ꝫ ꝑhi
bitionē suoꝝ oſſoꝝ vadūt ad certa lo
ca ꝓhibita fm qꝺ ꝓhibere pōt vt in
l. fi. ꝛ q: ibi no. ff. de decre. ab or. faci.
ꝛ. l. mercatoꝛes. C. de cōmer. ꝛ mer. ꝛ
l. relegatoꝝ. ff. de interdi. ꝛ re. ꝛ q: ibi
no. qz nō potenūt se obligare ad ibi
standum. nisi superioꝛes tacite vel ex
ꝓsse consentiant.

ex pte iurãtis tãñ super contractu solus ab eo simulato. vt qz aliud gerebat i corde: aliud in verbis vel visus est verbis duplicibus callide iurando tunc fz Pa. in. d. c. cũ cõtingat. intelligitur secundus intentionez recipientis. tsic deus videtur recipere. xxij. q. v. quacũq. t. §. ex his omnib⁹ tsic ligat iuramentuz secundũ utilitionẽ de q̃. §. Iuramentũ. iuñ. in pn.

29 ¶ Sed quod remediũ erit quãdo iuramentuz interuenit ne in ꝯtu simulato vsure petantur ex q̃ iurauit non agef ꝯ tacite vel expresse. &. qõ ad ꝺba iuramenti est recurrẽdũ q̃ si verba excludunt actiões t exceptionẽ tacite vel expresse tunc denũciet ecclesie q̃ poterit eũ absoluere. d. c. quẽ admodũ q̃ si iurauit nõ denũciare nõ valet iuramentũ vt dictũ est. intelligo q̃ñ principaliter facit ex zelo salutis p̃ xiñi. lz secũdario pp̃ suam vtilitatez qz si principaliter faceret propter suã vtilitatẽ nõ credo q̃ tutus sit in ꝯscẽtia ex q̃ iurauit nõ denũciare: tsic intelligo t limito. c. pñũ. t. c. ꝺbitores de iureiurando.

30 ¶ Decioctauo nõ obligat iuramentũm rõe ipossibilitatis vel necessitatis aut magne difficultatis post venctio. Mã de ipossibilitate ꝺf. impossibiliuz nulla ⁊ obligatio. ff. de reg. iur. de necessitate t magna difficultate dicunt ꝺc. in. c. q̃relã. de iureiur. t i. c. breui co. q̃ excusat a puerio. ratio. qz deꝰ recipit animũ nõ manum. xiij. q. v. si quid inuenist. t facit. l. fi. ff. qui satisdare cogũ. vñ ducit Inno. in. c. venerabilẽ. de elec. q̃ vrgente necessitate põt qs ꝑpria auctoritate frangere iuramẽtũ si nõ põt haberi superior a quo petatur absolutio. xi. q. iij. antecessor.

31 ¶ Sed quid si tpe iuramenti credebat se nõ posse implere vel non habebat ꝓbabilẽ eãz credendi q̃ posset hacere. &. Post. q̃. peccauit mortali iurando: qz defuit in primo veritas in secundo iudiciũ. t sic ẽ periurus. secus si ꝓbabiliter credidit posse facere.

32 ¶ Xtr. Mõ est obligatorius iuramẽtũ qñ quis nõ habuit animũ obligãdi se eũ iurauit: puta qz ex dolo inducens iurauit q̃ alio nõ iurasset nisi dol⁹ fuisset: etiã si dolus venit re ꝑpa. qz nõ ts. facit. l. tres frẽs. ff. de pac. t. l. si sororẽ. C. de colla. t Hẽ. 3ti. exer. vbi determinat filiã minorẽ seductã a fratrib⁹ q̃ renũciauit. bonis paternis: credẽs q̃ nõ valeãt mlto plus q̃ dos sua. q̃ nõ valet q̃ñ mlto plus valẽt: qz vbi dolus est ibi excludit volũtas. l. i. ff. ꝺ dolo tenet ẽtẽt⁹ Bona. vbi. ꝺ. q. iij. ar. i. q̃ vniuersaliter nõ obligat iuramẽtũ si animũ obligãdi nõ habuit: ꝺz tñ idẽ nitati. primi. satisfacere t si dolose decepit eũ Fz Bica. cadẽ dis. ar. i. q. ij. t an peccet mortali iurãdo. ꝺic vt. ꝺ. §. iit. facit. c. vẽtẽs. eo. t. c. q̃ntuallis. ibidẽ.

33 ¶ Ex. Mõ obligat q̃ñ iuramẽtũ cõmutatur in melꝰ vt i. c. ꝑuenit. el. ii. ꝺ iureiur. sed hoc hẽt duas limitões. p mã q̃ hoc est verũ q̃ñ vtrũq; nõ põt ipleri fz ꝺñm ant. m. d. c. ꝓuenit. Mã nũc q̃ñ iuramẽtũ ẽ ipeditiuũ vl turbatiuũ maioris bonⁱ lz sit tutũ hẽ iniaz a superiore tamẽ nõ est necessaria: qz potest ꝟuenire iuramẽto. allat. c. cõmissuz. de spõ. t. c. lz. de regula. allego. c. scripture de voto. vbi hoc tenet Inno. aperte facit gl. in. c. monachũ xx. q. iij. t. xxxij. q. v. noluit. secus esset si bonũ iuratuz nõ esset ipeditiuũ maioris boni. sed vtrũq; posset fieri qz sine auctoritate supioris nõ posset ꝟuenire iuramẽto lz epus posset dispẽsare vt ꝟueniat rõne maioris bõi fm Inno. in. c. debitores eo. titu. similit ꝺic si esset dubium an esset maius bonũ necessario requisiti dispensatio nem ep̃i ar. c. i. de voto fa limitato ẽ q̃ vera est dicta regula q̃ñ iuramentũ nõ ꝟcernit ꝓpriã vtilitatẽ alicuius q̃ si cõcerneret nõ esset ꝺa ẽt si vnũ sit totalr impeditiuũ alterius nec ꝑdest hoc auctoritas supioris Facit q̃ no. i. c. ẽtio eo. ti. et i. c. cũ iuer. p. ꝺ fnũ. t Jo. an. in mercurialib⁹ i regula i malis ꝺ reg. iur. li. vi. Mã ꝺbitor q̃ iurauit vnã rẽ vare nõ põt vare melioꝛẽ aliã. p illa inuito creditore. l. ii. §. i. ff. si cert. pe. t inst. q. mo. tol. oblig. in pri. nisi velit in ꝓpriã religiõis obseruantiam ꝟmutare t vnũ ẽ ipeditiuũ alterius t hoc placet fauore religionis t ẽt legẽ pa. i. d. c. peruenit

34 ¶ xxi. Non obligat iuramẽtum fm aliqꝺ q̃ñ id qꝺ iurat consistit in facto vt teneat ꝺ cise ad factũ rõ qz fm aliquos de iure ciuili obligat⁹ ad factuz sufficit si soluat interesse vt i. l. stipulationes nõ ꝺubitãt. ff. de verb. ob. t in. l. si qs ab alio in fi. ff. de re iudi. q̃ fm cõsil doc. tenet vel ad factũ vel ad interesse t nõ ꝑcise ad factũ vt not. Bar. in. d. l. stipulatões sed ego ꝺico ꝺnũ. l. q̃ ꝑcise teneat ad factũ de iure diuino t canõico t hoc intellige si põt impleri t ñ sit ꝺ bonos mores t aliqꝺ ꝑdictoꝛ i q̃ nõ obligat iuramẽtũ t ꝑbat hoc p. c. pñuz t. c. q̃lit ꝺ pac. t. c. iuramẽti. xxii. q. v. Facit. c. lz ꝺ voto t. c. ex lr̃is. ii. de spon. t. c. nouit. ꝺ iudi. t dictũ. c. t si xp̃s t hoc vl ꝺicisse Bar. vbi. ꝺ. q vult q̃ vbi obligatio ꝺ scendit a lege cõpellit qs ꝑcise ad factũ ar. in. l. q liberos. ff. ꝺ ritu nup. cũ filiꝰ Idẽ ꝺicit si a testatore: nisi iduat ꝑcio seruitutis ꝑsone vt in. l. titio. §. titio t. ff. ꝺ ꝺdi. t demõ. hec regula esset vera q̃ñ qs ꝓmisit facti alteri q̃ nõ tenet nisi facere quãtũ i ipo ẽ bona fide de spon. ex lr̃is nec obstat qꝺ dictũ est. §. Iuramẽtuz. iii. §. i. q̃ ibi nõ tenebat ꝑcise stare sententie sed vel parere vl ꝑstare penã t hoc etiã nõ haberet locũ q̃ñ ꝓmittẽs ꝑcise intendebat se obligare ad pendũ sententie vel põt ꝺici q̃ verus est q̃ sufficit prestare interesse sine periurio cũ factũ esset inutile parti si ꝑstaret vl est factũ impossibile q̃ nõ obligaret iuramẽtũ sup tali facto ꝓhibitũ

35 ¶ xxii. Mõ obligat q̃ñ qs iurauit seruare qꝺ nõ est puta iurauit ꝟuare statuta intelligit ꝺ factis t si addidit q̃ ꝓ fidẽ iuramẽtũ ꝓstitus obseruabo etiã q̃ fient non obligat ad illa que fierent ratiõe iuramenti ita q̃ sit plurus sed vñ rõne ꝓmissionis obligabit. vt in. c. clericus eo. n. lz ille casus nõ esset rõne eius qꝺ nõ est sed qz seruare statuta nõ iurauit sed ꝓmisit solũ p iuramentũ ꝓtus ꝓstitus nõ tñ tunc facẽti: t ideo si iuraret seruare etiã facienda teneret aliter esset periurus

36 ¶ xxiii. Mõ obligat iuramẽtuz ꝓstitum circa ea q̃ subdũtur pẽne alteri⁹ puta vꝺo: que iurauit peregrinatõẽ ꝺ vel abstinentiam filiꝰ Frus monach⁹ t hmõi t nõ possit implere eũ ep̃s ꝺicit a viro vño vel abbate t ꝺ hoc ꝺic vt. ꝺ. votũ. ii. facit qꝺ. ꝺ. xxi. §. xxii.

37 ¶ xxiiij. non obligat iuramẽtuz qñ ago euadendi solum quis aliqꝺ iurat quod me. cã perlatã. xxii q. ii. Lotharius in fi. vñ q̃ iurauit redire ad carcerem si carcer est iniustus nõ tenet ꝺcere quod me. cã. c. i. sec⁹ esset si non esset iniustus qz tenet ẽt si imineat periculũ mortis fm glo. in Cle. pastoralis de re iud. t Bar. in. l. relegati. ff. de penis Et ideo illud est verum q̃ vult enadẽ illud quod ideb⁹ sustinet t sic vt enadat iurat nõ intẽdẽs se obligare sec⁹ cẽt si intẽdebat se obligare q̃ñ iurauit qz tũc ꝺic vt. ꝺ. §. ii.

38 ¶ Exv. nō obligat iuramētū qñ iu-
ramēti est ꝑdītōale vel ꝓpter eās qz
nisi ꝑdīno exeat vł eā nō obligat de
ꝑdi. appo. c. vez ō iureturā. e puenit
el. ij. t hoc intelige qñ tota obligatio
pendebat tu ꝑdītō in euētū. vel ꝓpter
eās: alias teneret. vñ iurās ire ad lām
ī Jacobū vt frater suū videat t pec
cata sua redimat: ī frater iu⁹ decesse
rit tēet nihilomin⁹ ire ꝓpter aliā eās.

39 ¶ Exvi. Nō obligat qñ singulares
firmāt statuta collegij cū iuramēto di
cto statuto ſ statio p ipm vniuersita
tē. vt dicit Joā. an. in. c. i. de hīo q fi. q
ma. par. capi. qz nō obligat nisi remā
nēnt⁹ statuꝫ vñ cto ſ statio p vniuersi
tatē tollit iuramēti vinculū: q̄si iura-
mētū liget singulos vbi singulares ꝑ
uenīūt: secus si ꝑuenīūt collegialiter
tollēdo statutū. pa. vero. i. c. dilecto ō
ꝓbē. distinguit t būt q aut singulares
de collegio iurāt vt singulares. t sic ē
vera opio Jo. an. exēplū statuto ca-
uēt q null⁹ det vocē nō matriculat⁹
Jurauerūt singuli seruare statutū. Si
nihil ī q null⁹ vadat ō nocte statuunt:
iurāt seruare statutū certe qz hoc ꝑcer
pit obseruātiā singulor. ō si collegiū
tollat statutū nō peccabūt ꝑuenien-
tes qz iuramētū erat statuto accesso-
riū t remoto ꝓncipali removeť t ac-
cessoriū. Si vo iurāmētū astrigit eos
ad obseruātiā vt collegialiť sic sine p
iurio nō possūt ꝑuenire ēt collegialiť
cā rationabili nō subsistēte. exēplū vt i
d. c. dilecto. Nā canonici iurantes vt
ēt collegialiť nō recipiāt qz nō ē dubi
tum q vt singli nō possūt eligere ca
nonicos. Paul⁹ vo in cle. i. ō regu
la. dicit si iurāt statutū seruare q si col
legialiť ꝑuēīūt nō sūt ꝑiuri: qz tollūt
statutū t p ꝓsequēs iuramētū. Si vo
iurāt seruare ꝑcta i statu⁹ spāl⁹ puta ñ
ibo ō nocte t hmōi nō ītō respectu
ad statutū sic sūt ꝑiuri si ꝑuenīunt ad
tereiā. Eadē ter ī q in casu in q ñ
possūt ꝑuenire collegialiť ꝺz intelligi
nisi per eās ꝑcernēť saltē ꝓbabili
qz sic posset ꝑuenire nō obstāte iura
mēto qz isto intelligit exceptū vł not.
pa. in d. c. dilecto t ſs predicta intelli
ge glo. in. c. in hīs. xj. di.

¶ Utrū successor eo in aliq collegio 40
vel vniuersitate in q predecessores se
cerāt statuta t iurauerāt ea seruare te
neāť sub pena ꝑiurii talia statuta ser
uare. ſ. q nō. qz obligatio iuramēti ē
ꝓsonalis ex pte iurantis: nec extēdit
ad successores eoꝝ ad ꝑiuriū: ꝺz tene
anť ipsū seruare. de solu. c. j. de vsuris
c. tua. de iureiur. c. veritatis. ſ ex pte
eius cui iurāt trāsgredi ꝓsumit: vñ p
mittēs obedientiā prelato t successo
ribus eius nō tenet iterū ꝓmittere suc
cessori: qz ē ei obligat⁹ sic⁹ antecessori
cui ꝓmisit. Fallit in hīs q tēet t ꝺz
professionē facere infra ānū nouo pa
trono. xvj. q. ij. lōginquitate. t. c. sepe
fit. no. Inno. t Ber. in. d. c. veritatis

¶ Exvii. Nā qs iurāt incaute t 41
hoc ꝓp aliqua necessitatē iplere non
pōt. xxv. di. ſ. alīs ea demū. exēplū po
ne de mīe que iurauit filiū ēberare
t hmōi mīma qz vł venīale tale pu
riū ꝓmissorū qz nō vł venīa accepta
re cū maiorī obligatiōe quā natura
eorum ꝓpōneret vt ibi ꝓs.

¶ Utrū i ōpēdēt b⁹ ab alio alicui⁹ vł 42
plēa sit stādū ei⁹ iuramēto. ſ. Pa. in
c. vidua ō regula. q sic vťē ō se. ex-
co. c. si vo. el. ij. ō hmōi. significasti. t
c. vidua ꝓ deō q vł cōtrariū. qz intel
ligitur quādo certa ꝓsumptio certi-
seca cōiecturat aliud qz tūc nō stabit
in ꝓtinditio alteri⁹. alīs sic.

Iramentuz. vi.

quo ad absolutionē qs pōt ab
soluere a iuramēto licito vł ex ꝓte iurā
tis ꝺ recipientis. ſ. Pa. in. c. quanto
de iureiur. aut iuramētū init ꝓsumū i
mā specīe ꝓncipalī ad papā. vtputa
eū canonici iurauerūt nō recipe vltra
talē numerū aliquē in canonicū t hu-
iusmodi t sic papa pōt ēt sine eā ab-
soluere: qz in tali iuramēto intelligit ex
cepta auctoritas pape. vt i. c. veniēs
eo. ti. t hoc volunt Host. i. d. c. quanto
Aut fuit ꝓsumū in alia mā: t tūc aut est
ad honorē dei ꝓncipalī. t sic sine eā
nullus pōt absoluere nisi sol⁹ deus et
sic intelligo Jo. an. post vin. in. c. ij. de
spon. Nā papa nō pōt remittere sine
eā obligatiō ex deo q̄sūmā. ij. q. iij. si ma
ner. xxiij. q. iij. si is qui. Ex q̄ infert q
sicut papa nō pōt alīū absoluere i hoc
casu: sic multomin⁹ scipsū. c. fi. de isti.
t. c. q vlas. de iurepa. Aut subest iusta
eā sic tū papa pōt ꝺs ēpo: t q ēpo pos
sit no. Inno. in. c. debito: eo. de iureiu.
Et tō subsistente iusta eā poterit ēpus
cōmutare t interpretari fm. d. Sīno.
i. d. c. quāto t Spe. in. ti. de legato qñ
. ſ. subtraī de ei⁹ validitate t alīs du-
bijs. t ēt absoluere fm Inno. quē seq
tur Pa. in. c. cū ꝓngat. eo. ti. sed est
differēcia inter papā t ēpm. qz ēpo nō
pōt nisi respectu sue diocesis. papa vo
respectu tot⁹ orbis vel respectu ma-
gnarū ꝓsonarū aut magni dubij ē re-
quirēdus: t sic pōt intelligi. c. venera-
bilem. de elec. ar. c. si vo cū silib⁹. c. ti.
Illius aūt extra ēpm. vł q nō hꝫ ēpa-
lē iurisdictionē nō pōt absoluere in iu
ramento sicut nec in voto dispensare
vt no. in. c. i. de voto Sed q̄ ē cā legi-
tima absolucōis a iuramēto ꝓsito i mā
spectante ad honorē dei. ſ. q ꝓpter
scandalū euitandū. vt no. in glo. in. d.
c. quāto. t Inno. in d. c. venerabilem.
vł maior vtilitas. vt no. Inno. in. d. c. ō
uocē. t est tex. in. c. peruenit. el. ij. co.
vel subest alia iusta cā. de qbus ex q.
vi. nos scōz. t. c. auctoritatē. t Credo
q hoc sit relinquēdū arbitrio ip⁹ ꝓ
vt ex predictis colligat: qđo in alio ō
beāt iudicare. Si vo materia in q est
ꝓtinū nō pertinet ad papā nec ad hono
rem dei. Sed cōmodū hoc: sic papa
pōt ex cā absoluere: vt in. c. quāto. de
iureiur. t in. c. ē. de voto. alīs nō: respe
ctu laicoꝝ sibi in spālib⁹ nō subditoꝝ
vt in cle. pastoralis. ō re. iudi. t qđ no.
in. c. q in eccl⁹ de ꝓbē. t in. l. fi. C. si
ō ius vel vn. pu. Facit qđ no. ſ. Obe-
dientia. ſ. ij. Sīlr dic q poterī epūs ex
cā legitima absoluere a iuramēto licī-
to. t vł cā legitima qñ incēpt turpiter
ex pte recipientis. vñ dicit Pa. in. c.
i. de iureiu. q si notorie ꝓstat de turpi
receptiōe poterit epūs absq hoc q el
tet vł cogat suscipiēť relaxat. t absol-
uere pura cogat cū qđ ex metu exegit
iuramēti sup eo ō q aliās etiā de iure
tenet vt exemplificat. Idē Pa. in. c.
ad nrām. el. ij. co. ñ. qz iniuria sibi ir-
rogat illa qñ cū iuramēto ad iuris ob
seruātiā p metū. t tō ꝓpter pcula ꝑiurij pōt petere absolutionem: t sic ex
rende. c. si vo eo. ti.

¶ Utrū in oīb⁹ ꝑdictis in qbus ꝺcī 43
iuramētū nō obligare possit qđ ꝓpria
auctoritate ꝓtinentiā. ſ. vt colligo ex
Inno. in. c. cū qđā de iureiur. q qñ ē
dubiū an sit obligatorium: tūc nemo ꝓ
ter auctoritatē sapientis pōt ꝑuenire
nec iudex secularis in casu in quo est
dubiū inter doc. an sit obligatorium vel
ne pōt se intromittere sed remittet ad
iudicē ecclesiasticū. ita no. Pa. i. d. c.
cū ꝓngat. Qñ vo nō est dubiū de iu
ramenti obligatiōe tunc si pōt seruari
absq vilipendio salutis ꝺz absolutio
peti ꝓpter reuerentiā sacri. Si vo sit i
vilipēdiū salutis: nunc pōt nō ꝓpria au
ctoritate ꝑuenire. et no. hic q i vilipē-

vñ salutis vt omne illud qđ caritati dei derogat vel eius plectioni vel diffidentiæ obstat ad eã. Unde ff. vñ Pa. i. c. eũ qđ de iureiur. tenere nõ ẽ necessariũ absolutionẽ supponi etiã qñ pót seruari sine interitu salutis nisi solum ne noceat ó trãsgressiõe iuramẽti hoc est dicere pp scandalũ t sic credo qñ scẽ clare q ñ obliget iuramẽtũ qđ ne.

2 ¶ Item iuramẽtũ qđ pcernit fauorẽ iuris vñi sit remissibile p eos q iurauit. ff. Jo. an. in. c. ii. de spõ. t Jo. de ligna. in cle. i. de iudic. q sic t facit. d. c. ii. Secus si cõcerneret cultũ dei vel religionẽ vel pietatẽ puta iurauerũt duo sibi iniicẽ q religionẽ itrabũt q dicẽt duo ptẽtia vl q lucro corr uadũt certã ptẽ pauperibus t huiusmõi q nõ possũt sibi remittere Similiter nõ possũt si sibi iurauerũt id ad qđ tenebãt puta q nõ furtũ faciẽt q mercatores nõ falsificabũt mercẽa t huiusmõi Similiter etiam ñ possũt remittẽ qñ iurãt sup aliq faciẽdo vel ñ faciẽdo qđ nõ ptinet ad eos cui iurãt sed simpliciter puta iuro tibi q nõ negociabor vel nõ faciã talẽ artem si tñ tale iuramẽtũ respiceret incomodum alterius puta cõtractus aut aliorum nõ valeret vt dictũ ẽ Sic nõ teneret qñ iurãdo de aliq faciendo vel nõ faciendo iniẽdebat si ille cui iurabat sibi face ret q. Ille si ille ñ fuat nec ille tenet facit qđ no. ho. Inno. t Ber. i. c. peruenit. el. ii. t facit. c. sicut el. ii. ó iureiur.

3 ¶ Item vniuersitas q̃ iurat aliqđ seruare vel facere vel non facere teneat quido maior pars facit. ff. ó rod. q si qñ iurauit hẽbant aliq cõditionẽ in mente fm illas vñt seruare puta si aliq oẽs vl maior pars seruabit t ego. si vero nulla conditionem hẽbat ꝛ dubitat an fuerit simpler vel sub aliq cõditione nic si iuramẽtũ speciet tñ ad cõmodũ iurãtium t mediocrẽ vel maior pars seruat t hoc dat in vtilitatẽ seruãtũ t lucrũ nõ seruãtũ bene gne interpretãdũ ẽ q aliquib nõ seruãtibus alii nõ tenent seruare Si vo nullũ icomodũ patiãt seruãtes non est tutũ Juenure sed deniciet pactus vt vel cogat seruare vel sibi inuicẽ remittere Si vo cõcerneret cõmodũ alioꝝ a iurãtib nõ posset nec sibi remittere nec aliis nõ seruãtibus nõ seruare sine piurio si simplr iuraret Et si dubitant an simpliciter iuraret vel sub cõditione dimittãt incertũ. ſ. non seruando t seruent quod est certum

¶ Utrũ licite quis possit petere absolutionẽ a iuramẽto in casibus vbi ꝛ. ſ. fm Pa. in. c. eũ contingat co. t. q aut iuramẽtũ ptinet turpitudinẽ et p te suscipiẽtis t maxime cõcurrẽte materia turpi sup qua prestatur ꝛ ex parte iurãtis nullũ imminet peccatũ sic pót peti absolutio nõ obstante ꝓdicto cadet iuramẽtũ Casus est i. d. c. debitores ex quo ꝓ q filiussa. q eũ iuramẽto remanet macedoniano pót petere absolutionẽ in terris vbi cõtigit hodie sibi nõ inducitur ad tãtũ malũ t hoc est tutius fm eo. An. in. d. c. eũ cõtingat t placet Pa. Quis posset de subditis te iuris dici q nõ ꝛ iuramẽtũ si bene põdeat. l. i. ff. ad macedo. q emanauit ad cõpescẽdũ libidinẽ peccãtũ. t sic pp bonum publicũ corporis t anie ꝛ qđ iuramẽtũ nullũ ẽ. c. si obligeni ó foro compe. t. c. cõtingit el. primo ó ſt. erco. Jtẽ q iuramẽtũ nõ solũ est nullus qñ ptinet i se petũ ꝛ ẽt qñ potest pbere occasionẽ peccãdi. c. eũ ab oi de vita t ho. cle. t. c. nã cõcupiam de pñt. t. c. sicut ex litteris de iureiuran. Aut iuramẽtũ nullã turpitudinẽ alias bz nisi q est contra legẽ pñtem t in hoc vilipendi Aut ei lex resistit pp suo rẽ reipublice ꝓcipalr t nõ est necessaria absolutio q iuramẽtũ nõ valuit

4

victo. c. si obligẽti Aut resistit ꝓcipaliter pp fauorẽ iurãtis ꝛ secundario in fauorẽ publicũ vt in muliere minore. t huiusmodi t tũc si pót fieri sine respectu salutis absoluto nõ pót peti c. si vo eũ filiabus. c. ii. qđ intelligi verũ qñ sine dolo vl. vel metu sed sponte t scienter est iurati. Si vo iuramẽtũ fit in Jenu t dat enormis lesio licet iurauerit nõ Juenire tñ potest absolutionẽ petere q̃ ptemit dolus. l. cõe ſ. huius. ff. de pbã. t nihil interest vtrũ interueniat dolus a ꝓposito vel re ipa. l. si quis eũ alr. ff. ó. ó. ob. t vba iurantis vñt intelligi eiusmõdi. ſ. q. si Juenat nulla rõne vel cã exceptã gñb lesiõis arg. l. creditor. ſ. luti. ff. mãda. Intelligite nisi scierit iurasset qz cessat dol t re ipa t ex ꝓposito Et iõ si potuit Sic ẽt si nõ itellexit enormẽ lesionẽ ꝛ vtuerit si Juenit neq magne nz parue vt potuit nõ tñ si ꝓpea ꝓhibet qn possit petere absolutiõ ꝛ ó hoc vide. s. arbitri. ſ. r.

Uris dictio fm Az. est a diuione qđ ẽ ptis t iuris ẽqñ iusta t latina ptas

1 ¶ Jurisdictio sine cohertiõe ñ vz ó offo dic. c. pastoral. vñ dicit ter. i. l. ff. de offo ei. cui mãda. ẽ iurisdictio. sine modica cohertiõe nisa ẽ iurisdictio

2 ¶ Jurisdictiõe ꝓmissa oia sine quibus explicari nõ posset itelligũt cõmissa si nisi r. ff. ó iu. om. iu. l. ii.

Uasé are boni t eq. ff. ó iustitia t iur. l. i. t. us pstat ñ pót nisi sit aliq iurispũs p quẽ possit ẽqđie in melius pduci. ff. ó oficitur. l. necessariũ ius vindicẽ i uo nãle genus ciuile t publicũ de hoc vide di. i. p totũ. t. ff. ó iustitia t iur p totus Utr sctã Jinl valeãt vid. j. ler. ſ. xviii

Uspatronatus

est ius honorificum onerosum t vtile alicui ꝓpetũ ecclie ꝓ eo q̃ de bonis ecclesie ptiũ eã ꝓstruxit fundauit vl dotauit tpe vl ño a q̃ cãz hñt ꝛ. s. io. an. t pa. i ꝛica ó iuspa. t vt honorificũ qz bz honorẽ pñtidi rectorẽ q̃ sine ei pñtatiõe si ep̃o vl ak plat̃ instituit ipo iure ẽ nulla p. c. decernim. xvi. q. vii. ꝛ io. an. i. c. ii. de offo vic. li. vi. nisi qñ pson fuisset negligẽs i pñtãdo q̃ ep̃o ipe vñ instituit papa vo vñ posset sine pñtatiõe pponi t sibi legari ó latẽ si ploꝝ sit ecclesiastic ñ tñ possz pdictus legari si essz sclaris vñ gl. i cle. p lfas ó pbẽ. t ille ẽ cãnus. c. eũ dilect ó iurepa. onerosus vt qz pson tenet desidere ecclias ne hõa idebite vilipẽdẽt. xvi. q. vii. filius vñ pñtat tenet addere rõnẽ ó administratione ptorum Intelligẽ si pson ẽ ecclastic ñ secularis vt no. i. c. eũ t plũtare de priui. t pa. in c. ex lfis t. c. cũ pp eo. ii. nõ tñ valde stricte vicẽdo qđ expẽdat q̃die ꝛ in genere ita no. pa. i. c. ex lfis de iur p. ville vi ẽt q̃ si ventret ad inopiã tũr ecclia ex redditibus vltra necessa fmã nẽb aliqñ itare pt̃ oñ pigut̃ & alios panpes. c. gemmas el. ii. ea. cã. t. q. t. c. nobis in fi. de iurepatro. t no q̃ inspatronatus hñs aliq̃ vt pt̃onus aliq̃ aduocatus t vicedñs custos guardiã hñs ei frequẽtatiõis vt p̃cessiõis ꝛ hosti. i. c. preterea eo. ti. t i. c. i singulis i fi. de statu mo. t iõ suppenũt p eodẽ

¶ Mulb mõis aegrit iuspt̃onat̃ q. I q̃ ex trib. ¶ Primũ q̃ fidauit ecclesiam i. fidũ ad edificãdũ dedit. d. c. nobis t. c. abbatẽ. xvii. q. ii.

¶ Secõm est ex pstone ecclie. c. mõa 2 sterii. xvi. q. vii. t hoc intellige si facta de cõsensu epi cum alio modo ecclesia fieri nõ deberet de consc. dist. i. Nemo de iurpio q̃ñ t. c. nobis fuit xvi. q. vii. filiis

1 ¶ Sed qđ si ad refectionē vēdit. &. q nō acqrit iuspatro. Fm Iau. arg. ff. ne qđ in loco pu. l. ij. §. vicinales qō verū est qñ nō est oino destructa Secus si fuerit erat destructa ⁊ de nouo fecisset de iure. ⁊ sic ut aut. vt nullus iud. ordinarij dom. §. i. sed ꝑm qui hedificauerat amittit iuspatro. si ñ derat fidē vel Fm glo. in. c. qñ eo. ti ⁊ si de eadē materia sit reparata.

4 ¶ Tertiū ē ex dotatiōe. d. c. filijs ⁊ c. gēūqꝫ ibidē ⁊ hoc intellige de dote data añ cōsecratiōnē qz post cōsecratiōnē nō induceret qz nulla seruitus rei sacre pōt ponī. ff. de serui. l. seruitutes. la. ij. §. vlt. ⁊ qō hūani iuris ōdinit esse seruitutē nō recipit. ff. cōia prędio. l. cauere. Tñ Inno. ⁊ Host. tenēt qꝫ si nō ḥ3 dotē ⁊ sibi def post cōsecrationē3 qꝫ acqrit iuspatronat⁹ qz sine substātia rerum nō posset ecclie ōseruiri. i. q. vij. si qs obiecerit ⁊ magis placet ⁊ no. qꝫ nisi def. ꝑ dote vel ratione dotis nō hēbit iuspatronatus sed erit bñfactor Fm Pa. i. d. c. qñ Limitat ēt hoc ibidē Pa. qꝫ ex dotatione pⁿ cōsecrationē efficit patron⁹ Clerus qñ fundator nō pōt cōpelli ad iplā dotā dā. f. cut fit in illis capellis qō no.

5 ¶ Utrū possint esse plures in⁹ dote cōstituenda. §. Inno. qꝫ sic ⁊ qlibet erit patron⁹. vult ēt glo. lxiij. di. in sūma ⁊ sic limita gl. in. d. c. quicūqꝫ q̄ vult qꝫ dans modicam dotē nō sit patron⁹ qz verū ē qñ vn⁹ solus dat. secus si plures simul dant sufficiēter Idē dic in fundatione ⁊ hedificatione ⁊ sic patet qꝫ multi essent patroni puta qz vnus dedit fundū alter hedificauit alē dotauit vl ꝑfecerit hedificauerit vel dotauerunt.

6 ¶ Utrū ius patronat⁹ trāseat ad heredes. §. Pa. in. c. i. de iurepa qꝫ sic. ⁊ extraneos ita qꝫ si pr̄ instituat filiuꝫ in certa re ⁊ extraneū heredē vniuersalē iuspatronat⁹ trāsibit in extraneū nō i filiū ⁊ si plures sūt heredes i oēs trāsit vt i. d. c. i. ⁊ Cle. ñ. eo. ti. ⁊ nō solū trāsit ad masculos sed ēt ad femīnas heredes Facit Cle. fi. de ꝓcess. ꝑbē. sentit glo. in. c. qñ instituerū. xvi. q. vij. ⁊ ibi filiꝰ q repudiauit hereditatē pr̄nazñ erit patron⁹ Fm Sede. ꝓsilio. cxl. Et hodie determinatū est p. d. Cle. ñ. qꝫ succedūt nō ꝑ capita ſz ꝑ stirpes. vñ si plures succedūt vni ex duob⁹ patronis ēt oēs habent loco vni⁹ ⁊ ſz vnus habeat plus ve hereditate q̄ alius: dūmodo nō sit heres in certa re constitutus equaliter erit patronus.

7 ¶ Utrū iuspatronat⁹ possit diuidi inter heredes. §. Pa. in. d. c. i. qꝫ nō. Quę cūqꝫ intelligat ista diuisio cū ipsū ius sit incorporale pōt bñ ꝓuenīr patrōt vt alternatis vicib⁹ ꝓsentēt. d. Cle. ñ. Silr si haberet plures ecclias pōt cōuenire vt ꝓsentet vnus in vna ⁊ alter in altera: qz sicut diuisio pmittit in re ita ⁊ respectu locoꝝ ⁊ ita ñ ē diuisio q̄ ꝓhibet in. d. c. i. de iurepatro.

8 ¶ Utrū iuspatronat⁹ possit adiudicari vni ex heredib⁹. §. Pa. in. c. queri monia eo. ti. qꝫ ñ qz si eq̄liter diuidāt nō apparet ḡre hoc Si ineq̄liter diuidāt ⁊ tūc si dat. ꝑ restauratiōne illi qui minus ḥ3 illicitū est ⁊ simoniacū. c. ꝓterea eo. titu.

9 ¶ Utrū iuspatronat⁹ transeat cū vniuersitate bonoꝝ. §. qꝫ sic. xvi. q. vi. nemini ⁊ c. ex lris ⁊ c. eū seq̄ō de iurepa.

¶ Utrū trāseat donatiōe. §. qꝫ sic. c. Ioēs in simoniatiōe ⁊ c. ꝓsultatiōib⁹. eo. ti tū qꝫ si est laic⁹ nō pōt donare cuicūqꝫ laico aut clerico recipiēti noīe ꝓprio sine licētia ep̄i vt in. c. nullꝰ ⁊ c. ꝓterea eo. ti. sicut nec aliqō aliud bn̄ ſpuale Si vō donaret ecclie aut loco religioso tūc Fm cōiter doc. pōt sine licētia ep̄i vt no. l. d. c. nullꝰ ⁊ c. ex insinuatione ⁊ c. illō ⁊ c. vnico. e. ti. li. vi.

11 ¶ Utrū possit vari in feudō. §. qꝫ sic cū vniuersitate. c. cū seculū eo. ti. sed specialiter nō

12 ¶ Utrū vendītiōe transferat. §. qꝫ si ſpāliter vēdat est simoniaca si emit intētione vt possit pr̄tare quē vellit vel puare ⁊ ḥ3 spoliari ille q emit ⁊ eccleſia ḥ3 cē libera ſz Inno. Si vō emeret cū vniuersitate tpalū cū qb⁹ transit ēt iuspatronatus ñ est simoniaca Fm Io. ⁊ cal. vt p3. ex. c. litis eo. ti. quod vēꝝ credo cū nō emit ꝓcipaliꝫ talia bona tpalia ꝓpt iuspatronat⁹ ꝓsequēdū qz si ꝓcipaliꝫ ꝓpter hoc emeret esset simonia ita no. Pa. in. c. qz clici eo. ti. Idē Fm Io. an. in. c. vnico eo. li. vi. si dicat vendo tibi villā ⁊ iuspatronatus qō habeo in ea nō valet vēditio sec⁹ si simplr vendit villā vt in cle. pastoralis de re iudi. Et tō emptor vt feudatarius cū acqrāt directū vel vile dominiū rei ſſr acqrūt iuspatronatus licite sicut alios fructus hūt. ff. de ḥben. empt. l. in lege. §. dolus

13 ¶ Utrū vendens oīa iura q̄ ḥ3 i tali villa q̄ nō ē sua intelligat vendere iuspatronatus qō ibi ḥ3. §. qꝫ nō qz ad hoc vt transeat oportet qꝫ res q̄ vēditur talis sit qꝫ ēt sine expressione vniuersitatē vl iuspatronat⁹ i se ꝓtineat sicut est villa vel castrū qō in se ꝓtinet honorē iurisdictionē districtū ⁊ iuspatronatus. ff. de verb. sig. l. pupillus. §. territoriū sed qñ dicit vendo tibi oīa iura resolutiſ hec vniuersalia in singulares. f. vēdo tibi hoc ⁊ illud eū aūt iuspatronatus sic nō possit vēdi sic in tali vniuersali nō cōprehendit Sed si sit aliqō vniuersale qꝫ multa iura in se cōtineat vt est hereditas bñ trāsit cū illo iuspatronatus. ff. de pe. ⁊ e. l. ut vid. dū §. fi. ⁊ duabus sequentibus.

14 ¶ Quid si vēdat qs palatiū vbi ḥ3 capellā q̄ forte ḥ3 multa ꝓuilegia ⁊ multos redditus trāsiret iuspatronatus cū palatio. §. qꝫ sic. ar. l. si mercedē. §. si eum fundū. ff. de ac. emp. qz ad capellā nō est mīs ꝑ palatium ꝓpter no. Host. ⁊ in no. in. c. ex litteris eo. ti.

15 ¶ Utrū possit pignori obligari. §. re prio: opi. est Inno. qꝫ nō ēt cū vniuersitate qz cū creditor ñ possit vti pignore si vacaret ecclia nēo possz pr̄tare.

16 ¶ Sed intra q̄tū tp⁹ ḥ3 patronus pr̄tare. §. qꝫ si est laic⁹ ḥ3 q̄tuor mēses si clic⁹ sex a tpe vacationis. c. cū te vocet eo. ti. ⁊ ē tex. i. c. vnico eo. li. vi.

17 ¶ Sz nūqd poterūt variare. §. qꝫ sic si est laicus anteq̄ eps ꝓfirmet vt in c. qō aūt ⁊ c. cum autē ⁊ c. pastoralis eo. ti. si est ecclīasticus patronus non potest variare pesq̄ ꝓsentauit. d. c. pastoralis cū. c. predictis eo. ti.

18 ¶ Utrū ꝓsentans idignū prius recte ꝓsentādi. §. qꝫ si est clericꝰ q pr̄tat indignū prius ea vice ter. est in. c. sicut i fi. de sup. negli. pla. ⁊ c. iii. de ec. edifi. Si vero est laic⁹ nō prius vt elicit subtiliter de offi. ord. c. cū⁹ vos hoc ꝛ3 Inno. ⁊ Host. ⁊ Ber. in. d. c. cū vos ⁊ Archi. in. c. suscepit de ḥben. li. vi. peccat tū mortaliter sciēter pr̄sēdo indignū qz infideliter agit in officio sibi cōmisso vide administratio.

19 ¶ Utrū qs possit pr̄tare seipsū. §. qꝫ nō sed bñ filiū dūmō sit idoneꝰ Sacerdos. c. ꝑ vestras. e. ti. ⁊ ibi no. Ber. ⁊ Io. ⁊ Pa. ponit in. c. cōsuluit eo. ti. Silr pōt pr̄tare vnū ex seipsis Facit. l. vbi adsunt. ff. de tuto. ꝛ3 gl. in. d. c. ꝓsulit

20 ¶ Utrū pr̄tatꝰ a maiori pte patronorū sit admittendus. §. Pan. in. c. qñ eo. ti. qꝫ aut pr̄tatio fit ab illis sicut a collegio ⁊ tūc regrit maior pō respectu totius capitulī Fm Io. an. ⁊ videt ter. i. c. ecclia cl. j. ō elec. aut pr̄tatio.

ſit ab ēccia vt a ſingulis ꝛib⁹. vt cōuer ſit a laicis vnlc admicnt q pñtat a pluribus. vbi gſa ſilt ſer patroni .tres pre ſentant admittit. q pñtat a tribus vt a pluribus preſentatis. qđ bene nota quia facit ad multa.

21 ¶ Item opoꝛtear q ſint ſimul qñ vo lūt preſentare. ꝛ. Pa. in. d. c. qñ q. ſi agūt vt collegiū ꝺ⁹ oēs vocare. alter poterūt cōcepti annullare pñtationes Si vo agūt vt ſinguli. Fedē. conſilio xcvij. ſ3 q nō. Sed Bar. in. l. oēs po pult. ff. de ſtatu. ſ3 q ſine a collegio vt collegiū eſt. ſine a pluribus vt ſingularcs cōſēſum eſt explicādus ꝺūmō mato: pars pñdicet minoꝛi ſemp debēt ſimul eē. p. l. iuriſgentiū. ff. de pac. ſ hoc ē verius q ad vocationē: qꝛ fo. te ſi fuiſſent pñtes induxiſſent ad cō ſenſum alterius. ſ pro hoc facit. c. ij. ſ qđ ibi notatur. de arbi. li. vi.

22 ¶ Sed quid ſi duo trū ſint patroni ſ duos pñtāt. ꝛ. Jo. An. in. c. cū aūt. eo. ti. q eps poterit quē voluerit eoꝛ inſti tuere ſ eſt bona gl. in. c. ſi plures. xvi. q. vij. hoc ſ3 Inno. in. c. i. co. ti. ſ cal. ſ Lar. in. d. c. cū aūt. ſ Pa. in. c. ei te. e. ti. ſ placet. ſ3 alij. cōtrariū tenēt.

23 ¶ Item patron⁹ poſſit aliqđ exigere puta aliquos cereos in cognitione iu ris patronat⁹. ꝛ. Pa. in. c. ꝓterea. e. ti. q nō niſi ꝛpe ſtitutionis a dioceſano ſibi fuiſſet ſibi reſeruatus. nec valet ſi ipſe patron⁹ ſtūdādo ſibi aliqđ ſeruitiū reſeruet niſi eps auctoritatē pſtiterit inde ſi eps auctoritatē pſtitiſſet poſſ ſ tale ius vēdere titulo remanente apō eū. ſ hoc credo verū ſi vedit votē pi guē ſ abundantē: ſecus ſi ſolū neceſſa riū ad ſuſtētatiōes miſtroꝝ. qꝛ tūc nul lū fuinū poterit ſibi retinere. ita no. pa. in. c. i. de cē. fallit hoc qñ loc⁹ religio ſus. ppuſe expenſis eccliam hedifica uit qꝛ tūc talis locus ꝺ⁹ in ea oia ꝛpa

tis ſicut epo ſyḋalia vt de pnde. c. cū ꝛ plantare. ſ eū ius preſentandi. de iur p. lē. negli. prela. c. ſicut.

¶ Item licet clico ſuſcipere eccliaꝫ ꝛ de manu laici patroni. ꝛ. pa. in. c. ꝓterea. el. i. e. ti. q ñ. ſ ſi faceꝫ peccat mor taliꝫ. ſ ſ3 nō ſit ſuſpēſus ipſo iure. ñ ꝺ⁹ cōtione pñari. Et q̄ infert pa. q⁹ ſi talis ſpetrat a papa ñ expſſo q⁹ pſ habuit a laico ñ ꝺ⁹. Et q̄ ꝺ⁹ cōtōe pñari. vt i d. c. ꝓterea. ſ c. poſtulaſti de reſcrip.

¶ Item laic⁹ edificēs capellā i eccla ſ eī dotās acgrat ſolū ſibi iuſpa. an ec clie ſil. ꝛ. pa. in. c. ad audientiā de ce. hed. q eccle ſil. q nō pōt negari qn eccla pōat ſtūdū er q̄ votarō ē iuſpo nat⁹ acgrit. c. pie mēte. xvi. q. vij. ſ iō ſimul cōcurret cū laico in pñtatione. Silr ſi clicus edificat er bōis eccle capellā nō ipſe vel partes eius acqui runt iuſpatronatus ſed ſolum eccla er cuius bonis eſt hedificata.

¶ Item er ōlicto pfio publicatis olb⁹ bonis ci⁹ puer filij⁹ iure patronat⁹ qđ habebat pi. ꝛ. q⁹ ſi publicatio fit ab i patoꝛe vl iudice ſeculari nō pōat iure patronat⁹ nec. p aliq̄ erie ēt leſe maie ſtat. pōt ſperatoꝛ pōare laicū ipſo qꝛ habet ſtud a papa. Ita no. gl. ſ archi. in. c. filius. xvi. q. vij. intellige hoc ver qñ nō eſt in aliqua vniuerſitate ſecula ri. qꝛ ſi eſſet er pōnōe illi⁹ vniuerſitaſ ſecularis trāſiret ſ vide bo. gl. in. c. ſa tis puerilū. lvi. diſt. q̄ dicit q⁹ ſ3 pf cō miſerūt crimē leſe maieſtatis. Et q̄ ſi lij efficiūt infames. l. q̄ſq. C. ad. l. iul. maie. vi. q. i. ſi qs eum nulliꝫ⁹. ſilij ñ efficiūt infames. ſ nō pōſſit bñficia. ſ ſic nec iuſpatronat⁹. Et filij q nō ſūt clerici nili cum vniuerſitate.

¶ Quid ſi laicus ꝺ⁹ iuſpatronat⁹ eſt ? eccliā ſil⁹ hēbit ne ſer menico ad pſēl tandū. ꝛ. Fm Jo. an. ſ Archi. in. d. c. vnico. co. ti. li. vi. q⁹ ſic ita q⁹ rōe cōio

nis pollegiū eccleſie tranſibit ad laī cū ad illar ci⁹ qđ of ō eo q ꝺ⁹ rē cōꝫ cū pupillo q̄ nō pōt vſucapi vl pſcri bi pp pupillū. vt in. l. ſi cōꝫ. ff. quēad. ſer. annu. ita p eccleſiam ꝓſequi qđ p ſe ꝓſequi ñ poſſet ō ꝓcc. pbē ē pe adē vic qñ clic⁹ ſ laicus hēt pñtare q⁹ ipſe ſer menſiū fm pa. i. e. eſt te. co. ti. qꝛ manus vignū trahit ad ſe minus vi gnū. c. q⁹ in dubijs de ꝓc. ec. vel alta. ſ hoc ſ3 Jo. an. ſ3 hoſt. alter. Et ſic intel lige ō pſono eccleſiaſtico q ꝺ⁹ ius pſo nale ratiōe eccleſie: q⁹ ſi haberet rōe pſonij eſſet idē pōt ſicut i laico ſic ſ in clerico. c. cū dilectus eodē. ſ gl. i cle. h. co. ti. no. pa. in. d. c. eam te. ſ in d. c. cum aūt. qđ no.

Aſtricta fm q ē habi tus vtute pōt accipi quattuoꝛ modis fm ri car. in. iij. vi. xcviij. ar. v. q. iij. ¶ Pri mo cōſime. ſ. p qualibet remiſſione animi ſ ſic q̄libet ē tus eſt iuſtitia que dā. ſ ſic diffinitur ab anſel. li. de vita te. c. xij. Juſtitia eſt rectitudo voluntatis ꝓpter ſe ſeruata. ¶ Secundo pro rectitudine per quā homo iuſtificatur in cōſpectu dei. ſ. pro caritate. ſ ſic ti finit ab aug. li. lxxxiij. q. lxi. iuſtitia que p ceteras diffinitas ē dilectio dei ſ primi ¶ Tertio p q̄libet vtute ordinata per tuſtinā legalē ad bonū cōe ſ ſic eſt idē cū q̄libet vtute. differēs ratiōe fm rōem ¶ Quarto p habitu determināte volū tatē ad firmiter volendū ſeruare rec titudinē debitā in operatiōibus q̄ ſint ad alterū. Et hoc dupliciter: aut ad al terū vt eſt pſona ſingularis. ſ ſic eſt iu ſtitia particularis diſtincta per eſſentiā ab aliis virtutibus que ſic poteſt diffi niri. Juſtitia eſt conſtans ſ ꝑpetua vo luntas ius ſuū vnicuiq tribuens. ff. ō iuſtitia ſ iuſt. Iuſtitia. Alio modo ad al terū: quod eſt cōmunius ſ ſic ē iuſti

tia legalis. ſ hec ē ol virtus generalis in qua ſti pcipit oia cetera cōmitti bet virtutis ad bonū cōe referri. fm q⁹ vult philo. v. ethi. c. ij. Et ſi vna ſpē ſis diſtincta in eſſentia ab alijs vtuti bus vīs nō eſt generalis alijs per pre dicamentum: ſed per virtutem.

¶ Que ſūt pres eius ſubiectiue. q⁹ ſ3 ſ phlo. v. ethi vue. ſ. cōmutatiua que ri gīt vnā pſonā ꝑſonā ad aliam in bis q̄ ꝓſtūt manuo ſter vnae pſonae ad iniucē. Alia diſtributiua que ē ordi eius q⁹ eſt cōmune ad ſingulas perſo nas quē ꝺirigit tuſtia diſtributiua cō munia ſecundū ꝓportionabilitatē ſ

Iuſtificatio impe rfi q̄ tuoꝛ requiriſ. primū motꝰ li beri arbitrij contritionē ſ animi infu ſionem gratie. ſ remiſſionem culpe.

Laicus ꝺ⁹ a laos grece ſ latine popul⁹ Fm Jſy. vii. ethi. ſ ſunt illi qui poſſūt habere vtorē. poſſidere ꝓpri um. de quibus. xij. q. i. duo.

¶ Item laic⁹ poſſit eē pcurator. vl ſin dicus rerū eccleſiaſticaꝝ. ꝛ. Pa. in. c. ꝺecernim⁹ ō iudi. Colecam⁹ dicit q⁹ ge neraſ adminiſtrator eē nō pōt loco q̄ lan abñē illius qui reputatur abſūs vt eſt minoꝛ. vt in. c. ij. de cra. Et qđ. oꝛ. Sed ſi prelatus poſſit ſpā alibi. bene poteſt cōmitti cura ꝛpalium laicis maxi me vbi clicus nō reperit idone⁹. alias no. ꝑ Inno. q dicit q⁹ laicis generaſ ad miniſtratio ꝓmitti ñ pōt vt ſup oēs do mineē. ſed ſpālia quāmōdō rerū admi niſtratio cōmitti poteſt qa vt ſuperior adminiſtratoꝛ reſpōdeat ſ placet pa. qui allegat gl. o. in. c. iudicantem. lxxxix. diſtinc. Et ideo dictum. c. decernimus loquitur q⁹ non poteſt eſſe iconomus i. habere generalē adminiſtrationē omnium bonoꝝ eccleſiaſticoꝝ

tū spāliū ḡ spālāliū: ⁊ sic ħūt ofb⁹: ⁊ ḡ bū pōt esse ⁊ oēmpo eccle i spālib⁹ e. in nova. xvi. q. vii. hoc idē ⁊ Gasp. de cal. ⁊ Hosti. ⁊ Jo. and. in. c. vnico. de sindico.

2 ¶ Verū possit esse ꝑcurator⁹ clerici latius ad cāgēdū. ꝛ. q. nō. vt no. doc. i d. c. decernimus: q⁹ vbi hꝫ exercere actū spālē iudicio suo nō pōt ꝓstitui laic⁹. vt no. Jo. an. i regula. qō alicui suo nō licet. de re. iur li. vi. ⁊ sic limita c. primū. de pen. li. vi. vt solū hēat locū i iudicialib⁹ vbi etiā i causis spālib⁹ admittit ad agēdū ⁊ defendēdū.

3 ¶ Item possit laic⁹ cē vicari⁹ epi. ꝛ. sm doc. q. nō vt no. in. d. c. i nouella. ⁊ in. d. c. ꝓuiger. ō arbi. ⁊ i. c. vno ō sindico. Facit gl. in. d. c. ō cernimꝰ. q. dicit q⁹ cause spāles nō pōt cōmitti laicis ēt tāḡ delegatj p epm. Et hoc intelligo q⁹ nō pōt cē vicari⁹ epi in spiritualib⁹. sec⁹ si epus hꝫ iurisdictionē spālem in loco. q⁹ bū pōt laicū suum vicarū facere: vt i. c. fi. ne cle. vel nō. li. vj. sꝫ i spālib⁹ tenēt doc. q⁹ nec ēt clericus ꝓiugatus. Joannes. de cle. ꝓiu. ⁊ in. c. vnico. de cle. coniuga. li. vi.

4 ¶ Item laic⁹ possit ꝑdicare. ꝛ. pa. in d. c. decernimꝰ q⁹ sic. si cōmittat ei epus. vide bonam glo. xcvj. di. c. bene qdē. facit. c. cū ex iuncto. de here. vide glo. in. c. addictimus. xvi. q. i. sed non teneas dū dicit etiā mulieré.

Atria greece idē ḡ i ligio latine �fz Aug. x. de ciuitate dei. c. iiij. vñ dicit ibidē q⁹ cultus deo ō debitus ḡ uos noibus notat duob⁹ apō grecos. s. Latria ⁊ theusebia id est cultus diuin⁹ vel bon⁹. ⁊ duobus apō latinos. s. religio ⁊ pietas qui conuenit ꝑfatis duobus. Differt ītia latria ꝓprie a theusebia. q⁹ hec respicit cultū deum interiorē q⁹ ꝓprie pertinet ad virtutes theologicas: sed latria respicit seruitutē exteriorē q⁹ pertinet ad ritū et elicit a sctō Bo. in. iij. di. xl. q. i. ar. iij. ⁊ sic est virtus cardinalis. ꝓprie ⁊ qū alīq doc. dicūt q⁹ est virtus theologica intelligit sm qō est theusebia ¶ Qui tūt actus latrie. ꝛ. q⁹ sunt doc spō actuū latrie. ¶ Primus spēs act⁹ fūt illi qē ꝓducit mediātib⁹ virtutib⁹ gb⁹ in. pat ordinātō eos in deū reuerentiā: ⁊ sic religiōis actus p modū imperij ponit Jaco. primo esse vilitare infirmos. q⁹ est act⁹ elicitus a misericordia ⁊ īmaculatū se custodire: q⁹ elicit a tēperantia. ¶ Secōs sūt illi quos ꝓducit p se ⁊ īmediate per qō hō ordinat in deū. ⁊ inter hos hꝫ aliquos interiores tāḡ principales. ⁊ p se: vt ē deuotio ⁊ orō. Elliquos vō exteriores qsi secūdarios ⁊ ordinatos ad interiores qbus ipsa vita qsi signis ad exercitū mentē ad actus spāles: ⁊ in aliqbus hoꝝ exteriorꝫ cor⁹p⁹ ad venerādū deo exhibet: vt in adoratiōe. In aliqbus vō deo de reb⁹ externoꝝb⁹ offert ⁊ hec vel ꝓmittendo: vt in votis: vel in dando. vt in sacrificijs: oblationib⁹ primicijs: decimis: ⁊ huiusmodi.

¶ Item sacrificiū sit latrie. ꝛ. q⁹ tripler est sacrificiū. ¶ Primū bone opationis. ⁊ istud est ofiꝫ virtutū. ¶ Secōm o: ōnis. ⁊ istud virtutū theologicaꝝ ē. ¶ Tertiū ē immolationis. ⁊ istud est latrie spirituale.

Atro in quo differt a fure. ꝛ. q⁹ latro saraca dr de die: sed fur de nocte. Jura tñ sepius vnū ꝓ altero accipiūt. vt patet in. c. i. de homici.

¶ Quis dicat publicus latro vel depopulator: agroꝝ. vide. ꝯ. Imitatꝰ. ℔. xvij.

Audemium ē q⁹ dam solutio quinqḡesime ꝓfo vel estimatiōis rei fēda dūo ab eo q⁹ de nouo acquirit ephiteosi ꝫ de quo dic vt ꝯ. Emphiteosis. ℔. xxiij.

Ectoris officiū est tecō nec ꝓnūciare ⁊ ea q⁹ ꝓphete ꝓnūciauerit ꝓpīo ꝓdicare. xxv. di. perlecta. ⁊ xxi. di. clerosi

1 ¶ Quō dz ordinari hꝫ. xxiii. di. c. lecto: sed melius i pastorali episcopoꝝ

Egarum qd est. ꝛ. q⁹ est donatō q⁹ daz a testatore relicta sed ab herede p̄standa q⁹ debet post mortē testatoris ⁊ post aditā hereditatē ab hereō colligi Justi. de le. ℔. i. ⁊ hodie fideicōmissum ⁊ legatū fere idē sunt ⁊ fere adequata sunt ⁊ qcqd iuris est in vno est ēt in alio. ff. de lega. i. i. sed fideicōmissum dictū est q: oli fideicōmissa pēdebāt ex fide heredū ⁊ ideo fideicōmissarij dicuntur quibus legata soluenda fideicōmittūt dicunt etiā testamentorum executores.

1 ¶ Quis potest legare. ꝛ. q⁹ solum illi qui pōt testari. ff. de le. i. ii. ⁊ q⁹ pōt testari vide. ℔. testū. ℔. i. Legatū. n. relinqui nō pōt nisi in testamēto vel codicillo Unde testari codicillari ⁊ legare ad hoc equipolent vt q⁹ pōt vnū possit ⁊ reliquū. ff. de iure codicil. l. diui. ℔. codicillos is demū fallit hoc i legatis ad ꝓtas causas vt. ℔. legatū. ii. ℔. vii.

2 ¶ Cui pōt legari. ꝛ. q⁹ regulariter illi soli qui pōt hēre institui ⁊ q⁹ pōt institui vide. ℔. hēres. ℔. xxv. ⁊ q⁹ sit ꝓba certa assi nō valz. l. vlto. ff. de ita. ho. fallit tū hoc in aliquib⁹ casib⁹ de quibus in. ℔. sequentibus ⁊ legatū. ii. ℔. ii.

3 ¶ Sed numqd pr̄ possit legare filijs spurijs rone alimentoꝝ vel relinquere dotes filiab⁹ spurijs cū dos succedat loco alimentoꝝ q⁹ tū spurij nō pōt institui hīdes. ꝛ. q⁹ sic sm Bar. i. aut. ex ꝓplexu. C. de incest. nup. vide. ℔. Silvus. ℔. iiij. hostiē fīdis ⁊ hmōi. ꝫ. d. car. i. d. ℔.

4 ¶ Item fratribus minoribus possit legari. ꝛ. q⁹ sic cle. exiui ō verbo. signi. ℔. cupiemꝰ dūmō nō sit valor hēditatis vel tāta ei⁹ pōs q⁹ ꝓsumat fieri in mō ⁊ forma legati fraudulēter ꝓ successiōe hēditatis ō qua nō sunt capaces

¶ Utrum cum legatur fratribus mē dicantibus anniversariū ꝑpetuum licēat eis recipere. ꝛ. ꝫ ꝑde. de pakin epla ad magīm or. predicatoꝝ q⁹ sic recipiēdo gratis ⁊ petendo ex iudicio qua hoc nō est habere reddimus sed in iudicio petere ea tāḡ reddimus sibi debitos est ꝓra ꝓfessionē eoꝝ Idē dicit de cēsibus annuis ac etiā de redditib⁹ fruz ad vitā. Farinerius ordinis minoꝝ generalis in ꝓsil. dicit q⁹ nō ꝫ fribus inducere aliquē ad talia legata facienda q⁹ si facta fuerint in iudicio non petant quasi tacite innuat quod dicit petrus q⁹ extra iudiciū peti possunt p mōm elymē. Hec obstat qō dicit aliq nō licere quādo dans sciret nō teneri se ad talia dāda ⁊ tū ex sua liberalitate dat q: ꝫ in ꝓscia ille teneatur sm q⁹. ꝯ. dico ⁊ p̄opterea det nihilominus fratres ea petere possūt extra iudiciū per modum elemosyne sicut liceret petere elemosinaꝫ ab illo qui habet vltra ꝛecessitatem sustentatiōis qui quamuis ipse teneatur facere elemosinam non tamen per hoc sequitur q⁹ frater minoꝝ non possit ab eo petere. Aduerte tamē q⁹ annuos reddit⁹ ad modicum tempus. s. decem annoꝝ legatos possunt petere mendicātes i iudicio exceptis fratribus minoribus. q⁹ licet de talib⁹ sint capaces nō tamē pōt in iudicio. talia ꝓ se petere. vt i. d. cle. exiui. ℔. verū de vbo. si. Similr sunt capaces annui ꝛditꝰ ēt ippetuū q⁹ ē ad certū vsū diuini cl⁹. puta vinū ꝓ missis frumentū ꝓ hostiis fīdis ⁊ hmōi. ꝫ. d. car. i. d. ℔.

6 ¶ Item qs possit legare ecclie ꝓstruē de.ꝛ. Pa.in.c.nos quidē de testa.q̄ sic sed nō vonare qz nō valet vonatio facta loco ꝓstruendo.c.abbate ſ.e de re indi.li.vi. Ratio diuersitatis ponit a Bar.in.l.seruos ad custodiā.ff. de alt.ꝛ ciba.le.qz vonatio regrit ꝓsonā ꝛ sciaz tō abiūm ꝛs possit vonari nō tñ sit vāl añcōs sciat ꝛ ꝓsentiat.l.abiūm.ff de vona.c.si vbi absenti de preben.li. vi.sed absenti ꝛ etiam incerte persone pōt legari vtmō ex eventu possit certificari.l.cū pater.§. fundo.ff.de le.ij. secus si certificari nō posset eventu qz nō posset ei legari vt no.gl.l.d.c.nos

7 ¶ Item legatū facū ecclie sce ¶Marie cū plures sint sit nullū.ꝛ. Pa.i.c. indicite de testa.q̄ nō sed dabit ecclesie pochiali si sic noiat vel pauperi que tale h3 nomen Glo.vo.in.d.c. nos gdē dicit q̄ si nulla ecclesia sicte ¶Marie sit in loco dabit eccle cathedrali vt no.glo.ꝓfati.c.indicante facit l.q̄ ꝛditi.ff. de ꝛdi.ꝛ demon. vbi si testator mandauit aliqd fieri i foro ꝛ si dixit in quo intellegit de foro illi⁹ municipij vbi habitat ꝛ hoc de auctoritate epi ꝛ executoris Silr qñ legatur ecclesie sicde ꝛ ñ dr de loco ep̄s ꝛ executor⁹ pudebit de loco vbi debeat fieri ꝛ hoc fauore pie cause nisi aliq cōstet de mente testatoris

8 ¶ Quid si legatari⁹ moriatur añ ꝛdi tionis eventū.ꝛ. Pa.in.d.c.nos gdē q̄ aut legatū est factū ꝓsone inuitu seu ꝓplatione aie puta qz alij ꝓsone fuisset relicturus tūc deficiēte illa ꝓsona dz huiusmodi relictū ad aliū pīū vsum vt voluntas defuncti vel effectu impleatur sicut dicim⁹ in legato facto ad aliqd faciēdū in ciuitate ꝓpter perpetuam memoriā defuncti qđ alibi fieri ſ in loco vbi ordinauerat fieri ñ possit vt.l. legatū.ff.de vsufr.lega. Si vo relictū fuit ꝓplatione ꝓsone et collegi eccl nō habito respectu ad pīm obm ficiente legatario expirat legatū ꝛ remanet apō granatū vt in.l.pf.§.ſ culan⁹.ff. de leg.iij.C.de cadu.toll. vnica.§.si aūt aliqd sub ꝛditione ſ dubitatur an hūerit respectū ad alias vel ad ꝓsonā tūc in dubio fauore religionis debent⁹ ꝓsumere q̄ ad piam cām relīqrit ar.l. sūt ꝓsone.ff.de reli. ꝛ sūpti sunt. Et hoc no.ꝛ segt Bart.l d.§.tusculanus. Et hec deputatio ad aliū vsū pīū debet fieri de ꝓsensu epi ꝛ heredis sic.d.l.legatū ꝛ no.in Cle. q̄ ꝓtingit de reli.do.ꝛ facit ad qōes legati facti puelle p ea maritanda q̄ ;morīt an sit vādū alteri qz si factū ē inuitu persōe puta qz fuit ꝛ hmōi nō dabit alteri Si vo inuitu aie sic dabit alteri ꝛ silr o q̄cūq; legato qđ nō pōt ꝓseq suū effectū qđ not.

9 ¶ Item legatū facū duob⁹ re ꝓmiscuis si vnus repudiat vel moriat viuo testatore vel deportet ꝛ hmōi accrescat alteri.ꝛ. Pe.de pusio tractatū canonica portōe epi q̄ sic.l.re ꝓdicti ff.de le.iij.ꝛ.l.vnica.§.his ita.C.ō ca du.tol.nō ūt accrescit ꝓtextu cognationis legali.l.mulieri ꝛ titio.ff.de ꝛdi. ꝛ demō.ꝛ dicit verbis ꝛ re cōmunem puta qñ sich⁹ legat Pe.ꝛ ¶Martino re ñ cuz viuisim puta lego Petro sicuz meū Item lego ¶Martino sicum meuz vt in.ſ.de le.§.si eadem res in ter.ꝛ in glo. Īte verbis ꝛ nō re qñ titio ꝛ seio lego fundū equis portionib⁹ ꝛ prefert ꝓiunct⁹ verbis ꝛ re aliso ꝓiunctis re tñ Sed an ꝓiunct⁹ verbis tñ preferat ꝓiunct⁹ re tñ ē opinio diuersa sed dic q̄ nō equaliter venit vt no in.d.l.re ꝓiuncti ¶Item dicit ang.are.ſ.de pupl. substi.§.singulis q̄ qñ testator relīqt sic: lego filiabus meis centum ꝓ qūlibet: qđ licet

sint ꝓiuncte ꝓiunctiōe verbali tñ qz quelibet ad sua cessit: sic ad vnerſa vocantur nō est iter eos vn accrescendi casus est vbi Bar.in.l. hmōi §.ſ.ff.de lega.i.

10 ¶ Quid de legato facto ab aliq̄ ali cui ecclesie sub cōditione.ſ.si ibi sepeliat q legō moriatur excōicatus: vel se interficit ꝛ hmōi propter que non debet sepeliri in ecclesia ꝛ ſi sepelitur ibi.ꝛ.bar.p⁹ Dy.in.l.milites.§.reā.ff. de adul.q̄ nihilomin⁹ voluerit legatus ecclesie cui facto legitio ꝛ eius culpa acciderit ꝛ seq̄ſ Bal.in.l.si quis ad declinandū.C.de epi.ꝛ cle.ꝛ.l.i.C.de his que pene no.facit ter.no.i.l. nulli C.de epi.ꝛ cle. Ratio qz in legato ad pias causas attendunt duplex fauor. ſ.legantis ꝛ cui legat ſ3 ergo in notorio peccatore cessat fauor aie eius nō tñ cessat fauor ecclie cui relīqt Item qz illa ꝛditio ē impossibil⁹ ꝛ tō nō viciat legatū.l.obtinuit.ff.de ꝛdi.ꝛ demon.

11 ¶ Quid si legat alicui aliqd sub ꝛditione si haberet liberos virū si ingrediatur religionē debeat hꝰ e vic q̄ sic vt.§.dixi ¶Heres.§.cum.cum seq.

12 ¶ Si tuto pecunia legata fuerit ꝛ ei⁹ fideicōmissū sit vt alienū seruū nūq̄ mitteret nec vsq̄ cum vendere vellit nihilominus legatū capiet qz p eū nō stat quo minus fideicōmissū p̄sequet. Nam ꝛ si seruus moriat⁹ esset a legato nō submoueret.l.si titio.ff de le.i.

13 ¶ Si singulos ānos aliquid alicui legatum sit plura sunt legata ꝛ primi anni erit pīū sequentiū conditionale.ſ.si viuat ꝛ ideo eo mortuo nō trāsmittet ad heredez.l.si in singulos.ff. de annuis legatis.

14 ¶ Quidā testis faciens legauit filie siue nupte decem ducatos pro quolibet anno pro vestimentis vt indnat se que filia stetit p quattuor annos q̄ nō

induxit se nec a fratribus pecuniā ipsas petijt queritur an possit petere pecuniā preteritorum annoz.ꝛ.q̄ nō.l. quidam predia.ff.de vsufruc.lega.

¶ Quid si legatari⁹ moriatur ante le 15 gatū.ꝛ.q̄ ꝓficit legatū ꝛ remanebit heredibus legantis sic⁹ si moreretur post mortē testatoris sed anteq̄ heres admisset hereditatē quia tunc debet heredibus legatarij.l.vnica.§.sed vt manifestetur.C.de cadu tollen.

¶ Item legatū facū episcopo presbi 16 tero factū cōtemplatione ecclesie.ꝛ. Pa.in.c.requisiti de testa.q̄ in dubio ad cōiecturas est recurrendū: vt si est factū et a persona ꝓiuncta non ꝓsumatur Quia dixerit relinq̄ hoc episcopo Similiter si diceret relinquo dominus Johannis nō expresso epō ꝛ sic erit suū ꝛ succedit ꝓpiequi ab intestato c.quia non de testa. Si vo ab extraneo legetur sic ꝓsumit factū cōtemplatione ecclesie Idez dic pe: emma de quocūq; habente administrationē seu prelationem i ecclia Et no.q̄ verbz administratio hic verificat in eo qui habz aliquā dignitatem seu mīsterium in ecclia seperatū a congregatione Idez prelatio hic sumitur large vtcō prehendat etiam habentes ecclesiaz curatam ꝛ fm Innocen.in dicto capitulo requisiti qui potest absoluere dicitur habere administrationē. Idez no.q̄ extraneus hic accipitur qui nō est ei consanguineus in quarto gradu affinitatis vl' cōsanguinitatis vt est ter. in aut.licentiam.C.de episco.ꝛ cle.ꝛ in aut.de ecclesia.tit.vi. Interdictum Idem glo.xii.q.iii.c.i.ꝛ est cōmunis opi.Quis aliqui aliter teneant vt.§. Clericus.xxij.§.v.

¶ Cuius cōtemplatione presumit le 17 gatum factū non habēti administrationē in ecclesia q̄ tñ est ecclesiastic⁹.

Pa.in.d.c.requisit q in dubio p̄sumet factum iuniu plone si talis pōt habere ppriū. Si vō nō pōt habere ppriū puta q religiosus sic p̄sumēt factū iniuriu mō asseriri seu ecclie Sacit.l.deo nobis.C.ō epi.t cle.c.vnico xviij.q.i. Et sic quando facti ē iniuriu ecclie nō poterit disponere nisi sic de alijs rebus ecclie qō no.

18 ¶ Vltr̄ legatū factū filiofamilias in dubio p̄sumat̄ factū iniuriu patris. ℟. Pa.i.c.Raymu⁹.ō testamē.bar. in.l.cū aliqa.C.de iur.deliberan.dicit q si fit p ulta v̄ba lego filio martini. nō intelligit cōtēplatiōe p̄fio marie si exp̄imat̄ nomen filij puta titio filio Martini t nominatio p̄fia intelligit̄ facta cā ōmōstratōis nec ob.d.l.eu3 aliqs q: loquit̄ in seruo q: exp̄imit̄. q̄ltas q̄ si esset v̄a de iure aegrerent dño legati t sic vi cōtēplatione dñi facti3 sed secus in filio q: filiatio nō facit relictū acquiri p̄fi q: posset esse emancipat⁹ t maxie hodie cū i aduēti tus acgrat filius ,ppietas sed si fiert de patre mentio t de patria potestate idē esset sicut de Fuo.sed de hoc dubitat Pa.q: filiatiōis q̄ltas nō impe dit̄ pp̄ietatē3 acquiri filio t iō v̄ q3 solū vsusfructus acgratur patri.

19 ¶ Vltrū legatu3 factū canonicis ob̄ uus ratis ecclie ēt si exp̄imit noia p sumat̄ ecclie cōtēplatione factum.℟. dñs Pe.vbi.ō.q sic per.l.civibus. ff.de re.dub.vbi dicit ter.civib⁹ civitatis legati vel fideicōmissu3 datum civitati relictū videt̄ qō verus est fm glo.nisi sit datū vt singulis q: ñ acq̄rit civitati sed ipsis civibus facit.l. ānua.§.a titia.ff.de ānuis lega.secus si vni nō habēti admīstratiōne vel p̄bendā q est simplex canonicus q: si bi acgret nō ecclie vt dixi t hoc verū nisi ,pbaret q̄ animu ecclie legatū fuit vel nisi legatari⁹ frandē adhibuit victo.c.requisit in fi.facit.l.non nunq̄.ff.ad trebe.

¶ Vltrū cū legatarius nō pōt vti legato nisi respectu ecclie puta legat̄ gl uter p studū suū clerico q̄ vadat ad ecclesiā intelligat p̄dictaōe ecclie i vtilitatē.℟. Pe.vbi.ō.q sic t sic acqrit ecclie t ita intelligit q: no.glo.in.l.non plures.C.de sa.sā.ec.ne legatū sit inutile.vbi q: notat doc.i.l.i.C.ō sa.sā.ec.

¶ Quid si qs leget sic lego Petro ut t filijs eius possessionē vl aliud.℟.q Petr⁹ habebit medietatē t filij eius aliā medietatē p̄sequēter.ff.ō vsufru. acere.l.si qs titio t ō testa.c.Raynaldus in gl. vū nō refert i hoc casu sine leget titio t mentio vel titio vt in.d.l. si quis titio qō nota.

¶ Quid pōt legari.℟.q.res testatoris t res heredis nec refert.an sciverit vel ignorauerit esse suā vl heredis vbi.nisi.de leg.§.si quis rem suam

¶ Sz nūquid res aliena a testatore legari possit.℟.q sic si sciebat testator eē alienā t heres tenet eā emere t p̄stare vel estimatiōnē solvere si talis sit que estimari possit vt instit.ō le.§. nō solū t.§.qō aūt cū tali distinctione q aut res que legatur erat testatori pignorata vel in ea hz ius solum t tūc nō p̄sumitur nisi legatū illud ius esse q in ea habebat t sic nō valet estimatio vt in.l.serui electio.ff.de leg.i. Et sic si legauit fūdū quē p̄ducebat p quēnū heres solvet pēsionē ille cui legauit hēbit vsu3 fūdi sine aliq̄ solutione.l.qui cōcubinā.§.qui ortos.ff.ō lega.iij.t lege bar.aut res legata erat res testatoris cōis simul t alteri t sic intelligit solū legasse partē suā nisi verisset totā talē rē: q: sic estimatio ōbet vt no.Bar.i.l.cū alienā.C.de lega. Aut res oio est aliena t tūc si est heredis ō

vel res oio ter.ē in.l.enim ex familia.§.si rem.ff.de le.ij. Si vero non est heredis hz alteri⁹ t si scienter legauit debet estimatio vel res.d.l.cū alienas dūmodo sit talis cuius commertium hēri possit alias esset inutile legatum: puta si legatur res sacra vel principis Lapō iulianū.ff.de cle.i. Si vero legatur ignoranter aut extraneo t nō valet aut p̄iuncte persone cui alia simul relicturus tamē deu si scisset esse ēt alienam debetur estimatio.d.l.cum alienam t Bal.i.l.i.C.de sa.san.eccl. tenet ecclesiam esse coniunctam per sonam cum sit mater omniū fideliu3 xvi.q.ij.qui abstulerit Sed Pa.in.c. filius noster de testa.non tenet q ecclesia hic hēatur p̄ coniuncta plona sed solū coniunct⁹ ex sanguine vt in. c.non nulli de rescrip.t q̄ ōbeatur cōiūcte persone intelligit q̄ erat generaliter sed q̄ erat ex cā specifica puta.q: crēdebat suā exceptione fcā3 a pupillo q̄ nō valebat nūc vtitat̄ legatus in totum etiam factum coniuncte persone vt no.in.d.l.cum alienas

24 ¶ Sed nūqd q̄ dictū est i qōe p̄cedēti hēbebit locū in foro canonico t anime.℟.pa in.c.filius de testa.dicē q cōmunis opinio tenet q sic hz ipse credit q nō hēat locum in p̄scia ratio q: in.d.c.filius nō dicit̄ q: lege dei vtimur non legibus videtur annuere hoc esse ꝺ legē dei t iō nullus subiectus obic iuris canonici poterit hanc dispositionē legis obseruare t etiam in repetitione.c.cum esses de testa.ita tenet ratio q: dispositio quelibet ō hz attendi fm rationem certam.c.i.elli genus ō ō.si.t ideo p̄z p dictū.c.filiꝰ q est dict̄ in hoc inter ius ciuile t cānicus t q dispositio.c.filius astringit omnes quod astringit ius canonicus

Ego admitte rē dictum suum qñ heres nimio grauaret q: sic ñ videret fuisse de mēte ōdūcis hz esse errore deceptū hz qñ p̄staret de mente ōdūcis puta q: sciebat dispōnēz iuris esse: sic credo etiā i p̄scia habeat locū q: perinde est ac si legasset rē illā si emi posset vel saltem estimationem.

¶ Vltrū legata domo debeant ornā t ℟. Pa.in.c. Raymundus de testa.q si ornus coheret domui sic ōbet.ff.si seruitꝰ vē.l.testatrix t.ff.de ac.ēp.t vēdit.l. si creditor in fi.q̄ limito verum qñ do.eadē tanta claudit domū t ornus sec⁹ si sic ñ coheret q: nō ōbet Et sic intellige glo.in.c.fi.xij.q.ij. t Pa.vbi ō.in.d.c.Raymundus

¶ Vltr̄ legat̄ aliqb⁹ reb⁹ t postea vēdit per testatorē tenet̄ heres .℟.q sic nisi vēdēdo testator hūerit aīum admēdi legati ibi.de lega.§.si rē sam t in dubio ,pbabit heres saltē per quattuor testes voluntatē ōdūcis mutatā vt in gl.d.§.si rem suā idē dic si res legatam pignori tradidit q̄ nisi habuerit aliq̄ admēdi legatū tenet̄ heres eam luere t legatario tradet vt ibi.ō le.§.hz t si rē in ter. t in glo.in q̄ scia credo verū q̄ testator in morte voluit mutare testū secus si morte p̄uentus nō potuit in vltimo aliquid disponere: quia tunc p̄sumeret̄ q̄ p alio admēdi legatū alienauerit

¶ Vtrum legatum quo mihi liceat cedere lapides in solo testatoris transeat ad meos heredes.℟. quod non tex.est in.l.apud iulianum.§.si quis ff.de leg.i.nō hz glo.q: ē ius p̄sonale.

¶ Vltrū possit legari q̄ nundū est in rerum natura.℟.q sic dūmodo sit futurū vtructus futuri i tali fundo: aut quod nascetur ex ancilla t huiusmōi Insti.de lega.§.ea quoq3 res

¶ Item ira act.⁊ seruitutes ⁊ hmõi
moꝛ: poꝛalia possint legari.ff.q. sic.
nisi uiuẽs testatoꝛ debitũ exegerit vel
remiserit: ꝛ dubio ꝓsumit legatũ vo
luisse adimere exigẽdo vel remittẽdo
insti.de lega.§.cũ aũt.in ter.⁊ in glo.
30 ¶ Utrũ debitoꝛi possit sua liberatio
legari.ff.q. sic. Instit.de le.§.si qs de
bitoꝛi: nisi testatoꝛ viuus exegerit. in
sti.ibidem.§.causam.
31 ¶ Sed q̃ro an in dubio ꝓsumet lega
tũ facti creditoꝛi fuisse factũ alio recõ
pensandi.ff. Bar.in.l.si cũ dote.§.si
pi.ff.solu.ma.⁊ cõiter moderni in.c.
officij de testamẽtis distinguũt q̃ aut
relictũ sit ꝑ debitoꝛẽ necessariuꝫ q̃ ex
necessitate iuris tenet ad debitũ: ⁊ sic
ꝓsumit alio recõpensandi factũ: vt in
d.§.si pf. vbi dr q̃ si pater q̃ tenebat
dotẽ dare filie sue legat eidẽ aliquid i
testamẽto: q̃ filia nõ poterit petere le
gatũ ⁊ dotem: q̃ videt legasse alio cõ
pensandi cũ dote debita. Aut legatuꝫ
sit ꝑ debitoꝛes voluntariũ: puta q̃ ex
sua voluntate obligant se ad debitũ:
⁊ sic in dubio nõ ꝓsumit factuꝫ alio
recõpensandi: nisi sit expressum vt ꝑ
bat̃ in.l.vnica.§.sciendũ.C.de rei vx.
ac, vbi habet q̃ si marit⁹ qui tenet̃re
stituere dotẽ vroꝛi post mortẽ legauit
aliquid simpliciter vroꝛi poterit vroꝛ
utrũq; petere. Similiter dic de lega
to facto cuicũq; creditoꝛi a debitoꝛe.
ad hoc.C.de here.insti.l.si cõpensan
di.ff. de lega.i.l.lucius.i prin.⁊. ff.de
lega.ij.l.vlt.§.penul.
32 ¶ Utrũ per suggestionẽ :solicitudinẽ
vel impoꝛtunitatẽ facieno adimere le
gatum factũ alicui: ⁊ facienꝫ sibi relin
qui teneat̃.q.domin⁹ Bertho.cepo
la in suis cautelis q̃ tenet̃ actione de
dolo vel in factũ subsidiaria ei cui ad
empũ est: vel cui nõ est relictũ ex soli
citudine eius.ff.de dolꝫ except.l.i.no.
Ange.in.l.fi.C.si quis aliquẽ testa.p
hi.facit.l.i.⁊ ibi no.C.de pe.bo.sub
la.li.r. Sed melius dic vt.j. Resum
tio primo in verbo impediens
¶ Quid valꝫ vroꝛi legatũ quo legat 33
ci dos sua.q.q̃ valet quia plenoꝛ est
acto ex legato q̃ ex dote insti.de leg.
§.sed si vroꝛi q̃ sicut ibi dicit glo.le
gatum statim debet dos ꝛ o si ꝓsiat
in mobilibus debentur post annũ solũ
Item valet quia non habebit ꝓbare
dotem talis quantitatis si expumat
alia sic.C.de fal.cau.l.iij.
¶ Quero quid debeat q̃n legatum 34
fit in genere.q.q̃ si illud gen⁹ est ge
neralissimũ sic nullũ est legatũ Exem
plum si diceret lego substantiã vel rẽ
Si ꝛo genus est subalternũ vt lego
alial coꝛp⁹ ⁊ hmõi.sic similiter nullũ
q̃ dando muscam liberaret. Si ꝛo
genus est inferius puta q̃ est species
spalissima tunc aut res eius generis
habet certos fines a natura designa
tos vt bos equus ⁊ hmõi aut habet
fines ex sola distinctone hois vt fun
dus vt.ff.de lega.i.l.quod in rep.§.si
si quis: aut facto hois vt domus et fũ
dus.q̃ ꝑ factum hois de duobus fit
vnũ viruendo parietem ⁊ hmõi vt ff.
cõia predio.l.i quis duas.§.i. Sed oq
mur ꝛ ꝓmo sic fuit varia opinio. Sz
placet mihi opinio Jo.quã sequit ac
cur.in.l.legato generali.ff.de lega.i.
§.q̃ aut testator quos reliquit seruos
vel boues incertos ⁊ de incertis sunt
in suo ꝓpmonio ⁊ tũc eligit legatarius
vt insti.de lega.§.si generaliter dñs tñ
nõ eligat optimũ.d.l.legato Aut nõ
sunt in suo ꝓpmonio ⁊ tũc electio erit
heredis vt.ff. de trittico.l.c.l.iij.in pn.
⁊.l.iiij. Sicut vbi testatoꝛ de certis ser
uis sensit incertũ puta q̃ legauit vnũ
de seruis suis sic electio erit legatarii
l.q duos.ff.de le.i. Si ꝛo loquimur de
seipo sic nõ valet q̃ videt uerisimiuꝫ
q̃ heres ꝓstando fundũ vni⁹ digiti vi
ginua liberaret.d.l.q̃ in rep.§.si qs
autem Si ꝛo loquimur de.iii.tũc aut
legans domũ in genere reliqt domos
aliquas aut nõ si sic electio erit lega
tarij Si nõ legatũ erit uerisimũ.ff.de
le.i.l. si domus in pin. Educere tñ q̃
q̃si electio dat̃ heredi in rebus legat̃
in genere ⁊ illud genus est talis quali
tatis q̃ in ipso sit quedã que nihil va
leãt ⁊ magis expedit nõ habere q̃ ha
bere tũc nõ põt talia dare sed debet
dare mediocrẽ vt in.d.l.legato ⁊.C.
de dona.l.si quis argẽtuꝫ.§.i.⁊.C.cõ
munia de le.i.fi.§.i. Si ꝛo sum⁹ extra
talia tũc poterit heres dare miniꝰ
in tali genere.l.si ita scripũ sit in fi.⁊
l.apud iulianũ.§.seyo.ff.de leg.i.ff.de
re.iur.l.semp in obscuris.ff.de verb.
obli.l.si ita stipulatus Fallit hoc in le
gatis ad pias causas q̃ debeãt id q̃d ẽ
melius fauore pie cause vel saltẽ me
diocre puta legatũ est vas dabile ar
genteũ vel aurũ ⁊ auricalciũ: seu ene
uꝫ ita habet ⁊ no.in.l.titia.§.seyo.ff.ꝺ
au.⁊ arg.lega.ex q̃ Bar.ibidẽ dicit q̃
si legat̃ calix intelligit̃ argẽteus si pla
neta intelligit̃ de serico ⁊ similibus
35 ¶ Quid si qs legauit q̃tuor lagenas 35
olei que sunt in tali vase que nõ sunt
nisi due vel de pecunia que est in tali
capsa legat vni.xx.alij.xxx.alij.x.⁊ nõ
sunt nisi.xxx.q.q̃ solũ debeãt q̃d inue
nit̃.l.si quis testamẽto.ff.de le.i.⁊ vni
cuiq; ꝑ rata defalcabitur puta ille cui
xxx.legauerat nõ habebit nisi.xv.cui
xx.x.⁊ cui.x.v.debebunt vt ibi dr Ha
cit.l.cũ certus numerus.ff.de tritico
vi.⁊ ole.le.⁊ de lagena est casus in.l.
si quis seruum.§.si quis .ff.de lega.ii.
36 ¶ Quid si testator errat̃ nole.q.q̃ 36
nõ officit quomodo ꝓcter de quo sensit
l.si in nole.C.de testa. Facit.ff.ꝺ le.i.l.
tij. Instit.de le.§.si quis in nole Suf
falsa demonstratio nõ officit para.cũ
dicit lego seruũ meũ qui emit a tuo:
dummodo cũ tñ sit emptus a tuo: alioquin
stet ꝛ seruo. Insti.ꝛ leg.§.hoc ꝓrima
Similiter falsa causa nõ vitiat legatũ
vt si dicit lego tale quid Petro q̃ se
cit mihi tale seruitium cũ tñ nõ fecerit
Insti.de leg.§.longe secus si condi
tionaliter vt ibidem
¶ Utrum legãs ancillam Bertam ⁊ 37
postea vendens eam emit alia cui no
men berte ponit an debeat̃ ista sẽa
q̃ sic.ff.de condi.⁊ demõ.l.filie sue
§.ntia vroꝛ
¶ Item legãs mihi omnia sua mobi 38
lia itelligant̃ oẽs fruct⁹ et.q.q̃ sic oẽs
qui tempoꝛe mortis testatoꝛis erant a
solo sepati.ff.de re.ven.l.fruct⁹ Sed
nõ habeo ex tali legato noia debitoꝛ
rũ suoꝛ nisi aliter cõstet ꝛ mẽte: q̃
noia debitoꝛũ nec sunt mobilia nec i
mobilia ſ in.iij.spẽ.ff.de re iudi.l.a di
uo pio.§.i vẽditoꝛ Jtẽ q̃ nõ est nostꝛ
quod nobis ꝛbet̃ sed tñ illud quod
possum⁹ vendicare.ff.ꝺ au.⁊ ar.le.l.ii.
Sz tu ꝛ hoc dic vt.ꝺ alienatõ.§.vti.
⁊ idẽ dic de lignis ⁊ lapidib⁹ ad hedi
ficiũ ꝓparat̃ q̃ñ veniũt ar.ff.de le
tij.l.ligni appellatio.§.fi. Idem in lec
to legato venit ornamẽtuꝫ eius vt in.
d.l.liboꝛũ.§.fi.ff.de leg.iij.
¶ Utrũ legato vestib⁹ vroꝛi veniant 39
aurea vl argẽtea ornamẽta victuꝫ ve
stitus vẽ q̃ nõ q̃ accessoꝛia ꝓciosioꝛa
suo ꝓncipali nõ accedũt Lud.ꝺ ro.l
no.tꝛ q̃ veniũt et ꝓciosioꝛa ⁊ accedãt
ꝓncipali vt.l.⁊ si ñ sint.§. puenimus
ff.de aur.⁊ ar.le.⁊ Barto.i.l cũ aurũ
ff.de au.⁊ ar.le.⁊ dic gl.falsũ i l.ii ff.ꝺ
pecu.le.q̃ vult q̃ accessiões ꝓciosioꝛ
res ñ extinguãt̃ destructo ꝓncipali
¶ Quid si legat cẽti Titio si volue 40
rit.q.q̃ nõ trãsibit ad heredes tcij:

si nullus non expresserit se velle.l.si ita legauī fit.§.illi si volet.ff.de leg.i.

41 ¶ Quid si hūs lancē marīmā minorē t minimā legat licez nunorē.&.qō debeā medic magnitudinis si aliō nō opponat.ff.ō an.t ar.le.l.g lancem.

42 ¶ Item si legat cirographum itelligitur legasse actiones in eo contentas.l.qui cirographum.ff.de le.iij.

43 ¶ Utrū testator g legauit vni fūdū alij vsumfructum fūdi ō beat itelligi legasse vnicuiq ipsorū dimidiū vsufructus dicti fūdi.&.Lud.ō ro.in no.qō sic.l.si alij.ff.de vsufruc.lega.sec⁹ i iudicis sniā vt.l.t puto.§.i.ff.famil.her. q vez ē si aliō de mēte nō cōstet.

44 ¶ Utrū si legās sic dicit lego centū titio t si illos pderet uerus reliquo ei alios cētū ei⁹ heres teneat plisq; semel restituere.&.q non nisi semel.ff.de le.iii.l.fideicōmissa.§.si quis decem.

45 ¶ Si legat alicui vsufructus ꝑ certo tpe puta vsq; q̄ talis peruenerit ad xx.ānos q̄us talis moriatur nihilomin⁹ vsufructus durat vsq; ad tp̄s.xx. ānoz sec⁹ si moriat vsufructuari⁹ ante xx.ānos qz expirat si ō legat sub icerta ꝯditiōe puta donec talis fuerit furiosus vel remanserit t huiusmōi q̄rum euentus icert⁹ est si ꝯdno euenerit expirat Si aūt moriat in furore nihilominus durabit vsq; ad vitā vsufructuarij.l.ambiguitatē.C.de vsufruc.

46 ¶ Quid habebit ille cui relinguitur vest⁹ t vestim⁹ siue aluēta q idē ē.&.debet habere cibū potū vestimēta lectū habitationē t ea sine quib⁹ viuere nō posset.ff.de alī.t cibaria.le.l.legatus.ff. ō v̄bo.signi.l.vest⁹ nō tamē ea q̄ ad disciplinā pertinent.d.l.legatus

47 ¶ Quid si dicit relinq̄ q vxori mee sit dūa t vsufructuaria oīū bonorū meoz.&.q ꝑ hoc q dicit dūam habebit gubernationē dom⁹ t familie t eui⁹ curā ꝑ hoc q dicit vsufructuarij habebit victū t vestitum Similr si diceret relinq̄ eā dūam t dominatricem bonoz meorū intelligit q secūdū q̄litatē pmonij honorifice beat sua necessaria t sit gubernatrix domus t sic sapiētes cōis vsus iterpretant vt no.gl.in aut.hoc locū hz.C.Si secūdo nup. Et sic fecit Dauid cui dicitur de eo ꝓstituit eū dūz dom⁹ sue.i. rectorē t sic ponit in greco q est.ff. mū.l.creditor.§.luuius dūs tū Bart. cepola in tractatu suo de fiducia dicit v̄z sola alimēta sore relicta ꝑ illa v̄ba dūam t vsufructuariā si filij sunt instituti sec⁹ si cēnet vt ē gl.in.d.aute. hoc locum t ibi ꝑ oēs t Bar.l.i.licita cū testamēto.§.si.ff.ō le.ii.t Bal.in.l. vnica.C.de idt.vt.q intellige supstāti b⁹ filijs sec⁹ si moriēt filij viua matre qz tūc efficeret ꝓprietaria vt not. singularit bar.per ter.in.l.sicut in annos.ff.q̄b⁹ mōis vsufru.amit.hic aduerte q̄ q̄us vir liberet eam a reditione rationis de administratione Nihilominus tenebitur de dolo t lata culpa.l.creditor.§.luuius.ff.manda.t reddet rōnez aliqualē nō tū scrupulosam.l.Si q̄s rōces t ibi Bart.ff.de liber.lega.

¶ Quid si dicit lego vsumfructum omniū bonoz meoz vxori mee vel relinquo vxorez meaz vsufructuariā & q̄ insolidū habebit vsumfructum omnium bonorum. ita quod poterit facere de illis quicquid placuerit etiā si essent vltra quantitatem alimentorum .vt.ff.de vsu.le.l.vxori mee nisi filios haberet: in quo casu filij haberent saltem legitimā partem in vsufructu secundum dominum Odofre.sicut ipse notat i aut.nouissima.C.de inoffi.testa.que limitat.d.l. vxori q̄ ad filios sed non quo ad extraneos

49 ¶ Utrū legās vxori sue habitationē seu vsufructū habitatiōis dom⁹ sue: q̄ idē ē.l.cū antiquitas.C.de vsufru. Et i codē tēstō legādo dictā domū alteri ademerit dictus legatū vxoris .&. q nō ter.est u.l.sempronio.in princ. ff.de vsufru.legato. vbi ꝑbat q legato generali vsufruct⁹ vel habitationis nō derogat ꝑ legatū spāle ipsi rei.Et ibi Bar.dicit q nō ē alibi ter. ꝑ hoc.

50 ¶ Quid si dicit relinquo ticio fundū ad vsufructuādū.&.dōs.Bart.vbi.ē. q ē relicta.ꝓprietas.Sīr.q̄n dicit relinquo fundū ad gaudimētū.p.l.ꝓculus.ff.de vsufru.t ibi dūs Glo.q tū distinguit verū.si extranei sūt instituti.secus si filij vlecti: t placet in cōscia:lz alij indistincte velint q ꝓprietas sit relicta nō vsufructus.

51 ¶ Quō pōt fieri legatū.&. q pōt fieri q̄buscūq; verbis aptis tū t idoneis vt si dicat lego: do:dare iubeo: volo: rogo:posco:opto vt vces.l.ij.C.cōiaō le.Idē pōt fieri pure: vt cū dē: lego tali.C.t i dié.vt lego tali vsq; ad pascha Et die vt lego tali a pascate i antea: t sub cōditiōe p si: vt lego tibi.c.si filiā meā accepis.vel ꝑ cū: vt lego tibi cētū cū fuerit.xiij.ānoz. tūc erit ꝑditō hec vū cōplet⁹ fuerit.xiij.ānno t nō aliter C.de lega.l.fi.Fallit tū i libertate vt videat ponus cē relicta in dié.puta si dicit frū meū liberū iubeo cū filio meo erit.xxv.ānoz.C.de fideicō.li.l.fideicōmissaria.Et vt sciaō vtiaz iter legatū q̄n sit pure.t q̄n sit sub ꝑditiōe. vel in dié no.q̄ q̄n legatū sit pure statim mortuo testatore cedit legatario.vt.j. §.lvi.Q̄n vero fit sub ꝑditiōe.ante cōditionis euentū nō cedit legatario.t iō si moriet ipse legatari⁹ anteqū ꝑditio impleat remanebit apud grauatū.tū transmittet ad suos heredes. Limita hoc in legatis:ad pias causas.vt.ō.§.

SVC

in ff.ff.de ꝯdi.inſti.t.l. eas in pbis.t.l si ita ſtipulanꝰ fuero hãc ſummã.ff.ō. verbo.ob. Hec obſtat.l.ſi ſic .ff.de le. l.qz ipropꝛie loquimur.qñ ẽo ſi reſpicit euẽtũ futuri tpis cuius euẽtus. eſt certus oi certitudine: ſic nō facit ꝯditionẽ: Fm Bar.in.l.i.ff.de ꝯdi.t demō. Idẽ dic qñ ꝯdino eſt impoſſibilis.l.i. ff.de ꝯdi.inſti. Sed qñ euẽtus eſt certus an: ſed incertꝰ qñ vt motꝰ ſic facit cōdinonez Fm Bar.vbi.ſ.t glo.in.l. oibus obligatiōib⁹.ff.de re. iur. ſili ſa cit ꝯditiōez qñ euentꝰ eſt oīno incertus. Idẽ dicito ſi.aliqñ ponit ꝓ qz.l.vi deamus.in pꝛin.ff.de in litẽ. iurã.l. titii t meuii.ff.de admi.tu.aliqñ ponitur ꝓ ℭuis.l.ſi.C.de liber. t eoꝛ lib. aliqñ ponit ſimul cū dictione. t ſi.ſ.t ſi t ſtat pro ℭuis.l.i.§.nunciatio.ff.de no.ope.nũ.t diffuſe.vide Bar.vbi.ſ. Dictio ẽo cū aliqñ habet vim copule l.illi cui illo.ff.de vſufru.le.t ſic nō facit ꝯditionẽ niſi antea appareat voluntas diſponentis.l.ſi ita fuerit.§.ſi.ff.de teſta.ma.t.l.ſi ancilla.ff.de le.i. Aliqñ ẽo cū eſt ꝯiunctio.videz qñ apponitur vbo preteriti: vel pñtis tpis: t ſic nō facit ꝯditionẽ: ſed ponit cauſatiue cum ꝓ qz vel aduerſatiue ꝓ ℭuis.l. demonſtratio.§.i.ff.de ꝯdi.t demon. t ibi Bar. Aliqñ reperit aduerbiũ.ſ. cū ꝓ qñ: ẽo eſt qñ apponit verbo futuri tpis: t ſic vi ꝙ tũc nō ſit differentia inter ſi t cū: t ꝙ vtrūq; faciat ꝯditionez.l.q.pmiſit.ff.de ꝯdi.inde.cum multis alijs in glo.d.l. demonſtratio. Sed qz multe leges vident ẽ̃ric. Bar. ibidẽ dicit.ꝙ eſt triplex differẽtia prima qz ſi principaliter denotat ꝯditionẽ ſecũdario ẽo tpis: qz nulla ẽ ꝯditio q̃ in ſe nō habeat tpis futuri. Cū ẽo denotat ꝑncipaliter tpis: qz nō eſt adverbiũ tpis.ſecũdario ꝯditionẽ ꝓbat in.l.ſi tutio.ff.qñ dies le.ce Et. Idẽ qñ ponit circa ſubſtãtiã obligatiõis: vel circa voluntatẽ que exꝑmit ꝓ verbuꝫ futuri ſubiũctiui ſi ponit ꝓ ſi nõ valet ſed bñ per cũ: verbi gꝛa. Stipulano que fit ſic,ꝓmitto tibi centũ ſi volueris: nõ valet: ſecus ſi dicat,ꝓmitto tibi centum cuꝫ volueris.l. centeſimis.§. ſi.ff.de ver.obli.qz in primo ꝯdino ẽ exꝑreſſa ꝓ ſi,in ſecõ eſt tacita ꝓ cũ t exꝑreſſa nocẽt.l.nõnũq̃.ff.de condi. t demon. ℭ Seõa differentia eſt qz ſi legas mihi decẽ cũ petiero nõ facit ꝯditionẽ.l.ſi decẽ cũ petiero.ff.de ỽb. ob.t.l.titia.ff.de condi. t demon. ſed bñ ſi lego decem ſi petiero. vt not.in d.l.ſi decez qz ꝓ ſi eſt ꝯditio exꝑreſſa ꝓ cũ tpis ꝓncipaliter t tõ cũ talis tpis exꝑreſſio ſapiat exactionẽ de pñti ſiue exꝑcutionẽ: nullã ſuſpenſionẽ inducat t tõ lz moꝛiat anteq̃ ꝑetat nõ deficit ꝯditio.l.liber hõ.§.decẽ.ff. de verbo. ob. ℭ Tertia differentia eſt qz ſi ſiue apponat circa diſpoſitionẽ: ſiue circa exꝑcutionẽ facit diſpoſitionẽ ꝯditionalẽ.l.quib⁹ diebus.§.quidaz titio.ff.de ꝯdi.t demon. Sed cū facit diſpoſitionẽ ꝯditionalẽ in vltimis voluntatibus vt.d.§.qdã tutio.t ibi no.ſecus in ãctibus: ſed bñ facit diſpoſitionẽ reſoluendã ſub ꝯditione. vt.ff.de in vi. adiec.l.ij.t ibi bona glo.limita tñ ꝙ cuꝫ facit diſpoſitionẽ in vltimis voluntatibus ꝯditionalẽ.vez qñ addicit diſpoſitõi vltime q̃ ꝓcernit voluntatẽ diſponendi ſiue diſpoſitionẽ.l.ſi cui leget. ff.de.leg.i.niſi qñ relinquit cõiunctę perſone: quia tunc in dubio facit dicẽ d.l.ſemꝑ ſaturninus.ff.ad treb. ſed ſecus qñ diſpoſitio cõcernit preceptuꝫ ſoluendi ſiue exꝑcutionẽ: t tẽpus certum ſaltem m te ſicut eſt tempus certe etatis: quia tũc nõ facit ꝯditionem ſed dilationẽ quia de natura cũ eſt facere tempus.l.pis verbis.t ibi Bal.

C.qñ dꝛ.le.ee. Aduerte etiã ꝙ lz dicatur lego tibi centũ ea conditiõe vt ſatiſ tale gd ꝙ tale legatũ nõ eſt conditionale Sed modale.l.mecuia.ff.de mia.teſt.t.l.ii.ff.de bona.t ſic verbum ea cõdinone accipitur impꝛopꝛie Fm bar.in.d.l.quibus diebus

5: ℭ Ẽtrũ relictũ in diem debeat cuꝫ fructibus intermedij temꝑoꝛis.§.ꝙ ſi gꝛa legatarij fuit appoſitus dies puta qz puer ſic debent Si ẽo dies fuit appoſitus gratia heredis ſic nõ debẽt t ſic ꝓcꝛda.l.in fideicõmiſſaria.ff.ad trebel.t.l.in fideicõmiſſi.§. cũ polidius.ff. de vſuris t.l.cuꝫ.ff.de ãnu.leg.t.eſt glo.in.d.l.ex verbis.

53 ℭ Sed pone ꝙ legatũ conditionale nõ implet nõ ex defectu legatarij: lz alio modo.§.ꝙ aut conditio reſpicit factũ eius cui relinquit ſolũ. vꝛputa ſi manumiſſerit ſeruũ ſuũ t tunc ſi conditio deficit ꝑ caſum: qz moꝛit ſuus moꝛte naturali: ſic ꝓſequeret legatũ l.que ſub conditione.§.quotiens.ff.ō condi.inſti.niſi fuerit,in moꝛa.l. penũ. ff.de condi.t demon. Si ẽo deficit ꝑ aliũ puta qz fuit interfectus: tunc aget ꝓꝛa interfectoꝛẽ.l.aquil.l.inde neratius.§.idem iulianus.ff.ad.l.acqli. Et ſi occiſoꝛ eſt nõ ſoluendo de equitate debet admitti ad legatũ.l.titio.§.ſi.ff. de ꝯdi.t demon.t.l.ſi.ff.de eo.ꝑ quez fa.erit. Si ẽo ꝓſiſtat in facto eius cui relictũ eſt t alteritus etiã: tũc ſi ꝑ caſũ fortuitũ cuenit ne impleat amitter legatuz niſi fauoze alimentoꝝ.l.annua. ff.de ãnu.leg. Si ẽo nõ ꝑ caſuz ſed ꝑ factũ alteritus: ſic nõ amittet ſed ipſũ hẽbit.hec diſtinctio,ꝓbat in.l.i teſtõ ff.de ꝯdi.t de.t i gl.l.i.C.de inſti.t ſubſti.t ẽ egiſſima: niſi aliud dicas. In alio quo caſu fauoze libertatis.l.cũ ita legat.ff.de ꝯdi.t demon. Limita ẽt tũ dõ dꝛ ꝙ qñ ꝯditio nõ implet ꝑ factũ eius verũ ꝙ legatꝰ debeat nisi ꝓbo eẽt inhoneſta qz ſic habet ꝓ nõ adiecta.d.l.cũ ita legatũ ſit.ff.ō ꝯdi.t de. C Ẽtrũ legatũ factũ ſub cõdinone: 54 ſi nupſerit ſempronio expiret ſi nõ ei nupſerit.§.ꝙ ſic ſi honeſte poſſit ei nubere: ſed ſi ſit indignꝰ eius nupcie tenet legatũ lz ei nõ nubat qz conditio que perpetuã viduitatẽ inducit remittit ſed nõ que tpalẽ t qõ vni punit nẽ alteri,ꝓhibet t qõ in vno ꝓhibet in ceteris pmittit hec habẽt ex.l.cuꝫ ita legatũ ſit t m.l.cuꝫ tale legatuz.§. mente.ff.de ꝯdi.t demõ. Idẽ ſi legatum ſit vt nubat Fm arbitriũ ſempꝛonij qz pinde eſt ac ſi nõ ſit adiecta.l.ſi lie fuc.ff.de condi.t demon.

C Qua actiõe petit legata.§.ꝙ nõ 55 ſolum per actiones ꝑſonales ſed etiã ꝓ rẽ t hypothecariã in reo moꝛtui t idez dic in fideicõmiſſio vt inſti.de lega.§.noſtra t.C.cõia de leg.l.i.

C Ãñ poſſint peti legata.§.ꝙ nõ 56 poſſit peti niſi adita hereditate niſi in legatis ad pias cauſas de quo.ſ.legatum.ii.§.ic.vñ ſcias ꝙ dominium rei legate poſtq̃ addita eſt hereditas ipſo iure tranſit ab eo qui legauit ad egatariũ recta via.ff.ō fur.l.a titio no. gl.in.c. Raynaldus de teſta. Et tõ ex tunc ꝓtinent ad legatariuz fructꝰ rei legate no.glo.in.l.in legatis.C.ō vſuris.l.a titio.ff.de fur.l.legatũ la.ii.ff de lega.ii.t.l.ſi tibi hõ.§.cũ ſeruus.ff.ō lega.i. Fallit hoc qñ legat res aliena l.cũ alienã.C.de leg.t.l.nõ dubiũ.ff. ō leg.iii. Idẽ in legato relicto in genere.l.apud offidũ.ff.ō op.leg. Idẽ i legato alternatiue.l.hmõi.§.ſtichũ.ff. de leg.i t.l.ſtichũ.§.ſtichũ.ff.ō le.ii. Idẽ i legato facto in diẽ qz niſi aduenierẽte die nõ tranſit.l.ſẽꝓm⁹.ff.de vſufruc.lega.iẽ qñ aggrauat heredẽ ad vẽdendũ rẽ.l.ꝛrozẽ.ff.de lega.iii.

57 ¶ Quo ordine capiem legatariꝰ &
q̄ multū ordiné obtineam⁹. sed simul
ouēa cōpleri tenentur. dicit tex. i. l. ꝛo
cui. §. si plures. ff. et in pol. lega.

53 ¶ Quib⁹ modis efficit. e. ducū lega
tariꝰ q̄. Primo q̄ si q̄ legat in testō
habet p nō scripto. ꝛ hoc stingit im
plicit. dicut q̄ decessit legatarius q̄ē
testator viuere credidit. dicut q̄ q̄ le
gat nō est in rerū natura: nec pōt eē:
vt equo mortuꝰ q̄ē testator viuere
credidit. aut q̄ rei legate nullū est cō
mertiū: vel q̄ alienare phibent. ꝛ vt
dicu Bꝛo q̄ ēt si sit cōmertiū: sed cū
grandi difficultate: et in p̄dictis neces
sarijs cesario nō valet legatū nec estī
matio ēt dabit. vt ibi. de lega. §. ſz si ta
lis res nūq̄ voluntas testatoris appare
ret velle estimationē dari q̄n estimari
pōt. ff. de le. j. l. si q̄s inglinos. excipit
fm eūdē: casus q̄n q̄s redēit hoiem
liberū ab hostib⁹: q̄ pōt liberari a pi
gnore q̄ tacite habeo i eo: donec sol
uit p̄ceptū vel seruierit p quinquēnū. l.
senatus. ff. de lega. j. Itē aduerte q̄ si
cōmertiū rei legate sit in cōi: sed nō
heredi sic dānato ad vandū: tū vale
bit legatū ꝛ p̄stabit talis dānatus. Si
vō cōmertiū non sit et cui p̄stari dz.
aut ꝓpter eius delictū: puta q̄ hereꝛ
ticus. aut ꝓpter sectā: puta q̄ iudeus
q̄ nō pōt hēre mancipiū xp̄ianū: tunc
nec res nec estimatio debet. aut ꝓ
pter p̄ditionē status: vt q̄ est seruus
cui misit nō debet. aut ꝓpter vicius
corpis: q̄ est claud⁹ ꝛ legat stipēdius
curiozē: ꝛ sic si scribat testator da
bit estimatio: alꝰ nō. vt no. gl. in. l. ſz
si res. de leg. j. Itē ea q̄ sūt p̄iūcta edi
bus ne verbo deformet ñ sūt i cōmer
tio. ff. de le. j. l. cetera. Itē nec res fa
cere. ¶ Sexto dē legatū caducū i ca
su caduco inplēr. aut q̄ legatarius p̄mo
rit q̄m testator. aut efficit seruus pene.
aut q̄ eum iprobe ſofficiosū dicu. ff.
de ſoffi. test. l. papinian⁹. §. meminisse.
aut ēt ꝓpter graues inimicicias erga
tas inf legat̄ legatariū si tñ redeat
ad amicicias reintegrat legatū: sed p
pter leues inimicicias nō efficit cadu
cū. vt. ff. de adi. le. l. iij. in fi. ꝛ ff. de bo
q. vt indig. l. si inimicissimus. ¶ Tertio dī
ꝑpe caducū q̄n post mortē testatoris
deficit q̄cūq̄ rōe: vt si legatarius ꝑ
mat vel p̄ditio sub qua legatum ēt
deficiat. C. de cadu. tol. l. vnica.

¶ Utrū factū legatū sub p̄ditione pu
ta si fecerit pontē in tali loco reddat
caducū si ille cui ipōnt p̄ius fecerat.
ꝛ q̄ sic. p. l. p̄ditionū. ff. de p̄di. ꝛ de.
Sed tu dic q̄ q̄ad actionē p̄sequēdā
nō sufficit aliq̄d fieri facto: q̄ nō vt
obtēpare: q̄ facto facit. et in. d. l. in fi.
sed q̄ad penā euitandā nō refert q̄l
cūq̄ fiat. l. ea q̄dē. C. si mancipium fue.
alie. Et sic p̄z q̄ nō debet legatū pē
ctū. Et q̄ si fieret exēcatio ꝑtra nō
ipletes legata. t. alis nō liga: ex. ſi fr nec
aliā penā incurreret si ēet apposita. ꝓ
ea q̄ nō. Tucio. de re. ꝛ Bar. in l. cū
seruus. ff. de verbo. obl. t. l. forma. §. si
cū ego. ff. de cēsi.

Egatus. ii. ad pi

est oē q̄ relinquit ꝓ alia vt sentit gl.
ꝛ clari⁹ Bar. in l. si q̄s mo. ff. ō le. ii. Uel
q̄ relingt aliq̄d mil aliib⁹ ꝑsonis
vt pupillis viduis pegrinis paupib⁹
ꝛ hmōi auxilio ꝓpter destitutis ſz. d.
Pe. de peru. tractatu de canōica por
tiōe epi all. lxxxvii. vi. c. i. he estī plone
in iudicio ꝛ eī q̄dā p̄rogatiua lerarū
C. q̄n ipa. iter pu. ꝛ vi. ꝓ tenū ꝛ in l. si
quis ad declinādā. C. de epi. ꝛ cle. ꝛ in
aut. de eccliā. ii. §. fi. de ver. sig. c. sup
q̄busdā in fi. ꝛ hoc verius de pupillis
ꝛ viduis miseris paupib⁹ nō omnibus
c. ex tenore de ſo. cōpe. c. significantib⁹

de offi. dele. Itē q̄n relingt eccliē vel
alijs pijs locis. c. fi. de testa. ꝛ pia loca
sūt hospitalia: nosocomia: ꝛ q̄liber lo
ca alia: in q̄b⁹ sencs: pauper: ꝛ lāgui
de p̄sone alūtur: ꝛ alia charitatiua opa
exercēt. d. l. si quis ad declinādā. ꝛ l. ot
phanotrophos ibidē. ꝛ d. §. fi. ꝛ de re
li. vi. c. de xenodochijs. Itē fm q̄sdā
relingt ad custodiā ciuitat̄ vel aliorū
locoꝝ cōiū seu publicorū. ar. c. ii. de
imu. ec. C. de dona. l. penul. §. ij. sed cla
re. l. illud. C. de sacrosan. ec. ꝛ q̄ ibi no.
Itē q̄n relingt ad refectionē pontiū
ꝛ viaꝝ. vt dicit gl. in. l. i. §. ad mūicipiū
ff. ad. l. fal. silr murorū ꝛ fossatoꝝ ciui
tatū vl castroꝝ ꝛ siliū. ꝛ hoc si ne
cessitat imineat: alꝰ nō. ar. l. ad instructō
nē. C. de sacrosan. ec. ꝛ. l. cōs. puncta
ri. ꝛ. l. ad portas. C. de opib⁹ publi. ꝛ. l.
vnica. C. de q̄b⁹ mune. ꝛ. l. penul. C. ō
p̄uil. dom⁹ aug. ꝛ. c. ii. ꝛ. c. nō min⁹. c.
aduertus. ō imu. ec. ꝛ. C. ad. l. fal. aug.
silr. Itē q̄n legat in ornamētis ecclie
ꝓ luminarib⁹ ꝓ fabrica ecc. vl libris
aut alijs ad diuinū cultū pertinēt⁹. si
ue sit ad vsū vel ꝓpriū cultū. c. fi. ō
testa. Facit gl. in. d. aug. silr. Itē q̄n re
lingt ꝓ redimēdis captiuis. l. nulli. C.
de epi. ꝛ cle. aug. de ec. n. §. si. qs. Itē
q̄n relingit̄ ꝓ puellis maritandis. ſz
Bar. in. l. i. ff. sol. mat. ꝛ in. l. si ego in
fin. ff. de iure do. ꝛ in. l. ii. §. fi. ff. de do
na. ar. c. fi. de feriis. vbi dicunt doc. q̄
dos est pia cā et ō relictū ꝓ dote ē ad
piā cām. Itē q̄n relingt ꝑtimentia.
Intellige egritū. xij. q. ii. anrū. Itē ge
neraliꝰ q̄ deo relingt ꝓ alia relinqui
censet. d. §. ad municipū. Et ō dic q̄
ꝑpie dē relictū ad pias cās q̄n relin
quit ꝓ honore dei vel scōꝝ vel ꝓ sa
lute alc: sine id relinq̄tur ec. lijs: siue
paupib⁹: siue locis publicis. q̄ ꝓiū ē
q̄ fit ꝓpter cultū diuinū: secus si fie
ret ꝓ honore mūdi: vel ꝓ ꝑpetua fa
ma: q̄ nō dē ꝓiū. verūtū in dubio ꝓe
sumet q̄d relictū fuerit supradicta
fuisse relictū pro deo ꝛ ꝓ aie salute ꝛ
sic legatū ad pīa causam.

¶ Sed q̄ro verū q̄n relingt pro male 1
ablatis incertis dicat ad pias causas
.R. Jo. an. in addi. ad spec. ti. ꝛ instru.
edic. q̄ sic si relinq̄tur. paupib⁹ vel ec
clesijs ꝛ silib⁹: alꝰ nō. vñ dicit q̄ po
tius p̄sideraī cui legat q̄ ārē legat. l.
illud. C. de sacro san. ec. vbi dicit gl. q̄
q̄n legat vtum ꝓ aia non est ad pias
causas secus si nō vtum. d. l. si q̄s u
sio q̄ verū est q̄ ad p̄sūptionē lēc⁹ q̄
ad vtilitatē q̄ ꝓncipaliꝰ respicit intentionē

¶ Quid si q̄s legat cēnū nō exp̄imēdo 2
eū ꝓpter quē legat: nec ꝑsona cui le
gat. R. Jo. an. vbi. ō. q̄ illud est legatū
ad pias causas vt not. Albꝰ. in. l. ad
instructionē. C. de sacro san. ec. legatū
incertū ēt relictū ad pīū vel publicum
vsum vt viarū ꝛ pontū refectio valet
vt. ff. de lega. ii. l. quidā in testamento

¶ Utrū relictū sanguineo pauꝑi sit 3
ad pīā cām. R. Bal. in. l. i. C. de sacro
san. ec. q̄ nō nisi dicat ꝓ aia: ꝛ ꝓ deo
hoc facere. ꝛ facit ꝓ hoc q̄ nō. Bar.
in. d. l. i.

¶ Utrum legata ad pias causas q̄ 4
dēāt codē ꝓiuilegio eū relicto eccliē
R. Jo. in. c. relatū. el. i. de testa. q̄ sic
q̄ eccliā puilegiat ꝓpter alam cōtē
platiōē dei. Facit q̄ nō. Jo. an. in. c. i.
de in integr. restitu. li. vi. vbi voluit q̄
sicut eccliā pōt petere restitutionē in
integrū. ita ꝛ alia pia loca possunt.

¶ Utrū de legatis ad pias causas pos 5
sit detrahi falcidia vel trebellianica.
R. Jo. in. c. Raynald⁹. ō testa. cōuer
tenēt q̄ nō q̄ ad falcidiā sed q̄ ad tre
bellianicā. Bar. in. l. marcellus. ff. ad
trebel. Bal. in. l. id q̄ō paupib⁹. C. ō
epi. ꝛ cle. ꝛ multi alij tenēt q̄ nec eā
detrahat. sed Jo. an. tenet ꝑtariū in

glo sua et etiam missi alij vt no. Bal. in l. si quis ad declinandam .C. ō epi. et cleri. et licet prima opinio sit magis pia tamen secunda nō est condēnanda

6 ¶ Quot testes requirunt in legato. vt valeant vide .J. testamentū. §. v.

7 ¶ Utrū legata facta ad pias causas sine limitōe heredis valeāt. §. pa. .i. c. idcirco ō testamē. q si nolunt mori intestat⁹ nō valēt istud. de le. §. aū heredi sed vbi qs eligit mori intestat⁹ sic valēt nedum legata ad pias causas sed quecūq; alia legata et in dubio vt voluisse mori intestat⁹ q facit talis legata q; ꝓbat ter. d. c. audiēte et facit q legit et no. in l. iij. ff. de iure codicil.

8 ¶ Utrū ex defectu testamēti vitiēt legata ad pias causas. §. Pa. l. d. c. indicāte q; nō fm vnā opinionē vt no. l. i. C. de sa. ſan. ec. et m. l ei quā. C. de fideicōmiſ. Facit ꝓ hoc q; no. Bar. in. d. l. i. et Bal. in l. illa iſtitutio. ff. ō heredi. inſti. qui tenent q; cū quis religet ſua reſpectu pie cāe diſpoſitioni ticij q; valēt ls nō valeat teſtamētū quādo heres ponit i volūtate alteri⁹ de quo j. teſtū. §. xvii. rō diuerſitatis est q; talis cuius arbitrio cōmittit habet regulam iuris diuini: hūani: gentiū: ciuilis ꝑ volūtatē que ē vt precibus deo et religiōi debeātur et ad redimēda peccata. xiii. q. ii. aie ō pe. di. i. medicina Et iō aliud non pōt facere sed in ꝓbanis nulla ē regula limitās et iō. poſſ; aliud velle q; testator propterea cum voluntas testatoris ſit incerta iō ē captatoria. i. adulatoria seu deceptoria fm glo. in. c. cum tibi de teſta. Eſt uerte hic fm Barto. in ſua minorica q; aut testator voluit vt testamentū valeret iure directo testamēti et nō aliter et ſic ſi teſtū est nullū q; inſtituit heredē incapacē heres ad quem venit bōa nō tenet in cōſcientia aut voluit q; ſi nō iure teſtamēti ſaltē valeret iure codicillor et oī alio modo q; poſſet. Tūc ille ad quem bona puenerūt tenetur in cōſcientia iplere legata defuncti et ſic ē presumendū niſi q; teſtator ꝓuidit ſibi puta aliū ſubſtituendo vel q; ordinauerat habet ſe effectū Facit. l. cū q; ponan. C. de here. inſti. Idē die fm Bart. in l. in teſtamento. ff. de fideicō. lib. et pa. in. c. i. de ſucce. ab inte. q; ls voluntas ō fuerit perfecta rōe publicatōis fiat tū pfecta rōe voluntatis vt puta q; teſtū manu ſua ꝓprīa ſcripſit vel ōs poſtea rediga in publicā formā ſed morte vel furore preuentus nō potuit q; nihilominus heres tenetur Idem die ſi incepit facere teſtamētū nec potuit cōplere q; legata facta valēt q; ſi pōt negari qn ſit pfectus ꝓpter rōne volūtatis ls nō rōne opis Idē Bar. l. cum quis. C. de iur. et facti ignoran. q; ſi teſtamentus est nullū q; ō ſicit voluntas defuncti vel q; ſi est nullū ex ꝓpter rō hec diu ignorādo q; eum habeat ſic legata nō debēt q; limito niſi ſint talia q; ſi ēt ſciuiſſet ſe habere filium feciſſet. xxi. q. iij. c. ſi. ls q; teſtū est irritum ex preteritōne vel exheredatōne nois debēt legata ola vt in aut. ex cā C. de liber. ꝓteri. Simil⁹ quādo ē multum q; non ſunt teſtes ſufficientes vel defecit aliqua ſolemnitas iuris ciuilis tūc quādo cōſtat heredi de voluntate defuncti vel per duos teſtes pōt ꝓbari obligatur naturaliter iure gentis ad implendam voluntatē Defuncti q; ō nota.

¶ Quid ſi heres renuncierheredi. §. tati vel nō vult adire. §. Pa. in. c. relatum el primo De teſt. q; nihilominus legata ad pias causas valebunt quia non ſubſtituuntur talibus ſolemnitatibus iuris ciuilis

10 ¶ Utrū legatū eccleſie hedificande ſeu monaſterio debeat ſolui cum fructibus intermedij temporis. §. pa. in. c. nos q; dē de teſta. q; hic vt cōſuluerūt bar. et fran. de alber. q; ter. ꝓpati. c. nos dicit q; relicta eccleſie cōſtruende nō ſolui ſine diminutōe facit pulcher ter. i. l. ſi ita relictū. §. pegaliꝰ. ff. de le. ii. vbi dicit q; ſi relinquit ꝑ diuz in certuz diem puta poſt. x. annos vel cū legatarius erit pubes debetur pre dictū cū fructibus intermedij temporis ſi dies fuerit appoſita fauore legatarij ſic in caſu noſtro dies apponitur fauoꝛ eccleſie vel mōaſterij q; ſi fuiſſet cōſtructa ipe teſtamēti legaſſet fim plr; et nō in diez q; bene no.

11 ¶ Utrū legatū ad certū viū poſſit ad aliū conuerti. §. Pe. de peru. vbi. ō. Aut ipſe viuus pōt iplere de iure et ō facto puta q; legatur q; vt monaſterū fiat in tali diocesi epūs est cōtentus et ſic ls de iure de ꝓſe. di. prima nemo nullum est impedimētum in facto q; ē pecunia et cetera neceſſaria nec qd adūſe tur et ſic potest fieri de facto et tunc dico q; nō pōt cōuerti in aliud viū et iſte ē caſus. d. c. noſ quidē et. ff. de admi. re. ad ciui. pti. l. prima et de hoc ē caſus in. l. nulli. C. de epiſ. et cle. immo ſi per legatariū non ipletur tale legatum reddit ad heredem et ꝓpter hoc est caſus in. c. cū dilecti ō donatiōe facit qō no. de cōdi. appo. c. verū Et hec intelligē vera niſi in legatis ad pias cās vel niſi interueniat diſpēſatio pape vel alterius vt. j. dicā Aut ille viuus pōt impleri de iure ſed nō de facto puta ꝓp guerras vel q; pecunia ē modica vel ſi ē locus i eccliā vbi legatur ꝓpter capella fienda et hmōi et iſte caſus ē l. l. legatū. ff. de admi. re. ad ciui. pti. et in. d. c. nos quidē ibi ipleri nō pōt q; verbus eius intelligit ō impotentia facti ō re

Digitized by Google

ecclebrēt ibi diuina p salute aie sue de iure hoc nō pōt fieri c. vnico ō exce. pLli. vi. cle. cupiētes. ōpe. ñi vīs ē honest⁹ q: p aia ⁊ laude vinia Sibi legat vt fiat eccliam tali loco nō pōt fieri, p/pter p̄iuilegiū qō hñt p̄dicatores ⁊ minores ⁊ bñdi. ⁊ió fiet in loco congruo ⁊ hōesto facit ad supdicta qō supa viri donatio. i. §. xlvii.

12 ¶ Cuius auctoritate fiet talis cōmutatio. §. dño Pe. vbi. §. q si nō subest cā puta q: pōt de iure ⁊ de facto impleri: nūc sol⁹ papa pōt. l. legata3 ff. de admi. re. ad ciui. pti. ⁊ cle. q: p̄ngit de religi. do. Si vō subest cā legitima pōt diocesan⁹ ēt si pōt iplere de iure ⁊ de facto: nisi testato: p̄uidisset qd sit fiendū de legato vsu nō ipleto q: si, puidisset nō posset fieri, cōmutatio, vt no. bar. in. l. liberto. §. lucius. ⁊ ibi ter. ff. de an. le. ⁊ q epūs ex cā legitima possit cōmutare in aliū pium vsū facit qō no. dño an. in. c. verū. de cōdi. appo. vbi vult q nō obstante p̄hibitōe teñatoris ne alienet nihilomin⁹ potest in magis pium. ēlide. §. donatō i. §. li. Idem t3 Roge. ⁊ Hugo. Item Zinge. ⁊ Imo. in. l. i. ff. de p̄sti. p̄n. vbi vōlūt q iusta subsistēte necessitate p̄nt relicta p testatorē in aliū vsū p̄uerti. vt no. p Bar. p illū ter. in. l. fi. ff. de ope. publi. ⁊ in. d. l. legatā. Et qb⁹ p̄clude: q volūtas ⁊ legata testatoris circa pias causas p̄nt sine cā ēt p papā mutari in aliū vsum pium: ⁊ p epm cā subsistēte solū ḡtus alij cōiter teneāt ꝫ ō epūs in cle. q: p̄ngit quā limito qñ sine cā vult fieri commutatio: q: tunc p̄tinet ad solum papā alīs nō facit qō. ſ. dico §. xvij. facit p hoc qō dicit Ludo. de ro. et. §. no. in. §. precedēti.

13 ¶ Queritur vtrū in tali cōmutatiōe regrat p̄sēsus heredis grauati. §. Pet. vbi. §. q si nō pōt iplēri de iure vel de facto requirit p̄sensus heredis grauati ⁊ ecclesie cui sit legatū. ⁊ ita loquit l. legatū. ff. de vsufruc. le. ⁊ sibi videq̄tur ei cā leguia ꝺz fieri cōmutatio.

¶ Quid si dubitet an sit cā legitima 14
vt fiat cōmutatio: vel ecclia cui legat: aut heredes nō p̄sentiūt cōmutatōe §. Pe. vbi. §. q solus epūs poterit. C. de nupt. l. i. ⁊ si ecclesia cui legat p̄sit vt fiat cōmutatio ⁊ heredes ꝫdicunt nihilomin⁹ epūs faciebat ecclesie legatarie fauore volūtatis defuncti adimplende ⁊ non heredi. cuius est casus in d. l. legatū. Fallit hoc in legato p monasterio fiendo qō sine p̄sensu heredis nō pōt cōmutari nisi fuerit negligēs: q: tunc ēt sine eius p̄sensu pōt epūs elapso termino. d. c. nos quidem.

¶ Qui pōt suū officiū impendere vt 15
legata suū p̄sequant effectū. §. Pa. i. d. c. nos. q etiā iudex secularis etiā in legatis ad pias causas. est ter. in aut. ō ecclesia. ti. §. si q hedificationes. sit cū secularis ḡ ecclesiasticus pōt cōpellere vt legata soluant q̄ fiunt nō certe p̄sone: vel si certe: tūt alis ē q nō pōt in iudicio petere vt sūt fratres minores. d. §. si qs secus esset si nō ad pias cām sit legatū ⁊ certe p̄sone factū nūc q: ꝺz q solū ad istātiā pie cōpellat.

¶ Utrū epūs in legatis ad pias causas 16
possit se intromittere. §. Pa. i. c. si de redeo. de testa. q si testator p̄uidit sibi de executore nō pōt nisi in defectū. vt ō. Executo:. §. xl. ⁊ in. c. tua nos. de testa. ⁊ in auc. de ecclesia. ti. §. si q p̄ reḋēptione. Si vō testator nō p̄uidit sibi de executore: nūc in legatis pro reḋēptione captiuoꝝ ⁊ p alimonijs pauperum, puidebit epūs vt in. d. §. si quis aūt. p re. ⁊ l. nulli. C. de epis. ⁊ cle. In alijs aūt heres. vt in. d. c. si heredes. ⁊ c. tua. ⁊ c. nos. de testa. nisi in negligentiam. vt ō. Executo:. §. xvij.

17 ¶ Utrū legatū factū p cōstruēdo hospitali pauperuꝫ: in q̄ poneret rector ad arbitrū certi p̄lati possint heredes mutare in hedificationē monasterij religiosoꝝ §. Iappus abbas in cle. q: p̄ngit de relig. do. vt refert do. an. in. d. c. nos qdē qō Jo. an. cū q̄busdā iuristis cōsuluit q sic: cū licentia epi: ēt ꝫdicente illo plato. q: q melius facit nō aliud sed idē facit. c. peruenit el. i. de iureiur. sed plus ē eccliam religiosoꝝ facere ḡ hospitale. Facit. c. scripture de voto ⁊ regula pl⁹ semp ō. re. in. li. vi. ergo ⁊c. Sed ꝫ vī. xvij. q. ij. vltima volūtas ō ecle. missa. cū marthe cū filiab⁹ vbi p3 q volūtas defuncti p lege ꝺz seruari ergo forma mandati ꝺz diligentissima accuratione seruari nec eo casu plus cōtinet in se qō ē minus vel eq̄ualis. de p̄ben. cū de beneficio li. vi. Ad hoc. §. do. An. q̄ ista sūt vera i materia odiosa vl⁹ abusiua ⁊ sic restringibili. de p̄ben. ḡuis. li. vi. sed opinio Jo. an. loquit in mā fauoꝝabili ⁊ maxime aie defūcti in q̄ sit plena interp̄tatio. c. cū dilecti de donat. ēlū veriſiſ p̄sumit q̄ defūctus nō ꝫdixisset demōstrādo sibi vsū vtilioꝝ. facit ad hoc qō no. bar. in. l. fi. ff. de ope. publi.

18 ¶ De cautella danda illi qui vult legare p̄o anima ⁊ timet parentes. vide. ſ. Pactum. §. xiij.

Egatus ē cui a papa certa patria vl⁹ puincia cōmittit gubernāda fm Gof. vñ gerit vices pape ⁊ est ordinarius in prouintia. c. legatos de officio. le. li. vi.

1 ¶ Quomō faciet fidē si regrat. §. q p lras suas. l. unica. C. de man. pan.

2 ¶ Quot sūt spēs legatoꝝ. §. due. Quidā sūt ip̄roprie legati nūcij ⁊ nō iudices ⁊ sūt illi q sepe mittūt a papa pro ḡbassiata. vel ad aliqō nudū ministeri

um exercēdū de ḡbus dix. i. iulgērius ⁊. xcvij. c. nobilissim⁹ ⁊ q̄si p totum. ⁊ istos q ipedit ꝺz tradi hostibus vt sit finis. l. vlt. ff. ō legatiōb⁹. Et ibi loq/tur de legatis q̄rūcūq; etiā hostium ⁊ fm canones sūt excōicādi. xxiij. di. si qs ita no. glo. i. d. c. ulgērij. Quidaꝫ sūt legati iudices q̄s papa facit ordinarios in certa puincia ⁊ de isto logt diffinitio p̄missa. ⁊ titul⁹ ō offō legati ⁊ isti sūt i triplici dīa. ¶ Primi sūt legati nati q: nat⁹ i sua dignitate efficit legatus papē. et archiep⁹ cāturien q eo ipso q archiep⁹ cāturien est legat⁹ ē papē. vt i. c. i. de offō legati. ⁊ isti dicunt legati rōne dignitatis. ¶ Secūdi sūt legati ō latere vt sūt illi q mittūtur de curia papē ēt si nō sūt cardinales fm glo. in. c. p̄sl. de officio legati. Sed pa. in. c. i. co. ti. 13 ⁊ bene q solū cardinales dicunt legati ō latere maxime hodie. ¶ Tertij sūt legati q nec sūt de latere q: nō cardinales: nec sūt nati q: nō in tali dignitate ⁊ sūt illi q/bus papa cōmittit legatiōis officiū in aliq̄ puicia vel sua vel aliena. vt in c. volentes eo. ti. ⁊ tales dūr legati ratione p̄sone ⁊ rōne dignitatis vt p̄mi. 3

¶ Utrum legati nati vel rōne p̄sone hēant iurisdictiones in exēptos. §. pa. in. d. c. i. q̄ nō. ⁊ p̄batur in. c. i. de ēsigni. li. vi.

¶ Utrū possint p̄dicti legati absolue re p̄o iniectiōe manuū violēta i eccliam sacū. §. q̄ legati nati nō possūt nec in puincia nec ēt nec subditi nec ēr̄ne um. Ratio fm Pa. in. c. pen. de offō legati q: clerici p̄dcēt p̄uilegiū. c. si q̄s suadēte xxij. q. iij. cū nullus hēret ire ad papā p absolutiōe. eo q̄ dignitas est ꝑpetua. Intellige fm Pa. ibidē de iniectione a q̄ epi non possunt absoluere: q: ab illa a q̄ epi absolūit multo fortius q̄ epi cū sint ordinarij. Le 4

guri vero rõne ꝑsone possūt absolue-
re subditos exister̃tes i ꝓuicia, sibi ex̃
neos in sua ꝓuincia delinquẽtes & exi
stẽtes. subditos vo suos ex̃ ꝓuicia sua
nõ possūt absoluere. Sm glo. & cõter
doc. in. d. c. pl̃t nec ẽt de cõsensu iudi-
cis illius ꝓuincie Sm Pa. ibidem. sed
Jo. mo. & Jo. an. quos seq̃t Ge. in. c.
i. co. ti. li. vi. tenent q̃ possūt. & magis
placet hec opinio. Subditos etiam su
os & in sua ꝓuincia q̃ extra ꝓuinciam
iniecerūt manū violẽtã in clericū Sm
host. nõ possunt absoluere. sed specu.
recitar aliquos tenere q̃ possunt. & mi
hi plus placet: sicut possūt ẽt eos pu-
nire de delicto ex̃ cõmisso. ex̃neos vo
alunde venientes ligatos absoluere
nõ ꝓsūt: legati vo a latere ꝓsūt absoluere
quoscūq; tã in ꝓuincia eis ꝺerecta q̃
ex̃tam subditos q̃ ex̃neos. Sm glo. & cõmuniter doc. in. d. c. pl̃t. Post. tñ li
mitat nõ hẽre locũ cũ iniuria est enor-
mis quia reseruatur pape. alias. c. si ve-
ro. & c. cum illorum de sen. excõ. cum
similibus. Sed tu tene q̃ possunt etiã
in enormi Sm Jo. an. Jura vero exci
pientia enormem iniuriam nõ loquũ-
tur in legato a latere. sed in aliis infe-
rioribus. & hoc sequitur archi. in. c. i.
de officio le. li. vi. & cõmuniter doc. in
c. ad eminentiam de sen. excõ. Fallit
doc in pluribus casibus. Primus qñ
sunt in ꝓsentia pape. Secũdus qñ
cessauit pape. Tertius qñ ꝓtestatus
est ante regressum Sm pa. in. c. pe. de
officio le. q: nic absoluere non possūt

§ Quid ꝓsit facere dicti legati: vide
i. c. legatos de offi. le. li. vi. & q̃. nõ pos
sunt facere hẽs in glo. c. q̃ translatio
nes de officio le. & in multis. c. li. vi. co.
ti. que omitto cum hodie illi q̃ habẽ
tur in vsu legati multa possint ex spe
ciali concessione q̃ ex eorum ꝓsis pote
statibus ex doctrina cognoscitur. a.

Item legatus possit ꝓcessũ delega
ti impedire: aut eius sniam irritare. &
q̃ non. c. studuisti. de officio le. nec si
militer põt absoluere excõicatos a pa
pa vel eius delegato dicto. c. studuisti.

Legat⁹ an possit absoluere excõicatos
tã a se i sua ꝓuincia ex̃ ꝓnunciatos
&. Sz ino. q̃ sic: si nõ sit renocat⁹ i solo
penitẽciali. sed in foro contentioso nõ
nisi reuertatur in ꝓuinciam. intellige
nisi egressus ex̃t cum alio, non redeundi: q: sic expirat legatio.

Quid de ipedientibus legatos vel nuncios Aplicos ne xerceant eorum officia. &. q̃ excõmunicati sunt ipso facto & terre: regna vel loca ꝓdictorum sunt interdicta tãdiu q̃diu in cõtumacia persisterint eorum domini. c. super gentes & regna de officio legati. li. vi. extrauagans est.

Egitimatio filiorum

legitimorum quot modis fit &. xi. modis. Primus quãdo pater offert filium naturalem tñ nõ hñs filios legitimos inter vivos seruitio cu-
rie ciuitatis ex qua est oriundus: vel si
pater est oriundus de veteri roma. s.
constantinopoli. vel noua. offerat eius
curie cuiuscũq; ciuitatis metropolis
vt inst. de nup. §. vltimo. Secũdus
quando pater offert eius imperatori. &
fit curialis. in auth. quibus modis natu
ra. effi. sui. §. si quis igitur. Sed iste nõ
succedit agnatis ascẽdentibus vel de
scendentibus ex latere patris. vt idem
Tertius qñ pater filiam suam natu
ralem in matrimonio copulauerit offi
ciali curie ciuitatis de qua ẽ oriũd⁹: vl
si pt ẽ oriũdus de veteri vel noua ro
ma copulet officiali ciuitat⁹ metropo-
lis. vt. C. de nũ. lib. l. iii. l. fi. Quartus
qñ nullo alio legitimo exĩte vel si ex
stit nõ ꝺicit Sz ꝓsentit filium nãlis pse
defũcto ꝓsert seipm curie isto mõ. ve
dit ad regimẽ ciuitat⁹ & dicit vos egre
gii officiales ego offero me curie & ser
vire in tali offõ si curia recipit eũ legi
time⁹ erit vt i. d. §. si quis igit. Et intellige
tales filios nãles ꝑ talẽ oblationẽ legi
timatos vt succedant pri ab intestato
non tñ aliis cognatis ex parte pris nec
ipi eis. vt in. d. auth. §. filiũ vo. Qui
mus qñ pt õficiẽte ple legitima offert
ꝓncipi ꝑces ꝑ filijs nãlibus vt sint fi-
lij legitimi successores ẽt sine mi⁹imo
nio. duz tñ ꝓncepe ꝑces admittat. d.
auth. §. illõ tñ Sext⁹ qñ pt i testõ di
cit eũ sibi velle succedere si tñ filius
p⁹ mortẽ pris principi supplicauerit: &
testũ oꝺerit. tũc eius dono ꝓncipis
& legis heres erit legitimus. omnimõ
volũtatẽ pris seq̃tur. vt in. d. auth. §. si
vo is q. Septimus. qñ pater in ex
trema volũtate noiat⁹ filiũ & heredes
instituit. C. de nũ. lib auth. ité Si qs. qõ
limita Sm q̃ in eũ sequenti. Octa
uus qñ in publico instro. s. scripto p
notariũ: aut ẽt si sit scripta ꝓpria ma-
nu cũ subscriptiõe trium testiũ filiũ nã-
les noiauit filiũ nec adiecit naturalẽ
Sed Bal. in. c. inotuit de electio. tz q̃
oportet addat suũ: q̃si dicat in sua pẽ
te & sic legitimũ. nec sufficeret sola no
minatio Sm Bal. ibi. Et si sunt plures
filij nãles ex eadẽ mre nati tz testimo
niũ tñ ꝺerit vni tñ oẽi erũt legitimi
Et hoc intellige qñ ꝑples legitima nõ
fuerit Sm gl. i. c. ꝑ mas q̃ fi. fiũt le. quã
sequũt cõter doc. Mon⁹ qñ pt filiũ
ex cõcubina noiat filiũ legitimuz
Sz. do. An. in. d. c. ꝑ tuas. qõ intellige
si mr talis ẽ q̃ potuit esse vxor sua qñ
grauit. vt in. aut. vt licc. ma. & anie. §.
ad hec. Nõ. ibi ponit⁹ q: ex tali noia-
tione vt testimoniũ ꝓbibere. q̃ cum
mre legitimũ habũit vt ꝓbat mrimoniũ
ex. q̃ cõcludo q̃ si mr vel ipse alium
accepisset i cõiugiũ viuẽte⁹ ipsis nõ
legitimaret talis noiatio qõ no. bene.
alias sic & si ex alia vxore ꝓcet filios

vẽrẽt illi ẽt illis & sibi ꝑ⁹. Decimus qñ pt Zhait mrimoniũ cũ ilia ꝺẽte
mr filiorũ nãlium ipsius patris de quo
dic vt supra. filius. §. x. Undecimus
qñ legitimatur per papam imperato
rẽ aut pncipes q̃ nõ hñt superiorez
aut petes petitem ab eis: & de predicti
bus in. c. ꝑ tuas ꝑ doc. ibi q̃ fi. fiũt legi.
Utrũ papa possit taliter legitimare
vt succedãt in hereditate & admitan
tur ad alia temporalia. &. pa. in. c. per
venerabilem qui filii sunt legitimi. Ma
ria fuit opinio Sed in pratica seruã-
tur opinio Johannis & Ber. ibidem. s. q̃
nõ põt in terris sibi ꝑ subiectis matri
me qñ tales sunt adulterini & incestuo
si. & pro hoc est bonus text. in. c. dicat
aliquis xxxii. q. iii. & in. c. vnico. extrv.
q. vii. sed q̃ ad spiritualia nõ est dubiũ
Utr̃ illegitim⁹ fz legitimat⁹ ꝑ sequẽs
mrimoniũ sit legitim⁹ q̃ ad oia. &. Sz
pa. & gl. i. c. tãta. q̃ fi. fiũt legi. q̃ sic & fz
dñs. Ant ibidẽ teneat q̃ nõ i statut. q̃
statuuz nõ cõprehẽdit fiscũ. l. ui. §. hec
vba. ff. de nego. ge. & sic ibi fiere fiũt le
gitimi pp vbũ habeant. q̃ est vbũ in
cium tñ magis placet prima opinio: q:
qñ verbũ habeãtur. pler̃ q̃ habẽre
potestatẽ patria fuit dicere habẽtur
ꝑ legitimis & sint legitimi. Facit. c. ex
parte. de spon. & quod dicit Bar. in. l.
si his qui pro emptore. ff. de vsucapio
nibus & in. l. si maritus. ff. de adul. vbi
vult q̃ dicere habeantur pro ciuibus
ab habente potestatem. Idem est ac
q̃ sint cives. & sic tene.

Utruz talis succedet in feudo si dic
tum est q̃ transferatur ad Posteros
ex se legitime descendẽtes. &. Bal. in
c. naturales. si de fen. con. fue. dicit q̃
nõ Sed Jaco. de belui. & cõmuniter
doc. in. c. lator. qui. fi. sunt le. tenent cõ
trariuz. scilicet. q̃ succedet. & ter. d. c.
naturales. Intelligitur de legitimato

gati vero nõne plene possit absolue-
re subditos ecclie ei⁹ i ꝓuincia. filii ec-
cleie in sua ꝓuincia delinquentes et cri
minosos. subditos do suos ec̃ ꝓuincie sui
nõ possit absoluere fm glo. et cõiter
doc. in d. c. pũ nec ẽt de cõsuetudine
ecclie sue ꝓuincie fm Pa. ibidem. sed
Jo. mo. et Jo. an. quos legit Be. in. c.
ex. de. iud. vi. tenent ꝙ possit. et magis
placet hec opinio. Subditos etiam su
os et in sua ꝓuincia ꝙ extra ꝓuinciam
miserit manu violenta in clericũ fm
hos. nõ possunt absoluere. sed specia-
liter rogat aliquos tenere ꝙ possint. et mi
hi plus placet: sicut possit ẽt eos pu
nire de delicto ec̃ cõmisso. cũ eos vo
luerit de officio ec̃ cõmisso. cũ eos vo
abunde venientes ligatos absoluere
nõ ꝓsit: legati vo a latere ꝓsit absoluere
quoscũq; ec̃ in ꝓuincia eius ẽt erunt
et tam subditos ꝙ ec̃ineos. fm glo. et
cõmuniter doc. in. d. c. pũ. Hos. tñ li
mitat nõ bene locũ cũ iniuria est enor
mis quia reseruatur pape. alias. c. si ve
ro. et. c. cum illorum de sen. excõ. cum
similibus. Sed tu tene ꝙ possumus etiã
in enormi fm Jo. an. Jura vero exci
piendia enormem iniuriam nõ loquũ
tur in legato a latere. sed in aliis infe
rioribus. et hoc sequitur archi. in. c. i.
de officio le. li. vi. et cõmuniter doc. in
c. ad eminendam de sen. excõ. Fallit
doc. in quibus casibus. Primo qñ
sunt in presentia pape. Secũdo qñ fuit reuo
catus ante regressum fm pa. in. c. pe. de
officio le. quia nõ absoluere non possuit
5 ¶ Quid ꝓsit facere dicit legati: vide
i. c. legatos de offi. le. li. vi. et q. nõ pos
sunt facere hẽ in glo. c. ꝙ translatio
nel de officio le. et in multis. c. li. vi. eo.
ti. quę omitto cum hodie illi q habẽ
tur in vsu legati multa possint ex spe
ciali concessione q̃ ex eorum ꝓfio pos
unt ex doctrina cognoscitur. ¶
6 ¶ Item legatus possit ꝓcessui delega
ti impedire: aut eius sniam irritare. et
ꝙ non. c. studuisti. de officio le. nec si
mulier pũ absoluere excõicatos a pa
pa vel eius delegato dicto. c. studuisti.
¶ Legat⁹ an possit absoluere excõica-
tos a sci sua ꝓuincia ec̃ ꝓuincia erũtẽ 7
et fs ino. q̃ sic: si nõ sit reuocat⁹ i foro
penitẽciali. sed in foro contentioso nõ
nisi reuertatur in prouinciam. intelli-
ge nisi egressus ẽt cum alio, non rede
undi: qz sic expirat legatio.
¶ Quid de ꝓsidentibus legatos vel 8
nuncios Ap̃licos ne exerceam eorum
officia. et. ꝙ excõmunicati sunt ipso fa
cto et terre: regna vel loca ꝓdictorum
sunt interdicta tãdiu et tãdiu in cõtuma
cia perstiterint eorum domini. c. super
gentes et regna de officio legati. li. vi.
extrauagans est.

Egitimatio filiorum legitimorum quot modis fit et. xi. modis

¶ Primus quãdo pater
offert filium naturalem tñ nõ hñs fi
lios legitimos inter vinos seruitio cu-
rie ciuitatis ex qua est oriundus: vel si
pater est oriundus de veteri roma. f.
constantinopoli. vel noua. offerat eius
curie cuiuscũq; ciuitatis metropolis
vt instit. de nup. §. vltimo. ¶ Secũdus
quando pater offert eius imperatori. et
fit curialis. in aut. quibus modis natu
ra. effi. sui. §. si quis igitur. Sed iste nõ
succedit agnatis ascẽdentibus vel de
scendentibus ex latere patris. vt idem
¶ Tertius qñ pater filiam suam natu
ralem in matrimonio copulauerit offi
ciali curie ciuitatis de qua ẽ oriũd⁹: vt
si pr ẽ oriũdus de veteri vel noua ro
ma copulet officiali ciuitatis metropo-
lis. et. C. de nã. lib. i. iii. i. fi. ¶ Quartus
qñ nullo alio legitimo exĩte vel si exi
stit nõ ꝺdicit is ꝓsentit filium nãlis ꝑfe
cto ꝓsert seipm curie isto mõ. va
dit ad regimẽ ciuitatis: et dicit vos egre
gii officiales ego offero me curie et ser
uire in tali offo si curia recipit eũ legi
timum erit. vt i. d. §. si qs igit. Et intellige
tales filios nãles ꝙ talẽ oblationẽ legi
timatos vt succedant ꝑri ab intestato
non tñ aliis cognatis ex parte ꝑtis nec
ꝑti eius. vt in. d. aut. §. filii vo. ¶ Qui
mus qñ pr officiẽte ꝓle legitima offert
principi ꝓcessum ꝙ filios nãlibus vt sint fi
lii legitimi successores ẽt sine mximo
nio. duis tñ principis ꝓcessum admittat. d.
aut. §. illo tñ ¶ Sext⁹ qñ pr i testo di
cit ei filios velle succedere si tñ filius
p⁹ monẽ ꝑtis principi supplicauerit: et
testũ oũderit. tũc enis vouo principis
et legis heres erit legitimus. dominõ
volũtatẽ ꝑtis seq̃tur. vt in. d. aut. §. si
vo is q. ¶ Septimus. qñ pater in ex
trema volũtate nat⁹ filiũ et heredes
instituit. C. de nã. lib. aut. tẽ Si qs qõ
limita fm ꝙ in ei⁹ sequenti. ¶ Octa
uus qñ in publico instro. f. scripto p
notariũ: aut ẽt si sit scriptũ ꝓpria ma
nu cũ subscriptiõe trium testiũ filiũ nã
les nominauit filiũ nec adiecit naturalẽ
Sed Bal. in. c. inotuit de electio. ꝛs ꝙ
oportet addat suũ: q̃si dicat in sua ptã
te et sic legitimũ. nec sufficeret sola no
minatio fm Bal. ubi. Et si sunt plures
filii nãles ex eadẽ mre nati ꝛs testimo
nii tñ ꝺderit vni tñ oẽi erũt legitimi
Et hoc intellige qñ⁹ples legitima nõ
supest fm gl. i. c. ꝓ mas ꝙ fi. fũt le. quã
sequãt cõiter doc. ¶ Non⁹ qñ pr filii
um ex cõcubina nolat filiũ legitimum
fs. do. An. in. d. c. ꝓ mas. qõ intellige
si mr talis ẽ ꝙ potuit esse vxor sua qñ
gñauit. vt in aut. vt hec. ma. et ante. §.
ad hec. Nõ. ibi ponit qz ex tali nota-
tione ex testimonius phibere. ꝙ cum
mre legitimũ hãit vel habeat mximoniũ
ex. q̃ cõcludo ꝙ si mr vel ipse altum
accepisset i cõiugiũ vinẽnt⁹ ipis nõ
legitimaret talis notatio. qõ no. bene.
alias sic et si ex alia vxore hñet filios

vel nõ est ille et sic ꝙ si p⁹. ¶ Decl
m⁹ qñ pr habit mximoniũ cũ illa ex q̃
mr filiorũ nãlium ipsius patris de quo
dic vt supra. filius. §. x. ¶ Undecim⁹
qñ legitimant per papam imperato
rẽ aut principem q̃ nõ hñt superiores
aut homes ꝓtem ab eis: et de predictis
vide in. c. ꝓ mas ꝙ doc. ibi q fi. fiũt legi.
¶ Item papa possit taliter legitimare
vt succedãt in hereditate et admittan
tur ad alia tempora lia. §. pa. in. c. per
venerabilem qui filii sint legitimi. Ita
ria sunt opinio Sed in practica seruã-
tur opinio Johannis et Ber. ides. i. ꝙ
nõ pot in terris sibi si subiectis mari
me qñ tales sunt adulterini excessus
si. et pro hoc est bonus text. in. c. dicat
aliquis. xxxii. q. iii. et in. c. vnico. xxxv.
q. vii. sed q̃ ad spiritualia nõ est dubiũ
¶ Utr̃ legitim⁹ is legitimat⁹ p sequẽs 9
mximoniũ sit legitim⁹ q̃ ad ola. §. fs
pa. et gl. i. c. tãta. q fi. fiũt legi. ꝙ sic et is
dñs. Ant ibidẽ teneat ꝙ nã i statuẽ. qz
statutus nõ cõphẽdit hmõi. l. iu. §. hec
vide. ff. de nego. ge. et sic illi ficte fiũt le
gitimi pp vbũ habeant. ꝙ est vbũ in
cum tñ magis placet hmõi opinio: qz
qñ verbũ habeãtur. pserf ab habere
potestatẽ paris sũt dicere habẽantur
p legitimis et sint legitimi. Facit. c. ex
parte. de spon. et quod dicit Bar. in. l.
si his qui pro emptore. ff. de usucapio
nibus et in. l. si maritus. ff. de adul. vbi
vult ꝙ dicere habeantur pro ciuibus
ab habente potestatem. Idem est ac
ꝙ sint cives. et sic tene.
¶ Utrus talis succedet in feudo si di
cum est ꝙ transferatur ad posteros
et se legitime descendẽtes. et Bal. in
c. naturales. si de feu. con. hoc dicit ꝙ
nõ Sed Jaco. de belui. et cõmuniter
doc. in. c. lato: qui. fi. sunt le. tenent cõ
trarius. scilicet. ꝙ succedet. et ter. d. c.
naturales. Intelligitur de legitimato

p rescripti principis. q; cum illa legitimatio sit stricti iuris ideo ei dispensatio non est restringenda. c. q; electio de cōsti. & affi. sed matrimonii ideo favorabile purgat precedēta & ideo succedet

4 ¶ Item legitimat⁹ ab imperatore vel bēne petes ab eo sit legitimus q; ad ipsalia. ff. pa. in. d. c. p venerabiles q; nō. & ideo nec ad ordines & alia ipsalia admittet. vide glo. & dd. lege & sequt Bar. in. d. aut ex cōplexu. nec ēt erit legitimi in effectu quo nō recognoscit Imperatore. Nisi ad ea p que fieret alteri preiudicium. puta ad successionē bonorum ab intestato. vt no. in d. c. per venerabilem.

5 ¶ Item cōites palatini potestatē legitimādi ab imperatore possint legitimare i preiudicii agnatorum. ff. d. Bar. l. d. c. p venerabiles q; si nisi pat & agnatus cōsciuit: q; hec potestas illis alteri preiudicialis est restringēda. l. i. §. si quo a principe. ff. ne qd in lo. publi. Sz Bal. l. Rubrica cod. est ꝫ cū q; simpliciter ait posse legitimare sed credo verū dictū bal. in filio naturalibus illius: sed in spurio et alio ex adulterio cōmi nō credo: nisi exprimat se contēdant. Facit q; no. Jo. an. in addi. ad spec. in ti. qui si. vel legi. q; dicit. & si spurius simpliciter. l. ex patre ex tali. ff. de ritu nuptiarum. Facit rescriptus imperat⁹ a papa vel ab imperatore rescripti legitimationē q; nō valet si nō exprimit. Facit q; no. pa. in. d. c. p venerabilē. vbi dicit q; incestuosum vel adulterinum. nisi id exprimat in rescripti legitimationis erit surrepticium. q; omne factum p id q; papa vel princeps nō ita de facto cū cōsuluit si illud scisset facit rescriptus surrepticii & vitiat. c. postulastis. de rescrip. Facit etiā q; no. host. & Bal. in summa q; licet papa legitimet aliquē ad dignitates non intelligitur legitimus q; ad effectum & alias maiores: sed tm quo ad inferiores de concess. pben. c. electus. vide ēt. §. dispensatio. §. viij. Aduerte tū hic q; dicit Bal. in aut. quo nā. ff. sui. §. si quis igitur. q; pater post legitimare filii in p̄iudicium filiorum legitimorum: sed filius illegitimus nō post se legitimari facere in legitimorum p̄iudicium.

¶ Item legitimatus simpliciter intelligatur cui quo ad dignitates. ff. host. q; sic. sicut simpliciter restitut⁹: ad ois restituitur. C. de sententi. pa. l. i. cuius Host. tenet contrarium. 6

¶ Item papa dispēsādo in matrimonio scio in gradibus p̄hibiti de iure canonico legitimet filios ante concepti. & q; nō: sed bene postea concepti erunt legitimi q; ad ois & h̄ exp: eis se legitimet ante conceptos nō erunt q; ad ois sed solum quo ad spalia & tēporalia in terris pape non alio. vt in d. c. h. q. 6. sunt le. ffs vo. Anto ꝫ Jo. an. & pa. in. d. c. p venerabile legitimādo matrimonii vt ex tūc erūt legitimi per oia. si mō ples fuit generata ex coitu matrimoniali. talē affectu. licet nō tenuerit de iure positivo & verius. 7

¶ Que requiritur vt valeat legitimatio. & fm pa. in. d. c. per venerabilem q; ītuor. primo q; exprimat qualitatē legitimationis vt. ff. §. v. ideo q; exprimat si habet fratres legitimos vel nō leos aliter nisi exprimat nō valeret. tertio q; pater & filius legitimandus consentiāt. quarto q; si pt̄ mortu⁹ fuerit vocet agnati vt p̄dixit nisi princeps vellet legitimare ex certa scia. ipse non vocatis pōt & princeps ex certa scia restituere in integrum cū preiudicio alterius et no. in. l. fi. C. & ibi Bal. & alii. l. ll. cause ff. de minoribus. Si tū cū dispensatio vt legitimarent post mortē ipsius. tūc nō esset necesse q; agnati vocarentur 8

q; tunc & ipsi tacite possent legitimari adeo q; etiam succederent ipsius agnatis ab intestato morientibus.

Legitima portio

¶ triplex. ¶ legitima trebellianica. ¶ falcidia. p̄ma debetur de iure nature tūi filijs ipsius mortuis debetur neponbus ex eis legitime natis: nec eis potest imponi grauamen inp ipsa per legata aut fideicommissa. Sed bene possunt grauari per debita. non potest etiam eisdem imponi condino vel modus. & si apponatur pro non adiecto habetur. C. de inof. test. Omnimodo. & l. se. & hec est tertia pars hereditatis si sūt quatuor filii vel pauciores. si vero sint quinq; vel plures: tunc erit medietas totius hereditatis quam inter se dividunt equaliter. C. de inoff. te. aut. nouissima. Et aduerte q; illa legitima aliquando sic dicitur. vt in. d. Omnimodo. Aliquando dicitur debita pars. vt in. l. ultima. C. de inof. te. Aliquādo dicitur debitum simpliciter. vt in auten de trien. & se. §. i. Aliquando debitum bonorum subsidium. vt C. de sol. dona. l. si tota. aliquando dicitur debita iure nature vt in aut. de trie. & se. §. hoc nos.

1 ¶ Item ista legitima potest per statutum vel consuetudinem totum tolli. Alberi. dicit in. l. quoniam in priori bus. C. & inof. testa. q; cōmuniter doc. & etiam viri magni tenent q; non. Alii magni tenent q; potest in totum tolli. Sed prima verior videtur. potest tamen statutum vel consuetudo minuere vel diligere cum: sed non in totum tollere. Nō quia sicut a natura alimentatio filii a patre deperet ff. de stat. & tur. l. i. §. hinc descendit ita post mortem patris alimentatio filii ab hac portione iuris nature dependere vt vt innotuit in auc. de trien. Et se. §. i. ad fi. & §. prohibemus aūt. ibi si vult filiorū &c. pro hoc facit inst. de iur. naturali. §. i. ff. de pac. Inst agnationis &c. Pa. tamen distinguit & dicit in. c. Raymundus de testa. q; aut filius nō habet unde viuat alimentō. & sic vera est opinio viri magnorum. aut habet unde viuat. & sic ē vera Fa opinio. Aduerte tamen q; in legitima filius non potest grauari p fideicommissum fm eōdem opinionē per. l. qui in priorib⁹. C. de inoffi. testa. & l. cū patronus. ff. de legati. Ita Bar. & Dy. dubitauerint in. l. i. ff. de vul. & pupil. sub. Sed succedātes ab intestato ipsi filio si forsitan filium decedere impuberes possint grauari. & est casus in. l. si fundum p fideicōmissum cum. l. sc. ff. de le. i. ideo dicit Bal. in l. cum virum. C. de fideicōmiss. q; substitut⁹ filio impuberi potest grauari vt restituat legitimam filio debitā. Et si ēba sint debita puta testator dicit post mortē filij mei impuberis hereditas integra restituatur scio: nec expressit per filiū vel succedentes ab intestato filio meo vel p substitutum da. ō filio meo fideicommissum debebitur m legitima eius fm Bar. in. l. qui duos. ff. de vul. & pupil. sub. & cōmuniter sequuntur [illegible] tes ibi. & refert Pa fuisse consultum per. Jo. de Imo. & Fulgo. in. c. raymundus ō testa. licet Bar. in. l. coheredi. ff. de vul. & pupil. sub. aliter dixerit.

¶ Quid si filius instituatur in minori parte. ff. q; nihilominus aget usq; ad supplementum. d. Omnimodo. q; hec legitima datur in bonorum subsidiū de iure nature tamen si filius in totum remitteret hereditati nō posset petere legitimam fm Bal. in l. unica C. quando nō pe. parens. Et Bart.

in.l.gerit.ff.de acquiren.heredi. Nec similiter qñ pater decessit ab intestato

3 ¶ Secūda trebellianica a trebellio auctore sic dicta debet hec iure institutionis. t est quarta ps hereditatis totius. sicut cū ea instituit heres vniuersaliter vel in certa quota hereditatis rogat vt restituat alij hereditatē sine liberis moriendo. ite sic instituit potest retinere quartā ptē totius hereditatis Justi. ō fideicō. here. §. is q. C. ad trebel. pterū. Instituit ñ. heres i certa pte hāc ñ hēbit. Fs Bal. i. l. i. ff. ad l. fal.

4 ¶ Tertia falcidia a falcidio auctore debet iure institutionis. t ē quarta pars totius hereditatis quā q retinet qñ institutus heres fuit t supra dodrantē. s. tres ptes hereditatis est aliqd legatū vel fideicōmissū. de testa. Raynald°.

5 ¶ In ḡbus casibus cessat falcidia. §. q in decē casibus. ¶ Primus in his q legitur sic vt nō possint alienari. vt ad successores ei° cui relicta fūt debeant pcenire. C. ad l. falci. aūt. fs i ea re

6 ¶ Secūdus in his q ad pias cās relinquatur ecclie aut pio loco. vt i auc. siſr. C. ad l. falci. Aduerte hic q si ecclia vel alius pi° locus instituerēt heredē. nō detraheret falcidiā de legatis factis alteri ecclie vel pio loco. q cum sit priuilegiū cū priulegio. t sic cōcurrunt priuilegia vtrinq; iure cōi. facit. l. assiduis. C. q po. in pi. ha. no. pa. in. c. in pīcia. de pba. Idē tenet dy. t sequit Albri. in. l. si q; ad ōclinādas C. de epi. t cle. Et hoc idē ē si indirecte relinquat fm bal. in. l. auia. §. titio ff. de cōdi. t de. puta cū relinquit fundus cū pacto vt restituat ecclie.

7 ¶ Tertius in testamēto militis. C. ad l. falca. l. in testamēto. Sed hodie contingit per aūt. de heredi. t fal. §. fi. t iō non cessat.

8 ¶ Quartus in male ablatis certis vel incertis legatis t aliis alienis. l. in ponenda. C. ad. l. falci.

9 ¶ Vtrum pater legando filio pro male ablatis q legitima iure nature ōbita minuitur. obliget filiū vel illū cui ōbet §. Bonal. q si talia male ablata nō pōt pbari ñ tenet heres soluere vt ōbitū. s. vt eo alienum sed vt legatum. t iō si legitimā minuit nō tenet soluere secus esset in illo cui falcidia cōpetit. q; cū talia legata sint ad pias cās cessat hodie vt dictū ē. t iō nō detrahet.

10 ¶ Sed quid faciet talis qui tot habet restituere incerta que pbare non potest. que exhauriunt quasi totam hereditatem si nō potest inducere filius vt sit contentus restituere. §. fs Bonal. q faciat testamentum vel codicillū in quo ordinet q omnia bona sua distribuantur pauperibus p male ablato incertis asserens q plura sunt ḡ omnia sua bona.

11 ¶ Quintus si testator certus ō sua ḡ tirate patrimonii prohibeat expresse deduci falcidiam.

12 ¶ Sextus si heres non fecerit inuentarium fm modum t tempus statutū hi duo habentur in aut. sed cum testator. C. ad l. falci. Idē si ifra tempus legitimum non paruerit voluntati testatoris. vt in. c. Raynald° i fi. ō testa. Septim° de legato octo. vt. l. ij. §. idē quelibet. ff. de dote prelc. ergo in libertate legata. l. papinian°. ff. ō inofficio. test. Octon° quando legatur instrumētū rei alteri°. Decim° i casu legi beneficio. ff. ad. l. falcid. t l. t si tacitum. C. eodem quando. s. occultauit vel negauit res hereditatis.

13 ¶ In quibus casibus cessat trebellianica. §. q in tribus casibus ¶ Primus in legatis ad pias causas. vt dixi. ō. Legatum. ij. §. v. ¶ Secundus si testator prohibuit. vt in auc. ō here.

falc. §. si ō expressim. Ratiō. quia cū testator possit tollere falcidiam. multo magis trebellianicam que minus est priuilegiata. vt. ff. ad. l. falci. l. in quartam. licet contrarium tenat gl in aūt. sed cum testator. C. ad. l. falci. Sed cōmunis opi. verior est q potest. vt in. d. §. si vero. ¶ Tertius est quando substitutio euanescit. vt puta. quia ingreditur religionem ille qui rogat° ē si sine liberis recederet. vel non maritaretur t huiusmodi. vt in aut. nisi rogaret. C. ad trebe. Addo quartum quando iudicis officio compulsus solum adijt hereditatem. quia sic totū restituet. Instit. de fideicō. here. §. in pmis

14 ¶ Vtrum legatis multis factis tam ad pias causas ḡ non pias excedentibus facultatem hereditatis. debeat fieri detractio tam de legatis ad pias causas an solum de aliis. §. Albri. in d. l. si quis ad declinandam. q; sic cōmuniter de omnibus. Nec ob. q cessat falcidia in predictis. quia non est falcidia sed declaratio legati iniuriter facti ab initio. vt. ff. ad trebe. l. i. §. si is qui quadraginta.

15 ¶ Quid computatur i iſtis legitimis. §. Pa. in. c. Rayantius. de testamentis. q in legitima que dicitur falcidia que prouenit iure institutionis non cōputantur nisi ea que venerunt iure institutionis heredi. non autem legata vel alio modo prouenientia. In quarta vero trebellianica computantur si solum que veniunt heredi iure institutionis. sed omnia que prouenient ei ex testamento. puta iure legati vel donationis. non alia prouenientia extra testamentum t de predictis est casus t ibi Bar. Inge. t Imo. i. l. quartam. ff. ad. l. falci. t ibi ponunt rationē differentie. In legitima vero que prouenit iure nature computantur nō solum ea que prouenient ex testamento quocūq; titulo. sed etiam vndecūq; sint profecta. vt patet in iuribus allegatis in glo. d. c. Raynutius. t in. l. in quarta. ff. ad. l. fal. Distinguit tamē Pa. ibidem circa hoc vltimum sic. q; aut pater donauit filio ob causam. puta dotis. vel donationis propter nuptias. t illud computatur cum legitima. aut donauit simpliciter t si donatio tenuit. puta quia donauit emancipato vl' pp merita. sic nō pputabit. Si vero nō tenuit i vita patris. ita sit cōfirmata morte. cōputabit cū legitima ō q̄ vide t dic. vt i auc. ex testō. C. de colla. t in. l. filium quem habentem. C. fami. her.

16 ¶ Vtrū quis possit deducere. duas legitimas portiones. s. legitimā debitā iure nature t trebellianicam. olim fuerunt opi. in. l. §§. C. ad. l. fal (sed hodie dic cuā Bar. in. d. l. §§. t in. l. papinianus in. §. meminisse. ff. de inoffi. te. t bal. in. d. l. filium quem habentem t canonistas. in. c. Raynut°. t. c. Raynaldus. de te. q; si substitutio seu restitutio sit pure facta aut ad certum diem. q; perinde est ac si sit pure facta. nunc non poterit detrahere nisi velit. quātū voluerit. Si vero rogatio sit facta sub conditione vel ad incertum diem sic poterit detrahere ambas [illegible] cōcordia iuris ciuile cū canonico quod videtur discordare i hoc. t hec est cōmunis opi. fm pa. in. d. c. Raynutius. t rationem diuersitatis vide ibi p eū.

17 ¶ Vtrum legitima portio que debetur iure nature amittatur pp delictum patris in lesam maiestatem. §. d. Lar. in cle. pastoralis. de re iudi. in. ō. ceterum dicit q; laudo. tenet q; non. vnde dicit q; filij audita cōdemnatione patris furtim t dolose si caperunt suam legitimam. non tenētur salte in foro aie

ad restitutionē faciendā ꝓncipi q; ꝑsit
tenere de iure nature q̄ per positiuꝫ
ius ñ pōt tolli ar. in. d. v. ceterū ꝑ hoc
de testa. Raymundꝰ. §. q;. vō q; pater
nō pōt ꝑuare filiū legitima nili in cā
ingratitudinis vt. C. de inoffi. te. l. qñ i
ꝓsonibus facit. c. ius dictū de vō. fi-
gni. in auf. de here. t fal. §. si quis aūt
nō ipleuit vl q; ēt ꝑ reani inobedien
tiē nō pōt ꝑuari filius legitima. Sed
ꝑ. l. d. v. ceterū ꝫ Ītū nō q; ꝑ Ītū
pōt tolli legitima q̄ debetur. deducto
ere alieno. ff. de inoffi. te. l. papinian⁹
§. quarta aūt Sed in delictis q̄si ꝫbi
mus q; ꝑ q̄si Ītū se obligat ad penā
ff. dcture fisci. l. imperatores no. glo.
ff. de postu. l. i. §. bestias Idē ꝫ Joan.
de li. q; legitima ē q̄ta bonorū quā pf
hēbat tēpore mortis nihil aūt hꝫ qñ
fuit cōfiscata. ff. de inter. t rele. l. iii. t
qō ne. pe iure patro. l. dini fratres Et
ꝫ de rigore t subtilitate iuris illud sit
verꝰ tñ mihi magis plꝫ opi. Car. tāē
magis benigna et eā teneo nō quia ꝑ
pulū lucratiuū t per donationē non
hēt pater alienare in ꝓiudicium filij.
C. de inoffi. dona. p totū t ō dōa. t qō
ibi gl. in. c. fi. sed fiscus hoc capit ex
iuris Ītū ratiuo tiō nō pōt in ꝓiudi
tiuꝫ filij Et ad rōnēꝫ Ītū. dico veraꝫ
qñ ꝑ quasi Ītū dānificauit ꝓcipeni
Et cuius damno pater esset
ei obligatus ad restitutionē alias non
ēt tūc nō est ea alienū nec ꝓprie pōt
dici q; pater teneat ex q̄si Ītū ꝫ si ꝑ
ꝑ ex delicto ad Jo. de ligna. iam pꝫ
rīsio q; in fraudē filij titulo lucratiuo
facta alienatio non valet

3 Utrū falcidia t trebellanica amit-
tāt̄ per negationē fideicōmissi qua
litate vel quātate facta ab hērede illi
cui fideicōmissū est factū. ff. fm bal.
in. l. scimus. §. licētia. C. de iure dō. q;
fic si ille ꝑ banerit qualitatem vel quā
titatem fideicommissi nec aliquamer
ipsis poterit detrahere

Egitimꝰ filiꝰ

go dicat vide. ī. Filius

Eno

go dicat. ff. glo. i
§. qō si. in adulte-
rio. xxxiii. q. i. q; est q dānataꝫ
adulterā ducit vel q recō ciliat sibi eā
vt. C. de adul. l. castitati vel q sciēterꝫ
adulteram vt in. d. §. qō si vel qui reci
pit pecuniam ꝑ adulterio. ff. de adul.
l. ij. §. lenocinij L imita ꝓ fata in tribꝰ
ꝓmis casibus vera nisi emēdatam te
neret Itē lenocinū cōmune q ꝗtuna
mācipia hꝫ q; hoc nō est minus ꝗ
proprio corpore quēstum facere. l. pa
lam. §. lenocinū. ff. de ritu nup.

Eprosus

separatur ab habi-
tatione hoiuꝫ vt in. c. i. de cō
iu. lepro.

Utrū lepra post veniens dissoluat 1
matrimoniū. ff. q; non vt pꝫ in. d. c. i.
t. ii. eo. tit. Sed sponsalia bene soluit.
vt patet in. c. fi. eodem tit.

Utrum vxor teneatur cohabitare 2
cū viro vel ecōtrario vir cum mulier
leprosa. ff. fm glos. in. d. c. i. q; non in
eadem domo vel lecto sed bene tene
tur ei debitū reddere vt in dicto. c. ij.
Sed Pe. aureol⁹ in quarto di. xxxii.
dicit q; vbi non posset sine sua verisi-
mili infectione etiam reddere debitū
q; non teneꝫ t ponit regulā q; nul-
lus tenetur reddere debitum vbi ē pe
culum verisimile ō vltimata infirmi-
tate t facit ad hoc quod dixi. ī. Debi
tum. §. ij.

Utrū lepr̄osi teneātur ad decimas 3
ff. glo. in. c. ii. de ecclesijs hedi. q; sic.
nisi de ortis t nutrimētis alialium suo-
rum quę sole excipiunt in. d. c. ii. t iō ꝫ
alijs tenentur sicut alij xp̄iani

4 Utrum lepr̄osi possint habere eccle
siā t ꝓsbyterū q̄ eis celebret. ff. q; sic
si tot sūt simul q; eā cū cimiterio pos-
sint ꝓstruere. dūmō veterib⁹ ecclisijs ō
iure prochtiali nō faciāt iniuriā. d. c. ij.

5 Utrum lepr̄osi possint ꝓmoueri. vi
de. ī. Corpore viciatus. §. ix. q; nō ne
q; celebrare. nisi vt ibi dicitur.

6 Uter sacerdos t leprosus facti⁹ pos
sit in prochtali ecclia ꝑlationis officio
fūgi. ff. q; si sine scādalo t abhomina
tiōe ꝑpli nō pōt illud exercere. ꝫ ab
offō remoueri. Ita tñ q; fm faculta-
tes ecclie admittēt et necessaria q̄i-
q; vixerit. vt in. c. nua nos. ō cle. egro.
Rectorib⁹ vō ecclesiarū q; sine scādalo
illorū q; sūt sani nō pōt fuire altari dā
dus ē coadiutor q; curā hēat alq; cui
adiutori ad sustētationē cōgrua pōtō
de facultate ecclie cuidē assignēt. vt i
c. de rectorib⁹. de cle. egro. Et quo pa
ter q; non ꝓhibetur celebrare quan
do sine scandalo potest. vt in secreto
huiusmodi. ar. d. c. de rectoribus.

Et

fm q; cēteralis creatura
ordinat ad gr̄as omis
sis alijs acceptionib⁹ legis ꝫ
Gra. de mayo. in. vj. sen. ē ars bonestē
vīuēdi ligans hominem ad sui obser
uantiā. aliter non esset lex nisi ligaret.

1 Quotupler est lex. ff. et colligo ex
Seco. i. iii. di. xcvij. tripler. Damas
dicitur lex nature t iste mō aliq̄d dē
dupliciter de lege nature vno mō tan
q̄ ꝓncipia ꝓxime nota ex terminis vl
cōclusiones necessario sequētes ex eis
t hec strictissime dicunt de lege natu
re. Secūdo mō dicit de lege natu
re t large id q̄ est vtr̄ ꝓximū ꝓnūt
ꝓncipijs t cōclusionib⁹ legis nature i
ūis q; statim notū est oībus illud cōue
nire tali legi. Secūda lex dicit po
sitiua diuina que cōtinetur in his que
sunt in veteri t nouo testamento. t ꝫ
Gratian⁹ vocat ipsam legē nature. li
mita eū q; est verū. prout est posita ab
auctore nature. t distinguitur contra
ius positū ab aliquo qui nō est auctor
natur. Terna lex dicit positiua hoc
est posita ab hominibus. Bulla eni
ecclesia sanct. t ꝑatores vitra ius
diuinū ꝓpter obseruantiā honestio-
rem in moribus t ꝓpter reuerentiā
materē in suscipiendis t administran-
dis sacramentis. de prima t scōa ha-
bes. j. Papa. §. i. t Deceptum per
torum. de quibus hic tractare non in
tēdo. sed de tertia lege positiua que q̄
dem lex positiua tantum habet de re
etitudine inquantū a lege nature veri
uatur Si vero discordet ab ea tūc non
erit lex sed corruptio legis. et Augu. i
primo li. de liber. ar. Non videtur in-
quit esse lex que iusta nō fuerit. Unde
indīctū habet de iustitia in tanto ha-
bet de veritate legis t hoc est quod dicit
Isi. in. c. consuendo. di. ꝓma. Lex erit
omne quod ratione consistit. Ulaz fm
Fran. vbi. ī. quia ꝓncipia legis iustitie
non possunt cōdē mō applicari ois
bus ꝓpter multam varietatē rerū
humanarū. ideo erinde ꝓuenit di
uersitas legis positiue.

Quis ꝑsit facere legē. ff. ꝫ Bal.
in. l. omnes populi. ff. de iustitia t iure.
q; quantū quis habet de iurisdictio-
tūs habet de auctoritate condendi le-
gē vel statutū. nec vlterius extēdit. qui
hi quoꝝ interest ꝓsentiāt vel ad min⁹
sint pārtes fm Inno. in. c. i. de loca. t
in. c. a nobis. el. i. de sen. exco. allegat.
c. fi. de his que fiūt a ꝓla. Ratio secūdū
do. Anto. in. c. cuꝫ laicis. de re. ec.
non alie. qua potestas statuendi depē
det a iurisdictione t imperio in statuen
te t subiectione quo ad eum in quem
statuit. c. ecclia. de ꝓbā. c. biī. qdē. xcvi.
di. gl. t Bar. i. i. ff. de iurisdi. om. iudi.

¶ Ctrū ler canōica. vel quelibet alia ler seu cōstitutio. vl statutū obliget ad mortale peccatū ex trāsgressiōe eius ff. Pa.in.c.clerici officia. de vi.t ho. cle. q̄ nō semper. sicut nec ler ciuilis inducit semper decapitationem. Consi. vera ergo q̄ aut ler habet in se materiam preceptiuā t verisimiliter exoguaram multus a statuente. t tunc nō curco de verbis. quia verba sunt accomodāda materie. ter est cum glo. in c. rogo. xi. q. iij. t pulcher ter. in Cle. exiui. ō verbo. sig. t sic dic q̄ inducit mortale. Si vero nō constat de materia vbi quis esset certus de mente statuentis q̄ vult inducere ad mortale sic inducit. Facit quod notat glo. in c. iij. t c. per. venerabilez. qui filii sint legi. t ibi per Pa. Aut cum nescitur de mente latoris. Tunc considera q̄ aut verba sūt preceptiua. puta precipim⁹. iniungimus. sic obligat ad mortale. Facit. quod precipitur. xiiij. q. i. Aut vt vtr verbis imperatiui modi t si materia non est necessaria nec multum ponderosa nō obligat ad mortale. vt ecē pēnam si quis te percussit in vna maxilla p̄bē tc. quia ē ꝓsilij. xxiij. q. ꝑma par. ¶ Si vero materia est necessaria t multum pōderosa sic inducit mortale ter. est in Cle. exiui in §. item quia Preterea. de verbo. si. Exemplum in pīa. Colligite quod est consilij. quia votum sit de supererogatione. t reddite. istud est precepti. quia quod est promissū est debitum. de pac. c. i. t debitū reddere est preceptū iusticie. l. iusticia. §. iuris precepta. ff. de iust. t iure. Facit. q̄ obligare se est voluntas. sed reddere est necessitas. vt in. l. sicut initio. C. de ac. t ob. Aut vtimur verbis inhibitorijs. vt inhibem⁹. prohibemus. interdicimus t huiusmodi. t sic inducit mortale ꝓ Pa. in. c. nā ꝓcupiam. de cōsti. aut loquit̄ p̄ ōba cōcia. vt decerno statuto. t similia. t sic si obligāt ad mortale. vt dicit idē Pa. i. d. c. nā cōcupiscētia. sic̄ est verbū cōe inouo: t ordino siue in plurali dicantur: siue in singulari. Aut loquit̄ p̄ verbuz debet t sic inducit mortale quia ōbet ex suo proprio significato importat necessitatem. vt gl. i cle. Attēdētes de sta. regu. Idē dicit glo. i. c. proposuit de appe. t p̄ Bar. in. l. iij. C. de pigno. t i. l. sepe ff. de of. presi. prouinc t alijs allegatis i. d. cle. attēdētes. per glo. t quinto ratiōe materie aliquādo sit cōgruitatis. i. c. i. de despō. ipa. t no. glo. i. d. l. sepe. t. l. iij. tñ dicit pa. i. c. i. de dolo t cōtu. Impropietates sūt vitande non ad sequēdam trahēde. c. propterea. t. c. fi. t qō ibi no. de ver. signi. ió solū habebit locum q̄ sit cōsilij in casu speciali rōe materie que consultiua est. Aut comīnatur sub pēa excōicatiōis t sic inducit mortale: quia nisi pro mortali nullus excōmunicatur. xi. q. iij. nullus. t. c. nemo epōz. t de sen. exco. c. i. li. vi. Facit ad hoc i ar. c. preterea. de of. dele. t. l. orō. ff. de spō. t. l. ij. ff. de iur. om. iudi. q: eadez obligatione qua obligat excōicatio. similiter t illud per quod ad ipsā peruenit. Facit qō no. in cle. q̄ñ ō vi. t ho. cle. vbi tz Stephan⁹ q̄ peccat mortaliter cōtrafaciēs statiōi. t dicitur sanctio proprie cōstitutio seu ler penal. vt ibi no. glo. Aut loquitur per virtutē obediēcie. vel sub pena maledictionis eterne: vel sub indignatiōis oīpotētis dei t huiusmodi. sic inducit mortale. vt i. c. vnico. de sta. regu. li. vi. Aut consuendo habet vt talia verba obligēt ad mortale. vt sic inducent. argumen. c. dilectus de consue. t. l. minime. t. l. si de interpretatione. ff. de legi. ter. est in. d. cle. exiui. §. Item quia preterea. sed aduerte hic q̄ vbi ex se inducit ad mortale non semper peccat mortaliter cotrafaciens. vt. ō. inobedientia dictum est. et ibi vide in pin.

¶ Ctrū in foro cōscie ler canonica ciuilis vel alia ctā ꝓceptiua sēper sit ser nāda. q̄. q̄ nō in. xi. casibus. vt colligo ex Inno. in. c. q̄ plerīq̄. de inu. ec. t de homi. in. c. sicut dignū. t ex cōsilio xxi. He. Jo. cal. t Pa. in plogo decretaliū. t Jo. An. i. c. q̄ō ō viu. t aliis.

¶ Primus q̄ñ ler posiuna distinguit. inter forū cōtēciosum t cōscientie. quia non seruabitur in foro penitentiali auctoritate ipsius legis. c. tua. t quod ibi no. de spōsa. ¶ Secūdus quādo ins fundat se super presumptione t nō super veritate. quia in foro conscientie attendimus ad veritatem. vt credamus cōfitenti de omnibus. quia solum agitur de preiudicio ipius anime. c. significauit de homi. Ideo si sit veritas cōtra presūptionem non seruabitur. vt de ls heres nō fecerit inuētariū tamē in cōscia nō tenebitur nisi in tātū hereditas se extendat. q̄uis ius aliter velit. quia presumit plus esse in hereditate. vt in auf. de here. t fal. no. hoc ꝓbatur in. d. c. tua. t in. c. literis in fi. ō resti. spo. t in. c. a nobis. el. i. de sen. exco. t vide Bal. in. l. prima. C. ō sa. san. ec.

¶ Tertius quando ler non est ad vtilitatem cōmunem sed principis propter vtilitatem propriam edidit. Facit iij. di. c. erit autem lex. t dicitur iniusta nunc lex et sine secundū Pa. in. c. canonū. de consti. ¶ Quartus quando ler non distribuit eque onera subditis. sicut debet facere bonus paterfamilias quia sic est iniusta ex forma ꝛs Pa. in. d. c. canonū. ¶ Quintus quādo excedit auctoritatem statuentis. vt patet in statuto Episcopi quod non ligat delinquentes extra diocesim suaz etiā suos subditos. vt in. c vt animarū

dicit q lex debet ampliari ⁊ restringi ad limites rationis expresse. cui si ver bo nō pananſ. vt in l. adigere. §. Quia ſi. ō uſ patrona. ⁊ in. l. cū pater. §. dul cul nos. ff. de lega. ii. ⁊ in. l. pater. §. fi dei. ff. de lega. iij. Facit. c. cū dilecta. ō ſir. vt. vel unū. ⁊ bonus ter in regu la ſi. de reg. iu. li. vi. ⁊ qđ no. Bar. in. l. Item queriſ. §. q ſpleto. ff. loca. ⁊ idem Pa. in. c. i. de iura. calū dicit q etiaz in penalib⁹ ſeu odioſis qñ ratio eſt ex preſſa extenditur ⁊ ūpiaſ diſpoſitio le gis ad limites rōnis expreſſe no. glo. in clē. i. in ō. chigaſ. ō elec. ⁊ in cle. ff. i ō. pulcri ō vita ⁊ ho. cleroꝝ. ⁊ in. d. re gula ſi. ⁊ quod ibi no. Dy. ⁊ Jo. an. in mercurialib⁹ ⁊ quod no. in. d. §. dulcif limis ſecus eſſet in dictis penalib⁹ ſe cundū eundē Pa. in. c. i. de ſen. ⁊ re iudi. vbi aliegaref ſimile ſub terminis facientibus vel paribus. vt notat Jn no. in. c. cū ſpeciali. de appel. Jteꝝ iſte caſus ꝓbatur quia ratio legis plus de bet attendi q̄ lex ipſa. l. i. C. que ſit lō. cōſue. ⁊ pleni. di. c. cōſuetudo. vbi dicit q lex eſt quicquid ratiōe cōſiſtit. vñ Bal. in. c. i. de cōſti. dicit q lex ꝯſiſtit in habilitia rationis. ⁊ Bar. in. l. cū mu lier. §. ma. dicit q rō legis. ⁊ mens legislat. eſt: ⁊ ꝓpterea dicit gl. in. l. i. C. que ſit lō. conſue. q nō minus de bet attendi ratio legis q̄ lex ipſa. hoc i telligo. de rōne finali que dicit ipſa lex fm Bal. in. c. dilectus. el. ij. de reſcrip. ⁊ in. l. ſi quis ſeruo. C. ō fur. dicit q ratio finalis eſt aīa legis. Jteꝝ vbicunq; habet locū ratio legis habet locū etiā lex. C. de interdic. li. fm Archi. ⁊ ſeq̄tur Ge. in. c. vbi periculoꝝ. de elec. li. vi. imo plus etiā ſi verba cōtradicant vt. l. ſcire oportet. §. aliud in verbo ſi. ⁊ ſi maxime verba legis. ff. ō excuſa. tu to. nō etiā in ſolutiō. ſed in ſenſu cōſiſtit euāgelii. c. marchion. i. q. i. ⁊. c. intelli geria. ō ō bo. ſigni. Facit tex. in. l. iij. C. de li. ꝓte. vbi cuius inqt manifeſtiſſim⁹ eſt ſenſus teſtatoris, interꝑtatio ō bonū nullā tamē valet vt melior ſenſu exiſtat. Bal. etiā i. l. i. cōmiſſorie. C. de pac. inter emp. ⁊ ven. dicit q iudici licet ſit ſpoſita neceſſitas ſeruandi ſtatutū fm formā prout iacet ad l. fam. ar. l. ꝓme. §. ſi is qui nauē. ff. de exercito. tamen non habebit locū hec neceſſitas: niſi ſaluo intellectu quia littera occidit ſpi ritus vuificat. ⁊ facit pro hoc gl. in. c. illo vos in. ō. pignus. de pigno. Et ad ultra que dicunt legē ſeruandā etiaz in foro anime. dic q verū qñ eſt eadem ratiōe utroq; foro: q; ſic nō ceſſat in foro anime. ita. §. Pa. in. c. tua in fin. de uſuris ⁊ quomō ratio vl cauſa ſua lis poteſt cognoſci. vide. ſ. cauſa. §. v. Octauus quādo verba legis nō adap tant ad aliquē caſū nec eius diſpoſi tio adaptabitur ſi de mente aliter non conſtet. hoc eſt notabile dictū. Bar. in l. iij. §. tenens. ff. de dāno inſec. ⁊ in. l. ita autē. ff. de admini. tu. ⁊ ibi dicit. ſta tuto cauetur q ſoluantur pro gabella de quolibet contracto ſex denarij pro libra. iſtud nō habebit locū in re inex timabili q̄ cū verba nō adaptentur. nec diſpoſitio. Facit. c. idēnitatibus. §. ſi cū eas. ⁊ ibi Ge. de elec. li. vi. ⁊ bar. in. l. conſtitutū. ff. de teſta. mi. Bonus quando lex ciuilis ſi non ſit ꝓbata de iure canonico ſoluet lucrū odioſus ꝓximo vel rigoꝛē quēdā. exēplū i. c. filiꝰ noſter de teſta. vbi ſi lex ciuilis diſ ponat valere legatum rei alienē tamē non eſt ſeruanda in foro anime quia ſouet lucrū odioſū heredi: nec eſt fun data ſuper naturali egetate aperte non conſtito de voluntate defuncti. ⁊ facit in ſimili. c. ex parte in fi. de cenſi. ⁊. c. dilecti de iudi. ⁊. c. i. de dolo. ⁊ contu. ō quo dic. vt. ō. legatū. i. §. xxiij. Decimꝰ quando lex eſt iniuſta ſine ex forma vl ex fine vel ex auctoritate vl obiectum eſt iii. iiij. ⁊. v. caſu ſine etiaz qualitercū qs inducat ad peccatum contra legē dei aut iuris canonici vt ſūt leges que cō cedunt vſuras. contra. c. ſuper eo de vſuris. Jtem que concedunt incanta tiones contra ventos ⁊ nubes ſicut. l. eorum. C. de malē. ⁊ mat. contra. xxvi. q. v. ⁊. vi. in multis. c. notata. Jteꝝ que concedunt preſcriptionem cum mala fide contra regulā poſſeſſor. de regu. inf. li. vi. Jtē que permittunt deceptio nem inter contrahentes vſq; ad dimi diam. contra illud qui non egit volu3 ⁊c. Jtem que nolunt aliquem obliga ri ex nudo pacto contra. c. iuramentū. xxij. q. v. Jtem que nolunt valere lega ta ad pias cauſas. niſi per tot teſtes ꝓ bentur contra. c. relatum. el. i. ⁊. c. cuz eſſes. ⁊. c. indicante. de teſtamētis. Jtē que nolunt teneri heredeꝝ ex delicto defuncti. contra notata in. c. in litteris de rapto. ⁊ in. c. tua nos. de vſuris. Jtē que nolunt ſpurium alendum contra naturalem pietatem. Jtem que prohi bent vel permittunt aut diſponunt ſu per contrahendis matrimonijs diſſol uendis. ⁊ huiuſmodi contra canones Jtem que prohibent comprehenſam in adulterio teneri in. l. crimen. ⁊. l. ca ſtrati. C. de adul. contra. §. ſubaudiūr xxxi. q. i. intellige ſi vult corrigere ſe. Jtem que concedunt concubinatum contra illud. ero. xx. non mecaberis. Jteꝝ que priuate perſone concedunt homicidium. contra illud. non occi des. ⁊ ō huiuſmodi habes in locis in io diſſuſius. Aduerte tamen q quan do lex vel ſtatutū aliquid denegat ꝓ pter equū bonū publicum. vt puta. q non ſoluens gabellam non audiatur. vel inſtrumentū quod non eſt regiſtra tū in libris cōmunis reputetur falſuz. habebit locum in conſcientia etiā fm Bal. in. c. ſiquis per triginta. ſi de feu do. controuer. ſue. Jtem exemplificat Bar. in extrauagantī ad reprimendū in verbo denunciationem in macedo niano ⁊ veleiano. quod nota. Undeci mus. quando lex ciuilis non fuit mo ribus recepta ⁊ canon non diſponit aliter exp:eſſe non obligat ō neceſſitate vt no. Pa. in. c. litteras de iura. calum. De lege canonica vel ſta tuto. dic. vt. ō. Conſtitutio. §. i. quando non fuit moribus recepta.

¶ Vltrum clerici ⁊ alie perſone eccle ſiaſtice teneantur ſeruare leges aut ſta tuta laicoꝝ. §. Pa. in. c. eccliā ſan cte Marie. de cōſti. Aut lex diſponit ſpecifice ſuper reb⁹ eccleſiaſticis ⁊ bo nis earum. ⁊ ſic eſt nulla tanq̄s condi ta ab eo qui non habet poteſtatem. ⁊ ſic non eſt ſeruanda. quia nec impera tor aut alius ſecularis habet poteſtatē ſuper eccleſias. aut eccleſiaſticas per ſonas. vt i. d. c. eccleſia. ⁊ hoc verum nisi in duobus caſibus [illegible] quando eſt priuilegiatiua. quia p. eſt quis priuilegiare etiam non ſuum iu dicem. ſic intellige. c. nouit. de iudi. vbi allegatur lex Theodoſii. ¶ Secūdo quando lex eſt fundata ſuper [illegible] ratione quia tunc debet ſeruari. nō ratione legis: ſed ratione iuſticie natu ralis. l. ſcire oportet. ff. de [illegible]. §. qui non iuſte. Aut lex diſponit generaliter non faciendo mentionem de cle ricis vel eccleſiaſticis. Sed nō poteſt ſeruari ſine peccato: vt in preſcriptio ne malefidei: ⁊ ſic non eſt ſeruanda a quocunque. c. fi. de preſcrip. ⁊. c. licet mulieres. de iureiurā. li. vi. Aut eſt ge neralis ⁊ rationabilis nec contradicit canonibus. ⁊ tunc ſi eſt fauorabilis ſer uanda eſt etiam quo ad clericos ⁊ ec cleſiaſticas perſonas. vt m. c. ij. regno

de appel. Unde statuum quod dispo-
nit vt ecclesiis masculis mulier non
succedat porrigitur etiam ad clericos
vt no. Pa. in. c. constitutus de resti. in
integ. Similiter priuilegium conces-
sum hominibus alicuius loci compre-
hendit etiam clericos illius loci. licet
non exprimat. Facit. c. vlcem. de foro
compe. no. Jo. de lig. i. c. q. Clericis.
de foro compe. & Bal. in. l. conctos po-
pulos. C. de sum. trini. Et no. quando
talis lex generaliter disponens potest
se habere ad comodum & incommo-
dū non potest dici prejudicialis. Exē-
plum statuū disponit q primogeni-
tus succedat: certe secūdogenitus ls
sit clericus non succedet. Similiter i
statuto quo masculi excludunt mulie-
res non succedet mulier q̄uis sit esse
cta religiosa. Et ideo omnes leges dis
ponentes super contractibus emp. vē
di. locato commodato. & hujusmodi.
si non contradicunt canonibus sunt
seruande. etiam quo ad ecclesiasticas
p. [illegible] c. i. de no. ope. nunc.
& de mente Host. & Jo. an. i. c. ec
clesia. vt li. pen. Secus si simpliciter
afferat prejudicium vt qui nō facit in
uentariū. vel qui infra tale tps non
[illegible] ditatem sit priuatus. & hu
jusmodi. q̄ nunq̄ potest esse ad com
modum ecclesiasticorum. & ideo non
tenet similiter quando statuitur
ne possit aliquid vēdi Non subdito.
Mulier ciuilis est gñalis & rationalis:
sed deuiat a iure canonico. exēplus in
c. ū de arbi. li. vi. tūc i foro seculari ser
uabitur. Sed nōn foro ecclesiastico.
neque in terris subiectis dominio. ec
clesie: quia tunc debet seruari lex ca-
nonica in vtroque foro. Facit. c. si duo
bus. de appel. & quod nota in. c. quod
clericis. de fo. compe. Aut lex ciuilis
disponit sup materia ad ecclesiā per
tinente: non disponendo de ipsa ma-
teria Sed tolendo lucrus quod alias
dederat: vel imponendo penam actū
explicanti. Exemplum primi de rapto
re contrahente matrimonium cuius ra
pta in quo cāu lex punit omnibus bo
nis datis sibi a raptore. & sic nō valet
vt vult glo. no. in. c. de puell. xxxvi. q.
ii. & eā sequi videtur Hed. cōsi. xxxv.
& mihi placet quia videtur intimida-
re matrimonium. & sic non est seruan
da etiā quo ad nō ecclesiasticos. Exē
plū secundi. statuū punit ꝑsonē sine
cōsēsu patris vel agnatorū & nō valet
fm pa. vbi. ꝑ. Item aliud exemplum
lex punit mulierē ꝑsonē infra annus
lucrus vt. C. de secū. nup. quasi per to
tum. & non valet ratione predicta. Ds
hoc limito nisi pena appō eretur fauo
re filiorū & ꝓpter culpas matris sicut
lex que ꝑponit penas matri: que agno
uit tutellā filij trāscūt ad secunda vo
ta non petito tutore filio. vt in. l. omnē
marri. C. ad tertu. quia tūc valet. Aut
lex ciuilis disponit circa accidētia tē
poralia ad actum spiritualem vt in do
te. & tunc si non contradicit cāoni va
let. c. Raynutius. t. c. Raynaldus. de
testamentis. & quod legitur & no. in. c.
si. de do. post diuor. re. Et hoc verum
nisi intumidet contractionem matri-
monii Si vero cōtradicit canoni nō
pendet ab illa questione cuius fori sit
causa dotis. & Inno. in. c. de prudē-
cia ō do. post diuor. re. & Pa. tenuit q
est mixti fori. & sic lex seruabitur in fo
ro suo. & canō in suo foro. & locus erit
preuentioni. c. cus sit generale. de fo.
compe. Aut lex ciuilis procedit circa
actum spiritualem presumendo & lex
canonica inuenitur cōtraria. puta lex
presumit matrimonium si mascul⁹ &
femina simul habitant. l. in libere. ff. ō
ritu nup. si sit libera. & non faciat que

sum de cōpote. Ut ibi lex canonica
presumitur adulteriū siue fornicatio
nem. xxx. q. v. aliter. & sic standum est
in vtroq; foro iuri canonico: quia lex
imitatur canones. c. clerici de iudi. Et
secundus hoc limita iura que dicunt
leges seruandas: que non contradi-
cunt canonibus.

6 ¶ Utrum in penalibus fiat extensio
legis. ꝑ. Jo. de Imo. & sequitur Be-
mi. in. c. si posēs de elec. li. vi. q; secun
dum mentem comprehensiuam sic.
& formus in fauorabilibus. sed secūdū
mentem extēsiuā nō fit i penalibus.
c. statuum de elec. li. vi. In aliis autē
non penalibus fit extensio ex idēptita
te rationis. vide de hoc gl. & Be. in. c.
sepe. ō tēpo. ordi. li. vi. & ꝑ. Pena. ꝑ. v.

7 ¶ Sed quomodo mens comprehen
siua legis monstratur. ꝑ. scōm Jo. de
Imo. & Be. in. d. c. si posēs de ele. li.
vi. q; ex quatuor. ¶ Primo ex cōi
vsu verborum. quia prevalet omni ri
gori & significationi verborum. ff. de
leg. iii. l. libertus. ꝑ. q; tamen cassius.
& de consue. c. cum dilectus. ¶ Secū
do si aliter intelligendo sequeretur ab
surdus sensus cum debeat esse possibi
lis & honesta. iii. vi. erit autē. & no. bar.
in. l. omnes populi. ff. de iusti. & iur. Exē
plum lex dicit. qui occiderit hominē
capite puniatur. si ad literā deberet
intelligi sequeretur q; occidens se de
fendendo: vel furiosus esset occiden-
dus contra Cle. si furiosus de homi.
quod est absonum. ¶ Tertio monstra
tur mens comprehēsiua Quando in
illa est expressa ratio: q; ex illa vt dic
tum est colligitur mens legis. Facit
Cle. i. de Elec. Exemplus in. c. ex par
te de postulan. vbi prohibitio de aduo
cando facta monachis extenditur ad
canonicos: quia ls sint diuersi tamen
quia cōstitutio fundat se super religio

ne ideo extenditur etiam ad canoni-
cos. & ideo omnis constitutio que ha-
bet respectum ad religiones ls loqua
tur de monachis comprehendit etiā
canōicos & omnes qui promunt tria
vota. secus si loqueretur de religione
cum aliqua qualificatione. puta mōa
chus niger & hujusmodi. ¶ Quarto
comprehenditur mens legis quando
per eādem constitutiones vel per alia
apparet id quod ibi est positus grana
exemplū fuisse positū sicut in. l. i. ff. ve
posti. dicitur q; ls verba edicti loqua
tur de ede tamē in fundo cuius habs lo
cū. vt in. ꝑ. hoc interdictū oībus ibidē

8 ¶ Quale deprehēditur mēs extēsiua
legis. ꝑ. Jo. de Imo. & Be. vbi. ꝑ. q; cō
prehenditur ex idēptitate rationis nō
scripte. vt in. l. i. C. de interdic. & re. ꝑa
cit. c. inter ceteras. de rescrip. & q. i. de
transla. prela. Diam de similibus ad
similia idem iudicius est vt ibi dicto. c.
dicitur.

9 ¶ Utrum lex seu constitutio com[illegible]
nat futura solum. ꝑ. Pa. in. c. [illegible]
scentes de consti. q; sic ne afficiat
quos sine culpa & hoc nisi cauetur i
lege vt extendatur etiā ad preterita.

10 ¶ Utrum cus cuz lex vel statutū [illegible]
per verba preterita tēporis indi. quod
aliquid extendatur ad futura. ꝑ. P
in. d. c. cognoscētes q; non [illegible]
materia delinquēdi. vt est lex limitās
hanc materiam i. l. cuz lex. ff. de legi.
per quā dicit bar. q; si statuto cauetur
q; quilibet bānitus soluens. x. crimatur
de bāno. nō habet locū respectu eōrū
qui bānunt deinceps futuro: quia tunc
materia delinquendi. secus si cessaret hec
rō: quia ls loquat per verba preterita
vel pūcta extēdūtur ad futura: quia lex
semper loquitur. l. arriani. C. de here.

11 ¶ Quomodo interpretetur. vide. ꝑ.
interpretatio. in parch.

12 ¶ Ad lex incipit ligat. ff. q ad hoc q lex sit. 03 vt cõstituat. secundo vt promulget: t publicatio est vltimus actꝰ perficiens legẽ, secũdũ glo. in Cle. prologo. p. l. humani. C. ō legi. t nō post ꝙ est solẽniter edita ligat statꝫ scitẽs sine expectatiõe alterius temporis. vt Pa. no. in. c. i. de postu. prela. t glo. et Pan. in. c. ij. de re. ec. nō alie. li. vi.

13 ¶ Sed quando ꝓmulgatio scia legis. ff. Pa. in. d. c. cognoscẽtes. q in legib⁹ t statutis ꝑtinentibus inferiorũ tpõ est arbitrariũ fm loci ꝗlitatẽ t cõditiones ꝑsonarũ. In legibus aũt imperatorũ ꝓsumitur scia post duos menses a publicatiõe facta in ꝓuincia. vt in auc. vt sine nouo cõsti. In cõstitutione vo papę Jo. an. i data. li. vi. vsi vt liget post duos menses a publicatiõe facta Rome. sed rõnes sue nõ mihi placent. t ō id dicã q de cõstitutione imperatoris. ff. si videt eã tenere Pa. in. d. c. cognoscentes. t ls papa dicat hẽre pro alibego. habet tñ epos t archi epos. et quos noticiam dare potest.

14 ¶ Utrũ volens probare ignorantiã sit admittendus. ff. Pa. l. d. c. cognoscentes. q sic sine aliq̃ dubio. vt i. c. fi. qui ma. sec. pol. t in. l. ũ. ff. de ẽrct. ad. Et hinc patet q in conscia nõ liquatur ignorans sine culpa sua. Aliter sibi ꝓficeret t frustratorie admitteret ad probandum ignorantiam. Et hoc ẽ hinc dubio quando lex requirit volum facit glo. in. c. ad falsarios. 3. cri. fal. aliter secus esset. vide. ꝛ. Ignorantia. §. iij. t distingue. vt ibi.

15 ¶ Quõ tollitur lex seu cõstitutio per contrariam cõsuetudinem. vide. ꝛ. Consuetudo. §. ix. t. x. t. j. Statutum. §. xvi.

16 ¶ Utrum tollatur per legem contrariam. ff. Pa. in. c. cum accessissem. ō consti. t Bar. post Cy. vt l. d. Omnes populi. dicunt. q sic. licet non fiat mẽtio de prima. nisi habeat clausulas derogatorias ad secundã. quia tunc oporteret facere mentionẽ de prima. ar. l. ñ quis in principio. ff. de lega. iij. t in. c. nonnulli. de rescrip. Aliqui tamen in d. l. si quis. dicunt q si loquamur ō ꝓuilegio vel rescripto. t testamento que sunt primata lex. sic oportet fiat mentio quando habent clausulas derogatorias ad secundum. Si autem loquimur de legibus t statutis. non oportet fiat mentio etiam si habent clausulas derogatorias ad secundum per Cle. dudum. de ꝛpul. quia cum ꝓsumantur omnia scire videntur scienter velle reuocare statuendo in contrarium. sed secus est in primata que est in facto t mihi placet.

17 ¶ Utrũ ex non vsu inducatur cõsuetudo derogatoria legi. ff. vt colligo ex Pa. in. c. Joannes. de cle. cõiuga. q aut non vsus habet in se actum tacitũ contra dispositionem iuris: t tunc inducitur consuetudo. Exemplus lex 5 sert hereditatem cõmuniter t equaliter filio tam masculo quam femine. l. matrimonium vicius. C. de lib. preter. ls cõsuetudo defert primogenito: vel solum masculo. licet secundusgenitus. vel femine nunq̃ fint vse illa lege cõmuni tamen ꝓtractu inducitur propter actũ contrariũ legi. Si vero non vsus nõ habet actũ cõtrariũ nec tacitũ nec expressũ legi. sic nõ inducit cõsuetudo contra legẽ per nõ vsũ sic t ibi gratia ls forte sint plusq̃ centũ anni q nullus vendidit hermofroditũ nõ tamen est abrogata. l. queritur. ff. de flabo. que vult vt ꝛmetur secundũ statum prevalentem. Similiter licet nõ agas contra eum qui mihi damnum dedit actiõe legis acquilie non tñ per hoc abrogatur illi legi: quia illa lex non necessitat ad agẽdũ sed dat facultatẽ.

18 ¶ Utrũ actꝰ gestus ꝫ legẽ sit nullus ipso iure. ff. q nõ i quattuor casib⁹. ꝓpter quã causa ꝓhibitionis nõ est ꝑpetua sed tẽporalis. vt in. c. i. de mat. contra. ꝫ inter. eccle. t vicit tẽporalis q̃ ẽ restricta ad certũ tpõ. puta ꝓhibet matrimoniũ ꝓpter veneratiõnẽ certi vici. Similiter de professione facta infra annũ que ꝓhibetur i. c. ad apostolicã. de regu. li. vi. Secus si ꝓhibitionis causa est perpetua. puta cum ꝓhibetur aliquid propter malũ qõ i de sequi potest vt matrimoniũ ꝓpter consanguinitatẽ: t huiusmodi. t sic intellige. l. non dubiũ. C. de legibus. t. c. vide. x. di. t. c. cõtradicimus. xxxv. q. iij. t. c. nõ oportet. xxxiij. q. iij. t ista ẽ theorica glo. i. c. tua fraternitas. ō spõ. duorũ. secũdo quando ꝓhibitio legis concernit principaliter fauorẽ alicuius talis ꝓhibitio habet potiꝰ vim exhortationis respectu illius pro cuius fauore principaliter, fit: q̃ potest renũciare. pro hoc. iij. vi. §. hec t si legib⁹. hoc ponit Pa. in. c. ad apostolicas. de regula. t infert q posset per hoc intẽtare licet statuto cauetur: ne miles posset contractũ facere sine ꝓsentia duorũ agnatorũ q̃ valeat contractus sine eorũ ꝓsentia: si ꝓmissũ expresse non annulet actũ factũ. Facit. l. si quis in conscribẽdo. C. de pac. facit. d. c. ad apostolicã. vbi patet obligationem acquiri deo: licet sit actus ꝓhibitꝰ a lege fauore ꝓpteri volẽtis. Tertio quãdo lex dat certas formam super eo q̃ aliqui conuenit et sua potestate. Exemplum episcopus ex sua iurisdictiõe potest absoluere ab excõmunicatiõe. vbi conditor canõis sibi nõ reservat. Attamen lex dicit q non absoluat nisi faciat sic vel sic. si facit contrarius tenet tamen absolutio: secus quãdo lex dat potestatẽ illi qui eam alias non habet

eũ tali forma quia si nõ seruat formã nihil facit. hoc capit ex domino Lar. de clemen. i. de iure patro. t concor. glo. ibidem. t Pan. Quarto quando lex punit cõtrafacientes. quia tenet si ex presse non annulet factũ cõtra: secus quando non punit sed solũ ꝓhibet: quia sic nõ tenet: t sic loquitur lex nõ dubiũ. C. de legib⁹. hoc ponit dominꝰ Lard. in clemẽ. i. ō rescrip. diuersa tamen circa hoc est doctor opinio: qui basiã dicendus q in omnibus casibus facta contra legem sunt ipso iure nulla: nisi lege speciali actus sustinean tur secundũ Jo. an. in. d. c. ad apostolicas. t cũ eo cõmuniter doc. Sed mihi placent dicti quattuor casus in quibus valent gesta contra. l. qui facunt ad magnã declarationẽ dicte. l. nõ oubium: t per quos clarius poteo intelligere quando factum contra legẽ aliqua lege sustinetur: quia tunc quando [illegible] quia de ꝓdictis quattuor casibus [illegible] currit.

¶ Utrũ facta in fraudem legis teneãt. q ff. q non. vt no. Bar. in Lamplius. ff. rerũ. ha. allegat. l. si libertus minor. t ibi tex. ff. de iure patro. Secus esset si fieret in fraudẽ hominis: etiam [illegible] cipis. vide Pa. in. c. dilectus. cl. ii. de preben. t quod no. in dicta. l. si libertus. t quomodo fit fraus legi. [illegible] Fraus. § ij.

¶ De ista materia legis vide. ꝛ. Consuetudo. ignorantia. t. j. Statuti. vnde appellatione legis cõprehenditur cõsuetudo. Fac. c. i tuncta gl. t. ii. ō spõ. vnde consuetudo est quedã lex. l. de quibus. ff. de legi. t di. i. consuetudo.

¶ Aduerte secundũ Dano. in. c. fi. ō re. ec. non alie. t sequitur Pa. in. c. i. de resti. in mu. q vbi ius canonicũ in alia materia dat regulã specialẽ: q nõ debemus illã deliguere per ius ciuile.

verbi gratia canon induxit suas sole
mnitates in alienatione rei ecclesiastice
Ideo non debemus seruare illam in
nis ciuilis potestatis. ita arre. hoc ius. C.
de sa. ecc.

22 ¶ Vtrum condentes leges iniquas
peccent. et ad quid tenentur. &. q. lic3
de iure tales leges seu statuta non va
leant. viij. dist. quę contra. et xxxij. q.
vij. flagitia tamen facientes et consen
tientes peccant mortaliter. de quibus
Isa. v. ve qui condunt leges iniquas.
et si sint contra libertatem ecclesiasti
cam sunt excōmunicati. vide. ē. Excō
municatio. viij. casu. xij. et tenentur re
stituere omne damnum quod prouen
nit alicui ratiōe talis legis. Et omnes
voluntarie obseruantes similiter mor
taliter peccant. et omnia acquisita oc
casione talis legis tenētur restituere
sicut in simili dicam de participanti
bus cum raptoribus. et non solus dicū
tur iniquę quando sunt contra legem
sed iuste: sed etiam quando sūt cō
tra iustum: quia ponitur ad pauperes oppri
mendos. et iustitiam impediendam. se
cundum Host. Quod no. bene.

23 ¶ Vtrum lex indulgēs aliquid quod
non licet intendere in alterius preiudiciū
intelligatur salvo interesse partis. &. q.
sic. vt tenet Bal. ō pa. iura. fir. et Pa.
in c. i. de iudi.

24 ¶ Lex cōmissoria quid sit. vide. j.
Pactum. §. xvij.

Ibellarius con

tractus. qui dicitur dato ad li
uellum. idē est q; emphiteosis. et ideo
ibi vide. et de laudemio soluēdo quis
quidam vt Barto. in. l. si finita. §. si de
vectigalibus. ff. de dam. infec. teneant
q; differt. quia emphiteosis fit a domi
no: sed dato ad libellum fit a non do
mino. scilicz vasallo emphiteota et hu
iusmodi sed temporibus nostris com
muniter non differt. nisi quando fit illi
cite et vsurarie. vt patet. infra. Vsura i. §.
xluij. et. §. lxiij.

Ibellus famo

sus est compositio in scri
pto facta in infamiā alte
rius: eius quod probare non vult: et
in publico iactata.

¶ Que pena componentis libellum et
famosum vel inuentum qui non com
busserit vel destruxerit: sed dolose ma
nifestauerit vim ipsius. &. Secundum
glo. in summa. v. q. i. Si conuictus est
secundum leges decapitatur Siue de
portatur. v. q. i. c. hi qui inuenti. et. l. vni
ca. C. de sa. libe. et sit intestabilis. viij. q.
iij. ob carmen. ff. qui testa. facere. nō pos.
l. qui. Secundum canones verberan
dus est. vt in. c. i. v. q. i. et Anathemati
zandus vt in dicto. c. hi qui. et. c. ij. ea
dem. q. Sed si sponte confitetur nō ti
more probationum mittus agitur cuz
eo. v. q. i. c. ij. et sic punitur. ad arbitriū
iudicis. de offi. delega. de causis in fi.
Si vero vellet probare quod in eo cō
tinetur non punitur. Vt in dicto. c. fo.
quia expedit crimina nocentum nora
facere. ff. de iniur. l. cum qui. in princi
pio. et. C. de iniur. l. iij. Quod verum in
tellige secundum Azo. et Host. in iu
dicio q; extra nemo debet alium pro
dere. vi. q. i. summa de peniten. distin.
i. homicidiorum.

¶ Vtrum teneatur talis restituere fa
mam. &. q; sic. alium libellum in con
trarium faciendo: et vltra hoc tenetur
leso satisfacere de alio dāno. vt. ē. De
tractio. §. iij.

Iber

dicitur ille qui nul
li subest. potestati.
ff. ō capti. et postli. reuer. l. nō
dubito. §. liber autem populus.

1 ¶ Liberam habet potestatem quan
do sine alterius consensu quis potest
disponere et nō aliter in. c. fi. de postu
la. prela.

2 ¶ Quid excludit verbum libere. §.
q; omnem moram et conditionem. c.
extirpandum. §. penul. de preben. et. c.
si beneficia. de preben. li. vi. et de offi
cio ordi. c. ordinarij. §. q; si forte li. vi.
et ibi per Jo. an. et Archi. de homi. q;
humani li. vi. imo secundum alios ō
nouit quandam prerogatiuam absolu
tam seu dominium super actum cui
adiicitur vt. l. procurator cui libera. ff.
de procura. et. l. iusiurandum quod ex
conuentione. §. fi. ff. de iurciuran. de
electi. c. cum nobis olim in fi. vide per
Barto. in. l. alio. ff. de ali. et cibaria lega.
et Pda. in. c. cum liberum. de sepul. et i
c. vestra. de loca. vnde liberum domi
nium non habet quis super actū quē
quando vult illum exercere impedi
tur aliqualiter. Omnis enim prohibi
tio siue temporalis siue perpetua con
tradicit libertati. l. liberta. ff. ō sta. ho.
quod no. quia facit ad multa.

Ibertus

est fu⁹ ma
numissus.
de quo vide. j. Manumissio

Ittera

an iudicet scri
benti. &. pa. in
c. fraternitati. de clerī. nō re
si. concludendo post Barto. in. l. Iuni
us. ff. de fideiusso. Vt sunt littere ge
nerales sicut cum dicitur presentium
latori adhibeas fidem. et huiusmodi.
et isto casu cum iste lator non possit cō
trahere vel aliquid intentare in preiu
dicium scribentis: si cui scribitur sibi
mutuaret pecuniam. et huiusmodi nō
preiudicaret scribenti. vt in. l. fi. C. qō
cum eo qui in ali. potesta. quia potius
sunt littere recomendatitie nisi aliud
addatur. puta sub periculo meo et hu
iusmodi. vel nisi dolose dedu illi litte
ras: quia tunc teneretur. ar. l. q; vēdi
to. ff. de dolo. Si vero sunt littere ma
gis speciales. puta quia dicuur in eis.
tali de mea intentione plene informa
to adhibeas plenam fidem: quia tūc
tenetur. et aget acti mandati ꝓtra scri
bentem: ille cui scribuntur: sed non ō
bet ei credere in aliquo q; ei appropc
tur facit. l. si vō remunerādi. ff. man.

¶ Quid de eo q; litteras alterius ape 1
rit vide. ē. Falsarius. §. ij.

¶ Vtrum damnificans proximus et 2
litteris teneatur ad restitutionem. vi
de infra. Restitutio primo. in ver. scri
ptura.

Itigiosa res

dicitur ō cui⁹ dominio cau
sa inter petitorem et possidentem mo
uetur in iudicio. vide. ē. Cessio bono
num. §. ij.

¶ Vtrum res litigiosa possit alienari
vide ibidem in prin.

¶ Vtrum litigans teneatur ad resti
tutionem expensarum et damnorum
parti aduerse. &. q; sic si sciebat iniu
stam causam fouere: aut si a principio
non sciuit tamen in processu cause co
gnouit iniusticiam. et non desijt tene
tur. ar. in. c. dominus. de secun. nup. et
in. l. si quis inficiatus. et ibi Barto. ff.
depositi.

Itigiosus

ides ē q;
pretiosus. de quo vide. ē.
Contentio. et Discordia. et grauius pec
cat per se quam adulator: quia litigio
sus frangit amicitiam. et sunt illi pro
prie qui ad omnia contrariantur cau
sa contristandi de nullo curantes. vt
dicit philo. tertio ethi.

3 ¶ Vtrum litigiosus debeat ordinari &.q nō.xlvi.vi.§.i.

Ocatio An liceat mendicantibus dimittere.&.q capta ante concilium de quo in c.cum ex eo de excel.prela.li.vi.non possūt aliter sunt excōicati ipso facto Le.cupientes de pnis sed capta p illud concilium bene possunt dimittere fm Lap.quē sequitur dominꝰ petrus de Ancha.t Bern.i.d.c.cū ex eo.t i.d.cle.i vbo hacten.i.usq; nūc quia fm Bapiam hacten per.h.aspirati facit duas partes.s.hac t ten. i.usq; nūc Ex quo infert Be.q ffres ordinis mei Bononie in mōte potuerunt dimittere primū locū quē ceperant t alium capere cū habeāt pniam capiendi vnum locū in dicta ciuitate.

1 ¶ Vtrū dicti mendicantes possint loca de nouo capere.&.q non ad habitandū que sint ppinqua habitationi aliōꝝ hominū sine licentia sedis apostolice que de constitutione bonifacij ex certis causis faciat mentionē secus esset de locis in heremis vbi non est ppinqua hominū habitatio quia illa de licentia suorū prelatorū t capere t mutare possunt.d.cū ex eo. Et no.q illud.c. nō pbibet transitū singulorū fratrū de loco ad locū qui est permissus ex causa licet de regula. cui similibus sed pohibet nouū capitulū siue nouū conuentū capi vel locū ad locum mutari secūdū.d.pe.de ancha.vbi.s. t sic patet q captio casetaꝝ vel mutatio quas mendicantes capiunt ad habitandū et transitu vel pro ifirmaria t hmōi non cadit sub ista prohibitione sed solum quando pro nouo conuentu seu capitulo capiunt

2 ¶ Vtrū loca exempta sint in diocesi taliter q in ea delinquentes incidant i excōmunicationē p statutū diocesani

impositam contra taliter delinquentes vide.j.Statutum.§.ii.

¶ Vtrū prefati mendicantes possint augumentare loca sua sine licentia pape.&.fm Lapū vt recitat Be.in.d.c. cui3 ex eo.q sic quia ista acquisitio.t post acquisitionē hedificatio ē ō actibus tam permissis.l.ab ea parte.ff.de proba.ergo illi iuri antiquo stabit nisi quatenus ei derrogatū est per.d.c.cū ex eo.quod tantū i duob inuitat.s.in acquisitione habitationis in loco de nouo:t secūdo i mutatiōe t trāslatōe qb in nullo casu noster concluditur Item prohibitus agrere nouū ius in re non prohibetur augmentare ius iā quesitum ante prohibitionez vt in c.fi.&.ij.de concess.preben.li.vi.sic in proposito vide de hoc.ē.excōmunicatio.vii.casu.xliij.

Ocatio est persone vel rei ad vsuz facta cōcessio mercede in pecunia numeranda ꝓcta Alias si res vel species daretur nō esset locatio sz cōtractus innominatus.s.do.vt facias t agerē prescrip.ver.ff.depositi.l.i.§. si qs seruū t ideo locator dicitur qui sub mercede pecuniaria locat domū suam t huiusmodi conductor qui ipsā accipit soluēdo pēsionē vt i dicto.§. si quis Aduerte tamē q contractus innominatus inducitur secundum naturam contractus nominati cui assimulatur nisi aliud actū fuerit vt in.d. §.si quis sequitur Barto.

¶ Quid potest locari.&.q omnes ille res que vendi possunt nisi sint seruitutes prediales vt iter actus via &. que locari non possunt vt est text.t gl. in.l.locare.ff.locati seruitutes aūt personales que sunt vsufructus bene possunt locari.ff.de vsufruc.l.arboribus sed nō seruitꝰ vsus vt in instit.de vsu.

t habi.§.minꝰ.sed si fit ab vsufructuario extinguitur locatio per mortez ipsius vsufructuarij.vt.C.de iur.do.l.si so.t per maximam t mediā capitis cruz.t per maximam t mediā capitis diminutionē.isti.ō vsufr.§.finit.Et pro prietario autem fieri non potest locatio seruitutis personalis.

2 ¶ Locare non potest aliquis prelatus religiosus ad vitam:nec ad certū tēpus.s.lōgum.redditus:vel partē eorum.aut iura aut possessiones monasteriorum:vel aliarum administrationum sibi cōmissarum nisi necessitas vel vtilitas expostulet conuentus:t cū consensu conuentus:vel si nō habet tunc cum consensu fiat superioris.aliter suspensus est ipso facto:nec conductori acquiritur aliquod ius:secus ad modicum tempus.hoc no.in cle.monasteriorum.de re.cc.non alic.

3 ¶ Vtrū fructus decimarum possint locari ad annuū censuz laicis.&.pa. in.c.vestra de loca.q sic.

4 ¶ Vtr beneficiatus possit locare redditus siue ecclesie sine alia licentia.&. pa.in.d.c.vestra q sic. Intellige ad non magnū tempus.puta pro.ix.annis potest.Facit glo in cle.i.de re.cc.non alic.nec valet statutum seu prohibitio superioris in contrarium hoc impedire:propter verbum libere quod ponitur in littera.d.c.vestra.

5 ¶ Sed quid si ante tempus locationis finitum moriatur.&.q extinguitur locatio quia comparatur clericus vsufructuario vel vsuario.c.vlti.ō pcu.cle.t ideo extinguitur sicut ius vsufructuarij.de dona.c.consultationib de pigno.c.vlti.secundus Jo.mo.qui sic no.in.c.hoc cōsulatissimo de re.cc. non alie.li.vi.t si soluit pensiones nō rehabebit a successore in codez beneficio nisi sit conuersum in vtilitatē ecclesie.vt not.Host.in.c.ij.ne prelati

vices suas.

¶ Vtrum sacerdos possit locare operas suas.&.q pro diuinis officijs vicedio nunquam licet.de simo.c.cum in ecclesie t multis.c.aliter esset simōia cuz:sed pro temporalibus bene potest locare.licet tamen ei paciscī cum aliquo q moretur i aliqua ecclesia vt celebret ibi diuina:ita tamen q non habeat intentionē ad diuina sed ad mānionem quam ibi facit:vel ad laborē quem sustinet:vel ad damnum quod ratione more patitur:vt in.c.ad questiones de re.permu.per.ar.t no. Jn no.in.c.pōt.ne pre.vi.su.

¶ Vtrum scolaris recedens possit ponere alium loco sui i domo vel camera ꝓducta.&. Da.in.c.inter dilectos de fide instrumen. q sic.quia conductor: potest locare alteri rem conductā l.nemo.C.loc.nisi aliud conuentum sit vtin.d.l.

¶ Sed an possit hoc facere inuito socio. Glo.insti.loca.in fi.dicit q licet possit iure locationis alteri locare ratio tamen societatis prohibet que prevalet iuri locationis:cuz videatur electa industria persone.isti.pro socio solutur. Idem tenet specu.de iudi.§. ij. Et clarius Azo.per.l. perceptione. ff.de his qui deie.vel effu.t addit q si scolaris non degit in domo vt debet versari: potest contra eum agi actō pro socio:sed vtili quia directa dat quando contrahitur societas ad comodiorem vsum.t vberiorem questū de q leges loquuntur.vt not.spe.vbi.s. Ex quo vide q in materia odiose non venit socius in domo Et ideo si statutū dicit q socius teneat pro socio ū venit socius in domo: quia non est pro prie ista societas. t i odiosis verba stricte capiuntur.l.iij.§.hec autez verba. ff.de nego.ge t in.c.in nostra.de iure

tur. insuper dicit pa. in .d.c. inter vlectos q̄ si male versantur ⁊ non possit compesci aliter a sua insolentia q̄ possint expelli per .l. si conuenerit in fi. ff. pro socio ⁊ .e.q.uij. in loco.

9 ¶ Vtrum locari possit domus propinqua alteri magistro ita q̄ voces addiscentes confundantur. ⁊. q̄ non. ⁊ si fecerit posmus poterit expellere vtrum C. de iti. li. vi. ro. l. enica. l fi. ⁊ hec causa tractari potest in festi tempore mel sta secundum holi. de iudi. c. significauerunt. ⁊ idem posset dici de quocunq; alio qui impediret lectionem presentis magistri. ar. d. l. vnice.

10 ¶ Cui potest locari aliqua res. ⁊. q̄ omnibus qui possūt emere: nisi sit miles vel curialis quibus non possunt locari predia ad colendum ne amisso vsu armorum ad opus rurale se transferant. vt. C. loca. l. milites. l. curiales. ⁊ l. vltima. subuenitur tamen ignorantie. ff. eo. tit. l. fi. ff. loca. l. si quis ignorans. vbi dicitur q̄ potest exigere mercedē Non enim contemnit disciplinam qui ignorauit militem. Idem videtur in clericis ⁊ monachis nisi ex causa necessitatis. extra ne cle. vel mo. c. i. ⁊. c. secundum. vbi hoc no. Ber. ⁊ host.

11 ¶ Vsq; ad quod tempus potest fieri locatio. ⁊. q̄ ⁊ ad tempus: ⁊ in perpetuum: vt. ff. si ager. vecti. l. i. ⁊ dicantur vectigales agri qui in perpetuum locantur. scilicet quandiu vectigal solvatur: vt dicta. l. i. ⁊ succedit heres in locatione ⁊ cōductione si moritur cōductor. ⁊ tempus locationis in iure cōductionis. secus in vsufructu qui personalis est ⁊ extinguitur cum persona ff. loca. l. si quis domū. §. si fructuarius.

12 ¶ Quando est merces soluenda. ⁊. secundum Azo. ⁊ Sofre. q̄ si actum est quando sit soluenda id seruabitur: alias consuetudo regionis ⁊ si non appareat de conuentione id quod minimum est scilicet in fine anni. ita dicit. l. semp in stipulationibus. ff. de reg. iuris. ⁊ no. host. ⁊ Ber. de censi. ex pte. facit de re. iur. l obscuris. li. vi. ff. de verbo. obliga. l. qui hoc anno. ⁊. l. cum quis ⁊ ff. quando dies vsufru. le. ce. l. i. in principio. ⁊ hec vera in stipulationibus nisi causa quare detur merces aliud requirat. vt puta quia datur pro sumptibus. Ju alijs videtur in. l. i. C. quando dies leg. ce. ⁊ dicta. l. qui hoc anno ⁊ innocentius in. c. propter sterilitatem ō loca.

¶ Sed numquid potest locator inquilinum expellere ante tempus finitum conductionis. ⁊. q̄ sic: in quatuor casibus. ¶ Primus si non soluit pensionem per biennium: sed si paratus sit soluere audiendus est. ff. loca. l. quero. intellige si alius de sequentibus nō inest. ¶ Secundus si domus locata sit necessaria sue habitationi: intellige ex necessitate superueniente cui aliter prouidere non potest. vt. l. edem. C. loca. aliter non diceretur necessitas si posset prouidere alio modo. secus ēt si tempore locationis aliam domum non habebat quia sibi imputabit nec expellere poterit. ff. loca. l. si quis domum. §. huic subiungi. ¶ Tertius cū domus eget refectione quia minatur ruinam que tamen tempore locationis non minabatur. ⁊ in isto casu ⁊ precedenti fiet remissio pensionis pro rata temporis. c. propter sterilitatem de loca. ⁊ dicta. l. edem. ⁊. d. l. quero. §. inter locatorem. vel prouidebit de alia domo eque idonea. ff. eodem. l. cum plures in princi. Sed an ea refecta poterit cōductor petere in ea reponi. ⁊. q̄ sic glo. iuncto textu. l. si duo. §. cum inquilinus. ff. vti possi. ⁊ ibi per Bar.

¶ Quartus quādo conductor in do 14 mo peruerse cōuersatur sine lesione fundus. ff. eo. ti. Si ēo stat per cōdūctorē. vel p ea culpā quorūm re locata erat. vt puta tenet publicas meretrices ⁊ sic nō remittitur pensio secundum holi. vel versatur peruerse cum lesione rei. tenendo porcos in solario inciditur arbores non colit suo tempore. ⁊ tunc remittitur pensio. sed aget ad interesse dominus de damno dato secundum holi. an dicto. c. propter sterilitatem. Et secundum hanc distinctionē concor. doc. in. d. l. edes. ⁊ in. d. c. propter qui videntur cōtrarii.

14 ¶ Vtrum inquilinus possit similiter propter necessitatem dimittere domū ante finitum tempus contra voluntatem domini. ⁊. Pa. in. d. c. propter sterilitatem q̄ sic secundum Dinc. ⁊ Joan. hoc tenet etiam glo. in. l. si in lege §. si domus. ff. loca. Ex quo potest inferri q̄ propter pestem potest dimittere. q̄ est probabilis necessitas. ⁊ facit ter. in l. habitatores. ff. eo. ti. ⁊ sic in conscientia esset seruandum. Quis in foro contentioso forte aliter teneretur

15 ¶ Vtrum sit minuenda pensio rei locate quando conductor nō potuit vti re conducta. ⁊. q̄ aut quia locat res. ⁊ si stat per locatoris voluntatem quominus re conducta non vtatur conductor. sic tenetur ei ad interesse. l. si ō fūdo. C. locati. Si vero non ex voluntate sed p casum fortuitum ex eius parte vel ex parte rei locate contingente. sic pensio remittitur pro rata. Exēplū ex parte locatoris puta. quia propter delictū eius fundus locatus publicat⁹ est. Exēplus ex parte rei. veluti si edes locate ecciste fuerint vel ager terremotu corruit. vt. l. si qs domū i fi. ⁊. l. ex conducto. §. i. ⁊. l. sed addes. §. si quis ff. loca. Idem dicendū quando ex necessitate locatoris aduenient⁹ oportuit conductorē expelle. vel propter reseationē domus. l. qui insulā in pn. ⁊. l. si

§.de illo.ff.ō vsu.& l.vlē ilicto.ff.lo.& l.vlē ilicto.ff.de officio assē. Ītē fauore libertatis.et in l.cū heres.§.fin ff.ō ista.liber.hec eiciūtur ex Azo.& Bar.& alijs in.d.§.eius quidā. Et hoc tene nisi cōsuetudo aliter haberet.et §.Familia.§.ij.

16 ¶ Sed qd si locata re ꝓductor vsus fuit sed sterilitas in eius fructib⁹ cōgnat.§. Pa.in.d.c.ꝓpter sterilitatē qr si sterilitas puenit ex casu fortuito: vel ex vitio rei sine culpa colloni.vt puta grando timet magnā siccitatē: vel aquarū abūdāciā.vel rigue.vel grandinē & huiusmodi.& nō pōt recōpensari cū fertilitate anni p̄cedentis vel sequētis immediate: dūmō duret eadē locatio ꝑ Host.in sūma eo.ti.sic fiet remissio p rata.puta erat solit⁹ colligere.xv. modios & soluebat.qui. aureos nō recolligit nisi decē.sic nō soluet nisi duos aureos nisi sequenti āno vel p̄cedēte recolligat.xx.modios & idē dicas etiam si soluat certa spēs qr licet nō sit p̄dicta locationis vt viri.tamen q̄ ad hoc idem erit iudicū. Predicta tñ nō intelliges de partiario q cū domino lucrū & dānū partit̄.qr nō fit remissio.vt no.glo.in.d.c ꝓpter sterilitatē. Et quis doc.fuerint varii in .d.c.propter & in.l.ex cōducto.ff.e.ti. qñ dicatur sterilitas mihi placet maxime q̄ ad cōscientiā.qđ Jo.an & pa.in.d.c.propter sterilitate sequūt.vt.s.dicat sterilitas qñ nō colliguūt nisi due ptes de tribus solitis secus esset in alio modico.Sed aduerte qr si fruct⁹ affuissent ꝑ postꝫ recollecti fuerūt marcuerūt vel exercitus ꝓterēa ipsos destruxit.& hmōi.nō dicet sterilitas nec fiet remissio pensionis. Secus si erant recolligesi.et in.l. ex cōducto.§.si vic.ff.locati & l.damnum.C.eo titu.

17 ¶ Sed quid si sit sterilitas nunquid augmentabit pensio.§.fin Pa.vbi §.qr.aut hoc cōtigit.qr fruct⁹ plus valēt solito.& sic nō fit augmētatio: sicut nec fieret minutio si min⁹ valerēt. Aut puenit ꝑ industriā coloni.& sic nō augmētabitur pensione sua industria si di sit vānosa.vt.ff.eo.l. ex cōducto.& l.fi.C.de aluui.aut cōtingit ꝓpter bonitatē rei.& sibi nō fit. Aut cōtigit meliorato casu fortuito.puta locauit molendinū.ex quo cōductor solū p̄cipiebat.50.ꝓpter alta molēdina q̄ nunc sūt destructa percipit cētū & sic fiet augmētatio pēsionis ꝑ rata sicut fieret remissio ꝓpter sterilitatē. casu fortuito cōtingēte.qr Jrtorū eadē est disciplina.xxvii.dist. hospitioli.& l.i.ff.de his q̄ sūt sui vel alieno.hoc idē tenet glo. in l.si merces.ff.e.ti. Propterea aduerte qr Jcus locationis & conductōis est Jct⁹ bone fidei.vt instit.de act.§. actionū.& iō merces ds Jcenire arbitrio boni viri.l.si i lege.locatōis i ꝑn ff.locati.aliter restituere obligatur.

¶ Quid si qs conducit molēdinū ꝑ 18
se & suis heredibus ꝑ certa mercede in ꝑpetuū: & dimissis filiis fit multiplicatio in infinitū.nūqd tenebit molendinū molest. illis oībus illo ꝑcio quo cōuenit.§.fin Bile.in suis.q.xlviii.q.& Hugo.qr nō.qr nō videt de hoc cogitasse.l.si.qs in vna.ff.de piculo & cōmo.rei ven. Sed alb⁹.i auf.hoc ius C.de sacro san.eccle.dicit qr imo.tenetur de stricto iure ad qđ facit l.si Fufia.ii.§.ff.de seruitu.verba.ꝑdio. Sed de equitate conscientie tene pariam.

¶ Utrū locās fūdū alicui ad medium 19
nulla facta mētiōe de arboribus: nunqd colonus habebit partē fructuū arborū:§.qr nō.ꝑ locator habebit oēs l.fructus.ff.de usur. Et si colonus deструat arbores tenebit. Similiter eius culpe imputetur.si aliqs eius odio arbores ecciderit.l.si mercef.§. culpe.ff. loca. Quod limita Scōm glo.in.d.§ culpe vel qñ ꝓpter culpam suam seu dolū tale odiū ē causatū . alias nō.

¶ Nunquid posꝫ colon⁹ seminauit 20
agr si oīa ei vendit alicui poterit expelli ꝑ ēptorē.§.qr si ꝑ medietatē fructuū hēbit.vel put ꝓuenerit: si tamen venditor oēs fructus accepisset aget colonus cōtra venditorē.ff. delega.i.l. nihil.spāle tñ priuilegiū habet colonus fisci.secūdū Rodosi. Dic aduerte qr succedēs in re locata si est de beneficijs ecclesiasticis.& sit facta ab habēte administrationē.& cū debitis solēnitatibus & causis de q⁹us.§. alienatio. Et ad debitū tempus: tenet stare locationi & si ecclesia foret lesa posset petere restitutiōem in integrū.c.i. de restit.i integ.& c.i.de reb.eccle.nō alie. Si do nō habebat administrationē vt sūt canonici simplices.sic nō tenet stare:qr equiparatur usufructuario q nō pōt locare vltra tēpus vite sue.l. si qs domū.ff.loca.nisi cū causa ratiōnabili & auctoritate episcopi fecisset. Cum dores locata non est ecclesiastice successor vniuersalis tenet stare.l. viā veritatis.C.locati. Successor vero particularis in dictare nō tenet stare nisi locator habuisset administrationē plenā. vt marit⁹ in ꝑdio dotali.qr sic tenetur.vt in.l.si filio.§.fi.ff. so.matri. Idē in tutore respectu pupilli.l.si tutele.ff.de admi.tuto.

¶ Quid si cōductor aliqđ expēdit 21
i re cōducta.§.fin host.si expēdit necessario. vel vtiliter auxit. hedificauit vel instituit aget ꝑ locatorem vt restituat expēsas.ff.de loca.l.dom⁹.& in.d.l. sed addes.§.si inclinua.& ibi glo. sed clarior tex.est in.l.colonus. ꝑio.§.ff. eo.ti. Si tñ posset tollere impensas sine lesiōe rei nō tenet locator.sed ipse eas tollere posset.vt l.licet.§.si inquilinus Ꝑdicta nō intelligas de expensis factis ꝑo pascendo animali locato vel colenda possessiōe & huiusmōi.sed de alijs puta curatiōe morbi.reparatione ruine.vel plantatione vinearum ruine.vide etiam quod dico.§. Edificās in principio.

¶ Utrū in locatione possit interueni 22
re vsura.§.qr sic.est vsura ex parte cōductoris.videlicet qñ ratione mutui interpretari puta qr ante tempus solutionis pensionē solū habito respectu ad ꝑ uentionē tēporis vel mutui veri minuit de pēsione debita.& sic restituere tenet de pēsione debita.& sic restituere tenetur Faciunt no.in.c.ad nostrā.ō ēp. & vē.& in.c.illo vos de pigno.

¶ Et qua culpa tenet conductor de 23
re cōducta locatori.§.qr de dolo lata culpa & leui.qr gratia vtriusq̄ ꝺbitur inst.quib⁹mo.re.ꝺbi.obli.§. vlt.licet alij teneant qr et teneat de leuissima. sed primum communiter tenent glo. & doc.in.l.si qs domus.§.celius.& in.l. si merces.§.q colūnam.ff.locati.& q̄ dico de cōductore idē dico de locatore. Et licet Bar.in.§.q colūnam: velit teneri locatorē operarū ad trāsuehēdas columnas & similia:q̄ facilius trāgūtur et de leuissima ꝓpter ter .qui ibi dicit culpa abest si oīa facta sūt que diligentissim⁹ qsq̄ obseruatur⁹ fuisset & dicat sorte speciale in hoc casu .glo. ibidē tenet Jrius . Tu tñ sic cōcorda qr aut aliqs locat operas in re q̄ requirit diligentissimā curam.vt puta polire adamātem incidere brocarū ꝑ vestiēda & huiusmōi & tenebit de leuissima.dicto.§.q colūnam.aut nō locat operas in re talis importantie . Et sic vera ē gl.qr tenet solū de leui.nec obstat glo in.l.q mercedē accepit pro custodia.& in.l.dominus.ff.eo.ti. vbi dicit qr si specialiter mercedem accepit

pro custodia q̄ tenetur de leuissima. Pro cuius intelligentia aduerte q̄ qñ q̄ mercedes accipit p custodia si ipsa in ꝺno in q̄ solū tenebatur de lata culpa. vt i ꝺposito. sic accepto mercedis pro custodia faciet et teneat de leui. et sic intellige. c. bona fides. de ꝺposito. et l. i. §. si vestimenta. ff. ꝺpositi. Si vero sim⁹ in ꝺno in q̄ teneatur de leui culpa sicut in locato sic accepto mercedis p custodia rei locate faciet vt teneat de leuissima. et sic loquit. et intelligē. l. q̄ mercedē. et. l. dominꝰ. p̄dicta. Nō bene no. p̄ soluēdo multē cōtrariandꝰ. Nec solū tenet de culpa sua: sed et illoꝝ quorum opere utitur. Si ipse diligentiā nō adhibuit. l. si mercenarius. §. q̄ colōnus. ff. locati. et l. ite⁹ āntur p nomina. reū. q. tui tres personas.

24 ¶ Item locās vasa vitiosa ignoranter et ꝓpterea vinū effusū est: vel marcuit tenet ad restitutionē. q. d. q̄ sic ad restitutionē interesse vini: nec ignorātia excusat: sec⁹ esset in pascuis locatio vbi ꝓ pestilentia erat quas ignorabat. q̄ licet animalia conductoris sint mortua non tenebit locator. vt in. d. l. Sed addes. §. i vbi dicit glo. hoc esse speciale in locato vt interesse extra rē hic veniat. In cōsuetudinaria tamē nō haberet locū dicta. l. nisi qui locasset talia vasa p bonis: secus si simpliciter exhibuisset videlicet p cōductore: ignorante ipse an sint bona vel ne. q̄ tūc cū non sit i aliqua culpa nō tenet. Et sortiori tenet ad restitutionē interesse q̄ scienter locat rē vitiosas. ar. d. l. sed addeo. Et qđ dico in vasis intelligē in omnibus vitiosis: et qua ꝺmi primo euenire pōt. Quod no. p illo q̄ locat equos qui volūt se in aquis si ꝺstruantur vectes tenentur. et similes. secus in cōmodato.

25 ¶ Quid si nauta ponat res meas in alia naui quā vbi posuerat. et perierint q̄ tenet. dicta. l. item āriſ. §. i. et hoc verius si multo ꝺlio. Si ē ꝺno bona fide et sine culpa nō tenet. similiter nō tenetur ēt si dolose posuisset quādo vtraq; nauis periit in casu nauigationis. ff. ad. l. ro. de iac. l. ſi. §. i. q̄: licet sit in culpa infideliter rē suā ꝺtendo: nō tamē ex tali culpa est amissa. ex q̄ omnino periturā erat. quod bene no.

¶ Quo. ꝓbabit assumpsit volūs vel latā culpā. ff. Hostiē. q̄ conductor: puta pastor: sicut argētarius debet probare amisisse rationes cum ruina vel incendio. l. si quis ex argētariis. §. vltimo. ff. de edēdo. Idē de custode carceris l. vlti. ff. de custo. et exhibi. re. tñ alias q̄ volūs allegat ꝓbare debet. l. quotiens. §. qui dolo. ff. de ꝓbati. Ego tamē hoc non teneo sed dico q̄ qñ quis tenet. solū de dolo et lata culpa. q̄ incūbit ꝓbatio dicenti cum fuisse in dolo vel lata culpa. si qñ tenetur de leui veſtimenti sua tunc tenet probare casu amisisse Et sic loquuntur. d. §. vltimus. et dicta. l. vltima.

Acrum nō ꝺ: nisi ꝺducēr pēsio. l. aliud in glo. C. de colla. et. ff. ꝓ socio. l. mortuo.

Actus et loc⁹ alⁱ⁹ ſpiritualis et diuinus: et ille ē ille q̄ prouenit ex magna rētio veneratione. de q̄ in ps. Omnes gentes plaudite: quē exercuit Dauid qñ ante archam dñi saltabat ij. Reg. vi. et ille Sanctus et virtuosus est.

¶ Est et alius ludus q̄ dr humanꝰ q̄ fit ad recreationē sui vel alioꝝ: vel ēt virtutis experiēdē. et ille aliqñ dicit theatralis a loco actus aū theorandus. l. speculandus. Aliqñ larualis. q̄ larue fiūt deformitates hoīum p appositionē colorū vel rez que vulgariter dr maschere. Aliqñ histrionalis in qua de persona sua facit ludū q̄ vocat vulgariter stragnatos. Ethnus illorū q̄ ludūt ad bagatelle q̄ sūt rerū honestā rū demōstratiōes. Ethⁿ⁹ histrionalis i q̄ dicit cū bastio. i. Lāceis qui dr vulgariter giostra. Ethⁿ⁹ torneamētoꝝ qui hodie nō est i vsu in q̄ quidā includebāt se i quodā circuitu ad pugnādum. Quidā pileatio balistatio saltatio scalatio corrotatio et huiusmōi qui habēt noīa ab eo in q̄ exercentur que plura sunt q̄ vocabula vt. l. natura. ff. de prescrip. ver.

2 ¶ Item talis ludus būan⁹ sit ꝓhibitꝰ q̄. de se nō est malꝰ sed aliqñ rōne alicuⁱ⁹ circūstātie ē ꝓhibitus etiam de ꝓcepto. Primo rōne loci. Nā talis ludi nullo mō possūt fieri i ecclia: aut loco sacro. c. cū ōcōzē ō. vi. et ho. cle. et. c. decet de imu. eccle. li. vi. Ethⁿ⁹ si ex eusarē a mortali q̄ talē faceret ecclesia nisi forte qđ modicū cū videatur inter diuina ꝓhibitus ibi domus mea domus orationis vocabit. Demōstratiōes vero que fiunt ad honorē ꝺi pueri passiōis xpi et vite alicuⁱ⁹ sancti non sūt ꝓhibite ibi fieri q̄ nō ꝓpter vocāt ludi vt no. i. d. c. cū decorem. Secō ꝓ hibent talis ludi ratione periculi lesionis corporalis sicut torneamēta et huiusmodi de torneamēto p totū vsi ois ludⁿ in q̄ ꝓhibitur imminet periculū mortis corporalis ꝓhibet sub pena peccati mortalis q̄ contra ꝓcepti ōi. Bar. ex. diligens. primū nisi facit ex cruēta dicta gl. C. ō gladi. et. l. nā ludⁿ ff. ad. l. aqui. sec⁹ quādo non imminet ꝓbabili licet aliqñ accidisset et raro. Tertio ꝓhibet rōne ꝓsone. Nā clericis⁹ multo magis religioso ꝓhibet ei a ludus cū armis vt in. c. cōmuniter de homi. q̄ et arma portare nisi cā defensionis sunt ꝓhibita de precepto vt in. c. clerici arma de vi. et bone. cle. Similr ꝓhibet eis ludⁿ histrionalis. vt no. in. c. donare. xxxvi. di. ō q̄ dic vt ff. Histrio. Quarto ꝓhibet ratiōe scā dali vt puta clericis et religiosis aliquē tali vt puta clericis et religiosis aliquē tali vt puta clericis et religiosis aliquē t

vt no. car. in cle. ii. de vi. t ho. cleri. q ludens ad scacos cū cupiditate peccat mortaliter. Q̄ intelligo vel qñ talis cupiditas est mortalis de se. de q̄ qñ sit mortalis vide. ī. Anto. §. i. t idem dic qñ fieret ex quacūq; alia mala intentione foret mortale si itentō est de eo q̄ est pena mortale. Intende tñ q̄ qñ talis ludus humanꝰ fit cōcessus pn cipaliter est illicitus. Etiā peccant venialiter q; debent ludere principaliter cā recreationis t solatij t exercēdi ingenij vel virtutis corporis. Verū est q; si esset inductus ad mortale qñ sit principaliter cā lucri vt patet ex experiēcia t vitaperandus. Is lucratus ī si nisi de bono. ꝓ filio pauperis errogādā. Secundū rōnē ipse puto q; dico. Sensus ꝓcepti. Nā cū tali die phibeat oē opus seruile. ec. xx. non video q̄mō hasiludia talibus diebus t huiusmodi in qb⁹ requiruntꝰ multa seruitia possint fieri sine peto mortali. In alijs ludis in qb⁹ modica seruitus inest nō esset mortale. Is tñ dicendū nisi per totū diez se in huiusmodi occuparet diuitijs diuinis. Hoc q̄ dixi de hasiludijs q̄ sit mortale pena tenet Rica. in. iii. di. xxxvii.

Sed q̄ ex nulla istarum circūstantiarum fiat illicitus nō erit pena si fiat cā hōnēste recreationis vel virtutis aut ingenij exercēdi. Et si erit pena. Et si erit venialis. de correa tñ vide supra. Correa adgrte q̄ in ludis q̄ fiūt cā virtutis exercendē vel ingenij nō. Is ludere nisi per vnū soldū in vno ludo vt in. d. aut. Et cleri. t ꝺ vnus ludus ꝓ toto illo tpe cōtinuato q̄ aliqui ludāt iuxta Imbar. i. l. inficiādo. §. in fi. ff. de furtis t soldi. Ixvii. facit vna lībra aur. C. de sa. ecclē. t arch. Quotiēscūq; Sed tu hoc limita Fm dnōm ad illā rōnē sicut nō cōcedit nisi vnus soldus in ludo magno ergo grossus solum parvus.

¶ Est t tertius ludus q̄ ꝺ diabolicus q̄ opinione diabolica est inuentus ad inducēdos homines ad penā t iste est triplici vitio. Primus constitutiō ludi. Secundus q̄ ludibria aliqñ sunt deridendi ꝓximi de qua dic vt. ī. derisio aliqñ vocant ea p q̄ merito qs venit in derisū vt sunt res inhonestas demōstrationes t talis ludus obꝺ. phibitus est tā exercere quā videre. Et qñ tales demōstrationes habēt prouocare ad lasciuiā videntes tūc peccāt mortaliter tā exercētes q̄ volūtarie videntes. Facit quod ī. dixi curiositas. Et nō dicit tex. in prohemio. ff. go. n. ludos appellat eos ex q̄bus crimina oriūtur hec. n. fieri nullo patiuntur mō hecibi Secundꝰ ludus dicit ludus alee t sub isto ꝓprie vendit omnis ludus q̄ innititur soli fortune vt ludus cartarū taxillorū t huiusmodi. Tertiꝰ ludus dicitur mixtꝰ q̄ partim initur fortune t partim industrie vt ludus tabullarū cū taxillis q̄ respectu taxillorū versat fortuna respectu tabulaꝝ vicendaꝝ versatur industria.

¶ Utrū illi duo ludi vltimo dicti sint phibiti. ℟. q̄ sic vt ꝓ̄s in aut. alearus vsus. C. de reli. t sūpti. fu. t i. c. episcopus. xxxv. di. t licet Hugo. in. d. c. episcopus teneat q̄ semp peccat mortaliter ludens ad ꝓdicta tñ nō credo verū nec dicit. c. episcopus facit ꝓ sua opinione q̄ dicit deserutio t victio ꝺ auget vt ff. depositi. l. i. in principio Ideo ꝓ̄s gl. ibidē t Rodoñ. peccat mortaliter ille qui valde seruit ludo. i. ducit in cōsuetudinē aliās aliqñ t raro nō credo foret mortale. Nec obstat d. aut. alearus ludus q̄ ipsos phibet per verbum decernimꝰ qđ non inducit ad mortale vt dixi. ī. lex. §. iii. Clericis tamen t fugitiuis videtur esse mortale ludere aut ludentes ad ipsos videre vt in auten. de san. epi. §. interdicimꝰ. t ibi sequitur

3

glo. Sed ego hoc nō credo. q̄ imperatoꝝ nō pōt ꝓcipere clericis. t iō idē dico de clericis qđ de laicis q̄ peccāt mortaliter qñ tales ludos ducunt in consuetudinem nisi rōne scandali. vt supra dicū est de ludo humano. Ratio q̄ isti ludi nō sunt phibiti. q̄ mali sint de se: sed ideo sūt mali q̄ phibiti: t causa phibitionis sunt mala que cōiter ex ipsis sequuntur: que non sic eueniunt in raro ludēnibꝰ sicut in consuetis t q̄ phibitio non se extendit nisi ad deseruientes talibus ludis. Ideo tene qđ dixi. Verū est q̄ est periculosū talibꝰ ludere ꝓp multa peccata que cōiter in ipsis fiunt.

5 ¶ Sed qđ si qs ludit ad ꝓfatos ludos gratis cā recreationis vel cā cōsuetudinis. nūqd peccat mortaliter. ℟. glo. in. d. §. interdicimus vt tenere q̄ sic dicꝰ. Sed ego auctēdo ad narrationē. d. aut. alearum vsus. t ꝓsiderādo q̄ debeam⁹ euitare cōsuetudinē iuxta. c. cū expediat. de elec. li. vi. dico q̄ non phibet. imo licite pōt in eis ludi gratis: vel in aliq̄ modico siue cā communi. siue cā recreationis. Et sic intelligo. l. qđ in ꝓuinio. ff. ꝺ alea. t intellige modicū respectu persone q̄ ludit. t tale modicū qđ eā facilit donaret. q̄ in huiusmodi ludis sic factis cessat ratio phibitōis: nisi ratione alicuius circūstātie de q̄bus supra. §. ij. est mortale. Nec obstat dictū c. epi. qđ nō distinguit ꝛs absolute loquitur de oi aleatore ergo nec nos debemus distinguere: q̄ hoc verū esset nisi ratio nos duceret ad distinguendū sicut hic facit. c. Marchiō. i. q. i. vbi dicit nō putemus in vbis scripturarū esse euangelū sed in sensu: nō in superficie sed in medulla: non in sermone nō solito: sed in radice rationis. hec ibi

6 ¶ Utrū inspectores predictoꝝ ludorū phibitoꝝ ꝛs peccēt mortaliter. ℟. glo. in. d. § interdicimus. videt tenere q̄ sic si sūt clerici. Sꝛ tu dic qđ siue sint clerici siue laici inspectores: q̄ aut ex aspectu eorū inducūtur efficaciter aliq̄ ad ludēdū. t sic si ludētes peccāt mortaliter: sic inspectores si vbi eos non inducūt ad ludū ex eoꝝ aspectu nec ad cōmunicandū ipsis: sic si aliud mali nō admiscetur nō peccāt mortaliter eos videndo t aspiciendo: nisi essent tales q̄ eorū rigēdo posset eos facere desistere a tali ludo q̄ est pena mortale in ludēte q̄: tunc talis peccaret mortaliter non corrigēdo: sed aspiciēdo. q̄ videl cōscire erūt. lxxxiii. di. erro:: cū similibus. periculosū tñ est tales aspicere ludēs. periculosū ī. phibitū: q̄ facilr possēs in ludo phibito: q̄ facilr posset eis placere talis ludꝰ ōliberare. qđ est mortale. vt no. theologi in fo sententiarum vi. xciij.

7 ¶ Utrū acquirēs in ꝓfatis ludis via bolicis sit necessario restituendū. ℟. q̄ si ille qđ dat seu amisit nō peccat alienare. nec donare sicut filifamil. Fur. t alii de quibꝰ supra donatio. i. t tunc sine dubio lucrāti est restituendū patri vel dño vel illi qui ꝺat sicut cū qs fuit vltra sūmā. c. soldorum: quia non erant donare nō potuit: nec ludere. vt. ī. Donatio. i. §. xx. t ideo sibi est restituendum. t sic de similibus. t in hoc concordāt oēs doc. Si vō poterat alienare tūc distinguo q̄ si intervenit fraus puta q̄ lucratus fuit cū falsis taxillis. aut alia deceptione t sic similiter cum cordāt doc. q̄ tenet necessario restituere ei a quo hūit. immo dicit Bald. in ꝛica. C. de cōdi. ob tur. causā. q̄ tenētur furti tales. t etiā ludentes scienter cū illis q̄ nō possūt alienare. ar. l. servus cuiusdā. ff. de condi. indebiti. nec facit suum qđ lucrat. l. falsus. C. de furtis. Etsi nō inveniret aliqua fraus. t

Ille q̄ perdidit potuit alicui tare t̄ hoc est diuersitas inter doc. Illi cōis opio ff. Ulteri. est q̄ teneatur dar pauperib⁹ t hoc sequit cōit canonistē i.c. clerici officia de vi. t ho. cle. ubi dicunt de subditis imperatoris vsi non sed ita dicitur dic q̄ licet opinio ꝓdicta sit multū rōnabilis vt posse que retrahit hoiem ab hmōi ludorū nullo iure probatur q̄ necessario sit facienda. Sicut nec alia turpis acq̄sita nec obstat q̄ ꝓ auxilio ꝓhibito pōt talia luera si nō repetitur ab his q̄ amiserūt erogari t pauperibus distribuī vt dicit ter. i. d. aut. alearū vius t sic vī q̄ sint pauperū q̄ licet possit auferre in penā non tñ sequit q̄ ipi teneant dar sicut nec in aliis casibus i q⁹ fit turpis acq̄sitio pōt tollere vt i. i. C. ad. l. iul. pec. t in. l. ff. de iure fisci Et faciūt q̄ istra dicā regulā. l. in vbo nr̄pter acquisitū t sic tenē q̄ ad necessitatem restitutionis Bene tñ faceret episcopus si talia accepta recuperaret t daret pauperib⁹ Similiter cōfessores debēt ea errogari facere pauperib⁹ vt in q̄ delīgit in eo punitur Si tñ nollet nō est ei deneganda absolutio Aduerte tñ q̄ vbi legeo imperitus ligit q̄ tñ q̄ amiserunt si vellent repetere possēt vsq̄ ad. xo. annos t sic ꝓpter hoc tenerent eis de necessitate restituere vt i. d. aut. alearū. nec obstat q̄ dicunt q̄dam esse abrogatā p nō vsū q: nō est verū vt patet ex rōne supra. Ter. §. xvii. Sed vbi lex imperialis nō ligat sicut in terris pape t similiter nō posset repetere vbi lex imperialis viget si epi nō accipiūt lucrata possūt officiales facere vt dēt pauperib⁹ vel in publicos vsus vt in dicta auten. alearum

2 ¶ Sz pone q̄ ludēs i casibus i q⁹ tenet restituere lucret t postea cū ea dē persona in alio ludo perdat nūq̄d potuit cōpensationē facere. ff. q̄ si in eodē ludo clarū est q̄ sic t voco hic eundē ludū qui se non diuerterunt ad alia. or. l. cōmuniter in prin. ff. de ver. obli. et facit quod no. Bar. in. l. inficiando §. iuuano. ff. de furtis. Si vero i diuerso ludo q: puta q: hodie lucrat⁹ fuit t cras cū eodez amisit sic de subtilitate iuris nō potuit cōpensationez facere si ille cū q̄ lusit sit de illis q̄ non tenentur de necessitate restituere sed de equitate cōsciēte credo q̄ possit Facit q̄ no. Pa. in. c. filius de testamentis t. c ex parte in fi. de censibus.

¶ Que pena ⁊ tenentes ludum aleā 9
rū, ꝓhibiti. ff. q̄. Primo domus in qua ludit debet publicari vt in. d. aut. alearū vius in vbo domibus eoz publicatis Secūdo si tenēs ludū vbertur ñ ozit actio ex tali iniuria nec punitur verberās vel dānū ei dans qui docūq̄ t vbicūq̄ fierū fuerat siue tēpore quo ludit siue alio Fm Bal. ibi Ulta Rubrica t Bart. t est ter. in. l. i. §. notādū. ff. de alea. Tertiō q̄ si fuerit ei aliq̄d subtractū tēpore quo i eius domo ludit siue lusionibus siue ab alio si poterit repetere nec habet rei ꝓsecutionem nec ēt penalez furti vt est ter. i. d. l. i. §. i. ff. de alea: tñ in cōscientia pauperibus est dāndus ar. c. cum ni. de vsu Quarto q̄ a tū cōpulit ad ludēdū ēt ex metu q̄ non cadit in cōstantem potest puniri iudicio arbitrio t potest poni in carceribus vt in. d. ter. §. i. ibi q̄ cōpulit. Unde generaliter intelligo illū cōpellere eo ipso q̄ stat cum altari parato hoc ē ꝓstat domum tarillos scammū lumina t huiusmōi nazi illis suasionibus t illecebris dicitur cōpellere iuuenes q̄ nō possūt refrenare iuuenles calores. l. fi. §. filij autem. C. ō bo. q̄ liber. sicut dicimus in materia macedoniani. l. i. t ii. ff. ad macedo.

ep toti. Aliter nisi ita aperte intelligeretur dicta lex effectū nō haberet. q̄ non est dicendū. l. si prētor in ꝓncipio ff. de iudi. que lex predicta pōt etiā intelligi i oīnib⁹ aliis q̄ blādiris t suasionib⁹ inducunt hōines ad ludū: q̄ dicātur cōpellere: sicut dicūt⁹ de raptoribus virginū q̄ nisi esset q̄ solicitaret q̄ dolosis artib⁹ circūueniret: non faceret ei puellā in tāū dedecus sese prodere ter. ē in. l. vnica. §. ij. de rapt. virgi. Quinto q̄ oīs contractus celebratus inter ludentes adinuicē nō tz vt no. Bar. in. l. si qs cū sciret in fi. ff. ꝓ emp. nec vēdēs in ludo tenetur de euictione. vt in. l. si filiusfamil. §. i. ff. quarū re. ac. nō dar. Sexto q̄ mutuans pecuniā lusoribus vt ludāt iecuz nō potest eā repetere. vt est glo. ordinaria in. l. i. in ꝓncipio. t in. l. fi. ff. de alea. ego credo etiā hoc vez generaliter in quocūq̄ q̄ sciēter mutuat ludere voleti q̄ nō repetet t videt casus i l. verū. §. pe. ff. de mino. nec dicas q̄ loqtur de minore vt ēt loqtur. l. si vero nō remunerādi. §. si adolescens. ff. mandati. q: idē est de maiore. vt dicit glo. in. d. §. si adolescens. Item quia dicta. l. verū loquit q̄n minor ēt priuilegiatus mutuat minori etiā priuilegiato t tamē ibi licet sint in pari priuilegio potior est cōditio illius qui perdit pecuniā. Facit q̄ no. Bart. in. d. l. si quis cum sciret.

Luxuria

est solutio in voluptates seōz Ysi. i. li. ethimologiarū Voluptates aūt marie veneree solūt animū hominis. t ideo luxuria est ꝓncipaliter i eis. Secūdario autē dicitur esse in q̄busdā aliis ꝓnēribus ad excessū. lecūdū glo. ad gal. v. vbi dicit. q̄ luxuria est quedā superfluitas.

1 ¶ Quot sūt species luxurie ꝓncipales ff. q̄ sūt ter de q̄bus habet. xxxiii. q. i. § cū ergo. i. Fornicatio simplex. Adultertiū incestus. Stupū. Rapt⁹. t vitiū contra naturam. Adde excessum in actu coniugali de quib⁹ habes infra ꝓceptum. §. x.

¶ Utrum sit peccatum mortale. ff. q̄ 2
sic. sed no. q̄ luxuria habet initium in corde cogitando causa delectationis t illud est peccatum mortale secūdus distinctionem posit⁹ in supra. Cogitatio motosa multo magis si vltra cogitationem peccati mortalis addatur sensus. puta. quia vult delectari in videndo tangendo. loquendo. t huiusmodi. licet nolit cōsumare opus. Itez est peccatum mortale deliberatus cōsensus in op⁹ si facultas adesset math. v. Qui viderit mulierem. i. desiderando corde deliberate ad mechandum iam mechatus est. i. ꝓpter peccatus mortale t illius speciei cuius est materia quam appetit. puta. si soluta. Fornicatio: si coniugatam Adulteriuz. t huiusmodi que circumstantia est consideranda de necessitate cum mutet speciem secūdus aliquos sed ego nō credo quia solum est contra vnam ꝓhibitionem. i. nō concupisces proximi tui vxorem: vel contra aliud. nō remanet est ibi aliqua materia lesa licet sit bonum confiteri eam: sed multo magis est peccatus mortale cum consequitur in Operatione. Unde si est polutio solū sine alterius commixtiōe sic dicitur molities vel immunditia. Si vero coitus sit ad rem alterius speciei. sic dī bestialitas. Si aūt ad rē eiusdē speciei sed indebitū sexue. sic dicitur sodomia. si Quarto sit ad rez eiusdem speciei t debitū sexus. sed non seruatur naturalis modus coeundi. vel quantus ad instrumentum non debitum: vel ꝑ nō ad mōstruosos cōcubendi modos

ſic hi quattuor modi vñr peruſi ℨ naturā ℣i cū alio eiuſdē ſpeciei ⁊ in debito vase ⁊ debito modo ſit talis polutio aut eſt cum ſoluta ⁊ ſic fornicatio aut cū ꝓiugata ⁊ ſic adulterium ⁊ huiuſmodi ⁊ ſic ſemper peccatum mortale ſiē voluntaria preter matrimonium

3 ¶ Qđ eſt grauius horū .ſ. peruſi contra naturā eſt maximū ⁊ illo infimū ē molimen grauiſſimum beſtialitas medium ſodomia poſt peccatū ℨ naturam mains ē incestus poſt incestū eſt adulterium ℣erū intellige accipiendo i ſuo ſimo q; maⁱ⁹ peruſi ē cotra cū miſe ℭ cum alterius vxore Adulteriū ē maius ſtupro vtrūq; aūt aggrauaſ p violentiā vñ rapta virginis eſt grauius ſtupro ⁊ raptⁱ⁹ vxoris grauius adulterio hec omnia aggrauant ſecūdū rationē ſacrilegij Infimū oīum predictorum eſt fornicatio que cōmittitur ſine iniuria alterius perſone

4 ¶ Quot ſūt eius filie .ſ. Iſy. ponit ẽt tres ⁊ pm ſermonis nā ſermo debz eſſe decens ℨ qđ eſt turpiloquiū Secundo licitⁱ⁹ qđ eſt ſcurilitas Tercio expeditⁱ⁹ qđ eſt ludrica Quarto ſalſe cōditus .ſ. ſapientie ℨ qđ eſt ſtultiloquiū Eſt ⁊ quito eccitas mētis Sexto precipitatio Septimo inconſideratio Octauo amor ſui. Nono eſt odiū dei Decio amor mūdi .Undecio horror futuri ſeculi Et duodecimo inconſtantia de quibus .ſ. Interrogationes.

5 ¶ Vtrū in tactibus ⁊ oſculis ⁊ huiuſmodi ſit peccatū mortale .ſ. q; ſic qđ deliberate fiunt cā delectationis luxurioſe Fm q; ℨ. vtri Loquatio ſecus quando fiunt cauſa amicitie.

Magiſter ſecūdū hoſt. dr ſe qui alicuⁱ⁹ rei ſiue negocij pre cetero curā gerit .l. i. §. magiſtrus .ff. de excu. Et hoc nomen magiſter dr a minuendo ſiue mōſtrādo .ff. de ver. ſign. l. quis ſcripſit ⁊ de magiſtris .c. quia Sed ꝓprie magiſter vocat qui docet grāmaticas vl alias artes liberales ⁊ theologias ⁊ ſic accipit de magiſtris .c. quia nonnulli ⁊ incle. ii. eo. ti.

¶ Qualis debet eſſe magiſter .ſ. q; ꝺ 1
bet eſſe idoneus, ꝓuidus ⁊ diſcretus in ſcia quā vult docere .c. i. ii. ⁊ iij. eodem tit. ⁊ idoneus eſt qui ꝓfo moribus ⁊ poſt facundia alios antecellit .l. vnica. C. de ꝓfeſſo q i vrbe ſacra. l. magiſtros C. de ꝓfeſſo. ⁊ medicis Hāz qui alios docēt non debent habere neceſſe ab alijs doceri .ar. xxxvi. di. §. ecce ds etiā hoc bonā cōuerſationē teſtē doctrine. Iriij. di. valentinian⁹

¶ Vtrū religioſus debeat ad magiſte 2
riū aſſumi .ſ. q; ſi igerit ſe vt ſit cōmuniter hodie nō debz .xvi. q. i. monachⁱ cū multis .c. ⁊ q. vii. c. in noua. Si ẽ non ingerit ſe ſed mittatur a ꝓlato ſuo ad quem pertinet ſic poſſunt ⁊ debēt aſſūi .xviij. q. i. ſic viue ⁊ .c. ſi clericaⁱ⁹ ⁊ .c. doctos ⁊ .eē eo. ti. c. i. ⁊ pe.

¶ Que ſciēte legi poſſūt .ſ. q; oēs q; 3
faciūt ad inſtructionē anime corporū vel rex niſi ſint reprobate ⁊ ſunt ſtē q; legi poſſūt ſingulariter.

Grāmatica de q; Quicqđ agant artes ego ſemper predico partes

Dialetica de qua Me ſine doctores frustra colunere ſorores.

Rethorica de q; ē mihi dicēdi ratio cū floreloquendi.

Muſicha de q; Inuenire locū p me modulamia vocum.

Geometria de qua rerum menſuras ⁊ earum ſigno figuras

Ariſmetica de qua Explico p numeꝝ que ſit propoſitio rerum

Aſtrologia de qua Aſtra viasq; poli variaſ mihi vendico ſoli.

¶ Vtrū mathematica poſſit legi .ſ. 4

q; matheſis cū aſpiratione media ad exercitiū ñ ls docere .q: ſignificat artem diuinādi .⁊ eſt reprobata .vt .C. de male .⁊ matpe .l. nemo .⁊ l. culpa. ℨ ad inſtructionē docēdi poſſet .xxxvii. di. leginus. ℨ ego credo q; ẽt ad inſtructionē nō liceat .q: cuⁱ⁹ vſus malⁱ⁹ eſt ipm q; malū ē .vt of i pmo ſen. diſt. i. ℨ alia matheſis ā hz penultimam breuē bene licita eſt q; eſt de ſtruct vel nimo dicēs ſcientiā. vñ ꝺ ſus. Scire facit matheſis dat diuinare matheſis.

5 ¶ Theologia ꝓmnibus docēdi pōt co. ti. c. q: nonnullus. Jus canonicū ⁊ ciuile .de ꝓuilegijs cū diuerſis .li vi.

6 ¶ Sed qđ de poetis q; vt in pluribus ſunt ad animos iuuenū corrūpendos .ſ. q; diſtinguēdū eſt de libris gētium. Nā qdā libri ſunt q; vt mⁱ⁹ plurib⁹ ſunt de laſciuijs .vt Ouidius de arte .⁊ ſimules .⁊ Tales legere vel audire omino ꝓhibiti eſt. Et ſic intellige .c. ſacerdotes .⁊ .c. legantur .⁊ .c. ideo. xxxvii. di. Sūt alii libri gentiliū ſeu poetarū q; vt plurimū multū vtilitaſ afferūt. licet i eis aliq; ſint aliqua turpia ſimicta: ⁊ tales libros legere vel audire cū eruditione vocabulorū .vt p eos ſciāt loqui recte atq; ornate nō eſt ꝓhibiti ⁊ ſic loqtur .c. turbat eades di. cū duob⁹ .c. ſe. dūmō ſit talis mgr q; fabulas laſciuas abbreuiat ⁊ obſcure legat Et ſic limita glo. in ſūma di. xxxvii. vide etiā quod dicam .ſ. Scientia.

7 ¶ Vbi debēt magiſtri iſtitui ad legē 7
dū .ſ. q; in oībus locis .vbi facultates eccleſie ſuppetūt: ſiue ſit cathedralis ſiue alia eccliā collegiata que habeat facultates ſufficiētes ad hoc debet poni magiſter q; legat in Grāmatica cui cōpetēs beneficiū aſſignet .ſeu percipiat fructus vm⁹ ꝓbende .⁊ tādiu ſolum ℭdiu perſeuerat in docendo clericos ſtrui illius eccleſie: ⁊ alios pauperes.

In metropolitana ꝺo eccliā debet eē mgr q; doceāt ſacra pagina .⁊ ꝺ his q; pertinēt ad curā aiarū .xxxiij. di. ꝺ qđ dā .⁊ .c. ii. c. i. ⁊ .c. q: nonnullis .hodie ꝺo ſtatutū eſt q; romana .pariſien. ortonen. bononien. ſalmacien. eccleſia habeat duos viros ꝓuos ad inſtruēn. in lingua hebraica. caldaica .⁊ arabica .i. eo. ti. ⁊ ibi pont cuius ſūptⁱ⁹ 8

¶ Quid ſi nō vacet aliq; ꝓbenda .ſ. 8
gluer de ꝓbēdaſ debet dare tātum q; ſufficit vnā ꝓbēdā ſi ſuperet ad eorum neceſſitatē .ar. c. fi. de his q; fiunt a maio par. capi. ⁊ de eccle. edi. c. de his. vel ſi non ſuperet expectent donec vacet prima .ar. c. dilectus el. ii. de preben. ſecundā Ber. ⁊ Hoſt.

¶ Sed pone q; ſit ꝓbenda vna aſſi q; 9
gnata magiſtro .nunqđ tenēt canonici eligere alīm canonicū: cū magiſter nō ſit canonic⁹. ⁊ ſtatuto cū iuramēto firmato caueatur q; ſint tot i numero ſ. q; nō auctoritate illius cōcilij .c. qz nōnullis eo. ti. nec faciūt ℨ iuramētus nec currit eis tēpus. q: non dicit vacare talis ꝓbēda: niſi quādo magiſter deſiſtet a legendo.

¶ Vtrū magiſter poſſit eligi in cano 10
nicus ſub illa cōditiōe vt doceat .ſ. q; nō q: debet ceſſare ois conditio ⁊ pacto alias eſſet ſimoniacū. ℨ ſi vacaret aliqua ꝓbenda .nūc ea vacāte poſſent ſtatuere .vt illud onⁱ⁹ ſit ei āncrus tranno. Hoſt. ⁊ ber. in .d. c. qz nō nullis ℭ Hoſt. videaſ tenere q; ẽt in primo caſu nō eſt ſimonia ſi permutatio de ſpirituali ad ſpirituale .c. ad queſtiones .de re. permu.

¶ Vtrū talis magiſter cui aſſignata ē 11
ꝓbenda vel pulſio de eccliā poſſit aliq; exigere a ſcolaribus .ſ. q; nō: etiā preterea cuiuſcūq; cōſuetudinis in .c. i. eo. ti. ⁊ Si exigit a clericis illius eccliē vel a pauperibus alicuⁱ communit

ꝺ 5

simonia secundū Hosti. in. c. q. eo. ti. ⁊ Jo. bar. Bar. ⁊ Archydia. in. c. de q̄busd. L. xxxvij. di. Et hoc intellige si reddit⁹ sūt sufficientes: secus si sit parum. nec hꝫ pactus sufficienter assignatos. q. magistri necessitas sublenāda est. d. c. q. nō nullis q. sic non esset simonia sm Aler. nec est vēdere sciam sed laborē sui facit. l. ij. ff. de ori. iur. si erit ⁊ episcop⁹ licet nō possit facere ordinationē tamen ex necessitate exigit subditus cantantū. c. cū apostolus. §. phibem⁹ de cēsi. ⁊. c. cū sit de simo. ⁊. c. cōquerēte in fi. de offi. ord.

12 ¶ Quid de alijs magistris. §. q. sūt nō debēt exigere aliqd q̄ sunt salaria. debite de publico in studijs generalibus. Rñdeō sm Pa. in. d. c. q. non nullis. In alijs eē studia generalia. sic uliter nō possūt a scolaribꝰ illius loci sm eū. Anto. nec a pauperibus. sed bene a diuitibꝰ alicuius. ⁊ ēt secundum cōsuetudinē. l. q̄ si nolit. §. q mācipia. ff. de edil. edic. Facit. l. si fundus. ff. de euict. ⁊ qō no. Bar. in. l. nemo est qui nesciat. ff. de duobus reis. Si vō non sūt salariati pñt exigere. sed non a pauperibꝰ. de cēsi. c. licet. Et hec intellige vera q̄ possūt exigere q̄ non est sibi pursū sufficiēter. ⁊ loq̄r hic nō de his q legūt vt adiscant. vel pp honorem quia tales nō gerūt vtiter negocium alienū sed suū. ff. de nego. ge. l. si pupilli. §. ij. sed de illis qui ad vtilitatem scolarium legunt: vt sunt docti.

13 ¶ Aliqd oēs magistri possint oblata a scolaribꝰ spōte recipere. §. q. sic. c. dilectus filius el. ij. in fi. de simo. ⁊. q. ti. principie: q. quedā sūt q̄ licet inhoneste petant tñ honeste recipiunt. l. i. §. est quidem. ff. de vari. ⁊ extraor. cog.

14 ¶ Utrū magister pp lucrū datū sibi a scolaribꝰ cōcedendo eis vacationem vel celebrationem festi peccet. §. Rodoñ. q. si hoc facit pro recreatiōe eoꝝ nō est simonia: sed tñ turpe lucrum. secus si faceret ppter festū colendum vel non colendum. quia esset simonia secundum Ray.

¶ Utr̄ possit fine simonia aliqd exigi p lectiōa docēdi danda. §. Hosti. ⁊ Host. q. simonia nō ē sed turpe lucrū. de necessitate restituēdū ei qui dedit si erat idoneus: q. nō turpiter dedit sed potuit redimere vexationē suā. c. de clerus. el pmo de simo. secus si nō erat idoneꝰ: q. cū turpiter dederit non ei restituit. sed pauperibꝰ de bono cōsilio esset dādū. vide q. no. Ber. in. c. p hibeas eo. ti. Idē dic de ēpo qui non vult dare licām suo clerico eundi ad scolas nisi aliq̄ sibi dato. Rodoñ. tñ credit simoniacū episcopū: si pp lucrū dat licētiā p quinquēnio a iure concesso. c. sup specula. e. ti. Sēd si ad maius tēpus q̄ habet respectum principaliter ad solucōnē eū a spirituali officio q̄ debet ecclie. Si vō pp moram in studio faciendam. sic turpe lucrum est nō simonia: sed mortale peccatum.

15 ¶ Utrū q̄ possit petere licētiā docēdi in theologia. §. secundū sāctū Tho. in quol. q. sic: cū cōtingat scire scientiam sit opus caritat. Q̄ intellige verū quando hoc q̄rit pp bonū finē. sed ppter superbiam ⁊ extollētiam nō liceret.

16 ¶ Utr̄ ille q obtēta licētia fecit expē saō in cōuiuijs secundū cōsuetudines possit aliū substituere cū pacto q̄ reddat sibi expēsā. §. Rodoñ. q. sic: dūmō substitut⁹ legat vice sua: ⁊ cōsuetudo sit substituēdi. Si vō totū tuū saum ut eū trāsferat. sic nō pōt aliqd etiā p interesse suo pacisci. ⁊ multo minus de certa portiōe emolumēti percipienda. nec est ꝑ q̄ ecclia tradit tali modo

q̄ beneficia sūt assignata p sustentatiōe clericis: sed istō p labore docēdi.

17 ¶ Utrū peccet mortaliter admittendo ad doctoratū nisi exigāt turamētū q̄ nō expēdēt vltra tres mille turonēses argēteos in tali doctorat⁹ vel magisterii solēnitate. §. q. sic. ⁊ sūt suspēsi per sex mēses ab hmōi ptiōe ēt si sunt episcopi. vt in cle. vlti. de magistris.

Aioritas

nō q̄rit a suo dei sed inferioritas. xl. di. multi. xciij. viij. diaconi sunt.

Aledictio

ppie ē iperatio seu optatio mali alicui fm sub rōe mali hoc ē iquātū ē malū. inēdēo ꝓ malū. vt colligit ex. c. deus. xxiij. q. iij. Large autē accipit etiā p blasphemia dei vel sanctoꝝ. vt in. c. statuimus de male. ⁊ omnis talis maledictio ꝓhibetur. xxiij. q. iij. si igitur. xlvj. di. clericus. ⁊. c. i. de male.

1 ¶ Utrū sit peccatū mortale maledictio. §. q. aliquādo qs ipreca malum alteri sub rōne boni. vt. s. conuertatur vel nō habeat causā faciēdi mala: vel ei q̄ meret maledicit sic nō ē peccatū sm Aler. Fa Fe tractatu de maledictione: qñ sit cū alijs debitis circūstātijs ymo maledictio isto mō erit bonū licet sit malū ei cui maledicit. sed quādo qs maledicit. ppie. tūc semper est peccatū mortale si fit cū deliberatione ratiōis. ⁊ ō malo notabili. sec⁹ si ex ictu vel de re minima. Dicit tñ Aler. q. si talia ducant in cōsuetudinē posset esse mortale propter cōtēptū.

2 ¶ Utrū liceat maledicere creatur irrōali. §. F3 Aler. vbi. s. q. maledicere creature irrationali secundū se ꝓsiderate ē ociosū ⁊ vanū ⁊ p cōsequens illicitū. Maledicere aūt eis put ordinant ad hōnem. sic ē idē peccū ac si fieret homini. ⁊ ita mortale. sicut dictum ē. ⁊ de talibus intelligit illud. maledici regnū dei nō possidebūt. xxiij. q. iij. §. illecita. ⁊ de pēa maledictoꝝ vel dictos. vide. §. Blasphemia.

Aleficium

of aliqñ sortilegiū vel incātatio. vt. xxvi. q. v. nec mirum. ⁊ de hoc. j. Sortilegium. ⁊ quō pōt destrui vide. j. Superstitio. §. xvij. Aliqñ of qōcūq̄ crimiē vt furtum. rapina ⁊ hmōi. vt inst. de obliga. que ex delic. na. Et ēt ḡsi maleficiū uocamen tñ qō fit priorio ꝑter ꝓpositū. vt inst. de obli. q̄ ex quasi delic. na. p totū.

Alitia

of tripl. Primo pro habitu vitioso er q̄ ꝓcedit q̄ bonio ē [illegible] inclinat⁹ ⁊ ꝓpt⁹ ad agēdū opera illimes vitij habituati: ⁊ sic est peccat ex malitia. i. ex electione mali pp illaz inclinationē habitus vitiosi. iz nō ē peccatū in spiritū sācū. Secūdo of malitia cōtēptus ⁊ abhōinatio rez spiritualiū pcedēs aliqñ ex inordinata tristitia mētis: ⁊ isto modo est filia accidie. Tertio malana of petrū in spiritū sanctū. de q̄ dic. vt. j. Peccatus. §. iij. Et istis duobꝰ modis semp est petrū mortale malitia: er qua in cōtēptus bona spiritualia vel diuina habent. si est in deliberatione voluntatis secundum sanctum Tho. Fa Fe. q. xxv.

Endatum:

of qñ q̄ sed sanctiōes sue volūtatis ipōnit aliqd alicui nulla data pecūia: seu q̄cūq̄ alio. interueniāt q̄cunq̄ verba. ita tñ q̄ sint q̄ mādant ad vtilitatem seu sanctificationem mādantis. Si vero sint ad vtilitatem illius cui cōmittitur. hic dicetur persuasio. ⁊ persuasor: nō mandator vt no. bar. in. l. non solum. §. si mandato. ff. de iniur. Si autem data pecunia

si est circa delictū. sic dē mādatum. accipiens assasinus. de q̄n.c. p humāi de homi.li.vi.t d.l.nō solū. Ubi vero nō est circa delictū mādatarius dicit locator:: t mandans cōductor. nec est mandati p̄positus.

1 ¶ Utrū mādato delictus includat sub dispositiōe iuris vel statuti puniētis eū q̄ fecerit tale delictū. ff. Pa. in.c. mulieres de sē. excō. sic videtur aut ēba scripta sūt in rē. puta dicit ius siue statutū. p hōicidio imponatur talis pena t sic includit ex p̄pria significatione ēborum q̄ de homicidio q̄ mandatus tenetur. l. hec verba. ff de adul. t. l. aut q alr. ff. hec ēba. ff. q̄ō vi. aut clē. t utrobiq; p Bar. t p Ly. in l. non iō mādo. C. de accusa. Sed ēba sūt scripta in personā. vt q̄ dicit. si quis cōmiserit homicidiū pūiatur tali pena t sic si cōmittat p instrumētū q̄ō necessario operatur necessitate fci sicut mitt̄ō sagittā t hmōi. vel operatur p instrumētū necessitate iuris. sicut quādo p curatorē vel subditū aliq̄d mādat licitū. sic includit mādans: q̄ ipse vere facit q̄n actus attribuit p̄cipio. facit l. itē mella. ff. ad l. aeql. t pro hoc ter. in l. si pater in fi. ff. de manu. vin. t l. iii. ff. si procurator. ff. q̄ q̄sq; iur. t iō statutū puniēs p̄ponēte exceptiōnē ēz ꝑ instrumētū. mandans p̄curatori proponere tenet pena statuta. Si vero instrumentū p q̄ō explicatur operatur voluntate p̄pria nō necessitate facti vel iuris. vt puta q̄ mādauit dicitū cōmitti: mandatarius nō tenet obedire: tūc in dispositiōe iuris cōmūis mādator cōprehendit: nō ex p̄pria significatione sed interpretatiōe iuris. q̄ō vult pax interesse vel p se vel p alīū facere: vt dicit ter. in l. i. §. desciisse. ff. ō vi. t vi ar. sed nō hēbit locū i statuto i q̄ fictio nō habet locū. l. iij. §. hec ēba. ff. ō nego. ge. Et hoc tene. licet bal. in. d. l. nō iō minus. aliter valēret. Sillinguo tū se cūdū Bal. i. l. omnes populi. ff. de iusti. t iur. sic q̄ aut statutū indulget. puta hōicide remittat certa pars pene t sic cōprehēdit q̄ cessat odiū. t favor est ampliādus. regula odia. li. vi. Aut punit t tunc aut de pena regulari que nō, multū exorbitat a iuris communis dispositiōe. t sic includitur q̄ tūc statutū debet interpretari secūdū ius cōmune. vt. in. c. cū dilectus de cōsuetudine no. Inno. in. c. cauſaz que. de fīcrip. t Bar. in. d. l. omnes populi quā quidez penā ius cōmūe vult vt cōprehēdatur vt. s. dictū est. exēplū in iure cōi nō est exp̄ssa pēa. statutū exprimit penā t loquitur ō faciente t includitur. Aut pūit pena irregulari. t q̄ exorbitat a cōmuni iure. t sic non includitur. sed hēbit locū i casu suo. t hoc sēserunt doc. antiq; in simili. in l. q cū q̄. C. de servis fug. in illa q̄stione numquid masculinus cōcipiat femininuz. q̄ō modo regulari comprehendit. sed in irregulari nō. Nec obstat p̄dicē. c. mulieres ō sēnt. excō muni. in ēbo vere q̄ō vt invere q̄ nō interpretative. q̄ illud verū est secūdū Bar. in l. sed si ventus. ff. de iniu. in peccato: sed nō in pēa. t q̄ō nō vere cōprehendat. Facit. c. vt fame. ō sē. excō. vbi ter. inqt facere videant. Ergo interpretative ad idē. de cle. pu. i du el. c. ii. Ubi pugil vere homicida dī. t mandans nō. licet teneat de homicidio. Idē q̄ ter. ponit vt diversa facere t mādare. ff. o. distic. c. si q̄s vidua. t ō homi. c. sicut dignū. Ergo in penis irregularibus a iure cōmuni p statuta nō hēbit locū. vbi fictio nō habet locū. vt dixi. Idē dic q̄ q̄ ad effectus naturales q̄ ex ipso facto p̄uenīt vel requirunt nūq; sūt pars facere p̄ se vel p alium. Facit q̄ no. Bar in victo. ff. de

fecisse. vbi vult q̄ nō est idez adulterium facere per alīū. sicut per se. ſz q̄ ad effectus cuiusc̄ q cōsiliū in repraesentatiōe iuris. sic tenet q̄ō. s. dixi nisi q̄n ius punit aliquez q̄ p̄sonālit fecerit quia tūc nō includit in pena facto p alīū. Et sic intellige. t limita Glo. in. c. sciant cuncti. de electio. li. vi. t iura in ea allegata.

2 ¶ Utrū mādatarius non servans formā mādati faciat aliq̄d validum. ff. q̄ nō q̄ gesta ꝑ formā mandati sūt nulla. t nō solū quando fit expresse contra formam. sed et quādo fit preter et citra formā quia quando ad actū dat certa forma: paria sūt agere ꝑ citra t preter formaz. Unde ter. cū glo i. c. si cui de elec. li. vi. t. c. prudentiā de offō dele. facit. l. diligenter in princi. ff. mādati no. Pa. in. c. fi. de resti. spo. quod limita vt. s. absolutio iii. §. ii.

3 ¶ Quid de mādato qualificato. ff. Fz Pa. in dicto. c. fi. q̄ distribuit in duo mādata: t si nō p̄t ipleri in facto seu substātia debet ipleri in modo seu qualitate. Ex quo infert q̄ si duo mandāt et data certa forma licet nō possint simul ipleri debet tū fieri q̄ō p̄t t valebit actum. Facit quod no per glo. t doc. in. c. cōsiliarius de rescrip.

4 ¶ Quid de eo q̄ mādauit delictū q̄ō post multū tps ille exequit. concludit Inno. in. c. ad audientiā de hōi. q̄ō te net si nō revocauit expresse vel tacite vt puta. q̄ feci pacem cū inimico. vel parētellā. vt. l. iii. §. h. t ibi glo. t bal. ff. de adimē. legatis. Et hoc sequit bal i dicta. l. nō ideo minus.

5 ¶ Utrū mādās teneat mādatarium de cāu fortuito. ff. Pa. in. c. sicut. de iure iuran. q̄ agēs actione mādati petit dāna que verisimiliter cōingere potuissēt quasi mādans ea debuerit cogitare a p̄ncipio. Fm. Inno. in. d. c. sicut. t sic petit expēsi. t dāna. ar. ff. de nego. ge. l. nēsēnius. t sic dicit intelligēdā. l. in. cāo. §. nō oia. t. l. si. q̄ō alicui. §. impēdia. ff. manda. nisi dāna cōingerēt ex cāu fortuito q̄ verisimiliter nō fuisset cogitat⁹. d. §. nō oia. t hoc tenet et ioan. in regula dānū in mercuriali. li. vi. Et intellige p̄dicta in eo q̄ gratie sūt mādati. nā mādatū debet esse gratuitū. l. i. §. i. ff. mandati. t iō illi stipendiarii q̄ veniunt p precio nō p̄nt agere ad dāna. q̄ nō sunt mandatarii. vt dicū est. Item illi q cā pietatis vel parentelle t huiusmodi hoc faciunt. xxii. q. iii. nō inferēda. Similiter nec illi q ex debito tenētur. ii. q. iii. si dūe. t. c. Julianus. vide q̄ō no. in. d. l. nēsēnius.

6 ¶ Utrū mandatū expiret mo[illegible] datoris. §. doc. in. c. grati. t. c. relatū. de offō dele. q̄ re integra expirat. l. mādatū. C. mandati. alias nō. Quomodo res. dicatur integra et quō non. vide ibidem per doctores.

Manifestum nos re scribimus intelligere q̄ō vl p cōfessionez vel, p̄bationē legitime notū fuerit: aut cuidēna rei q̄ nulla possit tergiversatione celari dicit. ter. in. c. cū olī in fi. de ēbo signi. t ibi dicit glo. q. p p̄te manifestū dē q̄ō nō eget p̄batione. t sic est notoriū sed manifestū p̄prie. put est ſpecies distincta a notorio dicitur q. p̄bari potest.

1 ¶ Utrū in dispositiōe vbi fit simpliciter mētio de manifesto debeam⁹ accipere manifestū p̄prie t prout est ſpes distincta a notorio. §. Fm Pa. in. d. c. cū olī q. debem⁹ ꝑsiderare mām subsecutā. vt no. in. c. rogo. i. q. iii. t ēt usum loquendi ar. c. Quia de ēbo. sig. in dubio ēbo ōbem⁹ capere p̄prie. Sed hoc l. nō aliter. ff. de le. iii. t in. c. fi. ō ēbo. signi. t maxime in penalibus.

Anumissio

est liberatio. nā od qa i seruitute ē manu ⁊ pōa suppositꝰ est: sed si manumissus est. liberat a manu ⁊ potestate domini. vel nīhi. de liber. §. i. ⁊ xij. q. ij. cum redemptor.

¶ Quis pōt manumittere. ℟. qꝫ is q habet administrationē rerū suarū ⁊ et reliq. sīnū inceperit inter viuos libertatē dare pōt. instit. quibus ex cau. ma. nō pos. §. pe. In vltima vō voluntate q retineri pōt. s. in. xiiij. anno. pōt ⁊ manumittere vt in. d. §. pe. ⁊. C. qui manumi po. aut. sꝫ hodie nouo iure. Itē epūs pōt manumittere seruos ecclie bene meritos. xii. q. ij. si q̄s de seruis. pōt et reuocare meritos: dummodo det ecclie p vno duos eiusdē meriti ⁊ peculij. xij. q. ij. epūs q. Intellige de bonis ppriis. Itē cī miserationis pōt. d. c. cū redderet. Abbas pōt et cū cōsensu epi ⁊ monacorū. xij. q. ij. abbatib⁹ vbi cōsuetudo sit q possit vel nō possit illas seruos de his q̄ sunt a pla. sine ꝓsen. capituli. c. ea noscit. ⁊. c. cū nos

¶ Quid si q̄s sit seruꝰ plurium nunqd pōt manumitti ab vno illorū. aliis ꝓdicentib⁹. ℟. q sic. sꝫ māumissor tenet aliis suā fidēnez. C. ō cōi suo ma. l. i.

¶ Utrū valeat manumissio in fraudē creditorū scā. ℟. q nō. C. q manu. nō pōt. l. i. ⁊ instit. ex qui. ca. ma §. i.

¶ Utr̄ possit manumitti ille q pp delictū incidit in seruitutē. s. ℟. Ioa. in. c. ita q̄ridam de iude. q nō fm Io. an. Facit l. ij. C. qb⁹ ad li. prohibita. nō licet

¶ Quō fit manumissio. ℟. multē mōdis. Instit. de lib. §. multis modis. vbi inter alios dī q pōt fieri in secreto. vt si dicat dñs esto liber. vel p epīstā. vel per testū vel p quālibet vltimā volūtatem

¶ Quō reuocat manumissio. ℟. pp ōia cās ingratitudinis ex quibus reuocat donatio. de quibus. ff. donatio. l. §. xxij. in auc. vt liberi de ceteris. §. fina.

¶ In q̄ differt manumissꝰ ab ecclia a manumisso a priuato. ℟. q primo qꝫ pter operas nō plures reuocat i priuate. vt. xij. q. ij. diaconi. secus i alijs. vt C. de libe. cau. l. solo. Secundo q: filij eorū remanēt obnoxij ecclie siue patrone. xij. q. ij. de libris. sed alii non. C. de libe. ⁊ eorū li. i. ⁊ ij. Tertio qꝫ fuit ecclie pōt manumitti cū hoc q non possint alteri cēdi ecclie sua bona relinquere. xii. q. iij. c. i. ⁊ iij.

¶ Utrū in manumissione possit dīus aliqd seruitiū spirituale sibi ꝓponere. puta q sibi dicat horas ⁊ hmōi. ℟. q sic. ita q si seruare noluerit et si ordinatus fuerit degradet ⁊ pristine seruituti subiciat. c. nullus. ō seruis nō or.

¶ In quibus cōsistit ius pronat⁹. ℟. et no. in. l. fi. C. de bo. lib. in gl. s. primo. et nō ꝓponat turpē actiōem: aut exceptionē aduersus patronum. Sēbo reuerētiā ei debet ti in faciēdo cēdi nō faciēdo. Tertio pstare debet ei alimenta si alias ñ hꝫ. Quarto patron⁹ hꝫ ius reuocādi eū in seruitutē ratiōe offēse commisse ī ipsū. Quinto pronus hꝫ ius succedēdi liberto. Ītē tenet liberatus ei reliquere legitimā q̄ est tertia pōe suoꝝ bonoꝝ. si i bonis hꝫ plusq̄ cētū aureos: ⁊ nullos libros hꝫ cū decedit si ꝺo minus cēdi cētū aureos hꝫ in substātia nō tenet ei aliqd relinquere. q si mortuus fuerit ab intestato nullo liberorū relicto sic succedet in totū. Ītē de ibidē. ⁊ instit. de succes. libertorū. §. sꝫ nra cōstitutio. vide glo. in. l. venit. C. de ius vocā. ⁊ ad qd tenet ꝓnus libertū ē gl. in. §. libertinoꝝ instit. de lib.

Athematici

sine astrologie ratiōe dīr diuini. sed cī aspiratiōe significat sciam q̄drupliciter. Conuersus. Scire facit matesin. sed diuinare mathesin. ō q̄ vis. j. Sortilegi ⁊ sagittarii. ⁊. ō. Diuinatio. Ītē tales si debēt ad limē alteri⁹ domus accedet aliter cōcremari debēt. nec aliqs eos suscipere seu ꝓsulere: aliter debent deponitari ⁊ bona eorū cōficari. ⁊ manu tor gladio vltore feriri. vt. C. de malef. ⁊ mat. l. nullus. l. nemo. ⁊. l. culpa.

Matrimonium. i.

qd est cōiunctio maris ⁊ femine inter ꝑsonas legitimas individuā vitē ꝓsuetudinē retinēs. xxvij. q. ij. §. i. in fin. de pa. po. in princi. ⁊ in. iij. sen. di. xxvij. de presūp. illud quoq; nobis.

¶ Utrū matrimonii sit sacramentum noue legis. ℟. q matrimonium pōt dupliciter accipi. aut q̄tū ad ei⁹ institutionē. ⁊ sic nō est sacramētū noue legis. qz fuit ante nouā legē institutū. aliō modo q̄ ad ei⁹ effectū. ⁊ sic licet fuerit ante nouā legē institutū. nō tñ habuit virtutē ꝓcrēdi gr̄am sicut modo in noua lege in q̄ nō ē euacuatū sed ꝓfirmatum ⁊ sactū gr̄e causatiuū. ⁊ sic ē sacrꝫ nouē legis. hec Rica. in. iij. di. xxvi. ar. iij. q. ij.

¶ Quid ē in isto sacro materia ⁊ forma. ℟. fm Ricar. vbi. s. cadē q. ꝺbus ꝑlo planū ē mā: ⁊ verbū ꝺo est forma. qz sicut verbū accedēs ad elementū facit sacrꝫ. sic verbū accedēs ad ꝺbū ꝑcedēs q̄ recitaccipio te in meā vxorē ē forma hui⁹. s. dicendo: ⁊ ego accipio te in meū virū vel ꝺmo. Bern. s. c. tua nos. de spō. vult q verba sint forma. ⁊ ꝓsensus sit materia.

¶ Quid est res ⁊ qd ē sacrm in matrimonio. ℟. Ricar. vbi. s. ar. iij. q. ij. q̄ expōsio cōsēsus ꝑ ꝺba de pūti ē sacrm tūc. Reos ⁊ sacrm ē vnio cōsēsuū ⁊ munus obligatio causata ꝑ ꝓsensum mutuū ꝑ ꝺba de pūti expōsū. hec enī est res respectu significatiōis exterioris q̄ ē sēsibilia signa. Ītē ē sacrm ornatus rei. s. caritatis qua significat ⁊ ois

positiue efficit. Et vnōsis xpi ⁊ ecclie quaꝫ significat sed nō effect. Ibi aūt caritas est res tūc. ⁊ nō sacrm. obligatio vero inuerio: per mutuū cōsensū exp:essa sine coniunctio exterior ē res ⁊ sacramentum.

¶ Utr̄ gr̄a gratū faciēs conferat in hoc sacro. ℟. Ricar. vbi. s. ar. ij. q. iij. q. sic. si vigne ꝺbāt ex diuina institutōe

Matrimonium. ii.

quō ꝺhitur vic q ad legitime ꝺhendū debēt fieri bāna: ⁊ quomodo publice ꝺhendum est. de quo vide. s. Clandestina.

¶ Per quid ꝺhit. ℟. q p mutuū cōsensū ꝺbis expressū. c. tua nos ō spō.

¶ Utrū sine mutuo ꝓsensu matrimoniū possit ꝺhi matrimoniū. ℟. secūdū cōmuniter Theologos q̄ q̄ ad deum et veritatē nō pōt cē mfimonium. si non ꝺbo ꝓsēnāt: simul dicāt: aut faciant q̄ qd voluerit ab ex. xxvij. q. ij. sufficiat. ꝺs ecclia aliō iudicet. vt i. c. is q ō spō.

¶ Utrū requirat q consensus ꝓfert simul eodē tpe. ℟. Ioa. in. c. dilecti de spō. tenet q de subtilitate iuris necessario requirit vt simul eodē tpe prestetur qz dicit glo. in. l. cōsensū. ff. de act. ⁊ obli. ⁊ in. l. i. ff. de ꝺhē. ep. q in ꝺhentibus q̄ ꝓficiunt fure gētū debēt ꝓsentes silr ꝓstare. Et spe. in ti. de spō. dicit q rōnō, alterius ꝺs seq̄ immediate. p. l. cōtinuus act⁹ in pn. ⁊. l. i. ff. de verbo. ob. Post. vero in. c. ex lris de sponsalib⁹ quē legitur Io. an. dicit q sufficit cōsentiat p prius ⁊ duret in ꝓposito suo: ⁊ postea alterius cōsēsus accedat ex post facto. ⁊ est verior opinio hosti. vt est ter. in. d. l. i. §. si vō pūs interrogavit. vbi dī interuallū medij tpis nō vitiauit obligationē: secus si nō ꝓseueraret in ꝓmo ꝓposito. qz sic esset vera prima opinio q̄ nō esset matrimoniū Ītē q̄s alter cōsentiret postea.

¶ Vtrū ꝺba exp̄ssa ꝓsēciū de p̄nti sint necessaria ad matrimoniū contra hēil. & cōiter theologi. i uj. di. xxvii. & moderniores canonistę. vt no. pa. in c. nue fraternitat. de spon. tenēt q̄ nō sunt necessaria ꝛ in log valēdui: imō q̄ alia signa exteriora ꝓsēt⁹ exprimatur vt p nutū. ꝛ hmōi. Et istud tene: Ita alii dicūt aſſ. Facit p hoc q̄ legata ꝛ fideicōmissa solo nutu relinqui possūt etiā a loqui valente. vt C. de fideicōmiss. l. ꝛ in glo. ꝛ ff. de le. iu. l. nutu. c. cū apō de spō. vbi dicit q̄ sufficit ꝓsēs. ergo ñ requirit ꝺba p̄sēte: cū p ista possint exprimi. q̄ istud ꝺ sufficere q̄ positio nihil aliꝺ requirit ad subām actus. vt no. glo. in c. statuti de rescrip. li. vi. Item nō tenet qđ de equipolēnibus fiat. c. Veniens ex q̄dā de testi. Itē patet q̄ mat⁹ pōt ꝺbere. vt in. c. cū apud de ispon. ergo ꝺba nō sūt necessaria. vt p3 in d. c. nue fraternitati. ꝛi glo. i. d. c. sufficiat. Et ideo si q̄s diceret accipio te i meā vroꝛem ꝛ si cōsēt⁹ et sit matrimonium da mihi oscūlū. ꝛ illa dat. erit ꝺ⁹ matrimonium: licet nullū verbū dixerit. de matrimonio ꝺ inter. ec. ꝺc. c. i.

2 ¶ Vtrū sīñ aliq̄ sēsibili signo exp̄ssi te cōsensū de p̄nti ꝺbat matrimoniū &. f3 cōiter theologos ubi. ꝺ. ꝛ canonistas. i. d. c. nue fraternitati q̄ nō q̄ sit sēm. ꝛ de rōne sacramēti est q̄ sit in eo aliq̄ sēsibile signū. ꝛ iō dicit glo. i dc. nue q̄ ad esse matrimonij duo cōcurrit necessario. vnū nā. s. ꝓsēs. aliꝗd forma. s. ꝺba vel signa cōsensū exprimētia. Aduerte tñ q̄ si pater ꝺbit ꝛ dicit ꝺba p filia ꝓsēte ꝛ tacēte. q̄ erit matrimoniū: q̄ verba parentū ꝛ taciturnitas filiorū3 ꝓsentiū. ꝛ ꝺba intelligētiū equipolent sensibili signo exprimēti cōsēsū interiorē. Quod v̄ intelligo si ipsi p quibus cōtrahuntur aliquo signo ānuunt: alias non credo q̄ sola taciturnitas sufficit. Et sic intellige ꝛ limita glo. in. c. cū olim §. cū ꝺ. xxxi. q. ii. tm. ꝺ c. nue fraternitati ꝛ Sanctum Tho. ꝛ Rica. in. iii. di. xxvii.

¶ Vtrū ꝓsēsus de futuro cū3 carnali copula faciat mātimoniū. &. Fm Rica. in. iiii. di. xxviii. ar. primo. q. iii. q̄ q̄ ad deū ꝛ rei veritatē sine ꝓsēsu reali de p̄senti nō pōt esse mātimonium. c. tuanos ꝺ spon. Et ió dilligunt sicus Bo. eadē di. q̄ aut copulat sibi affectu cōiugali ita q̄ vir credit copulari cū sua vroꝛe. ꝛ ē ꝛio. ꝛ sic copula facit matrimoniū pp cōsēsū tacitū de p̄senti quo videt iplere velle. q̄ ꝺ promisit. s. eam accipere nūc ꝺ p̄sēti sicut antea p̄miserat de futuro. Aut cognoscit eā affectu fornicario. ꝛ sic nō est mātimoniū3 q̄ ad deū: sed p̄sūptū quo ad ecclīam ꝺ quā p̄sumptionē nō admittit̄ probatio. vt in. c. his q̄ de spon. si tū cōtrahere ꝺ facto cū alia teneret secundū matrimonium Fm Rica. vbi. ꝺ. q. iii. quod no. bene. q̄ aliud ante a carnali copula vel cōsensu de p̄senti nunq̄ sponsalia de futuro mēte ꝛ verbis efficiunt matrimoniū3 ēt p̄sumptum. q̄uis interueniat traductio ad domū oscula ꝛ ēt nuptus ad copulā3. vt patet per capitu. fi. ꝺ spon. ꝛ in. c. i ꝺ matri. cōtra interdictū ecclie ꝺcto.

7 ¶ Quomodo cognoscitur signa que exp̄mūt cōsēsum ꝺ p̄senti. &. q̄ restat rēdū est in foro anime ad intēnonē. q̄ si de intēnone nescitur. sic dicendum est q̄ si aliqua verba p̄cesserunt ab vno eorum. vel ab aliq̄ alio in eorum p̄sētia: ꝛ sic postea signa sic secūdū3 verba determinabitur de signis. vt puta si alt dicit. Ego te accipio in vroꝛem ꝛ si tu simlr cōsentis accipere mei vt ruꝫ bibe. vel ānue capite ꝛ hmōi. sic erit. mātimoniū. Si vero p̄cedētia denotāt consensū de futuro. sic ꝛ signa ꝺ si nulla ꝺba p̄cesserūt. sic nō indicabo ꝓ. mātimonio. ex q̄ de intentione ꝺ mātimonio nō cōstat. Tuti⁹ tñ est ꝓ mātimonio ꝺ sumere. q̄ nullū periculū imineꝛ: alias sic

8 ¶ Quō ꝺba cognoscētur? dubio qñ de intēnone nō cōstat. &. q̄ ꝺba q̄dā3 sūt clara q̄ demōstrāt cōsensū de p̄senti ꝺ ni sicut cū q̄ dicit. accipio te in meā3 ꝛ sicut cū q̄ dicit. accipio te in vroꝛem. ꝛ illa replicat. ꝛ ego accipio te in meū virū ꝛ similia quedam sūt ꝺba ñ no. q̄ ꝺbū placet ꝛ verbū volo de futuro. puta cum dicit placet vel volo ascēdere arborē. Si ꝺo verbū infinitiuū ꝺ notat actū qui p̄cedit, soli⁹ a voluntate ꝓferentis libere. Et tunc si denotat p̄cipuū actus nō inducit dispositio de p̄senti. Exēplū. volo tecū contrahere vel volo te despōsare. ꝛ sic nō erit matrimoniū. Si vero denotat execution̄ actus. sic inducit dispositio de p̄senti. Exēplū volo te habere in vroꝛem vel dicat placet mihi te retinere ꝓ vroꝛe ꝛ sic erit mātimoniū. q̄ qui vult cōsequēs vult ꝛ antecedens. vt in. c. ꝓterea ꝛ in. c. prudentiā. de officio dele. in hoc tamen multū instant. doc. sed pertranseo. ꝛ vide si vis Bar. in. l. cunctos populos. C. de sum. tri. ꝛ canonistas in. d. c. ex. literis.

9 ¶ Quid si dicat p̄ouidebo tibi tāq̄ vroꝛi mee ꝛ illa similiter idem respondeat. &. Fm. hosti. in. c. ex parte de spō. q̄ ꝓ mātimonio est iudicādum.

10 ¶ Vtrum si dicatur viro vis talē ꝓ vroꝛe ꝛ respōdet placet. ꝛ simlr idē dicit mulier sit mātimoniū. &. vt patet ex dictis mātimoniū est no. etiaꝫ hosti. in. c. sponsam. de spon.

¶ Quid si dicat promitto tibi q̄ non ꝛ dimittā te ꝓ meliori vel peiori vroꝛe. &. f3 hosti. in. d. c. ex parte q̄ matrimoniū erit. Hā in talibus ꝛ similibus dubiis iudicandum est ꝓ matrimonio ar. de sen. ꝛ re. iudi. c. fi.

¶ Vtrū vir dicēs promitto tibi q̄ habere bebote. ꝓ legitia vroꝛe. ꝛ ille respōdet mulier cōtrahat de p̄senti. &. q̄ sic. vt in. d. c. ex parte in ter. ꝛ in glo. iij. q. v. c. nec illō §. f3 obiicit. q̄ verbū habebo pōt referri ad tp̄s p̄sens de ma. cōtra. inter. ec. cōtra. c. ex lfis. ꝛ ideo f3 Host. ꝛ Gofre. subaudiēdū est de certo vel hoc ipe. secus esset si diceret. promitto tibi q̄ ducā te i vroꝛem. Jo. in d. c. nec illō. q̄ sic essent sponsalia. ꝛ militer dicit Pa. in. d. c. ex pte q̄ nō mātimoniū si dicat promitto tibi q̄ non habebo aliā vroꝛem. nisi te: ꝛ illa sibi rēdet q̄ verbū nisi cū sequit negationē facit positionē vt no. glo. i regula pētrū. de re. iuris li. vi. q̄ credo verū si ꝺba sint plata de p̄sēti. s. nolo habere aliā in vroꝛem nisi te. Sec⁹ si ꝺba cēnt plata de futuro. sic. s. q̄. ñ habebo aliā nisi te. q̄ nūc nisi nō facit positionē de p̄nti f3 actū sed solū Fm habitū sibi si diceret non acciptam aliam in vroꝛem3. q̄ non erit matrimonium.

¶ Quid si dicat promitto tibi q̄ non habebo te perpetuo mecū ꝛ illa rēdet si militer. &. q̄ nō est mātimoniū: nisi dicat q̄ vult eā tenēt in vroꝛem. in aut. q. mo. nā. essi. le. §. pe. Jo. tñ i. c i. xxx. q. v. ꝛ glo. in. c solet. xxxij. q. ij. tenet q̄ de iure canonico est matrimoniū. ꝛ ista ne in dubio. Sed q̄ constat de mente nō est curāū. de verbis quo ad deū ꝛ cōsciaꝫ: q̄ q̄ ꝺbo intēdebant cōtrahere de p̄nti. sēper erit mātimoniū ēt si ꝺba sonabant cōsēsū de futuro. ar. c.

telligatia de ꝺo.figni.cū similibus.

14 ¶ Dꝫ qꝺ dicēt.cū aliqꝺ dicit ꝺba exp̄ssiua cōsensꝰ de p̄senti vel de futuro et secuta copula postea ꝺc̄ q̄ nūq̄ talia ꝺba.p̄stit alio cōtrahēdi sed solū alio errore:quēdi copulā.ꝛ.q̄ alter nō ꝺs credere q: nec tenetur ei⁹ i.c. p̄ tuas de ꝓbationibus ꝺ̄ Ultimo indignū est iurta legitimas sāctiones vt q̄stia q̄cūq̄ voce ꝺcīde.p̄stat⁹ ē in eo ei⁹ ꝓpo valeat testimonio infirmare. Si pur temerarie credit q̄ dicat vep sic nō ꝺs nec ad petitionē alteri⁹ eni in carnalē copulā cōsentire nīi ꝺ mouo dicat se velle cōtrahere Si aūt dicat postea se esse mētū ꝛ petat ꝺbi ni⁹ tūc credat ꝛ reddat. Si ꝺo credit ꝺ esse verū ꝛ pmanet i ꝓma temeraria credulitate sic nō ꝺebet reddere: q: faceret cōtra cōsciam ꝛ si ū reddit peccat ꝛ q: vir reuocando q̄ ꝓus ꝺixerat expirat illud ꝓus dictū q: reuocato ꝓcordat ꝺbis qꝺ⁹ ꝑfēcit de p̄sti hec Rica.vbi.ꝛ.ꝺ.xxvii.ar.i.q.iiij.

15 ¶ Sed pōe q̄ p̄fatus nō eā ꝺurit nec vult ducere sed potius aliā accepit.ꝛ.q̄ i foro eccl̄ie si pōt ꝓbare mulier q̄ ꝺixit p̄ ꝺba de p̄senti vel de futuro secuta copula carnali q̄ cogef eaꝫ ducere nec admittef.ꝓbatio in ꝺubiꝰ vt no.in.c.in qui.de spō.ſs in foro anime si aliā nō accepit cogendus est vt eā accipiat si euideter nō appet q̄ ꝓbus se decepit finxit puta q: magna est ꝺisꝓportionabilitas Si ꝺo aliā ꝺuxit ad ꝺ̄cipiendi ꝛ in primā nō ꝓsēlit nō ꝺs etiā ad ꝓcepū ecclie faꝫ dimittere sed potius pati humilr etiā ex cōi canone ꝛ tali modo cū ea habitare q̄ nō grauet scādalū aliis q: ꝓmū mīmoniū nō fuit ex quo cōsensus ex pte alteri⁹ defuit sed ꝺs Et hoc tene q: cōter tenetur vt no. ꝺa in.d.c.is licet quidā dicāt q̄ licet puberum nō fuerit matrimoniū tñ etiā secūdū nō pōt eē q: ecclesia talem inhabilitat ad contrahēdū.cū quacūq̄ alia a prima in.d.c is qui fidem

¶ Quid faciet p̄fata mulier q̄ non 16
pōt ꝓbare cōtractū matrimoniū q: fuit clādestinum.ꝛ. si statim vir reuocauit ꝛ patefecit q̄ nō consensit aut si fit nīta ꝺisꝓportionabilitas ex qꝺ⁹ verisimiliter pōt credere q̄ nunq̄ i ei⁹ consenserit ꝛ similia sic credo q̄ si ille transiuit ad secūda vota: aut omnino renuit eaꝫ accipere q̄ poterit ei credere ꝛ cū alio cōtrahere: maxime si sic iurat ꝛ ex qualitate vite sue pōt ꝓsumere q̄ nō mentiret i hoc aliaꝫ nec lo mō ꝺebet cōtrahere cū alio sed viuere in castitate.ꝛ sibi imputet q̄ fatue egit clādestine cōtrahēdo. Sed si pur de facto cōtraxit ꝛ ꝓbabiliter credat q̄ talis p̄fat⁹ nō habuerit animū in ei⁹ ꝓsentiendi sic poterit exigere ꝛ reddere Si ꝺo nō habet aliquā ꝓbabilitatem ad hoc credēdū credo q̄ teneat reddere sed exigere nō possit. Si ꝺo crederet q̄ ꝑfatus nūc cōsenserit licet postea neget.nec posit exigef nec reddere.ar.eoꝝ q̄ no.i.c.inquisitioi de sen. exco. Ad̄ no.q: sepe in practica euenit

¶ Quid si qꝺ post ꝓtractū matrimo 17
nīi non alio cōsentēdi sed decipiendi credens ex cōsilio ꝓtorū tale matrimoniū tenere cognoscit ꝑsonā mulierē tanquā cōiugē credens sic firmiter esse.ꝛ.q̄ talis copula nō facit matrimoniū quo ad ꝺ̄ū: quia ex quo nullū vinculū p̄cesserat quo ad ꝺ̄ū copula nō facit matrimoniū . vt no. in.c.is qui.de spon. vbi ꝺicūt doc.q̄ si sponsalibus solutis sequitur copula nō inducitur matrimoniū ex quo vinculū spōsalīū est solutū. Idē ꝺicunt vbi interuenerit ꝓmissio de contrahendis sponsalibus in futurū. Facit.l.ſi.ff. de con-

uic ob cām ꝺ̄ē error⁹ iuris nō inducit cōsēsū matrimonialem q: mīmū cōsensus ꝺ̄ē cōsēsū matrimonialem q: mīmū cōtrarū cōsensus ꝙ error.l.ſi per error⁹.ff.de iur.om.iudi. Facit quod no. Barto.in.l.mulierem.ff.de condi.ꝛ demō.vbi ꝺicit ſi iudex errat i fundamēto iurisdictionis nō valere processū licet in veritate haberet iurisdictionē ꝛ probat in.c.ſcripture.ꝛ ibi doc.de officio dele.vbi iudices delegati cuꝫ clausula Si non oēs ꝛc. Si ꝓcedūt sine alio ignorātes impedimentū ꝛ credentes posse sine eo ꝓcedere nō valet processus licet hoc ignorant iurisdictionē quia errant in fundamēto matrimonij cū cōsēsus sit eius fundamētū ꝛ de ſba eius vt in.c. tue de sponsal.ꝛ similib⁹. Unde si talis accepit aliā nō pōt eā dimittere in foro anime aut religionē exire si quā professus est ꝛ statur eius cōfessioni in hoc vsq̄ vt no.gl.i.d.c.is q̄ tibi q̄ doc.ꝛ in.c.ſignificasti de homi. Idē cōsuluit ꝺo. Alex.de nouo in facto.

18 ¶ Uerū matrimoniū possit cōtrahi i 19
ter absētes p̄ procuratorē.ꝛ.q̄ sic xxx i. q.ij.honorāt ꝺ̄ ꝙuer.ꝙiuga.c.ex pte el.ii.in ter.ꝛ gl.ſi tria ꝙcurrūt. ¶ Primo q̄ specialiter mādet eidē de mīmonio cōtrahēdo. ¶ Scōo q̄ specificet eidē de certa ꝛ spāli seu determinata ꝑsona cū q̄ ꝺbat no⁹ ꝓsentis ¶ Tertio q̄ cōstitutus ꝑseueret i eadē voluntate vsq̄ q̄ procurator ꝺ̄ erit Mā procurator ꝙcūq̄ generaliter sit cōstitutus nō poterit ꝺ̄ere matrimoniū pro cōstituente nisi exp̄sse id ḧeat i mādato nec hoc sufficit nisi determinet certa ꝑsona cū qua cōtrahere debeat in mandato hec ꝓbant in ter. glo.de procu.c.procurator li.vi.nec ꝑ fata sufficerent si mutaret animū vt patet ex dictis hic ꝺ̄. licet ecclesia nisi ex

¶ Sed pone q̄ procurator ꝺ̄ mandā 19
to ḧ spāle p̄sentem de cōtrahēdo matrimonio sed non determinatā nē ꝑsonā cū qua ꝺebeat ꝺ̄ere tū habet ordinē cū qua ꝺebeat ꝺ̄ere aut alio mō.ꝛ.q̄ si ꝺ̄ tenuo vel p̄fas aut alio mō.ꝛ.q̄ si ꝺ̄ habet cū illa erit matrimoniū nec obstat glo.in.d.c.procurator que tenet cōtrarium quia intelligenda est quando aliō modo non specificauit specialem personā q̄ rōnem suam Uerūtamen si dicta est quecū tali procuratore ꝙtrahi nisi faciat fidē q̄ ad contrahendū.se eū sit specialiter procurator deputatus quia sic ille posset negare q̄ non ꝙtrahit quia sic ille posset negare q̄ non ꝙtrahit eū vt contraheret cū illa sed cuꝫ alia ꝛ in foro contentioso excluderetur

¶ Utrū per solas literas possit con 20
trahi matrimoniuꝫ inter absentes.ꝛ. vt patet ex dictis q̄ sic si duo concurrunt. Unuꝫ q̄ nutēs lr̄as quibus ei⁹ ꝓmittit q̄ talē accipit in vx̄orē de presenti si ipsa consenserit q̄ perseueret i eadē voluntate vsq̄ ꝺ̄ illa cui liter⁹ mittunt exp̄sse cōsentiat Secūdū q̄ illa persona exprimat consensū receptis literis alicui alteri vel per literas scribat ipsum consensum aliter nisi exprimat ꝙcūq̄ consentiat nō erit matrimoniū ꝑ Rodoñ.ar.d.c.honorāt ꝛ.c.veniens qui cle.vel vouē.ꝛ.c. ex publico de coniuge.coniuga.

¶ Sed nūqd statū vt lr̄as rescripserit quibus sibi ꝛ ipsius accipere exprimat i vir aut alij nūcupata uerit sic tali nūbi scripsit q̄ me accipit in vxorem ꝛ ego notifico vobis q̄ similr ego accipio eū in virū erit matrimoniū.ꝛ. vī ꝓma facie q̄ ñ donec ad noticiā alteri⁹ ꝓueniat q̄ antea nō ē ꝓsensus.i.sibi sensus sed dissensus.i. separat⁹ sensus

ꝛ facit ꝓ hoc. Leōsensa. ꝛ qō ibi no. ff. de ac. ꝛ obli. Sed nī ego credo q̄ sta tus vt expressit sit mīmonīū. q̄ ibi sūt substātialia matrimonii. Leōsensus ex positis ibo. ꝛ cū substātialia sint sufficit. ar. eorū q̄ no. ꝓ Bar. in. l. plataꝫ. C. de sen. ꝛ interlo. om. iudi. ꝛ illud te ne et q̄ cuꝫ vel nuncio hoc expressit vel per lras sic est consensus. q̄ simul ambo consentiunt ꝛ cū signis necessa riis. ar. ad hoc in. d. c. honorantur.

22 ¶ Quid si dicat ꝑmitto vobis tribus sororibus q̄ vnā ō vobis accipiā i vxo rem. ꝛ ille eēs nīl dēt placet ꝛ postea cognoscit vnā ex illis. ꝛ. Fm host. q̄ nīl monīū cū illa erit. q̄ ipso facto ꝓsensit c. dilecti. ꝛ. c. vt nr̄m. de appe. Et hanc opīonē tene antecēs alter transeat ad secūda vota. Sꝫ si trālisset ad secūda vota tene opīonē glose ꝛ moderno rū scilicet q̄ nō est mīmonīū primū q̄ sola copula ēt cū spōsalib⁹ incertis nō facit mīmonīū nisi ambo ita carnaliter ꝓuenissēt vt mīmonīū ℑhere ꝛ cōsumare intenderent.

23 ¶ Quero in qd est ꝓsensus q̄ facit matrimonīū. ꝛ. Fm opīonē Rica. i. mīi. di. xxxi. ar. ij. q. i. q̄ ad hoc vt cōsensus faciat matrimonīū oꝫ sint ibi tria bōa mīmonīi ꝑlicite ꝛ in habitu saltez. s. q̄ ℑhēes cōsentiāt. ¶ Pzio in vinculi insepabilitatē rōne cui⁹ est in matrimonio bonū sacri. ¶ Scōo in bonū fidei quātū ad ei⁹ essētiale qō ē nō negaf vsū sui corporis si cōiunx alter petat nisi deus a debito reddēdi liberauerit. Sed quātū ad accidētale bonū fidei seu accessoriū qō est nō exhibere alteri quā suo cōiugi vsū sui corporis nō est necessariū sed solū ad bene esse mīmonij. ¶ Tertio in bonū ꝑlis quātū ad eius essentiale qō est cā suscipere cōditionaliter. s. si deus eā ō dederit vel nō ꝑcurare aliqō impedimēti ne ples veniat sed quātū ad ei⁹ accidētale bonū. s. absolute velle ꝑles ꝛ eā educare nō est necessariū. Ēt si qs ꝓtraheret cū intētione sepabilitatis nō vico q̄ ad thorū ſꝫ q̄ ad vinculū. q̄ sic ēt ℑ bonū sacramēti: aut cum intēto ne denegādi seipsū alteri cōiugi ꝑ petū sine alia diuina reuellatione. q̄ ℑ fm bonū. s. fidei. Aut cū intētiōe nō suscipiendi ꝑlē si deus eā daret aut nō eaꝫ educādi: aut ꝑueniēdi venena sterilitatis ne ples cōcipet aut nasceret vel educaret q̄ ℑ tertiū bonū mīmonij. s. ꝑlis matrimonīū talis nō ℑheret. Etiō oꝫ ꝑfata hēat in intētione saltē ꝑplicite Explicite vō sufficit q̄ in ℑhēdo itēdat illud. qō Iter ℑhēes regrē ad mīmonīū. ¶ Maria aūt verū mīmonīū cōtraxit cū Joseph. lꝫ nō intenderet ꝓsentire in carnalē copulā: q̄ erat certificata q̄ Joseph. nunqꝫ eā regreret ꝛ ꝑ eaꝫ reqsisset q̄ deus absoluebat a tali obligatiōe sibi illa q ꝓtrahit ꝙuis nō hēat animū consumandi sed religionē intrandi. quia cū itrat absoluitur a deo a tali obligatione.

¶ Utrū intētio⁹ ibidinis vl pulcritudinis aut diuitiarū excludat mīmonīū. ꝛ. Fm sctū Bōa. in. tiij. di. xxv. q̄ multe cause pōt esse inductiue ꝛ sine petō dūmō nō sistaf in eis. vñ si moueret sicut cā ꝓncipalis: ē min⁹ honesta ꝛ cēt ℑ sacri veritatē: nō tñ ℑ sacri veritatē nisi ita cēt finis q̄ nō āreret nisi libidinē. vel diuitias nō vxorē ducere q̄ sic esset contra veritatē sacramenti. 24

¶ Sed nunqd ℑhens ex alio fine qꝫ ꝑlis habēde peccet. ꝛ. Pe. de paꝫ. in tiij. di. xxvi. q̄ sic veniaſr qñ ℑhit ꝓncipaſr ꝓpter vitādā fornicationē: si nō sit talis q̄ fm cōem spem posset hēre filios. alꝫ nō. Ēt ſꝫ finis mīmonij ꝓmus ꝛ ꝑ se sit intētio generandi: ñ qñ ꝓncipale ſcm ē ipossibile sicut in sene vel ſfrmi. ſꝫ de secūdario q̄ est intētio vitandi fornicationē facere principale Ellie aūt intentiones sicut reformatio pacis ꝛ alie honeste si pcipaſr ꝛ ꝑ se i tendāt sic est peccū veniale sicut cum vir cognoscit vxorē ꝓpter sanitatē vl baptizaf vt sanet. Alij vō volūt q̄ sit mortale q̄ cū matrimōio ſꝫ sit sacrꝫ si mortale q̄ cū matrimōio ſꝫ sit sacrꝫ si pōt sine petō mortali ꝓncipaſr intēdi finis extraneus sicut si qs baptizaret ꝓncipaſr ꝓpter questū non curans de gra baptismali sed illud dicit idē petrus q̄ est nimis durū sed tñ nō est sine rōne ꝛ iō securꝫ est tenere tñ idē q̄ ℑhens ꝓncipaſr ꝓ voluntatē peccat mortaſr. Si vō qs ꝓtrahit secūdario ꝓ diuitias pulcritudinē ꝛ huiusmodi non est peccū nisi sit inhonesta intētio

26 ¶ Utrū ℑhēes in petō mortali peccet mortaſr. ꝛ. Fm Petrū ꝑdictū q̄ sic q̄: dic Aug. i. q. i. ꝓ vsurā q̄ sacramēta ſcīa sūt vnicuiq; q̄li cōscia qs accedit Sed nunqd teneaf cōfiteri vt tenere q̄ sic sed Ego non credo de necessitate nisi in ꝓposito intellige q̄ peccat contrahendo per verba de ꝑsti.

Matrimonium. iii

que ipediunt vt non ℑhaf. ꝛ. q̄ sūt. xviii. quoꝝ duo ꝓma ipediūt ō necessitate ꝓcepti ita q̄ peccat mortaſr ℑhēs tñ ꝓtractū de facto nō dirimūt Tertiū vō impedit solū ad tps ꝛ aliqñ ippetuū Ellia vō sequēna tali mō i pediūt q̄ ēt si de facto ℑhaf nō tenet nec est matrimonīū postea ꝓtractum: ꝛ contrahendo peccat mortaſr nō in oīb⁹ sed solū qñ ꝓtrahit ꝓtra ipedimētū. v. vj. vij. viij. ix. x. xij. xiij. xiiij. xv. xvi ꝛ aliqñ incurrit excōicationē si ℑhit in ipedimēto cōsāguinitatis vel affinitatis vel voti solēnis aut ordinis vt. ℑ. excōicatio. vii. casu. xli. ꝛ qs pōt dispensare vt qs contrahat in ipsis impedimentis vtō. ſ. Impedimētū. xviii. § 4. ꝛ. ff.

Impedimentum. primum

dicit interdictū ecclie ꝛ illud interdictum ē duplex quoddā generale q̄ ꝓhibet clādestine ℑhere mīmonīū oīb⁹ de quo dic vt. ℑ. Clādestinū Illud est interdictū spāle quo aliqui a iudice specialiter ꝓhibet ꝑ aliquā cām legitimā ne ℑhat ꝛ illud interdictū nō pōt fieri nisi ab eo q̄ pōt de cā mīmonia li cognoscere sicut est epūs vel aliꝫ ordinarius ꝛ q̄ hēat ꝑtinā canonū de cōsan. ꝛaſſi. c. i. Ēt ñ ℑhens ℑ illud interdictū peccat mortaſr ꝛ si cā ꝑ quā fa dictū peccat mortaſr ꝛ si cā ꝑ quā fa ctū est interdictū est ꝑpetua sic oīo separabunt data finia viuoꝝ. ꝓbatur ipe dimēto de mīi. ℑ inter. ccc. ꝛ. c. vlt. Si vō erat ꝓalis sic tenebit mīmonīū sed in penā debēt ad tps separari de mīi. contra. inter ec. cōtra. s. i. ꝛ. ij.

Impedimentum. secundum

dꝫ ℑ feriarū hā ut notat Pa. in. c. capellanus de feriis ꝓhibent nuptie celebrari ab aduētu vsq; ad Epiphaniā inclusiue lꝫ ffo. dicat ēt icludi octauā ſꝫ tu tene nō icludi q̄. c. nō oꝫ. xxxiij. q. iij. nihil dicit de octaua nisi consuetudo esset q̄ illa seruāda. l. si de interpretatione. ff. de legi. ut̄ a septuagesima vsq; in octauā pasce inclusiue q̄ i. d. c. capellan⁹ dꝫ post octauas ergo non in octaua Ite a ꝑmo die rogationū q̄ est fa feria añ ascensionē dñi vsq; ad octauā pentecostes inclusiue q̄ lfa dicit in. d. c. capellanus p⁹. vii. dies post festū pētecostes ñ. n. esset. vii. dies nisi dñica includeret Facit qō ibi dꝫ tres septimanas q̄ nō esset nisi includeret ꝛ expōe lfam cū dicit post. vii. dies sequentes ſꝫ penā. qō caret octauis nuptie suspēdant i dñica que sequit ꝛ dicepo ꝛc. ꝛ intelligas ō dñica fa post pētecostes

non quia oporteat expectare vsq; nle
sed quia si vult celebrare eas in die so
lem vt cõuer sit os expectet vsq; tũc.
¶ Utrũ in prelatis ordinibus phibeatur
totalr Jesus minime.ff.pa. in.d.c.
capellanus q non q; matrimoniũ si
ne alia celebratate sed solũ p vba ó p
sentis eoz facie ecclie pót oi tpe Jhi
cũ nó inuenat aliq; cã phibitóis q;
in tali pcta nulla est penã imo est sa
eramentũ vt in.c.debitũ de biga. sed
solũ phibet solẽnitas nuptialr sunt
pmna t alie lites solẽnitates t solẽnit
traductio t carnis comixtio vt ts glo.
i.d.c.capellan⁹ Qui aũt facẽ Jrũ pec
cat mortalr q; ts literdictũ ecclie Jhit
de matri. ẽ inter.ecc.ẽ.p totũ Tenet
dñs.de pal.q solũ erit penã mor
tale qñ pma vice cõsumat nõ postea
nisi faceret in contẽptũ ecclie. Credo
etiã q si mulier que aliũ habuit virũ
t vir q aliã habuit vxorẽ contraherẽt
simul t consumarent sine alia solẽni
tate juris q nó peccarẽt mortalr q;
in eis cessat ratio phibitionis pdicta

Impedimentus ter
tius dr ꝑditio t hic accipio hãc ꝑditionẽ
ppriẽ.l.prout ẽ suspensa actus de qua
bẽs.ff.ꝑditio.§.ii.q fit p hãc dictionẽ ts
si Utr si quis Jhat cui⁹ aliqua sub ista
cõditione si pater suus erit cõtent⁹.t
hmõi non erit matrimoniũ donec cõ
⁹ditio impleat t si nũq̃ ipleretur nũq̃
esset matrimoniũ Ad cuius declara
tionẽ est sciẽdũ q; cõditiões sũt q̃
tuplici genẽ.l.honeste turpes idiffe
rentes t impossibiles. honeste sũt ocẽ ille
q̃ faciũt ad ꝺcentiã mrimõij vt q; pa
rentes sint ꝓtẽ vt q̃ nó derogãt bone
stati vt si dederis mihi dotẽ si pi nu⁹ re
miserit mihi iniurã t hmõi Et ille si
apponant i mrimonio ipsũ impediunt
vt nõ sit donec condicio veniat in esse
Unde si ille q̃ sub tali conditione Jrit
mutet aium t vitiẽtur vl aliã sine ꝑdi
tiõe accipiat anq̃ ꝑditio impleat tũ nõ
erit matrimoniũ pmũ ts postea ꝑdi
tio cuentat Uerũ est q; si nõ transiunt
ad seõa vota ecclia cõpellet eũ vt eã
acciꝑat et q̃ ꝑditio aduenit de cõdi.
appo.sup eo in ter.t glo. Fallit hoc in
duob⁹ casib⁹. ¶ Primo si pẽdẽte ꝑdi
tione cõmiscẽt carnalr Et intellige
fm q; ẽ. ditti ḡ matrimoniũ. ti.ff. vi. vel
cõsensus de pñti absolut⁹ aduentat ó
ꝑdi.appo.c.de illis t.c.sup eo.t.c.q
mal q; tũc erit mrimõium de pñti ab
solutũ. ¶ Secũd⁹ casus ẽ si ꝑditio est
necessaria vt cũ dicaciꝑio te in meã
vxorẽ si sol fuerit in cancro in esse t
hmõi q; et quo olo tal⁹ ꝑditõ ẽ cxtu
ra necessario stari ẽ mrimoniũ q; ta
lia futura sũt tã pria i causis sinio ter.
ẽ apr⁹ i.l.si pupill⁹.§.i.ff. de noua. Uñ
nec ꝓprie ds dici ꝑdicio.l.heres me⁹
ff.de ꝑdi.t de.hoc ts ho.Lar.t Pa.
i.d.c.q tuas de ꝑdi.apo.t.S.Bo.in
iij.di.xxviii.t.S.Tho.i.iij.di.xxvii.
Sz contrariũ ts glo.Jo. Hos.t.Jo.
an.i.d.c.q tuas t dicũt q; si tr̃sẽãt ad
seõa vota tenebit⁹ mrimoniũ Jerũ
ante cõditiõis euẽtus Ego vo credo
in foro cõtentioso verioꝛẽ seõã opi.i
foro aũt aie iudicandũ est fm eorum
intentionẽ Si.n.ũ intendebãt tũc cõ
trahere sed in tẽpus ꝑditionis sic non
erit mrimoniũ t sic erit vera secũda
opinio q; ts stipulatio sub cõditiõe q̃
omnino est cxtitura nõ sit ꝑditional ẽ
tũ in dies itaq; q; non debet aliquid
anteq̃ veniat vt no.i.d.§.i.facit.l.he
res meus in pn.ff.de cõdi.t demon.
vbi ts legatũ factũ mito cũ moriet ñ
sit ꝑditionale tũ nõ tenet heres solue
re anteq̃ moriat ẽss bene condicio
nale si legarent cẽtũ tibi cũ moriet
heres. Nõ q; si moꝛeꝛet legatarius
ꝓmo q̃ heres legatũ expiraret mor
te legatarij. ts nõ in ꝓmo casu q; trãsi
ret ad heredes vt in.d.l. heres Et sic
ps q; ꝑditõ q̃ olo ẽ cxtitura aliq̃ facit
Jerũ ꝑditionarũ aliq̃ ñ. t q̃ ñ ẽ ꝑdi
tiõ aũt est tũ i die. t sic non erit matri
moniũ de presenti nisi aliud intendat
¶ Sed nũqd ꝑditio q̃ necessario sub
intelligit in Jctu si expiraꝛ faciat cõ
ditionalẽ.ff.q; non.vt m.l.hec verba
testatoꝛis.ff.de lega.i.t in l. ꝑditiones
t.l.aliq̃ ff.de cõdi. t demon. Nam
legatũ factũ sub ista cõditiõe: si hẽs
hereditatẽ adierit nõ ẽt conditionale
q; necessario subintelligitur.vt i dictis
iuribus patet. Sed si Jctus posset fie
ri eiã nõ existenteilla cõditiõe. sic si
apponat facit Jctũ conditionalẽ t fm
hãc distinctionẽ concoꝛ. Archi. t Jo.
an.in.d.c.unico.de spon.li.vi. qui vi
dent cõtrarij. Sic ergo pater quemõ
matrimoniũ vel sponsalia nõ sunt con
ditionalia quãdo dicitur cõtraho cui⁹
talis si ipsa in me ꝓsenserit. t huiusmo
di.sec⁹ si vicerer si deo placuerit. t hu
iusmõi. q; nõ necessario infert. q; pót
esse matrimoniũ cõtra volũtatẽ dei.
¶ Sed pone q; qs cõtraxit sub cõdi
tione si patri suo placuerit. pater ꝓmo
dissẽsit. sed postea mutata volũtate cõ
sẽsit. & q; nõ erit mrimoniũ. p.l. bouel
§. hoc sermone. ff. de ver. si. t.l. hec cõ
ditio la picola. ff. de ꝑdi. t demon. ga
ista cõditio. si pater meus consenserit
debet verificari de ꝓmo cõsensu. et q̃
q; nõ fuit ideo expiraꝛit. Uñ sicut co
pula carnalis q̃ de sua natura ts pu
rificare ꝑditionẽ. nõ purificat quãdo
inuenit extinctũ vinculũ. vt puta quia
superuenit affinitas post matrimoniũ
cõditionaliter cõtractũ ante cõditio
nis euentũ. Unde q; conditio expiraut
t non fuit impleta: sic t i proposito. t
hoc tene posq̃ aliã accipit. ts domin⁹

Lar.in.dicto.c. super eo dicat tenere
matrimoniũ si taliter contrahentes
perseuerabant in primo proposito.
¶ Sed qd si ꝓfatus pater nec ꝓsensit
nec dissẽsit expresse.ff. credo q; nõ erit
mrimoniũ. p.l.q heredi §. ꝓmo. t p.l.
meuius. ff. de ꝑdi. t demon. vbi ps q;
conditio ds ipleri in forma specifica
ergo requiritur q; expresse consentiat
Bosi. tũ t sequit Lardi. in.d.c. super
eo. dicũt q; tenet matrimoniũ. t q; sit
speciale in mrimonio. Et hec opinio te
nẽda. vbi ad secũda vota nõ est deuẽ
nam alias primus verius est de iure tu
dicio meo.
¶ Utrũ mrimoniũ Jctũ sub ꝑditiõe 4
cũ sint affines: si dñs papa voluerit dis
pẽsare: teneat adueniẽte ꝑditionẽ. ff.
Pa. t Imo. in.d.c. sup eo. vident te
nere q; nõ p quos facit.l. inter stipu
lantẽ. §. sacrã. ff. de v. obli. t.l. pitius
§. cũ quo eo. tit. facit. l. apud Julianũ. ff.
de le. i. Sz i Jrũ q; teneat. ẽ. d. Ein. t
qdã alij. in.d.c. sup eo. t ẽ verior. p.l. si
rẽ meã. ff. de v. ob. vbi possuz stipulari
rẽ meã in tps ꝑditõis. qñ mea ñ erit
ts nũc cũ sit mea nõ possim facere ff.
l. in. uncta. l. pe. ff. de ope. publi. Ubi va
let mãdatũ ꝓuare de opere publico fa
ciẽdo ꝓncipe ignorante. qõ tũ alias ñ va
leret. Nec obstat. d. §. sacrã. t. §. cũ quo
sub ꝑditione. q; ibi vinũ erat i re q̃ nõ
erat in cõmertio: nec pót cẽ. Sz nõ sic
est in casu nro. q; sublato impedimẽto p
habitõis p dispẽsationem nihil obstat
Faciunt no. in. c. in cãis in fi. de elec. t
i.c. nisi cũ pdẽ i fi. de renũ. Prez nec. l.
apr⁹ Jul. pdicta. q; ds intelligi vere esse
ꝑditionẽ forte impossibilẽ q̃ pẽdet ex vo
lũtate ꝓncipis. Ubi q̃ ꝓncipe nõ solet
ꝓcedere. vt ibi ps q; ibi loq̃r. Sed pditio i
primõio cesaris redagi q̃. Cesar ũ so
let aliẽare ñ i solito ꝓcedi dispẽsatiue.
vt ẽter. i.l. interdicit. ff. de condi. t de.

Ertó hāc pē rene amecē translent ad
fa vota. p q̄ facit quod no. Bar. in. d.
l. si rem meam sed postq̄ transiit pos
sea tenere primam

5 ¶ Vtr teneat ꝺcitó si donauerit mi
hi cētū accipio te in vxorē. ꝛ. q̄ non
ter. est in. l. si ita stipulat⁹ fuero. §. si ubi
nupsero. ff. de. ō. ob. Ꝺ limita q̄n tal
stipulatio fit non ei dotis vel q̄n non
subest iusta cā petendi illud al' sic dīt
dicit ibi Bar. q̄ si nobili ꝺheret cuꝫ
plebea nō ēet inhonestū si in recōpē
sationē nobilitatis aliquid exigeretur.

6 ¶ Sed pone q̄. B. ꝺxit cū. A. sub p̄
fata ꝺditione ꝛ aī ꝺditionis euētū cō
traxit cū. C. sub eadē ꝺditione ōnuꝫ
¶ C. eodē tpe vat cētū q̄ uter erit
mr̄imonij. ꝛ. q̄ neutrū rōe incertitu
dinis facit. l. si ita fuerit in p̄n. ff. de re.
dub. ꝛ. l. duo sūt ninj. ff. de testa. iure. itē
q̄ cōtract⁹ ꝺditionalis suscipit robur
ab ipleīcto. l. cedere diem. ff. de. ō. si
gnu. ꝛ ideo pinde ē ac si cū duob⁹ con
traheret ſmul eodē tpe Nec ob. l. po
nor. §. videam⁹. ff. q̄ po. in pig. hēant.
l. nec emptio in p̄n. ff. de ꝛtraben. ēp.
Ubi ipleīcū ꝺditionis trahit ad dīē
ꝛtractus celebrati vt pinde hēat ac si
a p̄ncipio fuisset ꝛtract⁹ purus vt sic p
mū videat valere q̄ p̄dicta iura intel
ligit q̄n non est in potestate gerentis
secūdā tollere q̄ si esset in pāte eius
tollere vt in casu nostro bene tolleret.
vt in. d. l. potior in p̄n. Nec ſm pōt p
mo studicare q̄ nō est magis vincu
lū q̄ p̄mū Et hoc teneas q̄ cōis opi
nio ē nisi cōditio ipleta fuisset cit⁹ ab
aliquo eoꝝ q̄ illud esset mr̄imonium

¶ Item ꝛtrahēs cū aliq̄ cū cōditiōe
si te inuenero virginem teneat. ꝛ. ſm
Bar. in. d. c. p tuas q̄ si illa cōditio in
telligat si te inuenero p aspectuꝫ ma
tronaꝝ ꝛ hmōi sic ꝛ condino Si ō o
referat sitc inuenero virginē. l. p copu

la ꝛ sic reiect⁹ tūc turpis ꝛ ꝛ mr̄imo
nij. Ꝺ si sit virgo ꝛ sic intelligo glo. i. d.
c. p tuas ꝛ cōit doctō. q̄ eā sequuntur

¶ Quid si dicat si permiseris me coire 8
tecū accipiā te in ꝺiugē vel dabo tibi
cētū. ꝛ. q̄ nō erit mr̄imoniū p copulā
q̄ potest se liberare dādo centum

¶ Quid si dicat ꝺtrahā tecū si p̄mise 9
ris coitū Dūt p̄mitto tibi q̄ si vxorē
accipiā te accipiā si p̄miseris me coire
tecū. ꝛ. p matrimonio est iudicādus
in p̄ma copula sed nō aī copulam q̄
ſm Inno. Ꝺ ista ꝺditio sit honesta tū
suspēdit ꝺtractū sed purificat in p̄ma
copula Alii dicūt q̄ si intelligat de co
pula mr̄imoniali sic est hō esta ꝛ suspē
dit si de alia fornicaria. sic ꝺ haberi
p nō adiecta vt no. i. d. c. duob⁹ ō. ſpō.
duo. ꝛ sic erit matrimoniū etiā aī co
pulam. ꝛ videtur verius.

¶ Conditio que est de ꝓterito vel de 10
p̄senti aliquo nō ꝑpōt ꝺditio est. vī. l. ſti
tutō talio. ff. de ꝺdi. ſti. vitiat tamē si n̄
fuit. vt ibi glo.

¶ Dicie ꝺditiōes sunt turpes ꝛ honeſt
sic ꝛ si sūt ꝫ substantialia matrimonij.
vt ꝫ ipēpabilitatē. aut ꝫ bonū fidei vel
ꝫ bonuꝫ plus. eo. mō q̄ de substantia
sūt. de quibus sūt substantiales dicī. ꝫ.
mr̄imonia. ij. §. ꝛtij. sic dicāt ꝛ n̄ vtiā
tur vt ꝑ. i. c. fi. de ꝺdi. appo. facit. c. de
trahe. i. q. i. ꝛ. l. cū hī. §. si ꝓtor. ff. de trā
sac. q̄ remota ꝑte substantiali nō pōt ꝑ
stere aliqd si ō o nō sūt ꝫ substantialia
mr̄imonij. sic dicant. ꝛ nō dicāt. ꝛ sic
pinde est ac si fuisset cōtractū sine cō
ditiōe. vt no. i. d. c. fi. cr hoc ꝑ solutio
multarū qōnum. Unde ꝫhena donec
aliā meliorē inueniat nihil facit. Itē si
venena sterilitatis ꝑcurabis. Itē si nō
seruabis mihi fidē aliā volo posse acci
pere ꝛ hmōi. q̄ nihil sit. Ille secus. vt
puta. si te adulterādi ꝑstituo. Ꝺ cano
nistę teneāt cōiter q̄ nō sit mr̄imoniū

Tamē dic q̄ ē mr̄imoniū ꝛ cōditio rei
cit. q̄ nō est ꝫ essentialia mr̄imonij. vt
ff. diui. ꝛ ter. c. fi. ꝑdicen vbi se iūdāt ca
nonistę intelligit q̄n ponit sub ꝺditiōe
resolutiua vel q̄si ponit si te adulteran
dam promittes taliter q̄ mihi ōbius
negare possis.

12 ¶ Ille cōditiōes sūt impossibiles. vt si 11
celū digito tetigeris ꝛ hmōi. ꝛ tales. rei
ciūt fauore mr̄imonij. ꝛ hītur p non
positis. vt in. d. c. fi. Ꝺ in alijs cōtracti
bus a mr̄imonio vident ꝫcīū. vt in. d.
c. fi. ꝛ. §. impossibilis. instit. de here. inst.

13 ¶ In humano. q̄ ad hoc vt ꝺditio q̄ 12
libet suspēdat mr̄imoniū vt non sit aī
eī⁹ euētū ois q̄. vij. ꝛcurrit. Primum
q̄ sit apposita in p̄ncipio ꝫct⁹ mr̄imo
nij. Ulā si mr̄imoniū ēet ꝫcīū pure p̄ti
mo. ꝛ postea poneret ꝺditio nō posset
eū suspendere nec rescindere. c. dixit
xxxij. q. i. facit q̄ no. d. Jn. ꝛ Pa. i. c.
i. de ꝺdi. appo. Scōm reqnt q̄ in cō
ditōe vteraꝫ ꝑsonat erp̄se. Uñ Ꝺ en⁹
ponat ꝺditionē si alter erp̄sse in eā nō
ꝑsentit etiā si ꝛsentiat mr̄imoniū erit pu
rū. vt no. in. c. fi. de ꝺdi. appo. Et ꝫ sūt
ꝺdino ēet ꝫ substitialia mr̄imonij. ni
bilomin⁹ mr̄imoniū teneret vt ibidē
no. Inno. ꝛ Pa. facit. c. aliq̄n. xxxi. q.
ij. Limitē q̄ ad eccliaꝫ Tertiū q̄ cōditio
nō sit necessario futura de q̄ n̄ dic vt
ff. in p̄n. aut q̄ nō sit turpis aut impos
sibilis q̄ sic hītur p nō adiecta excepta
illa q̄ ē ꝫ substantialia mr̄imonij quar
tū q̄ nō intercurrat consensus de p̄senti
absolutus post ꝺditionē ꝛ aī eī⁹ euētū
Quintū q̄ nō interrūpat carnal' copula
aī euētū ꝺditiōis q̄ sic facti erit mr̄i
monium si fuerat ꝫcīū p ōba de p̄senti ſb
illa ꝺditiōe ēt si precessit ꝺditiōis de
fect⁹ dūmō alter erat ignorans puta
q̄ ꝫcit si p̄ placeret ꝛ pf ꝺdicit n̄ al
ter ignorat hoc ꝛ ꝑsēnit i copulā ꝛ mr̄i
monium erit vt no. d. Jn. in c. p tuas ō

cōdi. appo. adducit in sili no. l. c. ex. p
re decani ō rescrip. ꝛ sitr Josue. ibidē
qō tū credo vez q̄ ad forū cōsciēcie o
ꝛ ēt in foro ꝑsentie si ābo mr̄imoniale
liēdebāt copulari al'o nō vt. ff. ꝺdi
monij. ij. §. vi. Secūdo q̄ sit ꝓpe ꝺdi
tio nō mōo ꝛs tū Pe. de pal. in. iiij.
q̄ idē sit dicēdū de nō sicut de ꝺditio
ne ꝛs cūdē visitione excepto q̄ q̄n
modus ē possibil ꝛ honest⁹ nō suspēdit
obligationē sicut facit ꝺditio tū tenet
iplere nisi eius fauore sit appositus q̄
tūc nō tenet si solū ei⁹ fauoreꝫ respicit
Cōditio ō apposita p modū cāe: si
ne eā sit vera siue falsa ſꝫ Pe. ꝓdicti
mō q̄ ꝺditio nō sit de ꝓterito vel ꝓ
senti. sed de futuro. vt. ff. §. x.

Impedimentum ꝺcitur

.iiij. error. nā q̄cq̄d impedit cōꝫ ō sui nā ipe
dit ꝛ effectū. cōsensus ad vt supā dictū
est. ē q̄ mr̄imonij. ꝛ ō q̄ō enactuat cō
sēsū enactuat mr̄imoniū. cōsensus ō
ē act⁹ volūtatis q̄ ꝓsupponit actū intel
lect⁹. q̄ vt dicu aug. v. ō tri. iuisa diligē
re possum⁹ icognita nequaq̄. ꝛ q̄ er
ror impedit cognitionē. ideō ꝛ ꝑsensū. q̄ se
quit ex cognitōe ꝓpea dicī q̄ errat non
ꝑsentit. l. si p errorē. ff. de iurisdi. omi. iudi.
Uñ in. l. cū tessin. C. de iur. ꝛ fac. igno.
di cū errās volūtas nulla sit. ꝛ i. l. nō
idcirco. ibidē cū errās ꝑsēsus nullus
sit facit. xxix. q. ij. §. hoc ita rūdemr.

¶ Utr mr̄imoniū dolo ꝫcīū teneat. ꝛ. 1
el. i. c. cū dilect⁹. q̄ me. cī q̄ sic: ꝫ do
lus dederit cām ꝫcīui. ꝛ idē l. gl. l. a vi
uo pio. ff. de ritu nup. ꝛ l. c. ꝑsimit. xx.
q. iij. Limitat Pa. in. d. c. cū dilectus.

ꝛ dñ verū nisi sit talis dol⁹ q excludat
cōsensū.q: sic nō generet. Facit q no.
Jo.an.i.c.unico.ō como.ꝛ facit.c.cū
locū de ēptō.qō dñ no.q: facit ad mul
ta.vt i votis uramēta.ꝛ hmōi ēpdali
bus.q: cōuer nīr.q tenēt.vt i dic.gl.
2 ¶ Eltrū oīs error ipediat mīmoniū
ꝛ.q nō.ſ; ſolū ille error q ē ꝑ ſibīāa
lia mīmoniū. Duo aūt ſcludit mīmo
niū eſſentialr.i.duas ꝑſonas q̄ coniun
gunt.ꝛ unitatē corporis pl̄ē inuicē: ꝑ
unitatē tollit per errorē ꝑſone. Se
cūdū tollit per errorē cōditiōis Fulie.q: ſer
uus nō pōt habere libertatē ſui cor
poris alteri tradere ſine cōſenſu dñi ſui
Et ſō bīnuo errores ſolū impediunt
mīmoniū. Alij aūt errores etiā ſi ſint
cōtingēſe mīmonii non ipediunt. vt
uxor credebat q pi eſſet ꝓtentus. vel
q eſſet diues: vl nobilis: vel pulchra.ꝛ
hmōi.q̄ illa ſint accidentalia mīmo
nio.nō ipediūt.d.ſ. his ita rñdetur.
3 ¶ Circa ꝑmū errorē.i.ꝑſone eſt notan
dū q ad hoc q aliq̄s erret i ꝑſona oꝛ
q p vīū.vel fāmā.vl audituꝫ habeat
notitiā aliq̄s ꝑſone.cū q̄ ꝑhere intendit
q: vt uxi in penitus ſcognitā nec ꝑſē
ſi nec amore poſſumus dirigere. arg.
Leā ab eo.ſ. maſſaꝫ.ff.de ꝑhē.em.vñ
credēs absentē ſibi aliq̄liter,notā pre
ſentē.ꝛ ꝑſentē nō in ꝑtē q eſt alīᵘ.ſ; ſ
in absentē ꝑſentē errat i ꝑſona.q: er
rare eſt aliū ꝑ alio accipere.xxij.q.i.
in ḡbus.xxxviij.di.ḡtus. Sꝫ ſi nulla
ō absentē hꝫ cognitionē nō errat.ſ; ſ
decipit in ꝑtē.de q̄ ponit exēplū de
eo q dicit ſe filiū magni regis i gene
re: vel ꝓnogenitum magni comitis.ꝛ
hmōi.ꝛ ſic eſt error fortune nō ꝑſone
q nō impedit.vt dictū eſt.xxviij.q.i.ſ.
error. ꝑhē cū aliqua ſcit aliquēs hēre
filios multos nullū tñ eoꝝ cognoscit
ſi aliq̄s eoꝝ dicat ſe ꝓnogenitū. ꝛ illa
cōſentiat in eū pp ſpē ſucceſſionis bo
norum paternoꝝ erit error fortune. ꝛ
nō ipedit ſicut no. Hugo.xxviij.q.i.
in ꝑ.Calde.vñ i.c.ij.de ꝓiugio ſuo
rū.ꝛ Jo.xxviij.q.i.ſ ſumma.ꝛ Host.
in ſumma tenēt q i iſto vltio caſu eſt er
ror ꝑſone ꝛ nō ē mīmoniū.ꝛ credo
ſit uerius: niſi ſorte intēdiſſet ꝑſentire
absolute i ꝑtē ꝫ quē tñ potabat aliud
ſed ſi cōſenſus ferebat in eū nō vt in
ꝑtem ſed in ꝓnogenitū erit uerū
q nō erit matrimonium.
4 ¶ Circa ſm error ē.ſ. additionis ſeruī
liꝰ ē ſciēdū q triplex ē additio ſtatus.ſ.
melioꝛ cū q̄ ꝑhit cū libera quaꝫ cre
dit ſeruā.ꝛ ecōuerſo. Secūdus eāliꝰ
cū.ſ. Fuus ꝑhit cū ancilla quā credit li
berā. Tertius deteriꝛ.vt cū liber cō
trahit cū ancilla quā credit liberā vel
ecōuerſo. Primꝰ error nō ipedit mīſi
moniū.q: nō ledit in aliquo ſic ꝑhē
Nec ſecundus ſimiliter q: eque ledit
vterq̄ uīi neutro errore decipit: nec
hꝫ q obiciat alteri.ar.xxviij.q.ij. per
totū.ꝛ de uxoꝛ.c.ſignificaſti. Tertius
ō error ipedit mīmoniuꝫ.xxviij.q.
ij.ſi q̄ ſ genuus. Rō ē q: alter tātū le
ditur ſine culpa ꝛ grauiter.q: ſ bono
ꝑtis quā nō hēbit i ſua ꝑtē:ꝛ in bo
no fidei.q: nō poterit ei reddere debi
tū libere.et in bono ſacramenti.ſ. nſe
pabilitate cohabitatiōis. Sed potiſſi
ma rō ḡre iſte tertiꝰ error ipedit mīſi
moniū eſt ecclie ꝓſtitutio. Alij aūt duo
errores nō ipediūt fꝫ cōeꝫ opi.tā do.
theo.i.iiij.di.xxxvi.ḡ cano.ſ; q̄daꝫ ꝑ
tū teneāt.vt Goſfre.ꝛ Hoſti.in ſumma
ſ; nō cures ō eis. Sꝫ cōem opi.tene
ae quam ſequitur Jnno.de coniugio
ſeruoꝝ in.c.ꝓpoſuit.
¶ Utꝛ ſciēter ꝑhē liber cū ancilla vl ſ
ecōtrario teneat mīmoniū.ſ. q ſic.
ter.ē.xxviij.q.ij.ſi q̄ liber.ꝛ ſic liber
tenetur ſequi ancillam. fm Pa. in.c.
i.de ꝓiugio ſeruo.

6 ¶ Eltrū liber ꝑhē ignoꝛanter cū ſer
ua cui i tpe data eſt libertas teneat ma
trimoniū.ſ.q nō q: vt dicat.l.ſtatuli
beri i ꝓn.ff.de ſta.libe.ea que interim
facit vt ſeruus facit nō vt liber.
7 ¶ Quid ſi dñs tradit alicui libero ſu
am ancillā vt liberā in mīmonio quā
tū ꝑhē ignoꝛat ancillā an teneat mīſi
moniū.ſ.q ſic ſtatim efficit libera
vt in aut.ō nuptijs.ſ.ſi vō ab initio ꝛ
hoc tenet gl.i.c.ad noſtram ꝛ Pa.de
coniugio ſeruoꝝ ꝛ Goſfre.
8 ¶ Eltrū ꝑhē liber cū ancilla ignoꝛan
ter ꝛ poſtea hoc cognoſcens cōmuſce
tur eidē per copulā teneat mīſimoniū
ſ.fm gl.i.d.c.ꝓpoſuit q habens cō
ſcientiā erꝛ ꝓbabili cā ꝛ diſcreta q al
ter ē fuᵃ ſi cognoſcat eā ꝓiudicat ſibi
ꝛ erit mīſimoniuꝫ ꝛ ſic ſtellige.xxij.q.
iiij.innocene.ff.de pe.he.l.iteꝫ venūt
§.añs partes Si aūt er leui ꝛ temera
ria cā cui ſi dꝫ credi tūc nō ꝓiudicat
ſibi.ſtubās .p ignoꝛāte habēdus ē.C.
de ꝑcī.ide.l.vlti.ff.de libe. ho.exhi.l.
iij.§.ſi q̄ volēte Nō enīꝫ cuilibꝫ refe
rēti credere tenet ter.eſt.ff.q cuꝫ fal.
tuto.l.ij.ibi ꝛ ſi dictū ſit ei bona fide ñ
crediderit Aduerte hic q ſi fuᵃ ꝑra
hit cū libera q̄ eū fuū ignoꝛat peccat
mortalr cōmiſcēdo ei erq̄ ſcit matri
monium nullū eē ſecᵃ ſi ignoꝛaret mīſi
moniū ñ tenere ꝛ idē dic ō q̄cūq̄ qui
ſcit certitudinaliter q mīſimoniū non tꝫ
er q̄cūq̄ impedimēto. Nā vō hꝫ ſcien
tiam vl ꝓſcientiā idest firmā credulitatē
ō impedimēto q̄uis clare nō ſciat ſiſr
peccat mortalr cognoſcēdo ſiue talis
conſcientia ꝓcedat er ꝓbabili cā vel
temeraria niſi cā ōponat q̄n vō habꝫ
ſcrupulū ꝓſcientie.i.q: vndiᵒ ē tūc ſi er
leui vl temeraria cāꝫ ōponere ꝛ ſic
peteſ ꝛ reddere pōt ſine peccato. Si
vō dubiū ē erꝛ ꝓbabili cā pōt reddere
ſꝫ non petere dꝫ aliter exponeret ſe pe
culo ꝛ peccaret mortalr. ſed reddēdo
nō q: in dubio obediendū eſt.ꝛ excu
ſatur.xxij.q.i.quid culpatur.
9 ¶ Utꝛ talis hūs ꝓbabilē cā credē
di ꝓiudicet ſibi ſi ad mandatuꝫ eccle
reddat ō dīū.ſ.fꝫ Tic.Jnno.ꝛ Jo.
An.ꝛ Pa.i.d.c.ꝓpoſuit q ſic q: niſi
velit cū ea eſſe tūq̄ cū vxore ꝓpa ſi dꝫ
i hoc obedire.ꝛ ē vīor opi.ſꝫ Hoſti.ꝛ
gl.i.d.c.ꝓpoſuit teneat q dꝫ obedire
niſi ſit certᵘ ſꝫ illō nō teneas q: nō dꝫ
ꝑra ꝓſcientiā formatā venīr.ar.ō reſti.
ſpo.c.Jlas ſꝫ i ꝓbēdo alimenta ꝛ hmōi
bñ debet obedire niſi ſit certus.
10 ¶ Eltrū liber ꝑhē cū ancilla ignoꝛā
ter quā poſtmodū dñs eiᵃ facit liberaꝫ
tenēat ſtare cū ea.ſ.q nō q: mīmo
niū nullū fuit:ꝛ ſp ei cōmiſcuit ex er
mo ꝓſenſu q nullus fuit.ar.C.ad rele.
l.ḡtus fꝫ Goſfre.ꝛ Jo.xxviij.q.ij.ſi
q̄ ingenuᵃ.ꝛ Ber.i.c.vlt.ō ꝓu.fuo.
gd cū tñ tenēt q fit mīmoniū ſi pᵒ ma
numiſſionē illa cognouit cum ꝑhere
intēdēs q: impedimēto ſublato p hoc ni
hil ipedit.ꝛ vereᵘ credo p eaꝫ q̄ no.gl.
i.d.c.ad nīaꝫ.nā vī ānīquᵃ ꝓſeuerare
niſi ꝑiᵒ exꝑmaſ ō bap.c.maioꝛē i ſi.
11 ¶ Eltrū liber ꝑhē cū aſcripticia .aut
originaria ignoꝛanter teneat mīmoniū
ſ.fꝫ Hug.xxviij.q.ij.in ꝓn.q ſic q:
edictū ō mīmōio ē ꝓhibitoriū.ꝛ ꝑhē
talem ꝓhīt.C.ō agri.cē.ꝛ colo.l.vl.ſō tꝫ
12 ¶ Quid ō libero ꝑhēte cū filia fue
rit de ꝓſuetudine patrie ē q partᵘ ſe
quat patrē.vt.in.c.ſꝫ de cōiu.ſuo.ſ.
q ſi ꝓſuetudo ſit ꝓſcripta. ſꝫ nīſi eius
ſit ſerua q verū erit matrimoniuꝫ. vt
in.d.c.licet dūmodo pater ſit liber.
13 ¶ Sed pone q liber q cōtraxit cuꝫ
ſerua ignoꝛanter poſtmoduꝫ ſciens ſer
uam nihilominus vult matrimonium
eē ſꝫ illa non vult nīſq̄d erit.ſ.q non
ſed verū eſt q cōpelleret ab eccliā ni
ſi tranſiſſet ad ſecunda vota

14 ¶ Utrū liber possit ꝓpria auctoritate scilicet qui ignoranter acceperat vxorem dimittere ꝑ certo q̄ sit sua. & q̄ q̄ ad thoz certū est q̄ sic q̄ vo ad cohabitationem ꝛ3 Ricar. in iiij. di. xxxvi. q̄ nō si ꝛrit in facie ecclie aut cora te fide⁹ sec⁹ si clandestine sed hosti. ꝛ multi alii sunt ꝛrie opinionis q̄ seruitus est notoria sic ꝛ in adulterio de q̄ habeo. j. mimonii. iij. in ꝑn. ꝛ. §. i. Sed ego dico q̄ opinio Ricar. ē vera q̄ ad cohabitationē vt ꝓ3 in. c. porro ō viuoz. ꝛ3 q̄ ad redditionē vl̄ petitionē ō bit ē ꝛa icōa opinio ꝛ ꝓ3 hāc distinctiō3 intelligo ꝛ limita. d. c. porro

15 ¶ Quid si seru⁹ ꝛbit mimoniuz cū ancilla vel cuz libera q̄ scit eā seruā. & q̄ licet de iure ciuili mimoniū nō tenear vt in. l. cū ancillis. C. de icest. ꝛ in. nti. nup. cū de iure canonico ꝛ3 cui ſſādū ē in hac mā spiritali vt in. c. penſ. ꝛ vlti. de secū. nup. ꝛ no. Bar. in. l. priuilegia. C. de sa. san. eccle. ꝛ est glo. i. c. ij. de re. iur. li. vi. Ēt̄ no. q̄ aut talis seruus vel ancilla ꝛrit cū voluntate dominī. sui ꝛ tūc magis tenet ad reddēdū ō dīnī vxori q̄ ad fruitiuꝫ dñi q̄ er quo cōsensit ad mimoniū v̄ f consensisse ad accessoria. c. prudētiā ō offi. deleg. ꝛ. l. ad legatum. ff. de procura. nec pōt eū dñs taliter distrahek q̄ ipediat reddere debitū loco ꝛ tpe debito alik ſm Sco. iiij. di. xxxvi. q. i peccaret mortaliter domin⁹ Et idē dic si sūt diuersorum dominorum si ābo ꝛsenserūt Et sic intellige ꝛ limita Tūcre. ꝛ alios qui videnk velle q̄ nō pōt eos vendere. ſ. taliter q̄ redditio debiti ipediak. aut ꝛrunt dño ꝛdicente aut ignorante. ꝛ sic lic3 teneat mimoniū trā magis tenentur dño q̄ ꝑcti debitu3 vt no. do. An. Car. ꝛ Pan. ꝛ cōiter doc. in. c. i. de coiu. ser. ꝛ poterit eos vendere ad libitu3 verū trā vt dicit Sco. vbi. ſ. de bono ꝛ equo d3 in eorū vēditione attendere q̄ sibi possint reddere ōdinum imo dico q̄ de necessitate tenet si cuz equali cōditione vult sibi hoc pōt facere alias non ꝛ sic intelligit Sco.

¶ Utrū liber q̄ ꝛrit mimoniū se vl̄ 16
dē inseruū aut q̄uercūq̄ si efficiatur seru⁹ ꝛsoluat mimoniū. & q̄ nec valet vendino q̄ se vendidit q̄ si d3 potestatē sui corporis. xxxiij. q. v. q̄ deo nisi vtor ad hoc cōsentiat ¶ Hoc limitat. S. B. in. iij. di. xxxvi. verū quantū ad eā seruitutē qua ipediret q̄ ad reditionem debiti secus in alia seruitute que nō ipedit aduerte tamen q̄ ꝛ3 error ipediat mimoniū non tamē obligat ad culpā ꝛhēdas qui errāt nec ēt scienter ꝛhentes cū seruis solūmodo peccat ꝛ credo mortaliꝫ seruus vel ancilla q̄ scienter ꝛbit cū libera ignorante eū seruum vel ancillaz q̄ videk eis q̄tū in ipo est dolū ꝛ in re notabili inferre ꝛ multo magis peccāt mortaliter si commiscent cū eis licet nō peccent ipi liberi existentes in bona fide.

Impedimentuz v. di vo.

nū. ſ. castitaſ Ūñ no. q̄ oē votū castitaſ emissū obligat ad id q̄ est ō vnum q̄ ē de essentia mimonii vt supra patuit Et ió ipsū mimoniū ipedit ꝛ si sit tale votū solēne talꝫ ipedit q̄ non ꝛ3 mimoniū p⁹ ꝛctū sed est nullū Si vero nō sit solēne ꝛ3 solū simpler ipedit qdē ꝛ3 trī post ꝛctū ꝛ3 vt no. in. c. rursus. c. ꝛsuluit ꝛ. c. insinuante q̄ cle. vel vouē. xxviii. cā p totuz nec curet de opinione Hugo. q̄ dic Ber. in. d. c. rursus tutio rē q̄ ñ est vez q̄ ꝛ3 vtrūq̄ votū eq̄liter obliget q̄ ad deuz trī eccliā noluit statuere vt mimoniū p⁹ ꝛctū ñ teneat nisi solum de ꝛcto p votū solēne vt ꝓ3 p. c. vnicum de voto li. vi. ꝛ est cōis opi. tā canōistaruz. xxvii. q. i. ꝛ q̄ cle. vl̄ vo. nē. q̄ theo. ſ. iiij. di. xxxviij. qd̄ ſt fit votū simpler vl̄ solēne vi. ſ. votū. i. §. 8.

1 ¶ Utrū ꝛbēs post votū simpler peccaz mortaliꝫ. & fm Gasp. Cat. i. d. c. rurſ⁹ q̄ aut q̄ ꝛbit ꝛ3 alium ꝛsumādi matrimoniū ꝛ sic peccat mortaliꝫ q̄ facit ꝛ votū. xxvii. q. i. in multis. c. Aut ñ habuit alium ꝛsumādi ꝛ3 religionē intrādi aū cōsumationē ꝛ sic non peccauit mortaliꝫ ꝛbendo q̄ ī nullo facit ꝛ votū ꝛ sic cōcorda opi. cōtraria

2 ¶ S3 pone q̄ bñs votū simpler castitatis ꝛbat nūqd poterit ꝛsumaſ sūñ peccato mortali. & q̄ si ꝛrit alio ñ cōsumādi ꝛ3 itrandi religionē sed postq̄ ꝛrit mutat ꝓpositū ꝛ alter exigit ōbitū q̄ reddendo nō peccat mortaliꝫ q̄ ad hoc tenek nec mutando ꝓpositū peccat mortaliꝫ q̄ ñ erat illō ꝓpositū firmatū ſb voto ꝛ sic poterit esse q̄ p⁹ votū simpler castitaſ q̄ ꝛbat mimonium ꝛ ꝛsumat sine peccato mortali secus si fecis3 votū religiōis q̄ ꝛ3 possit ꝛbere sine mortali cū ꝓposito nō cōsumandi nō trī poterit ꝛsumare sine mortali petō q̄ aū ꝛsumationē pōt illō iplere ꝛ3 nō sic in ꝑfato casu q̄ in religiōe talis nō tenek intrare ꝛ nō intrās tenek reddere eractus nec ob. c. ꝓgines. xxvii. di. q̄ intelligik de ꝛūgēte se carnali aio post votum aduerte hic ꝛ i. §. ꝓcedēn q̄ si talis ꝛbēdo cuz intentiōe itrādi religionē si videret q̄ illa cū q̄ ꝛbit notabilē lesē puta q̄ cū maiori difficultate inueniet aliuz virum nō credo euaderet mortale nisi intenderet ei satisfacere ꝛ oio teneret ei satisfacere de damno

3 ¶ Utrū talis q̄ ꝛtraxit post votuz simpler castitatis possit simile exigere sine mortali peccato. & gl. i. c. agathosa. xxvii. q. ii. ꝛ in. c. gdā ꝛ in. c. placet ō conuer. ꝛiug. ꝛ3 q̄ nō ſ3 no. glo. i. c. si q̄s votuz. xxvii. q. i. rectat quoddā tenere q̄ solū ꝑma vice peccat mortaliter. sed nō postea: q̄ ꝑ mimoniū sequēs votū extinguitur. vt no. in. d. q. i. in. c. ō viduis. d. ij. ꝛ sequit hosti. in. d. c. rursus ꝛ cōiter doc. ꝛ hāc opi. dicit Lardi. in d. c. rursus verior ē de iure. ſ3 Jo. an. ꝛ cōiter sequēt̄s i. d. c. rursus. dicunt ꝑmā opinionē tutiorē q̄ī theo. in. iij. di. xxxviij cōiter sequūt posset tñ predicta diuersitas reduci ad ꝛcordiā. ꝛ3 vt ꝑma opinio hēat locū q̄ī q̄s si non peteret redderet se nimis onerosuz alteri parti mariesi ille q̄ fec votū sit ꝑ q̄ sic petendo ꝑ tūñ respectū nō peccaret. ꝛ ꝓa opinio loquat ꝛ intelligat q̄ī q̄s solū petit ad satisfactionem sui appetitus vt sic nō possit petere sine peccato mortali. Si q̄s tñ vellet simpliciter tenere q̄ post ꝛsumatū mimoniū nō peccet exigēdo ēt ad satisfactionē q̄ sibi noli cū ꝛdēnare de mortali q̄ de iure nō v̄ nūn⁹ vera q̄ scā licet sit tutiꝰ nō exigere si pōt. q̄ si non pōt abstinere ab exigēdo petat dispēsationez ab ep̄o vt possit exigere. ꝛ q̄ ep̄s ex cā possit dispēsare in hoc casu tenēt cōiter moderniores i. d. c. rursus. ꝛ cā legitima dispēsādi ē tale periculū. q̄ difficile ē vt in medijs vndis q̄s sibi laboret. Mā ꝛ ep̄s dispēsat ꝓpter piculum fornicatiōis vt post votū simpler castitatis q̄s ꝛbat. vt in. c. veniens. q. cle. vel vo. Itē cū ꝛcessoso. vt no. glo. i summa xxxiij. q. ij. §. de penitentibus ergo ꝛ in isto casu.

¶ Utrū supradict⁹ mortua vxore post 4
fit alia accipere. & ꝓ3 Hugo ꝛ Archi. xxx. q. i. ō co. ꝛ. xxxiij. q. ij. antiq. q̄ nō q̄ votum non erat ablatum sed execution⁹ voti de conuer. coniuga. c. gdaz ꝛ idē dicit Archi. ō vxore q̄ ad ꝓceptuz viri fregit vota abstinentie ꝛ humiliōs sed in dic vt. j. votum. i. §. xiii.

¶ S3 pōe q̄ ābo q̄ secerant votū ca 5

stranis simplex ꝑhant simul nūgd ts mīmonīū. ff. Jo. xxvii. q. i. in. c. ℞ qo vouī q ꝑ imo ts sed neuter poterit exigere ſs si viderit alterꝫ affectare poterit ꝓmiscerī ꝛ vterqꝫ reddēt vf ꝛ hoc est verū Pa. ꝺo dicit i. c. ma nos de utretur. q ſi ſuſpitio est de icōtinēta q ejus ex offō reiectgrabit vt vterqꝫ possit exigere vt no. glo. i. c. nosce. xxx. q. i. ꝛ i. c. q deo pſi. xxxiij. q. v. sed si ſi ne diſpēſatiōe contingentur tenet Jn no. in. c. duđū de iuer. ꝓin. q ꝑles nō erit legitīa q ſi ē ꝺpli⁹ mīmonīū q ad exercitiū carnīs Jdē ts glo. lxxx. di. c. nūmīū Jdē dic si post Jctū ꝺbo secerunt votum castitatis vt no. Pa. in. c. charissima de iuer. ꝓiuga.

6 ¶ Quid de illo q p⁹ votū simplex iurauit alicui ꝺ eā accipiēn. ff. agat penitentiam de iuramēto q ſi valet. c. rursus q cle. vel vo. silr ſi ts votū simplex p⁹ iuramēti ꝑtitū ꝺ Jhēdo fs bosti. ꝛ Hoſtie. nisi sit de religiōe intrandā q ꝑt intrare religionē. c. ꝓmissū ꝺspon.

7 ¶ Celer hūs votū castitatis ārēo anteucat matrimonīū si Jhat sitei rndēdū ff. gdā dicūt q ſi q si dicat q sic dabit ei eā ꝫ peccādi si dixerit q nō mē tiet Alij nūt dicūt q ꝑt rndere q tenebit q ꝛ papa hoc facit ego ꝺo credo q ꝑt rndere q tenebit dīmō talīt gnet sentī q ſi ſit iputādū rndēti ſs ei q ex bono malū accipit si postea Jhat marie qđ videt q votū ſi fiat q ſi video q̄mō ſi possit dicere facere voleī ꝺio mai⁹ malū q pot⁹ illo dimisso faciat minus. xxi. di. nerui cū filiab⁹

Impedimentuꝫ

ser. Jſanguinitas q ē vinculū ꝑsonaꝝ ab eo dē ſtipite ascēdēnū vl ꝺ scēdēnū carnali ꝓpagatiōe Jctū ſm hoſt. ſ ſima co. ti. Hec Jſanguinitas ꝺ ts tres lineas fs cōuer doc. vna ascēdēnū altera ꝺscēdēnū lia collateraliū. ℣ ꝑma q ſq trahit originē sicut ꝑ ꝛ auus ꝓauꝰ et tanꝰ ꝛc. ꝛ idē dic ꝺ mīe auia ꝛc. Jn fa perpetuaꝫ memoria ꝛ genꝰ vt ē filius nepos, pnepos abnepos ꝛ sic ſilr filia neptis ꝛc. Tertia ſſpicit illos q nec ip ſi a nobis nec nos ab ipſis traximus originē nī ab eodē sanguīe sūt, ꝓpagati vt duo fratres ꝛ coꝝ filij q patrueles dicūf ꝛ filij ꝑfatorum ꝛ idē i sentis hec, ꝑbāt. xxxv. q. iiij. c. i. ꝛ p totus. ff. ꝺ gra. l. i. ꝛ l. iur. ꝓfulr⁹ ℣ ts ēt hec cōsanguitas gradū q ꝺscribit sic Gradꝰ est hītudo distātij ꝑsonaꝝ q̄ cognoscitur q̄ta generationis distātia due persone distant iter se ꝛ colligit in. c. lris ꝛ. c. q dilectio de ꝺsan. ꝛ affi. ꝑ. o. cuius itelligēria no. iiij. regulas Pria q ꝑ alr computat gradꝰ collateraliū i linea ꝺ iure canonico Alr ꝺ iure ciuili nā duo fies sine ſf ꝛ soror faciunt vnū gradū cum pie ꝛ mſe ꝺ iure canōico ſs de iuſ ciuili faciūt duo q ascēdis ꝺ filio ad patrē ꝛ sic ꝑmū gradū postea ꝺscēdis de pie ad aliū filiuꝫ vl sororē ꝛ sic ē ſcōs gradꝰ ꝛ ió i mīmonio attēdim⁹ ad iuꝫ canonicū Ró hui⁹ diuersitatis reddit xxxv. q. v. i. c. ad sedē ꝛ ibi vide Scōa regula q ꝑsona addita ꝑsone p carnis ꝓpagationē i linea ascēdēnū vel ꝺscēdentium addit gradum dēpto stipite q iō ꝺmīt q̄ filius est de sanguīe ꝑris ꝛ matris vñ nō fit ꝺscēsus p duos gradus ſs trīs p vnū ꝺ patre ad filiū: vel ecōuerso Ró q̄ sicut vn⁹ nō ē nūerus ſs ꝓncipiū nūeri sic hic Ꝑtē si q̄ vult facere vnī fenestrā requirūtur necessario due colūne ſs si aliaꝫ vult addere sufficit vna sola sic in ꝓposito tertia regula ē q ꝺ in linea transuersali tota gradu ꝑsone descendentes a stipite distant iter se q̄to distant a stipite vñ nepos ex vno filio ꝛ ꝓnepos ex altero filio distāt a se i ſo gradu ex vna parte ꝛ in tuo

gradu ex alia pte. Quarta regula ē q q̄ ꝑsone distāt ieq̄lit a stipite ꝺs ꝓportari fs gradū magis remotū a stipite vt q̄tū ille remotior distat a stipite tā mī itelligāt inter se distare. vt. c. vlti. de ꝓſā. ꝛ affi. Et si ꝓsuetudo eēt in patria q̄ cōputatio iciperet a ppigoti. illa eēt ſuāda pp scādalū. vt i. c. q̄ dilectio. ꝺ ꝓſā. ꝛ affi. Ió credo vez i Jhēdo sed in Jcto tene vt dixi q ꝑ a remotiori ꝺs fieri: nisi ſm ſ. dicā ipedimēto xvij.

2 ¶ Sed q̄ro vsq; ad quē gradū ꝓsanguinitatī ipedit mīmonīū. ff. q ꝺ vi examine legis nāe ipedit mīmoniuꝫ filij cum matre ꝛ filie cum pfe. Beñ. l. reliquet ꝺ patrē ꝛ matrē ꝛ adhere bit vxori. sed magis est Ꝺ ius nāle qđ filiꝰ haberet matrē i tali turpitudie. vt ſubiectū. ꝛ ꝓptera philo. viij. ꝺ anima libus narrat ꝺ camelo q cū cooperuiſſet matrem post cognoscens interfecit genitorē. Silr de eq̄ qui cū ꝛcubuiſſet cū matre coopta. discoptā cognoſcēs, piecit se ꝺ alto ꝛ interfecit se. Ex dictamīe legis diuīe ꝓhibent matrimonialit copulari ꝓſāguinei i primo gradu ꝛ ſcō i linea ieq̄li ꝓſāguinitatis ꝛ affinitatis vt ꝑ leui. xviij. q. nico. ꝺ li. ſup Josue. xv. limitat vez. ſ. ne nepos accipiat amitaꝫ ꝓpter reuerentiam sed q̄ patruus accipiat neptē ꝛcedit vt ꝑ ibidem q̄ frater caleph. accepit eꝰ filiaꝫ capta ciuitate Et statuto legis ecclīstice ꝓhibet mīmonium. vsq; ad q̄rtū gradū inclusiue. c. nō ꝺs. de ꝓſā. ꝛ affi. Hec ex Richar. i q̄rto distinctiōe. xl. vñ Jhēres ītra tales gradus nulla lō gingtate ānoꝝ defendunt q̄n sint icēstuosi. d. c. nō ꝺs Quidā hanc ꝓhibitionē vsq; ad q̄rtū gradū ꝺicūt verā in collateraliꝫ. ſi ꝺscēdēti bꝰ tenent q ē ꝑpetua ꝓhibitio. Ró q̄ maior reuerentia ꝺbet parēntibꝰ remotis q̄ ꝓpinqo ꝛ huꝰ opiniōis ē Richar. vbi. ff. Pe. Lugo. Ho. ꝛ Azo. i. l. nemini. C. de nup. Sed ego credo cū Hoſtie. q nō sit ꝓhibitio ēt i talibꝰ nisi vsq; ad q̄rtū gradū. q̄ cum. d. c. debet loquatur indistincte ꝺ ꝓsanguinitate nec nos distinguere debemus.

¶ Quid si duo contrahāt simul quo 2
rū vnus distat a stipite quīto gradu vl sexto. alter primo vel secūdo. ff. quod matrimonium ts. ꝛ Guis Hoſtī. dicat verum si alter sit in secundo vel tertio sed nō si sit in primo. quia vna caro cē sentur cum stipite. tamen hoc non teneo nec alius docto: hoc tenet ꝛ ideo tene q̄ tenet matrimoniū. vt ēt ts dixer q̄ ꝛclude q ꝛ ipetrans diſpēſationē a papa vt possit contrahere in tertio vel quarto gradu consanguinitatis q̄ius ex alio latere persona cum qua vult contrahere sit in secundo. nihilominus valet diſpēſatio ſm Pa. in. c. qđ dilectio. de consan. ꝛ affi. q̄ quantus diſpēſatio cōtra ius sit stricte interpretanda. tamen iterpretari potest ſm diſpositionem iuris communis. quod vult vt computatio fiat a gradu remotiori. ꝛ sic non erit surrepticia talis ꝛpetratio quīus non sit expressum q̄ ex alia parte erant in secundo gradu coniuncti Et fortiori poterit cum talibus diſpēſare ille cui generaliter cōcessa est auctoritas diſpēſandi in tertio vel quarto gradu. vt patet supra Diſpensatio. §. viiij. Et sic consulit Jos. cal. vt recitat. d. Jo. an. Anto. de Sacto georgio. in. d. c. qđ dilectio.

Impedimentuꝫ

septimus ꝺf cognatio spiritualis q̄ quidē est q̄ dā ꝓximitas personarum proueniens ex sacramenti datione vl ad illud rēcione. Mā sicut homo p carnales cognationes accipit eē nāe. ita i regnātione accipit esse gratie. ꝛ de hoc habetur.

xxx.q prima ola.de cognatõe spiritu.c. vltimo. Unde si talis cognatio pcedit matrimoniũ nõ solũ impedit.ꝛ dirimit post ℣cem.xxx.q prima.c.primo. ꝛ de cogna. spiritu.c. veruꝝ Si vero secꝰ.nõ dirimit.ꝛ impedit quo ad exactionẽ debiti carnalis ꝛ sine necessitate ℣bor. vt xxx.q prima ad litteram. ꝛ scienter nõ p errorẽ.c.si vir õ cogna.spi.alias non secũdũ Thco.in iiij.vt alij.Ber.ẽo.ꝛ rodoſ.in.d.c.si vir. videt annuere q̃ sciẽter sine necessitate cõtrahens ipsi cognationem spiritualẽ potest etiã erigere. q: nullo iure inuenit phibitum. Hoc idẽ tenet Lar tondẽ.sed tam̃ est petere dispẽsationẽ sc̃m Pa.in.d.c.si vir.ꝛ Host. q: glo.xxx.q.i.in.c.nosce.ꝛ Jo.An.ꝛ Ant.in.d.c.si vir tenãt q̃ nõ põt exigere.ꝛ cum ipsis tenet.S.Tho.in iiij.vt.xlij.ꝛ põt episcopus dispẽsare vt exigat secũdũ Pe.de pal.exactus tamen reddere tenetur.

1 ¶ Et ꝙbus sacramẽtis ℣bitur cognatio spualis.&.q̃ ex tribus solũ.ſ.ex baptismo ℣firmatione.ꝛ eucharistia. vt xo.in.iiij.sen.dis.iiij.ꝛ habet in.c. ℣tus de cogna.spi.li.vi. Utramẽ cognatio q̃ cõtrahit in eucharistia licet impediat ℣hendũ:nõ tñ dirimit contra eus de cogna.spi.c.℣tio. ꝛ xxx.q.i.si qs filiastrã.ꝛ est clarũ per.c.per eucharistiã.de cogna.spi.lib.vi. Et quid sit eucharistia. vide.ã. Eucharistia

2 ¶ Qualiter cõparant gradus in cognatione spirituali.&. Pa.in ꝛica.c. ti.q̃ nõ habet gradus.sed habet tres species. ¶ Prima di paternitas.q̃ ẽ inter regenerantẽ ꝛ regenerãtẽ.siue ꝛ generãs ministret sacramentũ.siue teneat ad sacramẽtũ et si tenentes sint plures.vt i.c. ℣tus eo.ti.li.vi. ¶ Secunda est cõpaternitas que est inter regenerãtem ministrãtẽ vel tenentẽ.seu tenentes ad sacrm̃ ꝛ genitorem regenerati ꝛ ministrãtẽ vel tenẽtes si fiãt cõiugati ꝛ cõsumauerit matrimoniũ trãsmittit hãc cõpaternitatẽ etiã ad vxorem sine viri ira q̃ vxor cognita vel vir efficit cõpater genitoris leuati ab altero coniugũ.eo.ti. ¶Martinus.ꝛ li.vi. eo.ti.c.nec dii.ꝛ xxx.q.iiij.si qs secus si vxor nõ esset cognita,xxx.q.iiij. post vxoris. Ideo successiue qs põt habere duas cõmatres vxores. ¶ Tertia species dicitur fraternitas q̃ ℣hitur inter regenerati ꝛ filios regenerãtis ministrãtis vel tenentẽ ad sacramẽti.xxx. q.iij.pictauiensium.ꝛ eo.ti.ex litteris. sine sint nati ante hãc cõpaternitatẽ: siue post.eo.ti.c.tua nos.filij vero quorum neutro ad cõpaternitatẽ est deuenus possũt inter se libere ℣here.nisi cõsuetudo ꝛrũ haberet.q̃ scãdalũ generaret.Secum tñ teneret.vt cõmuniuste neuꝝ i.c.vtrum eodem ti.nisi esset talis cõsuetudo de qua.ſ.dicã q̃ dirimat Impedimento.xvij.

¶ Utrũ filius vxoris ex altero viro sit frater spiritualis filij spiritualis marti victe vxoris pus cognite anteq̃ teneret vir eiꝰ dicti filiũ.&.Se.in.c. primo de cogna.spi.li.vi.Dicit q̃.d.Ino.ꝛ net q̃ nõ.q: nõ reperitur expressum Ipse vero Se.videt tenere ℣rũ. qõ tenẽdũ est ante factũ: sed post tenẽ opinionẽ primã p rõnem de q̃ in se.ℌ. 5

¶ Utrum pater spiritualis licite possit cõtrahere cũ sorore carnali filij spiritualis &.q̃ sic ꝛ etiã cuꝰ eius filia ꝛ ẽt cũ filia spirituali sui filij carnalis .quia licet cognatio spiritualis a patre i filium trãseat.nõ tñ ecõuerso.Unde nõ habet ramos ꝛ cũ dicti de matrimonio sit phibitorũ.de spõ.c.cuꝰ apud. xxiij.q.iij.§.si qs ꝛ.c.se.Ideo nõ egre dicetur psonas expressas q̃ in sũma sũt x.in baptismo.Et similiter vicas.ꝛ in 4

firmatione.vt patet i.c.i.e o.ti.li.vi. ꝛ per totũ titulũ decretaliũ .eo.ti.ꝛ sũt cõbinate. ¶ Prime sũt iter baptizatũ ꝛ leuantẽ. ¶ Secunde inter leuantes ꝛ pentes leuari. ¶ Tertie iter baptizatũ ꝛ filios leuantis. ¶ Quarte inter leuatũ ꝛ vxorẽ p̃ius cognitas leuantis. ¶ Quinte inter vxores pius cognitam leuantis ꝛ parentes leuari.

5 ¶ Sed nunquid extendetur ad filios illegitimos leuantis ad filiꝰ leuantis. &. Pa in.c.martinus.eo.ti. q̃ sic ℣m cõmuniꝰ doc.ter est.i.c.ſi.eo.ti.ꝛ xxx. q.iij.in sũma etiã ad spurios.

6 ¶ Utrunquid etiã ad filios adoptiuos &.q̃ non vt tenet glo.in.ℌ. quod aute xxx.q.iij.

7 ¶ An extẽdatur ad fornicarie cognitam sicut ad vxorem cognitam.&.ſ℈ Archi.ꝛ Jo.An.in.c.i.eo.li. vi.q̃.nõ ꝛ dicit.Pa.in.d.c. ¶Martinus q̃ est cõmunis opinio.ꝛ ideo eam tenẽ quã etiam tenet Ricar.in.iiij.dist.xlij.nec curee de opinione cõtraria.

8 ¶ Queritꝰ an vir ꝛ vxor in mrimõio consummato cõicent sibi passiones spirituales sicut actiones.&. Pa.in.d.c. ¶Martinus q̃ non vnde filius ex altero conceptus si teneatur ad baptismum non efficitur leuans ipsius nisi solũ cõpater illius cuius est filius nõ alterius.℣tus in matrimonio sit ei cõiunctus.xxx.q.qui spiritualem in glo.ꝛ in c.i.eo.ti.li.vi.

9 ¶ Utrũ vir ꝛ mulier qui simul leuauerunt vnũ filiũ possint simul contrahere.&.℈m Inno.q̃ sic.ꝛ facit ter.cum glo.xxx.q.iiij.c.ſi. Et sic patet q̃ vir ꝛ vxor simul vnum leuare possunt licet non sit honestum.

10 ¶ Utrus non baptizatus leuans vel baptizans aliquẽ contrahat hanc cognationẽ.&.℈m Ricar.vbi.ã.ꝛ Tho. ꝛ Pe.q̃ non quia omnium cognatio num spiritualium que per sacramentum contrahuntur ꝛ omniũ sacramẽtorũ baptismus est fundamentũ. vt in c.i.de pre.non bap. Alo.ramẽ in.c.i baptismate.de conse.vi.iii.tenet q̃ licet suscipiens non efficiatur cõpater. sit tamen baptizãs ℣tus nõ sit baptizat⁹. Et placet mihi.quia cum nõ possit. Et placet mihi.quia cum nõ possit vici quin sit pater illiusquẽ baptizat vit.ergo erit cõpater.Secus in suscipiẽte quia ex quo nõ põt ee pater susceptus per dictũ.c.i baptismate.ergo nõ erit cõpater.Secus in cognatiõe spiritus lis passiua.℈m gl.in c.i.xxx.q.i. q: si qs tenet filiũ non baptizati velit tenens filiũ alicuius baptizati efficitur cõpater patris filij leuati ꝛ alterius coniugis illius xpiani.licet ñ sit baptizans.℣cor. Alber.Itẽ dic q̃ baptizatus licet non confirmatus tenens i confirmatione non contrahit cõpaternitatem.vt supra Confirmatio.ℌ.xi.

¶ Utrũ nõ tangens sed simulãs se tãgere ꝛ respondẽs sicũ alijs patrinis efficiatur cõpater.&.q̃ non nisi tãgat: vel tenendo dũ baptizatur: vel leuãdo de sacro fõte: vel tenẽdo ad ℣firmationẽ. hoc sequit̃ Jo.An.in regula qui per aliũ de re.iur. li.vi. facit.c.de his.ꝛ.c. ad limina.xxx.q.i.ꝛ Archi.in.c.i.e.ti. li.vi.allat.c.primũ.ꝛ.c.omnes.xxx.q.i.

¶ Quid si teneat ꝛ nõ respondet,per hoc intendens nõ effici cõpater.&.℈m Rodoſi.q̃ nihilominus efficitur quia responsio non est de substantia. sed tactus seu tẽtio vel leuatio. Et ℣tus alius qui teneant q̃ necessario requiruntur verba.alij.q̃ saltem signa pro verbis vt recitat Se.in.c.medũ eodẽ.li.li.vi. tu tamen tene q̃ tactus ꝛ leuatio sint satis signa equipolentia pro verbis. ¶ Quid si ñ tp̃e pueri ſ℈ liteꝝ solũ ꝛ in q̃ puer est involut⁹.&.Archi.i.c.℣tus de cogna.spi.li.vi.q̃ nichilominus

contrahitur compaternitas fm Hugo. Idem tz Jo. an. t no. Archi. xxx. q. iii. c. fi. t sanus videt facet ter. l. d. c. Guis in verbo accelsent. Pe. de pal. videtur tenere q requiratur tactus.

14 ¶ Utrū ista cōpaternitas possit ihi p procuratorē. Marsilius. t Car. vt recitat Pa. in. c. veniēs co. ii. tenēt q sic Jo. An. t Archi. vbi. s. tenent q non Sed mihi placet aptius Pa. vt ante cōtractū matrimoniū teneatur q ibi est cognatio spūalis post cōtractū tenenda est alia opinio. l. q nō ihitur. Et idē dici vniuersitate an possit ihere ille hīc cognatiōē p procuratorē q ita facta sic vt singuli de vniuersitate sint cōpēes. q: dispositō ꝛcepta in vniuersitate resolutur vt concernat singulos de ipsa si actus non cadit in vniuersitate vt res non pereat. facit ter. l. c. si scripta. de sen. excō. li. vi. t glo. i. c. romana in. §. i vniuersitatē. de sen. excō. li. vi. sed post factū tene cum Hede. consilio. xv. q non potest ihi. quia nō habet animā t nō est baptizata.

15 ¶ Sed numqd procurator erit ipse cō pater in casu quo nō potuit ihi per procuratorem. &. Jo. An. vbi supra tz q sic. quia tz nō intenderet obligari: tm q: re iteruenit. t ideo etiā ex qō agitur nasci obligatio. vt. l. si is q. in fi. ff. co mo. Sed ītrū tz Hede. consilio. xv. t ei verior credit Pa. in. d. c. veniens. Facit qō no. Pe. de ancha. q dicit q teneris filium alterius quē credebat filiū vnius cū quo intēdebat compaternitatē contrahere nō contrahit cōpaternitatē cū nō sit filius illius. Et ideo dic ante ītrū veni qō dicit Jo. An. t post contractum Veram opinionem Hede.

16 ¶ Utrū baptizās vel cōfirmans efficiatur cōpr. &. olī fuit dubiū. hodie clarū in. c. i. eo. ti. li. vi. Ubi qū q baptizat. siue in necessitate. siue hēat voluntatē ꝑhendi cōpaternitatē siue nō dūmō baptizet efficitur cōpr: siue sit masculus vel femina. Nec obstat. l. consensu t. l. in obuio negotiis. ff. de actio. t ob. q: hēnt veritatē quando nihil voluntarie fit. sed hic tz nolit esse cōpr. tñ vult baptizare vel tenere t ideo ihi fact. d. l. si to qui. in. fi. q: qui vult principale necessario vult t accessorium. nec ob. qō dictū ē de procuratore sēm opi. Hede. q: procurator nō tz nolle suo ideo nō vult nec principale nec accessorium

¶ Utr spūales filij possint iter se ihere. &. q sic etiā cum adoptiuis. vt no. in. c. vnico de cogna. le.

¶ Utrū pater possit tenere filiū illius t qui tenuit suū. &. Pa. i. c. super eo. ti. q sic. q: nō est ꝓhibitū

¶ Utrū epūs possit dispensare vt sint plures qui teneant ad baptismum vel cōfirmationē. &. q sic ꝑ vñicū ō sctō Georgio. in. d. c. ḡuis.

¶ Sed nunquid peccent plures tenentes. puta duo vel tres sine epi dispensatione. &. si fm morez patrie cōiter tenent videtur excusari a peccato fm Jo. An. t archi. in. d. c. ḡuis.

¶ Quid de baptizato i domo p necessitatē vel alio respectu. t postea in ecclesia solēniter. &. Tancre. tz. vt recitat glo. lx viij. di. c. presbyteri. q si quis miles baptizaretur. milites susciperet sacramentū. alr nō fieret iniuria sacramento de conse. di. iiij. ostendit. Hoc idem videt tenere glo. in. c. ij. de apostata. Sed tu tene. cū glo. in. d. c. presbyteri non est verū. quia non imprimit nouus caracter. Et sic tenendo cōclude q solum compaternitas contrahitur per illos qui tenuerunt in domo non per alios qui tenuerunt in ecclesia: nisi forte illa que contrahitur peiret. quia tz ille qui tenuit in domo non tenuit ex necessitate. nec ex causa. sed ex deuotione. t ideo ille qui tenuit in ecclesia non contrahit cū illo qui tenuit in domo. Et ideo ille qui tenuit in domo non contrahit cū illo qui tenuit in ecclesia. Et

contrahitur compaternitas fm Ba-
go. Idem tz Jo.an.t no. Archi.xxx.
q.iii.c.fi.t tam videt licet ver.l.d.c.
Quis in verbo accesserit. Pe.de pal.
videtur tenere q requiratur tactus.

14 ¶ Utrū vlta cōpaternitas possit Jhū p
procuratorē. ¶Marsilius.t Lar.vt recl
tat Pa.in.c.veniēs co.ti.tenēt q sic
Jo.An.t Archi.vbi.s.tenent q non
Sed mihi placet opinio Pa.vt ante
cōtractū matrimonij tenetur q ibi
est cognatio spūalis.post cōtractū te
nenda est alia opinio.s.q nō Jhūtur.
Et adē dici i vniuersitate an possit Jhe
re filr hāc cognatiōē p procuratorē q
ari tactū sic vt singuli de vniuersitate
sine cōpiēa.q: dispositō precepta in vni
uersitate resoluitur vt concernat sin
gulos de ipsa si actus non cadit in vni
uersitate et res non pereat facit ter.i
c.si ecclia.de sen.excō.li.vi.t glo.i.c.
romana in.§.I vniuersitatē.de sen.ex
co.li.vi.sed post factū tene cum Hede.
consilio.xv.q non potest Jhi.quia nō
habet animū.t nō est baptizata.

15 ¶ Sed numqd procurator erit ipse cō
pater in casu quo nō possit Jhi per p
curatorem.&. Jo. An.vbi supra tz q
sic.quia tz nō intenderet obligari: tñ
q: reiteretur.t ideo etiā cē q3 agitur
nascit obligatio.vt.l.si is q.in fi.ff.co
mo. Sed ītrā tz Hede.consilio.xv.t
c.i verioré credit Pa.in.d.c.veniens.
Facit qđ no.Pe.de ancha.q dicit q
tenens filium alterius quē credebat fi
hi eius cū quo intēdebat compater
nitatē contrahere nō contrahit cōpa
ternitatē cū nō sit filius illius. Et ideo
dic ante Jctū verū qđ dicit Jo.An.t
post contractum Veram opinionem
Hede.

16 ¶ Utrū baptizāns vel cōfirmans effi
ciatur cōpt.&.olī fuit dubiū.hodie cla
rū.in.c.i.eo.ti.li.vi. Idē qđq bapti
zat.siue in necessitate.siue hēat volū
tatē ꝺbendi cōpatrē siue nō ꝺbendō
baptizet efficitur cōpt: siue sit mascu
lus vel femina. Hec obstat.l.consensu
t.l.in ꝺbus negotiis.ff.de actio.t ob.
q: hēt veritatē quando nihil volun
tarie fit.sed hic licz nolit esse cōpt.tñ
vult baptizare vel tenere t ideo Jhē
facit.d.l.si is qui.in fi.q: qui vult prin
cipale necessario vult t accessorium.
nec ob.qđ dicit ē de procuratore scḋm
opi.Hede.q: procurator nō tz nolle suo
ideo nō vult nec principale nec acces
sorium

17 ¶ Utr spūales filij possint iter se Jhe
re.&.q sic ens cui3 adoptiuus.vt no.
in.c.vnico de cogna.le.

18 ¶ Utrū pater possit tenere filiū illius q
qui tenuit suū.&. Pa.i.c. super eo.ti.
q sic.q: nō est phibitū

19 ¶ Utrū epūs possit dispensare vt sint p
plures qui teneant ad baptismum vel
cō firmationē.&.q sic fz dūtaxat ō sctō
Georgio.in.d.c.Hugo.

20 ¶ Sed nunquid peccent plures te
nentes.puta duo vel tres sine epi dis
pensatione.&.si fm morem patrie cōi
ter tenent videtur excusaria peccato
fm Jo.An.t archi.in.d.c.Hugo.

21 ¶ Quid de baptizato i domo q neces
sitatē vel alio respectu.t postea in ec
clesia solēniter.&. Tangere.tz. vt recl
tat glo.lxviij.di.c.presbyteri.q si quis
miles baptizaretur.milites suscipit sa
cramentuz.alr nō fieret iniuria sacra
mento de cōse.di.iiij.ostendit. Hoc
idem videt tenere glo.in.c.ij.de apo
sta. Sed tu tene.cū glo.in.d.c. presby
teri non est verus.quia non imprimit
nouus caracter. Et sic tenendo cōclu
de q solum compaternitas contrahi
tur per illos qui tenuerunt in domo i
non per alios qui tenuerunt in eccle
sia: nisi forte illa que contrahitur per

cathecizmuz si i domo nō fuit cathe
chizata.sed hec vt vidi nō vtimur ma
trimonium post contractum.

Impedimentum octauum

22 dicitur cognatio legalis que est p:opi
quitas personarum ex adoptione pro
veniens.

23 ¶ Quot sit eius species.&.tres. Una
est quasi descēdentium. que est inter
adoptantem.t filiū adoptatū.vt in.c.
vnico de cogna.le. Secunda species
est quasi collateraliuz.que est inter libe
ros naturales adoptantis qui sunt in
eius potestate.t adoptati.l.qui i ado
ptione.ff.de adop. Hē iter duos filios
filiozum adoptiuorum secundus glo.
in.d.c.vnico.insti.de nup.§. inter eos
quoq quanto vez si eoāi patref
sunt arrogati aliter nō. Tertia species
est quasi affinitas que est inter adopta
tū t vroꝛē adoptantis t econuerso in
ter vroꝛē adoptati t adoptantem.sed
non inter patrem adoptantem t ma
trem adoptati.fm Tho.t Pe.

24 ¶ Utrum hec cognatio legalis impe
diat matrimonium contrahendum t
dirimat contractum.&.secundū Hu
go.t Ricar.in.iiij.distin.xlvi.Jo.de li
gna.t gl.t Pa.in.c.vnico.de cogna.
le.q sic.quia dicit adoptione durante
nuptie non possunt inter eos consiste
re ad ides.in.c.primo.t in.c.per ado
ptionem.xxx.q.iii. Jo.An. t Specu.
tenent q non dirimat.licet impediat.
Aduerte tamē q prima species t ter
tia semper impediunt.sed secunda non
nisi ad tempus idest ḋm sunt in eius
dem patris potestate.sed ea soluta vel
mor:te vel emancipatione filij adopti
ui vel naturalis velalio mō quo ado
ptio habet solui nō prestat impedimē
tum.hoc patet arsli. de nup.§.i.ii.t.iii.
t eo.ti.c.vnico.t xxx.q.iii.ita ꝺligere
debet homo.

25 ¶ Utrū cognatio legalis transeat ad
nepotem.scilicet filium filij adoptati.
&.q sic nec tamen hec cognatio ha
bet gradus.quia in eodem gradu atti
net pater filio t nepoti.

26 ¶ Utrū filius qui non transit in pote
statem patris adoptantis possit contra
here cū filia naturali adoptantis que
est in eius potestate. Vel econuerso.&.
Hugo.xxx.q.iij.in prin. Hosti.t Jn
no.tenent q sic.sed secundū Pa.in
d.c.vnico.t glo.in.d.q.iii.§.qđ autez
t communiter doc. tenēt q licet non
transeant in potestatem adoptantis.ta
men impeditur ne contrahere possit
cum naturali.quia per adoptionez ac
quiruntur quedaz iura que per eman
cipationem ꝺsoluuntur.l.penul.C. de
adop.t ius canonicum indistincte te
net t loquitur de adoptato non de ar
rogato. Ideo idem tuo.t sic patet q
etiam filius illegitimus qui non est in
potestate patris non potest contrahe
re cum filia adoptiua patris.

27 ¶ Utrum filius naturalis arrogantis
possit cōtrahere cuz filia filij adopti
ue.&.q sic quia cum mulier naturā
habeat in sua potestate eius filia non
potest transire in potestatez arrogato
ris matris.t ideo nulla cognatio inest
inter eos.ff.de adop.l.si pater. Secus
esset in filia filij arrogati que in eius po
testate erat quando fuit arrogatus q:
contrahere non posset cum ea secun
dum Hosti.

28 ¶ Utruz filij adoptiui possint contra
here inter se.&.q sic.sicut not.Hug.
xxx.q.iii.ita ꝺligere.fz Hosti.nō ad
mittit in arrogato ḋm sunt in pote
state adoptantis.sed in adoptato sic.

Impedimentus ix. ꝺ

29 citur
criminis nā quedā sunt ex ia q impediūt

matrimoniū cōtrahēdū de rigore iu-
ris. sed no dirimit cōtractum. Et ser
no. in glo. c. q. pliberi. de p. t re. t in
glo. xxxiii. q. ii. in. §. de penitēd. Pa-
nor. ibi incestus de quo dic vt. §. Ince
stus. Secūdū vroricidiū. Tertium ra
ptus sponse alterius. Quartus leuato
pro filio in confirmatione facta de sacro fōte
Unio p̄hibitū. Decimi accepto no
mine in vroiez. Septimū de solēniter
penitēdo. sed tū ep̄s posset dispensa
re rōne imminentis. xxxiii. q. ii. antiqui.
Sed nō dic q̄ sufficit licentia propri
i sacerdotis. imo de p̄suetudine nō ser
uatur ille rigor. vt petatur dispensatio
fm Ray. t Rodon. Unde Jo. in. c. in
adolescēta. xxxii. q. ii. tenet q̄ imminēs
incestus sine dispēsatiōe p̄t cōtra
here. sed nō tenet. t tutius tamen est
petere dispensationē q̄ia etiam non
esset cōtrahendus si non peteret. de q̄
dic vt. §. Incestus. §. iii. t iiij.

1 ¶ Que sunt crimina que impediūt con
trahēū. t dirimunt p̄tractū. §. q̄ sunt
duo primū cū quis vincte vrore. ppria
p̄cit per v̄ba de p̄nti cū alia. vel econ
uerso vxor cū alio vel fidē de p̄trahen
do p̄. t ad quodlibet illorū secutū
fuit adulteriū. vt in. c. fi. de eo qui duxit
qui pol. per adul. xxxi. q. i. relatū. Ad
uerte q̄ ad hoc quod quodlibet istoꝝ
sit impedimentum requiritur. primo q̄
vroꝝ sciat q̄ alter eorū habet cōiu
gē. q: si cā ignorante aliquis cōtrahe
ret posset esse matrimoniuꝫ inter eos
post mortez vroris prime. vt est casus i
c. i. eo. ti. Ob limitat Pa. bidē si sup
inducta fuit ignoria toto tpe vite vro
ris. Et of ignorans ḡdiu non habuit
certitudinem vel probabilem opinio
nē. vt in. c. inquisitioni. de sen. exco. alias si certiorata de vita prime vroris p
mitteret sic cognosci non posset inter
eos esse matrimoniū. d. c. fi. t sequunt
cōiter doc. t ideo dic per ea q̄ data
fide sequi adulteriū q: participant. d.
c. fi. Secūdo requirit q̄ sit fides data
de ea acceptenda. vel ei de facto acce
pere in vroꝛē q: si fides data nō fuis
set de ea acceptenda. in vroꝛē nō esset
ipedimēti. Et aduerte q̄ aliqui volūt
vt ponit Ric. in iiij. di. xxxv. q̄ si solus
nude promisit q̄ nō erit ipedimentū.
sed oz sit fides data vel tu. amentū in
terpositū. sed magis credo q̄ etiaz ex
nuda p̄missione oriatur istud ipedimē
tū: maxime añ factū. Tertio requirit q̄
post matrimoniū p̄tractū vel fidē da
tā vel añ interueniat adulteriū q: solū
adulteriū sine p̄tractu vel datione fidei
nō inducit istud ipedimentū nec p̄tra
ctus seu datō fidei sine adulterio. vt. c.
significasti. eo. ti. xxxi. q. i. c. i. Quarto
requirit q̄ matrimoniū p̄mū esset va
lidū quia si prima vroz non erat legi
tima nō erit impedimentū. vt in. d. c.
significauit. Licet dederit fidem cum
adultero. t sufficit q̄ primū matrimo
niū sit contractū per verba de p̄nti. ls
non. sit cōsummatuꝫ. t etiā si esset sepa
ratū quo ad thoꝝ. vt in. c. significauit
t. c. literarū. eo. ti.

¶ Sed quid si quis dedit fidē vni mu
lieri vincte. ppria. sine copula tū. t po
stea mortua vroꝛe accipit tertiam. Et
ille tertia vincte cognouit illā. cui de
derat fidez p̄mo. §. Fm Jo. an. in. c. si
go. eo. ti. q̄ non poterit mortua tertia
eā habere in vroꝛē. quia cōstante legi
timo matrimonio dedit fidē. t cogno
uit. nec matrimonium intermediū ha
bet remouere impedimentū. Facit. c.
in scripturis. viii. q. i. t. l. singularia. ff.
si cer. pe. Sed Gaspar calderini tenet
contrariū. t sequitur Pa. in d. c. si go
quia per ipsum videtur recessisse a fi
de illi data. t per p̄sequēs nunc reperi
tur solum adulterium qđ non habet
impedire. d. c. significasti. t hec tenē
da post factum sed ante illa Jo. an.

3 ¶ Utrū p̄trahens cū vira de facto vi
ente eius vroze qua mortua p̄trahit
cā tertia licite possit stare cū ea. §. Fm
gl. que cōiter placet doctoribus. in. c.
i. eo. ti. q̄ sic si cū ista tertia mortua pri
ma vrore p̄traxit anteqū p̄sentiret ta
ete vel expelle cū illa quā de facto te
nebat q: matrimoniū nullū erat. licet
etiā illa esset ignorans viuente prima:
tamen anteqū cuz alia contrahat cō
pellendus est cū ea cōtrahere si igno
rabat cum habere vroreꝫ sed ipsa nō
t si cuz pluribus insciis cōtraxerat lo
cus erit gratificationi fm ḡdem.

4 ¶ Pone q̄ quidā p̄mittit fidē Ber
te q̄ si sibi cōsentiet post mortem sue
vroris accipiet in vroreꝫ illā quā sibi
cōsanguinea Berte consuler ā cōsan
guinea consulit q̄ accipiat Bertā. §.
Fm Ffen. q̄ si talis Berta vel ille qui
p̄misit. p̄habiliter credebat q̄ consu
leret de Berta. sic nō poterit esse ma
trimoniū inter eos. q: esset in fraudē.
Si tū q̄ fidē dedit aut Berta. hoc nō
extimabāt: sed de alia que ipsi Berte
esset grata t hmōi sic poterit eā Ber
tā habere post mortem sue vroris fz
cōsiliū eius cōsanguinee.

5 ¶ Secundū crimen est cū quis ma
chinatus est ad mortē alicui⁹ vt possit
in virū vel vroꝛē alterū habere. P̄o
cuius intelligentia aduerte primo q̄
si adulteriū non interuenit oportet q̄
ambo. s. vroratus t illa quā vult habe
re in vroꝛē sint machinati in mortez
alterius t q̄ mors sequatur cū effectu
Aliter si vnus solū machinatus fuisset
mortē cū effectu alterius non esset im
pedimentū quin illū habere posset p̄o
pter quē habendā mortez alterius p̄
curauit. vt no. Jo. An. t sequit. Pa. i
c. super hoc. c. ii. ls doc. varie loquūt
in. c. i. de conuersi. infide. Sic ēo adul
terium interuenit sufficit machinatio
vnius tm̄ cū effectu vt sit illud impedi
mentum. Facit. c. si quis viuēte. xxxi.
q. i. Et sic intellige. d. c. super hoc. §3
si effectus homicidij. non interuenit.
machinatio etiam cum adulterio non
inducit illud impedimentum. vt not.
Jo. An. in. d. c. super hoc.

6 ¶ Sed pone q̄ interfecit alterū sed
non ea intentione vt alterum haberet
in contingen sed ob causā aliam. §. q̄
impedimentum illud non erit secun
dum Ber. t Hostiē. in dicto. c. super
hoc. Idem dic vt supra per omnia si
homicidium mandauit vl̄ consuluit
t sequutum est.

7 ¶ Quid si ratū habuit. §. q̄ si non sit
operatus aliquid vt occideret ratiha
bitio non inducit istud impedimentū.
sive sit factum homicidiū noxine suo
sive non fm glo. in. c. si quis viuente.
xxxi. q. i. t glo. in. c. i. de cōuer. infi. Hin
cen. t Jo. An. t Pa. i dicto. c. i. quia
edictum de matrimonio est prohibito
rium. c. cum apud de spon. vide etiam
quod dico. §. cōsentire. §. iii. p̄si in fi.

8 ¶ Quid si alter eorum quē machina
ti sunt sit infidelis. §. q̄ nihilomin⁹ ꝛ
uersus nō poterit eā habere. p̄o qua
habenda virum eius occidit. ar. d. c. p̄
mi. de cōuer. infide.

9 ¶ Quid si habēs vroꝛem committit
adulterium cuz berta t sibi dicit. si n
haberez vroꝛem acciperem te in vro
rem. postea interficit vroꝛem. non ta
men eo proposito vt Berta accipiat
§. Gaspar calde. Et recitat. d. An. de
sancto Georgio in. d. c. super hoc. q̄
poterit bertam accipere in vroꝛem q̄
nec hoc ē fidei dato per v̄ba premis
sa. nec homicidiuꝫ fecit eo proposito
nec adulterium eius dicta machina
tione. Sed Car. ipsum reprobat: dicē

do q̄ non teneret matrimonium cuꝫ dicta herꝛa. quia non attendatur quid do adulterium interuenit. an machinato interueniꝛ et propolito habendi eam an nō. Et illud tene ante factū sed post factum teuerem opinionem Calde que est verior de iure.

Impedimentuꝫ decimuꝫ dicitur culpe disparitas. Nam nulla fidelis sine baptiꝫato potest contrahere cuꝫ nō baptiꝫata etiā si sit ea thecumina: nec simpliciter. nec sb cōditione convertendi ad fidem ⁊ si cōtrahit matrimoniū nullū est .xxviii. q. i. c. cauc. ⁊ c. cuꝫ nō oportet. ⁊ ibi no. Hugo. sponsalia vero sub conditione si conuertatur vñ valent. Unde Iudeus non baptiꝫatus crederet omnes articulos fidei tamen matrimoniū sceū cū tali baptiꝫato nō tꝫ. vt d. c. cauc

1 ¶ Utrū matrimoniū possit esse iter infideles. ꝛ. q. sic. vt patet i. c. gaudem⁹ de diuoꝛ. vnde si infideles cōuertantur possunt stare in matrimonio cōtracto fm ritus coꝝ nisi fuerit contractū in gradib⁹ a diuina lege phibitis de qui bus ff. Impedimentū. vi. dicit ta men pe. in. iiii. di. xxxix. q. posset esse q eoꝝ matrimoniū nō esset cōtra legē nature nec diuinā. ⁊ tū nō teneret. puta quia esset cōtractū cōtra eoꝝ statuta ipsum annullātia. quia si nihil possūt talia statuta ꝓtra matrimoniū in q̄nuꝫ sacramentū est possunt tamen in q̄ntū est fedus humanum sicut solum est in infidelibus ⁊ ideo si cōuertezentur tales oporteret q̄ denuo contraherent q̄ no. p limitatione. d. c. gaudemus.

2 ¶ Utrū matrimonium infidelium esset actū cōiugale. ꝛ. Fꝫ scūs Bona. in. iii. di. xxxix. q. sic quo ad culpam ⁊ cōsequēter penā si affectio libidinosa nō interuiat: nō tū aegrūt palmā q: nulla vak eis gra. ꝓpter defectū fidei

¶ Utrū infidelis cōuertēs se ad fidez possit vxore vinula alii fideli accipere. ꝛ. Pa. in. c. ḡto ō diuoꝛ. q̄ eo ipso q̄ alter cōiugū non vult cohabitare fideli conuerso. vel si vult cohabitare non sine iniuria creatoꝛis vel sine peccato dissoluit matrimoniū in infidelitate cōtractū ⁊ potest cōtrahere cum alia fideli. nec oꝫ iudex stanuat ḡo sed sufficit clare ꝑpendat q̄ nō vult ei cohabitare scōm Pa. in. c. gaudem⁹ ō diuoꝛ. Si ḡo vult cohabitare sine ei⁹ iductiōe ad malū vel sine peto. sic nō pōt cū alia cōtrahere infideli viuēte. ſz nō tenet cohitare cū ea si nō vult cōuerti. xxviii. q. ii. si infidelis. Io. Rica. in. iiii. di. xxxix. Si vñ antecꝰ aliā accepiat ꝑ vba de ꝓsti ꝓuertat illa q̄ prius erat obstinata tenet eā accipere nec aliā poterit ducere vt notant communiter theo. in. iiii. di. xxxix.

¶ Quid si infidel⁹ hēat plures vxores ꝛ. q̄ illa cū qua ꝓmo cōtraxit erit ei⁹ ⁊ si sil⁹ duas accepisset sic nulla erit ei⁹ vxoꝛ. nisi vna illaꝫ habuisset ipedimētū quo eā accipere nō potuisset. qr nūc alia esset eius vxoꝛ. d. c. gaudemus

¶ Quid de vxore que repudiata alteri nupsit. ꝛ. q̄ vir nō poterit ei obicere fornicationeꝫ sed tenetur si vult ei cohabitare sine peccato caꝫ accipere si vult vxoꝛem habere aut saltem contineꝛe. d. c. gaudemus in glo.

¶ Utrū vir cōuersus possit inꝛare religionez vxore volente ei cohabitare. ꝛ. q̄ sic. Fꝫ. hugo. i. d. c. si infidelis. Si vō cōuersiōis eius sit aliq̄ spes nō dꝫ intrare fm sanctū Tho. i. iii. di. xxvii. q̄ si nō est spes ꝓuersiōis pōt intrare ꝓius vxore requisita de conuersione

¶ Utrū vno cōiugū ad infidelitatem reuerso dissoluat matrimonium cōtra ctū inter infideles. ꝛ. q̄ nō. c. q̄sitū ō diuoꝛ. vnde ter. in. c. ḡto de diuoꝛ. di. q̄. q̄ sacramentum fidei. i. baptismus ramm efficit. coniugii sacramentum.

9 ¶ Quid si fidelis cōtrahat cū hereꝛica vel scismatica. ꝛ. q̄ tenet matrimonia vel scismatica. ꝛ. q̄ tenet matrimoniū sēcꝫ cōiter Theo. in. iiii. di. xxxix.

9 ¶ Utrū mulier conuerta ad fidē gaudeat ꝓuilegio dotium in. l. assiduis. C. qui pot. in pigno. habeāt. ꝛ. Pa. i. c. placet de diuoꝛ. q̄ sic allegat multa.

10 ¶ Quē debet sequi ꝓoles infidelis ꝛ. si est adultus sequatur quē voluerit si aūt minoꝛ cū salus eius dep̄deat a parentibus debet sequi fidelē vt ꝓbatur in. c. ex litteris de conuer. infide.

Impedimentum vndecimū dicitur. metus seu coactiōis qō impedit ⁊ dirimit matrimonium ex ipso cōtractū. c. cū locū de spōsa. Sciēdū q̄ duplex est coactio de qua i. l. i. ff. qō metus cā. ſ. absoluta ꝓ vīz. et puta cū qs capiaꝫ ligatur. ⁊ hec nō pōt cadere in cōsensū sed bene in copulam carnalē. vnde in casu quo copula faceret mīmoniū sic coacta copula nō facit. ar. xxxv. di. presbyteros de spō. vel nūbe el. ij. xxxi. q. ij. c. i. ⁊ ij. Nuedam ē coactio cōdinonalis. ſ. coactio per metuꝫ. vnde si metus sit iustus vt ille qui potest cadere in cōstantē. scilicet mulierem quo ad mulieres quas minor metus creuiat. vt no. glo. in. d. c. cum locum vel virum quo ad viros. Ideo xxxi. q. c. cōsultationi de spon. propter hoc dicit metus qui possit cadere i cōstantem. sic matrimoniū tali metu cōtractum ipso iure est nullum. vt tenet glo. in. c. veniēs el primo de spō. ⁊ cōmuniter doc. secus. si contrahatur ex minori metu quia sic contractum tenet. ⁊ de hoc vide ⁊ dic vt. ſ. Metus ſ. vii. ⁊ viii.

1 ¶ Quid si ratificetur per sequentem consensum tacitum matrimoniaꝫ metu contractum. ꝛ. q̄ matrimoniū erit verumꝫ si alter perseueraꝛet in priꝰno cōsensu libero quia licet consensus tacitus per se nō sufficiat ad matrimoniū contrahendum sufficit tamen cum exꝓssione exteriori q̄ precessit scōm Ricar. in. iiii. di. xxix. quod notabis.

¶ Quid si matrimonium metu contractū confirmetur iuramento. ꝛ. magis probabiliter fm Rica. in. iiii. dist. xxix. q̄ nō tenet. quia quod nō est nō potest ratificari. ⁊ de hoc dic vt. ſ. Iuramentum. v. ſ. ix.

¶ Utrum per copulā sequentem ratificetur. ꝛ. q̄ non nisi cōsentiat in matrimonium licet ꝓsumatur consensisse si non reclamat si posset secundum Pe. in. iiii. distin. xxix.

¶ Quid si metus mortis carceris et huiusmodi. q̄ possunt cadere in cōstantē nō inferaꝫ ꝓpone q̄ velit habere sed ei⁹ filius vel filiabus. ꝛ. q̄ nihilominꝰ red dit mīmoniū nullū fm Rica. vbi. ſ. Illā idē iudiciū fit de metu qui infertur ꝓsone ꝓprie cum eo qui infertur ꝓsone filij ⁊ vxoris ⁊ huiusmodi.

Impedimentuꝫ xii. ordinis. vñ aduerte q̄ si qs post susceꝓtionez ordinis sacri. ſ. sacerdotij diaconi aut subdiaconi ḡhit: mīmoniū diriminꝫ. vt in. c. vnico de voto li. vi. ⁊ est excōicatus ipso facto. vt in cle. eos de cōsan. ⁊ affi. Si vō ḡhit post susceꝓtionē minoꝝ ordinū non diriminꝫ sed in officijs nō ministrāt si sunt clerici occidentales. ⁊ beneficia nō assequuntur. ⁊ ideo ordo sacer impedit ⁊ dirimit. non facer solum impedit.

¶ Sed quid si sacer ordo supueniat matrimonio cū contracto nunquid dirimit. ꝛ. dic vt. ſ. Matrimonium. iiij. ſ. viij. cum sequentibus.

Impedimentus xiii. di

gamia. l. ed qo alteri cõiuga ẽ ligat⁹

1 ¶ Item aliqat⁹ alteri p spõsalia posit
cũ altera Zhere. vide sponsalia. §. xx.
cũ sequentibus.

2 ¶ Item obligamo matrimonialis alte
ri posit cũ alia Zhere. & qo nõ in hõ
qui nomine suo nõ missa eius in cui⁹ ẽ
pte: vel nomie eius quã hẽt in pte
bona spõsalia Secus: vl diuisa nuptias
fit infamia ipso iure. l. i. ff. & hõ qui
no. sita. & effect bigam⁹ ẽ qõ viri. ff.
Bigamia & dr iciunat p. xl. dies in pa
ne & aq qõ vocãt carenas. l. q. dragelimã
sic dicti. q: carent cibis. & vi. sequẽ
ib⁹ ãnte penitere. c. accepisti. de spõ.
duoz. & no. q. spõsalia ppe sint p vba
de futuro. & nupie p verba de psti. vt
no. gl. in. l. i. ff. de sponsa.

3 ¶ Item ex dispensatiõe pape post ma
trimoniũ Zctũ possit quis alteri nube
re. & q. si matrimoniũ nõ est cõsuma
tus papa põt dispensare. vt no. in. c. ex
publico de iuer. cõiuga. Item dicit ho
sti. vnũ notabile qõ recitat Pa. in. d.
c. ex pu⁹ co q papa ex cõsciu vtriusq
pt põt ex pte absoluta dissolue
re matrimoniũ non cõsumatum nul
la alia causa subsistente sz de potestate
ordinata non potest sine causa. & cum
hoc dicto hosti. trãseunt cõiter doc.
Si vero matrimoniũ est consumatus
inter fideles sic papa nõ potest dispen
sare quia cũ matrimoniũ consumati
consistat in facto non potest haberi p
infecto. xxxi. q. ii. si paulus. l. in bello.
§. facte. ff. de captiuis.

4 ¶ Item mulier credens virũ suũ mor
tuũ possit cõtrahere cũ alio. & q si ve
risimiliter presumitur de eius morte
sic contrahere potest sez3 aliquos. vt
no. in. c. quoniã frequenter. vt lite non
cõtestata: sz tu dic q oportet habeat
certũ nunciũ de morte viri ỗ spon. in
pũcia de secundis nup. c. dominus. vt
si velis dicere q satis ẽ certificata qñ
habet violẽtas suspitiões post expecta
tionẽ aliqualẽ. Et aduerte q vnus te
stis sufficit. vt in. d. c. in pũcia. Excusa
tur enim ab adulterio quando p babi
liter credidit mortuũ virũ & cum alio
contraxit. xxxiiij. q. i. cũ per bellicã an
ãt posit erigere debitum vel redde
re. dic vt. §. ini. Impedimento. §. viii.

5 ¶ Quid si quis credens vxorẽ viuere
suã que tñ mortua est cõtrahit cũ alia
& q. matrimoniũ ẽ ex quo nõ viuit sz
rodoñ. Hugo. tamen in. d. c. cũ p bel
licã dicit q si credebat hoc sibi licẽ
etiam viuente sua erit matrimonium.
si modo pria mortua est. Si vero non
credebat licere sic matrimoniũ non
erit quia nõ maritali affectu sed adul
terino ei cõiungitur nisi postq̃ scit q
est mortua ei coniungatur maritali af
fectu perseuerante alia parte i affectu
maritali aliaꝫ non. & e verius.

Impedimentus xiiij. vicit

publice honestatis iusticia que est ppi
tas ex sponsalibus pueniens. robaz
er institutione ecclesie trahens ppter
ciuidẽ ecclesie honestatẽ. vnde ipedit
& dirimit tã matrimonia quã etiã spõ
salia sequentia. non precedentia. vt in
c. ex sponsalibus de spon. li. vi. Et ista
publica hõestas iusticie, cũ sit quoddã
sic affinitati ideo ipedit sm̃ illos gra
dus sz quos affinitas ipedit vsque ad
quartum gradum inclusiue. de quibus
dicetur. j. re. Impedimento.

¶ Quot sunt species publice honesta 1
tis iusticie. & q olim due. quarum pri
ma que Zhebatur ex secundis nupt.
puta Petr⁹ vxorẽ habebat. quo mor
tuo eius vxor accepit aliũ virũ de quo
hũt filiũ vel filiã talis proles cũ nullo

cõsanguineo. Petri poterat Zhere sz
hodie sublata ẽ p. c. non dz de Zlan. &
eff. Ita q hodie hẽt locũ. est q Zhitur
er spõsalib⁹ ve sanuto vel ex infirmo
rio spõsalib⁹ ve sanuto vel ex infirmo
rio de pũti nũdã Zlumato sz Pa. in
c. spõsaz de spon. Item nullus Zlangui
ne spõsi põt accipe talẽ spõsaz vsq
ad q̃rtũ gradũ inclusiue nec econuer
so. c. Innocens. & c. ad audiaz de spõ. &
si accipit nõ erit ei⁹ vxor: qz dirimit.

2 ¶ Quod regrit vt spõsalia iducãt ipa
tũ impedimẽtuz. & q gnãl. Primo q
sint Zcta a maioribꝰ septẽnio. ter. ff. l.
d. c. ex spõsalib⁹. & vt vicit Pa. i. c. in
uenis vbi regrit etas certa respectu
discretiõis nõ pt puenire. vt pz i etate
ad cõfessionẽ testamẽti. vt in. l. q etate
ff. de testa. & idẽ no. in. c. puberes de s
spõ. impu. Ideo dr cõpleuerint Zhẽtes
siue. p quos cõtrahunt. vij. annos.

3 ¶ Sz nũqd si maior Zhit cũ minori
septẽnio. prio tñ septẽnio orta publi
ce honestatis iusticia. & q nõ sz Pa.
i. c. inuenis. ỗ spõ. & in. c. fraternitatẽ. ỗ
eo q cognouit Zlanguineã vxo. siue. &
hoc er de secta consensus vt in dicto
c. ex sponsalibus.

4 ¶ Pone q talis maior cohabitauit
cũ minori septẽnio ỗ spõsata p vba de
futuro & interueniat ex ordinaria polu
tio: vel sit vabũ. an eã tẽpauit. &. sm̃
Pa. vbi. ỗ. q ex qdã eqtate orit pu
blice honestatis iustitia sed tamẽ nul
lo iure probatur.

5 ¶ Secũdo q regrit vt iducat ipedimẽtũ est q nõ sint Zcta sub Zditiõe
Mã añ Zditionis euẽtũ nõ orit ipedimẽtũ. vñ posset Zhere cũ aliq̃ cõ
sanguineo spõsi añ Zditiõis euentum.

6 ¶ Quid si qs Zhit cũ aliq̃ cũ ista cõ
ditiõe. si deo placuerit & postea iuenit
er affinis. relatio ipedimẽtũ hñs quo
cũ ea Zhere nõ pt ỗ iure. & q nõ orit
publice honestaz iustitia. qz fuerit cõ
ditiõ alia & iõ poterit Zhere cũ ei⁹ cõ
sanguinea. Nec ob. q victa Zditio subitel
ligebat ẽt si nõ fuisset apposita. qz si ñ
appõeret expresse nihilomin⁹ ẽẽt para
sz expresse apposita facit Zditionalia.
sm̃ Host. in. c. ad audiẽtiã. ve spon. &
Jo an. in. c. ex sponsalib⁹. vide q di
ti. ỗ. iij. impedimento. §. i.

7 ¶ Quid si apponatur aliqua condi
tio que habetur pro nõ adiecta. vt. ỗ.
patuit. iij. impedimento. §. nihilomi
nus sponsalia pura erunt & oriur ibi
unpedimentum. vt in. c. vltimo de
condi. appo.

8 ¶ Tertium quod requiritur vt sit ibi
impedimentum. dz qõ sponsalia sint
certa: quia in incertam personam nõ
infertur consensus. nec oritur illud im
pedimentum.

9 ¶ Quartum dz qõ nõ defecerit con
sensus. d. c. ex sponsalibus vnde con
sanguineus furiosi continue põt eius
sponsam ducere quã in amẽtia ỗ spon
sam ducere quã in amẽtia ỗ spon
sauit cũ consensus defecerit. c. dilect⁹
ỗ spon. xxxi. q. vij. neq; Limitat hoc
Pe. de pal. & bene verũ quãdo defe
ctus cõsensus est apparens v⁹ pue
rio & amentibus. secus cẽt quã
larens sicut in illo qui ztraxit non ad
Zhendi. sed decipiendi. qz tunc oritur
illud impedimentũ. q ecclesia instru
it illud ipedimentũ pp apparentiã ho
nestatis. & iõ impedit qz de intentione
nõ pt Zstare. Zfirmat p Licen. Archi.
Jo. An. & Imol. & Be. in. c. vnico. de
spõ. li. vi. q tenẽt q loco Zhẽs. si ỗ io.
co apte cõstat nõ inducit publica ho
nestas ergo si non Zstaret inducerẽt.

10 ¶ Quintuz q nõ sint Zcta posi mi
monii vel spõsalia pus facta: qz si qs
cõtraxisset mrimoniũ vl spõsalia. & p⁹
uiente pma spõsa Zheret cũ aliq̃ cuz
consanguinea nõ dirimẽt sponsalia
precedentia. d. c. ex sponsalibus.

11 ¶ Quid ſi ſpōſalia cōtrahētes hēerunt tpe debitū t fuerunt pure ꝑcta t cū certa ꝑſona t cū ꝓlētu ſed tū fuerunt nulla de iure. puta cū affine vel cū religioſo vel in ſacris aut cū maleficiato t huiſmodi. ſ. q. nihilominus oritur publice honeſtas iuſticia vt in. d. c. ex ſponſalibus q: i matrimonio attendatur potius honeſtas. l. ſemper. ff. de ritu nup. Nec ob. q. nulla oritur obligatio ſed beñ publica honeſtas que impedit matrimonium ꝯtēdum t dirimit contractus.

12 ¶ Sed qd ſi minores ſeptēnio ꝑcta ſponſalibus ꝓſeuerāt voleites ſe ſpōſare t ſpōſi vel ſimul iacent vſq; ſe inuicē oſculāt vſq; p̄ ſeptēniū t ex hoc manifeſte appet eos perſeuerare i eadē volūtate ſ. q. ſi ex talibus ſignis manifeſte apparet q. ꝓſeuerāt in eadē volūtate p̄ ſeptēniū cōpletū oritur publice honeſtas iuſtitia vt no. in. d. c. ex ſponſalibus Alias ſi nō manifeſte appet ſ; pdurent in eodē ꝓpoſito nō oritur iſtō impedimētū vt colligit ex. d. c. ex ſponſalibus

Impedimentus xv. ē affinitas

Quid ē affinitas ē ꝓmixtio ꝑſonarū ex copula carnali ꝓueniēs ex parabella carō vīi affinitas medietate cōſanguinitatis t carnali cōmixtione ꝓpagat tō ꝓſanguinitatē imitat ſ; i hoc differt q: ꝓſōa ꝑcta ſiue addita alicui ꝑſone per ꝓpagatiōem fit ꝑncipio eiuſdē nature ſ; i differēti gradu vīi ſi mutat gen⁹ amicitie ſ; tñ gradū. ſed ꝑſona addita ſiue ꝑcta per copulam carnalē alicui ꝑſone non fit particeps eiuſdē nature ſ; q̄ſi cōtingit ab extraneo. vñ cōiugit alio genere cōtractionis ſed in eodē gradu. Et ideo ꝑſona cōtracta p carnis copulā ſanguini alteri⁹ iducit ꝑmum genus affinitatis. ꝑſona ꝯo addita p copulā ꝑſone q̄ primum nducit genus facit ſm genus. t ꝑſona addita ſecūde iducit tertiū genus ꝯtī gratia. vxor ffris mei eſt mihi affinis in ꝑmo genere t i eodē gradu q̄ ff me⁹ t religio ꝯſanguineis meis i eodē gradu q̄ ſūt mihi t in ꝑmo genere. Alia ꝑſona q̄ nō eſt mihi ꝯſanguinea nec affinis aliūde ſi ꝯiugat cū ꝑfata vxore ffris mei erit mihi affinis i ſecundo genere t ꝯſanguineis meis t i eodē gradu q̄ ſum⁹ fratri meo. Tertia ꝯo ꝑſona aliūde nec ꝯſanguinea nec affinis ſi ꝯiugat ſecūde ꝑſone ꝯiūcte vxori fratris mei erit mihi in tertio genere affinitatis t cōſiguineis meis. ita no. in. c. nō debet de ꝯſan. t affi.

¶ Quomō ipedit affinitas mātimoniū. ſ. q. ſi ꝓueniat ipedit ꝯtēdum t dirimit ꝯtū in ꝑmo genere tantū hodie t vſq; ad q̄rtū gradū iclusiue. vt i d. c. nō ꝯ ſ; olim ipediret etiā in ſo t tertio genere. vt. xxxv. q. iij. p totū. vñ ꝑſona cognita carnaliter ab aliq̄ ꝯſanguineo nō poterit ꝯtrahere cū aliq̄ de illa ꝯſanguinitate q nō diſtat vltra q̄rtū gradū ab eo ꝯſanguineo q eā cognouit. t cōtrio. Et ſi ꝯtrahit nō ſ; matrimoniū t intelligit̄ ꝓhibitū i iſtitū i linea recta ſm vnā opinionē quā nō teneo vt. ſ. dixi impedimentū. vi. ḣ. i.

¶ Quid ſi affinitas ſupueniat matrimonio iā ꝯcto per ꝯba de ꝓſenti ſ; ñ cōſummato. ſ. q. nō dirimit eū. vt in. c. ij. ō ꝯſan. t affi. t ille p quē ꝯcta ē affinitas nō pōt petere debitū ſine peccato mortali. ſed beñ tenet reddere de vſu interpretatiue petēti. Pe. ō pal. ſ; q̄ ſi matrimoniū nō ē ꝯſummatū. q: nec ēt reddere pōt ſine mortali peccato. q: pōt religionē intrare. Sed hoc nō credo q: ſ; poſſit non tū tenet intrare

¶ Sed nunqd epiſcopus poterit diſpēſare cū tali vt ētā exigere poſſit ſine peccato. ſ. vt. ō. Inceſtus. ḣ. v.

4 ¶ Utrū remaneat affinitas poſt mortem perſone cognite. ſ. q. ſic q: eſt vinculum perpetuum.

5. ¶ Utrū coitus fornicarius cauſet affinitatē. ſ. q. ſic per oēs coitū ordinatū ad carnis ꝓpagationem per quem cōſanguinitas ꝯtī poſſit ꝯtīgit affinitas nō autem per coitū extra vas vt ſodomiticum t hmōi. xxxv. q. iij. extraordinaria t de eo qui cognouit con. ſan. vxo. ſue. c. fraternitati t. xxxv. q. x. fraternitatis Gofre. tū ſ; abūdāt ꝯtī affinitatem p fornicariū coitū ēt ordinatū ad gñationē t nō ſ; q̄ non cōtrahitur niſi ex primitate ꝓueniēs ex nuptiis vt ꝑ; in. l. nō facile. ḣ. ſciendū ff. ō gradib⁹ Sed ꝯtrū cōiter tenetur Et ſic ſerua t ille. ḣ. ſciēdū loquit de affinitate q̄ ōſert hſditas ad aliquez

6 ¶ Quid ſi claſtrū pudoris itranit ſ; ſemen non emiſit. ſ. q. affinitas non ꝯtīt ēt ſi mulier ſola emiſiſſet ſed q̄ntus claſtrū nō itret ſ; tū ſemen intus mittit contrahit affinitas q: pōt fieri generatio ſicut fit in balneo vel in domibus ſuccubis t incubis.

7. ¶ Quid ſi vir intrās claſtrū emittit ſemē t nō mulier. ſ. Pa. in. c. ffruitati de eo q cogno. conſan. vxo. ſue. Inno. ibidē ſ; q nō ꝯtīt affinitas ſed q̄ oportet ſimul emittant tā vir q̄ mulier idem ſ; Oſt. in ſūma t hug. i. d. c. extraordinaria ſ; ꝯtra pa. dicit q̄ ho. ſi. i. d. c. ffruitati dic q̄ ſufficit q̄ vir emittat in claſtro pudoris licet mulier nō emittat q: ſm medicos pōt fieri gnātio Et hoc ſeq̄t fede. cōſi. eccrerr. Et vſ ſeq Pa. t iudicio meo ēt Inno. in d. c. fraternitati t Rodo. t pe. ō pal. i iii. alſ Beata virgo non potuiſſet effici mr t ēgo ſi oporteret mulierē ſciat

Impedimentus ſer-

tium bonū dē ipotētia coeūdi q̄ dē ē vinculū al vel corporis vel vtriuſq; q̄ go i pediūt alii carnaliter commiſceri.

¶ Quot ſūt ei⁹ ſpecies. ſ. q. tres ꝑi t ma dē naturalis vt frigiditas i viro aut natio in muliere et ōfect⁹ etat i vtroq; vel altero. Altera ē accidētalis q̄ ꝓueniet a cā extriſeca t acciāli vt caſtratio t tertia maleficiolis que a demonibus ꝓuenit.

¶ Circa frigiditatē t arctationez dic 2 breuiter q ad hoc vt ipediat mātimoniū ꝯtēdū t dirimat ꝯtū regrē ꝓnūciandū t dirimat ꝯtū regrē ꝓnūciandū t dirimat ꝯtū regrē ꝓnūciand

mſimoniū vt in.c.ꝓsultationi ō frigi. t male.t hec ḡnio: dic ēt regri i ſpedimento accidentali vt diuinatur.

3 ¶Sed qd de eo q̄ ꝟs virgi erectꝫ ſ3 nō pōt emittere semen ꝓpter ſpedimentū māle vel accidentale.ḡ.Pa.in c.ii.de in.t maleſi.gl.xxxii.q.vii.in.c. ii.q.ꝟs q̄ pōt ꝫhere t ꝟs matrimoniū q: pōt mulierē ꝓuocare ſed cōter tenetur ꝫrū q: ex quo non pōt habere actū generandi pōt mulier dicēſ ego volo effici mater vt in.d.c.i.in fi.t sic tene ſi añ poeſſit ꝫctū mſimoniū tale impedimentū t non ſit remediabile

4 ¶Item mulier ꝓpter arctitudinē ſeparata a primo viro t ꝓiuncta ſcōo q̄ efficit habilis ꝓmo ꝓpter vſuꝫ ſecundi ſit reſtituenda primo.ḡ.Pa.i.c.ff. nitaē eodē q̄ ſi nō poterat ꝓiūgi primo vīo ātea ſine piculo mortꝭ p aliq̄ remediū q̄ nō reſtituit ſ3 habet cuꝫ ſe cōdo q: i ꝓmo nō fuit mſimoniū vt ꝟs Abbas t Pe.t ſegī Jo.An.in.d.c. fraternitati i fi.q̄ vēꝫ limita q̄n aperte apparet ō diſſolitudine mēbroꝝ ābo rum aī eſſet reſtituenda q: vī ecclia ō cepit.Et ſic ꝫcorda.doc.

5 ¶Circa etatē vō vt no.dixi Etas ad ꝫhēdū ſpōſalia eſt ſeptē ānoꝝ cōpletoꝝ vt in.c.vnico ō ō ſpō.ipuber.lib. vi.Sed in mſimonio requirit q̄ vir habeat cōpletū .xiij.ānū t mlr.xii. vt i c.puberes t.c.ꝫtinebat de ō ſponſa.i pube.Ḡ ſi añ illud tp̄s ꝫhat nō erit matrimoniū ſ3 ſpōſalia.c.vnico.de de ſpōſa.ipubc.li.vi.Et hoc vēꝫ niſi malitia ſuppleret etatē t tunc ē ſm Tancre.t Host.i.c.ō illis el ſcōo ō ō ſponſa. impu.q̄n ſe inuicē cognouerūt alr nō S3 tu dic cū Jo.An.q̄ ſufficē q̄ ſint exp̄ſi copulā carnis ſi nō inuicē ſaltem cū alio Ḡ exponitur illō malitia.i. vigor nāle ſeu potēcia coeundi ſupplet etatē3 q̄ p3 in.d.c.ō illis ibi potuerūt cōſūmari Et iura q̄ dicūt q̄ mſimonium ſ3 ſi ſit primi pubertati ſ3 doc.in hoc ſit diuersa interpretatio Tū tu hec intelligе cū Host.in ſūma q̄ eſt ꝓpria etatis q̄n eſt impotens q̄ per experientiam p̄t ſciri.d.c.puberes t.c.a.nobis ō de ſponſa.ipube.Ḡ gl.in ſūma.xx.q.i.refert Ḡ.dicētē q̄ puer nouē ānoꝝ fūdidit nutricē p̄gnantem Et Alber.in ḡnto dicit ſe vidiſſe puellā nouē annorum cōcepiſſe t in decimo peperiſſe.

6 ¶S3 qd ſi puer pubes t habilis etate ad ꝫhendū ꝫhit t eſt ipotēs ad cōcūdū.ḡ.glo.ſ3 q̄ mſimoniū nō ē valid ū in.c.puberes t ſegī ibi Pa.de de ſpōſa.ipube.Quia q̄ habere actū generandi nō pōt nō dī pubes ergo aſſimilat ipuberi t facit illud.c. puberes i fi.Doc.tū cōter tenent q̄ nō ſeparabit ſ3 expectabit tp̄s plene pubertaſ l. ō cēdecto ānoꝝ.Lite mella.ff.ō alimē. t caba.lega.t hec eſt hūanior t vior q: ex q̄ impedimētū nō ē ꝓpetuū nō reſtat q̄n ſit mſimoniū alr firm⁹ impotēs nūc ad coeūdū nō poſſet ꝫhere quod falſū eſſet tō erit mſimoniū ſed ſi in.x viij.nō poterit iudicabitur impedimentum perpetuū t ſic diſſoluetur.

7 ¶S3 nūgd peccāt q̄ ꝫhūt mſimonium añ debitā etatē.ḡ.ſ3 pe.ō Pal.in iij.q̄ ſic mortalr ſi ſine iuſta cā t licēdia epī.contrahunt q: ꝫhibitionē. c.ij.de deſpon.impu.

8 ¶Sed pone q̄ mior ſeptēnio fuit cognita a ſpōſo maiore.xiij.ḡ.Jo.ō ōo q̄ erit mſimoniū ſed Dan.i.d.c.cōtinebat ſ3 q̄ non erit quantū cunq; fuerit cognita q: nō habet cōſensū aptū ad matrimonium ꝫhendum niſi eſſet multū diſcreta t doli capax

9 ¶Pone q̄ dicti impuberes q̄ p⁹ ſeptēniū ꝫcerunt mſimoniū q̄ furis interp̄tatione ſi ſpōſalia vt i.c.vnico de ō ſpon.ipu.li.vi.ꝓcuerāt vſq; ad pleras rationes t q̄ ibi no.et ſ3 ſi poſt puber tatem amboꝝ nouū ꝓſenſū habuerūt oſculū p aliq̄ ſignū q̄ ſolāmō ꝓiugiū exhiberi ſolet ſic idubitāter magis exhibetur ſolet ſic idubitāter matrimoniū efficit Si vō nouū talē consensū in pubertate non habuerunt ſed ſimpliciter ꝓſeuerauerūt i tali opiōne ꝓma nihil de nouo ōterminātes tunc reduco doc.ad ꝫcordia.ꝫ.Et vico q̄ ſi iterceſſerūt actus q̄ non ſolēt fieri niſi cū vxore vt traductio ad domū habitatio mutua ſeoꝝ t hmōi ſic talia ſignа faciūt mſimoniū ꝓſūptū.et ſic intelligo t limito dictū Glo.Host.t pac ceterorū .Si añt ſigna exhibita p⁹ pubertatē fūt ſigna q̄ ēt ſpōſus de ſupubertate fūt ſigna q̄ ēt ſpōſus de ſupuberate exhibentur vt i aliq̄ locis oſculo exhibentur vt i aliq̄ locis oſculo t amplexus t hmōi ſic non faciunt mſimoniū nec vēꝫ nec ꝓſūptū q: hoc non ꝓbat cē q̄ ab hoc ꝓiugit abeſſe.l.neq; natales.C.de pba.c.ii.ō trāſlā.ꝓela.t ſic intelligo Jnno.cū ceteris Jſtam concordiā vt tenere do.Cino. in.d.c.attestatiōes t ō iſtis vltimis nō loquit.d.c.vnicū q̄ p3 in vbo cōſtituere cuidēter nec gl.ubidē ſi bñ pōdere rit cuidēter nec gl.ubidē ſi bñ pōdere tur q: dicit ſe amplerebantur nō ſimpliciter ſed addit vt coniuges ?

10 ¶Circa vero ipedimētū mālecoēl ac cidētale eſt ſcieū.ſm Pa.i.c.i.ō frī.t male.q̄ q̄n non pōt p aſpectū pbari ſemp ꝟs ad minⁿ ꝫitare p triennū añ q̄ mſimoniū diſſoluatur vt i.c.fi.eodē Secus in ipedimēto q̄ pōt per aſpectū ꝓbari vt in.d.c.fraternitatis .Et ſic per iuramētū ꝓpriū cū ſeptima manu propinquoꝝm vt in.c.laudabile ꝟs eo. ti.q: ſtatim poteſt virīri

11 ¶Quid de ſpadone vtroq; teſticulo, ḡ.qdā tenēt q̄ non virīrit q: ꝟs auicenā pōt erigere virgā t ſemē emittere ſ3 nō poſſit generaſ ſ3 ꝟs Pa.in. c.q̄ ſedem ō frī.t male.doc.cōter tenent q̄ non pōt ꝫhere t ſic non tenet

matrimoniū ⁊ dirimetur secus si esset castratus tñ vno testiculo ⁊ sic potest i telligi tex. ⁊ glo. in. l. si fua. §. si spadō ff. de inf dot. vide glo. in. c. hi. qui. xxvii. q. vi. Sed ego teneo q̄ ex quo h3 actum generandi q̄ t3 matrimoniu3 l3 nō hēat effectū vt. ī. dictū est aliter steriles nō possēt ꝺhere. qō sallu3 est ⁊ fm hoc limita glosas p̄dictas nec obstat. c. primā eodē ibi volo esse mf ⁊ filios ꝓcreare q̄ ille vir non habebat actum nec effectum.

12 ¶ Circa vero maleficiatos aduerte q̄ aliq̄s quise it maleficiatus respectu omnium ⁊ sic cōtrahere non potest ⁊ si contrahit post primum matrimoniū contractū ⁊ cōiungitur cum secunda redire tenetur ad primum q̄ p3 quia impedimētum nō erat perpetuū ⁊ ideo primum matrimoniū fuit firmu3 Si aūt sit maleficiatus respectu vnius persone ist si restituet quāius cognoscat secundam quia primū matrimonium fuit nullum ⁊ secundum fuit validum

13 ¶ Sed nunqd iudicabit impedimentū ꝑpetuū quod remouent posset per aliquod maleficiū. &. fm dictū Bōa. in. iij. ꝺ. xxxiij. ⁊ sanctū Tho. eadem pt. q. ult. quia non potest homo p maleficiū inuocare demones ꝑ aliq̄ casu.

14 ¶ Si q̄rat ō abhōtatione vt impedit mfimoniū t3 sāct⁹ Tho. vbi. ī. q̄ ē idē iudiciū qō de maleficio cū sit cā extrinseca ⁊ accidēt. al. et hoc intellige qñ ex tali abhōtatiōe in imaginatiua fātasia ꝙ mō ꝓt hre actū generandi cū tali.

15 ¶ Sed quid si inueniatur aliquis q̄ vellet destruere maleficium cum alio maleficio vide. ī. Superstitio. §. xiij.

16 ¶ Quero qd si dubiū sit an tale impedimētū ipotēue coēdi ꝓcesserit mfimoniū ꝫcū ꝙ vba de pūti an non. &. Pa. in. d. c. fraternitat⁊ q̄ ꝑsumet ꝓcessisse ex q̄ nunqꝫ potuit cognoscere facit in ar. l. iij. C. de edi. edic. ⁊ hoc idē sequit Ricar. in. iij. di. xxxiij. q̄ debemus ꝑsumere q̄ sicut ꝓcessit cōsumatione ita ⁊ ꝫctione Mā ex futuro ꝑsumit cē ꝓteritū vt no. in. c. scribā cisdē de ꝑsūp. ⁊ sic doc. magis videtur i hāc opinionē inclinari ⁊ placet mihi l3 glo. i sūma. xxxiij. q. i. dicat q̄ ꝑsumendū subsecutū. Nec obstat. c. l3 ex quadā i fi. de testi. vbi dr q̄ in dubio ꝓ mfmonio ē ꝑsumēdū q̄ dicit Pa. vbi. ī. q̄ ē vez q̄ñ mfimoniū pōt hēre suū effectū. s. cuitationē fornicatōis vel bonū ꝓlis Et hanc mirabilem limitationē3 tenet etiam do. Antho. in. c. ifestre de frigi. quod bene notabis.

Impedimentu3 decimu3

septimū fm aliquos dr consuetudinis vel statuti ꝑ cuius intelligētia queritur

¶ Utrū cōsuetudo possit ꝫ matrimoniū. &. fm Pa. in. c. sup eo. de cognatione spūali q̄ aut consuetudo hīlitat. als inhiles ꝑ ius canonicū vt puta q̄ ꝫhat i. ij. vl. iij. gradu ꝫsanguinitat⁊ hmōi ⁊ sic nō valet vt ꝓbat in. d. c. super eo fm verā significationē dicto. c. qō sup his de ꝫsā. ⁊ affi. ⁊ hoc t3 ho. q̄ si sit irrōnabilis Ex q̄ infero q̄ ꝫsuetudo nō approbata a papa nō pōt tollere impedimētū publice honestatis cum ꝫsuetudo nō valeat ꝫ honestatē eccle sie. c. cū decorē de vi. ⁊ ho. cle. Aut cōsuetudo solū inhabilitat alias habiles vt in filijs duorum ꝫpar̄ ꝑ quos neutrū ventū est ad cognationē spiritualē ⁊ tunc valet vt non contrahatur Facit ver. ceterum dicto. c. super eo ⁊. d. c. olim de cle. coniuga. Aut consuetudo non solum inhabilitat vt non contrahatur sed etiā habet vt dissoluatur ad tēpus ⁊ sic valet vt voluit ino. q̄ peccauerunt contēnendo cōsuetudinē pa

trie. xxx. q. v. alr. Aut talis inhabilitat q̄ si fuerit ꝫctū habet vt dissoluat in ꝑpetuū. ⁊ tūc si est approbata ꝑ papa3 talē tacite sic valet. vt probat in. d. c. ꝑ eo fm lecturā Hosti. Si3 si nō apparet ō approbatiōe pape tūc nō v3 fm Hosti. in. d. c. sup eo ⁊ ꝓpea dicit casū pāti. c. nō extendēdū. Sed Pa. tenet ꝫriū. vbi cū de cōsuetudine cōcurrit scandalū. q̄ sicut papa pōt ius diuinum interpretari ⁊ addere ⁊ diminuere. vt no. Inno. in. c. q̄ in ecclesiarū de cōsti. Ita ⁊ cōsuetudo. vt tenet idē Inno. in. c. fi. de cōsue. ⁊ hoc ēt tenut gl. magna. in. d. c. sup eo q̄ vult q̄ vbi esset cōsuetudo q̄ nō ꝫhere in quinto gradu3 si ex cōtractu generaretur scādalū nō valet matrimonium. quia vt dictū est. Cōsuetudo cōtinens in se scādalū ex ꝓteritiōe potest inhabilitare alias habiles. secus si a principio nullū fuisset impedimētū. q̄ tūc scādalū superueniens nō pōt dissoluere quia ꝓpter scādalū nō ē recedēdu3 a veritate iuris diuini. c. ii. de no. ope. nun. ⁊ in regula qui scandalizauerit ō re. in. Si3 do. Anto. ō Butri. in. d. c. sup eo. limitat sic. Nō aut cōsuetudo habet cōcursū iuris antiq ⁊ tunc dirimet in ꝑpetuū. ī. teruenīēte scādalo. nisi ita dirimat. Si vo nō habet cōcursū iuris ⁊ tūc si a nouo iure approbet vel a papa simlr dirimet. q̄ si nō h3 ꝫcursu3 iuris ātiq vl nouī vl approbatiōe3 pape. tūc nō pōt creare nouū impedimētū ad dirimēdū in ꝑpetuum. ⁊ hoc est verisimu3. Et dictu3 Pa. intellige de cōsuetudie gīali quam papa scit ⁊ approbat nō ō ꝑticulari. nisi f3 dicti. do. an.

2 ¶ Quid si cōsuetudo mariti ⁊ vxoris sit diuersa. &. pa. in. c. i. de spō. aut cōsuetudo disponit sup solēnitate ꝫhendi. ⁊ debet obseruari cōsuetudo pcie. vbi mfimoniū ꝫhitur ēt si ābo essent peregrini vel forēes. quia nō esset rationabilis consuetudo patrie cū scandalo alioꝝ. vt in. c. q̄ cōtra. viij. di. ⁊ l. si frigidus. ff. de euic. ⁊ l. iij. C. quēadmodū testa. aperiātur. Aut cōsuetudo disponit sup executione vel alijs seruandis post cōtractū. ⁊ debet attēdi consuetudo domicilij ipsius mariti. l. fi. §. idē rescripserūt. ff. ad munici. Unde si consuetudo ē domicilij mariti q̄ maritus lucret certā partem dotis. licet in loco sit alia cōsuetudo. tñ seruabit consuetudo domicilij mariti ⁊ lucrabit. vt est de mēte Bar. in. l. exigere. ff. de iudi. vbi tex. cū gl. ⁊ in. l. cūctos populos. C. ō sūma tri. ⁊ sequit bal. in Rub. ō iuē situra de re alie. facta. c. vltio. sed limitat verā nisi error interuenerit. q̄ mulier ignorabat ⁊ ꝫrit simplicit fiducia iuris cōis. ar. ff. de iur. ⁊ fac. igno. l. regula. ⁊ ff. de ꝓba. l. cum de idebito. alij tenēt q̄ si ꝫrit in loco mulieris. illec locus ispiciat. Si i loco viri ille attēdat. Si in loco tertio cōsuetudo viri obseruet. q̄ ē caput mulieris. ō spō. c. i. S3 opinionē bar. sequit do. anto. q̄ addit q̄ si marit⁹ mutaret domiciliu3 post ꝫctū mfimoniū q̄ debet attēdi consuetudo domicilij tēpore ꝫctus ⁊ nō domicilij vbi dissoluit matrimoniu3. q̄ debet attēdi locus vbi orta fuit obligatio. ⁊ nō vbi recepit purificationē. ⁊ facit tex. iūcta glo. fm intellectū quez sequit in. l. si vxor. ff. de iudi.

¶ Utr̄ statutū patrie valeat circa matrimoniū. &. Pa. in. c. ꝓmo. ō sponsa. do. anto. sic distinguit. q̄ aut statutū patrie disponit circa substātialia mfimonij. puta inualidādo matrimoniū vl ꝑsonas. ⁊ sic nō valet. Ex q̄ patet q̄ leges ꝓhibētes matrimoniū inter tutorē ⁊ pupillā. rectorē ꝓuincie. ⁊ prouintialem. ⁊ huiusmodi. nō tenēt. Idē di cas si habilitaret inhabiles. de q̄ vide

3

p fede.ff.xxxv. vbi etiam generaliter statuta laicoꝝ circa mſimonium fuit nulla q; hec materia nō ē de foro seculari ſz ecclīastico. vt in.c. tuꝰ ō or. cogni. facit q; no. Bar. in. l. una. ff. solu. ma. ⁊ p doc. in. c. fin. de fecun. nup. Et statuti vſpōt interdō penā ecclīastica ipsius violatores dānat ⁊ sic nō valet. vt disputat Jo. an. in. c. statuti de heret. li. vi. Et q; patet q; nō valet statuti inferens penā ⁊ hēn cum immore. xxv. annis nisi p̄cumb⁹ agnatus q; ie mittat mſimoniū q; liberum ꝑ ſz esse. c. cū locū. ō spon. Baspar. tū de cal. i. c. ij. de clan. despon. dicit cō salui fuisse q; valet statutū i isto casu ⁊ simili. ſz Pa. magis placet opi. Jo. an. ⁊ est magis cōmunis. de q; vide in d. c. i. p doc. Jo. an. de sancto Georgio Anādocq; statuti ponit penā auferēdo lucrū qđ lex secularis attulerat sic valet ꝑ ſz doc. Unt. Sed Fede. vbi supra ⁊ Pa. tenēt ꝯriū. Aliq; statutuꝫ non disponit circa substantialia mſimonij ſz circa dependētia. puta circa votem. ⁊ sic valet. Fm Inno. ar. c. Raymu⁹. de testa. Quandoq; circa solēnitates dispōnit. ⁊ sic valet: ⁊ peccāt nō seruātes Pa. tenet ꝯriū: q; nō pertinet ad laicos. ſz tu dic vez q; nō valet statutuꝫ in solēnitatib⁹ aliqs adhibitis in tali ꝯcu. ⁊ m alie que non faciūt ad certitudinē mſimonij. Et sic intelligo dictū Pa. ⁊ limito Bar. in. l edicimus. C. ō nuptiis. ⁊ Bal. in. l. i. ff. de iust. ⁊ iur q; tenent q; statute publica vtilitate. lex ciuilis pōt penā apponere subditis suis. ⁊ sic p accidēs erit licitū. s. statuere circa solēnitates mſimonij. q; alīs nō erit licitū. l. grach⁹. C. ad. l iul. de adul. Huius ipsi tenēt generaliter valet pe nā appositā circa mſimoniū ꝯhēdū ⁊ ſz dictū predicti do. Anto. ⁊ dictum Pa. erit vez. vt dixi i aliis solēnitatibus q; nō faciūt ad honestatē mſimonij: velut ⁹ certitudinē. q; sic nō ligaret

¶ Sz nūquid p̄dicta habebūt locū in sponſ. ſz fm do. Jo. an. predictū in d. c. i. q; sic p. l. oratio. ff. de spon. Facit tex. in. c. cū haberet ō eo q; du. i ma. ꝯ pol. p adul. vbi eg parantur mſimoniū ⁊ spōsalia ⁊ hoc vez quo ad dispositionē. sed nō quo ad penāq; pena apposita circa mſimonia nō ꝯz locū in sponsalib⁹ ſz glo. cōiter approbatū. in cle. eos in ver contrahere. ō consan. ⁊ alīs dicta quod no. bene.

4

Impedimentuꝫ

ōctauū vel priuatiōis q̄n. s. aliqs ē surdus mutus. ⁊ cecus nā talis nō potest ꝯhere. ⁊ si ꝯhit non tenet sed dirimit ſz aliqs. Rō q; qui nūquā vidit. nec audiuit. nec pōt scire qd sit mſimonium: nō pōt ꝯhere. nec ꝯsentire i matrimoniū. Sz illō ego limito ſz Hosti. ⁊ Pa. in. c. cū apud ō spōsa. verū si nullo modo pōt exprimere ꝯsensuꝫ suū: sed si posset exprimere ꝯsensuꝫ suum in ꝯhendo per aliq̄ signa. sic erit mſimoniū ꝯhendo. q; ls ignoret qđ sit mſimoniū ꝯput sacramētū est non tñ. put est viculū q; a iure naturali elicitur. q̄ ratio dictat vt alicui inseparabiliter adhereat ad generationē. procurandā difficilimū tñ ē hoc taleo posse ostendere per aliqua signa. Simili furiosus priuat⁹ iudicio rationis non pōt ꝯhere. vt notat. in. c. dilect⁹ filius de spōsa. nisi haberet lucida intervalla ⁊ tūc ꝯsentire posset. idē dic de ebrio.

¶ Nota. p intelligentiā horuꝫ p̄dictoꝝ singulare dictū Hosti. i. c. si vir. ō cōspi. q; vbi doctores ⁊ magistri per suas gl. matrimoniū solvūt. nec ius expressū adducūt si reperit vn⁹ doctor vel magister scribens ꝯrium matrimonium sustinēo ipse ē sequēdus. ar. c. licet ex

5

quadā de reſti. Quia fm eō tollerabilius est aliqs ꝯ statuta hominū copulatos dimittere simul q̄m sic cōtractos ꝯ statuta dei separare. d. c. licꝫ. Istud dictum sequit ⁊ recitat Pa. in. d. c. si vir. ſz limitat dicendo: nisi cōis opinio haberet q̄si tex. p se ⁊ propterea exponit id qđ dixi. d. c. si vir. s. q; esset quēdā in hoc qđ huāniꝰ dicit. i. rationabili⁹ ⁊ eguo. Idem fere dic in. c. fi. de sen. ⁊ re iudi. ⁊ dicit ꝯfirmari di ctū p̄sentū Host. per dictuꝫ. c. fi. sed limitat nisi opinio illi⁹ doctoris euidē terſesset falsa vel nisi probabilibus rationibus posset cōuinci. Addo ⁊ aliam limitationē. ⁊ dico vez dictū p̄sentū dictū qđ matrimoniū sustentatū pōt habere suū effectū. ſz q; ō. dixi. i Mſimoniū tertio impedimēto. xvi. in h. alīs qđ nō pōt habere suū effectū mſimonium nō esset iudicādū p eo ad dictum vnius ꝯ cōmunē opinionē.

¶ Utrū papa possit dispēsare in oīb⁹ ispedimēt̄is predictis. ſz. q; quedā sūt ipedimēta que remouēt cōsensum sicut est impedimētuꝫ tertiū scilicet cō ditiōis ⁊ quartū scilicet erroris plōc. ⁊ vndecimū scilicet metus seu coactiōnis ⁊ decimū octauū scilicet primatus sensus. Illā sicut papa non potest supplere ꝯsensuꝫ sine q̄ nō est matrimoniū sic nec in ipsis pōt dispēsari vl ipsa tollere. Alia sūt ipedimenta ex statuto ecclie cuius mōi est ipedimētum primū. s. ordinis ecclie ⁊ secundū. s. seruitutis. ⁊ quartū. s. ꝯditiōis seruilis quia vt mſimoniū ꝯcum cū ancilla a libero nō teneat. hoc est ex statuto ecclie fm Ricar. in q̄rto di. xxxvi. ⁊ Pe. de pal. ⁊ quintū. s. voti castitatis. ⁊ septimū. s. cognatiōis spiritualis. ⁊ octauum. s. cognatiōis legalis. ⁊ nonū. s. crimis. ⁊ ō decimū. s. disparitatis cultus. ⁊ duodecimū. s. ordinis. ⁊ ō decimū quartū. s. publice honestatis. ⁊ decimū septimū. s. impotentie coeundi. Nā posse generare non est de substātia matrimonii. Illi senes nō possent ꝯhere q; falsū ē. ⁊ iō est ex statuto ecclie. Et ipedimētū decimuꝫ septimum. s. ꝯsanguinitatis. ⁊ in isto pōt papa dispēsare. Sic⁊ dico ō ipedimento. vi. s. ꝯsanguinitatis. ⁊ xiij. s. ligaminis. ⁊ xv. s. affinitatis q̄ ad aliqua q̄ in ipsis solū sūt ex statuto eccl'e. sicut est in ꝯsanguinitate ⁊ affinitate vt qs nō possit ꝯhere in. iij. gradu linee inequalis. ⁊ iij. ⁊ iiij. ⁊ hēr in impedimēto ligaminis quo ad hoc ne qs possit ꝯhere cū aliq̄ post mſimoniū ꝯcū cū aliqua p verba de p̄nti solū. Et in hoc ꝯcordāt cōiter doc. ls q; ad votū solēne aliq̄ renuerint q; papa nō pōt dispensare. sic Tho. xxij. q. lxxxviij. ⁊ qdā alii. Sz tu tene q; pōt et ēt ipse Tho. in iiij. dist. xxxviij. ⁊ Ri. cadē di. ⁊ Henri. de gā. in. v. quol. q. xxxiij. ⁊ est cōis opi. tam theologoꝝ q̄m canonistaꝝ. alia sūt impedimenta iuris diuini ⁊ legis nāe. ō q̄bus hēs. ī. Impedimēta. et §. i. i. de ꝯsanguinitate ⁊ affinitate vsq; ad fm gradū in linea ieq̄li. ⁊ in isto vtrum. papa possit dispensare sic sunt diuersa opinio canonicoꝝ. i. c. Ifas ō resti. ipo. ⁊ i. c. p venerabilē. q. fi. sint le. ⁊ in. c. p posuit ō ꝯcel. p bē. q̄busdā diceb⁹ q; nō pōt p. d. c. Ifas. ſz tu dic ⁊ tene q; ls papa nō posset tollere dicta impedimenta generalr. tñ in aliq̄ casu spāli legitima eā subsistēte pōt in dictis ipedimētis ꝯsanguinitatis ⁊ affinitatis dispēsare. vt ēt tenet Jo. An. ⁊ recitat ⁊ sequitur Pa. in. d. c. Ifas. ō quo vide. ſ. Papa. §. i. An aūt possit similr dispēsare in ipedimēto ligaminis in quāū ē ō iure diuino. s. vt post mſimoniū cōsumatū quis ꝯhat cū altero tenet cōmuniter q; nō. ⁊ sic seruā' idubitanter q̄ ad hoc vt qs possit dimittere vxorē

6

vel vxor virū quo ad victū post matrimoniū cōsumati. Simili⁹ ēt q̄ ad hoc vt vxor possit hēre duos viros ſ3 q̄ ad hoc vt vn⁹ vir possit hēre duas vxores credo papam posse dispēsare q̄ genus fideliū eēt reducū ad paucissimos viros de quo dic vt. ſ. papa §. Primo.

3 ¶ Sz nūqd ep̄s simil⁹ poterit dispēsare in aliq̄ predictoz impedimētoz. &. q̄ in terdicto ecclie spāli facto a suo superiori pōt ⁊ in ipedimēto cris quando crimina solū ipediūt mīmoniū ꝯ hēdū de q̄bus. ē. Impedimēti. viij. i ꝓn. Sz i interdicto facto a supiori suo vel i crimibus que ipediūt ⁊ dirimunt post ꝯtū vt de q̄bus. ē. in. d. viij. ipedimēto. §. i. ⁊. v. Aut in alijs q̄busc̄q; impedimēti mīmonij ne ꝯbak, nō potest ep̄s dispēsare nisi in casibus de q̄bus. ē. dispēsatio. §. v. Ep̄s m posse dispensare contra canonē vel conciliū

4 ¶ Quid de illo q audiuit ꝓpetuū impedimēti fore iter se ⁊ vxorē suā. &. fm Rodo. q̄ ꝑ audiuit a fide dignis tenetur ingredi ala eēt affectata ignorātia ⁊ si ꝓcipiat ꝓbabilē opinionē ex dicto tali nō ds exigere ō debitū ſ3 solū redd̄e donec intelligat ⁊itatē diligenter i quirēdo Si vō ingrēdo nihil inuenit. vel audiuit hoc nisi a fide digno sic ds ponere ꝓsciam nec peccaret mortaliter si nō crederet q̄uis audierit a fide digno vt puta a sacerdote vl' compatre ⁊ hmōi q̄ nō obligat cuicūq; credere nisi ꝓbet sed sufficit inquirat ⁊ si aliud nō inuenit nō credat

5 ¶ Nunqd sacerdos teneat reuellare impedimētū vide ē. Cōfessio. iiij. §. x.

6 ¶ Utrū vl' teneat seq virū trāsferēte se ad alia ptia. &. q̄ nō si ꝓbabilr dubitat ō morte sua vl' q̄ vellet eū expone ad scorū vl' si vir vellet ire vagabūd⁹ eū tū nō eēt q̄ ire. Hā in illo casu⁹ non tenet eū seq̄ sic tēa not. doc. in. c. ō illis ō spon. ⁊ i. c. i. de ꝓiugio lepz. o. de q̄ dic vt. ſ. vxor. §. viij.

Matrimoniū .iiij. quo

ad sepabilitatē Utrū sit sepabile mīmoniū ꝓsūm̄ semel legitie ē ꝯtū p verba ō ꝓsūt ⁊ ꝓsumati. &. q̄ hoc ꝑt itelligi dupliciter Aut q̄ ad hoc vt alter possit alteri mīmoniū aliter copulari altero dimisso ⁊ sic nūq̄ ē sepabile mīmoniū inter fideles ꝯtū ⁊ cōsumatū vt p3 i. c. gaudemus ō diuor. nec papa posset i hoc dispēsare vt p3 i. c. ex publico de ꝑuer ꝓiuga. sec⁹ in mīmonio cōsumato iter ifideles de q̄. ē. Mīmonium. iij. ipedimento. x. aut quo ad thoz ⁊ cohabitationē tm̄ ⁊ sic separi pōt pp .v. ꝓtio pp adulteriū vt puta q⁹ alter fornicatus est. xxxij. q. i. durit dr̄s de q̄ dic vt. ē. Debitum. §. vij. Scō pp vitiū sodomiticū fm Hugo. Lau. Jo. Cal. do. An. ⁊ Pa. i. c. marit⁹ ō adul. q⁹ nole fornicatiōis intelligitur ois illicit⁹ coitus. xxxij. q. vij. nō solū. ⁊. q. iij. meretrices. Q̄uis Inno. i. d. c. marit⁹. ⁊ gl. i. c. oēs. xxxij q. vij. teneāt ꝯtū. sed ꝓmus videt verius. q⁹ maior i hoc sit iniuria mīmonio q̄ in alia polutiōe. Et ides posset dici de q̄cūq; alia polutiōe habita cū alia ꝓsona quālitercūq; q̄ pōt separari. secus in polutione quā⁹ quis habet per septūz solū. fz Rodo. ⁊ glo. in. d. c. oēs. Tertio si alter querit alterz trahere ad aliqd aliud peccm̄ mortale. fz glo. in. d. c. oēs sanctiones. ⁊ Inno. in d. c. marit⁹. ⁊ in. c. quesiuit de diuor. ⁊ Pa. in. d. c. quesiuit. Quod vez intellige si aliter cōpesci nō pōt Quarto pp heresim. ⁊ si anteqū ꝑuertat in trauerit religionē. cui sine auctoritate ecclesie nō redibit ad eū si ꝑuertatur postea. siue heresis fuerit notoria

siue nō fz Pa. in. c. de illa de diuor. Si vero religionē nō intrauit ꝓpellatur redire ad cuz si ꝑuertat ab heresi sine auctoritate ecclie se ab eo separauit q̄uis alij aliter sentiant. vt notat Pa. in. d. c. de illa

1 ¶ Sed nunqd similiter in predictis casibus sepatio poterit fieri sine iudicio ecclie. &. q̄ si delictū est notorium pōt ꝓpria auctoritate dimittere eam nō tñ lucrabit donationē pp nuptias vl' dotē fz Jo. an. in. c. plerūq; ō dote post diuor. re. si nō habet penes se. q⁹ petere non poterit sed si habet penes se per exceptionem adulterij lucrabitur ꝯ petentē fm Pa. in. d. c. plerum q̄. Si vō delictū nō est notoriū sic solū debet fieri auctoritate ecclie q̄ ad separationē cohabitationis aliter instāte altero cōpellet cohabitare ſ3 q̄ ad reddition̄ debit̄ pōt ꝓpria auctoritate denegare ex q̄ sibi cōstat ō delicto alterius Faciunt not. in. d. c. plerunq; ⁊ in. d. c. gaudemus

2 ¶ Quomodo dicetur notorium vide ē. adulterium. §. viij.

3 ¶ Utrū separi ꝓpter spīritualem fornicationē sint absoluti a debito reddēdo sic̄ separi ꝓpter fornicationē carnalē. &. q̄ sic fz Host. ⁊ Pa. in. c. q̄siuit ō diuor. Quod intellige q̄ ad eū q est inocēs sed q̄ ad eū q culpabilis ē quantūcūq; sua diuorti sit iusta siue ꝓpter fornicationem spīalem siue carnalem si innocens petit eū sibi reconciliari ds ⁊ ipse tenet sibi reddere debitū q⁹ q fauore meo introductum est nō ds reuocari i dānū meū. l. q fauore. C. ō legi. nisi intrasset religionē vel suscepisset sacros ordines qa non posset repetere nec alter teneret reddere hoc sequitur Ber. in. c. licitis de diuor. ⁊ Host. ibidem

4 ¶ Quālo sepat pp fornicationē Pīo cur⁹ ō declaratō e plana sūt q̄ dicta

¶ Utrū ābo ꝓiuges possint vouere ꝓtinētiā. &. q̄ sic ō cōi ꝓsēsu ō q̄ dic vt. ē. mīmoniū. iij. impedimēto. v. §. v. 5

¶ Utrū alter solū possit vouere castitatē sine cōsensu alterius. &. q̄ sic in suum ꝓiudiciū ſ3 nō alterius vī p⁹ votū exigere nisi ꝓpter sine ꝓcō mortali sed bene reddere tenetur ⁊ ēt exigere quādo redderet se nimis onerosū alteri nō petēdo Facit. c. quidam intrauit ⁊ q̄ ibi no. de conuer. coniu. 6

¶ Quid si alter ꝓsensit vt alter vouere statū nō mutato. &. q̄ ꝓsentiēs nihilomin⁹ potit exigere fm Inno. ⁊ sequitur Pa. i. c. i. de ꝑuer. ꝓiu. si ipe ꝓsētiēs nō vouit ⁊ ille q vouit tenet reddere ſ3 nullo mō exigere eūd si ñ exigendo eēt onerosius alteri q⁹ concēdēdo licētiā in hoc sibi ꝓiudicauit. 7

¶ Sed nūqd potuit mutare statuz puta effici religiosi vel aliter ordinari &. vt colligo ex Pa. i. d. c. i. Aut hoc ꝓcedit ex cōi cōsēsu Et tunc si alter vult effici ep̄s regrit q⁹ vxor ꝓus sit ꝓfessa i aliq̄ mō asserio ēt si nō sit ꝓfecta ō incōmenia vt i. c. sane ō cōuer. ꝓiuga. est eni spāle hoc. Si vero nō vult effici ep̄s sed sōdiacon⁹ diacon⁹ vel ꝓsbyter aut religionē intrare tūc pōt de cōsensu alterius partis q̄uis altera pars nō vouerat ꝓtinētiam Facit. c. significauit ⁊ q⁹ ibi no. ō conuer. ꝓiuga. ſ3 nō debeat qs ordinari ad sacros ordines vel recipi ad religionē nisi vxor faciat votū simil⁹ castitatis vt in. c. cū sis de cōuer. ꝓiuga. 8

¶ Sed pone q⁹ cū cōsensu alterius vir sit factus religios⁹ vl' sacerdos nunqd ille q cōsensū dedit potuit a tū ꝓtere. &. q̄ i hoc sūt opiniones Abbas i. d. c. i. Inno. i. d. c. qdā tenēt q⁹ si est inuenis potit ⁊ ad ei⁹ petitionē ds ingredi vl' ordinare reuocari Cal. te 9

net q nō poterū ḡ repetere sed vī
ḡlocare officium iudicis ⁊ iudex ex
officio ne adulteriū cōmittat p roma
nū̄ē i seculo educeri alterū ꝺ monaste
rio vel ordie ⁊ coget reddere debitus
Sibi volunt ⁊ hoc magis mihi placet
q ñ ille q vedit licentiam est iuris cō
sciuo nō poterit repetere nec ex offi
cio ei restituetur q; dando licentiam
taliter mutandi statum videtur vouis
se castitatem ⁊ibem durante vita alte
rius q; qui vult vnum videtur velle ⁊
omne illud per quod peruenitur ad il
lud.c.prudentiam de offi.delega. Sa
cet.c.vidua de regula. Sed ingressus
alterius non debꝫ fieri nisi alter vouc
at commutare vt in.c.cū sis ꝺ conu
uer.ꝓiuga. ergo dādo licentiam vide
tur vouere Si vō illud ius ignorauit
sic restituet ei saltem ex officio hoc ⁊ꝫ
gl.i.c.q vroꝛē suā.xxxiii.q.v.⁊ i.c.seri
ati.xxxii.di.⁊ ꝫ eā ꝛcorda opiniōes

10 ¶ Quero nunqd iste restitutus :post
mortē vroꝛis vel alterius partis tenea
tur ꝺicere aḋ mō asserūi.ꝛ.q sic q; est
vef religiosus ex q vroꝛ ꝓsensit facit.
c.ex pte el.i.de nuper.coniuga.⁊ q sibi
no.baꝺ. Idē dic ꝺ oriatio ad sacros
ordines q; tenet vuet castē ⁊ clicatē

11 ¶ Quid si quis intrat religionē vel
accipit ordines sacros vroꝛe ꝓtradi
cente vel ignoꝛante.ꝛ.q vroꝛ poterit eū
reuocare.d.c.qdā ⁊ ipe tenet sibi re
bitū reddere ⁊ꝫ nō poterit exigere nisi
q; nō exigēdo efficeret nimis onero
sus alteri parti vt dictū est.ē.

12 ¶ Pone q vroꝛ scuit ⁊ non cōtra
dixit nec licentiā dedit sed dissimula
uit nunqd reuocare poterit.ꝛ.q sic
vt notat in.c.cōsuluit de nuper.ꝓiuga.
Idem dic si cōsensit ex timore iusto.
vt in.c.accedēs eo.ti. Idem dic si per
dolum consensit.c.veniēs eo.ti.

13 ¶ Pone q vir vroꝛe cōtradicente
vel dissimulante intrauit vt ordinaꝛ
est in sacris ⁊ eā vroꝛ nō ꝛpetiit i vita
sua ⁊ꝫ potuisset petere ⁊ ne talis pꝰ mor
tē vroꝛis exire ⁊ aliā accipere vroꝛem
ꝛ.ꝛ.⁊ Cal.⁊ sequitur Panoꝛ.in.d.c.i.
non quia causa cessante que inualida
bat eius ingressum cessat ⁊ sequella.
⁊ sic tenet Hō Inno.in.d.c.quidam
multum vartauerū.

¶ Sed nunqd si talis reuocetur ab 14
vroꝛe ipsa mortua tenebit redire ad
monasteriū vt viuere clericaliter i ca
stitate.ꝛ.q quo ad alium qui sacros
ordines recepit nō est dubiū q; tenet
viuere in castitate ⁊ si ꝛtraheret ꝺ fac
to cū alia nō teneret mīmōiū vt i.
c.vnico de voto li.vi.⁊ꝫ de illo q solū
religionē professus fuit est opinio vul
gaꝛ iter voc. Sed ego credo q ñ tene
tur redire q; obligatō semel exacta ñ
reuiuiscit.l.si res.§.areani.ff.de solu.
Sed solū caste viuere q; eam ḡtum
in se fuit potuit valide ꝓmittere Et se
cundum hanc ꝺistinctionē potes cō
cordare doc.in.d.c.quidam Et ita li
mita ⁊ intellige.d.c.quidam

¶ Quid si talis ñ solū nō vult redi 15
re ad religionē ⁊ꝫ de facto monia pri
mus vroꝛe contraxit cuꝫ alia .ꝛ.q ꝫ.
d.Hn.in.d.c.qdā teneat tuꝰ ēt ꝺicē
dū q ñ teneat mīmōiū cū mihi vi
detur q sit tuꝰ tenere q; teneat si fu
it reuocatꝰ ab alia vroꝛ Rō q; vt ma
trimoniū ñ teneat oportet votū sit so
lennizatū per ꝓfessionē tacitā vel ex
ꝓssā vni de religiōibꝰ approbatis vt in
d.c.vnico sed iste non fuit ꝓfessus q;
votū fuit nullū q ad ius positiuum q;
parta sunt ñ ꝓficere ⁊ inualide ꝓficere
ar.c.ii.ꝺ transla.ꝓela Ite vī ter.ꝓ
hoc in.d.c.quidam vbi non compel
litur redire ad monasterium Sicut sa
cit in .c.ex parte el.i.Leo.ti.

¶ Sed pōt q; nō reuocat ille q ⁊ꝫ 16

uauit ꝺicebat vī ignoꝛare vel dissimu
lare altera pte nūq̄ post mortē potu
rit exire.ꝛ.Cal.vi no. Pa.i.d.c.i.q ñ
q̄ per mortē validē mōachatꝰ Jn
no.variat ꝺ⁊ tu ꝺic q; nisi vroꝛ con
fiteret expresse si stati egrediꝛ ⁊ ꝺbit te
nebit mīmōiū ⁊ꝫ peccet mortaliter se
cus si vroꝛ postea ut vita sua cōsensis
set q; sic tenet ꝓsessio

17 ¶ Item sponsa violēter cognita a vi
ro possit intrare religionē ipo inuito.ꝛ.
Pa.in.c.verū de nuper.ꝓiuga.sequit
opinionē Ber.bzz.q tenet q; potest
q; nō vī communicasse corpus suum
ex quo finite fuit cognita facit.c.ille
aūt.xxxii.q.v. Posset ꝺici esse verū
hoc vbi illa nō fuit in culpa tardatōis
ingressus vbi aūt fuit i culpa nimis tar
ꝺādo ingressū sic nō posset intrare q;
ille exegit q; sibi ꝺebebatur ⁊ sic est ēt
culpā Et fm hāc ꝺistinctionē cōcor
dari possunt opiniones q̄s recitat Jo.
Hn.in regula que cōtra ꝺ re.in.li.vi.
in mercurialibus. Et fm hoc ēt opoꝛ
tet dare vnā limitationē ad.c.ex publi
co de nuper.ꝓiuga. Els videꝫ intel
ligat q̄ ꝺ deus cōiunxit.l.per carnalem
copulā voluntarie habitam vī ex debi
to exoꝛtam ⁊ est singularis ēt tamen
Ego hoc nulli ꝓsuleꝛē: ⁊ꝫ potius iudi
carem matrimoniū cōsumatum ita q;
alter alteri matrimonialiꝫ ꝓiungi non
possit altero viuēte cui sic carnaliter ꝛ
it copulatus Bo.⁊ Rodoꝛ tenēt q;
si sponsa erat de futuro q; poterit ⁊ pla
cet q; est verū nec ⁊ꝫ dubium

18 ¶ Item matrimoniū nō cōsumatū i
ter fideles legitime cōtractū sit dīsso
lubile.ꝛ.q aūt fuit ꝺ annis ꝺbite ētatis
⁊ꝫ ꝺbita q; cū peruenerit ad ētatē ꝺbitā q; ⁊ꝫ poterit dissoluere. Verū ⁊ q; hoc ꝺ
bet fieri auctoritate ecclie vt no.gl.i
d.c.ꝺ illis Hur fuit ꝓtractū in ꝺbita
ētate ⁊ ꝺic si alter vult solū promoueri
ad sacros ordines nō pōt nec dissolui
tur matrimoniū vt cōiter tenet in.d.
c.i. Alter vult intrare religionē ⁊ sic pō
test ⁊ dissoluitur matrimoniū statim
per ꝓfessionē factam ita q; alter qui
remansit i seculo libere potest ꝓtrahe
re cuꝫ altero sed ante ꝓfessionē non
vt in.c.vez ⁊ in.c.ex pte el secundo ꝺ
nuper.ꝓiuga.⁊ intellige per professio
nē tacitā vel expꝛssam factam ⁊ vni ꝺ
religionibus approbatis aliter nō dis
solui vt in.d.c.vnico Et q̄ infert
Pa.in.d.c.ex parte el secundo q; ꝫ
sponsus efficiatur manchiaꝰ vel ꝺ ter
tio ordine nō solui matrimoniū q;
ꝫ sit modus approbatꝰ nō tñ religio
Silr nō dissoluit per ingressum solū
religionis approbate nisi vt ꝺicti tacite
vel expresse ꝓfiteatur Unde si quis
intrare vellet ⁊ nō ꝓfiteꝛi non pos
set altero inuito. Aduerte tamen qꝺ
sūt quedā mulieres ꝺ tertio ordine sanc
ti francisci q̄ viuūt collegialiter ⁊ p
fitent tria vota religiōis ex cōcessio
ne apostolica Et ꝺ talis ꝓfessio bene
dissolueret matrimoniū nō ꝓsumatū
sicut ꝺclarauit Sixtus papa quartꝰ
siue ante sit contractum siue post ꝺ
ctam ꝓfessionē ꝺberet

¶ Et quia sepe a doc.⁊ in sacra scri 19
ptura fit mentio de coniunctis per ꝓ
pria nomina. vt ipsa quisq; intelligat
sub breui compendio inferius cla
re demonstrabo. Socrus ꝺicitur vroꝛ
filij patri ⁊ matri viri sui. Gener ꝺci
tur vir filie patri ⁊ matri vroꝛis sue.
Socer ꝺicit ꝺictus pater ⁊ socrus
ꝺicta, mal ꝺici nurus ⁊ genero. Nouerca vī scōa vroꝛ filij ex alio matri
monio viri viuic ꝺicit secunda vir ñ

bio et alio matrimonio vxorio Patruus
gni et pugne, vocatur pdicti filii et fi
lie alteri copulato. Patruus et amita
sint frater et soror pris auicul⁹ et ma
tertera sint frater et soror nris et alio
si addat magnus sint frater vel soror.
Am vel Anne. patruelles sint filij duo
rū fratrū q habēt et patruū et amitā.
Cōsobrini sint filij duaꝝ sororū iter se
q pñt et auiculū et materterā amitam
et Anunine sint filij frīs et sororis iter se

Edicus triplr̄ pōt
cē in culpa de
morte ifirmi. Primo añ factuꝫ
Quādo ifromittat se de eo q ignorat
vel ad ipsum nō spectat vel nō sufficit
ad agendum solue. Secūo in facto. ga
ls peritus: nō tamē sequit traditio eo
rum. sed fantasiam sui capitis vl expi
menta noua. intellige nisi experimenta
noua vel sua fantasia sit rationabilis
q: liceret. Tertio p⁹ factū qñ ē neglī
gēs circa custodiā ifirmi. ita no. Bar.
Inno. et Hosti. in. c. tua. de homici.

1 ¶ Utrū cuilibet mortalitatis debeat
medico iputari. &. q nō si diligētiam
quā ōbuit et potuit exhibuit. ff. de offi.
p̄si. l. illicitas. §. sicuti vide. ē. Homi
cidium. ij. §. xviij. Et aduerte q medi
cus tenet in foro aie nō solū qñ volū
tarie ledit puta plōgādo infirmitatē
et hmōi. sed et qñ ex ignorātia. vel in
perina. vel nō sequēdo traditiones artis
aliquē lesit. vt no. Pe. l. auc. ls hodie
C. ō iudi. nā imperitia medici culpe
annumerat. l. liga fūdā. §. celiāt. ff. lo
cati. et l. Iperitia. ff. ō re. iur. et i glo. i. q.
iij. nō ē iputāda. Limitat hoc Pa. in
c. ad aures ō eta. et q̄li. ex qñ alsūpsit
officiū volūtarie. Sec⁹ si ex necessitā
te qñ ex ignorantia et imperitia ledit
Et puta vnī aligbus exptis alē et bo
uaside. q: sibi ipotet q talē elegit ex q̄
dicebat se imperitum.

¶ Quid si dubitat medicinā nociuā. 2
&. q nullo modo dz dare: sed minorē
ptē eligere de pcessū. c. illud. ō bonū.
c. pterea. q: securius est hominē relin
qre in manu dei q̄ medicinas dare de
q̄bus dubitat sm Inno. i. c. tua nos. ō
bonū. et ibi Pa. Et itelligē cū i dubio
qñ nō habz aliqd ex q̄ ꝓbabilius ex
timet. pfectura q̄ nociuā. Sec⁹ si ha
beret aliquā probabilitatem pon⁹ de
vtilitate q̄ de nocumēto. q: sic posset
dare adhibita debita diligentia et stu
dio. q: sic nō ꝓprie est in dubio: sed i
opinione vel turbatione.

¶ Utrū sit in culpa medic⁹ qñ medi 3
cinam. scōz artē ōdit cz ex ōsectu spe
ciē vel admixtiōis alia sit nociua. &.
q ñ si ōbitā diligētiā adhibuit. c. apli
ce. ō cle. exco. mi. sm Inno. et Hosti.

¶ Utrū Cirugic⁹ icidēs aliquē q pro 4
pter incōsuetā dispōnem venaꝫ: vel
q: propter insolitū timorez vel tremo
rem q venit super eū moritur. ē. sit in
culpa. &. q nō. si debitā diligentiā ad
hibuit et erat ptus. ar. c. ex lris. de sri.
et malc. Et hoc verū si non dubitabat
de hoc q: si dubitabat ōbuit omittere
vt no. Inno. et Hosti. ne cle. vel mo. c.
sniam. et. d. c. tua nos.

¶ Utrū medic⁹ teneat gratis curare 5
&. q sic si est paup infirmus. sm glo.
xxxij. di. §. i. Si vō diues est nō tene
tur cū nemo cogat de suo facere bene
ficiū. x. q. ij. pcarte. et licite recipit mer
cedē suā. xiiij. q. v. c. nō sane. Si tū es
set salariatus de publico teneꝫ gratis
Futere ita paruis sicut magnis ifirmis
cz a sanis dñi possz petere salariū vt dic
l. Archiatri. C. de pfe. et me.

¶ Sed quid si infirmus sit diues: ta 6
men ex auaritia non vult soluere me
dico debet ne medicus eū mori pmit
tere. &. q non: sed dz ei medicinas et
alia necessaria facere sine expēsis q̄

7 ¶ Utrum peccet mortaliter medic⁹
consulendo aliquid contra animam
p salute corporali. &. q sic. et ne hoc
facias prohibetur et sub pena excom
municationis in. c. cum infirmitas de
pe. et re.

2 ¶ Utrū similiter peccet mortaliter si
nō admonet infirmū vt confiteatur. &.
q sic q: facit contra preceptum vt in
d. c. cum infirmitas nec potest dici ab
rogatum per contrariam consuetudi
nem. quia nō consuetudo sed corrup
tela est et contra bonos mores et ideo
non valet sm Hosti. in. d. c. cum infir
mitas. Excusatur tamen medicus in
casu repentino qui indiget celeri re
medio qui nō ante ipsum infirmum
duceret ad confessionem. Et adduer
te q: nō sufficit admonere. sed dz indu
cere cū effectu. vt in. d. c. no. Philolo
min⁹ si infirmus nollet confiteri nō cre
do. ppter hoc q medic⁹ debeat ō sistere
a medicamine. q: intelligēdus ē mone
as et induceas effectualiter q̄tū ē ex p
te medici. sicut et i. c. fi. ō eo. q. co. cō.
vro. suc. Sac. l. stipulatio ista. ff. ō ver.
ob. si ex pie ifirmi. q: si diuiniteret eū
forte moreꝫ desperā q sanare pote
rit postea suerī et sic pceptū eccle vi
delt z pceptū dei de caritate primi
q nullo modo credendum est. Facit

tex. cū gl. p. hoc. lxxxiij. di. i fin.

¶ Sed numqd ad hoc teneꝫ medic⁹ 9
i oi infirmitate. &. q nō saltē melioris
iudicio. sed solū in ifirmitate periculo
sa sm ic. Ratio q: sicut infirmus
nō tenetur cōfiteri de necessitate pcepti
in oi infirmitate. sed solū qñ est pe
culosa: sic nec medicus tenet eū indu
cere nisi sit opportunum q medicī indu
cāt i oi ifirmitate. Et vico periculosa. i.
q̄ posset ꝓbabiliter inducere periculū
mortis. secus quando est clarum qō
nō est periculosa.

¶ Utrū infirm⁹ teneat obedire me 10
dico. &. Inno. et Hosti. i. d. c. tua. q ñ
de pcepto si tū infirmus accipit aliqd
vl facit ex certa scia. vel ex affectata:
vel ex ꝓbabili ignorātia ppter q no
tabile malū incurrit peccat mortalr. ar.
c. si nō. xxij. q. v. adē dic de Fuerib⁹
q ei aliqd administrāt tale. Sec⁹ si nō
esset notabilr lesiuꝫ q̄uis aliqualiter
modicū tū q: aliqñ sine magis cruci
at q̄ febrie et iter duo mala num⁹ cla
gēdū est. xxij. di. duo. Et si ex tali admi
nistratione mortē incurreret vel mutilatio
nem. ut ecclē Fuerīb⁹ irregulares. sec⁹ si
ex leui ignorātia vl culpa hoc fecerit

¶ Utrū ars medicine sit ꝓhibita cle 11
ricis et religiosis. &. clericis in sacris
religiosis et clericis i mioribus bñficia
tis nō z vii nisi gratis et vbi periculū nō
imineat ne cle. vl mo. c. m⁹ta. Cirugiaz
ē o q̄ indiget scissione vl adustiōe cuius
sanguinis effusiōe secūdū ver. i. c. Ad
audiēdū de sali. olo exercere nō pos
sunt. q: simpliciter ē eis interdicta. c.
sciam. c. sup speculā. ne cle. vl mo. de
homi. tua nos. de pñu. c. primo.

¶ Utrū medic⁹ teneat nūciare mor 12
tem ifirmo qui ꝓnoscit eo venturā. &. Jo. ō
neapoli in quol. xi. dixit
guit q: aut ꝓbabiliter credit q talis ꝓ
nūciatio erit malū vtile ad infirmū

vt puta.q? cō stuebit cui? sit in peccato mortali? t ordinabit testamētū et quo euitabitur multe lites.t sic tenetur p se vel per aliū ei mālefeitare.aliter peccat mortalr.quia dānificat ꝓximū in directe cū nō ipedit dānum eius cui? pōt. Idē dic si est i dubio an sit validus vel nō. Cū ñ ꝓbabiliter credit q? talis ambitio nō erit vtili firmo pota q? ista ordinatio facta sua: sed forte erit ponas damnosa corpori: tūc nō tenetur ei dicere de necessitate p:cepti: licet sit melius dicere.quia melius se disponet.t bonum anime semper est ꝓponēdum bono corporis.

13 ¶ Itē medic⁹ posūt ꝓmoueri.&.si pius erat.t nihil omittit de cōtingētibus secūdū ꝓbabilitatē sue cōscientie potest promoueri.alias nō.de eta.t q̄li.c.ad aures.ff.de vari.t extraor.cogni.l.t si medic⁹ ꝛcor. Inno.t Bo.

14 ¶ Itē medic⁹ q̄ venit ꝓpo.x.ducatis.cū tūcio liberare eum de aliqua infirmitate.puta quartana.t hmōi.t liberat eū: sed .j. modicū? tēpus tūcius remedia in eādē ifirmitatē teneatur iterū? ꝓpo illis.x.cū liberare.&.videtur q? sic q? nō extinxit ifirmitatē: sed cessare fecit angustiā ipsius. Int̄ quia nō videtur curasse cū vitiose curauit. Idē quia verba cū effectu sūt accipienda q? nō debet intelligi cū curaret ꝓfecte. In cōtrarū videtur q? nō teneat q̄a de ꝓbāti ifirmitate tāū? videtur cogitatū.t ideo soluto eo quod debet sublata est obligatō i perpetuū quia i ifinitum si debet obbligari.nā infinitas euitat ff.loca.l.martius i glo. Sed nūquid dic q? aut redijt et culpa infirmi.t sic nō tenet.l.q̄s qs et culpa.ff.ō re.iud. Si nō et culpa infirmi.tūc aut statim redit.t sic tenetur quia nō videtur eū liberasse aut exinterualo.t sic nō tenetur vt.ff.de re.iur.l.quicquid.

Embrum

ꝓpe qd sit.vide supra Homicidium.v.&.vi. Et ideo in statuto ita accipitur: nisi aliud appareat de mente statuentis.vt notat Bar.in.l.ij.ff.de publ.iudi.

Endacium

scōm Aug. est Malsa vocis significatio cū ictiō e falleādi.xxij.q.ij.&.ille ergo.

¶ Que dīa est iter mēdacū t falsiū. t ꝙ.q? mēriri ē ꝺ mēre ire. Dñ ille q? dicit qđ putat aliud: sine illud sit verū sine falsū mēdr.c.is autē.ii.q.ij.falsū dō pōt qs dicere sine mēdacio cū.l.credit verū.qđ nō est:t si debitū adhibuit diligētiā nō peccat.q? si ñ peccat venialr.vt.i.c.hoiec.xxij.q.ii.nisi i ea su i q̄ tenet ff debitā diligētiā adhibere puta i actu testificādi vbi imminet notabile dānū ꝓximi: vel in iudicio q? sic esset mortale vel cum vult iurare.xxij.q.ij.c.animaduertēdum.

¶ Quot sūt gña mēdaciorum.&.fm Aug.in.c.ꝓmū.xxiij.q.ij.q? sūt octo.

¶ Primū i doctrina religiōis xp̄iane.t fm Aug.l.fa fe.religio hic accipit nedū ꝓ eo q? nos religat ad ea q̄ sūt fidei: sed etiā ꝙt religat ad bonos mores.q? i his duob⁹ ꝓsistit religiōis xp̄iane summa. ¶ Scōm ē vt aliquē ledat iuste i corporalib⁹ cū nulli⁹ vitiositate.sic̄ falsus testis i cā criminali. ¶ Tertiū ē q? alicui nocet: sed trī alteri ꝓdest vt testimonium in causa pecuniaria.

¶ Quartū ē qđ fit sola mēdēdi: vl̄ falledi libidine.vt cū delectat i astutia mēdacior cōpōne ñ huius respectū: nec ad nocēdū nec ad adiuuādū alicui fs solū.q? plꝰ sibi. ¶ Quintū ē qđ fit ꝓpter cēdi cupiditate vt mēdaciū adulatiōis ¶ Sextū ē qđ nulli nocet.t alicui ꝓdest.l.ne pecunia sibi auferat.idebite vl̄ iuste ledat. ¶ Septimū est q? fit

alicui ē vtile ad corp⁹.l.vt monē euadat. Octauū est qđ similiter ꝓdest alteri vt virginitatē seruet. Sꝫ fꝫ Aug. vbi supra.t S.Bo.in.iij. di.xxxviii.t Ricar.ibidē.mēdacium bꝫ ꝓ suo sexu tali cōplemo intētionē fallendi.t iō fm intentionē mētientis diuersū erit mēdaciū in specie. Si.n. inēdu foli prodesse.sic erit mēdaciū officiosū. Si delectare.sic est ociosū. Si ledere: sic est pernitiosū. Permitiosū cōtinet tres ꝓmas dīas.q? aut i spūalib⁹.t sic ē ꝓmū. Aut i corporalib⁹.t sic ē fꝫ Aug. in tpalib⁹.t sic ē tertiū. Officiosus cō tinet tres vltimas species.l.si in tpalibus.sic ē tertiū. Si in corporalib⁹ sic septimū si in spūalib⁹ sic est octauum. Ociosū cōtinet quartū t quintū spēm. q? aut vult ꝺlectare seipsū.t sic est q̄rtū aut alterū.sic ē quintum. Primum istorū est grauius.t vltimum leuius.

3 ¶ Itē oē mendaciū sit peccatū.&. q? sic.c.sup.eo.de vsuris. cum similibus.t ēt mortale petiū ē fꝫ.S.Bon. Alle.t Ri.vbi supra. Primo rōne sue speciei: siue p se.t sic tātū tres prime species sūt peccatū mortale.vñ galath. mentē cōtra veritatē diuinam ea? mēdacio occultando: vel cōsūpendo peccat mortalr. Similiter circa ea q̄ rī cognitio ptinet ad hōis bonū.puta ad pfectionē scientie t informatiōē? morū.erit mortale.q? ꝺ caritatē dei t ꝓximi. Secus si esset circa aliqđ qđ nō referat ad salutē vīrū sic vel sic cognoscat.q? esset veniale. Idē dic q? ē mortale qñ ē i nocumentum corporis ꝓximi vel rerū de aliquo alicui⁹ importūne:ēt si alteri ꝓdesset.secus si in dānū alicui⁹ rei minime.q? nō est cōtra caritatē.t ideo veniale. Scōo est peccatum mortale p accidēs. Et hoc dupliciter. Primo rōe intētiōis.puta q? ita affluit q? nō ꝙuaret offendere deū vel ꝓximum notabiliter.q? ꝓpter mēdaciū caritas dei t ꝓximi.multo magis si inēdu diceādo mēdaciū inuriare dei vel ledere notabiliter ꝓximū et si non ledat peccat mortalr.Scōo ratōe scādali.vt cū qs dicēs mendaciū ꝓbabiliter scādalū sequi aduertit tamē nō curat.sed dicit mēdacium et peccat mortaliter. Et i hoc cōcordāt cōiter Theo.in.iij. di.xxxviii. Addit t tertiū.ex q̄ fit mortale.l.cū dē in iudicio. Et si secūdū veritātū omne mendaciū:ꝑter iocosū quod in iudicio dicitur de his q̄ ad iudiciū pertinēt est mortale q? subuertit veritatem iudicij qđ cedit in perniciem vniuersitatis t placet qñ dicitur de eo ꝺ q̄ tenet dicere veritatē.alias nō.t qñ sit.habes supra.Cōfessio dicēti.t supra.furtum ꝯ.xxvij.t.j.notus.ꝯ.xxvj.Addit t q̄rtū et q̄ efficit mortale secūdū? Host. l.ratione cōtēptus.l.cui? qs pro nihilo hꝫ dicere mendaciū iocosū sicut vera sicut faciūt ioculatores.t similes.xxxv.di.ꝯ.alias ea denus? Quod limito verū qñ ēt si cēt mortale nollet abstinere.alr nō.t sic incidit cui? primo. Addit t quintū secūdū alios.l.ratione pfectionis.sed illis nō assentio nisi vel qñ pfectio est talis q? obligaret se voto vl̄ iuramēto in nullo casu mēturi vl̄ rōe scādali vt dictū est. Et ita cōiter tenēt doc.facit qđ supra dixi. Circumstīna.ꝯ.iij. In aliis autē casibus cōiter ē veniale peccatū: nisi ꝓscia eo dicēret q? cēt mortale.q? sic eēt si ꝺ tale dictamē dicerēt mēdaciū pcīi mortale.

¶ Itē ꝓdicator vl̄ doctor semp̄ peccet mortalr mentiendo.&. Pa.in.iij. di.xxxviij.q? nō:nisi scādalū vel cōcepte doctrine sit annexus.q? si hoc sciens mentit peccat mortalr. Similiter si diceret ꝺ id qđ est faciēdū ex necessi

sente. secus si ex consilio: nisi ratione scandali. vt dixi.

5 ¶ Utrū liceat p alterius vita cōfu
da mēdri. ff. q. nō. d. c. sup eo. Et qua
litercūq; dicat mēdatū semp est pec
catū saltē venale. xxvi. q. ij. per totum.
Quidā excipit iocosū: qō ppie nō
vi mēdatū. q: vt vf in. c. ne go. xx. q.
ij. non fallit q: nouit ille cui dicit iocā
di causa fuisse dictum.

6 ¶ Utrū solū sit mendatiū in vbo. ff.
q. nō. sed etiā in simulatis operibus.
xxij. q. v. cuc. Et ideo qō dixi de men
dacio. idē dic de oi simulatiōe quam
go facit vt proximus decipiat. Fm san
ctū. Tho. sec. de simulatiōe q̄ sit pec
cat. bonū. de q̄ dic. vt. j. Simulatio.

Ensa epiſcopoꝝ nō ō
ber ſplēdere au
ro vel argēto. xli. di. epōs vtes
ſappel legalem.

1 ¶ Quid debet esse ⁊ abesse in mensa
clericorum ⁊ religiosorum. habes su
pra Clericus. vi. per totum.

Ensuras .Vide. ē. Fal
sarius. ſ. vi.

Ercatio .Vide. ſ. nego
ciatio.

Eretrix que dicat. ff. q
illa que multo
rū libidini patet. xxxiij. di. vidua
Unde vf q; meretrix est cuius turpitu
do venal est. xxxij. q. iiij. meretrices. ⁊
regrit q. xl. homines admiserit. Fm
Jo. in. d. c. vidua alias. c. latores. ō cle
ricos. mi.

1 ¶ Utrū sit ꝓhibitū cōmiscere cuꝫ eis
ff. sic de iure diuino. ⁊ peccat mortal
iter. d. c. meretrices.

2 ¶ Utrū accipiēs meretricē in vxorē
mereat. ff. q; sic. si facit vt eā a malo
retrahat. xxxi. q. i. non est culpandus
secus si alio malo fine.

3 ¶ Utruꝫ teneat restituere qō acquir.
ex tali questu. ff. q; nō fꝫ Juno. in. c.
q; plerīq; de ſnituī. ec. ⁊ cōmuniter
doc. sed bene de bono cōsilio. nisi ac
cepisset a bto q alienare nō posſit.
Et q sint. vide supra. donatio. vel ēt ꝑ
fraudē q; sic teneretur.

Eritum ꝓprie vf actō
que fit vt ei qui
agit sit iustū aliqd dari.

1 ¶ Quotuplex est meritū. ff. Fm sicut
Bona. in. iij. di. iiij. ar. ij. q. ij. q; tripler
Primū vf cōgruū. ⁊ illud est qō qa
ex actione nō hꝫ debitū recipiēdi. sed
nō illi cui fit decet dar. sicut cū homo
arrerit de peccato suo licet nō mereā
tur gratiā. tamē cōuenit deo vt faciēti
qō se est ex sua bonitate det. Secun
dū est meritū digni. ⁊ illud ē cuꝫ aliqs
iustus rogat ꝑ aliq; ꝑsona q̄ est in pec
cato dignum qppe est q; iustus exau
diat. Tertiū est meritū cōdigni. ⁊ istō
est qō aqlis habet debitū recipiendi. ⁊
ideo cū ꝑma ratio dādi sit amor. ipos
sibile est q; aliqd possit sibi facere de
bitū q; amicitia caret. ꝓpterea exilen
tes ex caritatē nō ꝑnt mereri ō ꝑdigno

2 ¶ Utrū aliqs possit mereri ⁊ demere
ri in eodē actu. ff. q; nō. quātus actus
aliqs secūdū genus nature possit esse
meritorius. ⁊ in genere moris demeri
torius vt ꝑs. xxij. q. ij. si quelibet. vbi
Bre. loquēs de mēdatio obstetricū di
cit. Illā benignitatis earuꝫ mercēs q̄
eis in eterna potuit vita retribui ꝑmis
sa culpa mēdatij interrena ē recompen
satione declinata.

3 ¶ Quomodo aūt inuēnio sufficiat ad
meritum vel opera. vide. ē. Intenno.

Etus est instans vl̄ futuri
periculi mētio trepi
datio. ff. quod me. ca. l. i.

1 ¶ Quotuplex est met⁹. ff. q; dupler.
l. leuis. l. q̄ timet leue malū vel minas
multas ꝯ minās iplere nō habet pos
sibilitatē. Est fo menus ꝓbabilis: sine
gravis q; vf iust⁹ metus. ⁊ ille est ille q
pōt cadere in cōstātē virū vel mulie
rē. vt cū qs ponēs iferre minaf mortē
aut grauē cruciatuꝫ corporis. vt in. c.
eū dilect⁹. ex. eo. ti. Aut seruitutē: seu
status subuersionē. puta qz scidet in
strumēta vel priuilegia libertat⁹. vel de
tinedit in carcere aut ſupratonem. vt
ff. eo. ti. Lisi gdez. Insti. e. ti. ſ. i. j. ⁊. iij.
Et intelligeq̄ ꝑdicta vel aliqō ꝑdi
torū minaf ne pū in ꝑsona ꝓpria. ſꝫ
ēt in ꝑsona liberorū. aut vxoris: aut si
nullū ꝑsonarū. vt. d. l. isti in ſi.

1 ¶ Utrū met⁹ iust⁹ causet ex iperio vl̄
supplicatiōe regis vel dñi. ff. Pa. i. c.
vltio q cle. vel vo. q; nō: nisi sit ꝑsecutio
tirānice tractare ⁊ obtemperātes suis
ꝑcib⁹: qz tūc bene causat. vt ꝛio. an
in. d. c. vltio. Bar. in tractatu ō tirāno
facit qō idē Bar. no. in. l. ad mundiaꝫ
C. qō me. cā. vbi dicit q; sola ſuerētia
mariti ſi causat iustū metū i vxore: nisi
ꝑcesserit mine. vl̄ verbera. Et idē vo
luit Inno. i. c. cāz mīmonij. ō of. ōle.

2 ¶ Utrū met⁹ perdēdi bona ꝓpria: vl̄
grauē facturā i eis. puta maiorem pē
sit iustus. ff. Pa. in. c. Abbas ex co
ti. q; sic nō pōt sustentari sine illis bo
nis q̄ go timet perdere. qz abi vf q;
ſpūalia nō ꝑnt dari ex tali⁹. i. q.
ij. ſi qs obiecerit. Et glo. l. i. aduocati
C. de aduo. diuer. iudi. dicit no. pecu
niā vitā hois facit ꝓ ista oplone. c. ꝓ
hyteros. ſo. di. ⁊. l. pe. C. eo. ti. ⁊ di. c.
Abbas.

3 ¶ Utrū met⁹ exēōis sit iust⁹. ff. glo. in
c. oli iter ō re. ſpo. q; sic. ſꝫ Jo. an. i. c.
cū dilectus ō hīs q̄ vi me. dissuadet q;
aut iuste cōminaf ⁊ nō exequar qz cui
pa tua icidit in menū. l. ſi mīr. ff. eo. ti.
Aut iniuste cōminaf: ⁊ sic est iust⁹. cū
ḡuis sit pēa iter homes ꝛueriari ⁊ ca
rere hoīnū cōmercio. l. hi q̄ ſacraꝫ. C.
ō apostā. c. sacro. de ſē. ex. Et hīc dili
ctionē approbāt vñi ō rota ō cisiō. e. xl.

¶ Utrū timor ſlamie sit iust⁹. ff. glo. i. l. Nec timo. ff. eo. ti. q; timor ſtamie fa
cti nō causat. vt puta qz aliqs dicat q;
malū dicet ō eo ſꝫ metus ſlamie mor
talis q; hꝫ tanto effectū iustus ē. vt in. l.
ſi. ſ. h. ff. eo. vbi ꝑs q; vehemēs in ali
q̄ delicto q; qd facit ne ꝑdat ex iusto
metu facit q; ꝑdatus pōt pati mortē
vel cruciatū ⁊ hmōi. Et hec oia intelli
ge q; causat iustum timorē: qñ qa nō
hꝫ facile remediū ꝓuidendi qz si pos
set ꝓuidere sibi. puta adeūdo ſupiorē
vl̄ alio mō nō ꝓuideret. ñ est iust⁹ me
tus ſꝫ sibi ꝓpularet. ar. c. ſi ō elec. ⁊ l.
gbus vicib⁹ in ꝑn. ff. de ꝑdi. ⁊ demō. ⁊
l. q pōt facer. ff. ō re. iur. ⁊. c. pastoralis
ſ. ꝓterea. ō offi. or. Quod limita. vt
infra. ſ. x.

6 ¶ Utrū met⁹ iust⁹ excuset a pcō. ff.
q; nō a toto: sed solū a tāto. nō ñ ēt a
tāto q; ſi illud ē ō genere pecc⁹ mor
talis q; fiat venialē. c. sacris. ex. .ti. c.
ij. de homi. ij. q. i. in ꝑncio. q; dꝫ pot⁹
q̄libet mala tollerare ḡ malo ꝓhibere
debeat. xxxij. q. v. ua ne. Limita tñ
ꝓdicta ad ea q̄ sūt iuris diuini. Sec⁹
in his q̄ sūt pcī mortalia ex dispōne
iuris positiui. qz sic excusaret a morta
li. vt ꝑs supra. Inobediētia in prin.

7 ¶ Utrū ſctus sacr⁹ ex metu iusto sit
nullus. ff. vt colligo ex Pa. i. c. cum
locū. de spō. ⁊ in. d. olim mi. q; aut ſ
cius regrit liberū cōsensū: aut nō. Se
cus. alē ſcius ē ipso iure nullus. Aliꝫ
qz ſꝫ coacta voluntas sit voluntas. vt
q. i. merito tñ nō est voluntas libera. ⁊
sic deficit ḡtas libertatis q̄ est de sub
stātia ſctus. ⁊ ō nullus. In aliis aut
vbi nō regitur lib⁹ cōsensus. non est
nullus ipso iure. qz vt dixi coacta vo
luntas pur voluntas ē. vt plene legit ⁊ no
tatur in. l. ſi mulier. ſ. h. ff. eo. ti. ſꝫ ve
rūm acta rescindēda actiōe q̄ met⁹
cā. vel officio iudicis.

9 ¶ Que sit in quibus requirit liber cōsensus.ff.q. primo omnia q sunt meritoria. vt puta confessio. elemosyna. & hmōi q si fiāt ex tali metu excludunt metum. & perinde est ac si nō foret facta. Excipiuntur illa in quibus imprimitur caracter. Vt baptismus & huiusmodi q; virtute caracteris adueniēte libera voluntate cōualescūt. sed non alia vt in c. Studeat. xlv. vi. Propterea. Crisost. super Ebrat. xxvi Qui solo timore seruit deo. penā qdē euadet: sed nō premium nō acquiret. q; nō vult de⁹ vt timeat vt dñs sed vt amet vt pius pater Facit ter. aug. de pe. di. vij. c. nullus. Si. Quez sero penitet ingt nō solū oportet deum timere iudicē. sed iustum diligere. nō tātū penam timeat. sed anteā pro gloria. hec ille. Sēdo matrimonii. facit. c. nonne. Si. xxxij. q. v. & c. veniēs. el. sed dic. de spōsa. & vicū. c. cū locū. Tertio dos promissio vxoluntō i. l. si mulier. §. si vos. ff. co. ti. q; si principale non ex nec accessoriū. ō re. iur. li. vi. Quarto iurisdictio. vbi prorogatio eius ex iusto metu est nulla. l. ij. ff. de iudi. & glo. in d. l. si mulier. Itē electio plati p metum facta est nulla. c. vbi periculū. §. ceterum de elec. li. vi. Quito auctoritas tutoris extorta p metū est nulla. l. i. §. vltio. ff. ō aucto. tu. Sexto absolutio ab excōi canone. de q. ō. Excōicatio. vij. casu. xxiij. Septio. testes testamētorū. vbi si viculis teneāt. aut ab hostib⁹. nō valet. l. q testamento. ff. de testa. Octauo votū limito verū q ad metū mūdani qui incutit ab hoie ad hoc vt voueat nō affit q ad metū aliū pp quē euadendū aliqs vouet q; sic ex votū. Nō vniuersitatis. ēre votū teneat ex aliq metu facto qū mer⁹ non inferē vt voueat sed ex alio respectu. & nō penitētia. cōfessio &c. est q; tale votū sit pietatis diuine & misericordie quā interpellat vt eū liberet a malo sūt. Ex iō q nō pōt nō misereri acceptat. pmissionē. & fidūt ipēdu. ex penitētia. cōfessione & hmōi nō meritis. sed misericordia ex & iusticia. Cū misericordia dei accepta tm quantū non derogat diuine iustitie. i. vt nō sint merito & recōpēsatōe sed vt sint digna vita eterna. hoc non pōt. q; derogaret diuine iustitie. q nō vult nisi voluntatē libera voluntate ad se ptrahi. in. c. sicut nobis de regula. & in multis aliis. no. glo. in. d. c. abbas. & d. l. mulier.

¶ Quid de iuramēto metu extorto. 9
§. vt. §. Juramentum. v. §. ix.

¶ Quid si qs veniat in tale metū ex 10
culpa sua. ff. q. nō subuenit ei nec ei seu competit ei aliqs remediū. d. l. si miles. i. pncipio. vbi libra cōtra crimie grauitudinis & timēs ne reuocet in ptinutē. putat aliqd' eō cōminati fuit tuē nō audiat. Sz q ad cōsciētiaz distinguo. Nō aut talis timor pōt iuste excutī tali. puta q; cōmisit crimē capitale cōminat qs eū vult accusare pp quē timorē ille dat cēū. talis lz turpē acciperet pecuniā vt desistat ab accusādo: tū restituere nō tenet de necessitate si nō ille donare potuit. Si vo timor metuit iuste q ad deū. puta pf cōminatur interficere adulterū cū filia. qō lz ō iure ciuili. vtrū. l. nec in eo. ff. de adul. tū q; nō lz q ad deū. Ideo ex tali timore extorti nō poterit tenere in cōscientia. nisi inquātū est in recōpensatione sui interesse. puta fame lese. & huius modi. aliās non facit ter. cum glo. in c. inter hec. xxxij. questione. ij.

¶ Utrū agēs certus qd ex metu pīs 11
mat plenum ex taciturnitate sequētis tēporis. ff. glo. iūcta ter. in. c. accedēs de cōuer. cōiu. q; nō nisi intercedat aliqs actus positiuus approbatiuus primi actus. vt i. l. u. & l. pe. C. co. & p Jn no. in. c. super eo. ō remun. & facit. c. ad id qō. de spō. vbi spōsa q metu fuit coacta vir tus postea in spōsa plenus matrimonium: maxime si intervenit copula facta c. vi. cū. de dēspon. impu. li. vi.

12 ¶ Utrū pbāti metū ex q amisit bona sua ad eius iuramēto circa quātitatē bonoz. ff. Pa. in. c. si. cē. co. q; sic si iuste metū incussit & ꝫ cū q. incussit. Secus si ageret ꝫ villā in cui⁹ territorio effactū. nā oz pbet p alios. & pōt adducē socios & familiares pp difficultatē. pbādi. bonus ter. est in. l. cōsentia C. ō repu. & i. c. veritēs. cl. ii. de testi.

13 ¶ Utrū metus pbabilis vel leuis similiter ānullet. ff. q; nec excusat. nec rescidit. nec ānullet. & vt ille q cadit i virtū leue: aut vecordē q timet vbi timendū nō est. & dicit meticulosus. ff. co. l. metū. q; nō tollit actū regrēte liberū ꝓsēti. vt notat. Pa. in. d. c. veneno. cl. ij. ō spō. lz q ad ꝓsciaz dic. vt j. §. xv.

14 ¶ Utrū ille q p metū extorsit aliqd teneat. ff. Dic. co. ii. q; sic. & secūdū legeo pōt agi ꝫ eū & q ad penā si agat j. ānū. Sed post ānū nō sed solū quo ad rei psecutionez. q; ptoxie actiones sūt ꝓpetue q ad rei psecutionez. sed q ad penā sūt tēporales. Insti. de perpe. & tēpora. ac. in pn. ff. de vi & vi. ar. l. prima. §. lz si p metū. ff. q; me. cā. l. ii cū exceptōe. §. i. ii. & iii. Secūdum tū canones ēt ad penam post annū q; nulla condītio tēporis pōt opponi. xii. q. i. c. reintegranda. & dic p doc. Et nō solū tenetur de bis que habuit p talem metum sed de oībus que amisit ille cui talem intulit metum. d. l. ii. cū. §. pedius q; metus fuit cā seu actio amittēdi. d. l. si cum. §. in hac actiōe. concor. Jnno. & Host. in. c. fi. co. ti.

15 ¶ Quid si met⁹ fit solū obtentu rei
rēte. ff. q; datū ex tali ratione ē alio restituēdū si datū sit ꝫ voluntatē dātis. Facit l. i. §. que bonoz. de ad. fi. ff. quā. re. actō va. Sīl. quādocūq; nō adest voluntas vsū rerū in dādo nisi ex metu: accepta vsū rerū restituēdū. nisi fuerit in culpa metus. ꝫ q; supra vi. ō. decimo. Hec obstat. l. vani. ff. de re. iur. & l. metum. ff. q; me. cau. q; loquuntur quo ad forum cōtentiosū.

¶ Jn q̄ differt metus a ri. ff. Pa. in 16
dicto. c. sacris. q; metus est vt cōtinuata. scilicet cū dicit. interficiā te si nō feceris sic. & hmōi. c. ad audientiā extra eo. Et sit sine violentia corporali. Sua autē est quedā coactio qua qs ligatus cogit facere aliquid corporaliter & dicitur vis absoluta. & hec excusat a voto. si intrinsecus nō cōsentit q; nō vult qs agere sed potius pati. d. c. sacris. Lex autē magis large accipit dicēs. Sic est ipetus maioris rei cui resisti nō pōt. l. comodē. ff. quod me. causa. l. i. & ii. de pac. Quia. li. vi.

Ulices nostri tēporis hoc nō habeant
stigma obseruātie veteris. habent tū insigna obseruāntie nouē ꝫ bal. in. l. i. C. q bo. ce. pol. allegat i ar. e trāslatio de consti. tū nō gaudēt priuilegijs militantibus quia cōtra militā nō est priuilegiata & in eorū actib⁹ ō bēt vti nisi cōi vt cōtēr tenetur p doc. Ly. in l. p. C. de iuris & facti igno. Salicetus & Bar. in. l. filiusfamiliae. §. veteranus. ff. de procura. Bal. in. l. in testi. C. de testa. q; nō hūt illa regulata i libris lz magis sūt. p metu ad pēnas vt dicit Bal. vbi. ō.

¶ Qui non pōt esse miles. ff. q; ipse 1
gnātes secutates naufragium. & infames publici & infames milites esse nō possūt. vt in. l. i. in ver. equum. & latissime q; cōsulentes. ff. de testa. in fi.

¶ Utrū miles possit incarcerare. p ō 2
bito cōtractus vel vbi voluntario. ff.

Bal. vbi supra q̄ non. Sed bar. in. l. nulles. ff. de reiudi. limitat ad debitū contractum in castro solum.

¶ Quomodo instituuntur. & de eorū priuilegijs habes i. l. penul. ff. ex qui. can. ma. in glo.

¶ Vtrū aro militie sit licita. &. q̄ sic. si debito modo fiat. xxiij. q. i. militare de q̄ dic vt supra. Bellum. Et ēt milibus se exercere in his q̄ nulli sūt nociua causa exercēt puta in curritanoribus equor in piciendo tella. & huiusmodi. in quibus nō inuitet p̄babile peculū. p̄inū. sicut i torneamētis inuitant. & iō p̄hibent. facit ad hoc. ij. &. p̄mo vbi dauid p̄cepit vt docerent filios sūr arcū. i. artem sagittādi.

Inor quis dicat. &. q̄ ille qui nō habz. xxv. annū completū. ff. de minor. l. i.

¶ Vtr minor possit petere restitutionē in integrū nō solum in lesione q̄ demit de patrimonio: sed etiā in lesione lucri cessātis. &. q̄ sic vsq; ad q̄drientiaz postq̄ impleuit vigesimūquintū annū. ō his tm̄ solum in quibus lesus est infra vigesimumquintū annū. vide glo. in. c ij. de resti. in inte.

¶ Vtrū teneāt gesta cū minore sine auctoritate curatoris. &. Pa. i. c. in p̄senti. de p̄ba. q̄ si intrat religionem potest alienare omnia bona sua. quia fingitur mori. l. deo nobis. C. de epis & cle. sed nō intrādo nō p̄t alienare etiam in pias causas.

¶ Minor si renūciauit beneficio ecclesiastico nō restituit. q̄z in spiritualibus vt maior admittit. & agit. & conuenitur. ff. de mino. l. aut p̄tor in glo. in p̄in.

Iserabiles psone q̄ dicā tur. &. Fm Inno. in. c. significandus. ō offi. delega. & Pa. in. c. 15 de cēsi. q̄ sunt cecī. & alij morbo laborātes. qui possūt auxiliū ab ecclia iplorare q̄n minꝰ aggrauātur i collectis facit. d. c. significauit & q̄ ibi notat.

¶ Vtrū cecī & alij morbo laborātes q̄ petuo excusent a muneribꝰ. &. Pa. in. dicto. c. licet q̄ sic a personalibus. q̄ iponunt̄ plonis: vt. l. ij. C. q. mo. se. excu. Et realibus antē muneribus ordinarijs nō excusantur. nisi princeps velit ea remittere. C. de vaca. mu. & de mune. patri. quasi per totum. secus si sūt extraordinaria q̄z nō tenent ad illa. l. vnica. C. de supindic. facit. c. indicatum. lxxxviij. di. & quando dicantur realia ordinaria. vel extraordinaria. Glide. j. Munus.

Ista secūdū Hugo. ō sācto vic. de sacramētis li. xi. dicit quasi trāsmissa. eo q̄ populus p̄ ministerium sacerdotis q̄ mediatoris vice fungitur' inter deū & homines. preces vota. & oblationes transmittat deo.

¶ Missa a quo ōbet celebrari. &. q̄ a solo sacerdote rite ordinato. de suma tri. c. i. §. vna de cōse. di. i. c. i. in fi.

¶ Vtrū eruſēa in mortali vel pollutus nocturna pollutiōe licite celebret. vide Eucharistia. iij. §. xviij. & §. xxviij.

¶ Vtrū sacerdos qui nō est ieiunus possit celebrare. &. secūdū Sco. in 4t̄o distinctione octaua. q̄ nō. vij. q. p̄ma. nihil. de cōse. di. ij. ligdo. & taliter debet esse ieiunus q̄ circa mediū noctē nihil sūpserit q̄ntūcūq; minimum ēt si sit spēs: vel electuariū: vel medicina. q̄z canon dicit nullus post cibus potūq; quilibet minimū sūpsit missas facere p̄sumat. vij. q. i. nihil. imo plus ibi dicit glo. q̄ ēt si ante mediā noctē sumpsisset cibū. Et adhuc sētiret eructuationes & cibū nō debet celebrare de cōse. di. ij. tribus. & Host. de accu. in. c. si constiterit

4 ¶ Quid de reliquijs cibi remanētibꝰ in ore. &. q̄ si casualiter deglutiantur nō ipeduit. q̄z nō trahiciūtur p̄ modū cibi vel potus. sed per modum saliue. secūdū sanctū Tho. in tertia parte questione octaua.

5 ¶ Quid si sacerdos in mane lauando os deglutiat tātū aque. &. q̄ p̄t celebrare: nisi fecerit ex ppōsito. ar. xxiij. q. v. de occidēdis. xv. q. vi. c. i. concor. Ricar. in. iiij. dist. viij. Tho. ō dicit vez: nisi trahiciat i magna quātitate

6 ¶ Quid si cibꝰ sit digestus. sed tm̄ nō dormiuit p̄ totā noctē. &. q̄ p̄t celebrare: q̄z solū. q. es tempus & digestio requiruntur fm Jo. Bar. brix. & Archi. in. d. c. nihil. & Host. & Pa. in. d. c. si cōstiterit. licet ibi glo. videat sētire contrarium sed male.

7 ¶ Quomodo debet celebrare. &. q̄ debet seruari ordinarium misse. tā i dicēdis q̄ etiā in actibus.

8 ¶ Vtrū debeat celebrare capite discoperto. &. q̄ sic. de conse. di. i. c. nullus epūs. Vtrū qui sine rōnabili cā celebraret capite copto peccaret mortaliter. secus si ex aliq̄ rationabili cā p̄p ēbit temere posiū in. d. c. nullus.

9 ¶ Quid si post inceptā missā desistat. &. q̄ si sine rationabili cā diuinit peccat mortaliter. aliter nō vt i. d. c. nullus.

10 ¶ Quādo euāgelij legit oēs debēt stare nō sedere nec genuflexi manet vt in. c. auctoritate. de cōse. di. i.

11 ¶ Vtrūz debeat aliq̄d aliud dici a sacerdote q̄ nō cōtinet in missali. &. q̄ nō ar. c. visū. & c. de nominibꝰ. de cōse. di. p̄ia. Cogitari tm̄ p̄t q̄cūq; bona secūdū sācti bona. ss non exprimu.

12 ¶ Vtr regrat ancīio. &. Fm Ricar. anglicum in quol. q̄ sic. vnde Sto. de ecclastica yerachia. ad sctissimū eū tes sacrificiū mūdari cōuenit ab ipsis vltimis aie fantasmatibus. vnde ōspēr̄ se posse habere p̄babiliter cordis stabilitatē peccat graviter accedēdo. si tm̄ sperat & ex infirmitate vitrahit minus peccat hec ille.

¶ Quid si omittat aliq̄d. &. q̄ peccat mortaliter si sciēter facit. tm̄ cōsecrat si ibi sit materia debita & forma cū itē tiōe cōficiēdi. ō quo dictum est supra Eucharistia p̄mo. Et hoc intellige q̄ peccat mortaliter sciēter dimittendo aliq̄d notabile. puta euāgeliū: vel epistolā: secretas. & huiusmodi. secꝰ esset vel aliq̄ vbo solo. alio a forma consecrationis. Idē dic si omittat ipse ōbiciēdi paramenta & reliq̄ necessaria q̄ est mortale q̄n fit scienter.

13

¶ Quid faciet sacerdos si missā dicē do ppendat non fuisse debitā materiā ministratā. &. Fm cōmuniter Theo. in q̄rto distin. octaua. q̄ siue defectus sit in hostia siue in vino. & aduerit ante & cōsecratiōis canonez inceperit. sic accipiet aliā hostiā si deficer̄. est in hostia. vel vinū si est in vino. Et reincipiet si est in hostia defectus ab illa oratione. Suscipe sancte pater. qua dicta omissis alijs. dicet veni sanctificator &c. Et sic oībus alijs omissis p̄sequitur vbi erat q̄n aduertit. Si vō defectus fuit in vino incipiet ab illa oratione Deus q̄ humane. cum oratione. Oblatum &c. Et alia veni sanctificator &c. Et alijs omissis p̄sequitur vbi dimiserat. Si tā cōsecrauerat & post cōsecrationē deprehendit quia defectus erat in vino debito sic accepto cum aqua solus incipiet ab illa oratione. Simili modo vsq; ad orationem. vnde & memores & alijs omissis prosequatur vbi dimisit. Si vero defectus erat in hostia & tam consecrauerat vinum sic accepta alia hostia incipiet

14

ab illa orõe. Quapridie t loco illius relatiõi. q dicet Dñs noster iesus christus pridie q̃ pateret ꝛc. vsq̃ ad orationẽ. simili modo t oibus aliis omissis prosequat vbi dimisit. Et notanter sic dixi q: si solũ diceret. hoc ẽ corpus meũ nõ cõsecraret secundus Sco. t Landul. in q̃sto distinctiõe octaua. q. vii. q: oratio illud significat qõ exprimit verbo. nõ qõ est in intẽtione proferẽtis. Et ideo si nulla fieret mẽtio õ christo intelligenf illa ẽba õ corpore sacerdotis vl̃ sanguine. nõ õ christo. Et sic nõ consecraret.

15 ¶ Pone q nõ aduertit de defectu nisi post iõptionẽ hostie q̃ nõ erat tritica ant õbta. ꝛ. secũdũ cõiter doctores supra q nõ obstãt q nõ sit ieiunus: nihilominus accipiet alias hostiam debit. ẽ t incipiet. vt dictũ est. Dominꝰ noster iesus christus pdie q̃ vi q̃ ad simile mõ ꝛc. t postea aliis omissis sumet eam t pseq̃f vbi omiserat.

16 ¶ Sed qd si sũpto corpore inuenit aquã loco vini i calice quam bibit. ꝛ. Tho. in tertia parte questiõe octuagesima quarta 15 q est alia hostia t alius vinũ sumẽdum. t consecrandus Quidam alij dicũt q propter scandalum nihil est reiterandũ. dimittunt cũ nõ sit ieiunꝰ. Sz ni tenẽ opinionẽ. Sco. vbi supra. q solũ est accipiendũ vinũ cum aqua t dicendus. Simili modo q̃ dñs noster iesꝰ christus cenauit accepit calicẽ ꝛc. vsq̃ vnde t memores. t sic alijs omissis dicat. Sanguis domini nostri iesu christi custodiat animam ꝛc. t sumat. q: illud põt fieri sine scãdalo. Nec obstat q nõ sit ieiunus q: est maius preceptũ q̃ sumatur integre q̃ ieiuno stomaco. vt patz in. c. cõperimus. t. c. relatum. de consecra. distinctione. Fa.

17 ¶ Quid faciet sacerdos si q̃ habet aquã in ore antꝙ̃ dicturus adhereat. q. Directoria. libro primo. titulo decimo septimo. q si põt sine scãdalo spuat i calice t extrahet particulam hostie. et aquam reponet in alio vase. t sic accipiat vinum t cõsecret. vt dictũ est. t in eo ponat particulã hostie. t sumat postea illi aquã si põt facere sine periculo vomitus. vel si timet de vomitu reponat aquã in sacrario. Et idez dicendũ de particula q̃ idẽ esset cõburenda t cineres in sacrario reponẽdi quando sine periculo vomitus recipere non posset.

¶ Quero qd faciet sacerdos q̃ muscꝰ vel aranea cadit in calice. Respõdeo q si cadit ante cõsecrationẽ proiciat illud vinum t accipiat aliud cum aq̃ t faciat secũdũ q supra dictum est §. decimo quarto. Si vero cadit post ꝓsecrationẽ extrahat eã t lauet cuz vino. nisi esset res venenosa. vel q̃ pro nocaret vomitũ q: tũc oia simul esset reponẽda in vase alio t aliud vinũ cuz aqua sumendũ t cõsecrandum. vt dictũ est in §. decimo quarto t decio sexto. secũdus Archidia. Hugo. Jo. de fanto. in. c. si p negligẽtiã. de cõsecratione distinctiõe secũda q: nihil abhominabile tãti debet occasione huiꝰ sacramẽti: vt notat glo. in dicto. c. si p negligẽtiã. t finita missa accipiat sanguinẽ illũ t igne cõburat cum aliqua stupa. vel pãno lineo in ipso madefacto t cineres ponat in sacrario.

19 ¶ Quid si guta sanguinis ceciderit. Respõdeo q si ceciderit sup tabulas t similia lãbatur si põt fieri sine horrore. t postea locus radat t rasura comburatur. t cinis iuxta altare recõdat t sacerdos quadraginta vicibꝰ peniteat. Si vero ceciderit sup linteum ablual trib⁹ vicib⁹ calice supposito. t aq̃ ablutiõis iuxta altare cõdat. t sacerdos peniteat quatuor vicibꝰ nisi pueri ad tertiũ litteꝝ. q: tũc nouẽ. Si vero ad quartus viginti vicibꝰ peniteat. de cõse. distinc. ij. c. si p negligentiaz.

20 ¶ Quid si sumẽdo sanguinẽ remanet particula i calice. respõdeo debet digito ad labium calicis adducere t sumere t nullo modo apponat vinũ ne ciuus supiõnẽ. q: vinum citius descendet. t sic sumeret nõ ieiunus secundũ Sco. in quarto distinctione octaua. Mihi ego arbitre q ẽt si apponeret vinum. t sic simul sumeret nõ peccaret licet vinũ cito descẽdat. q: quod fit tali modo dicit fieri simul. p ea que notantur in. c. q: propter. de elec. t in l. communia. ff. de verbo. ob.

21 ¶ Utrũ hostia nõ consecrata que est in altari vel gutta vini q̃ est i pede calicis: vl̃ aliter a vino qõ est in calice separata cõsecret. Respondeo q non. nisi hoc ĩtẽdat sacerdos. prima q̃stio ne prima. detrahe.

22 ¶ Quid si omisit aquã ponere in vino. Respõdeo q si aduertit ante cõsecrationẽ hostie debet eã apponeꝛ reiterãdo. vt supra dixi. ꝛ. decimo q̃rto. quando defecit ẽ i vino. q si aduertit post consecrationẽ hostie. sed ante ꝓsecrationẽ vini apponat nihil reiterãdo secũdũ Bonal. Si post cõsecrationẽ vini aduertit tũc f3. S. Tho. in iij. parte. q. lxxvij. nullo modo apponat. quia apposito aq̃ non est de necessitate sacramẽti. vt dixi. ꝛ. eucharistia. i. §. xvij.

23 ¶ Quid si vinũ in calice cõgelet. ꝛ. q sacerdos debet ipm ante cõsecrationẽ resoluere vt habeat rationẽ actus. Sed pot⁹. si tñ nõ resolutradhuc cõficit q: vinũ cõgelatũ nõ differt a nõ ꝓgelato nisi qualitate accidẽtali.

24 ¶ Quid si ex frigore hostia dilabitur in calicẽ. q. debet vltra non ꝓcedere nec ẽ necesse aliqd fuerare. Fm Tho. i tertia pte. q. lxxxiij. Sz fm Anno. vt recitat. Lãdul. i q̃sto. vi. r. si aliq̃ pars remisit in manu frãgat illã t ponat in calicẽ. q: prima casualiter cecidit.

25 ¶ Quid si sacerdos nõ recolit se aliqua dixisse. ꝛ. q sacerdos nõ debz propter hoc turbari q: q multa dicit nõ recolit ofa. Si tñ ꝓbabiliter constet aliqua omisisse sigdẽ sũt de necessitate sacramenti ꝓpta forma cõsecrationis. debet reiterare ab illa forma. t cũcta p ordinẽ p seq. Si vo nõ sũt de forma consecrationis sic nõ debet resumere in mutando ordine efficiẽs. sed debet vltra ꝓcedere fm Tho. iij. parte. q. lxxxij.

26 ¶ Utrũ semp sacerdos celebrans debeat sumere corpꝰ t sãguinẽ. ꝛ. q sic de cõse. di. ij. planũ. Si sacerdos defecit in missa alꝙ̃ q sit ieiunus debz supplere. vt. ꝛ. eucharistia. iii. in prin.

27 ¶ Quid si aliqs casus necessitatis ali cui euenerit. puta infirmitas. t huiꝰmodi. poterit ne sacerdos illi hostiã dare cũ alia nõ habeat cõsecratam. ꝛ. q non tota sed bene partẽ. t alia pars ipse sacerdos sumere. Fm. S. Tho. in. iij. di. xi. Et idem credo ẽt si nõ sit infirmitas. sed alia rõabilis cã.

28 ¶ Quid si hostia inueniat fracta ante cõsecrationẽ. ꝛ. nihilominꝰ pot cõsecrari nisi sit scãdalũ in populo: q: tũc alia accipiet. q: fractio t quadratura. t huiusmodi nõ vitiat sacramentum.

29 ¶ Utrũ in memẽto viuorũ vel mortuorum debeat fieri aliquoz nominatio. ꝛ. q nõ ẽ necesse: nisi solũ vt supplicãtis deuotio: reddat effectus. arriuij. q. ij. cũ granꝛia. t. c. nõ ẽtimem⁹. no. glo. ꝺ cõse. di. i. c. vtil. t ic. ex q̃ pz q: tãũ singulorũ nosa sũt exprimẽda quãto ex coz noiatione augmentat deuotio celebrãtis. q: nõ mm⁹ glabet hz sub generali q̃ si specialiter fieret. ꝺ conse. di. v. non mediocriter. t nota

glo.in.d.c.vltim.

30 ¶ Item plano pba debeat dici missa cōuentionalis seu votiua.&.pa.in .c.consuluit de cele.missa.q sic pba si hꝫ ⁊ solū sunt ⁊ ab ecclia approbate ic hūtur i.c.inuenim⁹ de cōse.di.i. Natiuitatis dñi epiphanie Quadragesime Palme Ascensionis dñi Pentecostes sācte crucis Sanctorū ⁊ apostolorū ⁊ sancte trinitatis ⁊ in.c. sanctorū.lect.vi pōt decima ō domina alie sunt celende de missali nisi ex spāli privilegio sit cōcessū vt fratrib⁹ minorib⁹ de beato Fracisco per Sixtū.iiij.

31 ¶ Item gloria i excelsis deo ōbeat dici in missis votiuis.&.q nō vt in.c. cōsuluit de cele.missa.nec etiaꝫ credo. in vnū deū dicit hꝫ cōsuetudo ōroganert illi viri q ad gloria in excelsis q dr in missis votiuis beate virginis ⁊ q ad alios ēt in missis spiritus sācti Dominos tñ habēt ex privilegio vt possint dicere gloria in excelsis in missis spiritus sācti quasi pro ecclia dei celebrant Dicit tñ Hosti.in.d.c. cōsiliū deuotā consuetudinē non reprobamus.

32 ¶ Item vtrum perfusio post sumptionē sanguinis debeat fieri cum vino.&.q sic et de cele.missa.c.ex parte

33 ¶ De q dꝫ missa celebrari.&. Pa.i c.qdā laicoꝝ de cele.missa'.q dꝫ celebrari de eo ō q̄ fit officium vñ missā peculiarē audiēs vel dicens non satisfacit pcepto de audiēda missa q: illa q̄ incipit est missa de festo vel q̄ fm offm dꝫ dici vt in.d.c.qdā laicoꝝ Credo tñ q seculares pp ignorātiā excusēt sed nō celebrantes ⁊ ppea l.d.c.qdā ⁊.c.⁊ hoc de cōse.di.i.dr q talis missa peculiares seu votiue debēt celebrari in occulto.⁊ hoc intelligo i diebꝰ in qb⁹ go tenet de pcepto audire missaꝫ vel in ecclia collegiata seu cōuentuali in q̄ quotidie est celebranda vna missa de officio vt in cle.i.de cele.miss.⁊ sic intelligo text in.d.c.qdā laicoꝝ.q si sit alꝰ q celebrauit missā ō offō q̄ si sit de pcepto q missa audiat pōt go missā votiuā dicere sine oi scrupulo ⁊i publico ⁊ in secreto. Nec sufficit hꝫ monal.q audiat itroitū ⁊ hmōi in diebꝰ in qbus tenet de offō audire q: missa dr cū canone. vt pꝫ in.d.c.quidam

34 ¶ Item missa ō sācti spūs valeat animab⁹ defūctoꝝ sicut si dicat p defuncto.&. Io.i.c.ij.ō cele.missa.q sic.⁊ q do. Hugo.Lardi.dicebat q celebrando p dña sciebat celebrare p defūctis.⁊ extra.d.c.ij.⁊ ō pse.di.ij.quonēcūq Laue tñ q: si pmisisses spāliter pro defūctis,ppāa missaꝫ dicere nō satisfaceres missam dicendo de domina rōne pmissiōis. Ite aduerte q hoc est verū q̄n maior deuotio qua go dicit missaꝫ de domina ⁊ huiusmodi supplet vel sicut intercessio.alias nō.nisi quo ad veritatē sacramēti hꝫ nō quo ad veritatē orationuꝫ.quia plus valet pro ōfūctis dicta.fm Pe.in.iij.di.xlv.

35 ¶ Cū gbꝰ dꝫ missa celebrari.&.q pꝫ mo cū idumētis debitis.q̄ fm Innoc.iij.vt recitat Dir.li.primo.ti.vij.sūt calciamēta amictus alba.cingulū.māipulus.stola'planeta.ar.extra. di.ecclīastica.xxv.di.vinū'vndecima q.iij.epōs.ō penis degradatio.li.vi. Et q̄lia debēt esse pdicta dicēdū q fm cōsuetudinē rōnalē regionis seu cōgregatiōis. ar. l.de gbꝰ.ff.de legi. Et an debent esse benedicta cōiter tenet q sic.excepto calciamēto.⁊ ēt cingulo qō de pluribus nō bñdicit fm Ricar.in quarto di.xiij.⁊ Sco.ea distin. Secundo cuꝫ igne.ō cele.missa.c.vl. Et Celebrās ne igne dꝫ officio ⁊ bñficio puari ibi/dē. Tertio cū calice corporalibꝰ altari lapideo.⁊ tribus tobaliis super eo.⁊ missali hostia azima.vino ⁊ aq̄ que in

minori quantitate debet poni q̄ ō vino vt in.c.pernicioſus de cele.missa.

36 ¶ Item vtrum peccet mortaliter q sine aliquo pdictoꝝ celebrat.&.q sic q sine igne ⁊ aq̄ vel in pane fermētato si est sacerdos latinus vel in vase ligneo vt pꝫ i c.litteras de ce.mū.vbi dr q talis sacerdos deponi ab officio ⁊ bñficio. Et idē si i vase vitreo vel de auricalco aut ere de pse.di.i.vt calix Idē si sine altari lapideo ⁊ pcecrato corporalibꝰ casula stola manipulo cingulo alba amictu vt i.c.i.de pcecra.di.i.si tñ efficit irregularis cū ñ inueniat iure cānū hoc.siue faciat sciēter siue ignorāter fm Ricar.⁊ Sco.i ēdē di.xiij. hꝫ mortaliter peccet de pse.di.i.ecclie ⁊ c.cōcedim⁹ cū duob⁹.c.sequentibus ⁊ hoc intellige si scienter facit sec⁹ si ex oblitiōne maipulū vel stolā omisit sed de calciamētis aūt hūdis nō credo sit pceptū cū nō inueniat in iure. Unde si go ipsa omitteret nō ex cōtēptu hꝫ q: nō hꝫ nō peccaret ar.d.c.i. Pꝫ hoc q calciamēta nō sūt de necessitate q: sic oporteret habere specialia gbus nō utimur nisi celebrando cuius contrarū seruatur cōiter

37 ¶ Sed vtrū sine missali possit dici qdā dicūt q peccat mortaliter celebrāo sine missali in q̄ ad nūm⁹ ñ sit canō tū q: exponit se periculo errādi tū q: consuetudo ita hꝫ vt sine libro in q̄ sit canō nō dicat. Et placet q: sepe optime memorie viri in hoc errāt Canō fm cōiorē opinionē dī a Te igit vsq ad cōsonē ⁊ hꝫ durū.dꝫ dici expedire ne musce venientes.i.vane cogitationes perdant suauitatē enguenti.i.orōnis ⁊ ne populus fastidiū cōcipiat nō tñ nimis festināter ne sacrificiū fiat sine sale discretionis ⁊ deuotionis ⁊ dꝫ legi in libro ne error ptigat Idē dicerē ō tribꝰ tobaliis si non haberēt q̄ sufficeret vna Et no.q precepti ē ellcia vasa ⁊ vestimēta in qbꝰ celebrari dr sint munda ⁊ munda in.c.relatū nobis de cōsue.eccly.⁊ ō peccat mortaliter facies Item.xxij.q.i.q propter

38 ¶ Quarto debēt ēē talēt duo presentes celebrationi missaꝫ de cōse.di.iiij.p/ma hoc q̄que .Et hoc verum i missa publica sed in missa priuata potest dici vno presente seruatore solū q respōdeat in psona totius populi vnde nemo sacerdos per se solꝰ pōt celebrare.viij.q.i.illud ō filius p'bꝰ.c.proposuit si. Episcopus vo sine diacono celebrat nō pōt nisi necessitas cogat Extra.vi.diaconi sunt in glo.in ver.hꝫ

39 ¶ Item dꝫ missa celebrari.&.q i oi loco cōsecrato ab epo pōt libere celebrari de pse.di.i.⁊.c.primo ⁊.c. sicut ⁊.c.sequenti ⁊.c.nullus Et hoc verū nisi sit interdictus ⁊ pollutus de quo supra Consecratio ecclesie.§.vm.Sallut hoc in.c.auctoritate ō pude.lib.vi. vbi prohibet celebrari i ecclīa destructis ab extrāneis locis nō extrāneis sine licētia epi Idē hꝫ mendicantibus celebrare in omni loco honesto cū altari portatili ab episcopo pcecrato salvo iure prochiali quod quidem ius fm Ore.nonum in extrauganti que incipit .Mos antecedentes consistit circa oblationes decimas.⁊ primitias solum.⁊ hoc sine sit consecratus locus vel non dummodo non sit interdictus vel pollutus Et sic intellige.c.in his de priui.vbi hoc privilegium ponitur Similiter episcopis licet in d.c.ij.de priui.li.vi.de q̄.§.interdicti vi.§.xxxviij. Aduerte q sacerdos dꝫ tenere hostiā ⁊ calicē q̄si pcecrat sup lapidē pcecratū fm Pe.de pal.⁊ debet lapis ēē ita magnus q: talēt possit sup eo capi tot'peo calicis cuꝫ hostia de q̄ vide altare Io.ēt q: quicunq

celebrãdo vel faciẽdo celebrari. Quinta i cuntantibus: cathris vl' villis nisi ḡtem' a iure ei cõcedãt ẽ ei interdict' ingress' ecclesie ipso facto cuniculiq; ordinis vel quolegii sit minutus. c. eporum ō pau. li. vi. Idem si in loco a iure vel a iudice ꝓhibitus ibidem

40 ¶ Utrũ de licẽtia epi possit celebrari i loco nõ cõsecrato. ℟. Dnõ. i. c. i. ō ꝓse. ec. vel alta. 13 q; sic ẽt sine licentia si mõ hꝫ altare vitiatũ Archi. p' alios i. c. missaz de ꝓse. di. i. t Panor. Hic. de ꝓse. ec. vel al. tenẽt q; ñ euã cũ licẽtia epi 13 dico ꝓ concordia q; i sua dioces. pot epus dar licẽtiã vti ecclia ñ ꝓsecrata vel oratorio possit ibi celebrare cũ altari portatili ꝓsecrato ex necessitate vt no gl. ō ꝓse. di. i. vnicus t. xviii. q. ii. qdã In aliis aũt locis nõ pot dare nisi qñ ecclia deest. vt in. c' cõcedum' de ꝓse. di. i. ar. d. c. fi. q; frustra cõcederet epus illõ privilegiũ si haberẽt de iure cõi Aduerte ñ q; i laco fluctuanti vt in' mari t fluminib' celebrare nõ 13 alicui Sed extra suã dioces. nõ pot dare licentiã celebrandi in loco nõ consecrato.

41 ¶ Qua hora pot missa ꝑticulariꝫ celebrari. ℟. q; ab aurora vsq; ad nonã ẽt in ꝑsuetudinib' ecclisie pot ḡtidie celebrari de conse. di. i. ℣. in iciunijs t. c. necesse est Et hoc legit Sco. in ḡrto di. xvii. Nec ob. c. nocte t. c. solet ō cõse. di. i. t. c. nõ liceat. xxxviii. di. t. c. q; a plib' t. c. fi. lxxv. di. t. c. vlti. lxxvi. di. q; intelligit de solemnib' missis fm Host. in sũma ō cele. missa. Solemnis ẽo 03 dici in cõsuetudinib' ecclisie hora sua. i. vigilijs t in ḡdragesima t. iuxta. cplbus hora nona In festis hora tertia In profestis hora sexta q; tamẽ cõtingit ñ frustra q; tardi' dñi in festis ḡ aliis diebus non festiuis t excusantur vt p3 in iur. ꝑall. Et sic intellige glo. in. c. i. de cele. mis. t alios doc.

¶ Utrũ possit dici missa de nocte. ℟. 42 hꝫ Host. vbi. ō. q; ñ nisi in nativitate dñi vel nisi hꝫ Rodoñ. de licẽtia epi vl' iuxta illo imminẽte necessitate puta q; infirm' mori nec habeat eucharistia. Alias eũ ante auroꝛã celebrãs peccat mortaliter idẽ vicẽdũ de celebrãtibus aũ dictũ matutinũ ar. xi. di. c. in hijs t c. ecclesiasticaz t eũ de cele. missa. c. i. t vlti. hꝫ Host. Silr de ꝑma dicẽdũ est vbi est ꝓsuetudo fm Host. quã gdez ꝓsuetudinẽ addẽdo ad ꝑmã que dr i coro nõ ad eaz q; dr a ꝑnato. Dñi in religione minorũ cũ multe misse dicãtur de ꝓsuetudie aũ ꝑmã nõ credo q; volẽs missam dicere teneat ꝓiorꝫ dicere ꝑmã q; sic oporteret bis eã aliqñ dicere. i. per se t postea in choro q; ñ est necesse ar. c. ꝑmi de cc. missa. t sic patet q; possunt dicere missam licite antecẽ dicant primam:

¶ Quotiẽ dr missa celebrari. ℟. in' 43 ecclesijs ꝑcuãlib' t collegiatis debẽt ḡtidie dne misse celebrari. i. vna fm officiũ t alia ꝑ mortuis vt i. c. cũ creatura de cele. mis. in tex. t in glo. t collegialiter ō debẽt dici Et dicit Pa. ibidem q; peccãt nõ seruãtes tñ cõit non seruatur t sic non peccãt.

¶ Utrũ qlibz sacerdos teneat ḡtidie/44 die celebrare. ℟. q; nõ ẽt in dieb' festiuis vt p3 i. c. ḡtidie ō ꝓse. di. ii. Excepto hꝫ illib' curã aiarũ q; adminus in dieb' festiuis tenent celebrare nisi ꝑ aliũ satisfaciãt populo ar. c. i. de cele. mis. Aduerte tñ q; si sacerdos ob sui idignitatẽ t sacri reuerentiã abstineat nõ peccat fm. S. Bo. i. inj. di. xi. puta q; pollutus t hmõi Si vero stat ꝑ qdã scruria t negligẽa sua ita q; ad minus nõ celebret in pcipuis festis Et maxime in illis in qbus seculares deuoti solẽt cõicare Peccat gdẽ t si nõ mortaliter saltẽ gratiã vt p3 p. c. dolẽtes de cele. mis. vbi valde tales ꝛpbendãt Rica. ẽo in iii. di. xii. tenet q; teneãtur in talibus dieb' celebrare Idẽ tenet sãct' Tho. in tertia pte. q. lxxxi. t sic vt q; nõ excusent a mortali qñ sine rõnabili cã i talib' dieb' nõ celebrãt. Dñi dicit idem sanctus Tho. q; 13 q; ad actus ordinis q; pinẽt ad corp' christi misticũ nõ teneatur nisi q; hꝫ ex plãtiõe vt ꝑdicare. absoluere t hmõi tñ celebrare vt ẽo sacrificium reddat cuã si nulli holus teneat Idez ẽt ponit in ḡto di. xii. t pot tñ ne tãq; seru' necẽ q; abl cõdit peccatũ dñi cõdẽnetur Quot tidie aũt celebrare laudabile ẽ si mõ ex hmõi celebrãtiõe nõ minuat fuerãtia debita ad sacramẽtũ t devotio. Si aũt minueret nũc aliqñ cessãdum est de q; vide Eucharistia. iij. ℣. xxvi.

45 ¶ Utrũ institutio bñficii q; qs celebret oi die obliget instituti ad sic celebrãdũ. ℟. pa. in. c. ꝓsuluisti de cele. mis. t in. c. significauũ de ꝓben. q; nõ q; talis institutio ẽ illicita t daret mãs peccãdi Et ió taliter instituẽs hꝫ accipere interꝑtationem ab illo tex. c. significauũ vt. i. intelligat q; hꝫ celebrare t teneat ḡto frequẽt' potest salua honestate sua t debita Reuerentia t devotiõe ad sacrm t sic intellige ō q; cũ qs beneficiato Similr dic qñ instituerẽtur ad dicendũ missã peculiarẽ qt tidie q; hoc nõ obstãte pot t hꝫ dici de feria. c. quidam de celebra. missa. t sic patet q; quis aliquando teneat frequentius celebrare

46 ¶ Utrũ qs possit plries dicere missã in die. ℟. Pa. i. d. c. ꝓsuluisti q; nõ facit. d. c. ꝓsuluisti t. c. referẽte co. t. c. sufficit de ꝓse. di. i. Missi i duobus capitul. ¶ Primus in die nativitatis i q; tres possũt celebrari siue dicãt vna i media nocte alia i aurora t tertia in hora ōbita siue dicãtur simul i die vna t post ierusalem duas vl' ẽ rio q; sic hꝫ ꝓsuetudo sed aũ auroꝛã nõ 03 dici nisi vna. i. illa ō media nocte.

¶ Secũd' ꝑspectu alicuius necessitatis vt puta q; aliq; magna persona veniat puta episcopus t silr t ꝙs nõ deceat trãsire dicẽ q; nõ audiãt missaz. c. fi. ō paul. li. vi. t idẽ dic de qlibet alio magno viro ar. c. i. ō cele. missa. Similr credo qñ esset dies festus ꝓceptus ab ecclia t aliq nõ audierũt missaz 13 ñ sint ita magni dñi per eãdẽ rõnez itez si aliqs infirmarek ad mortẽ t' nõ haberek corp' christi ꝓ eo cõmunicando Addit gl. tertiũ casuz ibidẽ. i. si esset cõsuetũ in aliqua ecclia q; dicant due misse vna ꝑ vnus alia ꝑ mortuis t nemo est qui sit apttus nisi vnus solũ nũc potent ibas dicer. ¶ Quant' ꝓpter pauptatẽ ecclie t' rarutatẽ sacerdotũ vti q. i. c. i. in fi. t ō elec. c. duãdũ ō cima q. iii. enio. ¶ Quintus qñ due misse ꝓprie occurrũt dicende puta de vigilia t ō festo t nõ t' nisi vnus sacerdos q; possit eã de cele. missa. c. ꝓmo t. c referente fm Ber. t Host. in d. c. cõsuluisti Intellige tñ in ois' ꝓprie dictis casibus q; pot ꝑies dicere dũ tñ purificationẽ nõ receperit t sit ieiunus alr nullo modo liceret de cele. missa. c. ex pte Itẽ q; nõ dicat nisi duas quia plures non licet nisi in nativitate fm cõmuniter doc.

¶ Quid si postq; sumpsit cõmunio 47 nẽ 03 hostiam cõsecratam que superfuit. ℟. ꝙ. q; si cõmode ñ 03 vti honeste conseruet ei 13 sumere: dummõ sit ieiun' ar. ō ꝓcra. dist. i. secunda. c. tribus gradib'. Nec' eũ dicẽdũ de religioso q; ẽt 13 accepit purificationẽ anteq; ō ipsũ aduenerat tamẽ postea sunt sumende tum quia non possunt

sic seruari iuo leuiter amitteret pro-
pter eoꝝ paritatē Et in isto casu ex
q̄ est in actu purificationis ⁊ recollec
tōis reliquiarū quicquid dicitur fieri
ieōtinēti ideō q̄si simul sumeret oīa an
teq̄ cēseatur non ieiun⁹ per ea que
notantur in.c.olim el primo de restī.
spolia.in glo.⁊ p Bar.in.l.i.ff.ō vbi
ob. Quod bene nota pro scrupulosis

43 ¶ Quid de illis q̄ pp adulatiōes se
cularium plures missas celebrant in
die Rideo q̄ peccant mortaliter vt
l.c.sufficit de ꝓsecratione distinctōe p̄
ma Dico magis si pp pecuniaꝫ q̄z
simoniacus est saltē mētalis si pactum
nō interuenit expressū Si vō inter
uenit esset mentalis ⁊ realis ⁊ teneret
restituere eqđ accepit pauperibus ⁊
de necessitate vt infra simonia septio
in p̄ncipio

49 ¶ Pro qb⁹ dz dici missa.ꝛ.q̄ ge
neraliter pro oībus viuis ⁊ defunctis
mortuis in statu purgatorij de conse.
dist.in. prima.c.visum

50 ¶ Utrū sr dicēda p paruulo mortu
o.ꝛ.Sctus Tho.in quarto q̄ sic pro
pueris baptizatis nī q̄ eis ꝓfit ad re
missionē pene quā nō tollerāt nec ad
augumētū glorie sed potius celebrat
ad cōmēdādā fidēp̄fōis misterium

51 ¶ Utrū liceat orare p excōicato.ꝛ.
Dicit sūma q̄ sic i memēto ēt! specie
aliter ⁊ ēt in aliis orationibus q̄ forte
dicūt generaliter tamē nō specialiter
q̄z nō lz de fē.excō.nuper.

52 ¶ Quid dicēdū si p̄bter q̄ p̄misit
alicui dicere vnaꝫ missā de dña ⁊ al
teri separati aliā p anima mīis ⁊ pa
tris eius ⁊ tertio p salute sua ⁊ simili
bus dicat solū vnā missā de dña cum
collecta Deus q̄ nos patrē ⁊ matrē ⁊
alī collectā. Dipotens sēpiterne de⁹
miserere famulo ⁊c.intēdēs predictis
oībus satisfacere.ꝛ.q̄ sup hoc sunt di
uersa opīnia. Unde p̄sentigēdū ē sci
endū q̄ missa q̄libet que dī respectu
operis operati generaliter valet oīb⁹
viuis ⁊ defūctis existēt⁹ in caritate q̄
nō sūt in patria Secūdo valet singu
lariter illi q̄ eā dicit si digne celebrat
Tercio valet specialiter si sunt in stam
gratie illius q̄ faciūt eā dicere p se: vel
q̄bus p̄dicti vel sacerdos p intēcionē
applicāt Quātū igitur ad generalem
participationē sacerdos nihil pōt dī
sponere nec debet quātuꝫ ad singula
reꝫ similr non debet ordine caritatis
eā alteri tribuere q̄z nemo debet p̄su
mere se habere vltra necessitatem de
merito q̄tū vero ad tertiā specialē.q̄
est alteri applicabilis p intēcionē dicē
dum est q̄ nō minus habebit q̄libet
horū trīū q̄ si p singulo eorū singu
lariter eā dixisset Ratio q̄z deo nō eq̄
liter neq̄ vno modo acceptat meritū
misse applicatū isto tertio mō sed fm
q̄ sue bonitati vī cōsiderata deuoti
one ⁊ ceteris q̄ cōcurrūt in eo q̄ eā di
cere facit Unde aliq̄ vna missa pos
set liberare vnā animā de purgatorio
cū tanta caritate mouere posset se q̄
ad faciēdū eā dicere quā non faceret
liberare alius faciēdo dicere vigīti vī
trigīta. Et sic q̄tū ad hoc talis sacer
dos satisfacit q̄z q̄libꝫ p̄dictoꝝ trinꝫ
nō minus habebit ō merito q̄ si p q̄li
bet eorū singulariter vnā dixisset Et
sic intelligo opinionē illorū q̄ dicit nō
minus valere vnā missā p omnib⁹ q̄
si singulariter p q̄libet diceret de cō
se.di.v.i.c.non mediocriter Nec ob.
q̄ dicūt qđ i q̄ meritū tali modo ac
ceptū est finitū ⁊ iō quāto plurib⁹ di
uidit̄ min⁹ q̄libet hēbit q̄z verū si q̄li
bet tātū hēret nisi alteri cōmunicare
tur sed nō est sic sed tantū q̄libꝫ hꝫ ō
illa finitate quātū vī diuine bonitati.
⁊ est tūc q̄ sufficeret p oībus ab⁹

liberādis: si nō sic merita nostra me
rentur.q̄z missa respectu operis ope
rati nihil aliud est q̄ aplicatio meriti
passionis xp̄i.qđ p tale sacrificiū im
mediate applicat illi p q̄ dī ⁊ iō sicut
ꝫ nullī dictū meritū passiōis xp̄i ap
plicet nihilomin⁹ q̄libꝫ nō min⁹ ha
bebit q̄ si solū sibi fuisꝫ applicatū.q̄z
nullus est toto pōt eū hēre.sed in tan
tū in q̄tū vī diuine bonitati ipm p
tali acceptare ꝫ cuius q̄ dicere facit ō
uotionē ⁊ ppea pp meritum passionis
xp̄i qđ p sacramēta applicat nō mi
nus efficacie habent si simul multis cō
ferātur q̄ si p vno solo: sed q̄libet tan
tū hēbit q̄tū vī diuine bonitati p quo
libet acceptare. Hoc pz in baptismo
q̄si multi baptizant in necessitate nō
min⁹ hēbūt de remissiōe.⁊ sic de aliis
sacramētis. Secus de alijs bonis a sa
cramētis.eo q̄z eis nō sint applicatiua
meriti passionis xp̄i. Ideo si pluribus
cōicabūtur q̄libet minus hēbit respe
ctu opis operati.et ex hoc pz q̄re missa
magis valet ad remissionē peccatorū
⁊ sacramenta q̄ alia opera.q̄z est pp
meritū passiōis xp̄i qđ deo p̄fert
p remissione illorū q̄bus applicatur
qđ nō fit m alijs bonis. Quo vero ad
meritū generale.sic nō satisfacit. qa
quāto plures misse dicunt.tāto ma
gis aie viuēntū existentium in gratia.⁊
aie in purgatorio releuātur.unde ma
gis fuisset relevate si dixisset tres mis
sas q̄ si solū vnā. Et quātū ad hoc
nō satisfacit: preterīs quando plures
misse dicte fuisset si ipse nō accepasi
set.⁊ iō tenet satisfacere vel in missis
vel in alijs bonis p specialē applicatio
nē. Que credo si fiāt nō solus in vna
missa.sed ēt in pluribus ⁊ in alijs ora
tionibus ⁊ bonis sufficiēter satisfaciet
sicut faciūt boni religiosi q̄ intendunt
satisfacere: nedū in missis.sed ēt in re

liquis oratiōib⁹. Unde credo attenta
consuetudine.⁊ etiam q̄z non pauci
res misse p̄pter hoc dicuntur q̄ re
ligiosi qui sic p duobus aut tribus vel
alijs celebrant simul. et dictum est q̄
etiam intendunt specialiter in oībus
missis ⁊ alijs bonis q̄ faciunt p̄dictis
satisfacere q̄ oppie satisfaciūt: nec illi
q̄ talib⁹ faciūt dicere minus habebūt
ō subsidio misse.sed ēt tuphabūt̄ q̄nter
q̄ si aliter dicere facerēt. Dicerent
eīi q̄ si ꝑ̄ promisisset dicere mille
de domina.vel de spīritusancto vel in
tali altari aut tali die teneꝫ seruare p
missis aliter nō satisfaceret p promissio
ni dicendo missam de alio vel in alio
loco. Et sic concorda opiniones que
no.i.d.c.ñ mediocriter.⁊ i vi.di.xlv

¶ Utrū idē erit si sacerdos ex mera ꝭ
suo diceret vnā missam p tribus quo
ad meritū spēle.ꝛ.q̄ nō q̄z sīg ōd me
ritū tale nō concurrit nisi sola motio
sua.q̄ vna ñ nisi valet sic duo vel tres
respectu operis operantis.⁊ ideo mi
nus habebunt de illo merito speciali
Idem dic quādo vnus facit vnā p̄
pluribus dicere per eandē rationem.
Et istud est q̄ dicunt .theo.ebi.ē. qđ
vna missa spāliter p aliquo dicta plus
ei valet q̄ quādo dicitur generaliter
p multis secus esset si ipse sacerdos
p aliquo diceret vnā missā ⁊ i eadez
intenderet satisfacere p aliquo alio q̄
eū rogauit. vt eam dicat p anima sui
ꝑis q̄z sic respectu opis operē ñ min⁹
valeret.q̄z sic ibi sunt due motiones
q̄ si esset in primo casu.

¶ Quid de illo q̄ celebrat vt de⁹ p 54
dat aliquē vel aliq̄s.ꝛ.q̄ peccat mo
talr.ar.xxvi.q.v.qđq̄.nec nocet ei ad
cui⁹ p̄dītionē fit cū nō sciēti fit vt ꝑhit
ar.i.q.i.c.si aūt de⁹ no. Dō.⁊ Archi.
prima.q.prima.dictū el primo. Dō
set tamen excusari a mortali qñ talem

sit inimici reipublice ⁊ impeditores bonorum vt dictū est. ff. inuidia.

55 ¶ Utz stati post celebrationes misse sit cessandū. ff. q. nō de iure vt in. c. cū dē. de ysc. di. ii. ff. de ysuetudine nō seruat illud iuī debet ergo secundum Pan. in. c. ex pte de cele. missa. tā diu. stare donec ille relige sint vīsimīr in corpore corrupte. Eiddo ēt q. donec alīqs granas post missā deo retulerit.

56 ¶ Utrū iñ valeat missa boni sacerdotis sicut mali. ff. q. colligo ex. D. Bo. Ricar. ⁊ Deo. ⁊ licto Tho. i. iiij. di. xiii. q. q ad sacramēta fie ē eccl̄ie. p ma. q. prima. c. ifra Quo vo ad orationes q in tpa dicunt inquīū pferunt ex pona totius ecclie sic simīr tāuz valet Inquīū vo habent efficatiam ex deuotione orantis. sacerdotis sic pī valz missa boni sacerdotis ff mali Et ō dī facit q libenī audit missam boni sacerdotis dūmō in ībitālib⁹ nō credat excedere q: piculo se erraret fm predictos doctores.

57 ¶ Quis tenet audire missā. ff. q. de p̄cepto qbz q nō est excōicat⁹ nec interdict⁹ aut legitīe impeditus diebus festis ab ecclia p̄ceptis de q. ff. Ferie. ff. xlii. de bō a bō estate qlz oī die maxie epō vl religiosus aut ecclīastic⁹ ar. c. fi. ō parle. li. vi. ⁊ qñ sit mortale peccatū nō audire in festo vide in. d. ff. xlii.

58 ¶ Utz a qlbz sacerdote eā dicēte. Sit audiēda. ff. ⁊ dic vt. ff. clic⁹. viii. ff. ij

59 ¶ Utrū sit audiēda in ppria parrochiali ecclia in vieb⁹ festiuis. ff. scōm Pa. i. c. vt dīcīs ō parro. q sic nisi ex aliq cā legitia alibi audire velit puta q: parrochian⁹ est p̄cubinari⁹ publicus vel vt deuotius audiat q: melī⁹ officiat vl pp p̄dicationē ⁊ hmōi Si vo alibi audiēt p̄cepīu ppriū sacerdotis dicit q facit p̄ceptū sup totis ⁊ q cū admittit dicit q q̄dāmodo cōmittit furtū Sed m vic q ō ini in maximis festiuitatib⁹ sicut iuī festa vīī nīi ⁊ beate Marie ⁊ Johānis baptiste ⁊ filia qbz tenet audīr missā aut i ecclia prochiali aut i publico oratorio facto a pp̄io ff gl. i. c. si qs ēt de ysc. di. i. Et a sozoīi pōt audire i ecclīja mēdicāuī ⁊ religiosoīū auctoritate sedis aplice hedificaī in oratorijs aūt p̄uatis audiētes ñ satisfaciunt sicut est i domib⁹ disciplinatoz. ff. an peccēt mortalr tal⁹ audiētes si postea ñ audiūt i parrochiali: vl publico oratorio. aut ecclia religiosoz dico q nō q: nullo cauet iure q hoc sit p̄ceptuz: nec ob. c. si qs ēt qa ibi nullū vbū est positū laicis q sit p̄ceptū ff solū clericis ne celebrent p̄dicē festiuitatib⁹ in talib⁹ oratorijs sine īuīsu vl p̄missione epi. Sīsr nō ob. q ibi dicitur q ad parrochias est legitim⁹ ordinarius q cōuēt ergo ad alās nō erit legitim⁹. q: nō sequit cuz ptineat absurdū sensū. qz ibi dī q in ciuitatib⁹ aut parrochijs in p̄dictis festis. audiat. ergo etiam alibi est legitim⁹ quē tus nō ob. ēt p̄dictū. c. vt dīcīs. q: si qs bñ attendit nihil p̄cipit laicis: nec ēt oībus sacerdotibus: sed solū sacerdotibus parrochialibus iponit q ei ciāt illū qui cōtempto p̄prio sacerdote ergo si audiam aliqua ecclia q nō sit parrochia a sacerdote nō parrochiali nō dz expelli. ergo licite pōt audire. Et q solū parrochialib⁹ p̄cipiat pz in vbo alterius q est relatuū ex duobus trīn ⁊ alius alia alīb ex pluribus licet p̄mīscue vtamur. et ff nīl hēret, parrochiā nō dicit alteri⁹. q: p̄dicta relatiua facūt positionē regula riter eiusdē qualitatis. Item posito q esset aliquod iuo p̄ceptiuum esset obrogatum per contrariam consuetudinē. vt. ff. Consuetudo. ff. viij. patet.

Misericordia ⁊ebz Augu. ix. de ciui. dei ē aliene miserie i corde nro cōpassio q ff si possum⁹ subuenire cogimur est ēt misericordia diuinitus penaz quā ipedire nō p̄t excessus ire Et nota q misericordia pietas ⁊ clemēta ⁊ mansuetudo cōuenīunt i dīuīs in eisdem effectū p̄tinīt q. ff. ē p̄hibere mala primo ñ sed differūt dīuīs ad motū q: misericordia hoc facit et affectu qui habz cū primis Pietas vero et reuerētia qui hz ad aliquē superiorē. f. deū vel parētez Mānsuetudo tm dīuīs remouet iram i eis ne ad vindictā Clemētia vo hoc facit ex animi lenitate. f. quātus indicat equū esse vt q. ff. pline nō puniaī Crudelitas tñ q culpi arēdit sed modū in puniendo excedit opponīt p̄pie clemētie q dī p̄ cōtēdā animi lenitatem sine dulcedīne p quā quis ē dimittendus penarū Seneca vo li. ff. de clemētia dicit q clemētia est lenitas superioris ad inferiorē. Mānsuetudo aūt cuīuslibet ad quemlibet Septīme tamē accipitur misericordia p̄ clemētia ⁊ mansuetudine ⁊ pietate.

1 ¶ Que sūt opa misericordie spūalia. ff. q vii in hoc versu p̄tenta Cōsule. f. dubitātē p doctrinā Castiga. f. p. correctōnē Solare afflictū. Remitte iniuriā fer. defect⁹ alior. Ora p oībus ⁊ docē ignorātes ⁊ cā sūt opa misericordie corporalia hēa. ff. elimosina. ff. ix.

Oderamen inest pare tutelle qd ē vīs. ff. Stellio. ff. iij.

Odestia dī a mō que aliqñ ē i modernīs domorū ai ab excellēta p humilitatē aliqñ a p̄nēib⁹ ad cognitionē vt est studiū Aliqñ q ad corporalez act⁹ ⁊ actiōes vt decenter fiāt ⁊ nō seuerīter ⁊ hmōi Aliqñ vo q ad apparatū exteriorē Et iō modestia est circa minora Tēperātia vo ē in refrenatione delectationū boni difficilī ⁊ propterea differt ab ea fm Tho. ii. a. fe. q. clx. ar. u. ij.

Ollitices opponīt p̄ seuerītie ff⁹ philo. vii. ethi. dī. n. q pie ff⁹ philo. mollis q receditat a bono p̄ tristitiā causatā ex defectu clemētie q si cedēs debīt mouēri dī enī alio mō mōlitice put est ō castitatē q alio mō dicit inmendīna seu voluntaria pollutio vt p⁹ ex glo. i. cor. vi. ibi nec adulteri nec molles vbi glo. i. muliebria patiēs Et iō modo semper est mortale peccatū vt ibi patet Sz primo mō non semper sed quando recedit a bono necessario faciēdo

Onacus grece latine singularis dī q: dz ee singularie i. separatus ⁊ p̄uersatione seculari vt xvi. q. i. c. i. iñ ta glo. ibidē Uñ ibidē i. c. mōache dī monac⁹ nō doctoris ff⁹ p̄fectūs officiū hēt q vel se vl mūdū regeat ⁊ domini p̄uid⁹ ff⁹ oleatur a dūcīl hec ibi.

¶ Un q̄ differt monach⁹ a p̄ūlis ⁊ ob 1 latis. ff. Pa. i. c. ñ ē ō regula. q. p̄uer si sūt q. obtulerūt se ⁊ sua mutādo habitū ⁊ p̄fessionē tñ laici sūt q: nō p̄mouentur ad ordines Oblati vo sunt q se ⁊ sua obtulerūt monasterio habitū tñ ñ mutāto Et vt dicit gl. xxvii. q. i. vl̄ ler Uñ conuersi ⁊ oblati magis astringūt monasterio ff⁹ monaci vñ. nec ēt ei artō ordīs religiōis p̄sūt trāsire ad alia mō asperia ff⁹ petita a superiori suis q: efficiunt ff⁹ fui mōasterii Mona ei vo bodie prope sūt q ⁊ bñ mutāt ⁊ p̄fitentur ⁊ promouent ad ordines xvi. q. i. in multis. c.

¶ Utrū mō ac⁹ possit p̄fici i aliq ecclē ⁊

sla.§. Pa.in.c.móachó fla.mo.q̄ solua nó vt i.c.u.e.ti.t in. cle.ne i agro. §.ad hec eo ti. Cū socio vo móaco p t ó lnia sit abbas alr nó lenii.di.c.i.t ii. q̄ nó hr nec velle nec nolle i hoc.c.si religiosus t.c.quarūdā ó clec.li.vi.li. tutat hoc pa.vbi.§.verū q̄n eccl̄ia est sbiecta móasterio Sec⁹ si nó est subiecta móasterio q̄ eū desinat esse monachus monasterij nó tenet abbas sibi dare locum.

3 ¶ Utr̄ móachus possit hēre curā aiaꝝ §.Pa.in.c.i.de capel.mo.q̄ nó i ecclia vbi móachi collegialr habitāt sed dr ab epo capellan⁹ istitui q̄ ppm regat de ꝯsilio móachoꝝ. In alijs aūt locis pōt deputari vt patet i.d.§.ad hec dūmodo ñ solus vt dictū ē

4 ¶ Utrū possit móac⁹ fieri canōic⁹ ecclie secularis.§.q̄ nó.c.in noua.xvi. q.vii.dr̄ elec.cum causā que iter.fm Jo.lectū.di.q̄rūdā

5 ¶ Utrū móachus possit p̄fici ecclie cathedrali q̄ regularius.§.q̄ nó vnde si eligat q̄ alterius religionis in plani ñ valet electio cle.cū rōni.ó elec.

6 ¶ Utrum possit eligi in epm mi.§.q̄ sic vt in.d.cle.cum rōni.

7 ¶ Et ñ monachus deputatus alicui ecclie ct.epat⁹ teneat ad obseruātiā fgule sue.§.q̄ sic ¶tū ad ria sbalia fgule t vt bitus ōferat ēt si sit epo de vi.t ho.cle.c. cliet offā i fine nec ex eo q̄ hr admistratōnē vt hr̄e.ppū qz cā nā hr rōe officij sibi ipsius ó statu mo.c. móach.§.i. In obia vo distinguit qz si trāsiit ad epatū ex toto absoluit a iurisdictiōe abbatis.xviii.q.i.c.vnico. Si vero transferr ad ecclias secularē q̄ nó ē sbiecta abbati suo nec in spalib⁹ nec i spalib⁹ ex toto eximit ab obia abbatis xvi.q.i i pochia si vo sit solum sbiecta abbati i spalib⁹. sic eximit ab obia abbatis q̄ ad spalia xvi.q.ii.visio t.c. sane si vo sit sbiecta q̄ ad spalia solū sic eximit q̄ ad spalia. Si vero sit i cibus subiecta sic ex toto obedict abbati q̄ quo vo ad alia a trib⁹ votis t ab hiis ñ eximitur absolute Nā ab esu carniū tenetur abstinere sic aū nisi dispēsat cū alīq̄ móaco a papa vt sol⁹ p̄ficeret alicui ecclie t sine scādalo illoꝝ cū q̄ b⁹ viuit ñ posset abstinere qz tūc cōmedere posset fm Hosre allat.c.q̄gl.tū. pōlictione facta epo fm ho.t vt leg gl. i.c.carnē ó ꝯse.di.v.ēt pōt comedere Jeunia vo t silētium t vigilias seruare ñ tenet vt dr xvi.q.i.c.nemo t bene uiter si aūt dē vba.d.c.nemo dico q̄ ab illis solūmō absoluit p̄cepē regule q̄ comode nō pōt fuare cū exercitio platōis sibi ipsius cū illa q̄ nec dū nō impediūt offīm platōis imo potiꝰ adiuuant credo q̄ teneat fuare q̄ dū no. Et sic intelligē.xx.q.i.monachum

¶ Sz q̄d ó offō.§.vlt.§.hoi.§.xv. 8

¶ Sz pōe q̄ pdict⁹ móac⁹ idiget ali 9
q̄ dispēsatione ad quē recurret. §.q̄ si talis ecclia subest abbati i spalib⁹ ad ipm abbatē recurret si vo subest epo tūc epm hēbit loco Abbat.c.si q̄s monac⁹.xvi.q.i.Si vo sit exēpta illa ecclia t imediate sub papa sic oportebit ad ipsuꝫ papam recurrat arg.eorum que dixi.§.exemptus.§.vi.

¶ Que sūt q̄ p̄cipuē vl̄ phibēt mo- 10
nachis spālr i iur.§.q̄ sūt.r.q̄ notāt in v.cle.ne i agro primū q̄ ꝑcipitur est velatio hinc debēt fr formā i.d. cle. positi Scōm q̄ oī mēse ꝯfiteāt t sa cipiāt eucharistie sacrꝫ Tertiū q̄ ille q̄ best exp̄at fgulā vulgarit capitulo vl̄ ab alio exponi faciat Sz p̄dicta solū astrigūt móacos nigros vt i.d.cle. nota. Quartū ne trāl camisijs vt i.c. cū ad móasteriū ó sla.mo Quinti q̄ fuēt silētiū ꝯtinuū i dormitorio refectorio t oratorio In claustro vo certe

ho:is.ibidē. Septimū q̄ faciāt capitula ó triēnio in triēnū.c.i singulis.e.ti septimū.aucupatōes t venatōes interdicūt cle.d.cle.ne i agro. Octauū ne ad curias p̄cipū vadāt vt fuit móasterijs dānū ferr̄ aūt sūt excōicati illi qui ad ministrationē nō hūt nonus ne arma ultra septa monasterij teneāt. Et ó illo t superiori vide.§. Excōicatio .viij. casu xxxviij.Decimū ne carnes comedant. nisi in necessitate vt i.d.c.cū ad monasteriū multa sunt alia que ne dum eis: sed etiam albus religiosis sunt phibita q̄ vide.j.religiosus.§.lxv.

1 ¶ Quid de monachis q̄ illis monasterijs comedūt carnes i gb⁹ memorie ñ erat q̄ ñ comedūt.§.d. car.ꝯsulunt vt reatat Pa.i.d.c.cū ad móasteriū q̄ ipsane pōt comedere vt et q̄ ipsi ñ fuerūt auctores nec appet et q̄ cōsuit introducti pōt p̄sumi et aliq̄ cū legitima introducti.Sec⁹ q̄n et corruptella.qz nō creuisit de cōsue.c.cū tāto. Sz de hoc dic vt j.religiosus.§.xxxij.

2 ¶ Utr̄ appellatiōe móachoꝝ veniant alij religiosi.§. Pa.i.c.et pte.ó postulando.q̄ q̄n ꝯstitutio emanāt respectu religiosoꝝ lꝫ lōgē ó móachis tñ extēdit ad oēs religiosos cuiuscūq̄ religiōis Et hoc nisi possit assignari ratio diuersitatis inter eos t móachos. Quod no.

3 ¶ Utrū monachus possit cōstituī epo vel p̄lato.§.fm Rodo.q̄ sic nisi sit exemptus vel p̄uilegiatus a papa.

Monasterius an ob ligek.

er facto monachi.§.q̄ ñ neq̄ ex dicto.neq̄ tacitu nisi i duob⁹ casib⁹ Primo si hoc sit dictū i fundatōe móasterij.q̄ i tūc teneāt et ñ pl⁹ ar.x.q.ij.hoc ita. Secō si a pncipio sit cōmissa administratio.q̄ in tūc i quātū se extēdit administratio.in ꝑtū obligantur.t nō plus. fm Inno.in.c.olim de p̄script. Et hoc intelligo tā de monacho q̄ abbate. Tertiū q̄ nō obligef.nisi ó ancto.in to.ispn.vide.gl.ti.q.i.de persona.

¶ Utrū possit acquiri per monachum 1
obligatio alteri monasterio.q̄.sic enim per monachum fugitiuum .vt.ff.de acquir.pos.l.i.t.xvij.q.ij. Abbatem.

¶ Utrū relictū monacho cū tali ꝯditio 2
ne q̄ nihil acquiratur móasterio valeat §.q̄ nō: nihil ꝯditio intelligatur q̄ nihil acquiratur móasterio respectu vtilitatis nō respectu iuris.sicut no. Bar. l aut.exceptt.C.de bo.q̄ libe.q̄ vīc vs q̄ ē dicere q̄ ꝯcēdit p̄mittat eīs administratiōnē habere relicti: sicut t Fun vt habere ppriū.vt.l.is qui iuio.ff. de manu.t facit q̄ legitur.t no in glo.l. lucius.§.tres heredes.ff.ad tre.Ad q̄ dē dictū Bar. Limito verū q̄n talis administratio refertur ad causā licitā.ſ. vt dispēset i ꝑte vsus q̄ religiosis lꝫ ciuꝫ.de testamen.c.secundo libro.vt. vel vt conuertat ad eīs restimētorum vel librorū.t huiusmodi. Non aūt licet vt possit administrare ad libitū illa bona tanq̄ propria etiā de licentia pape.d.c.cum ad monasterium.

¶ Quid si abbas nō vellet cōsentire 3
vt p̄dictam licitam administrationem susciperet.§.relictū nō valebit tenebit apud grauati.l.vnica.C.de caducis tollen.t gl.in.d.§.tres herēdes.

¶ Utrū bona ingredientis ptineāt ad 4
móasteriū iure successiōis.an iure traditionis inter vinos.§.q̄ magna ē controuersia inter doc.t glo.inf causā q̄ vide alber.in aūt angrensi.C.de ss.ecclē. Sed m tene verius esse q̄ iure successiōis. Unū si lesionē fuerit potuerit restitui ad minoris similitudinem vt.C.si vt ab here.se ab.per totū

¶ Quid ó bōis ingredientis ord nē mi 5
noꝝ aut aliorū q̄ nihil p̄sit habere.§. Alber.in vltro autem ingredi recitat.

opinionem fuit. ¶ Dria q̄ hēant
p̄ derelict. ¶ Seda q̄ pertinet ad re
nūcios ab intestato. ¶ Terni q̄ ad epi
scopū i cuius diocesi subiūt. ¶ Quar
ta q̄ acquirūt eccle rōne cui subiūt
t inde alij. ¶ Hec ē vera. de q̄ nō
nec certū q̄ma valeāt oēs tales p̄tu
legij bonifacij quibus oportet sta
re. t vide. ī. Legati primo. §. v.

6 ¶ Ulterū acquisita p̄ monachū expulsū vl̄
fugitiuū efficiunt monasterij sint. ⁊. vt
colligo ex no. ab Anno. i. c. cū olim. de
p̄uil. t Abb. in titulo de inſtit⁹ expo. t
alios. q̄ si monasterij noluit eos recip
pere vl̄ maior pars capituli. sic erunt
epūs vel alterius monasterij si ipm̄ ē in
gressus. Si vo solus Abbas vl̄ maior
pars fuit in culpa. sic acgret mōasterio
suo si aūt nō curauit redire tal mona
chus. t totū mōasterij videns eū vaga
būdū neglexit. sic sibi acquiret epūs vl̄
alij monasterio si q̄s ingredit. sicut de
seruo dicit in. l. q̄s seru⁹. ff. ō sup. Fuo.
q̄ sit apprehēdentis. q̄s si mōasterij
repetit. sed nō potuit obtinere aliquo
impedimēto. sic acgrit monasterio suo.
in aut. de san. epūs. §. si mōachus. Pe
larua. n. fit monachus fugitiuū vendi
care cū oībus bonis per eū acgsitis. c.
Abbates. xvij. q. ij. aut si forte ad aliū
monasterij sit trāslatus pp̄ penā suus
puta q̄ ponit in alio mōasterio ad pe
nitēciā faciēdā. t hmōi. xxvi. q. i. c. si q̄
monachus. sic bona illa q̄ p̄prio mōa
sterio attulerat quo ad vsūfructū erūt
secūdi mōasterij. xvi. q. vi. de lapsis. t
post eius mortē redibūt ad p̄mum. Si
vo transit ad ām monasterij licite. q̄
strictius. vel q̄ p̄mouet in platij alte
rius sic tenēt aliqui in. c. q̄ ate de cle.
coniuga. q̄ quod acgret postea erit se
cūdi. ſs alia p̄mit. t vt ter. p̄ hoc. xvij.
q. i. c. vnico. Alij dicūt q̄ omnia sibi
vindicāt q̄ acta erūt secūdi. vl̄ eleēt

tatis q̄ vident accedere ad plenū licet
expresse fuerit collata t̄ p̄te ingressus
ratione predicta. t illud. c. vnicum lo
quitur de acquisito ex industria mona
chi q̄ erit penes p̄mum monasterium in
quo ea acquisiuit nō de patrimonialibus
bus vario p̄mo monasterio. t hoc vi
nūi sentit domin⁹. Lar. in. d. c. q̄ a te.
Pa. vo. ibidē tenet vt bona patrimo
nialia sequāt̄ p̄sonā. ar. hui⁹. c. q̄ ate.
t. c. ex transmissa. de renūn. t. l. ij. ff. de
colle. illici. t hoc sequi videtur Host.
t Jo. An. in. d. c. q̄ a te. t magis pla
cet mihi opinio. Lardi.

¶ Utrū mōasterij possit grauari nouā
p̄suetudine: Fuit⁹ vl̄ onere. Respon
deo⁹ q̄ nō nisi a p̄ncipio de p̄sensu epi
a patrono sit ei ipposita vt in. c. fecentes
de cens. nō tamē intelligas q̄ in dote
necessaria possit etiam a principio im
poni aliq̄ onus. sed intellige in alijs
a dote predicta.

¶ Utrū q̄s possit frequētaf mōasteria 8
mōialiū. ⁊. q̄ nō nisi ex cā rōnabili. aliās post admōitionē frequē
tātes si sūt clici deponūt. si laici excō
cenf. c. monasteria de vita t ho. cle.

¶ Utrū mōasteria dupla feminarū 9
t religiosoꝝ sint licita. ⁊. q̄ non vt in
c. diffinimus. t. c. in decima. xvij. q. ij.

¶ Utrū q̄s possit p̄fici duob⁹ mōaste 10
rijs. ⁊. q̄ nō sicut nec pluribus eccl̄ijs
curā habēt⁹ aliaꝝ. nisi vnū dependeat
ex alio de p̄be. c. cū singula. lib. vi. simo
pl⁹ si mōachi vni⁹ mōasterij: prior⁹ vel
eccl̄ias aut administratiōes seu officia
vni⁹ mōasterij p̄tecta p̄ eiusdē mona
cos gubernari sine l̄nia pape contem
nēt mōachi alt⁹ mōasterij sunt priuati
auctōe quidē ea vice t recipiēdi fiūt
ineligibiles ipso iure. d. c. cū singula. §. fi.

¶ Utrū Abbas possit vsufructū alicui⁹ 11
rei relicti monacho ei auferre. ⁊. q̄ sic
p̄ no. ī aut. igressi. C. de ss. ss. ec. t i. c. ij.

de sta. mo. Sz q̄d si addat si molestet
monachū cadet a legato. gl. in. l. luct⁹. §.
tres heredes. ff. ad treb. h̄ se q̄nē sol
mat t ibi Bar. t p cy. i. l. quoties in fi.
C. de bona. q̄ sub mō. t p Bar. t Bal.
t Jo. de imo. in. l. si alienū in p̄in. ff. ō
bere. iudicādis. Et. concludit q̄ si le
gio disponat p vitā pene nō valet. q̄ i
posito pene sup facto impossibili de iure
vl̄ō facto nō v3 vt. l. cerdonē. ff. ō op.
li. i. C. ō bis que pe. nole. Sz si vult
nō possit molestari dicat lego vt relinq̄
vsufructū tali mōacho donec t quous
q̄ abbas faciat ei q̄nē. t ex tunc non
relinquo. ita dicit Bal. i. d. l. i. in. vij. q. t
Pau. de castro in. d. §. tres heredes sed
in eo quod habuit mōachus aī cōtro
uersiā poterit Abbas controuersiā fa
cere t illi auferre secūdum predictos

Onialis nō debet ha
bere singula
re habitationem sed cōuer tam
in ecclesia q̄ in refectorio t dormito
rio esse debet. xvij. q. ij. pernitiosū vt si
bi sint testes castitatis t honestatis vt
in aut. de mona. §. cogitandum.

1 ¶ Nō v3 loq monach⁹ cū aliq̄ mōaco
nisi cū socio. vel p̄te Abbatissa t hec
uit. c. diffinim⁹. t. c. in decia. xvij. q. ij.

2 ¶ Utrū⁹ possit cantare in choro cum
monacis. ⁊. q̄ nō vt in. d. c. pnuiosaz.

3 ¶ Utrū moniales teneant Fuare clau
surā. ⁊. q̄ sic oēs vt i. c. piculoso ō sta.
re. li. vi. nec obstat q̄ d̄ dicūt q̄ nō
pōt eis indici vita arctior ipso inuito.
q̄ hoc nō p̄net ad artiorē vitā. ſs ad
cōseruationē honestatis debite. t ió ñ
excusant a peccato mortali q̄ nō ob
seruāt clausurā cū possint. pōt tñ Ab
batissa exire p̄ homagio faciēdo cum
honesta societate. ita tñ q̄ ad alia nō
diuertat. Siſſr si esset aliqua que nota
bili morbo laboraſſe. sīn aliaꝝ infectiōe
ibi esse nō posset vt in. d. c. periculoso

vbi p̄latio ipsarū p̄cipitur q̄ p̄uide
at. t q̄ nō p̄mittat patere accessus
quarūcūq⁹ plenarū ad eas nisi ex rō
nabili cā. t mōiesta. t q̄ singulis ānis
eas visitent t ille que sūt ita exempte q̄
immediate subsūt pape v3 ep̄os auctō
ritate applica visitare vt no. in cle. at̄ēdē
tes de sta. mo. t in. d. c. periculoso.

¶ Utrū teneat recepto monialiū nō 4
mēcium facta extra numerū earū
que possint sustētari sine penuria de p
uentib⁹ monasterij. ⁊. q̄ nō. imo ipso
iure est nulla. d. c. periculoso.

Oneta q̄t modis fallatur
vide. ī. Saliari
us. §. iij. t. v. t de qua debet fieri
solutio vide. ī. Solutio. §. ij.

Ora Incurritur cū quis
nō facit id quod fa
cere tenetur t eo tempore vt
notatur in. c. vltimo de locato.

¶ An requirat monitio vt ḡ p̄scriptā 1
tur i mora. ⁊. q̄ si dies ē appposita obli
gationi nō requirit q̄ dies interpellet
pro homine. d. c. vltimo. t. C. de ſhen.
t cō. stipula. l. magna de quo vide obli
gatio. §. viij. Si vo dies non est appō
gatio. §. viij. nec alia cōditio sic req
ta obligationi nec alia cōditio sic req
rit monitio secūdū Bal. in l. nō igno
rat. C. de fructi. t. ij. crpē. t Angelū in
l. si manumissori. C. ō obsc. pa. p̄. t pa.
in. c. ls beh. de simonia t in. c. ij. de ac
cusati. Facit lex i fideicommissi t ibiē
casus aure⁹. ff. de vsuris t i. l. q̄dā ide
rus in v̄ho q̄ de re volo vt cū ibero
squaris. ff. de serui. vrba. p̄dī. t id q̄d
legit t notat in. l. debitores p̄fectus
p̄hus de nūciationibus cōuenīdi sunt
C. ō pigno. t in. l. si ex legati cā. ff. ō. v.
ob. t in. c. accusatio ij. q. vij. licet glos.
dicat in. d. c. ls hēl. q̄ i pecuniarijs ad
monitio ē de honestate nō ō necessita
te Tñ Ludouicus de romanis suis no
tandis tenet q̄ si ōbitor citat sine mo

opinionem tenuer. ¶ Quia q̄ bēnk
p̄ vere dicī. ¶ Secūdo q̄ pīnēt ad ve
nientes ab intestato. ¶ Tertio q̄ ad epi
scopū i cuius diocesi subsūt. ¶ Quar
to q̄ acquirūt eccle rōāne cui subsūt
t inde alāf. Et hec ē opinio. de q̄ nō
mic cōstat quia habēt oēs tales p̄uile
gia huiusmodi. quibus oportet stā
re. t vide. ī. ¶ Legati primo. §. v.

6 ¶ Utrū acquisita p monachū expulsū vl
fugitiuū efficiāf monasterij sūt. ff. vt
colligo ex no. ab Inno. i. c. cū olim. de
pnās. t Ho. in titulo de inf. ītēpo. t
alios. q̄ si monasteriū noluit eū recī
pere vl maior pars capituli. sic erunt
epi vel alterius monasterii si ipm̄ ē in
gressus. Si vo solus Abbas vl mior
pars fuit in culpa. sic acgrit mōasterio
suo si aūt nō curauit redire tal mona
chus. t totū mōasteriū videns eū vaga
būdū neglexit. sic sibi acquirit epō vl
alij monasterio si q̄ ingredif. sicut de
seruo dicif in. l. q̄ seru. ff. ō stip. Fuo.
q̄ fit appreh̄ēdentis. q̄ si mōasteriū
repetit. sed nō potuit obtinere aliquo
ipedimēto. sic acgrit monasterio suo.
in auf. de san. epi. §. si mōachus. De
larua. n. ¶ Et monachum fugitiuū vendi
care cū oībus bonis per eū acquisitis. c.
Ebbates. xvij. q. ij. aut si sorte ad aliū
monasteriū sit trāslatus pp̄ penā suus
puta q̄ ponif in alio mōasterio ad pe
nitēciā faciēdā. t hmōi. xxvi. q. i. c. si q̄
monachi. sic bona illa q̄ ppio mōa
sterio aquirebat quo ad vsūfructū erūt
secūdi mōasterii. xxi. q. vi. de lapsis. t
post eius mortē redibūt ad pmū. Si
vo transit ad fm monasteriū licite. q̄
strictius. vel q̄ pmouef in plānū alte
rius sic tenēt aliqui in. c. q̄ a te de cle.
coniuga. q̄ quod acgrit possessa erit se
cūdi. Si aūt pmūt vt ter. p hoc. xvij.
q. i. c. vnico. Alij dicūt q̄ omnia sibi
vindecīq̄ pacta erūt secūdi. vl eligi-

tatis q̄ videnf accedere ad plenā lect
exp̄sse fuerit collata vī p̄te ingressū
ratione predicta t illud. c. vnicum lo
quitur de acquisitis ex industria mona
chi q̄ erūt penes pmū monasteriū in
quo ea acquisiuit nō de patrimoniali
bus suis p̄mo monasterio. t hoc vīt
nisi sentiā domin̄. Car. in. d. c. q̄ a te.
Pa. vo. ubi tenet vt bona patrimo
nialia sequāf psonā. ar. hui. c. q̄ a te.
t. c. ex transmissa. de renun. t. l. ij. ff. de
colle. illici. t hoc sequi videtur Host.
t Jo. An. in. d. c. q̄ a te. t magis pla
cet mihi opinio. Lardi.

¶ Utrū mōasteriū possit gravari nouā 7
psuetudine: Fuitio: vl onere. Respon
deo q̄ nō nisi a p̄ncipio de psensu epi
a patrono sit ei ipposita vt in. c. scientes
de cēsi. nō tamē intelligas q̄ in dote
necessaria possit etiam a principio im
poni aliq̄ onus. sed intellige in alio
a dote predicta.

¶ Utrū q̄ possit frequētaf mōasteria 8
mōialiū. §. q̄ nō nisi ex cā mālesta t
rōabl̄. aliās post admōitionē frequē
tīes si sūt electi depōūf. si laici excō
cenf. c. monasteria de vita t ho. cle.

¶ Utrū mōasteria dupla feminarū 9
t religiosoz sint licita. §. q̄ non vt in
c. diffinimus. t. c. in decima. xviij. q. ij.

¶ Utrū q̄ possit p̄hiberi duob̄ mōaste 10
rijs. §. q̄ nō sicut nec pluribus eccl̄iis
curā habēnt̄ assarz. nisi vnū dependeat
ex alio de pbē. c. cū singula. lib. vi. imo
pl̄. si mōachi vni mōasterij: ponat̄ vel
ecclias aut administratiōes seu officia
vni mōasterij ppiucta p eiusdē monā
chos gubernari sine lnia pape contin
gēt mōacho alic̄ mōasterij sint potati
auēre puidēti ea vice t recipiēres fuit
ineligibiles ipo iure. d. c. cū singla. §. fi.

¶ Electus Abbas possit vsufructū alicui 11
rei relictū monacho ei auferre. §. q̄ sic
p̄ no. ī. aut. ingressi. C. de ss. ec. t. i. c. ij.

desta. mo. Sz q̄d si addat si molestet
monachū cadet a legato. gl. in. l. luct̄. §
tres heredes. ff. ad treb. h̄ic q̄nē sor
mat t ibi Bar. t p cy. l. l. quotiēs in fi.
C. de bona. q̄ sub mō. t p Bar. t Bal.
C. de bona. q̄ sub mō. t p Bar. t Bal.
t Jo. de imo. in. l. si alienū in p̄in. ff. ō
bere. utilitatēdis. Et concludē q̄ si le
gīe disponat p vtī pene nō valet. q̄ i
posito pene sup facto ipossibīl de iure
vl ō facto nō vs vt. l. cerdonē. ff. ō op.
li. ij. l. i. C. ō bis que pe. noīe. Sz si vult
nō possit molestari dicat lego vl relinq̄
vsufructū tali mōaco donec t quousq̄
abbas faciat ei q̄nē. t ex tunc non
relinquo. ita dicit Bal. i. d. l. i. in. vij. q. t
Pau. de castro in. d. §. tres heredes sed
ut eo quod habuit mōachus aīi cōtro
uersiā poterit Abbas controuersiā fa
cere t illi auferre secūdum predictos

Onialis nō debet ha
bere singulā
rē habitationem sed cōiter tam
in ecclesia q̄ in refectorio t dormito
rio esse debet. xviij. q. ij. pernicioli vt si
bi sint testes castitatis t honestatis vt
in auf. de mona. §. cogitandum.

1 ¶ Nō dz loq̄ monach̄ cū aliq̄ mōaco
nisi cū socio. vel p̄nte Abbate. t hoc
ut. c. diffinim̄. t. c. in decia. xviij. q. ij.

2 ¶ Utrū possit cantare in choro cum
monachis. §. q̄ nō vt in. d. c. pernicios.

3 ¶ Utrū moniales teneanf̄ habere clau
surā. §. q̄ sic oēs vt i. c. periculoso. ō sta.
re. li. vi. nec obstat q̄ q̄dā dicūt q̄ nō
pōt eis indici vita arctior ipso inuito.
q̄ hoc nō patet ad arctiorē vitā. Sz ad
cōseruationē honestatis debite. t ō nō
excusanf̄ a peccato mortali q̄ nō ob
seruit clausurā cū possint. pōt tñ Ab
batissa exire p homagio faciēdo cum
honesta societate. ita tñ q̄ ad alia nō
exeat. Sisi si esset aliqua que nota
bili morbo laboraret. sisi aliaq̄ infectiōe
ibi esse nō posset vt in. d. c. periculoso
vbi prelatis ipsarū precipitur q̄ prouī
deāt. t q̄ nō patiāt̄ habere accessum
quarūcūq̄ plenarū ad eas nisi ex rō
nabili cā. t māfesta. t q̄ singulis anis
eas visitent t ille que sūt ita exemptę q̄
imediate subsūt pape dz ep̄s auctori
tate apl̄ica visitare vt no. in cle. mēdē
tes de sta. mo. t in. d. c. periculoso.

¶ Utrū teneat receptio monialiū nō 4
mēdicātū facta vltra numerū earū
que possint sustentari sine penuria de p
uentib̄ monasterij. §. q̄ nō. imo ipso
iure est nulla. d. c. periculoso.

Oncta q̄r modis fallatur
vide. ī. Fallatu
us. §. nisi. t. v. t de qua debet fieri
solutio vide. ī. Solutio. §. ii.

Ora Incurritur cū quis
nō facit id quod fa
cere tenetur t eo tempore vt
notatur in. c. vltimo de locato.

¶ An requirat monitio vt q̄ p̄scriptu 1
turi mora. §. q̄ si dies ē apposita obli
gationi nō requirit q̄: dico interpellat
pro homine. d. c. vltimo. C. de ꝑben.
t cō. fapula. l. magna de quo vīde obli
gatio. §. viij. Si vo dico non est aposi
ta obligationi nec alia cōditio sic req
rit monitio secūdū Bal. in l. nō ignō
rat. C. de fructi. t. ii. crpē. t Angelū in
l. si manumissor. C. ō obic. pa. ō. t pa.
in. c. ls beli. de simonia t in. c. ii. de ac
cusatī. Facit lex ī fideicommissi t ibīe
casus aure. ff. de vsuris t i. l. q̄dā ibe
rus in vbo quā de re volo vt cū libero
loquaris. ff. de seruī. verba p̄dī. t id q̄
legit t notat in. l. debitores p̄scriptes
bus de nūciationibus cōuenīdi sunt
C. ō pigno. t in. l. si ex legati cū. ff. ō. ō.
ob. t in. c. accusatio ii. q. vii. licet glos.
dicat in. d. c. ls beli. q̄ i pecuniarijs ad
monitio ē de honestate nō ō necessita
te. Tñ Ludouicus de romanis suo no
tandus tenet q̄ si ōbitor cui ē sine mo

sionē ⁊ cō fiet debitū q̄ ds actor cōdēnari ut expensis si potuerit ꝓbare q̄ nō fuit monitus q̄ debitori licuit ꝓbatio ⁊ sic negativa. Nō q̄ tūc ꝓ re limit q̄ creditor monuerit eū: q̄ cō muniter sic solet fieri. vt dx in d. l. i fideicōmissi. Et istud ē verissimū ds iure fori. Ds ō iure poli. teneo q̄ si creditor ex timor ⁊ reverētiali nō auderet petere debitū vel ignorat. q̄ tūc etiā sine monitōe ꝓsitual debitor i mora: also nō q̄ ex quo scit q̄ ei debet ⁊ sine oī respectu pōt petere ⁊ nō petit ex ꝓsentire q̄ teneat. Et sic intelligē. l. in oīb⁹ obligationib⁹. ff. de re. iur. ⁊ theologos in quarto Anēdite q̄ moralit teneatur etiam ad restitutionē damni dati ei cui nō solut ⁊ lucri cessantis. Fm ea que dico. j. sētura. i. §. xiij. ⁊. xxx.

2 ¶ Aliopurgatur mora. §. q̄ ex celeri solutione aīi requisitionē facta. vt no. in. d. c. vltimo. Facit. c. eū Berold⁹. de re. iudi. ⁊. c. ex tue. de cle. nō resi. Adverte hic q̄ mora ⁊ culpa equiparant nisi i hoc q̄ mora ē purgabilis. l. si fundū §. legitur. ff. de ꝑ bo. obli. Et sic pōt intelligi. l. si tu ex fi. ff. de iur. do. Et ideo si res q̄ est restituēda vel dāda eodē modo esset pitura apud dñm vel eū cui ē danda non teneat⁹ ol⁹. l. fi. §. i. ff. ad le. xo. de iac. nec crēdo: lucret eū alie hatura. Hoc sequit fulgo. i. l. qb⁹ re ff. si. cer. pe. Simili si obtulit post mori tēpore debito. vt in. d. §. sequitur.

3 ¶ Sed quid si dubitatur an pecunia fuisset. §. q̄ debitor moleste non ūbeatur. quia interpretatio fit contra eū. Leum reo §. fi. ff de le. primo.

Ors

ē triplex corporalis spūalis ⁊ grammatis de pe. vi. vti. c. vltī.

1 ¶ Alter qs posse sibi iniget mortē corporalē. Unde. ff. Homicidiū. i. §. sed o.

2 ¶ Utrū mors spūalis sit satisfactoria ꝓ peccatis. §. Sco. l. iiij. d. xxi. q̄ mors naturalis q̄uicūq̄ sit necessaria. nō si voluntarie acceptet est sufficiēs pena ꝓ oībus peccatis venialibus. ⁊ forte pro magna parte pene debite ꝓo mortalibus. Ex quo infertur ⁊ q̄ multo magis est satisfactoria mors que infligitur alicui etiā pro peccato suo si voluntarie ⁊ patienter sustineatur.

3 ¶ Utrū mortui resuscitati restituantur in integrū §. vt dicit ꝓ gl. ⁊ Archi. in c. ij. xxxij. q. vij. ⁊ per Jo. an. ⁊ Pa. in c. fraternitatis. de fri. ⁊ male. post Ant. ⁊ Ber. bri. q̄ ad ea q̄ ipriminit i aia nō pdidit ⁊ ió si restituī. Unde sacerdos resuscitat⁹ nō ꝓcedit ad ordines nec baptizatur. ⁊ hmōi Jo. An. idē sentit etiam in ꝓfessione: licet caracter nō ipriminatur. q̄ obligatio acquirit deo qui non mouit. c. fi. de cōdi. appo. Ds Pa. ex cōtrario in hoc. q̄ talis obligatio ē restricta ad tps. propterea profitētes dicit toto tēpore vite nec ꝓmitto ⁊c. Et hoc credo verū ⁊ opinio Joā. An. nullateret si quis simpliciter ꝓmitteret seruare talē regulā. In aliis aūt in quibus nec caracter iprimitur. sed ad herēt corpori. Jo. An. dicit q̄ nō reviuitur nec recuperat q̄ tempus senect. extincta nō renascit. c. ex translatis. de renun. Sed glo. in l. ex his. ff. de legi. ⁊ in l. seruus effectus. ff. de actio. ⁊ obliga. tenet q̄ recuperet indistincte. Et dicit q̄ rumpit testamentum quod si fecerat ⁊ recuperat bona Archi. vbi d. Tenet q̄ restituitur quasi iure postliminii. Et idem tenet Joā. de sancto. ⁊ bene. Ratio quia si restitutio principis in integrū refertur ad omnia. l. i. C. de sen. pal. li. q. iii. quoniam in fi. ergo fortiū restitutio dei ds iuste q̄ sicut non extinguitur obligatio illius qui promisit nisi soluat. sed solum cessat. Quia dominus manet ds destruat animo re

parandi ⁊ ex eisdem signis q̄ eadem manus censetur vt in. l. qui res suas. §. arcas promisit. ff. de soluti. Sic i ꝓposito q̄ dominus dissolut talē animo vt postea ex eisdē pluerib⁹ resuscitaret. Et opinio Syria posset saluari quando fuisset morte resolutus nō alio restaurā di quia tunc manus ds restauretur nō est eadem sed in isto casu nō potest cē. In matrimonio tñ certū est q̄ nō resuscitat nisi de nouo contrahatur. ītrū quia semel fuit dissolutū ex morte ⁊ ió non recuperat iure postliminij vt in. l. nō vt a patre. ff. de capti. ⁊ postlimi. reuer. secus in alijs vt dictum est Bart. et i in. l. ꝓma. C. de sa. san. eccle. tenet q̄ resuscitatus iterū moritur⁹ et Lazarus recuperat ⁊ renocat testū sicut per natiuitatem filiorum ds resuscitat⁹ non amplius morituros non rumpet.

4 ¶ Utrū spolians mortuos peccet §. q̄ sic ⁊ grauissime punitur fm leges. et de sepul. viola. l. ꝓhi. §. adneritus eos ⁊ ꝓblo. quarto ethicorum latronibus tales annumerat

5 ¶ Utrū mors ciuilis equipareť morti naturali in dubio §. Be. in. c. suscepti de reseri. li. vi. Archi. ibidem ⁊. d. Ant. in. c. licet de offi. dele. plene prosequitur. sed in cō clude q̄ aut verbū mortis proferatur a Jure in materia stricta ⁊ cor: tirannī a iure cōi. Et in dubio intelligitur de morte naturali. vt in. d. c. susceptī ⁊. l. ij. §. hec ꝑba. ff. de nego. ge. ⁊ ibi glo. ⁊ Bar. Aut ius nō est strictū in quo scribitur mors: sed est extendibile ex idemptitate rationis. Tunc si mors ciuilis ds eisdē effectū q̄ ad id ó quo agit quē ds mors nāle ⁊ sic ex paraf ⁊ ds procedit. c. placuit. xvi. q. i. Si autem mors ciuilis nō habet per omnia eundem effectū quo ad id de quo agitur quē habet mors naturalis non extendet nec equiparabitur morti naturali vt dicit glo. in. d. c. quesitus ⁊ in. d. c. licet alias sic. Si vero verbū mortis proferatur ab homine tunc i dubio non equiparatur quia verbum hominis debet referri ad mortem naturalem vt in. l. ex ea parte. §. Insulas. ff. de verbo. obliga. Jo autem. xvi. q. i. placuit dicit q̄ regulariter mortis appellatiō ē intelligitur naturalis mors.

6 ¶ Quis dicatur esse in mortis periculo §. Infirm⁹ quotidiana febre Obsessus in loco vbi machine iaciuntur: vel a talibus hostibus q̄ eū volunt occidere. Mantuanus per loca periculosa vl̄ impius per loca insidiosa. Aut etate cōfectus ⁊ huiusmodi vt patet. ff. de do. causa mor. l. mortis causa. Et tribus sequentib⁹. Uel dic q̄ arbitrū boni viri est sequendū vt pensatis conditionibus iudicet si probabiliter imminet periculum mortis ⁊ tunc dicatur i periculo mortis

7 ¶ Utrum liceat requirere a morte q̄ sibi reuellet stamen suum post mortem §. secundum Tho. in quod. q̄ sic quomodo hoc sibi intelligatur si deo placuerit ⁊ hoc non fiat ex infidelitate vel dubitatione fidei.

Alter

Vide supra §. mina

Altiloquium

Fm Aler. scba scē de multiloquio vbi q̄ est multiudo loquutionis cū superfluitate vel preter vtilitatem vel necessitatem. Et hic intelligit illud prouer. x. In multiloquio non deerit peccatū. Illud ni est propie loquendo multiloquium illud ꝓpositus sine ligualitas. Ut linguositas sonat i ꝓpriū ꝓcumenē ex consuetudine superfluē ⁊ inordinate locutiōis. Multiloquium vero si determinat illi quantum linguositas sed stat i genere. ⁊ licet sit

venialē tamen linguositas potest esse mortale Unde Job.1. Nunquid verbosus tabulabitur quasi dicat non

Munus trib⁹ modis dicitur aliquando capit p̄ dono qđ quidem est pro prie id qđ spōte p̄stamus ⁊ ex nulla necessitate vel turis officio qđ quidē si non p̄staret nulla esset reprehensio vt.ff.de v̄bo.si.l.munus ppie Differt ꝛ̄ qz munus est donū cum causa Donū vero se habet in plus quia etiaz aliquando sine causa et patet i.l.inter donū ⁊ munus .ff.de v̄bo.si.Aliqñ capitur p̄ officio cum honore Aliquando p̄ honore sine onere vt habet de his omnibus in.l.munus tribus modis dicit.ff. de verb.si.Ēt in.d.l.mun⁹ ppe est quod necessario subimus lege imperiove eius qui potestatem habet iubendi Ēt de isto hic tracto.

1 ¶ Quotūpler est munus .ꝛ̄.q tripler. Quoddā sordidū qđ ꝓsistit in vilib⁹ officiis vt ꝛ̄ arena fodiēda calce coquenda ⁊ alia exempla in.l maximarum.C. de excu.mune. Et p̄t dari ista regula in ipsis agnoscendis ſm Bartol.in.l. vnica.C.mulieribus quia sicut illud est honor qz in loco reputatur honor.vt notat Inno.in.c.de multa de p̄b̄e.ita illud ē vile quod reputat vile ⁊ habet officia vilia ⁊ hec tantum dantur viribus personis non maioribus vel humilioribus.C.de suscep.p̄po.⁊ archa.

2 ¶ Quoddā mun⁹ dicit honestū cū honore annexo ⁊ ista munera appellantur honores i.l.cui muneris.ff.ō mu. ⁊ ho.⁊ ista sūt officia seu dignitates publice.d.l. vnica.

3 ¶ Quoddā dicitur mun⁹ simpler solus quia non habet nec honores nec vtilitatem annexum vt est turcella cura ⁊ huiusmodi.ff.de accusa.iuro.

4 ¶ Quomō dicūt p̄stata munera personalia mere.ꝛ̄.q tūc qñ explicantur labore corporali solū sine sumptu vel detrimento rerum proprietarum.l.fi. in principio.ff.ō mu.⁊ ho.

5 ¶ Quando dicuntur patrimonialia seu realia.ꝛ̄.q tunc proprie quando cum sumptu proprio fiunt ab alijs.

6 ¶ Quādo dicunt mixta.i.personalia ⁊ patrimonialia seu realia.ꝛ̄.q quando cū labore corporali a nobis exhibēt ⁊ cum sumptu nostro vt colligitur in.d.l.fi.§.patrimoniorum.

7 ¶ Quō dicunt ordinaria p̄stata munera siue personalia siue realia.ꝛ̄.q ordinaria sunt quādo habēt certā ⁊ ordinatā p̄stationē per aliquam legez vel statutum seu consuetudinē longam vt. de vaca.⁊ excusati.munc. l.in honoribus.§.qui muneris publici.

8 ¶ Quō dicunt extraordinaria .ꝛ̄.q qñ nō per legē vel statutū vel consuetudinē imponunt sed secundum voluntatem dominorum secundum Bar.⁊ patet i.l.vnica.C.de vaca.pub.munc. Unde per accidens ista imponuntur.

9 ¶ Aliqñ ista munera dicuntur dicta vt qñ princeps imponit per.l aliquod vel per statutum quod a principio erat extraordinarium. Sed nunc efficitur ordinarium.

10 ¶ Aliquādo dicit supidicta vt qñ supra ordinarū aliquid ponit propter necessitatē occurrentē Facit.l. vnica. C.de supidicto ē et alia distinctio gre. super illud Psal.xxxiii.q exaudit manus suas ab omni munere q̄ Triplex est Munus a manu ab obsequio ⁊ lingua de q̄.i. Simonia.v.in principio

Murmuratio ſm quādā apostillā sup illud sapientie p̄mo custodite vos a murmuratione.ē quedam querella cū impatientia i his q̄ homo ōberet patienter ferre ⁊ punitur aliqñ cōtra deum per displicentiam eo q̄ nō tribuat p̄speritatē vel aduersitatē ꝓ merita hominū.vl qz iniritis tribulationes vel nō regit mūdū mō nostro ⁊ tñ inuste.quia Jere.xi. Justus quidem tu es domine si disputem tecum ꝛ̄ nobis sint occulta talia iudicia Aliqñ est cōtra p̄ceptos.de quibus dicitur.xc.di.Illicenus sit a fratrū vnitate qui murmurauerat.⁊ ſō apostolus. Ne murmuraueritis ⁊c p̄le cor.x.⁊ qñ sit peccatū mortale.dic q̄ nunc qñ ex ipsa fit cōtra aliquod p̄ceptū vel puta qz dicit vel credit deū iniuste. vl iudicat temerarie.⁊ hmōi.

Mutilatio quid sit.vi de.ē. Homicidium.v.§.vl.

Mus p signa pōt pertere facta ⁊ ei sūt dicta.xxvi.q.vi.g recedūt ⁊.c.se.

1 ¶ Utz possit cōtrahere matrimoniū vide.ē. Matrimonium.ii.§.iiij.⁊ matrimonium.iij.impedimento.xviii.

Mtuum est quod de meo fit tuū ff.si.cer.pet.l.ii.

1 ¶ In qb⁹ reb⁹ cōsistit p̄pe mutuū ꝛ̄.q in reb⁹ que cōsistunt i numero. vt pecunia ⁊ huiusmodi. pondere.vt massa auri.vl argēti.⁊ hmōi. vl mēsura.vt vinū.oleū.triticū ⁊ q̄ vsu ꝓsumūtur.vt in.d.l ii.⁊ tisti.g.mo.Dicit obligatio in p̄n.Ēt Rodonē.mēsurā restringit ad mensurā q̄ grana vel liquida mēsurāt nō ad illā qua pānī vl terre. Et aduerte qz ōber dari mutuū vt reddatur nō cadē res in numero ꝛ̄ similis in genere.sine tñ idē ⁊ eiusdē vtilitatis ⁊ p̄cii. eodē mō Ēt si dedit pecuniā nō illā restituet sed similē.⁊ huiusmodi.aliter trāsiret ē⁹ in comodatū aut depositū.vel alia ḡra.l ii.ff.de Zhen.ēpto.⁊ l.ii.ff.si cer.peta. Et nota q̄ hic nō accipit gen⁹ ꝑs pro pbitū.sed ponit spāliter pro gbusdā reb⁹ q̄ cōsistūt in numero.pōdere.⁊ mēsura.Unū ꝑs Aso.q̄ si qs mutuo dedisset pād argēti ⁊ reperet pecuniaz ad numerū q̄ē mutuuz si pecunia sit argētea qz idē genus reddit ⁊ tātū dē facit.l.i.§. vlt.ff.de auro ⁊ ar.lega.⁊ ppea si res mutuata perit periculū est mutuū accipiēntis cuz si casu fortuito.l.ii.cū.C.si cer.peta.insti.q.mo.re Zhi.obligatio.§. ite.Sec⁹ si data ēt pecunia buria ꝛ̄signata qz nō ē mutuū.l.si ab imico.ff.si cert.pe.oz ergo q̄ tradāt vt sit accipientis mutuum nō consignata aliter non erit mutuū.

2 ¶ Utz dare mutuū petenti sit de p̄cepto.ꝛ̄.q Sco.i.iij.di.xv.q. hīo pecuniā sibi p aliquo tpe iuste mutuāre peccat si eā nō mutuat indigēti ⁊ peiꝰ qz facit cōtra p̄ceptū naturē ⁊ xp̄i.Luce. vi.mutuū date.⁊ Mat.v.Oz si ei esset vtilis pura negociādo vel aliud de ea faciēdo tūc distingue ꝑs q.ē. dixi ō elemosyna.§.i.quō est de p̄cepto ⁊ ꝑs illā distinctionē a fortiori dic ō mutuo quod no.

¶ Quomodo in mutuo fit vsura vide ſ. Usura.primo per totū.

Naufragium ē nauis fracta submersio rerum ⁊ corporum qđ plerunqz casu fortuito cōtingit p pter vim tēpestatis vel fluminis.L.decōcatio ⁊ per totū.ff ad.le.ro.de iac.

1 ¶ Utrū rapiēte aliqđ ō naufragio teneāt.ꝛ̄.q sic ad restitutionē.nec excusat aliq̄ ꝓiectudo dicta l.ōpeatō ⁊.ff. de incen.rui ⁊ nau.l.si qs ex naufragio.nec excusant a petō mortali ira pūt inūiōe remēdi.nec excusāt ex alia q̄ p̄cepto qz ꝓ p̄cepto dei lenitet. vt diliges proximū tuū sicut te ipm.⁊ ꝑ

aut alius plat⁹ dz depõi. Talē⁹ ana-
thema ut vari. xxvii. q. i illi q ꝛ detruga
c. in ea am⁹. Fm leges. ſ. annū i ḡdu
plū. Poſt ſnā in ūmplū punitur. l. i.
in pn. ff. de inēſt. nau. Et hoc vꝛ
niſi fin⁹ naufragia que ererēt piratice
prauitatē: vel niſi chriſtiano nōi inimi
ca. vt in cōſti. Fede ad occus. ſ. n. nu-
gā. C. de furtis aut. nauigia.

2 ¶ Quid de dominio qui cōtenuit cū
nauta de certa quātitate dāda ne de-
predentur in naufragio. ſ. q̄ teneāt
reſtituere q̄quid hac de cā acciperunt
niſi ſpōtanea liberalitate eis daret. Fm
Rodoſi. bñ liceret ſtatuti quo q̄ lu-
crantur tñ p rebꝰ recuperatis i mari
naufragia. Intellige ſi fit ꝓpter vtilitatē
naufragoꝝ qui aliter nō recuparaꝛēt
res ſuas ſz perirēt in mari.

3 ¶ Utꝝ inquēs rel ictatali i mari vl ex
naufragio teneatur eas reſtituere. ſ.
Pa. i. C. cū dilecti. de accu. q̄ aut erāt
p derelictis. ꝛ ſic fūt capientes. q̄ q̄
i nullꝰ bonis eſt efficitur nūl rōne ca
ptus inſti. de re. diui. Si vō nō erant
p derelictis ſz fuerūt piecte vt euade
rēt periculū maris. tūc cū picis rema
neat dominꝰ eas occupās alio retinēdi
cōmittit furtū. vt in glo. d. c. cū dilecti
ꝛ l. q̄ rōne. ſ. vlt. in fi. ff. de acq. re. do. ꝛ
eſt excōicat⁹ vt in. c. excōicatiōi. de ra
pto. ſi nō reſtituit. Ꝑmū poterit. Et ſ̄m
Jo. An. ibidē dicat regni monitio-
nē an ſ̄ incurrat excōicationē. Tamē
Pa. ibidē dicit. q̄ ſ̄ ad deū ꝛ pſciam
ē excōicat⁹. ſi ꝑmū poterit reſtitue-
re nō faciat. ꝛ multo fortiꝰ hoc dz lo-
cū i his qui rapiūt violēter res naufra
goꝝ. Si aūt ſimpliciter accepit nō cō
ſiderando an eſſēt derelicte vl ne ex-
cuſat a furto. vt ē ter. no. l. i. ſalſus. ſ. ſi
iacti. ff. de fur. Et ēt ego credo ab ex-
cōicatiōe ar. d. l. falſus ꝛ hoc q̄ no. Jo.
an. i. c. quāte de ſ. excō. i nouella. De q̄
vide. ſ. Inuenta m ꝓn. ꝛ limita vt ibi.

4 ¶ Sz q̄ritur an ſit ꝓſumēdū q̄ talēs
reſſint p derelictis. ſ. idē Pa. vbi. ſ.
q̄ er cōiecturis pēt ꝓ furtu. Mihi ſi labo-
obtuſi pānis ꝛ bñ figulanꝰ pteꝝ ꝓclā-
mitur nō habuiſſe p derelicto. ſecus ſi
apertum. ꝛ ſic in ſimilibus. Similiter
quando non ſtatim queſiuit. de quo. ſ.
Inuenta in pn.

Auta caupo. ꝛ ſtabularii
uſ teneāt de leuiſ
ſima culpa. nō de caſu. l. ꝛ ſa
§. at hoc edicto. ff. nau. ca. ꝛ ſta. ꝛ dicit
nauta q̄ nauē exercēt. ñ remiger. vt. l.
i. c. ii. §. nauti. Sīſr caupo. ꝛ ſtabulariꝰ
q̄ hoc exercēt. ꝛ inſtitoꝛes eoꝝ. vt i. d.
l. i. §. fi. Hec obſtat. l. i. §. ſi veſtimēta. ff.
ꝺ pcūtu vbi depoſitarius ñ teneꝰ niſi
ō leui culpa. q̄ ē ſpāle i illis vt teneāt
de leuiſſima culpa. Sz ego in pſcēcia
ñ credo q̄ teneāt niſi ō leui. vt. ff. nau.
ca. ꝛ ſta. l. nauta. Et. d. l. ꝛ ita logē i odi
um rathi q̄ ſolent fraudē facere. vt ſbi
pz. §. at hoc edicto. Et ſi cū fidet ſe ſu
p ꝓſeiptione nō hēbit locū in cōſcien-
tia. niſi ſpāliter acceꝑiſſet mercedem p
cuſtodia. vt. ſ. Locatio. §. xxii. vel niſi
quādo res requirebat diligentiſſimam
cuſtodiā q̄ ſi ſcienter accepit cuſtodiē
dam. q̄ ſic tenetur de leuiſſima.

¶ Sz quō ꝓbatur damū taliꝰ peciā. ſ. 1
q̄ ſi pſicut portare talē ꝙtitatē pe-
cunie. tūc credetur ſuo iuramēto. alias
ñ niſi ḡten⁹. ꝓbet ar. ff. ō re mi. l. ñ oē
§. a barbaria. ni talē dz nūerāt pecu-
niā i pſcai hoſpiē. ff. ꝺpo. l. i. §. ſi cita.

¶ Utrū naute ꝛ pſani dāceꝰ claues ca 2
mere dño deponēti excuſēt ſi perdāt.
ſ. Fm glo. in l. dz ff. nau. ca. ſta. §. nēſi
predixerit. q̄ ſi a principio dedit cla-
ues ꝛ ꝓdixit q̄ nolebat teneri excuſat
alias ñ. Sīſr teneāt q̄ñ a ꝓncipio ñ ꝺdit
clauēl ſz poſtea. Iz ꝓdixerit p. l. ſicut. C.
ō act. ꝛ ob. niſi ille expreſſe conſentiſſet.

nolle illum teneri.

3 ¶ Utꝝ pſani hēant locū i eo q̄ hoſpi
tāt aliquē ñ tāḡ caupo. Iz ſicut ciuis
ſine mercede ſicut ſit q̄ñ rex venit in
ciuitate aliq̄. ꝛ diſtribuit ſuos p domos
ſ. q̄ nō vt. l. ſi meſſor. ff. ſi meſſor. ſa-
mo. dic. ꝛ ar. ff. de aleato. l. i. §. uē. no-
tādū. ꝛ ideo ſi gratis ſit teneꝰ ſolū de do
lo ꝛ lata culpa.

4 ¶ Utrū naute poſſint preponere res
ſuas ꝓpoſitis q̄ñ vtraq̄ nō poſſūt ſal
uare vide. ſ. Cōmodatum. §. xvj.

Eceſſitas tripler pōt
ma ſine q̄ñ
vita coꝛporalis ſuſtēari ñ pōt
ꝛ ō hac dicit ꝓme. Jo. iii. Qui hūerit
ſbam hui⁹ mūdi ꝛ viderit fratrē ſuum
neceſſitatē hēre ꝛc. Secunda neceſſi
tas vē opportuna ſine qua vita como-
de ſuſtēari nō pōt. ꝛ ad hāc remouē-
dam in primo quidē er pietate indu
cimur ad ro. xij. neceſſitanꝺ⁹ ſcōꝝ cōfi
tētes. ō q̄ dic. vt. ſ. Eluarcia. §. iii. Ter
tia eſt pficua ſine q̄ vita ñ ſuſtēat
vt puta hūdi libros p ſtudēdo. ꝛ hu-
iuſmōi. ad quā ſuccurrēdā pfectio a-
moris iſtāmat. p ꝑma neceſſitate. Fa.
ꝛ tertia dz mēdicare pēſatis circūſtātiis
Et eccleſiaſtici pōt reddi⁹ hēre eccleſia-
ſticos alias ñ. niſi cū dānatiōe ſz Hēri.
de gandauo i. iiii quoſ. q. xxvi. Et ſic
intellige glo. in. c. ꝑcarie. ꝛ. c. ſc. x. q. ii.

¶ Utrū illud q̄ vē neceſſitao facit licī 1
cū ꝛ nō ſubiacitur legi. in. c. lz. de ſenti
ſtelligatur ō ꝑna ſolū. ſ. q̄ ō ꝑna ſo
lū. ꝛ hoc intellige q̄ñ tale qd q̄ eſt ꝛ
legē ñ ē malū de ſe. vt puta q̄ er aliq̄
circūſtātia pōt licite fieri. q̄ tali neceſ
ſitate occurrēte nō regit alia diſpēſa
tio. ſz ꝑpa auctoritate q̄ pōt ꝓtra-
uenire. Sīſr dic ꝑ ſecūda neceſſitate.
dūmō recōpēſatio aliq̄ fiat. ſicut dicit
do. Anto. i. c. i. de ſenti. q̄ lz doctoꝛes⁹
cōſulere ꝑ ſoꝛtiſitos in ſcto dūmodo
aliquā elemoſinā in recōpēſatiōe ſz fa
cit. Facit gl. in. c. preſbr. ui ꝙ bo dena
rū lxxxij. di. ꝛ nichil⁹ dicū. c. lz. lz ego
credo ſic tutius hēre diſpēſatiōne a ꝑ
lato in iſta fa. In tertia vero neceſſita-
te omīno regitur diſpēſatio. aliter ñ
faceret licitū. Et ſm hoc intellige glo.
in. l. i. §. cū in eadē. ff. ad. l ro. de iactu.
que dicit q̄ tēpore neceſſitatis oīa ſūt
cōicanda. ꝛ qō ibi dicit Aug. i. q̄ tēpo
re carīſſe ſi mendic⁹ furetur panē nō
incidere in penam. facit. c. iii. de fur. ꝛ
ſimilia que loquūtur de neceſſitate. q̄
aliquando de ꝑma. aliquando de
alia.

Egligentia ē omiſ
ſio alī
cuius q̄ fieri debet ꝛ pōt. vñ ñ
pōt eſſe negligentia. vbi quis nō eſt in
mora. de elec. c. vlt. ꝛ de concel. p. q̄
uerſitatē no. in. c. ſi cōpromiſſarius
in ꝑn. de elec. li. vi. Et ſō aliq̄ negligē
tia dicitur lata culpa. vñ. ff man. l. ſi fi
deiuſſo. in ꝑn. dicitur diſſoluta negli-
gētia ꝓpe dī lū ē. i. lata culpa. Et q̄ñ ēt
caſ lata culpa. no. i. l. noia. C. arbi. iute.
cū ſuto cōcoꝛ. ꝛ. ſ. Culpa in ꝑn. Moſe
ēt negligēte ſiſpiciuerēt leuis culpa
ēt leuiſſima. vt ꝙz in. c. ꝓcallegat. fa-
cit. xxviij. di. c. ō ſiracuſane. ꝛ. c. cū ex
eo i fi. ꝛ. c. cōmiſſa. §. porro. de elec. li.
vi. ꝛ hoc ē q̄ñ q̄ſ teneāt de leui vl leuiſſi
ma culpa. alias ñ. Moſe ō negligēte
magne venit lata culpa. vt. ff. de actō.
ꝛ ob. l. i. §. io quoq; apud. vbi ter. qua-
ſi apius. Aliq̄ñ ꝺo ſcludit dolū. l. cum
lex ipōt negligēti dūta a deliquēte q̄
tūc ſō negligēte ſcludit dolū negligē
tiā. vt no. Oc. in. d. c. ſi ꝓmiſſarius.

¶ Utrū negligēta ſit peccū mortale. 1
ſ. q̄ ſi q̄ omittit ex negligēta facere
illa ad que teneāt de ꝑcepto vl ex offō
i his vbi vēſak notabile dānū ſibi con
miſſoꝝ. ſic eſt mortale peccū de ſui nā

Et hoc nulli dubiū in his q̄ sūt de iure diuino p̄cepta. vel ex offō cōmissa. In his aūt q̄ sūt de iure positiuo solū. non credo sēp sit mortale. nisi includat i se rōnē vl' p̄cēpti vt. ē. p3 i ti. de iobia. Et sic intelligē t limita gl. in. c. ea q̄ de offi. archi. t. lxxij. di. c. dicti. t. xj. q. iij. placuit. xj. q. ij. indigne. In alijs aūt q̄ ñ sūt de p̄cepto. negligēta cōiter est veniale peccū. vt p3. xxv. di. §. alias ea de multi. t hoc verū nisi faciat totaliter excedere a caritate dei. q3 etiā sic esset mortale peccati Sm Tho. xxij. q. lxij.

¶ Utrū teneat ad restitutionē de dāno dato. p̄cio ex negligēcia i offō suo vel alio opere. Uide. ē. Culpa. §. vj.

Egocium seculare

quid ē. ide q̄ cū sit multiplex non p̄t diffiniri. 3 ex aliquoz enumeratiōe possumus alia filia indicare sicut sit. xxv. di. §. crimines appellatio. t. xxij. q. v. de. li guribus. t extra ne. cle. vel mo. c. i. Unde negociū secl̄are p̄mo cū qd plus iusto appetitur. qd turpe lucrū ē. Itē t munera iniusta accipere vel dare. Et uniuersaliter oīa p q̄ hō secl̄arit vtit in aliq̄ peto. Unde secl̄are negociū. hoc p3 i d. c. i. Itē Unde secl̄are negociū mercantia seu negotiatio. Itē oē qd fit p lucrādo sicut artes. pcurationes. cambia. t negociorū factiones t hmōi. Ubi Unde negociū quasi negās ociū. de ūbo. si. c. forus. §. ptat. t seculare q3 secl̄aribus reb⁹ brūdis ipēdit. Uel Sm glo. i sūma xv. q. iij. Unde. ¶ Primo p mercātia. ¶ Secūdo p causis secularibus tractādis. ¶ Tertio p administratione rez seculariū de hoc hēs. ē. Clerici⁹. ix. §. i. ¶ Que negocia secularia p̄hibēt. ge. q̄ secularib⁹ p̄hibent illa q̄ sine mora fieri nō p̄nt. Ex clericia t religiosa sunt interdicta multa vt p3 in. d. c. i. t habes supra. Clericus nono.

¶ Utrū negociatio q̄ cōsistit in vēdē do t emendo: q̄ alio nō vsuatio: de mercātia iusta iudicata. t Uller. i. iij. pte summe. tractatu ō iudicialib⁹. cū q̄ Joā. Anno. in. c. i. ne cle. vel mo. t Jo. an. i. d. gica. t Pda. in. d. c. i. q̄ de se nō est mala nec illicita. Sed p̄t fieri illicita ró̄e circūstātie. cāe. plone. modi. tēporis. loci. t ꝓmercti. ex circūstātia. cāe. i. q̄ ꝓp cupiditatē vel aliq̄d aliud inde fit. t sic tale peccū ē q̄lis finis p quē fit. Ubi ille q̄ negociādo intēdit lucrū tāq̄ vltimū finem. t cupit sine labore t solicitudine ex auaricia diuitias ꝙgregare. excidet de tēplo paradisi ꝙ3 Uller. t sic p3 q̄ efficit mortale peccū. Negociari aūt pp̄ p̄ p3 necessitatē vl' pietatē. i. ad dispēsandū in proa vsus lucrū vel pp̄ rei publice vtilitatē. vl' primi ē cā fīa. q̄ facit vt fiat sine peto aliq̄ nō. Circūstātia plone facit illicitū. i. si ē cleric⁹. vel religiosus. de q̄. ē. Clicus. ix. 05 ergo sit secularis q̄ negociator: dz esse. Ex circūstantia modi fit illicita. i. q̄ excrecet t cū dolo. vel cū mēdacio. vel alijs pactis seu periurijs. Et si sint peccata mortalia: sicut mēdaciū q̄ dicit inductiōe decipiēdi. primū erit magna re si posset vel pauci. sic negociatio ē mortale peccū. Itē ex circūstātia tēporis. i. festiui ab ecclia p̄cepti. de q̄ dic vt. ē. Ferie. §. xxi. Itē ex circūstātia loci. i. diuino cultui ōparati. sicut ē ecclia vel cimiterū. In ecclia. n. non p̄t fieri sine peto mortali nisi magna necessitas excusset. ut p3. c. decet domus dei. de imu. ec. li. vi. ¶ Circa. c. relinq̄ nolumus. de cō. eucharistie. Et hoc sic intelligē de actuali ꝓsideratione rerū q̄ sine strepitu fieri nō potest. Secus esset in vēdītione candelarū que sine verbis fit. Uel in cōuētione alicuius rei emēde vel vendēde postea. quia non esset mortale peccati. Itē ex circūstantia

cōmercij q̄ quidē est dūnosū rei publice. sicut cū quis emit vtē⁹. vt carius vēdat t cū dāno reipublice. sicut sunt illi qui totū granū emunt. vel omnes merces t huiusmōi vt postea vendāt modo suo. Si vō cōmerciū ē vtile rei publice. sicut illud quo merces portāt̄ de terra vbi abundāt ad aliam vbi deficiūt vel illud quo de vna re fit alia sicut faciūt artifices de lana p̄ciū. de cera cādelas. t hmōi vel illud q̄ quis ꝓseruat res quas emit vt vēdat tempore debito. eo q̄ quilibz nō potest statz emere. sic istis 3 negociari si alie circunstantie adsunt. Aliās aūt est damnationis. t de eis loquitur. Crisō. lxxxvij. di. ciciens. t no. Sco. in quarto. xv. di stinctiōe. q. ij. ar. secundo.

3 ¶ Utrū ille q̄ carius vendit q̄ emit in eodē loco licite hoc facere possit. Respondit Uller. vbi. ē. titulo. de legib⁹ q̄ si id. p se emit: t postea ꝓcessu temporis nō indiget. licite vendere potest ꝓ3 ꝓcio occurrēti. Huius sit cariusq̄ q̄ emit q3 nō ad hoc emit. t lucrū aduenit. ratione temporis. Si vō emit vt venderet tpe quo carius erit. sic si venderet tpe quo vtilitate terre suc. f. ne hoiesꝓ ptea indigerent t non iuenirēt: t ipse aliquid lucraretur. p sua sustētatiōe et sue familie. Uel si a casu aliquid emit p̄ bono fore. t postea iuenit q̄ illō vult emere. p cariori: t cōcurrāt ea que di co supra. Emptio. §. septimo. cū alijs circūstātijs p̄dictis hic. sic licet laicis sed non clericis. Si aūt fecit solū vt lucraret sine aliqua vtilitate reipublice imo potius cū dāno: sic peccat mortaliter. vt patet per dictū. c. ciciens. t de istis intellige illud. c. quicūq̄ tpe. xxiij. q. iij. vbi turpe lucrū dicitur tpe vindemie vinū emere. vt carius vēdat. ubi ꝓcordat Hugo. t Lan. xxiij. qōne q̄rta si go t Tho. xxij. q. lxxvij. t Pda. i. c

p̄mo. ne cle. vel mo. Nō tamē tenetur ad restitutionē talis turpis lucri. de ne cessitate. sed de ꝓlibo ꝑ3 Rodoſi. Ubi si forte fuisset causa talis excrescētie. puta q3 totū emit vt carius postea posset vēdere q3 sic teneretur ad restitutionē dānificatis. si tale dānū alīs ñ occurrisset. Quid de artificib⁹ q̄ faciūt artē q̄ non ē nisi ad malū. vide. ē. Ero.

Eophitus vide nur

nou⁹ i fide vel i religiōe. vt xlviij. di. c. qñ t. c. sicut.

¶ Utrū neophitus in fide possit ordinari. &. q̄ nō etiam ad nutū eos ordines vt p3 in. §. i. t. d. c. qñ eadem

Igromantia vide

J. Sortilegium.

Ominatim qs de

iterdicto vel excōicatus. &. Pa. i. c. i lateranensi. de. ꝓ. q̄ vbi agit de pena incurrēda ipso iur. sic nō dz qs nominatim. nisi exp̄matur ei⁹ ꝓpriū nomē q3 hoc ipoꝛtat ethimologia vocabuli. t i istis odiosis nō ē recedendū a ꝓpria significatione verboꝝ. nisi de mente cōstet vt in. c. statuti. de elec. li. vj. Nisi circūstātie sint ita exp̄sse t stricte q̄ ex eo ipoꝛtāt vicem exp̄ssi nois facit. p hoc l. ij. ff. de libe. t posthu. t isti. de exhe. libe. §. nominati. t in. l. q̄nēs. §. si qs nomē ff. de here. instit. facit. l. cerui. ff. si cer. peta. vt puta. dz filius petri q̄ nō dz nisi vnicus filiꝰ t hmōi. Et sic intelligē t limita Anno. in. d. c. i Lateran. hoc ē sequit glo. t ino. i cle. i. de. vj. t ly. cle. in v̄bo nominati. Si vō nō agit de pena incurrēda ipso facto. nūc ē dz nominati ex ꝓpriis qui p circūstātias nō sic strictas exp̄mitur. Et sic intelligē t limita gl. t Pda. in cle. i. de. vj. t bo. cle. in ver. nominatim. t glo. in. c. constitutionem

de ll.exco.li.vi. Puta si diceret magister carpentarius talis loci. tunior t humilmodi. q3 no bene. Et ad glo. in.c.a nobis d.i.de ten.exco. quā videtur seq cōter doc. dic q intelligitur q illa illi ecclesie quasi nominatim fuisset expressū. sed nō q vicantur nominatim excōmunicati. quia quis potest excōmunicari. Iz nō nominetur.

Otarius vide tabellio.

Otorium of tripler F3 glo. in c.vestra de coha. cle. t mu. t ibi Pa. sequit. l. notorii pūptionis: t illud est qū nos vehementer aliquid plamur. vt filiatione que ex cōiectu/ris a iure inducēs dicit notoria. t idē est illud notorius sicut pesūptio iuris Secundū est notorū iuris. q2 in iure siue in iudicio ostitur sicut cū quis cō uincitur in iudicio: vel sponte confitetur vel per sententiā cōdēnatur in iudicio. Tertius est notorū facti. t illud est cum populus est testis alicuius facti t non est locus inficiationi. Et notat Archi. ii.q.i. ō manifesta. t bonus text. in.c. cū dilectis filius de pur. ca. Et vi dē notorū facti clare t famosa locutio ex euidentia rei surgēs: q tergiuer satiō e aliqua celari nō pōt. vt pbatur in .c.tua. de coha.cle. t mu. t.c. euidē tia de accu. Et illud notorius facti est tripler ¶ Primū facti permanentis vt q palatii dominoz ē i platea t sic dicitur notorius quasi res nota omnibus volentibus videre eam facū aut. q semel.C.quomodo. t qñ iu. t.d.c. euidentia ¶ Secundum ē facti trāseuntis t nō redeuntis. vt si in cōspectu populi sit aliquis interfectus: sīl vox pconis q2 notorū est pro tunc. nō p nunc. t sic intelligē q3 no. gl. in.d.aut. qui semel. ¶ Tertium est facti interpolati. recipld in eo qui patus ē mutare sub usuris. t de meretrice q3 nō lucrō mutuat vel peccat. Sed Bart. post Jaco. butri in.Lecta.C. de appel. dicit q notorū est q3 hūi actū pmanēt. vt edicta in albo pretoz. t q3 in platea est palatius vbioz. Illa autē que nūq habuerūt actū pmanēti vt vor pticomia: t huiusmodi. nō possūt transire in notorū: sed bene in manifestum.

¶ Hūi q2 huius scia requiritur ad hanc 1
dā notorū facti. q2 fuerūt varie opiniones. Hūi mihi placet opi. gl. in.d.c. de manifesta. q dicit sufficere iciam. t hominū ad minus. Quā sic intelligo. vt colligo ex Pa. in d.c. vestra. q3 si vicinia nō hūi. t. homines. seu plenaria nō pōt oriri notorū. Si vero hūi t q3 sona solū oportet oēs sciant. si aūt hūi plores q3 oēs sciant vel maior pars. tamen paro nō sit minor. t plōis. Et q3 tales vicinia facit notorū hōc bonus text. in d.c. cū dilectis Et sic p3 q3 nō regrit sciencia totius populi. vt volūt aliqui.

¶ Verū in notorijs tñ ordo seruādus 2
iuris. q2. pa. in.d.c. vsq3 q3 in notorio p̄ supto vbi agitur ō cōsanguinitate. pbanda regrit sed ibi est speciale. Hūi i alio notorio facti nō regrit nisi scientia. t sola citatio. Et hoc intellige vez nisi cōstet q3 nulla defensio cōpetit vel pōt cōpetere. q2 sic nō regrit citatio. t sic intelligē .c. cū olim de re.iudi. t.c. venerabilē. de elect. Hūi vbi pōt cōpetere defensio sic est necessaria citatio. aliter nō valebit sīa. t sic intellige Cle. pastoralis de re.iudicata. Similiter regritur probatio notorii per duos testes admitto. no. Olo. d.l.iij. ff. de testi. ni si sit notorium facti permanentis. vt i d.c. euidentia.

Quale in pulegio pīs locis concessio. ¶ intelligitur omnis ager de no

no ad cultum redactus ō quo non extat memoria q3 aliquando fuisset cultus. de ēbo. li.c. quid per nouale.

Omnis ppie dicitur qui habitu religionis accepto nundum peraliquam pfessionem astrictus experitur religionis asperitatem.

¶ Quis possit esse nouitius ppie. q. 1
q3 quilibet qui est rationis capax. t potest. re.q.i per totū. t de regula. c. cū simus. t quilibet qui potest esse religiosus. t quis sit. vide infra. Religiosus. §. iuī. Unde licet ante annos puberta/tis. vel oblatus a parentibus. aut alias quis possit suscipere habitum. tamen proprie non est nouitius. quia experiri non potest quid sit asperitas. nec militia potest supplere etatem vt in.c. ad nostrum. t.c. significatū. de regula. t ideo oportet q3 cōpleuerit. xiiij. annū masculus femina vero. xii.

¶ Per totum tempus debet quis esse nouitius. q. q3 regulariter per ānū 2
vt in.c. Paludus. xvii. q.i. t i.c. ad apostolicam de regula. Tamen quia illud tempus datur in fauorē nouicij. vt experiatur. t sīl mō asserit vt probēt si pro eis cōuenit. Ideo prelato cum cōuentu consentiente t intercedente vel limitare nouicij potest ante annū profiteri. t tenet pfessio. licet male faciant plati. si sine magna discretiō hoc faciant vt in.d.c. ad apostolicam: salbit hoc in monachis qui habent monasteria in insulis multum rigidis. quibus prohibetur ne ante. xvij. ānū aliquos recipiant ad professionem. vt in.c. q2 in insulis. de regula. Quā quidē prohibitionem. Jo. An. t post cū Pa. in d.c. quia in insulis ertēdunt ad fratres minores: t predicatores: vt nō recipiant ad professionem aliquem ante xvij. annum: t placet mihi per idēpti

tatem rationis. esse: vbi debet fieri ēcīlio legis. vt ff. de vi. Et c. vi. Illa fallit in omnibus mendicitibus: qui non possunt recipere ante annum cō pletum. pbationis ad professionem vt i c. cū simili. t.c. pfessione de regula. li. vi.

¶ Sed quid si quis nō obstante pro 3
bibitione recipiatur ad professionem ante annum probationis: vel ante tēpus debitū. q. q3 si quis recipiatur ad professionem ante annos pubertatis professio nulla est ipso iure. vt in dicta capitulo ad nostram. t.c. significatum. Et hoc in quacunq; religione. Si vero quis recipiatur ante .xvii. annum vbi non est recipiendus. Notā. tenet q3 etiam nulla sit professio propter. d. c. quia in insulis. t communiter ipsis recitando transeunt hoc. t facit pro sua opinione. l non dubium. C. de legi. t regula que contra ius. de re. iu. li. vi. pavideretur dubie loqui an sit obligatus religioni. Professus est tamē. Sī tamen q3 saltem in genere sit obligatus affirmat. Sed ego credo q3 nō religioni in genere sed in specie illi quā professus est obligatur. quia talis prohibitio principaliter respicit. fauorem professi: cui ipse potest renunciare. Et hoc iudicio meo aperte probatur per. d.c. ad apostolicam. vbi ps q3 talibus prohibetur receptio ante annum. aliter non punirentur facientes contrarium. t facta tenent. Et sic ad l. non dubium. t regulā que contra ius potest dici q3 non est nulla quia alio in re sustentatur. l.d.c. ad apostolicā. Si autē loquamur de professione que fit ante ānum probationis sic tenet. vt dictum est. Nisi in religione mendicitiuz in qua professio facta ante annū probationis complectum non obligat nisi religiōi i genere. nō autē illi qui professus est fm q3 ultra dicā. Et illi qui

tales q recepunt aliquē sciēter peccā-
rāt mortāl. t ñ pñt ipſi⁹ ad pfessionē
recipe. t eiciēt⁹ ꝺ3 pñti pēa q ꝑ gra-
tiozib3 ecclie solt iſligi. vt l. v. c. ñ. solū
4 ¶ Sed nunqd ſi durāte ſuſpēſiōe ꝑ
dicta recipet aliū ad pfessionē efficie-
tur irregularis. ℟. Be. in. v. c. nō solū
q ſi q3 ꝺ3 q3 act⁹ q ſit poſt ſuſpēſionē
ſit act⁹ de attributis certo ordini. cu-
talimōi ſi ē recepto ad pfessionē. Jgit
non erit irregularis Quis alij dicant
q ſic et nō bene.
5 ¶ S3 quis poterit abſoluere a. d. ſuſ
pēſione. ℟. S. in. v. c. nō solum t3. q
ſolus papa q3 cū. c. nuper. ꝺ sen. et co.
nō hēat locū i ſeriozib⁹ epō. t iſti ſūt
extēpti. Ergo cū ab epo nō poſſit abſol
ui neceſſe hīt ire ad papā S3 epo cū
tenēt q ꝺicit3. c. nup. habeat locum
tenū in curatis et apte logt iō poterūt
abſolui3 plana ſuis. Et ſic concoꝺa
opiniones que ſūt i. v. c. nō solū t recī
tat. Be. ſic ꝺiſtinguēꝺo. q. aut ſuſpen-
ſio ē ad tēp. t solus papa abſolute. nec
h3 locū. v. C. nuper. aut nō ē ad tēp. t
ſic h3 locū. t hoc tene: q ſeqt gl. ibi
ꝺē ꝺe q vide. ſupra. Abſolutio. i. §. inſ.
6 ¶ Utrū ꝑdicta pena. c. nō solū hēat
locū in montalib⁹ ſūcte Clare t ꝑdica
toz. ℟. Be. q ſic cum ꝺño. Lappo t
t3 er ꝓuilegio hēant ꝓpriū. t nō men
dicēt. p hoc nō tollit quin ſint ꝺe ordi
ne mēdicantū nec ꝓuilegij i eno va-
let ad oia. Quod limito ꝺ illis ꝓme re
gule ſancte. Clare. Sed ꝺe minoꝛibꝰ
nō credo cui3 er regula hēant ꝓpriū
Et attende ad eoꝛ regulā. an habeāt
ꝓpriū. t ſic nō extenꝺuntur ad eos. an ñ
poſſit habere. t ſic extēꝺitur. Quis er
ꝓuilegio habeāt poſſeſſiones. vel ꝺe
facto nō mēdicent.
7 ¶ Quero q̄n incipit ānus ꝓbatiōis
℟. q a ꝺie t hora ſpoſitionis hītus vſ
nō ſit pubes. quo ad alias religiones
ſed quo ad minoꝛes t ꝓꝺicatoꝛes t
monaſteria in ſalzaticis inſulis ꝺ3 ha
beāt annū. t vij. cōpletū. vt pareī ꝑ ꝓ
ꝺicta. c. ad nr̄am. c. ſignificatū. t. c. q
in inſulis. nō tamē penā ꝑdicte ſuſpen
ſionis ſ currit recipiēꝺo ꝺummō poſt
pubertatē ānū ꝓbationis cōpleuerit
in eoꝛum religione.
¶ Utrunqd furioſus pōt eſſe nouicius
ne. ℟. q nō. accipiēꝺo nouiciatū ꝑ an
no ꝓbationis vt ꝺe regula. c. ſicut tenoꝛ
Utrū ſi ſteriſſet i religione ꝑ cētū annos
nūq̄ poſſent pfecti t ſi pfect pfessio
nulla ē. ſicut nec matrimoniū ꝓhere.
vt. ff. ꝺe ſpon. l. furoꝛ. Nec ratificat ꝑ
ranhabitionē poſtq̄ fuerit ſane mētis
Sicut nec pfessio facta ante annos
pubertatis niſi ꝑ ꝺelationem habitus
inducentis pfessionē tacitam poſtq̄ ē
ſane mentis t compleuit annos puber
tatis. aut per pfessionem expreſſam
ſe obligauerit. vt p3 p. c. i. ꝺe voto. li.
vj. facit. c. ſicut tenoꝛ. ꝺe regula. Et pla
cet mihi Quis ño. t cōmuniter eum
ſequentes ꝛideantur tenere q ranhabi
tantes ſi nō cōtraꝺicit. ſed perſeuera-
uerit poſtq̄ eſt ſane mētis t pubes ſa
ctus. t ꝺem ꝺicunt ꝺe impubere. ſed
tu tene iſtud. perſeuerare vt viri cum
ꝺelatione hītus inducentis profeſſio-
nem tacitam
¶ Utrū nouicius poſſit exire. ℟. q ſic q
libere ſine oī licentia. vt p3 in. c. ſtatuimus ꝺe regl. pp. ō tū libere nec ſecur
rit i aliquā inhabitationē q̄ ad ordines
vel beneficia eccleſiaſtica vel ſeculaꝛia
er tali egreſſu. p3 hoc er. c. poſtulaſti. ō
regl. Salbr hoc in illo qui pfeſſus eſt
tacite vt p3 in. ꝺ. c. ſtatuimus.
¶ Quid ꝺe bonis que ꝺonauit reli q
gioni ante ingreſſum. vel in ipſo in-
greſſu. ℟. Pa. i. c. quod ad te ꝺe elec.
conuiga. q ſi ꝺonauit omnia nunc in
ꝺubio ꝛidentur ꝺonaſſe cauſa mo:no.
ſe cōtulit bona ſua monaſterio. Et ſic
eſt ō a opinio ꝑdictoꝝ qō ſunt mona
ſterij ſi no expreſſe reuocauit. Si ꝺo
expreſſe nō cōtulit ſed ſimpliciter in-
trauit cū ꝓbationis ſic ſuccedēt proꝛi-
moꝛes t nō mōaſterū Ma3 cū ille ñ
fuerit religioſus cū effectu. c. religioſo
ꝺe ſenten. et com. libro. vi. Bona eius
nec tacite nec expreſſe tranſierūt i mo
naſterū preſertim cū adhuc haberet
facultatē faciendi teſtamentum Jdeo
primoꝛes ſuccedēt
¶ Quō nouicius efficit tacite pfess⁹ 11
℟. q tribus modis efficitur tacite, pfeſ
ſus. Primo ſecundum Johan. and.
t ꝺoctoꝝ Anto. t Pa. in. c. vidua ō
t ꝺoctoꝝ Anto. t Pa. in. c. vidua ō
regula. qui ſe ingerit actibus qui solū3
cōueniūt pfessis ꝺe iure vel cōſuetu-
ꝺine t hoc facit ex certa ſciēna. i. ſcien
ſolum conuenire talē actum profeſſio.
Jtē q̄ hoc faciat ſpōte t nō ex metu
Jtem q̄ per triduum in codē ꝓpoſi
to perſeueret aut loco pleuerantie tri
ꝺui q fecerit cū habitu pfeſſoꝝ ꝺi-
ſtincto i forma ſciſſura vel colore eius
vno iſtoꝝ ꝺeficiente ſi inducit pfessio
tacita puta ſi facit neſciens competere
ſolum profeſſio vel ex metu vel ſine
pleuerantia tridui ꝺūmō loco pleue-
rāne tridui nō ponat habitum pfeſſo-
rāne ſi ꝺicit q3 idem facit q̄ triduū Secundo
inducit tacita pfessio ex ꝺelatione ha
bitus pfeſſoꝝ Dūmō facit primo ſcie
ter ſciens ſolum conuenire profeſſio
t ſciens q ex tali hac aſſūptione ō u
re vel cōſuetuꝺine inducit pfessio fm
Anto. t ꝺo. Ant. ité ſo q habu⁹ pfeſ-
ſoꝝ ſit ꝺiſtinct⁹ in colore vel forma aut
ſciſſura Tertio q ſponte Quarto q ō
tor ei ab eo q pōt incoꝛporare religio
ni Aut eo conſentiēte acceptatur fm
Panoꝛ. in ꝺ. c. Ecclesia t facit. c. Poꝛ
recū ꝺe regula. Quinto q ꝺeſ pleue
rātia tridui in cuius ꝺelatione t ſic utrū

lige.c.in limitionem in fin.ō regula.vi. tertio Quidā nō excipiunt duos casus in quibus nō regrit illud quinq; scilicet pleuerāna tridui Primus si infirmitate suscipit. Facit.c.sicut el secundo de regula. Et secūdus qñ qs prō uerat intrare t intrādo suscipit habitū pfessōis Pa. vero in.c.ad nostras ō regula. dubitat ō hoc Sz ego auda cter credo q; ēt in istis duob⁹ casibus regrāt pleuerāna tridui per dictum.c. cōstitutiones in quo nihil excipit nec ego credo. Tertio q; deferat habitus in monasterio qz q̄ncunq; deferatur extra monasteriū nō cēsef pfessus vi. c. vt clerici de regula.no. Pa.in.c.ex rescripto de iureiuran. Sed hic nota dictum Abbatis in.c.cū illorum de sē. exco. q; vbicūq; fuerit monach⁹ dum mō sit sub obedientia abbatis semper fingit in claustro t ideo istud secūdū itel ligit qñ extra monasteriū idest extra obedientiā i alicuius plani deserk qñ non inducitur tacita pfessio qz cessat p̄sumptio eo quod si vellet profiteri itraret monasteriū seu poneret se sub obedientia abbatis vel plani Tertio inducit professio tacita per delationem hitus noticiarū nō distincti in forma coloze vel scultura vltra ānū Cle.eos de regula. Intelligē i monasterio secūdū q; supra dictū est q̄nūs sit distinctus alia distinctione oculta pura qz bñdicitur t hmōi. Si vō distinctio in scultura colore vel forma se patenk exhibeat sic nū q̄ inducitur professio cuam si seraf p viginti ānos vt notak in cle.eos in gl. t Panor.in.c.ex parte de regula.addik ab aliqb⁹ sed ego non teneo quartū inducens tacitā pfessionē qñ quis habuit absolute ppositū mutandi vitā t patet p.c. cōsulti t.c.statuimus.ō Regula. Beneficium t.c.non solum de regularibus libro sexto. Sed quomodo hoc Intelligatur Fuit diuersa opinio Sed verior est opinio q; tunc ppositū de absolutū mutandi vitam qñ qs facit votū pseuerandi i religiōe t non aliter Unde q̄ uis quis ingrediat religionē cum proposito pseuerādi. non pp hoc efficitur tacite pfess⁹ immo plus dico q; etiā si fecisset votum de intrando nō pp hoc efficit tacite pfessus imo pōt f dire ad seculum sicut alij nouicij Et qō plus est sanisecit voto vt infra votū tertio.§.ō cio octauo. Et qō nō inducat tacitā pfessionem factū votū de intrando vl voldtas pseuerādi probat apte p.c.ex trāsmissa ō renum. vbi iudicio meo est ter.clar⁹ si nō cauisef imo plus dicit dñs Lar.in cōsilio facti t sequitur Pa.in.d.c.cōsulit q; ēt ille qui fecit votū ō pseuerādo nō efficit tacite pfessus p delationē hitus noticiarū dixerit vti si postea egrederek t ducet matrimonium dicit matrimoniū tenere t ad.c.nō solū t alia capitula q̄ videnk Orta.§.q; loquūk q; talis nō pōt redire ad seculum sine peccato mortali ex q̄ absolute habuit propositū mutandi vitā.l.sicut votū pseuerādi sz nō dicit q; sit tacite pfessus t ō istō tene qz vertus

¶ Hic aduerte q; sicut pfessio expssa dirimit mrimoniū postea ducū nūq̄ inducit quātūcūq; qs vouerat nisi fiat in manibus illius q̄ hz pātem recipiendi t incorporādi religioni quā pfitek fz ge.in.d.c.Cōstitutiōez t.c. vnico de voto li.vi.t Lap.t Innocē. Jo.mo.t Jo.an.in.d.c. Panormitanus vel nisi qñ fuit facta in manu alterius recipientis noie dicti plani t ipse ranficauit añq̄ ducet sic pari rōne in tacita Et ō ingressio in actibus pfessionis vel delatio habit⁹ t hmōi supradicta si debēt inducere tacitā pfessionez oz fiāt sciēnibus illis q̄ possunt incorporare t pfitenb⁹ alr nō inducit q̄tūcūq; qs talia facit qō no.qz sepe i pratica.

14 ¶ No.ēt q; pfessio tacita q̄ fit infra annū nō obligat tacite pfessū illi religioni pcise sicut expressa. vt ostēdit ter. in d.c.Cōstitutionē. Sz bene obligat illi religionē in q̄ tacitā pfessionem fecit sibi: qz eū expellere nō poterit. alr nō esset ste religiosus vere: t sic si ducet matrimoniū: cuius ducū dicit ter.in.d.c.vnico de voto li.vi. Rō qz si illa non teneк sibi in q̄ pfessus est tacite multo minus alia: t sic si nulla vellet eum recipere remaneret religiosus nullius religiōis: qō est impossibile: t ō poterit eum inuitū expellere ex q̄ pfessit vt tacite pfiteret. Illa aūt pfessio q̄ fit p delationē hitus vltra ānū obligat illi religioni in spē.cle.eos de regul. in foro tñ aie nō teneк nisi religioni in gñe si modo ptalē delationē non hūit aium obligādi se. Et ex hoc potes colligere t concordare doc. sic professus tacite in vna de religionib⁹ approbat nō teneт illi pcise: sz solū vni in genere t si ducit nō tz mrimonii. pfess⁹ expresse i religiōe mēdicātū infra ānū si non intēdebat se obligare nisi illi quā pfess⁹ ē nō teneк: nec illi quā pfessus est nec alij. sed libere pōt redire ad seculū. si vō se intēdebat obligare saltē religioni in genere sic nō pōt redire ad seculū. si tñ ducit tz mrimonium. Si tacite pfiteak in religiōe mēdicātū obligat religiōi t si ducit nō tz matrimonium Rō qz tacita pfessio nō phibek in religionibus etiam mendicantium. vt in d.c.nō solum. sed solum expressa. ergo quando habentes potestatē incorporandi sunt passi vt tacite profitereк se obligauerūt illi licet ipse ex beneficio iuris nō sit precise obligat⁹ eis.

15 ¶ Utrum requirat q; annus probationis sit continuus vel sufficiat interpolatus. ℟ Fin Bar.in.l. interdum.§. quotiens.ff.de publi. requiritur annus continuus. t facit prelatus ter. vbi seruus dicit nouicius qui nō sicut in vrbe per annum continuum. Facit.l. vnica C.de prose. qui in vrbe constan. Nam intermissione temporis diuersificantur mores t opera hominum. vt m.l. si nō sortem.§. liberius.ff.de condi.in debi. Facit etiam quia quando iura faciunt mentionez de certo tempore debet intelligi de tempore continuo. vt notat gloan Rubrica.ff.de varijs t tempo.prescrip. t in.l. Genero.ff.de his qui no.infa. t per Joan.An.in.c. i.de elec.libro.vi. t videtur ter.in.c.cupientes.§. ceterum Ibidem sequitur istam opinionem Joā.de ligna. t post eum Pa.in.c.ad apostolicam.de regularibus. t Adducit Pa.illud qō Jegitur. t no.in.l.vbi fideiussor.ff. de solu. vbi formatur questio notabilis. pone q; statuto cauetur bannitum pro cē tum ducatis impune posse offendi. dicitur quis respectu vnius debiti pro quinquaginta t respectu alterius debiti pro alijs quinquaginta. t concluditur q; non potest talis offendi impune. quia ex quo debita sunt diuersa nō debent coniungi ad faciendum vnum totū. t sic est ibi casus q; quinquaginta t quinquaginta non faciūt centū. t sic in casu nostro quia intermissio temporis minuit austeritatem regule. Quia dicitur est continuare per annum continuum q̄ per annum interpolatum. t istud tene. Guio Ber.Bal.t Spec. in titulo.de sta.regula. t glo.de regu. iur.in regula cum qui certus est. libro vi. tenent Annum vel secūdum alios. dic q; loquitur quādo quis per totum vnum annum probauit. religionem t postea egreditur. qui postea rediens non oportet probet iterum per alium annū. sed licite status recipi potuit. qz est verum. t sic serua.

benedicat sedas nuptias viuēte altero
ꝓ cōuer tenent ooc. cū hoc ibidem
q̄ non est suspensus ipso iure sed suspē
dendus.

Nunciatio

nouī op̄is est pro
hibitio facta illi q̄ aut ędificat
aut ędificari formā mutat i alterū ꝓe
iudiciū: qđ ē ędificiū nouum facere.
vt.ff.de nouī op. nunt. l. pe. §. opus no
uum. Si q̄ antiquū reficit opus no
uum nō facit. d. l. i. §. si qs ędificet in
tellige nisi ex toto esset destructum. vt
no. in. c. cōsuluit de iure. Sīi nihil ali
ud est nūciare nisi ꝓhibitio nouī ope
ris. d. l. i. §. nunciatiuo ꝛ eodem ti. c.
significantibus.

1 ¶ Quib⁹ de cāis fit denunciatio nouī
operis q̄. q̄ trib⁹. Primo q̄a iuris pro
prii ꝓ se. uādi. Ho d⁹ni depellēdi tertio
publici iuris uendi. d. l. i. §. nunc vide
mus. ꝛ §. nunciatio.

2 ¶ Ꝑro q̄bus operibus p̄t fieri nūcia
tio hec. q̄. q̄ tantū p̄ illis operib⁹ q̄
solo cōiuncte sūt. vel in solo fiunt: quo
rū ędificatio vel demolitio dr op⁹ no
uū. vt. d. l. i. §. hoc aūt edictum. Et ad
k̄ uera nō ad preterita fit ut ibidem.

3 ¶ Utr̄ hec denunciatio sive ꝓhibitio
se extēdat ad eccl̄ias aut locū religiosū
q̄. q̄ sic. eī nō sint in preiudiciū alte
rius cōstructa. vt in. c. ꝓtio eodem ti.
Fallit in casu ubi Episcopus ꝓp necessi
tatē popul⁹ aliam ecclesiam vult ędi
ficare l⁹ sit in ꝓiudiciū aliarum eccle
siarū ve ecclesiā ędifi. c. ad audiēn.

4 ¶ Utr̄ hec nunciatio se extēdat ad
purgationē cloacarū ꝛ riuorū. q̄. q̄ si
q̄ publice utilitatis ꝛ securitatis est ri
uos ꝛ cloacas curare. ff. eodem l. de
pupillo. §. si quis riuos.

5 ¶ Qualiter fit hec nūciatio. q̄. tripli
citer. Primo ꝓ prętoris inhibitionem
Secō cum simplici verbo inhibendo
Tertio ꝓ iactū lapilli. sic dicēdo nūcio
tibi opus nouū ꝓ iactū lapilli ꝛ tanti⁹ ꝓ
iecit lapidē in opere ipso. Et hoc ter
tiū est primū est melius. q̄ secūda nun
ciatio cōstituit i possessiōe: ꝛ certificat
possessorē q̄ uult ędificare. Ꝺ⁹ per
inhibitionem prętoris. vel ꝓ iactū la
pilli ꝺ⁹ vt. d. l. ꝺ⁹ pupillo. §. meminisse ꝛ.
d. l. i. §. in operis. Dicit tū aliquis q̄ ve
bet fieri tertia actio lapilli. ar. ff. de rr in
di. l. contumacia. xii. q. ii. Indigne. de
consti. et litteris. in gl. et dr q̄ trina
monitio est legitima et canonica.

6 ¶ Cui debet fieri hec nunciatio. q̄. q̄
ꝺ⁹no vel procuratori: seruo puero. vel ta
bulario seu illi q̄ fabricat. d. l. ꝺ⁹ pupillo. §.
nūciare. Et ꝺ⁹ fieri in re ꝓsēti ꝛ ipso
ne ꝛ nō tātū ꝺ⁹no. sed illis q̄ ibi sunt.

7 ¶ Quot modis remittit hec nūcia
tio. q̄. q̄ quattuor modis. primo ꝺ⁹us
erbisse ff. eodē. l. i. nō solū. §. secundum
Secō ꝓ renūciationē. ff. eodē. l. i. §. in
de. ff. Tertio morte nūciatoris. d. l.
nō solū. §. morte. Quarto sanidatione
Utrū est q̄ denūcians hēt tres menses
ad deliberandū an velit uocare de
iure suo: aut recipere cautionē de de
molēdo i qb⁹ denūciat⁹ nō poterit ędi
ficare. Ꝺ⁹ si infra tres mēses nō ostēdit
de iure suo ꝓ ipsos tres mēses caueat
denūciat⁹ de ope ꝺ⁹ molēdo ꝛ ędificet
C. eo. li. i. unica ꝛ in. c. ultio eo. li.

8 ¶ Quis effect⁹ nūciationis. q̄. q̄ qđ
ędificatū est post eā demoliri debꝺ
expensis ipsius ędificātis. d. l. prima
ff. i. ti. l. ꝓtor. §. i. eodem. ꝛ extra eodē
per totum.

Bedientia

q̄ ē hō
minis
ad deū sic diffinitur. ab Anselmo. obedientia est affectio uolūtatis cō
silete deo sicut ꝺ⁹io. Inobedientia ē
affectio uolūtatis diabolo instrumenta
liter copulate q̄. sicut hō ꝓ instrumē-

ri operat. sic diabolus p inobedientiaꝫ separat hominem a deo. Be. iij. t. ij. q. iij. §. cuidam. Obediẽna q̃ est hõis ad hominẽ ẽ debita reuerentia minoris ad maiorem.

1 ¶ Utrũ qs teneat obedire i oibus suis maioribꝰ. ℟. q̃ triplex est superioritas Prima est in spiritualibus. scõa est in tpalibus q̃ ad regimẽ reipublice. Tertia est i tẽporalibꝰ q̃ ad regimen ppie familie. Et ideo fm aler. in tertia parte summe in tertio precepto. obedientia limitat secundus gradum superioritatis. Illi. n. q̃ sunt spiritualibꝰ obediendum est in spiritualibꝰ necessariis ad salutem vel ad hoc ptinentibꝰ. sicut Pape ẽpo t ceteris prelatis ecclasticis ab his qui subiciunt iurisdictioni eorum. Similis t principibus q; presunt tẽporalibꝰ ad rẽ publicã permanentibus. sic ẽis in hoc ẽ obediẽdũ ab eoꝝ subditꝫ. Si mõ potestas eorũ nõ sit vsurpata fm Ri. in secũdo. di. vltima. Quia si est vsurpata nõ tenemur nisi ppter scandalum. Et aduerte q̃ ecclasticꝰ non sunt subditi dominorũ tẽporalium. t ideo nõ possũt eis aliqd p̃cipere. de Ministris. c. ecclia Parri ait carnali cũ preest cure rei familiaris debet ei obediẽna a filiis. i his q̃ pertinẽt ad dispositionem rei familiaris. Unde talibus in prefatis non obediẽtia scienter t sine rõnabili causa. t in re alicuius importãtie. aut ex contẽptu peccãt mortaliter. Nisi forsit ille qõ precipit ℨ preceptum dei vl in salutis dispendiũ. aut ℨ peeptũ superioris ad ipsũ precipiẽtis. Jn aliis autez q̃ ad eoꝝ superioritatẽ nõ pertinẽt. non est necessariũ obedire. Eliciuntur ista a. c. si qs de maio. t obedi in glo. t. vii. q. prima. sciendũ. n. q. iij. si dñs. t similibus. Dicit etiã Tho. secũda secunde. q. xxij. q̃ in his q̃ pertinẽt ad interiores motũ voluntatis nõ tenetur homo hõi obedire. q̃ limita verũ. nisi opus exterius necessariũ nõ posset pficere phia sine applicatione animi: q; hic nõ hẽret veritatẽ. sed tenet obedire applicãdo animũ ad perficiendũ qõ p̃cipitur.

¶ Utrũ pape sit obediendũ in oibus t ℟. Pan. in. c. inquisitioni. de sen. excõ. q̃ si p̃ceptũ sapit peccatum tunc non ẽ ei obediẽdũ q̃ intellige ẽt ỗ venialiter. xi. q. iij. qd ergo. Si ỗ p̃ceptũ nõ sapit peccatũ tunc ab ecclasticio plonis est sibi obediẽdũ. licet videat duz. xviij. vi. in memoria. Nisi q̃n ex obedientia presumeret stat⁹ ecclie pturbari vehemẽter vel aliud mali futurũ seu scandalũ. Nã tũc ẽt si preciperet sub pena excõicationis late sententie nõ est ei obediendum. vt no. Pa. in. c. si q̃n. t in. c. cũ adeo de rescrip. Ex quo infert Pa. in. d. c. si q̃n. q̃ q̃n mãdat aliqd ex cuius execũtione p̃sumit scandalũ futurũ in ciuitate nõ est ei obediẽdũ: q; hoc fit auctoritate legis. vt in. d. c. si q̃n. t in aut. et nulli iudicẽ. Sz dz rescribere Pape Limita ỗ q̃ nõ tenent obedire fm Pa. in. c. cũ oli. de cle. cõiu. q̃n Papa cũ maiori parte concilij in diceret cõtinẽtiã certo gñi plonarum post. p monitionẽ eis relistentibꝰ: q; cõtinẽtia psuaderi põt: imperari non põt. xxxij. q. i. integritas. Et sic potest dici q̃ nec papa põt indicere eis vltã strictionẽ ℨ eoꝝ velle. lxxiij. di. gesta. t quod ibi notat t in regula q̃ oẽs tãgit ỗ re. iur. li. vi. Item si Papa credat mãdata iusta t iuste facere. sed ñ subdito ꝑstat mãdata in se cõtinere peccatũ nõ est exequẽdũ. vt in. c. Ifas. de resti. spo. a sed alijs⁹ aũt ẽ obediẽdũ Pape i spãlibꝰ t ecclasticis q̃ ptinẽt ad salutem. t bonoꝝ moꝝ t necessariorũ ꝑfectionẽ. Jn tpalibꝰ ỗ nõ tenẽt ei obedire nisi sint ei subiecti vel rõe cãe vel rõne plone. Ubi si peciperet seculari nulla rõe

2

sibi subdito q̃ det sibi bõa sua nõ tenet obedire. Idẽ dic de ẽpis t aliis ꝑlatis spãlibus quo ad tpalia t silr de plano secularibꝰ q̃ ad spãlia t hoc sequitur Jmo. in. d. c. inquisitõni.

3 ¶ Utrũ subditi seculares teneãt obedire dñis suis volentibꝰ eos subicere alterius dñio. ℟. q̃ nõ qz ñ potest hoc facere sine eoꝝ voluntate. c. electi. de nia. t obe. t. c. fi. codes.

4 ¶ Utrũ i omnibus sint intelligẽde aliq̃ cõditiões. ℟. gl. i. c. ij. de voto q̃ sic. i. si possibilitas adest. facit. c. que rel'am t. c. licet de iureiur. t. l. paulus ff. q̃ sententie sine appellatione. Item admittit oẽm rõnabilem cãm vt no. Pa. in. c. magne de voto facit. c. si q̃n de rescri. t. c. ex pte de off. ỗle. t q̃ no. Archi. in c. vltã. lxxvi. di.

5 ¶ Utrũ ℨ obediẽtiã currat ꝓscriptio ℟. q̃ non qz semp est in mala fide. l. i. C. de seruis fugi. t. c. fi. de regula. t i gl. c. sicut nobis ỗ regula.

6 ¶ Utrũ subditꝰ dubitãs ne id q̃ ꝑcipit sit ℨ deũ vl nõ teneat obedire. ℟. q̃ sic imo excusat vt in. c. qd culpatur xxij. q. i. Nisi sit de his in qbꝰ ignorãtia non excusat. c. ad aures de tẽ. ordi. imo bonũ sine q̃ potest esse salus debz dimitti pp obiam. xi. q. iii. qd ergo. Dz tñ subditꝰ ẽstũ põt intrali dubio ingredi

7 ¶ Utrũ sacerdos teneat denũciare excõicatũ quẽ scit inocentem ad peeptũ epi. ℟. fm Tho. in quos. q̃ si solũmãdet denũciationẽ obediat. Si vo mãdet excõicationẽ dicit q̃ si ꝑbare nõ põt eius inocẽtiã q̃ debz obedire. Sz ego dico q̃ nullo mõ debet obedire qz hẽt excusationẽ paratã dicendo q̃ aut cõmittat cause cognitionẽ: aut ipse excõicet si non vult cõmittere t ipse denũciabit alr nõ debz ℨ conscientiã obedire Vide. ē. iudicare. §. vii.

8 ¶ Utrũ obla in his q̃ q̃ꝰ se vult sit mentoria. ℟. q̃ sic si fiãt p̃cipaliꝫ q̃ obliaꝫ Sec⁹ si fiãt p̃cipaliꝫ qz placent ita no. viij. q. i. sciendũ t illud Ore. fm hãc distinctionẽ est intelligendum

¶ Utrũ Clericus teneat obedire ẽpo 9
p̃cipienti sibi q̃ det libros suos alteri vel q̃ resignet bñficiũ. ℟. fm Bar. q̃ nõ qz non pertinet ad cõm hoc p̃cipere. vij. q. i. qz si q̃ intelligo q̃n sine cã hoc p̃cipit. Sz cũ cã preciplendo sic tenet puta qz clericꝰ est ineptus t vult dare idoneo ꝓpter bonum ecclesie. ar. c. cũ apls. §. Prohibem⁹ de cẽsi. xvi. q. i. predicator t de mgrio. c. super specula dñmõ libri t tales res sunt de bõis ecclasticis nõ ppriis qz sic non teneret. c. requisisti de testa. de iure patro. cum dilectus.

¶ Utrũ mõachꝰ religiosus non erem 10
pus magis teneãtur obedire ẽpo q̃ suo ꝑlato. ℟. q̃ nõ. lviij. dist. c. i. t. ii. t xii. q. i. nõ dicatis de obedientia religiosoꝝ vide religiosus De hac materia vide. ē. inobediẽtia.

Blatio vt dicat t sit tria regnũ. Primũ ex parte offerẽtis. i. vt sit rpianꝰ ab infidelibus ecclia non recipit oblatiõez sz excommunicatẽ oblatiõez p̃ iterẽ vt in. c. Ejto de vsu. Secũm ex pte eius cui offert vt sit ecclia qz q̃ fit priuate psone nõ oblatio sz donatio ẽ Tertius ex pte rei donate vt. i. sit licite acquisita quia illicite acquisita non recipiuntur ꝓ oblatione. c. quia in oibus de vsu. c. ex transmissa de deci. t glo. in summa. xiij. q. v. hec Pa. in. c. causa de ỗ bo. signi.

¶ Utrũ oblatiões sint de precepto. ℟. 1
q̃ oblatio accipitur largo mõ ꝓ oi q̃ offertur ecclesie sine in vita sua in morte Facit. c. in nostra de sepul. siue sint mobilia siue imobilia. xii. q. i. videtes t hec nõ sunt de precepto nisi q̃n a defunctis fiãt legate. xiij. q. ii. qui oblationes. Nam tunc peccant mortaliter

nō solactes Aut qñ gse obligauit ꝺ
ꝯmō vel qñ aliquis popul⁹ hēret et cō
sueuit fine facere aliqui oblatōes ec
clesie puta semel in anno, i tali die qz
sic hēnerent⁹ qz vt dicit bar. in l. pule
gia. C. de ss. eccle. et recitat pa. i. c.
abolēde de sepul. ea ꝙ ab antiquo tol
ta sūt ecclīs et ministris tribut nō va
lent aliquo modo immutari. Excipit fo
oblato ꝓprie et stricte sm eōem vsuꝫ
loquendi et est oblatio ꝙ fit sacerdoti i
missa et hec ē de ꝓcepto in ꝓcipuis se
stis sm Host. allat. c. ois xp̄ianus de cō
se. d. ii. Pa. vō in d. c. cī dicit hoc ve
rum vbi sacerdos indigeret alias aūt
dicit relinquendū cōsuetudini qz non
reperit ture cautū q̄ talibus diebꝫ ex
necessitate fiāt tales oblationes archi.
vero in d. c. omnis xp̄ianus et glos. et
Lan. et Hugo. et Rar. tenēt q̄ nō sūt
de ꝓcepto sm Hugo. illud qō of ñ
apparēbis in conspectu mō vacuus su
it cerimonia e et iura q̄ vident innuere
q̄ sint de precepto intelligi debent de
aliis oblationibus legatis ecclīs vl ex
voto debitis Ego aūt istō credo veri⁹
q̄ non sint de precepto cōe rōne consu
etudinis qz nemo offert nisi cui placet
et sic consuetudo non potest introduci
vt ō. consuetudo. §. xx. Solūmodo er
go erūt ō precepto rōe paupertat⁹ sacer
dotis qñ parrochiani sui sint diuites
et abūdant qz tunc possūt cogi ab epo
per subtractionem diuinorum ar. prie
cor. viii. sed si sunt eq̄ pauperes sicut
sacerdos sic non tenent sm Inno. et
glo. et Rar. Sz dicaꝫ illud. xcj. di. cle
rici⁹ inqt victū et vestitū suo artificio
vl agricultura fine officij sui ꝺtrimēto
preparet. Laudabile tñ consiliū est vt
semp offerant i precipuis festis aliquid
in missa et sic intelligē. d. c. ois et simi
liꝫ hec ē cōis opio doc.

2 C Cuius erūt oblatiōes q̄ fiunt vel in
ecclesia capella vel imagini vel cele
branti vide. ī. ecclia. §. viii.

3 C Quoꝝ oblationes phibentur reci
pi. ff. gl in. c. oblationes. xc. di. q. pmo
psonaꝫ ōdēnū sed o opp̄ssionū pau
perū tercio sacrilegoꝝ ꝺcto q erbus ꝑ
num violenter de ecclia cōfugientem
ad ipsū quos raptoꝝ. sexto usurariorū
septio meretricū aliorꝫ vo nō sunt re
cipiende qz est penale vt ibi dicit glo.

4 C Utrū sacerdos possit recipere obla
tiōes que ei offerunt p̄ missis dicendis
quas penitēti iniūxit i p̄nia vt faceret ꝺ
ei. ff. q. potest sed spēs mali est tō si
pōt p̄sumere q̄ penitēs aliqꝫ scādalū
ex hoc concipiat vel aliquis alius de
bet respicere et ad alium mittere. c. cū
ab omni ō vita et ho. cle.

5 C Pone q̄ sit ꝓsuetudo in aliq̄ eccle
sia q̄ ꝓponitur hēat oblationes q̄ fiūt
i ecclīa et sacrīa illas que fiunt i festo
sancti Laurentij. Venit. d. festū in ecclīa
qꝫ hēbit. §. Bar. in l. peōsul. ff. de of
ficio peōsu. q̄ erūt ꝓposite p dictaꝫ le
geꝫ qz inspiciunt potius qō est natura
le q̄ accidentale.

Bligatio ē iuris vi
culū q̄ ne
cessario astrigimur ad aliquid
dand. vel faciend⁹ vel instit. de ob. in prin.

C Obligatio si ne cōsensu nulla est. l. i.
ff. de pactis et nemo obligat nisi q̄ ani
mū obligandi se hēat. ff. de ac et ob. l.
obligationum la prima, Facit. glo. in. c.
fi. de voto

C Quomplex est obligatio. §. q̄ tri
plex. Prima ꝺ naturalis. tantū q̄ in se
cōtinet naturales equitatē hec ꝺcitur
p vinculū nature. le. f. cōsensum et potest
fieri inter oēs hoies rōis capaces sed
in foro cōtentioso hec ineffax est ad
agendū. Is in foro conscientie liget vt. j.
Pactū. §. iij. Secūda ꝺ ciuilis tñ
que ē cuꝫ quis ciuili iure p̄ñ ē astrict⁹

sed naturalis eqtas dissuadet eū tene
ri sicut cū qō spe future numeratio
nis facit instrumentuꝫ in quo cōfitet
se recepisse cētū. q̄ tñ nō recepit et hec
nō obligat in foro cōscie. nisi in q̄tum
a plato cogeret. Is Inno. i. c. qz cle
rici⁹ de immu. eccle. Certis ꝺ nāli⁹ et
ciuilis simul q̄ est cū qō cū solēnitate
iuris potens se obligare obligat se ad
aliqd q̄ nāli⁹ eqtas cuit euꝫ obserua
re. et de illis hēnt isti. ō ob. p totuꝫ. et
hec obligat i vtroq̄ foro Is oēs doc.

3 C Quot mōis ꝺcit tertia obligatio
§. q̄. iiii. mōis. Prio ex ꝺcto vt ēptio
one vēditiōe. locatōe et hmōi. Scōo
ex q̄si ꝺcto. i. cū qō gerit negociū al
teri⁹ sine mādato eius. Tertio ex ma
leficio. vt ex furto rapina. et hiusmōi.
Quarto ex q̄si maleficio. i. cū qō nō
directe seu dolose deligit sed q̄si qz su
it in culpa vt cū ex eius domo aliqd ē
effusum q̄ alteri nocuit. Instituta sub
diuersis titulis. Iré ꝺcitur iuj. modis.
Prio re. vt in mutuo. comodato. de
posito et hmōi. Scōo ō verbis in stipulā
do. Tertio lris. vt qñ in lris ꝺcitur se
recepisse aliqd q̄ tñ nō recepit. Quar
to solo ꝺsensu. vt i societate. mandato
ēptiōe vēditiōe vl locatōe. In his ñ
requirit scriptura nec pñia. sed sufficit
eos qui ꝺbant cōsentire p se vl p nūcium. vel p eplaꝫ. Sec⁹ in aliis qz vl
tra cōsensū requirit vel lra. res. vel ver
ba. hec ponūtur vsualiter inst. q. mo. re ꝺ.
obligano. et sub aliis titulis.

4 C Utr̄ in gñi obligatōe veniant q̄
spāliter qō non fuisset ꝓmissum. §. Is
Bar. in l. i. C. q̄ res pi. ob. po. q̄ nō vñ
dicit q̄ si qō obligauit ola bona sua
nō intelligit obligare ea que nullo mō
spāliter cēt obligaturus puta pānos lec
tos et alia supelectilia sine quibus vi
uere nō possumus.

5 C Utr̄ papa possit absolvere ab obli
gatōe qua quis alteri tenetur. vide. §.
Juramentum. vi in prin.

6 C Utrū obligatio semel extincta possit
instaurari. §. q̄ nō tenet. l. cū ex fe. C. ō
remis. pigno. Is oꝝ alia fiat si ꝺcs inesse

7 C Utrū obligatio dissoluat aduenīte
t̄mino. §. Pa. i. c. sicut ex lris ō ipō.
capitōo mēte Hol. q̄ placet dīo Gen
to. et est amica vtutiq̄ aut t̄min⁹ ap
ponit ad sollicitandū iplemētū obliga
tiōis et tūc lapsus termini nō ꝺbat ab
obligatōe. ar. l. obligatō ex. la. q. §. pla
cet. ff. ō actio. et obli. et ar. c. cū dilecti
ō dolo et ꝺtu. t. l. Celsus. ff. ō ar. et tūc
ponit ad sollicitandū iplementū qñ ap
pōit termin⁹ ꝺcti tā plecto puta ꝺcit
qō spōsalia et postea promittit q̄ infra
certū ips̄ ducet eā nō dissoluitur elap
so termino aut termin⁹ apponit ad finē
dā seu limitādā obligationē et tunc
lapsus termini liberat ab obligatōe si
p promissorē nō stetit qn iplere⁹ termi
no et isto mō ꝺapposit⁹ qñ appōit ad
sollicitandū ꝓcipuū ꝺct. puta promitti
mus ad iuicē tali tpe ducere ad ꝺbē
dum sponsalia elapso die liber ē per
quem non stetit.

C Utr̄ obligat⁹ stati teneat. §. Pa. i
c. Is beli. de Simo. q̄ aut rica est ap
posita obligatōi et si sit ciuilē fori re
us et auctor teneat reus sine interpella
tiōe offerre. et re ad domū ei⁹ q̄ dies
interpellat. p hoc. c. potuit de loca. et l.
magna. C. de ꝺben. et cō. supu. Si nō
sunt eiusdem fori nō tenet reus spōte
re ad forū alterius vel ad domū. Is ꝺ
cat in domo sua pat⁹ Iuꝫ soluere si sit
q̄ recipiat et sufficit iuxta no. i. l. Iré il
la. ff. de cōsti. pecu. et ibi Bar. et Albe. in. l. ubem⁹. C. ō epi. et cle. Nō no. p
limitatione. c. potuit ō loca. Intellige
nisi aliud sit spāliter in pacto. Aut dies
nō est apposita et sic regitur monitio
vt. ii. l. ñ ex legato. cū. §. de ver. obli. e

vide supra. Mora §.i. & infra Solutio §.xviij.

9 ¶ Utrum obligatus legere duobus annis & impeditus ex aliqua cā non fecit: teneatur legere alijs duobus post illos sequentibus. &. Pa. in.c. Significauerūt ō iudi. q. nō quia etiā sine culpa vita cum inter tempus nec poterit petere salariū pro tempore sequenti q ratio qz alie sunt opere illorū duoz sequentiū. & alie precedentiaz quia opere personales mutantur ex cursu temporis. vt in.l. si non sortem §. liberius. ff. de condi. indeb. ad idem facit. l. si vsufructus in biennium. ff. de vsufruc. legato vbi finito tēpore finitur ius & hoc voluit Barto. in. dictis terminis. i. l. & ibi hesitat. ff. ō. ob. Sec⁹ dicit vbi scīm ad q. qs tenet nō diuersificat ex tpe: qz tunc elapso tpe ad qđ tenetur integratur tpo vt in. d. l. & ideō.

10 ¶ Utrū pactū seu promissio obliget qñ turpitudo nō versat ex pte recipiētis obligationē. &. Pa. i. c. de debitoribus de iureiu. q. ñ p3 ibi qz promissio de soluēdo vsuris nō obligat: qz si obligaret ēt nasc⁹ soluī cogeret soluere rōne pacti: vt i. c. i. ō pact. sicut cogit qñ iteruenit iuramentū. Rō qz cm3 lex resistit ēt alteri 3bēti nō nascit obligatio etiā naturalis. vt in. l. cū lex. ff. de fideiuss. & ibi plene per Bar.

11 ¶ Sed quare obligat magis ex iuramēto q3 ex promissione: cū de⁹ nō faciat differentiā inter iuramētū & simplicē loquellā. vt in. c. Juramenti xxij. q. v. §. Pa. in. d. c. ō bruores. q. ideō est qz simplex promissio est nulla: & ideō habet p nō facta propter turpitudinem recipiētis secus in iuramento. qz cui fit. l. deo nō turpiter accipit: nec iurans peccauit. Promissio enim dirigit in hominem. Juramentum autem in deum.

¶ Utrū administrator nō habens ex tra preciū mandatū ad pena apponēdā vel ambitator possint obligare constituentes ad penaz quā apponit pro obseruatiōe eius q promittit. &. Pa. i. c. ii. de pca. q. sic facit. l. bñ a zenone. C. de qua. prescrip. & l. si procurator. Cesarius. ff. de iure fisci. & d. c. ij. vbi platus pōt apponere penā & obligare se & successores. Dūmō 3cr⁹ sit rōnabilis. & c. dilecti. in fi. de arb. & q scribitur. in. c. nulli de re. eccle non alie. vbi rector ecclesie pōt obligare sine cōsensu epi oia bona ecclie generaliter p obseruatione 3cruo alicui⁹. qz solū sibi prohibet spāles hypotheca. q limita verū nisi 3ctus nō teneret: aut esset nullus. qz ptra eos qz pena tollit. Secus si esset nullus qz preter ius: qz teneret pene appositio. d. c. dilecti vide gl. in. c. accessoriū li. vi. & ter⁹ cus glo. in. c. significantib⁹ ō officio. dele. Limita secō nisi pena esset pcē nām cōtractus. vt in. d. l. si procurator. vbi non tenetur fiscus ad duplum vel triplū l3 procurator obligauerit se si cum ceret res quā vēdit. Secus quādo p obseruantia cōtractus apponitur vt in. d. l. bene a zenone.

¶ Utrum pater obligetur ex 3cru fi. lij. &. Jo. de pla. instit. q. cū co. §. in rē. q. si verisimile est in vtilitatē pfio. puta qz mutuo accepit pecuniā vt se vestiret fm conuenientiā suā & huiusmodi & sic tenetur. l. iij. §. Labeo idem. ff. de in rez verso. & d. §. in rē. Si vero nō est verisimile in vtilitatē pfio sed potius mutuo accepit vt faceret pompas vel luderet & huiusmodi. sic non tenetur nec pater p filio: nec dominus p seruo. l. q. si seruus. §. sed si sic accepit. ff. de in rem verso. nisi eius iussu fecisset. l. i. ff. q iussu. Si tñ haberet pomp

pas tenet restituere creditori. l. iij. §. fi si rē. ff. de in rē verso. Sūr tenetur pf si hēt peculiū filij deducto tñ pus q ipse pf in. d. peculio vel3 hēre. l. sed si damni. §. peculiū. ff. de peculio. Idē die de mercatoribus qui pponūt institores q tenentur de 3ctibus factis nolle ipsorū. ff. de instito. per totum. q videntur 3bere cum preponente qui 3bunt cū preposito. l. si institores. ff. si certum pe. Idem in exercitore navis. l. i. in principio. ff. de exer. ac.

14 ¶ Utrum ille pro quo quis agit eius negocia voluter obligetur eidez. &. q sic. ar. l. cum pecunias. ff. de nego. ge. & qđ notat glo. cum ter. in. l. que vtiliter. ff. eodem & l. sed si ideo. ff. so. matrimonio.

Bses potest vari liber homo p pace p3 uida: si pro pecunia. ō iurerit. c. ex rescripto. ar. ad idem. ff. ō te. l. obsides. ff. de iure fisci. l. diuus. Et illud quod dicitur q liber homo non potest obligari extra de pigno. c. primo. & C. que res pigno. ob. po. l. qui filios intelligitur q nō potest obligari vt in eo sit ius pignoris sed tantum sine retentionis ita tenet glo. in. c. vt p3dem. §. item eisdem. xxiij. q. vltima & in. c. exposita de arbi. Item homo redemptus ex captiuitate tenetur seruire per quinquennium nisi soluat preciū. C. de postliminio reuer. l. vltima Item sicut pater potest vendere filium ppter famem: sic & obligare. C. de patri. qui fi. distra. l. ij.

Bstinatio est qđaz pmatia & ideo dic vt infra. pertinax.

Casionez p3bens alteri peccādi vtrum peccet. &. Ian dul. in. iij. vi. v. q. vltima i fi. quod vtplect est occasio. Quedam actiua. scilicet cum quis est quasi coauctor in peccato: vel aliquid tale facit quod facere non debet. vnde alius accipit exemplum & occasionē male operandi sicut q in q3dragesima sine necessitate comedit carnes: & alijs dat occasionem male operandi: & illud est peccatum & tale quale illud cuius ē occasio. qđā est occasio passiua: qñ. s. qs facit quod facere ōbet: & ex hoc accipit alter occasionem peccandi & talis non peccat: quia facit quod facere debet. quod limita vt infra Scandalum. §. iij. & iiij. vide de hoc etiā supra. Causa. §. vi.

Ccultum dicit duplicē fm Pa in. c. ex litterarū. de rem poribus ordinan. Primo primo distinguit contra probabile. Alio modo pro vt distinguitur contra notorium Et tunc licet aliqui sciant tamen notorium non est quando aliqua tergiuersatione celari pōt.

Dium dei ē filia luxurie sed odiū p rimo est filia inuidie vel ire

¶ Utrum sit peccatum mortale. &. Odium dei maximum peccatorum est: quia vnumquodq3 quod est propter se est potius eo quod est propter aliud in odio dei voluntas auertitur a deo secundum se. In alijs vero peccatis non auertitur a deo secundum se: sed secundum aliud: in quantum appetit aliquid inordinate qđ habet quēsionem auersionis a deo. Et ē odium proximi quod cum apponatur caritati est peccatum mortale de se. Et tunc opponitur quando vel non facit proximo quod tenetur de necessitate vel appetit facere: vel facit proximo aliqđ notabile malū vñ p̄me Joā. ij.

Qui odia ffert sui homicida ē. Per accidens nō ex tpo impletionē actus pōt esse veniale. puta cū nō cū deliberatione volitatis sed in pmo motu fomitis. Ité qui maiū qō pōt desiderat est modicū nec notabile malū vellet habere. Ité qui odit peccū primi nois naturam. Sm Tho. xxij. q. clxxiiij. Ité qui dō malū ī vt malū vellet primo. sed sub rōe boni. puta zelo iustitie. vel ad domū sue correctionē illius cui vellet: t huiusmodi. q: tunc ppie nō hēt rationē odij. et ḡus illa que cōmittuntur exterius ḡnī ad lesionē primi sint grauiora ī quātū ad voluntatis deordinationē odiū primi ē peccatū grauissimū eoz peccatorū que iunt ō primum. Et oritur ex inuidia dicte. Sm Bre. xxxi. mo. Dispositiue vo ex ira. Ricar. tñ in ij. sñiarū refert q̄dā tenere q: pōt⁹ oriſ ex ira ꝫ aliqō odiū ex inuidia oriat

Fficium diuinū viō ē. hore.

1 ¶ Offiū ad q: tñr exequēs nō meretur p: premiū necessario. pmūtū genera lite factiōn. dñi cum pmittitur aliquid generaliter capiēdū bāniū. nō debet. famulo ptātis capiens. q: ad hoc tenebatur ex officio suo. facit l. ꝫgruit. ff de offi. pcōi. t. c. i. de offō. ordi. no. Pa. in. c. ecclesijs de censi.

2 ¶ Item p hūdo offō tpali possit aliq̄ quid dari. ff. Be. in. c. p humani. de homi. li. vi. ꝫ sic. si duo concurrūt Primū q: publice vel nō occulte. q: clandestine dare reprobat. ff. de polli. l. i. t. ii. ff. de admi. tuto. l. non existimo Nec ob. l. vnica. C. ad. l. iul. ō ābi. que pbibet aliquē ad offiū promoueri. preter vt ībinō. ꝫ. pbate vite. q: ꝫ glo. in. l. barbari⁹. ff. de offō. pto. logt qñ secrete dat. Secūdo si cupit prodesse t nō pōt. Adde tertiū ḥ est idoneus alias nō facit. viii. q. i. qui epatū sec⁹ in offō ecclīastico. vide de hoc supra Dignitas. §. ii.

¶ Item officialis possit aliqd recipe qñ ꝫ gratis tenet ipēdere offiū. ff. q: nō vt. l. i. ff. C. ad. l. iul. de ābi. vbi pbibet aliquid recipe cū quis est in administratiōe et post depositū officiū p aliquo pstito bñficio tēpore administrationis de q̄ vide. d. nider. §. viij. cū sequēt⁹

¶ Item licet mutuare semp officiali dñs. ff. ꝫ. S. Tho. in epistola ad cantū barbantie. q: si ex pacto mutuū detur vt officiū recipiat sic vsura ē. q: p mutuo accipit officij ptium. hoc ego litarē in officijs secularib⁹ que nō dātur gratis sed vēdūtur. Secus cū i officijs q̄ debēt grat⁹ dari. q: sic nō ēt vsura ex pte dātis mutuū. cui nihil accipiat q: pecunia estimādū sit ꝫ. et offō ꝫsequēter aduenit lucrū q: illud lucrū aduenit rōe laboris. sed pōtus est iūsticia ex pte nolentis aliter dare talia officia in spiritualibus autez officia inducerēt simoniam.

Lcum serū dī tripler. q: p epos i die cene ꝫsecrat. Primū pncipale vt crisma sictū q: ō oleo t balsamo fit. t cū isto bñdicūt fōtes baptismales calix. t. patena. ecclia t altare t puer baptizat⁹ i vtice t frōte. t epi q̄ cōsecrātur i manib⁹ t in capite. t oēs fideles cū crismant t istō ē ānua tim cōsecrādū t innouañ. c. si quis de alio. ō ꝫse. vi. iij. t grauiter punit sacerdos q in baptismo vtī de alio ḡ ō nouo. vt i. d. c. si quis oleū sanctū ē catecuminoz: t vt oleū benedictū sine sanctō t isto iungūtur baptizādi iter scaplas t i pectoī: t manūs sacerdotis cū ordinat. Ité pncepe t reges in brachio t humero. Item ecclia t altare ad crīmationē. Tertium

oleū sanctī ē q̄ indigunt firmi in articulo mortis ō quo ītra victio

1 ¶ Item alio tpe possit ꝫficī plus de oleum ḡ i die cene. ff. q: pmū nō ō ꝫse. vi. iij. ol tpe ō tē. exco. qñ li. vi. ō alijs quib⁹ nō inuenit prohibitū.

2 ¶ Item oleum nō sacratum addimus sacro officiat sacrū. ff. vt. ō. Aqua bñdicta q: sic

Dinio ē assensus intellectus ad aliqd non q: sufficienter moueat ab obiecto ppio sed per quādā rōnabilem electiōez volūtarie ō clinās i vnā pties magis ḡ i aliā cū dubitatiōe tñ i formidine alteri⁹ ptis ita tñ q: ad illā p tē quā formidat habet rō exīstia concludens formidat tñ pp ō dubitatē rōnis alteri⁹ ptis. Fides ō ō est cū certitudine absq̄ tali formidine Scia autez est assensus intellect⁹ motus ab obiecto p seipm cogniti sicut in pncipijs primis vel p aliō sicut in ꝫclusionib⁹ q̄z ē scientia Hec. S. Tho. xxii. q. i. ar. iii. dubiū ō ē motus indifferēs in vtrū ḡ pte ꝫdictionis de q̄ ē. dubiū. Secus p nil⁹ est cū intellect⁹ exterib⁹ piecturis seu medijs t multum debilibus mouet ad vna t pte t hec ēt dī suspicio t pusillanimitas ſpe. q̄ repellenda est vt dī. vi. q. i. Duces i fi. Dio. n. suspitio potius abicienda est ḡ acceptāda. Et de hijs hēs per Cal. in cle. ne romani de elec. t i. c. lias de ꝑsump.

7 ¶ Cū opiniōi ē adhērēdū i varietate. ff. distinguēdo. Aut vna opinionū hēt p se legē vel aliquā cōsuetudinē approbari t alia nō t sic illa est ꝑferēda q: minime mutanda sūt q̄ certam fidem semp hūerūt. l. minime. ff. ō legi. Aut nō ē ter nec cōsuetudo p aliqua ſparum vel est p vtraq; t tūc debēt cōcordari vt dicat i vno cāu vnā obtinere t alia in alio si fieri pōt vt in c. lras ō restī. spo. xxx. q. ii. §. hijs ita ḡ dicitur de cogna. ſpi. c. i. Cōueniens. n. ē tūra iuribus cōcordare dicit ver. i. c. cū expediat ō ele. li. vi. t. i. vnica. C. si offō. vest. t l. ꝓpium⁹ in fi. ff. C. appel. et solutus aliqñ ḡneral per aliō t simpliciter vt. xii. q. ij. sine exceptiōe ō dies q̄ fi. a p. c. cū aplica. Aliqñ p aliter de elec. c. q: sicut t. c. publicato. Aliqñ p fm vt de elec. cumana t. c. cū in tūre Si ō nō possit cōcordari tunc cōis opinio sequenda est q: in causa dubij p multitudinē est presumendum ita ts glo. in. c. fi. de pe. di. i. Bar. in l. precibus. C. de ipu. t alijs sub. t glo. in. l. olo dissimino. ff. de re. iur. t in dec. i. in fi. de sū. trī. dicunt doc. q: in dubijs t dēsinis adherendū est carrocio doctoz q: cōis opinio doctorum ipsicit ꝑdibilē errorē vide ter. iuncta glo. in c. vnico de postu. pre. li. vi. Facit ter. in l. ii. ff. de iur. t facti. igno. Alo. bar. in. l. de eo. C. de pe. iudi. qui. ma. iudi. q: limita Fm Be. in. c. i. de sū. trī. li. vi. verum nisi vera t certa rō cōtraria assit gnēl vt puta Fm Jo. An. in. c. i. de cōsuē. q: notorie dicit male vel q: rationabilē pōt cōuici Alā vt dicit Pa. in c. ma nos ō vsurio licite iudicat ꝑtra cōem opinionē doctoz t ēt glo. qñ in re nō probatur vel p rōnem cui nō possit rñderi ita ēt no. dñs An. i. d. c. ma nos t facit ter. in l. i. §. cūq; hec mā. C. de vete. iur enuc. ibi nō oēs in oia sed certi per certa vel meliores vel doctiores inuenīt sed neq; ex multitudine auctorū q: melius t equius est iudicato cum possit vnus t forte doctioris sola ratio⁹ in alijs pte superare hec ibi Si aūt nō appet q̄ sit cōis tūc preponēda est illa q̄ valdioribus rōnibus firmat ar. insti. ō empti. t vēdi. §. ité precio. C. de edic. diui. adria. tol. l. edicto. Facit. c. dño. seō. §. ecce i

quanti. ꝯo. di. ⁊ maxime si talis opio
ſit iudiciosꝰ vt dicit tex. in. c. capellanus de ferijs. Aut una opinio nititur
rigoꝛi ſcripto ⁊ alia equitati ſcripte ⁊
ſic illa preponitur. c. vnico ꝺ re. pmu.
li. vi. ⁊ l. placuit. C. de iudi. ⁊ per Ly. i
l. i. C. de legi. Sallu in odiam iudeoꝝ
contra quos rigoꝛ preſerꝛ equitan. c.
ii. ꝺ iudeos Jn alijs aũt opinio Beni
gnior debꝫ obſeruari. l. benignus. ff.
de le. Facit. c. fi. de tranſac. tenet hoc
Pan. in. d. cle. ne romani in pin. Et
benignioꝛ dicit illa que fauet iuramẽ
to teſtamento libertati Matrimonio
religioni ⁊ Sacramento facit. c. ii. de
eoꝝ. ſpi. l. ſũt perſone. ff. de reli. ⁊ ſũp.
fu. Silr illa que ſoluit quã qee ligat
rſꝰ odia li. vi. l. arrianus. ff. ꝺ act. ⁊ ob
liga. Alij ſunt antiqui Doctoꝛes ⁊ ſic
Moderni non eis pꝛeponuntur niſi
nouis cõnibus ⁊ cauſis ad aliud ſtẽ
dum inducãtur Nam aliquando in
tellectus iuniꝛis ꝑſpicaciꝰ ẽ q̃ ſe
nis dicit tex. in. l. Gallus. ff. de libe. ⁊
poſthu. leui. ſoi. §. verum Alij ſũt theo
logi ⁊ canoniſte vel Legiſte ⁊ tunc in
materia iuris diuini veteris vel noui
teſtamenti preſertur Theologus. Jn
materia vero iuris poſitiui Canoniſta in materia canoniſtali Legiſta Jn
materia Legali pꝛeponitur Aut ſunt
iiij. doctoꝛes eccleſie qui ſibi contra
dicunt ⁊ tunc in ſubtilitanbus ⁊ que
ſtionibꝰ preſerꝛ Aug. Jn tranſlatõi
bus vero Hieronimus in Sermoni
bus Ambꝛoſius Jn moralibus Gre
gorius. xx. diſtinctione. §. primo facit
quod notat gl. in c. ſicut. xv. diſtinctione Alij diuerſitas ẽiter papi ⁊ cõci
lium ⁊ tunc in concernentibus fideꝫ
ꝑilũ ꝓponit qꝛ oꝛbis maioꝛ ẽ vrbe
Jn alijs aũt papa ẽ ꝓponẽꝺ vt i. c. ſũt
qdã. xxv. q. i. ⁊ di. xcvii. Anaſtaſi⁹ Et in
tellige papã ꝓferẽdũ oibꝰ qñ tãq̃ pa
pa. ſic determinat aut ſtatuit. facit. c. ꝺ
libellis. xx. di. Dec⁹ ſi arbitraret ſicut
doctoꝛ qꝛ nõ pꝛeiudicaret opinionibus aliorum vt notat Jnno. in. c. litte
ras de reſti ſpolia. dicit tamen Pa. in
c. tua de decimis. q̃ quando dictum
alicuius ſancti innitur auctoꝛitate in
ris diuini. potius eſt ſtandũ ei q̃ inter
pꝛetationi pape. vt dicit glo. xx. di. c. i.
cum hoc potius ſpectet ad eccleſiaꝫ
vniuerſalẽ q̃ ad pꝛiuatã pſonaꝫ. Qꝺ
quidẽ dictũ eſt mirabile. ⁊ valde dubi
to cum ad papam pertineat ins diui
num interpꝛetari vt ſupꝛa dictum eſt.
Sed poteſt dici q̃ verũ dicit glo. pre
fata quando papa diceret cõtra auctoritatem iuris diuini expꝛeſſe: ſed qñ
interpꝛetando vel declarãdo dicit ſic
pꝛeponitur omnibus. Et ſic intellige
glo. in. c. hec eſt fides. xxiiii. q. i.

¶ Utrũ ſequẽs opinionẽ doctoꝝ nõ 2
ſubtiliter inueſtigati q̃ poſtmodũ appa
ret falſa exeuſet a petõ. ℟. Pa. in. c.
capellan⁹ ꝺ ſent. q̃ ſic q̃ꝺiu nõ appa
ruerit falſa facit gl. iiicto tex i. c. vnico
ꝺ poſtu. pla. li. vi. ⁊ in. c. fi ꝺ ſpõ. duo. ⁊
i. c. cũ venerabilis ꝺ ꝓſue. facit. l. regula. ⁊ q̃ ibi no. ff. de iur. ⁊ fac. igno. ⁊ qꝺ
no. Jnno. i. c. p tuas. el. ij. ꝺ simo. ⁊ gl.
Bofre. ⁊ Tãcre. i. d. c. capellan⁹ not.
olꝺ. i. l. q̃ſtũ. §. i. ff. de ſũ. iſtru. inſtru. q̃
le. q̃ ſequẽs opionẽ ſui doctoris excuſat ab ipẽſiõe expẽſaꝝ. qꝛ pbabilit q̃
ſeq̃t opi. ſui doctoꝛis. l. dicere. §. vſi vi
dẽdũ. ff. de arbi. Jſtud tñ limita vꝛ in
his q̃ſ ſũt ꝺ dei ꝑcepta. ⁊ l. nulle iſtarũ
mẽtib⁹ hoſtiꝫ. q̃ꝫ ignoꝛãtia neminẽ ex
cuſat ꝺ q̃ dic vt. ff. Jgnoꝛãtia nec ob.
ꝑdicẽ illꝺ. c. iuuenis. ꝺ ſpõ. vbi ꝺ q̃ i
dubijs tumoꝛ paro ẽ eligẽda. ⁊ Eccliaſtici. iij. qui amat periculum peribit in
illo Ergo videtur ſe exponere pericu
lo q̃ in diuerſitate opinionũ nõ elegit
tutioꝛ. qꝛ hoc verũ eſt qñ ꝓpꝛie du

bũ eſt: ſed qñ ẽ opinio ſecⁿ eſt qꝛ nec
nle ſumⁿ in dubio nec ꝓſequẽter expo
nit ſe q̃ſ piculo q̃ bñ. no. Jtẽꝫ nec ob
ſtam illud Aug. de pe. di. vii. ſi quis
vbi ꝺicẽ dimitte ſcertuꝫ ⁊ teñ certũ qꝛ
alia ẽ certitudo i moralib⁹ alia i nãlib⁹
Propterea dicit philo. ꝓio ethicoꝝ
q̃ diſciplinam ẽ i vnaq̃q̃ re certitudinem q̃rere iuꝛ exigẽnã materie eq̃. n.
vitioſũ eſt ꝑſuadẽtẽ q̃rere mathemati
cum ⁊ moraleꝫ demõſtrãtẽ Nõ. n. cõ
ſurgit certitudo moralis ex euidẽtia
ꝺmõſtratiõis ſꝫ ex ꝓbabilib⁹ ꝓpoſitiõ
ris groſſis ⁊ figuralib⁹ magis ad vnã
partem q̃ ad aliam ſe habẽtib⁹ Dr̃ ãt
pbabile q̃ plurib⁹ ⁊ maxime ſapiẽtib⁹ apparet vꝛ. ni ſi Johannes ñ fuit
hereticꝰ ls tenerit falſũ ꝺ fidem vt pꝫ
in. c. damnamuſ de ſũ. trí. ⁊ fi. ca. qꝛ ab
eccleſia talis articulꝰ nunꝺũ erat ꝺãnatus multo magis excuſat q̃ ſequẽ
do opinionẽ doctoris q̃ talis opinio
ab eccleſia nõ ẽ repꝛobata cũ tali vo
lũtate q̃ ſi nõ crederet verũ ñ ei adhereret certe i iſto nõ pẽt ẽ pẽꝛpẽ⁹ ⁊
ſic nec peccauꝫ inobſe ⁊ ergo tꝫ certũ ſibi certitudiẽ moꝛali ⁊ dimittit dubiũ ſibi. ſ. opinionẽ contrariam.

Ratio fm. S. Bo. i. iiij. diſt. xv. pte ii. ar. i. q. iiij. accipit cõmũiſſime ꝫ qꝺ cõꝓhẽꝺit omnẽ actũ bonũ ſicut accipit gl. i. ad Theſſ. v. Nõ ceſſat oꝛare qui nõ ceſſat bñfacere. accipit ſecũꝺo cõiter ꝫ q̃ cõꝓhẽꝺit oẽm actũ cõtẽplatiue relatũ ad deũ. Recipitur
ẽt ꝓpꝛie oratõ fm q̃ eſt aſcẽſus mẽtis
in deũ ad aliquid ꝺ guſtiꝺũ vl ipetrañ
vl exoluẽꝺũ Et iſto mõ accepta diũiſimode diffinitur vt pꝫ p Boſt. i ſumma ti. de penis ⁊ Jo. An. i cle. vnica
ꝺ reli. ⁊ ve. ſan. Dñi fm Augu. i li. ꝺ vꝛ
bis dñi. Oꝛõ eſt q̃ꝺ ſi petitio ⁊ alibi dicit. Oꝛõ eſt pi⁹ mẽtis affectus directuſ
in deũ ⁊ pleriq̃ ne pigritẽ in voceꝫ
pꝛũpẽu facit ad hoc de cle. diſ. i. c.
q̃ſ ãt vl ꝫ damaſ. li. xxiii. oꝛo eſt aſcẽſus mentis in deum vel petitio ꝺcẽtiũ
Facit. c. fi. xx. di. Et oꝛo ꝫ Ray. ẽ cõgeries vocũ ad aliquid ſpetrandũ in
deũ tẽꝺẽtiũ vel ꝫ Aug. ꝺ ſcto victo
re oratio ẽ ꝺuorũ q̃ꝺã ſer cõpũctiõe
ꝓcedẽs Hec. n. deſcriptiõ eſt oꝛoni cõ
uenit ſm diuerſos eiⁿ effectus ⁊ pp
ea oꝛo aliq̃ꝺ ꝺi oꝛo noſce ꝓprio: ⁊ hoc
ſit qñ mens noſtra aſcẽꝺit in deum vl
per quam aliq̃ꝺ deo vouet vl offerꝛ ⁊
ſic ei cõpetit diffinitio. ij. Aug. ⁊ ꝓma
damaſceni. Aliq̃n ꝺ obſecratio qua
qs ꝓ cõmiſſis veniaꝫ deprecaꝛ ⁊ alia
expediẽtia ad ſalutẽ petit ⁊ ſic ei cõue
nit pria diffinitio Aug. ⁊ ij. Dama. ⁊
alia Ray. ꝺ. iij. poſtulatio ⁊ hoc ẽ qñ
qs cõſtitutus i ſeruoꝛe ſpõs ⁊ caritatiſ
fraterne ẽt ꝓ ſalute alioꝝ oꝛat ⁊ petit
ãrnoꝝ gratiaꝝ actõ ꝓ quã qs fcelẽ
ꝺo bñficia dei tã ꝓteꝛita q̃ ꝓſẽtia ⁊ fu
tura totⁿ in deũ attractⁿ quod i ſpũ cõ
pũctionis fgratiãꝺo deoⁿ totus fit illi
deuotus ⁊ ſic ei cõpetit diffinitio Hugo. Et de iſtis ꝺicitur pme ad Thimo. ij.

¶ Utrũ oꝛo ſit ẽtus latrie. ℟. ꝫ Ricar in. iij. di. xv. ar. iiij. q. ii. q̃ ſic in q̃
tñ qs oꝛat deũ vt ſibi exhibeat honoꝛẽ i recognitionẽ ſũmi dñi Cũ latria
nõ ſit aliud niſi exhibitũ honoꝛe teſtificãtis in eo cui exhibet ſũmũ dominium Jn q̃ũ ẽo quis oꝛat deũ vt p
hoc ſatiſfaciat ꝺ peccatis ſuis vel alioꝝ ſic eſt actus pnie nec nuꝝ qꝛ in genere actũ moꝝ tẽ actus ex fine ſoꝛtiũ diuerſas ſpẽs vt pꝫ in. v. Ethicoꝝ
c. iij. vbi mecanꝰ pp lucrũ ẽ auarus ⁊
pp cõcupiſcẽtiã eſt luxurioſus

¶ Quis eſt oꝛãdus vꝛ. Solus deus. ℟. ꝫ 2
fm Ricar. vbi ſ. q. iii. q̃ dupliciter quis
ꝓt poꝛrigere alteri ꝑces. aut vt tãq̃

ꝑfu⁹ t plēde. Aut vt dñs p eius impe
ratōnē adipleant. Primo mō solus
deus ē oꝛāt⁹: q illa bona que ꝓpri
pfr sunt petēda. i. gr̄a t salus: vel q̄
nobis deliberāt ad eoꝝ acq̄sitionē a
solo deo dirur nec ab alio dari pōt ta
li mō. f. ad acq̄sitionē glie t ꝑne. Se
cūdo mō orandi sunt sancti q̄ a deo
ꝑpetrant exaudītionē oꝛōis nr̄e. unde
Apoc. viij. dr. Ascēdit fum⁹ aromatuꝫ
de oꝛōib⁹ sanctoꝝ ō manu angeli co
rā deo. Marie gloriosa virgo dr
ta sup ceteros ē oꝛōia illo ho mō q̄
plus valet ꝫ ceteri oēs ceteris pibus
Et ꝓpea cū orām⁹ deū vel xp̄m dici
mus miserere. vel da nobis. ſꝫ cū ora
mus sctos dicim⁹ orate p nobis.

3 ¶ Sed q̄ro quōd sancti vidēt oꝛō
nes nr̄as. ℟. ſꝫ Ricar. vbi. ſ. q. ix aie
sanctoꝝ nāli cognitiōe nō cognoscūt
oīa q̄ fiūt in hac vita. t marie ſteriō
res mot⁹ cordis. q̄ solus deus scrutat
cor. da de simo. c. tua i fi. tñ in ꝙbo vi
dēt ea q̄ decet eos ō nr̄is actibus co
gnoscere: ℟ quoꝝ q̄litate sūt illi actus
gbus eos oram⁹ oꝛādo. q̄ ad eoꝝ
gloriā ꝑtinet q̄ ad eos hēam⁹ necesse
recurrere. t q̄ ipsi prebeant nobis
auxilium ad salutem.

4 ¶ Quō ꝺꝫ fieri oratō. ℟. vt colligo ex
Ricar. vbi. ſ. q. lvi. t. vij. t Tho. xxij.
q. lxxxiij. Ho. t Jo. Aū. vbi. ſ. q̄ ꝺꝫ
fieri cū. viij. ꝺditionibus seu socijs. Et
ꝓmo cū humilitate. Judit. viij. Hu
militā t mīsuetoꝝ semp tibi placuit de
ꝓcatio ecclēſtici. xxxv. oꝛō humiliātis
se⁹. ꝛc. psal. exaudisti oꝛōes hūlium hoc
humilitas duo ꝺꝫ hēre. Primo diffidē
tiā ꝓprie virtutis: hoc ē reputes te in
dignū exaudītōe. Secūdo ꝓfidentiā
ō dei misericordia nec ō ſspes: sicut ec
clesia facit q̄ semp in fine oꝛōis. dicit
ꝑdūm nr̄m ihesum xp̄m. ſi. d. O dñe nō
ad me aspicies ſꝫ ad misericordiā sal

uatoris ad aduocatū Paulū sic vi
q̄ ſl̄eratus ē ꝑ passionē p cruē. ꝛc.

5 ¶ Sēo cū bona ꝓpositione seu cō
tritione suoꝝ peccatoꝝ q̄ cū hiſq̄ ꝺꝫ
plicet ad intercedēdū mult⁹ trans aliꝰ
pon⁹ ad ōteriora. puocat dñs Gre. in
q. vij. in gramb⁹. t. xxxviij. ꝺi. c. vlt.

6 ¶ Utrū oꝛō peccatoris exaudiat. ℟.
vt colligo ex Ricar. t. S. Tho. vbi. ſ.
q̄ aut peccator aliq̄ petit vt peccator
ſ. fm desiderū peccati t tūc nō exau
ditur ex misericordia sed bene q̄nq̄
ad vindictā dū ꝑmittit ꝑplus ruere
in peccata dñs Augu. Quedā negat
deus ꝓpitus q̄ cōcedit irato⁹. Et sic in
telligitur illud ꝓuer. xxviij. Qui declī
nat aurem suā ne audiat legē oꝛō ei⁹
execrabilis erit aut peccator orat ex
desiderio bono nature t sic de⁹ exaudit
non quatenus iustitia. q̄ talis non
meretur sed ex misericordia si tamen
alie ꝺditiōes cōcurrant.

7 ¶ Sed q̄d si orat ꝑ alio nūq̄d exau
ditur. ℟. q̄ aut orat vt minister ecclie t
sic exaudit. i. q. i. c. dictum. ē. Aut orat
vt ꝑsona ꝑsona t sic nō exauditur pec
catoꝝ ꝑ alio orans. Et sic intellige. c.
si quis sngt t. c. ipi sacerdotes t. c. sa
cro sancta t. c. necesse. i. q. i. Verūꝫ est
q̄ si ille qui ꝺducit peccatorē ad oran
dū ꝑ se sit bonus tūc peccator exau
dict nō ꝑ suo sed ꝑ merito postchio
d. c. dictū est. Sed aduerte q̄ hic t. i.
§. precedenti accipit peccator ille q̄ ē
in mortali nec de eo est animus cō
tritus q̄ licꝫ quis esset in peccato nō
de eo dolet t ꝓponit abstinere t satis
facere tūc non hꝫ locū illud sed illud
q̄ dicit Aug. sup Jo. omel'. xxxviij. ſi
enim peccatoꝝ eos deus non exaudiret
frustra ille peccator publican⁹ oculos
in terra dimittens t pectus pcutiens
diceret dñe ꝓpiti⁹ esto mihi peccato
ri cuius contra⁹ium ibi patet quia de

scēdit iustificat⁹. t ſō talis exaudītur

8 ¶ Tertio debet eē oꝛō associata cum
breuiloquio. Mat. vi. cum oraueritis
nolite multū log. Facit de cōse. di. v.
c. nō mediocriter. Sed cōtrariū xp̄s
Luc. xviij. dicit sēper oꝛare t nūq̄
deficere. Itē Luc. vi. dr q̄ pnoctauit
orando. t Luc. xxij. dr q̄ plūr⁹ ora
uit. Facit. lxxvi. di. c. nosce. Ad quod
dicēn. q̄ oꝛō nō solū �its suā cām que
est desiderū caritatis. sed ēt fm sen
sas pōt eē diuturna. Et q̄ō ego dico q̄
ꝺꝫ esse breuis. hoc intelligo talr ne in
morāndus nobis aliud cordi nr̄o in
ferat inimic⁹. Extō sicut pies aliquaꝫ
tulū orabāt. t postea aliḡd opis face
bāt. demū ad oratiōnē redibant. sic t
nos nō ita debem⁹ ꝓlungare oꝛōnes
q̄ in ipsa repleamur vagatiōibus. sed
potius eās breuē facere vt cuꝫ feruore
eā expleam⁹. t hoc ē q̄ō dicit Augu.
ad pbā. multi log in orādo est rē ne
cessariā supfluis agere verbis. Cū ple
rumq̄ hoc negociū plus gemitibus
q̄ sermonibus agat. Et hic loqr̄ur ō
oratione voluntaria. nō de illa q̄ ē ō ne
cessitate vt' officii clericis t hmōi.

9 ¶ Utrū oꝛō debeat esse vocal'. ℟. fm
Ricar. vbi. ſ. q. iij. q̄ dupler est oꝛō.
Quedā cōis. i. q̄ p ministros ecclie in
ꝑsona totius populi deo offertur. t ta
lis debet innotescere populo ꝑ quo of
fertur. vt excitet ad devotionem. t ne
possit suspicari in ministris ecclie illi⁹
oratiōis omissio. t ſō talis ꝺꝫ esse vo
calis. Alia est oꝛō singularis ꝑsone. f.
q̄ offert ab hoie in q̄ntū⁹ est singularis
ꝑsona. siue ꝑ se siue oret ꝑ alio. t ta
lis oꝛō q̄uis nō sit necessariū q̄ sit cū
sensibili voce. nisi ad hoc hō sit oblī
gatus ex voto. tñ q̄nq̄ expedit ad me
riti⁹. vt mētali adiūgat vocalis vt per
vocalē feruor cordis ampli⁹ excitetur
Et quadā. n. naturali vnione aīe ad
corpus. motus corporis diuersimo
de affectiones aīe excitant t imitant
Si tñ in casu vocalis oꝛō retineret in
teriorē feruorē. tūc ni eēt vocalis oratiō.
oꝛōe singulari q̄nq̄ ēt ex excessu fer
uoris mētis ꝓrūpit homo in vocales
orationē. Pōt ēt fieri vocalis oꝛō ad
reddītionē debiti. et ꝺꝫ hō fm totum
q̄ habet deo Fuiat. Et illud Mat. vi.
orātes nolite multum log. Intelligen
dū est fm Aug. ad pbā. ꝓ non est lo
quēn. multū. f. vt multa locutio sit effi
cax ad exaudītionē q̄ eloquentioꝛa
erimus. q̄ deus ꝓncipaliter ad intēti
onē aspicit. Propterea subiūxit aug.
ibidē nō deest multa ꝓcatio si feruōr
perseuerat intentio.

¶ Quarto regrit oꝛō q̄ fiat cū bona
intētione t seruēter. Sed hic q̄rit⁹.
Utrū oꝛō vocalis sine mētali attentio
ne sit efficax. ℟. fm Ricar. vbi. ſ. q. vi.
q̄ tripler est efficatia oratiōis Prima
est i merēdo. seu satisfactiēdo. Sed
cūda est i ipetrādo. Tertia est orantis
spūalr t sensibiliter reficiēdo. Ult⁹ nul
lū istarū hꝫ vocalis oꝛō. nisi eā cōco
mitet ꝓcors meditatio. Vocalis. n.
ē nō act⁹ exterior. nisi q̄ cōparationeꝫ
ad actū rōis interiorē. Aduerte tñ q̄
intētio ō bita t actualis si adsit in ꝓ
cipio vocalis oratiōis. licet postea mens
euagetur. nisi talis euagatio interum
pat ꝓmā intētionē ꝑ ſriā intentionem
sic est meritoria t ipetratiua oꝛō voca
lis sine attentione per virtutem prime
intentionis. sicut cū quis ꝑ bonā inten
tionem incipit peregrinari vel elemo
sinam dare. totum sequens est meri
torium virtute intentionis ꝓme. Quia
cesset sua intentio actualis. Sed talis
oratio sine attentione nō hꝫ tertiam
efficatiā. f. spūaliter reficiēdi orantem
nisi quādiu eā ꝓcomitat auctio actus
alio. Et sic intelligitur illud ꝓme cor.

xiiij. Si orem lingua ꝛ spiritus meus non orat mens mea sine fructu est. s. spiritualis refectionis.

11 ¶ Sed quando dicetur per cuagationem intervenire contrariam intentionem. ℟. licet Ricar. non declaret. Dic q̄ tunc quando homo voluntarie alia cogitat non pertinētia ad orationē. ꝛ de hoc. vide. ē. hore. §. xxvi. Et quō est peccatum. Ūñ dicit Cipri. ō oratione dominica. Quomodo audiri te a deo postulas. cū ipse te non audias. Et Ber. causamur nobis de esse gratiam. sed iustius ipsa gratia cōqueritur nō nullos deesse sibi. Et Chrisanus Nunq̄ orat quisquis etiā flexis genibus si vagatione distrahitur. Propterea dicit Cipri. nihil aliō cogitet animus q̄ id soluꝫ quod precat Facit de conse. di. i. c. quādo aūt. ꝛ di. v. nunq̄. Et est etiam aduertendum q̄ triplex potest applicari intēto orationi vocali. s. aut applicando eam ad verba que dicuntur Aut ad illud qō petitur. Aut ad ūlum cui oratio porrigitur ꝛ quocunq̄ istorum mō adsit intentio non est inefficax oratio ad satisfactēdum. Et ego dico nec ad impetrandum. vel reficiendū. Sed fa intētio melior ē q̄ prima. Et tertia q̄ fa Unde hugo. de virtute orandi. Pura inquit oratio est quando ex abundātia devotionis ita mens accendit vt cum se ad deum postulandum conuertitur preamoris eius magnitudine etiam petitionis sue obliuiscatur. Nā aliqñ nimia attētio ad verba posset esse impedimēta orationis. s. quando homo vult nimis in particulari cogitare de verbis. quia fm philo. ij. topicorū Non possumus multa cogitare simul vnde sufficit q̄ prima intentio sit talis q̄ sufficiat ad integram informationem verborum. Et ideo hugo. vbi supra dicit. Oratio perfecta esse omnino nequit si eam meditatio non cōmitetur aut precedat his omnibꝰ concor. Tho. vbi. ē. de hoc vide hore. §. xxvi.

¶ Quinto requirit oratio q̄ vtilia ad salutem petat. ꝛ sic est petere iuste.

¶ Utrum sit aliquod determinate petendum in oratione. ℟. fm Ricar. vbi ē. q. iiij. Quedam sunt quibus nō possumus male uti. sicut virtutes. gratia. ꝛ gloria. ꝛ talia determinate petenda sunt in oratione. Quedam sunt quibꝰ possumus uti bene ꝛ male sicut habere diuitias. filios. vxorem ꝛ huiusmodi. ꝛ talia non sunt determinate petēda in oratione sed sub conditione. s. si deus preuideat illa ad salutē nr̄am vtilia. Quedā sunt quibus uti bene non possumus. sicut peccatis. ꝛ huiusmodi malis. ꝛ talia non sunt a deo petenda in oratione.

¶ Sed cur aliquid petimus cum deus sciat quo indigemus. ℟. fm q̄ dicit Augu. in epistola ad ꝓbam. Ille qui nouit quid nobis necessarium sit prius q̄ petimus non voluntatez nostrā vult sibi per petitionem nostram innotescere quia eam non potest ignorare sed vult excreere in omnibus desiderium nostrum quo possimus capere quod ipse ꝓparat dare. hinc ꝛ Hre. xxiij. q. iiij. Obtineri inquit nequaq̄ possum que predestinata non fuerunt sed ea que sancti diri orando efficiūt ita predestinata sunt vt precibus obtineantur ergo non oramꝰ vt deus aliquid sciat. vel vt eum immutemus sed vt obtineamus quod voluit precibus obtineamus.

¶ Sexto q̄ constanter fundatus in fide de petat. vnde Jaco. primo. postulet autem in fide nihil hesitans.

¶ Septimo q̄ petat perseueranter. 16

17 ¶ Utrum oratio sit semper meritoria. ℟. fm Ricar. vbi. ē. q̄ non. quia merito debetur merces fm iustitiam. Et iō oratio facta in peccato mortali: non est meritoria proprie loquendo de merito. Addo etiam quod non est meritoria q̄uis non fiat in peccato mortali. si non adsit debita attentio saltem actualis in principio. ℣ cōmunem opi. theolo. in. ij. di. xlj. Si tñ talis attētio adest erit meritoria. nisi i terrūpatur. vel nisi in orōe necessaria pura in offō respectu clericorū sit notabilis negligētia in rep̄mendo vagationes. quia sic esset peccatuꝫ. de quo supra. hore. §. xxvij.

18 ¶ Ad qd valet orō siue de eius effectu. ℟. q̄ valet ad vicēdas tēptationes Ūñ hiero. sup Mat. xiiij. in tentationē intrat q̄ orare negligit. Secūdo ad augumentanda merita. Tertio valet ad ipetrandū postulata. vt ꝑ ex supra dictis. Quarto valet ad vincēdos hostes. xxxvi. di. c. vlt. de morte q̄ orans vincebat hostes. Quinto ad secretorū diuinorū reuelationē. viij. q. i. si ergo. Sexto ad celestiū degustationē. Ūñ si ne ipsa non gustantur diuina.

19 ¶ Utr. semp exaudiat. ℟. ℣ Ricar. vbi supra. q. viij. q̄ si fit ꝓ se ꝛ debito mō semp exaudit: sed nō semp stanter sed ꝓ illo tēpore q̄ diuina misericordia ꝓspicit exaudītionē voluntatē eē omnibus p̄fatis. Aut fit ꝓ aliis. ꝛ sic non semper exaudit. Ūñ augu. omel. ciij. sup Jo. dicit. Exaudiunt oēs fideles ꝓ ipsis nō autē ꝓ oībus exaudiunt subdit tñ Qto digniores fuerit orātes ꝓ populo tāto facilius in necessitatibus pro q̄bus clamāt exaudiūtur hoc eni non ꝓuenit ex defectu orōis vt nō exaudiat ꝓ alio orāte debito mō ℣ pp indispositionē illius ꝓ quo orat. q̄ obstinatus forte est. vnde Rabanus super Mat. xxij. Quotidiani q̄ orantes non exaudimur. ideo fit q̄ ō auxiliū nr̄e salutis petim⁹ vel q̄ eorū ꝓ q̄bus petimus puersitas ne ipetremus obsistit vel in futurū petitōis differt effectus. vt desideria crescāt. ꝛ perfectius gaudia capiant que requirūt. hec ille.

¶ Utrū oratio sit in precepto ita q̄ quilibet teneatur. ℟. fm Aldericuꝫ q̄ sic ad orationem mentalē. Et ego dico q̄ ēt ad vocalem tenent̄ ipersecti ꝛ cōes homines. q̄ mentalē orōnes nō possent hēre sine vocali. Et q̄ orō sit de ꝑcepto omnibus. Probo rōne sic. homo tenet̄ ō iure naturali ad oīa illa q̄ recta ratio dictat non posse sine ipsis salutem cōseq̄ patet ea necessitate qua q̄s vult aliquid. ea necessitate vult illud sine quo tale qd non potest hēre. secundo phi. Finis imponit necessitatē his q̄ sūt ad finem. horō. ff. ō spon. sed hō nō pōt salutē cōsequi sine ore. ergo ad eā tenet̄ ō necessitate Et q̄ hō nō possit saluari sine ore ꝑ Mā fm apostolū ad phi. Non sumus sufficientes a nobis ēt bonū cogitare. ergo multo minus operari nisi ex gra dei nobis donetur posse. quod quidez nō donat regulr adultis. nisi petant ꝑ argumentum a ℣rio. Jo. vi. petite et accipietis. Facit. xxiij. q. iij. c. obtineri ergo cū fine bona opatiōe nullus potest saluari quia hitabit in tabernaculo dei qui operatur iustitiā. fm psal. ꝛ bona operando nō possit eē sine oratiōe Ergo ꝓpositū Confirmatur. Exodi. xx. Memēto vt diem sabbati sanctifices quod sine oratione fieri non potest Ité Luce. xviij. oꝫ semper orare Sup quo Crisō. dicit oportet necessitatem dicit. Coroborat exemplo in pratica qua cōmuniter homines nō timent deum gratia nō habēt orationē Econtrario si ē aliqs timor dei inueni

xxij. Et orem lingua t spiritus meus non orat nisi mea sine fructu est. s. ipertinalis refectionis.

11 ¶ Sed quando vitetur per euagationem intercurrere contrariam intentionem. ℟. licet Ricar. non declaret. Dic q̄ tunc quando homo voluntarie alia cogitat non pertinētia ad orationē. t de hoc. vide. ē. hore. §. xxvi. Et quō est peccatum. Ūn dicit Cipri. ō oratione dominica. Quomodo audiri te a deo postulas. cū ipse te non audias. Et Ber. causamur nobis de esse gratiam. sed huiusmodi ipsa gratia cōqueritur nō nullos decisse sibi. Et Cassianus Nunq̄ orat quisquis eius flexis genibus si vagatione distrahitur. Propterea dicit Cipri. nihil aliō cogitet animus q̄ id solum quod precaf facit de cōse. di. i. c. quādo aūt. t di. v. nunq̄. Et est etiam aduertendum q̄ triplex potest applicari intētio orationi vocali. s. aut applicando eam ad verba que dicuntur. Aut ad illud qō petitur. Aut ad illum cui oratio porrigitur. t quocunq̄ istorum mōz adsit intentio non est inefficax oratio ad impetrandū. et ego dico nec ad impetrandum. vel reficiendū. Sed fa intētio melior ē q̄ prima. Et tertia q̄ fa Unde hugo. de virtute orandi. Pura inquit oratio est quando ex abundātia deuotionis ita mens accendit vt cum se ad deum postulandum conuertitur preamoris eius magnitudine etiam petitionis sue obliuiscatur. Nā aliqn̄ nimia attētio ad verba posset ei se impedimēta orationis. s. quando homo vult nimis in particulari cogitare de verbis. quia fm philo. ij. topicorū Non possumus multa cogitare simul vnde sufficit q̄ prima intentio sit talis q̄ sufficiat ad integram informationem verborum. Et ideo hugo. vbi supra dicit. Oratio perfecta esse omnino nequit si eam meditatio non cōmitetur aut precedat his omnib⁹ concor. Tho. vbi. ē. de hoc vide hore. §. xxvi.

¶ Quinto requirit oratio q̄ vtilia ad 12 salutem petat. t sic est petere iuste.

¶ Utrum sit aliquod determinate petendum in oratione. ℟. fm Ricar. vbi ē. q. iij. Quedam sunt quibus nō possumus male vti. sicut virtutes. gratia. t gloria. t talia determinate petenda sunt in oratione. Quedam sunt quib⁹ possumus vti bene t male sicut habere diuitias. filios. vxorem t huiusmodi. t talia non sunt determinate petēda in oratione sed sub conditione. Si deus preuideret illa ad salutē nr̄am vtilia. Quedā sunt quibus vti bene non possumus. sicut peccatis. t huiusmodi malis. t talia non sunt a deo petenda in oratione.

¶ Sed cur aliquid petimus cum de 14 us sciat quo indigemus. ℟. fm q̄ dicit Augu. in epistola ad p̄bam. Ille qui nouit quid nobis necessarium sit primo q̄ petimus non voluntatem nostrā vult sibi per petitionem nostram inolescere quia eam non potest ignorare sed vult exercere in omnibus desiderium nostrum quo possimus capere quod ipse p̄parat dare. hinc t Hre. xxiij. q. iij. Obtinere inquit nequaq̄ possunt que predestinata non fuerunt sed ea que sancti viri orando efficiūt ita predestinata sunt vt precibus obtineantur ergo non orām⁹ vt deus aliquid sciat. vel vt eum immutemus sz vt obtineamus quod voluit precibus obtineamus.

¶ Sexto q̄ constanter fundatus in fi 15 de petat. vnde Jaco. primo. postulet autem in fide nihil hesitans.

¶ Septimo q̄ petat perseueranter. 16

17 ¶ Utrum oratio sit semper meritoria. ℟. fm Ricar. vbi ē. q. non. quia merito debetur merces fm iustitiam. Etiō oratio facta in peccato mortali: non est meritoria proprie loquendo de merito. Eōdo etiam quod non est meritoria. Imo non fiat in peccato mortali. si non adsit debita attentio saltem actualis in principio. Sz cōmunem opi. theolo. in. ij. di. xlj. Si tñ talis attētio adest erit meritoria. nisi i tertiparetur. vel nisi in orōe necessaria pura in offō respectu clericorū sit notabilis negligētia in reprimendo vagationes. quia sic esset peccatuz. de quo supra. hore. §. xxvij.

18 ¶ Ad qd valet orō sive de eius effectu. ℟. q̄ valet ad vicēdas tēptationes Ūn hiero. sup Mat. xxiij. in tentatiōnē ītrat q̄ orare negligit. Secūdo ad augumentanda merita. Tertio valet ad ipetrandū postulata. vt p̄z ex supra dictis. Quarto valet ad vincēdos hostes. xxxvi. di. c. elt. de moyse q̄ orans vincebat hostes. Quinto ad secretorū diuinorū reuelationē. viij. q. i. si ergo. Sexto ad celestiū degustationē. Ūn sine ipsa non gustantur diuina.

19 ¶ Utr̄ semp exaudiat. ℟. fz Ricar. vbi supra. q. vij. q̄ si fit p̄ se t debito mō semp exaudit. sed nō semp stantem sed p̄ illo tēpore q̄ diuina misericordia ꝓspicit exauditionē voloré eē omnibus p̄sentis. Aut fit p̄ alios. t sic non semper exaudit. Ūn augu. ome. cit. sup Jo. dicit. Exaudiunt oēs sicut p̄ ipsis nō autē p̄ oibus exaudiunt subdit tñ Quo digniores fuerit orātes p̄ populo tāto facilius in necessitatibus pro q̄ bus clamāt exaudiūtur hoc eni non p̄uenit ex defectu orōnis vt nō exaudiat p̄ alio oriō debito mō sz pp in dispositionē illius p̄ quo orat. q̄ obstinatus forte est. vnde Rabanus super Mat. xxij. Quotidie cū q̄ orantes non exaudimur. ideo fit q̄z ꝺ auxiliū nr̄e salutis penit⁹ vel q̄z eorū p̄ quibus petimus quisitas ne ipetremus obstitit vt un futurū pennōis differt effectus. vt desideria crescāt. t perfectius gaudia capiant que requirit. hec ille.

¶ Utrum oratio sit in precepto ita q̄ 20 quilibet teneatur. ℟. fm Ulricum q̄ sic ad orationem mentalē. Et ego dico q̄ et ad vocalem tenent ipersecti t cōes homines. q̄z mentalē orōnez nō possent hēre sine vocali. Et q̄ orō sit de precepto omnibus. Probo rōne sic. homo tenet ō iure naturali ad oia illa q̄ recta ratio dictat non posse sine ipsis salutem cōseq̄ patet ea necessitate qua q̄s vult aliquid. ea necessitate vult illud sine quo tale qd non potest hēre. secundo phi. Finis imponit necessitatē his q̄ tūt ad finem. horō. ff. ō spon. sed hō nō pōt salutē cōsequi sine orōe. ergo ad eā tenet ō necessitate Et q̄ hō nō possit saluari sine orōe p̄z Mā fm apostolū ad phi. Non sumus sufficientes a nobis ēt bonū cogitare. ergo multo minus operari nisi ex gra dei nobis donetur posse. quod quidez nō donat regulr adultis. nisi petant p̄ argumentum a ōrio. Jo. vi. pete et accipietis. Facit. xxiij. q. iij. c. obtineri ergo cū fine bona oratiōe nullus possit saluari quia hītabit in tabernaculo dei qui operatur iusticiā. fm psal. t bona operando nō possit eē sine orationē Ergo propositū Confirmatur. Exodi. xx. Memēto vt diem sabbati sanctifices quod sine oratione fieri non potest Luce. xviij. Oz semper orare Sup quo Crisō. dicit oportet necessitatem dicit. Coroborat exemplo in pratica qua cōmuniter homines nō timent deum q̄via nō habēt orationē Econtrario si ē aliqs timor dei inueni

ce in hoste gram oratiois. Ideirco ergo dicit Hiero. vbi supra. In tētatione oret q orare negligit. Et sup illō Mat. xvi. Hoc genus demoniorū ñ eicit nisi i oōe t ieiunio. Nō sanat oculi qō nō tāxat calcaneū. Ieunio tamē pcedente oōe. Sī adhuc q̄ illis p̄cepi ō oōe ē affirmatiū qō solū obligat p̄ ip.a/ debilio: tanto magis indiget auxilio oōis. Et ō certa meta vel hora non est determinata. sed tñ gl̄ibz de p̄ceptō tenet quilz fidelis tm̄ rōnis vtatur sibi fore necessariū. orare vt a peccatis desistat t in bono p̄seueret. Clerici tñ t religiosi hñt determinatū modū t tps oōis de q̄ supra. Hore. Silr illi q̄bus in p̄ma p̄fessione ē iniunctū vel q̄ ex voto hērent. Alij aūt nō videntur hāre determinatū tps. Vtūr q̄ fm S. Tho. in iiij. di. xv. Seculares tenētur diebus festiuis diuinis officijs interesse. vt ministris p populo oīnūb⁹ suas intentiones conformēt.

21 ¶ Que oō ē efficatior. ℟. fm Ricā. vbi supra. q. vūl. q̄ oō vñica. Quod oñdit. Primo auctoritatis dignitas q̄ tps eam fecit. t discipulos docuit Mat. vi. Secūdo sētēciosa eius brevitas. Tertio petitorū vtilitas. Nā oīa q̄ desiderare debem⁹ t petere in hac cōtinēt. Vñ Aug. ad p̄bā. Ex alia v/ba dicamus oāo. nihil aliud tñ dicimus q̄ qō in ista oratiōe positū est. si recte t cōgruēter oremus. Unde aduerte q̄ eo ordine posita sūt q̄ desideraf t petere debem⁹. Exhibet Prio reuerētia illi cui postulāda ē oō. Cū dicit. Pater noster q̄ es in celis. q̄ capiat benuolētiā dei oās. Secūdo q̄ finalo magis desiderat q̄ q̄ sūt ad finē. Ibi p̄mo petunt q̄ respiciūt finem q̄ sūt ad finē. Respicientes finē sūt due petitiones. Prima est. sanctificet nomen tuū. Hoc est fm augu. li. ij. de fmone dñi i mōte: cū dicim⁹ nos admonem⁹ desiderare. vt nomē eius qō sup est ita ēt apud homines sicut hēat hoc ē nō cōtēnatur qō nō deo sed hōibus p̄dest. Secūda est. Adueniat regnum tuū. Vñ fm Aug. vbi. s. In hoc exci/tamus desiderū nostrū ad illud regnum vt nobis veniat. t in eo regnare mereamur. Vñ p p̄mā petimus vt deus ab hōibus glorificet. per Fam vt ad dei gloriā veniam⁹. Petitiones respicientes q̄ sunt ad finē. Quedā sūt respectu boni q̄ sunt due. p̄ma est. Fiat voluntas tua sicut in celo t in terra. In qua fm Aug. vbi. s. petit meritū q̄ beatitudinē mereamur. qō cōsistit in obedien/tia mādatis dei. t ió sicut ab angelis i celis fit dei volūtas. sic t a nobis i terris p veram obiam. Secūda est. Panē nostrū q̄. da. no. ho. In q̄ petit victus q̄tidianus ad sustētationem necessarius. vel victꝰ ase. i. eucharistie sacramētū tāq̄ instm q̄ possum⁹ nos iuuare. Quedam petitio est respectu mali culpe. t hec est dimitte. n. d. n. n. t. n. d. de. nr̄is. Vñ fm augu. vbi. s. debita petā dici manifestius est. t in hoc admonemur nos qd facere debeam⁹ vt remissionē peccatoꝝ hēam⁹ fm Augu. ad p̄bā. vt ibi. Sicut t nos di. de. nostris. Quedā est q̄ respicit mala inclinantia nos ad peccatū. q̄ ē Et ne nos induci. qō nō ita intelligit. vt non p̄mittat nos tēptari q: q̄liq̄ hō in tētatione p̄bat ad bona t hūiliatur ad deū. Sed sic intelligit vt nō deserta diuino adiutorio alicui tētationi vel cōsentiamus decepti vel cedam⁹ afflicti. fm Augu. ad p̄bā. t ió aliud ē tētari. aliud est in tētationē induci. Quedā respiciūt malū penę q̄ est. Sed libera nos a malo. In q̄ admonemur⁹ nos fm Augu. vbi

ℨ. Nō dā nos esse in illo bono. vbi nō lii patiemur malū. Vñ de hac oōne dicit Isido. p̄mo li. de sūmo bono. c. xxij. Fidei simbolū. t vñica oō p tota lege parualis ecclie ad celoꝝ fgna sufficit. Et Augu. i ench. c. xv. De q̄dra/nis t brevibus lenibusq̄ peccatis ne q̄b⁹ vita nō ducit quotidiana oō fidelium satisfacit. Eorum. n. est dicere Pater noster ꝛc.

Ratoriuꝫ

p̄uatū q̄libet i domo p̄pria hēre p̄t. sed nō ꝺ̄ hēre formā ecclie. nec ibi aliqs ꝺ̄ celebrare. nisi sit p̄uilegiat⁹. vel de licētia ep̄i alr ꝺ̄ deponi celebrāre. de p̄se. di. i. vniuersis. t. c. clericos. t. c. si quis.

1 ¶ Qua imunitate gaudet vide. Immunitas. §. xxvi. t in quo differt ab ecclia vide. s. ecclia. §. iij.

Rdo

p̄mo fm Hugo. de sācto vic. est signaculū quoddā in q̄ spūalis ptās t offīū traditur ordinato. t scōm S. Bo. in. iiij. di. xxiij. signaculuꝫ hic stat p signaculo i alioꝫ diuinit⁹ ispresso

¶ Quot sunt ordines. ℟. q̄ sūt. vij. vt hētur p magꝫ i. iiij. di. xxiij. c. i. §. Ostiariat⁹. Lectorat⁹. Exorcistat⁹. Acolitatus. Subdiaconatus. Diaconatus Presbyterat⁹. Pria tōsura. n. ñ ē p̄ pric ordo sed dispositio ad ordines. fm Ricar. eadē ꝺ̄ di. Facit. xxiij. di. de psalmistatu. Qui psalmistat⁹ idē est q̄ p̄ma tōsura. Et in hoc cō cordāt cōit theologi. Sz canonistę tenent q̄ sunt nouē ordines fm nouē yerarchias. i. prima tōsura seu psalmistatus. t ordo epalis. Et q̄ prima tōsura sit ordo est tex. in c. cū cōtingat. t ibi ꝺ̄. Anto. t canonistę. ℧ eta. t qua. or. Silr q̄ epatus sit ordo t q̄ imp̄imat caracter in dito meo. Facit incōuincibilr. tex. in c. i. de ordinatis ab epo. q. epi. re. vbi p̄ꝫ q̄ licet resignauerit. nihilominus cōfert ordines. Iꝫ nō executionē q̄ ñ posset si caracterē idelebilē ñ imprefisset ordo epalis. t sic fm canonistas erunt nouem ordines. t de eorꝫ ꝺ̄ officijs vide in suis titulis.

¶ Utrū i oi ordine ip̄imatur caract t ℟. fm Ricar. vbi. s. q̄ sic. a. q̄d sit. vide supra. Caracter. 2

¶ Sz nūqd p̄rigit caracter baptismi. ℟. q̄ sic de necessitate. c. veniēs de ꝑ. nō bap. Sec⁹ de sacro ꝓfirmatiōis q: nō confirmatus si ordinetur recip̄it caracterē ordinis. 3

¶ In q̄ actu ip̄imit caracter in q̄libet ordine. ℟. fm Ricar. vbi. s. Pro generali regula tenēn est. q̄ in susceptione illius exterioris signi ip̄imitur caracter i q̄libet ordine. i. q̄ signo p̄ncipalis ptās quam respicit ille ordo significat exp̄ssius. ad quā cōcurrit alicuius instri traditio t verbi exp̄ssio q̄ ꝺ̄bo exp̄ssius determinat instri significatio. t ió q: p̄incipalis ptās quam respicit ordo hostiarij exp̄ssius significatur in clausū ecclie datione q̄s in ali q̄. alio quod circa ipsuꝫ fiat. Et ptās lectoris in hoc q̄ ab epo sibi tradit codex lectionuꝫ diuinarū. Et ptās exorcisse per hoc q̄ de manu epi recipit libꝝ exorcismorū. ió in eorū datione ip̄imitur. Et ptās acolin fm. S. Bo. Ricar. t Pe. t alios respicit p̄ncipaliter portare cereos. t ió imp̄imitur p hoc q̄ accipit cādelabrū de manu epi. Alij dicūt vt Tho. q̄ ip̄imitur p hoc q̄ tradit vrceol⁹. q: p̄ncipali⁹ p id significat eius ptās Sz verius est p̄mus vt p̄ꝫ. xxi. di. cleros. vel dic q̄ vtrumq̄ ꝺ̄ accipere. vt in. c. Acolitus. xxiij. di. t in. c. perlecta. xxv. di. 4

¶ Sed quēritur an regrat q̄ talia instrumēta accipiant de manu epi. ℟. q̄ non de necessitate. fm Ricar. in illo 5

ordinibus minoribus. sed sufficit post q̄ sunt ab episcopo instructi qualiter in officio suo debēt agere instrumēti accipit ab archidiacono de mādato episcopi & voluntate in cuius accessione imprimitur caracter quia instrumenta traditio principalius est ab episcopo q̄ ab archidiacono. Et pro hac opi. est. xcv. an. c. acolitus. xxiij. di. In minoribus bene oportet q̄ de manu epi. xxiij. di. c. diaconis.

7 ¶ Porrō subdiacon̄ p̄s per hoc q̄ accipit de manu episcopi patenam & calicem vacuum. nō in hoc imprimitur caracter. q̄ principalis actus eius est tasa dominici corporis & oblationes offerre diacono. Et legere epistolam est secūdarius actus non principalis. propterea legitur ēt a non subdiacono. Pōt̄s diaconi non potest ex primi quarti ad eius principalē actū qui est p̄bis portandi corpus xp̄i in patena & dispensandi corpus xp̄i. & ideo exprimitur quantum ad eius actum secundarium in traditione libri evangeliorum. in qua imprimitur caracter Fm Ricar. & Tho. alij dicunt q̄ imprimitur caracter in manus episcopi impositione. vt sanctus Bona. & Pe. & pro hac opi. facit. xxiij. di. c. diaconus. Pōt̄s sacerdotis confertur quando ab epō dicitur Accipite spiritum sanctum. quorum &c. & huius opi. est sanctus Bona. & Pe. Alij dicunt vt Sco. in. iij. di. xxiij. q̄ ibi sunt due forme parciales. In q̄rum altera confert pōt̄s conficiēdi eucharistiam & reliqua pōt̄s absoluendi & predicandi. & ista cōiūguntur due materie. hoc est duo signa visibilia. Prima forme prime est traditio calicis & patene cū hostia. & vino & verbis accipe potestatem celebrandi &c. Secunde forme est impositio manus epi super caput cū verbis accipe spiritum sanctum. vt sic epūs cōcorditer agat cū epō epō. qui prius contulit pōtātem apostolis conficiēdi q̄ absoluēdi. hec ille. Et hoc credo verius quo ad primam materiam correspondentem prime forme. Sed quo ad ſam materiā correspondentē ſe forme q̄ est manus impositio epi cum illis verbis accipite. Nō credo quia ter. in. c. vlti. de sacra vncti. innuit. q̄ manus impositio nonne de substātia forme. quia si omissa fuerit nō debet reiterari sed suppleri nec sūt predicta verba accipite. quia sunt quedā pastoralia que ipsa nō hūt. sed hūt alta vba q̄bus ponit manus. Ep̄atus vō ordo quo ad caracterē suscipitur in vnctiōe capitis ex crismate. sed hoc nō est verū. p. c. vnicum in principio. de sacra vncti. vbi dicit supplēdū q̄ ē omissū. Imprimitur ergo ex impositione manus epōrum sup caput eius vt pōt elici ex. c. epō tuncta glo. xxiij. di. Nec ob. c. vlti. de sacra. nō iterā. quia loquitur ō ipositione q̄ fit diacono & sacerdoti que nō est de essētia. Psalmistatus. seu prima tonsura que confertur cū ei capilli abscindūntur.

8 ¶ Que sūt necessaria in q̄libet ordine. &. q̄ vt colligo i diuersitate doctorum dicēti. est q̄ ola statuta in pastorali debēt intelligi tm necessaria q̄ si aliquid omittē. nihil fiat. & necessario totum sit iterand̄. nisi omissa sint de illis de quibus in iure est expressum q̄ nō sūt de necessitate. vt vnctio. vt in. d. c. vnico. de sacra vncti. Et manus ipositio in ordinatione diaconi vel presbyteri. d. c. vlti. de sacra. nō iterā. Et que dā orationes alie ab illis que dicunt q̄ſ aliqua instīa traduntur. Et quedā alia forte minima que ex se patēt non esse de substantia ordinis: sicut q̄ sit genuflexus. & similia que magis sunt ad deuotionem excitādam. Item tēpus de tēpo. or. c. sane. Item etas. di. xxv. j. subdiaconus. Item q̄ ab episcopo proprio. recipiat. & non simul plures accipiat de sacra. non iteran. c. i. & vlti. Item q̄ a latino vl̄ greco episcopo recipiatur de tēpo. or. c. q̄ translationi. Item missa in minoribus ordinibus. & huiusmodi.

9 ¶ Sed nūquid tactus corporalis instrumēti sit ō substātia ordinis. Tho. in. iij. di. xxiij. tenet̄ videt q̄ sic. & verius credo. Quis alij dicant q̄ solum porrectio instrumēti & manus extēsio sit de substātia. ar. l. quod modo. ff. de acqui. pos. q̄ in sacramentis requirit tactus corporalis. vt patet i baptismo vnctione & huiusmodi. & hoc patet in pastorali. Secus dicunt quidā de impositione manuum. q̄ nō requiritur tactus. Sed Bof. & Hosti. tenēt q̄ sic militer est necessarium. per. c. fi. de sacra. non iteran. Ego teneo q̄ licet in impositione manuum non tangat q̄ non sit aliquid supplendum. Et similiter in instrumēto in quibus caracter ex eorum traditione non imprimitur sed sufficit porrectio. licet sit melius tā gere secus in traditione instrumentorum ex qua caracter imprimitur.

10 ¶ Sed nūquid oportet tangat ambabus manibus. Item omnia puta patenam simul cū calice & huiusmodi. &. q̄ non credo. sed sufficit solum tāgat modicum quid alicuius rei q̄ nullum intermedium discontinuans hēat ad totum. ar. c. vnici. de coniug. eccli. vi.

11 ¶ Ītem sufficiat traditio euāgeliorum pro libro exorcismorum vel superpelicium pro dalmatica. & huiusmodi. &. q̄ non. nisi in eodem libro continerentur omnia simul. si tunc hēret intentionem tradendi illum librum qui pertinet ad illum ordinem.

12 ¶ Quid si epūs facit actus & alius dicit ēba vl̄ econtrario. &. nihil valet. q̄ sacramenta sunt vnitaria q̄ diuidi non pōt̄. de cōse. di. ij. quia passim. & xxiij. q. i. dicitur Hallir hoc in minoribus ordinibus. vt dictum est.

13 ¶ Ītem regratur necessario expressio verborum cū traditiōe instrumēti. &. Fm Inno. in. c. presbyter. ō ita non tē. q̄ sic ita q̄ si pars illius orationis sit omissa a capite est incohanda. & bene quia materia cuiuslibet sacramēti est instrumenti traditio. forma vero est expressio verborum.

14 ¶ Quid si aliquid sit omissū. &. q̄ si omissū sit de necessitate seu substantia ordinis sic totū est iterandū. Si vero nō sit nisi de bene esse. vt ea que non sunt de necessitate. sic in alia ordinatione est supplend̄. Et ab eodē q̄ huius ordinatus erat si pōt̄. & non ab alio. Fm Inno. vbi. &. nisi q̄ papa non pōt̄ placere. nec aī suppletionē pōt̄ ereg ea q̄ sūt illius ordis. ar. iij. ex. solicitudo. hec ex Inno. & hosti. & Bofre. in d. c. p̄byter nec potest ratio suppletionis fieri nisi tēpore debito ad ordinatōs est tenēdas. ar. prefati. c. solicitudo.

15 ¶ Sed q̄nō suppletur q̄ aliquid est omissū. &. si erat de substātia vl̄ debuit an sit de substātia Fm Inno. vbi. &. totū replicabit. Si vero certū est q̄ nō erat de substātia tunc indubie q̄ ordines dant venient & accipiet quod est omissū solū. Propterea q̄ si hūt impositionē manuū Fm Hosti. solūmō ēs accipiet. q̄: Fm eū nō ē de substātia vt dictū ē. Et si ep̄s p̄byter in sua ordinatione habuisset impositionē manuum. sed non fuisset dicta predicta verba. accipe spiritum sanctū. &. sed alia Fm aliqua pastoralia eporum. nūc nihil iteranū. est vel supplend̄.

16 ¶ Veri in collatione ordinum con-
sulatur grana granum faciens. ff. Ri-
in. iij. di. xxiij. q. sic si suscipiatur di-
gne.

17 ¶ Utrum caracter vnius ordinis ō
necessitate presupponat caracterem
alterius ordinis. ff. q. non fm cōmu-
niter doc. in. iiij. di. xxiij. Sed quo ad
executionem' sic. de quo vic vt. ē. Ir-
regularitas primo. §. xxxvi.

18 ¶ Utrum ordo liberet a fortuna ser-
uili. ff. q. sic. episcopat⁹ t sacerdotiū
siue sit ciuilis. vel ascripticia. vel curi-
alis. xlv. di. Seruus si sciente.

Rdo fo a q̄ potest da-
ri. ff. Fm Hostiē.
in. c. cum contingat. de eta. t
qua. t sequitur Pa. in. c. q̄sto. de con-
suet. q. primatonsura que clericatus di
citur vel psalmistatus quod idem sunt
potest q̄n̄ a quocunq; sacerdote par
rochiali⁹ suis subiectis. Et istud tenet
Hugo. Rar. Jo. Inno. t etiam Ar-
chi. in. c. nullus episcopus. de tempo.
or. li. vi. Sotre. tenet q̄ non potest. Et
sic videtur habere vsus ecclesie ro-
manc. Ego cum Jo. an. in. d. c. cum
contingat. dico q̄ si habet supra la-
cum quasi episcopalem iurisdictionem
potest. c. abbates. ō primle. li. vi. si non
habet sic non potest. t hoc sequitur
do. Anto. in. d. c. cum contingat. Ab-
bas vero si ē p̄sbyter. t ab epo bene-
dictus vl reculat⁹ benedici: potest da-
re tres ordines minores. s. Clericatū
siue primam tonsuram. Hostiariatus
t Lectoratum in suo monasterio t su
is monachis. seu illis qui vt efficiantur
monachi illuc accesserint. Et etiam se-
cularibus omnibus super quibus ha-
bet quasi episcopalem iurisdictionem.
lxxi. di. c. i. t. ij. Et etiam in alio mona
sterio potest eos conferre si est inuita-
tus ab eorum abbate. t illud mona-
sterium sit exemptum. Alias non. ar.
lxviij. di. c. i. Ex tamen, Jo. lxviij. di.
§. primo. t. c. primo. q̄ hodie abbas ꝑ
latus potest etiam dare alios duos mi
nores scilicet Exorcistatum t Acoli-
tatus. t hoc sequitur Hosti. t do. An-
toni. in. d. c. cuz contingat. ō hoc not.
in. c. abbates. de priuile. li. vi. Episco-
pus vero potest dare omnes ordines
omnibus de sua diocesi. oriundis aut
qui in sua diocesi habent domicilium
vel beneficium. Aut de licētia episco-
pi cuius est subditus ordinādus. Vel
capituli sede vacāte. Vel vicarij gene-
ralis episcopo in remotis agente. Vel
sui prelati si sint religiosi exempti. hec
no. in. c. nullus. de tempo. or. li. vi.

¶ Sed quid si sacerdos vel episco- 1
pus aut abbas ordinat aliquem non
sibi subditum vt supra dictum est. ff.
secundum Inno. in. c. primo. de sup-
plen. negli. prela. q̄ nihilominus ca-
racter confertur. ar. viij. q. ij. Lugdu-
nensis. De pena vero tam ordinantis
q̄ ordinati. vide supra Irregularitas
primo. §. xxxij.

¶ Utrum papa possit dare licentiam 2
non episcopo conferendi ordines sa-
cros. ff. Inno. in. c. quanto. de consue
tudine. q̄ sic. dummodo ille cui datur
talis licētia habeat ipsos ordines quos
alteri vult dare. alias non.

¶ Utrum episcopus qui resignauit 3
episcopatui. vel degradatus. hereticꝰ
aut excōmunicatus est. conferre pos-
sit ordines. ff. secundum ricar. vbi. ē.
di. ij. q̄ si fuit legitime episcopus ordi-
natus t confert ordines. t caracter im
primitur. Sz nō executio t de hoc vi
de. ē. Irregularitas. primo. §. xxx. t. xxxi.
mortaliter tñ peccāt scienter i talib⁹ ordi
nē suscipiētes fm eūdē Ricar. vbi. ē.
Et sibi supradicti ordinātes nisi in ca-
su de q̄. ē. Irregularitas. primo. §. xxxi.

Rdo ff. q. bus pōt dari
culis q̄ a iure nō p̄hibent or
dinari. ¶ Mulieribꝰ aūt nullo mō pōt
dari. t si ō facto det nihil fit. q̄ cara-
cterē nō suscipiunt. vt notat Ricar. in
iiij. di. xxv. ar. iij. q. i. Nec obstat. c. p̄s
byter t. c. mulieres. xxxij. di. in gbꝰ vo
cat p̄sbytera t. c. diaconissaz. xxvij. q.
i. t. c. sacratas. xxxij. di. q̄ nō est ab or
dine sed a platione dicit abbatissa dia
conissa t a viro p̄sbytero di p̄sbytera
vel a viduitate. t sacrate dicunt a vo
to et quo se deo cōsecrarūt. Quidam
tñ dicūt q̄ nec ēt illi q̄ nō habēt vsuz
rationis sunt capaces vt notat Ricar.
vbi. ē. q. ij. Sz de hoc valde dubitarē
si varef⁹ an susciperet caracterē. t po
tꝰ tenerē q̄ sic. ar. c. chr⁹ istan⁹. t. c. sil
uester. xi. q. i. t q̄ notatur in. c. nullus
in. ō. infanti. de tempo. ordi. li. vi.

1 ¶ Sed qui sunt q̄ p̄hibent ordinari
ff. p̄mo Illi q̄ nō hñt debitā etatē t q̄
sit respectu cuiusz ordis. vide. ē. etas

2 ¶ Secūdo illitterati vt i. c. nullꝰ epo
de tēpo. or. li. vi. Utrum aūt suscipiet
caracterē si ordinetur. dic q̄ sic. ar. c.
veniens de p̄sbyt. nō bap. Et ō hoc
vide Clericus. ii. §. i. t. ij.

3 ¶ Tertio criminosi unde exīstētes in
mortali nō debent p̄mouēri. de tēpo.
or. c. ex marū tenore. d. c. ad aures. t
si notoria sūt cria mortalia. peccaret
mortal⁹ eos ordinās. alias nō vt no. in
c. q̄situz de tēpo. or. Ipse tñ q̄ suscipit
peccat mortal⁹ sine sit publicū siue se
cretū. Et q̄ ostensa cum q̄ exhibet se vt
minister ecclie peccat mortaliter. t to
tiens quotiens hmōi actū facit. Ēt q̄
tāgit res sacras q̄si ex officio suo pec
cat mortal⁹ sicē⁹ si ex necessitate t si-
cut q̄libz laic⁹ facere pōt fz Tho. i. iiij
di. xxiij. facit ad hoc. c. nuptiarū. xl. di.

4 ¶ Sed nūq̄d sufficit cōtrito. ff. Iz sit
diuersa opinio utriusmodi⁹ ego credo
verius esse q̄ sufficit excepto q̄n̄ vult
dicere missam de quo dic vt. ē. Eucha
ristia. ii. §. v.

¶ Quarto bigami. vt in. c. acusa⁹. xxxi. q. v
di. t de bigamis per totum. de quo vi
de. ē. bigamia.

¶ Quinto solemniter penitentes. xc. 6
di. c. ex penitentib⁹. t. xxxvi. di. illite-
ratos. de quo vide penitentia. §. v.

¶ Sexto. Neophiti. xlviii. di. §. phi 7
benē. t. c. q̄n̄. t rō pōnit ibidē. c. sicut

¶ Septio Curiales q̄ ppaliq̄ō offin 8
curie sunt obligati. lxi. di. c. i. ij. t. iij. lxj.
di. legē. absoluti ēo a curia nō p̄hibēt
lxi. di. olim. nisi alias sint infames vel
irregulares. vt in dictis iuribus.

¶ Octauo. rōcinijs obligati. ō quib⁹ 9
dic. vt. j. Rōcinia. §. i.

¶ Nono. serui de istis dic vt. j. Ser- 10
uitus. §. iij. t iiij.

¶ Decimo. Corpore vician. habes ō 11
hoc. ē. corpore vitiatus. §. i.

¶ Undecimo illegitime nati. t quis 12
dicatur illegitimus. vide Alius.

¶ Utz illegitimꝰ itrās religionē pos- 13
sit promoueri. ff. q̄ sic de iure cōi fm
Hosti. t Ber. in. c. i. de fi. p̄sbyt. sz ad
p̄lationem non potest sine dispensa
tione pape de fi. presbyt. c. is qui. li. vi.

¶ Quid si nō intrat religionem. vi- 14
de. ē. irregularitas. i. §. lij.

¶ Utz dispēsatō cū illegitio vt ad cēs 15
carū vl ad ordies p̄moueat ō beneficiū
ligiō eiꝰ ordinib⁹. vide. ē. clic⁹. i. §. xj.

¶ Duodecio. Peregrini t ignoti or- 16
dinari nō debēt. Peregrini sūt q̄ nō sūt
oriūdi de epatu. vl nō hñt ibi domici-
liū aut hūficiū. et i. c. cū nullꝰ. ō ea. t
q̄. ordi. li. et. Ignoti sūt quoz̄ origo t
vita t regularitas nō ē nota epo. xxxij.
di. c. epo. t. ii. q. vij. q̄reb⁹ nas pegrini
ordinari nō debēt. nisi hēant lras au-
thenticas. vt. j. peregrin⁹. § ij. lis ignō

aliâs pñs̄ erat ālīe ſtula cognoſcit.

17 ¶ Decimoſeptimo Jſtamen t ō hoc vide ē. infamia

18 ¶ Decimo ſpto Oēs irregulares t q ſint vide. ē irregularitas.

19 ¶ Decimonono Oēs ſuſpēſi aut interdicti vel excōicati t de iſtis habes. ē. Jrrefragabili. iiij. §. i. t. j ſuſpenſio. i.

20 ¶ Decimoſexto Oēs ordinati ſ̄ dia conos vl̄ ſubdiaconos a papa ñ pñt cōſeri ſine eius licētia ab alio ordiari ad ſuperiorē ordine. c. cū i ecclīs. ō tempo. or. t in. c. filium. i. q. i.

21 ¶ Decioſeptio Hermofrodit⁹. xxxvi. illiteratos ōi xxxviij. c. ſi. t ſi ordīe tur nō ſuſcipit caracterē niſi ꝓualeat ſeruo virilia ꝑ gl. i. §. hermofrodit⁹ iiij. q. iij. ſi eſſus eēt ñ ſuſciperet ꝑ ro.

22 ¶ Decioctauo Conugati niſi velit religionē intrare vel ad ſacros ordies ꝓmoueri. c. ſi. de tē. or. lib. vi. de quo dic et mīmonīū. iiij. §. viii.

23 ¶ Sed qd ſi epūs ordiat aliquē ꝓfatorū. &. q mortal⁹ peccat ꝑ Tho. i. iii. di. xxxi. niſi cū eis diſpenſaret ꝓ cauſa⁹ in qb⁹ pōt Et vltra hoc ſi ordinat infantes niſi ſligionē intraret aut cōiugatū niſi velit ad ſacros ordies promoueri vel religionē intrare vel illiteratum ſuſpenſus eſt per annum a collatōe clericatus tōſure vt no. in. c. cos t. c. nullus de tēpo. or. li. vi.

24 ¶ Item prelatus poſſit cogere clericū ad ordies ſuſcipiēdos. &. ꝑ cōiter doc. in. c. ꝗria de eta. t qualī. q ſi hꝫ bñficiū pōt cogere niſi legitime excuſet de quo viḡ ibi. Si vō nō hꝫ bñficium eccleſiaſticū nō pōt cogere t ordinatus inuitū q nō ē bñficiat⁹ eſt ſuſpenſus a celebratione miſſe q āniū t debet poni. lxxiij. di. c. L. t fo

25 ¶ Item coacte ordiat⁹ ſuſcipit caracterē. &. q ſi coactio ſit ꝓ aliō ꝙ puta vt eū dat in matrīmoniū ſic ſuſcipit. ar. c. vbi glo. di. xlvij. tercii. di. t. c. de iudeis. t xxxv. diſt. t. c. q. qd. i. q. i. q. volūtas coacta volūtas eſt. xv. q. i. merito ſed ſi coactio ſit abſoluta puta q. p vi or dinatur ſic nō ſuſcipit caracterē facit c. maiores in fi. de bapt.

¶ Sed nūqd talis ordinat⁹ meru cō 26
ditōali teneaꝫ cōtinere. &. q ñ ſi me t⁹ taſſuit q ponit cadet i cōſtātē viz p. c. perlatū ō hīo j vi me. t i. c. ad aures de eta. t qualī. or. q. integritas eſt ref von ñ ꝓcepti. c. integritaſ. xxxii. q. i.

Rdo iiij. quo tpe ꝺz dari. &. q ꝓma tōſura pōt dari oi tēpore ꝑ Bo. t ſeqtur do. ant. in. c. cōſultatōi de tē po. or. ¶ Minores ordines pōt epūs q libꝫ in diebus dominicis dare vni vel duob⁹ t ñ plurib⁹ ꝑ Bost. i. c. ō eo de tempo. or. vbi ter. ē ſ̄ Jnno. t Bo. ibidē tenēt q ēt plurib⁹ ꝗ duob⁹ poteſt dare dūmō nō videat ordinatōnē generalē facere Sed opinio Bo. cū inhereat littere ē tutior q. in re dubia tutius eſt ſeruire ōbus edicti. l. i. §. ſi ita ff. de exerci. ac. Papa cōfert ſubdiaconatū in oībus dominicis diebus t aliis feſtis preciputs di. lxxv. c. viti. Et Bo. dicit i. d. c. ō eo q oēs ordines t oi tēpore pōt ꝓferre papa ar. c. ad hoc nem ō auctō. t vſu pali

¶ Sed nūquid pōt epūs dare quatuor 1
or ordines minores in aliis feſtis ꝗ de qbus in. c. fi. de ferijs. &. do. Anto. i. d. c. ō eo recitat quoſdā teneꝫ q ſic t quoſd ī q non ſed ſolū in illis feſtis in qbus virgines conſecrari poſſūt t Bo. dicit hoc ēe tutū⁹ ter. tñ dic i. d. c. de eo dominicis t aliis dieb⁹ feſtivis.

¶ Item abbates ſimiliter poſſint dare quatuor ordines predictis diebus 2
dominicis vel feſtivis ſicut epiſcopi do. Ant. in. d. c. de eo. t in. c. cum contingat de eta. t qualī. tenet q ſic imo

ſecundum Boſti. videtur q potius bis diebus debeant dare quā in quatuor temporibus ne videantur generalem ordinationem facere. t placet. Alii ordines debent dari ab epiſcopis tantum in ſer temporibus anni. i. in ſabbatis quatuor temporum anni. Et i ſabbato mediante ebdomode quadrageſime. in quo cantatur oēs ſtinentes. Et in Sabbato ſancto. lxxv. diſtinctione per totum. t de tēpo. or. per totum.

3 ¶ Sed nunquid tempus eſt de ſubſtantia ordinum. &. q non. c. ſane de tempor. ordi.

4 ¶ Que pena conferentis t ſuſcipientis ordines extra prefata tempora. t quis poterit diſpēſare vide ſupra. Jrregularitas. ꝓmo. §. xxxv.

5 ¶ Vtrum poſſint conferri poſt prandium. &. quod non tamen ſi conferūtur tenent ſm Hugo. lxxv. di. ordinatōes. t Ber. t Lau. Jo. t Boſ. in. d. c. de eo. Rav. vero ponit ieiunium ordinātis t ordinati inter illa que ſunt in dubio an ſint de ſubſtantia vel ne t propterea tenet quod totum ſit reiterandum q. nō dicitur reiteratum qō neſcit factū. c. venīe ō preſby. nō bapti. cōtrariū tñ credo verius in minoribus ordinibus per notata in. c. litteras. ō tēpo. ordi. t. lxxv. diſtin. quod a patribus in quibus miſſa non eſt de neceſſitate. ſed in maioribus dicerē cū Rav. cum miſſa ſit de ſubſtātia. vt notat do. anto. in. d. c. litteras.

Rdo v. vbi debet ꝓferri. &. qō in eccliā epiſcopali. ar. lxxvii. di. c. i. ſed de ꝓſuetudine dant vbi volunt. lxxv. di. in palea.

Rdo vi. quo ordine ꝺz accipi. &. qō gradati ſcipiēdo ab īſimo aſcēdē

do vſq ad ſupremum. ſ. prima tonſura ſeu pſalmiſtatus. oſtiariatus lectoratus exorciſatus acolitat⁹ ſubdiaconatus diaconatus preſbiteratus. t epiſcopat⁹. lviij. di. ſi officia. lxxvi. di. c. i.

¶ Quid ſi quis vno vel pluribus p 1
miſſis ad ſuperiorem ordinet vide. ē. Jrregularitas. §. xxxvi.

¶ Quot ordines poſſint ſimul con- 2
ferri. &. Jnno. Boſti. in. c. de eo. de tē po. or. tenent q. prima tonſura t quatuor minores nō poſſunt dari vna die per. c. litteras. t per. c. dilectus eodem titu. t in iſto. c. de eo nihil dicitur de pſalmiſtatu. t hoc ſequitur do. Anto. in. d. c. de eo. glo. tñ in. d. c. de eo tenet q. omnes minores ſimul vna die pñt cōferri. t Boſtre. facit pro ea. ter. in. d. c. de eo vbi dicit minores ordines. t ſic omnes minores. xviij. di. Si Romanorum. Ego ſeruarem conſuetudinem in hoc ſed vbi non apparet de conſuetudine tunc teneres opinionem Boſti. t Jnno. que videtur verior q. d. c. de eo. ſuperius expreſſerat ſolum de q̄tuor minoribus t poſtea addidit minores: t ideo iſta indiſſinita reſtringenda eſt ad. ē. expreſſa facit. l. pomponius in pan ff. ō ꝑcuvnus autē ſacer ordo cum predictis minorib⁹. vel duo ſacri ordines cadēs die vni perſone cōferri nō pñt: nec i hoc diſpenſari pōt: niſi per papam vt no. Jnno. t Boſti. i. c. dilect⁹ de tēpo. or. ſ̄ ꝓferri debēt ſinguli p ſe t p certa ſpacia ſtitia tpoz. lxxvij. di. in ſingulis t. c. qcūq; vñ ls alīqs ordinator ꝓuuaret ieiunium vſq ad vñā ō mane t ordinandus: nō tñ poſſet qui in ſabbato vnū ſuſcepat: alius die dñico recipe. q. cōtinet. p eodem die. c. liras de tēpo. ordi. Gallit hoc ꝑ Ber. i. ēpo qui i ſabbato pōt in ſacerdotē ordiari t in dñico in epm cōſecrari.

1 ¶ Adue pena cõsentia ordines ꝑ fas sonal. l. duos sacros vno die vel minores cũ vno sacro. ⁊. ꝑ Ber. l. c. Electus de tẽpo. or. q̃ suspensus est a pelite ordinandi donec per papã cum eo dispẽset Si vero aut l. c. Illas eodẽ ti. dicit q̃ nõ ẽ suspẽsus sed suspendẽdus ad ordinẽ ꝓdictus sic collatis ꝑ ordinatus bñ est suspẽsus ipso facto ⁊ a solo papa põt absolui i. d. c. Illas in fi. de q̃ vide. ℣. irregularitas. 1. §. xxiij.

Rdo ri. quomõ ꝺz cõsentire scrutinũ siue examinatõ p archidiaconẽz de iure cõi de officio. archi. ad hoc ⁊ c. vt nr̃m ⁊ de elec. c. nihil est. §. q̃si. l. de vita moribus ⁊ q̃ litatẽ ⁊ ceteris q̃ requirũt in ordinato l. q̃ nullũ ipedimẽtũ de suprascriptis habeat Item q̃ sit sobrius nõ ebriosus xx. di. ⁊. xxxiij. per totũ Item prudẽs. xv. di. vsq; ad. xxxx. di. Itẽ ornat⁹ virtutibus. xxxx. di. vsq; ad. xxxxij. ubi casus. xxxxij. dist. §. pudicus. xxvi. di. vsq; ad finẽ. Itẽ hospitalis. xxxx. ij. di. ⁊. l. xxxvi. di. per totũ nõ litigiosus xxxvi. di. l. xxx. di. l. xxxviij. di. l. xxxvi. di. pueritã nõ cupid⁹. xxxxvij. ⁊. d. c. pueritã Item domui suę bñ presidens l. xvi. dist. §. necesse. l. xxx vi. di. l. xxxvij. di. l. xxxvi. di. Itẽ iciunus. l. xxv. di. q̃ a patrib⁹. ¶ Sẽdo ꝺz missa celebrari ab eo qui vult ordinare Ita aliqui vt Rar. tenẽt q̃ si missa omittat nihil fit ꝙz totum iterãꝺ est Hug. tamẽ ⁊ Jo. vii. di. in. c. ordinationes el. i. ⁊ Ber. i. c. q̃ sicut de elec. tenent q̃ non est de necessitate q̃ credo verum in minoribus secus in sacris q̃z est de substantia vt. ℣. ordo. iiij. §. v. Salut in prima tonsura q̃ cõit hodie sine missa daf Et si vnus dicit missã alius cõsecret nihilominꝰ ꝙz ordo vt dicit Ber. ⁊ Hugo. vbi. ℣. licz fieri nõ debeat Qd limito verũ in minoribus sed non in sacris. ¶ Terno debẽt hẽre ordinãdi idoneę rationẽ ad ordinẽ quę volũt suscipere ¶ Quarto q̃ ordinãs in quocũ q̃ ordine suerit vtilꝫ pastoralis maxime circa promotionẽ institorum in quibus caracter cõsertur dicẽdo vba cõuenientia ⁊ faciendo vt ordinandi tã spũali tactu ꝑ manꝰ cautella ⁊ nihil omittat de ordinatis in pastorali. q̃z vt dicit excepto loco ⁊ tẽpore etate unctione impositõe manuũ tactu corporali iciunũ. missa in minoribꝰ ⁊ q̃ sit ppetuo episcopus vel nõ ⁊ oriũdis aliquibus q̃ ñ dicunt cũ aliquo corporaliũ traditione oĩa alia ab illis credunt ita de necessitate q̃ si aliq̃d omittat cõiter tenẽt q̃ nihil fit ⁊ totũ ẽ iterandũ ꝙz aliq̃s ꝺz vt dicit teneant theologi q̃ i aliquibus ꝓfertur caracter ⁊ sic ꝙz eos si alia omitterẽtur essent soli suppleꝺa ꝺz q̃z hoc nõ habem⁹ expssũ teneñ. ẽ secuꝝ vt dicit. ¶ Sz nũqd cũ q̃ interrogat ⁊ examinat tenẽt dicere peccatũ suũ. ℟. Fm Inno. in. c. ingressis ō acusa. q̃ nõ nisi cũ post penitentiã ipediat executõnẽ ordinis vl fm Host. põt rñdere si aliquod horũ cõmissi egi penitentiaꝫ nec indigeo dispẽsatione

¶ Utrũ epus possit suo subdito sine cã legitia ⁊ negaf collationẽ ordis. ℟. q̃ aut est regularis ⁊ sic nõ tenẽt ei conferre imo suus ꝓlatus põt hoc sibi ⁊ negare nec ꝺz sui ꝓlati voluntatez põt ꝓmoueri ⁊ sic logf. c. ad aures de tẽpo. or. Aut est secularis ⁊ sic nõ tenẽt epus Aut ẽ in dignitate ⁊ bñficio ⁊ sic ñ põt epus ei denegare ⁊ sic logf. c. ex tuarũ tenore de tẽpo. ordi.

¶ Utrũ ordinãs indignũ sciẽter peccet mortalr. ℟. secũdũ Alsten. lib. v. ti. v. q̃ sic q̃z infideliter agit cũ dño qui eum dispensatorem constituit

Rnatus que requirũntur vt sit sine peccato. ℟. q̃ scr ⁊ intelligo tã de ornatu vestimẽtoꝝ ⁊ corporis virorũ ⁊ mulierum q̃ de ornatu domorum ⁊ supellectilium

1 ¶ Primus recta itẽtõ. s. vt nõ fiat ꝓ superbiã vl libidinẽ sed ex legitima causa nã vt dicit Crisos. in. c. sicut. xxxii. q. v. Sicut enim peccatũ opus sine voluntate nõ fiat ita iustũ ex ope nõ cõsummatur nisi voluntas affuerit Nam vir ornans se vel mulier vt nõ appeat in cõitẽpũ honestus ꝓpositi vl vt placeat viro vxori suę ⁊ vxor viro ⁊ hmõi ex tali itẽtõe licit⁹ est q̃libꝫ ornat⁹ si modo alie adsint conditões de q̃b⁹ infra. Si aũt fiat ꝓp itẽtõez sic tale erit peccatum q̃le est peccatũ itẽtõ Ihũ Augu. de fmõe dñi i mõte Exponẽdo illud cũ iciunatis nolite fieri sicut ypocrite ꝛc. In hoc ãt ingt. c. maxime aduertẽdũ est nõ i solo nitore rez corporaliũ atq; põpa sed ẽt in ipsis sordibus ⁊ luxuosis eẽ posse tacitã ⁊ eo periculosiorez q̃ sub noie futuris dei ꝺecipit hec ille ex q̃ ꝑz q̃ ⁊ suphabũdantia ⁊ ꝺsecus ⁊ ẽt mediocritas ornat⁹ ex intẽtione mala sẽper mala ẽ Discutiatur ergo ꝓmaintentio ornatus ⁊ si sit ad ꝓuocañ. alios ad libidinẽ sic est mortale penñ q̃z nõ solũ cõcupiscere ꝺz vel le ꝺcupisci ex statu mfunonij ꝺnabile ẽ ꝑz Augu. similr si fit ꝓp elationez vanãgloriã ⁊ superbiã q̃ sit mortal⁹ ⁊ q̃ñ sit vide Superbia ⁊ vanagloria

2 ¶ Sed nũqd mulier inupta possit se ornare vt placeat alicui viro. ℟. q̃ hez quidam indistincte tenent q̃ nõ per dictũ apli ꝓme cor. vii. cũ dicit mulier que nupta est ꝛc. Tu ñ tene illud nupta accipi quãtũ vel ad rẽ vel intentionẽ Et ideo illa mulier que intẽdit nubere vt placeat alicui ꝓ vxore si se ornat nõ hz pranũ intẽtionẽ sed bñ illa que cũ nõ intendat nubere vl nõ põt cũ aliquo q̃rit ei placere ⁊ in hoc concor. doc. cõiter alex. ⁊. S. Tho. xx ii. q. dicentiꝫ facit. c. non sanꝭ. l. xxxvi. di. ⁊ Do. Luc. xi. Si oculus tuꝰ simpler fuerit ꝛc. i. si intentio tua recta vel nequam fuerit opus indifferens: erit rectum vel nequam

¶ Secũdũ q̃ requirit in ornatu est honestas nihil. n. inhonestũ põt esse licitum Ihũ sicut sine iustitia nemo ingreditur regnũ dei ita sine honestate que est vna de partibus eius essentialibus. l. iustitia. §. iuris ꝑcepta. ff. de iustitia. ⁊ iure ⁊ ꝓpter ℣au. ad Gal. v. põit impudicitiam vnam ō excludentibus a regno dei. Directe autem habet inhonestatẽ ille ornatus ex quo mulieres vel viri ostẽdunt loca ipudica: ⁊ ꝺz viri nõ ostendãt nude sufficit ad impudicitiã talr eoꝝ formas oñdere q̃ fm rõnẽ rectã ipudicitiã oñdunt. Sicut faciunt qui vestimenta ita breuia portãt q̃ oĩa signa virilis mẽbri appareant Similr cõmet ipudicitiã q̃ mulieres talr vestimẽta aperiãt q̃ pect⁹ ⁊ mamillas oñdãt Ihũ tales ñ audeo excusare a mortali q̃ñ notabilr i hoc excedũt. Excusarem bñ viros q̃ñ tali habitu uterẽtur ex aliqua necessitate. puta eqtãdo ⁊ coañ talib⁹ q̃ non hñt ꝓuocari ad lasciuiã sicut cũ iuuenes ludũt in diploide simul ⁊ hmõi ⁊ idẽ dico ō mulierib⁹ in domo eorꝫ viris suis aut alijs mulierib⁹ alr non Nec valet q̃ sic est cõsuetũ q̃z corruptella ẽ. l. q̃ ñ rõne. ff. de le. que pon⁹ auget peccatũ. c. fi. de cõsue. Silr fm aliq̃s videtur ipudicũ q̃ mulier hẽat caput discopertũ. Sed Aug. in epistola ad possidiũ videtur tenere q̃ hoc sit verũ quo ad decẽciam nõ necessitatem. Inquit. n. capillos nudare femine

ga t caput velare. Ergo habet nec mu
rarius decet habille. Et glo. sup illud
gnine cor. ri. Mulier velari habere
debet caput dicit q aliqua excusari
a peccato quando hoc non faciunt ex
vanitate sed propter contrariū. Sine
tamen t sic tene q qui hoc de se nō
fatet nō impudicum excusat consuendo t
hoc sequitur. S. Tho. vbi. ā.

4 ¶ Sed nūqd incautus se seu colo
rantes se aut alia figmenta adhibentes
vt puta adulterinos crines t hmōi fa
cilū honestāt talē q peccāt mortal
liter. Et ea hoc est diuersa opinio i
ter doc. S. Tho. vbi ā tenet q hmōi
modi fictiones non plus esse sine pec
cato non tñ semper est mortale. Sed
forsit quando fit propter lasciuiā vel in di
cōuenū. Eller. in iij. pte ifine recitat
quosdā tenere q si talia fiāt ad occul
tandū defectum puta morphēā in facie
vel nuditatē capitis q; non videt pec
cāre mortale. Si vero fiant ad fingen
dā pulchritudinē maiorē sic forte mor
tale peccāt. ipse vero Eller. dicit q is
hec opinio sit humanior tñ rationi si
bi videtur dicere q oīo sit peccatum
mortale ad quod facit dictū Cipriani
ō habens ēginū qui ait Manus deo
inferūt qñ aliud quod ille formauit re
formare contendunt impugnatio est ista
diuini operis pernaricano veritatis.
Dei videre non poteris quādo oculi
pīt nō sunt quos deus fecit is quos
diabolus infecit. de inimico tuo tuncta
cum illo pariter arsura hec ille. Et di
cū hiero. ad Fauriū filiā. Crimen
est post crismatis sanctificationem cu
iusliber pigmēti iacco vel pīncere sor
didari. Et dicunt Hug. de cons. di.
v. c. fucare vbi ostdit q est adulterine
fallacie t inhonestatis. Ego vero l oc
cuiusmodi defectum tenere opinio
nem. S. Tho. In aliis aūt que talib⁹
reputantur ad fingendam maiorē pul
critudinē recitat eis opiniones pre
dictas t inducerem pro posse ad di
mittendum offendens periculum q
si pur velīt tenere opinionē. S. Tho.
si negare eis absolutionē is me excu
sare t imp ipsos vel ipsas relinquere
¶ Tertiū q requiritur in ornatu ē cō 5
uenīta persōe nā religiosus ds hic
habitus religiosū alr esset excōicatus
vt. ā. excōicato. vij. calu. rxvij. Cleri
co aligbus non ds vt vt supra. Cleri
co. iij. Tñ ds Hosti. q si religiosi vel
religiose ferret habitū nō cōuenientē
sue professioni q peccāt mortaliter si
nō in modico excedāt. Idē dic ō mu
here q vsf habitū virili vel ēverso. l. q
peccat mortaliter. q; facit ds precptum
deutronomi. rxij. t videtur sequi. S.
Tho. vbi. ā. q; dicit q ipāliter ē prohibi
tum. Addit tñ q posset qs tali habitu
vti sine peccato. ppter aliqd necessita
tem vel causam vt occultaret se ab ho
stibus. vel q; aliud non habet vestimē
tus t huiusmodi. Facit ad hoc. c. clici
officia. de vi. t ho. cle. t qō ibi no.
¶ Quartū q requiritur in ornatu est 6
parsimonia t moderatio. s. ne sit sup
fluus vel quo ad multitudinē t diuer
sitatem vt in multis vestibus iocalib⁹
t huiusmodi: vel quo ad pretiositatē
vel quo ad curiositatē. Nā vsus super
fluus ē oīo vitiosus. vnde ad Bas. v.
Inter alia que excludunt a regno dei
cū fuisset dictū ō fornicatione penitet
Luxuria vbi dicit glo. quelibet super
fluitas intellige notabiliter excedens vt
sit mortalis. Unde Tho. vbi. ā. dicit
q facientes ornamenta superflua t
curiosa peccant t quando superfluī
tas est notabiliter excessiua nō est du
bū inf doc. q; sit mortalis. Is difficul
tas ē i cognoscēdo qñ dicat notabiliter
excessiua. Ad q; p hoc intelligendo mihi
vī dicendū q ornat⁹ dicitur superflu
us qñ excedit conditionem stat⁹ pso
ne ad quam conditionē cognoscēdā is
Tria illi ipa cōsiderāda illa tria spe
cula ex q⁹ intelligēt qñ dicat superflu
us. Ps nimū ipe preterū. Qualit
ponēdi ad talē conditionē para domi
nium nobilitatem t diuitias. Si quap
pe per rapinas vsuras falsos contrac
tus et quibus restitutioni teneris ob
noxius ad talem conditionē ponēdi
vī ñ poteris multitudine diuersitate
p̄ciositate vl curiositate q; alij vtūtur
cōmuniter excūsāres in tali cōditione
t statu sine peccato mortali. Nam re
bus obnoxius restitutionē nō licet vti
sine peccato mortali ad statū vel pō
pas de restit. spo. c. sepe cōtingit t hoc
est quod dicit Isa. viij. c. Electimentus
admirū sīgnine cū⁹ erit ignis t
Hero ij. c. In alio tuo lucrue est san
guis animarū pauperū. Et q; tuis sup
ilicertis restituendis possit plātus ec
clesiasticus dispēsare vt quis de eis vi
uat secūdum qualitatem conditionis
naturalis alicuius. Si tamen hoc fac
ad sustentatē t statū solus est in statu
dānationis tā dispensās q; dispēsatus
facit q; no. in. c. vndecūq. ij. de elec. t i.
c. t si illi. xij. q. vi. Solummodo eis di
spensare licet de incerto vt viuet pos
sint secundum eorū conditionem qa
ille qui est consuetus vti libris delica
tis vel vestibus non posset hic grossis
vti sicut qui ad hoc est assuetus t ideo
oportet multum temperare hoc faci
ant. Si vero ad talem conditionē3
peruenīt nō per talia que necessario
sint restituenda sic credo t si ñ sic na
turaliter nobilis nihilominus potens
te ornare secundum illū statum ita q;
ex hoc non erit iudicandus tunc or
natus notabiliter superfluus. Secun
dum dicitur tempus presens scilicet
si ornatus talis cōuenit nec condicio
ni. Ratio enim dignum conuenit
maior ornatus dicit. c. clerici officia
Et ideo vī vicius qd nos cōmunit ar
guendo q; cui; nulla sit maior dignitas
q; diuinitas vī in ipso cultu diuino ds
ornatus esse temperatus vt patet in.
c. gloria epī. xij. q. ij. a fortiori ergo
nature preferendum ecclesiastico. Idē
dic q ornatus Imperatoris qui omni
nos mundanos superemineat vt in L.
cum multa in fi. C. de bonis que libe.
debet esse temperatus. Ceterorum ve
ro tanto magis temperatus debet es
se. Quo inferiores sunt ab ipia impera
tor is dignitate. Et quia ita sit de iu
re ubicunque consuetudo hodie at
tendenda est quia vt dicit Eleg. xx
xij. dist. c. i. Quisquis rebus preter
unibus strictius vtitur q; se habeant
mores eorum cū quibus viuit aut in
temperatus aut superfluosus est. qui
quis vero sic eis vtitur vt medias plac
titudinis bonorū inter quos cōuersat
excedat aut aliqd significet dicit glo.
posita infirmitatem t legumiam cauā
aut flagitosus est in cibis autem ta
libus nō vīus rerū sed libido incūpā
da est. Quid igit locis tēporibus t p
sonis conueniat diligenter attenden
dum est nec temere flagitia reprehē
damus hec ille. Unde si vis agnoscere
si excedis cōsidera cōitatē bonor
inter q; viuis q; sunt equalis dignitat
nobilitatis diuitiarū abundantie t no
tater citra cōitatē bonorū nō aliqrum
Et si fm eorū cōsuetudinē vteris pre
ciosis vel multitudine aut curiositate
nō iudicabo excessū. Plus occurrit ti
bi casus in q; aliq; p̄ximi esset extre
ma necessitate q; nīc dicas fm Sim
bro. in. c. sicut di. xlvij. di. Deinde in
ficiat sumptu. sine necessitate t sanc
tis violenter obtentum est.

7 ¶ Sed nunqd ille q̃ ē ecclīa in diuinis nobilib⁹ posit ornare se ꝓ q̃ cōtinet nobilico facultēs q̃ sit ex iustitia ecclie. Et q̃ sic. Patet q̃ ad decentiā q̃ō iure pacuit doctoribus t iubāt⁹ rō q̃ nobilitas hodie non attribuat fm virtutē sed fm pōpā t opinionem falsā. Et hoc quo ad cōpationē plurimū dānosa t officiosa q̃uis ls aliqs esset dānosa t officiosa. Et ideo ecclia fm ꝓpria dictā nō licet se ornare fm q̃ talis plana vel viri vel officiales cōuenit facere. Concludo ergo q̃ si q̃s vult ornatu ꝓ cultu vel multiplicet aut curiosū fm ꝓditiones statuta primo vt cōuenit sua ꝓpria q̃ bona omnes vel nobiles sibi equales non peccat.

8 ¶ Tertiū ꝓa cōsiderādū est q̃o sumi hoc est q̃ cōsideret sil talis ornatus potest seruare talr q̃ in futurū non hēat cōmutare aliq̃ peccata mortalia. Dñi si est necesse aliq̃ mortalia cōmittere nisi in tali ornatu se teneat sicut illi q̃ propter talia habēt necesse ī pbus remotis ad negociādū mozari dimissis retroh⁹ sibi pp eorū ibecilitates multa mortalia committunt t huiusmodi. Dñi nō talis ornat⁹ est superflu⁹ t illicit⁹ fm ergo ꝓdicta tria ipa potes cognoscere q̃n hꝫ superfluitatē t q̃uis sit difficilimū cognoscere q̃n hēat notabilē superfluitatē q̃ sit peccatū mortale nisi ꝓmi tpo tertiū Tñ videtandi sūt q⁹ vt i plurib⁹ sūt de superfluo t sic ꝓpō vt pote q̃ sūt occasio multor⁹ petōr. Dñi primo ducūt ad lasciuiā secundo ipediūt multa misericordia t tertio ꝓhēt materiā superbiendi cupiditatis ostēt. Et. Oditi obfuantes vanitates superuacue

9 ¶ Quintū q̃ regrit ornat⁹ vt sit licitus: est vt nō apponat circa eū nimia solicitudo fm. n. S. Tho. vbi. ē. Minima solicitudo circa ornatū ēt si non sit inordinata ex parte finis reddit eum illicitū. Et q̃ illa solicitudo minima nō sit mortalis nisi q̃ pp ipsam dimitteret necessaria ad salutē nihilominus saltem est veniale peccatū.

¶ Dextrum q̃ requir vt ornat⁹ sit licitus ē vt nō sit scādalosus ꝓ rō dicit Tullius de ale. in ꝓa. Re q̃licz se ornare pciosis vestib⁹ fm nobilitatē ꝓprie t cōsuetudinē terre t dignitatē officii ita vt q̃ abstineat libido in voluntate t scādalus in exteriori ope nec minū quia Mat. xviij. ve hōi illi ꝑ quē scādalū venit aduerte tñ q̃ licet aliqs ꝓnoscēt ad cōcupiscētiā pp ornatū alterius si ille q̃ ornat se hoc nō intendit: nec ē excess⁹ in ornatu erit pot⁹ scandalum passiū t occasio accepta. Dz q̃ñ ē in ornatu excessus ꝓsertim scitatiu⁹ ad libidinem vt in mulieribus iuenūcul⁹ nouas inuētiones seu vanitates: t credūt ꝓbabiliter q̃ alīq̃ ꝓuocant ad libidinē nō excusant a mortali si de hoc nō curāt sed potius volūt portare. Si vo nō credūt ꝓbabiliter q̃ ꝓbēāt occasiones ruine alr. Sic difficillimū est determinare de mortali licet aliqualr ecedāt. Verū ē q̃ periculosus est excess⁹ in ornatu ꝓuocat no ad libidinē vt in mulierib⁹ faciēb⁹ fossas nouas ꝙo singlr diabol⁹ ꝓuocat ad ornādū se magis ꝙ viros. q̃ magis sunt efficaces ad illāq̃ndū alias. Et ideo ls ñ possit sniā dari de mortali ꝓ ꝙto excessu nihilominus semp inducende sūt ad diminutionē pp periculū: pp qđ cōmunat eis oīo. ꝑ Isa. iij. c. In illa inquit die. s. iudicij auferet dñs ornamentū collariorū t torques. s. collaria t moniliā t armillas. s. ornamēta brachiorū vt maniche rechamate vel longe. mitras. s. macagnones vel lunetas. discriminalia. s. pectines ad pectinādus caput: vel cerrucloe. periscelidas. s. ornatus talorū in fine vestis. vt sūt cauerbe de vsu hodie. murenulas. s. cathenas puas circa collū. oliaroziola in aureis gēmas in fronte pēdētes. t mutatoria idest diuersas vestes t linthеamina vt facūt romane supra vestes. acus t specula sindones t camisias vuas. i. vinoloes. ꝑ capillis colligendis t theristra. i. vestes cilicinas vt sūt iomees. acerra q̃ est eccles. t erit ꝓ suaui odore sentior: pro sonia funiculus: ꝑ extinctione calutiū: t ꝑ falcia pectoralis cilicij. hec ibi. Sic ergo ꝓdicto o cōfessor vt non pereuntes istiusmodi vbi nō ē ꝓpinqđa: t cautē vt non relapsus q̃ sē per ē restringendū q̃ cū cōtento in ornatu nō sint ꝓdictōes supra posite sit q̃ ꝓsequēter in tpo peccatū. Ergo taliter omnes se dēt opam rei illicite. t ꝓpterea videtur ipsum eis nullū qđ ꝓbabiliter ex eis euenit. lasciuia. Facit c. cū q̃ t. c. ꝙstū. i. o. vi. t q̃ no. i. c. sicut dignū de ho. ō detestandū. pp q̃ merito saluator Luc. xvi. exprobrat q̃ diues dānatus induebat purpura t bisso

Elosinas

est cū q̃o q̃ te necessaria salum corporis accepta vacat ab aliq̃ opere spūali vl corporali. t hec filia accidit. Et q̃ñ sit pcm̄ mortale. vide. ē. accidia. §. i. t ii. t. j. ꝓcepti. §. v.

Pactum

autez dicitur a pactione in de est pacis nomen appellatū. t est pactio vnoꝝ plurimū in idē placitus seu ꝓsensus. vt dic. ter. in. l. i. ff. de pac. Et ideo omnis Ꝺensus generaliter dicit pactum ls cū habeat nomen specificū ab ipso cōtractu ꝺnoiatur vt vendicio locacio. cuz vero non hꝫ nomē dicitur pactū a genere.

1 ¶ Huc ōia est inter pactū pollicitationē ꝓmissionē t ꝓmissionem. ē. q̃ pactum ē ꝓsensus vnoꝝ vl plurium ad aliquid faciendū vl dādū verbis expressum. ita q̃ vba ꝓmittentis a ꝓmittente t ꝓsequēter a recipiente. Sic vo verba ꝓmittentis a recipiente sic erit stipulatio. exēplum vbis mihi decē. ē. dabe. ꝓmitto facere sic. t respondes ꝓmitto. ff. de ver. ob. in ꝓn. Pollicitatio vo est solius offerentis ꝓmissio. nec requirit ꝓpria ꝓbē cui fit pollicitatio. l. i. t. l. pactū. ff. de pollici. Et no. glo. i. Cle. romani de iureiurā. t glo. in. l. i. C. de iure. ꝙ. Dicēs q̃ pollicitatio sit sine interrogatione ꝓcedēte. ff. de polli. l. iij. ꝓmissio cōtingit rogatōe. ō q̃ etc. vt j. Pollicitatio. i. ꝓn. Et pōt ꝓmissio referri vl ad pollicitationez vel ad stipulatiōez. vl ad nudū pactū. ff. ō. eōi. edic. l. scien. §. dicit a ꝓmisso. Cōuētio vo est nomē magis gnāle ꝙ pactū. q̃ scholares in scholis t fratres in capso ꝙuenirent dicunt ff. eo. l. i. §. conuentionis verbum.

¶ Quomodo est pactum. ꝙ dupler. aliud vestitum. aliud nudum. 2

¶ Sed quō dicat pactuz vestitū. ꝙ. 3
q̃. vi. mōio. Ꝓ hoc re. scdo ō bio. i. stipulādo. tertio lris. Ergo ꝓcētu. t ō hoc hēs exēpla. ē. obligato. §. iij. v. coheréria ꝓtract⁹. puta vēdidi tibi domum cū tali pacto q̃ ego debeam morari in ipa domo p ānū q̃ qđē valet q̃ vestit cohereria ꝓtract⁹. i. vēditiōis. aliter. nudum. vi. illucta rei. puta ꝓmisi tibi aliq̃d dare vt faceres mihi vl dares aliud. Tūc stati cū dedero tibi q̃ ꝓmisi vestit pactū ex parte mea. t iō iteruētu eius tibi eo mihi obligatus ad faciendum q̃ ꝓmisi. ꝓbant ibi in ff. de ver. ob. Nudū vo dē quando nō vestit aliquo ꝓdictoz sed ē merces t pretiū simplex ꝓmissi tibi dare cūi sine aliq̃ scriptura ꝓcedente vel cirographo t hoc t ꝓtēs alr si ū ꝓtēnat ñ erit pactū is pollicitatio de q̃ vide i. l. Iulianū. §.

igitur.ff.de pac. Sili? ꝺ nudꝺ qñ nõ
continet cãm qz traditio rei fiue cau-
ſa mutua eſt efficax.l.nõ ⁊ nuda tra
ditio.ff.de acqui.re.do.habes tamen
aliquas fallentias quas vide in Pa.
in.c.ſi casus de hꝺe inſtrumentoꝝ.

4 ¶ Eſtꝝ ex nudo pacto ſine ex iola
ꝓmiſſione hõ obligetur.ſ.q? de iure
canonico ⁊ i cõſcia ſic ſub pena mor-
talis peccati.vt no.i.c.i.de pactis.⁊ in
c.Iuramenti.xxii.q.v. Quod iuncto
verũ ſm collectarium ⁊ ſequif Pan.
in.c.prudentes de dona.⁊ in.c.ſi cau
to de fide inſtru. quꝺo erp:mif cã-
to et promitto tibi decẽ qz vendidiſti mi
hi talẽ rem vel munꝰ conceſſiſti ⁊ hu
iuſmodi:qz ſi ſit nudũ ſic q? nulla cã
eſt adiecta nõ obligat etiã in conſcia.
Rano q? preſumitur ꝓ errorem ꝓ-
miſiſſe ⁊ ſic nõ põt allegari obliga-
tio naturalis cuꝰ nihil ſit tam ꝺiuinũ
cõſciã q errorꝝ.xxxviij.q.i.§.i.⁊.l. ſi p
errorẽ.ff.de. iur. oiuꝰ iudi. Aduerte
tñ q? ſi quis dicit ꝓmitto tibi centum
donare q? nõ liberalitas promiſſionis
ꝓiamiſ cauſa donãdi.⁊ ſic non eſt li-
ne cã.Silr ſi ꝓmittitur aliqd loco ꝓ
q? preſumitur obligaſſe ſe fauore pie
tatis nec ꝓiamiſſibi error.c.ſi.ó ſucce.
ab inte. Limito etiã ⁊ vꝛ q? ex nudo
pacto obligat.ſ.qñ nude pactꝰcõ ha
buit aliuꝰ obligãdi ſe quia ſm cõiter
Theologos i.iiij.ꝺi.xxxviij.nemo ex
quacũq; ꝓmiſſione obligat :niſi qui
bꝰ aliuꝰ obligãdi ſe.facit.c.Ifaruꝰ de
voto ⁊ l.obligationũ.la pena.ff.de ac.
⁊ ob.Alias ſi nõ habuit aliuꝰ obligã-
di nõ tenet ſub pena mortalis pecca-
ti ad pactũ nudũ ſeruãdũ niſi ſubeſ-
ſet cã que ad hoc obligaret de neceſ-
ſitate precepti puta ꝓmiſi pfi meo ve
ſtem qui mouit ex frigore q? tenet ꝝ
nõ habuerit aliuꝰ obligãdi ſe.dat
iſſ.limitatio.ſ.ſi cõditio vel rõnalis cã
nõ aduẽit poſtea q? ſi a pri.affuiſſet ſi
ꝓmiſiſſet:qz ſi talis cã adueniret ⁊.ꝓ
petera nõ impleat nudũ pactũ nõ pec
caret mortaliter ſm Io.de nouo.in
iij.ꝺi.xxxviij.⁊ fr̃ ſanctũ Tho. Fa fe
q.xi.q? bene no. Eddo.⁊ q̃rũ.ſ.q? ſit
honeſtũ licitũ poſſibile ⁊c. de quibus
ſ.ꝺico de pacto veſtito.

¶ Eſtrũ oriatur actio ex nudo pacto 5
ꝛ. Inno.in.c.nouit. de iudi. ⁊ multi.
alij q? nõ ſed ſolũ cõpetit officiũ iudi
cis implorare. Sed ego credo q? oria
tur de iure canonico. vt tenet Hoſtl.
Io.An.do.Anto.⁊ Pa.cũ glo.in.ꝺ.
c.i.de pactis.⁊ Archi.in.c.quicunq;
ſuffragio xxi.q.ij.ad minus cõditõe
et canone paſchen.c.iuramẽtũ. qõ in
telligo in caſu quꝺo obligat ad mor-
tale peccati aliꝰ non.

¶ Eſtrũ oẽ pactũ veſtuũ obliger. ꝛ. 6
q? nõ vt no.Pa.in.c.pactõ.de pa
ctis. Et qñ hoc ſit q? nõ obligat. ꝺic
vt viri.ſ.iuramenti .v.q? vbi iuramẽ
tuꝰ nõ obligat nec pactũ. Itẽ pactuꝰ
dolo initi nõ valet.c.cũ vniuerſoꝝ ó
rerum permuta. Intelligo quo ad dolo
ſum. Item ſi ſit alteri captioſum . ff.
de reſcin. vendi.l.ſi ut q? pure i fi. Itẽ
ea que,ꝓmittũtur ob nimiã. reuoren-
tiã alicuius nõ obligãt.l.i.ff.q̃.re.ac.ſi
da. Itẽ qñ pactũ cõtinet turpitudinẽ.
l.ſi vnus.§.pacta que turpẽ cãꝰ.ff. de
pact.⁊ oẽ pactũ ꝺ iuo ꝺ turpe.c. faci
at hõ.xxj.q.ij.fr̃ tamẽ ꝺiſtinctionẽ õ q̃
in.§.viij. Itẽ pactũ in quentionꝫ nõ
minatio nõ obligat ſi ille cũ q̃ ꝺixit nõ
ipleret ex pte ſua cõtractũ. vt.l. natura
liꝰ.§.i.ff.de pre.ẽ.⁊.l.ex placito.C.de
re.pun. Iõ cũ quis cõuenit cũ aliquo
dare ſibi centuꝰ vt nunc̃ petat tale
quid talis nunc̃ poterit petere centũ
q? nunc̃ poteſt implere q? ſemp pote
rit petere.ſecus ſi ꝓcuno fiat .,promitto
tibi cẽtũ ſi remiſeris mihi fideicõmiſ-

ſum q? talis poterit petere.eo q? po-
teſt remiſſionem facere.hec Bart.C.
de pac.Leconditionis.

7 ¶ Eſtrũ pactũ initũ p fratres mino-
res vel predicatores.aut alios men-
dicantes cuꝫ rectoribus parochialiũ
eccleſiarũ ſuper iuribus prochialiꝫ
puta exhibitione ſacroꝝ. Jure fune-
randi ⁊ ſimilibus vel ſuper aliis qui-
buſcunq; valeat.ꝛ.q? ſi factũ eſt per
guardianos vel priores cũ conſenſu
ſuorum conuẽtui vel locoꝝ valet.
ſi nõ interuenerit licentia ſui gene-
ralis.aut principalis.aut capituli.aut
ſedis apoſtolice quo ad fratres mino
res.Hõmodo aliter ſit honeſtũ ⁊ licꝫ
tum.de pactis.c.q? ex eo li.vi.

8 ¶ Eſtrũ pactum iuramẽto firmatuꝰ
q? in ſe continet turpitudinẽ.ſ.pecca-
ti.vel eſt cõtra iuo valeat.ꝛ.pa.in.c.
pactõ de pact.q? ſi cõtinet turpitu
dinem ex pte vtriuſq;.ſ.iuranꝫ ⁊ re
cipientis nõ valet.xxii.q.viii.p totum*
Silr ſi ꝓtinet turpitudinẽ ſolũ ex pte
iurantis.vt in regũla nõ ẽ obligatorium
ſi.vl.Si vo ſolũ cõtinet turpitudinẽ
ex pte recipiẽtis ſic ex ⁊ obligat.c.õbi
tores de iureiur. Rõ.q? iuramẽtũ ꝑn
cipaliter ꝺirigit in ꝺeũ in q̃ nulla põt
ꝺari turpitudo. Si vo nõ eſt firma
tum iuramento an obliget vide ſu-
pra.Obligatio.§.r.

9 ¶ Eſtꝝ pactũ de nõ cedẽdo bõis ſu
is valeat.ꝛ.Pa.i.ꝺ.c. pactõs q? ſic
niſi ſit notoria paupras .q? tẽ illicitus
eſt qz in effectu tũc videt ſe obligare
ad carceres quod non põt cum nõo
ſit ꝺño mẽbrorum ſuorum.

10 ¶ Eſtꝝ pactũ factũ pfi a filia ꝺũ nu-
ptui traderet.q? ꝺote ꝓcta nullũ ad
bona pfimonialia hẽbit recurſum te
neat.ꝛ.q? non nãt ſit iuramento fir-
matũ.de pactis.c.Quia li.vi.

11 ¶ Eſtrũ pactũ qõ eſt ꝺ ſbdꝫ ꝺet° nec

cõtinet turpitudinẽ valeat.ꝛ.q? ſi po
natur p viã modi viciat ⁊ non vitiat
ſm Fran.de ſiponto in repetitione.l.
ſi.C.de ꝺi.ob cãm.Silr pactũ q? pre-
carium ꝺaret ſuũ ꝺño nõ ꝓs vt l.c.q
carium de ꝓcarie.⁊.l.cũ ꝓcario.ff.de
ꝓca.Silr ſi cõſtituo procuratoꝛ⁊ pro
mitto nõ reuocare non valet ita ticit
Bar.in.ꝺ.l.cuꝫ ꝓcario.⁊ Inge.in.l.
ti.ff.de ꝓcura. Et Bald.in.l.perpetu
us.ff.de procur.⁊ ſi promiſit ſub pena
non teneꝛ ad penam reuocando.fa
cit glo.in.c.ii.de cõſue.li.vi.⁊ Inge.
in cõſilio.ccxxii. Sed ſi appõatur per
viam cõditionis nõ viciat. ſed viciat.
facit.c.ſi.de condi.appo. ⁊ quod not.
Bar.in aut. ingreſſi.C.de ſa.ſan. ec.
Sed cõtra videtur.l.vbi.mortis cauſa
ita donatur.ff.de donatio.cã mortis
ſolue. vt. ibi per Bar.

12 ¶ Promitto tibi ter te hoſpitari in
domo mea ſtas per multos annos q?
non venis nunquid petere poteris ex
ſtimationẽ.ꝛ.Io.An.in addi.ad ſpe.
de cenſi.refert ſuos magiſtros diſpu
taſſe q? non.⁊ ſic tene lez videatur q?
teneatur per.ii.ff.de aliſi.⁊ ciba.lega.

13 ¶ Pactum de hereditate viuentis
regulariter non valet:quia inducit vo
tum captande mortis vt.l.ſi.C.de pa
ctis.⁊ ibi p doc.⁊ per Bal.in.libro.de
vſibus ſeu.de feudo dato.inuicẽ.l.cõ
miſſorie.c.ſi.quis.⁊ per canonicas.l
c.venerabiles.de elec.⁊ Pa.i.c.nul-
la.de concel.p. Et ibi ſic ꝺiſtinguendo
Dicit q? aut pactũ de futura ſucceſſio
ne fit ad cõſeruandaꝫ legitimam ſuc
ceſſionẽ ⁊ ſic vꝫ.vt ibi.de legi.agna.
ſucce.§.ſi.q? pactum eſt legi conſen-
taneum. Aut fit ad legitimaꝫ ſucceſſio-
nem minuendam ⁊ tũ nõ valet l. pa-
ctũ.ff.ꝺ pact. Sꝫ ſi iuramẽto firmetur
valebit.in.c.ſi. de pact.li.vi. aut fit ad
legitimaꝫ ſucceſſionẽ pẽdẽtẽ ſeu ad tol

lendi liberā testi factionē ⁊ sic nō ⁹⁹ q; ista bonos mores. vel l. stipulatio hoc mō. ff. de ver. ob. Ideo q; secūm Bar. ⁊ tm̄ isto nō firmat per regulā nō ē obligatorū. ō re. iuri. li. vi. vt in d.l. stipulatio no. ⁊ in l. fi. C. de pac. Sed ego ñ credo. q; ⁊ sit ℑ bonos mores nō ni naturales. sed solū cultes. ⁊ ideo firmat. d. c. ii. de pactis.

14 ℂ Utrū hō parēs magnos quos timet ⁊ volēs uidere aie iue religt mediocrē oūz bonoz suoꝝ pauptb⁹ ⁊ dicat si cōingeret me facere aliud testamētū in q̄ cōsanguineos meos instituerē p q̄ renocarē prīs iudicium ex nūc vbi. p. notario publico tanq̄ p sone publice stipulanti ⁊ recipienti pro vobis pauperibus: dono irrenocabiliter ⁊ inter viuos dictā mediet. bonorum meoꝝ cōstitūo me ex nūc eā possidere ꝑ isto nole fac̄ tādē aliud testm̄. Nō queri vtruz pauper valeāt aliqd hēre ex tali donatiōe. ℟. Bal. vbi. q; fuerūt q; nō eo. vna q; sic que ē dñi. Dy. ff. de testamēta. l. heredes pa. §. fi. ⁊ in r̄a. q̄ semel placuit ō. re. iur. li. vi. Alia q; nō. q; iste ℑ uo donatiōis vt impedire liberā testamēti factiōez. ff. de v. ob. l. stipulatio hoc nō Sed aduerte q; nos sum⁹ ex casum doctoꝝ. Nā hic interuenit traditio. vñ ⁊ si donatio esset infirma ⁊ sine cā nō dūs voluit transferre dñiuz. transiert. ff. de cōdi. ob cām. l. iii. §. subdiuus. vel quia cā est ipsa liberalitas vt. ff. ō dōa. l. hoc iure. Tñ ipsa pterita vt. ff. ō pdi. indebi. l. cū hic. §. si in ea opinione sit. mulier ⁊ no. Insti. de obli. q; ex cā. si ℑ ctu. §. ex quibus. ad hec. C. ℑ la. si. ce. l. fi. volēs. ergo sustinere opinionē dy. faciat q; pcedat ad traditiōis actū q; cū sub ꝺitione fieri pōt. vt. ff. de acq. pos. l. q ablēti: ⁊ ctm⁹ si interueniat traditio corporalis q̄ si precaria q; pariū forte nō ⁹⁹. Tu cogita ego tm̄ito te sine ō cisiōe. hec Bal. ℑ tu tene q; si est valeat donec alicui publice persōe iter vinos sub tali ꝺitiōe ⁊ tradat q; sic valebit inhibitanter.

ℂ Uer cū vir faciat testm̄ ⁊ legat uxori certū qd hoc acto q; si muaret testamētū siue nō ista uxor iure donationis iter viuos. debeat habere certam domū quā sibi legauerat: ⁊ domū mutauit retin̄ nulla facta mētione nec ō dicta donatione. An mulier debeat habere dictā domū ⁹⁹ q; nō. v. l. stipulatio hoc mō. Cōtrariū dico q; ista donatio est prīs ⁊ pura q; dixit. sine mutuo. nec sine nō. ⁊ tō nō est apposita i pena testamenti mutati. Lane tñ q; nisi iter uenerit traditio nō ꝑfirmat morte ⁊ sufficit q; traditio interueniat tpore donationis vel postea viuo donāte. ff. de dōa inter vi. ⁊ uxo. l. papinian⁹. ista incipit si qs uxori. ⁊ ar. i. l. ii. C. si qs alteri vel sibi. hec Bal. vbi. ō.

ℂ Quō interpretāmur pacta obscura. ℟. is q; in dubio ℑ eū q; ea apposuit ⁊ potuit aptius declarare. ff. de pac. l. ver. ib⁹

ℂ Pactū legis cōmissorie qd ē. ℟. 17 ℑctu vēditiōis est pactio q̄ redditur ēptū q; venditū est si nō fuat q; ē promissū. vt in l. i. ⁊. ii. ff. ō le. ꝑmissoria. ⁊ fit ita vendo tibi fūdū ⁊ si ℑ. talem diē nō soluero ꝓciū ēptū sit. In pignore arit fit sic. nisi luerio pign⁹. ℑ. certū tps sit pdictū: vel sit mihi ꝓsoluto.

ℂ Utrū generaliter sit reprobatū ℟. is q; ñ. vt. ff. ō. le. cōmisso. p totū vbi ps q; valz in ℑctu vēditiōis ⁊ i pignore generaliter ē ꝓbatū. vt i. l. fi. C. ō pact. pigno. ⁊ l. c. significāte de pigno. ⁊ nō ꝓpter nō obstāte pign⁹ ē restituēdū nisi interuenerit l. ta⁹ pacto vt i. d. c. significāte

ℂ Utrū istud sit pactum l. cōmissorie. 19 pignoris tibi hanc rē si nō luero ℑ. mēsem nunq̄ potliz luere. ℟. Bal. vbi. ō. vsu. seu de feudo dato in uicē l. cō. q; sic liz nō dicatur q; dōnium sit apud creditorē ista est glo. no. in. l. vsu. C. de pac. pigno.

20 ℂ Utrū possit fieri istud pactū cum fideiussore ⁹⁹ si non extraxero te de obligatione q; pignus q̄ ꝓ idēnitate tibi dedi loco idemnitatis sit tuum. ℟. Bal. vbi. ō. glo. dicit hic q; valet quia spāle est in his qui ꝓ alio sūt obligati q; hoc mō possunt idēnes fuari vt. ff. de ℑhen. empti. in fi.

21 ℂ Utrū in uote valeat hoc pactuz si tibi pecuniaz ñ restituero talē fundum loco permutationis assigno. ℟. Bald. vbi. ō. videtur q; sic q; ista est q̄dam permutatio vt. ff. de iure dot. l. ita cōstante. ⁊. l. fi. Item spāle videtur in uote vt ff. de soln. l. calipodius

22 ℂ Utrū valeat istud pactū obligo tibi talē fūdū ꝓ. x. ⁊ si nō soluero tibi infra mēsē hēas eum emptū iusto ꝓcio. ℟. bal. vbi. ō. q; sic ⁊ est mirabile qō liz nō sit collatū in aliquā arbitrū declarandi ꝓciuz valz q; istud pactū est pro alteriua contractus validi iste ē casus mirabilis. ff. de pigno. l. si fund⁹. §. fi.

23 ℂ Utrū cū mutuaui mihi. ⁊. mutuo pignore cōstituto hoc acto q; si nō soluero. ℑ. mēsez talis dom⁹ mea sit tua ꝓ illis decē valeat tale pactuz. ℟. q. ō. ibidē q; sic q; nō est pactū pignoris. vt. d. l. fi. ff. de ℑhen. empta vbi ter. est notabilis.

24 ℂ Utr cū pactū. l. cōmissorie ē apposituz nō ipsi ℑctui pignoris liz diu postea valeat. ℟. qui. ō. ibidē q; sic vt. ff. de pigno. act. l. tm⁹ vel vbi interuenit pactū rogatu debitoris ⁊ cuius gra nō voraginē creditoris Et dicūt q; ex interuallo valet ad excipiēdū si ad agēdū vt refert Bar. l. d. l. Calipodius

Ala dicitur linteus pān⁹ cōsecratus qui extenditur super altare ⁊ super quo celebratur corporale ⁊ a quo ꝺz benedici: vt supra benedictio. §. i.

Alium vt hic sumit est ipsi le ornatus archiep⁹ z i q̄ plenitudo offi ℑsist. de auctoritate ⁊ usu pa. c. nisi si specialis

ℂ Ñ ꝺz pen. ℟. infra tres menses a 1 tpe ℑsecratiōis vel ℑmationis si aliō fuit consecratus alr pōt renouari c. quoniā. 100. di. nec aliꝰ ꝺz se archiepm nōiare. ꝺ. c. nisi. Nec ei pōt aliꝰ q̄ bēat tpm pallii cōcilii cōuocare: cōficere Crisma: dedicare basilicas ordinare clericos. nec epos consecrare. c. quod sicut de elec. §. plr.

ℂ Utrū archiep⁹ possit sua pallia alteri accomodare. ℟. q; nō. imo ꝺz ei eo sepeliri q; pluria a⁹ nō trāsiu. c. et tuarum ⁊. c ad hoc de auctoritate et usu pa. 2

ℂ Utrū semp ō beat celebrare cū pallio archiep⁹. ℟. q; tā i sua q̄ i aliena dioceſi pōt abiq; pallio celebrare: vel scādalo. Ibi si vero dioceſi nō sēper ꝺz celebrare cū pallio. sed nō in diebus illis qui i eccliis siue pbendis sunt ctēpti ex eccliaz nō ꝺz eo vti vt i. pcessionib⁹. c. fi. de auctoritate ⁊ usu pa. 3

ℂ A quo ꝺz pen. ℟. q; a Papa. ꝺ. c. 4 qui ⁊ ex a patriarcha. c. inq̄ ō pule.

Apa simi⁹ ē iter eos q; ipse sol⁹ bū plenitudine pōtt ꝺz. ii. q. vi. qui se scit.

ℂ Utrū papa possit dispēsare in oib⁹ 1 ꝑceptis moralibus legis nāe. vel diuine ℟. Canonice in. c. ffas de resti. spo. ⁊ i c. ꝓposuit de concel. pbē. ⁊ l. c. cum ad monasterium. de statu mon. in. c. q venerabilē q; sibi sunt legi. varie ⁊ cōsuete loquūtur nec ex eoz uerbis sit hec q̄stio declarari. ℑz vt clare lic

gnf sic distingue vt colligo ex doctrina Scoti i.iij.di.xxxvii.t Ocham.in.iii.pte t Mẽn.i.v.quol.q.xxviii.t Fran.in.ii.sniar q̃ sit aliqua de lege nãe seu diuia tãꝫ pncipia pratice no.ex tmi nus q̃ sit hec finale bonũ ẽ appetendũ malũ itellige morta ẽ fugiendũ q: aut auerit a finali bono vt est cupidi tas mortalis Aut retrahit ab ipo vt ẽ cupiditas venalis t ista sit oio idispẽsabilia Aliq̃ sit ō lege nãe. vt conclusiones necessario sequentes ex principijs pdicis vt ista de⁹ est obligẽdus. t primꝰ Et i alijs nulla pōt cadere dispẽsatio vñ alio modo ius naturale dispẽsabile vt dr in.§.i.di.vi. Nō est q: nō legis q̃ est id qō dicũt pdicta duo pncipia ab eis nō pōt separi in aliq̃ casu Aliꝫ q: pmũ precepti ōcalogi t sm sit de hmōi. Ideo simplr sit indispẽsabilia Tertiũ vo pceptũ xp̃i⁹ ad cultũ deo exhibẽdũ aliqñ silr ẽ de hmōi Ideo xp̃ũ ad hoc est idispẽsabile ꝫ quo ad ōterminatiõẽ tpis sit dispẽsabile vt p3 in.c.ls t.c.pquisuo ō fertis Sūt t alia de lege nãe nō tñ pncipia aut pclusiões necessario a pmis pncipijs ō ducte ꝫ q: sūt mltũ cõsona pdictis principijs t cõclusionibus: cuiusmōi sūt pcepta scõe tabule t oia moralia data in.l.moysi t euãgelica et primo.n.principio t cõclusionibus necessarijs sequentibus ex eo nō est quo ad primũ nisi vnũ pceptũ.s.diliges cũ sed q: proximus fuit mutatus p peccatũ t factus pnus ad malũ tõ addita fuerunt plura pcepta tãꝫ multũ cõsona pmis principijs t cõclusionib⁹ pdictis Et in isto xp̃ũ ad rõnẽ ipsoꝝ nō pōt cadere dispẽsatio sed bñ xp̃ũ ad obseruãdũ sanctum sicut t aug. in li.cõfessi. pōt etiã dicẽ q: sicut medicina est aro in mutabilio tñ medic⁹ aliqñ mutat pcepta liguẽtib⁹ t tñ rõ precepti artis i se est imutabilis vñ ꝫ papa nõ pōt dispensare vniuersalr i pceptis tabule q: vt coiter t i plrib⁹ i eis inest rõ legis Unde si occurreret casus particularis in q̃ ōficeret rõ legis pp causas spẽles ipedires obseruationẽ precepti legis et applicatione ipoꝝ ad vniuersas mãs Tũc Papa posset dispensare. alr vt dicit Ricar.i.iij.di.xxxviij. non videret deus fuisse bonus patribus nisi dimisisset pastorẽ super gregẽ suũ q̃ posset subuenire oibus occurrentibus t necessario expedientib⁹ Nec ẽt posset dici q̃ Papa sit gnãlis cõmissarius dei assumpt⁹ in plenitudine pstis cui⁹ ꝫrium ōtmiat.ij.q.vi.c. q se scit t.xxiii.q.i.qõcunq; Et q̃ dr de co de pceptis xe tabule idez dic de oib⁹ pceptis veteris t noui testamenti Unde do. Archi. flozen.i suma dicit se audiuisse a fidedignis q̃ papa Martinus quintus hita ꝫsultatiõe cũ multis doctissimis viris in sacra theologia t iure canonico dispensauit cũ q̃dam q̃ accepat germanã suã in vroꝛẽ pp mlta mala t scandala q̃ euenissẽt si eã dimisisset t q̃ euitari nō poterãt nisi sic dispẽsaret Et idẽ ego dico de silibus ar.ij.q.i.c.mlti i fi.t.d.c.q se scit cũ simulib⁹ Et sic fm hanc distinctiõnẽ intelige t lita.d.c.lras t silia q̃ videt dicere q̃ ꝫ legẽ diuinaz t euãgelicã aut aplm nō pōt papa dispẽsare vt in.c. sūt quedã.xxv.q.i. Quia verũ est vbi rõ legis nō cessat Et in predicta opi. cõcurrunt oẽs canonistẽ si bñ intelligant q̃ dicũt q̃ papa pōt declarare iterpretari t litare ac distinguere ius diuinũ q̃ nihil aliud est dicere nisi videre vbi rõ cessat vl nō vt sic ñ dispẽset vel dispenset t sic tenẽ simiter.

¶ Sed quis poterit q̃ rõ legis ō fit i aliq̃ cãu. q̃. q̃ illō aliqñ hẽm⁹ ex 2

exẽplo ipsius dei q̃ multotiẽs dispẽsat i sua lege. Uñ in isti casu possumus t nos cognoscere Sed q̃ talis dispẽsatio vel simil nō hẽmus exemplũ in sacra scriptura tunc ad solus papã pertinet ipsius declaratio cui dicũ ẽ Mõcũq; ligaueris sup terrã i.d.c.q̃ cũq; qui qd em multa declarauit vt i mã voti Juramenti t hmōi Et aliqñ ẽt ex ipsa nra rõe colligim⁹ vt facim⁹ in glacio depositio quẽ dicim⁹ nō fore reddẽn ōponẽti effecto furioso .et in.c.nec qs.xxij.q.ij.t simlib⁹ Uñ firmiter crẽdo q̃ si aliqs peccõ dispensatione in aliq̃ cãu ꝫ legẽ dei nō interponat ipoꝛtunitatẽ numerũ vel pcez sed simplr ponet se in manib⁹ ipsius pape exprimẽdo casũ suũ q̃ de⁹ nõ permittet errare vicariũ suũ i dispẽsãdo.

3 ¶ Utrũ papa possit dispensare in oibus que sunt iuris positiui.&.q̃ Ḡtus alig canonistẽ tenẽt q̃ nō pōt dispẽsare ꝫ statũ vniuersalẽ ecclie vt in.d. c.sūt quidã Itẽ in his in q̃bus ōcolo raretur stat⁹ ecclie per.c.t si illa.i.q. vij.ego tñ dico q̃ vniuersalr pōt dispẽsare sed tñ nō esset tollerand⁹ si dispẽsaret ꝫ pdicta sine rõabili cã pur dispẽsatio teneret t sic tenẽt cõiter.

4 ¶ Utrũ papa possit dispẽsar i gradib⁹ ꝫsãguinitatis ñ solũ put nũc ls ẽt put er nic.&.fm Jo.An.in.c.p venerabilẽ qui filij sūt legiti. q̃ si ꝫcũ est in gradu.phibito diuina lege pōt dispẽsare .put nũc ls nō.put nũc.i.vt filij sit legitimi q̃ añ dispẽsationẽ nam fuerãt Sed in mltmōio hiiana lege phibito pōt dispẽsare nedũ put nũc ls ẽt put er tũc Nō lito vez quo ad ilō vltimũ nisi ius eẽt q̃ sinꝫ alteri puta gpẽ mortuo successerũt tã agnati vnō ls postea legitimaret filiũ non excludẽret agnatos sed i iure crẽdo valeret. vide legitimo.§.i.t.ij

5 ¶ Utrũ possit dispensare in bigamia

vide.ẽ.bigamia.

¶ Sꝫ qd ō obligatiõe q̃dam laico q̃ ei ñ subest q̃ ad tpale tortidictiõem.&. pa.i.c.ij.ō voto q̃ si talis obligatio sit ꝫbit ex fidei pfessiõe sic papa pt ei ab ea absoluer t dispẽsar vt i.c.ẽ to de iureiu. Sec⁹ ist si aliũde eet q̃stio: q: cũ talis obligatio sit de iur gẽnũ ñ potit p papã tolli ele.pastoral de renidi.t not.Inn.i.c.q̃ i eccliar ō ꝫbl. t legisse i.l.ij.C.si ꝫ ius vel vti.pu. 6

¶ Que sūt q̃ reseruãt pape.&.q̃ absoluũ ab excõicatiõe.i.xxxvii.casib⁹ ō qb⁹ ō.excõicatio.v.itẽ dispẽsatio i nisis ō qb⁹ ō.dispẽsano t irregularitas itẽ cãe grauiores fac.c.i.ō iuramẽtũ t.c.mlti.xcii.di.t.c.cõtes.xxiii. q.i. t.c.et ōbus⁹ ō appel.t q̃ sint viō i c.q̃ trãslatiõem ō offō le.i glo.q̃ hic omitto q: paz pinẽt ad ꝑlectores. 7

¶ De eo qui gerit se p papã i electi⁹ a diab⁹ pnb⁹ cardinalũ t ō obfuãdi i eius electione hẽs.ō.excõicatio.vij. casu.ii.t casu.xiij. 8

¶ Utrũ papa possit decẽrer ꝫ aliō statutũ i cã fidei sine cõcilio.&.q̃ ñ vt in c.an assasinos .xxiij. di.q: papa pōt errare i fide.xxxx.di.si papa ls ñ tota ecclia.c.a recta t ibi bõa gl.xxiij.q.i. 9

Uraferna

di.a para q̃ ẽ inẽ t ferna qō ẽ dos q̃si inẽ dotem vñ bõa paternalia dicũt oia bõa uxoris ẽ dotẽ vt dic gl.i gtica.C.de pac. pnẽ. Also i suma.C.ō iur.do. Bal.i.l. ij.C.ō sẽ.q̃ si.cer.Ḡnita.t i.l.h.C.qui po.i pigno. hẽantur t i.l.ob mantorũ C.ne uxor pro mari.t i.l.si mulier.C. de pac.pnẽ. Et ō istis habes tex.i.l.si ego.§.dotis.ff.ō iure do.t gl.i.c.plrũq; de bona.inter vi.t uxo.

¶ Utrũ statutũ loquẽs ō dote extẽdat ad parafernalia bõa.&.q̃ sic ꝫ Albert.i.l.ō qb⁹ in.xxxij.colũ.ff.de legi. 1

C Illud bona parafrenalia sint pule
gata sicut vocalia q̄ ad hoc vt bona
viri sint hypothecata sicut p̄ dore.ff.
glo.in.c.ex litis de pigno.t glo.in.l.fi.
C.de pac.quem q̄ sic ls fm Pa.in.d.
c.ex lateris alig hbz hēant pdictam
gl.dicēt q̄ n̄ ls vtiliz saltuat p dictam
tholē videls si spāl̄ sibi p hoc hypo
thecā vxor fecit illa erit contenta.
Si aūt nulla fecit debit hypothecā
ta oia bona viri p quibus plato bonis
vt l.d.l.fi. Et de q̄ba ls vir administra
tionem De alijs aūt que vxor peneā
tionem se retinet nō ls hypothecata in bonis
viri fm Pa.in.d.c.ex literis illa tñ
hypothecata non est priuilegiata sed
cōis fz Inno.t Jo. An.i.d.c.ex litis
3 C Utrū maritus debeat hēre fructus
dictoz bonoz parafrenalū. &.q̄ n̄ na
turales q̄n̄ dñium eorum nō est trāsla
tum in virū q̄ nunq̄ p̄sumit transla
tus nisi p̄betur. vt no.glo.in.d.l.fi.ls
solū pōt hēre comodū bonoz aliorū.
pp laborem i exigendo. Aduerte hic
q̄ qui maritus ds hēre fructus. nihilo
minus si aliqd supest q̄ nō sit cōsum
ptum ds p̄tinere ad ipsam vxorē p ea
q̄ no.in l.vbi adhuc.C.de iure do. t i
l.fi.C.de pac.conuen.t ibi Bald.dicit
Bart.consuluisse.
4 C Sed nunqd in deferendo in do
mū marii dicta bona.t ea eidez alli
gnando transeant in dñium mariti.
&.q̄ non. vt in.l.si ego.§. dotis.ff. de
iure do.
5 C Ex qua culpa tenet vir si male d
cta bona administrat.&.q̄ de dolo la
ta culpa.t leui culpa.vt no.in.d.l.fi.
6 C Ds qua actiōe reperunt. &.q̄ si
dñium eoz trasstulit in maritū cōdicet
cōdictione certi.vel sine cā. vt ob.cām
Si aūt nō transtulit dñiū ad eribeū.
si nō nitens sit marit⁹ āmouere. Et re
nū āmotaz si sit nitens āmouere. vt in
d.§.dotis. Et ls gladibes agit depo
siti.qui eaz custodiēdaz marit⁹ accepit
vel mandati quando vxor mandauit
custodiam earum marito.

Arentis appellatiōe nō dñi ps ls
t anus t pannus.t vnde oēs
supiores p̄tinētur. Sed nō.t auia.
p auia.ff.de ver.si.l. appellatione,
C Parētes quō tenētur alere filios. 1
t filii parētes hēo.ō. Alimēta .t.ō.§.
Si ro.§.xxi.t quō.tenent ex contractu
filioz supra obligatō.§.fi.t ex delicto
supra Dominus.

Aricida est q̄ parētē occidit vsq̄
in infinitū in linea ascendēntiz
t descendentiū .Et nō solū qui occi
dit sed t oēs q̄ sunt cōsilij ad hoc vel
operam in aliquo dederūt vt.l.i.t iii.
t.iiii.t.l.vtrū.ff de parici.
§ Que pēa paricidarū.&.primo vir
gis ds cedi.occide i sacco corui cōsui
cū cane. gallo vipera. t simia.t sic ta
ctari in mari vel flumine. Et si flumē
vel mare nō est ppe bestijs subiciatur
l.penal.ff.de parici.t.C. eo.ti.

Arrochia dicit lo
cus in q̄
ō gat populus alicui ecclie ba
ptismali ō putar⁹ certis finibus limita
tus. Vñ plures ecclie baptismales nō
debēt eē i eisdē limitib⁹.xvi.q.i. plu
res baptismales .fac.c.i.xiii q.i.de his
q̄ fiunt a pla.c.pastoralis. Aliqñ par
rochia dr totꝰ cōpatus.c.i.de rapto.ō
parro.c super eo.ō offō archiepi.c.ii.
§.p̄fr.no.ibi.t Jo.in sūma eo.ti.
C In quo.p̄sistit ius prochiale.&.q̄ i t
vii. Prio vt in diebꝰ dñicis t festiuis
populꝰ audiat missā in sua parrochia
li ecclia.ō q̄ dic vt.ō. Missa.§.lxxiij.
Precipit tñ in virtute obie t sb iter
miatiōe maledictōis eterne religiosis
d⁹. ne dicāt aliq̄ ōba intellige infa
matoria veltalsa vt retrahāt laicos ab
ecclianū suarū frequētia vel accessu.i
Clc.religiosi de pule.Scōo consilit
ius pochiale in decimis.xvi.q.ij.i mul
tis de decī.c.ad aplice.de q̄.ō.decime
Tertio in oblationib⁹.x.q.i.q̄ sacer
dotes.t.c.sicut.t.c.se.Quō aūt ob
ligāt ad oblatiōes.vide.ō.oblatio.§.
i.Quarto in penitētijs accipiēdis.in.c.
ois de pe.t remiss.vide.ō.Cōfessio.iij.
Quinto in exhibitiōe sacroz.Sexto i
sepulturis.Septimo in bñdictiōe nu
bentū.de gb⁹ de sepul.p totū .xiij.q.ij.
placuit.de simonia.c.suā.t vide in suis
locis. Dre.tñ.ix.in pulegio.q̄ incipit
antēdētes declarat q̄ in pulegijs mi
noritb⁹ pcessis. vbi dicit saluo iur p ro
chiali intelligi debere circa oblatiōes
decimas t primitias solū.t nō in alijs
2 C Quomō efficit q̄ de pochia ali
qua.&.q̄ acqsitiōe domicilij ibidē vt
supra domicilij. Itē q̄ ad sacrm con
fessionis t eucharistie. Efficit ēt cū q̄s
per matorē partē anni puta p plus q̄
p sex mensēs in ea morā facit.ls ibidē
nō trāstulerit domicilū fm Pa.in.c.
omnis vtriusq; tc.t de hoc vide.ō.
Confessio.iij.§.x.t.xi.

Artis appellatione q̄d
continetur. vide
ō.fama.§.iiij.

Atientia ē suas t suo
rū iniurias
ac cetera mala equanimit̄ fer
re.xxiii.q.i.§.i.
1 C Dtz semp sit habēda.&.q̄ sic ius
ls ab ēē nō q̄n nō expedit saluti .pri
mi.xxiij.q.i.parat⁹.q̄ vbi hostili nō p
sonā ls fidē q̄rit si sibi nō resistit.non
patiēna sed negligentia est. xxiij. q.iij.
Maximian⁹. Et patiēcia plato q̄ vi
na nutriunt pessifera ē.xxiij.q.iij.iusti
ls aliqñ tolleret aliqd malū laudabilr

pper maius malū euitandū .xxxi.q.
iij.cece.t.c sequēn. Sz q̄n expedit la
lum primi.sic ēt ē habēda ab ēt. t sic
intellige illud. L.ū.vi.si qs percusserit
te in vnā maxillā pbeet tc.Fz Augu.
quātū ad pperationē animi.t alterā si
cuius salum expedit.d.§.i. alias ñ sicut
nec xp̄s cani prebuit in cōspectu pō
tificis percussus.d.c.parator.

Atria potestas ēs iure
ciuili introducta
t solūt. Primo cū pater trā
sit in p̄tē alterius.pura efficit religio
sus. Et tō cū sit in p̄tate abbatis nō
potest habere filiū in p̄tate. vt l.i.si ar
rogator.ff.de adop facit.c.cū sciam de
regula.t no.in auc.ingressi.t auc.si q̄
mulier.C.de sa.san.eccle. Itē scholas
tic⁹ q̄n filius post pubertatē p̄fitet i re
ligione approbata.vt notat glo.in.c.p
mo.xx.q.ij.t glo.in.l.si er cā.§. Papi
nian⁹.ff.de minorib⁹. Ita ñ pubertatē
non pōt p̄fiteri patre inuito. q̄ non
desinit patria p̄tās per ingressū ad pu
bertatē.t ideo tenetur patri obedire
imo nec pater pōt offerre filiū ipube
rē religioni matre contradicēte.scōm
Inno.t no.Pa.i.c.scōo.de regula.
qz obedientia qua filius tenetur matri
est de iure naturali.t diuino.sed patria
potestas de iure ciuili. Et ideo in filio
spiritualibus magis considerat ratio
naturalis q̄ ciuilis. Nec auus simili
ter patre cōtradicente cadē rōne.

Atriarcha greculi
gua ſū
mus patrū interpretat .xxi. distin
ctione cleros. dicit ēt p̄mas quasdā idē
ē. vt.xcix. distinctione p̄mate. sūt aūt quī
p̄cipales.scilicet Romanꝰ Cōstanti
politanꝰ. Jerosolomitanus.t Alexan
drinꝰ. Alij quoq; sūt Aglicdēsis Bitu
riēsis. Cantuariēsis. Gradensis.t an
tiocenus. vt notat gl.in. d.c.cleros

1 ¶ Quid possit facere. ff. q̄ crucē añ se deferri faculē nisi in vrbe t vbi ē papa vel eius legatus. Appellat ad eos vel ad metropolitanū t q̄dā alia de quibus t in. c. annū de pulle. t. d. c. puncte. t vnij. q. iij. cōquest. t ō ofīō ordi. pūi ij. ri. t de appella. solicitudinē.

Atronus

bēo. ſ. tuo patronatus.

Eccatum

est in triplici genere qō dī de originale. qō nihil aliud ē nisi carentia iusticie originalis debite in pmo parēte accepte ſm Anſel. i ij. de cōcepcu virginali. Et illud ē oio voluntariū t i vniuersali. t i particulari solūmō fuit volūtarij voluntate aliena. l. ade. Et ppea pōt remitti sine actiōe t sine passione volūtatis illius in quo ē. vt p baptismū. ō q̄ in. c. ma iores. in. §. hic vō dicimus de baptis. Que qdē iustitia originalis fuit q̄ddā auxiliū diuinū supnaturale necessarium hōi rōe sue cōpositiōis. Q̄ cum sit cōpositus ex aia t corpore ex intellectuali t sensuali q̄ q̄dāmō si sue nature reliquant intellectū aggrauāt t impediūt ne libere ad sūmū pr̄plationis prngere possit. Jō data fuit sibi iustitia originalis p quā si mēs hōis sb deo retur deo ēt ei subderent oēs vires inferiores. vt libere in deū posset tēdere cuius subtractio fuit facta p peccatum originale. Cuius duplex ē pena Una tarata peccato. l. puatio iusticie originalis. t carētia visionis diuine. Alia est pena pcomitās t huiusmodi. sūt ignorantia. cecitas. mors t alia mala q̄ sequūt. si cut si inder. p peccato ponderet penā. cruciatus oculoz ad quā sequerent. postea multa dāna. Hec ex fri. ō ma. in. ſ. sni arum. Quoddam dī venniale. t illō aliqñ est volūtariū volūtate ,ppria t simplr. sicut qñ ex deliberatione q̄ dicit mēdatiū locus. xxij. q. ij. c. ꝑmā Aliqñ vō pn̄ē pena sicut mot⁹ inordinatus q̄ omnē nobile ex corruptella ꝓuricationis aufe. Patri vō ē elpa. q̄ ls nō sit a volūtate ,ppria auferēdē. omittā a volūtate cōmittē t nō ꝓhibē te. vel nō ꝓcauēte cū possit ,ꝓhibere. vel ꝓcauere taleo mot⁹ inordinatos. t ō ultio dī. xxv. di. §. alo. t ad remissiōes eā pcurrūt tria. ſ. pēa. pūs gra pcomitās t meritū añcedēs. Quoddam dī mortale qō qdē ē volūtariū t i vniuersali. t in pticulari. t iō nō pōt sine nra actiōe dimitti. vt i. d. §. hic vō dicim⁹ Et de illo intelligit illud Aug. li. pmo retractā. c. xij. t li. ō vera religione. peccatū est adeo volūtariū. vt si nō sit volūtariū nullo modo sit peccatū. t. xv. q. i. §. sed hoc nō generaliter.

¶ Quō pōt discerni pcm̄ mortale a venniali. ff. q̄ ꝓcepta diuine legis nālis ac humane idicāt qd sit mortale vl venniale. Nā gegd ēt ꝑ ipa ō se hꝫ rōes mortalis pcī. nisi vl rōe surreptiōis. vel modicitatis. vl rōnabilis cāe q̄ ad ꝓcepta hūana vl dispēsatiōis superioris ecclesie. Pcm̄ vō venniale nō ē ꝑ legē aliquam sed est ꝓter legē. q̄ nō observat modū rōis quē lex sācta itēdit Hec ex. ij. sni ap. di. xxij.

¶ In q̄ differt culpa pcī a pēa. ff. q̄ culpa seu macula ē q̄dā relatio ad actū pūnē vl ꝑteritum. qua diuia volūtas ꝓ illū q̄ fecit ꝓpter idecētē i eē mortali ex q̄ idecētia fluxa ad actū ꝑteritū vl pūnē nascit obligatio ad penā per determinatiōe volūtatis diuine t iō aliō ē remittere elpā. aliō penā. Qñ. n. deꝰ ñ ꝓcipit hōinē sub illa idecētia. nec fmit tit elpa. qñ vō nō cōcipit sub obligatiōe ad penā. tūc fmittit pēa. Et q̄ ps q̄ esse mortale ñ cōsistit in re ēt sed in extimatiōe ꝓpea dīt philo. i. ethicoz. q̄ aliqñ filiū videt trahere ilelicitate a parēt⁹. t ibidē dicit q̄ honor ē honōrāi q̄ honorātō agit virtuose t honōrū in se morale. honorat⁹ aūt nihil facit. Sīlr iniuria q̄ fit imagini dī fieri imaginato de hoc vide De. aure. in iij. di. xiij. q. iij. t sic ls peccatū nō sit in esse naturali p⁹ actū ipius ē tñ i esse morali. t iō dānatur si nō delet.

3 ¶ Peccatū qñ dī in spm sācti. ff. q̄ ē qñ qs cōtēdit abicere vel remouere illō q̄ electiōez pcī posset impedire Verbigra. Instigat qs ad pcm̄ t occurrit ei diuina scientia. punit illō peccatū. t talis istō abicit studiose ꝓmittēs sibi ipunitatē vt peccet libi⁹. t istō ē ,ppie pcm̄ i spm sanctū. t dī ēt malicia t blasphemia i spm sācti. t est spāle pcm̄ t grauissimū. sūt āt. vi. q̄ impediūt pcī electiōez q̄ ponūt i. ij. sen. di. xiij. Duo ex pte diuini iudicij. duo alia ex pte bonoꝝ dei. t duo vltima ex pte pcī. Et ppea sūt ter spēs pcī i spm sācti. Prie due sūt ꝓsūptō q̄ sine meritis de misericordia dei ꝓmunt t desperatio q̄ desperāt de indulgētia peccatoꝝ. Jō duo pma. ſ. timorem dei t spē. Secūde due sūt. ſ. impugnatio veritatis agnite t inuidētia fraterne gre Jō secunda duo. ſ. agnitionem veritatis fidei t auxiliū interioris gre quam ēt in alijs nolet crescere. t dolet si videt in ffes. tertie due. sūt. ſ. obstinatio t ꝓsūptiō. Jō alia duo. ſ. ꝓsideratione turpitudis pcī t desperatē ipius lectiōis.

4 ¶ Utrū actus q̄ ex sua spē ē venniale pcm̄ possit ēe mortale. ff. q̄ sic triplr Prio rōe finis cui cōstituit in eo. vel in q̄ refert ad mortale pcm̄ sicut ad finē. puta cū qs dīt ō bū ociosū cū tali itētione q̄ ēt si ēet ,ꝓhibitū de ꝑcepto nihilomin⁹ diceret. vl dicit vt prouocet aliquā mulierē ad fornicatiōn. t sic intelligē illud Augu. xxo di. §. crimina. nullū pcm̄ adeo venniale qn fiat criminale dū plz. gl. sic dū. plz cōplacētia fruitiōis seu finis. scō rōe erroneitatis ēt ex ꝓscia erronea erēdit n⁹ esse tale t illō cōmittit. xxvij. q. i. cōsulto Et rōne hec ex sācto Bo. in. iij. di. xxi.

¶ Utrū oē peccatū sit vēsibile. ff. ꝫ Alex. de al. in. iij. pte sūme. tractatu ō incarnatiōe dei q̄ aliq̄ pcā dicūt irremissibilia negatiue q̄ nullo mō remitti potēūt sicut sūt pcā solum Angelorū malorū t hmōi damnatoꝝ. aliud pcm̄ ab illis nō ē irremissibile negatiue. Aliq̄ pcā sunt irremissibilia positiue. t sic oia peccata sunt irremissibilia q̄z vt dicit ylero. Pro minio pcō nō habēt vñ satisfactiōē simp hōines vniuersi. q̄z nemo aliq̄d ex se hꝫ q̄ remittāt. Tertio dicunt pcā irremissibilia Jrie eo q̄ Jrie disponunt ad gram p quā remitti pōt. t sic peccata in spm sanctū ,ppie sūt irremissibilia. vt ꝑ intuēn. nō q̄z nō possint remitti ꝙ q̄z Jrie disponūt hōinē vt remissionē ꝓcāt

¶ Ultꝫ voluntas t opus exterius sit vnū peccatū. vide ꝓceptū. §. xuij. 6

Eculium

dī q̄si pusilla pecunia sine pīmonij pusillū. ff. de peculio. l. depositi. Aliq̄n dī oē pīmonium cuiuslibet hōis ēt liberi. vt. ff. ad treb. l. cogi. in pnci. t multis alijs modis dī peculiū. vt notat glo. in rica. ff. de peculio sed hic inēdo tractare de peculio qō filius agrit viuēte patre. t sub ipsius potestate existens.

¶ Quot sūt eius ipēa. ff. q̄mo. ꝓ. prima dī peculiū ꝓfectiū. i. qō ꝓficiēs ex reb⁹ ꝓpīis. Cūi gl. i. l. cū os. C. de bo. q̄ lib. dicit q̄ lex capit large vt cōprehēdat oē id qō occasiōe ꝑtis obtēt. l. additio. ff. de acq. hēr. Et illud acquisit pn̄ q̄ ad ꝓprietatē t vsufructū. Similiter dic de acquisit a clerico. t bonis ecclie vl ei⁹ intuitu q̄ sūt ecclie q̄ ad ꝓprietatē t vsufructū. t iō nō ꝑt disponere nisi vt a iure ꝓcedit. vt. ō. clerico⁹. xij. 1

1 ¶ Quid possūt facere.ꝛ. q̄ crucē aſſe
deserri facūt nūi in vrbe t vbi ē pa
pa vel eius legatus. Eppellāt ad eos
omissio medio. Iſt supplet negligētiā
metropolitani t q̄d alia ve quibus t
in.c.annū ve puīe. t.d. c. puincie. t
viij.q.ij.cōquest⁹. t ō ossō ordi. pūti
ij.vi. t ve appella. solicitudiné.

Atronus bēē.ſ.ius pa tronatus.

Eccatum est in triplici genere qō

dī vī originale. qō nihil aliud ē
nisi carentia iusticie originalis debi
te in pmo parēte accepte ſm Anſel. i
ij. ve cōceptu virginali. Et istud ē oio
insolitariū t vniuersali. t i particu
lari solūmō fuit volūtarij voluntate
aliena. ſ.ade. Et ppea pōt remitti sine
actiōe t sine passione volūtatis illius
in quo ē. vt p baptismū. ō q̄ in.c.ma
iores.in.§.hic vō dicimus de baptis.
Que q̄dē iusticia originalis fuit q̄dā
auxiliū diuinū supnaturale necessari
um hōi rōe sue cōpositiōis. Ex cum
sit cōpositus ex aia t corpore et intel
lectuali t sensuali q̄ q̄dāmō si sue natu
re reliquant intellectū aggrauāt t im
pediūt ne libere ad sūmū cōtemplatiōis
pungere possit. Jō data fuit sibi iusti
tia originalis p quā si mēs hōis sb de
rentur deo ēt ei subderent oēs vires in
feriores. vt libere in deū posset tēdere
cuius subtractio fuit facta p peccatum
originale. Cuius duplex ē pena Una
tarata peccato. ſ. duplo iusticie orgi
nalis. t carētia visionis diuine. Alia est
pena cōnitia t huiusmodi. sūt infir
mitates. mors t alia mala q̄ sequūt. ſi
cut si iudex p peccato iponeret penā.
cruciationis oculos ad quā sequerenf.
postea multa dāna. Hec ex fri.ō ma
in.ij.inſtarum. Quoddam dī venale. t
istō aliqū est volūtarij volūtate. ppria
t simplr. sicut qñ ex deliberatione qō
dicit mēdatiū locosus. xxij.q.ij.c. ꝑnū
Aliqñ dō pri ē pena sicut mors inordi
nati q̄ oūt nobis ex corruptella pua
ricationis ade. Parti dō ē clpa. q̄ ls
nō sit a volūtate ppria aūcedēte. ont
tñ a volūtate cōmutāte t nō. phibē
te. vel nō ꝓcauēte cū possit ꝓhibere.
vel ꝓcauere tales mot⁹ inordinatos. t
ō istis dī. xxv. di. §. alio. t ad remissiōez
eis ꝓcurrūt tria. ſ. pēa. pūo gra ꝓcomi
tās t meritū aūcedēs. Quoddam dī
mortale qō qdē ē volūtariū t i vniuer
sali. t in pticulari. t iō nō pōt sine nra
actiōe dimitti. vt i.d. §. hic vō dicun⁹
Et de isto intelligit illud Aug. li. ꝑmo
retracta. c. xij. t li. ō de religione. pec
catū est adeo volūtarium. vt si nō sit vo
lūtarium nullo modo sit peccatū. t. xv.
q.i. §. sed hoc nō generaliter.

¶ Unō pōt discerni pctū mortale a 2
venali. ꝛ. q̄ ꝓcepta diuine legis nālis
ac humane idicāt qd sit mortale vl ve
niale. Nā gegd est ꝑ ipsa ō se hȝ rōez
mortalis pcti. nisi vl rōe surreptiōis.
vel modicitatis. vl rōnabilis cāe q̄ ad
ꝓcepta hūana vl dispēsatiōis superio
ris cesset. Pctū vō venale nō ē ꝑ legē
aliquam sed est ꝓter legē. qz nō ob
seruat modū rōis quez lex sācta ītēdit
¶ Hec ex.ij. sniaz. di. xxij.

¶ In q̄ differt culpa pcti a pēa. ꝛ. q̄ 2
culpa seu macula ē q̄dā relatio ad ac
tū pctē vl ꝓteritum. qua diuia volūtas
facē illū q fecit fpctū īdecētē i eē mora
li ex q̄ īdecētia fiata ad actū ꝓteritū vl
pctē nascit obligatio ad penā ex determi
natiōe volūtatis diuine t iō alīs ē
remittere clpā. alīs penā. Qñ. n. deus
ꝓcipit hōinē sub ista idecētia. nec fmit
tit clpa. qñ vō nō cōcipit sub obliga
tiōe ad penā. tūc fmittit pēa. Ex q̄ ꝑs
q̄ esse mortale nō cōsistit in re ēt sed in
extimatiōe ppea dī philo. i. ethicoz.
q̄ aliqñ filij videt trahere iselicitatē a
parentib⁹. t ibidē dicit q̄ honor ē ho
norāt̄ qz honorās agit virtuose t ho
nestē in se mortale. honorat⁹ aūt nihil fa
cit. Sīr iniuria q̄ fit imagini dī fieri
imaginato ve hoc vide De aure. in
iij. di. xiiij. q. iij. t sic ls peccatū nō sit
in esse naturali p⁹ actū ipius ē tñ i esse
morali. t iō dīnatur si nō delet.

3 ¶ Peccatū qñ dī in spm sctū. ꝛ. q̄
ē qñ qs cōtēdit abicere vel remouere
illō q̄ electiōez pcti posset ipedire
Verbigra. Instigat qs ad pctm t oc
currit ei diuina seueritas puniēs illō
peccatū. t talis istō abicit studiose ꝓ
mittēs sibi ipunitatē vt peccet libius. t
istō ē ꝓprie pctm i spm sanctū. t dī ēt
malicia t blasfemia i spm sctū t est
spāle pctm t grauissimū. sūt āt. vt. q̄ i
pediūt pcti electiōez q̄ ponūt i. ij. sen.
di. xlij. Duo ex pte diuini iudicij. duo
alia ex pte bonoz dei. t duo vltima ex
pte pcti. Et ppea sūt ser ispōs pcti i spz
sctī. Prie due sūt ꝓpīe q̄ sine me
riz de misericordia dei ꝓmunt t de
speratio q̄ desperāt de indulgētia pec
catoz. ꝑ duo pma. ſ. ꝑ timorem dei t
spē. Secūde due sūt. ſ. ipugnatio veri
tatis agnite t inuidētia fraterne gre ꝑ
secunda duo. ſ. agnitionem veritatis
fidei t auxiliū interioris gre quam ēt
m alijs nolet crescere. t dolet si vi
det i ffes. tertie due. sūt. ſ. obstinatio t
spūa. ꝑ alia duo. ſ. ꝓsideratione turpi
tudis pcti t desuetudē ipsius lectiōis.

4 ¶ Utrū actus q̄ ex sua spē ē veniale
pctm possit eē mortale. ꝛ. q̄ sic triplr
Prio rōe finis cū cōstituit in eo. vel
in ꝑtē refert ad mortale pctm sicut
ad finē. pura cū qs dicē vbū otiosū cū
tali intētione q̄ ēt si eēt ꝓhibitū de pce
pto nihilomin⁹ diceret. vl dicit vt pro
uocet aliquā multierez ad fornicatiō. t
sic intelige illud Aug. xxv di. §. cri
mia. nullū pctm adeo veniale qn fiat
criminale dū plz. gl. sic dī. plz cōpla
cētia fruitiōis seu finis. sed o rōe erro
neitatis cū ex ꝓscia erronea credit⁹ or
tale t illō cōmune. xxviij. q. i. ois Ter
tio rōe ꝓcessus i electiōez ō q̄ ſ. cogita
tio hec ex sācto Bo. in. iij. di. xvi.

¶ Utrū oē peccatū sit vēnibile. ꝛ. ſ 5
Alex. de al. in. iij. pte sūme. tractans ō
incarnatiōe dei q̄ aliq̄ pctā dicūt irre
missibilia negantur q̄ nullo mō remit
ti poterūt sicut sūt pctā solum Angelo
rū malorū t hmōi damnatoz. aliud
pctm ab istis nō ē irremissibile negan
dum. Aliq̄ pctā sunt irremissibilia ꝓpter
se. t sic ola peccata sunt irremissibilia
qz vt dicit ꝓsper. Ꝑro minio pctō nō
habēt vñ satisfactā simp hōines vni
uersi. qz nemo aliqd ex se hȝ q̄ remit
tāt. Tertio dicunt pctā irremissibilia
ꝑ tie eo q̄ ꝑ tie disponunt ad gram ꝑ
quā remitti pōt. t sic peccata in spm
sanctū ꝓprie sūt irremissibilia. vt ꝑs in
tuēti. nō qz nō possint remitti q̄ qz ꝑ tie
disponūt hōiē vt remissionē ꝓcēſſ

¶ Utr voluntas t opus ertrius sit 6
vnū peccatū. vide ꝓcepta. §. xiij.

Eculium dī qñ pusil

la pecunia si
ne ꝓmonitū pusillis. ff. de pecu
lio. l. depositi. Aliqñ dī oē ꝓmonitum
cuiuslibet hōis ēt liberi. vt. ff. ad treb.
l. cogi. in ꝓncī. t multis alijs modis dī
peculiū. vt notat glo. in ſtica. ff. de pe
culio sed hic īmēdo tractare de pecu
lio qō filius acqrit vtūte patre. t sub
ipius potestate existens.

¶ Quot sūt eius ispōs. ꝛ. ꝑmo. pri 1
ma dī peculiū ꝓfectuū. ſ. qō ꝓficit
ex reb⁹ ꝓris. Unū gl. i. l. cū oz. C. de bo.
q̄ lib. dicit q̄ lex capit large vt cōpre
hēdat oē id qō occasiōe ꝓris obuēit. l.
addimo. ff. de acq. hēr. Et illud acqrit
ꝓri q̄ ad ꝓprietatē t vsūfructū. Simi
liter dic de acquisit a clerico. t bonis
eccle vl ecc⁹ituū q̄ sūt eccle q̄ ad ꝓ
prietatē t vsūfructū. t iō nō pōt disponere
nisi vt a iure ꝓcedit. vt. §. cleric⁹. xxj.

2 ¶ Secꝺ͡z dicit aduenticiū.s.qꝺ acqrit ex industria.vel ex donatiõe facta alicui de qꝺ imitu patris vel alter aliude,puenit ex etiẽtu vel fortũa seu idustria.excipe res que ab ipatore vl'augusta donant q̃ q̃si castrẽse iudicant.C.de bo. qꝫ li.l.cũ multa. Idẽ dicit de donato a rege.qz statutũ loquẽ de iperatore generaliter intelligit sore statuti ꝺ rege ꝓticulariter ꝯ no.ꝓ ino.i.c.sup qbusdã de ver.signi.z in isto aduẽtio filiꝰ familias acqrit ꝺñiz sine ꝓprietatẽ ꝫ pẽ hꝫ vsufructũ donec vixerit. nisi remiserit vel nisi ab aliq̃ sibi deꝯ vl're liquat hoc pacto vt ad pfez nõ pticat vsufructꝰ.vel nisi succedat filiꝰ vna cũ pẽ m hꝺitate fratris vel sororis. Ell' nisi qñ pẽ noluit assẽtire filio adeunti hereditatẽ aliquã. Ell'nisi pẽ cõmisit icestas nuptias. Ell'nisi pẽ minꝰ legitime dimittẽte.i.diuortiũ idebite faciẽte bõa filio applicẽt. Insti.ꝓ q̃s ꝓso.no. acq.§.sanciũ i gl.itẽ si filiꝰ recipit dotẽ pẽe nõ ꝓsentiẽte nec se obligãte fm Bar.in.l.ff.re.amo.qz in istis pẽ nõ acqrit vsufructꝰ nec qcq̃ aliud. Sed si eũ emãcipauerit media ꝑs vsufructꝰ illoꝝ ad uẽtioꝝ remanebit apud patrez solũ vt in.d.§.sancitum. sed si premoriatur filij erit ꝑtr' z totaliter. nec cõicabit cum aliis fratribus. Si aũt filius ꝓmoriat antecꝫ pater totũ erit patris nisi filios reliquerit. nã tũc filij erunt loco patris. Ell' ꝺicit text.in d §.sancitum. Si id qꝺ suis laborib' vel prospera fortuna ei accessit hoc in aliũ peruenier luctuosum ei fiet.

3 ¶ Tertiũ ꝺicit castrẽse qꝺ a parẽtib' cognatis aut aliis degẽtu in militia donatur. vel qꝺ ipse filusfamilias in militia acqsiuit qꝺ nisi militaret acqsitur' ñ fuiss. nã qꝺ erat z sine militia acqsitu ruso id peculij ei' castrẽse ñ ẽ.ff.de castrẽ.pecu.l.castrẽse cũ sibi notatis.

4 ¶ Quartũ ꝺicit q̃si castrẽse qꝺ acqrit a viro discretissimo.ꝓtonis cãz. viro ꝺnorum nostrorum memorabili' .s.notario z agẽtib' in reb'.nec nõ magistris studioruz liberaliũ artiũ.archiatrisq̃z.i.medicis z oĩbus oĩo q salaria vel stipẽdia recipiũt publica.C.ꝺ mo ffi.testa.l.cuz antiqs. Ex ꝓdictis ꝑz q notarij cõmunes nõ acqrũt in q̃si castrẽse.sz solum notarii cõitis vl' ꝺñoꝝ aut officialiũ qui deberent habere salariuz de publico. Idẽ dic de remigib' nautis patronis aut alijs officialibus nautium qui ex cã publica hoc faciũt.l.i.ff. de bono.pos. ex te.mi. Secus ex causa ꝓuata.

5 ¶ Sz qd de acquisitis ꝑ clicos. filio familias.&.q̃ res oẽs quolibet modo ad eorũ ꝺominũ venientes habebũt suas ad similitudinẽ castrensis peculij fta q̃ de ipis ad libitũ disponere poterũt z testari legitima legata filijs vel parẽtibus.vt in aut.de san.epi.§. ꝓsbiteros ponitur.C.de epis.z cle. aũt.presbiteros Quod limita verũ nisi acquirantur ex bonis ecclesie vel eius ituitu.qz tunc nõ poterunt disponere. de quo ꝺic vt.ꝺ. Clericus.xiij.

6 ¶ Vtrũ acqsitũ ꝑ nutratores.aut carpẽtarios.talios laboratores i ꝺ' cõl bus q ẽt hñt salariũ ex publico sit q̃si castrẽse .&.q̃ ñ.qz ñ solũ reqrit q̃ id q̃ acqrit.sit ex publico.sz oz q̃ sit ex publica cã .vt puta publico offiõ aduocatiõis notarii cõis vl' officialiũ: z huiusmõi.alr ñ erit q̃si castrẽse.sali.tñ i.l. fi.C.ꝺ.iof.te.z q̃ igenieru ꝺñoꝝ uel cõis id qꝺ acqrit hẽbũt ꝑ q̃si castrẽse

7 ¶ Sz nũqꝺ aduocati q ex aduocatio ne aliqꝺ acqrit ñ ex publico.sz a clie tulis hẽbũt ꝑ castrẽsi.&.fm bal.in.d. l.fi.q̃ sic.qz cedit loco publici salarii Et q̃ eis hodie nõ soluit ex publico.l. fozi rui.C.de aduo.diuer.iudi.z ibi.ꝺ' Bar. q̃ silr erit quasi castrense id qꝺ

acquirunt assessores fm glo. ibidem. Idẽ dic fm Bar.in.l.si mulier.ff.ꝺ castrẽ.pe.oc relict aduocato ꝑ emẽdis libris vel eq̃ cã eundi ad offiã.z hmõi.

8 ¶ Vtr̃ donatũ filiofamilias militi.aduocato.aut aliud officiũ publicũ habẽti sine alia expressiõe sit castrẽse.vel q̃si.&.fm bar.in tractatu de duobus fratrib' q̃ aut donant res necessarie militie sine apte.vt equus z arma militi.libri aduocato.tũc in dubio videt esse castrẽse vel q̃si a q̃cũq; ꝺonẽt eidem.l.miles ꝑcipua.z.l.castrẽse.ff. de castrẽ.pecu.si aũt ꝺonant ea q̃ nõ sũt apta ad militiã nõ erit castrẽse q̃t si ex presse ꝺixerit.vt.l.si forte.ff.de castrẽ. pecu.z qõ ibi tenet Dyn'.z.C.co.ti.l. i.z hoc verũ nisi in duobus casibus. Primus qñ ille q ꝺonat solũ ex militia vel aduocatione z hmõi not' est. Secũdus casus est qñ talia ꝺonata ꝛ nõ sint apta ad militiã vel aduocationẽ.tñ ꝺant expresse vt vẽꝺant ꝑ emendis armis.libris .z hmõi necessarijs ad.d.publica officia.alia ꝺo q̃ possũt esse apta ad militiaz z ad alia vt seru'. tũc si specialiter z nominati m ad ipsa sint data.sic erũt q̃si castrẽse. Sec' si simplr sine expssione.qz non erũt castrẽsia.nisi vt dictũ ẽ sint data a noto soluz ex militia.l.si milit.ff.de ca.pecu.z q̃ notat Bar.in.d.l.si forte.

9 ¶ Quid ꝺe ꝺonato filiofamilias qui nõ est miles nec in aliq̃ publico officio cũ ista expssione q̃ sit ei castrẽse vel q̃si.&.fm Bar.in ꝓdicto tractatu q̃ ꝛ apposito taliũ ꝺoñ non valeat. nisi vt sit aduẽtiũ.vt.d.l.si forte. operabitur tñ vt patri nõ acqrat vsusfructus qõ põt facere ꝺonõe.vt.C.de bo.qꝫ li. auc.excipit.z sic ꝛ vinct expssũ.ñ vtiat tñ tacitũ.l.i.ff.q mo.ꝑ.vel hip.sol.

10 ¶ Vtrũ liberi ẽpti a patre filio suo sint q̃si castrẽse.&.fm bar.in.d. tractatu. z in l.i.§.nec castrẽse.ff.de col.bono. q̃ aut pr tradidit z se ꝺonare expressit tũc si filiꝰ erat aduocatꝰ acqrit sibi se.ff.eo. Nec pr poterit sic ꝺonã renocare.l.si filiꝰ.C.fami.hereti. Si ꝺonõ erat doctor tpe ꝺonationis.sed scolastio.nõ põt ꝺici q̃si castrẽse.quia cõductio psone hoc nõ patit. Nam scolaret nõ gauꝺẽt pulegijs q̃ magistri z doctores.l.i.in fi.C.de stu.liberal. Et facit qꝺ no.in.l.fi.C.de iurisd.olim iudi.qꝺ verum intellige nisi ante mortem patris cõpleuisset studiuz suũ.q̃ sic cepit q̃si militare z tũc erũt q̃si castrẽse.l.sicue emãcipatus filius.C.de ꝺonat.z.l.ꝺonationes in concubinas.§. pẽ.ff.eo.

Nota tñ q ꝛ nõ fuerit doctor.nec el fectꝰ aũ mortẽ pris si pr ei nõ emãcipato libros ꝺedit.sed eos nõ est adeptus nisi post emãcipationẽ q erũt sui.quia cõfirmat ꝺonatio.ꝺ.l.sicue z.ꝺ.§. pater Idẽ dic de q̃cumq; ꝺonato a pre filio emãcipato.vel ẽt nõ emãcipato si nõ emancipatꝰ volũtate pris possedit q erit filii.nec pr postea poterit revocare ꝺ.l.sicue. Secꝰ si post emãcipationẽ ꝛ nollet ꝺonata ante eã ꝺ volũtatẽ patris. Similiter idẽ dic q cõfirmat ꝺicta ꝺonatio morte ẽt si non erit ipse emãcipatꝰ.z sic post mortẽ pris talia erũt sua.nec cõicabit cũ fratrib' alijs l.filie.C.fami.hercis.fm opinionẽ approbati in gl.ꝺ.l.sicue. Aut pr nõ tradidit nec expressit se ꝺonare.z sic ꝛ emerit nomine filij sui nihilomin' erunt patris z cõicabit eos cũ alijs fratrib' post mortem patris.l.i.in prin.C.de ca.pecu.regrit.n.tradito vt videat ꝺonare l.ij.C.si quis sibi vel alteri qõ si nesciat. an ꝺonauerit vel ne tũc fm bal.in addition' ad ꝓtanũ tractatũ Barto.ad cõiecturas est recurrendũ.fm ea q̃.J. dicã in.§.xxxij.Viduente hic fm Bar.

I aue. ex testō. C. de col. quod donatus a patre filio emancipato est p̄screū. post mortē ⁊ cōputabit in eī p̄te. Sz de nato filio erūt in sua potestate. Is nō valeat in vita ipsius patris nī assumit sibi vī post mortē. ⁊ bz vī legati. vt in l. in donationib⁹. C. ad. l. fal. ⁊ l. bona ⁊ ibi la p̄ma. C. de dōa. inter vī. ⁊ vxo. Et sic legata ⁊ fideicōmissa ī p̄scrīt l. pe. C. de colla. hic nec talia donatio. fallit hoc in trib⁹ casib⁹ p̄mo⁹ qñ emer gat incōmodū. l. pe. C. de colla. Secūd⁹ qñ pī hoc expilit. Tert⁹ qñ vedit vt hēret i peculio. l. si donatiōe. C. ō col.

11 ¶ Utrū oē acqsitū ex pecunia patris a filiofamilias sit p̄fectitū. ⁊. Fm bar. i ꝓdicto tractatu. ⁊ in. l. cū oz. C. ō vo. q̄ li. q. id qō acqrit filiusfamilias ex bonis patris sive sit pecunia sive sint possessiōes sibi ab eodē date sine labore ⁊ industria sua. puta dādo possessionē alteri colono. vī pecuniā mercatori. ex q̄ hūit de lucro. tale lucrū erit p̄fectitū. Sz id qō acqrit ꝓdictis bonis ex laboreūo sub industria. puta laborādo agrū ꝓdictū. vel negociando ō pecūia ꝓdicta sicut lucr̄ qō sit ex pecunia. p̄ p̄te attribuit p̄sone lucrāti. ⁊ p̄ p̄te pecunie. l. i. C. p socio ⁊ l. si nō fuerit. ⁊. i. ff. eo. sic tale lucrū erit p̄ p̄te q̄ debet possessiōi vel pecunie p̄fectitū. ⁊ p̄ p̄te q̄ debet opi p̄sone lucrāti erit aduēticiū. d. l. cū oz p⁹ pu. ibi pz q̄ oē lucrū p̄uenies ex p̄sona filij est aduēticiū. Nec ob. l. si ita. ⁊. i. ff. ō vsu ⁊ hīta. ⁊ l. p fundū. ⁊. i. ff de acq. re. do. q̄a allegat Spec. q tz ītū. q̄ loquit i fundo q acqrit dño ex ope persone sue. Et hoc tene nisi ex pecunia p̄fectitia fecisset vsurā. q̄ bz gl. in. d. l. cū oz teneat ītū tī tu tene cū bar. ibidē q̄ tale lucrū nō erit nec p̄fectitū nec aduēticium. sed tertī reſiduum. p ipsū filiū. ⁊ gl. intelligit qñ vsure licite erūt de iure ei ulli. q̄ hodie nō est. c. sup no. ō vsuris

¶ Utrū filiusfamilias q lucrat vigore 12
statuti ex morte vxoris sue dotē vī p̄tē debeat eā hic. p aduentitio. ⁊. bar. in d. tractatu q̄ aut filius sustinet onera matrimonij de lucro sive p̄sone. ⁊ tūc filio erit aduēticiū. Si vo nō ipse bz p̄ sic erit p̄fectitū. Et sic intellige opi. Dy. n. l. si cū dotē. ⁊. nūc tr ingrediamur. ff. solu. ma. q tz q̄ nō ē aduēticiū sed cōicabit post mortē p̄tis cū aliis fratrib⁹. p. l. ij. C. famī. her. Si vo pat̄ pī ⁊ pī filī⁹ sustineret. tūc p rata oneris pī erit p̄fectitū ⁊ pī aduenticiū. l. sed ⁊ si quis. ⁊. i. ff. de vsufruc. ⁊. l. si seruus cōmunis. ⁊. h. ff. de supu. seruo.

¶ Utrū donatū vel relictū ab extraneo 13
filiofamilias sit aduēticiū. ⁊. Fm bart. i ꝓdicto tractatu. q̄ aut datū ē ꝓ tēplatione p̄tis. ⁊ sic erit p̄fectitū. Si vero datū ē cōtēplatiōe filii sic erit aduēticium. i. l. sed si plēs. ⁊. arrogato. ff. ō vulga. ⁊ pu. substi. ⁊ l. additio. ff. de acq. hēre. ⁊ l. is ⁊ si qd donet. ff. ō vsufru. ⁊ no. glo. in. d. l. cū oz Si aūt nō apparet cui⁹ cōtēplatiōe sit datū. ōpreſūdit ex futuro euētu puta qñ religē filio vt post mortē p̄tis hēat. sic p̄sumitur q̄ cōtēplatiōe filij. Si vo vt trāseūte pfe. sic p̄sumit cōtēplatione p̄tis datū. Silr ex ope cōsequit. puta filius sacerdos mercātī acqsiuit amicitiā cū aliq̄ ex q̄ aliqd sibi donauit. q̄ nic erit sibi aduēticiū. l. socius q. ⁊. fi. ff. pro socio ⁊ ibi ē casus expressus. q̄ ꝓtēplatione filij. Jō no. q̄ oēs leges q̄ dicūt inspicien. cui⁹ cōtēplatiōe debēt intelligi de cā p̄ria. d. l. socius. qñ in dānū acgrētis nō cōsiderat cā remota. l. si. ff. de ītrōgē. cū emancipa. libe. ⁊ bene q̄tū ad cōmodū. l. si forte. ff. de ca. pe.

¶ Utrū oē acqsitū p filiūfamilias sit 14
p̄sumēdū ex bonis patris i dubio ⁊ sic p̄fectitū. ⁊. bar. vbi. ē. q̄ aut resultat suspitio ō hēti. nisi sic p̄sumat. puta q̄ filius p̄sumeret turpiter acqsiuisse. q̄ alr

nō potuit hēre. ⁊ sic credet ex bonis p̄tis acqsitū. vt suspitio deleri cuiusl. si defunct⁹. C. arbi. tutel. ⁊ l. q̄nt⁹. ff. ō dōa. int vī. ⁊ vxo. ⁊ l. et si vxoris nomine. C. eo. Aut suspitio deleri cuitat ⁊ sic p̄sumet ex bonis filij. d. legibus Aut nec cuitat nec oritur p̄ūpto ōleri ⁊ sic recurrēs. est ad cōiecturas. C. de epi. ⁊ cle. aut licētia. Et hec ola sūt seruāda ēt in p̄lato tutore. vxore. ⁊ hmōi q circa bona alioz versāt in ꝓcia. Is gl. in. d. l. cui ⁊ in. d. l. cū oz. aſr dicat.

15 ¶ Utrū donatū filio a p̄te sit aduēti- 15
ticiū. ⁊. bar. vbi. ē. q̄ aut p̄cesserit merita filij q̄ si ecōtrā fecisset ei dōasset. sic dōatio tz a principio ⁊ erit ei aduēticiuz vt tz glo. C. de inoffi. te. aut. vñ si parēs Et ꝓcordat. Jaco. butri. Aut nō dōat pp merita sed vt filio ⁊ sic est simplex dōatio q̄ nō pz. nisi morte ꝓfirmet vt supra patuit. ⁊. r.

16 ¶ Sz ad qd vz dictū peculiū aduēti- 16
ticiū filio cū vt dictū est vsufructus sit patris nec de eo pōt disponere. nisi vt. j. religiosus. ⁊. vi. ⁊. q̄ vz vt post mortē p̄tis nō teneat illō cōicare cū aliis fratrib⁹ sed erit spāliter suū. l. fi. C. de colla. Peculiū vo p̄fectitiuz ad nihil vz filio nisi ad hoc ne publicet in casu q̄ alia bona p̄tis publicant. vt in. l. si finita. ⁊. si de vectigalib⁹. ff. de dam. infec. ⁊ qōbi notat bar. post mortem tī p̄tis erit cōe cū aliis fratribus.

17 ¶ Utrū de peculio castrēsi vel q̄si fi- 17
liusfamilias possit testari ⁊ ad libitū di sponere. ⁊. q̄ sic Fm oēs doc. q̄ illud acqrit sibi ⁊ q̄ ad dñium ⁊ vsūfructū nec illud cōicabit cū fratrib⁹ p̄ mortē patris. d. l. cū antiquio. C. de inoffi. testa. ⁊ multis aliis.

18 ¶ Utrū pecunia data filiofamilias a 18
p̄te p studio sit ei ꝓputāda p⁹ mortem p̄tis in p̄te sua ab aliis fratrib⁹ tpe diuisiōis. ⁊. bar. in. d. tractatu q̄ si apud p̄tem nihil erat qō erit filij nō ꝓputa

bit ei l. p̄tē. l. q̄ pf. ff. famī. her. Si bona apō patrē erat pecunia filij ex castrēsi vī q̄si peculio nūc in dubio p̄sumetur q̄ pf administratorio nomine egerit id de pecunia ipsi⁹ filij ⁊ sic ipsa debit ei l. p̄tez facit qō no. in. l. fi. C. de bo. q̄ pro missi. Sz iudicio meo mihi vī dubiū quēdū videtz si pf ōdit p cā necessaria aut voluntaria vt. ō. legati. ⁊. xxxi.

¶ Quid si pf vedit pecuniā filio p 19
emētio libris ⁊ ipe luit vī in meretricib⁹ expēdit. ⁊. Fm bar. in aut. qō locū C. de colla. q̄ post mortē p̄tis cōputabit ei i p̄tē suā vt in. d. aut. qō locū Idez dic de dōato p emancipatiōe a p̄te filio q̄ erit cōputādū ei tpe diuisionis Fm bart. in. l. prima. ⁊. nec castrense ⁊ in. l. vt liberis. C. de colla.

¶ Utrū filius q̄ incepit studere vincere ;20
p̄te de ei⁹ mādato possit p⁹ mortē patris de cōib⁹ bonis p̄ficere studiū. ⁊. bar. in. d. tractatu q̄ nō nā facta p̄tis erga filiū iniciatū eatenꝰ obligat heredē q̄tenꝰ pf erat obligat⁹. l. ⁊. si filiā ff. de nup. ⁊ ho. tūcta. l. honores. ⁊. io q̄ ff. de decu. ⁊. l. si filia. ⁊. idē scribit. ff. famī. her. pp qō ꝓcludit bal. in addi. ad d. tractatū q̄ si vult p̄ficere studiū facit ex ō suo vī si vult doctorari filī facient de suo q̄ est nouus actus. l. si Titius legatus. ⁊. bz si cū mihi ex testō. ff. de lega. i. nec fratres ei tenēntur si nolunt.

¶ Utrū tpe diuisionis fratr venīt ex 21
pēsis p̄te a p̄te vxoris filiusfamilias ⁊ alia ornamēta. ⁊. bal. vbi. ē. i. i. l. hīa. ff. solu. ma. q̄ ō cōsiliū filī⁹ si teneāt nec ali⁹ frater possz dicere ego ducaz meam ⁊ tūdē expēdā de cōi nisi p̄ aliā cautē rit in testō. l. iij. ⁊. fi. ff. ō mu. ⁊ ho. ⁊ ibi p gl. ⁊. l. ex p̄te. ⁊. filius. ff. famī. herci. De ornātibus aute vt sunt veles ⁊ alia ornamenta si sūt necessaria ad quotidianū vsū non cōsentur. ⁊ sūt vxoris

ꝛ ꝓcipio tenuit ꝺonatio inꝛ fcrm ꝛ
mrū.l. ex hmo.ff.ꝺe ꝺona inter vi. ꝛ
vxo.ꝛ.l. ſi ꝺo ei fua gl.ff.ad le. fal.
Di ꝺo ſi ſit neceſſaria ad ꝙmodum
vſū ſi ſit ꝓciofa. alc illa ꝙa ſunt ꝺe
bō ꝑtrī.l.illud vellunctū .ff.ꝺ pecu.
nec pōt ꝺici q̄ mo:te lit ꝛfirmata ꝺo
natio q: nō ꝑſumitur ꝺōata.Is ꝺicat
mari⁹ velle ꝺonā vobis illi eo:ꝺē
vel brocani.Is ad vſū ꝓceſſa .l. mor
vel brocani.Is ad vſū ꝓceſſa .l. mor
in.h.ff.ꝺe ꝺōa.inter vi.ꝛ vxo. Similr
ꝺic in facꝺ ꝑ filia.l.cū hīc ſtat⁹.§. ofo
ff.eo.ꝛ ꝑ ꝓdigus facit.l.ſi.ff.ſolu.ma.
ꝛ qđ ꝺicit Bar.in.l.ſi vt.certo.ff. co
mo.Ang.cit in.l.ſi. ex re vtis.ff. ꝺe ſu
pe.ſter.ꝑ glo ibi.poſitam.ꝺetermiat q
veſtes lugubres vxe mulieribus eſſi
ciuntur ꝙ arti.de voce vo vxa filie filii
ad anno ipſius quomodo nō ſit cōcū
da vide §.ꝺos.§.xxi.

22 ¶ Utrū expēſe facte a ꝑe in peculio
filii adultimo ſint cōicāde inſ fratres
poſt mortē ꝑris.ꝛ.Fm Bar.in.d. ira
ctatu.q̄ aut fuerūt. neceſſarie. vl ad p
petuū vſumfructū.ꝛ tūc filio iputabunt.l.
ſi.§.ſi.C.ꝺe bo. q̄ lībe.ꝛ.l. iubemus
ad trebe.niſi pater fecilſet animo nō
repetendi.ar.l.ſi in arca.ff.ꝺe condi.
inde.quod ſi ꝺe animo neſcitur tunc
ſi ſunt parui ſumptus preſumūtur ꝺo
nati.l.ſi ſeruus .ff.ꝺe ꝺona.inter. vi.ꝛ
vxo.Si ſūt magni ſumptus .ita quod
excedāt fructuus ꝙtitatē.tūc vī hūil
ſe animū repetēdi ſicut ſi ī eō alimēto
rū vel ſilī expēdiſſet .l.neſcīm⁹.§.ꝑter
ea.ff.ꝺe nego.ge.Sec⁹ ſi nō excede
rent fructuū ꝙtitatē.q: tūc vī ꝺōasſe.
ar.d.l.ſi.§.ſi aūt rea.C. ꝺe.bo.q̄ lībe.
In ipēſis tñ q̄s facit vir in rebus vxo
rīs gſa fructuū q̄rēdo: ꝓſeruādo: ꝛ
colligēdo: ſine vlla diſcretōe ſi ꝺi.fac
l.ſi.ff.ꝺe ipēſis.ꝛ non repetet ab vxo
re vel ei⁹ heredib⁹.In alijs aūt ſi ſūt
modice nō repetiſ.l.ſoio.ff.ꝺe ipēſis

Si ſūt magne repetet.d.l.ſolo vbi alij
que ēponūt exceptiones q̄s omitto
q: parū ad nos.Si in ꝓſcētia ſedre
qđ ꝺicit h. ꝺo ꝺicit ſupꝛ non fuerunt
neceſſarij nec ad ꝑpetuū vſumfructē .ſed
ſolū ad fructuū vſumfructē.tūc nō ſūt cō
municādi.q: onera ꝑtinēt ad cūctē pa
tre ꝛ expenſe.Et ē idē ꝺicēdū ꝺ eo q̄ ex
pēdit i vanjs ꝛ collect cū hēat vſūfru
ctū.l.ſi pēdēte.§.fi.ꝛ ſi qđ.ff.ꝺe vſu
fru.ꝛ.l neq; ſtipēdiū.ff.ꝺe ipēſis.Nec
obſtat.l.vnica.§.ſi nec obſtāt.C.de
re.vxo.acti.q: vir habet votē ꝑpone
ra matrimonij.ideo nō ꝺebet grauari
onere ipēſarum.Nec hoc erit in alio
vſufructuario.q: ſimplr habz ex alia
cā.vt ex ſcīu vel quaſi his cōcoꝛdat
Bal.vbi ſupra.

¶ Utrū patre obligāte ſe.ꝑ delicto ſi 23
lij ſit totū cōputādū in parte ꝺicti filij
poſt mortē patris.an ꝺe tota hereditā
te cū alijs fratrib⁹.ꝛ.Bal.vbi.ē.q̄ ſi
pater hoc fecit ductus naturali pieta
te.ſic oēs fratres ꝺebēt ꝑ parte ſua ſu
ſtinere.l.lib.capt⁹.ff.ꝺ captiuis.Sz ſi
fecit ex neceſſitate.puta ꝺictāte hoc ſa
cto.vt notat gl.ſup ꝙſtica.C. ꝺe decre.
decu.tūc naſcīt nullus obligatio inter
patrē ꝛ filiū ex tali geſtione negotioꝝ
eius q̄ trāſit ad heredes.ꝛ iō ſoluet ꝺ
parte ſua ꝛ nō ꝺe cōi.l.igitur.ff. ꝺe li
be.cā.ꝛ qđ notāt doc.ꝺe eo q̄ cogitur
ſoluere condēnationem alterius.in.l.
ij.§.fi.ff.ꝺe ꝺ.ob.

¶ Utrū patre dāte dānū in bonis ad 24
uēticia filij teneātur fratres emēdare
ꝺe cōi.ꝛ.Fz Bal. vbi ſupra. q̄ aut ꝺi
lapidatio ē ſolū fructuū ꝛ ſic nō tenē
tur.d.l.cū oporter. Qđ limita verum
qñ pf hz vſūfructū in ꝺictē bōis. ſec⁹
qñ ille q̄ leguerat ꝓhibuit vſūfructū
ārī patri.qđ pōt fieri.vt tz glo.in aut.
vt liceat matri ꝛ aule.ꝛ in aut.excipiē
C.ꝺe bonis q̄ lībertis: q: tūc teneret

Si ꝺo ꝺilapidatio ꝓcernit rei ꝑpetuū
deterioratione vl ſollertatē lesione
ſic ēt teneāt.d.l.cū ꝺicit.§.fi cū tacito
15 ¶ Uir ꝺotauit cōtractū poſt mortē
ꝑtis ad vnū fratrū ſit ſolutū ꝙ cōi.
ꝛ.ſpe.ff.ꝺ iudiciis. qđ ſi nulli ſcīus ſit
rēc cōia vtuat⁹ vl locet.at. Sīſ nec
tūc ꝺz ſolui ꝺe cōi.niſi ſit ꝛ ſal cōm
vtuatē. Idē ꝺic ꝺe cōdēnatione ſolu
ta ꝑ vnū q̄ nō ſoluet ꝺe cōi niſi male
ficiū ſcabel.ꝑ cōi vtuate ſcienabus
ſocijs ꝛ acceptātibus in cōi cum vtuta
tē.q: ſic eſſet cōia.q: ex q̄ ſpōte ſucce
perūt lucrū hēbāt ꝛ dānū cōdēnatio
nis.Si ꝺo ignoranter acceptauerūt
lucrū facū iuſte. tunc ſoci⁹ auferret
illis ꝛ ſatiſfaciet.l.ſi igit.ff. ꝓ ſocio.ꝛ
ſic ēt ipſe ſoluo ſoluet cōdēnationē cui
ſi eſſēt ſocij omnū bonoꝝ.Fm Spe.
vbi.§. Et ꝛs ꝺe iure ex q̄ cōmunicauit
lucrū illicitū non poſſet illud auferre
niſi poſt cōdēnationem .l.qđ eni.ff.ꝑ
ſocio. Babilonius qui ſacerdos imū
xit ei vt ſatiſfaciat illis q̄s lehit. Intelli
git nō ſolū his cōteſtata ſed etiam ſcīē
tia lata.ꝛ ſic ꝓcepit ſacerdos eſt ſcīēs
na.Fm Bald.in.c.fi.ꝺ ſepul. Sīſ nū
litēr militet ꝺe ſuo.vel maritꝰ filiaꝝ.
vel tenēs.filiaꝝ in ſtudio faciāt ꝺe ſuo
niſi aliter ſit conuentum inter eos.l.ſi
ſocius ꝓ filia .ff. ꝓ ſocio.ꝛ recuat
Bal.i.d.l.ſi patruus.C.cōia.vtri.in.

26 ¶ Utrū lucrū qđ facit en⁹ fratrū cū
pecunia hereditaria mercādo ſit cōi
cādū cū alijs fratrib⁹.ꝛ.Fm Bal.vbi
ē.in d.l.ſi patru⁹.q̄ aut fecit noīe cōi
ꝛ ſic cōmunicabit.aut fecit nōie ꝓpio
ꝛ ſic nō cōicabit.l.titiꝰ ꝛ mcuiꝰ.§.al
terū.ff.ꝺe admi. tuto.qđ verius eſt niſi
ſit tutoꝛ.vel curatoꝛ aliorū fratruꝫ qz
ſic lucrū qđ fecit ex prima mercāna
ēpta de pecunia cōmuni ꝺz eſſe cōe.
Iz noie ſuo fecerit.Cōtra aūt lucrū qđ
fecit ꝺe pecunia ēptionis iterata ꝛ noie
ſuo erit ſuū ꝛ nō cōicabit.Idē ꝺic ꝺe
illo q̄ negociatur ꝺe pecunia minoris
aut cclie.vt in.l.ſi vir ꝑ totā.C.ꝺe re.
vēꝺi.Si ꝺo neciat cuius noie fecerit.
tūc ſi ꝓbabitur negociū ſolui cō alio
fratre mortuo ſupleb⁹ filio fratris.l.
diuiſi ſubſtantiā poſſidētib⁹ ſic vt cōi
noie feciſſe.ar.l.nam ꝛ iura⁹.ff. ꝺe ne
go.ge.Si vno.ſi ꝺo fecit negociū
nē.ſoluꝫ ſit ꝓbabile q̄ noie ꝓpio.niſi
ex libro rōnū alius appareat.Ioa.bar.
in.d.l.ſi patruus.

¶ Quō in dubio cognoſcit ꝛcūſo 27
cietatē tacite inter fratres vel q̄ſcūq; alī
os q̄ ſimul viūt ita q̄ oīa lucra ſint cōi
cāda.§.fz bal.i.d.l.ſi patru⁹.q̄ ſimul
null⁹ hoc negociū pōtū ex eis ꝓbari
apparere ſociat⁹ effecī⁹.ſicut ēt in no
bilcs q̄ nō facūt q̄ lucras mercaturaꝝ
tū q̄cūq; ſalaria: q̄ſcūq; dotes acq̄rūt
in cōi ꝓſerūt vīi nemo pōt negare eos
eſſe ſociales act⁹ ex q̄b⁹ ꝓſumit inito
volūtas vt ꝺicit Ioa.de arena Bl
ſar.ꝛ oldra.et diſcipuli. Idē ꝙtātē er
go actuū ē recurrēdū. Vīi in tabl⁹ ꝺ
ſumit mens ꝙs ex actib⁹ colligi pōt
ar.l.duo frates.ff.ꝺe acq.here.ꝛ.l.re
prehēdēda.in magl ea.C.ꝺe Inſtitu.
ꝛ ſubſtitu. Sīſ ꝺico fz cūdē Bal.vbi
ē.q̄ ꝓſumitur ꝓtracta ſi vn⁹ negociat
ꝛ alter q̄cūq; ſibi cuīūt pura ex red
ditu ꝓbēde vl ex ꝺonib⁹ ꝛ hmōi pōt
i cōi: ꝛ ita factū ꝺicēde Idē ꝓſumit
ſocietas cuī ex actibus ſiue mercīna
vel arte ꝛ alter i alia vt in aduocatus
ꝛ tabellionib⁹ Uīs lucrozū cōicando ſo
cietatis eſt ſcīus ſeu inchoatus. Sīſ
ꝺicit idē Bal.vbi.ē.q̄ ſi vnus ꝺz cu
rā ꝺomus ꝛ alius eſſet aduocatus: et
alr lucraret ꝛ poneret i ꝺomū. vī ſo
cia ſocietas. Idē ꝺicit.ſi vn⁹ ē maior ꝛ
alter minor ꝛ pupill⁹ ꝺz nubere q̄ cōi
cat ꝛ ei cōicetur. Idē ꝺicit.q̄ ſi act⁹
ſūt vniformes ſocietas reſtringit tūd.

ad ipsum qui remisit ei ipsis ꝯs in actibus eiusmodi ⁊ sic varietate habebitur presumitur societas generaliter ⁊ nec videro an vn⁹ plus lucret ⁊ alter minus in hac generali societate ꝯs ⁊ aliter ois fit parcienda. l. si socius. ꝑ filia ff. ꝑ socio vñ ꝑ clariorem intelligentiam no. q societas tacita vel expressa aliquã ē oiũ bonorũ ⁊ hic est qñ expl se agit q sint socii oiũ bonorũ vt est text. i. l. in. §. i. ff. ꝑ socio ⁊ i. l. cohiri. code ⁊ isti tales cõmunicãt oia q̃ acquirũt ex quacũq; cã laboris do vl negociando sive ex donat. sive ex legatis sive ex hereditate ⁊ hmõi Itẽ stipendia que dant militibus. l. qui stipendia C. de pcura. ⁊ salaria q̃cũq; hñt ex causa stipendii vl q̃si. l. cũ duob⁹. §. idẽ papinianus als est lex ff. ꝑ socio Et i isto casu ff tenet maritare filias alterius ffris nisi aliud expresse actũ sit. l. si socius ꝑ filia ff. ꝑ socio ñ tñ tenet cõtrahere q̃ acquisiuit illicite neq; tenetur ad condẽnationẽ quã ꝑ sua culpa alter ꝓmeruit Aliqñ Ihũ societas generalis ois q̃ est vl q̃si ⁊ lucri qd̃ tñ ē dicere sicut ois q̃st. l. ꝯs ⁊ si addunt. ff. eo. ꝺ quia logr. d. l. cohiri cũ gnq; le. se. ⁊ isti cõmunicãt oia q̃ puenit ex opa. i. solertia alterius sed ñ dõatione simplicẽ sive cã mortis vl legata vel hereditate nec debita alteri⁹ nisi q̃ fiunt cũ ꝯsensu vel societatis Aliqñ sũt socij certe rei. ꝓuidi qz vixit ad vnũ panẽ ⁊ vinũ vl certe negociatõis vel lucroꝝ q̃ ꝓsequuntur ꝯs i diversis negociationib⁹ vl opib⁹ ex qb⁹ lucrãt quis aliqñ alĩ pot aput alĩ pecuniã aliqñ. vtrũ qs ꝺ qb⁹. ꝯ. societas ꝓdicta. Et ex ꝓdictis potes intelligere optime istã rnãm.

28 ¶ Pone q duo fratres rustici colẽtes terras vnius habẽt filios scindẽtes terrã alter nõ quo diuidẽtur fructus puenientes ex cultura. §. ꝯs Bal. in. d. l. si patruus ꝙ diuident i capita q: societas respicit capita eorum qui operas ponũt in societate istã lita verũ q̃ ad lucrã qd̃ ꝺbet plene sed q̃ ad lucrũ q̃ ꝺbet bob⁹ vel terre q̃ sũt eoꝝ nõ dividet per capita sed in stirpes fm eandem Bal. in quodam ꝓsilio ⁊ Bart. in. d. l. si patruus.

29 ¶ Quid si sint duo ffres q̃ꝝ vn⁹ posuit opã alter pecuniã i societatẽ ⁊ casu ois ꝓdusta sũt. §. ꝯs bal. vbi. ꝺ. q̃ ille qui posuit opam tenet alteri ad medietatẽ capitalis p. l. si cũ duob⁹. §. in cocũda. ff. ꝑ socio ⁊ ẽt ita tꝫ Jaco. ꝺ are. i. l. i. C. ꝑ socio gl. i. d. l. si patru⁹ tenet cõtrariũ sed tu tene qd̃ dixi Societas primo. §. r.

30 ¶ Utrũ lucrũ vroris alteri⁹ ffris sit cõi cãdus. §. Bal. in. l. si vroꝛẽ. C. ꝺ cõdi. iser. ⁊ do. Ubal. ꝺ pusio i. l. cũ duob⁹. ff. ꝑ socio q̃ aut mulier cadẽ opa facẽ sic voices i laboribus ⁊ sic ipa ꝺs bẽre ptẽ lucri ⁊ dividet i capita vt. ꝺ. dictũ ē ꝺ filiis. f. aut vror exercet aliquã artẽ vl mercãtiã vel ē obstetrix vel ei rusticha. ⁊ tũc si ponebat ois lucra in cõi ⁊ silr vir ꝯcta ē societas q̃ mulier cum viro pot ꝯhere societatẽ ꝯs cũdẽ bal. i. d. l. si vroꝛẽ ⁊ sic lucra erũt ꝓmunia. aut vror tenebat separatũ lucrũ vl er aliis ꝓiecturis ps q̃ nolebat ꝯhere societatẽ tũc ꝺ oppb⁹ coib⁹ ⁊ obsequ alib⁹ q̃ fuit a mulieribus in domo fm q̃litatẽ plene vt facẽ lectũ cochinã ⁊ hmõi ñ pt lucr ꝓsequi q̃ tenet operari in domo in q̃ recipit alimẽta vt in gl. l. sicut. ff. ꝺ ope. lib. ⁊ Bal. i. l. gaio seyo i fi. ff. ꝺ ali. lega. ⁊ Ang. i. l. i. C. ꝺ legi. hes. ⁊ in. l. si cũ vore. ff. solu. ma. imo si ꝺsisteret a talib⁹ obsequiis oppibus ⁊ parue extimationis pp facilitatẽ artem pfluenti talĩ artis deberet cõcari viro ⁊ aliqñ ffib⁹ ꝯs iudicii bõi viri qd̃ limita vel nisi ẽret alimẽta

ture legali: q: tũc nõ tenet operari in domo dñi sui talia alimẽta fm Bal. ⁊ Ang. vbi. ꝺ. si aũt vltra talia obsequia exerceret aliqs artẽ ⁊ i ipsis lucrat pot sibi retinere tãqs ꝓpriũ ⁊ ñ cogit cõcare. qd̃ no. ꝑ intelligẽtia coꝝ q̃ dicit infra vroꝛ. §. ij. ⁊ qd̃ dixi de vroꝛe idẽ dic ꝺ filiab⁹ alteri⁹ ffrio: excepto q̃ acquirent pl ⁊ solũ illud lucrum erit eis aduentitium.

31 ¶ Utrũ ffres q̃ sũt socij oium bonorũ si vn⁹ coꝝ hẽt filias possit eas dotare de cõi. §. Spe. ꝯs q̃ ñ nisi sit pactũ i ter eos p. l. si socius ꝑ filia. ff. ꝑ socio. Idẽ tꝫ Pe. de pusio i. xviij. li. ꝓsiliorũ ꝓriũ tꝫ Bal. in ꝓsilio qd̃ incipit scin tale diũs. Ubal. i. d. l. cũ duob⁹ arguẽdo ꝑ ⁊ ꝫ finaliter dic q̃ quibꝫ ꝑt adherẽt cuipti voluerint. Sꝫ iudicio meo ꝓpria opinio vera: q̃ nõ sũt socij oiũ bonorũ ꝯs q̃ sũt socij oiũ bõrũ ẽa ē ea opinio ⁊ ꝫ hoc ꝓcedo ꝓdictos. vi. §. xxviij. §.

32 ¶ Quid si vnus ffrum dotauit filias alteri⁹ ffris sciẽtis ⁊ patiẽtibus. §. q̃ potest repetere dotes q: vtilr gessit negocium. Nec obstat q̃ cẽnẽ⁹ dotãdo filiã alteri⁹ vi donat dãdo doteꝫ. l. ex morte C. de pac. ꝓuẽ. q: hoc vex q̃si sol⁹ hoc facẽ. Sec⁹ si cũ pfectu simul faceret ⁊ ita ꝓsulunt Bal. i. d. ꝓsilio vbi. ꝺ. hoc intellige quãdo nõ est ꝯcta societas oium bonorũ vt. ꝺ. patet.

33 ¶ Utrũ cũ ffres stãt simul post mortẽ pris ⁊ vn⁹ ꝺ fructib⁹ laborũ suorũ: vel ꝺ alio bõis possit i domo ꝑ cõi victu possit repetere illd pl⁹ i diuisiõe. §. dñs. Ubal. vbi. ꝺ. q̃ illi q̃ errãt sũt sui nisi ꝯcta sit societas i illis. Sed ãt sũt cõsiliũ tũc si iter eos erat ꝯcta societas ꝓuidi q: vigebãt ad vnũ panẽ ⁊ vinũ tũc nõ hꝫ ꝯsideratio ad illud pl⁹: q: societatis iuꝝ ꝓsumpti intelligũt vt ē casus i. c. si duo ffres ꝺ ffrib⁹ ꝺ novo bñ. iuncti, i vtrib⁹ ten. ⁊ hoc nõ rõne ffnitatis vl cohabitatiõis ꝯs cõio mẽic fm Bal. i. d. c. si duo qd̃ no. q: quidam i ffrib⁹ q̃ꝝ vn' hꝫ maiorẽ familiã alio si ẽo societas ꝓuidi ñ erat tut ea puta q: vn⁹ mlo: iter ẽo nõ ꝯhẽt. l. ⁊ i ꝓdmõibus. §. fi. ff. ꝑ socio vl alĩ furiosus vl ꝓdigus cui erat iterdicta administratio vl mõachꝰ ⁊ silẽs ⁊ tunc ex pẽse nõ iputãt iter ffres q̃ sũt facte ꝓ alimẽtis nisi ꝓtestet q̃ nõ itẽdit dõare. l. nesẽnt⁹. ff. de neg. ge. vl nisi q: ꝺ dictus cões erãt sufficientes ad alimẽta ꝯs ꝓseruabat frumẽtũ vt mel⁹ vendẽret vl q: nãli caritate nõ tenebatur alimẽtare ar. l. fi. ff. ꝺ pe. hes. ꝯs Bal. in. l. filie cui⁹. C. fam. herci. Itẽ q̃ ille q̃ fecit ipẽsas erat pauperior vt no. i. l. alumita. C. de neg. ge. ꝑ Jaco. butri. ⁊ bal. q: ꝓria caritas icipit a seipso. l. ꝑ seꝛo. C. de seruit. ⁊ aq̃. ⁊ sic Bal. i. l. pfecto. C. de neg. ge. tꝫ ꝺ rusticis q̃ꝝ vn⁹ milia posuit i domo ꝑ alimẽtis q̃ pot petere q̃ filias alimẽtatis nõ erant operaliqs cooriũdentes alimẽtis q: colit rustici sunt pauperes q̃ꝝ oculus ẽ porcellus vt dicit gl. i. l. illicitas. ff. ꝺ offi. ꝑ. si. ⁊ raro hñt pecunias vt dicit bal. i. l. idẽ. C. locati Ꝺ nõ presumitur dõare cũ ipe nõ bẽat supplua qd̃ no.

34 ¶ Utrũ cũ vn⁹ ffrũ pot lucra sua ꝑ ꝓparatõe cõis ꝓpriorij: vl venit bona ꝑ collẽdis possessiõib⁹ coib⁹ possit illd repetere. §. d. vbal. vbi. ꝺ. q̃ sic ꝓbasse ꝑ ter. i. l. ex duobus. ff. ꝺ nego. ge. ⁊ bal. in. l. filie. C. fam. herci.

35 ¶ Sũt duo ffres vn⁹ legatarius alĩ⁹ ipsorũ q̃ societatẽ Ihũt oiũ bonorũ i vna patris ipsoꝝ queritur an morte patris eius hereditas trãseat ẽt ad spurios. §. bald. i. l. i. C. ꝑ socio q̃ sic ñ vt succedãt sibis vl relicti ꝯs iure societatis q̃ not. ꝑ cautella tu q̃ vis spurius succedet i hereditate cũ legitimo vt factus eoꝝ ꝯhere societatẽ insimul oiũ bonorũ

Pecunia aliqñ capit̃ largissime p oi re
mãdta q.iij.tota t in.l. nolo. ff. ō
ver. si. dr nolo pecunie appellatiōe re
fignificare procliua aut vbi gl. rem. f.
ōm q lit vl cē possit i primonio t sic
rei appellatio latior ē q pecunie vt. l.
rei. ff. eo. q: reo facere t liber hō qui ñ
possunt cē in primonio fūt res t non
pecunia Sz stricte t ppie pecunia ac
ciptur p pecunia numerata. xiij. q. iij.
c. ij. t iij. c. ff. de le. i. l. talis scriptura
i pn. Sedm ct q̃nos magfos expositores regle beati francisci pecunia ac
ciptur p oi re q̃ go vñ ad aliqd p
pcio vēdū vl dicūt q nō Iz fr̃ib⁹ nr̃is
nouibus aliq̃ recipere qbnt vtañ pro
precio ad aliqua emenda.

¶ Sz pone q aliqs vult vare fr̃i minori aliqua re q̃ fr nō indiget nunqd poterit eā recipere vt vēdat t de pcio alia necessaria emat. ℟. q ñ q: sic
esz recipere pecuniā sz vñ pōt eā recipe⁹ animo nāq̃ eā distrahēdi ipe sz
pcuratori ordis assignādi vt ipe eam
vēdat vl in necessaria cōmutet q: sic
nāq̃ est pecunia q̃ p̃hibet in regula
recipi q̃ diu ē in manu eius sz postq̃
est assignata pcuratori Lar. vo in cle.
exiuit. §. porro de v̄. signi. dicit q hodie denarius t pecunia p eodem ac
ciptunt t sic expōit v̄bū vel. p. t. in p̃dicta regula nlorū vt sic sentius ñ recipiūt denarios vel. i. pecuniā p̃hibendo cuiuscūq; generis monetā sed magis plz opt. q̃nos magistros.

¶ Item nummis. x. in auro teneat̃ recipere in argento ñ ipso multo vel in
diuersa forma pura florētios p sententias multas. ℟. Pa. i. c. ℟to ō iure
turā. colligēdo mētem Bar. i. l. Paulus. ff. de solu. Aut nummant decem libras in q̃nos florenos t tunc sufficit
restituere decē libras ēt in alia mone
ta q: videl estimatos illos florenos p
decem libris vendidisse sicut dicimus
in voleti tradit̃ estimata. l. cū vobis
C. de iure do. t idē dic in deposito aut
fuit dictū mutuo vel ōpono decez libras in florenis t volo mihi restitui jo
nes sieri i florentia tunc t periculū t cōmodū pinet ad debitorē seu ōpositarium enō tenet̃ restituere i florenis sm
estimationē existentē tpe solutionis
sicut de. ar. d. l. cum vobis Aut sit tñ
placitum factū mutuū puta mutuo tibi
centū florenos t tunc si esset passus
aliqd dānus recipiendo in alia forma
non teneretur recipe. d. l. paulus Si vo
nullū dānū est passur⁹ Si vult restituere in eadem materia sz in alia forma
puta florenos p senēsib⁹ ꝑsic recipe⁹
teneret̃ vt in. d. l. paulus. Sed in alia
materia nō tenet̃ recipe⁹ qz minimum
oz restitui in eodē genere t eadē bonitate vt in. l. cū qd. ff. si cer. petatur.
t aliud p alio inuito creditore solui nō
pōt. l. ij. ff. si cer. pet. Consuetudo tñ
est vt soluat̃ in alia materia t fundata
est qz videt actū q̃ est ꝑfectū. l. qñ si
nolit. §. q assidua. ff. ō edic. edi. t consuluit Oldrad⁹ In ōposito aūt cōsidera si fuit actū vt pecunia ꝑfunderet
cum sua t idem dic q de mutuo: aut
teneret separata t sic eā redder t ñ alia
forma aut mā vio i. l. i nauē. ff. loca.

Pedagium dr a pedibus⁹ datur cui a transeuntib⁹ in loco
cōstituto a principe vl ab eo q̃ hēt sup
hoc auctoritatē Guidagiū vero dat
pro vsatico p terrā alicui⁹ vt securius
vadat Salinariū ēt dat̃ p sale vt. i. possint emere vel vendere Hec habent
in. c. super q̃stiam ō. v. si. glo. Alii pedagiū idē significat q vectigal. vt no.
dñs Pe. de ancha. in. c. q̃q̃ de cēsi.
li. vi. t soluit qnq; solā p transitu per

sone vt ferrarie Aliqñ p rebus quas
go defert nō vsus fuit eā. Tributū ē q
pstat fisco. t idē est q census vl pēsio.

1 ¶ Quo pōt ipōere pedagia guidagia t salinaria. ℟. q princeps vl res romanoꝝ. aut ille cui a lateranēsi concilio fuit ꝑcessum. vl q ex lōga ꝑsuetudine de qua nō extat memoria i Jrlā
hoc hz. vt no. in. d. c. sup quibusdā: Alias nō habēt̃ auctoritatē ab aliquo pstatorū exigēres sunt excōicandi de censi. innouamus. t de iure ciuili
fūt ppetuo exilio damnādi. C. noua ve
etiga. insti nō. po. l. viti. Sz hodie ex
causa. insti nō. po. l. viti. Sz hodie ex causa rationabili t de consuetudine
approbata possunt exigi pedagia. vide. Jo. An. t Pa. in. d. c. sup quibusdā. Illi
aūt qui⁹ facto ponunt seu ipposita exigunt nisi hēant auctoritatē ab aliq̃ p
dictorū rapinā cōmittūt. Silr nō suffi
cit q maior ps ciuitatis ꝑsentiat: sed
oportet q maior ps ꝑsentiz eoz qb⁹
rēgit fm do. Baspa. calde. in. c. fi. de
ma. t obe. facit. l. i ꝑcedendo. ff. de aq̃
plu. ar. Regula. Od oēs tangit li. vi. t
sic patet que est causa efficiens.

2 ¶ Item pdicta pedagia possint ponī
ab hñtibus ptātē sine iusta cā que pōt
dici eā finalis seu formalis. ℟. fz Ray.
q nō et exigēs ꝑmittit rapinā si sine
legitia eā ponit. Et cā legitima t insta
sunt publice necessitates q̃o Bar. in. l.
vniuersi. C. de vecti. applat stipendia
pōtes. publice dom⁹: defensio strate
t huiōi facit. c. si qs rompetas. xxiij.
q. iij. iiicio. c. inouamus ō treu. t pa. t
in. c. puenit. t. c. eā aplus. de cēsi. t. l.
vectigalia. ff. de publi. t ibi per doc.

3 ¶ De quibus debē solui pedagia. ℟.
q̃ solūmō de his q̃ cā negociatiōis vl
mercimonij deferūtur. C. de vect. l. omnes. vñ de his q̃ ga facit portat̃ p ne
cessitate ad vsū suę vite. t familie nō

pōt exigi pedagiū t nec valet ꝑscriptio i Jrlā fz. Mo. Ber. i. d. c. sup qbusdā. Imo vulgariter enuersi. C. ō vecti. q̃
decapticē qui de rebus ad ꝑpū vsū et
gra rurio colēdi. vel ad se defendēdū
empē vl del. t exigit pedagiū. vñ ubis fraudantes nō peccāt. Sed ante
de q̃ aliqñ pedagiū dr ēt collecta q̃
posset ponī sup hmōi in suos sūdos
t sic. nō liceret fraudare qñ exigentia
causa impōtur: Iz forēses nō tenerentur. t hec dr eā materia. 3a.

¶ A quibus possint exigi pedagia. ℟. q ab oib⁹ exceptis clericis ecclie t aliis
ecclesiasticis psonis t si qs a talibus
exigit per se vel ꝑ interpositā psonā si ē
psona singularis excōicat⁹ ē ipso facto. Si collegiū vl vniuersitas ciuitatis. castri vl ville subiciunt̃ interdicto donec restituerint exacta. Intellige dū
modo ꝑsati nō cā negociationis ōferāt
hec habent̃ in. c. q̃q̃ de cēsi. li vi. Et
q̃mō indirecte possunt exigi. vide. §.
immunitas. §. xxxviij. cū iij. §. sic.

¶ Sz qd de ponentib⁹ nova pedagia sine auctoritate legitia vl augmentes antiqua vl exigentes iusta. siue
ex eā efficienti. siue ex eā fi. vl mālī. ℟.
q̃ raptores sūt t tenēt̃ ad restitutiōes
q̃ raptores sūt t tenēt̃ ad restitutiōes sm
cōuer doctores i. d. c. Innouamus. t marie Pa. q̃ sic si sūt legitia
auctoritate ipposita. vel ita ātiqua q̃ de
eius initio ñ extat memoria. ēt fz Bo.
si eā nō ē exꝑssa a principe cū ea ꝑcessit ponī posse. Et ēt si ille q̃ recepit nō
fac id ꝑ q̃ ꝑsumat q̃ sint ꝑcessa: dūz

mō nō cōstet q̄ po aliq̄d fecerit ipōs
ta t sic tēnebit cōiter voc. Sz ego di
co q̄ vbi ipōnēs talia pedagia non
labor: it loco t tpe p vniuersali vtilita
te.l.vlti. pōt saluatiōe plonarius t
rem iuxt suum posse ad qō tenent fm
Archi.in.c.si qs rompetas. xxiii.q.
iij.nō peccabit q ea refraudāt sine mēn
dacio tō t piurio. nec tenēt ad restitu
tionē. Nec ēt credo peccēt mortaliter
fraudātes illos p̄dictos labor: ēt in p̄di
ctis p loco t tpe. Rō q: cōiter sic fiūt
tantū. l. statuim⁹ q̄ quilibet soluat tc. sō
pena cadēdi i cōmissū si aliter inēt fue
rit. Ēt ō aliq̄d statutū non obligat ad
mortale vt. ff. de. diui. inobediēcia. q.i. nec
ēt ad penā vt ibi glo. in.c. fraternitas.
xii.q.ii. nisi post cōdēnationē: si obiciat
q̄ diuitiās gabellas emētes ad hoc
ꝛ. q̄ sua dōnū: q: ita t sub ista cōditio
ne emūt et vigilēt aliās sibi iputet. Si
ē o statutū ex q̄ ipōnēt esset p̄ceptiū
sic pēret locū qō cōiter tenēt dicere.
Si aūt nō fūt legitima auctoritate im
posita. tūc Ēnei. q nō fūt obligati tali
bus ipōnētibus nō peccāt: nec in aliq̄
obligant. Aduerte tō q: pedagia nō
tpis fūt cōiter illicita. Ētō nisi p̄bēt
legitie ipōsita debem⁹ p̄sumere iusta
c. q̄ de censi. li. vi. ergo aliq̄ p̄o
bent ee legitima stabo i p̄sūptiōe iurisd
q̄ sint iusta t sic non tenear solue
re. Et sic nota q̄ noua pedagia siue
augmētatiōes factae nullius potest esse
ri gere: nisi sit certus. q̄ sint ipōsita t ab
hīte auctoritatē ipōnēdi t ex legiti
ma cā et q̄ ius p̄sumit oia fore iusta
Ētiā est q̄ subdimus q cogeretur ab
ipōsitā exigēda excusaret in dubio p̄ bo
nā obedīcie: sz nō illi q̄ voluntarie ea
exigunt. Nec excusarē eos a mortali
pctō qui de hoc aduerterēt si ea volū
tarie exigerēt. Alias hoc nō aduertē
do. l. q̄ ius p̄sumat iusta nisi quatenꝰ
p̄bent legitima nō peccat mortaliter
sed ad minꝰ tenebūtur ad restitutionē
exactorū si postea inuenient non fuisse
legitima. Subdit vō obligāt fm sor
tā statuti q: leor̄ iudicū bēne po
terūt pedagia ipōnere. vt no. Pa. in
d.c. inquisitionis. q: pon⁹ tūc dī collecta
q̄ pedagiū. Quod limita vez q̄n p̄ bonū reipublice fuerūt ipōsita alr nō
obligāntur nisi q̄ p̄sēserūt. vt in regula
q̄ dēo tangit li. vi. Itē nec ēnei nec
ēdūi obligāt q̄n sūt ipōsita ex certa
cā t p̄fat ēt ab hīte p̄tē ipōnēdi t il
le q̄ exigit seu exigere facit non ipler
cām p̄ quā sūt ipōsita immo peccat
mortaliter t restituere tenēt: q: cā cessā
te cessat effect⁹. de appel.c. cū cessante
sane intelligēdo. l. loco t tpe debito:
q: nō sēp sed p̄ semper illō tenēt face
re p̄ q̄ē pedagiū ipōsitū. Et hec oia
intellige: nisi i nō solūēdo talia peda
gia imineret aliq̄d scādalū q: tūc indi
ctē teneret gl̄bz ad ea solūēda Cō
sulo ergo Rectorib⁹ q̄ videāt decreta
dictorū pedagiorū vt possint bonū in
dicū dare: vtrum sint obligatoria ad
culpā vel ne. Itē dic q̄ nimis granant
alijs ipositiōibus vel q̄n gabelle sūt ni
mis graues t sine necessitate nec ad
vtilitatē eōis possunt fraudare sine
peccato. similiter q̄n imponens non
habet iustum titulum dōnij.

¶ Utrū xp̄iani teneant̄ solvere peda 7
gia sarracenis t aliis infidelibus. &. fz
Hosti. q̄ nō tenēt̄ nisi solū ad hoc vt
sustineāt̄ i trālitu p eos. t placet mi
hi opio fz alij Iōnū teneāt t male. tuz
q: xp̄iani nō tenēt̄ ad eorū statuta.
Limito tō nisi exp̄sse ex pacto voluita
te conuenisset cū eis ad solūēdū. Nāz
tūc si ipsi seruāt fidē xp̄ianis xp̄iani te
nentur eis seruare. xxij. q. iij. Innocēs
t. xxij. q. i nolī. hic cōcor. Archi. in
d.c. si quis rompetas.

¶ Utr̄ exigēres pedagia seu exigēs fa 8
cēres teneāt̄ itera tenēt̄ restituere. &. bal.

in.l.i. de consue. seu. ff. de his qui seu
da. pōt in. §. Abbatissa t l titulo. de pa
ce iura. fir. §. cōuēticulis q̄ sic. Ītō ad
dit q̄ si fiunt aliq̄ robarie i eor̄ curia
territorio vel districtu ab eis possesso
vbi exigūt pedagia a trāseūntib⁹ tenēt
aut robarīā restituere aut malefactorē
exhibere. l. ne qd. ff. ō lēē. rui. naufra.
t q̄ tenēāt ad restitutiōēz i integrū de
spoliatiōe itelligo vez: q̄n ex defectu
eor̄ venit nō faciēdo qō facere tenēt
xxiij. q. ii. vñs. t. q. v. administratores
t. C. ō ap. l. si appellatiōnē t legē ho.
t archi. i. d. c. si qs rompetas ñ tñ te
nēt exactū i pedagio restituere. §z hz.

Ena stricte t ꝓprie ē vñ
taxat illa q̄ est cor
poris affectiua: t nō appella
tiōe pene ñ venit pēa pecūiaria vl ex
corp⁹. fm Pa. l. c. inter alia ve imu.
ec. t ibi ēt ex. vbi dī. plagiēs ad ecclīā
ñ dz cōdēnari ad penā. t tñ postea dicē
q̄ legitie puniēd⁹ vbi ē gl. puniēd⁹. l.
pecunialiter dōtatar: vl alia pena preter
corpalē. xvij. q. iii. reū. t. c. id cōstituim⁹
Sz large accipit p̄ oi eo qō minuit ō
p̄imonio vl p̄uat ab aliq̄ legitio. Se
tñ i. c. fi. de elec. li. vi. dicit q̄ cōstitutio
p̄pe ē penal q̄ p̄uat iure q̄sito vt in. c.
si religiosus eo. ti. li. t ita pena ē q̄ pu
nit t vindicat qō q̄sq̄ cōmisit vt in. c
pēnia de pe. di. iij. vbi gl. i. c. dispēdia ō.
rescrip. eo. li. t illa lex ē penal p̄prie q̄
p: o vindicta ledit vel in p̄sona vel in
alio quesito vt in. d. c. dispendia.

¶ Utr̄ cū qs petit interesse qō passus 1
ē vel q̄ restituat minus ablatū pena
petat. &. q̄ si ille a q̄ petit eā habuit rē
quā petit tūc non ēst pena nec ex pte
actoris. nec ex pte rei. Sz si eā nō ha
buit puta q: petit interesse tūc ex pte
rei ē pena fz nō ex pte actoris. Si vō
peteret qō actori nō abest nec reo ad
uenit sic ē pena ex pte utriusq̄. Et ō

solū qñ ē pena ex pte utriusq̄ vl salē
ex pte actoris hz locū illud qō dī q̄
pena nō ē soluēda in foro sic nisi post
cōdēnationē in gl. rui. q. ij. fraternitas
quod no. quia facit ad multa. dicit a
Pa. in. c. finem ve do. t contu.

¶ Quomplex ē pena. §. vi. Pena ēt 2
canonica vel legalis q̄ ipōnit a iure ca
nonico vl a legib⁹. ō q̄ in. c. statuim⁹.
xvi. q. i. t hec pōt exigi taz a clicis q̄
a laicis. fm Pa. i. c. dilecti de arbitris
cit. c. si qs cōmunat. t. c. fe. xvii. q. iij.
nā qō sit lege punitente nō ē pctū. xx
iij. q. iij. q̄ peccat. l. grach⁹. C. de adul
¶ Sz qd si nō petat. tenēt ne in foro 2
rō anime illi soluere. §. q̄ aut ipōnit
ipso facto t sic fz Ba. in l. ō vñi. ff. de
in ii. de feudo sine culpa nō amitten.
q̄ fz nō sit necessaria sua ad esse ei
tñ necessaria ad executionē esse. t seq
tur Archi. in. c. felicis. de pe. li. vi. vbi
dicit. q̄ fz etiam talia bona trāseāt i do
minū fisci t desinūt ee criminosi. sicut
i bonis hereticī alīⁿ q̄ cōmisit crimē
lese maiestatis ēt sine sua. Et necessa
ria ē postmodū q̄ declaret ei crimi
nosum antecēs executio fiat bonorum
vel alia executio. facit glo. m. aut. de in
cestis nup. §. i. t in. c. q fm leges in fi.
de here. li. vi. facit qō no. Bal. i. l. iube
mꝰ. §. reconomꝰ. C. ō sac. san. ec. t bar.
i. l. diuꝰ la. fa. ff. de custo. t exhi. teo. t
Butri. in l. raptores. C. ō epi. t cle. vbi
volūt q̄ regnū processus declaratorius
plene dūnte antecēs decernat ad
executionē bonor. fz ipso iure sint p̄fi
cata. Itē gl. i. anc. ō tabe. §. penultio. q̄
vult q̄ fz tabellio a iure sit p̄uat⁹ offō.
tñ sine sua hois valēt instrumenta. Et
hoc segē Pa. i. c. cū nō ab hoīe. de re iu
di. Sz limitat vez. nisi facti ēt notorii. q: i cert ñ ē op⁹ executio. Intelli
go ita notorium q̄ nulla possit ergi
uersatione celari. Et ex hoc patet q̄

In foro alie nō teneā ei soluere aīa scīa, nec ēt is fit notorium antequ fiat accusatio vicio bonī. q; non teneā illa erogare. nisi sibi pericul. vel ab eo periculū cōperit. Nec quis posset ea auferre nisi precedat sententia declaratoria vt p3 per ea q; dixi. s. Alassin⁹ §. vltimo. Sed hic aduerte q; qñ talis pena applicat bona alicuius alicui puta fisco vel alteri tpo iure. q; is talis aīa sententiā nō teneat vt dixi dixī potest ea multo onerosio in animo rāl ferre. neq; fructus ēt talia rei. Nō q; si cōdemnaret q; sententiā fiscus vel ille cui fuerit applicata. vēdicaret ea a quibus eā fructibus medio tpo. nec teneret restituere. Penā nisi aliqd lo eo pcī inuenīt apud alienantē vel ipz Quidē vt in. §. i. t. c. ēt fm legos facit Li cū arte. §. vlt. cū l. sequ. ff. solu. matri. Et iō sic sint ei oīa illius cui alienat non potest fm pscīcīā t ēt sine peccato mortali. nisi alienasset p necessitate vite. vt p comedendo t huiusmōdi quia argumento eorum q; no. Bar. in l. post. ff. ō dōa. talis administratio bonorū necessaria vt est supradicta non est pfatis interdicta sed solū voluntaria. allegat. l. reo. ff. de solu. l. pero. §. pdūi ff. de. le. ii. t l. alienatōe. l. ff. famil. her. nisi aliter esset solūēdo. p dīno dato. vel nisi ea restituere ꝓdinonem rei ita esse. si modo tale delictū pp qđ sua bona sint fisco applicata pōt aliqno mō pbari. Sz si esset totalē improbabile posset alienare ēt titulo oneroso. Timo ad lucranno alienare bene posset Et sic intelige t limita Bal. vbi supra t in. d. §. consequens. t Pa. in. d. c. cū non ab homine. t Jo. an. in. c. p. humā de homi. li. vi. l nouella. Si vero pena non ponitur ipso facto sz venit ponenda sic similiter nō tenetur ante ꝓdīnatōes. Leuis q; relatore in pan. ff. de iure fisci. t aīi ꝓdīnatiō ex potest disponere quomōcūq; vltiq; eius. ē res sua sz possit ea ꝓuari. Et no. fm Bar. in. l. fi. ff. de penis t. l. in honoratis. ff. de acti. t obli. q; hec pena in iudicio non pōt exigi post annū sed solum s. ānū possīt qo ei succrit Et hoc intellige qñ est mere pena tm et pte actoris seu cui applicat. ēt ex parte rei licet fallat in aliquibus casibus ō ḡbus vide glo. in. l. in honorariis pdicta. t sz hoc tene glo. i. d. c. fraternitas t ibi fua. Is alto a'r sentiant t male. 4

¶ Vltrā ad incurrēdā penā que ipso facto ponitur negatiue requiratur mōitio. ē. Inno. in. c. exurgēte de pben. q; nō incurritur sine mōitione. Pa. ibidem tq; nō requirit sz ipso facto incurritur. Et glo. in. l. i. C. de his qbus vt indi. p qua. Bar in l. in cognitōne ff. ad silleia. Scindit q; pena apposita nō videlicet mortem desinit ipso facto incurrit quo facultatē habuit vidicādi t nō vidicauit. Et ēt glo. i. c. i. de hēre. t bonis ter. i. c. cupiēti post finitis de elec. li. vi. Sz in concordia q; ipso Inno. qui ēt tenet Pa. an. i. c. licet de elect. li. vi. t multi alii: est vera qñ iuo nō prefigit terminū. Vbi. ēo pa. t bar. intelligit vbi iuo pfigit terminū qz tūc terminus interpellat p hoīne e. potui. de locato. t sic cōcordat Semi. in. d. c. licet. Sed vbi nō ponit pena affirmatiue ipso facto sic nō requiritur monitio. Et nota q; tunc vt ponat pena negatiue qñ pōnit ꝓra omittentem siue nō facientez qđ facere tenetur affirmatiue vt pontif qui dicitur intelligitur committenti seu facienti aliquid q; nō est faciendū. quod bene no. 5

¶ Vltrā pena sic posita a iure in uno vel pluribus casibus non incurritur nisi de illa vno in re agatur. q; sic per tex. ibi glo. i. c. si posse. i. fi. de elec. li. vi. facit glo. in. c. i. de postula. pla. q; dicit q; dispensatio et penalis concepta in electione precedit et in postulatione qz p postulationē pueniūt ad electionem. l. oratio. ff. de spon sequit hoc Pa. l. c. de multa de pben. t in. c. fi. ō mutu. pecu. Sed ego in fauorabilibus habeo. p i dubitato q; dispositō ꝓcepta i uno ex tēdāt ad aliū qñ eoparat p aūt. Itē si qs liberos. C. ō nālibus lib. vbi pater unum filiū naturalem in aliq; legitimo documēto appellās simplr filiū naturalē legitimasse vt ocō alios filios naturales q cōffecta sūt qz habent eādē cōditionē Sed q; ad penam est gl. singularis i Jtū in cle. i. de cō. san. t affi. q; dicit q; pena apposita cōtra hēntibus mfimoniū nō extēdit ad Jhēntē spōsalia eā dic q; qñ aliq; duo i iure sunt ꝑticipata cōmuniter: t est eadē rō expressa tūc statutum in uno extēdit ad aliud ēt in penalib⁹ sz qñ nō sūt cōmuniter pacificata sz solū i aliqb⁹ casibus nūc non extēdit Silr sz ratio sit eadē tū nō extēdit pena sz solū phibitio nīsi ratio sit expssa qz tunc extendet ēt quo ad penas vt. §. diui lex. §. vi. Et sic itellige glo. supdictas t limita t glo. in cle. vnica de offi. vicarii Et glo. in. c. ꝓstitutionē ꝑ regula. li. vi. Et glo. in regula q; a iure ō re. iur. li. vi. t sic cōcorda 6

¶ Vltrū pena que ponit ipso iure habeat locū in eo q; pcessit ad actū ꝓpiquū delicto. ē. fm Pa. in. c. i. ō eo qui mini. in posse. q; nō nisi perfecerit actū sz aliter sit puniēdus arbitrio iudicis qđ pbat i. c. cū i cūctis ō elec. ifecto. c. ppetuo eodē ti. li. vi. t ibi glo. Secus ō pena q; venit ponēda p decretū iudicis. qz sic punit ac si pfecisset ex quo peruenit ad factum ꝓpinquū. vt in. l. si qs non dicā rape. C. de Epi. t Cle. l. io q; cū telo. C. ō sicariis Hoc tū nō haberet locū in pēis per statutū ipositis qz ō ba statui eximunt actū perfectū Jta no. Bar. i. d. l. io q; cū tello t nō non sufficeret incboasse Sduerte tū fm Pan. in. c. Rainald⁹ de testis q; incurrit pena apposita Jnuentib⁹ alicui facō ēt si la Jtractōe de facto ēēē ñ habuerit iuris effectū vt patet in. d. c. Rainaldus t ēt si Jdicit de iure. l. nulla. C. de Jhē. t cō. stipula. Itē not. Bar. in. l. qcūq; C. de seruis fugi. q; vbicūq; de pena capitali vel corporali loquitur subintelligit volue. ff. de in ius iur. l. ii. t in. l. in actionib⁹ t insti. ō suspecto. §. suspectus Secus i pecuniariis pensis vt. C. de nota. ecc. l. si fri Idem tz Sal. in. l. pōt. C. ad. l. cor. de fica. Idem Bal. in. l. data opa. C. qui accusa. nō. pos. Idē pau. de ca. in. l. i. C. vbi sena. vel cla. facit gl. in. l. qđ ergo. §. ex cōpromisso. ff. de his q; notātur ifa. t glo. i. l. t si, scuerior. C. et quibus causis ifa. irroga. Et ibi Bal. dicit q; cōmittēs per lasciuā puta curredo equū homicidiū nō dz occidi sz statutū dicat q; hōicida decapitet. 7

¶ Vltr̄ sufficiat ad obseruātiā legis soluere penā solū qñ phibet sub pena. §. vt supra Inobediēntia. §. i. et illud fua in pscienna in foro aūt pcientioso sufficit facit gl. i. c. dilecti ō arbi. t in aut. de iudicibus. §. qz vō vbi pz q; pena soluta q; erat in cōpromisso ñ pōt peti vt fieri sine nisi addatur vt soluta pena fiatur arbitrio. ff. de tranlac. l. pōt. t. C. eodē l. cum pone 8

¶ Secūda pena vt cōsuetudinaria de q; in. c. dilecti ō offō ordi. sz hodie non est in vsu: sz si esset in aliq; loco posset exigi ēt a religiosis vt videtur. 9

¶ Tertia pena vt cōtumacie punit

ff.de colla.bo.t C.ō modo moleta.l. illustris sed de iure canonico nō po test pen aperre fm Hosti.nisi ḡtā est interesse iuram.c.i.ō volo t contu.vl nisi periur ad satisfactionem iniurie vt in.c.olim de iniurio tuder tamen vt in.c.olim de iniurio tuder tamen si hȝ potestatem mulcrandi sicut ha ber ordinarius vt in.l.u.in fi.ff.de iu di.hȝ potest exigere.

10 ¶ Quarta pena ot iudicialis t hec pōt peti a quocūq; facit ad hoc.c.fi. de dolo t contu. Unde licite clericus agit ad estimationē iniurie sibi illate

11 ¶ Quinta pena est arbitralis t hec petitur ab eo qui non seruat arbitriū c.dilecti de arbi.t hec potest peti a q̄ cunque vt in dicto capitulo dilecti t ibi glo.secundum tamen Hostien.de equitate non debet peti nisi ḡtum est interesse partis

12 ¶ Sexta pena of quentionalis ḡ ptes ex iudicium inter se ponūt t pe ti pōt ḡtum interest.l.predia.ff.ō ac empti.t vendi.fm Hosti.t do.Ant. in.d.c.dilecti Sed fm Inno.in.c.su ani de penis t Pa.i.d.c.dilecti pōt etiaz peti si excedat interesse nisi siti fraudem posita sed non credo a cleri cis vel religiosis secus a laicis t psu mitur in fraudem usurarū posita quā do simplr est posita super promissione ḡtatis vt in.l.cum allegas.C.ō usu ris t ibi p doc.t in.l.Julianus.§.idē Papinianus.ff.de ac.empti.t vēdi.t Bar.in.l.rogasti.§.i.ff.si cer.pe.t ca nonice in.d.c.dilecti Secus ēet si ap poneret super facto vt in.d.turrib⁹ Si militer nō presumeretur i fraudē q̄n promittitur ḡtitas t postea factum t vltimo pēa fm do.Anto.in.d.c.dile cti t allegat Butrigarū in dcā.l.cū allegas t Bar.in.d.§.i.t cam sequor nisi contrahens ēet usurarius .ḡtuis Jo.an.i.iii.addi.ad spe.teneat q̄ psu mitur in fraudem t allegat Ol.in.d.l. cum seruus.ff.de pdito.t demōstra tio.et vt intelligas pono tibi exemplus pmitto tibi soluere centū t nisi dede ro tibi.x.p pena sic presumimur i fraudē q̄ super ḡtitate illud exem plū pmitto tibi facere domū portare ligna t nisi fecero soluā penā sic n̄ pre sumitur in fraudem q̄ est super facto aliud Exemplū pmitto tibi centū i tali termino t pmitto venire ad iudicē t recipere preceptum de soluendo vel vando pignora t si non fecero pro mitto tibi soluere penam sic non pre sumitur quia licet sit Primo quan titas.tamen post est factum Et vltimo pena

¶ Utrum ille qui ex ipotētia nō facit 13 ad q̄ obligat sub pena euadat.&.q̄ si loquimur de pēa iuris vl statuto sic ē clar q̄ n̄ incurrit Idē dic de snia iudicis generalr iponētis pēā puta excōicationis fȝ Sede.Silio.913.t se quit Pa.in.c.P.t.B.ō offō dele. q̄ vba generalia debēt intelligi ciuili mō ar.l.si cui.ff.de Fui.t in.l.ratus t in.l.quod dicim⁹.ff.de solu.Si āt spā liter iponit pēā puta nisi cōpeas tali die excōico te tūc fm Pa.i.c.cū sup eā ō testi.co.si ex snia apte constat q̄ iudex voluerit eū ligare siue posset vl nō sic cū snia sit nulla eū cōtineat in tollerabilem errorē nō ligat.c.p tuas ō sē.excō.sīr nō ligat si appet q̄ non voluit ligare ipotētē puta q̄ dicit si cō tēpseris vel si dissuleris cōpere tc.q̄ nō potēs nec ptēnit nec differt vt di cit gl.i.c.fi ō elec.li.vi.Si vō nō pōt ppēdi mēo iudicio sic q̄ ad deū sī ligat sed q̄ ad ecclesiā t nos sic t sic itelligē gl.i.d.c.vnico.tit.q.v.t i.d.c. cū sup eā sed tñ pbato impedimento nulla indiget absolutō ex hȝ ho.t spe. placet ēt fm Pa.in.d.c.cū super eā

si esset sua pape q̄ debem⁹ p̄sumere q̄ noluerit eū ligare ar.c.vt nostrus vt ecclīalica bñficia t sic nō ēet irre gularis hȝ celebrasset q̄ō bñ no.si aūt loquamur de alijs pcis sic certum est q̄ in foro anime pcis non possunt fm Sco.i.iij.di.xv.q.ii.nisi q̄n iter esse ipositat facit.c.significāte de pi gno.t.c.ii.ō consti.t c.ex lris de i in te.restī.t ad.l.incendium.C.si cer.pe. que vult vē incendiū n̄ liberet q̄n ḡ titas est in obligatione q̄ cuz obliga tio sit in genere vt ff.ad.l.fal.l.in rōe §.diligēter tonī gen⁹ pire nō pōt.&.q̄ quando p̄stit in genere obligatō ve rum est q̄ obligatio ex impotentia n̄ extinguit hȝ liberet a pena ppea dicit aug.in.l.rescriptū in pn.ff.de pac.q̄ ēt si teneam⁹ q̄ fisc⁹ hēat tacitā hipo tecā in maleficijs ȝ delinquētem nō tñ preferetur creditorib⁹ imo credi toreo pferūt ei allegat tex cū sua gl. l.l.viuca.C.de penis fisca.Nō q̄ talis tractat de lucro captādo t creditores de damno vitando facit.l.fi.§.licen tia.C.de iure deli.t.l.vnica.C.ō ipo. lu. ō scrip.t.l.fi.C.ō codi.q̄ no.bñ.p exigēnb⁹ pēnā vltra interesse suū ab il lis qui sunt non solucdo q̄ tenentur restituere eam creditoribus

14 ¶ Quid si obligat⁹ sub certa pena ad aliqd faciendū vl dañ.p pte iple uit t p pte nō ex culpa sua.&.pa.in. c.suam de penis q̄ si obligatio ē diui dua nō cōmittit pēnā nisi p parte nō solura Si vō est idiuidua sic soluet to tā pēnā ēt de iure canonico Et q̄n di cat obligatio diuidua ē q̄n solutō par tio p se valet q̄ ad pte tantū ḡtā toti ad se totū Indiuidua vero di q̄n nō valet illa pars p se Exēplū pmitti tibi scribere bibliam t dcrem sic si scripsi solū bibliam n̄ soluā penā i totuz q̄ obligatio est diuidua q̄ biblia per se valet fm totū suuz secus si promisisset scribere bibliā t scripsi quatuor quia nos certe nō valet pro biblia t ideo obligatio erit indiuidua q̄ ad illud p se valere possūt sine alijs ō hoc ple ne.no.in.l.stipulatōes nō diuidit ff. de vbo.obli.t i.d.c.sua vbi addit gl. hec vera q̄ ad pēnā q̄ cōmuniē in nō dādo vel nō faciendo sec⁹ q̄n quis recipere puta legatū vl hereditatē si sic fecerit vel soluerit q̄ nisi totū faci et nō hēbit vt i.l.meum⁹.t.l.cū fund⁹ ff.de condi.t demon.de q̄ vide plene in.l.si seruus.ff.si quis cau.

¶ Utrū statuta sint licita que soluī ipo 15 nūt pecuniariā pēnā p homicidio ad ulterio t huiusmōi.&.Bo.t seqūr Pa.i.c.ii.ō delic.pue.q̄ n̄ q̄ boies exponuntur venales ad ōliquēn.q̄ nulli bñ timēt cruciatue q nō timent penas pecuniarias vt hēant suū ipen tum ar.l.i fuoz t in.l.aut facta.ff.de pe.t in aut.de mēda.pn.§.05

¶ Utrū p̄mittēs sub certa pena hē 16 re ratuz p̄mittat pēnā Jacobus de fa cto.&.fm bar.in.l.id qō pauplb⁹.C. ō epi.t cle.q̄ nō Secus si promisisset habere ratū t firmū q̄ rati refert ad ius t firmū ad factū vt in.gl.d.l.

¶ Utrum tps prefixū in odiū negli 17 gentis currat ignorāti vel legitime i pdito.&.fm Pa.in.c.q̄ diuersitatē de concess.prebē.q̄ nō Sec⁹ quādo prefiguritur odium negligentie hȝ in alterius fauorē vt pz in.l.genero.ff.ō hīs qui notan.infa.vbi tps anni curr it mulieri ignorāti mortem mariti t vide glo.in.c.statuimus de preben. lib.vi.Et no.Spe.de edic.instru.vbi dicit q̄ hȝ executor testamēti n̄ potue rit exeq.j.ānū nihilomin⁹ executō de uolus ad eōz ar.l.nūti.C.ō epis.t cle. tc.nos qdē de testa.nō q̄ ēt in fauorez defuncti n̄ in odiū executoꝝ.

18 ¶ Utrū iudex possit augere vl minuere penā legis vl statutoꝝ. ff. fꝫ Ho. in. c. in archiepatu ō rapto. q̄ si ꝓcedit ex ordinarie sic ꝑt. l. qd ergo. ff. ō his q̄ no. lū. Si vō ꝓcedit ordinarie sic nō pōt iudex delegare, vt no. i c. de causis de offō ōle. Iudex vō ordinarius potest ex cā mitigare vt not. Bar. i. d. l. qd ergo ⁊ legt Pa. in. c. ij. de ēpis. ⁊ vēdi. facit. c. at si clerici de iudi. Ber. vō in. d. c. de cīis ⁊ de accusationibus in c sup his dicit hoc verū q̄n pōt dispēsare iup crie alīs. n pōt minuere ēt ex cā Nota. tū q̄ q̄ plurib⁹ legibus ꝓ eodē delicto diuersis penis pōt puniri si ab aliq̄ iudice ponitur ei minor non poterit aliq̄ mō puniri alia pena vt in. l. g de crimine. C. de accusa. ⁊ ibi Ange. ⁊ Sali. in. d. l. g de crie vnde tenet tho. xx. ij. q. ij. ꝓcu. q̄ si dimittit penā in casu q̄ nō pōt teneꝫ ad restitutionē cōitati. vl accusatori si intererat eius vt puniret Si vō aurit teneꝫ reo cū quo cō cor. Host. ⁊ Ray.

19 ¶ Utrū erigēs penā maiorē q̄ sit dānū illatū excuseꝫ. ff. Fm Rodoſi. q̄ si fm ꝓsuetudinē legitimā ⁊ indicium regis exigit excusanē. ēt pſone ecclesiastice q̄n subest cā ⁊ ordo iuris ꝑuaꝫ nec ē corrupta itētio vt. ſ. hoc faciāt pp auaritiam ſꝫ pp iustitiā tutius nō esset pauperib⁹ errogare illō plus

20 ¶ Utrū pena apposita sup ꝺctu nullo vel q nō tenuit vel ipso iure vel p sniam iudicis reuocat⁹ est sit soluēda ff. Inno. in. c. ii. de ꝓcarijo q̄ nō qa vbi ꝓncipale nō tꝫ nec accessoriū. c. inter dilectos. §. ceterū de fi. instru. c. si diligēti de so. compe. c. q̄relā ne ꝓla. vices suas

21 ¶ Cui debꝫ applicari pena. ff. q̄ pena iuris ⁊ statutoꝝ regulariꝫ applicaꝫ fisco q̄i introducit accusationē. l. ml' etanū. C. de mō multa. Sed q̄n introducit actōnē applicaꝫ ꝓti. l. iii. ff. ō sepul. eio Similr q̄n logt simplr vt detur introducere actionē ar. d. l. iii. De alijs aūt penis tꝫ Bofre. q̄ si ꝓsequit dānū vel iniuria alicuius illi applicabit de pe. c. ii. Si vō nō respiciat dānū alterius sic applicabit vel ꝓtī si ē cōuentionaꝫ vl iudici vel fisco fꝫ q̄ de ea est statutū

¶ Utrū pena ꝓposita pp crimē simplr sine ꝓfinitōe tpis sit ꝓpetua. ff. pa. i. c. ex lris ō ꝓsti. q̄ pēa ꝓposita pp crimē sine cāe cognitiōe puta pp iterlocutoriā iudicis itelligit tpalis ⁊ durat solū duráte eius officio vt puta interdixit officiū vl exercitiū alicui tertio. Fm cōem intellectum i. l. fi. ff. de pe. Idē no. Inno. in. c. q̄ translatōes de offō le. qō limita in pena successiua q̄ mōmētanea pena ē ꝓpetua puta muletauit in pecunia aut in corpore ⁊ hmōi facit. l. illicitas i fi. ff. ō off. ꝓ si. Si vō fuit ꝓposita cū cāe cognitōe ⁊ delictū merebatur vt esset ꝓpetua sic erit ꝓpetua Secus si delictū n̄ merebaꝫ penā ꝓpetuā ar. optimū i. l. si ꝓ seo. ff. ō pe. ⁊ fuit dictū Odofre. q̄ se quūꝫ cōiter doc. i. d. c. ex lris In dubio vō intelligitur temporalis.

¶ Utrū pena ertēdaꝫ eē territoriuꝫ ipsā ꝓponētis. ff. pa. in. c. postulasti de so. cōpe. q̄ aut respicit pſonā aut bona Si personā ⁊ sic triplr aut ꝓmo diminuendo eius statutū sicut fama ercōicatio interdictū ⁊ hmōi ⁊ sic cū sint affectiue pſone ponit effectū suū eē territorium ēt q̄ sequūꝫ eū sicut lepra leprosū. l. ex ea. ff. ō postulā. pp qō dicit bart. in. l. g vltio. ff. ō pe. q̄ semel ꝺdēnatus ad mortē q̄uis effugiat nihilominus ꝑmanet ꝑuus pene vbicūq̄ fuerit ⁊ iō nō poterit facere testiū nec ꝺbet ⁊ filia fac. d. l. qui vltio. ⁊ in auth. ſꝫ hodie. C. de dona. inter vi. ⁊ vxo. Sed. ij. interdicēdo certū locū puta ne vadat ad talē locū. vl vt moreꝫ in tali loco. ⁊ sic nō ponit ur eē territoriū nisi p quādā ꝓsequētiā puta q̄ detēnus i loco ꝓhitionis vt interdict⁹ ēt ei loc⁹ origio q̄uis sit eē territoriū. ō q̄ dic vt i. l. relegatoꝝ. §. i. ⁊. §. interdicere. ff. de interdictis. Per quē. l. dic Bar. q̄ nō pōt ciuitas ꝑponere suo ciui vt moreꝫ i tali loco non subdito. nec ēt pōt interdicere. ne vadat ad talē locū nō subditū statuēti ⁊ hoc q̄n sit i penā illi⁹ ꝺ quē ferē tenia Secus si sit statutū ne subditi vadant ad talē locū nō subditū pp comoditatē ciuitaꝫ vl i odiū eoꝝ ad q̄s iret q̄ valꝫ facit. l. fi. ff. de. ōcre. ab or. fa. aut iij. interdicēdo certaꝫ artē puta q̄ non exerceat talē artē. ⁊ sic nō ponit eē territoriuꝫ. vt est bonus ter. in. d. l. ex ea p quā dic. Bar i. l. cūctos populos C. de sū. tri. q̄ statutuꝫ cōtinēs ꝓhibitionē odiosā n̄ ponit i dubio eē territoriuꝫ statutis. Et iō dicit q̄ filia q̄ ex statuto nō ſuccedit. cū tale statutuꝫ sit odiosū. l. maximū vitiū. C. ō libe. ꝓte. q̄ nihilomin⁹ pōt succedere in bonis alibi sitis q̄ nō ponit dcm statum extra territorium statutis. Et similiter puto q̄ sentētia ꝓnūcians aliquē beneficijs suis in dubio intelligeꝫ de bñficijs q̄ hꝫ in territorio disponētis Aut respicit bōa. puta q̄ publicat ea ⁊ tūc si sit de iure cōi sic ponit ad bōa ſita eē territoriuꝫ. ⁊ remanēt ibi tāq̄ vacātia. ſꝫ occupātur p iudicem territorij. ar. l. a diuo pio. §. i. ff. de re iudi. ⁊. l. cū. vn⁹. ff. de bo. auctō. iudi. pos. Si vō. fit. ō iuſ spāli seu municipāli. tūc dic vt not. Bar. i. d. l. cūctos populos. ⁊ q̄ no. Jo. An. i. c. cū fꝫ de here. li. vj. vbi cōcludit q̄ pena n̄ extēdatur vltra territorium.

¶ Utrū qs possit puniri i loco domi. 24
alij de delicto alibi cōmisso. ff. Pa. i. c. ꝺs ō fo. ꝓpe. q̄ sic nisi regnat remissio p iudicē ōlicti quā ꝺs facere. si de licti ē atror. alias non si non vult.

¶ Utrū mādāto delicti fieri i alio loco 25
debeat puniri vbi mādauit. vl vbi cōmissū ē. ff. Pa. i. d. c. ꝺs q̄ eoꝝ cōclusio Bar. ⁊ aliorū ē in. l. si vt ꝓponitur. ff. ō fideius. q̄ vbi ōlictū factū est q̄ ibi ōstinat⁹ est effectus delicti. facit Lle-passo. alios de re iudi. Idē dicas i teste falso q̄ ꝺs puniri p iudicē ad quē ei⁹ attestato trāsmittē. si sciebat illuc ōbere trāsmitti. Pōt tñ puniri i loco vbi deligt. ⁊ loc⁹ erit ꝓuēcōi si ābo iudices ꝓcurrāt sic ō illo q̄ ō loco exemplo mittēs sagittā. vulnerauit aliū i loco ñ exēplo. vt i. c. i. ō ꝓsup. ⁊ q̄ ibi no. Sic sltr ille q̄ ōligt in ꝓfimb⁹ q̄ vel̄ est dicēs i cumulꝫ territoriū ōligt se ar. l. arbor. ff. cōi diui. Sec⁹ si ignorabat illuc attestatiōē trāsmitti. q̄ nūc debet puniri vbi ōligt. vbi agit. ō pēa falsi. facit. l. exigeꝫ dotē. ff. iudi. vbi attēdit loc⁹ ad quē destinat⁹ effectus matrimonij. Idē dic de notario qui facit falsū instrumētū

¶ Quid ō officialib⁹ ōputatis q̄ nō 26
accusāt q̄s inuenīt de nocte. ⁊ hmōi ff. q̄ peccāt mortaliter si se obligauerūt ad accusan. vl pacto vl iuramēto. Si vō se n̄ obligauerūt nō peccāt nō accusādo. nili faciāt i fauēdo malis cōmūcdia. Et si q̄d acceperūt ꝓ nō accusādo teneāt illō restituere vl fisco vl illi cui pēa erat applicanda. ⁊ vltra ēt vsq̄ ad ꝓplemētū pene exacte si accusasset. fꝫ doctrina m. tho. xxj. q. lx. vi. ⁊ pꝫ. §. §. xviij. i fi. fallit hoc i crimine lib⁹. vbi ecclia ifligēda pēa corporaꝫ. q̄ si ō sisteret ex cōpassiōe ēt si aliqd acciperet ꝓ n̄ accusādo ls turpiter acciperet nō tñ teneret illō restituere ō necessitate

Penitentia est virtus q̄ cōmissa mala cū emēdatiōe ppositi plāgit⁹ t odit⁹. t pōgēda vitet⁹ cōmittere nolit⁹ magt in iij sen. di. xxij. t est vna de sacrīs noue legis. q̄ dū disponim⁹ semp peccata remittunt. vt de sum. tri. c. i. §. sacrm.

1 ¶ Penitētia. v. mōio dr pma dr solēnis q̄ ponit⁹ sm illū modū. de q̄ in. c. in capite. fo. di. quam omitto cū hodie non sit in vsu.

2 ¶ Secūda dr publica q̄ fit in facie ecclie t publice. t differt a solēni. Tū in mō. q: in illa nō fuit ille mod⁹ de q̄ in. d. c. in capite. Tū et q: ista pōt ipōni a simplici cōfessore. fz Guil. ouerā. Bofre. t Hosti. ar. c. penitētes. fo. di. t xxx. di. ū go p byter. de pe. t re. q̄sim. Hec ob. c. accedētib⁹. ō excel. p la. vbi q̄ō hendūtur abbates q publicā pniaz ponebāt. q: ibi accipitur publica p solēni q̄ solū ponitur ab epo t hoc verū: nisi aliud hēat cōsuetudo. Dré t. ml. differt q: illa publica ītrat. solēnis vero nō pōt.

3 ¶ Sed q̄ro qñ dr ponī pnīa solēnis vel publica. fr. Pa. in. c. q̄sitū ō pe. t re. q. p. delicto grani t scādalizāti tota vrbe deberet ponī laico solēnit. d. c. in capite. Si vo est graue t publicā fz nō scādalizātī. tūc ponet pnīa publica fz nō solēnis. vt no. i. c. fi. xxvj. q. vi. iūcto. c. i. ō pe. t re. Si aūt sit graue sed occultū t et aliqbus notū tūc nec solēnis nec publica dr ponī Et iō reprobat cōsuetudīne illorū q mulierib⁹ p extinctiōe pueroz quos penes se hēbant in lecto ponunt publicā pnīaz. t vide etī i. d. c. i. t i. c. statuimus. de male. t in. c. fi. de his q. p. fi. occi.

4 ¶ Quib⁹ pōt ponī solēnis. fr. q̄ nec clericis nec religiosis. nec et laicis insignib⁹ dr imponi. ar. d. c. in capite. Et hoc verū. nisi clericus sit deposit⁹ fo. vi. confirmandum.

5 ¶ Quis est effect⁹ pnie solēnis. fr. q̄ laic⁹ post eā nō pōt ad ordines ppmoueri. fo. di. illō. nec elic⁹ ad suplorē vt dr ibidē. pōt tñ epūs dispēsare i ordinib⁹ minoribus. nō aūt ad sacros. fo. di. placuit. Dré nō dr mīmonīū ītere pur si ībit tenet. Iuuenis tñ si phibet ībere. Dré nec militiaz assumere. xxxij. q. ij. §. ō penitētibus. t. c. anūq cū alio. c. Dré nec laicalē habitū deferre. fo. di. c. vlt. Dré dr vinere fz regulaz ecclīasticā. ō pe. di. v. Iniuz t. c. fe. Dré iuuenēs est sub ecclīastico iudice. ij. q. i. aliō de pe. di. i. aliud Dré sit ītantis nō rōe pnie sz rōe celo publicati. qō vez itellige qñ p pniam iudicis ponitur. Secus si ex deuotione quis publicā pniam facit fz Hosti. de offō. archipre. c. ij.

6 ¶ Tertia pnīa dr puata. t dr Sco. in. iiij. di. xiiij. q. i. circa fi. q. q̄ ō vi vocabuli peitet idē est q̄ penā tenet hec aūt nō trīs ipōrat passionē pene vt in hereti. sed et actionē volētis respectu pene. Ex pnīa actualis est puniti⁹ voluntaria vel voluntas puniēdis. t i hac est cōsiderare. Pzio velle peccatū punire seu vindicare. Secūdo se peccasse nolle siue peccatū ōtestari. Tertio pūitionē ī inflictaz velle libere accepta re. Quarto penā inflictā patīter ferre In q̄lib⁹ hoz actuū saluat̄ ppriet̄ vocabuli hui⁹ penitere t i ipīs ppie cōsistit eius significatum.

7 ¶ De q̄b⁹ peccatis dz hō penitere. fr. fz coīter theologos q̄ de oīb⁹ peccatis mortalib⁹ actualr cōmissis. siue aū baptismū siue p⁹. De venialib⁹ vo lz sit expedīēs nō tñ est necessaria ad salutē i hoc mūdo. nisi in quib⁹ casibus. Dzio rōe dubū. vez. i. mortale vel veniale ne piculo se exponat. Secūdo rōe piculi qñ hz aliquā affectionē venialē quā nisi repūat dubitat ne trahat eī ad mortale. fz. S. B. in iij. di. xvj. q. ij. ar. ij.

8 ¶ Vez fgrat singlr ō q̄libz. fr. q̄ sic de cognitis. i. eī de illis spāliter cogitat t tenet spāliter ō q̄libz cogitat vt peniteāt si adsit opportunitas ppōnata fragilitati hūane. alr ū remittit ō le ge cōi. De icognitis vo si ignorātia est inuincibilis. vl excusabilis. nō tenet nisi in grāli penitere. si vo est crassa vl iexcusabilis. sic tenet in spāli penitere q: tenet dare operā vt ea cognoscat t pēteat. hec et Ric. in. iij. di. xvj. ar. iij q. ij.

9 ¶ Vtr possit agi pnīa de vno peccato mortali sine alio. fr. q̄ ñ q: aut de⁹ tōti remittit. aut nihil. t ō oz q̄ peiteat ō oīb⁹. tex. est i. §. ite. ō pe. di. iij. ꝯ cor. Ric. i. iiij. d. xv. ar. i. q. vj. dūliguo tñ sic q: aut lognur ō pnīa. aut p eā remittit culpa t recōciliat hō deo t sic cū radix sanitatis sit vna. i. caritas q̄ secū nō cōpatit peccatū mortale. Jō. est vez q̄ nō pōt fieri aūt de oīb⁹ fiat. Aut lognur ō pnīa. aut dr recte respīc sanitationes tpalis pene ōbite p peccatis tā dimissis q̄ ad culpam. t sic bene pōt fieri de vno peccato sine alio.

10 ¶ Que sunt ptes pnie. fr. tres cōtritio. cōfessio. t sanitatio.

11 ¶ Quarta dr pnīa. i. illa q̄ a sacerdote p peccat̄ Actio ponit. de illa vide. ō. Cōfessio. vj. t j. Sanitatio.

12 ¶ Quita pnīa dr illa de q̄ dr q̄ regulariter p q̄lz peccato mortali dz ponī septēnis. xxxij. q. ij. hoc ps. t quō debeat itelligi. Pa. ōclarat i. c. accepisti ō spō. duoz q̄ dz i illo tpe semel bis vlter iciunare i ebdomoda fz discretionez t iudiciū sacerdotis. t sacit qō

no. i. d. c. hoc ips. Et sic intelligit oīatura q̄ pniam ponit p numerū temporū. seu ampli nō specificādo modū in. c. accusatis ō accu. vide. Pa. q̄ eius fere solēnes sunt. d. iiij. vi. vt in. c. pli. xi. q. iij. q̄ sacerdos dz ponere. vt bis diebus singulis ebdomodis ieiunet. t sic sanisfacit. Et hec verum nisi ex cā aliud dispōsuerit sacerdos. vt in. c. de⁹ q̄ de pe. t re. t in c. q̄ penitet de pe. di. ii. Ubi cū hodie sint arbitrarie date Hosti. q̄ dz sacerdos in penitētia imponēda attendere qd expediat ad salutē peccatori et solus imponēdo vnū pr nr. facit. c. alligant. xxvj. q. vii. sequit Pa. i. d. c. deus qui. vbi bonus ter. t ō hoc vō. Confessio. vj.

13 ¶ Utrū sacerdos possit dispēsare in pena debita cā diminūdo. fr. Pa. i. c. sicut dignus de homi. q̄ sic vt est pulcher ter. de pe. di. i. q̄ penitet. Et iō bonū est vt sacerdos in ipositōe pnie dispenset cū cōsuetudine circa residuas pene si maior erat imponenda. vide ad hoc. ō. Indulgētia. §. r.

14 ¶ Utrūz penitentia facta in peccato mortali sit valida an sit iterranda. fr. q̄ fuit diuersa opi. Ricar. in quol. i. q. r. tenet q̄ sanisfactio precepto cōfessoris. nec tenetur reiterare. sed non satisfacit pene debite i purgatorio. Alij distinguunt q̄ penitentie et quidā manet aliquis effectus post sanisfactionem actum nō sunt iterande. sicut est ieiunium. elemosyna. t huiusmodi. alie autem que non relinquūt aliquē effectū dr iterare. vt fit oratio. t huiusmodi. Sco. vero. in. iiij. di. xv. q. i. circa fi. q. dicit q̄ qui vere semel penitet. t recipit penitentiam condignaz impositam sibi ab ecclesia clave non errante dānāt̄ q̄ postea recidiuet in tenebr̄. p illis peccatis p q⁹ ille pniā

recepe. nisi ad illi pniaz sibi ispositaz
t si illā ꝺplet i cantate ñ ꝺñ solue pe
nā sed meret gratiā. Si aūt ꝺplet et
cantatē voluntarie-solue pena ſz non
meret gratiaz. Si ꝺo illa pena ab eo
exigat et cantatē pena quidez soluit
ſz ipe nō soluat. pma qdez est satisfa
cio simplr. q: placio t recōciliatio. se
cūda ē satisfactio. q: voluntaria reddi
no ſz non simplr. q: nec placio nec
recociliatio. Terna ē satisfactio vltra qꝫ
nō exigit vltcrio: pena. Et quo ꝑ illu
dit. q: nō ē necesse talez pniaz iterare
sed soli ꝺ peccato postea cōmisso po
ne exiplū ꝺ eo qui cōmisit crimē pro
q̄ ꝑcisse meret manus abcisionē. vñ
si ulla inuito abcidat̄ man⁹ sanctificat
t sanctit regi sufficiēter. nec ꝑz iustitia
cogēt ad vltcriorē penā. Quis non re
capiat i gratz t amentiā. sic multo ma
gis vbiq; sibi eā infligit. Ēt si talis
ꝓ nouā mortale postea cōmissuz dā
naret. aūqꝫ toti pniaz ipleuisset. non
puniret eternalr. ſz solā pena cotrī
dēte illi pnie q̄ non fuit hic expleta t
tpalr. q: ex quo ꝓ iustitiā punitiuā ipo
sita ē semel pena tpalis hic. ꝓ peto ꝺ
q̄ vere penituit nūqꝫ ei debet nisi pe
na tpalis. t illa soluta nulla debet alia
ꝓ illo peccato. sed tñ ꝓ alijs. Pda.
ꝺo in. c. q: quidē de pe. t re. t Archi.
de pe. di. iij. §. vlti. tenēt q: nō valet ſz
est iterāda simplr. Sed ego teneo cū
Sco. cui⁹ opi. vſ apte tenet glo. sin
gularis i. d. c. q: quidaz vbi dicit q: ſz
ñ valeat talꝫ quo ad vitā eternā. tñ va
let ei q: sēnet fructū eius cuz de alio
crie pniaz egerit. de pe. di. iij. §. vltio.
vbi ēt glo. ꝺz q: nō tenet talez ꝓniam
reiterare. t hāc glo. colter sequuntur
doc. t cuz ea trāseunt. ſz archi. dicat
colter tenere ꝺrium t male.

¶ Utrū pnia in articulo mortis vtla
ta valeat. q. ꝑz ꝺcā q: sic ꝓ dicta Exe
ch. xviij. In qcūqꝫ hora cōuersus fue
rit peccator. ꝛc. Ꝺz hora mortis ca
dit ꝺ illo signo ꝺcūqꝫ ergo ꝛc. ſz ad
uerte q: ē valde periculosū vsqꝫ ad illū
tpꝰ expectare. Et ꝓpea dicit Aug. de
pe. di. vi. i. c. nullus. quez sero peniteꝫ
oz nō solū deū timere iudicē. ſz iustū
diligere. nō tñ penā timeat ſz amet
ꝓ gloria. ꝺz. ii. de crie volere t de ol
eius ꝓdicta varietate. hec ille. Sz cū
hec coiter nō adsint. pniēti i extre
mis. tū q: ꝓncipalr vt plurimuz con
uertūtur taleꝫ timore mortis t iserni
ꝑz q: nisi mora mineret nō cōuerte
rēt. t ió ꝺficit ꝓmā necessariū. s. q: si
cōuertit. q: diligit deū iustū. Ēt nec
cōuertit ꝓncipalr qꝫ gloriā. ſz qꝫ pe
nā euitādā. ꝑz si de pena nō timeret
pseuerare et in malis vt prius. Ēt cōi
ter ꝺficit tertiā. q: cū sit q̄si ex se ex i
firmitate non pōt volere de singulis
peccatis. sicut tenet nec cōfiteri. Et ió
credo verissimū dictū hiero. in transi
tu. vir fingit de cētū milia hoiuz. q̄uz
mala fuit vita in morte diuinā idulgē
tiaz obtinebit vnus. hec ille. de mā
pale vloe. ē. Confessio. vj.

Ercussio

dupler est
s. tpalis q̄
fit malo t iniuste ꝓmone cū. s. ꝺdi
seret⁹ ꝓlatus. inuitꝫ ꝓmōe peuit cor
da infirmorū. t hec semp ꝺ se est ma
la t peccatū mortale. nisi aliq̄ circūsti
antia excuset. vt. xxxv. di. c. vlti. Alia
est pcussio corporalis q̄ fit corporali
manu vel flagello. vel simili ꝺberādo
t hec si fit ex malicia vl odio ē pecca
tū mortale. nisi esset in modico t leui.
ꝑz hoc i. c. i. xxxv. di. iiicro. c. ꝑz ibi
dē. t in. c. i. ꝺ clerico pcussore. q: si est
clericꝰ ꝺz deponi. q: nō fieret. nisi ex
set mortale peccatū. Si ꝺo fiat ex ca
ritate t cū correctiōe t moderate sic
licita est. t meritoria in ꝺbus potest

bꝰ subditos suos. xlv. di. cuz
beatus ita tñ q: matrē pietas patrem
vero disciplina subditos prelatum ex
hibeat vt. xlv disciplina.

1 ¶ Utrū clerici possint ꝺberari. ē. q:
ꝺo nemine ꝺz verberare. ꝓnis ma
nibus. lxxxvi. di. nō liceat. Illi ꝺo ꝓ
lati possūt clericos in minoribus oꝛ
dinibus ꝓ leuibus et culpis verbera
re. xlv. vi. §. Salamon. vāmō. Item ꝓ cuz
ad quē ꝓnet de sē. excō. c. cū volun
tate. §. vltimo. In sacris ꝺo existes ꝺ
berari non ꝺbent nisi in maioribus
crimin⁹. xxxv. di. c. ante oia t. d. c.
cum beatus alioquin esset excōicat.
ar. a Ꝺrio scīm in. d. c. cuz⁹ volūtate. in
§. si qui vero t de hoc. ō. excōicato.
v. casu. i. t quō pūt hoc ꝓ alios clerī
cos facere nō ꝓ laicos t ibi ponūtur
multi casus in quibus potest percuti
sine excōmunicatione

2 ¶ Utrū religioī similiter possunt ver
berari. ē. q: sic a suis ꝓlatis ēt ꝓ le
uibus culpis. c. reprehēsibilis de ap
pella. t de accu. c. qualiter t qñ in fi.
Sīlr pūt ꝓ alios regulares vel cleri
cos seculares nō ꝓ laicos nisi qñ sūt
incorrigibiles vt. ō. in. d. casu ꝓmo

Eregrinus

ꝺ ꝓ
pue q
cū devotionis alienae visitare
uadit ecclesias vel sanctoꝝ reliquias
vt no. in. c. rompetas. xxiii. q. iii. Et
tales sunt sub protectione ecclesie de
treu. t pac. c. nouimus. Et q tales
rebus suis spoliat debet excōicari. vt
in. d. c. si quis rompetas et duobus.
c. sc. bodie ꝺo ꝓ processū curie sūt ex
cōicati ipso facto t a Papa solūz ab
soluūtur q rompetas spoliūt. Ēt no.
q: accedētes ad sedē apostolicā iteri
cum rebus suis sub apostolica prote
ctione consistit et ꝺ peregrinis. c.
vnico. Ēt illud est vltimū refugiuz il

lorū q grauant ab aliquo ꝺgamo vt
arripiāt iter ad sedez apostolicā. q: la
spondūt eius iurisdictionez vt. d. c.
vnico.

¶ Quo fiat de rebus eoz si moriā 1
tur in via. §. Ꝺcīt. q: quicunq; ani
mo retinēdi accipit eas vel aliud eoz
mortaliter peccat. q: sūt restituēde he
redibus eoz si pūt scīri vl pauperib⁹
erogāde si ignorāt vl si foret nō in
uenīt. q. eas deferat ad heredes nec
ꝑatur in breui inueniri. Hec valet
ꝑz Ꝺcīt. Pluctudo vel flamma i Ꝺrii

¶ Peregrinus clericus quis dicat 2
vide. ē. Ordo. iii. §. vj

¶ Quō debet admitti. q. quis oportet 3
habeat ltras comēdatitias seu testimo
niales vel pape vel sui ꝑpi t sic poterit
admitti si mō sigillū ꝓprū ꝑpi sit no
tū ar. de prebē. cū secūdū t de consti.
sopite. Si ꝺo nō sit notū ꝺz sit sigillū
q̄ctz episcoporum ꝺ de. pace. Et si
nullū prefatorum esset notū tunc vti
posset preiudiciuz magnum generari
nō creditur ēt si cētuz hēret fm Ja
no. in. c. tua eo. ti. Sed vbi nullū pre
iudiciū pōt euenire pōa vult celebra
re in secreto ex devotione sic admit
tatur ēt si nullā faciat fidē fm Ꝺcīt.
in. c. me eo. ti.

¶ Quid si dicat se ltras amisisse. ē. si 4
probat ꝓ duos testes amissionē t teno
rē earū t q: sine vitio fuerit admitta
tur de presūle. c. cū olim in fi. no. ber.
in. c. i. eo. ti.

¶ Utrū recipiēs ad ordines ꝑegri 5
num sine licentia sui ꝓlati incurrat
aliquā pēnā dic vt. ꝺ. Irregularitas
§. xxvij.

Ericulum

vbi ē ibi
t lucrum
collocari ꝺbz. l. ij. §. ſz cum in
secundi. C. de sur. t. C. de cad. tollē.
l. vnica. §. pro secundo. ff. de re. ur. l.

Periurium

fm Hosti. & Gofred. dicit quadruplex Primo modo falsa iuratio & sic potest esse triplex Primo q̄ ē falsitas ex pte iurantis cui quis iurat falsū quod credit ee verū & si debita diligentia est adhibita nullū ē peccatū .xxii.q.ii. homines Si vo nō est adhibita est sed tñ aliq̄ sic est peccatū veniale Si vo ꝓcedat ex ignorantia crassa vel supina iuris vel facti est peccatum mortale fm Ray.alle.xxii.q.v.qui piurat cōcor. Jo.an.post dicere.in.c.tua nos cl.i.de iureiur.& Car.in cle.i.de iureiur.tex ercusat a peccato mortali i periurio probabilis error fm Pa.in.c.tua nos cl.ii.de iureiur.puta cū quis credēs habere rōnabilē cām appellandi appellat ls pr̄ iurauerit nō appellare ar.c.sacro de sen.exco.& c.quinta uallis de iureiur. Secō falsa iuratio ē ex pte iurātis tñ vt cū quis iurat verū credēs ee falsū q̄ iurat Tertio ex pte vtriusq̄ .i. cū quis iurat falsū sciēs esse falsū Et isto duob⁹ modis si fiat iocose est peccatū veniale fz Hostre. xxii.q.ii.q̄ ait & .c.vlti.Fm vero theologos ē peccatū mortale.pp irreuerētiā dei Posset tñ dici q̄ mēdatiū iocosū nō sit,pp̄ie mēdatiū vt in.d.c. q̄ ait Jō posset teneri opi. Host.q̄ñ peccat mortaliter q: nō ,pp̄ie piurat Sz opi.theologoꝝ ē tutor nullo magis peccat si fiat seriose.xxii.q.ii.hoiesq̄ Ad tñ sic limitat Ric⁹ Bo.& Ricar.i iii.di.xx. si deliberat ō dicto ꝓfirmando & iuramēto p q̄ ē ꝓfirmādū. Secus ee si deliberaret ō dicto fz non ō iuramēto q: sic nō peccat mortaliter fz sit vēiale grave Sitr ē petrū veniale q̄ñ pe neutro ōliberat fz totū ꝓcert ex surreptione nisi qo ōliberaf posset & tñ ꝓcēneret q: sic mortaliter peccaret ēt ex surreptione ,pp̄er ꝓcēpēs Datur etiā alia limitatio fm Pe.antreo.ea.di. Si iuramētū fit per ea p q̄ homines ꝓsequi nō solent iurare q̄ñ volunt veritatē infallibilē assumet in testimoniū dicti sui viuentū Sec⁹ ēt si assumeretur signū q̄ō ñ est ad tale testimoniū instituū & sine alio iurādi intellige q̄ñ iurat p deū sicut contingit iurāt q: sic nō ēt petrū mortale fm eū q̄ō no. q: facit p uxore mulieris q̄ iurāt p meā fidē i veritate p tuā ignē & huiusmodi vt ñ peccent mortaliter cū piurāt .q: nec iurare intendūt nec quibus iurat accipiunt ꝓ iuramento

¶ Secūdo mō dī piurū iuramenti trāsgressio & si iuratō fuit sup re mala vt ñ ire ad ecclīam & similia sic peccat mortaliter iurādo & tenet de pena facere oppositū .xxii.q.iiij.c.i.ij.iij. & .iiij. Q̄ limito de re mala de peccato mortali secus de veniali ō quo dicit .s. iuramēti.v.§.ii. Si vo fuit sup re superarrogationis sic sibi peccauit mortaliter iurādo fz ñ tenet facere oppositū q: ñ tenet itrare religionē q̄ iurauit ñ iurare ñ tñ tenet iuramētū fuare hec Aureo. si ūt iuramētū ꝓmissorū erat licitū & obligatoriū sic peccat mortaliter piurādo.i. ñ firmādo q̄ō iurauit ꝓmittere fallit hoc i.xxvii. casib⁹ i quibus ñ obligat de qb⁹ vide.s. Juramēti.v.

¶ Tertio mō dī piurū indiscreta iuratio.i. cū⁹q̄ iurat sine iudicio discretionis cōsiderādo q̄ō iuret & virū sit verū vl̄ seruabile & sic fm Hostre. ē peccatū veniale.xxv.di.§. cūm in fi. Ber. vo i.c.tua de iureiur. dicit q: si fiat cū deliberatione sic est peccatū mortale de iureiur sicut ex lr̄is Si vo iocose & incaute sic ē petrū veniale.xxv.di. §.aliter ea demū & cū Ber. ꝓcor. S. Bo. Ricar. & theologi i.xiij.di.xxxix.

3 ¶ Quarto mō dī piurū affirmatio dubitatiōis vt cū q̄s illud de q̄ dubitat asserit cū certitudine efficaci iuramēto cōfirmata & sic peccat mortaliter fm Aureo. Sec⁹ si assereret illud humano mō sicut pōt scīri in talib⁹ sicut Rādet ordinādis q̄tū ꝓmittit humana fragilitas quia ñ esset mortale fz cundez aureo.

4 ¶ Quid de illoq̄ iurat p verbū credo cū tñ i veritate nō sic credat. &.q̄ q̄ ad deū piurus est & peccat mortaliter sed quo ad fozꝫ ꝓximū nō ēt si ꝓbaret postea ꝓximē eius q̄ō iurauit vt no. Pa.in.c.ex lr̄is de iureiur & facit.c. cū ꝑpositiōib⁹ de iureiur.li.vi. Nō q: nemo pōt dare testimonium de ꝓscia alterius nisi ipse cuius ē & deus

5 ¶ Item credēs ꝑuenire iuramēto q tñ nō facit exēplū nō credendū satisfacienti creditori cui iurauerā cū tñ foret satisfactū peccet mortaliter. &.q̄ sic secūdum no. per Pa.in.c.ꝗto.ō iureiur.

6 ¶ Item ois piurus sit infamis. &.pa. i.c. testimoniū ō testi. fz leges diligunt aut q̄s iurauit de ꝓterito vl̄ ō p̄nti & sic efficit infamis ipso iure ls falsus iurauerit p.l.i.ij. & vlt.ff.de crie stellio. & sic intellige.c.cum dilectus in fi.de ord. cogni. Si tñ ꝓcēnaret efficeretur infamis nō tñ rōne iuramēti ꝙ falsitatis Si vo iurauit de futuro & ñ seruauit nūc si iurauit sibi vel deo nō efficitur infamis Secus si iurauit ei cum quo ꝑsuit ꝓsequendo iuramēto vel pactioni q: sic efficitur infamis & sic intellige.l.si q̄s matoz.C.ō trāsac. & hoc voluit in effectu glo. & bart.in.l.iurisiurandi ff.de his q̄ no.ifa. Sēcundū Jo.de lignano.in.d.c.testimoniū & Archi in.c.auctoritatez.xx.q.vi. & in.c.puuli.xxii.q.v. & placet cpā de iure canonico cū nō reperiam contrarium

7 ¶ Item uia vel mor⁹ excusat a peccato mortali periurū .s.q̄ in iuramēto assertorio cōmuniter tenet q̄ nō .c. sacris q̄ metus causa q̄ nullus pōt absolute cogi ad iuramentū falsū sed in iuramēto promissorio fuit dubitatum .xxii.q.iii.ar.i. & Ricar.vbi.s.ar. ii.q.iii. & mlti alij tenēt q̄ peccat mortaliter si ñ seruat Ad .c. verum de iureiur .&.q̄ loquitur i iudicio fori pe. Aureo.vbi supra tenet q̄ peccat venialiter & hoc sequitur Johan.de.n. & multi alij & placet & vide.s.Juramētum.v.§.ix. cuz duobus sequentibus

8 ¶ Quod est grauius periurū vl̄ homicidiū.&.quidā dicit q̄ periurū est grauius peccatū q: est cōtra rōnis ordinē ꝓxime & immediate respicientem deū & homicidiū ꝑ ordinē respicientē ꝓximū alij contra et Ricar.vbi.s. q.iij.ar.i.q̄ nō sit grauꝰ rō q̄ homicidiū directe cōtrariatur actui & ē magis vigenti.i. caritati respectu actus secundarij.i. diligēs ꝓximū; periurium aūt directe ē contra actum virtutis latrie. sed caritas est nobilior q̄ latria. quia nobilius est ꝓximū diligere q̄ verum ex causa legitima iurare ergo est grauius homicidium q̄ periurium & magis placet & primam rationē dico negandam simpliciter quia sic sequeretur q̄ laborans in festo grauꝰ peccaret q̄ homicida q̄ō nō est ecz Verum est q̄ periurium est grauissimum post homicidiū Ideo imponit penitēcia q̄ ieiunet .xl. dies in pane & aqua & .vii. sequētes annos & peniteat & Nunquam sit sine penitentia .vi.q. i.quicunque & .xxii.questione.v.si q̄ periurauerit

9 ¶ Item sit grauꝰ periurū adulterio.&. Ricar.vbi.s.ar.ii.q̄ sic nō q: peius of grauꝰ q̄ō corrupto ordine dignoꝝ

certū est alt q̄ ille ordo est dignior q̄ debet esse homīs ad deū immediate & directe q̄ ille q̄ debet esse ad deum & ad primū mediante primo primus aūt ordo corrumpit̄ per peccatū fe cūd̄ p adulterū nec peccatus contra pū tur Occūdus p adulterum q̄ p̄m⁹ p̄ peccatū Adulterū nō ē p̄opinquus maxime intuitu q̄ possit esse Ꝑ deū imo cōtrario peccatū est ꝓpinquus blas femie que est cōtra deū ex odio eius q̄ adulterū homicidio

10 ¶ Utrū peccet ex p̄sona pauca q̄ exigit iuramētū de eo qđ nescit ꝛ3 dubitat ꝺ vtate. ꝛ. Fm Aug. q̄ hoc ex humana infirmitate p̄cedit q̄ ū peccat ꝛ3 si scit vtatē & cogit iurat̄ quē scit falsū iuraturū peccat mortaliter. xxii. q. ii. qui exigit quod intellige vt. ꝺ. iuramentum. in. ꝗ. xi.

11 ¶ Utrū clicus nulla necessitate coactꝰ veniēs Ꝑ ꝓpriā p̄missionē vallati fidei interpositione sit priuād⁹ suo bñficio. ꝛ. tenēt Jo. Ber & hostī. in. c. q̄ relā ne plat. vices suas pa. i. c. q̄relā de iureiur. q̄ ꝺ3 p̄uari q̄ sic ē p̄iurus q fide interposita p̄missū frāgit sicut qui periurat & eū3 p̄iurus sit p̄uād⁹ bñficio & deponēdus ab ordīe vt p̄bat i. c. cū nō ab homīe de iudi. sic & frāgēs p̄missū fidei interpositō e vallati Archi. in. c. iuramēti. xxii. q. v. ꝛ3 q̄ nō q̄ nō ē ita grauē petū Juenīs p̄missioni tali sicut iuramēto & cū archi. ē do. Anto. & magis placet car. in c. ii. de spō. & in. c. ad aures q̄ met⁹ cā eū nō inueniat talis pena exp̄ssa sicut contra p̄iuros Sed p̄ma opinio videtur verior Et q̄ dīa sit inter fidei interpositionē & iuramētū vide Juramētum. i. ꝗ. vi.

12 ¶ Utrū collatio facta de bñficio ecclīastico periuro sit nulla ipso iure. ꝛ. Pa. in. d. c. q̄relam de iureiur. q̄ sic de re. iur. infamibus

¶ Ein ſt p̄iur⁹ eū sit infamis ꝑdat ip̄o iure bñficiū vide. ꝺ. Infamia. ꝗ. ix

Ermissio quo modo acci pit vide. ꝺ. Usura. ii. ꝗ. xiii.

Ermutatio ē ens ius ſt certe p altera re certa vicaria ꝓstatio. C. ꝺ re. ꝓmu. l. i. in gl. & no. q̄ pmutatio nō intuenē nisi in genere & sic adaptat Scūb⁹ notatis & inotatis ꝛ3 q̄ no. i ꝓcā. c. ri. ff. & C. vsī qñ dat vna spēs p altera sic est cōtractus inomunat⁹ & nō pmutatio in spē p hoc ter. in. l. naturalis. ꝗ. i. ff. de p̄scri. ꝺ bis glo. tū & bald. in. l. i. C. co. dicit q̄ imo inuenitur pmutatio i spē. l. qñ data spēs certa p spē alia certa pura esse lib valēt ecūd̄ p illa possessiō e eiusdē p̄cii Sed qñ datur genꝰ p genere vt p spē vel spēs p genere tūc est Scūs inoiat⁹ nō pmutatio in spē & sic intelligūt. d. l. naturalis & ē verū ꝗ primus

¶ Quō. ꝺbit pmutatio. ꝛ. rep iter uentu nō ex solo pacto q̄ ex sola cōuentiōe pmutatiōis nulla re hincide secuta neutri competit aliqua actio. C. eo. l. ex placito quia est nudū pactū vt no. glo. in. d. l. i.

¶ Utrū statutū loquēs de ēptiōe habeat locū i pmutatiōe. ꝛ. q̄ in statuſ iuris cōmunis appellatiōe venditionis venit pmutatio ꝛ3 Mico. de nea. in. l. i. ꝗ. si quis i fraudē. ff. si qd i frau. patro & Guil. de cuneo i. l. de qb⁹. ff. de le. dicit. q̄ oiaq̄ ꝺ iure cōi loquūt i vēditiōe habēt locū i pmutatiōe. sacit. c. i. de bis q̄ fi. a pla. i. ꝺbo vēdere vel pmutare Jn statutis vero municipalib⁹ tūc si ē odiosū nō �herit locū. Si vō ē fauorabile sic hēbit locū & sic cō co. tura q̄ videtur diuersa & doc.

¶ Utr̄ pmutatō bñficiorū possit fieri

sine auctoritate sup̄ioris. ꝛ. q̄ nō. d. e. quesitus eo. ti. & ō excel. pre. c. sicut vnice ꝺ cēsi. ꝓhibent⁹ ꝓben. maioribus & q̄ ꝓpa temeritate hāc pmutationē fecerit priuandi sunt eo. ti. cum olim ꝗ alit hoc qñ agitur solū de pacto p̄tare puta cū vno ep̄o litigāt super aliqua ecclesia quā vnus dicit debē esse sibi subiectā alter negat sic posse fieri pmutatio q̄ vn⁹ hēat vnā ecclesiam sibi subiectam alter alteram Secus si ageretur vt talis ita bñficio reciperetur vel intitulare tur q̄ si p̄t sine auctoritate sup̄ioris

4 ¶ Utrū clerici possint inire tractatū de pmutatiōe p̄bēdar⁹ vel dignitatus & aliorū ecclīasticorū bñficiorū. ꝛ. q̄ cōuentionē inter se facere nō p̄nt vt i. d. c. q̄sitū tractarū aūt inire p̄nt dummō p̄missionē vel pactionē nō faciant. & de hoc hēs tex. cū gl. in cle. in verbo volētibus eo. ti. & ꝛ3 Jo. Fin. in addi. ad spec. i. ꝛ. eo. & in. c. i. eo. ti. lib. vi. & Pa. i. d. c. q̄sitū Nō. q̄ tractatus nō ꝺcludit deliberatū p̄cīlii. c. fi. ꝺ bis q̄ fi. a ma. ꝓte ca. & ꝺ p̄nt tractare ꝛ3 nō concludere sed supponere se dispositioni superioris ad quē pertinet talis collatio Jnno. cū in. d. c. quesitū ꝛ3 q̄ p̄bende eiusdē eccle & eiusdē q̄litatis p̄nt ēt pmutari sine auctoritate superioris ꝛ3 Jō. & Gul. teneant Host. & Jo. ꝺ lignā. in. c. fi. eo. ti. quod est tutius licet Jnno. opinio possit teneri post factum Fm Jo. ꝺ imo. Multi tamen doc. tenēt q̄ nec ēt tractatus in pmutatione bñficiorū possunt habere sed mihi nō placet tū quia episcopus aut alius p̄latus ad quē spectat non potest dicti permutationē facere sine eis quorum sunt Fm do. Anto. i. c. i. eo. nisi ex necessitate vel ex cā scōm glo. in. c. i. de re. eccle. nō alie. que tū nō Fm assertionē episcopi credetur ꝛ3 Guil. in

Cle. prima de elec. Sed oportet probent & sic patet q̄ oportet eos pmutare aliter essent bestie nū eius q̄ nisi prius tractarent nunqā conuenirēt ante plānū p̄o pmutatione fiēda

¶ Utrū auctoritas p̄ncat ad ep̄s ꝺ pmutatione suorū inferiorū. ꝛ. q̄ nō nisi ad ipsum pertineat collatio vel institutio illorū bñficiorū sed pertinet ad eū ad quē collatio vel institutō pertinet ar. c. ad hoc. ꝗ. fi. de offi. Archi. & in. c. super eod̄ si de officio dele. si vero ad vnū pertinet electio pura ad canonicos & ad alios confirmatio necessario regitur consensus eorū qui hāt eligere ꝛ3 Jo. an. ar. ꝺ. c. ad hoc Si āt ep̄s permittet cū capitulo fuerit auctoritas Archiep̄i. c. i. de re. cc. nō alie cū vero pmutare vult cō alios sufficit cōsensus capituli sin Fm Host. Qñ vero pertinet ad supiorē & capitulū collatio sic regitur consensus virtusq̄ nec pōt capitū per se nisi qñ sedes vacat ꝺ ma. & obed. c. bis que. & c. cū oli & c. enico de nunt obe. li. vi.

6 ¶ Utrū possit dari pecunia p̄o recōpensatione maioris bñficij cōmutati sine simonia. ꝛ. Pa. i. c. ad questiones eo. ti. q̄ sic si pecunia detur in recōpensatione p̄cuniarū ꝓpriū nō spiritualiū q̄ si occasione spiritualiū tamē de quibus plus habet vna ecclesia ꝺ alia pecunia tribuatur simōnia erit puta q̄ habet maiores auctoritates in administratiōe spiritualiū & huiusmodi Et ideo concludo q̄ tria requiruntur vt licita sit permutatio bñficiorum ecclesiasticorum ¶ Primo q̄ non pacisc̄antur sed solū habeant tractatum partes ¶ Secundo q̄ non fiat sine auctoritate sup̄ioris permutantis ¶ Tertio q̄ aliquid temporale non detur p̄o recompensatione spiritualis. puta maioris auctoritatis vel

ministratiõis spūal' t hmõi ecclīe
in alio beneficio in quo fit pmutatio
7 ¶ Utz bulle expectatiue pape pri
sint pmutare. &. Pa. i. e. eli. e. n. q
ñ q: sūt gre plōales t ñ excedūt plo
ñ cui concedūtur. c. si cui ō prebē.
li. vi.
8 ¶ Utz tales bñtes expectatiuas ad
pma vacūa possīt ipetrē pmutatōes
&. q: ñ. c. Is co. li. vi. imo si talia bñti
cia Neīē alio ḡ ipsis pmutare volē
ab' ñ valet ipso iure. Cle. vnica eo. ti.
9 ¶ Utrū mācipia ecclie possīt pmuta
ri cū mācipiīs pnatoz. &. q: nō nisi ad
hoc vt libera fiāt. c. mācipia eo. qō est
verū fm Hosti. nisi vbi expediret ec
clie cū donari possīnt qō ē form'. xii. q.
ii. si q: ḡlibz t qñ fit pmutatio oz dēt
duo alij ea. q. c. ēpōs q mancipia
10 ¶ Utz fut fugitiui pmutari possīt. &.
fz Inno. i. d. c. mācipia q: sic t vltra
bi. c. inūsti eo. ti. qō vez ē patefacto
vitio emptori fm ber. t posīḡ redie
rūt Sz i fuga vū sūt vēdi vl' pmutari
ñ pōt. C. ad. N. faui. de pla. l. in fuga
11 ¶ Utz pmutatōes que fiunt merca
toribus de lana ad pannuz t hmōi li
ceant. &. q: sic dūmō fraus t vol' nō
intercedat t ea q' dicta sunt in. c. em
ptō. §. vii. fcīj ītē q: ñ fiat ad dānū frī.
sicut fit qñ dat pannos textoribus. p
mercede laboris si ide grauetur labo
rator illicitū est t restituere tenerentur
nisi a pncipio sic conuenissent vel sic es
set ꝓsuetudo vēdi trī de dāno

Expleritas est du
bium de
quo dic vt. §. dubium

Extimar fm Ysido. li.
ethimologia
rū dicitur qui est iprudēter tenēs
quasi omnino tenax q: in suo ꝓpo
sito q̄si ad victoriā pseuerat plusḡ oz.
ne videat minus sapiens q̄ alij t op
ponitur pseuerātie fm Tullū in Re
thorica sua q: pseuerātia q̄tuz oz sit
primar plusq̄ oz. mollis vo minus q̄
oz vnde si qo firmat se in sua sntia q
etiā si ecclesia determinaret ītū vēi
eo qō pertinet ad fidē vl' bonos mores
ꝛs oppositū eius qō dicitur a doctori
bus mortali er peccat t sapit hereſiz
vi. viii. qui cōtenta aliter nisi per acci
dens ratione scandali pertinatia non
est peccatū mortale

Erseuerantia

fm Tullū in Rethorica sua
est in rōne bene ꝓsiderata stabilis t p
petua mansio sine ipsa nihil valet ve
lociter ꝯcurrere de pe. di. iij. in cassū t
ppea laudatur. vii. q. i. suggestū

Ersona miserabil' q̄
dicatur vide
§. miserabilis.

Ersonatus vide
§. Di
gnitas i pncipio.

Jetas accipit aliqñ p
cultu diuino vn
de pietas idē ē q: ḡlgio latie
grece aūt latria seu theosebia vñ pro
pe pietas est theosebia. i. cultus dei ite
rior q. ppe pnet ad fruitiuē theo
logicas religio vo est latria q̄ pnet
ad fruitiuē diuinā exteriozē ūtō dicit
ab Aug. x. de ciuitate dei. c. iiij. aliqñ
vo accipit p misericordia māsuetudi
ne t clementia de q̄ vide. §. Miseri
cordia t sic dicit ḡdā relevationē idi
gētie ꝓximi t cōpassionē in eius cala
mitate t sic accipit pria ad thi. iiij. pie
tas ad oia vz sup q̄ Ambro. pietatez
sequens inquit si lubrica carnis pa
tiatur sed non peribit quia per hoc q:
aliquis pietatis operibus vacans in
peiō mortale se dispōit ad gfaz vt ñ
facile permittatur in pditiōem ire. t

ō ista dicit. xcii. q. ii. si Qbz. xlii. di. i. §
dicit a pugno.

Ignus vñ proprie dicit
pignus res mobilis tradita de
pugno seu manu ad pugnū seu ma
num. ff. de ver. si. l. plebs. §. pignus et
differt ab ypotheca i noie t re q: ipo
teca est obligatio rei imobilis insti. de
actio. t ob. §. inter pignus. Ubi pignus
vt cū trāsit in creditorē ypotheca vo
cī nō trāsit Sed ītūz ad actionem
nō differūt iter se q: p vtraḡ pigno
rantia datur ōbitori ypothecaria cre
ditori. d. §. inter pignꝰ Ubi vt ypothe
ca ab ypos q̄ est sub t tacis q: ē posi
tio q̄si res supposita obligationi differt
etiā fm grāmaticos pignꝰ pignoris t
pignus pigneris vñ gracianus pigno
ra natōi dicuntur pignera rerum ls
hoc non seruetur.

1 ¶ Que res pōt pignori obligari. &.
q: q̄liḡ vēdi pōt t q̄ vēdi nō pōt ñ
pōt pignori dari. ff. q̄ res pign. da. po.
l. i. §. cā rē Quedā trī vēdi pōt que nō
pōt pignori dari vt sūt aliena q̄ vēdi
pōt. ff. de Jhen. empto. l. rē alienā ſz
pignori nō possunt dari nisi nfa. C. q̄
res pigno. da. po. l. qui filios Jntellige
q: res aliena pōt vēdi si est imobilis
q: si mobilis est si Jetas inuito dño cā
furtū cōmittit vendens nec valet ven
dito si vēditor t ēptor sciunt nec em
ptio Jbitur. l. si i ēptione. ff. ō Jhen.
empti. Nō diuersitatis ponitur in gl.
d. l. rem alienā t ibi vide Jtē genera
lis obligatio bonorū ecclie potest fieri
pro obseruatione contract' a clericis
sed nō specialis sine solennitate de q̄
§. Alienatio Ita no. Pa. in. c. nullus
presforter de pigno. Item possunt pi
gnori dari res pūtes t future vt fru
ctus pendentes prius ancillarū. fetus
pecorū t ea que nascūtur. ff. ō pigno.
l. t que nundū t qui res suas obligat

de pūtibus t futuris intelligitur ḡlis
nō exprimatur. l. vl. C. que res pigno.
da. po. Sed nī videtur excepta ꝛd il
lud quod obligatur' spāliter nō erat vt
vestes supellectilia t mancipia que in
vsu hēbat t filia. l. i. C. que res pigno.
ob. po. t. l. obligationes t. l. omiḡ. ff. ō
pigno. Si vero quis dicat mobilia t i
mobilia t se mouētia nō venūt. actiō
nes nec noīa debitorū. ff. de re iudi. l.
a diuo pio. §. in vēditione ītē pignora
ri pōt res corporales t incorporales t
noīa debitorū. ff. de pigno. l. cū cōue
nit Item seruitutes pdiales vt vias
t vsusfructus. ff. eo. l. si ia. §. vsūfructū
ītē seruitutes prediales t rusticē vt ḡ
dūm pecunia nō soluatur nō liceat ipsi
vti t si. j. cerū tpe nō fuerit soluta lice
at vēdere. l. sed an vic. ff. eo. Jtez co
moditas seruitutū pdictorū vrbanoz
sicut in rusticis hoc ꝓtiget vt. l. liceat
creditori ire t agere. d. l. sed fm vic. ita
ūt nō vt. d. l. si ia. §. vlti.

¶ Que res prohibent pignori obli 2
ri. &. q: homes liberi ēt quo debito. c.
ti. eo. de quo dic vt. §. Obiles Jtē nec
ecclie in auten. de alie. t empti. §. ff.
quoniam Item monumenta. l. iii. C.
qui. res pigno obli. po. Jtē sacra vasa
vestimēta libri vel alia ornamenta ec
clesiastica. l. sanctimus. C. de sa. san. ec.
l. i. ff. que res pigno. obli. po. t. c. i. eo.
Nisi necessitate vt est redēptio captī
uorū t pro pauperibus alēdis t huius
modi vt no. i. d. c. i. t. xii. q. ii. aut.

¶ Quot modis contrahitur pignus 3
&. q: duob' modis scilicet tacite t ex
presse Tacite contrahitur t sunt obli
gata omnia bona vndeci personarū
Primo administratoris bonorū ipī
ecclesie. ar. xvij. q. ii. illō ꝛs gl. t Pa. i.
c. ex. lris ō pigno. Secō viri respectu
dos. vroris sue vide. §. dos. §. vi. t cras
pro parafrenalib' t oma propter ne

priū vt.ff.de.a.§.iij.⁊ parafrena.§.ij. Tertio illino q dotē p̄mīsit de illi⁹ dno bē̄tur.C.de rei vx.actu.l.vnica.⁊ d.c.ex litteris Quarto ꝯhentē cū fisco ꝑsi fisco.C.in q̄bus causis pi.ta.ꝯ.l. i.⁊.ij. Quinto tutoris pupilli⁊ curatoris minoris.C.in q̄bus ca.pi.ta.ꝯ.l. si mat ⁊.l.fi.C.de legā.tute. Sexto cō ductoris oīa bona inuecta seu illata i rustico p̄dio vilo sciente p̄ pēsione ꝺ bita Ju vrbano vo nō distinguit. an sciat vel ignoret qz tacite obligāt.ff.i q̄bus causis pi.vl-ypo.⁊ rabi.l.fi hoc reūz ⁊.l.hoc iure ⁊.C.in q̄bus ca.pi. ta.ꝯ.l.sancim⁹ Septio p̄ius tacite obligāt filius p̄ bonis adūctis ⁊ pēsione cor̄.C.de bonis q̄ liber.l.cū os ꝯ tñ non habeāt rō male aīnistrationis vel qđ male versatus ḡt in dictis bonis ꝯ patrē.l.penultima ⁊ vltima ibidē Octauo mīus cōuēctio ad sōs nuptas filijs ꝑ⁹ matrimonij p̄ restitutione cor̄ū q̄ a p̄mo viro lucrata fuit.Cō secū.nup.l.hac edictali.§.pli.⁊ C.in q̄bus ca.pi.ta.ꝯ.l.fi mater. Nono defunctꝰ p̄ legatū ⁊ fideicōmissū C.cōia de le.l.i. Decimo p̄mipilari fisco.C.qui mo.pi.ta.ꝯ.l.satis. Undecimo mobilia vendenti bona cōductoris vectigalū fisco l.semp.§.conductores.ff.de iur.imu nita. Duodecimo ꝯhitur ypotheca in naui a q vedit ad ea reficienda i vl'ar mandat.l.iterdus.ff.qui pot.i pigno. habe. Decimo tertio si vendidit ad emēdum ei q̄ nō haberet ypothecā i ea ꝯdē die de eo q mānauit ad militiā emēdā q̄ habet in ea tacitā ypothecā secundū hostē.in summa Videtur tñ q̄ ex tacita ipotheca nō pōt cōuenīri possessor nisi principali discusso vt i aut.hoc si debitor.C.de pig.

4 ¶ Que pacta p̄hibent in pignore. §.q̄ oē pactū turpe ipossibile illicitū Itē pactū legis cōmissorie q̄ est pactū q̄ debitor obligat se insolutū dat pignus.ff.de solu.l.calopodius Itez q̄ cōuenit ne pignus redimat in perpetuū vel aū dē sibi p̄ firam ar.c.pactū de p̄ca. Itē q̄ fit pactū ne liceat creditori pignus vēdere post interpellationē debitoris.l.si creditor.§.vlti.ff.de distra.pigno.⁊ de illis dicitur in.c.significante co.ti.

¶ Quid si fiat pactū vt die p̄fixa nō soluente debitore creditor ex tunc rē habeat in feudum.§.q̄ non valet q̄ fieret fraus legi.vt in consti.Fede.de feu.da. inuicem.l.commissio.c.i.⁊ de his pactis vide.ō. Pactus.§.xvii.cū sequentibus. 5

¶ Utrum pactum q̄ amissio pignoris quocunq; casu liberet debitorem valeat.§.q̄ sic.C.de pigno.ac.l. que formitis 6

¶ Quid potest facere creditor de pignore an possit vendere.§.q̄ aut cōuenit expresse vt possit vendere ⁊ sic debet primo denunciare debitori ⁊ postea fm̄ formam conuēctam potest vendere aliter non Aut conuenit q̄ non venderet ⁊ tunc debet ter debitori denūciare vt soluat ⁊ inter vnam denūciationem ⁊ aliā debet esse triduum.ff.de pigno.ac.l.si conuenit ō distrahen.in glo.q̄ si nō soluerit potest vendere alias vēdendo sine trina monitione tenetur furti Si vo nulla fuit facta mentio de vendendo vel non vendendo tunc debet semel manifeste vt soluat ⁊ postea elapso biēnio vendere potest hec probantur in.d. l.si conuenit de distrahen. 7

¶ Sed quid si creditor vendito pignore bona fide minus accepit q̄m sit debitum sum̄.§.q̄ residuum repetet a debitore Si vero plus ꝺbito rēdidit tenetur illud plus restituere debitori.C.de iure do.l.vlti. 8

¶ Utr̄ pign⁹ possit p̄ creditorē alteri pignorari.§.q̄ sic.vt ē tex.i.l.i.C.si pign⁹ pigno.da.sit. Et ꝯ Spe.dicat nō licere vltra tres vices. Tz tñ ⁊ verius Ange.i.d.l.i.q̄ ēt p̄ mille vices.q̄ nisi q̄sitū a creditore i pignore ē fale ⁊ est trāsitorius de persona ad personam in mille manus. ⁊ sic cōcludit rex.d. l.i.in verbo tandiu esse ⁊c. 9

¶ Quid si ali⁹ cui res pignorata fuit alteri vēdidit q̄sorte absentauit se q̄ remedium dabit p̄nio ꝺbitori ad p̄sequēdū rē suā.§. Spe.dicit q̄ aget ꝯ primū creditorē.ꝯ p̄m⁹ creditor libera bitur cedendo sibi.acē contra eū cui legitime pignorauit. ⁊ sic aliud respectu tertij.⁊c. 10

¶ Utr̄ possit pignorari vsurarius nisi tpis q̄ hūit ex p̄uilegio q̄ post annū lucratur pign⁹.§.q̄ sic.⁊ si p̄dif.dānū erit debitoris. q̄ q̄ fit lege p̄mittere nō meret pēn̄.l.gracc⁹.C.ō adulte. ⁊ iō cū lex p̄mittat pign⁹ pignori obligari sibi ip̄utet debitor. Ad tñ limito verū si mō n̄ pignorauit nisi p̄ q̄titate sibi debita q̄ p plus nō ꝯ i alio q̄ casu. Itē si hoc fecit p̄ necessitate vl' voluntate sua.q̄ p alio respectu n̄ ꝯ usurio accipe Itē.iij.si hoc notificauit ꝺbitoribus nō cōcurrētib⁹ n̄ liceret. 11

¶ Utr̄ creditor teneat fructus pignoris cōputare i sorte.§. q̄ tā fructus q̄s p̄cepit q̄m q̄s p̄cipe potuisset ⁊ ex sua negligētia nō p̄cepit tenet cōputari i sorte: ⁊ q̄ plus supest restituere debitori ita ꝯ glo in.c.cū.ꝯ.eo ti.⁊ segt.pa. ibidē ⁊ Jo. An.in.c.i.⁊.ij.de usuris Bo.in sūma tenet oppositū q̄ ad p̄ cipiēdos.s.q̄ nō teneat. nisi fuerit i dolo vl' lata culpa.ut puta. q̄ erat solita locari vel erat q̄ rebat eā cōducere hoc idē ꝯ segt dnus Anto. Sed mihi magis placet opio. Lald.q ꝯ q̄ si sorte ē satisfactū tenet ēt de p̄cipiēdis: q̄ ē maleficio possessor i fi restituēdo rē. Si vo sors nūdū ē satisfactū sic fi ne nec ō p̄cipiēdis q̄s intelligo verū nisi sit in dolo vl' lata culpa.⁊ sic tenet ⁊ limita ⁊ ꝯ cor̄.l.i.⁊ ij.C.de pigno.ac.⁊ doc. 12

¶ Si ꝯ aliq̄ quā pēsionē soluet p̄ domo pignorata creditori.§. Spe.ꝯ q̄ solū ad illā quātitatē quā idē creditor p̄stitisset.l.i fūma.§ frumēto.ff.ō ꝺdi. in debi. Si ꝯ Ba.in.d.c.cū ꝯria distinguit q̄ si fuit simplr pignorata nūc tenet ad eā pēsionē q̄ colit iuenit a q̄ cūq; alio. Si vo fuit actū vt solū illa soluat q̄ sibi placet sic ēt verū dictū Specu. q̄uis dux.ꝯ ego limito verū.ij.casu i modico: ꝯ i aliquo notabili nō credo verū alr esset via aperiēdi additum vsurarijs ⁊ inigtati. Nec obstat.§.i fruēto q̄ logt qđ p errorē limitatio fuit facta qz nūc nō obligat creditor: nisi in ētū fuit factū locupletior: qđ bñ no. qz pauci aduertūt. 13

¶ Utrū liceat pignore vti.§. Pa. in.c.i.de depositi q̄ si pacto interueniente eo vtē vsurā cōmittit si cōmoditas quā p̄sequit ex vsu ē estimabilis p̄cio. c.i.ꝯ vsurij.⁊.d.c.cū ꝯ ⁊ tenet fstimare. Si vo nō interuenit voluntas dñi ⁊ ꝯ eius voluntatē vtit eo furtū cōmittit l.si pignore in p̄n.ff.de furtis nisi verū similiter crederet dñm p̄missurū.vt no.in.c.dudū.el.ij. ō elect.⁊ Innoc. ō obli.que ex q̄si delic.nascū.§.placuit Utrū sēper fructus seu estimatio vsus est cōputāda in sorte: nisi sit talis rei cui⁹ vl' iter alcos gratis solet p̄cedi. 14

¶ Utrū creditor repetet expēsas q̄s fecit i pignore.§. q̄ si bona fide eas fecit potest repetere nisi sint immoderate.l.si seruus.ff.de pigno.act.⁊ ar. in.l.i.fundo.ff.de re.ven. Ber. tamen in.c.i.de usuris intelligit q̄ repetet expēsas necessarias nō voluptarias. Si tu dic q̄ eas vtiles quomodo non 15

minis magnas.vt.no.gl.l.l.creditor
la.ii.C.ō pig.act.rer.ē in.d.l.ii. Fuos
16 ¶ Quid si reo pignorata perijt aut
deterioraf.&.q; teneat de dolo lata
culpa ꝛ leui.ita no.glo in.l. si credi-
tor.C.de pigno.ac.rer est. Insti. qui-
bus mo.re ₹.obli.§.fi.ff.ō pigno.ac.
l.fi.cum.vēderet.in.fi.
17 ¶ Ētrā remitens pignus. vel bidel
lus restimens libri sibi assignatus so
cio cōsocio. vel famulo illius cuius ē
teneaf si talis cui vedit infidēr egit.
&. Pa.in.c.fi.de fur.q; nō.az in.l.eū
q ꝛ in.l.argentum.ff. como.facit.c.si
gnificantē.eo.ti.ꝛ segtur Bar. in.l. si
quis vtori.§.apud Labeonē.ff.ō fur.
Idē dicit.si eū assignauit alicui defe-
rēn aliquod signus. illius cuius erat
ꝛ facit.d.c. significāte eū ibi no. non
est ifi credendum de facili tali signo si
res ē p̄ciosa ar.c.i.ꝛ.ij. de fide instru.
18 ¶ Quāñ durat pignus.&.dōec ſcā
fuerit tota solutio debiti vsq; ad mini
mum quadrantem.l.q̄dū.C. de di-
stra.pigno.
19 ¶ Vtrus possit credito: p̄scribeꝝ pi
gnus.&.q; nō nullo tpe.l.pignori res
acceptā.ff.de vsucapionibus.

Igricia ē q̄dā tarditas ad exequēdus bonū. Torpor vo.ē remissio in executiōe boni q̄ q̄ñ sit mortale pec
catū patet.ō. Accidia.§.i.

Irrata of quilibꝫ q i ma
ri aut i fluminib⁹ depdatur. vt no.in aut.nauigia.C.de furtis. Et tales si depdāt in mari sūt excōicati excōicatione papali p̄ces-
sum curie eū omnibus receptato-
rib⁹ eor ꝛ bonis eis auxiliū ꝓsiliū vel fauorem. Ita etiam no. Io. An. ꝛ dīs Anto.in.c.excōicatiōi de rapto
ribus q̄ ter in anno ab ore sūmi pō-
tificis excōicantur.

Lacere velle hōibus vtrū sit pecca
tū.&.₹3 tho.xxij.q.cxv.q; aut
qs querit placere pp caritatē nutrien
dā: vel vt in eis spiaſr ꝓficiat: vel vt
ꝓuocētur ad bonū ꝛ in his q̄ sunt bo
na.vt cātare i ecclesia horas vel lau
des diuinas ꝛ huiusmodi.ꝛ sic laudā
bile est. Aut ḡrit placere pp vanā glo
riam vel pp lucrū vel i malis ꝛ sic ta
le peccatū ē quale est illud pp qs pla
cere cupit de qbus p̄. Deus dissipa-
bit ossa eorū q hominibus placent.ꝛ
ad Galatas.ij. Si hoibus placerem
xp̄i seruus nō esse₹. Intellige quādo
est mortale illud pp quod vel in quo
cupit placere. puta si pp vanā gloriaꝫ
sic est mortale peccatū talis cōplacē-
tia: quādo talis vanagloria est morta
lis: vel si queritur talis cōplacentia p
opera peccati mortalis sic erit morta
le peccatum alias veniale.

Ollicitatio ē solū ꝓmit
tēre spōsio: vt q̄ñ ꝓmissio fit
de aliquo alicui. ꝛ illius ꝓfectus cui fit
ꝓmissio nō extat acceptās: vl q; erat
absens: vñ pollicitatio differt a pacto
q; pollicitatio ē vni⁹ tñ. Pactus vo
duoꝝ ad min⁹. Pollicitatio vo tunc
transit in pactū q̄ñ p̄ nuncios vel lras
mittit ꝛ acceptat q; ibi est duoꝝ cōsē
sus.l.pactū.ff.de pollici. Ītē polliceri
dicimur quādo nullo p̄cedēte roga-
tione aliqua ꝓmittimus. Promittet
vero ꝓprie est precedente rogatione
Ītē ꝛ pollicitatio differt a nudo pacto
no.gl.i.Cle. romāi ō iureitur.ꝛ. Pa.
in.c.eū iuramento de homici.
¶ Vtrū ex pollicitatiōe q̄ obligeꝝ 1
&.q; nō nisi quando pollicet ciuita-
ti vniuersitati.clero eccle. vel paupe
ribus alicuius loci: ꝛ cum cā. puta ad
honorē dei vl fiscī. Si vero sit alijs

ꝑdicto siue cum cā. siue nō. vl pre-
dicus sine cā nō obligatur: nisi cepe
rit aliquid preiecru ꝓmissionis.ff. de
pollici.l.i.§.i. facit glo.in.c.scim⁹.xij.
q.i. que dicit q; ex pollicitatione facta
deo potest quis committi. facit.c.ex
parte de censibus.

Ollutio nocturna ali-
qñ ꝓtigit ex p̄
cedēte cogitatione carnalium:
qñq; ex superfluitate cibi ꝛ pot⁹. qñ
q; ex demonum illusione: ꝛ fm q; cā
est peccatū ita extimanda est.
1 ¶ Vtrum necessario impediat celebra
tionem vel eucharistie sūptionē. dic
vt.ō. Eucharistia.iij.§.xxviij.
2 ¶ Vtr nocturna pollutio q̄ incipit i
sōno ꝛ perficit in vigilia sit peccatum
&.₹3. S. Tho.i.iiij.di.viij.q; ñ: q; ñ
reputaf euigilasse q̄ñq; recupauerit
verbū aut vsum. Posset tñ cōtinge
re in ipsa vigilatiōe plenaria peccatī
ſ. si pollutio placeat pp delectationem
que quidem cōplacētia si sit ex surre
ptione est peccatū veniale. Si vo sit
cū ꝓcessu deliberatiuo ꝛ p̄cipue cū ap
petitu futuri. sic erit peccatū mortale
Si āt placeat: vt ē exoneratio nāe nō
credit peccatū. Et eodē mō dico p̄ p̄
dcā q; appetere pollutionē i sōnis fi-
ne oi delectatiōe pp alleuiationē nāe
nō est peccatū: ₹ dare opam vtendo
calidis vl alio mō cēt mortale pecca
tū si pp hoc facit. Secus si faceret p
pter gulositatem dubitādo nihilomi
nus de ea q; sic esset veniale peccatū
3 ¶ Ētrū oīs pollutio in vigilia sit pec 3
catum mortale. Rñ. q; nō. aliqñ. n.ē
sine peccato sicut in patientibus flu-
xum semis: aliqñ cū peccato veniali
qñ p̄ter voluntatē ꝛ ꝓpositū ꝓuenit
ex aliq̄ tñ peccato veniali. puta cogi-
tatiōe nō morosa aut audītiōe: pec-
catū vo mortale semp est qñ volūta-

rie ꝓuenit ex quacūq; cā aut qñ ꝓ-
uenit ex cogitatione locutione vel ta-
cita morosa ō quo habes supra cogi-
tatio.§.ij.

Ortio canōica vide.ō.
canonica portio

Ossessor bone fidei ꝛ
male quis di
catur habes Restituno in lite-
ra possessor.

Ostulatio ē quedā
gsecu
tio superiori facta de promo-
uendo aliquē ad p̄elationē ad qñ ō
iure cōi pp defectū aliquē vel aliud i
pedimentū eligi nō pōt seu ꝓmoue-
ri. Vnde si postulet ille q; p̄eligi nihil
fit ꝛ ecōtrario fm Pa. i gtica ō po-
stu.p̄ela.ꝛ intellige de defectu vel ipe
dimento q; non est peccatū in eo pu-
ta q; non hēt etatē₹ vel ē illegitimus
vel alteri ecclesie seu p̄lationi obligā-
tus ꝛ huiusmodi. Salit in mutilato ō
corpore vicia.c. exposuistis ꝛ in viga-
mo ꝛ irregulari q; tales inhabiles nō
pñt postulari: silr crisosto nō pōt po-
stulari vt i.c.i.ꝛ.ij. de postu.p̄la.
¶ A quo debet postulari ab eo qui 1
potest dispensare in tali defectu vel i-
pedimento.
¶ Quis potest postulare.&. Hostie. 2
quod qui potest eligere.c.bone el.ii.
ꝛ per totum eodem ti.ꝛ de elect.inno
uit ꝛ debent sic concludere vt Pa-
pa dignetur p̄hebere assensum qō nō
translatio fiat.
¶ Quot voces requiruntur.&.q; ad 3
minus due partes omnium fm Ho
ſt.de elec.c.scriptum.§ fi. aliter non
facit iniuriam superior si non admit-
tit.d.c.bōe alō sic.ff.ō aqua quoti.ꝛ
est.l. prima.§.pl. Pa. tamen in dicto
c.bone el.i. tenet cum Hostre.q; iuste
cit maior pars vocum

4 ¶ Quis eſſ. et postulatiōis. ff. Pa. in. c. i. de postula. q postulat admissa postulatiōe ꝓsequit iuſ ac ſi fuiſſet electus et ꝓfirmat. vñ nō iudiget alia ꝓfirmatiōe. et. i. c. ii. de postula. Intelligę qñ postulat ab eo q pōt sup oi ipe dimēbro postulari dispēſat. et hec vſ solēnis postulatio: ſz postulatio nō solēnis hec nō opat. Ītē Is canōice postulēt ab abbate monachū in epm et abbas ꝓcedat nihilominꝰ oz ōnuo eligat et ꝓfirmet: ⁊ ita nō oz seruare formā. c. q: pp. de elec. ſz bñ i prima solēni. vt no. Pa. in. d. c. quia pp. et ō hac perſico q: hodie paz vl nihil valet et pessime pp ambitionem.

5 ¶ Est et postulatio ideꝫ q aduocatio de qua. ſ. Aduocare.

Osthum ꝰ v. mōis vſ pmo natus post mortē pris. ij. post testm aū mortez vt. ff. ō iusto ruptoq testō. l. ij. iij. arrogat fili. iiij. post mortē aui. q ici pt nepos i ſui pris ptāte eē. vt posthumus. v. nepōs auo moriēte filio patſ hec no. glosa. C. de posthu. in. ſ. ica.

Rebenda ꝑpe ꝓſi stit i fructum pceptiōe. Canonica vō i iure alicui⁹ q i canonicū ē recept⁹ ad qō iuſ postea ptinet ꝓbēda. et ſtall⁹ i choro. et loc⁹ i caplo ō hoc hēs de ꝓſtitu. cuꝫ Ho. de inſti. c. i. et per Inno. i. c. relatum. et. c. dilectus de prebēn. et. in. c. olim. de v. signi.

1 ¶ Qui pōt hāre ꝓbendas. vide. ſ. beneficium. ſ. xiij. et de magiſtris. vide magiſter

2 ¶ Utꝝ valat pmiſſio ō ꝓbēda vacatura. ſ. Inno. q nō ō ꝓbē. c. relatum dicit tñ glo. ibidem q potest cōmitti canonico iam recepto.

3 ¶ Utrū prebēda ſit quid ſpuale. ſ. q. ptim sic et ptim non.

Recarium

ꝺf qō ꝓbꝰ

petēti vtēſ. ꝓcedit ratiōe diu q diu io q ꝓcessit pariſ. vt i. c. vlti. eo. l. i. ff. eo. et eſt ꝓcꝰ gratuitus ſimil abiſ gratuit. Sed. i multis differt a dōatiōe q nō reuocat reglr. differt et a comodato q: i comodato oz eſſe vſus certus et tpō ſalte tacite ōtermiatū. vñ ſi vnū iſtoꝝ ōficit erit ꝓcariū nō comodatū. Si. n. ꝓcelli tibi librū vt illū trāſcriberes erit comodatuꝫ quia ad certū vſū et tpꝰ tacite ōtermiat. ſ. q̄ſi comode trāſcribi pōt. i. literdū. et. l. ꝓtinu⁹. ſ. cū ita. ff. de v. obliga. et nō pōt reuocari añ vſū cōpletuꝫ vt i. c. i. de comodato Precariū aūt pōt fuocari ad placitū ēt ſi interuenſſet pactū ō nō fuocādo. vt i. c. fi. eo. niſi fuiſſet appoſitū p vi i ꝓditiōif q: ſic viciat cōtū. facit. c. fi. ō ꝓdi. appoſitiſ. et q no. Bar. in aut. ingreſſi. C. ō. ſa. ſā. eccl. Rō ſz Bar. i. l. i comodato. ff. como, q: nō ē ꝓcessū ad certū vſū. Hoc limito vez niſi vellet reuocare ſine cā et cū magno dāno alteri⁹ qr obſtaret ſibi exceptō dolī cū nō poſſit negari qn ꝓcariū ſit bñficiū. ergo benuola actio: et ſō nō oz qs aduerſari i bñficio ꝓcesſo ſicut vtrim⁹ in mutuo ꝓceſſo viatori q ipꝫ ōtinuit poſtmodū qr eū pentuit. vt no. Jo. An. i ꝓhemio ōcretaliū. Ītē differt qr in ꝓcario venit ſolū dol⁹ et lata culpa: ſz in comodato venit. leuiſſima vt in. l. q̄ſtū. ſ. et illō. ff. ō ꝓcario. et. l. ſcꝰ. ff. de rc. iuſ. et ibi redditꝝ rō diuerſitatis. Hec eſt dicta a Ly. i. l. ij. C. como. et Bar. in. d. l. i comodato et Jo. An. i. c. vnico ō como. et Pa. i. c. fi. ō ꝓca. et Jdē i. d. c. vnico dicit q ēt ꝓcariū pōt ꝓcedi ad certū vſū et diſtinguitur a comodato p nomē ꝓcariū pura cū dicit ꝓcedo libri ad trāſcribēdū ꝓcario nomine.

1 ¶ Quot mōis ſoluit ꝓcariū. ſ. q̄ꝫ mo volūtate ei⁹ q ꝓceſſit. i. ff. eo. ij. morte eius cui cōceſſū fuerat. c. fi. eo q: eſt ꝓceſſio pſonalis q extinguit cū pſona vt in regula pulegiū ō re. iur. li. et. iij. alienatiōe rei ꝓcario ꝓceſſe ſi te cui eſt alienata a pmo dño velut reuocaſſ. d. c. fi. iiij. finito tpe ad qō res fuerat ꝓceſſa. l. cū ꝓcario. ff. eo.

2 ¶ Sed nūqd reuocaſſ morte cōcedētis. ſ. Pa. in. c. ꝓcariū eo. q nō et ibi tex. ex q̄ inſert vnum notabile qō vbi actꝰ validitatis pēdet ex volūtate alterius nō reuocatur p illi⁹ mortem ſō; q: ꝓſumit qd in ea volūtate pſeuerare in q̄ qs decedit. c. maiores ō baptiſ. et ſō ſz ꝓp claustraſ poſſit fuocari ad libitum abbatis vt i. c. cū ad monaſteriū ō ſta. mo. non reuocaſ tñ per mortē ipſi⁹ abbatis itellige ſi ab abbate cūc. aplo ſuit ꝓpoſitus vt. ſ. epōs. ſ. viij. p hoc facit. c. fi. ne ſede vacā. Secꝰ ſi eſſet ꝓceſſū vſq ad bñ placitū ſuū q: per mortē reuocaſ. c. ſi gratioſe de reſcrip. li. vi. vide bart. in. l. cēteſimis. ff. de ver. obli.

3 ¶ In qbus reb⁹ ꝓſiſtit ꝓcariū. ſ. q i reb⁹ mobilib⁹ et īmobilib⁹ et i corporalib⁹ naz fuit⁹ ꝓcario pōt cōcedi. ff. eo. l. ij. ſ. vlti. et. l. iij. et. iiij. i. ſ. i re propria ꝓſtituef nō pōt. d. l. iiij. ſ. ītē ſi rē qō verū ē q̄ſtū ad dñiū et proꝑietatē Sed bñ q̄ſtū ad vſum poſſeſſiōis ſeu detētiōis. l. certe. ſ. pſi. ff. eodem.

Recaria

femininū gñeriſ plt. producta et precarie in plurali numero ſz pa. in. c. i. eo. dicit q non differunt inter ſe Sed benel differūt a precario q: ꝓcaria dr ꝓcus ad ꝓces alicui⁹ vl aliquoꝝ ſiue vſq; ad certū tpꝰ fm q p tes ꝓuenerit nec añ illō tpꝰ pōt fuocari vl dr ꝓcaria ad ꝓces aliquoruꝫ ſcā donatio vſq ad mortē accipiēs r. q. ii. precarie et in glo. d. c. i. et dicit barto. in aut. ingreſſi. C. de ſa. ſan. eccl. et in. l. ſi finita. ff. de ōd. inſec. q in ōibus et per oia precaria ē eiuſdē nāre cū ꝓcu ēphyteutico et idē volu i. l. i. C. de iur. emphic. eſt glo. x. q. ii. ꝓcarie ergo ſequit naturā emphiteoſis p hoc ē bon⁹ tex. in aut. de ñ alie. ſ. ler itaq; vbi ꝓz q ꝓcus nouus incūbit a conſuetudine ex q̄ reſultat idē effectus q reſultat ex aliquo ꝓcu incūbito a lege. cēſeat eiuſdē nāe Et hoc intelligo verum vbi nō fit gratis ſed aliqd ſoluitur differt nihilominuſ qr renouat de qnq̄nnio in qnq̄nnium ñ emphic. Ītē no. q ꝓcaria fit aliq̄ ēt nō gratis ſicut q̄ſ ſup ſolo eccliē fit aliqō edificiū et ſoluitur annuatim aliqd. fit ēt qñ aliqs dat alicui eccliē poſſeſſionē vnā et recipit ab eccliā duplū aut triplū vtēſ. toto tpe vite ſue et no. in. d. c. ꝓcarie. x. q. ii. Fit ēt qñ clerico vel laico datur aliqd vtēdū toto tpe vite ſue Illig volūt q ꝓcaria et ꝓcarie in hoc differāt qr ꝓcaria eſt ſolū vſq ad mortē illi⁹ cui ꝓceditꝝ vl ēt citra Precarie vero qñ durat poſt mortē et oz q de qnquēnio in qnquēniū renouetur ſz ꝓcaria nō.

¶ Utrum ꝓcaria poſſit fieri ſede vacante ſine eccleſia. ſ. q non. x. q. ii. precarie 1

¶ Utrum cuilibet poſſit fieri. ſ. qō ñ yconomo vel eius ꝓlanguineo. x. q. ii. hoc ius. 2

¶ Utrū requiratur ſolēnitas in ꝓcaria ſicut in alienatione rei eccliē. ſ. q i renouatione certū ē q nō regitur vt no. Abbas in. c. i. eo. et dicit q prelatus ſolus ſine conſenſu capituli poteā facere facit tex. in. l. ſi pupillorum. ſ. i. ff. de rebus eoꝝ et q no. barto. in aut. hoc iuſ. C. ō ſa. ſan. eccl. In cōceſſione vero credo q requiral ſi eſt 3

alia rei vel alt temporis que alienari non posset nisi cui debita solēnitate vt patet ex dictis nā q; nō pōt revocari tante temporis consuetudo

4 ¶ Itē requiratur necessario q; renouetur de quinquēnio in quinquēnium &c. q; sic t cadit a iure suo post quinquennium si non renouat vt dicit glo.i.d.c.i. t hoc verū i rebus ecclesiasticis in laicalibus vō credo q; fm̄ p̄suetudinem debet renouari quia presumitur actui qđ est consuetū l. sēper in stipulationibus ff. de re.iur.

5 ¶ Itē hīo rē precario nomine vel sicut precaria possit ei prescribēr. &c. glo. xvi. q. iij. c. clerici q; regulr non potest nisi ex magna longinquitate tē pore dominus obliuiscatur de possessione taliter q; nesciat vbi sita sit qđ posset habere locū si possidēs eēt in bona fide aliter non

Receptum

ē iussio vel ipe rium faciēdi aliquid vel non faciendi ¶ Quomodo distinguit. &. duplicit. l. p affirmatiū t negatiū affirmatiū stricto sumpto vocabulo dicitur p̄ceptū t obligat p semp. l. p loco t tēpore ōbito sed non ad sēp. l. ad omne tps vnde filius nō tenetur sēper ad honorādū patrem i oi tēpore q; hoc est impossibile sed solus cum oportunitas occurrit t tēpus regnit negatiuū autem p̄ceptus ppter dī. p hibitio q; obligat p sēper t ad semper q; teneor sēper t oi tēpore nō mecari no. hoc. Archi. i. c. si peccauerit. xi. q. i. t Pa. in. c. nouit de iudi. t theo. in. iij. sen. di. xxxvij.

1 ¶ Quot sunt genera preceptoz legis diuine veteris. &. q; tria ¶ Querā sunt moralia q; sunt de dictamīe legis nature vt sunt precepta decalogi. ¶ Quedā sūt figuralia seu mistica q; aliud significāt ōter ¶ quod ista sonat. Alia

nī alia sūt sacramētalia sicut illa de q̄bus nō reddi potest ratio ad ista sic p̄cepta fuerūt vt de circumcisione t de obseruatiōe sabbati. ¶ Alia cerimonialia sic illa de q̄b⁹ nō reddi non potest ratio sic p̄cepta fuerint ad ista vt illō non arabis cū boue t asino non faciet vestem de lana t lino t huiusmodi t de istis no. in glo. i. §. hīo tradit. vi. di. ¶ Quedam sunt iudicialia vt illa que in decisione causarum sunt determinata vt Exo. primo t sunt determinationes iustitie iter homines Fuā de. Et hodie figuralia tā sc̄falia q̄ cerimonialia nō tñ nō sunt seruanda sed ēt sunt peccatū mortale post xp̄m ipsa seruātibus vt talia ¶ Precepta vero iudicialia sūt mortua. q; ñ obligāt nisi ille q; habet potestatē statueret ob seruāda q; tūc nō obligarent vt iudicialia legis antiq̄ sed vt ius canonicū vt ciuile aut municipale in q̄ p̄cipūtur fm̄ Sco. in. iiij. di. xii. q. v. t Pa. in. c. i. de homi. facit ter. in. l. i. C. ō ve. i. u. enu. vbi dī omnia merito faciam⁹ nīa q; ex nobis omnis ipartit auctoritas t. c. si aplice ō p̄bē. li. vi. mortalia aūt p̄cepta oia cōprehēdunt i. x. p̄cepīs decalogi q̄ posuit exo. xx.

¶ Quomodo ordināt p̄cepta decalogi moralia. &. fs cōiorem modū q; habetur ab Augu. sup exo. i. vt p̄mū p̄ceptū sit nō habebis ōos alienos coram me t nō facies tibi sculptile nec oēm similitudinē Secūdū nō assumes nomē dei tui in vanum. Tertiū ¶ Memēto vt diem sabbati sanctifices. t hec ad primā tabulā dicūt pertinere. primum preceptum Se tabule est. honora patrem tuum t matrem tuā Secundū non occides tertium non mecaberis quartū non furtū facies quintū nō loqueris contra proximū tuum falsum testimonium sextū non concupisces domum proximi tui nō

seruum non ancillam non bouē non asinū nec omnia que illius sunt. vii. non desiderabis vxorē eius magister in. iii. di. xxxvii. post. vii. pro. vi.

3 ¶ Circa primū p̄ceptū notāū q; tria p̄hibēt nobis ¶ Primo omnes ppbane pactiones demonū siue fiāt p incantationes vbōrū siue p inscriptiones caracterū vl imaginū siue per immolatiōes sacrificioz. Et hoc vel ad iudificationē sensuū vt faciunt hystrioues vel ad transmutationē naturārū vt fecerunt magi pharaonis vel ad inuestigationē futuroz̄ cōtingentiū seu occultoz̄ sicut faciūt diuini omnia p hibēbatur sub pena mortalis peccati. quia in hiis attribuitur creature qđ debetur creatori t iō peccat mortaliter si illud nō hēbis deos alienos coram me exo. xx. ii. phibētur oēs falsi t superstitiose inuētiōes errorū vl obseruantiaz̄ fidē t bonos mores cuz dicit Non facies tibi sculptile Huiusmōi aūt errores t superstitiones procedunt Aut ex improbo ausu inuestigatōis prohibite Aut puerso intellectu sacre scripture Aut ex inordinato affectu carnalitatis humane de quibus Jere. stultus factus est omnis hō a scīa sua confusus ē aurifex in sculptili suo vana sūt opera eorū t risu digna t in tpe visitationis peribunt Ista sēper est mortale peccatum nisi in casu vt hēs. §. hereticus in prin. t in casu vt hēs. §. Superstitio. §. i. Tertio phibentur oēs puerse apetiationes creaturarum cuz dicitur nec omnē similitudinē &c. omnis aūt peruersa apetitio creaturarū p cedit aut ex sublimitate aut ex cupiditate aut ex delectatione Primo modo est ydolatria superborum Secundo modo auarorū Tertio modo luxuriosorū. Unde ¶ Iero. quod quis pl⁹ veneratur t amat hoc illi deus ē t iō

superbus colli similitudinem cedrinā quia diligit super omnes preseri Lapidum vero colit similitudinem terre strium quia super omnia cupit terari Lasciuus aūt similitudinē aquatilū quia super omnia cupit delectari t fluctuari in deliciis sicut aqua ad phil. xi. quorum deus venter est. ¶ Quomodo autem superbia auaritia t luxuria sūt peccata mortalia habes i multis locis.

4 ¶ Circa secundū preceptum no. q; nomen dei tripliciter assumitur Primo ad efficiendum vt in sacramentis sicut in baptismo cum dicitur ego te baptizo &c. ii. ad promittendum vt cū quis iurat vouet vel promittit aliquid deo vel sanctis Tertio ad exprimendum vt cum quis loquitur cum iuramento Similiter multipliciter assumitur in vanum. Primo per sacramenti frustrationem sicut cū quis non credit vt hereticus vel gratiam sacramēti deserit t huiusmōi quod sēper mortale peccatum est. Secundo per voti fractionez t hoc fit tripliciter. Primo per tardationem impletionis. Secūdo per contrariam voluntatē seu fractiōnem voti tertio per apostasiam t quomodo sit mortale habes. ī. Elocuz. iii. t apostasia in prin. cum duobus. §. sequentibus. Tercio assumitur nomen dei in vanuz per hominis blasphemiā locutionem vide. §. blasphemia. iiii. assumitur in vanum in predicatione que fit vana intentione de quo. vide. §. honor. §. vii. t. ī. vanagloria. §. i. v. in oratione que est sine vita cordis affectione ō quo dic vt. §. oratio. §. x. vi. in cōuersatione seu operatione in qua forma scitatis assumitur tantum exterior opere non pro deo sed solum pro humano fauore de quo vide Simulatio t vanagloria. §. i. vii. per iuramētū guerrioue t hoc duplex aut iurādo

perueríe aut nō ſeruādo de q̄ vide in
ramēti p totū t pariū per totū. viii. p
viurparōnes aduriādo quē nō debz
de quo vide aduratio. §. iiij.

5 ¶ Circa. iij. p̄cepti no. ꝓz ozige. q̄
facīū dī ſepatū ab vſu cōi ad cultum
ſi p̄ceptū ergo ō ſanctificādo ſabbo
eſt vt cor a curiſ ſuperfluis ſeparet t di
uino cultui mācipet t hoc eſt vacare
deo Hoc aūt fit triplr Primo gene
raliter. ſ. dū nos a vicijs ſeparam⁹ t i
ſectionē nr̄am ad ſabbatum. i. regem
eternitatis hēm⁹ Secōo ſpecialr̄ ouz
ſuis p̄poſitis ſtatuē t ad hoc deputatis
nos ēt a licitis ſeparātes op̄ibus deo
oādo t meditādo vacam⁹ t hec eſt
ſanctificatō ſabbti Tercio ſp̄aliſſime ſi
cut eſt in viris p̄fectis contēplatiuis q̄
ab oīb⁹ mūdanis ſe ſeparāt vt deo ſa
miliariter intēdāt prima ſcificatio eſt
neceſſaria. ii. debita. iij. p̄fecta Alquer
tēdū eſt ēt q̄ vacatio ad deum eſt du
plex Alia in hāc t hec nō recipit ta
xationez tp̄is ḡtīs ad eos q̄ ſūt in ca
ritate q̄ offert deo in hāc totū ꝓpō vi
te ſue ḡtīs vero ad ſeruientes deo ex ti
more pene hēt taxationē tp̄is Alia ē
vacatio in actu q̄ ēt recipit taxationez
tp̄is q̄z ñ ſēp hō mortalis pōt deo va
care, actualiter t ex hoc, pz q̄d vult
prima clauſula huius p̄cepti. ſ. Be
mēto vt dīē ſabbti ſāctifices addīt. ij.
clauſula in q̄ p̄cipit operari determi
nato tpe ꝑ ociositatē eū ſubdit ſex di
ebus operaberis t facies oīa opa tua
p̄ꝛo q̄ ſciēdū q̄ triplex eſt labor pri
mus eſt vebet⁹ Et iſte ē duplex. ſ. vn⁹
excludēs ociū aīe inimicū t ad hunc
tenent oēs: q̄z quibz tenet ſe exercet
in aliq̄ vtili rōne cui⁹ excludat a ſe tē
tationis ingreſſū ſm illud ecc. xxxiij.
Mitte illū i operationē ne vacet ꝛc.
Alius introducēs fructū t iſte eſt trī
plex vnus filioꝝ de cura ſ. ēdūoꝝ ō
q̄ p̄me. Thimo. v. Alius actuoꝝ cir
ca ip̄alia vt ē labor p̄dicatoꝝ t p̄ſby
teroꝝ miſtratiū ſp̄aliū ſeu ſacra Alli
uſ eſt cōtēplatiuoꝝ in qb⁹ t ſi quieſcat
corpus a ſtrepitu mūdi tñ mēſ inuolgi
lat ſolicitādo deo placet t alijs gfaz
ipetrare Alñ p̄dictis laboribus labo
rātes p̄ūt viuēt de elemoſina q̄z p illo
a qb⁹ accipiūt vtiliter laborant. ij.
labor eſt conceſſus. ſ. hōiz mūdi cir
ca occupatiōes tpaliū vt hēant vñ
viuāt ſm ſtatū coꝝ t alijs ſubueniant
de q̄ ad eph̄e. iiij. aūt laboret opando
manib⁹ ꝛc. t ad hūc tenēt fortes cor
pore ne cogant viuere ociose de bo
nis q̄ debent alijs. iij. eſt labor, phibi
tus. ſ. curioſitatis t cupiditatis q̄ extin
guit ſpiritualē q̄rem deo Sequitur
iu. clauſula in hoc p̄cepto in q̄ inter
dicit opationē in ſabbato cū dī ſepti
ma aūt die ſabbatū dñi dei tui eſt,
Nō faciēs in eo omne opus tu t filij
tui t ſerui tui t ancille tue t aduena q̄
eſt intra portas tuas Alñ ad ſ. am p̄
cipit vt hō vacet a corporalib⁹ operi
bus que vacationem ad deum impe
diunt in ſolemnitatibus vt eſt negocia
tio t huiuſmodi opera ſeruilia Scias
igitur q̄ opus ſeruile dicitur a ſerui
tute Unde vt melius intelligat aduer
te q̄ eſt triplex ſeruitus p̄ma ē ſeruit⁹
dei t hec nō, phibēt. vñ glo. numeri
xv. viij. dicit q̄ fabri. t huiuſmodi arti
fices ſociant in die ſabbati. lector aūt
diuine ſcripture nō deſiſtit ab opere ſuo
nec tñ cōtamināt ſabbatū: ſa ſeruit⁹
eſt peccati. Jo. viij. q̄ facit peccatū ſer
uus ꝛc. t hec, phibēt intelligendo de
mortali nō de veniali. vñ peccāo mor
taliter facit ꝑ iſtō p̄ceptū nō. vñ ſortit
ſpēm ex hoc niſi moueret ad peccā
tum vt preuaricaret iſtō p̄ceptū q̄z vt
dicit philo. v. ethicoꝝ. c. xii. Si q̄ lu
curiet vt lucretur anar⁹ eſt ſi aūt vt ꝑ

lucretur luxuriosus eſt tamē circūſtan
tia que ſpecialē p̄hibitionē p̄hibēt.
Et ideo duplex eſt peccatū ratione re
atus ſecundum Alex. de ales. Tertia
ſeruitus eſt q̄ homo fuit homini: vñ
op̄a corporalia in tantū dicuntur ſer
uilia in hōe p̄pīe putent ad ſeruē
tes. In hōe aūt tunc ēt ſeruile t li
beris non dicuntur ſeruilia. t ꝑ opus
corporale putens ad ſaluē p̄patī ſi
ue p̄mi. ſiue ad cultū dīnū immi
nens exterioris rei. nō eſt contra ob
ſeruantiā ſabbati. vt pz Jo. vij. t ma
th. xij. t in. c. licet. t. c. ꝙueſtus. de re
riſ. xxiij. q. viii. ſi nulla de cōſe. di i. ſi
cut non alij. q̄z hec p̄cipiūt olbus
puer. xxiij. Erue eos q̄ ducuntur ad
mortē t cetera. xxij nō videbis bouez.
aut ouē ffis tui errātē ꝛc. Et ꝛō nō p
tinet ſolū ſuis. ſz ēt liberis. Et de hoc
vide vel dic ut. §. Feric. §. viij. t ſe.

6 ¶ Sed āre magis p̄cipit obſerua
tio ſabbati q̄ alioꝝ ſolēnitatuz. ꝑ. q̄z
cū oēs ſolēnitates veteris legis ſint i
ſtitute in cōmemoratiōnē alicui⁹ bñ
ficij dīm vl ꝓteriti ꝙmemorati. vel fu
turi ꝓfigurati. Jō magis ſabbatū ꝑ
cipitur. q̄z bñficū creatōis in hoc ꝙ
memorat. q̄ñ ē ꝑcipuū iter pta. cū dr
exo. xx. Sex dieb⁹ fecit celū ꝛc Silr
bñficū ꝓfiguratū ꝑcipuū t finale. ſ.
ges mētis in deo. vl in pñti p gr̄ā. vel
in futuro p gliaz q̄ bñficia oia com
plectit. Nō ſic aūt alie q̄ ſolū pp par
ticularia bñficia cōmemorāt. vt pa
ca pp libatōnē ō egypto t figurā xp̄i

7 ¶ Utrū ꝙueniēter ſit mutatuz in dñi
cā. ꝑ. q̄ ſic. q̄z ſabbatū figurabat ge
tē dñi in ſepulcro die. vij. t regē ſan
ctoꝝ futurā in celo p xp̄i reſurrez in
vij. etate. Et ꝛō aduenīēte veritate re
buit ceſſare figura. Itē debuit ceſſare
pp excluſionē erroris ne forſitz quis
crederet q̄ obligatō ad cerimōias ve
teris legis maneret. ſicut pz de cōſe.
di. iij. c. ꝓnenit vñ cōueniēter debuit i
alū diez mutari. nec ali⁹ fuit q̄ magis
cōueniret ḡtīs pm⁹. nā pp bñficiū crea
cionis celi t terre. t reſurrectionis xp̄i t
multis alijs de qb⁹ dicitur di. xxxij.
q̄ die dñico de conſe. di. iij. ſabbato. t
c. ſemma.

¶ Circa. iiij. ſcieñ. eſt q̄ ꝑpīe t p ſe 8
honorari ꝓpīt in hoc ꝑcepto hō q̄
eſt ꝓncipiū in eē nāe. ſicut eſt pf t mr̄
Carnalis. t hō q̄ eſt ꝓncipiū in eē gre
pp miſterii ſicut ē plar⁹ ip̄alis t cō
ſiſtit iſte honor in reuerētia t ſuſtenta
cōe. vt dicit glo. ad eph̄e. vi. Reuere
tia ꝙ o ꝓſiſtit in trib⁹. ſ. in effectu. ſ. n
mēdo pīs offendam ex amore ſeruit.
xviii. vnus q̄z pauē t mīſem timeā.
In effectu. ſ. obediēdo ad eph̄e. vi.
filij obedite parēntibus i dño ſ. aſſur
gēdo. t hmōi. Suſtētatio ꝙ o ꝓſiſtit i
ſolatio ꝙ boz. in ſuis opāb⁹ t exhibi
cōe neceſſariorz. in illo ēt ꝑcepto ſm
theologos intelligit mādari q̄cūq̄ ꝓ
ad fidē. ſpectāt ſ. ciēcias ꝓpone. ſicē fa
rū includit i ꝓncipali. Et ō hoc ꝑce
pto vide. §. Idius. §. xxx.

¶ Circa. v. ꝑceptū aduerte q̄ hoc ꝑ. 9
cepto explicite phibēt hōicidiū. Im
plicite ꝙ o ois motus ire ſic manifestat
dño. Matth. v. i hoc ergo ꝑcepto p
hibēt oīs lesio q̄ ſit i ꝓxa. primi. t nō
peccat mortalr̄ q̄s eū occidit. trū
cat mutilat ē berat. ledit notabilr̄. vel
alijs ſliberatū ledēdi hz. niſi i casib⁹
a lege ꝑcſſis de qb⁹. §. Homicidiū. l.
t. iij. t. ſ. Percutiēs t. ſ. Deſtructiō idē
dic de incarceratiōe. de q̄. §. Carcer.
§. iij. phibēt duellū. ō q̄. ſ. Duellū. idē
torneamentū de q̄. torneamenti. idē bel
lū ō q̄. ſ. Bellū. Itē Alex. ō al. in. p
te ſū. i expoſitiōe hui⁹ ꝑcepti. dē. no.
q̄ interꝓtatiue in hoc ꝑcepto phibēt
occaſio ip̄alis q̄ ea eſt aliter occaſio

rale in peccato mortali ꝛ spāli mor-
tale. sicut pīsualio mali ꝛ facti nūm⁹ re
ciū pōt̄ occasionē alteri nale. vel q̄
mortal in ꝓsecta ꝓpria. vt p odiū vel i
aliena. vt per detractiones. ō quo dic
vt. ē. detractio scandalum. odium. ꝛ
alijs locis suis.

10 ¶ Circa. vi. ꝑceptus. no. q̄ ls mecha
ri idē sit q̄ adulterari ꝛ sic videat so
lus adulteriū ꝓhiberi tñ fm Aug. in
lus adulteriū ꝓhibet oīa illicit⁹ coitus
hoc ꝑcepto ꝓhibet oīa illicit⁹ coitus
ꝛ illoꝝ membroꝝ oīa illicit⁹ vsus. xxx
ii. q. iij. meretricē. Oīa aūt illicit⁹ vſ⁹
determinat̄ p. viii. ofias. ſ. per fornica
tionē de q̄. ē fornicatio. p meretriciuꝫ
qō sit duab⁹ modis. ſ. p vagā infecta
tionē libidinis ꝛ mulierꝫ solutaꝝ. ꝛ sic
differt a fornicatiōe q̄ est cum certa
ꝛ vna sola ꝓsona. ītē meretriciuꝫ est so
lutaꝝ mulierꝫ venalis ꝛ publicus ꝓcu
bitus. d. c. meretrices p adulteriū de
q̄. ē. adulteriū. p stuprū. vide. ī. stupꝫ
p sacrilegiū ꝓcubitū q̄ est inordinat⁹
ꝓcubitus in q̄ ptinēcia deo sacrata le
dēt: siue violat̄ sacrata dico p ordinē
sacrū aut religionē seu votū cōtinen
tie. per incestū. q̄ est inordinat⁹ coit⁹
quo viculū ꝓsanguinitatis vel affinita
tis vel pīnitatis violat̄. Per petīū so
domiticū qō est inordinat⁹ coitus q̄
nālis vsus in illū puerilē. q̄ ē ꝑ nāz. ꝛ
viij. p libidinotū coitū ꝓiugalez. de q̄
ē. debitū. Prelatarū differētiaꝝ. vij.
pīme ſsper sunt petīū mortale. viij. ve
ro aliqñ sic. aliqñ nō. vt. ē. debitū p3
ꝛ supra luxuria.

11 ¶ Circa. vii. ꝑcepti. no q̄. furtus dī
tripl̄r. ſ. propie. de q̄. ē. furtum in pn.
ꝛ cōiter. ꝛ sic est oīs illicita vsurpatio
rei aliene. fm Aug. in. li. q. Exodi. xx
ii. ꝛ sic cōprehēdit. rapinā vsurā ꝛ oēz
illicitā vsurpationē reꝝ alienarū. vij
d. c. meretrices. interpretatur ēo dī oīs
illicita possessio reꝝ. ꝛ totus hoc ꝓhi
betur in ꝓhato ꝑcepto: ꝛ iō hūtes su
pflua respectu stat⁹ sui ꝛ familie si nō
subuenūt indigentibus ꝓ loco ꝛ tpe
mortal̄r peccāt. multo magis si indi
gētes sunt in extrema necessitate. ꝛ de
hoc hēs. ē. elemosyna. §. i. Itē cōmit
tunt furtū ꝓlati q̄ res ecclie dāt me
retricib⁹ ꝓsanguineis potēt⁹ nō in
digētibus ꝛ hmōi. Sīl̄r indebite ser
uīdo. Itē cōmittūt furtū qui res accī
piunt ab eis qui alienare nō possunt ꝛ
huiusmodi de hoc hēs. ē. furtum ra
pina. vsura restitutio ꝛc.

¶ Circa. viij. no. fꝫ. Alex. i. iii. ꝑte sū. 12
de isto ꝑcepto q̄ ꝓhibet in hoc ꝑce
pto oē genꝰ mēdacij qō est ꝑtīū mor
tale nō aūt illud qō est venale ꝛ hoc
large: sed stricte solū mendaciū in iu
dicio ꝓhibetur ēt falsitas apte dicen
tis ꝛ taciturnitas veritatis. Qñ autez
peccet mortal̄r qs mentiendo. vide.
ē. mēdaciū. vel tacēdo veritatez. hēs
ē. cōfessio. i. §. vij. ꝛ. ī. testis. §. xxvj.

¶ Circa. viii. ꝛ. r. ꝑceptū vbi no. fm 13
Alex. in expositiōe hoꝝ. ꝓceptoruꝫ
q̄ tripl̄r pōt cōcupia sumi. Uno mō
ꝓ appetitu vegetabili. ꝛ talis cōcupia
ꝓut est inordiata ē a fomite mouente.
i. a. corruptiōe originalis culpe. Alio
mō pōt dici appetit⁹ sēsibilis. ꝛ hoc
ꝓut est inordinata est a mouēte sēsua
litate cū fomite. Tertio mō concupia
ē appetitus rōnalis ꝛ sic ē a liberi arbī
tri volūtate cōcupiscētia. p̄mo mō est
in suggestiōe. secundo i delectatione.
tertio in cōsēsu. ꝓ hec ergo ꝑcepta nō
ꝓhibet motus ꝓm⁹ ꝛ secūdus cōcu
piscētie q̄ cōsistit. ī. limitco sensualita
tis sed ex ꝓhibitōe hui⁹ ꝑcepti ꝓhi
bet cōsēsus volūtatis i op⁹ vel delecta
tionē ꝛ hoc sub pēa mortalis peccati.

¶ Uterus mala voluntas ꝛ opus sint 14
duo peccata. ꝛ. fm Alex. vbi. ē. q̄ qñ
volūtas ꝛ op⁹ exterius cōsiderāt in re

alice. ſ. libidīe ꝛ in tentatiōe sunt idem
peccatū formal̄r. Intellige si sūt cōsū
cta. ut ꝛ eā effect⁹. Si vō cōsideretur
voluntas in se ꝛ op⁹ in se. sic sūt diuer
sa peccata. q̄ alie sūt circūstātie boni
debite actui exteriori q̄z voluntati. q̄
diuersificant̄ mod⁹. loc⁹. ꝛ tp̄s ꝛ que
dā alie. ls circūstantia finis sit eadez.
Si, ergo ut dicit Augu. peccatum est
actus incidēs ex defectu bōi. Ille⁹ aūt
defect⁹ ē hic alius ſde ergo fm hoc
aliud peccatū ītelligē māliter. Sīl̄r
esset aliō q̄n sūt fm aliō ꝛ aliō tp̄s. ita
q̄ ītermedio cadat aliquid aliud q̄
diuerse auersiones. ꝛ sic formaliter di
uersa peccata.

15 ¶ Quare magis ꝓhibet̄ seorsū vo
lūtas ꝛ opus in mechia ꝛ furto q̄z in
alijs. ē. Alex. vbi. ē. q̄ delectatio me
chie ꝛ volitas diuictaꝝ sūt ꝑ se appe
tibilia ingēnuꝫ hñt rōez delectabilis
vel⁹ vtilis ꝛ iō debent in eis ꝓhiberi
opus ꝛ cōcupia. Sz homicidiū ꝛ fal
sitas habent in se horribilia. ꝛ secun
dum se ita sunt ergo sufficit eorum ꝓ
hibitio.

16 ¶ Quare magis ꝓhibentur in spāli
auaricia ꝛ luxuria quam alia peccata
mortalia. ē. q̄ ꝑ ip⁹obitatē libidinis
citius ꝓgrediūtur i op⁹ exterius nihi
lomin⁹ alia capitalia ꝓhibētur iplici
te. Superbia ꝓhibet in adoratiōe dei
ꝛ honorificatiōe ꝓximi. Inuidia ꝛ ira
in ꝓhibitiōe homicidij. Accidia in sā
ctificatiōe sabbati. Auaricia in ꝓhi
bitiōe furti. Luxuria ꝛ gula ꝛ delecta
tio inordinata carnalis sibi inuicē con
iuncta ꝓhibētur in ꝓhibitione me
chie ꝛ adulterij.

17 ¶ Quot sunt genera ꝑceptoruꝫ cuā
gelicoꝝ. ē. fꝫ Alexez. li. i. ti. xxxviii. q̄
quedā sūt spālia respectu personaꝝ
presidētiū. ut illa que spāl̄r dāntur epis
Bath. x. q̄ omnia. Quedā sūt gene
ralia respectu oīum. de quibus Ba-
th. lsj ꝛ. vij. ꝛ Lu. vi. q̄ sic ordinātur
ab euāgelista. ꝓmū ꝓhibet irā cū ꝛ
audītis q̄: dictū ē antiq̄ nō occides.
ꝛ de hoc hēs. ē. Homicidiū ꝛ Ira. Se
cūdū ꝑcipit recōciliationez respectu
eius quē lesim⁹. cū dī si offers mun⁹
ꝛc. vade corporal̄r si sit ꝓnō. vel spīa
liter si sit absīs. ſ. motu cordis recōci
liari frī mo venī petēdo ꝛ satisfactiē
do ei si te lesit ꝑ eū odiū vade odiū
cordis signū ꝛ opis dimittendo. ꝛ hec
duo ordinātur ad inuicē. Tertiū ꝓhibz
volūtatē mechādi. ibi q̄ viderit mulie
rē ꝛc. de quo. ē. Cogitatō. Quartū ꝑ
cipit declinatiōe occasionis mechie.
ibi si oculus tuus scandalizat. vbi no.
q̄ in oculo vl̄ manu ꝓsideraī vnū si
ne act⁹ vitiosus. ꝛ ille ē. abscindēd⁹ ꝓ
sideraī ēt membrū. ꝛ iō cū sit bonū ē
diligēdū. Idē dicēdū. de q̄rto ꝓximo.
Quintū ꝓhibet separationē ꝓiugij ex
cepta cā fornicationis ibi. q̄ dimiserit
uxorē. hec aūt tria ordinātur ꝓcupisci
bile. Sextū cū sequētibus q̄tuor or
dinātur rōnalē. ꝛ illud q̄ dī dico vo
bis nō iurare oīo. de q̄ iuramētū. Se
ptimū ꝑcipit paciani respectu lesiōis
corporis ibi si quis te ꝑcusserit i maxillā
ꝛc. Itē fspectu ablatiōis rez. ibi si vo
luerit tunicā. ꝛc. da ei ꝛc. Itē respectu
angarie operum. ibi ꝛ quicūq̄z anga
riauerit ꝛc. Hec aūt intelliguntur fꝫ
Augu. quo ad animi preparationem
vt. ſ. nollit ꝑ talia illata pacem cor
dis per odiū amittere. aliter cōsilius
est. Octauum est preceptum erroga
tionis. ibi oī petenti te tribue. de quo
elemosyna. §. primo. Nonum est pre
ceptum dilectionis inimicorum. vide
diligere. §. primo. Decimum regulat
intentionem cum sequentibus ꝛ est
ꝓhibitiuum obliquę intentionis ibi
attendite ne iusticiam ꝛcetera. Vide

Rubro. Undecimi remouet in ordia
ti affectom' grauam. ibi nolite folli
cit. vide. ℟. Glarana. Duodecimi p
hibet tenerarii iudicii. ibi nolite in
dicare. vide Iudicare. Terni decimi
precipit ybiq; cauellis ibi attribue a fil
lia ppetua. Quartidecimi addic
lia ppetua. Quintidecimi addic
l auxilii grie peteri. ibi petre. nō oro
℟. Quintidecimi precipit cognē le
gitia nūc ibi. dcelig vobis ut faciāt vo
bis ec. Decessario a ℣ pbiti est. Sext
decimi tāgit ipsemet ipsum cōtra
ad dei amor' eius oī itrare p iqsitam
poenam. Carthaginem. Fm glo. ibidem
vide. ℟. contra.

¶ Sūt ⁊ alia ꝓcepta ab ecclia l dcā
gnaliter oēs legitia que illi ꝓmū ō ce
lebranōe sollēp. Fm ō auctōe misse
rmi de iciunio i q̄dragesima. ⁊. alu
ia regilia. Qrti de ꝓfessione. v. ō coio
nc. vi. de decis. viij. de etatibus ercōica
tis. Multa sunt alia q̄ tāgūt spāles p
sonas. de q̄bus hētur in diuersis capi
tulis huj' sūme et facili⁹ inueniūtur.

Rēdicare gl pōt. ℟. vt colligo
et car. in clem. dudū ō sepul. ꝑ
mo papa pōt. xviij. di. i memoriā ⁊ q
libz cui ipse cōmittat de offō ōle. c. fi.
Cōmissarij ēo cius alteri subdelegat
nō pōt. d. c. fi ⁊ epūs ēt in alienis dio
cesib⁹ nisi phibeāt ab epīs diocesis
rri. di. i nouo. ⁊ q̄libet diaconus cui
ipsi cōmittit pōt in eoz diocesi ꝛz ñ
ēt. xvj. q. vij. null⁹. olo. Tertio oēs pla
ti ecclīastici si sunt diaconi pōt satis
subditis ꝓdicare sed non alīs nisi ab
epo approbatis aut ꝓuilegiatis. vt de
here. ercōicam⁹. cl. i. §. Cle clerici. iiij.
ℨz aliqō q̄bz clericis. Qō limito ve
rū vt sit diacon⁹ ⁊ nō phibitus spāl
xviij. di. ℨz. ⁊ ibi no. gl. ⁊ Inn. ⁊. Mo.
ō here. in. d. c. ercōicam⁹ cl. i. §. mio
res ⁊ ꝓdicatores ab eoz plano licen
tiari. d. Cle. dudū. Qñ si ꝓdicare vo
luit. i. tepa mutationi ꝓoz vel i loca
alia eoz si sint lōge a domib⁹ eoz
dūmō sint ad eoz vsus pōt sine alīq
licētia fm L aud. ⁊ xēse. i. d. Cle. du
dū. Sūt qui volunt ꝓdicare i platcis
cōibus nec pōt phiberi in ꝓpriis lo
cis nisi hora q̄ plati. i. bīficia iurisdi
tionē q̄si epāle ⁊. vt no. Lar. ⁊ glo. i. d.
Cle. dudū ꝓdicant solēniter. i publice
ppō generaliter. vel faciunt coram se
solenniter ꝓdicari.

¶ Sed nūqd vicari⁹ epī similr hoc 1
poterit. ℟. Lar. ibidē q̄ sic si ipse vult
ꝓdicare. vt epī vicari⁹. Sec⁹ si vt alt⁹
plat⁹ vl vellet coram se ꝓdicari facere
q̄m hoc nō reputat psonas epi. ⁊ sic
nō tenētur cessare prefati frēs.

¶ Quid si talis hūs q̄si iurisdictionē 2
epāles vellet occupare totā horā ma
tutinalē. ℟. Lar. vbi. §. q̄ ñ pōt. ⁊ lau
da. ibidē dicit q̄ debz pri illa hora
matutinalis marie si dcī frēs nō hīt
aliam horam cōpetentem. ar. c. man
data de presump.

¶ Quid si volūt ꝓdicare i plateis ꝑ 3
rialis aut ecclīis alioz. ℟. Lar. ibidem
q̄ ñ pōt sine licētia eoz q̄z sūt. Sz ō
eorū licētia pōt ēt hora illa q̄ plati ꝑ
fati ꝓdicāt. excipiūtur solum eoz loca
⁊ publice platee in q̄bus illa hora ꝓdi
care non possunt.

¶ Utrum laici possunt predicare. ℟. 4
Pa. in. c. sicut. in vna. de here. q̄ nō
alias peccant mortaliter.

¶ Utrum tpe interdicti possit predi 5
cari. ℟. Lar. glo. ⁊ Pa. in. d. Cle. du
dū q̄ sic. ⁊ quilibet admittitur. de cō
se. di. i. c. epo nullum.

¶ Sz quā sciā dz here ꝓdicator. ℟. 6
Alex. i. iij. pte sū. q̄ triplex ē actꝰ docē
di. pmꝰ simplr exortādo. ⁊ iste ē oiuz
⁊ ista sufficit scire mādata ⁊ credenda.
scdꝰ ē ꝓdicādi. ⁊ iste ē eoruz q̄ hīt ex
offō ⁊ istis ē necesse scīr exponer⁹ cre
dēda ⁊ mādata ℨz illud prie. De. iij.
pan oī poscēti reddere rōēz terr⁹ ca
thedrā tenēdi ⁊ istis est necesse scire
oīa q̄ pīnēt ad corū doctrinam.

7 ¶ Quā sciaz dz here ꝓdicator. ℟.
Alex. vbi. §. q̄ simplr exōis i peccato
sine occulto siue manifesto docens ⁊ ꝓ
dicās si nō studeat dolēr de peccato
simplr dr cōtinere ⁊ nō peccare. Et
ego credo mortalr si ē in mortali nec
illud ꝑ. ppea de⁹ destruet te. sal. ℣o.
vi. qd ē hoc ⁊. c. cū eraudiero. ⁊. xxv.
v. di. c. scrto dic. i fi. ⁊. xxxv. di. multi.
Tho. in. iiij. ℨz q̄ si docet sacrā scripturā
rī et offō platōis q̄ peccat mortalr
si ē i mortali sine occulto siue manifes
sto ℨz si docet sicut magr sic si ē i pec
cato occulto nō peccat mortalr facit
ꝑ hoc. §. correctio. i. §. iij.

8 ¶ Utrū teneat ꝓdicator⁹ facere q̄ ꝓdi
cat. ℟. Alex. vbi. §. q̄ sic q̄qd asserit
faciēdū de necessitate salutis nō añt q̄
ꝓdicat faciendū de precīōe religiōis

9 ¶ Quid si predicet pp honorez vi
de. §. Honor. §. vii.

10 ¶ Predicatores sacris ītis sp de
bēt ītistere ne tūc q̄rāt discēt cū ex of
ficio alios ōbeāt docēr. xxxvi. di. §. ec
ce ppea noīe doctoz venīt ꝓdicato
res ⁊ plati gl. i. c. vnico ō sū. cri. li. vi.

11 ¶ Circa q̄ docēda ōbeāt ītistēr. ℟. q̄
circa ꝓmio credēda sic articulos fidei
fo faciēda ⁊ fugienda sicut ꝑcepta. iij. fu
gienda sicut pēta. iiij. timēda sic mors
eterna. v. appetēda sicut glia ⁊ vt ꝓdi
catio eorū fructificet ēt prius debēt
orare vt dicit gl. Ben. xviij.

Recessan iducāt simo
niam vide simo
nia. v. §. iiij.

Recedentia ō ter
minā ⁊
sequentia. xxxi. q. vij. aplus

Retiosum est oē re
gimen. lxxx
xiij. di. regimine.

Recipitatio ⁊ vidā
de. ponderet. Est autem precipi
tatio q̄ quis ptransiens gradibus re
gie vie vl hūane rōnis ꝓ impetū volū
tatis vl passiōis fert i ꝑcipitium. Et si
hoc facit pīnēs ⁊ repudiis diuina do
cumēta erit peccatū mortale. Sicr q̄
ls nō pīnēat diuina documēta ñ ē cuz
ōtrimēto eoz q̄ sūt de necessitate sa
lutis sic ēt erit peccatū mortale vl erit
cōsūtia q̄ reperīt in oī peccato mor
tali vsī dr iniqtas oīa ꝑcipiat alias erit
veiale peccatū ⁊ q̄z luxuria marie ab
sorbet rōnē iō ꝑcipitato pōīt ei⁹ filia

Redia vrbana vl rusti
ca q̄ dicūt vide
fuitus in principio

Redo dr q̄druplr pri
mio qui iuste ali
os ꝓdat sicut q̄ spoliatores ⁊ iste
est excōicat⁹. xxiij. q. iij. si q̄s rumpe
tas cū duob⁹. c. se. ii. dr q̄ tollit a psō
nis vitra supēdia sibi tarata. xxiij. q. i.
militare ⁊ tales sunt raptores ⁊ sic ꝓ
do pīnēt sub raptore sicut spēs sb ge
nere. xiiij. q. v. nō sane i fi. ⁊ sic dz pu
niri pēa raptoz. iij. ℨz. Sotre. ⁊ Mo.
dr plat⁹ q̄ vr fruitū ispēdat legato vel
alii pl⁹ exigit a subditis q̄z soluat ō ī
mu. ec. q̄z plerīq; iuī dr ꝓdo fm ho.
Iudex q̄ iurgiū alienū deputat ꝓdaz
sui aut officialis indebite pecuniā ac
cipiens. l. oēs. C. ad l. iul repe.

¶ Quo ꝑcepto phibēt ꝓda. ℟. furti 1
noīe. xxxii. q. iij. meretrices.

¶ Cui debz dari ꝓda in bello acqui 2
sita. ℟. de Iure ꝓncipi. xxiij. q. v dicat
ℨz tu dic laic⁹ vt. §. bellū in fin.

Refacio nulla debet
dici in missa

ostā illa de qua in.c. ḡuenim⁹ de con
ſe.d.i. ⁊ in.c. fanctorum. dec. di. vide. ſ.
nulla. ſ. xxx.

Relatus large di' olo
bñ curā alia
ni fm Inn. in.c. firmiter de fi.
tri. ⁊ in.c. qſi vt lit. non pcedere ſtricte ꝺo
dicūt iobi petita iurisdictionē vt ꝺa
tur in.c. decernim⁹ de iudi. ⁊ ibi glo.
in Cle. dudū de ſepul. vbi ponit pla
nus ⁊ rector ſepeliꝝ ꝺo. Lardi. in cle.
Ioe elec. ⁊ ibi glo. ibidē ⁊ Lanf. dicit q
noie plani cōprehēdit qlibz admini
ſtrator bñ pcurā offiñ ejꝰ ſi ſit ta
lis qui ad nutū ſuperioris poſſit ꝛmoue
ri aliꝰ de ſup. negli. p. c. i. ad fi. xvi. q.
i. de pānū addit Pau. ibidē quocūꝫ
es noie ceſſeat. de vbo. ſi. ḡuil Cle.
Ioe referi. ⁊ qō ibi no. Et ex glo. plā
na dicit Lar. obtinuiſſe q; miſſer ⁊ cu
ſtos minorū ⁊ quincalia ꝓdicatorū
ſunt plani ⁊ q; poſſit eē ꝓcuratorꝫ qz
Cle. i. de pcu. logur ꝺ religioſo ñ ꝓ
lato ⁊ q; ejꝰ poſſit eſſe delegatꝰ pape.
vt. ſ. delegatus. ſ. iii.

1 ¶ Item olo plan⁹ ſit iudex ordinari
us. ſ. glo. in.c. ii. de iudi. q; ſic.

2 ¶ Item negligēcia plani ſit peccatum
ſ. glo. in.c. ea q̄ de offi. archi. q; ſic ⁊
mortale qñ eſt in omiſſiōe neceſſario
rū ad ſuū offiñ vt viſitatiōis correcti
onis ⁊ hmōi ⁊ fm Hoſt. Ber. i. d. c.
ea que tenetur nō ſolū de dolo ⁊ lata
ſz etiā leui culpa ꝺ dāno eccleſiaſticarū
rerū ergo ſortius animarum

3 ¶ Item plan⁹ teneatur oia agere cū
ꝓſilio capituli ſui. ſ. Pa. ⁊ i. c. nouit,
de his que fi. a. ꝓ. q; negotia minora
pōt ſine ꝓſilio vt nō. doc. i. d. c. nouit
⁊ Inno. in.c. fi. ꝺ ma. ⁊ obe. ⁊. l. iij. C.
de iura. calū. Hī rectores ex offō in
iuncto explicant hec minora vt in. d.
Lu. facit. c. edoceri de referi. Rego
nia vero ardua cā rōnabili exiſte quā
bon⁹ vir arbitrabit pōt ſine conſilio
capituli alias non

¶ Item teneatur dicere ſuā culpā ſ̄ 4
dicto qui exceſſit i corrigendo. ſ. c. qſi
ferrem. di. q; nō Intellige niſi a ꝓpo
ſito hoc faceret vt. ſ. Lozzeno pri
ma. ſ. ii.

¶ Item plan⁹ ſit appetēda. ſ. q; nō 5
nec ꝺ ſidia fugienda. xvi. q. i. nos aūt
viii. q. i. oli ⁊ trib⁹. c. ſe. xxxx. di. multi
ē appetēs eā efficitur indign⁹. i. q. i.
principat⁹ ⁊ peccat mortaliꝫ ſi delibe
rate appetit vt pōt vide. ſ. Ambitio.
⁊. ſ. epiſcopus. ſ. ii.

¶ Item prelatus poſſit fugere vide 6
ſ. epō. ſ. xxiij.

¶ De quibus ſpecialiter ſunt interro 7
gandi prelati. ſ. ſ. Interrogationes
circa prelatos

Preſcriptio ē qꝺ
dam
ius ex pte ꝓgruēs auctoritate legum
viz capiēs penā negligētibus iferens
⁊ limbus finē iponēs Et ſimilr diffinit
uſucapio ⁊ aliq̄ vnū cōprehendit
reliquum ſed ꝓpie differunt qz uſu
capio eſt in rebus mobilibus ⁊ ſe mo
uentibus preſcriptio vo in mobilib⁹
⁊ iuribus incorporalibus vt Inſti. de
uſuca. ⁊ lō. tē. pre. i. ſ. Iuſtinianꝰ cōſult⁹
ita diffinit Uſucapio eſt acqſitio dñij
ꝓ cōtinuatione poſſeſſionis temporiſ
ſpacio lege diffiniti in. l. ii. ff. de uſuca,
hoc Pa. no. in ſ̄ica extra eo. ti.

¶ Que regrunt in ꝓſcriptiō eſz ius 1
cōonicū ⁊ ꝓſciaz. ſ. q; iiij. ꝓmū bōa
fides. ſ. q; is q; poſſidet rē q̄ poſſidet
credat eē ſuā vl ſ̄dat tradētē eē dñz
vl hꝺe ius diſtrahendi lz in facto er
ret. ff. de ꝺ. ſi. l. bōe fidei Hoc limito
verūz i ꝓſcriptione vbi regrit aliqꝺ
actus poſitiuus ſecus vbi nullū factū
regrit vt i ꝓſcriptione libertatis ꝺ fu
iuitē ruſticā qz lz ſciaz me ubi ꝺbere
ſuiuitē eūdi tñ ego poſſiz ꝓſcribere
libertatem ex q̄ ego nihil facio q; ſit
peccatū hoc tz bar. i. l. ſegf. ſ. ſi viam
ff. de uſuca. ⁊ Pa. in.c. fi. ꝺ pſ. Idem
dic de ꝓſcriptione actionis perſōalis
mere penal' vt i rapina ⁊ ſpecu q̄dru
pli que eſt uſiz ad annum poſt ānum
ſimpli. inſti. de vi. bo. rap. in pn. vt infra
ſ. xxxxij. ⁊ idē dic ꝺ ſimilibus

2 ¶ Sz qd ſi erret i inf. ſ. q; nō ꝓſcri
ber. l. i. ſ. ſi a pupillo. ff. ꝓ ẽpto. ⁊. l. nū
q̄z la. ij. ff. de uſuca. Sec⁹ ſi errabat in
facto ar. l. qꝺ vulgo. ff. ꝓ ẽpto. Et pro
ptera dicit Inno. i. c. ſi diligēti co. q;
poſſidēs ꝺ ius nō ꝓſumit bone fidei
niſi ſit poſſeſſio lōgi tēporis vl q; babi
libus rationib⁹ fuerit acqſita facit. c.
cū eccliа Sutrina de cā poſ. ⁊ ꝓ. Et
quo pz q; ſi ius i q̄ errauit erat dubi
um q; error excuſaret in ꝓſcribendo
⁊ facit ter. i. c. cum dilect⁹ ⁊ ibi Pa. ꝺ
cōſue. qꝺ no. Itē tz Hoſt. i. c. cura. ꝺ
iure pa. q; error mixtus. ſ. iuris ⁊ facti
non tollit bonā fidem dat exemplum
in donatione rei aliene facta vxori q̄
vir ñ ē effect⁹ pauperꝰ vt qz ex ipa re
nō teneꝝ comodāti vel ꝺponēti vel
qz ꝺñs cōſenſit q̄z mulier credit vale
re qz uſucapiet. l. ſi vir vxori. ff. de do
na. Bar. tamē in. l. ſi fur. ff. de uſuca.
⁊ i. l. ſz ⁊ ſi. ſ. ſciē. ff. ꝺ pe. here. ⁊ ſſert
Pa. i. c. graues ꝺ reſti. ſpo. diſtinguit ⁊
bñ q; quedā ſūt iura q̄ phibēt aliqꝺ
actus ⁊ facieꝺ ꝺ ēt ex errore nō ꝓſu
mit in bona fide ⁊ ſic intellige glo. i. d.
l. ſi fur. q̄ dicit q; error iuris impedit uſu
capionem q; ēt limito niſi eēt tale ius
obſcurū ⁊ dubiū Quedā ſūt iura non
phibēna ſed actu nō aſſiſtēna vt pu
ta teſtiū nō ſolēne nō approbaē a iu
re vt valeat ⁊ circa talia errās nō ꝓſu
mit i mala fide. d. ſ. ſcire

3 ¶ Quid de illo qui tpe ꝓſcriptionis
hūit ꝓſciaz leſam poſtea incipit hēre
nō leſam. ſ. Pa. in.c. fi. co. cum de,
Ant. q; ſi ex lia cā habuit leſam inter
rupta eſt ꝓſcriptio ⁊ ſic incipit ꝓſcri
ptio poſtq̄ conſciam leſi reformauit
per leguia indicia ar. ex q; no i. c. ꝺ
q̄rta co. ⁊ i. d. c. cura. Si vo fuit leſa
ex leui indicio qui tū reformauit ex
alijs leguis iudicijs ſic nō fuit interru
pta Pa. tū inclinat q; ſic interrū
pat ⁊ inciꝑat ꝓſcriptio de nouo tē
pore reformatiōis ſed verior eſt pria
opi niſi ꝓſcia ſe firmaſſet q̄uis ex le
ui indicio q; res erat aliena

¶ Item dubitāns an res ſit ſua vel ne. ⁊ 4
hñs iuſtā cām dubitādi ſcribat. ſ.
fm vo. Anto. in. d. c. fi. q; nō qz iura
requirunt ne dum q; non ſit in mala
fide ſed qꝺ ſit in bona fide ⁊ iō lz nō
ſit in mala fide non eſt tamen i bona
Quod tamē limita niſi dubitans eēt
momentanea ⁊ vacillans ſicut nō eſt
hereticus qui dubitat ſed non fixe ⁊
ꝺliberate. c. i. de here. qz ſic nō impe
diret ⁊ hec opinio in foro aīe eſt veri
or quo ad uſucapionē rei ſed reſpe
ctu fructuū lucrandoꝝ ſufficit mala fiꝺ abeſſe ⁊ q̄uis Pa. ⁊ cōis opi. ⁊
go. in. d. c. fi. teneāt q; dubitatio etiaz
firma nō impedit ꝓſcriptionē ēt quo
ad rē facit ꝓ ipſis. xxxiii. q. ii. ſi vir
go ſed hoc verū quo ad forū cōtētō
ſum tene nō quo ad ꝓſciam

¶ Secundū qꝺ requirit i preſcripti 5
one eſt iuſtus titulus. c. ſi diligenti eē
eo. ⁊ dicitur hic titulus cā poſſidendi
vt donatio venditio ⁊ hmōi Exigit
ergo cā vera nō legitima fm Boſre.
vnde titulus erroneus vt qz credebat
procuratorem ſuum emiſſe ꝓdictat
cām preſcribēdi. ff. ꝓ ſocio. l. fina.
Et propterea dicit glo. in dicto caſu
ſi diligenti quod ꝓ tanto dicitur ti
tulus iuſtus qz dat cāz preſcribēdi lz
i vēate ñ ſit iuſt⁹ qz tūc non eēt ꝓſcri

no necessaria. Et ꝺ̄ mi⁹ sufficiat vnus
dar cū pscribendi ꝺ̄ nō adsit bōa fi
des vt credat vnū sufficere t ex nulli
bus vtrū q regrit vnius q̄ alte
ga iur cū possidere nō pōt vt lac⁹ ꝺ̄
clus. Jo regrit mul⁹ als est longer ti
mala fide. Seo vbi res pōt ꝺ̄ aut cōi
possiden sic nō regrit mul⁹ iurid⁹ p
lendendū vt ibi Futures Et q̄ ti re
gral vnius tempus cōiter doc. Sed
Pa. in. d. c. ꝺ̄ ḡra co. limitat verum
Pōto q̄ pscripto ti ē ꝺ̄ ius cōe p.
c. i. co. l. vsucapiendi. C. ꝺ̄
agri. t cf. t eo. Sedo q̄ nō ē in vsu
fructu pscribēdo q: ls sit ius ico:po
rale. l. i. in fi. ff. ad l. falc. t ꝺ̄ Futur
in rebus alienis. l. i. ff. ꝺ̄ vsufru. acere
scri. ti regrit mul⁹ in eo pscribēdo
gā nō pscriberet spacio. x. vl. xx. ano
ti vt ꝓbat in. l. fi. C. ꝺ̄ pscri. ló. tē. vñ
dicit glo. l. corruptiōes. C. ꝺ̄ vsufru.
q̄ si ēt vsufruct⁹ ꝓsistit in re mobili ti
actio psonalis ad ipaz nō tollit tri
nio t idē vt pcedi. in acqsitōe ipsius
ēt in acqsitōe cuiuscūq rei imobil
nō pcedit pscriptio sine titulo nisi sit
lōgissimi tēporis C. de pscri. xl. an.
l. fi q̄ emptionis Dico ti q̄ fruct⁹ q̄
capiunt ex agro alieno bona fide vsu
capiunt pcīnio ter. ē no. in. l. sequit
§. fruct⁹ de vsuca. t ibi p Barto. q̄ ibi
nō agit de pscribēdo iure Et ió cum
ꝺ̄ q̄ tenet restituere fructꝰ exercites in
c. grauis ꝺ̄ restī spo. intellige nisi pos
sessor p triennū t bōa fide possiōret
Termo limitat q̄ nō agit de futute
p quā psona obligat vl astrigit ad ali
qō Fuerū q: cū sit gd graue necessa
rio regrit in tali iure pscribēdo tem
pus vel lapsus lōgissimi tpis t sic pōt i
telligi. l. cū de in rē ꝺ̄ so. ff. ꝺ̄ vsuris t
no. Dy. i regla possessor ꝺ̄ re. iur. li. vi.

6 ¶ Terñ qō regrīur ē ꝓtinano pos
sessiōis q̄ res sit possessa ꝓtinue elapsus
in finē pscriptionis sine interruptiōe. c.
illud ex co. de re. iur. regla sine possessione
tionē li. vi. t q̄ possideat vt ꝓpriū q̄
p alieno nōie possidet vt colonꝰ t qui
ꝺ̄ alieno nōie possidet vt commodatarius
bi quoz nōie possidēt. c. cū venissēt ꝺ̄
resti. spo. t in glo. c. elici. xvi. q. iii. Si
ti interrupta possessiōe q̄ possessor re
cuperat est bōe fidei sic pscriberet ea
interruptiōe nō obstante. l. fi. C. de pre
scrip. xxx. an.

7 ¶ Utrū possessio ciuilis. i. q̄ sit talis
psona q̄ possit scie de iure cui possidet
re ꝺ̄s gl. i. c. cās ꝺ̄ pscri. necessario re
quirat ad pscriptiōes. &. q̄ ad vsufru
ctū pscribēdū nō ls sufficit nālis seu
corporalis possessio. l. fi. C. ꝺ̄ pscript.
lōgi tēporis no. Pa. i. c. ad audiennā
ea. ti. i alijs autem vbi pscriptio inducit
ad acqsitionē rei vel iuris tūc requirē
ciuilis possessio t sic intellige tex. t glo.
i. c. cās ea. ti. t ió nālis nō sufficit de q̄
plene p Dy. i regula sine possessiōe. li.
vi. vbi vō pscriptō inducit ad extinguē
dū solāmō ius alteri⁹ t ad ōfēsionem
ꝺ̄ ius alteri ꝓgruēs tunc tali defendē
ti nō ē necessaria vera possessio vel q̄
si alias sequeret q̄ nō pscriberentur
actiōes psonales ꝺ̄ id qō hētur. i. l. ú.
C. de cōsti. pecu. t i. l. sicut. C. ꝺ̄ p. xxx.
an. q: nēo vere eā possidet nisi is cui
vere cōpetit vt notat Jnno. i. c. i lris
de re. spo. hec est notabilis distinctio
Cal. in. c. cū nō liceat eo. Aduerte hic
q̄ possidēs bona fide t vēdēs sub cō
ditiōe nō interrūpit possessionē vñ si ꝺ̄
ficiēte cōditiōe vēdito resoluat ꝓpria
tēpora cū posteriorib⁹ ꝓtinuat pote
rit ꝺ̄s Pa. in. c. illud autē eo. ti.

8 ¶ Utrū possessio lōgissimi tpis ꝺ̄ cui⁹
initio nō ē mēoria hētur vi tituli. &. Fm
Jo. an. i. c. u. ꝺ̄ pbē. li. vi. q̄ sic qñ ca
pacitas dat i exercēte acs nō vñ laic⁹
dūcāq exercuerit actū spūalē vel

alicuius ordinis nūcq̄ tñ pōt illū pre
scribere Et no. q̄ fama pbet iustam
causam credendi vt no. in. c. iqñoi
de sen. excō. t c. cū cōtingat ꝺ̄ referi.
t p bar. in. l. ai. C. ti ser. vel liber. t in. l.
celsus. ff. de vsuca. Et si fama erat q̄
res fuit legata vel q̄ tale fiebat p pri
vilegium pape qō fuit ꝺ̄ tempore
guerre t huiusmodi sic currit pscri
ptio vt no. in. l. q̄ vulgo. ff. pro ēpto.
q: sic facit titulū sicut i illo cuius pe
rator dicerat se emisse t sic credebat

9 ¶ Quartū q̄ regrit est q̄ res nō sit
vitiosa t possit pscribi t ꝺ̄ vitiosa si
sit furtiua aut vi possessa vt ibi. de vsu
ca. §. q̄ aūt t subdit ter. q̄ nec vllus
alius q̄uis ab eis bona fiō emerit vl
cr alia cā acceperit vsucapiēdi ius ꝺ̄
Et aduerte q̄ i re mobili ꝺ̄ q̄ titul⁹
tulus interueniat a principio aliter nō
q̄ pscribit q: sine titulo ꝺ̄ voluntatē
domini ꝺctans furtū cōmittit t sic
furtiua est Secus est in re imobili: q:
q̄uis mala fides fuerit in primo pōt
tñ p alios pscribi ex eoz bona fide
Et ideo nūcq̄ res mobilis in cōscia
pōt teneri q̄ūcūq̄ per lōgum tēpus
sit possessa t bona fide nisi q̄ habuit
eā a principio habuerit cū titulo ppea
dicit ter. in. d. §. q̄ autē Unde in reb⁹
mobilibus non facile procedit vt bone
fidei possessori vsucapio cōperat Qꝺ
no: a q: sepe venit in practica Limita
tñ Fm q̄ infra dico. §. xliij.

10 ¶ Quero vtr omnes alie res q̄ nō
sunt vitiose possint pscribi. &. q̄ regrit
omnis res ōe ius ois actio prescribi
pōt. c. ad aures eo. ti. Sed ꝺ̄s multas
exceptōes q: sunt multa que prescri
bi nō pōt vt. j. §. xii. cū sequentibus.

11 ¶ Sed que regrunt ad pscribendū
iura seu seruitutes q̄ habēt cām cōti
nuam vel quasi. &. q̄ requiruntur. v.
Primum bona fides. i. q̄ vsus fuerit

eo animo q̄ vsus fuerit iure suo t q̄
potuerit eum aduersario contradi
cente. secus si cū amicicie q: nunq̄
pscribet. l. fi. et ibi no ff. quēadmo. ser
un. amit. t. l. q̄ iure familiaritatis. ff. de
acq. pos. Secūdū tpe debēt vt ꝺ̄ pa
tebit Tertiū q̄ vsus fuerit sciēte ad
uersario. l. ij. C. ꝺ̄ serui. t ibi gl. t doc.
t et patiente. l. quotiēs. ij. ff. de ser
ui. q: scia t patia in turibus incorpo
ralibus aduersarij cōstituat quasi pos
sessionē Et ió sine ipa ñ posset prescri
bi nisi sit tēpus longissimū. f. xxx ānō.
vl xl. annorum Fm Pa. de castro ē
l. ij. C. de serui. Jtē nisi habuisset prescri
bens titulum ab aliquo termo q̄ ēt
ꝺ̄s illius fūdi cōcessit q: sic ignorāte
ꝺ̄o pōt prescribi vt notat Cy. Pe
trū tenere in. l. ij. predicta Qꝺ nota p
limitatiōe ꝺ̄ius q̄ in ico:poralib⁹ nō
est dare q̄si possessionē sine scia t pa
cientia aduersarij q: paneꝰ aduerūt
vt in paleis aqueductu iurisdictio
nibus piscandi Et no. Fm Jnno. q̄
illud tēpus incipit currere et q̄ quis
cepit illo vti nō vi. nec clā. nec precā
rio sciēte illo cui sit preiudicium t nō ꝺ̄
dicēte quartū in negantis puta alin⁹
nō tollēdi regrit. phibitio no. glo. in
l. qui luminibus. ff. de serui. verba. pre.
t phibitio ꝺ̄s esse ex parte pretēdēt⁹
seruitutē quintū q̄ sit ꝺ̄s fūdi cuius
seruitus est acquirenda quod nota.

¶ Que iūt q̄ prescribi nō possūt. &. 12
xvi. primo ꝺ̄ peccata de iure canonico
t in foro anie imo diuturnitas auget
c. cū hēret ꝺ̄ eo. q̄ dū. quā pol. p adul.
c. nō satis t. c. cū i ecclie de simonia.
ꝺ̄ iure ciuili vō si petū ē mometaneū
tunc lapsus tēporis alleuiat penā l. j.
si diutino tempore. ff. ꝺ̄ pe t qñq̄ ex
toto tollit Ubi cōiter doc. t sequitur
Pa in. c. cū hēret dicēt q̄ aduersus
quodlibꝫ crimē regulariter procedit

prescripto. t. annoꝝ vt post lapsum
que nequeat accusari t in l. adulter
C. de adult. & post quinquennium
potest quis accusare adulterium nisi
in duobus casibus vide gl. d. l. admit
13 ¶ Decimo contra obedientiā filii
tionē t procurationem que debet
patrone vel ecclesia. c. cū nō liceat eo.
cū similibus.
14 ¶ Terrā ecclesie loca religiosa nec
nō res omnes promte vel oblatiōis
t alia alia spiritualia nō possūt p
scribi a laicis q̄ illa possidere nō pos
sint vt in. c. cum eo. & si mulier dni trā
sierit in. l. cum Jo. an. in. c. ii. de
prescrip. li. vi. Filo eis aut a quibus posſiō
ni possunt bene prescribi vt in c. ad
aures eo.
15 ¶ Quarto annexa spiritualibus vt
ius patronatus sibi pscribi nō possūt
a laicis. Secus sī Pa. in. d. c. ad aures
q̄ papa posset cōcedere priuilegiū lai
co vt possideret spiritualia aliqua q̄
pōt dare prōtem eis ecclīcandi t sic
nec prescribere possent que possidere
pōt. Limita vltra ad laicos seculares
q̄ laici cōuersi l3 nō debeāt sibi pos
sūt tractare spiritualia cū clericis t p
scribere vide ter. iuncta glo. in. c. ex
eo. de cle. li. vi.
16 ¶ Quinto nō pōt prescribi limes vl
q3 adhere limitibus ep̄atuū parochia
rū vl parochiaꝝ. xvi. q. iii. licet. t. c. in
ter de paroch. super eo. rō ne termini
cōfundant parochiarum vel parochi
arum
17 ¶ Sexto liber homo p suo posset
sue nō pōt prescribi. xvi. q. iii. §. pōt.
18 ¶ Septimo publice fictiones agro
rū. i. pēsiones nō pōt a colono pscri
bi nec fundus q̄ colit. d. §. pōt. C. de
prescri. xxx. vel xl. an. l. male agitur
19 ¶ Octauo via publica nō pt pscri
bi ex l. viā populi. l. viā. ff. de via pu-
blica.
20 ¶ Nono aqueductus ad publicū
vsū ductus t alia iura ductus ad
publicū vsū destinata pscribi nō pos
sunt. C. de aqueductu. l. diligenter
21 ¶ Decio reseruata principi in signū
subiectionis vt tributū t similia pscri
bi nō pōt vt. l. cōpertum. sereniss. nr̄a. C.
de prescri. xxx. an. facit quod notat j
c. cū non liceat eo.
22 ¶ Undecio res quā ler vel canō alie
nari prohibet nō pscribit sic tū vsufru
ctus. Pa. l. d. c. cū nō liceat q̄ aut
ler. fm Pa. l. d. c. cū nō liceat q̄ aut
ler prohibet alienationē q̄ eius rei nō
est cōmercium nec pōt possessio habe
ri vt in rebus sacris spūalibus t reli
giosis respectu laicorū t sic nō valz
prescriptio. Aut prohibet alienationez
simpliciter fauore ipsius rei ecclīe i
fundo dotali t sic p̄scriptio nō pōt in
choari. l. si fundū. ff. de fun. dota. glo. t
bar. in. l. ii. C. de vsuca. p ēptore. Sed
si erat inchoata ante q̄ talis esset dotal
fundus t huiusmodi sup quo se fundat ius
tūc nō impedit vsucapio ter. est in. d. l.
si fundū. Idē dicēdū q̄n res peruenit ad
personā priuilegiatā. Ō quā nō possūt
pscribi vt not. Joā. an. in. c. vnico de
iure patro. li. vi. intellige si ignorat p
hibitiōē iuris prohibuit aliter nō. Aut
ler. prohibet alienationē nō simpliciter
sed sine certa solemnitate vt i reb⁹ mi
norū t ecclie tūc bona fide t ex
cluso errore iuris, procedit pscriptio si
hꝫ cōmittēta alia puta emi a minore
quē credebā maiorē vel rem a prela
to sꝫ putabā capīm p̄sensisse et hmōi
Secus si errabā in iure credēdo q̄ p
latus sine capitulo posset vel minor
sine decreto t sic intellige glo. in. c. ii.
de his q̄ fi. a prela. t ter. iuncta gl. in
c. i. de re. ec. nō alie. li. vi.
23 ¶ Quid si ēp̄hibita alienatio p ōtū
cūm. q̄. idez dicēdū sic de prohibita a le-
gē. l. q̄ vsucapi non pōt. ter. est in. d.
l. ii. t ibi glo. t bar. Et hec intellige q̄n
predicta prohibitio fit ex causa p testa
torē sine cā. n. nō valet vt legitur t no
ta. in. l. filius. §. viu. ff. de le. primo t ibi
p. bar. plene.
24 ¶ Eltz sīr sit vicendū q̄n res p pa
ctū prohibita est alienari puta cuꝫ reo
obligat t obligano apposuit pactū vt
illa res interim nō alienetur t impe
ditur dominij translatio vt in. l. si cre
ditor. §. vlt. ff. de distra. pigno. &. q̄ sic
q̄ nō currit prescriptio vt no. bar. in.
l. vbi ler. ff. de vsuca. pa. tū in. d. c. cū
nō liceat tꝫ q̄ currat pscriptio t credo
verius si alius a predictis Jhenibus prescribat
25 ¶ Duodecimo res q̄ tenet precario
nomine q̄ non ipe sed dñs possidet
l. certe. §. is qui rogauit. ff. ō precario
Idē de colono ea rōne. l. male agitur
C. de pscri. xx. an. idē de eo q̄ possidet
nomine alieno ea rōne. c. cū venisset
de resti. spo. Idem de pignore quod
non potest prescribi a creditor t vsu
fructuario q̄ cēsent in mala fide Dic
tamē Pa. in. d. c. cū nō liceat licet co
lonus t tenens precario nomie t qui
possidet alieno nomine non possint ipsi p
scribere tales res tū si colonus vēdit
alteri t qui emit bona fide prescribit
sed dñs petit restitutionē in integrum
si ignorauit ex clausula generali. l. i. ff.
ex qui. ca. ma. fm Spe. eo. titu. t glo.
in. l. cum nemo. C. de acq. pos. t plꝫ
per ea que. j. dicā l3 bar. in. l. cum so
lus. ff. de vsuca. aliter sentiat
26 ¶ Terciodecio reo ēpta a prodigo vl
luxurioso aut iuuore alienāte diligenti
tū Panor. in. c. si diligenti co. q̄ Aut
talibus est interdicta administratio t
sic nō valet Ōtus nec inferē vsucapi
endi pdītio vt. l. qui fūdū. §. q̄ scienter
ff. p ēpto. Aut nō est interdicta admi-
nistratio bonorū t tūc aut ignorabat
q̄ in malā vsū volebat p̄mere t sic
pōt vsucapere q̄ est bone fidei vt. i. d.
l. si q̄ cuꝫ sciret. ff. pro ēpto. si vero scie
bat q̄ in malā vsū volebat expendere
preciū sic nō valet vsucapere vt. i. d.
l. si q̄ cuꝫ sciret t ē ter. no. i. l. si vero
nō remunerādi cā. §. si adolescēs lu
xuriosus mandat tibi vt p meretrice
fidetubeas idēq̄ tu sciens mādanti su
sceperis nō habebis mādati actionē
q̄ si se est quasi pdituro pecuniā scie
credideris Sed t si vlterius directe
mandauerim tibi vt meretrici pecu
niā credas nō obligabit mādati q̄si
aduersus bone fidei mādanti sit hoc
ter. ff. mādati Hec oblat. l. affectiōis
ff. de dona. q̄ ego intelligo ante factū
nō valere in illa lege valeret post fa
ctū fornicationis soluendo hanc ōdi
tionē posuit bar. i. d. l. si q̄ cū sciret t
fm hāc limitare ego. l. fi. ff. ō alea. vbi
vꝫ Ōtus venditionis factus alteri a
collusore. s. verū q̄n nō putabat pre
ciū in ludo velle cōsumere alias talis
emptor nō poterit pscribere Bulto
minus valet Ōtus factus in ludo cū
collusore vsū nec tꝫ vēditō nec tenet
emptor de euictione cuꝫ simili. delin
quīt. l. fi. §. i. ff. qua. re. ac. nō da. t per
cōsequēs cū sit in malafide t cōtra
ctus sit prohibitus a iure nō poterit
prescribere quod no. bene
27 ¶ Quartodecimo res ignoratis nō
pōt pscribi ita tꝫ vo. pe. ō pusio i tra
tatu de canonica portione ēpi. c. ii. al
legat. l. cū ser. ff. de edi. edic. cū pdor.
i gl. ibidē Dñs Felinus q̄ q̄n qs igno
rat hītu t actu ius sibi cōpetere puta
q̄ ignorat legatū sibi factū ex quo re
sultat sibi ius agēdi t sic ñ currit pscri
ptio Idē q̄n qs ignorat actu sed non
hītu sic ēt nō currit puta collator scit
se habere ius cōferēdi beneficiū sed

ignorat facti et que relabat sibi ius
agendi. (acti vacationis et sic nō cur
rit p̄scriptio. c. q; tractatū de pcr.
p. c. literas de implē. negli. pre. Pa.
vo in. d. c. vigilāti dicit q; ꝫ ignorāt
vel absens currit p̄scriptio nisi igno
rās vel absēs possideat civili q; nic
si currit p̄scriptio vt. l. male agit. C.
de p̄scri. xxx. vel xl. an. et q̄ infert q; si
me absente aut ignorante ingrediatur
quis possessionē meam non incipit nic
p̄scriptio ꝫ sicut ingressus bōa fi
de q; p hoc ingressū nō perdo pos
sessionē vt in. l. si id qō. ff. de acq. pos
sessionē et in. l. si id qō. ff. de acq. pos
sed arrogā incipiat p̄scribere o; pus
pdi possessionē puta q; ficens alium
ingressū iuste me posse repelli vel
gratiā obliuiōis et cā neglen p̄ dēni
tia vt in. d. l. si id qō. tab eo tēpore in
cipit currere p̄scriptio et nō pus. vt
no. et ig rgla sine possessione li. vi. et
ibi glo. et aptus Bar. in. l. i. C. de ser
uitūb⁹. Addit tū q; licet ꝫ ignorātēz
currat p̄scriptio tū si ignorātia fuit er
iusta cā vel p habilis q; nic subueni
at. c. cū illorū de sen. excō. et hec sub
tūcio erit q; restituet in integrū vt vo
luit Bar. in. l. i. §. si qs aūt. ff. de actu
inter. ꝫ pri. facit glo. in. l. i. C. de pa
to. et ter. optim⁹ in. l. ante pe. ff. de ac
qui. here. sed magis mihi placet opi.
Pe. Ubi tū ignorātia nō est crassa vl
supina Incorporalia vero nō p̄nt q̄
si possideri nisi tenēte ea q; possidebat
prius Et data eius ignorātia nō p̄nt
prescribi. l. ii. C. de seruit. et aq̄. no. In
no. in. c. bone. d. ii. de po. pla.

28 ¶ Quintodecimo. res excōicati vt
dicit Pa. in. c. i. eo. q; cū sit impeditus
a lege nō ds ꝫ eū currere p̄scriptio. l.
fi. in fi. C. de ānā. excep. Ubi limito ve
rū in eo q; nō est in mora petēde ab
solutiōis sec⁹ si ēet i mora q; tūc ipe
dimēti oriē ex culpa sua et tūc curreret.

¶ Sextodecio res furtiue vl vi pos 29
sesse nec ēt ea q; ex ipsis nascuntur vt
Inst. de vsuca. §. furtiue de quo dic vt
et. j. §. xlun.

¶ Que sūt tēpora in q̄bus p̄scriptio 30
nō currit sed dormit. ℟. Pa. in. c. ex
tirāmisa eo. q; nouē tpa Primū tps
hostilitatis et vbi ius non reddit sed
hoc limitat Inno. in. d. c. q̄ qp̄ quer
ri et ymōi actor agere volunt sed nō
potuit q; nō erat q̄ ius redderet l. sed
si p̄ rectorem. §. si serie. ff. ex quib⁹ ca.
ma. et pp hoc dicit Bar. in. l. de etate
ff. ad tre. q; citatus tpe pcss habz in
stam cām nō cōparēdi. all. at. c. ad sup
plicatiōez de remū. facit glo. in. c. si ve
ro de iureur. Et tō dicit idē Bar. in.
l. naturalr. ff. de vsuca. q; tpe pestilēte
nō currit p̄scriptio vbi qs fugit ex ta
li rumore aut certe erit iusta cā petēdi
restitutionē in integrū ex clausula ge
nerali et idē dic de oi alia iusta cā que
impedit ne qs rem suā petat. l. qō qui
dē. ff. ex qui. ca. ma. secūdū tps est qñ
eccliā nullū h3 p̄latū seu h3 inutilez
ad agēdum vt puta q; est excōicatus
suspēsus vel captiuus. c. q; diuersitatē
de cōce. prebē. xvi. q. iii. c. i. ō clec. q;
viligēta Aut est dilapidator aut male
alienās p̄latus vt in. c. si sacerdotes.
xvi. q. iii. et qō no. in. c. i. de in inte. re
sti. li. vi. Mā toto tpe prelati male alie
nantis nō currit Terniū tps qñ quis
ō iure impeditur agere sicut filiusfami
lias vt. l. i. in fi. C. de anna. excep. et in
vxore viuēte marito respectu rei do
talis. Lin reb⁹. C. de iure dotiū Itez
in pupillo durante etate pupillari. l. si
cui vltra mediū. C. de p̄scrip. xxx. an.
Quartū tēpus est scilmatis q̄ ad ec
clesiā romanā vt in. c. cum nobis eo.
ti. Quintū tēpus conditionis q; res
sub cōditione nō prescribit. l. cū no
tissimi. §. sed illud. C. de p̄scrip. xxx.

ignorū q; nulla currit mora Sextum
tēpus feriarum repetimarū q; preca
neri nō possunt vt ds in. d. §. li ferie.
Quidā tū dicūt q; currit ꝫ indulgef
restitutio Septimū tps absēcie fiqui
blice cā tū Inno. illo casu cū precēn
tis q; currit p̄scriptio ꝫ dat restitutio
qñ prescriptio fuit cōpleta tpe feria
rū aut absēcie vel parū post Octauus si
post magnū tps q; tūc nō dat restitu
tio facit. l. ab hostibus. §. sed qō simi
plr. ff. ex qui. ca. ma. et satis placet licet
alij teneāt idistincte nō currere Octa
uū tēpus est furie vel pdigalitatis sm
Jo. an. m addi. ad Spe. co. ti. Nonū
est iacētis hereditatī et nō stat p here
dem qn eam captat sed aliquo mō ē
ipeditus sm Pa. in. c. de quarta de
p̄scri. sed vo. Decimo ibidē ꝫ q; currit
sed restituef ex generali clausula

31 ¶ Sed quero an in p̄fatis casib⁹ ita
dormiat et impediat p̄scriptio q; non
sit opus petere restitutionē. ℟. diuer
sa sunt opi. legistarū in. l. senatus. ff. de
offici. p̄si. et canonistarū in. c. ex trans
missa eo. sed mihi placet opi. Inno.
q; ipedit ipso iure nec est necessariū
petere restitutionē nisi solū in tpe ab
sentie et feriarū pōt dici cū simili rōe
tēpus pdigalitatis ēt et sic tilla tēpora
subducunt ō medio p̄scriptionis. rō
sua quare nō currit est q; p̄scriptō est
odiosa vt p3 ex eo qō legit et no. in. c.
vigilāti eo. Ergo nō est laranda

32 ¶ Quantū tēpus regrit in presen
ptione. ℟. q; diuersimode sm q; a di
uersis et cōtra diuersa fit prescriptio.

33 ¶ Cōtra eccliaz romanā nō currit
minor q̄s cemenaria intelligē in his
que spectāt principaliter nō secūda
rio ad ipam sm glo. in. c. ad audien
tiam eo. vnde dic q; generaliter oia
q̄ immediate p̄tinēt ad dispositionez
pape gaudent p̄uilegio vt est eccliis
lateranēsis et res ipsius et exemptō cō
tra quā non currit minor prescriptio
q̄s cēcenaria Ita ꝫ Jo. an. in regula
seiēti li. vi. in mercu. et qō no. Paul
Cle. frequēs de excē. p̄ela. et Pa. in.
d. c. ad audientiaz Fallit hoc in casu
c. ii. §. i. eo. li. vi. vbi catholici p̄scribut
contra eccliam romanā bona heren
cōrū q; ignorabāt i vna q; essēt he
renci si per. xl. annos bona fide ea pos
sederūt nec in isto casu poterit roma
na ecclesia petere restitutionem vt in
d. c. ii. p3 vbi p̄hibet oēm molestiā
post prescriptionem

¶ Cōtra ecclesiaz inferiorem a ro 34
miana siue fiat prescriptio a priuato vl
ab alia ecclesia si est i immobilibus cor
poralibus siue incorporalib⁹ iuribus
hūtibus continuam cām vl nō sic re
quiritur quadragēnaria ānexa prescri
ptio vt in. c. de quarta eo. et in. c. i. eo.
li. vi. nec requirit titulus in hac q̄dra
genaria prescriptione sed sufficit bōa
fides nisi ꝫ ius cōmune quia sic
requirit titulus verus vel putatiue
verus. c. si diligenti eo. ti. vel tēpus ō
cuius initio memoria nō est dicio. c.
primo nisi in casu quando ius ciuile
exigit contra priuatum tēpus de cu
ius initio memoria nō est quia tunc
multo fortius requireretur cum pre
scribitur cōtra ecclesiam.
Si vero est in mobilibus sic ꝫ Pa.
in. c. cū dilecta de cō fir. vti. vel. inu
ti. nō habet locum vsucapio triennā
lis contra ecclesiam romanā sed con
tra alias Ecclesias credo q; habeat
locum nisi in rebus que alienari non
possunt sine debita solemnitate ō qui
bus. ff. Alienatio. §. v. et quatuor. §. se
quentibus Et q; prescribat habes in
aucten. quas actiones posita. xvi. q. iii.
§. fi.

¶ Quid si laicus habet rem cōmu 35

set cum eccla t inducit̃ q. pa. in.d.c. de quarta q̃ regnl̃ quadrage naria pcipiunt ecclam ar.l.ii co mmuñ.ff.qui&dinodi scrm.ann. Jo. an.in.c.vnico de iure patro.in nouel la dicit q ibi una eccla pot remanere illesa pscriptio cdm ꝫ laicã sufficit ret dicit quod no.in.c.ad audientiam eo.t.t.q. alii nominat

16 ¶ Sed nūqd regnl̃ quadragenaria re ꝫ debeant ad eccliam que cū ea in red̃ debent ad eccliam que cū esse hinc inde ab aliq̃ prescribi.q. Pa.in.d.c.de quarta cōtra t verior q̃n. et q̃ nō sed p pcentio videtur priuilegio primum t pro tanto tpore priuilegio tm ar.in.l.fidem la.ff.ō in re nō t.ō si contra potuit pscentes currentes.t.annis ab eis venire ad ecclam tñ sufficit postea.xx.post venit ad eccliam Eadem die in similibus priuilegiis facit adt.si qs.C.de pscrip.lon.tempo.t sic in isto casu mu tat prescriptionem

17 ¶ Item pscriptiones iudiciales curiē ꝫ eccle sum.q. Pa.in.c.fi.de in re.resti.q̃ sic vt sit q̃ post occidium nō appellatur t huiusmodi sed resti tuit sicut t minor tunc ipsi vt i.d.c. fi.t.l.C.si septus in inte.re.fue.po.t ibi sequitur bar.

18 ¶ Item res patrimoniales clericorū gaudēt isto priuilegio q̃dragēnario q.q. nō sed prescribunt cōmuni spacio sicut alie laicorū ts gl.in.c.possessiones.xvi.q.iii.t in.c.q̃q̃ de censi.li.vi.t Spe.in tit.de resti.in integrū te net q̃ non potuit restitutionem petere si fuit lesus in talibus bonis sicut fit in lesione in rebus ecclesie t iura que dicunt q̃ bona clericoꝝ gaudent eo dē priuilegio sicut bona ecclesie vide q̃ intelligatur q̃ ad defensionē allegat ecclesiarū seruos .xii.q.ii.licit quod dicit Pe.t abbas in.c cū sit de foro

cōpe.q̃.l.rapores pastorū bonorum cōmuniſ cord iudice ecclesiastico ii cōmuniſ cord iudice ecclesiastico q̃ priuilegiū nō debet extendi nisi in casib⁹ iure expressis t idē cōcludu no. ibi.nec debet cessare priuilegium ecclesie a iure quod no.

19 ¶ Quid de legato ad pias cās.q. 19 solūmō hēbit locū prescriptio.xl.an. Fm gl.no.in auten.de ecclesia nu.5. pro temporalibus t in.c. penultimo xvi.q.iii.

40 ¶ Contra hospitalia t alia pia loca regnitur.xl.annoꝝ sicut ꝫ ecclesiam et est ter.no.in.l.oia priuilegia.C.de epis.t cle.no.Jo.an.in.c.ii.de resti.in inc.libro.vi.

41 ¶ Cōtra principē distinguit Pa.in c.cū nobis eo.tit.sic aut sūt bona res nata principi in signū subiectionis t tributo vel censu t sic nullo tempore currit.l.cōperit.C.de pscri.xxx.ānorū vel in signū singularis priuilegij vel dūij vt legitimare spurios creare notarios exigere vectigalia t pedagia. t huiusmodi t sic requirit scia pncipis t usi tpis de cuius initio memoria hominū nō existat vt est ter.in.c.super quibusdā de ver.si.t p bar.in.l.cunctos populos .C.de sū.tri.t.l.si publicanꝰ ff.de publi.t.i.l.i.ff.de aq̃ plu.ar.Aut sūt bona patrū possessibilia t si ista ſē pncipi incorporata regnitur spacio .xl.an.vt in.d.l.cōperit serenitas nra t sic pcedit glo.in.§.fisci Insti.ō usu ca.Si vō non sūt incorporata ſz dūtarat delata tāq̃ vacantia seu ex causa publicata t tūc in bonis delatis pro pter vectigal non solum sufficit tempus.v.annoꝝ vt.l.ii.C.de apostat. In alijs vō si precessit denūtiatio sufficit tpus .xl.ānoꝝ vt.l.itra q̃uor.ff.ō dūi. t tē.prescri.Si vō denunciatio nō intervenit t sic si habet bonā fidē tūi regnitur tempus.xx.annorum.l.in oibus

ff.de usuc.t tē prescri.Si autem extra bonam fidem habuit quatuor sic tollitur tpus.x.annorum sic loquitur l.q̃uo.ff.de usuca.t no.bar.in.d.l.in omnibus

42 ¶ Contra quoscūq̃ alios a predictis distinguo aut sumus in actōib⁹ personalibus t sic requiritur spacium .xxx. annorum Quod limitat Pa.in.d.c. i causa de causa pos.t ppri.verus q̃ concurrit tota patientia Decus si citi patiēta intercessisset aliud vt est ter.i l.procula ff.de proba.vbi ex tacitarum rate longi temporis p̃sumit simulatus fideicommissum debitū si tpus de alio habita ratione non sit habita ō fideicōmisso mentio Aut sum⁹ in rb⁹ corporalibus immobilibus t sic si possidet cum titulo requiritur spacium. x.annorum inter presentes continue t per.xx.inter absentes t.l.fi.C.de pscri.lon.tem Si vero parti fuit p̃sens parti absens duplicabitur tēpus abtē tie solū auten.q̃ si quis quibusdam. C.de pscript.lon.tem.Sine titulo per xxx.annos cuꝰ bona fide t reliquis pscribitur.vt in.c.sanctorum codex ti. xvi.q.iii.c.placuit t.l.si quis emptionis.C.de prescrip.xxx.an.Aut sumus in incorporalib⁹ vt sūt iura t seruitutes t sicnō requiritur titulus sed solū vsꝰ sufficit sic distinguendo q̃ aut sum⁹ i seruitutibus t tunc si habent causaꝫ continuam vel quasi regulariter pte scribitur longo tempore.x.xx.annoruꝫ inter presentes t.xx. inter absentes sicut immobilia ter .est in.l.fi.C.de pscri.lon.tem.t in.l.ii.C.de seruit. t ibi glo.t doc.hoc no.Si vero seruitus habet causam discontinuam vt seruitus ite t seruitorum extraordinariorum prestano nunc regulariter nō pte scribit vt est ter.in.l.seruitutes la.in. ff.de seruitu.t ibi per doc.Sallit pro.

qñ qs vtit̃ sic tpe cessat̃ seruitus nō cpit.l.hoc tui.t.usuc.aq̃ ff.de aqua q̃.t ibi no.glo.hoc.in d.l.seruitutes t tpis cūi memoria hoīs de cui⁹ initio nō exist memoria virū vīa Anto.in.c.veniēs de testi.t Lan. in.c.fi de.q̃.de pscri. Jtē.si qs habuit tutelā cōcessionis a vbo q̃ pscribet in.x.annis fl pūcto t.xx.inter absentes ita no.glo.in.d.l.seruitutes Sēlr t.iii.pscribit̃ qñ habūt verā tutelā a tempore q̃ p.x.inter presentes t.xx.inter absentes per ter in.l.fi.in fi.C.de pscriptō xl. Fm Pa.in.de castro in.d.l.seruitutes. Aduerte q̃ ē vīa inter prescriptōem rusticam t vrbanā Futuit q̃ rustica na pdit̃ q̃ nō vtit̃ sed vrbana non nisi alio simul vsucapiat libertate puta hō fenestras q̃s ꝫ obstruxꝫ nō pdo tui ꝫ si alꝰ q̃ idē tpis alius elevatur muri ium sic amitto hec p̃bantur q̃.hec iura.ff.de fun.vrba.p̃diorū qd ait sit seruitꝰ vrbana t rusticana vide fun⁹ in principio Et nota q̃ tūc fundus dr habere causam continuā vl̃ ppetuaꝫ q̃ est in vsu actualiter t potentialiter. vt seruitus aque ductus t seruitus altius nō tollēdi t similes rano qua licet a principio requiratur factū hominis non tamen semper quia postq̃ aqua est ducta in canale facto natura continuat̃ t per sepēs semp fluit t in seruitute tigni immittendi vel onere ferendi q̃ postq̃ semel ē immissū vel onus latum dicitur habere continuatam aliq̃n vero dicitur habere eam q̃si continuam vel q̃si ppetuam q̃ perpetuo seu cōtinuo potentialiter sed nō actualiter ē in vsu vt est fluxus licidij vel ductꝰ aque ex celo cadentis nō quia ꝫ nō semp exerceat actu nō apta nata semper exerceri sine facto hominis quia cum pluit stillicidium est semper apūd recipe aquā sine factō hōis postq̃ stillicidiū ibi i edificiis in

re ꝛ pupilli decimo et agro Aliqñ
seruꝰ dñi bñre cñm pculomnū qñ nō
est temp in vlu actuꝫ nec ponitur
ꝫ necessario regni scih bona qñ nō
pōt esse cōmūl ve est seruitus inter
vic ꝛ illum hoc no.p glo. ꝛ doc. in l.
seruitutes la.ff.de seruit. ꝛ l.l.loca
seruitutes la.ff.de seruit. verba ꝑ aduerte hic qꝛ
in futuꝝ ꝙ actuꝫ ꝑ nō vsi ꝫ hꝫ io
hi intervalla dieꝝ et nocti nō vl̄ dic
uoꝝ spacij ꝓscribꝫ p.x. sno iter pri
tes ꝛ.xx. iter absentes Si aūt bñat in
ternalla dieꝝ vel mensiū regrit tpo
duplicari ꝙ ad pūtes vꝫ.xx. annoꝝ ꝫ
ꝙ ad absentes alig tenent qꝛ nō duplī
cant Sed credo qꝛ duplicat fꝫ Jo.
de lig in l. fi. C. de seruitu. quē sequit cōi
ter gl. Accursij bar. ꝛ bal. ꝛ doc. ibidē
ꝛ Jnno. in d.c. de. iij. qꝛ p vltima op
nione hīc pōt ꝙ est sua iurta gl. no
ta. in l. q̄sitū. §. fabius ff. ad treb. vbi
dꝫ qꝛ vltima opi in dubio ē tenēda iuē
no. qꝛ d. duplicatio nō hꝫ locū i ꝓscri
ptiōe.xxx. vl. xl. annoꝝ nec in ꝓstatione
annua vt vult glo. in l. cū notissimi. §. fi.
C. de ꝓscri. xxx. anno. ꝛ dꝫ hñe iter
nalla dieꝝ vel nocti qñ alternis die
bus vel die seu nocte nihil lꝫ ⁊ tibi ale
tero die ꝛc. Tēpus bo annū vl mēsi
ꝫ qñ ō qnquēnio i qnquēniū vl de
mo q̄libet vna die vl plib⁹ lꝫ ducere
aquā Aut sum⁹ in futuꝝ ꝙ debet a
re ꝓtē vt vtilitat⁹ vsue iurisdictio
ꝛ huiusmōi. q̄ lꝫ requirit facti bōis
nō vicinꝫ hñre cāꝫ utcōtinuā qa
sio possideri possit ꝙ ꝛtinuꝫ ē lꝫ ac
tus hōis sit utcōtinu⁹ ñ sic in futuꝝ
ꝙ a re ei debet cū res aliꝫ nō hñat
Alle futuꝝ ergo ꝙ debent a re ꝓtē
ne lōgo tpe ꝓscribī cui⁹ nullo ñ bo
qꝛ hꝫ similitudiné cū dño qō lōgo
tpe nō ꝓscribitur sine nullo vt ē cal⁹
in l. vlta in fi. C. de ꝓscri. xl. Et in
telligr de nullo hīto a nō dño qꝛ si a
dño nō ot ꝓscribere aut sum⁹ in ser
uitute ꝑsonaꝝ ꝙ persone a ꝑsōa ōbet
ꝛ sic ꝓscribit aliqñ qnquēnio qñ. l.
pōt repōre mouna gellit se ꝑ libero nō
in lōga nec latina sed in bōa fide sic
post qnquēnū elapsū in q̄ nō est pos
sio filij⁹ prouerbia stat⁹ effect liber.
no. Jo. a. in. c. lꝫ de cōiugio serno. In
ꝑsona bo ꝓpria regrit tpo. xx. anno.
cū bona fide nec regrit titul⁹ sui of
libertaꝫ vt in. l. ij. C. de ꝓscri. xl. ali
as seruit⁹ ois ꝑsonalis cum sit ꝛtinua
ꝓ alium q nō pōt cē in seruitute rea
li sine nullo ꝙgrit tpo lōgissimū. l. xxx
annoꝝ vt no. Ly. i. l. ij. C. de fui. ꝛ aq̄.
cui⁹ titulo bo p. ꝛ. inter ꝑtes ꝛc. Aut
sum⁹ in debit legat aut stipulationib⁹
ꝛ sic fm bart. in. l. cū notissimi. C. de ꝓ
scri. xxx. anno. si obligatio sit de pūi lꝫ
eractio sit dilata in diē sicut cū testa
to: legat cui⁹ alicui ita ꝙ trad⁹ sibi
ꝛ omni anno soluī sic vnica ꝓscriptiō
tollet ꝛ p spaciuꝫ illud q̄ alie res ar.
l. seruitus. §. fi. ff. de dona. cā mor. ꝛ. c.
bo q̄rta. c. ti. vbi vnica ꝓscriptiō q̄dra
genaria tollit q̄rta debita ergo ꝙ cōt
ter soluit ei anno qꝛ obligatꝰ ē bo pūi
orta lꝫ eractio si dilata si bo obligatō
sit i diē vt i legato simplr scto vt annua
lꝫ def aliqd qꝛ tot sūt legata quot an
nue ꝓstatiōes. d. l. senat⁹ in fi. ꝛ sic nō
currit ꝓscriptio nisi a die cessāte obli
gationis ꝛ sic os tot sint ꝓscriptiōes
quot legata Sed aduerte qꝛ si hēres
testatoris scit se teneri vt cōuer ꝓsu
mitur vt no. in. l. q rome. §. duo fra
tres. ff. de bo. ob. nullo tpe pōt ꝓscri
bere fm Jo. de perusio tractatu de
canonica portiōe epi qꝛ habet malā
fidē Idē dic de quocūq debitore vt
no. Ange. in. l. qui sequitur. §. si viam.
ff. de vsuca. ꝛ dicit qꝛ hic cōuer tenet
contra bar. etiam si statuto cauetur.
vt ꝓscriberet ꝛ hoc sequitur Jo.

An. in. c. ti. de excep. li. vi. Hosti. in. c.
ꝓtuia de dona. ꝛ Car. in c. vigilanti.
co. ti. ꝛ ē gl. no. in aut. vt eccliā roma
nā cētū an. ba. p. c. que dicu qꝛ tale sta
tutū edi iniquū ꝓsidū ꝛ sequit bal. in
c. si qꝛ p. xxx. si de seu. fuerit ꝓtruer.
vbi dicit qꝛ ꝓscribēs scienter debituꝫ
semp potest venerari Sec⁹ esset si
ignorabat. ꝓbabil sic ꝓscriberet ēt
q̄ ad ꝓsciaꝫ vt volut Jnno. in. c. cu
ra de iure patro. ꝛ in. c. qꝛ plerīq de
immu. ec. Ba. tñ in. c. fi. de ꝓscri. vi
singuit qꝛ aut debito: scies debitū nō
teneba⁹ offerre ita qꝛ cessādo a solutiō
ne nō fuit in culpa ꝛ hic ꝓscribet qꝛ ñ
est in mala fide eo qꝛ potuit cogitare
qꝛ voluit dāre vel relaxare: ꝛ qñ te
neꝰ offerre vide bonā ter. cū gl. in. l.
Jdē illa. ff. de ꝓfu. pecu. ꝛ plene ꝑ bar.
ꝛ me. §. Obligatō. §. viij. nihilomin⁹
tamen poterit denunciari iudici ec
clīastico Si aūt tenebaꝰ offerr sic ñ
ꝓscribet qꝛ est in mala fide aut tamul
in actionib⁹ ꝛ except onib⁹ ꝛ cū varie
sint vario modo ꝓscribūt puta excep
tio de nō numerata pecunia p vien
nū nō potest opponi. l. in ꝛ enibus. C.
de nō numerata pecunia repetitio de
bito: aꝫ in alea nō ꝓscribit nisi p. ꝛ o.
ānos vt in. l. aleatū ludos. ff. de alea
to. ꝛ huiusmōi q̄ multe sūt q̄ fꝫ Ba.
in. c. cū cā de ēptu. ꝛ vē. ēt currit ꝛtra
ecclīam fꝫ spaciū decenū a iure cui
li a q̄ sūt hñe nec expectat spaciū. xl.
annoꝝ vnū tñ no. qꝛ ois obligatio vel
exceptio spacio. decē vl. xx. annoꝝ pre
scribit. l. obligationū fere. §. pales. ff. d
act. et oblig. Aduerte ēt fꝫ bart. i. l. fi
ad Vellib⁹. C. q. si obiect. ló. tē. ꝓscri. qꝛ
actionel ꝓtone rei ꝓsecutorie sūt ppe
tue nisi veni ꝛ ius cui le pura reddit i
tortia qꝛ dat ꝛ ꝛ cui validū de iure ci
uili ió finitur āno Secus si ꝛ ꝛ cui in
validū de iure ciuili qꝛ sic est ppetua.
qō no. Idē dēsigne qꝛ si actio ē data i
penā tolli sic ꝓscribit ēt scire debito
re i ꝓscia qꝛ in penalibus nō tenet. l
cōscia. xij. q. ij. fraternitas in glo. Si
bo data nō est in penā sed in satisfacti
onē lesi. vt actio q̄to minoris ꝛ huiꝰ
modi sic data scia debitoris nō ꝓscri
bit in ꝓscia qn tenet satisfacere lesio
nis. q. vi. ñ res Aut sum⁹ in reb⁹ mo
bilibus ꝛ sic currit vsucapio ꝛ qd req
rit vide vsucapio. §. ij. aduerte tñ qꝛ
ꝛ minores nō currit vsucapio vt no. l
l. ñ. C. in q̄busdā ca. relli. in iure non est
necessaria

¶ Sed qd dicem⁹ de sūdo tenali q̄ 43
tū inceperat ꝓscribi añq̄ daret in do
te. ⁊. q̄ ꝓscriptio nihilomin⁹ curret:
lꝫ nō potuerit ineboari postq̄ ē facta
dotal⁹ Secus erit de pupillo alteri suc
cedēn ꝛ q̄ nō currit ꝓscriptio durā
te pupillari etate lꝫ anten fuisset ince
pta sed differt: vsq̄ post pupillarē eta
tē l. i. C. de ꝓscriptione. xxx. vl xl. annoꝝ

¶ Ultꝝ successo: singulari iuasoris 44
ꝓscribat p. x. ānos inter ꝑtes ꝛ. xx. in
ter absētes. ⁊. Ba. i. c. nihil eo. ti. q̄ si
q̄scūq bēat bonā fidē vp vicinū rea
le q̄s seq̄t q̄libet possessorē. l. vicia.
C. de acq. pos. sed os currat spatium.
xxx. vel xl. annoꝝ ꝛ sic bene ꝓscribit ēt
in reb⁹ inuasis. vt no. Insti. de vsuca.
§. furtiue. vbi no. Insti. de vsuca.
§. furtiue. Successo: bo vniuersal⁹ ñ
ꝓscribit de iure ciuili si defūctus bñit
malā fidē ēt sine violentia qꝛ cessat ea
dē ꝑsona cū defuncto in aut. de iure
iur. a mo. ꝑsti. Dy. tñ in regula possi
sor ꝛ glo. in regula q̄ ius li. vi. ꝛ glo.
in. c. de. iij. co. ti. ꝛ alia glo. i. c. cura ō
iure patro. tenet qꝛ de cōtate canoni
ca si est bone fidei possessor: ꝛ in per
sonā suā ichoat ꝓscriptionē ꝓscribet.
Sed Ba. post dñm Jnno. in. c. li de

ligit vt' ꝓbat in.c.ii.iuncto.c.q; diuer
sitatē de cōce.ꝓbē. Et hāc opinionē
tenet Joā. de ligna. post zēse in cle.
vna. de in inte. resti. t Pa. in. c. cū ex
lra de resti. i ite. t placet mihi vt iapt
at naturā eius in cuius loco subro
gatur ar. c. ecclia vt iuc pen. q; istud
quadriennium succedit loco anni vti
lis qui olim cōpetebat vt. in. l. ii. C. de
tempo. in integrum resti. t ideo a pn
cipio erit vtilis licet postea si con
tinuus.

49 ¶ Item ecclesia petat restitutionē in
integrū post cōpletā prescriptionem.
ff. cōtra tenet q; sic in. c. i. co. t. gl. in
c. i. de resti. in inte. vsq; ad quinq; an
nos vt. ff. dixi de impedimento legis t
ad. c. scōz co. ti. dico q; est verus qō
nō dat qñ ecclia ꝓscribit. ff. ecclesiaz
vt ibi simr si velles tenere Fm aliaz
opinionē q; currit semp ꝓscriptio in
casibus in quibus viri dormire dic q;
debitur illis similiter restituō vsq; ad
quadriennium.

50 ¶ Sz possz dicere aliqs ad qd vz
prescriptō si talis ff. quē ꝓscripsit pōt
petere restitutionē. ff. q; valet ad hoc
q; ad forū ꝓscie Fm Jnno. in. c. quia
plerīq; de immuni. ecclie q; nō tenet
eā restituere nisi petat t si nō petatur
ltra tps debitū tā āpliꝰ nō tenebitur
et si petat nisi fuerit ipeditꝰ ex cā iu
dicis vl' aduersarij vt vult glo. in. clc.
vnica ō restit. in integ. qō nota.

51 ¶ Item negligēs possit agere ff illū
qui rem suam alienauit possq; ille cui
fuit alienata vsucepit rem sibi aliena
tam. ff. q; sic q; tabi alienato: tene
tur sibi ex delicto t sua negligētia nō
fecit cessare delictum illius de quo vi
de qō notat Bar. in. l. iu. ff. de alie. in
di. mutan. causa facta

Resumptio

ptio er
ga ali-

ligit q; ꝓbat in. c. ii. iuncto. c. q; diuer
sitatē de cōce. ꝓbē. Et hāc opinionē
tenet Joā. de ligna. post zēse in cle.
vna. de in inte. resti. t Pa. in. c. cū ex
lra de resti. i ite. t placet mihi vt iapt
at naturā eius in cuius loco subro
gatur ar. c. ecclia vt iuc pen. q; istud
quadriennium succedit loco anni vti
lis qui olim cōpetebat vt. in. l. ii. C. de
tempo. in integrum resti. t ideo a pn
cipio erit vtilis licet postea si con
tinuus.

49 ¶ Item ecclesia petat restitutionē in
integrū post cōpletā prescriptionem.
ff. cōtra tenet q; sic in. c. i. co. t. gl. in
c. i. de resti. in inte. vsq; ad quinq; an
nos vt. ff. dixi de impedimento legis t
ad. c. scōz co. ti. dico q; est verus qō
nō dat qñ ecclia ꝓscribit. ff. ecclesiaz
vt ibi simr si velles tenere Fm aliaz
opinionē q; currit semp ꝓscriptio in
casibus in quibus viri dormire dic q;
debitur illis similiter restituō vsq; ad
quadriennium.

50 ¶ Sz possz dicere aliqs ad qd vz
prescriptō si talis ff. quē ꝓscripsit pōt
petere restitutionē. ff. q; valet ad hoc
q; ad forū ꝓscie Fm Jnno. in. c. quia
plerīq; de immuni. ecclie q; nō tenet
eā restituere nisi petat t si nō petatur
ltra tps debitū tā āpliꝰ nō tenebitur
et si petat nisi fuerit ipeditꝰ ex cā iu
dicis vl' aduersarij vt vult glo. in. clc.
vnica ō restit. in integ. qō nota.

51 ¶ Item negligēs possit agere ff illū
qui rem suam alienauit possq; ille cui
fuit alienata vsucepit rem sibi aliena
tam. ff. q; sic q; tabi alienato: tene
tur sibi ex delicto t sua negligētia nō
fecit cessare delictum illius de quo vi
de qō notat Bar. in. l. iu. ff. de alie. in
di. mutan. causa facta

Resumptio

ptio er
ga ali-

quid aliud a se est triplex. Prima est
iuris tm̄ que est qñ ius super dubio
t vsitatō ꝓsumit aliqd secunda est iu
ris t de iure que est qñ ius super aliq̄
presumit t vltra dispōit ita cē nec pos
se cōtrarium probari t de istis hēs in
glo. in. c. ts qui de spon. t differt ista ꝓ
sumptio scōa a fictione iuris q; pre
sūptio est super facto dubio i q̄ ius va
dit per coniecturas ꝓsumēdo ita esse
t disponēdo q; vult ita cē t nō posse
probari ꝛtrarium. Fictio vero est sup
certo vno mō cōsistente qō tñ alr a
iure esse fingit puta certa ē lex q; mu
lier non est stipulata dotem sibi red
di tamen fingit stipulationem interue
nisse. l. vnica in pun. C. de re. vxo. act.
Idem in arrogato qui semp fingit
stipulatus. iuj. ptem ō bōis arrogato
rio si emācipetur. l. si arrogator. ff. de
adop. t hanc vsam no. gl. in. d. l. vni
ca. i. §. accedit t sic ff. ficiōz iuris nō
pōt ꝓbari q; lex oīo intendit ff veri
tatē fingere glo. est in. l. a pio pio. §.
pignora. ff. de re iudi. sed presumptio
iuris t de iure aliqñ admittit ꝓbatio
nē vt notat in. d. c. ts q; fidez ō spō.
t in aut. sed tā necesse. C. de dōa. ante
nupt. Terna ē hois t hec triplex pri
ma violēta vt cum inuenit solus cuz
sola in loco suspecto puta lecto t hu
iusmodi de qua in. c. litio t. c. se. de p̄
sum. xxxij. q. i. dixit vsus t hec valz ad
probati. omnia excepto crimine ma
xime graui facit. c. Lias de ꝓsum. ubi
er vehementi presumptione non pu
nitur quia de crimine q; i crimine ō
bēt esse ꝓbationes lumie clariores. C.
de ꝓba. l. fi. v. q. vi. epiphanū Unde
ex ista indicans primum suum in alio
solum aliquod delictum cōmisisse ñ
peccat quia licet ex tali iudicat vr ps
in. d. c. litio t tenet Hico. ō lira super
Bar. vij. t Alex. de ale. Fa. fe. c. De

1 ¶ Utrū sit de precepto. ℟. fm Aler. q̄ sic in duobus casibus. p̄mo q̄n̄ ē consuetudo. Secūdo q̄n̄ eccl̄ie ministri indigent & ipsas petunt. Intelligo de ministris illius ecclesie cui debentur. alias sunt de cōsilio. sunt enim de iure naturali & diuino. & de precepto iuris positi sicut & decie. & fm distinctiōē ꝫ vt. ē. decima §. ii.

2 ¶ Cui ō dēf. ℟. q̄ ecclie prohiali. ar. c. doctos. & c. moderamine. xvi. q. i.

3 ¶ Quota pe p primicia dz dari. ℟. q̄ quidaz dicunt q̄ ad minus de. lx. vnū. Alii dicunt q̄ in locis semper primogenitū. in aliis arctis & liquidis de. xxxx. vnū ad plus. vel ad minus ō lx. Sed placet mihi magis opi. Inno. in. c. i. de decim. q̄ ex quo nō inuenitur expressum in iure canonico relinquitur in optione datis vt det quantum vult nisi consuetudo regionis aliud inducat. & hoc tene.

Rinceps in spūalib⁹ vt papa In tpalibus vero iperator. reges & ciuitatē hēnt locō principis. vt not. glo. & Cy. in. l. fi. C. de prescri. lon. tē. & Bar. in. l. hostes. ff. de captiuis. & ō si cui scia principis suppler ōdcīn cuiuslibet solēnitatē. vt dicit Bal. in. l. nulla C. ad. l. iul. ma. & q̄ō no. Inno. in. c. cū oporteat de accusa. sic si fiat aliquid de licentia aut cōscientia regentis ciuitatem. q̄ō verum credo in tpalibus nō aūt in oībus spūalibus.

1 ¶ Utrū princeps possit alicui auferre rē suā & dare alteri. ℟. cōiter tenēt q̄ nō sine cā. vide. viij. q. iij. per principalem. & C. si contra ius vel pu. vtilitatem.

2 ¶ Utrum princeps obligetur extra ciu suo. ℟. sunt opiniones in. l. digna vor. C. de legibus. Bal. tamen i vsibus feudorum in q̄ca de natura feu. di. tenet q̄ sic. vnde dicit q̄ si princeps inuestiuit aliquem ō baronia. vl castro q̄ nō potest eum priuare sine culpa nec successores eius in imperio. vel regno vt extra ō iudicio. Mouit. nec obstat q̄ dēt plenitudinem pātis: q̄ deus subiecit ei leges sed non cōtra eius ex quibus obligatus est.

Riuilegium pe è quādo aliqd cōceditur cōtra iura: & sic dicitur quasi priuata lex vt p3. iij. di. priuilegia Si vero aliqd concedatur q̄ō sit preter ius cōe sine pīdicio alicui⁹ sic ppie dicitur bñficium & nō priuilegiū. hoc no. Pa. in. c. olim. de er. signi.

¶ Quot sūt spēs priuilegiorū. ℟. q̄n q̄ quoddam reale. vt illud q̄ō eccl̄ie dignitati ciuitati vel alicui loco vl aliqbus personis ratione loci vel alicuius rei cōceditur extra. eo. c. cum olim. & c. se. & tale est perpetuum q̄ adheret rei: nisi forte res perimatur. xxv. q. ii. c. i. & per totū: vel nisi reuocet ex cā. c. recolentes. §. i. de sta. mo. Quoddā singulariē pīonale. vt illō q̄ō alicui vl aliqbus pīonis cōceditur certis & p̄fixis noībus exp̄ssis. de offō. le. volentes. & tale nō egredit pīonā cui cōceditur nisi hoc exp̄imatur. de cōcess. p. c. cōstituit⁹. & si cōceditur obtēto dignitatis nō vtitur eo si aliā dignitatem adipiscatur. c. bone. §. fi. de postu. pla. Quoddā est cōiter personale q̄ō conceditur pīonis non exp̄essis ppriis noībus sicut de priuilegio nūciorum xxv. annorū. ff. de nūcio. l. i. per totum Quoddā singulariē pīonale est & cōiter corporale vt illud q̄ō alicui collegio vel vniuersitati conceditur sic q̄ quilibet singulariter ō illa vniuersitate se possit iuuare de sen. excō. c. cōtingit huiusmodi fiunt priuilegia con

---

...ulla est p̄scriptio q̄ illegale et aliq⁹ ...uersio ...p̄scribit & hec facit ista ...clusa. p̄dicta. & q̄ dicunt ...ct pergamena de qua. c. ii. q̄ de ...dicta pergamena non valet vel non ...gradit & aliqui ei vnq̄ valuit vel ...ualebit plene. p̄dicta. de p̄dicto ...ius dicit debent ...apparere scūm leges ...ius exhibui & nūq̄ vt in c. Ffas. & c. ...ter

Robatio

alia eui/dentissima

q̃ fit p̃ priuilegia vel instrumẽ/ta indubitata sicut in simili loquit̃ ver. in.c. Pla. de except. li. vi. Ella euidẽs ⁊ clara q̃ fit p̃ testes vel facti euidẽcias de coha. cle. ⁊ multa. ⁊ ij. q. i. scelꝰ. ⁊ in.c. ꝓmo. ⁊ ibi glo. Ella minus euidẽs q̃ fit p̃ cõiecturas. c. afferte. de p̃sũ. Sũt ⁊ vertus ponẽtes nouẽ modos ꝓbationũ. s. aspectus. sculptũ. testis notoria scriptũ. Jurans. cõfessus. ꝓsumptio. fama probabunt.

¶ Vtrum in criminibus possit proce/di per verisimiles presumptiones. &. q̃ nõ. sed debẽt esse luce clariores. l. sciant cuncti. C. de proba. posita. ij. q. viij. c. i. ⁊. v. q. vj. epiphanium. Fallit i crimine simonie c. sicut de simo. ⁊ he resia. c. cũ contumacia. de here. ll. vi. ⁊ in. l. i. C. de hereticis. 1

¶ Vtrum equipoca inducant ꝓbationem. &. q̃ nõ quia hoc nõ probat esse quod ab hoc contingit ab esse. c. ij. de trãsla. prela. ⁊ in. l. necq̃ natales. C. de proba. Facit q̃ nota. Pa. in. c. illud quoq̃ de presũp. vbi datio ãnuli quandoq̃ signat investituraz vt in. c. ex ore de his que fi. a maio. parte ca. quandoq̃ dationem libertatis. l. ij. C. de iure aure. ãnulo. q̃q̃ contractum matrimonii i. c. femine. xxx. q. v. Q̃ q̃ est signũ dignitatis. vt in. c. Clerici officia. de vi. ⁊ ho. cle. ⁊ nõ arguere ad vnũ solũ non valet. Facit q̃ nota idem Pa. i. c. ij. ó cã pos. ⁊ ꝓprie. vbi dicit q̃ cõtinua solutio nõ facit ꝓbationẽ sub tectiõis. vt in. c. recepim⁹ de ꝓuile. ali quando sic. vt. c. omnis anima. de cẽ si. ⁊ hoc secundum subiectam materiam. 2

Rocurator

qs di cal ri

de. ſ. Jconomus.

ecclia fraudẽ minuendo⁹ ⁊ publicatoribꝰ. Quoddã tñ cõtra corporale vt illud quo solũ cõtra non singularia põt se tuitare. sicut dicit. xij. q. ij. q̃ manuit tur. ⁊ nõ priuilegia talia dicunt̃ corporalia quia cũ collegio pereunt si esset corpus cui inhererent.

2 ¶ Quis põt cõcedere priuilegiũ. &. q̃ papa in ſpualibus. ⁊ ipator in tpalibus regulariter cõcedit cui ipator ꝓ uilegia ecclĩs ⁊ clericis. de inno. ec. p tuã. Similiter papa cuiaz in tẽporalibus vt no. in. c. per venerabilez q̃ fi. liant legi. Jtẽ epi ⁊ inferiores cũ volũtate superioris capitulorum eodẽ cũ aliis el. ii. fm Gofre. ⁊ breuiter dicas q̃ potest facere cõstitutionez posset priuilegiũ cõcedere respectu sue cõstitutionis vel rei. ad se pertinentis fm Hosti.

3 ¶ Quõ est interpretanũ priuilegiũ. &. q̃ priuilegiũ ꝓprie qñ ẽ ꝑ suo ꝺz stricte interpretari. vt minus derogetur ei cõi q̃ posset. et. c. cũ dilectis. de cõsue. Ẽx priuilegiũ quo dispẽsat aliqs illegitimus vt possit ad ordines ꝓmoueri intelliget de minoribus tñ. ut. ẽ. ordo. iij. ó. xv. imo si nõ exprimit cã q̃re cõcedit. aut nõ sit ee certa scia vel motu nõ ꝓsumit de voluntate principis. l. i. C. de pet. bo. imo q̃ ipoztunitatẽ obtenti. ut. l. i. C. de fundis limitrofis Bal. in. c. ij cũm. de ꝓba. vult q̃ ponat simul et certa scia ⁊ motu. ꝓprio Jdẽ dic i rescripto qñ tollit ius tertij. Jdẽ in priuilegio ad bñficia. ut in. c. cũm de prebẽ. li. vj. Et hec limita ni si cõsuetudo aliter interpretet. ut no. fm. c. quod dilectio de cõsti. ⁊ affi. Jtẽ nisi verba aliud exprimãt. q̃ nõ recedimus ab ipsoꝝ ꝓpria significatõe. nisi de mente aliꝝ cõstet ita no. i. c. oliz ⁊ in. c. i his. de verbo. signi. Aduerte hic fm Pa. in. c. cũ ad hec. de cle. si reli. q̃ si priuilegiuz enormiter lesdit ecclĩam vel aliũ nõ valet. nisi fiat mẽtio de hac enormi lesione quia in dubio nõ presumitur princeps cõcedere aliquid cũ graui dispendio alterius. l. quotiens. C. ó preci. ipe. offe. ⁊ in. c. suggestũ. de deci. ⁊ in. l. ij. §. si qs a pte cipe. ff. ne qd in loco pu. ergo tacitur nitaꝝ iduxit surreptionẽ. c. postulasti. ó refert. Ella priuilegium immunitatis ab oneribus personalibꝰ cõcessũ aliqm a pncipe nõ liberat eũz ab aliis oneribus que põt breuiter ⁊ leuiter expedire. casus in. l. decurio fortunã. C. de ó curio. Si uero acciptam⁹ priuilegiuz largo mõ. l. p oi cõcessione que est ꝑ ter ius. sic dico q̃ latissime priuilegiũ principis est interpretandum in preiudiciũ ipsius cõcedentis. sed in piudicium aliorum debet districte interpretari. c. quia circa. de priui. in vlti. glo. ⁊ per Jnno. in. c. olim. de ver. signi. si etiam sit concessum causa pietatis. ut no. Pa. in. c. cuz dicat. de ee. edi. In dubio tamen debet potius interpretari ut aliquid valeat. c. abbate. de ó bo. si. ⁊ l. quotiens. ff. de ver. ob. nisi ꝓuideret iuri diuino vel libertati spũs. ut notat Pa. in. c. ij de regula.

¶ Sed quid dicemus de priuilegio seu gratia concessa persone cum simpliciter loquitur. &. q̃ intelligetur fm conditionem persone. l. si quis filio. §. irritum. ff. de iniusto testamento. c. placuit. ⁊ c. sic vtuc. xvj. q. i. ⁊ l. plenũ §. ii. ff. de vsu ⁊ habi. vnde dicit Bal. in. l. cr militari. ff. de testa. milꝝ q̃ priuilegium concessum episcopo de celebrando tempore interdicti videtur concessum ut possit celebrare in pontificalibus secundum qualitatem suam. 4

¶ Quõ amittit priuilegiuz circa ne gocia. &. v. móis prio vnico actu Jio directe si fiat ab eo q̃ hz pñẽ renũ/ 5

cãdi priuilegio. ó ꝓxim. c. cũ accessisset Limita illud vez vbi priuilegiũ esset ad nõ faciẽdũ ⁊ cõcessũ psone puate Secus si esset cõcessũ cõi vel eccliq̃ nõ pdiur vnico actu sed regritur tpe. rl annoꝝ in ecclĩasticis. vt no. gl. ⁊ doc. in. d. c. cũ accessissent. ij. perdit spacio ãnoꝝ x. q̃ datũ est ad aliqd faciẽdũ si priuilegiatus eo non vsꝰ. l. i. ff. de nundinis. qõ limitat Pa. in. d. c. cũ accessisset verũ q̃ nõ cõferꝝ ee clie alias secus. ⁊ maxime hoc locum hẽ q̃ nõ faciẽs ꝓmittit facere actuz Jtũ. l. hec aũt iura. ff. de ser. vr. prediij. pdiur p fm priuilegiũ faciẽs mentionẽ de ꝓxi: vel si nõ facit mẽtõez si ꝓmũ erat generale ⁊ secũdũ specialẽ. xxv. q. ij. p totũ. ó presert. veniens. ibi viõ q̃ longũ hz caudã. iiij. p remotionẽ. ꝓpriã de q̃ dic vt. j. remotio. v. p revocationem concedẽtis. vi de aliꝝ modos amittendi in. c. fugitiuum. de decl. per doc.

6 ¶ Qualr priuilegiũ sit exhibẽdũ. &. q̃ a locorum ordinariis regnitis. in loco cõgruo ⁊ securo. aut aligbus viris prudẽtibus ⁊ oi suspitiõe carentibꝰ ó puratis per ordinarios ad hoc teneꝝ priuilegiatus exhibere integraliter ⁊ clausulã de qua cõtrouersia est trãscri ptũ. c. cũ psone. co. ti. li. vi.

7 ¶ Vtrum priuilegiati socius gaudeat eodẽ priuilegio. &. Pa. in. c. q̃s sit. de studi. q̃ sic q̃ priuilegiũ esset inutile ꝓuilegiato si socii non gauderẽt alias facit. c. ij de priui. li. vj.

8 ¶ Vtrum impetrãtes lras familiaritatis a cardinalibus gaudeãt priuilegio familiarũ. &. Pa. in. c. cũ dilectꝰ de cle. nõ resi. q̃ nõ debent in aliqno gaudere facit. c. fi. de ver. signi. lib. vj.

9 ¶ Vtrum priuilegiatus ee aliquo et nõ vtens eo gaudeat priuilegio. vide ſ. Argumentum. §. iij.

1 ¶ Item pcurator q vadens p facto
dom⁹ lesdit latrones t fuit vulnera
tus ipsius⁹ t bona sit a dño in aliquo
relenandus. ℟. Pa. in c. cū p ei de p
cura. q nō de necessitate. vt dr in l.
iber cāl. nō ea ill⁹ mādata: q hec nō
erronica a mādato t imputanda ca
sui fortuito. Secus in socio q vn⁹ i
pcat alteri vina q occasiōe⁹ locitat
pungant l. cū duobus. §. qdā sagittā
pungunt. l. cū duobus. §. qdā sagittā
ff. p socio. sed solū expensas quas fe
cit eundo t redeundo t ibido p cā. cū
si a pn. mbal dicti fit de expensis: t ēt
si a pn. mbal dicti fit de expensis: t ēt
Galeotus collaturie assūpserit mādatū
Si aūt pcipaliter iret aut staret pro
negotiis suis ñ pōt petere nisi quod
expenderit pro causa. sed de hoc vīd
ff. Mandatum. §. v.

2 ¶ Item administrator ecclie possit ilti
gare pcuratorē. ℟. q sic. c. petitio de
pcura. li ñ sit dñs. ut i. c. ij ō dō. q
ga regulariē a solo dño possit institui.

Rodicio

é filia auarine de q habes Interrogatoēs circa auariciam.

Rodigalitas

Vez sit pena. ℟. q. sic cū me
dij liberalitatis cōrūpat. est ni min⁹
pena q auaricia fm philo. iij. Ethi
coz q magis. clōgatur a liberalitate
cui magis pinet dare in quo excedit
p dīgis: q recipere uel retinere in q
excedit auarus.

Rofessio

tacita q mō fit. vīd. §. nouicius. §. rij.

1 ¶ Que regrīt ad pfessionē exprēssa.
℟. ser. pūo q pfessis cōpleuerit. xiij.
annū si mascul⁹. uel. xij. si mulier. ut i
c. i. de regula. li. vj. Fallit in casu de q
§. nouic⁹. §. ij. Fo q pfessio fiat ei qui
pōt religioni incoꝛporare uel de licē
tia eius fm Inno. t Pa. in. c. porre
cti de regula. Et sic pfessio scī p se lo
lū aut in manu epi nō solēnizat votū
fm eos Inno. in. d. c. porrecti ita q
si matrimoniū ꝫheret tenere nisi reci
pet nose aliquis incoꝛporare valeāt
q valeret post ratificatōnē nō mīt aīs
q valeret post ratificatōnē nō mīt aīs
recipiet noie et⁹. q ratificare nō pos
set. Be. in. d. c. ꝫuentionē. de regula.
li. vi. t cū Lapo. q si pfessio fit i ma
nib⁹ alicuius hūio administrationē
religiosi obligat religioni in gñe saltē
nō in spē nisi recipiat ab eo q pōt in
coꝛporat illi. qđ crede vez si talis hūi
administrationē pōt illā religionē i qua
hēt administrationē obligaī tali quē re
cipit alīs nō ut ps p ea q vtri. §. nouici
us. §. xiij. tertio q fiat alicui religioni
approbate. c. vnico. de voto. li. vj. etiā
si fieret in domo ꝑpria in manu plā
ti ts. d. c. porrectū. iij. q plātus fgrat
cōsiliū capituli su. alit nō valet fs io.
an. in q̄dā apostilla in. c. ad aplicā de
regula t segf. Pa. ibidē. Sed vez é
q nō tenet seg. fm Jo. An. t cōuēr
dc. t nisi regrat ꝓsiluī q act⁹ sit nul
lus ps in. c. nouit iuncta gl. de his q̄
fiunt a pla. vīi vacāte monasterio nō
pōt aliqs recipi. ut i silī vicinj⁹ de col
latione spectāte ad epm. ut i. c. vnico.
ne sede vacā. li. vj. iuncto. c. fi. de regu
la. li. vj. q verum credo nisi haberet
abbas vel plat⁹ ex ꝓsuetudine vel pui
legio q ipse solū reciper. et cū cōsilio
Sec⁹ est de iure q creato monacho
nū de inf pinet ad abbatē t cōuētus.
fm Jo. an. in. d. c. fi. allegat. c. ea no
scit. de his. q fi. a pla. et ió vacāte mo
nasterio nō poterit ꝓuent⁹ fcipe. Ss
plato vacāte. nec plat⁹ sine ꝓuētu. nec
ꝓuentus sine plato poterit aliquis re
cipere. ut no in. d. c. fi. v. q fiat simplr
de trib⁹ vot. s. obla: castitate. t paup
tate q si nolet pfiteri nisi obiam solū
t q̄ ad alia nō teneri nō esset. pfessus
ꝑprie si expresse hoc deduxit in pactū
q: remota pte sbali actus remouetur
nū vt in. c. ma de spō. sed p dicta tra
fūt substātialia pfessiōis religionis. c.
cū ad monasteriū de sta. mo. Si vero
expresse nō deduxit in pactū valet pfes
sio de vno voto obie soli: dūmō ad
dat pmitto obedientiā fm talē regu
lā: t sic ītelige Inno. i. d. c. cū ad mo
nasteriū in reliquis vō ts nō seruet
forma tradita pura in regula monaco
rū in. pfitendo iñ ts. pfessio p q̄sq̄s
verba fiat: q: defect⁹ forme nō sbalis
nō ꝺs viciare actū sicut vicin⁹ i ex
cōtiatiōe. c. sacro. de sen. exco. Ita
no. pa. in. d. c. porrectū. Sexto regrīt
q votū fiat vni religioni ga vt refert
dñs Ilnto. in. c. rursus q cle. vel vo.
doc. bononienses ꝓsuluerūt q si qs se
cit pfessionē certe regule. pura in or
dine minoꝛ q tū. pfessio nō valet. pu
ta. q: añ annū. pbatiōis: ts nō possit
redire ad seculū. tū si ꝫhīt matrimo
niū tenebit. ró. q: nō est facta vni de
religionib⁹ approbatis vt regrīt in. c.
vnico de voto li. vi. q: cū nō valeat q̄
ad fratres nunoꝛes nō est factū vni
sed in genere remansit votum de p
fitendo vnam. d. c. nō solum de⁹ regu
la. li. vi. ergo. nō dirimet

2 ¶ Sed nūqd sine peto mortali po
terit ꝫhere talio. ℟. ꝺs Iap. Abbā. t ꝛ
centat Be. in. d. c. nō solū q si pfitens
intēdit illā solū t nō aliā sic nō peccat
mortaliꝛ. ró. q: iste nō pfitet regulam
minoꝛ. q: nō valet nec aliā q: nō in
tendit. ergo votū nullū. si vero profi
tēs indifferēter intēderet si nō illi sal
tē isti tūc peccat mortaliter. Et ts ge. i
d. c. nō solū vetit q̄ ēt diminuat mā
monū post ꝫcū ex quo pfessiōes se
cit intendens se obligare saltem alte
ri: tñ ego ū teneo sed dico cū Lapo.
t Cal. vt ipse eos refutat. q exp: esse
pfessus in ordine nō ēduāceū. ſ. annū
nō obligatur taliꝛ quin teneat matri
monū si ꝫhat ts peccet mortaliꝛ qñ
intēdebat si nō illu saltē alteri se obli
gare vt dictū est. quod no. t vide ad
hoc. §. nouitius. §. xiij.

¶ Utrū femina pfitens religionē ꝫ
masculoꝛ in manibus ipsoꝛ efficiat
religiosa licet nō ingrediatur mona
sterium sed remaneat in domo sua. ℟.
Pa. in. c insinuāte q cle. vel vouen.
q sic etiā si nō suscepit habitū: dum
modo expressa fit. pfessa. vt in. d. c. porre
ctū t idē dic de masculo q ex eā pōt
pfiteri cū pacto q̄ steret eī mōasterio
fm Inno. in. d. c. insinuāte. t Barto.
in auc. ingressi. C. de sa. san. eccle. seq
tur Pa. in. c. ex publico. de ꝓcur. cō
iuga. t ad. c. monacū. xx. q iij. respō
detur q vez. sine eā fieri nō posse.
Ex quo ps q habitus nō est de sba
regule sed de accidēta⁹. vt no. idē
Pa. in. d. c. porrectum.

Romissio

vide. §. pollicitatio.

Roprietas

ꝑpe capit p dño t ió idē ē dicere eā p
prietatis sicut dñij t ió in statutis sola
possessio nō verificat p ꝓpetate. no.
Pa. in. c. i. de cā. pos. t ꝓprie.

¶ Quare fuit inventa ꝓprietas. no. 1
xij. q. i. dilectissimis. vbi dr ꝓp iniqui
tatez. ſ. negligentie secundus glo. ibi
dem

Rosoneta

qui cō tractus facūt vsurarios. vide Inno. t Jo. an. in. c. michael de vsu. glo. t archi. ri vi. di. c. sicut nō tuo tu dic vt ſ. Restitutio. li ō bo vsurarum. §. v.

Rotestatio vide infra Recusatio.§.ii.

Rouincia ppie dr que dat. v. vel vi. ciuitates r vnam regent. vi.q.iii. Beticor.

Rudentia fr phi lo. ethi cor. vi. ē recta ratio agibiliū r factibiliū r imitata iudicat. Cōsiliara r iudicata ad opus applicari pcipere Et vide.iii.ac.ethi principalis q: alij duo ordinat ad ethi fr philo. vi. Ethicop

1 ¶ Que sūt actus eius.§. cōsiliari. de cōsiliatiua r imitata iudicat. de iudicata ad opus applicari pcipere

Et vide.iii.ac.ethi principalis q: alij duo ordinat ad ethi fr philo. vi. Ethicop

2 ¶ Que sūt eius pties.§. q. v. Pria dr monastica per quā qs regit seipsū Secūda yconomica per quā qs regit suā domū vel suā familiā. Tertia ciuilis per quā quis regit exercitum. Quarta politica architectonica sive regnatiua vel legis positiua p quā quis regit ciuitatē vel regnū. Quinta politica. f. simpliciter dcā subditorū p quā hī se hūt ad cōseruationē policie bene ordinate de quib⁹. vi. Ethicorum. r iii. Politicorum.

3 ¶ Que opportunit prudentie.§. Ipudentia q quidē pōt dici pcūs generale p participationē ingēiū. f. in quolibet peccato est defectus in aliq actu rōnis diligētis. r ideo fm peccata circa que est tale peccatum erit. hēt etiaz imprudentia sub se species. f. p̄cipitatio qua aliquis per ipetū passionis vel voluntatis fertur ad aliquid agendū pertrāsire medijs per que dr ordinate descendere recta cōsiliando. Que media sunt memoria preteritorū. Intelligentia p̄sentium. Solercia in cōsiderādo futuros euētus. Rō. cōferens vnū cū alio. Et docilitas per quā quis acquirit aliorū doctrinā. Hēt etiā temerarietatē q est cōtēptus regule diligētis. vnde temere dicunt ea fieri que ratiōe nō regūntur ex contēptu regule diligētie.Hēt r incōsiderationē que est defectus in recte iudicādo deficit. Est r inconsiderantia que deficit in precipiendo. Est r negligentia que est p defectū voluntatis r ē ppie in actus ieteriorib⁹ defectu ad quē pinet electio. Est r pigricia r torpor ō quibus.§. Et quādo p̄dicta sint peccata mortalia. vicias q. solū q̄n sūt aliquod necessariū ad salutē q̄d p̄cipitur. vel quod est p̄hibitum. aliās cōiter sunt peccata venialia.

4 ¶ Que sūt vitia que silitudines habēt cuz prudētia.§. q. sūt quattuor. Primū ē prudētia carnis ingēiū studium rōnis ordinat ad finē qui nō est verus bonus. r qdē si sumatur fm absolutū bonum. r gdē si sumatur fm absolutum bonum ita q. in cura carnis aut mundanor finis totius vite sit. sic est peccatum mortale. q: p hoc auertit hō totaliter a deo. cū ipossibile sit ee plures vltimos fines. r ō hoc dr ad Ro. viij. Prudētia carnis inimica est deo. Si aūt sumat fm rōez particularis prudentie. sic est peccatū venīale. q: sicut affectio ad aliq̄d delectabile carnis vel mundi inordinata sine auersione a deo est peccatū venīale: sic est studium ad illaz Silr dic de prudētia seculi. Si vo quis curā carnis in finē ordinat honestuz puta comestionez ad carnis sustētationē vt deo seruiat. sic non erit prudentia carnis. Similiter nec prudētia seculi. qui vult rebus mundi ad finē hōestū vti ō hoc Tho. xxij. q. lviij. Secūdū est astutia. Tertiū dol⁹. Quartus fraus. r ls hec tria cōuenīāt ingēiū quia per vias nō veras r simulatas vult cōseq aliquē finē. Tñ differūt inter se q: ad astutiā pinet excogitatio hmōi viarū. Ad dolū r fraudem vero pertinet ppe excusatio opis. ls dol⁹ ꝓsistit i ōbis r fact. fraus vo ppe in factis.

Ubes go dicat. hēs. xx. q. ii. §. cū ex go. r. q. ii. c. si in qualibet. r de ōspon spu. c. pubes. ibi dr puberes sūt vocati a pube. f. a pudenda corporis. ga hec loca pro lanugine vocāt. r hodie dic q̄ est masculus. xiiij. annorū r femina. xii. vt. §. Impubes.

Ublicum dr vulgus fm Pa. in. c. ex lras. de tē. or. vi de Monoriū. r. ē. Occultū. Ité publicū differt a cōi. q: cōe dr q̄d est oīb⁹ aiantib⁹ ēt brutis cōe. sed publicū. dr q̄d est i vsu horuz tñt. vñ publicū q̄si populicuz.

Udicus dz esse sacerdos vt ō bis r moribus pudoré ideli neret exhibeat. xliij. di. §. j.

Udicium ē ai or⁹ q̄ qs vel recūdat de actib⁹ de q̄b⁹ homines magis verecūdāt. vt sūt actus veneri. fm Augu. xiii. ō ciui. dei. comittēq̄z h3 fortitudinē vt potius queli bet mala tolleret q̄z malo consentire decernat. xxxij. q. v. ita ne.

Unitio non dz ee si ne cā. ls aliq̄n sine culpa. de re. iur. sine culpa. li. vi. de q̄ vide. §. Correctio. r pēa. r vbi dz puniri. vide. §. Pena. §. xxiij. cuz sequenti.

Rgatio quadripler. alia spūal. f. a peccatis. r hec fit p baptismū r pniam. de ꝓse. di. iiij. non pōt. Et p sacros receptōes. de ꝓse. di. ij. cū oē. Et p fidei seruorē. xv. q. vlti. c. vlti. de coha. cle. r mu. c. vfa. Et p q̄libet opa pietatis. xxij. q. ij. si q̄libet. Alia dr ignis purgatorij. de qua. §. Purgatorium. Alia dr vulgaris q̄ a vulgo ē inuēta. r hec fit cū ferro candēte. aqua feruēti. Aut cuz duello. r si euaserit illesus sit immunis. r hec p̄hibet ib pena mortalis peri. ij. q. v. mēnā. r. c. ꝓsalutis. r de purga. vul. p totū. q: ē ꝓ id vetero nomij. vi. Non tētabis dñm. Alia dr canonica r iure canōico iucta. r hec fit p iuramēti p̄stationē cor⁹ suo iudice. r illis apud quos ifamat⁹ ē si iurādo sup euāgelia. q: tale crimē non cōmisit sup q̄ ē ifamat⁹. nec ad id opam dedit. r hmōi. r dz hēre tot cōpurgatores quot idicēn purgationē canonicā videbit arctia enormitate crimis. q sint bone opinionis. r nō sit verisile eos piurare. r q ei⁹ conuersationē scīāt r sint eiusdē ordinis si est possibile qui simul iurēt q̄ credūt eū verū iurasse vl q̄ bonū exhibuit iuramētū. hec p bant. de purgatione canōica p totū.

¶ Q̄n dz iudici canōica purgatō. §. q̄ q̄n apud iudicē suū qs ē infamat⁹ r ifāia publica laborat. r apō graues r bonos viros. r nō sit orta ab inimicis. tūc iudex dz p̄icere terminuz. vt si qs vult accusare cōparcat. r si accusator appet audiat canōice. Si vo nō appet r ifamia mala crebrescit. nec p̄cedat iudex ad ingēitionē r si null⁹ appet eū denunciator nec cōuincit tūc cōpellat eū ad purgationē canonicā. hec no. Jo. ij. q. v. p̄sbyter. r p totū. r de purga. cano. p totū p doc. 1

¶ Sed nunqd iudex ex sola suspitione poterit purgationē canōicā indicere. §. q. si ifamia nō laborat vt vici nī poterit. nisi forte fuerit accusat⁹. ii. q. v. §. ecce. q̄lit. Nō no. q: vtilis suspitio sufficit ad idicēdā purgatiōez p̄dictā ls nō sit ifamat⁹. ls temeraria suspitio repellit extra. co. c. si qs de gradu. ij. q. i. c. i. Glosēta nāt sufficit ad sētēciaz. xxiij. q. i. dixit. no. Archi. ii. q. v. oibus. Inno. r Hostiē. in. d. c. si quis de gradu. Limita hoc. vt. §. Precipio primo. verum in leuibus. 2

3 ¶ Qñ ad vicul vñ⁹ mulierio sit ſdi
cēda.&.q hic ſi uſitata ex hoc apō
gentes relabat.c.ſignificauit. ō adul.
4 ¶ Que pena deſcōtis i purgatōe.
&.q ſi accuſet.t indicat ſibi purga
tio ſi deficat puniet ac ſi fuiſſet cōui
ctus.de ſimo.c.de hoc ſi vero p mo
dū inquiſitio agat aut denunciatio
nis pena erat arbitraria.vt nota. Go.
Hoſt.t Pa.in.c.accedēs.de accu.
Sēd dic q ſi nō poſſit aliqo mod⁹
agēdi neq; p accuſationē: inquiſitionē,
aut denūciationē. ſed ſolū p fāmā
vider indicat purgationē. tūc ſibi ſi ō
ſtet pena ordinarie.t eſt caſus.c.
ſignificauit.de adul. Et ſic cū intelige
t adnotare q dicit Inno. q cum in
dex hoc caſu peccat ex ſuppoſitōe q
debet multa ſēpare ſuiaz.vt no in.c.
affertur de preſumptio.

Argatorium eſt pe
na grauiſſima minor tñ ḡ iſer
nal⁹ vt p3.xxv.di.§.ql.ō pe.di.vij.c.ſi.
1 ¶ Qui ſunt ḡu purgant.&.q illi q
moriuntur in caritate.qui vi nō ſatiſ
fecerunt p3o eoz3 peccatis in hac vi
ta.xxv.di.c.qualis.t.c.ſe.
2 ¶ Quomodo iuāt̄ aie defūctoz3 vi
de.j.ſuffragia:per totum.

Arificatio poſt p
tum
mulierū nō eſt neceſſaria vñ
ſi voluerit intrare eccleſiam vt gr̄as
agant.nō peccat. Si tñ ex veneratio
ne aliq̄ die voluerit abſtinere deuo
tio earū nō eſt prohibēda. de purga.
poſt par.c.vnico.

Aſillanimitas
oppon̄ magnanimitati p de
fectū quia deficit puſillanimis a pro
portiōe ſue potentie.dū recuſat in il
lud tendere,quod eſt cōmenſuratuz
ſue potentie.t ſic eſt peccatum.t tale
qualis eſt obligatio ad illud in q̄ ten
dere recuſat.ſiue ſit preceptū.ſiue ſit
prohibitio. Secus ſi ſit circa conſilia
et intrandi religionē. audiendi cōfeſ
ſiones vel p̄dicandi.q̄bus ex officio
nō incūbit de neceſſitate. quia ſic eſt
peccatū veniale:hec ex Tho.xxij.q.
clxxxij.t eſt filia accidie.

Aadrageſima
quādo t quomō fuit inſtituta.no.
in.c.quadrageſima. de cōſe.di.v. vbi
dicitur q a xp̄o fuit inſtituta.t vt decē
mam anno:ū deo reddamus. Quan
do eſt ſcipienda.t a quibus abſtinen
dū t qua hora comedendus.vide.ſ.
Jeiunium.

Aarta falcidia vel tre
bellianica. vi
de legitima. Quarta funcral⁹.
vide canonica portio.

Aeſtuarii dicunt
qui diſ
currit p elemoſinis q nullo
mō recipi ōbēt niſi ōnes l̄as.aut apli
cas aut diocēſi oſidāt.t ponit ſo:ma
l̄az.i.c.cū ex eo.de pe.t re.t ſi hñt
l̄as aplicas nō ōbēt acceptari niſi p̄ſ
ſint p epm̄ examinati cle.abuſiōib⁹ ō
pe.t re.
¶ Etz tales āſtores ſint pmittēdi p̄dī
care.&.q nō niſi ſolūmō q̄ i l̄is ꝑti
net̄ pplo,ppōere.et i.d.c.cū ex eo.t ō
here.vt offiū li.vi.t.d.cle. abuſiōib⁹
¶ Quid ſi cōnectur in coz l̄is q i
locis religioſis honeſte t caritatiue re
cipiantur.t q fideles ad coz exo:
tationem cōuocent.&.q nihilomin⁹
clerici t rectores eccleſiarū non te
nentur inuiti predicta facere.quia ta
les l̄e q̄tum ad huiuſmodi cōuoca
tiones ſunt reuocate ipſo iure.vt ha
betur in extrauaganti. Cle.iuj.

3 ¶ Quō ñ debēt in tabernis: aut al ſo
locis incōgruis manere.aut inutiles
expenſas facere.aut habitū falſe reli
gionis portare.aut indulgētias vl̄ alia
mēdatioſa,p̄ponere.hñtur in.d.Cle.
abuſionibus.t.d.c.cū ex eo.
4 ¶ Sz nūqd ſi publice delinquāt.ta
les poterūt ab ordinarijs puniri.&.q
ſic l3 ſint exēpti de ꝑuile.c.marū.

Aeſtus dicit oē q̄ō
ex opera cu
iuſcūq; deſcēdit.ff.p ſocio.
l.queſtus glo.i.lucrū.

Ancor eſt diſplicentia
cōtra aliquem
p̄pter quā deſiderat vel que
rit quis malū alteri t eſt filia accidie
quādo p:ocedit cōtra aliquē.eo q̄ in
ducit eū ad bene operādū aliq̄ſi filia
re t eſt peccatū mortale.ſi malu3 q̄ō
alteri querit vel optat eſt q̄d alicui⁹
importantie t cum deliberatione vo
luntatis.vt dicto a Tho.xxij.q.xxxv.
Limita tamē vt.ō.odium.

Atio h3 tripliciter gradū
in hoie ſm philo.
ꝑmo etbicoz.¶ Primus e
ſt cōpletū ſeipſūū.vbi nō intelligit
nec p ſe nec ab alio capi pōt:t iō illo
tpe nulli ſetui e apt⁹.¶ Secūs gradⁿ
e cū ab alijs capi pōt l3 ipſe cte.ſz ipſe
p ſe nō ſufficit ad intelligēū.t iſtud eſt
in fine ꝑmi ſeptēnij regīr.t nūc pōt p
mittere aliq̄ ad q̄ natura inclinat non
tñ cū obligatiōe ꝑpetua.¶ Tert⁹ eſt
qñ ab alio capi pōt t p ſeipſum ꝓſide
rare.t iſtud eſt i āno pubertatis. t tūc
pōt ſe obligare quo ad p̄ſonā.ſ.ad vo
tū religiōis.matrimonij.t hmōi.ſed
quo ad exteriora nō niſi i ſi.xxv. an
noz̄ū. Ratio finalis eſt aīa legis.vide
Lex.§.iij. Et q̄ō cognoſcat quan
do ratio eſt finalis vel nipulſiua.vide
§.Cauſa.

Atiocinia ſūt red
ditiōes
rōnū ad quas q̄s obligat ex
adminiſtratiōe reipublice vel ꝑuate
illā ſūt quedā rōcinia publica.i.q̄bus
obligantur officiales curie ex admi
ſtratione aliq̄rū ad rēpublicā ꝑtinēnū
vt.C.de epi.t cle.l.officiales. Quedā
vicūſ ꝑuata q̄b⁹ oblig⁹ ſ hoies ex ad
miniſtratiōe rerū ꝑtinaz.vt tutores
curatores actores. ꝑcuratores. exe
cutores.ēt de obli.ad rō.c.vno.
1 ¶ Utrū obligat⁹ ad rōcinia poſſit or
dinarj.&.q poſt dimiſſionē adminiſtra
tiōis ſi ē obligat⁹ reipublice ex admi
niſtratiōe ꝑmoueri ñ pōt aſſi reddita
rōcinia.c.ꝑterea.ſo.di.ſec⁹ ſi eēt obli
gat⁹ ex mutuo vel alia cā.l. reſcripto.
ff.de mu.t hō.C. de epi.t cle.l. ſiqs
emerſia.ſi ō eſt obligar⁹ ꝑſone ꝑtie
tūc ſi tenet de dolo t fraude. t cōſtat
repelli. Si ō cōſtare nō pōt. vel te
net ex alia culpa.ſic pōt ꝑmoueri. In
offō aut adminiſtratiōis erūs an poſſit
ꝑmoueri. Mihi placet opi. Inno.i
d.c.vnico.vbi dicit q ſiqs gerat tu
telā vl̄ curā legitimā. vl̄ neceſſariā a
legib⁹ ſibi ꝑpoſitā.vel ēt ſuſcipiat. aut
miſerabiliū ꝑſonaz.aut eccleſie,curatio
nes ſeu adminiſtrationes. t maxime
cū licentia epi q nō impeditur o:di
nari cū poſſit talia ſuſcipere etiā ordi
natus.alias aūt prohibetur.ſz.di.ſ.p
totum t.d.l.officiales.
2 ¶ Sz nūqd magiſter ſcolariū.vl̄ ali
nus famulus q iurauit q āno ſeruire po
terit religionē intrare.&.q ſic ſm Hu
go.luj.di.c.legē.hoc3 dicat q nemini
ꝓſuleret hoſti.dicit q nullus ē imple
re q̄ō iurauit niſi obtineat licētiā.quā
ſi nō vult dare poterit intrare auctori
tate.c.ꝑcuut el ij. de iureur. Eādo
q etiam liceret quādo imineret ſibi
periculum mortalis peccati.

1 ¶ Utrū obligatus ei pignora possit
genouefa.§.fi Bald.q nō ante red
dat nōnisi ar.c. significasse. t.c. cum
contra. de pigno.

4 ¶ Utrū filius viuentis possit genoue
ri.§.fm Bald.q nō si succedat. nisi
clamoroso pīo emēdet. vl̄ hereditate
repudiet c.ex hoc de vsu.

Aptor propte vī qui rapit res imobiles. Predo vero res mobiles. Etsi rapina vī ut reb⁹ immobilibus. Depredator vero in mobilibus. t se manifestat. et animalib⁹. t hinc fit Jo. an. quem sequitur Pa. in. c. i. de rapto. Gloss. et plurimū ex hoc inferf. Et fit rapina cū ge publice t violenter rapit. vt i. c. pēale. xiij. q. v. ō hoc vō Jnfti. ō vi bono. rap. post pncipiū t ff⁹ penū ḡ furtū. vt i. d. c. penale

1 ¶ Utz raptores largo mō. p qbuscū
q̄ publice t violenter res alienas de
pdātibus tā mobiles ḡ imobiles pos
sint recipi ad cōfessionē. nisi restituāt
rapta. vel que combusserunt. destruxe
rūt. depopulauerūt. aut alio mō dam
nificauerunt. primū sicut tenentur. l.
vnob⁹. §. si qs incenderit. ff. de iniurijs.
t. l. cū te nō solus. C. quod me. cā. ḡ.
ter. in. c. sup eo. de rapto. sic q̄ gēs ḡ
surrexerit in rapinā siue ecclesiarum
violationē t manifeste fuerit deprhen
sus. nisi pius ablata restituat si poterit
vel emēdandi plenā securitatē fecerit
pnie beneficiū ei penitus denegetur.
Si vero vsq; ad obitū in contumacia
sua duraverit. t in errore posit⁹ re
medii penitentie postulauerit humili
ter. si emendationē. vel emendandi se
curitatem prestiterit ei penitentia t
ecclesiastica sepultura cōcedat. Qui
autē in sanitate obstinata mente non
emendauerit. t in morte securitatem
prestare non poterit. si de peccato cō
trito fuerit viaticum non denegetur
t sic nec confessio t absolutio. sed ta
men nullus clericorū sepulture eius i
terfit. nec eius elimosynam presumat
accipere. Is sit sepeliendus in cimite
rio. Et quicunq; clericus vel presby
ter contrafecerit. debet deponi ab or
dine irrecuperabiliter. s. sine dispensa
tione t beneficio carere ecclesiastico
hec in. d. c. super eo. Si vero non sūt
manifesti poterunt recipi ad confessio
nem. sicut alij peccatores fm abbatē
in. d. c. super eo. t etiā is essent mani
festi. si tamen moniti nunq̄ fuerūt fm
Hostien. in. d. c. super eo. quammodo
sint dispositi restituere vt tenentur.

¶ Quid de raptoribus deprędātib⁹ 2
rompentib⁹. Etide supra excōmunica
tio. v. casu. xxix.

¶ Utrum raptor virginis sit punien 3
d⁹ pēa. l. vnice. C. de raptu vir. ḡ. pa.
in. c. cum causa. de rapto. q̄ si precef
sit tractatus determinatus de matri
monio t ob hanc causam abduxit nō
cōmittitur pena de iure canonico. cui
stamus in hoc. Si vero predictus tra
ctatus non precessit eā si puella fuit
voluntaria cōmittitur pena. xxvij. q.
vltima lex illa. ar. xxxvi. q. prima. §. et
hac in fi. t obligatur ad restitutionē
non solum subtracti sed etiam lucri.
quod habuisset ille sub cuius potesta
te erat secundum dominū Jo. de pla
tea. Jnstitu. de actio. que ex delic. na
scun. §. interdum.

Apina fit primo in nau fragio. ¶ Secū
do in pedagijs. ¶ Tertio in que
stionibus. talia. t similibus. ¶ Quarto in
bello. ¶ Quinto in expensionibus of
ficialium plus debito.

¶ Utrum dominus agri vel territorij 1
teneatur de rapina in eo facta. ḡ. ñdet.
Pa. in. c. licet de restitu. spo. q̄ si fuit
sciens t potuit prohibere t non pro
hibuit sic tenetur. l. i. C. ō fal. mo. Se
cus si nō potuit. phibere. l. i. §. is aūt.
ff. si fa. fur. fe. dī. Et ideꝫ dic de villa t
castro. t. hec est cōis opi. fm Bar. in
l. nec quid. ff. de incen. rui. t nau. Cui
liter tamen tenetur non criminaliter
fm predictos.

2 ¶ Sed nunquid stabitur iuramento
super quantitate rerū amissarū roba
to. ḡ. cōiter tenent legiste in. l. si quan
do. C. vñ vi. t Pa. in. c. sup eo. ō his
que vi. q̄ vbi go cōuenit ex dolo alte
rius nō admittitur probatio per iura
mentum in litē. Sed q̄ cōuentus ō
dolo suo sic credetur iuramento alle
gantis dānū. ppterea dicit Jnno. in
d. c. super eo. q̄. d. c. habebit locū i q̄
libet vi cōpulsiua. ablatiua expulsiua.
turbatiua. t iquietatiua. Ex quo infer
tur q̄ si probo furtū vel rapinā cōtra
raptorē stabit iuramēto meo de q̄ti
tate rapta. Et no. q̄ furtū vel rapina. p
bat̄ p̄ socios familiares. t huiusmodi.

Atihabitio vide sup̄ Consensus. §. iiij.

Econciliatio ecclesie. vide Consecratio.

Ecompensatio vide Compensatio.

Ecusari pōt iudex delegatus
ex multis cāis. no. Pa. in. c.
accedens. vt lite nō cōte. ¶ Primo
quia consanguine⁹ aduersarij. ¶ Se
cundo quia cōmēsalis ipsius. ¶ Ter
cio de districtu. ¶ Quarto quando non
potest haberi accessus ad iudicē: nisi
per terrā inimicorū. ¶ Quinto quā
do loquitur in aure t familiariter cū
aduersario. ¶ Sexto qñ in alia cā li
tigabat cū eo. Jdē no. Pa. in. c. i. ō
iudi. ¶ Septimo qñ ē iperitus. t hꝫ
assessorē suspectū. ibidem Pa.

¶ Utrū protestatio de nō acceptan 1
do cū tollatur per ꝫriū factū. ḡ. Pa.
in. c. vnico. de lite cōte. q̄ non nisi fa
cta ꝫriū tollat. prestationē pp̄ intelle
ctū alium intermediatū. vbi gl̄a. In
terrogat an vera sint que cōtinent li
libello. ḡ. reus. Rñdebo cū prestatōe
libello. ḡ. reus. Rñdebo cū prestatōe
q̄ nō intēdo prestari litē p̄ hāc rñsionē
t si sic rñdet ñ ꝓtestat p̄ illō factū ꝫ
rii sec⁹ si his dictis ceret iudex ñ ad
mitto hāc prestationem. t ponea ipse
re⁹ rñderet. sine prestatōe repetita ad
libellū. tale factū ꝫriū tolleret prestā
tionē. t lis erit ꝓtestata. Sec⁹ si iterꝫ re
peteret t ego protestor nolle cōtestari
litē. q̄ nihil medii intercenit. p hoc fa
cit Cle. vnica. ō dolo. t qō vī de ꝓsti.
c. cū. Bar. t. l. vbi repugnātia. ff. ō re.
iur. t i. c. solicitudinē. de appel. vl̄ dic
Bar. in. l. vnica. C. de litis cōte. q̄
fm pestatio respicit vnū t factū aliō
qñ prestatio respicit vnū t factū aliō
Vñ in litis contestatione oritur quasi
cōtractus. Protestatio ḡ ordinatur
ad tollēdū illud qđ ꝫrii nō aūt respō
sionē t sic sunt diuersa. t hīc p factuꝫ
ꝫriū nō tollit. Sed qñ ꝓcernit vnuꝫ
prestatio t factū. vt puta q̄ rñdet t p
testat̄ q̄ alio ñ respōdēdi hīc tollit tal
prestatio p ꝫriū factū. q̄ cōcernit idē
factū. Vl̄ dic fm pa in. d. c. cū. Bar. q̄
qñ protestatio sit in dependentibus a
mera volūtate protestantis. valet pro
testatio. vt si dicat nolle aliud dicere ꝫ
fidem. t postmodū dicit prestatio de
fendit eum. xxiij. q. i. hec ē fidei. Si.
ḡ dependet a volūtate prestātis t al
terius si alter cōsentit valet. c. cumana.
t q̄ ibi no. ō elec. t. c. fi. ō cōdi. appo.
Si ḡ nō ꝓsentit. nec ē iusta cā protestā
di non valet. Secus si subesset Justa

3 ¶ Utrū obligatus ei pignoris posse pmoueri.g.ff. Bal.q nō ante rei dñi relatum.ar.c. significāte.t.c.cum contra.de pigno.

4 ¶ Utrū filius viuentis posit pmoue ri.g.fm Bal.q nō si succedat. nisi clamoroso pīo emēdet. vl̄ hereditatē repudiet.c.ita non.de vsu.

Raptor propte dr qui rapit res immobiles. Predo vero res mobiles. Illā raptina dr in reb⁹ immobili bus. Depredatio vero in mobilibus. t se inuicē vtr. et animalib⁹. t hmōi fz Jo. an. quem sequitur Pa. in.c.i. de rapto.fin. et plurimū equuoce sumit. Et fit rapina cū go publice t violenter res alienas de pdānbus tā mobiles q̄ ītmobiles possint recipi ad cōfessionē. nisi restituāt rapta. vel que combusserunt. destruxerūt. depopulauerūt aut alio mō damnificauerunt. primū sicut tenentur. l. vnob⁹. §. si qs iurauerit. ff. de iureiur. t.l.cū te nō solus. C. quod me. cā. g. ter. in.c. sup eo. de rapto. sic q̄ genq̄ sorrecerint in rapinā siue ecclesiarum violationē t manifeste fuerit defensos. nisi pus ablata restituat si poterit vel emēdandi plenā securitatē fecerit pīe beneficii ei penitus denegetur. Si vero rlīq ad obitū in contumacia sua duxerit. t in extremis posit⁹ remedū penitentie postulauerit humiliter. si emendationē. vel emendandi securitatem prestiterit ei penitentia t ecclesiastica sepultura cōcedat. Qui aut̄ in sanitate obstinata mente non emendauerit. t in morte securitatem prestare non poterit. si de peccato cōtrito fuerit viaticum non denegetur t sic nec confessio t absolutio. sed tamen nullus clericorū sepulture eius interesse. nec eius elimosynam presumat accepere. Is sit sepeliendus in cimiterio. Et quicunq̄ clericus vel presbyter contrafecerit. debet deponi ab ordine irrecuperabiliter. s. sine dispensatione t beneficio carere ecclesiastico hec in.d.c. super eo. Si vero non sūt manifesti poterunt recipi ad confessionem. sicut alij peccatores fm abbatē in.d.c. super eo. t etiā Is essent manifesti. si tamen moniti nunq̄ fuerūt fm Hostien. in.d.c. super eo. dummodo sint dispositi restituere vt tenentur.

¶ Quid de raptoribus depredātib⁹ 2
rompetas. Hide supra excōmunicatio. v. casu. xxix.

¶ Utrum raptor virginis sit punien 3
d⁹ pēa. l. vnice. C. de raptu vir. g. pa. in.c. cum causa. de rapto. q̄ si precessit tractatus determinatus de matrimonio t ob hanc causam abduxit nō cōmittitur pena de iure canonico. cui stamus in hoc. Si vero predictus tra ctatus non precessit etiā si puella fuit voluntaria cōmittitur pena. xxvij. q. vltima ler illa. ar. xxxvi. q. prima. §. ex hac in fi. t obligatur ad restitutionē3 non solum subtracti sed etiam lucri. quod habuisset ille sub cuius potestate erat secundum dominū Jo. de platea. Instītu. de actio. que ex delic. nascun. §. interdum.

Apina fit primo in naufragio. ¶ Secūdo in pedagio. ¶ Tertio in quensa. talia. t similibus. ¶ Quarto in bello. ¶ Quinto in extorsionibus officialium plus debito.

¶ Utrum dominus agri vel territorij 4
teneatur de rapina in eo facta. g. rndit. Pa. in.c. licet de restitu. spo. q̄ si tuit sciens t potuit prohibere t non prohibuit sic tenetur. l. i. C. ō fal. mo. Secus si nō potuit. phibere. l. i. §. io aūt. ff. si fa. fut. le. di. Et ides dic de villa t castro. t. hec est cōis opi. fm Bar. in l. ne quid. ff. de incen. rui. t nau. Liuiter tamen tenetur non criminaliter fm predictos.

2 ¶ Sed numquid stabitur iuramento super quantitate rerū amissarū robatō g. cōiter tenent legiste in. l. si quando. C. vñ vi. t Pa. in.c. sup eo. ō his que vi. q̄ vbi go cōuenit ex dolo alterius nō admittitur probatio per iuramentum in litē. Sed q̄n cōuenitur ō dolo suo sic crederur iuramento alle gantis dānū. propterea dicit Inno. in d.c. super eo. q̄. d.c. Habebit locū i q̄ libet vi cōpulsiua. ablatiua expulsiua. turbatiua. t inquietatiua. Ex quo infertur q̄ si probo furtū vel rapinā cōtra raptorē stabit iuramēto meo de quantitate rapta. Et no. q̄ furtū vel rapina. p bat̄ p socios familiares. t huiusmodi.

Ratihabitio vide sup̄ Consensus. §. iiij.

Reconciliatio ecclesie. vide Consecratio.

Recompensatio vide Compensatio.

Recusari pōt iudex delegatus ex multis cāis. no. Pa. in.c. accedens. vt lite nō cōte. ¶ Primo quia consanguine⁹ aduersarij. ¶ Secundo quia cōmēsalis ipsius. ¶ Tertio quia oriundus de ciuo terra. ides de districtu. ¶ Quarto quando non potest haberi accessus ad iudicē: nisi per terrā inimicorū. ¶ Quinto quādo loquitur in aure t familiariter cū aduersario. ¶ Sexto q̄n in alia cā litigabat cū eo. Istud no. Pa. in.c. i. ō iudi. ¶ Septimo q̄n ē iperitus. t hȝ assessore suspectū. ibidem Pa.

¶ Utrū protestatio de nō acceptan 1
do cū tollatur per ȝriū factū. g. Pa. in.c. vnico. de lite cōte. q̄ non nisi facta cū ȝriū tollat protestationē pp intellectū alium intermediatū. vbi gra. Interrogat̄ an vera sunt que cōtinent̄ i libello. g. reus. Rndebo cū protestatōe q̄ nō intēdo protestari litē p hāc rnsionē q̄ si sic rndet ñ protestat̄ p ist̄ factū ȝriū sec⁹ si his dicto⁹ereet iudex ñ admitto hāc protestationem. t postea ipse re⁹ rnderet; sine protestatōe repetita ad libellū. tale factū ȝriū tolleret protestatio. Et sic ēet protestata. Sec⁹ si itez rectionē. t sic ēet protestor nolle cōtestari peteret t ego protestor nolle cōtestari litē. q̄ nihil medium iteruenit. p hoc satis. c. cū. ¶B. t.l. vbi repugnātia. ff. ō reiur. t i.c. solicitudinē. de appel. vl̄ dic fm Bar. in.l. vnica. C. de litis cōte. q̄ q̄n protestatio respicit vnū t factū aliū ibi in litis contestationē oriur quasi cōtractus. Protestatio vo ordinatur ad tollendū illū q̄si ȝriū nō aūt respōsionē t sic sunt diuersa. t tūc p factum ȝriū nō tollit. Sed q̄n ȝcernit vnus protestatio t factū. vt puta q̄ rndet t protestat̄ q̄ alio ñ respōdēdi tūc tollit tal protestatio p ȝriū factū. q̄ cōcernit idē factū. Vl̄ dic fm pa in.d.c.cū. ¶B. q̄ q̄n protestatio fit in dependentibus a mera volūtate protestantis. valet protestatio. vt si dicat nolle aliud dicere ȝ fidem. t postmodū dicit protestatio defendit eum. xxiiij. q. i. hec ē fides. Si. vo dependet a volūtate prestitis t alterius si alter cōsentit valet. c. cumana. t q̄ ibi no. ō elec. t.c.fi. ō cōdi. appo. Si vo nō ȝsentit. nec ē iusta cā protestādi non valet. Secus si subesset Justa

eis pro nec vel vic. puta vbi Ibi. aliq
libertos nec. ptellos q quod dicā la
co.a.o nō Ibidē. vi. xxi. q. ij. Iocha
nnes. Sub qui nder delegat nō ptēs
recularib. ē si ē cōpeo excōicabit ō
facto cōpeo eū ptelatōe ō nō ptem
nendo in ptū vi nec cōpino pdu
cat adaudiēdū q ptelatus oj procee
dere vult iag quo sit. vt. ff. de concu
bi. dā cōcubinatu.

Egularis dē qui
ad vitā
dā regulē ē astrict⁹. siue sit mo
nachus siue canonic⁹ regularis. ō sta
mo. c. q dei timorē. siue sit clericus
siue sit laicus. Iz laicus nō possit recī
pi in canonicum. vt in. c. ij. de institu.
tū pōt recipi in cōuersum de elec. c.
cū ex eo. li. vi.

Eligiosus dr tri
plicit.
¶ Primo largissime. z sic ē
quilibet xp̄ianus. vñ in. c. q humani. ō
homi. li. vi. dē xp̄iana religio. ¶ Se
cūdo large. z sic cōp̄hēdit oēs cleri
cos seculares. z oēm xp̄ianū honeste
viuēt. Nā in eo q deo ipēdit debitā
religionē pōt dici religiosus. z sic legi
tur. i. q. i. c. nulla. el. ij. z. xxxij. q. v. qđ
deo ar. de voto ex multa. vbi de hoc
¶ Tertio accipit ppie. z sic religio
sus ē q p̄fessionē fecit alicui de relī
gioīb⁹ approbatis p sedē aplicā. ō
voto. c. q votū. §. pūti. li. vi. z talis p
prie dr religiosus. z religiōes appro
bate sūt quatuor. Ordo Basilii. Secū
da benedicti. Tertia Augustini. Quar
ta Beati Francisci. vt no. Laudu. in
Clc. q: regulares. de supplen. ne. pre.
Sub istis multū dr oēs ppie religiosi.
excepē cartusiēsib⁹ q habēt sua statuta.
1 ¶ Clerici dispositio odiosa cōcepta er
ga regulares seu religiosos extēdatur
ad fratres de tertio ordine Beati Frā

cisci. z hmōi. §. Pa. in glōa de regu.
q nō q: tales ppie non dicunt reli
giosi vñ potius eorū regula est q dam
modus bñ viuēdi. Is sit approbat⁹ p
Papā. z nō solū p̄hēdet illos q tria
vota subtilialia, p̄miserint. in religio
ne approbata. Fm Jo. An. in glo. z
u. Clc. p̄me de decimis. z hoc verum
nisi addat aliud puta quamq religio
si. Nā nec etiā cōprehēderent hospi
talarii ierosolimitani q nō p̄nt cōtra
here matrimoniū. z p̄mittūt obsa. su
perior. z nō p̄nt retrocedere ab illo
statu. nō tñ cōprehēderent alii hospi
talarii q vxorē mātmoniō. Is portent
certū habitū q: nō sunt religiosi. nec
stricto. nec largo mō. In fauorabili
bus vero bñ cōprehēdunt p̄dicti fra
tres. q: largo mō vident sub regula
rī ne p̄mūtionis facte supiori cor.
¶ Quid de inventēib⁹ nouū ordinē 2
&. q nō sūt religiosi. nisi a papa exp̄ſ
se approbent. q: cū sit p̄hibitū nouū
ordinē vel religionē inuenire. vt in. c.
religionū de reli. domi. li. vi. Ideo nō
religiosi. sed potius irreligiosi sunt cē
sendi tales. z hodie sunt excōmunica
ti ipso facto per extrauagantem Jo.
xxij. que incipit. Sācta romana. Re
citat Pa. in. c. fi. de reli. domi.
¶ Religio beghinarum reprobatur 3
z omnes eam sectantes sunt excōmu
nicati ipso facto. ac religiosi dantes eis
auxilium. consilium. vel fauorē in p̄
fato beghinatu. Clc. i. de reli. domi. z
no. q sorores tertij ordinis. S. Fran
cisci nō sunt ille beghine vt no. glo.
ibidem. cum habeant regulas approbatam a sede apostolica. z multo mi
nus sorores sancte Clare.
¶ Quis potest effici religiosus. &. q 4
quilibet qui nō habet aliquam de in
fra scriptis. viij. cōditionibus. quarum
prima est etas imatura. de quo dic. vt

§ nouitius. §. i.
5 ¶ Secunda seruitus pdicto. Seruus
qppe sine cōsensu dñi non pōt intra
re religionē. ar. xliij. d. c. nullus. ēpor
Proscribitur tñ triēnio a religiōe q
hoc ignorat. si dns scit z non repetit.
xvij. q. ij. si quis incognitus. Iste tñ si
repetatur a domio religiosus erit fm
Hug. ibidē. s. ar. xxvij. q. i. de viduis. z
religiosus tenebitur q̄tū in ipo est z si
manumittere. nō posset cōtrahere.
Nec ob. c. quidā. de cōuer. p̄m. q: il
le qui hz vxorē nō pōt obseruare ca
stitatem ea inuita. z sic religiosus esse
nō pōt. sed seruus sic. q: nō requirit
corpus liberū ut sit monach⁹. cum in
domo propria quis possit esse religio
sus. d. c. de viduis.
6 ¶ Tertia debitorus obligatio. qui. n.
hz aliquid alteri. nō pōt illud licite p
termittere ut religionē igrediat. lūj
d. c. generalis. Si tñ sit debitū pecu
nie. vel talis debitor nō hz vñ satisfa
ciat. tñc faciat quod pōt. s. cedat bōis
suis creditori. z sufficit. qz pecunia. n.
nō obligatur p̄sona liberi hominis. Is
tñ ad recōp̄ēsas. Dñs Is ei rebus suis
exhibitis religionem igredi nec tene
tur in seculo remanere ut p̄euret vñ
soluat debitū. si mō ex zelo dei z seru
uore caritatis hoc faciat. q: spūs sācti
auctoritate hoc facit cui nemo pōt re
sistere. xix. q. ij. due de regla. Is. Si tñ
mōasterii qō igreditur aliqd agret
per successionē hereditariā. vel per
donationē. aut legatū rōe ipsius solū.
sic tenetur satisfacere q̄tū ei illud ex
tēdit quod habuit eius occasiōe solū
mō. ar. e. si qua mulier. xix. q. iij.
7 ¶ Clericus talis teneatur in religione la
borare ut creditoribus soluat. &. qdā
tenēt q sic. Sz cōtrariū credo cum
ex toto sit religiōi subiectus ita q nō
est mōcūm in quo a p̄lato nō possit

occupari. z nō habet velle nec nolle
c. si religiosus. de elec. li. vi. Nec. si ille
esset in seculo z ceſſisset bonis non te
neretur laborare vt satisfaceret sēz
Pe. de pal. in iij. dist. xxxij. Ergo
cum ex p̄fessione cedat bonis. patet
q non teneatur laborare ut satisfaciat
posset tamē p̄latus cum cōsēsū mo
nasterii hoc ei cōcedere. alias nō.
¶ Quid si talis erā cū iuramento ad 8
tale debitum erat astrictus. &. idem p
ōia tenēdū. ar. c. Is. de regula.
¶ Quid si p̄mīsset talis operā ma 9
nibus ut satisfaceret. &. scōm Pe. de
pal. vbi. §. q hoc nō obstante poterit
religionē intrare. sed si bona sua sul
ficiunt. satisfaciat ei ad interesse. z sic
dic de eo qui accepit vxorem. que pa
titur aliquod interesse ex hoc q ōbet
ei satisfacere. si habet aliqua secundū
eundem Pe.
¶ Quarta rōcinorū deēctio. Unde 10
obligatus ad rōcinia intrare nō pōt
lit. di. c. legem. Et hoc verum in obli
gatis perpetuo. In alijs aūt secus Is
honestum sit q p̄ius se expedīat. Et
quo patet fm Gofre. q p̄lis qui ma
nauit regimē ciuitatis per ānum, ma
gister scolarū qui similiter tirannū le
gere per ānum z huiusmodi possunt
intrare religionē. auctoritate. c. perue
nit. el. ij. de iur ciuil. vide. §. Rōcinia.
de hoc. §. i. z. ij.
¶ Quinta est p̄na subuentio. Et ut 11
scias si potest filius intrare religionē
vinculo patre cui tenetur subuenire.
Ero. xx. no. fz Alex. in iij. parte sū. q
si parentibus nostris. obsequia nra
necessaria sunt. ita q sine ipsis subsīſ
tari nō p̄nt. nūc nō Is religionē intra
re. si mō talia obsequia nō inducūt
nos ad aliquid agēdum quod sit cō
tra deum. z sic contrarium cōsulētes
phariseis increpātur a domio z Bath.

re.t sic fm hoc intellige illud.c.si qui xxx.vi. Si vero eis nō pōt fuire.ul' bita obsequia exhibere sine ppe la- lutis dispēdio.aliq necessitudini gene- rio vtome religionis pietas anteferl.ut dicit Ambro. sup Lu.t sic potent in trare ipāl domilit. Et sic logit Hiero. epla ad eliodor q' solā gen' pietaf est in hac pte ei' crudeles.t Saluator Lu.xiiii. Si qs venit ad me t odīt. Si aūt nō fūt in tali necessitate.sic fi lius ipius ēt inuitis pōt intrare.etiaz si eā eis posset sine dispēdio ppete salus penere.pbat l.c.t.ii.xx.q.ij.Ad dit ni.Tho.in.iii.quol'.q.vi.q'.nō so- lū p indigentia maria.sed ēt pro me dicori penā.puta q' posset viuere ſz tñ cū notabili iactura t detrimēto sui stat' t pdītōis fue.puta q' oporteret eū mēdicaſ.vl' alias seruire cū maria indecētia sui stat' diminūd' ēt egressus religiōis.ēt si ex voto hēret.t pſz qū pōt sine periculo salutis hoc facere.

12 ¶ Septa ē dignitatis astrictio.ut sūt epi.t alij sup̄iores.q sine licētia pape nō pūt intrare.c.ſz de regula. Infe- riores vo epis pūt ēt inuitis suis epis vt.xix.q.ij. due sicut sūt decani.ppositi archidiaconi.archipresbiteri.cura ti.t oēs alij inferiores epis.Beneficiū tñ eoz alteri nō dz p̄ferri:nisi expresse t tacite p̄fecti fuerit:vl' apparuerit q' absolute voluerit vitā mutare.c.būfi cui.de rēs.li.vi.debēt tñ petere licētiā q̄ius nō obtineant.vt in d.c.ſz.

13 ¶ Sz cui' erūt fructꝰ būficij aūt p sessionē.&.q' dz assignari debita por- tio ipoz fructuū alicui q̄ fiat p ipso vt in.d.c.būficij.reliquū vo erit ipi' vt non sit onerosius monasterio qđ in trauit tpe p̄bandis.ri.q.vi.de lapsis gioso.ō lt.exco.li.vi.ergo iure suo nō dz defraudari.et.xvii.q.ii.p̄fald' .no. Lucre.t Bartholome' hīc.t inter remanet canonic' curar' vel decan' sicut p̄us erat.nec būficiū vacat

¶ Septia mīmōii obligatio.i.post 14 p̄sumationē.nā tūc nō pōt religiones intrare.nisi ſz q' vico ꝗ mōnius, iii.intellige ēt copula est habita post ꝑtractū mīmonii vel sponsalia.Dz nō si aīa.q' sic nō impediret.nec matri monii diceret p̄sumati.ar.c.veniens de spō.vbi ps q' copula p̄cedēs spon salia nō facit mīmoniū.facit.c.veruz t.c.ex. publico.t.c.ex parte.ō cōuer. cōiu.que requirūt cō sumationes.t ē illud quod sequit nō quod antecedit

¶ Sed quid de illo q̄ iurauit aliquā 15 ducere in vxorē.nūqd potest intrare &.q' sic auctoritate.c.pueuit. el.ii. de iureiur.t.c.cōmissū.de spō.i quo.dſ. ruti' ē ei re. Intellige q̄ ad opionē.ne de facto dicaſ cōtra iuramētū fecisse. non quo ad veritatem fm Ricar. in iii.dic etiam ut ō.§.ix.

¶ Octaua coactionis ipositio.nō.o316 ut sit voluntarius alr nō ſz ingressus ut de regula.c.i.xx.q iii.p̄ns. In reli gione aūt mīorū vltra p̄dicta. viii.re grūtur alia.v.s.q' sit corpore sanus.le gitie natus.nulla vulgari ifamia nota tus animo.p̄opt'.cōpetēter litterat' vel ad honestos labores aptus.aūtāñ si quis reciperetur deficiens in aliquo istoz teneret receptio.nisi sit.i.ii. iiij. v.vi.vij.vel viii.q̄ aliqui reddit recep tionem nullam. vt ps per predicta

¶ Quomō debet gl intrare. aut qua 17 intētione.&.ut.moriaſ mūdo t viuat xpo.xii.q.i.c.ii.

¶ Vtrū quilibet debeat reputare vo 18 tū religiōis proportionatum siue infir mitati.&.ſz Ricar.in.viii.di.xxxvii. ar.vi.q.i.q'.sic.nisi p certā cōiecturā seu experiēcia sibi cōstaret ō cōtrario.p pter.n.custodiaz que magis adhibet religiosis ꝗ secularib'. Et p pter bo na exēpla q̄ videtur frequētius. Et p pter bona verba q̄ frequētius audiunt Et p pter maiores cōsolatiōes q̄s di uina benignitas ob fauorē religionis t ex sancta societate infundit eis effi citur eius obseruantia proportionata in ipsa existenti. que proportionata es set remanenti in seculo.

19 ¶ Vtrū q̄s possit p̄fiteri in aliqua re ligiōe ita q̄ liceat sibi retinere sua.&. Pa.in.c.insinuante.qui cle. vel vo.q' si q̄s simplr vouit cū tali ꝑditione.vt detur in dubio q̄ ubi reuersaturus il la bona.ut obediētiam' mōasterii. q̄ vba apposita in ꝑtractu debēt intelli gi fm naturam contractus.ut in.l.si vno.ff.loca.et improprietatio verbis.ut ibidē in p̄ncipio.t in.d.c.insinuante fm unā intellectū.ut res potius valeat ꝗ pereat.l.quoties.ff.de verbo.ob. t.c.abbate.de vbo.si.t sic erit religio sus.t p̄fata bona hēbit ad vsū p necessi tate sua. Idē dic si p̄fitet ut in domo sua cū oibus bonis suis moret vt no. Ber.Inno.t Host.in.d.c.insinuan te.q̄ hoc nō ē ō subtāñ mōachat' ut q̄s in certo loco moret. aut de certis reddit' utat.cū hoc possit sup̄ior concedere.c.cū inter.R. de elec.t si postea sup̄ior velit eū āmouere. pote rit.licet nō debeat nisi ex iusta cā Si vero voluit sibi reseruare ut ꝑpetuum ita q̄ nō sit locus interp̄tatiōi.t tūc si fiat reseruatio p viā ꝑditiōis resoluti ue uel suspensiue sic viciatur actus t nō cōditio.ut in.c.fi.de cōdi.appo.t sic nō erit religiosus. Sālr si fiat p pa ctū puta q̄ dicit aliter nō intēdo pro fiteri.nec alio mō. q̄ hec verba hūt uim cōditiōis.vt dicit Bar.in aut.in gressi.C.de ss.ēc. Si aūt simplr p viā pacti uel modi reseruat sibi ꝑpetā tē uel facultatē cōtrahēdi mīmōio nii sic facit trāsire ꝓfessionē in aliam spēm.q̄ vbi est pactū cōtra naturam contractus.t ꝑpietas aliquando ex verbis pōt transire in aliū contractū. fit interpretatio alterius cōtractus.vt est tex.no.in.l.vbi ita venatur.ff.ō do na.cū mor.t in.l.cuz manusata.ff.de cōtrahen.eptio.t sic erit ute non reli giosus ꝑpie.sed obstans mōasterio. ſz nō in totū.t sic obligabitur ad oia preter ꝗ ad reseruata.q̄ si verba nō patiantur ut fiat transitus ad aliū cō tractum tūc pactus inficit cōtractum in totū.in.l.p seruuz.ff.de vsu t hīa. iuncta glo.in d.l.cum manusata.

¶ Vtrum intrans religionem ex cā ho 20 nōnesta puta ut esset abbas. ul' me lius gauderet t huiusmodi teneatur. ſz nō cōsequatur suā intentionem.&. Pa.in.c.ut clerici.de regu.q̄.fic.qz effectus est religiosus hoc nō obstāte. ut ſz glo.in.d.c.ut clerici.t facit bon' ter.cum gl in.c.qō interrogatus.xxvij. q.ii.ad materiam.

¶ Quid de illo q̄ dolo inductus ē ad 21 religionē.&.q̄ nihilominus erit reli giosus.de cōuer.cōm.c.ex pte.el.ii.t c.veniens.t.c.dudū. quod me.cā.cui dilectus t ibi no.Ber.t Host.t Jo. xx.q.iii.c.vlti.

¶ Quid ō illo q̄ timore mortis effi 22 citur religiosus.&.q̄.si timor inferat ab hoie sic nō est religiosus.qō mer' eā.pfati.nec obligatur p tale votū.ni si postea ratificetur.ut in.c.porrectū. et in.c.sicut nobis de regula. Et hoc i telligo qñ talis timor infert ab hōie vt profiteatur. vel facit tale votum t sic loquitur t debet intelligi. d.c.per latum.qō me.causa Sivero metus sit casualis seu naturalis puta infirm' .ul' i mari tpe tēpestatis.ul' in piculo latro nū.aut inimicoz.sic talis metus nō i pedit q̄n sit obligat' religiōi t voto.

Et nō liberate hoc fecit. ut in vicē
e pozzeni. t sicut nobis q; deus qñ
os talos tumores immittat ut cōuerta
mur. xvi. q.i reverantini. de cōse. di.
iii. iuueni. in aut. ut fi iura. cōtra na.
§.i. et hoc iegl Ber. Bo. t Pa. i d
§.i. et hoc iegl Ber. Bo. t Pa. i d
c. sicut. Illa vocat q; si qñ cuo cōuale
fecīā vel exaliene vicali ictus ꝺdicat.
nō tenef etiam in meru caruali si vo
ni secu. alle. c. ex trinitate. t c. elti. de
rend. Sed melior est opi. bo. t Pa.

23 ¶ Itē allectus blādicijs sit religio
sus. q; sic. etiare tenef. Iz bona sua
parentibus vel heredibus remanere
debeāt nō monasterio allicīti. ut xx.
q.iii. cōstituit.

24 ¶ Illō aut debeat phieri. vbi. ē.
Professio in pa. t quomō facere in
dicitur. ē. Nouicius. §. xii. Et aduer
te q; hic dicitur propie qo intrare
religionē t efficī religiosus cum pro
fitetur facite vel expresse quia verba
sunt cum effectu accipienda.

25 ¶ Illd que obligatur religiosus. q.
ad obseruantiā illius regule quā pro
fessus est. nisi in casu. c. non solum de
regu. li. vi. vel quando soli facite est
professus. quia nunc solum obligatur
religiōi genef ut. ē. Nouicius. §. xiiij.

26 ¶ Sed quero vbi remanebit iste ta
lis obligatus religiōi in genef p pro
fessionē tacitā. q. debet aliquā reli
gionē intrare quā vult t potest. Si ue
ro nullā inueniat q̄ eū velit recipere
ꝺz stare i illa i qua tacitaꝫ pfessionez
fecit. q; illa tenetur eū recipe ex quo
patla ē facite eū phieri vel si nolue
rit potest in propria domo remanef
t ee religiosus professꝰ. xx vii. q.i. de
victus. q; limita vt. ē. Professio. §.i.

27 ¶ Itē religiosi teneāt esse precti.
q. nō nisi ea perfectiōe ad quā se
obligauerit. sed tenēt ad precōez
videre fz Tho. xxij. q. clxxxvi. cui cō

triatur pfectiōis cōtēptus. Vñ nō
sūt mēdaces. Quis gerāt ab extra sa
nā perfectiōis. q; illud nō assumūt q̄si
profitentes se esse perfectos. Iz q̄si. pfi
tētes se ad precōez tēdere vñ vñ es
sent mēdaces. si ab ictōe precōis ad
mum fuocarēt fz. Illē. li. vi. ti. xlvii

¶ Itē religiosus teneat de precē p
pto ad oia que cōtinēntur i rgla quā p
fitef. q. Veri. ō gandauo in. vi. quoꝺ.
q. xvii. Iz q; cū quis simplr. p; omittit
aliquā regulaz seruare q; tenetur ad
cōtēta in ea oia etiā sub monitōe si
cut ad pcepta. Sz illud nō credo ve
rū. q; sic seqref q; monaci beati Bñ
dicti obligarēntur ad oia. cū dicat rla
e. cū ō disciplina fratrū. q; si nouicꝰ
habita deliberatiōe pmiserit se oia i
regula custodire pcēta q; tūc fcipiat
Et hoc ē expresse ꝺ Lle. exiuit. §. cū igi
tur. de vbo. si. Et ió dico q; simplici
ter pmitteno regulā. vel pmittēs sic
qō ē tutius vt fecit minoꝝ. s. pmit
to seruare regulā fratrū minorū. s. vi
uēdo in obedīcia sine pprio t in casti
tate. q; talis nō tenef nisi ad tria vo
ta fm q; modificata sūt in illa regula
pceptoꝝ vel ihibitoꝝ. seu sub ver
bis equipolētibus alias nō de precē
pto sed de bono cōsilio. Et pro hoc ē
bonꝰ ter. in. c. exit qui seminat. rc. de
vbo si. li. vi. Illā idē est dicere. pmit
to seruare regulā talem. ac si diceret
pmitto quersationez fz illā regulam
Et sic intelligūtur illa vba tā ex con
suetudine vouentiū q̄ recipiētiū. tū
magis cautū est dicere. ut dixi q; fra
tres minores seruāt. Addit. S. Tho.
xxii. q. clxxxvi. q; trālgressio aliorū a
pceptis positis in regula. uel. ꝺ. eten
facta a prelato obligat solū ad mor
tale pp cōtēptū regule. q; hoc directe
contrariatur professiōi per quā quis
vouit regulare vitā. vel dic fm eundē

Tho. vbi. §. q; religiosus tenef ad per
fectionē tendere. cui. ꝓtrariat pfectio
nis cōtēptus. t ió ē mortale. Et vt sci
re possit quisq; ad quid tenef quilibz
religiosus icipiens cēnū a regule beati
Fracisci q̄ quis fuerit vsus in execu
tiōe tū ē pma in nobilitate t precipue
de qua ꝺ in. d. Lle. Exiui. hec est illa
celestis vite forma t regla. t i. c. Exiit
qui seminat de verbo. si. li. vi. Hec est
illa apud deū t pfem munda t imacu
lata religio q̄ deꝺcēdēs a pfe luminū
p eius filiū explanter t vbalr aplis
tradita. t demū p ipm sanctū beato
Fracisco. t cū icqncb⁹ inspirata to
tius in se q̄si cōtinet tessionū trinitat
hec ē cui attestante Paulo. nemo ꝺz
de cetero ee molestus. quā xps passio
nis sue stigmatib⁹ confirmauit. volēs in
stitutionē ipius passiōis sue signis no
tabilr insignirī. hec ille cuius declara
tio cuz sit firma t certa. vtpote a spū
sancto emanata a quo regulabat sacr
Zelūū vienense. in quo fuit declarata
plenissime qō errare nō potuit circa
p̄dicta. cū pertineant ad fidē t bonos
mores. xxiij. q. v. a recta. ió tutissimū
est in. d. religione viuere. vbi nō opi
niōib⁹ hōiuz viuit aut doctorū. sed sā
ctī spūs declaratione. t qlibet alius re
ligiosus timoratus ex eius ꝺclaratio
ne poterit scire quō suā debeat intelli
gere pfessionē t ad q̄ teneat de precē
pto vel ne. ꝺcit ergo ter. Lle. exiui. ꝺ
verbo. signi. edite in. d. Filio. declara
mꝰ t dicimꝰ q; fratres minores. nō
solū ad tria vota nude t absolute ac
cepta ex pfessiōe sue regule obligant
sed etiā tenent ad oia implenda que
sūt ptinēcia ad hec tria q̄ regula ipsa
ponit. Vñ si ad hec tria pcise t nude
tū pmittentes se fuare regulā viuen
do in obia castitate t sine ppio. t ñ
etiā ad oia pcēta in regula q̄ hec tria
modificāt arctarēt p nihilo t vāe p
ferentur hec verba. promitto semper
hāc regulaz obseruare. ex quo ex his
vbis nulla obligatio nascerēt. Hec
tū putandū est q; beatus Franciscus
pfessoꝝ hui⁹ regule q̄si ad oia p
cta i regula modificāna tria vota. seu
ad alia in ipsa expssa inēderit equale
ee obligatos. qn potꝰ apte discernit.
q; quo ad quedaz ipsoꝝ ex vi verbi
trālgressio ē mortalis. t q̄ ad quedaz
alia nō. cū ad quedam ipsoꝝ vbum
apponat pcepti. uel eqpolentia eidez
t q̄ ad q̄dā alia non. Itē q; pter ea q̄
expsse ē vbo pcepti ac exortatiōis seu
monitiōis ponūt i regula non nulla
verbo ipatiui modi negative vel affir
mative apposito inferunt acten⁹ ex
tūt dubitanū. an teneāt ad ista ut ad
hūmodi viz pcepti. dicim⁹ q; Iz fratres
nō ad oiuni q̄ sub verbis ipatiui mo
di ponūt i rla sicut ad pceptoꝝ seu p
ceptis eqpolētiū obseruāndā teneāntur
Expedit tū ipsis fratrib⁹ ad obseruā
dū puritatē regule t rigoꝛē q̄ ad ea. si
cut ad eqpolēcia pceptis se nouerint
obligatos que hic inferiūs anotantur
Et sāt hec q̄ videri pūt eqpolēcia p
ceptis ex vi verbi. vel saltē rōe mate
rie de qua agit seu ex vtroq; sub cō
pēdio hēant. Ꝺeclaram⁹ q; illud qō
ponitur in regula ō nō hābo plures
tunicas q̄z vnā cū caputio t alia sine
caputio. Itē de nō portādis calciamē
tis. t de nō eqtando extra casū neces
sitatis. Itē q; fratres vtlib⁹ induātur.
Itē q; ieiunare a festo oīum sanctoꝝ
vsq; ad nativitatē dñi. t in sextis feriis
teneantur. Itē q; clici faciāt diuinū
officiū fm ordinem romane ecclesie.
Itē q; ministri t custodes p necessita
tib⁹ infirmoꝝ t fratrib⁹ indēdis solu
cita curā gerāt. Itē q; si quis in infir
mitate ceciderit alii fratres debent ei

grudi.do.qdā tenēt qđ nec tr ad mortale. Ꝙ solū ad penā. nisi faciat. r cō
ſeruari non poſſet eadē regularis obſeruantia. Ad ea que faciūt ad re
gule plenā obſeruātiā. hec ipſa
ſūt fm regulam. r in hoc cōcordāt
cōſiſt hoc. Si aūt ꝓcipiat ꝓter regulas
et q in ipſa nō cōmēd. nec ad cōſtia
l ea expediāt vel ordināt. vt leuare ſe
ſinēt vel aliqd hmōi. mediate vtpote
ē oppoſitū. vt dicit. Dicēq. qđā de quat
quidā dicūt q in grauioribꝫ nō tenēt
ſed ōnes dicūt. r cōmūe tenent q nec in
grauioribus nec in leuibus que ſunt
preter regulam tenent obedire quia
ad hoc habuit alium obligandi ſe. cūa
et ꝓ hoc qđ nō. Pa. in. c. li. de re
ſti. ſpo. r in. c. cū ſit. de ſpōſ. r q. nō.
Inno. in. c. venīa. de iureiur. Si aūt
ſūt. ſ. regulā ſic tenēt. vt refert. qđ
ſūt. ſ. huiuſmōi. Si vero ſūt ꝑ regu
lā tūc tēligno. Aut planū pōt in tali
caſu tūc tēligno. Aut planū pōt in tali
ſpecto regule vel prohibitionē culpē
ſare contra quod ꝓcipit. r ſic ſi ex ra
tionabili cauſa mouet ad id ꝓcipē
dū tenēt ſubditus eidē obedire. Ꝙ uis
videatur ſubdito q non ſit rationabilis
puta. prelatus precipit q frangatur
linum quia probabiliter preſumit de
eius debilitate. quāuis ſubdito videa
tur q ſit fortis. dz in hoc iudicū ſuū
ſupponere iudicio plati. r ei obedire.
qr ſepe euenit vt oculi magis ꝓpendant
debilitatē alterius ex aſpectu ꝙ ipſe q
dz: ſiue in experientia. ſiue ex feruore
aliqū ſimulāt ſi vabuū ſit aū ſit ꝑ regu
lā vel an poſſit diſpenſare tenetur obe
dire. xxii. q. i. qđ culpatur. Si aūt ſit
certum q eſt contra regule preceptū
vel ꝓhibitionē in q nō pōt diſpenſat
planus. vel ſi pōt clarum eſt q non ex
rationabili cauſa illud preceptū ſic nō
eſt ei obediendum. r de hac habeo. ē.
Diſpenſatio q ſi prelatus precipiat ea
que ſunt ſupra regulam. ſic ſi ſint ad
cautellam pectari cōmittendi. vt puta

29 ¶ Utrū religioſi teneant de ꝓcepto
obedire ꝓlato in oīb⁹ &c. q aut ꝓlat⁹
ꝓcipit aliqd. qđ ē cōm regulam aut
ſ. aut ē. aut. ē. regulā. Si planus ꝓci
pit qđ ē fm regulā ſic tenētur obedīr
ne dū ſi ſūt fm regulam explicite ſed
etiā ſi plicite. et ſunt obligata cōtractus r
negocia ordinis ꝓmouēda ſine qb⁹

ptalem ꝓcipit ut iaceant in pace. t
aqua qr videt eo lacrimabili fic ii erne
tur obedire.mlt qi veraliꝫ videt nō
posse alit euitare peric. Si vero sit
q̄ peccabunt in pena peccati comūli
sic tenent.C.obtenta.et.ii.c.qui de li
mo. Si aūt sint in augmētū meret.
vt recipere martiriū. t hmōi. sic non
tenef obedire. t sic loquit.c.gesta.
lacrim. vbi dī nō posse fidei strictō
ré vti aliqō. qō exercitium credo
qi sol" plac" hoc precepit. sed nec ēt
mino: pōt pōle alii religionē ipōnef
sine ꝓlio oium. t sup eo. Si vō i eadē re
gule maiet pa facirca statuū arctāt
ad strictiorē vitā sic ex Inno. ut ffert
Pa. t legit.i.c. sup eo. de regula.
q̄ eis obligant. Sed ego oppono de
hoc. t pot" ameo ꝓrarii: qr hoc au
ctoritas maior q̄ ista cōcernēs de
religiosis singulos nō ut vniuersos
et sic regrit ꝓlium oium. Facit regu
la. Nō oēs tigit. li. vi. t qō obiectur ō
c.peculoso. pe ista.regu.li. vi. pōt dici
illud nō debere dici. ō. regulā sed ex
regula. t ibi mod" diuersidi tamē fm
naturam rei. ut dicit ibi Jo.mo. t Alr
ebi. cū nō deceat mulieres exagari.
et mulieres de iudi. li. vi. t ex platam
vellinctionē potest reduci ad cōclu
dū qō no. Ber. in.c. relatū. ne cle. vel
mo. t Jo. An. i. d. rla. qō oēs. t Pa.
in.d.c. sup eo. t S. Bo. in.ii. di. viti.
q. vltima. t Alber in.iii. parte sūme. t
Tho. xxi. q. cl.

30 ¶ Item oīs mobia sit peccatū mor
tale. vide. ō. Inobediēna

31 ¶ Item religiosus magis teneatur
obedire patri carnali necessitatē pa
tiēti t regrenti q̄ platoni suo ꝓrarius
ipāt. &. q. qō ex varietate iter doc.
Ricar. ex q. religiosi magis tenēntur
pri carnali q̄ prelato in his q. quinēt
ad necessitatē illius precepti: Bona
ra pcm narr. qr sic tenent de iure na
ture t diuino a quo precepto nulla p
fectio absoluit qr ꝓfita obseruant. ut
precepta ipleant. hoc idē ex
Henri. de gādauo i. vi. quol. q. xxvii.
tenentur ad necessitatē vite naturalis
parenti t q̄ precepti de honore ē per
sic t obligatio voti religiosi ex p acci
dens t qō ē per se nō ex solum p illud
qō ē per accidens. In aliis aūt i qui
bus nō obligātur ex ꝑcepto precepto
Honora pcm nīl dicit q̄ magis te
net ꝓlato spiali q̄ pri Alber. vō vbi
ō. dicit q̄ illa que pōt religiosus sine
detrimēto regularis ordinis solimō
teneat pri exhibere. sicut orare cō
silere honorare. Alia aūt sicut est ib
uenire eius necessitatib" cū nihil ha
beat nō tenetur. t sic videtur tenere
q̄ potius prelato sit obediendū. Ex
mihi videtur dicēdum ut colligo ex
Nicholao ō lira. math. xv. q̄ aut pī
erat in tali necessitate ānq̄ filius ingr
deret religionē. t sic dico q̄ magister
net pri vel nīl in tali necessitate sub
uenire q̄ platoni ꝓcipienti ōnum rō qr
actio ex ōctu ul q̄si ō aliquē cōperēs
nō extinguit ꝓ religiosi ingressū. Aut si
extinguit ut volūt quidā doc. q̄ pro
mortuo haberur ut. C. de epi. t cle. l.
deo no. ō. §. hoc. etsi cognitū: tamen
fm eos ex edicto de capitis diminu
none restituit. l. rutellas. §. Item tamē
ff. de capi. dimi. vñ dicit doc. q̄ post
ingressum. poterit ex actione seu obli
gatione qua prius tenebatur cōueni
ri. sed per abbatē uel iudicū rīndebit
vt. C. de epi. t cle. auf cā que cuz mo
nacho. t no. i aut. de mōna. iii princi
pio. t in aut. de scis. epi. §. prudēt. ex
go multo fortius ex obligatione pre
cepti vnius imo etiam de iure posi
tiuo tenetur filius pri q̄ pī pōt

ei reddere ꝓ necessitate famis. l. ff. C.
ō pa. q̄ fi. di. tenef et ad alimēta. l. filia
C. de patri. pt. ite et si pī sit relegatus
pō incestuosus nupsit vt in auc. de ē
ce. t nepha. nup. ergo nō ds ꝓuari in
re suo fine cā. et no. in. c. faē puerū ē
lvi. di. t in. c. viti. xxiij. q. elr. facit op
time tex. xxx. di. si q filij imo videt q̄
si ex ingressu sit inhabilis ad patri
sbueniēdū q̄ mō asseruū teneat q̄ mo
nalterui est loco heredis t filij ingre
dientis. vt in auc. de san. epi. §. ls hoc
pīti. de pba. in pīna in fi. t lex dicit
q̄ heredes ls etiā tenētur ꝓstare alt
mēta ar. l. si qs a liberis. §. ite fideiussū
ff. de lib. agno. ergo ꝛc. aut pī t mat
nō erāt in tali necessitate q̄ filius tene
ret ei subuenire sed post ingressū in ta
lē necessitatē deuenit t sic dico q̄ nō
poterit ei subuenire ꝛ dicēte simpto ꝓ
lati. q̄ tā ē ei obligat" p votū t sic deo
t sic maiori vinculo ligat ꝓlato & pa
tri vel ꝓceptū de obseruatione voti
ē de ꝓma tabula: ō honore parentuz
est de scōa. Ite ꝓmū ē negatiuū. Ex af
firmatiuū ergo magis strictū ꝓterea
semel deo dicata nō pōt ꝛ voluntatez
ipsi" vsurpari. facit regula semel ō re
tur. li. vi. Nī religiosus abdicauit a se
necū tpalia sed t ꝓpriū velle xxiij q.
vlti statuimus. xx. q. ij. nō dicatis. ff. ō
re. iu. l. velle nō credit. ergo nō astri
gitur nisi ei in cuius manu suū velle
posuit: qr inanis ē actio quā excludit
inopia debitoris. l. nāta. ff. de dolo. t
impossibilis nulla ē obligatō. ff. ō re. iu.
Nec obstat q̄ ꝓceptū diuinū erat ānq̄
ingressū qr ls. esto ñ tū obligatio. qr cū
sit affirmatiuū nō obligat nisi ꝓ loco
t tpe t tō cū ñ cēt tūc obligat" ñ po
terit teneri postea regula. factū legitie
de re. iu. li. vi. sicut si dispēsasset bona
sua pauprib" pre nō idigente nō posz
repetere ls veniret postea ad necessi
tatē ad ea tū q̄ pōt exhibere. l. q̄ pmit
mitur a platone bene teneret in ōnū
pōt sine regularis obsuantie detrimēto
sic orare psalari t hmōi. et vic alecā.

2 ¶ Quid de ingrediēte religionē alicui
ius nō asserit in q̄ nō fuit regula pu
ta comedunt carnes in monasterio tā
ti Benedicti vel tanquā t recipiūt
pecunie i monasterio tanq̄ fricti t
hmōi. ls scirent regulā alr ꝓcipe. t sic
pīnet fm ꝓsuetudinē quā inuenit ex.
Alter. q̄ nō excusat. qr q̄ pfuit regu
la ꝓfuit nō ꝓsuetudinē. Et ō nō ex
cusat si regulā nō obseruat. xx. q. iij. cō
situit. qō met" cā cū dilect". t. c. fi. Et
si dicas q̄ nemo obligat nisi ad id ad
qō se obligare itēdit. ex. q̄ hoc verū ē
explicite: sed ipliciter nō. qr q̄ vult ꝑn
cipale puta cē frater mino: vult t ac
cessoriū. s. obligatōez ad ꝓcepta regu
le minoz ls hoc nō itēdat. t de hoc
ē casus rotūd" in. c. ex pte de regula.
Nā ex quo habuit religionis vestes
rūt q̄ pfessio dat. t alia fecerūt q̄ pfes
sis cōuenit. pfessionē tacitā ad mi
nus fecerūt t sic si nō illi religioni sal
tē alteri in genere sūt obligati t obser
uatiōi cōtentoz in ea. Et hoc tenet ls
Pa. in. c. frater. co. de regula. Alr te
neat. Sz ꝓ ꝑma opinionē est Inno. t
Hosti. in. d. c. sup eo. t Pa. posset in
telligi qñ talis erat simplex: nec sciuit
nec potuit scire obligationē regule. so
lū credidit q̄ ad illa obligaret fm q̄
viuebant q̄ credo q̄ talis posset alibi
religionē ls laxiorem intrare sed si ibi
vult remanere tenef fm regulā viuēf
nisi ex aliqua rōne bili cā posset ꝓsumi
q̄ aliqō ꝓceptoz nō seruat q̄ sic ēt
excusaret vt. ō. dicti Bonach". §. xi.

3 ¶ Item religiosus assūpt" ad aliquā
dignitatē puta epatum vel ēt inferio
rē teneat ad regule obseruantiam. &.
q̄ sic ad oia q̄ facere pt sine ꝓiudicio

plationis et officii sibi impositi vt no. Tho. xviij.q. clxxv. ⁊ vide.§. Bona opus. §. vii.

34 ¶ Utrū religiosus possit trāsire ad aliā religionē. §. colligēdo dicta doc. q̄ aut est laxor ad quā trāsire vult ⁊ si in sua religione nō seruat regulā nec potest ad laxorē trāsire fm Inno. ⁊ Pa. in. c. sane de regula. ¶ Ego li. nitio fm Jo. an. ⁊ bene verū q̄n non est in quincta aliud monasteriū eiusdem religionis ad q̄d possit trāsire. vel in q̄ possit intrare nec est spes reformationis monasterii sui. Si vero in illo monasterio seruatur regula. tunc nō pōt ad laxiorē trāsire sine lnīa pape sine causa legitima: sed cū ei⁹ lnīa sic si ex nō subest cā legitima fm glo. in. c. cū singula. de p̄ben. li. vi. quā gl. credo veram quo ad ecclīam nullitatem sed nō quo ad deū ar. eorū que no. in. c. non est vobis de voto. q̄ si cau sa subest. sic ꝯ Inno. ⁊ sequit. Pa. i trāsire. Utī Guilier. naso in. d. c. sane. c. nō ē dubiū de regula. q̄ epūs. pōt dispēsare. ar. ꝯ. nō mediocriter. de cōsue. ⁊. Dūs Anto. in. d. c. nō est dubiū ꝯ si causa ē vrgēs pōt epūs. ꝯ si cā nō indiget tali celeritate recurrendi ad p̄pam. Sed ego dico q̄ considerādi est an religiosus talis sit exemptus vt cōuer sit. ⁊ sic epūs nō poterit dispēsare cū nullā auctoritatē hēat super ipsum sed dispēsabit plat⁹ suus q̄ loco epi p̄est illi religioni. sēm gl. in. d. c. nō dubiū. aut si talem nō hēt recurret ad papā Si vero nō sit exemptus sic credo veraz opinionē Inno. Et dūs Anto. loquit de cōsilio facit p hoc. c. nō cogūtur. xli. di. Et cā legitima erit debilitas corporis aut delicata cōplexio ⁊ huiusmodi. aut religio ad quā vult trāsire ē equalis siue. ⁊ sic no. iiij. si prior religio nō incurrit grauē iacturā vel infamiā ex tali transitu q̄ si incurrit nō ꝯ. ar. c. ꝯ de regula. est sic poterit epūs aut p̄positus plat⁹ cū cōsēsu capituli dispēsare secundum glo. in. d. c. nō est nobis dubium. Facit d. c. statuimus. xviij. q. vlti. ⁊ xii. q. ii. si ne exceptione aut religio ad quā transire vult est strictior: nec requirit. Nil mo q̄ nō trāseat ex temeritate aut leuitate. vel odio p̄oris plati sed ex zelo melioris vite ⁊ si est cōtrarietas inter p̄latū ⁊ subditū in hoc sic iudicium superioris ābor requirendū est ⁊ ad eus pōt subditus appellare. Scōo requirit q̄ nō solū religio sit strictior ꝯ q̄ actualr arctet ibi viuat: q̄ ꝯ esset strictior si trī ibi latius viueret non liceret ēt si ex dispēsatione lati⁹ viuunt. Facit. c. sane de regula. Nā trāsitus est primus⁹ vt q̄ vocat arctiorē vitaz q̄ p̄ sumit mot⁹ spūs sci. vt in. c. ꝯ de regula. ⁊. xx. q. iii. c. i. q̄ rō cessat q̄n. in suo monasterio viuit stricti⁹ respectu fguleo. in. c. non est vot̄ de voto. q̄ si cauſa subest. sic ꝯ Inno. ⁊ sequit. Pa. i trāsire. Utī Guilier. naso in. d. c. sane. c. nō ē dubiū de regula. q̄ epūs. pōt dispēsare. ar. ꝯ. nō mediocriter. de cōsue. ⁊. Dūs Anto. in. d. c. nō est dubiū ꝯ si causa ē vrgēs pōt epūs. ꝯ si cā nō indiget tali celeritate recurrendi ad p̄pam. Sed ego dico q̄ considerādi est an religiosus talis sit exemptus vt cōuer sit. ⁊ sic epūs nō poterit dispēsare cū nullā auctoritatē hēat super ipsum sed dispēsabit plat⁹ suus q̄ loco epi p̄est illi religioni. sēm gl. in. d. c. nō dubiū. aut si talem nō hēt recurret ad papā Si vero nō sit exemptus sic credo veraz opinionē Inno. Et dūs Anto. loquit de cōsilio facit p hoc. c. nō cogūtur. xli. di. Et cā legitima erit debilitas corporis aut delicata cōplexio ⁊ huiusmodi. aut religio ad quā vult trāsire ē equalis siue. ⁊ sic no. iiij. si prior religio nō incurrit grauē iacturā vel infamiā ex tali transitu q̄ si incurrit nō ꝯ. ar. c. ꝯ de regula.

q̄. q. iii. Ll qe vero. Aduerte hic q̄ si frater minor trāserat ad aliū statum p papā puta ad epatum vel ad aliam religionem q̄ tunc bona alteri tam q̄ sibi q̄nō recuperat. vt. C. de sen. pa. l. ij. ⁊. l. tuto. Si vō nō sunt alteri quesita puta q̄ nundum sunt mouni eius parentes quibus debet succedere sic succedet si illi qui sunt in statu ad quē trāsiuit est possint succedere q̄ restituitur ad oia q̄ talem trāsitionem vt in. l. i. C. de sniam pa. ⁊. l. i. §. q̄ mortis ff. ad tertul. Secus si trāsiret. p alium modum. puta propter demerita sua ⁊ huiusmodi. vt in. d. l. i. ⁊. d. §. qui moritis.

35 ¶ Sed a q̄ dz peti lnia. §. q̄ quo ad religiosos dz peti a suo plato ordinario. puta in ordine minoz⁹ a custode vel ministro. In ordine p̄dicatoz⁹ a p̄uinciali. In monacis ab abbate et huiusmodi. Qui plati sine cōsēsu capli dare nō possūt fm glo. in. d. c. cuz singula. Quo ad epos requirit lnia obtēta a papa vt. ī. dixi. Quo ad p̄latos inferioz⁹ epōs si nō sunt immediate sub Papa sufficit petita ab epo suo ꝯ nō obtineat. fm Jo. an. in mercurialib⁹ i regla cū nō stat. li. vi. Qui vō subsūt immediate Pape non pūt ipso denegāte. sed eo non rūdēte pūt Silr clericus tenetur petere lniaz ab epo si ecclia grauiter ledatur alr etiaz sine lnia poterit scōm Inno. Sz aduerte q̄ si p̄latus dicit velle p̄fe cōsilium sic tenet expectare debito tpe alias nō. Itē ista lnia dz peti ante factum fm Pa. in. d. c. ꝯ. Ad epatum vō si est electus potest licētiare plat⁹ nō requisito capīo. c. si religiosus de elec. li. vi. sed nō ante electionem.

36 ¶ Utrū alr trāsiens ad aliaz religionē ꝯ vt dictum est licere sit apostata §. Pa. in. d. c. sanc. q̄ non apostasia maloni. de qua in. c. fi. de apostā. Sed bene efficit apostata apostasia minoris q̄ certum est q̄ retrocedit. Ex q̄ nor. intellectū singulare. ad. c. ij. ne cle. vel mo. li. vi. q̄ diuitiens habitū pure incurrit excōicationē cū sit p̄prie apostata. Sed assumēs habitum alterius religionis ēt latioris nō incurrit excō municationez. Hoc sensit. Jo. an. ibidem in nouella. q̄ ter. ibi sensit in eo q̄ facit cā euagationis que cessat in eo q̄ intrat aliam religionem. ⁊ p hoc vt de bonum ter. uicta glo. in. c. ex pte. ō tēpo. ordi. ⁊ hoc ēt sequit. Pa. in. d. c. sane. Aduerte trī hic q̄ recedens a religiōe lege p̄mittente recuperat oia bona sua indistincte. c. q̄ a te. de cle. cōiuga. ⁊. c. ex trāsmissa. de renun. alias non de quo dic. vt. ī. §. xliij.

37 ¶ Utrū religiosus possit assumi ad beneficia simplicia. §. Pa. in. c. sup eo de regula. q̄ non et cū dispensatione. ⁊ facit iste ter. d. c. sup eo. ⁊ vide glo. in. c. quorūdam. lxxiiij. vi. que dicit monachum non posse habere canonicatum in ecclia seculari ꝯ possit ibi esse epūs vt i. c. vno. xxij. q. i. ⁊ hoc est p̄propter bonuz cure q̄ causa cessat in beneficijs simplicibus vt no. in. c. quod dei timorē de sta. mo. vide. ē. dispensatio. ⁊ dic vt ibi. §. iij.

38 ¶ Utrum religiosus de ordine mendicantiū trāsiens ad ordinem nō mēdicantium etiam auctoritate aplica possit assumi ad dignitates in illo ordine ad quem transiuit. §. q̄ nō. nec ad p̄ozatus administrationes: nec ad quecūq̄ officia ēt tanq̄ vicarius seu minister sine tāq̄ locū alioz⁹ tenens nec animaruz curam aut regimē pōt per se aut per alios exercere: ⁊ q̄quid contrarium fuerit attentatum irritus est ipso iure Clemē. vt p̄fessoz⁹ de regula.

39 ¶ De voto religionis hō. ſ. votum iii. §. vij.

40 ¶ Quid tenet facere monachi q̄ ex redditibus q̄ a populo tenēt ad curā animarum q̄ videt abbatē negligere dicit i curi. ecclesiā. S. Tho. in dicto q. debet supplicare abbati vt prouideat. t ſi nō vult debet appellare ſi nichil ſit ſ aduersarii verisimi t nulli ſicut ſ aduersarii veritati ſ ecclie ſ ſi nō vult debet appellare ſi nichil ſit ſ aduersarii veritati ſ

tudierbus delegatis a sede aplica sua
ꝺ eos uitandi plequetes vexare inde
bunt aut ad loca plura t pferri multi
remota cõuenire ꝓmulg. octauo ꝓ
cipit plato religiosis ad qꝰ aliqd p
uenit occasione ꝓmissoꝝ q̃ nisi .j.
mẽ fẽs plene sanctificerit ecclesiasticis
dãnificãꝫ ꝺ eo q̃ ad eos uenit posthꝫ
fuerint requisiti ꝓ uere sint infirmi t
quisq; debitã fecerit satisfactionẽ no
no ne ministrẽt extremã unctionẽ. eu
charistie sacramẽtũ. solẽpniter mi
nerit nõ abiecerit excõicatos nec
absolutos a pena t a culpa. ꝺe q̃ uic vt
C. excõicatio. v. casu. xij. Decimo nul
lus religiosus põt uigore litteraꝝ apo
stolicaꝝ rũ uel legatoꝝ alibi cõuenire
aliquẽ sibi subditũ ratione aliquoꝝꝫ
loco rũ nisi coꝝ eo coꝝ q̃ ꝺe iure cõ
uenit cle. i. ꝺe rescrip. Undecimo nul
lus religiosus põt eligi in platũ alte
rius religionis uel habitus nisi solus
in epũm. Cle. i. ꝺe elect. Duodecimo phibẽt alienare plati religiosi
res ecclesie ut in Cle. i. ꝺe re. ec. nõ
alie. vide. .j. supplẽ. i. §. xxxi. Terciꝺ
cimo ꝓcipit eis ne ad uranꝺũ uouen
ꝺũ ꝛc. inducãt aliquos. ut sepulturam
eligãt apꝺ eos. ꝺe q̃. .j. sepultura. §. xx
xv. Quartodecimo ne decimas eccle
sias ꝺotatas usurpẽt Cle. i. ꝺe decimis
ꝺ quo supra excõicatio. vij. cãu. xxxv
ij. Quintodecimo ꝓcipit mẽdicanti
bus ne aliquẽ ad pfessionẽ recipiant
añ xpleni ãnũ quintꝺecimũ. c. ñ solũ
t. c. Institutionẽ ꝺ regula. li. vi. Sexto
ꝺecio ne ratũ beghinarũ foueãt cle.
i. ꝺe relig. domi. videt excõicatio. vij.
casu. xl. Decimoseptimo q̃ hore de
bitis i ecclesijs coꝝ officiũ psoluant.
cle. i. ꝺe cele. miss. Decimooctauo q̃
nõ dimittãt habitũ sue religionis: nec
uadãt ad studia uel phisicã aut lege
audiãt. c. ut piculosa ne cle. uel mona.
ll. vi. vide excõicatio. vij. casu. vij. Ꝺe
cimonono q̃ nõ uicãt aliq; uel retra
hãt audientes a solutiõe decimaruꝫ. t
q̃ requisiti ꝓdicẽt ꝺ eis populo. t q̃ cõ
fessores nõ omittãt facere ꝓdictam cõ
fitentibus Cle. cupientes ꝺ penis vide
excõicatio. vij. casu. xlviij. Vigesimo
q̃ medicantes nõ capiãt loca de nouo
c. cũ ex eo. ꝺe excess. pla. li. vi. t cle. cu
pientes ꝺe pents vide loca p totũ. t. §.
excõicatio. vi. casu. xlij. j. Vigesimo
ꝓmo q̃ nõ celebrẽt in castris uel uil
lis. nisi q̃tenus eis a iure conceditur. c.
epoꝝ ꝺe pui. li. vi. Vigesimo secũꝺo
q̃ seruẽt interdictũ quodcũq; qꝺ ui
derit seruare matricẽ eccliam Cle. i.
ꝺe sẽ. excõ. vide iterdictũ. vij. §. viij.
t idẽ ꝺe cessationibꝰ t ꝺimissis dcã cle.
ꝓma. Quedã alia ꝓcipiunt monacis
ꝺe q̃bus vide. §. monacus. §. r.

Eligiosus locus ꝺr oĩs ꝺom⁹. monasteriũ. tẽplũ. ho
spitale t q̃cũq; alia auctoritate pape
uel epi ad pios usus edificata. ꝺe reli.
ꝺomi. c. ꝺe sinodochijs. t. c. ad hec
Sec⁹ si sine auctoritate epi uel pape
sũt edificata a ꝓncipio uel ex postfa
cto ꝺe cõsc. ꝺi. i. nemo. qꝺ est ꝛ leges
q̃ uolũt q̃ ubicũq; sepelit aliqs locꝰ
ille sit religiosus. qꝺ nõ est uerũ ꝓ tex.
c. fi. ꝺe sepul. t ibi legẽ Pa.

¶ Utrũ loca religiosa possint ad hũa 1
nos usus transferri. §. q̃ non. ꝺ. c. ad
hec. xij. q. ij. nulli.

¶ Per quos ꝺebẽt regi ꝓfata loca. 2
§. q̃ p religiosos eiusꝺẽ monasterij uel
alterius eiusꝺẽ religiõis. t si nõ uiuũt
regulariter ꝺebẽt expelli t poni alij ꝺ
strictioris uite aut saltẽ clerici secula
res. si alias nõ pũt remanere ordina
ta t hoc põt epus sine papa ſm glo. t
Jo. an. t Pa. in. c. inter quatuor. ꝺe
re. ꝺomi. Fallit in hospitali. ꝺe quo
vide. §. hospitale. §. ii.

Eliquie sctõꝝ ex quib⁹ uena
tio ñ pũt. l. ne
mo. la. ij. C. ꝺ sa. sã. ec. nec ex eis capti oĩ
ꝺi ꝺebẽt. nec ꝺ nouo iuẽre i publico ue
nerari nisi ꝓus auctẽ rõani pontificis
fuerit approbate. ꝺ reli. t ve. sã. c. ij. ꝓ
cipitur ꝓlatis ne ꝓmittãt variis figmẽ
tis t falsis documẽtis decipi ꝓices q
vadũt ad eoꝝ ecclias cã veneratiõis
pp miracula q̃ ibi fiũt sicẽ i plerisq; lo
cis cã qꝺ⁹ fieri ꝓsueuit. i. ꝺ. c. ij. t ꝺicẽ pa.
i. ꝺ. c. ij. q. ẽt ꝺñr vẽꝺi q̃n ꝓ qꝺ oñdũt.

1 ¶ Una auctoritate pũt corpora sctõꝝ
t eoꝝ fligẽ trãsferri. §. q̃ solũ auctori
tate pape uel epi aut sicte sinodi ꝺ ꝓse
ꝺi. i. c. corpora. ubi ꝺicit Joãnes hoc
ꝛ q̃n corp⁹ est traditũ ꝓpetue sepul
ture. C. ꝺ reli. t sup. su. l. ultima nisi neces
sitas imineat. q̃ tũc sufficit auctas ꝓsi
ꝺis. puicie. l. i. C. ꝺe reli. t sup. su. q̃ q̃n
ñ sũt tradite ꝓpetue sepulture. tũc beñ
pũt trãsferri sine alicui⁹ auctoritate ad
aliũ locũ religiosũ. C. eo. l. si nec ꝺum

2 ¶ Quid si furtiue subtrahãt. §. ffs. ro
ꝺo. sacrilegiũ. ẽ. xvii. q. iiij. q̃sq; ẽt si ex
ꝺuotiõe hoc faciat ffs eũꝺẽ. t Aug.

3 ¶ Utꝛ sit simonia religas vẽꝺere. §.
fm Ray. t Gofre. q̃ sic. i. q. i. q̃ studet

4 ¶ Utꝛ relige sanctoꝝ ꝺebẽt portari
ad collũ. §. q̃ ñ. ar. ꝺictaꝝ. l. si nec ꝺũ
t. l. ultime t. ꝺ. c. corpora. licẽs possent
poni sup aliq̃ ꝓ aliq̃ rpe ex magna cã
ar. ꝺ. l. i. t hoc tene q̃ꝰ Tho. xxij. q.
lxxxvi. teneat q̃ liceat ex ꝺeuotione
sine aliq̃ superstitione sup se portare.

Emissio pei p auc
toritatẽ fit
a solo ꝺo. i. q. i. c. ita t. c. vt eni
ꝺẽter ꝺe pe. ꝺi. i. ꝺbus. p offiũ aũt seu
misteriũ fit a ꝓlato ẽt malo. xxij. q. v.
remittãt. p meritũ ꝺo solũ a bono fit.
i. q. i. remissionẽ. ꝺ ꝓse. ꝺi. iiij. quomõ.

1 ¶ Que regũt in peccatore vt fiat ei
remissio pci. §. Petr⁹ aureo. l. iiij. ꝺi. e
vij. q. i. q̃ nisi meritũ xpi applicet actu
aliũ ibi vt illi nulla culpa peccati ꝺelet
cũ solũ in ꝺrute passionis xpi ꝺelcat
t tõ cũ scta sint imediatũ applicatiũ
passiõis xpi ad nos oꝝ si culpa ꝺebet
ꝺimitti q̃ p aliq̃s sactꝝ vt ꝺe facto ex
hibitũ uel in uoto fiat ppea aduersus ꝺũ
tũcunq; ꝓtrictus nisi simul concurrat
oris ꝓfessio in facto vt ad mi⁹ in uoto
nõ cõsequtur remissionẽꝫ pci. ꝺe remis
sionib⁹. vide. §. indulgentia.

Emittere idẽ ẽ qꝺ
ꝺari vt pꝛ
in. c. veniẽs. el. i. ꝺe testib⁹. t. i.
c. ea. q̃ in glosis.

Enunciatio ẽ rei
vt⁹ in
ris. ppriꝰ facta sciẽter legitima refutatõ
vij. q. i. ꝺñs periculosuꝫ.

¶ Qñ renũciatio ꝺr illegitima. §. q̃ 1
ex trib⁹. ꝓmo rõne pssõe renũciãtis vt
puta q̃ est minor ꝺe iudi. c. si annum
li. vi. aut ali⁹ q̃ nõ põt renũciare.

¶ Secundo rõne pssõe i cui⁹ manu 1
fit renũciatio ẽ illegitima. c. cũ ꝺilecti. t
c. admõet. t. c. q̃ ꝺubitis ꝺe renunci.
vbi nulli ecclesiastico licet renũciare
alicui bñficio ecclĩastico nisi in manu
sui plati ad quẽ ptinet collatõ. ꝺ. c. ad
monet. xviij. q. ij. abbas. qõ limita i bñ
ficio acq̃sito p. c. veniẽs. ꝺe renũ. t in
epatu qui nõ põt renũciari nisi i ma
nib⁹ Pape. c. nisi ꝺe renũ. Quomõ
aũt possit tractat⁹ hũi sup renũciatiõe
vide simonia. t. §. xxij.

¶ Utrũ renũnciatio alioꝝ iuriũ sit fiẽ 3
ꝺa aduersario. §. q̃ sic vel notario pu
blico vel iudici noie aduersarij recipiẽ
ti. l. ij. ff. reꝫ pupi. sal. so.

¶ Tertio rõe rei q̃ renũciari nõ põt 4
ꝺr renũciatio illegitia. Bona iuri natu
rali t agnationis t sanguis nemo põt
renũciare. vt. l. ius sanguis. ff. ꝺ re. iu.

e.l.uno agnatõis.ff.õ pac. Iuri ẽo po
sitiuo qõ ꝑcernit certũ lozmã el'iolent
tiã nõ põt qs renunciare. vt puta qõ
certo mõ.l.nemo.ꝑt.ff. de le.l.facit.c.
qz ꝓp. de elec.t.c.cũ eisco. t q ibi no.
Dextra. Si ẽo nõ ꝑcernit certã formã
vel solẽnitatez sed publicaz redigatez
similiter nõ põt.l.uos publicũ.ff.õ pac.
tan.c.si vehement de so.cõpe. Si at cõ
cernit publicaz t ꝓuati t publica põt
legari a ꝓuata. sic põt quã ad ꝓuati.l.
turis gẽtiũ.§.sed t si pacisca.ff.õ pa.
puta ius dat actiões.ꝑ aiall mozboso
tiã ees põt pacisci vt nõ possit agere.
facit tex.cũ ibi nota.in.c.cũ venissẽt.õ
mũ. Si ẽo nõ põt separi sic renũcia
ri nõ põt.d.c.cũ venissent. Si vero sit
solũ in fauozẽ ꝓuati tũc ille in cui⁹ fa
uozẽ põt dimõ nõ sit ꝫ bonos mo
res vl nõ iducat ad peccandũ talis fruc
ciano qz nõ valeret. vt i.l.alia.§.clegã
ter.ff.so.ma.c.l.ꝓcurare.ff. de pac.do.
Si aũt sit solũ in odiũ alterius tunc si
cessat rõ illi⁹ odij põt renũciari. vt i.l.
fi.C.ad mace. alias nõ. vt.l.naz t si.ff.
ad mace. vide Pa.i.d.c. si diligenti.

5 ¶ Quid si aliqd sit introductũ i fauozẽ
ambozz. &.q aliter sine altero fr̃uciaf
nõ põt. vt dicit glo.i.c.ad aplicam. de
rega.iacr. L.q fauozẽ.ff. de legi. vñ ꝺ
q i cõi iure potio: ẽ ꝓdictio ꝓhibentia
ar.ff. de fui. vr.ꝓ.l.p fũdũ.ff.cõi diui.
l.sabinus.ff. de libe.cã.l.ij.iij.t iiij. Si
tñ aliqd cõceditur pluribꝰ sine vni
uersitati ꝫ i fauozẽ ꝑncipalꝰ ꝑticulari
um. sic bñ posset glibz renũciare iuri
suo. t sic logitur.c.ad aplicam ꝓdictũ
t.c. dilecti. de so.cõpe. Salũt hoc i ꝓui
legio. q: licz ꝑcernat fauozẽ terrũ põt
ipetrãs renũciare añq̃ sit pñtatũ: nisi
appeat q cõcedens stati voluit ꝑcede
re ius illi tertio q: cõiter ñ aegrẽ nisi
pñtatõe seu notitia.c.i. de ꝑcel. pre
ben.li.vi. t qõ ibi nota. Hem. Idẽ di
co q nõ ꝑt renũciare qñ ꝺ ꝓcurator
ipetrauit. qz stati aegrẽ ius illi suo vt i
d.c.i. Sic ñ fuit ꝑcessũ motu ꝓpio

¶ Utrũ creꝑꝰ possit renunciare exẽ- 6
ptioni. vide.ff. exemptus.§.v.

¶ Qualiter fienda ẽ renũciatio. &.q ꝓ 7
pio voluntarie. vij.q.i. Huius. Itẽ scicter
t ideo qñ qs aliqõ iuꝝ ignorat ꝺz ei no
tificari vt i aut. quõ. op. cꝑos.§. igit oz
dinamꝰ qz ei qõ ignorat renũciari nõ
põt.l.mf.ff.õ iofti.testa. Et hec ẽ ꝓpria
notarios q ponũt clausulas renũciatio
nis qs ignorant qui ꝺhunt. t ꝓpea te
nẽtur eis õ dãno qõ alr nõ ꝑcurrissent
puta qz renũciassẽt si scirussent. Certũ
sine coactiõe. q me. cã. ad audientiã.
Quarto quo ad bñficia ecclĩastica ꝺz
fieri pure t absolute. õ offõ. dele. c. ex
pte. el. i.õ simo. ex iinuatõe. Uñ dãs
vl remittẽs vl renũcias aliquid spuale
pacto vl ꝓditiõe tpali interueniente.
simoniacus est i fi. i. q. i. c. qs pio.

¶ Sed nunquid si renũciat absolute 8
tñ i mẽte gerit vt sibi aliqd tpale ꝺtur
&.q simoniac⁹ ẽ. õ simo. c. ma. i fi. vez
est q sola pnia aboletur. c. vlt. õ simo.

¶ Utrum quis possit renũciaf liti sup 9
bñficio ecclĩastico vl spuali. aliq̃ tpali
sibi dato. &. Pa. in. c. cũ. ꝑdẽ. de pac.
q nõ ẽtsi recipiat illõ noie expẽtiaꝫ qz
si renũciãs ꝫ ius renũciat spuali tpa
li dato. q est simonia. d. c. ex pte. t qõ
ibi no. dicit tamen Inno. t Hostiẽ. in
c. nõ sine de arbi. q valet ꝓpositio au
ctoritate supioris. vt ꝑ pactũ bono de
tur aliqd tpale ei õ q̃ nõ ẽ certũ õ iuꝝ si
bi cõpereri vt cedat liti vel renunciet
si qõ ius ꝫ. c. nisi. de ꝓbẽ. Secus si fi
at auctoritate partium qz sic eẽt simo
nia nisi qñ ꝫ oztũ aiudice puta qz cõ
promissũ ẽ i eo vl ipse sic diffinit. Et ꝫ
gl. in. d. c. cũ ꝑdẽ. dicat nõ sufficere. ni
si interueniat pape ꝓfirmatio tñ cõiter
doc. ibidẽ tenẽt cũ opi. d. Anto. q nõ
requiratur. t ibi Pa. sequitur.

10 ¶ Utrũ qs possit dare pecuniã alte
ri vt ꝺsistat a lite q̃ ẽ õ re spuali. &. pa.
in. d. c. cũ ꝑdẽ. q si sit certus habere
ius in illo bñficio bñ põt daf aduersa
rio sine simonia vt ꝺsistat vl ne litem
moueat. Si vero non sit certꝰ sed du
bitat tũc nõ põt nec excusat auctori
tas Pape i bñficio qõ ãnexã ꝫ pri
tem clausũ qz videtur data pecunia p il
la prãte spuali facit. d. c. ex pte i fili t q
no. i. q. iii. saluator t. c. ex mlto. In ali
is aũt bñficijs bñ excusaret auctoritaf
pape cũ talis simonia sit õ iure positi
uo fm glo. in. d. c. cũ pdẽ. Qõ not.
qz pauci aduertũt hodie Dossz tamẽ
iudex pro bono pacis ex officio suo cõ
ponẽf partes vt bñs ius i bñficio det
aliqd nõ habẽti ius fm formã. c. nisi
ꝺ ꝑben. fm Dan. in. c. super eo. de
transac.

11 ¶ Quid de illo qui expectãs ꝓprie
vacaturã ꝓmã in aliq̃ eccliã renũci
at. ꝓprie tenui vt ꝑ eludatur via alteri
expectanti. &. q ꝑ hoc nõ ꝑpedit ꝓ
mũ expectantẽ si hoc põt ꝓbari si ẽo
pingui⁹ resignati conferatur eo ipso
deregitur frauf t carebit habita qua
resignauit t ambita de renun. c. si te
li vi.

12 ¶ Utrũ renũciatio mris futuri vale
at. &. q si ius futuꝝ apper sic valet si
aũt nõ apper adhuc nõ valet qz pac
ta ñ referũt ad ea q̃ apperi ñ põt vt
i. l. i lege t aliis ꝓcor. ibi positis in gl.
ff. õ ꝫhẽ. ẽptõ. t qõ. nõ ẽ renũciari ñ
põt. l. tres ff. eo. ff. de pac. Sz de hoc
vide Bar. i. l. ꝓditiõis. C. õ pac. qz pa
rũ ad nos hic tñ aduerte. qz filia re
nũciando hereditati paterne t ꝓmit
tendo ãplius nõ petere nihilomin⁹ le
gitimã vl eius supplementũ petere po
terit nisi exꝑsse de ipsa direrit vt. l. si
quando. §. generaliter t ibi doc. C. de
inoffi. testamẽto.

¶ Quid faciet ꝓlatus q bñficiũ hz ꝑ 13
simoniã vel aliaꝫ intrusus est. &. q te
netur renunciare t si est epc̃s vsit in ar
ticulo mortis nec potest adire papam
non tamen debet diminere possessio
nem quam de facto habet sine licen
tia Pape. Sed abstineat a perceptio
ne fructuũ excepta stricta necessitate
vite. t querat quam cito poterit resig
nare t de hoc vide Ber. Innocen. t
Hosti. de renũ. nisi cum pdcm t Ar
chi. vij. q. i. cum qui.

Epresalia

dicitur rerum aliarum generalis renũtio au
ctoritate principis vel ciuitatis ꝓ re
compensatione damni dati indulta.
elicitur ex. c. duo. xxiij. q. ij. t est quan
do vnus de vno dominio nõ valens
consequi ius cõtra aliquem de alio do
minio retinet res omnium qui sũt sub
tali dõio ꝓtatisfactione.

¶ Utrum sint licite. &. q sic quando 1
ista interueniunt. Primum q domi
nus vel ciuitas requiratur vt emendet
qõ a suis imꝓbe factum est. Secun
dum q constet de negligentia iustitie
administrante. Elduerte. hic fm Bar.
in tractatu de represaliis. quod aliquã
do superiorem habet ille qui debet da
re de iure. sed non de facto. vt puta
quia non obeditur ei Sicut imꝑa
tori. t tunc nõ est necesse adire supe
riorem. Aliquando habet superio
rem de facto. sed non de iure. vt puta
quia tirannus est dominus. t si fuit ele
ctus ex timore vel per vim. t habe
tur communiter ꝓ domino. sic va
lent que facit secundum Inno. in. c. ni
hil de elec. t sic debet adiri. Si vero
non fuit electus. sed per vim occupat
dominium. Et habetur communiter
ꝓ Tiranno. Sic cum non valeat
qõ facit non est necesse vt cum ade

si aliq̃ habz superiorē ō iure t ō sta/
cto q: ell ver⁹ dño t ei obedīt. sed ni
a dispendit creditori eū adire para q:
expenderet plus q̃ sit principale debi
tum vel ell paup nec fm Bart. vbi. ff.
pōt procedere licet si nō pēret insuō
pōt. procedere licet si nō pēret insuō
ctus debitor arg. l. si seruos. ff. de pi
gno. ac. t. l. medi ance. C. ō sino. t tri
bu. t sic pt qđ pdicta vna nō requirū
tur. Tertiū q: inder pprius det limi
tp negligēs t subtrie sibi. t pce
dat auctoritatem repetaliaz. Limita
hoc vez qñ nullus iocunk singulos qui
de ciuitate vel dño negligēte faciatiu
stus l. fi. Bal. qđm cō consuetudinē q: si in
uenirel singulos non valeret auctoritas
iudicis propria q̃ ad illos qui non sūt
sue iurisdictionis t ita intelligat. c. dño
rum. q. ii. q. ciuitas plectenda ē p suū
iudicē cōes. Jo. ō sito t Francisc⁹
vercellensis in. c. vnico de iniurijs li.
vi. Quartum q: non excedāt dānum.
Quinti q: nō extēdāt ad clericos vl
ecclesiasticas psonas. Hec clitio ex ar
ctis in. d. c. vnico Sexti ff. Directo
riū ii. de pignoribus q: nō fiant in pso
nis q: illud ē iniquū q: in psona alius
p alio grauet t ff. ipm nulla consuetu
do valeret cū sit ꝛria legib⁹. C. ō acti.
t ob. l. ob. es alicui t aūt. ibidē inno.
t. C. q̃ res pigno. obli. pos. l. q filios t i
aut. vt nisi iudi. §. q: vō t. C. ne vxor
p ma. l. vlti. t aūt. ibidē sed oīo alias
illa non currēnt⁹ q ipis repetaliū
veniat quadruplū restituere cogit t ac
tione p qua hoc facit cadit vt in aut.
ne pignorationes fiant que ē predic
ta aūt. sed oīo

2 ¶ Sed nūqđ tenetur ad restitutionē
qui aliqđ p repsaliās illicitas extorsit ab
alio q̃ a suo debitore. ff. Archi. in. d.
c. vnico quod incipit t si pignoratō ea
q: sic nec aliter saluari poterit nisi re
stituat. xiij. q. vi. si res de vsu cū tu. t e
re. tur. nō reminitur li. vi

¶ Quid de illis q repsaliās ꝛcessa 1
ff ecclesiasticas psonas aut eorū bona
vel cōcessis vtunt ff ipas vide extō
catio. vii. casu. xxxij. t Interdictum
iii. quali ti fi.

¶ Item repsalia ꝛcessa ff puta flore 4
tinos debeant extēdi ad sios etinos hñ
tes domicilium Senis. ff. Pa. in. c.
qñ de offō or. q: non q: odiosa facit
qđ no. Bar. l. l. publicales. ff. ō ver. fi.

¶ Utrū statutū possit fieri q: quilibet 5
possit capi pro delicto alteri⁹. ff. Bar.
vbi. ō. q: ff terras vl villas sibi nō sub
ditas nō pōt sed bñ ff sibi subditas.
vt. C. de oī agro des. l. i. t valet statutū
q: vxor possit capi pro viro fallente vt
l. satis. C. in qui. ca pi. vl hypo. ta. pig
bi. Et filr filius p pfe. l. fi. C. de pube.
tū si nō sit heres t aduerte hic q: ter
re cum certis pactis subnisse protec
tōi dñoz non dicunk sibi subdite ff
federate t ió ff eas nō valet tale sta
tutum. Quod no. pro limitatione se
rie conditionis i. §. i. dicte

¶ Sed q̃rk an tale statutū possit ex 6
erceri ex territorii statutētio. ff. Bart.
vbi. ō. q: sic pōt agere ff tales condi
tione ex statuto q: actio vbiq; sequit
eos qbus cōpetit vt. l. fi. C. de pscrip.
lō. tē. Nō limita nisi filius sortirek do
micilii alibi añq̃ pf rūperet arg. l. ci
ues. C. de incol. Silr si filius esset nat⁹
postq̃ rupit pf eius q: iura intelligun
tur de filio extūte tpe q̃ rupit. l. i delict
§. si extraneus. ff. de nora. t. l. titius. ff. ō
testa. milit. Et idē dic qñ statutū dicit
q: homines vnius terre vn⁹ teneat p alio
Nam ille q de nouo ell effectus illius
terre nō tenet p debitis antiquis. l. p
tidendū. C. de decur. t qđ no. Dy. in.
l. i colū. ff. ad munic. Silr tale statutū i
telligit ō ō bitis Sextis intra territoriuz
nisi aliō addat vt. l. cū vnus. §. ita q. ff.

ne bonis auctoris. iudi possit.

7 ¶ Quid si ral⁹ habuit ꝛcessū ad iu 7
dicē debitoris t reportauit iniquā sni
am. ff. bal. vbi. ō. q: ds appellat t adū
iudicē appellationis⁹ aliter repsalie nō
erūt licite vel si ptybet appellare vel
nō ell inder appellationis⁹ illic pōt re
currere ad suū iudicem.

Esidere debent clerici in suis bñficiis 1
t ō hoc vide. ff. clic⁹. vii.

Escriptus propie est id q: prin
cipe scribit ad iuris conseruatiam. vt qñ cōmunit cās decidēdā int
aliq̃s t differt a priuilegio qđ ē cōtra
ius qñ pnata lex. iii. di. priuilegia. Et
dr differt a bñficio qđ stricte sūptus ell
gratia cōcessa preter ius a principe t
hec ē que latissime interpretanda ē vt i
c. olim t qđ ibi no. de verbo. ff. L. auf
fime tñ rescriptū accipit p oībus illis
hec Pa. in rubrica de rescrip.

1 ¶ Rescriptū t pcess⁹ p ipz ff scriptū 1
habit⁹ ipetratū ab excōicato sup alio
q̃ sup excōicatiōis vel appellationis
articulo ipso iur ē nullū. c. i. ō rescrip.
li. vi. fallit hoc i multis casib⁹ q notāt
p Semi. in. d. c. i.

2 ¶ Rescriptū ppetuat p solā citatōem 2
ō ff scrip. ex tenor t. c. significauit gl.

3 ¶ Rescriptū ipetratū tacita veritate 3
aut suggesta falsitate vl ex q̃cūq; alio
tacito vel exp̃sso qđ si tacitū nō fuisz
vl false exp̃ssū papa nō ita faciliter cō
cessisset nō valz co. ti. sup ll ff is

4 ¶ Rescripta nō extēdunk ad res vl 4
pōas i eis nō ꝛphensas qñ pōa alia ff
t stricte intelligēda. c. significauit. e. ti.

5 ¶ Rescriptū nō vitiat pp defectū lre 5
vel sillabe. Sex⁹ li. cētribi falsū tanū
de fide instru. c. ex pte i ter. t in glo.

6 ¶ Rescriptū primū tollit per secūdū 6
posterius factū mētō em ō primo. Si

ō nō fuit mētio nō valet secūdū
cōtra primū nisi ex expōne vt i. c. ex
lris. t. c. pastoralis. ō offi. dle. ff. Bal.
in summa. co. ti. nisi ipetrās sensū tulisset
(nota pōt dici p suū vt i. c. li. it. eo. t.

¶ Rescriptū autem ds in his casibus 7
ff cūdē Bal. pp duo. Primo vt citat⁹
sciat iurisdictionē ei⁹ cui⁹ alit nō tenet
ꝛparere Secūdo vt possit deliberare.

¶ Rescriptū perdit p negligētiā ipe 8
trātis imo elapso quo vti potuit t noluit
Si fm ipetrēt ff pnūt. c. si aūt de re
scrip. t. c. plerisq; alias ff valz de iure
canonico quāuis mādatore ff⁹ glo. in
dicto. c. si aūt. Quis de iure ciuili duret
p decennū. C. de iuder. rescrip. l. fallio.

¶ Rescriptū vt falsas ipetrantis sine 9
mādato vt in. c. non nulli eo. t glo. nisi
ipetrēt ab his quos a qb⁹ō iure nō
exigit mādatū. vt. l. d. c. ōnulli i fi. t. c.
ex pte i fi. co. ff. ō pecu. l. ff⁹ t he plene

¶ Per rescriptū sedis apl̃ice aut le 10
gatoz aliqs nō pt impetrari p iudice. nisi
ille q ē i dignitate ꝛstitut⁹. vl canonic⁹
ecclie cathedral⁹. ex ds pōtū. t tal⁹ nō
pōt audire cās nisi in locis illis qnib⁹. vl
ciuitatib⁹ vbi possit copia bñ ꝓuisoz.
nec aliqs pōt ꝛuenire vtute tal⁹ rescri
pti. vltra vnā dietā a fine sue dioces⁹.
de qb⁹ oīb⁹. vide in. c. statutū. ō rescri
ptis. l. i. vi. t qđ ibi nota.

Es inter alios acta nō p 1
iudicat alijs nec pos
dest. ff. q po. i pigno. ha. l. claudi⁹. i. fi.
t ō re. iu. c. q̃uis fallat in q buslā cōib⁹
viō i. d. c. q̃uis gl. t doc. q: pax ad nos

¶ Quilibz i tradiōe suc rei pt pactū 2
apponere. dūmodo nō sit legib⁹ ipsoba
nū. l. i traditiōib⁹. ff. ō pac. ō ꝓdi. c. vez
in gl. Rē hic videt q fruct pcio ei⁹. ff.
de vsufru. l. q: q pcio. que ō tota re vē
dicāda dicta sūt cadē t ō pte intelligen
da sunt. ff. de rei vendi. l. que de tota

Reo vna t cadē diuersio iure cōcessi nō

er ō Sci.c.cū i nu.xii.q.ii.cognouim⁹

Elitutio qđ est ⁊ qo

nel Scienđ ꝙ restitutio est in pristinū statū repetitio.l.restituere.ff. de vbo.sign. Alii dicūt ter.in.l.pē⁹ est ff.de vbo.sig. Restituere ē nō tollum possessori rei prebere is ē ꝙ possessores facere fructus reddet Dic ꝙ ius diuinū ⁊ canonicū vult aliqđ vbo reddam pro verbo restituere vt i.c.cū multi de vsuris qđ est verbū latius ꝙ restituere vt.l. vbi reddēdū.ff.de vbo.si. ⁊ aliqđ vbo emēdet vt i.c.ii.ō rapto. aliqđ vbo vbo sanctificatur vt i.c.i.li fio ō rapto.⁊ sanctificū intelligat ꝓtercūqꝫ voluerit sanctificat.l.si rē alienā.ō.oīs ff.de pigno.ac.⁊.l.i.ff. q sanctā.cog. ō ego hic restitutionē accipio pro qcūqꝫ sanctificatione facienda primo.

¶ Quis nō satisfacere.R.ꝙ qlibꝫ q bꝫ ō alīo vl.qō ad alīū spectat sen ō bef er Se a vel qñ ex maleficio vel qñ si vel ex qcūqꝫ alia cā ar.c.si res.xii.q.vi.⁊.l.iudicia.ō.iuris pceptā.ff.de iust.⁊ iure Ō vt meli⁹ intelligatur. per casus infrascriptos fm ordinem alphabeti annotabo.

¶ Accipiēs aliqđ vt nō accuset an teneat restituere vīđ.ō.accusatio.ō.vi.

¶ Accipiēs aliqđ i fraudē creditorū qō tenet dic vt hic.j.in.v. Raptor. ō.i.⁊ in.v. vsurarius.ō.xvii.⁊.ō. Alienatio.ō.xxvi.

¶ Accipiēs aliqđ ab ecclesiasticis vl ab illis q nō pōt donare qō teneat vide donatio.ō xxxvii.⁊.ō. Clericus iii.ō.iii.⁊ clericus xiii.ō.ii.

¶ Aegrēs ex peccato aliqđ puta ad alterū sodomia ⁊ hmōi qō teneatur vide.j.in verbo mulier

¶ Administrator bonoꝝ alioꝝ qō teneat vide.ō. Administrato.ō.i.⁊.ij.

¶ Adulator obtinēs bñficiū an teneatur restituere vide adulatio.ō.ii.

¶ Adultera ꝓcipiēs filiū ex adultero qō teneat vide adulterū.ō.iij.

¶ Adultere filia⁹ quō tenet restituere vide adulterū.ō.v.⁊.vi.

¶ Aduocat⁹ qñ tenet restituere vide aduocatus.ō.xii.⁊.xiii.

¶ Allegatio falsa quō tūr vīđ Allegatio

¶ Alienationē rei ꝓcipiēs ab eo ꝙ nō pōt alienare vide Alienatio.ō.xvij.⁊.ō.xx.⁊ donatio primo.ō.xxxviii.

¶ Alimēta denegāda ei cui tenet exhibere an teneatur.R.ꝙ sic ⁊ quo teneatur vide Alimenta

Ambasiatores quō tenēt vīđ absens

¶ Anima3 ledēs rōnē vīt teneat ad restitutionē.R.ꝙ sic Ꝺdo cui⁹ intelligē tia ē scien ꝑz sco.i.iii.di.xv.q.ii.ꝙ est duplex bonū aie.s.nāle ⁊ accidentale. In bonis igit nātibus aie cū sint i corruptibilia sicut ⁊ ipa aia non pōt eaz ledē directe ⁊ talia sūt bōa a illa sine q bus nō cōtingit aiaz cē vt est itellect⁹ libēz arbitriū volūtas ⁊ hmōi Ināt recte tñ potest qs i talibus bōis alium ledere ꝑz Bon.in.ii.di.xxv.ar.i. q.ii. ii.i.prio .l.vsu talīū primādo.licē si quis poculū daret vel aliō faceret q amētē aliquē redderet vñ ratio aliquē tal⁹ ledēs qñ digna leso recōpēsationē facere ñ pōt maxime si i ppetuā amētiam ōducit Jō arbitrio bōi viri satisfacere tenēt ar.c.ōteriozes .vi.q.i. vñ ꝙ regula traditur cōit a doc. vt not. Ricar.i.iiij.di..xxv.arg.v.q.iij.ꝙ qñ restitutio nō pōt fieri ꝑz dānū datum nīc arbitrio bōi viri reliqt.itē dat aliā ꝛgulā supradict⁹ Ricar.vbi.ō.ꝙ qñ res male ablata ñ pōt restitui restitutio ꝺz fieri i equalēti si possibile est cē ne lite pē.ali.ino.c.eccle sctē Marie el.ii.⁊ ꝑz Sco.vbi.ō. Iꝫ qs digne nō possit satisfacē ꝓprio ō dāno sibi illato nihilomin⁹ ex hoc ñ libat qn ñ teneat satisfacē saltē ꝗtū pōt Ētī i casu ꝓdicto bon⁹ vir iudicabit vt petat

venti ꝓ se vel si ñ ꝓt ꝙ interpositū pson̄ī deide ortā satisfaciat fm posse dīna ꝫ leso ⁊ alijs suis eueniēt ex tali lesione vt.j.dicē de vulnerāte ⁊ occidēte i vbo homicidū. Jn bōis āt accñtalibus aie cuiusmodi sūt bōa gre mozꝫ ⁊ vtutū acqsita ꝗ acgrēda.pōt qs fm Sco.vbi.ō.idirecte aliquē ledere.⁊ vi spositiue.s.inducēdo ad act⁹ vitiosos. seu peccata qb⁹ talia cozrūpūt puta ꝫtaminādo ino malo crēplo.suadendo blādiēdo.rogādo ꝓcipiēdo .vt talia faciāt.⁊ hmōi.⁊ talis multo magis tūr ad restitutionē quā dānificātes in bōis tpalib⁹.vi.q.i.sūt plīni.ppea tenēt doctrīna auxilio ꝓsilio.oīōe ⁊ hiusmōi ꝗbꝰ pōt.⁊ i se ē ꝓ se ꝓpium ⁊ ꝙ alios dāmō peccatū occultū ñ pādat talē letū ad bonū reducere. Directe āt i talib⁹ bōis accñtalib⁹ nemo pōt alīū ledere qñ talia ñ cozrūpāt nisi ꝙ peccatū.⁊ peccatū cē nō pōt nisi sit volūtarū.xv.q.i.nō est.

¶ Appellans iniuste quō tenet. vide Appellatio.ō.xv.

¶ Arbiter vel arbitrator quō teneatur vide arbiter.ō.i.⁊.vi.

¶ Archidiacon⁹ quō tenet si aliqđ pcē ō rebus eccle. vide Archidiacon⁹.

¶ Arras recipiens quō teneat restituere vide Arra.

¶ Artifices facientes ea ꝙ q ꝓmi dānificātur. vide Ars.ō.ii.

¶ Assessor quō tenet vide Judex.ō. viiij.⁊.ō.xxij.

¶ Bannieus iniuste aliquē quō tenetur vide Bannum.ō.i.

Bellātes quō tenent.vīđ bellū i ꝑn. ⁊.ō.v.vi.vii.viij.viii.⁊.vō3.xlvi.⁊.xxij

¶ Bñficia ecclīastica plura hñs qñ tenet rēstituere. vide Bñficiū.ō.xxxiij.

¶ Bñficiī vacātis fruct⁹ vīurpātes. quō tenent.ibidē.ō.xxxx.

¶ Bñficiū iniuste possidens. quō tenetur ibidē.ō.xxxxiij.

¶ Bñficiatus nō dispēsando fructus quō tenet. vide clericus.iij.ō.i. Et qñ male dispēsat vide ibidē.ō.iij.

¶ Bñficiat⁹ nō residēs qñ tenet restituere. vide cleric⁹.vii.ō.iij.

¶ Bñficiū recipiēs nō mīstēs pmo neri quō tūr. vide cleric⁹.vii.ō.v.⁊.vi.

¶ Beneficiatus exīstens in mortali quō tenetur restituere fructus . vide Clericus.viii.ō.v.

¶ Beneficiatus inducēs ad relinquēdū sibi qō erat quis relicturus eccle qō tenet. vide cleric⁹.xiii.ō.vii.

¶ Bñficiat⁹ nō vicēs horas quō tūr restituere fructus. vide Bona.ō.xi.

¶ Cētz ꝓterēs bñficiū idigno teneat i ad aliqđ.R ꝑz car.i cle.i.de eta.⁊ ꝙ ultra peccatū mortale qō cōmittit tūr ad restitutionē tot⁹ iteresse eccle ꝗ lesit ꝑz Pe.ō ancha.ad ista mgfatus q min⁹ idonco tutellā pupilli committit.ff.de magi.iue.p totum.

¶ Bonefidei possor. vide possessor.

¶ Canonica portio cui est restituenda. vide co.ti.

¶ Carcerans aliquem quō teneatur. vide Carcer.ō.i.iij.⁊.v.

¶ Causam dans damno ꝓximi quō tenetur. habes Causa.ō.vi.

¶ Cessationē a diuīs inducēs qō tūr vide cessatio.ō.i.⁊.ii.

¶ Cleric⁹ nō exīns ꝓsonalr bona canonicis ⁊ recipiēs distributiones . quō tenet. Dide clericus.vii.ō.viii.

¶ Clericus negociando quō tenet. vide Clericus.viii.ō.vi.

¶ Comedēs de alieno quō tūr vide Furū.ō.xxv.⁊ hic i v. rapto.ō.i. Comodās ⁊ revocans aī ipō comodatū qō tūr vide comodatus.ō.iiij. Comodatari⁹ vīs re comodata ad aliū vsū quō tenet ibidē.ō.vi. Comodās rē vitiosā quō tūr ibidē.ō.vij. Comodatari⁹ si res comodata pit qñ tūr ibidē.ō.x.vl si ōteriozat ibidē.ō.xi.

¶ Obcaulōē facies quō teneā vide Concubi. §. ii.

¶ Confessor absoluens quē nō pōt quomodo teneatur vide Confessio. v. §. xiiij.

¶ Cōsilium quō qs teneā vi ꝓcu re. §. ii. ⁊ Furti. §. xviii.

¶ Cōseruatorē facies itromittere in pio ā ds quō teneā vide ꝓcurator. §. i.

Cōsilium dñi alterius quō teneatur vide consilium. §. i.

Cōsiliarij locor q̄ faciunt statuta iniq̄ quō teneāt vide Lex. §. xxii.

Cōtractū illiciti faciēs quō teneā. §. q̄ si Ses⁹ est nullus vl' exiurarius teneā ē fructꝰ restituere nisi bōa fides ex cuset eū vt. j. Possessor. Si vō Sertus tenuit ō iure ls possit rescidi. puta ga nus iusto ptio ēptū est ⁊ hmōi. tūc si nec dolus nec fraus itercūrit nō teneā fructus restituē ls supplet iustū ptiū hoc ebrie. ex. l. ii. C. de rescin. vē. ⁊ gl. in. c. cū dilecti de ēpt. ⁊ vē. ⁊ l. c. q̄ nu as ō dona. ⁊. c. cū vos de pigno. Et l. i. C. de distrac. pigno. qō no. qz sepe in practicā venit.

Cōmeliator quō teneatur vide Cō mutatio.

Coopans in dāno primi quō teneatur vide Furtum. §. xiij.

Culpabilis ex qua culpa teneā vide Culpa. §. vi.

Custos qs teneā restituere vide Custos in prin.

Dānator restitutor bona hītes quō teneā v. de. ō. dānat⁹. §. ij.

Decimam fraudans quō teneā vide Decima. §. xij.

Defendēs se quomodo teneā vide. Defensio. §. v.

Delegatus aliquid accipiens quō teneatur vide iudex. §. viii.

Denarios falsans radens vl' falsos ex pēdens quō teneatur vide Falsarius. §. iij. cum sequentibus.

Depositarius quō teneā vide Depositū. §. iij. iiij. vi. vij. viii. xii. ⁊. xv.

Detensor dic q̄ tñr sicut ⁊ ꝓmediator

Detractor quō teneā vide Detractio §. iij. ⁊ iiij.

Dñs qui non habet iustū titulū aut cui⁹ officiales delinquūt quomodo teneatur vide Dominus tēpn. ⁊. §. iiij.

Donationem recipiens ab eo q̄ n̄ pōt donare quomō teneatur vide Donatō §. xxxviij.

Dotem quādo teneatur quis restituere vide Dos. §. xxij.

Emens vel vēdens iusto⁹ ptio vel rē vitiosam quō teneatur vide Emptio. §. vii. viij. ⁊. xxviij.

¶ Ētrū sciēter emēs rē raptā vel fura 1
tꝰ teneā. §. q̄ teneā adj quinq̄ siue sit ꝓmus vl' secūdus. vl' gēūq̄ altus. vsq̄ in infinitū q̄ emit. qñ idē iuris ē ac. si ꝓmus eēt. ff. de mino. l. ꝑ vbi. ff. de pet. hered. l. ꝑ si lege. §. si āt Dūo teneā restituere rē raptā. nec excusaē ls sit statutū ōterminās. q̄ qñ emitur publice i mercato vl' hmōi sit emētis fm directo. ii. de fur. nec sine mortali peccato pōt eam tenere. qñ scit eius dñm fm Hosti. ar. c. vulterane. xij. q. i. l. i. §. ff. de fur. Secūdo teneā si rem nō hꝫ siue q̄ vēdidit. vel aliter qūo cūq̄ alienauit. siue q̄ amisit aut pist q̄litercūq̄ ēt violēter siue q̄cūq̄ casu ab eo ecidit ptiū restituere fm optimū statum. ret. l. ꝑ q̄ valuit plus post q̄ fuit ab ipso ēpt. c. grauis ō rest. spo. ⁊. l. i re furtiua. ff. ō fur. ⁊. l. si nauis. §. si gr̄aliter. ff. de rei vēdi. rō ē q̄ furti cōmisit rem aliēā iuito dño Sctando. l. i. ff. de fur. Et fur semp ē in mora l. si p furē. ff. de ꝓdi. fur. Excipitur casus qñ rem dño loco ⁊ tpe obtulit. ⁊ ipe eā recipe recusauit. tūc. n. purgauit morā. d. l. i re furtiua. Et ió si piret vel ōterioraret sine culpa sua ñ teneretur. Tertio nō poterit petere ptium a dño rei. l. in cluse. C. de fur. Et si statutū esset q̄ posset petere q̄ tale statutum est ꝺ bonos mores nec ēt a vendītore in foro cōtentioso nisi expresse caūerit. l. si mancipiū. C. ō rei vēdi. Secūo in ꝓscia q̄ bene posset a vēditore ptiū recipere ⁊ rē eidē restituere q̄ pt pon⁹ sibi ꝓsulere q̄ alteri fm alex. de ales in q̄rto. Quarto teneāt restituēr fructus pceptos ⁊ q̄ pcipi potuerūt in termedio tpe. d. c. grauis exceptis expēsis de q̄bus dic vt. ō. Expēse. §. iii. Ultimo pdit expēsas volūtarias de q̄ dic vt. ō. expense. §. eodem

2 ¶ Quid si talis ignorabat fore phibitū a iure talia emere. §. Fꝫ cōiter doc. q̄ nihilominus teneāt sicut ille de q̄ in pcedenti. §. dictū ē q̄ hec phibitio a iure nāli traxit originē cuius ignorātia non excusat

3 ¶ Ētrū ignorātia facti crassa vel supina excusēt talia emētes vt puta ēpōs excōicabat tales raptores vel q̄ emit a stipendiario calices vl' missale aut q̄ cōiter tenebant rapta fuisse vel bellū iustū vñ habita sūt. §. Dūo. q̄ non q̄ debuit cogitare ⁊ tō sibi tenetur sicut ille de q̄ in aūp̄cedēti q̄one dictū est ar. l. late culpe. ff. de v̄bo. si. ⁊. c. aplice de cle. exco. mi. c. q̄ i hūanis. xi. q. ii. c. si cupis. xvi. q. i. Sibi tenet idē Dūo. de illis q̄ dubitabāt nec tñ ꝓ posse q̄ si erunt qō pariformiter tenentur

4 ¶ Ētrū emēs rē raptā vel furto habitā bona fide. s. nō credēs raptā sibi teneāt. §. q̄ nō ꝭ hec bona fides. v. sibi cōsert Primū q̄ bona fide durante nunq̄ tenet eā restituere ēt si perijt l. ij. C. de fur. Secūdū q̄ fructus ꝓsūptos bona fide durāte nūq̄ tenet restituere. l. bone fidei. ff. de acq. re. do. ⁊. l. fructus ⁊. l. si ex diuerso. §. fi. ff. de rei vē. ꝭ solus tenet restituere fructus extātes vl' inq̄tū fact⁹ est locupletior de q̄ dic vt. ō. fructus. §. a. ⁊. h. Tertius q̄ si dicī rē alienauit vēdendo vl' alio mō durāte bōa fide nō tenetur reddere ptiū nec aliū nisi solū lucrū si extat aliq̄ō ex q̄ fact⁹ ē locupletior. l. nam ⁊ hoc nā. ff. de ꝓdi. inde. Quartū q̄ ꝑt expēsas q̄s fecit i bōa fide circa rē cō seruādā vel melioradā retinere vt. ō. Expēse. §. iii. Quintū q̄ si iudice iniante restituerit. eā hēbit actionem ēt in foro ptencioso. ꝺ. vēditorē. d. c. vulterane nō āt si ad sacerdotē iperiū restituerit l. si rē. ff. de euic. Unde ꝓsulēs. Lel' vt faciat se citari i iudicio a dño rei si cita t⁹ ānunciet vendītori vt tūm defēdat ⁊ fuet In ꝓscia āt q̄litercūq̄ restituerit eī dño vēditor tenetur ei ad ptiū c. si. de emp. ⁊ vendi.

¶ Ētrū emētes ꝑdicta furata non vt 5
ea retineāt ꝭ vt restituāt dño q̄ alo ipa hēre nō posset aut nō ꝑ tam paruo ptio possint preciū q̄ emerāt a nō tomino repetere. §. Fꝫ Hosti. ⁊ Dona. q̄ sic q̄ vulr gesserūt negotiū cuius res erāt ⁊ ēt expēsas moderatas nisi ō re empta hūisset vtilitatē q̄ tūc tenēt cōpensare fructꝰ rei cū expēsis ⁊ ptio ar. l. ꝭ an vltra. §. ii. ff. de nego. ge. ⁊. c. cū dilecti. §. fi. de accu. ⁊ si pirent sine sua culpa. aut eas amitterēt nō tenerē tur Educere tñ q̄ in foro cōtentioso ñ credēt talib⁹ ēptoribꝰ nisi publice ꝑ testati fuisset q̄ ea intentione emerunt ar. l. nescius. ff. ō nego. ge. ⁊. l. ii. C. de fur. ⁊ in. c. vnico vt ecclīastica bonefi. licet secus scit in ꝓscia

¶ Quid faciet ille q̄ emit rē quā scit 6
fuisse raptā nec inuenit dñm eius. §. fm Dūo. ⁊ Dūo. q̄ postq̄ fecit diligētē inquisitionē tūc tenet ptiū ipsi⁹ rei vel ipsi rē dare pauperibus cū fructibus ipsius si emit mala fide. Si āt emit bona fide reddat eā rē vēditori recūpato ptio suo si pōt vel. ꝺ nō pōt resti

tui

mur rē vel pōtiꝰ pauperꝫ⁹ eī fructibus
nō cōsūmēdo bona fide ⁊ publice Fm
cōsiliū Ray. vt ois sup̄ius vidē ⁊ sic
erit liberatus ar. c. Quor. xii. q. ii.

7 ¶ De emptore res ecclie sine solēnitate
quō teneat vide alienatio. §. viii.

8 ¶ Item emēs ꝫ pecunia alteri⁹ aliqd
noīe suo teneat. ⁊. q. nō q; res ēpta ē
sua fecerit si emisset noīe illi⁹ cui⁹ erat
pecunia q; alteri⁹ ēpta ē illius cuius
re ēpta ꝫ pecunia ecclie vt. §. Immu
nitas. xxi. Idē de pecunia militis. l.
militis. §. xxi. Idē de pecunia mulieris. l.
si ex ea. C. de rei ven. ⁊
Lad probationē. C. ꝫ pba. sallu hoc in
pecunia pupilli. l. iij. C. arbi. tu. Idē ꝫ pe
cunia data cōiugi qñ res emit a ma
rito. l. vxor. ff. de do. inter vi. ⁊ vxo. Ma
in suo casibus emptū ēt noīe suo effici
tur illius cuius erat pecunia. In ꝓsci
tia tñ teneret ad ꝓfessionem. si res
ēpta nō erit ꝑdicta tñ utilis sicut ꝓtū

9 ¶ Item emēs a furioso ꝑdigo vl̄ mi
nore ⁊ huiusmōi ḡbus vl̄ per ius vl̄ iu
dicē est interdicta ptās vēdendi tenea
tur eī restituere. ⁊. q. sic q; malefidei
possesso⁹ est q ꝫ iterdicta legū emit. l.
quēadmodū. C. ō agri. cēli. ⁊ colo.

Executor vltime voluntatis quō teneat
vide executo⁹ p totū.

Expēse qñ sint restituende viō. §. Ex
pense. §. i. ⁊ iij. Et. §. expositus. §. ii.

Fallar⁹ quō teneat vide Fallarius. §.
iij. iiij. vii. viij. viiii. ⁊ xi.

Famul⁹ alicui⁹ dñi accipiens pecuniā
ꝑ dño mutuo ficto dño ꝛō ea lucrus
faciens tenet lucrū restituere dño Si
tal⁹ pauꝑ erat q; pecunia mutuo acce
pta erat ad ptēdā dñi Fm Sco. i quo
dam tractatu alias non.

Famulo confirmanti an teneat dare sa
lar. ī vide Familia. §. ii.

Fideiussor suo qñ quo teneatur vide Fi
deiussor. §. xv. ⁊ xvi.

Fraudē faciens legi quō tenet. hēo. §.
Fraus.

Fugere facio detēnū in carcere ꝑ de
bito an teneat ad restitutionem. ⁊. Fs
do. Jos. de platea. in. l. quotiens. C. de
exactio. tribu. q; sic. qō verū credo de
illo q se liberare posset soluēdo debi
tū. nō de illo q ita sunt pauꝑes q; nul
lo mō pōt soluere. nec pōt parētes q
ꝑ ipsis soluere vellēt qm̄ tales inuste
detinēt ⁊ ꝫ caritatē si pan sūt cede
re bonis. C. q bo. ce. pos. l. i. ⁊ no. glo.
in. c. odoardus. de solutio. qm̄ qui bo
nis cedit nō ds pati cruciatū. nec car
ceres nec vituperiū, ꝑ debito facto ex
ꝫctu vel ḡsi. l. fi. C. q bo. ce. pos. ⁊ ideo
ꝓbabūt cōsuetudines in ꝫrium. qō
Aug. quādā appellat frustratoriaꝫ ⁊ ī
humanā ⁊ irrationabilem seuitiā. xviij.
q. vi. si reo. ⁊ iō ḡtūcunq; lōga. ⁊ sta
tuto firmata sit nō valet.

Utrū faciō fugere vl̄ occultās officia
les tpe sindicatus teneat ad restitutio
nes ⁊. Fm bal. in l. iij. C. de assesso. q;
sic. ⁊ in quadruplū. qō credo verū i cō
sciētia post cōdēnationē. sed ante solū
tenet ad dānū qō restituere debebant
ipsi officiales. si sindicati fuissent.

Fugere faciēs incarceratuꝫ ꝑ delicto.
an teneat. Vide Fugere. §. i.

Fur quomō. tenet. vide Furtū. §. x. ⁊
§. xiii. cū sequētibus. vbi lucrum quo
modo iussione. consilio. cōsciu. ⁊ cete
ra participatione ꝫ furto qs teneatur.
Edificās in solo alieno. vel de alie
no. vel in damnuꝫ primi. quō teneat
vide edificās p totum.

Heres quando tenet ex delicto de
functi. vide Heres. §. iiii.

Heres quō teneatur soluere legata in
testō minus, solemni facta. ibidem. §. v.

Heres quomodo tenet ex ꝫtractu vl̄
qñ delicti. §. vi. ibidem.

Heredes quādo sūt plures qnō tenē
tur ad debita Legata. ibidem. §. viii.

Homicida quō tenet ad restitutionē
⁊. Fm Sco. in iij. di. xv. q; tenet totaꝫ
vitā suā expendere contra infideles vel
hereticos in satisfactionē occisi vel in
orationibus ieuniis ⁊ huiusmodi. qō
si nō ꝑt vel nō vult hoc facere tenet
saltem ad aliquā restitutionē arbitrio
boni viri. ⁊ vltra eā tenetur placare le
sos ḡtum potest ⁊ si occisus aliquos
sustentabat tenetur illis ad tantam sa
tisfactionem ḡtā utilitatē sine lucrum
occisus dedisset ⁊ extimabīe Fm tpo q̄
verisimiliter victurus ⁊ operaturus si
cut extimat. l. hereditatū cōputationē
ff. ad. l. falci. ⁊ l. cū hi. §. modus quoq;
ff. de transactio. Considerabitur ergo
aro quam faciebat. qualitas persone.
⁊ etas. ⁊ lucrum quod acquirebat. ⁊
huiusmodi. et fiat digna restitutio. qō
limito verum. nisi quia aliquem occi
disset q eum aggressus est. ⁊ occidisset
causa sue defensionis. licet aliqualiter
modū excessisset. q; talis nō sic stricte
teneretur q; difficilimū est iustū tem
perare dolorem. Item nisi qs ordine
iustitie interfecisset. Idē dic de vulne
rante aliquem irremediabiliter. puta
abscindendo membū. vel mutilando
q; tenetur nō solum ad placationem
lesi ⁊ expensas in Medicos. Sed
etiam ad oē lucruꝫ qō potuisset acqui
rere. Si aūt vulneravit remediabiliter
non tenetur vltra predicta de placa
tione ⁊ expensis nisi ad lucrū quod ꝑ
didit tpe infirmitatis. si fuisset lucratu
rus. Hīs concordat Ri. ⁊ Laudul. in
iij. ca. di.

Horas canonicas clericus nō dicēs
quō tenetur. vide Hora. §. viij. ⁊ xi.

Hospitalarij quando tenentur resti
tuere vide hospitale. §. iij.

Ieiuniū frangēs an teneatur ad re
stitutionem. vide Ieiunū. §. xx.

Immunitatem frangens ecclesie quo
modo tenetur vide Immunitas. §. xx.
xxx. xxxi. xxxij. xxxv. xxxvi.

Impediens aliquem a consecutione
alicuius beneficii. utrum teneatur ad
restitutionē. puta volebam emere pos
sessionem ⁊ tu impediuisti. vel aliquis
volebat legare mihi aut donare. ⁊ tu
obstasti. ⁊ huiusmodi. ⁊. Fm Ri. in.
iij. di. xv. q; aut talis impedivit animo
damnificandi ꝓximū. ⁊ sic tenetur
arbitrio boni viri damnificato. nō ta
men tantum ḡtum erat illud benefi
cium quod nondum habuerat. maxi
me quando alias ne haberet potuit ꝑ
pediri. Facit ad hoc insti. de re. diui.
§. illud quesitum. vbi habetur. q; si qs
bestiam vulneraverit. ⁊ fugiens alius
eam acceperit. q; sit accipientis. ratio
ibi ponitur quia multa accidere potuis
sent. ne vulnerans eam haberet. Dicit
tamen Tho. xxij. q. lxij. q; si iam erat
determinatum q; talis tenetur ad equi
valens de quo habeo. §. Legatum pri
mo. §. xxxiij. aut secit animo consulen
di ꝓprie utilitati. ⁊ sic non tenetur si
hoc procurauit per viam licitam, ⁊ mo
do licito. ar. ad hoc. in. l. ij. ff. de noui
ope. nuncia. ⁊ in. l. si in meo. ff. de aqua
plu. arcen. vnde dicit tex. in. l. nemo. ff.
de re. iu. nemo damnū facit nisi qui id
facit qō facere ius nō habz fallit hoc
in casu. de quo. §. Clericus. xiij. §. vij.
Utrum impediens rusticum iniuste ne
operas suas exequatur aut piscatores
vel aucupes a captione piscium vel aui
um teneatur ad restitutionem ⁊. q;
sic ratio quia quando res est ad aliqd
destinata naturaliter qui ipsam iniu
ste impedit tenetur Fm q; no. in. l. i. ff.
de in li. uran. ⁊ in. l. si idem ff. de iur.
omnium iudi. ⁊ per Barto. in. l. inter
stipulatorem. §. sacram. ff. de verbo. obli.

Ebō q̄ rapiēs t venator auferat su⁹ ppriis eīs q̄ erat fm̄ prosperi curis t fructus l eoz vīa cessabit t q̄ī fecisse videt ad restitutionē tenet. Sic ille qui bonis boni viri q̄ bonas vr auferet si verisīr talē voluisse t voluerit t sic restituit facet. Si vero verisīr nō fuisse secura sic nihil facet restituere quod placet Bart. in d. facti. Et de hoc vide. ff. Bart. in d. facti. Et de hoc vide. ff. Vltra primo. ff. fecerit. in fi.

Ebrod qd de iudicib⁹ fœmina agri. ff. Rodo q̄ non tenēr ad oē qd̄ poterat facere sed ad mīl solū dīr⁹ fruct⁹ agri in dubio illo vēdi potuissent Incendium quō teneat. vide incendi arma. ff.

Incēdāt panicnd⁹ rapīēs res quō tenetur vel destruens domū vide ibidē ff. in fi. t mīl.

Infideles spolians quō teneatur vide Infidelitas. ff. vii.

Iniurians quō tīr vel Iniuria. ff. vi.

Inquisitor qn̄ tenetur restituere vide Inquisitor. ff. v.

Insignia aliena assumēdo cui⁹ decipiuntur ppīi an teneant ad restitutionē &. q̄ sic t illi cuius signa accepunt si aliq̄d inde est pass⁹ t ppīo decepto t ō hoc vide. ff. Insignia p totū.

Insecta quō sint restituēda t qn̄ vel ff. Insecta p totū t furtū. ff. xxviij.

Iudex⁹ quō teneāt restituere lucratū ex offō publico vide inde⁹. ff. xiij. t vlt.

Iudicia fr allegata qn̄ teneantur vide Iudicare. ff. vii.

Iudex pcēs salariū vel aliō quō tenetur vide iudex. ff. viij. cū sequentibus.

Iudex si ex negligentia damnificauit quō teneāt. ff. xxi. t xxij.

Iudex ex malitia dīa iniustā sniaz vel gratia pcēs in non tando sniam t hmōi vide ibidē.

¶ Item ut liceo q̄ deputantur a pplio vt iudicēt in aliquibus causis qz credūtur boni viri ls sint iudices ignari teneantur ad restitutionē si ex ignorantia ō derunt iuste sniam. &. q̄ sic li fuerunt i culpa ad inquirendū. pitos aut alio mō Si vō de cōsilio quoz ipsi dederunt t bōa fide nō tenēt eo q̄ tales nō p fitent se pitos nec locāt se pro iudicib⁹

¶ Item iudex q̄ pp̄ merū imperiū iudicauit teneāt ad restitutionē. &. q̄ si mens fuit q̄ potuit cadere in cōstātē virū t cū accepit offiū nō credebat veriīmiliter ad illud venire ls mortalr peccauerit nō tenēt ad restitutionē Si vero non est metus qui potuit cadere in constantem vir vl cū accepit offiū dubitabat de eo vl verisīr poterat credere tunc fm Bal. in. l. fi. C. de pe. iu. q̄ ma. iudi. tenēt ad oē dāmnū. ii. q. i. primis.

¶ Quid de iudicib⁹ vl officialib⁹ qui occidūt malefactores sine sacroz perceptione. &. q̄ si petebant ea mortalr peccauerūt t animē ipsorū erunt pro ipsis Le. i. de pe. t re.

¶ Ledens primū in persona aut i bonis non a pposito sed ex aliqua culpa quō t qn̄ teneāt sive p se lesert aut p suos vel. sua aialia est scieñ. fm doc. in e. fi. de iniur. q̄ triplex ē actio vna que dī legis aq̄lie t hac actione directa tenēt gen̄aliter liber hō dānū dedit sua culpa puta apiendo cisternā in via publica vel ,piciendo lapides vbi boues transeūt t huiusmodi. Indirecta aūt vel vtili tenēt qn̄ aliq̄d aial suū vel seruus sui⁹ culpa aut negligentia dānū dīt puta si equus tenebligante. fe alcitrauit t aliquē lesit vel aial qō erat sep vt ff. lupi leones canes mordaces t huiusmōi q̄ cōiter nocere tentant tenebas in publico nō taliter ligata q̄ nō posset nocere vel qz tenebas in domo t aliq⁹ missus a te lesiuo fuit t talis tenetur ad oē dānū qō ex culpa sua dīt primo si pōt recōpēsari si nō pōt satisfaciat arbitrio boni viri Scōa dī actio de paupie t hac actiōe tenēt qō qn̄ sine sua culpa aial suū ,alicui dam nū dedit puta bos non cornupeit nec equ⁹ recalcitrat fm consuetudinē tn̄ preter cōsuetudinē t sine culpa sua calcitrādo lesit aliquē t tūc nō tenetur ad aliud nisi solū ad dādū aial pdictū vel si nō vult dare satisfaciat lesō Tertia actio dī noxalis t hac actione tenetur qs quando ei⁹ suus sine culpa dānū dedit t iste sibi tenēt vt dictū ē ō hac tōe de paupie t ō his oib⁹ vide glo. t doc. in l. i. ff. si q̄. pau. fe. di. Et insti. e.

1 ¶ Item p̄hiciēs aliquid ō domo sua in via publica q̄ lesit aliquē vel i vestimēt vel in pona teneāt. &. fm Spec. ti. de iniur. ff. sequit q̄ sic sibi tenetur si tenebat appēsū cē domū sup viam publicam t effusū ē Idē dic de laborante nisi ponat signa vel faciat pclamata

2 ¶ Item p̄cides arboz vicini sui q̄ pēdēs sup domū eius dabat ei dānū tenetur. &. fm Spe. vbi. ff. q̄ non si fecit. auctoritate iudicis. l. si plures. ff. ar. fur. cesa. vel ēt auctoritate ppria si tn̄ denunciauerit illi cuius erat vt incideret verum est quod hec denunciatio pp̄ fozā cōtentiosā dz fieri p publicuz instrz aduerte ēt q̄ si inciderei ita nra lē q̄ nihil de ea posset fieri cum alias posset incidi ,vtiliter q̄ tenereē in conscia ad tale dammum

3 ¶ Quid de illi qui impediunt ne frumē tū vel alia merces veniat in aliq̄ terra vt ipsi cari⁹ vēdāt. &. q̄ tenenē restituere illud quo plus vendiderūt t ēt satisfacere illis q̄s impedierūt si aliq̄d dānuz fuit passi sibi dic de illis qui ꝓcurāt oēs merces emere vt postea ad libitū vēdant q̄ tenēt ad oē dānū. l. ij. ff ad. l. Jul. de ānō. t in glo. in. l. annona de va. t extraor. cri.

¶ Utrum ciues deputati ad vtilitēm collectas oibus fm estimationē quoz hūt in regitro cōtratus q̄ aliq⁹ magis grauāt debuo t alios exonerāt teneantur. &. fm Bo. ti. iuj. resp. si plus ō bito grauāt aliquē tenēt ei ad tīs plus Si aūt alicuāt vel amicos suos t collecta est determinata puta de cēmm. tūc tenēt sibi restituere illud alleuiamē tūc tenēt sibi restituere illud alleuiamē tū illis quib⁹ dānū dederūt vt puta qz tū illis quib⁹ dānū dederūt vt puta qz sepi⁹ est iterata illa collecta super ciues sepi⁹ est iterata illa collecta super ciues t tūc tenenē ciuib⁹. vel qz dño qui debebat hēre minus ō bito hūi fm iusti bebat hēre minus ō bito hūi fm iustiam t tūc dño tenēt. Si vō collecta tiam t tūc dño tenēt. Si vō collecta erat indeterminata puta qz debebant erat indeterminata puta qz debebant erigere q̄dā poterant honesto modo tē licet mortalr peccēt se t alios alleuiando qz mentiūt saltez facto pritio se. xxij. q. ii. pmū tn̄ nō tenēt restituere

¶ Item illi q̄ cū sint ignorātes assumūt aliq̄ officia ex q̄bus p̄ncipaliter dānificātur vt sunt notarij iudices t huiusmodi tenentur vide Culpa. ff. vi.

¶ Quid de tenēnt⁹ columbas i colūbarijs. &. fm Pe. de palu. in iiij. q̄ tenentur ad restitutionē de damnis dat⁹ dīis agroz qō limito verū qn̄ eas n̄ debite pascunt vel n̄ tīn ō possessionibus circū circa hūt q̄ verisīr in ipsis vt plurimum pascantur quod iudicio boni viri credo sit remittendū Ostiens. vero li. v. ti. xxviij. refert q̄dā tenēt q̄ tantū vtiliter pstāt i comedēdo omes t sterco⁹ando q̄dū dānī t tō dicit n̄ pcipiēdam sniam t fm predicta hēo quid dicēdū ē de tenentibus quecūq̄ animalia

Legata defunctoz non implēntes quo modo tenentur vide executor.

Legata impedientes vide legatū, pmo. ff. xxviij. t. ff. Impedienti.

Legem iniquā cōdentes quō tenētur vide lex. ff. xxij.

Libellos famosos facientes quomō

tenebitur. vide Libellus famosus. §. ij.
Liberi excommunicare quomō tenetur vide. j. scripturas.
Linguates temere quō tenenť. vide
Litigiosa res. §. ij. & ij.
Locator & cōductor quō tenenť. vide de locato. §. xxiij. xxiiij. xxv. Et familia. §. ij.
Ludens quō teneat & qñ vide ludus §. ij. vō. & vij.
Magister. Utrum teneatur restituere ea acta a scolaribus. vide magister §. vi.
Maldis qñ teneať. vide Maldatus §. v. & Furtum. §. xvij.
Medicꝰ qñ tenek vide Medicꝰ. §. i.
Mercatur qñ tenek restituere vide iñ pra Mercatur. §. vltimo.
Merces ei aliqd acquirens an teneatur ad restitutionem. vide Merces. §. xiiij. & xv.
Milli permitens diuersis gḡonis quomō teneať. §. lij. in. c. missa.
Monasteriū qñ tenek ex facto mōachi. vide monasterium in principio.
Morosus in soluendo quod tenetur quomodo obligatur ad interesse. vide mora. §. ij.
Morosꝰ i reddenda alteri re. vtrum teneatur si pōt. & q sic qualitercunq; & quōcūq; pereat scōm Accursium in l. q te. ff. de rebus cre. & probatur p l. cum res. §. vltimo. ff. de leg. primo.
Nō limito in conscientia verum nisi eodem modo fuisset pentura apō alū
Nubier q̄ non est publica meretrix. Utrū teneat restituere acqsitū ex ope re luxurie. & Cr. vī tenere. p sic in l. cum te. C. de cōdic. ob tur. cim alij. vt
Nonal. ij. Restituo. ij tenent q̄ nō tenek in foro anime de necessitate: Iꝫ fiscus iniuste acqsita possit auferre per l. Lucius. ff. de iure fisci. Sed ego dissuno p cōcordia eorum que no. m. c. quia plerīq; de inu. ecc. & in. c. er trāt nulla de decī. & in. c. nō sane. xiij. q. v. q̄ aut ista mulier fac dānū alteri. puta q̄ sciendibus vicinis suis cōmittit adulterū pp pecuniā. vel aliō qō sibi dat. er quo reddit in vilipendium apud alios eiꝰ: & sic tenetur ō necessitate satisfacere iniurie facte alteri. & iō ei restituere in satisfactionē. Aliut facit sine alterius infamia puta q̄ occulte & ignoraf. & sic nō tenek restituere de necessitate in foro anime q̄ cū nullū ledat nisi seipsū. ideo nō habebit satisfacere nisi deo p pniam. Idē dic de marito q̄ pp sceleꝰ aliqd recipit. & idem de quocunq; recipiente aliqd p̄ propter aliquam turpitudinem secūdum predictam distinctionē: p̄suppositō. q̄ ille q̄ dat pōt dare cui vult.
Naufragiū patientes p̄dātes q̄modo tenenť. vide Naufragiū. §. i. ij. & iij.
Nauta quando tenetur. vide Nauta in principio.
Negligens in suo officio quō tenetur vide Negligentia. §. ij.
Omittens facere quod tenetur ne dānum detur proximo quomodo tenetur. vide furtum. §. xxvi.
Officiales accipiēdo aliqd a litigātibus quō tenāt̄. vide index. §. viij.
Pacto nudo quomodo tenetur. vide Pactus. §. iiij.
Palpās quō tenek. vide Furtū. §. xxi.
Participātes i dāno primi. & q̄ modis. vide Furtū. §. xiij. cū sequēnbus.
Pedagia exigēs vel fraudās qñ tenetur vide pedagiū per totum.
Pena quando quis tenetur soluere. vide pena per totum.
Permutatio facta in dānus qñ est restituenda. vide Permutatio. §. xi.
Pignus accipiens quomodo tenеať vide pignus. §. xij. vsq; §. xviij.
Possessor bone fidei quō teneatur, vide fructus per totum.
Quis dicitur malefidei possessor. §. Fm Pa. in. c. grauis. de re. spo. q̄ est fm eū qui possidet rem & scit ad aliuꝫ per tinere. Et eō Bonefidei possessor est qui cum ignorat se possidere alienum possidet cognitione dñi tex. est in. c. si virgo. xxxiij. q. ij.
Possessor male fidei vtrū teneat restituere nō solū rē quā male fide possidet sed ēt & fructus ipsius rei. & q̄ qui libet male fidei possessor tenetur restituere rē si extat. c. si res. xiij. q. vi. & c. cū tu de vsu. vel si pūt. aut est deterioratā tenetur ei restituere fm extimatōnē illam & distinctionē3 de qua dicī. ū. hic teneri emēte rem raptam sciēter. tenek ēt nō solū ad fructus p̄ceptos sꝫ ēt ad illos quos ipse domin⁹ percepisset si eā possedisset. c. grauis de restitu. spo. & in l. re furtiua. ff. de condi. fur. & l. si manus. §. vltimo. ff. de rei vendi. intellige si res erat fructuosa. & de fructibus qui honeste p̄cipi potuerūt. l. fructus. ff. de rei vēdi. Et quo ad conscientiā limito verū3 si dñs eos p̄cepisset si talis nō occupasset, p̄babiliter. quia si nihilominus nullos fructus hūisset. vt puta. q̄ omnino non locasset domum sic in ꝓscia nō tenek. Limito etiā p̄dicta vera quo ad possessorē male fidei q̄ rē habuit sine aliquo titulo. vt l. generaliter. ff. de re. iur. Sed quo ad possessorē p̄dictū q̄ rē habuit cū titulo. tene q̄ nō tenek nisi de fructibus perceptis & nō p̄cipiēdis. l. si fundum. C. de rei vēdi. nisi talis titulus habitus fuerit p̄ metū q̄ tūc tenerek ēt de p̄cipiendis. l. sed & partus. ff. q̄ me. cā. vbi glo. addit tres alios casus. in quibus possidēs mala fide etiam cum titulo tenek ō percipiendis. Primus est quādo titulus est habitus ꝫ interdicta legum l. quemadmodū. C. de agri. censi. & colo. Secūdus est quando titulus habetur in fraudem creditorum. l. i. ff. de his. que in frau. cre. tertius est quando titulus habetur ex emptione rei fiscalis sine debita solemnitate. nec dissuadeo in illis possessoribus male fidei
Utrum res restituenda fuerit aliena puta quia nō transiuit in dominiū ālīus aut fuerit alteri debita puta quia de iure ciuili transiuit in dominium eius sed tamen cum obligatione restitutionis: quia qualitercunq; tenetur fructus restituere fm distinctionem predictam vt patet. l. cum fundus. ff. si cer. pe. & l. indebiti in principio. ff. de condi. inde.
Et clarius in. l. vlt. eiꝰ camus. §. in fauiana quocunq; ff. de vsu. vbi dicit. Textus
Nam verbum restituas quod in hac re prētor dicit: plenam habet significationem. vt fructus quoq; restituantur & ideo cum restitui prētor iusserit vel interdicto vnde vi. etiam fructus sunt restituendi. hec ibi. Ergo a fortiori eū deus vel sacri canones hoc dicūt
Et de hoc vide Pa. i. c. grauis ō restitu. spo. & glo. in. c. nō liceat pape. xij. q. ij.
Quid si res non sit lucrosa nisi ex industria tantum vt sunt pecunie & huiusmodi. & fm cōmunem opi. theologorum vt patet per Sco. & Ricar. in. iij. di. xv. q. nō tenek restituere lucrum sed sufficit restituat principale acceptum. & hoc tene in conscientia quo ad necessitatem q̄us aliqui velint q̄ etiam teneatur restituere Lucrum vt no. Archi. xiij. q. iij. Si quis vsurā
Nota tamen secundum Sco. & Ricar. vbi. ū. q̄ si directe dedit damnum puta quia fuit necesse propter carentiam talis rei creditorem emere frumētum tempore quo magis valebat. vel recipere ab alio sub vsuris vel possessiones distrahere p̄ minori p̄tio. & huiusmodi q̄ tenek satisfacere dānū passo

Ehlp regula no. illi declinetes q̃ ali
ubeat alie causatiui alicui⁹ effect⁹ fuffi
cienter & efficaciter ita q̃ sine eo non
fed ref & tal⁹ ene ad restitutionē dā
ni causam illo ē ee effectiū alicui⁹ da
ni talis nō sufficiēter & efficaciter & talo
licet peccet ñ ē tenef ad restitutionē
Quid de expensis factis in re quā ge
possidet mala fide vide. ē. eapse. §. iii.
Descripto an excuset a restitutione
vide eodē §. xlvij. & infra vsucapio.
Raptor quomodo teneatur vide. ē.
Raptor. §. i. & ii.
Quid de vxore filijs aut alijs q̃ vsuit
de reb⁹ raptorū. §. q̃ aut talis raptor
p talē cōsūptionē aut receptionē nō
efficitur ñ solūdo & tūc dico ꝑ3 alex.
lōdar. q̃ licite de huiusmodi bonis ra
ptorū possūt vinef & recipef dūmō ii
viuant de impie acq̃sitis in specie vel
numero puta oue capone & huius
modi rapta q̃ si ita sint mixta q̃ ne
scit discernere. tūc habeāt in mente
semper vinere de iuste acquisitis & sic
licet fm predictū Alex. cum q̃ cōcor.
Hsidericus & glo. Ray. de talibus autē
impie acq̃sitis que non transeunt in
vsum raptoris nullo mō licet alicui vi
uere nisi in casibus de quibus infra di
cā q̃ nō est soluendo Si vero ex tali
cōsūptione efficit non soluendo puta
quia tāta sunt q̃ debet restituere ꝯta
alia que hꝫ tunc non licet alicui de ta
libus viuere nisi in .iij. casib⁹. primus
q̃ q̃ agit negotium spoliatorum. s.
inducēdo raptores ad restitutionē ar.
c. q̃ñ multos. xi. q. iii. & c. inter alia de
sen. exco. quod limitat Rodo. verum
q̃ñ continue instant oportunis horis
nō de illis qui solū semel in anno vel
bis instant & hoc sive faciāt in genera
li predicatione vt predicatores: sive
spāli ꝑsuasione sive sequaf vtilitas
sive non. l. sed an vltro. ff. de nego. ge
quod tūnc etiam fm directo titulo ꝯ
restitutionibus⁹ verum si spes correc
tionis habeatur & ii fiat cum tali mo
deramine q⁹ propter hoc non efficiāf
non soluendo in totum vel in magna
parte alias nō liceret ar. ij. q. vi. c. an
teriorum Secundus quando nec per
elemosinam nec alio modo honesto
potest necessaria vite inuenire naꝫ ne
cessitas non habet legem de conse. di.
i. Sicut & di. v. discipulos & de re. in.
quod non est cum magna tamē pareī
tate debet sumere & dolere in mente
atq̃ proponere satisfacere si possibili
tas adueniret. Tertius ē cū vtiliter la
borat bona raptoris augmētando si
ne conseruando aut curādo & huius
modi q⁹ hoc cedit in vtilitatē credito
rū Intellige si vtilitas est tanta ꝯtus
suptus aliter nō & q⁹ non viuat vel ac
cipiat de impie acq̃sitis ī specie. Quar
tus casus est quando quis habet nulla
incerta restituere & episcopus cū ipso
dispensauerit vt de ipsis incertis tāꝯ
pauper viuat Vlo. ēt q⁹ preciū rerum
raptaꝝ venditaꝝ nō est furtiuū. l. qui
vas. §. fi. ff. de fur.
Ratū hñs dānū ꝓximi quomodo te
netur vide. ē. furtū. §. xx.
Receptator dānificantiū proximum
vel rerum ablatarum quō tenetur vi
de furtū. §. xxii. xxiij. & xxv.
Religiosū retrahēs vl̃ a religiōe fmo
uens aliquem qumō teneaf. Vide
religio. §. lxiii.
Represalias faciens vel concedēs q̃ñ
teneaf Vide Represalia. §. ii.
Reuelare nolens rē furatā proximo
q̃ñ tenef Vide furtū. §. xxvii.
Ritam faciens quomodo tenetur Vi
de Rita per totum.
Seditionem concitans q̃ñ teneatur.
vide Seditio per totum.
Seducēs mulieres vl̃ pueros, subtra
hēdō eos qualitercūq̃ siue blādiēdo
siue minis ab his sub quoꝝ pēte sūt
qa legib⁹ vocantur plagiarii Vtrū te
neaf. §. q⁹ sic nō solū subtractos re
stituere sed etiā omne lucrū quod ha
buissent ab eis hi sub quorū potestate
erant toto tpe quo subtracti steterunt
fm. H. Jo. de platea. Inst. ō obli. que
ex delicto. na.
Quid de seducēte virginē. vide Stu
prum. §. i. & ij.
Sententiam iniustam dans quomodo
teneatur. vide Judex hic. ē.
Quomodo teneā ille ꝓ quo data ē
iniusta sna. vide Sna. §. vij.
Sepulturā recipiētes idebite qūo te
nēā vide Sepultura. §. xxxii. & xxxiij.
Simoniace acq̃sitū q̃ñ est restituen
dū. vide Simonia. vij. per totum.
Socius q̃ñ tenetur ex societate. vide
Societas per totum.
Solutionem an teneatur quis facere
obligatus ex nudo pacto. vide Pa
ctum. §. iiij.
Solutio quomodo & q̃ñ est fiēda vi
de solutio, er totum.
Scripturas falsās vel destruens an te
neatur. §. q⁹ sic insolidū de omni dā
no dato proximo per hoc: sive fiat in
libris mercatorum aut quarumcun
q̃ aliarum scripturarum. l. i. ff. ō ma
gi. ꝑue. & l. qui tabulas. ff. de fur. Idez
dic de vtētibus falsis scienter. vide fal
sarius. §. iij.
Sed quid de occultantibus. §. scōm
S. Bernardinum in tractatu restitu
tionuꝫ q⁹ peccant mortaliter nec pos
sunt absolui nisi publicent. nō tamē
tenēntur ad restitutionem: nisi quan
do requisiti malicioſe pandere nolue
runt ex tali occultatione postea deuē
tum est ad talem conditionem q⁹ cre
ditores sua habere non poterunt qa
sic tenentur de omni damno eo quia
cām dant efficacē damno proximi.
Quid de illo qui ex litteris suis dat dā
num proximo sicut si aliquis mercā
tor scriberet q⁹ alique merces valent
multū in tali patria cum nō sit verum
§. q⁹ aut litere dirrigebātur ei cui de
dit dannum & sic tenetur ad restitu
tionem ei. Aut nō dirrigebātur ei sed
ipse eas aperuit. Et sic licet mortaliter
peccet scribens: tamē nō tenetur ad
restitutionez: sed sibi imputet qui eas
aperuit. Si aūt missit tuj. vt fraudulen
ter decipiat aliquez. sic scribens tene
tur insolidū & ctaꝫ exequens si scien
ter hoc fecit vltra peccatum mortale
quod cōmittunt.
Sponsalia contrahens quādo tene
tur. vide Sponsalia. §. xvi.
Stuprans virginem quando tenetur
vide Stuprū. §. i. & ij.
Tabellio quādo tenetur: & quomodo
vide Tabellio. §. vi.
Talias exigens qūo teneā & q̃ñ. vide
Talia. per totum.
Testis quando tenetur. vide Testis. §.
xxvi. & xxx.
Torturam faciens alicui indebite. vi
de Tortura.
Transigens propter indebitam can
sam quomodo tenetur. Vide transac
tio. §. v.
Turpe lucrum. Vtruꝫ turpiter acqui
situm sit de necessitate restituendum.
§. q⁹ aut acquisitum turpiter. i. cū pec
cato fuit acquisitum interueniente do
lo fraude vel extorsione seu metu aut
deceptione & huiusmodi casibus in q̃
bus datur repetitio per actiōes de do
lo: vel metus causa & similes: vel per
officium iudicis. Et sic tenetur de ne
cessitate restituere illi a quo sic extor
sit: vel eius heredibus si quos habet
& scit: vel saltem pauperibus si igno
rant. & i hoc cōcordāt doc. sequentes

Inno.i.c.q; pleriq; de inu.ec. Aut acquisiui cū pcō ⁊ utpiter fuit acqsi tū sine dolo fraude ⁊ ceteris ꝓdictis uta q; ei q; dedit nulla cōpetit repetitio per actōes vel per officiū iudicis. ⁊ illo casu fuerūt uarij doctores hodie. in.c. cum sit de iudeis tenet indistincte q; ē restituendū partibus alij i.d. c.q; pleriq; allegātes Inno. sed i cōclusione tenēt ⁊ sic videtur quasi cōmuniter Sz cū multo iure ꝓbet dicto ꝓdicto Sz cū multo iure ꝓbet dicto q; si bonū ꝓsilium et pauperes erogentur et sic sanctificat in quo deliquit tū nō est de necessitate salutis ⁊ hoc ts cur.in.d.c.q; pli; ⁊ glo. Ray.in simo de raptō.§. Sed q; ō socarijs Et iudicio meo cū doctis Inno.i.d. c.q; pli; ts cōuer doc.q tenēt Sriū p se adducant ⁊ male q; si intelligeret illud qđ dicit ipse Inno.forte necessarij q; sacerdos debeat ei iungere vt i pios usus expēdat qđ acquisiuit faciēdo illicitas negociationes vel quod alias iniuste acquisiuit sine calūnia alicui facta certe sibi Sdiceret q; supius ibidē premisit q; vbicūq; aliquid male queritē vel ex negociatione vel extorsione ex qua tū restituere nō tenētur nō dīnat eū si heredib⁹ relinq̄t Itē ibidē dixit q; mathematicē nō tenentur restituere in casu ꝓdicto Idem dicit de eo q; in ludo aliqd lucrat q; nō tenentur nisi fuerit in dolo aliū trahendo ⁊ tūc in eis petō acquirunt. Et tō oportet intelligatur q; sacerdos dz ei iungere vt restituat pauperib⁹ ō bono ⁊ equo non tñ de necessitate ⁊ sic tenet q; talis auctus naturale in retentione pp cōsensū dñi traditio. Nam nihil tā naturale q; vt acquisitio fiat ex voluntatē dñi traditio vt in.l. nihil.ex naturale.ff.de re.iur.⁊ Insti.de re.diui.§ per traditiones Et facit optime qđ habet i.c.fi.de simo.⁊ glo.in summa. visi q.v.⁊ in.c.ex transmissa de elect. Et ad.c.cum sit de iudeis qđ adducit Host.dico q; in pcō illud ē statutum q; aliquis offitū ꝛ dispositionē iuris. q; nō excedet casus sui Silr si obstat c.si sane casi.q.v.q; loquitur ꝓsultue ex pau.in.d.c.q; pleriq;. Nec etiam c.si qs xxxmax.xvii.q.iij.⁊.c. magne ⁊.c.q; lup his de voto q̄ allegat Inno.q; nō ꝓbant dictū suū si sic intelligit vt teneatur ō necessitate Quod no.bene q; facit ad multa

¶ Utrū recipiēs aliqd ꝓ cessando a ueratione indebita ꝓmui teneat illō restituere.ex.Fm Pan.in.c.Dilectus. de simo.q; sic facit.l. prima ⁊.l.generaliter.ff.de calū.⁊.l.iuj.§.q̄stione.ff.ō condi.ob.tur.cām Nō diuersitatis ē q; est cū calumnia.acquisitū ⁊ sic ꝛ voluntatē dñi sed in casu ꝓcedēti nō. Et ex hoc ꝓz q; qui qs dedit aliqd vel ex timore et reuerentiali vel vt ꝓsequeretur suū debitū vel euitaret aliqđ malū ille q; extorsit ex predictis causis tenetur ad restitutionem nisi ille liberaliter velit dare

¶ Sed quid de hipocrita q; sub forma boni xp̄iani vel religiosi cū nō sit elemosinas acquirit.ex.Fm Inno.in.c. quia pleriq; de inu.ecc.q; tenēt ad restitutionez nō forte illi qui dedit q; mercedem suam iam est consecutus. Sed ni dic clarius ex Jo.de Ripol. in Scrib⁹ suis q; aut talis dans elemosinam vel quid aliud errat in persona Puta quia credit dare Ticio ⁊ dat Dyno sic Dynus tenetur ei restituere vt illi cui intendebat dare Aut errat i forma puta quia dat diuiti credens dare pauperi ⁊ sic talis recipiens tenetur ei qui dedit vel pauperibus restituere nisi ipse recipiens effectus fuisset postea pauper. Aut errat in cōditione altera puta credit dare Sancto vel

celebraturo ⁊ hūsmodi ⁊ nūc si cōditio nō inest recipiens tenet restituere vel satisfacere p se vel p alium secūdū intentionem dantis Alij dicunt sive rum hoc si datus est precise tanq̄ ex causa finali pp illud sicut si daret sic exprimēdo sec⁹ quando dat q; sic credit q; tunc ñ tenetur sicut si darem tibi quia credo sis amicus meus cum tamen nō sis q; non teneris restituere ⁊ magis placet q; vt dicit l.si repetenti.C.de condic.ob.cau.da. Cōditio in cōde retenta nō inducit repetitionē maxime in casu isto q; vt supra dictū est talis dās illi quem credit sācū ls nō sit tam habet mercedē suaz ꝓ qua dedit.s.ꝓ deo q; indicabit causa finalis ex quo aliud nō est exp̄ssum Et ex predictis patet q; illi quezstiones qui faciunt se talis religiōis cū non sint ⁊ qui promittunt dicere missas cum non dicāt ⁊ q; nutriūt multos infirmos vel redimunt captiuos cum tamen nō faciant q; tenent ad restitutionē vel illis qui dederunt vel ꝓ quo dederunt quia ex quo petunt ꝓ tali causa dantes intelliguntur dare ꝓ eadem si aliud non exp̄mant. Nec obstat dicta.l.si repetenti q; satis causa ē expressa ex quo petūt pro ea. Secus de illo qui petit pro deo licet fingat se sanctum ⁊ ille non daret si sciret eum non forte sanctum quia causa ꝓ qua accipit est Solus deus licet secundaria Sanctitas ficta que non attenditur sed causa principalis.

¶ Tutor quomodo teneatur vide administratio.§.i.

¶ Vendentes rem plus iusto precio quō tenēt vide ēptio.§.vi.

¶ Venatores dātes damnū in agris qui tenēt Vide venatio.§.ij.⁊.iij.

¶ Visitator a visitatis recipiens aliquid quando tenetur Vide Visitator §.iij.

¶ Usufructuar⁹ qui tenet vide usufructuo.v.§.vij.⁊.xij.

¶ Usurarius mentalis Utrum teneatur restituere id quod est sibi datum a mutuo recipiente vltra sortem .&.q licet doctores sint contrarij Ju hoc tamen eos ꝓcordando sic distinguo videlicet q; aut mutuū accipiēs dat liberaliter credens mutuantem hoc nō exigere aut velle ⁊ sic non tenetur restituere de necessitate ⁊ isto modo intelligēda est opi. Ricar.in.iij.di.xv.q. v.arg.v.⁊ Sco.e.di.Alex.lombar.⁊ Lar.in.c.consulit ⁊ in Cle.ex graui de vsu.qui tenent q; non tenetur restituere. Et facit ꝓ hoc tex.in.l.inter omnes.§. recte.ff.de fur. Ubi dicitur contractas rem credens indebitum dominū cōmittit furtum sed furto non est obligatus si dominus erat dolens ad idem facit Insti.de obli.que ex q̄si delic.na.§.placet in fi.nec obstat.l. si ego la prima.ff.si cer.pet. Ubi dicitur q; si voluit tibi rem donare ⁊ Tu credebas eam tibi mutuo dari non efficitur tua ante consumptionem quia in hoc casu inuenio recipientis ⁊ concedentis discordant: sed in casu predicto concordant quia ille liberaliter dat ⁊ iste sciet se liberaliter datum recipere. Item non ob .ratio Jo.An.in mercurialibus in regula peccatus q; contractus a principio fuit vitiosus ⁊ ideo effectus similiter quia verum est si effectus procederet a vicio contractu sed non est verum ꝓz procedit ab alio .s. libera donatione qua ille donat ⁊ iste donatum liberaliter recipit Aut mutuum recipiens non dat liberaliter .Sed ideo dat quia per si-

gna videt mutuantem se velle, aut ne
mutuū auferat. ⁊ nō sic dat ⁊ tunc dic
q̄ talia tenet accepta restituere de ne
cessitate. Et sic limita ⁊ intelligē. c. cō
sulitur de vsu. Inno. ⁊ Host. ac Pa.
ibidē cū Jo. an. in. d. regula peccatis
qui tenent q̄ tenentur.

1 ¶ Si quis forte poterit si dicit habi
ter vsque. & q̄ si signis vel circūlocutō
nib⁹ significauit q̄ aliqd vellet vltra
sortē ⁊ nisi tenet restituere q̄ nō ha
bet dedit q̄ vt dicit. L. si cō nō fuisse
ridi. §. idē papinianus. ff. mādati. q̄ qui
do aliqs simpler rē p̄cedu p̄sumit do
nare illi qui pius donauerat sibi. Sic
ppositō q̄ ex signis ostēdit se nō mutu
are grauis cō credēdā ē etiā illum co
acto dare. l. non grauia. Si cō nulli si
gnū ostēdit q̄ vellet aliqd vltra sortem
is posset q̄ gratis mutuabat fatēdū est
ē ei grauis ōdūsse. Et hoc sec̄ nisi ali
ud de mente eius p̄stet

2 ¶ Vtrū ille q̄ mutuauit gratis teneat
restituere id quod sibi datū est a mu
tuū accipiēte. & q̄ si credit eū gratis
dare nō tenet. Huius ille nō gratis de
derit q̄ vt dē in. c. sicut ep̄s. 1. q. ii. nul
la obligatio suscipiēti culpe maculam
igerit q̄ nō ex ībitēs pentē, peccat
⁊ obligatio annodatoꝝ iustā parit rece
ptiōēs p̄ errorē soluti. l. si testis. §. i. ff.
de fideiusso. nisi eēt error facti alieni
vt puta putabat p̄ suū, peiuratorē esse
primissū cū tū nō esset q̄ sic teneretur
Rodo. ⁊ allen. dicūt q̄, nō tenetur q̄
diu bōa fides durat nec de cōsūptis
scit posse q̄ scit q̄ nō liberalr dedit te
net de extantibus nisi p̄ vsucapionē vl
p̄scriptionē ista scā essent. q̄ opinio est
tutoꝝ in p̄scla q̄ illa Lau. de rodul.
in suis Scriptis q̄ dicit q̄ ēt non tenet
posse scit nō liberalr ōdūsse ⁊ addit
idē Rodo. q̄ talis q̄ dedit si habz de
bonis ipius mutuū datis q̄ potest sibi
per retentionē cōsulere de eo q̄ solui
in p̄scla q̄ verū est aū p̄scriptionez
sed non post.

¶ Vtrū vsurarī⁹ teneat nō solū resti 3
tuere rēs ⁊ fructꝰ vt dic. §. Possessor
malefidei. Et sic de lucrato ex pecu
nia vsuraria vt ibidē. §. primo

¶ Vtrū inducens aliquē ad fenerādū 4
cōsulēdo vel pecuniam mutuando vl
societatē ineundo ⁊ hmōi teneat ad re
stitutionē totius vsure. & f̄m alex. lō
bar. ⁊ Hō al. titlo. de vsura. v. ac. Ro
do. q̄ nō nisi ig̃nū p̄uenit ad eū q̄ in
dēbito mutuū sub vsuris nō damnifica
tur. primus sz i exigendo vsuras alij
nū dūt q̄ teneāt q̄ nō credo.

¶ Vtrū p̄sonete seu sensales vsura 5
riox Jetuū teneant restituere oēs vsu
ras ipox. & f̄s Bal. in ti. de p̄trouer
sia feudi terminanda. §. sicut q̄ nō Sz
gl. in. l. si sciēter. ff. ad. l. pōpe. ō pari. i
distincte vlt. q̄ teneat cū q̄ conuenit
Bar. ⁊ Ang. ibidē q̄ dūt q̄ pari pena
sūt puniēdi tales p̄sonete sicut illi qui
faciūt Jct⁹ hoc idē tz Girar. obdosi.
⁊ ad idē facit. l. is cui⁹ ope. in p̄cipio
ff. de adul. multo fortiꝰ minister alius
xxxvi. di. sicut nō suo q̄ credo verū
de p̄sonetis coopantib⁹ in exactionib⁹
vsuraꝝ vl̄ inuenientib⁹ cautas fictiōes
gb⁹ vsure soluntur q̄ dūt dāt cām ef
ficacē. Non aūt credo vez de p̄sone
tis solū coopantib⁹ vt mutuū det
poti⁹ p̄ necessitate debitoris ar. no.
i. l. si quaꝝ. C. de ope. liber. immo. nec
peccāt si ad hoc nullā iducūt vt sene
ret sed solum ad gratos dare sub vsu
ris accedunt.

¶ Quid ō notarius q̄ cōficiūt instīa 6
ō ōbito vsuraꝝ. & f̄s Girar. obdon.
q̄ aut palliāt vsuras in istīs puta qa
faciūt cartas de duplo vel sub noīe
ēptionis ⁊ hmōi ⁊ sic tenētur totā vsu
ram restituere. Si vsurarius ipse non

restituet nisi fm quosdam hoc facerēs
i fauoꝛē ponus receptoris mutui qui
vsurarij q̄ō pōt teneri tz mortalr pec
cet instīm falsū facio. Si aūt nō palli
ant vsuras sed apte p̄s per instīa nunc
nō tenentur q̄ nō dūt cās efficacem
⁊ f̄s Bal. in ḡsica ō phi. seu. alie. p se
de. c. ii. tales p̄ficiētes scienter instīa i
fraudem vsurarū ōbēt olim ab offi
cio āmoueri ob infamiam ar. in ver
boꝛ scriba ibi posito

7 ¶ Vtrū testes talū instīoꝝ silr tenea
tur sicut notarij. & q̄ sic f̄s p̄dictam
distinctionē q̄ instīa nō valēt sine re
stibus Idē dic de platis q̄ se subscri
būt vel sigillāt cedulas vsurariorum
⁊ cum his concoꝛ. Host. Host. ⁊ Di
recto. n. de vsuris.

8 ¶ Vtrū aduocati p̄curatores iudi
ces statutarij ⁊ alij q̄ patrocinio ⁊ fa
uoꝛe sciēter vsur̄ i iudicio vel eē iudi
cū exigūtur vl̄ restituūt cū repetun
tur teneantur ad restitutionem. & q̄
sic insolidū nec excusant ex eo sorte
q̄ scripturē eis porrecte appaꝛēt in
se si p̄scia eis dictabat q̄ erāt de Jcti
bus vsurarū f̄m Host. ⁊ Inno. in. c.
Michael de vsu. ⁊ Archi. in. c. si qs
oblitus. xliij. q. iiij.

9 ¶ Quid de vsus terraꝝ q̄ in terris
suis vsurarios morātes nō cogūt vt
vsuras restituāt. & f̄m Rodo. q̄ tenē
tur insolidū si pōt ⁊ nō faciūt ēt si nihil
perueniat ad eos. Aller. aūt lombar. di
cit q̄ tz mortalr peccēt tū restituere
nō tenētur nisi ingr̄uz p̄uenit ad eos
de ipis vsuris. Hō autē mortalr pec
cēt nō credo verū nisi de indeis vsu
rariis de q̄bus p̄cipit eis in. c. p⁹ mi
serabilē de vsu. vt cogāt eos ad resti
tuēn. vsuras ertorias. Et silr posset di
ci quo ad ipsos esse veram opi. Ro
do. quo ad xp̄ianos vsurarios nō
credo q̄ peccēt mortalr vel teneant
ad restitutionē nisi q̄s regiū nolēt iu
stitiam mīnistrare

¶ Vtrū socij tutoꝛes factoꝛes ⁊ huius 10
modi q̄ ad vsuram dūt vl̄ vsuras exi
gūt p̄ alijs teneant ad restitutionē. &
f̄s Rod. q̄ si apō eos resideꝛ ōnis p̄n
cipalis auctoritas mutuādi sic tenēt i
solidū si illi p̄ q̄b⁹ dederūt nō restitu
ūnt. Si vō nō fuerūt auctoꝛes sed so
lū executoꝛes sicūli q̄ ad solā manu
alē traditionē vsurarū mancipati fūt
ita q̄ ipsi nō tangāt p̄tiū Jctuū ipsoꝝ
nec cū eis Jhit pactū ō vsura sz solū
pecuniā trādūt ⁊ pignus recipiunt: hic
tz mortalr peccēt nō tenent ad resti
tutionē nisi coactiue exigant vsuras.
His cōcoꝛdat Girar. obdo. Ray. ⁊
Bertolomeus brixiēn. in. d. c. sic nō
suo ⁊ addit Hō. q̄ ille in cui⁹ vtilitatē
vsuꝛa est tenet p̄cipalr alteri i solidū
l. ex hoc edicto. §. i. ff. de eo. p quē fac.
erit. ⁊ l. elegant. §. pe. ff. de dol. Pa. i
in. d. c. Michael vult ēt vt in p̄mo
casu non teneantur si vsurarius est
solūēdo f̄s qō diri tenet

¶ Vtrū pupill⁹ p̄ quo tutoꝛ multos 11
Jctuos vsurarios fecit teneat restituere
& q̄ si pupill⁹ dicat tutoꝛi tūo tpe ha
buisti peccuniā meaz ⁊ ppea ista reti
neo. p lucro qō debeo ex ipa habet
⁊ sic ista itentione retineat ñ tenet re
stituere tz sit ō cū in suā vtilitatē sed so
lū tutoꝛ nisi vsura excederet modera
tū lucrū qō p̄cessisset si i possessiones
vl alia iusta negotiatione et debebat
ipsā p̄scriptiōz vt p̄s i ira tutella. §. ii.

¶ Sed nūqd cū vniuersitas ciuitas 12
vl collegiū recepit vsurariū emolumē
tū singuli teneantur insolidū restituere
& f̄s Host. in sūma ti. ō pe. §. fi. q̄ sic
f̄s Host. in sūma ti. ō pe. §. fi. q̄ sic
licz cū vniuersitaꝛ ñ sit cā singloꝝ. xii.
q. ii. q manumittit. nec obligant tāq̄
vniuersitas q̄ aiam nō hēt tz tāq̄ sin
gli. c. cōqstus ō vsu. c. sic vic. vii. q. i.

c.ñ bñs.cxiiij.q iij.Lmeñ.§.aladuer tendi.ff.q3 me.cñ.Concordat Joã. an.p° alla.l.d.c-cõsñt'ied mõal.situ. vlira.r.r Rod limitã hoc verũ de regenab°.r.p hñbere valentibus vel exhñlib° aut porcipiẽtibus talr sene rari nõ ãt de alijs nisi percipauerit eõ modo burtale vl er bonõi fleuan fue rit ab exñlij q̃ secũlr de suo q: tũc in tẽpi reñuere tenẽt r,nõ pl°.r hoc ts in ꝓcia cñ q̃ CBon 2co:. Per° de palu.Luij.de rr.r Alten.r Jo.an. in.d.c.cõsñtio de vsu.

13 C Item ipediẽs volẽ.ẽ mutuar ẽtio r facẽs et mutuet ſ vsurã tenear ad reñuationẽ.ẽ.ꝑ3 Rodo.q: sic q: impedit idebite primi exhñtẽ Jdez vic de ipedite ſeni licitũ r reducẽre ad ſtũ vsurariũ Lõco:.CBoal tit. Vlira.ij. Jdẽ vic de ꝓfessorib°q ab solauit vsurgios aut reꝯpuit ad tacꝯa vl'ie'politarũ q: tenẽt reñuere si ex tali ẽnegatione fuisset facta reñutio.

14 C Quid õ fideiussorib° vsurariorũ ẽ.Lau.de rectsl.i fmio ſcrib°ꝑ3 lap. r Pau õ lea3 artio r multos alios qõ ẽt ſ pncipalẽ se ꝓstituit p vsurio reñt mẽdis q: nõ tenentur nisi i tñ i q̃ntũ vires hñditatis vsurarij tpe fideiussio nis valebãt r ſ pl° nec min°.Dstin guit tñ idẽ pau.iter fideiubẽs simplr p vsurio reñtuẽdis r sic nõ teneat nisi vt deñ ẽt r iter obligare se simplr ad reñtuationẽ vsurarũ q: talio tenẽt q̃ũ sue facultates portãt ts vsurarius sit non soluendo

15 C Item heres teneat reñtuere oẽa vsuras ill' cui' ẽt hẽs.ẽ.q sic.in q̃ũ hereditas sufficit ꝑ3 cõũ doc.i.c. cum ut r.d.c.tua nos de vsu.r vide. ẽ.heres.§.iuſ.r.vi.

16 C Item qñ duo sũt hides vsurarij õ bẽnis ffitmẽt.c.r diuisa hñditate de mille iter eos vn° efficit ñ soluẽdo de ꝓo.an alt tẽnetur r totũ õ ipio.c.ẽ. Pe.de ancha i regula pei venia õ re. tur.lib.vi.q.xviij.q ts diuisa hñditate obligatio,hñditaria diuidat ipo inf.l. i.C.ñ cer.pe.r.l.p hñditartio.C. õ he redi.vfact.vẽ.Et sic si vn° efficiat nõ soluẽdo in foro ciuili alter ñ teneat.l. legatoꝝ.ff.õ le.i.tñ in foro caõico in q̃ dicit ter.i.d.c.tua nos q: hñdes ea sit distinctõe cogẽdi q̃ detiñt si viue ret q̃ ad ea alienũ ex õdicto r pcõ p uenẽs tenẽt ſ solidũ nec in tali ere hñt locũ diuisio xii.tabulaꝝ ar.d.c.cñ tu õ vsu.r vt dicit ẽt pa.i.d.c.tua noo.co mmuiter doc.in fauorẽ aie hoc sequũ tur ts ego p clariori itelligẽtia distin guo q: aut loqmur i fb° formalr dat p vsuril r sic cñ talia sp sit obligata ill' q ea ꝺerũt tenẽt õ necessitate illa re stituere q̃ qs illa hñerit vt i qõe scñn ni patebit.Alur sũt res spãlr ẽpte õ pe cũia vsuraria spãli alicui° r sic silr te nẽt illo de q̃ꝑ pecũia sũt ẽpte.d.c.cñ tu.Alut loquuntur õ alijs reb°q ñ sũt formalr date p vsurio nec spãlr ẽpte õ pecunia vsuraria.Et sic tene q: cum bona vsuariorũ ts cõẽs opi.moder noꝝ doct oꝝ i.d.c.tua nos ñ sint tacite hipothecata p vsurio ſstituẽñ.q: ñ tenentur õ necessitate nisi p medietate Quis alter hẽro sit fact° ñ soluẽdo ts vicãt doc.q opi.gl.d.c.tua nos r ãtiq̃ doc.q tenẽt q: oia bõa vsuariorũ sũt tacite hipothecata sit i foro aie pra ticãda q: itellige õ bono ꝓsilio cñ nul lo iure ꝓbet r ꝑ3 hãc distictionẽ itelli ge r limita Pe.de ãcha.r doc.i hoc.

C Quid de accipiẽtib°õ bõis vsura 17 rioꝝ.ẽ.distiguẽdo q: aut accipiũt res i spẽ datã,p vsurio q̃ ñ trãsit i dñium vsurarij r sic ts idistincte q: tenẽt eam reñtuere si extat vt notabilr tenet.bal. i.Lrẽ quã i fi.C.de iur.do.nec ꝓt extia tionẽ dar̃ ꝑ volũtatẽ dñi .l.ũ.i ꝓn.ff.

si cer.pe.r ter.ẽ clar°.xii.q.vi.si reo r i.c.cñ tu.õ vsu.Et q̃ nõ transferat dñiũ vide.ſ.vsura.ij.§.xvij.aut acci piãt nõ rẽi spẽ datã õ q̃.ẽ.ff.ꝑ3 alã q̃stiõ q: r tũc distiguo q: aut vsurari° cum talia accipiat ẽ nõ soluẽdo: r sic si hoc sciãt restituere ẽt obligãt q: dant dñi eãꝝ efficaẽ.r si dubitãt an sit nõ solꝰ uẽdo dico q: si reo adhuc extat q: te nẽt: ne,p re tpali i otierie aliꝝ ponãt ꝑ3 alex.i.iij.ꝓte.Si vo ignorãt r ere debit,pbabiliter q: õ bõis ims eis da ret sic nõ tenẽt õ ꝓsũptis bõa fide du rãte ꝑ3 solũ õ extrãb° nisi i q̃tũ fci sũt locupleno:res.aut cñ talia acceperũt erat soluẽdo:r sic nõ tenent ẽt si post ea fact° ẽ er alia cã ñ soluẽdo: nisi eẽt res hita seu empta er pecũia vsuraria quã si habuit ntulo lucratiuo põt ille er cui° pecuniis ẽ ẽpta de egtate cõnica cã ab eo aduocare officio iudicis vt ps p glo.r doc.i.d.c.cñ tu i fi. Ed dit tñ Bo.r Bof.q: si talio res eñ ex cã lucratiua puenit ad illũ q̃ solucrat vsuras.q: ille cui ꝑus bõata fuerat li berat.l.cũe õbitores.ff.õ act.r obl. r ẽt vsurari°.Si vo habuit ex titulo onerolo sic nõ tenẽt restituere: Quis postea efficiat nõ soluẽdo r ex ꝓdictis ps qd dicẽdũ õ multis qõnibus.

18 C Quid de emẽtib°pignoza ꝓdita ab vsurario.ẽ.q: tenẽt sic emẽtes rapta r ꝑ3 illã distictionẽ õ q̃.ẽ.emẽtes.verũ ẽ q: poterũt repetere vl'retinere id qõ vsurar° sup illo pignore mutua uit.Posset ẽt teneri q: si reo nõ extat vel ignorãt dño ei° si extat nõ teneri talẽ emptorem dare paupib°:nisi solũ illõ pl°qõ valebat res vlira id quo eã ab vsurario emit ts tun° cẽt dare to tũ excepto mutuo accepto ab vsura rio ab illo q̃ eam pignoꝝ auit.

19 C Quid de filia vsurarij dotata.ẽ.q si rẽ hũit datã i spẽ p vsurio tenẽt idu

flicte sicut dictũ ẽ õ emẽte pignora ſm illã modificationẽ.si vo habuit sic no tenẽt.nisi p hoc sit fact° nõ soluẽdo.r hoc sciebat gener q: si hoc ignorat et nihilomin° ꝑ3 Rod.potit dotẽ recipe r retinere eñ si postea sciat q: ẽ nõ sol uendo.qõ ẽt dictũ mirabile r nulli ñ placet q: nullo iure ꝓbat si vo p hoc nõ ẽ scũs ñ soluẽdo sed postea ex alia cã nõ tenẽt gener q: hꝫ dotez ex mu lo onerolo. Nec ẽt filia fm Jede.ꝓxi. xxxi.q: ts hẽat dotẽ post solutũ mri monũ ex eñ lucratiua q: tũ ella nõ ẽt pecũia q̃ trãsiũt i bõis marit ts ẽ alia q̃ ꝓficiscit ex bonis marit ꝓ nõ tũr Nec obstat ter.c.cñ tu de vsu. fm eñ dẽ Jed.q: vt dicit bgl' de possessiõib° ẽpẽ ex pecunia vsuraria.r ts.d. Ant.r Da.r pe.õ ancha.videant tenere q: imo tenẽt.q: ts ñ sit illa tñ succedit lo co illi° pecunie date. Jtẽ q: mulier nõ hꝫ ẽrtã sua nisi deducto ere alieno.l. Papinian°.§.iuj.ff.õ inoffi.testa. cuꝰ qua vr ꝓcordare.Sco.in.iij.xi.xv.tñ ego credo vltimũ dictũ Jede. vt ps p ꝓdicta nisi esset possessio ẽpta ex pe cũia vsuraria r data p dote q: tũc solu to matrimonio teneret filia eã restituer si pater eius fo:et postea fact° non sol uẽdo.per.d.c.cum m.q: factũ legitime nõ ds retractari.

C Quid faciet gener aut filia q̃ dotez ꝛo habuerũt aut de reb° in spẽ datis pro vsuris.aut cñ socer esset nõ soluendo ẽ.fm Strar.obdoñ.q: ille p quẽ non stat qn restituatur excusatur in consciã q: vnus sine altero restituere nõ põt durante matrimonio. Remedium tñ esset vt si pater habet multa incerta ad restituendum r esset soluẽdo p certis adeat ep̃m qui ei dictã dotem tam quã pauperi concedat. si non sunt ha bita in specie pro vsuris aut compo nat cum creditoribus.

21 ¶ Quid de famulis vsurariorꝝ. ⁊. q. aut fuerit viliter. puta laborādo agrū vel edificādo domū. vādo curā rerum ⁊ huiusmodi. Et sic si vsuras pōt cōpensari cū eo q̄ accepit p̄ mercede sic licite eā acciperint. siue sint vsurarij siue non. nō dūmō nō acciperint soluendo vel nō dūmō nō acciperint soluendo. nō fuerit viliter sed pon⁹ inutiliter sicut q̄ canes. aut accipitres custodiunt ⁊ huiusmodi. sic si ē nō soluendo nulli mercedē p̄ñt accipere. ⁊ si acciperint tenēntur restituere. Idē dic de vē denūd⁹ res ad gulositatē vel pompā pertinentes. q̄ nō restituēdi dāt cām et efficacē. facit. l. ait p̄tor. ff. ō his q̄ i fraudē. ⁊. l. fi. in prin. ff. de eo p quē fa. erit

22 ¶ Utrū ille q̄ mutuat pecuniā vsurario possit recipere eā⁹ restitutionem. ⁊. q̄ aut mutuat sciēter ad ludū vel alio modo ad cō sumandū inutiliter ⁊ sic si est nō soluēdo nullo mō pōt recipere eius restitutionē. ⁊ si recipit tenetur restituere. Sēd ignorabat probabiliꝰ q̄ vellet eā inutiliter ꝓsumere sic ⁊ ꝙ Pe. de Palu. in. iiij. di. xv. ⁊ Alsten. ⁊ Rodo. poterit recipere eius restitutionem multo magis si dedit vt viliter eā expēderet. Idē dic q̄ debentes habere ab vsurariis ex ſcto vel quasi. vel ex dicto vel quasi. q̄ pōt recipere quod sibi debetur. ꝙ vsurari⁹ sit non soluendo.

23 ¶ Quid de seruientibus vel ministrantibus necessaria ad vitā vsurarii. ⁊. q. ꝙ q̄ ad fortū cōtentioſū si nō est solūdo nō possint recipere mercedem. vt colligit ex glo. in. c. q̄ in oībus de vsuris. tū in cōscia credo possint recipere. nisi sint tales q̄ ex p̄cepto caritatis teneant ei facere elemosynā ⁊ subuenire. q̄ō q̄ si sit hēs. ō. ⁊ elemosyna. ꝙ. i.

24 ¶ Quō recipiētes elemosynas vel virtutes de bonis vsurariorū licite possint hēs. ō. Raptor. ꝙ. prio. ⁊ fm illam diffinitionē. q̄. q̄ ad dcū vsurarius rapaxor comparatur circa bona habita ex vsuris.

¶ Uxor q̄ nō pōt dare elemosynas ⁊ accipere de reb⁹ viri. vide Elemosynas. ꝙ. vij. ⁊ infra Uxor. ꝙ. v. cū sequentibus.

Restitutio

sēdo. ꝙ. cui faciēda sit ⁊ q̄ ordine. Prio cuius declaratiōe queruntur plura.

1 ¶ Utrū res rapta vel qualitercūq̄ accepta iniuste a vō dño sit semp ei restituēda. ⁊. q. sic regulariter. iij. q. i. reite gāda de re. spo. q̄si p totū. ⁊ ō homici. sicut dignus. ꝙ. cos. Fallit tū hoc in quib⁹ casib⁹. Primo si iusto bello postea sit ꝓuatus ea scō a si. edicto imperiali siue ecclesiastico sit ei interdicta ad tpo vel simpliciter. ō hūi. c. Excōi camus el pnio de homi. c. p humani li. vi. Et tūc restitutio differet. si interdictū est ad tpo. vel dabit illi cui ē applicāda p tale edictū. Tertio si dñs est pupillus vel furiosus aut minor. q̄ tūc non illi sed tutori vel curatori eius restituet. Quarto q̄si dñs mortuus est q̄ tunc debet restituere heredibus. ppie dictis ⁊ q̄ sint habeo. ō. he res in princi. ⁊. ꝙ. ii. Et si dñs in morte oīa sua relinquisset pauperibus distribuenda tūc pauperibus dō dari ꝙ Inno. in. c. q̄ō sicut. de elec. Quinto q̄si leno nes ⁊ huiusmodi aliq̄d acceperūt a p̄latis ecclesiasticis q̄ restitui ñ ei dō is eius successori vel successori vtīn utilitatē ecclie expēdant. ar. c. si q̄s in arrio. xvij. q. iiij. ⁊. c. cū voo de offi. ordi. ⁊. c. de hoc ō simo. ⁊ hoc auctoritate iuris ciuilis ꝓtarij fm Ricar. vel fm Hosti. ⁊ glo. Ray. si ecclesia satis abūdat habitur pauperib⁹. ar. d. c. si q̄s in arrio.

⁊ hoc idē ꝙ mō alii. ti. Restitutō p̄sō.

2 ¶ Utrū res ablata ab eo qui no erat dñs sed iusto titulo possidebat sit ei restituenda. ⁊. q. sic nec ē o dñs dō restitui sine eius voluntate. l. is cui⁹. ff. ō fur. ⁊. l. si. q̄s ꝓditionis. C. loca. et si sit fur q̄ ei tali titulo alteri dedit dcā. l. si q̄s. Fallit hoc q̄n ea receptūset sub tali titulo. in fraudē ei⁹ dñi. q̄ tūc teneret facere q̄ dñs ei⁹ hēret eidē denūciando rē cautē tū sine scādalo alicuius. xvij. q. v. hoc videtur.

3 ¶ Utrum hūtes ō hōis infidelium ex vsura ⁊ huiōi teneātur eis restituere. ⁊. Fm ¶ Bonal. ti. Restitutio. ti. q. sic nisi ecclesia bēat bellum cōtra ipsos q̄ tūc nō eis ꝙ pauperib⁹ xp̄ianis restituere debent.

4 ¶ Utrū acceptū ex turpi cā respectu dāti in casu in quo restituere tenetur possit restitui illi q̄ dedit. ⁊. q. nō. sed dō pauperibus erogari. si ille qui dedit potuit alienare. q̄ in pari cā turpitudinis potior est conditio possidētis. l. si ob turpem. ꝙ. pozzo. ff. de ꝓdi. ob tur. cau. ⁊. l. ii. C. eo. ti. iuncto. c. cum in. de vsu. Fallu. hoc in. quib⁹ casibus. Primus q̄n in iniuriā alterius est datū. q̄ tunc illi in cuius iniuriam est datū dō restitui. vt p̄ in simoniace dato. q̄ō restituitur illi ecclesie in cuius iniuriam est datū. d. c. de hoc. Secūdus casus est q̄n turpiter datū ⁊ acceptū. ipso iure applicatur fisco vel ꝓuato. q̄ tunc nō debet dari pauperibus. sed illi cui applicatur. q̄ de alieno nō est faciēda elemosyna. i. q. i. nō ē putanda. Sed tū excepto isto casu Fo restituisset ei qui dedit erit liberat⁹ ab obligatiōe restituēdi q̄ nullo iure hoc ꝓhibet et pene sūt restringēde. c. odia. ō. de reg. li. vi

5 ¶ Utrum acceptū ex turpi cā respectu solū ipsius recipientis. Sit dāti restituendū in casu quo restituere obligatur. puta vedit quis alicui ne faceret tale malū vel vt faceret id ad q̄d tenebat. ⁊. q. sic. vnde iudex qui nō vult dare munus nisi data sibi pecunia ⁊ huiusmodi ei qui dedit debet restituere. li. c. ii. ff. de condi. ob. tur. causam. ⁊ expresse in. c. nō sane. xxii. q. v. Fallit hoc in casu. c. cū sit. de iudeis. vbi ea que in idolio iuerant fuit a xp̄ianis occasione officij publici inter ipsos restituere tenet pauperibus fm ꝓuidentiam ep̄i.

6 ¶ Quid de oblatione recepta a manifestis vsurariis. ⁊. q. ꝙ sint opinantes in. c. q̄ in oībus. de vsu. Tu tū die fm Jo. An. q̄ aut vsurarius incohauit restituere. vel est paratus. ⁊ sic restituet ei vt ipse restituat q̄bus extorsit. ⁊ sic intelligenda est fa. o. ꝙ. q̄ est in gl. d. c. quia in oībus. Si vero nō est paratus restituere. Tunc habebit locum prima opi. in predicta glo. quam sequuntur Gof. Inno. ⁊ Hosti. vt. q̄ fiat episcopo. vt ipse restituat. dānificatus. q̄ō verum credo. Quando episcopus est talis qualitatis. q̄ hoc faciet. aliter ꝙ se quis eam recipiat dānificatus restituet.

7 ¶ Sed quid si ille cui restitutio est fiēda longe distat. ⁊ non pōt ei mitti sine sumptib⁹. ⁊. q. nichilominꝰ restituēda est ei. nisi sit modicum. quid respectu illius cui debetur quia habundans est illius cui tunc fm Rodo. posset pauperibus dari ꝓ anima eius.

8 ¶ Quid si nesciatur vbi habitet. ⁊. q. nō tenetur euagari vt cum querat. ar. l. q̄ nisi fiat. ꝙ. i. ff. de opc. liber. ⁊ ideo pauperibus dabitur. nisi expectetur verisimiliter reddituus.

9 ¶ Sed cuius sumptibus mittetur ei quando sciuntur vbi est. ⁊. Pa. in. d. c. cum in. de vsu. q̄ si est malefici⁹ possessor. puta fur. aut vsurarius. aut huiusmodi. et ipse recessit de loco vbi ea acceptit vel extorsit. Tenetur suis sumptibus

pdus oides mittere. Si ḋo ille cuius
restitui ille q se intitulat abbas nūc sit
alterius ei mittet. & sic intelligenda
ē gl. in d.c. & sic distinguit ler i re le
gata. l. cū reo ff. de lega. i. Q̄ tamen
vez nisi inueniret aliqs fidus q grat
veller deferre ar. c. significante. de pe
nitē. Nō tñ fm Ber. q si ultr⁹ excede
rit. illi nil rei restituit de q nūc paupi
bus ē dispēsanda. ar. d. c. cui tu. t. c. in
terdicti. ii. q. vi. Si aūt nō est male fi
dei possessor. & aliquo iusto titulo hȝ
dei possessor. & aliquo iusto titulo hȝ
nūc credo arbitrio bōi viri sit sequen
cuius sūpab⁹ mittat pensata cā & quā
te habuit. & nō fuerit in mora.

10 ¶ Item cū plures sūt obligati alteri
tōlidū & vno soluēte totū. alij tenean
tur cōtra solucntē. quidā pro pte sua. &.
Monalu. ii. Restitutio. vi. q. sic in fo
ro cōscie. qz vnus erat negotiū cogz. l.
cū pecuni. ff. ṫ. l. soluēdo ff. ō nego. ge.
Sallu. hoc in raptoribus. & furib⁹ & hu
iusmodi qz si ille qui habuit rē satisfa
cit nō tenēt alij eidē satisfacere. ni
si ifīgāt de talib⁹ bonis pcnit ad eos

11 ¶ Sȝ qd fiet qñ qs nescit cui restitu
tio ad qm tenet fieda sit nec eius he
redes cognoscit. &. q⁹ nihilomin⁹ pau
peribus vel in pijs cāis est restitutio fa
cienda ar. d. c. cū tu. t. c. diuine. Extrauj.
di. t. c. epō. Extrauj. di. t. c. cōcesso. xij.
q. ii. t. c. fi. vi. q. iii. t. c. i. de rapto. Ulī
dicit. Tho. Sa. Fe. q hȝ. q⁹ si ille cui re
stituno ds fieri sit adeo ignotus. facta di
ligēti inquisitōe de psona eius. vel⁹
heredib⁹. ds hō restituere dando ele
mosinas p salute ipsius. siue sit mor
tu⁹. siue viuus. Et addo q⁹ inter pau
peres eligēdi sūt pauperes. & iter eōs
liberi pauperes. nobiles. quia & si oib⁹ de
bef misericordia. tamen tū ēpius. vt di
cit Ambro. i. li. de officiis. & no. in. c. ñ
sat. Extra. vi. di. & vt dicit. Hiero. & nota
in. c. fi. xii. q. i. in pauperibus nō tū pau

peres q⁹ religio attēdēda est

¶ Quid si facta restitutōe ī pdictos 12
pauperes appcat dīs rei vel eius heres.
ē. q⁹ si talis q restituit fecit debitā dili
gētiā ad ipōs inueniēdos sic nō tenetur
ēplius. qz bona fides nō patitur. vt se
mel exacti erigantur. c. bona fides. de
re. iur. li. vi. Secus si nō adhibuit de
bitā diligētiā. qz sic iterū teneretur qz
vt dicitur in. c. sicut dignū. §. eos ō ho
mi. Nō. n. aliena cum ipsa potuissent
eis quoz fuerit restituere debuerunt
pauperibus errogari

¶ Item restitutio pdictoz incertoz 13
sit necessario facienda pauperibus illi⁹
loci in q̄ pdicta restituenda sunt habi
ta vel dānū est datus. &. Vo. t aliqui
alij doc. in. d. c. cū tu. tenēt q⁹ sic. qz ci
tius pōt pcuenire forte ad heredes. vl
ad eos qbus est fienda. sed Sede. cō
silio. xxiij. do. Zinto. & Pa. tenent q⁹ ē
de bono consilio. nō de necessitate. &
hoc tene. qz iura simpliciter dicunt q⁹
errogatio fiat in pauperes. vt in. d. c. cū
tu. & i. d. c. sicut dignū. Nec ob. c. i. de
rap. qz ibi sciebatur psona cui faciēda
erat restitutio alias ēpus ñ fuisset mo
tus excōicare ex officio suo nisi ad pe
titionem pris. c. innouit. in fi. de elec.
t. Liij. §. hoc aūt. ff. ō dī. i. c.

¶ Sed quero an regratur auctori- 14
tas superioris. p tali restitutione incerto
rū. &. ino. de inun. ec. i. c. qz plenqs dic
q⁹ ōbȝ fieri auctoritate ꝑsidis. vt. Ray.
Vo tȝ q⁹ fiat auctoritate epi. vl pniarij
vel capellani. i cui dioceli hita sūt. c.
diuine. Extrauj. di. c. episcop⁹. Io. xlvio.
Extrauj. di. cōcesso. xii. q. ii. Hosti. i. c.
cū sit de iudeis. & in. d. c. cui⁹ tu. tenet.
q⁹ necessario requirit auctoritas epi.
Sed tu tene cum Sco. in. iiij. di. xv.
q. ii. q⁹ ȝ sit bonum habere consiliū
confessoris aut alterius bone pson̄e.
tamen magis securum est q⁹ ille qui

ꝑs restituere ipse restituat. Et q⁹ non
regrat alia auctoritas ꝑ Archi. in. c.
ii. de testis. & in. c. non sane. xxij. q. v. t
Jo. mo. in. c. Q̄. de vsu. li. vi. Jo. de
li. Pau. & Gem. & Jo. cal. sup. Cle.
de pur. Pa. in. d. c. cui⁹ sit. Et facit ad
hoc. d. c. cum tu. & d. c. sicut dignū. §.
eos in. glo. & in. c. tua de testa. & alia iu
ra q̄ cōiter dicunt q⁹ obligatus ad re
stitutionē ds restituere. Nec ob. d. c.
cui sit. q⁹ loquit de iudeo de quo ꝑsu
mitur q⁹ non recte dispensaret. ppea
tbi dī q⁹ fiat auctoritate epi. & nō
extēdēt ad casū dīsilis rōis. Tū verū
est. ꝑ pdictū Archi. q⁹ in. iiij. casib⁹
ēpus pōt se intromittere de restitutōe
incerto z. Primus qñ mortuo illo q
debebat restituere. nullus est relict⁹ he
res vel executor ad restituēdū. Si vero
heres ēt relictus vel executor. nūc so
lū regrederet de cōsilio. epi auctoritas.
facit. c. de laicis. xii. q. ii. & l. nulli. C. ō
epi. & cle. & in. hoc cōcordat Jo. & Ul.
& Ber. in. d. c. cū sit. in glo. fino etiam
epus ꝑsidens debēt & pōt restituere
Et. in. c. religiosus. in. fi. de testa. li. vi
Secundus casus in quo pōt epus se
intromittere est qñ ille cui ds restituī
nō vult. & iudicio agitur ꝑ eum. Ter
tius est qñ restituēs male dispensaret.
puta amicis q nō indiget. & hmōi. q⁹
epus posset se intromittere. vt legitime
iterū dispēsaret. q. nō de facto qđ alr
est factū ḋ debuit. de re. iu. q. ex timo
re nec eni excusaretur. si interueniens
te auctoritate epi male distribueret.
q⁹ epus nō hēt se intromittere. nisi q⁹
bñ fiat. ꝓpterea ībo celeriter incurreret
irregularitatē. l. si quis ad declinandā. ff.
C. de epi. & cle. Quart⁹ casus est qñ ta
lia. & certa sūt manifestoriū vsurariorū.
qz tūc epus dispensare primet. vel ei⁹
auctoritate. Et addit Jo. de ligna. in
d. c. cū sit fm Jo. cal. in quodā ꝑsilio

suo. & fratre Clau. & hugo. q⁹ epus excōi
care nō pōt. de iure sacerdotes q se in
tromittunt de dispensatione licenciorū
Et quo ꝑs q⁹ multotiens religiosos
exēptos. & q⁹ nō est casus in⁹ nec sibi
pōt de iure remittere. nisi in. iij. casib⁹
pdictis. alr bene posset sacerdotes ex
cōmunicare.

¶ Item vsurari⁹ sit tutus⁹ qñ ꝑ missio 15
edicto generali. q⁹ q̄ solut vsuras ve
niat infra tot dies. p restitutione hmōi
quibusdiebus elapsis epus ferat sñias q⁹
cū mal⁹ appcat bona sūt incerta. & ipse
t ꝑ. incerta assignat epo. si post termi
nū pdictū appcat aliq⁹. ff. Fede. i finis
cōsilijo. ts q⁹ sic. Sȝ ego distinguo. q⁹
aut sūt dispēsata pie. & sic verum dicit
& securus. est. aut nō sūt dispēsata pie.
puta q⁹ partē dedit episcopo. p mensa
sua. & partē sibi retinuit. ñ tamē vl⁹ pau
p. sed vt status teneat. & sic ñ ē tutus. ni
si talibus satisfaciat. & ex p̄dictis col
lige q⁹ si hēat epus talē ꝑdinōīs q⁹ red
ditus suos dispēset in pauperes. reserua
ta sibi solū necessitate q⁹ tūc tales hēn
tes dispēsare incerta nō debēt id face
re sine eius ꝑsilio & auctoritate. quia ꝑ
sumēdū est q⁹ nouit melⁱ⁹ pauperē quē
aliqs alⁱ⁹. Si ḋo talis est epus q⁹ de paupi
b⁹ nihil curat. ſ ponⁱ⁹ de pōpis mūda
nis aut sublimatiōe penū nūc tali ñ sūt
dāda talia incerta. quia q⁹ tali ea daret
nō esset tutus in ꝑscia. sed ipse ea dis
penset vel videat quō dispēset

¶ Quo ordine teneatur qui satisface 16
re qui plurib⁹ habet restituere. & ex di
uersis causis. & nō valens oibus satis
facere. &. q⁹ primo & necessario debet
restituere certa. ut ita si restitueret in
certa. ex qua restitutione efficeret nō
soluendo p eo certis non satisfaceret.
imo pon⁹ dānationem sibi aegreret.
vt ꝑs ex pdict. Quod facit ꝑ heredes
vsurariorū q⁹ pcuniit cū epo ve icer

vt legentur cadauer vsurarij. cui3 tñ
nō fit solucō creditoribus sup. certo
secundo restituēd. Est hēntibus actio
nes ad rē. puta q3 res i stituēda est fr3 q. f.
patuit. Idē ēt si hēat rē q fuit alterius.
et ab eo sine iusta cā abdicata. puta p
tinenti vl alr. ff. qō me. ca. l. metū. §. cū
alit. Idē dic de reb⁹ ōpositis si extāt
Et gnaliter semp vbi rez si extāt ipse
res fūt ꝓponendi olibus. l. veri. §. i bo
nis. ff. de pti. cre. q si res extant et fue
rant vēdite nō habita fide de ꝓcio cū
nō sint trāslate in dñium emētis. ipsi
vendenti cuius erant est satisfacieñ ō
ꝓcio primaq̄ alijs. l. Julianus. §. offer
ri. ff. de actī. ēp. et vendi. Si vō habi
ta fide de ꝓcio. sunt tradite. sic nō ꝓ
ponentur alijs. multo minus si nō ex
tarent sed alie subrogate fuerūt ex ꝓ
cio illaz nō ꝓponentur. nisi vt. j. dicā
de hīnibus actiōes ꝑsonales. q3 tales
res subrogate nō fūt ꝓ ꝓcio obligate
l. qdā. ff. de in rē ver. vbi est notabilis
ter. et rō est q3 ꝓcū ex illa re redactus
nō erat obligatū. ergo nec reo q̄ emi
tur ex ipso. Idē quoq3 dic i pmutatio
ne. quia vbi spēs i obligatiōe. est non
succedit altera loco alterius. vt. ff. de
ver. si. l. labeo. et. ff. de rei. ven. l. mater.
Fallit hoc i ēpto ex spāli. pecunia alte
rius de q̄ dic vt. j. Solutio. §. xi. Sed
tñ in hoc casu nō ꝓpōēt hīnib⁹ actio
nes reales. Post predictos habentes
actiōes ad rē veniunt vxores ceteris
pribus ꝓ dotibus suis q̄ ꝓferūtur non
solū ꝓcedentibus ꝑsonalem obligatio
nē. sed etiā hīnibus tacitā hipothecaz
ēt anteriorez. l. Assiduis. C. q. po. in pi.
habe. facit. l. vbi. C. de in. do. et. l. ii. C.
de ser. pi. da. Fiscus quoq3 sibi priuile
giū hz cū vxoribus. et ō prior tpe pre
fertur. l. Huic. C. de priui. fi. Ipsis tamē
vxoribus et fisco ꝓferuntur anteriores
creditores exꝑssas hipothecas hēntes
sed nō posteriores. vt i glo. d. l. assiduis
Sed ego teneo ꝑriuz quo ad vxores
de habentibus exꝑssas hipothecas vt
ē. ē. do. §. xi. Nota tñ q̄ creditores ex
quoz pecunia domus vel naus ē he
dificata vel repata et ipsis. spāliꝫ obli
gata ꝓponūf in illa re mulierib⁹ in do
nibus caz. §. hīo ꝓcēns et ibi. Ang. in
auc. de coll. do. Nō. q3 fm Bal. in. d.
l. assiduus. lex nō tollit id q̄ per pactuz
sibi creditores q̄sciūt. vnde creditor
hīns spāles hipothecā in aliq̄ re spāli
ꝓfertur i illa priori creditori hīnti an
teriorē hipothecā gnalē et spālē i alia
re ab illa. que creditori est spāliꝫ obli
gata. vt est tex. not. in. l. ii. C. de pigno
ribus. Post ꝓdictos veniunt omnes
hīntes exꝑssas hipothecas et posterio
res et post ipos hīntes tacitas hipothe
cas. et in istis hīntib⁹ exꝑssas q̄ prior ē
tpe potior ē in iure. Aduerte tñ hic q̄
erpense facte in funerando patrē sunt
restituende q̄ satisfacieñ habentibus
tacitas vel exꝑssas hipothecas in bo
nis ipsius defūcti. vt est tex in. l. penult.
ff. ō reli. et sūpti. fu. et in. l. at. si quis. §. i.
eo. ti. Post istos veniunt deponentes.
si depositū nō extat. l. si. hominem. ff. de
po. §. fi. Et idē dic de hīnibus peccū
iam in illi negotiationem vt. j. Solu
tio. §. xi non tamē tali ꝑuilegio gau
dent qui sub nomīe depositi mutuant
ad vsurā vt p3 in. d. l. si. hominez. Ter
tio restituendus est habentibus actio
nes personales. Et inter istos primo
venīt simplices priuilegiarii scilz ha
bentes priuilegia personalia non rea
lia. quia ꝑuilegiū hipothece. cū sit ad
rem est potior priuilegio personali. l.
repetitū. ff. de pac. Post hos veniunt
oēs cirographarij pro rata. non atten
ta prioritate cō tractū. quia licitum est
debitori ꝓpter cumulū creditorum

facere deteriorem cause ꝓioꝝ credi
torū. nō tamen dominiū vel hipothe
cā seu priuilegiū habentū. l. i. §. con
trario. ff. de sepa. bo. et ista est ratio q̄
re in cirographarijs creditoribus nō
attenditur tempus. Cū predictis om
nibus concordat. Bal. in. l. pro debi
to. C. de bo. auc. iu. pos. que credo ve
ra. nisi per statutum municipale aliud
caueatur. vt Janue in mercatoribus
fallentibus quia tunc illi stabitur nisi
contineat iniquitatem expresse.

17 ¶ Quid de herede qui habet mul
tos cui debet ex legatis et alios credi
tores ex alijs causis. &. q̄ si ōbita sunt
contracta per eum cuius est heres et
fecit legata. nūc debet ꝓponere credi
tores ex contractu vel quasi. seu ma
leficio vel quasi ipsis legatarijs. si oī
bus nō potest satisfacere. Si vero le
gata sunt facta per eum cuius est he
res. et debita per eum qui est heres et
qui debet soluere sic primo soluet lega
ta. quia bona defūcti sunt tacite hipo
thecata pro legatis et fideicommissis.
l. i. C. cōia de le.

18 ¶ Quis est preponendus. an ille cui
debetur ex contractu vel quasi. vel il
le cui debetur ex maleficio vel quasi.
&. quidam dicunt q̄ ille cui debet ex
contractu vel quasi. sed ego hoc non
credo cum nullo iure probetur. et ō
restituet fm ordinem predictum.

19 ¶ Quid de simpliciter soluente. nō
seruato ordine suprascripto. numquid
in conscientia liberatur. &. Rod. tz q̄
nō nisi credidisset forte soluendo om
nibus. vel nisi ignorasset vnum credi
torem forte potiorem alio. cuz quo cō
cordat Hostien. et Bonali. ti. restitu
tio. viii. Quod verum credo. nisi labo
rasset tali ignorantia que eum non ex
cusaret. c. apostolice. de cle. exco. mi.

20 ¶ Utrum restituto incertorum que
pauperib⁹ debet dari. vt. ō. possit pos
sit auctoritate episcopi converti in re
parationem ecclesie vl monasterij seu
hedificationē. ꝛ. Jo. an. in. c. religio
sis. de testa. tz sic dicens fuisse disputa
tū per excellentissimos doc. q̄ si eccle
sia indiget necessaria augmentatio
ne. puta quia populus non potest in ea
stare ad officium. nec facultates eccle
sie sufficiunt ad eius reparationem. q̄
potest episcopus ꝓpria auctoritate si
ne pauperuz grauī damno talia incer
ta conuertere in eius reparationem.
Si vero facultates ecclesie sufficiunt
vel reparatio nō est necessaria. sed vo
luptaria vel nimia fames imminet. sic nō
potest. sed tenetur pauperibus dare. c.
pastoralis. xcvi. di. et pro ista opi. facit.
quia bona ecclesiastica sic sunt pau
peribus obnoxia. sicut illicite acquisita vt
in. c. aurum. xii. q. ii. et c. fina. xvi. q. i. Et
tamen episcop⁹ potest pro reparatio
ne ecclesie dare centesimam vel quin
quagesimam. c. bone. xii. questione se
cunda. c. apostolice. de donationibus
Ergo et de illicite acquisitis idem po
terit facere. Facit ad idem. c. ecce. et. c.
statuimus. xvi. q. i. Sed q̄ non possit
tz ꝑe. de pu. in tractatu. de canoni
ca portione ēpi. c. vii. et dicit q̄ predi
cta determinatio nō est bona. q3 vide
tur ꝫ casū Cle. q3 contingit. de religi.
do. vbi patet. q̄ ea que relinquuntur
ad vsus pauperum. non possunt sine
auctoritate pape in alium vsum con
uerti per quam Cle. dicit idem ꝑe.
q̄ executor testamenti incerta non po
terit distribuere nisi pauperibus quaz
opi. ꝑe. credo veram in legatis fac
pauperibus. nisi in casu quando talis
ecclesia vel monasterium reparetur.
Et cuius reparatione populus mul
tum haberet prouocari ad obseruan
tiam xpiane religionis. quia tunc lice

ret. Et sic limitarem opi. Jo. An. predictam quia in tali casu fit bonū pauperum eo q̄ fideles ad elemosinas abundantius per hoc inuitantur. alioquin nō ita tamen q̄ non inuitent nisi tenuia tamen. sed in alijs incertis restituendis nō est vera. sed tene opi. Jo. An. quia. d. Ale. quia cōungit. nō logitur de talibus.

Restitutio. iii.

Quando quis tenetur ad eā faciendam p̄ cuius intelligentia.

1 ¶ Queritur vtrū quis teneatur statim restituere cui3 potest. &. q̄ sic. quod patet per. c. sepe contingit. de resti. spo. t ratio est fm Sco. in. iiij. di. xv. quia p̄ceptū de restituēdo l3 videatur affirmatiuum. tamē cadit sub illo p̄cepto negatiuo. Nō furtū facies Exo. xx. q̄ p̄cepta negatiua obligant. t p̄ro semper t ad semp. t hoc est qđ voluit dicere Tho. Fa scōe. q. lxii. l. q̄ sicut accipe rē alienā ē3 iustitiā. ita t detinere eā. t ꝓpterea dicit ter. in. d. c. sepe cōtingit. nō multū interest quo ad peccatū anime iniuste detinere. ac inuadere alienū ideo totiens mortaliter peccat quis quotiens scit se debere restituere aut satisfacere. primo. t pōt t ñ vult vt per p̄dicta p3. nec pōt absolui. nisi prius restituat potēs restituere. c. si res. xiij. q. vi. nisi i casu q̄ñ doleret q̄ non restituit ꝓpterea potuit t ꝓpterea ꝓ primū potest satisfacere.

2 ¶ Quid de illo qui cū possit restituere nō vult sed heredibus vt restituāt ponit. &. q̄ per hoc nō est in statu salutis sed potius dānatōis. t si sic moritur. sic dānatur. Si tamen ob hoc ipse ponet heredi satisfactionē. q̄ melius p ipsum heredē poterit fieri ꝙ p seipsū ꝓpterea firmiter per seipsum satisfacere si sic posset. ita etiā in statu salutis

¶ Quid de cōstituto i articulo extreme necessitat. an teneat restituere. &. fm Sco. vbi. ō. q̄ nō. quia i extrema necessitate omnia sunt cōmunia. l. i. §. cum in eadem. ff. ad l. ro. de iac. vnde ea res iure poli efficitur verū. tuo existente in tali articulo. nisi ille cui debet restitui sit̄ sit i tali extrema necessitate q̄a tunc illi debetur. qui prius in talem deuenit necessitatem. t si eodem tēpore deuenerunt domino est restituēda. q̄a duobus cōcurrentibus prevalet quod est potius. ar. l. querit. ff. de fu. ho. Et subdit Sco. q̄ si talis debitor eam rē nō occupauit ante talē necessitatem. l3 veniat ad singulorem fortunam si tenetur restituere. Secus si p̄occupasset aīa talē necessitatem. 3

¶ Vtrū debitor qui nō est in articulo extreme necessitatis. sed tū nō pōt restituere sine magno suo damno tpali. puta destructiōe artis ex qua viuit ipse t familia sua q̄ oporteret vendere instrumēta. vel libros. vel capitale. ex q̄ bus victus lucratur. si sit statim teneat restituere. &. fm Sco. vbi. ō. q̄ si ille cui debetur est abūdans ita q̄ cōmode pōt trāsire sine eo qđ sibi debetur tūc ñ tenet statī restituere. l3 dī petere dilatiam differendi restitutionem p se vel per interpositā p̄sonā. si fieri pōt sine periculo. quā si dat pōt differre fm q̄ cōuenerunt. Si dō non vult dare. tūc fm Jo. de neapo. in quolibeto. ir. q. xxij. etiā differre pōt. annuati aliqđ restituēdo. put melius poterit. Puto cuius victo facit in ar. c. sicut. hi. in. ō. inuadere cū gl. xlvij. di. t c. si qs. de sur. vbi p3 q̄ magna necessitat est si nō sit extrema excusat a restitutiōe. dī tū si bi cauere a superfluo q̄ nō pōt viuere cū honore t cū decētia stat̄ qs ō alieno. Fr. Ri. l. iiij. di. xv. articulo. v. q. iij. t si ipse i vita nō poterit satisfacere in

beat heredibus vt ipsi compleant. Si vero ille cui debet ita eger licut t ipse tūc status tenet restituere. q̄ non licet cū leonis alieno mēū comodū facere de alieno. q̄ prima caritas incipit a seipso. c. nō satis. lxxvi. di. nisi ille cui debetur liberaliter ꝓcederet licentiā differendi.

5 ¶ Vtrū restitutio sit differenda quando nō pōt fieri sine damno alicuius aut corporis aut fame. &. q̄ sic donec cessent p̄dicta pericula q̄ ordine caritatis aīa t corpus t fama debēt ꝓponi rebus tpalibus. facit. c. officij. de pe. t re. nisi ille cui facienda est restitutio esset in extrema necessitate. q̄ tūc salus corporis illius est p̄ponenda i re sua saluti corporali alterius t fame nō aūt aie. illis omnibus cōcordant Sco. t Ric. in. iiij. xv. di. t Henri. de gandauo. in. vi. quolibeto. q. xxiij. t Jo. de neapoli. vbi. ō.

6 ¶ Vtrū ille a quo res pōt euocari petita restitutione in integrū iure spōli vel generali teneatur eam restituere i foro aie antē implorentur. &. fm Jo. in. c. q̄ plerique. de imu. ec. q̄ si ꝑ eius tenuit mero iure nō tenetur. nisi sa qui pōt petere restitutionem fuerit lesus malicia ꝑhētis. Addo etiam vel nisi impedirel petere aliquo iusto timore. puta q̄ dubitat nō posse obtinere in iudicio ꝓpter fauorē talis debentis t hmōi. q̄ sic ēt si nō euocat tenet in ꝓscia. qđ no. Si vero cōtractus nō l3. sed est nullus ipso iure puta q̄ res eccl̄ie est vendita sine debita solēnitate. t hmōi. sic tenet. l3 nō petat. Nō limitat do. Anto. in. d. c. q̄ plerique. q̄ ad cōscientiā veri nisi contractus teneret quo ad metas iuris naturalis. puta q̄ sint legumina cū alienādi rem eccl̄iasticā et debitū p̄cium est solutum licet defuerit solemnitas. nihilominus in foro anime nō tenetur. quia solemnitates sunt adiuuente ꝓpter decēptiones vitandas. t ideo vbi cessat est sabū in foro anime ipsa lex. Hanc qđ dico. ō. Electio. §. vltimo.

Restitutio ultimo

quō tollit ea obligatio &. dicēdo. q̄ q̄ ad foz ꝓtēnoli remittit absolutionē. solutiōe. rei iteritu. t cessiōe. Ex hic solū dicā quō remittit q̄ ad ꝓscia. t ꝓmo per absolutionē. t hoc per quōcumque melius cognoscēs.

1 ¶ Vtrū absq̄ reali restitutione ex sola absolutiōe creditoris. vel relaxatiōe absoluatur qs ab obligatiōe restitutionis. &. q̄ l3 Bror. de se. t Dr. i regis penū. de re. iu. li. vi. videant tenere q̄ nō l3 q̄ necessaria sit rei restitutio vel p̄cū. si ñ erat. Tū tu tene cui3 Lecto or. herc mitay. t Jo. An. i. d. xla. peccatū. Lap. de castilione. t multis alijs q̄ valet. t libere est absolutus. si nō dicta relaratio liberalis fuit facta ēt si debito nō habuerit debitā dispositionē ad soluēdū. q̄ in trāslatione dūij rerum sicut circa ipsas res antēdit pl̄ voluntas sic circa ipsas res antēdit pl̄ voluntas dūi eaz q̄s alteri. Insti. de iur. §. placuit. t. l. iter oēs. §. pe. ff. de iur. t p3 p ea q̄. ō. dixi. Restituio primo in pri. Et i m Egidiū p̄dictū in quolibeto. l3 talis debitor male dispositus ad restituēdū indigeat pnia de tali mala dispositiōe alr nō absolueretur a deo. tū penitēdo de tali mala dispositiōe non tenet amplius restituere. Aduerte hic q̄ tūc cessat in quibus relaratio creditoris non absolut ab obligatione restitutionis. Primus est in. c. nolentes. de vere. de q̄. ō. Excōmunicato. vij. casu. xlij. Secundus casus est in. c. felicis. de cens. li. vi. de q̄ hēo. i. Ehristianorē. §. iij. Tertius casus ē. ē. Judex. §. vij.

2 ¶ Quid si talis absolutio seu remissio sit facta nō liberalr. sed p metū seu de ſpationem. puta ne eius indignatiōez incurreret. vel qz oio nihil hēre posse se credebat vel parū. eligat cū fraude sua obtēta. puta dicēdo qz nihil poterat solvere vel parū. cū tū totū posset vel plusq; dicere. &. qz non valet. nec talis est liberat⁹ ab obligatiōe restitutiōis. Jo. tū in ſūma. ti. de vſu. ts qz si alīq; honesta ꝑſona tractat cū aliquo dicēs si ex eo de residuum voluerit remittere faciā qz talis restituet tibi tū. & ille remittit qz talis debitor est liberat⁹. Q3 credo vez qū talis ꝑſona honeste hoc tractat. puta intēdēdo gerē negociū ālioz vtiliter. & q ad oblīgationē restitutionis. sed non quo ad petū male dispositionis. de quo tamē sufficit pentear sine alia restitutione.

3 ¶ Sed numquid qlibet cui debet pōt hanc absolutionem facere. &. qz non sed solū illi q liberā de suis rebus hūt administrationem. Et q pūt donare. & q sint. vide Jonario ꝑmo.

4 ¶ Utrū ꝑlatus vniuersale vel ciuitatis & hmōi possit remittere qō debet singulari ꝑsone ex eius voluntatem. &. Fm Inno. in. c. in nra. de iudi. qz sic. si ō bet iure cuiuslibet. vñ. vñ precepit restituit integrū ex certa scia cū ꝓiudicio tertij licite facit ad hoc. l. fi. C. ō sē. pas. & l. in cause. ff. de mino. & qz no. Bar. in l. gall⁹ §. qd si vñ. ff. de lib & posthu. Secus si debetur iure nūli qz nō pōt. Jo. limita sine ci. qz cū cā cuius pōt. vt no. idē Inno. in. c. q in ecclesiarū. de ꝓba. & glo. in. l. fi. C. si ꝑtra ius vel vtilitatē pub. ebitz qz publica vtilitas sit licita ci. vt tollatur qō alteri debemur. etiā ō iure naturali. qō est notādū singlr. qz facit ad cognoscēdū qñ papa pōt dispēsare super certē & qñ nō. vel cōitates habuerūt bellū inter se pūt cō ponere super damnis datis. de quo vide. §. Bellum. §. xxvi.

1 ¶ Utrū cuz quis non vult restituere. qz nō potest nisi cū magno suo incōmodo. & ille cui tenetur non vult dare dilationē vel remissionē aliquaz possit absolui a suo cōfessore. &. Fz Directo. restitutio. qz etiam si non imineat periculum vite restituere debēt. vel alīq; graue incōmodū potest confessor cōsciam suam formare. ex eo qz imēdat negotiuz vtiliter gerere creditoris. eo quia videt qz non ita cito vel ita como de vel minq; posset rem suam recuperare. & sic dare absolutionem peccatori potest quōmodo ꝓmittat bona fide satisfacere certo die. vel aliā cautionem faciat. non tamen iuramentū exigat. vt ita creditor habeat suum. & peccatoz nō recedat a cōfessore desperatus. ꝓ quo facit. l. soluendo. ff. de nego. gc. & l. ait pretoz. §. i. ff. de mino. Et cum hoc concor. Jo. in ſumma. Quod bene notent confessores qui si solum vtiliter non gerunt negocium creditorum. sed potius dānose absoluendo illos qui restituerent si absolutionē negarent quia tenentur ipsi de omni dāno dato creditoribus.

6 ¶ Utrum episcopus vel proprius cōfessor possit dare licentiam differendi restitutionem incertorum. &. do. Anto. in. c. cum tu. de vſu. tenet qz confessor nō potest nisi habeat auctoritatez ab episcopo. Alii aūt tenent qz etiam proprius confessor. Sed ego dico qz & episcopus & proprius confessor potest quando ex rationabili causa hoc facit. ita tamen qz per hoc non ledantur pauperes. sicut faciunt qui talia in certa concedunt ad pōpam & ad fastus illoruz qui debent restituere. & ad damnationem tam concedentium ꝙ quibus conceditur.

7 ¶ Utrū ois q si totū vēderet qō hz non posset restituere qcqd ipse vel sui ꝓdecessores idebite a subditis rapuerūt. hēat aliquē modū liberationis. &. Fm ¶ Bonali. ti. restitutio. iii. qz sic. vt renuntiet oib⁹ suis in recompensationē: aliquā futurē ad quā tenēt⁹ et in ꝑpetuū: vel det eis aliquā certā imunitatez: vel faciat aliqō hospitale: vel aliā elemosynam de ꝑsensu & volūtate dāna passoz vel coz successoz. & cū hoc cōcordat Directo. ti. de resti.

8 ¶ Utrū heredes quib⁹ relictuz est qz solvāt mille libras. p incertis habitis ex vsuris. cū ñ appeat ō dicī vsurie nisi p ꝓfessionē testatoris liberētur p ꝓscriptionē. xxx. annoz a dicta restitutione &. Lau. post Fede. qz sic si bona fide semp sic possederūt. nec p eos ap⁹ poterūt molestari. Nō qz cuz actio q cōpet ex testō: vel cōditio q cōpetit eo p. l. nulli. C. de epis. & cle. sit ꝓsonalis & spatio. xxx. annoz̄ claudatur. C. de ꝓscrip. xxx. vel. xl. annoz̄. l. per consequēs. Jō heredes bone fidei nō poterunt molestari. Nec ob. qz actiones q cōpetūt eis durēt. xl. annis. qz hoc intelligit de actiōibus cōpetētib⁹ ipsatur: vel eccle collegiate. sed hic nō cōpetit vt ipse. sed vt yconomo & administratori pauperum. Quo ō ad eos q bus bona sūt alienata vel relicta si spatio. x. annoz̄ possederunt indubitāter sunt liberati ab obligatione restitutionis: qz actio ꝓsonalis nō cōpetit ꝫ successorē singulariē. l. i. §. heres. ff. ad trebel. Secus si talis heres vel vniuersalis. aut singularis fuisset male fidei possessor: vel si alr appeat de vsura per facti. qz sic nō esset liberatus. vide ēt qz dico. &. Prescriptio. §. xiij.

9 ¶ Quō ēt p ꝓscriptionē aut vsucapionē qz liberat ab obligatiōe restitutionis vide. &. prescriptio. §. xlvi.

¶ Utrū p cessionē bonoz tollatur obligatio restitutionis. vide. &. Cedere bōis

Esuscitatus ꝙmodo resuscitat⁹ i integrū. vide. &. mors. §. ij.

Euellare Utrū qs teneatur ꝓlatū qō scit regulariter ab eo p excōicationem. aut alio precepto. vide supra Confessio delicti. & denūciatio. & ingressio. Item de sigillo cōfessionis & secreto. vide. &. Cōfessio vltio. §. iij. an teneat vxor reuelare marito adulteriū. vide &. Iuramentum. iij. in pūn.

Eucrentia differt ab honore. eo qz reuerēna ē ꝓcipuum motuū honoris ingtum. f. qs ex reuerētia quā hz ad aliquē ipsū honorat. Item respectu finis ingtū. f. qs honoraf vt ab alijs in reuerētia habeat.

¶ In qbus ꝓsistit reuerentia. &. qz in vi. Prio in dilectiōis affectu. xcv. di. Ecclo subiectus. ij. q. v. hz. Secūdo in obtēperatiōis obia. xcij. di. §. i. c. c. si. ij. q. vij. sacerdotes. vij. q. i. c. quia. & de ma. & obe. si quis. Tertio ꝓmūdo & subsequēdo. xcv. di. nō oz. Quarto in temerarie nō reprehēdēdo vel indicando. xxi. di. nolite. Quito ōsecr⁹ eoz nō fuellādo sz coopiēdo. xcvi. di. i scriptu rio. Sexto honorez debitū q consistit in quibuscunq; signis exteriorib⁹ exhibendo.

Ygor est iuris excessus q qñq; fluit ad terroz̄ alioz vt in. c. ij. de iure. & in. l. aut facta in fi. ff. ō pe. ij. q. iij. sic qs ep̄m. Qñq; tñ sumitur p ordine iuris sc̄m regulas ipsius scriptas vt in. c. sup lris. ō rescrip. Qñq; p subtilitate vt notatur in. c. vt cōstituerentur. Jo. di. & differt ab equitate q est ordia ta iustitia cū pata dulcedine misericor-

sic vt ar. i. c. ff. de vsuris. facie. c. dicit in. xiv. di. Jus ḋo est medius inter equitatem et rigorē et accipitur p communi decisione q̄ sit fs cōes regulas iuris hec ff. de. i. in libro de resti. ipo. et ibi ff. de pen. et re iudi. Quia si rigor aut equitas sit seruanda dicit ff. de. ff. de vsuris. et i. l. placuit. C. de iudi. q̄ pari ad nos pertinet.

Jus vtr̄ sit penū. ff. q̄ aliq̄ prouēit ex seruitute pietē et pregustatione seruitutis diuine et tale panet ad similitudinē nature et sic attestat bonitatē nature Aliq̄ ex inordinatōe inepte nature Aliq̄ ex inordinatōe inepte sanctē de quo dī ecclesiastici. vii. Bestiē est ira nisi et sic vtomodo solum est peccatū hec Alber. in fa fe

Ira vī quoddā puatum belli q̄ agitur ītra psonas puatas nō ex aliq̄ publica auctoritate sed magis ex inordinata voluntate et sēper ē pecū mortale vindicante In defendente ḋo se aliq̄ ē sine pcō vt q̄ solo animo defendēdi cū moderamine inculpate tutelle fit ḋ q̄. s. delictio per totū aliq̄ fit cū peccato venali. s. cū non multū excedit moderamē aut q̄ est leuis motus animi ad vindictā Aliq̄ ḋo cum mortali. s. cū animo effrenato insurgat i pugnandē ad occidēdū vel grauiter ledēdū eum et de ista intelligitur illud ad Ga. v. est filia ire vt dicit Gre. xxi. mor. cōcor. Tho. fa fe. q. xli.

¶ Quid si iocus et sempronius pcussisset se ad inuicem et petunelam dicerit nunqd ista paria delicta tollant mutua compensatione et dicit in. c. intelligenti. e. c. si. de adul. et q̄ non scōm Pa. in. c. i. de furtis. et in. d. c. fin. et si nō agat ciuiliter qz nō fit circa idem facū eo q̄ factū suū nō ēmendi vt prohibetur i. l. apud celsū. §. Marcell⁹. ff. ō doli except. et iō q̄libet potest agere ō iniuria sua et damno nec poterit repelli ab agēdo p̄pter iniuriā factam vt dicit Inno. multominus tollunt̄ si agatur criminaliter ad penā legalē qz cuiusl libet delicti punietur pena cōdigna. l. ii. §. ii. ff. de adul. Et dicta regula paria delict intelligit vbi solū q̄s delicti est circa idē cōmissus vt puta circa idem matrimoniū. et agit ciuiliter.

¶ Seo nūqd penitēs ex iusto calore iracundie teneat. ff. Spe. ti. de actu. §. i. tenet q̄ non qz calor iracundie vitio caret culpe. ff. ad turpilli. l. i. §. queri posset Sed ītū credo qz iniuriam propriam non ls vlciscī. C. q̄ licet sine iudice totū ar. p locū a spāli i. l. si ex plagis §. tabernarius. ff. ad. l. aq. facit. c. primū de iureiur. et. l. si. ff. ō sicca. Ditius tū agitur cū eo. qz difficile est iustū tē paf dolorē. l. si adulterū. §. i. patroci. ff. de adul. et sic tene in cōscia q̄ teneatur Et qō dicit Spe. hēret locū i alijs irrōnabil. puocato si occideret qz sic nō teneretur dño de quo in. l. i. §. cū ianitores. ff. si qua. pau. fe. di.

Orationum dies sūt dies tres imediate p̄cedentes festū ascensionis dñi in qb⁹ ieiunādū est et ferādum Serui et ancille debēt esse liberi ab ope seruli et q̄dragesimali cibo vti debēt hoc⁹ vt hētur in. c. puniciani. et in. c. rogatōes de cōse. di. iii. q̄bus abrogatū est quo ad ieiunium et festan. et male. autū. excūlātur Jaciētes a petrō sed nō a pena qz credēdū est q̄ multa bona in fructibus p̄staret nobis a deo si illo tpe quo incipiūt corū mala ora pericula homines p̄ temnū et sanctificationē in letanijs cōuenirent ad poscendam Dei misericordiam largiturum.

Sacerdos nomē est cōpositū ex greco et latino q̄si sacrum dans. xxi. di. cleros. Cuius officiū ē sacramētū corporis et sanguinis dñi cōficere oīones dicere et benedicere dona dei vt dī in. c. plectio. xxv. di.

1 ¶ Utrū appellatione sacerdotis veniat solū p̄sbyter. ff. q̄ in materia fauorabili nōie sacerdotis venit p̄sbiter diaconus et subdiaconus facit tex. in. c. i. xv. q. v. Secus in materia odiosa qz solū venit p̄sbyter facit. c. si q̄s ō. cohabi. cle. et mu. et ibi Pa. hoc no.

2 ¶ Sacerdos parrochialis ds visitat infirmos sepe. c. i. de cel. miss. Item ōbs stare ieiunus vsq̄ ad horas pgrua celebrādi et si celebrat non ds sumere purificationē p̄pter necessitatem nisi habeat alium per quez possit supplere vt no Pa. in. d. c. i.

3 ¶ Utrū possit ministrare sacia pegrinis et hospitib⁹ cōfluentib⁹ ad ecclias suā. ff. Pa. in. d. c. i. q̄ sic vñ morientes ibi sine electione sepulture sepeliūtur ibidē Aut si alibi elegerunt debēt eis quarta portio.

4 ¶ Utrū sacerdos volens suscipere eucharistie sacrm puta qz infirmus vl alias impeditus a celebratione debeat hēre oratū siue stolā. ff. q̄ sic et ita circa cellū et super vtrunq̄ humerum q̄ signum crucis p̄parcit i suo pectore sic etiam q̄n vult celebrare vt in. c. ecclesiastica. xxiii. di. ter. apte clamat.

5 ¶ Sed nunqd cū facit officiū diaconus tenetur stola sicut cū celebrat. ff. q̄ nō ar. c. precipimus et q̄ ibi no. xcii. di. sed vtrū sicut diaconus vti ds. s. q̄ hēat stolā sup humerū sinistrum taliter q̄ veniat ante et retro sub brachio dextro et humerū dextrū cum eius brachio sit liberū ad ministeriū sacerdotale. xxv. di. vnum oratium glo. tū in d. c. ecclesiastica dicit q̄ potius ē sequenda consuetudo p. c. seu facta xii. di. et ita tenet Sed si consuetudo non apparet dic q̄ non vtetur nisi vt diaconus. qz tūdm q̄s habz priuilegiū Gdm si cū tenet priuilegiati. l. viii. C. de testa. et c. q̄libet. xvi. q. i. et d. c. precipim⁹

¶ Utrū in peccato mortali possit exire qui officiū suū. ff. q̄ non sine peccato mortali. xv. q. vltima. c. vbio. et. lxvii. di. c. i.

Sacramentum

est fm Hugo. de sancto victore li. vi. de Sacramentis parte. xi. c. ii.

¶ Materiale elementum extrinsecus oculis suppositus ex i⁹mutione figure ex similitudine representans et ex sanctificatione aliquam gratiam inuisibilem conferens Et elementum sumitur pro quacunq̄ re sensibili Sicut oculus pro omni sensu. Similando vero pro p̄sentatione secundus quandā proportionabilitatem. s. vt sicut se habet aqua ad lauandum sordes corporales sic gra ad spāles et cōpent hec diffinitio sacramentis noue legis q̄ bus sunt tria. s. naturalis similitudo ex qua hūt aptitudinē representandi secunda institutio occulta vl expressa ex q̄ habēt determinatā ordinationē respectu hūius significari et spāliter sanctificato ex q̄ hūt vtute efficiēdi illud significatū.

¶ In quo p̄fiūt sacra. et magr sēten. tiarū in. iiij. di. i. q̄ in duob⁹. s. in vbis et in rebus ita q̄ sub verbis cōprehendatur intentio p̄ferentis et sub rebus factum seu facta

¶ Que sunt necessaria in oi sacro. ff. q̄. iij. Primum elementū sine debita materia Secundū forma verborum Tertius minister debitus Quartus intentio ministrantis et de istis habes. ō. Baptismus et in alijs locis suis

¶ Quoctm nñ pt̄ puta i baptismo ab huno ip̄ forma ⁊ voz i eucharistia ipa hostia p̄secrata ⁊ hmōi. res scī in baptismo ⁊ alijs in qb⁹ ip̄sum ē character In qb⁹ ⁊ nō ip̄rimit ē qdā ornat⁹ ale. In tactu aūt corporis xp̄i ē ipius corpus xp̄i ecre sab illa ip̄ specie. ⁊ ē corpus mysticū. i. sancta ecclia. q̄ nō in ipso nō ponit⁹ is signat. Est ēt quoddā q̄ ē res ⁊ nō sacrm. ⁊ illud est gra grauī facie. sine effect⁹ sacramēti oīs.

4 ¶ Quot sunt sacra noue legis. ⁊. q. vij. i. baptismus. confirmatio eucharistia penia extrema vncio. ordo. ⁊ matrimonius. In qbus aūt ip̄rimit caracter. vide. ē. Caracter.

5 ¶ Utrū aq̄ benedicta sit sacrm. ⁊. Ricar. in. iij. di. pma. q. nō q; p eius aspsionē remittunt peccata p modum mentis meritū. i. excitat motū caritatis seu seruorē voluntatis p quē fit remissio. nō aūt ipsa p vim sacramenti.

6 ¶ Quot sūt sacra necessitatis. ⁊. v. s. Baptismus Confirmatio. Penia post pcm mortale cōmissū. Eucaristia. Et extrema vncio. vt no. i. q. i. §. hz nōdus ⁊ in. c. veniēs. de tr̄sac. in glo. q̄ ibi dicunt necessaria. q; sine ipsis non pōt quis saluari. si ex cōtēptu omittūtur ⁊ hēri p̄t. de pmo hēa. de cōse. di. iij. §. pmo. de Fo. ibidē in. c. nullus ministro rū. ⁊ di. v. c. vt iaunij. de tertio. de pe. di. pma. q̄ p totū. de. iiij. de cōse. di. ij. oīs hō. 3. v. xxvi. q. vij. ab infirmis. alia duo. s. matrimonium ⁊ ordo dicuntur sacra voluntaria. q; sine ipsis pōt hō saluari si ea nō vult.

7 ¶ Alio sūt danda. ⁊. q. eo mō quo dī in suis locis cū quodlibet hēat suū modū. In vnoquoq; oīa sacramenta sunt danda ar. c. nō obseruetis. xxvi. q. vij.

8 ¶ A quo sūt suscipienda. ⁊. q. baptismus pōt suscipi in necessitate ab oībus vt. s. Baptismus. v. Alia aūt excepto matrimonio nō nisi a sacerdotibus. ⁊ de hoc dic vt in suis locis.

9 ¶ Utrum possint recipi ab eo qui ē in pctō mortali. ⁊. vt. s. clericat⁹. viij. §. ij.

10 ¶ Quibus debēt dari. ⁊. q. diuersimode fm q⁹ sacra sūt. de q̄ vide in locis suis vnū tñ notandū est q⁹ nullus ctiō in pctō mortali pōt aliq̄s sacrs suscipere qn peccet mortaliter. xl. di. multi. xxij. di. illud. xi. q. iij. audi. sicut nec aliqs minister pōt ea ministrare in pctō mortali qn peccet mortaliter nisi fm aliquos illa administraret vt laicus i necessitate. puta q; bapt̄ zat. q̄ hōo valde dubium.

11 ¶ Que sacra pōt iterari. ⁊. oia illa in qbus nō ip̄rimit caracter. xxxij. q. vij. licite. i. q. i. q̄ quidam.

12 ¶ Quid cū dubitat an q̄s receperit aliq̄s sacramētū puta baptismi ⁊ huiusmodi. ⁊. q⁹ si dubiū est p̄babile. vel verisimile resultat p̄iectura reiterari est. fm q⁹ dicti. ē. Baptismus. vij. §. ix. q; nō debet iterari q̄s nesciēs factū de cōse. dist. iiij. si nulla. ⁊ de p̄by. nō bap. c. veniēs

13 ¶ Utrū sacra vel sacralia. sicut ē oleum sanctū. aq̄ baptismal⁹. ⁊ hmōi possint recipi pro sanitate acq̄renda. vel ex alio fine q̄ eo. p̄pter quē sunt instituta ⁊. q⁹ non fine pctō mortali. si talis sit finis p̄ncipalis. q; vti sacris ad alium finē q̄ ad eū p quo ordinata sunt. est ipsis abuti. Excipit tñ Pe. de Palu. in iij. sacrm matrimonij quod fm eum quis ꝫhendo ex alio fine puta p̄pter diuitias ⁊ huiusmodi nō peccat mortaliter. vt. ē. hēa Matrimonium Fo. §. xxv. Secus si vteretur quis talibus sacris p̄ncipaliter ex fine iso. ⁊ secundario pp sanitatē acquirendā sicut fecit Cōstātin⁹ impator. q; sic nō peccaret.

Acrilegium

ē sa cre rei violatio vel vsurpatio. ⁊ accipitur hic violatio p quacūq; irreuerentia. aut dehonestatione. ⁊ dī fm Anno. q̄ si sacrilegiū. vel fm Lan. q̄si sacre legis lesio. ⁊ de hoc hēs glo. xvij. q. iiij. i c. sacrilegij.

1 ¶ Quot modis cōmittit sacrilegiū ⁊. q⁹ tribus modis. Primo rōne p̄sone. sicut cū quis ledit p̄sonā ecclīasticā. xvij. q. iiij. q̄sq̄. Secundo rōne loci. sicut cū violatur immunitas ecclesie vel cimiterij. ⁊ ibidē. c. si quis. el p̄mo cū multis. c. se. Tertio rōne rei et ilō sit tripliciter. i. auferendo sacrū de sacro. i. loco. vel nō sacrum de sacro vel sacrum de non sacro. vt no. in. di. glo. ⁊ hic loquor de sacrilegio p̄prie. Mag⁹ large cōmittit multis modis. vt no. in d. glo. ⁊ ibi vide. q; nihil ad nos.

2 ¶ Aduerte etiā q⁹ oē peccatū q̄ cōmittit p̄sona ecclesiastica materialiter ⁊ q̄si p accīs dicitur sacrilegiū. Unde dic Hiero. q⁹ unge in ore sacerdotis sunt sacrilegiū vel blasfemia. Sed formaliter ⁊ p̄prie sacrilegium est illud peccatū. q̄ p̄sona sacra agit ꝫ eius sanctitatem directe. vt si virgo deo sacra fornicetur ⁊ hmōi. Large etiā sacrilegiū est cuius rem ecclesie quis indebite vsurpat. xvij. q. iiij. §. qui autem.

3 ¶ Que pena sacrilegoz. hēo i. l. si q̄s in hoc. C. de epi. ⁊ cle. ⁊. xvij. q. iiij. per totū ⁊ ibi vide. q; nihil ad nos. sed ad forū p̄cipuū solū Sed quo ad ꝫsciaz est excōicatio. de qua vide. ē. Excōicatio. v. casu primo ⁊ vi. ⁊. ix. ⁊. xiij. ⁊ xxvij. ⁊ Excōicatio. vij. in multis cāib⁹

Acrista

sine custos ecclesie dz pulsare cāpanas ad horas inbendo archidiacono. Itē custodire palas seu liteamina altaris ⁊ oīa vtēsilia ecclesie. Itē lāpades curare ne sup̄modū lucendo oleū depeat. aut minus lucēdo obscurior sit ecclia. Itez p̄uidere de incēso lumināribus. pane ⁊ vino p̄ celebrōne. Itē oblationes ⁊ decimas fm tassum archidiaconi inter fratres dividere. Hec notant. in. c. plectis qua si in si. xxv. di. ⁊ ō officio custo. p totum

¶ Quis dz deputari sacrista. ⁊. q⁹ alij q̄ de sanctionibus ecclesie. vt in. c. ij. de officio custo.

¶ Et qua culpa teneatur si quid geat ⁊ vide. ꝫ. custos.

Agitarius

dī qui artem habitatorū exercet ⁊ vitam liceat vide. ē. Fīo.

Alarium

An debeat mur famulo infirmanti aut filiabus. vide. ē. Familia. §. ij.

Anctus

quis debeat hēri vide. ē. Canonizatio ⁊ reliquie.

Araceus

dī qui deos de aliq̄ colit. imo demones nec nouit aut vetus testm̄ recipit horū tēpla p̄cipit claudi sub pena mortis ⁊ amissione bonoz. C. de paga. ⁊ sara. ⁊ tēplis eorū. l. i. ⁊. ii. ⁊ q̄si p ola quo ad p̄hibitiones iudeis cōp̄hēnditur. C. eodē. l. vt pp̄hanos ⁊ ē de iude. ⁊ sacra. q̄si p totū. Et ō vide. ē. Judeus. q. p̄hibētur xp̄iane erga ipsos exercit tñ caritas. q; cū saracenis xp̄ian⁹ comedere nec habitare p̄hibet. xi. q. iij. ad mēsam: sed bene cū iudeis. xxviij. q. i. omnes. q; magis sunt nobis pueris iudei ⁊ in cibis nos cōtēnūt. ramen Lan. ⁊ Io. ⁊ multi sequaces tenēt q⁹ cū saracenis etiaz ipsi in multis iudaizant. quod verum credo q̄si in cibis talia obseruant. alias nō. Item quia iudeis permittitur cōrū sinagoga. Sz saracenis nullo mō

penitus inter xpianos publice inuocationē facere machometi nequa pegrinationē ad aliquē locū sicut ad sicuz. Et quidā eorū dixit xpianus q hoc eis permittit peccat mortaliter qz facit ꝺ p̄cepti Cle. vnice de iudeis. Itē qz cuz tideis possit xpiani bene cōmertium videtur posse xpiani bene cōmertium sed cum infidelibꝰ seu saracenis extat hodie prohibitio sub pena excōicationis papalis quā incurrit ipso facto qui tpe guerre cū eis hūt cōmertū vl qui deferunt eis prohibita de quo vide. ꝺ. Excōicatio. v. casu xxi.

1 ¶ Vltrū xpiani possint furari ꝺo dum pene in eorū seruitio. &. q sic qz nullo mō licite possunt tenere eos

Satisfactio

ꝺf dupli cif vno modo recōciliatio t sic quia oēs pies pnie ordinant ad recōciliationez q̄libet earū satisfactio dici potest. Alio mō ꝺ solumo pene debite t sic est pars ma pnie que est assumptio siue adiplecio pnie iniūcte vel debite t nihilominus tñ ēt penibus aliis penitētie. pacuit p accidēs vt p̄tinoni rōne debitoris p̄tinenti q est in pte lēsibili t confessioni rōe erubescētie Hec. S. Bo. in. iiij. di. xvi. circa ifam.

1 ¶ Satisfactio fm culpā p̄teritā ē iuxte illate ēōpensatio fm equitatez iudicē fm vero culpam sumptam est peccatoz cle excedēs t eoz sugestionibꝰ aduti nō ꝑbere ꝺ pe. di. iii. c. satisfactio

2 ¶ Vltrū deo qs possit satisfacere pro peto. &. q cū ipse adiutorio vz cū meritis passionis xpi cuius hō p verā fidē efficit pcepto sic pōt alias non vt no. Ricar. in. iii. di. xv.

3 ¶ Vltrū vn⁹ hō possit p alio satisfacere. &. q accipiēdo satisfactionē p̄ seruatione t cautella culpe future sic nō pōt qz qs ieunādo nō affligit corpus alterius vt viuat caste nisi ingrauet p bonū exēplū alicui est ad filia faciēda siue ingrauz pōt alteri mereri augmētū gre p talia vt sic facilius euadat penā Si ꝺo accipiat satisfactio p recōpensatione mortis illate sic vn⁹ pōt p alio satisfacere bō Deo vero cui potest si mō ille q cōmisit penā sit p̄ritus de eo alias nō p pūa vero iniuncta si potest vnus pro alio satisfacere nisi interueniat auctoritas ꝓfessoris q in illa pōt dispēsare vel nisi interueniat causa q ille cui ipposita ē nūq̄ esset potens in hoc mundo implere qz posset tunc p aliū fieri Hec hūtur ex dictis Ricar. t. S. Bo. m. iiij. di. xx.

¶ Sed nūqd ille cui⁹ satisfactionem 4
alter in se suscepit moriēdo statum cuo labat. &. q non ꝙz oz q primo ille qui eā suscepit ipleat qz nemo paradisū ingreditur nisi sit extra oē debitū tm q nec ipse nec alius pro eo sit debitor. fm. S. Bo. in. iiij. di. xx.

¶ Vltrū talis p alio satisfaciens satisfaciat ēt p seipso. &. diuersorū fuit opi. sed mihi placet opi quī Ricar. in. iiij. di. xx. refert q ēt ē satisfactorius pro seipso nō ex debito sed p diuinā misericordiam que magis caritatē attendit ꝙ opus. xxij. q. v. sigd Vel dic q pro alio sit satisfactorū p modū solutionis pene p seipsis ꝺo est satisfactorū per modū meriti de cōgruo dicit enī. S. Bo. in. iiij. di. xv. q. ij. ꝺ rigore iustitie nō sit satisfactorū id qđ facit qs ad qđ alias teneꝝ tñ credit q diuine misericordie benignitas tāta est q acceptet totū t q̄si p nihilo saluat nos t ꝺ hoc infra Suffragiū. §. ij.

¶ Vltrū satisfactio facta in petō mortali valeat. &. aut loqmur de ea q fuit ipposita a cōfessore penitēti t postea recidiuāti añ illius cōplemētū t sic dicit. ꝺ. Ponia. §. iij. Aut loqmur de alia q̄cūq voluntarie assumpta t sic dico q nō valet quo ad diminutionem pene debite pro peccato nisi p accidēs vt puta quia cinus cōuerteretur t veram agerē pēnam sed ꝙtum ad culpam futuram cuit id i valet.

2 ¶ Que sūt ptes satisfactionis. &. tres s. ofo. Ieiunū elemosina Sūt tamen alie secūdarie vt vigilie pegrinationes disciplie t hmōdi vñ oīa opera afflictionis ad ieiunū reducunt omnia opera misericordie ad elemosinam: oīa opera spūalia ad ofonem Hec est S. Bo. in. iiij. di. xv. parte. i. articulo. i. q. iij.

3 ¶ Vltrū flagella missa a deo vel ab hominibus etiā p pcia nr̄is sint satisfactoria. &. q sic in ꝙtū cadūt sub voluntate patienter ipa accepēte t pacienter sustinere volēte vūmō alio sit i caritate t de hoc vide. ꝺ. Bona.

4 ¶ Vltrū aliqua p̄dictorū trium ptiuz satisfactōis sit magis satisfactoria. &. q elemosina in se includit vtutez oīonis t ieunij pp duo. Primo qz constituit eū cui dat debitorem ad oraōn pro eo qui dedit. Secundo quia elemosyna data propter deum est quasi quedam oblata deo facta que oblata deo facta habet vim oratōnis t sicut bonoz exteriorum subtractio p elemosinam facta cōtinet vtualiter ieunium in quo maceraf corpus Sic t ofo virtute cōtinet ieunium qz iterato iterum ad deuz debilitatē corporis parit cōpletius tm elemosina hz vim satisfactōis ꝙ ofo t ieunium ꝓpterea vf. i. Thimo. iiij. corporalis quidem exercitatio ad modicū vtilis est Dicit glo. oīo summa discipline xpiane est in misericordia t pietate Si tm generaliter loqmur pt dictū q in satisfactōe tūt tria. s. Elitatio culpe augmentatio gre t soluto pene. t hoc tertiū est infimum in satisfactione Ad parum valet ofo. Ad fm valet elemosina quia quia sibi facit amicos de mamona iniquitatis qui impetrant gratiam ad ternum valet Jeiunium. Hec et Ricar. in. iiij. dist. xv. articulo. ij. q. iij.

¶ Vltrū restitutio rei alicne sit pars satisfactionis. &. q ꝓprie nō qz ꝺz precedere oēz partem pnie cuz dicat cessationem ab iniuria de quo vide. ꝺ. Restitutio. ij. in principio Sed large accipiendo restitutionē pro dicto oē illud qđ ad debitā satisfactionē exigit sic est pars satisfactionis.

Candalum

est dictus vel factū min⁹ rectuz prebens alteri occasionē ruine ita no. Card. in Cle. prima de officio ordi. Fm Laur. a scādalon grece quod latine dicit ruina vel offensio vel impactio pedis. t dicitur a Piero. super illud Mathe. xv. Scis qa pharisei audito hoc verbo scandalizati sunt Unde sicut quādo aliquid ponitur in via corporali p quod impingens disponitur ad ruinaz sic in via spirituali quicunqz per factum suum seu dictum minus rectū. i. vel malum secundum se vel habens speciem mali disponit aliquem ad casum in aliquod peccatum proprie scādalū ei facit Host. in summa ti. de renū. dicit graue scādalum dicitur quando ex dicto vel facto alij trahuntur in consensum mortalis peccati. t propterea gl. de renun. in. c. nisi in ver. pro gravi dicit q non est curandum de scandalo nisi sit graue de no. ope. nun. c. ij. t de vo. c. magne de re. iur. qui scādalizauerit quod no.

¶ Quotuplex est scādalum. &. duplex 1
s. actiuū t passiuū. sicut dupliciter pōt quis esse causa peccandi alteri. Uno mō per se pura qñ qs aliqō malū facit p̄ quō intēdit aliū ꝺducere i peccatū

aut si nō intendit tñ factū ē tale qđ de
sui rōne hz vt sit inductiuū ad peccā
dū ⁊ sic illud dicitur scandalū actiuū
altero mō q̄ per accidens pōt ē eau
sa peccandi vel puta q̄ pter ictionē
scādali dāti id fact: ⁊ ex eo dānō ē ope
ris nō ē vt qđ scādalizet. Sz tñ alius
male disposit ē aut ex inidia quā hēt
ad aliū aut alio mō tō scandalizat: ⁊
scandalo poēa vocat scandalū passi
uū sine actiuo. qđ q̄ ēt ē scādalū acti
uū sumpt ⁊ passiuū actiuū i altero qui
dat ⁊ passiuū cum ille q̄ accipit peccat
Aliqū ē actiuū sine passiuo. puta cum
aliq̄s inducit aliquē ad peccādū: sed il
le nō peccat. Hec ex Aler. fa fe. ad de
scidalo. ⁊ Ri. in. iij. di. xxxviij.

¶ Utrū scādalū sit spāle petīn mor
tale. &. q̄ aut scādalū passiuū ē tñ im
pactū ad venale petīn. puta cū aliq̄s
ex dicto alterius mouet ad petīn venia
le ⁊ sic ē venale petīn. aut ē cū impa
tione ad mortale petīn ⁊ sic ñ ē mor
tale nō tñ aliqđ petīn spāle ab illo qđ
cōmittit: q̄ sumere occasionē peti ex
dcō vel facto alterius nō ꝓstituit spāle
rōnē peti. q̄ nō ipoztat deformitatem
spāli virtuti oppositam: sed solum ipz
petīn qđ cōmittit. Sic aūt loquimur de
scādalo actiuo: ⁊ si sit p accidēs sic ñ
ē spāle petīn q̄: qđ ē p accidēs nō cō
stituit spēm: tñ qñqs pōt ee petīn ve
niale vt qñ actū cōmittit vēiā peccati
vel actū q̄ de se nō est malū sed solus
hēt spēm mali cū aliq̄ leui iductione.
qñqs ē mortale siue q̄ cōmittit actus
mortalis petī: siue q̄ cōtēnit salutē p
rimi vt p ea fruēda nō pretermittat ali
qđ facere qđ sibi libuerit facit. c. cauē
dum. x. q. iij. ⁊. d. §. pro graui. i. q. i. hi
quoscūqs. Si ꝺo sit scādalū actiuū p
se puta. q̄ ītēdit aliū sducere ad petīn
⁊ tñ qđē intēdit ducere ad petīn mor
tale sic peccat mortaliter. Similr si in
tendat inducere ad petīn venialē ⁊ er
actū petī mortalis. Si autem intendit
inducere ad petīn venialē etiā p actū
petī venialis sic ē venale petīn. ⁊ illo
modo scandalus actiuum per se ē spe
ciale petīn: q̄ ex intentione finis sorti
tur peccatum rōnem spālis peccati. ⁊
opponitur directe correctiōi fraterne
propter hoc qđ intenditur spāle primi
nocumēti. hec oia ex Aler. ⁊ Ricar.
vbi. ē. ⁊ Tho. fa sēc. q. xliij. ⁊ ad illō
Bath. xviij. necesse est vt veniāt scā
dala ꝛc. vex q̄ ē necesse nisi homines
vitam mutent.

¶ Utrū aliqs teneaf. dimittere aliqđ 3
bonū opus ne primus scandalizet. &.
Fm Ricar. vbi. ē. ar. i. q. ij. q̄ aut bona
opa sunt necessaria ad salutez vt sunt
p̄cepta. aut sunt supererogatiōis vt cō
siliorū opa: aut in genere idifferentia
vt comedere carneo. bibere vinū. re
tinere tpalia. debita repetere ⁊ huius
modi. Opera enī prima. nō sunt p q̄
cunqs scandalo ominēda q̄: null⁹ dz
velle dimationē suaz pro euitanda illa
primi sui facit c. vi. de no. op. nū. ⁊. xij.
di. illa. xi. q. iij. inter vba. xxiij. q. iii. §.
i. ante fi. Hic aduerte fz Inno. vt re
citat Pa. de renun. in. c. nisi cum. §.
pro graui quoqs. q̄ in preceptis iuris
naturalis ⁊ euangelici est verum hoc
sed veritas iuris positui ex causa est
temperanda relaxanda. ⁊ contrarius
statuendus propter scandalum. vt no.
de concess. preben. c. proposuit. de vo
to. c. i. Secunda etiam opera nō sunt
omittenda propter scandalum primi
primi prouenies ex malicia: quia per
hoc, volentibus malicioſe impedire bo
na opa daret materia ⁊ occasio mali
gnādi. Si vero scandalus puenit ex
infirmitate primi vel ignorātia sic sunt
ad tpus intermittenda. quousqs. s. ad
hibeatur sufficiēs diligētia ad hoc vt
ignorātia instruat. ⁊ infirmus aliq̄ mō
cōfortet. vt nō de bono ope scādalus
sibi sumat: nec talis retardatio meri
to pūdicat: q̄ nō minuit de pfectiōe
caritatis sed magis diſponit ad augu
mētum. nō tñ omo fūt talia ptermit
tēda pp scādalū primi. Tertia ēt ope
ra. s. indifferētia. quoruz omissio alter
nō p̄iudicat nisi ipsi omittēti. ⁊ etiā i
talibus tñ sic sūt omittēda de p̄cce
pto qñ. pbabiliter primus scādalizā
bitur ex infirmitate scādalo mortalis
peccati. Sed si venialis erit de consi
lio. Si autem scādalizatur ex malicia.
vt puta. q̄ oñsum est sibi q̄ nō debet
scādalizari ⁊ modo debito suasū vt ñ
scādalizet. ⁊ tñ vult scandalizari. quia
sic prouenit ex malicia. ⁊ tunc nullus
opus est ptermittēdū pp̄ter scandalū
ex malicia prouenies. Aler. vero in
tertia parte sūme. c. de preceptis pūie
tenet q̄ si sim infirmus ⁊ timeo casus
meum ex non repetitione rerum mea
rū potius teneor vitare scandalū meū
& primi. Sisr si sū pfectus ⁊ repetā
debito mō ls. sicut ponderat bonus
cōe bono spūs: sic prepōderat scāda
lū cōitatis ⁊ pluriū. s. vilipendio pacis ⁊
vtilitatis cōis ⁊ incentiuū delinquen
di. q̄ oia accideret si nō liceret sua re
petere pp scādalū primi sui singula
re. Aduerte tñ hic qđ licet de iure ci
uili nō sit curādū de scandalo qđ pōt
cōtingere circa psonas detētoris inui
ste rē meam imo liceat talem occidere
qñ aliter nō potest recuperari. vt not.
bar. in. l. furē. ff. de siccariis. tamē ō in
re canonico ⁊ in cōscientia. Fm Pa. in
c. nihil de p̄scrip. nō consuleret bono
viro. p repetitione rez tēporaliū ali
quid facere q̄ verisimiliter valde seua
⁊ horribilia deberent euenire. facit. c.
suscepimus. de homi. ⁊. c. ij. de no. op.
nū. ⁊. c. si vero. el pmo. de sen. excō. et
qđ ibi notat inno. Si tñ faceret non
credo mortaliter peccaret qñ scanda
lum prouenit ex malicia.

¶ Sz nūqđ quodlibet bonū sit fact 4
endū ne primus scādalizet. &. et collī
go ex doctrina Aler. in fa fe. tracta
tu de scandalo. Dicit bonū qđ expetit
primus rōnabiliter petit puta q̄ pan
p petit vestimentū. ⁊ huiusmodi. ⁊ tūc
si ad hoc teneor alias de p̄cepto. casus ē
clarus. si non teneor de precepto. sic
debeo ei illud manifestare quō non te
neor ⁊ quō rōnabiliter illō nō facio. et
tūc sufficit. ⁊ si scandalizat sibi iputet.
q̄ scādalū est pharisęorū q̄ scandaliza
bantur. q̄ discipuli nō lauabāt manus
et tñ cū dñs sanasset scādalus acci
pientibus. dixit finite illos. ꝛc. Bath.
xv. Si ꝺo ñ rōnabiliter tale op⁹ omit
to sic ne primus scādalizet de mor
tali teneor illud facere. facit. c. ij. ō no.
ope. nū. Dicit qđ petit irrōabiliter expe
tit. ⁊ sic non teneor. sed sufficit sanasa
cere p posse ne scandalizetur ex igno
rātia. vel infirmitate. ⁊ ſ non acceptat
tā scandalū est pharisęorum. ⁊ sic fm
Aug. exponit illud oi petēti te tribue.
s. vel & tū ad verbum rōabiliter te ex
cusādo. vel & tū ad factū quādo rōna
biliter teneris. ⁊ sic p̄z quō dz intelli
gi illud faciliꝰ scandalū nasci pmitti
& veritas deseraf. s. veritas vite q̄
tur & veritas doctrine ad p̄dicandū. ⁊ veri
tas iustitie ad punicēdum. q̄ loquitur eo
modo quo supra dixi. Et adde q̄ ea q̄
sunt de iure positiuo p̄cepta sūt preter
mittēda quādo qđ scādalizat ex infir
mitate vel ignorātia nō tñ simpliciter
sed ad tēpus vt dixi de consilijs super
rogatiōis. Idē dic ō pumtiōe malorū
¶ Quid de fama. vtrū sit defensanda 5
ne alij scādalizent. dic vt. ō. Fama. §. i.

Scientia aliqñ hñtur p causam ꝛ hec ꝓprie est scire.ꝛ de hac loquit philo.in libro posse.ꝛ.vi. ethi. consi.facit. Licere ff.de legi.ꝛ.c.nec illi genitia.de cer.lig. Aliqñ scia hñt p aliquē sensū corpeū. vt puta scio q̄ hō capitū in capite.q̄ video.scio q̄ dicta talis verbū q̄ audiui. Scio q̄ talis qd est dulce.q̄ gustaui. est durum vel molle.q̄ palpaui. ꝛ talio scia. requiritur in reste.ff.de re.i.certum fides ꝛ ut.q.viii.reflex. Credulitas ꝛ medius inter sciam ꝛ nesciam.q̄ nec in tota scia ignorātia cadit credulitas nec in scientia. vt no.ff.de iur.ꝛ fac.igno. superficia.ꝛ bar.in.l.admonēdi.ff. de iure iur.ꝛ quod no glo.in.c.ij.ō testi.li.vi.

1 ¶ Cui scientie est ministrandū.&.q̄ clerici ꝛ ecclesiastice persone debēt ministrare illi scie que est necessaria circa suum officium. Religiosi vero que sibi est precepta. vel prohibita. vel de iure aut p regulam. Curam aliarum hñt aut cōfessores circa casus conscie debent ministrare? sic de ceteris. Clerici ñ ꝛ religiosi plus intendere scientijs trivialibus. que ideo trivialeꝫ dicuntur quasi trivij quia triplex est via ad idem.s.eloquentiam que sunt grāmatica. dialetica. ꝛ rethorica. Et sic intellige.e.primum ꝛ.c. quia nonnulli. de magistris. non tamen ad voluptatem sed vt sciant discernere verum a falso. xxvii.di.ō.cur ergo. multo magis in sacra scriptura. theologia. ꝛ iure canonico. nec non in philo. naturali ꝛ morali. xxxvj.dis. turbat. ꝛ.c. qui de mensa. ꝛ.c.si quid veri. ꝛ.c. relatum. in fi. In scientijs vero quadrivialibus s.arismetrica. musica. geometrica. et astrologia. non credo debeant intendere. excepta musica. q̄ tales scientie licet in se conveniant veritatem scōm Hiero. non tamen veniunt ad pfectum xxvii.di.ō. si quis grāmaticaꝫ. imo habent. maxime astrologia multum curiositatis ꝛ aliquando nocte vanitatē Leges autem ꝛ phisicam possunt fideliter audire nisi sint religiosi. vel sacerdotes. vel hñtes personatus seu dignitatē seu curaꝫ animarū vt.ō. Excōicatio. vii. casu. vi. ꝛ. vij. Sūt tñ inculpabiles apud deū. qui prefatis scientijs intendentes que eis sunt necessaria. vel ad eorum officij ignorant. xxxviij. vi.o ea. Et que scia requirantur. dic q̄ ōs ipse a quocūq̄ exigit illorum preceptorum ꝛ prohibitionuꝫ cognitio q̄ ad eum pertinet. vel rōne officij aut status: aut alio modo. xpiani autem cōmuniter tenent scire q̄ pertinent ad fidem quedam. explicite ꝛ quedam i plicite. vt.ō. Fides.§.vi. Et ppter Augu.in.c.vos ante oia. de conse.di.iiij. dicit q̄ patrini debēt docere quos tenuerūt in baptismo simbolum ꝛ orationem dñicam. Unde ex dictis in.d. §.vi.ps q̄ parentes q̄ nō docent filios ꝛ filias se signare dicendo. In nomine pris ꝛ filij ꝛ spiritus scti. amen ꝛ Credo patrem: ꝛ decem precepta legis: ꝛ pater noster videntur peccare mortaliter. q̄ñ omittunt ex negligētia eos docere vel doceri facere si possūt Similiter nō excusantur a mortali qui nescientes talia non adiscunt si possunt cū sint necessaria ad salutem. Advertit tñ q̄ quis posset scire precepta. puta si interrogatur. adorare deos alienos est contra preceptum. responderet sic.ꝛ idem de alijs. Unde tali sufficit licet nesciat ordinate dicere. Et idē posset dici de aliquo qui nescit. Credo patrem: tamen si interrogaretur deus ē unus. Responderet q̄ sic.ꝛ q̄ creauit oia. Iesus cristus est eius filius ꝛ sic de ceteris. Riderer q̄ sic.q̄ sufficeret sibi. licet nesciret prefatus credo. Et idē diceres de pater noster. qō quando quis scit q̄ est orandum ꝛ penitenda salus ꝛ gratia ꝛ remissio peccatorum ꝛ huiusmodi licet nesciret dicere pater noster q̄ excusaretur. licet consulendum sit omnibus vt possūt tā pater noster q̄ credo addiscant.

2 ¶ Que scie plus deceat alijs a predictis vide.ō.Magister.§.iij.

Cisma ꝓprie ꝛ stricte est illicita diuisio per inobedientiaꝫ ab vnitate ecclesie facta. xxiij.q.iij. inter scisma extra de scisma. ad succidendos.li.vj. Et hoc est aliqñ cuꝫ heresi. vt in grecis qui ab vnitate ecclie se separauerunt. Aliqñ scisma est sine heresi sicut sūt illi q̄ credūt romanaꝫ ecclesiā nec aliā volūt ꝓsumere sed eam credūt esse apōs se. vt cōtingit q̄ñ duo vel plures cōtendūt de papatu. Aliquādo Scisma accipit large. s. cū quis ꝓpriū epm eiciunt sedeꝫ epalem sibi vsurpātes ꝛ ꝓbyteros sibi ordinantes. Scisma.iij. accipitur largissime ꝛ sic scismatici sunt oēs q̄ sunt in pctō mortali. q̄ sunt extra caritatem. c.audi. xi.q.iij. Hoc no. Inno.in.c.i.codē ti. ꝛ sequit Pda.in glica.eodem ti.

3 ¶ Utrū oēs scismatici sint excōicati. &. Pda.in.d.glica q̄ ꝓprie scismatici cū heresi. clarus est q̄ sic.c. excōicamus de here. Sed sine heresi scismatici ꝓprie nō sūt excōmunicati vigore. c.i.eo.ti. sed vigore. c. licet de elec. vbi dr q̄ gerens se p papa cum non sit cum omnibus sibi adhercentibus excōicationi subiaceant. ꝛ sic sunt excōmunicati ipso iure. Limitat tamen Pda.in.d.glica verū in casu vbi non cadit ꝓbabilis error vel ignorantia. Ubi aūt qō foret dubia. ꝛ maxime si cōsiterit in facto intricato ꝛ lōgeuo p ut euenit in scismate pterito. tūc potarem omnes evitare excōicationem ꝛ peccatū. l. regula. ꝛ.l.ij.ff.de iur.ꝛ fac. igno. ꝛ in.c.aplice de ele.exco. mi. ꝛ in.c.vt animarum de cōsti.li.vi. dū tamen in voluntate hēant semper adherere vero pape q̄ñ per ecclesiaꝫ vel alio modo constaret de veritate. Scismatici vero large non sunt excōmunicati nisi per violentiaꝫ factaꝫ epi scope ꝛ huiusmodi. alias non. nec scismatici largissime.

¶ Utrū emēs rem ecclesiasticā aut alio modo acquirēs eā a scismaticis ꝓprie sit excōicatus. &. q̄ sic vt in.c.i.codē 2
¶ Utrū teneās beneficiū ecclesiasticū a scismatico sibi cōcessum. vel consentiens ordinationi facte per cūdē sit excōicatus. &. q̄ sic vt i.d.c.i. Sed hoc intellige in ordinatione quo ad executionem ſm glo.ꝛ Pda.in.d.c.i. quia ordo bene cōfertur si forma seruetur sed non executio si scienter a tali recipiat. Si vō ignorāter Inno.tꝫ q̄ etiā executio ꝓfert. sꝫ Hostiꝫ q̄ verū ē q̄ executio ꝓferr̄ q̄diu ē occult⁹. sed postq̄ fuerit patefactus requiritur dispensatio. ꝛ istud est tutius. 3

¶ Sꝫ qe dispensabit cū tali. &. Pda. in.c.fi.eo.q̄ in episcopatu solus papa c.q̄ diligētia. de elec. Multo magis si dignitas sit cēpta. vt in.c.cū venerabili de consue. In alijs vero ordinib⁹ distingue. Aut recessit scienter vel ex ignorātia crassa aut supina a tali scismatico. ꝛ sic solus papa. Aut ex ignorantia probabili. ꝛ sic episcopus dispēsare potest. vt in simili dicitur in.c.i. ꝛ ij. de ordi. ab epo. qui. re. non tamen ab illo episcopo q̄ cū ordinauit q̄nq̄ postea redierit ad vnitatem. vt no glo. in d.c.fi. 4

¶ Utrū cōstractus alienationis fact⁹ in vsum ecclie teneat. &. q⁹ sic. vt ti glo. in. d. c. primo. alias nō.

Criptura aliqñ ꝺ apocha. vel apodicta. t hec fit inter p tes. Aliqñ ꝺ epla. t hec eſt q̄ mittit ad abām. t cōtra ꝺ ſua miſſiua. Aliqñ ꝺ q̄ ſolent facere erectes talem artē: ſeu boni t ca. t hec eſt q̄ fit a publica perſona. ſcriptario cū publicis ſolēnitatib⁹ requiſitis. aliqñ ꝺ authēca. t hec eſt illa que ad ſui validitatem nō requirit aliud. Quo nō arti facias fidem. Glide doc. marie Pa. in. c. ſcripta ꝺ fi. inſtru. t in c. i. eo. n. t in. c. poſt ceſſionē ꝺ pbati. t idē ꝺ q̄ ſcriptura ſigillata aliquo ſigillo authēco cum ſubſcriptione duorum vel trū plenā fidē facit. aduerte q̄ vbi una ſcriptura exigit ſi nō extant pbabit q̄ ſtat p ſolēnitate fm Inno. i c. inotuit de eo q̄ fu. or. ſu. t ió clericꝰ poſſet ꝺ q̄ ſit clericus ſi ſcriptura ſi hāt. no. Pa. in. c. q̄ñ ꝺ. de pbati.

¶ Utrū ſit dāda fides ſcripture antiq̄ rii. &. Pa. in. c. cum cām de proba. q⁹ ſic. t no. Bar. in. l. prima. ff. ſi cer. pe. no. glo. in. c. inter dilectos ꝺ fi. inſtru. Quod limita verū q̄ñ nō tractatur ꝺ magno. dāno. Idē dic de ſcriptura in lapiꝺ. t diſſale viꝺ Pa. vbi. ꝺ. de hoc

Curilitas differt a ſtultiloquio fm Aleri. Fa. Fe. ii. eo. q⁹ ſcurilitas refert ad laſciuā affectionis. ſtultiloquium vero ad indiſcretionē rōnis: pōt tñ coincidere t inuicē cōuenire t ſemp eſt peccm̄ proprie accepta t filia luxurie. Sumit tñ aliquādo p vrbanitate ſermonis t hoc ſpropoſito: t dic ſi adſit finis ꝺ bit⁹ vt cōſeruatio amicicie bone vel remoto triſtitie vel accidie nō ſit peccm̄: dūmō non fiat p verba turpia. Si aut̄ fiat p verba turpia vel inuria t cōm risus in ordinati. puocantia peccm̄ eſt. t ſic ad ephe. v. Nō nomineſ in vobis turpitudo aut ſtultiloquium aut ſcurilitas que ad rē nō pinet. i. nulli⁹ vtilitatē. Et magis peccāt q̄ tales audiendo ſuſtinent cum ſint auctores ſceleris.

Ecretum q̄ñ quis ꝺ reuelare. vide Confeſſio delicti in principio. t Cōfeſſio vltimo. t Familia. §. vij. t. viij.

Editio eſt tumultus ad pugnā vt dicit glo. ij. co. xxi. t differt a bello t rixa. q. illa ſpontāt mutuā impugnationē in actu. Sed ſedino pōt dici ſiue huiuſmōi impugnatio ſit i actu ſiue ſit pparatio ad talē pugnā. Item q. bellū ppriē eſt ꝺ hoſtes ecclēos q̄ſi multitudinis ad multitudinē. Rixa aūt eſt vnius ad alterū vel paucorum ad paucos: ſed ſeditio ppriē eſt inter ptes multitudinis vni⁹ inter ſe diſſidētes. vt cū vna pars ciuitatis excitatur ad tumultū ꝺ alia. differt tñ a ſciſma: q. ſciſma contra vnitatem ſpiritualē. hec contra temporalem.

¶ Utrūz ſeditio ſit peccm̄ mortale. &. q⁹ ſic ex genere ſuo. vt p. ii. co. xii. t nedū in eis q̄ ſeditionē pcurāt ſed ēt in ſequacib⁹ taliū: t renenſ de oī damno inde ſecuto. Idē dico de renentibus ꝑcialitatē. cōco. Tho. Fa. Fe. q. xlii.

¶ Utrū pturbās. regnū vrāni ſit ſeditioſus. &. q⁹ nō: q. tale regnū non ordinat ad bonū cōe ſed ad bonū pua tū vt dicit phil. iij. pol. t. viii. ethicorū. t ió nō hꝫ rōnē ſeditionis talis pturbatoris. imo eſt laudand⁹. q. multitudinez liberat a tirannica pēne. niſi forte q̄ſi ſic inordinate pturbaret. q. multitudo ſubiecta maius detrimētū pateretur ex pturbatione cōſequenti ꝙ ex tirannica dominatione. Idem dic ꝺ omni reſiſtente ſeductiōi.

Enſualitas inordinata q̄dā ta q̄q eſt ſine oī culpa: q. ēt aliq̄s vitari nō pōt t tūc eſt q̄ſi voluntas nō eſt cauſa illius deordinationis nec cōmittēdo. nec omittēdo. nec antecedenter nec comitant. vt cū corpus calefit ſine aliqua apphenſiōe mētis t huiuſmōi. Aliq̄s eſt cū peccō venialī. t tūc eſt q̄ñ talis inordinatio inſurgit in ſenſualitate p negligiam voluntatis. Aliq̄s eſt cuꝫ peccō mortali q̄ñ. ſ. eſt ꝺ actū ꝓhibitū. vt inſurgēs ex volūtate imperio deliberato vel vt recta t accepta. ſicut eſt in cogitatione morosa. t ſo: tius in deliberata. hec ex Rica. in. ij. ſententiarum.

¶ Quis eſt peccm̄ tentationis t delectationis q̄ incipit a ſenſualitate. &. q⁹ iſte. Primo delectabile offert ſibi peripatur. Secōo delectatio aduertitur. Tertio in id ad qō delectatio trahit cōſenſus. Primū eſt ſenſualitatis. Secm̄ inferioris rōnis ptis q̄ hꝫ de iudicare interiores motus qō non eſt ptis ſenſitiue. diffinire ēo an delectatio ſit ap̄lexāda vl̄ refutāda eſt ſuperioris ptis rōnis. Contigit aūt delectari ad apphenſiōez delectabilis ante aduertentiā ꝺlectatiōis. t hec ē ſenſualitatis t eſt peccm̄ veniale. vl̄ nullū. vt dixi.

Entencia proprie fm Boſ. t Tācre. ē iudicialis diffinitio q̄ ꝓtrouerſijs finē ponit. pnūciatione cōperēto iudicis. cōdēnationē vel abſolutionē cōtinēs. ff. de ſen. t re. iudi. Li. eē. eo. c. ij. Et qua pꝫ q⁹ excōicatio t interdictū ſi proprie ꝺ ſnia. q. excō municatio proprie non eſt ſnia. q. ſnia finē ſponit. vt. xi. q. iij. ſūmopere. t no. glo. ii. q. vi. biduū. ſed nō excōicatio ſed eſt pena. xi. q. iii. nemo. xxiij. q. iii. corripiant. de ſen. excō. ſacro. Be i. c. vt alarū de cōſti. li. vi. cōcludit q⁹ proprie nō eſt ſnia. t inſtando vbi fit mētio de ſnia nō veniret excōicatio. Et tū ſnia interlocutoria cū ois vor iudicis ad cām faciens poſſit dici ſnia. facit glo. in authēco. de lit. §. ſi oēm. t glo. ij. q. vi. §. diffinitiua. t ió p eam iudicialem nō pōt ferri dic feriata.

¶ Quotuplex ē ſnia. &. duplex. Prima ꝺ interlocutoria. Secūda diffinitiua. Interlocutoria ſnia eſt iudicialis declaratio ſup aliquo ſūmarie inter bulēs inter ptes dicta a mō ꝓferendi q⁹ ſi loquēdo inter ptes ſiue aliqua ſolēnitate ferat. de ſen. t re. iudi. c. q⁹ ad cōſultationē. ii. q. i. in ſūma. t eſt ſemiplena ſnia q̄ ferē inter ꝓncipiū cāe t finē. nō ſup ꝓncipali. ſed ſup incidētibus q̄ōnibus vl̄ emergēnibus. de appel. c. ſignificāt⁹. t de teſti. ſignificauit. el ꝓmo. t de offi. dele. c. cū olim. t q⁹ nō ſit plena diffinitio ꝓz. ff. ꝺ arbi. l. qualē. Eſt q. cū tulit pōt reuocare ēt poſt decēdiū. ſiue ſit inder⁹ ordinarius ff. de ſen. t re. iud. l. qō iuſſit. ſiue ſit de legatis. de appel. c. cū ceſſāte ēt ſi fuerit appellatū. fm Archi. vbi. §. t cōfirmat. de appel. c. cū ceſſāte. Et hoc verū niſi appellatiōi detuliſſet. vt in. c. cum appellationib⁹. de appel. li. vi. vel niſi ps eciſſet expēſas ad proſequēdū. appellationē. ff. de condi. ob cām. l. ſi pecuniam in ꝓncipio. ſi tū vellet ſibi de eis ſatiſſacere poſſet reuocare. de appella. c. interpoſita. §. illud denicq̄. Similiter dic de arbitro iuris a quo pōt appellari dicta. l. q̄lem. Dicit ēt glo. in auc. de here. t fal. §. illud in ꝺ. de certo q⁹ quodlibet ꝓceptū ferē ꝑ iudicē vel eī⁹ nūcium ꝺ ſnia interlocutoria.

Diffinitiua sñia vt q̃ p̃ eã̃ p̃incipalio quesito diffinit et de ḡnẽ. t re iudi. c. ff. co. l. prima. cum p̃ eãdẽ iudices non possit aliq̃d addi vel minui. nec mutari retractari aut reuocari potẽ. Ita lata est d. l. quali nec a delegato q̃ fuerit est ordinario suo de offi. ordi. in litteris. nec ab ordinario. nisi sit ꝑ viam cõsultationis de sen. t re iudi. c. cũ inter. nisi per beneficium restitutionis et eo. c. cũ Bertoldi. restitutionis et eo. c. cũ Bertoldi. tollat hoc in. vi. casibus in quibus ordinarius pot̃ Primo si nulla est. vel inualida pp errorẽ facti retractare pot̃. extra. q. viij. §. i. Fm Joã. C. quã t q̃ in. l. si plen. t. l. si vt pponit Jnc. ii. pot̃ iudex ordinarius retractare in multa q̃ pp mortẽ est remissa de. C. de modo mul. l. fi in fi. ff. de offi. proc. l. illicitas. §. fi. Jnc. vi. in fructib⁹ t expẽsis t alijs accessorijs cõsimilibus in q̃bus cadẽ ei pot̃ suppleri nõ tñ minus sic intelligi. ff. de sen. t re. iu. l. Paul⁹ ridi. Jres. iii. si aliqs absens cõdẽnatus veniat adhuc iudex p tribunali sedens. ff. de reb. in integ. restitu. t. d. c. cum Bertholdus. §. post modũ. Jnc. v. nõc publice vtilitas. tex. ff. ẽ. Ideo t. ab oi. iu. l. q̃ semel Jnc. vi. vbi alijs verũ p̃ciũ sic t de errore fi fideos de sen. t re iu. c. inter cetera. de cõsuet. c. fi. de prescrip. c q̃si. orlepoi nõ pot̃ semp q̃ voluerit reuocare. mutare t corrigere. de rẽscri. in mẽ. c. ex litteris.

2 ¶ Item in oi sñia sit ordo iuris seruãdus. ff. q̃ sic. t diffinitiua. ff. sit lata ꝑ ordinẽ iudiciale iudicioũ vt est citatio. iudicis. litis cõtestatio. t testiũ receptio nulla est ipso iure. intelligo si per vim. iudicis. rei. q. iii. vers. Si vero ꝑ ordinẽ q̃ nõ est de substãtia rei. t de hoc in. d. c. biduũ. Jnterlocutoria vero bene ts licet per eã grauiter q̃ralis sine ordine iuris ipsam. t aliq̃n est

suspensiua vt in sñia excõmunicationis in. c. i. de sen. excõ. li. vi.

¶ Qualis debẽs esse sñia diffinitiua. ff. absoluitoria vel ꝯdemnatoria. d. §. diffinitiua. C. de sẽtẽcijs t interlocutoriũ iu. di. l. iii. certa. vt. ff. ẽ. ff. t re. iudi. l. i. fi ma. Pura. vt. ff. q̃n appel. sit. l. i. §. bidui. t. d. c. biduũ. Aduerte tñ q̃ q̃ ꝯdicio est intrinseca. puta ꝯdẽno rei si acto⁹ pbãuit q̃ ts i. d. c. biduũ. t ibi gl. t Bar. i. l. a diuo. pio. §. i vẽdito. ff. de re iudi. Secus si cõdicio est extrinseca vt condẽno te si papa veneris t vide. glo. t bal. in. l. cum iudex. C. de sententijs t interlo. omniũ iudi. t iusta debet esse super omnia. 3

¶ Et q̃ pot̃ variari. ab eo. q̃ bs iurisdictionẽ ordinariã vel delegatam vel ꝑ cõpromissum. 4

¶ Quod debet vari sñia diffinitiua. ff. sedẽdo nõ in pedib⁹ t dicto: alias ẽ nulla. c. t si sñia. §. si eo. ti. vi. Jnc. ꝑnbas pbibus. vel cõmunicab⁹ in scriptis recitare alias ea solũ in scripto dicto sine recitatione est nulla. C. de ff. ecc peri. re ci. li. Sẽt sñã recitet in scripto. l. viti. C. de ff. ecc pi. recõ. t. d. c. h sñia. Sallet in bonis⁹ t cauſis vtil. plenarijs. C. de ff. ecc pi. re. aut mili. Jnc in cl. mater monali. Jnc. q̃ de partũ cõsu. pecunie. no. q. i. cl. penul. ꝑ Archi. t Jo. Jnc ipse qui dat sñiam vt ipse legere seu recitare nisi sit ep̃us aut alius illustris. d. c. h sñia. t C. de sen. ex pi. recõ. li. t. q. vi. anteriorũ. §. Ille. ff. Obsta esset videnda sed quia nihil ad nos omitto breuitatẽ. et. Si tu vide. si placet. Hosti. in sñiam. eo. ti. Dicto iurio t Spec. q̃ in omnibus casibus est nulla q̃ si ille iudex q̃ requenda t q̃ si velit in rem iudicatam. 5

¶ Item reuocatio ligentẽ senescallo suo ad placitorũ ei⁹ loci reuocat. Jmola in Cle. iudi. de sepul. q. nõ t vt. sepul

opinionẽ laudant t Hosti. in. c. cum ꝯtingat. de sepul. Cardinalis Jo. in. d. Cle. iudi. dicit hoc dictũ procedere quo ad cõtinuã iurisdictionẽ q̃ non pot̃ ponere sedẽ q̃si alieno territorio de offi. ordi. c. cũ ꝯpo. li. vi. Sz respectu sñie voluntarie iurisdictionis t ad q̃ nõ pcedit in forma iudicij verũ: est sñia aliorũ q̃ tenent q̃ ligant. de offi. le. nouit. t placet mihi t ẽt q̃ ad cõtẽ nosã iurisdictionem in monasterio suo q̃ vt dicit Pa. in. c. cũ ꝯtingat de sepul. cõpe. Monach⁹ vbicũq̃ est semp ẽ de iurisdictione abbat̃ q̃ vice dei sup caput suũ ipsum habuit. t viii. q. ni. Statuimus. de elec. c. fi religiosus. li. vi. t ficte iurio semp est in claustro. vt no. Jnno. t Abbas in. d. c. cũ illoz. t Archi. i. c. vt ꝑiculosa. ne cle. vel mo. li. vi. facit q̃. §. vltri. Excõicato. ii. §. r. v. vi. 6

¶ Vltrũ sñia duret post mortẽ sñiantis. ff. Pa. in. c. a nobis. ei. ꝑmo. ff. et. q̃ aut bs cum successũ: sine ẽ ad effectũ ꝑducẽdũ puta interdicit alicui arcem suã seu officiũ t nũc si est cum eãdẽ cognitione lata durat. vt in. l. i. C. de postuli. t sic intelligi. li. §. sed vbẽ ff. de officio ꝑcons. vrb. vbi putet q̃ ꝑfectus pot̃ in ꝑpetuũ aliq̃d priuare offo aduocationis. l. ipse sit tẽporalis Si vo nõ est latus cũ cauſe cognitõe t sic nõ durat. t sic logitur. l. fi. ff. ẽ penia. Si sit mia ẽ q̃ ad effectũ producẽdũ puta q̃ vinculũ matrimonij ꝑpetuũ ꝑpetuo. t sic durat ẽt post mortẽ. Exemplũ in excõicatõe vel publicatõe bonoz q̃ nisi absoluat semper est excõicatus. vt. i. c. cum ꝯtingat. de ma. t obe. li. vi. facit. c. pastoralis. §. i. de offi. ordi. Quomodo ẽt sñia excidat effectu extra territoriũ habes. §. Item. i. §. vltri. 7

¶ Vltrius ille ꝑ q̃ data est immutata sñia post cognitã causã? reuocare quicqd habuit. §. Pa. in. c. i. de cõ

cess. preben. q̃ si est declaratiua sic retinetur aliter non saluabit. q̃ talis sñia nõ aufert directũ dominium. vt no. in. l. Julianus. ff. de cõdi. indebiti. nec aliquid accrescit ius. vt no. Jnno. in. c. quia plerique de ẽmp. ecc. tanti. n. declarauit ad eũ ꝑtinere. l. sicut. §. sed si q̃ritur. ff. si fut. rẽ. c. forus. ẽ. ti. Et vt declaratiua sp. q̃n iudex inter litigantes sẽtẽciat ad sibi vel ad illũ ꝑtinere. siue dari debere. Si sit sẽtẽcia est primaua puta cui aliq̃s ꝑsit ad beneficio ecclesiastico t cõcedit alteri: talis cui cõcessum fuit si tenet restituere licet cognoscat postea iniustã sñiam fuisse. q̃ ex quo si appel. aut vt renũciasse t tũ cum valeret potuit sibi cõcedi. Vide ꝑ hoc bonam glo. Justi. ẽ officio iu. m fi. t per Ly. in. l. i. C. cõmunia. vtri. iudi. t per Bar. in. l. pomponius. ff. de acquirere. t per Jo. cal. in. c. ꝑpoſuit. de concess. preben. Quod quidem limito nisi talis fuerit in causa iudicate. Jnc ii. nisi sint alia a beneficio ecclesiastici. vt puta res temporales. alterius q̃ sic in foro anime tenerentur vt no. Jnno. i. d. c. q̃ plerique nisi post sẽtẽciam tempore debito bõa fide ꝓscripsisset

Epultura

ẽ possessõ sine terra vbi aliq̃s sepelitꝰ est. vel ot locus cõcessus in loco ecclesiastico vel ei mutuo factus i q̃ corpꝰ catholici cõgregat. vñ si tal possessio seu terra seu q̃ libet alio vas ꝑ sepulturã sit ꝑ cpm seu ẽ eiꝰ auctoritate ad sepulturã ꝓpriam sic est locus religiosus siue ibi sit aliq̃s sepultus siue non t vendi non pot̃ de sepul. c. abolitã. t. tit. q. ii. que sñia est. t. c. posito. t. c. percipiendũ Si autem auctoritate Epi capitulo terra seu locus non est ad sepulturam. de priuata licet ibi sit aliquis sepultus nõ ppea est religiosus vt⁹ canones. vt no.

Diffinitiua sñia vł q; p eaꝫ pcipalis
questio diffinit. ꝛ de iudi. c.
ii. ff. eo. l. pma. cui p eadē iudices non
possit aliqd addi vel minui. nec muta
ri vel arbi. aut reuocari post. ℞ lata est
d. l. qualit. acc. a delegato q; sñtia est
offō ipo de offi. dele. in litteris nec ab
ordinario. nisi sit ꝫ una conditionis
de sen. ꝛ re. iudi. c. cū inter. nisi per be
neficiū restitutionis ꝛ ea. c. cū Ber
tolđ. Fallit hoc in. vi. casibus in qui
bus ordinarius pōt. Primo si nulla
est. vel inualida pp errorē facti retra
ctare pōt. ꝛ ro. q. viij. §. i. fin. Joā. C.
quō ꝛ qñ in. l. ii. ꝓpos. ꝛ. l. si vt pponio
Jtē. si. post. inter ordinarius retracta
re in multa q; pp inopiā est remuten
da. C. de modo mul. l. fi. in fi. ff. de offi.
pcōs. l. illicitas. §. fi. Jtē. iij. in fructib⁹
ꝛ expēsis ꝛ alijs accessionib⁹ cōsimilib⁹
in q̄bus cadē die pōt supplēri nō
ēt minus sic intelligat. ff. de sen. ꝛ re.
iu. l. Paul⁹ ridet. Tres. iiij. si aliqs ab
sens cōdēnatus veniat adhuc iudice
p tribunali sedente. ff. de restit. in inte.
l. vnus. ꝛ. d. c. cum Bertoldus. §. post
modū. Jtē. v. rōne publice vtilitatis..
ter. c. ff. ō decre. ab or. la. l. qō semel
Jtē. vi. vbicūq; vernī periculū aie ꝛ de
errore fit fides de sen. ꝛ re iu. c. inter.
ceteras. de consue. c. fi. de prescrip. c
qñ. precepto ñ pōt semp qñ voluerit
reuocare. mutare ꝛ corrigere. de re
scri. in inte. c. ex litteris.

2 ¶ Utrū in oi sñia sit ordo iuris seruā
dus. ℞. q; sic. ꝛ diffinitiua. si sit lata ꝫ
ordinē solēnē iudiciorū vt est cita
tio. in iure. litis cōtestatio. ꝛ testiū re
ceptio nulla est ipso iure. intelligo si
petat. in Jude. ꝛ ij. q. iij. vbi. Si ve
ro ꝫ ordinē q; nō est de substāna rei. ꝛ de
hoc in. d. c. biduū. Interlocutoria ve
ro bene ꝫ licet peccet grauiter q; tu
lit sine ordine iuris ipsam. ꝛ aliqñ est
suspensiua vt in sñia excōmunicationis
in. c. i. de sen. excō. li. vi.

3 ¶ Multa vel ꝫ esse sñia diffinitiua. ℞.
absolutoria vł condemnatoria. d. §. diffi
nitiua. C. de sēt. ꝛ interlo. oium in
di. l. iii. certa. vt. ff. ō. sē. ꝛ re. iudi. l. i. si
ma. Pura. vt. ff. qñ appel. sit. l. i. §. bi
duū. ꝛ. d. c. biduus. Elduerte tñ q; qñ
ꝓdīo est intrinseca. pura ꝓdēno rei si
actor ꝓbauit q; ꝫ. i. d. c. biduus ꝛ. ibi
gl. ꝛ Bar. i. l. a diuo. pio. §. i. vēdītōe.
ff. de re iudi. Secus si cōdīno erat ex
trinseca vt condēno te si papa venerit
ꝛ vide. glo. ꝛ bal. in. l. cum iudex. C. de
sententijs ꝛ interlo. omniū iudi. ꝛ iu
sta debet esse super omnia.

4 ¶ Et q̄ pōt vari. ℞. ab eo. q; hz iuris
dictionē ordinariā vel delegatam vł ꝓ
cōpromissum.

5 ¶ Quō debet vari sñia diffinitiua. ℞.
sedēdo nō in pedib⁹ stādo: alias ē nul
la. c. ꝛ si sñia. §. fi. eo. ti. li. vi. Jtē pnbus
pñibus. vel cōmunicib⁹ in scriptis re
citare alias eā solū in scripto dādo sine
recitatione est nulla. C. de sē. ex peri. re
ci. l. i. Sīr si nō reciter in scripto. l. vlti.
C. de sē. ex pi. reci. ꝛ. d. c. si sñia. Fallit
in breuib⁹ ꝛ causis vilium psonaꝝ. C.
de sē. ex pi. re. aut. nisi. Jtē in cā matri
moniali. Jtē qñ de partiū cōsēsu pce
dit. no. ii. q. i. c. i pmis. p Archi. ꝛ Jo.
Jtē ipse qui dat sñiam dz ipse legere
seu recitare. nisi sit epūs aut alius illu
stris. d. c. si sñia. ꝛ. C. de sen. ex pi. reci.
l. ii. ꝛ. ii. q. vi. anteriorū. §. illeiſi. Vel
ta esset videnda sed quia nihil ad nos
omitto breuitatis. cā. Sz tu vide. si pla
cet. Hosti. in sūma. eo. ti. Directo. iu
ris ꝛ Spec. quō in multis casibus est
nulla quō ānullanda quō exequenda
ꝛ quō trāsit in rem iudicatam.

6 ¶ Utrū religiosi ligent sententijs suo
rū ꝓlatorū et locū eorū. ℞. Imola. in
Clē. iudū. de sepul. q; nō ꝛ vt. sequi

opinionē laudini ꝛ Hosti. in. c. cuꝫ il
lorū de sē. excō. Cardinalis vo. in. d.
Clē. iudū. dicit hoc verū procedere
quo ad cōtentiosā iurisdictionē. sz non
pōt poneꝫ sedē qa i alieno territorio
de offi. ordi. c. cū epūs. li. vi. Sz respec
tu sñie volūtarie iurisdictiōis ꝛ ad ēā
nō pcedit in forma iudicij verior est
sñia aliorū q; tenent q; ligant. de offi.
le. nouit. ꝛ placet mihi ꝛ ēt q; ad contē
tiosā iurisdictionem in monasterio suo
qz vt dicit Pa. in. c. cū ꝓtingat de so.
cōpe. i Monachꝰ vbicūq; est semp ē
de iurisdictione abbatis. quē vice dei sup
caput suū ipositū. ꝛ viii. q. iii. Statui
mus. de elec. c. si religiosus. li. vi. ꝛ fi
ctiōe iuris semp est in claustro. vt no.
Jnno. ꝛ Elbbas in. d. c. cū illoꝝ. ꝛ Ar
chi. i. c. vt piculosa. ne cle. vel mo. li. vi.
facit qō. ē. dixi. Excōicatō. ii. §. x. ꝛ xi.

7 ¶ Utrū sñia duret post mortē sñian
tis. ℞. Pa. in. c. a nobis el ꝑmo ō sē.
ex. q; aut hz cūm successiuā: sine ē ad
effectū pducendū. puta interdicit alī
cui artem suā seu offiū ꝛ tūc si est cum
ēā cognitione lata durat. vt in. l. i. C.
de postul. i. sic intelligē. l. i. §. sed vrbē
ff. de officio. pfec. urb. vbi patet qō
pfectus pōt in ppetuū aliquē priuare
offō aduocationis. Is ipse sit tēporalis
Si vo nō est lata cū cause cognitiōe
ꝛ sic nō durat. ꝛ sic logtur. l. si. ff. ō pe
nis. Si aūt sñia ē q; ad effectū pducē
dū. puta q; vinculū iniecit ipe prola
tionis. ꝛ sic durat ēt post mortē. Exem
plū in excōicatiōe vel publicatiōe bo
noꝝ. qz nisi absoluat semper erit excō i
catus. vt i. c. vnico de nūa. ꝛ obe. li. vi.
facit. c. pastoralis. §. i. ō offi. ordi. Quo
modo ēt sñia extēdat effectū extra ter
ritorium. habes. ℞. Pe. in. i. §. xxii.

8 ¶ Utrū ille ꝓ q̄ data est iniusta sñia
post cognitā iniusticiā teneat restituere
quicqd habuit. ℞. Pa. in. c. i. de cō

cess. preben. q; si est declaratiua sic te
netur aliter non saluabit. qz talis sñia
nō auferꝫ directus dñium. vt no. in. l.
Julianus. ff. de cōdi. indebiti. nec alie
ri accrescit ius. vt no. Jnno. in. c. quia
plerīq; de ius. pat. ecc. tantū. n. declara
uit ad eū ptinere. l. sicut. §. sed si ārī
tur. ff. si fui. vē. c. forus. ō. v. fi. Et ō
declaratiua sp. qñ inder inter litigantes
sēt̄iat ad illū vel ad illā ptinere. sine
dari debere. Si aūt sēt̄ia est priuatiua
puta cui alīq; dat̄ beneficio ecclīastico
ꝛ cōceditur alteri: talis cui cōcessum
fuit si tenet restituere licet cognoscat
postea iniustā sñiam fuisse. qz ex quo ī
appellauit vł renūciasse ꝛ iō cum va
caret potuit isti cōcedi. Vide pro hoc
bonam glo. Jnstit. ō officio iu. in fi. ꝛ
per Ly. in. l. i. C. cōmunia. utri. iudi. ꝛ
per Bar. in. l. pomponius. ff. de acqui
here. ꝛ per Jo. cal. in. c. propōsuit. de
concess. preben. Quod quidem limi
to nisi talis fuerit in causa iustitie. Jtē
ii. nisi sint alia a beneficijs ecclesiasti
cis. vt puta res temporales alterius qr
sic in foro anime tenerentur vt no. Jn
no. i. d. c. qz plerīq; nisi post sēt̄iam
tempore debito bōa fide prescripsisset

Epultura

ē possessō siue terra vbi aliqs sepelīēd⁹ est. vł ō lo
cus cōcauus in loco ecclīastico vel ci
miterio factus i q̄ corp⁹ catholici cōq̄
escit. vñ si talis possessio seu terra seu qō
libet aliō vāo ꝓ sepelīēdo sit ꝑ epm:
seu ō eius auctoritate ad sepulturā ōpu
tanū sic est locus religiosus siue ibi sit
aliqs sepultus siue non ꝛ vendi non
pōt de sepul. c. aboleāda. ꝛ. xiij. q. ii. que
stā est. ꝛ. c. posteā. ꝛ. c. percipiendū. Si
autem auctoritate Epīscopi talis terra
seu locus non est ad sepulturam de
putatus licet ibi sit aliquis sepultus nō
ppea est religiosus ℔ canones. vt no.

Inno.i.d.c.abolende. facit.c.ad hec de relig.do. r quod supradict. Religiosus locus ubicūq; situs nō pōt. vt inclusa. c.cū sit. r poēgi.Et aliud sit r̄m locus q; religiosus et aliud sit r̄m religiosus. Item dicit glo. Et ibidē ōt sepultura terra deputanda seu locus deputatus sepulture r hoc vendi pōt.xvi.q.ii. aurum

1 ¶ Sepultura ab quā accessit pro offō qō impediatur sepelitudia. r talis sepultura vendi nō pōt clericis q̄ hēnt beneficia rōne cuius teneāt. puta q; diuersos parochianos et baptizmodi. imo sinonia celebrauerit si venderēt.i. q.i. dicā xxi.q.ii. precipiēdum. r.c.in ecclesiastico. r de simo. cū in ecclie. hic3 clerici petere nō possint. laici rō tenentur ad laudabilem cōsuetudinē seruā di. r videt q; nisi seruet peccēt mortaliter. ar.c. ad apostolicā. de simo. r ita credo nisi ex aliq̄ rationabili ei desistat. alij aūt clerici q ad tale officiū nō tenent rōne beneficii poterūt vēdere. nō qdem officiū. sed laborē suū q; non tenēt de iure facere poc ar.c.caritatez xii.q.ii. de prescriptio. cum ex officij. r de.c. abolide.

2 ¶ Vbi debet esse locus sepulture. ꝛc. fm. Inno in.d.c. abolende. q; apud ecclesiam cōsecratā. q; cū consecrari ō debeat. vt in.c. sicut. xvii.q.iij. Ideo ad loci nō cōsecrati non pōt accedere de cōse.ec. vel alta.c.si.ecclesiam.li.vi. pōt tū ēt ex remot⁹ pp̄ sepulturam.

3 ¶ Quis hz ius funerandi. ꝛc. fm Inno.in.c.de sepul. q; nō ois ecclia. sz solā illa q̄ hz populū vel cui ex priuilegio ēt cōcessū. r hoc de iure canonico. Sed ō iure ciuili cōperit oib⁹ q bus licet ius testādi mortuos. vt.ff.de mor.infe.p totum. Aduerte hic q; pacti sensū cū rectore ecclie circa sepulturā ñ recipiēdā valet ēt facta ab his q bus a sede aplica conceditur libera sepultura.c.pactū.de pac.li.vi.

4 ¶ Utrū hōres ius funerandi possint trahere alteriꝰ parochianū: r p se accipere fun⁹. r alia cō tacta facere. ꝛc. q; li hēt ex priuilegio pape. vt hēant libertā sepulturā. sicut tūt mino:es r pdicatores. vt in Cle. vnicum. de sepul. hic pōt ēt nō obstante 3dictione epi vel curam. r ēt nō obstante statuto qō ercōtra. intrātes alienam parochiā. vt no. Oldra. cōsilio. xxij. r sequit Be.in.c. vt animarū de cōsti.li.vi. r do. Lar.in d. Cle. vnicū. Jo. de ligna. ibidē. r ps i.c. cū liberū. r.c. prīna. de sepul. Nō q; cōcessa libera sepultura. cōcessū ē uter eūdi ad capiēdū fun⁹. sicut in casu dicit ler qñ cōcedit aut⁹ aque videt concessum uter ad illud.ff.de seruit.ru. predi.l.iij.§. penul. r vltī. r facit qō dicit.§. Libere. Si vero non cōcedit libera sepultura. sed tamen sepultura. sic domi. Antoni. tenet q; etiam possunt. Ri. de senis hz q; non. Sed illud Be.in.d.c. vt aiarū. dicit procedere. vbi cōcedit solum q; possint recipere eligētes sepelīri apud eos. Sed ego teneo q; nō pōt sine licētia curati vel epi nisi hēant liberā sepulturā. q; de duabus seruitutibus. vna sublata: remanet altera. vt dicit glo. magna in.c. ois vtriusq; sex⁹. de pe. r re.

¶ Quis pōt eligere sepulturam. ꝛc. q; ois fidelis. r qui hz liberū arbitriū et etatē legitimā. i. q; sit pubes. Quis sit in pāte pōt. tū pōt eligere sine consensu pōt. c.hz in principio. de sepul. li.vi. Impubes vero. r qui non est cōpos sue mētis eligere non potest. ar.c. vlti. de suc. ab intesta.

¶ Utrū religiosus possit eligere sepulturā. ꝛc. q; nō. nisi qñ ēt monasterium mouit. ad q̄ comode deferri nō possit. q; tūc pōt eligere sepulturā vbi placet. c. religiosi. eo. ti. li. vi.

7 ¶ Utrū3 seruus libr possit. ꝛc. fm do. Pe. de pu. in tractatu de ḡria canonica pōnōe ecclie pochialis q; sic si est pubes. Si vo est impubes eliget vna ex Jta ne. Jo. in.c. de etate eodē.

8 ¶ Utrū q; possit eligere sibi sepulturā in loco min⁹ religioso. ubi sit loc⁹ vbi de iure deberet sepelīri. ꝛc. oliz fuit controuersitas: hodie clarū est q; sic per.c. cum quis. eo. li. vi.

9 ¶ Utrū pī possit eligef. p filio impubere cū ipe impubes eligere nō possit. ꝛc. vna Pe. supradictus vbi. §. q; sic cō suetudine sic disponēte. vt in.d.c. hz r idem credit Be. in.d.c. hz de matre sicut de patre. qñ sic hēt cōsuetudo. Et hoc solū p filio legitimo naturali ñ aūt p spurio vel naturali mīi. quia appellatiōe filioꝝ nō venīt naturales mīi vel spurii. l. generaliter. C. de inst. r substit. r in Cle. pena de bap. sed pro adoptato vel arrogato bñ pōt.

10 ¶ Utrū auus possit eligere p nepote impubere. ꝛc. idē Petrus vbi. §. q; si q; in mā odiosa appellatiōe filioꝝ nō veniūt nepotes. aliter cum filij. aliter nepotes appellantur. Secus appellatiōe liberoꝝ. vt in.l. qd si nepotes. ff. de testa. tute. multo minus frater aut alius collateralis.

11 ¶ Utrū pī possit eligere p filio adulto seu pubef. ꝛc. idē ibidē q; nō q; d. c. hz. solum p impubere cōcedit electionē sepulture.

12 ¶ Utrū decapitand⁹ r hmōi possint eligere sepulturā. ꝛc. g. §. ibidē: q; si ētia est data nec appellatiōe suspensa nō pōt q; nullaz vltimā voluntatē pōt diminuere. l. ei⁹. ff. de testa. q; ēt nō pōt p alia aliquid reliquef. vt no. Jo. an. in addi. ad Spec. in. ti. de instru. editi one. pōt tū ois scīa petere. r recipere. Cle. i. de pe. r re. Si vo inia nō est data vel est appellatione suspensa sic potest eligere.

13 ¶ Utrū3 qs sepelīri qñ nō eligit se pulturā. ꝛc. vna Pe. plane vbi. §. p multos casus q; ego reduco ad vnde ei vt tertio dicat intelligēda circa hoc.

14 ¶ Primi ē de pochianis q; pōt se pelīri nō i pochia hz in ecclia vbi sunt maiores sui. ita dicit glo. i.c. i. eo. li. vi. facit.c. primū de sepul. r est casus in.c. ia q; eo. li. vi. r ibi hoc hz archi. r Jo.

15 ¶ Sed quero q; dicantur maiores. ꝛc. idē Pe. vbi. §. q; in isto casu intelligitur pī r auus. ita dicit.i. in.c. chron. xii.q. ii. iuncta.c.i. de sepul. r ō hz plane r aut⁹ essent alibi non tñ ibi sepelietur: sed vbi pī r aut⁹. sed si pī essent sepult⁹ in vno loco. r aut⁹ r alij maiores i alio nō sepelief filius cū pīe sed cū auo r ceteris maioribus hz Jo. an. p.c. ii. in pn. r.c. ffnitate de sepul. r p.c. cū quis de sepul. li. vi. hz alii 3rū tenēt pp̄ ter. 3rios. xii.q. ii. sed primū videf verius.

16 ¶ Secundus est qñ nō appet vbi sint sepulchra maiorꝝ. q; tūc sepelief in ecclesia vbi audiūt diuina r peepit ecclia sīca scīa. d.c. i. r ibi p Inno. r.c. casus in.d.c. ia q. r in.c. in nostra. eodē.

17 ¶ Tertius est qñ ge non hz sepulcra maiorū. r i vna ecclia audiūt diuina r in alia peepit sacramēta vel est pochia nus duaꝝ ecclieꝝ. r tūc li vtraq; ecclesia hz ius funerandi. tūc loc⁹ ē pōtionī de reseri. c. duob⁹ li. vi. hz obuēti ones quarte videntur. c. cū q; eo. li. vi. Et si nō est pōtio: sed pōdūt: dicēsanus pcordabit pīe.

18 ¶ Quart⁹ est qñ ecclia est interdicta vel cimiterū vbi de iure. ō deberet sepelīri. r tūc si ē ecclia sepulchri maiorū suorū sepelief in pochia. Si vo est pochia. i. pel eius in ecclia cathedrali. r si oēs ille essent interdicte cū nullus ibi debeat sepelīri. c. vt pulegia. de pule. r.c. fi. ecclia. de pui. li. vi. r.c. fi. de se-

pul.li.vi.tñc sepelief in mõasterio pro pingori fm Archi.c.i.co.li.vi.t Jo. An.in nouella ibidē.vel vbi debebat solucre decimas fm pdicros.

19 ¶Quis° casus ē ō pegrin° t aduc/ nis q sepelief in pochia vbi moriūf si ñ ibi vbi sunt sepulchra maiorū suo rū vel si ibi t nō pōt comode ōferri Jano.t Bost.tenēt i.c.i.eo q i eccle sia cathedrali.Illi aut° q' vtraq; ec/ clesia h3 ius t loc° ē ēuentōi.Et illud verū credo.Idē dic ō vlnas ad mor tē qñ sepeliri pmittunt q' de pegrinis

20 ¶Sext° casus ē ō filio pubere.t ō3 sepeliri apō maiores.vt i pcio casu.vel si ē f3 sec3 vel tert ū casū.i hac seruā.

21 ¶Septim° casus de filio illegitio.si ñ illeo pñ sepeliūf cū pfe nisi pī fuis set i dignitate.l.ex facto.§.si qs roga/ uo.ff.ad trebe.t qō no.i.d.l.gñaliť. Si ūt sint spurii ñ sepelient cū pfe ga nec filij nōiādi sūt aūt.ex copleru.C. ō incc.t sun.nup.nec ēt si legitimēť a pncipe nisi ad petitionē pris.t co vi/ tāte secutū fuerit qō no.in auc.g .mo/ na.elīt.sui.Sepelient ergo tales in se pulchro mris pbaf.ff.ad mūici.l.i.ni ñ sit illustris femina.Si vō sint filij ad optiui vel arrogati.si viuente pfe ado ptāte moriūf.i ei° sepulchro sepelient sec° si mortuo.qz tūc sepeliūf cū pfe naturali fm q' no.plene in.c.vnico de cogna.lega.

22 ¶Octau° casus ō vxore.t dic q' si ē carnalr cognita vel ad domus viri ducta.et sepeliť i sepulchro viri q: ita ꝓsecuta ē domicilij maritī p cōductō nē.l.cū ād i puella.ff.de iurisdi.om.iu dī.vel q:effecta vna caro cum viro.d. c.ebron.alias non.

23 ¶Quid si sit cognita t tñ pp adul/ teriū sepata.§.q' ñ sepeliet cum viro q: non est amplius de domo viri.nisi fuit reconciliata.

¶Sed qd si mortuo viro recessit de 24 domo mariti.§.q' is fuerit opi.tñ mi/ hi placz opi.archi.t Jo.in.c.to qui.§. mulier.c.li.vi.q' sepelierur i sepulchro viri q: Is ad alīō domiciliū se transfe/ rat.tñ retinet domiciliū mariti.vt.l. si hij.§.vidua.ff.ad municipa.vel dic qō loc° erit ēuentōi.Et qd de illa q' habit plures viros.dic q' viginus considera tur quia vna caro est cum eo.

¶Sz pone q' vir hēat i vna ecclesia 25 sepulchra maiōr suoz.t in alia elegit sepulturā.t sepul'r ē ibi.vbi sepelierur vxor eius.§.q' in ecclia vbi maritus actualr est sepult°.d.c.ebrō.Ad imel lige qñ mari° fuit ibi legitie sepultus qz si fuisset excōicat° vel interdict° ñ sepeliet ibi.silr itellige si comode pōt illuc referri.alīs nō.ar.d.c.religiosi.

¶Non° casus ō nouicijs religiosis 26 q'si nō erāt obligati religiōi in genē debēt sepeliri i ecclia vbi de iure pue nit.nō i mō asterio.vt dic Archi.in.c. cū qs eo.li.vi.secus si erat obligat° re ligiōi i genere.t idē dic ō illis q ñ sūt plene trāslati.vt qz hīt sua in proprio

¶Decim° casus ē ō plato ecclīaz.nī 27 regulr debent sepeliri i ecclia vbi hīt platurā.t si i duab° locis ē ēuentioni vl'oic si mortī in vna'eaz ibi erit sepe/ lībus fm archi.in.d.c.cū qs.Illi ūt clerici debēt sepeliri in ecclia vbi sunt clerici seu beneficiati.

¶Undecim° casus ē de'illo q h3 do 28 micilij i ciuitate vl' villa.t transfert se ad villā ruralē recreatiōis cā.vel vt' ru ra colat.t ibi mortī.qz nō sepelitur in ecclia rurali.f3 in sepulcro maiorum suoz.f3 q' viri ī tribus casib° ꝓmis si comode ad eū pōt portari.d.c.religio so.vt no.archi.t Jo.in.d.c.to q.

¶Qui sūt q' puniūr ecclīastica sepul 29 ra.§.q' duodecī differētijs plonaz in terdicitur ecclīastica sepultura. Pōtio

ecclīastica.Ule.l.de sepul.t ō pena' ō facientiū.hēo.§.Excōicatio.vij.casu. xxv.t hoc vez nisi absoluāt secun do mariscelli viuant o.d. Ule.i.t.c.§ q.§.ō viu.li.vi.hēo.§.d.cīu.xxv. hoc verū nisi penituit t faciāt cautionem Terno qī to:mencātii moriūf.c.i.ō to:mencātio.Quarto raptorib° q' pria ēt cū possunt vita nō satisfaciūt t in morte ñ pñt.c.ii.ō rapto.Quito blas fematorib° dei t sanctoz.c.ii.de ma/ ledi.Hoc vez si illā priam sibi ꝓsoli tī ꝓcurāt.Sexto q nō cōicāt semel in āno nec ꝓhibēt.c.eis vtriusq.ō pe.t re.nisi signa ꝓtriōis oīdāt.Septio q' moriūf peccato mōtali notorie.c. cū ḡna.xxiv.q.ii.Octauo nōiatim iter dict.d.Ule.i.t hoc sb excōicatōis pe na.Illi aūt interdicti silr puniūf.vt in d.casu.xxv.Nono illi cui ē interdict° ingressus eccle.c.ia q.de sen.excō.li. vi.Decio illi q' sacerdotē inuozem filijs suis inhūmt.Ixxxviii.di.neq; apud glo. ibi ꝑium tenē.Undecimo.iudeis vel paganis.de cōse.di i.c.ecclīaz t.c.se. Duodecimo.corporab° exēcrātis vel diuisis vt.§.Excōicatio.v. casu.xxxi.

30 ¶Quid si tales ō facto sepelīūf in ecclia vel cimiterio.§.q' si pōt discer ni exhumādi sūt.alīs nō.c. sacris.c.ii. t ecclia vel cimiterium recōciliañ.c. cōsuluisti.de cōse.eccle vel alta.

31 ¶Quid ō puero exēto ō vēre ma/ tris mōtuo.§.q' ñ d3 sepeliri cū ma/ tre sz ex cimiterio.sec° si nō ēt exēcus f3 Jo.q: fet° ē ps vētris de ꝓse.di.ii/ ij.Si q' intellige si mortuus est qz si vine ret ō beret scidi mī.ita mortua t ei' pi t bapti3ari sz mī vina ñ posset ei' pi sine petō mortali q' scisurā q' mī mo/ riatur.

32 ¶Octua pēa puniēdi sūt q ad sepultu rā recipūt aliquē i casu nō ꝓcesso.§. tñr ad restitutionē corporis si petatur.

Jtē oiuz q occasiōe illi° receperūt.c. fraternitatē.t.c.ex pte el.i.t.c.cū liber rum co.ti.t alijs penis vt.§.dictum ē Excōicatio.vii.casu.xxv.

¶Quid si sacerdos pochialis corp° 33 cuius qui ahbi eligit sepulturaz violen ter rapuerit.vel funus añq; deueniret ad man° eoz qb° debebat spoliauit. §.f3 Bo.t Jo.i.c.cū liberz.t Jo.i.c. certificari.eo.ti.t Gld.ꝑti.ccccvij.q' tñr restituere qegd accepit t ipm cor pus.Et vltra hoc pdit ḡrā canonicā ad similitudinē heredis res hereditarias retrahēdis q in eis ḡrā trebellianicaz pdit.t ius ifituriō is ō bonū qō alīs erat ō tractur° l.paulus ñdit.ff.ad l.falci. t.l.rescriptū.ff.ō his q.vt idī.qz phi bere vī iferre i sepulcrum.q siue in ec cū iferre phibeat siue in inuere.l.i.§. phiberi.ff.ō mor.ise.Do.Pe.in tra ctatu vbi.ō.t3 q' ad cōmicā pte ō num qz ōlicū phyteri ñ ō3 nocere eccle. ō ordi.cogni.c.ii.xvi.q.vi.si epz.t q' no.in sa ōlicū li.vi.t gl.i.l.si qs i tā tū.C.vii vi.Sz ego tenco cū Host.t Jo.si tale qd fiat a plato qz platus so lus bñ pt pdicare ecclie i acqrēdis xvi.q.vi.§.si.sicut fu° vño pdicat i acqrēdo.l.fi.C.ō acq.pos.sec° i acq si

¶Utz pterm ōbti sepultura possit 34 impediri.§.q' ñ.nec pterm cuiuscuq; alteri° obligatiōis.l.cū sit iustū.C.de sepul.vio.nec ō3 iferri molestia ista ō cē vices ab obitu alias p tūc est iustle qegd fit.vt in auc.sed nec añ.C.ō se pul.vio.q' vō ad domū mortis acce dit t ip3 vel alios molestat.vel rebus eius insignia ponit.ipso iure cadit ab actione.t in tantumdem heredibus in iuriam condemnatur t publicatur ter tia pars bonorum suorum t est infa/ mis.t idem in eo qui circa funus pec cat.in auc.item qui bonum.C.de se pul.vio.

34 ¶ Verū inducentes ad iuramentū voluerit vel fide interposita seu alio ad premuniendū de sepultura eligenda peccet. ℞. q. clericī. et religiosi cuiuscūq; status aut cōditionis existāt. q ad voluerit vel iurandū seu alias premuniri aliquē inducunt. vt apud eos ecclesiae eligāt sepulturā vel ibi electi eligant nō mutēt. sūt excōicati excōicatione papali a qua preterq; in mortis articulo non possūt absolui citra papā. Cle. cupientes. de penis. Si vero nō inducūt ad voluerit vel promittendū. sed soli vt simplr eligāt siue si inducūt ad voluerit et premittendū. nō tñ vt eligāt apud suas ecclias. nō incurrūt illā penā. nec ēt credo peccent. si nō volōse nō faciūt. Qō no. do. Pe. de ancha. et Jo. Mo. in. d. Cle. cupientes.

35 ¶ Sz nūqd ligant ista pena si hoc faciāt idirecte. ℞. q siue directe vl indirecte publice vl occulte p se vl per alū hoc faciāt ligātur fm Zabe. et refert. Car. in. d. Cle.

37 ¶ Utrū sola iductio iducat hāc penā ℞. q nō nisi hēat effectū. l. q ille faciat ad qō alter iducebat fm do. car. in d. Cle. cupientes. Facit q no. archi. xvii. q. i. §. si. ergo. et Jo. An. in. c. mulieres de iudi. li. vi.

38 ¶ Utrū plati elici aut religiosi qui tale votū vl promissionez fecerūt fieri teneant restituere corpi illi qui talē pmissionē fecit. si apō eos ē sepultū. ℞. q sic si petat. et ois q occasione funeris hūerūt. et hoc. j. ōcētū. quod currit q ad restitutionē corporis a die petitō. sed q ad restitutionē alioz statī currit a die receptiōis. Fm Jo. An. i. c. i. de sepul. li. vi plati. c addit ad. c. plerisq; ō pac. Qō si nō faciāt ipo tñ facto ōcētio. eoz eccle et cimiteria ecclastico tādiu sūt interdicto suppolita donec plene restituerit plata. vt i. d. c. i. Limita hoc vez nisi ēt ecclia in q de iure ēt sepelienda. q; sic nō tenerentur restituere. nec corpi nec alicui fuerioē opi. vt no. Oc. in. d. c. i.

39 ¶ Sz nūqd illi q tale votum fecerūt seu pmissionē poterūt alibi eligere sepulturā. ℞. q si sz sepeliēt apō eccliam ad q̄ō iur ālio ēent ōferēdi. vt i. d. c. i

40 ¶ Quid de illo q ñ suasiō e aliēz sz motu pprio fecit voluit vl iuramētū ō sepultura electa ñ mutāda. ℞. Fm ho. q sine cā mutare nō potit. et sic intelligit. c. si vero de iureiur. In q̄ vf q ne mo pōt venire ꝫ pprium iuramētū. si ibi nova cā post iuramētū est orta ō q nō cogitauit qñ intrauit sic poterit sepultura mutare et sic intelligit et limitat opi. legistaz q tenēt tale pactū ñ tenere rōne iuramētū. C. ō legi. l. nō dubiū i fi. ff. ō pac. l. iurisgentiū. §. si. pacisear.

41 ¶ Utrū illi q hūt capellas a fligiosis seu pcla. pcessas sibi i gbā fecerūt sepulcrum. p se et suis ō domo possint eis inuitis ipis quari. seu alij in ipis sepulchris ꝫ eoz voluntatē iponi. ℞. do. Pe. vbi. ō. q non q; talis capella ad sepulchrū reputat tāq; hospitū. ruī. q. i. etrō. sed de iure ē q in fūdo i q̄gl hz vsū nō pōt ois inhabitare inuito usuario. ff. ō vsu et habita. lega. l. si heres §. fi. et. l. se. et vide qō no. Azo. in sūma Justi. ō. vsu et hita. §. si vō vsus. et §. aliud no. Si tanti esset extineri et eorum dom p mortē. et hū posset alijs pcedi q; mortuo vsuario ille vl reddit ad pprietarius libere. l. pe. C. de usufru. ego nō credo q de iure canonico plat ex iusta cā possit ēt ipis inuitis alium inuitere vt ēt tenet Ludouicus ō roma i suis no. et victū Petri pcedit de iure ciuili vel qñ pp hoc ipi impedirent inuitere suos.

42 ¶ Utrū possit fieri pactio sup electione sepulture. ℞. fz bo. q eqd tpale datur vel promittit. vt talis electio fiat fmonia est. l. q. i. §. pio. de pac. c. ñ.

43 ¶ Quid de his q hūt sepulturas in gbā nō pont. nisi cōsrat vel canonicus. ℞. q si facūt pactū aut ē tara pro q̄o cēne debeat ibi sepeliri q; sumonia est de simo. c. audiuimus. et. c. sicut quia nec pro terra nec pro officio aliqd recipi debet.

44 ¶ Quid ō illo q mādat corpi suum ñ ōbere sepeliri. ℞. q si ōz ipleri. ff. ō ꝫdi. ifti. l. qdi. et no. xxi. vi. §. nūc āt i gl.

45 ¶ Cuius ērpēlis fiet sepultura. ℞. q si est vroz q̄ hz dotē et alia bōa. si hec ola remanēt apud maritū ipse tūr sacef erpēlas oēs. Si vo selū dos apō eū remaneret et alia bōa ad alios irēt sic qlibz p rata sua. puta si dos sūt cētū et alia bōa. cc. tenebit p tertia parte et alij ad q̄o dicta bona veniunt p alio duab. Si vo dotē ēt restituit. sic tenēt heredes vroris. l. ecclsus. et. l. se. ff. de relig. et sū. fu. Si vo non habet nec dotez nec alia bona. sic tūr vir facere eas. l. i. et. l. si qs. ff. de re. et sū. fu. Si āt sūt alij ab vroze sic tūr heres aut pf respectu filij. aut vīo respectu serui. dicta. l. si quis.

46 ¶ Utz valeat st arutū factuz a laicis q ñ valeat nisi tūr erpēdi in sepultura ℞. q nō fm Ludo. ō ro. q; lz non sit facrū sup spiritualib. est tñ sup cōnerio eisdē. ar. l. q si nolit in fi. ff. ō edili. edic. in. c. cū laicis. ō re. ec. nō alie. Quod limita vt ō. immunitas. §. rlvū.

Eruitus

est multiplex. Pria ē fuit vel. Secūda est seruitus peccati ō q̄bus. ℑ. Pceptū. §. v. Tertia seruit ē q̄ hō fuit boi. et sic diffinit. Seruitus est ūtuario iuris gētū. q̄ qs vīo alieno ꝫ nām subicit. Inst. de iure p so. §. Fuimo di. i. c. ius gentiū. xii. q. ii. c. cū redemptor. Est alia fuimo largo mō dicta q ē illa ō ascriptīcijo q ōbet a psona rei. Est et alia seruitus realis. q est illa q debet a re rei. sicut est fuimo urbana et rusticana. q; nō ōbet psone sed predio. vt in. l. si venus ex socio. ff. ō fui. rusti. p dio. Hū no. q; urbana p dia dicūtur oia edificia cā habitandi facta et stabuli ultio cōtigui. siue sint in ciuitate vel villa vbicūq. ff. ō ōbo. si. L urbana p dia. ff. cōia tam vr. q rusti. p. l. i. Rustica vō p dia. dicunt oia p dia sine domo ad habitādū. lz hēant tectū p fructibus colligendis vel stabulū p eqo vel iumēto seperatum ab oi hedificio habitationis. vt. l. hoc iure. ff. qui. mo. si. vl hipo. tacite. ō. et fui re. ff. qui. mo. si. vl hipo. tacite. ō. et fui. hoc fuimo vf urbana vel rustica. de q bus hēs in. c. ecclia. ō cōsti. Est alia q̄ vf mixta. que ō mixta vf q; nō ē mere realis q̄ debeat a re rei. sed est mixta eo q debetur a re psone que ēt psonalis appellatur. vt. l. i. ff. de fui. q; cū psona semp fimf. vt. l. iii. §. fi. ff. qui. mo. vsufruc. amit. q̄ ēt realis. vf q; tāq̄ suo reale vēdicat lz non rei vēdicatiōe q; ico pprie ēlz q̄ si vendicat cū agit iuriarū si. pbdet ire et hmōi. vt. l. vti frui. §. vtrū aūt. ff. si vsufruc. pet. vt notat Ly. in gica. C. ō vsufru. Species huius sunt tres. s. vsus. habitatio et vsufructus. et ō istis nō loquor hic. sed solū de ista tertia q̄ persona est serua persone. de qua loquor in infrascriptis.

1 ¶ Quomō efficitur qs fuus. ℞. q q drupliciter. Pmo ex natiuitate vt cū quis nascit de serua. Modie tñ de cōsuetudine nō seruatur. et vid. ō. Filius §. xx. De iure enī nō esset fuus si in aliquo tēpore quo mater eū habuit i ventre fuisset libera vel in partu. vt instit. de ingenuis. §. sufficit. Notant Ber. Jnno. et Hostien. in. c. fi. de fuis non ordinādis. Secūdo efficitur fuus ex

bello de q̃ dic vt.ff. Bellū in pn. Terro ex delicto. vt cū libert⁹ rōe ingratitudīs reducī in seruit̃. l. si manumissus. C. de liber. t eo. libe. vel cum alio mō a lege p̃ potñ ponit. vt a raptore puelle. xxvi. q. 2. ℞ raptorib⁹. vel in deserēdo⁹. phibēs saracenis q̃ efficiāt fm canōnū vt ps p̃ euangiles mlīor pōtificū t de iudeis. c. ita q̃rūdā. t. c. ad liberandā. Quarto ex ꝓpria voluntate sicut cū maior. xx. ānis cū licētiā accipiēdi de pno. q̃ q̃dē in ētate puberū ꝓcipat scīēs se eē liberum ꝓsentit alicui vēdenti q̃ sit sit cū liberū eē. vt ipm vēdat. Hōi ēt̃ accrēbus efficit seruus. vt. no. i. l. ff. q. ad liber. pela. nō ls. l. liberis. ff. o. libe. cā si aliquid p̃dictoꝝ deficiat nō valz. t si nihil deficiat de p̃dictis non tñr dñs q̃ eius emit recipe p̃cium si nō vult. t si manumittat̃ erit libert⁹ nō ingenuus. l. lib. hō ff. de sta. ho. t de p̃dictis hēs Insti. de iure psonarū. Fallit hoc i filio quē pr necessitate famis vrgēte pōt vendere. nō tñ mf. t talis filius vēdit⁹ ingenuitatē recipit q̃sq̃ p̃cium ēptori restituēt ipse. vl aliud q̃libet p eo. vt. l. i. t ii. in tex. t gl. C. de patribus qui fi. distra. Addo. v. modū ex q̃ q⁹ efficitur seruus. de q̃ hēs. ff. colonus. l. de illis qui fingūt se inalidos. t mēdicēt

2 ¶ Quō fu efficiūtur liberi. ℞. q̃ multis mōis. l. quicūq̃do i iudicio reū. necessitatis sui. Itē accusādo latronē monete Itē raptorē virgis vltimi supplicio ꝓteriti. Itē ob furē miluie ob gb⁹ hēs. i. ii. C. p̃ q̃ ca. fiu. p̃ premio lib. Etc. t sortitus i ꝓscia credo q̃ possit fugere scilla. q̃si. dñs cogit eā ad penā fornicationis. t sic stare vt libera. Facit auctoritas Pauli. i. ad cor. vt fugite fornicationē. Facit regula q̃ nō ē ō re. iur. t priuilegiū merēt amittere q̃ concessa alicui p̃ite. de iud ēt̃ pōt iplorare ob

sticiā ēpi vt cōpellat dñm eā manumittere. t pt cōpelli. l. si seruos. C. ō epi. audi. ¶ Alii sunt alij casus q̃ omnino q̃ nō vāt i vsu. efficiūt ēt ex manumissiōe. de q̃ vide. ff. Manumissio. Itez ex expositiōe fut liguidt vel negatō ne alimētoꝝ facta a domino vi. ff. Ex posito. Itē exēptione facta a iudeo o Fuo xp̃iano. vide. ff. Iudeus.

¶ Utrū Fuus possit ordinari. ℞. q̃ nō nisi plene libertati sit restitutus. ō quo hēs plene luii. di. per totum. 3

¶ Quid si fu⁹ ordinet. ℞. q̃ si ordinat̃ domio sciēte nō ꝓdicēte. eo ipo efficitur ingenu⁹ t liber ad q̃scūq̃ ordines sit ꝓmot⁹. luii. di. c. si seru⁹ sciēte. si ēo domio ignorāte t p̃tatore t ordinatore sic si fuit ꝓmot⁹ ad minores redigit i p̃stinā fuuitē. luii. di. nulli. Si ēo fuit ꝓmotus ad sacros ordines. s. ībdiaconatū t diaconatū dabit vicarius vel p̃tū t remanebit liber. luii. di. ex antiqua. q̃ si nō hz. vel nō pōt. hz. depōl t restitui domino. vi ō glo. in. c. ii. de f. nō or. Si ēo ad sacerdotiū sic fuit i his q̃ ordinē suū decēt. alr non. t hoc vez si dominꝰ repetat eū. ℣. anni a die scie hz. Addo. Quis alij dicāt a die ordinatiōis q̃ post anū non pōt repetere luii. di. si fu⁹. Idē tz Rar. de originariis ascriptitijs t colonis. ꝓpter dict q̃ nō possit ꝓmoueri. t ꝓmoti restituit vt. ff. de seruis. 4

¶ Utrū talis depositꝰ gaudeat ꝓuilegio clericali. ℞. q̃ nō nisi ris q̃ ēberari nō pōt. vt no. gl. i. c. ii. luii. di. als ēberans ipm. cēt excōicatus. fm Inno.

¶ Sed numqd teneā ꝓtinere talis. ℞. q̃ sic vt no. Jo. luii. di. c. nulli. 5

¶ Utrum seruus possit contrahere matrimoniū alius a p̃dictis ordinatis vi. ff. Matrimonium. iii. ipedimēto iii. ℣. iii. 7

¶ Utrū tpe p̃secutiōis liceat xp̃ianis fidelibus fugere ad infideles cū pacto q̃ restituāt xp̃ianoꝝ nō diuitē. ℞. Inno. ō reū. c. nisi cū p̃dē q̃ sic. 8

¶ Qui sine cā seruū occiderit nō minus punitur. ℞. q̃ alienū seruū occiderit. l. i. in fi. de his q̃ sūt sui vel alie. iuris. 9

Ysillum

q̃ pōt habere ℞. vt no. i. c. di secta. de excel. p̃la. t dic vt supra de insignijs alumbradis. t fm eoꝝ diuinationem. ff. insigna.

Imonia primo

q̃d est. ℞. q̃ est spūalium. vl spūalibus annexorū. aut a spūalibus dependētium. vl cōsequētium. vl ad spūalia accedentium ordinādi p̃cedēte pacto. omissiōis ꝓmissionis. ꝓditiōis. mōi fuint. hēns vel cuius vis tralatitia receptio sine donatio. Hanc ō descriptionē elicio ex dictis doctorum que clarius. ℣. patebit.

¶ Quero q̃d in p̃dicta descriptiōe intelligantur noīe spūalium. ℞. vt colligo ex Pa. in. c. cōsuluere. de simo. t aliis doc. maxime Rica. in. iiij di. xxv. articulo. iii. q. ii. t Alber. li. vi. ti. iv. Spūale dicit duplicit in ꝓposito. Primo p cōparationē ad spūm sāctū. Sēō p cōparationē ad spūm humanū. Spirituale primo mō dictū tripli accipitur. ℣. Primo p essentiā. vt gīa t virtutes ḡtuite. t ista spūale. nec de iure. nec de facto pōt vendi. q̃ nō cadit in cōmertiū. t de his hēs. i. q. i. c. i. t ibi gl. Secūdo accipit p causalitate t dispositionē. vt sūt sacra que sūt q̃dāmodo causa gīe t virtutū. q̃ per ea cōsequimur gīas t virtutes. t ista cū sint corporalia cadunt in pactū sed nō sine simonia vt in. c. nō sanctū. t c. cui⁹ in eccle. eo. Tertio accipitur spūale primo modo. dictum per effectū. vt iuntea que 1

2 ¶ Quid dicitur annexum spirituali primo modo dictum scilicet p cōparationem ad spiritum sanctum. ℞. q̃ oē illud In quo spirituale ministratur vt vasa sacra ecclesia cimiteriū. t reliquie sanctorū. vestis. Sacerdotalia vt sacra res. t huiusmodi.

3 ¶ Quid dicitur dependere vel consequi a spirituali primo modo. ℞. q̃ omne illud quod ex spirituali dependet sine consequitur. vt habere ecclesiam vel dignitatem Ecclesiasticam. canonicatū. Elect prebendam. sine aliud beneficium ecclesiasticum vel ius percipiendi decimas. panimas vel oblationes. Et quicquid competit clericis ratiōe ordinis. vt pulsare campanas claudere hostia ecclesie. t similia ga Hec omnia ordini clericali sunt annexa. quia solis clericis conueniunt. t istud annexum vel dependens nō pōt vēdi. c. ad aures. c. ad nostrū. eo. ti. aliter cōmittit simonia. t ppea ꝓcurator res rez ecclesiasticarū. vt ꝓposit⁹. pico-

notuꝫ.ꝛ vicedominus q̃ eſt q̃ ſtet re
bus epi.ꝛ ſiſt defenſores. vt admoca
tus vniuerſitatis. eccle ſindic⁹. ſ. qui
poſt cauſis eccle.ꝛ caſtald⁹. ſiue ma
ior dom⁹. q. ſ b3 cura rerum exterioꝝ
epi ꝛ tudex epi ꝛ ſimiliter iudicen re
gule. vt archidiaconus. archipbyter
canonicus monach⁹.ꝛ q̃libet eccle
ſtico in ſcriptus offi. ſales ſi p pecuni
am ordinantur ſimoniaci iudicant. ſ3
Hugo.ꝛ Girebri. q. iij. ſaluator. Sed
Rar. limitat verū q̃n talis adminiſtra
tio b3 annexam aliq̃d ſpiritalitatis.

4 ¶ Quid of ad ſpiale ꝓmo mō acce
ptū antecedēt ordinari. ſ. q̃ ius pa
tronatus q̃d eſt ꝓtio ꝓtinēs ad officiū
eccleſiaſticū q̃d quidē ſiſt vēdi non pōt
ſine ſimonia. vt in. c. i. ō iure patrona
tꝰ trāſit cū vniuerſitate tpali. vt in. c. ex
literis de iure patro.

5 ¶ Quid of ⁊ncrū ſpiritaliū mō acce
ptū. ſ. p cōpoſitionē ad ſpēm hēmanꝰ
vel dependēs. ſ. q̃ ſunt ſcole. libri et
hmōi. ꝛ talia vēdi pōt de iure niſi ec
clia locū ſcolaꝝ aſſignaſſet doctori.

6 ¶ Ultri ſola voluntas vendendi vel
emēdi ſpiritaliū facit aliquē ſimoniacū
ſ. Tācre. ꝛ Ber. c. viii. co. ti. tenēt q̃ ſi
ꝛ ꝓpoſito eis facit. c. tua nos in fi. ꝛ. d. c. fi.
c. ti. ꝛ. c. vt nr̄ꝫ vt eccleſiaſtica beneficia
ſed ego diſtingno cū Hoſt. quod q̃ ad
deum ꝛ petiū mortale ſola voluntate
cōmittit. eū cū quo dicit miſſā. au
dit cōfeſſiones. exhibet ſacramenta ꝛ
hmōi ꝓncipaliter hac intētione. vt pp
id recipiat pecuniā vel aliud tpale pec
cat mortaliter ꝛ ſimoniace⁹ eſt q̃ ad deū
ſiſt qui hac intētione dat. Secꝰ ſi da
ret ꝓ ſuſtentatione ministri principaliꝫ
vel ob rem ſpiritalē facti. vel ad fundi
landabilē cōuentionē. q̃ ſic ꝛ. i. q. ii.
ſient ēpm. facit. c. qui p pecuniā. i. q. i.
ſed quo ad eccliam nō vt i. c. tua nos
ea. ꝛ ō ſola pīa ſine alia reſtitutione

debet. vt in. c. fi. eo. Ō quidem ſimiliter
Ho. ibidē verū in caſu quo ſimonia
eſt ſolū ō iure poſitiuo. imo ꝛ q̃ nec
ēt peccat ſed vbi ſimōta eſt de iure di
uino ſic ꝛ talis ita dꝫ induci ad reſtꝰ
tuēdū q̃q̃d accepit ſicut ꝛ vſurarius
mōtalio. ꝛ placet Pa. in. d. c. fi. Sed
hoc non teneo q̃ ad petiū. q̃ ſine du
bio peccat mortaliter ſi dꝫ volūtarie ꝛ de
liberatū ad vaīa ſpiritalia ꝓ tpalib⁹. Eſt
bñ verū q̃ niſi ſequat̄ effectus. ſ. datio
ſpiritalis ꝓ tpali nunq̃ erit ſimoniace⁹
vt no. in. c. nemo. eo. Quo aūt ad reſti
tutionē. ꝛ. dic vt ſ. Simōia. vii. in prin.
Quo ad alia pēas ꝓpoſitas a iure ō ſi
mōiacos firmit tene q̃ regulē pactio
Jō i diffinitiōe diri ꝓcedēte pacto.

7 ¶ Sꝫ q̃d ſi neq̃ miſtranꝫ ſpiritale. ne
q̃ accipiens aliquid dat vel accipit vt
pactū de dādo. vl accipiēdo. ſ. ꝛ ipſe
ignorāt⁹ q̃ annexe⁹ accipiēt ſpiritale dat
aliq̃d cū pacto ꝓ ſiliario miſtrāt. vt ad
miſtrāū inducat. ſ. q̃. ſ3 dōs ſpiritale et
recipiēs nō fint ſimoniaci et quo nō
ſciūt aliq̃d tū tāquā⁹ p̃dict⁹ q̃ conſi
liarius ſimoniaci ſunt. i. q. i. ſtatuimus
ꝛ. c. ſi qui a ſimoniacis.

Jmonia. ii. In q̃ buſ ca

ſib⁹ pactū ꝓmiſſiōis. omiſſio
nis. ⁊ditiōis mōi. Fūnj. pcū. ꝛ hmōi.
tpaliū ꝓ re ſpiritali vl ⁊ncto ſeu depen
denti a ſpiritali non inducit ſimoniam.
ſ. q̃ reſt. caſibus.

¶ Prio q̃n poſſo dar cū pacto vt in
ea ⁊ſtruat eccliā. vt i. c. olim cās ō reſti
ſpo. Uſi ēt pōt dari lnia ⁊ſtruēdi ipſaꝫ
eccliam ſb certo pacto. vt i. c. ꝙto. de
cēſi. ꝛ i. c. ex ſtimatiōe eodem. q̃ talia
pacta reputāt ſpiritalia. ſicut ꝛ. ſ. c. ſignifi
cauit de ꝓbē. vbi dat ꝓbēda cum pa
cto q̃ q̃tidie celebret in tali eccliā. et
q̃ nō poſſit eā dimittere. ꝛ ſ3 q̃ in tra
ditiōe rei ſue glōſ3 pt q̃ ſibi placuerit

apponere pactū. c. vlt: de ⁊ſti. appo.
¶ Uelq̃ laicus dando rē tpalem eccle
poſſit apponere cōditionē ſpiritalē: pu
ta q̃ fiat anniuerſariuꝫ. vel dicātur tot
miſſe vide. ⁊. Simonia. iij. §. ti.

5 ¶ Uelq̃ offerēs bona ſua eccle vt ef
ficiatur canonic⁹. ꝛ ex illis bonis poſt
modū inſtituat ſibi ꝓbēda lit ſimonia
cus. §. q̃ ſic. ter. ē i. c. tua nos eo. ſec⁹
ſi pure ꝛ liberaliē donaſſet. ꝛ poſt hu
militer peteret admitti in canonicum
ꝛ retinere ꝓdicta in ꝓbēdam: ꝛ clerici
pure cōſentirent: q̃ tunc liceret.

6 ¶ Quid de eo q̃ ⁊ſtituit ō bonis ſuis ꝓ
bēdam in aliq̃ eccliā ſibi retinēdo po
teſtatē ꝓferēdi eā alicui alteri. §. q̃ po
teſt ſine ſimonia reuocare ſibi ius pa
tron⁹: vel in ꝑpetuū: vel ad tp̄m: ſ3 nō
valet niſi fiat de cōſēſu epi ꝛ fratrū ei⁹
ſi q̃ ſunt ibi in conſtitutione eius.

5 ¶ Pone q̃ ſtatuto cauet̄ q̃ nouiter
receptus in canonicū vel monacū te
neat ſoluere certū q̃d: Querit vtrum
ſit ſimonia poſt receptionē illud ſolue
re. §. Pa. in. c. dilectus. cl. ti. eo. q̃ ſic
ex quo p̄ceſſit taxatio: q̃ talis ſolutio
vt facta ō tute illius taxationis ꝛ nō li
bere facit ter. ꝓfati. c. dilectus ꝛ. c. ex
multis. i. q. iij. ꝛ. c. veniēs eo ti. Ō li
mitāt verū aliq. q̃n tale ſolutuꝫ cedit i
vtilitatē ꝑſonaꝝ aut canonicoꝝ ſecus
ſi ſolueretur ꝓ fabrica eccle vel alijs
ad diuinū cultū ꝓtinēb⁹ Fm Ho. ar.
de ⁊ſti. c. cū oēs. ꝛ. c. ex pte. Mā lauda
bilis ⁊ſuetudo dꝫ ſeruari. c. ad aplicā
eo. ꝛ. c. ſignificauit. de ꝓbē. non tñ dꝫ
retineri ꝓbēda loco pignoris ar. d. c.
ſignificauit: vl etiā pōt retineri: ſi ⁊ſue
tudo ſit q̃ nō aſſignet ꝓbenda q̃ſq̃
tale q̃d ſoluerit. Jn hoc. n. caſu ſit per
mutatio ſpiritalis ad ſpiritale: q̃ ſ3 de re
mu. c. ad q̃onēs. Pa. tñ in. c. Jacob⁹
eo. ꝛ ſ3 ſi ſtatutū ponit tale onus
recipiendo vel recepto de nouo vt te

neat ſoluere certū q̃d etiam eccliē vel
ad cultū dei q̃ nō valet ſine ſimonia ꝛ
facit. d. c. ex multis cuꝫ aliis. Si vero
ſtatutū ponit onus ꝓbēde ſic valetum
fauorē cultus diuini. ar. c. ſignificauit.
de ꝓbē. ꝛ. c. vnico. vt eccliā bñfi. ꝛ ar.
in. c. ſi ꝓpter ma debita de reſcrip. li.
vi. ꝛ hec magis placet ſed nec ꝓmam
opi. condemno.

6 ¶ Secūd⁹ eſt cū aliq̃d ꝓ opib⁹ ſpiri
libus alicui ꝓſbytero datur qui ad ea
alias nō tenet̄. xi. q. iij. caritatē. Aduer
te tñ q̃ ſi hoc fuerit opi. vt refert pa. i
c. ſignificauit de ꝓben. magis illa opi.
placet Pa. ꝛ glo. in. d. c. ſignificauit.
ꝛ Ricar. in. iiij. di. xxv. articulo. iij. q. i.
ꝛ Ho. ꝛ Hoſt. ⁊nno. in. c. q̃n ne pre
la. vi. ſu. q ꝛ q̃ licite pōt aliquid reci
pere ſacerdos ꝓ miſſis celebrandis ꝛ
alijs ſpiritalibus adminiſtrandis. dūmō
nō intēdat vendere ſpiritale ſeu recipe
nō intēdat vendere ſpiritalibus ſed potius ꝓ ſer
pecuniā ꝓ ſpiritalibus ſed potius ꝓ ſer
uitio ꝛ recō penſatione laboꝝ dūmodō
que ſuſtinet habendo tibi moraꝫ ꝛ ſua
ſuſtentatione: Et q̃ ad ea exhibenda
nō ſit ex officio obligatus q̃ ſi intēde
ret recipe ꝓ ſpiritali eēt ſimonia. c. iudi
ces. i. q. i. Similiter eſſet ſimonia ſi face
dos pochialis a ſuis ſubditis hoc exige
ret q̃ ad hoc teneatur q̃ nec ēt ꝓ ſuppa
aliq̃d poteſt accipere ab eis ſine ſimo
nia ꝓ quocūq̃ ſpiritali. c. vēdētes. i. q.
iij. ab alijs aūt diſi pōt. Uelꝫ ē q̃ Hoſt.
ꝛ Rar. dicunt q̃ ſi talis ſacerdos q̃ ēt
nō obligat ex officio dꝫ ſuppus neceſ
ſarios alunde q̃ dꝫ grāſ cantare q̃ ſi
facit pro pecunia aut erit ſimonia aut
auaricia ſed cū ſimonia nō poſſit eſſe
cū nō intēdat vendere ſpiritale ꝛ nemo
teneat ſuis ſtipēdijs militare. c. cū ſit.
eo. ergo vbi vt turpe lucrū vt ꝓ⁹ in. d.
c. iudices ꝛ ar. xii. q. i. Illi q̃ vel ad mi
nus dꝫ ſpēm mali. Tu ō tene q̃ ma
concurrere debent vt liceat. Pe ſimō

q̄ non capiat nisi p ſpm vel labore. Secūm q̄ non ſit ex officio obligatus ministrare Termi q̄ nō hēat aliunde sumptus necessarios.

7 ¶ Sed ſi decedens pochialis nō hz ſilp⁹ necessarios unde q̄ poterit sine simonia erigē aliqd p ipz manib⁹. ꝛ. Fm Pa. in.c. Dudū eo. q̄ ſi pōt alium de ſibi honeſte vtili querere: puta ſcit de ſibi honeſte vtili querere: puta ſcit bende ꝛ bonū ſic nō pōt erigere ſed laborare hz manib⁹. ꝛcī. vi. c. clerici⁹ Si vo nō pōt hāc ep̄s hz ſibi puidere: vel populus pōt cōpelli ad pſtādū ſibi neceſſaria p vicū ꝛ facit glo. bona in.c. eos q̄ſumus: de ſpe. vi. i. q̄ dicit q̄ pōt ſubtrahere ſacra populo nisi ob⁹ uonē faciat ꝛ Fm hāc ot. ſuperiꝰ ex glo. ꝛ ter. in.c. ſcripturus. xxi. q. ij. ꝛ Fm ꝑdicta limita q̄ tuz ſine rehquo nō ꝓcedit. q. uj. ſi qs obiecerit.

8 ¶ Tertius ē q̄ ſi dat aliqd pro vita eterna: vel remiſſione ſuoꝝ peccatoꝝ Fm illud dantel. in. peccata tua elemoſyna redime de teſta. c. ſi. xiij. q. ij. ꝛ ſic. lxxij. di. ꝓbyter in glo. Nō q̄ ꝑdicta ꝓponūtur nobis venalia a deo ꝓ moneta dilectionis ꝛ opebus caritatis q̄ clemētia nō eſt ꝓcū vite eterne niſi ipſā ſperat a caritate: non ſic alia ſpūalia que cōferuntur per miniſtros eccleſie.

9 ¶ Qrtꝰ faciens votū deo vt obtineat aliqd temporale ſit ſimōiacus vide. j. Clerum primo. §. ix.

10 ¶ Quartus eſt q̄ dat aliqd ꝓ redimenda vexatione q̄ ſibi fit in re ſpūali. c. dilectus el primo eo. Quot limitō verū q̄ certus eſt de iniuſtitia que ſibi fit secus eſſet in dubio: q̄ non liceret. Etſi ſi epūs me iniuſte exēōicet poſſū ſibi dare pecuniā vt ſoluam reuocet ꝛ me abſoluat Fm glo. in.c. ad aures eo. Imo. ubidē hz contrariū. l. q̄ non poſſit ſine ſimonia. Hz Jo. An. ibidē ꝛ ſequit Pa. dicit q̄ ſi tali imineat ab quod graue ꝓcuderet ex dilatata abſolutōe puta quia debebat eligere vel eligi ex certis ſibi ꝓſcriptis ꝛ breuiter dic ſic vera eſt opinio glo. q̄ tunc redimit vexationē ſuam. d. c. dilectus. Si nō ſabeat ſibi aliquod ꝓiudiciū ex dilatione abſolutionis tūc eſt vera opinio Imo. ꝛ ibi hēat recurſum ad ſuperiorem ar. c. nullus de tm̄ patr. Idem dic de ſuſpenſione vel interdicto.

11 ¶ Qrtꝰ poſſit aliqd dari ꝑdicenti mi hi de iure vel ō factōne ſequar aliqd ſpūale. ꝛ. pa. i. c. ¶ Barbatus eo. q̄ ſi hz ꝓ iure querēdo ſine ſimonia ar. c. ſignificaſti. de ele. Nec etiā ꝓ poſſeſſione hūda pⁿ⁹ nup queſtiū Fm Imo. in c. ad aures de ſimo. gl. xvi. q. vij. decimas ſed ꝓ iure querito ſic vt i. d. c. dilectus. Ubi Pa. etiā addit limitando dicta q̄ ſi propter potētiā aduerſarii non poſſet apud ſuperiores de facili cōſequi poſſeſſionē tūc vt euitet magnū incōmodū poſſet aliqd dare ſine ſimonia: ſicut dictū eſt de abſolutōe ab excōmunicatione. Si vo iniuſte poſſidet non poteſt aliquid dare ſine ſimonia vt non vexetur. Similiter ne ep̄s eum iuſte deponat: vel ne accuſetur iniuſte vel illi qui pretendit ius i beneficio q̄ tunc non eſſet redimere vexationē vt no. in.c. nemo eo. ti. ¶ Nic adverte: q̄ reddens ſpirituale quod vim patrocinij ex pecunia: licet dans poſſit ſine ſimonia redimere tamen ille a quo redimitur eſt ſimoniacus Fm ¶ Hoſt.

12 ¶ Qrtꝰ poſſit ſine ſimonia aliquid dari preſbytero ꝓ baptiſmo qui non vult aliter baptiſare. ꝛ. Pa. in.c. cuꝰ in eccleſie eo. ti. q̄ in adultis non quia propter contritiones ꝑdt ſalvari ar. c. debitus ꝛ q̄ ibi notatur de baptiſmo ꝛ in.c. ij de ꝓbyt. nō bap. Sed ꝓ iſtis ſūt opiniō eo. Alig vt Tho. Fafc. ꝛ Pe. de tarē. ꝛ Pe. de palu. in. iij. ꝛ glo. in.c. baptizandis. i. q. i. dicunt q̄ nō hz q̄ nō ſunt facienda mala vt veniant bona. xxij. di. c. q̄ō ait loth. ꝛ ibi glo. ꝛ xlvi. di. ſicut. Hz Pa. vbi. ſ. ꝛ Hoſtien. ꝛ Landul. i. iij. di. xxv. reputāt verius in adultis q̄ bona voluntas eſt ſufficiens tali caſu. Sed q̄ quis habet puerum ꝛ nō reperitur alius qui poſſit baptizare vel ſcit et puta quia eſt mutus vel non habet manus ille qui querit q̄ baptizetur nec alium habet q̄ tunc licite dat q̄ non emit ſpūale. nec hoc debet intendere ſed remouere vexationem ꝛ impedimentū ꝛ debet intendere emere ſpūale. ſ. aquā ſolum ꝛ hoc tene.

13 ¶ Qrtꝰ licite detur pecunia pagano vt ſe baptizari permittat. ꝛ. in glo. i. q. ij. in. c. q̄ō pio recitantur opi. ſed tene opi. Pa. in.c. cum in eccleſie eo. qui dicit q̄ ſi propter paupertatē timeret venire ad finē tunc hz ei aliquid dare vt veniat. Si vo nō hz voluntatē vendidi niſi ꝓpter cupiditatē tunc nō hz q̄ baptiſmus ei parū prodeſſet. xv. q. i non eſt. limo peccat q̄ abutit bono. ꝛ ſibi vltes ar. xxij. q. v. ad fidē niſi ꝓbabiliter ꝓſumeret q̄ poſtea mutabit voluntatem.

14 ¶ Quid ſi eccleſia mea vel ꝑbenda me remoto alteri eſt aſſignata. ꝛ. q̄ ſi ꝓ pretio eam recupero vel redimo: ſi nō ſta ē: ſiue iuſte hoc iniuſte ſim̄ anto tus. Secus ante patuationem ſi iuſte tenebam quia ſic eſt redimere vexationem meam concordat Imo. i. c. ad aures eo. ꝛ Pa. in.c. ¶ Barbatus eo. ti. Intellige quando remotus eſt a prelato ſuperiori quia ſecus ſi expelleretur ab aliquo nr̄ino nam tunc ēt poſt remotionem poſſet dare.

15 ¶ Utrum ſit ſimonia ſi pecunia dat epūo vt nō cōferat ſimoniace. ꝛ. Pa. in. d. c. cū in eccleſie q̄ ſic ex parte recipientis ſed non ex parte dantis.

¶ Qrtꝰ capitulū dāe aliquid alicui 16 electionē ipedit de q̄ ſtat q̄ i electione nullū tua hz ex ō ſtat ſit ſimoniace. ꝛ. q̄ non ſi ipediret ne ſimpli electiō ſ. ꝛ. q̄ non ſi ipediret ne iſte vel ille eligeret ſic hz ſi ipediret ne iſte vel ille eligeret ſic nō poſſet ſic nec ille cuius electionē ipediret Fm Hoſtō.

¶ Quīt⁹ caſus ē q̄n ꝑcuratio datur 17 epō ꝓ viſitatione vel cōſecratione ecclesie de ꝛcenſi. c. cum apoſtol⁹ ꝛ de ſimo. c. cū ſit romana de preſcrip. c. cū ex officij. ꝛ x. q. iij. relatum ꝛ hz doc. di uerſimode velint aſſignare rōnem tamē dic. q̄ hoc ſit lege auctoritate. ꝛ ideo nō peccatur. xxiij. q. iiij. qui pec cat. Aduerte tamen q̄ tunc licite pōt dari quando eſt ꝑcuratio moderata. de qua vide. ſ. Viſitatio. §. vj. aliter nō liceret.

¶ Sextus caſus eſt quādo exigit in 18 pactū expreſſe qđ a iure prohibetur. ꝛ vt dictū eſt in precedēti. §. vel qđ incrat. vt in.c. alīz el. i. de reſti. ſpo. ꝛ ibi Pa. Ideo vt dicit ide⁹ Pa. in. c. i. de co. q nat. in poſ. q̄ hz ſpūalia non accipiant estimationem tm̄ intereſſe ex eo quod nichil bene poteſt eſſe estimabile ꝛ ſuper eo tanḡ ſup̄ tēporali peccā pōt. vt dicit glo. in.c. cordi de offi. dele.

¶ Qrtꝰ vicarij⁹ recipiēdo ſalariū ſit ſi 19 moniac⁹. ꝛ. Pa in. c. i. nec ꝓ. vi. ſi. q̄ nō q̄ locat' operas ſuas ſicut nec aſſeſſor vt in.c. ſtatuim de reſcrip. li. vi. nec aduocatus. xxij. q. v. non tanc.

¶ Septimus caſus eſt q̄n qđ exigit 20 per modum inſinuationis exigit. et ſi vicarius volens intrare religionem q̄ aliquid ſecum portet vnde poſſit viuere. Quod verum credo hz Pa. in.c. non ſatis eo. dummodo non deducat in pactū ꝛ ita cōcordat Imo. i.c. ma e. ti. q vt tenet q̄ ſi hz dicet ſi vis

vinere vnicū pōra tenā. ⁊ glo. in d.c. sz tm̄ ō dicit q̄ ls sic vicere. ō quo vñ dic. v.ℓ. Symonia. iiij.

21 ¶ Octau⁹ casus ē qñ indebit ꝓfectus do vt aliqd p̄ spūalib⁹ exigatur. de q̄ vñ dic vt.ℓ. Cōsiendo. §. vij. Aduerte ē cū q̄ aliud ds locū vbi a laicis debet aliqd clericis. Sed vbi contrahent aliqd exigat tunc dicendū ē vt a clericis aliqd exigat. Et hoc fm Pa. in.c. Jacob⁹. ea. q̄ ad pānū comodū clericoz nō valet ls hñ i casu nr̄i dicti cui⁹ rō nō pōt̄ intelligi ex ea lactoz exhibitione: ⁊ opea dicto aīs lactoz exhibitionē: ⁊ opea dicto aīs lactoz exhibitionē: ⁊ opea dicto aīs lactoz exhibitionē

ficut a ministro factor q̄ non est vsus
Secdo q̄ ē ꝫ rōnē gre q̄ vēdat. Ds
ns adiuue q̄ qñ vā⁹ tenet dicere p̄
mā nulli ⁊ potest cū eo q̄ tenet dice-
re sam p̄ fa vicēda vt alius dicat p̄
mā q̄ ā. p. nō denotat applicationē
sed'admunculationē cū ille non possit
dicere missas p alio nisi dicat p eo.⁊
ita ꝫ: sed in casu p̄dicto p̄ doc. li. p: di-
cit applicationē. ⁊ sō dicens ē pactū ꝫs
bñ posset dicere vim p̄dictor doc. Sed
die ego dico p te: vel te baptizo: ⁊ ro-
go vt eras dicas pro me: vl baptizeo
me postea ⁊ hmōi sine pactione.

33 ¶ Quinquagesimus cāns qñ dat ra-
tione p̄uocationis ad ozaꝫ: sicut qñ
dat elemosyna religiosis pauprib⁹ vt p
uocent ozare ⁊ missas dicere p eis de
quo vide. ff. Simonia. iij. §. ite.

34 ¶ Sexagesimus rōne punitionis si
cut in absolutione excōicatiōis exigit
pecunia non p absolutōe q: ecc simo
nia: sed pro punitione pene. c. ad aures
eo. tit. Ricar. vbi. ē. ⁊ addit: caueat
absoluēs ne in hoc magis intēdat de-
seruire cupiditati: q̄ correctōi.

35 ¶ Decimusseptim⁹ rōne liberalitatis
q: gratis dat ⁊ grat accipit nō rōne
alicui⁹ spūalis. i. q. i. q. sed ibi nota
bilitas in tali vsu facit p̄supp̄: simo
nii. vi. in. c. e si qōnes co. ti.

Simonia. iii.

Circa beneficia dignitates ⁊ offi. ⁊ primo circa electiōes seu promotiones q̄rit.

1 ¶ Utz reges ⁊ principes ⁊ alii recipientes pecunias ut p̄cēnsit electioni seu promotioni ad aliquā dignitatē vel platearam sint simoniaci. ff. Pa. in. c. de hoc eo. q̄ sic ⁊ tenēt restituere illi ecclie de cuius prelatura agebat: ꝫs non esset de bonis ecclie vt p̄s in eodem. c. de hoc.

2 ¶ Quid de canonico q̄ cōuenit cum ab his cui sicio vt cōplaceat sibi de aliquo canonico recipiēdo: ⁊ postea ipse eis cōplacebat de alio. ff. q. simonia ē c. ḡpto. i. q. vi.

3 ¶ Quid si dicat aliqs eorū mūch cōsentā q̄ aliquis fiat canonicus nisi ut ibi plenius de meo. ff. Fm Ray. Et montacus ē. Si tñ cōsuetudo esset q̄ qñ vnus fuit examinatus in vna q̄ alt postea examinat in alia posset tunc talē p̄suetudinē rogare Fuldaꝫ ar. xxij. vi. q: igit de p̄sti. c. cum oco.

4 ¶ Utz cōmittat simoniā q̄ facit pactū cū illo cui bñficiū p̄fert vt retineat aliquā portionē ex reddit⁹ bñficii. ff. Pa. i. c. i. vt eccla. bñ. q̄ sic. Notā q̄ epūs ex iusta cā ⁊ necessaria pōt statuere vt reddit⁹ cert⁹ tp̄is, bñficij vacāns deputent ad certū vsū laudabilē. facit. c. vltimū de v. si. Itē p̄ solutione suor⁹ debitor⁹: intelligē ꝫ ctoruꝫ nole ecclie: secus si scisset nole p̄dato vt no. glo. in. c. i. de solut. sacu. c. si pro pter tua. de rescrip. li. vi.

5 ¶ Utz p̄mouēns in rectorē alicuius ecclie ⁊ pacisc⁹ vt soluat p̄siōnē maiorē collatori sit simoniacus. ff. Pa. i. c. cū clici de pactis: q̄ sic. Sic. ét si p mouēns p̄pria auctoritate obliget se ad p̄siōnē: ⁊ nō ꝫ collatio fm Pa. ibidem: ꝫs Jo An. teneat q̄ ꝫs.

6 ¶ Circa officia q̄rit qd de p̄sbytero q̄ vēdit officiū ponēdi aquā bñdictā p̄ suā pochiam. ff. Fm Rodoñ: q̄ licite pōt bñ si vendit emolumenta sibi ex p̄suetudine puenire p̄sueta. Si aūt vendit tale officiū non ē simonia: sed turpe lucrū: Si aūt vendit aquā bñdictā eel panē benedictū sic ē simonia fm Aler. ⁊ Rodoñ. q: in receptione talium cōfert remissio ventalium p̄cōrū

7 ¶ Quid si quis vēdat officiū claudēdi hostia vel pulsādi cāpanas ⁊ hmōi. fm Rodo. q̄ simoniac⁹ ē sūpto nole

simone large: sicut talia officia sūt spūualia large: Sic tñ vasū sit aliqui tale officiū gratia ⁊ cōsuetudo sit loci: q̄ possit ponere alia: loco sui: ⁊ locare ⁊ vēdere ad vitā q̄s⁹ v̄ius nō ēt simonia fm Rodo. Ds tu aduerte q: i. q. vi. c. i. vbi q̄ non ē sacri muneris officia claudere hostia ecclie ꝫs tñ sibi aut cui vel vnicui. Et dicit glo. ibi q̄ nūc ēt simonia emere aliquā administratiōnē vel officiū ecclie qñ ē annexū alicui spūali vel cōsuevit p̄ clericos exerceri solum ⁊ sic tenet q̄ ē simonia vendere officia secus vendere reddit⁹.

8 ¶ Quid de vasibus aliqd vt possint in pochia vel epūa q̄rere vel q̄stuare ff. fm Tho. i quol. q̄ sacerdotes p̄latī recipiētes simoniaci sūt cū p̄uisio sacerdotis spūalis sit ⁊ ei credat: q: pecūlam aut p̄sbyteri sūt: ⁊ sic ē simonia respectu p̄lati vl p̄sbyteri cōcedētis: respectu vō dātis sacrilegiū est q: ibi est ōfraudatio clemosynar⁹ ꝫ tenēnē dātis ⁊ tenēt vterq; ad restitutionē si tales q̄stores sunt scelerati vt sunt chiaratani: sed quo ad restitutionem dic. vt Restituō primo in verbo turpiter §. i.

9 ¶ Utz liceat dare vl accipere pecuniā p̄ oīone p̄dicatiōe dei laude vel processione. ff. Fm Ric. vbi. ē. ⁊ Ellen. li. vi. ti. le. q̄ nō. Nec n. ⁊ filia dicuntur spūalia indēbitū ex gra procedunt ⁊ ad gram disponunt q̄ tñ p hominuꝫ ministeriū exhibentur ⁊ ió vendere in his q̄ ē spūale simonia est. Et ió q̄ dicat p̄incipalr vt laudē vel fauorē cōsequatur humanū vel lucrū simoniac⁹ ē sal tē mētalis i. q. iij. nō solū. Aduerte tñ q̄ dātes elemosynas pauprib⁹ aut religiosis ut ipe⁹ orationis suffragia non dāt q̄s intēdant emere orationes sed q̄ si p grauitā beneficiēt tas eos p̄uocare ad ozaꝫ p se gratis ⁊ ex caritate. ⁊ sic non peccant.

10 ¶ Quid de stamētib⁹ ⁊ alijs cōcessio nō fiat aliq̄ funere nisi tanta pecunia legasset eccle. ff. Fm Ray. ⁊ Tho. q̄ simoniaci sūt ar. de iureur. c. sicut el p̄mo ⁊ fo sec⁹ si statueretur q̄ legāt⁹ talē sūmā fieret talis honor: vl p̄cessio ar. eē. co. c. cū sit. Nō diuersi tas ē q: in p̄mo ē exactio q: p̄supponit ⁊ ē q: in secūdo nō fiat ⁊ fo bz spēz gratuite recōpēsatiōis q: nō negat ne ēt

11 ¶ Utz liceat dare pecunias p̄ ānūsa celebrādo ⁊ hmōi. ff. Ric. iij. vi. rio celebrādo ⁊ hmōi. ff. Ric. iij. vi. xxx. q̄ nō ꝫs p hoc pactū facere ō dāda pecūia ꝫs si ex deuotōe dēf eccliā ꝺꝫ celebrare. Inno. ō. i. c. q̄si enormis ne p. vi. in. dicit q̄ nō solū ꝫs sed ēt ē meritoriū aliqō reddit⁹ p̄stituere i ecclia vt ibi fiat ānuersariū p aliq̄: ꝫs hoc p̄stitui si pōt p venatorē q: si ꝫs et ꝺduō ex spūalea apponere: ꝫs nisi tpa les vt redēptionē captiuoꝝ. xij. q. ij. aurū ꝫs pōt p̄stitui p illos q̄ hūt anniuersariū facere eē ee p̄b. c. significatuꝫ. Ide. i. d. c. q̄si ꝫs q̄ pōt ipōi tale on⁹ reddit⁹: ꝫs dicit tut⁹ fo⁹ relinq̄re sic relinq̄ tali ecclie ānuari. x. libz. sup tali possessiōe dubitādas iter eos Solimō: q̄ meo anniuersario interuenit: ⁊ rogo vt fiat omni anno.

12 ¶ Utz canōic⁹ vadēs ad horas canonicas principalr p denarijs horarijs sit simoniac⁹. ff. Ide. i. c. olim ō. v. sig. ⁊ legt. Jo. an. ō cle. nō re. c. vnico. li. vi. ꝫs q̄ ñ est ēa simonia: q: nulla expūsa pactio intercedit ꝫs q̄ graviter peccat: ⁊ mentalē simoniā cōmittit ꝫs p̄ solas p̄siam satisfacit. c. tua nos de simo.

13 ¶ Quid si clericus p̄ pecio vigilet ad defūctū ⁊ dicat psalteriū. ff. hosti. q̄ si fecit pactū p̄ eo legere psalteriū q̄ simonia est. Si aūt q̄ vigilaret non est

simonia ls fcit tacite q̄ debeat legere
pſalteriū ar. de p̄bē. c. significatum: qz
hic vēdit laboꝝ qđ ñ tenet ipendere.
14 ¶ Quid si maior crux. nō potest ni
si p certo pcio. ꝛ. Hosti. q̄ ē signum
auaricie ꝛ vsuarie vicii simonie. c. au
diuim⁹ eo. Sīr est simonia qñ taxat
p quāta pecunia qđ ponatur in tali re
pultura cū ibi sint plures fm Hosti.
15 ¶ Utrū pacti de lecto redimēdo aīa
q̄ cor⁹ ad ecclīam deferat sit simo
nia. ꝛ. q̄ nō qz lect⁹ ꝛ hmōi ē qđ spa
le ꝛ nō p̄t vendi redimi ꝛ hmōi: si tñ
elici nolēt sepelīr nisi p̄us ſpolio pcō
de eo redimēdo sic vt simonia cū fiat
pacti de tali ad ſpiale fm Hosti. fa
cit. c. vlt. de re. gnu. Sīr cōmittur si
monia si clerici nolēt sepeltre nisi he
ret cis canno ab heredibus defuncti
de receptione corp̄ que cū funere poz
tant ꝛ similiter qñ nolāt sepelire sine
pecunia. c. ḡta ell. xij. q. ij.
16 ¶ Utr̄ sit simonia p mīmonio vare
pecuniā. ꝛ. fm Ricar. in. iiij. di. xv. ar.
ij. q. i. q̄ put mīmoniū est sacrm ca
dēs in dispēsatoe ministroꝝ ecclie sic
vēdi nō p̄t ꝛ ſō simoniacus ē qui pro
bñdictiōe nubēdi pecuniā exactā ac
cipit. c. cū in ecclie. eo. p̄ouit vō matri
moniū ē offiū nature: sic ls dare ꝛ ac
cipe p̄ciū sicut ꝛ palijs officijs ciuilī
bus ꝛ corporalibus.
17 ¶ Sed qđ si nolit bñdicere nisi va
ta pecūia. ꝛ. Aler. q̄ ds recurrere ad
ſuperiorē q̄ si noluerit cogere p̄sbyterū
vt bñdicat gratis tūc⁹ est abstinere q̄
peccādi occasionē dare. Ida. cū in. c.
dilect⁹ el. ij. eo. ti. ls q̄ in sacrīs volun
tarijs ñ ls aliqđ dare p eis bñdic ls i
necessarijs sic. Et sic videret tenendo
opinionē q̄ nō posſit ſplamāt matri
moniū sine bñdictione vbi ſpuetū est
q̄licte dare p̄t cū licētiōe dandi p re
dimēda vexatiōe ñ cuādi bñdictiōem
¶ Quid de sacerdote q nō vult dare 18
lniam pochiano alteri p̄ñtādi nisi da
ta pecunia. ꝛ. Rodoñ. q̄ simoniac⁹ē
Idē dic de lnia cōtrādi aut bñdicēdi
ſpōſas ēducte tū q̄ si nō intenderet
licētiā cōtrādi cōtrādi vel bñdicendi
ſpōſas ꝛ huiusmodi vendere: sed sibi
puidere sup obuētionibus ꝛ oblatōi
bus q̄ eū cōtingerēt ꝛ nō plus nō cēt
simoniacus fm Rodoñ.
¶ Utr̄ sit simonia ex pacto dare ali 19
qđ p calciāb⁹ vestib⁹ ꝛ linteaminibus
bñdicēdis. ꝛ. Ray. ls q̄ nō: qz nō iue
nit nisi in crismate baptismo cōsone
eucharistia balsamo sepultura ꝛ basili
ca dedicanda. i. q. i. diuina. c. placuit. c.
vt vn⁹ qlqs ex eo n. cus in ecclie. Sed
tu dic vīus cū Gof. ꝛ Ho. q̄ est simo
nia. c. ad nras eo. Idē dic p bñdictio
ne abbatū vl abbatissaꝝ vellatōe vir
ginū aq̄ bñdictaꝝ hmōi fs pe. ō pal.
¶ Utr̄ archidiacon⁹ q ds examina 20
re p̄mouēdos vel ille q rūdet in scri
ptis ordinādi fm formā. c. ti. de scrut.
vel ille minister q legit euāgeliū cū
sit ordinatio sit simoniacus si aliqđ re
cipit ab ordinandis. ꝛ. q̄ sic fm dūm
Anto. in. c. pe. ex. eo.
¶ Utr̄ p̄lātes scirāt quā non hēt vt 21
p̄mouēat ad ordines vl beneficia sit
simoniac⁹. ꝛ. q̄ non sed debet agere
p̄tiam. c. mandato extra eo.
¶ Utr̄ notarius sine simonia possit 22
aliquid recipere p̄o scriptura facta ō
ordinatione. ꝛ. Lau. ꝛ sequitur Ber.
bitr. in. c. sicut episcopum. i. q. ij. q̄ nō
nec p̄ labore nec p̄o charta: sed epi
scopus debet sibi p̄ocurare. Ida. ve
ro. in. c. i. de simonia ds cuꝝ glo. ibidē
ꝛ cōiter doctores qō verū ēt notariꝰ
q hēt salariū de publico secus ē in illo
qui non hēt salarium quia recipe pōt
p suo labore solū considerata q̄litate
negocij non ordinis sicut faciunt q p
clericatu vñ: p diaconatu plus ꝛ hu
iusmodi q: sic ē simonia. ar. x. q. ij. pre
carie. Idē dic q̄ ē simonia exigere ali
qđ p sigillo nisi expēsas cere ꝛ sigilla
tionis ꝛ clericoꝝ ad hoc deputatorū
stelligē super re ſpuali ꝛ in iurisditio
ne ecclīastica cum nihil aliud sit nisi
qđā testificatio iudicio super illud.
23 ¶ Utrū recipiēs aliqđ p̄missionem
ſpūalitatis. puta bñficii ꝛ huiusmodi
p aliq̄ negocio p̄mouēdo apud sedē
apostolicam sit simoniacus. ꝛ. Ida. in
c. cū essent eo. q̄ sic vt vi.
24 ¶ Utrū statutū i fundatione alicuius
ecclesie factū quo cauet. q̄ qlqs mīs i
reddit⁹ annuati dederit i perpetuū
recipiat p canōico. ꝛ hēat qđ dederit
p hēda. sit simoniacum. ꝛ. Rodoñ.
q̄ si tale statutū fiat ad tps ꝛ p̄ncipalr
intētiōe augēdi dei cultū. ꝛ q̄ vāe p̄n
cipaliter pp devotionē dei ꝛ sit dign⁹
tollerari p̄t. Et idē dic de mōasterijs
de novo fundatis ꝛ egenis. s. q̄ qlquis
daret tantū reciperetur ad illud mo
nasteriū vsq̄ ad certū numerū. ar. c.
tua nos. ex eo.
25 ¶ Utrū aliquis dignus ordinari vel
beneficiari dē ex pacto vel exactus
ianitori vt eū ad epm permittat intra
re ad petēn. beneficiū vel ordinem vl
electionis cōfirmationem sit simōia
cus. ꝛ. fm Rod. q̄ nō. si nō patrinten
tione corrupta. s. vt per intercessionez
eius cui dat cōsequat intentum. qz si
cū tali itētō dāret esset simoniacus.
26 ¶ Utrū aliquis possit iduci vt intret
religionē pp pecuniā dādā. ꝛ. q̄ nō. c.
dilectus. el. ii. eo. ti. Sed vt qs cōuer
tat ad fidem dicit glo. in. d. c. dilectus
q̄ p̄t dari. Hosti. addit. idē posse di
ci in sacrīs necessarijs: sed non in vo
luntarijs. qō limitat Ida in. d. c. dile
ctus. q̄ ex pacto vt cōuertatur vel in
tret religionē vel recipiat sacra. nō ls
sed bñ sine pacto: vt alliciatur ad pre
dicta capienda.
¶ Quid ō frūtatib⁹ ita ꝓstituē q̄ nul 27
lus recipiat ad eas nisi p̄mittat vel in
ret q̄ annuatim soluet. x. dcīs. ꝛ. Ray. q̄
si fiat pp cās hōestas. puta pauperū alē
dis. captiuis redimēdis ꝛ hmōi ñ ē ibi
simōia imo licite sunt ꝛ q̄ eas despicit
anathematizād⁹ ē. xlij. di. si qs ō despicit
ecclīdit pietatē. ls ista forma affirmati
ua ls. s. vt qlqs fuerit receptus ver tūū
sī ñ pls q̄ fiat iuramētū pp piculū p
iurī.
¶ Utr̄ p iusticia facilēda dare pecuniā 28
vl̄ eqpolēs sit simōia. Ricar. i. iij. di.
xxv. ar. iij. q. ij. ls q̄ sic loq̄ndo ō iusti
cia ecclīastica. vt q̄ vāt epo vel alijs
p reddēdo iure ſup ſpūalib⁹. i. q̄ con
cor. gl. i. c. vēdētes. i. q. iij. Idez ds Ro
doñ. ēt sup valib⁹ si sit ꝓpōa ecclīasti
ca q̄ ds reddere ius rōne iurisditiōis
ecclīastice. sec⁹ ēt si ēt inder. secula
ris seu laic⁹: ls alr̄ ſuiter peccet. Aler.
de ales tū ds q̄ ēt i iudicī secularī ven
dere iudiciū iustū sit simonia: qz hoc
est act⁹ bruꝫ. ꝛ ita q̄ ad aliqđ ē spuale. ls
ē act⁹ bruꝫ. ꝛ ita q̄ ad aliqđ ē spuale. ls
p aduocatiōe aut p̄curatiōe ēt in cā
ſpūali ls aliqđ accipe sine simōia. sed
gl. i. d. c. vēdētes ꝛ Rica. vbi. ō. ꝛ Sor
te verus tenent ꝓrium. ꝛ q̄ est solum
graue peccm̄ accipere p iusticia in re
bus spūalibus ꝛ ei q̄ est inder.
29 ¶ Utr̄ sit simōiacū occultare peccm̄ alī⁹
cuī⁹. p pecūia qñ ad ei⁹ offiū ptiet ti
lud revellare. ꝛ. q̄ sic. c. nemo. eo. imo
ēt occultare respectu p̄sone ꝓpinquitas
vl affinitas vt ibi dī. Ds Ricar. vbi. ō.
limitat ds si talia re piciūt cām ſpūa
lē. alr̄ nō sed est graue peccatum.
¶ Utr̄ testificari p pecunia sit simo 30
nia. ꝛ. Ricar. vbi. ō. ds q̄ sic i cā ſpūa
li alr̄ nō: ls sit graue peccm̄. Aler. vero

vicit q̄ in causis ecclīasticis t a pso
nis, eccliasticis si testimoniū vendatur
simonia ē. In alijs grauiter peccatur.

31 ¶ Si aliqd advocat' silr cōmittit si
monīā si p pecunia patrocinat .&. q̄
nō q̄ patrocinū t consiliū admiscu
latur certas cause sed testimoniū est
de substātia cause. t iō testes cogunt
nō advocati fm Aller.

32 ¶ De simonia magistrorum vide .S.
Magf. § r. cū sequentibus

33 ¶ De simonia sepulture. vide .S. Sepul
tura in prin. t. § 4. t. xiiij. t. xliij.

34 ¶ Utrū patron'. siue hīs ius p̄sentandi q̄ aliqd recipit p p̄sentādo sit simoniacus .&. Pa. in c. veniēs el. i. de testi. q. sic ter. bonus. de trāsac. c. p̄terea quando inter.

35 ¶ Circa p̄mutationem. vide .S. Permutatio. § iij. t. iiij. t. vj.

36 ¶ Circa trāsactionē. vide .S. Trāsactio § iiij.

37 ¶ Circa renunciationē t remissionē extra id q̄ hōs. renuntiatio. Quero Utrū renūcians hīs sup beneficio ecclīastico obtīendo. sit simoniacus. &. Pa. in. c. ad audiētiā de rescrip. q̄ sic si fit ex pacto ō aliq̄ tēporali recipiendo siue p certa pēsione recipēda. gl. in. d. c. ad audiētiā t3 q̄ est simonia in eo q̄ cōsecut⁹ est beneficiū. sed in eo q̄ nūdū cōsecut⁹ est beneficiū q̄ non sit simonia. Sed tu tene q̄ ē simonia et in hoc casu. si vel aliqd ex pacto p̄cū. secus si ex offō iudicis vl̄ mediātibus bonis viris renūciatio ex vna p̄te pure fiat. t ex altera p̄te aliqd tpale vel. Et colligit in. c. sane. ō remi. t de pac. c. cū p̄dē. Silr nō est simonia si fruct̄ciet talib⁹ fluens ex eo q̄ dat sibi spiale puta beneficium fm Inno. t Host. ō rescrip. c. ad audientiam: qō limita cū sit permutatio si concurrant que .S. dict. Permutatio. § iij.

38 ¶ Utrū dās aliqd tpale prelato ne removeat eū a p̄batu vel beneficio hē simoniac⁹ .&. Rodoñ. q̄ sic si necessitas vl̄ utilitas sit q̄ āmouēdus, alias nō. Primō ītēto nō sit corrupta. Silr simoniac⁹ est q̄ dat spiale vt obtineat debitū tēporale qō tūc est fm Tho. in iij. di. xxv. de q̄ ego dubito p ea q̄ dixi. S. Simonia. ij. § xvij. t xviij. et potius credo q̄ nō sit Simonia. ar. c. i. ō viu.

39 ¶ Utrū fruct̄ans beneficio. vt alteri certe plone det sit simoniac⁹ .&. q̄ si nūl i pactū ōducāt. c. dilectio. ō p̄bē. Mā hēre spem de hoc nō est simonia. c. cū p̄dē. ō pac. i. q. i. ordinatiōes.

40 ¶ Utrū remittēs ōbitū tpale p spiali cōsequendo sit simoniacus. &. Pa. in c. veniēs el. i. de testi. q. sic q̄ remittere idem est q̄ donare. vt in glo. p̄dicti c. t in. l. q̄n ff. de calū. Limitat tarsi glo. in. d. c. verū q̄n ex tali remissione aliqō comodū applicat parti. Addit Pa. ibidē 3 aliā limitationē. s. q̄ est verū: q̄ remittere est dare q̄n debitum est liquidū: sed q̄n debitum est dubiū tunc dē potius facere q̄ donare. vt dī in trāsactione in. l. siue. q̄. C. ō trāsac.

41 ¶ Utrum p̄mittens nihil petere ab ordinatore vl̄ p̄tātore vsq̄ ad tot annos sit simoniacus. &. Pa. i. c. per tua el. ii. eo. q̄ sic. q̄ ex q̄ ordinator tenetur assignare illi post ordinationem portionem q̄ cōsideratis fructibus est quid tpale talia remittit tpale p spūali cōsequēdo. t iō simonia est.

42 ¶ Utrū ōdās pecuniā vt q̄s nō ordinetur vel eligat vl̄ electio n̄ cōfirmet aut ecclie n̄ p̄iudicet t hmōi sit simoniacus. &. q̄ sic. extra. eo. ti. nemo. Idē dic. q̄n p gram cōsanguinitatis vel affinitatis. vel penitentē nō reconciliat: vel mūs penitētem absoluit. vel petūcelat vt in. d. c. nemo. Dicit tū Inno. ibidē q̄ vez ē q̄ silitudinarie dī simoniacus talis p gram sic faciens q̄ sic punit: ac si simoniacus cēt. Pa. t gl.

in. d. c. nemo t3 q̄ ē simonia. t ē verū

43 ¶ Utrū cōrūpens iudicē vel testem in casu spiali pp pecuniā. sit simoniacus. &. Pa. i. c. ma nos. eo. ti. cū Bo cus. &. Pa. i. c. ma nos. eo. ti. cū Bo li. q̄ sic p gdā cōcordiā quā hēnt cū spūalib⁹. vel ē q̄si simonia. ar. d. c. nemo. Sec⁹ in cā mere tpali.

44 ¶ Utrū aliqd accipere p investitura ecclīarū sit simonia. &. q̄ sic ter. in c. in tātū. eo. t ibi dicit. Pa. q̄ nō trī p investitura turis. sed cuāz facti. s. p inductione in cōporalē p̄ssessionem etiā si ibi sit cōsuetudo

45 ¶ Quid de dānb⁹ p̄mos fructus bñficij in curia. t solūtibus tarā bullaruz. t ceteroz̄ fm illum curie. &. q̄ nō sūt credenda simoniaci q̄ talia nō soluuntur p̄o spūalibus sed p̄o iustē tatione curie t officialiū. t sic tene q̄ illa de voluntate pape sunt ordinata. Sed secus iudico in curijs episcoporū t aliorū prelatorū habentibus vī viuant secundū decētiam nō secūdū pōpaz q̄ simoniacum est tales taras facere p̄o dispensationibus absolutionibus t huiusmodi .i. q. iij. Et multis Secus si pp victus decentiā quā aliaſ nō hñt hoc facerent

Imonia. iiij. ca

ingressū religionis. Utrum intrans monasterium cum pacto de dādo tpalibus sit simoniacus. &. q̄ sic. c. in tātū. c. veniens eo. dicit tamē Bo li. Gosfr. Ray. t Ber. t i. c. q̄n simoniaca. eo. q̄ si monasterius ecēt rennc q̄ possent dicere volēti intrare. Si vis viuere mecū porta tecū: q̄ t3 te libenter recipere velem⁹ tū bona nra non sufficiūt Sed tu tene in cōscia opiōnē Tho. in sūma q̄ dicit. q̄ p ingressu monasterij n̄ t3 aliqd recipe vel exigere q̄si p̄cū. sed p victu plone recipiē de t3 aliqd recipef si nō sufficiāt opes ad hoc monasterij. Silr etiā licitū ē p

pter devotionē quā gl ostēdit monasterio largas elemosynas faciēdo eidē q̄ facilē recipiat sicut licitū ē cōtrario prouocat aliquē p tpalia beneficia ad devotionē monasterij. t3 nō sit licitū aliqd ex pacto dare vl̄ recipef vt recipiat. c. q̄ p̄cio. i. q. ii. Rodoñ. etiā t3 q̄ q̄n mō asserit ē tenue t idigēt q̄ n̄ est simoniacū t pacisci i talibus. dūmō n̄ fiat p spūalib⁹ p̄serēdis t3 p expensis faciēdis vl̄ recōpēsādis. vñ t3 q̄ t3 ex p̄miere noīa t ūtate muneris. t plz mihi q̄ ad cōsciaz. ad. c. q̄ videt̄ ꝓria. t matie. d. c. q̄n simoniaca dic q̄ lo quit̄ q̄ ad forū p̄tētiosū pp fraudes: t quit̄ q̄ ad forū p̄tētiosū pp fraudes: t iō sūdāt se sup p̄supīōe q̄ cessat i foro aīe: vl̄ loquūt vt nihil p ingressū: t3 n̄ loquūt q̄n p relevatiōe sup⁹ q̄n monasterij aliter nō pōt.

Imonia. v. ca

Circa

que prohibentur vari vel veduci in pactū p aliquo spūali vel ūcto vel abeo dependēte. Et primo.

1 ¶ Utrum solū sit simonia q̄n interuenit pactū de pecūia. &. q̄ nō t3 dic q̄ tripler est mus⁹ qō ḋducit simoniā i spūalib⁹ si veducat i pactū. Primus est mus⁹ a manu vt est pecunia capiendo put accipit. i. q. iij. totū. p oī re tpali. Secūm mus⁹ ē a lingua. Tertiū ab obsequio vt. i. q. i. sit nulli. Additur ab aliq̄b⁹. Quartū mus⁹ sāguinis qō est cū qo cōsert ecclīaz vel p̄bēdā alicui ituitu p̄sanguinitatis vel amicicie. Plus fm gl. i. c. vt ecclia. bñfi. si solū cōsert pp p̄sanguinitatē vel amicitiā. t aliās nō p̄sert simoniacē. Sz al'ter. de alex. Fa fe. t Tho. Fafe. t i. iiij. t in quol. litant vez q̄n trēdit ex hoc aliqō bonū redūdās i. sclpo. vt puta. q̄ magnificet̄ vel nobilitet. vl̄ vt faciat sibi aliquā recōpēsationē. t hmōi. Secus si solū intendens bonū tēporale illius cui datur. t non alterius. q̄ tunc t3 sit grauis pec-

nicie q̄ in causis eccliasticis ꝛ a pfessionib⁹ eccliasticis si testimoniū vendatur simonia ē. In alijs grauiter peccatur.

31 ¶ Dr nūqd aduocat⁹ sibi cōmittit si monū si p pecunia patrocinat .ff.q. nō q; patrocinū ꝛ consiliū admittit Latur ceteris causis sed testimoniū est de substātia cause. ꝛ iō testes cogunt nō aduocati fm Eller.

32 ¶ De simonia ꝛ magistrorum vide .ff. ¶ Agst.§.x. cū sequētibus

33 ¶ De simonia sepulture. vide .ff. Sepultura in pri. ꝛ.q.i. ꝛ.xiii. ꝛ.xliij.

34 ¶ Utrū patron⁹ .sine hōe ius p̄sentandi q aliqd recipit p p̄sentādo sit simoniacus.ff. Pa.in.c. veniēs el.i. de testi.q. sic ter-bonus.de trāsac.c.ꝓterea quando inter.

35 ¶ Circa permutationem. vide.ff. Permutatio.§.iij. ꝛ.iiii.ꝛ.vj.

36 ¶ Circa trāsactionē. vide.j. Trāsactio §.iiij.

37 ¶ Circa renunciationē ꝛ remissiones vltra id qđ hēt.ff renunciatio. Quero Utrū renūciās lis sup beneficio ecclīastico obtīt.endo.sit simoniacus.ff. Pa.in.c.ad audiētiā de rescrip.q. sic si sit ex pacto đ aliq̄ tēporali recipiendo sine p certa pēsione recipiēda.gl. in.d.c.ad audiētiā t3 q. est simonia in eo q cōsecut⁹ est beneficium.sed in eo q nūdū cōsecut⁹ est beneficiū q non sit simonia.Sed tu tene q ē simonia ēt in hoc casu.si vel aliqd ex pacto p̄uī.secus si ex offō iudicis vl mediātibus bonis viris rendinato ex vna p te pure fiat. ꝛ ex altera pte aliqd tpale vel.Ut colligit in.c.sane.đ renū. ꝛ de pac.c.cū.p̄dē.Silr nō est simonia si fruct⁹ alib⁹ lucris ex eo q̄ dat sibi spiale puta beneficium fm Inno.ꝛ Hosti.đ rescrip.c.ad audientiam:qđ limita cū sit permutatio si concurrant que.ff. Permutatio.§.iij.

38 ¶ Utrū đo aliqđ tpale p̄lato ne remoueat eū a ꝓuatu vel beneficio hē simoniac⁹.ff. Rodoñ. q̄ sic si necessitas vl vtilitas sit q̄ āmoueatur. aliās nō vāmō itēio nō sit corrupta. Silr simoniac⁹ est q̄ dat spiale vt obtineat debitū tēporale qđ sui est fm Tho. in iij. vi.xxv. de q̄ ego dubito p ea q̄ dixi ff. Simonia.ii.§.xvij. ꝛ xviii. et potius credo q̄ nō sit Simonia.ar.c.i.đ vsu.

39 ¶ Utrū fruct⁹ beneficio.vt alteri certe plone vel sit simoniac⁹ .ff. q̄ si nisi i pactū ōducat.c.dilectus.đ p̄bē. Nā hēre spem de hoc nō est simonia. c.cū p̄dē.đ pac.i.q.i. ordinanōe.

40 ¶ Utrū remittēs ōbitū tpale p spiali cōsequendo sit simoniacus.ff. Pa.in c.veniēs el.i. de testi.q̄ sic q; remittere idem est q̄ donare.vt in glo. p̄dicti c. ꝛ in.l.qn ēt.ff.de calū. Limitat tamē glo.in.d.c.verū qñ ex tali remissione aliqđ comodū applicat parti. Addit Pa.ibidē3 aliā limitationē.i.q̄ est verū:q̄ remittere est dare qñ debitum est liquidū:sed qñ debitum est dubiū tunc vī potius facere q̄ donare.vt dixi in trāsactione in .l.sine.ap.C.đ trāsac.

41 ¶ Utrum ꝓmittens nihil petere ab ordinatore vl p̄sētatore vsq; ad tot annos sit simoniacus.ff. Pa.i.c.per tuas el.iii.eo.q̄ sic.q; ex q̄ ordinator tenetur assignare isti post ordinationem portionem q̄ cōsideratis fructibus est quid tpale talis remittit tpale p spūali cōsequēdo. ꝛ iō simonia est.

42 ¶ Utruꝫ đo pecuniā vt q̄s nō ordinetur vel eligat vl electio n̄ cōfirmet aut eccle n̄ p̄secrent ꝛ huiusmōi sit simoniacus.ff. q̄ sic.extra.co.ti.nemo. Idē dic.qñ p̄ gfam cōsanguinitatis vel affinitatis.vel penitentē nō recōciliat: vel'min⁹ penitētem absoluit.vel petīs celat vt in.d.c.nemo. Dicit tñ Inno. ibidē q̄ vez ē q̄ silitudinarie dī simoniacus talis p gfam sic faciens q; sic punit:ac si simoniacus cēt. Pa.ꝛ gl.

in.d.c.nemo t3 q̄ ē simonia.ꝛ ē verū

43 ¶ Utrū cōsūpens indicē vel testem in casu spiali pp pecuniā.sit simoniacus.ff. Pa.i.c.tua nos.co.ti.cū Do cus.ff. Pa.i.c.tua nos.co.ti.cū Do sti.q̄ sic p Hdū cōcritate quaꝫ hēnt cū spūalib⁹.vel ē q̄si simonia .ar.d.c. nemo.Sec⁹ in cā mere tpali.

44 ¶ Utrū aliqd accipere p inuestitura ecclīarū sit simonia.ff.q̄ sic ter.in c.in tātū.eo.ꝛ ibi dicit. Pa.q̄ nō trā p inuestitura iurio.sed etiaꝫ facti.i.p inductione in cōporalē p.ssessionem etiā si ibi sit cōsuetudo

45 ¶ Quid de dānb⁹ ꝓmos fructus bñficij in curia.ꝛ solutiōibus taxarū bullarū.ꝛ ceteroꝝ fm stilum curie.ff.q̄ nō sūt credendi simoniaci q; talia nō soluunt pro spūalibus sed pro sustentatione curie ꝛ officialiū. ꝛ sic tene q; illa de voluntate pape sunt ordinata. Sed secus iudico in curijs episcopoꝝ ꝛ aliorū prelatorū habentibus vñ vtuant secundū decēriam nō secūdū pōpaꝫ q; simoniacum est talcs taras facere pro dispensationibus absolutionibus ꝛ huiusmodi i.q.iii. Et multa Secus si pp victus decentiā quā aliaſ nō hñt hoc facerent

Imonia.iiii. circa ingressū religionis. Utrum intrans monasterium cum pacto de dādis tpalibus sit simoniacus .ff.q̄ sic. c.in tātū.c.veniens eo.dicū tamē Do sti. Gofre. Rar.ꝛ Ber.ꝛ i.c. qñ simoniaca .eo.q̄ si monasterius cēt rennc q̄ possent dicere voleri intrare. Si vis viuere mecū porta tecū:q; t3 te libenter recipere velem⁹ tñ bona nra non sufficiūt Sed tu tene in cōscia opiōné Tho.in sūma q dicit.q̄ p ingressū monasteri n̄ t3 aliqd recipe vel exigere q̄si p̄cū.sed p victu plone recipiē de t3 aliqd recipeſ si nō sufficiāt opes ad hoc monasteriꝝ. Silr etiā licitū ē p

pter devotionē quā q̄s ohēdit monasterio largas elemosinas faciēdo eidē q̄ facilī⁹ recipiaſ sicut licitū ē cōuerso p̄uocaſ aliquē p tpalia beneficia ad devotionē monasterii. t3 nō sit licitū aliqd ex pacto dare vl recipeſ vt recipiaſ.c.ff p̄o.i.q. ii. Rodoñ. etiā t3 q̄ qñ mōasterū ē tenue ꝛ idigēs q̄ n̄ est simoniacū ꝛ pacisci i talibus.dūmō n̄ fiat p spūalib⁹ ꝓferēdis t3 p expensis faciēdis vl recōpēsādis.vñ t3 q̄ t3 ex p̄miere noia ꝛ ḡtuité munere.ꝛ plꝰ mihi q̄ ad cōsciaꝫ.ad .c.q̄ videt ꝓria ꝛ'matic .d.c.qñ simoniaca dic q̄ solquūt q̄ ad forꝫ ꝓtiosū pp fraudes:ꝛ iō sūdāt se sup p̄supp̄iōe q̄ cessat i foro aīe: vl loquūt vt nihil p ingressu: t3 n̄ loquūt qn p relevatiōe sup⁹ qñ monasterū aliter nō pōt.

Imonia.v. Circa que p̄hibentur vari vel veduci in pactū p aliquo spūali vel ānexo vel habeo ꝑpendēte. Et primo.

¶ Utrum solū sit simonia qñ intervenit pactū de pecūia.ff.q̄ nō t3 dic q̄ tripler est mun⁹ qđ iducit simoniā i spūalib⁹ si veducaſ i pactū. Primus est mun⁹ a manu vt est pecunia .capiendo put accipiſ i.q.iii.totū .p oi re tpali. Secūs mun⁹ ē a lingua. Terui ab obsequio vt.i.q.i. sūt nulli Addiuur ab aliqb⁹. Quartū mun⁹ sāguinis qđ est cū qđ cōfert eccliaꝫ vel p̄bēdā alicui ituitu ꝓsāguinitatis vel amicicie. Quintus ꝓsāguinitatē vel amicicīā.ꝛ alias si pp ꝓsāguinitatē vel amicicīā.ꝛ alias si ꝓferret simoniacē. Sz al'ex.de alex. Fasse.ꝛ Tho.Fasc.ꝛ i.iiii.ꝛ in quol.tiant vez q̄ sīdit ex hoc aliqđ bonū redūdās i.seipo.vt puta.q; magnificēt vel nobiliter.vl vt faciat sibi aliquā recōpēsationē ꝛ hmōi Secus si solū intendens bonū tēporale illuꝰ cui datur ꝛ non,alterius,q; tunc t3 sit grauē pec-

ent nō ēt simonia ēt hoc .M. nunc
re.q; nihil dat vel recipit. t magis pla
cet. De hoc ēt nō .Pa.i.c.tua.ō eta.
t ēt.or.t.i.q.i.c.si qs.t.c.ēt nō nul
li. Porterii dicēt nīc ēt simoniacus
qui plat⁹ aliqō bñficiū ecclīasticū da
ret alicui ex pacto vel intuitu vt ip
se sibi consanguineis pat leret.

¶ Si nīgd qsolūz manual a manu i
dicat simoniā in ipāl ibus.s.q; sic: si
pactū ꝓcessit. Si vō nō ꝓcessit tunc si
ste alco pactū q; nō ōbeat iducere p
munera alium ispectis eā ipe t q̄litate
ꝑsonaz sic nō facit simoniā.i.e.t ita que
stōes co.n. Valde enī ibīanū ēt a ne
mine velle recipe: ꝫ valdissimus ēt ola
ab olibus.ff.de offi. ꝓcōsl.l.solent.§.
ēdē. Et hoc verū q̄ ad eccliaz: ꝫ q̄ ad
vel q̄gd dat vel recipit corrupta in
tentione q̄dā ꝫ minimū ꝑ spāli si
moniā dīcī sola pia sine resigna
tōe bñficij purgat. t sic intellige.c.ne
mo.ꝫ Bof. aduertendū q; q̄ da
tur aliq̄d sine pacto nō vt debitum: sed
vt dari consuetum non est simonia se
cundum Rodoñ.

¶ Quid si id quod datur sit de rebus
ecclīe.s.q; nihilomin⁹ simonia erit
ſm sanctum Tho.

¶ Quid si nō dēt mun⁹a manu ꝫ a
liqua ꝓ spāli bñdo.s. simonia est
dicere tñ q; mun⁹a lingua aliq̄ dī
ipsa lata ꝓnīe ad fauorē humanū q̄
sub ꝓnio cadit. Aliq̄ ñ ꝓces ex quibus
fauor humanus acq̄rit vel ꝫrū vtrāq;
Et ō si quis principaliter ad hoc itē
dit simoniā cōmittit. Et principr̄ dī
tinēt dicere q̄ ꝑ indigno admittēdo da
tur vel recipit. Sed circa dignū distī
guit Bof. t Rosien. q; aut ꝓmouēt
q; ꝓ bono suo t sic si pent platonem
que dat ꝓ electionē tūc ēt simonia.i.
q.vi. sicut ꝛa q. Si aūt nō dat per elec
tionē si sit simplex bñficiū sic ꝛ si in
digeat. Si non ēt simpler sed bñs di
gnitatez vel curā alarū sic ñ ꝛs.ar.i.q.
i.ordinationes.t.viii.q.i.i scripturis et
ēt simoniac⁹ ſm vgo. Rar. Rosien.
Tho.xxii.t Dicerto.li.iii.quia eo ipso
q; peiꝝ indignus ēt. Sed Rodoneñ
credit q; ēt ꝛ in dignitate t cura. Facit
c.tua nos.eo.ti. Qō ego credo verū
si indigeat puta q; nō hꝫ aliūde vnde
viuat. alō nō.c.ad aures.e.ti. si mō di
gnus ēt t intendat ꝓdesse t nō ꝓesse
Si vō ꝓmouet precib⁹ alienis si ꝑ
digno. sic ſm omnes simonia ēt i.q.i.
de ordinationibus Si vero ꝑ digno t
si sūt spāles nō ē simonia.i.q.i. lato
rē Si vō ꝓces sūt carnales. Et dicun
tur carnales q̄ illi q; precant aten
dūt ad parentellā ꝓncipaliter. vel ami
citi i roganniū t ꝓlatus ꝓpter ipsas
ꝓncipaliter mouēt sic ēt simonia. qa
ꝓces succedūt loco precij. d.c.ordia
tiōes. t.c. sūt nōnulli.i.q.i. Si vō pre
latus principaliter nō seq̄t ꝓces ꝫ meri
ta seu q; dign⁹ ēt nō ēt simonia. c.q
busdā i.q.i.t ar.c.tuā.eo.ti. tenet etiā
.Pa.in.c.tua nos eo.ti. q; humiles ꝓ
ces emisse a digno ñ iducūt simoniaz
nec ēt aliq̄ō petrū. vt ex dcis.c.tua nos
t.c.latorē.ꝑ. imo fortē ꝫ .Pa.ibidē
q; donis aliq̄d cardinalib⁹ vl ꝓlat⁹.t
rogis ꝑ aliq̄ bñficio. dūmō nō ducat
ꝓncipali itēnōe vt ꝑ talia ecclīa t ꝓces
adipiscat spāle cuius scōario habe
ant talē spē. q; ēt oēz nota indicat q;
iuste ista pūt fieri sine spe primaria. vt
dicit Inn. t .Io.sa.c.qd ꝓderit. lxx.di
.i.q.i. sūt nōnulli. t i.c.tuā. de eta. t qua.

¶ Circa mun⁹ ab obsequio. quero vtr̄ 5
fuīcō alicui ꝓlato vt ꝓsequat bñficiū
spāle vl mō asserio vt recipiat t hu
iusmōi sit simoniac⁹. ſ. .Pa.i.c.cū el
lent eo.ti.gl.ibi ꝫ q; nō q̄ sine oi pa
ctōe fuit. t itēriō ē scōaria ꝓdicta bñ
di ñ ꝓmaria. si mō sit idone⁹. nec pla

mo ant mō asserū directe ꝓ hoc fu
si intēdat re de bñficio ꝓcurare vel
recipe q; si sic ēt mun⁹ ab obsequio. et
simōia q̄ ꝓncipaliꝝ t directe. d c. or
dinatiōes. Iō dic q; si in futuro inter
ueniat pactū. semp ē simonia. c.cū essent
eo.ti. Si nō interuenit pactum. si fuat
ꝓncipaliꝝ ēntio. ꝫ scōario vt hēat aliqō
spāle nō ēt simonia ꝫ Bof. t sic cō
da iura q̄ videnť ꝫria. Io. tñ ēt te
nuit q; si seruitū corporale sit hn effū
t dign⁹ dignū obsequiū ꝓstat. q; licite
pōt ēt fuire ꝓncipaliꝝ dūmō pactū nō
iteruenīat. vt si q̄ ep̄o fuat romā eū
do. et⁹ negocia ꝓcurādo a ꝫrio scīo.
i.c.sūt nōnulli.i.q.i. Sꝫ in futuro idi
gno vl ꝑ indigno sic. erit simonia. sic
dic in futuro spāli. q; si pactū interue
nit simonia ē. nisi tali bñficio sit anne
xū illō onus. Et tñ no. q; nō solū predi
cta iducūt simoniā i dānb⁹ seu pacti
cēntibus. ꝫ ēt i ꝓsentiēnb⁹ sine media
toribus tc.c.ꝑ inquisitionē de cle. t.c.ii
de ꝓfessis. necnō i pactisēntib⁹ aliquid
dare vl facere ministrāntib⁹. ꝫ ēt ministris
seu familiarib⁹ administrātis. sic dicim⁹
i Jezi q; fuit fu⁹ Heliseī. i.q.i.i ſma.
Dic tñ Ricar. q; ꝫ ep̄s fecerit pactuz
vl ꝓmissionē ꝑ aliq̄ bñficio dando. et
postea obtt⁹ talis pacti puꝫ ꝓfert q; ñ
ē simoniac⁹ q̄ ad ecclīaz. nec ēt ille q
recipit tale bñficiū si hoc pactū igno
rabat. t ió ñ tñr resignaf. q; bene no.

6 ¶ Utrum auctoritas pape excuset a si
monia. ſ. pa.i.c.i e.ti. Dicūt doc. q; in
curia romana titul⁹ ō simonia nō hꝫ
locuz sicut nec lex iulia ō ādtu i curia
ꝓncipis. gl. ō t hō.i.c. exꝑte e.ti. dic
t segť .Pa.i.d.c.i. vers. i his q̄ sunt si
moniaca ō iuſ positivo solū: ꝫ nō in
his q̄ sūt simoniaca ō iure diuio. Et ió
ꝫ .Pa. ibidē q; cū nul⁹ bñficij bñtis
administratione ordis vel executionē
clauiū sit ō iuſ diuio sic ipa executio
clauiū q; papa talē nullū rēdēs ēt si
moniac⁹. sic ille q; emit: nec valꝫ ercu
saf auctoritas. hēo benā gl.i.c.ꝫ.ō
penit. t ter. cū gl. in. c. ex diligēn de si
mo. Quia. d. Lar. teneat q; ois nullus
bñficij sit ō iure positivo: t sic ſm eū
excusaret eius dispēsatio. Sed tu time
cū .Pa. Secus in aliis nō habēnb⁹
executionem clauium.

¶ Sꝫ nūqd eo ipso videat dispēsare 7
ex q̄ scit ex certa scia t tolleret. ſ. Jo.
ō ligna. eo.ti. c.i. dic q; sic ita q; ñ cō
mittit simoniā. qō ego credo vtr̄: qñ
simonia cōmittit cū papa vt puta qa
habuit bñficiū mediāte pecūia a pa
pa hoc sciēte t ad hoc ꝓsentiēte: q; tē
scia ꝓncipio purgat hoc vitiū t ita tal
ñ incurreret pēas iuris siue simōia sit
de iure diuio siue positivo: nec tene
ret resignare si simōia ēt ō iure posi
tivo. Sꝫ de datis aliis a papa ꝫ ipse
sciat q; dāt t curiales exigunt t tolle
ret nō ꝓp hoc dispēsat vt: t ió i pēis
incidit. Facit. ō. dispēsatio. §. xij.

Jmonia. VI. quo ad

pēnā. Sciendū q; ē q̄druplex
ꝓma ē suspēsio. Quicūq; vtr̄ ois simo
niac⁹ in ordie recipiēdo sit suspensus
ipso iure. ſ. vt colligo ex Inn. t .Pa.
i.c. tantat. c. per tuas. d. xi. co. ti. q; sic
t q̄ ad sēt q̄ ad alios. t. ñ solū q̄ ad or
dinē sic susceptū. sed ab oib⁹ alīs or
dinib⁹ ēt licite receptis. t ꝓ ꝫria ē re
motus ab administratiōe tpalīū bñficio
rū suoꝝ. facit gl. i.q.i. reputāt. t ió gl.
in Clc. cupientes ō penit. nec ꝑt dispen
sari cū eo nisi ꝑ ꝓpām. i.q.i. gfa

¶ Utr̄ simoniac⁹ i ordie dādo sīr sit 1
suspēsus. ſ. Bof. ꝫ q; sic ꝑ tricēnū. sed
Inn. in. c. pūt. co. ti. t .Pa. i. d. c. ꝑ mai
tenēt q; perpetuo sit suspēsus. t vſ vi
us. ꝑ hoc tex. in cta gl. i. c. si qs a simo
niacis. i. q. i. t. §. Utr̄ xxxij. ꝛ.

1 ¶ Utrū simoniac⁹ in bñficio ñt̄ suspē
sus. ff. Pa. in dictis. c. vbi. d. q. sic. sed
si est occultus est suspensus quo ad se
non q̄ ad alios. ꝛ3 suspēdēd⁹. ar. i. q. vi.
c. i. ꝛ ii. vñ si renūciat beneficō tali ac
cessio pt̄ vt ordie suo p⁹ pactū pniam
ꝛ alios beneficijs licite hīta ꝛ3 benefi
cio illo recto i quo simonia ē cōmissa
nō pōt agere pnia3 vt i. c. inquisitionis
de accusa. Si vō ē manifestus sic est
suspēsus q̄ ad se ꝛ ad alios ipo iur. d.
ff. vñ. Qui renūciet bñficio tene
rū idiget dispēsatōe sicut glōsa notā
ri⁹ cristina. vt in. c. fi. ō tēpo. ordi. Sz
epo pōt dispēsare dūmō nō sit ille cum
q̄ cōmisit simoniā. vt no. i. q. v. presen
tū. Et aduerte q̄ hic dī occultus fm
Rodo. q̄ nō ꝓstat p̄ pnia3 vl̄ ꝓfessio
nē iure factā. nec p̄ rei euidētiā q̄ nul
la possit tergiuersatiōe celari. Limita
tamē ꝓdicta oia q̄n simonia ē cōmissa
eo sciēte. Secus si ignorāte. puta per
pices vel amicos: q̄ tūc non ē suspen
sus q̄ ad alios nec q̄ ad se: nisi in ordi
ne ꝛ beneficio sic hīto. nō āt i alijs or
dinibus susceptis aut beneficijs hītis
vel habēdis. c. de simoniace eo. ii. vbi
hoc voluit Inno.

3 ¶ Sz q̄ro q̄ pōt dispēsare. l. simonia
cō ordie vl̄ bñficio. ff. gl. ꝛ Cal. in. c.
post trāslationē de renū. ꝛ dñs Ant. ꝛ
Pa. i. d. c. ō simoniace p⁹ multa tenēt
q̄ in simōiaco i ordie sol⁹ papa quādo
sciēter. Sz quādo eo ignorāte ꝓmissa
ē simōia nīc epo pōt dispēsare. i. q. v.
pnias. ꝛ ēt pōt epo dispensare cū tali
ꝛ3 q̄n hoc sciuit nō ānciauit ꝛ3 minī
strauit in ordie suscepto. aut ad alios
ascēdit fꝛ Rod. In simōiaco vō i be
neficio sciēter sol⁹ papa pōt dispēsare
fꝛ Ber. Rav. ꝛ Bol. siue i illo benefi
cio siue i alio q̄cūq; fm gl. ꝛ Jo. An.
in. d. c. ō simōiace. Sz Bo. ꝛ3 q̄ pōt
epo dispēsare i simplici beneficio solū
Pa. ho. in. d. c. ō simoniace. eo. ti. ꝛ3
q̄ pōt ēt dispēsare i curato vt illud ha
beat i alia eccliā ēt cū execūōe ordi
nū. li mō ipōte renūciat. sed ad illud
beneficiū i q̄ fuit simonia ꝓmissa vt il
lud hēat: nō pōt nisi p papā fieri. Itē
in eccliā epi nō pōt ex dispēsatione
epi hēre nisi simplex beneficiū ꝛ cū
execūōe minōꝝ ordinū solū. Si vō
expectat̄ sniaz ꝓmōtionem tunc vlo
mō epo pōt dispēsare i illa nec in alia
vt hēat q̄cūq; beneficiū. In eo vō
q̄ ignoranter ē ꝓmot⁹ ad bñficiū nō
pōt nisi sol⁹ papa vt illō hēat: ꝛ3 i alijs
pōt epūs. vt no. i. d. c. pītū. ꝛ q̄ no. in
c. sunt. ꝛ. c. nobis eo. ti. Sed Tūcre. in
c. sicut nobis eo. ti. q̄ ēt in beneficio il
lo in q̄ fuit ꝓmotus pōt epo dispēsare
si ipse episcopus non est in culpa. ꝛ pla
cet.

4 ¶ Sz nūq̄d dē sit iudicū de media
tore⁹ quo ad suspēsionē ꝛ q̄ ad dispē
sationē. ff. g. sic per regulam accesso
rium de re. iur. li. vi.

5 ¶ Utrū epo possit dispēsare cū3 simo
niaco circa offīcia mortuorū. benedi
ctōes nubēciū. sepulturas crisma bene
dictiones valorū ꝛ hmōi. ff. Ho. q̄ sic
post pactū pniam q̄ nō ꝓhibēt. ar. c.
nup de sen. exco. nec obstat. c. Erga.
i. q. i. q̄: loquitur de simoniaco i dignī
tate.

6 ¶ Quid de plato q̄ ꝓmisit beneficiū
alicui ꝓ pecunia. ꝛ re integra revocat
pactionē. ff. fm Ri. qui. ō. q̄ talis pec
cauit. Guiter faciēdo pactū q̄ nō ad ef
fectū pacti nō ꝓcessit nō incurrit pe
nas suspēsionis ꝛ irregularitatis.

7 ¶ Utrū ordinat⁹ ab epo quem audi
uit simoniacū3 possit ministrare. ff. q̄
pōt in suscepto ministrare sed non po
terit alios ab eodē recipere nisi depo
nat cōsciam. c. per tuas. d. ii. eo. ti. ibi
no. Hostī. v. notabilia. Porrō3 q̄ ex
vtrīs dicto in alterū ꝓdicti non ē
ꝓsciā formāda. Scōm q̄ sic formata
est ad ꝓfitū ꝓlati deponēda. Tertium
q̄ si ōpōt nō pōt ē olbus mōis seqn
da. Quarti q̄ est virtuosa cū de cōscia
scrupulosa fit bōa. ꝛ i meliꝰ informat
ꝛ ōrio ē debilitas animi ꝛ nimia sim
plicitas. Quīntū q̄ i idifferēt⁹ potest
vnusq̄sq; ꝓut sibi placuerit ꝓsciam i
formare: q̄ bñ no. ꝛ iō talis ōz mi
nistrare ꝛ cōsciam deponere.

8 ¶ Secunda pena ꝛ simoniacos est
depositō ꝛ infamia ꝛ hec ponitur si ō
hoc in iudicio constiterit. v. q. iii. sane
de accusa. inquisitionis.

9 ¶ Tertia pena est excōicatio papa
lis. Nam ¶ Martin⁹ in cōcilio cōstan
tien. in extrauganti que incipit ¶ Mul
ta ingt. Sacro approbante cōcilio de
clarauit⁹ q̄ ordinati simoniace ab exe
cutiōe suorū ordinū sint ipso iure su
spēsi. Electiones āt postulationes. ꝓfir
mationes. ꝛ q̄sūis petitiones simonia
ce ecclīarū mōasteriorū dignitatū p
sonatū officiorum ꝛ bñficiorū quoꝝ
cūq; deinceps facte nulle sint ipso iu
re nullāq; per illas ius cuiq; acq̄rat
nec ꝓmoti cōfirmati aut ꝓmoti faciāt
fructus tuos: ꝛ3 ad illorū restitutiōē3 tā
ēt iuste ablatorū teneant. Statuētes in
sup q̄ dano ꝛ recipiēs ipso facto ꝛ3 simoniam
excōicatiōis incurrat. ēt si pontificali aut
cardinalatus refulgeat dignitate. In
alia extraginsfacta anno. ij. sui ponti
ficat⁹ mīne data q̄ incipit vānabilē. ꝓfir
mat oēs excōicationes suspēsiones ꝓua
tiones ꝛ interdicta ꝛ alās cēsuras latas a
sūmis pōtificibus ꝛ simoniacos qual
vult incurrere ipso facto oēs simoniacū
occultū vl̄ manifestū vbicūq; simoniā
cōmiserit: cuiuscūq; stat⁹ ēt si epalis
aut cardinalat⁹ vel q̄uis alia ecclesia
stica vl̄ ꝓpali ꝓfulgeat dignitate dicta
rū excōicationū suspēsionū ꝛ penarū
absolutionē sibi reseruata: nisi i mortis
articulo. nec vult q̄ ꝓdicte cōcessiones
indulti aut cuiuscūq; facultatis absol
uendi cōcesse vel concedende a sede
aplica possint absolui nisi spāliter de
peccato simonie auctoritate absolucn
di cōmenāt. Hoc idē Eugen⁹ in alia
extraganti q̄ incipit cū ōtestabile. data
rome. apō. S. Crisogonū āno sui pō
tificat⁹. iiij. Paulus. ii. in ꝓcessu qué
in vie iouis sancte fecit. excōicat oēs
simoniacos tā i ordie q̄ ēt in bñficio
ꝛ absolutionē reseruat sibi ꝛ successo
ribus et⁹. ꝓterq̄ i morte nec vult sicut
¶ Martinus q̄ possint absolui ex qua
cūq; ꝓcessione. nisi faciāt mētionē de
simonia. Idē fecit Sixtus q̄rt⁹. Et sic
tene q̄ oēs simoniaci i ordine ꝛ bñfi
cio solū sūt excōicati. Illi vero simo
niaci nō. sed ipso facto cadūt in pēas
ꝛ ipsos latas a iure de q̄bus dictum ē
hic. ꝛ. Nec te moueat. c. reperiunt. i.
q. i. Similiter. c. q̄cunq; ibidē ꝛ. c. pla
cuit ibidē. fili. ꝛ. c. ex multis i. q. ii. q̄ ꝛ3
sub anathema ꝓhibeant sibi loq; cū
lis de ordie ꝛ bñficio. ꝛ sic in nullo in
re inuenitur sub pena excōicatiōis ꝓ
hibita omnis simonia. nisi vt dixi in
ordine ꝛ beneficio. ꝛ ideo illi soli sunt
excōmunicati.

10 ¶ Quarta pena simoniacorū ē. q̄ ꝓ
cipit sub pena excōicationis late ſnie
omnibus cuiuscūq; dignitatis ꝓfessionis
ꝛ q̄ si sunt ꝓcures in romana curia
reuellare teneantur pape vel eius a
postolice sedi ꝛ camerario aut suo vice
gerenti in vnius vel duorum testium
ꝓsentia infra duos dies naturales ꝓpost
quā sciuerint. aut ad eorum noticiam
peruenerit aliquem cōmisisse simo
niam a qua non nisi per romanum
pontificem possunt preterquam in
mortis articulo absolui. ꝛ hoc per
predictam extrauagantem. ¶ Bar

ani damnabile. Cui Eugenius in. ℔. ecclesiastica. Cui detestabile. addit q̄ nō solū qui scit aliquē simoniam cō mittere vel procurare. sed etiā q̄ scit illos qui fecerūt mediatores teneatur revelare pape vel eius camerario vel cui ipse vicarium cōmendū p se vel p alios ℞ cuius. t q̄ nō possint absolui donec revelauerit. qđ intelligo si commode revelauerit. qđ nō credo incurrere vi suspensos. alī nō credo incurrere vi excōicationē. Credo ēt hodie non esse obligata cū sit abrogata p nō vsum. Sed ligare cū sit abrogata p nō vsum. Sed dic Host. q tales sunt ipso facto excōicati. Et ita tenet Fm alleg. h. et. n. Iv. quod quidem verum Fm Host. q tales simoniaci de iure positiuo sunt excōicati. Et ita tenet Fm alleg. h. et. n. Iv. quod quidem verum Fm Host. q tales simoniaci de iure positiuo sunt excōicati. Et ita tenet Fm alleg. h. et. n. Iv. quod quidem verum Fm Host. q tales simoniaci de iure positiuo sunt excōicati.

Simonia. vii. quo ad restitutionem.

Quæritur vtrum datum si monie sit restituendū. ℟. Pa. in. c. ita nos eo. ti. q. aut datum est sine pactione sed cuz sola intentiōe hñdi spiritualia. t tūc dicūt aliqui quos sequitur inno. t Host. q si talis simonia ē de iure positiuo. sic restituno nō est necessaria ad salutem. Si vero est de iure diuino. sic necessario est restituendū accepti. Alij vt Jo. an. t sequit pa. tenent indistincte q̄ nō est restituendū de necessitate p. d. c. fi. vbi est ter. apert. Sed q̄ contra. c. fi. loquit in simonia que est de iur positiuo tō dico q̄ in tali casu nō est necessaria. Et q̄ sit rō Jo. an. t Host. multas adducunt: tñ nulla efficax est. Et hec solū q̄ ius sic declarauit Fm ipsū. nō extēdi ad simoniam q̄ est de iure diuino. t tō necessario restituendus. t sic tenet Fm tñ distinctionem viuarij nūc alias de qua Rosinno. in Iſa viuarium in ꝓncipio. Si vō datū sit mediante pactione sic absq̄ dubio de necessitate restituē dū est Fm cōmuniter doc.

¶ Cui dz restitui accepta simoniace t ꝓ ingressu monasterij vel ecclesie. ℟. Pa. in. c de hoc. eo. ti. Si loquimur ō eccla seculari tūc si ille q̄ dedit nō bēt vñ vivat restituet. et. ar. c. veniens eo. ti. Si vō habet vñ vivat tūc si oēs de eccla deliquerunt dz dari eccle t criminosi expelli. Si aūt nō expellāt dz dari fisco pape Fm Host. q tribuat in pias cās. Turpia lucra a fisco exigunt. l. fiscus i questione. ff. ō iure fisci. si vero non omnes deliquerūt sed solus prelatus vel particulares tūc dabitur eccle in cuius ignorantia erat datū. Si loquimur de ecclesia regulari si oēs deliquerunt dat ei qui dedit vt iret scōz nō asserū. vt in. d. c veniēs cū nō possit stare in ꝑmo monasterio. vt in. c. q̄n eo. ti. Si vero particulares deliquerunt: tūc pecunia debetur scōo monasterio q̄ ad vsūfructū. t mortuo ingresso redibit ad primū monasteriū. t sic intelligo glo. in d. c. de hoc. t concordat cū predictis Host. t. d. Anto.

¶ Quid fieri. cū comode nō pōt applicari vbi vel in cuius cōtumelia est data pecunia. puta q̄ in remoti pōb est vel videret inconueniens ei ibi dari. cū ecclesia sit quasi derelicta. t huiusmodi. ℟. q̄ pauperibus dabit.

¶ Utrū recipiēs beneficiū simoniace teneatur illō resignare. ℟. q̄ sic. t restituere oēs fructus perceptos ex eo. t q recipi potuerūt a diligenti possessore c. si. res. rūj. q. vi. de resti. spo. c. grauis intellige q̄n scienter simoniace habuit vel q̄n ignoranter tñ postea sciuit de perceptis post sciaz tñ tenet ñ ēt in bona fide nisi extāt̄ vel ingressus fact̄ ē locupletior. l. certū. C. de re. vē.

¶ Cui dz restitui datū ꝑ ordine hēndo. ℟. vt q̄ ecclie. cathedrali in cuius iniuriam videtur datū. si nō est ordinatus ad illā sicut ecclie sed si ē ordinatus ad illā sicut ecclie sed si ē ordinatus ad nullā aliam. bñficij vel ecclie illi tribuitur Fm Hosti. t Rodo.

5 ¶ Quid si pecunia erat pacto sit data pape. ℟. Pa in. c. i eo ti. q̄ nihilominus nō potest remitere tale beneficiū ēt in casu in q̄ papa nō communicet simoniacis. sicuti sibi disputat Jo. an. in regula cancel. de restitu. li. vi. i mercatu. de ludente cū epo ad aurū. q epo secerat statutū excōticio ludētes q̄ licet epo nō ligat tale statutū. ligat tñ illegalis ludi. Sic i ꝓposito papa recipiēdo pecuniā nō suspendit ꝓmissōez ō simonia. t plene disputatur ibi Pa. in. c. cum ꝓpter. de ꝓbē. Sz Jacob. de Arena. Simonia. ℟. vii. t ē vera Alex ob. sillicido ō ludēte cū epo q epo nō pōt facere q̄ statū statuto suo ꝓuniēs non ligetur. Sed bene papa pōt. t tō tenet qđ dari ō. q̄ non est simonia. t sic beneficiū poterit reuere.

Implicitas est duplex

Pa. i. c. dilecti ō indi. qđā Jria dilectionis. t hec reprobatur. xxxviii. di. c. Per. diacon. t. xxi. q. i. si cupis qđā Jria dolositas. t hec ꝓbatur. di. c. Jria dolositas. t hec ꝓbatur. di. c. Jria dolositas. t hec ꝓbatur. di. c.

sancto Tho.in quol. q. in hypocrisi. vno iii. Collect. Hieronimo. t simulatore ait. Si ergo interno hypocrite refert ad vitiū. Iq; nō vult hoc illicitum ad vitiū. Iq; nō vult hoc illicitum nec curat. sed nō vult sanctus apparere nec curat. sed nō vult sanctus apparere sic est peccū mortale. Et sic ultimū in talle est peccū mortale. Et sic ultimū in sacra scriptura. Job. xxi. Non veniet in conspectu eius oīs hypocrita. t Mat. xxiij. Ve vobis hypocrite. Si vō accipitur hypocrisis nō p qualitate vite malle. nō p simulatione. sic aliqū est peccū mortale puta si hoc facit ex fine q est separare dei vel primi puta. Similiter si sanctum vt possit seminare hereticos vel obsequat dignitati ecclesiastice. vel aliquis alia bona in quibus possitur finē. Si aut finis nō sit pter caritatē. sic est peccū veniale. puta q; solū delectatur in laude. q; fm philo. iiij. ethicoz magis dī vanus q; malus. Si si finis sit bonus puta ad laudē dei t salutē aliorum. vt primi edificent. sic meritoriū est. si nō contēnat bonā vitā. dicit ibi Turco. i. iiij. di. xxi. q. i. q; si ex hypocrisi sequitur oppositū honoris dei t proximi saluti. q; ē peccū mortale. Silr qui solū facit vt possit hēre vanā gloriā t hmōi qd limito vez i vana gloria q; sic mortalia. alo erit vēiale solū.

Obrietas dī mensura ōbita circa ea q; sunt necessaria ad vitā. vñ sobrius qui bene. i. nō ebrius fuit. t nomine sobrietatis tēperantia significat. hoc exigit i oibus sed maxie i ministris ecclesie. xxxv. di. p totū. xxxvi. di. p totū. de vi. t ho. de. c. clerici a crapula. i. thi. iij. Itez in regibus. t principibus. puer. xxxi. Nolī regib⁹ dare vinū. Quo peccatur mortaliter. Ī ipsa. vide Ebrietas. gula. t Ornatus.

Ocietas. i. fm Barchū tullius ro. Azo. in summa titulo pro socio ē vnoz plurium ad lucrū Icta ob comodum ex eis t vberiorē vsū. Sed hoc l. si non fuerit. ff. pleriq; ff. p socio. vñ Sed solo pacto vñ si meus socius alique admittit quē mihi socū esse noluerit. ei soli socius est. nō mihi. ff. p so. l. q admittit. t Ibitur ad ipsa t ipetuū. i. dū vixerit socius. t sub cōditōe et. ff. p so. l. i. t. C. e. l. pūl sine finc vo Sed nō pōt. l. nulla. ff. co.

¶ Qui pōt Ibere societatē. ff. q. illeplone que possunt se obligare t Ibere. de quibus multos casus hēa. Ī. Donatio. i. per totum. 1

¶ Quō pōt Ibi societas. ff. dicit ter. in. l. societatē. ff. p so. societatē coīre t re t verbis. t per nuncium posse nō dubium nō est 2

¶ Circa qd pōt Ibi societas. ff. qō circa oia bona. Ité circa aliqua negotiationē. Ité circa vnā rē. ff. eo. l. societas si in re turpi t flagitiosa Ibi nō pōt. ff. eo. l. neq; pretermittendū est. 3

¶ Est vnus q; ponit pecuniā in manu mercatoris seu artificis. t mercator seu artifex ponit industriā suā seu exercitiū circa talē pecuniā. seu aliqua ponit pecuniā t opam. t alter opam solā. vel pecuniā solū. vl ambo pecuniā t operas. vt inde ex tali negotiatione t arte hēat lucrū. vtrū liceat. ff. q; sic fī Ange. de perusio i tractatu ō societate. t hoc tā de iure ciuili q; cānonico. q; opa alicui⁹ sepe valent p pecunia. l. i. C. p. so. Insti. eo. §. ii. no. glos. in c. plerīq; xiiij. q. iii. Et hoc dūmō duo cōcurrāt. Primū q; ars t negotiatio sit licita. c. per vias de dona. iter vi. t vxo. Scōm q; egtas seruetur oibus q; fm Bal. dāna t lucra ōbēt cē cōia in oib⁹. vt in. d. gl. c. plerīq; t. d. l. i. C. eo. t fm industriā periculū hmōi ita vt q; plus posuit pecunie vl ope plus habeat de lucro. d. l. si nō fuerit. in pn. t 4

ad arbitriū boni viri qd in hac actione requiri est. l. in proposita. ff. pro so. Alias cū vta equitas nō seruatur non poterit esse talis nec licita. q; cū societas sit fructus. l. veras in pn. ff. p so. pat. t q; erit iniqua t leonina. d. l. si nō fuerit in fi. q; bene no. p tota ista mā. Et rō qr licite accipitur de lucro in societate t nō in mutuo. ē. q; in mutuo trāsfertur vsus pecunie i accipientem. In societate vō nō q; dicit ter. in. l. si tibi arece nec. ff. de pscri. ō. nemo socierate contrahēdo rei dominus esse desinit.

5 ¶ Sed nūqd rōe pacti erit licitū qō q; hēat capitā fructū t alⁿ sanū. s. q; q; hēat de lucro t nihil ō damno vel magis de lucro ḡ ipotiet id qd ponit i societate t minus de dāno t hmōi. ff. q; dā dixerūt q; sic salte de iure civili. q; Jet⁹ ex cōductione legē accipiūt. c. Jet⁹. de re. iur. li. vi. Sed tu tene cum Azo. t Alecur. l. d. l. si nō fuerit. t Io. Bisto. l. c. fi. de vsu. t Ang. vbi. ī. Et fī Theologos t veritatē. q; nullo mō licq; vt dicti. societas esī ādam ffinitas t tale pactū est Ī ei⁹ nūz. ió nō valet Leū pcario. ff. de pcario. t. c. fi. ō pca. Et tō. in cōscia tenet restituere vel satisfacere oē qō indebite habuit. vel in q; primū grauant ex hoc pacto.

6 ¶ Utrū ponēti opas tñ liceat facere pactū q; l. tñ vult certū p opa sua t de dāno nihil vult sentire. ff. q; sic qr fm Ang. vbi. ī. nō est iste Ienus societatis. sed locatiōis opaz suaz. Et hoc vez nisi dānū ītigeret ex dolo suo vel culpa. q; sic nō liceret. l. ité ānic in pn. t. l. si merces. §. qui collūnā. ff. locati.

7 ¶ Utrū tradēs certū vacatos in societate cū pacto q; vultipm capitale salvum. nec vult scire aliqd dānū. fs de lucro vult fī diserenōez socii. Quis sibi placuerit dare. licite facit. ff. qō

nō sed est vsuarius. c. cenlidat. t. c. fi. ō vsu. Et ppter hoc Bal. in. l. q; vtin. ff. p so. talis. qcqd accipit de lucro certum sunt. q; tenet cōpetare. vel saltē virtūq; habuit vir restituere lucrū. advertit tñ q; si qs nolet periculo capitali se exponere. t inueniret aliquis qui eū vellet assecurare p aliquo sibi dato nō esset vsura se liberare a periculo per talē assecurationem. Is p lucro accipiat de capitali. sic assecurato qō gdem lucrū parti negociatio talis capitalis dati i societatē. Et idē dicere qñ socⁿ accipiēs ipm capitale conueniret libere cū socio dante capitale de dando sibi tale modicū de lucro. qō verisimiliter gliber alⁿ sic faceret. si dans capitale reineret totū lucrum alio qō deberet hēre ex tali societate. eo q; cū assecuret p principali. imo si nihil esset lucri. soluēret nihilominus assecurationē. vt pote qñ negociatio est talis qualitatis q; assecurationez inueniret soluendo tria vel ātuor p centenario. t nō cōtēter p lucro societatis esset recepturus vt. vel. viij. t aliqñ plus. t sic cōueniret cum socio q; solum daret sibi. iij. vel ātuor. p lucro. t cū de capitali assecuraret. t sic intelligo illud quod ī Jo. An. in. c. per vestras. de dona. inter. vi. Et vxo. in dote data mercatori. de quo habes. §. Dos. § vi. Rōl. q; in isto casu pecunia posita in societate bene stat periculo ponentis. licz illud periculū redimat precio. qō licet. Et ideo non est priuilegium dotis. quia licite potest fieri in quocunque capitali sic dato dūmodo⁹ concurrant duo. Primum q; socius accipiens libere hoc velit facere non solum accipiendo tale capitale sed etiam si non acciperet. p tali mō assecuraret. Secūdū q; tñ plus posset vlinusq; lucrari de tali societate vltra ptē suā q; ītū est illud qō

ḃdeꝛet ꝑ tali assecuratiõe cuicunq; cõe. Cum ꝫ tñ cẽt ꝫ cõtrahꝛet cũ socio ꝺ solacio sibi nũ ꝑ assecuratione capitalis ꝙ nũ ꝓbat ꝙ assecuratione ca ꝑ assecuraꝝ. t ꝙ ḋmõdo lucro ꝑtinꝰ sol uꝛet ꝓcium ꝑ assecuratiõe. t ꝙ suꝑ pellet ꝺ lucro sibi ꝓuenire. ubi ꝺ rem ꝺ uꝛet. Hec ob. c. nauꝛanti. de usu. qꝛ ibi aliꝫ nõ mutuaꝛe. nisi periculũ t lucꝛũ ꝑ periculo recꝛeꝛet

2 ¶ Utrũ uidua. seu ꝓhꝫ aliꝫ qui ḋat mercatoꝛi i societate cẽdi cũ pacto ꝙ ipꝫ capitale sit salud. cũ intẽtiõe tñ ꝛeꝺꝛ tucꝛi in se periculũ ipi⁹ capitalis. ꝫ solꝫ facit tale pactũ ne decipiat a mercatoꝛe. nõ ut capitale peat ipi mercatoꝛi. si sine sua culpa periꝛet. licite sine usuꝛa hoc facꝛat. ꝝ. ꝙ ꝫ usuꝛa in hoc ꝛem nõ sit ꝫ uꝛa societas tñ peccat mortaliꝛ ꝙ mẽdatũ ꝓnciosũ. ꝙ ꝺicit i sui ilamũ. xxii. q. ii. c. ꝓmũ. Et tõ tñr notã facere itẽtionẽ suã ne fꝛte etiaꝫ mꝛte ꝑcta heꝛedes uellẽt in suo ꝛoboꝛe ꝛem pmanere. ñ mꝫ tñr ꝛestituꝛe lucꝛum. ꝙ ḋuit fm. S. Bernardinum in suis ꝛemõ⁹. t bñ qꝛ per. l. i. t totũ ti. C. pl⁹ ualeꝫ qõ agit. ille ꝛct⁹ ẽ uꝛa societas i ꝛe. t tõ nõ ꝛestituet. ꝫ alij ꝺicãt ꝛtiũ q posset saluaꝛi. qñ ex hoc aliqõ ḋãnũ passus est mꝛcatoꝛ ꝓpteꝛ timoꝛẽ ꝑiculi. vl qñ ex nonficatiõe sue uolũtatis nõ ceꝑat scãdalũ qõ ꝓrio ꝺeꝛit. qꝛ tũc ꝛedo teneꝛet ꝛestituꝛe. eo ꝙ fama ꝛebus est ꝓponenda. vi. q. i. deteꝛioꝛes.

3 ¶ Utrũ ponẽs cẽtũ apõ mercatoꝛes. ita ꝙ mꝛcẽtes vl ita ꝓ. aut ãrta. uel aliq̃ alia ꝓpoꝛtiõnꝝ cẽtum ꝛtet ꝑiculo mercatoꝛis sit usuꝛaꝛius. ꝛ. ꝙ in hoc sunt ꝺiuꝛsa opi. ꝺoc. ꝙbusꝺã ꝺicẽtib⁹ ꝙ sic. vt. S. Bernardin⁹ t multi alij ꝙbusꝺã ꝙ non. qꝛ licite hoc põt fieri vt ꝛ̃ꝺo i. c. pleriq; ꝛtii. q. iii. t multi alij q̃ quidem ꝺiuꝛsitas euenit ex ꝺiuꝛsa opi. ꝺubietatis sequentis.

¶ Utrũ ḋãnũ ḋbeat cẽ cõe si capitale ꝛ4
ꝑdat an solum illũ⁹ q cũ posuit ꝙbusꝺã ꝺicẽtib⁹ ꝙ ꝺs eẽ cõe. vi tal ob⁹ ꝺe ꝛtii. p. l. si ad ꝙ. ff. de ꝛeꝺꝛ. t. l. cũ ꝺuobus ff. ꝙꝺã sagaꝛtã. ff. ꝑ so. ꝙbusꝺã ꝺicẽtibus. ꝙ quaꝛen⁹ ẽ cõe lucꝛũ ipi⁹ capitalis. caꝛen⁹ t ḋãnũ. p. l. si nõ fuꝛit. ff. p. so. t p. l. maiseꝛtissimi iuꝛis ẽt. ff. si cũ in secũꝺã a ꝛ̃mo sentu. C. de. iuꝛ. Quibusꝺã aliꝫ ꝺicẽtib⁹ ꝙ solũ ꝑtẽ ꝺs ḋãti. vt gl. i. ꝺ. C. Rõ qꝛ sic de capitali nihil lucꝛaꝫ soci⁹. ꝫ nũ ꝺs ꝛeꝺiꝛe ad eũ q ꝛeꝺit si inuenit saluũ in fine societat. ita nihil ꝺs hẽre de ḋãno ipius Sed tu ꝺic. ꝛcoꝛꝺãꝺo opi. ꝙ si nullũ sit pactũ vel alia ꝛsuetuꝺo. tũc ꝺic vel fm. Pe. vt ꝛefeꝛt Lꝛ. in. l. i. C. ꝑ so. ꝙ ꝑiculũ capitalis si peat ꝛõne societatis aũ opas exhibitas sit cõe. si p⁹ aliquaꝫ exhibitas ẽt aliq̃ ꝛeꝺat ꝺ ḋãno. sed si poſt oẽs opas exhibitas ꝑdat soli ponẽti illꝺ. t sufficit alteꝛi ꝑditio suaꝝ opaꝝ q̃ equissima ẽ ꝓsentꝫ i ꝛscia. vel ꝫ Baũ. in. l. i. C. ꝑ so. siue ãt operaꝫ si ue p⁹ ꝙ ꝑdatuꝛ solũ ponenꝝ qõ fꝛte ꝛeꝛi⁹ ẽ ꝺe iuꝛ qꝛ sic nõ eꝛat hꝛtuꝛ ꝺ lucro ipius capitalis. sed solum ꝺe lucro qõ ꝺbeꝺat sue iꝺustꝛie. ita nullum ꝺs pati ḋãnũ ꝺ ipo. t sic teneꝺo ista opi. Pe. vl Bal. nõ ꝫ facere pactũ ꝙ ꝑiculũ capitalis sit alteꝛi⁹ ꝗ illi⁹ qui posuit. Rõ qꝛ in fine societatis si nihil eꝛt nisi capitale. totũ ꝛehabebit. t ideo cũ soci⁹ nõ ḋeat ꝺ lucro ipsi⁹ capitalis ñ ꝺs hẽre ꝺe ḋãno. Si veꝛo pactũ fieꝛet ꝙ ꝑiculuꝫ capitalis sit cõe. ꝙ ꝫ vt ꝛuꝛ gl. ꝑꝺicta. vel sic hẽret cõsuetuꝺo. tũc ꝛctas ꝙ eateꝛ⁹ capitale ipꝫ eꝛt ꝺiuideñ i fine societat. si nihil iueꝛet ꝺe lucro. ꝗten⁹ eꝛat pactũ vel ꝛsuetuꝺo ꝺe ꝑiculo. tõ qꝛ. S. Beꝛ ꝑꝺict⁹ t multi aliꝫ tenuꝛũt ꝙ i fine societatis ẽt si nihil ꝺe lucꝛo sit capitale integꝛũ. ꝺs ꝛeꝺiꝛe ad ḋãt. ꝙꝺ ea teneꝛ nõ licet. sa cere pacnũ ꝺe aliq̃ ꝑte ipius capitalis ꝑiculi. t sic tene. ꝫ si ipium capitale eꝛit ꝺiuiꝺeñ i fine societat. si nihil iueꝛetuꝛ ꝺ lucꝛo ꝫ ꝙ pacti sũt vel ẽ cõ suetuꝺo ꝺe ꝑiculo. sic ẽ uꝛa opi. ꝺ. gl. quã sequꝛtuꝛ Ang. vbi. ꝛ̃. ſ. ꝙ ꝫ tale pactũ. alꝫ nõ. Et si pactũ nullũ eẽt factũ ꝺe ḋãno. ꝫ ꝛeꝺꝛ ꝺe lucꝛo. intelligetuꝛ ꝺ ḋãno sicut ꝺ lucꝛo. ꝙ si ipse ḋãs nõ i tẽꝺebat aliq̃ ꝛcnꝛe ꝺe ḋãno capitalis. t i fine simpliciꝛ ipsũ hẽre sic eẽt usuꝛaꝛius mẽtalis. t eo nõ teneꝛet ꝛestituꝛe sicut usuꝛaꝛi⁹ mentalis. ꝺe q̃. ꝛ̃. Restituo ꝓmo. in vbo usuꝛaꝛius.

11 ¶ Utrũ liceat facere pactũ ꝙ unus ḋeat duaꝫ ꝑtes lucꝛi t unã ḋãni vel ꝺuas ḋãni. t unam lucꝛi t hmõi. ꝛ. ꝙ in cõscia oẽ pactũ qõ nõ facit ꝺeteꝛioꝛẽ ꝑtẽ alteꝛi⁹ aꝛbitꝛio boni viꝛi ita qõ q plus ꝓsuit plus ḋeat luciꝛũ eꝛit. qõ t ꝛegtuꝛ Ang. vbi. ꝛ̃. aliꝫ nõ.

12 ¶ Utrũ ponẽs opaꝫ i societatẽ. ſ. naꝛigãꝺo egtando t hmõi. teneaꝛ ſũpꝛi ꝺus suis ponere. ꝛ. fm Bal. t Jacoꝺe aꝛe. t Lꝛ. i. l. i. C. ꝑ so. ꝙ nõ qñ pꝛoficiſcẽ cũ societatiſ. qꝛ lucꝛũ iteꝛligiꝛ ꝺeꝺuctis exꝑẽsis. l. illud. C. ꝺe coꝺicillis. l. mun⁹. ff. ꝑ so. Qõ limitat Bal. vbi. ꝛ̃. veꝛũ exceptis exꝑẽsis. ꝙꝺ ꝺomi fecisset qꝛ ille nõ ꝺebẽt fieꝛi ꝺ coꝛpoꝛe societatis. aꝛ. l. ꝫ si ex lege. §. ꝙ ãt. ff. ꝺe peti. hꝛe. Ang. vbo vbi. ꝛ̃. ꝺicit hoc veꝛũ nisi ꝛsuetuꝺo aliꝛ hẽret q̃ si esset ḋberet ſuaꝛi. nisi teneꝛet inigtatem aptam qꝛ vt actũ qõ est ꝛsuetũ. l. qõ si nolit. §. ꝙ assiꝺua. ff. ꝺe eꝺi. eꝺic.

13 ¶ Quõ teneẽt soci ex uisꝑib⁹ ꝓtib⁹ ꝙ fundũ vel apotheciã cõꝺuxeꝛũt. ꝛ. fm Bal. in. l. i. C. ꝑ socio. t Ange. vbi ꝛ̃. ꝙ locꝰ teneẽt ꝑ eꝗlibus ꝓtib⁹. Inteꝛ se vo teneẽt ꝑ ꝓata societatis. vnde ẽt ſuppelleꝛiꝛa t vasa ꝺebẽt ꝺiuiꝺi ꝫ ꝑteꝛ. ꝙbus ꝺiuiꝺeꝛuꝛ societas.

14 ¶ Utrũ ſte q semel posuit capitale in societate ẽ t ꝑditũ ẽ añ finũ ipse socius teneatuꝛ iteꝛũ aliꝫ ponere. ꝛ. ꝫ gl. in. ꝺ. l. si nõ fuꝛit. §. i. t in. l. i. C. ꝓ socio. t Ang. vbi. ꝛ̃. ꝙ non. siue ꝑiculũ cõe fuꝛit siue non.

15 ¶ Utrũ ḋãnũ ꝓsone illꝰ q ꝓnit opaꝫ i societatẽ ꝺebeat cõicaꝛi ad iuicẽ. ꝑta cũ socius ꝛesisteꝛet voleñ⁹ sibi auꝛ

17 ¶ Quō dz diuidi societas. si nihil int
ꝓhos est pactū expsse vel tacite. puta
q; nulla est conuentio de hoc. g. fm
Bal. in. l. i. C. p socio. q. 11. t Bing. vbi
ſ. q; si alter ponit centum t alter opas
& de lucro hūt equalia tenet. t sic ō q̄ā-
q; posuit centū sua centū. t sic ō q̄ā-
q; alio q aliqd posuit q̄ equa reliqua
vacenta que sūt de lucro diuident inter
se equa. ita nī q; q plus posuit in socie-
tate puta opas t pecuniā. vel duas p-
tes pecunie respectu illius q solū vnā
ptē posuit. non respectu eius qui opas
posuit. q; opa valet nīl sicut pecunia
que pōitur hēbit plus de lucro. vt. d. l.
si nō fuerint in ꝑn. t. l. qd eni. ff. p so-
cio. t hoc arbitrio boni viri. Et id qō
qdā dixerūt. q; sic q posuit centū. p:o
ꝑmo extrahit centū. si est ille q posuit
opas dz exhere alia centum ꝑ opera
sua nō valet. nec de iure diuino ciui-
li vel canonico. q; opa hois nihil est
aliud q̄ offīa viuimus. vt. Li. ff. ō op.
liber. imo opera hois dī fructus eius
ē. vt. l. iii. t. l. ff. de op. suo. Et iō ille
q posuit operas tūc nō dī posuisse ali
qd cōsistens i sorte vel capitali. sed so
lū fructū siue ꝓfone. q fructus aut viu
fruct⁹ siue ꝓfone cōsūdit fructui aut
comodato illo nū centū. ꝑ q̄ būfacit
d. l. cū duob⁹. §. si i coēūda. Pcedū
ingt est valmēū artis. Et sic intellige
illud qō sepe opa alicuius ꝑ pecunia
valet. vt Justi. p socio. §. ii. i. p como
datare t vsufructu seu interusurio di-
cte pecūe. Et iō si alt solus posuit op
as. t alter cētū solū. t ultr sunt vocēta
ille q posuit opas hēbit cētū solū. t il-
le q posuit centū hēbit illa centum. et
postea alia centum de lucro.

18 ¶ Quando durat societas. g. tert. in
d. l. societat. dissociamur. renūciatiōe
morte capitis diminutiōe. intellige qui
ē mora ciuilis fz gl. ibidē. t egestate.
dicit gl. i. cidēte. vt si qs ex socijs bo-
nis cesserit vt Justi. c. §. itē vel fuerunt
publicate. vt i. l. actiōe. §. publicatione
ff. p so. Eadde q; dissoluit. fm q; cōue
nerūt in ipe durationis illo tuto. Itez
ex consuetudine si nihil actū est de tē
pore dicto. §. qui assidua.

19 ¶ De societate inter fratres t alios
quō tacite cōtrahitur. hēs. ff. Pecu-
lium. §. xxvi. cum sequentibus.

Ocietas. ii. circa aialia

q̄ dī socidū aialium contrahi
tur. vi. modis.

1 ¶ Primo modo qī animalia exhī
se tradūt gra societatis ꝥhēde. vt dicit
glo. in. l. si pascēda pecora. C. de pac.
Vel qī dz exhīre nō dicat q; gra socie
tatis traduntur. nī tacite dantur gra
societat. l. qī dantur vt sint cōia. t sic
ꝥhit societas. vt. l. si tibi aree mee. ff.
de ꝓscri. ver. Et facit qō no. Bal. i. d.
l. si pascēda. Et q; hoc mō aliqī ꝥhi-
tur i animalibus grossioris generis. ali
quādo in minutis. Jō ꝑmo ꝓponā q̄t
modis alalia grossa dāntur gra societa
tis expsse vel tacite. Et aduerte qō
alalia grossa dicūtur q̄rum fructus re
gl̄ariter nō accēdit ad valorē mris in
āno. vt sunt boues equi. muli t hmōi.
Ista aliqī dāntur extimata. aliqī incr
tiata. aliqī cū terra. aliquādo sine cō
muniōe terre. qō fieri pōt. vt in. d. l.
cum duobus. §. in coeunda.

2 ¶ Qī dāntur extimata t sine terra. tē
piculū casus fortuiti ē cōe inter socios
vt dī in. d. l. cū duobus. §. dāna. nec
nūrū q; extimatio i hoc casu facit ēptio-
nē. l. extimate. ff. solu. ma. Et sic ꝑ pte
dñi remanet apud tradētez: t tacite
ꝑ alia ptē rōe cōtionis in illius cui cōt
cātur. t sine traditiōe trāsfert. l. i. §. in
societate. ff. p socio. t pinde ē ac si il-
le q dat mutuasset pciū medietat. so-

cio. t ipse posuisset alū medietatem
t cōuer ab ipso duobus essent ēpta.
t sic in societatē posita. Et iō glōs ō
piculo tenet ꝑ dimidio nisi culpa vel
dolo alteri⁹ eueniret. Illa tunc soluī
culpabilis esset. d. §. dāna. Bal. nī i. l.
i. C. p socio. distinguit q. l. Aut pericūt
casu fortuito. t sic erit cōe. Aut perem
ptio venit ex natura rei: t tūc vicit pi
culū solū esse dātis. q; sic ēt penes cū
fuissent mortua: nec est verum sō m
eū q; ista extimatio faciat venditionē
vt dicto. §. damna. t. l. iii. ff. locati. t. l.
cum mancipia. ff. de ꝥhē. ēp. vbi dicit
nemo pōt eā rē vēdidisse de cuius do
minio id agit. ne ad ēptorē trāseat sed
hoc aut locato aut aliud gen⁹ Secus
hec ibi. Sed saluo meliori iudicio hoc
non teneo: cum meliora menta ēt na-
turalia in hoc casu cōicent vt. d. l. si nī
fuerint. sic cōuenit. vt pericula silr ēt
nālia diuidant siue cōicēt. Nec valz
qō adducit q; extimatio nō facit vendi-
tionē in isto casu: imo facit vt pz ꝑ. d.
l. iii. ff. locati. Et iō tene q; periculum
ēt nāle erit cōe. vt tenēt mlti doc. ma
xime Bing. vbi. §. Mō tū limito verū
nisi expsse aliud sit pactū t sic intelligi
tur ille. §. nemo. in. d. l. cum manu fa-
ta: vel nisi de consuetudine aliud sit:
q; intelligit actum qō est consuetum
l. q; si nolit. §. q assidua. ff. de edi. edi.
Et ideo si pactum sit q; periculum ca
pitalis non sit commune non erit luci
tuo ille contractus in forō animē: ni-
si recipiens vel alius qui in vno alle-
niatur in alio equalem grauaretur
l. fz naturā. ff. ō regulis iuris. Pactū
vero circa fructus vel circa tempus
dz contineat equalitatē arbitrio bo-
ni viri. Vnde non videtur iustum qō
fructus in hoc casu debeant per me-
dium partiri. Si alter ipsorum ponit
operas qz ipse operas plusquaz ali

3 ¶ Quādo aūt dantur inertiata. t si
ne terra. t tunc si nullum pactum fit
de capitali aut fructibus vel tempo-
re sunt quedā errauagantia t iu-
ra posita inter cēteordinaria capitula
feudoz in fi. decime collonis sic dicē
tia. Ille qui accipit iumentum vel vacā
dz tenere per. v. annos. t oēs poledri
vel vituli debēt esse cōes. t qcqd po-
ledri quesierūt tpe trimratiōis. Jumē
tū vero vel vaca data dz ēe illius q eā
vel eam posuit in fine societatis: nisi
ille qui accepit ad societatem tertiam
partem preciū dederit socio ponenti:
quia si dedit tertiam partem tunc in
fine ipsum iumentum vel vaca erit cōe
Tu tamen attendes in conscientia ad
arbitrium boni viri. et equalitas ser-
uetur. ita qō qui plus ponit plus ha-
beat: vt. ē. dictum est. Si vero pactus
sit factum cum pluribus modis con-
tractus concipi possint: cū plura sint
negocia q̄ vocabula. l. natura. ff. de
ꝓscrip. ver. Intendendum est q; cō
tineat equalitatem arbitrio boni viri
ꝑ regulā in. d. l. si ñ fuerit t. l. ꝓposita

p socio. Aduerte tñ q̃ qñ animal
dat inestimatñ nõ põt pcmz fieri lu
dat inestimatñ nõ põt pcmz fieri lu
cre q̃ piculũ sit alteri⁹ q̃ eius q ipm
ẽre q̃ piculũ sit alteri⁹ q̃ eius q ipm
ẽdit. Hoc ẽt ẽ Bal. in.d.l. si paleen
ẽdit. Hoc ẽt ẽ Bal. in.d.l. si paleen
da. Vñ ei dicti animal posini in so
da. Vñ ei dicti animal posini in so
cietate i fine debeat cẽ ponenda. si pa
cietate i fine debeat cẽ ponenda. si pa
ciscat ficret q̃ piculũ ad ip̃z ponẽt. non
ciscat ficret q̃ piculũ ad ip̃z ponẽt. non
ꝓcedat cẽ inequũ. t si ipse pdt am
ꝓcedat cẽ inequũ. t si ipse pdt am
mal t socius pdt operas. Nec obstat
mal t socius pdt operas. Nec obstat
qđ. ff. dñi ẽ capitalũ pecdie. q̃ nõ va
qđ. ff. dñi ẽ capitalũ pecdie. q̃ nõ va
let similitudo. Rõ: q̃ pecuia simꝫ ip
let similitudo. Rõ: q̃ pecuia simꝫ ip
so viu cõsumꝫ. t sic in ipsa societate
so viu cõsumꝫ. t sic in ipsa societate
veraꝫ exercet. Sed secus est in aialib⁹
veraꝫ exercet. Sed secus est in aialib⁹
q̃ nõ sic ꝓsumũtur sed qñq̃ me
q̃ nõ sic ꝓsumũtur sed qñq̃ me
liorant. Vñ sicut meliorametũ pertinet
liorant. Vñ sicut meliorametũ pertinet
ad dantem sic t piculũ pertinere debet
ad dantem sic t piculũ pertinere debet
d.l. fm nãm. Si tñ dño in aliq̃ pl⁹ gra
d.l. fm nãm. Si tñ dño in aliq̃ pl⁹ gra
uaref. puta q̃ recipiens nollet teneri
uaref. puta q̃ recipiens nollet teneri
i fine ẽ damno ipi⁹ aialis qđ euenit
i fine ẽ damno ipi⁹ aialis qđ euenit
culpa sua. ẽ solũ in pte eius tenẽaꝫ in
culpa sua. ẽ solũ in pte eius tenẽaꝫ in
toñ. l. cũ duob⁹. ff. in coẽũda. t. ff. dam
toñ. l. cũ duob⁹. ff. in coẽũda. t. ff. dam
na. ff. p socio sic posset in alio allegari
na. ff. p socio sic posset in alio allegari
q̃ ad piculũ ipsius aialis p regulã in
q̃ ad piculũ ipsius aialis p regulã in
d.l. fm naturã. Et ex pdictis pz q̃ ille
d.l. fm naturã. Et ex pdictis pz q̃ ille
q dat aialia estimata cũ pacto: q̃ de
q dat aialia estimata cũ pacto: q̃ de
ꝓmus fructib⁹ capitale suum detrahat:
ꝓmus fructib⁹ capitale suum detrahat:
illicite facit: t tenẽt restituere qegd ac
illicite facit: t tenẽt restituere qegd ac
cepit in grauamẽ alteri⁹ socij. Hã so
cepit in grauamẽ alteri⁹ socij. Hã so
cius i hoc grauat q̃ opas t expensas
cius i hoc grauat q̃ opas t expensas
ꝓ eo fecit si stans cẽcto valore capitalis
ꝓ eo fecit si stans cẽcto valore capitalis
periret ipm capitale amitteret: t sic ip
periret ipm capitale amitteret: t sic ip
se esset in tuto t alt socius in periculo.
se esset in tuto t alt socius in periculo.
Sz pone q̃ nõ pit: sed cũ tpe multuz
Sz pone q̃ nõ pit: sed cũ tpe multuz
lucrat⁹ est alter socius ad quã restitu
lucrat⁹ est alter socius ad quã restitu
tionẽ tenebit pdictus. ff. q̃ ad tñ qñ
tionẽ tenebit pdictus. ff. q̃ ad tñ qñ
tñ arbitrio boni viri estimabit piculũ
tñ arbitrio boni viri estimabit piculũ
pdictis operarii t expensarum quas
pdictis operarii t expensarum quas
perdere poterat.

4 ¶ Qñ vero dant aialia grossioris ge
neris cũ terra vt puta cõico socio vnũ
par bouũ cũ certa quãtate fre quam
arare debeat. Et tũc si estimata tradi
di periculũ totum ad me ptinebit. Si
vo estimata piculũ erit cõe. d. ff. dãna
nisi vol⁹ vl culpa alterius ꝓcesserit vt
ibi dꝫ. Silr fructus terre erit cõis qñ
estimata sũt tradita. Rõ q̃ vnus põt p
tẽ bouũ. t terrã: alt ptẽ bouũ quaz vl
emisse rõe estimationis t opas. t expas
vl vt eqlr partiaꝫ fructũ: nõ ait erũt
cões fructus qñ pdicta aialia danꝫ in
estimata. Rõ q̃ alter solũ põt opas
t alter aialia t terrã. Dõ verũ intelligo
nisi forte industria socij tñ estimaretur
aut pl⁹. Et tõ arbitrio bõi viri iudicãdũ erit: vt eqlitas seruetur. d.l. ꝓposita.

¶ De aialib⁹ minuẽ vt omnib⁹: porcis 5
capris t hmõi. Aduerte q̃ inueniuntur i
estimagiõib⁹ positis i fine decimi collo
nis feudorum: q̃ talia aialia dñt dari
ad tres ãnos: t i vnoqz ãno dz dari
ꝓ capra duodecim formaticos optimos t ꝓ pecude ter. nec tñ grossos
qñtũ faceret. xx. pecudes: nec tñ par
uos qñtũ facit vna mutgitura vnius pe
cudis: ẽs mediocres arbitrio bõi viri
In fine vo caprarũ vl ouis data añ oia
erit ipius tradentis: nisi ille q̃ accepit
soluisset terciã ptez pcij ipi⁹ qz sic erit
cõis. Capreoli vo t agni. t lana erunt
cões. In porcis vo ol ãno sũt percudi
porcelli: inst ille q̃ accepit voluerit te
nẽ eos vsq̃ ad tres ãnos: t i fine tri
um ãnorũ oia ptin ẽ bẽt p medũ: t et
porcelli nati de porcellis. Si tñ cõsue
tudo vl pactus aliud esset. vel estimata
data esset: dic fm q̃ dictũ ẽ de aialibus
grossioribus. vt olo fuetur eqlitas t iu
stitia nulla fiat alteri ab altero.

¶ Secũdo mõ ꝓhib̃ societas sic. dã 6
tur aialia sed nõ cõicant: nec eorum
dñiũz trãsferẽ sed solũ custodie alteri
us cõmittũtur aliq̃ dato vel recepto ꝓ
cio. t tũc ꝓprie ẽ locationis est t
cõductionis. l. ii. ff. locati. Si ãt nõ iter
uenit pcũ. sed tradẽs vcã aialia reci
pit aliqd vt puta ꝓ bob⁹ vt arẽt vel ꝓ
pecudib⁹ vt stercoriz ent t hmõi. Aut
recipit ille cui tradunt ꝓ mercede cu
stodie aliqd vel opa aialiũ vt stercori
zando ꝓ mercede cõpensetur. qui ocs
aree mõi ꝓsiderari possũt vt in simili
in fuo vicit ter. in l. i. §. si qs fuũ. ff. ꝺ
posit. sic erit ẽ ẽctus inominat⁹ t regu
labitur sc̃dz ẽctũ locationis cui magis
assimilat. vt in. d. §. seruũ. t. l. nãlio in
ꝓn. ff. de ꝓscrip. ꝺ. cui⁹ nãꝫ est vt fruct⁹
t piculũ ptinea: ad dñum rei locate.
l. ite si precio. §. i. t. ij. ff. locati t de eo
habes. ff. locatio.

7 ¶ Tertio mõ dãtur aialia t i totũ trãs
ferũtur i accipiẽtẽ cũ pacto q̃ teneat
ea ad meliorãdũ. t sic meliorata cõi
cenk. t sic dꝫ ẽctus inominat⁹ vt di
cit ter. in l. si tibi aree mee. ver. sed si
puerũ. ff. de ꝓscrip. ꝺ. Vñ ꝓcũ dicto
rũ aialiũ si vẽdãtur dz eẽ cõe. vt. d. l.
si tibi aree mee. t silr fruct⁹ ibidẽ p. l.
si pascẽda. C. de pac. t silr piculũ dz
esse cõe sicut t vtilitas. l. mutuũ. ff. pro
socio. Aduerte tñ q̃ hic ẽctus magis
assimilatur ẽctui societaꝫ q̃ locationis
Vñ põt circa hoc intelligi q̃ dici. ff. i
ꝓmo casu: qñ dãtur inestimata vl esti
mata. Si vo meliorametũ nõ sequat
credo q̃ integra ad dñm trãdẽtẽ sint
restituẽda q̃si cã data t cã non secuta
ff. ꝺ pdi. cã data. t cũ nõ secuta p totũ

8 ¶ Quarto mõ dãtur aialia vt coope
rientur vel vt cooperiãt puta thaurus
vl vacca t hmõi. t est ẽct⁹ inomi
natus. t tũ ad arbitriũ boni viri redu
cetur. ne cũ aliẽa factura qs lucretur
l. nã hoc natura. ff. de cõdi. inde.

9 ¶ Quinto mõ dãtur aialia aliq̃n estis
mata talr q̃ comodũ t incomodum
sit recipiẽtis. t sic resultat ẽct⁹ emptio
nis t vẽditionis. ar. l. estimare. ff. sol.
ma. Ideo si aliqd acciper, vltra pcium
rõe ipius cẽt vsura. c. ꝓsuluit. t. c. in ci
uitate ꝺ vsu. nisi emptor aialiũ percep
fructib⁹ morã traheret in soluẽdo ꝓ
cio q̃ tũc ꝓ interesse posset petere ptẽ
fructuum. l. curabit. C. de act. emp. t
vẽ. tex glo. t cõuter doctores in. c. cõ
questus de vsu.

¶ Sexto mõ sũt data aialia nec ap Lo
paret an cã societaꝫ vel quõ mortuis
ꝓncipalib⁹ t uũc secũdũ q̃ ꝓsuetũ est
talia dari sic estimabit. d. §. q assidua
vel si de ꝓsuetudine nõ apparet ꝓsu
metur ẽct⁹ inominat⁹. l. ii. ff. de pre
scrip. ver. t sic cẽsebitur ẽct⁹ societa
tis t per ola de fructibus t religio si
cut ius societaꝫ exigit vel saltẽ fiet, re
ceptori aialiuz debita cõpensatio ꝓ
exigẽtiã sũptuuz t laboris sui t hoc
actione mãdati ex q̃ ꝓ ipositione dñt
pascẽda suscepit. l. i. ff. mãdati vel sal
tẽ actiõe i factũ siue ꝓscrip. ꝺ. ad. l. ii.
et pdictus igitur ps quõ societas sit
licita vel illicita t qd diceñ de multis
casibus cũ infinitis modis possint cõ
cipi vt in. d. l. nã. ff. de ꝓ. ꝺ. Et ppea at
tẽde q̃ in ẽctu societaꝫ aliqñ inter
uenit rõ mutui interpretati puta qñ
dãtur estimata aialia vel exigitur q̃
sint ad piculũ accipiẽtis ẽ nãm socie
tatis t tũc si grauatur i aliq̃ accipiẽs
pp hoc erit vsura silr aliqñ cũ socie
tate cõcurrit ẽct⁹ locationis t ppea
eqtas attẽdatur t qđ cõuenit nature
talis ẽctus vt sic scias discernere qñ
est iniustitia vel iniqtas

Odomia est turpi/ludoi mia

sculũ facta. xxxii. q. vii. vsus t
est grauis⁹ peccatũ adulterio vt in. d.
c. vsus t grauis⁹ ꝓ cũ matre ibidẽ. c.
adulterij. Vñ dic⁹ dz deponi t in mo
nasterio detrudi ad agẽdam pniam
Laicus ercõicari t penit⁹ reddi alie
nus a cõione fideliũ. c. dicit de excel.
pla. fm leges dz igni cremari. i auẽ.
vt nõ lux. ẽ naturam. vnde ibi dꝫ q̃
pp impios act⁹ sodomitarũ famos t

terremotus t pestilẽcie flãt. t ciuitatẽ cum hõibus pariter pereant.

Solicitudo vtrũz sit peccatũ &. q si logmur ō solicitudine pecuniã sic triplex est vna est anxietatis t angustie. t hec ẽ pctũ semp. Dor tale vo pctũ ẽ ex fine. puta q; ꝓsiluit tur finis in ipsis q̃rendis parati oĩa fa cere pp ipsa hũda. Ctr̃ Aug. in lib. de opibus mõachoz. cui dicit dñs. nolite solicĩ cẽ ꝛc. hoc dicit vt nõ ista in tueamur t pp ista faciam⁹ q̃quid in euãgelio p̃dicatiõe fieri iubetur. Alio mõ est mortale pctũ ex mõ. q̃ ctr̃ i huiusmõi amittat q; omittit necessaria ad salutẽ t suffocat mẽtẽ in talibus t de hac loquitur Greg. xlvij. dis. c. hinc cui in vbo Gibb⁹. Alia solicitudo vt dubietat t diffidẽtia. cuz hõ timet ne tpalia sibi deficiãt. t ideo ãxiatur p ipsis nõ ctr̃ aliq̃d faceret ꝛ dei ꝓcepta vel omitteret. t ista ẽ pctũ venniale. Tertia necessitatis t pudẽtie. t hec non est pctũ. imo bona t laudabilis. Ut glo. Bath. vi. Non laboz t pudentia dãnat sed solicitudo mẽtẽ suffocãs. t de hac tertia logmur. c. diume. lxxxvij. di. Solicitudo vero spũalũ p se est bona t ad hãc xp̃s inducit nos Bath. vi. Primũ q̃rite regnũ dei ꝛc. posset esse pctũ p accidẽs q̃ hõ ctr̃ intẽderet spũalibus q; omitteret pulsionẽ humanã debitaz q; ẽt tẽptare deũ ꝛ illud Bath. iij. Nõ tẽptabis dñm deum tuum.

Solutio est eius q̃ debetur redditio infi. qui. no. tolli. obli. in ꝓncipio Sed large solutio est ab obligatione liberatio quacũq; modo. ff. de sol. l. solutiõis. Nã ꝙtercũq; satisfactũ sit creditori ad volũtatẽ suã ꝙ soluto bf Iz solutũ ñ sit. ff. ō pl. ac. l. si rẽ alienã §. solo hoc no. Sol. t Bal. iij. c. ti. §. i.

¶ Quot sunt spẽs solutionis. &. vnã. t vna nãlio siue vba q̃ est ꝙ redditionez ei⁹ q̃ō debet. Alia ciuilis siue imaginaria. t hec fit multis modis. s. ꝙ nationẽ q̃ est. q̃ extinguit ꝓz obligatio. t in alĩ obligationẽ ciuilẽ vel naturalẽ trãsferẽ. ff. de noua. l. i. Aut ꝙ ō legationẽ q̃ est q̃ aliũ reum vice sua creditori vel cui ipse iusserit dat. ff. de accepti. l. i. Aut ꝙ oblationem factam tpe t loco cõgruo. C. de so. l. obligna tõe. ff. eo. l. si soluitur⁹. t. l. q decem in ꝑn. ff. de pigno. l. creditoz. Nõ tñ ꝙdest oblatio si nõ ꝓsignẽt. C. de vsu. l. ũ. t. l. accepta Ite ō q; fiat cui debet vel eo abñte iudici. t si iudex deficiat honestis personis. C. de vsu. l. si credi trici de offõ. oz. c. pastoralis in fi. Ite q; res deposita duret: q; si in vsus suos ꝓuertat nõ est tut⁹ offerẽs. l. debitoz. ff. ō vsu. t si sic ōposita res amittatur nihilomin⁹ ō buoz ẽ liber⁹. ff. ō arbi. l. arbitrũ. la. ij. ff. ōpositi. l. i. §. si pecunia in seculo. Et hoc vez i obligatiõe ẽtitat: q; si obligatio esset in spẽ. sola oblatio sufficeret. ff. eo. l. hõinem. §. i.

¶ Utrũ solutio debiti in ẽtitate existentis sit facienda ꝑz pcũie valorẽ currẽtẽ tpe solutiõis vl̃ fm q; valebat tpe Zenus. &. q; in quacũq; dispositiõe Z ctuũ sit debituz. solutio sp ōz fieri fm monetã q̃ currebat tpe Zenus debui. t si nõ reperiẽ. q; est reꝓbata vl̃ diminuta i põdere. puta. q; tõ si vl̃ ꝓ lõgũ vsũ effecta grossa. q; argentũ in superficie cozrũit ex longo vsu vel alio mõ ꝓpetuo est alterata. tunc ōz solui ipsius extimatio fm q; cõiter tenẽt p legistas t canonistas in. l. paulus alo i cipit creditorẽ. ff. de solu. t in. l. in minoz. C. in quibus causis in integ. re. nõ ẽ necessaria. t ꝓ canonistas in. c. ẽtio de iureiur. t in. c. oliz de cẽsi. Et licet Bar. in. d. l. Paul' limitet istõ vez. q̃n talis diminutio ꝓuenit i mõeta grossa t nõ in minuta tñ dñs Anton⁹ in d. c. ẽtio t sequit Pa. ubidẽ tenet ita hẽre locũ i mõeta pua sicut i magna q̃n deterioratio directe cõtingit ipsi pecuniã puta. q; duo antiq̃ nõ valent nisi vnũ ō nouis. voluit ẽt. Cy. t Pe. in. d. l. in minoz. t Dosti. in. d. c. ẽtio q; q̃n solũ pecunia est reꝓbata non deteriorata q; de ea põt fieri solutio ex q̃ currebat tẽpore Zenus. Ōz Spe cu. eo. ti. t ibi Joan. an. t Pa. in. d. c. ẽtio tenẽt q; nõ põt t est cõis opinio q; magis moneta ꝓsideraẽ ratione cursus q̃n respectu materie. vt vt ter. i. d. c. oli. facit ẽt. c. cicicõs. lxxxviij. vi. si vo alteratio nõ cẽt ꝓpetua ꝑz ad tẽpus vt ꝓtingit q; florẽ⁹ hodie magis valeat q̃n crasitia q; crescit vel decrescit secũdũ tẽpora cõmuniter tenẽt talẽ variationẽ nõ debere attẽdi. argu. l. ꝓcia. ff. ad. l. falci. sicut emi creditor vellet. sibi solueret si plus valeret. ita ōz recipere si min⁹ valet cum sperẽt augmẽtuz: sic voluit bar. i. d. l. Paul⁹. t alii in. d. l. i minoz. Nõ mihi vl̃ equũ nisi q̃n nõ esset spes q; de primo deberet hẽre augmẽtuz: q; sic vl̃. q; debeat solui fm extimationẽ tpis Zenus q; posset esse q; nunq̃ cresceret. ar. in. l. iuris peritos. i ꝑn. ff. de excusa. tuto. t q̃ō no. glo. in Cle. ij. ō rescriptis Jaco. de are. t bar. i. d. l. Paul⁹. t hostiẽ. in. d. c. ẽtio tenent q; si est alterata respectu cursus nõ respectu materie t ꝓpetuo. puta. q; princeps nõ vult expendaẽ nisi ꝓ tãto. vt forte recolligat t cudi faciat. q; nihilomin⁹ de ea põt fieri soluto si debitoz nõ fuit in mora. Ōz Oldra. t Fe de. in. d. l. in minoz. t vo. Anto. in d. c. ẽtio tenẽt q; ōz solui ad extimationẽ antiq̃ currentẽ tpe Zenus. q; eadez rõ q̃ est de toto t de parte. ar. l. q̃ ō tota. ff. de rei vẽdi. t c. pastoralis. §. Ite cũ totũ ō offi. ōle. t vl̃ probari in. d. c. olim t vl̃ magis equũ Et sic ꝓcluō q; siue sit ꝓbata in totum siue alterata in parte in perpetuũ ſpectu curs⁹ ꝛz ñ ſpectu materie siue ōteriorata ſpectu materie q; nõ põt fieri de ea solutio ſz ōbet solui extimatõ fm tẽpus cõtract⁹ t hoc siue solutio sit fiẽda rõe Zenus siue ex ꝓdẽnatõe iudicis ō condẽnatione aut ẽ q̃ fit rõne statuti Spec. ti q; ōz solui ō mõeta currẽte Ōz Pa. in. d. c. ẽtio vl̃ tenẽt q; ō moneta currẽte tpe facti statuti Ego teneo cũ spe. q; i pẽis mitiori fit interꝓtatio. c. odia ō re. in. li. vi. ō solutiõe vo q̃ ōz fieri ex mãdato ꝑncipis vl̃ alicuius dñi seu ex ei⁹ gra dicit dñs anto. i. d. c. ẽtio q; si dñs ignorabat valorẽ mõete sic fiet ꝑz curs⁹ currẽt ꝑz gl. t lau. i cle. ij. ō ẽti. si vo sciebat ei⁹ valorẽ sic fiet eius solutio fm extimationem tẽporis ipsi⁹ mãdati seu gre facte ar. d. c. oli t. l. fi. ff. ō auro t ar. le. si vo solutio ẽ ſpectu legati sic fiet ꝑz extimatoez tp̃iote si ꝓdiri ꝛz testator postea mstũ inuenirit i tẽtũ q; sit mutata ita cõsuluit Old. t facit ter. i. l. vroẽ. §. testõ. ff. ō le. iij. t. d. l. fi. t seq̃t do. pe. ō ẽcha. l. d. c. oli t Jo. an. i addi. ad spec. c. ti. t pa i. d. c. ẽtio idẽ dicẽ Oldra. i ꝓcepto arbitroz idez dicẽ pa. vbi. ō. i. ꝓcepto iudicis ꝓdẽnãti certa q̃ntitate t hec no. q; sepe i ꝓtica. Limita tñ ꝑdicta in debito Zcto ex mutuo ꝑz distinctionẽ quã ponã infra vsura. i. §. xxxvi.

¶ Quis tñz soluẽ. &. q; ille q̃ ẽ obligat⁹ siue sit ꝓncipal⁹ ōbuõ siue fideiussoz

¶ Utrũ quis ꝓz ꝓssit ꝑ alio solueẽ. &. q; sic ẽt si ō buoz hoc ignorat t non vult. ff. eo. l. soluẽ. ff. de nego. ge. l. soluẽdo t tenẽ talis satisfacere ꝑtito soluẽti ꝑ eo si mõ sua intererat vt solueret. l. cũ pecuniã. ff. de nego. ge.

5 ¶ Utrū tutor ⁊ curator vl'alt' admi
nistrationem hñs teneat soluere de
bitū illustrium curā gerē. ℟. q̄ sic. l.
quemcūq; §. licet aūt ff. de admini. tu.
6 ¶ Utrū hñs teneat soluere debita de
fficti. ℟. q̄ sic in tota. l. si in ꝓscia q̄ui
sc̄ credit facultas hñdi tanq; vt. §. he
res. §. vl. secus si cēt legatarii. q̄ tunc
nō tenet nisi q̄n hereditas est nō sol
uendo. q̄ tunc ea alienum p̄cedit
legata: vt. §. restitutio. ij. §. xvij.
7 ¶ Utrū successor platee teneat solue
re p̄decessoris sui debita. ℟. q̄ sic. si p
necessitate siue psone. vel necessitate
seu utilitate eccle sūt facta cēt eo. c. i.
Alias non tenet eccla nec successor
eius. ⁊ q. ij. c. hoc ius de fideiuſ. c. qō
quibusdā. Idē credo de successore i
dñio q̄ alt' Licali.
8 ¶ Cui' dz fieri solutio. ℟. q̄ creditori
vel q̄ successori eius cōpetit actio ob
ligationis si tñ sit cōpos mētis. ⁊ ma
ior. xxv. ānio. vel alteri de mādato ipi
us. cēt si creditor sit accusat' ad mortē
ff. eo. l. reo. ℟. C. eo. l. nihil. interest p̄t cēt
fieri cī' socio si vtriq; eorū ē obligat'
insolidū. ff. de pact. l. si vn' in p̄n. ⁊ ff.
ō duo. re. ꝓhi. l. ij. ⁊ iij. ⁊ no in. c. ca te
de iur. iurā. Aut cēt procuratori cī' q̄ui
sit reuocat' ⁊ ignoret reuocatio. l. cī'
in p̄n. ff. si cer. pe. Aduerte tñ hic. q̄
fīga solueret filiofamilias sine ꝓscīo
p̄ris. vl' nunq̄ sine ꝓscīo tutoris vl' cu
ratoris nō satisfaceret. l. i. ⁊ p totū ff.
ad mace. ⁊ l. pupill'. ff ō actio. ⁊ obl.
Nisi solutū sit ꝓuersū in utilitatē p̄fis
vl' minoris. l. i. ⁊ ij. C. si aduersus credi.
⁊ l. q̄ filiorū. §. h. ⁊ li pupillo. ff. ō so.
9 ¶ Debitor nō hñs pecuniaz ad solu
cēdū p̄t offerre rē meliorē z tenet
creditor accipe. aut hoc nisi. C. ō so.
Ecclia ō nō tenet offerre meliorē
sed alia. vt aut hoc ius. C. de sa. tā. ec.
10 ¶ Quis cī p̄ponendus in solutione
vide restitutio. ij. §. xvi.
¶ Utrū possit q̄s repetere pecuniam ut
bi ex vēditōe rei sue in subsidiū. ℟.
Ludo. in. no. q̄ sic. vt ē casus i. l. inci
uile. C. de rei vēdi. ⁊ l. si eū fundum. ff. fa
cer. pe. ⁊ l. si. ff. de uſeg. ge. Sic. ⁊ cō
p̄t agere ad rē ēptā ex sua pecunia i
subsidiū. dz ñ sit mihi obligata. Et q̄
possit agere est gl. i. l. pcul'. ff. ō iur.
do. ⁊ casus i. l. uxor marito. ff. de do
na. inter vi. ⁊ uxo. Itez p̄pōit ille qui
pecuniā vedit negociatori faciēti dūa
sa negocia i ea negociatōe ⁊ alijs q̄ ei
dē vedenīt i alijs negociationib'. ita. i
l. p curatorio. §. si plures. ff. ō tribu. ff
Jo. plagiēſ. ⁊ Ludo. de roma. in no.
¶ Utr̄ excōicatio sit faciēda. ℟. q̄ si ut
sit dz tñ si dz fieri cēt si ex iuramēto te
nebat. vt. ē. excōicatio. viij. §. xij.
¶ Utrū liceat solueſ creditori credi
toris mei. ℟. Bar. in. l. solutū. §. solutā
ff. de pigno. act. distinguit q̄ si credi
tor creditoris mei hz bona obligata
puta. q̄ ꝓduxi domū ab eo q̄ eam ab
alio ꝓduxerat sic liberor ipso iuſ etiā
creditoſ meo inuito. l. utrū p̄te. ff. ō
ꝓstitu. pe. cū possēt ab eo cōpelli. l. no
mē. C. q̄ res pi. obli. po. Sil'r q̄n talis
fact' est creditor pp me puta. q̄ cre
ditor mee gerēdo negocia mea acce
pit mutuo ab eo vt in. l. si liber hō. ff.
de neg. ge. Si vero cā sit oīo sepata a
mea si sit eo volēte idubie liberor. l. i
uito. ff. de so. ⁊ l. penultia. ⁊ ti. ff. de ne
go. gest. aut eo ignorāte ⁊ contingit li
berano ope exceptiōis. l. si opa. ff. de
dolo. excep. gl. tñ z idistincte q̄ liberat
Insti. q̄ mo. tol. obli in pau. ⁊ d. l. pe
nul. Sed tu tene cū Bar q̄ ad forum
ꝓtriosū. q̄ ad ꝓsciaz tene gl. q̄ credi
tor habeat cē tali solutōe cēt si erat iur'
d. l. soluēdo. ⁊ tō satisfactū est ei.
¶ Utr̄ recipiēs sciēter solutōnē alte
ri debitā cōmittat furtū. ℟. gl. in. c. cū
te. ō iureiurā. q̄ sic nisi creditor ratū
habuerit. alt' l. fallus. §. i. ff. de fur. q̄ ve
rū est fm Pa. ibidē si sine ulla cā re
cipit. Secus si cē iusta cā puta. q̄ cre
debat ad eū ptinere. vl' q̄ erat gestor
negociorum creditoris.
15 ¶ Quō dz fieri solutio. ℟. q̄ dz fieri
de illo q̄ est in obligatiōe. q̄ unū p
alio solui nō pōt creditore nō cōsen
tiēte. Insti. q. mo. tol. ob. §. i. sallū hoc
in eccla debitrice. d. aut. hoc ius. Itē
in eo q̄ dz aurū in cui' substātia aurū
nō inuenit. C. de solu. aut hoc nisi de
bitor. ⁊. ff. de le. i. l. si dom'. §. q̄ ꝓtuleſ
Itē in eo q̄ dz fundū cui' vult soluere p
cīū q̄ dicit eū iuris cognatū. Itē i no
rali actiōe. ff. de re. iudi. l. miles. §. i. ⁊
ij. Itē de pecunia. vide pecunia §. ij.
Sed q̄n nō hz q̄ dz soluere. ⁊ sunt
distrabēda bona sua p solutiōe nūc p̄
mo incipiendū est a mobilib'. ⁊ si nō
sufficiāt ad immobilia. ⁊ postea ad iura
Et si nō inueniāt ēptorē detur i solutū
creditori vsq̄ i. l. a diuo pio. ff. ō re iu.
16 ¶ Quid de eo q̄ tenet sub'alternatiō
ne. ℟. q̄ regulare est q̄ in alternatiuis
electio ē debitoris. vt in. l. plerūq; in
fi. ff. de iur. do. cū cōcor. posiū in glo.
17 ¶ Utrū debitor teneat ire vel mitte
re ad domū creditoris. ℟. vt. ē. Ob
ligatio. §. viij.
18 ¶ Quid si creditor cēt i mora ⁊ vel
let purgare. ℟. q̄ tenebit ire ad eius
domum. l. cum qd. C. de cōdi. insert.
19 ¶ Quid si obligatio sit solū ad hoc
si volo acgrere. ℟. q̄ teneor adire do
mū creditoris ⁊ soluere cēt sine mo
nitiōe fz Bar. in. l. ite illa. ff. de cōsti.
pecunia siue comodū sit psonale q̄
relinq̄t libertas fuo si soluit decez. ⁊
huiusmōi. sine sit comodum bursale.
puta alicui legatur tocalia si soluerit
vestē. d. l. cū qd. Aduerte tñ q̄ in ca
sib' illis vbi q̄ tenet ad domū credi
toris ire sufficit q̄rere ei ap̄ vicinos
⁊ notos ⁊ in locis in q̄b' est solit' cō
uersari. nō p loca clandestina. ar. ij. q.
vi. c. biduū. ⁊ voluit bar. i. l. ō dicta. sūt
illa ⁊ Pa. sequitur in. c. significāte ō
pigno.
¶ Utrū mittēs debitū p nūciū ifide te
neat se hñtē excusel ℟. Pa. in. d. c. si
gnificāte. Aut spēs erat debita ⁊ ipsa
remittebat p nūciū q̄ putabat fidelis
⁊ sic periculū p̄tinet ad creditorē. Nō
q̄ casus fortuit' nō ipūtatur ei q̄ cui
pa nō precessit. c. vnico de como. aut
erat. ℟. quas debita q̄ mitebatur ⁊ sic
p̄it periculo ōbitoris. Nō q̄ eo ip'o q̄
pecuniā mihi mutuasti meā fecisti. l. ij.
ff. si cer. pe. ⁊ tō p̄it mihi āte q̄ veni
at ad man' creditoris si p̄it. q̄ adhuc
dñs no. bar. in. l. cū q. ff. como. sed pe
nam si erat apposita nō incurrit.
¶ Quid de eo q̄ solvit indebitum an 21
possit repetere. ℟. Pa. i. c. fi. de so. di
stinguit q̄ aut ē indebitū ciuili' z nāli' ō
bitū. ⁊ sic glo. in. d. c. fi. distinguit q̄ si
solvit p errorē iuris nō pōt repetere.
si aūt p errorē facti poterit. vt puta he
res solvit legata integra credēs non
posse retinere falcidiam errat in iure
nā naturali' erat debitū sed nō ciuili'
⁊ nō repetet. Si aūt sciebat sibi ꝓpe
tere falcidiā sed credidit intellige ꝓba
bili'. vt in. c. aplice. de cle. excō. mi. ⁊ i
c. ij. de cōsti. li. vi. ſ. hereditate sufficē
re. cum tñ nō sufficeret. hic errat in fa
cto ⁊ repetet. l. error facti. C. ad. l. fal
ci. cōtra tñ tenet q̄ Bino: Bull
er. Bileo ⁊ huiusmōi cū excuset ab
errore iuris repetet. si cēt ex errore iu
ris solverit. vt in. l. cū de indebito. §.
i. ff. de ꝓba. Sed q̄ ad hāc excusatiō
nē quidā ꝓtra tenēt sed ꝓtra verius.
Similī magis repetet in ꝓscia si cē in
debitū naturali'. licet ciuili' sit debitū
multo magis si est indebitū natura

liter ⁊ ciuiliter tat in ꝓcia ꝯ in foro cõscholo quacũq; ignorãtia soluentis nisi in aliquib⁹ casibus de q̃bus i gl. l. cum qꝫ.C. de iur. ⁊ facti ignoꝝ. ⁊ ibi Bar. cõcordat qꝫ minutor qꝫ ad conscientiã nõ ponet. Secus qñ soluit sciens qr tunc videt donasse. l. cum ꝑ errorẽ. ff. de re. iur. exceptis solutis ꝑ viatico que repeti possunt. c. debitor est de restitu.

22 ¶ Quid de illo q cõuenit a creditore ⁊ nõ hꝫ vnde soluat. ff. q si debitor est ex maleficio sic pot verberari. xiij. q. vi. si res. ⁊ sic nõ pot ãplius cõuenir. d. c. si res qõ intellige qñ creditor sic coegit et verberet ꝑ debito aliter bene tenet ad interesse si verberetur ꝑ maleficio. ar. xij. q. ij. fraternitas. Si vo est debitor ex cõtractu vel quasi nunc cedat bonis.

23 ¶ Quõ fit cessio bonoꝝ. ff. fit in iudicio vel extra iudiciũ ꝑ nunciũ vel epistolã. ff. q bo. ce. possunt. l. in oi. Dic vt s. cedere bonis. Et ad qd valet ibi dicẽ. Aduerte q vt valeat os cõficiat debitũ. l. pe. ff. de cess. bo.

24 ¶ Sed nũquid cũ debitor petit dilationem q̃nq; a pluribus suis creditoribus. ⁊ aliqui dare nolunt ei dabitur. ff. q sic si maior pars cõsentit ⁊ intelligitur maior respectu sũme debitorum ⁊ non personarum. Et si oĩa sint equalia iterum valebit dilatio data. l. vlt. C. qui bo. ce po.

25 ¶ Qñ debet fieri solutio. ff. fm Jo. de cõse. di. i. soler. Qñ aut dies ẽ adiecta fauore debitoris ⁊ pot fluere. Aut fauore creditoris ⁊ sic nõ potest prouenire. l. cũ qui. ff. de ãnuis. le. Similiter nõ pot qs repetere ante tpõ debitum. c. vnico. de plus pe. nisi i tribus casibus. Primus in viro vergẽte ad inopiã. Secundus in debitore fugiente. l. ait prętor. §. debitorem. ff. de rebus ꝯ fi. in fra. cre. Tertius in debitore suspecto qui pot cogi dare cautionẽ. l. fideiussor. §. fi. ff. q satisda. co. Limita nisi fuisset suspect⁹ tẽpore cõtractus quia nõ cogeretur. Aut dic nõ est adiectus. ⁊ dic vt. s. Decora. §. i. ⁊ obligatio. §. viij.

¶ Quomodo ꝓbatur solutõ. ff. q si debũ sit scriptum ⁊ debitor velit probare ꝑ testes ⁊ sine scriptura solutionẽ 26 os q̃ probet p. v. testes rogatos qui testificari pñt ꝑ solutione facta. vl qui voluit facere. ⁊ ẽt pro cõfessione creditoris. Si vo debitum sit cautelatũ liberat debitor. nisi creditor ꝓbet cõtrariũ. l. si cirographum. ff. de ꝓba.

Ors ꝓprie dr cuꝫ aliqd fit vt eius cultꝰ cõsiderato aliqd occulto innotescat. vt puta. cũ accipiunt festuce in equales ⁊ qui hẽbit breuiorẽ sit talis vel faciat sic ⁊ huiusmodi.

¶ Quotuplex ẽ sors. ff. triplex. Prima dr diuisoria cũ quer̃t qd cuilibꝫ sit dãdũ. siue illud sit res. siue honor. siue pena. aut actio aliq̃. secunda dr consultoria. cũ inquirit qd sit agẽdũ ⁊ hoc fm se non est mala sed ratione circũstãtie potest aliqd mali in se cõtinere. vñ prohibetur ne sub hac spẽ homines in idolatriã labantur. xxvi. q. ij. §. his ita. ⁊ ideo est peccatũ mortale vti ca nisi i necessitate vt infra dicẽ. Tertia est diuinatoria q̃ sic diffinit Sors est ars diuinãdi futura a sanctis patrib⁹ dãnata sub anathemate. xxvi. q. v. sortes. quia diuinatio semper accipitur in malũ. sicut ꝓphetia in bonam partem. i. q. i. nunq̃.

¶ Vtrũ sit licitum vti sorte in aliquo casu. ff. fm glo. in fine. xxvi. q. ij. q sorte diuisoria qñ expectat euẽtus extraordinarius solũ ⁊ nõ fit aliq̃ superstitio ⁊ in rebus tpalibus solũ sic licet. Sortes ꝺo que fiunt ꝑ magicas incantationes. vel que fiũt ad excrecẽdas vanitates aliq̃s. vel ad inquirendũ occulta vel futura q̃ dicũtur diuinatorie sũt ꝓhibite. nec vnq̃ licent. xxvi. q. ii. hi q. ⁊ c. illud. Sorte ꝺo ꝓsultoria q̃ fit cũ necessitate ad sciẽdũ qd fiendũ qñ aliter neq; Scripture auctoritate. vel alio auxilio pot sciri nõ est illicitũ vti d. q. ij. c. nõ exẽplo. ⁊ q. v. nõ ly. Mazz cũ nõ superest humanũ auxiliũ. tunc ad diuinũ possum⁹ recurrere. vt. xxij. q. ij. ꝓcitur vt puta. Ciuitas est obsessa dubitat clerus qs ꝺebeat fugere vl qs remanere. tũc ozẽ ꝓmissa fm Aug. sorte erit dirimẽdũ. Facit. l. sed cũ ambo. ff. de iudi. ⁊ l. si duob⁹. in ꝓncipio. C. cõia de le. Et fm hãc necessitatẽ intelligo. c. sors cadẽ. q. vbi dicit q̃ non est aliquid mali quod limita fm Pa. in. c. fi. de sortile. verũ q̃ ea licet vti in tali necessitate si q̃tuoꝝ occurrit Pazino in rebus tpalibus. ff. in spũa lib⁹. vt in electiõe seu ci⁹ tractatu aut in electione cõpromissariorũ q̃tũ ad officia ecclãstica est in oi casu ꝓhibita. Scõo si fiat sine oi superstitiõe. Tertio qñ euẽtus sortiũ expectat a deo: qz si a diabolo erit illicitũ. Quarto qñ fit cũ magna deliberatiõe ꝓmissa oratione. sicut apli act. i. in electiõe Mathie petẽdo a deo eius volũtatẽ i hoc Aliter aliq̃ istoꝝ deficiẽte erit illicita Lau. tñ Archi. ⁊ Bo. tenẽt indistincte q̃ ois sors ꝓprie accepta est ꝓhibita pp. d. c. sortes. Sz tu dic verũ in sorte diuinatoria ⁊ cõsultoria cẽ pdictũ casũ necessitatis. sec⁹ in diuisoria

3 ¶ Quot modis fit sortilegiuꝫ siue in diuinatio. ff. q tribus modis. Prio ꝑ manifestã inuocationẽ demonum ⁊ hoc siue nominẽt nigromantia. vel aremãcia. aut qbuscũq; nominibus fm q̃ fit diuersimode semp est peccatum mortale grauissimum. ⁊ tenetur nedum desistere ab ea sed eã libros cõburere. aliter absolui nõ potest. Et qui tales diuinatiões ediscit mortaliter peccat. seu ẽt artẽ magicã: qz ꝺs Ricar. l. ij. di. vij. ar. ij. q. iij. nõ ẽ scia ds supplicio ⁊ in fine tales a diabolo ꝺr capiũtur ⁊ male terminant. ⁊ de hac habes. xxvj. q. iij. c. igitur. ⁊ eoruꝫ nominibus. ⁊ quomodo demones scuit futura ⁊ tales decipũt habes ibidem in. c. sciendum. ⁊ c. sc. ⁊ propterea de nomine non curo ex quo patet de invocatione demonum. Aduerte tñ q̃ aliud est inuocare demonem. quod non licet. aliud occurrenti aliquid ꝓcipere. sicut faciunt sancti cogentes eos aliquid dicere. quando in corporibus obsessis sũt quod licet. Quis piculosum sit nisi ex instinctu ꝑticulari fiat. de quo dic. vt. s. Aduiratio. Secundo fiunt sortes siue diuinationes sine manifesta inuocatione demonũ. sed ex sola suspectione aliquorũ corporum sicut faciunt astrologi ⁊ illi q̃ ex inspectione liniamẽtorum manus vel oculorum. aut corporis hominis vel animalis. aut ex eorum garritu vl volatu. siue ex eorum obuiatione futura occulta prenosticantur. Et vt scias quando talis diuinatio sit prohibita aduerte vt colligo ex sanctis Bo. i. ij. di. vij. ar. i. q. iij. ij. partis. ⁊ Tho. Fe. q. xcv. ar. v. Prio si tale futurũ sit in re considerata. sicut in cã ꝓpria ⁊ per se. ⁊ sic nõ est prohibita. vñ astrologi possunt diuinare ex consideratione astrorum q̃ cras fiet eclipsis solis vel lune. vel pluuia vel ventꝰ. vl frigus aut calor ⁊ huiusmodi. ⁊ sic talis diuinatio non est prohibita. Si vero tale futurum non est in tali re nisi dispositiue. puta bona habitudo corporis indicat bonam qualitatem mentis. ⁊

cēnio mala ꝛ huiusmōi sic siminr ls
uinare. ꝯ talia crīa mchinar⁹ ad ra
le vsū vel habilia ad tale studiū. vel
mō libertas liberi arbrīj nō ⁹exclu
dat. q̄ dānari potest ꝛ alias ꝑ quēcū
q; dispōnē seu inclinatiōnē cor
porīs. Si ēt tertio ille ēffinue sicut est
in alīb⁹ irrationabilib⁹. q̄ q; a rōne
nō ꝑpediunt facilius fiūt mutatiōes
corporū celestiū pp qu i faciūt aliqua
signa. sic diuinare q; placet vel ēpōs nīm
tabit. vel rigebit frigus non est phībi
tū. q̄n ad aliud nō extendātur talia si
gna nisi ad iudīcia corporū celestiū
tm diuīdāda. Si aūt tale futurū nō
est in tali corpore in spēcie nec sicut ī
cā p se nec sicut in dispositiōe nec si
cut certo modo sic diuinare velle est
peccatū mortale et superstitiosus. sicut
facīt q cū obuīāt leporī vel femine
ꝓgni in dextr mltī futurū ꝛ huiusmōi
xxvi.q.ii.c.illon.ꝛ.c.se. Sīr superstitio
si fit q ea q̄ libero arbitrio subiacēt
certitudinaliter scire volūt ꝛ diuinare
ꝛ de ista hēt xxvi.q.ij.c. illud quoq;
Jō Tho. vbi. ℨ. dicit q; si predicta si
gna extēdantur ad ea q̄ nō subiacent
causis īrati corporū celestiū. sicut sunt
actus liberi arbitrij ꝛ ea q̄ ꝑ accidens
eueniūt sic diuinando est illicita ꝛ Bo.
vbi. ℨ. dicit q; diuinando astrologorum
q̄ ꝓtendūt vltra vī astrorū est ꝑ diabo
lica cōmenta. ꝛ sic ꝑs q; est mortale
peccatum. Tertio fit cū aliq̄ sup̄sti
tiosa obseruatiōe ꝛ ēffō alio ꝓhībet
q; ibi ē tacita demonis īuocatio q sic
ꝓuenit nō ꝑtinēs fidē ad ⁹talia. vt di
xxvi.q.ij.c.q fine salutare. ꝛ.q.v.c.
nec mirū. sicut faciūt illi q ꝑ rarillum
piceū sup libro picatorū vicī. vel mor
tē vel boni seu mali hominis ⁊ alterius
scire volūt. Sīr q furta vel huiusmōi
occulta ꝑ inspectionē astrolabii vel li
bra vel scriptionē intelligit scīr ꝛ hmōi

de ista hēnr de sorti.c.ex tuarum.

¶ Que pēa sōmlegorū. ℟. Fm leges 4
debēt decapitari. ꝛ si ad domos aliox
vadūt debēt igne cremari. Bona
eorū publicari. vt.l.nullus.l. nemo.l.
culpa.C. de male. ꝛ mathe. Fm cano
nes si est occultū sponte pnia. xl. dies
c.i.co.ii. Si notoriū ē. infames fiūt. ꝛ
ēt q ad cōs ꝓcurrūt ij.q.viij.gsq. ꝛ ō
testi.c. testimoniū. Si clericī⁹ ꝺz ꝺpo
ni ꝛ monasterio retrudi. xxvi.q.v. nō
oī. ꝛ.c. si q epī ꝛ.c. Se laici si sunt ful
ꝺ verb⁹ fustigāri. si liberi sūt exclusiōe
signa detrudēdi. xxvi.q.v. Jdoloꝝ
ꝛ omnes tales efficāt irregulares si
sit notorius. nō ēpō poterit dispēsare
Fm Ber. in c ij. co. ii.

¶ Utrū liceat vti sōmnīs ad sciēdū 5
futura. ℟. q si qō sit certū ꝓcedere ea
ex diuina reuellatiōe sic licēt simiter
ls vti eis ad ꝓcognoscendam naturā
lē cām intrinsecā vel extrinsecā. puta
accessionem colere aut alteri⁹ humo
rīs seu febris future vel pluuiae. ꝛ hu
iusmodi nō tñ certitudinaliter q; mul
tipliciter ꝓpediri. Nō q; talia fu
tura sūt in ꝑte sensitiua. sicut in dispo
sitiōe nō sicut in cā. Si ꝺo huiusmōi
sōnia causent ex reuellatiōe demonū
q̄ est q̄n inuocantur exꝓesse vel ta
cite. puta superstitiōes obseruādo sic
erit illicitus ꝛ mortale peccatū. Et nō
q; difficile est intelligere q̄n accidāt ex
causis naturalibus vel ingnatoꝝ libus a
deo vel ab angelis. ꝓpterea eius cu
riosa obseruatio est temeraria ꝛ ꝓhi
bita vī. ex ecclī. xxxiij. Sicut parturi
entis cor nū fictilias patīt. nisi ab al
tissimo immissa fuerit visitatio. pro cla
riori tñ intelligētia adūte q; gnrꝑlex
est futuroꝝ ꝺiuīā ad sōnia pertinēt.
Prima ē quorūdā q̄ hīt cās nāles. ō
terminatam in oī somniante. sicut se
bita ꝛ abūdantia colere eo q; natura

repte̅sentat in hoīe in quo superabun
dat collera in somnijs imaginationes
febris future. Similiter si somniat de
occupatiōibus ignis signū est q; co
lera ꝓdominat. Si de aere vel vola
tilibus signū sanguinis. Si de aqua vel li
quoꝝb⁹. signū flegme. Si de terra si
gnū malencolie. ꝛ hmōi sōnia sunt. si
cunda est quorūdā que hīt causā
naturalē extra hominē sōntātem. vt
sunt illa que ꝓueniunt ex aliqua de
terminata influentia corporū celestiū
vt pluuie siccitas ꝛ huiusmodi: sicut
etiam facīunt elementa in bruta: ꝛ sic
somnia erant signa nō causa futuroꝝ
nec necessaria: sed ptingenter: q; mul
ta pōt impedire rātilla q̄n illa ꝓma. puta
medicina ꝛ dispositio superior. Tertia
ē quorūdā hūmi cās volūtariā i hoīe
sōmīte. vt sūt illa q̄ dependent ex ope
ipsi⁹ sōmnīa: ꝛ hec sūt a casu. nisi ha
beant ꝑ reuelatiōnē. sicut cū qō aliq̄
sōniat. q ē volūtarie factur⁹ qō tñ fa
cere nō cogitauerat. Quarta ē quorū
dā q̄ ꝑ aliquā cām determinatā ex vo
lūtate creara ꝓuidenī: vt cū hō mul
tū sollicitus in vigilia de aliquo nō po
tō cognoscere quō ꝓcīat: aliquādo
sōniādo ꝓuidebit ꝓp sedationem mo
tuū iteriorū ꝛ exteriorū. Quinta est q̄
rādā hūmā cām volūtariā in alio ho
minibus a sōnante. vt. ꝺ. q; illa sōniat
q̄ alii facere dispoīuerūt. ꝛ talia ꝓuide
re nō pōt i sōnis ꝑ aliquā causā deter
minatā aut nālē. Sed si aliqō ꝺ la sō
niat hoc est a casu. nō dicīt talia a ca
su ꝑ accidēs Fm phīm. de sō. ꝛ vigi. et
hec sūt a diabolo vt plurimū vt decī
pant fidē adhibētē. vel aliq̄ a deo aut
ḡnis angelis. Prima ergo ꝛ Secū
da nō ē. phībil ingrere ꝑ sōnia. dū
tñ nō certitudinaliter credat. Simili
nec quarta. sed tertia. ꝛ quinta sūt pro
hibita ꝛ diabolicum est vt dici: nisi sit
certus de diuina reuelatione.

¶ Spectacula Vide Lu
dus per totum ꝛ Lorica.

¶ Sponsalia sūt futa
rarum
nuptiarū ꝓmissio. xxx.q.v. no
stratea. ꝛ dicunt a spondeo. des. vt i.l.
lij. ff. de spōsa. hinc spōsus q̄si ꝓmissꝰ
ꝛ spōsa q̄si ꝓmissa. ꝛ tō post ℨcūi ma
trimonīū ꝑ ꝑba de ꝓsenti nō dicuntur
spōsus nec spōsa ꝓpte sed vxor: ꝛ ma
rītus. vñ si legat aliq̄ alicui si ℨcrit
matrimoniū cū berta illico debēt sibi
ꝓmittere. vt m.l. cū sueru. ff. ō ꝺ di.
ꝛ demō. Facit. c. sufficiat. xxvii.q.ii.

¶ Utrū nolle maritare vētat spōsa ꝑ 1
spōsa ō ꝓsenti venit nolle marīti vel vxo
ris. Nec matrimonij nolle venīt spō
salia vt idē dicit m.c.in loco de ꝓsp.
Jn indifferētib⁹ ꝛ o venīunt solū spō
salia de futuro. ꝑ hoc bon⁹ ter. in l. nō
spōsa de futuro. ꝑ hoc ibi ꝑ Ly. ꝛ alios
vide bon. i glo. Jnsti. de nup. ℟. sed si
vxor. xxvii.q.ii. in ꝓncipio. Et hoc ve
rū nisi addatur aliqua qualitas deter
minans ꝛ distinguēs. puta maritata ꝛ
cognita: ꝛ hmōi

¶ Quis pōt ℨbere sponsalia. ℟. q. 2
libet qui pōt matrimoniū ℨbere Fm
canones. ls sit secus Fm leges. vt ꝑz i
l. si qs obstiti. ff. de ritu. nup. ꝛ in. l. solet
ff. de his q nō. ifa. ꝛ ēt q nō pōt ℨbe
re matrimoniū pōt ℨbere sponsalia.
vt. ſ. dicī.

¶ Utrū absentes possint ℨbere. ℟. q 3
sic ꝑ nūcīū vel lras. l. sufficiet. ff. ō spō.

certa.q cle.vl vouē.c.venido.t.xxx. q.v.nec illud. Et si nanciū vel,pcura uoē reuocauit añ ꝙ ℣beret non erit spōsalia fm Jo.ls nicī ignorauerit

4 ¶ Utrū alius sine mdato alteri posit ℣bere spōsalia.&.q sic vt pr p filio t mr pro filia tutores t curatores t gelas alij:quis nō habeāt mādatū a principio:sed vī spōsalia nō fuit do nec ille vl alia scierit t rati habuerit t hoc fm canones q nō requrunt nisi ꝓsensū vt in.d.c.iusticiat.t ff.eo.ti.c. eū locus de oēpō.ipu.c.vnico.lib.vi. Elduerte tamē q si pr pūte filio ℣bat spōsalia ipso tacēte:ls alter nō ꝓsciat expisse.tenēt sponsalia:q; taciturnitas opaī ꝓsensū.vt in.d.c.vnico.Secus aūt in alijs ab ipsis pte remōte:q; non sufficit sola pūtia.sed oz alter ꝓsentiat expisse vel tacite.Facit.c.ad id qđ de spon.nec curet de glo.in.d.c.vnico. q; Jo.an.in nouella eam correxit.

5 ¶ Utrū minor possit ℣bere spōsalia. &.q sic dūmō sit.vii.annoz cōpleto rū:q; minor.vii.annoz nō pōt ℣bere t si ℣bit non tenēt. Nec ozis publice honestatis iusticia.d.c.vnico.ēt si alter sit maior.nisi postea ratificet.

6 ¶ Quō ℣bitur sponsalia.&.q' duo bus modis. Primo simpliciter t absolute.Secundo sub condītone.

7 ¶ Quot modis cōtrahant spōsalia absolute.&.quattuor modis. Primo p verba de ꝓsenti si ābo sunt ipuberes vel alter eorū. Nā iuris interpretatione sunt sponsalia de futuro.c.fi.de de spō.ipu.t clarī in.d.c.vnico.Secūdo per verba de futuro ad hoc apta. vt puta.ꝓmitto vel iuro q te accipiā in vxorē t similia.vt in.c.pe.de spon. Tertio p anuli subarrationē.xxvii.q. ii.Si qs desponsauerit.Quarto p'arrarū dationē.Sed quo ad istos tuos vltimos modos dicit Pa.in.c.fi.ō ō spō.impu.q; sic posset dicere mrimoniū:sicut spōsalia.vt in.c.semēl.xxx. q.v.Et nō aduertendū q; si pcesserit ꝓba apta ad ℣bendū mrimoniū nūc anuli subarratio vel datio arrarum fa cit mrimoniū nō spōsalia.Si ꝓba pcesserit verba de futuro sic erūt sponsalia.Si ꝓba nulla ꝓbā pcesserit:ꝑte fm cōsuetudinē iudicabit aut p matrimonio vel spōsalib⁹.Et si cōsuetudo nō sit in hoc aliqua sic nihil proba bunt.Si aliud certū nō pōt concipi: q; talia sunt signa equiuoca ad multa.t ideo nihil certū probāt.c.illud de ꝓbāpt.ꝓs.q; arre erūt dāk in alijs ℣ cubus.vt Justi.ō ℣bē.ēp.in ꝓcipio. Si aūt solū vni⁹ ꝓba pcesserit:nūc in missio anuli t acceptio arrar denotat ꝓsēsū alteri⁹ expressū.Et sic erūt spōsalia vel mrimoniū fm ea.vt no.glo.in c.pe.de spon.In dubio tū i subarrati one per imissionē anuli ꝓsumēdus est ꝙ mrimonio:q; res fauorabilis ē.vt i c.lris de ꝓbāp.t in.c.fi.de re iudi.

8 ¶ Utrū aliqs ꝓmittēdo ālio: puel lis vni ipsarū accipe ℣bat sponsalia. &.q nō vt i c.ex spōsalib⁹.de spō.li. vi nisi aliq eoz facto i eā spūlr ꝓsensit

9 ¶ Quid si pr iurauit dare vnā de filiab⁹ suis.&.Host.t Dofre.q spōsalia nō sūt:sed tū pr tenet vnī dare et quā voluerit.Justi.de actio.§.ꝓterea. Et si vni obtulit t ipse nō acceptauit ē absolut⁹ a ꝓmissiōe.ff.de ē.ob.l.li pulanus sū.t si oēs moriāt ꝓter vnā. illā dare tenet.ff.ō ℣bē.ēp.l.si i ēpione.§.si ēptio.Nō limita verū si puella voluerit alias nō:q; nō tenet p ta le iuramētū pr nisi ad facien qđ in eo est no.gl.in.c.ex lris.t.c.sicut ō spon. t ls de iure ciuili ꝓmittēs facius alie nū nō obligat.nisi specifice eī ꝓmi serit se facturū vel curaturū.vt Justi.ō iuri.stipula.§.si qs alius:tū qđ ꝓmisit

est iuramēto ēt simplr tūr ꝓstare opā qui pōt sicut si specifice se obligasset ar.c.ad nrām de iureiur.t.l. cum pr §.filius matrem.ff.de le.ii.

10 ¶ Quid si ꝓmisit vnaz ōterminate t si illā nō posset ducere alterā.&.si pri ma ꝓsensit non poterit alia ℣bere:q; i est publice honestatis iusticia ēt si pp impedimētū affinitatis eā prima nō po tuit ℣bere.Secus si ñ cōsensit:q; tūr fam dare de spon.c.ex lris el.ij.t de restitu.spol.ex parte.

11 ¶ Sed qđ si aliqs ꝓmittit alicui qđ ei despōsabit.&.q si ꝓmissio fuit qđ dispōsaret eā de futuro:sic ñ erūt spon salia añ ꝙ despōsset eā fz Clincen.t.d. But.in.c.ls q de spō.Si ō ꝓmissio fuit q despōsaret eā.l.p ꝓba de ꝓsenti: sic talis promissio faciet sponsalia.fm Lar.i.d.c.ls q.Et si sum⁹ i dubio nūc i loco vbi ꝓsumi ē q; ꝓsio cōit accipiunt p ꝓba ō futuro nō erūt sponsa lia iudicāda.Sz vbi cōit accipiūt p ꝓ ba ō ꝓsenti sine alijs spōsalib⁹ erūt spō salia cōtracta per talē ꝓmissionez q; bā no.q; sepe in practica.

12 ¶ Utr idistincte possit in spōsalib⁹ ar rarū traditio interuenire.&. Pa i.c.gē ma.co.ti.t Jo.an.t vicūt ꝓsiderādā ꝗlitatē ꝑsonaz t ꝗlitatē arrarum.Si eni iter vles ꝑsonas interuenit tradi tio magnaz arraz.sic nō valet:q; est cadē rō in eis sicut t i pēa:t hāc opi nionē vt tenere Ly.in.l.mulier.C.de spō.Et ls Bar.i.l.ncia.ff.de ē.ob.in distincte velit q; admittāt.dūmō nō ex cedāt ꝗlitatē dotis vl bōrationis pp nu ptias tū ꝓma opinio ē ego:i ꝓscia:qa cū bēmus rōem legis.nō ē curandū ō ꝓbis.l.nō dubiū.C.de legi.

13 ¶ Sed q regrunt vt valeāt arre.&. q duo ꝓmo q ꝗlitas sit vere numerata t tradita pn.Sec⁹ vbi pa constite rit illē recepisse fm Bar.i.d.l.ncia t Lede.ꝓsilio.ctriū. Et ēt dicit bart. ibidē q; si virag pa cōstiterit se rece pisse ab altera ēt si vēr iterumtisset so luto sed postea restituta fuit:q; si solui videor solutio.ar.l.q sic solvit.ff.de so lu.ls malui tenēt ꝫ eī in hoc vltio.de q' vide.Bal.in.l.fi.C.de spō.t vī ego opi.Bar.t eā segtur Pa.t.d Ant.in d.c.gēma:q; facth⁹ qđ promittit ꝙ ex burset.t tō nō vī exbursare q tūdez receptū stati.t ppeatz Bar.ibidē.sūdū ꝓbāt se noie alteri⁹ possidere.q;.l. ꝓstituat se noie alteri⁹ possidere.q;.l. fi.C.de spōsa.loquīt de arris tradītis in ꝗlitate.t ānulat alū pen̄.ergo nō debemus eī illū casum arras appro bare.Sed ꝫ Bar.t Ang.t Jmola.i d.l.tricia.t dūs Lucas ō grassio dicen tes q; ꝓdicta.l.fi.nō facit mētionē de quantitate.t sic fm eos pōt dari sum dus.t est verior opinio.Secundo re quiritur q; nō sint i tali ꝗlitate respe ctu vanitas q; transeant in locum pe ne vt.§.dicī.Elduerte tū q; cessat per dūs arrarū quādo per eum nō stat: nec cām pbuit vt nō fieret matrimo nū.C.de spon.l.vlti.

14 ¶ Utrum pena apposita in sponsali bus valeat.&. Pa.in dicto.c.gemma colligendo dcā doctorum in dicto.c. gemma.t in.d.l.tricia.q; aut pena ap ponitur inter contrahentes.t tūdistin cte non valet fm cōmunioz:cm opini onem t tenet Bar.in dicta.l.mulier ēt de illa pena que est in lucro perden do.vnde si dixero ꝓmitto tibi do nare centum si nupseris mihi non va lebit.vt in.l.si ita stipulatus.§.si tibi'nu pserō:t ibi per Barto.ff.de verbozuz obli.Quod tamen limita verum:nisi is cui promissio fit esset nobilioz.quia tūc videretur potius dōare q; recon pēsādi rōe nobilitatis.Pro hoc facit q;

no. Bar.in.l.i.C. de dona. añ nu.c.l. si edictū nec.C. de do.p̄ma. Aut pena apponit inter partes iporum. Ybenus narū seu alios ita p̄cepisse Ybēnius ip sius q̄ verisimile ē inducerētur ad ꝯ tū matrimoniū ne partes vel amici eo rū incurrerēt ea ipsa penā. r sic non valet vt in.d.c. gēma. Fm vnū intelle ctū. r in.d.l.ficta. r in.l.hereo meus in fi.ff. de condi. r demon. Aliter tū il la que ē in lucro ofendo vt p̄. Bar in l.nam.§.neo.el.i.ff. de pdi. ē̄mo. aut l.nam.§.neo.el.i.ff. de pdi. ē̄mo. aut penā apponit iter alios a pdict. r sic va leret si talis cēnē. punient uoie mu lieris sub certa pena Fm cōez opi. Ald uerte tū singr q̄ tales p̄mittēres sub pena q̄ nūa Ybet cū sempronio si ꝑ tū in ipis ē facult nō incurrit penam q̄ difficultat ex quo factū est in obliga tione excludit cōmissionez pene. vt est ter.no.in.l.si vehēda. in fi.ff. ad.l.ro. de iac. r in.l.ii.ff. si quis cautō. r hoc te net. Jo.pla. vt refert. Fede. Si ctrū. r dña Anto. in.d.c. gēma. r segr Pa. ibidez. Facit q̄ no. Bar. in silibus ter mino i.l. primā. §. illud. ff. de v. ob. q̄ no. q̄ facit vt ille q̄ in Scīb⁹ sub pe na p̄mittit p filio vel amico q̄ ranſi cavit. q̄ si facit qō in se est euitat penā r hoc verū de pena q̄ cōsistit in pden do vel minuēdo ō p̄timonio. Secꝰ ō alia que ē in acquēdo. quia cessaret lu cra. nisi implerēt p̄missā.

15 ¶ Ulz possit ī̄teruenire pignꝰ p̄ mi nōis Ybēdo. r. fuit opi. diuersa. inno. 13 q̄ sic p.l. nuci. C. si rector pui. d. Anto. 13 q̄ nō pōt. nisi p interesse p̄sūdo. Jo. An. dicit de Rigucīs Fm q̄ ltra. ē pfōe q̄ ville pignꝰ nō hēt inti midare magnum nūm. r sic pōt inter uenire. Sed ō ita ē videl verior opi. do. Anto. p qua facit qō no. glo. in. l. si ita stipulatus fuero. §. si tibi nupsero ff. de ver. ob. que dicit qō alia stipula, tio in talibus est reprobata. r in. d.l. unica cōtract⁹ arrarū vocat pignus. r ideo nō obstat.

¶ Utrū interesse possit petī. r. Jaco. 26 de arc. Cy. r cōiter doc. i.l.i.C. de spō. r in.d.l ficta. q̄ nō pōt peti nisi dolo se pars se habuerit q̄ tūc petet actiōe de dolo. nō. aut pp stipulationē. q̄ et cōcessiōe uria altera pa pōt a spōsa lib⁹ desistere. r ne matrimonū impedi tur pp solutionē pene. r istud sequitur Jo. i. in sūma. r Pa. in. d.c. gemma.

¶ Queritur an recipiēs arras lucret 17 cas Secō matrimoniū. r. sc. in. d. consi. pⁿ Jo. plagiarū. r Pa. in d.c. gēma q̄ nō. r sequitur Jo. i sūma. Is in. d.c gēma teneat q̄ lucrat. sed nō est ver cū nullo iure. pbet. r iō restituet. Sed si nō sequat ex defectu alterius pti. sic lucrabit. Si vō ex defectu suo sic reddet duplū. l. arrie. r. l. fin. ā incipit mulier. C. de spō. Hoc verum si acci piens est maior. xxv. ānis vel si venia etatis impetrauit alias si tenet. nisi sint plā restituere. d.l.y. Quis ex defectu suo nō fuerit secutū matrimoniū.

¶ Quō cōtrahunt spōsalia sub con 18 ditione dic vt dictū est de matrimonio Fm illas regulas vide Matrimoniū. in. ipedimento. uj. Unde aduerte q̄ ante aduentū cōditōis spōsalia nō tūt nec oriꝝ publice honestatis iustitia. vt i.d. c. vnico de spō. li. vi. nisi p factū a cōdi tōe recedat pura cognoscēdo eam de cōdi. appo. c. de illis in ter. r in glo. r in. c. super eo. r. i. c. p tuas.

¶ Quid si qs dicat alicui do tibi fi. 19 dē. q̄ te acciplā in vrozem. r illa nihil rideat. nec vbo nec signo. r. q̄ spon salia nō fūt. Sed tū cōpellēd⁹ est tali q̄ dedit fidē. vt eā seruet si alter volue rit Fm Rodo. Sed ego nō credo q̄n aliq̄ intermedia iteruenerūt: aliq̄ al ter cōsilium demonstrauerit. ff. de ꝓ

20 ¶ Quō sponsalia etiā solēnia. r. q̄ in xvij. modis. Primo p mutuū cōsensum etc. si erāt iurata hoc ꝫ Spe. ti. de le gare. §. nūc oñdēdū. r Pa. in. c. preter rea de spō. vbi hāc esse cōtrouersiā oī si tionē. ꝫ glo. in. d. c. i. tercia teneat nō posse sine petō. Sed mihi placz distinc to Inno. in. d. c. f. q̄ aut iuranti in tuitu dei aliquā mulierē accipere i vxorē. r nō. pōt illa remittere. Si vō nō i tuitu dei. sed pp eius complacētiā sic pōt se absoluere.

21 ¶ Sed nō q̄d si spōsalia nō erāt iura ta potuit alter non consentire alteri re cedere a spōsalib⁹ Secūs. r. Fm glo. in l.i.C. de spō. q̄ sic ēt de iure canonico. r sequitur Cy. ibidē. r hoc idē vī sentire gratianus licz dubie. xxvij. q. ij. §. sed aliō. r. §. fi. Nec obstat. c. desponsa tā. xxvij. q. ij. q̄ loquitur in matrimonio de pūt. Jtē nec. l.i.ff. ex. q. ca. insa. uxo. Ubi spōsa efficitur infamis si bina spōsalia Ybet q̄ est verū: nisi spōsali bus p̄mis renūciet. sed q̄n ipis renun ciat hēt locum. l.i.C. de spon que dicit vna ō sponsata alteri nō p̄bibet nubere. Nec obstat q̄ inuitū pactū ecclesia cō pellit obseruare. c.i. de pactis. q̄ istud est spāle in matrimonio pp rōnez lfe. vt sit oio liberuz. ar. c. regulā de spon. r q̄ nō. Imo in. c. veniēs. de iureur. r placet mihi q̄n aliq̄ nona cā cum ad hoc inducit: que si a principio fuisset impedimentum dedisset ne contrahe ret aliter non credo sine petō mortali posse recedere a spōsalibus p̄mis cū alia Ybendo altera nō cōsentiente.

22 ¶ Sedō q̄n alter iurat religionē etiā añ pfessionē. c. veniēs. qui cle. vel vo. Fm vnū intellectū q̄ facere p̄t ante carnalem copulaz: et altero inuito. vt ō. Mfimentū. iij. §. xvij.

23 ¶ Tertio q̄n alter Ybit cū alia per ba p verba de p̄nti vel per verba de fu turo carnali copula sit secuta. d.c. si l. t. virū. r. ca. de spon. tuo.

¶ Sed q̄d si cognouit post sponsalia r. 24 Secta alia mulierem. r post cōtra xit cō ea sponsalia r. q. Prima non solueꝝ pp hoc. sed opz ceꝝ sequatur Secta spōsalioꝝ. c. veniens et nō q̄.

¶ Sed q̄d si prima spōsalia fuerint ꝫ 25 cta simplr. sed ea vō cū iuramēto. q. q̄ tenet redire ad p̄ma q̄z nō dissolui tur per tale iuramētū. c. sicut ex lris de spō. xxij. q. ij. in multis. q multū. ex hoc ēt verū si nō mīederet a primis rece dere. Secꝰ si a p̄mis itendit recedeꝝ ex eā cū possit vt tuti iō. sc̄da tenebit r ad. d. c. sic ex literis dic q̄ loquitur q̄n sine aliqua noua causa vult trāgeꝝ fidē q̄n dedit p̄me alias nō.

¶ Quarto q̄n alī se trāsferat ad aliā 26 regionē. unde si nō ē spes ō p̄timo re ditu. credo q̄ dissoluāt cūa iurata. vt vī sentire Pa. in. c. de illis co. ii. r ēt glo. in. d. c. de illis cū dicit fm leges q̄ si iuuat aliō ex ō iure canonico. r pla cet mihi pp p̄cm̄ incōmūe. Alias fm leges si p triennū expectauit alter eū qui est in p̄uicia. r nō erexit tūt nuptias libere alteri pōt nubere. C. de spō. l.ii. r si est in alia p̄uicia ds expectare post tres annos. vt in. l.ii. C. ō re pu. r hoc. si est absens ex p̄batis cā nis. Si vō sit absens ex p̄batis r ne cessaria. ds expectare donec adsit. vt. ff. de spō. l. sepe. vide glo. q̄ hoc ꝫ in. d. l.ii. C. de spon. Nec obstat. d.c. ex literis q̄ ꝫ dicatur q̄ p̄stitues in nos vel. v. expectam: hoc non constabat ꝫ fuerit allegatū. r si cōstaret pa pa phianum non ipetrasset rep̄tum: vel petes dicere q̄ iō ibi ponitur p̄ma. q̄ sine auctoritate superioris nō debu it cōtrauenire iuramēto. Sed si cum auctoritate superioris cōtrauenisset q̄

credo cuiuscz de pena arbitrii. vt non eas amittere si interuenerunt. Quia casu non expectat ipse statutum per leges. & fm Host. i.d.c.de illis. & alios doc. post ipsum inde debet talem ab soluere propter periculum fornicationis. quod bene no.

27 ¶ Quinto quando certus terminus ipsius appositus fuit. Nam ipso elapso ille per quem non stetit liber est & nubere sine periurio: sed alteri imponitur penitentia de permisso. vt in.c. sicut ex litteris.co.ti. Et hoc verum nisi a puella fuissent prius cōtracta & postea cōsummata de die nuptiarum: qr per lapsum illius diei nō liberatur alter: quia terminus ex postfacto fuit appositus pro sollicitando ipsius complemento promissionis iam facte & pure: nō assimilandus proximo sponsalitio secundum theologicam dōm Alexan. in.d.c. sicut ex litteris.

28 ¶ Sexto quādo alter leprosus vel paralisim incurrit aut visū vel nasū amisit aut ei aliquid turpius cucurrit. vt in c. literas. de cōiugi. lepro. & d.c. sicut & in.c. quemadmodum de iureiur. inter. & in glo. Et hoc verū. si turpitudo aduenit post contractū: secus si tempore cōtractus inerat. sicut nec contrahens pōt allegare suspectum debitorem propter paupertatem precedentem seu moxeo. ad quod facit. l. si creditor. ff. de pact. cre. & l. fi. C. de spō. & ibi per Bar. & Pa. in.c. quēadmodum de iureiur.

29 ¶ Septimo quando alter fornicat quo ad innocentē: sed ille q fornicatus est nō potest resilire si alter innocens velit habere secū. c.ti. de transla. prela. Et si ēt fornicatio esset violenta pōt sponsus eā dimittere. fm Jo. an. & gl. in.d.c. quēadmodū & segl Pa. ibidē & hugo. xxvii. q.ii. raptor. & ēt is qr pōt dimitti si tpe desponsationis erat corruptus: cum tñ crederet virginem.

30 ¶ Octauo qñ alter cōiugum efficit hereticus qr est fornicatio spūalis. xxvii. q.i. nō solū. & c. tam mūc.

31 ¶ Nono propter capitale inimicitias superuenientem inter sponsū & sponsam pōt alter petere seperationem fm Host. in summa per rationē. c.ii. § spō. & c. requisiuit co. ti.

32 ¶ Decimo qñ promisit sponsa dare certam quātitatē pro dote & si pōt dare sic soluitur sponsus ab obligatione fm Jo. an. in.c. de illis de 2di. appo. Idem die de quacūqz alia cōditione interueniēte si deficit.

33 ¶ Sed quid si sponsa cōtrarit sponsalia. & non promisit dotem certam. &. qr vf promisisse omnia bona sua in dote. vt no. in.l. mulier bona. ff. § iur. do. & p Bar. in.l. si cōstante. ff. sol. ma. Et ideo si labit in facultatibus & nō pōt dare non cogitur spōsus eā sibi dare. qr deficit cōditio subintellecta. s. si res in eodem statu permanserit. vt in text. et in gl. & in.d.c. quēadmodū. Facit. c. p vias. § dote p. duos. ffli. & qbibi no.

34 ¶ Undecimo qñ supuenit affinitas. & si sponsus cognoscit consanguineā sponse vel econtrario. xxvii. q.ii. si quis spōsam de eo q cogno. consa. vr. sue. c. et litteris. & pluribus aliis. c.

35 ¶ Sed quid si supuenit publice honestatis iusticia nūqd dissoluētur prima sponsalia. &. qr nō: quia per sponsalia primo contracta: fuit primo inducta publice honestatis iusticia & p fo. inductā nō potest tolli primo inducta sicut in simili. l. vij. di. si quis.

36 ¶ Duodecimo. Si fama sit qr inter eos sit canonicum impedimentum & fama vel scandalo deueniatur. c. cum in ma. de spon. de consan. & affi. c. ii. de testi. c. super eo. fm Host.

37 ¶ Tertiodecimo quādo spōsalia fuerunt ꝯtracta infra ānos pubertatis & p. pubertatē petit absolui aliquis tactū ꝓsensū habitū in pubertate. c. de illis. ei. ꝓmo. & c. a nobis de despon. impuberū. & si nulla sit cā ire vult absolui post pubertatē fm Pa. i.d.c. de illis. Sec. si pubes cōtrarit cū impubere ipse nō pōt resilire. Sed nec impubes ante pubertatem.

38 ¶ Quartodecio pp susceptionem status ordinis. fm Jo. An. p. Jo. An. i. quia de spon. Facit. xxvii. q.ii. §. ecce.

39 ¶ Quintodecimo pp cognationem legalē. vel aliud impedimentū de q die vt ō. Simonetti. iii. per totum.

40 ¶ Sextodecimo pp votum simplex castitatis postea factum. vt in.c. veniens. q clc. vel vo. scōm vnum intellectū. Et. is Directo recitet. Inn. Host. & Bos. teneneos qr votū simplex de castitate non soluit sponsalia iurata. quia equale vinculum est iuramentum voto. Et nō qñ precedit obtinet zñ ꝯ qr soluit sponsalia. quia maius bonum est continere qñ nubere. & ideo etiam licite potest fieri si bono zelo fiat. Et sponsalia soluit qr Et sequitur. Jo. An. in dicto. c. de illis. de ō spōsa. impuberum.

41 ¶ Septimodecimo. pp scientiā spōsi. fm Pa. in. d.c. veniens.

42 ¶ Quero vtrum in prefatis casibus requiratur auctoritas iudicis ecclesiastici. &. secūdum Jo. An. in.d.c. de illis de spon. qr sic quia coram eo debet probari causa. c. postea. de diuor. aliter grauiter peccat vt videt per. c. si duo pueri. de despon. Impu. Facit. xxxiii. q.ii. seculares. Fallit hoc in.ii. casu. & iii. & vij. fm. Ri. in. iiij. di. xxvii. & x. xi. xiiij. xv. xvi. scōm. dū. Jo. An. in dicto. c. de illis de spon. Sed ego credo qr etiam fallit in alijs casibus. quando notorie de eo casu constat propter quem dissoluuntur. Similiter si sponsalia sunt secreta idest vt secūdū Ricar. vbi. s. quia secreta nō habent iudicio ecclesie. Et licet non debeant aliter separari sine iudicio ecclesie tamen si fuerunt in casibus predictis sine iudicio ecclesie. Non credo mortaliter peccent. & c. si. duo pueri prefatus cum dicto. c. seculares loquuntur quādo non inest aliqua causa de predictis. & maxime quando non sunt iurata sponsalia. Si autem quis recedat a sponsalibus non ex aliquo predictorum casuum peccat mortaliter fm Tho. licet ecclesia nō cogat. vt no. in. c. requisiuit. de spon.

Latum. Quis potest facere. &. qr. ille qui potest facere legem. de quo vide. §. Let. §. ii.

1 ¶ Utrum statutum ordinarii liget extra territorium delinquentem subditum suum. vide. §. Excommunicatio p mo. §. x. & xi.

2 ¶ Utrū delinquētes in loco exēpto ligētur statuto epi. &. Bā in.c. et alarū de consti. li. vi. Jo. Lal. & Jo. An. ibidē disputauit qr nō p.d.c. vt alarū. & p.c. eū epm. de off. ordi. li. vi. & per glo. in. clc. Huius de so. cōpe. Nō quia locus exēptus & locus ē diocesim equiparatur. Ullat. c. luminoso. xxiii. q.ii. c. i. de sta. regu. in fi. li. vi. & Clc. fi. de priuile. & mihi placet. & est verior opinio Lucer. Federi. de senio. & D. Marsilius tenent contrarium vt in consilio ii. predicti. Sede.

3 ¶ Sz nūqd si statutum phibet ne vadāt ad locū exēptū ligabūtur cūtes &. d. Philip. de pusio in.d.c. vt alarū qr sic. si ex cā hoc fecerūt: qr sic facere pñt. Facit qđ no. Bar. in.l. relegatos. ff. de. interdict. vbi vult qr ciuitas pro-co modū ciuitatis: vl odū cor adiacēs vl

vel de prohibere post eiusdem statu ne
vendant ad talem terram. & no. idem
Pa. in. c. postulasti de so. compe. Ob
hoc no. p statutum ecclie non excludant
bona accedentes ad monasteria mo-
nialium. q: licentiati qñ ex eis legauit
hoc facit in odium monialium q ex
tanta fecerit tm perdi. Secus si la-
cerit in pena illius q̃ qui ferit fratrem
tale non pñt gaudere. Fm Pa. vbi. s.
nisi habeat iurisdictionem in loco eram
pro. para q: possit arcere accessit. et i
de. s. Monialis. §. iii.

4 ¶ Utrū statutū liget religiosos q̃ ex
cedat accepcões aliquod officiū ex or
dine nisi prius resignauerint libros & alia
q̃ hēt in ordine & primotus in ep̃m al-
terum sine resignatione. ff. vt. s. Excō
municatio primo. §. x.

5 ¶ Utrū statutum liget nō subditos de
linquentes in territorio vbi scia sta-
tum. vide i. d. §. x. & q̃ obliget ad culpā
solum vel ad penam. vide. Inobedi-
entia. §. i.

6 ¶ Utrū ignorātia excuset a pena sta-
tuti. vide i. d. §. x. & s. Ignorantia. §. iiij.

7 ¶ Utrū statutū laicos loquēs gene
raliter extendatur ad clericos. ff. vt. s.
Lex. §. v. & de statuto impediente libera
facultatē vidi ecclīs vel circa mortu
arta. vide. s. Immunitas. §. xlvi. & xlvij.

8 ¶ Utrū statutū factū a cōitate q̃ ex
ces dānificari nō possint petere satisfa
ctionē valeat. ff. Pa. in. c. in nostra. &
tiuit. q̃ nō: q: statutū in preiudicium
singulorū nō valet nisi ipsi cōsenserit
& cōitas non pōt statuere super iuribꝰ
singulorū sed solū sup iuribus vniuer
sitatis. vt no. glo. singularis. in. l. iii. C.
q̃ sit lex. consue. & in. c. cuz omnes de
consti. facit. l. id qđ nr̃m. ff. de. re. iur.
Nā solus principis est tollere ius al-
terius nec ēt pōt sine cā. vt no. in. c. q̃
in ecclesiarū de cōsti. & in. l. fi. C. fi cō-
tra. vel pu. vti. & ecle. p̃uilegia. de
re iudi. vñ ii dz valere. oportet vel qđ
singli cōsentiāt qđ est impossibile cū ibi
sint multi infires. vel qđ cōitas hēret
iura principis. & pp bonū publicū & ad
tollen scelerā hoc faceret. ar. d. c. q̃ i
ecclīarū & quelibet no. alias nō pōt ob
esse nō cōsentientibus. ar. d. c. cū oēs. &
l. prima. ff. de magistra. & qđ not. arebi.
& Bemi. in. c. fi. de cōsti. ii. vi. Facit qđ
no. Lucio. de Roma. in no. dicendo q
inferior a principe nō pōt statuere in
p̃iudicium alterius nisi in casu necessi
tatis. et in. c. fi. de nia. & obe. & in. c. fi.
de his q̃ fi. a prela. c. cū oēs. de cōsti.

9 ¶ Utrū statutū q̃ cauetur ne filia suc-
cedat ex tēdat ad bona sita extra terri-
torii statuentium. ff. Fm Bar. in. l. cū
ciues populos. de iu. iti. q: nō. sed suc
cedet. Facit qđ dico. s. pena. §. xxiii.

10 ¶ Utrū in re cōi pluribus vt singuli
valeat quicquid maior pars collegii
statuerit. ff. Pa. in. d. c. cū oēs. de con
sti. q: nō: nisi singuli cōsentiant. Fallit
in quattuor casibus. Primus qñ vel
let deputare rē ad vsū destinatum. In
sti. de re. diui. §. religiosum in ver. cōe
sepulcrū. Secūdus qñ fit fauore ad-
ministrationis bonorum pupilli. l. iii. ff.
de admi. tu. Tertius qñ fauore libera
tionis. q: tūc valet qđ maior pars facit. l.
maiorē. ff. de pac. l. fi. C. q̃ vo. ee. pol.
Quartus fauore lingi viriméđi. Nā
valet sīla duorum ex tribus arbitris.
Et hoc intellige in re q̃ conuenit plu-
ribus vt singularibus iure singulari.
Secus si iure ecclie. vt sunt prebēde
que nō cōuenīūt canonicis vt singu-
lis sed iure ecclie. q: super talibus be-
ne pōt maior pars disponere & deputa-
re ad ptū vsum. vt est ter. no. in. c. fi. &
his q̃ fi. a nia. par. ca. & ibi per Inno.

11 ¶ Utrū collegiū possit disponere sup
reb̃ priuati. ff. Pa. in. d. c. cū oēs. q̃ si
non dz iura regalia. pura q: dz diui
sup se nō pōt. Et si maior pars scolariū
nō pōt obligare eius scolarē vt dispo
nere de rebus suis vt no. glo. in. l. ii.
C. que sit lō. siue. nisi forte fz qđ no.
Bar. i. l. iiij. ff. de re iudi. q̃ vniuersi-
tas esset obligata: & nō esset soluendo
q: tūc posset ponere collectas singul.
vt & gl. no. in. l. i. ff. q̃ cuiusq; vniuer.
Itē nō solū cā necessitatis. sed & pie-
tatis. vt in. d. c. fi. Itē Fm Inno. & cōi
ter doc. etiā in casu vtilitatis. & pbat i
c. i. de his q̃ fi. a ma. par. ca. Ex mera
etiā voluntate nō pōt disponere de iu-
ribus alterius. vt no. glo. in. d. c. cum
oēs. & Inno. ibidē & Jo. an. in regula
Nō oēs tāgit. li. vi. in mercurialibus.
Sed ego limito vez in p̃iudicii. Sz
in bonū & vtilitatē bene posset: q: ma-
ior pars ficte reputat totū. l. aliud. §. re-
fertur. ff. de re. iur. & l. qđ maior. ff. ad
munici. Itē aduerte Fm Pa. in. d. c.
cū oēs q̃ si dispositio sit in dānum vel
dedecus vniuersitatis vel p̃uate p̃sue
tudinis vnius solius pōt resistere. vt i. d. c.
i. & no. Inno. i. c. accedētib. de p̃uil.

12 ¶ Sed ḡro quot de vniuersitate de
beāt p̃uenire vt actus valeat. ff. Pa.
in. d. c. cū oēs. q̃ cōis suis canonistā-
rū & legistaz est vt saltē due ptes vni
uersitatis cōueniāt. vt in. l. nulli. ff. q̃
cuiusq; vniuer. & l. nominationuz. C.
de decurionib. Et ex his duabus p̃-
tib. maior pars dz cōsentire. Ita sentit
Inno. in. c. ii. & nouī ope. mū. Et bar.
in. l. oēs ppli. ff. de iusti. & iur. de hoc vi
de. s. Electio. §. xvj.

13 ¶ Sed qđ si nō cōueniāt due ptes.
ff. Pa. i. d. c. cū oēs opinio canonis-
tarū est. q̃ si ē aliqs ad quem spectat
p̃uocatio vniuersitatis & ad mādatus
eius nolūt p̃uenire: q̃ tūc pōt explī-
care q̃ p̃uenerūt. dz nō sit maior pars
collegii. Hoc volunt Inno. in. c. i. de
nia. & obe. & in. d. c. ii. q: nolentes ven-
re facūt se alienos. vt in. c. cū nobis.
de elec. & sic nō cōputāntur. Si vo nō
est aliqs ad quē spectat officiū p̃uoca-
di. tūc si stat tēpus termini p̃fixi uni
uersitati ad actus expeditionē minor
pars pōt p̃uocare maiorē. & nolentē ven
re pōt explicare: q: minor pars nō de-
bet p̃uari iure suo p̃pter negligētiam
vel cōtēptū maioris p̃tis. vt no. in. c.
in causis. de elec. & in. d. c. cuz nobis.
Si aūt terminus nō est p̃fixus. tūc dz
sint due ptes & monere tertiam. aliam
tertia pars poterit agere de contēptu
vt p̃batur in. d. c. ij. & c. in causis. & d.
l. nominationum. Et hoc tene. dz legi
ste aliter dicant.

¶ Quō statutū dz interpretari. ff. pa. 14
in. c. cū dilect. de p̃sue. q̃ vt cuitetur
correctio legis seu iuris cōis dz latissi
me vel strictissime interpretari. sicut ele
ctio capitur pro confirmatione. i. d. c. cuz
dilect. ii. & taliter q̃ ēba ipropiēt
vt iuri cōi p̃ueniāt. Facit qđ no. bar.
in. l. iiij. §. preto. ad. ff. de dā. iiec. Qđ
limito qñ verba sūt clara. sed vbi ver
ba sūt dubia vel habēt multiplices in
tellectus tūc debem̄ facere interpreta
tionē & intellectū ēt ipropriū vt minus
recedam̄ a iure cōi q̃ fieri potest. vt
no. i. d. c. cū dilect. & in. l. ij. C. de no
ua. vide p̃ Bar. i. d. l. oēs ppli. ita vñ q̃
aliqd opet & aliqd addat ad ius cōe.
etiā qñ ē secūdum ius cōe. Fm Pa. &
doc. in. c. ex pte. de ver. signi. Facit. c.
si papa de p̃uil. vbi verba debēt aliqd
operari. vñ dicit Bart. in. d. §. prio. q̃ si
statuto caueā. vt iudex possit. p̃cedē
facta citatione ad facie vel domū. nō
dz alternativa ipropriari. vt sit ordinis
lz p hāc ipropriationē statutū cōcor-
daret cū iure cōi. lz dz intelligi. ppe vt
sufficiat ipleri alterā p̃tē vt aliqd opet

5 ¶ Sed numqd dr stricte interpetari
qñ gratiā loql vt alī lucret. ff. q nō,
ar. l. pñcipe. ff. q 2 q. sed vbi agit
de oīmodē patrimonij. hic dr stri-
cte interpetari ne alius inde leuret
pdmd. vt plene no. in. d. l. oēs populi. 2
videt rez. in. d. c. cū dilect⁹. 2 in. d. l. j.
C. de nouā 2 Pa. in. c. cōstitut⁹ de re-
scri. inter. hoc sequit Bar. in. l. sicut⁹
ff. i inte. hoc sequit Bar. in. l. sicut⁹
C. in quib⁹ cau. in inter. reih. nō est ne-
cessē.

16 ¶ Utrū verificet in cui ficto. ff. pa-
in. c. cū dilect⁹ de cle. nō resi. q si sta
tutū loquif 2 disponat i mā iuris cōis
in qua casus fict⁹ equipatur ēo. vt pu
tatiu casu in q nō reliden habeā pro
residēte. et in. d. c. cū dilect⁹. sic veri
ficat: q: cōstitutio disponens regl id
qđ iuri dr recipe oēs limitatōes iuris.
Facit. d. c. cū dilect⁹ 2 clari⁹. c. ad au
dētiā ibidē. Si vō statutū esset ꝫ ius
vel pter 2 odiosū: tūc nō verificat in
casu ficto: is vba debēt intelligi ppe.
Lin suo ppio significato. 2 sic intelli
ge l. ij. §. hec verba. ff. de nego. ge. 2
c. in nra. de iureiu. Et facit q no. bar.
c. in nra. de iureiu. Et facit q no. bar.
in. d. l. oēs ppli. Facit. l. ij. C. de nouā. 2
c. ex pte. ō. v. signi. Facit qđ dicit Lu
do. de ro. in suis no. q argumētum a
ꝫrio sensu valet in statutis: nisi āratur
vt qz icidat in penā: q: tūc nō valet.
Lpticulā. C. de epi. 2 clc. hēs glo. in
cle. Lin ver. facere. ō vsu. Hoc limitat
Bern. in. c. vt circa. de clec. li. vi. Cle-
rū qñ statutū nō redderet illusoriū si
nō recedat a ppria significatōe ver
boz: sed qñ redderet illusoriū tūc est
recedēn. ar. l. si qñ i pn. ff. de le. l. 2 qđ
no. in. c. ad audiētiā. de decī. 2 tūc idif
finita eqpollet vniuersali. vt vult Bar.
in. d. l. oēs populi.

17 ¶ Quō dr intelligi statutū seu ꝫstitu
tio qñ pz est fauorabilis 2 pīz odio
sa. pter q: iponit penā. §. Jo. an. vide
tur sibi ꝫri⁹ in. c. ex rescripto. de loca.
2 in. c. sciāt cūctī. 2 l. c. ij. de elec. li. vj.
Sed ego ꝫcordo sic: q quādo pn-
cipale intētū ꝫstitutis ē pbere fauoreꝫ:
tūc dicat fauorabile: si oduꝫ tūc dica
tur odiosū. Ita cōiter notāt legiste. in
l. q exceptionē. ff. ō ꝫdi. idē. 2 ibi glo.
Si vō ignorat pncipale intētū dispo
nētis: tūc dico q q̄tenꝰ ꝫtinet fauo-
rē dr extēdī: q̄tenꝰ vō ꝫtinet penā dr
restringi. 2 hoc vt fuisse de mēte bal.
in multis locis. Et facit ad hoc qđ di-
xi. §. Excōicatio. v. casu. vi. §. ij.

¶ Utrū statutarij deputati a ppło post 18
sint interpetari statuta p se edita. si ori-
tur aliqđ dubiuꝫ. §. Pa. in. c. ex pte.
de ver. sign. Jo. an. in. d. c. 2 cōiter le
giste. 2 Bar. in. l. oēs ppli p dicta. ꝫclu
dūt q non ex quo fūcta fuit officio suo
Nec obstat q eius est interpetari cuiꝰ
est ꝫdere: q: in veritate illi nō ꝫdide-
rūt. is populꝰ qui dedit auctoritatē: q:
is facit cuiꝰ auctoritate fit. c. si diligēti
de pscrip. 2 iō dr recurri ad populū
seu cōciliū gñale. Hoc limitat Pa.
vbi. §. qñ interpetatio est valde dubia.
Secus si ē clara 2 iuri ꝫsona. q: tunc
iudex corā quo verūt q̄stio poterit in
terpretari. sicut 2 legē cōmunē 2 pri
legiū pncipio. vt no. Jnno. in. c. cum
spāli. de appel. 2 Bar. in. d. l. oēs ppli.
Facit. l. benignit⁹. ff. de legi. 2 l. ij. ff. de
ꝫsti. pn. 2 l. vnica. C. ō pfe. q. j. vr. ꝫstā.

¶ Quātū durat statutū. Utrum post 19
mortē statuētis. §. Pa. in. c. a nobis.
el pmo. de sen. exco. q: sic: nisi exprsse
reuocet. vt ē ter. in. c. ij. de offi. le. Un
de fm Hede. cōsilio. xvj. etiā statutuꝫ
factuꝫ a capitulo sede vacante durat
creato nouo epo: nisi reuocet p epm
creatū: qđ patet ar. no. ne pla. vices
in. c. vlt.

¶ Qñ ligat statutū. §. q statū habita 20
noticia. ō q dic vt. ē. Lex. §. xij. 2 xiij.

¶ Quō tollit statutū. §. q tollit per 21
vnū actū facti⁹ collegialiter a statuen
tibus vel eoꝝ successoribus ꝫ statu-
tū fm Host. Jo. an. in. d. c. ad audiē-
tiā de cle. nō resi. 2 Pa. in. c. cum ac-
cessissent. de consti. nec regit⁹ statu⁹
tpis fm Pa. in. d. c. ad audientiā. 2 in
d. c. cum accessissent. 2 in. c. pro illoꝝ
de preben.

2 ¶ Utrū statutuꝫ qđ concedit priuile
giuꝫ non subdito seu extraneo possit
reuocari. puta statuto cauet q qcūꝰ
venerit habitandum in tali territorio
sit exēptꝰ ab omni collecta. §. Pa. in
c. nouit. ō iudi. q nō quo ad illos qui
iam venerunt. q: transiuit iam in q̄si
ꝫtum q etiā pncipes obligat. vt in. c.
i. de proba. Et hoc voluit Bar. exprsse
in. l. q semel. ff. de decre. ab or. fa. 2 in
d. l. omnes ppli. Intellige nisi ipsi cō-
sentiāt. Quo vero ad illos qui nōdum
venerūt pōt reuocari. ex quo res ē in
tegra. ar. l. si pecuniā in pn. ff. de con
di. ob causā. Et hoc verū qñ generalr
fuit edictū. Secus si spāliter fuisset cō
cessū: q: reuocari nō posset cū habuit
vim suā immediate cū puenit ad noti-
ciā priuilegiati. c. i. de cōcessi. pbē. li. vi.
Facit qđ disputata per Angelū i qua
determinat nō posse reuocari statutū
quo disponebatur. vt potestas haberet
quartā partē cōdēnationis posit⁹ po-
testas est electus 2 cōsensit electioni.
Idē dic de priuilegio cōcesso non sub
dito. 2 per hoc infert Bar. in. l. priuile
gia. C. de sa. san. ec. q laici qui statue-
rūt singulis annis vandaꝫ certā quā-
titatem pro elimosyna clericis vel re-
ligiosis nō poterunt reuocare. allegat
c. ad apostolicā. de simo. Hoc sequit
Jnno. in. d. c. nouit. 2 Archidiacon⁹
xi. q. j. quicunque super gl. Facit quod
no. Bern. in. c. licet. de cōsti. li. vj.

3 ¶ Quid si statutū est factū ad como-
dū subditoꝝ. §. Bern. in. c. ij. de cō-
sti. li. vj. q aut subditi consentiūt reuo
catōni. 2 potest reuocari. aut singuli nō
cōsentiunt sed reuocant per maiorē
regentes cōstatē: 2 tūc si fit et cā legi
tima sic pōt reuocari. fm vnum ciam
Jnno. in. c. in nra. de inmu. mancie qñ
statutuꝫ disponebat sup eo. sup q̄ ciui
tas non erat obligata. ut ibi declarat
Jnno. Aut fit sine cā legitia 2 sic non
vꝫ fuocatio i pudiciū mioꝝ iuxta no.
p Jnno. in. c. q in ecclīarū de consti.
Hoc limito verū qñ statutū disponit
de cōmodo subditorū circa bona eo-
rū. vel qñ hꝫ actum momentaneum.
ita q pullegiū est sortiri suuꝫ effectū
Secꝰ si cōcerneret circa exercitiū iu-
risditiōis: q: tūc pōt reuocare: q: sa-
pio: ē q: habꝫ administrare. ita senuit
Archi. in. d. c. licet. Idꝫ dic qñ habꝫ
actū successiuū q̄ ad futuros actus.

¶ Utrū statutuꝫ tiranni tollat p clau 24
sulā nō obstāntꝰ qbuscūq ꝫsuetudꝫ 2
statutꝫ. §. gl. i. c. cū nō deceat ō elec. li.
vi. q ñ. 2 idē dicit Lu. ō ro. i suis no.
q ꝫtrō v. l. pcñ iuratā ñ tollit p gnā
lē clausulā. ñ obstāntꝰ qbuscūq pactꝫ
glo. est in cle. dudā. §. pe. de. sepul.

¶ Utrū statuēs possint recedē a sta 25
tuto ꝫfirmato p supiorē vl sedē aplicā
sine alia lnia. §. Pa. i. d. c. cū accessis
sēt. 2 bar. i. d. l. oēi ppli tꝫ q sic. tꝫ bal.
in. l. oiuꝫ. C. ō testa. tꝫ. q ñ tꝫ pa. ꝫcor
dat. q aut statutū ꝫcernit pncipalr fa
uorē statuētiū. 2 sic ē vna opio bar. Ha
cit. c. q illoꝝ ō pbē. et si statutū ꝫtinet
talē mātꝫ q ñ valuisset sine supiore. vt
idē. pa. no. in. c. cū. ō. ō ꝫsti. Si vō
ꝫcernit. fauorē aliozꝫ vl bonū publicū
sic vna est opio. Bal. q nō possunt sine
lnia supiozis. Nō. q: cōfirmando vl
superio: suā dispositionē facere. Hꝫ
omnia nostra facimus quibus auctō-
ritatē iprimur. c. si apostolice de pbē.
li. vi. 2 l. i. C. de vete. iure cnpcle.

Tipulatio

Quid sit dare. ff. Pacti in prin.

1 ¶ Utrū stipulatio trāsiat ad heredes ff. q. sic. l. veteres. C. de fide. t cō. ste. q̄ tñ intellige veri fm glo. idē q̄ pōt p alios ipleri facti q̄milit.

2 ¶ Utrū aliqs possit alteri stipulari p alterū. ff. q̄ nō nisi sit eius fus vel si aliter. Inst. de inutil. stipula. §. si qs alius. Inst. de inutil. stipula. §. si qs vel si pcurator. l. si pcurator. ff. eōdē. glo. nti cs i. c. q̄uēl el pōt. ff. de. ē. obli. glo. nti cs i. c. q̄uēl el pōt. C. q. vij. q. v. de iure canōico p̄mittens eccō se datuz lēpōmo cēsū obligat. ar. c. iuramēto. xxij. q. v. matie si iterue rit iuramēto. ar. l. i. ff. de pōs. pecunia. Idē p̄ iudices officiales. exceptores. tabelliones alter acgnitur. l. cū pro q̄ ff. de in ius vocan.

3 ¶ Quō dō cē act⁹ stipulatis t cōpro/mittēs. ff. q. ptinu⁹: q: si post interro/gationē sc dixerit ad alia nihil pde re. dz cōdē die. p̄mittet. l. ptinuus. ff. de verbo. obli.

4 ¶ Obligatio stipulata sine cōditione necz ad certū die: pūi die debet: dz ī pūit pēn illo die quo stipulata est. Inst. de ē. obli. §. ois stipulatio t. §. cum qz. Ho. q̄ nō dz stipulatio vel legatū factū in gñe. de alīq re nulla demon strata. ff. de iur. cū. l. cū post diuortiuz. dz ō legato vic. vt. ō. legatū. i. §. xxxiij.

Tolla

quō dz vti sa/cerdos qñ cō/cat t legit euangeliū t diaco nus hēo ō. Sacerdos. §. iiij.

Tudium

clicorū t religioso/rum. vide. ō. Magister. t. ō. Scla. t quō studiū liberaliū artiū ad vtilitatē ecclie studeat. hēo. xxxvij. di. de gbaldā in poēs. p̄hibet eidē p to tū. Idē. in theologia cōmēdat. in legi bus t phīca reprobatur de quibus. vide. ō. Magister t Scla.

Tulticia

dī a stupoz vti Fz Bri/do. vi. etymologiaz. Stult⁹ ē q. ppter stupozē nō mouet: t differt a fatuitate Fz eūdē. q: stultitia ipozat cbetudinez mentis. Fatuitas aūt ipoz tat ptius sēsus p̄uationē vide de hoc ō. Eberudo. Et tūc stultitia ē pēn qñ adhuenit eo q̄ homo īmergit se talr i terrenis q̄ ñ pōt peipe q̄ dei sūt alias nō. cōcoz. Tho. xxij. q. xlvj.

Sultus

ē q nō vult dīcere a quo cūq licet pōt. xxij. di. de con stantinopolitana.

Tuprum

est ino:dī natus 7cu bit⁹ quo virginalis integritas coz:rūpit. Vel supz ē illicita defloratio virginū sub parētū cura existētiuz ¶ Utrū supr̄is virginē tenear ad alī qd. ff. Pa. i. c. i. de adulteriis. q̄ si se duxit vel decepit eā tenet eā dotare t vltra dotationē eā accipere i vroz̄ si pī voluerit eaz sibi dare. vt in. d. c. i. t ij. co. ti. Vl si nō vult eā accipe dz coz pozaliter punīri. Idē sola p̄stitutio dos nō liberat eū fz eūdē Pa. si parētes volūt eā sibi dare: q̄ si nolūt salte ad dotationē tenet ēt in cōscia: nisi fm Rodoñ. cōponeret cū ea, vel sibi re mitteret. q̄ nō. o 7fessoz pp illos q sb deceptione accipiēdi in vroz̄ puellas decipiūt: q: tales ex q̄ acceperit eas vel p̄miserunt accipe in vrozes. t sic habuerūt copulā. q̄ tenet de necessi/tate eas accipe: dz tūc habuerit alium ipsas decipiēdi t hñdi copulā. q̄ si ꝛ xerūt eū alia mīmōtiū. vel pt nō vult eā dare salte tenet ad dotem: nisi fm Tho. esset tāta ineqlitas. q̄ pot⁹ decī pi se finxit q̄ sit decepta: Nec aliter pōt absolui a sīs ꝛ pat cū alia. si gen/

tes volūt eā sibi dare nisi vere eā acci piat in vroz̄: t faciat dotē: nisi ipa do tē sibi remiserit. hec ex Alex. xxij. tra ctatu ō stupro. t Ricar. t Sco. i. iiij. di. xv. Secūdū leges ō dz relegari. t dimidia pars bonoz eius publicari Si ō sit vilis pō̄a dz ō berari. Inst. de publi. iudi. §. ij. Si aūt p si fece rit. capite plectit. Inst. vbi. ō. §. sin aūt.

2 ¶ Quid si nō seduxit eaz: sed spōte acquieuit. ff. Pa. i. d. c. i. tenet q̄ dz etiā loci dispositio p̄fati. c. q: si nō es sent hoīes ifidie tātū facimus nō ppe trasset. vt dicit ter. in. l. vnica. C. de rapt. virginū. Ofī p̄sumit seducta. Sz ego credo verū i foro cōtētioso. Sed in 7scia sufficit q̄ grat eā in bono sta tu reducere q̄tū in ipso ē. Facit regu la scīēti. Et q̄ sbi no. de reg. iur. li. vi. Et si ꝛxit an pater teneatur eā dotare vide. ō. Oto. §. iiij.

Vasio

quō obligat i dāno dato. vi. de. ō. Furtum. §. xviij. t. xix.

Vbarratio

vide. ō. spōsalia. §. xij. t. ō. Arra.

Vbdelegare

nō pōt delegat⁹ p̄incipis ēt ō patat⁹ ad nudū ministerū qñ est ma gnus z graue. sicut iudicare t filia fa cere. Secus qñ est paruū q: pōt. c. q aūt de iure patro. t magnum seu gra ue t paruū arbitrio iudicio relinquitur c. fi. de to. t cōtu.

1 ¶ Utrū ille cui cōmittit p̄dicare cru cē. excōicare vel absoluere aliquos vl dispensare cū irregularib⁹ vel inlun/gere pnās possit subdelegare alteri. ff. q̄ nō. nisi sit legat⁹ a latere vt in. c. fi. de offi. dele. Sili vbicūq cōmitti tur alicui vt illud p̄sonalr exequat sb delegare nō pōt. Et vbi in cōmissiōe videt electa idustria p̄sone. vt in. d. c. fi. t de hoc vide. ō. delegatus. §. vi.

Vbditus

dicit tri/pliciter.

Primo rōe domicilij. Sc̄do rōne origīis. ppie vel pfne. ar. c. iij. de tem. ordi. li. vi. et. l. i. t in. l. origine. C. ō municipib⁹ t ori. li x. Facit. l. assū ptoz q̄ ibi no. ff. ad mūi. t. l. scripto §. fi. ff. de mu. t hono. t talis teneat ad onera p̄sonalia si ibi reptat. licet alibi trāstulerit. domicilīū. de quo per Bar. in. d. l. assumptio. Fallit in mulie/re q̄ ꝛxit cū viro hīte alībi domici liū q̄ nō pōt ꝛuenīri in loco origīis de quo in. l. fi. §. inez rescripserūt. ff. ad munici. Tertio rōne delicti. sed large vt dicit glo. in. c. nuper. de sen. exco. ī aūt ppie. dz ibi formaf forū. no. glo. i cle. vnica. de so. cōpe. q̄ no. p̄ statu tis t alijs dispositionib⁹ odiosis faciē tib⁹ mētionem de subditis vt nō. cōp hendatur forensis delinq̄ns. in territo/torio: Idē dic de ꝛhēnd⁹ eadē rōne no. Pa. in d. c. nuper. t in. c. proposuī sti. de so. compe.

¶ Utrū subditus rōe domicilij cui su dex precepit sub pena excōicationis late sēt̄ie vt satisfaceret tali die alicui transferens domicilīū sit excōicatus. si postea nō satisfecit. ff. Pa. i. d. c. p posuisti cū Jo. an. in regula cum sunt partium. de regu. iu. li. vi. q̄ sic. q̄r ita⁹ preuentus erat. t vide ibi late p eos.

Vbdiaconus

ideo appellatur quia subiacet t precepto t officij t leuitarum: ob/lationes leuite deseruit. xxi. dist. cleros. Idem ad subdiaconum pertinet cali cem t patenā ad altare xp̄i deferre t leuitis tradere t eis ministrare vrceo lū cum aqua manustergium coram epīscopo t p̄sbyteris t leuitis tenere

ꝛ ꝑ lapidis manib⁹ ad altare aquil ꝑ
bere xxv. vi pericul.
1 ¶ Ideꝫ remittur ad cautelaꝫ. ff. q̃ sic
xxxij. de un. simu.

Absonatio cā/
dā Lan. ꝛ Zen. vt refert Cap
in cle. scribas. de testi. est de aliq̃ falso
exprimēdo ꝛ vero tacēdo i testimonio
testi q̃ aliquē facta iformatio ꝛ oꝫ sub
ornare q̃ subꝰ in aures aliq̃ malū
ornare ꝛ sub colore ponere. vt in aut.
de testi. §. q̃ eo. Ulꝫ tal peccat morta
liꝫ ꝛ tenet ad restitutionem lesō. ō iu
iur. c. ſi.

Absanatio dif/
fert
a derisiōe q̃ derisio fit ore. i.
verbo cachino: subsanatio aut̃ fit na
so rugato vt dicit glo. super illud psal.
Dominus in celo deridebit eos Sed
conuenit cum ea in fine: quia vter/
que intendit erubescentiaꝫ proximi.
Quomodo autem sit peccatum mor
tale. dic secundum q̃ derisio est ut. ſ.
derisio.

Absitutio est se
cunda conditionalis institutio.
Maꝫ substitutio continet in se institu
tionem et ideo instituꝰ dicitur pri
mus gradus etiam ſi multi fuerint in
stituti. Et substituto secundus gradus.
ꝛ est cum quis instituit heredem sic.
talis esto mihi heres. Et ſi non erit vl
decesseris titius substituo. iste titius
dicitur substitutus. l. ff. de. vul. ꝛ pu.
substi.

2 ¶ Quot sunt spēs substitutionū. ſ. q̃
duplices. alia indirecta. alia directa.
Indirecta substitutio siue obliqua. ſi/
ue fideicōmissaria siue precaria ē illa
per quā quis capit hereditatē alio he
rede mediāte. vt cum testaꝛ fideicō
miserit. A. heredi vt hereditatē. Pe.
restituat. ꝛ oꝫ obliqua rōe q̃ p alium
capit. Itē fideicōmissaria. q̃ olim cō
mittebatur fidei heredis in totū. Nō
ēni cogebaꝫ restituere. sed hodie sic
p. l. pe. C. ad trebel. Item p̃caria quia
fit ō bis precarii. i. rogatoꝛis vt puta.
A. heredem instituo ꝛ rogo ꝛc. verba
aūt huius indirecte substitutionis sunt
volo. mādo. rogo. ꝛ hmōi vt restituas
hereditatem. Sūt tñ q̃dā ō̃ba cōsta q̃
p̃sūt trahi ex ꝓpꝛio significato ad sub
stitutionē directā ꝛ idirectā. vt verbū
substituo. uel ō̃buꝫ moriatur tali. hñt
ēni duplicē sensū. vꝫ q̃ moriaꝰ tali i.
q̃ talis sit heres mere vl q̃ moriatur
tali. i. ad vtilitatē tali effectu vt capiat
hereditatē ō manu p̃mi heredis. Idē
dic de ō̃bo succedat ꝛ ō̃bo accipiat.
Iꝫ ergo p fideicōmissū. Pe. sit substitu
tus. A. ꝺꝫ hereditatē adire ꝛ aditam.
Pe. restituere. ꝛ sic. A. mediāte ꝛ ope
rante peruenit hereditas ad. Pe. Et
no. q̃ ſi. A. adierit sponte hereditā
tem retinebit quartam trebellianicaꝫ
ꝛ reliquas tres partes hereditatis re
stituet. Pe. Si vero iudicis officio cō
pulsus adierit totam hereditatem re
stituet. Pe. insti. de fideicommiſ. here.
§. in primis. ꝛ ff. ad trebel. l. nam quod
§. qui compulsus.

¶ Directa vero substitutio ē qua quis 3
capit hereditatem defuncti ex dispo/
sitione testatoꝛis nullo alio mediante
vel sibi cooperante vt cum dicit testa/
tor. A. mihi heredē instituo: sed ſi ipe
ñ erit heres. C. sit heres. ꝛ sic. C. sub
stitutus est directe ꝛ hec sit per verba
mere directa ꝛ ciuilia. vt verbum he
reso esto. vel heres sit. vel verbuꝫ insti
tuo heredeꝫ. Aliquādo ēt sit per verꝫ
ba cōta vt victum est. in. §. i. Aliquan/
do per verba geminata sic. A. filium
meuꝫ impuberē mihi instituo heredē
Et ſi i pupillari etate decesserit. B. sub
stituo. hec substitutio ē directa Si. A.
moriatur in pupillari etate propter ō
ba geminata ſꝫ si post pubertatē erit
fideicōmissaria vt cōiter tenet ꝛ si di
ceret heres sit. Diuiditur aūt in quin
tuplici differentia quarum prima di
cit substitutio vulgaris ꝛ hec duplex
Alia expꝛessa que fit per istam negatō
nem non hoc. modo vꝫ instituo mihi
heredem. A. ꝛ si ipse noluerit vel non
potuerit heres esse. Pe. sit heres vel
Pe. substituo Alia tacita quando. ſ. ne
gatio non exprimitur sed includitur
vt cuꝫ dicitur. A. ꝛ. Pe. mihi heredeſ
instituo ꝛ eos inuicem substituo. p hec
verba eos inuicez substituto tacite sō
intelligitur q̃ ſi alter eoꝝ heres
non fuerit Scilicet qꝫ noluit vel non
potuit quando decessit ante Editam
hereditatem alter sit heres insolidū
vt. ff. de here. instī. l. cum in testamēto
§. hec verba Et dicitur vulgaris quia
a quolibet de vulgo scilicet testatoꝛe fi
eri potest ꝛ cuilibꝫ siue pupillo vel mi
nori ꝛc. Et de hac habes Insti. ō vul
ga. substi.

3 ¶ Effectus huius substitutionis ē vt
bona testatoꝛis tantum que debebāt
venire ad institutum veniant ad sub/
stitutuꝫ non bona instituti insti. de pu
pil. substi. §. quo casu.

4 ¶ Quādo expirat hec substitutō. ſ.
facto institutus adierit hereditatem
siue postea decedat cum liberis: sine
sine liberis. C. de impube. ꝛ aliis sub/
sti. l. post aditam ꝛ hoc nō soluꝫ quan
do expresse fit per negationē sed etiaꝫ
quando tacite. Unde licet ricius ꝛ sen
pronius fuerit instituti heredes ꝛ ad
inuicem substituti si tamen sēpronius
vel titius adierit hereditatem expirat
substitutio vt in. d. l. post aditam.

¶ Secunda directa substitutio vici/ 5
tur pupillaris quia fit soli pupillo vel
pupillis nec potest tempus excedere
pupillare sed expirat ad Introitum
pubertatē potest etiaꝫ fieri in minore tē
pus vt si dicatur Si filius meus infra
quartum vel quintum annum de/
cesserit sit. Pe. heres Et hec duplex.
Scilicet tacita que non habet formā
pupillaris substitutionis. Sed sub eiſ
verbis includitur vt cum dicitur. A.
Filium pupillum meum heredem mi
hi instituo: Et ſi ipse mihi heres non
fuerit. Pe. sit heres Et hec expꝛessa
est vulgaris: ex tacitis est pupillaris.
Unde siue sit. A. heres siue non ſi in
etate pupillari decesserit. Hereditas
directo iure peruenit ad. Pe. sed ex 6
vulgari succedit tantum in bonis te/
statoꝛis. ex pupillari vero succedit in
bonis ꝛ testatoris ꝛ pupilli Alia est ex
pꝛessa que fit per verbum affirmatiuū
ꝛ facit expresse mentionem de pupil/
lari etate ꝛ sub ea includitur vulga/
ris tacita vt insti. de vulga. ꝛ pupil. sub
sti §. i. ꝛ ff. de vlga. ꝛ pupilla. substitu.
l. iam hoc iure ꝛ sit cum dicitur. A. fi
lium meum heredem mihi instituo.
Et ſi ipse mihi fuerit heres ꝛ in etate
pupillari decesserit. Pe. sit heres vel
substituo ꝛ in ista requiruntur duo. ſ.
verboꝝ affirmatio ꝛ temporis pu
pillaris comprehensio

¶ Quid requiritur ad istam substitu 6
tionem pupillarem. q. quatuoꝛ. Pri/
mum q̃ ille cui fit substitutio sit de li
beris testatoris. Et accipio hic libe/
ros non tantum pro filio sed etiam
pro neponibus Secundum q̃ sit im
pubes Tertiū q̃ sit i potestate testato/
ris Quartum q̃ ille cui fit substitutio

instituat vel exheredet. ⁊ pōt fieri nō
nū ipubem filiū ⁊ nepotē. sed ēt postha
mo⁹ nō nascendo esset sub pte te
statoris si euaserit qle testator. ⁊ ēt ne
pos. si nō sit recasurus in pte pat⁹ sui
post mortē aui. ff. de vul. ⁊ pu. sub. l. ij.
§. posthumus.

7 ¶ Quis effect⁹ hui⁹ substitutiōis. §. ē
vt nō solū sit. P. heres iure directo
⁊ capiat bona ⁊ hereditatē vtriusq; si
Al. decesserit in etate pupillari ꝫ etiā
excludat matrē Ita q; ēt legitimā pe
tere nō potent vt no. Bar. ⁊ doc. in. l.
papinianus. §. sed nec ipuberis. ff. de
inofficioso testa. ⁊ omnē alī pſonā q;
ipsi pupillo ab intestato succedere po
tuisset. ff. ō vul. ⁊ pu. sub. l. luna⁹ Et hoc
vez ē in expressa In tacita aūt hꝫ lo
cū qñ alter filī⁹ testatoris frater pu
pilli substituit Sed si sit extran⁹ sub
stituat⁹ nūc nō admittit ⁊ substitutus re
pellit. l. heli⁹ ⁊. l. cū quidā. C. de ipu.
⁊ ali. sub. nisi in q̄uor casib⁹ p̄m⁹ qñ
pī expresse phibet ne aliquid habeat
secūd⁹ qñ relinquit aliqd vtroz ⁊ vult
esse contentū. tert⁹ si fuit inimica pī
quartus qñ ff impuberis est substitut⁹
⁊ Nota q; in hac tacita extraneus nō
excludit fratrem vtroq; pente coniū
ctum.

8 ¶ Quō euanescit hec substitutio. §.
q; p̄mo p aduentū pubertatis Scōo
si hereditas pīis nō sit adhuc adita:
q; cū null⁹ appareat heres testō pī
mi vt destitutū ⁊ sic euanescit etiā pu
pillaris. l. sed si plures. §. sed si ex asse.
ff. de vul. ⁊ pu. sub. Tertio. si nascit po
sthum⁹ de quo mētio nō est facta in te
stamento. ff. de vul. ⁊ pu. sub. l. si pater
filiū. Quarto si patiat pupill⁹ capitis
diminutionē maximā mediā vel etiā
minimā. ff. de adop. l. nec ei. Nō qua
re ē lucra: est q; cū filius in pupilla
ri etate nō possit p̄mittī pī ipi filio
testō facere ⁊ de hērede p̄uidere
durāte tali etate iū. d. §. quo casu.

9 ¶ Terna directa substitutio di exem
plaris q; fit ad euitandā pupillarē ꝫ
differt ab illa Primo q; illa fit tm̄ a
patre q; ei hꝫ in pte hec aūt fit he
dū a patre sed ēt a matre filio furioso
vel mētecapto nō existēte i coz pte
Secō q; illa tm̄ fit pupillis illa adultis
vel maiorib⁹ Tertio q; in illa pōt sub
stitui quibet quē voluerit in ista nō sed
certo ordine sic et si habet liberos ei
substituūtur Si vero nō habet nec fra
tres substituantur Quod si non habꝫ
nec filios nec fratres tunc quē volue
rit substituet. C. de ipu. ⁊ ali. sub. l. hu
manitatis. Quarto q; illa expirat ad
ueniente pubertate sed hec soluz ad
ueniente sana mente. Quito illa solū
ipuberi hec adulto tantū. Sexto illa
fit ipuberi siue sit sane mentis siue sit
furiosus hec solū fit furiosis ⁊ mente
captis hec p̄batur Insti. de pu. sub.
§. qua rōne Et fit isto modo. Al. filiuz
meum furiosum mihi heredem istī
tuo: ⁊ si decesserit antecꝫ sanus mēs
te fiat talē eius filiū vel fratrē vel ali
um puta Ticium ei substituo ⁊ sic bo
na vtriusq; transibunt ad substitutum
Et fuit equa valde vt furioso ⁊ mente
capto pater vel mater possent prouī
dere ō substitutione.

¶ Sed quid si aduenit sana mēs ⁊ is
nullo testamento facto iterum reuer
titur in furiam. §. q; nō euanescit sub
stitutio ar. l. quod fauore. C. de legib⁹
⁊ magis placet licet alij dicāt nihilo
minus expirare ar. l. qō quisq; ff. de
re. iur.

11 ¶ Quarta directa substitutio dicitur
compendiosa q; sub cōpendio hui⁹
aduerbij q̄cunq; fit: ⁊ comunet ta
citā pupillarē que aliās fit prolixior ib⁹
verbis Et licet hec dictio q̄cūq; se
cessoes siue ex testō vl ab intestato ad
hibūt hereditatē ⁊ aduā substituto re
stituent iure fideicōmissi inst. de fidei
com. hēr. §. sed q; stipulationes defal
cabūt tm̄ ⁊ retinebunt legitimā ipsius
q; est tertia pars tot⁹ hereditatis testa
toris fm̄ cōiorē opinionem si ipse. Al.
erat de liberis ipsius testatoris ad q̄s
legitima spectat q; in hac testator gra
uare eum non potuit. C. de inofficī. te
sta. l. quontā De reliquis vero detalca
bunt tertiā trebellianicaz ⁊ sic habe
būt mediū hereditatez Alterā vō me
diā restituēt substituto iure fideicōmis
si. retinebunt etiā sibi oīa bona ipsius
Al. q; testator de suis tm̄ rogasse intel
ligit nō heredis Si vō. Al. non erat
de liberis detalcabūt tm̄ trebellianicā
⁊ habebut etiā alia bōa q; ipe. Al. alīō
de q̄sunt Et hec substitutio q; ius fi
deicōmissi hꝫ pōt fieri cuicūq; here
di ⁊ a quocūq; testatore insti. de fidei
cō. here. §. in primis ⁊. §. se. Et aduer
te q; hꝫ in p̄fata forma non addatur
q̄cūq; decesserit sine liberis Si tm̄
Al. erat de liberis testatoris intelliget
hec clausula sine liberis q; pro regu
la est q; q̄cūq; q; rogat aliquē ō li
beris suis alteri hereditatē restituere
post mortē suā sēper intelliguur tacite
hec cōditio. l. si decesserit sine liberis
q; non est credēdū q; aliquis excludat
prole filij sui voluerit ad alterum pue
nīt hereditatē Sed in extraneo hec
de nō inest talis tacita cōditio nisi ad
datur expresse. C. de insti. ⁊ substi. sub
condi. fac. l. generaliter. §. vl. Secundo
fit sic. Al. filiū meū ipubem nūbi here
dē instituo sed si dicto. Al. q̄cūq; ō
cesserit sine liberis. P. sit heres Et
tūc si moritur infra tēpus pupillar va
let iure directo ⁊ sic substitutus capiet
totā hereditatē sine deductione alicu
ius quarte dicta. l. centurio ⁊. c. Si pī

de rebus.ff.vi. Si vero moriatur in pubertate secundum opinionem Jo.andree erit tota alter fideicommissaria quia licet per eam dicatur nascendi sit heres vicinior directa tamen per eam addi nascem sine liberis trahantur ad filios commissum vt probatur in.l.iecinola.ff.ad trebel.quia illa addito sunt q̃ i quocunq; tempore decesserit sine liberis in pubertate ex postumpta voluntate testatoris videtur rogatus pro fideicommissum restituere hereditatem post mortem vt probatur in.d.l.precibus. Et ideo quocunque tempore ante puberem moriatur sine liberis mater aut quicunq; successores restituet hereditatem substituto deductis supradictis.ff.ō vul.et pup.sub.l. coheredi §.cū filio et sic tene licet cōis opinio legatarium teneat q̃ nunquam obligatur Sed expirat per aduentū pubertatis. Tertio fit. A. mihi heredē instituo sed si dicas .A.quicūq; decesserit sine liberis. P.substituo. Et hec ol ive ē fideicōmissaria et idem ius et eundē effectū hꝫ p oīa sicut prima predicta nī rōne verbi substituo nīs rōe sine liberis et ideo dic vt ō illa .Quarto fu. A. filii mei mihi heredē instituo si nō filius meus decesserit in pupillari etate vel postea quicūq; sine liberis. P. sit heres vel substituo: sub hac forma cōprehendunt tres substitutiones vna pupillaris exprēssa p hoc q̃ dī si decesserit in pupillari etate. Et ex hac resultat tacita vulgaris que sub pupillari exprēssa venit vt dictū ē et hic nō pōt facere nisi pr̃ pupillo pp pupillarē exprēssā q̃ fit directe nisi sit miles dicta.l.cōmuto Tertia fideicōmissaria ē propter illō q̃ dī vl̃ postea quicūq; sine liberis. Ꝫ si vult q̃ clarius iste tres resurgant dicat testator. P. pupillariter vulgariter et p fideicōmissum substituo Et vnaquęq; istarū hꝫ sui effectum Nā si .A. sit heres et in pupillari etate decesserit substitut⁹ vocat iure directo excluso mfe et alis legitimis successorib⁹ et hoc pp effectū pupillarē exprēsse q̃ matrē repellit et substituti admittit.l.lucius.ff.ō vulgā.et pu.sub. Si autem .A. non sit heres vel q̃ nolit vel non possit nunc substituta erit heres iure directo pp tacitā vulgarē que erā surgit ex pupillari vt dictū est Si vō .A. heres erit deinde facto pubes q̃cūq; sine liberis moriatur hēbit locū fideicommissaria vnde eo morīēte sine liberis successores restituēt hereditatē cū detractione vt dictū ē. Et vt dixi iste quatuor sōme substitutōnū nō possūt fieri nisi filiofamilias pupillo per pupillarē exprēssā que cōtinentur in ea vnō notarij. ex .filio meo q̃ aliqs hꝫ filiū ipuberem cui vult substituer̄ non solū i pupillari sed q̃cūq; faciat quālibet per se. l. primo pupillarem Sic .A. filiū meū mihi heredē instituo Deinde si dictus .A. filius⁹ me⁹ mihi heres erit et in pupillari etate decesserit. P. heres sit vel fratres eius superstites heredes sint deinde facias fideicōmissariā hoc mō. Si vero dictus .A. pubes factus postea q̃cūq; decesserit sine liberis. substituo ei per fideicōmissum superstites fratres eius et premortuorū fratrū eius liberos in stirpes et nō in capita. si testator vult q̃ vsq; ad ipsos vadat. Vñ vt sis cautus. scias q̃ verba substitutionis nō extendunt vltra illos quos testator exprēssit. Si enim instituis tribus vel pluribus filiis ita addiciat. et si aliqs eorū decesserit sine liberis substituo supstites. Certe si decedit vnus eorū relicto filio. ōn de moriat sine liberis filius illius qui primo decessit non admittitur cum patruis vel sine patruis ad fideicommissariam hereditatem illius filij testatoris qui sine filijs decessit quia non extant conducto substitutionis in persona patris eius filios tantum modo testator substituit qui superuiuerent illi. Et Idde vt dixi. si testator sic vti

14 ¶ Quinta directa substituto dicitur breuiloqua q̃ in breui cōnect substitutiones. l. duas pupillares exprēssas et duas vulgares tacitas. Prima pupillaris est vnius alteri Secunda alterius alteri vñ si .A. fuerit heres et i pupillari etate decesserit. B. superuiuens heres erit iuxta directo et cōuerso et in vtroq; excludūt mfe et ceteri venientes ab intestato per effectū pupillarē exprēssē quo ō ad effectū hꝫ nō quo ad ō ba et istē verbis que tacite vulgaris etiam resultant q̃ si vnus illorū non fuerit heres q̃ noluerit vel nō potuerit alter ē insolidū heres: et sit hoc modo testator hñs duos filios vl̃ plures ipuberes sub sua pāte pōt facere hoc mō. A. et B. filios meos ipuberes nī hi heredes instituo et eos inuicem substituo hanc substitutionē ler appellat reciproca vt ff de vul.et pu.sub.l.ā hoc iure nō pōt aut hec substituto fieri ni si iisdem sint filii pupilli in potestate testatoris alias non esset substituto breuiloqua sed tacita vulgaris Et aduerte q̃ ō hū substituo nō conuenit oēs substitutionē in qua ponit ad fideicō missariā sed natura illius substitutionis se coaptat in qua ponitur et eam i directo iure cōseruat excepta sola cōpendiosa in qua si ponatur statim casu ad fideicōmissariam conuertit. vt pꝫ ex dictis. Multa alia essent dicenda sz breuitatē causa hec que magis cōducta sunt referam vt itelligas aliquid de successione legitima.

¶ Quomodo autem ingrediens religionem excludat substitutus. vide.ff. heres.§.xviij. Et de legitia. vide Leguina. multa alia ad istam materiam

¶ Substituto talis conditionis si filius 16 ne liberis decedat alter sit heres cuius decessu etiam si naturales habet. Secus si addatur legitimis non autem si filios habuit sed premoriuntur. Nam videtur sine liberis decedere. Si autem dicatur sine herede, decesserit nomine heredis soli filij intelligūtur. Item si non habet filium. sed nepotē ex filio substituto euanescit. vide.glo. in.c i presentia.de proba. vbi hec pluraliter.

¶ Utrum rogatus restituere heredi 17 tatem possit eam alteri alienare .ff.vide.ff heres.§.xii.

¶ Quid si quis ex descendentibus pe 18 rectam lineam sit rogatus pure restituere hereditatem. nulla facta mentione de liberis.§.q̃ si postea habuerit filios vel nepotes vel pronepotes &c. substituto euanescēt. de proba. in presentia in gl. in.l.cum acutissimi .C. de fideicōmissis.

¶ Ille cuius industria est electa non 19 potest alium substituere. c.fi de of. delc. et. c. his. cui de offi. dele. li. vi l. unica §. ne autem. C. de cadu. tol. l. statuliberos. ff. ō statu liber. Fallit nisi velit substituere filium secundum Ludo. de ro. in suis no.

¶ An quis per substitutum possit de 20 seruire. §. q̃ non. ter. est in l. nullus q̃ nerua. C. de decur. li. x. et in. l. iciendū §. legari ff. de lega. Fallit secundum Ludo. vbi. ō. nisi se absentet electus pro vtili sibi et necessaria causa: quia tunc potest vi si vadat ad bailiam. l. si absente. ff. de lega. et. l. de pollicitationibus. ff. de pollici.

Abilitas

bona. ℣. Ba. in c. olecta. de fudi. post Ch. Io. Jo. an. t d. Ain. q aut est ad capiendos t decipiendos sim plices i iudicio vel extra t hec repro bat vt in. d. c. dilecti. t in. c. si cupis. xvi. q. i. Aut est ad interpretationē iuris. t nisi si ē rōnabilis t iuri ꝓsentanea lau dat vt in. c. capellan⁹. de cleric. t bo nus tex. in. l. unica. C. de ꝓfe. qui in vr be cōstit. li. xii. vbi dī q vector legēs dī habere subsidiarē interpretandi. facit tex. in. l. nō ꝓnt. ff. de ic. t idē q̄ adhi bent ēē iudicū ad ciuitates dicitēdam erāt in foro aie. vt in c. i. de pe. di. vj. in ēēo subsidio multiplicatos. Si vo est ir rationabilis sicut quotidiē qui nō vo luit subsidiare q̄ seipsos non intelli git t verba posuit. sic est mala. t im probatur. vt in. c. i. xlii. di. vbi de hoc t in. c. cū sancti. xxiii. q. iij. Ubi impa tor in. l. vlti. C. de legib⁹. dicit vanam subsiliatem eorū destruimus quam cor rigendam censemus.

Accessio

vide. ℣. Hereditas.

Accessor

alius singularis q in re certa constituit. alius vni uersalis q in tota hereditate vel reliq̄ vide glo. in. c. cū ad sedē. ℣ resti. spol. t. ij. q. i. c. i ꝓmio de iudi. qz Guilelmus

1 ¶ Quō successor teneatur stare ℣ctui facto a suo ꝓdecessore. vi⁹ locatio. §. xx. t. ℣. dignitas. §. primo.

Affragia

facta per vnū ¶trū possint valere alijs. ℟. q ad acquirendum alicui statum. puta beatitudinē. t per modum meriti valere non possunt. sed bñ per modum oronis. s. merito congrui sicut cū quis oronē alteri impetrat ꝓmiā gratiā ex bonitate diuina nō ad merita recipientis sed ad effectū. Ad acquirendū vo aliquid q̄ cōsequitur statū alicui⁹ vel ē accessoriū ad statū sic op⁹ vnius pōt alteri valere nō solū de cōgruo sed ēt de cōdigno. t hoc dupliciter. Uno mō pp cōiunctionē in radice meritorij operis que est caritas t sic quilibet de bono alterius hēt emolumētū si ē in caritate iuncte illud ꝓcipe ego sum oium timentium te &c. Alio mō ex intē tione facientis vt cū quis aliq̄ opa spāliter ad hoc facit vt tali ꝓsint. Uel nō tñ talia opa efficiuntur eorū ꝓ quib⁹ fiūt q̄si eis a facīte collata vim pōnt eis valere ad satisfactionē ipleēdā vel ad aliquid quod statū eorū nō mutat. Et illis duob⁹ modis valēt suffragia nedū viuis sed etiā mortuis nō vt mutēt eorū statū sed vt liberent a penis q̄b⁹ nō ē mutare statū q̄ vt dicit Aug. in enchiridion. c. lxv. dū in hac vita viuerēt meruerunt vt hec sibi postea ꝓdesse possēt. Et illud. ij. cor. v. Unusquisq; ꝓpriā mercedē accipiet ꝓut gessit in corpore t illud eccli. assen. ix. vbi dī q nō hōt ptē in ope q̄ sub sole geritur intelligit quo ad statum mutationem illā ꝓmiū essētiale vel penā eternā quibet hēbit ex ope suo non alieno

¶ Utrū suffragia facta ꝓ peccatoribus 2
valeant. ℟. q si loquimur de ope operato sic sacrificiū altaris t alia sacramenta ex se ipsis hōt efficaciā absq; ope operāntis quā equaliter explet ꝓ quācūq; fiāt si aūt loquimur de ope operantis sic dissiguo q̄ pōt fieri ꝓ malū dupliciter. Prio vt ꝓ actore. t sic nō ꝓsūt nisi forte per accidēs t ex ꝓsequēti puta ꝓ elemosinas malis hoīs boni pauperes excitari orāt ꝓ defūctis illis ꝓ q̄b⁹ ille malus dedit: scōo vt ꝓ ministrum. t sic aut vt ꝓ ministr⁹ ecclie publicū vt ē sacerdos q celebrat exequias mortuor⁹ t alia sep. ꝓsunt q̄ malitia ministri si nō esset opi boni actoris. Aut vt ꝓ ministrum ꝓuate psone. t tūc si ad ꝓceptū existēs in caritate vel ad ꝓsortiū sicut ille duo legūt psalmos vt offīa mortuor⁹ t vnus ē bonus alt malus sic. ꝓsūt illi ꝓ quo fiūt. Si vo ad preceptū nō esset caritate q̄ talia fiūt t ō nouo demādet vel demādatione de nouo acceptet q̄ sic valerēt. Si aūt erat in caritate q̄ mādauit licet postea nō sit q̄ exequāt nihilominus valēt dēfūctis t aduerte q̄ ly q̄ defūctis in caritate de mādāto ꝓsequat fructū operis ly ille executor sit in mortali non tñ nūs suffragiū sicut si crederēt ꝓ existēte in caritate: q̄ tūc talia opa essēt meritoria ex duab⁹ ꝓpib⁹ hec ex Ricar. i. iiij. di. xlv. ar. iiij. q. ii. t ceteris theologis ibidem.

¶ Utrū recipiēs multos ad participationē bonor⁹ suor⁹ sua opa sint illi minus vtilia. ℟. Fm Ricar. in. iiij. di. xlv. q. nō: q̄ plus sibi affert illud op⁹ caritatis. s. talis receptō bona sua cōicādo q̄ sibi detrahat ēt q̄ ad remissionē pene sue de fructu bonor⁹ cōicato rū t talia bona sic cōicata faciēti ea i nullo min⁹: ly magis quo ad augmentū ꝓmij i gloria valēt tho. in. iiij. ea. di. tenet q nō valēt ad expiationē pene ꝓprie nisi per modū meriti de congruo. s. ex gra non ex debito Rō: qz duo reatus nō dimittunt ꝓ ena satisfactionē que ei nō adequat sed ꝓmū est verius q̄ caritas opit multitudinem peccator⁹ t maior caritas plura peccā. vide de hoc. ℣. satisfactio. §. vj.

3 ¶ Utrū defūcti quor⁹ legata nō exequūt plus in purgatorio tardēt. ℟. vide executor. §. xxiij.

4 ¶ Que sūt suffragia q̄ ꝓsūt defūctis

Aperbia

t⁹ ꝓpe ex cellētie vī supb⁹ dī q sup vult videri q̄ ē scōm Ysido. li. etho. Et iō si sumat ly ꝓpriā ipēm quā ly ex rōe ꝓprij obiecti sic ē spāle peccā t sic est inordinatus appetitus ꝓprie excellētie. Oportet ergo actualiter intendens

ppriū excellētiū aliqđ ordinate faciat vt sit ipsius pcti superbie. Si ē o immat fm quid i reddit inan in alia pcta. sic bz quid i generalitate ignoi oia pcta pnt ocin ee. Et hoc dupliciter prio i quātū alia pcta ordinant ad finem sup bie q ē opera excellēcia ad quā ordinari pōt oē qđ qs appetit ordinate. Est fo gnale pctm quātū ad effectū qz in oi pctō ē effectus superbie. f. nō subdi le gi dei fm quantū ad affectū nō ē grā le pctm vt qđ peccat pctm ex infirmitate vel alia cā. tñ ē aliqđ pctm q ad effectū qđ nō ē q ad affectū sicut volēs occidere homēs occidat pctm nefās. f. sic quātū ad effectū ē parricida. sed nō quātū ad affectū Hec ex Grā etico de mar. in fo sen. Tertio mō indirecte p accidēs. f. removēdo, phibēs quātū. f. hō p superbiā tenent legē diuinā per quā phibet a peccido Et iō Gre. exte. moza. ū pōt eā pctm spīe sed reginam omnium

1 ¶ Octz sit pctm mortale. &. q. fm spēs suā accipiēdo & grām suo ē pctm mortale qz p̄ suppōit p̄cepti diuine regule t legis cui non vult subdi ex amor ppie excellēcie p̄sequēdo Et hoc verū est si sit in deliberatione volūtat̄ p̄ uaricatō vo diuīe legis aut i ope aut i volūtate q̄ pueniat ex ignorāna vl ex infirmitate sic nō ē superbia. Nā vo ē solū ex p̄cepto sic est superbia, put ē grāle vitium qđ vo ē vt go p̄sequat, ppriaz excellentiā sic, ppie est superbia t ipāle pctm mortale rōne finis.

2 ¶ Quot sūt spēs superbie. &. fm Gre. xxij. mo. q. quor. Prima cū homo qđ bz a se existimat vere Secūa cū existimat qđ dat sibi supius a deo p suos merit̄ oīa. Tercia cū se vetat habere qđ nō bz Quarta cū despect ceteros singulant appetit videri vere qđ non bz Quinta cū deficit fm Tho. xxi. q. clxi. q. 6a existimatio pōt cōtingere dupliciter. Primo i vniuersali t puto q ad fidē pertinent t hoc p infidelitatē Secūo i aliq̄ particulari eligibili t hoc nō facit infidelitatem sed aliud sicut fornicator existit pro tpe illo bonū fornicari: t nō p infidelitatem sed ppter delectationē. Jō in vniū sancti dicere fornicationē esse bonū. vel homo aliqđ vere a se t non a deo vt suis meritis hoc pertinet ad infidelitatē t est mortale pctm infidelitatis. Bz q. aliquis ex inordinato appetitu p̄pe excellēte ita de bonis suis gloriet̄ ac si ea a se vere vl nō ita tñ hoc pertinet ad superbiā t ē mortale pctm si ē i deliberatōne voluntatis Nec intelligas q. ille spēs superbie p̄sistat i existimatione q. ei existimatio pertineat ad rōnem ūi est pctm cū pctm solū sit in voluntate principaliter. Sed qz qđ qs vehemēter appetit facilē existimat Jō pctm superbie p̄sistit in inordinato appetitu p̄pe excellētie ex quo facilē existimat se ea vere a se vl suis meritis vel q. plus bz vel ceteros despicit

¶ Que sunt eius filie. &. q. sūt ābitio 3
p̄sūptio arrogātia pertinacia curiositas ingratitudo iudiciū temerariū irrisio t̄ptare deum t adulatio De quibus in locis suis

Superstitio est vicium

Jrū religioni nō q. plus exhibeat in cultū diuinū q̄s vera religio. sed quia exhibet cultū diuinū vl cui nō bz vel eo mō quo nō bz Ūñ superstitiosi dicti sunt fm Virdo. li. ethi. eo q. deprecabāt̄ t imolabāt vt sui liberi superstites fierent glo. aūt ad coz. ii. dicit superstitio est religio. ā. modum seruata vbi accipit methaphorice religio. sicut qñ dicimus bonus latro

¶ Octz superstitionū diuersie sunt spēs &. q. fm diūsa obiecta vl diuersos fines fm hec enim actus moz̄les spēs sortiuntur. Unde Prima spēs superstitionis ē cū exhibet cultus deo cui exhibēdus est: sed modo indebito. vt si go coleret deū nunc fm legis veteris observatiā. Secunda est cū cultus diuinus exhibet cui nō debet. f. creature cuicūq̄ t ista bz multas sub se spēs Nā si reuerētiā deo debitam exhibet creature est idolatria. Si vero hoc facit vt instruat ab ea sic est diuinatio. q̄ demones cōsulit p aliqua pacta inita tacite vel expīsse cū eis. Si aūt hoc fit pp directionē humanorū actuū. t sic est superstitio quarūdā obseruātiarū. Et hoc dicē aug. ii. ō doc xp̄iana. Superstitiosū est iquit qdquid institutū ē ab hominib⁹ ad faciendā t colēdā idola sicut deū creaturā vel alū. Ecce. Primū subdit vel ad p̄stitationes t pacta quedā signorū cū demonibus placita at bz federata ecce Secūdū. post subinfert. Ad hoc ergo pertinēt odēs ligaturē execrabilū remediorū. quas non comendat ars medicorū seu in p̄cantationibus seu in caracteribus suspendendis atq̄ ligandis: in quibus oibus ars demonū ē et quadā pestifera hominū t malorū angelorū erudita. Ūñ t cūcta vitāda sūt xp̄iano t olo pertus execratione repudianda atq̄ dānāda. xxvi. q. v. nec mirū. t in. c. illō. t. q. ii. Prima aūt spēs superstitionis simplr ē peccatū mortale Secunda vero spēs similiter est mortale peccatū t de hac habes. ā. Soto. Sed qñ consistit solus in obseruatione q̄rundam obseruantiaz sic aduerte q. solū est mortale peccatum: qñ duo cōcurrit. Primū aliqđ superstitiosū. Secundo q. sciat superstitiosū esse id seruās quātūcūq̄ intentione hoc faciat se eius si ignoraret superstitiosum qz sic nō esset mortale peccatū.

2 ¶ Sed quero quomō pōt cognosci q. tale qđ sit superstitiosū. &. q. Sīde randū est vtrūz naturali ex videantur posse tales effectus causare pro eis effectib⁹ causandis talib⁹ qs vult vt t si sic nō erūt superstitiosa: bz n. cōnāles ad inducendū effectus proprios adhib. re. Si vero nō pōt nāliter causare tales effectus sequens est q. nō adhibeātur ad hos effectus causandos vt cē sed tñ vt signa: t nō vt signa diuina. Sicut sunt sacramētalia signa Sed tñ vt signa vana t superuacua. t sic pertinēt ad pacta signationū cum demōib⁹ inita t sic superstitiosum Nec obstat q. sicut corpora nālia subduntur corporibus celestib⁹ ita t corpora artificialia vt imagines. Ergo sicut illa. ita t ista sortiuntur aliquas virtutes ex impressione corporum celestiū ad alīquos effectus causandos quia. &. q. nāles virtutes corporum naturalium cōsequūt substantiales formas ipsoq̄ quas sortiuntur ex impressione corporum celestium t ideo ex earundem impressione formaz sortiuntur quasdam virtutes actiuas. Sed forme corporum artificialiū procedunt ex conceptione artificis Et ideo cum nihil aliud sint q̄ compositio t ordo vt dicitur. ii. phi. non possunt naturalem virtutem habere ad ageñ. Et inde est q. ex impressione corporum celestium fm q. sunt artificialia nullam sortiunt virtutem sed tñ fm māim nāle Et sic patet q. q. faciunt annulus in tali p̄stellatōne vel imprimūt imaginē vt valeat ad febres t hmōi superstitiō si sunt cōcor. Tho. Fa. Fe. q. xcvi.

¶ Utrū ars notoria sit illicita t sceler 1
car. &. q. sic q. illa qbus vult nō būt virtutē causandi sciam vt ei sed tāq̄ signa sine q. inefficax ē ad sciam acq̄rē dā: q. cū q̄rat acquirere sciaz ñ p modū cōnāle bonum. f. adiuuemēdo vl

adhēdo ex illud expectet a deo. sicut licet hoc facit nō p vana. sed p verū dei cultū. aut a diabolo vt facit q arte notoria vtunt. q: p vanas superstitiones q demones eū nō possint illuminare intellectū iō nūq̄ sciam poterunt daſi aliq̄s exprimāt aliq̄ verba ſcīaz ⁊ iō mortaliſ peccant tali arte vētes ⁊ vt plurimū efficūt ſatui arte vētes ⁊ vt plurimū efficūt ſatui

4 ¶ Utrū virt⁹ imaginatiua poſſit immutare corpora naliter. ſ. Auicenavi. naturali. c. vi. q: ſic accipiēdo imaginatiuā ipſius extrinſecis interioribus vt pz in trabe poſita ſup aquā ⁊ in terra ⁊ multis aliis exēplis ⁊ ēt ēxnea qō ñ credo q: nimis extēdit ei⁹ vtutē ēt nō intelligas i q̄cūq̄ immutatōe ſi alicui⁹ impedimēta ſublatis.

5 ¶ Utrū faſcinatio ſit poſſibilis. ſ. q: accipiēdo faſcinatiōnē p illuſione ſeu ludificatione ſēſuū p artē magicaz ſacta. ſic certū eſt q: eſt poſſibilis niſi p habeāt a deo mediante miniſterio angelorū vel ſanctorū. Si vo accipiat faſcinatio p inuidia ⁊ ſic eſt ēt poſſibilis ſicut multipliciter experientia docet Si aūt accipiat pro immutatiōe ad malū facta in corpore alterius p oculos alterius reſpicientis in eū ſic ſiſſe eſt poſſibilis naliter vt dicit Auicena vbi ſ. ſed nō in oi corpore neq̄ ab omni aſpectu Unde Rica. in q̄libet qui hāc qōnem formāt vñ pōt vetula infecta aſpiciēdo puerū ipſū inficere

6 ¶ Utrū herbe vel armōie hēant virtutē ꝑ demones. ſ. q: nō niſi per accidens. Nā cū actus actionū ſint i patiēte diſpoſito ſo de alia Si demon ſuenit paſſionē maleſcentē intrinſecaz actiuo verabit eū in quo eſt q̄ñ eſt in maiori diſpoſitione q̄ q̄ñ ē in minori ⁊ ſic cū herbe ⁊ armonie valeāt naturaliter ad talē paſſionē leuādā vel minuēdā ſic ꝓſequēter valēt ꝑ demones vt minus poſſit verare illum Sed vereare ⁊ propterie nulla herba aut res corporalis pōt agere in purū ſpiritū nāliter ⁊ ſi aliq̄n valet eſt ꝑmiſſū ex aliq̄ ſuperſtitione que prohibita eſt.

¶ Utrū liceat ſuſpendere breuia ad collū. ſ. q: ſic ſi. v. cōcurrāt Primū q: ſint noīa cognita ⁊ nota nō ignota Secūdum q: illa nōīa aut verba ſint noīa ſicta puta euāgelij aut ſacre ſcripture aut aliquorū ſanctoz Tertium q: in eis nō ponant alīq̄ caracteres ſeu ſigna ꝑter ſignū crucis. Quartū q: nō inſeratur aliq̄d vanū ſeu falſum Quintū q: in ſcribēdo ſeu ſuſpēdēdo aut portādo nō obſeruet aliq̄d ſuperſtitioſū ſicut q̄ñ creditur minus valere ſcripta ante euāgelium vel alio die vſ per puerū ē ginē ⁊ hmōi alr iſtis nō ꝓcurrētib⁹ ſuperſtitioſū ē vt pz. xxvi. q. vi. nō liceat ⁊. c. nō obſeruetis. 7

¶ Utrū ieūratio, ſerpētū ⁊ aialiū ſit licita. ſ. q: ſi in incantatiōib⁹ ſerpētū ⁊ filium habeat reſpect⁹ tñ ad ſacra ōba ⁊ ad vtutē diuinā nō ē illicitum. Sed q: vt plurimū fiūt illicite obſeruātie circa tales ieūtatiōes ⁊ ꝑ demones ſortiunt effectū iō reꝓbāt 8

¶ Utrū carminatrices ⁊ carminatores qui carmināt infirmos aut pueros peccent mortaliter. ſ. ſi nihil ſuperſtitioſum dicunt aut docent aut faciunt ſed tñ vtunt licitis ꝓcibus ⁊ adiurationibus ſicut per paſſionē ⁊ crucem ⁊ ſimilia nō eſt peccatū ſed nō debēt ꝓſuli niſi diſcretis perſōis vel religioſis q: cōmuniter ſuperſtitiōes imiſcēt 9

¶ Quid ō illis q dicūt miſſā ō mortuis ꝑ vivis vt moriātur. ſ. q: peccāt mortaliter. xxvi. q. v. quicūq̄. Et ideꝫ dic de eruentibus altaria aut operientibus imagines ſanctorū vt in. d. c. q: cunq̄ Similiter de dicentibus pſalmos aliquos ad hoc 10

11 ¶ Utrū colligēs alīq̄s herbas vanas obſeruationes facientes peccent mortaliter. ſ. ſic ſi ſcientes ſuperſtitioſū eſſe faciunt vt patet. xxvi. q. v. c. non licet ⁊ q. vi. non liceat

12 ¶ Quid de obſeruatiōibus vanoz ad ꝓcognoſcēda infortunia ⁊ hmōi ſ. q: oīa ꝓhibita ſunt q: ſūt ſigna ex vanitate hoīum cooperante diabolo nā eū in huiuſmōi a principio aliquid veri euenit a caſu inceperunt hoīes animū in his applicare Et iō diabolus multa facit euenire in talib⁹ vt homines curioſiores fiant in talib⁹ ⁊ laqueis erroꝝ ipſi capiātur vt dicit Aug. primo de doc. xp̄iana ⁊ no. in. c. ſcienduꝫ. xxvi. q. viii

13 ¶ Utrū ſciens maleficū poſſit ſine peccato ſoluere. ſ. Petrus aureo. ſuper illud ſoluere. ſ. q: per aliud maleficium fieri nō pōt ſine peccato infidelitatis Si tñ q: eſſet actu diſpoſitus ad faciēdū maleficiū. poteſt aliquis vti eo q: ſi malo alterius vti ad bonū ſunt ſicut dicit Aug. de iuramento ſi fidelis iurantis in nole dei ſui Utī ſi q: non poſſit inducere aliquē ad aliq̄d maleficiū faciendū tñ ſi eſt aliq̄s diſpoſitus actualr facere aliq̄d maleficiū vt aliud deſtruat poſſū illo vti ad bonū meum Pōt ēt tolli ꝑ deſtructionē maleficij ſi ſcitur q: eo deſtructo demō nō amplius fangaret q: ex pacto nō aſſiſtit. niſi q̄ diu durat tale ſignū Utī dicit Scot⁹ eadē di. q: nedū nō eſt peccatū ſimo meritoriū deſtruere opera diaboli nec in hoc eſt infidelitas aliqua: q: deſtruens nō acqeſcit operib⁹ diaboli ſed credit demones poſſe verare ⁊ velle fatigare dū tale ſignū durat ⁊ ō ſtructio ſigni talis iponit finē verandi Pōt ēt deſtruere q: maleficia ꝑ ſacramenta adiurationes diuinas orationes ⁊ huiuſmodi meritoria

14 ¶ Utrū credēs ſe cum alio noctur-

nis horis egrare ⁊ vbicūq̄ volueriſubito poſſe trāſire aut in aliā ſpeciem creaturam poſſe mutari peccet mortaliter. ſ. q: ſic poſſūt ſup talib⁹ audierunt veritatē ⁊ ſūt infideles deteriores xxvi. q. v. cp̄i Secus ſi ex ſimplicitate aīi informationē de veritate.

¶ Quid de obſeruatiōe lune aut die rāū. ſ. Archi. in. c. ſi q̄s eſcus xxvi. q. v. q: ſi q̄s obſeruet ad ꝓcognoſcēdos futuros euentus fortuitos vel etiā ad ꝓcognoſcēdū futura opera hoīum q: certitudinē ſic illicitū eſt ⁊ ars demonū Si vero q̄s vtat tali obſeruatione vel alia cōſideratione aſtrorum ad precognoſcendū futura que ex celeſtibus cauſantur puta ſiccitates pluuias ⁊ huiuſmodi ſic nō eſt peccatū q̄ niſi dubitā nō eſt quin res circa lunarem globum cōſtitute per ſuperiora regant imutent ⁊ ꝓcurentur ⁊ quod dicit Aug. in. c. non obſeruetis. xxvi. q. vi. intelligitur ſecundum primū modum non ſm ſecundum

Aſpenſio

ō q̄ hic lō quo: ē q: dā eccleſiaſtica cēſura q̄ interdicitur aliq̄s offiū vel exercitū cōpetens certe perſone eccleſiaſtice aliq̄n a iure aliq̄n a iudice prolata elicitur ex glo. in. c. ad reꝓmendam de offi. ordi. ⁊ in cle. cupientes de penis.

¶ In q̄bus caſibus a iure incurritur aliq̄ ſuſpēſio. ſ. Iſ glo. in. d. cle. cupientes multos numeret tñ ego ſm parūitatē ingenij mei ad. xxxvij caſus reduco q̄ ptinēt ad ſuſpēſionē maiorē q̄ ꝓprie dr ſuſpenſio nā ſuſpēſio minor q̄ infligit pp ꝑticipationē cū excōmunicato ſolū priuat peceptiōe ſacramētoꝝ et pp hoc ſi pōt eligi ſz bene eligere ⁊ exercere iuriſdictionalia q̄ñū 1

¶ Primo ponitur in. c. vltī. xviij. di. Ubi epō eſt ſuſpenſus duob⁹ mēſib⁹ abſq̄ ſi poſt nunciale cō ciliū cele 2

brandi infra fer mēses nō cōuocat ofa abbates ꝓsbyteros ⁊ clericos ⁊ nō re ferr cis oia acta cōciliū.

3 ¶ Secūda ponit in.c.nullus.lv.di. Vbi epi ipo iure suspēdit ꝑ annū a celebratione misse si ordinat scienter nescientem scienter

4 ¶ Tercius ponit in.c.i.⁊ ii.lx.viii.di. vbi epūs suspēdit ꝑ anū a celebratione misse si ordinat aliquē inuitus de quo dic vt.s. Ordo.iii.§.xviii.

5 ¶ Quartus pōit .xxxi.di.c.nullus ⁊ xx.q.viii.sciendū.vbi clerici no tori ꝓuenti sūt suspēsi de quo dic vt.s. Cōsuluit.§.iii.

6 ¶ Quintus pōit .lviii.di.c.fi. vbi epūs ordinat mōachū sine lnīa abbatis est suspēsus a cōtione aliorū a sua diocesi alig dicūt ab aliis episcopis

7 ¶ Sext⁹ ponit in.c.nihil ē ⁊ in.c.cū in cūctis de elec. Vbi clericus q eligit indignū ꝗbus ad etatē: legitimitatē sciant: ⁊ moꝛes electione actus ꝓ illa vice est ꝓuisus ⁊ a beneficiis ecclesie ꝑ triennium est suspēsus Epūs vero q facit vl' permittit fieri ꝑ illa vice ꝓui auū est ꝓuisum ⁊ beneficiū illō si ad eū ꝑtinet ipius collatio ⁊ oꝛ suspēdi a ꝓceptione ꝓpꝛii beneficij

8 ¶ Septim⁹ ponit in.c.gloꝛa de elec. Vbi clerici⁹ cōsentiēs electioni de se facte ꝑ ꝓfānis secularis abusū fit incligibilis ⁊ eligentes ꝓuisum vice sunt suspēsi si electionis ꝑtes.

9 ¶ Octau⁹ pōit in vinersis capitulis ⁊ multis circa ordinatos vl' ē ꝑsona vl' ab epō q resignant vel a nō suo aut de eius licētia vel ab excōicato ōgradato suspēso ⁊ hmōi ō ꝗbus dic vt.s. Ordo.ii.§.i.⁊ Ordo.iii.§.xxiii.⁊ Ordo.iiij.§.iiii.⁊ Ordo.vi.§.iii.

10 ¶ Non⁹ pōit circa ordinātes anī ꝑsona vel illteratos vel nō subditos De quibus dic vt.s. in ꝓcedenti caln.

11 ¶ Decim⁹ pōit in.c.q̄rīdā de solu. Vbi suspēsus est ab administratiō ē spūalui ghibet grauia ecclīam sibi cō missa ꝑ debitio alienio: aut lras siue sigillū ꝓcedēs ꝗbus possint ecclie obligari Ueni est q nō ligat hec suspensio nisi inferiores epi fm Jo. in glo. ibidē ⁊ q ꝑ epm ct pōt relaxari sed nō oꝛ facere nisi ꝓus sit satisfactū indēni tati ecclie.c.cū olim de ōbo.signi.

12 ¶ Undecim⁹ pōit in.c.i.de clericis pugnātib⁹ in duello Vbi clerici⁹ duellū suscipiēs vel alteri offerens suspēs⁹ est: poterit tn epūs cū eo dispensare: si moꝛs vel mutilatio non sit secuta

13 ¶ Duodecim⁹ pōitur in.c.pulsa de cle.li.vi. Vbi suspendūtur gēaliter iudices ꝑ ānū cōtinuū ab eporum cōfirmatione ⁊ cōsecratione q se intromittūt de cognitione negotioꝝ in causis electionū ep'atuū q̄ antea ad papā ē appellatū Ideo q cōfirmationē aut cōsecrationē conferunt electis post talē appellationē Et si solū cōfirmationē cōferūt sūt suspēsi ab ea tn Si cōfirmationē ⁊ cōsecrationem sic sūt abstracti suspēsi Similiter si partib⁹ recedēnib⁹ ab appellatiōe eā cōferat nisi ꝓius ingrat si partes aliq̄ ꝓuitate in fuerīte recesserūt a dicta appellatiōe

14 ¶ Tertusdecim⁹ ponit in.c.rāta de excess ꝓcla.⁊ nō seruantes interdictū de q̄ dic vt.s. Interdicti.vii.§.vii.

15 ¶ Quartusdecim⁹ pōit in.c. sacro. de sē.exco. Vbi suspēditur ꝑ mēsē ab ingressu ecclie proferēs sniam excōicationis nisi ꝓmissa canonica monitione co:ā idoneis testibus

16 ¶ Quintusdecim⁹ pōit in.c.cū medicinalis de sen.exco.li.vi. Vbi suspēdit ꝑ mēsē ab ingressu.ecclie ⁊ a diuinis officijs ferens sniaꝝ excōicatiōis interdicti vel suspēsionis nō in scriptis Idē est si nō ꝓscribat causā sententie. Idē ēt est si registrus non tradat instrumēsem exēplū scripture. De q̄ dic vt

ō. Excōicatio secundo.§.ij.

17 ¶ Sextusdecim⁹ ponit in.c.q: sepe de elec.li.vj. Vbi suspēdit ab officijs ⁊ a ꝗbuscunq; beneficijs cōductus ca pitula collegia aut singulares ꝑsone i fraternitatū ecclīaꝝ q decedēte ꝓlato alicui⁹ ecclie cathedralis vel regulari⁹ collegiate bona ab eo diuisa.vel vacatiōis tēpoꝛe obuentēcia occupāt.⁊ hec q̄diu ea no restituāt.vel ecclie aut successoꝛi nō obstante quacūq; ꝓsuetudine ꝓuilegio aut statuto ⁊ in clementina statutū de elec. declarat ⁊ in clementina statutū de elec. declarat id hēre locū in oi emolumēto. ⁊ intel lige q̄ ꝓlatus ꝓncipalis decedit vi de.ē.beneficium.§.xl.

18 ¶ Decimussept⁹ ponit i.c.hac cō stitutiōe ō offō dele.li.vi. vbi cōseruatoꝛ suspēdit ꝑ vnū ānū ab offō si scienter intromittit se de alijs q̄s ō manifestis de q̄ dic vt.s. cōseruatoꝛ.§.i.

19 ¶ Decimusoctau⁹ pōit in.c.hoc cō sultissimo ō re.ecc.nō.alie.li.vj. vbi ꝑlati submittētes bona ecclīaꝝ seu iura sine cōsensu sui capituli ⁊ sedis aplice lnīa.laicis sūt suspēsi ꝑ triēnū ab offō i.execution officii ⁊ ab administratione.s.tpaliū fm Jo.an. Itē clerici qui hoc sciētes nō denūciāt suptoꝛi sūt suspēsi ꝑ triēnū a ꝓceptione beneficiorū illius ecclesie. Quid aūt regrāt vt hec suspēsio incurrat. dic q̄ tria q̄rerunt vt laici sint excomunicati q vi aut metu id exigūt ab ecclīasticis. De quo excōicatio.vij.caln. xxj.

20 ¶ Decimusnonus pōitur i.c. cum et ni de sē.⁊ re.iudica.li.vj. Vbi suspēditur ꝑ ānū ab offō iudex ecclīastic⁹ ordinarius vel delegat⁹ q̄ ꝑ iusticiā ⁊ cōscias in grauamē partis alterī⁹ i iudicio quicq̄ facies ꝑ gram vel sordes. Sz hoc ū hz locū i arbitro fz Ber. Nō limitat Jo.an. verū nisi succedat in locum ordinarij vel delegati ō offi. dele. c. vno delegatorum. et eadem

21 ¶ Vigesimus pōit in.c.pūti de offi. ordi.li.vj. Vbi epi ⁊ suptores suspēdūtur ab ingressu ecclie inferioꝝ vero ab offō ⁊ beneficio q̄ i subiectū sibi diuinitanb⁹ ꝓsonanb⁹ ꝓoranb⁹ vl' ecclesijs bōa in ipsis mutata post mortē rectoris eaꝝ.vel tpe vacatiōis obuenīē tia q̄quo mō occupāt ⁊ tandiu donec restituerint occupata: nisi ex spāli.ꝓuilegio aut cōsuetudine ꝓscripta essi cōuenīāt. Et aduerte q̄ hic logtur de alijs bonis ab his de quib⁹ in.c.q: supe de elec.li.vj.de ꝗbus.ē.§.xvij.

22 ¶ Vigesimus pm⁹ pōit in.c.exigit ō cēsi.li.vj. Vbi epi ⁊ suptoꝛes suspēdūtur ab ingressu ecclie.inferioꝝ ab offō ⁊ beneficio q̄ visitātes exigūt pecuniam vl' munera vl'a nō visitatis recipiūt ꝓcuratoꝛes ō q̄ dic vt.j. visitatio.§.iii

23 ¶ Vigesimus secūdus pōit in.c.vsu rarū de vsu.li.vi. Vbi suspēdunt epi ⁊ maioꝛes q̄ vsurarios mānifestos nō ozundis q̄cūq; tūulo ꝓcedūt domos ad fen⁹ exercēdū donec eos expellant.

24 ¶ Vigesimus tert⁹ ē in.c.epoꝝ de ꝑ uile.li.vj. Vbi interdicit ingress⁹ ecclie illis q̄ celebrāt pūtib⁹ excōicatē publice vl' interdictē. aut eos recipiūt ad sepulturā ⁊ tāmenta ecclīastica vel sepulturā ⁊ tādiu donec ad arbitriū excōicatoꝛis satisfecerit cōpetēter. Et si hoc iterdicto durāte diuinis se ingerāt i ecclīaꝝ suo agentes ofō sicut ꝓus efficiuntur irregulares.c.is cui de sen.exco.li.vj. Et licet Archi.hic limiter istō ad excōicatū ab hōine pp ōbū donec arbitrio eius cui⁹ sniaꝝ.Tn Jo.de sancto. quē segtur Beni.ibidē intelligit ō sē. tur. Et sic illud verbū cui⁹ sniam.l.si est hic. conductoris.si hōis.hōis. Sic hēs in.c.nup de sen.exco. Et sic tene Jo.an.vt recitat Beni.ibidē arguit q̄ dicta pena soluz hz locū q̄ ad exēptos nō q̄ ad clericos nō exēptos. ⁊

posse teneri p̄ p̄cepti. Ita tenet sit te nēdū q̄ cui ligat nō exemptos.

25 ¶ Trigesimusquartus ponit in c. statuimus de ele. li. vi. vbi suspēdit' intimo a beneficiis q̄ defecerit in p̄batione cause q̄s obiecerit ꝫ ꝓsonā electi ad aliqua ꝑ dignitate vel ꝓmotus ad que beneficia ꝑ se ingerebat. Ꝑ illud nō ꝓ petuo priuatus est: nisi manifestissime cōstaret q̄ culpabiliter nō egerit. Panelli ge in beneficiis q̄ habet in alia eccliā ꝓ quo electus celebratur. c. li. com pendiariam de elec. li. vi.

26 ¶ Trigesimusquint⁹ pōit in. c. cupientes de ele. ꝫ q̄ supra. Electio. §. vlt.

27 ¶ Trigesimussextus ē in. c. si. cōpromissarius de elec. li. vi. Vbi eadē iurisdictio ꝑ pōit compromissario si eligit scienter indignū. nisi cōpromittentes illud habuerint ratum.

28 ¶ Trigesimusseptimus ē in. c. solet ō se. exco. li. vi. vbi suspēsus ē ab oi actu legatio excōicat⁹ maioꝝ excōicatiōe.

29 ¶ Trigesimusoctau⁹ pōitur in. c. nō solū ꝫ in. c. ꝑstitutionē de regula. li. vi. Vbi suspēdit' a receptiōe quorūlibet ad ꝓfessionē mēdicātū ordinis ffrēs q̄ aliquē aīe sūe ꝓbationis complerē receꝑit ad ꝓfessionē.

30 ¶ Trigesimusnon⁹ pōit in cle. qui ō vi. ꝫ bone. cle. de q̄. ō. clericus. tit. §. ii. ō clericos virgatis vestibus vtētes.

31 ¶ Trigesim⁹ ponitur in cle. i. de re. ecc. nō alie. vbi suspēdit ab offō gl̄ibꝫ religiosus ꝑ fidēs monasterio ꝓratu ecclie seu administratiōi cuiuslibet iura reddit⁹. vel possessiones eiusdē alicui ad vitā seu ad certū tps cōcedit q̄ nis nimio nisi necessitas aut vtilitas id exposcat monasterii vel ecclie: ꝫ nisi cū cōsiliō cōuētus si hꝫ. Aut si nō hꝫ sui ꝓlati. Hoc tñ nō extēditur ad locationes ꝫ venditiones fructuum ad modicū tps vt ibidē.

32 ¶ Trigesimusprimus ponit i cle. religiosi de sect. Vbi suspendit' religiosos bātes administrationes vel beneficia ab officio ꝫ administratiōibus q̄ nouales aut decimales aut decimarū decimarū faciunt fraudē: si requisiti ꝫ. mē sē nō destituerit vel nō satisfecerint vsurpatis infra duos mēses. ꝫ tādiu donec satisfecerint

¶ Tregesimussecund⁹ pōit in cle. cupientes de pe. vbi suspēdūtur ab offō ꝑ dicatiōis oēs religiosi exceptis illis q̄ decimas recipiūt: q̄ postq̄ fuerit requisiti ꝑ rectores ecclesiarū sciēter omisserint facere ꝓsciam cōfitēbus de decimis solue dis ꝫ hoc q̄diu non fecerint si comoditatē habuerint. 33

¶ Trigesimustertius pōit in cle. i. de sta. mo. Vbi suspēdit a beneficioꝝ collatione abbas vel ꝑor nō hūs abbatē. ꝑpriꝰ. ali⁹ vō ab administratione si quam hꝫ. q̄ si nō hꝫ inhibitā ad hūdā beneficiū ꝫ administrationē. ꝫ hoc ꝑ ānū si seculares nō cōsignatos ꝫ alios vl capucia nō fixa portāt ꝑ sūpserit. Ꝑtē ffm ꝓmissā ꝑsonarū distinctionē ꝑfatas penas suspensionis ꝫ inhabilitationis p biēnū ipso facto incurrūt si venatiōi aut aucupatiōi clamorose vl alias cū canib⁹ aut aub⁹ ex ꝓposito interfuerint. ꝫ loḡ de monacis nigris. ꝫ collatio ꝑtiet ad ꝑorē claustralē cū cōsiliō ꝫ cōsēsu maioris ptis capituli seu cōuēt⁹ duraūt tpe suspensionis abbatis vel priōris vt ibi. 34

¶ Trigesimusquartus pōit in cle. cū sit ō magrīs. Vbi suspēdūt gl̄ibꝫ ēt epi ꝫ supiores p sex mēses sequētes a collatiōe magisterii seu doctorat⁹ q̄ alique ꝫ ꝓmouerūt ad tale offm̄ nisi ꝑius recepto iuramento q̄ vltra tria milia turonēsium argenteorū in tali doctoratiōis solēnitate nō expēderet 35

¶ Trigesimusquintus pōit in cle. multorū de here. Vbi suspendunt epi per triēniū ab offō si odii gr̄e aut amoris 36

vel comodi ꝑsalis obtēnu ꝫ sufficiam ꝫ ꝓcias omiserit ꝓcedere in crie ꝑcessis ꝫ quēcūq̄ vbi fuerat ꝓceden dum aut obtēnu eodē ꝫ prauitatē ipsam vel ipedimēta sui officii imponēdo quo quo mō retraxerunt aliquem.

37 ¶ Trigesimusterc⁹ pōit in cle. religiosi de ꝑui. Vbi suspēdūt religiosi q̄ ex administratiōe eucharistie. extreme vnctiōis. vel solēnizatiōe mīnisterii: aut q̄cūq̄ absolutiōe indebita aliq̄d acq̄sierūt nisi postq̄ fuerit requisiti ꝫ. mēsē restituerit donec satisfecerint

38 ¶ Trigesimusseptim⁹ pōit in. c. q̄ti oibus de vsu. Vbi clerici suspēdūtur. ipso facō ab officii executiōe ꝑ ꝑpa. vbidē q̄ recipūt ad cōtionē vl oblationē altaris manifesto vsurarios. ꝫ tādiu donec ad arbitriū epi satisfecerint.

39 ¶ Est ꝫ alia suspēsio q̄ dr minor. hāc incurrit qs ex duob⁹. ꝓmo ex q̄cūq̄ mortali petō in q̄ qs existēs aliq̄ permittat esse suspēsus ab oi sacrōr ꝓticipatiōe vt i. c. q̄situ ō coha. cle. ꝫ mul. Scōo ex ꝓticipatiōe cū excōicatis in q̄ncidit minorē excōicationē. Vbi tñ si sic suspēsi celebrēt nō efficiūt irregulares. vt in. c. si celebrat ō cle. ex. mi.

40 ¶ Est ꝫ alia suspēsio q̄ qs est suspensus q̄ ad alios: sed q̄ nō ad se. q̄ ꝓpe suspēsio nō pōt dici. ꝫ ista ligant clericī pegrini. vt in. c. i. ꝫ iii. ꝫ de cle. peregri. Nam tales non ptñt celebrare in publico aliq̄ fidē certā fecerint de eorū ordinatione. sed bene in secreto vt in. d. c. iii. Si tñ celebrarēt nō cēsent irregulares. vt. no. pa. i. d. c. si celebrat.

41 ¶ Nullus epūs aut supior incurrit sētētiā interdicti vel suspensionis ipositam a iure vel a iudice: nisi de eis fiat specialis ꝫ expressa mentio. c. q̄ periculosū de sen. exco. li. vi

Uspensio. ii.

quo ad prolationem. Sciendū q̄ ds fieri in scripīs monitiōe ꝓmissa ꝫ ceteris sicut excōicatio. Et ideō q̄s vim ō se tēnia. excōicationis. ō. Excōicatio so vic de ꝓlatiōe suspensionis vel interdicti. vt ꝑs in. c. i. de sen. exco. li. vi.

¶ Utrū appellatio suspendat interdictū ꝫ cū vl suspensionē sicut excōicationem §. q̄ sic si ꝓcedat vt in. c. ad hoc qsi de appel. a ꝑncio. Si tñ appellatio fierēt ēt post suspēsionē a ꝓlatibus vt puta ab ingressu domꝰ eccie ꝫ hmōi. vl interdicto ignis vel aque ꝫ hmōi bene appellano post seqūs suspēderet eā l. nō tñ. ff. de appel. nisi casus ēēt i q̄ dānanda publice interesset ꝓlati puniri l. cōstō. ff. de appel. Et q̄ ꝑs q̄ suspēsionē a beneficio. ab offō vel ab ingressu. ecclie nō tollit appellatio seqūs q̄ spūalia sūt. Et sic intellige ꝑncio. i d. c. ad hoc qsi Secus si suspēsio ē a ꝓcepīs fructuū beneficii q̄ ꝓprie ē vl a ꝑbēda: q̄ appellano bene suspendit ēt post interposita. Secꝰ si suspenderet qs a canonica. q̄ spūalis ē. Jo. An. tamē i. c. is cui de sen. exco. li. vi. ꝫ q̄ ēt tollit appellatio seqūs suspensionē a beneficio. Et illō q̄ dr si suspēdere appellationē seqūtē interdictū vel suspēsionem dicit hēre locū in mere spūalibus per que ligatur anima.

¶ Quid si ꝛnia suspēsiōis aut interdicti ꝫ cui fertur sub cōditiōe. ℞. nō ligabit donec extet ꝓditio Et breuiter q̄ dr de excōicatione dic de suspensione ꝛm Jo. an. in. c. licet. de sen. exco. li. vi. cū eadē q̄si sit ratio.

¶ Quis pōt suspendere vel interducere. ℞. q̄ q̄ pōt excōicare ꝫ ē. Silr q̄ pōt excōicari pōt suspēdi vel interdici. Et q̄ pōt per censurā ecclīasticā cogere potest hec tria facere. s. excōicare suspendere ꝫ interdicere que tria intelliguntur nomine censur̄ ecclīastī

ex.c.querenti de verb.sig.

Dispensio.iii.

q̄ ad penā. Hoc satis irrleate loqui⁹ Hos Pa.in.c.cū dilectus ⁊ ibi.c in.c.ii.celebrat ⁊ cle.exco. mu. clarius dicerit subsequentibus ut vt clarius capias.

¶ Aduerte primo ⁊ diligēter hic. Quādo suspēsio ē a iure vt i casib⁹ sup̄apo dī suspēsio ab hoie.⁊ hanc suspensionē dicta dūtaxat ab hoie.⁊ hanc suspensionē dī ē ab aliq̄ q̄ ppe est act⁹ alicuius ordinis puta celebratiōe ab offō ab ordine.⁊ huiusmodi dicta ab alijs actibus q̄ nō pertinent ad aliquē ordinē. Si hui⁹ suspēsio sit ab actib⁹ alicuius ordinis sic aut talis suspēsio ē cū tali modificatiōne.s. q̄usq; satisfecerit vel penituerit Et sic si ē a iure. vt.xxj.xx.xxi.xxii. xxiii.xxiv.xxv.xxvi.xxvij.xl.sic scōm arch. Et no. Semi.in.d.c.q; sepe nō efficiūt irregulares si celebrēt vel exerceāt actū ordini deputatū: q; ps cū iste potest videri a deo suspēsi q̄ a iure. Si vo talis suspēsio sit a iudice sic erūt irregulares. Triū nī ts gl.i.d.c.pēn.q; et suspēsi a iure tali mō sint irregulares cūmis opinionē tenere aīa facui. sed p⁹ facū illā Archi. Si vo dicta suspēsio nō sit cū tali modificatiōne. siue sit a iure vel a iudice efficiunt irregulares exercētes actū alicuius ordinis. vt i.c. i.de.f.ex.li.vi.⁊ in.c.i.de sata ⁊ re.in. li.vi. Si adhuc dicta suspēsio nō sit circa ea q̄ ponēt ad act⁹ ordinum. ⁊s circa alia ab ipsis sic nō erūt irregulares eā nō facies. sed alio mō debent puniri. et dicta duo.c.loquit̄ ppie. qui exercet aliq̄s ordinū certo ordini. vt no. in dicta.c.cū dilect⁹.⁊.c.si celebrat ⁊ in.d.cle.cupientes.

¶ Et aduerte 2o q̄ ē q̄dā suspēsio ab actib⁹ ordinū q̄ fit a plano ex a iure ⁊ q̄ sic vt vidi hic.⁊. Quedā q̄ fit a cō/ fessorib⁹ ad certū tp̄s vel ex simplr ⁊ talis nō inducit irregularitatem licet nō semel ts Jo.an.in.c.ro q̄ de sen. ex.h.vi.q; nō inuenit iure expressus.

¶ Aduerte tertio q̄ vt p̄s ex supradictis in ti. Suspēsio primo. Suspēsio multi pl̄r ponitur. Et no.gl.in.d.cle. cupientes. Et ideo vt dictas q̄stiones cōcernit actū ordinis explanabo. Aliq̄n.n.q; suspēdit a pontificalib⁹ solū: ⁊ sic si celebrat ex in pontificalibus nō efficit irregularis fm Jo.⁊.ibi. durandi: q; nō sūt de substātia ordinis nec officij q; sine ipis quodlibꝫ offiū pōt celebrari. Ego tñ tenēdo q̄ ep̄atus sit ordo. vt cōīt tenēt canonīste credo q; si celebrat i pontificalibus: vel exequit aliqd q̄ ad ordinē ep̄atus pertinet efficit irregularis. Sec⁹ exercēdo iurisdictionalia: q; illa sūt separata ab his q̄ sunt ordinis ep̄alis Et ideo ep̄s suspēsus a pontificalibus nō est suspēsus a iurisdictionalibus. vt no. Jo.in.d.c. cū dilect⁹. Aliq̄n suspēdit a sacramentoꝝ peceptione vel participatur a sacramentoꝝ peceptione vel participatione.⁊ sic silr non est irregularis si ꝫ hoc faciat. vt in.c.si celebrat de cle.ex.mi. q; participare nō ē ordinis vel officii: q; laici et participāt fm Inno.i.c.i.⁊ ibi. ex.li.vi.idē.ts Jo. aliq̄n suspēdimur a collatiōe sacramentoꝝ: ⁊ sic silr ts conferat nō est irregularis: q; sine solēnitate cōferūt et sacramēta a laicis fm Inno.in.d.c.primo.⁊ Hosti. ibidē. Licito verū q̄n cōferat sacra: nō ut tanquā habēs ordines sed simplicit sicut laicus. Aliq̄n suspēdit q̄s ab ordine subdiaconi.⁊ sic si exercet offiū diaconi vel presbyteri erit irregularis. Secus si ab ordine p̄sbyteri esset suspensus q; posset exercere offiū inferiorū ordinū c.significauit ⁊ cor. vitia. Sic suspensus ab offō sacerdotij seu sacerdotalib⁹ est suspēsus ab ep̄alibus. sed nō ex̄rio. Silr suspēsus a collatiōe ordinū simplr est suspēsus a collatiōe ordinis. Sed suspēsus a collatione sacerdotij nō ē suspēs⁹ a collatione ordinis inferioris. Sic suspēs⁹ ab exercitio intelligit suspēsus a collatione superioris ordinis fm Jo.in.c.dilect⁹ filij⁹ de tēpo. ordi. Et ideo efficiūt irregulares si faciunt. Aliq̄n suspēdit ab offō.⁊ sic suspēsus est a pontificalib⁹ et Jō si ordinat vel celebrat efficit irregularis. Et n̄ suspēs⁹ ab offō idē ē sic ⁊ suspēsio ab ordine.⁊ talis ē suspens⁹ ab oib⁹ q̄ tūdant in ordine fm Pa.in. c.cū dilect⁹ de sent. Et ideo est suspēsus a iurisdictiōe spūali fm cōes opinionē ts glo.in.c.si celebrat.⁊ cle.exco.mu. tenēt Triū ⁊ male ps Pa.ibidē. Rō q; remota executiōe fundamēti. remouet ⁊ accessoria. q̄ ē iurisdictio. nec obstat.c.dilecta de ma.⁊ obe. vbi abbatissa q̄ nō hꝫ ordinē: tñ plerī bene ficia q̄ est iurisdictionis: q; illud conedit sibi rōne religionis. sed nō religioso nō dat iurisdictio spūalis. nisi ratiōe ordinis. nō tñ credo incurrat irregularitatē si ea q̄ sunt iurisdictiōis exerceret. ar.d.c.i.⁊ sē.exco.li.vi. Item no.gl.in.c.vt sepe de elec.li.vi.⁊ i.c.p senti de officio ord.li.vi. q; suspēsus ab offō ipso facto suspēsus ē ab oibus beneficijs sed nō ex̄rio Sed glos.in.d. cle.cupientes sic ꝫcordat vt suspēsus p leui cā puta facto ex q̄ iminet scandalū de q̄ dubitat an sit mortale sic n̄ puat Si vo est p delicto graui sic si ē i mora petende absolutiōis puatur a peceptione fructuū beneficij q; ppter offiū dat beneficiū Si nō est in mora non puabit fructib⁹ beneficij ⁊ sic concorda opiniones diuersas. Aliq̄n suspēdit q̄s a diuinis officijs Et tunc nō pōt nec officiari nec cū alijs interesse seu audire secundū Hosti. Host. ⁊ Ray. Non tamen erit irregularis si solū ex hoc fit vt simpler laic⁹ vt ps ex dictis

¶ Utrū interdict⁹ ab ingressu ecclie possit officiari ex ecclesiam. ⁊.q̄ sic ts nō ex̄rio ⁊ cui interdict⁹ ecclia intelligunt interdicta ecclīastica sacra. xxviii. q.ii. Iaroē ps Jo. ts triū cōiter tenēt i hoc cāu q; tal celebrat pt ex ecclīa. 4

¶ Quid si interdict⁹ ab ingressu ecclie intrat ⁊ audit ibi diuina. ⁊.q̄ ts mortaliter peccet nō tñ efficit irregularis nisi tp̄e celebret quasi vtēdo officio suo sicut patet fm Semi.in.d.c.ro cui.⁊ sen.exco.li.vi. 5

¶ Sed nūqd pōt intrare ecclīas ad orandū tpe q̄ ibi diuina nō dicunt. ⁊.q dā tenēt q̄ nō. Sed calde. quez sequitur Se.in.d.c.ro cui ts q̄ sic licite ⁊ placet p rationē p̄elati.c.ro cui. 6

¶ Aliq̄n suspēdit q̄s ab administratiōe ecclie tp̄alibus q̄ i spūalib⁹ ⁊ talis celebratiō nō est irregularis q̄a nō est suspēsus ab ordine ps Pa.i.c. si q̄rūdā de solu.⁊ Jo.an.ibidem 7

¶ Aliq̄n suspēdit q̄s ab aliq̄ offō puta ab officio p̄dicationis ⁊ nō efficit irregularis si p̄dicat vel celebrat vt in cle.cupientes de penis no. Pau.⁊ segtur cal.ibidem Secus si ab aliq̄ alio officio ānexo alicui ordini 8

¶ Aduerte ārio q̄n q̄s suspēs⁹ ē a canone pp defectū corporalē pp quē p bidē ꝓmoueri de q̄ hēs.⁊. corpore viciat⁹ ⁊ talis si ꝓmoueat ⁊ celebret ts mortaliter peccet nō efficit irregularis fm Pa.in.d.c.si celebrat 9

¶ Quid si iudex post appellatiōnē po- 10
suerit interdictū vel suspēsiones ⁊ post q̄s celebrauerit ⁊ iudex appellationis ꝓnunciauerit appellationē nō tenere erit ne irregularis talis qui celebrauit. ⁊. fm Ber.⁊ Ubo.in.c.pastoralis de app.q; si appellauit ex causa frivola ⁊ non probabili sic erit irregularis alias non

Dispensio.iiii.

seu interdicti quo ptrahit ꝙ dñe qz si impōit a iure vl ab hoīe sic vo nec iam fecerit vel penituerit sic fecit satisfactione vl pnia relaxatur ipso fa cto Fm Pa.in.c.cū ita.de sen.in.vi.in glo.ii ꝙ o c.non est de ipon.in ter.t in glo.ii ꝙ o imponitur simpliciter sic necessaria est absolutio Et de hoc vide ē. Interdi ctum.viii.in principio

1 ¶Sed qs pōt absoluere.ꝛ. ffs cōi ter doc.in.d.c.ii quoniā q si simpli citer est imposita a iure potest epūs ni si vbi cōdictio canonis sibi reservat ar.c nuper de sen.excō. Si vō nō fit simplr sed ad tp̄s facta sic tenet glo. in.c.capitēs de elec.li.vi.t in cle.i.ō hereti.q solus conditor canonis pōt absoluere Pa.etiā in.d.c.ii quorum dā tenet q etiā si simplr sit inflicta p pter peccatum q epūs nō pōt nisi i ca sibus in quib⁹ potest dispensare qz pe na propter delictū posita intelligitur p pena vt in.l.seruus.C.de pēnis.not. Inno.in.c.ex litteris de consti.Sec⁹ esset si pp cōtumaciaz esset inflicta qz sic posset epūs absoluere ar.in.d.c.ex litteris t quod no.Inno.in.d.c.i.ō ex ce plā.In sententia vero suspensionis simplr facta ab homine absoluet qui tulit vel eius superior secundū q of ō sinis excōicationis.xxiii.q.i.si petrus

2 ¶Sed quō absolutio fiet.ꝛ.solo ō bo Fm Jo.Dicēdo renoco vel remo uco vl absoluto a tali sinia t huiusmōi Facit ad plana q̄ no.ē. Interdictus quomodo relaxatur qa ambulant pa ri passu inter dicti.viii.per totum.

3 ¶In quis casibus suspēdit ep⁹ t ta mē nō pōt restituta suo suspensore ꝛs solū a papa.ꝛ.q in tribus. Primus qñ clerici vel regulares pp exhibitio nēs sacramentoꝝ hereticis aut pter receptionē elymosinaz vel oblatiōm ab eis vel propter traditionē ecclīastī ce sepulture ꝑdictoꝝ hereticoꝝ sunt puati ab eoꝝ ordinariis officio.c.ex cōicamus de hereti.Secundō est in cōicatus de beneficioꝝ p cō suspensio a collatiōe beneficioꝝ p cō cilium post primā t secundam nomi tionē iuēto culpabili in pcrēdo bene fficia idignis.c.graue de pben. Posi ficta tñ ille ab vno pncipali patriarcha restitui vt in.d.c.graue.Terūo in de gradato.c.ex tue.de cle.non resi.

Aspitio vide.ō. Judicare t.c.

Presumptio

Asurratio est ob

locutio mala de Proximo facta occulte ad vindendam amicitiaz alī quorum Convenit enim cum detra ctione quia vterq; dicit malum de p rimo in eius absentia. Seq; in inten tione distinguitur quia susurro inten dit discordiam inter amicos vesemi nare vt dicit glo.ad ro.i. Detractores autem aliorum bona minuunt vl ne gant t honorem seu famam tendūt perimere Dicitur susurro bilinguis: quia vt plurimuz duabus linguis vti tur dicendo vni malum de alio t econ trario t nedum est peccatum morta le sz grauissimuz vt ps .puer.vi. Ser ſſ grauissimuz vt ps .puer.vi.Ser ſſ odit de⁹ etc.t septimū qō detesta ſſ odit de⁹ etc.t septimū qō detesta tur aia eius.i.q seminat inter fres di scordias Rō qz amicitia pertinet in ter bona exteriora ecclīastici.vi.Ami co fideli nulla est cōparatio: t grauī⁹ peccat qꝫ detractor q famā eripit aut cōtumelioſus q honorē ledit qz.viii. ethicoruz ¶Helio: est amicus qꝫ ho nor t amari qꝫ honorari Et tenetur moltomagis a restitutionem qꝫ fures t latrones Et ideo nō pōt absolui ni si qꝫ pōt restituat amittam quam

absolūt vel alio mō satisfaciat si eam ſſtituere nō potest Hec ex Tho.xx ij.q.lxxiij.ar.i.t.ij.

Abelio dr̄h ñs publi

cū o ffiñ scri bēdi instā ad faciendā fidē alīs dī tabularius vt in.l.generali.C.ō ta bulariis scribis t ō multiplici ei⁹ no mine no.in.c.qñ cōtra de proba.

1 ¶Quis pōt facere aliquē tabellionē ꝛ.q pncepa t cui ipe cōmittit Jtez reges q nō cognoscūt superiorē t ciui tates q̄ hñt iura pncipis t Papa vt vult Inn.in.c.cū.P.ō fide instru.t Bar.l Lisamē.ff.de publi.iudi Idez dicō alios magistratuū⁹ seu vñis iuris dictionē hñtiū⁹ respectu iurisdictōis eoꝝ t ñ solū ꝑlati i regnib⁹ ſz ēt i spi ritualib⁹ de hoc vid pa.i.d.c.cū.P.

2 ¶Qz q̄rit an notarij ꝑstituti a tali bus possint vbiq; cōficere instrumēta ꝛ.ffs Pa.i.d.c.cū.P.q nō nisi in territorio ꝑstitūtis vñ creat⁹ ab ipe ratore nō ꝑficiet i terris Papē nec eōrio Qz bñ instrumēta ꝑfecta i ter ritorio illius q cui cōstituit valēt ēt eē territoziuz ffs cōem opinionem vti d.c.cum.P.no.Pa.

3 ¶Vtrū possint elici eē tabelliōes.vi de.ō. Clericus.viii.ſ.viii.

4 ¶Vtrū religiosus si in seculo fuerit possit tale offiū exercere ꝛ.q non ni si ō hereticos vt no.Jo.an.i.c.offiī de hereti.li.vi.dicit tñ Bul.i speculo q̄ vetera potent cōplere ſz non no va assumere.l.alienationes.ff.fami. her.t de iudeis.c.inde

5 ¶Vtrū tabellio privat⁹ si ꝑficiat in strumēta ō actu reprobato a iure.ꝛ. Pa.in.c.i.ō fide instru.q sic.l.iubemus.C.ō ss.san.ec glo.in.d.l.gene rali no.Spe.ii.de instruz editione

6 ¶Quā scias dz hēre.ꝛ. Bar.i.l.fi. C.ō tabula q̄ dz scire sūmā t similia q̄ pertinēt ad artē notarie alias ipsa bit sibi si tñ tenet esse doctor.Facit q no.Inno.in.c.cū i cāam ō elec.t iō pri tūr resumere vsum q̄ ō peritia ſſ dedit Facit.l.illicitas.ſ. sicuti.ff.ō offi.pref.no.Pa.in.d.c.i.

¶Que requiruntur ad validitatē instru 7 mentoꝝ.ꝛ.q.xiij.q̄ no.Pa.in.d.c.i.

Debet ponere Ihū invocatōnē no minis dñi Secūdo ānī dñi Tertio nomē ipatoris i terris sibi subiecti. vel regis vel pape q̄rto nomē ꝑsulis sed isō non tenetur q̄rto loci Sexto mēsē t die.Septimo ēdictio nē Octauo scrē facti. Nono tcstes. Decio signū cōsueti notarii Undeci mo q cōsecta coz̄ pribus legantur Duodecio q sit cōstitut⁹ notarius ab eo q hz pūtez Tertiodecio q appa reat q notari⁹ fuerit rogat⁹ Quarto decimo q talis notari⁹ sit habilis q̄ si cēt excōicat⁹ notorie vel suat⁹ pūte t hmōi nō valeret de qb⁹ osb⁹ vi de p cūdē Pa.in.d.c.i.ſ. si placet.

Acturnitas alqñ ē ac

tus ō tutis qñ ꝑgruo tpe tenetur Aliqñ vō ē nomē vicij Ehū Ere. Si ordinarij silēti culpa nō essz ꝑphēta nō vetasset ve nybi qz tacui. t est in genē ōpleri t est aliqn morta le peccatum qñ.i.non loqtur cū tūr loco t tpe puta tpe cōfessionis cone enonis instructiōis t hmōi necessario fidē vt in gl.xxv.di.ſ.alias aliqñ ve niale st qñ hō ñ loquitur cū ō berct tñ ſz nō ō necessitate. Aliqñ nulleꝝ. qñ expectatur loc⁹ t tp̄s ꝑgruus t ſz hoc intelligitur illꝫ.ij.xxi.vlt. Insta i ponite oportune ēbi gl.oportune qꝫ tñ ad eos qb⁹ placet. Importune qꝫ tñ ad eos qbus displicet vāmō in fu turo ꝓdesse possit. Sz qñ oio nō po terit ꝓdesse ſz sunt incorrigibiles sic

cessan.hi ecclie i dnd.nolite timi dare cessan.hi ecclie i dnd.nolite timi dare
cantib⁹ ⁊ dnib. vii.nisi sit plat⁹ p cantib⁹ ⁊ dnib. vii.nisi sit plat⁹ p
altos ne ⁊ cozrūpatur tñr tales tradef altos ne ⁊ cozrūpatur tñr tales tradef
sup.ic.de q̄ vide.ff. Consens.x.q.ij. sup.ic.de q̄ vide.ff. Consens.x.q.ij.

Aliam vel exactionē col lectā.ten q̄s vtz

Aliam vel exactionē col lectā.ten q̄s vtz

posſint ecclie sue subditos ponere ꝑ.et ex Ricar.i.ii.vi.xxxiij.q.iij ar. 1.colligo.q⁹ preceps sol⁹ pōt de nouo. ponere ꝑ boni cōis ꝓmotōe aut ꝫ ſſidē cōpellere ſubditos ſoluere ⁊ q̄ ſſidē cōpellere ſubditos ſoluere ⁊ q̄ tales facultates nō ſufficiūt tales facultates nō ſufficiūt ad hoc.ff.ꝫ publi.⁊ vec.l. vectigalia ad hoc.ff.ꝫ publi.⁊ vec.l. vectigalia Similē rex q̄ nō recognoscit ſuptō Similē rex q̄ nō recognoscit ſuptō rē vl̄ alt q̄ plerūq; iura ſpā. Mas rē vl̄ alt q̄ plerūq; iura ſpā. Mas nall⁹ niſi preceps tolus aut q̄ preſert nall⁹ niſi preceps tolus aut q̄ preſert pterit nra i peri pōt ſuper talijs.⁊ pterit nra i peri pōt ſuper talijs.⁊ exactionibus legis condere vel ꝑ exactionibus legis condere vel ꝑ legia concedere vt ꝑs.i.l.vnica.C.de legia concedere vt ꝑs.i.l.vnica.C.de vect.aut.⁊ l.i.semp.§.fi.ff.ꝫ iure imu vect.aut.⁊ l.i.semp.§.fi.ff.ꝫ iure imu nitatis .vñ alij.ij ſibi vſurpēt errant nitatis .vñ alij.ij ſibi vſurpēt errant vrꝑs in eo q̄ legit ⁊ no.in.c.p venerabilē q̄ fi.ſint legi.e.c.ſane.de ꝓuil. no. Bar.in.i.ſane ī ff.ff.ꝫ publi.iu di.⁊ in l.hoſtes.ff.ꝫ capti.⁊ i.l. ſi pu blicam⁹.ff.in oībus vectigalib⁹.ff de publi. Si ẽo talie nō ſint ad vtilitatē boni cōis nō pōt⁹ eas ponere.⁊ ſi im ponit ſubditi non tenēt⁹ ei obedire. Alij aūt alij a ꝑlatis nō poſſunt ꝫ no ua talia ponere ſicta ſub ditione niſi per legē vl̄ ſenatuſconſultū.vel ꝑſtitutō nē ꝓncipis eis cōcedat d.l. vnica vl̄ p cōceſſionē a principe ex eā ⁊ ſpāliter ipetrati.l.vnica.C.ꝫ ſupindicto.li.x. no.Archi.l.c.ſi qs romperas.xxiij. q.iij.⁊ qꝫ legit ⁊ no.l.c.Innouam⁹ ꝫ cōſi.vl̄ per ꝑſuetudinē tñtūm nō per violētiā ſed ſpōte approbatā ab oīb⁹ cōiter.C.ꝫ canone lar.titulo⁹.l.pce pti.⁊.C.ꝫ auro coronario.l.vna.in.fi. li.x.⁊ q̄ ſit talis ꝑſuetudo ꝫ cui⁹ initio nō extat memoria. vt i.c.ſup q̄bus dā de verbo.ſig.⁊ vide qꝫ no.Bar. in.d.§.in oībus vectigalib⁹ alij ſi exi gant tenent ad reſtitutionē illius a quibus extorſerūt ſi ſciūt vel eoꝝ hēre dibus aut ſi neſciūt pauperib⁹ vel ad bonū cōe Fm Tho.i epiſtola ad quā dā ducissam limitat hoc Pa.in.c. p uenit de inmu.eccliā. verū q̄ ſponūt ꝓ publica vtilitate aut ꝓ alio reſpec tu ſꝫ ſi ſponūt ꝓ neceſſitate ipſi⁹ cauta tio licite faciunt.

¶ Sed q̄ dicitur ad vtilitatē boni cōis talie.&.ꝫ Ricar.vbi.ꝫ.q⁹ aliq̄ 1
directe puta q̄ ſponūt ꝓ defenſiōe fidei vel regni vel ꝓ refectione pōtiū viarū ⁊ huiuſmōi dicitur directe. et puta q̄ ea⁹ ff vl̄ filij ē captiū⁹ vel aliqua terra eſt ſibi capta ⁊ rex impo nit talia vt recuper⁹ q̄ ſic fūdāt i bo nū ſubditoꝝ q⁹ reddit rex magis po tēt vl̄ maritat filiā ⁊ huiſmōi addit rō ricar.vbi.ꝫ.q⁹ negocio expedito ſi fa cultates regio ſupabūdant ⁊ aliq̄ cōi tas nimis grauāt q⁹ ꝺꝫ ei ſubuenire ſicut facit caput mēbris Dicit ēt idē Ri.in quolibꝫ.xij.q.xxviij.q⁹ ꝫ nō ꝺ beat ſubditos taliare q̄ſ facultates ſue ſufficiāt tamē non eſt dicendū fa cultates ſufficere quādo nō poteſt ſe defendere vel cōe bonum ꝓmouere niſi ita ꝺpauperet ſe q⁹ nihil ſibi re maneat in theſauro quo ſe iuuaſ poſ ſet ſi iterum.ſ.breue tēpus ab aduerſarijs inualerentur maxime ſi multos hꝫ ſiſdiatores Tali.n. regi neceſſarij⁹ eſt theſaur⁹ q⁹ aduerſarij hoc ſcientes magis eū timēt ⁊ magis pacifice viuit ⁊ poſſidet regnū ꝫ melius eſſet the ſaurizare amorem hominū ſubdito rū q̄ argentū vel aurū.

¶ Utrū domini qui auferunt a ſub 2
ditis vſurarum quem hñt in aliquo nemore ⁊ huiuſmodi teneantur reſti tuere.&.Fm Rodo.q⁹ tenentur ad re ſtitutionem: niſi ſint tales ſubditi qua ſi ſerui.ita q⁹ nihil hñt ꝓpꝛium ſed ipſum vſuarium habent quaſi ꝓ pe culio ita quod dominus ad libitum poſſit reuocare Similiter alij q̄ vſur pant ipſum tenentur eio nō ꝺñis.

3 ¶ Quid de prelatis qui ꝓ eo q⁹ ali quid ſpēderūt legato vel alijs malo ribus exigunt plusq̄ expenderunt a ſubditis.&.q⁹ tenentur extorta reſti tuere ⁊ tandiudem de ſuo Pauperi rib⁹ erogare ⁊ ſi ſuperior cui quere la de hoc ſit fuerit negligens canoni ce ſubiaceat vltiō.c.quia pleriq⁹ ō immu.eccleſiarum.

4 ¶ Quid de deputatis ad talias diui dendas qui vnum magis grauant ⁊ alterum magis alleuāt.&.tenentur ad reſtitutionē aggrauato in q̄tū pl⁹ aggrauauerūt vide.ē.reſtamus.d.in ver.ledens.§.iij.

5 ¶ Utrū occultantes bona ſua ne ta lientur Fm ſuas facultates teneant &.q⁹ ſi talia eſt iuſta tenētur illis q⁹ pp hoc fuerūt magis grauati. Si vero nullus fuit pp hoc magis grauatus ſꝫ ꝺñs nim⁹ hūe licet tenēt ipſi ꝺño ni ſi forte aliq̄ fuiſſent iuſte ab eo gra uati q⁹ poſſent cōpēſare Si vero ta lia ē iuſta nō tenēt⁹ q⁹ poſſit occul tare licite Idē ꝺc q̄ſ taba ē indeter minata puta deputant alig vt exigit quātū poſſunt ꝫ facultates ſubditoꝝ nō tenent ſe ꝓpalare nec ſimiliter te nentur reſtituere exactores q aliquos alleuiāt ꝫ peccāt mortaliter ar.c.pri mū.xxij.q.i.quia ex hoc nullus gra uat niſi eſſet neceſſe ſepius reuerare q⁹ nunc teneret ad reſtitutōnē aggra uatoꝝ exactores qui contra ꝑcē nam aliquos alleuiauerunt concor. Bal.n.reſti.

6 ¶ Utrū poſſit alicui concedi immu nitas taliarum.&.Pa in.c.peruenit ō imu.ec.q⁹ a ꝓncipe ⁊ ex ꝓꝓio mo tu ſic ꝫ ad hoc nō niſi penal i pri uilegio clauſula nō obſtāte.l.ſi.C.ſi ꝺ ino vel pu.vtil.q⁹ cū ſit ꝺ publicam vtilitatē ꝫ oportet fiat mētō de ea vt no.bar.l.i.vacatio.C.de ōeurio.⁊ i d.l.ſi.⁊ facit.c.ex pte de capel.mo.ab i ferioꝝ aut⁹ alijs pōt cōcedi ſꝫ cōi tas nō ꝺz grauari ſed minuetur pua ſi ꝺabātur cēū ⁊ vnus exiſtit qui da bat⁹ decē ꝫ non preſtabit cōmunitas niſi.lxxx.aliter i preiudiciū cōitatis cōcedere nō pōt ſimiliter ꝑlati iſerio res ⁊ cōitates pōſſ ꝓcedere non ſuis ſubditis ꝓmunitatē hōc ꝫ ſi habeāt iu ra ſperij vt veniāt ad habitūdū i eoꝝ territ⁹ ſicut ſit q̄ndā mediocris docto ribus ⁊ hmōi ꝫ nō ꝫ ſubditis niſi in preiudiciū ſolū concedentis.

¶ Quid ergo de militib⁹ cōitatib⁹ 7
ꝺñis ⁊ hmōi qui q̄ndā talias ſponūt ad libertū ſuū nūc pl⁹ nūc min⁹ exigē tes.&.ꝫ ho.q⁹ fures ſunt ⁊ latrones nec ꝫ locum conſuedo vbīcū vio lentia eſt introducta.

¶ Quid de ſponēnib⁹ talias ſup reb⁹ 8
eccle ⁊ ꝑſonaꝝ eccleſiaſticarū.&.q⁹ tenētur reſtituere niſi in caſib⁹ ꝓceſſo re de quib⁹.ē. Immunitas.§.xxxvi. cū ſeptem.§.ſequentibus

¶ Utrū ꝑ ſtatutū poſſet fieri vt licite 9
aliq̄ certum daret ꝺñō.&.q⁹ ſic ꝫ Ho.ſi fiat ō ꝑſenſu tpoꝝ ſubditoꝝ mꝫ to magis exculāt ꝺñi ſi a principio ē tale talia ꝓuenerūt libe ſi ex violentia

¶ Utrū ereuſent ꝺñi qui tales ꝑſue 10
tudinem inenerunt q⁹ cogunt a ſub ditis de mobilibus bonis ipſoꝝ q̄ tum volunt ⁊ quādo volunt.&.Ro donēū q⁹ ſi certum eſt q⁹ ab initio ſit tale onus impoſitū ſine fraude ⁊ ma litia ſic poſſunt tolleraſi. Si vero nō eſt certum aut credant veriſimiliter q⁹ nō ſit ab initiō legitime ipoſitū ſic ēnētur reſtituere Jn dubio tñ ex q̄ ab

ecclia colleriť ſi ech eſt abſolutio ſ nc
gñda ſimpli. Z ei voluntaſe ptāda

Antum eſt victio tarant
ia ſolū reſpec
tu eop qb⁹ iuuenit r ecclūdēs r
tacite negāt reſpectu aliop vbi gra
dus eligēdi ſpectat ad canonicos niſi
in nīi reſpectu canonicop ponit reſpe
ctu aliop nogat vt ext. tit. c. cū eccle
ſia de ſi poſt. r propte.

emperantia Elide Sobri
etas.

Emere facit q ſcienter
actū ſibi iure p
bibuit ſub colore fraudulēto ſa
cit. e. p venerabilē in ẏbo videbaſ q
filij ſint legitimi. r p Pan. i cle. i. de
ſepul. r ar. optimā i. c. auaritie ſ elec.
li. vi. no. Se ibidem qđ not. bene p
vulpitionibus penalib⁹.

emeritas eſt auda
cia in ma
leficio. l. iubemꝰ. C. de ſa. ſan. eccle.
no. Car. de ſigni. tri. cle. i.

empus anni qñ requi
ratur coplenū vl
ſufficit ieptum. ſ. Pa. i. c. ad
nfaz de regula. q. i dubio iuris tenē
dū eſt q in dignitatib⁹ fauoz ꝓſidera
tur. Et ió ſnus ieptꝰ bētur p cōple
to. r ita tr gl. in. d. c. Sz falluſ i ep̄atu
vbi eſt ſpāle q ſit cōpletꝰ. In regule
obſeruatōe ehi ē grauitas r labor. r
ſic oduīt ió cōpletus exigit. ar. c. q. i
inſulis ſ regula. r ſic intelligit. xx. q. i.
ſi i ſilber. r in. c. ſignificauit ſ regula.
Regularit ẏo oz ē cōpletꝰ: niſi ali
ud iure caueat. vt no. Archi. i. c. ſi an
nō q̄ndecimū de iudi. li. vi. de q̄ vi
de. ſ. Eras p tonī. Hora eſt. xviij. po
dei Pūcmo ē q̄rta pars hor. Mo
mentū eſt ō cima pars puncti Fz Jo.
an. in. d. c. ſ cū poſ. r ſic. xxxv. momē
tis hora conſtat.

ergiuerſator
ē q in tonī a lite recedit. ij. q.
iij. ſ. notandū. ij. vide. ſ. Accuſatus. ſ.
viij. qđ nō pōt tergiuerſatione celari
vſ notorū in. c. tua ſ coha. clc. r mu.

emptare propie eſt
peremptōē
nī ſūtere ſ eo q temptat Fz
Tho. ſa. ſe. q. lxxxxv.

¶ Quō tēptat qs deū. ſ. duob⁹ mo
dis. l. ſ bia r facīs ẏbio qñ deo i oīō
ne colloqr: r petit ea intēcōe vt ex
ploret dei ſcientiā aut pōtem ſeu vo
luntatē r ide exprimētū ſūmat. Factis
ẏo tēptat deū: qñ p ea q facit inten
dit exprimētū ſumere diuine ptātis ſa
pientie vel pietatis: ſed q̄ſi interpretati
ue deū tēptat q r ſi nō mēdat experi
mentū ſumere ſ deo aliqd tñ petit: vl
facit ad nihil aliud niſi ad ꝓbādū de
um. Nō verū ē qñ ſine neceſſitate vl
vtilitate hoc facit qz in neceſſitate vl
p vtilitate quīdo qs ſe cōmittit deo
in ſuis orōnib⁹ aut factis nō ē tēptare
deum ſicut. ij. Pali. xx. Cū ignoramus
qđ agere debeamus ad te ſunt oculi
nſi. Et ió dicit gl. Eſaie. liij. deū tē
ptat q hūo qđ faciat ſine rōe cōmit
tit ſe periculo experiēdi vtrū liberari
poſſit a deo.

¶ Vtrū tēptare deū ſit peccatū. ſ. q
ſic qr̄ ſupponit ignorātiā r dubiū de
diuina ꝓfectōe. Nullus enī ꝓſumit tē
ptare eū de cui⁹ excellētia ē certus: r
cū tēptare iſto mō ꝓtineat ad dei irre
uerentiā opponit directe religiōi. Et
ſic eſt graue peccatū: min⁹ tñ q̄ ſuꝑ
ſtitio. qz tēptans ꝓteſtat tātū dubitare
nē ẏbo vel facto ſz ſuꝑſtitioſus ꝓteſta
tur errorē facto. vt p⁹. ſ. Superſtitio.
ſ. i. Si vero experimentum quis ſu
mat de pertinentib⁹ ad dei perfectio
nē ſolū vt alios demōſtret. hoc nō eſt
tēptare deū: ſi ſubeſt neceſſitas iuſta
vel ꝓ utilitas r alia q̄ ad hoc cōcur
rere debent ſicut ap̄ſ penetrit i noie
xp̄i facere ſigna act. iij. vt infidelibus
inoteſceret virtus xp̄i. Jez no. q⁹ du
plicit qs petit ſignū a deo. Prio ex
plorādo dei pōtē. aut dicti ei⁹ veritatē
r hoc eſt tēptare deū. Secundo vt in
ſtruat qd ſit circa aliqđ faciū placitū
deo. r hoc nō pertinet ad dei tēptatio
nez: qñ tale qđ per ſacram ſcripturā
nō eſt reuelatum aut per ſanctos ſeu
per eccleſiam.

Eſtamentū eſt vo
luntas
quis vult poſt mortem fieri cū here
dis inſtitutione. vt habetur in. l. i. iun
cta gl. ff. de teſtamen. vnde bene dicit
iuſta ſententia: qz ſi eſt iniuſta puta vult
erheredare filiū ſine cā nō eſt ſeruā
da. xxij. q. ij. ſi qs. Aut ſi ꝓcipiat co
pus ſuum factari in mare. ff. de cōdi
tio. inſtitu. l. quidā ſuo teſtamento. vel
ẏ bonos mores aut pietatē aut vere
cōditōnes. ff. de cōdi. inſti. r
l. filius ibidē. Jtē oz q⁹ inſtituat hereſ
qz ſine eius inſtitutiōe non erit teſtū
vſ. in. de lega. ſ. añ heredis. Et ſic dif
fert a codicillo. qz p codicillū nō pōt
vari hereditas vel adumi. inſti. de co
dicil. ſ. codicillis.

¶ Quis pōt facere teſtū. ſ. q qđ q
nō prohibetur. r qui phibēt. ſ. q. xvi
ti. genera pſonarū. Prio furioſus
ſeu mētecapt⁹ q nō ẏs lucida iterual
la. c. ſi. de teſta. l. furioſū. C. q teſta. fa.
nō po. Sēo ſurdus r mut⁹ a natiui
tate ſecus a caſu. r ſcit ſcribere. l. oſ
ſeretis. C. q te pa. nō po. Tertio nō va
lēs articulate loqui. ita vt nō poſſit ex
primere nomē heredis nec ſcribere.
l. iubemus. C. eo. ti. Quarto ipubes i
fl. q⁹ nō eſt p. ſa. teſta. ſ. preterea.
Quito ſimiliamibus ad. de caſtrēſi pe
culio vel q̄ſi vt in. c. i⁹ de ſepul. li⁹. vi.
r. l. pe. C. q te. fa. non po. qđ limita vt
ff. Religioſ. ſ. loc. Sexto pōna cui ē
interdicta a iudice bonoz adminiſtratio
l. cui. ff. eo. ti. Sz teſtū añ factū va
let vt ibi ſeptimo damnat⁹ ad me
talē vel ciuilē. vt ſit ꝓportan ēt
ti naturalē. ff. eo. ti. l.
ſi fugit de manu iudicū. vt. ff. eo. ti. l.
eius r qđ ibi no. r l. q vido ſuppticio
r ibi Bar. ff. de penis r damnati ad p
petuū carcerē. l. ij. ff. de paulū iudicijs
Secus ſi eēt dānatus ad penā ſeruo
rē. octauo manifeſt⁹ vſurari⁹ niſi ꝓſtet
bus cautionē Fz formā. c. ẏ ẏ ó vſu.
li. vi. Nono ercōicat⁹ fm aliq̄s opi
nionē quā ſegtur gl. in. c. decernim⁹ ó
ſen. ercō. li. vi. Sed ẏ rius cōiter tñr.
Decimo Furs. xiij. q. ij. illō r. l. filiꝰ. ff.
eo. ti. Undecio gliber religioſus q ꝓ
fiteatur tria vota ſub alia vt i. c. ii. ó re
ſta. xii. q. ii. nō vicaris. Secus de alijs
vt ſunt heremite r huiuſmōi. xviij. q.
vlti. ſ. eẓ paul⁹. Duodecio hereticꝰ.
ff. eo. ti. l. cū fm leges ó here. li. vi. Tertio
decimo dubi⁹ ó ſtatu ſuo. ſ. an ſit i ea
ſtatu i q̄ teſtari poſſit vel nc. l. de ſtatu.
ff. eo. ti. Exemplū captus a latrōnib⁹
dubitat an ſit ſeruus vel liber. vt in. l.
i. in pn̄. ff. de te. iij. Quartodecimo
obſides intellige de aliis xp̄ianis apō
infideles datis. aut de illis qui erant
captiui populi romani. nō aūt de ob
ſidibus qui dantur ab vna ciuitate ad
aliam vt legitur. r no. in. l. obſides. ff.
eo. ti. Quintodecimo dānatus ob car
men famoſum ſeu libellum in iniuriā
alterius. qz eā infamis efficitur. vt in
l. ſi cui. ſ. ſi quis ob carmen. ff. eo. ti.
Bar. tamen ibidem. r cōiter tenetur
q ex alia cauſa infames nō ꝓhibē
tur teſtari. Sextodecimo reus criminū

nis leſe maieſtatis.l.q̃ſtio.C.ad.l.iul. pmā.vi.q.i.§.vez.Decloleptio q̃ ē ap̃ hoſtes capiū.l.ei°.ff.eo.n. Intelligē iſtō de hoſtib° romani ipij. Decloſ ocauo virorū carlo lamie. bodie nī teſtat dūmō fuer qȝ no.i.l.hac ꝑſul tiſſima.C.qui te.fa.po.q̃ iſte iſta ſȝ an ge.arc.iſti.g.ſtē pōa.teſta.§.ecc'ꝑmo q̃ ſine.vi.teſtes ⁊ notari° vel alī° loco notarij ipſīr ad hoc vocat°ſo q̃ pre dictoꝝ coīs ſe aduocet ⁊ mādet q̃ vſq teſtari ſine ſcripꝯ teſto q̃ i ꝓncipio teſtamēti ⁊ oīs legata ſua iſtituāno hef dīſtui.q̃ oīde faciat legata ⁊ fideicō miſſa.⁊.q̃ notarij manu oīa ſcribant i pūt teſtō.et.q̃ pōſent teſtes ſe ſub ſcripſit ⁊ ꝛ tabellio.vij.q̃ tā a teſtibus q̃ a tabellōe vl'ab illo alio teſte loco tabellōis poſito ſigillentur ita q̃ ſit v ūi ſigilla.viij.q̃ de his oīb° notarī° fa ciat mētionē ſallit hoc ſȝ bal.ibidē ni ſi teſtes iter lībos q̃ tūc ſufficiūt duo teſtes Hoc idē fuādū ē i codicillis ceꝛ vt i.d.l.hac ꝑſultiſſima Declono no q̃ cardinales ſequunt ē hoſtis vel p cuſit aut cepit vel ſoci° ſuerit aut fieri mādauerit aut ꝑſilū vel auxilium de derit vl'fauorē vl' ratiꝫ hūt nec talis ex teſtō aliuꝫ aliq̃d capere p̄t nec ex ſucceſſiōe.c.ſcluſis de pēnis li.vi.

2 ¶ Vtrū p̄ſati q̃ teſtiū ñ poſſūt facere poſſint diſponere i pias cās.§.q̃ ñ p̄ mi nec q̃ri ſimplr nec q̃ti niſi ō pe cauſo caſtrēſi vl'q̃ſi ſm Bal.i.l.i.C.de ſa.ſā.ec.⁊ no.i.d.c.lȝ nec ſcripti nec ſe pmi nec octaui ſimplr ſm Barto. ⁊ idē dicit ō q̃ libet poſſedēre i mortali Sȝ Pa.i glica ō teſta.i hoc vltio tȝ Innō ⁊ bñ q̃ eccliā ſcapit oblatiōes publicoꝝ petiōꝝ: niſi vbi ſp'ill.phi bē vt p̄ i gl.i.c. oblatiōes.lxxx.di. Ergo ſortius elemoſynas nec.x. nec xi.nec.xii.nec.xvii. ſed.xiij. eſt dubiū iter doc. Sȝ tenē cū Pa.vbi ſ.q̃ p̄ alīs ꝺr ſic ēt ſi loq nō p̄ſēti ſignis ānuit. Et ñ p̄ōt Bal.i.l.i.C.de ſa.ſan.ec.creſpūt ō q̃dā aduocato q̃ ñ valens log iter rogatus ſi volebat q̃ tēt dare ſ.q̃ alīa ſua pauperibus aperet librū in ſignum: ipſe aperuit.⁊ q̃ va let affirmat.

¶ Teſtiū quot ſūt ſpēs.§. due: vna 5
ex teſtiū nūcupatiui ⁊ ſine ſcriptis ⁊ ē illud i q̃ teſtatoris ⁊ heredis ⁊ lega tarioꝝ noīa ⁊ oīa q̃ in eo ꝓtinent coꝛ ram teſtib° nūcupant.i.manifeſtant.⁊ dr ſine ſcripꝯ.i.ſubſcriptiōe teſtiū ⁊ alijs ſolēnitatib° q̃ requīr in teſtamento in ſcriptis ſcō ō q̃ i.l.hac ꝑſultiſſima.C. de teſtamēt. Et ēt q̃ ſine oī ſcriptura ſide facta p̄t q̃ teſtari nūcupatiue: dū mō coꝛā teſtib° ⁊ ꝑdictiōe legitis nūcupet heredē ⁊ ſuā expheet voluntatē. Inſti.ō teſta.§.ſi.tō ſi quis nō hȝ notariū aduocet legitimū numerū te ſtiū ⁊ expheet nomē heredis ⁊ alia i ſtitutiōes ⁊ legata ⁊ roget eos vt ſint teſtes ⁊ valebit aliud vī teſtiū i ſcripꝯ ⁊ iſtō pōt facere q̃ q̃ ñ vult° q̃ teſtet vl'aliqs ſciat ſuā diſpoſitionē Et ñ re gnit multa ō ſba vt in.l.iubem°.C.ō teſta.⁊.d.l.hac ꝑſultiſſima ⁊ niſi q̃ ſit bñ doct° facilr errabit ipſe ꝑdēdo Jō habeat aliquē doctorē ꝓ ꝑſilio q̃ vult eū facere de quo q̃ nō eſt in vſu omitto vt dixi Ediuerte ēt q̃ q̃ ꝓ re liquere ſic dicēdo coꝛā notario ⁊ te ſtib° Et ſolo q̃ heres me° faciat i oīb° ⁊ p oīa put cōtinet i q̃dā mea cedu la ſcripta manu mea q̃ ē apud talē re ligioſū ⁊ valebit ſȝ Alex.ō Imo.i.l. ſtipulatōnū.§.illō.ff.ō.v.ob.⁊ bar.i.l ſi ita ſcripſero.ff.ō ꝑdi.⁊ tōmō.⁊ pau lū ō caſtro in.d.§.illō ⁊ bal.i.l.capta roꝛſal i.q.v.C.ō teſta.mili. Jo.ō imo. i.l.illa inſtitutio.ff.ō hȝ.iſti.⁊ i.c.cū ubi ō teſta. Rō q̃ lȝ i teſtamēto nūcupa tiuo ō̄cēt palā nūcupari q̃ fiūt vta teſtib° erudiātur.l.hſdes palā i ꝓn cipio.ff.de teſta.⁊ in.l. iubem°.C.eo. q̃ paria ſūt iplicue ⁊ explicite expri mere d.§.illō ⁊.d.l.ſi ita ſcripto Jō valet Sȝ videat q̃ ſic vult q̃ talr ſit a ſua cognoſcat vt nō ſit dubiū de ea q̃ alr ēet periculoſū Sȝ nō valeret inſtitutio heredi ſi diceret inſtituo hef dē illā cui° noīa ē i q̃dā mea cedula apō talē ſm Bar.i.d.l.ſi ita ſcripſero q̃ ſegr Bal.⁊ ang.ibidem

4 ¶ Quot teſtes regrīr in teſtō.§.q̃ vti.legitimi ⁊ q̃ ſint rogati vnō ſi te ſtiū ſine ſcriptis hēat min° ℔.vii.vel ſi ſūt.vii.nō tū rogati non vȝ.l.here des palam.§.pe.ff.de teſta.fallit hoc in teſtō eccl vbi ſūt neceſſarii.viij.In teſtamēto ruſtici i rure facti vbi plu res nō pūt inueniri ſufficiūt.v.In te ſtamēto facto iter liberos ſiſr ſufficiūt duo ſȝ Bal.i.l.hac ꝑſultiſſima. C.q te.fa.po.in teſtō facto in pīria i patrie ꝑcib° ſibi poꝛrect vt audiat ſufficit vn°.an āt notari° cōputeſ ꝓ vno vicēdū q̃ ſic ſed cauti° ē q̃ pur ba.q̃ñ ⁊ in.d.l.hac cōſultiſſima.⁊.l. oiuȝ.C.de teſta.In teſtō militis i ex ercitu ſufficiūt duo teſtes ⁊ in bello.p vt voluit.l.militeꝫ.C.de mili.teſtō.

5 ¶ Sȝ nūqd in foro aie valeat teſtiū factū coꝛā duob° teſtib° ſolū.§. Pa. in.c.cuȝ eccs de teſta.tȝ q̃ i diſpoſitio ad pias cās ⁊ i hoc cōſuet ꝑcor.doc. In alijs ad nō pias cās Pa.tȝ q̃ vl tra duos teſtes regrīr pūta ſacerdo tis pochialis vel loci° duo alij te ſtes aluer ñ valeat nec regrīr q̃ ſint rogati vel q̃ ſint maſculi oēs.quidaȝ tenēt idiſtincte q̃ valeat coꝛā duobus ſȝ ego dico q̃ ſi ñ ſubeſt ſuſpitio frau dis valeat q̃ ceſſat rō legis ſi vō ſit ſuſpitio fraudis dico regri ſolēnitatē iuris ciuilis ⁊ ad.c.cū eccs ⁊.c.relatū el.i.eo.ti.dico q̃ habēt locū in terris eccliē.vt pȝ ex coꝛ ſubſcriptione.

¶ Sed q̃ nō poſſūt eſſe teſtes i teſta 6
mēto.§.q̃ oēs q̃ pro teſtib° repto bā tur aiunt vt ſ teſtes. Jtē in teſtamento ſpāter nō pōt eſſe mulier.ff.de teſta mēt.l.q teſtō.§.mulier. Jtē hermofro dītus in q̃ pualēt mulieb:ia.l. q̃ſt.ff. de ſta.ho.mē tlle cui hoc eſt interdictū p ſtatutū vl'a iudice. Jtem ſeruus Jtē oīs qui habȝ in p̄āte heredē ſicut pr anus ⁊ ſimiles p̄bāntur hec inſti.de te. §.teſtes.⁊.§.ſequēti. Jtez q̃ nō eſt teſti capax ſicut ſpuri° teſtatoris. Heretī cus dānatus ad metallū.⁊ fiſco. Jtez eos dānatus ad metallū.⁊ iteſtabiles iubent q̃ leges ꝓbo ⁊ iteſtabiles ſunt ō crie famoſo dānati ⁊ mu liebria paſſi.ff.de teſta.l.ob carmē. Jtē legatari° nō pōt eē niſi quo ad q̃nēȝ verſūm inter heredem ⁊ extraneȝ Inſti.de teſta.§.legatarius Sed quo ad factum ſuum inter ſe ⁊ heredem non poteſt.

¶ Ex quo cās teſtiū dr nullū.§.q̃ 7
loquēdo de teſtō nuncupatiuo ⁊ ſine ſcriptis ex q̃ttuoꝛ. Primo ſi teſtatoꝛ nō erat habilis ad teſtāi. Secundo ſi in ſtituit heredē nō capacē vel nullū iſti tuit heredē. Tertio ſi p̄teriit tū natū quem inſtituere vel erheredare de buit. Quarto ſi non ſit legitimus nu merus teſtium legitimoꝝ ⁊ roga toꝝ.

¶ Quando teſtiū tenet.ſed tamen ir § 8
ritatur ⁊ rumpitur.§. q̃ ex.vij. cau ſis. Primo quando teſtatoꝛ non pre uidit de poſthumo.qui poſt teſtamen tum eſt natus.ſi tamen idem poſthu mus moreretur ante mortē teſtato ris teſtiū non rumpitur quo ad effe ctum.ideȝ dic de quaſi poſthumo.vt eſt arrogatus.vt ille qui tempore te ſtamenti non erat ſuus. Sed tempo re mortis ſic. Jtē q̃ñ cāȝ exh̄ datoꝛis

ſpondat heres ei⁹ ep̃lat reſcindi
Jnſi ſi teſtator puer capitio vmina
none nisi aut ſit ciuis romanꝰ vel
latinus Jnſi ꝙ ſua teſtiõ reuocatoꝛ
patris Jnſi ſi pater nõ adiuit hereda
tatẽ vel ab adiri decessit vl Jdiota fu
qua illiteratꝰ erat defecit t filia de qua
alt. gbꝰ melius tenet ꝙ tota.

9 ¶ Adimi legata facta in teſtõ nõ vl
irritido debẽt. ſ. ꝙ ſi teſtiõ ẽ irritũ
et preteritione ſi nati vel rumpitur
et pterito de poſtumoꝛ vel ꝙ ſi poſt
huoꝛ vl ſimiliꝫ ꝙ ſuas oppoſita q
rela de inofficioſo vl ꝛ tabulas ſic le
gata debẽt ſi inſtituto nõ teneat. C.
de liberis pterit. nec ex eo. ſimilr die
ſi teſtiõ nichil ex talia ei vt puta. Al. ſi
ſtichꝰ. B. t inſtituit caſẽ. B. C. mori
tur. B. teſtator. A. facit aliõ teſtiõ di
cẽdo ꝙ: heredes hẽre volui t habere
non poſſuꝫ Tu. D. eſto heres L. ſ. n.
L. rumpit ꝙnã ad inſtitutionẽ tñ lega
ta debẽtur Si ẽo teſtiõ ſit nullũ pu
ta ꝙ inſtituit heredẽ ñ capacẽ vl nul
li ꝙ: nõ fuerit teſtea debiti tunc an
debẽt legata ẽ differentia iter voc.
t dic vt. ff. heres. §. r.

10 ¶ Quid ñ teſtiõ ſit cũ clauſula i ſi
ne ꝙ ſi nõ valet iure teſti valeat iure
codicillorũ ſaltẽ vl iure cuiuſcũq; al
terius vltic voluntatis valere voluit t
tenet. ff. ꝙ ſi teſtiõ paratꝰ ẽfectũ vel
turis ꝓpugnatũ i hiis ꝙ ſũt ẽ ſbſtãtia
eius nichil facit hec clauſula niſi teſte
tur iter liberos ꝛ cõez optiõem Si
ẽo paratꝰ ẽfectũ ſolẽnitatẽ ẽbere pter
miſſe ſic valebit iure codicillorꝫ. C. ẽ
codicillis. l. fi. oẽmõ ſolẽnitas ſufficit
cuo codicillo ſit appoſita. ſ. v. teſtel ls
non rogati t ſic legata in eo relicta
debẽtur Jnſti. de codicillis in pri. Et
inſtitutio ꝙ i eo erat ſcripta ls vtrecta
videat tñ i cãa fideicõmiſſi ꝓcurik
Liccuola. ff. ad trc. Et liõ ab inſtituto

venientes accipiẽt hereditatẽ t ꝙſi re
gati videant reſtituere tenent inſtitu
to per fideicommiſſũ ar. C. de fideic
cõmiſſis. l. eſi quis ff tuno.

¶ Utrũ vltimũ teſtiõ ſemper valeat 11
ſ. ff. glo. i. c. ls de ꝓbã. li. vi. ꝙ ſic alle
gat capitulũ vltima voluntas. xxj. q. ij. ff.
de le. i. l. ſi mihi enim ſi de primo nõ
facta: mẽtionẽ Hallit in vuob⁹ caſib⁹
Primus in teſtõ facto inter liberos
C. de teſta. aut. hoc inter liberos. Se
cũdo cũ ipſe teſtatoꝛ ſibi legẽ idixit
ez ſi fecero aliõ teſtiõ nõ valeat nũ
de alio fecero mentionẽ tũc oz facta
mẽtionẽ aliter nõ valeret vltimũ. ff. ꝛ
le. iii. l. ſi quis Jtez ſi fm teſtiõ fit ſub
cõditione q̃ eſt de ꝓterito vl ꝓñi pu
ta inſtituo heredẽ ticiũ ſi ſempronius
eſt vel fuit conſul tũc ſi cõditio fuit vl
eſt vꝛa rũpit primũ. Si vo nõ ẽ vera ñ
rumpitur. Si vero teſtiõ ſit ſub con
ditiõe futura tũc ſi cõditio eſt poſſibi
lis etiam ſi non adueniat rumpit pri
mũ teſtiõ Similter ſi conditio ſit im
poſſibilis hẽtur ꝓ nõ adiecta t rum
pit primum teſtiõ vt hẽs in. l. cum in
ſo teſtõ. ff. de inſtituto. ru. pe.

¶ Que pena nõ implẽtis voluntatez 12
defuncti. ſ. ꝙ ant ẽ heres extraneus
t ſic perdit totã hereditatẽ ẽ voto. C.
licet. xi. q. i. ſilueſter de teſta. c. ſi here
des. Si vo hꝛes ẽ filiꝰ tũc ſi hꝛditaꝛ
ẽ diuiſibilis amittet ſolũ reſeruata ſi
bi legitia. C. ẽ fideicõmiſ. auten. hoc
amplꝰ. Si aũt eſt idiuiſibilis puta q;
ducatꝰ: regnũ t hmõi ſic totã pdet.
d. c. ls in fi. t hec ſtelligo in diſpoſiꝯ
i teſtõ q̃ ipſo iure hꝛſit auctoritatez vt
ſũt legata t ſubſtitutiões t hmõi. Jn
aliſo aũt neceſſario hꝛs ſeruare non
tenek vt ſi ꝓcipiat filiſo ꝙ ſtent ſimk
vſq; ad tale tꝑs vel ꝙ nubat tali vel
nõ nubat tali t huiuſmodi Sed ſi te
ſtatoꝛ vult i hmõi hꝛdez obligat eſſi

cacter adiciat penã heredẽ damnã
do ni legato ꝓlando cã pene puta pe
tat heres mẽ⁹ pata. c. tuto ſi tale qd
nõ fecerit te. q; ſic tenebit tale lega
tũ vltimõ qõ ꝓcipit nõ ſit impoſſibile
vl turpe ẽ legeꝫ Jnſti. de lega. §. pe
ne quoq;.

13 ¶ Cum⁹ exꝑtia ſeruus fugitiꝰ le 13
gat⁹ ſit ãrẽd⁹. ff. Pa. in. c. indicãte
de teſta. glo. in. l. cum ſeruus. ff. de le.
Legiſgat ſuoꝛ ꝓpa Primũ teſti. t ſi
tũc erat in fuga ſic exꝑtus heredis
Jntelligo ſi longe abſens erat ſic t ẽ
alia re legata vicinus vt in. l. cũ reo.
ff. de le. i. Dec⁹ ſi ꝓprie Secũdũ tẽ
puꝯ poſt teſtiõ t ante mortẽ teſtatoꝛis
t ſi tũc fugit exꝑtus legatarij Tertiũ
Poſt ꝛmoꝛtẽ teſtatoꝛis t ante adĩtã he
reditatẽ ẽ t ſi tũc fugit culpa heredis
ſic tenet ad eſtimatiõnẽ heres ſi ſine
culpa nõ tenetur niſi ꝓueniat ad eiꝰ
manus Et ideꝫ dic in ãrio tpe. ſ. pꝰ
aditaꝫ hereditatẽ Nõ ꝙ ſtẽ heꝛs li
berat interim rei relicte intellige qñ
res debet in ſpẽ nõ in genere vel i ẽs
tunc. l. ꝙ te mihi. ff. ſi cer. pe. ſic t in
fuga fui ſine ſua culpa liberat⁹ Sed
i ꝓio caſu eſ teſtatoꝛ ſic voluiſſe.

14 ¶ De detractiõe falcidie trebellia 14
nice t legitime Dicõ. ſ. Legitia t ſic
diuide hereditatẽ in. xii. vncias t qui
oz hẽre legitimam accipiet quatuoꝛ
vncias. ꝓio Si poſtea oz reſtituere
alteri hereditatẽ detraheret ãrtã ꝓtẽ
ſ. duas vncias t ſic medietatẽ reſtitu
et vl quartã falcidiaꝫ t quõ ceſſat vi
de. ſ. legitima

15 ¶ Utrũ inſtituat⁹ heres i certa re poſ 15
ſit detrahere trebellianicã. ff. ꝙ non
ẽs ſolũ hꝛs vniuerſal ita ꝓſoluit bal.
ꝓ. l. ſimam. ff. ad. l. fal. t recitat Pa. i
c. raymun⁹ de teſta. t intelligit hꝛdez
vniuerſalẽ nõ ſolũ q̃ inſtituit inſoli
dũ ſed ẽ ille q̃ inſtituit in certa ãta

hereditatis Sicut videmus ẽ falci
dia q̃ detrahi poteſt ꝓ hꝛdẽ ꝓhibẽ
i eſtudio poſſõe hereditaſ retꝛahat
i. e. ronaldus ertra eodem.

¶ De executoribus teſtamentoum 16
vide executoꝛ

¶ In q̃ differt teſtiõ a codicillo. ff. 17
q. i. viij primo q: in codicillis nõ po
teſt fieri recta inſtitutio ſ; uſi fideicõ
miſſaria ſecus in teſtõ Secũdo q; ꝓ
codicillã nõ adimit hereditas hꝛ
di. inſtituo p teſtiõ niſi i eo caſu qñ
in codicillo dicat heredẽ inſtitutũ nõ
meretur voluitatẽ ſuã q: tũc tẽꝯ indi
gno auferẽ hereditas ſine ſit ſol⁹ he
res ſine ſit vnus ꝛ de pluribus Jdem
dic ẽ alb⁹ ſi ſic dicat oẽs non mere
ri. l. diuꝰ ſeuer⁹ t Anthoninus. ff. de
adi. lega. Jn relictis vero fideicõmiſ
ſis vel legatis in teſtõ bene pẽt ꝓ codi
cillis adimere Jnſti de adẽp. lega. ꝓ
toni. Tertio q; exheredatio non pẽt
fieri ꝓ codicillũ Jnſti. de codicillis. §.
codicillis Quarto heredi pure cõſti
tuto in teſtamẽto ñ pẽt ꝛdino adici i
codicillo q̃ obſit ſibi Jnſtituto ẽ codi
cillis. §. t vtrecto. Quinto q: heredi i
ſtituto in teſtamẽto nõ poteſt fieri ſub
ſtituto virecta in codicillo licet facta
trahatur ad fideicõmiſſariã q: videl
teſtatoꝛ rogare inſtituũ vt hereditatẽ
reſtituat illi quẽ i codicillo ſubſtituit
ei. l. ſicuola. ff. ad trebel. Sexto qua
in codicillo ſufficiũt. v. teſtes ẽt nõ ro
gati. C. de cõdi. l. vlt. Hallit hoc in co
dicillo eccl ẽ q̃. ſ. §. i. i3 i teſtõ. vij. ro
gati t i codicillo teſtis ꝓt eẽ mulier.
ls ñ i teſtõ. l. q teſtõ. §. mulier i teſtõ
ff. de te. Septimo q: poteſt quis de
cedere plurib⁹ codicillis relictis va
lidis niſi ſibi ꝛdicãt. ff. de iure codi. l.
diui ſeuerus ſed non plurib⁹ teſtiꝯ
Octauo q: ſi quis vñ eſſ filiusfamili
as fideicõmiſſũ in codicillis relique

rit ꝛ postea paterfamilias decesserit
esse voluisse durante valebit codi
cilli Hoc adit esse nō poterit i testa
mēto .ff.5 l qua.in.l.i.§.si filiusfa. ex
qb⁹pi.q⁹ codicillus est quedā sine in
stitutione cuiuscūq; voluntaꝫ
quia sicut testamentum ita codicillus
more confirmatur.C.de cadu.tol.l.
vnica.

13 ¶ Utrū heredis institutio possit fieri incerte
ut in alterius voluntate expresse.ff.q⁹
nō sino ex q⁹ ex proprio nomē hereditas exprimat vel p proprii scripturā
l.hac cōsultissima ꝛ l.inbenul.C.eo.
titulo tenuit Jo.an.in.addi.ad spe.
ec.ii.post alberti papiensem.Quod
si q⁹ ad interrogationē alterius puta
dicentis eis talem instituere heredē
Respondeo sic nō valere testamentum quamuis glo.in.d.l.Iudenius teneat Imo tenetur tamen in.c.cū tibi
eo.ti.q⁹ de equitate canonica valeret Limitant hoc distinguēdo Ber.
Imo.ꝛ Jo.in.c.cū tibi eo.ti.q⁹ aut
cōmisit in potestate heredis.l.an vo
luerit esse heres vel ne ꝛ sic valet.l.ō
bis hec.ff.de condi.insti.Aut cōmittitur in voluntate alterius ab herede
expresse vt puta instituo heredē quez
ticius voluerit ꝛ sic non valet.ff.ō he
re.inst.l.si quis sempronium ꝛ.l.ca
putorias Si tamen quis ita diceret
cōmitto omnia bona mea arbitrio ti
tii vel dispositioni ticij valet ꝛ ticius
tenetur distribuere in pias causas In
quibus habemus regulam iuris humani gentium ꝛ ouini que est q⁹ pie
omnibus dispensetur in religionem
vertat vt pōt clemētius reddimur
ꝛ sic dispensando non pōt velle aliō
q̄ voluntas testatoris Sed si dispensaret in pphanis cū nulli debeat regulam posset alio modo dispēsare q̄ sit
voluntas testatoris ꝛ hoc sequit bar.
i.l.i.C.de sa.san.ec.ꝛ pa.l.d.e.cū tibi

¶ Quid si tacite illimito heredis cō 14
mittat alterius dispositioni.ff.q⁹ va
let.l.ille institutionem.ff.de here.instit.
ꝛ.l.non nūq̄.ff.de ꝛditio.ꝛ denotā
tra.ꝛ codez modo legatu tacite po
test cōmitti voluntati alterius.ff.ō le.
ij.l.prima sed non expresse.ff.de le.p̄
mo.l.captatione ꝛ dicitur tacite alteri
us voluntati cōmittere sic Instituo
te heredem vel lego hoc tibi si ticius
capitolium ascenderit.expresse vero
quando dicit Instituo illum heredē
quem titius voluerit vel lego tale qd
cui sempronio placuerit

¶ Utrū institutio possit fieri incerte 15
persone vtputa Instituo heredes meos pauperes christi.ff.q⁹.gl.in.d.c.cum ti
bi q⁹ sic ꝛ secundum Bar.in.l.capeꝛ
toriam.C.de testamen.milita.etiam si
adderet eligendos per priorē talem
ꝛ huiusmodi ꝛ dicit q⁹ dicta.l.loquit
quando ius institutionis confertur in
voluntatem alterius sed non quando
electio persone solū vt in casu nro ꝛ
ideo non est contraria

¶ Utrum institutio heredis possit fi 16
eri sub cōditione respōdeo q⁹ sic dū
modo non instituatur ad tempus certus vtputa vsq̄ ad pascha vel ad tres
annos quia non valet talis conditio
ꝛ vitiatur nō tamē vitiat vt Institu.ō
heredi.instituen.§.heres sed ad icertum potest vt puta donec vixerit vel
talem instituo postq̄ absolutus fuerit ab excōmunicatione.ff.de heredibus instituen.l.in tempꝰ Fallit i mi
lite qui potest instituere etiaz ad tempus certum.l.milites ita.ff. de militar.
testamen.Hic aduerte q⁹ instituꝰ heres ad diem certum alio herede non
dato semper erit heres vt in.l.hereditas ex die.ff.de heredibus instituendis Et idem die quando instituit ad
sidio.C.de inoffi.te.l.quoniam in pri
oribus.

¶ Utrum possit fieri institutio here 17
dis in certa parte.ff.q⁹ sic sed si alius
instituitur heres in vniuerso erit talis
potius legatarius q̄ heres.l.quotiens.C.de here.insti.§ heres possunt
ramen plures instituti equis portionibus.Insti.de here.inst.§.si plures isti
tuunt ꝛ per capita ꝛ ptim per stirpes
vt in.d.§.si plures no.hic q⁹ instituti
pluribus heredibus distributio fidei
cōmissoꝛ in casu in quo accrescit hereditas nō fiet ꝑ distributionez re
rum in quas erāt instituti sed ꝑ partem institutorum equaliter nisi voluntas defuncti manifeste cōtradicat vt
l.quotiens.§.si duo.ff.de here.instit.ꝛ
l.nūq̄ ꝛ.l.quotiens.ff.ad trebel.

¶ Quot modis fit institutio heredis 18
ff.duobus modis.s.directe ꝛ obliq.
Directa institutio non potest fieri nisi
in testamēto ꝛ est quando verbis rectis siue obliquis recto iure instituitur
heres ad quez vult testatoꝛ hereditatem suam siue illud in quo instituit q̄
uenire ꝛ illud capere nullo mediante.obliqua vero institutio siue fideicōmissaria hereditas reliqui potest testamento ꝛ codicillo ꝛ fit cum rogatur in codicillo heres institutus in testamento vel heres ab intestato veniens vt hereditatez restituat alteri Jacens vt hereditatez restituitur hereditas erit heres enim cui restituitur hereditas erit heres p fideicōmissū.Insti.de codicill
§.pe.ꝛ de fideicō.here.§.pe.

¶ Quot sunt differentie hereditū.ff. 24
q⁹ tres nam quidam sūt necessarij tūm sicut si seruus instituatur heres
a dño suo ꝛ dicit necessarius qz vult
nolit tenet hereditatem etiam suspectam adire si nō cum hereditate cō
tinuat simul libertatez ex testō dñi ꝛ
tpe mortis erat in pōte dñi alii sūt sui

ceredant ⁊ illi sunt liberi qui sic
pñte testatore mortuo vt filius ⁊
nullus ⁊ descendentes ex masculis filij
descendentes.n. a filiab⁹ sunt in pñte
patris eorum vel aui paterni sed est
differentia quia vnciē filio meo me⁹
nepos non erit mihi suus heres sed
bene mortuo filio meo q; nubile ē me
dij quo impediatur ⁊ sic de ceteris.
Et dicemus tm quia dñe licet ⁊ quia
viuo patre quodāmodo exhumantur
dñi necessarij ḡo q; de iure ciuili co
gebāt fieri tm heredes sed de iure
pretorio permittit eis ab hereditate
abstinere si velint. Illi sūt ēēnes hēf
des vt ille qui ē in testō scriptus. Filius est
suus nec subiacent eius sicut sunt
filij emancipati filij ēt a matre un⁹ituti
q; femine nō hñt filios in pñte Pdo
dūtur hec ola Inst. de here. quali. in
pri. Item heres alt⁹ testamentarius vt
ille qui est in testō scriptus. Filius est
substitut⁹. s. q; alij substituunt heredi
Filius fideicōmissarij cui ex fideicō
misso est hereditas restituta. Filius le
gitimus vt iste qui ipso iure ⁊ sine te
stamento defuncto succedit

25 ¶ Item ex pretentione legitimi hēf
dis testi reddat nullū. ff. q; sic si sūt
de illis ad quos stricto iure legitima
spectat hereditas ⁊ nisi rite exheredē
dent. Et q sint tales. aduerte q; sunt
tres lineę sanguineoz. i. alcēdentiū ⁊
descendentiū ⁊ collateraliū testatoris autē
Gdm hos aliquē de descendentib⁹ tenet
tur illū heredē instituere vel exhere
dare si est ei ⁊ si talē instituit siue sit
filius vel nepos mortuo filio vel pue
pos ⁊c. nō tenet de aliq; alcēdentium
mentione facere q; descendentes i ifi
nitū pferūtur Inst. ⁊ here. q; ab in
testa. in pin. deficientib⁹ descendentib⁹
vel exheredatio tenet suos alcēden
tes instituere vl exheredare si q̄s hꝫ
l. q̄nō. C. ad sena. cōsul. orfici. Colla
teralem ⁊ nūq̄ tenet instituere vl ex
heredare sed deficientibus descendē
tibus vel alcēdentib⁹ legitimis intellige
nō de illegitimis pōt q̄s vult instituere
re heredes siue aranēos siue nō aut
neos nulla facta mētione de collate
ralib⁹ vez ē q; ff rūpit testamētū ffio
q̄ instituit turpē psonā. i. infamē ⁊ in
tellige ō ire sanguineo ⁊ uterino vl
sanguineo tm nō de uterino nīi. C.
de inoffi. testa. l. fres uterini nisi i isto
casu de aliq; re eū instituerit vl nisi cri
mē ingratitudinis in eum cōmisisset
vt in aut. de nupt. §. ingratitudinis

¶ Sed nūq̄d testū elici vl ingredi 26
enē religionē erit irritū ex pteritione
legitimi heredis. ff. q; nō p verbū li
bere positū in. c. q; non est eo. n. ēt q;
sūt multes sicut no. glo. in. l. pe. ō te
sta. mili. Et nō sicut nō rūpit testū mi
litis ex pteritiōe legitimarū psonarū
sic nec istorū hoc apte sentit Bar. in
aut. si qua mulier. C. ō sa. tū. ec. ō ingre
diēte religionē ⁊ Pa. in. d. c. q; non
de ūbob⁹ ⁊ vide Fede. ō senis i cōsi
lio. lv. ⁊ sic pōt intelligi aut. p̄sbyteros
C. de epi. ⁊ cle. Item volēs intrare relī
gionem pōt sine legitio numero testi
um testari et p pte decedere testat⁹ ⁊
p pte intestatus sicut nulles pōt p ter
aut. de mona. §. id q̄d̄ iūcta. l. i. ff. de
milit. testa. facit. c. q; de. xvi. q. i. tñ pote
re poterūt legitimi ī legitimi pteriti
vigoꝛ aut. si q̄ mulier. C. ō sa. tū. eccle.

¶ Sꝫ pōt q; q̄s hꝫ filios ⁊ filias te 27
nef ne oēs instituere. ff. q; sic oēs le
gitimos vel exheredare si quē ñ vult
⁊ subest ei Inst. de exhere. liber. in
pri. et filias dotatas sed sm alios suf
ficit instituere in dote Alij vt a. so. dī
cūt q; ꝫ instituant ī aliq̄ modico p
ter dotē ⁊ est tuti⁹ ⁊ ēt pfectos in reli
gione. C. de epi. ⁊ cle. l. hi. §. hoc ēt co
gnitū. Et idē die in nepotib⁹ q̄n filij
p̄mortui sūt Inst. de here. q; ab ite
sta. ante. § ita demū ⁊ ēt i posthumis
C. ō posth. hered. inst. l. q̄s certū ē quia
dicat posthum⁹ vide posthum⁹

28 ¶ In q̄ta pte tenetur instituef tales 28
ff. in q̄ta voluerit. Hūcūq; minima ꝫ
portarat ager ad supplemētū legiti
me vi testū nō rūpet ⁊ dūmō sit in
stitut⁹ heres nō legatarius pura q; vo
cat ī statuto talē meū heredē in tali q;
si diceret lego filio meo talē domus
nō valeret q; esset pteritus. l. q̄nō
C. de here. inst.

29 ¶ Item legitima potest tolli in totū 29
vel i pte per statuta vel cōsuetudinez
vi. de. ff. legitima. §. 1.

30 ¶ Sꝫ nūq̄d i lima cōputabāt ola 30
q̄ puenerūt filio die vt. ō lima. §. xv.

31 ¶ Item filius instituit⁹ heres potest re 31
pudiare hereditatez retenta lima. ff.
Pa. in. d. c. Raynutius q; non ⁊ hoc
ꝫ Bar. in l. gerit p herede. ff. ō acq
rē. here. ⁊ Bal. in l. unica. C. q̄n ex pe
tēnū ptes ⁊ eadē rōne dic de pfe. l. ō
cedere ab intestato q; nō pōt p parte
agnoscere hereditatē ⁊ p parte repu
diare ar. l. i. §. si ex fūdo. ff. ō here. inst.

32 ¶ Item sit aliqs casus i q̄ posthum⁹ 32
pterit⁹ nō rūpat testū. ff. q; sic. l. i. te
stamēto matris q̄ decedit in puerpio
sed succedet eū aliis. fribus vl nepo
tib⁹ equaliter Si nō mr instituisset eēne
us ager ō inoffi. testamento ⁊ rūpet
C. de inoffi. te. l. si mr

33 ¶ De cautella illius q; vult facere te 33
stamētum ⁊ disponere sua i ptas cōe
nec audet sed timet de potentia aliq̄
rus vide pactū. §. rūt.

Estes antiquus supstites vocabāt eo q; ff.
causaz stanti pferebāt nunc pte
noīe ablata testes vocāt ō ūbo. lig.
e. sorus. §. testes.

¶ Quis pōt esse testis. ff. q; qlibꝫ q 1
nō phibet eū odiū de testib⁹ lib. p
hibentū sicut ⁊ de procuratorib⁹ ff. ō
procura. l. mandato de ipō. cū apud.

¶ Quic reprāf in testibus. ff. q; vii. 2
ꝑdūcos. i. ꝑdūō secum etas discre
to fama fortuna fides Patria ꝑdico
vt ñ sit suus q; tal iepē mendacia
supprimit veritatē. d. c. fin⁹. C. de testi.
l. q̄n lib. ⁊ iii. q. iii. §. Pē i crialib⁹.

¶ Utrū mōach⁹ ⁊ ff numer⁹ possit ēē 3
testis. ff. q; sic ar. l. i. ff. de testi. ⁊ ar. in
aut. de mo. §. cognādi no. Spec. in
ti. de testi. facit ratio pdicta cū ñ inūca
tūr phibēt ⁊ ls ī t mortui mudo ñ ex
mē p ola no. pa. i. c. nūc⁹ eo. ti. hoc ēt
mita vez eccl̄i iudice seculari de hoc
sui suptonis alr nō vt tenet Spec. ubi
dē ⁊ Jo. an. in addi. ad Abbē. ⁊ Abbas in
ḡtica. C. de testib⁹ facit. c. mōach⁹ eccl. ti.
xvi. q. i. ⁊ c. placuit. ti. q. vii.

¶ Sꝫ nūq̄d si testificat sine licentia 4
ff. sm Pdan. in. d. c. cū nūc⁹ q; nihil
omīno valet. Idē dicit Cinglus i. §.
si ꝓ libert⁹ in aut. de testi. Alii decla
rādo. §. cogitandū in aut. de mōacis.
dicit q; si clericꝰ vel religiosꝰ deponit
ei cōsimulacē secularī sine mādato
suptonis nō ꝫ Sed si volēs allat
. c. testimoniū. xii. q. ii. ⁊ no. in dicto. c.
i. Item. § q; nō valeat tenet Jo. an. in
d. c. i. ⁊ est verum

¶ Secūdo servus vt ñ sit mulier q; 5
ꝫ de iure ciuili admittat in ciuilib⁹ ⁊
criminalib⁹. xv. q. ii. c. ex eo. ff. de te
sta. l. q; testō. §. mulier Justi. ō testa. §.
testes nisi in testamentis tm vt in pē
fatis. §. sed in codicillis ⁊ aliis vinmi
volūtatib⁹ sic sm accur. d. §. mulier.
tñ de iure, canonico q; variū ⁊ muta
bile semp femina pducit. d. c. fem. C.
de inoffi. testa. l. filia non admittit in
criminalibus criminaliter. xxxiii. q. v.
mulierē nisi in criminibus exceptis. i.

mania. c. sicut de simonia Et sic intel
ligc. d. c. ter in omnibus aut. t ipsa
lib. t glosicap. alias erit vbi de cri
mine agit cuius erit in veniendo aut
et in iudicio nisi vbi iuerint prohibi
ti expsse vel testis admittit no. Ba
an. in additione ad spc. co. ti. Sicut c.
qui t. c. ti. libro de testib. t quod nō ds
Strabi ad inducit. p testimonio is ad
ens inimi. d. c. mulieres. s. inducit. vt.
ff. co. l. unum. la. ij. t
Lim testimonii. xiij. q. ij. testes

7 ¶ Ds nūqd poterit pubes testificari
de his q̄ vidit in impubertate. ff. q. si
erat doli capax qui vidit potit ar. iste.
de iure. fisci. §. papill. ff. ō ne. ge. l. in
negocio alis si hoc no. xxxvii. di. flami

8 ¶ Quarto decreto vt nō sit furios
iij. q. vii. §. nua t hoc nisi hēat lucida i
tervalla ar. c. dilectus de spō. xxxii. q.
vij. neq furiosus. vij. q. i. ḡnus.

9 ¶ Quinto fama vt. l. nō sit infamis
nō enim iustus pōt hēre cū hoie sce
lerato cōmertii. d. c. iozaf. §. fi. t in. c.
testimoniū in glo. co. ti.

10 ¶ Sexto fortuna Nā diuiti magis
creditur. ff. de testi. l. iij. C. ad. l. falci.
sūt. sed cū testēs tō paup repelli si ē
talis q̄ditōis q̄ pecunia corrūpi pos
sit alē nō ar. insti. de suspe. tuto. §. vlt.
eqtis in opinione semp diues ponit
q̄ portionibus parco esse non possu
mus. ff. de alī. iudicij. mu. Lxj.

11 ¶ Septio fides q̄ nullus infidel ꝫ
fidelem admittit. ti. q. vii. nō pōt. ff.
ō testi. l. ti. nec hereticꝰ ō hf. ecclēica
mul addmitur alia. v. q̄ aliqui expellit

12 ¶ Octauo ꝓsanguinitas vñ. l. testis
ff. co. vī testidone pī filio aut filiꝰ
pī nō est t. xij. q. iij. §. uē testis qō li
nuta verū vbi nō agit de correctione
vel prohibitione pcti vī ō illuminatōe
fidei q̄ in illo vbi affectio carnalis
cōsil nihil opat vs sicut testimoniū xpi
ō pse t no. Pa. i. c. in oi cē co. ti.

¶ Quid in mrimonio nūqd pī vī 13
mit pōt cē testis. ff. Pa. in. c. vī no
bis q mat. secu. po. concludendo fm
bis q mat. secu. po. concludendo fm
Hostī. q̄ si spōsus ē vnior t nobilior
nō credit cis. Si ḍo est eqlis vel ise
rior sic admittit nisi appareat ex alīq̄
cā filiā affectare mrimoniū. Ea ḍo
cā filiā affectare mrimoniū. Ea ḍo
die q̄ inder attendet si sponsa vī spō
sus est reportatus cōmodū vī como
modū honozē vī vituperium sic ad
mittet vel nō admittet ar. l. iu. ff. co. t
bona glo. in. c. ex lītis. eī co. ti.

¶ Mono familia nā ḍo testes actor 14
pducit de familia sua nō admittit. l.
pe. ff. c. nec familiares. C. ō his. q ad
ece. cōsu. l. fi. §. fame. iii. q. v. c. i.

¶ Ds nūqd illi ō collegio admittit 15
sup facto vel nō facto a collegio ipso
ff. Pa. in. c. tertio loco de proba. q
sic qui est tale qō p alios ꝓbari non
pōt ter. ē i. c. veniēs eī co. titu. sicut t
pī testis est sup etate t gener p filio
q fi. sint le. trāsmisse. ff. ō. pba. l. et ma
tris t in testō de peculio castrēsi. l. q
testamēto. §. i. ff. de testa.

¶ Utrū cū monasteriū ꝓpetit ꝓfessū 16
possint illi de cōuētu adduci p testib⁹
sup ꝓfessione facta ab illo q repent.
ff. pa. in. c. nup co. ti. q̄ sic q̄ cā nō ē
singularis sed monasterij t sic nō di
cūt testificari in cā ppria. Etsi et plat⁹
ffuz minoz pōt cē i iudicio repetēdo
ffem sui ordinis vt ps ibidē t multo
magis alij plati Idē die de clericis i
cā ecclie sue t de singularibus in cā
vniuersitatis q̄ nō est cā singulorum
xij. q. ij. q manumittit Limita nisi ta
les p monasterio vī vniuersitate fue
rint actores vī respōsales vt in. c. ilu
per co. ti.

¶ Decio inimicꝰ t multos alios re 17

pellere pōt iudex seu admittere q̄ si
si in talib⁹ expsse a iure dicit est iu
dici tu magis scire potes q̄ admitti
cūstātijs t alijs affectiōib⁹ ꝓcipiendis
18 ¶ Undecio laicus ō clericū i causa
criminali cū criminalis ꝓcedit non
admittit. ij. q. vii. c. ipsi

19 ¶ Duodecio socer crīs nō pōt cē te
stis. lxxxvij. di. si quis in glo. Falsit in
crie lese maiestatis t simonie. vt in.
d. glo. t hereseos.

20 ¶ Utrū in cā ppria q̄ possit esse
testis. ff. q̄ si pōt negari q̄n aliq̄s q̄
testificet in cā ppria attēctis circūstan
tijs psonaz t cāe vt. l. fi. de iureiur.
tin. c. fi. co. ti. li. vi. t expsse i. c. errō
ne ō ꝓcura. facit q̄ō no. bar. in. l. ad
monēdi. ff. de iureiur. qui vult q̄ q̄i
actor sciī plene ē itrē. viputa ō mu
mo a se facto t ē psōa hōesta si hz ꝓ
se vnū testē bonū ōferet ei iuramētū
t faciet ꝓbatiōez ꝓfectā

21 ¶ Aduerte q̄ tria detrahūt fidei te
stis si variat si vacillat si negatiuā pro
bare ꝓtēdit. c. cū i ecclia ō cā pos. t ꝓ
pe. t ibi Pa. diffuse.

22 ¶ Quot testes in q̄libz cā sufficiant
ff. i testamētis t codicillis vide supra
testamētū. §. iij. In donatiōe cā mor
tis requiruntur. v. C. ō dona. cā mor
tis. l. vlti. Similiter in ꝓtractu q̄ excē
dit libzā auri facto in scriptis ab ipe
rito i ciuitate. C. si cer. pe. aut. si novo
idē i eo q̄ vult ꝓbare solutionē debiti
cōtracti in scriptis. C. eo. l. testiuz in
purgatiōe canonica ꝓsbyteri. vij. req
runt In diaconi tres diaconus sub
diaconus vō t alij inferiozes possūt
sola manu se purgare. ij. q. v. in summa
In purgatione episcopi requiruntur
xii. ij q. v. omnibus in fi. Episcopus
cardinalis nō dz cōdemnari nisi cū
lxxii. testibus Presbyter cardinalis

cum. lxxij. Diaconus cardinalis cum
xxxij. Subdiaconus t inferiores ar
dinales cū. vii. vī. ij. q. vii. ꝓbat. t. c. le.
Regulare autem est vt in eo trium
vel trium fiat omne verbum si modo
sunt omni exceptione maiores de re
gula. c. cū esset t. c. Plato sectidi. Dist.

¶ Utrū testes singulares probent 23
regulariter ff. Fz Pa. in. c. bone me
morie el primo de elec. q̄ non. Nisi
quia diuersitas temporum potest in
ducere diuersitatem rerum vt in. c.
in presentia de proban. Et dicuntur
testes singulares quando deponunt
super diuersis factis ita q̄ quilibet ē
singularis de facto suo respectu obie
cti. Sed quādo obiectum super quo
deponunt fuit representatum sensib⁹
testium eodem tempore nunc sunt cō
testes t non singulares quia nunc vi
dentur deponere de facto eodem cō
cordat huic sententie ter. in. c. cum di
lecti de elec. t. c. tam literis de testi.
limita tamen q̄ testes singulares nō
probant prout limitat gl. ꝙ. l. ob car
men. ff. de testi. t Bingelus in disputa
tione que incipit . Utensilia milites et
quod no. gl. iij. q. viii. nihilominus
verum quando actus non habet cō
muitatē quia si hz continuitatē pota
fornicatio t per fornicem vnus post
alium videt valet testimonium facit.
c. testes t per Inno. t Johan. Andr.
in. c. qualiter t quando ci. ii de accu
sati. vbi patet q̄ possidēs rem potest
probare per testes singulares t sic dic
in similibus

¶ Utrū vn⁹ testis sufficiat. ff. regula 24
re ē q̄ vox vni⁹ vox nullius. c. t cuius
n fi. extra co. ti. t. c. cum a nobis co.
si. t. c. quoniaz in fi. de ꝓbati. tū sunt
casus in q̄bus valet vt in papa dicto
c. a nobis Item de consuetudine ec
clie statur dicto cardinalis de his que

dictaret acta sint coram eo vt not. Hostien. de appel. cōstitutio. ii. Dez in his in quibus nullū parat̄ petendi eiam & vbi agit ad peccatum impedi endū facit. cōp eo el ideo co. ii. no. glo. in. c. nup eodē. ii. & ii. q. i. multi & ideo eum impedit matrimoniū. Idē vbi testator mandauit stari sup ali quibus dicto alicuius quē dicit infor mari de sua intentōe q̄ nihil potest ei opponi vt no. Bar. in l. hi qui pompō ff. de verb. sīg. no. Pa. in. c. in nomine de testi. co. ii. Idē q̄ sit cōscius. c. testimoniū. c. ii. Idē de nouitōe cartarum facta ii q. i. si peccauerit extra eo ii c. in omni Idē sup cōscientia ali cuius extra eodez c. iam lite. §. fi. de bonis. significasti el primo. §. fi. & nil tis aliis similibus vt in dicto vnius cuz fama dicto. c. ii Ilfis & c. veniens c. mulieri ō iurent.

25 ¶ Quō testificari debēt. §. q. Primo regulariter non debent nec possunt recipi ante litis contestationem. Fallit tamen hoc in. xx. casibus vide in. c. quoniā vt li. non pte. & ibi glo. & Pa. Aduerte tamen q̄ quādo ignoratur persona que cōmisit malefitium testes possunt recipi etiam añ citationem malefactoris iuxta no. per Inno. in. c. bone el primo de elec. sequitur Pa. in. c. in nomine domini extra eodem titu. Secundo q̄ non se ingerat quia tunc repellitur tāq̄ suspectus arg. l. vxori. §. i. ff. de fall. & per Bar. in. l. que omnia. ff. de procura. Hac. c. qualiter de elec. Tamen si non sint citatus sed per partem producens iudici non presumitur se ingerere et tenent domini de rota decisione. cccl. Facit. c. constitutis eodē ti. & Pan. in. c. in tua de sponsi. Tertio q̄ iuret tactis sacro sanctis quan

gelijs nisi sit episcopus vel sacerdos C. de epi. & cle. aut. sed nūquid Isti nō iurant super libros sed sup peccatis suo ō iur. calum. c. vltimo quarto q̄ vtra q̄ parte sit presens vel contumaciter absens dicto caplo in nomine dñi Quinto q̄ viua voce deponat non i scriptis. c. a nobis qui ma. accu. nō po. ii. q. viii. testes Sexto q̄ testificetur de iudicum proprio vel, visu vt in. c. ij. de cōsue. non de alieno - quia non est proprie testimonium vt no. glo. in l. in summa. ff. de aqua. plu. ar. Ratio quia debet dicere de eo quod factus est in presentia sua vel dicti. c. testis iii. q. viii. no. Pa. in. c. tam Ilfis. c. ii. Et Aduerte quia testis debet & potest testimonium dicere de visu si Reus de qua interrogatur subiacet visui puta vidi quia verberauit talem & huiusmodi de studio si subiacet sono puta dixit talia verba & huiusmodi & sic de ceteris sensibus. Septimo q̄ non vacillet vel contraria proferat vt in dicto capitulo Iz de proba. Octauo q̄ nihil taceat de cōtingēbus super quibus interrogatur aliter esset falsus testis vt in. c. dilecti de accu. vt puta. erpimit quod fecit pro aliquo & que contra eum essent tacet Nono exprimat locum tempus & modum rei de qua perhibet testimonium. Decimo q̄ solū testificet sup iuratis & nō sup aliis q̄ñ valeret. ar. c. ō testib⁹ et. c. t.

¶ Vtrū testis teneatur perhibere testimonium. §. Pa. in. c. i. de testi. co. post Archi. xxii q. ii. §. item q̄ si interrogatur a iudice proprio & de his de quibus pōt interrogare. l. de manifestis vel de his ō quib⁹ ifamia processit vt supra Confessio delicti in precipio & Inquisitio celando veritatem mortaliter peccat de ma. & obe. c. ii. xi. q. iii. qui resistit Secus vbi Interro

gatur de non spectantib⁹ ad suū officiū Idē putat in quōq̄ q̄ deducit in testē vel celat veritatē vt no. in. c. q̄sq̄. ii. q. iij & tenet ad restitutōnē dāni q̄ testis falsus dī. l. nulli. C. de testi. Idē & in eo q̄ hz cr ossō dicet hz hoc nō plz nihil nisi limitet in ciuilib⁹ vl q̄ñ in criminalib⁹ ciuiliter agit seu p liberatōe, primi ne indebite puniatur Inno. in. d. c. i. distinguit & bene q̄ q̄ñ nō est peccatū tacere illud sup q̄ iō est nō dz cōpelli alias sic. exemplū agit ꝛ aliquē ad penā tñ & sic non é peccatū tacere ar. ii. q. i. Si peccaueritis nisi pseuerare velit in peccato ar. c. clericorum de vi. & ho. cle. xxii. q. v. hoc vf. vt pena reuocet a malo quod dei timor non reuocat. Intellige q̄ñ peccatū nō est vbi occultū sed q̄ illō facit est infamatus aliquāl̄ de eo qa tūc tenet regulariter vt testis Sec⁹ si regreret vt denūciator cū nō possit probare, vl q̄ñ ille de q̄ q̄rit nō é ō trahi aliquo mō infamat⁹ q̄ sic nō tenet nisi solū dicere illis q̄ possūt pdesse & nō obesse vt. ō. inquisitio. §. ii. t. j. §. xxxi.

27 ¶ Vtrū testis peccet mortaliter dicēdo se intimidū alicui⁹ cū nō sit vt euitet testimonium dicēdi. §. pa. i. c. iqsitōis. §. terrie de accusa. q̄ sic q̄ dicit mēdū aliuz in dānū primi. xxii. q. ii. ne qa & de falsa. c. i. Immo hoc verum q̄ñ regrit p damno cuitādo vt p debito psequēdo Sec⁹ vbi regrit solū pro pena inferenda nisi i casu q̄ cōpellit a iudice ordine iuris seruato.

28 ¶ Vtrū testis q̄ recipit pecunias vt nō dicat veritatē peccet mortaliter. §. q̄ sic q̄ñ interrogat⁹ a iudice ei tacz maxime q̄ñ iurauit ō veritate dicēda & tenet pena falsi vt no. Bar. in l. i. ff. qō cū co. & Pa. in. c. i. de cri. fal. et è turpe lucrū & ꝛ bonos mores. l. iij. ff. ō pdi. ob tur. ca. similr est turpe lucrū aliqd recipere p bo dictō. nisi. q. v. nō sine & tenet restituere et q̄ ō dit si mō nō dedit ad corrūpendum sed ad redimēdā vexationē suaz. Si vō dedit ex liberalitate credo propter hoc sit errogātū de bono pōlio. Et pēias tū pōt petere & recipere a pdicente cū iij. q. vi. veniens.

¶ Quid si q̄s iurauit testimoniū p̄ hibere. §. temerariū é & vbi est certū q̄ tenet sub peccato ferre testimoniū. ppria auctoritate pōt dimittere aliās nō nisi auctoritate superioris. xxii. q. iij. in malis & si sciret q̄ ipse solus interfecisset & nō posset, p̄ dari nisi p eius secūdū Sotr. q̄ dictum vinū facit se implēti probationē & delatio iuramēti faceret plenā. C. de re. cre. l. in bona fide. q̄ credo verū in casu quo hoc fieri pōt alias vbi nullū effectū pōt habere testimoniū cui nō credo teneatur nisi ad preceptū superioris cogetur imō debito & ordine

¶ Vtrū testis falsus semp peccet mortaliter. §. q̄ falsū testimoniū semp é peccatū mortale nec aliq̄ circūstātia pōt excusari si est cū iuramēto seu pmio facto si vero sine pmio nō semp erit mortale peccatū sicut nec omne mēdacium Et hoc intelligo q̄ sit mortale q̄ñ sciēter fit. Sec⁹ si bene cogitādo erraret q̄ esset venialē ēt si iurasset & tenet ad restitutionē tocius dāni dati pmio q̄ñ sciēter vel ex ignorāna indebita falsum testimonium dixit. l. generaliter. §. illud. ff. de calum. & xvii. q. iij. Si quis in atrio

¶ Vtrū testes super oculis circūstātijs crimīis sint interrogandi. §. Pa. in. c. qualr & q̄ñ el primo de accu. q̄ sic fm Inno. & Host. q̄ñ crimē nō est occultū & q̄ talis ꝛ q̄ testificatur est infamat⁹ & ēt si iurasset nō reuelare quia tale iuramētū est tene

rum.c.i.de cri.fal.t c.timuerunt ꝺ se
ꝺ.qui iciun ieiosellone incarnatis.
qz sic iciu ve⁹ e.pdicit vt ꝺ vt in
c.si iacerdos de offi.ordi.t c.veler⁹
de cer.ptu.De hoc vide.3.Inquisi
no.3.n.

32 ¶ Cadat primare sine mediatores
spelli? cohibeat ista 3 cub⁹ quoꝫ hic
vis anteroꝛe.ꝛ. Pa.in.c. electoꝝ
de rebi. cogn. q? si ei pces ille con
simuet ꝺ ille ꝺiffentali non pde. Si
mas cōsenta alicui non spelli ñ pot
sine ied rebellari possiant si volunt i
ame.de rebi.ꝺ.qui vero.

33 ¶ Timi cohe tenent phibere testi
monii 3 bis ꝺ fide ilit dicta i secreto
ꝺ.sm Tho.fa.fe.q.lxx.q? si aliꝗ ꝗ
stimi vt ꝺ ipe teneꝛ ppalat hi? q pot
nie.ꝺ delle hi? ñ ꝺ? ꝓtaminaret nisi mu
dane vel vbi aliqꝺ mali primo spia
le vel rpale immineret t ad ista celada
vēo p? obligari q? frāgeret fidē quā
alteri ꝺ? ilit alia ꝗ ñ ilit talia ꝗbꝰtis
t ió obligare se pōt qs ad celādū.t
talia ēt ad precepti lupioꝛis ñ teneꝛ
reuellat qz inbil pōt p̄cipi bōi quod
sit ꝺ mo nille de se.S.vero Bo.i.iiii.
ꝺi.xxi.dicit q? ēt teneꝛ qz intelligi in
tali pmissione exceptā auctoritas su
pioris si tu cōcorda eenti qñ supioꝛ
hoc requirit ex aliquo bono ꝛspectu
t vt pi? ꝓpendeat t dicti sancti Tho. in
telligit qñ solū ex pumat vel ꝺ alio ꝺ
quo non pertinet inquirere.

Hesaurus vid.ē. Inuē
ti.§.i.

Imor qdā filialis quo
bō timet offen
di deū quē diligit t timet ab
eo separari.xxii.q.vi.§.ex bis ꝓpe fi
nē. Et ille semp bonus t sicuꝰ iuxta
illud ꝓsal. Timoꝛ dñi sanctus perma
net. Alius seruilis t ille causatur ex
amore sui.vel q? pena est detrimētuꝫ
ꝓpriū bonū ei inuet.d.§.ex bis t ille
aliqñ est cū caritate sicut cū quo sunt
timet t ꝓp penā t ꝓp culpam t ille ti
moꝛ ꝺ? inimicis q? est ꝓceptum con
tra ꝺ.vn.ii.sicut secta ꝗ aliqñ ē
sine caritate t time semper malꝰ nō i
se.sed q? a mala procedit radice.i.ab i
ordinato amore sui. Ille ē timoꝛ mū
danus q? bō ꝺiuitgit a deo ꝓp mun
dana ꝗbus imut tñ finī.xvi.q.ii.c.
i.post medū t vle semper ē peccatū
mortale Si tū in mūdanis nō cōsti
tuerer finē.i.nō esset paratus facere
ꝺ deī ꝓcepta sic ecꝛ pcīm venale sic
cū retrahit a bono qō ē ꝺ affectione.
vl̄ꝓt esse nullū peccatū qñ qs rōa
bile cām bꝫ timendi ꝺm Ille.Fa.fe
ti.de timore

¶ Timoꝛ timoꝛ excusat a pcō.ꝛ.q? 1
nō ex toto.i.qn sit mortale si illoꝗ
fit sit ꝺ ꝓcepta dei.xxxii.q.v.ista ne t
qō me.ca.c.facto in alijs quomodo
excusat vide.ē.menꝰ.§.vi.

¶ Timor ex accidia aliqñ ꝓuenit 2
aliqñ ex aliquo cōminato vel accidē
ti t ꝺ? timoꝛ filia accidie t est pecca
tum mortale qñ ex timoꝛe facit ꝺ ꝓ
cepta alias venale

Olleratia tūc bo
na ē qñ
qs pacīter tollerat ea ꝗ tolli sūt
ad ꝓpriū detrimētuꝫ siue in corpoꝛa
libus siue in ꝛpalibꝰ siue qñ aliꝗ tolle
rantur ꝓp maius mali euitandū t de
hac hēo.iiii.ꝺi.deniqꝫ.xlvii.ꝺi.oēs in
fi.lxxxvi.ꝺi.in scriptis.xiv.ꝺi.licꝫ.vi.
q.i.si plurimi t.c.ex merito.xxiii.q.
iii.sex differentie t.nisi.q.Hec autem
Balaāo est cū tollerāt ea ꝗ sūt m
ꝓpzie salutis detrimētū vel mali vbi
ñ ē periculū malioꝛis mali vel scādali
t aliqñ est pcīm mortale aliqñ venia
le t de hac habes Lorrecto.i.§.iii.

Onsura clericalis vē
dicat.iii.§.i.

Ornamentuꝫ ni
si ecclēdo se ꝓcurant ad officiū
nē etiā aliq ex ꝓdicto ꝺ ꝓt.c.d.

1 ¶ Utrū hornamēti sit ꝓhibēdū.q.ꝫ
bo.i.c.i.e.ii.t segl Pa.q? sic t alle
gatꝰ ēt ad ostēdēdū virū sacꝰ ex q
timet periculū mortis ꝓbabilis t medū
de iure canonico vt i.d.c.i.ꝫ ēt ꝺ ea
re extra.C.de gladia.Venica t.i.§.
Ꝺēt senatus.ff.de postu.ꝺ? intelligi de
alio ludo q? vt ꝺ? i aur.vt oēs obe.iu
di.§.i.Iocundo sine iustitia nō ē laus
dabilis t logi sbi ꝺ Iocundis q? exer
cēt cū armis sic nec illō cū ibi ñ pos
sit ēē iustitia ꝓp rōnes ꝗ i.d.c.i.pōt
aliqꝺ āt ludus cū virtuoso expiēde vbi
nullū imimet periculū mortis ꝫ ꝺ? Ido.
ēt de iure canonico t casus ꝓpōs ñ
ꝓbabit.i.q? actiōe §.si qꝺ.ff.ad.l.ac
qui. Et ꝺm hoc poteꝛ scire qñ bastu
ludia licent t qñ non Quod no.

2 ¶ Utrū mortuꝰ i tornamēto sit p
uād⁹ ecclīastica sepultura.ꝛ.pa.in.ꝺ.
c.i.q? si accesserit cā pugnādi sic pri
uat ꝫ penitēta ei cōcedat Si vero
venit cā videndi vl̄ repetēdi ꝺ bonū aut
q̄cūqꝫ alia ex cā q̄ꝫ pugnādi sic ñ p
uat nisi ꝓset mortuꝰ i pcō mortali.

3 ¶ Utꝫ cū aliqꝫ ꝺ tornamēto occidit
vl̄ mutilat sint irregulares oēs q il
luc venerāt cā pugnādi ꝫ ipi ñ occi
derit vl̄ mutilauerit.ꝛ.ꝺ? Ilo.t go.
q? sic sic ille q i bello illicito interest
cā bellādi.xv.q.i.c.fi.de pe.ꝺi.i.si qꝺ
cū telo.ſi.ꝺi.si qꝺ pⁿ accepti ꝫ eps
ꝓt dispēsat sic ꝺ.sm. Irregularitas
ꝺ ecclīs⁹ i bello iusto ñ occidēt⁹.

Orpoꝛ ē filia accidie t ꝺi
cit i tria ꝓ
mū ē occiosita ꝺ nihil opāt ꝗ ē cā
multoꝝ peccatoꝝ ꝺ ꝓsc.ꝺi.v.nūq? de
rendē.c.nul.t semp ē mortale ponere
cū essent necessaria ex ea. Secūꝺ pu
gricia ꝗ tarde facit bō.i.pura tarde ea
dat ad ecclīam ad ꝺificationē t tenāt
Tertiū ꝺ trepiditate ꝗ facit bona ꝫ ob
cū ea negligēa t formore ꝫ scrupōsi.t
ꝺ ēt similibus ꝗ tria sūt ponit Gre
gorius lib vno.i.semper cerca pcīa
pagit quādoqꝫ ē mortale aliquādo
veniale hec Tho.Fa.fe.q.xxv.

Orturam alicui faci
ens sine
ictinis precēdētibus peccat
mortali ꝺm Lod.ꝺ roma.i sine no.
qz nē ꝺ? vt no.C.de Iudeis lis.I.gentiq
ff.ꝺ ofli.Imarie.C.ad.l.iul.maie.l.ii
qe alicui vbi gl.t bal.t ꝓfesso sci ex
tali tortura sine ictinis ñ ꝫ vt l.i.pri
ma i ꝓn.ff.de ofli. Hec ictinis pⁿ adue
nīa ꝓfirmāt illi ꝓfessionē vt vlt gl.
i.Imarie.ff.eo.t segl Bal.i.l.ii.C.ꝺ
accusa. Idē dic qñ torquet ēs de iu
torquef ñ pōt sic ii.mi.xxv.xxvii.an
noꝝ ꝫ cedi posit.l.cū filiꝰnū.C.ad
hl nē mūres mulierē p̄gnāt t ꝺmōt
Idē dic qñ torqt idirecte vbi alicui
falsa ad comedēū vt si crucif vl̄ qñ
sepⁿ torqt nullis nouis idiciis appa
rētib⁹ sufficit ñ variatiōel ꝫ Inno.
i.c.qñ de ꝓba.t Bar.i.l.de minore
§.pe.ff.de ofli.pcōs q? vno ſero dicit
de vno t alio ſero de alio

¶ Oꝫ q? idicia t ꝗa regrāt ad tortu 2
rā vide.ē.Indicij arbitrari ñ bꝫ q
publicā auctoritatē exercet ꝗa in
dicia sufficiāt C.de ofli.i.multos §.oꝫ
t.d.i.ꝺ milos.Ex tormēta ne.inn.c.pe
ꝓpos.eo.nū.t bal.ꝺ pace.ꝛ.t ci⁹ vio
la.c.i.ꝫ videat vt ꝗlet arbitrū ci⁹
ꝫ rōnē.q? ibi torqnī vltra pcīm nō
tale nec ꝺiuria t ꝺāno leto similacet

Rasanctio ēō re dubia
et lite iceria
t nec ꝺi finita ñ gratuita pactō ꝫ

alīs dato vel recto vl̄ p̄mitto. ff. ō trā
sac. l. i. extra. e. ti. c. sup eo. C. eo. ti. l. trā
sactio. Luc̄ intellige p̄ut vl̄ futurā q;
alī itē cr q̄ dolose dis est ostā trāsigi
p̄ot. ff. de ꝑb. l. de. l. eleganter. §. si qs
post. Ētrū trāsactio de q̄ actiōe transit
filio eo q̄ trāsigit ab actiōe transit
Et dicēdū et sic ppie of trāsigere ſ
q̄ agit. C. eo. ti. l. ti. ⁊ differt transactio
a pacto ⁊ ꝓpositōe q̄ p̄t fieri amica
biliter nullo dato vel recepto extra. c.
ti. c. super eo.

1 ¶ Alienare trāsigere. & q̄ q̄bt do-
nare. vide. ō. donatio. i. Itē dnis rerū
siue actionū suor curator ⁊ p curator
si habet spāle mādatū vel liberam ad
ministrationē bonor vl̄ cāe. ff. ō. pcu.
l. procurator cui libera. ⁊ l. mandato. c.
ad agēdū. §. i. de pcura. li. vi.

2 ¶ Celer platus in c̄ſū ecclie potest trā
sigere sine cōsensu capli. & q̄ nō ex
tra eo. ti. contingit.

3 ¶ De qb⁹ p̄ot fieri trāsactio. & q̄ de
cinlib⁹. ff. ⁊. C. e. ti. q̄ totū ō crīalibus
distinguēdū est. vt. ō. Accusatio. §. xxi.

4 ¶ Etz in reb⁹ spālib⁹ possit trāsi
gi. & q̄ aut potīt ecclīa ab alia ecclīa
sibi deberi subtrahi i iure institutōis. cor
rectōis ⁊ sacror preceptōr. vl̄ ep̄o pe
tit iura ep̄alia in aliq̄ ecclīa. ⁊ sic ō spi
rituali ad spāle p̄t fieri. puta q̄ fuit
taxatum vl̄ aliq̄ facēm. ⁊ alīō spāle
p̄stet. c. ad q̄stionem. ō re. pmu. Sz
de spāli ad tpale nō ls eē eo. ti. c. cō
stitut⁹. ⁊ de re. pmu. c. vlti. Aduerte tñ
q̄ vbi noie subiectōis petīt spāalia
simul ⁊ tpalia. sicut cū ep̄s petit a q̄dā
ecclīa sibi subiecta q̄ ab eo recipiant
cōsecratiōes ecclīar. ordinatiōes cle
ricor. ⁊ silia spāalia. ⁊ nihilomin⁹ pe
tit aliq̄ tpalia. vtpote. ptē vl̄ annā pen
siōnē rōne illor tpaliū posset trāsactio
fieri cū tpali ⁊ sibi annua pensio dari.
ar. c. cū venerabilis ō cēn. ⁊ ō reli. do.
cōstitutus. Aut petīt res tpalis vt pro
pter eas. vt cū ecclīa petit decimas ex
dnis in sua pochia ꝓstitutis. ⁊ tūc distī
gue. q̄ si agit ꝑ ecclīasticā psonā ⁊ sic
p̄ot fieri trāsactio auctoritate ep̄i vel
archiepi. ⁊ erit ꝓpetua. c. statuim⁹ eē
eo. ti. si fit sine auctoritate ep̄i valet ſ
est tpalis. nec excedit vltā trāsigentis
eē eo. c. de cetero nisi p papā fuerit cō
firmata. eo ti. venīēs aut agit ꝑ laicū
⁊ tunc si agit de ꝓceptis ⁊ subtractis
p̄ot fieri. c. cū aplica ō hīo q̄ fi. a pla.
ſ nō de futuris. xvi. q. vij. decimas q̄
ſ nō p̄ot fieri cōpositio nec transa
ctio cū laicis vt minus soluāt. nisi au
ctoritate pape. c. pe. ō ꝓhib. vtl. vel in
iti. Aut petīt res spāalis vt beneficiū
puta q̄ dicit se electū vel canonice in
cor fuisse istitutū. ⁊ tūc trāsactio fieri ñ
p̄ot sine simonia. ſ bñ acabilis cō
positio eē eo. ti. c. sup eo. ſ. vt q̄ ille q
ius nō h̄z: vl̄ nō credit h̄ere penitus
renūciet iuri suo sine aliq̄ datiōe. vel
ille q̄ habz ius recipiat sine datiōe si
tñ neuter litigātiū possideret. ſ vterq;
cōtēdit aliq̄d beneficiū sibi dari tūc
valz trāsactio de elec. c. cū iter. R. de
prebē. nisi cēnt no. Jo. i. q. iij. ea q̄ Et
breuius cōcludē q̄ spāale cuz spāali
eiusdē generis. puta de iure decima
tōis ītius ecclie cū illo illi⁹ ecclie p̄ot
fieri trāsactio. sed ō spāali ad spāale.
alterī⁹ generis nō ls ſ Ber. i. c. sup
eo. ⁊ est tutī⁹ q̄ius Inno. in. d. c. statui
mus. ⁊ ter. cū gl. i. d. c. ad q̄ cs. videā
tur indistincte tenere q̄ licet de spāa
li ad spāale.

¶ Ētrū trāsactio facta ꝓp indebitaz § 5
obligationē saltē iure nāli excuset cuz
q̄ aliq̄d recipit. vt eā obligationem re
mitteret. & q̄ nō. ſ restituere tñr. l. p
ses. puicte. C. de trāsac. ⁊ l. fi. ff. de do
lo. ⁊ gl. i. c. sup eo de trāsac. dicit q̄ si
euidēs est calūnia nō tenet trāsactio.
l. in sānia. l. & ff. de condi. inde.

6 ¶ Ētrū dispositio legis si qs maior. 6
C. ō trāsac. possit teneri cōscia. & q̄
sic q̄ iperator in penā nō obseruā
potuit hoc facere ⁊ ēt hēt locū i q̄cū
q̄ ℣ctū iurato fm docabidē. ⁊ d. l. si
qs maior hoc vult vt ille q̄ transactio
nē iurauit ⁊ voluntarie nō seruat ꝓue
ta vt sit infamis. Intelige hoc si cō
dēnetur. Itē est ꝑuatus ipso iure ac
tiōe quā habebat ꝑ illū cū quo trāsa
ctionē fecit itē si q̄d habuit per ipsam
trāsactionē siue pecuniā siue rē tenet
eā restituere ⁊ oē emolumētū q̄d ex ea
h̄uit. Q̄d credo verū quo ad ꝑsciam
post cōdēnationē sed nō añ. nisi q̄te
nus damnificatus est ille cuz quo trā
segit vel ex debito antea debebat ha
bere.

Ransitus

ō vna reli
giōe ad ali
am. vide. ē. religiosus. §. xxxiij.

1 ¶ Ep̄o trāsire nō p̄t ad aliā eccliā si 1
ne. l. nia pape. vij. q. i. mutatiōes ō trā
sla. epi. c. iter corporalia. Inferior p̄t
cū l. nia sui prelati. ar. l. viij. di. c. ii. viij.
q. iij. conquestus.

2 ¶ Trāsire de aliqo cū corporalē pos 2
sessionē obtinuit ō illa ad q̄ trāsiuit.
xxi. q. ii. si quis tā trāslat⁹ ⁊ ꝓfirmatio
nē obtinuit. aliās secus. lxxxij. dist. si
q̄ epi. de elec. c. cū in cūctis.

Rouga

ē securitas ꝓsti
ta ꝓcul ⁊ reb⁹
ad tēpus ꝓcessa. di. corpdia nūdū
finita ⁊ vocat fedus vl̄ indutia. ff. de
capti. ⁊ postli. re. l. nō dubito. ⁊ l. post
liminium. §. inducie.

1 ¶ Quot sunt spēs. & q̄ pma cōuē 1
tionalis ⁊ hec seruāda est. ⁊ as inside
libus. xxiij. q. i. noli. Alia canonica. ō
qua eē eo. ti. c. i. Sed hodie nō seruā
tur ⁊ male. ſ nō insisto. quia satis p̄s
de ea que dixi. ō. Bellum.

Ributum

vide. ē.
Immu
nitas. §. xxxvi. ⁊. ō. munus.

Ribulatio

ē me
dicina
ꝑseruatiua. e. q. v. nō ois Eli
qñ ad merū. vij. q. i. aduersitas. xi. q.
iij. i cūct. aliqñ ad purgañ. vi. q. iiij.
plurimi.

Ristitia

ō morte suo
rū ꝓbabē. ⁊
iij. q. ii. q̄ ꝓpositū. ⁊. §. hoc ēt

Rpelucrum

dr q̄d acq̄rit ex cā inhone
sta vel improbanda. Facit. c. qñ mul
ti. xiiij. q. iij. ⁊. xvi. q. i. c. i. in ꝑn.

¶ Turpia lucra sūt ab heredib⁹ error 1
quēda. l. in heredē. ff. de calū.

¶ Ētrū de turpiter acq̄sitis possit fie 2
ri elemosina. vide Elemosyna. §. viij.
Et an sint necessario restituēda. vide
Restitutio. i. sub lra. Turpe lucrū.

Amor

tūs
tinā est filia
q̄ est q̄di
conat⁹ seu andana hois inē
tanē vindictā. ⁊ est q̄ qs ꝑpetat mētē
deliberate in varijs mōtū. ⁊ tūa q̄s
posset primū offendere. q̄ eo mō est
mortalis quo ira er ō. precēt. De quo
vide. ō. Ira in principio.

Trella

ē tripler alia
legitia. vtella
q̄ ō serit a lege. q̄ñ nulli⁹ tutor
datus ē a pfe filio i testō qua ille q̄ de
beret ab itestō succedere tenet hmōi
tutellā accipere. Alia testamētaria. vt
q̄ñ pf in testō dat filio tutorē alia da
tiua. ſ. que dat a iudice q̄ñ nullo tuto
re dato in testō. ⁊ nullis exāīb⁹ ꝑsan
guineis idoneis ad tutellaz inder ex
officio suo dat tutorē. ⁊ durat tutella
vsq; ad. xiiij. ānū ꝓpleti. ⁊ inde icipit
cura q̄ durat vsq; ad. xxv. ānū cōple/

tum Pupi. quibus mo. ai. ſ. ꝛ iuſti. de curato.

1 ¶ Vtrū clerici teneāt ſuſcipere tutel
lā. ſ. q̄ nec clerici nec mōaci aut epi
cogunt vlli tutellā accipere clie⁹ ſui
ꝛ epi⁹ poſſit ſuſcipe legitimā ſi volūt te
ſtamentariam vel datiuā nō poſſ ſilr
pe tutellā miſerabilē plonarū ſz flu
gioſi cū lnia ſuoꝝ plator⁹ poſſ ēt reci
pere legatū vt. xvi. q. i. monaci Et
ſic cōcorda. lxxxvii. di. c. i. ꝛ. ſi. xvi. q.
i. generaliē. xii. q. iii. Lipſianus. lxxx
vi. di. peruenit

2 ¶ Quid ptinet ad offiū tutoꝝ. ſ. tria
Primū vt pupillos a criminib⁹ ita
etos ꝓſeruēt Secōm q̄ res eoꝝ ab in
uria ꝓſeruēt. xii. q. i. c. i. facit. l. i. ff. de
tutel Vtrū tutores dicēdi ſint q̄ſi tutto
res in. d. l. i. tertiū q̄ pecunia eoꝝ vel
bona mobilia q̄ ad nihilū valēt eis f
uata puertāt in ꝑdiſo ex qb⁹ percipi
āt aliquē fructū q̄ fm bar. i. l. tutor
q reptoriū. §. i. ff. de admn. tu. ſi tutoꝝ
pecuniā pupilli nō ponāt ꝑ diſo teneāt
pupillo ad fructꝰ q̄s poterat bēre de
ducta expēſis ꝛ periculo q̄ limita vtrū
ſi potuit emeꝛ puta erāt q̄ volebāt vē
dere vel alio mō licite lucrari pote
rat ſalo ñ idē dic ubi eēt ſtatutū vt ia
nue q̄ oīa bona mobilia diſtraherēt
ꝛ uēderēt vt ō pecunia acgreret pu
pillus lucrū Si tutoꝝ nō fecit cū po
tuerit tenet ad ītereſſe Et bal. i. l. fi.
C. de ꝑdūde. ꝛ Jo. de anania i. c. q̄ i
oībus de vſu. tenēt q̄ vbicūq̄ oli tu
toꝝ tenebāt ſeneꝛari de pecunia pupil
li q̄ hodie cū vſure ſint, ꝓhibue tene
tur pecuniā pupilli ponere in iuſtā ne
gociationē ad ptē lucri ꝛ vāni Vdūte
o tutoꝝ q̄ ſi vis eſſe tutus q̄ nō te
neaꝛis nec tu nec heredes tui ꝓ ali
quo facto ꝓo pupillo illud fac cū ꝓſi
lio coniunctoꝝ pupilli ꝛ faciae pōi

in ītrumēto q̄ ꝓſilij ꝓpinquoꝝ facit
preſumptionē q̄ volus ꝛ culpa abeſt
a tutoꝛe ar. l. cuiā. C. ſi tu. vl cu. inter.
fm bal. in l. pola. C. de his qui. vt idi.
de hoc vide quomodo teneāt tutoꝝ.
ſ. clericus. xxi. §. v. ꝛ. vii.

3 ¶ Vtrū tutoꝛ teneaē facere iuēntariū
de reb⁹ pupilli. ſ. q̄ ſic niſi cauſa ne
ceſſaria vel iuſtiſſima ꝓpediaē tex. ē in
l. tutoꝝ q̄ reptoriū. ff. de admi. tu. Idē
tic fm Bar. ibidē de curatoꝛe Et cā
neceſſaria vꝺ fm eūdē Bar. ex pte tu
toris moꝛbus puta q̄ podagroſus ꝛ
hīmōi ꝓpeditus eſt. vel ex parte rei q̄
nō repiē adhibita diligēs inquiſitio.
Cā vō iuſtiſſima vꝺ ſi teſtatoꝛ remiſit
ꝓfectionē iuēntarij vt in. l. ſi. C. ar. tute.
Qō limitat bar. vbi. ſ. niſi ex cā iudi
ci alr videaē vt in. l. in ꝓfirmādo. ꝛ. l.
vtilē. ff. de ꝓfir. tu. Fallit hoc i quib⁹
caſib⁹ in q̄bus nō teneē facere iuēnta
riū ſz Bar. vbi. ſ. Primo ſi ꝓſcien
do eſſet vt nō fieret Secundus ſi iu
dex ex cā remitteret q̄ poſſet

4 ¶ Vñ teneē facere. ſ. fm bart. vbi
ſ. q̄ glo. ibidē ꝛ cōiter doc. tenent q̄
mor. i. q̄ primus poterit ꝓfacit. l. hec
cōdictio. ff. de ꝑdi. ꝛ de. alr vꝺ in dolo
Intellige ſi adminiſtrauit alios non
Ite nō vꝺ in dolo ſi fecit illa q̄ dilatio
ne nō recipiē vel q̄ neceſſario ꝓce
dūt ꝓfectionē inuēntarij vt ꝓſcrutatio
ſibe beē dicaēte vl ea q̄ nullo mō poſſit
obeſſe pupillo: ſed bñ ꝑdeſſe q̄ talia
ugēdo añ ꝓfectionē iuēntarij nō preſu
mitur in dolo fm Bart. vbi. ſ.

5 ¶ Quaſr oꝝ fieri. ſ. ter. in. l. tutoꝛes
C. de admi. tu. q̄ in ptīa publicoꝝ p
ſonaꝝ Glo. ibidem dicit q̄ ſufficit
vn⁹ notarius ptīa vō iudicio ſi ē ne
ceſſaria ſz Bar. vbi. ſ. ꝛ cōit doc. niſi
vt faciat fidē ꝫ ōbitoꝛes nominū q̄ꝝ
nola ſcribāt i iuēntario Et ita tene q̄
vtſ gl. i. d. l. tutoꝛ teneat q̄ ē neceſſaria

6 ¶ De qb⁹oꝝ fieri iuēntariū. ſ. ter. i
d. l. tutoꝛes q̄ oīuꝝ rep. i. corporaliū
iuriū ſcoꝛporaliū ō q̄bus apparēt in
ſtrumenta ſeu ꝓbationes i bonis pu
pilli de aliis nō

7 ¶ Quō mr pdit tutellā filij. ſ. pa. in
e. vroꝛat⁹ de ꝓcur. ꝓuga. q̄ vxor ꝓ
nio ſi trāſit ad ſas nuptias Scōo ſi
gl. bal. in aut. miſi ꝛ auie. C. q̄ū multi
vbi regē q̄ pudice viuat q̄ō no. gl. i
l. fideicōmiſſū. C. ō fi. ex comiſ. Sibi
vult q̄ vxoꝛ relicta ſi incōtinēter vi
uat pdat legatū ſibi facū a marito ꝛ
auferē ſibi tāq̄ ab ſdigna vel ex ꝓpa
pria volūtate ōſueti fuocaē q̄ marie
ꝑcedu ſi vixit icōtinēter ꝓpe vire ma
rit ſpo ignoraēte ꝓ hoc gl. no. i. l. ſo
roꝛē. C. de hi. qui. vt indi. ꝛ pōt iſerri
ꝓ hoc q̄ oēs penaē q̄s trāſiēs ad ſas
nuptias infra añū icurrit q̄ ꝛ ipa ſilr
q̄ō no. Sz limita q̄ ad lucrū pdēdū
Sed nō q̄ ad penam aliam incur
rendam.

Anagloria

Etno mō dicit appe
titū dignitaſ ꝛ excellenne ꝛ ſic eſt
idē cū ſupbia ꝛ ē capitale vitiū q̄ ani
mus directe mouet ad dignitatē ꝛ ex
cellētiā appetēdā Alio mō dicit appe
titū laudis ꝛ ſic ē filia ſupbie hec ex
. S. B. in. ii. di. xxxii. q. ii.

1 ¶ Vtrū ſit mortale peccū. ſ. fz q̄ col
ligo ex Vtero. ſa. ſe ꝛ Tho. ſa. ſe. q.
cxxxii. ꝛ hē. ō gñ. i quol. prio. q. xxvii
ſi. q̄ vanagloria de ſe nō dic aliqd q̄
ſit ꝫ caritatē ōi vl primi attū vtuſlr
pōt ꝫriari caritati dei Prio rōne rei
ſup q̄ agit laus vl gloriaē Et hoc mō
pōt eē peccū mortale triplr. prio q̄ñ
gliaē ō re q̄ eſt ꝫ deū. ſ. q̄ eſt mortalis

peccū de gbuſ vē i pſal. Quid gloriaris
i malicia Sece⁹ eēt ſi gliaret de re peri
ventalis ſolū q̄ ſic ñ eſt mortalis va
nagloria Scōo eſt mortale peccū q̄ñ
id de q̄ gloriaē pretert ōficiū ſue ō
q̄ Ezechie. xxxviii. Elevauit eſt cor tu
um vtrūſi de⁹ ego ſū Jō⁹ eueniē ſo
let q̄ñ hō pp inanē gloriā pfert teſti
moniū hoīus teſtimonio dei, puta pp
gloriā humanā nō pdēdā nō ꝓfitet ō
im vel fidē tpe ōbito vē nō vult pdi
care vel dicet ꝓuarē loco ꝛ tpe q̄ñ te
netur. tertio eſt mortale peccū q̄ñ ea q̄
ſūt ordiata ad gloriā dei vt ſūt facta
ꝛ ea q̄ pertinēt ad fidē ſpē ꝛ caritatē
ꝓncipaliter facit ad gloriā ſuā. Vñ di
cit Aug. li. i. de doc. xpiana. Eād fides
ſpē ꝛ caritatē tota mulitur diuina ſcri
ptura q̄ ꝓncipalr ordinaē ad hono
rē dei. in q̄ deus cōtēnitur. ſi ꝓncipa
liter ad alterius honorē ordinet. hec
ille. Vñ ſi qs ꝓncipalr ꝓpter gloriaꝫ
ꝓdicaret vl diceret miſſā ꝛ hmōi pec
caret mortalr. Secus ſi aliqō alio q̄
nō ptinet ad diuinā ſcripturā vl ſacra
mēta ꝓpter gloriaꝫ faceret q̄ pecca
ret venialiter. ꝛ amitteret fructū bo
ne operationis. Contrariatur ſecun
do vanagloria caritati dei ratione fi
nis: ſeu intentionis ipſius gloriantis.
vt puta quia conſtituit finē vltimum
in gloria vna paratus facere quecū
que ꝓpter illam. Et ſic eſt pecca
tum mortale. ſi eſt in deliberatiōe vo
luntaē ꝛ hoc eſt quod dicit Augu.
v. de ciui. dei hoc vitium tunc eſt inimicum pie fidei. ſi maioꝛ ſit in corde
cupiditas Glorie. quam dei timoꝛ ꝛ
amoꝛ: hec ille. Illas ē cōiuniter pec
catum venale.

¶ Que ſūt eī⁹ filie. ſ. Prīa inobe 2
ſtia ornat⁹ vide ornat⁹. Secūa inobia
Tertia iactantia. Quarta pertinacia

Manes hipocrisis Secta discordia
Deputata pecto De qb⁹ in suo loco

Ala sacra ecclesie debet esse sacrata ⁊ honesta ⁊ nō ab bonis sacrari ⁊ ita etiam ⁊ si sint sacra ornatus vel vestimenta consecrata debēt seruari ⁊ cinereo pdicto in loco honesto ne pedib⁹ intrantiū pculcēt de cō. di. i. c. altaria. c. in sanctis ⁊ c. vehementer ⁊ de reli. do. c. ad hec de re. gestis mācipiū De corū cōsecratione vide. ī. Bñdicto ⁊ consecratio de eoz mundicia dī in. c. ii. de custo. cuctis in fi. precipimus quoq; vt oratoria vasa corporalia ⁊ vestimēta mūdoz pale altaris necnon ⁊ ipsa corporalia mūda ⁊ munda cōseruent Minus. n. videt absurdū in sacris sordes negligere q̄ dececēt etiā in prophanis hec tex. ibi ⁊c. Et q̄ ps q̄ peccat mortaliter qui illa tenet ita immūda ac si essent p furto rusticoz

Assallus dī qui hz feudū ab aliquo vide. ī. feudū

ectigal ē qđ pstatur ex bīl Rebus q̄ vēdunt Tribunis vo vel publica pēstratio seu fūctio est q̄ nō ne fūdi vel soli a possidente pstat Idoꝛ dicitur census fm Azo. in sum. Et iō vide Pedagia

ellatio Virginitim vi de. ī. consecratio virginū.

enatio Triplex Una oppressiua hominis ⁊ hec sēp prohibita. vi. di. ℔. Ista in fi. Alia dicit arenaria. s. q̄ fit in arena cū fera dētata ⁊ hec si nulli prohibita. xxxvi. di. c. q̄ venatoribus ⁊. c. se. Tertia dī saltuosa q̄ fit in saltu ⁊ saltib⁹ ⁊ hec osb⁹ phibita tpe quo boues tenent esse in ecclia ⁊ orare. lxxxvi. di. an putaris de consec. vi. iii. irreligiosa ⁊. di. v. leuita nisi forte necessitate famis ingrūte. c. i3 ō refis aut alia simili ēdio aūt diebus ē licita laicis de oct. c. nō est in ptte. Clericis vo ⁊ religiosis est phibita nisi ex necessitate ecclie vrgēte vt dicū est. Possūt nō plati ⁊ alij ecclia licet cā recreationis vel exercitādi aperiēdi cū renb⁹ ⁊ laqueis ⁊ cultū ⁊ bmōi cū renb⁹ ⁊ laqueis ⁊ cultū cautb⁹ cum silentio ⁊ modestia aliqñ venari nisi tpe quo debēt visitare vel ꝓdicare eē de cōsi. c. cū apostol. ℔. archidiacono Et sic intelligē illō ne clerici vel mo. c. i. Et iura q̄ vident ꝓria fz Do. sūt intelligenda ō illis qui nimis mentem talibus implicant

¶ Utrū serui teneant obedire dñis volēt⁹ venari tpe phibito. ℟. Rod. q̄ nō. An aūt excusentur a peccato ppter metū dic vt. ō. met°. ℔. ri. 1

¶ Utrū venatores q̄ cōculcāt agros vineas ⁊ segetes ⁊ quoꝛ canes occidūt gallinas ⁊ alia pauperū ⁊ alioꝛ teneant ad restitutionē. ℟. Distē. q̄ sic ad extimationē alias peccāt mortaliter nisi ita modicū sit dānū q̄ pbabiliter nō curarent. 2

¶ Quid de dño q̄ occidūt vl mutilāt boues ppter lepores ⁊ siluestria animalia capta. ℟. Distē. q̄ mortaliter peccāt si faciant libidine victe vl amore huiusmodi animaliū aut venandi. Credo etiaz q̄ si sit consuetudo loci vel statutū q̄ pro vno actu venationis tāta pēa infligat q̄ nō excusat a mortali oēs obseruātes eā vt no. tan cre. i sū. ii. de rapina' 3

enditio vide supra, emptoꝛ

¶ Utrū quis possit compelli ad vendendū inuit°. ℟. q̄ regulariter nō sicut nec emere Unde dic tex. in l. iuniuꝛ. C. de ꝓhen. emp. Inuitum compare 1

re. C. ō iure ōli. Fallit xx. et multe casibus. de quib⁹ vide gl. in. l. iulianus. ℔. idem celsus. ff. ō ac. emp. ⁊ ven. ⁊ i pallegatis legibus.

Eneficiuꝛ vide. ī. sortilegium.

Eniale vide. ī. Peccatum.

Erberatio vide. ī. percussio.

¶ Utrum ille qui non valens soluere in ciuitat⁹: iuri corpore si veniat ad pigniozē fortunā teneat ap̄li⁹ soluere ℟. Bal. i l. fi. ff. ō i suo vo. q̄ nō q̄ iuris corporalis cedit loco solutōis. facit l. i3 si vni°. ℔. si añ. ff. ō iiur. glo. ē i. c. si cui dignū ō honi. vide gl. i. regula peccatum. li. vi. Limita. ī. Solutio. ℔. xxii. 1

Estis ⁊ cetera sdumenta ecclie debēt esse sacrata ⁊ honesta: nec debēt tangi a nō sacratis ūbus. de ꝓse. di. i. c. in sancta ⁊ duob⁹. c. se. nec femine ēt sacrate debēt ea tāgere. di. xxiij. sacratas Ad intelligiē. fm Do. in sū. ii. de eucha. quando sunt per pontificē benedicta. c. iii. de reli. do. 2

¶ Utrū de veste alicui⁹ dñe possit fieri casula. ℟. gl. i. c. ad nuptiaz de ꝓse. di. i. q̄ nō. Cui non assentio: imo eo ipso quod ōdicat deo purgat ois macula. Facit. c. nō liceat. xvi q. vltima. 1

¶ Utz vestes ⁊ manutergia ecclīastica possint ōputari ad vsus laicoꝛ. ℟. gl. q̄ nō i. c. mācipia. de re. pmuta. 2

Icarius ē q̄ vices alti⁹ gerit siue i offō non ꝓtentioso. vt ei⁹ co. ti. per totū siue in cōtentioso. C. de offi. eius qui vi. al. ge. per totum.

¶ Quot sūt spēs vicarioꝛ. ℟. d. Lar. in Clc. vnica co. ti. q̄ quatuoꝛ. Alii dā sunt ppetui ecclesiaz pochialiū ⁊ tales facit epūs fm Lau. et q̄ suscipiunt curā aiarū. vñ quotiēs q̄s est depūtat⁹ auctoritate epi curato bñficio vicarius eo ipso est ppetuus ⁊ inamouibilis p. c. vnicū de capel. mo. li. vi. Et non debent deputari nisi in pochialibus hūtib⁹ lantudinē pochie. vel aliā necessitatē. Et talis hēre dz. xxv. anū ⁊ ordinari ad sacerdotiū ista ānū. d. clc. vnica. alias ptractus est ipso facto ⁊ si recipiat ecclesiā aliā cū cura pdict vicariā eē eo. ti. c. ad hec. 3

¶ Quid si ōputent ad ecclias nō pochiales. pura rurales. ℟. q̄ nō erūt ppetui. Et sic potērūt mutari ad velle plati. qō i3 ctā gl. in. d. clc. vnica. 4

¶ Utruz talis vicarius ppetuus habeat indistincte curā aiarū. ℟. d. Lar. i d. clc. vnica q̄ sic quo ad oēs effectū q̄ possidet suo nomine ad instar concancio non ad modicum temp°. l. fi. ff. h ager. vec. pe. 5

¶ Utrū possit instituere alū vicariū. ℟. dd. Lar. ibidem q̄ non ppetuū sed bene tpalē ut cōuer tenēt hec. 6

¶ Quidā sūt vicarij tpales sicut mercenarij q̄ ad tps assumūtur ad administrādū ad curaz aiarum. ⁊ tales possūt assumi a curatis ēt sine licētia epi de iure cōi nisi statuto epi phibeat. vij. q. i. illud. ⁊. c. nihil. Et i3 tali assūpto cōfiteri. i3 nō hēat curā aiaz fm Pau. qñ rector p viā delegatōis ei cōmittit auctoritatez audiēdi. q̄ hoc pōt ēt nō hñti curā aiarū. Et hoc verū. nisi sit phibitus ad exercitiū cure. ut pegrin⁹ ⁊ ignotus de clc. pe. p totū. quia nūc nō teneret talis cōmissio. q̄ ad solū epm ptinet. de clc. pe. c. nic. ⁊. c. fi. Et sīlr dic q̄n cōmittitur religioso cui a regula vel suo plato phibet. ō hoc dic vt. ō. Confessio. iii. ℔. iiii. 7

¶ Quidā sūt vicarij q̄ ōputāt ad ali

quã puincĩã aut dioceſim vel loci ꝺ
qꝺ⁹ eĩ e.ti.c.pe.t.xvi.q.i. addicim⁹
Ergales vicarij iuriſdictiõ ales tantam
pelles habẽt quãtum mentiramitis ex
cozũ cõnullione pro hoc ꝺ penul. ac
cepimus.t.c.pozro.

7 ¶ Quidã ſũt vicarij q cõſtituunt ſad
oia uocẽ bẽna plato nõ ſolũ reſpectu
cure.ſꝫ etiã reſpectu oĩũ inciꝺẽciuꝫ
Et eſt obia iter illos ꝓpie t officiales
epi ꝺi.q: officiali ſolꝫ cõmittẽt co
gnitio cĩũ totius dioceſis. nõ aũt in
quiſitio correctio exceſſuũ .annexa a
bificijs: niſi ſpãliter ſit eis cõmiſſum
Vicarii aũt generales oĩa hec poſſũt
excepta bificioꝝ collatione. vt in.c.
eũ in generali eo.ti.li.vi. Sed in Ita
lia rara ẽ obia.t ideo videat epz cõ
miſſio. vt ſciat auctoritas. t iſtos ꝓſti
tuit epꝰ ſine cõſcientia capli ꝑꝫ Hoſti.
allat.c.ea noſcatur ꝺ bis q ſi.a pla.
8 ¶ Utrũ vicarij tpales.ſ.ſecũdi tertij
t quarti poſſint aliũ vicariũ inſtituere
&.q nõ ex co.ti.c. clericos. Fallit in
archipſbytero q cũ ſit vicarius epi in
ſpãlibus⁹ ꝺ offi. archipſbyteri.c.mi
ſerunt. Sibi tñ vicariũ pot inſtituere
vt ibidẽ ꝺf. Et intelige nõ poſſe.niſi
ſpãliter eis cõmittatur.
9 ¶ Utz plan poſſint vices ſuas alicui
cõmittere ſub iuno cẽſu.&.q nõ ſi
ne ſimonia eĩ ne pla.vi.ſu.c.i.ij.t.iij
q: ſicut ꝓ cõmiſſione iuriſdictiõis ñ ſꝫ
recipe certã pecũie q̃titatẽ: ita nichi
min⁹ ſꝫ recipere quotã pteꝫ puĩtuuꝫ
fm Ho. Bñ pot vicario tale ſalariuꝫ
cõſtituere.imo ad hoc tenef.xij.q.ij.
caritatẽ.ꝺꝫ etiã talis vicari⁹ ius petẽ
di ſibi aſſignari congruã portionẽ de
redditibus eccleſie ex q̃bus comode
poſſit ſuſtentari eĩ co. ti.c.ad hoc fm
Ho.t ió poſſet dicere. Ego ꝺo tibi ꝓ
ſalario tuo cẽtũ.t totũ lucꝛ ꝺabil mi
hi ꝺ exercitio iuriſdictiõis ꝑꝫ Inno.

¶ Qui ſunt caſus in q⁹ licite ꝓ alĩ 10
um deſerunt eccle.&.q multi.ſ.ſi po
ebia ſit lata.ſi cecidit in infirmitatẽ ſi
ne ſua culpa debitatẽ. vel ꝺfomita
tẽ vel neceſſitas abſentãdi: ſeu vtilitas
eccleſie t huiuſmodi. Et de hoc ha
beo.ã.Clericus. viſ.

Idua ppie ex ſignifi
catione vocabuli
ſeu ꝑꝫ ethimologiã ꝺ queli
bet mulier ſine viro etiã ſi nunq̃ viꝛ
habuiſſet q̃ſi ſine uuitate. Et ꝺ a vi.
habuiſſet q̃ſi ſine uuitate. Et ꝺ a vi.
q̃ eſt ſine.vecoꝛs.ſ.ſine cozde.ita ꝺi
cẽ eſt ſine.vecoꝛs.ſ.ſine cozde.ita ꝺi
ter.in.l.malũ.§.viduas.ff. de verbo.
ter.in.l.malũ.§.viduas.ff. de verbo.
ſigni.t ter.in.c.vidua.iij.ꝺi. Et Bra
ſigni.t ter.in.c.vidua.iij.ꝺi. Et Bra
cianus ibi q vult q̃ ꝺicatur illa cuius
cianus ibi q vult q̃ ꝺicatur illa cuius
maritus moꝛtuus eſt. Ꝺꝫ intelligi ex
maritus moꝛtuus eſt. Ꝺꝫ intelligi ex
cõmuni vſu loquẽꝺi. Et ſtellige ſi ab
cõmuni vſu loquẽꝺi. Et ſtellige ſi ab
eo fuit cognita.aliaſ nõ vt ibi. Et ió i
eo fuit cognita.aliaſ nõ vt ibi. Et ió i
quacũq̃ materia etiã penali vſus lo
quacũq̃ materia etiã penali vſus lo
quẽꝺi ꝓfertur ppꝛio ſignificato ꝺbo
quẽꝺi ꝓfertur ppꝛio ſignificato ꝺbo
rũ ſiue ppꝛiũ ſignificati eliciatur ex
rũ ſiue ppꝛiũ ſignificati eliciatur ex
ethimologia ſeu ex diffinitione.ſiue ex
ethimologia ſeu ex diffinitione.ſiue ex
auctoꝛitate iuris.l.lib:oꝛ.§.q tñ caſ
auctoꝛitate iuris.l.lib:oꝛ.§.q tñ caſ
ſius.ff.ꝺ legat.iij.t.l.eũ ꝺclaniõis.ſ.
ſius.ff.ꝺ legat.iij.t.l.eũ ꝺclaniõis.ſ.
aſinã.ff.ꝺ ſũ.inſtru. iſtru.q̃ le.t.l.la
aſinã.ff.ꝺ ſũ.inſtru. iſtru.q̃ le.t.l.la
ꝺeo.ff.ꝺ ſup.le.no. Bar.i.l.oĩs popu
ꝺeo.ff.ꝺ ſup.le.no. Bar.i.l.oĩs popu
li.ff.de iuſti.iur.t Inn.in.c.oli.ꝺ vꝺ.
li.ff.de iuſti.iur.t Inn.in.c.oli.ꝺ vꝺ.
ſigni .t glo.in.c.nonnulli de reſcrip.
ſigni .t glo.in.c.nonnulli de reſcrip.

Ilicus ꝺf ville cuſtos
t q frucẽꝺ⁹ p
cipiẽꝺis t colligẽꝺis iponit.
ff.de inſtruo.l.ſi cum vilico.

Indicatio Utrum
ſit pec
catũ.&.q ad ſatisfactionẽ ani
mi irati t in malũ ꝓximi ſoluũ.nunq̃
ſꝫ.imo eſt peccatum moꝛtale.xxiij.q.
iiij.ſi eccleſia.t.c.gſqs xpian⁹.t.c.ea
ꝺicta. Si ꝺo ſit ex zelo iuſticie t ad
coꝛrectionẽ peccatoꝝ t ab eo qui ex
officio poteſt ſic meritoria eſt. vt in ꝺi
ctis.c.t.q.v. non vos.
¶ Utrum aliquis poſſit vindicare ſu t

am iniuriam. &. Hoſti.q non etiam
ſi ſuperiorem non habet. vnde licet.
principe non ſubſit legibus.l.digna
vox.C.de legibus tamen ipſe delegat
ꝺe iuꝺi.c.i. q̃uis ipſe punire poſſet.t
ſic intellige t lumita.c.olim el ꝓmo ꝺ
reſti.ſpo.c.ſignificaſti.el.ij.ꝺ homi.

Jolentia q̃ ẽ filia auari
tie.viõ rapia
Jrginitas ꝑꝫ Rica.i
iiij.ꝺi.xxx
iij. ꝺupliciter ſumitur. Ꝓꝛimo
modo impꝛopꝛie pro integritate car
nis t ſic quilꝺet naſcitur virgo t iſtũ
non eſt virtus. Secundo modo vir
ginitas ſumit pro habitu quo volun
tas ꝺeterminatur ad reſpuẽũ ꝓmpte
t faciliter oĩm ꝺelectationẽ venereã
etiã licitã. vt meno liberi⁹ ſpãlibus.
vacet.q: vt ꝺf.i con.vii. Virgo cogi
tat que ꝺñi ſũt vt ſit ſãcta cozpe t ſpũ
t hec eſt virtus. Et ꝺiffinitur ab Au
gu.li.ꝺe nup. Virginitas eſt in carne
coꝛruptibili icoꝛruptiõis ꝓpetua me
ditatio.i.q virgo ꝺꝫ gerere in ꝓpoſi
to. vt in hoc ꝓſeueret perpetuo. Et ex
hoc ꝓꝫ q integritas carnis nõ eſt ꝺe
eſſentia virginitatꝭ: ſed eſt gꝺaꝫ eius
ꝺcoꝛ accidẽtalis extrinſec⁹ exiſtẽs q ꝓ
ꝺi pot ſine ꝺiminutiõe virtutꝭ virgini
tatis. vt ꝑꝫ. xxxij.q.v. in ꝓncipio.t.c.
tollerabilius.

1 ¶ Utz virginitas ſit virt⁹ ſpãlis.&.ꝑꝫ
Ri.vbi.ã.q nõ ſed addit vltra caſti
tatẽ cõiugalẽ ſtatũ perfectionis.t ma
gis placet q̃ opinio illoꝝ qui volunt
q ſit virtus ſpãlis: q: ſic ſeq̃retur qꝺ
virtus amitti poſſet ſine pcto nec va
let rñſio q̃ votus regnitur in virgini
tate: q: nõ eſt verũ: ſed bñ ꝓpoſitus
qꝺ tñ poſſet mutari ſine pcto aliſs oc
curentibus de nouo.

2 ¶ Que regnitur vt amittatur virgi
nitas.&.q regnẽ. Ꝓꝛio pollutio cõ

pleta. Vbi ſciendũꝫ q triplex humoꝛ
ꝺe genitalibus fluat.ſ.ſemẽ. Secun
ꝺus humoꝛ ſiliꝰ ſemi q eſt medius t
ſtillat quãꝺo q̃ ex ſolo tactu vel andi
tu turpium. Tertius eſt vrina.pꝺitur
autem virginitas per ſolaꝫ ſeminis
reſolutionẽ que locuꝫ coitus ſupplet
vel eius cõplet ꝺelectationẽ. Secun
ꝺo requiritur vt animituꝛ q̃ talis ꝺle
ctatio ſit ex volũtate opante vel ꝓſen
tiente. vel nõ ꝺiſſentiẽte: vel nõ q̃tuꝫ
pot remittẽte. Alij tñ volũt q̃ ſi etiaꝫ
pollutio nõ ſequatur vt i illis qui ſũt
ante tempus ſeminis qui tñ explent
coitum vel per turpẽ tactum. vel per
cõmixtionẽ cũ alio t hmõi. amittit t
placꝫ tñ recupabilẽ per penitentiam.
¶ Quid ſi añ pollutionẽ nec i ipa i 3
terruit volũtas: ſꝫ poſt eſt ꝓtẽta.&.ꝓ
ꝺit virginitatẽ ſꝫ recupaꝛ per pniam.
alij ꝺicũt q̃ nõ recupaꝛ ex q̃ pollutio
ẽ ſecuta t ꝓſẽtia mẽt ſiue añ ſiue ꝓ
ſed primũ mihi videf verius.
¶ Utrũ illi q coꝛrũpunt in ſomnis 4
vel ebrietate t hmõi amittũt.&.ñ amit
tunt virginitatẽ fm Tho.ſ.iiij.ꝺi.xxx
iij. niſi hac intentiõe inierit dormiũ. vl
ſe inebrianerit. Et ſidẽ ꝺicendũ ꝺ ha
bẽtib⁹ fluxũ ſemis.t ſi poſt ſint ꝓnti
amittitur. ſed per pniam recupatur.
¶ Utrũ puelle anteq̃ coitũ poſſint 5
explef aliqd carnale committẽtes p
ꝺãt ꝺginitatẽ.&.q ſi ſũt doli capaces
pꝺũt quidẽ mẽtaliter ſolũ ſed ꝓ peni
tẽtiã recupabãt. Si ꝺo nõ ſũt doli ca
paces. ſic nec ẽt mẽtaliter pꝺũt. ꝺicit
entiꝫ. Elle. Fa Fe.ti.ꝺe luxuria.q q̃ ad
mentẽ regnit ꝓpetuitas q̃ ad finalem
incoꝛruptionẽꝫ mentis quo vero ad
coꝛpus requiritur perpetua incoꝛru
ptio quantum eſt ꝺe voluntate mẽtis
aliter nõ poteſt eſſe virginitas.
¶ De conſecratione virginum. vide 6
ũ. Conſecratio virginum.

Artus

nomē vl nobilitatē dat ō pe.di.i.§. fin
āt̄es.t qđ sit.xxxii.q.v.de pu
dicitia.vbi dic gl.q ē vit⁹ inēt̄ bñ cō
stitute de pe.di.iii.dle rex.t q ōtutes
sūt velincta alc de pe.di.ii sapiens.t
q sit grad⁹ēt in eadē ōtute ō pe.dis.
iij.§.hec que de cantate.

Aggd

est.t in q̄ differt a me
tu.vid.ē. Et⁹.§.vltio
Dē cui vis.p oi violēcia.

1 ¶ Quotupler ē vi.ē.dupler. Una dī publica.t hec ē q̄ fit nedū cū armis. vt.l.i.ff.de ri.pu.sed ēt cū oi qđ p̄t no cere ut in.l.armatos.ff.eo.tit.Armatos nō vtiq; solū itelligere debemus eos q tella habuerit: sz ēt eos q aliud q̄ nocere possint.hec ibi. Et hac lege tenēt nō solū in vi facta cū armis: sz ēt si armate intrat domū vel possessionē alterius sine cā legitima.puta p̄texu venādi.itineris. nauigationis vel mercationū.ut in l.i.t.ii.ff.de vi.pu. Alia dī priuata.q̄.s.fit sine armis alicui ēt coadunatis hoibus.vl si res debitoris sine iudicis auctoritate occupetur.De hac plene habetur per totus.ff.de vi p̄iua.

2 ¶ Que ē pēa iferētis vim.ē.p vi publica ōportāt.vt no.gl.i.l.q dolo i fi. ff.de vi.pu. Dolo vi p̄uata punit i tertia pte bonor.t nō p̄t ee iudex senator vl aliū aliquē honorē hēre tāq; infamis.ut i l.i.ff.ō vi p̄uata.t alijs alle gat in gl.i.c.cū dilect⁹.ō or.cogni.

3 ¶ Utrū liceat alicui hostiū aut murū frāgere t vi iferre.ē.q si qs hz possessionē alicui⁹ rei pōt tā i psonā ipediētem q̄ in hostia t muros illius loci vt valeat vi intre suo:ne dū iudex.sed t glibet.ut i.c.i.de imu.ec.no. Da.qa nō vult aliqd de nouo.sz solū ius suum defēdere.nl pdita incōtinēti recuperare. Si vo nō hz possessionē in re aliq̄.Et bēat actionē hipothecariā vl aliā ad illā cōsequēdā tunc ñ pōt ēt si sit iudex vel prelat⁹,pp̄ria auctoritate Cristo mō loquit.c.cū q.de p̄ben.li. vi.t.l.si qs in tantā.C.vñ vi. Alle ens nō dz,pp̄ria auctoritate violentā inferre.q̄ diceret sibi iuo.ℨ.l. vnicā.C. ne quis in causa sua.

¶ Utr̄ liceat vi vi repellere.ē.dic vt 4
ē.Defensio.siue iferat in psonā pp̄riam uel ,primi vel in rebus.

Visitationem

fa
cēt glibet hñs ordinariā iurisdictionē i alienā sicut archiepūs in tota puincia.ō cēsi.c.romana.t.c.ppetuo li.vi.t epūs i sua dioceli.ō offi.ordi.cō querēte. Itē archidiacon⁹ t decan⁹. de cēsi.cui aplius.de offi.archi.c.mādam⁹. Itē abbates t plati religiosorū visitāt mōasteria t mōachos fz cor instituta.vt i.c.pe.t vlti.ō sta.mo. Itē legati aplice sedis.t q̄bus cōmittit a papa vl a platis ordiariis existētibus ipsis ipeditis.x.q.i.epm.ō offi.or.c.i ter cetera.t eo.ti.c.si epūs li.vi. Quidā trā dicit inferiores epīs non posse p aliū visitare ,suetudie obstāte excepto p̄latis religiosorū qui visitant etiam per alios.

¶ Que ordies dz tenēt visitator.ē. 1
q̄ archiepiscop⁹ dz p̄mo p̄p̄rā diocesim visitare totā.icipiēdo a capitulo sue ecclie p̄mo.t sic tota visitata trāsibit ad alias dioceses.vt dī i.c.romana de cēsi.li.vi. Sīlr faciat epūs. Dūo inciptendo a suo capitulo. Legati āt de latere q̄ tenēnt illū ordinē seruare fz Mo.nec visitatores religiosorū.sed seruabūt eorū statuta.vt dī in d.c.romana.t ibi vide qđ no.

¶ Quō dz fieri visitatio.ē.p̄mo ōbet 2
p̄ponere ōbū dei.t ōnū ō vita t cōuersatiōe ministrātū i ecclijs t locis

alijs diuino cultui deputat⁹,ac ceteris q̄ ad officiū suū spectāt ingrat: t sine iuramēto t coactiōe ad eor emēdationē p salubria cōsilia iducat lenib⁹ t asperis sicut sibi videbit expedire. Dō si de aliquibus orta fuerit infamia ō aliquē ordiario ānūciet ut ignorat. Non tamē vō corrigere poterit t punīr.ut in.d.c.romana.t ista forma ē de ꝓcepto oibus platis ordiario iure vtentib⁹: exceptis religiosorū ꝓsuetudinib⁹ t regularib⁹ instituī.vt in.d.c.romana.

3 ¶ Utrū visitator possit aliqd recipere a visitatis.ē.q̄ sic ,pcurationē. Et ad uerte q̄ dz p̄mo q̄ ,pcuratio solū recipiat.Secūdo solū a locis visitatis: t nō ab alijs.Tertio q̄ solū sit ,victus illius diei.siue sit in victualib⁹.siue sit in pecūia.Quarto q̄ trīa vna die vnā ,pcurationē recipiat siue vnā vel plures visitet ecclias.Quinto q̄ ipse ordinari⁹ psonalr visitet aliter ulis nō cōcurrentib⁹ recipere non p̄t.Et si quid alio mō receperit ipse vel aliqs de suis familiarib⁹ tenēt duplū restituere ecclie a q̄ illud receptū est infra mēsem. aliqn patriarche archiepi t epi sūt iterdicti,ipso facto ab ingressu ecclie. Inferiores vō a p̄dictis sunt suspensi ab offō t bñficio donec dictū duplū restituāt.nec valet remissio vl dātium liberalitas seu gra eos liberat.nisi restituāt.hec colligunt ex.c.exigit uicto c.felicis.de cēsi.li.vi.t.d.c.romana.

Vulnus

corpor.vid.ē.
Lorpe viciat⁹

Vxor

vide.ē.peccatuz

Vanimiter

de suo si
gnifica-
to regrit nullā discrepātiā.q̄ p
bat i.c.bōe el.ij.ō po.prela.t i.c.t si
vnanimit.e.ti.t tz Inn.i.c.cū ecclia.
ō cau.pos.t ,pprie t ibi segnr Da.

Universitas

vide.ē.
collegiū

Actio

extrema ē vnū de
sacramēt ecclie ō
q̄ hēt i.c.vnico.ō sacra vnctiōe

¶ Que ē et⁹mā.ē.oleū.ut i.d.c.vni 1
co. Pe.aureol⁹.i.iii.di.xxiij.dicit.q̄ dz sit oleū olivar t ꝓsecrati ab epō copo solum non ab inferiore.ut dicit Hgī in.iij.di.xxvi.

¶ Que forma.ē.est illa de q̄ i ordia 2
rio.s.dicēdo p tuā sanctā unctionē t suā pissimā misericordiā idulgeat tibi dūs q̄qđ oculorum vino deliqsti. In noīe patris t filij t spīritus sancti. Amē. Et sic de ceteris sensibus.

¶ Quis pōt eā cōferre.ē.sol⁹ sacer 3
dos vt pz in.d.c.vnico.t ō vb.sig.c. q̄situit.t si vnus deficeret aliter dz supplere vbi primus omisit.

¶ Quib⁹ pōt cōferri.ē.infirmis exi 4
stētibus i ꝑiculo mortis.De q̄b⁹ ,pba bilr dubitat de morte.pueris āt ul eū tibus ad bellū aut alio mō i periculo casuali mort̄ non dat̄ Fm cōiter doc. nec ēt amētib⁹.nisi añ amētiā ipa petissent t dādo nulla ireuerentiā faceret.sz t fz.S.Bo.i.iij.di.xxiij.tñ dz dari infirmis q̄ i mortali nō fūr.t rōe vtrūb⁹ t i articulo mort̄ erūnt⁹ t venīale petūt hñūb⁹.Alijs non.

¶ Que ꝑtes corporis dēt iungi.ē.q̄ 5
istrumēta q̄q; sensuū.s.oculi aures. manꝰ.nares labia pedes.t renes.nullerib⁹ tñ nō vnguī renes pp hoc stare.Dentati vero uel ceci vnguī in locis magis ꝑpinquis p̄dictis si ñ hēāt p̄dicta membra.

¶ Quis effect⁹.ē.q̄ ul agit ul auget 6
inuisibilē unctionē spūs sci.si digne accipiat.ut dī i.d.c.vnico. Aureol⁹.in iij.di.xxvij.ponit.vij.fructꝰ Drim⁹ ō cetio ventalium. Scōs dummodo pene debite pctō mortali. Tertius gre

augmentato.q̄ vi bonus facit augeri.
h.i. vñ er duobꝰ malis q̄ fuscipit
malū fit er virtute opis operati nisi eos
dū dei adiutore egit tm̄ q̄ aucta gra
angel. q̄ gl̄a. Quart° ē literis: lenicia q̄
robur ꝺ demonis illudas. q̄ possime
vite illis. Quint° arcano diabolice pti
tis. q: nō est ita pocō ilpso illo facto
Sext° corpis sanatio. vbi expedit sa
lutē. ēdi in primus ecclia multi sana
bant. Jacobi. v. ofo alleuiabit i firm
mū. Septim° ptestatio. Octauꝰ credit q̄ p
milerit i fide militant ecclie: et q̄ si
quo vadit ad ecclīam triūphantē. ꝺ
Thō.in.iii.di.xxij.tollit petrū venia
le q̄ mortale ēt. Qui ad espi dūmō ñ
opponat obex ex pte recipientis.

7 ¶ Utrū illud sacrm̄ sit de necessitate
s. Fꝫ. S. Bo.in.iii.di.xxij. q̄ non si
tū omittat ex contemptu dānabile est
Secus si ex negligentia.

8 ¶ Utrū sit iterabile. s. Fm Tho. vbi
ꝺ. q̄ sic sine iniuria ēt i eadē infirmita
te. dūmō sit eius diuersꝰ. puta hidro
picꝰ nūc est in articulo mortis posset
enadu: et durāte ifirmitate aliq̄ tpe lō
go nec venit ad articulū mort. pōt ei
iterum dari q: status et casus ē diuer
sus. Iꝫ sit eadem infirmitas.

Oluntas bōa ex suffi

ciat sui bono
opere. s. vt. ꝺ. Intētō. §. iij. nō
dicē Am. lxxxvi. di. c. ñ sat; ñ satis ē bñ
velle nisi studeas bñ facere. Sat̄ i. ar.
c.i. de co.q mitra. i po. et i. c. cū aliqꝺ
de sen. et re iudi. et. i. promulgo. §. Sta
tuto. ff. ō ꝛsti pecu. vbi gl. i. d. c. i. ma
la vō voluitas q̄ ad pctm̄ sufficit. Iꝫ q̄
ad icurrēdā penā iuris q̄ iponit ipsi
facto nō sufficit nisi pfecto actu vt dis
putat Jo. an. in mercu. in regula in
penis de re. in. li. vi.

1 ¶ Utr̄ voluitas bona duret post mor
tē eius. s. q̄ sic ꝑ̄ in. c. fi. ō ꝑcario. q̄
nō exprat morte cōcedent. Dec° de
hūplacito. q: illud exprat ꝑ mortē. c.
si vbi gratiose. ō rescrip. li. vi. Et hec
no. q: faciunt ad q̄nē. Iudex posuit
aliquē confinatum donec reuocaret:
mortē an expiret ꝛsinū. dic q̄ nō i. l.
cclesiastes. §. fi. ff. de ꝛb bo. obli. q̄ Bal.
ꝓma ꝛsti. ff. et i. l. i. C. de posth. et ꝑ Sa
lr. in. l. i emēt. C. ō ꝛhen. ēp. et i. l. hec
vēditio. ff. ō ꝛhē. ēpti. Itē ad q̄nem
ꝑ ꝓr claustralis non reuocat̄ morte
abbat; Iꝫ posset reuocare q̄ voluis
set. et ad predicta est ter. clarul. in. d. c.
si vbi gratiose.

2 ¶ Quot mōis dr̄ volūtas bōa. s. q̄
volūtas accipit tripl̄r. Pdio ꝑ potē
tia aie. et sic ē bōa ex vtute et hinc bo
no. bonū eni est qō hꝫ q̄litatē bonaꝫ
Pdio topicoꝝ. Scō accipit ꝑ hitu
siue dispositiōe seu affectiōe volūta
tis de relicto ex actu volūtatis. siue ex
usu. et hec bōa vl̄ mala ꝑ actiōes. q̄
tales generāt hit° vl̄ dispositō es q̄les
sunt actus. iij. ethicoꝝ. Tertio accipit
ꝑ actu ipius volūtat̄ potētie et iste est
bon° ex ordie et° sufficiēt ad debitum
finē. et vt hoc sit q̄nto: regrunt. Pdu
mū q̄ finis sit bon° in se. Scōꝫ q̄ sit
ipō finis melior his q̄ appetūt ꝑ ip
sū. vñ dicit Aug. viij. ō ciui. dei. c. iij.
q̄ q laudāt deū ꝓpt pecuniā nō hñt
bonū finē neq; bona volūtatē. Tertiū
q̄ illa sint ꝑ rōnē rectā ordiabi
lia et apta ad talē finē cōsequendum.
Quartū q̄ volūtas ordināt rōne re
gulata ordiet vl̄ velit bona i genere i
differētia ad bonū finē. aliter his de
ficiētibus nō erit bona voluntas hec
ex. S. Bo. in. ii. di. xxxviij. q. i. ar. i.

3 ¶ Utrū vnius solī° bone voluntat̄ sit
vn° solus finis. s. q̄ sic. l. ꝓncipalis.
Vñ sciēdū q̄ actus pōt hꝫe plures fi
nes tripliciť. Pdio q̄ vnus sit sub al

tero. et ꝓ illū. Secūdo q̄ vn° sit ꝓn
cipalis finis. alter nō ꝓncipalis. ita tñ
q̄ nō ꝓncipalis nō refert ad ꝓncipa
lē. Tertio q̄ uterq; sit ꝓncipalis. Exē
plū de eo q̄ vadit ꝑ distributiōib° ad
ecclias. q: aliq̄ intēdit ꝓcipalr dei
honorē. et cū hoc simul habere pecu
niā illā ad hoc vt ad dei honorē illaꝫ
distribuat. vl̄ i alios vsus licitos ꝓuer
tat. Elliq̄ intēdit dei honorē. et vult si
mul aegrere pecuniā. ita tñ q̄ aegri
tudinē pecunie nō redegit ad honorē
dei. nec ēt pecuniā illā finē ꝓncipaleꝫ
statuit. q: eā ꝓp se nō diligit. q: ēt si ñ
daret iret. nec ꝓp eā hsidam aliqd ꝺ
deū cōmitteret. Elliq̄ intēdit deo pla
cere. et sil̄ ēt pecuniaꝫ aegrere. ut possit
thesaurū suū augere. et i eo delectari.
Pdio nō ire ad ecclīam ē meritoriū
um: et ptinet ad bonā volūtatē. Scōo
nō nō est bone volūtat̄ loquēdo for
mal̄r: ñ tñ ei sic ꝓpugnat. qn i ea stat
possit. Est. n. ibi pctm̄ vēniale ñ mortale
Et hoc ē qō dic. Augu. li. cōfes. minº
te amat q̄ tecū aliqd amat qō ñ ꝓp te
amat. Tertio nō est ꝺ bona volūta
tem. q: nemo pōt duob° dñis seruire
z Bathe. vi. cū eni sit vnū solū verus
bonū. q̄ getat hūanū ꝺsideriū. ꝺ q̄
voluntas ab hoc ut sit bona et recta
statuat sibi vnicū finē vltimū. hec ex
S. Bo. in. ii. di. xxxviij. ar. iij. q. i.

4 ¶ Utrū bonitas actualis voluntatis
addat aliquā bonitatē sup bonitatem
ipī° bitus gfe. vide. ō. Intētio. §. v.

5 ¶ Utrū teneamur cōformare volun
tatē nr̄am volūtati diuine i voluo. s.
fuit diuersa inter theologos opio i ꝑ
mo sen. di. vltia. Sꝫ ista vt mihi veri
or. s. q̄ teneamur cōformare q̄tū ad
illa volita q̄ exp̄mūt a deo signo ꝓce
pti in lege explicite vel iplicite. nel q̄
nobis manifestaret sic velle de ꝓcepto
Sed q̄tū ad alia cōsiliū est nō ꝓce

ptū. cōsiliū dico si sit exp̄ssa sub signo
cōsilij tacite vel exp̄sse. Si vō nō sūt
exp̄ssa. nec ēt de consilio tenemur:
nisi cōuentat nobis illō velle. sicut di
cit. Aug. in ench. c. lx. Aliq̄ ingt bo
na volūtate vult hō q̄ non vult deus
Sicut bon° hō vult pfectꝫ viuere qui
de° vult mori. et glo. ō. psal. q̄ dicit. cer
to: tū hꝫ hō. qui nō vult qō vult de°
Intelligit de his q̄ nobis patent. q̄
de ꝓcepto vult nos ea velle.

6 ¶ Utrū teneamur ꝑformare volūta
tē in mō volendi cū deo. s. Fm Alex.
lōbar. in ꝓmo di. xxxviij. q̄ nō abso
lute: q: si hō honorat pfem̄ suū. non
ex caritate. sed ex benīuolētia nō pec
cat. Sꝫ tenet̄ cōditional̄r. i. si vult me
reri vitam eternā. S. Bo. i ꝓlo di. vl
tia dicit q̄ tenemur cōformare volū
tatē nr̄aꝫ volūtati diuine in mō volē
di affirmatiue. s., ꝑ loco et tpe. q̄ꝫ vꝫ
tenemur extre in actū caritatis: q: si
cut tenemur q̄ nunq̄ ꝺ ria velimus
deo. s. ex libidine. cū deus velit ex ca
ritate. Ita tenemur vt sub eadeꝫ rō
ne velimus. ꝑ loco et tpe. et hoc si ha
bemus caritatē. Si aūt nō hēmus. ñ
tenemur ad hoc. sed ad equalem. qa
tenemur facere q̄ in nobis est ut eaꝫ
hēamus. et hoc ꝑ loco et tpe. ut dictū
est. Et si q̄rat q̄ locus et tp̄us est dic
idē Bo. ibideꝫ. q̄ est q̄ domin° elici
tat talē intentiōi locutiōe: vel exterio
ri ꝑdicatione. vel aliquo tali in quo ē
oportunitas redeūdi ad cor. Etiā tūc
si negligat incidit in contemptum et
omissionis pctm̄. Aller. vero de ales.
fa fe. tractatu de negligentia. q. viij.
dicit q̄ quando peccator cogitat de
peccato suo q̄ sit tantum malū et gra
ue et conuertitur super ipsum. et excī
tatur a gratia dei ad conuertendum.
q: hoc mō excitat eū q̄ fac̄ peccato
rē cogitaſ ō pctō suo: nūc tenet̄ actu

debere de illo: t si nō debet t obligat? nūc peccat p negligētiā: t sic ita? peccat aliqs qō ē negligentia mortalis Hoc ille. Et hic p̄z qd ionef cōtinua ne voluit: ut nō voluisti cū deo ne gaudeo. qō no. bene.

Otum Fm Ri. in. iij. sēt. ccxvij. ar. iij. q. ij. ē p̄cipiū superogatiōis p̄missio deo facta pp bonum finem ex debite rationis firmata.

1 ¶ Hoc itur dē superogatiōis boni: qa in voto de re necessaria ad salutē non ē voti. Nō q: voti p̄ceptū sternē nō voti. Nō q: voti p̄cepti loquēdo est qd voluerit? respectu cui? p̄cepti a quo procedit. t respectu eius qō vouet. Is large dicat votum qō sit de necessario ad salutē. de quo habet. xxxiij. q. iij. ¶ Et gratiōs peccat qui p̄ceptū p̄cepti deimus qō vouit. ¶ qui non vouit.

2 ¶ Secūdo dē nouiter p̄missio deo facta ad differēdū p̄missiōis facte hoi q nō p̄pone hz nōne voti. Nā sol⁹ deus ē cui se iorū hō pōt obligare. q: solus ei iuerit potestas sup totū hoiem. Et ideo p̄pter voti fit deo. q voti hoiez obligat. Dictus ēo. q: aliquo mō cōuenit p̄cepto sup totum hoiez in ḡtū p eorum ordinē tota salus hois p̄mouetur. Nō sit eis aliq̄ mō voti. nō tñ hōis plene nōne voti. nec ē necesse q illa p̄missio exp̄imat ore. hz sufficit si sit in corde q̄ ad deū t cōsciam.

3 ¶ Tertio dē noniter pp bonū finem ad excludēdū vota q̄ fuit pp malū finē. vt cū quis vouet se iciunaturū vt possit interficere inimicū t hanusmōi que nō valēt. sed grauiter peccāt talia vouēdo. Sicut ñ valeret votū faciendi de re mala quia deus nō acceptat aliquid ꝫ se.

4 Sed qd si vouet pp finē indifferentē. ḡ. q valet accipiēdo indifferēs re spectu alicuius emis eterne. Puta cū qs vouet aliqd pp aliqd bonū ipa le qd hēre nō est mal⁹ et ad vitā eternā. ꝫ carere eo. Dicit ñ venire casus q est malum. nunc nō obligaret vt in voto Verbe.

Utrū voti possit fieri de re inutili 5
¶ Utrū voti possit fieri de re inutili. q: qō nō ē ad salutē. ḡ. q nō de iure. q: qō nō ē ad dei honorē nec vtilis ad salutē ef ad dei honorē nec vtilis ad salutē efficiēdū p quietē circūstātiā additā ferendo p quietē circūstātiā additā seruato nō acceptat deus. Et ꝫ talis obligatiō nō tz ipso iure. Et sic sūt vota stultio nō tz ipso iure. Et sic sūt vota stulti. t hmōi. nō comedere de ca sabbato t hmōi. nō comedere de carne sabbato t hmōi. nō comedere de carne aliq̄ pp decolationē Joānis baptiste t hmōi f3 Ulber. t Ray. pon⁹ sūt frigēda ḡ fermida. Uti⁹ tñ credo sit petere dispēsationē seu declarationē a p̄lesso: e salē. pp̄ter reuerētiā.

Quarto dē ex deliberatiōe firmata 6
¶ Quarto dē ex deliberatiōe firmata ad differēdū votoꝝ q̄ fuit ex subreptiōe: t sine deliberatiōe: sicut factū aliq̄ aliq̄ i angustijs q̄ nō obligāt de necessitate. sed nō ex quadā ꝫgruitate. Nō ꝫ ipa venire ēt ex p̄pria auctoritate nō ē p̄cm mortale. Et q̄ hoc fit pōt p̄pēdi ex hoc: q̄ statī trāsacto piculo seu angustia sūt male ꝫtēti se tale votū emisisse: q: videt indeliberate factū. Secus q̄ deliberate vt euadāt piculū vouent: q: obligant.

Addit. v. Fm aliquos p iterationē ob 7
¶ Addit. v. Fm aliquos p iterationē obligādi se ad ipleñ. p̄missū. q: Fm eos sola deliberatio nō firmat p̄missionē Et hz Ri. in. iij. di. xxxviij. a q̄ p̄dicta sūt extracta nō firmet se in hoc. hz p trāseat solus recitādo. Tñ mihi vt q̄ veritimile regrāt eo mō quo infra di. ei. l. salē tacite. sicut tz glo. in. c. Ifatura. co. ti. Utrū debes aduertere q̄ votū hz vniuersos stat⁹. Fz q̄ diuersa sortē vocabula t effect⁹. Primus stat⁹ est in origine. l. cū q̄ dispōit aliqd boni facere: t hic dē deliberatio. de qua dē:

xvij. q. i. q bona agāt t hoc ꝓtigeat si est posib. Scdus stat⁹ ē p̄cessus cū p̄cedēdo ꝓponit firmiter se facturū t hic dē ꝓpositi. vt. xvij. q. ij. nos nouimus. t sic nō obligat ad mortale sed veniale vt p: in. c. literaturā de voto Et legitur ibi Pa. t ēt vt glo. hoc tenere ibidem. ñ hoc tota legat t glo. xvij. q. i. in iij. hz allegāt Aug. tenere q̄ peccat mortaliter talia. hz nō loquitur i illo casu. sed de eo q̄ fecit votū in corde licet ore nō exp̄esserit. vt p̄z. si de hoc habet Hegl ēt hoc archi. in. d. c. qui bona. l. q̄ nō obligat ad mortale. Tertius stat⁹ est ꝓfessionis. l. cū q̄ hr miter ꝓponit p̄mittit alio obligādi se q: nemo obligat se nisi q̄ aliū obligādi se hz. l. obligationū. ff. & ac. t obl. ar. l. si ego. ff. si cer. pe. nec cui sufficit bēre animū obligādi se. nisi se p p̄missionē obliget siue p̄missio fiat corde siue ore. Et ꝫ iura q̄ videnī vi cere q̄ ꝓpositū deliberati siue ebsolutū obligat. vt in. c. nuptiarū. xxvij. q. i. t. d. c. q bona agāt. t in. c. cōsulti de regula. cū similib⁹ intelligēda sūt de ꝓposito cum p̄missiōe firmato. f3 Pa. in. d. c. literaturā. Nō no. q: facit ad multa. Aduerte tñ q̄ hz p̄mittēdo nō habuerit aiū se ꝓprie obligādi se. si tñ nō habuit aiū cū p̄mittebat nō obligari ex tali p̄missiōe nihilominus obligat: q: tacite intelligitur obligatio. Quart⁹ status voti est solēnizatiōis. l. qō fit ore alicui hōi. vt solēnizat q̄ aliquē instituti ab ecclia. vt est ordo sacer. t religionis ꝓfessio.

8 ¶ Quot sūt genera votoꝝ. ḡ. Ḡtuz ad nos spectat duo. l. simplex t ē hodie oē aliud votū a voto solēni Ḡnicaliq̄ cū multis solēnitatib⁹ fit factuz Aliud dē solēne t illud est solummō illud qō solēnizat q̄ susceptionē sacroꝝ ordinū. aut p ꝓfessionē tacitā vel expāsā facā alicui de religionibus approbat. et no. in. c. vnico ō voto ī. vi.

Et de hoc vide. Bonau⁹. in. iij. Scti ꝓpositio t ꝓfessio. Sūt votoꝝ quod dā petui siue absoluti. i. sine aliq̄ ꝓditiōe facti. alib ꝓditiōale. vt cū qs vouit facere. si. si de⁹ redderet mihi salutē corporis vel filiū t hmōi. t tunc ñ obligat nisi cessāte ꝓditione de cōdigno. appo. c. verum. t ita a contrario in. c. vnico. xxvij. q. viij.

¶ Sed nūqd hz facere votuz sub tali ꝓditiōe. Pono casum q̄ nō. q: simoniacuz ē. q: vult emere salutē a deo p̄pāb. Facit. c. q studet. i. q. i. Sz ego credo q̄ si sit illicitū q: cū deo simōia fieri ñ pōt. Nō q: dicare deo aliqd ēt sub ꝓditiōe est ipāle. Sz ipāle p ipāle pōt cōmutari sine simonia. c. ad gōnez ō re. pma. Et hoc legit ho. t Pa. in. c. scripture de voto. allat. c. medicina. de pe. di. i. Ubi dē petit tua clemētiā redime. t. xxij. q. ij. anime defunctorum.

Utrū faciēs votū sub cōditiōe ex ia 9
¶ Utrū faciēs votū sub cōditiōe ex ia cui⁹ culpa ꝓditio nō ipleī teneat. ḡ. Ri. vbi. ā. ar. iij. q. v. q̄ sic. ar. c. sicut ex lr̄is de spō. Utrū ille q̄ fecit votū. vt deus cū p̄seruaret ab aliq̄ peccato. si nō facit qō in se ē. vt p̄seruet. sicut fecisset si votū nō emisisset vel sicut ītēdebat facere q̄ votū emisit. vel si volūtarie se p̄cipuat i peccatū. nihilominus obligantur voto facto.

¶ Utrū votū sub ꝓditiōe qui qs nolleri ipleri obliget. ḡ. Ric. vbi. ā. q. vltima q̄ votū factū sub cōditione de re bona t pp bonū finē. qō vouēs intendit cōsequi p executionē illius boni qō vouit est obligatoriū errante cōditiōe siue illa cōditio sit bona siue mala. si ue vouēs illā malā cōditionē velit implere sicut cū qs volēs cōcubere cum muliere vouet religionē intrare. si sibi

ō̄ inserit in illo malo facto: siue no-
luit ipleri. Dicut cū qō horrēt aliq̄ō
malū cōmittere vouet si cōmiserit in
tale religionē. Et q̄uis nolit ēt absolu-
tus intrare religionē imo abhorreat
nō propterea minus obligat: q̄ nō re-
grit q̄ absolute aliq̄d velit. sed q̄ uo-
lit t pōt quia velle sub condītione q̄ō
tamen nolet absolute.

Octauum.ij. qa pōt face-
re.ē.q̄ qui

libet q̄ est sane mētis t sui iuris
quo ad illud quod vouet. t nō phibi
tus a iure. ex quo p3 q̄. viij. sunt q̄ uo-
uere non possunt.

1 ¶ Dixo epi t alij sup̄iores plati non
pōt facere votū q̄ vinculū inter ipōs
t eccliam sinal dissoluat sine lnia pape
de renū. nisi cum pdem. vel q̄ eiu ab
ecclia sua habeāt absentari. ee voto
c. magne si ei fecerit votum pegrina-
tōis soluet expēsas q̄s fecisset i cūdo
t redēdo. t laborē vigilijs t orōnibus
cōpēsabit vt ualeat in sui⁹ p̄iudicium. F3 q̄ nō. ē. d. c. magne. Nō pōt
ēt facere votū q̄ graue p̄iudiciū fieret
eccliē sue. viij. q. i. clemēs. In alijs ūt
sic ex ḡbus p̄beat bonus exemplum.

2 ¶ Secūdo clerici beneficiati i ben-
ficijs in ḡbus regrit residēcia nō pōt
facere votū lōge pegrinatiōis sine li-
cēcia epi. dcis. c. magne t. c. nisi ei p
dē de cōse. di. v. nō o3. cl. ij. posset nī
facere votū religiōis. vt. ē. religiosus
§. xi. Et fm aliq̄s de accipiēdo crucē
c. ex multa. de voto. q̄ vident licēcia
a papa q̄ ad illos q̄ possūt eē vtiles
terre sācte. sed ꝑ nū. i. q̄ non pōt. nisi
tpe generalis passagij ē vers. F3 Io.
t Pa. in. c. fi. de voto. soluēt nī expen
sas t redimēt laborē fm q̄ dictū ē de
epō. In alijs aūt libēt possunt.

3 ¶ Tertio religiosi nullū votū facere
pōt. Nō. pp alterutrū religiōis ita uo-
uit se religionē cū q̄ trāsēūt bona sua.
Si nī ratū h3 in pubertate tenet fm
Tho. Fa Fe. q. lxxxviij.

7 ¶ Septimo seruus q non pōt facere
votū de opibus corporalibus aut tpa
libus in p̄iudicium dñi sui. q̄ q̄ ad talia
est ei subiect⁹. De spūalibus vt dicere
oōnes t huiusmōi q̄ nullū p̄iudiciū
faciūt vño pōt. ar. in. c. relatū. de sen.
excō. t. c. si seruus sciente. liij. di.

8 ¶ Octauo vir t vxor non pōt facere
votū p q̄ō p̄iudicium generet alteri q̄
ad debitū redden. qr quo ad hoc sūt
pares. c. gaudem⁹. de diuor. et iō cuz
vxor nō possit vouere abstinēnā sine
ꝑsensu viri. vt in. c. manifestū. t. c. no-
luit. xxxij. q. v. Similiter nec vir scōz
Inno. Sed Pa. in. d. c. scripture te-
net q̄ vir aliq̄ō votū abstinēcie facere
pōt. dūmō nō sit in p̄iudiciū vxōis.
Sed vxor nullū pōt facere sine ꝑsen
su viri. imo dicit q̄ si vir ꝑsensit. q̄ nī
hilominus poterit reuocare. l3 male
faciat. nec vxor poterit ꝑdicere. vt est
ter. in. d. c. manifestum. t. c. noluit ter.
S3 ego teneo q̄ sicut vxor non pōt
aliq̄d in p̄iudicium viri vouere. vt de
abstinēcia. dormire cū camisia surge-
re ad matutinum t huiusmōi. sic nec
vir. nec in hoc sūt ipares. l3 q̄ ad ele-
mosynas t ea q̄ pertinēt ad curā rei fa-
miliaris sūt bene ipares. t iō pro re-
gula tene sicut videt velle glo. in. d. c.
manifestū. q̄ uxor pōt vouere ea que
nō sunt in p̄iudiciū viri. t cōtrio vir.
Vñ si uxor h3 pter dotem pōt facere
votū de ipsis dādis t similia. Vltr est
q̄ caueat ne i scādalū viri aliq̄d voue-
at. nisi sit scandalum phariseoz. vt. ē.
dixi. Scādalū. §. ij. Salue in voto pe
grinationis in subsidiū terre sācte. qō
vir sine lnia vxōris potest facere. c. ex
multa. de voto. De voto religionis q̄
nō l3 qñ fit a uiro uel uxore. uidē. ē.
mōnialē. iii. §. viij. cū sequentibus.

9 ¶ S3 nunq̄d peccant tales vouētes
q̄ implere nō possunt. ē. q̄ si qñ no-
uent scīūt se nō posse vouere. t aduer-
tūt ō hoc sic uidet q̄ peccēt mortaliter
nisi ꝑsumant de uolūtate cōi quoz
interest. Si ō de hoc non cogitant.
sic nō peccant: q̄ subintelligit q̄ uo
uent q̄tum in eis est. t multo magis
non peccant. si explicite hoc inten-
dunt.

¶ Vtrū plat⁹ abbas. tutor. marinus ꝛo
oēs. t huiusmōi peccēt renocādo uo
ta p̄fatorū q̄ nō potuerūt facere. c. ē.
q̄ nō. nisi ꝑsensū eis dederint. q̄ nūc
q̄ nō. nisi ꝑsensū eis dederint. q̄ nūc
peccarēt. l3 p̄fati nō peccent obedi-
endo eis. vt in. d. c. manifestum.

11 ¶ Pone q̄ p̄fati uotum fecerunt
ante. q̄ esset sub tali impedimento. ē.
q̄ nihilominus nō poterunt iplere.

¶ Sed nūqd peccauerunt mortali-
ter tale impedimentum acceptando
pura episcopus qui āteqū esset epūs fe-
cerat votū religiōis acceptando epā
tū uel mulier ꝑsentiendo mīmonio.
ē. ut colligo ex. c. per illas. de voto q̄
sic si de hoc aduertebat q̄n tali ipedi
mēto assensit. Si ō nūc nō aduertebat
nec cogitabat q̄ assumebat ipedimē-
tū q̄ votū iplere nō posset. sic nō cre-
do mortaliter peccauerit. licet ō beat ve
lere q̄ votū iplere nō pōt. t recōpen
sare in eo i q̄ pōt. Potuit bene fo: sī-
tū peccasse mortaliter ex tardatiōe. ut f
fra dicā. Excipit ab hoc ille q̄ religio
nē assumit q̄ nō peccat. l3 meretur. t
pōt oia vota in illud cōmutare si uult.
Et ipso iure erit ab oībus absolut⁹ si
de alia dispensatione t auctoritate. ut
no. Inno. t Pa. in. c. scripture. quia
prima obligatio uidet cōfusa in poste
riori. Facit q̄ō no. in Cle. si domus. de
reli. t uene. sanctorum.

¶ Vtrū plati q̄ existētes in talib⁹ ipe-

dimittio fecerit aliq̄ vota teneat̄ iplere iudicio ꝓdentis ꝙ tales puta filiusfa milias. postq̄ fact⁹ ē filius vel vxor mortuus vir. ꝛ hmōi. ꝑ. anno. ꝛ hmōi. ꝛ multi alii tenent ꝙ sic. Pa. i. c. sert ptore. co. ii. dicit se dubitar pp. c. gdā ē placet. de ꝑuer. ꝑiu. Ubi ꝓ ꝙ mari tus ꝙ intrauit religionē ꝛ dicēte vxore redijt⁹ nō tenet ea mortua religōes librare: q̄ emisit vota qbe inhabili. ergo idē erit in filiofami. ēx q̄ cōsilio nē vota nō ꝑualet ad tps habile. ꝛ pro hoc vt tex. ff. de pollici. l. ii. ꝛ facit qō no. in. l. si nō sorte. §. libert⁹. ff. de ꝑdi. indebi. ꝛ hoc dicit verius Pa. Sed ego dubito ꝙ aut voti erat ꝑpetuus ꝛ sic aut fuit irritatū ꝑ eius ꝙ potuit. ꝛ sic ꝑius nō tenet. nisi ad id ad qō se potuit obligare. et iste ꝑpe ē casus i. d ē. ꝑdi. ꝛ. c. placet. Si reuocar⁹ ille ꝙ fecerat voti religiōis⁹ sine lnia alteri⁹ ꝑiugis si tenet̄ illo mortuo redire. ad religionē sed solū viuere caste. q̄ illō potuit ꝓmittere. ſ. nō erigere. ꝛ ideo fuare tenet̄. Aut votū ꝑpetuū nō fuit irritatū ab eo ꝙ potuit. ꝛ sic dic ꝙ soluta patria potestate vel periculo d̄ ipediebat tenet̄ illud iplere. ꝛ iste ē casus c. ꝑsuluit. de cōuer. ꝑiu. vbi vir ingressus religionē vrore ipsum nō petente in vita ea mortua cogit̄ stare in religione. Si vō votū nō erat ꝑpetuū. sed tēporale sic nō tenet̄. nisi interim fuisset ad obligādū se ad tps illō faciendi. i. q̄ poterat se obligare. sisr tenet si q̄s fecit votū itēdebat se obligare. saltē p⁹ soluta ꝑia potestate. vel si ꝙmodo ipedimēto ratificauit. vt i. c. iij. i tex. ꝛ i gl. c. ii. Si vō de nullo istorū cogitabat. ſs sibi ō illo iplēdo ꝙe ꝑtic ꝑtitio. sic si fuit irritatū nō tenet̄. ꝛ ſm hāc diffinitionē ꝓcedūt opiniones ꝑdictas.

Otum. iij. quo ad obligationē. et ſmā. vtr oē votū liciti sit obligatoriū. ℞. Ri. vbi. d. ar. ar. v. q. i. q. sicut ꝙmissio licita facta cū itētiōe obligādi se ꝛ ex deliberatiōe si acceptet ab eo cui fit. ꝛ q cā acceptat̄ pōt obligat. ꝙmittentē. nō tñ ex ꝓcepto legis diuine sed ēt legis nature. sic cū votū sit ꝙmissio. vt. d. dictū ē. ꝛ de⁹ illud acceptet cui fit. Ꝙ est obligatoriū. ēx de voto. c. is. Fallit hoc in ꝙtuor casib⁹ ſm eūdē Rica. ibidē. Primo pp ipotētiā iplēdi. Uñ ille q vouit ieiuniū q̄d sine magno detrimento corpis fuare nō pōt. si facultas adeūdi supiorē deest pōt. ꝓpria auctoritate frāgere. ſm Tho. Fa. Fe. q. lxxxviij. ar. ij. Peccat tñ vouēs q̄d sibi ē ipossibile nisi speret fieri ꝑ ipossibile. scōs pp auctoritatē dispensantis. Intellige si subest legitima cā. alias nō. vt in. c. magne. e. ii. ꝛ in gl. in. c. nō est eo. ii. Tertio pp defectū cōditionis apposite. xxxij. q. viij. c. nō solū i fi. vl pp defectū cāe ꝓncipalis motiuꝰ. puta mulier fecit votū ieunādi vt obtineret salutē filij q̄ morit. nō tenet̄. Quarto cānonici q̄ id q̄d tpe facti voti erat licitū. factū ē illicitū postea. puta. q: fecerat votū ꝑsistēdi añ nimis mōtū post ꝛcutz nō pōt licite denegare debitū petēti ꝛ hmōi. ꝛ ꝓpterea dicit Tho. in. iiij. eadē. di. q. q̄d votū fieri impediret si prius esset obligationē et voto facto aufert. Ad dū no. Adde. v. q̄ irritat̄ ab eo q pōt. vt puta plato. viro. tutore. ꝛ hmōi.

¶ Utrū votū de minori bono sit obligatoriū. ℞. Ric. vbi. d. ar. iij. q. ij. q. ñ si ē cū exclusione strictioris. Ad limita vez. q̄ illud minus bonū nō ē sufficiēs ad salutē. ſ. q̄ tñc nō teneat. Secus si est sufficiēs ad salutē. q: tunc ꝛs q̄ ad illud sed nō q̄ad excludēs melius bonū.

¶ Quādo tenet̄ qs votū implere. ℞. Pa. in. c. nō est voti. de voto. q. statiꝰ nisi auctoritate supioris. q sup hoc ꝑt dispēsat vt differat. ar. d. c. a ꝑrio. Ri. vbi dicit q̄ si stati intēdebat se obligare sic stati tenet̄. Si vō ad tps sic ſm q̄ se intēdebat obligare faciet. ego vero credo sic distinguēdū. Aut aut quis sicut vouebat sic de iplēdo cogitabat vel stati. vl ad tps. ꝛ sic obligatur. ſm q̄ se obligare intēdebat q̄n vouit. Si vero de tpe nō determinauit. aut non cogitauit. aut si cogitauit. nō tñ ad illud se obligauit ex voto. Sic distinguēdum ēt q̄ aut differt. q: deuoti⁹ ꝛ genius aut comodi⁹ tardādo sperat iplere. ꝛ sic nō peccat saltē mortaliꝛ. ꝛ sic intelligo glo. verā. in. d. c. nō ē. q̄ dicit q̄ in voto subintelligit̄ si cōmode pōt q̄tū vt nō stati teneat̄. ꝛ difficultas si cui⁹ in iramēto sic ꝛ in hoc excusabit Aut differt solū ex neglia. ꝛ si est ꝓbabile piculū iminēs ipossibilitatis i iplēdo si tardat̄. vt puta: q: q vouit religionem. nisi hoc āno ingrediat̄ postea nō erit apt⁹ vel nō poterit. sic peccat mortaliꝛ differēdo si hoc aduertit. Si aūt tale piculū nō imineat. uel si imminet nō aduertit sic dicere q̄ sit peccatū mortale differre uf vupz: q̄nis forte sit uez. ꝑ ar. a ꝑrio sēsu. d. c. nō est noui transgressor: q auctoritate apostolica sedis q̄ vouit dissulit. ergo erit transgressor: si sine auctoritate differat. ꝛ ſ dicetur. q̄ aut ille excitat̄ a gra ad implendū. q̄ ꝓmisit. puta. q: sepe⁹ sibi ad mētē reducit̄ ꝛ cogitat q̄ illō d⁹ iplere ꝛ hmōi. ꝛ sic uelle differre erit peccatū mortale. q̄si a deo sit monitꝰ ut illud ꝓficiat. ꝛ sic ꝓstituerēt in mora. Aut differt. q: de eo nō cogitat. ul nō recordat̄. ꝛ sic nō erit ꝑcm mortale. nisi sit notabilis ꝛ valde lōga dilatio. ar. corū que. d. dixi. Obligatio. §. viij.

¶ Utr ille q vouit ad certū diē puta ieiunare vigiliā assūptionis gloriose virginis Marie imediate sequētē ꝛ hmōi. ꝛ nō seruauit teneat̄ alio die ꝛ hmōi. ꝛ nō seruauit teneat̄ alio die illō iplere. ℞. Pa. i. c. ꝓ mas. de voto. q: sic q̄si sit obligat⁹ ad duo. sicut ille q̄ obligat̄ certo die dare decē alicui. si die statuto nō dederit. tūc obligatus remanebit. Facit. c. cū dilecti. de donationibus. ꝛ ꝑm. ꝛ. l. celsus. ff. d arbi. §. i. ubi iulius ꝛ ꝑm. ꝛ. l. celsus. ff. d arbi. §. i. ubi iulius dare. x ifra ii. ꝛ. septēbr. vt duo habere ꝓcepta. unū dādi. x. ꝛ aliud ifra ii. ꝛ. Et ē mitio: opinio q̄ aliud tenere. nisi q̄n vouēs nō hēbat aliꝰ obligādi se. nisi ad illuꝰ diē q: sic nō tenet̄ alio die ieiunare. ſs penitere de voto facto.

¶ Utr votū de nō vouēdo aligd ni si in scriptis uel in manu talis ꝛ hmōi ualeat. ℞. ſs Ri. ubi. d. ar. ij. q. iij. q: sic q: non simplr ꝓhibet factionē voti ſs ꝓcauet ꝓcipitationē. ꝛ ſ si ꝑrium facit. ſ. vouēdo nō i scriptis. uel sine cō ditiōe apposita peccat ut trāsgressor ꝓmi voti: ꝛ sic est mortale. ꝛ nihilomi nus tenet̄ seruare votū q̄d fecit sine illa condītiōe. q: votū q̄ nō vouēdo illa condītiōe. q: votū q̄ nō vouēdo ñ obligat. ſs obliget votū q̄ nō vouebit nisi cū tali circūstātia ut illud seruet in vouendo. 4

¶ Utr cessāte cā ꝓp quā qs vouit obligef. ℞. Do. ſs q̄ sic. ſs sit facilior remissio. allegat. c. magne. §. fi. de voto Sofre. ſs q̄ nō obligat̄ p. d. c. fi. nisi i voto religiōis⁹ q̄d ex talia cā nō vitiatur. c. duddū. ō. ꝑuer. ꝑiu. Os ego dico q̄ si cā erat finalis. ita q̄ nō itēdebat obligari. ipsa nō existēte nō obligat̄. c. cū cessāte. ō appel. Si uero cā erat impulsiua uel inducēna. sic ſs cessante obligabit̄ nihilominus. Facit. c. ex parte. ii. de ꝑuer. cōiu. In dubio dico q̄ obligat q̄n ignorat si fuit finalis ul nō. l. q̄cquid arbitrio. ff. de ē. ob. Hā in oi voto ēs finalis uidet̄ esse. ut placeat deo. ꝛ ſ alie cause uident impulsiue 5

Et ideo ipsa cessantibus remanet ob
ligatio.

6 ¶ Utrū qs possit obligare aliū ex vo
to suo.&.q nō nisi alter ꝓsēnat. vnde
mater ſr vouerat q filius ieiunabit et
huiusmōi nisi ipse cōsenseru nō obli
gabit. sed q̄ ad res temporales bene
posset obligare heredē suū ſr nō ad ali
qd ꝓsonale si ipe nō ꝓsēnt. ut. ſ. patebit
7 ¶ Utrū ille q nō pōt ꝓficere voū p
se teneat p aliū ꝓficere.&.q nō. q; in
oī voto intelligit illa ꝓditio generalis
si deo placuerit. si potero ⁊ huiusmōi
eriam si nō exp̄imat. et no in.c. quē
admodū de iureiu. ⁊ in.c. beat⁹. xxij.
q.ij.q si nō erat tollit voū obligatio.
ut no. gl. in.c. nō est.e.ti. Ald.c.q sup
his. de voto respōderi pōt fm Pa.
in.c.i. de voto q loqnt̄ qn̄ do ipedi
mēti nō est omnino ipediū. sed so
lū difficultatiuū. Distinguit tñ Inno. i
c. scripture. eo. ti. q si qs vouit visitare
terrā sctā ꝓ subsidio ipendēdo q
is nūc visitare nō posset tñ subsidiū te
net ipēdere, melius mō q̄ pōt. q̄si sit
ad hoc obligatus. Et idē dicas in eo
qui fecit voū nisi sdi. S. Jacobus ⁊
aliqd vsdi ⁊ huiusmōi. Si vero solū
vouit visitare ob devotionē tunc non
tenet ꝓ aliū exequi impedimento super
veniēte. Pa. i. c. licet. eo. ti. addit aliā
limitationē. ſ. q nō tenet nisi ipe vo
entisi erat certus q ipedimēta erat
perpetua. q; sic teneret ꝓ aliū iplere.
ne voū sit derisoriū. Sec⁹ si nō erat
certus de impedimēto ppetuo. Is est ha
beret ipe voū q; tūc solum tenetur q̄
primum comode potest. ar. in. l. ne
pos paculo. ff. de ꝓbo. sign. Is. Mo.
distincte vdit q teneat ꝓ aliū q̄n im
pedimentum erat ipe vani. Sed videt
verior opinio Pa. Addo ut ēmi li
mitationē. ſ. q nō teneat ꝓ aliū. nisi
nisi ꝓ fuisset in mora in execūone
voū. q; tūc tenet vel cōmutare vel re
dimere. ut patet leui. xxii. vbi dī q si
mortuus fuerit ipurabit sibi in pecca
tum. ⁊ ar. l. ij. in prin. ff. si quis cau. ⁊ i
c. fi. de iniur.

¶ Utrū heres teneat iplere vota si 8
bi ipposita ab illo cuius est heres &.q
aut cepisse assensit sic tenet. dūmodo
acceperet hēditatē si sub spe hūdi he
reditatē solū ꝓsensit. aliter si simplr ꝓ
misit sic teneretur. et ita intelligo. do.
Anto. in. d. c. ij. Nec distinguo vt qui
dā an sit peregrinatiōis vel abstinen
tie. q; q̄cūq; sit tenet. Facit. l. vete
ria. C. de cōmit. stipula. ⁊. C. vt ac. ab
here. vel ꝫ here. inci. l. unica c. qō sup
his. ⁊. c. licet. eodē. ti. Si ēo nō assen
sit heres. nūc si voū est ꝓsonale. ſ. obli
gōis ꝓsonā suā nō tenet. Si vero est
ꝓsonale ad incertā personā puta mit
tere aliquē ad sctū Jacobū. sic tenet
Similr si est reale solū vt facere mo
nasteriū vestire pauperē ⁊ huiusmodi
sic ēt tenet. Idē si est reale simul ⁊ per
sonale ⁊ expressū vtrūq; vt ire ad san
ctū Jacobū. ⁊ ibi offerre. ⁊. sic tenetur
ad offerendū ⁊. sed nō ad eundū vel
mittendū aliquez. nisi secundū q̄ in
pra dīxi. in. §. vij. quātō obligat ꝓ ali
o n iplere. Si autem est reale ⁊ ꝓsona
le. sed personale expressum solus est.
vt puta ire ad sanctū Jacobum. Is ac
cessorie venīāt expense nō tenetur q;
sublato pncipali. i. q non teneat ire.
nō tenet ad expēsas. Si vero nihil in
hoc dispositū. sic dic. q si defunct⁹ te
neba ꝓ aliū voū suum iplere vt ca
sibus de quibus supradictū est sic simi
liter erit hī tenet. ⁊ hoc et quo adūt he
reditatem. quia adeundo q̄si cōtrait
facit qd̄ legit. ⁊ no. in. l. ij. ff. de polli.
⁊ in. l. more. ff. de acq. here. pro q̄ ter.
in. c. si heredes de testa. ⁊ hoc intelli
ge in quātū vires hereditatis patiū
tur. Credo tamen q si filius grauare
tur in legitima pro hmōi votis iplen
dis q̄ haberet causam legitimam im
petrandi dispensationem.

9 ¶ Quid de illo q defūcto ꝓmisit im
plere voū ab eo emissū. &. q si in oī
casu ꝓmittēdo intellexit ꝓsonaz suam
obligare sic tenet iplere ob ꝓmissio
nē ſ. etā. Sed si ꝓmittebat tanquam
heres sperans hereditatē adire a qua
mutato ꝓpōsito postea abstinuit non te
netur. ar. c. venerabilem. §. fi. de elec.
Et no. Inno. ⁊ ber. in. d. c. ij.

10 ¶ Utrū ille q vouit religionē aliquas 14
intrare que eū nō vult recipere sit ab
soluus. &. Fm Ri. ubi. ꝫ. ar. p. io. q. v.
q si intentio sua erat determinata so
lū ad unā religionē sic nō tenet aliaz
intrare. si illa eū nollet recipere. q; fa
cū est ei impossibile voū suū. Si vero
intētio sua erat indeterminata sic te
net se tot religionibus offerre q̄ unā
suscipiat: si pōt q̄ eū recipiat. nisi sit talis
religio. de qua probabiliter credit q
si de ea cogitasset nullo modo intrare
cōsensisset. nec credo q teneatur per
mundum discurrere vt vnā inueniat q̄
eum recipiat. quia nec hoc cogitauit.
nec ad hoc verisimiliter se voluit ob
ligare.

11 ¶ Sed qd faciet ille qui indetermi 15
nate vouit religionem cū tri nullā in
uenīat que eū velit. &. Inn. voluit q
permaneat sub obedientia episcopi ⁊
fit monachus eius. Sed ego hoc nō
teneo de necessitate. sed q pōt nube
re. ⁊ stare in seculo.

12 ¶ Quid si dubitat an determinatam 16
intentionem habuerit. vel ne. &. in du
bio tuto: paro est eligenda. c. inue
nis de spō. ⁊ idem faciat sicut qui in
determinate promisit.

13 ¶ Utrū ille quem pentet eo q fecit 17
votum peccet mortaliter. &. q nō q;
sicut ante votū poterat nō velle vo
uere. ita post pōt nō voluisse vouere.
dūmodo pur ipleat. ex quo fecit.

¶ Utrū ille q fecit vouū de nō intrā 14
do religionē ut obligat⁹ ad nō intrā
do religionē ut obligat⁹ ad nō intrā
dū. &. Fm Ri. in quol. iij. q. xiij. q. nō
q; sicut illicitū est iurare nō facere bo
nū ita ⁊ illicitū est vouere nō intrare
nū ita ⁊ illicitū est vouere nō intrare
religionē q̄ est maximū bonū. Mo. nō
distinguit q illectus nō pōt intrare ⁊
voū obligat vt nō intret illud mona
sterium qō pp lucrū hūdi ipsū circū
cirūt qō pp lucrū hūdi ipsū circū
uenit ⁊ alicit. sed aliud monasteriū pōt
vt. xx. q. iij. ꝓsumit. de puer. pmu. dicūt
Inspiratus aūt a dño pōt intrare. c.
gaudem⁹ de vuo: . ⁊ plz ⁊ pbat in
c. beat⁹. xxij. q. ij. ⁊ in. c. ij. ō iureiurā.
Nec curco de dicto Grati. xxij. q. iij.
§. vltimo in fi. qui non est tenēdus in
hoc. vt infra patebit.

¶ Utrū ille q hīs voū religiōis elī 15
git in episcopū teneat prius intrare.
&. q sic de voto. c. per tuas.

¶ Utrū ille q vouit vnā religionē in 16
trare possit aliā intrare. &. q nō laxio
rem. sed bene strictiorem. ⁊ Fm distin
ctionē de qua. ꝫ. Religio vi. §. xxxiij.
excepto q nō tenetur petere licentiā
si est strictior.

¶ Sed qd si de facto intrat religionē 17
laxiorē. &. ēs ingressus. ⁊ penitere ꝺs
de facto voto. de regula. c. q pōt ii. vi.

¶ Utrū ille q vouit intrare religionē 18
satisfaciat voto si intrat ⁊ postea egre
ditur. &. Fm Ri. in. iij. di. xxxviij. ar.
vij. q. iij. q. aut ille qui intrare religio
nem vouit actualiter ꝓponebat in
religione manere. ita tamen q illud
ꝓpositū nō cadit sub voto. sed ipius
contrait mī. Aut actualiter ꝓpōit ex
piri vt si sibi placuerit fieri sin aūt egre
dictur. Aut de nullo horum cogitat
actualiter. sed nisi vouet intrare quia
sibi vt boni sic ipe. aut dū vouit ꝺ

ppositū ereddi posſit intrare. Si p
mo nō vouit intrare r postea cōtra
fecit vot⁹. Et hoc dicūt nō ꝓbet
Ri. pōt ēt sic ꝓbari. Nā vt dicit Bē
ri. de gan. in. iij. quolibꝫ. q. xxvij. Iꝫ qe
cōcipiat diuersa ꝓposita circa idē. pu
ta. visitādi limina sācti Petri pecūb⁹
modo die veneris. r vnā illoꝝ oppo
nat voti: r sub p̄missione voti alterna
tiua se ad ipledū vnū illoꝝ nīl. Iꝫ alia
mēsle absolute sub rōe ꝓpositi. tūc
ī tenet ad ea sicut ad voti. Sic i ꝓ
posito. Pēt alia rōe posset ꝓbari q; fa
cilius sic. qz sicut iuramētū factū in
materia turpi recipit ois limitationes
iuris sic r votū cū ībulent pari passu.
vt dicit. S. Iuramētum. iiij. ℣. Ergo in
telliget vt ꝓbaret ℣ꝫ q; statuti ē in iu
re. r cū hac opinione Ri. cōiter con
currunt theologi. imo plus dicit Ri.
ibidē. q; ēt si intrauit alio creddi cum
voluntate tūc vādi operā. vt de⁹ imu
tet ꝓpositū suum q; satisfecit voto. Et
idē dicēdū si vouit mō secūdo. s. cum
voluntate exp̄iēdi. Aut tertio mō. s. ō
nullo istoꝝ3 cogitās. s. q; satisfecit. Si
tū intraret cū ꝓposito creddi. r nīl q̄
vādi opam vt mutet suū ꝓpositū nul
lo mō apud deū satisfeceret qz pl⁹ de
us pōderat affectus q̄ manū. xxij. q.
v. Si qd inuenisti. Et talis est in mali
gnitate nō infirmitate. sicut ille qui i
trādo ℔ alium ereddi. tūc mutādi. si
aliud inspiret. Si aūt q̄rto mō qs vo
uet. s. cuꝫ ꝓposito creddi posſq̄ intra
uerit. Hoc pōt ēē tripliciter. Primo
qz vouet intrare vt creat. Secō qz vo
uet introire r cretū. Tertio qz solū vo
uet introire. sed excōmunicat⁹ ꝓpositū
ereddi. r q̄cūq; illoꝝ modoꝝ illicitū
est voti. Debere. n. vt ereat ē vouere
pp finē malū. r sic nō ℔ voti. Debe
re ēt introire r ereare ē temerarium pp
cōdictionē pris male. s. ereat⁹. Simili

intrare religionē cū voluntate exeundi
est pecc. r iō temerariū si nō vult da
re operā vt mutet ꝓpositū suum. qō
no. qz sepius in ꝓtica contingit.

¶ Extō votum factum ex metu obli- 19
get. vide. ff. Metus. ℣. viij.

¶ Extō voti facti ō re licita. si tū vti 20
li ad salutē sit obligatoriuꝫ. ℟. ℣ꝫ Ri.
vbi. ō. ar. viij. q. iij. q; nō. vñ q̄ aliqs
vouet aliqd q̄ in vno casu pōt ēē vti
le ad salutē. r in alio casu inutile obli
gat ad obseruātiā voti in illo cāu in q̄
est vtile ad salutē. nō in alio in q̄ est in
utile ad salutē. puta aliqs vouit nunq̄
petere dispēsationē votoꝝ euenit ca
sus q; ꝓbabilr timet de trāgressione
alicui⁹ voti. sic pōt petere dispensatio
nē. nō obstāte voto ꝓlato. Si vō casꝰ
talis nō euenit. sed magis sibi expedit
ad salutē fuare. sic ℔ votū ꝓdictuꝫ. r
nō poterit petere dispēsationē nisi fue
rit intētio vouentis. q; si nō obligat in
oi casu nō obligef in aliquo.

¶ Extō voti de aliq̄ faciēdo vel non 21
faciēdo q̄ salus corporalis amittit sit
obligatoriū. ℟. Fm Bo. q; nō. vt puta
quis vouit non comedere carnes. a
medicis dicitur q; est in periculo moꝝ
tis nisi vratur. sic nō obstāte voto vte
tur. Bo. hoc cū Hugo. Fa fc. q. iiij.
c. non solum.

¶ Quid de illo q vouit dare vnā mē 22
surā grani ānuatim paupib⁹. r nō deter
minauit de q̄ mēsura. ℟. Fm Bo. q; i
arbitrio eius erit dare ad quā mēsurā
voluerit. ex ō censi. c. ex parte. vel dic
q; ad eam de qua cogitabat.

¶ Extō vouens ex duabus causis. pu 23
ta. vt visitaret romā. r vt ibi inueniret
germanū suum teneatur si vna illarū
defecit. puta qz germanus inde recef
sit. ℟. q; sic. l. celsus. ff. de arbi. Intel
lige si intendebat. se obligare vna illo
rum extante. aliqn non in conscientia.

24 ¶ Quid si q; fecit duo vota diuersa 24
℟. Fm Bo. in. iiij. di. xxxviij. q; si vtrū
q; pōt simul tenef. Si vō sūt icōpa
tibilia fuet mane: r satisfaciat de mi
nori ℔ arbitriū ꝓbi. Pōt ēt dici q;
nō peccat q vouit in manus boni cō
mutat. vt infra patebit. Si vero sunt
equalia implcat qō ꝓmisit.

25 ¶ Extō obiuꝫ rei q̄ ex voto ē deo vt 25
alicui ecclie ꝓmissa māeat penes vo
uētē. ℟. Bo. de pusio tractatu ō cano
nica pōtōe epi. c. iij. q; sic ℔ ꝓsonali
obligatōe tenef votū iplere. de q̄ ple
ne i. i. si q; rē. ff. de polli. vbi dī q; plo
na obligat nō resilit tūc in heredē
talis obligatio ut ibidē ℔ in fi. Facit. l.
actū. ibidē. Et sic cogef ꝓsonali obli
gatione. c. ex pte. ō cēsi. Vō limita q̄
ad heredē vt. ō. ℣. viij.

26 ¶ ℔ si q; fuget. ℟. q; si. Vō sicut ille 26
cui relictū ē legatū solū agit de iur. r
ne alī⁹. i. i. r. ij. C. cōia de leg. sic r ille
cui factū ē votū. Et ex q̄ iserit q; lega
tū factū imagini xp̄i nō acquirit eccle
ie nec ꝓlato: nec ꝓcōplatōe ecclie ul ꝓ
latē facti: ℔ imago si i pochia. r vī
cārius in. c. nimis. el. i. de excess ꝓla. Fa
cit. c. reqsisti. de testa. ℔ cēlet deo fa
cti: r ei⁹ ꝓcōplatōe. vt vī esse cāu. xij.
q. ij. ꝓdia. r iō aget cp̄ō q; ℔ cogere.
d. c. ex pte. r dabit ecclie vbi testator
habuit domicilium. s. cathedrali. vel si
nō sit dignior. i. ar. co: q̄ no. in auc. ō
eccliā. nau. ℣. si qs in noie magni dei.
Si aūt factū ēet ꝓcōplatōe ecclie po
chialis. sine sit talis imago in ea: sine
nō ecclie pochiali acquirit. c. cū inter
vos ō v. signi. Et sic aget rector ipli⁹
ecclie. de iudi. c. cū deputati. cle. i. de
rescrip. Sic idē dicēdū in voto facto
p respectū ad ecclīam ut puta ad bea
tū Jacobū. Et sic aget ꝓlat⁹ illi⁹ ecclie
d. c. ex pte. In voto vero facto sim
pliciter deo vel imagini r hmōi aget
tm. Aduerte hic. qz multi decipiūtur
credētes q; qs vouēs dare vni ecclie
puta imaginē vel cereū r hmōi ul alī
cui pauperi. teneat talē adimplef votū
q; nec ēt p dispensationē possit libera
ri. ex q̄ tales prīt agef q̄si sit eis inu ac
qsitū ex tali voto. Sed decipiūt qz ta
les nō acquīrūt aliqō iusī re quā sic ea
lis vouit. eo q; nec eis vel aliqbus p
lis vouit. eo q; nec eis vel aliqbus p
lis vouit. eo q; nec eis vel aliqbus p
eis acceptantib⁹ fuit facta pollicitatio.
sed solū deo. Et iō tales agunt vt ser
uet votū solū ꝓditōe. d. c. ex pte. r. c.
nec votū solū ꝓditōe. d. c. ex pte. r. c.
scimus. xvi. q. i. r similibus. Cum ergo
auctoritate superioris cōmutaf in eque
grauū deo tal⁹ liberat⁹ ē ab obligatio
ne quā ℥rerat cū deo. r ꝓpterea ab
solut⁹ ē. Et iō sic tene. q̄n ꝓmutatō fit
in maius vel eq̄ grauū deo. vel ēt i mi
nus grauū cū cautēte in voucte. Fallit
hoc in voto in quo quis aliqd ꝓmisit
in subsidiū terre sācte. Facit. c. ex mul
ta. eo. ti. qō sine auctoritate pape cō
mutari nō pōt.

¶ Utrū peccet mortaliter totiēs q̄tiens 27 27
qs frāgit votū. ℟. q; si votū ē negatiuū
nīl dubiū q; sic. Si vō ē affirmatiuū
puta de ieiūnādo. nō nisi ꝓma vice q̄
comedit nō fa vel tertia vice come
dēs. si facit sine ꝓcēptu: ℔ q̄si reputāo
sibi impossibile plus illo die ieiunare.
Secus si ex ꝓcēptu. puta. qz si ēt posſ
ieiunare nō faceret r filia. ℔ ēt Pe⁹
trus de palu. in. iiij. di. xv. q; qñ qs vo
uit ad certū diē nō bibere vinū. puta
die sabbati q; solū peccat mortaliter ꝓ
ma vice. Dec⁹ si fecisset votū ad tp̄ō p
petuū vel ad certos dies: qz si ad tp̄ō
ꝓpetuū totiēs q̄tiēs bibit peccat mor
taliter: qz oēs tp̄ōs est in obligatione. Si
ad certos dies soli dies est in obliga
tione. r nō totū tp̄us. Et ideo nō pec
cat: nisi semel ꝓ quolibet die. Et dat
exemplū de indulgentia que est in ꝓ
petuum in ecclesia quia totiēs habet.

quo ad hoc. Et ad hoc ibi habet hic
quo ad hoc nec plus q̃ ibi. Et
hic

castrat fiat a signa lr meticulosū a pn. ls nō fuerit iustus metus. ut vult glo. in. c. veniens. q. cle. vel vo. Sēm pp piculū fornicationis: quādo verisimiliter timetur de incōtinētia. Et hoc ēt tenet. d. Lar. et. d. Anto. i. d. c. veniēs. Et sic limito dictū Spe. ti. de le. §. nūc ō epōz v. cui. et Jo. an. et doc. q dicunt epōz posse dispēsare qn votū castitatis est simpler et ppetuū. et gl. in. c. rursus q cle. vel vo. q dicit ecclīam posse dispēsare. In aliis aūt casibus solus papa dispēsabit. Et sic intelligo gl. i. c. i. de voto. cui aliis doc. tenentib⁹ q non pōt epūs dispēsare. A sortiori pōt dispēsare cū eo q fecit votū nō nubēdi. q: ppter non est votū castitatis qō pz q: si fornicaret nō frāgeret votū licz peccaret mortalr. Si vō non sit simpler sed ad tpūs. puta vsq ad ānum et hmōi. sic pōt epūs dispensare. Silr dispensat epūs i voto castitatis emisso ab altero cōiugū ratione piculi. vt etiā exigere possit. ut not. doc. in. d. c. rursus. Et ibi. d. Jo. an. de sancto georgio epūs Aler. Si vō votū sit solēne. sic solus papa silr dispēsat fm oēs in. c. cū ad monasteriū. de sta. mo. vbi ēt aliqui voluerūt q nec ēt papa possit. Iz nō sit verū secundū Archi. i. c. sunt quidam. xxv. q. i.

10 ¶ Quid regnitur vt dispēsatio vl cōmutatio sit legitima. §. Inno. i rica. de obſ. ieiu. et Archi. in. c. p̄sbyter. lxxxj. di. dicūt q duo regrunt. s. cā legitima in voūte. Et secūdū q votus cōmutet in melⁱ vel deo magis accepti. Pa. vō in. c. i. ō voto. dicit q ō si cā legitima subsit in voūte. Iz non cōmutet in aliqd melius. tū est legitima dispēsatio. dūmodo cōmutet i aliud simile. Facit. c. magne. de voto. Et qō legit. et no. i. c. i. de re. pmu. i simili. Ego tū credo q ēt si nō cōmutet in aliud simile q valeat. dū necessitat vel vtilitas id persuadeat. Necessitas puta q: est debilis. Jtē familiā magnā hz quā oporteat sustētet et hmōi. Utilitas. puta q: maius bonū est cōmunitatis cōmutatio ḡ si fuaret. et similia ḡ arbitrio supiozis fiūt reliquēda ut i. c. ex multa circa fi. de voto. vbi. text. alternative logr dicēs. si necessitas exigit vel vtilitas pluadet. Si vero cā legitima nō subsit in voūte. tūc oportet fiat cōmutatio in melⁱ. Et ita intelligo et limito tex. c. i. ō voto qō vult ut i melius fiat cōmutatio vel saltem in eque bonū et gratū deo.

¶ Utr dispēsatⁿ sine cā legitimā sit tutⁿ 11
i cōscia. vide. §. Dispēsatio. q. nō.

¶ Quid dz antēdere dispēsator voti 12
§. qd liceat secundū eqtatē. qd deceat secundū honestatez quid expediat secundū vtilitatē vel necessitatē. Itez qualitatē psōe cāz et qūtatē. et ḡtitatē cōmutationis. Nā si cā cessat facilius dispensatur. Qualitas vō vt si sit votus peregrinationis extinctet expensas quas fecisset eūdo et redeūdo et ipsas i pios vsus cōuertat. laborem itineris: et ip̄m ieiuniorū et orationuz labore cōpenset. Si aūt sit votū ieiunij attendat q pauper homo parua pecunia redimere pōt iz non diuca. Jtē vtr impedimentū sit tēporale. et sic solus dilationez concedat aut ppetuum vt facilius absoluat. hec habentur in. c. magne. de voto. Et q ibi no.

¶ Utrū habēs altena incerta qui ea 13
vouit in subsidium terre sancte possit per episcopum dispensari. ut in alios vsus conuertat. §. fm Rodo. q non etiā si religionē ingrediatur.

¶ Utrū votū de sabbato festādo sit 14
cōmutandū. §. q si fecit ex qdā superstitiōe credēs q sit melⁱ ínitu lr̄e decretis testamenti. sic votū nō iz. Si vō fecit ex devotiōe vel reverentia ḡ ginis nūc si haberet inducere indaizationē q: cohabitat vbi mlti sūt iudei sic cōmutādū est ois. alias nō. iz pōt fuari. Idē dic de voto ieunādi in dom̄inica. q si qs fecit vt magis sit dispositus ad spūale gaudiū aut cōtēplationē diuinoz. sic licite fit et fuaf. Si vō fit vt affligēdo carnem satisfaciat deo de peccatis et carnē subiciat spūi tūc nō oz ieiunare in dūica. iz in sabbato p̄cedenti fm Jo. neapol. in ql. viij. q. xxv. q: oz tale ieiunū interp̄tari vt facit ecclia vniuersalis. Si aūt non cogitauit neq; de spirituali gaudio neq; de afflictiōe carnis. iz simplicit ieiunare vouit i dūica sic 2sulēdum est vt potius ieiunet in sabbato vt rp̄iantis se cōformet fm eundem Jo. ne videatur singularis.

Otum. V. quo ad cōmēdationē

1 ¶ Utrū expediat hōi vouere. §. fm Ri. vbi. §. ar. vi. q. i. Aut hō vouet bona quoz obseruatio vt p̄babiliter p̄portionata infirmitati sue et sic expedit hōi vouere. q: p hoc firmat ap̄lⁿ volūtatē suā in bono et p magna pte excludit a se libertatē malefaciendi. et facit actū virtutis latrie. Et iō vouendo meret. Si vō vouet ip̄portionata sic nō expedit nec lz. Tale. n. votū si hēret discretionē comitē. cū p hoc vouens magis videret se illaqare. ḡ augere securitatē de sua salute.

2 ¶ Utrū sit magis meritoz⁹ opⁿ bonū factū cuz voto ḡ sine. §. Ri. vbi ē. q. ii. q. sic et p̄bat Prio q: opus inferioris virtutis magis est meritoriū iperatū a superiori virtute ḡ ab inferiori. sed latria est superior virtus ḡ abstinentia peregrinatio et hmōi. Ergo cum vouere sit actus latrie est magis meritoriuz bonū abstinēre factū ex voto: vt pote speranz a latria ḡ sine. Secundo q: ḡto opus p̄cedit a volūtate magis firmata in bono tanto est virtuosius et cōsequēter magis meritoriuz. Eld opari virtuose requiritur firmiter. et imobiliter opari fm philo. iij. ethi. c. iij. sed ceteris paribus volūtas est firmioz in voto ḡ sine. ergo ꝛc. Pont Ansel. li. de simulatione. exēplū. s. q q facit opⁿ cuz infirmitatis exēplū. s. q q facit opⁿ cuz voto q̄si q dat arborē cū fructib⁹: iz q sine quasi q dat solū fructus. Hoc p̄batur. xxiij. q. v. tūc salvabitur. xxviij. q. i. iā nunc. vide gl. in cle. si dūm de reli. et vene. sanctorum.

Sucapio est acqsitio dñi.

p cōmutationez possessionis tpe lege diffiniti. dicit tex. in. l. ij. ff. de vsuca. triennium est tp̄s qō p̄z locum in vsucapione. insti. de vsuca. i pn. no. Jo. xv. q. iij. in sūma.

¶ Quare fuit inducta. §. p bono pu 1
blico et vtilitate publica. ne dūta rerū sint incerta. ff. de vsuca. li. insti. c. §. i. et vt finis litibus ponatur. ff. p̄o suo. l. finali.

¶ Que requirunt ad vsucapionē. §. 2
q quamor. Primū qō requirit est q bona fides nedū in vsucapiēte toto tē pore vsucapiōis. sed oz q fuerit bōa fides in pn. Sctus et pte tradētis. et accipiētis. ar. ff. p ēp. l. ij. §. si eā. Itē qō res sit mobilis q: circa immobile ē p̄scriptio. Itē q res tradat vel ḡsi. alr possessio nō hēret sine traditiōe. C. ō pactis l. traditiōibus. inst. ō re. dui. §. p traditionē. Et alio mō possideat tē pore debito. s. triēnio. Itē titulus ver⁹ nō putatiuus nec falsus. ff. p legā. l. ij et. iij. C. de vsuca. p hēr. l. fi. et ibi ḡlo Et q sint veri tituli infra subiciā: si tñ esset putative verus titulus ex errore facti nō iuris nō impediret. nec. l. i. C. de

vsucapio.p:o doc.t.l.quod vulgo.ff
p:o empt:e. t.l.iij.t vltima.ff.p:o
lega.

3 ¶ Vtue pñt vsucapi.&.q; oia excepꝭ
q; phibet:ur vt furtiue res t q; vi pos/
sidentꝭ.vt no.gl.i iñ.xvi.q.iij.nec res
sacra vel religiosa nec decima de p̃/
script. cãm q̃. Itẽ nec seruus fugitiꝰ
Hec pbãtur inst.de vsuca.§.sed ali/
quãdo t.§.sequẽti. Itẽ vbicũq; phi/
bet:ur alienatio: t vsucapio regularit
phibet:ur.ff.de fun.dota.l. si fundus
ff.de verbo.sig.l.alienationis.

4 ¶ Quis p̃t vsucapere.&.oiõ q; põt li
5 cite possidere.et pfamul. filiusfamil. in
peculio pupilli si h3 aiãũ possidẽdi
l3 ñ iueruenerit auctoritas tutoris.t
furiosus si sane mẽtis vsucapet cepit
sed incipere nõ põt dur̃te furo:e.ff.
ẽ vsuca.l.iij.§.l.t ij.t.iij. S3 seruꝰ vsu
capere nõ põt: q: nihil põt possidere
l.labeo.ff.de vsuca.l.i.§. Item acqui/
rimus.ff.de acquir.po. nisi peculiari
ter ex scientia domini possideret. vt i
dict is legibus.

5 ¶ Qui sunt nulli trãsferẽtes dñium
vt sciam⁹.quõ vsucapio currat.&.ff.
t. Primus p soluto qui h3 locũ qñ
ego credo tibi debere puta centũ ex
quacunq; cã t tu idem credis: t sic
soluo vel aliquid loco eiꝰ. t sic vsuca
pio.ff.p:o so.l.i. Et sic iustus error:
dat cãz p̃scribẽdi. Fallit qñ cã ẽpti/
onis q̃ ñ p̃cessit soluit aliq̃d: qa nec
p:o ẽpto:e cui nõ p̃cesserunt nec p:o
soluto: q: ex cã emptionis tradit.l.ij.
§.ij.ff.p:o ẽpto.ff.p:o solu.l.pe. Se/
cũdus p:o ẽpto:e qui h3 locũ cui qs
in veritate emit rem alienã vel a furi/
oso quẽ credebat sane mẽtis t bona
fide. vt.ff. e.l. pignori.§.i.t ff.p em/
pto.l.ij.§.si a pupillo.t in isto requirit
vt dicti bona fides i reꝰ mobilibꝰ cã
tradẽtis & accipiẽtis. Itẽ q; ẽptio sit
pura nõ cõditiõe alio.ff.p ẽpto.l.ij.§.si
sub cõditiõe. Itẽ q; p̃cii soluat vl̃/
des hẽatur de p̃cio q: alr nõ trãsfere
ret dñium. Inst. de re diui.§. vendite
Itẽ q; cadẽ res que est ẽpta tradatur
q: si alia darek nõ vsucapet p ẽpto:e
l.ij.§.cũ.Nichũ.ff.p ẽpto. Tertiꝰ p:o
trãsacto qui h3 locũ in re tradita vt a
lite feedat ab eo q; credebat dñs. C.
p:o trãsacto.l.ex cã. C.de trãsac.l.si p
fundo. Quartus p herede q; hẽt lo
cũ vbi qs est verus heres vel saltẽ iu
ste t pbabiliꝰ hoc putet. Sed nõ h3
locũ in suis heredib⁹.q: q̃dãmõ cõ/
uiuẽte eo hereditariaꝝ rerũ dñi extẽ/
mãtur.l.ij.§.filiusꝭ.ff.p here. C. p he
re l. nihil p:o herede. Sed in extrãis
heredib⁹ distingue. q; aut res ẽ vitio/
sa. puta q: furtiua: vel vi possessa. vel
res fisci q̃ nullo tpe p̃scribi. põt. C.
cõia de vsuca.l.iã pridẽ vel res pupil
li. vel res data pñsidi ℥.l.iul. repetũda
rũ.ff.de acqui.re do.l. bonefidei. Et
sic heres generalis vel successor spẽ/
lis rei alicuius p̃scribere nõ põt.ff.de
publi.l.ꝭ hi.§.actionũ hãc. De qua
uiõ.ℨ. P̃scriptio.§. xxxiiij. Si vo
res nõ ẽ vitiosa sic dic vt.ℨ. P̃scripti
o.§.i. Quiẽ⁹ p donato q; h3 locũ
cum in vo nõ in opiniõe aliq̃d ẽ do/
natũ bona fide. C. p dona.l. vlti. Itẽ
q; donatio teneat: q: si pr̃ donat filio
t decedat nõ vsucapiet p donato fili
us. q: donatio nõ valuit rõne patrie
ptãtis.ff.p dõa.l.i.§.i.ff.p hẽf.l.ij.
§.filiũ l3 tñ rẽ alienã qs nõ possit do/
nare q̃ ad hoc vt dñiuꝫ trãsferat i p̃/
iudiciũ veri dñi: q: qõ qs nõ h3 trãs/
ferre nõ põt. C. de dõa.l.si filius Va
ler tñ vt vsucapiat.ff.p dõa.l.si is q
alienã. t.l.ñ. ô iuꝭ patro. c. cura. Sex
tus p derelicto q; h3 locũ in ea re q̃

credebat a dño derelicta t aliꝰ pos/
sidere icipit. Quis ignoret a q̃ sit dre
licta.ff.p derelic.l.si id qõ p derel
icto. Septimus p legato q; h3 locuꝫ
cũ alicui res legatur aliena bona fide
ff.p lega.l.p legato la.i. Et Quis le
gatũ adẽptũ sit: tñ vsucapio currit.d.
l.p legato.t.l. eltia dũmõ pbabilis
error: excuset. puta credit testatorem
fuisse sane mẽtis. cũ tñ fuerit furiosus
vl̃ ignorat legatũ p codicillũ adẽptuꝫ
ee. Octauus p dote q; hẽt locũ cum
res aliena p dote bona fide datur. l.
vlti.ff.p dote. Nonus p suo q; hẽtur
cũ quis possidet rẽ quã credit suã ali/
quo iusto titulo.ff.p suo l.i.t vltima
Decimus p iudicato q; h3 locũ cum
res est iudicata a q̃ nõ ẽ appellatum
spacio decẽ diez vsucapiẽt. q: trãsit in
rẽ iudicatã. ij. q. vi. anteriorum. vñ in
vsucapione requiritur aliquis de istis
titulis t bona fides t q; res nõ sit vi/
tiosa. &c. vt dictũ est.

6 ¶ Quis effectus vsucapio⁹ ?a.&. se/
cundus omnes est vt rei vsucapte do
minium directum acquiratur. C. de
pac.l. traditionibus .ff.de vsuca.l.i.
t.iij.ff.p:o suo.l.si.

7 ¶ Ẽn hẽat locum in cõscia dic vt.ℨ
P̃scriptio.§. xxxviij. t multa ibi
ad hoc faciunt per totum.

Sura

Fm Hostiẽ. ista
est qõcũq; solutio
ni rei mutuate accedit ipsius rei
vsus gratia pactione interposita: vel
hac intentione habita in contractu:
vel eractione habita post contractuꝫ
P:o cuius declaratione attende qõ
primo dicitur quodcũq; scilicet quo
cunq; nomine censeatur: siue consi/
stat in dando siue in faciendo: dũmo
do; p:ecio⁹ sit extimabile t extra sorteꝫ
exigatur erit vsura. xiiij. q. iij. vsura t
e. pleriq;. Secundo adiuat rei mu/
tuate. quia in solo mutuo vero vel in
terpretatiuo consistit vsura secundus
omnes doc. dicatur. Tertio ipsius rei
vsus gratia. q: si nõ vsus gratia. Cõ
suetudo. l3 si pene vel interesse lo
co apponeretur non esset vsura. vt in
fra patebit. Concluditur i quarto pa
ctione interposita &c. q: si sine pactio
ne vel eractione. aut intẽtione t gratia
aliq̃d datur non erit vsura. pur infra
plenius patebit per dubia sequentia.

¶ Et nam sola spes recipiendi vsura 1
sortem facit vsurarium. &. vt colli/
go ex glo. super Lu. vi. mutuum date
&c. qõ aliquis potest mutuare dupli
ter p:opter spez lucri. Uno modo p̃
cipaliter ita qõ non mutuaret nisi in
eum inde sperare. t tunc vsurarius
est. vt patet in. c. primo t. c. consuluit
de vsu. t. xiiij. q. iij. si fenerauerio. Et i
hoc concor. cõmuniter. Jo. an. Ar/
chi. t Be. in. c. primo co. ii. li. vi. t in
dicto. c. cõsuluit. t theologi. iij. &c.
distin. Sed attende q; ista intentio tri
pliciter potest contingere. Primo an
te mutuum. vnde si post mutuum co/
gnoscens peccatum mutat intentio/
nem poterit sponte donata recipere
sine vsura. Secundo subsequenter.
quia post mutuum sperat aliquid. t sic
etiam vsurarius est. Tertio concomi/
tanter puta quia mutuo nullum spe
rabat lucrũ sed debitor p:opter mu
tuum dat sibi premium. t mutuans
p:opter eãdem causam recipit. t sic
etiam vsurarius est. t talis tenetur re
stituere. secundus. qõ dixi. Restitutio
idest in verbo vsurarius. Illo modo
quis sperat lucrum scilicet secunda/
rio. quia etiam si crederet non habe
re vltra sortẽ mutuaret nihilominꝰ p̃
caritatẽ. t talis spes nõ facit vsurariꝰ

vsucapio.pro vore. t.l.quod vulgo.ff pro emptore. t.l.iij. t vltima .ff.pro lega.

3 ¶ Actue pñt vsucapi.ꝫ.q oia excepꝯ q phibetur vt furtiue res t q vi possidet.ff. et no.gl.i ti.xvi.q.iij.nec res sacra vel religiosa nec decima de p̃ script. cũm q. Itẽ nec seruus fugitiꝰ Hec phibẽtur inst. de vsuca.§.sed aliquãdo t.§.sequẽti. Itẽ vbicũq phibetur alienare: t vsucapio regulariꝫ phibetur.ff.de fun.dota.l. si fundus ff.de verbo.sig.l.alienationis.

4 ¶ Quis pt vsucapere.ꝫ.olo q põt licite possidef. et pfamul. filiusfamil. in peculio pupilli si hꝫ aiadũ possidẽdi hꝫ ñ ueruenerit auctoritas tuto:ris. t furiosus si sane mẽtis vsucapef ccpit sed incipere nõ põt durãte furore.ff. ẽ vsuca.l.iij.§.i. t ij. t.iij.Sꝫ seruꝰ vsucapere nõ põt: qz nihil põt possidere l.labeo.ff.de vsuca.l.i.§.Item acquirimus.ff.de acquir.po. nisi peculiariter ex scientia domini possideret. vt i dict is legibus.

5 ¶ Qui sunt mali trãsferẽtes dñium et sciant. quõ vsucapio currat.ꝫ. ff r. Primus p soluto qui hꝫ locũ qñ ego credo mihi debere. puta centũ et quacunq; eã t tu idem credis: t sic soluo vel aliquid loco eiꝰ. t sic vsucapies.ff.pro so.l.i. Et sic iustus error: dat cãꝫ prescribẽdi. Fallit qñ eã ẽptionis q̃ ñ pcessit soluẽ aliqd: qa nec pro ẽptore cũ nõ precessent nec pro soluto: qz ex eã emptionis tradit. l.ij. ꝫ.ij.ff.pro ẽpto.ff.pro solu.l.pe. Secũdus pro ẽptore qui hꝫ locũ cũ qo in veritate emit rem alienã vel a furioso quẽ credebat sane mẽtis t bona fide. vt.ff. e.l. pignori.§.i. t ff.p empto.l.ij.§. si a pupillo. t in isto requirit vt citi bona fides i reꝰ mobiliꝰ tã traditis ꝫ accipiẽtis. Itẽ q ẽptio sit pura nõ cõditiõe alio.ff.p ẽpto.l.ij.§. si sub cõditiõe. Itẽ q p̃ciũ soluat vt fides hẽatur de p̃cio qz aliꝰ nõ trãsferes ret dñium. Insti. de re diui.§. vendite Itẽ q eadẽ res que est ẽpta tradatur qz si alia daret nõ vsucapet p ẽptore l.ij.§.cũ.sicbũ.ff.p ẽpto .Tertiꝰ pro trãsacto qui hꝫ locũ in re tradita vt a lite fecdaf ab eo q credebaf dño.C. pro trãsacto.l.ex cã.C.de trãsac.l.si p fundo .Quartus p herede q hẽt locũ cũ vbi qo est verus heres vel saltẽ in cũ vbi qo est verus heres vel saltẽ in se t pbabilr hoc puter. Sed nõ hꝫ locũ in suis heredib⁹. qz ꝺdũmõ cõuiuẽte eo hereditariaꝫ rerũ dñi extimatur.l.ij.§.filius.ff.p here.C.p he re l. nihil pro herede. Sed in extꝝis heredib⁹ distingue. q; aut res ẽ vitiosa. puta qz furtiua: vel vi possessa. vel res sic q nullo tpe prescribi. põt. C. cõia de vsuca.l.tã pridẽ vel res pupilli. vel res data p fidi ꝫ.l.iuf. repetẽda rũ.ff.de acqui. re do.l. bonefidei. Et sic heres generalis vel successor spẽ lis rei alicuius p̃scribere nõ põt.ff.de publi.l.ꝫ hi.§.actionũ hãc. De qua vsucapio.ꝫ. Prescriptio.§. xxxviij. Si vo vsucapio.ꝫ. Prescriptio.§. xxxviij. Si vo res nõ ẽ vitiosa sic dic vt.ꝫ. Prescriptio.§. i. Quiꝰ p donato q hꝫ locũ cum in vo nõ in opinioe aliqd ẽ donatũ bona fide.C.p bona.l.vlti. Itẽ q donatio teneat: qz si pf donat filio q donatio teneat: qz si pf donat filio t decedat nõ vsucapiet p donato filius. qz donatio nõ valuit rõne patrie pñtis.ff.p dõa.l.i.§.i.ff.p hef.l.ij.§.filiũ l; tñ rẽ alienã qo nõ possit donare q̃ ad hoc vt dñiuꝫ trãsferat i p iudiciũ veri dñi: qz qõ qo nõ hꝫ trãsferre nõ põt.C. de dõa.l.si filius Ma ler tñ vt vsucapiat.ff.p dõa.l.si io q alienã.t.l.ñ.ñ iuf patro.c. cura. Sed tuo p derelicto q hꝫ locũ in ea re q

credebat a dño derelicta t alios possidere icipit cũia ignoret a q̃ sit derelicta.ff.p derelic.l.si ad qõ .p derelicto. Septimus p legato q hꝫ locuꝫ cũ alicui res legatur aliena bona fide ff.p lega.l.p legato la.i. Et cũia legatũ adẽptũ sit: tñ vsucapio currit.d. l.p legato. t.l. vltia dũmõ pbabilis error excuset. puta credit testatorem fuisse sane mẽtis. cũ tñ fuerit furiosus vlignorat legatũ p codicillũ adẽptus eẽ. Octauus p vore q hẽt locũ cum res aliena p vore bona fide datur.l. vlt.ff.p dote. Nonus p suo q hẽtur cũ quia possidet rẽ quã credit sui alicuius iusto titulo .ff.p suo l.i. t vltima Decimus p iudicato q hꝫ locũ cum res est iudicata a q̃ nõ ẽ appellatum spacio decẽ diez vsucapiẽ.qz trãsit in rẽ iudicatã.ij.q.vi.anteriorum. vñ in vsucapione requiritur aliquis de istis titulis t bona fides t q; res nõ sit vitiosa tc. vt vicũ est.

6 ¶ Quis effectus vsucapionis.ꝫ. secundus omnes est vt rei vsucapte dominium directum acquiratur .C. de pac.l.traditionibus .ff.de vsuca.l.i. t.iij.ff.pro suo.l.ñ.

7 ¶ Ein hẽat locum in eo scia dic vt.ꝫ Prescriptio.§. xxxviij t multa ibi ad hoc faciunt per totum.

Sura

Fm Hostiẽ. ssima est q̃cũq; solutio ni rei mutuate accedit ipsius rei vsus gratia pactione interposita: vel hac intentione habita in contractu: vel exactione habita post contractus p̃cio cuius declaratione attende qõ pamo dicitur quodcũq. scilicet quo cunq; nomine censeatur: siue consistat in dando siue in faciendo: dũmodo p̃cio sit extimabile t extra sorte exigatur erit vsura. xxxij. q. iij. vsura t expleriq;. Secundo adiuat rei intimate. quia in solo mutuo vero vel interpretatiuo consistit vsura secundus omnes doc. dicitur. Tertio ipsius rei vsus gratia. qz si nõ vsus gratia. l. cõsumptionis. ls si pene vel interesse loco apponeretur non esset vsura. vt infra patebit. Concluditur i quarto pactione interposita tc. qz si sine pactione vel exactione. aut intẽtione t gratia aliqd datur non erit vsura. qui infra plenius patebit per dubia sequentia.

¶ Eterum sola spes recipiendi vsura sortem facit vsurariam. ꝫ. vt colligo ex glo. super L.u.vi. mutuum date tc. qõ aliquis potest mutuare dupliciter propter spẽ lucri. Uno modo principaliter ita qõ non mutuaret nisi lucrum inde speraret. t tunc vsurarius est. vt patet in.c. primo t.c. consuluit de vsu. t. xxiij. q. ij. si fenerauerio. Et ẽ hoc concor. cõmuniter. Io. an. Archi. t Ge. in. c. primo eo. ti. vi. t in vicio. c. cõsulit. t theologi. Liij. re. visin. Sed attende q; ista intentio ipliciter potest contingere. Primo ante mutuum. vnde si post mutuum cognoscens peccatum mutat intentionem poterit sponte donata recipere sine vsura. Secundo subsequenter. quia post mutuum sperat aliquid. t sic etiam vsurarius est. Tertio concomitanter puta quia mutuo nullum sperabat lucrũ sed debito: propter mutuum dat sibi premium. t mutuans propter eãdem causam recipit. t sic etiam vsurarius est. t talis tenetur restituere secundus qõ dixi. Restitutio fidei in verbo vsurarius. Alio modo quis sperat lucrum scilicet secundario. quia etiam si crederet non habere vltra sortẽ mutuaret nihilomin⁹ gratie caritatẽ. t talis spes facit vsurariũ. s

R.m.in.vi. re.articulo.v.q.v.ar.c.
qd.p.deni.bri.vi.t.c.i singulis.lxxvij
vi.bnii.vi.ii officia.i.q.ii.Hpo.i hoc
concor.Jmo.Ber.ala.Pa.t mul
ti alii in.d.c.cõtinat t dicit Jo.an in
regula petrũ h.vi.q cõuer hoc tenet
a vc.Lũ.n.aliquis dat alicui mutuũ
scire oz ei sibi debitorem ad annoa
ta naturaliter obligari de ista.c.cus
officia.l.sed t li.lege.§.cõsulunt.ff.de
peti.here. Aduerte hic q mutuans
hoc ipe sine irensiõe vt ille sibi remu
tinet alia vice non ex vi mutui.sed ex
accepcõe caritate non est vsura scõz
Eller.in tertia pte simre ri.ó p:cepto
mutui caret tñ merito si principalit.p
pter hoc facit. Rodo. Bof.t Jo.ve
ro tenẽt q est vsura. Sed ver⁹ dicit.
Eller. Et ꝓtra verũ dicit qñ deducẽ
tur simpliciter in pactum. Facit quod
infra dicam.§.iiij.

2 ¶ Utrũ mutuãs ad captandũ amorẽ
sit vsurari⁹.Rñ.Fꝫ Tho.Fa.Fc.q.lxxviij
q nõ. Limitat hoc Jo.cal.in.c.ñ.de
vsu.verũ.qñ spes vlteri⁹ ꝓcedat.qa
si qs mutuaret pape vel ip̃atori t
huiusmõi ad captandũ benivolẽciaꝫ
vt post posset cõseq beneficiũ vel ca
strũ aliquod esset vsura. Hoc limito
vez qñ ex mutuo sperauit.sed qñ ex
amore concepto erga⁹ ip̃m ex mutuo
facto nõ esset verũ.imo licite posset
sperare qz illud non sperat ex mutuo
ſz ex amore t q liceat ꝫ Tho.vbi.§.
ar.ij.in responsione tertij argumenti.

3 ¶ Utrũ mutuare ad hũda ea q pecu
nia non mensurãtur sit vsura.Rñ.Tho.
vbi.§.q nõ ex q ꝑ q ꝫ sperare reꝫ
cuius vsus inter amicos cõcedi solet
sicut comodat liber. Item iniurie re
missionẽ ab illo q me iniuste ꝓseque
batur cũ multo meo dãno.c.dilectus
el i.t.c.ad aures de simo. Secꝰ esset
si iuste.q nõ liceret sine vicio vsure
mutuũ dare sub tali spe. Et sic intelli
ge.glo.in.c. qñ multi.xxij.q.iij.que
dicit q vsure pñt peti.vt d̃icit cantek.

4 ¶ Utrũ liceat petere mutuãs a lingua
vel ab obsequio ꝓp mutuũ.Rñ.Fm Tho.
vbi.§.q nõ qz ecclesiast pecunia.vt ꝑz
in illo q locant ad hoc operas suas.
Nec ob.q obligat ad annoa vt di
cit glo.in.d.c.si fenera
tũ est qz vt dicit glo.in.d.c.si fenera
ueris.nõ põt õdici in pactũ. Rõ Fꝫ
Archi.ibidẽ.qz annoũ est debitum
simpler.sed cũ deducitur in pactum
nascitur obligatio cuiusdã quod est pl⁹
Et iõ plus exigit.qõ põt estimari pe
cunia.t ꝓpea esset vsura. Addit tamẽ
glo.ꝓdicta q si egerit talis mutuãs
q poterit p modũ gratitudinis petef
talia seruitia.non ex necessitate vl ex
lege.ſz ex gratitudie sine vsura. Ego
tñ credo q qñ naturalis obligatio ỏ
ducit talẽ mõ in pactũ q ſi magis te
nent q̃ ex ipsa naturali obligatione
vt puta.vicẽdo. Ego mutuo tibi vt tu
mutues postea mihi si indiguero. t
hoc comode facere potueris q non
sit vsura. Rõ ẽt ꝫ Jo.in sũ.qz illud
non est exigere pluſq̃ velit natura ꝫ
ct⁹. Facit ad hoc.c.significasti ỏ elec.
Secus esset qñ simpliciter deduceretur in pactũ vt sibi remutuaret qz sic
esset vsura. Et sic intellige t limita ꝓ
dicta t Tho. vbi.§. qui cum Archi.
concordat.

5 ¶ Utrũ dñi qui mutuant rusticis vt
eorũ possessiones colãt sint vsurarij.
Rñ.Fm Grego.de arimino in.q.ỏ mõ
te.q nõ.si illud ꝓcurrat.ſ.q alias sa
tisfaciet ipsi rustico de operib⁹ positis
ad colendã possessionẽ Fꝫ q iustus ẽ
Secus esset si subtraheret aliqd ꝓp
mutuũ qz vsura esset. Jdẽ dicẽdus est
de eo q cõcedit terminum vt trahat
ep̃rozen⁹ad suã apotheca vel ad suum
molẽdinũ vel ad scolas t huiusmodi

si nulli alnũ incurrit: t ita bñ t fa
cilius ei satisfit ab ipsis mutuãtib⁹ si
cut fieret ab alijs p eandẽ rõnem. Et
Jo.cal.in.d.c.ñ.t Jo.an.in mercu.
sup regula peccatũ.t Lau.ỏ redolfis
florẽtinus i Pa pte Scriũ suoꝝ.q.xxx
viij.t Rodo.t multi alij q tenẽt q sit
vsura debẽt intelligi qñ ꝓp hoc magis
grauant: vel nõ ita bñ sanisit eis ab
ipsis mutuantib⁹ sicut fieret ab alijs:
vel qñ hoc ỏducit in pactuꝫ simplr.
Dec⁹ si mutuat vsq̃ q̃ cadat ad scho
las. Nec ob.q efficit maioris ꝓcursus
t fame.qz tale qd sperare nõ fa
cit vsurã.cũ nõ emat pecunia. sisr ñ
ob.q ausert eis libertas indirecte ex
q̃ reuocat mutuũ: qz nõ est vez. Mã
cũ mutuans ꝓsit ꝓ sui mutui limita
re.l.vnũ.ff.si cer.pe.nõ ausert eis li
bertatẽ si mutuat donec vadãt ad ei⁹
scolas vel molẽdina: ſz ꝓfigit termi
nũ mutui sui.t sic tene sicut ꝫ ct.S.
Bernardin⁹ i suis Scrib⁹ alit oĩs mul
titudo esset vsuraria cũ nõ possint ho
die sũdi sine mutuo locari colonis.

6 ¶ Utrum mutuans centum Joanni
cum pacto q det sibi.xo.i numera
rio t alia.xo.i ỏbitorib⁹ vel reb⁹.pu
ta in pãno t hmõi.t ipse ꝓmittit sibi
soluere cũ i nũerato qs ỏbitores t
res sterlen nõ accepisset Joãnes nisi
ꝓp mutuũ ỏ.xo.sit vsurari⁹.Rñ.Fꝫ Ian.
ỏ Redolfis i suis Scrib⁹ q sit i frau
dẽ. Et iõ cũ grauet Joãnẽ noie mu
tui erit vsura. Et ꝓcor.Bal.t Bar.in
l.cũ allegas.C.de vsuris. Jdẽ dic cũ
rõne mutui aliqd vẽdit ỏbitori pl⁹ ỏ
bito precio.xiij.q.viij.si feneraueris
Jdẽ dic qñ emit min⁹ iusto ꝓcio ꝓp
anticipatiõẽ solutiõis Fꝫ Tho.vbi.§
qõ bñ no.qz multi prancat ille Scr⁹

7 ¶ Utrũ gerẽtes negocia impẽdiatio
ri.ſ.recipiẽdo pagas eoꝝ t faciendo
alia obsequia t mutuãdo eis i necessi

tatib⁹ eoꝝ sapiẽdo certũ salariũ sint
vsurarij.Rñ.Lau.i suis Scrib⁹ q non
Qui ad id qõ peripuit rõne labor ſz
Qui ad id qõ recipiũt rõe mutui sũt
vsurarij. Jdẽ dic de collectorib⁹ tẽlo
rũ q a cõtentibus aliqd accipiunt ex
mutuo cũ eis agit expectãdo: q li
cite accipiunt si rõne laboꝝ t expen
sarũ accipiunt: sed si rõne expectatio
nis. sic est vsura. cõcor. Tho. vbi.§.

8 ¶ Utrũ cuius q mutuat cõtari vt cui
tet collectas sit vsurarius.Rñ.Spe.ti.
ỏ vsu.ij.q nõ qz aliud ẽ de suo ñ uti
buer: t aliud ñ capere.l.peu⁹.ff.ỏ dã
fec.t aliud nõ acq̃rere.aliud nõ amit
tere.l.i.§.si hic q bona.ff.ỏ collat.bo.
Et aliud lucrũ.aliud stipẽdiũ qs erat la
caturus.l.cũ fili⁹.ff.de leg.t aliud pe
nũ euadere.aliud aliqd lucrative pe
pere.C.de vsu.l.cũ allegas Jo.an.t
Do.Anto.i.c.ꝓsuluit.de vsu.limitãt di
ctũ Spe.qñ collecta esset icerta t sic
onus extraordinariũ. Sed si esset certa
t ordinaria esset vsura. Rõ qz adẽ ẽ
remittere qõ darẽ.c.veniẽs el.i.de re
stit.viij.q iij.talia.l.qn etiam.ff.de ca
lum. Et hoc tene.

9 ¶ Utrũ ille q mutuat decẽ illi q sibi
ỏbebat alia decẽ q sibi denegabat cũ
tali pacto q sanisdet sibi opportune ỏ
xx.sit vsurariꝰ.Rñ.q nõ Fꝫ Do.in sũ.
eo.ti. Et iõ illud ỏbũ qõcũq̃ positũ
in diffinitiõe intelligit qõcũq.ſ. ad
lucrũ vel supabundantiã.vel qõ cũq̃
extimabile pecunia qõ sit plus.d.c.
ꝓsuluit.t.xiij.q.iij.per totum.

10 ¶ In qb⁹cũq̃ casib⁹ accipit vsura sortez
sine vsura.Rñ.Fꝫ gl.t doc.i.c. ꝓquisi⁹
de vsu. inuenio.xij.casus.

11 ¶ Primus qñ ecclesia vel laicus re
cipit a suo vassallo feudũ in pignus
De quo.ỏ.feudũ.§.xxx.

12 ¶ Secũd⁹ qñ ꝓpheuera vel vsufru
ctuari⁹ pignorat vsus vel ꝓpriarius

13 ¶ Certū qñ go recipit possessionem mei pedis in pignore accipiēdo fructus meos facere sine usura q; recipio eos meos facere sine usura q; recipio nō mihi ō usu.c.i.t.d.c. ꝓquā. Secus esset i possessiōe alteri⁹ i pignore accepta q; usura esset faciēdo fructus suos. quia reciperet ultra sortem nō suum de pigno.c. illo vos.

14 ¶ Quart⁹ qñ sine oī pacto t spe recipiēt gratis oblati. vñ.i.q.ij.c. hīc. nullī ingt ter. obligato suscipienti culpe maculi igerit q; ñ ex ābitio petitiōe p cedit. intellige qñ dās liberaliter dare scīs se nō teneri. nec credēs credituꝝ hoc exigere t recipiēs recipit liberaliter. vt.ff. dicti ē Kalō prio in verbo usurarios.

15 ¶ Quintus qñ qñ recipit nōne interesse recipiēt. et no ꝑ3 Pe de ancha. t d. Anto. i.c. salubriter co.ti. t pa.i.d. e. ꝓquest⁹. q; interesse ꝓsistit nō solui in dāno hīto: sed in lucro cessante dūmō lucrū cessās esset in actu vt qñ i actu hoc qñ q; pbabiliꝰ fuisset. q; sic vt peti qñ aliq; mō esset. secꝰ ēt si soluꝰ esset in possibilitate. q; sic vt potius nō ē hoc ꝑ3 p.l. si iacūi rem.ff. ō ac. em. t vē. ēt vbi ꝑ3 q; licita est ēptio. q; fit de sola spe. pbabili qñ i actu. t idē ō pīo futuro. l. nec ēptio. ff. ō ꝓtrahē. emp. Secus esset ō eo qñ est solū impossibilitate. et quo ꝑ3 qđ dicēdū ō multis casibus quos inferam p maiori declarationē.

16 ¶ Quid ō illo q non soluit ex culpa sua creditori solito mercari i termino ō hīto. ff. q; tenet ei ad lucrū cessāt iudicio bonoꝝ mercatoꝝ. Et ideo talis creditor licite recipit ultra sortē. Idē dic de illo q volebat negociari. vt possessionē emere qđ licite recipit ultra sortē tñ qñ lucratꝰ fuisset ēptiōr vel habuisset ō fructib⁹ possessionis sui alterius rei dūmō. v. ꝓcurrit. Primū q; cōputer pcula t expēsas: q; lucrū intelligit ō ductis expēsis t laboribꝰ t periculis. l.i. C. ō fruc. t lit. expē. t. l. fructꝰ. ff. eo. tit. Secūdū q; nō sit eius intētio lucrādi pricipaliter p hīc vñ is ponꝰ p mercātia vl ēptionē. Tertiū q; nō ꝓtrahat pactū ad semp is ad alīquē tpo q; aliter q; ad iudiciū humanū videret q; ponꝰ vellet lucrari illo mō q; p alīs vīs. Quartus q; ille cui mutuat nō sit in tā arta necessitate t creditor i tali opulētia q; ei tencat gratis mutuare. qđ qñ sit vide. elemosina. §. i. q. tertiū q; id qđ accipit sit vere i teresse iuxta pbabiliꝰ ꝓ interesse accipiat aliter eēt usura. idē dic ꝑ3 Inn. t rar. ō illo q; mercēs volēs ōferre ad aliū locū q; licite plus accipit q; tūi extimatur lucrū qđ habuisset si ꝑ3ta ꝓcurrant. S3 Io. dicit q; hec opīo Inn. t Ray. multos ducit ad infernū. Joan. vō cōcordat dicēdo q; si stati pecūm soluit cessat rō. Io. t est vā opīo Inno. si vō pecūā nō stati soluit. sic nō licet. t Inno. intellexit qñ pecūa stātim soluit. Et hāc distinctionē. Jo. an. sequunt Jo. cal. Pe. de ancha. t hēricus hoie. i. c. i civitate. ō usu. t Ant. de redol. i suis ꝓtractib⁹. S3 do. Anto. in. d. c. in civitate. dicit q; ēt si pecūa nō stati soluit q; licet: qñ ꝓbabiliter est certū q; lucratus fuisset. Et qđ dicit Io. t Jo. an. Dicit q; loquūt ꝑ sumptiue. S3 qñ certū est q; nulla fraus interuenit licet: t ꝓsumptio cedit vēritati. Idē tenet Pa. ibidē t sic tenē in ꝓscia. Nec ob. dicti Tho. vbi. ō. qui dicit q; nō licet ō ducere in pactū id qđ ō pecunia nō lucrat: intelligit. n. quādo ꝓdicta non concurrunt. et p3 ex rōne sua cui dicit. q; nō debet vendere qđ nūdus habz t pōt multipliciter impediri. q; illa ꝓcurrentibus nō pōt impediri aliter nisi sic intelligeret ꝓtradiceret sibi ipsi. ibidē z vbi z licere deducere in pactū recōpēsationē d ini p qđ subtrahitur sibi aliqđ qđ dz hēre t ꝓtrahit qđ expresse z fa Fe. q. lxij. ar. iij. de quo. ſ. §. lxxvij.

17 ¶ Quid de illo qui hīs ducentos tradit. c. Joāni pro suis necessitatib⁹ expendendis cū pacto q; tantum sibi vltra sortem redderet. Quīz lucra buntur alia. c. que ponit i negociationem. §. Inno. t Jo. an. in. c. h. ō usu. tenent esse usurarium. Quod verum credo quādo nolebat ea in negociationem ponere: sed si omnes ducentos volebat in negociationem ponere t ad instantiam Joānis sibi taliter dedit erit licitus ꝓtractꝰ dūmō ꝓcurrant ꝓdicta. v. ꝓcedentis. q.

18 ¶ Utrum ille qui vendit possessionē vel quid simile t tradit emptori possit si emptor nō sibi soluit in termino posī terminum fructus possessionis suos facere sine usura. §. glo. in victo. c. conquestus q; potest in pignꝰ accipere transacto termino: t fructus suos facere ꝑ3 Doc. t in hoc casu habet actionem ex contractu vel officii iudicis ad interesse secundū Jo. C. de ac. em. t ven. l. ij. t. ff. de ac em. l. ij. Et q; liceat habes glo. in l. ij. C. de usu. t in l. curabit. C. de ac. emp. t vē. Et idem dic si quia non vult soluere precium tradēdo vult t ꝓuenit: vt sibi soluatur fictum seu pensio debita ponet precium soluerit ter. est in victa. l. curabit. t vide. ō. emptio §. v. t ex his patet q; lucrum cessans licite exigitur sine usura. t pro hoc est ter. in. l. ij. in fi. ff. de eo qđ cer. lo. t i victa. l. curabit. Et facit qđ no. i. l. Julianus. §. offeri. ff. de actio. em. t ven. t qđ no. Inno. in. c. sacro de sen. ex. t doc. in. d. c. conquestus.

¶ Respectu dñi emergētis z Tho. 19 vbi. ō. licere. Pro cuius declaratiōe Queritur verum fideiussor qui p defectu debitoris compulsus fuit accipere sub usuris vt solueret creditori: vl solui usuras t capitale creditori quā turauerat possit ipse exigere a debitore. &. q; sic t omnia damna que occasione debiti habuit. quia seruari ō. bet indēnitio de fideiuss. c. ij. de fide compe. c. fi. li. vi. ff. de ac. em. t ven. l. si sterilis. §. cum per venditorem. ff. mandā. l. si mandato. §. si fideiussor. ff de admi tuto. l. ij. §. vltimo. Et hec est cōmunis opinio licet Blanus cō tradicat de usuris solutis. Sed tu dic fm eam distinctionem de qua hēs. ff. fideiussor. §. vi.

¶ Utrus liceat exigere usuras quas 20 solvit ab eo qui non soluit in termino &. q; sic si duo concurrant. Primus si illi dixit q; erat ei necesse accipere sub usuris. Secundus si non poterat aliter inuenire mutuū nisi sub usuris fm Alex. de alex. Hoc ꝑ3 hoc. c. qñ. xxij. q. iij. t. c. si quis de clericis. xij. q. ij. Posset etiam dici q; etiam si mutuum potuisset inuenire gratis qđ nihilominus potest exigere usuras. solutas: q; nō tenet se alteri obligare. qđ faceret si numo acciperet gratio. Sed tū primū est equius.

¶ Utrum ille a quo emi lapides ti- 21 gna t huiusmodi. ex quibus nō percipitur aliquis fructus teneatur mihi soluere usuras quas solui vt sibi facerē: si ipse nō mihi tradidit predicta in termino. sed fuit in mora. &. ꝑ3 Bal. in. l. usurarius. C. de usuris. q; sic z3 interesse. Facit ter. no. in. l. lucrū. ff. de actionibus emp. t vendi. Idem tenet. Inno dicendum esse in similib⁹ contractibus puta locationibus reddi-

ndē dimitt. cōcor. Lan. de Redol. in filia Jerēb. sed Dalf. d. l. vsuras reputabat Bal. vicia q̄ interesse vsurarū quas solue nō dz imputari debitori aū mora. sed en tene primā opinionē q̄ accepit sub vsurio taliter q̄ alio nō nō accepisset nisi pp cōplacentiā vxoris talitate q̄ secutū erat cessit vxoritate q̄ secutū erat ex tali ōpione. et nō cū talo ex falsa pmissione putauerit cū tali vsurate vel cōplacētia q̄ pūt vxori cēsabat q̄ interesse vsurarū. Jō talis ei tenet Et sic concorda.

22 ¶ Utz recipiēs denarios sub vsuris q̄ postea successitate ppria alicui amico sub eadem vsura mutuat sit vsurarius. ℟ Bonaldus dz q̄ sic. Sed Jo. cal. in repennone. c. fi. dō vsurio dicit q̄ aut facit vt vsurario satisfaciat. et sic indēne p̄seruet. Et sic liez q̄ nō sit ipso vsurarū: sed vt eurect dānū q̄ dz vt i. c. si qs clicus. xiii. q. iij. q̄n nō tenet cū suo dāno alteri subuenire. ff. de p̄scrip. ō. l. q̄ fundaz in principio aut facit alio respectu q̄ vt se seruet idēne. Et sic nō dz. et esset vera. opi. Bōal. puta q̄ dz nō mutuasset amico nō ppea volebat soluere vsurario. Concor. Pe. de ancha. post Jo. an. in. c. i. co. li. vi.

23 ¶ Utrū ille q̄ occasiōe mutui laborēs subiit vel dāna possit in recōpēsatiōez facere fruct̄ pignoris suos sine vsura. ℟ Jo. in lū. q̄ sic de re. ecclesie. c. ad nr̄am. vbi et aliqd p laboze licite percipit vltra sortē dz cūdē ibidē.

24 ¶ Utrū liceat mutuare sub vsuris vt illi q̄ vsurpat mea q̄ aliter nō possū hēre donec sim satisfact̄. ℟ dz ille. lōbar. q̄ sic q̄ nō recipio alienū dz meū facit. c. ab illo. xxij. q. iij. et. c. i. et. ij. ō vsu. Dō limitat nisi scādalum sibi immineret vel alij. q̄ nūc nō liceret.

25 ¶ Utrū gener q̄ accepit i pign̄ cer-
tas possessiōes a socero p dote nō so-
luta faciat fruct̄ suos. ℟. Dō sic tex. ē
in. c. salubriter ō vsu. q̄s intelligo si p
mo ꝛcurrat q̄ sustineat onera matri-
monij. vt i. ff. d. c. salubriter. et. l. pf i pn.
ff. ō dot. excep. Scdo quod sit pro-
missa simplr. Nā si dedisset terminū
ō dote soluēda nihil posset recipe: q̄
aū mora nihil ōbet et potuit vxore ac-
cepe sine dote dicat ergo gener. Ego
sustineo onera matrimonij. vel ducēdo
sustinebo va dotem et si socer nō pōt
dicat ei sustine onera matrimonij dādo
mihi possessionē i pign̄. vt ex fructi-
bus sustineā. Dicit et Pa. in. d. c. sa-
lubriter q̄ si gener accepit pignus et
postea dedit terminū socero ō soluē
da dote q̄ nihilomin̄ potent bona
cōscia tenere fruct̄ pignoris. q̄ vez
credo q̄n dedit terminū ad redimen
dū pignus alī nō. Tertio q̄ fruct̄ nō
excedāt onera. q̄ cā cessante cessat ef
fect̄ ō appel. cū cessāte et cōiter one-
ra crumāt fm Ghitatē dotis. nā mu-
lier fm Ghitatē dot̄ ē alimētanda. l. fi
cū dotē. ff. soluto ma. et. c. p ve-
stras. ō dona. inter vi. et vx. Quarto fz
Jo. an. vo. Anto. et Jo. de ligna. i. d. c.
salubriter. et Lan. de Redo. in suis ℨ
crib̄. oz q̄ fruct̄ subiscianf fortune
Vñ fm eos nō liceret genero recipe
cautionē vl̄ pmissionē cū pacto. q̄ i-
terim q̄ dos nō soluat̄ p oneribus de
tur sibi certa Ghtitas annuatim ℨ rius
l. q̄ certa Ghtitas recipiat licite tenet
Paulus ō elea. Jo. cal. Pe. ō anc.
et Pa. in. d. c. salubriter. et ē verū cū
sit cadē rō. l. pp interesse dāni emergē
tis Limito nī p̄dicta vera. q̄n gener
si dotē hēret poneret eā i possessionē
vl̄ negociationē er qb̄ p̄babilr nō
hēret alo si cū nullū panat interesse.

¶ Utrū mutuāl summā pecuniā ō bitā
p dote genero p̄lato et recipiēs ab eo

dē possessionē quā ipse in pign̄ hz a
socero p dote faciat fruct̄ suos sine
vsura sicut gener facit. ℟. Bal. i p̄ica
C. de vsu. q̄ nō. Nō q̄ mutatiōe p̄sone
mutat̄ p̄uilegiū q̄nēo plana ē im-
mediata cū p̄uilegij. l. i. C. de spo. lu-
cra descrip. et. l. locatio. ālo. iciput lici-
tano. ℟. ff. de publica. Sz hec nō ē
rō. q̄ istō nō ē p̄uilegiū pp dotē. sed
suā cōe pp interesse. Dō cū ille mutuāl
nō pp interesse. sz pp lucrum accipiat
fruct̄ ex mutuo erit vsurari̊. dicit nī
Rodo. q̄ si mutuasset liberalr et ge-
ner sibi simlr generalr rōsserret to
tū ius q̄ hz in possessione p̄fata: licite
faceret fruct̄ suos: q̄ eos nō recipet
rōne mutui sz rōne liberalis dōatiōis.

27 ¶ Utrū emēto a genero inf p̄fate pos
sessionis faciat fructus suos. ℟. q̄ sic.
nec ibi pōt cē vsura nisi fingeret eme
re cū intendat mutuare. Facit p hoc
q̄ dicam. J. ℟. lxvi.

28 ¶ Utrus heredes marīt̄ sine vsura
ssr faciāt fruct̄ suos. ℟. fm Jo. an. et
Pa. in. d. c. salubriter. q̄ nō q̄ rō ē
diuersa. Nā heredes stati possunt se
expedire reddēdo illi pign̄ q̄s nō pōt
marīus detinere. tua nos el. ff.

29 ¶ Utz relicta cui hēdes obligāt p̄fa
tā possessionē faciat fructus suos. ℟. i
no. et Jo. Ber. et. d. Anto. i. d. c. salu
briter. tenēt q̄ nō. sz cōputabūt i sortē
facit. l. viria. ff. ō solu. sit ergo cauta et
faciat possessionē vēdi vel i soluti sibi
dari. l. a viuo pio. ℟. si sup rebus. ff. de
re iudi. Sz ego credo ꝛriū. si nō hz
aliūde vñ viuat. q̄ facit suos fructus
licite. Et ēt teneo q̄ pōt recipe certū
qd annuati ab heredib̄ donec sibi re-
stituāt dotē. vt. ō. dixi. Dos. ℟. xxviij.

30 ¶ Et p̄fatis p̄z q̄ rōne interesse vl̄ in
eri cessāti vl̄ dāni emergēti aliqd ac
cipe vltra sortē n̄ ē vsura. Sz aduer-
tēdū ē q̄ q̄n interesse cuēit rōne lucri
cessātis sine ex absentia vl̄ destructiōe
rei alteri⁹ cristiano nō dz deduci i fini
tū. sed vbi res p̄cipalis ē cristiano si
dz excedere duplū rei p̄ncipalis fm
cōez cristianē ipi⁹ rei. vbi et o res si
hz cōez cristianē: q̄ alia si ē q̄ cōi
ter vēdat. vel vbi res est incerta. vt ē bi
gfa. captura piscū. ō q̄ i. l. si iacū. ff.
ō ac. ēp. et vē. nūc cristiano fiet arbitrio
boni viri. sz excedat duplū: adeo nī
q̄ in immensū si excedat. vt. i. C. ō fi.
q̄ p̄o eo q̄ iter. p̄ser. q̄n ē o interesse
euenit rōne dāni emergentis si hoc
euenit rōe omissi dz solū cōsiderat in
teresse solū inuisceū. vt. ff. de ac. ēp. et
ven. l. si sterilis. ℟. cū p vēditore. exēplū frumēti nō ē datū ēptori i termi
no. solū cōsiderabit illud q̄s pt⁹ valu-
it q̄s est interesse intrisecū n̄ q̄s alia
mortua sint q̄s ē extrisecū interesse.
si aūt interesse euenit rōe omissiōis sic
tenet de extrisece dāno exēplū pmi-
sisti mihi dare frumētū in tali termi
no et ppea nō potuit mihi alter. Et er q̄
tu nō dedisti. non potui putare et q̄
alia mortua sūt sic tenet. i. p omissio
nē et omissionē. i. fallam̄ pmissionem
saltē in cōscia. Dō intelligo q̄n alter
tibi putasset si n̄ fuisset tali pmissio-
ne fraudat⁹. Illud. exēplū. Dicit q̄
signū violatū scienter nec aliqd vinc
ēnēti tenebit̄ et de ruina domus et ō
pēsione soluta q̄s est interesse extrisecū
vt. l. Julian⁹. in pn. ff. ō ac. ēp. et ven.
Dō n̄ in infinitū. Vñ nō veniet pēsio
domus p lōgū tp⁹: sed vt q̄ veniat
solū p̄ia pēsio. ar. l. in hoc iudicio. l. neran⁹. ff. ō fuo cōrupto. vbi cōra
prior seruit tenet nō solū de seruo. sz
de oībus rebus quas asportauit tūc
fugiens nō aūt de alio q̄ postea fue
rit siue furatus ēt.

¶ Sext⁹ cāus in q̄ licite vltra sortē ac
cipit. ē q̄n id q̄d capit fit rōne pene

Aduerte tamen secundū Sco. in iiij. di. xv. ar. ij. q. ij. q̄ si creditor nolet debitorē ponere incurrere penā. ℔ in termino illi soluere alter vsura. Sīlr p̄ tunc sunt vsura sup p̄a appositā tunc q̄s excedu interesse. de q̄ dic vt. ē. Pena. ℔. xij. Itē presumit in fraudē vsurarū quando apponēs penā est ꝑsue tus generat. l. Iulianus. ℔. j. de. ff. de re. emp. t ven. et ō pignori. lo vos. ff. ō pigno. ac. l. vel euuersor. Ite. q̄s p̄ singulos menses vel āno dī cōmut ꝑ aut. ad hec. C. ō vsu. sumpta de cor re aut. ad hec. C. ō vsu. sumpta de cor pore aut, et nullus mutu. agri. In in dicio tū aie si apponat solū velle solu uat in termino. q: ō pecunia recēdit ali ud facere tūc t magis cupit q̄ soluat ℔ penaz cōminat t verisīr credidit penā nō incurrere q̄n apposuit pote rit exigere sine vsura ēt si excedat in teresse fm Rod. q: interest publice vti litatis. vt pacta fuent. Si vo ponit in fraudē vsuraz vel q̄n appositi vī sim liter credidit penā incursuz: aut magis cupit icurrere penaz ℔ solue re vsurarius erit. xij. q. ij. fraternitas t. c. in legibus. de arbi. c. vlcen. vq̄ ibi no. Item aduerte q: quādo nō sol uit in termino pp ipotentiaz vel pp ī culpā suaz. q: pena nō pōt exigi sine vsura. q: vbi nō est culpa. nō debz ee pena. l. sancim⁹. C. ō penis. Ergo exi geretur rōne crescētie q̄ fac vsurā d. c. si fenerauero. Itē q̄si partē solui nō pōt tota pena exigi q̄n obligato ē diuidua. de quo dic vt. ē. Pena. ℔. xij. t. xiij.

¶ Quid ōstanto vel consuetudine qua ordinat vt missos in possessionē lucretur fructus ad rōnez quaz p ee tenatio donec sibi fuerit satisfactū vl q: sibi def insolutū id q̄d valet quaz p trib⁹ q. Bal. i. Lacceptā. C. ō vsu. q. xvij. t Jo. de Imo hic. ff finita. ℔. plures. ff. de dā. infec q: licite sine vsu ra illud accipit: q: illos lucrat rōne interesse. t dicit notari in gl. sup. ℔. si vo in aut. de exhi. re. q̄ singulariter est fm eū Bar. vo in. l. si finita. ℔. Julia nus. ff. de dā. infec. t Jo. de anania. i. c. salubrit. ō vsu. t Lau. de redol. di cit q: talis ꝓsuetudo vl statutū ē ꝺ iur diuinū t in fraudē vsurarū. Sed ego dico q: si tale statutū vel consuetudo emanauit in penā vt ō diuorce arteat ad satisfaciēdū. t debitor ex culpa sua nō satisfecit q: vera ē opinio Bal. dū modo cōcurrat recta intētio vt. ē. di xi in precedēti. q. nec mirū cū auctoritas ꝓtorio pp nimiā cōmunicā hoc facere possit. l. fulcinⁿ. ℔. h. ff. ex q cau. in pos. eat. Si vo sit in fraudē t mu tuās potius velit incurrere penā debi tor t hmōi. sic vera ē opinio. Bar. t erit vsura. Opz ergo ad hoc vt liceat q: iuste sit nullus i possessionē nō tñ ex ordine: sed ēt ex cā. hoc ē q: in ve ritate sit creditor. t pp interesse illud plⁿ accipit. puta q: potiⁿ vellet sua pe cunia ℔ domū que valet cētū. xx. aliter illō plus teneret restituere vt di cimⁿ de pignore i. l. si. ℔. finaute bie nū. C. ō iur. do. ipe. vl ad punien. 2m matiā ōditoris supabūdātiā ꝓdictā ac cipiat: puta quia ille cōsuetudinaliter nō vult soluere.

¶ Septimⁿ rōne dubij recipit vl tra sortē sine vsura. de q̄ in. c. in ciui tate. t in. c. nauigia. ō vsu. puta emēt rē pro minoriꝰ pcio ℔ valeat. tpore emptiōis recepturus eā tpe quo ēt si militer plus vel minus valere pōt nō erit vsura. si cāsu accideret q: plⁿ va leret. q: fm glo. i. c. nauigantū. de vsu. tam ēptor ℔ vēditor equaliter como dū vel icomodū ex dilatiōe expectat

exemplū emit quis frumentū tēpore messis vel oleū t hmōi i quo vna mēsura valet viij ducatos pro uno flore no receptur⁹ ipz tpe augusti. si ē frumentū vel tpe natiuitatis si est oleū i quo tēpore verisīr pōt valere tñ minus de uno floreno ℔ plus ij erit vsura: ls valeat plus. Esset tñ vsura si tali pcio emeret q: verisīr minus valere nō pōt vel qd modicū. ls bñ multū plus. Nō aduerte ꝓ istis qui emūt oleum tali precio q: paru⁹ min⁹ pōt valere. sed bñ multum plus. quia vsurarii sunt. Aduerte ēt hic q: si ille qui emit rē receptur⁹ alio tpe cā: ere debat eam plus valere: ℔ uis iudicio communi verisimīr sit plus vel mi n⁹ valuura erit vsurarius min⁹ emēdo pp ꝓuentionē solutōis fm Inno. t. d. Anto. in. d. c. in ciuitate: ℔ uis ñ teneatur ad restitutionē. si verisīr pl⁹ vel minus erat valuura. ls ipse non sic crederet. Sīlr dic de illo q̄ vendit frumentū vel oleū t hmōi plus ℔ va leat tpe ℣ctus. vt precū recipiat tpe quo verisīr pōt plus vel min⁹ valeꝰ si ante. nō erat vēditurus q: ls. Sīlr clari in. Sco. in iij. di. xv dicit. aut vē dēs frumētū tpe natiuitatis ponit ꝑcū nia quod tūc valet t expectat vsq̄ ad madiū solutionē. Et sic mitigo: diam facit. Aut ponit mat⁹ ꝑcū ℔ tunc va leat. Et nūc distingue. si erat vēditur⁹ i nanuitate sic erit vsura. si vo nō erat vēditurus. ls voleba: fuare. vsq̄ ad madiū: t solū pp istātiā requirēs vē dit: nūc si ponit ꝑcū. tale tñ. q: ualisr in medio pōt plⁿ valere vel min⁹ nō erit vsura. p. d. c. nauigiū. Si vo po nat tale ꝑcū q: pōat se i nto vt i plu rib⁹. t illū cū quo ℣bz i piculo vt in plurib⁹. puta qz raro pōt plⁿ valere. sed minⁿ sic coiter. sic est vsura. Et in hoc cōcordāt coiter canonistē i dicq

e. in ciuitate. t. c. consulit. t. c. nauiganti.

¶ Sed q̄d si nō ponit precū. ls vē 34
dit cū pacto q: ℔ tū valeat in medio tñ valt. &. q: si vt dixi erat futurus. ls. Si vo nō erat futurus erit vsura. Aduerte tñ q: cū oleū vinū t frumentū t hmōi ꝺ crescant. illud q̄d de crescit nō poterit sine vsura vendere. Item si necessario pro eius cōseruatione vsq̄ ad illud tp⁹ hēret aliquas expensas facere. puta paluerizanōis aut locanonis vasoꝝ seu dom⁹ t hu iusmodi si ipas nō ꝺtraheret cēt vsura. Et ꝓpterea dico q: cōfesso: debz multū pō deraī ꝓfata- ne simul mat cū ipso. Et iō. c. i ciuitate ꝓfati mer to dicit cōsulte hoīes facerēt. si a tali ꝺcu cessarent: cū cogitationes hoīnuz neq̄nt ois potentē deo occultari: Nō q: tales magis sunt cōtēnenda ex pedire ℔ piculo suo vsq̄ ad aliud tē pus seruare. Et etiā vt plurimū sūt in certi si erant seruandi vsque ad illud tēpus cū videam⁹ pp quedam emer gentia ꝓpositum sepius mutari. Et ꝓpea est periculosus contractus. nisi bene clausulcur. Et magis dubius ē casus quādo ñ pōt precū tunc. sed vult ℔ tuz valebit in p̄incipio madij vel in medio aut in fine cū certum sit q: totum si habet multū ndinem non potuisset ita pactare i principio. vēdef: vel in vno die t cōuter mutentur precium. Si tamen vellet tñ ℔ tum valuit plus in medio. Sic esset vsura aperta. Si vero simpliciter dixit ℔ tuz va lebit in medio. sic ꝺs iudicium humanum attendentur mediocritas. et non plus vel minus capiatur. sed medius ar. in aut. de consulibus. ℔. quoniam etiam nos. sed tñ periculosū est. cum forte venditurus fuisset i illo tpe quo minus valuit in illo mense.

35 ¶ Utrū emēs reddit⁹ alicui⁹ ciuitat⁹ et guerra ignifiate p vīū pcio. t de mū facta pace lucrāf. r. p vno fit vīu rari⁹. &. q⁹ nō rōne dubij. l. cū hēdi tate. t. l. q⁹ si in vēditōe ff. ō hf. t ac. ven. ff. Bo. t Archi. ꝓbāt nī vt ide lucrēs sacrat elemosynā.

36 ¶ Utrū nūtius rē cū pacto q⁹ eadē in pōdere ndere. t mēsura sibi reti neatur sit vsurarius exīstī puta pe cuniā p pecunia. marchā argēti pro alia marcha argēti grauū p grauo vi nū p vino. t hmōi. &. fm Pe. ō an cha. i. c. vsuraz. ō vsu. li. vi. t Jō. cal. in. d. c. fi. t Rodo. q⁹ aut ōbilis vbi taf q⁹ tpe solutōis nīi min⁹ pōt va lere ꝗnā plus. aut q⁹ nō pl⁹ valebit. Et sic nō est vsura nec pcūū. vt in. c. fi. q: sicut creditor teneret eaz re cipere si vilior est facta quo ad exīa tiaē vt ꝑz i. l. vinū. ff. si cer. pe. t no. gl. c. si clericꝰ. xuij. q. iiij. q: nō ē ne cesse q⁹ sit cuiusdē exīatiōis lz vēat re spectu cuiusdē bonitatis q̄tate itrīseca Jō nō pēcabit recipiēdo pcios. rē q̄ ad extimationē. aut verisimile ē q⁹ erit pcios. tpe solutōis. t tūc si cre ditor erat fruatur⁹. t ñ aufert libertatē ōbitor liberādi se q̄n velit ītra termi nū sic lz. Si vo nō erat fruatur⁹ sed interi ꝓsūptur⁹ sic est vsura Silr q̄n auferret libertatē ōbitor liberādi in tra terminū q̄tus erit fruatur⁹ erit vsu ra. Et his ꝓcor. Archi. i. d. c. si q⁹ cle ric⁹ dicit tñ Rodo. q⁹ q̄n erat seruatur⁹. t nō absoluit libertatē ōbitor li berādi se: q̄tus iō crediderit. vt se pi culo eroneraret. t primū piculo sub mitteret ñ tñ ꝑpea teneret ad restitu tionē lucri ō necessitate. lz peccauerit. t i pena vt ībīnat sit ei ꝓsuleñ. Ian. tñ ō Red. in suis Scrīb⁹ lz indistincte q⁹ ille qui mutuat primo ducatuz q mō valet q̄tuor libras. si postea recipiat quīq; lib. vt valet tēpore restitutionis q⁹ hoc licite facit. siue erat seruatur⁹ siue nō Sed opinio Zincha. est eqor t tutior.

37 ¶ Octauus casus in q̄ recipit vltra sortē sine vsura. t rōe piculi p q⁹ sep abundātia pōt recōpēsari fm Aler. lō. Res. n. extra piculū exīstētes plꝰ valēt q̄ res eiusdē spēi in piculo. Et sic hec recōpēsatio reducit ad nām rei q̄ pp piculū extimat⁹ plus vl⁹ min⁹ valere. t sic excusat ab vsura. Et in hoc ꝓcor. Lau. de Redol. ¶ Bonal. ¶ Mgr Fran. de ēpoli. Pe. ō ancha. Lar. Jo. ō ana. in. d. c. nauigāti. t cōi ter oēs. Et est casus i. l. in naue. ff. lo ca. t hoc patebit ex sequentibus du bijs clarius.

38 ¶ Utrū mutuo pecuniā nauigatu ro cū tali pacto. q⁹ si nauis cū capita li pericleꝝ nihil sibi teneat. Si vo res emptas portauerit saluas teneat sibi pecuniam mutuatā cum parte lucri tradere sit vsurarius. &. q⁹ sic cāus ē i. d. c. nauigāti. Et aduerte doc. diuer simoꝫ istū textū exponūt quaf ē vsu ra in isto casu. tu tñ tene q⁹ rō est: q⁹ talis mutuās nō vult mutuaf: nisi cū tali pacto susceptionis piculi. t ꝑpte rea grauat debitorē i aligd pl⁹ ex mu tuo. Et iō vsura est. Si autē go libera liter mutuaret. Deide post mutuū ad instātiā debitoris susciperet i se piculū qō dē assecuratio licite possz aligd lu cri suscipe sine vsura. t rō diuersita tis est q⁹ receptum in ꝓmo casu vltra sortē directe ꝓcernit mutuū in q̄ois supabūdantia. phibet Lu. vi. xiij. q. iij. c. ij sz in ſo casu ñ sic: q⁹ ñ ex mu tuo sz pp fesū. s. securitatē. vñ est Jacꝰ innoiat⁹ iste scōus vltra mutuū. Dez q⁹ accipe aligd. p assecuratiō lz fm oēs. Ergo mutuū qō ꝑtus q⁹ facit nō facit eū pcios conditiōis. Et iō te

ne q⁹ siue mutuū dederit siue nō pōt licite aligd recipe. q̄ piculū alicuius rei i se suscipit. nō ꝓpter mutuū sz ad instāntiā ōbitoris. Si vo ꝓpter mutuū cogeret ōbitorē vt piculū ei daret cū alicui⁹ lucri sic esset vsura. Et sic logf d. c. fi. t hoc dicto. a vīo Lau. ō Re dol. i suis Scrīo⁹. Et hoc locū hz ne dū in suscepti⁹e piculi mario. lz ēt cū usecūq; fm magistrū Frā. de ārpul.

39 ¶ Utrū accipiēs aligd. p saluo cō ducto licite accipit. &. q⁹ sic si vno cō currāt. Pōnūt q⁹ ipe nō teneaf tene re stratas vel vīā securā. Sez q⁹ ob seruer qō ꝓmittit. Sed si ipe forte ēet cā talis piculi iniuste vel nō seruaret ꝓmissū teneret restituere qō accepit t vltra de oi dāno satisfacere.

40 ¶ Quid ō pactus q̄ fuit inter aliqs ꝓtēdēres. s. q⁹ tale qd erit vel talis se ret tale qd vel fuit alꝰ t ponūt. x. &. q⁹ in hmōi nō inducit aligd turpe vo nūt q⁹ ff talis mortuꝰ ē vel morietꝫ in fra ānū. sic erit vanū. si vo tale turpe i ducit. sic erit turpe. t tenebit ō bono ꝓsilio dare lucratiui pauperibus.

41 ¶ Utrū. A. q fideiubz. p. B. L. a q̄. L B. pecūiā mutuo accepit cū pacto q⁹ vult duos florenos. p cētenario fide iussionis sit vsurarius dic vt. ō. fide iussor. §. xx.

42 ¶ Utrū mutuās pecuniā Joāni vsq; ad. x. ānos cū pacto q⁹ si infra ō cēnū mortuꝰ fuerit alter eoz: debitor sit li ber. Si vo supuixerit ābo dabit sibi aligd vltra sortē: sit vsurarius. &. fz al lō. q⁹ sic Rō: q⁹ piculū ñ excusat vbi cā tpis nō ꝓpaī aligd plꝰ accipit: sed vbi nō cā tpis tūc piculū excusat. vel dic q⁹ iō est vsurarius quia ex mutuo exigit obligationē alicui⁹ vltra sortez lz sub piculo. d. c. fi. de vsu.

43 ¶ Utrū ciuis q mutuat cōiuen. lxx. du catos q̄ cōiuas hz ex statuto q⁹ q̄libz hñs filiā viꝝ ānis lxx. dederit habeat quingentos ꝓ ipa maritāda si viuerit vsq; ad. xv. ānū. Si vo ad ꝓfatū tpe mortua fuerit totum amittat sit vsura rius. &. q⁹ sic: q⁹ in mutuis vera vel i terpretatiue ipe luci ꝓncipaliꝫ facit pcu lū vel dubiū nō excusat a senore. d. c. fi. Nec. ob. dictū Ri. in. iii. dist. xv. ar. v. q. v. q̄ vult q⁹ q̄n capitale t lucrū stat ad piculū mutuanris licite recipia tur vltra sortē. q: illud ē verū q̄n pcu lū euenit ex nā rei q allegat. d. c. fi. lz i casu isto ē piculū ex tapiu tpis. Et iō Jacus illicitus t vsurarius.

44 ¶ Quid ō illis q dāt ecclīs pecūiā vt recipiāt ab eis certas possessiōes re nēdas toto tpe vite ipoz. t post mortē debēāt redire ad ecclias. &. Bo. lz q⁹ lz. Et hoc rōne piculi seu incertitudi nis. allegat. l. i. C. de pac. t. l. i. ff. ō ꝓdi t demō. nūq̄ habeāt ꝓpriā ipōnem Gof. lz q⁹ ē Jacꝰ vsurarij q̄n dant pe cūia. Secꝰ q̄n daret vnā possessionez ecclie t recipet equalēt vsurꝰ t fruī turꝰ vtraq; in vita sua vꝫ post mortez eiꝰ ad ecclias ābe cū pleno dīsio rcū tātur. q: sicꝫ recipe i duplo valētem plusq; sua quā cōfert. Silr si suā ex nūc voluerit i ecclias trāsferre ois vt ipe ea nō vtaf seu fruaf poterit licite ab ecclia recipe possessionē valēt in triplo. vt. x. q. ij. ꝑcarie. Ego vo dico q⁹ ēt q̄n daf pecūia q⁹ lz dūmō fuer eqlitas iuris nālis fz Ri. i. ij. q̄l. q. xx iij. ar. iij. q: talꝰ Jacꝰ nō ē Jacꝰ mutuī vī vel apparētis. lz potꝰ ē Jacꝰ inolatus g magis assimulaf Jcruī ēpnōis dītōis. Et iō si oz licere oz vt nō ap pareat q⁹ hēat ptē melioꝝ: lz q⁹ videā tur eqleo tñ vēdēo q̄s emēs aliq̄ ēet illi cit⁹. Idē dicit Ri. de eo q emit ānuos reddit⁹ ꝑ nā pecūiarios. vel censum pensionē. vel ꝑ dūs hereditarie vel ad

vñ emerit q̃ ls: si debita fuer equali
tas. Et Ellect lō in quol. uo idez ts, e
cōiter oēs doc. pantlicos ⁊ canonistę.
in. d. c. in cuntate. vez est q̃ Jnno. ibi
idē tenet i reddit⁹ ꝓstruūs nō ꝓsu
mēdus ō nouo tpe 'conct⁹'. ſ; ſi ē ro
diuersitatis dūmō reddu⁹ sit realt i
re ſi fier ine. idē ts Jnno. ibidē ō em
ptōe nois debitoz q̃ ls. Facit. Lubbe
nus la. q. C. ō sac. lan. cc. Et idē dicē
dū ſi plura emant ꝙperpetuū. Pe. de
ancha. i disputatiōe mōtis florentie
dicit q̃ ſi reddit⁹ de nouo ꝓstruu sint
pecuniales. q̃ būt magnā vicinitatē
cū mutuo pot⁹ talis ēptio dr̃ Zer⁹ viu
rari⁹. Et est vez quo ad ꝓsūptionem.
Secus esset in plāa qñ vere emerēt
redo. tñ dicit q̃ qñ emit reddit⁹ ad
vitā ēptoris q̃ tūc nō est tutū: ne ven
dens desiderat mortē ēptoris. ⁊ pla
cet mihi. rō: q̃ pactū qō inducit vo
tū captāde mortis nō valet. l. ſi. C. de
pac. ⁊ l. simplario hoc mō. ff. ō ỽ. ob.
Et iō ꝓhibet ꝓmissio ꝓbēde non va
cāt in. c. ii. de ꝛect. ꝓbē. li. vi. Et hoc
q̃ est ō vnos mortes. Jō nō debz ad
mitti. l. pacta. C. ō pactis. Qō tñ nō ē
dicēdū q̃ sit mortale ꝓtūs vēdere vel
emere ad vitā fm se. q̃ hoc nō iuenit
ꝓhibitū si debite seruent circūstātie
aliter vsufruct⁹ nunq̃ posset ꝓstitui q̃
finit morte. §. finitur Jnſti. de vsufru.
Emere aūt vel vēdere ad vitā vēdito
ris magis ls: q̃ tale votū nō pōt iter
uenire. Nec ob. q̃ dicti de ēptōe red
dituū pecuniarioz q̃ pecunia nō est
vēdibilis: q̃ q̃ ē meduū vēdentis nō
pōt esse terminꝰ. Quia sciēdū ē q̃ si
cut in bonis nostris habem⁹ mobilia
⁊ imobilia. sic ⁊ iur vtrorūq̃. ⁊ ipū iur
pōt vēdi sicut ipa mobilia ⁊ imobilia
Non ergo vēdit pecunia sed iur per
cipiendi ipsos reddit⁹ pecuniales. quo
vēdito trāsit ipsa pecunia sicut tus pa
tronat⁹ q̃ vēdi nō pōt trāsit vēdita
terra q̃ illud ls. Educente mi q̃ si qs
dat cēnū Tuto vt ipse Tul⁹ ꝓstituat se
debitorē reddu⁹ annat. matoz. ſi q̃ta
tis q̃ acceperat. vsura ē. q̃ in re nul
lus ē reddit⁹ q̃ annat. nisi Lic⁹ esset p
sona q̃ soleret locare opas suas ad tri
p anno ⁊ ipsas vēdere. Simlr vsura
vr: q̃ exigit plus ō reddit⁹ q̃ res q̃
posset emi tali ꝓcio reddat in fructib⁹
de lucro fm Jnno. in. d. c. in cuntate.
Nō bene no. q̃: pauci aduertūt. et at
tēde q̃ talis Zer⁹ quo qs emit rādit⁹
possessionū vel ꝺom⁹ cōiter fit sub Z
cēu emphiteuco siue libellario ⁊ cū
pacto q̃ ille q̃ solut pēsionē possit re
emere ⁊ se liberare a dicto cēsu. vñ dr̃
i aliqb⁹ pub⁹ vēdito a fieto ⁊ a catha
franchi. Et ꝓpea ls locatio possit fieri
p ꝓcio tot⁹ reddit⁹ quē reddit dom⁹
vel possessio. Nō tñ sic ꝓterit fieri in
isto Zēsu libellario: q̃ talis tenet ma
nutenere rē suus expēsis. l. i. C. de iur
ēphi. Et tenet etiā soluere pēsionē: ls
res peat casu fortuito dummō maio⁹
ꝓ nō pereat. Sec⁹ i ꝓductore: q̃ nō
tenet suis sūptib⁹ manutenere. l. colo
nus in ꝓncipio. ff. loca. nec tenet peū
te re casu sine culpa. c. pp sterilitatē ō
loca. Et iō si tñ vult de cēsu q̃tū, sol
uere, tu conductor simplex ē mult⁹ Zer⁹
⁊ in fraudē vsure pp pactū ō retrouē
dēoz de quo infra. §. lxvi. cū sequēt⁹
Et ppea dz haberi respect⁹ nō ad fru
ctus si excedūt. sed ad q̃titatē pecu
nie solute, p ꝓcio: ita q̃ tal⁹ pēsio mul
tiplicata p. xx. ānos accēdat ad totalē
extimationē rei sic locate. Et sic erūt
v. p centenario vt ē text. in anc. ō non
alic. §. q̃ vero. ⁊ ſ. auc. ꝓpetua. C. ō sa
san. cc. ⁊ ibi no. glo. Et sequit. Bart.
in. d. l. i. ⁊ do. Bertolome⁹ cepolla vo
nēsis. Et iō si locaret⁹ simplicit̃ ꝓ. vi.
nō poterit dari ad libellū. nisi ꝓ. v.

Nil q̃ cōiter grauat talis in cēsu: si
dico cōiter Zcūs talē illicitū ⁊ in frau
dem vsurarum.

45 ¶ Vez emēs frumētū ſ herba vl vi
nū i vite aut oleū ⁊ hmōi antēq̃ sint
matura mīn⁹ q̃ valebūt tpe q̃ matu
ra erūt sit vsurari⁹ cū videat mutuū i
terp: etatus. §. fm Bal. in. ſtica. C. de
vsuris q̃ aut pōs numeratio ē cā dā
ni ipsi⁹ vēdētis. ⁊ sic ē vsura. p. c. in ci
uitate ō vsu. Aut sola ꝓnctio: q̃ pcūi
nō soluit de pūti. Et sic Zer⁹ ls nō sit
vsurari⁹: ē tñ illicit⁹. Aut neutrū ē cā
dāni: q̃ nō pl⁹ valet frumētū vl vinū
sub tali q̃titate ꝙ ꝓcūlū cui subiacet
Et sic ls. l. fistulas. §. frumēta. ⁊. l. ſi de
bitor. §. verisimile. ō ꝙhē. emp. Hoc
intelligo qñ emit non in genere sed
determinate. ſ. frumentū ipsius agri i
herba. vel vinū ipsius vinee. ⁊c.

46 ¶ Tene ergo ꝙ toto isto. viij°. casu
meli⁹ intelligēdo hāc regulā q̃ si mu
tuū sit ꝓncipalr̃ spe habēdi vltra sortē
nullū ꝓcūlū pōt excusare qn sit vsu
ra tal⁹ Zer⁹. Si vo mutuū sit liberalr̃
⁊ postea ꝙ ꝓcūlū aliqd accipit excu
sat.

47 ¶ Non⁹ casus ē rōe administratio
nis. puta tenebat⁹ qs collocare pecu
niā alteri⁹ in ēptōe ꝓdionū vt tutor: vl
in aliud fructuosū ⁊ nō fecit ille cui⁹
erat pecunia poterit tñ ultra ꝓncipa
le accipere q̃tum lucri habuisset ⁊ si
milr̃ si ut debuit collocasset. l. tutor
q̃ repertorium. §. si post depositiones
ff. de admi. tuto. Et facit Ō plato⁹ q̃
pōt acquirere eccle ⁊ non fecit. xij.
q. ii. quisqs epūs.

48 ¶ Decim⁹ casus rōe hostilitatis. Mā
quez possum persequi gladio ⁊ bōa
spoliare iuste possum eam licite usu
ras ab eo extorquere. xliij. q. iij. ab il
lo dūmō nō sit scādalum alijs.

49 ¶ Undecim⁹ casus rōe ostētatiōis

Exēplū do tibi pecunias signatas ad
ostētationē vel cui ad supponēdus pi
gnori ita q̃ uolo illā met quā ubi de
di in numero mihi ꝓstituas ⁊ vltra eā
aliqd lucri. Mā talis Zer⁹ ls: cū nō sit
mutuū. ls pon⁹ locato. ut no. gl. in. c.
mutuū. ls pon⁹ locato. ut no. gl. in. c.
si fenerauerit. xiij. q. iij. ⁊ i. d. c. conq̃
situs. Et facit. l. iii. §. ultio. ⁊. l. ſe. ff. co
mo. Cōcordat Sco. in. iij. di. xv.

¶ Quodecim⁹ est rōe alterius Zer⁹ 50
a mutuo vero vel interpretato. Mā i
solo mutuo vero vel interpretato cō
fistit vsura: cū aliqd supra sortē. i. mu
tuati exigit: q̃ vsus rei in mutuo ſi est
separatus a consumatione ipsius rei
mutuate seu dōnio. Ideo exigēs aliqd
vltra sortē rapit vsus. Et sic dr̃ vsura.
nō sic in alijs Zcibus. Et q̃ aliqñ cō
tractus apparēter nō vr̃ mutuū. ⁊ nī
est saltē interpretatiū ꝓpterea ō mul
tis qōnibus subiferā que fiūt in diuer
sis Zcibus a mutuo apparēti.

¶ Et ꝓmo circa cābia sciēdū q̃ oia 51
reducūt ad tria. ſ. realia solū. ⁊ ꝙ ad
realia. ⁊ per lras. ⁊ tertio ad sicca.

¶ De cābio realī solū. Utrū cābium 52
reale liceat qñ rōe eius aliquid lucri
accipitur ⁊ est qñ qs hz ducatos i au
ro vellet monetā: vl bōs monetā vel
let aurū vel alterius generis pecuniā
campsor vult tamē ꝓ ducato virtū
sit viuratius. §. q̃ non: quia non pōt
esse mutuū in campsore in hoc. vnde
minuere sortem non potest esse vsura
sed bñ augere. tex. est no in. l. rogasti.
§. si ubi dedero. ff. si cer. pe. possz bñ
esse iniusticia: quando excessiuum lu
crum acciperet respectu laboris. Et
cet quidam dicant licere cāpsoribus
solum qui de hoc faciunt artem non
alijs: tamen ego non video rationez
diuersitatis cur ñ possit exiare labore
numerationis vnius ducati vnus sol
dus sicut quilibet alius tamē ē verus

q aliqd plus pfit rōnabiliꝫ accipe illi q de hoc facilit arcēq; maiores labores ponant eū semper sint parati.

51 ¶ Circa cābiū recte ꝙ lras liceat: et sit duob⁹ modis. Primo hoc modo Ego habeo hic Janue .c. aureos vellē q mihi rideret rome 2uenio cum cāpsore vt faciat mihi lras qb⁹ venī mihi nonagīta ducatos solui relinqui lucret. & fm Bal. in .c. loc plus per. q licet ꝑ talia 3cr⁹ t necessari⁹ uf gēnī nunq⁹ fiāt rōe eo q cāpsor subit pericula viaꝫ t diuina mādatoꝝ: pensiones equaꝫ t salarioꝝ faciozꝫ. vt no. in .l. pe. ff. de nam. feno. t .l. tritici cicie in fi. ff. ō ac. t ob. t .l. q rome. §. i. ff. ō ꝑ bo. obti. vñ si aliqd lucrat hoc ē instā cum industria accedat rei licite. l. si he res. ff. ad .l. fal. ꝓterea numerū mihi decē lꝫ placeī q ei nō reddā nisi nouē ei nō possit esse vsura nimirū sortē. sed bñ auget vt dictū ē. Possꝫ tñ esse iniusticia qñ excessiuū lucrū caperet respectu laboꝝ t expēsaꝝ t periculi vel qñ pecunia nō bona daret. Fit Secō mō cābiū ꝑ lras t reale hoc mō. Est vltramōtanus q bñs mille ducatos venetos t intēdēs ferre eos venetias vbi plꝰ valēt t ibi expendere inuenit cāpsorē in sua patria habētē tabulā cābij venetijs t tradit ei ad soluī cābij venetiaꝫ. vt sibi venetijs reddant. Talis 3cr⁹ pōt cē licit⁹. t ē qñ nō intendit ꝑ pter tradītōem hēre lucrū. sed rōne patrie illud reportat. Si ē et hoc q pa⁹ tradit vltra mōtes recipiat venetijs intēdit lucrū habere ex vsuraꝝ: cū hoc tradito idu cat rōnem mutui t ꝙ bñdi vltra sortem. Et sic erit vsura.

54 ¶ Circa cābiū siccū sit licitū. q. q nō q: dē siccū eo q in vitare est siccus a caritate primi t siccat animaꝫ a gra dei. t fit. viij. modis. Primo hoc mō Recipio florentie a cāpsore decē lꝫ bras grossoꝝ q nūc valēt centū florenos eī pacto q teneat ipse cāpsor tū mihi dare hīc vltra decē dies p⁹ celebrata 3cī valebit libre grossoꝝ venetijs: q aliqñ valēt plꝰ aliqñ min⁹ hoc hinc ad mēses receptōis cōtractus: vel si plus vult tenet de mēse in mēse renouat mō ꝓdicto. t tale cābiū ē illicitū. t vsurari⁹ 3cr⁹: q: ē ibi mutuū cū spe bñdi vltra sortē. q: lꝫ aliqñ min⁹ valeāt: tū vt in plurib⁹ pl' valent nec ex cusat pp periculū vt .ff. panor. ter. ē clarus hīc oculos cordis i. d. c. fi. ō vsu. Et tal' 3cr⁹ ē ad pnicē ciuitatū expiens ita teste q est oīus magistra. c. q̄ sit de elec. li. vi. Et q sit illicit⁹ cōiter tenet a doc. Secō fit hoc mō. Habeo hic Janue cētū aureos t trado eos petro vt mihi totidē rūdere faciat hinc ad mensē rome vbi plꝰ valēt verisīr t credit. Et sīr usurari⁹ ē: q: est mutuū cū spe bñdi ultra sortē. c. ꝓsuluit. t. c. in ciuitate de usu. Tertio fit hoc modo. Dō hic Janue centuꝫ aureos quos do petro idigenti ut mihi rūdere faciat a Londres seu Bruges hinc ad tres menses alteri⁹ generis monetaꝝ puta tot libras de sterli t hmōi. Ille 3cr⁹ cōiter est usurari⁹ ꝑꝫ Do. t Bo. q: cōiter fit ut ide lucret. Et lꝫ aliqñ nihil lucret tū in extiaróe bꝫ lucruꝫ. Et sic cū sit mutuū cum spe habendi ultra sortē erit usura. Nec rō piculi excusabit sicut dictum est. Idem dic qñ Janue cristenus emit turonenses recipiendos in frācia in talibus nūdinis fm Mer. ló. cū tales emāt plus ut minus fm tempora vilatiōem. t intendāt lucrum qđ cōiter euenit. Fit Quarto hoc mō Janue cristenus dat certaꝫ monetā alicui ut sibi reddat in scutis Lugduni; tpe serie q ibi fiet. ō bi gra cruman hic Janue scutuꝫ. cxviij. t sic dat tāti monetā ad rōnem de. xxviij. pro scuto q ascēdet ad tantos cētū q sunt i lugduno vt plurimū valēt. xxx. vel saltē plus. de. xxvij. Idē dic ō hic neapolis ad tot carlinos ꝙ ducatus t hmōi fm Donal. sūt vsurarij allegat. c. cicer. i. xxxvij. di. t. d. c. fi. ō vsu. Quinto mō fit sic. Ego idigeo pecunia hic Janue ꝙro mutuo t nō mutuo nisi hoc pacto q recipiā ad rōnes cābioꝝ de Lōdres vel Bruges cuꝫ cābioꝝ de Lōdres vel Bruges nec mutuo. Ideo mutuat tlo mō q̄ velit deferre suas pecunias a lōdres. sed vt sic lucret ex tali 3cio nūc de Janua a lūdres. t ō lōdres ad Januā. Et sic ꝑꝫ q non lꝫ vñ dic q ē vsura Fit 2. Sexto modo pessime. Et dē cābiū cābiū. t fit hoc mō. Ego idigēo pecūias hic Janue q ro aliquē q mihi mutuū det. Est aliqs q dat mutuū ad rōnes cābioꝝ de lōdres cū pacto q scribat lras. t tū nō mittit sed ipas retinet t fm q lucrātur cābia i eundo t reddeūdo ita accipiet vltra sortē. t vsurari⁹ pessim⁹ est. Septimo mō fit cābiū i romana curia qō qdē ē vsura clara lꝫ sub cābio palliet. t fit sic. Clicus cōsecut⁹ de nouo aliqō bñficiū ꝑ expeditōe bullaꝝ ipsi⁹ indigēs pecunijs petit a cāpsore sub mutuo certā sūmā. puta. centum ducatos restituēdos in patria. puta in rome hinc ad sex menses monete ibi currēti. ei quē ꝓfat⁹ campsor statuerit mutuat cāpsor: sed vltra cābium exurgens ex varietate valoris monete i diuersis locis erigit. v. ut. cuj. ꝑ cētenario tales cāpsores usurarij sunt idubitāter. Et lꝫ quidā conati fuerunt defēdere q licite pōt fieri tale cābiū siccū ꝓmo secō tertio quarto quinto t sexto mō dictū. Dicendo q nō est 3cius mutuus. sed pmutatiōis vel ēptōis seu 3cio inominat⁹ salē. t lucrō pcedat rōne dubij vel patne. Dō nō pōt esse usura. Sed cōtra ipsos ē text⁹ dicti capituli fi. a 3rio sen⁹ vbi vt. Ille q̄ q dat decē soldos. vt alio tpe totidē sibi grani vini vel olei mēsure reddātur. q lꝫ nūc plus valeāt tū vtrū pl⁹ vel min⁹ solutiōis tpe sint valiture verisimile dubitat nō ds ex hoc usurari⁹ reputari. Hec ibi Ergo a 3rio si verisimile pl⁹ ꝓsumerent valiture tpe solutionis esset usurarius. Et ille 3cius est ēptionis vel permutatiōis aut saltē 3cio inominatus: q: dat pecuniā receptus granum. t hmōi q magis valēt a ducatis q̄ sterlini. ꝓterea tenet idubitāter q ē 3cius mutuus interpretandi cū spe habēdi ultra sortē celebratus. Nec ob. q aliqñ min⁹. q: vt plurimū. t in extimatōe intēdit lucrū. t incst. Et lꝫ Archi. fo. in sūma tenet: q tales solū sunt usurarij mentales. Tu nō eos dicas eē usurarios cū realeo q: mutuū petēti nō volunt dare nisi cuꝫ tlo pacto. Et sic ꝑꝫ q sint usurarij nisi tales t realeo. vñ Do. t Bo. dicit tales t realeos. usurarios q̄cunq; sub spē permutationis ēptionis vel alteri⁹ 3cij palliātur. t oīb⁹ execrabiliores sint. qui de nūdinis ad nūdinas tales 3cios facūt cū excedāt centesimā sēm Do. cuꝫ quo concor. Mer. lon. Est tamē casus in quo nō dicerē contractū usurarium nec illicitū. videlicet. Est aliquis qui vellet ire de Janua londres ꝑ negociatiōe nollet secuꝫ deferre pecunias propter pericula queru aliquē cui det suas pecunias hic Janue q faciat sibi respondere totidē lōdres: sed q: propter abusū prefatorū mercatorū nō pōt prescire determinate quot libras de sterli valeāt sue pecunie accepit litteras secundum cursum cābij a quodā hic Janue cui dedit suā pecu-

nū ⁊ inde lucraf aliqđ dico q; si ille
nō ideo hic dat vt ide p eūdē lucref
sed solū vt suas pecunias lōdres ha
beat q; tale lucrū sibi adueniens nō
ficiet ei vsurarū: cū aduiat sibi po
tius ratione incertitudinis seu parie
quod ceasat ab vsura: quādo mutuū
nō fit spe habendi vltra sortē. Si tñ
posset scire precū sue pecunie precise
⁊ sic habef. ⁊ vellet hmōi literas cā
bij esset vsurarius: q; tam intenderet
lucrum ex mutuo nec incertitudo eū
excusaret vero capitulo fi.

57 ¶ Item deponēs pecunias apud ali
quē vel mercatorem vel artifices
pro qua quia negociatur dat deponē
ti certi quid pro centenario licite re
cipiat. Respondeo scōm Bal. in l. p
ma. C. pro socio. Dat talis depositū in
specie. ⁊ hic quia illicite vsus est pecu
nia deposita tenetur omne lucrū resti
tuere deponēti: quia ex re illius locu
pletior factus est argumento Leg. si
ne vsura. ff. ō negocijs gestis. Si ego
nō credo in conscientia q; teneat ec
necessitate per ea que dix. Restitutio
primo de lucro quod vsurarius per
cepit ex pecunia vsurata. quod nō te
netur restituere. Dat vsus est licite ga
depositorat in numero: ⁊ tunc si depo
nens non habuit animum fenerādi
⁊ emptor liberaliter dat: vel ex qua
dam equitate sic licite recipē potest
sine vsura. Si vero dat ex quadā ne
cessitate credens se obligatum exti
stere deponēs quādiu bona fides du
rat licitum credo quod liberaliter ſ
sit. Nam obligatio amodotenus tollit
parte receptionē p errorē lohan. de S
flamento. ff. de fideiuſ. Si vero ſ
positū habuit alius aliqđ bñdi lucri.
sic vsurarius est. Aq; vero mutuū ē cū
spe habendi vltra sortē sit i nume
ro nō in specie nisi deposuisset rē ſ tacie
tatis cū periculo suo sed quo ad resti
tutionem vide vt. ō. Restituo primo i
verbo vsurarius.

¶ Vltrū deponēs pecuniā totalē apō 56
mercatorē ita q; sit salua ⁊ teneat ali
qđ de lucro sit vsurarius. vide. ō. Dos.
§. ri. ⁊ Societas. i. §. vij.

¶ Circa cōtractū ēptionis ⁊ vendi 57
tōis. q; sepe interuenit mutuū verum
vel interpretatiuū. Jō plura querunt.

¶ Vltrū mercator seu artifex sit vsu 58
rarius q; illi qui stati soluit rē vendit p
minori pcio cū illi q; nō soluit scōm rē
ta. sed vult terminū. ⁊ p suppono pri
q; dicit Sco. i. iiij. di. xv. q. u. ⁊ Rica.
i. n. quol. q. xcvi. ar. iiij. q; pōsano valo
ris rerū vsualiū nō pōt fieri a nobis
nisi p cōiecturalē seu probabilē opinio
nē. Et hoc qdē nō punctualiter sed sub
quadā latitudine equalitatis. vñ pauī
excessus equalitatē illā nō corrūpit. sed
tunc solū qñ est ibi nimis excessus q; i
equalitas clare vf. Et talis excessus ſ
cum rationem reddit. Et hoc p suppo
sito. ⁊ ad. e. q. cū dicitur. q; aut ta
lis vēditor nō excedit pōtā equalitatē
latitudinē cū illo qui vult terminū. Is
pro minori emeret si statim solueret pre
cium. Et sic nō est vsura. Exēplū enim
aliē pecia talis pānī ab aliquibus ⁊.
ab aliis. ⁊. ab aliis. ⁊. stati soluunt li
benter emerent pro. ix. vel. x. nō soluenti
vult. tñ nō est vsura: cū non excedat.
rōnē tpōris equalitatē latitudinis iusti
precii. Si vero portatē latitudinis cū
litatē transcenderet. vt puta q; vellet.
xij. vel. xiij. sic esset vsura. ⁊. cōtra sup.
de vsu. Idem dic de eo qui non vult
prorogare terminū debitori nisi aliq
uro. d. c. cōtra.

¶ Quid si ex inueterata multa pluries 59
dine ⁊ puncturate pecunie currentis
cōtrahimus ad tpō plusq; mercare
possem pro ē stati solutē q; Sanctus

Tho. in quadā. q. ⁊ Gira. obdo. i suis
Scribus q; si tales solū hoc faciūt vt
sibi pcui ere. o: queat nō erit vsura
rij. vt ne decipiantur. anēde si pcuū
occurēs sit sibi an nō. ⁊ hoc vbi de
monstrare poterit si anēdaf an mer
cato: es si vēderent tali pcio consider
ratis labo: ibus ⁊ ceteris debitis lucr
cōiter repo: tarent: q; si sic esset pōt
posset vēdi sine vsura. Si vō nullum
lucrū cōiter haberēt sic ē clarū. q; si
ē iustū pcui illud qđ taxaf de pūi sol
tēti. sed hoc pecuniae potius ex nimia
cupiditate pecuniae habētis q; tali p
cio volūt emere. vt postea mō iuo vē
dāt. Et ideo si plus vēdāt illo pcio ad
tpō primō sibi pcui nō excedāt qđ
deberet valere si talis corruptela nō
esset. nō erit vsura. q; nihil vltra de
bitū exigāt rōne tpis. Aduerte ēt q; si
qs esset in tali loco i quo cōiter emē
tes nō hāt pecuniae: is emāt ad tpō
posset vēdere aliqđ pl⁹ iusto pcio oc
currenti sine vsura. Rō. q; mercato
pōt magis estimat mercimōnia illā que
tardius expendit q; q cuius. Et ió si
plus aliqđ vēdāt solū habēdo respe
ctū ad lucrū qđ rōnabiliter deberāt
reportare ex tali negotiatione nō er
tpe nō cōdēnabo eos si tñ plus solū
vēdāt ad tpō. q; moderatū lucrū re
ponāt pensatis labo: ib⁹ ⁊ expēsis ⁊ ce
teris hmōi nō haberet tñ locū illō
illo q; vellet aliqs mercēs ad aliquē
locū vbi credebat multum vēdere ⁊
lucrari posse. p ter co: rariatē. Si
qs alic multe supercuerūt videns q;
nedū lucrū imo dānum reportaret si
venderet pcio occurrēti vendit ad
tpī pl⁹ et sic nō patiat dānū. q; hoc ē
sic vsura. Sicut enim nollet minue
re de pcio si nulle alie supercuissēt ita
aduenīte abūdātia rōne tpis non
potest aliqđ plus vēdere. Illi i cōi

tio habz locū illud quod dicitur Rei
tantum valet q̄tum vendi potest. l. l.
§. si here. ff. ad trebel. ⁊. l. quereba
tur. primo. ff. ad. l. falci. ⁊ l. si qs
vro: e. §. vlt. ff. de fur. Sed in can
bus superio: ibus limitatur verum.
q; res tantū valz q̄tum vendi potest
t. li predicta abusiua non obstarent.
Et ita respondet Tho. secūda scōe. q.
lxxvij. ad. i. preciū. ff. ad. l. fal. Ubi di
citur. Precia rerum non ex affectu
singulorum sed cōmuniter fungiuntur
dicit verum. nisi affectio sit rationabi
lis ex parte venditoris. et est in predi
cis duobus casibus non in illo vltio.

¶ Item⁊ vendens rem alicui qui pecu
nia indiget vt stans reemat pro mi
nori precio sit vsurarius. ⁊. q; sic: qa
perinde est ac si pecuniam mutuaret.
Et iste est contractus pessimus: qui di
citur stoch. ⁊ bistoch. quia cōmuniter
plus vendunt. Et sic vnum gladium
infigunt. ⁊ postea minus reemunt. Et
sic alium gladium imponunt. Si ta
men simpliciter quis vendidisset pro
iusto precio non cogitando reemere: ⁊
emptor non inueniens emptorē vel
let venditori vendere pro minori nō
esset vsurarius nūq̄ emendo. sed pos
set esse iniustitia. ⁊ cōmuniter in cō
cidit. Et ideo illicitus cōtractus.

¶ Item⁊ vendens rē ad tpus plus (
q̄ cōi extimatione valeat. sed tñ plus
valet vel valore naturali vel propter
utilitatē ementis: vel q; erat multū va
lis vēdenti: ⁊ sm illud erigit pcui sit
vsurarius. ⁊. sm Sco. ⁊ Rica. vbi. ſ.
⁊ Tho. Fa. Fe. q. lxxvij. q; res no
extimari vt tali pcio vēdat salua iusti
cia: Nec scōm valorem naturalem:
quia sic musca valeret plusq̄ totum
aurum mundi ⁊ omnia inanimata.
Nec sm utilitatem ementis: q; sic
herba medicinalis vl pono q; valz ali

cui ad aberationē a moste ꝑcio iertia
bit lucr vēdēda. Si ouēt extimeē cū
extimādē ēt q̄ dicti ēt ut. hic. §. Et ō
ti pt' tūc extimāde vēdēdet vēdē tpis
erit vsura. Si ū rōe tpis ēt alio respe
ctu erit iustitia nū vēdat icēm ē vo
lēs. ut. ff. ē. ꝛ capto. §. vij. Vñ aīt posīs
pt' extimi q̄ valeat res cōi extimōe
sine vsura rōe tpis velut ꝓ. puta ba
beo rē aliēi nūq̄ valē ēt q̄ multus
mīb⁹ꝑcio ꝛ ēt a⁹ absēs multū di
mūcabo: ꝑpea licēret mīter posīli
ri ei sibi vēdere nō q̄ntus valz cōi ex
timōe: ꝫ q̄ntus ē mihi valio ꝛ q̄ntus
extim' alīd ēt a⁹ carēria. Et ō ñ cēt
vsura q̄ntus intercuiret tpo solutōis
fidē. Rō: q̄ res talua mīcia pōt ta
lī ꝑcio vēdi. Et ō plus q̄ accipi. nō
accipit ēt tpe ꝫ ēt natura rei. ꝫ quo
ad apparentiā videat vsurari⁹.

6: ¶ Item vēdēs eīā vel frumētū ꝛ hu
iusmōi ꝓ ꝑcio q̄ō currit icū pacto tñ
q̄ si pt' vsq̄ ad pascha valuerit illō pt'
valt. si vo min⁹ nō vult minuere ꝓtiū
sit vsurari⁹. ff. q̄ sic facit. l. pe. C. ō so
lu. ꝛ l. q̄ bonā. §. si ge. ff. de dā. infec.
Ho. Archi. ēnit. q. iiij. §. i. ꝛ Io. in sūma. Facit. l. si nō fuerit. §. aristo. ff. p
socio. Hoc intellige q̄ sit vsura q̄n ta
le pactū facit rōe dilatōis solutōis: alī
ter esset iustitia nō vsura. vñ Sco.
in. iiij. di. xv. q. ij. ar. ij. pōit duas regu
las circa hāc materiam: obseruādas.
Pōma est q̄ vēdēs nō vendat tpe:
q̄ nō est suū. Secūda ē q̄ nō ponat
se in rato de lucro: vel semper. vel vt
in pluribus. aliter est vsura.

¶ Item emēs a Joāne cēū q̄ dz ha
bere hinc ad tres āos a petro seu ꝑ
legato seu ꝑ ficto molēdini vl' q̄liter
cūq̄ ꝑ. xcv. que nūc solvit de prīt i sit
vsurari⁹. ff. q̄ aut ad instātiā Joānis
emit aut spōte. si ad instātiā Joānis so
lū. ꝛ ppea min⁹ emit q̄ extimat versi
militer interesse suū. puta q̄ volebat ꝫ
ipa pecunia negociari negociatiōe q̄
verisimīr lucrat⁹ fuisset in deductis
picuīs ꝛ laboribus: vel q̄ tūc⁹ minus
suū erūar labore in rehabēdo ꝛ picu
la ꝛ hmōi. sic nō ē vsura. Vñ nostra i
terest hab⁹ ꝛ ꝫ pt' nō verari. vt in
l. mutuo ff. ō mutuo. Si ēo spō
te ꝛpalī facē ꝓ lucrū ꝛ minuī ꝓ
ciū solū ꝓ hoc q̄ nūc solvit vt in su
turo re habeat plus ꝓ ꝓmaturā so
lutionē. sic est vsura. c. fi. de vsu. Et in
hoc ꝛuenit Jo. an. in addi. ad Spe.
Nec ob. illud q̄ dī pt' solvit q̄ ante
tpo solut. Jnn. de ac. §. pt'. ꝛ de plus
pe. c. i. q̄: illō est vez i eo q̄ aī tpo sol
vēdo patī aliq̄ interesse. ꝛ tō cogēs
eū pt' petit. Ēlī ista pt' petitio: sive sit
respectu tpis. q̄ cū obliget hic ad an
nū solū: ꝛ nō hodie exigē: sive sit ꝛpe
ctu rei. puta q̄ debetur tpe messis pe
tē tpe anterioꝛi quo pt' valet: sive sit
respectu loci. puta q̄ debeā i vno lo
co pētī in alio: sive sit respectu cause
Exēplū vt q̄ debeā alternative vel ñ
est obligat⁹ petīr determinate. tñ solū
pōt diminuere ꝫ̄tū extimat interesse
suū ꝛsimiliter: sive lucri cessātis: sive
dāni emergētis. alias ꝓ ꝓmaturas
solutionē diminuere de ꝓncipali esset
vsura. ſm Tho. ſa. fe. q. lxxviij. in rñ
sione vltimi argumēti. Idē dic ō illo
q̄ vadit ad artificē debitorē mercato
ri ꝓ pāno de cētū q̄ dz hinc ad annū
ꝛ facit sibi dari. xcv. mō ab artifice ꝛ
ipse se obligat soluere cētū i termino
mercatori ſm ꝓdictā distinctionem
Aduerte tñ q̄ si talis pecunia seu de
biū cēt litigiosū nō liceret emere. de
quo dic vt. §. Cessio actionum. per to
tum. Item si esset mutuum vel como
datum factum alicui vsq̄ ad tres an
nos. ꝛ superueniret casus in quo mu
tuans vel comodans indigeret ꝛ vel
ꝙ sibi restitui ñ liceat comodatario
vel mutuō accipiēti aliq̄d numerē ꝓ
interesse suo: q̄ simile interesse secur
rit mutuās ꝛ comodator: nec aliūde
ꝓuīsset vt ipsū euaderet si talis co
modator vl' mutuās ñ subuēnisset. ꝛ sic
intelligo ꝛ limito. Lin rebus. ff. como.

64 ¶ Item emēs pagas. puta de. lxxvij.
ad rōnē de. xv. soldis ꝓ libra: q̄ sic ē
cōis eoꝝ extimatio Januē sit vsura
rī⁹ cū postea sit habitur⁹ veriſīr hinc
ad duos āos. xx. soldos ꝓ o lib. a. ꝓ.
Quidā nullū errātes conati sūt sim
pliciter asserere nō eē ꝫ̄tū vsurarius
sed solū turpe lucrū. Ēlīq̄ ēt viterūt
q̄ licite fit ¶ Boti. Ꝓ io q̄: talis ñ ē
ꝓtract⁹ mutui. ſ ēptiōis in q̄ vsura eē
nō pōt sed solū iniusticia Scōo quia
ineſt periculū ꝛ labor in rehabendo.
Tertio q̄: cōis extimatio nō plus iu
dicat valere. Quarto q̄: sicut plus va
let fructus matur⁹ ꝛ pfectus ꝫ acer
bus tō licite q̄ñ ē acerb⁹ min⁹ emitur
Sed certe iste rationes nihil valēt: q̄
ꝛ formaīr sit ꝓtract⁹ ēptiōis: tñ equi
valēter est mutuū cū spe hūdi vltra
sortē. q̄ō sepe cooperīt sub ꝫctu em
ptionis vt ꝓ. in. c. ꝓsuluit. ꝛ. c. in ciui
tate. ꝛ clarius in. c. fi. de vsu. Nec la
bor seu picūl excusat. q̄: verisimile
nō est. q̄ nō hēat totū ꝛ sine oi labor
in tēpore. Jō nunuio ꝓcui fit solus
respectu tpis. q̄ō ꝓ: q̄: quāto plus tar
dē hīt solui tāto minus emunt pp ꝓ
maturā solutionem. ꝛ cōis extimatio
est cōruptella. patet est memoria ho
minū q̄ recolāt q̄ sub cōi extimatione
cadebat q̄ ꝓtract⁹ vsurari⁹ cēt. ꝛ sic ꝓ
seueraīsset nisi fuisset q̄dā mgīi i theo
logia nō bene scie q̄ sine oi fūdamē
to iuris imo ꝓtra ter. aptū a ꝓtrario
sēu i. c. fi. ō vsu. licitū eē ꝓsuluerūt nō
intelligētes q̄ ꝫ fruct⁹ agrestis min⁹
possidentī ꝫ matur⁹. nō ꝫ minus ꝫ
qñ cōparatio piculiis semp pt' sit vāl
turus ꝫ emat: q̄ eius si emat tāto
min⁹ pp ꝓmaturā solutionē q̄ verisi
milī pp ꝓmaturā solutionē q̄ verisi
militer plus debeat ꝫ min⁹ valeī cer
ta vsura erit ꝓ ter. clarū in vicētia. c. ꝓ
allegat. Si ꝙ ergo licere oꝝ q̄ pp ꝓ
maturā solutionē nō minuī emat. q̄n
possīt eā min⁹ valere imo plus dicit
d. Pe. ō anchya. in disputatiōe mon
florentie q̄ si q̄s emeret ad duos vel
tres āos ip: ecturā vel loca ꝓdicta ꝛ ꝓ
ciper magīū dedit q̄ cēt vsura. q̄: ñ
est vere ēptio. cū redditus sit ō ꝓprio
reuersur⁹ ad vēditorē: nec locatio. q̄:
pecunia stari solvitur ꝓ alia pecunia
vñ accedit ad ꝫtractū mutui. ꝛ ppea
mihi vr dicēdū sicut de casu ꝓcce
dēti. q̄ si q̄s ad instātiā amici emit pa
gas ꝓdictas q̄ pot⁹ vellet negociarij
cū suis pecuniis ꝫ talia emere q̄ po
terit tāto min⁹ emere quāmū extimat
verisimīr interesse suū. ꝓpter picūlū
vero vel laborē nō credo posset pt' ō
vno soldo minuere cū iudicio cōi nō
extimeē aut valde modicū q̄d Si vō
q̄s ō emit ꝓ satas pagas sic lucrē
vsurari⁹ ē. Et sic fua in ꝓscia. q̄: nō i
uenio q̄ posset aliter determiare. ꝫ quis
uenio q̄ posset aliter determiare. ꝫ quis
aduocat⁹ fuerim coī doctoꝝ⁹ ꝛ ma
gīstrio. ꝓ ista materia. Concedo tñ q̄
formaīr nō est ꝫtract⁹ vsurari⁹. ſ ꝫ be
ne equaīter ꝛ in re ꝛ in ꝓscia ꝛ quo
ad deū sicut in simili dr i. d. c. in ciui
tate. ꝛ. c. fi.

¶ Fit alius ꝫtractus q̄ dicit emptio 65
scriptarum banchi qui fit hoc modo
debet quis habeī in bancho talis cā
ꝓsoris cēuꝫ: ſ q̄: campsor nō tenet
soluere nisi hinc ad tot dies vel men
ses vendit istam scriptam. Ild oc ē ista
centum ꝓ. xcv. alteri statim ſoluen
di. De quo dic vt de superiori casu dī
ctum est.

¶ Item emens prediū vel domū cū 66

…ro de retrouendendo vsq; ad tot
…nnos. vel semp faciat fructus suos fi-
ne vsura tpe medio anteq; recompe
rentur. &. q; sic si bōa fide absq; frau
de emat. hoc est q; in veritate intēn
dat emere & solū pactū de retrouen-
dēdo faciat ex cōplacētia venditoris
& q; ponus vellet ne reemeret sed si
bi libere dimitteret. Et q; liceat p3 p
l. si fundam. C. de pac. inter emp. & vē.
& l. quotiēs. ff. de in diē addict. & tenet
Hug. legtur Archi. i. c. plenq; xuij.
q. iij. & Inno. Jo. an. & cōiter doc. i. c.
ad nr̄am. de emp. & ven. Si vō eme
rem in fraudē q; intēdit mutuare non
emerem: si crederet vēditorē non re
empturū nō emeret: sic erit vsura pal
liata sub tali vēditōe. Et sic hūmōi
fm doc. in d. c. ad nostram ex tribus.
Pcio q̄ preciū est modicū rōspectu
rei facit. l. Quinto. §. si cum essem. ff. ad
ad vellej. & hoc maxie q̄n posuit pa
ctum q; nisi redimat infra tale tp̄s sit amissus
Item est q; res nō tm̄ valet si vēdat
cū tali cōditiōe q; semp possit reemi
q̄n si venderet simplr. ar. l. sūdi ptem
ff. & Jhes. emp. Scdo p̄sumit i fraudē quādo fit pactū vt restituatur ali
qd plus q̄ fuerit p̄cij. vt no. in. c. mul
lo vos de pigno. & d. Anto. in d. c. in
diocesi. de vsu. Tertio si emptor con
suevit exercere vsuras. l. q; si nolit. §.
qui assidua. ff. de edil. edic.

67 ¶ Item emēs cū pacto ō retrouen
dēdo apponēs clausulam q; nō vult
q; possit redimere aī quēnū vl ō
cōtinū sit vsurarius. &. Bo. & Jo. an. in
d. c. ad nr̄am in nouella tenēt q; p̄su
mitur in fraudē vsure. Sed ego dico
q; si hoc facit bona fide. puta. q; vīt qui extimandus est. c. certificari. de se-
…pingua[m] possessionē q; pinguedo nō
cōmunitur vsq; ad tot annos. & ppea
ū cult q; remanet: nisi sibi alio mō velit
satisfacere de expensa sicut l3. Si vero
fit in fraudem vt lucrentur fructus ex
pignore simulato. sic est vsura.

¶ Item emens cū pacto de retrouēdē 68
dēdo & locās vēditori p certo affictu
sit vsurarius. &. q; nō si sine fraude fit
vt dictū est. ā. Esset tm̄ illicitus si ex pa
cto comodū vl̄ icomodū exceptō cō
sumto affictu ptineret ad venditorē3
Nā hoc est ex natura emptionis: cum
rei ēptē comodū vel incomodū ad emp
torē. l. illud. ff. de
at pertinere ad emptorē. l. illud. ff. de
pi. & co. rei vē. n si affictus cēt ita mo
dicus q; venditor relevaretur in illo i
dictus q; granatur ex natura cōtractus. Item3
ꝙ redditur illicitus q̄n ipse venditor ñ
posset se q̄n vellet ab hūmōdi ꝺdu
ctione liberare. q; cuius talis obligatio
nem vendicet partē precij. d. l. partē sūdi
& emptor solū iustum precium rei sol
vet sic habebit supra iustū p̄cium istas
obligationes. Et idem dic similr si vel
let q; obligaret se ad conducendū q;
esset illicitus: nisi in alio alleviaret cō
ductorē. Presumit tm̄ vsurarius ex p
dictis in antepcedēti. q. & etiā q̄n p
pos. fundos vēderet ad hmōi ꝓcēs
facēdos cum non presumatur in cō
tinenti velle contraria agere. l. nō ad
ea. ff. de condi. & demō.

¶ Item emēs tpe messiū granū vel 69
vindemiarū vinū p precio q; tūc va
let cū pacto q; tot mēsure sibi reddā
tur tpe paschali sit vsurarius. &. Host.
in sū. & Jo. an cū glo. in. d. c. fi. q; sic
xuij. q. iij. vsura. Nec ob. q; aliqñ fiāt
vsure: q; ad ea q̄ raro eueniūt non
cōsiderāt leges. l. nā ad ea. ff. de legi.
in auē. vt si. phibitiōe. §. q; vero post
mulē. & cōis cursus ē q; sint cautiōs
…pul. & l. i. §. i. ff. de fluminibus.

70 ¶ Item emēs frumentū vinū & hu
iusmodi tpe quo colligitur vt postea
carius vēdat alio tpe sit vsurarius. &.
q; nō. Est tm̄ turpe lucrū. primo si est
ecclesiastica psona q̄ hoc facit. xuij. q.
iij. c. q; cunq; tpe. Secundo si hoc fa
cit pp auaritiā. i. vt carius vēdat nul
la alia necessitate pensata vel vtilitate
aut vt caritas inducat talr q; homines
cogantur emere ab eo: & ipse ad libitum
possit vēdere. Et sic peccat mor
taliter. & credo teneat restituere dā
nū si q; vēdit ex hoc communitati siue
alicui q; alio mō sibi ꝓiudicasset: si tal
non impedisset taliter emendo. sicut
facit illi qui stat in porta ciuitatis vt
totum granum nouū emant. & procu
rant ne deferatur in plateā ad vendē
dum. Et de istis intellige prefatum. c.
quicunq;. Si vero talis emeret pro
pter bonum cōmune vt fecit Joseph
ff. vt ꝓuideat ne populus suus fame
pereat. sic mereret. si autē emeret p
pter ꝓuisionē suā & suorum & postea
non indigens tūc: illud vendit q; su
perest pcio occurenti. Vel si hoc facit
pp exercendā iustam cōmutationem
per modū mercantie: nō vt caritas
inducat. sed potius vt lucrū aliqō ex
ope suo recipiat. ppē sustentationem
sue familie vel pp pietatē vt dispen
set in pauper. sic l3 vūmō moderate
faciat. & caritas non inducat. Hec ex
Inno. Hosti. Ray. Rodo. & sūmista
& Pe. de ancha. in. c. 1. de vsu. li. vi.

71 ¶ Quid ō his q; emūt oves vel bo
ues & hmōi a pauperibus q̄n non hūt
&. Rodo. q; si emēs a pauper vl̄ diu
de scit vel credit ea non habere & q̄si
sū ea tradidisset locat ei p precio an
nue pēsionis. sic comittit vsurā q; ea
re p3 q; fit in fraudē vsurarū. Si vō
credēs eos hēre sine fraude & bōa fi
de ēptio fiat non est credendū q; dū
bona fides durat emptores peccare
nec ad restitutionem teneri de cōsūp
tis. bona fide durante sed de extan
tibus vel iquātū factus est locupleti
or credo teneat i cām q̄n olim ab alio
non emisset. nec aliqō interesse pauē
ex tali emptione.

¶ Quid de emēte equos hmōi sibi 72
reddēdos a vēditore in certis nūdis
p minori pcio q; valeāt tpe ꝓcē. &.
Rodo. q; est vsura. nisi verisīr dubi
retur vl credat pl⁹ vl minꝰ sint valitu
ri tempore solutionis vt p3 ex supra
dictis.

¶ Item locans rem quā estimat cū 73
pacto q; ꝙcūq; perdatur seu ō te
riorē vult precium rei sue recupera
re cum aliquo lucro sit vsurarius. &.
q; hic. q. vt no. Bar. in. l. si vt certo. §.
nunc videñ. ff. como. & l. i. co. l3 extī
mato nō faciat semper venditiones3
tamen cum tali pacto facta. videtur
facere venditionem. Et ideo perinde
est ac si vendidisset. quia precium ex
pectat exigit vltra sortem. Et sic vsu
ra est aut saltem ꝺcus illicitus est & q
nitiosus. Et ió restituere tenet q; vl
tra sortem accipit.

¶ Item mutuās granū vet⁹ & hmōi 74
vt postea recipiat nouū sit vsurarius. &.
Bo. & Host. volūt q; sit vsurarius solū
qñ fac hoc vt meliorationē recipiat: sī
si facit ne frumēti pcat. & vt accipiē
ti gr̄as faciat ñ erit vsurarius. Dūmō
p3 Rodo. ñ auferat libertatē ꝺbitori
liberādi se ver⁹ soluēdo. & placēs si
sine aliq̄ iniuria & ꝓiudicio alteri⁹ cō
seq̄r utilitatē meā ñ ero tibi iniuriosꝰ
marie q̄n tpe solutiōis vilīr ñ extiat
plus valiturū alias nō liceret. Idē vi
cēdū. p3 ¶ Bōal. si aliqs hēret equū
ō q; nihil fac & accipet mutuo ab aliq
cēnū cū tali pacto q; teneat equū su-

ura ⁊ posset eū ⁊ retinr eo sine scrupulo cōscientie q̄ talis accipiēs nō erit vsurarius. Nō q̄ nullū dānū facit p̄prio ⁊ mo alleuiat ei parcendo equi. Ꝑ̄ dicto ō domo pignorata mouēti q̄ vti ha est libertas ⁊ locare nō vult vl nō pōt ⁊ mutuis custodit domū a ruina Ꝓcoptera addit q̄ in isto c̄ās̄ sit dcrāli est preter mutuū. Alterū pares sint emētes hic idē ⁊ si pares sint nō erit vsura vt in casib⁹ p̄dictis. q̄ in q̄ bñt equā alleuiat alūi ad expēsa ⁊ q̄ hꝫ domū ꝓseruat eā. cū dño mul li lucrū ex ipsis cēt hūrus. q̄ bene no. q̄ facit ad multa. Ylō tū cēdēs no. q̄ facit ad nulla. Ylō tū cēdēs

non ſtuo.in c.quia multi.xlvij.di.t in c.lige eo.de vſu.t in multis aliis locis ſic. Hec vſura eſt mali nō ſibi i ſe ſicut homicidij q̄ poſſet er aliqua circūſtātia fieri ſine peccato.et in nullo dicit ſeruato ordine ꝺbito t huiuſmodi.ſed ꝺ eſt malum fm ſe. Et ſ cum multa circūſtātia pōt bene fieri ꝺ ordinata et a deo.t hoc ꝓbat ſ.q̄ ſic malū in ſe t fm ſe tali rōe.q: eſt extra rōnem naturalis ꝓpietatis pecunie ad q̄ ſequi vltrā q̄ vēdit illud q̄ nō eſt.t hec eſt rō philoſopꝫ.v.ethi.t primo pol.vbi ꝓbat q̄ ꝓ primus vſus pecunie t ꝓcipalis ē ei⁹ cōſumptio ſiue vltractio.q: ē inuenta ad cōmutatiōes faciendas.t ideo fm ſe eſt malum ꝓ vſu pecunie mutuate precium recipere.q: hoc ē vēdere bis.vel vēdere q̄ nō eſt. Patet.t alia rō fm Sco.in.iiij.di.xv.q.ū.arti.ij.ſic pecunia mutuo accepta trā ſit in dñium debitoris ita q̄ ſit ſua t ſō magna eſt inequalitas q̄ aliq̄s in re ſua ꝓprii lucrū querat cum nullum dānū inde quicquid de re cōtingat incurrat. Multe alie rōnes aſſignant a doctoribus. Sed q̄ ſit peccatum mortale melius ꝓbatur auctoritate diuine legis Ezechielis. xviij.ibi ad vſuras dātem ꝛc. t pſal. xiiij.ibi qui pecuniam nō ꝛc.ergo et quo nō viuet nec habitabit in regno dei demonſtrat eſſe peccū mortale ꝓ habetur etiam Exo.xxij. Si pecuniā cōmodauerit ꝛc.facit.c.ſup.eo ꝺctm. Et ſi q̄s pertinaciter aſſerat vſuras exercere nō eſſe peccū. vt hereticus eſt ꝓnitendus.t ꝓcedi ꝺ contra infamatos vel ſuſpectos de huiuſmodi erroꝛe.ſicut contra infamatos de hereſi. Clē.ex graui.de vſu. Nec enī de iure ciuili hodie ꝓcedunt.imo ſūt ꝓhibite.vt no glo.in.c.quid dicam viij.o.iiij.ſ. in.e.a: in oībus.de vſu.

Quia ſperato: dicit ſe amplectere tuos: conſilia quoꝝ vnum.ſ. nicenus eas ꝓhibet.in.d.c.quoniam multi vt inauc.de eccleſia.ſtru.circa princi. Item leges mutātur canones ut matrimoniū t vſurie.vt in auc.vt clerici apud ꝓpꝛ.ſpos cōtue.ij.q.iij.ꝺ. hinc colligit t de no.op.mun.c. intellectus.t in caſu in quo videtur per mitti nō eſt vſura.ſed rōne intereſſe illud plus exigit nec ob.deutrōnomij.xxiij.nō fenerabis fratri tuo ſx alieno.q: in vera lra nō habetur illō ſed alieno.ſed ſunt per ideos appoſitum.alr contradiceret ſibi ſcripture.vt patet exo.xxij.deutronomij.ij. vel die q̄ fuit ꝓmiſſio ſicut t libellus repudij ne mauis malum faceret. vt patet Iſa.lvi. Item nec illud deutronomij.xv.fenerabis multis gentibus.t ipſe a nullo ſenus accipies qa ibi ponitur conſequens ꝓ antecedente quaſi dicat tantum abundantiam habebis q̄ poteris multis fenerari ſi volueris t tu a nullo mutuo uerari indigebis Item nec illud.c.ab illo.xiij.q.iij.quod intelligitur nō vſura. Sed recuperano debui li vſura. t ſic licet dummodo non ſit ſcandalum.vt ſup.a patet Vſura. primo.§. xciiij.t.clviij.

¶ Utrum liceat accipere ſub vſuris 2
§.et colligo ex Rica.in.iiij.di. xv.q. v.ar.v.t Tho.Ka Fe.q.lxxvij. ar.iij. t Inno.in.c.ſuper eo.codē titulo.t Jo.an in.c.vltcema.de ſimo.t Pa. poſt Mo.in d.c.ſup eo.de vſu. Hu. t Archi.in.c.monet Ka Fe.q.i. Quod aut ille qui accipit ſub vſura hoc facit ꝓ ope illicito. Et ſic nullo modo licet immo ſecūdum Archi.t Rodo. peccat mortaliꝫ. Aut facit ꝓ ope illicito.et ſic diſtinguo.q: aut tale ē ꝛctre ne neceſſitat. Et ſic tꝫ Inno i.d.c.ſu eo.q: ſi nō poſſū iduceꝝ primū ad

mutuū grat t ego ſame pereo niſi mutuet.q: ſi mihi iducere cū ad mutuū ſ ꝺ vſuris vt mal⁹ malū euitet.ſ. homicidiū t ſi ꝓma frōre videat hoc vetū mirabile:ē rōnabile.nec eſt re ꝓuīſi.ſed volēti cōmitte re pecūa vſualia ē.vt ſalē min⁹ peccet qō ſi.xiij.di.duo. Si ā op⁹ nō ē talis neceſſitat extreme.nūc ſubdiſtinguo Aut ille par⁹ eſt vare ſub vſuris t ſic ſi accipe ab eo ſub vſuris ſolū ꝓ oī ope talꝫ neceſſario.qō ſi omitterē notabiliter dānificarer vel notabile paterer penuriā ego vl alē.vl ꝓp ſubuēctionē neceſſitatis ſue vl alteri⁹ fm Rica. t tho.vbi ſ.vlꝫ archi.vbi ſ.ēt ꝓ ope vtili.vt q̄ hēo ꝓceg vbicatē.vl ꝫ Jo. t Pa.ino.Anto.ꝺ bu.t Jo.de ana. i.d.c.ſup eo.ēt ꝓ oī opere ꝺifferēti t plꝫ q: ꝫ Alng i.enchi.Ne⁹ vnꝫ oīb⁹ petīa ad aliq̄s bonū.ſic ſiſſr nos poſſumus.aut ille nō ē parat vare ſub vſuris.t ſic ſi ſ iduceꝝ eū ad mutuū ſub vſuris.niſi eū ꝓtō mortali ꝺducē tis excepto caſu maioris mali euitādi vt dictū eſt fm Inno.

3 ¶ Quib⁹ penis ſubiciunt vſurarij.&. q̄ vſura penas q̄b⁹ puniunt a deo:ſi ſūt vſurarij manifeſti icurrūt multas penas a iure eis īflictas.

4 ¶ Prima ſūt ifamie ifamia iuris.C. er q̄b⁹ cauſis.iiro.infa.Lipꝛobd. Unꝫ vt dicit.ꝺ.Anto.in.c.Raymun⁹.de te ſta.ēt de iure ciuili hodie oīs vſurari⁹ ē ifamis.t ita dicit ēt notare Bar.l.d. Lipꝛobd.t ꝓ hoc fuiſſe determinatū q̄ ſi frater me⁹ inſtituit vſurariū here dē.q̄ ego poſſū rūpere teſtm ꝓ querelā ioffitioſi.C.ꝺ iofficioſo te.l.fratreo.t q̄ ſic de facto obtinuit t ꝓſulunt multo magis ſūt ifames ꝺ iuſ canōico.vt i.c.ifames.ni.q.vij.t.vi.q.i.ifames.

5 ¶ Scōa q̄ ad cōtionē altaris nō ſūt admittēdi.c.q: i oīb⁹.de vſu.t ſicut

git abbas t ſeqꝫ Pa.in.d.c.q: i oīb⁹ q̄ nō debent admitti ad eccliam.qui celebrāt omia:q: aſſiſtētes i eccliā tūc dicunt admitti ad cōtionē altaria t placet.vt ꝓfeſſi ſcripſerūt.vt dictm⁹ de excōicato.in.c.ꝓa.de excep.li.vi. 6
¶ Tertia q̄ nō admittūꝫ ad oblatio nē offerēdū.d.c.q: in omnibus.

¶ Quarta q̄ nō ſepeliant i eccliaſtī 7
ca ſepultura.d.c.q: i oīb⁹.q̄ pena cū ea

boni de mandato ordinarij.ita quod certa quantitas exprimat in cautione tamen ella si apparet.vel si non apparet manifesta exprimat illa quantitas ad arbitriū ei⁹ q cautionē exigit videl.q si scienter minorē receput te nebit ipse de toto.multomagis si nullā hoc habet in.c.ḡ.de vsu.li.vi. Et na.hic q nomine.idonee cauto intelligunt pignora vel fideiussores.l.si mandato ff.ff.mādati q si nō possent dare fr Bar.t Jo.an.tu rabāt se hoc dare nō posse t facturos q̄ promisit.s sen.exco.c.fi.ḡ.illis.li. vi. Aduerte ēt q alibi q pūt nobis acquirere sūt filij quos habemus in pōte nostra. Jtē serui ppij. Jtē serui i q bus bonus vsūfructū. Jtē fui alieni quos bona fide possidemus ut ser uos.vt inst.q q̄ perso.no.acq.ḡ.i. Procurator aūt dñō absēti hāc personalē obligationem nō acquiret p.l. quēadmodū.ff.de acq.pos.t.l.generaliter.t.l.q mco.eo.ti.fm Bar.t Jo.an.q d.c.ḡḡ. Jtē no.q p loci ordinarū fm Jo.an.vbi.s.intelligo epm de iure.t idē de decano archipresbitero vel abbate q allegat de cōsuetudine iurisdictionē hēre i spūalibus in loco in quo vsurari⁹ degit.ita q̄ dicit de rectore prochie in q̄ vsurarius habitat multo fortiꝰ intellige de rectore prochie debitoris lesi. cui fit q̄si iudex t minister eius fm Bar. t Jo.an. Facit.l.eum pro quo.ff.s in fine vers. Jtē scito q p hoc q̄ dicit de mādato ordinarij arguit Joā.an. q tabellio i hoc casu nō acquirit actionē cōtra eū ex sua stipulatione.nisi faciat illud de mādato ordinarij. Et hec bene notabis pro multos professores.

9 ¶ Sexta pena est q nullꝰ ex intercessoribus testamēti.nisi satisfecerint.vt di ¶ Septima pena est q testā cōr sūt to nulla ipso iure si nō satisfecerit.vt dicitur ext.d.c.ḡḡ.

¶ Sed nūq id̄ é de codicillo sicut de testō.fr Bar.t Jo.an.ibidē q sic t de quibet vltima voluntate alia vt p̄s er principio.d.c.ḡḡ.q largē codicillus testatio mentis dicitur. xiij.q.ij.§. sed aliud.

¶ Sed qd si facit testū t postea cauet idonee vt.s.dictū est nūqd valebit.fr Bar.tenuit q nō p regulā.nō firmatur de regu.iu.li.vi.q ab initio nullum fuit sed magis placet opinio Jo.an.q tūq sufficit q sit mortē cauerit idonee. Rō q testū firmatur in morte. Jtē q ois iura fauent testiō Li.C. de sa.san.ec. Facit in ar.l.i.§.ij. ff.de lega.iij. Ubi legata ad pias cās relicta facta a filiofa.t a seruo Is tēpore testamēti inspecto nō valeāt.si tñ emancipatus vel manumissus postea rat ih eadē voluntate valebūt. Jtē accipere cautionē est q̄cūq accipere. sicut t dare est q̄cūq dare.i.q.i eos t p̄fata regula nō firmat.de solo tractu tp̄is loquitur.

¶ Octaua pena est q nulla vniuersitas vel collegiū vel singularis persona vsurarios nō oriundos de terris ipsoꝝ exercentes vel exercere volentes pecuniā seneb̄ pmittāt habitare in terris ipsoꝝ.sed q expellāt nūq̄ à cetero admittāt.dovt i.c.vsuras.s vsu. li.vi.t incurrūt penā interdicti vniuersitas vel collegiū.ep̄i vero t superiores ecclesiastici excōicationis ipso facto si nō expulerit de terris suis.j.tres menses vel domos p̄fat ad exercēdū fenus locauerit vl sb q̄cūq alio titulo p̄cesserint ēt vendiderint fm Joā.an.quā penā si per menses subtinuerint indurato animo terre eorum q̄diu i ipsis

morant sūt ipso facto interdicte. alij latici debēt p excōicationē ad hoc idē cōpelli.nō obstante quocūq eorum p̄uilegio. Et de hoc vide.s. Excōicatio.vij.casu.xxij.

14 ¶ Sed qd dicem⁹ de dñis t cōtractibus q̄ accedūt iudeis vt possint exercere vsuras t locāt eis domos t faciunt pactiones cū eis sup vsuris exercēdis t vt iudices cogāt debitores fm pactā t hmōi.q.d. Andreas barbat⁹ t Pau.de castro. p̄filio.cccxcvi.t pe. de ancha.p̄silio.cccxx.t quidā alij conati sūt tenere q licite facere poterāt dūmō auctoritas seu lūa ab ordinario obtineat.t hoc q accedit ad bonū cōe totius reipublice. Jtē q sic è cōsentiendo de cauto intrā memoria nī erūt ḡnes.t tollerātia romanoꝝ pōtificū p̄cedēt i terris t̄rre ecclie subiectis. Et ió videt valere. Jtē q ista cōcessio nō é peti nutritiua ex pte xp̄ianoꝝ; vt in.c. super eo.de vsu. Et pte vō iudeoꝝ nihil nobis de his q fortis sunt.vñ dicitur.in.c.qui sincera.xlv. di. Superuacue rei videt dare operam qui arcere nitit iudeos a pctō vt pote damnatos ppter perfidiā. Et ió tollerātur in eoꝝ ritibus. Hec sunt in summa eoꝝ motiua. Sed salua eoꝝ reuerentia demonstrabo.q nedum vere.sed apte erronee p̄sumūt. Dñs p clariorī intelligentia no fm Strar.de senatu t refert Jo.an.in mercuriabb⁹.in regula peccati.li.vi.q triplex é p̄missio p̄legē. Prima simplex indigena pen̄ solū.sed nō culpā.t hoc nō pmittit ecclia postridula ppter mal⁹ malū seu peccatū euitandū.vt in.c. denūciatione. Secunda glo.in v̄bo vendi.iij.di. t in.c. venerabilem.t glo.fi.qui cle.vel vo. Secūda p̄missio est tollēs ipedimentū. t isto mō ecclia tollerat ritus iudeoꝝ phibens xp̄ianis ne eos ipediant.d. c.qui sincera.t.c.sicut de iudeis Tertia p̄missio est p̄plane tñamē fr quē modū ecclia p̄mittit clericū occidi a seculari nisi.q ēt degradat t tradit. vt in.c. degradato.de penis.li.vi. Et de hac habes in.c.nouimus.de ver. sigui.t p̄me.col.v. Prima sit p maius malū euitari. Scōa ppter bonus q̄ inde cōsequit̄ vt.c. iudeos tollerādo lucrari possit.vt in.d.c. qui sincera.t vt nobis veritas in eoꝝ ritib⁹ fiat no.vt dicit aug. Tertia vō nō potest fieri nisi de eo q̄ licitū é. Hā licitum est q maleficia nō remanentia impunita.c.vt famē de sen.exco.t l.i.ita vulneratus.ff.ad l.acquil. Ideo merito tradit clericū. Franciscus in.ij.sen. dicit q duo sunt genera malorum vt dicit glo.super illud ab occultis meis munda te. Quedā sūt nr̄a que a nobis oriuntur.t his nullo mō cōsentire debemus nec directe nec īdirecte Quedā vero sunt aliena que fiunt ab alijs.t his nunq̄ p̄sentire debemus directe p̄sensu approbationis. Aliqñ tñ Is p̄sentire īdirecte p̄sensu permissionis: sicut deus permittit aliqua mala ex cā rōnabili. Sunt vō causa rōnabilis nō Is Cūi dicit q recipe mutuum sub vsuris ex rōnabili cā:puta necessitatis vel vtilitatis Is alias nō. Hec ille. Et quibus ego concludo ad.q. q tales peccant mortaliter.t sunt excōmunicati t tenentur ad restitutionem omnium vsurarum ex tali contractu ne solutarū si iudei nō restituāt. Bal. licet principes t cōmunitates possint permittere vsurarios pena permissionis.vt Is Bal.t Bar.in.l.cunctos populos.C.de sū.trī.q ēt ego nō admitto simpliciter quia malus malum est vsura que é peccatū mortale ḡḡ quod libet damnum temporale vel corporale quod euitatur p̄ opter vsurā. Et

...ideo nō pōt petere pace ...
...ōtra ...
...per Bar. ibi ...
...ōtra ...
...ōtra ...
...ōtra

vel alio recipiē nomine? i genere suo
t.n.ff.ff. cer.pe. obligo vobis in alio
mutuor? obtum qđ illi promitto seu
constituo. l.ff. alteri mutuū. ff. de solu. t
l.ad. t ff. fur. ff. ff. cer.pe. t. l. ff. frumentū
ff. de rei vin. Hec tale solutū iunt rei
modico q sera ido seruari pōt. vl̄ im
modico et in hoc an translet in dñiū
vel nō. Quarde opinionē. glo. t Inno.
in. c. Ecclesiarū. de vsu. ꝫ q vsurarius
tenet ad restitutionē et ḡ Zenzi cō
dictionē indebiti. et sic cōsequenter q
dñium nō trāsfert cū nemo condicat
re sua. per. ff. a iure. l. ff. in fi. ff. vsu-
fruc. quēad. ca. t utili. de ac. §. sic itaq;
Zēt vī tenere glo. in. c. ff. q vsuram
xxii. q. iij. t in. c. ff. ep̄m. xvi. q. vi. t in.
c. et translata de decī. t in. c. debitores
de iureiur. t potest esse rō quia qñ
tradito ex cōsensu dñi traditio trās-
fert dñium. l. Zenzo. t ibi p glos. C. de
fide instrumē. t in. l. multū. C. si q; al-
teri vel sibi. t notat in. l. traditionib⁹
C. de pac. et ex tradat volūtate coacta
ff. volūtas cū sufficiēs ad translationē
dñij. l. si mulier. ff. qđ metus cā. xv. q. i.
merito. Sed hic nō obstantib⁹ salua
semp mōe in determinatione iurta il
lud. l. Claudī felix in fi. ff. q po. in pīncipio. hac. Dico q nullo mō trāsfertur
dñiū. Quod pbo sic ex nuda traditio
ne nō trāsfertur dñiū. l. nūq; nuda. t
ibi p glo. ff. de acq. re. do. l. traditionibus. C. de pac. Sed solutum ꝑ vsura
inde. tradit ex si inspiciantur oēs ut-
tuli ex q̄bus res alterius acq̄rit quo
ad vsū q sit illi. p ēptio pro mutuo.
p traslatio p hērede p derelicto. pro
legato. p vōte. p suo. p dōato. p vsu
capto. p discripto. p cōmisso. p iudi-
cato. p pena. p socio p soluto. de qui
bus habes. ff. de usucapio. §. v. quorum
nullo vestit. Si dicis q̄ vellitur tm
solo pro soluto rōe pacti seu promissionis

Ad hoc dico q tale pactū seu promis-
sio est nulla. nec oritur aliq̄ obligatio
naturalis vel ciuilis. vt p̄z in. d. c. debi
tores. t ibi hoc tz̄ pba glo. t Joan. An-
dre. t Pa. Rō. q̄ cū lex resistit non
exit obligatio et naturalis et si alteri
ꝑsoluī nō resistat. l. cū lex. t ibi Bart.
ff. ō fideiuss. Sed cū vsura ꝓhibeatur
pagia vertuq; testi. c. fin. eo. de vsu. t
ea tz̄ sit ꝑ naturā vt pbat Arri. t. politi.
Igitur sequit q̄ tale pactū seu promis-
sio soluēdi vsuras nō inducit obliga
tionē. Ergo nō pōt dici q̄ vestitus pro
soluto. Si asseris saltē solut credens
se debere. t sic p errorē. qđ sufficit ad
trāslationem dñij vt no. in. c. fi. de so-
lu. negat hoc. q̄ cōiter sciūt se nō ob
ligatos: si dicis ergo soluit sciens ide
bitū. t sic trāsfert dñium. cū plumāt
donare. l. cuius p errorē. ff. de re. iur.
Sed hoc. ꝛ. Dost. q̄ est vē q̄ solutū
scienter idebitū ꝑsumit donatū in so-
lutiōe nō ipbata a iure sed nō i illa
q̄ ipbat a iure. vt est i casu nr̄o. Se-
quit ergo q̄ nō est donatio vera quia
nemo sic ūtēdit nec ꝑsumpta q̄ ipro
bata a iure. nec solutio debuit veri vl̄
putative veri. ergo nuda traditio. Et
sic nō trāsfert dñium. Hoc idē ꝓbatur p glo. in. d. l. traditionibus q̄ vult
q̄ ad hoc vt traditio trāsferat dñium
requirit. Pāo q̄ sit facta cū cā. vt. d.
l. nūq;. t q̄ cā sit idonea. §. p traditio
nē ifti. de rer. diui. t a dño. l. traditio
ff. de acq. re. do. qđ nō est in soluto. p
vsurā. q̄ t si sit cā. tñ nō tēdēa: ꝓbat
et hoc idē ista rōne. Et Zenzo nullo. t
cui lex resistit nūq; trāsfertur dñiū. l.
nō dubiū. C. de legi. tenet Bar. t cōiter. doc. i. l. i. §. si vir vxori. ff. ō acquir. pos. Cū ergo Zenzo vsurarius sit hu-
iusmodi. vt p̄z in. c. ij. t iij. t. c. cōsuluit. de vsu. Ergo nō trāsfert dñium.
et hāc opinionē videnī tenere cōiter

vos. in. c. Ille. t Ibi Jo. an. t. d. an. in
c. Ad. ō vsu. li. vi. t ibi Io. an. t gemi.
t Sed. i fine. xii. t Ange. i sua vi
petitione qui incipit. Attentis miles
circa fin. que dicunt q̄ vsurarius tene
tur ex delicto ad restitutionē t dānato
ac reprobato pagina etiaī testi. vt
dictū est. t p̄z in. c. tua non ibi. in cri
re. ergo p̄z q̄ nō acquirit dñium. q̄
qui tenet ex delicto ad aliquā rē resti
tuendā nō est vtus vt p̄z in iure. l. i re
formula. t. l. si nō manifestus. ff. de cō
di. fur. Hanc et sequunt cōiter theo
logi. et hec est tenenda. preferri. in fo
ro ꝑscie q̄ sicut dicit Archi. i. c. si q̄
vsurā. xiii. q. iii. sicut vi cōpulsiua rez
alienā rapte fictione iuris ciuilis effi
citur dñs rei. tamē iure ꝓprio pene
ꝓsert dñium rei dñium remanet. l. me
nā aut i pīncipio. §. Julian⁹. ff. q̄ me. cā
Sic talē dicendū est in soluto pro vsu
ris. et bene. facit rex. ibi dūz dicit quia
res in bonis est eius q̄ vim passus est.
Nec ob. glo. in Zriū adducte. q̄ potest
dici q̄ ibi nō figūt pedes. pa. q̄ volu
erūt et iducere hipothecā. super om
nibus. bonis. p vsuris restituēdis. vel
dicēdā q̄ loquūt in rebus cōsumpti-
bilibus. Nō ob. ērō adducta in con
trariū qñ nō solū requiritur tradito
et cōsēsus tradētis sed et titulus verus
vel putative verus. vt. §. probatū est. Et
si quis vult cōtēdere q̄ fictione iuris
ciuilis efficit dñs. tñ iure dūmo. t ca
nonico oīs ꝓcludere q̄ dominium rei
remaneat apud solūtem nīsi aliud ex
eius volūtate disponat. Et sic peride
est in ꝑscia quo ad oēm effectum ac si
nō esset trāslatū dñium hoc patet qa
si res extat semp vsurarius tenet eā re-
stituere cū fructibus vt. §. dictum est.
Restitutio primo in ūbo vsurarius. §.
iiij. Nec potest dare tantundē seu ex
timationem ꝑ voluntatē dñi cū iura

astringit eū ad restitutū. qđ tam p̄ a-
ue acceperit. c. cū in de vsu. ibi vouee
reddāt quod tam prave acceperant.
facit mar. ad hoc. l. ut in pan. ff. si cer-
pe. t tectus clarus. l. c. si res. xiii. q. vi.
Si vero alienauit tūc de equitate ca-
nonica ternus possidens pōt pcuniri
ab eo victa re adhuc ad ipsum. Et
cis vt notabiliter tz̄ Bal. in. l. rez quā
C. de in. do. nulla habita distinctione
an possideat multo onerosio vel lucra-
tiuo. Nam victa vestitio bene debet
fieri in re ēpta ex pecunia vsuraria vt
p glo. in. d. c. cū tu. in fi. Sz in re ipsa
formaliter data ꝑ vsuris nō cadit vi-
cta vestitio sed pōt peti a quocunq;
possidente etiam titulo oneroso et q̄
res est affecta illo vicio. Facit. l. si cum
exceptione. §. aliqñ. t. l. metū. §. Julia
nus. ff. qđ me. cā victa equiparatione
Archi. in. d. c. si quis vsuram. de qua
supradictum est

¶ Sed quero qs dicatur manifestus ꝙ
vsurarius vt subiciatur pēis supradic
tis. ꝛ. vt colligo ex Jo. an. ꝛ Pa. in.
c. q̄ in omnibus. t Jo. an. t Archi. i
c. i. de vsu. li. vi. Ille. dicit manifestus
Primo q̄ est notorius de iure. puta.
q̄ confictus vel cōdēnatus de vsuris
seu coram iudice spōte cōfessus. c. cū
olim. t. c. super q̄busdam de ver. sig.
Secūdo qm est notorius de facto no
toriētate facti. puta tenet alias paratū
vel mutuat in camera oībus volenti-
b⁹. sicut meretrix in postribulo patet
cuilibet. ar. de co. ele. t mu. c. tua. t. c.
si ita dicit Bar. in l. ū. ff. de sur. ꝛal.
in. l. heredes pal. ff. de testa. Jte ter-
tio dī manifestus ꝙm Blos. in. c. u. de
vsu. lib. vi. qñ quis coram sacerdote t
testibus confessus in articulo mortis
est se vsurarium t mandauit Restitui
vsuras t resignauit libros. Quaz glo.
Federic⁹ consilio. viij. dicit veram. qđ

simul ola plata cõcurrit alias cõfessio sola etiã dicatio non faceret manifestum. Facit.c.venerabilibus.§.fe cius de sen.excõ.li.vi. Nec solus mandatum de vsuris restituendis aliõ manifesti non aliquo predictorum modorum sed vel per famam tantũ.aut alio modo a predictis non incurrit ipso iure prelatas penas ℔ communiter doctores nisi publicentur per ordinarium loci.

20 ¶ Quid requirit ad publicatiõnẽ faciendã.&.q̃ sufficiãt certa argumẽta cum fama.d.c.tua.t licet nullus accusator apparat nihilomin⁹ ordinari⁹ procedere põt ex officio.aduerte tñ fm Pa.in.c.ad nfam.de emp.t vẽ. q̃ si est publicus.t indubitatũ q̃ plus qz vẽdit ad credẽtiã ℌ p pcio stantim soluẽdo q̃ tenẽtur eoz est nulli ipso iure.ppter dispositionẽ.c.ℌℌ de vsu. li.vi.qz tales sũt vsurarij.vt p℔ in simili in.c.naulganti õ vsu.t sũt publici.ex quo publice hoc exercent vt p℔ in libris eorum. Nec ob.q̃ sunt ficti quia d.c.ad nfam pena cõtra vsurarios in simta exercẽt ẽt pta fictos vsurarios: qñ in veritate sunt vsurarij. Facit l.nõ dubiũ.C.de legi. Itẽ no.fm Hẽde.ℌ.li.viii.t sequitur Pa.in.c.cum in diuersis de vsu.q̃ ℔ quis in vita nõ fuerit declarat⁹ vsurarius.t fecerit testamentum nihilominus post mortẽ potuit fieri pbationes ad declarañ. q̃ erat manifestus. Ita ℔ Joã.an.in. c.i.de vsu.li.vi.in nouella.t Bemin. ibidem. Et omnes iste erũt bone probationes.puta si differebat solutionẽ vt plus venderet.vt in.c.in ciuitate õ vsu. Item si emit possessiones eu3 pacto de retrouendendo pro maiori pcio.vel secundum Bal.in.c.i.de sendato.in fi.li.e.co. quando emit cũ pacto de retrouẽdendo post quiquẽnium t non ante si est ꝓfuctus similes contractus facere presumitur vsurarius ar.d.c.illo vos.de pigno. Item presumitur vsurarius qñ facit facere qz confessionem coram episcopo q̃ instrumentũ est de vero t puro capitali qz cẽsetur collusio in fraudem vsurarum presumptione prefati.c.illo vos fm Bal.in.l.i.C.de collusione detẽ. qõ.c.i hoc articulo preualet cõfessioni. Et sic fuit obtẽtũ coram epo tuden no contra vnũ qui multas confessiones tales fecerat fieri. Item qñ pars dicit in instrumento q̃ nõ p simulatiõnem sed per veram veritatem talẽ ℑ cũ facit oritur ꝓsumptio vehementissima ℑ bal.in.l.ui.C.pl⁹ valere quod agitur. Facit glo.in.l.si quis sub cõditione.ff.de cõdi.insti. Et quod no.gl. pegrina in.l.cum allegas.C.de vsu.t pulchrum dictum ang.in.l sicut.§.si peruacuus.ff.qui mo.pi.vel hipo.sol. Itẽ probatur vsurarius ex libris suis vel p instrumẽta fm archi.in.c.q sine cera.xlv.di.t probat per ar.d.c.dicit ẽt Bal.in.l.dõatio.C.de dona.q̃ manifestus vsurarius ꝓbatur etiã p priuatam scripturã. Item qñ est cõmunis opio q̃ sit vsurari⁹.vt dicit Bal. in.l.i.in.ii.col.C.de sacro.san.ec. Itẽ qñ tot t totiens feneratus fuit q̃ non possit nisi esse liquidum in populo.vt dicit Bald.in.l.i.in.iij.col.C.de falsa cõ adiec.le. Item qñ ex coniecturis apparet vsurarius t inditus.vt dicit Bald.in.l.cum proponebat in pri.ff. de le.ii.t in.l.ciues.C.ô appel. Et breuiter dic q̃ iudex habet arbitrari ex additis coherentijs q̃ sit manifestus puta.quia publice fenerat q̃ ꝓ vsurario habetur cõmuniter t reputat q̃ alias fuit declaratus t simlia. Ita dicit Bal.in addi.ad Spe.in ti de appel.in ver.an aũt sit manifestus Dicit ẽt Fede.cõsi.viij.q̃ est manifestum.ô quo in.d.cõsi.Iugduñ.of Luius probatio est cuidẽ t manifesta. ỹbi gfa. Defectus visus t auditus.t scie non pũt apparet oibus.t tñ subueniendo examini sit euidens t manifestus.vt i c.ij.de presump.Sic qñ p modicam examinationem.pmptã t facilẽ. puta p libros rationum t huiusmõi sit cuidẽ of manifestus. Et ideo aduocati t pcuratores q̃ defendũt eoz cõtractus feneraticios peccant mortaliter p.c.i.cũ ibi no.de offi.dele.t per.c.l. de vsu.l.i. vi.t tenẽtur ad restitutione vt.§. Restituio primo in verbo vsurarius.§.viij. Propterea bene dicit ter.in.l.i.§.fi.ff.de dote plc. Rei satis demonstrate frustra fit demonstratio Hec ibi.

Sus clauium

vide.§. Claues eccle.t.§.cõfessio.v.t quo ad excõicationem vide.§. Absolutio tertio.t.§. Interrogationes in fi.

Sus

est ius vtẽdi rebus alienis salua rerũ substãtia fm a30.in ſũma.

1 ¶ Usuarius dicitur cui tñ re ad vsũ quotidianũ vti licet: Insti.de vsu t ha.§.i.vnde nõ solũ vsuarius põt sũmere q̃ sibi expedit.sed etiã sibi t familie sue.l.plenum in fi.ff.de vsu t habi.

2 ¶ Quid si vsus domus sit relict⁹ marito.&.potent habitare i ea etiã vxor parentes filij serui t liberti.t hospites in domo recipere t si pensionem habeãt dummodo vna cum hospite t non separatim domum inhabitet vt l.ceterum in principio.ff eodẽ. Idem dic i muliere ẽt si vidua erat t postea nupsit.ff. de vsu t ha.l.cui vsus.t.l. ceterum.t l.non solum.

¶ Quid si pecoris vsus sit relict⁹ alicui.&.q̃ neq̃ lana neq̃ lacte neq̃ agnis vti poterit.sed ad stercorizãdũ 3 t modico lacte vti poterit.ff.de vsu t ha.l.plenũ.§.sed t si pecoris.

¶ Utrũ ille cui legat vsus sibi possit incidere t vẽdere sicut vsufructuari⁹ 4 §.q̃ sic.qualiter nihil habitur⁹ esset ex legato.ff.de vsu t habi.l. diuus.limitat hoc Angel⁹ are.ibi qñ silua est longe.vt pro conducendis lignis post sit vendere alias non.

Usufructus

est ius alienis rebus vtendi fruendi salua rerũ substãtia.qz est ius in corpore quo sublato t ipsum tolli necesse est.ff.de vsufructu.l.i.t Insti.eo.ti.in princi. Differt vsufructuarius ab emphiteota qz ille ℔ vile diuus iste solũ ius vtendi. Item differt ab vsuario. Namio cui nudus vsus fundi datur.nihil ℔ vltenius in eo nisi vt oleribus pomis fenore t huiusmodi vtatur ad vsum quotidianum t in eo moriatur.sed nulli alij ius quod habet aut vendere aut locare aut gratis concedere põt.ſz vsufructuarius sic. Insti.de vsu t habi.§. i. Multomagis differt ab vsu nõ iuris sed facti quo fẽs minores vtunt in quo vsuarius nullus ius ℔ sed tñ factum pro necessitate vite.de ver.signi.c.erit qui seminat li.vi.t ppter ea addit ô bũ fructus.

¶ Quare cõstituat usufructus.&. pa 5
ctionibus t stipulationibus t familie hereiscitie cõpositõe t cõsensu. Itẽ in testõ legãdo.vt.ff.de vsufr.l.omnium t.l. vsufructus pluribus. Idem cũ quis legat habitationẽ in domo sua ẽ periti de ac si legaret vsufructũ habitatõis vt est casus in.l.cum ãtiqtas.C.ô vsufruc. Et tó põt locare vt ibi t comodare.l.i.§.inter comodatũ.ff.como.

2 ¶ In quibus reb⁹ ꝓsumit⁹ vsufruct⁹. ꝛ. in oīb⁹ reb⁹ q̄ vsu non ꝓsumit⁹ ꝓprie vt.ff.eo.l.omni⁹ in reb⁹ vo q̄ vsu cōsumūt nō ꝓprie vsufruct⁹ ꝓsituit⁹ vel tollit⁹ eā recepti ē vt eā i hoc cō sumat. Ergo cōsumit i pecūia vino grano ⁊ hmōi.inst.eo.ꝛ. ꝓsumit. vi no.q̄ illud q̄ nō renascit nō vt esse fructu⁹.l.diuortio.§.si fūdū.⁊.§. si vir in fūdo.ff.solu.matrimo. ꝛ lapis qui nō renascitur nō est in vsufructu ⁊ creta ⁊ hmōdi q̄ no. q̄ legato vsufructu nō venūt talia. Item arbores ceduc vt salices ⁊ huiusmodi sunt in vsufructu.sed arbores fructifere nō possent cedi pro vsufructu

5 ¶ Ad quid teneat vsufructuarius.ꝛ. teneatur ꝓstare cautionē q̄ in rebus q̄ vsu nō cōsumūtur arbitrio boni viri ipsis vtetur salua rei substātia: sicut q̄libet bonus vir vtitur ⁊ fruitur re ꝓpria.⁊ ideo q̄ finito vsufructu restituet ꝓprietario id q̄ supest. In reb⁹ vo q̄ vsu cōsumuntur ois ꝓstare cautiones de his exhibendis in ea qualitate vel si vult ꝓsumere q̄ ꝓstabit extimationē illorū bonor.d.c.vltio in glo.de pigno. hoc notatur.ff.de vsufr. earū rerum que vsu ꝓsumuntur.l.prima §a ⁊ tertia.⁊.d.§.cōstituitur.

4 ¶ Sed qd de his rebus que vsu nō ꝓsumūt sed minuunt vt vegetes ⁊ similia q̄ vsu veteraſcunt ⁊ minuūtur nō aūt ipso facto sicut vinū oleū ⁊ similia.ꝛ. Pa.in.d.c.si.q̄ cauebit de restituendo q̄ supererit finito vsufructu et p̄ in.l.i.ff.vsufru.quēadmodū caueat.vbi est casus facit.l.i.ff.ō vsufru.earū rer⁹ vbi illa duo ponunt vt diuersa.l.q̄ vsu consumūt ⁊ que vsu minuūt.Et ō tuta q̄ volunt vt extimatio ꝓstet.loquunt in his q̄ vsu cōsumūt.vt.l.i.si tibi vini olei.ff.ō vsufr. earū rer⁹.Ergo n ō debent extēdi ad ea que nō cōsumunt sed minuūt q⁹ aliter vsufructuario esset preiudicii. Et facit pro hoc exemplū i re commodata que vsu minuit vbi damnū pertinet ad dominum nō ad comodatarium.l.eū qui.ff.comodati.

¶ Utrū vsufructuari⁹ nō ꝓstās cautionem a principio ⁊ recipiēs fructus teneat eos restituere.ꝛ. Pa.in.c.cū cōstet de pigno.hoc cōtēr distinguūt ꝛcordando gl.iuris ciuilis q̄ sunt sic: sic: aut bona fide recipit.puta.q⁹ si fuit exacta cautio.nec malicīose dilatit ꝓstare.⁊ hꝫ locū gl.in.l.vxor.la ꝓma.ff.de vsufr.lega.que ꝛ q̄ nō tenetur restituere.Aut exactus nō ꝓstitit cautionēꝫ vel fuit in mala fide malicīose cū sciret se obligatū ⁊ nō ꝓstitit sic teneť restituere tanꝫ indebite ꝓceptos.q⁹ nō facit suos.⁊ sic intelligenda est glo.in.l.si cuius.ff. de vsuf. facit.l.sed ⁊ si.§.scire.ff de pet.here. Ubi errans in iure facit fructus suos nō male fidei possessor.

¶ Sed nunqd testator poterit remittere ne cautio ꝓstetur.ꝛ. Pa.in.l. i.C.de vsufru.⁊ in.l.scire.C.vt in pos. lega.q⁹ sic in rebus que vsu cōsumūtur. In rebus vero que vsu nō consumuntur non pōt.Rō.q⁹ varet materia delinquēdi nec curaret vti sicut bonus vir.sed in alijs cessat cū solus teneatur ad extimationē.q̄ verū est nisi ꝓprietas fuisset eidēꝫ vsufructuario legata vsqꝫ ad certum diem ⁊ vsu fructus pure.quia hoc casu cautio nō est prestāda.vt in.l.si vsufructus.§.plane.ff.vsufru.quēadmodum caueat

¶ Utrum sufficiat cautio iuratoria. ꝛ.q⁹ si vsufructuarius est persona suspecta non sufficit.als sic ⁊ hoc sequit Pa.in.c.cū ꝓstet de pigno.ar.in.c.p vestras ō vote post diuor.resti.vbi bonus rer.in simili ⁊ in suc.generaliter C.de epis.⁊ cle.

8 ¶ Item vsufructuarius teneatur ad expensas in re de qua habet vsufructum.ꝛ. Ludo.de ro.in no.q⁹ sic ad expensas paruas ⁊ ad collectas ⁊ ad refectionem de collecta. q⁹ teneatur habeo.l.qro.ff.de vsufr.lega.l. apud Julianū.§.hereꝫ.ff.de lega.i.⁊.l ha/ctenus.ff.de vsufru.Quod limita nisi quando collecta tanta esset q⁹ equiua leret percepto ni fructuū: quia solum teneretur dominus gl.est in.l.qui cōtinuam.§.qui octos.ff.de le.ij. quā sequuntur Dy.⁊ Bar.in.l.his verbis §.idem testator.ff.de lega.iij. Idē dic in expensis pro refectiōe.nisi esset ei legatus vsufructus generaliter olim rerum: quia sic teneretur ad omnes expensas vel renunciare.d.l. hactenus ⁊ quod ibi no.de fide instru.c. D.p petuus in glo.

9 ¶ Sed quid de vsuario.ꝛ.idēꝫ ibidem q⁹ aut dominus participat in eo modo rei cuius mihi legatus est vsus puta.quia dominus est ampla.⁊ tūc tenetur dominus tantum. Aliut nō participat.sed solus vsuarius. Et sic tenetur ad expēsas.l.si domus.ff.ō vsu q̄ habi.

10 ¶ Quero quid erit quando testator reliquit vxorem dñam ⁊ vsufructuariā omnium bonor suor q̄diu vixerit vel vitam vidualem duxerit.dic vt ꝛ.Leganum.i.§.xlvij.potest tamen talis vxor laudare ⁊ laudemium recipere.nec per hoc videtur cōdicto heredis deteriorē:sicut nec ecclesie si prelatus beneficia vacantia conferat vel electos confirmet.cū talia non possit remittere ad manus suas.de instī.c. fi.de offi.archipresbyteri.c.fi. ⁊ feuda antiqua concedat.c.ij. de feudis.

11 ¶ Sed nunquid ex vsufructu legato grauabitur heres in legitima.ꝛ.q⁹ non nec quo ad proprietatē nec quo ad vsufructum.C. de inofficio. tēn o.l. quoniā ⁊ auc.nouissima. ⁊.l. sciā.§. cū aūt.Idēꝫ nic in trebellianica quo ad alium heredem vel alios quibus legitima debetur quia deberent q̄rere tam suam heredes ō tali vsufructuario gato.nisi forsitan heres. cui vsufructus est legat⁹ etiā.d.l. vxori.⁊.ff.de vsufr. l.omnū.⁊.l.si mihi ⁊ tibi.

¶ Utrū ille cui est relict⁹ vsufructus omniū bonorum teneatur soluere eo alienus de ipsis bonis.ꝛ.Fm Bo.q⁹ sic Sec⁹ si solum esset relict⁹ vsufructus aliquarū rerum.ff.de vsufru.legatis.l.fi.Dan.de castro ꝓsilio.ecclxxv. dicit q⁹ ꝓprietari⁹ tenetur principaliter.i.ad vendendū de bonis pro solutione eris alieni.⁊ sic vsufructuarius secūdario participabit in solutione ⁊ minores vsufructum habebit.p quo facit.l.fi.§.si aūt ea alienū.C. de bonis que libe.⁊ est verior opinio.

¶ Nō amittitur vsufructus.ꝛ.q⁹ q̄tuor modis. Primo per mortē vsufructuarii de pigno.c.fi.in glo.

¶ Secūdo p maximā ⁊ mediās capitis diminutionem nō aūt ꝓpter minimā.⁊ maxima diminutio capitis est amittit q̄ accidit his q efficiunt̄ servi ꝓpter ingratitudinē redigunt̄ in seruitutē.Media ē cū ciuitas amittit ⁊ libertas retinet.qđ accidit cuius aqua ⁊ ignis interdicit.vel in insulas vepor tat.Minima ē.cū ciuitas ⁊ libertas retinet.sed status mutatur q̄ accidit his qui sui iuris erant facti sunt iuris alieni.vel ex Insti.ō capit dimi. Primo due sunt mortes ciuiles.ff.pro socio.l.societatem Tertia non q⁹ oia iura transeunt ad patres cui arrogatus se donat.Insti.de adop.§.sed hodie

2 ¶ In ḡbus reb⁹ ꝓsumit vsufruct⁹. & in alijs reb⁹ q̄ vsu non ꝓsumit ꝓprie vt ff.eo.l.eorum in reb⁹ vo q̄ vsu consumi nō ꝓprie vsufruct⁹ ꝓsumitur & veritas ei⁹ recepta ē vt etiā i hoc cō sumat. Ergo cōsimili i pecunia vsu grano ⁊ hmōi inst.eo.§. ꝓsumit. vñ no.q̄ illud qđ nō renascit nō dr esse in vsufructu l.vinozio.§.fi fidū.⁊.§. si vir in fundo.ff.solu.matrimo. ió lapis qui nō renascitur nō est in vsufructu ⁊ creta ⁊ huiusmodi qđ no.q̄ legato vsufructu nō venūt talia. Item arbozes cedue vt salices ⁊ huiusmodi sunt in vsufructu.sed arbozes fructifere nō possent cedi pro vsufructu

3 ¶ Qđ quid tenet vsufructuarius.&. tenetur ꝑstare cautionē q̄ in rebus q̄ vsu nō cōsumūtur arbitrio boni viri ipsius vtetur salua rei ſba: sicut quilibet bonus vir vtitur ⁊ fruitur re propria.⁊ sic finito vsufructu restituet.pōcta rio id qđ superest. In reb⁹ vo q̄ vsu cō sumuntur dr ꝑstare cautionez de his exhibendis.in ea qualitate vel si vult ꝓsumere q̄ ꝑstabit extimationē illoꝝ bonoz.d.c.vtio in glo.de pigno. hoc notatur.ff.de vsufr. earū rerum que vsu ꝓsumuntur.l.prima fa.⁊ tertia.⁊.d.§.cōsumitur.

4 ¶ Sed qđ de his rebus que vsu nō ꝓsumunt sed minuunt vt vegetes ⁊ similia q̄ vsu veteraſcunt ⁊ minuūtur nō aūt ipso facto sicut vinū oleū ⁊ similia.&. Pa.in.d.c.fi.q̄ cauebit de restituendo qđ superit finito vsufructu ⁊ ꝑ in.l.i.ff.vsufru.quēadmodū caueat. vbi est casus facit.l.i.ff.ō vsufru.earū rez vbi ista duo ponunt vt diuersa.l.q̄ vsu consumūt ⁊ que vsu minuūt. Et ió iura q̄ volunt vt extimatio ꝑstet.loquunt in his q̄ vsu cōsumūt. vt i.l.si tibi vini olei.ff.ō vsufr. earū rerū. Ergo si ō vrdent extīdi ad eū que nō cōsumunt sed minuūt.&. aliter vsufructuario esset preiudicium. Et facit pro hoc exemplū ⁊re comodata que vsu minuit vbi dominū pertinet ad dominum nō ad comodatariū.l.cui qui.ff.comodati.

¶ Utrū vsufructuari⁹ nō ꝑstās cautionem a principio ⁊ recepēs fructus teneat eos restituere.&. Pa.in.c.cū cōstet de pigno.doc.cōiter distinguūt ꝑ ordando gl.iuris ciuilis q̄ sunt 3 rie sic: aut bona fide recipit.puta.quia nō fuit exacta cautio.nec malitiose distulit ꝑstare.⁊ hꝫ locū gl.in.l. vroz.la ꝑma.ff.de vsufr.lega.que tꝫ q̄ nō tenetur restituere. Aut exactus nō ꝑstitit cautionez vel fuit in mala fide maliciose cū sciret se obligatū ⁊ nō ꝑstitit sic tenet restituere tanꝫ indebite ꝓceptos.q̄ nō facit suos.⁊ sic intelligenda est glo.in.l.si cuius.ff. de vsufr. facit.l.sed ⁊ si.§.scire.ff de pet.here. Ubi errans in iure facit fructus suos nō male fidei possessor.

¶ Sed numqđ testator poterit remittere ne cautio ꝓstetur.&. Pa.in.l. i.C.de vsufru.⁊ in.l.scire.C.vt in pos. lega.q̄ sic in rebus que vsu cōsumitur. In rebus vero que vsu nō cōsumuntur non pōt. Rō.q̄ tunc esset materia delinquēdi nec curaret vti sicut bonus vir.sed in alijs cessat cū soluz teneatur ad extimationē.qđ verū est nisi ꝓprietas fuisset eidez vsufructuario lēgata vsq̄ ad certum diem ⁊ vsu fructus pure.quia hoc casu cautio nō est prestāda.vt in.l.si vsufructus.§.plane.ff.vsufru.quēadmodum caueat

¶ Utrum sufficiat cautio iuratoria. &.q̄ si vsufructuarius est persona suspecta non sufficit.ars sic ⁊ hoc sequit Pa.in.c.cū ꝓtet de pigno.ar.in.c.p vestras ō vote post duoz.resti.vbi bonus rex.in simili ⁊ in suc.generaliter

5

6

7

C.de epis.⁊ cle.

8 ¶ Utrū vsufructuarius teneatur ad expensas in re. vt qua habet vsufructum.&.Ludo.de ro.in no.q̄ sic ad expensas paruas ⁊ ad collectas ⁊ ad refectionem de collecta. q̄ teneatur habeo.l.q̄ro.ff.de vsufr.lega.l. apud Julianū.§.heres.ff.de lega.i.⁊.l ha quando collecta tanta esset q̄ equum leret perceptionī fructuū: quia solum tenetur dominus gl.est in.l.qui cōtubiuani.§.qui ozdo.ff.de le.ij. quā sequuntur Dy.⁊ Bar.in.l.his verbis §.idem testator.ff.de lega.ij. Idē vt in expensis pro refectiōe.nisi esset ei legatus vsufructus generaliter omnium rerum: quia sic tenetur ad omnes expensas vel renunciare.d.l. hactenus ⁊ quod ibi no. de fide instru.c. O. d petrus in glo.

9 ¶ Sed quid de vsuario.&. idez ibi dem q̄ aut dominus participat in co modo rei cuius mihi legatus est vsus puta.quia domus est ampla.⁊ tūc tenetur dominus tantum. Aut nō participat.sed solus vsuarius. Et sic tenetur ad expēsas.l.si domus.ff.ō vsu ⁊ habi.

10 ¶ Quero quid erit quando testator reliquit vxorem dīam ⁊ vsufructuariū omnium bonoz suoz q̄diu vixerit vel viduam viduale duxerit. vide vt §. Legatum.i.§.vlti.ff. potest tamen talis vxor laudare ⁊ laudemium recipere.nec per hoc videtur cōdicio here dio deterior: sicut nec ecclesie si prelatus beneficia vacantia conferat vel electos confirmet.cū talia non possit retinere ad manus suas.de instit.c. fi.de offi.archipresbyteri.c.fi. ⁊ feuda antiqua concedat.c.ij. de feudis.

11 ¶ Sed numquid ex vsufructu legato grauabitur heres in legitima.&.q̄ non nec quo ad proprietatē nec quo ad vsufructum.C. de inofficio.tex.o.l. quemā ⁊ auc.nouissima. ⁊.l. sciā.§. cū aūt. Idez die in trebellianica quo ad alium heredem vel alios quibus legitima debetur quia detrahent ꝑtem tam huam heredes ō tali vsufructu legato.nisi fiiple heres. cui vsufructus est legat⁹ etiā.d.l. vroz.⁊.ff.de vsufr.

¶ Utrū ille cui est relict⁹ vsufructus omniū bonoꝝ teneatur soluere eo alienuz de ipsis bonis.§.Fin. Do.q̄ sic Sec⁹ si solum esset relict⁹ vsufructus aliquarū rerum.ff.de vsufru.lega. l.fi. Dan.de castro ꝓsilio.ccclxxxo. dicit q̄ ꝓprietari⁹ tenetur principali ter.⁊ ad vendendū de bonis pro solutione eius alien.⁊ sic vsufructuarius secūdario participabit in solutione ⁊ sic minoꝝ vsumfructum habebit.p quo facit.l.fi.§.si aūt ea alienū.C. de bonis que libe.⁊ est verior opinio.

¶ Nō amittitur vsufruct⁹.&.q̄ ḡ tuoz modis. Pzio per mortē vsufructuarii de pigno.c.fi.in glo.

¶ Secūdo p maxima ⁊ mediaz capitis diminutionem nō aūt ꝓpter minimā.⁊ maxima diminutio capitis est cū aliquis simul ⁊ libertatē ⁊ ciuitatē amittit.qđ accidit his q̄ efficiunt serui pene ꝓpter delictū suū.vel qui ꝓpter ingratitudinē redigunt in seruitutē. Sed ita ē cū ciuitas amittit ⁊ liberos retinet.qđ accidit cui⁹ aqua ⁊ ignis interdicit.vel in insulaz deportat. Minima ē cū ciuitas ⁊ libertas retinet.sed status mutatur q̄ accidit his qui sui iuris erant facti sunt iuris alieni.vel eōꝫ. Inst.ō capit dim. Pzime que sunt mortes ciuiles.ff.pro socio.l.societatem Tertia non q̄ ossa iura transeunt ad patrez cui arrogatus se donat. Inst.de adop.§.sed hodie

12

13

14

C.de in.line.et.aut.ingressi.de testa: c.qui ingredientibus.

15 ¶ Item amittitur si res pereant in qua erat vsufructus. Insti.eo.§. finitur.ff.qui.mo.vsufruc.amit.l.i. ⁊ per totum.⁊ hoc si erat constitutus.d.l.i. Quia quod nō est amitti non pōt in glo.ibidem cum concordantijs suis.

16 ¶ Quid si vniuersitati sit vsufructꝰ legatꝰ vel ciuitati.§.durabit.Pacio cē to.quod.ff.eo.n.l. an vsufructꝰ. nisi in ciuitate aratrus inducatur ita q̄ desinat esse ciuitas vel vniuersitas.ff. qui.mo.vsufr.amit.l.fi.

17 ¶ Item cū plures sunt vsufructuarij ⁊ vnus moritur reuertitur ad p̄prietarium.§.q̄ nō.sed accrescat alteri vsufructuario.ff.de vsufr.accre.q̄ totum.⁊.ff.qui.mo.vsuf.amit.l.excepta.solum ergo reddit ad p̄prietariū q̄ oēs deficiūt. Insti.eo.§.i.

18 ¶ Quid si vsufructus relinquatur alicui donec filiꝰ pupillus ad puberta tem perueniat ⁊ pupillus moriatur ante pubertatem.§.q̄ vsufructus durabit vsq; ad etatem completam. Si vero sit relictus sub incerto tempore puta donec talis furiosus resipuerit.⁊ ante q̄ resipiscat moritur sic durabit toto tempore vite vsufructuarij.quia possibile fuit vt toto eius tempore in furia perueneret vt in.l.ambiguitatem. C.eo.

19 ¶ Quarto amittitur vsufructus per non vsum non simpliciter.sed eo modo quo etiam dominium vel perditur vt per p̄scriptionem. vt.ō. p̄scripcio dictum est.⁊ no in.l.pe.C.eo.

20 ¶ Sed ad quem reuertetur vsufructus quando per capitis diminutionem amittitur.§.si est filius ad patrē si fuus ad dominum.si pater vel alius transibit ad filium aut heredē eiꝰ non ad p̄prietarium. vt l.fi.C.eo.

Intellige dū viuet ille cui vsufructus fuerat legatꝰ.ar.predicte.l. ambiguitatem.

21 ¶ Utrum cum vsufructus vniuersa liter gregis vel armenti est legatus si moriatur teneatur vsufructuarius reficere.§.q̄ sic.ex gratia gregum tenetur iubemittere alia loco mortuorum capitum. Secus si trū in animabus legetur vsufructus.quia non tenetur reficere si moriant sine sua culpa.ff.eo.l.vetus Insti.de re.diui.§.fz ⁊ si gregis. Idem dic q̄ debet in vinearum mortuarum ⁊ arborum loco alias instituere ⁊ colere. Nam quasi bonus paterfa.debet vti vt in.d.§.sed ⁊ si gregis.

22 ¶ Utrum vsufructus legatꝰ filio existenti in p̄testate patris amittatur per mortem eius.§. Bar in.l. et litteris. C.de vsu ⁊ habi.q̄ non extinguitur. quia p̄sumitur contemplatione patris legatus: sed remanebit patri. Si vero pater p̄moriatur.sic p̄sumit contemplatione filij legatus ⁊ non extinguetur.sed erit filij aduenticij.

23 ¶ Utrum vsufructuarius possit cedere vel vendere comoditatem vsufructus.§. Bar.in.l.interest.C.de vsu ⁊ habi.q̄ sic.sed non ius vsufructus. Similiter ille cui legata est in testō domus ad inhabitandum poterit alteri locare ⁊ finietur soluz morte ipsius cui legata est.l. Si habitatio.ff.de vsu ⁊ habi.⁊ Insti.eo.§.fi.

Xor dē mulier posth̄ exit q̄ verba ō p̄iudicet nūdum consumauerit.⁊ hoc in oībus fauorabilibus. Sed in odiosis appellatōe vroris venit sola illa que matrimonium consumauit. vt in.l.non sine.C.de bo.que li. Mo. Pa.in.c.tertio loco de p̄sumpt.vide.ō.sponsalia.§.i.

1 ¶ Utrū vroz sit in potestate mariti.§. Fin Bal.de consue.feu.ti.an maritus succedat vrori in bene.q̄ non iure romano.nisi quo ad debitum carnis ⁊ operandum vt no.glo.C.de condi.inser.l.si vroremi ⁊ no.Insti.ad tertulla num.§.i.in fi.C.de serui.fugi.l.fi.⁊ ad de quod no.Insti.de pa.potestate in glo.ordinaria ter.est in.l.i.§.fi.de iur.⁊ ibi glo ⁊ ter.in.l.is cuius ope.§. fin.ff.de adul. Erit ergo sub potestate viri.sed apud nos vacat. Aliqui tamen tenent q̄ de iure canonico est sub p̄state viri ar.c.mulieres de sē.ex. sed non credo.

2 ¶ Utrū vroz cedat lucro viri.§.pa.i c.litteras de resti.spol.tenet q̄ sic quā num ad operandum alē.l.sicut patronus.ff.de oper liber. Facit.l.sed si vir in p̄in.ff.de dona.inter virum ⁊ vro. ⁊.c.hec imago.⁊.c.mulierem.xxxiij. q.v. Sed saluo meliori iudicio. dico q̄ aut operatur in bonis viri p̄o suo vsu.vt puta in lana viri vt sibi faciat vestimentum vel in lino vt sibi faciat lineamina p̄o vsu.⁊ sic dico q̄ cedit lucro viri: quia non minus tale vestimentum erit viri q̄z si nihil operis in eo secisset nec p̄tium laboris a viro in hoc casu poterit petere. Et sic loqꝰ tur.d.l.sed si vir. Et idem dico de rebus heredis viri apud quem alimentatur Aut laborat in rebus viri vt inde habeat lucrum vel in alijs quibuscunq; vt puta est textrix.vel filat.vel est nogociatrix ⁊ huiusmodi. Et sic non cedit lucro viri.sed sibi acquirit.nisi in casu quando non habet dotem sufficientē ad alendum se ⁊ cōmunes liberos cū marito.vbi maritus nō habet alia bona sufficientia. Sed si habet dotē sufficientem ad alendum se.⁊ cōmunes liberos vel saltem se.quando maritus habet alia bona sufficientia sic credo non teneatur cedere lucro mariti.sed potest in eius bonis vel alijs laborare vt habeat p̄tiū laboris ⁊ sibi acquirat.⁊ hoc videtur sequi bar.⁊ sic limitare gl.in.d.l.sicut patronus in.l.gato.ff.de adim.lega. Facit.C.de donatio.ff.de adim.lega. Facit.C.de donat. inter vi.⁊ vr.l.si de pecunia tua. P̄o batur idem quia vror non tenetur laborare p̄o viro.si habet dotem sufficientem p̄o parte onerum supportandā.vt patet ar.c.per vestras de donat. inter vi.⁊ vr.⁊ in.l.si cum dote.ff.soluma.⁊ no.idem Pa.in.c.litteras. de resti.spol.vbi determinat q̄ nec ēt causatiue potest vir eam compellere ad laborandum subtrahendo.l.alimenta.ergo sibi potest laborare. Si vero non portauit dotem sufficientez ad sustentanda onera matrimonij sal tem p̄o parte sic credo q̄ debeat laborare p̄o ipsis oneribus supportandis:⁊ si non vult vir potest ei denegare alimenta.⁊ sic tenē. Nec ob.iura que videntur velle q̄ simpliciter cedat lucro viri: quia.d.l.sicut que dicit q̄ debet esse in officio viri debet intelligi scilicet ad debitum reddendum ⁊ gl.ibidem intelligenda est secundū ⁊ gl.ibidem intelligenda est secundū q̄ dirū dum laborat in re viri p̄o vsu suo: aliās non habet. Veritatem: nec iure p̄obatur.si alio modo intelligitur ⁊ similiter.c. hec imago.⁊.c.mulierem in quibus dicitur q̄ est pene famula viri ⁊ q̄ est de dominio viri. intellige non simpliciter sed ¶ secundū quid in quantum est sub eius cura.⁊ debet regi ab eo ⁊ quo ad debitum coniugale: aliās non quia non transit in potestatem viri vt supra dictum est vel dic q̄ p̄dicta debent intelli-

gi de operibus obligualibus in bono puto cogimur vel faciendi lecnum aut ecclesiaſti. t bonde de quo vide. ſ. Peculium. §. xxvi.

2 ¶ Utrū mariꝰ poſſit verberare vxo rem. ſ. fm Hoſt. t Joan. c. quem admodū de uxore q̄ ſic ex magna ſ. modū de uxore q̄ ſic ex magna ſ. modū de uxore q̄ ſic ex magna ſ. mod

A
G

BR
F